CHRONICA TRIUM ILLUSTRIUM AUCTORUM EUSEBIJ PAMPHILI...

Eusebius : Caesariensis, Arnauld : de Pontac, ...

Digitized by Google

I
351

6
25–A
4

6
18 N
7

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

66
G
5

25. A. 4.

Digitized by Google

Vallarsius Praef. in 9. Tom. Op. S. Hieronymi de edition. Chron. Eusebii sive Hier.
= Recentiores autem duae ... altera ab Arnaldo Pontaco Vasatensi Episcopo,
altera ab Josepho Scaligero viris doctissimis adornata, raro admodum,
et praesertim Pontacena, quae diligentissime accurata est, inveniuntur =
... Auctor qui Vasatensem in Aquitania Episcopum agebat, tantum in illa ad
vett. mss. XXVIII. atque editos fere VIII. libros exigenda, studii, doctrinae,
laborisque impensi contulit, ut ausim affirmare, cum nullo praeclarius Au-
ctore antiquo, si fide et diligentiam, quae praecipuae sunt partes editoris spe-
ctes quam cum Hieronymo actum, ut quale olim explicavit Divinae Chronicon
legeret .... Illas quoque libri exempla, aut in prosperas vices aliquam
subjerunt, aut sane perpauca olim impressa sunt: vix enim unum ali-
quod in Italia praesertim hac nostra invenias, quod cum contra compa-
rare possis =.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

Digitized by Google

CHRONICA TRIVM ILLVSTRIVM AVCTORVM

EVSEBII PAMPHILI EPISCOPI Cæsarienſis D. Hieronymo interprete.

D. EVSEBII HIERONYMI PRESBYTERI

D. PROSPERI AQVITANICI EPISCOPI Regienſis

Ab Abraham ad an. Chriſti 449

A R.R. D. Arnaldo Pontaco Epiſcopo Vazatenſi vtriusq; Conſilij Regij Conſiliario ex. 28. Ms. Gall. Itall. & Hiſpann. 8. editionibus, varijs auctoribus, qui illa referunt aut exſcribunt, infinitis locis emendata, & Notis illuſtrata.

Burdigalæ,

Apud Simonem Millangium Typographum Regium

CIϽ IϽ CIIII.

Cum priuilegio Regis.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

HENRICO IIII.

CHRISTIANISSIMO FRANCORVM ET NAVAR. REGI.

BIBLIOTECA NAZIONALE ROMA

Bibliotheca Collegii Romani Soc. Iesu

DVO ſunt (REX INVICTISSIME ET CLEMENTISSIME) quæ diuinæ literæ in rege Ozia commendant, & prædicant: alterum, quod *diuerſi generis machinas fecerit in Hieruſalem* vrbe regia, *& turres in eadem ac in ſolitudine ædificarit*: alterum, quod *homo deditus agriculturæ plurimas ciſternas foderit*: tu cum illum & generis nobilitate & imperij magnitudine, ac tot tantiſque meritis non ſolùm æques, ſed etiam vincas, in his certè duobus, infinitis partibus longè ſuperas. Siquidem ſi ſenſum, quem præ ſe fert literæ cortex, ſpectemus, quantam admirationem magnitudinis animi tui, ſuperbæ illæ tuæ ædificiorum moles, proceræ turres, propugnacula munitiſſima, bellicæ machinæ, mira fontium & aquæ-ductuum artificia, quibus magnis operibus antiqua miracula ſuperantur, ſubditis, & exteris excitant, & commouent?

At ſi ſenſum myſticum excutiamus, qui in his latet inuolutus, quique præcipuè omnibus pijs attendendus eſt, quid turres & machinæ bellicæ, niſi bellicam adumbrant fortitudinem? Quid ciſternæ, niſi genuinam diſciplinarum & ſcientiarum naturam exprimunt? Quæ duo cum Reges ornare & fulcire debeant, ſicut duæ illæ columnæ, quarum alteram fortitudinem, alteram ſciētiam appellabat Solomon, veſtibulum templi: vel vt duo Iſaaci hæredes eius familiam, quorum alteri piloſæ manus, alteri læues, & glabræ: vel tanquam virga Moſaica & tabulæ legis, arcam: vel vt Ephod, & gladius Goliath, Dei ſanctuarium: vel vt fulgur & aquila, Iouis maieſtatem: vel denique vt hi duo tituli πολεμικὴ καὶ πολιτικὴ, Mineruam ipſam; hæc inquam duo in te ſunt præſtantiſſima HENRICE MAGNE. Vt enim in re militari neminem hactenus parem, ne dicam ſuperiorem habuiſti: ſic literarum & rerum diuinarum amore cæteris omnibus antecellis; & quo animo tempore belli hoſtes quoſcunque profligaſti, eodem immaniſſimum illud monſtrum *ignorantiam*, pacis tempore impugnas. Tu verus es Sampſon, cuius maxilla hoſtes deuincit, & fontes aquarum emittit: alter Bellerophon, qui calcibus equi, cui armatus inſides, fontes aperis: alter Prometheus (primus hominum parens, ſi Ethnicis credendum) qui vbi ſubditorum corpora bellis exercuiſti, eorundem mentes cœleſti lumine informas.

Digitized by Google

Tu verus es Hercules Gallicus ἀλεξίκακος, monſtrorum domitor, qui poſt deuictos Gigãtes ore deducis catenulas aureas, quibus vnumquemque ad tui amorem pellicias, quique ſublatis tyrannis Chironas doctiſſimos acceſſis. Cuius rei locupletiſsima ſunt teſtimonia, quod literatos ſuſtentas, ſacrorum ſtudiorum certamina foues, eruditos quoſque non ſolùm euocas, ſed etiam muniis Eccleſiaſticis, & ciuilibus præficis, literarum Emporia erigis & dotas, Hadrianos & Ptolemæos in bibliothecis comparandis ſuperas: Alexandros & Theodoſios in corrogandis libris vincis. Vt enim illi in Ariſtotelis & Auſonij libris laborarunt, ſic tu in colligendis ſcriptis doctiſſimorum virorum, per quos veluti per aquæ ductus ad nos veritas deriuatur, nullis ſumptibus parcis: ac demum quo albæ ſint ſubditorum mentes ad imitationem Iacob, vt ille virgas, ſic tu priſcorum auctorum libros, omnibus ſordibus excuſſis, puros, integros, ac nitidos curas oculis ſubijci & euulgari; iure equidem commendandus in omnibus, ſed in hoc ſummè. Vt enim aquæ cœno ac limo infectæ nullomodo faciem intuentis referunt, nec vſui humano conferunt: ita libri veterum ſi lutulenti, ſi corrupti ſint, nullam, aut impuram in animis noſtris cognitionem ingenerant. At quantum hiſtoria cæteris diſciplinis præſtet, quantum Chronologia inter cæteras hiſtoriæ partes ſuperemineat, quantum etiam Chronicon Euſebij ſit alijs omnibus anteferendum, nemo iure dubitare poteſt, qui norit non ſolùm hiſtoriam eſſe *lucem veritatis, & magiſtram vitæ*, vt loquitur Cicero, ſed etiam Chronologiam eſſe ipſius hiſtoriæ lumen & vitam; Euſebium quoque eſſe non ſolùm epilogum & clauſulam veterum ſcriptorum, ſed etiam ſeminarium omnium, qui poſt eum ſcripſerunt: adeò vt qui eum norit, omnes norit; qui illum habuerit purum, integrum, & emendatum, cæteros itidem puros, integros, & emendatos ſit habiturus.

Non defuerunt viri docti, qui tuis auſpicijs & pacis à te partæ beneficio multos veterum libros magna cum gloria repurgatos ediderunt: ſed præcipuus omnium ore ſcriptor Euſebius (*clauis ſcripturarum & cuſtos noui teſtamenti*, iudice S. Hieronymo) iacebat in ſordibus: & inter eius nobiliora opera CHRONICON: ſqualebant illi duo patres eius aſſeclæ, Hieronymus & Proſper: ſed quis huic operi manum apponeret? ſordes fœdiſſimæ, labor immenſus. Eadem tamen Maieſtatis tuæ vis, quæ cæteros excitauit, nos ad emaculanda & recenſenda horum Chronica impulit. Neque pœnitendus labor, modò tibi non ſit ingratus. Sunt enim annales, qui principum & regum ab orbe condito enumerationem, & tempora complectuntur, ſtatua dormienti Nabuchodonoſor oberrans, omnia regnorum genera deſignans: canones, vnde temporum metiendorum regula certa peti debeat: penus hiſtoriæ, ex quo ſumma eorum, quæ aureis ſeculis geſta ſunt, recenſentur: Herculum columnæ, Deciorum aræ, Alexandrorum trophæa. Et hæc cui potiùs debeantur quam Regi omnium nobiliſſimo, vt & Regum præclarè facta contempletur, & quantum illis antecellat, agnoſcat? Cui appendantur omnium victoriarum triumphi, quàm militi & duci inuictiſſimo? Cui potiùs dedicetur deſcriptio mundi ab Abrahamo, quàm ei, cui tanquam alteri Abrahamo, & ſtellas cœli & arenam maris enumerare & metiri datum eſt? Quis ſanius iudicet de Herculea Euſebij audacia qua (dicebat ille) hoc opus perfecit, quàm alter Hercules? Cui operis admirandi æſtimatio deferatur, quàm ei, cuius æuum & geſta miraculis abundant? Cui potiùs ſa-

Digitized by Google

nitatis reſtitutæ iudicium reſeruetur, quàm illi qui ſolus ſingulari Dei munere ſtrumoſos totius orbis curat? Cui potiùs offeratur totus ipſe orbis, quàm illius vindici Herculi Gallico? Cui denique columnæ & aræ conſecrentur, quàm illi, qui expreſſa diuini numinis imago, & cuius virtuti & laboribus indefeſſis ſecundum Deum acceptum ferimus, quod viuimus, mouemur & ſumus?

Habes itaque (REX INVICTISSIME ET CLEMENTISSIME) tria Chronica trium veterum auctorum præſtantiſſimorum, tria hiſtoricorum lumina, tres rectæ fidei acerrimos defenſores, tres Dei ſanctiſſimos ſacerdotes, tres prudentiſſimos ac fideliſſimos trium ſummorum principum conſiliarios, Euſebium Conſtantini Imperatoris primi Chriſtianiſſimi, Hieronymum Damaſi Papę ſanctiſſimi, Proſperum Leonis Magni & Pontificis maximi: Euſebium Galliarum principis (nullus enim neſcit Conſtantinum patri Conſtantio ſucceſſiſſe in imperio Galliarum) ſtudioſiſſimum & encomiaſten; Hieronymum Dalmatam quidem, ſed in Gallia, & à Gallo inſtitutum, atque Galliæ præconem aſſiduum, quod *monſtris*, id eſt Hæreſiarchis *caruerit, & quod viris fortiſſimis, & eloquentiſſimis ſemper abundarit*, à Gallis etiam ita vnicè dilectum, vt eius Pſalterium Gallicanum nuncupetur; Proſperum Gallum ex vltima Aquitania non longè à loco tui ortus. Habes denique in illis triplicem Solem, qui vt Auguſto imperium, ſic tibi regnum æternum portendet. Vt enim Proſper duos Εὐσεβίους ſubſequitur, ſic proſperitas & fœlicitas εὐσέβιαν tuam comitabitur.

Vnum eſt quod clementia tua, prima dos Regum ſuadet, conditio noſtra cogit, vt à te repoſcamus, tuâ ſolitâ animi magnitudine, huius ciſternæ Bethleemiticæ defenſionem ac patrocinium ſuſcipere ne graueris, vt Regis ſapientiſſimi & potentiſſimi iudicio ac præſidio tuta ac munita ſuauiores aquarum riuulos effundat, atque ſolitis votis ſemper cum omnibus probis & piis inclamemus REX IN ÆTERNVM VIVE. Si quid verò ſubditorum plauſus, ſi quid aſſiduæ totius Eccleſiæ, & noſtræ diœceſis pro te ad Deum preces, ſi quid cœleſtium congratulatio apud te valet, perge vt fœliciter cœpiſti, Muſas fouere, Eccleſiæ Catholicæ auctoritatem tueri, & Magni Dei gloriam amplificare. Sic enim pietas tua DELPHINI deſideriorum principis imperium tutiſſimè firmabit & ſtabiliet, ſed latiùs multò apud poſteros gloriam & memoriam nominis tui efferet & propagabit, quam inuicti animi tui magnitudo aut alia virtus, & quod tibi optatiſſimum, ipſa certam tibi reddet tertiam illam coronam, quæ eſt parata in cœlis, vnà cum ſancto Ludouico & aliis ſanctis tui generis luminibus à DEO OPT. MAX. cui immortali, inuiſibili ac omnipotenti ſit honos, gloria, & imperium in ſæcula ſæculorum. Amen. Datum Vaſati die ſacro D. Ludouico, anno Domini CIↃ IↃC IIII.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

CVM Archimedes ſummi ingenij atque eruditionis vir mundum è vitro efformaſſet, tam affabre viſum eſt opus, vt ſuperis admirationem excitarit. Quid ſi eum animaſſet, vt ad imitationem corporum cœleſtium perpetuo cieri, & agitari poſſet? ſi errantium ſtellarum motus Spheræ illi alligaſſet; ſi annuas quaſque Solis conuerſiones, & earum effectus oculis ſubieciſſet, quis plauſus? quis ſtupor eſſet conſequutus? Quod Archimedi ſummo artifici negatum, datum eſt Euſebio noſtro, tantò fœliciori exitu, quantò rei inuentione illi anteceßit. Vt enim ingenij lineamenta præſtantiora corporum picturâ, ac formâ: ita deſcriptio & figura mundi ab Euſebio effićta infinitis partibus alteram ſuperat. Nam vt illa formam tantum mundi exteriorem, hæc interiorem: illa corporea quædam imago, hæc ſpiritualis idea: illa licèt mobilis, inanimata, hæc immobilis animata: illa oculos oblectat, hæc animos incredibili voluptate perfundit? Quid enim aptius,

Excellentia Chronici Euſebij.

Lib. 5. epiſt.

inquit Cicero, ad delectationem Lectoris, quam temporum varietates, fortunæque viciſſitudines? *nec motus tantùm formam, ſed & ſingularum vniuerſitatis partium, nec non vniuſcuiuſque regni, gentis, prouinciæ, ac reipublicæ motum ac ſtatum annuo quoque ac diurno ſpatio notatum appoſitißimè expreßit. Vnde præclarè eruditißimus Canus*, In Chronicis Euſebij admiranda fuit hominis diligentia, magnus omnino labor, varia & penè incredibilis lectio, ac graue prorſus in lectionis varietate iudicium; nec ſcio an quiſquam alius inter Eccleſiæ ſiue Latinos, ſiue Græcos auctores, quamuis ſumma vi, ope, atque opera eniteretur, præſtantiora temporum nobis poſſet monimenta relinquere. *Non immeritò quoque Hieronym. vbi loquitur de hoc Chronico, vocat Euſebium* virum admirabilem, *& alibi hunc librum* opus præclarum *inter* infinita volumina Euſebij, *ac præſertim inter* alia duo præcipua eius præclariora opera, *ſcilicet* canones Euangeliorum, & libros hiſtoriæ Eccleſiaſticæ. *Gelaſius quoque ſanctiſſimè decernit* non eſſe librum renuendum propter rerum ſingularem notitiam. *Nam præter inſignem rerum narrationem, plurima ſunt (de media quaſi parte ingenuè auſim aſſerere) in Chronico Euſebij adeò ſingularia, & rara nonnunquam in hiſtoria & in Chronologia, nonnunquam in altera earum, vt nuſquam alibi reperiantur, aut ſi forſan alibi, non ita diſtinctè & appoſitè. Vnde neſcio an ante Euſebium vix quiſquam auſus ſit idem tentare, ſaltem tam latè patēti & regnorum, & annorum & temporum complexione: poſt illum autem, licet plerique voluerint ipſum imitari, iure tamen cum Hieronymo poſſumus hoc affirmare*, omnia eius veſtigia, qui imitari potuiſſet, nunquam reperimus. *Itaque tam excellens opus ſuſpiciens inſignis ſcriptor Marcellinus Comes initium ſui Chronici auſpicatur ab his verbis*, Poſt mirandum opus, quod

Lib. 11. de locis Theologicis cap. 6.

Hier. in proœ. de locis Hebr.

Lib. de ſcript. Eccleſ. tom. 9.

Diſt. 15. can. Sancta Romana Eccleſia.

Inſignia & rara apud Euſeb. Chron.

Lib. de ſcripto. Eccleſ. tom. 9.

Nemo potuit imitari Euſeb.

à mundi fabrica vſque ad Conſtantinum principem Euſebius Cæſarienſis huius ſeculi originem, tempora, annos, regna, virtutéſque mortalium, & variarum artium repertores, omniúmque penè prouinciarum monumenta commemorans Græco edidit ſtylo, noſtérque Hieronymus tranſtulit in Latinum; & vſque in Valentem Cæſarem Romano adiecit eloquio. Igitur vterque huius operis auctor 5579. (*ſic legendum & non 5588.*) annorum hunc mundum tunc fore, miro computauit ingenio. *Non quod arbitrio Euſebij confictum fuerit, ſed delibatum, vt obſeruat Zonaras* ex præclaris quibuſque antiquorum teſtimonijs & Olympiadum ſcriptoribus. *Atque vt ait Auguſtinus*, Euſebius & Hieronymus in Chronico vtique præcedentes aliquos hiſtoricos ſunt ſequuti. *Ita vt meritò appellari poſſit ditiſſimus theſaurus, in quem congeſtæ ſunt opes, & ſpolia veterum ſcriptorum* Ariſtarchi, Apollodori, Cratetis, Ephori, Megaclidis, Beroſi veri, Eratoſthenis, Apollonij, Archiloci, Mileſij, Acuſilai, Hellanici, Cteſiæ, Philochori, Philiſti, Euthimenis, Thali, Timæi, Caſtoris, Apionis, Steſimbroti, Callimachi, Regini, Hippolyti, Iulij Africani, *& aliorum quamplurimorum, qui Chronica & hiſtoriam veterem tractarunt, & quorum ſola nobis nomina ſuperſunt: omitto Herodotum, Diodorum, Polybium, Appianum, Pauſaniam, Dionyſium Halicar. Suetonium, Tacitum, Theophilum, Clementem & alios infinitos, quorum licet extent multi libri, non tamen omnes; ſed nec illos ignorauerunt Euſebius & Hieronymus. Quanta autem & quam admiranda commoda ſtudiis omnibus conferat hoc opus, ſatis planè indicauit ipſe Hieronymus, non ſolum dum Latinè reddidit, ſed etiam cum in limine obteſtationem Irenæi præmiſit, qua ſingulorum & omnium librariorum animum ad accuratam, & fidelem deſcriptionem adigeret: non enim malè præſagiebat vir ſanctiſſimus futurum, vt liber hic ad poſteros corruptiſſimus tranſmitteretur.*

Summa Chronic. Euſeb.

Zonar. Tom. 2.

Aug. lib. 18. de ciuit. cap. 18.

Ex quibus ſcripto. hauſerit Euſeb.

Obteſtatio Hieron.

Quanto etiam cum applauſu fuerit exceptus hic liber à viris doctis ſtatim ac fuit in lucem editus, docent ſcripta Auguſtini, Oroſij, & aliorum eiuſdem temporis, qui non ſolum eum mirificè commendant, ſed ex illis videntur plura exſcripſiſſe. Docet etiam Paulinus noſter Epiſtola ad Alypium Epiſcopum Tagaſtenſem in Africa, quæ eſt 35. inter Epiſtolas Auguſtini, quo deſiderio fuerit expetitus & quæſitus à Latinis. Significat enim Alypium circa an. Chriſti 394. (nam fuit eodem annô quo Auguſtinus adijt Epiſcopatum, vt conſtat ex epiſt. 36.) egiſſe per literas apud ſe dum commoraretur apud Nolam Campaniæ, vt ſua opera poſſet conſequi librum Euſebij Cæſarienſis de temporibus, *quem apud Domnionem Romæ inuentum miſit Alypio. Quod enim legitur,* Euſebij Conſtantinopolitani, *videtur factum potiùs errore Librarij, quàm lapſu memoriæ auctoris, cum Paulinus haberet præ manibus Chronicon, quod mittebat, & cui veroſimile eſt fuiſſe præfixum nomen* Euſebij Cæſarienſis, *& non* Conſtantinopolitani. *Non tamen crediderim editum ab Hieronymo ante an. Chriſti 388. cum ipſe in præfatione dicat reſeruaſſe* latioris hiſtoriæ ſtylo res geſtas Gratiani (*qui obijt anno Chriſti 387.*) & Theodoſij Imperatorum. *Ex quibus factum eſt, vt tam operis præſtantia, quam eiuſdem apud veteres commendatio incredibilem illius amorem ac ſtudiũ in nobis excitarit.*

Quomodo Chron. Euſeb. exceptum fuerit.

Cum enim duo ſemper viſa mihi fuerint præcipua ac ſummè ad ſalutem neceſſaria; alterum germana ſacrorum librorum intelligentia, alterum praxis & vſus Eccleſiæ; illa vt Dei verbum, hæc vt illius vox: eſt enim non ſolum illius cuſtos, ſeu diues depoſitorium, vt loquitur Irenæus, ſed etiam teſtis locupletiſſimus, & fideliſſimus interpres,

Duo præcipua, Biblia, & Eccleſia.

Iren. Lib. 3. cap. 4.

Digitized by Google

Eccleſia vox Dei.

atque certiſſimum organum, per quod & cum quo Deus homines quotidie vere, certò, & ſine erroris periculo docet & alloquitur. Quo animo fuerim erga ſacra Biblia, argumento ſunt commentarij trium inſignium Rabinorum Kimhi, Aben Eſræ, & Salomonis Iarchi in Abdiam, Ionam & Sophoniam, ante annos 38. in Latinam linguam tranſlati,

Commentarii Rabino. tranſlati.

cum Hebraica veritate & Chaldaica paraphraſi: quo verò erga praxim Eccleſiæ, teſtis eſt noſtra Chronologia, quæ iam etiam à tot annis in lucem prodijt. At in vtroque genere ſtudiorum iactis anteà fundamentis nixam ampliorem excitare ſubſtructionem dum conarer, paraueram in cæteros nouem minores Prophetas idem, quod anteà in tres ſuperiores, ſed cum ſchedæ fuiſſent direptæ, nunquam inducere potui in animum, vt idem opus iterum ſuſciperē. Eodem tempore non minimam partem ſtudiorum conſumpſi in hiſtoria Eccleſiaſtica ediſcenda & indaganda, atque in euoluendis cuiuſque gentis hiſtoriographis. Sed vbi Chronico Euſebij tanquam præcipuo fundamento reliquam molem niti volo, eiuſque emendationem meditor, video viros eruditos [a] aſſerere omnia eſſe deprauata, plena errorum, & vix vmbram Euſebij nos habere: [b] ac natatore Delio opus eſſe: [c] nec eiuſmodi vitia deprehendi nec caſtigari, niſi à conſultiſſimis antiquitatis, ideóque rudes plerumque illis capi. Obſeruo præterea ea de cauſa librum hunc adeò infamem, & exoſum multis redditum, vt nullius ferè fidei haberetur, ſed ab omnibus exploderetur, ac ſi alter eſſet Beroſus, aut Metaſthenes Annianus. Tamen cùm agnoſcerem vnicum hoc Chronicon nobis ſupereſſe ex tot aliis veterum ſcriptis, in quibus venerandæ antiquitatis monumenta latebant, neque dubitarem Euſebium in hoc libro tantò magis accuratum, quò fuit veterum poſtremus, recepi animum, neque dubitaui quin reſtitui poſſet, ſi modò varij codices manuſcripti nobis ſuppeterent. Itaque vndequaque corrogaui, quotquot potui, membranaceos, meóque propoſito ita diuinum numen fauit, vt modò hoc exemplar, modò illud ad manus noſtras peruenerit, quæ tandem fuerunt numero nouem his notulis, ſeu literis indicata L. A. P. M. Au. S. V. Va. Vat.

[a] Cuſpinia. in ſex. Ruffum pag. 14. & in Caſſiod. pag. 355. 439. Cannus li. 11. cap. 6. Papus in hiſtor. Eccleſ. pag. 3. Bibliand. in Chronol.

[b] Vignier. in Biblio. hiſtor. Euſeb. adeò corruptus, vt non potuerit reſtitui niſi à doctiſſ.

[c] Viues in Aug. lib. 18. de ciuit. cap. 8.

Prima exempl. Ms.

Cum his ego fideliter contuli editionem Baſilienſem anni 1529. animaduerſione diligenti factâ tam eorum, quæ hiſtoriam, quàm quæ Chronologiam attingebant; ex quibus vbi percepi fœdos Librariorum negligentiâ irrepſiſſe errores, non paucos Typographorum oſcitantiâ, cœpi caſtigationi dare operam, & obſeruationes ſcriptis mandare, quibus non ſolùm varias lectiones notaram tam in hiſtoria quàm in Chronologia, reddens rationem eius, quæ purior videbatur, ſed & difficiliores locos non paucos recenſueram, & explicaram. Verū cum peccatis meis id flagitantibus, præteritis regni procellis non ſemel direpta & expilata fuerit vniuerſa ſuppellex, perierunt vnà cum bibliotheca primæ illę Curæ, vt nil reliquum fuerit præter Notulas variarum lectionum ad hiſtoriam pertinentium, quæ neſcio quo ſingulari Dei beneficio, velut ex naufragio ſuperfuerunt. Tantus hinc dolor eſt conſecutus, vt victus tædio & deſperatione, operis perficiendi cogitationem omnem abiecerim, præſertim cum intelligerem pleroſque viros eruditione celebres idem meditari, in quibus Vaſæus, qui in ſuo Chronico Hiſpanienſi breui ſe daturum hoc Euſebij Chronicon reſtitutum pollicetur. Verumtamen vbi diuini numinis beneficio, & virtute Herculis noſtri Gallici regis Chriſtianiſſimi tandiu expectata pax regno affulſit, vt ad Solis verni ſplendorem emortuæ plantæ reuiuiſcunt, ſic ſopitus ardor excitari & pullulare cœpit, & ita breui adoleuit, vt denuo ad nouos Ms. libros congerendos incubuerim, quorū lectione vetera in memoriam reuocarem, & ad vmbilicum rē olim ſuſceptam perducerem: hinc ſummo Dei munere factum eſt, & amicorum præſentiſſimo

Primæ Notæ expilatæ.

auxilio,

Digitized by Google

Alia exempl. Mſ.

auxilio, vt paulatim alij octo Mſ. deferrentur, nequid hîc dicam de varijs ſchedis ſeu obſeruationibus, de quibus paulò pòſt. Hæc adeò animos addidere, vt ad opus tandiu intermiſſum perficiendum animum applicarem, quantum licuit per alia innumera negotia, & Eccleſiæ noſtræ, & cleri Gallicani. Itaque quò facilius res ſuccederet, omnes tam veteres, quàm recentiores hiſtoricos Græcos & Latinos iterum verſare cœpi, deinde alios omnes ſcriptores, qui vel obiter ea tractant vel attingunt, quæ deſcribit Euſebius, vel quæ ad eorum intelligentiam aliquid conferre poterant, tam eos à quibus Euſebius & Hieronymus aliquid mutuati ſunt, quam qui illorum veſtigia preſſerant, vt accurata facta comparatione tam librorum ſcriptorum quàm vulgatorum veritatem elicerem. Ex illis ergo vltimis octo Mſ. qui ſunt Fa. Vi. O. Pi. Fux. Peta. Lo. Lod. & ex dittographis eruditorum virorum ad alia Mſ. atque ex illis paucißimis fragmentis, quæ ſuperant ex meis primis obſeruationibus, & quę vt dixi, poterant tantum eſſe adiumento in his quę ad hiſtoriam pertinent, à maculis & ſordibus totum opus vindicaui, & [illegible] Notis illuſtraui, tam in his quæ ad Chronologiam, quam quæ ad hiſtoriam ſpectant. Quocirca mihi monendus es, Lector, vt cum obſeruamus aliquid in aliquot codicibus deſiderari aut aliter pingi, quàm habet editio illa anni 1529. ſcias cæteros libros à nobis prætermiſſos cum illa concurrere, ſed præcipuè eos quos ipſe conſului & legi, quorum propterea ſingularis & expreſſa mentio facta eſt à nobis. De reliquis enim, de quibus nihil habeo præter obſeruationes ab alijs factas, non ita conſtanter affirmarim, niſi quod mihi valde videatur probabile idem ab illis eſſe factitatum, vt conſultò prætererint ea, in quibus Mſ. conueniebant cum illa editione. His adde quod in varijs lectionibus Andreæ Schotti deſideratur tota chronographia, in Spondani verò, aliqua pars & hiſtoriæ & Chronographiæ, ſed maior in tribus Mſ. Fab. & maxima in Sa. vbi nulla penitùs extat nota Chronographiæ.

Vnde Chron. reſtitutum.

Correctio facta cum Mſ. & editis.

Licet autem diligentiam in conquirendis & conferendis libris ſcriptis adhibuerim, non tamen vulgatos neglexi; quin omnes editiones vndequaque coëgi, eáſque non ſecus ac cæteros libros verſaui, quàm fideliter, quàm religioſè ſingulos quoſque, teſtis mihi eſt Deus.

Quæ mutatio facta.

Iam verò ſi quando ex varia lectione, quam obſeruo in Notis, quis putet plura debuiſſe mutari, ſeu in verbis ſeu in ſententijs, ſeu in ſede ſingulorum paragraphorum aut verſiculorum, ſciat me meticuloſiorem haberi malle quàm imprudentem vel audaculum. Ea enim nobis innata religio eſt, vt non niſi certiſſimas caſtigationes, auſi ſimus inuehere, vel quicquam iam receptum immutare ab his, quæ veteres libri ſuggerunt, quantum ſitus priſtinus vel lectio antiqua potuit tolerari, vel à libris vel à ſcriptoribus, vel etiam ſenſus commodus potuit elici. Neque enim eorum iudicium probandum cenſemus, qui ita mouentur auctoritate manuſcriptorum, vt ad vnum vel alterum exemplar mutent vulgata; quin potiùs compoſuimus nos ad S. Hieronymi imitationem, qui dum in præfatione in quatuor Euangelia profitetur ſe proferre illa emendata non ſolùm codicum Græcorum collatione, ſed etiam veterum, nec quæ multum à lectionis vulgatæ conſuetudine diſcreparent; ita, *addit*, calamo temperauimus, vt ijs tantùm quæ ſenſum videbantur mutare correctis, reliqua manere pateremur vt fuerant. *Prætereà non dubitauimus, quin hi qui primi nobis dederunt typographicas editiones, aliorum veterum chirographorum fidem ſint ſequuti, exceptis his, in quibus incuria correctorum lapſa eſt.*

Primæ editio. iuxta Mſ.

Digitized by Google

Neque decreuimus ſanare ac curare ea omnia, quæ ſcalpello vel limâ egere videbantur: ſed tantum eos errores euellendos credidimus, qui in orthographia, vel in ſitus perturbatione librariorum aut exſcriptorum negligentiam redolebant. Non enim mei inſtituti fuit ipſos auctores corrigere, ſed ſolos librarios & exſcriptores: non ipſos auctores formare, quales mihi confinxi; ſed ipſos exhibere, quales voluerunt eſſe, videri, & haberi: non illis tribuere, quod illi meo, aut aliorum ſcriptorum iudicio debebant ſcribere, aut dicere; ſed quod eos dixiſſe, aut ſcripſiſſe teſtatur cohors librorum. Neque enim leui cenſurâ dignos eos ſemper iudicaui, qui in caſtigandis veterum libris inducunt eos non tam loquentes, quæ illi cogitarunt, quàm quæ ipſi ſibi finxerunt, & ita, dum ſe excolere profitentur, euellunt.

Intentio auctoris nota.

Itaque ſi quædam nonnunquam occurrerint, quæ viderentur erronea (ſunt autem perexigua) & à quibus alioquin, reclamantibus omnibus libris, non potuimus vendicare auctores ipſos, atque in librarios reijcere, impium & ſacrilegum duximus mutationem inducere; verbi gratiâ (hæc enim obſeruatio fuit prætermiſſa à Typographo ſuo loco) circa Olymp. 168. & annum Abraham 1910. habetur Ionathas glorioſè apud Iudæos principatum gerit, & paulò pòſt Ariſtobulus filius Ionathæ, &c. At cum veritas hiſtoriæ nullo modo ferre poſſit hanc vocem Ionathas ſeu Ionathæ, haud dubiè videbatur reponendũ Ioannes ſeu Ioannis: tũ quia certũ eſt nullam fieri mentionem apud veteres Ionathæ principis cum Hyrcano duce Iudæorum circa ipſius tempora: tũ quia Ariſtobulus fuit filius illius Hyrcani, qui & Ioannes teſte Ioſepho: quin etiam ipſe Hyrcanus dicitur ab eodem fortunatiſſimè vixiſſe rebus optimè adminiſtratis. Licet hæc ratio eſſet vrgentiſſima, & poſſet probabiliter dici errore primorum Librariorum, illam vocem Ionathas irrepſiſſe, cum forſan anteà nomen Ioannes eſſet ſcriptum per abbreuiationem, vt non ſemel occurrit in veteribus libris; Tamen propter conſenſum librorum, qui ſoli ſunt interpretes mentis auctorum, eam retinuimus tanquam auctoris propriam. Sed in his omnibus non ſecus ac in aliis, quæ minùs ſapiunt errorem Librariorum, non propterea exiſtimamus doctiſſimos viros inſcitiæ poſſe argui. Qui enim in eos potuit illud cadere, qui tanta veterum magiſtrorum copia inſtructi eſſent? ſed potiùs excuſandos ex eo quod tempus omnia aperiat, & abdita in lucem edat. At verò ſi pro arbitrio licet nobis auctorum veterum peccata emendare, & in ipſis mutare atque interpolare quicquid libet, factum eſt & de veteribus ſcriptoribus, & de ipſis literis, nec niſi eorum laruas habituri ſumus: ſæpe autem comperi in his, quæ primo aſpectu ſapiunt corruptionem, propiùs explorata tãdem integra reperiri, aut ſaltem veræ lectionis veſtigia. Quod dum non animaduertunt viri etiam doctiſſimi, factum eſt ſæpe, vt dum ſenſus ſpecie aliquem locum putant ſe emaculaſſe, non ſolùm illum magis fœdarint & deprauarint, ſed etiam aliis eripuerint omnem facultatem agnoſcendæ maculæ, vt proinde poſteà vel palinodiam canere coacti ſint, vel aliorum pati cenſurã. Quoties enim accidit etiam prudentioribus quibuſque, vt quod hodiè certum iudicarent, ſucceſſu temporis non ſolùm ambiguum, ſed & à veritate omnino abhorrens aſſererent? Itaque eorum exemplo edoctus, parcè vſus ſum Ms. veritus ne dum conor proficere, noceam mutando lectionem, quam illi ſuo meliori iudicio tanquam potiorem probabunt.

Erronea auctorum relicta.

Ioſeph. li. 1. de bel. Iuda. ca. 3. & li. 13. Antiq. cap. 16. & cap. 18.

Quanto iudicio libri veter. corrigendi.

Si quando grauiores, & difficiliores loci hæſitantem me reddidere, arbitros adhibui, & ingenij mei viribus diffidens oracula literaria conſului, ad eruditos viros controuerſiam retuli, eorum ſententiam rogaui: ſed norunt ipſi quantum iuuerint. In re ambigua

Auctor Not. conſuluit viros eruditos.

Digitized by Google

certam ferre ſententiam non præſumpſi, ſed reliqui iudicio Lectoris eruditi. In aliis nonnunquam eam interpoſui fretus auctoritate aliorum ſcriptorum, quorum nonnunquam quædam loca obiter emendaui & illuſtraui. Nihil tamen mutaui, niſi ex fide librorum Ms. neque ſingulos ſequutus ſum, ſed cōſenſum, niſi in re non ſolum manifeſtè contraria veritati, vel etiam menti auctorum ipſorum. Nam tunc plus duximus tribuendum auctoritatis veritati, quàm maiori numero exemplarium: nunquam tamen aut rariſſimè diſceſſimus ab vniuerſitate, quin aliquem habuerimus fideiuſſorem & ducem, & quin eiuſdem rei ſemper dederimus certiſſimam rationem. Vbi nulla obſeruata eſt varietas lectionis, ibi nullam Notam exhibuimus; non enim ſuſcepimus edenda commentaria in hos tres auctores, ſed ſolum Notas contra culpam Librariorum, vt variæ lectiones magis dubiæ diſcernerentur & dijudicarentur à rudioribus.

Prudentia in corrigendis his Chron.

Notæ potiſſimum propter varias lectiones.

Chirographos allegaui, vbi in re alicuius momenti à vulgatis differebant: in cæteris inutile & ſuperfluum duxi. Nam incredibile dictu, quanta ſit in ipſis varietas, dum non ſolùm paulatim de inemendatis inemendata ſcribuntur, *vt loquitur Hieronymus: ſed etiam dum vnuſquiſque eorum, qui tranſcribunt, putat ſibi pro libidine licere quiduis reponere, modo conſtet ſenſus, quaſi interpretum non exſcriptorum munere fungeretur. Vt verbi gratiâ, dum ſcribunt* pellit *pro* pepulit interficit *pro* interfecit, tranſlatus eſt *pro* transfertur, inſignis *pro* clarus, ferrea *pro* ferrata, reddit *pro* reddidit, morabantur *pro* demorabantur, Epiſcopus factus eſt *pro* Epiſcopatum ſortitur, *& his ſimilia infinita: miror nihilominus qui factum ſit, vt in libro tam antiquo, tot manibus diuerſarum gentium trito, & ſæpe ipſarum fœminarum, quibus, teſte Euſebio & aliis dabātur vt plurimū libri exſcribendi, non plures & maiores emerſerint errores ob eas ipſas rationes, quas attingit Hieronym⁹ in præfatione, videlicet quia* hiſtoria multiplex eſt, habens barbara nomina, res incognitas Latinis, numeros inextricabiles (*placet enim hæc lectio potiùs quàm vetus* inexplicabiles) virgulas rebus pariter ac numeris intertextas: vt penè difficilius ſit legendi ordinē diſcere, quàm ad lectionis notitiam peruenire. *Sed hoc proculdubiò ſingulari Dei prouidentiæ tribuendum eſt. Si tamen in verbis & numeris eſt magna diuerſitas, certè non minor eſt conſenſus, dum penè omnes & ſinguli libri coëunt in eodem hiſtoriæ contextu, & eadem ſerie ſeu tramite (vt loquitur Hieronymus) ſententiarum, verſiculorum, aut paragraphorum, maximè à prima Olympiade: differunt tantum in nonnullis verſiculis & in ſitu numerorum, idque duobus, tribus, quatuor, aut quinque annis, ſeu laterculis ſeriùs aut citiùs. Sed hoc non eſſe tanti faciendum, ſatis declarant verba docti & prudentis Dionyſij Halicarnaſſei ab initio libri 7.* ὀλίγοις μὲν [illegible] ἔτεσι διαμαρτεῖν τῶν χρόνων δοίην [illegible] [illegible] πολλοῖς [illegible] [illegible] [illegible], Ferendum quidem eſt, ſi quis paucis annis fallatur in priſca & multorum annorum hiſtoria.

Hieron. in tit. 3.

Error librariorum.

Mirum quod non fuerint plures error in Ms.

Euſeb. lib. hiſt. c. p. 22.

In quibus [illegible] cum vulga[illegible]

Differentia paucorum annorum res exigua.

Non eſt autem quod diuerſitas lectionis fidem noſtris his tribus auctoribus, ſeu lectioni germanæ debitam imminuat. Nam præterquam hoc auſim aſſeuerare illos videri ita in integrum reſtitutos, vt penè nunc ijdem ſint & in eodē ſtatu, quo cum primùm editi fuerunt (paucos locos excipio, qui tanquam dubij Lectoris iudicio ſunt relicti, vt in Notis obſeruauimus, maximè in Chronologia) crediderim etiam nullum ferè eſſe ſcriptorem veterem inter ſelectiores quoſque, cuius fides poſſit dici eſſe certior ex Ms. neque fortaſſis ex conſenſu aliorum ſcriptorum. Pauciſſimi enim ſunt loci apud noſtros triumuiros, qui non poſſint aliorum auctoritate confirmari, aut quibus vix ſaltem ratione aper-

Varietas lectionis non minuit fidem Chron.

ta & certa poſſit contradici. Quod ſi Liuius, Diodorus, vel Dionyſius Halicarnaſſeus, vel alij huiuſmodi, qui tanti fiunt apud omnes, tam exactè examinarentur ad limam tot codicum Ms. & auctorum, haud ſcio an certiùs conſtarent. Quod à me dictum velim, quia ſcio pleroſque damnaſſe hos noſtros auctores, aut quia reperiebant eos diſſentire ab aliquo ſcriptore, quem in delicijs habebant, aut quia minùs expenderant eorum rationes aut auctoritatem illorum, à quibus hauſerant: qua de re plura in Notis.

Fides alior. auctor. non eſt maior.

Si quis autem cauſetur rem puerilem nimis vel ſuperſtitioſam, quod nominauerimus ſingulos codices; vel propriis notis indicauerimus, cùm videretur ſufficere eorum tantùm numerum exprimere, vt factum ferè ab omnibus alijs; ſciat, hoc mihi non excidiſſe imprudenter; quin potiùs eo conſilio inſtitutum fuiſſe nouerit, partim vt honos ſeruaretur illis Bibliothecis & viris eruditis, ad quos libri pertinent, & ijdem ipſi haberent hoc lucri & commodi, ſcire ſuo quoque loco quid habeat eorum liber: partim vt diſtinguerem libros, quos ipſe legeram ab alijs, de quibus nil habeo præter aliorum fidem: & præcipuè ne quis ſuſpicaretur me fingere hunc aut illum numerum, vel etiam aliquid aliud; atque ita non tam mihi fides adhibeatur, quam ipſis libris. Quia cùm proſtent in celeberrimis ciuitatibus Pariſienſi, Romana, Tholoſana, Lemouicenſi, Alcobacienſi, ad quas facilis cuique poteſt eſſe aditus, ſi quæ dubitatio ſuboriatur, conſulantur velim ipſi libri, meáqs fides penitus liberetur, ſicque maior proinde ſit auctoritas noſtrorum trium virorum, quos excolo, cum de eorum mente minùs dubitare quiſque poterit.

Quare ſinguli Ms. fuerint propriis notis diſtincti.

Euſebio adiunximus Hieronymum & Proſperum, illum quidem tanquam fidelem interpretem & genuinum fratrem apud Latinos, hûc verò vt illorum ſequacem & popularem noſtrum, vt ex his tribus perfectum opus coaleſceret, & mundus hiſtoricus triplici hoc Sole illuſtraretur. Euſebio quidem tãquam oriente, vtpote qui & mundi ortum atque imperij Romani Chriſtiani incunabula ſub Conſtantino depingit; Hieronymo veluti meridiano, qui ſanctitatis ſuæ & eruditionis radiis vniuerſa complet, & eiuſdem imperij meridiem ſub eodem Conſtantino, eiúſque filiis & aliis Imperatoribus deſcribit: ac demum Proſpero, vt occidente, qui velut occaſum eiuſdem imperij tum viribus & auctoritate deficientis ob incurſiones Perſarum & Gothorum, maximè ob religionem in idololatriam, vel hæreſim relabentem repræſentat. Hieronymum quidem damus collatum cum iiſdem Ms. cum quibus fuit ipſe Euſebius; non ita Proſperum, cuius Chronicon in paucis Ms. extat; ſed de his poſteà. Habes itaque Lector, quæ ſunt mei inſtituti. Ea enim quæ propiùs ad tres noſtros auctores ſpectant, fusè in Apparatu trademus. Supereſt, vt te eo ſitu colloces, vbi te gratiſſima hæc lumina ſua luce perfundant, ac demum beneuolum erga te animum pari beneuolentia compenſes. Si quis autem noſtros labores minùs probet, & hoc ipſum teſtari ſcriptis voluerit, equidem boni conſulam, vt quod ignorauerim, doceat. Sed Chriſtianæ modeſtiæ rogo vt meminerit, & cuius ſit ſpiritus, ſicut loquitur Chriſtus, qui cum Deo patre & Spiritu ſancto viuit & regnat.

Opus trium auctorum, qui tres ſtatus imp. Rom. indicant & deſcribunt.

Auctor Notar. non renuit doceri.

Luc. 9.

FINIS.

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

APPARATVS
AD NOTAS ET CASTIGATIONES
IN EVSEBII PAMPHILI, S. HIERONYMI, ET S. PROSPERI CHRONICON.

AVGVSTVM & planè diuinum opus tractandum ſuſcipimus, à mundi fabrica *vſque ad annum Chriſti 446. cuius dignitas quantò magis hactenus imminuta & depreſſa variarum ſordium colluuie, tantò nunc auguſtior videri debet, vbi decorem priſtinum recepit. Ad cuius cognitionem & explicationem quò facilius accingeremur, idem præſtandum duximus, quod ijs, qui dum veterum monumenta perluſtrant, vt cuius fuerint, intelligant, inſcriptiones, ſigna & cenotaphia contuentur & examinant; ſic nos ab inſcriptione libri & notione auſpicaremur: vt quoniam nomina & appellationes ſunt quædam rerum imagines, ex illis facilior & tutior ad totius libri intelligentiam via muniretur.*

Notandum ergo eſt imprimis, variis titulis ſeu nominibus Chronicon Euſebij inſigniri. Alijs enim dicitur Chronica *in ſingulari fœmineo, ſicut Hieronymo in Danielem,* quem locum in Chronica Euſebij, quam ante annos plurimos in Latinam linguam vertimus, diligens Lector poteris inuenire. *Idem habent Iſidorus, Idacius, Contractus, Beda, Marianus, Vincentius, Palmerius, Trithemius, & alij. Si quando enim huius Chronici meminerunt, vtuntur huiuſmodi loquendi formula, vel ſimili,* Euſebius vſque ad hoc tempus produxit ſuam Chronicam. *Vnde Iſidorus* Chronica Græcê dicitur, quæ Latinè ſeries temporum, qualem apud Græcos Euſebius Cæſarienſis Epiſcopus edidit &c.

Varij tituli huius Chronici.
Hiero. in Dan. cap. 9.
Iſid. l. 5. de orig. cap. 28.

Alijs Chronicæ *Chronicarum, vt Gregor. Turon.* De ſupputatione verò huius mundi euidenter Chronicæ Euſebij Cæſarienſis Epiſcopi ac Hieronymi presbyteri proloquuntur.

Grego. lib. 1. hiſtor. cap. 1.

Alijs χρονικὸν *vt Hieronymo ipſi,* cum Euſebij, *ait is,* Cæſarienſis χρονικὸν in Latinum verterem &c. *Item* Euſebius ſcripſit χρονικὸν id eſt, temporum Breuiarium. *Aliis* Chronicon *vt eidem Hieronymo,* ego *inquit,* ſcripſi Chronicon. *Sic Gennadius,* Hieronymus ſcripſit Chronicon: *ſic Freculphus & alij, & hoc eſt vſitatius.*

Hiero Epiſt. ad Pammach. 101. & lib. de ſcript. Eccleſ. ad Deſider. tom. 9.
Hiero. lib. de ſcript. Eccle. ad Dextrũ tom. 1.

Aliis Chronicum, *vt Gelaſio* Euſebius ſcripſit Chronicum. *Idem vſurpant Idacius & Antoninus.*

can. Sancta Rom. diſtin. 15.

Aliis Chronica, *Chronicorum, inter quos eminet Auguſtinus,* noſtri qui Chronica ſcripſerunt, prius Euſebius, poſteà Hieronymus: & *Beda* Euſebius compoſuit

Aug. li. 18. de ciuit. Dei ca. 8.
Beda lib. de ratio. tempor.

Digitized by Google

Chronica, & *paulò poſt* iuxta Chronica Euſebij. *Alijs* Chronici, *Chronicorum, in plurali, vt Adoni, circa an. 4085.* Chronici ſignant, *dum de hoc libro loquitur: quod idem præſtat Contractus.*

Nicephor. lib. 6. ca. 37. Beda lib. de ratio. temp.

Alijs liber χρονικῶν *ſeu* Chronicorum *vt Gennadio ab initio; & Nicephoro. Alijs* libri Chronicorum *vt Bedæ, Adoni. Cur autem potiùs* libri *quàm* liber, *vide quæ diximus pag. 224. C. D. Alij cum hunc librum citant,* Euſebius *inquiunt,* in Chronicis, *vt Hieronymus in Danielem, Caſſiodorus, Cedrenus, Beda, Vincentius, Antoninus, & vulgus ſcriptorum. Nonnunquam vocatur ſimpliciter* Chronicon, *ſine adiectione nominis auctoris. Seuerus enim Sulpitius non ſemel ita ſcribit;* legitur *inquit,* in Chronicis, *dũ refert aut citat aliquid ex hoc Chronico. Idẽ Comeſtor, Antonin. & alij. Vt enim nomine* Poëtæ *intelligimus* κατ᾽ ἐξοχὴν *apud Græcos Homerũ, apud Latinos Virgiliũ, & nomine* Philoſophi *Ariſtotelẽ, ſic nomine* Chronici, *hoc Euſebij & Hieronymi opus.*

Seuer. lib. 1.

Alijs hiſtoria Chronica *vt Auguſtino,* ſupputatio, *vt loquitur is,* quam ſequutus eſt Euſebius in hiſtoria ſua Chronica, perſpicua veritate ſubnixa eſt. *Alijs* hiſtoria Chronicorum *vt Vincentio. Alijs* hiſtoria temporum *vt Paulino epiſt. 35. inter epiſtolas Auguſtini. Alijs* Annales *vt Freculpho,* Euſebius in Annalibus. *Alijs* hiſtoria de cunctis temporibus *eidem Paulino ibidem. Alijs* liber temporum; *ſic ſcribit Hieronymus,* in libro temporum præfatus ſum. *Sic etiam Marcellinus,.*

Aug. quæſt. in Exod. li. 2. ca. 47. Vincen. li. 14. ſpecul. ca. 90. Hiero. in præfat. de loc. Hebr.

Canones Chronici.

Alijs χρονικοὶ κανόνες, *vt Euſebio ipſi in præfat. lib. 1. hiſtor. eccleſ.* ἤδη μὲν οὖν τούτων καὶ πρότερον ἐν οἷς διετυπωσάμην χρονικοῖς κανόσι, *quæ Chriſtophorſonus vertit* cum libros de ordine temporum componerem. *Muſculus retinuit voces Græcas, licet Latinis literis. Idem apud Cedrenum qui citat Euſebium* ἐν τοῖς χρονικοῖς κανόσι, *quæ interpres reddidit* in tabulis annalibus.

Idem etiam apud Suidam, vbi interpres annales regulas: *Auguſtin. lib. de mirabil. reddit* Chronicos canonicos: *Hieronymus* temporum canones, *vt præfat. de locis Hebraï.* Euſebius poſt temporum canones, quos nos Latina lingua edidimus. *Sic idem teſtatur Hippolytum Epiſcopum ſcripſiſſe* canones temporum *vſque ad an. 1. Alexandri Imperatoris, vt Dionyſius Halicarnaſſ. laudat* κανόνας *temporum, quos ſcripſit Eratoſthenes, quod interpres reddidit* regulas: *& Plutarchus in Solone meminit Chronicorum: ſic enim apud eum leges* χρονικοῖς λεγομένοις κανόσιν, *quod noſter Amiotus reddidit Gallicè* tables qu'on appelle Chroniques; *Lapus interpres Latinus* annalibus canonibus nuncupatis. Aliis dicitur Chronicorum canonum multiplex hiſtoria, *vt Adoni initio ſui Chronici. Imò etiam ipſi Hieronymo, qui enumerans Euſebij volumina,* edidit, *inquit,* Chronicorum canonum omnimodam hiſtoriam, & eorum ἐπιτομήν, *& de ſe loquens* ſcripſi Chronicon omnimodæ hiſtoriæ; *& apud Suidam* Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου ἐξέδωκε πολλὰ τῶν χρονικῶν κανόνων παντοδαπῆς ἱστορίας καὶ τούτων ἐπιτομήν. *Idem apud Sophronium interpretem Græcum Hieronymi.*

Hieronym. li. de ſcript. Eccleſ. tom. 1. Scriptores canonũ Chron.

lib. de ſcriptor. Eccleſ. tom. 1.

Et quoniam propria ac primæua appellatio videtur iſta, vt dicantur Chronici canones, *ſeu* canones Chronicorum, *non leuis oritur difficultas, quæ ſit horum genuina interpretatio. Cum enim illa vox* canon *tam apud Theologos, & Iuriſconſultos, quàm apud alios ad varia ſignificanda applicetur, cuiuſmodi exemplorum pleni ſunt theſauri vtriuſque linguæ, non leue dubium emergit quæ ſit hoc loco eius propria ſignificatio. Nos quo breuius expediamus, putamus Chronicos canones nil aliud eſſe, quàm tabulas aliquas, id eſt diuerſa ſpatia dimenſa lineis ac laterculis,*

Cur liber canones Chronici dicatur.

Canones Chronici quid?

Digitized by Google

quæ continent numeros ſibi oppoſitos ex aduerſo, quibus indicantur tempora ſeu anni diuerſorum Regum inuicem concurrentes ſeu concordantes, & ex quorum collatione ſeu comparatione colligitur canonica ſeu regularis, & certa temporum ſupputatio & collectio. Per lineas intelligo illa lineamenta recta à ſummo ad imum, quas vulgus columnas *vocat, & quas Hieronymus in præfat. appellat* lineas numerorum, *aut* numeri ſeu ordines numerorum *aut* numeri (*vt auctor incertus in canones Euangel. vocat* figuras columnarias) *quæque continent ſeriem, ſeu, vt idem Hieronymus loquitur*, tramitem regnorum & ordinem numerorum *cuiuſque regni. Per laterculos, illas lineas tranſuerſas, ſeu collaterales à dextra ad ſiniſtram, quas ipſe Hieronymus vocat* virgulas, *& nos aliquando etiam ſtrigas, & quæ continent non ordinem ſeu ſeriem regni ſeu regnorum, ſed vnicum numerum ſeu annum cuiuſque ordinis regnorum: ita vt illi omnes numeri, qui ſunt in ſingulis laterculis, ſi ſimul conſiderentur, & inuicem comparentur vt oppoſiti, vocentur canones. Alter enim alteri lucem adfert & fidem conciliat. At hiſtoria, quæ eſt ſita ad illum laterculum, & quæ peculiariter pertinet ad vnum ex numeris illius laterculi, dicitur conuenire & concordare in illo canone, ſeu in illo concurſu & compoſitione annorum diuerſorum Regum. Ex illa enim oppoſitione exurgit regula certa ſupputationis temporum, ex qua tandem fit vnio & conciliatio calculi Biblici cum calculo Ethnicorum, quam tanquam præcipuum ſcopum & finem hic liber ſibi proponit.* Laterculus quid? Virgula quid?

Hinc Hieronymus tria diſtinguit vt neceſſaria ad canones Chronicos, lineas *quæ continent ſeriem annorum ſeu numerorum;* virgulas *quæ ſunt intertextæ illis numeris: &* hiſtoriam, *quæ aſſignatur, ſeu vt ille loquitur,* applicatur *vni ex illis numeris, ſeu etiam certo tempori vel anno illius virgulæ ſeu laterculi. Itaque in canone Chronico non tam conſideranda eſt ſeries, ſeu ordo rectus numerorum, ſeu annorum, quàm oppoſitio numerorum ſeu annorum diuerſorum ordinum.* Tria conſideranda in ratione canonum Chronicorũ.

Hinc fit vt Hieronymus vocet Chronicon Euſebij, omnimodam hiſtoriam canonum Chronicorum; *At ſuum,* Chronicon omnimodæ hiſtoriæ. *Neque enim iſtud continet, vt ſuperius, tot concurrentes numeros, ſeu annos diuerſorum Regum, ſed ſolam ſeriem numerorum, ſeu annorum Imperatorum. At hiſtoria apud Euſebium ita ſe habet ad canones Chronicos, vt pendeat ab illis, id eſt à comparatione diuerſorum temporum, ſeu annorum, qui in ſingulis columellis, & laterculis iacent. Ipſi enim canones ſunt veluti baſes quædam, ſuper quas vniuerſa hiſtoriæ moles conſurgit: ſed apud Hieronymum hiſtoria pendet non à temporibus ſeu à comparatione temporum, ſed à tempore, id eſt à ſerie per annos Imperatorum: ita vt res geſtas contineat cum ſola ſerie annali, nõ autem cum ſerie canonicá ſeu per canones, ſiue per ordinem diuerſorum annorum, eorúmque cõparationem, ſicuti fit apud Euſebiũ, ſi minùs vbique, ſaltem in maiori parte libri. Ideò Hieronymus, vt diximus, non vocat ſuum ſupplementum* Chronicon hiſtoriæ canonum, *ſed tantùm* Chronicon hiſtoriæ. *Iam enim multò antè deſierant varij ipſi canones apud Euſebium. Hinc intelliges, quo ſenſu ſcribat Hieronymus initio ſuæ Appendicis,* Huc vſque hiſtoriam ſcribit Euſebius, *non quod vocet Chronicon Euſebij hiſtoriam, vt autumat vir doctiſſimus,* quia, *inquit,* Euſebius in ſuo Chronico ſcripſerit prolixiorem rerum geſtarum narrationem. (quæ poſteà à Librarijs mutilata eſt) quam ſimplex Chronicon poſtulat, *ſed quod nomine hiſtoriæ intelligat illam partem Chronici Euſebiani, quæ res geſtas continet. Significat autem Euſebium non deduxiſſe* Differentia inter Chronica Euſebij & Hieronym. Hiſtoria quid apud Hierony.

Digitized by Google

vſque ad annum 20. Conſtantini canones Chronicos; deſierant enim multò antè ab anno 2. Veſpaſiani, ſed ſolummodo hiſtoriam Chronicam, id eſt quæ eſt comparata ſeu applicata cum ſola vnius generis ſerie per Imperatores. Intelliges etiam quo ſenſu idem Hieronymus ſcribat ad calcem eiuſdem ſupplementi, Colligitur omnis canon ab Abraham *&c. cum in aliis epochis ſeu collectionibus, videlicet* A ſecundo anno Darij, *&c. & aliis huiuſmodi, nõ vtatur voce* canonis*: idem enim eſt quaſi diceret, Colligitur tota & vniuerſalis ſupputatio facta per ſeriem annorum ab Abraham, & per comparationem cum annis modò Aſſyriorum, modò Medorum, modo aliorum regum, modo Imperatorum illis ſuccedentium, quæ habet vim certiſſimæ normæ ſeu canonis. At ſi canon idem eſſet ac ſimplex ſupputatio temporum, eodem vocabulo vſus fuiſſet in aliis collectionibus ſeu articulis.*

Temporis circunſtantia eſt baſis hiſtoriæ.

Hinc quoque fit vt cum baſis & fundamentum hiſtoriæ, ac præſertim hiſtoriæ Chronicæ ſit circunſtantia temporis ſeu anni: fundamentum etiam canonum Chronicorum ſit concurſus & oppoſitio diuerſorum numerorum ſeu annorum, in quibus ineſt numerus illius anni, ad quem hiſtoria illa pertinet; cúmque præcipua libri Chronici ratio conſiſtat non in exhibenda, ſeu (vt loquitur Hieronymus) explananda hiſtoria, vel exponenda re aliqua, quæ accidit, ſed in anno deſignando, quo illa contigit: proinde dum ex principali cauſâ petitur nomen, ſcilicet à canone Chronico, & non ab hiſtoria, fit vt liber vocetur potius Chronicon *ſeu* canones Chronici, *quàm* hiſtoria Chronica, *ſeu annalis.*

Canones Euãgel. quid?

Hinc vnio ſeu cõcordia quatuor Euangeliſtarũ, quæ ab Euſebio deſcribitur per huiuſmodi lineas rectas & tranſuerſas, quæ complectuntur certos & diuerſos numeros inuicem ſibi oppoſitos, quibus indicantur diuerſa capita, in quibus ipſi Euangeliſtæ conueniunt, canones Euangelici *dicuntur apud Hieronymum tom. 9. vbi præcipuè eſt conſideranda non ſeries, ſed oppoſitio numerorum ſeu capitulorum, quæ conficit illam vnionem ſeu conciliationem.*

Vnde vox canon.

Eo ſenſu videtur Græci vocem hanc κάνων *mutuati ab Hebræis, cum apud eos* קנה cana *idem ſit ac baſis: titubat enim hiſtoria, dum minùs certa eſt temporis circunſtantia, non autem vt vult vir eruditus à* קנה*, quod calamum menſuræ ſignificat, vnde originem ſumpſit vox Gallica* cane. *Itaque omnium optimè Budæus canones Chronicos interpretatur annos* συγχρόνους*: & hallucinantur viri docti, non ſolum qui exponunt canones Chronicos nil aliud eſſe niſi ſupputationem temporum, quæ omnium hiſtoriarum ſit veluti norma, ſed etiam qui hanc expoſitionem cæteris præferant.*

An ſit tantum Epitome, an ipſum Chronicon.

Cæterùm non leuis nata eſt difficultas cenſenduſne ſit hic liber, quem aggredimur, ſola hiſtoria omnimoda Chronicorum canonum *vel ipſum* Chronicon; *an etiam ſola* eorum epitome, *an verò vtrunque, cum Hieronymus, Sophronius & Suidas teſtentur Euſebium ſcripſiſſe &* hiſtoriam omnimodam Chronicorum, & eorum epitomen, *atque illud* (&) *vnum ab altero diſtinguat. Ioannes Curterius in epiſtola, quam præfixit fragmentis Euſebij in editione librorum hiſtoriæ Eccleſiaſt. Euſebij, anno 1571. aſſerit ſolam Epitomen nobis ſupereſſe, Chronicos autem canones excidiſſe argumento ſumpto ex illis fragmentis, quæ citantur ab Anaſtaſio Epiſcopo Niceno lib. quaſi in S. Scripturã ex Euſebio in Chronicis, ſicut habetur tom. 6. ſacræ Bibliothecæ pag. 238. primæ editionis. Et quia illa non habentur in noſtris Chronicis Euſebij, ſed illa Fragmenta commentitia eſſe manifeſtiſſimè apparet ex eo, quod cum præcipuum fundamentum eorum ſumatur ex eo, quod Euſebius in Chronicis dicat Chriſtum natum eſſe anno ab orbe 5500.*

Digitized by Google

be 5500. euoluto & impleto; certum tamen eſt, quantum teſtantur tam omnes libri huius Chronici, quàm alij plerique auctores, Euſebium hoc in Chronico ſenſiſſe Chriſtum natum an. orbis 5199. Neque vlla ratione recipiendum videtur eundem Euſebium ſibi fuiſſe cõtrarium in re tam ſeria, & quæ eſt baſis totius Chronici & hiſtoriæ, vt vnum ſcripſerit in epitome & alterum in Chronico: vnde argumento eſt aut illa fragmenta falſò fuiſſe impoſita Euſebio noſtro, aut Chronicon illud ab Anaſtaſio citatum tribuendum eſſe alteri eiuſdem nominis, quàm Euſebio Cæſarienſi, ſicut in epiſt. 39. quæ eſt inter epiſtolas Auguſtini, fit mentio Chronici Euſebij Conſtantinopolitani. *Licèt ibi mendosè ſcriptũ videatur Conſtãtinopolitani pro* Cęſariẽſis *vt, jam diximus in præfatione.*

Illi tamen opinioni videtur fauere Trithemius, dũ lib. de ſcript. Eccleſ. Euſebij opera enumerans, vocat hoc ipſum opus Euſebij non Chronicon, *ſed* Epitomen Chronicæ: *ſic enim ille,* Epitomes Chronicæ liber vnus cum hoc initio, Moyſen gentis Hebraicæ *&c. Etenim ab ijſdem verbis incipit præfatio Euſebij in hoc ſuo Chronico.*

Vir doctiſſimus exiſtimat Chronicon quod extat, non eſſe illam ab Euſebio confectam Epitomen, nec Hieronymum illam vertiſſe: ſed eſſe verum Chronicon hiſtoriæ, factũ ab Euſebio, & tranſlatum ab Hieronymo, licet in aliam formã redactum & mutilatum. Quod ſit Chronicon, ſeu hiſtoria Chronicorum canonum & non Epitome, probat hac ratione, quia Hieronymus in præfatione loquitur de hiſtoria permixta Chronico, & initio appendicis nominat Euſebij opus, hiſtoriam. *Addo quod quæ ipſe Hieronymus epiſt. 101. teſtatur ſe ſcripſiſſe in præfatione ad Chronicon Euſebij præmiſſa, reperiuntur eadem in præfatione, quæ hic habetur. Quod autem fuerit in aliam formam mutatũ, hoc ſatis, inquit, dignoſcitur ex ipſa lectione, & comparatione tam præfationis Hieronymi quam formę editorum. Sed quod ſit mutilatum & decurtatum à Librariis, idem vir doctiſſimus vult probare ex eo, quod ipſi Librarij* pertæſi varietate eiuſmodi diſtinctionum, literarum & colorum, quæ Hieronymus requirit in præfatione, multa ex eodem Chronico ſubduxerint; *& colligit hoc argumento quod* ſi non niſi quæ extãt, fuerant ordine temporum diſponenda, cur adeò fuit laborandum Hieronymo, vt tot literis, tot lineis, tot coloribus adhibitis differentijs auditorem fatigaret, quæ tamen adeò neceſſaria fuiſſe teſtatur Librarius, ſi tædio victus aliquid prætermiſerit, intexeret non tam Chronicon quam labyrinthum erroris. Quamobrem ob paulò prolixiorem rerum geſtarum narrationem, quam ſimplex Chronicon poſtulat, eiuſmodi opus Euſebij idem Hieronymus in exordio ſuæ appendicis hiſtoriam nominat.

An hoc Chronicum ſit mutilum.

Prior forma Chronici mutata.

Nos tamen ſentimus cum Ludouico Viue in Auguſt. lib. 18. de ciuitate Dei cap. 8. vtrumque extare & Chronicon & Epitomen, & hoc ipſum eſſe illud opus, quod habemus præ manibus, & quod vocatur ab Hieronymo & alijs Chronicon Euſebij. *Quod enim ſit illud ipſum, hoc certiſsimè demonſtratur ex eo, quod in eodem legatur idẽ quod & Hieronymus epiſt. 101. & in Daniel cap. 9. Cedrenus ſæpe, Auguſt. lib. 1. de mirab. ſcrip. cap. 28. & plerique alij referunt ex Chronico Euſebij, ſeu ex canonibus Chronicis. Quod ſit etiam illa Epitome, nec ipſa fuerit liber diſtinctus à Chronico, colligitur ex eo, quod nullus vnquam veterum id dixerit, neque vſquam legatur citata ſola Epitome, niſi dum idem refertur quod habetur in Chronico.*

Hoc Chronicon eſt idem quod citant veteres.

Inſuper ſi quis accuratè examinet τὰς δυνάμεις τῶν ῥημάτων, *titulus hic* Chronicon

confuſio quam ordo temporum. Vniuerſa *enim* hiſtoria titubat, vbi confusè de temporibus ſcribitur *ait Euſebius lib.10.de præparat.cap.3.*

Denique tantum abeſt, vt Chronicon Euſebij peruenerit ad nos mutilatũ, quin auctius multò fuit, ſcilicet acceſſione eorum, quæ in magna exemplarium parte deeſſe obſeruauimus, ac præcipuè illis quæ diuerſa litera notauimus: nec eſt vllus penè liber vetus qui plures contineat verſiculos, quam habeant editi, aut certè rariſſimè: vbi tamen ferè ſemper glosſema ſeipſum prodit. Cuſpinianus exiſtimat pariter Chronicon Euſebij eſſe mutilum & laceratum; *primò* in numeris penè vndique, & hoc eſſe verum quemq; intelligere, qui annos Conſulum numerarit ad Octauianum. *Secundò quod deſit in illo Conſulum, ſeries, quam ab Euſebio autumat appoſitam fuiſſe.* Totus *inquit,* Euſebius eſt corruptus: cum enim columnas pingat Regum Macedonum, Aſſyriorum in columna Conſulum, ne verbo quidem Conſules deſcribuntur, qui ordine omnes ſine dubio ſunt ab Euſebio ſcripti: quod hinc licet coniectare, quod cum Euſebius deſijt, & Proſper Chronica continuauit, ordine recenſentur Conſules.

Cuſpini. in Calsiodor. pa. 14. & 213.

An Euſebius ſit mutilus in numeris & Conſulib.

Illi vtcumque videtur fauere Marianus, dũ ait ad an.13. Ptolemæi Soteris, & ad Conſulatum Nepotis IIII. & Luctatij & Vrbis 650. (*Nam corruptè legitur 560.*) *Euſebiũ ſcribere* ſub his Conſulibus natum fuiſſe Pompeium Magnum. *Ex ijs enim videtur habuiſſe aliquod exemplar Chronici Euſebij, in quo deſcripti eſſent Conſules per ſeriem. Verùm opinio Cuſpiniani leui nititur fundamento. Ego enim liberè affirmarim, nullum propemodum deſiderari numerum in ratione temporum, ſeu ſerie annorum, ex qua conficitur ſupputatio temporum per canones, ſeu per collationem annorum diuerſorum Regum. Quod manifeſtiſſimè demonſtratur ex eo, quod numeri, qui deducuntur per ſeriem, totidem annos conficiunt, nec plus nec minùs ab Abraham vſque ad an. 30. Chriſti, videlicet 2044. vel etiam ab Abraham vſque ad an.14. Valentis ſcilicet 2395. quot præſcribit Euſebius in præfatione, & quot ex multis alijs locis conſtat fuiſſe ex eius & Hieronymi mente.*

Nil deſideratur in numeris.

Quod ſpectat ad ordinẽ Conſulũ, ſi Euſebius Conſules inſeruiſſet, haud dubiè veterum, quiſpiam meminiſſet, vel citando vel referendo: quinetiam Euſebius & Hieronymus (Hic enim magnam partem rerum Romanarum ſibi vendicat in præfatione) alicubi mentionem feciſſent horum Faſtorum, ſeu ordinis Conſulum præcipuè vbi agitur de Chriſti ortu, vel eius baptiſmo, vt quemadmodũ quoto anno Auguſti, ſic quibus Conſulibus Chriſtus natus & baptiſatus eſſet, deſignarent: ac demum dum ad calcem libri Hieronymus colligit annos, qui fluxerunt Ab Abraham, A prima Olympiade, A Dario, A Solomone, *& alijs ſimilibus Epochis, qui fieri poſſet vt illam ab initio Conſulum præteriuſſet.*

Non deſiderantur Conſules.

Nec eſt quod te in ſententiam Cuſpiniani adducat titulus ille Conſulum, *qui in omnibus libris legitur ab Olymp. 67. vſque ad Olymp. 183. ſeu ad annum primum Iulij Cæſaris. Nam auctor non ibi meminit Conſulum, quod eorum ſeriem proponat, ſed vt in locum præcedentium Regum Romanorum doceat Conſulum poteſtatem ſucceſſiſſe; & præcipua quæ deinceps referentur, ad Romanos ſpectare. Prætereà ſi ad ſingulos annos conſcripſiſſet ambos Conſules, quid erat neceſſe, dum loquitur de ortu Virgilij, exprimere illum accidiſſe* Coſſ. Pompeio & Craſſo, *vel vbi ait L. Accium natum* Mancino & Serrano Coſs? *Illa enim peculiaris expreſſio ſatis indicat in cæteris, non adhibitam fuiſſe Conſulum ſucceſſionem. Adhæc cùm deſignat vnicum Conſulem, vt loquens*

Quid ſignificet titulus Conſulum.

de re geſta ſub Conſulatibus Marcelli & Ciceronis, cur non etiam ambos acciuiſſet, vel etiam cur adiecit hoc geſta ſunt tempore, quaſi ordo ipſe Conſulum non ſatis demonſtraret ipſam temporis circunſtantiam? Deinde cùm Caſſiodorus ſcripſerit ſuum Chronicon, (quod nil penè continet præter ordinem Conſulum) poſt Hieronymum annis 178. & teſtetur ſe collegiſſe illud ex Liuio, Aufidio, & Paſchali, nonne citiùs meminiſſet Euſebij, quàm aliorum, cum alioquin crebro eiuſdem referat ſententias integras?

Nicolaus Vignierius in Bibliot. hiſtor. gallicè ſcripta. An hoc Chronicon ſit ſolius Hieronymi, an etiam Euſebii.

Sed hîc mirari ſatis nequeo prodiiſſe hoc tempore viros doctos, qui negarunt hoc opus eſſe Euſebij, totúmque Hieronymo vindicandum velint. Leuis ſententia, ſed leuior ratio; quia inquiunt, eum & librorum de demonſtratione, & de præparatione, ac hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, & cæterorũ operum Euſebij, Græca autographa extent, nullum Chronici Euſebiani hactenus repertum ſit. Certius enim eſt, quàm vt probatione egeat, plurima extare & Athanaſij, & Baſilij, Chryſoſtomi, & aliorum quamplurimorum opera edita Latinè, quorum non inueniantur prototypa, in quibus inepta eſſet illa ratio. Adde quod ſic omnium ſeculorum ſcriptores, quorum mentio ſuperiùs à nobis facta, erroris conuincantur, dum illi omnes hoc Chronicon, ex quo aliqui nonnulla, alij fermè omnia decerpſere, Euſebio non Hieronymo ſolùm acceptum ferant. Denique cum ſe Hieronymi partes ſuſcepiſſe profiteantur, fruſtra illi tribuunt, quod is ſibi non arrogat: imò ille non ſolùm paſſim Chronici Euſebij meminit, vt lib. de ſcriptoribus Eccleſiaſticis, de optimo genere interpretandi, in Danielem & alibi, ſed ea quæ ex illo citat, eadem & ipſiſſima verba in ipſo reperiuntur.

Quę fuerit vetus Chronici forma.

Iam verò quoniam multi ægrè ferunt, antiquam formã huius Chronici fuiſſe immutatam à Librariis, & hoc negari non poteſt, ſciendum eſt illam non aliam fuiſſe quàm eam, quæ à S. Hieronymo in præfatione præſcribitur, quæque in codicibus Victorino, Oiſellino, & tribus Vaticanis quodammodo obſeruata cernitur. In illis enim ab Abraham vſque ad Olymp. 67. (Nam deinceps conueniunt cum aliis libris, vt tota hiſtoria ſeſe conſequatur in eadem columna, cuius titulus Conſulum aut Imperatorum, nec ſit canonibus, ſeu numeris intermixta) ſingulæ columellæ, ſiue Aſſyriorum, ſiue Sicyoniorum, ſiue Hebræorum, ſiue aliorum, nil continent præter notulas numerales, quibus comparantur & deducuntur per ſeriem ſucceſſionis anni Regum, ſeu Patriarcharum, qui σύγχρονοι, ſeu contẽporanei fuerunt, ſine alia ſcriptura, quã ſolius nominis Regis, aut Patriarchæ, à quo numeri illi initium ſumunt: tota verò hiſtoria in vnam columnam ita confertur, vt quæque, ſiue quilibet paragraphus, aut verſiculus ſit oppoſitus è regione illius laterculi, qui continet illum annum, cui debetur ipſe verſiculus: & quia nonnunquam accidit, vt cum ſunt plures verſiculi ad vnum, & eundem laterculũ pertinentes, ipſi collocentur non ſolum ad latus illius laterculi, cum ibi non ſit ſatis ſpatij, ſed etiam intra illum laterculum & inſequentem, dum diuelluntur ab inuicem, quò locus detur verſiculo, Hieronymus dicit in præfatio. Virgulas rebus pariter ac numeris eſſe intertextas, non quod ipſi laterculi contineant in ſe ſeu intra ſe vtrumque (habent enim intra ſe ſolos numeros) ſed quod inter ſe habeant; vt verbi gratiâ inter laterculum, qui continet an. 75. Abrahæ, 27. Zameis, 3. Thelaſion & 75. Ægyptio. & proximum qui continet an. 76. Abrahæ, 28. Zameis, 4. Thelaſion & 76. Ægyptio. in V. 1. & O. (ſicut etiã vides in impreſſis) habentur omnia hæc Abraham cum ſeptuaginta &c. vſque ad patres eorum anni 430. vbi autem contingit, vt plurimi verſiculi includantur inter duos later-

Digitized by Google

culos, tunc columellæ ſequentes in quacunque parte paginæ occurrat illa incluſio, habent eundem titulum Aſſyriorum & Hebræorum, &c. qui erat initio paginæ. Et notandũ quod Hierony. in præfatione vocat priorem membranam, & poſteriorem membranam idem, quod nos priorem paginam, & poſteriorem paginam, vel etiam folium rectum & folium verſum.

At quoniam hoc pacto cum diuerſi anni diuerſorum Regum habeantur in vno & eodem laterculo, & dum in vnoquoque eorum habenda eſt ratio diuerſarũ columnarum, prout continent diuerſos numeros, ſeu annos diuerſorum Regum deductos per ſeriem, facile erat Lectorem decipi in aſſignanda qualibet hiſtoria ad ſuam propriã columnam & ſedem, ſeu ad proprium annum illius laterculi, ſeu Regis, ad quem ſpectat: verbi gratiâ Iubileus, qui eſt referendus ad an. 51. Abrahæ, vt vides in editis, poterat referri ad an. 7. Apis Regis Sicyoniorum, vel ad an. 41. Semiramidis Reginæ Aſſyriorum, vel etiam ad an. 51. Dynaſtiæ Ægyptiorum, cum illi quatuor numeri ſeſe contueantur, & ſint poſiti è regione in eodem laterculo, ad quem ſitus eſt ille verſiculus Principium 41. Iubilei ſecundum Hebræos &c. Propterea introducta fuerat illa diuerſitas colorum in ſingulis columnis, ſeu vt loquitur Hieronymus, numeris linearum, vt ſtatim in ictu oculi ex illa dignoſceretur annus illius laterculi, ad quem ille verſiculus eſſet referendus. Licèt enim vt plurimùm quæque hiſtoria aut verſiculus quilibet præ ſe ferat aliquid, quo poteſt dignoſci (præter laterculum, qui diſcernitur ex ſitu) columna Regis & ipſius numerus, ſeu annus ad quem refertur, vt videre licet in hoc exemplo de Iubileo, qui eſt proprius Hebræorum: tamen fieri potuit, vel vt omnes Lectores idipſum non ita caperent, vel vt hiſtoria difficilior aut obſcurior ſitu occurreret, in quo errare poterant; adeò vt illo modo eſſet neceſſarium prius perueniſſe ad lectionis notitiam, vt loquitur Hieronymus in præfatione, quam didiciſſe ordinem legendi, quod eſt contra naturam diſciplinarum. Ideò Librarij tædio victi propter hãc colorũ varietatẽ, excogitarunt illam noſtram formam, vt ad eandem columellam, ſeu ordinem Regni & ad eundem annum cuiuſque laterculi, quem antiquus color ſignificabat, conſtituerint quamque hiſtoriam, vtque pro illo magno ſpatio ſeu vnica illa columna, quæ continebat omnia, quæ ſpectabant ad hiſtoriã, illa penitus ſublata ex columellis columnas ampliores effecerint, vt poſſent capere aut ſingulos verſiculos, aut ſaltem eorum prima verba, & ita eorum quilibet ſiſteret in vnoquoque laterculo ad eundem annum illius regni & Regis (quod erat Chronici proprium) quem prius varietas coloris indicabat. Quare olim varietas colorum.

Euſebius vel Hieronymus poterat (dices) hãc formã inſtituere, & non Lectorẽ exponere illi periculo, vt dũ tædium fugit, labyrinthum erroris intexat: poterat quidem, ſed antiqua viſa eſt commodior, tum quòd ſeruata ea methodo, quidquid erat ſpatij, melius completur, & liber minus fit craſſus: tum quòd vetus illa ratio canonum hoc præ ſe ferebat, vt inter columellas nil aſcriberetur (ſic enim oculus ſeriem annorum citiùs dignoſcit, & quod præcipuum eſt in ratione Chronologiæ, facilius diſcernit conformitatem, ſeu comparationem, quæ eſt in annis ſingulorum Regum) vtque vniuerſa hiſtoria obtineret proprium, & diſtinctum locum à canonibus, ſeu columnis. Ideò neceſſe fuit illi recurrere ad ſubſidium colorum, ſicut etiam idem faciendum iubet in canonibus Euangelicis Euſebij. Licèt autem antiqua forma retenta fuerit in ſupradictis quinque Ms. pro ratione diuerſarum columellarum, quæ nihil habent præter notulas numerales, & ratione vnicæ columnæ, ſeu certi ſpatij, quo continet totam hiſtoriam; tamen exactè in illis obſeruata Quare antiqua forma inſtituta.

comperies inchoari ab anno inſequente annum ab Abrahā 1704. illi ſi adiunxeris cētum, efficies 1804. Rurſus ab ea ſumma deduc 1264. cui reſpondet annus 1. ab Vrbe, quod reliquum erit, indicabit tibi, quoto anno ab Vrbe euenerit ille centeſimus annus Epochæ Græcorum. Idem ſtatuito de cæteris Æris ſiue anni Antiochenorum, ſiue anni Edeſſenorum, aut Laodicenorum: vbi enim ex hoc Chronico, vel ex Notis illius, Æræ initium habueris, quam quæris, haud dubiè præſcripta methodo cætera aſſequeris, vt quoto anno ab Vrbe, vel quotæ Olympiadi, vel alij calculo obijciatur.

Ad extremum non eſt prætereundū, quare potius Euſebius per annos ab Abraham & per Olympiades, quam per annos ab Vrbe, vel per aliam Epocham ſuum Chronicon deduxerit: cuius rei non alia reddenda ratio, quam quod cùm eſſet Græcus, & Chriſtianus, & Græcis ac Chriſtianis ſcriberet, vt demonſtraret ſacrorum librorum antiquitatem, & veritatem per rationem hiſtoriæ, quodque præcipuum eſt in hiſtoria, per Chronologiam & circunſtantiam temporis, docere debuit quam conformes eſſent calculus Biblicus, & is quem veteres ſcriptores Ethnici ſequebantur, quod fit per Abrahā & ſuccedentes Patriarchas ac reges, & initam iā ſupputationē per Olympiades receptā inter Græcos: neque enim Græci per annos ab Vrbe vel Conſulum numerabant, ſed tantū per Olympiadas vt plurimum. Quod ſi dixeris ab Hieronymo ſaltem, qui vt plurimum quæ ad hiſtoriam Romanam pertinent, adiunxit huic Chronico, debuiſſe depingi annos ab Vrbe & alios: potuit is fateor, quid ſi tamen conſultò præterijt, quia animaduertit cū ſuperiore methodo quēuis breui momento hoc ipſum poſſe aſſequi, neue etiam tot ſupputationum appoſitione librarium & Lectorem oneraret? Quare Euſebius non ſit vſus Epocha ab Vrbe & aliis.

Hæc dicta ſint de Chronicis Euſebij & Hieronymi. Nunc operæpretium fuerit quædam de Proſperi Chronico ſubijcere; nam tria proſtant Chronica nomine Proſperi diuerſa. Eſt vulgatum, quod hactenus fuit ſubtextum Hieronymi Chronico, cum hoc titulo in omnibus editionibus, Proſperi Aquitanici, nullâ factâ mentione S. Epiſcopi Regienſis. At in Fa. & Lo. nullus eſt titulus: in Fa. tamen ſub finem habetur, Hic finit Proſper poſt Hieronymum. Rurſus in hoc Chronico inſtituta eſt enumeratio Conſulum ab Auſonio, vſque ad Valentinianum VI. Alterum eſt editum à diligentiſſimo & antiquitatis ſtudioſo Henrico Caniſio I.C. cū hoc titulo, Chronicon Tironis Proſperi, quod vocat Vlricianum, vbi deducuntur quoque Conſules, ſed ab Auſonio ad Ardaburem; nec eſt alteri diſſimile, niſi quod eſt compendioſius, vt videre licet in Notis. Tertium eſt editum à Pithoeo I.C. cū hoc titulo, Chronicon Proſperi Tironis Aquitani, cui extat exemplar perſimile tam in Bibliotheca Victorina, quam in Oiſellina, ſtatim poſt Hieronymi Chronicon, niſi quod in his duobus poſtremis habetur ſolum nomen Proſperi, videlicet in initio, Quæ ſequuntur Proſper digeſſit, & ad calcem, Hucuſque Proſperi Chronographia. Alterius & ſimilis exemplaris Ms. niſi quod eſt paulò auctius, meminit Ioſephus Scaliger lib. 6. de emendat. tempor. poſter. editio. pag. 574. Eſt autem Pithoeanum hoc aliis breuius, & ſine vlla Conſulum adiectione: ſed tantum cum ſerie annorum per Imperatores ab an. 1. Theodoſij Mag. vſque ad an. 5. Valentiniani, ſeu ad Romā captam per Geiſericum; omninóque non ſolum diſſimile aliis duobus Chronicis Vulgato & Vlriciano, & verbis & ſententiis; ſed etiam diuerſum & oppoſitum in multis, licèt habeat nonnulla, quæ videntur ſumpta ex vulgato. Nihilominùs tamen vir ille eruditus contendit illud eſſe ſolum germanum Chronicon Proſperi, idque duplici nomine: primum, eo quod deſinat in captā Vrbē à Vandalis, & ideo videatur eſſe mem-

De tribus Proſperi Chronicis.

Vulgatum.

Vlricianum.

Pithoeanum.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

brum amplioris eius, quod ipſius nomine ab orbe condito ad captam à Vandalis Romam Gennadius presbyter ſe legiſſe teſtatur: *ſed his ſatisfacit liber Lodonenſis, in quo habetur Chronicon ſub nomine* Proſperi Epiſcopi Regini, *quod incipit*, Adam cũ eſſet annorum 230. genuit Seth. Seth cum eſſet annorum 205. genuit Enos. Enos autem *&c. & perſequitur vſque ad deſcriptionem Vrbis captæ per Geiſericum & Conſulatum* Valentinia. 8. & Anthemij. *Nam cum illud contineat omnia penè, quæ ſunt in Chronicis Euſebij & Hieronymi, poſt illam vltimam periodum Hieronymi,* lacrymabile bellum in Thracia *&c. & illa poſtrema verba* ſepultura quoque caruit, *continet etiam omnia eadem, quæ ſunt in vulgato, niſi vbi peccauit Librarius, & præter illa alia quæ ſunt à Conſulatu Valentiniani VI. vſque ad Vrbem captam à Vandalis. Accedit Cõtractus, qui poſtquam multa deſumpſit ex Proſpero vulgato, addit circa annũ Chriſti 450. quo Roma capitur à Geiſerico,* Hucuſque Proſper ſuam Chronicam perduxit. *Adeò vt non minùs de eo Chronico Lodonenſi intelligendus ſit Gennadius, quàm de altero Pithoei: & de huiuſmodi libro Lodonenſi videtur locutus Geſnerus, dum ait* Alicubi legitur extare librum Proſperi de temporibus ab Adamo, vſque ad ſeculum ſuum. *Quod ſpectat ad alteram rationem Pithoei ſcilicet,* Non antiquorum modo exemplarium fidem, ſed & Sigeberti. Marianíque teſtimonia adſerere illud Chronicon Proſpero, *fateor Sigebertum (ſeu Sigibertum; vtrumque enim legitur) habere nonnulla licet pauca, quæ leguntur in illo ſolo Proſpero Pithoei, vt verbi gratiâ dum anno Chriſti 402. ſcribit* ſanctus Martinus hoc anno obijt ſecundum Proſperum, qui ſcripſit eum obijſſe anno 5. Arcadij & Honorij, *ſed idem multò plura refert quæ ad verbum reſpondent vulgato, ſicuti ſunt verbi gratia, ea quæ leguntur circa annos 385. 386. 396. 404. 418. 427. 433. & alios. Quod attinet ad Marianum, vtique & in ſingulis ferè annis habet aliquid depromptum ad verbum ex Proſpero vulgato. Pro quo etiam facit auctoritas editorum, & quod Caſſiodorus, Iſidorus, Marianus, Sigebertus, Contractus, & alij multa referunt ad verbum ex illo Chronico, vel dum profitentur ſe ſua colligere ex Proſpero, vel etiam dum ſilent à quo. Pithoeanum verò videtur fuiſſe illis omnibus penitus ignotum, aut ſaltem maiori parti; ſicut etiam Marcellino Comiti, qui ſcripſit circa an. Chriſti 550. Nam licèt ipſe bis mentionem faciat Proſperi tam circa Conſulatum* Theodoſij XVI. & Fauſti, *quam* Vibiani & Felicis, *qui eſt Chriſti 464. & biennium ante eius obitum, ac multa proferat quæ ad verbum ſunt eadem cum iis, quæ in vulgato Proſpero habentur, nihil habet eorum quæ ſunt in Pithoeano. Idem poteſt dici de Victore Tunnunenſi, qui ſcripſit circa an. Chriſti 560. dum initio ſui Chronici ita ſcribit,* à decimo octauo Conſulatu Theodoſij Iunioris Victor Epiſcopus Tunnunenſis Eccleſ. Africæ hiſtoriam proſequitur, vbi Proſper reliquit. *Cum enim meminit Conſulatus 18. Theodoſij docet Proſperum deduxiſſe ſuum Chronicum per ſeriem Conſulum, quâ caret codex Pithoeanus. Video tamen viros eruditiſſimos, in quibus eſt V. C. Ioſeph. Scaliger, exiſtimare duo illa genera Chronicorum, & vulgatũ, & Pithoeanũ eſſe re vera Proſperi Aquitanici Epiſcopi Regienſis, ſed nullo modo aſſentiri eis poſſum, quod multa legãtur in vtroque inter ſe penitus cõtraria, nec ſit vero ſimile ex eodem ore calidũ & frigidũ manaſſe. Exempli gratiâ (& hoc erit inſtar omnium) in Pontificibus Romanis, vulgatum conſtituit initium Syricij ad an. 6. Theodoſij; At Pithoeanũ ad an. 12. vulgatum tribuit Syricio annos 17. Pithoeanũ annos 7. vulgatum ponit initium ſedis Innocẽtij Papæ ad an. 7. Arcadij & Honorij: Pithoeanum ad an. 3.*

Liber Lod. cõtinet integrũ Chronicon Proſperi.

An Sigebert. & Maria. ſequãtur Chro. Pithoei.

Qui auctores ſequantur Chro. vulg.

Chronicon editũ à Pithoeo nullo modo eſt Proſperi. Aquit a. Epiſ. Regi.

vulgatum

Vulgatum dat Innocentio 15.annos,& aliquot menſes,& dies, illique conſtituit Zoſimum ſucceſſorem: Pithoeanum tribuit Innocentio annos 24. & ei ſubſtituit Sixtum pro Zoſimo: Vulgatum poſt Innocentium nominat Zoſimum, Bonifacium, Sixtum & Leonem: Pithoeanum autem ſolos Sixtum & Leonem: Vulgatum conſtituit initium Leonis ad an.17.Theodoſij: Pithoeanum ad an:16. Vulgatum numerat Leonem XLIII. Epiſcopum: Pithöeanum XL. Omitto eiuſmodi alia multa, quorum diſcrepantias Lector per ſe ipſum poterit aduertere. Præterea in Pithoeano habentur iſta ad an.4. Theodoſij, Priamus quidam regnat in Francia,quantùm altius colligere potuimus. At quomodo homo Francus, ſeu Aquitanicus potuit ignorare, aut dubitare de Rege Francorum? Adde quod illius auctor prodit ſe eſſe Hiſpanum, vbi ſubdit Prudentius Lyricus Poëta noſter Hiſpanus. Sed forſan poteſt dici duos fuiſſe diuerſos auctores huius nominis, Proſperi, & vtrumque Aquitanicum, quorum alter Epiſcopus Regienſis fuerit, cuius ſit vulgatum Chronicon; alter nomine Proſperi Tyronis Aquitani, ſeu Tyronis Proſperi (nam priùs illud eſt in exemplari Pithoei: alterũ in exemplari Vlriciano) ſeu etiam Tyronis ſimpliciter (vt apud Marianum) cui ſit tribuendum Chronicon Pithoei. Augetur hæc noſtra ſuſpicio auctoritate Mariani, dum anno Chriſti 378. meminit vtriuſq; Tyronis & Proſperi. Excerpta (ſcribit is modum tituli & indicis) ex Chronicis Tyronis & Proſperi Chronicæ Euſebij temporibus prætermiſſis. Cum enim diſiungit Tyronem à Proſpero, manifeſtè docet eſſe diuerſos ſcriptores, & ambos ſcripſiſſe Chronicon: dixi tamen forſan, quia nihil animaduerto in Mariano, quod ſapiat Proſperum Pithoei, ſed tantum vulgatum. Sit ergo noſtrum vulgatum S. Proſperi Epiſcopi Regienſis, licet in nonnullis auctũ, ſicut Notæ indicant ſuo quoque loco, & ipſe character curſiuus, vt loquuntur, ſeu Italicus, quo illa ſunt nunc edita; & etiam in nonnullis decurtatum, ſcilicet in his quæ deſiderantur in calce: quorum licet pars habeatur in Chronico Pithoei, ſed non tota, vt manifeſtè patet ex toto ipſo Chronico integro, quod quia breui fauente Deo Opt. Max. edendũ curabimus, ne quam nouitatẽ inducerẽ, euſque diſtuli additionem eorum, quæ in hoc Chronico circa finem deſiderantur. Coniicio autem Proſperum illum, qui forſan, vt dixi, eſt auctor Chronici Pithoei, non aliunde ſuum opus exorſum, quam ab iis, in quæ deſierat Hieronymus; è contrario hunc Proſperum qui eſt auctor Chronici, ſeu vulgati ſupplemẽti ad Hieronymum, incæpiſſe ſuum Chronicon ab Adam: vnde ſi in vulgato, & Vlriciano Proſpero reperiatur ordo Conſulum, non eſt quod miretur eruditus Pithoeus, licet deſint in Euſebio & Hieronymo. Nam ipſe codex Lod. oſtendit Proſperum in ſuo Chronico auſpicatum fuiſſe enumerationem Conſulũ à paſſione Chriſti, ſumpto initio à C. Fuſio Gemino & C. Rebellio Gemino Coſs. eoſque deinceps perſequutum vſque ad calcem, id eſt vſque ad Conſulatum Valentiniani VIII. & Anthemij: quæ non multum profecto eſt diuerſa à Faſtis Caſsiodori, adeò vt probabile fiat, aut hunc exſcripſiſſe ſuos Conſules ex illo Chronico Proſperi, aut vtrumque ex aliquo alio auctore, & forſan ab Aufidio, vel à Paſchali, ex quibus ſuos Conſules ſumpſiſſe ſe teſtatur ipſe Caſſiodorus. Quod dictum ſit obiter, vt ſatisfaciam Onuphrio, qui lib. 2. Faſtor. exiſtimat non videri veriſimile fuiſſe librum quempiam Faſtorum, ex quo Caſſiodorus illa Conſulum nomina eo ordine digeſſerit, quia adeò peruersè, ineptè, & præpoſtere poſiti ſunt, præcipuè à Tiberio ad Diocletianũ, vt portento ſimile videatur. Ipſa etiam verba, quæ in exordio Chronici apponuntur, Hucuſque Hieronymus Presbyter, ordinem præcedentium digeſſit annorum; nos

Quare Chron. Proſp. continet Conſules.

Vnde Caſsiod. ſumpſerit ſuos Coſs.

Digitized by Google

quæ ſequuta ſunt adiicere curauimus, *vel vt habent Vi. & O.* Hucuſque Hierony. presb. ordi. præce. digeſ. anno. quæ ſequuntur Proſper digeſſit, *quodammodo indicant Proſperum nil minùs dum ſuum Chronicum aggreditur, ita præfatum, ſed ſequentia addita ad Hieronymum à Librariis, vt exciſa ex aliquo tractatu longiori, & ita non videntur errare, qui putant Proſperum ſcripſiſſe ſupplementum ad Chronicon Proſperi, & Chronicam integram ab Adam vſque ad mortem Valentiniani. Quamuis autem Hieronymus initio ſui operis, eodem præludio vtatur, diſpar tamen eſt ratio: ſiquidem cum is Chronicon Euſebij verterit, necnon auxerit, nihil mirum ſi nulla præmiſſa præfatione ſuum conſequenter ſubiungat. Quæ cauſa cum Proſpero defuerit, minus probabile eſt eum inde dicendi initium captaſſe. Præterea ſi eadem fuiſſet mens noſtro Proſpero, quæ Hieronymo, vt ille additamentum aſſueret ad Hieronymum, ſicut hic ad Euſebium, cur non eandem methodum Hieronymi iniſſet, ſicut Hieronymus illam Euſebij, ſcilicet per annos Imperatorum, Olympiadum, & ab Abraham? Cur etiam Conſules addidiſſet? Series enim Conſulum certiſſimum eſt argumentū hoc Chronicon, ſeu ſupplementum eſſe partem, ſeu continuationem alterius maioris voluminis, vbi Faſti Conſulum ſuperiorum haberentur, ſicut liber Lod. oſtendit perſpicuè, dum illud ſubijcit integrum. Accidit autem noſtro Proſpero, quod eueniſſe videmus Palmerio: poſtquàm enim pars Chronici Palmerij fuit ſubiuncta Chronicis Euſebij, Hieronymi, & Proſperi, factum eſt vt antecedentia, quæ erant ab Adam vſque ad tempus, in quo deſinit Proſper, ob eam cauſam perierint, vel ſaltem ægrè & difficile reperiantur, licet eſſent valde deſideranda, ſi verum eſt quod teſtatur Geſnerus* Palmerium diligenter perluſtraſſe Chronicam Euſebij, eámque emendaſſe & intitulaſſe.

Petrus de Natalibus lib. 6 cap. 7.

Vulgatum Chron. Proſperi eſt pars maioris libri.

Quare liber integer Palmerij periit.

Quod ergo auctor huius Chronici, ſeu Appendicis habuerit nomē Proſper, *nulla dubitandi occaſio relinquitur, ſed an idem ille ſit, qui cognominatur* Aquitanus, *non ita planum ex libris: ſolus Gennadius ex veteribus hoc aſſeuerat, quem imitantur Trithemius, Petrus de Natalibus, & alij recentiores.*

An Proſp. ſit Aquitanicus.

Præterea an ille auctor, qui dicitur Proſper & cognominatur Aquitanicus, *fuerit* Epiſcopus, *iure dubitare quis poſſet: nam in nullis editionibus hunc præfert titulum: deinde ſi fuiſſet Epiſcopus, qui fieri potuit vt Victor Tununenſis, cum eſſet Epiſcopus in Africa, & ſcriberet centum annis poſt, prætermitteret titulum Epiſcopi, dum Chronici Proſperi mentionem faceret? neque mihi perſuadere poſſum Gēnadium presbyterū Maſſilienſem, de Epiſcopo ſuo penè contēporaneo & vicino (ſiquidem verum eſt eum fuiſſe Epiſcopum in Prouincia; Maſſilienſis enim Epiſcopatus confinis eſt Regienſi) ſcripſiſſe tam abiectè & humiliter,* Proſper homo Aquitanicæ regionis ſermone ſcholaſticus *&c. nulla facta mentione Epiſcopatus, cum mox ſubiungat eundem ſcripſiſſe librū Chronicorum. Marcellinus quidē iiſdem verbis vtitur circa Conſulatum* Viuiani & Fœlicis, *ſed quoniā idem ante annos 25. dixerat Proſperum,* Regienſem Epiſcopum *ſcripſiſſe contra librum Caſſiani (quod tamen Gennadius tribuit ipſi homini* Aquitanico) *videtur duos conſtituere, quorum alter fuerit* Epiſcopus, *alter ſimpliciter appelletur* Aquitanicus: *ſed non conſtat quem illorum faciat auctorem Chronici, licet multa habeantur apud eum exſcripta ad verbum ex hoc Chronico. Præterea Ado proxime ante annum Chriſti 475. facit mentionem* Proſperi Aquitanicæ regionis, notarij Leonis Papæ; *Sed ſubticuit an idem ſit auctor Chronici.*

An Proſper Aq. fuerit Epiſcopus.

Verumtamen

Digitized by Google

Verumtamen ad illud Gennadij, & proinde Marcellini, qui eius verba eſt imitatus, poteſt dici, eum ita loquutum de Proſpero, tum quod hic ſcripſiſſet Chronicon, cum nondum eſſet Epiſcopus, tum quod Gennadius illi eſſet infeſtus, propter hereſim Pelagianam, quam tuebatur, & cuius Proſper fuerat acerrimus oppugnator; hoc enim ſignificăt eius verba, dum ſcribit Proſperum infamaſſe opuſcula Collatoris, id eſt Caſſiani, quæ, inquit, Eccleſia Dei (ſic vocat Eccleſiam ſeu potius ſectam Pelagianorum) probat. Deinde quod tunc temporis, & eo æuo fuerit Epiſcopus dictus Proſper, ſatis conſtat partim ex Sidonio, qui facit mentionem Proſperi Epiſcopi Aurelianenſis, & ex Actis Conciliorum Vaſenſis, & Carpentoractenſis, in quibus leguntur hæc Proſper Epiſcopus ſubſcripſit, & Proſper conſtituit & ſubſcripſit, & Proſper Epiſcopus ſubſcripſit: partim ex ipſo Marcellino, qui vt dictum eſt, meminit Proſperi Epiſcopi Regiẽſis. Præterea quod Proſper Epiſcopus Regienſis, qui viuebat circa illa tempora, fuerit & dictus ſit Aquitanicus, ſeu Aquitanus, ſatis conſtat ex Martyrologio Romano, atque ex Antonio Flaminio, Surio, Antonino, Trithemio, Petro de Natalibus, Sigonio & alijs. Quod etiam idem ille fuerit in Sanctorum numerum relatus, eique dicatus ſit dies ſeptimus ante Calendas Iulij, quo obijt, atque eius memoria & reliquiæ ſumma colantur veneratione apud Regium in Æmilia, teſtantur penè omnes illi qui proximè citati ſunt, ac præſertim Sigonius Mutinenſis, qui vt vicinus Regienſibus loquitur vt de re ſibi notiſſima.

Sidon. lib. 8. epiſt. 15.

Fuere Epi. nomine Proſper.

Proſper Epiſcopus Regienſis fuit Aquit.

Flamin. Imolẽſis apud Surium tom. 3. pa. 814. Sigon. li. 4. de Occid. Imp. an. Chriſti 461. Petr. de Natal. li. 6. cap. 7.

At quod hic S. Proſper Aquitanicus Epiſcopus Regienſis ſit ille idẽ, qui hoc Chronicon ſcripſit, teſtantur quidem Trithemius & Petrus de Natalibus, ſed ex veteribus nullus.

An Proſper Aq. Epiſcopus Reg. ſcripſit vulg. Chro.

Poſtremò cum in diuerſis regionibus ſint plura oppida nominis Regium, & inter ea duo præcipua, quæ ad rem præſentem faciunt; vnum in Gallia, vulgò Ries; alterum in Italia, quod Ptolemæo eſt ῥήγιον λεπίδιον, & vtrumque Epiſcopali ſede nobilitatum, non leuis oritur difficultas, vt dijudicemus an Proſper Aquitanicus Epiſcopus Regienſis (vt pingunt Marcellinus, Honorius & Sigonius, vel Regini vt habet codex Lodonenſis, vel Reginenſis, vt eſt apud Geſnerũ, vel Rhegynenſis, vt legitur apud Petrũ de Natal. vel Rhegienſis, vt apud Trithemium vel vt eſt in Martyrologio Romano Epiſcopus apud Regiũ, cui ſimile quid habet Gẽnadius, dum loquẽs de Fauſto appellat eum Epiſcopum apud Regium Galliæ; ſic enim haud dubiè legendum eſt, & non vt refert etiam poſtrema Hieronymi editio, apud regnum Galliæ fuerit Epiſcopus in Gallia, vel in Italia. Illuſt. Baronius, noſter Scaliger & alij plærique docti, cũ quibus idem nobis aliquando iudicium, ſentiunt fuiſſe Epiſcopum Regienſem in Gallia ſiue in Aquitania, vt quidam eorum, ſiue in Prouincia, vt rectiùs cæteri, cùm Regium Galliæ ſit in Prouincia nõ in Aquitania. Ad cuius rei probationem ea ab illis affertur ratio, quod cum Proſper ſubſcripſerit Conciliis Vaſenſi, & Carpentoractenſi, Conciliáque illa fuerint prouincialia, nec vt plurimum niſi ex eadem prouincia, aut vicinis vrbibus Epiſcopi illuc conuenerint; proinde neceſſe videtur Proſperum, qui illis ſubſcripſit ex Regio potius Galliæ, quam Italiæ prodijſſe. Verùm quid obſtat quin ille Proſper ſit idem cum Proſpero Epiſcopo Aurelianenſi, ſicut autumat ipſe Baronius in Martyrologio, vel certè alius quiſpiam ex eadem prouincia Metropolitana; quin etiam cùm in Concilio illo Vaſenſi, poſt illa verba Proſper Epiſcopus ſubſcripſit, ſtatim ſubiungatur, Aquitanus Epiſcopus ſubſcripſit, nec ſit probabile vnum cognominari Aquitanũ,

An Proſper Aq. Epiſcopus Reg. fuerit Epiſcopus in Italia, an in Gallia.

Digitized by Google

alterum vero nominari, maximè cum eorum ſubſcriptiones proximè ſeſe conſequantur: hinc neceſſario videtur fieri in illo Concilio Proſperum, *&* Aquitanum *duos eſſe. Neque enim error vllus Librarij ſubeſſe poteſt, quaſi legendum eſſet* Proſper Aquitanus Epiſcopus ſubſcripſit, *cum certum ſit Epiſcopos in ſubſcriptionibus Conciliorũ non vſos niſi nomine proprio. Adde quod minus eſt rationi conſentaneum, concludere Proſperum Epiſcopum Regienſem fuiſſe Epiſcopum in Gallia, ex eo quod* Epiſcopus Regienſis *fuerit natione* Aquitanicus, *& quia* Regium *eſt Epiſcopatus in Gallia. Hoc enim nil aliud eſt, quam diuerſas perſonas confundere ob ſimilitudinem nominis. Quis verò probet huiuſmodi ratiocinationem, fuit Romæ tempore Auſonij familia Paulinorũ, ergo familia Paulini, quæ à Vaſate ciuitate eſt oriunda (teſte Euchariſtico Paulini) quæq; tũc Burdegalæ florebat, Romana fuit? Optaram equidem Proſperũ Gallum totum poſſe in Gallia retineri: verùm nobis ſatis ſupérque eſt, quod omniũ penè ore ſit* Aquitanicus. *Neq; video quid cogat nos credere omnes Aquitanos potiùs fuiſſe conſtitutos Epiſcopos in Gallia, quam in Italia; præſertim cum facilius fuerit Leoni Papæ, cuius Proſperum ferunt fuiſſe amanuenſem, dare Epiſcopatum in Æmilia Longobardiæ, quam in prouincia Galliæ: neque vllus ſit qui Proſperi Regienſis Epiſcopi monumentũ referat eſſe in Gallia, ſicut plures teſtantur eſſe in Italia: atque de hoc multa extent firmiora teſtimonia, de altero non viſi meræ coniecturæ habeãtur. Vix denique credi poſſit duos fuiſſe eodem tempore Proſperos, & vtrumque Epiſcopum Regienſem, vnũ in Gallia, alterũ in Italia. Adde quod videtur* Regienſem *dici à Regio Italiæ, &* Regiẽſem *de Regio Gallię, ſicut obſeruat Ortelius, & de hac videre licet apud Vſuardum & Bedam in Martyrologio, & Notitiam prouinciar. ſeu* Reienſem, *vt apud Sidonium Carm. 16. & lib. 6. epiſt. 12. ſeu apud* Reios, *vt lib. 9. epiſt. 9. Quapropter ſi expendamus non ſolùm ea, quę à diuerſis auctoribus ſingulatim dicuntur de Proſpero ſcriptore huius Chronici, ſed etiã colligamus in vnum omnes circunſtantias, fit manifeſtum ex ſuperioribus Proſperum Aquitanicum ſcripſiſſe* Chronicon, *& hoc* vulgatum; *eúmque fuiſſe* Epiſcopum Regienſem in Italia: *nihilominùs ſupremum iudicium erudito Lectori relinquo.*

Proſp. Aq. auctor vulg. Chro. fuit Epiſcopus Reg. in Italia.

Porrò duo nobis præſtanda cenſuimus, alterum vt inter omnes editiones aliquam eligeremus, quam præcipuè emacularemus, alterum vt eandem tam cum aliis editionibus, quàm cum Ms. & diuerſis auctoribus conferrem. Illud quidem, vt, quoniam artium proprium eſt circa certam aliquam materiam verſari, eámque perficere & excolere; ſic nos ſuſcepta Euſebij caſtigatione editionem Henrici Petri Baſileæ, menſe Martio an. 1529. inter cæteras elegimus, vt ſupra monuimus: tum quia prior venit in manus noſtras, tum quia caſtigatior viſa eſt: vt ſi cæterorum errata plerunque non attingã, iſtius præcipuè habitam à me rationem memineris, ad cuius normam alias componas. Hanc verò, quò res eſſet accuratior, contulimus cum omnibus editionibus, quæ potuerunt ad nos peruenire; vt cum Venetã, Lutetiana, Baſilienſibus quinque, Sonniana; item cum mẽbranis Vaticanis ſeptem, Aurelianenſi, Auenionenſi, Lemouicenſi, Pariſienſibus tribus, Alcobacienſi & id genus, ſicut ex catalogo, quem ordine Alphabetico ſubijcimus, planiùs fiet; quæ quoniam ſtudio breuitatis elementis quibuſdam, ſeu notis diſtinximus, quæ ſit horum ſignificatio, paucis accipe.

Ad quam editionem emendata ſint hæc tria Chronica.

A. *indicat* Aurelianenſe *exemplar manuſcriptum, habens Chronica Euſebij, & Hieronymi, ſine Proſpero; communicatum olim à Petro Daniele Aurelianenſi, viro eruditiſſimo, & librorũ veterum ſcrutatore ſtudioſiſſimo, cuius tam honorifica mentio apud*

Explicatio notarum pro ſingulis Ms. & aliis.

Digitized by Google

Turnebum, Pithoeum, Canterum, Lambinum, & alios pleroſque, quod quia fuerat ſumptum ex illa celebri quondam Bibliotheca monaſterij S. Benedicti Floriacenſis ad Ligerin, quod decem leucis ab Aurelia diſtat, ideò nuncupatur à nobis Aurelianenſe *ob viciniores vrbis celebritatem. Videtur autem ſcriptum anno Domini 629. cum initio libri hæc habeantur maiuſculis literis* In an.5.Childeberti regis Francorũ Pipino iubente, ab Adam ſunt anni v. millia DCCCC.Fuit paſcha 10.Calend. April. Aſcenſio domini fuit Calend.Madias per cyclum numerum annorum CXL. Repetitio à capite cycli: *ad calcem autem hæc legantur; Et à 14.* Valentis vſque hodie indictione 12.die Cal. Martias Imperatore Heraclio ſunt anni CCXLVIII. Fiunt omnes anni ab Adam vſque hic v. MDCCCXXIIII.

Au. Auenionenſe Ms. *continebat eadem Chronica, ſed diſtincta per capita & ſine lineis, columnis, aut ſerie numerorum à viro non indocto commodatum.*

Al. Alcobacienſe Ms. *quod in celebri Bibliotheca Monaſterij Alcobacienſis in Hiſpania extat: quodque cùm Andreas Schottus Antuerpienſis Societatis Ieſu Profeſſor, & idem antiquitatis diligentiſſimus indagator, quique tot exquiſitæ ſuæ eruditionis, edidit teſtimonia, contuliſſet Toleti die 12. Iulij an. 1583. variæ lectiones ab eo obſeruatæ in hiſtoria, & nullomodo in Chronologia, tã ex Chronicis Euſebij & Hieronymi, quàm Proſperi, & ad Simonem Barrauum I.C. Tholoſanum virum ſummæ doctrinæ, & totius antiquitatis peritiſſimum miſſæ in manus noſtras deuenerunt opera Frontonis Ducæi Burdigalenſis noſtri, eiuſdem ſocietatis Profeſſoris, cuius ſingularem eruditionem, & ſummum in antiquitate perueſtiganda iudicium teſtantur eius grauia ſcripta, & grauiſſima commendatio virorum doctiſſimorum, inter quos Phœnix huius ſeculi Baronius pluribus in locis ſuorum Annalium. Huius codicis Ms. meminit ſæpe Vaſæus in Chronico Hiſpaniæ, eiúſque ope receperat ſe idem facturum, quod nunc præſtamus, vt videre licet ex iis, quæ ſcribit pag. 446.* Euſebij, *inquit*, Cæſarienſis Chronicon multis mendis, quibus ſcatebat repurgatum & lectioni ſinceræ reſtitutum, ex veterum codicum, & præcipuè Alcobacienſis collatione propediem in lucem dabimus, Chriſto Opt. Max. conatus meos adiuuante, ſimul cum Chronico D. Hieronymi & Proſperi Aquitanici, *quod vtinam illi per fata præſtare licuiſſet.*

B. Baſilienſe primum *excuſum Baſileæ, cum Chronicis Euſebij, Hieronymi, Proſperi, Palmerij, & aliorum ab Henrico Petro anno domini 1529. menſe Martio, ad imitationem editionis Venetæ vel Pariſienſis, de quibus poſteà, niſi quod caret minio; & hoc eſt quod à nobis ſuſceptum fuit emendandum, & quod cum Ms. & editis conferendum. Primùm enim in manus noſtras venerat, & reliquis caſtigatius viſum eſt.*

Ba. Baſilienſe 2. *excuſum Baſileæ, cùm iiſdem Chronicis ab eodem Petr. an. 1536. menſe Martio priori illi & typorum forma, & paginæ magnitudine penè ſimile, auctius tamen eſt duplici indice. His annumerarem tertium, cuius Geſnerus in Epitome ſuæ Bibliothecæ facit mentionem, aitque editum fuiſſe per eundem Henricum Petrũ an. 1542. quia tamen ad nos non peruenit, & eſt veriſimile non eſſe cæteris diſſimile, illud idcircò prætermittimus.*

Fa. Fabritianum Ms. *elegantiſſimè deſcriptum literis nigris vermiculatis, & lazuleis, continens tria Chronica Euſebij, Hieronymi & Proſperi. Hoc habet ſingulare quod vice annorum ab Abraham atque à Chriſto, habet annos ab orbe condito per decadas, nullúmque eſt quod propiùs accedat ad edita, tam quoad hiſtoriam, quàm quoad*

Chronographiam; quod demum acceptum ferimus D. Nicolao Fabro Senatori Pariſienſi V.C. qui pietate, eruditione & antiquitatis intelligẽtia velut iubar cæteris prælucens, piis omnibus ac literatis eſt charus & commendatus, in quibus eſt ſummus Baronius varijs in locis: hoc is beneuolè, quò nos & ſtudioſos omnes arctiùs ſibi aſtringeret, mittendum dedit.

Fux. Fuxenſe Ms. *habens ſola Chronica Euſebij & Hieronymi, quod nobis è celebri Bibliotheca collegij Fuxenſis Tholoſani prodijt, & ſingulari munere alumnorum illius, & diligentia Ioannis Sabaterij Senatoris Tholoſani, chariſſimi ſororis filij ad nos peruenit.*

H. Henricianum *ſeu Baſilienſe 3. excuſum Baſileæ, ab eodem Henrico Petro an. 1570. vnà cum operibus Euſebij, eiuſdem formæ cum ſuperioribus; cuius etiam meminit Geſnerus in Bibliotheca.*

L. Lemouicenſe *Ms. cum ſolis Chronicis Euſebij & Hieronymi, datum olim vtendum à Ioanne Aurato Poëta celeberrimo ac regio, Lutetiæ literarum Græcarum clariſſimo profeſſore.*

Lo. Lodonenſe *Ms. cum tribus Chronicis Euſebij, Hieronymi & Proſperi, miſſum ab erudito, & pio viro Alexandro Georgio Prouinciali ſocietatis Ieſu in prouincia Aquitanica, è Bibliotheca eductum collegij Lemouicenſis eiuſdem ſocietatis, antea caſu repertum in officina Bibliopolæ Lemouicenſis. Dictum autẽ à nobis eſt Lodonenſe, quod in eius limine iſta præferuntur,* Iſte liber eſt fratris Petri Guidonis ordinis prædicatorum, quem habuit ab auunculo ſuo Epiſcopo Lodonenſi.

Lod. Lodonenſe *Ms. alterum cum ſuperiore exemplari Lodonenſi conſutum, cum huiuſmodi inſcriptione* Chronica Proſperi Aquitanici & Epiſcopi Regini, *continens veluti Epitome Chronici Euſebij & Hieronymi, vnico contextu ſine ſerie annorum: nonnulla etiam habet aliunde adiecta, ſed plurima etiam in eo ſunt omiſſa. Nam nihil aliud ferè perſequitur niſi ea, quæ hiſtoriam Iudæorum, Romanorum, & Chriſtianorum attingunt. Sed de eo plura, cum agemus de Proſperi libris.*

Lut. Lutetianum *impreſſum ab Henrico Stephano Lutetiæ an. 1512. eodem penè modo & figura, & vt plurimum cũ totidem nec pluribus verbis, & lineis in vnaquaq; pagina, quam habeat editio Veneta; niſi quod in nonnullis vocabulis diſſentiunt, culpâ credo correctorum.*

M. Meldenſe *Ms. cum duobus primis Chronicis, ſine Proſpero, olim commodatum à RR. Ioanne Tilio Epiſcopo Meldenſi, cuius manet celebris, & perennis memoria apud omnes pios & literatos.*

O. Oiſellinum *Ms. cum Euſebio Hieronymo, & etiã cum Chronico nomine Proſperi, nõ quidem vulgato, ſed Pithoeano: hoc habet ſingulare præ cæteris, vt in eo videas varietatem illam colorum Rubri, Cærulei, Viridis obſeruatã, ſed non debitam, aut non cum eo iudicio & ratione, quam Hieronymus præſcribebat. Habet etiam hiſtoriam ſeparatam à canonicis Chronicis, ſeu columnis numerorũ, ſicuti ſupra pluribus declarauimus. Oiſellus I.C. & in ſuprema parlamenti Pariſienſis curia patronus celeberrimus & diſertiſſimus atque laborioſus vetuſtatis ſcrutator, quique ſuæ ſpectatæ integritatis & eruditionis luculentum in Aquitania noſtra dedit teſtimonium, cum Aduocati Regij munere fungeretur, in illa ampliſſima Decuria Senatorum Pariſienſium in Aquitaniam à Rege ad ius dicendum miſſa ante annos 23. ne rempublicam literariam theſauro illo fraudaret.*

Digitized by Google

fraudaret, liberaliter tranſcribendum communicauit.

P. Puteanum. Ms. *continens Euſebij & Hieronymi Chronica ſine Proſpero, multis in locis propter vetuſtatem fugientibus literis & lituris refertũ, quod olim ſuppeditauit Claudius Puteanus V. C. dum viueret Conſiliarius Regius in ſuprema curia Pariſienſi, vir omni literarum & virtutum genere præſtantiſſimus, ac bono veterum auctorum natus.*

Pet. Petrinum *ſeu* Baſilienſe quartum *editum per eundem Henricum Petrum Baſileæ, menſe Martio an. 1549. vnà cum Euſebij operibus, quod in omnibus ferè reſpondet editioni anni 1529. ſerie, numero linearum & paginarum, necnon typorum formâ.*

Peta. Petauinum Ms. *minio illuſtratum cum Chronicis Euſebij & Hieronymi, ſine Proſpero, quod D. Paulus Petauius V. C. in ſuprema Pariſienſi curia Senator regius eruditiſſimus, & ſedulus antiquitatis indagator, ac veterum librorum promptuarium, pro ſuo erga literatos ſtudio, Pariſiis ad nos perferendum dedit. Hoc exemplar præ cæteris propiùs accedit ad Fux.*

Petauij Fragmenta Ms. *Schedæ aliquot antiquiſſimæ membranaceæ vnius aut alterius Ms. Euſebij & Hieronymi, quæ, codice carie & vetuſtate conſumpto, ſuperſtites remanſere, eiuſdem V.C. Petri Petauij beneficio ad nos delatæ.*

Pi. Pithoeanum Ms. *cum Chronicis Euſebij & Hieronymi ſine Proſpero, à Franciſco Pithoeo I. C. actore cauſarum celebri in ſuprema curia Parlamenti, diligentiſſimo conſeruatore antiquitatis, viro multis nominibus commendando, atque inter cætera non ſolum quod habuerit fratrem literatiſſimum illum quondam Pet. Pithoeum Iuriſconſultum, antiquitatis indagatorem ſagaciſſimum, quem non minùs ſanguinis propinquitate, quàm morum & doctrinæ ſimilitudine attingit; ſed quod pro ſua ſumma eruditione ſolus à Rege Chriſtianiſſimo ſelectus fuerit ex immenſo illo fonte totius doctrinæ & eruditionis choro Aduocatorũ Pariſienſium, qui Collationis Fontis-eblaudi inter Epiſcopum Ebroicenſem & Mornæum Pleſſeum arbiter ſederet cum regni Cancellario, & aliis primariis viris, vt ad hoc noſtrum opus ſymbolum ſuum conferret, hunc codicem nobis liberaliter communicauit.*

Pi. *quoque indicat in Notis ad Proſperum, fragmenta Faſtorum Conſularium, quæ habentur ad calcem eius codicis Pithoeani.*

Reg. Regium Ms. *quod olim extabat in Bibliotheca Chriſtianiſſimæ Catharinæ Medicææ Reginæ Matris, habẽs Chronica Euſebij & Hieronymi & annos mundi, ſed non ab Abraham, & cuius varias lectiones idem Fronto Ducæus obſeruatas, veluti beneuolentiæ & eruditionis ſuæ ſurculum, ad nos tranſmiſit.*

S. Sozomeni Piſtorienſis *Chronicon Ms. in quo ad verbum deſcriptum eſt Chronicon Euſebij, vſque ad Olymp. 183. in his quæ pertinent ad hiſtoriam; nam deſideratur ſeries annalis: nos legimus in Vaticana Bibliotheca, & Geſnerus in ſua Bibliotheca teſtatur eum ſcripſiſſe hiſtoriæ vniuerſalis immenſum volumen.*

S. Sauaronicum *Chronicon Euſebij, Hieronymi & Proſperi, excuſum Baſileæ an. 1536. quo continentur Dittographiæ, quas V. C. Ioannes Sauaro Claromontenſis in Montisferrandi ſubſidiorum curia Senator, & Vice-cancellarius excerpſit ex duobus Ms. Ille vbi reſciuit nos in excolendo Euſebio occupari, vt ſuum ſtudium, quo erga venerandam antiquitatem afficitur, cuiuſque tam celebre in expurgando Sidonio populari*

ſuo teſtimonium dedit, magis comprobaret, ex Aruernis ad nos humaniter tranſmiſit.

So. Sonnianum impreſſum à Michaële Sonnio Lutetiæ an. Domini. 1587. cum cæteris operibus Euſebij; vbi cum typographus aſſereret virum doctum caſtigaſſe pluribus in locis Chronica Euſebij & Hieronymi, & cum præfixus titulus præferret libros Euſebij reſtitutos opera Ioannis Dadrei Pariſienſis Theologi, rogatus ille per literas à nobis, vt indicaret, num quo manuſcripto vſus eſſet, reſcripſit pro ſua in nos beneuolentia ſe quidem commentarios Grynei in lib. de præpar. Euang. purgaſſe, ac præcidiſſe nonnulla, quæ Catholicorum aures poterant offendere, cætera verò non attigiſſe; ſed Typographo eſſe tribuenda. Poſtquàm autem ad nos peruenit codex Victorinus, cognouimus mutationes, quæ reperiuntur in hac Sonniana editione, ex illo codice vt plurimùm deſumptas, licèt non ſatis fæliciter vbique.

Tres Ms. Fab. ſeu 3. Ms. Fab. eiuſdem Nicolai Fabri V. C. Chronicon Euſebij, excuſum Baſileæ an. 1529. plurimis & variis lectionibus ditatum, quas is ſumma diligentiâ excerpſerat, & notauerat collatione facta cum tribus Ms. quorum tertium habuerat à Iacobo Cuiacio Iuriſconſultorum noſtri ſæculi Coryphæo. In eo deſideratur, quod pluribus in locis, nil ſit annotatum: opus ſuis numeris abſolutum videri poterat, ſi perfeciſſet, vt cœperat; tantus eſt in viro illo ingenij ſplendor. Hoc quoque vna cum ſuo ſuperiore chirographo libentiſſimè deferendum curauit pro ſua ſpectata virtute.

V. Va. Vat. Vatic. Iſtæ literæ ſunt indices manuſcriptorum exemplarium, quæ habẽtur in celebriori totius orbis Bibliotheca Romæ in Vaticano. Legimus quidem nos cum ibi ageremus, tres codices cum Chronicis Euſebij, Hieronymi & Proſperi, quos diſtinguendos duxeramus bis tribus notis V. Va. Vat. ita vt V. indicaret primum exemplar, Va. ſecundum, Vat. tertium. Tandẽ tamen cũ aſſequuti ſumus multas & varias lectiones, quę habentur tam in illis, quàm in cæteris quatuor, quod fuit paulo ſeriùs, & poſtquàm multa ex noſtris Notis eſſent iam excuſa, ſuperſedimus vt plurimum ab illis tribus citandis, poſtrema hac Vatic. contenti, cum additione tamen numeri librorum vt ſic habent quatuor, vel quinque, vel ſex, vel ſeptẽ Vatic. Porrò variæ eæ lectiones congeſtæ & obſeruatæ fuere opera & labore Henrici Spondani, viri eximia fide & eruditione, Cõſiliarij Regij, & ſupplicum libellorũ in Regia Nauarrea Magiſtri. Is enim pro ſua in nos beneuolentia, fideliter cum contuliſſet editionem Baſilienſem anni 1539. cum illis ſeptem libris Ms. accuratas illas obſeruationes ad nos Româ tranſmiſit, quibus etiam ſignificauit quinque exemplaria habere omnia diſpoſita ſub variis columnis, eodem ferè modò, quo habentur in impreſſis, licet ſæpe varient; at tria reliqua continere omnia ſub vnica columna præter numeros, qui in ſingulis columellis notant ſeriem annorum Regum & aliorum: vt crediderim illa tria eſſe hac in re ſimilia Oiſellino & Victorino codicibus, de quibus ſuprà.

Ven. Venetum editum ab Erhardo Ratdolt Auguſtenſi, Venetiis an. 1483. Idibus Septembris, omnium impreſſorum, vt opinor, antiquiſſimum, cum ars Typographica non cœperit, ante an. 1440. Hoc habet præcipuum, quod ſolum & vnicum videtur omnium editorum primum excuſum iuxta plurima (nam alię editiones ad illius inſtar edita ſunt) vt loquitur Typographus, exemplaria vndique comparata. In eo multa ſunt notata (vt anni mundi, & à Chriſto, Olympiades, maior pars tam titulorum, qui præficiuntur ſingulis columnis, quam ipſorũ Regum, numerorum, & primæ literæ cuiuſq; hiſtoriæ)

minio:

Digitized by Google

minio: pinguntur ita, vt in hoc propiùs accedat ad formam præſcriptam ab Hieronymo, quàm omnes aliæ editiones, vt etiam in aliis rebus ſuo loco notabitur. Quamobrem non mediocri fuit nobis adiumento: multa enim in poſterioribus editionibus immutata in deterius, accurata eius collatione & deprehendimus & reſtituimus. Quanti enim ſint documenti primæ editiones ad arguendam typographorum, vel eorum qui oſcitanter caſtigandos libros ſuſcipiunt, ſciunt hi qui in lectione manuſcriptorum verſati ſunt.

VI. Victorinum cum Euſebio & Hieronymo, & prætereà cum Chronico quidem nomine Proſperi, ſed diuerſo à noſtro vulgato, & eodẽ cum illo, quod edidit Pet. Pithoeus vt germanũ, quodq; habetur in Oëſellino, cui eſt picturæ ac colorum elegantia & varietate, necnon referendæ hiſtoriæ ratione extra columnas canonum non tantum ſimile, ſed penè idem. Id verò ad nos peruenit depromptum ex inſigni illa Bibliotheca monaſterij Sancti Victoris, in ſuburbiis Pariſienſibus, beneficio religioſiſſimi D. Ioannis Hurtault, Prioris ipſius cœnobij, cum quo nobis in comitiis Bleſenſibus an. 1588. magna familiaritas interceſſerat, cùm eſſet vnus ex delegatis cleri Pariſienſis, & nos totius prouinciæ Auxitanæ.

Denique præter illa exemplaria ſiue Ms. ſiue impreſſa, quo Triumviros noſtros cultiores haberes, placuit cum aliquot aliis auctoribus conferre, vt cum Eutropio, Oroſio, Iſidoro, Adone, Beda, Caſſiodoro, Mariano, Othone, Freculpho, Cedreno, Lamberto Schafuaburgenſi, Rheginone, Marcellino Comite, Contracto, Alberto abbate Stadenſi, qui ſcripſit an. 1256. Idacio, Iornande, Vincentio, Martino Polono, (is ſcripſit an. 1278.) Antonino, hiſtoria ſcholaſtica Comeſtoris, Iacobo Bergomate, & aliis multis, quorum fit mentio in Notis, vbi locus occurrit. Quid enim accommodatiùs, quàm ſi fontem cum riuulis, vel vice verſa, riuulos cum fonte comparemus? Accedit quod hi cùm illos tres velut Chronologorum principes habuerint, ad eorum exemplar planè ſeſe compoſuerunt. Nam vel magna ex parte, expreſſo nomine, eorum teſtimonia adhibent, vt ex Euſebij Chronicis, ſeu ex Hieronymi Chronicis: vel ſi reticeant, nihilominùs conceptis verbis eadem habent, quæ illi tres, eóſque imitantur; vel in ſententiarum elegantia, vel in hiſtoriis diſponendis inter ſe inuicem, vel ad annorum numerum & ſitum. Proinde in his quæ referant, habeant non minorem auctoritatem, quam optima quæque exemplaria: nam eorum lectio arguit codices Euſebianos, quibus vſi ſunt, ita habuiſſe. Non tamen omnia quæ ſunt Euſebij, apud illos requiras, cum plurima omiſerint, nec idem iudicium omiſſorum, ac expreſſorum eſſe debeat: idcirco vt alias præmonuimus, infirma aut nulla peti poterit auctoritas, aut probatio ex ijs, quæ ipſi prætermittunt. Hinc etiam colligitur quod noſtris tribus ſcriptoribus, ſupradicti auctores, vna & ſimul reſtituuntur, ſed quia ſuis etiam notis nonnullos ex his auctoribus diſtinximus: eas vt intelligas hæc ſubiecimus. *Scriptores qui vicem ſubeunt Ms.*

Alber. indicat Chronicon Alberti Abbatis Stadenſis, vbi plæraque ad verbum ex tribus noſtris Chronicis ſunt tranſcripta, floruit circa an. Chriſti 1240.

Ad. Chronicon Adonis Viennenſis Archiepiſcopi Euſebij & Hieronymi, floſculis illuſtratum; floruit circa an. Chriſti 879.

Anton. hiſtorialem ſummam Antonini, qui fuit Archiepiſcopus Florentinus, quiq; videtur in Euſebium veluti commentarios edidiſſe, eiuſque textum profert ad verbum aliquando ſub nomine Euſebij in Chronicis, aliquando ſub Hieronymi in Chronicis, etiam vbi de Chronico ipſo Euſebiano agitur, aliquando verò ſublato vtriuſque nomine,

Digitized by Google

In Chronicis, *inquit*, dicitur, *hæc noſtra ſignificans. Porrò mendoſo vſus videtur exemplari, tum quod annos ab orbe condito numeret, ſecundum Euſebij Chronicon, quos certum ab Euſebio prætermiſſos, tum quod diſſimilem admodum enumerandorum annorum rationem perſequitur, menti Euſebij oppoſitam, vt ex codicibus ſiue Ms. ſiue cuſis conſtare poteſt, & ex vno aut altero exemplo liquebit: Ait enim Cyrum orſum regnare iuxta Euſebium an. ab orbe 3404. cum ſecundum Euſebium lapſi ſint 4640. Idem videre licet in Cambyſe, cuius regni primordia conſtituit* ſecundum Euſebium an. mundi 3434. at ſecundum 70. & Bedam an. 4670. *quæ tamen poſtrema, reuerá ipſiuſmet noſtri Euſebij ſumma haberi debet. Item* ſecundum Euſebium in Chron. Ariſtidem, *ait* vrbe eiectum ân. Darij 29. *circa* 1534. ab Abrahamo, *cum tamen impreſſi 2. Xerxis anno aſſignent. Verùm neſcio quomodo fiat, vt alibi concurrat cum noſtra Euſebiana ſupputatione, dum ſcribit Theodoſium cœpiſſe imperare ſecundum Euſebium an. mundi 5586. Floruit circa an. Chriſti 1459.*

Bed. Chronicon ſeu de Ratione temporum magni illius venerabilis Bedæ Angli, qui quamplurima, quæ in his Chronicis habentur, ad ſua deriuauit. Floruit an. Chriſti 726.

Vincen. ſeu Vinc. Vincentius Beluacenſis Epiſcopus ordinis Prædicatorum, qui tam in ſpeculo naturali, quam hiſtoriali (in vtroque enim quam plurima noſtrorum Chronicorum refert ijſdem penè verbis & eodem ordine) codicem videtur habuiſſe ſimilem Victorino: ſcripſit circa an. 1250. Cæteri ſcriptores licet Notis nonnunquam indicentur, quia tamen ſatis familiares, ideò à nobis prætermiſſi.

Libri, qui ad Proſperi reſtitutionem contulerunt.

Singulare fuit in reſtituendo Proſpero, quod in tanta illa exemplarium Ms. copia, pauca admodum vſui fuere numero tantum ſeptem, nimirum tria Vaticana, quæ legimus nos ipſi (Spondani enim collectanea variantis ſcripturæ deſinunt in Hieronymo) duo Lodonenſia, Fabritium & Alcobacienſe: quæ nos quoniam ijſdem notis inſigniuimus, quibus ſuperius V. Va. Vat. Lo. Lod. Fa. & Al. ideò præcedentia erunt conſulenda, vt de eorum ſignificatione certior fias. Quæ ſeptem exempl. cum in aciem contra fœdiſſima errorum monſtra eſſent educenda, & numero imparia ad pugnandum viderentur, ad auxiliarios & ſocios recurrendum duximus, nimirum ad Caſſiodorum, Hermannum, Contractum, Marcellinum Comitem, Adonem, Sigebertũ (qui ſcripſit an. 1200.) Marianũ, & cęteros, qui cum ſimilia & ijſdem planè verbis plerumque referant, aliquando quidem Proſperi nomine expreſſo, aliquando verò ſuppreſſo, claſſico ad ſigna ſunt conuocati, & veluti teſtes fidiſſimi, apud quos veritas erat depoſita, ad eius profeſſionem ſunt citati: & quo cuneus inſtructior eſſet, adiunximus ad Ms. editos libros Chronicorum Proſperi, poſt an. 1529. quos euulgandos curarunt Onuphrius Panuinus, & Henricus Caniſius Nouiomagus, in quibuſdam paulò emendatiores, quam anteà, qui cum breuitatis cauſa notulis quibuſdam indicentur, quænam ea ſint admonitum te imprimis volui.

On. ſignificat Onuphrianum codicem Chronici Proſperi; inter opera enim Onuphrij Panuinij, Venetiis impreſſum Chronicon anno 1558. cum aliquot aliis opuſculis, vt cum Faſtis, Comite Marcellino, & aliis.

Vulg. vulgatum impreſſum Baſileę poſt Chronica Euſebij, & Hieronymi, an. 1529. ad quod noſtras correctiones accommodauimus.

Can. Caniſianum, *id eſt alterum Proſperi Chronicon editum Ingolſtadij an. 1601.*

ſtudio

Digitized by Google

ſtudio Henrici Caniſij Nouiomagi, quod ipſe Vulgatum vocat, & eſt affine ei quod emendamus, niſi quod eſt correctius.

Vl. Vlricianum, *hoc eſt Chronicon aliud Proſperi germanum priori, quod idem Caniſius ſimul edendum curauit: vocátque* Vlricianum *quod eius autographum habuerit ex Monaſterio Auguſtano SS. Afræ & Vdalrici, vbi Euſebij & S. Hieronymi Chronicis ſubiectum erat Chronicon cum hoc titulo* Incipit ex Chronicis Tironis Proſperi Chronicorum Euſebij temporibus prætermiſſis.

Mar. Marcellini Comitis Chronicon, quod Proſperum ſerie Conſulum ac verborum & ſententiarum ſimilitudine quam proximè imitatur: ſcripſit circa an. 530.

OBTESTATIO
D. HIERONYMI.

ADIVRO TE QVICVNQVE HOS DESCRIPSERIS LIBROS PER DOMINVM NOSTRVM IESVM CHRISTVM, ET GLORIOSVM EIVS ADVENTVM, IN QVO VENIET IVDICARE VIVOS ET MORTVOS, VT CONFERAS QVOD SCRIPSERIS, ET EMENDES AD EXEMPLARIA EA, DE QVIBVS SCRIPSERIS DILIGENTER: ET HOC ADIVRATIONIS GENVS TRANSCRIBAS, ET TRANSFERAS IN EVM CODICEM, QVEM DESCRIPSERIS.

Digitized by Google

D. HIERONYMI PRÆFATIO

EVSEBIVS HIERONYMVS VINCENTIO ET GALIENO SVIS SALVTEM.

A VETVS iſte diſertorū mos fuit, vt exercendi ingenij cauſa Græ-
cos libros Latino ſermone abſoluerent; & quod plus in ſe diffi-
cultatis habet, poëmata illuſtrium virorum addita metri neceſ-
ſitate transferrent. Vnde & noſter TVLLIVS Platonis integros li-
bros ad verbum interpretatus eſt: Et cum Aratum iam Roma-
num hexametris verſibus edidiſſet, in Xenophontis Oecono-
mico luſit. In quo opere ita ſępe aureum illud flumen eloquen-
tiæ quibuſdam ſcabris & turbulētis obicibus retardatur, vt qui
interpretata neſciunt, à Cicerone dicta non credant. Difficile eſt enim alienas lineas
inſequentem non alicubi excidere. Arduum, vt quæ in aliena lingua bene dicta ſunt,
eundem decorem in tranſlatione conſeruent. Significatum eſt aliquid vnius verbi
proprietate, non habeo meum quo id efferam, & dum quæro implere ſententiam,
longo ambitu vix breuia ſpacia conſumo. Accedunt hyperbatorum anfractus, diſſi-
militudines caſuum, varietates figurarum: Ipſum poſtremo ſuum, &, vt ita dicam,
vernaculum linguæ genus, ſi ad verbum interpretor, abſurde reſonat: ſi ob neceſſita-
tem aliquid in ordine, in ſermone, mutauero, ab interpretis videbor officio receſſiſſe.
Itaque mi Vincenti chariſſime, & tu Galiene pars animæ meæ, obſecro, vt quicquid
hoc tumultuarij operis eſt, amicorum non iudicum animo relegatis: præſertim cum
& notario, vt ſcitis, velociſſime dictauerim, & difficultatem rei etiam diuinorum vo-
luminum inſtrumenta teſtentur, quæ à LXX. Interpretibus edita non eundem ſapo-
rem in Græco ſermone cuſtodiunt. Quamobrem Aquila, & Symmachus, & Theodo-
tion incitati, diuerſum penè opus in eodem opere prodiderunt: alio nitente verbum
de verbo exprimere, alio ſenſum potius ſequi, tertio non multum à veteribus diſcre-
pante. Quinta autem, & ſexta, & ſeptima editio licet quibus cenſeantur autoribus
ignoretur, tamen ita probabilem ſui diuerſitatem tenent, vt autoritatem ſine nomi-
nibus meruerint. Inde adeò venit, vt ſacræ literæ minùs comptæ, & dure ſonantes vi-
deantur, quod diſerti homines interpretatas eas de Hebręo neſcientes, dum ſuperfi-
B ciem non medullam inſpiciunt, ante quaſi veſtem orationis ſordidam perhorreſcant,
quàm pulchrum intrinſecus rerum corpus inueniant. Denique quid Pſalterio cano-
rius? quod in morem noſtri Flacci, & Græci Pindari, nunc Iambo currit, nunc Alcai-
co perſonat, nunc Sapphico tumet, nunc ſemipede ingreditur. Quid Deuteronomij
& Eſaiæ cantico pulchrius? quid Solomone grauius? quid perfectius Iob? Quę omnia
hexametris & pentametris verſibus, vt Ioſephus & Origenes ſcribunt, apud ſuos
compoſita decurrunt. Hæc cum Græcè legimus, aliud quiddam ſonant, cum Latinè,
penitus non cohęrent. Quod ſi cui non videtur linguæ gratia interpretatione mutari,
Homerum ad verbum exponat Latinum: Plus aliquid dicam, eundem in ſua lingua
proſæ verbis interpretetur, videbit ordinem ridiculum, & poëtam eloquentiſſimum
vix loquentem. Quorſum iſta? Videlicet vt non vobis mirum videatur ſi alicubi of-
fendimus, ſi tarda oratio aut conſonantibus aſperatur, aut vocalibus hiulca vel diui-

EVSEBII PRÆFATIO

A MOSEN gentis Hebraïcæ, qui primus omnium Prophetarũ ante aduentum domini Saluatoris diuinas leges ſacris literis explicauit, Inachi fuiſſe temporibus eruditiſſimi viri tradiderunt: Ex noſtris, Clemens, & Africanus, & Tatianus; ex Iudæis, Ioſephus, & Iuſtus, veteris hiſtoriæ monumenta replicantes. Porrò Inachus quingentis annis Troianum bellum antecedit. Ex Ethnicis vero, impius ille Porphyrius in quarto ſui operis libro, quod aduerſum nos caſſo labore contexuit, poſt Moſen Semiramim fuiſſe adfirmat, quæ apud Aſſyrios CL. ante Inachum regnauit annis. Itaque iuxta eum DCCC. pene & L annis Troiano bello Moſes ſenior reperitur. Cum hæc ita ſe habeant, neceſſarium duxi veritatem diligentius perſequi: Et ob id in priori libro quaſi quandam materiam futuro operi omnium mihi regum tempora prænotaui, Chaldæorum, Aſſyriorum, Medorum, Perſarum, Lydorum, Hebræorum, Ægyptiorum, Athenienſium, Sicyoniorum, Argiuorum, Lacedæmoniorum, Corinthiorum, Theſſalorum, Macedonũ, Latinorum, qui poſtea Romani nuncupati ſunt. In præſenti autem ſtylo eadem tempora contra ſe inuicem ponens, & ſingularum gentium annos dinumerans, vt quid cuique coætaneum fuit, ita curioſo ordine coaptaui. Neque me fugit, in Hebræis codicibus diſſonos ætatum annos inueniri, pluſque vel minus, prout interpretibus viſum eſt lectitari: ſequendumque illud potius, quod exemplariorum multitudo in fidem traxit. Verum vtcũque quis volet computet, & reperiet Inachi temporibus, quem primum Argis regnaſſe aiunt, Patriarcham Hebræorum fuiſſe Iſraelem, à quo
B XII Iudæorum tribus Iſraelis vocabulum ſortitæ ſunt: Semiramim autem & Abraham contemporales fuiſſe manifeſtum eſt. Nam Moſes licet iunior ſupradictis ſit, omnibus tamen quos Græci antiquiſſimos putant ſenior deprehenditur, Homero ſcilicet & Heſiodo, Troianoque bello, ac multo ſuperior Hercule, Muſæo, Lino, Chitone, Orpheo, Caſtore, Polluce, Æſculapio, Libero, Mercurio, Apolline, & cęteris dijs gentium, ſacriſque vel vatibus: Ipſius quoque Iouis geſtis, quem Græcia in arcę diuinitatis collocauit. Hos, inquam, omnes quos enumerauimus, etiam poſt Cecropem Diphyem primum Atticæ regem fuiſſe conuincimus. Cecropem autem præſens hiſtoria Moſi coætaneum oſtendit, & antecedere Troianum bellum annis CCCLXXV. Quod ne cui dubium videatur, ſequens ratio ſic probabit. Quadrageſimo ſecundo anno imperij Auguſti CHRISTVS natus eſt, quintodecimo Tiberij anno
A prædicare orſus eſt. Si quis igitur retrorſum annorum ſupputans numerum, alterum Darij regis Perſarum quærat annum, ſub quo templum Hiroſolymorum, quod à Babylonijs deſtructum fuerat, inſtauratum eſt, reperiet à Tiberio vſque ad Darium annos DXLVIII. Darij quippe ſecundus annus ſexageſimæ quintæ Olympiadis anno primo fuit, & Tiberij XV. in ducenteſimam primam Olympiadem incurrit. Fiunt ergo inter Darium & Tiberium Olympiades CXXXVII anni DXLVIII quadriennio in vna Olympiade ſupputato. Deinde ſecundo Darij anno LXX deſolationis templi annus expletur, à quo vſque ad primã Olympiadem retrorſum numerantes Olympiades LXIIII anni CCLVI. Qui ſimiliter ſupputantur à ſupradicto deſolationis templi anno vſque ad I. annum Oziæ regis Iudæorum, ſub quo

Eſaias & Ozee fuerunt. Itaque prima Olympias in Eſaiæ, & reliquorum incurrit aætatem, qui cum eo prophetauerunt. Rurſum ſi à prima Olimpiade ad ſuperiora tempora & vſque ad captiuitatem Troię prouecharis, inuenies annos CCCCVI quos & nos in priore opuſculo digeſſimus, vt curioſiſſima Græcorum hiſtoria conſcribit. Item apud Hebræos à ſupradicto Oziæ anno & temporibus Eſaiæ prophetæ vſque ad Sampſon, & tertium annum Labdon Iudicis, ſupputabis annos CCCCVI. Sampſon autẽ eſt, quẽ in corporis robore Herculi ſimilẽ ferunt poſteri Iudæorum. Et mihi videntur non multum inter ſe diſtare tempore, ſi quidem ambo circa Troiæ captiuitatẽ fuerunt. Poſt hoc iterũ ad priora conuertere, & cũ CCC tibi & XXXVIIII annos pes retroactus impleuerit, Græcorum Cecropem Diphyem, & Moſem inuenies Hæbręorum. Nam a XLV Cecropis anno vſque ad captiuitatem Troię, & ab LXXX ætatis Moſi anno, in quo populum Iſraëliticum de Ægypto eduxit, vſque ad Labdon & Sampſon Iudices, computantur anni CCCXXVIIII. Itaque ſine vlla ambiguitate Moſes & Cecrops, qui primus Athenienſium rex fuit, ijſdem fuere temporibus. Porrò iſte eſt Cecrops Diphyes indigena, ſub quo primum in arce, Oliua orta eſt, & Athenienſium vrbs ex Mineruę appellatione ſortita nomen. Hic primus omnium Iouem appellauit, ſimulacra reperit, aram ſtatuit, victimas immolauit, nequaquam iſtiuſmodi rebus in Gręcia vnquam viſis. Cętera quoque quę apud Gręcos mira iactantur poſteriora Cecropis annis deprehenduntur. Si autem Cecropis, conſequenter & Moſi, qui cum Cecrope fuit. Poſt hunc enim ſcribitur diluuium ſub Deucalione, incendium ſub Phaëtonte, Erichthonius Vulcani & Terræ filius, Dardanus qui Dardaniam condidit, de quo Homerus;

Quem primum genuit cœleſti Iupiter arce.

Liberæ quoque raptus & Europę, ſacra Cęreris atque Iſidis, delubrum in Eleuſina, frumenta Triptolemi & regnum Trois,

Cuius dij natum Ganymedem ad ſydera raptum
Vina Iouis magni voluerunt fundere menſis.

Quo tempore quoque Tantalus & Tityus fuerunt, & Apollo natus. Nam & Latona Iouis coniunx tempore Titij fuit. Latonæ autem & Iouis Apollo filius. Poſt quos Cadmus Thebas venit, qui Semelen genuit, de qua

Pulcherrima proles
Liber condignam partu tulit edita frugem.

Porrò Liber & reliqui, quos mox inferemus, poſt CC. annum Cecropis fuerunt: Linus ſcilicet & Zetus, & Amphion, Muſæus, Orpheus, Minos, Perſeus, Æſculapius, gemini Caſtor & Pollux, Hercules cum quo Apollo ſeruiuit Admeto. Poſt quos facta eſt Troianæ vrbis euerſio, quam Homerus lõgo ſequitur interuallo. Homerus autem Solone & Thalete Mileſio, cæteriſque, qui cum ijs ſeptem Sapientes appellati ſunt, multo prior reperitur. Deinde Pythagoras extitit, qui ſe non ſapientem vt priores, ſed Philoſophum, id eſt amatorẽ ſapientiæ, dici voluit. Quẽ ſecutus Socrates, Platonem erudiuit, à quo famoſa in partes philoſophia diuiſa eſt. Horum ſingulos iuxta ordinem ſequentis hiſtoriæ ſuis locis inſeremus. Igitur Moſes cunctos quos ſupra memorauimus antecedit, qui ætate Cecropis fuiſſe monſtratus eſt. Ab LXXX. autem anno Moſi, & egreſſu Iſraël ab Ægypto, rurſus ad ſuperiora conuerſus vſque ad primum annum Abrahę, reperies annos DV. Quos ſimiliter à XLV. anno Cecropis vſque ad Ninum & Semiramim Aſſyriorum principes ſupputabis. Primus quippe omni Aſię, exceptis Indis, Ninus Beli filius regnauit. Itaque manifeſtum eſt Abraham Nini ætate generatum, iuxta eum tamen numerum, quem contractiorem editione vulgata ſermo præbet Hebræus. Verum incurioſitate ne ceſſes, & cum diuinam ſcripturam diligenter euolueris, à natiuitate Abrahæ vſque ad totius orbis diluuium inuenies retrorſum annos DCCCCXLII. Item à diluuio vſque ad Adam II CCXLII. in quibus nulla penitus nec Græca, nec Barbara, & vt loquar in commune, gentilis reperitur hiſtoria. Quamobrem præſens opuſculum ab Abraham & Nino vſque ad noſtram ætatem inferiora tempora perſequetur, & ſtatim in principio ſui Hebræorum Abraham, Aſſyriorum Ninum & Semiramim proponet. Quia neque Athenarum adhuc vrbs, neque Argiuorum regnum nomen acceperat, ſolis Sicyonijs in Græcia florentibus. Apud

A quos temporibus Abrahæ & Nini Europem ſecundum regnaſſe ferunt: Quod cur etiam nos putemus, ex ſequentibus demonſtrabitur. Si enim diligenter enumeres ab vltima ętate Nini vſque ad Troiæ captiuitatem, inuenies annos DCCCXXXIIII. Item in Sicyone à XXII. anno regis Europis vſque ad ſupradictum tempus, eoſdem annos inuenies. DCCCXXXIIII. Apud Hebræos quoque à natiuitate Abraham vſque ad Labdō & Sampſon iudices Hebræorum, qui Troianis temporibus populo præfuerunt, æque ſupputabis annos DCCCXXXIIII. Item apud Ægyptios ab ætate Nini & Semiramidis, quo tempore ſextadecima iam Dynaſtia Thebæi Ægyptjis imperabant, vſque ad XX. Dinaſtiam, & regem Ægypti Thuorim, qui ab Homero Polybus vocatur, ſub quo Troia capta eſt, colliguntur etiam ſupradicti anni DCCCXXXIIII. Igitur conſequenter in libelli fronte ponimus vno eodemq; tēpore Abrahā, Ninū, Semiramim, Europē, Ægyptiorū, Thebeos. Et hæc quidē ita ſe habere, vt præfati ſumus, poſterior textus oſtendet. Nūc illud in cura eſt, vt etiā Hebræorū annos in quatuor tempora diuidamus. Ab Abraham vſque ad Moſen; à Moſe vſque ad primā ædificationē templi; a prima ædificatione templi vſque ad ſecundam inſtaurationem eius; ab inſtauratione eius vſque ad aduentum Chriſti domini. A natiuitate quippe Abrahę vſque ad Moſen, & egreſſum Iſraël ex Ægyto, computantur anni DV. A Moſe vſque ad Solomonem, & primam ædificationem templi, anni CCCCLXXIX. ſecundum minorem tamen numerum, quem tertius Regnorum liber continet. Nam iuxta volumen Iudicum ſupputantur anni DC. A Solomone vero vſque ad inſtaurationem templi, quæ ſub Dario Perſarum rege facta eſt, colliguntur anni DXII. Porrò à Dario vſque ad prædicationem domini noſtri IESV CHRISTI, & vſque ad quintum decimum annum Tiberij principis Romanorum explentur anni DXLVIII. Itaque ſimul fiunt ab Abraam vſque ad
B quintumdecimum Tiberij annum anni ĪĪ XLIIII. Similiter à Nino & Semiramide vſque ad Moſen & Cecropem, anni DV. A Cecrope vſque ad captiuitatem Troiæ, anni CCCXXIX. A captiuitate Troiæ vſque ad primam Olympiadem, anni CCCCVI. A prima Olympiade vſque ad ſecundum Darij annum, & inſtaurationem templi, anni CCLVI. A ſecundo Darij anno, & inſtauratione templi vſque ad quindecimum annum Tiberij Cæſaris, anni DXLVII. Fiunt ſimul à Nino & Semiramide vſque ad quintū decimum Tiberij annum, anni ĪĪ XLIIII. quos & ab Abraham vſque ad Tiberium oſtendimus ſupputatos. A Tiberij autem quindecimo anno, vſque ad decimum quartum annum Valentis, quo interijt, numerantur anni CCCLI. Itaque fiunt anni iſtius hiſtoriæ, ĪĪ CCCXCV. Et ne longus ordo numerorum aliquid forte turbationis afferat, omnem annorum congeriem in decadas cæcidimus, quas ex ſingularium gentium hiſtorijs congregantes ſibi inuicem fecimus eſſe contrarias, vt facilis præbeatur inuentio, cuius Græci ætate, vel Barbari, Prophetæ & reges, & ſacerdotes fuerint Hebræorum. Item qui diuerſarum gentium falsò crediti dij, qui Heroes, quæ quando vrbs cōdita, qui de illuſtribus viris, Philoſophi, Poëtæ, principes, ſcriptoreſque variorum operum extiterint, & ſi qua alia digna memoria putauit antiquitas, quæ vniuerſa in ſuis locis ſumma cum breuitate ponemus.

Explicit præfatio.

A tur. Tertia ergo addita parte annali quadriennio, dies integer completur, atque ad partium partes, menſes atque anni ſuperflui computantur, quos Hebræi quidem Emboliſmos vocare ſolent, Aegyptij autem exaltationes ſyderum atque ſtabilitates appellant: imò biſſextum ob rememorationem lucis atque dierum & noctium, quæ luminibus triduum anteceſſerunt celebratur, ideo quod tres dies ſine auctore & ſole proceſſerunt. Nos igitur tempora conſcribimus, non quæ ſunt ſeculi mundi, neque luminum aut ſyderum, neque fructuum aut lignorum, aut piſcium, ſed generationes hominum, cuius primus fuit Adam, factus ſexto die. Quinto autem die dixit Dominus: Educant aquæ reptilia animarum viuarum, & volatilia cœli. Et factum eſt ſic. Et fecit Deus belluas, & cetos, & omnem animam viuam repentem, quas eduxerunt aquæ ſecundum ſuum genus, & omnem volatilem ſecundum genus ſuum. Et vidit Deus quia bona ſunt, & benedixit ea Deus, & dixit: Creſcite, & multiplicamini, & replete aquas quæ ſunt in mari, & volatilia multiplicentur ſuper terram: Et factum eſt veſpere & mane dies quintus. Sexto autem die dixit Dominus: Educat terra animam viuam ſecundum genus ſuum, quadrupedia & reptilia, beſtias terræ ſecundum ſuum genus: Et vidit Deus quia bona ſunt, & dixit: Faciamus hominem ad imaginem & ſimilitudinem noſtram, & habeat poteſtatem piſcium maris, & volatilium cœli, & omnium iumentorum, & totius terræ, & omnium reptilium quę ſunt ſuper terram. Et fecit Deus hominem, ſecundum imaginẽ Dei fecit eũ: maſculum & fœminam fecit eos, & benedixit eos, dicens: Creſcite & multiplicamini, & replete terram, & dominamini eius, & habete poteſtatem piſcium maris, & volatilium cœli, & omnium reptilium quæ ſunt ſuper terram. Quomodo autem Deus eum, & vnde fecerit, poſt alia dicit: Et finxit hominem Deus de limo terræ, & ſufflauit in faciem eius ſpiritum vitæ, & factus eſt homo in animam viuentem. Et iterum poſt alia: Et dixit Dominus Deus: Non eſſe bonum hominem ſolum, faciemus ei adiutorium ſecundum eum. Et poſt alia: Adæ autem non eſt inuentus adiutor ſimilis illi: Et immiſit Deus ſoporem in Adam, & obdormiuit: & apprehendit vnam coſtam de latere eius, & repleuit locum carne eius:
B Et ædificauit Dominus coſtam quam ſumpſit ab Adam in mulierem, & adduxit eam ad Adam videre quid eam vocaret. Et dixit Adam: Hoc nunc os ex oſſibus meis, & caro de carne mea: Hæc vocabitur Virago, quia de viro ſuo ſumpta eſt. Ex his duobus omnis hominum multitudo procreata eſt. Vnde etiam nos dinumerationem temporum facientes incipimus, Adam, Eua. Adam autem vocauit nomen mulieris ſuæ Eua, quod interpretatur vita, quia ipſa eſt mater viuentium. Adam autem cognouit Euam vxorem ſuam, & concipiens peperit Cain, & dixit: Acquiſiui hominem per Deum, & adiecit fratrem illius parere Abel. Et factus eſt Abel paſtor ouium, Cain vero agricola. Igitur cum vterque de ſuorum laborum fructibus immolarent, apparerent autem oblationes Abel acceptabiles magis coram Domino, tactus Cain inuidia, inſolens fratrem innocentem interemit, cuius morte genitor conſternatus, ac ſublatus in tempora, ab amplexu coniugis abſtinuit Adam. Cum vero eſſet annorum CL. genuit Seth, deinde alios mares & fœminas. Fuerunt autem anni eius DCCCCXXX. Seth autem cum eſſet annorum CXXX genuit Enos: deinde in tempus alios mares & fœminas. Fuerunt autem anni eius DCCCCXII. Enos vero cum iam eſſet nonagenarius genuit Cainam: deinde alios filios & filias. Fuerunt autem anni eius DCCCCV. Cainam vero cum eſſet ſeptuagenarius genuit Malaleel: deinde alios filios & filias. Fuerunt omnes anni eius DCCCCX. Malaleel quadragenarius genuit Iareth, deinde alios filios & filias. Fuerunt anni eius DCCCXCV. Iareth in CLXII. anno genuit Enoch: deinde in tempora alios filios & filias. Fuerunt anni ejus omnes DCCCCLXII. Enoch autem LXV anno genuit Mathuſalem: deinde alios filios & filias. Vir fuit iuſtus, vixit in humanis annis CCCLXV, & aſſumptus eſt. Mathuſalem vero in CLXXXVII. anno genuit Lamech: deinde alios filios. Omnes anni eius DCCCCLXIX. Lamech autem anno CLXXXII. genuit Noë, qui interpretatur conſolator ab operibus manuum noſtrarum in terra, cui maledixit Dominus: & deinde alios filios & filias. Fuerunt omnes anni vitæ eius DCCLXXVIII. Superiori tempore Cain fratricida ob diuinam indignationem profugit ad orientalem plagam, & conſedit apud regionem Eden. Cognouit autem vxorem ſuam, & genuit Enoch, ad cuius proprium nomen fu[illegible] bem in vocabulo filij.

A cora,& omnia reptilia,quæ mouentur ſuper terram ſecundum genus ſuum,& omnia volatilia ſecundum genus eorum exierunt de Arca.

AB ADAM vſque ad diluuium ſunt anni IICCXLII. Secundum Hebræorum numerum IDCLVI. Et facti ſunt omnes dies Noë anni DCCCCL, & mortuus eſt. Filij Noë,Sem,Cham,& Iaphet. Filij Sem,Elam,vnde Elamitæ: Aſſur,vnde Aſſyrij: Arphaxad,vnde Arabi:Lud,vnde Lydij:Aram vnde Syrij. Aramei autem ſyriace dicuntur filij Aram, Vſ & Vl & Gater & Moſoch gentes Barbarorum ſunt ſecus Perſas. Filij Cham,Chus,vnde Æthiopes:Meſtre, vnde Ægyptij: Furfur, vnde Æthiopum gens: Chanaan,Chananæi.Filij autem Chus,Saba,vnde Sabæi dicti.Ab iſta terra regina venit videre ſapientiam Solomonis:Euilat,gens Euilea.Filij Iaphet, Gomer & Magog,& Madai,& Iaynam,Eliſſa & Thobel,& Moſoth,& Thiras. Filij Gomer,Aſchonez,vnde gentes Gothicæ.

NATIONES SEM.

ARPHAXAD genuit Salam,Sala autem genuit Heber,vnde Hebræi. Filij autem Heber,Phalec & Iectan.Iectan autem genuit Elmodad,& Saleph, & Aſarmoth, & Iareth, & Adoram, & Aizal, & Decla, & Abimaël, Saban & Vphir,& Euilat,& Iobab: Hi omnes ſunt filij Iectan. Et facta eſt habitatio ipſorum à Meſſe vſque dum veniatur in Sephar montem orientis. Hi filij Sem in tribus ſuas, ſecundum linguas ſuas,in regiones ſuas & nationes ſuas diuiſerunt.

NATIONES CHAM.

SABATHA & Regma Sabathaca. Filij autem Regma,Seba & Dadan. Chus autem genuit Nemroth.Hic cœpit eſſe Gigas ſuper terram,venator ante Dominum.Et factum eſt in initio regni eius Babylon,Arach & Acad, & Iacar,& Chalanne, in terra Sennaar, vbi ſtatuit Nabuchodonoſor ſtatuam ſuam. Et Meſaraim genuit Ludim,& Anamijm,& Labijm,& Nephthuijm,& Phetruſijm&Celuim:

B vnde egreſſus eſt: inde Philiſtijm & Caphthurim. In Chanaam autem genuit Sidona primogenitum, & Cethæum, & Iebuſæum,& Amorrhæum, & Gergeſæum, & Arachæum, & Samarium, & Amathæum. Hi ſunt filij Cham in tribus ſuas ſecundum linguam ſuam, & terris ſuis,& gentibus eorum.

NATIONES IAPHET.

GOMER, & Magog,& Madai,& Iaynam,& Thobal,& Moſoch, & Thiras. Et filij Gomer Aſchonez, & Rhiphath, & Thogorma. Et filij Iaynam Eliſſa & Tharſis,Citij,Rhodij. Ab his diuiſæ ſunt inſulæ Gentium in terra eorum, vnuſquiſque ſecundum linguam ſuam in tribubus ſuis,& gentibus ſuis.

SEM filius Noë cum eſſet annorum C genuit Arphadax ſecundo anno poſt diluuium. Et vixit Sem poſtquam genuit Arphaxad annis CCCCC: & genuit filios & filias,& mortuus eſt. Arphaxad cum eſſet annorum CXXXV genuit Cainan. Et vixit Arphaxad poſtquam genuit Cainan annis CCCCXXX, & genuit filios & filias. Cainan cum eſſet annorum CXXX genuit Sala. Et vixit Cainan poſtquam genuit Sala annis CCCXXX, & genuit filios & filias, & mortuus eſt. Sala cum eſſet annorum CXXX genuit Heber. Et vixit Sala poſtquam genuit Heber annis CCC, & genuit filios & filias, & mortuus eſt. Heber cum eſſet annorum CXXXIIII genuit Phalec.Et vixit Heber poſtquam genuit Phalec annis CCCLXX, & genuit filios & filias, & mortuus eſt.Phalec cum eſſet annorum CXXX genuit Rhagau. Et vixit Phalec poſtquàm genuit Rhagau annis CCIX, & genuit filios & filias, & mortuus eſt.Rhagau cum eſſet annorum CXXXII genuit Seruch. Et vixit Rhagau poſtquam genuit Seruch annis C, & genuit filios & filias,& mortuus eſt.Seruch cum eſſet annorum LXXIX genuit Nachor.Et vixit Seruch poſtquam genuit Nachor annis CC,& genuit filios, & filias, & mortuus eſt. Nachor cum eſſet annorum LXXXIX genuit Thare. Et vixit Nachor

Digitized by Google

REGVM SERIES, ET QVANTO QVISQVE TEMPORE REGNAVERIT.

REGES ASSYRIORVM.

Ninus	annis 52
Semiramis	42
Zameis	38
Arius	30
Aralius	40
Xerxes	30
Armamitres	38
Belochus	35
Baleus	52
Altadas	32
Mamithus	30
Machaleus	30
Iphereus	20
Mamilus	30
Sparetus	40
Aſcades	40
Amyntas	45
Belochus	25
Bellepares	30
Lamprides	32
Soſares	20
Lampares	30
Pannias	45
Soſarmus	19
Mitreus	37
Tautanes	32
Tanteus	40
Thineus	30
Dercilus	40
Eupales	38
Laoſtenes	45
Piritiades	30
Ophrateus	20
Ophratanes	50
Acrazapes	42
Sardanapalus	20

Reges hi 1240. annis regnauerunt.

REGES SICYONIORVM.

Europs	annis 4
Telchin	20
Apis	25
Thelaſion	52
Ægidius	34
Thurimachus	45
Leucippus	53
Meſſapus	47
Heratus	46
Plemneus	48
Orthopolis	63
Marathius	30
Marathus	20
Echireus	55
Chorax	30
Epopeus	35
Laomedon	40
Sicyon	45
Polybus	40
Inachus	42
Pheſtus	8
Adraſtus	4
Polyphides	31
Pelaſgus	20
Zeuſippus	32

Reges hi regnauerunt annis 862. poſt quos ſacerdotes CARNII conſtituti ſunt.

REGES LACEDÆMONIORVM.

Euryſteus	42
Ægis	1
Echeſtratus	35
Labotes	37
Doriſthus	29

Ageſilaus	44
Archelaus	60
Theleclus	40
Alcamenes	37

MACEDONVM REGES.

Caranus	annis 28
Cœnus	12
Tyrimas	38
Perdica	51
Argeus	38
Philippus	38
Europus	26
Alcetas	29
Amyntas	50
Alexander	43
Perdicas	28
Archelaus	24
Oreſtes	3
Archelaus	4
Amyntas	1
Pauſanias	1
Amyntas	6
Argeus	1
Amyntas	18
Alexander	1
Ptolemæus.	4
Perdica	6
Philippus	26
Alexander Magnus	12
Aridæus	7
Caſſander	19
Antigonus & Alexander	4
Demetrius	6
Pyrrhus	menſes 7
Lyſimachus	annis 5
Ptolemæus	1
Meleagrus	menſes 2
Antipater	dies 45
Soſthenes	2
Antigonus	36
Demetrius	10
Antigonus	15
Philippus	42

Perſes	10

A

PHILIPPO XXIIII MACEDOnum rege regnante ASIÆ primus regnauit.

Antigonus	18
Demetrius,qui & Polyorcetes	17

SYRIÆ ET ASIÆ.

Seleucus,qui & Nicanor	52
Antiochus Soter	19
Antiochus qui Theos	15
Seleucus Callinicus	20
Ceraunus	3
Antiochus Magnus	36
Seleucus,qui & Philopator	12
Antiochus Epiphanes	11
Antiochus qui & Eupator	2
Demetrius,qui & Soter	12
Alexander	10
Demetrius	3
Antiochus Sedetes	9
Demetrius	4 B
Antiochus Grippus	12
Antiochus Cyzicenus	18
Philippus	2

POST Aſſyriorum reges MEDORVM reges regnant.

Arbaces	annis 28
Soſarmus	30
Medidus	40
Cardiceas	13
Diocles	54
Phraortes	24
Cyaxares	32
Aſtyages	38

PERSARVM.

Cyrus	30
Cambyſes	8
Fratres Magi	menſes 7
Darius	annis 36
Xerxes	20

Artabanus

Digitized by Google

A Artabanus	menſes 7
Artaxerxes	40
Xerxes ***	menſes 2
Sogdianus	menſes 7
Darius nothus	19
Artaxerxes, qui & Mnemon	40
Artaxerxes, qui & Ochus	26
Arſes	4
Darius Arſami filius	6

Alexander ſubuerſo perſarum regno regnat annis 6

Incipiente ALEXANDRINORVM regno, regnat Ægypto

Ptolemæus Lagi filius	annis 40
Ptolemæus Philadelphus	38
Ptolemæus Euergetes	26
Ptolemæus Philopator	17
Ptolemæus Epiphanes	24
Ptolemæus Philometor	35
Ptolemæus Euergetes	29
B Ptolemæus, ſiue Soter	17
Ptolemæus Alexander	10
Ptolemæus Cleopatræ filius	8
Ptolemæus Dionyſius	30
Cleopatra	22

Poſt, Imperatores Romanorum regnauerunt.

REGES ARGIVORVM.

XVI Dynaſtia Ægyptiorum anno 161. Primus ARGIVORVM regnauit

Inachus	annis 50
Phoronæus	60
Apis	35
Argus	70
Criaſſus ***	54
Phorbas	35
Triopas	46
Crothopus	21
Stenelus	11
Danaus	50
Lynceus	41
Abas	23
Prœtus ***	17
Acriſius	31

Argiuorum regnum transfertur in Mycenas.

MYCENARVM.

Perſeus	
Euriſtheus	45
Atreus & Thyeſtes fratres	65
Agamemnon	15
Ægyſthus	
Oreſtes	15
Tiſamenus ***	
Penthilus	
Cometes	

Vſque ad Heraclidarum deſcenſum.

REGES CORINTHIORVM.

Rege Lacedæmoniorum primo Euryſteo anno eius primo, primus Corinthiorum regnauit

Aletes annis	35
Ixion	37
Agylaus	37
Priminas	35
Bacis ***	35
Agelas	30
Eudemus	25
Ariſtomedes	35
Agemon	16
Alexander	25
Teleſtes ***	12
Automenes	1

LYDORVM.

Ardiſus	36
Aliaćtes	14
Meles	12
Candaules ***	17
Giges	35
Ardis	37

Sadyates	15
Aliattes	4
Crœſus	15

Hi reges regnauerunt an. 235.

REGES ATHENIENSIVM.

Rege VI Argiuorum Phorba, anno eius 22, regnauit Athenienſium primus

Cecrops	50
Cranaus	9
Amphictyon	10
Erichthonius	50
Pandion	40
Erichtheus	50
Cecrops	40
Pandion	25
Ægeus Pandionis filius	48
Theſeus	30
Meneſtheus	23
Demophoon	33
Oxyntes	12
Aphidas	1
Timoëtes	8
Melanthus	37
Codrus	21

HINC MAGISTRATVS quoad vixerunt regnauerunt: quorum primus

Medon	20
Acaſtus	36
Archippus	19
Terſippus	41
Phorbas	31
Megacles	30
Diogenetus	28
Phereclus	19
Ariphron	20
Theſpieus	27
Agameſtor	20
Æſchylus	23
Alcmeon	2
Carops	10

A

Æſimedes	10
Elidicus	10
Hippomenes	10
Leocrates	10
Abſander	10
Eryxias	10

Hinc Principes annui conſtituti regnauerunt.

HEBRÆORVM.

Abraham	100
Iſaac	60
Iacob	121
Ioſeph dux Ægypti	80
Hebræi ſeruiunt in Ægypto	144

HINC DVCES.

Moſes	40
Ieſus	27

HINC IVDICES. B

Gothoniel	40
Aod	80
Debbora cum Barach	40
Gedeon	40
Abimelech	3
Thola	22
Iair	22
Iepte	6
Heſebon	7
Labdon	8
Samſon	20
Heli ſacerdos	40
Samuel & Saul rex	40

HINC REGES.

Dauid	annis 40
Solomon	40
Roboam	17
Abia	3
Aſa	41
Ioſaphat	25
Ioram	8

Ochoſias

Digitized by Google

A Ochoſias	1	Achab	22
Gotholia	7	Ochoſias	2
Ioas	40	Ioram	12
Amaſias	29	Hieu	28
Azarias	52	Ioachab	17
Ioathan	16	Ioas	16
Achaz	16	Hieroboam	41
Ezechias	29	Zacharias	menſes 6
Manaſſes	55	Sellum	dies 3
Hammon	12	Manaën	10
Ioſias	32	Phaceas	10
Ioachas	menſes 3	Phacee	20
Ioachim	annis 11	Oſee	9
Iechonias	menſes 3		
Sedechias	11		
Iudæorum captiuitas	annis 70		

Hi reges per an. 250.

Sub Regibus gentium deinde fuerunt annis *

POST HOS, ITERVM DVCES HI.

Iudas Machabæus	3
Ionathas	19
B Simon	8
Hyrcanus	26

HINC REGES ALIENIGENÆ.

Ariſtobolus	1
Ianneus, qui & Alexander	27
Alexandra	9
Hircanus Pontifex	34
Herodes rex	37
Archelaus dux	9
Herodes Tetrarcha	24
Agrippa	7
Agrippa rex	26

Hebræorum regnum à Romanis finitum eſt.

REGES ISRAEL.

Hieroboam	annis 22
Nadab	2
Baaſa	24
Hela	2
Ambri	12

ÆGYPTIORVM Dynaſtia, id eſt poteſtas XVI.

Sub Thebæis annis 190.

Paſtores, XVII Dynaſtia	103

XVIII DYNASTIA Diopolitanorum annis 348.

Amaſis	25
Chebron	13
Ammenophis	21
Mephres	12
Miſpharmutoſis	26
Tuthemoſis	9
Amenoptes	31
Orus	38
Acengee	12
Achoris	9
Chencres	16
Acherres	8
Cherres	15
Danaus	5
Ægyptus	68
Menophis	40

XIX DYNASTIA annis 194.

Zetus	55
Ramſes	66
Amenophis	40
Ammenemes	26

Digitized by Google

Thuoris	7

xx Dynaſtia annis 178.

XXI DYNASTIA regnauit

Smendis	26
Pſuſennes	41
Nephercheres	4
Ammenophis	9
Oſochor	6
Spinaces	9
Pſuſennes	35

XXII DYNASTIA.

Senſcoris	21
Oſorthon	15
Tachelotis	13

XXIII DYNASTIA.

Petubaſtis	25
Oſorthon	9
Pſammus	10

XXIIII DYNASTIA.

Bochorus	44

XXV DYNASTIA.

Sabachon	12
Sebichus	12
Tarachus Æthiops	20

XXVI DYNASTIA.

Merres Æthiops	12
Stephinatis	7
Nichepſos	6
Nechao	8
Pſammeticus	44
Nechao, qui & Nechepſos	6
Pſammites alius, qui & Pſammeticus	12
Vaphres	30
Anamaſis	42

XXVII DYNASTIA.

In qua Cambyſes Perſarum rex obtinuit Ægyptum vſque ad Darium A filium Xerxis. 150

Deinceps Alexandrini vſque ad Octauianum Auguſtum regnauerunt.

LATINORVM REGES.

Ianus.
Saturnus.
Picus.
Faunus.
Latinus.

Hi regnauerunt ſimul circiter an. 150.

Æneas	3
Aſcanius	38
Syluius	29
Æneas Syluius	31
Latinus Syluius	50
Alba Syluius	39
Ægyptus Syluius	24
Capis Syluius	28
Carpentus Syluius	13 B
Tiberinus Syluius	8
Agrippa Syluius	40
Aremulus Syluius	19
Auentinus Syluius	37
Procas Syluius	23
Amulius Syluius	44

ROMANORVM REGES.

Romulus	38
Numa Pompilius	41
Tullus Hoſtilius	32
Ancus Martius	23
Tarquinius Priſcus	37
Seruius Tullius	34
Tarquinius Superbus	35

Hi regnauerunt ſimul 240.

ROMÆ POST EXACTOS Reges, Conſules quotannis bini creati, & in maxima vrbis calamitate quandoque etiam creabatur Dictator.

Iunius Brutus, L. Tarquinius COSS.

T. Largus

Digitized by Google

A T. Largus primus Dictator.
T. Lucretius,& P. Valerius.
X-VIRI loco Conſulum fuerunt inſtituti.
Camillus Dictator.
T. Quintius Dictator.
C. Martius.
M. Valerius.
T. Manlius Torquatus.
L. Papyrius.
Q. Fabius.
P. Decius.
P. Cornelius Dolobella,& G. Domitius.
Q. Æmilius.
M. Curius.
C. Genutius.
Appius Claudius.
G. Cornelius, & C. Duilius.
C. Attilius Regulus.
M. Æmilius.
B Q. Cunctatius.
T. Sempronius, & P. Cornelius.
Q. Fuluius.
C. Licinius.
Scipio Africanus.
M. Cato.
C. Flamminius.
M. Cato.
Tiberius Grachus.
P. Longinus,& L. Licinius.
Paulus Æmilius.
Q. Fuluius Flaccus.
L. Opimius, Q. Maximus.
P. Scipio, L. Calphurnius.
L. Caſſius, C. Marius.
L. Martius, Sext. Iulius.
L. Sylla, Q. Pompeius.

IMPERATORES ROMANORVM.

C. Iulius Cæſar	an.4. menſes 7
Auguſtus Cæſar	an.56. menſes 6
Tiberius	23
C. Caligula	an.3. menſes 10
Claudius	an. 13. menſ. 8. dies 28
Nero	an.13. menſes 7. dies 28
Veſpaſianus	an.9. menſes 11. dies 22
Titus Veſpaſianus	an.2. menſes 8
Domicianus	annos 15. menſes 5
Nerua	annum 1. menſes 4
Traianus	annos 19. menſes 6
Hadrianus	21
Antoninus Pius cum filijs Aurelio & Lucio	an.23. menſes 3
M. Antoninus, qui & Verus, & L. Aurelius Commodus	19
Commodus	13
Ælius Pertinax	menſes 6
Seuerus	18
Antoninus Caracalla	7
Macrinus	1
M. Aurelius Antoninus	4
Alexander Mameæ filius	13
Maximinus	3
Gordianus	6
Philippus	7
Decius	an.1. menſibus 3
Gallus & Voluſianus	2
Valerianus Gallienus	15
Claudius	an. 1. menſibus 9
Aurelianus	an.5. menſes 6
Tacitus	menſes 6
Probus	6. menſes 4
Carus cum filijs Carino & Numeriano.	2
Diocletianus	20
Galerius	2
~~Conſtantinus~~	30. menſes 10
Conſtantinus, Conſtantius, & Conſtans.	an.24. menſes 5. dies 13
Iulianus Apoſtata	an.2. menſes 8
Iouinianus	menſes 8
Valentinianus & Valens	annos 13. menſes 5.

Digitized by Google

REGNVM ASSYRIORVM.

PRimus omni Aſiæ exceptis Indis Ninus Beli filius regnauit annis 52. Quem Belũ Aſſyrij deum ſibi nominauerunt. Huius Nini 43 anno imperij ſui natus eſt Abraham.

REGNVM SICYONIORVM. A

IN Græcia vero ſecundus Sicyonijs imperauit Europs annis XLV. Cuius regni XXII anno natus eſt Abraham.

43 Ninus condidit ciuitatem Ninum in	22 Nino regnante apud Aſſyrios primus Si-
44 regione Aſſyriorum, quam Hebræi vo-	23 cyonijs imperauit Ægialeus annis 52.
45 cant Niniuen, quæ ad præſens Niſibis	24 à quo Ægialea nuncupata eſt, quæ
46 nuncupatur.	25 nunc Peloponneſus vocatur. Poſt quem
47	26 ſecundus Europs, qui & prælatus eſt ti-
48 Zoroaſtres magus, rex Bactrianorum cla-	27 tulo.
49 rus habetur, aduerſus quem Ninus di-	28
50 micat.	29
51	30
52	31
Aſſyriorum II. SEMIRAMIS	
regnauit annis 42.	
1 Aſſyrijs imperauit vxor Nini Semiramis,	32
2 de qua innumerabilia narrantur, quæ &	33
3 Aſiam tenuit, & propter inundationem	34
4 aggeres conſtruxit, plurima Babyloniæ	35
5 vrbis inſtaurans.	36
6	37
7	38
8	39
9	40
10	41
11	42
12	43
13	44
14	45
	Sicyoniorum III TELCHIM
15	1 annis 20.
16	2
17	3
18	4

B

A

HEBRÆORVM GENTIS EXORDIVM.

IN huius Nini imperio apud Hebræos naſcitur Abraham, qui cum centum eſſet annorum genuit Iſaac. Cuius Abrahæ erat annus primus, tunc cũ imperij Nini quadrageſimus tertius.

REGNVM ÆGYPTIORVM.

POrro apud Ægyptios x v i poteſtas erat, quam vocant Dynaſtiam: quo tẽpore regnabant Thebæi, qui prȩfuerunt Ægyptijs an. 190.

Hebræorum	Ægyptiorum	*Anni ab Abrahã.*
1 Regnante Nino apud Aſſyrios, nouiſ-	1 Nino regnante apud Aſſyrios The-	1
2 ſimo eius tẽpore naſcitur Abraham.	2 bæi Ægyptijs imperant.	
3	3	
4	4	
5	5	
6	6	
7	7	
8	8	
9	9	
10 Abrahã natione Chaldæus, primam	10	10
ætatem apud Chaldæos terit.		
11	11	
12	12	
13	13	
14	14	
15	15	
16	16	
17	17	
18	18	
19	19	
20	20	20
21	21	
22	22	
23	23	
24	24	
25	25	
26	26	
27	27	
28	28	

B

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	
19	5	A
20	6	
21	7	
22	8	
23	9	
24	10	
25	11	
26	12	
27	13	
28	14	
29	15	
30	16	
31	17	
32	18	
33	19	
34	20	
	Sicyonijs IIII APIS annis 25.	
35	1 Aquo Apia, quæ nunc Peloponneſus,	
36	2 prius Ægialea nuncupata.	B
37	3	
38	4	
39	5	
40	6	
41	7 Apud Cretam regnauit Cres primus in-	
42	8 digena.	
Aſſyriorum III ZAMEIS qui &		
Ninias, filius Nini & Semiramidis, an-		
1 nis 38.	9 Creta dicta à Crete indigena, quē aiunt	
2	10 vnum Curetarum fuiſſe, à quibus Iupi-	
3	11 ter abſcōditus eſt & nutritus. Hi Gno-	
4	12 ſon ciuitatem in Creta condiderunt, &	
5	13 Cybeli matri templum.	
6	14	
7	15	
8	16	
9	17	
10	18	
11	19	

12

	Hebræorum.	*Aegyptiorum.*	*Anni ab Abrahã.*
A	29	29	
	30	30	30
	31	31	
	32	32	
	33	33	
	34	34	
	35	35	
	36	36	
	37	37	
	38	38	
	39	39	
	40	40	40
	41	41	
	42	42	
	43	43	
	44	44	
B	45	45	
	46	46	
	47	47	
	48	48	
	49	49	
	50	50	50
	51 Principium x l i Iubilei ſecundum	51	
	52 Hebræos. Iobel autem apud eos	52	
	quinquagenariꝰ annus vocatur. Ita-		
	que juxta ſupputationem eorum		
	53 ab Adam vſque ad annum præſen-	53	
	54 tem ſunt anni 2000.	54	
	55	55	
	56	56	
	57	57	
	58	58	
	59	59	
	60	60	60
	61	61	
	62	62	
	63	63	

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*
12	20
13	21
14	22
15	23
16	24
17	25
	Sicyoniorum v. TELASION
18	1 annis 52.
19	2
20	3
21	4
22	5
23	6
24	7
25	8
26	9
27	10
28	11
29	12
30	13
31	14
32	15
33	16
34	17
35	18
36	19
37	20
38	21
Aſſyriorum IIII ARIVS 30. annis.	
1	22
2	23

A

B

Hebræorum.	*Aegyptiorum.*	*Anni ab Abrahã.*
A 64	64	
65	65	
66	66	
67	67	
68	68	
69 Noë moritur.	69	
70	70	70
71	71	
72	72	
73	73	
74	74	
75 Abraham cum 75. eſſet annorum	75	

diuino dignus habetur adloquio, & ea repromiſſione quæ ad eum facta eſt.

¶ Primus annus Repromiſſionis Dei ad Abrahã; a quo vſque ad Moſen, & egreſſum ex Ægypto gentis Hebrææ ſupputantur anni 430. quorum meminit Paulus ita dicens: Teſtamentũ confirmatum à Deo, quæ poſt 430. annos facta eſt lex, non infirmata ad deſtruendã repromiſſionem. Ipſe quoque in Exodo Moſes his congruens loquitur:
B Habitatio autem filiorum Iſraël qua habitauerunt in Ægypto, & in terra Chanaan ipſi & patres eorũ, anni 430.

76	76	
77	77	
78	78	
79	79	
80	80	80
81	81	
82	82	
83	83	
84	84	
85 x annus repromiſſionis.	85	
86 Abraham ex ancilla Agar generat	86	
87 Iſmaël, à quo Iſmaëlitarum genus,	87	
88 qui poſtea Agareni, & ad poſtre-	88	
89 mum Sarraceni dicti.	89	
90	90	90
91	91	
92	92	

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	
3	24	A
4	25	
5	26	
6	27	
7	28	
8	29	
9	30	
10	31	
11	32	
12	33	
13	34	
14	35	
15	36	
16	37	
17	38	
18	39	
19	40	
20	41	
21	42	B
22	43	
23	44	
24	45	
25	46	
26	47	
27	48	
28	49	
29	50	
30	51	
Aſſyriorum v. ARALIVS		
1 annis 40.	52	
	Sicyoniorum vi. ÆGIDIVS	
2	1 annis 34	
3	2	
4	3	
5	4	
6	5	
7	6	

Digitized by Google

A

Hebræorum.	*Aegyptiorum.*	*Anni ab Abrahã.*
93	93	
94	94	
95 xx annus repromiſſionis.	95	
96	96	
97	97	
98	98	
99 Sodoma & Gomorra ſuccenſæ.	99	
100 Abraham cũ centenarius eſſet, ge-	100	100.
nuit ex libera filiũ ISAAC, cui ſu-		
1 peruixit an. 75. ¶ Initium 42. Iu-	101	
2 bilei ſecundum Hebræos.	102	
3 Primo omnium Prophetarũ Abra-	103	
4 hæ verbum Dei, cum in figura appa-	104	
5 ¶ xxx an. repromiſſionis. (ruiſſet hu-	105	
6 mana, vocationem gentium polli-	106	
7 cetur, quam in noſtro tẽpore ſermo	107	
8 Chriſti dẽduxit ad finẽ per euangeli-	108	
9 cam in omnes gẽtes prædicationem.	109	
B 10 cx annus Abrahæ.	110	110
11	111	
12	112	
13	113	
14	114	
15 xL annus repromiſſionis.	115	
16	116	
17	117	
18	118	
19	119	
20 cxx annus Abrahæ.	120	120
21	121	
22	122	
23	123	
24	124	
25 L annus repromiſſionis.	125	
26	126	
27	127	

C

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*
8	7
9	8 Hoc tempore in Creta regnauit Primus
10	9 Cres indigena, vt quidam volunt. Alij
11	10 vero ſupra ſcriptum tempus vindicant.
12	11
13	12
14	13
15	14
16	15
17	16
18	17
19	18
20	19
21	20
22	21
23	22
24	23
25	24
26	25
27	26
28	27
29	28
30	29
31	30
32	31
33	32
34	33
35	34
	Sicyoniorum VII. THVRIMACHVS annis 45.
36	1
37	2
38	3
39	4
40	5
Aſſyriorum VI. XERXES, qui & Balaneus, an. 30.	
1	6
2	7
3	8

B

Digitized by Google

A

Hebræorum.	*Aegyptiorum.*		*Anni ab Abrahā.*
28	128		
29	129		
30 CXXX annus Abrahæ.	130		130
31	131		
32	132		
33	133		
34	134		
35 LX annus repromiſſionis.	135		
36	136		
37	137		
38	138		
39	139		
40 CXL annus Abrahæ.	140		140
41	141		
42	142		
43	143		
44	144		
45 LXX annus repromiſſionis.	145		
46	146		
47	147		
48	148		
49	149		
50 CL annus Abrahæ.	150		150
51 Principium Iubilei. 43.	151		
52	152		
53	153		
54	154		
55 LXXX annus repromiſſionis.	155		
56	156		
57	157		
58	158	(uorum.	
59	159	INITIVM regni Argi-	
60 CLX. annus Abrahæ.	160	His tēporib⁹ 1. apud Argos	160
Hebræorum IACOB filius Iſaac vſ-		regnauit INACHVS an.50.	
1 que ad principatum filij Ioſeph an-	161	1 Inachi filia Io,quā Ægy-	
2 Sexagenario Iſaac na- (nis 121.	162	2 ptij mutato nomine Iſidē	
3 ſcuntur filij gemini: Primus Eſau,	163	3 vocant & colūt. A patre	

B

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*	
4	9	4 qui & Edom, à quo gens Idumæo-	A
5	10	5 xc an. repromiſſionis. (rum. Secun-	
6	11	6 dus Iacob, qui poſtea Iſraël, à quo Iſraë-	
7	12	7 litæ, qui nunc Iudæi.	
8	13	8	
9	14	9	
10	15	10 CLXX annus Abrahæ, Iſaac vero LXX.	
11	16	11	
12	17	12	
13	18	13	
14	19	14	
15	20	15 C annus repromiſſionis, in quo moritur	
16	21	16 Abraham, omnes viuens annos 175.	
17	22	17	
18	23	18	
19	24	19	
20	25	20 LXXX annus Iſaac.	
21	26	21	
22	27	22	B
23	28	23	
24	29	24	
25	30	25 CX annus repromiſſionis.	
26	31	26	
27	32	27	
28	33	28	
29	34	29	
30	35	30 XC annus Iſaac.	
Aſſyriorum VII. AR-			
MAMITRES			
1 annis 38.	36	31	
2	37	32	
3	38	33	
4	39	34	
5	40	35	
6	41	36	
7	42	37	
8	43	38	
9	44	39	

Digitized by Google

Hebræorum.	Aegyptiorum.	Anni ab Abrahā
164	4 Inacho Inachus fluuius apud Ar-	
165	5 gos, à filia Ione Boſphorus nun-	
166	6 cupatur.	
167	7	
168	8	
169	9	
170	10 CASTOR Chronographus de	170
171	11 Argiuorum regno ita loquitur;	
172	12 Conſequenter perſequemur, re-	
173	13 ges Argiui ab Inacho vſque in Ste-	
174	14 lenum filium Crothopi, quorum	
175	15 inuenitur omne tempus an. 384.	
176	16	
177	17	
178	18	
179	19	
180	20	180
181 APIS in Ægypto primum	21	
B 182 Deus putatus eſt: quem quidam	22	
183 Serapin vocauerunt.	23	
184	24	
185	25	
186	26	
187	27	
188	28	
189	29	
190	30	190
Ægyptiorū XVII DYNASTIA,		
quo tempore regnabant Paſtores		
1 ann. 103.	31	
2 Reges Ægyptiorum Paſtores con-	32	
3 ijcimus nuncupatos propter Io-	33	
4 ſeph & fratres eius, qui in princi-	34	
5 pio Paſtores deſcendiſſe in Ægy-	35	
6 ptum comprobantur.	36	
7	37	
8	38	
9	39	

Digitized by Google

A

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
10	45	40 c annus Iſaac.
	Sicyoniorum VIII.	
11	1 LEVCIPPVS	41 Principium Iubilei 44. iuxta traditio-
12	2 annis 53.	42 nem Iudæorum.
13	3	43
14	4	44
15	5	45 cxxx an. repromiſſionis.
16	6	46
17	7	47
18	8	48
19	9	49
20	10	50 cx annus Iſaac.
21	11	51
23	12	52
23	13	53
24	14	54
25	15	55 cxl an. repromiſſionis.
26	16	56
27	17	57
28	18	58
29	19	59
30	20	60 cxx annus Iſaac.
31	21	61
32	22 Theſſalus Græci	62
33	23 filius regnat in	63
34	24 Theſſalia.	64
35	25	65 cl an. repromiſſionis.
36	26 Niobę primę om-	66
37	27 niũ mulierũ mix-	67
38	28 tus eſt Iupiter, vt	68
Aſſyriorum VIII.	Græci perhibent,	
1 BELOCHVS	29 de qua naſcitur	69
2 annis 35.	30 Apis,quem Sera-	70 cxxx annus Iſaac.
3	31 pin cognominãt.	71
4	32	72
5	33 Teltaphis & Car-	73
6	34 ſatis aduers⁹ Pho-	74

B

Digitized by Google

A

Aegyptiorum	*Arginorum*	*Anni ab Abrahã.*
10	40	
		200
11	41	
12	42	
13	43	
14	44	
15	45	
16	46	
17	47	
18	48	
19	49	
20	50	210
	Argis II. PHORONEVS an. 60.	
21	1 Phoroneus Inachi filius & Niobes,	
22	2 leges primus iudiciáque conſcri-	
23	3 pſit. Quidam huius filiam Nio-	
24	4 ben arbitrantur. Horum tempo-	
25	5 rũ quaſi valde antiquorũ Plato in	
26	6 Timæo meminit ita dicens: Et áli-	
27	7 quãdo volẽs eos prouocare in ſer-	
28	8 mones de tẽporibus antiquorum,	
29	9 quæ cuique ciuitati apud veteres	
30	10 accidiſſent, de Phoroneo, qui pri-	220
31	11 mus hoc nomine appellatus eſt, &	
	Niobe, & his qui poſt diluuiũ fuere.	
32	12 Ogygius in Attica Eleuſinam cõ-	
33	13 didit, quæ antiquitus vocabatur	
34	14 Acta, & alias ciuitates plurimas.	
35	15 Cuius temporibus apud lacũ Tri-	
36	16 tonidem virgo apparuit, quam	
37	17 Græci Mineruam nuncupauerũt.	
38	18	
39	19	
40	20	230
41	21	
42	22	
43	23	
44	24	

B

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*	
7	35 roncum & Parha-	75 CLX annus repromiſſionis.	A
8	36 ſios inſtituit bel-	76	
9	37 lum.	77	
10	38	78	
11	39	79	
12	40	80 CXL Iſaac annus. Iacob deſcendit in	
13	41	81 Meſopotamiam,& ſeruiuit apud Laban	
14	42	82 annis 7.	
15	43	83	
16	44	84	
17	45	85 CLXX annus repromiſſionis.	
18	46	86	
19	47	87 Iacob generat Ruben.	
20	48	88 Iacob generat Simeon.	
21	49	89 Iacob generat Leui.	
22	50	90 CL annus Iſaac.	
23	51	91 Principium 45. Iubilei: & Iacob gene-	
24	52	92 I. an. Ioſeph, 92. erat Iacob. (rat Iu-	
25	53	93 dam, à quo Iudæi appellati. ¶ Iacob	B
	Sicyoniorum IX.	genuit Ioſeph.	
26	1 MESSAPVS	94	
27	2 annis 47.	95 CLXXX annus repromiſſionis.	
28	3	96	
29	4	97	
30	5	98	
31	6	99	
32	7	100 CLX annus Iſaac.	
33	8	101	
34	9	102	
35	10	103	
Aſſyriorum IX.			
1 BALEVS	11	104	
2 annis 52.	12	105 CXC annus repromiſſionis.	
3	13	106	
4	14	107	
5	15	108 Ioſeph venundatus à fratribus annum	
6	16	109 agens 16.	
7	17	110 CLXX Iſaac annus, Iacob vero 110.	

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Arginorum.*	*Anni ab Abrahã.*
45	25	
46	26	
47	27	
48	28	
49	29	
50	30	240
51	31	
52	32	
53	33	
54	34	
55	35	
56	36	
57	37	
58	38	
59	39	
60	40 Meſſana, quæ & Mamertina, cõ-	250
61	41 ditur.	
62	42	
B 63	43	
64	44 Diluuium, quod factum eſt ſub	
65	45 Ogyge.	
66	46	
67	47	
68	48	
69	49	
70	50	260
71	51	
72	52	
73	53	
74	54	
75	55	
76	56	
77	57	
78	58	
79	59	
80	60	270

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
8	18	111
9	19	112
10	20	113
11	21	114
12	22	115 cc annus repromiſſionis.
13	23	116
14	24	117
15	25	118
16	26	119
17	27	120 CLXXX an. Iſaac moritur, relinquit filiũ
18	28 Telchines victi	121 Iacob habentem an. 120.
	Rhodũ cõdiderũt,	Hebræorum IOSEPH dux Ægypti,
19	29 quę prius Ophiu-	1 anno ætatis ſuæ 39. vixit annis 80.
20	30 ſa vocabatur.	2
21	31	3
22	32	4 ccx annus repromiſſionis.
23	33	5
24	34	6
25	35	7
26	36	8
27	37	9 cxxx annus Iacob.
28	38	10 Secundo an. famis ingreſſus Ægyptum
29	39	11 cum filijs ſuis Iacob, cum à Pharaone
30	40	12 interrogaretur quotum annum ageret,
		reſpondit ſe eſſe annorum 130.
31	41	13
32	42	14 ccxx annus repromiſſionis.
33	43	15
34	44	16
35	45	17
36	46	18
37	47	19 cxl annus Iacob.
	Sicyoniorum x.	
38	1 HERATVS,	20 L annus Ioſeph. ¶ Initium Iubilei 46.
39	2 annis 46.	21
40	3	22
41	4	23

A

B

Digitized by Google

A

Aegyptiorum	*Argiuorum*	*Anni ab Abrahā.*
	Argiuorum, III. APIS annis 35.	
81	1 Aiunt hunc Apim eſſe Serapin.	
82	2 Siquidem cum fratrem Ægialeum	
83	3 regem præfeciſſet Achaiæ, ipſe cū	
84	4 populo ad Ægyptum nauigauit.	
85	5	
86	6	
87	7	
88	8	
89 Memphis in Ægypto ab Ape con-	9	
90 dita	10	280
91	11	
92	12	
93	13	
94	14	
95	15	
96	16	
B 97	17	
98	18	
99	19	
100	20	290
101	21	
102	22	
103	23	
Ægyptiorū XVIII. DYNASTIA		
1 Diopolitanorum, annis 348. quo-	24 Sparta condita eſt à Sparto filio	
2 rum primus AMASIS annis 25.	25 Phoronei	
3	26	
4	27	
5	28	
6	29	
7	30	300
8	31	
9	32	
10	33	
11	34	

Digitized by Google

A

Aſſyriorum.	Sicyoniorum.	Hebræorum.
42	5	24 CCXXX annus repromiſſionis.
43	6	25
44	7	26 Iacob 147. ætatis ſuæ anno diem obijt,
45	8	27 prophetizans de Chriſto,& de vocatio-
46	9	28 ne gentium.
47	10	29
48	11	30 LX annus Ioſeph.
49	12	31
50	13	32
51	14	33
52	15	34 CCXL annus repromiſſionis.
Aſſyriorũ x. AL-		
1 TADAS an. 32.	16	35
2	17	36
3	18	37
4	19	38
5	20	39
6	21	40 LXX annus Ioſeph.
7	22	41
8	23	42
9	24	43
10	25	44 CCL annus repromiſſionis.
11	26	45
12	27	46
13	28	47
14	29	48
15	30	49
16	31	50 LXXX annus Ioſeph.
17	32	51
18	33	52
19	34	53
20	35	54 CCLX annus repromiſſionis.
21	36	55
22	37	56
23	38	57

B

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Argiuorum.*	*Anni ab Abrahā.*
12	35	
	Argis IIII ARGVS annis 70.	
13	1	
14	2	
15	3	
16	4	
17	5	310
18	6	
19	7	
20	8	
21	9	
22	10	
23	11	
24	12	
25	13	
Ægipti CHEBRON annis 13.		
1	14	
2	15	320
3	16	
4	17	
5	18	
6	19	
7	20	
8	21	
9	22	
10	23	
11	24	
12	25	330
13	26	
Ægypti AMENOPHIS annis 21.		
1	27 Secundum quorundam opinio-	
2	28 nem his temporibus fuit Pro-	
3	29 metheus, à quo homines factos	
4	30 eſſe commemorant : & reue-	
5	31 ra: Cum enim ſapiens eſſet, fe-	
6	32 ritatem eorum & nimiam impe-	
7	33 ritiam ad humanitatem & ſcien-	

B

D

 A

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
24	39	58
25	40	59
26	41	60 xc annus Ioſeph.
27	42	61
28	43	62
29	44	63
30	45	64 cclxx annus repromiſſionis.
31	46	65
	Sicyoniorum xi.	
32	1 PLEMNEVS	66
Aſſyriorum xi.	annis 48.	
1 MAMITHVS	2	67
2 annis 30.	3	68
3	4	69
4	5	70 c annus Ioſeph. ¶ Principium 47. Iu-
5	6	71 bilei.
6	7	72
7	8	73
8	9	74 cclxxx annus repromiſſionis. B
9	10	75
10	11	76
11	12	77
12	13	78
13	14	79
14	15	80 cx anno Ioſeph moritur, poſt cuius in-
		¶ Hebræorum SERVITVS in (teri-
15	16	1 Ægypto an. 144. (tum Hebræi Ægy-
16	17	2 ptijs ſeruierunt an. 144. Fiunt autem om-
17	18	3 nes anni, quos Hebræi in Ægypto fece-
runt 215, qui ab eodem tempore computantur, quo Iacob cum filijs ſuis deſcendit		
		in Ægyptum.
18	19	4 ccxc annus repromiſſionis.
19	20	5
20	21	6
21	22	7
22	23	8
23	24	9
24	25	10

A

Aegyptiorum.	*Argiuorum.*	*Anni ab Abrahã.*
8	34 tiam trausfigurabat.	
9	35	340
10	36	
11	37	
12	38	
13	39	
14	40	
15 Ægytiorũ reges omnes tunc Pha-	41	
raones dicebantur, non hoc pro-		
16 prium habentes nomen, ſed pro	42	
dignitate, Reges tunc vtebantur hoc		
17 nomine, ſicut & apud nos Impera-	43	
18 tores Auguſti appellantur. Ha-	44	
19 bebat ergo vnuſquiſque Pharao	45	350
20 proprium nomen: Hoc nos ex li-	46	
21 bris Manethonis ſacerdotis Ægy-	47	
ptiorum lectum poſuimus.		
Ægyptiorum MEPHRES annis 12.		
1	48	
2	49	
3	50	
4	51	
5	52	
5	53	
7	54	
8	55	360
9	56	
10	57	
11	58	
12	59	
Ægyptiorũ MISPHARMVTOSIS		
1 annis 26.	60	
2	61	
3	62	
4	63	
5	64	
6	65	370
7	66	

B

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
25	26	11
26	27	12
27	28	13
28	29	14 ccc annus repromiſſionis.
29	30	15
30	31	16
Aſſyriorum XII.		
1 MACHALEVS	32	17
2 annis 30.	33	18
3	34	19
4	35	20
5	36	21
6	37	22
7	38	23
8	39	24 cccx annus repromiſſionis.
9	40	25
10	41	26
11	42	27
12	43	28
13	44	29
14	45	30
15	46	31
16	47	32
17	48	33
	Sicyoniorum XII.	
18	1 ORTHOPOLIS	34 cccxx annus repromiſſionis.
19	2 annis 43.	35
20	3	36
21	4	37
22	5	38
23	6 His regnãtibus Sy-	39
24	7 rus fuiſſe perhibe-	40 Principium 48. Iubilei.
25	8 tur indigena, ex cu-	41
26	9 ius vocabulo nomẽ	42
27	10 Syria accepit.	43

A

Aegyptiorum.	*Argiuorum.*	*Anni ab*
8	67	*Abrahã.*
9	68	
10	66	
11	70	
	Argis v. CRIASSVS an. 54.	
12	1 In Argis prima ſacerdotio functa	
13	2 eſt Callytias filia Pyrantis.	
14	3	
15	4	
16	5 Atlas frater Promethei præcipuus	380
17	6 Aſtrologus dictus eſt, qui ob erudi-	
18	7 tionem iſtius diſciplinæ etiam cœ-	
19	8 lum ſuſtinere affirmatus eſt. Euri-	
20	9 pides autem montem eſſe altiſſi-	
21	10 mum dicit, qui Atlas vocetur.	
22	11	
23	12	
B 24	13	
25	14	
26	15	390
Ægyptiorũ THVTHEMOSIS		
1 annis 9.	16	
2	17	
3	18	
4	19	
5	20 Æthiopes ab Indo flumine con-	
6	21 ſurgentes iuxta Ægyptum conſe-	
7	22 derunt.	
8	23	
9	24	
Ægyptiorum AMENOPHIS an. 31.		
1 Hic eſt Amenophis, ſeu Amenoptes,	25	400
2 quem quidam Memnonem putant	26	
3 lapidem loquentem : quippe cuius	27	
4 ſtatua vſque ad aduentum Chriſti	28	
5 ſole oriente vocem dare dicebatur.	29	

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*	A
28	11	44 cccxxx annus repromiſſionis.	
29	12	45	
30	13	46	
Aſſyriorum xiii.			
1 IPHEREVS	14	47	
2 annis 20.	15	48	
3	16	49	
4	17	50	
5	18	51	
6	19	52	
7	20	53	
8	21	54 cccxl annus repromiſſionis.	
9	22	55	
10	23	56	
11	24	57	
12	25	58	
13	26	59	
14	27	60	
15	28	61	B
16	29	62	
17	30	63	
18	31	64 cccl annus repromiſſionis.	
19	32	65 Amram genuit Moſen, cum eſſet anno-	
20	33	66 rum 70.	
Aſſyriorum xiiii.			
1 MAMYLVS	34	67	
2 annis 30.	35	68	
3	36	69	
4	37	70	
5	38	71	
6	39	72	
7	40	73	
8	41	74 ccclx annus repromiſſionis, & x an.	
9	42	75 Moſis.	
10	43	76	
11	44	77	
12	45	78	

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Argiuorum.*	*Anni ab Abrahā*
6	30	
7	31	
8	32	
9	33	
10	34	
11	35	410
12	36	
13	37	
14	38	
15	39	
16	40	
17	41	
18	42	
19	43	
20	44	
21	45	420
22	46	
23	47	
24	48	
25	49	
26	50	
27	51	
28	52	
29	53 Epidaurus ciuitas condita eſt.	
30	54	
	Argis VI. PHORBAS an-	
31	1 nis 35.	430
Ægypti ORVS an. 38.		
1	2 Quidam ſcribunt Prometheum, &	
2	3 Epimetheum & Atlantem fratrem	
3	4 Promethei, & Argum cuncta cer-	
4	5 nentem,& Io filiam Promethei his	
5	6 fuiſſe temporibus : Alij vero æta-	
6	7 te Cecropis: nonnulli autem ante	
7	8 Cecropem annis 60. ſiue 90.	
8	9	

B

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
13	46	79
14	47	80
15	48	81
16	49	82
17	50	83
18	51	84 CCCLXX annus repromiſſionis,& XX an.
19	52	85 Moſis.
20	53	86
21	54	87
22	55	88
23	56	89
24	57	90 Principium 49. Iubilei.
25	58	91
26	59	92
27	60	93
28	61	94 CCCLXXX annus repromiſſionis, & XXX
29	62	95 an. Moſis.
30	63	96
Aſſyriorum XV.	Sicyoniorum XIII.	
1 SPARETVS	1 MARATHIVS	97
2 annis 40.	2 annis 30.	98
3	3	99
4	4	100
5	5	101 XXXV anno Moſis Cecrops regnabat in
6	6	102 Attica, à quo vſque ad captiuitatem
7	7	103 Troiæ ſiunt anni 375.
8	8	104 CCCXC annus repromiſſionis,& XL an.
9	9	105 Moſis.
10	10	106
11	11	107
12	12	108 Moſes Ægyptum derelinquens in he-
13	13	109 remo philoſophatur.
14	14	110
15	15	111
16	16	112
17	17	113

A

B

Digitized by Google

A *Aegyptiorum.*	*Argiuorum.*	*Athenienſium.*	*Anni ab Abrahã.*
9	10		
10	11		440
11	12 Primus regnauit in Theſſalia Hæmon.		
12	13 Phorbas Rhodum obtinuit.		
13	14 Primus quadrigam iunxiſſe fertur Throchilus ſeu Pro-		
14	15 clytus.		
15	16 Hercules prim⁹ fertur		
16	17 Antheũ luctæ viciſſe		
17	18 certamine.		
18	19 Xanthus Triopa Leſ-		
19	20 bon condidit.		
20	21		450
21	22 In Creta regnauit		
22	23 Cydon.		
23	24		
24	25		
25	26		
26	27		
B 27	28		
28	29		
29	30	His tẽporibus in Atta, quæ nunc	
30	31 Attica nũcupatur, prim⁹ regnauit CECROPS, qui & Di-		460
31	32	1 phyes, an. 50. ¶ A Cecrope vſq; ad primã	
32	33	2 Olympiadem numerãtur reges XVII,	
33	34	3 Principes vero quos mors tantum	
34	35	4 finiebat, XII, ſub quibus apud	
	Argis VII. TRIOPAS	Græcos multa mirãda narrantur.	
35	1 an. 46.	5	
36	2	6 Cecrope regnante primum in	
37	3	7 arce, oliua orta eſt, & ex Miner-	
38	4	8 uæ noie quæ græce Athena dicitur, Athe-	
Ægypti ACENGEES ſeu Acẽ-		næ nũcupatæ. Dicebatur autem Cecrops,	
1 cris an. 12.	5	9 Diphyes, id eſt, duabus naturis,	
2	6	10 ſiue ob longitudinem corporis,	480
3	7	11 ſiue idcirco quod cũ eſſet Ægyptius vtrã-	
4 Curetes &	8	12 que linguã ſciebat Græcã & Ægyptiacã.	
5 Coribãtes	9	13 Primus Cecrops bouẽ immolãs	

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
18	18	114 cccc an. repromiſſionis, & L annus
19	19	115 Moſis.
20	20	116
21	21	117
22	22	118
23	23	119
24	24	120
25	25	121
26	26	122
27	27	123
28	28	124 ccccx an. repromiſſionis, & LX an.
29	29	125 Moſis.
30	30	126
	Sicyonioru͂ XIIII	
31	1 MARATHVS	127
32	2 annis 20.	128
33	3	129
34	4	130
35	5	131
36	6	132
37	7	133
38	8	134 ccccxx annus repromiſſionis, & LXX
39	9	135 annus Moſis.
40	10	136
Aſſyriorum XVI.		
1 ASCADES	11	137
2 annis 40.	12	138
3	13	139
4	14	140 Principium 50. Iubilei.
5	15	141
6	16	142
7	17	143 (nus Moſis.
8	18	144 ccccxxx an. repromiſſionis, & 80. an-
		HEBRÆORVM Moſes 80. annum
agens dux itineris ex Ægypto Hebræorum gentis efficitur, legem eis in heremo tra-		
9	19	1 Moſes in Sina mon- (dens per an. 40.

A

B

10

	Ægyptiorum.	*Arginorum.*	*Athenienſium.*	*Anni ab Abrahã.*
A	6 Gnoſſon condiderunt,	10	14 Iouem appellauit, & Cecropia	
	7 qui modulatã & inter	11	15 regio ab eo nuncupata eſt.	
	8 ſe concinentem in ar-	12	16	
	9 mis ſaltationem repe-	13	17	
	10 rere.	14	18 Chaldæi contra Phœnices di-	
	11	15	19 micant.	
	12	16	20 Muſæus Erechthei & Nymphæ	480
	Ægypti, ACHORIS,		filius agnoſcitur.	
	1 annis. 9.	17	21 Deucalion apud eos regnare or-	
	2	18	22 ſus, qui circa Parnaſſũ morabãtur.	
	3	19	23 Iudicium Neptuni & Mineruæ,	
	4	20	24 de contentione regionis apud	
	5	21	25 Cecropẽ actũ fuiſſe confingitur.	
	6	22	26 Io Inachi filiæ mixtus eſt Iupi-	
	7	23	27 ter, qua in bouẽ vt dicitur verſa,	
			Boſphorus appellatur.	
	8	24	28 Cecrops in Eubœa Athenas	
	9	25	29 condidit, quam & Diadas no-	
B	Ægypti CHEN-		minauit: hanc vrbẽ Euboici Or-	
	1 CRES annis 16.	26	30 chomenon appellauerunt.	490
	2 Iſte eſt Pharao Chen-	27	31 Diluuium quod ſub Deucalione	
	3 cres, qui cõtradixit per	28	32 in Theſſalia, & incendium quod	
	4 Moſen Deo, atque ma-	29	33 ſub Phaëtonte factum eſt.	
	5 ri rubro obrutus eſt.	30	34	
	6 Poſt quem regnauit	31	35 In Æthiopia multæ peſtilentiæ	
	7 Ægyptijs Acherres	32	36 locales, vt Plato meminit, fuere.	
	8 Pharao: nam Pharao	33	37	
	9 cognomen eſt digni	34	38 Ab Helene Deucalionis & Pyrrhę	
	10 tatis.	35	39 filio, hi qui prius Græci, Hellenes	
	11	36	40 nũcupati ſunt: & Atta, ſub eo	500
	12	37	41 Corinthꝰ cõdita (Attica vocata.	
	13	38	42 quæ prius Ephyra vocabatur.	
	14	39	43 Secundũ nonnullos Io in Ægy-	
	15	40	44 ptũ profecta, & ibi Iſis nuncupa-	
	16	41	45 ta, quæ nupta poſtea Telegono	
	Ægypti, ACHERRES annis 8.		Epaphum genuit.	
			Hercules cognomento Deſinaus	
	1	42	46 in Phœnice clarus habetur, vn-	

A

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
10	20	2 te diuino fruitur aſpectu. ¶ Ab hoc lo-
	Sicyoniorum xv.	co vſque ad Solomonem & ædificatio-
11	1 ECHIREVS,	3 nem templi numerantur anni 480.
	annis 55.	
12	2	4
13	3	5
14	4	6 Primus apud Hebræos Pontifex conſti-
15	5	7 tutus eſt Aaron frater Moſis.
16	6	8
17	7	9
18	8	10
19	9	11
20	10	12
21	11	13
22	12	14
23	13	15 Moſes in deſerto præeſt genti Iudæorũ.
24	14	16
25	15	17
26	16	18
27	17	19
28	18	20
29	19	21
30	20	22
31	21	23
32	22	24
33	23	25
34	24	26
35	25	27
36	26	28

B

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Arginorum.*	*Athenienſium.*	*Anni ab*
2	43	47 de ad noſtram vſque memo-	*Abrahã.*
	riã Cappadocibꝰ & Elienſibus Deſinaus adhuc dicitur.		
3	44	48 Apollinis Delij templum ab	
		Eriſiſthone ædificatum.	
4	45	49 Areopagus apud Athenas	
		nomen iudicij conſtituitur.	
5	46	50 Vitis inuenta à Dionyſio, ſed	510
		non Semeles filio.	
	Argis VIII. CRO-	Athenienſiũ II CRANAVS an. 9.	
6	1 THOPVS an. 21.	1 Cranaus indigena, ex cuius fi-	
7	2	2 liæ Attidis nomine Attica vo-	
8	3	3 cata.	
Ægypti CHER-			
1 RES an. 15.	4	4 In Creta regnauit Apteras, qui	
2	5	5 & vrbem condidit.	
3	6	6 Deucalionis filius Dionyſius,	
4	7	7 verum non ille Semeles filius,	
5	8	8 cũ in Atticã perueniſſet, hoſpi-	
6 In Ægypto regna-	9	9 tio receptus à Semaco filiæ eiꝰ	
uit ſecunda, Tele-		capræ pellẽ largitus eſt. (an. 10.	
gonus Oris Paſto-		Athen. III AMPHICTYON	
7 ris filius ſeptimus	10	1 Templum Delij conſtructũ ab	520
8 ab Inacho.	11	2 Eriſiſthone filio Cecropis.	
9	12	3	
10	13	4	
11 Epaphus filius Io	14	5	
12 & Iouis, Mẽphim	15	6	
13 cõdidit, cum Æ-	16	7	
14 gypto ſecũdæ re-	17	8	
15 gnaret.	18	9	
Ægypti ARME-			
1 VS, qui & Dana-	19	10 (THONIVS an. 50.	
us an. 5.		Athenienſiũ IIII ERICH-	
2 Cath filius Triſ-	20	1 Lacedęmon condita à Lacedę-	530
3 megiſti floruit.	21	2 mone Semeles filio.	
	Argis IX. STE-	Erichthonïꝰ Vulcani & Miner-	
4	1 NELVS an. 11.	3 uæ filius, qui ab Homero Eri-	
5	2 Caſtoris de Argi-	4 ctheus vocatur, his regnantibus	

B

E

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
37	27	29
38	28	30
39	29	31
40	30	32
Aſſyriorum XVII.		
1 AMYNTAS,	31	33
2 annis 45.	32	34
3	33	35
4	34	36
5	35	37
6	36	38
7	37	39
8	38	40 Mors Moſis.
		Hebræorum poſt Moſen dux conſtitui-
9	39	1 Apud Hebræos (tur IESVS an. 27.
10	40	2 Pontificatum ſuſcepit Eleazarus. ¶Huc-
11	41	3 uſque 5. libri Moſis continent an. 3730.
12	42	4 ſecundum. LXX Seniorum interpretatio-
13	43	5 nem.
14	44	6 Principium quinquageſimi primi Iubilei
15	45	7 ſecundum Hebræos.
16	46	8
17	47	9 Ieſus ſucceſſor Moſis terram Palæſti-
18	48	10 norum Iudææ genti ſorte diſtribuit.
19	49	11
20	50	12
21	51	13
22	52	14
23	53	15
24	54	16
25	55	17
	Sicyoniorum XVI.	
26	1 CHORAX,	18
27	2 annis 30.	19
28	3	20
29	4	21

30

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Arginorum.*	*Athenienſium*	*Anni ab Abrahã.*
Poſt quẽ RE-	uorũ principibus cũSte-	fuit.¶Apollo de Latona naſci-	
1 MESSES qui	3 nelũ DANAVS expu-	5 tur, nõ ille cuius cõſueuerunt oracula	
2 &Ægypt⁹ an.	4 liſſet,Argos tenuit, mi-	6 conſuli,ſed qui cũ Hercule ſeruiuit Ad-	
3 Ægyptus(68.	5 noreſq; ei⁹ perſeuerauę-	7 Arcas filius Iouis & Calliſtonis, (meto.	
4 quæ prius Ac-	6 rũt vſq; ad Euriſtheũ fi-	8 Pelaſgis in ditionem redactis, regionem	
ria dicebatur	liũ Steneli, nepotẽ Per-	ipſorum Arcadiam nũcupauit.	
5 ab Ægypto	7 ſei.	9	
6 tũc ibi regnãte	8 Poſt quẽ PELOPIDÆ	10 Dardanus cõdidit Dardaniã.	
7 nomẽ acce-	9 ĩperiũ ſuſceperũt primo	11	540
8 pit, cui datũ	10 Poſt (regnãte Atreo.	12	
9 eſt regnũ, eie-	11 Stenelum Argis regna-	13	
cto Danao.	uit Gelanor, quẽ cũ Argiui de imperio pepuliſſent, regnũ		
10	1 Argis x. DANAVS an.	14 (Danao tradiderunt.	
11	2 Argos ſibi Danaus (50.	15 Orithyia Erithei, qui & Erichthonius	
12	3 vindicauit expulſus Æ-	16 dictus eſt, à Borea Thrace rapitur.	
gypto,& eandẽ aquis abundare fecit.		Triptolemus longa naui Eleu-	
13	4 Erichthonius primus	17 ſin veniens ibi frumenta di-	
14	5 quadrigam iunxit in	18 ſtribuit.	
15	6 Græcia : erat quippe	19 Proſerpinã rapuit Orcus Mo-	
16	7 apud alias nationes.	20 loſſorum rex.	
17	8	21 Perſeus occidit Gorgonem.	550
18	9	22 Dionyſi⁹ Nyſã in India cõdi-	
19	10	23 dit,& à ſuo noĩe eã ſic appellauit.	
20 Buſiris Ne-	11	24 Cyrene in Lybia ædificata eſt.	
21 ptuni & Ly-	12	25 Danaus per 50. filias 50. filios Ægyp-	
22 biæ Epaphi	13	26 ti fratris interfecit, euadente ſolo	
23 filiæ filius a-	14 In Creta regnauit La-	27 Lynceo, qui poſt eum regnauit. Ne-	
24 pud vicina	15 pis.	28 que vero multitudo filiorũ incredibi-	
25 Nilo loca	16	29 lis videri debet in Barbaris, cum tam	
26 tyrannidem	17	30 innumerabiles habeant concubinas.	
27 exercet, trã-	18	31 Phœnix & Cadmus de Thebis	560
28 ſeuntes hoſ-	19	32 Ægyptiorũ in Syriam profecti, apud	
29 pites crudeli	20	33 Tyrum & Sidonem regnauerunt.	
ſcelere inter-		Liber pater in India militat, in cuius	
30 ficiens.	21	34 exercitu fuerũt fœminæ dictæ Bachæ,	
31	22	25 magis propter furorem quam propter	
32	23	36 Perſeus cum vxore An- (virtutem.	
33	24	37 dromacha rapti in cœlum ſunt.	

B

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*	A
30	5	22	
31	6	23	
32	7	24	
33	8	25	
34	9	26	
35	10	27	
		Hebræorum primus iudex ex tribu Iuda	
36	11	1 GOTHONIEL an. 40.	
37	12	2 Poſt mortem Ieſu ſubiectos tenuerunt	
38	13	3 Hebræos alienigenæ annis 8. qui iun-	
39.	14	4 guntur Gothonielis temporibus ſecun-	
40	15	5 dum Iudæorum traditiones.	
41	16	6	
42	17	7 Apud Iudęos Pontificatum ſuſcepit Phi-	
43	18	8 nees.	
44	19	9	
45	20	10	
Aſſyriorum XVIII.			B
1 BELOCHVS,	21	11	
2 annis 25. Huius fi-	22	12	
3 lia Actoſa, quæ &	23	13	
4 Semiramis, regnat	24	14	
5 cum patre an. 7.	25	15	
6	26	16	
7	27	17	
8	28	18	
9	29	19	
10	30	20	
	Sicyonioru͂ XVII.		
11	1 EPOPEVS,	21	
12	2 annis 35.	22	
13	3	23	
14	4	24	
15	5	25	
16	6	26	
17	7	27	
18	8	28	

Digitized by Google

A *Aegyptiorum.*	*Argiuorum.*	*Athenienſium.*	*Anni ab Abrahã.*
34	25 Bithynia condita eſt à	38 Templum Delphis magnum à	
35	26 Phœnice, qui Phœ-	39 Phlegia incenſum.	
36	27 nicibus quaſdam lite-	40 In Creta regnauit Aſterius.	
37	28 teras tradidit ad ſcri-	41 Europæ filiæ Phœnicis mixtus	570
38	29 bendum: Vermiculũ	42 eſt Iupiter, quã poſtea Aſterius	
39	30 inſtituit, vnde & co-	43 Cretenſiũ rex vxorẽ accipiens,	
	lor ille phœniceus di-	Minoëm ex ea & Rhadamanthũ	
	ctus eſt, qui poſtea, li-	& Sarpedonem procreauit.	
40	31 tera mutata, dicitur	44	
41	32 puniceus.	45	
42	33	46	
43	34	47 Apud Argos ſacerdotio functa	
44	35	48 eſt Hypermneſtra Danai filia.	
45	36	49	
46	37	50	
		Athenienſiũ v. PANDION an. 40.	
47	38	1 Pandion filiꝰ Erichthonij, cuius fi-	580
48	39	2 liæ Progne & Philomela. ¶ Rhadamãthus	
B 49	40	3 Raptus Europæ. (& Sarpedon reges Ly-	
50	41	4 Cadmus regnauit Thebis, (ciorum.	
51	42	5 ex cuius filia Semele natus eſt	
52	43	6 Dionyſius, id eſt, Liber pater, ſub	
53	44	7 quo & Linus Thebæus muſicus	
54	45	8 fuit.	
55	46	9	
56	47	10 Mellus, & Paphus, & Thaſus, &	
57	48	11 Calliſta vrbes conditæ.	590
58	49	12	
59	50	13	
	Argis xi. LYNCEVS		
60	1 an. 41.	14 Bithynia cõdita à Phœnice, quæ	
61	2	15 prius Mariandyna vocabatur.	
62	3	16	
63	4	17 Linus è Thebis, & Zetus, &	
64	5	18 Amphion in muſica arte clareſ-	
65	6	19 cunt.	
66	7	20 Idæi Dactyli his tẽporibus erãt,	
67	8	21 qui & ferrum repererunt.	600

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
19	9	29
20	10	30
21	11	31
22	12	32
23	13	33
24	14	34
25	15	35
Aſſyriorum xix.		
1 BELLEPARES,	16	36
2 annis 30.	17	37
3	18	38
4	19	39
5	20	40
		Hebræorum A O D ex tribu Effrem
6	21	1 annis 80.
7	22	2
8	23	3 Poſt Gothonielem, Hebræos habuerũt
9	24	4 alienigenæ ſubiectos annis 18. qui copu-
10	25	5 lantur temporibus Aod ſecundum Iu-
		dæorum traditiones.
11	26	6
12	27	7
13	28	8
14	29	9
15	30	10
16	31	11
17	32	12
18	33	13
19	34	14
20	35	15
	Sicyoniorũ* xviii.	
21	1 LAOMEDON,	16
22	2 annis 40.	17
23	3	18
24	4	19

A

B

A

Aegyptiorum.	*Arginorum.*	*Athenienſium.*	*Anni ab*
68	9	22 Amphion & Zetus Thebis re-	*Abrahã.*
MENO-		gnabant.	
1 PHIS an-	10	23 In Dardania regnauit Erichtho-	
2 nis 40.	11	24 nius filius Dardani.	
3	12	25 Ea quæ de Demetra, quãm aiunt	
4	13	26 eſſe Iſidem deam Ægyptiorũ, &	
5	14	27 Danaë ex qua Perſeus naſcitur, dicun-	
6	15	28 Ephyra (tur, his ſunt geſta tẽporibus.	
		quæ nũc Corinthus vocatur, à Siſypho cõ-	
7	16	29 Armonia rapta à Cadmo. (dita.	
8	17	30 Minos filius Europæ regnat in	
9	18	31 Creta.	610
10	19	32 Cadmea condita eſt, & Side in	
11	20 Pelops apud Argos	33 Cilicia.	
	regnauit annis 59. à		
12	21 quo Peloponneſus	34 Eleuſinę Cæleus regnauit coæuus Tripto-	
13	22 vocata.	35 lemo, quẽ Philochorus ait longa naui ad	
14	23	36 vrbes accedentẽ diſtribuiſſe frumenta,	
15	24	37 & ob id dediſſe ſuſpitionem, quod nauis	
16	25	38 eius ſerpens pinnatus fuerit, & eſt figura	
17	26	39 quæ poſſit recipi.	
18	27	40 Achaia ab Achæo condita.	
		Athenenſium VI. ERICHTHEVS an. 50.	
19	28	1 Fabula Proſerpinæ, quã rapuit Aë-	620.
20	29	2 doneus, id eſt, Orcus rex Moloſſorum, cu-	
21	30	3 ius canis ingentis magnitudinis Cerberus	
22	31	4 nomine Pirithoũ deuorauit, qui ad raptũ	
23	32	5 vxoris cũ Theſeo venerat, quẽ & ipſum iã	
	in mortis periculo conſtitutum adueniens Hercules liberauit, & ob		
		id quaſi ab inferis receptus dicitur, ſcri-	
24	33	6 bit Philochorus in Attidis libro ſecundo.	
25	34	7.	
26	35	8 Dionyſius, qui latine Liber pater,	
		naſcitur ex Semele.	
27	36	9 Erichthei filiam Orithyiã Boreas	
28	37	10 Aſtræi filius Thrax rapuit, quem	
29	38	11 fabulæ ventum confingunt.	630
30	39	12 Sub hoc & myſteria cœperunt.	

B

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*	
25	5	20	A
26	6	21	
27	7	22	
28	8	23	
29	9	24	
30	10	25	
Aſſyriorum xx.			
1 LAMPRIDES,	11	26	
2 annis 32.	12	27	
3	13	28	
4	14	29	
5	15	30	
6	16	31	
7	17	32	
8	18	33	
9	19	34	
10	20	35	B
11	21	36	
12	22	37	
13	23	38	
14	24	39	
15	25	40	
16	26	41	
17	27	42	
18	28	43	
19	29	44	
20	30	45	
21	31	46	
22	32	47	
23	33	48	
24	34	49	
25	35	50	
26	36	51	
27	37	52	
28	38	53	

Digitized by Google

A	*Aegyptiorum.*	*Argiuorum.*	*Atheniensium.*	*Anni ab Abrahā.*
	31	40	13	
	32	41	14 Ea quæ de Perſeo dicuntur, tunc	
		Argiuorū XII. ABAS	geſta ſunt.	
	33	1 annis 23.	15 Secundū quorundā opinionem, hac ætate	
	34	2	16 Phrixus cum Helle ſorore ſua fugiēs inſi-	
	35	3	17 dias nouercales, viſus eſt per mare vehi	
	46	4	18 ab Ariete velleris aurei. Fuit autem nauis	
			ei parata fugienti, cuius inſigne Aries erat.	
	37	5	19 Porrò Palephatus affirmat Arie-	
	38	6	20 tem vocatum nutritorem, per	
	39	7	21 quem liberatus eſt.	640
	40	8	22 Thebis, expulſo Cadmo, Am-	
	Ægytiorum		phion & Zetus regnauerunt.	
	1 DYNA-	9	28	
	2 STIA	10	24 Ea quæ de Progne & Philomela	
	3 XIX. an. 194.	11	25 dicuntur, acciderunt.	
	4 ſuo impe-	12	26 Bellum, quod ſub Eumolpo fuit.	
	5 ratore vti	13	27 Melampus diuinus agnoſcitur.	
B	6 cœperunt,	14	28	
	7 quorū pri-	15	29 In Dardania regnauit Tros, à	
	8 mus ZE-	16	30 quo Troiani nuncupati ſunt.	
	9 THVS	17	31	650
	10 annis 55.	18	32 Apud Pythiū vates prima Phe-	
	11	19	33 monoë hexametris verſibus fu-	
	12	20	34 tura ceciniſſe narratur.	
	13	21	35	
	14	22	36 Phrygas rexit Tantalus, qui prius	
	15	23	37 Mæones vocabantur.	
		Argiuorum XIII.		
	16	1 PROETVS annis	38 Ob raptum Ganymedis Troi pa-	
	17	2 17.	39 tri Ganymedis, & Tantalo bellū	
	18	3	40 exortū eſt, vt ſcribit Phanocles	
	19	4	41 poëta. Fruſtra igitur Iouis fabula,	660
	20	5	42 & raptrix Aquila fingitur.	
	21	6	43	
	22	7	44 Tityus conuixit Tantalo. Tityo-	
	23	8	45 nis tempore fuit Latona mater	
	24	9	46 Apollinis, qui cum Hercule ſer-	

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
29	39	54
30	40	55
	Sicyoniorum xix.	
31	1 SICYON annis	56
32	2 45. A quo Sicyo-	57
Aſſyriorum xxi.	nij nũcupati ſunt,	
1 SOSARES	3 qui primo Ægialęi	58
2 annis 20.	4 vocabantur.	59
3	5	60
4	6	61
5	7	62
6	8	63
7	9	64
8	10	65
9	11	66
10	12	67
11	13	68
12	14	69
13	15	70
14	16	71
15	17	72
16	18	73
17	19	74
18	20	75
19	21	76
20	22	77
Aſſyriorum xxii.		
1 LAMPARES	23	78
2 annis 30.	24	79
3	25	80
		Debbora ex tribu Ephrem.
4	26	1 Barach de tribu Neptalim an. 40.
5	27	2 Poſt Aod in ditionem Hebræos redigũt
6	28	3 alienigenæ annis 20. qui coniunguntur
7	29	4 temporibus Debboræ & Barach ſecun-
		dum Iudæorum traditiones.
8	30	5

A

B

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Arginorum.*	*Athenienſium.*	*Anni ab Abrahã.*
25	10	47 uiuit Admeto.	
26	11	48 Ea quæ de Phryxo & Melicerta	
		dicuntur, ſub quo celebrata ſunt	
27	12	49 Iſthmia.	
28	13	50 Pelops Hyppodamiam duxit vxorem.	
		Athenien. VII. CECROPS ſecũdus an. 40.	
29	14	1 Erichthei frater. ¶ Perſeus aduerſus	670
30	15	2 Perſas dimicauit, Gorgonis meretricis ca-	
31	16	3 pite deſecto, quæ propter eximiam pul-	
32	17	4 chritudinem ita ſpectatores ſuæ mentis	
	Argiuorum XIIII.	impotes reddebat, vt vertere eos putare-	
33	1 ACRISIVS an. 31.	5 tur in lapides, Didymus ſcribit in pere-	
34	2	6 grina hiſtoria, & præbet ſcripto-	
35	3	7 rem eius.	
36	4	8	
37	5	9 Pegaſus equus velociſſim' cuiuſdã	
38	6	10 mulieris, ſiue vt Palephatus ſcri-	
39	7	11 bit, Bellerophontis nauis fuit.	680
40	8	12 Cyrene ciuitas condita eſt in Lybia.	
41	9	13 Ion vir fortis ex ſuo vocabulo	
42	10	14 Athenienſes Iones vocauit.	
43	11	15 Geſta Perſei.	
44	12	16 Dionyſius qui & Liber pater, ad-	
45	13	17 uerſus Indos dimicans Nyſam	
46	14	18 vrbem iuxta Indum flumen cõ-	
47	15	19 didit.	
48	16	20 Amphiõ Thebis regnauit, quẽ ferunt cãtu	
		citharæ ſaxa mouiſſe: Fuerũt autẽ duro cor-	
49	17	21 de, & vt ita dicã, ſaxei quidã audi-	690.
50	18	22 Secundum quoſdam (tores.	
51	19	23 Thebis regnauit Cadmus.	
52	20	24 Europa à Cretenſibus rapta eſt	
53	21	25 naui, cuius fuit inſigne Taurus.	
54	22 Pelops Peloponneſi	26 Ea quæ de Spartis memorantur,	
55	23 regnans Olympijs	27 quos Palephatus ſcribit, cũ pro-	
Ægyptiorũ	quoque præfuit, qui	ximarum eſſent regionum, aduer-	
1 RAMSES	24 poſtea aduerſum Iliũ	28 ſum Cadmũ ſubito conſtitiſſe,	

B

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*	
9	31	6	A
10	32	7	
11	33	8	
12	34	9	
13	35	10	
14	36	11	
15	37	12	
16	38	13	
17	39	14	
18	40	15	
19	41	16	
20	42	17	
21	43	18	
22	44	19	
23	45	20	
	Sicyoniorum x x.		
24	1 POLYBVS,	21	
25	2 annis 40.	22	B
26	3	23	
27	4	24	
28	5	25	
29	6	26	
30	7	27	
Aſſyriorum xxiii.			
1 PANNIAS,	8	28	
2 annis 45.	9	29	
3	10	30	
4	11	31	
5	12	32	
6	13	33	
7	14	34	
8	15	35	
9	16	36	
10	17	37	
11	18	38	
12	19	39	

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Mycenarum.*	*Athenienſium.*	*Anni ab*
2 annis 66.	25 arma corripiens ſupe-	29 & propter repentinos quaſi de	*Abrahã.*
3	26 ratur à Dardano.	30 terra contractus & ex omni parte	
4	27	31 confluentes Spartos vocatos.	700
5	28	32	
6	29	33	
7	30	34	
8	31	35	
9	Argiuorum reges deſce-	36	
10	cerunt,qui imperauerũt an.544.vſq;	37	
11	ad Pelopem,qui regnauit an.59.Per-	38	
12	ſeus Acriſio nõ ſponte interfecto mi-	39 (ab Ilo condita.	
13	grauit ab Argis:atq; regnauit poſt A-	40 Midas regnauit in Phrygia.¶Iliũ	
	criſium, in Mycenas Argiuorũ regno tranſlato : & hi dein reges fuerũt Per-		
14	ſeus,Stelen*,Euriſtheus,Atreus,Thy-	1 Athenienſium VIII.PANDION	710
15	1 Mycenis PER- (eſtes,A-	2 annis 25.	
16	2 SEVS regnat an.7.(ga-	3 Laius Chryſippum rapuit.	
	memnõ, Ægiſtus, O-	Tẽplum in Eleuſina ædificatum.	
17	3 reſtes,Tiſamenus,Pen-	4 Quidam his temporibus vindicant geſta Li-	
18	4 thilus & Cometes vſ-	5 beri patris, & ea quæ de Indis, Lycurgo,	
19	5 que ad Heraclidarum	6 Actæone,& Pentheo memorãtur,quomo-	
20	6 deſcenſum.	7 do aduerſus Perſeum conſiſtens occiditur	
21	7	8 in prælio,ait Dinarchus Poëta non Rhetor.	
22	1 Mycenis EVRIS-	9 Qui autem voluerit poteſt inſpicere ipſius	
23	2 THEVS an 38.	10 Liberi patris apud Delphos ſepulchrum	
		iuxta Apollinem aureum. Pingitur autem	
24	3	11 Liber muliebri & delicato corpore	720
25	4	12 propter mulieres in ſuo exercitu dimicã-	
		tes: Nam pariter ad arma viros ac	
26	5	13 fœminas alligabat, vt Philocho-	
27	6	14 rus loquitur in ſecundo Attidis	
28	7	15 libro.	
29	8	16	
30	9	17 Ea quæ de Dædalo fabulæ ferũt,	
31	10	18 qui viſus eſt ſimulachra feciſſe	
32	11	19 mouentia : Primus enim omniũ	
33	12	20 pedes ſtatuarũ à ſe inuicẽ ſepara-	
34	13 Europa Agenoris filia,	21 uit, alijs coniunctim eos fabri-	730
35	14 vt in quibuſdam legi-	22 cãtibus,vt Palephatus memorat.	

B

F

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
13	20	40
		Hebræorum GEDEON an. 40.
14	21	1 Poſt Debboram Hebræos in ditionē re-
15	22	2 digunt alienigenę annis 7. qui coniuncti
		ſunt temporibus Gedeonis ſecundum
16	23	3 Iudæorum traditiones.
17	24	4 Gedeon iudex ex tribu Manaſſe.
18	25	5
19	26	6
20	27	7
21	28	8
22	29	9
23	30	10
24	31	11
25	32	12 Tyriorum ciuitas cōdita ante templum
26	33	13 Hieroſolymorum an. 240. vt ſcribit Io-
27	34	14 ſephus in 3.
28	35	15
29	36	16
30	37	17
31	38	18
32	39	19
33	40	20
	Sicyoniorum XXI.	
34	1 INACHVS	21
35	2 annis 42.	22
36	3	23
37	4	24
38	5	25
39	6	26
40	7	27
41	8	28
42	9	29
43	10	30

A

B

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Mycenarum.*	*Athenienſium.*	*Anni ab*
36	15 mus, rapta eſt : His	23 Nec non quomodo cũ ſilio Icaro	*Abrahã.*
	congruunt, quæ de	Minoëm naui fugerit, & propter	
37	16 Minoë dicuntur, de	24 inueſtigabilẽ fugã auolaſſe pen-	
38	17 Cadmo & Spartis.	25 nis exiſtimatus ſit.	
		Athenienſium IX. ÆGEVS Pan-	
39	18 Philamon Delphius	1 dionis filius, annis 48.	
40	19 nobilis habetur, qui	2 Cyzicus condita.	
41	20 primus apud Pythiũ	3 Argonautarum hiſtoria.	
42	21 chorum ſtatuit.	4 Atreus & Thyeſtes poſt Pelopem	
43	22	5 Peloponnenſe imperium diuiſe-	
44	23	6 runt.	740
45	24	7	
46	25	8	
47	26 Pandion fugit à Me-	9 Miletus condita.	
48	27 tionidibus paſſus in-	10	
49	28 ſidias.	11	
50	29	12	
51	30 Argonautarum naui-	13	
B 52	31 gatio.	14	
53	32	15	
54	33 Orpheus Thrax cla-	16	750
55	34 rus habetur, cuius di-	17	
56	35 ſcipulus fuit Muſęus	18 Ea quæ de Sphynge & Oedipode & Ar-	
	filius Eumolpi.	gonautis dicũtur, in quibus fuerunt Her-	
57	36	19 cules, Aſclepius, Caſtor & Pollux, Si autẽ	
58	37	20 inter Argonautas fuerũt Caſtor & Pollux,	
59	38	21 quomodo poteſt eorũ ſoror Helena credi,	
		quę poſt multos annos virgo rapitur à The-	
		ſeo? Sphynga vero, ſcribit Palephatus, vxo-	
	Mycenarũ ATREVS	rem Cadmi, propter zelum Harmoniæ à	
60	1 & Thyeſtes an. 65.	22 viro recedentem contra Cadmum iniſſe	
61	2 Linus magiſter Her-	23 bellum.	
62	3 culis omnibꝰ notus eſ-	24	
63	4 Ea quæ de (ficitur.	25	
64	5 de Hypſiphyle memo-	26	760
65	6 rantur in Lemno.	27	
66	7	28	
Æygptiorũ			

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
44	11	31
45	12	32
Aſſyriorum xxiiii.		
1 SOSARMVS	13	33
2 annis 19.	14	34
3	15	35
4	16	36
5	17	37
6	18	38
7	19	39
8	20	40
		Hebræorum ABIMELECH filius
9	21	1 Gedeonis annis 3.
10	22	2
11	23	3
		Poſt quem THOLA an. 22. aliâs 23.
12	24	1 ſecundum Hebræos.
13	25	2
14	26	3
15	27	4
16	28	5
17	29	6
18	30	7
19	31	8
Aſſyriorum xxv.		
1 MITREVS	32	9
2 annis 27.	33	10
3	34	11
4	35	12
5	36	13
6	37	14
7	38	15
8	39	16

A

B

Digitized by Google

A *Aegyptiorum.*	*Mycenarum.*	*Athenienſium.*	*Anni ab*
1 AMENO-	8 Mycenis regnauit EV-	29	*Abrahã*
2 PHIS an.	9 RISTHEVS annis 40.	30	
40.	vel 10. vt aiunt nonnulli,		
3	10 Ægiſtus.	31 Hercules cõſummat certamina.	
4	11	32 Antæũ interficit. Ilium vaſtat.	
5	12 Minos mare obtinuit,	33 Dicitur autẽ Antæus terræ filius,	
6	13 & Cretenſibus leges	34 quia ſolorũ palæſtricæ artis cer-	
7	14 dedit, vt Parrhadius	35 taminum, quæ in terra exercen-	
8	15 memorat, quod Pla-	36 tur, ſcientiſſimus erat, & ob id	770
9	16 to falſum eſſe conuin-	37 videbatur à Terra matre adiuua-	
10	17 cit.	38 ri.	
		Hydram autem callidiſſimã fuiſſe	
11	18	39 Sophiſtriam aſſerit Plato.	
12	19	40	
13	20 Thamiris Hammonis	41 Bellũ Lapitharũ & Centaurorũ,	
	filius inſignis habetur.	quos ſcribit Palephatus libro de	
14	21	42 incredibilib⁹ primo nobiles fuiſ-	
15	22	43 ſe equites Theſſalorum.	
16	23	44 Priam⁹ regnauit poſt Laomedõta.	
17	24	45 Medæa Colchẽſis ab Ægeo diſ-	
18	25	46 Septẽ qui aduerſus The- (cedit.	780
19	26	47 bas puguauerunt.	
20	27 Ea quæ de Minotau-	48	
	ro dicuntur, quẽ Phi-	Athenienſiũ x. THESEVS an. 30.	
21	28 lochorus in ſecundo	1 Androgeus Athenis dolo interficitur.	
	Attidis libro ſcribit	Theſeus cum Athenienſes prius per re-	
22	29 magiſtrũ Minois fuiſ-	2 gionem diſperſos in vnam ciuitatem con-	
23	30 ſe Taurũ nomine, in-	3 gregaſſet, ignominioſe eiectus eſt, per ſigna	
24	31 humanũ atque crude-	4 teſtarũ eandẽ legẽ primus ipſe cõſtituens.	

lem, & quia Minos ſuper mortem Androgei Agonẽ ſtatuerat præmij nomine pueros Atticos largiens, & ille in Agone fortiſſimus vniuerſos in contentione ſuperabat. Tandem factum eſt, vt a Theſeo in palæſtra vinceretur, ob quod Athenienſes pueri tributaria pœna liberati ſunt, ſicut ipſos quoque Gnoſicos referre teſtatur.

25	32	5	
26	33	6	
27	34	7	
28	35	8	790
29	36	9	

B

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*	
9	40	17	
10	41	18	
11	42	19	
	Sicyoniorum XXII.		
12	1 PHESTVS	20	
13	2 annis 8.	21	
14	3	22	
		Poſt quem IAIR ex tribu Manaſſe an-	
15	4	1 nis 22.	
16	5	2	
17	6	3	
18	7	4	
19	8	5	
	Sicyoniorū XXIII.		
20	1 ADRASTVS	6	
21	2 annis 4.	7	
22	3	8	
23	4	9	
	Sicyoniorū XXIIII.		B
24	1 POLYPHIDES	10	
25	2 annis 31.	11	
26	3	12	
27	4	13	
Aſſyriorum XXVI.			
1 TAVTANES	5	14	
2 annis 32.	6	15	
3 Sub iſto Tautane	7	16	
4 rege Aſſyriorum	8	17	
5 Troia capta eſt.	9	18	
6	10	19	
7	11	20	
8	12	21	
9	13	22	
		Hebræorum IEPTE annis 6.	
10	14	1 Poſt Iair Hebræos in ditionem redigunt	

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Mycenarum.*	*Athenienſium.*	*Anni ab*
30	37	10	*Abrahā*
31	38	11	
32	39	12 Minos leges ac iura	
		conſtituit.	
33	40	13 Theſeus Helenam rapuit, quam	
34	41	14 rurſus fratres receperunt capta	
35	42	15 matre Theſei, eo peregre pro-	
		fecto.	
36	43	16 Philiſtus ſcribit à Zaro & Car-	
37	44	17 chedone Tyrijs, hoc tempore,	
38	45	18 Carthaginem conditam.	800
39	46	19	
40	47	20	
Ægyptiorum			
1 AMME-	48	21	
2 NEMES	49 Atreus Argis regnat.	22	
3 an. 26.	50	23	
4	51	24	
B			
5	52	25 Phædra Hippolytum amat.	
6	53	26	
7	54	27 Hercules in Libya occidit Antæum.	
8	55	28 Hercules Agonem Olympiacū	810
		conſtituit, à quo vſque ad primā	
9	56 Theſeus profugus	29 Olympiadē ſupputantur an. 430.	
10	57 Athenas derelinquit	30 Menelaꝰ regnat in Lacedæmone.	
		Athenienſiū XI. MENESTEVS	
11	58 Bellum Amazonum	1 qui & Peteo an. 23.	
12	59 contra Thebas.	2	
13	60 Apri Calydonij &	3	
14	61 Meleagri fabula.	4	
15	62 Minos in Sicilia ad-	5 Interfectorum poſteri, qui	
16	63 uerſus Dędalū arma	6 vocabantur Epigoni, aduerſus	
17	64 corripiēs, à filiabꝰ Co	7 Thebas bellum mouerunt.	
	Hercules (cali occiditur-	8	

cū in morbū incidiſſet peſtilentē, ob remediū dolorū ſe iecit in flammas, & ſic morte functus eſt anno ætatis 52. Quidā autē an. 30. periſſe ſcribūt: alij vero ante 30. an.

18	65 lethū ſuſcepiſſe ferūt.	9 Alexander Helenā rapuit, Troianū	820

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.* A
ſuam Ammanitæ an. 8. qui cum temporibus poſteriorum Iudicũ copulantur ſecun-		
11	15	2 Iepte in li- (dum Iudæorũ traditiones.
12	16	3 bro Iudicum ab ætate Moſis vſque ad
13	17	4 ſemetipſum ait ſupputari an. 300.
14	18	5
15	19	6
		Poſt quem HESEBON annis 7.
16	20	1
17	21	2
18	22	3
19	23	4
20	24	5
21	25	6
22	26	7
		Hebræorum LABDON annis 8.
23	27	1 Poſt Heſebon in libro Hebræorũ fertur
24	28	2 Iudex Aclon rexiſſe populum an. 10. qui
25	29 TROIA CAPTA.	3 non habetur apud LXX Interpretes. B
A captiuitate Troiæ vſque ad primam Olympiadem fiunt anni 406. Colligitur omne tempus vſque in præſentem diem ſecundum Aſſyrios à XLIII regni Nini, anni 835.		
Secundum Hebræos à primo anno natiuitatis Abraham anni 835.		
Secundum Sicyonios à XXII Europis anni ſimiliter 835.		
A natiuitate vero Moſis anni 410.		
26	30	4 Poſt Labdon Hebræos in ditionem redi-
27	31	5 gunt alienigenæ annis 40. qui copulan-
	Sicyoniorũ XXV.	tur tẽporibus Iudicum poſteriorum ſe-
28	1 PELASGVS	6 cundum Iudæorum traditiones.
29	2 annis 20.	7
30	3	8
		Poſt quem SAMSON an. 20.
31	4	1 Samſon fortiſſimus omnium fuit, ita vt à
		quibuſdã facta eius geſtis Herculis com-
32	5	2 parentur.

Digitized

A

Aegyptiorum.	*Latinorum.*	*Atheniensium.*	*Anni ab*
	Mycenarũ AGAME-	bellũ decẽnale ſurrexit:cauſa ma-	*Abrahã.*
19	1 Mycenis im- (MNON	10 li,quod triũ mulierum de pulchritudine	
20	2 perat Agamem-(an.15.	11 certantiũ præmiũ fuit, vna earũ	
21	3 non an. 35. cuius re-	12 Helenã Paſtori iudici pollicente.	
22	4 gni 15. anno Troia ca-	13	
23	5 pitur.	14	
24	6	15	
25	7	16	
26	8	17 Mopſus regnauit in Cilicia, a	
Ægyptiorũ		quo Mopſocrene & Mopſiſtiæ.	
1 THVORIS	9 Memnõ & Amazones	18	
2 an. 7.	10 Priamo ferre ſubſi-	19	830
3	11 dium.	20	
4	12	21	
5	13	22	
6	14	23	
7	15 CAPTA TROIA.	24 (mophoon.	

B Meneſteus moritur in Melo regrediens à capta Troia,poſt quẽ Athenis regnauit De-

A primo anno Cecropis,qui primus apud Atticã regnauit,vſq; ad captiuitatẽ Troiæ, & vſque ad 23.annum Meneſtei, cuius Homerus meminit,computantur anni 375.

Similiter à 35. ætatis Moſis anno, fiunt an. 375.

Thuoris rex Ægypti ab Homero Polybus vocatur,maritus Alchãdræ, cuius meminit in Odyſſea,dicens poſt Troiæ captiuitatem Menelaũ & Helenã ad eum diuertiſſe.

De tertio	LATINIS, qui poſtea	Athenienſiũ xii.DEMOPHOON	
Tomo Ma-	Romani nũcupati ſũt,	annis 33.	
nethonis	poſt tertiũ annum captiuitatis Troiæ, ſiue, vt quidam vo-		
1 Ægypti 20.	lunt, poſt 8. regnauit	1	
2 Dynaſtia	1 ÆNEAS annis 3.	2 Mycenis regnat Ægiſtus.	
Diopolita-	Ante Æneã,Ian^9,Satur-		
3 norum an-	nus,Picus,Faunus,Lati-	3	
4 nis 178.	2 n^9 in Italia regnauerũt	4	
5	3 circiter annis 150.	5	840
	Poſt quem 11 ASCA-	Mycenis poſt mortẽ Ægiſti Ore-	
6	1 NIVS annos 38.	6 ſtes regnauit an. 15.	
	Ea quę de Vlyſſe fabulę		
7	2 ferũt,quomodo triremi	Lydi mare obtinuerunt.	

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Sicyoniorum.*	*Hebræorum.*
Aſſyriorum XXVII.		
1 TANTEVS	6	3
2 annis 40.	7	4
3	8	5
4	9	6
5	10	7
6	11	8
7	12	9
8	13	10
9	14	11
10	15	12
11	16	13
12	17	14
13	18	15
14	19	16
15	20	17
	Poſt quem Sicyo-	
16	1 niorũ XXVI. ZEV-	18
17	2 SIPPVS an.32.	19
18	3 Quidam ad huius	20
	memoriam ſeruã-	Poſt quem HELI ſacerdos an.40.
19	4 dam balneas By-	1 In Hebræorum libro 40. anni inueniun-
20	5 zantiorum multo	2 tur, in LXX autem interpretatione, 20.
21	6 poſt tempore ap-	3
22	7 pellatas putant.	4
23	8	5
24	9	6
25	10	7
26	11	8
27	12	9
28	13	10
29	14	11
30	15	12
31	16	13
32	17.	14
33	18	15
34	19	16

A

B

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Latinorum.*	*Athenienſium*	*Anni ab Abrahã.*
	Tyrrhenorum Scyllam fugerit,		
8	3 ſpoliare hoſpites ſolitam ſcri-	8	
9	4 bit Palephatus in incredibiliũ	9	
10	5 libro 1. Syrenas quoque fuiſſe	10	
11	6 meretrices,quæ deciperent na-	11	
12	7 uigantes.	12	
13	8	13	
14	9	14	
15	10	15	850
16	11	16	
17	12	17	
18	13	18	
19	14 Hectoris filij Ilium receperũt	19	
20	15 expulſis Antenoris poſteris ,	20 Pyrrhus Delphis in tē-	
21	16 Heleno eis ſubſidiũ ferente.	21 plo Apollinis ab Oreſte	
22	17	22 occiditur proditione ſa-	
		cerdotis Macharei : quo	
23	18	23 tempore quidam Ho-	
B 24	19	24 merum fuiſſe dicunt.	
25	20 Secundum quoſdam Hera-	25	860
	clidarum deſcenſus.		
26	21 Aſcanius derelicto nouercæ	26 Mycenis regnauit Ti-	
27	22 ſuæ regno,Lauinij Albã Lon-	27 ſamenus filius Oreſtis.	
28	23 gam condidit, & Syluiũ Poſt-	28	
29	24 humum fratrem ſuum Æneæ	29	
30	25 ex Lauinia filium cum ſum-	30	
31	26 ma pietate educauit.	31	
32	27	32	
33	28	33	
		Athen. XIII OXYNTES	
34	29	1 annis 12.	
35	30 Aſcanius Iulium procreauit,	2	870
36	31 à quo familia Iuliorum orta,	3 Amazones Epheſi tem-	
37	32 & propter ætatem paruuli,	4 plum ſuccenderunt.	
38	33 quia needum regendis ciui-	5	
39	34 bus idoneus erat,Syluiũ Poſt-	6	
40	35 humum fratrem ſuum regni	7	
41	36 reliquit hæredem.	8	

Digitized by Google

Aſſyriorum.	Sicyoniorum.	Hebræorum.
35	20	17
36	21	18
37	22 Caſtoris Chrono-	19
	graphi de Sicyo-	
38	23 niorũ regno. Ex-	20

ponemus Sicyoniorum reges ab Ægyaleo vſque ad Zeuſippum,qui omnes regnaue-

39	24 runt an.962.&ſa-	21
40	25 cerdotes Carni,	22
Aſſyriorũ XXVIII.	qui pręfuerũt an.33	
1 THINEVS	26 poſt quos ſacer-	23
2 annis 30.	27 dos conſtitutus	24
3	28 eſt Caridem',qui	25
4	29 impenſas nõ ſuſti-	26
5	30 nens fugit.	27
6	31	28
7	32	29
	Reges Sicyoniorũ	
8	defecerunt,qui re-	30
9	gnauerunt an.962.	31
10	Poſt quos ſacerdo-	32
11	tes Carni conſti-	33
12	tuti ſunt.	34
13		35
14		36
15		37
16		38
17		39
18		40 Mortuo Heli ſacerdote,Arca teſtamen-

ti ab alienigenis poſſidetur: ac deinde in domo Aminadab fuit annis 20.

		Hebræorum SAMVEL & SAVL
19		1 Saul primus rex Hebræorum (an.40.
20		2 ex tribu Beniamin.
21		3
22		4
23		5
24		6
25		7

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Latinorum.*	*Athenienſium.*	*Anni ab Abrahā.*
42	37	9	
43	38 Agō Lyciorū prim⁹ act⁹.	10	
44	Latinorū III. SYLVIVS	11	
	Æneę filius an. 29.		
45	1 Syluius Poſthumus, quia	12	880
	poſt mortē patris editus	Poſt quem APHIDAS	
46	2 ruri fuerat educatus, &	1 XIIII anno 1.	
47	3 Syluij & Poſthumi nomē	Poſt quē TIMOETES XV, an. 8.	
	accepit, a quo omnes	1 Caſtoris de regno Athenien-	
48	4 Albanorum reges Syluij	2 ſium: Exponemus autem &	
49	5 vocati ſunt.	3 Athenienſium reges cogno-	
50	6	4 mento Erectidas, à Cecrope	
51	7	5 Diphye vſque ad Timoëthen,	
52	8	6 quorum omne tempus inuenitur an. 429.	
		Poſt quos ſuſcepit regnū Melanthus Py-	
53	9	7 lienſis Andropompi filius, & huius filius	
54	10	8 Codrus, qui imperauerunt ſimul an. 58.	
		Poſt quem MELANTHVS XVI, an. 37.	
55	11	1 Erecteidarū imperio deſtructo,	890
56	12	2 Atticorum principum regnū ad	
57	13	3 aliud genus tranſlatum eſt, cum	
58	14	4 Timoëten prouocaſſet ad pu-	
59	15	5 gnam Xanthus Boëtius : &	
60	16	6 Timoëte recuſante, Melanthus	
61	17	7 Pylienſis Andropompi filius	
62	18	8 ſuſcepiſſet ſingulare certamen,	
63	19	9 ac deinde regnaſſet, hinc &	
64	20	10 Apaturion, id eſt, fallaciarum	
65	21	11 ſolennitas celebratur, quia vi-	900
		ctoria fraude proceſſerat.	
66	22	12	
67	23	13	
68	24	14	
69	25	15	
70	26	16	
71	27	17	
72	28	18	

B

Digitized by Google

A

Aſſyriorum.	*Lacedæmoniorum.*	*Hebræorum.*	*Aegyptiorum.*
26		8	73
27		9	74
28		10	75
29		11	76
30		12	77
Aſſyriorum			
1 xxix. DER-		13	78
2 CILVS an-		14	79
3 nis 40.		15	80
	In Lacedęmone regnauit		
4	1 primus EVRYSTEVS	16	81
5	2 annis 42.	17	82
6	3	18	83
7	4	19	84
8	5	20	85
9	6	21	86
10	7	22	87
11	8 Euryſteus & Procles	23	88
12	9 Spartam obtinuerunt.	24	89
13	10	25	90
14	11	26	91
15	12	27	92
16	13	28	93
17	14	29	94
18	15	30	95
19	16	31	96
20	17	32	97
21	18	33	98
22	19	34	99
23	20	35	100
24	21	36	101
25	22 Incurſus in Aſiã Ama-	37	102
26	23 zonũ pariter & Cym-	38	103
27	24 meriorum.	39	104

B

Digitized by Google

A

Latinorum.	Atheniensium.	Corinthiorum.	Anni ab Abrahā.
29	19		
Latinorū IIII. ÆNE-	Homerus ſecundum quorundā opinionem his		
1 AS SYLVIVS annis 31.	20 fuiſſe tēporibus iudicatur. Quanta autē de eo		
2 In alia hiſtoria reperimus	21 apud veteres diſſonātia fuerit, manifeſtū eſſe		910
3 quartū Latinū Syluiū re-	22 poterit ex ſequētibus. Quidā enim, ex quibus		
4 gnaſſe Latinię,& Melāpo-	23 Crates, ante deſcenſum Heraclidarū ponunt 80. an.		
dis filiū vterinū fratrē Poſt-	poſt bellū Troianū. Eratoſthenes poſt 100. annū Troianę		
5 humi,& quintū, qui nūc	24 captiuitatis. Ariſtarchus Ionica emigratione, ſiue poſt		
6 hic quart⁹ ponitur, Syluiū	25 annū 100. Philochorus poſt emigrationē Ionicā ſub		
7 Æneam Poſthumi filiū.	26 Archippo Athenienſiū magiſtratu,& poſt captā Tro-		
iam an. 180. Apollodorus Athenienſis poſt 240. annū euerſionis Ilij. Extiterūt alij,			
qui modico tempore antequā Olympiades inciperent, 400.		Corinthior. primus	
8	27 retro annis Troianæ captiui-	1 ALETES an. 35.	
9	28 tatis eum fuiſſe putent: licet	2 Heraclida-	
10	29 Archilocus 23. Olympiadem	3 rū deſcen-	
11	30 & quingenteſimum Troianæ	4 ſus in Pe-	
12	31 euerſionis annum ſupputet.	5 loponneſū.	920
13	32	6	
B 14	33	7	
15	34	8	
16	35	9	
17	36	10	
18	37	11	
	Athenienſiū XVII. CODRVS		
19	1 Melanthi filius an. 21.	12	
20	2	13	
21	3	14	
22	4	15	930
23	5	16	
24	6 Iones profugi Athenas ſe con-	17	
25	7 tulerunt.	18	
26	8	19	
27	9 Peloponnenſes contra Athenas	20	
28	10 dimicant.	21	
29	11	22	
30	12	23	
31	13	24	
Latinorum V. LATINVS			

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Lacedæmoniorum.*	*Hebræorum.*	*Aegyptiorum.*
26		8	73
27		9	74
28		10	75
29		11	76
30		12	77
Aſſyriorum			
1 XXIX. DER-		13	78
2 CILVS an-		14	79
3 nis 40.		15	80
	In Lacedęmone regnauit		
4	1 primus EVRYSTEVS	16	81
5	2 annis 42.	17	82
6	3	18	83
7	4	19	84
8	5	20	85
9	6	21	86
10	7	22	87
11	8 Euryſteus & Procles	23	88
12	9 Spartam obtinuerunt.	24	89
13	10	25	90
14	11	26	91
15	12	27	92
16	13	28	93
17	14	29	94
18	15	30	95
19	16	31	96
20	17	32	97
21	18	33	98
22	19	34	99
23	20	35	100
24	21	36	101
25	22 Incurſus in Aſiã Ama-	37	102
26	23 zonũ pariter & Cym-	38	103
27	24 meriorum.	39	104

A

B

Digitized by Google

A

Latinorum.	*Athenienſium.*	*Corinthiorum.*	*Anni ab Abrahã.*
29	19		
Latinorũ IIII. ÆNE-	Homerus ſecundum quorundã opinionem his		
1 AS SYLVIVS annis 31.	20 fuiſſe tẽporibus iudicatur. Quanta autẽ de eo		
2 In alia hiſtoria reperimus	21 apud veteres diſſonãtia fuerit, manifeſtũ eſſe		910
3 quartũ Latinũ Syluiũ re-	22 poterit ex ſequẽtibus. Quidã eum, ex quibus		
4 gnaſſe Latinę, & Melãpo-	23 Crates, ante deſcenſum Heraclidarũ ponunt 80. an.		
dis filiũ vterinũ fratrẽ Poſt-	poſt bellũ Troianũ. Eratoſthenes poſt 100. annũ Troianę		
5 humi, & quintũ, qui nũc	24 captiuitatis. Ariſtarchus Ionica emigratione, fuiſ poſt		
6 hic quart⁹ ponitur, Syluiũ	25 annũ 100. Philochorus poſt emigrationẽ Ionicã ſub		
7 Æneam Poſthumi filiũ.	26 Archippo Athenienſiũ magiſtratu, & poſt captã Tro-		
	iam an. 180. Apollodorus Athenienſis poſt 240. annũ euerſionis Ilij. Extiterũt alij.		
	qui modico tempore antequã Olympiades inciperent, 400.	Corinthior. primus	
8	27 retro annis Troianæ captiui-	1 ALETES an. 35.	
9	28 tatis eum fuiſſe putent: licet	2 Heraclida-	
10	29 Archilocus 23. Olympiadem	3 rũ deſcen-	
11	30 & quingenteſimum Troianæ	4 ſus in Pe-	
12	31 euerſionis annum ſupputet.	5 loponneſũ.	920
13	32	6	
14	33	7	
15	34	8	
16	35	9	
17	36	10	
18	37	11	
	Athenienſiũ XVII. CODRVS		
19	1 Melanthi filius an. 21.	12	
20	2	13	
21	3	14	
22	4	15	930
23	5	16	
24	6 Iones profugi Athenas ſe con-	17	
25	7 tulerunt.	18	
26	8	19	
27	9 Peloponnenſes contra Athenas	20	
28	10 dimicant.	21	
29	11	22	
30	12	23	
31	13	24	
Latinorum V. LATINVS			

B

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Lacedæmoniorum.*	*Hebræorum.*	*Ægyptiorum.*	
28	25	40	105	
		Hebrȩorum primus rex		
29	26	1 ex tribu Iuda DAVID	106	
30	27	2 annis 40.	107	
31	28	3	108	
32	29	4	109	
33	30	5 Hebræorum Pontifex	110	
34	31	6 Abiathar clarus habe-	111	
35	32	7 tur.	112	
36	33	8	113	
37	34	9	114	
38	35	10 Prophetant Gath, Na-	115	
		than, Aſaph.		
39	36	11	116	
40	37 Peloponnenſes contra	12	117	
Aſſyriorum	Athenienſes dimicant.			
1 xxx EVPA-	38	13	118	B
2 LES an. 38.	39	14	119	
3	40	15	120	
4	41	16	121	
5	42	17	122	
	Lacedæmoniorum 11			
6	1 ÆGIS anno 1.	18	123	
	Poſt quē ECHESTRA-			
7	1 TVS annis 35.	19	124	
8	2 Pelaſgi mare obtinue-	20	125	
9	3 Magneſia in Aſia (runt.	21	126	
10	4 condita.	22	127	
11	5	23	128	
12	6	24	129	
13	7 Mycena condita in Ita-	25	130	
14	8 lia, quæ nunc Cumæ.	26	131	
15	9	27	132	
	Myrena condita.			
16	10 Epheſus cōdita ab An-	28	133	
17	11 droco, ſiue ab Andro-	29	134	

Digitized by Google

A

Latinorum.	*Atheniensium.*	*Corinthiorum.*	*Anni ab Abrahã.*
1 SYLVIVS	14	25	
annis 50.			940
2	15	26	
3	16	27	
4	17	28	
5	18	29	
6	19	30	
7	20	31	
8	21 Codrus iuxta reſponſũ	32	
ſeipſum morti tradens, interimitur bello Peloponneſiaco, in quo Erechtheidarũ regnũ deſtructum eſt, quod 482. annis perſeuerauerat. ¶ Poſt quem principes ſiue			
9	1 magiſtratus, quos mors	33	
10	2 finiebat: quorum primus	34	
11	3 MEDON Codri filius,	35	950
	annis 20.	Corinthiorum 11. IXION	
12	4	1 an. 37.	
13	5	2	
14	6	3	
15	7	4	
16	8	5	
17	9	6	
18	10	7	
19	11	8	
20	12	9	
21	13	10	960
22	14	11	
23	15	12	
24	16	13	
25	17	14	
26	18	15	
27	19	16	
28	20	17	
	Atheniensium 11. ACA-		
29	1 STVS an. 36.	18	
30	2	19	

B

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Lacedæmoniorum.*	*Hebræorum.*	*Aegyptiorum.*
18	12 nico.	30	135
19	13 Carthago condita eſt,	31	136
20	14 vt quidam volunt, à	32	137
21	15 Carchedone Tyrio: vt	33	138
22	16 vero alij, à Didone filia	34	139
23	17 eius poſt Troianum bel-	35	140
24	18 lum an. 143.	36	141
25	19	37	142
26	20 Ionica emigratio, in qua	38	143
27	21 quidam fuiſſe Homerũ	39	144
28	22 ſcribunt.	40	145
		Hebræorum 11. SOLOMON	
29	23	1 filius Dauid, annis 40.	146
30	24	2	147
31	25	3	148
32	26	4 Solomon templum in Hiero-	149
33	27	5 ſolymis ædificare cœpit, con-	150
34	28	6 ſummauitque opus an. 7.	151
35	29	7 Colligitur autẽ omne tẽpus à	152
		Moſe, & egreſſu Iſraël ex Ægypto vſque	
36	30	8 ad præſentẽ annum, an. 480.	153
37	31	9 vt Regnorũ lib. tertius in te-	154
		ſtimonium eſt. ¶ Secundum tertiũ librũ	
38	32	10 Regnorũ à Moſe, & egreſſu	155
Aſſyriorũ XXXI		Iſraël ex Ægypto vſque ad Solomonem	
1 LAOSTHE-	33 Sadoch Hebræorum	11 & ædificationem templi cõ-	156
2 NES an. 45.	34 ſacerdos VIII. ab Aa-	12 putantur an. 480. A diluuio	157
3	35 ron, habetur illuſtris.	13 vſque ad Moſẽ an. 1447. Ab	158
	Lacedæmoniorum IIII	Adã vſque ad diluuiũ an. 2242.	
4	1 LABOTES an. 37.	14 Similiter omnes anni 4169.	159
5	2	15 Prophetabant Sadoch,	160
6	3	16 Achias Silonites, Sameas.	161
7	4	17	162
8	5	18	163
9	6	19	164
10	7	20	165
11	8	21	166

A

B

Digitized by Google

A

Latinorum.	*Atheniensium.*	*Corinthiorum.*	*An.ab Abr.*
31	3	20	970
32	4	21	
33	5	22	
34	6	23	
35	7	24	
36	8	25	
37	9	26	
38	10	27	
39	11	28	
40	12	29	
41	13	30	980
42	14	31	
43	15	32	
44	16	33	
45	17	34	
46	18	35	
47	19	36	
B 48	20	37	
		Corinthiorum III AGYLA-	
49	21	I VS annis 37.	
50	22	2	
Latinorũ VI			
I ALBA	23	3	990
SYLVIVS			
2 Syluij Æ-	24	4	
3 neæ filius	25	5	
4 annis 39.	26	6	
5	27	7	
6	28	8	
7	29	9	
8	30	10	
9	31	11	
10	32	12	
11	33	13	1000
12	34	14	

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Lacedæmoniorum.*	*Hebræorum Iudæ.*	*Hebræorũ Iſraël.*
12	9	22	
13	10 Carthago ſecũdum nõ-	23	
	nullos conditur à Di-		
14	11 done. Alij vero ſupra	24	
15	12 ſcriptum tempus ven-	25	
16	13 dicant.	26	
17	14	27	
18	15	28	
19	16	29	
20	17	30	
21	18	31	
22	19 Tertio mare obtinue-	32	
23	20 runt Thraces annis 19.	33	
			PRINCI-
24	21	34	PIVM He-
25	22	35	bræorũ, qui
26	23	36	in Samaria e-
27	24 Quidam Homerum, &	37	rant. Apud
28	25 Heſiodum his fuiſſe tẽ-	38	Hebręos, qui
29	26 poribus aiunt.	39	in Samaria e-
30	27	40	rãt, & voca-
		Hebræorum Iudæ III	bãtur Iſraël,
31	28	1 ROBOAM an. 17.	1 primꝰ regna-
32	29	2 Poſt mortẽ Solomonis	2 uit HIERO-
		ſeditione orta in gente	BOAM an-
33	30	3 Iudæorũ, & regno biſa-	3 nis 22.
34	31	4 riam diuiſo, in Samaria	4
		decẽ tribubus regnauit	
35	32	5 Hieroboam.	5
36	33	6	6
37	34	7 Roboam filius Solomo-	7
38	35	8 nis regnauit in Hieruſa-	8
		lẽ duabus tribubus ſibi	
39	36	9 ſubiectis, quæ vocaban-	9
40	37	10 tur Iuda, ob reges Iu-	10
	Lacedæmoniorum v.	dæorũ, qui ex Iudæ ſtir-	
41	1 DORISTHVS an. 29.	11 pe deſcenderant, & vni-	11
42	2 Samos cõdita, & Smyr-	12 uerſa gens Iudæ nomen	12

A

B

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Latinorum.*	*Athenienſium.*	*Corinthiorum.*	*Anni ab*
167	13	35	15	*Abrahã.*
168	14	36	16	
		Athenienſiũ III.		
169	15	1 ARCHIPPVS	17	
170	16	2 annis 19.	18	
171	17	3	19	
172	18	4	20	
173	19	5	21	
174	20	6	22	
175	21	7	23	1010
176	22	8	24	
177	23	9	25	
178	24	10	26	
Ægyptiorũ XXI.				
1 Dynaſtia regna-	25	11	27	
2 uit SMENDIS	26	12	28	
3 annis 21.	27	13	29	
4	28	14	30	
5	29	15	31	
B 6	30	16	32	
7	31	17	33	1020
8	32	18	34	
9	33	19	35	
		Athenienſiũ IV.		
10	34	1 THERSIPVS	36	
11	35	2 annis 41.	37	
			Corinthiorũ IV.	
12	36	3	1 PRYMINAS	
13	37	4	2 annis 35.	
14	38	5	3	
15	39	6	4	
	Latinorũ VII SYL-			
16	1 VIVS ATHYS	7	5	
17	2 ſiue Ægyptus,	8	6	1030
	Syluius (an.24.			
18	3 Athys, ſiue Æ-	9	7	
19	4 gyptus Albæ ſu-	10	8	

Aſſyriorum.	*Lacedæmoniorum.*	*Hebræorum Iudæ.*	*Hebræorũ Iſraël.* A
43	3 na in vrbis modum am-	13 ſortita eſt.	13
44	4 pliata.	14	14
45	5	15	15
Aſſyriorum			
1 XXXII PIRI-	6 Thraces Bebriciã, quæ	16 Suſachim rex Ægyptio-	16
TIADES	nũc Bithynia nuncupa-	rum cõtra Iudæos dimi-	
2 annis 30.	7 tur, tranſeuntes à Stri-	17 cans templum ſpoliat.	17
	mone occupauerunt.		
3	8	1 Poſt quem ABIA IIII,	18
4	9	2 annis 3.	19
5	10	3	20
		Poſt quem V. ASA an-	
6	11	1 nis 41.	21
7	12	2 Hebręorũ Pontifex ma-	22
maximus Abimelech illuſtris habetur.		¶ Prophetabant Achia,	Hebręorum
8	13	3 Sameas, & is qui fuerat	1 Iſraël II NA-
9	14	4 apud altare Samariæ,	2 DAB an. 2.
		Hieu, Ioëde, Azarias,	Hebręorum
10	15	5 qui & Addo Anani.	1 Iſraël III B
11	16	6	2 BAASA
12	17 Thraces mare obtinue-	7	3 annis 24.
13	18 runt.	8	4
14	19	9	5
15	20	10	6
16	21	11 Principium ſexageſimi	7
17	22	12 primi Iubilei ſecũdum	8
		Hebræos.	
18	23 Thraces mare obtinue-	13	9
19	24 runt.	14	10
20	25	15	11
21	26	16	12
22	27	17	13
23	28	18	14
24	29	19	15
	Lacedæmoniorum VI.		
25	1 AGESILAVS an-	20	16
26	2 nis 44.	21	17

Digitized by Google

	Aegyptiorum.	Latinorum.	Athenienſium.	Corinthiorum.	Anni ab Abrahã.
A	20	5 ſuperioris regis	11	9	
	21	6 filius fuit.	12	10	
	22	7	13	11	
	23	8	14	12	
	24	9	15	13	
	25	10	16	14	
	26	11	17	15	
	Poſt quem				
	1 PSEVSENNES	12	18	16	1040
	an. 41.				
	2	13	19	17	
	3	14	20	18	
	4	15	21	19	
	5	16	22	20	
B	6	17	23	21	
	7	18	24	22	
	8	19	25	23	
	9	20	26	24	
	10	21	27	25	
	11	22	28	26	1050
	12	23	29	27	
	13	24	30	28	
		Latinorũ VIII.			
	14	1 CAPIS SYL-	31	29	
	15	2 VIVS an. 28.	32	30	
	16	3	33	31	
	17	4 Capis ſuperio-	34	32	
	18	5 ris regis filius.	35	33	
	19	6	36	34	
	20	7	37	35	
				Corinthiorũ v.	
	21	8	38	1 BACIS an. 35.	1060
	22	9	39	2 A quo reges Ba-	

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Lacedæmoniorum.*	*Hebræorum Iudæ.*	*Hebræorũ Iſraël.* A
27	3	22	18
28	4	23	19
29	5	24	20
30	6	25	21
Aſſyriorum			
1 XXXIII. O-	7	26	22
2 PHRA-	8	27	23
3 TEVS an.	9	28	24
20.			Poſt quẽ IIII
4	10	29	1 HELA an-
5	11	30	2 nis 2.
			Poſt quẽ V.
6	12	31	1 AMBRI
7	13	32	2 annis 12.
8	14	33	3
9	15	34	4
10	16	35	5
11	17	36	6
12	18	37	7
13	19	38	8
14	20	39	9
15	21	40	10
16	22	41	11
		Hebræorum Iudæ VI.	
17	23	1 IOSAPHAT annis	12
		25.	Hebræorum
18	24	2	1 Iſraël VI. A-
19	25	3	2 CHAB
			an. 22.
20	26	4	3
Aſſyriorum			
1 XXXIIII. O-	27	5 Apud Hebręos prophe-	4
2 PHRATA-	28	6 tabant Abdias, Hieu,	5
3 NES an. 50.	29	7 Ozias, & Micheas.	6
4	30	8	7
5	31	9	8

B

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	*Latinorum.*	*Athenienſium.*	*Corinthiorum.*	*Anni ab*
23	10	40	3 cidæ cognomi-	*Abrahã.*
24	11	41	4 nati.	
		Athenienſiũ v.		
25	12	1 PHORBAS	5	
26	13	2 annis 31.	6	
27	14	3	7	
28	15	4	8	
29	16	5	9	
30	17	6	10	
31	18	7	11	1070
32	19	8	12	
33	20	9	13	
34	21	10	14	
35	22	11	15	
36	23	12	16	
37	24	13	17	
38	25	14	18	
39	26	15	19	
40	27	16	20	
41	28	17	21	1080
Ægyptiorum	Latinorum IX			
1 NEPHER	1 CARPENTVS	18	22	
CHERES	SYLVIVS			
2 annis 4.	2 an.13. Hic fuit	19	23	
	filius regis ſupe-	•		
3	3 rioris Capis.	20	24	
4	4	21	25	
Ægyptiorum				
1 AMMENO-	5	22	26	
PHIS an. 9.				
2	6	23	27	
3	7	24	28	
4	8	25	29	
5	9	26	30	
6	10	27	31	1090

B

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Lacedæmoniorum.*	*Hebræorum Iudæ.*	*Hebræorū Iſraël.*
6	32	16 Pſeudoprophetæ erant	9
7	33	11 Sedechias, Eliezer.	10
8	34	12	11
9	35	13	12
10	36	14	13
11	37	15	14
12	38	16	15
13	39	17	16
14	40	18	17
15	41 Quarto mare obtinue-	19	18
16	42 runt Rhodij annis 23.	20	19
17	43	21	20
18	44	22	21
	Lacedæmoniorum VII		
19	1 ARCHELAVS an. 60.	23	22
			Hebręor. Iſraël
20	2	24	1 VII. OCHO-
21	3	25	2 ZIAS an. 2.
		Hebræorum Iudæ VII	Poſt quē VIII.
22	4	1 IORAM an. 8.	1 IORAM
23	5	2	2 annis 12.
			Prophetabant
24	6	3	3 Elias & Eli-
25	7	4	4 zeus.
26	8	5	5
27	9	6	6 Elias rapitur.
28	10	7	7
29	11	8	8
		Poſt quē VIII. OCHO-	
30	12	1 ZIAS anno 1.	9
		Poſt quem IX GOTHO-	
31	13	1 LIA mater annis 7.	10
32	14	2 Ionadab filius Rechab	11
33	15	3 clarus habetur.	12

A

B

Digitized by Google

A

Ægyptiorum.	*Latinorum.*	*Athenienſium.*	*Corinthiorum.*	*Anni ab Abrahã.*
7	11	28	32	
8	12	29	33	
9	13	30	34	
Ægyptiorum	Poſt quem x. TIBERINVS			
1 OSOCHOR	1 SYLVIVS an. 8.	31	35	
annis *6.*	TiberinusCapeti	Athenienſiū vi.	Corinthiorū vi.	
2	2 filius, à quo &	1 MEGACLES	1 AGELAS an-	
3	3 fluuius appella-	2 annis 30.	2 nis 30.	
4	4 tus eſt Tiberis,	3	3	
5	5 qui prius Al-	4	4	
6	6 bula dicebatur.	5	5	
Ægyptiorū SPI-				
1 NACES an. *9.*	7	6	6	1100
2	8	7	7	
	xi. AGRIPPA			
3	1 Syluius Tiberi-	8	8	
4	2 ni filius, an. 40.	9	9	
5	3 In Latina hiſto-	10	10	
ria ad verbum hæc ſcripta reperimus. Agrippa apud Latinos regnante, Homerus				
6	4 in Græcia cla-	11	13	
7	5 ruit, vt teſtantur	12	14	
Apollodorus Grammaticus, & Euphorbus Hiſtoricus, ante vrbem Romanam con-				
8	6 ditam an. 124.	13	13	
9	7 & vt ait Corne-	14	14	
Ægyptiorum	lius Nepos, an-			
1 PSVSENNES	8 te Olympiadem	15	15	
2 annis 35.	9 primã, an. 100.	16	16	1110
3	10	17	17	
4	11	18	18	
5	12	19	19	
6	13	20	20	
7	14	21	11	
8	15	22	22	
9	16	23	23	
10	17	24	24	

B

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Lacedæmoniorum.*	*Hebræorum Iudæ.*	*Hebræorũ Iſraël.*	
			Poſt quẽ 1x-	A
34	16	4 Ioade apud Hebręos in-	1 HIEV an.	
35	17	5 ſignißimus habetur Pō-	2 nis 28.	
36	18	6 tifex, qui ſolus poſt Mo-	3	
37	19	7 ſen vixit an. 130.	4	
		Poſt quam x. IOAS		
38	20	1 annis 40.	5	
39	21	2	6	
40	22 Quinto mare obtinue-	3	7	
41	23 runt Phryges an. 25.	4	8	
42	24	5	9	
43	25	6	10	
44	26	7	11	
45	27 Lycurgus inſignis ha-	8	12	
46	28 betur.	9 Hebræorum Propheta	13	
47	29	10 Zacharias occiditur.	14	
48	30	11	15	
49	31	12	16	B
50	32	13	17	
Aſſyriorum				
1 xxxv. A-	33	14	18	
2 CRAZA-	34	15	19	
3 PES an. 42.	35	16	20	
4	36	17	21	
5	37	18	22	
6	38	19	23	
7	39	20	24	
8	40	21	25	
9	41	22	26	
10	42	23	27	
11	43	24	28	
			Hebræorum	
12	44	25 Heliſęus propheta	1 Iſraël x. IO-	
13	45	26 moritur.	2 ACHAB	
14	46	27	3 an. 17.	

Digitized by Google

A

Ægyptiorum.	*Latinorum.*	*Athenienſium.*	*Corinthiorum.*	*Anni ab Abrahã.*
11	18	25	25	
12	19	26	26	1120
13	20	27	27	
14	21	28	28	
15	22	29	29	
16	23	30	30	
		Athenienſiũ VII.	Corinthiorũ VII.	
17	24	1 DIOGENE-	1 EVDEMVS	
18	25	2 TVS an. 28.	2 annis 25.	
19	26	3	3	
20	27	4	4	
21	28	5	5	
22	29	6	6	1130
23	30	7	7	
24	31	8	8	
25	32	9	9	
26	33	10	10	
27	34	11	11	
28	35	12	12	
29	36	13	13	
30	37	14	14	
31	38	15	15	
32	39	16	16	1140
33	40	17	17	
	Latinorum XII.			
34	1 AREMVLVS	18	18	
35	2 SYLVIVS an.19	19	19	
Ægytiorum 22.	Syluiꝰ Aremulꝰ			
1 Dynaſtia. SEN-	3 ſiue Remulus,	20	20	
2 SCORIS an.21.	4 Agrippæ ſupe-	21	21	
3 Huius Sēſcoris	5 rioris regis fili-	22	22	
Ægyptij regis	us, præſidiũ Al-			
4 pater fuit Sipa-	6 banorum inter	23	23	
5 ris. Hunc ferũt	7 montes, vbi Ro-	24	24	
6 quidam poſt	8 ma nunc eſt, po-	25	25	

B

Digitized by Google

Aſſyriorum.	Lacedæmoniorum.	Hebræorum Iudæ.	Hebræorum Iſraël. A
15	47 Sexto mare obtinue-	28	4
16	48 runt Cyprij an. 32.	29	5
17	49	30	6
18	50	31	7
19	51	32	8
20	52	33	9
21	53	34	10
22	54	35	11
23	55	36 Zacharias Propheta à	12
24	56	37 rege Ioas interficitur.	13
25	57	38	14
26	58	39	15
27	59	40	16
		Hebræorum Iudæ XI	
28	60	1 AMASIAS annis 29.	17
	Lacedæmoniorum VIII.		Hebræorum B
29	1 THELECTVS an.40.	2	1 Iſrael XI. IO-
	Carthaginem hac ætate		AS annis 16
30	2 quidam conditam putāt:	3	2
31	3 alij vero vt ſupra memo-	4	3
32	4 rauimus.	5	4
33	5	6	5
34	6	7	6
35	7	8	7
36	8	9	8
37	9	10	9
38	10	11	10
39	11	12	11
40	12	13	12
41	13	14	13
42	14	15	14
Aſſyriorum			
1 XXXVI TO-	15	16	15
2 NOS CON-	16	17	16

Digitized by Google

A *Aegyptiorum.*	*Latinorum.*	*Atheniensium.*	*Corinthiorum.*	*Anni ab*
mortem, ab Æ-	ſuit, qui ob im-		Corinthiorum	*Abrahã.*
7 gyptijs deum	9 pietatem poſtea	26	1 VIII ARISTO.	1150
8 nuncupatum, e-	10 fulminatus in-	27	2 MEDES an. 35.	
9 umque Serapin	11 terijt. Huius fi-	28	3	
appellatum.	lius fuit Iulius	Atheniensiũ VIII		
10	12 proauus Iulij	1 PHERECLVS	4	
11	13 Proculi, qui cũ	2 an. 19.	5	
12	14 Romulo Ro-	3	6	
13	15 mam cõmigrãs	4	7	
14	16 fundauit Iuliã	5	8	
15	17 gentem.	6	9	
16	18	7	10	
17	19	8	11	1160
	Latinorum XIII,			
18	1 AVENTINVS	9	12	
19	2 SYLVIVS an. 37	10	13	
	Auẽtinus Remu-			
20	3 li ſuperioris regis	11	14	
B	maior filius, in eo			
21	4 monte qui nunc	12	15	
Ægyptiorum O-	pars vrbis eſt, mor			
1 SORTHON	5 tuus & ſepultus	13	16	
2 annis 15.	6 æternum loco	14	17	
3	7 vocabulum de-	15	18	
4	8 dit.	16	19	
5	9	17	20	
6	10	18	21	1170
7	11	19	22	
		Atheniensium IX		
8	12	1 ARIPHRON	23	
9	13	2 annis 20.	24	
10	14	3 Sub Ariphrone	25	
11	15	4 Aſſyriorum re-	26	
12	16	5 gnum deſtructũ,	27	
13	17	6 vt nonnulli ſcri-	28	
		pſitant.		
14	18	7	29	
15	19	8	30	

Digitized by Google

Aſſyriorum.	*Lacedæmoniorum.*	*Hebræorum Iudæ.*	*Hebræorum Iſraël.*	A
15	47 Sexto mare obtinue-	28	4	
16	48 runt Cyprij an. 32.	29	5	
17	49	30	6	
18	50	31	7	
19	51	32	8	
20	52	33	9	
21	53	34	10	
22	54	35	11	
23	55	36 Zacharias Propheta à	12	
24	56	37 rege Ioas interficitur.	13	
25	57	38	14	
26	58	39	15	
27	59	40	16	
		Hebræorum Iudæ XI		
28	60	1 AMASIAS annis 29.	17	
	Lacedæmoniorum VIII.		Hebræorum	B
29	1 THELECTVS an. 40.	2	1 Iſraël XI. IO-	
	Carthaginem hac ætate		AS annis 16	
30	2 quidam conditam putãt:	3	2	
31	3 alij vero vt ſupra memo-	4	3	
32	4 rauimus.	5	4	
33	5	6	5	
34	6	7	6	
35	7	8	7	
36	8	9	8	
37	9	10	9	
38	10	11	10	
39	11	12	11	
40	12	13	12	
41	13	14	13	
42	14	15	14	
Aſſyriorum				
1 XXXVI TO-	15	16	15	
2 NOS CON-	16	17	16	

Digitized by Google

A

Aegyptiorum.	Latinorum.	Athenienſium.	Corinthiorum.	Anni ab
mortem, ab Æ-	fuit, qui ob im-		Corinthiorum	Abrahã.
7 gyptijs deum	9 pietatem poſtea	26	1 VIII ARISTO-	1150
8 nuncupatum, e-	10 fulminatus in-	27	2 MEDES an. 35.	
9 umque Serapin	11 terijt. Huius fi-	28	3	
appellatum.	lius fuit Iulius	Athenienſiũ VIII		
10	12 proauus Iulij	1 PHERECLVS	4	
11	13 Proculi, qui cũ	2 an. 19.	5	
12	14 Romulo Ro	3	6	
13	15 mam cõmigrãs	4	7	
14	16 fundauit Iuliã	5	8	
15	17 gentem.	6	9	
16	18	7	10	
17	19	8	11	1160
	Latinorum XII.			
18	1 AVENTINVS	9	12	
19	2 SYLVIVS an. 37	10	13	
	Auẽtinus Remu-			
20	3 li ſuperioris regis	11	14	
	maior filius, in eo			
21	4 monte qui nunc	12	15	
Ægyptiorum O	pars vrbis eſt, mor			
1 SORTHON	5 tuus & ſepultus	13	16	
2 annis 15.	6 æternum loco	14	17	
3	7 vocabulum de-	15	18	
4	8 dit.	16	19	
5	9	17	20	
6	10	18	21	1170
7	11	19	22	
		Athenienſium IX		
8	12	1 ARIPHRON	23	
9	13	2 annis 20.	24	
10	14	3 Sub Ariphrone	25	
11	15	4 Aſſyriorum re-	26	
12	16	5 gnum deſtructũ,	27	
13	17	6 vt nonnulli ſcri-	28	
		pitant.		
14	18	7	29	
15	19	8	30	

B

Digitized by Google

Aſſyriorum.	Lacedæmoniorum.	Hebræorum Iudæ.	Hebræorũ Iſraël. A
COLEROS			Poſt quẽ x11.
3 qui vocaba-	17	18	1 HIERO-
4 tur Græce	18	19	2 BOAM an-
5 Sardanapalꝰ	19	20	3 nis 41.
6 annis 20.	20 Septimo Phœnices ma-	21	4
7	21 re obtinuerunt an. 45.	22	5
8	22	23	6
9	23	24	7
10	24	25	8
11	25	26	9
12	26	27	10
13	27	28	11
14	28	29	12
		Hebræorum Iudæ x 11.	
15	29	1 AZARIAS qui & O-	13
		zias annis 52.	
16	30	2	14
17	31	3	15
18 Sardanapa-	32	4	16 B
lus eodem tempore Tharſum atque Anchialem condidit: & in prælio victus ab Ar-			
bace Medo ſemet incendio cremauit.			
19	33 (iura cõponit.	5	17
20	34 Lycurgꝰ Lacedæmonijs	6	18
Vſque ad id tempus fuiſſe reges Aſſyriorum hiſtoria refert, & fiunt ſimul an. 1197.			
Omnes autem anni regni Aſſyriorum à primo anno Nini ſupputantur 1240.			
ARBACES primus regnauit Me-			
1 dis annis 28.	35	7	19
2 Arbaces Me-	36 [illegible] (ſum.	8	20
3 dus Aſſyrio-	37 Templũ Iunonis incen-	9	21
rum imperio deſtructo regnum in Medos tranſtulit, & interim ſine principibus res			

4 agebatur, vſq;	38		10	22
5 ad Dioclẽ re-	39		11	23
6 gem Medorũ.	40		12	24
In medio au-	Lacedæmonio-	Macedonum		
7 tem tempore	1 rum 1x. AL-	1 primꝰ rex CA-	13	25
8 Chaldæi pro-	2 CAMENES	2 RANVS an.	14	26
9 pè præuale-	3 an. 37.	3 28.	15	27

	Ægyptiorum.	Latinorum.	Athenienſium.	Corinthiorum.	Anni ab Abrahã.
A	Poſt quem TA-				
	1 CHELOTIS	20	9	31	1180
	2 annis 13.	21	10	32	
	3	22	11	33	
	4	23	12	34	
	5	24	13	35	
				Corinthiorũ IX.	
	6	25	14	1 AGEMNON	
	7	26	15	2 annis 16.	
	8	27	16	3	
	9	28	17	4	
	10	29	18	5	
	11	30	19	6	1190
	12	31	20	7	
			Athenienſium X.		
	13	32	1 TESPIEVS	8	
	Ægypti XXIII.		an. 27.		
	1 Dynaſtia PETV-	33	2 Teſpieo Ari-	9	
B	2 BASTIS an. 25.	34	3 phronis filio A-	10	
	3	35	4 thenis regnante	11	
			Aſſyriorum re-		
			gnum deletum		
	4	36	5 eſt.	12	
	5	37	6	13	
		Latinorum XIIII.			
	6	1 PROCAS SYL-	7	14 Phidõ Argiuꝰ	
	7	2 VIVS annis 23.	8	15 mẽſuras & põ-	
	8	3 Hic fuit Auen-	9	16 dera primus inuenit.	
		tini ſuperioris		Corinthiorum X.	
	9	4 regis filius.	10	1 ALEXANDER	1200
	10	5	11	2 annis 15.	
	11	6	12	3	
	12	7	13	4	
	13	8	14	5	
	14	9	15	6	

Digitized by Google

Medorum.	*Lacedæmoniorum.*	*Macedonum.*	*Hebr. Iudæ.*	*Hebr. Iſraël.*
10 bant, quorum	4	4	16	28
11 ſeparatę quę-	5 Heſiodus inſi-	5	17 Prophetabant	29
12 dã ſucceſſio-	6 gnis habetur	6	18 apud Hebręos	30
13 nes regum ſe-	7 vt vult Por-	7	19 Oſee, Amos,	31
14 runtur. Reli-	8 phyrius.	8	20 Eſaias & Io-	32
15 quæ quoque	9	9	21 nas Prophetę.	33
16 gẽtes proprijs	10	10	22	34
17 regibus vte-	11	11	23	35
18 bantur.	12	12	24	36
19	13	13	25	37
20	14	14	26	38
21	15	15	27	39
22	16	16	28	40
23	17	17	29	41
				Iſraël XIII. ZA-
				CHARIAS
24	18 Lycurgi leges	18	30	menſibus 6.
	in Lacedęmo-		Poſt quẽ SELLVM XIIII. die-	
	ne, iuxta ſen-			bus 2. Poſt
25	19 tẽtiam Apol-	19	31	1 quem MA-
	lodori, hac ęta-			NAEM XV.
26	20 te ſuſceptæ.	20	32	2 an. 10.
27	21	21	33	3
28	22	22	34	4
Medorum II				
1 SOSARMVS	23	23	35	5
annis 30.				
2	24	24	36	6
3	25	25	37	7
4	26	26	38	8
5	27	27	39	9
6	28	28	40	10
		Macedonũ II		Poſt quem
7	29	1 COENVS	41	1 PHACEAS

A

B

Digitized by Google

A

Ægyptiorum.	Latinorum.	Atheniensium.	Corinthiorum	Anni ab Abrahã.
15.	10	16.	7	
16	11	17	8	
17	12	18	9	
18	13	19	10	1210
19	14	20 Trieris prima	11	
20	15	21 nauigatio in	12	
21	16	22 Corintho.	13	
22	17	23	14	
23	18	24	15	
24	19	25	16	
25	20	26	17	
Ægypti OSOR-				
1 THON an. 9.	21	27	18	
Ægyptij regem		Atheniensiũ xi.		
2 ſuum Oſorthõ	22	1 AGAMESTOR	19	
3 Herculem co-	23	2 annis 20.	20	1220
gnominauerunt.	Latinorum xv.			
	AMVLIVS SYLVIVS an. 44.			
4	1 Numitor Procæ	3	21	
ſuperioris regis filius maior, à fratre Amulio regno pulſus, in agro ſuo vixit. Filia				
eius, adimendæ ſpei partus gratia, virgo Veſtalis lecta, quæ cum XXVII. patrui ſui				
5	2 anno geminos	4	22	
ediddiſſet infantes, iuxta legem in terram viua defoſſa eſt. Verum paruulos prope ri-				
6	3 pam Tiberis ex-	5	23	
poſitos Fauſtulus regij paſtor armenti ad Accam Laurentiam vxorem ſuam detulit:				
7	4 quę propter pul-	6	24	
chritudinem & rapacitatem corporis quæſtuoſi, Lupa à vicinis appellabatur, vnde				
8	5 ad noſtram vſ-	7	15	
	que memoriam		Corinthiorũ xi.	
9	6 meretricum cel-	8	1 TELESTES	
Poſt quem	lulæ lupanaria		annis 12.	
1 PSAMMVS	7 dicuntur: Pue-	9	2	
2 annis 10.	8 ri cum adole-	10	3	
3	9 uiſſent, colle-	11	4	
4	10 cta paſtorũ &	12	5	1230
5	11 latronũ manu,	13	6	
	interfecto apud Albã Amulio, auũ			
6 Ægyptij	12 Numitorem	14	7	

B

Digitized by Google

Medorum.	Lacedæmoniorum.	Macedonum.	Hebr. Iudæ.	Hebr. Iſraël.
8	30	2 an. 12.	42	2 XVI. an. 10.
9	31	3	43	3
10	32	4	44	4
11	33	5	45	5
12	34	6	46	6
13	35	7	47	7
14	36	8	48	8
15	37	9	49	9
	Lacedæmoniorum reges defecerunt.			
	OLYMPIAS PRIMA.			

A

A captiuitate Troiæ vſque ad Olympiadem primam anni 405. Æſchyli Atheniẽſium iudicis ſecundo an. prima Olympias acta, quo erat Agon gymnicus, in quo Choræbus Helienſis extitit victor. Helij agunt quinquennale certamen, quatuor annis in medio expletis, in quibus principes annui conſtituuntur quatuor, quam Olympiadem Iphitus filius Praxonidis, ſiue Hæmonis, primus conſtituit. Ab hoc tempore Græca de temporibus hiſtoria vera creditur: Nam ante hoc, vt cuique viſum eſt, diuerſas ſententias protulerunt. B

Olympias 1.			
16	10 Arctinus Mileſius verſi-	50	10
	ficator florẽtiſſimus ha-		Hebræorum
17	11 betur.	51	1 Iſraël XVII.
18	12	52	2 PHACEE
	Macedonum III TYRI-	Hebræorum Iudæ XIII.	an. 20.
19	1 MAS an. 38.	1 IOATHAN an. 16.	3
Olymp. 2.	Athenis primum Trie-		
20	2 res nauigauit, Amino-	2	4
21	3 cleo curſum dirigente.	3 Prophetabant qui & ſu-	5 Sub quo The-
22	4	4 pra.	6 glaphalaſſar
23	5	5	7 rex Aſſyrio-
Olymp. 3.			rum magnã
24	6 Heſiodus ſecũdũ quoſ-	6	8 partem po-
25	7 Cyne- (dam clarus ha-	7 Prophetabant Oſee, A-	9 puli Iudæo-
26	8 thõ Lacedæmo- (betur.	8 mos, Eſaias, Oded.	10 rũ in Aſſy-
27	9 Eume- (nius Poëta, qui	9	11 rios trãſtu-
Olymp. 4.	lus Poë- (Thelegoniam ſcripſit, agnoſcitur.		lit.

A

Aegyptiorum.	*Latinorum.*	*Athenienſium.*	*Corinthiorum.*	*Anni ab*
7 poſt Phœnices	13 in regnum re-	15	8	*Abrahã.*
8 mare obtinue-	14 ſtituunt.	16	9	
9 runt.	15	17	10	
10	16	18	11	
1 XXIIII Dynaſtia	17	19	12 Poſt quem AV-	
BOCCHORVS			TOMENES an.1.	
2 an. 44.	18	20	1 Poſt hos, reges in Corin-	
			tho non fuerunt, ſed annui	
		Athenienſiũ XII	Prytani conſtituti.	
3 Bocchoris Æ-	19	1 ÆSCHYLVS	1 Lydorum rex 1	
4 gyptijs iura	20	2 annis 23.	2 ARDISVS	1240
conſtituit, ſub			an. 36.	
quo agnus locu-				
tus eſt.				

OLYMPIAS PRIMA.

Primam Olympiadem Africanus temporibus Ioathan regis Hebræorum fuiſſe ſcribit. Noſtra quoque ſupputatio ijſdem temporibus eam exhibuit. Scribit autem Africanus, vt verba eius ponam, ad hunc modum: Æſchylus Agameſtoris filius apud Athenienſes obtinuit principatum annis 23. qua ætate Ioathan regnabat in Hieruſalem. Porrò nos in prima Olympiade Ioathan poſuimus.

B

5	21	3	3	
6	22	4	4	
7	23	5	5	
8	24	6	6	
9	25 Remus & Ro-	7	7	
10	26 mulus generã-	8	8	
11	27 tur ex Marte	9	9	
12	28 & Ilia.	10	10	
13	29	11	11	
14	30	12	12	1250
15	31	13	13	
16	32	14	14	

Digitized by Google

A

ta,qui Pagoniā & Europiā ſcripſit, & Archimus qui Æthiopicā & Iliacā vaſtationē

Medorum.	Macedonum.	Hebræorum Iudæ.	Hebræorum Iſraël
28	10 Therei Cyrenen con-	10	12 (cōpoſuit.
29	11 diderunt, oraculo ſic	11	13
30	12 iubente,& conditor vr-	12	14
Medoru iii	bis Battus, cuius pro-		
1 MEDIDVS	13 prium nomen Ariſteus.	13	15
an.40.			
Olymp.5.	Aradus inſula conditur.		
2	14 In Lacedęmone primus	14	16
3	15 Ephorus, quod magi-	15	17
4	16 ſtratus nomen eſt, con-	16	18
	ſtituitur. Fuit autem ſub	Hebræorum Iudæ iiii	
5	17 regibus Lacedæmon	1 ACHAS annis 15.	19
Olymp.6.	annis 350.		
6	18 Cyzius condita.	2	20
			Hebræorū
7	19	3	1 Iſraël xviii
8	20	4	2 OSEE,an.9.
9	21	5	3
Olymp.7.			
10	22	6	4
11	23	7	5
12	24 Mare obtinuerunt Mi-	8	6
13	25 leſij annis 18. conſtru-	9	7
	xeruntque vrbem in Æ-		
Olymp.8.	gypto Naucratim.		8
14	26 Thales Mileſius Phy-	10	
15	27 ſicus Philoſophus.	11	9

B

Captiuitas Iſrael prima decem tribus gentis Iudææ,quæ vocabantur Iſrael: & erant in parte Samariæ victæ a Sennacherib,qui & Salmanaſar,rege Chaldæorum, tranſlatæ ſunt in montes Medorum,regnatumque eſt in Samaria an. 250.

16	28	12
17	29	13

A

Aegyptiorum.	*Romanorum.*	*Athenienſium.*	*Lydorum.*	*Anni ab Abrahã.*
17	33	15	15	
18	34	16	16	
19	35	17	17	
20	36	18	18	
21	37	19	19	
22	38	20	20	
23	39	21	21	
24	40	22	22	1260
25	41	23	23	
		Athenienſiũ XIII.		
26	42	1 ALCAME-	24	
27	43	2 NON an. 2.	25	
		Athenienſiũ XIV.		
28	44 Nonnulli Ro-	1 CAROPS an.10.	26	
B manı ſcriptores Romã cõditã ferũt. ¶ Roma Palilibus, qui nunc dies feſtus eſt, condita.				
	Romanorũ 1. rex	Athenis princi-		
29	1 ROMVLVS	2 pes, qui quoad	27	
30	2 annis 38.	3 vixiſſent reipu-	28	
blicæ præerãt, deſierũt: & in x. an. magiſtratuũ cõſuetudo verſa eſt, regnauitq; prim᷒ Ca-				
31	3 Conſualibus lu-	4 rops fili᷒ æſchyli.	29	
dis Sabinæ raptæ anno ab vrbe condita tertio, & vna virginũ pulcherrima cunctorũ acclamatione rapientiũ Thalaſſo duci Romuli decernitur: vnde in nuptiarũ ſolennitatibus Thalaſſo vulgo clamitant, quod ſcilicet talis nupta ſit, quæ Thalaſſum habere mereatur. ¶ Remus raſtro paſtorali a Fabio Romuli duce occiditur.				
32	4 Ob Aſili impu-	5	30	
nitatẽ magna Romulo multitudo cõiungitur. ¶ Romani, Tatio Sabinorũ rege regnãte				
33	5 cum Romulo, a	6	31	
34	6 Curibus Qui-	7	32	1270
	rites appellati.			
Sennacherib rex Chaldæorũ ad cuſtodiendã regionẽ Iudææ accolas miſit Aſſyrios, qui æmulatores Iudææ legis facti, Samaritæ nuncupati ſunt: quod latina lingua exprimitur, cuſtodes.				
35	7 Ceninenſes, An-	8	33 Lacedæmonij	
36	8 tẽnates, Cruſtu-	9	34 cnotra Meſſe-	

Medorum.	*Macedonum.*	*Hebræorum Iudæ.*	*Aegyptiorum.*
Olymp.9.			
18	30	14	37
19	31	15	38
20	32	16	39
		Hebræorum Iudæ v.	
21	33	1 EZECHIAS an.29.	40
Olymp.10.			
22	34	2 Apud Hebręos prophe-	41
23	35	3 tabant Eſaias, Oſee.	42
24	36	4	43
25	37	5	44
Olymp.11.		Ægyptiorum xxv.	
26	38	6	1 Dynaſtia SA-
	Macedonum IIII PER-		BACHON
27	1 DICA an. 51.	7	2 ÆTHIOPS
28	2	8	3 an. 12.
29	3	9	4
Olymp.12.			
30	4	10	5
31	5	11	6
32	6	12	7
33	7	13	8
Olymp.13.			
34	8	14	9
35	9	15	10 Sabachō Æ-
36	10	16	11 thiops Boc-
37	11	17	12 chorum vin-
Olymp.14.		(cit, Ægyptóq; regnauit.	Ægyptiorum
38	12	18	1 SEBICHVS
			annis 12.
39	13	19	2
40	14	20	3
Medorum IIII CARDI-			

Digitized by Google

Romanorum.	*Atheniensium.*	*Lydorum.*	*Anni ab*
mini, Fidenates, Veientes, qui		nios vicennale bellũ	*Abrahã.*
9 propter Sabinarum raptum	10	35 Eume- (habebant.	
10 bellum mouerant, vincun-	1 Atheniensiũ xv.	36 lus Corinthius ver-	
tur à Romulo.	ÆSIMEDES	ſificator agnoſcitur,	
	annis 10.	& Sibylla Erythræa.	
		Lydorum xi. A-	
		LYATTES an. 14.	
11	2	1 Mydas regnauit in	
		Phrygia.	
12	3	2 Naxus condita in Sicilia.	
		Syracuſæ conditæ in Sicilia.	
13	4	3 Catinia in Sicilia conditur.	
14	5	4. Meſſena à Lacedæ-	
15	6	5 monijs capitur.	
16	7	6	1280
17	8	7	
B 18	9	8	
19	10.	9	
	Atheniensiũ xvi.		
20 Tarpeia clypeis Sabinorum	1 ELIDICVS	10	
obruta: vnde mons Tarpeius,	annis 10.		
21 in quo nunc Capitolium.	2	11	
22	3	12	
23	4	13	
24 Romulus primus milites	5	14	
ſumpſit ex populo, & nobiliſ-		Lydorum iii. ME-	
25 ſimos centum ſenes ob æta-	6	1 LES an. 12.	
26 tem Senatores, ob ſimilitu-	7	2	1290
27 dinem curæ Patres appella-	8	3	
28 uit: Templa quoque & mu-	9	4	
ros Romanæ vrbis extruxit.			
29	10	5	
	Poſt quẽ HIP-		
30	1 POMENES	6	
31	2 xvii. annis 10.	7	

Medorum.	Macedonum.	Hebræorum Iudæ.	Aegyptiorum.
1 CEAS an.13.	15	21	4
Olymp.15.			
2	16	22	5
3	17	23	6
4	18	24	7
5	19	25	8
Olymp.16.			
6	20	26	9
7	21	27	10
8	22	28	11
9	23	29	12
Olymp.17.		Hebræorum xvi. MA-	
		NASSES an.55.	Ægyptiorũ
10	24	1 Manaſſes impiꝰ Eſaiam	1 TARA-
11	25	2 interfecit, ſtatuamque	2 CHVS
12	26	3 ſuam poſuit quinque fa-	3 Æthiops an-
13	27	4 cies habentem.	4 nis 20.
Olymp.18.			
Medorum v.			
1 DIOCLES	28	5	5
2 Ec- (an.54.	29	6	6
3 batanã con-	30	7	7
4 didit.	31	8	8
Olymp.19.			
5	32	9	9
6	33	10	10
7	34	11	11
8	35	12	12
Olymp.20.			
9	36	13	13
10	37	14	14
11	38	15	15

Digitized by Google

A

Romanorum.	*Atheniensium.*	*Lydorum.*	*Anni ab Abrahã.*
32	3	8 Mare obtinuerunt	
		Cares.	
33	4	9 Bellum quod in Thy-	
34	5	10 rea inter Lacedæmo-	
35	6 In Sicilia Cher-	11 nios, & Argiuos ge-	
	ſoneſus condita.	ſtum eſt.	
36 Romulus apud paludem Ca-	7	12	1300
preæ nuſquam comparuit, &		Lydorum IIII CAN-	
37 ſuadente Iulio Proculo Qui-	8	1 DAVLES annis	
rini nomine apud ſuos con-		17.	
38 ſecratus eſt.	9	2	
Romanorum II NVMA POMPILIVS			
1 annis 41. ¶ Mortuo Romu-	10	3 Sibylla Samia quæ	
lo per quinos dies Senatores	Atheniensium	Herophila appellaba-	
2 rempub. rexerũt, atq; ita vnus	1 XVIII LEO-	4 tur, in Samo inſignis	
an. expletus, quod tempus In-	CRATES an. 10.	habetur.	
3 Numa (terregnũ appellatũ eſt.	2	5 Nicomedia condita,	
4 Pompilius duos menſes anno	3	6 quæ prius Aſtacus	
5 addidit Ianuarium, Februariũ:	4	7 vocabatur.	
6 cum ante hoc tantum decem	5	8 Croton & Parium	
menſes apud Romanos fuiſ-		& Sybaris conditæ.	
ſent, adeo vt vltimus Decem-			
7 ber diceretur: Capitoliũ quoq;	6	9 Hi qui Partheni vo-	
8 à fundamentis ædificauit, &	7	10 cabantur, Tarentum	1310
9 congiarium dedit aſſes ligneos	8	11 condiderunt, tunc &	
10 & ſcorteos. Nullum cum fi-	9	12 Corinthij Corcy-	
nitimis bellum geſſit.		ram.	
11	10	13	
	Atheniensiũ XIX		
12	1 ABSANDER	14	
13	2 annis 10.	15	
14	3	16	
15	4	17	
		Poſt quem GYGES	
16	5	1 v. annis 36.	
17	6	2 Mydas cũ apud Phry-	

B

Digitized by Google

Medorum.	*Macedonum.*	*Hebræorum Iudæ.*	*Aegyptiorum.*
12	39	16	16
Olymp.21.			
13	40	17	17
14	41	18	18
15	42	19	19
16	43	20	20
Olymp.22.			Ægyptiorũ
			xxvi. Dyna-
17	44	21	1 ſtia MER-
18	45	22	2 RES Æ-
19	46	23	3 THIOPS
20	47	24	4 regnauit an-
Olymp.23.			nis 12.
21	48	25	5
22	49	26	6
23	50	27	7
24	51	28	8
Olymp.24.	Macedonum v. AR-		
25	1 GEVS annis 38.	29	9
26	2	30	10
27	3	31	11
28	4	32	12
Olymp.25.			Ægyptiorũ
			STEPHI-
29	5	33	1 NATIS
30	6	34	2 an. 7.
31	7	35	3
32	8	36	4
Olymp.26.			
33	9	37	5
34	10	38	6
35	11	39	7
			Ægyptiorũ
36	12	40	1 NICHE-
Olymp.27.			PSOS an. 6.
37	13	41	2 *Nicepſos ma-*
38	14	42	3 *gicæ artis pe-*

A

B

Digitized by Google

A

Romanorum.	*Atheniensium.*	*Lydorum.*	*Anni ab*
18	7	3 gas regnaret, ſangui-	*Abrahã.*
		ne tauri potato ex-	1320
19	8	4 tinctus eſt.	
20	9	5	
21	10	6 Glaucus Chius pri	
	Atheniensiũ xx.	mus ferri inter ſe glu-	
22	1 ERYXIAS	7 tinum excogitauit.	
	an. 10.		
23	2	8 In Sicilia Gela, in	
24	3	9 Pamphilia Phaſelis	
25	4	10 conditur.	
26	5	11	
27	6	12 Hipponax Philoſo-	
28	7	13 phus notiſſimus red-	1330
29	8	14 ditur.	
30	9	15 Calcedon condita.	
B			
31	10	16	
32	Athenis annui	17 Cyzicus condita eſt	
33	principes con-	18 & Locri in Italia.	
34	ſtituti ſunt: ceſ-	19	
	ſantibus regibus, nouem principes ex no-		
	bilibus vrbis electi Athenienſibus præ-		
35	fuerunt.	20	
36		21	
37		22	
38	Athenienſium	23	1340
	regnum defecit.		
39		24	
40		25	
41		26	
TVLLVS HOSTILIVS III.			
1 Tullus Hoſtilius pri- (an.32.		27 Poſt Cares, mare obtinuerũt	
mus regum Romanorum pur-		Lesbij, annis 68.	
2 pura & faſcibus vſus eſt, ac		28 Nudipedalia primum acta in	
3 deinceps cum ſua domo ful-		29 Lacedæmone.	

Digitized by Google

A

Medorum.	*Macedonum.*	*Hebræorum Iudæ.*
39	15	43
40	16	44
Olymp. 28.		
41	17	45
42	18	46
43	19	47
44	20	48
Olymp. 29.		
45	21	49
46	22	50
47	23	51
48	24	52
Olymp. 30.		
49	25	53
50	26	54
51	27	55
		Hebræorum Iudæ XVII. HAM-
52	28	1 MON annis 12.
Olymp. 31.		Hammon ſecundum LXX. interpre-
53	29	2 tationem 12. annis regnauit, ſecū-
54	30	3 dum autem Hebræos annis 2.
Medorū VI. PHRA-		
1 ORTES an. 24.	31	4
2	32	5
Olymp. 32.		
3	33	6
4	34	7
5	35	8
6	36	9
Olymp. 33.		
7	37	10
8	38	11
	Macedonū VI. PHI-	
9	1 LIPPVS annis 38.	12
10	2	1 Poſt quem IOSIAS XVIII. an. 22.

B

A

Ægyptiorum.	*Romanorum.*	*Lydorum*	*Anni ab*
4 *ritus, cuius ſcri-*	4 mine conflagrauit.	30	*Abrahã.*
5 *pta medicinalia*	5	31	
feruntur.			
6	6 Tullus Hoſtilius poſt	32 Sibylla quæ & Herophila	
Ægyptiorum	longam pacem bella	in Samo nobilis habetur.	
1 NECHAO	7 reparauit, Albanos,	33	1350
2 annis 8.	8 Veientes, Fidenates	34	
3	9 vicit, & adiecto mõ-	35 Archilocus & Simonides, &	
	te Cœlio vrbem am-	Ariſtoxenus muſicus illuſtres	
4	10 pliauit.	36 habentur.	
		Lydorum vi. ARDIS. an. 37.	
5	11	1 Zaleucus legum-lator apud	
6	12	2 Locros crebro ſermone cele-	
7	13	3 bratur.	
8	14	4	
Ægyptiorum			
1 PSAMMETI-	15	5 Cypſellus in Corintho tyran-	
B 2 CVS an. 44.	16	6 nidem exercet, an. 28.	
		Bizantium conditum.	
3	17	7 Alcmæon clarus habetur, &	1360
		Leſches Lesbius, qui fecit par-	
4	18	8 uam Iliada.	
5	19	9 Hiſtrus ciuitas in Ponto condita.	
		Achantus condita, & Stagera.	
6	20	10	
7	21	11 Phalaris apud Agrigentinos	
		tyrannidem exercet.	
8	22	12 Lampſacus condita, & Ab-	
9	23	13 dera.	
10	24	14	
11	25	15	
12	26	16 In Sicilia Selinus condita.	
13	27	17	1370
14	28	18	
15	29	19	

Digitized by Google

A

Medorum.	*Macedonum.*	*Hebræorum Iudæ.*
Olymp. 34.		
11	3	2 Hebræorum Pontifex maximus
12	4	3 Elchias.
13	5	4
14	6	5
Olymp. 35.		
15	7	6
16	8	7
17	9	8
18	10	9
Olymp. 36.		
19	11	10 Hieremias prophetare orſus.
20	12	11
21	13	12 Olda mulier apud Hebræos pro-
22	14	13 phetabat.
Olymp. 37.		
23	15	14
24	16	15
Medorũ vii. CYA-		
1 XARES an. 32.	17	16
2	18	17 Prophetabant Hieremias, & So-
Olymp. 38.		phonias.
3	19	18
4	20	19
5	21	20
6 Cyaxares aduerſum	22	22
Olymp. 39. (Aſſyrios dimicãs Ninum ciuitatem capit.		
7	23	22
8	24	23
9	25	24
10	26	25
Olymp. 40.		
11	27	26
12	28	27
13	29	28

B

A

Aegyptiorum.	*Romanorum.*	*Lydorum.*	*Anni ab Abrahã.*
16	30	20 In Ponto Boriſtenes con-	
17	31	21 dita.	
18	32	22 Terpander muſicus inſignis	
	Romanorum IIII.	habetur.	
19	1 ANCVS MAR-	23 Oraculo Dodonæo primum	
	TIVS an. 23.	Græcia vſa eſt.	
20	2 Thales Mileſius Exa-	24	
21	3 mij filius, primus	25	
22	4 Phyſicus, Philoſo-	26 Meſſena à Lacedæmoniorũ	
23	5 phus agnoſcitur,	27 ſocietate diſceſſit.	1380
	quem vixiſſe aiunt		
24	6 vſque ad quinqua-	28	
25	7 geſimam octauam	29	
26	8 Olympiadem.	30 Scythæ vſque ad Palæſtinam	
27	9	31 penetrauerunt.	
28	10	32 Miſtheus Athenienſiũ Poë-	
29	11	33 ta agnoſcitur.	
30	12	34 Battus condidit Cyrenem.	
31	13	35 Synope condita in Ponto.	
		Lipara condita.	
32	14	36 Apud Corinthios tyrannidẽ	
33	15	37 exercuit Periander.	1390
		Lydorum VII. SADYATES	
34	16 Ancus Martius Nu-	1 annis 15.	
35	17 mæ ex filia nepos,	2 Peruſina condita.	
	Auentinum montẽ,	Epidamnus condita, quæ po-	
36	18 & Ianiculum vrbi	3 ſtea vocata eſt Dyrrachium.	
37	19 addidit, & ſupra	4	
38	20 mare XVI. ab vrbe	5 Phalaridis tyrannis deſtructa.	
39	21 miliario Oſtiam cõ-	6 Draco legum-lator, vt quibuſ-	
	didit: ad extremum	dam videtur, agnoſcitur.	
40	22 morbo perijt.	7	
41	23	8	
	Romanorũ V. TAR-		
42	1 QVINIVS PRIS-	9	

B

Medorum.	Macedonum.	Hebræorum Iudæ.
14	30	29
Olymp. 41.		
15	31	30
16	32	31
17	33	32 Ioſias rex Iudæorũ cum Nechao-

ne Ægyptiorum rege congreſſus occiditur. At mihi miraculũ ſubit, quomodo in præſens tempus ſibi vterque conuenerit, maxime cum ſcriptura diuina hunc eundem Pharaonem, Nechaonem appellet.

18	34	Hebræorũ Iudæ XIX. IOACHAZ
Olymp. 42.		Poſt quem ELIA- (menſes 3.
19	35	1 CHIM XX. qui & Ioachim, annis 11.
20	36	2
21	37	3 Anno tertio Ioachim Nabuchodonoſor rex Babyloniȩ Iudȩam capit,
22	38	4 & in ditionem ſuam redactis plurimis Iudæorum, cum etiam partem
Olymp. 43.	Poſt quem VII. EVROPVS annis 26.	vaſorum templi inuaſiſſet, & tributarium feciſſet Ioachim, victor ad B
23	1	5
24 Cyaxares ſubuertit	2	6 patriam reuertitur.
25 Ninum ciuitatem.	3	7
26	4	8 In Babylone Daniel, Ananias, Azarias & Miſaël clari habentur.
Olymp. 44.		
27	5	9
28	6	10
29	7	11
		Hebrȩorum Iudæ XXI. IOACHIM
30	8	1 qui & Iechonias, menſes 3.
Olymp. 45.		Poſt quẽ SEDECHIAS an. 11.
31	9	2 Et hunc rex Babylonius captum in
32	10	3 Babyloniã duxit, oculoſq; ei eruit.
Medorum VIII. ASTYAGES an. 38.		
1	11	4 Prophetabãt Hieremias & Baruch.
2	12	5
Olymp. 46.		
3	13	6

Digitized by Google

	Aegyptiorum.	Romanorum.	Lydorum.	Anni ab
A	43	2 CVS an. 37.	10	Abrahā.
		Tarquinius Priſcus		1400
	44	3 Capitolium extru-	11 Arion Methymnæus clarus habetur,	
	Ægypti ſecūdus	xit.	qui à Delphino in portum Tenarum	
	1 NECHAO,	4	12 dicitur tranſportatus.	
	2 qui & Neche-	5	13 Panætius primus in Sicilia	
	pſos an. 6.		arripuit tyrannidem.	
	3	6	14	
	4	7	15 Steſichorus Poëta clarus habetur.	
			Lydorum VIII ALYATTES	
	5	8	1 annis 49.	
	6	9	2 Alcman, vt quibuſdam vide-	
	Poſt quem		tur, agnoſcitur.	
	1 PSAMMITES	10	3	
	alius, qui &			
B	Pſammeticus			
	2 annis 12.	11	4 Pittacus Mitylenæus, qui de	
	3	12	5 VII ſapientibus fuit, cum Phre-	1410
	4	13	6 none Athenienſe Olympio-	
	5	14	7 nicè congreſſus eum inter-	
			fecit.	
	6	15	8	
	7	16	9	
	8	17	10 Perinthus condita.	
	9	18	11 Camerina vrbs condita.	
	10	19	12 Sappho & Alcæus Poëtæ	
	11	20 Tarquinius Priſcus	13 clari habentur.	
		Circum Romæ ædificauit, numerum Senatorum auxit, Romanos		
	12	21 ludos inſtituit, mu-	14 Maſſilia condita ciuitas	
	Ægypti VA-	ros & cloacas ædifi-	Galliæ.	
	1 PHRES, an-	22 cauit: ad extremum	15 Epimenides Athenas emun-	1420
	nis 30.	ab Anci filijs occiſus	dauit.	
	2	23 eſt, regis eius, cui ipſe	16	

Digitized by Google

Medorum.	*Macedonum.*	*Iudæorum captiuitas.*
4	14	7
5	15	8
6	16	9
Olymp. 47.		
7	17	10
8	18	11 IVDÆA GENS CAPITVR.

Nabuchodonoſor rex Chaldæorum Hieroſolymis captis templum incendit, quod ab initio ędificationis ſuæ manſerat annis 442. Sententiæ autem noſtræ etiam Clemens cõngruit in primo Stromate, 47. Olympiade captiuitatem Iudæorum factam eſſe conteſtans, regnante apud Ægyptios Vaphrę, apud Athenas Phenippo, & ſupputari 70. annos deſolationis templi vſque in ſecundum an. Darij.

Hebræorum captiuitatis, exterminij templi, quod fuit in Hieruſalem, anni 70.

9	19	1 Primus annus captiuitatis Hieru-
10	20	2 ſalem.
Olymp. 48.		
11	21	3
12	22	4
13	23	5
14	24	6
Olymp. 49.		
15	25	7 In Babylone prophetabant Daniel
16	26	8 & Ezechiel.
	Macedonũ VIII. AL-	
17	1 CETAS annis 29.	9
18	2	10
Olymp. 50.		
19	3	11
20	4	12
21	5	13
22	6	14
Olymp. 51.		
23	7	15
24	8	16
25	9	17
26	10	18
Olymp. 52.		
27	11	19

Digitized by Google

A

Romanorum.	*Atheniensium.*	*Lydorum.*	*Anni ab Abrahā.*
3	24 ſucceſſerat.	17 Solon, Draconis legibus anti-	
4	25	18 quatis, extra eas quæ ad ſan-	
5	26	19 guinem pertinebant, ſua iura	
		conſtituit.	
6	27	20	
7	28	21	

Capta Hieroſolyma, ab Aſſyrijs ad Vaphrem regem Ægypti reliqui Iudæorũ tranſfugerunt. Huius Vaphris Hieremias Propheta meminit.

His temporibus, certantibus in agone Tragus, id eſt hyrcus, præmio dabatur: vnde aiunt Tragœdos nuncupatos.

Corinthiorum monarchia deſtructa eſt.

8	29	22	
9	30	23	
10	31	24	
11	32	25 Solis facti defectio, cum fu-	1430
12	33	26 turam eam Thales ante di-	
13	34	27 xiſſet.	
14	35	28 Alyattes & Aſtyages dimica-	
15	36	29 uerunt.	
			Perſar.
16	37	30 Iſthmia poſt Melicertem, &	
	Romanorũ VI. SER-	Pythia primum acta.	
17	1 VIVS an. 34.	31 Septem ſapientes appellati.	
18	2 Seruius ancillæ, ſed	32 Aſtyages contra Lydos pu-	
19	3 nobilis captiuæ filius,	33 gnat.	
20	4 tres montes vrbi ad-	34 Anaximander Mileſius Phy-	
21	5 didit, Quirinalem,	35 ſicus agnoſcitur.	1440
	Viminalem & Exquilinum: Foſſas circum muros du-		
22	6 xit, cenſus Romano-	36 Agon Nemeacus primum ab	
23	7 rum ciuium primus	37 Argiuis actus, poſt eum qui	
24	8 inſtituit, & ad extre-	38 ſub Archemoro fuerat.	
25	9 mum Tarquinij Su-	39	
	perbi generi ſui ſuperioris regis filij ſcelere occiſus eſt.		
26	10	40	

B

A

Perſarum.	Macedonum.	Iudæorum captiuitas.
28	12	20 Ioniorum rege, ſuſcepit imperium
		Euilmerodach, cui ſucceſſit frater
29	13	21 eius Balthaſar, ſub quo Daniel eã
30	14	22 ſcripturam, quæ in pariete appa-
Olymp. 53.		ruerat, interpretatus eſt, ſignifican-
31	15	23 tem imperium Chaldæorum in
		Medos & Perſas transferendum.
32	16	24
33	17	25
34	18	26
Olymp. 54.		
35	19	27
36	20	28
37	21	29
38	22	30
Olymp. 55.		
Principiũ regni Perſa-		
rum. Cyrus Medorum		
deſtruxit imperium: &		
regnauit Perſis ſubuer-		
ſo Aſtyage rege Medorum.		
Perſarum I. CYRVS		
1 an. 30.	23	31 Cyrus Hebræorũ captiuitate laxa-
2	24	32 ta, L fermè hominũ milia regredi
3	25	33 fecit in Iudæã, qui cõſtructo altari,
4	26	34 tẽpli fundamẽta iecerunt: ſed cũ à
Olymp. 56.		vicinis gẽtibus fabricatio impedire-
5	27	35 tur, imperfectũ opꝰ vſq; ad Dariũ
6	28	36 permanſit, ſolo altari conſiſtente.
7	29	37 Prophetabant Aggeus & Zacha-
	Macedonum IX. A-	rias, quo tempore Ieſus filius Ioſe-
8	1 MYNTAS an. 50.	38 dech, & Zorobabel regij generis
Olymp. 57.		filius Salatiel, clari habentur, qui &
9	2	39 Principes fuerunt eorum, qui re-
10	3	40 greſſi ſunt in Iudæam.
11	4	41
12	5	42

B

A *Aegyptiorum.*	*Romanorum.*	*Lydorum*	*Anni ab*
27	11	41 Abaris de Scythia venit in	*Abrahã.*
		Phalaris tyrannidẽ (Græciã.	
28	12	42 exercuit an. 16.	
29	13	43	
30 Ægyptiorum	14	44 Eugamon Cyreneus, qui	
ANAMASIS		Thelegoniam ſcripſit, agnoſcitur.	
1 annis 8.	15	45 Agon gymnicus, quem Pana-	1450
2	16	46 thenæon vocant, Athenis actus.	
3	17	47 Æſopus interimitur a Del-	
		phis.	
4	18	48 Piſiſtratus Athenienſium ty-	
5	19	49 rannus in Italiã trãſgreditur.	
		Lydorum IX. CROESVS	
6	20	1 annis 15.	
7	21	2	
		Anaximenes Phyſicus Philo-	
		ſophus agnoſcitur.	
B			
		Steſichorus Poëta moritur.	
		Simonides clarus habetur.	
8	22	3 Chilon qui de VII. ſapienti-	
9	23	4 bus fuit, Ephorus in Lacedæ-	
10	24	5 mone conſtituitur, id eſt reſ-	
11	25	6 pector.	1460
12	26	7 Xenophanes Colophonius	
13	27	8 clarus habetur.	
14	28	9 Ea quæ de Crœſo memorant,	
		quomodo tentarit oraculum.	
15	29	10	
16	30	11 Templũ Apollinis Delphici ſecunda	
17	31	12 Crœſus aduerſus Cyrũ (vice incenſum.	
18	32	13 bellum iniJt.	
19	33	14 Cyrus Sardis capitur.	

Digitized by Google

A

Perſarum.	Macedonum.	Iudæorum captiuitas.
Olymp.58.		
13	6	43
14	7	44
15	8	45
16	9	46
Olymp. 59.		
17	10 Theognis Poëta clarꝰ ha-	47
18	11 Piſiſtratus ſecun-(betur.	48
19	12 da vice Athenis regnat.	49
20	13 Pheræcides hyſtoricꝰ Py-	50
Olymp.60.	thagoræ magiſter clarus ha-	
21	14 Hibicus carmi- (betur.	51
22	15 num ſcriptor agnoſcitur.	52
23	16 Simonides Lyricus , &	53
24	17 Phocylides clari habētur,	54
Olymp.61.	& Xenophanes Phyſicus	
25	18 Tragœdiarum ſcriptor.	55
26	19	56
27	20 Anacreon Lyricus Poëta	57
28	21 agnoſcitur.	58
Olymp. 62.		
29	22 Apud Samum tyrannidē	59
30 Thomyris regina	23 exercent tres fratres Po-	60
Maſſagetarum Cyrum interfecit.	(lycrates,Sylus,	
Perſarum II CAM-	& Pantagnoſtus.	
1 BYSES an.8.	24	61
2 Cambyſen iſtū aiunt	25 Samij Dicæarchiā condi-	62
ab Hebræis ſecun-	derunt,quam nunc Puteolos vocant.	
Olymp. 63. (dum	Nabuchodonoſor vocari,ſub quo	Iudith hiſtoria conſcribitur.
3	26	63
4	27	64 Apud Hebræos Pontifex
5	28	65 maximus Ieſus filius Ioſe-
6	29 Pythagoras Phyſicus cla-	66 dech,& princeps gentis Zo-
Olymp. 64.	rus Philoſophus habetur.	robabel,qui eos regnabat,cla-
7	30 Hypparcus & Hippias	67 ri habentur.
8	31 Athenis tyrānidem exer-	68 Prophetabāt apud Hebræos
Perſarum III duo	cent.	nouiſſimi Aggeus , Zacha-

B

Digitized by Google

A

Ægyptiorum	*Romanorum.*	*Lydorum.*	*Anni ab Abrahã.*
20	34	15 Thales moritur.	
	Romanorum VII. TAR-		
21	1 QVINIVS an. 35.	Crœſus à Cyro captus eſt : &	1470
22	2 Tarquinius Super-	Lydorũ regnũ deſtructũ eſt, quod ſtetit	
23	3 bus excogitauit vin-	Harpagus, qui apud Cyrum	an. 130.
	cula taurea, fuſtes,	primi loci habebatur, aduer-	
24	4 latomias, carceres,	ſus Ioniam dimicat.	
25	5 exilia.		
26	6		
27	7		
28	8		
29	9		
30	10		
31	11 Tarquinius Superbus ſocero Seruio occiſo, arripuit		1480
	imperium, Volſcos, Gabios, Sueſſam Pometiam ſub-		
32	12 egit : & cum oppugnaret Ardeam, cauſa Tarquinij		
B 33	13 iunioris filij ſui, qui Lucretiam corruperat, regno ex-		
34	14 cluſus eſt.		
35	35		
36	16		
37	17		
38	18		
39	19		
40	20		
41	21		1490
42	22		
43	23		
Ægypti XXVII. Dy-			
naſtia, in qua Per-	24		
ſarum rex : obti-	25		

nuit quippe Ægyptũ Cãbyſes in an. quinto regni ſui vſq; ad Dariũ filiũ Xerxis, an. III.

Digitized by Google

A *Perſarũ.*	*Macedon.*	*Conſulum.*	*Anni ab Abrahã.*
14	46	per annos fermè 464. vſque ad Iulium Cæſarem, qui	
15	47	primus ſingulare arripuit imperium Olympiade 183.	1510
16	48.		
17	49	Decimo ſeptimo mare obtinuerũt Æginetæ annis 20.	
Olymp. *69.*		vſque ad tranſitum Xerxis.	
18	50 Macedonũ x. ALEXANDER an. 43.	Cenſu Romæ agitato inuenta ſunt hominum 120. milia.	
		Nono anno poſt exactos reges noua dignitas eſt creata, Dictatura ſcilicet, & Magiſter Equitum, qui Dictatori obſequeretur. Dictator primus Largius, Magiſter Equitum Spurius Caſſius fuit.	
19	1	Valerius Bruti Conſulis collega adeo pauper mortuus eſt, vt ſumptu publico ſepeliretur.	
20	2	Hellanicus hiſtoriographus, & Democritus Philoſophus, & Heraclytus cognomento Tenebroſus, & Anaxagoras Phyſicus clari habentur.	
21	3		
Olymp. 70.			
22	4		
23	5		
24	6		
25	7	Pythagoras Philoſophus moritur.	1520
B Olymp. 71.		Volſci Coriolos perdiderunt.	
26	8	Aeſchylus Tragœdiarum ſcriptor agnoſcitur.	
27	9	Latini contra Romanos rebellarunt.	
28	10	Romæ populus à patribus facta ſeditione diſceſſit.	
29	11	Martius, qui Coriolos ceperat, interuentu matris Veturiæ, & vxoris Volumniæ ab oppugnatione vrbis remouit exercitum.	
Olymp. 72.			
30	12	Bellum quod in Marathone geſtum eſt, & ea quæ de Miltiade ſcribuntur & Ariſtide, qui cognominabatur Iuſtus.	
31	13		
32	14		
33	15	Panyaſis Poëta habetur illuſtris.	
Olymp. 73.		Trecenti nobiles Fabiæ familiæ à Veientibus cæſi.	
		Cum in Algido monte Romani milites obſiderentur, à Dictatore Quintio Cincinnato liberati ſunt.	
34	16	Ægyptus receſſit à Dario.	
35	17	Gelo obtinuit Syracuſas.	1530
36	18	Pindarus & Simonides Lyrici Poëtæ inſignes habentur.	
		Romæ virgo Veſtalis Põpilia deprehenſa in ſtupro, viua defoſſa eſt.	
Perſarum v. XERXES filius Darij, annis 20.			
1	19		

Digitized by Google

Anni ab Abrahã	Perſarum.	Macedon.	Conſulum.
	Olymp. 74.		A
	2	20	Xerxes Ægyptũ capit.¶ Ariſtides cũ ignominia eijcitur.
	3	21	Chœrilus & Phrinicus illuſtres habentur..
	4	22	Diagoras agnoſcitur,& ſectatores eius Phyſici Philoſo-
	5	23	Xerxes pontem in helleſpontiaco mari fecit. (phi.
	Olymp. 75.		Xerxes cum Athenas veniſſet,incendit vrbem, ſub prin-
			cipe Callia.
	6	24	Bellum quod in Thermopylis geſtum eſt, & apud Sala-
			minam nauale certamen.
	7	25	Athenienſes Piræum muro vallant.
	8	26	Hieron Syracuſis regnat.
1540	9	27	Æſchylus Tragœdiarum ſcriptor agnoſcitur.
	Olymp. 76.		
	10	28	Bellum quod in Plateis, & in Mycale.
	11	29	Hieron poſt Gelonem Syracuſis tyrannidem exercet.
	12	30	
	13	31	Pindarus muſicus clarus habetur.
			Themiſtocles in Perſas fugit.
	Olymp. 77.		B
	14	32	Sophocles Tragœdiarum ſcriptor primum ingenij ſui
			opera publicauit.
	15	33	Romæ virgo Veſtalis Sunia deprehenſa in ſtupro, viua
			defoſſa eſt.
	16	34	Sophocles & Eurypides clari habentur.
	17	35	Herodotus hiſtoriarum ſcriptor agnoſcitur.
	Olymp. 78.		Bacchilides & Diagoras Athenis plurimo ſermone ce-
			lebrantur.
	18	36	Zeuxis pictor agnoſcitur,ex cuius alij imaginibus, quas
1550	19	37	plurimas inuitatus fecerat, lauacrum Byzantinorum
			appellatum arbitrantur.
	20	38	Themiſtocles hauſto tauri ſanguine moritur. ¶ Socra-
Perſarũ VI. ARTABANVS mẽſ.7.qui mẽſes in ordine annus reputãtur. (tes naſcitur.			
	1	39	Lapis in Ægon fluuium de cœlo ruit.
	Poſt quem ARTAXERXES VII. qui Longimanus cognominabatur, an. 40.		
	Olymp. 79.		Ea quæ de Heſter, & Mardochæo ſcripta ſunt, quidam
	1	40	affirmant ſub hoc rege geſta, quod ego non puto; nun-
	2	41	quam enim Ezras de Heſter ſiluiſſet, qui ſcribit hoc
			tempore Ezram & Neemiam reuerſos ex Babylone, &

Digitized by Google

A Perſarum.	Maced.	Conſulum.	Anni ab Abrahā
		ea deinceps conſecuta, quæ ab his geſta referuntur.	
3	42	Sicilia à populo regebatur.	
4	43	Cimon iuxta Eurimedontem Perſas nauali pedeſtrique certamine ſuperat: & Medicum bellū conquieſcit.	
	PERDICAS xi. an.28. Solis facta defectio. ¶ Anaxagoras moritur.		
Olymp. 80.			
5	1	Heraclitus clarus habetur.	
6	2	Ezras ſacerdos apud Hebræos inſignis agnoſcitur, cuius ætate Pontifex Maximus habitus eſt Heliaſib filius	
7	3		
8	4	Ioachim, filij Ieſu, filij Ioſedech. Fuit autem Ezras eruditiſſimus legis diuinæ, & clarus omniū Iudæorū magiſter, qui de captiuitate regreſſi fuerant in Iudæā: *affirmaturque diuinas ſcripturas memoriter cōdidiſſe, & vt Samaritanis non miſcerentur, literas Iudaicas commutaſſe.*	1560
Olymp. 81.			
9	5	Empedocles & Parmenides Phyſici Philoſophi notiſſimi habētur. Zeno & Heraclit⁹ Tenebroſus agnoſcitur.	
		Pherecydes ſecundus hiſtoriarum ſcriptor agnoſcitur.	
10	6	Cratinus & Plato Comœdiarū ſcriptores clari habētur.	
		Ariſtarchus Tragœdiographus agnoſcitur.	
B 11	7	Romani per legatos ab Athenienſibus iura petierunt, ex quibus xii. tabulæ conſcriptæ.	
12	8	Romæ clarior Agon centenarius primus actus.	
Olymp. 82.		Trecenteſimo ſecundo anno ab vrbe cōdita x-viri creati, & poſt annum eiecti ſunt propter Appium Claudiū, qui Virginij cuiuſdam filiam contra Latinos in Algido militantis voluit auferre.	
13	9		
14	10	Crates Comicus, & Teleſilla ac Bacchilides Lyricus clari habentur: Praxilla quoque & Cleobulina ſunt celebres.	
15	11	Templum Iunonis, quod Argis fuerat, incenſum.	
16	12	Abaris Hyperboreanus Ariolus agnoſcitur.	
Olymp. 83.		Tribuni-plebis & Ædiles Romæ facti, Cōſulibus eiectis.	
17	13		
18	14		1570
19	15	Athenienſes & Lacedæmonij fœdus xxx. annorū ineūt.	
20	16	Neemias Hebræus, miniſter vinarius Artaxerxis regis, concedente ſibi domino ſuo xx. eius anno de Babylone venit in Iudæā, & xxxii. anno muros, vrbemque re-	

Abrahā			ſtituit. Scribit Ezras opus fuiſſe completum ſub Pontifice Ioade filio Ioaſib, cui ſucceſſit Ioannes filius ſuus, qui temporibus Alexandri Macedonis fuit.
			Huc vſque Hebræorum diuinæ ſcripturæ annales temporum continent: ea vero quæ poſt hæc apud eos geſta ſunt, exhibemus de libro Machabæorum, & Ioſephi, & Africani ſcriptis, qui deinceps vniuerſam hiſtoriam vſque ad Romana tempora perſecuti ſunt.
	Olymp. 84.		Herodotus cum Athenis libros ſuos in Concilio legiſſet, honoratus eſt.
	21	17	Meliſſus Phyſicus agnoſcitur.
	22	18	Euripides Tragœdiarũ ſcriptor clarus habetur, & Protagoras Sophiſta, cuius libros decreto publico Athenienſes exuſſerunt.
	23	19	
	24	20	
	Olymp. 85.		
	25	21	Romæ rurſus Conſules creati.
	26	22	Phidias eburneam Mineruam facit.
			Fidennates contra Romanos rebellant.
	27	23	Theatecus Mathematicus agnoſcitur.
1580	28	24	Ariſtophanes clarus habetur, & Sophocles Poëta Tragicus. B
	Olymp. 86.		Gens Campanorum in Italia conſtituta.
	29	25	Democritus Abderites, & Empedocles, & Hippocrates medicus, Gorgias, Hippiaſque, & Prodicus, & Zeno, & Parmenides Philoſophi inſignes habentur.
	30	26	Socrates qui ſcholam congregauit, plurimo ſermone celebratur.
	31	27	
	32	28	Neemiam, qui muros Hieruſalem conſtruxit, conſummaſſe opus XXXII. anno Artaxerxis regis Perſarum Ezras memorat. Si quis ab hoc tempore 70. hebdomadas à Daniele ſcriptas numeret, quæ faciunt annos 490. reperiet eas in regno Neronis expletas, ſub quo obſideri Hieruſalem cœpta, ſecundo poſtea Veſpaſiani anno capitur.
	Olymp. 87.		
		Macedonum XII. ARCHELAVS annis. 24.	
	33	1	Initium belli Peloponneſiaci.
	34	2	Bacchilides carminum ſcriptor agnoſcitur.
	35	3	Athenienſes peſtilentia laborant.

A

Perſarū.	Macedonum.	Aegypt.	Conſulum	Anni ab Abrahā.
			Thucydides agnoſcitur.	
36	4		Pericles moritur.	
Olymp. 88.				
37	5		Eupolis & Ariſtophanes ſcriptores	
			Comœdiarum agnoſcuntur.	
38	6		Ex Ætna monte ignis erupit.	1590
39	7		Terræmotu apud Locros, ſciſſo Atlan-	
			te, ciuitas facta eſt inſula.	
40	8		Plato naſcitur.	
Perſarum VIII SECVNDVS XERXES, menſes 2.				
Poſt quem SOGDIANVS IX. menſes 7.				
Cui ſuccedit DARIVS X. cognomento Nothus, annis 19.				
Olymp. 89.				
1	9		Lacedæmonij & Athenienſes fœdus	
			percutiunt.	
2	10		Eudoxus Gnidius clarus habetur.	
3	11			
4	12		Lacedæmonij ver ſacrum deſtinantes	
B Olymp. 90.			Heracleam vrbem condunt.	
5	13			
6	14		Clades quæ Athenienſibus accidit in	
			Sicilia.	
7	15			
8	16			1600
Olymp. 91.				
9	17			
10	18		Alcibiades profugꝰ abijt ad Tiſaphernē.	
11	19	Ægyptus à Perſis receſſit, & rurſum Ægyptiorum		
12	20	1 renaſcitur Dynaſtia XXVIII, & regnauit AMAR-		
Olymp. 92.		TEVS primus Saites, annis 6.		
13	21	2	Euboëa ab Athenienſium ſocietate diſ-	
14	22	3	cedit.	
15	23	4		
16	24	5	Euripides apud Archelaum, & Sopho-	
Oly. 93.	ORESTES		cles Athenis moritur.	
17	1 XIII. an. 3.	6		
		NEPHE	XXIX. Dynaſtia Aegyptiorum.	
18	2	1 RITES	Dionyſius in Sicilia tyrānidem exercet.	1610

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahā	*Perſarū.*	*Macedonū.*	*Ægyp.*	*Conſulum.*
	19	3	2	
	Perſarum XI. ARTAXERXES qui cognominatus eſt Mnemō, Darij & Pary-			
		Macedonum XIIII. ARCHELAVS an. 4. (ſatidis filius, an. 40.		
	1	1	3	Sub hoc rege mihi videtur hiſtoria, quæ in
	Olymp. 94.			Heſter libro cōtinetur, expleta: ipſe quippe
	2	2	4	eſt, qui ab Hebræis Aſuerus, & à LXX In-
				terpretibus Artaxerxes vocatur.
	3	3	5	Dionyſius Syracuſis tyrannidem exercet.
			Poſt quem ACHORIS an. 12. Dynaſtia XXX Ægyp-	
	4	4		tiorum Mindeſiorum.
		Macedonum XV. AMYNTAS anno 1.		
				Athenienſes ſuſtinent tyrannidem.
	5	1	1	Iſocrates Rhetor agnoſcitur.
				Democritus moritur.
				Alcibiadem Pharnabaſus interficit.
	Olymp. 95.			Cyri regis aſcenſus, de quo ſcribit Xeno-
	Macedonū XVI. PAVSANIAS			Tyranni Athenis oppreſſi. (phon.
	6	1 anno. 1.	2	Athenienſes 24. literis vti cœperunt, cum
	Poſt quem AMYNTAS			antea 16. tantum literas haberent.
	7	1 XVII.	3	Xenophon filius Grylli, & Cteſias clari ha-
	8	2 an. 6.	4	Socrates venenum bibit. (bentur.
				Templum rurſus Epheſi incenſum.
1620	9	3	5	Socratici clari habentur.
	Olymp. 96.			
	10	4	6	Diogenes Cynicus agnoſcitur.
	11	5	7	Speuſippus inſignis habetur.
	12	6	8	Dionyſius in tyrannide perſeuerat.
		Poſt quem ARGEVS XVII. annis 2.		
	13	1	9	Carthaginenſium bellum famoſum.
	Olymp. 97.			
	14	2	10	Eudoxus Aſtrologus agnoſcitur.
		Poſt quem rurſum		Galli Senones Romam inuaſerunt, excepto
	15	1 AMYN	11	Capitolio.
	16	2 TAS,	12	
		XVIII.		Ægyptiorum XXXI. Dynaſtia Seuenitarum.
		an. 18.	Ægypti PSAMMVTES an. 1.	
	17	3	1	Plato Philoſophus agnoſcitur.

B

A

Perſarum.	Macedon.	Aegypt.	Conſulum.	Anni ab Abrahã
			Tribuni militares pro Cõſulibus eſſe cœpe-	
Olymp. 98.		Poſt quem NEPHERITES menſes 4. (runt.		
18	4	1		
		Et poſt eum NECTANEBVS an. 18.		
19	5	1	Euagoras in furorem verſus, cum regnaret	1630
20	6	2	Cypri.	
21	7	3		
Olymp. 99.				
22	8	4		
23	9	5		
24	10	6		
25	11	7		
Olymp. 100.				
26	12	8	Magno terræmotu Helice & Bura Pelopõ-	
27	13	9	neſi vrbes abſorptæ ſunt.	
28	14	10		
29	15	11	Præneſtini à Romanis victi apud flumen Al-	1640
Olymp. 101.			liam per Quintium Cincinnatum.	
30	16	12	Athenienſes principes Græciæ facti.	
31	17	13	Iſocrates Rhetor agnoſcitur.	
32	18	14	Plato & Xenophon: necnon & alij Socratici	
	Macedonum XIX. ALEXANDER an. 1. (clari habentur.			
33	1	15		
Olymp. 102. Poſt quem PTOLEMÆVS ALORITES XX. an. 4.				
34	1	16		
35	2	17		
36	3	18		
		Ægypti THEO annis 2.		
37	4	1		
Olymp. 103.			Theo rex Ægypti fugit in Arabiam.	
38	1 PER-	2	Dionyſius rex Siciliæ 19. anno moritur, poſt	
	DICA	XXX.	quem Iunior Dionyſius regnum inuadit.	
39	2 XXI. an-	1 Dyna-	Ariſtoteles 18. ætatis gerens annum Platonis	1650
40	3 nis 6.	2 ſtia Ægyptiorum NECTANEBVS an. 18. (auditor eſt.		
Perſarum XII. ARTAXERXES, qui & Ochus, annis 26.				
1	4	3		
Olymp. 104.				
2	5	4	Alexander Pheræus agnoſcitur.	

B

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahã	Perſarum.	Macedon.	Aegypt.	Conſulum.
	3	6	5	Camillus Gallos, qui bellum Romanis intu-
		Macedonum XXII. PHILIPPVS an. 26.		(lerant, ſuperat.
	4	1	6	
	5	2	7	
	Olymp. 105.			(nes Orator agnoſcebatur.
	6	3	8	Demoſthenes Orator agnoſcitur. ¶ Æſchy-
	7	4	9	Ochus Apodaſmo Iudæorum capta, in Hyr-
	8	5	10	caniã accolas tranſlatos iuxta mare Caſpium
1660	9	6	11	collocauit.
	Olymp. 106.			Dionyſius Sicilia pellitur.
	10	7	12	Alexander Philippi & Olympiadis filius
	11	8	13	naſcitur.
	12	9	14	Dion Syracuſis interimitur.
	13	10	15	Hipparinus Dionyſij filius Syracuſis tyran-
	Olymp. 107.			nidem exercet.
				Erinna Poëtria agnoſcitur.
	14	11	16	Ochus Ægyptum tenuit, Nectanebo in Æ-
	15	12	17	thiopiam pulſo, in quo Ægyptiorũ regnum
	16	13	18.	deſtructum eſt.
			Ægyptiorum regnum deſtructum eſt.	
	17	14		Huc vſque Manetho.
	Olymp. 108.			Ochus Sidonem ſubuertit, & Ægyptum ſuo
	18	15		iunxit imperio.
1670	19	16		Demoſthenes Orator omnium fama cele-
	20	17		Romani Gallos ſuperant. (bratur.
	21	18		Dionyſius Corinthũ ſub fœdere nauigauit.
				Plato moritur, poſt quem Academiam Speu-
	Olymp. 109.			ſippus tenuit.
	22	19		Romani cum Samnites duobus prælijs cæci-
	23	20		diſſent, vniuerſos confines, quia à ſua ſocie-
	24	21		tate diſceſſerant, in ditionem propriam redi-
	25	22		Dionyſius Corintho expulſus. (gunt.
	Olymp. 110.			
	26	23		Deſcriptione Romæ facta inuenta ſunt ci-
	Perſarum XIII. ARSES Ochi filius, an. 4.			(uium 160. milia.
	1	24		Iudæorum Pontifex maximus Iaddus clarus
	2	25		Speuſippus moritur, cui ſucceſ- (habetur.
1680	3	26		ſit Xenocrates.

B

A

Alexād.	*Macedon.*	*Conſulum.*	*Anni ab Abrahā*
Oly. III. 4	1	Macedonū XXIII ALEXANDER Philippi filius, annos 12. menſes 6.	
Poſt quem DARIVS XIIII, Arſami filius, annis 6.			
1	2	Manaſſes frater Iaddi Pontificis Iudæorum templum in monte Garizin conſtruxit.	
2	3	Alexander aduerſus Illyricos & Thracas fœliciter dimicans, ſubuerſis Thebis in Perſas arma corripuit, & apud Granicum flumen regijs ducibus oppreſſis, vrbē Sardis capit.	
3	4		
Olymp. 112.		Romanorum Conſul Manlius Torquatus filium ſuum, quod contra imperium in hoſtem pugnauerat, virgis cæſum ſecuri percuſſit.	
4	5		
5	6	Alexander capta Tyro Iudæam inuadit, à qua fauorabiliter exceptus, Deo victimas immolat, & Pontificem templi honoribus plurimis proſequitur, Andromacho locorum cuſtode dimiſſo, quem poſtea Samaritani interficiunt: ob quæ ab Aegypto reuerſus Alexander magnis eos ſupplicijs affecit, & vrbem eorum captam Macedonibus ad inhabitandūm tradidit.	
6	7	Alexandria in Ægypto ab Alexandro condita, ſeptimo anno regni eius: quo tempore etiam Latini à Romanis perdomiti ſunt.	
		Alexander obtinuit Babylonem, interfecto Dario, in quo Perſarum regnum deſtructum eſt.	
		Alexander regnum Aſiæ anno regni ſui VII. occupat, & & tenet omnia anno XII.	
	8	Anaximenes, & Epicurus clari habentur.	
Olymp. 113.		Alexander Hyrcanos & Mardos capit, reuertenſque in Hammone Paratonium condidit.	
	9	Alexander Aornim petram capit, & Indum amnem	
	10	tranſgreditur.	1690
		Bellum Alexandri in India aduerſum Porum, & Taxillen.	
	11	Harpalus fugit in Aſiā. ¶ Romani Samnites ſubigunt, & Colonias deducunt.	
	12		
Olymp. 114		Alexander XXXII ætatis ſuæ anno moritur in Babylone,	

B

Digitized by Google

Anni ab Abrahā	Alexand.	Macedon.	Conſulum.	Aſiæ.
			poſt quē trāſlato in multos imperio, diuerſi regnauerūt.	
			Macedonū xxiiii. PHILIPPVS, qui & Aridæus frater Alexandri, annis 7.	
			Ægypto primus regnauit PTOLEMÆVS Lagi filius, annis 40.	
	1	1	Lydiā & Thraciam, & Helleſpōtū Lyſimachus tenuit.	
			Appius Claudius cæcus Romæ clarus habetur, qui aquam Claudiam induxit, & viam Appiam ſtrauit.	
			Macedonum duces in ſeditionem verſi.	
	2	2	Agathocles Syracuſis tyrannidem exercet.	
			Lamiacum bellum motum.	
			Perdica aduerſus Ægyptios dimicat.	
	3	3	Ptolemæus Lagi filius Hieroſolymis & Iudæa in ditionem ſuam dolo redactis, plurimos captiuorum in Ægyptum tranſtulit.	
	4	4	Iudæorum Pontifex maximus Onias Iaddi filius clarus habetur.	
	Olymp. 115.		Menander primam fabulam cognomento Orgen docens ſuperat.	
	5	5	Theophraſtus Philoſophus agnoſcitur, qui à diuinitate loquendi, vt ait Cicero, nomen accepit.	
			Theodorus Atheus agnoſcitur.	
			Demetrius Phalereus habetur illuſtris.	
			Romani Samnites diutiſſimé contra ſe præliantes, ad extremum in ſeruitutem ſui redigunt.	
				In Aſia primus regnauit ANTIGONVS an. 18.
	6	6		1
	7	7		2
			Macedonum xxv. CASSANDER annis 19.	
1700	8	1		3
	Olymp. 116.			
	9	2	Menedemus & Speuſius Philoſophi inſignes habentur.	4
	10	3		5
	11	4		6
	12	5		7
			Machabæorū Hebræa hiſtoria hîc Græcorū ſupputat regnū: Verum hi libri inter diuinas ſcripturas non recipiuntur.	

A

Alexand.	Macedon.	Conſulum.	Aſiæ.	Syriæ.	Anni ab Abrahã
Olymp. 117.				Primus SE-	
13	6	Romani Marſos, Vmbros, &	8	1 LEVCVS	
		Pelignos ſuperant.		NICANOR	
		Romani Colonias deducunt.		Syriæ & Ba-	
		Lyſimachia in Thracia cōdita.		byloniæ, &	
		Ab hoc loco Edeſſeni ſua tem-		ſuperiorum	
14	7	pora computant.	9	2 locorum re-	
15	8	Cyprum Ptolemæus inuaſit.	10	3 gnauit an.32.	
16	9	Theodorus Philoſophus Athe-	11	4	
Olymp. 118.		us agnoſcitur.			
17	10	Demetrius Phalereus ad Pto-	12	5	
18	11	lemæum veniens impetrauit, vt	13	6	1710
		Athenienſibus Democratia red-			
		deretur, id eſt populi poteſtas.			
19	12	Seleucus Antiochiam, Laodi-	14	7	
B		ciam, Seleuciam, Apamiam,			
20	13	Edeſſam, Beroëam, & Pellam	15	8	
Olymp. 119.		vrbes condidit, quarum Antio-			
21	14	chiam 12. anno regni ſui extru-	16	9	
22	15	xit.	17	10	
23	16	Seleucus Babylonem obtinuit.	18	11	
			DEMETRIVS II		
			Aſiæ, qui & Polior-		
24	17		1 cetes	12	
Olymp. 120.			an.17.		
		Iudæorum Pontifex Maximus			
25	18	Simon Oniæ filius clarus habe-	2	13	
		tur, cui cognomentū Iuſto fuit			
26	19	propter ſollicitam in Deum re-	3	14	
	Mace-	ligionem, & in ciues ſuos pro-			
	donum	nam clementiam.			
27	1 XXVI. ANTIGONVS & ALE-		4	15	
28	2 XANDER filij Caſſandri, annis 4.		5	16	1720
Olymp. 121.					
29	3	Demetrius rex Aſiæ cogno-	6	17	

Digitized by Google

Anni ab Abrahā	Alexād.	Macedon.	Conſulum.	Aſia.	Syriæ. A
			mento Poliorcetes, Samarita-		
	30	4	norum vrbem vaſtat, quam Per-	7	18
		Poſt quos	dica conſtruxerat.		
		D EME-			
	31	1 TRIVS	Cenſu Romæ agitato, inuenta	8	19
		XXVII. an-	ſunt ciuium Romanorum 270.		
		nis 6.	milia.		
	32	2	Legati Alexandrini à Ptolemęo	9	20
			primum Romam miſſi amicitias		
			impetrauerunt.		
	Olymp. 122.				
	33	3	Menander Comicus moritur.	10	21
			Romani Gallos, Tyrrhenoſque		
	34	4	ſuperant: & Sabinorum terra	11	22
			ſorte diuiditur.		
	35	5	Seleucus in eas vrbes, quas ex-	12	23
			truxerat, Iudæos transfert, ius		
			eis ciuium & municipalem or-		
	36	6	dinem cum Græcis æquali ho-	13	24 B
			nore concedens.		
	Olymp. 123.				
	PYRRHVS XXVIII menſes 7.				
	37		Iudæorum Pontifex Eleazarus	14	25
		Poſt quem	frater Simonis ſuſcepit templi		
		LYSIMA-	miniſterium, filio Simonis Onia		
		CHVS XXIX	paruo admodum derelicto.		
		annis 5.	Seleucus in Sicilia capto De-		
			metrio, Syriæ & Aſiæ pariter		
			imperauit.		
1730	38	1	Serapis ingreſſus eſt Alexan-	15	26
			driam.		
	39	2	Conditę à Romanis Ariminum	16	27
	40	3	& Beneuentum.	17	28
	Olymp. 124.				Deme-
	Ægypti II PTOLEMÆVS Philadelphus an. 38.			trius ſemetipſū	
	1	4	Soſtratus Gnidius Pharum		29 Se-
			in Alexandria conſtruxit.	leuco tradidit.	
	2	5	Romani Crotonem capiunt.		30

Digitized by Google

A Alexãd.	Macedon.	Conſulum.	Syriæ & Aſiæ.	Anni ab Abrahã
	PTOLEMÆVS xxx. cognomento Ceraunus an. 1.			
3	1	Ptolemæus Philadelphus Iudæos, qui	31	
	MELEA-	in Ægypto erant, liberos eſſe permiſit:		
GRVS xxxi. mẽſes 2.		& vaſa Eleazaro Pontifici Hieroſoly-		
	ANTIPA	marum votiua tranſmittens, diuinas		
TER xxxii. dies 45.		ſcripturas in vocem Græcam ex He-		
	Poſt quem	bræa lingua per lxx. Interpretes trans-		
4	I S O S-	ferre curauit, quas in Alexandrina bi-	32	
	TEN NES	bliotheca habuit, quam ſibi ex omni	Syriæ & A-	
	xxxiii.	genere literaturæ comparauerat.	ſiæ poſt Se-	
	an. 2.		leucũ regna-	
Olymp. 125.			uit ANTI-	
5	2		I OCHVS So-	
	ANTIGONVS Gonates xxxiiii. an. 36.		ter II an. 19.	
6	1	Antigonus cognomento Gonates La-	2	
7	2	cedæmonem obtinuit.	3	
8	3		4	1740
Olymp. 126.		Vna virginum Romanarum in corrup-		
B 9	4	tione deprehenſa percutitur.	5	
10	5	Milo Romanis Tarentum tradidit.	6	
11	6	Romani Calabriam, Meſſanamque te-	7	
12	7	nuerunt.	8	
Olymp. 127.				
13	8	Aratus agnoſcitur.	9	
14	9		10	
15	10	Argenteus nummus primum in vrbe fi-	11	
guratus.¶ Polemon Philoſophus moritur.¶ Poſt quẽ Archeſilas & Crates clari ha-				
16	11	Romani Colonias deduxerunt, multæ-	12 (bentur.	
Olymp. 128.		que vrbes in Sicilia eis iunctæ.		
17	12		13	
18	13		14	1750
19	14	Romæ virgo Veſtalis in ſtupro detecta,	15	
20	15	laqueo vitam explet.	16	
Olymp. 129.				
21	16	Zeno Stoicus moritur, poſt quem Cle-	17	
		anthes cognoſcitur.		
22	17	Romani Syracuſas capiunt.	18	

Digitized by Google

Anni ab Abrahã	*Alexand.*	*Macedon.*	*Conſulum.*	*Syriæ.*	
	23	18	Nicomedes rex Bithyniæ Aſtacum vr-	19	A
			bem amplians, Nicomediam nuncupa-	ANTIO-	
			uit.	CHVS III.	
	24	19	Romani Carthaginenſes nauali certa-	1 Syriæ, qui	
	Olymp. 130.		mine ſuperant, & centum Libyæ vrbes	vocabatur	
	25	20	capiunt.	2 Theos, an-	
	26	21		3 nis 15.	
	27	22	Eraſiſtratus medicus agnoſcitur.	4	
1760	28	23		5	
	Olymp. 131.				
	29	24	Antigonus Athenienſibus reddidit li-	6	
	30	25	bertatem.¶ Iudæorum Pontificatũ poſt	7	
	31	26	Eleazarum auunculus eius Manaſſes ac-	8	
	32	27	cepit.	9	
	Olymp. 132.				
	33	28	Carthaginenſes 90. Romanorũ naues in	10	
	34	29	Sicilia capiunt, Metello Conſule infu-	11	
	35	30	gam verſo.	12	B
	36	31		13	
	Olymp. 133.				
	37	32		14	
1770	38	33	Parthis à Macedonũ imperio receden-	15	
			tibus, primus regnauit ARSACES,		
			vnde Arſacidæ dicti.	Syriæ SE-	
	Ægypti III. PTOLEMÆVS EVERGETES an. 26.			LEVCVS	
				CALLINI-	
	1	34	Iudæorum Pontifex Onias Simonis Iu-	1 CVS III.	
			ſti filius clarus habetur, qui conſueta re-	an. 20.	
	2	35	gi Ptolemæo tributa non reddens, ad irã	2	
	Olymp. 134.		eum compulit. Verum Ioſephus inter		
			ſuos nobilis legatus à Iudæis ad Ptole-		
			mæum miſſus, cum familiaritatem regis		
	3	36	ob plurima in eum meruiſſet obſequia,	3	
			Dux Iudææ, & regionum finitimarum		
			conſtituitur.		
			Cenſu Romæ agitato inuenta ſunt ho-		
			minum 160. milia.		
	Macedonum XXXV. DEMETRIVS an. 10.				

Digitized by Google

A

Alexand.	Macedon.	Conſulum.	Syriæ.	Anni ab Abraha
4	1		4	
5	2	Romæ templum Veſtæ incenſum.	5	
6	3	Q. Ennius Poëta Tarenti naſcitur, qui	6	
Olymp. 135.		à Catone Quæſtore Romam tranſlatus,		
7	4	habitauit in monte Auentino, parco ad-	7	
		modum ſumptu contentus, & vnius an-		
8	5	cillæ miniſterio.	8	
9	6		9	
10	7		10	1780
Olymp. 136.				
11	8	Virgo Veſtalis Romæ a ſeruo corrupta,	11	
12	9	propria manu ſe interemit.	12	
13	10		13	
	ANTIGONVS XXXVI. annis 15.			
14	1		14	
Olymp. 137.				
15	2	Iudæorum Pontifex maximus Simon	15	
16	3	Oniæ filius clarus habetur, ſub quo Ie-	16	
17	4	ſus filius Sirach Sapientiæ librum com-	17	
18	5	ponens, quem vocant Panaræton, etiam	18	
Olymp. 138.		Simonis in eo fecit mentionem.		
19	6	40. fermè millia Gallorum a Romanis	19	
20	7	cæſa.	20	1790
			SELEVCVS	
21	8		1 v. Ceraunus	
22	9		2 annis 3.	
Olymp. 139.				
23	10		3	
			ANTIOCHVS	
24	11	Caria & Rhodos ita terræ-motu concuſ-	1 Magnus VI.	
25	12	ſæ ſunt, vt Coloſſus magnus rueret.	2 annis 36.	
26	13		3	
Olymp. 140.				
Ægypti IIII. PTOLEMÆVS PHILOPATOR. an. 17.				
1	14	Ea quæ in tertio Machabæorum libro	4	
2	15	ſcripta ſunt, ſub hoc Ptolemæo geſta re-	5	
Macedonum XXXVII. PHILLIPPVS an. 42. (feruntur.				
3	1		6	

B

An. ab Ab.	*Alexãd.*	*Macedon.*	*Conſulum.*	*Syriæ.*
1800	4	2		7
	Olymp. 141.		Victi Iudæi, & 60. millia armatorum ex	
			numero eorum cæſa ſunt.	
	5	3	Romæ virgines Veſtæ ob ſtupri reatum	8
			terra obrutæ.	
	6	4	Eratoſthenes Philoſophus agnoſcitur.	9
	7	5	Romani Marcello conſule Syracuſas ca-	10
	8	6	piunt.	11
	Olymp. 142.			
	9	7	Romani ſubiugant Capuam & Siciliam.	12
	10	8	Antiochus rex Syriæ victo Philopato-	13
	11	9	re Ptolemæo Iudæam ſibi ſociat.	14
	12	10		15
	Olymp. 143.		(facit.	
	13	11	Leuinus cum rege Aſiæ Attalo amicitiã	16
1810	14	12	Iudæorum Pontifex maximus Onias fi-	17
	15	13	lius Simonis inſignis habetur, ad quem	18
	16	14	Lacedæmoniorum rex Arius legatos	19
	Olymp. 144.		mittit.	
	17	15	Scipio Hiberiæ multas vrbes recipit.	20
	Ægypti v. PTOLEMÆVS EPIPHANES an. 24.			
	1	16	Næuius Comicus Vticæ moritur, pulſus	21
			Roma, factione nobiliũ, ac præcipue Metelli.	
	2	17	Ptolemæus Epiphanes Scopâ principe	22
	3	18	militiæ deſtinato Iudæam capit, & plu-	23
			rimas Syriæ ciuitates.	
	Olymp. 145.			
	4	19	Plautus ex Vmbria Sarſinas Romæ mo-	24
			ritur, qui propter annonæ difficultatem	
	5	20	ad molas manuarias piſtori ſe locauerat:	25
			ibi quoties ab opere vacaret, ſcribere fa-	
			bulas, & vendere ſolicitus conſueuerat.	
	6	21	Iuxta Theram apparuit inſula, quæ vo-	26
			catur Hiera.	
1820	7	22	Antiochus Scopâ ſuperato, Syriæ vrbes	27
			recepit, & Iudæis voluntate cõiungitur.	
	Olymp. 146.			
	8	23	Romani Græcos liberos eſſe iuſſerunt,	28

A

B

Digitized by Google

A *Alexand.*	*Macedon.*	*Conſulum.*	*Syriæ.*	*Anni ab Abrahã*
9	24	& vniuerſa Hiberia imperata fecit.	29	
10	25	Antiochus Iudæorum erga ſe cognita	30	
		volũtate, magnis eos muneribus donat,		
11	26	& per epiſtolas crebris laudibus proſe-	31	
Olymp. 147.		quitur.		
12	27	Poſt prȩlium, quo in Termopylis eſt vi-	32	
13	28	ctus Antiochus, hoc inter Romanos &	33	
		eum cõuenit, vt mille talenta per annos		
		ſingulos vectigalis nomine ſolueret.		
14	29	Romani multas Colonias deduxerunt.	34	
15	30	Antiochus in amicitiã Ptolemæi regreſ-	35	
		ſus pacem cum eo fecit, & Cleopatra filia ſua vxore ei tradita, do-		
		tis nomine Syriam, Phœnicen, Samariam, Iudæamque concedit.		
Olymp. 148.		Eumenes frater regis Attali, qui Eume-		
		niã in Phrygia condidit, clarus habetur.		
16	31	Secundus liber Machabȩorum apud Iu-	36	
		dæos huius temporis geſta continet.	SELEV-	
17	32	L. Liuius Tragœdiarum ſcriptor clarus	1 CVS VII.	1830
		habetur, qui ob ingenij meritũ à Liuio	qui & Phi-	
		Salinatore, cuius liberos erudiebat, li-	lopator, an-	
		bertate donatus eſt.	nis 12.	
18	33	Cũ ab Antiocho per legatos Hannibal	2	
		repoſceretur, cui ſe à Scipione victus ſo-		
		ciauerat, ad Pruſiam regẽ Bithyniæ trãſ-		
19	34	fugit; quem cum rurſus per Flaminium	3	
		etiam ab eo Senatus repeteret, & tra-		
		dendus eſſet, venenum bibit, & apud Li-		
Olymp. 149.		byſſan Bithyniæ ſepultus eſt.		
20	35	Simon Prȩpoſitus templi Hieroſolymo-	4	
		rum, ad Apollonium Phœnicis ducem		
		confugiens, multis ei muneribus repro-		
		miſſis ſacerdotium ſibi vendicare cœ-		
21	36	pit: quo Seleucus audito Heliodorum	5	
		mittit ad negociũ prouidendũ: qui cum		
		Iudȩam veniſſet, iniquè iudicans, & multa perperam gerens, diuinis aduerſus ſe		
22	37	ſignis deterretur, & ad Seleucum reuer-	6	
		titur. Onias autem ſacerdos curauerat,		
		vt Simon profugus fieret.		

Anni ab Abrahã	Alexand.	Macedon.	Conſulum.	Syriæ.
Abrahã	23	38	Hyrcanus Ioſephi ducis Iudææ filius,cũ	7
			ad Ptolemæũ perrexiſſet, honorificè ab	
			eo ſuſceptus eſt. Verum fratres eius ſe-	
			ditione cõtra eum mota,magnarum ca-	
	Olymp. 150.		lamitatum Iudęæ gẽti cauſa extiterunt.	
	24	39		8
	Ægypti VI. Ptolemæus PHILOMETOR, an. 35.			
	1	40	Statius Cecilius Comœdiarum ſcriptor	9
			clarus habetur:natione inſuper Gallus, & Ennij primũ	
	2	41	contubernalis: quidam Mediolanenſem	10
			ferunt: mortuus eſt anno poſt mortem	
1840	3	42	Ennij,& iuxta Ianiculum ſepultus.	11
	Oly.151.	Macedonum XXXVIII. PERSES annis 10.		
	4	1	Ariſtobulus natione Iudæus Peripateti-	12
			cus Philoſophus agnoſcitur,qui ad Phi-	ANTIO-
	5	2	lometorem Ptolemæũ explanationum	1 CHVS VIII.
	6	3	in Moſen commentarios ſcribit.	2 Epiphanes
				annis 11.
	7	4		3
	Olymp. 152.			
	8	5	Antiochus Epiphanes cum de regione	4
			Ptolemæorum, quam ſubito inuaſerat,	
	9	6	Senatus præcepto receſſiſſet,in Iudæam	5
			venit,ibiq; Ieſu,qui & Iaſon,fratri Onię	
	10	7	Põtificatũ tradidit; quo deinde expulſo	6
			Oniam cognomẽto Menelaũ ſucceſſo-	
	11	8	rem ei dedit.Itaq; ob ſacerdotij dignita-	7
			tem orta ſeditione inter principes,ingẽ-	
			tium miſeriarum ſemina pullulauerunt.	
	Olymp. 153.			
			Antiochus Iudęorum legem impugnat:	
	12	9	primum quidẽ omnem eorum prouin-	8
			ciam ad idololatriam compellens,qui parere noluerunt,enecat:	
			Poſtea vero Hieroſolymam aſcendens,	
			templum & vaſa Dei, quæ miniſterio	
1850	13	10	fuerant conſecrata, vaſtat: in templo	9
		Macedo-	Iouis Olympij ſimulachrum ponit: in	
		nũ regnũ	Samaria ſuper verticem montis Garizin	

A

B

Digitized by Google

A

Alexand.	Iudæorum.	Conſulum.	Syriæ.	Anni ab Abrahã
	defecit.	Iouis Peregrini delubrum ædificat, ipſis		
		Samaritanis vt id faceret precantibus.		

Verum hoc in tempore Matathias quidã ex ſacerdotibus filius Aſſamonei vico Mo-

14		din, aduerſum Antiochi duces arma cor-	10	
		ripiens, fultus etiã auxilio filiorũ, leges		
		patrias vindicauit, Olympiade 153.		
15		Ennius Poëta ſeptuagenario maior ar-	11	
		ticulari morbo perijt, ſepultuſque eſt in		
		Scipionis monumento via Appia intra		
		primũ ab vrbe milliariũ. Quidã oſſa eius		
		Rudiam ex Ianiculo tranſlata affirmãt.		
			ANTIO-	
			CHVS Eu-	
Olymp. 154.		Romani ſuperato Perſe, Macedonas, Il-	pator IX. an-	
		lyricos, & Galatas liberos eſſe iuſſerunt.	nis 2.	
16		Iudæorum dux Iudas, qui & Macha-	1	
		bæus, filius Matathiæ, Antiochi duces		
17		de Iudæa expellens, & templum ab ido-	2	
		lorum imaginibus emundans, patrias	DEME-	
		leges poſt triennium ſuis ciuibus reddi-	TRIVS	
18		dit.	1 Soter X. an-	
19			2 nis 12.	
Olymp. 155.		Menelao Pontifice Iudæorum à Iuniore		
	Primus	Antiocho occiſo, qui prius Iudæã Epi-		
20	1 Iudæo-	phani Antiocho prodiderat, Alcimus	3	
	rũ dux	alienus à genere ſacerdotali, ambitione		
	IVDAS	Pontificatum inuadit: ob quod Onias		
	MA-	filius Pontificis Oniæ Ægyptum tranſ-		
	CHA-	migrans, in Heliopolitano pago ciuita-		
21	2 BÆVS	tem nominis ſui condidit, templo ad ſi-	4	
	an. 3.	militudinem templi patrij conſtructo.		
		Alcimus vero aduerſus Iudam Macha-		
		bæum inimicitias gerens, poſt non mul-		
		tum temporis, Dei ira percuſſus interijt;		

ac ſic cum omnium Iudæorum fauore, Iudæ Machabæo ſacerdotium decernitur, qui dignitate ſuſcepta, Legatos Romam dirigit, decreuitque Senatus Iudæos amicos & au-

B

		xiliatores Romanorum habendos.		
22	3	P. Terentius Carthaginẽſis Comœdia-	5	

Digitized by Google

Anni ab Abrahā	*Alexād.*	*Iudæorum.*	*Conſulum.*	*Syriæ.*
			rum ſcriptor,ob ingeniū& formā liber-	
		Iudęorum	tate donatus, in Arcadia moritur, qui	
	dux IONATHAS		primā Andriā,antequā Ædilibus vēde-	
		11 annis	ret,Cecilio multum ſe miranti legit.	
1860	23	1 19.	Iudas aduerſum Demetrij duces inito	6
	Olymp. 156.		prælio occiditur, trib' annis Pōtificatu geſto.	
	24	2	Ariſtarchus Grammaticus agnoſcitur.	7
	25	3	Iudæorum dux Ionathas frater Iudæ,	8
	Bachide duce Demetrij Iudæa expulſo, Pontificatum ſuſcepit.			
	26	4	Pacuuius Brunduſinus Tragœdiarum	9
	27	5	ſcriptor clarus habetur,Ennij Poëtę ex	10
filia nepos,vixitque Romæ quoad picturam exercuit,ac fabulas venditauit: Deinde				
			Tarentum trangreſſus prope nonage-	
	Olymp. 157.		narius diem obijt. (an.1.	
	28	6	Pſeudophilippus regnat in Macedonia	11
	29	7	Alexander Antiochi , qui Epiphanes	12
			cognominatus eſt filius, Syriæ & Aſiæ	
			imperans, Ionathan corona & multis	.
			inſignibus donis proſequitur.	ALEXAN-
	30	8	Romani interfecto Pſeudophilippo,	1 DER xi an.
	31	9	Macedonas tributarios faciunt.	2 10, men.7.
	Olymp. 158.			
	32	10	Samaritani & Iudæi Alexandriæ Pto-	3
			lemæo iudicante contendunt de hono-	
	ribus ex vtraque parte templo ſuo deferendis, & ſuperant Iudæi.			
1870	33	11	Lucilius Poëta naſcitur.	4
			Deſcriptione Romæ facta inuenta	
			ſunt hominum 322.milia.	
	34	12	Oppius Gallos capit: & Carthago in	5
			ditionem Romanorū per Scipionē re-	
	35	13	digitur,habens à conditione ſui annos	6
	Olym. 159.		668. vt vero alij affirmant 748.	
	Ægypti VII Ptolemæus EVERGETES annis 29.			
	1	14	Ionathas dux Iudæorum pariter & Pō-	7
			tifex cum Romanis & Spartiatis amicitias facit.	
	2	15	Alexandro filio Balæ regi Syriæ, Pto-	8
			lemæus' filiam ſuam tradidit vxorem.	
	3	16	Scipio Numantinos ſubuertit.	9

A

B

Alexād.	Iudæorum.	Conſulum.	Syriæ.	Anni ab Abrahā
		Brut⁹ Hiberiā vſque ad oceanū ſubigit.		
4	17		10	
Olymp. 160.			DEMETRIVS	
5	18		1 XII, an. 3.	
6	19	L. Accius Tragœdiarū ſcriptor clarus habetur, nat⁹ Mācino & Serrano coſs. parentibus Libertinis, & ſeni iam Pacuuio Tarenti ſua ſcripta recitauit: à quo fundus Accianus iuxta Piſaurū dicitur: quia illuc inter Colonos fuerat ex vrbe deductus.	2	
	Iudęorum dux III SIMON, annis 8.			
		Triphon Ionathā Pontificem Iudęorū interficit, & in ſacerdotiū fratris Ionathæ Simon aſſumitur.		
		Triphon Antiochum occidit Alexandri filium.		
		Ptolemęus filiam ſuā Demetrio tradit vxorem cum regno, quod abſtulerat Alexandro.		
7	1	Triphon Syriæ regnū conatus inuadere, Antiocho filio Alexandri interfecto, ad extremum & ipſe ſupermoritur.	3 ANTIOCHVS Sedetes XIII	
B 8	2	Poſt Demetrium regnauit vniuerſę Syrię frater eius Antiochus, qui cognominatus eſt Sedetes.	1 an. 9.	1880
Olymp. 161.				
9	3	Simoni Iudęorum Pontifici pariter & principi, Romani & Spartiatę legatione eius libenter excepta, amicabilia miſere reſcripta.	2	
10	4	Bellum ſeruile ortum in Sicilia.	3	
11	5		4	
12	6	Primus liber Machabęorum huius temporis hiſtoriam continet.	5	
Olymp. 162.				
13	7	Antiochus Sedetes rex Syriæ aduerſus Iudęā arma corripiens, & Hieroſolymā vallo circūdans, cū ad cōditiones Pōtificem Simonē compuliſſet, recedit Olympiade 162.	6	
14	8		7	
	HYRCANVS	Attalus moriens regni ſui populum Romanum inſtituit herædem.		
15	I IIII, qui & Ioannes, annis 26.		8	
		Simon Iudæorum Pontifex interficitur, cui ſuccedit filius ſuus Ioannes, qui victis Hyrcanis, Hyrcanus cognominatus eſt.		

Digitized by Google

Anni ab Abrahã	*Alexand.*	*Iudæorũ.*	*Conſulum.*	*Syriæ.*	A
	16	2	Ptolemæus expulſus Ægypto.	9	
			Arſaces Parthus Antiochum interfecit.	DEMETRI-	
	Olymp. 163.			VS XIIII	
	17	3	Serui qui in Sicilia rebellabant,obſidi-	1 iterum,an.4.	
			onis neceſſitate cõpulſi, ad ſua inuicem		
			cadauera deuoranda conuerſi ſunt.	2	
1890	18	4	Iuxta Æoli inſulas igne ex flatu ſuſcita-		
			to apparuit inſula,quę nũc Hiera vocatur.		
	19	5	Aruerni nobiliſſima Galliarum vrbs	3	
			capta,& rex Vetuitus.		
	20	6.	Ioannes dux Iudæorum & Pontifex	4	
			aduerſus Hyrcanos bellum gerens,	ANTIO-	
	Olymp. 164.		Hyrcani nomen accepit, & à Romanis	CHVS Gry-	
	21	7	ius amicitiæ poſtulans,decreto Senatus	1 pus xv. an-	
	22	8	inter amicos relatus eſt.	2 nis 12.	
	23	9		3	
	24	10	Narbonam Coloniæ deductæ.	4	
	Olymp. 165.				
	25	11	Hyrcanus Pontifex Iudæorum Sama-	5	B
	26	12	riam,quę vocabatur Ectenias,& noſtro	6	
	27	13	tempore Sebaſte vocatur , obſidione	7	
1900	28	14	captam ſolo coæquauit; quam poſtea	8	
			Herodes inſtaurans, Sebaſten in hono-		
	Olymp. 166.		rem Auguſti appellari voluit.		
	29	15	Marcus Terentius Varro Philoſophus	9	
			& Poëta naſcitur.		
	Ægypti VIII. Ptolemæus PHYSCON qui & Soter,an.17.				
	1	16	Antiochus Cyzicenus Grypo eiecto	10	
	2	17	Syriam obtinuit , ac rurſum Grypus	11	
	3	18	ſuperato Cyziceno eandem recepit.Ita	12	
			ex ſucceſſione regnabant aduerſum	ANTIO-	
	Olymp. 167.		ſe inuicem dimicantes.	CHVS Cy-	
	4	19		1 zicenus XVI	
	5	20		2 annis 18.	
	6	21		3	
	7	22		4	
	Olymp. 168.		(pitur.		
	8	23	Iugurtha cõtra Romanos dimicãs ca-	5	

A

Alexād.	Iudæorum.	Conſulum.	Syriæ.	An. ab Abrah.
9	24	Rhodo terrę-motu cōcuſſa coloſſus ruit.	6	1910
		Ionathas glorioſe apud Iudæos principatum gerit.		
10	25	M. T. Cicero Arpini naſcitur, matre	7	
		Heluia, patre Equeſtris ordinis ex regio Volſcorum genere.		
	ARIS-	Cn. Pompeius Magnus oritur.		
11	26 TOBOLVS v. anno vno.		8	
Olymp. 169.				
12	1	Ariſtobolus filius Ionathæ rex pariter &	9	
		Pontifex, primus apud Iudæos diade-		
		matis ſumpſit inſigne, poſt 484. annos		
		Babylonicæ captiuitatis.		
13	1 IAN-	Poſt quem regnauit Ianneus cognomen-	10	
	NEVS	to Alexander, qui Pontificatum quoque		
	vi. qui	adminiſtrās crudeliſſimé ciuib⁹ præfuit.		
	& ALEXANDER, an 27.			
14	2	Turpilius Comicus ſenex admodum, Si-	11	
		nueſſæ moritur.		
		Caius Lucilius Satyrarum ſcriptor Nea-		
		poli moritur, ac publico funere effertur, an. ætatis 46.		
15	3	Marcus Furius Poëta, cognomento Bi-	12	
		baculus Cremonæ naſcitur.		
Olymp. 170.		200. milia Cimbrorū cæſa, & 80. milia		
		capta per Marium cū duce Teutomodo.		
16	4	Caius Marius quinquies Conſul, iuxta	13	
	Eridanum Cimbros ſuperat, & poſt de ijs cum Catulo triumphat.			
17	5	Thraces à Romanis victi.	14	
		Rurſum in Sicilia bellū Seruile cōſurgit.		
		Expulſo de regno Ptolemæo Phyſcone		
		per matrem Cleopatram, & in Cyprum		
		ſecedente,		
Ægypti ix. PTOLEMÆVS qui & Alexander, an. 10.				
1	6		15	1920
2	7	Aquilius in Sicilia bellum ſeruile com-	16	
Olymp. 171.		peſcuit.		
3	8	Ptolemæus rex Cyrenæorum moriens	17	
		Romanos teſtamento reliquit hæredes.		
		Seleucus ab Antiocho filio Cyziceni vi-		
		uus exuritur.		

B

A

Anni ab	*Alexand.*	*Iudeorum.*	*Conſulum.*	*Syria.*
Abrahā	4	9	Titus Lucretius Poëta naſcitur, qui po-	18
			ſtea amatorio poculo in furorē verſus, cū aliquot libros	
			per interualla inſaniæ cōſcripſiſſet, quos	
			poſtea Cicero emendauit, propria ſe ma-	Syriæ XVII.
			nu interfecit, anno ætatis 43.	PHILIPPVS
	5	10	Anthiochus in Parthos fugiens, Pom-	1 an. 2.
	6	11	peio ſe deinceps tradidit: Poſt quem	2
			Philippus captus eſt à Gabinio.	
	Olymp. 172.		HVCVSQVE Syria poſſeſſa per reges, in Romanam di-	
			tionem ceſſit.	
	7	12	Bellum aduerſum Romanos, Picentes, Marſi, Peligni-	
			que mouerunt.	
	8	13	Lucius Pomponius Bononienſis Attellanarum ſcriptor	
			clarus habetur.	
	9	14	Alexander matrem interemit.	
	10	15		
	Olymp. 173.			
	Ægypti x. PTOLEMÆVS, qui à matre fuerat eiectus an. 8.			
			Regreſſus de fuga regnū obtinuit, quia Alexandrū, qui	
			ante eū fuerat, ob interfectionē matris ciues pepulerāt.	
	1	16	Plotius Gallus primus Romæ latinā Rhetoricā docuit,	
			de quo Cicero ſic refert: Memoria teneo, pueris nobis,	
			primum Latinè docere cœpiſſe Plotium quendam.	
1930	2	17	Caius Valeriꝰ Catullus ſcriptor Lyricꝰ Veronæ naſcitur.	
	3	18	Salluſtius Criſpus ſcriptor hiſtoricus in Sabinis Amiter-	
			Sylla Athenienſes vaſtat. (ni naſcitur.	
	4	19	Deſcriptione Romæ facta, inuenta ſunt hominum 463.	
	Olymp. 174.		milia.	
	5	20	Templum tertio apud Delphos à Thracibus incenſum,	
			& Romæ Capitolium.	
	6	21	Ianneus plurimas ciuitates capit.	
			Cicero Quintium defendit 26. anno ætatis.	
	7	22	P. Terentius Varro vico Atace in prouincia Narbonenſi	
			naſcitur, qui poſtea 35. annum agens, Græcas literas	
			cum ſummo ſtudio didicit.	
	8	23	Vultacilius Plotus Latinus Rhetor, Cn. Pompei li-	
			bertus & doctor ſcholam Romæ aperuit.	
	Olymp. 175.			

B

Digitized by Google

A

Alexād.	Iudaeorum.	Conſulum.	Anni ab Abrahā
Ægypti XI. PTOLEMÆVS DIONYSIVS annis 30.			
1	24	Sylla Romam obtinuit,& poſt biennium moritur.	
		Roſcio contra Chryſogonum defenſo, Cicero Athenas	
		ſecedit,& inde poſt triennium Romam regreditur.	
2	25	Pompeius glorioſiſſimè triumphauit.	
		Lepidus publicus hoſtis iudicatur.	
3	26	T. Quintius Atta ſcriptor Togatarum Romæ moritur,	
		ſepultuſque via Prænestina ad milliarium ſecundum.	
4	27	Alexandra, quæ & Salina, vxor Alexandri Hieroſoly-	1940
mis regnauit,ex cuius ætate Iudæos rerum confuſio, & variæ clades oppreſſerunt.			
Oly. 176.	Iudæorum VII. ALEXANDRA annis 9.		
5	1	Bellum gladiatorum in Campania.	
6	2		
7	3	Lucius Lucullus primus Imperator appellatus eſt, vi-	
cta Armenia, Meſopotamia,& Niſibi cum fratre regis capta.			
8	4	Pompeius vniuerſam Hiberiam ſubiugauit.	
		M. Lucullus de Beſſis triumphauit capta Cabile, &	
Olymp. 177.		Tomis,& cęteris vrbibus.	
9	5	Craſſus quoque triumphauit.	
10	6		
11	7	Virgilius Maro in pago, qui Andes dicitur, haud procul	
		à Mantua naſcitur, Pompeio & Craſſo coſſ.	
12	8	M. Portius Cato Stoicus Philoſophus agnoſcitur.	
Olymp. 178.		Antiochia Syriæ capta à Romanis.	
13	9	Creticum bellum ortum, vnde Metellus Creticus.	
		Lucus Daphnenſium iuxta Antiochiam à Pompeio	
		Apollini conſecratur.	
	Iudæi Romanorum vectigales per Pompeium facti, & Ponti-		
	ficatum apud eos ſuſcepit HYRCANVS an. 34.		
14	1	Ariſtobolus & Hyrcanus filij Alexandræ contra ſe de	1950
		imperio dimicantes, occaſionem præbuere Romanis, vt	
		Iudæam inuaderent: Itaque Pompeius Hieroſolymam	
		veniēs, capta vrbe,& templo reſerato, vſq; ad Sancta-ſanctorum	
15	2	accedit: Ariſtobolum vinctum ſecum adducit: Pontificatum	
		confirmat Hyrcano: deinde Antipatrum Herodis	
		Aſcalonitæ filium Procuratorem Palęſtinæ facit.	
16	3	Libya per teſtamentū Appionis regis Romanis relicta.	
Olymp. 179.		Horatius Flaccus Satyricus & Lyricus Poëta,	

B

Digitized by Google

Anni ab Abrahā	Alexand.	Iudæorum.	Conſulum.	
			Libertino patre Venuſij naſcitur.	A
	17	4	Apollodorus Pergamenus Græcus Orator, præceptor	
			Callidij & Auguſti, clarus habetur.	
			Pompeius captis Hieroſolymis tributarios Iudęos facit.	
			Ea quæ de Catilina, Cethego, Lentulo, cõſule Cicerone	
	18	5	Salluſtius ſcribit, hoc geſta ſunt tempore.	
	19	6		
	20	7	Cicero in exilio annum facit, honorificè ſuſceptus à	
	Olymp. 180.		Pompeius Imperator appellatus. (Plancio.	
	21	8	Cæſar Luſitaniam, & quaſdam inſulas in oceano capit.	
	22	9	Meſſala Coruinus Orator naſcitur, & Titus Liuius Pa-	
			tauinus ſcriptor hiſtoricus.	
	23	10	Virgilius Cremonæ ſtudijs eruditur.	
1960	24	11	Catullus 30. ætatis ſuæ anno Romæ moritur.	
			M. Callidius Orator clarus habetur, qui bello poſtea	
			ciuili Cęſareanas partes ſecutus, cum Togatam Galliam	
			regeret, Placentiæ obijt.	
	Olymp. 181.			
	25	12	Cæſar Rhenum tranſiens Germanos vaſtat.	B
	26	13	Craſſus conſul cum filio ſuo apud Carras captus.	
	27	14	Ventidius primus Romanorum Parthos ſuperat.	
	28	15	Curio promptus & popularis Orator Romæ habetur	
			inſignis; qui deinceps in Africa pudore amiſſi exercitus	
			mori maluit, quàm euadere.	
	Olymp. 182.			
			Virgilius ſumpta toga Mediolanum tranſgreditur, &	
			poſt breue tempus Romam pergit.	
	29	16	Simulachrum Olympiaci Iouis tactum fulmine.	
	30	17	Cæſar Germanos & Gallos capit.	
	Ægypti CLEOPATRA, annis 22.			
	1	18	Principium belli ciuilis Cæſaris & Pompei.	
	2	19	Diodorus Siculus Græcæ ſcriptor hiſtoriæ, clarus ha-	
			betur.	
		FINIS REIPVBLICÆ, principiumque Romani Imperij.		
	Olymp. 183.			
			Caius Iulius Cæſar primus apud Romanos ſingulare	
			obtinuit imperium, à quo Cæſares Romanorum prin-	
			cipes appellati.	

Digitized by Google

A

Alexand.	*Iudæorum.*	*Romanorum.*		*Anni ab*
1		Romanorum primus C. IVLIVS Cæſar, an. 4. menſes 7.		*Abrahā*
			Ab hoc loco Antiocheni ſua tēpora computant.	
3	20	1	Pompeius prælio victus,& fugiens,à Spadonibus Alexandrini regis occiditur.	
			Marcus Cœlius Prætor, & T. Annius Milo exul oppreſſi, res nouas in Tiriano, Brixioque agro ſimul molientes.	
4	21	2	Ptolemæi cadauer cum lorica aurea in Nilo inuentum.	1970
			Cæſar in Ægypto regnum Cleopatræ confirmat ob ſtupri gratiam.	
5	22	3	Romæ Baſilica Iulia dedicata.	
			Decretum Senatus Athenienſium ad Iudæos mittitur,qui per legationem amicitiam poſtularant.	
6	23	4	Cleopatra,regio comitatu Vrbē ingreſſa.	
Olymp. 184.			Prohibitæ lecticis,margaritiſque vti,quæ nec viros,nec liberos haberent, & minores eſſent an.45.	
7	24	5	Nigidius Figulus Pythagoricus & Magus in exilio moritur.	
			Antonius decernit Quintilem menſem, Iulium debere dici : quia in eo fuiſſet natus Iulius Cæſar.	
			Caſſius Iudæâ captâ templum ſpoliat.	
			Idibus Martijs, C. Iulius Cæſar in Curia occiditur, & faſces ſtatim ſuſcepit Publius Dolobella.	
			Caij Cæſaris corpus in roſtris,ob honorem concrematum.	
			Seruius Sulpitius iurecōſultus,& Publius Seruilius Iſauricus,publico funere elati.	
			Romæ tres ſoles exorti paulatim in eundem orbem coierunt.	
			Inter cætera portēta,quæ toto orbe facta ſunt,bos in ſuburbano Romæ ad arantem locutus eſt,fruſtra ſe vrgeri:non enim frumenta, ſed homines breui defuturos.	

B

Anni ab Abrahā	*Alexādr.*	*Iudæorum.*		*Romanorum.*
				Romanorum 11. regnauit OCTAVIANVS CÆSAR Auguſtus, an. 56. menſ. 6. à quo Auguſti Romanorum reges appellati. A
	8	25	1	Antonius aduerſum Cæſarem Auguſtum bellum mouet.
				Laberius Mimorum ſcriptor decimo menſe poſt Cæſaris interitum, Puteolis moritur.
				Publius Mimographus natione Syrus, Romæ Scenam tenet.
				Cicero in Phormiano ſuo ab Herennio & Popilio occiditur, 64. ætatis ſuæ anno.
	9	26	2	Ciceronis caput cum manu dextrà pro roſtris poſitum, iuxtáque coronata imago Popilij militis, qui eum occiderat.
	10	27	3	Ouidius Naſo naſcitur in Pelignis.
				Caius Falcidius Tribunus-plebis legē tulit, ne quis plus teſtamento legaret, quam vt quarta pars hæredibus ſupereſſet, *ſi quatuor aut minus eſſent: Si autem plus quatuor, medietas eo tenore, vt ſiue liberis, ſiue propinquis idem exteris pater ſua legaret, illa pars quam Falcidius conſtituit, niſi pater interdixerit, & legatis fruentibus, & eiſdem carentibus æquanimiter partiretur.* B
				Curtius Thalaſſus in inſula Arada, cum quatuor cohortibus viuus combuſtus eſt, quod tributa grauiùs exigeret.
				Vibium Maximum deſignatum Quæſtorem agnouit dominus ſuus, & abduxit.
				E taberna meritoria trans Tiberim, oleū terra erupit, fluxitque toto die ſine intermiſſione, ſignificans Chriſti gratiam ex gentibus.
				Antonium ſuperat Auguſtus, & interueniente Senatu, in amicitiam cum eo regreditur.
				Cornificius Poëta à militibus deſertus interijt, quos ſæpe fugientes galeatos lepores appellat. Huius ſoror Cornificia, cuius inſignia extant Epigrammata.
				Templum Rhodiorum depopulatus eſt Caſſius.

Digitized by Google

A

Alexād.	*Iudæorum.*		*Romanorum.*	*Anni ab Abrahā*
Olymp. 185.				
			Secunda ſeceſſio Auguſti & Antonij.	
11	28	4	Cornelius Nepos ſcriptor hiſtoricus clarus habetur.	
12	29	5		
13	30	6		
14	31	7	Fornij pater & filius clari Oratores habentur, quorum filius conſularis ante patrem moritur.	1980.
Olymp. 186.				
15	32	8		
16	33	9	Salluſtius diem obijt, quadriennio ante Acciacum bellum.	
			Marcus Bauius Poëta, quem Virgilius in Bucolicis notat, in Cappadocia moritur.	
17	34	10	Antigonus contra Iudæos dimicans, tandem occiditur, à quo vſque in præſens tempus Hieroſolymitarum regnum deſtructum eſt. Siquidem Herodes poſt eum a Romanis conſtitutus eſt princeps alienigena, & nihil omnino pertinens ad Iudæam.	
			Herodes Antipatri Aſcalonitæ, & matris Cypridis Arabicæ filius, à Romanis Iudæorum ſuſcepit principatū: cuius tempore Chriſti natiuitate vicinâ, regnum & ſacerdotium Iudææ, quod prius per ſucceſſiones minorum tenebatur, deſtructum eſt, completa prophetia, quæ ita per Moſen loquitur: Non deficiet princeps ex Iuda, neque dux de fœmoribus eius, donec veniat, cui repoſitum eſt & ipſe erit expectatio gentium. In hoc loco etiam: Chriſtus, quem Danielis ſcriptura præfatur, accipit finem: Nam vſque ad Herodem, Chriſti, id eſt, ſacerdotes erant reges Iudæorū, qui imperare cœperunt à 65. Olympiade, & ab inſtauratione templi ſub Dario vſque ad Hyrcanum, & 186. Olympiadem, an. 486. in medio tranſactis, quos Daniel quoque ſignificat, dicens: Et ſcies & intelliges ab initio ſermonis reſpondendi & ædificandi Hieruſalē vſque ad Chriſti principatum, hebdomades 7. & hebdomades 62. quæ 69. hebdomades faciunt annos 483. in quibus Chriſti, id eſt ſacerdotes, qui vnctione	

B

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahã	Alexand.	Iudæorum.	Romanorum.
			conſecrati regnauerunt vſq; ad Hyrcanũ, quo extremo omnium à Parthis capto, Herodes Antipatri filius nihil ad ſe pertinentem Iudæam ab Auguſto & Senatu accepit, filijque eius poſt eum regnauerunt vſque ad nouiſſimam Hieroſolymitarum captiuitatem, nequaquam ex ſucceſſione ſacerdotalis generis Pontificibus conſtitutis, neque perpetuitate vitæ ſecundum legem Moſi ſeruientibus Deo. Ignobiles vero quidam, & alio tempore alij, & nonnulli vnius anni, ſiue modico amplius, à Romanis Imperatoribus ſacerdotium emebant. Quæ omnia etiam Daniel Propheta vaticinatur ita dicens: Et poſt hebdomadas 7. & 62. interibit chriſma & iudicium non erit in eo, & templum & ſanctum corrumpet populus duce veniente: & cædentur in cataclyſmo belli. Et in ſequentibus: Et ſuper templum, inquit, abominatio deſolationum: & vſque ad conſummationem temporis, conſummatio dabitur ſuper deſolationem.
			Herodes Ananelum quendam de Babylone accitum, Pontificem Iudæorum conſtituit, & poſt exiguum temporis Ariſtobolum fratrem vxoris ſuæ, nepotem Hyrcani ſucceſſorem ei dedit, quo poſt annum interfecto, rurſum Ananelo reddidit ſacerdotium. B
		Deficiente Pontificum principatu, Iudæis regnauit HERODES alienigena, an. 37.	
			Lunæ, ſecundum Romanos, curſus inuentus.
	18	1	11 Antonij & Auguſti fœdus.
			Colonias deduxêre Romani.
	Olymp. 187.		
			Auguſtus triumphauit pedeſtris certaminis triumpho.
	19	2	12 Antonius Cleopatræ Arabiam tradidit.
			Auguſti & Antonij tertiæ diſſenſionis exordiũ, quod repudiatâ ſorore Cæſaris, Cleopatram duxiſſet vxorem.
	20	3	
			Nicetes, & Hibreas, & Theodorus, & Plution no-
	21	4	14 biliſſimi artis rhetoricæ Græci præceptores ha-

A

Alexand.	*Iudæorum.*	*Romanorum.*	*Anni ab Abrahã*
		bentur.	
22	5	15 Cleopatra & Antonius ſemet interficiunt, & Ægyptus fit Romana prouincia, quam primus tenuit Caius Cornelius Gallus, de quo Virgilius ſcribit in Bucolicis. Vſque ad Cleopatram Ptolemæi, qui vocabantur Lagidæ, in Ægypto regnauerunt annis 295.	
Ægypti regnum, quod fuit in Alexandria, deſtructum eſt.			
		Artorius medicus Auguſti, poſt Actiacam victoriam naufragio perit.	
		Quidam ab hoc loco primum annum Auguſti monarchiæ ſupputant.	
		Cæſar Auguſtus appellatus, à quo Sextilis menſis Auguſti nomen accepit.	
		Cum ingenti triumphorũ pompa Auguſtus Romam ingreſſus, & Cleopatræ liberi, Sol & Luna ante currum eius ducti.	
		Nicopolis iuxta Actium condita, & agon Actiacus conſtitutus.	
		Auguſtus Romanis plurimas leges ſtatuit.	
Olymp. 188.			
	6	16 Cenſu Romæ agitato inuenta ſunt ciuium Romanorum 40. centena, & 63. millia.	
		Coloniæ deductæ.	
		Anaxilaus Lariſſeus Pythagoricus, & Magus ab Auguſto, Vrbe Italiaque pellitur.	
		M. Terentius Varro Philoſophus prope nonagenarius moritur.	
		Thebæ Ægypti vſque ad ſolum erutæ.	
	7	17 Cornelius Gallus Foroiulienſis Poëta, à quo primum Ægyptum rectam ſupradiximus, 43. ætatis ſuæ anno propria ſe manu interfecit.	1990
		Trallis terræmotu conſederunt.	
	8	18 Indi ab Auguſto per Legatos amicitiam poſtularunt.	
		Meſſala Coruinus primus Præfectus vrbis factus, ſexto die magiſtratu ſe abdicauit, inciuilem poteſtatem eſſe conteſtans.	

B

Digitized by Google

Anni ab Abrahã	Iudæorum.	Conſulum. A
	9	19 Auguſtus Calabriam & Gallos vectigales facit.
		Munatius Plancus Ciceronis diſcipulus Orator habe-
		tur inſignis,qui cum Galliam Comatã regeret,Lugdunum
		condidit.
		Marcus Lollius Galatiam prouinciam facit.
	Olymp.189.	Auguſtus cum ei monarchia deferretur, renuit.
	10	20 Quintilius Cremonenſis Virgilij & Horatij familiaris
	11	21 moritur.
	12	22 Auguſtus Cyzicenos libertate priuauit.
		Pylades Cilix Pantomimus, cum veteres ipſi canerent
		atque ſaltarent, primus Romę Chorum & fiſtulam ſibi
		pręcinere fecit.
	13	23 Tiberius ab Auguſto miſſus occupauit Armeniam.
		Atratinus,qui ſeptendecim natus annis Cœlium accuſa-
		uerat,clarus inter Oratores habetur:ad extremum morbo-
		rum tædio in balneo,voluntate exanimatus hæredem re-
	Olymp.190.	liquit Auguſtum.
		Cantabri res nouas molientes opprimuntur.
	14	24 Herodes apud Hieroſolymam multas & magnas conſtru- B
	15	25 xit ædes.
		Virgilius Brunduſij moritur,Sentio Saturnino & Lucretio
		Cinna coss. Oſſa eius Neapolim tranſlata in ſecundo ab
		vrbe milliario ſepeliuntur, titulo iſtiuſmodi ſupraſcripto,
		quem moriens ipſe dictauerat Mantua,me genuit, Calabri
		rapuere, tenet nunc Parthenope, cecini paſcua, rura,
		duces.
	16	26 Herodes Samariam olim iam in cineribus ſedentem à fun-
		damentis ſuſcitans,in honorem Auguſti Auguſtam, id eſt
		Sebaſten appellauit,& in Paneade id templum, quod Pa-
		nion vocatur,extruxit.
		Auguſtus Samijs libertatem dedit.
2000	17	27 In Cypro plurimæ ciuitatum partes terræmotu concide-
		runt.
		Germanos in arma verſos M. Lollius ſuperat.
	Olymp.191.	Varus & Tucca Virgilij & Horatij contubernales,Poëtæ
		habentur illuſtres,qui Æneidum libros poſtea emendaue-
		runt ſub lege ea, vt nihil adderent.
	18	28 Auguſtus Caium Agrippam adoptauit in filium.

A

Iudæorum.	*Romanorum.*		*Anni ab Abrahã*
		Æmilius Macer Veronenſis Poëta in Aſia moritur.	
19	29	Tiberius Vindelicos,& eos qui Thraciarum confines erant,	
		Romanas prouincias facit.	
20	30	Coloniæ Berytum & Patras deductæ.	
		Boſphorum Agrippa capit.	
21	31	Ceſtius Smyrnęus Rhetor latinè Romæ docuit.	
		Auguſtus à Senatu Pontifex maximus appellatur.	
Olymp. 192.			
22	32	Herodes Cæſaream in nomine Cæſaris condidit, quę prius	
		turris Stratonis vocabatur.	
		Herodes Antidonam condidit,& Antipatridam:atque He-	
		rodionem in honorem patris Antipatri & ſuum extruxit:	
		innumerabilia quoque opera in ſingulis Syriarum vrbibus,	
		quas regebat,ſolertiſſimè ædificauit.	
23	33	Tiberius Cæſar de captiuis Pannonijs triumphat.	
24	34		
25	35	Horatius 57. ætatis ſuæ anno Romæ moritur.	
		Paſſienus pater, declamator inſignis diem obijt.	
		C. Iulius Hyginus cognomento Polyhiſtor, Grammaticus	
		habetur illuſtris.	
Olymp.193.		Tiberius vaſtatã Germaniã Imperator appellatur.	
26	36	Herodes Hyrcanum,qui olim ſacerdos Iudæorum fuerat,de	
		captiuitate Parthica regreſſum,& filiũ eius, qui ſacerdotio	
27	37	patris ſucceſſerat,interfecit:ſororem quoque eius vxorem	2010
		ſuam cum duobus proprijs filijs iam adoleſcentibus,& ma-	
		trem vxoris occiſæ,ſocrum ſuam crudeliſſimè necat.	
28	38	Tiberius de Rhetijs, Vindelicis, Armenijs, ac Pannonijs	
		triumphauit.	
		Albutius Sylo Nouarienſis clarus Rhetor agnoſcitur.	
		In inſula Coo terræmotu plurima conciderunt.	
29	39	Auguſtus Iuliam filiam ſuam in adulterio deprehenſam	
		damnat exilio.	
		M.Tullius Tyro Ciceronis libertus,qui primus notas com-	
		mentus eſt,in Puteolano prædio vſque ad centeſimum an-	
Olymp.194.		num conſeneſcit.	
		Auguſtus gladiatoriũ ludum , & nauale certamẽ exhibuit.	
30	40	Meliſſus Spoletinus Grammaticus agnoſcitur.	
		M.Portius Latro,latinus declamator tædio duplicis quar-	

B

Digitized by Google

Anni ab Abrahã	Iudæorum.	Romanorum.		Anni domini.
			tanæ ſemet interfecit.	
			Herodes ad ea quæ ſupra crudeliter geſſerat, etiam hoc addidit, virum ſororis ſuę Salomę interfecit, & cum eam alij tradidiſſet vxorem, etiam hunc necat: Scribas quoque & interpretes diuinę legis ſimili ſcelere occidit.	
	31	41	Cęſar amicitiam cum Parthis facit.	
			Tertullianus in eo libro, quem contra Iudæos ſcripſit, affirmat Chriſtum 41. anno Auguſti natum, & 15. Tiberij eſſe paſſum.	
2015	32	42	Edicẽte Cęſare, ex ſenatuſcõſulto Quirinꝰ in Iudęã miſſus, cenſus hominũ, poſſeſſionumque deſcribit.	1
			IESVS CHRISTVS filius Dei in Bethleem Iudææ naſcitur, quo anno cœpit Chriſtianorum ſalus: qui & primus annus Chriſtianę ſalutis numeratur. Colliguntur omnes anni ab Abraham vſque ad natiuitatem Chriſti, anni 2015.	
			Xiſtus Pythagoricus Philoſophus agnoſcitur.	
	33	43	Auguſtus Tiberium & Agrippam in filios adoptat.	2
	Olymp. 195.		Iudas Galilæus ad rebellandum Iudæos, ne acquieſcerent ſoluere tributa Romanis, cohortatur.	
	34	44	Herodes cum Chriſti natiuitatem, Magorum indi-	3
	35	45	cio cognouiſſet, vniuerſos in Bethleem paruulos	4
	36	46	iuſſit interfici.	5
	37	47	Aſinius Pollio Orator & Conſularis, qui de Dalmatis triumpharat, 70. ætatis ſuæ anno in villa Tuſculana moritur.	6
	Iudęorum dux ARCHELAVS annis. 9.		Herodes morbo intercutis aquę, & ſcatẽtibus toto corpore vermibus, miſerabiliter & dignè moritur.	
	Olymp. 196.			
	1	48	In Herodis locum filius eius Archelaus ab Auguſto ſubſtituitur, & Tetrarchæ fiunt quatuor fratres eius, Herodes, Antipater, Lyſias, & Philippus.	7
	2	49	Fames Romæ ita ingens facta, vt quinque modij venderentur denarijs 27. ſemis.	8
			Philiſtion Mimographus natione Magneſianus, Romæ clarus habetur.	

A

B

Digitized by Google

	Anni ab	Iudæorum.		Romanorum.	An. domini.
A	Abrahā	3	50	Tiberius Cæſar Dalmatas, Sarmataſque in Roma-	9
				nam redigit poteſtatem.	
		4	51	Athenodorus Tarſenſis Stoicus Philoſophus, &	10
				M. Verrius Flaccus Grammaticus inſignes ha-	
		Olymp. 197.		(bentur.	
		5	52	Athenienſes res nouas contra Romanos molientes	11
				opprimuntur, autoribus ſeditionis occiſis.	
				Ieſus Chriſtus in medio doctorũ diſputat, mirantibus	
				illis, eo quod reſiſtere ſapientiæ ſuæ non poterant.	
		6	53	Meſſala Coruinus Orator ante biennium quam	12
				moreretur, ita memoriam ac ſenſum amiſit, vt	
				vix pauca verba coniungeret, & ad extremum vl-	
		7	54	cere ſibi circa ſacram ſpinam nato, inedia ſe con-	13
				fecit, anno ætatis 72.	
		8	55	Auguſtus cum Tiberio filio ſuo cenſum Romæ a-	14
				gitans, inuenit hominum nonagies trecentena &	
		Olymp. 198.		ſeptuaginta millia.	
				Sotio Philoſophus Alexandrinus, præceptor Se-	
B				necæ clarus habetur.	
		9	56	Archelaus nono anno regni ſui, in Viennam vrbẽ	15
				Galliæ relegatur.	
		Iudæorũ prin-		Defectio ſolis facta, & Auguſtus 76. ætatis ſuæ	
		cipatum tenet		anno, Atellæ in Campania moritur, ſepeliturque	
		HERODES		Romæ in campo Martio.	
		Tetrarcha an-		Romanorum III. TIBERIVS regnauit an. 23. vel	
		nis 24.		21. vt aiunt nonnulli.	
				Tiberius quaſi coactus, & querens miſeram &	
				oneroſam iungi ſibi ſeruitutem, imperiũ recepit.	
	2030	1	1	Caius Aſinius Gallus Orator Aſinij Pollionis fi-	16
		2	2	lius, cuius etiam Virgilius meminit, diris à Tibe-	17
		3	3	rio ſupplicijs necatur.	18
		Olymp. 199.			
		4	4	T. Liuius hiſtoriographus Patauij moritur.	19
				Ouidius Poëta in exilio diem obijt, & iuxta op-	
				pidum Tomos ſepelitur.	
				Germanicus Cæſar de Parthis triumphat.	
		5	5	Tredecim vrbes terræmotu corruerunt, Epheſus,	20
				Magneſia, Sardis, Moſthene, Ægęe, Hierocę-	

Digitized by Google

Anni ab Abrahã	Iudæorum.	Romanorum.		Anni domini.
			ſarea, Philadelphia, Tmolus, Temnus, Cymæ, Myrhina, Apollonia, Hyrcania.	
	6	6	Feneſtella hiſtoriarum ſcriptor & carminum, ſeptuagenarius moritur, ſepeliturque Cumis.	21
	7	7	Tiberius multos reges ad ſe per blanditias euocatos nunquam remiſit, in quibus Archelaũ Cappadocem, cuius regno in prouinciam verſo, Mazacam nobiliſſimam ciuitatem, Cæſaream appellari iuſſit.	22
	Olymp. 200.			
	8	8	Pompei theatrum incenſum.	23
			Tiberius Druſum conſortem regni facit.	
	9	9	Druſus Cæſar veneno perijt.	24
	10	10	Quintus Atherius promptus & popularis Orator vſque ad 90. prope annum, ſummo honore conſeneſcit.	25
2040	11	11	Seruius Plautus corrupti filij reus ſemet in iudicio interficit.	26
	Olymp. 201.			
	12	12	Philippus Tetrarcha Paneadem, in qua plurimas ædes conſtruxerat, Cæſaream Philippi vocauit, & Iuliadem aliam ciuitatem.	27 B
	13	13	Pontius Pilatus Procurator Iudææ à Tiberio mittitur.	28
	14	14	Votienus Montanus Narbonenſis Orator in Balearibus inſulis moritur, illuc à Tiberio relegatus.	29
			Herodes Tiberiadem condidit, & Libiaden.	
	15	15	Ioannes filius Zachariæ in deſerto iuxta Iordanem fluuiũ prædicans, Chriſtũ filiũ Dei in medio eorũ adeſſe teſtatur. Ipſe quoq; Dominus Ieſus Chriſtus hinc in populos ſalutarẽ viã annuntiat, ſignis atq; virtutibus vera comprobans eſſe, quæ diceret.	30
	Olymp. 202.		COMPVTANTVR in præſentem annũ, id eſt 15. Tiberij Cæſaris, à ſecundo anno inſtaurationis tẽpli, quæ facta eſt ſub altero anno Darij regis Perſarum, anni 548. A Solomone autem & prima ædificatione templi, anni 1060. A Moſe & egreſſu Iſraëlis ex Ægypto, an. 1539. Ab Abrahã & regno Nini & Semiramidis, an. 2044. A Diluuio vſq; ad Abrahã, 942. Ab Adã vſq; ad Diluuiũ an. 2242.	

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahã	Iudæorum.	Conſulum.	An.dom.
	16	16 Principium octuageſimi primi Iubilei ſecundũ Hebræos.	31
		Ieſus Chriſtus filius Dei ſalutarẽ cunctis prædicãs viã,& miracula quæ in Euãgelijs ſcripta ſũt,facit.	
	17	17 Ieſus Chriſtus filius Dei Diſcipulos ſuos diuinis imbuens ſacramẽtis,vt vniuerſis gentibus conuerſionem ad Deum nuntient,imperat.	32
	18	18 Ieſus Chriſtus filius Dei,ſecundũ prophetias,quæ de eo fuerant prælocutę, ad paſſionẽ venit anno Tiberij 18.quo tẽpore etiã in alijs Ethnicorum cõmentarijs hæc ad verbum ſcripta reperimus.	33
		Solis facta defectio, & tenebrę ſuper vniuerſã terrã. Bithynia terræmotu concuſſa, & in vrbe Nicena ædes plurimę corruerunt. Quę omnia his congruunt,quę in paſſione Saluatoris acciderunt. Scribit vero ſuper his & Phlegon, qui Olympiadarum egregius ſupputator eſt,in 13.libro ita dicens: Quarto autem anno,202. Olympiadis, magna & excellens inter omnes,quę ante eam acciderant,defectio ſolis eſt facta; Dies horã ſextã ita in tenebroſam noctem verſus,vt ſtellę in cœlo viſę ſint.terręq; motus in Bithynia, Nicenę vrbis multas ędes ſubuerterit. Hæc ſupradictus vir. Argumẽtũ autẽ huiꝰ rei,quod Saluator iſto anno paſſus ſit, Euangeliũ prębet Ioãnis,in quo ſcribitur,poſt decimũ quintũ annũ Tiberij Cæſaris,tribus annis Dominum prædicaſſe. Ioſephus etiam vernaculus Iudæorũ ſcriptor,circa hęc tempora die Pentecoſtes ſacerdotes primum cõmotiones locorũ,&quoſdã ſonitus ſenſiſſe teſtatur. Deinde ex adyto tẽpli repentinã ſubito erupiſſe vocẽ dicentiũ: Tranſmigremus ex his ſedibus. Scribit autẽ memoratus vir,quod eodẽ anno Pilatus Præſes ſecreto noctis imagines Cęſaris in tẽplo ſtatuerit: Sed repugnãtibꝰ Iudęis,& cũ quaſi ex vno conſilio ad mortem præparati,nudatas illico ceruices ad recipiẽdos ictus,omnes proni parauerãt, Pilatus motus ſtatuas iuſſit auferri. Et hęc prima ſeditionis & turbarum Iudæis cauſa extiterit.	

B

Anni ab Abrahã	Iudæorum.	Romanorum.	Anni domini.
		Eccleſiæ Hieroſolymorũ primus Epiſcopus ab Apoſtolis ordinatur Iacobus frater Domini.	
		Ex hoc loco conſiderandum, quantæ deinceps calamitates Iudæorum gentem oppreſſerint.	
	19	19 Caſſius Seuerus Orator egregius, qui Quintianum illud Prouerbium luſerat, 25. exilij ſui anno ſummâ inopiâ moritur, vix panno verenda contectus.	34
	Oly.203.	*Stephanus lapidatur: Saulus ad Chriſtum conuertitur.*	
	20	20 Pilatus poſt ſupradictam ſeditionẽ, quæ ob Cæſaris imagines fuerat concitata, ſacrũ theſaurum, quẽ Corbonam Iudæi vocant, in aquæductum Hieroſolymorum expendens, ſecundæ ſeditionis præbuit ſemina.	35
2050	21	21 Seianus Præfectus Tiberij, qui apud eum plurimum poterat, inſtantiſſimè cohortatur, vt gentẽ Iudæorum deleat, Philo meminit in lib. Legationis 2.	36
		Iacobus frater Ioannis Apoſtoli, iubente Herode rege, capite truncatus occiditur.	
		Petrus Apoſtolus ab Herode in carcerẽ truſus, & vinctus catenis duabus, mirabiliter ab Angelo liberatur.	
		Perſius Flaccus Satyricus Poëta Volaterris naſcitur.	
	22	22 Agrippa filius Ariſtobuli filij Herodis regis, accuſator Herodis Tetrarchæ, Romã profectus à Tiberio in vincula cõijcitur, *eò quod publicè Deũ precatus fuiſſet, vt mortuo ſtatim Tiberio Caiũ cunctorũ dominum videret.*	37
	23	23 Pilato de Chriſtianorum dogmate ad Tiberium referente, Tiberius retulit ad Senatum, vt inter cætera ſacra reciperetur. Verum cum ex conſulto patrũ, Chriſtianos eliminari Vrbe placuiſſet, Tiberius per edictũ accuſatoribus Chriſtianorum comminatus eſt mortem, ſcribit Tertullianus in Apologetico.	38
		Petrus Apoſtolus Antiochenam eccleſiam fundauit, ibique cathedram adeptus, ſedit annis 25.	
		Multi Senatorũ & Equitum Romanorum interfecti.	
	Olymp.	Tiberius in Campania moritur in Lucullana villa.	
	204.	Romanorum IIII. CAIVS CALIGVLA regnauit an. 3. mẽſ. 10.	
	24	1 Caius Cæſar cognomẽto Caligula, Agrippam vinculis liberatum, regem Iudææ facit.	39
		Caius ſemetipſum inter Deos refert.	

Digitized by Google

Anni ab Abrahã	Iudæorum.		Romanorum.	Anni domini.
	Iudęorũ AGRIPPA an.7.		Flaccus Auilius Præfectus Ægypti,multis Iudæos calamitatibus premit,conſentiente Alexandriæ populo, & crebris aduerſus eos clamoribus perſonante: Synagogas quoque eorum imaginibus,ſtatuis,aris & victimis polluit.	
	1	2	Refert Philo in eo libro,qui Flaccus inſcribitur, hæc omnia ſe præſente geſta,ob quæ etiam legationem ad Caium ipſe ſuſceperat. Paſſienus filius fraude hæredis ſuæ necatus.	40
	2	3	*Matthæus in Iudæa Euangelium primus ſcribit.* Caius cognomento Caligula,Memmij Reguli duxit vxorem,impellens eum vt vxoris ſuæ patrem eſſe ſe ſcriberet. Pōtius Pilatus in multas incidēs calamitates, propria ſe manu interfecit,ſcribunt Romanorum hiſtorici. Caius Petronio Præfecto Syriæ præcepit, vt Hieroſolymis ſtatuã ſuã ſub nomine Iouis Optimi Maximi poneret,*quod Iudæi maximâ negauerunt obſtinatione.* Toto orbe Romano, ſicut Philo ſcribit, & Ioſephus, in Synagogis Iudæorum ſtatuæ & imagines & aræ C. Cæſaris conſecratæ. Plurimi nobilium à Caio interfecti. Caius ſorores ſuas,quibus ſtuprum intulerat, inſulari exilio condemnauit.	41
	3	4	Caius omnes exules iuſſit interfici. Caius à protectoribus ſuis occiditur in Palatio, anno (ætatis ſuæ 29.	42
	Olymp. 205.		Romanorum v. CLAVDIVS regnauit an.13.menſ.8.diebus 28.	
	4	1	Iſte eſt Claudius patruus Druſi,qui apud Moguncíacum monumentum habet. *Alibi legi, auunculus, quia frater matris Caij fuit.*	43
	5	2	PETRVS Apoſtolus *natione Galilæus,Chriſtianorum Pontifex primus,* cum primũ Antiochenam eccleſiam fundaſſet,Romam proficiſcitur,vbi Euangeliũ prædicans 25. annis eiuſdem vrbis Epiſcopus perſeuerat.	44
	6	3	Marcus Euangeliſta interpres Petri, Ægypto & Alexandriæ Chriſtum annuntiat. Primus Antiochiæ Epiſcopus ordinatur Euodius.	45
2060	7	4	Agrippa rex Iudæorum an. 7. imperans moritur.	46

Anni ab Abrahā	Iudæorum.	Romanorum.	Anni domini.
		Poſt quem filius eius Agrippa, à Claudio ſubſtituitur in regnum.	A
		Prophetia Agabi, quæ in Actibus Apoſtolorum famē in toto orbe futurā dixerat, ſub Claudio expletur.	
		Claudius de Britannis triumphauit, & Orchadas inſulas Romano adiecit imperio, *in cuius gloria memoriam filium ſuum Britannicum appellauit.*	
		Domitius Afer Nemauſenſis clarus Orator habetur, qui poſtea Nerone regnante, ex cibi redundantia in cœna moritur.	
		Clodius Quirinalis Rhetor Arelatenſis Romæ inſigniſſimè docet.	
	Iudæorum	AGRIPPA ſuperioris Agrippæ filius an. 26.	
	Olymp. 206.	Inter Theram & Theraſiam exorta eſt inſula habens ſtadia 30.	
	1	5 Deſcriptione Romæ facta ſub Claudio inuenta ſunt ciuium Romanorum 68. centena & 44. millia.	47
		Claudius circa hæc tempora Fucinum lacum exſiccauit, XI. *annos triginta hominum millibus ſine intermiſſione operantibus.*	B
		Portum Oſtiæ Claudius extruxit, dextrâ læuâque duobus quaſi brachijs obiectis.	
	2	6 Thracia hucuſque regnata in Romanorum prouinciam redigitur.	48
		Maria virgo Ieſu Chriſti mater ad filium in cœlum aſſumitur, vt quidam fuiſſe ſibi reuelatum ſcribunt.	
	3	7 Sub Procuratore Iudææ Cumano in diebus azymorum tanta eſt Hieroſolymis orta ſeditio, vt in portarum exitu, populo corruente 30. millia Iudæorum perierint.	49
	4	8 Palæmon Vincentinus inſignis Grammaticus Romæ habetur, qui quondam interrogatus, quid inter ſtillam & guttam intereſſet: gutta inquit, ſtat, & ſtilla cadit.	50
	Olymp. 207.	M. Antonius Liberalis Latinus Rhetor grauiſſimas inimicitias cum Palæmone exercet.	
	5	9 Fame factâ in Græcia, modius ſex drachmis venundatus eſt.	51

A

Anni ab Abrahã	Iudæorum		Romanorum.	Anni domini.
			Tres ſimul ſoles apparuerunt, ſtatimque ſimul in eundem orbem coierunt.	
	6	10	Magna fames Romæ.	52
			Dionyſius Areopagita præſtabilis olim Philoſophus claret.	
	7	11	Claudius Felicem Procuratorem Iudææ mittit, apud quem Paulus Apoſtolus accuſatus in defenſionem ſui perorat.	53
	8	12	*Philippus Apoſtolus Chriſti apud Hieroſopolim Aſiæ ciuitatem, dum Euangelium populo nuntiaret, cruci affixus, lapidibus opprimitur.*	54
	Olymp. 208.		Sub Felice Procuratore Iudææ extiterunt multi,	
	9	13	qui populũ ſuâ perſuaſione deciperent, in quibus & Ægyptius quidam Pſeudopropheta fuit, qui plurimos ſibi aſſocians in ipſo magnarum rerum conatu per exercitum Felicis opprimitur. Scribit Ioſephus conſentanea Apoſtolorum Actibus, in quibus Paulo dicitur à Tribuno: Nonne tu es Ægyptius, qui ante hos dies concitaſti, & eduxiſti in deſertum quatuor millia virorum?	55
2070	10	14	Claudius moritur in palatio, anno ætatis ſuæ 64.	56
			Romanorum VI. NERO regnauit annis 13. menſibus 7. diebus 28.	
	11	1	Huius auunculus fuit Caius Caligula.	57
			Felice regente Iudæam, ſeditio in Cæſarea Palæſtinæ orta magnam Iudæorum multitudinem perdidit.	
	12	2	Feſtus in gubernatione ſuccedit Felici, apud quem, præſente Agrippa rege, Paulus Apoſtolus religionis ſuæ rationem exponens, vinctus Romã mittitur.	58
	Olymp. 209.		Probus Berythius eruditiſſimus Grammaticorũ, Romæ agnoſcitur.	
	13	3	Statius Surculus Tholoſanus in Gallia celeberrimè Rhetoricam docuit.	59
	14	4	Terræmotus Romæ, & ſolis defectio.	60
	15	5	Nero Agrippinam matrem ſuam, & ſororem	61

B

Digitized by Google

Anni ab Abrahã	*Iudæorum.*		*Romanorum.*	*Anni domini.* A
			patris interficit.	
	16	6	Nero tantæ luxuriæ fuit, vt frigidis & calidis la-	62
	Olymp. 210.		uaretur vnguentis, retibuſque aureis piſcaretur,	
			quæ purpureis funibus extrahebat.	
			Nero Romæ cithara contendens ſuperat.	
			Feſto in magiſtratu Iudææ ſuccedit Albinus.	
	17	7	Iacobus frater Domini, quem omnes Iuſtum ap-	63
			pellabant, à Iudæis lapidibus opprimitur, in cu-	
			ius thronum Simeon, qui & Simon ſecundus aſ-	
			ſumitur.	
	18	8	Ante menſam Neronis fulmen cecidit.	64
			Poſt Marcum Euangeliſtam primus Alexandrinæ	
	19	9	eccleſiæ ordinatur Epiſcopus Annianus, qui præ-	65
			fuit annis 22.	
			Perſius *Volaterranus Satyricus Poeta*, moritur, an-	
			no ætatis ſuę 29.	
			Thermę à Nerone ædificatæ, quas Neronianas	
			appellauit.	
			Nero Romæ in Cithariſtarum agone contendens	B
			omnes ſuperat.	
2080	20	10	M. Anneus Lucanus Cordubenſis Poëta in Pi-	66
			ſoniana coniuratione deprehenſus, brachium ad	
			ſecandas venas medico præbuit.	
			Nero vt ſimilitudinem ardentis Troiæ inſpiceret,	
			plurimam partem Romanæ vrbis incendit.	
			In Aſia tres vrbes terræmotu conciderunt, Lao-	
			dicia, Hieropolis, Coloſſe.	
			Albino *Procuratori Iudææ Ceſtius* Florus ſucce-	
			dit, ſub quo Iudæi contra Romanos rebellaue-	
			runt.	
			Iunius Anneus Gallio frater Senecæ egregius de-	
			clamator propria ſe manu interfecit.	
	Olymp. 211.		Non eſt acta, Nerone in ſuam præſentiam differente.	
	21	11	Duæ tantum prouinciæ ſub Nerone factæ, Pon-	67
			tus Polemoniacus, & Alpes Cottiæ, Cottio rege	
			defuncto.	
			Multi nobilium Romæ à Nerone interfecti.	
			Nero in Olympiade coronatur, Cerycas, Citha-	

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahã	*Iudæorum.*	*Romanorum.*		*Anni domini.*
			riſtas, Tragœdos, Aurigas vario certamine ſuperans.	
			Lucius Anneus Seneca Cordubenſis, prçceptor Neronis, & patruus Lucani Poëtæ, inciſione venarum, & veneni hauſtu perijt.	
	22	12	Rurſum Nero Iſthmia, Pythia, Actia celebrans, inter Cerycas, Tragœdos & Cithariſtas coronatur.	68
			Neroni in expenſas centies centena millia decreto Senatus, annua ſubminiſtrantur.	
	23	13	Nero cum cæteris viris inſignibus & Octauiam vxorem ſuam interficit, Cornutumque Philoſophum præceptorem Perſij in exilium fugat.	69
	24	14	Muſonius & Plutarchus Philoſophi inſignes habentur.	70
			L. Anneus Mella Senecæ frater & Gallionis, bona Lucani Poëtæ filij ſui à Nerone promeretur.	
			Primus Nero ſuper omnia ſcelera ſua, etiam perſecutionem in Chriſtianos facit, in qua Petrus & Paulus glorioſè Romç occubuerunt.	
			Contra Iudæos, qui Ceſtij Flori auaritiam non ferentes rebellabant, Veſpaſianus magiſter militiæ à Nerone tranſmittitur.	
			Veſpaſianus plurimas vrbes Iudææ capit.	
			Flauius Ioſephus ſcriptor hiſtoricus, dux belli Iudæorum, cum à Romanis interficiendus eſſet, Veſpaſiano prænuntiat de morte Neronis & eius imperio: cuius rei cauſa vitam dono accepit.	
			Poſt Petrum primus Romanam eccleſiam tenuit LINVS annis 11.	
			Nero cum à Senatu quçreretur ad pœnam, è Palatio fugiens, ad quartum vrbis milliarium, in ſuburbano liberti ſui inter Salariam & Numentanam viam ſemet interficit, anno ætatis ſuæ 32. atque in eo omnis Auguſti familia cõſummata eſt.	
			Poſt Neronem Galba in Hiberia, Vitellius in Germania, Otho Romç imperium arripuerunt.	

B

Digitized by Google

Anni ab Abrahā	Iudæorum.		Romanorum.	Anni domini
			M.Fabius Quintilianus Romam a Galba perducitur.	
			Galba ſeptimo menſe imperij ſui,in medio Romanę vrbis foro,capite truncatur.	
			Veſpaſianus duobus prælijs ſuperatos Iudæos ad muros compulit.	
			Otho tertio regni ſui menſe,apud Bebriacum propriâ manu occubuit.	
			Antiochię ſecundus Epiſcopus ordinatur Ignatius.	
			Vitellius octauo imperij ſui menſe à Veſpaſiani ducibus occiſus,in Tiberim proijcitur.	
	Olymp.212.		Romanorum VII. VESPASIANVS regnauit annis 9.menſibus 11.diebus 22.	
	25	1	Veſpaſianus apud Iudæam Imperator ab exercitu appellatus,& bellum Tito filio commendans, Romam per Alexandriam proficiſcitur.	71
			Capitolium Romæ incenſum.	
	26 Iudęorum regnum defecit.	2	Titus Iudæâ captâ & Hieroſolymis ſubuerſis, ſexcenta millia virorum interfecit.Ioſephus vero ſcribit,vndecies centena millia fame & gladio perijſſe,& alia centum millia captiuorum publicè venundata. Vt autem tanta multitudo Hieroſolymis reperiretur,cauſam azymorum fuiſſe refert, ob quā ex omni gente Iudææ ad templum confluentes, vrbe quaſi carcere ſunt recluſi;oportuit enim ijſdem diebus Paſchæ eos interfici, in quibus Saluatorem crucifixerant.	72
			Colligitur omne tempus in ſecundum annum Veſpaſiani, & nouiſſimam euerſionem Hieroſolymarum à 15. Tiberij Cæſaris anno,& ab exordio Euangelicæ prædicationis 42.	
		3	A captiuitate autem, quam ab Antiocho perpeſſi ſunt, anni 239.Porro à Darij ſecundo anno,ſub quo rurſum	73
		4	templum ædificatum eſt,anni 591.A prima autem ædificatione templi ſub Solomone vſque ad nouiſſimam eius ruinam,quæ ſub Veſpaſiano facta eſt, anni 1103.	74
			Olymp. 213.	
		5	Veſpaſianus Capitolium ædificare orſus.	75
			In Alexandria facta ſeditio.	
			Serapion Philoſophus & Orator agnoſcitur.	

A

B

6

A

An ab Abr.	Romanorum.		An.dom.
2090	6	Achaia,Lycia,Rhodus,Bizantium, Samus, Thracia, Cilicia, Comagene,quę liberę antea & ſub regibus amicis erant, in	76
	7	prouincias redactæ.	77
		Coloſſus erectus habens altitudinis pedes 107.	
		Quirinus Aſconius Pedianus ſcriptor hiſtoricus clarus habetur,qui 73.ætatis ſuæ anno captus luminibus, 12. poſtea annis in ſummo omnium honore conſeneſcit.	
	8	Gabinianus celeberrimi nominis Rhetor in Gallia docuit.	78
		Tres ciuitates Cypri terræmotu corruerunt.	
	Olymp. 214.		
	9	Lues ingens Romæ facta,ita vt per multos dies in Ephemeriden decem millia fermè mortuorum hominũ referrentur.	79
	10	Veſpaſianus Colonias deduxit, & mortuus eſt profluuio ventris in villa propria circa Sabinos,anno ætatis 69.	80
		Romanorum VIII.TITVS regnauit annis 2. menſibus 8.	
	1	Titus filius Veſpaſiani in vtraque lingua diſertiſſimus fuit, & tantę bonitatis,vt cum quadam die recordatus fuiſſet in cœna nihil ſe illo die cuiquam præſtitiſſe,dixit: Amici, hodie diem perdidi.	81
B		Romanę eccleſiæ II.conſtituitur Epiſcopus CLETVS annis 12.	
		Mons Veſuuius ruptus in vertice tantum ex ſe iecit incẽdij, vt regiones vicinas & vrbes cum hominibus exureret.	
	2	Titus Muſonium Rufum Philoſophum de exilio reuocat.	82
		Titus Amphitheatrum Romæ ędificat,& in dedicatione eius quinque millia ferarum occîdit.	
		Romæ plurimæ ędes incendio concremantur.	
		Titus morbo perijt in ea villa, quâ pater pridie Idus Septembres, anno ætatis 42.	
		Romanorum IX.DOMITIANVS Titi frater iunior, regnauit annis 15.menſibus 5.	
	Olymp. 215.		
	1	Decreto Senatus Titus inter deos refertur.	83
		Domitiani vxor Auguſta appellatur.	
	2	Domitianus quotidie ſecretũ quietem conſueuit ſumere, in qua nihil aliud curabat,niſi muſcas ſtylo præacuto cõfigere.	84
	3	Domitianus Eunuchos fieri prohibuit.	85
		Tres virgines Veſtæ ob ſtuprum damnatæ.	

Anni ab Abrahã		Romanorum.	Anni domini. A
		Plurimos Senatorum Domitianus in exilium mittit.	
2100	4	Secundus Alexandrinæ eccleſiæ conſtituitur Epiſcopus Abilius, qui præfuit annis 13.	86
	Olymp. 216.		
	5	Domitianus templum ſine admixtione lignorum conſtruit.	87
	6	Primus Domitianus Dominum ſe & Deum appellari iuſſit.	88
		Naſamones & Daci dimicantes contra Romanos victi.	
	7	Duo menſes aliter appellati September Germanicus, & October Domitianus.	89
		Quintilianus ex Hiſpania Calaguritanus, qui primus Romæ publicam ſcholam& ſalarium è fiſco accepit, claruit.	
	8	Domitianus plurimos nobilium in exiliũ mittit,& occidit.	90
	Olymp. 217.		
	9	Domitianus Mathematicos & Philoſophos Romanã vrbe pellit.	91
	10	Multa opera Romæ facta, in quîs Capitolium, forum tranſitorium, diuorum porticus, Iſium ac Serapium, ſtadium, horrea piperataria Veſpaſiani, templum Mineruæ Chalcidicæ, Odium, forum Traiani, thermæ Traianæ & Titianæ, Senatus, ludus matutînus, mica aurea, meta ſudans,& Pantheon. B	92
	11	Domitianus de Dacis & Germanis triumphat.	93
		Domitianus tantæ ſuperbiæ fuit, vt aureas & argenteas ſtatuas ſibi in Capitolio poni iuſſerit: *hacque & cetera omnia ſuo tantum titulo, ſine vlla priſci autoris memoria ſignaret.*	
		Maxima virginũ Veſtaliũ Cornelia conuicta ſtupri, iuxta legẽ viua defoſſa eſt.	
	12	Romanę eccleſiæ Epiſcopus III. præfuit CLEMENS an. 9.	94
		Domitianus prohibuit vites in vrbibus ſeri.	
		Flauius Ioſephus vigeſimum librum Antiquitatum his temporibus ſcribit.	
	Olymp. 218.		
	13	Domitianus multos nobilium perdidit, quoſdam vero in exilium miſit.	95
2110	14	Secundus poſt Neronem Domitianus Chriſtianos perſequitur,& ſub eo Apoſtolus Ioannes in Pathmon inſulam relegatus, Apocalypſin vidit, quam Irenæus interpretatur.	96
	15	Domitianus rurſum Philoſophos & Mathematicos Româ per edictum extrudit.	97
		Apollonius Tyaneus,& Euphrates inſignes Philoſophi habentur.	

A

Anni ab Abrahã		Romanorum.	Anni domini.
	16	Domitianus eos qui de genere Dauid erant interfici præcipit, vt nullus Iudæorum regni reliquus foret.	
		Scribit Brutius plurimos Chriſtianorum ſub Domitiano feciſſe martyrium, inter quos & Flauiam Domitillam Flauij Clementis. Conſulis ex ſorore neptem in inſulam Pontiam relegatam, quia ſe Chriſtianam eſſe teſtata eſt.	
		Multa ſigna atque portenta Romæ & toto orbe facta.	
		Domitianus occiſus in Palatio, & per veſpillones ignobiliter exportatus anno ætatis 35. *clypeique & imagines eius paſſim vbique per Romam in terram ſunt deiectæ, & à populo per ignominiam publicè conculcatæ.*	
	Olymp. 219.		
		Romanorum x. NERVA regnauit anno vno, menſibus 4.	
	1	Alexandrinæ eccleſię III. Epiſcopus præfuit Cerdo an. II.	99
B		Senatus decreuit, vt omnia quæ Domitianus ſtatuerat, in irritum deducerentur. Itaque multi, quos iniuſtè eiecerat, de exilio reuerſi, nonnulli bona propria receperunt. Aiunt & Apoſtolum Ioannem hoc tempore exilio ſolutum, Epheſum ſeceſſiſſe, in qua vrbe & hoſpitiolum, & amicos amantiſſimos ſui habebat.	
		Iuſtus à Tiberiade Iudæorum ſcriptor agnoſcitur.	
		Nerua morbo perijt in hortis Salluſtianis anno ætatis 72. cum iam Traianum adoptaſſet in filium.	
		Traianus Agrippinæ in Gallijs Imperator factus, natus Italicæ in Hiſpania.	
		Romanorũ XI. TRAIANVS regnauit annis 19. menſibus 6.	
	1	Decreto Senatus Nerua inter Deos relatus eſt.	100
	2	Ioannem Apoſtolum vſque ad Traiani tempora Irenęus Epiſcopus permanſiſſe ſcribit: poſt quem auditores eius inſignes fuerunt Papias Hieropolitanus Epiſcopus, & Polycarpus Smyrneus, & Ignatius Antiochenus.	101
	3	Romanę eccleſię Epiſcopatum IIII. ſuſcepit EVARISTVS annis 9.	102
	Olymp. 220.		
	4	Traianus de Dacis & Scythis triumphat.	103
	5	Traianus victo rege Decebalo Daciam fecit prouinciam, Hyberos, Sauromatas, Oſroenos, Arabes, Boſphoranos,	104
	6	Colchos in fidem accepit, Seleuciam & Cteſiphontem	104

Digitized by Google

Anni ab Abrahã	*Romanorum.*		*Anni domini.*
		Babylonem occupauit, & tenuit in mari rubro claſſem, &	
		inſtituit vt per eam Indiæ fines vaſtaret.	
		Romæ aurea domus incendio conflagrauit.	
2120	7	Terræmotu quatuor vrbes Aſiæ ſubuerſæ, Elea Mirrhina,	106
		Pytanæ, Cymæ, & Græciæ duæ Opuntiorum & Oricorum.	
	Olymp. 221.		
	8		107
	9		108
	10	Traiano aduerſus Chriſtianos perſecutionem mouente Si-	109
		mon filius Cleophæ, qui Hieroſolymis Epiſcopatum tene-	
		bat, crucifigitur, cui ſuccedit Iuſtus.	
	11	Alexandrinę Eccleſię IIII. Epiſcopus ordinatur nomine	110
		Primus, an. 12.	
		Ignatius quoque Antiochenę eccleſię Epiſcopus Romam	
		perductus beſtijs traditur, poſt quem tertius Epiſcopus cõ-	
		Plinius Secundus, cũ quandam prouinciam (ſtituitur Eron.	
		regeret, & in magiſtratu ſuo plurimos Chriſtianorum inter-	
		feciſſet, multitudine eorum perterritus, quæſiuit à Traiano	
		quid facto opus eſſet, nuntians ei, Præter obſtinationem	
		non ſacrificandi, & ante-lucanos cœtus ad canendum cui-	
		dã Chriſto vt Deo, nihil apud eos reperiri. Pręterea ad cõ-	
		ferendam diſciplinam, vetari ab his homicidia, furta, adul-	
		teria, latrocinia, & his ſimilia. Ad quæ cõmotus Traianus	
		reſcribit; Hoc genus quidem inquirendum non eſſe, oblatos	
		vero puniri oportêre. Tertullianus refert in Apologetico.	
	Olymp. 222.	(nis 10.	
		Romanę eccleſię Epiſcopatũ V. tenet ALEXANDER an-	
	12	Plinius Secundus Nouocomenſis Orator & hiſtoricus inſi-	111
		gnis habetur, cuius plurima ingenij opera extant, perijt dũ	
		inuiſit Veſuuium.	
		Tres Galatiæ ciuitates terræmotu erutę.	
	13	Pantheon Romæ fulmine concrematum.	112
	14	Poſt Iuſtum eccleſiæ Hieroſolymitanæ Epiſcopatum IIII.	113
		ſuſcepit Zachæus, poſt quem V. Tobias, cui ſuccedit VI.	
		Beniamin, ac deinde VII. Ioannes, & VIII. Matthias, in	
		cuius locum IX. conſtituitur Philippus.	
	15	Traianus Armeniam, Aſſyriam, Meſopotamiam fecit pro-	114
	Olymp. 223.	(uincias.	

A

B

A

Anni ab Abrahã	Romanorum.		An. domini.
	16	Terræmotus Antiochiam penè totam ſubruit ciuitatem.	115
2130	17	Iudæi qui in Libya erant, aduerſum cohabitatores ſuos alienigenas dimicant. Similiter in Ægypto & in Alexandria, apud Cyrenem quoque, & Thebaidem magna ſeditione contendunt, verum gentilium pars ſuperat in Alexandria.	116
	18	Iudæis Meſopotamiæ rebellantibus præcepit Imperator Traianus Lyſiæ Quieto, vt eos prouincia exterminaret: aduerſus quos Quietus aciem inſtruēs infinita millia eorum interfecit, & ob hoc Procurator Iudææ ab Imperatore decernitur.	117
	19	Salaminam vrbem Cypri interfectis in ea gentilibus, ſubuertere Iudæi.	118
		Traianus morbo in Selinunte perit, ſiue, vt alibi ſcriptum reperimus, apud Seleuciam Iſauriæ profluuio ventris extinctus eſt, anno ætatis 63. menſe 9. die 4. Oſſa eius in vrnam auream collata, & in foro ſub columna poſita, ſoluſque omnium intra vrbem ſepultus eſt.	
B	Olymp. 224.		
		Romanorum XII. HADRIANVS regnauit an. 21.	
	1	Hadrianus Italicæ in Hiſpania natus, conſobrinæ Traiani filius fuit.	119
		Hadrianus Alexandriam à Romanis ſubuerſam publicis inſtaurauit expenſis.	
		Hadrianus Traiani inuidēs gloriæ, de Aſſyria, Meſopotamia, Armenia, quas ille prouincias fecerat, reuocauit exercitus.	
	2	Hadrianus Iudæos capit ſecundò cōtra Romanos rebellantes.	120
		Senatus Traianum in Deos refert.	
		Hadrianus eruditiſſimus fuit in vtraq; lingua, ſed in puerorum amore parùm continens fuit.	
		Hadrianus reliqua tributorū vrbib' relaxauit, chartis publice incenſis: plurimos etiā ipſis tributis liberos pręſtitit.	
		Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum VI. tenet SIXTVS an. 10.	
	3	Plutarchus Cheronæus, & Sextus, & Agathobolus, & Oenomaus Philoſophi inſignes habentur.	121
		Alexandrinæ eccleſiæ V. cōſtituitur Epiſcopus Iuſtus, annis 11.	
		Bellum contra Sauromatas geſtum.	

Digitized by Google

Anni ab Abrahā		Romanorum.	An. domini.
	4	Terræmotu facto Nicomedia ruit,& Nicenę vrbis pluri-	122
		ma euerſa ſunt,ad quarum inſtaurationem Hadrianus de	
		publico eſt largitus impenſas.	
		Euphrates Stoicus Philoſophus moritur.	
	Olymp. 225.		
	5	Hadrianus in Libyam,quæ à Iudæis vaſtata fuerat,Colo-	123
		nias deducit.	
	6	Hadrianus Athenienſibus leges petentibus ex Draconis	124
		& Solonis,reliquorumque libris iura compoſuit.	
	7	Cephiſus fluuius Eleuſinam inundauit,quem Hadrianus	125
		ponte coniungens,Athenis hyemem exegit.	
		Hieroſolymis x. poſt Philippum conſtituitur Epiſcopus	
2140	8	Seneca,poſt quem xi. Iuſtus, cui ſucceſſit xii. Leui, poſt	126
		quem xiii. Ephres, xiiii. Ioſes, xv. Iudas. Hi omnes vſ-	
		que ad euerſionem, quam ab Hadriano perpeſſa eſt Hie-	
		ruſalem,ex circunciſione Epiſcopi præfuerunt.	
	Olymp. 226.		
	9	Hadrianus ſacris Eleuſinę initiatus,multa Athenienſibus	127
		dona largitus eſt.	
		Quadratus diſcipulus Apoſtolorum, & Ariſtides Athe-	
		nienſis noſter Philoſophus,libros pro Chriſtiana religio-	
		ne Hadriano dedêre compoſitos. Et Serenus Granius le-	
		gatus, vir apprime nobilis literas ad Imperatorem mittit,	
	10	iniquum eſſe dicens, clamoribus vulgi innocentium ho-	128
		minum ſanguinem concedi,& ſine vllo crimine,nominis	
		tantum & ſectæ reos fieri. Quibus commotus Hadria-	
	11	nus Minutio Fundano Proconſuli Aſiæ ſcripſit, ſine ob-	129
		iectu criminum Chriſtianos non condemnandos. Cuius	
		Epiſtolæ vſque ad noſtram memoriam durat exemplum.	
		Imperator Hadrianus pater patriæ appellatur, & vxor	
		eius Auguſta.	
	12	Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum vii. ſuſcepit TELES-	130
		PHORVS, annis xi.	
		Antiochiæ conſtituitur iiii. Epiſcopus Cornelius.	
		Nicopolis & Cæſarea terræmotu conciderunt.	
	Olymp. 227.		
	13	Antinous puer egregiꝰ eximiæ pulchritudinis,in Ægyp-	131
		to moritur, quem Hadrianus diligēter ſepeliens(nam in	

A

B

A

Anni ab Abrahã	Romanorum.		Anni domini.
		delicijs habuerat) in deos refert, ex cuius nomine etiam	
		vrbs appellata eſt.	
	14	Alexandrinæ eccleſiæ vi. Epiſcopus prꝗfuit Eumenes an-	132
		Templum Veneris ab Hadriano Romæ factum. (nis 13.	
	15	Saluius Iulianus perpetuum compoſuit Edictum.	133
		Hadrianus Athenis hyemem exigens, Eleuſinam inuiſit.	
		Hadrianus, cum inſignes & plurimas ædes Athenis feciſ-	
		ſet, agonem edidit, bibliothecamq; miri operis extruxit.	
	16	Iudæi in arma verſi Palæſtinam depopulati ſunt, tenente	134
		prouinciam Tynio Ruſo, cui ad opprimendos rebelles	
		Hadrianus miſit exercitum.	
		Phauorinus & Polemon Rhetores inſignes habentur.	
	Olymp. 228.		
	17	Baſilides hæreſiarches in Alexãdria cõmemoratur, à quo	135
		Barcochebas dux factionis Iudæorum nolen- (Gnoſtici.	
		tes ſibi Chriſtianos aduerſum Romanum militem ferre	
		ſubſidium, omnimodis cruciatibus necat.	
		Quadrageſimale ieiunium à Teleſphoro per hoc tempus inſti-	
		tuutm, ac præceptum, quidam ſcribunt.	
2150	18	Bellum Iudaicum, quod in Palæſtina gerebatur, finem ac-	136
		cepit, rebus Iudæorum penitus oppreſſis. Ex quo tẽpore	
		etiam introëundi eis Hieroſolymam licentia ablata, pri-	
	19	mum Dei nutu, ſicut Prophetę vaticinati ſunt, deinde Ro-	137
		manis interdictionibus.	
		Hieroſolymis primus ex gentibus conſtituitur Epiſco-	
		pus Marcus, ceſſantibus his, qui fuerant ex Iudæis.	
	20	Ælia ab Ælio Hadriano cõdita, & in fronte eius portę, quâ	138
		Bethleem egredimur, Sus ſculptus in marmore, ſignificãs	
		Romanæ poteſtati ſubiacere Iudæos. Nonnulli à Tito	
		Ælio filio Veſpaſiani extructam arbitrantur.	
	Olymp. 229.		
	21	Hadrianus morbo intercutis aquæ apud Baias moritur	139
		maior ſexagenario.	
		Romanorum xiii. T. ANTONINVS cognomẽto Pius,	
	1	cũ liberis ſuis Aurelio & Lucio regnauit an. 23. mẽſib' 3.	140
		Antoninus pater patriæ appęllatur.	
		Galenus medicus his temporibus claruit.	
		Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum viii. ſuſcipit HYGINVS an. 4.	

B

Anni ab Abrahã	Romanorum.		An. domini.	A
	2	Sub Hygino Romanæ vrbis Epiſcopo Valentinus hære-	141	
		ſiarches,& Cerdo magiſter Marcionis,Romam venerũt.		
	3	Iuſtinus Philoſophus librum pro noſtra religione con-	142	
		ſcriptum Antonino tradidit.		
	Olymp. 230.			
	4	Heros v. Antiochiæ conſtituitur Epiſcopus.	143	
	5	Marcus vii. Alexandriæ Epiſcopatum ſuſcipit an.10.	144	
		Romæ ix. Epiſcopus ordinatur PIVS an.15.		
	6	Valẽtinus hęreticus agnoſcitur,& permanet vſq; ad Ani-	145	
		Sancitũ eſt à Pio,vt reſurrectio dominica,die domini- (cetũ.		
		ca celebretur,quod à pluribus poſtea Põtificibus confirmatũ eſt.		
2160	7	Meſomedes Cretenſis Citharœdorum carminum muſi-	146	
		cus Poëta agnoſcitur.		
	Olymp. 231.			
	8	Taurus Berythius Platonicæ ſectę Philoſophus clarus ha-	147	
	9	Arianus Philoſophus Nicomedienſis agnoſci- (betur.	148	
		tur,& Maximus Tyrius.		
	10	Apollonius Stoicus natione Chalcidicus,&Baſilides Scy-	149	
		thopolitanus Philoſophi illuſtres habẽtur, qui Veri quo-		B
		que Cæſaris præceptores fuerunt.		
	11		150	
	Olymp. 232.			
	12	Celadion viii. Alexandrinæ eccleſiæ Epiſcopus præfuit	151	
	13	Creſcens Cynicus agnoſcitur,qui Iuſtino no- (an. 14.	152	
		ſtri dogmatis Philoſopho,quia ſe guloſum & præuarica-		
	14	torem Philoſophiæ coarguebat,perſecutionẽ ſuſcitauit,	153	
		in qua ille glorioſè pro Chriſto ſanguinem fudit.		
	15		154	
	Olymp. 233.			
	16		155	
2170	17		156	
	18		157	
		Caſſianus xvii. Hieroſolymę Epiſcopatum poſt Marcum		
		ſuſcepit,poſt quem xviii. Publius , cui ſuccedit xix. Ma-		
		ximus,xx.Iulianus,xxi.Gaianus,xxii.Symmachus,xxiii.		
	19	Caius, xxiiii. Iulianus, xxv. Capito.	158	
	Olymp. 234.			
	20		159	

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahã	Romanorum.		An. domini.
	21	Romanę eccleſiæ Epiſcopatum x. tenet ANICETVS an. 10. ſub quo Polycarpus Romam veniens multos ab hæretico errore correxit.	160
	22	*Antoninus Pius ſuo patrimonio opulentiſsimus, proprias opes amicis liberaliſsimè tribuit, ærarium vero publicum ditiſsimum reddidit.*	161
		Antoninus tantæ æquitatis fuit, vt plurimæ nationes depoſitis armis ſuæ ſola ſententiæ paruerint.	
	23	Antoninus Pius apud Lorium villā ſuam, 12. ab vrbe milliario moritur, anno vitę ſuę 77.	162
		Romanorum xiiii. MARCVS ANTONINVS qui & Verus, regnauit, & Lucius Aurelius Commodus, annis 19. menſe vno.	
	Olymp. 235.		
	1	Hi primum æquo iure imperium adminiſtrauerunt, cum vſque ad hoc tempus, ſinguli Auguſti fuerint.	163
	2	Lucio Cęſari Athenis ſacrificanti ignis in cœlo ab oriente in occidentem ferri viſus.	164
	3	Vologeſus rex Parthorum, vicinas ſibi Romanas prouincias depopulatus eſt.	165
		Fronto Orator inſignis habetur, qui Marcum Antoninum Verum latinis literis erudiuit.	
2180	4	Seleucia Syriæ vrbs cum trecentis millibus hominum à Romanis capta.	166
	Olymp. 236.		
		Apud Piſas Peregrinus Philoſophus rogo, quem ex lignis	
	5	compoſuerat, incenſo, ſemet ſuperiecit.	167
	6	L. Cæſar de Parthis cum fratre triumphauit.	168
		Agrippinus ix. Alexandrinę eccleſiæ Epiſcopus præfuit annis 12.	
	7	Perſecutione ortâ in Aſia, Polycarpus & Pionius fecêre martyrium, quorum ſcriptæ quoque paſſiones feruntur.	169
		Plurimi in Gallia glorioſè ob Chriſti nomen interfecti, quorum vſque in præſentem diem condita libris certamina perſeuerant.	
	8	Lues multas prouincias occupauit, Roma ex parte vexata.	170
		Romani contra Germanos, Marcomannos, Quados, Sarmatas & Dacos dimicant.	

B

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahā		*Romanorum.*	*Anni domini.*
		Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum xi. ſuſcepit SOTER an. 8.	
		Theophilus Antiochiæ vi. Epiſcopus ordinatur, cuius plurima ingenij opera extant.	
	Olymp. 237.		
	9	Lucius Imperator anno regni ſui nono, ſiue vt quidam putant xi. inter Concordiam & Altinum apoplexi extinctus eſt, ſedens cum fratre in vehiculo.	171
	10	Antonino Imperatori Melito Aſianus Sardenſis Epiſcopus Apologeticum pro Chriſtianis tradidit.	172
	11	Apollinaris Aſianus Hieropolitanus Epiſcopus inſignis habetur.	173
		Dionyſius Epiſcopus Corinthiorum clarus habetur, & Pinytus Cretenſis vir eloquentiſſimus.	
		Pſeudoprophetia quæ Cataphrygas nominatur, accepit exordium, autore Montano, Priſcilla, Maximilláque inſanis vatibus.	
	12	Tatianus hæreticus agnoſcitur, à quo Encratitæ.	174
		Bardeſanes alterius hæreſeos princeps notus efficitur.	
		Oppianus Cilix Poëta cognoſcitur, qui Halieutica miro ſplendore conſcribit.	
		Tanta per totum orbem peſtilentia fuit, vt pene vſque ad internecionem Romanus exercitus deletus fuerit.	
	Olymp. 238.		
	13	Imperator Antoninus multis aduerſum ſe naſcentibus bellis ſæpe ipſe intererat, ſæpe duces nobiliſſimos deſtinabat, in quibus ſemel pertinaci exercitui, & qui cum eo in Qua-	175
2190	14	dorum regione pugnabat, ſiti oppreſſo, pluuia diuinitus miſſa eſt; cum è contrario Germanos & Sarmatas fulmina perſequerentur, & plurimos eorum interficerent.	176
	15	Extant literæ Marci Aurelij grauiſſimi Imperatoris, quibus illam Germanicam ſitim, Chriſtianorum forte militum	177
	16	precationibus, impetrato imbri, diſcuſſam conteſtatur.	178
		Atticus Platonicæ ſectæ Philoſophus agnòſcitur.	
		Romanę eccleſię xii. Epiſcopatum ſuſcipit ELEVTHERIVS annis 15.	
		Antiochiæ vii. Epiſcopus conſtituitur Maximinus.	
	Olymp. 239.		
	17	Antoninus Commodū filium ſuum conſortem regni facit.	179

B

Digitized by Google

A Anni ab Abrahā	Romanorum.		An. dom.
	18	Antoninus cum filio de hoſtibus triumphauit, quos, per triennium apud Carnuntū habens ſtatiua caſtra, vaſtauerat.	180
	19	Imperatores multis multa largiti ſunt, & pecuniam, quæ Fiſco debebatur prouincijs cōcedentes, Tabulas debitorum in medio Romanæ vrbis foro incendi præceperunt, ac ne quid bonitati deeſſet, ſeueriores quaſque leges nouis conſtitutionibus temperauerunt.	181
		Antoninus poſt victoriam, adeo in editione munerum magnificus fuit, vt centum ſimul leones exhibuerit.	
		Commodus à Senatu Auguſtus appellatur.	
		Smyrna vrbs Aſiæ terręmotu ruit, ad cuius inſtaurationem decennalis tributorum immunitas data eſt.	
		Antoninus in Pannonia morbo perijt.	
		Iulianus x. Alexandrinæ eccleſię Epiſcopatum ſortitur annis 10.	
		Romanorum xv. COMMODVS regnauit annis 13.	
	1	Commodus de Germanis triumphauit.	182
	Olymp. 240.		
	2	Templum Serapidis Alexandriæ incenſum.	183
B	3	Irenæus Epiſcopus Lugdunenſis inſignis habetur.	184
	4	Thermæ Commodianæ Romæ factæ.	185
		Commodus ſeptimum menſem nomine ſuo appellauit.	
2200	5	Hieroſolymis 26. ordinatur Epiſcopus Maximus, Poſt quem 27. Antoninus, 28. Valens, 29. Duli-	186
	Oly. 241.	chianus, 30. Narciſſus, 31. Dius, 32. Germanio, 33.	
	6	Gordius, 34. rurſum Narciſſus.	187
	7	Tantis apud Hieroſolymam Epiſcopis conſtitutis, non potuimus diſcernere tempora ſingulorum, eo quod vſque in pręſentem diem eorum Epiſcopatuum anni minimè inueniantur.	188
	8	*Apollonius vrbis Senator, lecto Senatui inſigni volumine, quod de Chriſti fide compoſuerat, capite ob Chriſti fidem truncatus eſt.*	189
		In Capitolium fulmen ruit, & magnâ inflammatione factâ, bibliotheca & vicinæ quæque ædes concrematæ.	
	9	Alexandriæ xi. conſtituitur Epiſcopus Demetrius, annis 43.	190

A

Anni ab Abrahā		Romanorum.	Anni domini.
		Commodus Imperator Coloſſi capite ſublato, ſuæ imaginis caput iuſſit imponi.	
	Olymp. 242.		
	10	Serapion VIII. Antiochiæ Epiſcopus ordinatur.	191
	11	Commodus multos nobilium interficit,& ſpectacula populo Romano præbet inſignia.	192
	12	Incendio Romæ facto Palatium & ædes Veſtæ, plurimáque vrbis pars ſolo coæquatur.	193
	13	Commodus ſtrangulatur in domo Veſtiliani.	194
		Romanorum XVI. ÆLIVS PERTINAX regnauit menſibus 6.	
		Pertinax ſeptuagenario maior,cum Præfecturam vrbis ageret,ex Senatuſconſulto imperare iuſſus eſt.	
		Romæ Epiſcopatum ſuſcipit XIII. VICTOR annis 10. cuius mediocria de religione extant volumina.	
		Pertinax obſecrante Senatu,vt vxorem ſuam Auguſtam, & filium ſuum Cęſarem appellaret,contradixit:ſufficere teſtatus eſt,quod ipſe regnaret inuitus.	
		Pertinax occiditur in Palatio Iuliani Iuriſperiti ſcelere, quem poſtea Seuerus apud Miluium pontem interfecit.	
	Olymp. 243.		
		Romanorum XVII. SEVERVS regnauit annis 18.	
	1	Seuerus prouincia Tripolitana oppido Lepti, ſolus ex Africa vſque in pręſentem diem,Romanis Imperator fuit, & in honorem Pertinacis,quem Iulianus occiderat, Pertinacem ſe cognominari iuſſit.	195
2210	2	Clemens Alexandrinæ eccleſiæ presbyter, & Panthenus Stoicus Philoſophus,in diſputatione dogmatis noſtri diſertiſſimi habentur.	196
	3	Narciſſus Hieroſolymitarum Epiſcopus,& Theophilus Cęſarienſis, Polycrates quoque, & Bacchyllus Aſianæ prouincię Epiſcopi inſignes habentur.	197
		Candidus Chriſtianorum diſputator cautiſſimus notus efficitur.	
	4	Quæſtione orta in Aſia inter Epiſcopos,an ſecundum legem Moſi,14 menſis Paſcha obſeruandum eſſet, Victor Romanæ vrbis Epiſcopus,& Narciſſus Hieroſolymarum, Polycrates quoque,& Irenęus, & Bacchyllus, pluximique eccleſiarum paſtores,quid eis probabile viſum fuerat, literis ediderunt,	198

B

Digitized by Google

A

Anab Abrahā	*Romanorum.*		*Anni domini.*
		quarum memoria ad nos vſque perdurat.	
	Olymp. 244.		
	5	Iudaicum & Samariticum bellum ortum, vel reſumptum.	199
	6	Seuerus Parthos,& Adiabenos ſuperauit, Arabesque inte-	200
		riores ita cęcidit,vt regionem eorum Romanam prouinciam	
	7	faceret,ob quæ Parthicus,Arabicus,& Adiabenicus cogno-	201
		minatus eſt.	
		Seuero imperante Thermæ Seuerianæ apud Antiochiam,&	
	8	Romam factæ,& Septizonium extructum.	202
	Olymp. 245.		
	9	ZEPHYRINVS xiiii. Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum	203
		ſuſcepit annis 17.	
		Perſecutione in Chriſtianos facta,Leonides Origenis pater	
	10	glorioſâ martyrij morte transfertur.	204
	11	Alexander ob confeſſionem Dominici nominis inſignis	205
		habetur.	
		Clemens multa & varia conſcribit.	
2220	12	Muſanus noſter philoſophiæ ſcriptor agnoſcitur.	206
	Olymp. 246.		
	13	Clodio Albino,qui ſe in Gallia Cęſarē fecerat, apud Lug-	207
		dunum interfecto,Seuerus in Britannos bellum transfert,vbi	
	14	vt receptas prouincias ab incurſione barbarica faceret ſecu-	208
	15	riores,vallum per 132. millia paſſuum à mari ad mare duxit.	289
		Tertullianus Afer Centurionis Proconſularis filius,omnium	
		Eccleſiarum ſermone celebratur.	210
	Olymp. 247.		
	17	Origenes Alexandrię ſtudijs eruditur.	211
	18	Seuerus moritur Eboraci in Britannia.	212
		Romanorum xviii. ANTONINVS cognomento Ca-	
		racalla regnauit annis 7.	
	1	Antiochiæ ix. Epiſcopus conſtituitur Aſclepiades.	213
		Alexander xxxv. Hieroſolymorum Epiſcopus ordinatur,	
		adhuc viuente Narciſſo, & cum eo pariter eccleſiam regit.	
	2	Antoninus Caracalla cognominatus propter genus veſtis,	214
	Oly. 248.	quod Romæ erogauerat, & e contrario Caracallæ ex eius	
	3	nomine Antonianæ dictæ.	215
2230	4	Antoninus Romę Thermas ſui nominis ędificauit.	216
	5	Antoninus tam impatiens libidinis fuit, vt nouercam ſuam	217

B

A

Anni ab Abrahã			Anni domini.
		Iuliam vxorem duxerit.	
		Antoninus interficitur inter Edeſſam & Carras anno æta-	
	6	tis 43.	218
	Olymp. 249.		
	7		219
		Romanorum XIX. MACRINVS regnauit anno vno.	
	1	Macrinus Præfecturam Prætorij gerens, Imperator factus.	220
		Antiochiæ X. Epiſcopus conſtituitur Philetus.	
		Circenſibus Vulcanaliorum Romæ Amphitheatrũ incenſũ.	
		Aggarus vir ſanctus regnauit Edeſſæ, vt vult Africanus.	
		Macrinus occiditur in Archelaide.	
		Romanorum XX. MARCVS AVRELIVS Antoninus	
		regnauit annis 4.	
	1	Marcus Aurelius Antonini Caracallæ vt putabatur, filius, &	221
	2	ſacerdos Heliogabali templi, adeo impudicè in imperio ſuo	222
		vixit, vt nullum genus obſcœnitatis omiſerit.	
		CALLISTVS XV. Romanę eccleſię Epiſcopatum ſuſce-	
		pit annis 5.	
	Olymp. 250.		
	3	Heliogabalum templum Romę ædificatum.	223
	4	In Palæſtina Nicopolis, quæ prius Emmaus vocabatur,	224
		vrbs condita eſt, legationis induſtriam pro ea ſuſcipiente	
		Iulio Africano ſcriptore temporum.	
		Antoninus Romę occiditur tumultu militari, cum matre	
		Semiaſyra.	
		Romanorum XXI. ALEXANDER Mammeę filius regna-	
		uit annis 13.	
	1	Alexander Xerxem regem Perſarum glorioſiſſimè vicit, &	225
2240	2	diſciplinę militaris tam ſeuerus corrector fuit, vt quaſdam	226
		tumultuantes legiones integras exautorauerit.	
	Olymp. 251.		
	3	VRBANVS XVI. Romanæ eccleſiæ ordinatur Epiſco-	227
		pus annis 9.	
	4	Vlpianus Iuriſconſultus, aſſeſſor Alexandri inſignis ha-	228
		betur.	
	5	Thermæ Alexandrinæ Romæ ædificatæ.	229
	6	Geminus presbyter Antiochenus, & Hippolytus, & Beryl-	230
		lus Epiſcopus Arabię Boſtrenus, clari ſcriptores habentur.	

B

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahã	Romanorum.		Anni domini.
	Olymp. 252.		
	7	Antiochiæ xi. conſtituitur Epiſcopus Zebennus.	231
	8	Origenes Alexandriæ clarus habetur. (an. 16.	232
	9	Alexandrinæ eccleſiæ xii. ordinatur Epiſcopus Heracleas	233
	10	Alexander in matrem Mameam vnicè pius fuit, & ob id	234
		omnibus amabilis.	
	Olymp. 253.		
	11	Origenes de Alexandria ad Cæſaream Palęſtinę tranſit.	235
2250	12	PONTIANVS xvii. Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum ſuſ-	236
		cepit annis 5.	
	13	Alexander occiditur Mogonciaci tumultu militari.	237
		MAXIMINVS xxii. Romanorum regnauit annis 3.	
	1	Maximinus primus ex corpore militari ſine Senatus auto-	238
		ritate ab exercitu Imperator electus eſt.	
	Olymp. 254.		
	2	Maximinus aduerſum eccleſiarũ ſacerdotes perſecutionem	239
		facit.	
	3	Maximinus Aquileiæ à Pupieno occiditur.	240
		Romanorum xxiii. GORDIANVS regnauit an. 6.	
	1	ANTHERVS xviii. Romæ Epiſcopus ordinatur men-	241
		ſe vno, poſt quem xix. FABIANVS annis 13.	
	2	Gordiano Romam ingreſſo Pupienus & Albinus, qui im-	242
		perium arripuerant, in Palatio occiſi.	
	Olymp. 255.		
	3	Gordianus admodum adoleſcens, Parthorum natione ſu-	243
		perata, cũ victor reuerteretur ad patriã, fraude Philippi Pręfecti	
	4	Pręforij haud longè à Romano ſolo interfectus eſt.	244
	5	Gordiano milites tumulum ædificant; qui Euphrati immi-	245
2260	6	net, oſſibus eius Romam reuectis.	246
	Olymp. 256.		
		Romanorum xxiiii. PHILIPPVS regnauit an. 7.	
	1	Philippus Philippum filium ſuum conſortem regni facit,	247
		primuſque omnium ex Romanis Imperatoribus Chriſtia-	
		nus fuit.	
	2	Regnantibus Philippis milleſimus annus Romanæ vr-	248
		bis expletus eſt, ob quam ſolennitatem innumerabiles	
		beſtiæ in circo magno interfectæ, ludique in campo Mar-	
		tio theatrales, tribus diebus ac noctibus populo perui-	

B

Anni ab Abrahā		Romanorum.	Anni domini.
		gilante celebrati.	
	3	Theatrum Pompei inceſſum, & Ecatonſtilon.	249
	4	Quadrageſimus miſſus natali Romanæ vrbis cucurrit, &	250
		agon mille annorum actus.	
	Olymp. 257.		
		Philippus vrbem nominis ſui in Thracia conſtruit.	
	5	Alexandrinam eccleſiam XXIII. Epiſcopus tenuit Diony-	251
	6	Philippus ſenior Veronæ, Romæ iunior (ſius an. 17.	252
	7	occiditur.	253
		Romanorum XXV. DECIVS regnauit anno vno menſibus 3.	
	1	Decius e Pannonia inferiore Budaliæ natus fuit.	254
		Decius cum Philippos patrem & filium interfeciſſet, ob	
		odium eorum in Chriſtianos perſecutionem mouet, qua	
		diaconus Laurentius Romæ martyrium duxit.	
		Antonius monachus in Ægypto naſcitur.	
		Romæ Amphitheatrum inceſſum.	
		Alexandro Hieroſolymorum Epiſcopo apud Cæſaream	
		Palæſtinæ ob martyrium interfecto, & Antiochiæ Babyla,	
		Mazabbanes & Fabius Epiſcopi conſtituuntur.	
		Decius cum filio in Abritto occiditur.	
	Olymp. 258.		
		Romanorū XXVI. GALLVS & VOLVSIANVS Galli filius	
	1	regnauerunt annis 2. menſibus 4.	255
		Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum, poſt Fabiani glorioſam	
		mortem, XX. ſuſcepit CORNELIVS annis 2. qui	
		& ipſe martyrio coronatus eſt. Extant ad eum Cypriani 8.	
		Epiſtolæ.	
		Peſtilens morbus multas totius orbis prouincias occupauit,	
		maximéque Alexandriam & Ægyptum, vt ſcribit Diony-	
		ſius, & Cypriani de mortalitate teſtis eſt liber.	
		Nouatus presbyter Cypriani, Romam veniens, Nouatianū,	
		& cæteros confeſſores ſibi ſociat, eò quod Cornelius pœ-	
		nitentes apoſtatas recepiſſet.	
		Antiochiæ XIII. conſtituitur Epiſcopus Demetrianus.	
2270	2	LVCIVS XXI. Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum tenet men-	256
		ſes 8. poſt quem XXII. Stephanus annis 3.	
		Extant ad vtrumque Cypriani 8. Epiſtolæ.	
		Gallus & Voluſianus, cum aduerſum Æmilianum, qui in	

A

B

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahā	Romanorum.		Anni domini.
		Mœſia res nouas moliebatur, ex vrbe profecti eſſent, in foro Flaminij, ſiue vt alij putant, Interamnę interfecti ſunt.	
		Æmilianus tertio menſe inuaſæ tyrannidis extinctus eſt.	
		Romanorum XXVII. VALERIANVS & GALIENVS regnauerunt annis 15.	
	1	Valerianus in Rhetia ab exercitu Auguſtus,	257
	2	Galienus Romæ à Senatu Cæſar appellatus eſt.	258
		XYSTVS XXIII. Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum tenet annis 8.	
	Olymp. 259.		
	3	Cyprianus primum Rhetor, deinde presbyter, ad extremum Carthaginenſis Epiſcopus martyrio coronatur.	259
	4	Valerianus, in Chriſtianos perſecutione cõmota, ſtatim à Sapore Perſarum rege capitur, ibiq; ſeruitute miſerabili conſeneſcit.	260
	5	Sapor rex Perſarum, Syriam, Ciliciam, & Cappadociam depopulatur.	261
	6	Valeriano in Perſas ducto, Galien⁹ pacẽ noſtris reddidit.	262
		Antiochię XV. cõſtituitur Epiſcop⁹ Paulus Samoſatenus.	
	Olymp. 260.		
	7	Galieno in omnem laſciuiam diſſoluto, Germani Rauennam vſque venerunt.	263
	8	Alemanni vaſtatis Gallijs, in Italiam tranſiêre.	264
	9	Græcia, Macedonia, Põtus, Aſia depopulata per Gothos.	265
2280	10	Quadi & Sarmatæ Pannonias occupauerunt.	266
		Germanis Hiſpanias obtinẽtibus, Tarracõ expugnata eſt.	
		Parthi Meſopotamiam tenentes, Syriam incurſauerunt.	
	Olymp. 261.		
	11	Alexandrinæ eccleſiæ XIIII. ordinatur Epiſcopus Maximus an. 18.	267
		DIONYSIVS XXIIII. Romanę eccleſiæ Epiſcopus conſtituitur annis 12.	
		Odenatus Decurio Palmirenus collecta agreſtium manu ita Perſas cæcidit, vt ad Cteſiphontem caſtra poneret.	
	12	Hieroſolymatum Epiſcopatum tenet Hymenæus.	268
	13	Paulus Samoſatenus à cunctorum prędicatione deſciſcẽs, Artemonis hæreſim ſuſcitauit, in cuius locum Antiochenæ eccleſiæ XVI. ordinatur Epiſcopus Domnus.	269
	14	Galliæ per Poſthumum, & Victorinum, & Tetricum re-	270

B

Anni ab Abrahami		*Romanorum.*	*Anni domini.*
		ceptæ.	
		Galienus Mediolani occiditur.	
	Olymp. 262.		
	15		271
		Romanorum XXVIII. CLAVDIVS regnauit anno vno, menſibus 9.	
	1	In Alexandria Bruchium, quod per multos annos fuerat obſeſſum, tandem capitur.	272
		Claudius Gothos, Illyricum & Macedoniam vaſtantes ſuperat, ob quæ in Curia clypeus ei aureus,& in Capitolio ſtatua aurea collocata eſt.	
		Claudius Sirmij moritur.	
	2	Quintilius Claudij frater à Senatu Auguſtus appellatus, XVII. imperij ſui die Aquileiæ occiditur.	273
		Romanorũ XXIX. AVRELIANVS regnauit an. 5. mẽſ. 6.	
	1	Antiochenæ eccleſiæ XVII. ordinatur Epiſcop? Tymæus.	274
		Aurelianus,Tetrico apud Catalaunos prodẽte exercitum ſuum, Gallias recepit.	
	Olymp. 263.		
	2	Zenobia apud Immas, haud longè ab Antiochia vincitur,quę occiſo Odenato marito,orientis tenebat imperiũ, in qua pugna ſtrenuiſſimè aduerſum eã dimicauit Pompeianus dux cognomento Francus, cuius familia hodie quæ apud Antiochiam perſeuerat, & ex cuius Euagrius chariſſimus nobis ſtirpe deſcendit.	275
2290	3	Euſebius Laodicenus Epiſcopus inſignis habetur.	276
		Aurelianum Romæ triumphantem Tetricus & Zenobia currum præceſſerũt, è quibus Tetricus Corrector poſtea Lucaniæ fuit, & Zenobia in vrbe ſummo honore conſenuit,à qua hodie,quę Romæ Zenobia familia nũcupatur.	
	4	Aurelianus templum Soli ædificat, & Romam firmioribus muris vallat.	277
		Primus agon Solis ab Aureliano conſtitutus.	
	5	Aurelianus cum aduerſum nos perſecutionem mouiſſet, fulmen iuxta eum comiteſq; eius ruit, ac non multò poſt inter Conſtantinopolim, & Heracleam in Cenophrurio viæ veteris occiditur.	278
	Olymp. 264.		

Anni ab Abrahā	Romanorum.		An. domini
	1	Romanorum xxx. TACITVS regnauit menſes 6. quo apud Pontum occiſo, obtinuit Florianus imperium diebus 80. Hoc quoq; apud Tharſum interfecto,	279
		Romanorum xxxi. PROBVS regnauit an. 6. menſes 4.	
	1	FELIX xxv. Romanæ eccleſiæ Epiſcopatū ſuſcepit annis 5.	280
		Probus Gallias à Barbaris iterum occupatas ingenti virtute reſtituit.	
		Anatholius Laodicenus Epiſcopus, Philoſophorum diſciplinis eruditus, plurimo ſermone celebratur.	
	2	Secundo anno Probi iuxta Antiochenos 325. annus fuit, iuxta Tyrios 402. vel 303. ſecundum quoſdam, iuxta Laodicenos 324. iuxta Edeſſenos 389. iuxta Aſcalonitas 380.	281
		Initium Iubilei 86.	
		Inſana Manichæorum hæreſis in commune humani generis malum exorta.	
	3	Probus Gallos & Pannonios vineas habere permiſit, Almumq; & Aureum montem militari manu conſitos prouincialibus colendos dedit.	282
	Olymp. 265.		
	4	Antiochiæ xviii. conſtituitur Epiſcopus Cyrillus.	283
		Saturninus magiſter exercitus nouam ciuitatem Antiochiæ orſus eſt condere, qui poſtea imperium molitus inuadere Apamiæ occiditur.	
	5	EVTYCHIANVS xxvi. Romanę eccleſiæ Epiſcopatum ſuſcepit menſ. 8. poſt quem xxvii. Gaius, an. 15.	284
	6	Probus tumultu militari apud Sirmium in turri, quæ vocatur Ferrata, occiditur.	285
		Alexādrinę eccleſiæ xv. Epiſcop⁹ præfuit Theonas an. 19.	
		Romanorum xxxii. CARVS cum filijs Carino & Numeriano, annis 2.	
2300	1	Carus Narbonenſis, cū omni Parthorum regione vaſtatâ Cochem & Cteſiphontē nobiliſſimas hoſtium vrbes cœpiſſet, ſuper Tigrim caſtra ponens, fulmine ictus interijt.	286
	Olymp. 266.		
	2	Numerianus cum ob oculorum dolorem lecticulâ veheretur, inſidijs Apri ſoceri ſui occiſus eſt, vix fœtore cadaueris, poſt aliquot dies ſcelere comperto.	287

B

Digitized by Google

Anni ab Abrahā		Romanorum.	Anni domini.	
		Carinus prælio victus apud Margum occiditur.		A
		Romanorũ xxxiii. DIOCLETIANVS regnauit an.20.		
	1	Diocletianus Dalmata Scribæ filius, Imperator electus	288	
		ſtatim Aprum in militum concione percuſſit, iurans ſine		
		ſuo ſcelere Numerianum interfectum.		
	2	Diocletianus in conſortiũ regni Herculiũ Maximianum	289	
		aſſumpſit, qui ruſticorũ multitudine oppreſſa, quę factio-		
	3	ni ſuę Bacaudarũ nomẽ indiderat, pacem Gallijs reddit.	290	
	Olymp. 267.			
	4	Carauſius ſumptá purpurá Britannias occupauit.	291	
		Narſeus Orienti bellum intulit.		
		Quinquegentiani Africam infeſtauerunt.		
		Ægyptum Achilleus obtinuit, ob quæ Cõſtantius & Ga-		
		lerius Maximianus Cæſares aſſumuntur in regnum; quo-		
		rum Conſtantius Claudij ex filia nepos fuit, Galerius in		
		Dacia haud longè à Serdica natus: atque vt eos Diocle-		
		tianus etiam affinitate coniungeret, Conſtantius priuig-		
		nam Herculij Theodoram accepit, ex qua poſtea ſex li-		
		beros Conſtantini fratres habuit. Galerius filiam Diocle-		B
	5	tiani Valeriam duxit, ambo vxores, quas habuerant, repu-	292	
	6	diare compulſi.	293	
	7	Buſiris & Coptus contra Romanos rebellantes, ad ſolum	294	
		vſque ſubuerſæ ſunt.		
	Olymp. 268.			
	8	Carporum & Baſternarum gentes in Romanum ſolum	295	
		tranſlatæ ſunt.		
2310	9	Primus Diocletianus adorari ſe vt Deum iuſſit, & gem-	296	
		mas veſtibus calceamentiſq; inſeri, cum ante eum omnes		
		Imperatores in modum iudicum ſalutarentur, & chlamy-		
		dem tantum purpuream, à priuato habitu plus haberent.		
	10		297	
		Alexandria cum omni Ægypto per Achilleum ducem à		
		Romana poteſtate deſciſcens, octauo obſidionis menſe à		
	11	Diocletiano capta eſt. Itaq; plurimi per totam Ægyptum	298	
		grauibus proſcriptionibus exilijſq; vexati, interfectis his		
		qui perduellionis cauſa extiterant.		
	Olymp. 269.			
	12	MARCELLINVS xxviii. Romanæ eccleſię Epiſco-	299	

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahā	Romanorum		Anni domini.
		patum ſuſcepit annis 9.	
		Eccleſiæ Hieroſolymorum XXXVII. ordinatur Epiſcopus Zabdas.	
	13	Poſt decem annos per Aſclepiodotum Præfectum Prætorij Britanniæ receptæ.	300
		Iuxta Lingonas à Conſtantio Cæſare 60. millia Alemannorum cæſa.	
		Galerius Maximianus victus à Narſeo ante carpentum Diocletiani purpuratus cucurrit.	
	14	Veturius magiſter militiæ Chriſtianos milites perſequitur, paulatim ex illo iam tempore perſecutione aduerſum nos incipiente.	301
		Galerius Maximianus ſuperato Narſeo, & vxoribus ac liberis, ſororibusque eius captis, à Diocletiano ingenti honore ſuſcipitur.	
	15	Thermæ Diocletianæ Romæ factæ, & Maximianæ Carthagine.	302
		Eccleſię Hieroſolymorum XXXVIII. præfuit Hermon annis 39.	
	Olymp. 270.		
	16	Antiochię XIX. conſtituitur Epiſcopus Tyrrannus.	303
	17	Alexandrinæ eccleſiæ XVI. poſt Theonam, ordinatur Epiſcopus Petrus, qui poſtea nono perſecutionis anno glorioſè martyrium perpetrauit.	304
	18	Diocletianus & Maximianus Auguſti, inſigni pompâ Romę triumpharunt, antecedentibus currum eorum Narſei coniuge, ſororibus, liberis, & omni prædâ, quâ Parthos ſpoliauerunt.	305
2320	19	Terręmotu horribili apud Tyrum & Sidonem multa opera conciderunt, & populus innumerabilis oppreſſus eſt.	306
		Decimo nono anno Diocletiani, menſe Martio, in diebus Paſchæ, eccleſię ſubuerſę ſunt.	
		Perſecutio Chriſtiana. Secundum Antiochenos an. 351.	
	Olymp. 271.		
	20	Secundo anno perſecutionis Diocletianus Nicomediæ, Maximianus Mediolani purpuram depoſuerunt.	307

B

Romanorum.

A.

Anni ab Abrahā			Anni domini.
		GALERIVS ſolus biennio Auguſtus imperium tenuit.	
	1	EVSEBIVS xxix. Romæ Epiſcopus conſtituitur menſibus	308
		7. poſt quem xxx. eccleſiam tenet Melciades an. 6.	
	2	Maximinus & Seuerus à Galerio Maximiano Cæſares	309
		facti.	
		Conſtantius 16. imperij anno diem obijt in Britannia Ebo-	
		raci; poſt quē filius eius Conſtantinus ex concubina He-	
		lena procreatus, regnum inuadit: quarto autem perſecu-	
		tionis anno, Conſtantinus regnare orſus.	
		Romanorum xxx. CONSTANTINVS regnauit annis 30.	
	1	menſibus 10.	310
		Maxentius Herculij Maximiani filius à Prætorianis mili-	
		tibus Romæ Auguſtus appellatur.	
	Olymp.	272.	
	2	Seuerus Cæſar à Galerio Maximiano contra Maxentium	311
		miſſus, Rauennæ ſecundo imperij ſui anno interficitur.	
		Licinius à Galerio Carnunti Imperator factus.	
		Herculius Maximianus à filia Fauſta detectus, quod dolum	
		Conſtantino viro ſuo pararet, Maſſiliæ fugiens occiditur.	
	3	Quirinus Epiſcopus Siſcianus glorioſè pro Chriſto inter-	312
		ficitur: nam manuali molâ ad collum ligatâ è ponte præci-	
		pitatus in flumen, diutiſſimè ſupernatauit, & cum ſpectan-	
		tibus collocutus, ne ſui terrerentur exemplo, vix orans vt	
		mergeretur, obtinuit.	
	4	Galerius Maximianus moritur 20. imperij ſui anno, quod	313
	5	partim Cæſar, partim Auguſtus exercuit.	314
		SILVESTER xxxi. Romanorum eccleſię ordinatur Epiſ-	
		copus an. 22.	
	Olymp.	273.	
	6	Maximianus perſecutione in Chriſtianos factâ, cum iam à	315
		Licinio puniendus eſſet, apud Tharſum moritur, anno im-	
		perij ſui 6.	
2330	7	Alexandrinæ eccleſiæ xvii. ordinatur Epiſcopus Achillas.	316
		Maxentius iuxta pontem Miluium à Conſtantino ſupera-	
		tus occiditur, anno imperij ſui ſexto.	
		Pax noſtris a Conſtantino redditur.	
		Bellum Cibalenſe aduerſum Licinium.	
		Hieroſolymarū xxxix. Epiſcopus conſtituitur Macharius.	

B

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahã	*Romanorum.*		*Anni domini.*
	7	Diocletianus haud procul à Salonis in villa ſua Spalato mo-	
	8	ritur, & ſolus omnium inter deos priuatus refertur.	317
	9		318
	Olymp. 274.		
	10	Criſpus & Conſtantinus filij Conſtantini, & Licinius ado-	319
		leſcens Licinij Auguſti filius, Conſtantini ex ſorore nepos,	
		Cæſares appellantur, quorum Criſpum Lactantius latinis	
		literis erudiuit, vir omnium ſuo tempore eloquentiſſimus,	
		ſed adeo in hac vita pauper, vt plerunque etiam neceſſarijs	
		indiguerit, nedum delicijs.	
	11	Licinius Chriſtianos de Palatio ſuo pellit.	320
	12	Baſileus Amaſiæ Ponti Epiſcopus ſub Licinio martyrio	321
		coronatur.	
	13	Alexandrinæ eccleſię XVIII. ordinatur Epiſcopus Alexan-	322
		der, à quo Arius presbyter de eccleſia eiectus, multos ſuæ	
	Oly. 275.	impietati ſociat, ad quorum perfidiam coarguendã Synodus	
	14	CCCXVIII. Epiſcoporum in Nicęa vrbe Bithynię congregata,	323
		omnes hæreticorum machinas homuſij oppoſitione deiecit,	
		& fuit Synodus prima.	
	15	*Helena Conſtantini mater, diuinis monita viſionibus beatiſſi-*	324
	16	*mum crucis ſignum, in quo mundi ſalus pependit, apud Hieroſoly-*	325
2340	17	*mam reperit.*	326
	Olymp. 276.		
	18		327
	19		328
	20	Conſtantius filius Conſtantini Cæſar factus.	329
		Licinius Theſſalonicæ contra ius ſacramenti, priuatus occi-	
		ditur.	
		Nazarius Rhetor inſignis habetur.	
		Criſpus filius Conſtantini, & Licinius iunior Conſtantiæ	
		Conſtantini ſororis & Licinij ſuperioris filius, crudeliſſimè	
		interficiuntur, anno imperij ſui nono.	
		Vicennalia Conſtantini Nicomediæ acta, & ſequenti anno	
		Romæ edita.	

B

EVSEBII CÆSARIENSIS CHRO-
NICON FINIT.

Digitized by Google

Abrahã			*domini.*
		Conſtantinopolis dedicatur, penè omnium vrbium nuditate.	
		Metrodorus Philoſophus agnoſcitur.	
	Olymp. 278.		
	26	MARCVS XXXII. Romæ ordinatur Epiſcopus menſibus 8. poſt quem Iulius XXXIII. ordinatus eſt an. *16*. menſ. 4.	*335*
		Edicto Conſtantini gentilium templa ſubuerſa ſunt.	
2350	27	Romani Gothos in Sarmatarum regione vicerunt.	*336*
		Conſtantinus filius Conſtantini prouehitur ad regnum.	
		Peſtilentiâ & fame innumerabilis multitudo in Syria, Ciliciáque periijt.	
	28	Sarmatæ Limigantes, dominos ſuos, qui nunc Arcaragantes	*337*
	29	vocantur, factâ manu in Romanum ſolum expulerunt.	*338*
		Callocerus in Cypro res nouas molitus opprimitur.	
	Olymp. 279.		
	30	Conſtantinus cum liberis ſuis honorificas ad Antonium monachum literas mittit.	*339*
		Tricennalibus Conſtantini Dalmatius Cæſar appellatur.	
B		Pater Rhetor Romæ glorioſiſſimè docet.	
		Nazarij Rhetoris filia *Eunomia virgo Christiana*, in eloquentia patri coæquatur.	
		Tiberianus vir diſertus Prætor Prætorij Gallias regit.	
		Euſtathius Conſtantinopolitanus presbyter agnoſcitur: cuius induſtriâ in Hieroſolymis Martyrium conſtructum eſt.	
	31	Conſtantinus extremo vitæ ſuæ tempore ab Euſebio Nicomedienſi Epiſcopo baptizatus in Arianum dogma declinat, à quo vſque in prȩſens tempus eccleſiarum rapinæ, & totius orbis eſt ſecuta diſcordia.	340
		Conſtantinus, cum bellum pararet in Perſas, in Ancyrone villâ publicâ iuxta Nicomediam moritur, anno ætatis ſuæ *66*. poſt quem liberi eius tres ex Cæſaribus Auguſti appellantur.	
		Romanorum XXXV. CONSTANTINVS, CONSTANTIVS, & CONSTANS regnauerunt an. 24. menſ. 5. dieb. 12.	
	1	Ablauius Præfectus Prȩtorij, & multi nobilium occiſi.	341
		Sapor rex Perſarum Meſopotamiâ vaſtatâ, duobus fermè menſibus Niſibin obſidet.	
		Dalmatius Cæſar, quem patruus Conſtantinus conſor-	

Anni ab Abrahā	Romanorum.		Anni domini.
		tem regni filijs reliquerat, factione Conſtantij patruelis, &	
		tumultu militari interimitur, anno imperij ſui tertio.	
		Iacobus Niſibenus Epiſcopus agnoſcitur, ad cuius preces	
		ſæpe vrbs diſcrimine liberata eſt.	
	2	Ex hoc loco impietas Ariana Conſtantij regis fulta præſi-	342
	Oly. 280.	dio, exilijs, carceribus, & varijs afflictionum modis, primo	
	3	Athanaſium, deinde omnes non ſuę partis Epiſcopos perſe-	343
		cuta eſt.	
	4	Conſtantinus bellum fratri inferens, iuxta Aquileiam Alſæ	344
		occiditur.	
		Vario euentu aduerſum Francos à Conſtante pugnatur.	
		Multæ Orientis vrbes terręmotu horribili conciderunt.	
		Audæus in Syriacœle clarus habetur, à quo hęreſis	
		Audæana.	
	5	Franci à Conſtante perdomiti, & pax cum eis facta.	345
		Hermogenes magiſter militiæ Conſtantinopoli, tractus	
		à populo ob Epiſcopum Paulum, quem regis imperio &	
		Arianorum factione pellebat.	
		Antiochiæ Dominicum Aureum dedicatur.	
		Macedonius artis Plumariæ, in locum Pauli ab Arianis Epiſ-	
		copus ſubrogatur, à quo nunc hæreſis Macedoniana.	
		Paulus crudelitate Pręfecti Philippi (nam fautor Macedo-	
		nij partium erat) & Arianorum inſidijs ſtrangulatur.	
2360	6	Maximinus Treuirorum Epiſcopus clarus habetur, à quo	346
		Athanaſius Alexandriæ Epiſcopus, cum à Conſtantio	
		quæreretur ad pœnam, honorificè ſuſceptus eſt.	
	Olymp. 281.		
	7	Sapor Perſarum rex Chriſtianos perſequitur.	347
		Neocæſarea in Ponto ſubuerſa, exceptâ eccleſiâ ac Epiſco-	
	8	po, cæteriſque, qui ibidem reperti ſunt.	348
	9	Titianus vir eloquens Pręfecturam Pretorij apud Gallias ad-	349
		miniſtrat.	
	10	Athanaſius ad Conſtantis literas Alexandriam regreditur.	350
		Dyrrhachium corruit terręmotu, & tribus diebus ac nocti-	
		bus Roma nutauit, plurimęque Campaniæ vrbes vexatæ.	
	Olymp. 282.		
	11	Magnis reipublicæ expenſis, in Seleucia Syriæ portus	351
		effectus.	

A

B

Digitized by Google

A *Anni ab Abrahã* *Romanorum.* *Anni domini.*

Rurſum Sapor tribus menſibus obſidet Niſibin.

Euſebius Emiſenus Arianæ ſignifer factionis, multa & varia conſcribit.

Solis facta defectio.

Bellum Perſicum nocturnum apud Singaram, in quo haud dubiam victoriam militum ſtoliditate perdidimus.

Neque vero vllum Conſtantio ex nouem grauiſſimis prælijs contra Perſas, grauius bellum fuit; nam vt alia omittam, Niſibis obſeſſa, Bizabdæ & Amida captæ ſunt.

12 Maximus quadrageſimus poſt Macharium Hieroſolymorum Epiſcopus moritur: poſt quem eccleſiam Ariani inuadunt, primùm Cyrillus, Eutychius, rurſum Cyrillus Irenæus, tertio Cyrillus Hilarius, quarto Cyrillus, quorum Cyrillus cum à Maximo fuiſſet presbyter ordinatus, & poſt mortem ei ab Acacio Epiſcopo Cæſarienſi, & cæteris Arianis Epiſcopis Epiſcopatus promitteretur, ſi ordinationem Maximi repudiaſſet, Diaconus in eccleſia miniſtrauit: ob quam impietatem ſacerdotij mercede penſatus, B in Heraclium, quem moriens Maximus in ſuum locum ſubſtituerat, varia fraude ſollicitans, de Epiſcopo in presbyterum regradauit. 352

LIBERIVS XXXIIII. Romanę eccleſię ordinatur Epiſcopus, quo in exilium ob fidem truſo, omnes Clerici iurauerunt vt nullum alium ſuſciperent. Verum cum Felix ab Arianis fuiſſet in ſacerdotium ſubſtitutus, plurimi peierauerunt, & poſt annum cum Felice eiecti ſunt: quia Liberius tædio victus exilij, & in hæreticam prauitatem ſubſcribens, Romam quaſi victor intrauerat.

13 Magnentio apud Auguſtodunum arripiente imperium, Conſtans haud longè ab Hiſpania in caſtro, cui Helenæ nomen eſt, interficitur, anno ætatis 30. imperij vero ſui annô 13. quamobrem turbatâ republicâ Vetranio Murſę, Nepotianus Romę Imperatores facti. 353

Victorinus natione Afer Romæ Rhetoricam docet.

Romę populus aduerſum Magnentianos rebellans, ab Heraclida Senatore proditur.

Nepotiani caput pilo per vrbem circumlatum, multæque proſcriptiones nobilium & cædes factę.

Digitized by Google

Anni ab Abrahā		*Romanorum.*	*An. domini.*
	14	Vetranioni apud Naiſum a Conſtantio regium inſigne de-	354
		tractum.	
		Magnentius Murſæ victus, in quo prælio Romanæ vires con-	
		ciderunt.	
		Gallus Conſtantij patruelis Cæſar factus.	
	Olymp.	283.	
	15	Gallus Iudæos, qui interfectis per noctem militibus arma	355
		ad rebellandum inuaſerant, oppreſſit, cæſis multis homi-	
		num millibus vſque ad innoxiam ætatem, & ciuitates eo-	
		rum Diocæſaream, Tiberiadem, & Dioſpolim, plurimáque,	
		oppida igni tradidit.	
		Nonnulli nobilium Antiochiæ à Gallo interfecti.	
		Syriæ populis crucis ſignum & maximo conſpicientium terrore,	
		in orientali plagâ apparuit.	
2370	16	Magnentius Lugduni in Palatio propriâ ſe manu interfecit,	356
		& Decentius frater eius, quem ad tuendas Gallias Cæſarem	
		miſerat, apud Senonas laqueo vitam explet.	
	17	Gennadius forenſis Orator, Romę inſignis habetur.	357
	18	Mineruius Burdegalenſis Rhetor, Romę florentiſſimè docet.	358
		Gallus Cæſar ſollicitatus à Conſtantio patrueli, cui in ſuſ-	
		picionem ob egregiam indolem venerat, in Iſtria occiditur.	
		Syluanus in Gallia res nouas molitus, 29. die extinctus eſt.	
		Victorinus Rhetor, & Donatus Grammaticus præceptor	
		meus, Romæ inſignes habentur, è quibus Victorinus etiam	
		ſtatuam in foro Traiani meruit.	
		Paulinus & Rhodianus Galliarum Epiſcopi, in exilium ob	
		fidem truſi.	
		Alcimus & Delphidius Rhetores in Aquitania florentiſſimè	
		docent.	
		Petrus Cęſaraugustę Orator inſignis docet.	
		Donatus, à quo ſuprà Donatianos in Africa dici memora-	
		uimus, Carthagine pellitur. Quidam ſectatores eius etiam	
		Montenſes vocāt, eò quod eccleſiam Romę primam in mō-	
		te habere cœperint.	
	Olymp.	284.	
	19	Euſebius Vercellenſis Epiſcopus, & Lucifer ac Dionyſius	359
		Caralitanæ & Mediolanenſis eccleſiæ Epiſcopi.	
		Pancratius quoq; Romanus presbyter, & Hilarius diaconus,	

A

B

A

Anni ab Abrahā	Romanorum.		Anni domini.
		diſtantibus inter ſe, ab Arianis & Conſtantio damnantur exilijs.	
		Iulianus frater Galli, Mediolani Cæſar appellatur.	
		Antonius monach' 105. ætatis anno in heremo moritur, ſolitus multis ad ſe venientibus, de Paulo quodam Thebæo miræ beatitudinis viro referre quamplura, cuius nos exitum breui libello explicauimus.	
		Hilarius Epiſcopus Pictauienſis, factione Saturnini Arelatenſis Epiſcopi, reliquorumq; qui cum eo erant Arianorum, ante triennium in Phrygiam pulſus, libros de noſtra religione componit.	
		Reliquiæ Apoſtoli Timothei Conſtātinopolim inuectæ.	
		Sarmata, Amatas, & Macarius diſcipuli Antonij inſignes habentur.	
		Liberius Epiſcopus Romanorum in exilium mittitur.	
		Magnæ Alemannorum copiæ apud Argentoratum oppidum Galliarum, à Cæſare Iuliano oppreſſæ.	
		Sarraceni monaſterium beati Antonij irruentes, Sarmatam interficiunt.	
	20	Conſtantio Romam ingreſſo, oſſa Andrææ Apoſtoli & Lucæ Euangeliſtæ à Conſtantinopolitanis miro fauore ſuſcepta.	360
	21	Nicomedia terræmotu funditùs euerſa, vicinis vrbibus ex parte vexatis.	361
	22	Paulinus Treuirorum Epiſcopus in Phrygia exulans moritur.	362
		Euantius eruditiſſimus Grammaticorum, Conſtantinopoli diem obijt, in cuius locum ex Africa Cretus adducitur.	
	Olymp. 285.		
	23	Synodus apud Aryminum & Seleuciam Iſauriæ facta, in quâ antiqua patrum fides, decem primo legatorum, dehinc omnium proditione damnata eſt.	363
		Honoratus ex Præfecto Prętorio, Galliarum primus Cōſtantinopoli Præfectus vrbis factus.	
		Gratianus, qui nunc Imperator eſt, naſcitur.	
	24	Hilarius, cum apud Conſtantinopolim librum pro ſe Conſtantio porrexiſſet, ad Gallias redit.	364

B

Digitized by Google

Anni ab Abrahā		Romanorum.	Anni domini.
		Macedonius Conſtantinopoli pellitur.	
		Omnes penè toto orbe eccleſiæ ſub nomine pacis & regis, Arianorum conſortio polluuntur.	
		Conſtantinopoli eccleſiarum maxima dedicatur.	
		Meletius Sebaſtiæ Armeniorum Epiſcopus, ab Acacio & Georgio Epiſcopis Arianis Antiochiam transfertur, & poſt non grande temporis interuallum, cùm presbyteros qui ab Eudoxio anteceſſore ſuo depoſiti fuerant, ſuſcepiſſet, exilij iuſtiſſimam cauſam ſubitâ fidei mutatione deluſit.	
		Gallia per Hilarium Ariminenſis perfidiæ dolos damnat.	
		Conſtantius Mopſocrenis inter Ciliciam Cappadociamque moritur, anno ætatis 45.	
		Romanorum XXXVI. IVLIANVS regnauit anno vno, menſibus 7. *Vel vt aiunt alij, an. 2. menſib. 8.*	
	1	Iuliano ab idolorum cultu conuerſo, blanda perſecutio fuit, illiciens magis quàm impellens ad ſacrificandum, in qua multi ex noſtris voluntate propriâ corruerunt.	365
		Georgio per ſeditionem populi incenſo, qui in locum Athanaſij ab Arianis fuerat ordinatus, Athanaſius Alexandriam reuertitur.	
2380	2	Euſebius & Lucifer de exilio regrediuntur, è quibus Lucifer accitis duobus alijs Confeſſoribus, Paulinum Euſtathij Epiſcopi presbyterum, qui ſe nunquam hæreticorum communione polluerat, in parte catholicâ Antiochiæ Epiſcopum facit.	366
		Prohæreſius Sophiſta Athenienſis, lege datâ ne Chriſtiani liberalium artium doctores eſſent, cum ſibi ſpecialiter Iulianus concederet vt Chriſtianos doceret, ſcholam ſponte deſeruit.	
		Æmilianus ob ararum ſubuerſionem Doroſtori à Vicario incenditur.	
		Eccleſia Antiochiæ clauſa, & grauiſſima imminentis perſecutionis procælla Dei voluntate ſopita eſt; Nam Iulianus in Perſas profectus, noſtrum poſt victoriam dijs ſanguinem vouerat: vbi à quodā ſimulato perfugâ ad deſerta perductus, cum fame & ſiti Apoſtata perdidiſſet exercitum, & inconſultiùs à ſuorum erraret agminibus, ab	

obuio forte hoſtium milite conto ilia perfoſſus interijt, anno ætatis 32. Poſt quem ſequenti die Iouianus ex primicerio domeſticorum Imperator factus.

Olymp. 286.

Romanorum XXXVII. IOVIANVS regnauit menſibus 8.

1 Iouianus rerum neceſſitate compulſus, Niſibim & magnam Meſopotamiæ partem Sapori Perſarum regi tradidit. 367

Synodus Antiochiæ à Meletio & ſuis facta: in qua homouſio anomoeoque reiecto, medium inter hæc homoiouſion Macedonianum dogma vindicauerunt.

Iouianus cruditate ſiue odore prunarum, quas nimias adoleri iuſſerat, Dadaſtanæ moritur anno ætatis 33.

Poſt quem Valentinianus tribunus Scutariorum, e Pannonia Cibalenſis apud Niceam Auguſtus appellatus, fratrem Valentem Conſtantinopoli in communionem regni aſſumit.

Romanorum XXXVIII. VALENTINIANVS & VALENS regnauerunt annis 13. menſibus 5.

B

1 Valentinianus egregius aliâs Imperator, & Aureliano moribus ſimilis, niſi quod ſeueritatem eius nimiam, & parcitatem quidam crudelitatem & auaritiam interpretabantur. 368

Apollinaris Laodicenus Epiſcopus multimoda religionis ſcripta componit.

2 Terræmotu per totum orbem facto, mare littus egreditur, & Siciliæ multarumque Inſularum vrbes, & innumerabiles populos oppreſſit. 369

Procopius qui apud Conſtantinopolim tyrannidem inuaſerat, apud Phrygiam ſalutarem extinctus eſt, & plurimi Procopianæ partis cæſi atque proſcripti.

DAMASVS XXXV. Romanæ eccleſiæ ordinatur Epiſcopus.

Et poſt non multum temporis interuallum Vrſinus à quibuſdam Epiſcopus conſtitutus, Sicininum cum ſuis inuadit, quo Damaſianæ partis populo confluente, crudeliſſimæ interfectiones diuerſi ſexus perpetratæ.

3 Valens ab Eudoxio Arianorum Epiſcopo baptizatus no- 370

Anni ab Abrahā	Romanorum.		Anni domini.
		ſtros perſequitur.	
		Gratianus Valentiniani filius Ambianis Imperator factus.	
	Olymp. 287.		
	4	Tanta Conſtantinopoli eſt orta tempeſtas, vt miræ magnitudinis decidens grando nonnullos hominum interfecerit.	371
		Apud Atrebatas lana è cœlo pluuiæ mixta defluxit.	
	5	Hilarius Epiſcopus Pictauis moritur.	372
		Nicea, quæ ſæpe ante corruerat, terræ motu fūditus euerſa.	
		Libanius Antiochenus rhetor inſignis habetur.	
	6	Agon Conſtantinopoli à Valente redditus.	373
		Athanaricus rex Gothorum in Chriſtianos perſecutione commota plurimos interfecit, & de proprijs ſedibus in Romanum ſolum expellit.	
	7	Euſebius Epiſcopus Vercellenſis moritur.	374
		Conſtantinopoli Apoſtolorum martyrium dedicatur.	
		Magna fames in Phrygia.	
		Lucifer Caralitanus Epiſcopus moritur, qui cum Gregorio Epiſcopo Hiſpaniarum, & Philone Libyæ nunquā ſe Arianæ miſcuit prauitati.	
	Olymp. 288.		
	8	Maximinus Præfectus annonæ maleficos ab Imperatore inueſtigare iuſſus, plurimos Romæ nobilium occidit.	375
		Valentinus in Britannia antequam tyrannidem inuaderet oppreſſus.	
		Presbyter Sirmij iniquiſſimè decolatur, quod Octauianum ex Proconſule apud ſe latitantem prodere noluiſſet.	
2390	9	Didymus Alexandrinus multa de noſtro dogmate per notarios commentatur, qui poſt quintum natiuitatis ſuæ annum luminibus orbatus, elementorum quoque ignarus fuit.	376
		Equitius Comes Illyrici iniquiſſimis tributorum exactionibus ante prouincias quas regebat, quàm à Barbaris vaſtarentur, eraſit.	
	10	Eunomius diſcipulus Ætij Conſtantinopoli agnoſcitur, à quo hæreſis Eunomiana.	377
		Saxones cæſi ad Vſonem, in regione Francorum.	
		Burgundiorum LXXX. ferme millia, quot nunquam	

B

A

Anni ab Abrahã			Anni domini.
		antea ad Rhenum deſcenderunt.	
		Clearchus Præfectus vrbis Conſtantinopoli agnoſcitur, à quo neceſſaria & diu expectata votis aqua ciuitati inducitur.	
		Alexandriæ xx. ordinatur. Epiſcopus Petrus, qui poſt Valentis interitum tam facilis in recipiendis hæreticis fuit, vt nonnullis ſuſpicionem acceptę pecunię intulerit.	
		Melania nobiliſſima mulierum Romanarum, & Marcellini quondam Conſulis filia, vnico Prætore tunc Vrbano filio derelicto, Hieroſolymam nauigauit, vbi tanto virtututum, præcipueque humilitatis fuit miraculo, vt Teclæ nomen acceperit.	
	11	Poſt Auxentij feram mortẽ Mediolani Ambroſio Epiſcopo conſtituto, omnis ad fidem rectam Italia conuertitur.	378
		Aquileienſes clerici, quaſi chorus beatorum habentur.	
		Quia ſuperiore anno Sarmatę Pannonias vaſtauerũt, ijdem Conſules permanſere.	
	Olymp. 289.		
	12	Valentinianus ſubitã ſanguinis eruptione, quod græcè apoplexis vocatur, Brigitione moritur. Poſt quem Gratianus aſſumpto in imperium Valentiniano fratre, cum patruo Valente regnat.	379
		Apollinarius Laodicenſis iactatione ingenij quoſdam errores pertinaciter aſſeuerans, hereſim ſui nominis ſuſcitauit, quam Damaſus habito Romæ Cõcilio damnauit.	
		Eutropius presbyter, vir eloquentiã clarus agnoſcitur.	
		Multi monachorum Nitriæ per tribunos & milites cæſi.	
		Valens lege data vt monachi militarent, nolentes fuſtibus iuſſit interfici.	
		Theodoſius Theodoſij poſtea Imperatoris pater, & plurimi nobilium occiſi.	
		Photinus in Galatia moritur, à quo Photinianorum dogma inductum, qui multa continentię & ingenij bona vno ſuperbiæ malo perdidit.	
	13	Baſilius Cæſarięſis Epiſcopus Cappadocię clarus habetur.	380
		Alemannorũ circiter triginta millia apud Argentariam oppidum Galliarum ab exercitu Gratiani ſtrata.	
2395	14	Florentinus & Bonoſus & Rufinus inſignes monachi ha-	381

B

bentur: è quibus Florentinus tam miſericors in egentes ſuit, vt vulgò pater pauperum nominatus ſit.

Gens Hunnorum Gothos vaſtat, qui à Romanis ſine armorum depoſitione ſuſcepti, per auaritiam Maximi ducis, fame ad rebellandum coacti ſunt.

Superatis in congreſſione Romanis, Gothi funduntur in Thracia.

Valens de Antiochia exire compulſus, ſerâ pœnitentia noſtros de exilijs reuocat.

Lachrimabile bellum in Thracia, in quo, deſerente equitum præſidio, Romanæ legiones à Gothis cinctæ vſque ad internecionem cæſę ſunt; Ipſe Imperator Valens cum ſagittâ ſaucius fugeret, & ob dolorem nimiũ ſæpe equo laberetur, ad cuiuſdam villulę caſam deportatus eſt: quo perſequentibus Barbaris, & incenſâ domo, ſepulturâ quoque caruit.

Ab vrbe condita vſque ad extremum huius operis annum, fiunt anni mille centum triginta vnus, hoc modo; *ſub Regibus, anni ducenti quadraginta: ſub Conſulibus, anni quadringenti ſexaginta quatuor: ſub Auguſtis & Cæſaribus, anni quadringenti viginti ſeptem.*

B

Colliguntur omnes anni vſque in conſulatum Valentis VI. & Valentiani Iunioris II. Aug. a 15. Tiberij anno, & prædicatione Domini Ieſu Chriſti, anni CCCLI.

A ſecundo anno Darij regis Perſarum, quo tempore templum Hieroſolymis inſtauratum eſt, anni DCCCXCVIIII.

Ab olympiade primâ, qua ætate apud Hebræos Iſaias prophetabat, anni CIƆCLV.

A Solomone & prima ædificatione tẽpli, anni CIƆCCCCXI.

A captiuitate Troię, quo tempore Samſon apud Hæbręos erat, anni CIƆDLXI.

A Moſe & Cecrope primo rege Atticæ, anni CIƆDCCCXXXIIII.

Ab Abraham & regno Nini & Semiramidis, anni ƆƆCCCXCV.

Continet omnis canon ab Abraham vſque ad tempus ſupra ſcriptum, annos ƆƆCCCXCV.

A Diluuio autem vſque ad Abraham ſupputantur anni

DCCCC.

Digitized by Google

Anni ab Abrahã	Romanorum.	Anni domini.
	DCCCCXLII.	
	Ab Adam vſque ad Diluuium anni II CCXLII.	
	Fiunt ab Adam vſque ad XIIII. Valentis annum, id eſt,	
	vſque ad Conſulatum eius VI. & Valentiniani iterùm,	
	omnes anni ❦. IↃLXXIX.	

D. HIERONYMI CHRONICON FINIT.

Digitized by Google

PROSPERI AQVITANICI CHRONICON.

HVCVSQVE Hieronymus Preſbyter ordinem præcedentium digeſſit annorum: Nos quæ ſecuta ſunt adijcere curauimus. Igitur Valente à Gothis in Thracia concremato,

Romanorum XLI. GRATIANVS cum fratre Valentiniano regnauit annis *6*.

Anni ab Abrahã		*Regnum Romanorum.*	*An. dom.*
	1	AVSONIO & OLYBRIO COSS. Gratianus poſt mortem patrui, Theodoſium Theodoſij filium in conſortium aſſumit imperij, & ei regnum tradidit Orientis.	382
		Theodoſius ſumma felicitate multis atque ingentibus prælijs Gothos ſuperat, & è Thracia pellit.	
		Langobardi ab extremis Germaniæ finibus Oceanique protinus littore, Scandiáque inſula magna multitudine ingreſſi, & nouarum ſedium auidi, Iborea & Aione ducibus, Vandalos primum vicerunt.	
		Sempronius vir apprime eruditus agnoſcitur.	
		Ea tempeſtate Priſcillianus Epiſcopus de Galleĉtia ex Manichæorum & Gnoſticorum dogmate hæreſim nominis ſui condidit.	
	2	GRATIANO V. & THEODOSIO COSS. Ambroſius pro catholica fide multa ſublimiter ſcripſit.	383
		Theodoſius cum Theſſalonicæ ægrotaret, à Baſilio eiuſdem ciuitatis Epiſcopo baptiſma ſuſcepit.	
		Procurante Gratiano, eò quod Theodoſius ægrotaret, pax firmatur cum Gothis.	
		Synodus patrum CL. *apud Conſtantinopolim celebrata eſt contra Macedonium, Spiritum ſanĉtum Deum eſſe negantem.*	
	3	EVAGRIO & Eucherio COSS. Martinus Epiſcopus Turonorum Galliæ ciuitatis, multis clarus habetur.	384
		Gregorius Nazianzenus vir ſua ætate eloquentiſſimus, & Hieronymi præceptor obijt.	
	4	ANTONIO & SYAGRIO COSS. Athanaricus rex Gothorum, apud Conſtantinopolim XV die quo fuerat ſuſceptus, occiditur.	385

B

An. ab Abr.		Romanorum	An. dom.
2400	5	MEROBAVDE II. & SATVRNINO COSS. Arcadius Theodoſij Imperatoris filius Auguſtus appellatur.	386
		Petronius Bononienſis Epiſcopus, vir ſtudijs & ſanctitate clarus moritur.	
	6	RICIMERE & CLEARCHO COSS. Honorius Theodoſij filius naſcitur.	387
		Romanæ eccleſiæ poſt Damaſum SYRICIVS XXXVI. præfuit.	
		In Britannia per ſeditionem militum Maximus Imperator eſt factus, quo mox ad Gallias transfretante ſe Gratianus Pariſijs Merobaudis magiſtri militum proditione ſuperatus & fugiens Lugduni captus atque occiſus eſt.	
		Maximus Victorem filium ſuum conſortem regni facit.	
		Romanorum XLII. VALENTINIANVS cum Theodoſio regnauit annis 7.	
	1	ARCADIO & BAVTONE COSS. Hoc tempore Hieronymus presbyter, toto iam mundo clarus habitat in Bethlem, egregio ingenio & ſtudio vniuerſali eccleſiæ ſeruiens.	388
		Priſcillianus in Synodo Burdegalenſi ſe damnandum intelligens, ad Imperatorem Maximum prouocauit, auditusque Treuiris ab Euodio Præfecto Prætorio, à Maximo gladio addictus eſt cum Eucrocia Delphidij Rhetoris coniuge, & Latroniano, alijsque erroris conſortibus.	
		Burdegalæ quædam Priſcilliani diſcipula nomine Vrbica, ob impietatis pertinaciam per ſeditionem vulgi lapidibus extincta eſt.	
	2	HONORIO NP. & EVODIO COSS.	389
	3	VALENTINIANO III & EVTROPIO COSS.	390
	4	THEODOSIO II. & CYNEGIO COSS. Maximus tyrannus à Valentiniano & Theodoſio Imperatoribus in tertio ab Aquileia lapide ſpoliatus indumentis regijs, ſiſtitur & capite damnatur: cuius filius Victor ab Arbogaſte interfectus eſt in Gallijs.	391
	5	Timaſio & Promoto COSS. Ithacius & Vrſacius Epiſcopi ob necem Priſcilliani, cuius accuſatores fuerant, eccleſiæ communione priuantur.	392
		Langobardi eorum ducibus defunctis, primum ſibi regem creauerunt Algelmundum Aionis filium, qui regnauit annis 33.	

B

Digitized by Google

Anni ab Abrahā		*Romanorum.*	*Anni domini.*
		Euagrius incredibilis abſtinentiæ monachus, & in ſacris literis eruditus, apud Ægyptios habetur inſignis.	
	3	HONORIO IIII. & EVTYCHIANO COSS.	401
		ANASTASIVS XXXVII. Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum tenet annos 3. dies 21.	
	4	MANLIO THEODORO VC. COS. Cum hoc, Conſulatum inierat Eutropius Eunuchus, qui mox honore & vitâ exutus eſt.	402
	5	STILICONE & AVRELIANO COSS. Gothi Italiam Alarico & Rhadagaiſo ducibus ingreſſi.	403
	6	VINCENTIO & FABRICIO COSS. Ioannes Conſtantinopolitanus, & Theophilus Alexandrinus illuſtres Epiſcopi habentur: ſed vtrumque obſcurauit diſcordia, quæ eo vſque proceſſit, vt Ioannes à Theophilo oppreſſus Pontum exilio pergere cogeretur, cum tamen communionē eius, maxima pars eorum Epiſcoporum, Romani Pontificis exemplum ſecuta, ſeruauerit.	404
	7	ARCADIO V. & HONORIO V. COSS. Aduerſ' Gothos vehementer vtriuſque Pollentiæ partis clade pugnatū eſt.	405
		B INNOCENTIVS XXXVIII. Romanæ eccleſiæ præeſt Epiſcopus annis 15. menſibus 2. diebus 21.	
2420	8	THEODOSIO AVGVSTO & RVMORIDO COSS. Eudoxię Arcadij vxoris ſtatua ſuper Porphyricam columnam poſita eſt.	406
	9	HONORIO VI. & ARISTENETO COSS. Eudoxia vxor Arcadij diem clauſit.	407
	10	STILICONE II. & ANTHEMIO COSS. Rhadagaiſus in Tuſcia multis Gothorum millibus cæſis, ducente exercitū Stilicone ſuperatus & captus eſt.	408
	11	ARCADIO VI. & PROBO COSS. Vandali & Alani Gallias, traiecto Rheno, pridie Cal. Ianuarias ingreſſi.	409
	12	HONORIO VII. & THEODOSIO II. COSS. Conſtantinus ex infima militia ob ſolam ſpeciem nominis in Britannia tyrannus exoritur, & ad Gallias tranſit.	410
	13	BASSO & PHILIPPO COSS. Arcadius Imperator Cōſtantinopoli moritur.	411
		Romanorum XLV. HONORIVS cum Theodoſio fratris filio regnauit annis 16.	

A

Anni ab Abrahā	*Romanorum.*		*An. domini.*
	1	HONORIO VIII. & THEODOSIO III. COSS. Vandali Hiſpanias occupauerunt.	412
		Attalus Romæ Imperator factus, qui mox priuatus regno Gothis cohæſit.	
	2	FLAVIO VARRONE VC. COS. Roma orbis quondam victrix à Gothis Alacrio duce capta, & ob hoc ſolus fuit orientalium partium Conſul, quod in ſequenti anno obſeruatum eſt.	413
	3	Theodoſij Auguſti IIII. conſulatu Conſtantinus per Honorij duces Conſtantinum & Vlſulam, apud Arelatenſe oppidum victus & captus eſt, cuius filium Conſtantem in Hiſpania regnare orſum, Gerontius comes in Maximum quendam tyrannidem transferens, interemerat.	414
	4	HONORIO IX. & THEOD. V. COSS. Maximo in Hiſpania regno ablato vita eſt conceſſa, eo quod modeſtia humilitaſque hominis, affectati imperij inuidiam non merebatur.	415
		Gothi rege Athaulpho Gallias ingreſſi. Eodem tempore Heros vir ſanctus, & beati Martini diſcipulus, cum Arelatenſi oppido Epiſcopus præſideret, à populo ipſius ciuitatis inſons & nullis inſimulationibus noxius pulſus eſt, inque eius locum Patroclus ordinatur, amicus & familiaris Conſtantij magiſtri militum, cuius per ipſum gratia quærebatur, eaque res inter Epiſcopos regionis illius magnarum diſcordiarum cauſa fuit.	
2430	5	LVCIANO viro clariſſimo Conſule. Huius collega in cōſulatu fuit Heraclianus, qui nouarum in Africa rerum reus, & honorem amiſit & vitam.	416
		Burgundiones partem Galliæ propinquantem Rheno obtinuerunt.	
		Iouinus & Sebaſtianus fratres in Gallia regno arrepto interempti.	
		Hac tempeſtate Pelagius Brito dogma nominis ſui contra gratiam Chriſti, Celeſtio & Iuliano adiutoribus exeruit, multoſque in ſuum trahit errorem, prædicans vnumquenque ad iuſtitiam voluntate propriā regi, tantumque accipere gratiæ, quantum meruit: quia Adæ peccatum ipſum ſolum læſerit, nec poſteros eius obſtrinxerit. Vnde &	

B

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahã			Anni domini.
		volentibus poſſibile ſit omni carêre peccato, omneſque paruulos tam inſontes naſci, quàm primus homo ante pręuaricationem fuit: nec ideo baptizandos vt peccato exuantur, ſed vt ſacramento adoptionis honorentur.	
	6	CONSTANTIO V̄C̄. Conſule, Attalus Gothorum conſilio & præſidio tyrannidem reſumit in Gallia.	417
	7	HONORIO X. & THEODOSIO VI. COSS. Attalus à Gothis ad Hiſpanias migrantibus neglectus, & præſidio carens capitur, & Conſtantio Patricio viuus offertur.	418
		Athaulphus a quodam ſuorum vulneratus interijt, regnumque eius, Vuallia, peremptis qui idem cupere intelligebantur, inuaſit.	
	8	THEODOSIO VII. & PALLADIO COSS. Placidiam Theodoſij Imperatoris filiam, quam Romæ Gothi cœperant, quamque Athaulphus coniugem habuerat, Vuallia pacem Honorij expetens reddidit, eiuſque nuptias Conſtantius promeretur.	419
		ZOSIMVS xxxix. Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum ſuſcipit anno vno, menſibus 9. diebus 9. Quo tempore Pelagius iam à Pontifice Innocentio prædamnatus, Afrorum vigore, & maxime Auguſtini Epiſcopi ſciẽtia reſiſtebatur.	
	9	HONORIO XI. & CONTANTIO II. COSS. Honorius triumphans Romam ingreditur, præeunte currum eius Attalo, quem Liparæ viuere exulem iuſſit.	420
	10	HONORIO XII. & THEODOSIO VIII. COSS. Hoc tempore Conſtantius ſeruus Chriſti ex vicario Romę habitans & pro gratia Dei Pelagianis deuotiſſimè reſiſtens factione eorundem multa pertulit, quæ illum ſanctis confeſſoribus ſociauerunt.	421
		Concilio apud Carthaginem habito ccxvii. Epiſcopoporum, ad Papam Zoſimum Synodalia decreta perlata, quibus probatis per totum mundum hæreſis Pelagiana damnata eſt.	
		Valentinianus Conſtantij & Placidiæ filius, naſcitur ſexto Nonas Iulias.	
		BONIFACIVS XL. Romæ Epiſcopatum tenet annis 3. menſibus 8. diebus [illegible].	
	11	MAXIMO & PLINTA COSS. Conſtantius pacem firmat	422

B

Anni ab Abrahã	Romanorum.		Anni domini.
		ſtros perſequitur.	
		Gratianus Valentiniani filius Ambianis Imperator factus.	
	Olymp. 287.		
	4	Tanta Conſtantinopoli eſt orta tempeſtas, vt miræ magnitudinis decidens grando nonnullos hominum interfecerit.	371
		Apud Atrebatas lana è cœlo pluuiæ mixta defluxit.	
	5	Hilarius Epiſcopus Pictauis moritur.	372
		Nicea, quæ ſæpe ante corruerat, terræ motu fūditus euerſa.	
		Libanius Antiochenus rhetor inſignis habetur.	
	6	Agon Conſtantinopoli à Valente redditus.	373
		Athanaricus rex Gothorum in Chriſtianos perſecutione commota plurimos interfecit, & de proprijs ſedibus in Romanum ſolum expellit.	
	7	Euſebius Epiſcopus Vercellenſis moritur.	374
		Conſtantinopoli Apoſtolorum martyrium dedicatur.	
		Magna fames in Phrygia.	
		Lucifer Caralitanus Epiſcopus moritur, qui cum Gregorio Epiſcopo Hiſpaniarum, & Philone Libyæ nunquã ſe Arianæ miſcuit prauitati.	
	Olymp. 288.		
	8	Maximinus Præfectus annonæ maleficos ab Imperatore inueſtigare iuſſus, plurimos Romæ nobilium occidit.	375
		Valentinus in Britannia antequam tyrannidem inuaderet oppreſſus.	
		Presbyter Sirmij iniquiſſimè decolatur, quod Octauianum ex Proconſule apud ſe latitantem prodere noluiſſet.	
2390	9	Didymus Alexandrinus multa de noſtro dogmate per notarios commentatur, qui poſt quintum natiuitatis ſuæ annum luminibus orbatus, elementorum quoque ignarus fuit.	376
		Equitius Comes Illyrici iniquiſſimis tributorum exactionibus ante prouincias quas regebat, quàm à Barbaris vaſtarentur, eraſit.	
	10	Eunomius diſcipulus Ætij Conſtantinopoli agnoſcitur, à quo hæreſis Eunomiana.	377
		Saxones cæſi ad Vſonem, in regione Francorum.	
		Burgundiorum LXXX. ferme millia, quot nunquam	

A

B

A

Anni ab Abrahā			Anni domini.
		antea ad Rhenum deſcenderunt.	
		Clearchus Præfectus vrbis Conſtantinopoli agnoſcitur, à quo neceſſaria & diu expectata votis aqua ciuitati inducitur.	
		Alexandriæ xx. ordinatur. Epiſcopus Petrus, qui poſt Valentis interitum tam facilis in recipiendis hæreticis fuit, vt nonnullis ſuſpicionem acceptę pecunię intulerit.	
		Melania nobiliſſima mulierum Romanarum, & Marcellini quondam Conſulis filia, vnico Prætore tunc Vrbano filio derelicto, Hieroſolymam nauigauit, vbi tanto virtututum, præcipueque humilitatis fuit miraculo, vt Teclæ nomen acceperit.	
	11	Poſt Auxentij ſeram mortē Mediolani Ambroſio Epiſcopo conſtituto, omnis ad fidem rectam Italia conuertitur.	378
		Aquileienſes clerici, quaſi chorus beatorum habentur.	
		Quia ſuperiore anno Sarmatę Pannonias vaſtauerūt, ijdem Conſules permanſere.	
	Olymp. 289.		
	12	Valentinianus ſubitâ ſanguinis eruptione, quod græcè apoplexis vocatur, Brigitione moritur. Poſt quem Gratianus aſſumpto in imperium Valentiniano fratre, cum patruo Valente regnat.	379
		Apollinarius Laodicenſis iactatione ingenij quoſdam errores pertinaciter aſſeuerans, hereſim ſui nominis ſuſcitauit, quam Damaſus habito Romæ Cōcilio damnauit.	
		Eutropius presbyter, vir eloquentiâ clarus agnoſcitur.	
		Multi monachorum Nitriæ per tribunos & milites cæſi.	
		Valens lege datâ vt monachi militarent, nolentes fuſtibus iuſſit interfici.	
		Theodoſius Theodoſij poſtea Imperatoris pater, & plurimi nobilium occiſi.	
		Photinus in Galatia moritur, à quo Photinianorum dogma inductum, qui multa continentię & ingenij bona vno ſuperbiæ malo perdidit.	
	13	Baſilius Cæſarieñſis Epiſcopus Cappadocię clarus habetur.	380
		Alemannorū circiter triginta millia apud Argentariam oppidum Galliarum ab exercitu Gratiani ſtrata.	
2395	14	Florentinus & Bonoſus & Rufinus inſignes monachi ha-	381

B

bentur: è quibus Florentinus tam miſericors in egentes fuit, vt vulgò pater pauperum nominatus ſit.

Gens Hunnorum Gothos vaſtat, qui à Romanis ſine armorum depoſitione ſuſcepti, per auaritiam Maximi ducis, fame ad rebellandum coacti ſunt.

Superatis in congreſſione Romanis, Gothi funduntur in Thracia.

Valens de Antiochia exire compulſus, ſerâ pœnitentia noſtros de exilijs reuocat.

Lachrimabile bellum in Thracia, in quo, deſerente equitum præſidio, Romanæ legiones à Gothis cinctæ vſque ad internecionem cæſę ſunt; Ipſe Imperator Valens cum ſagittâ ſaucius fugeret, & ob dolorem nimiũ ſæpe equo laberetur, ad cuiuſdam villulę caſam deportatus eſt: quo perſequentibus Barbaris, & incenſâ domo, ſepultura quoque caruit.

Ab vrbe condita vſque ad extremum huius operis annum, fiunt anni mille centum triginta vnus, hoc modo; *ſub Regibus, anni ducenti quadraginta: ſub Conſulibus, anni quadringenti ſexeginta quatuor: ſub Auguſtis & Cæſaribus, anni quadringenti viginti ſeptem.* B

Colliguntur omnes anni vſque in conſulatum Valentis VI. & Valentiani Iunioris II. Aug. a 15. Tiberij anno, & prædicatione Domini Ieſu Chriſti, anni CCCLI.

A ſecundo anno Darij regis Perſarum, quo tempore templum Hieroſolymis inſtauratum eſt, anni DCCCXCVIIII.

Ab olympiade primâ, qua ætate apud Hebræos Iſaias prophetabat, anni CIↃCLV.

A Solomone & prima ædificatione tẽpli, anni CIↃCCCCXI.

A captiuitate Troię, quo tempore Samſon apud Hæbręos erat, anni CIↃDLXI.

A Moſe & Cecrope primo rege Atticæ, anni CIↃDCCCXXIIII.

Ab Abraham & regno Nini & Semiramidis, anni ΠCCCXCV.

Continet omnis canon ab Abraham vſque ad tempus ſupra ſcriptum, annos ΠCCCXCV.

A Diluuio autem vſque ad Abraham ſupputantur anni

Digitized by Google

Anni ab Abrahā	Romanorum.	Anni domini.
	DCCCCXLII.	
	Ab Adam vſque ad Diluuium anni II CCXLII.	
	Fiunt ab Adam vſque ad XIIII. Valentis annum, id eſt,	
	vſque ad Conſulatum eius VI. & Valentiniani iterùm,	
	omnes anni ¶. IↃLXXIX.	

A

D. HIERONYMI CHRONICON FINIT.

Digitized by Google

PROSPERI AQVITANICI CHRONICON.

HVCVSQVE Hieronymus Presbyter ordinem præcedentium digeſſit annorum: Nos quæ ſecuta ſunt adijcere curauimus. Igitur Valente à Gothis in Thracia concremato,

Romanorum XLI. GRATIANVS cum fratre Valentiniano regnauit annis *6*.

Anni ab Abrahã		*Regnum Romanorum.*	*An. dom.*
	1	AVSONIO & OLYBRIO COSS. Gratianus poſt mortem patrui, Theodoſium Theodoſij filium in conſortium aſſumit imperij, & ei regnum tradidit Orientis.	382
		Theodoſius ſumma felicitate multis atque ingentibus prælijs Gothos ſuperat, & è Thracia pellit.	
		Langobardi ab extremis Germaniæ finibus Oceanique protinus littore, Scandiáque inſula magna multitudine ingreſſi, & nouarum ſedium auidi, Iborea & Aione ducibus, Vandalos primum vicerunt.	
		Sempronius vir apprime eruditus agnoſcitur.	
		Ea tempeſtate Priſcillianus Epiſcopus de Gallectia ex Manichæorum & Gnoſticorum dogmate hæreſim nominis ſui condidit.	
	2	GRATIANO V. & THEODOSIO COSS. Ambroſius pro catholica fide multa ſublimiter ſcripſit.	383
		Theodoſius cum Theſſalonicæ ægrotaret, à Baſilio eiuſdem ciuitatis Epiſcopo baptiſma ſuſcepit.	
		Procurante Gratiano, eò quod Theodoſius ægrotaret, pax firmatur cum Gothis.	
		Synodus patrum CL. *apud Conſtantinopolim celebrata eſt contra Macedonium, Spiritum ſanctum Deum eſſe negantem.*	
	3	EVAGRIO & Eucherio COSS. Martinus Epiſcopus Turonorum Galliæ ciuitatis, multis clarus habetur.	384
		Gregorius Nazianzenus vir ſua ætate eloquentiſſimus, & Hieronymi præceptor obijt.	
	4	ANTONIO & SYAGRIO COSS. Athanaricus rex Gothorum, apud Conſtantinopolim XV die quo fuerat ſuſceptus, occiditur.	385

B

2400 5 MEROBAVDE II. & SATVRNINO COSS. Arcadius Theodoſij Imperatoris filius Auguſtus appellatur. 386

Petronius Bononienſis Epiſcopus, vir ſtudijs & ſanctitate clarus moritur.

6 RICIMERE & CLEARCHO COSS. Honorius Theodoſij filius naſcitur. 387

Romanæ eccleſiæ poſt Damaſum SYRICIVS XXXVI. præfuit.

In Britannia per ſeditionem militum Maximus Imperator eſt factus, quo mox ad Gallias transfretante ſe Gratianus Pariſijs Merobaudis magiſtri militum proditione ſuperatus & fugiens Lugduni captus atque occiſus eſt.

Maximus Victorem filium ſuum conſortem regni facit.

Romanorum XLII. VALENTINIANVS cum Theodoſio regnauit annis 7.

1 ARCADIO & BAVTONE COSS. Hoc tempore Hieronymus presbyter, toto iam mundo clarus habitat in Bethlem, egregio ingenio & ſtudio vniuerſali eccleſiæ ſeruiens. 388

B Priſcillianus in Synodo Burdegalenſi ſe damnandum intelligens, ad Imperatorem Maximum prouocauit, auditusque Treuiris ab Euodio Præfecto Prætorio, à Maximo gladio addictus eſt cum Eucrocia Delphidij Rhetoris coniuge, & Latroniano, alijsque erroris conſortibus.

Burdegalæ quædam Priſcilliani diſcipula nomine Vrbica, ob impietatis pertinaciam per ſeditionem vulgi lapidibus extincta eſt.

2 HONORIO NP. & EVODIO COSS. 389

3 VALENTINIANO III & EVTROPIO COSS. 390

4 THEODOSIO II. & CYNEGIO COSS. Maximus tyrannus à Valentiniano & Theodoſio Imperatoribus in tertio ab Aquileia lapide ſpoliatus indumentis regijs, ſiſtitur & capite damnatur: cuius filius Victor ab Arbogaſte interfectus eſt in Gallijs. 391

5 Timaſio & Promoto COSS. Ithacius & Vrſacius Epiſcopi ob necem Priſcilliani, cuius accuſatores fuerant, eccleſiæ communione priuantur. 392

Langobardi eorum ducibus defunctis, primum ſibi regem creauerunt Algelmundum Aionis filium, qui regnauit annis 33.

Digitized by Google

A

Anni ab Abrahā		Romanorum.	Anni domini.
		Euagrius incredibilis abſtinentiæ monachus, & in ſacris literis eruditus, apud Ægyptios habetur inſignis.	
	3	HONORIO IIII. & EVTYCHIANO COSS.	401
		ANASTASIVS XXXVII. Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum tenet annos 3. dies 21.	
	4	MANLIO THEODORO VC. COS. Cum hoc, Conſulatum inierat Eutropius Eunuchus, qui mox honore & vitâ exutus eſt.	402
	5	STILICONE & AVRELIANO COSS. Gothi Italiam Alarico & Rhadagaiſo ducibus ingreſſi.	403
	6	VINCENTIO & FABRICIO COSS. Ioannes Conſtantinopolitanus, & Theophilus Alexandrinus illuſtres Epiſcopi habentur: ſed vtrumque obſcurauit diſcordia, quæ eo vſque proceſſit, vt Ioannes à Theophilo oppreſſus Pontum exilio pergere cogeretur, cum tamen communionē eius, maxima pars eorum Epiſcoporum, Romani Pontificis exemplum ſecuta, ſeruauerit.	404
	7	ARCADIO V. & HONORIO V. COSS. Aduerſ⁹ Gothos vehementer vtriuſque Pollentiæ partis clade pugnatū eſt.	405
B		INNOCENTIVS XXXVIII. Romanæ eccleſiæ præeſt Epiſcopus annis 15. menſibus 2. diebus 21.	
2420	8	THEODOSIO AVGVSTO & RVMORIDO COSS. Eudoxię Arcadij vxoris ſtatua ſuper Porphyricam columnam poſita eſt.	406
	9	HONORIO VI. & ARISTENETO COSS. Eudoxia vxor Arcadij diem clauſit.	407
	10	STILICONE II. & ANTHEMIO COSS. Rhadagaiſus in Tuſcia multis Gothorum millibus cæſis, ducente exercitū Stilicone ſuperatus & captus eſt.	408
	11	ARCADIO VI. & PROBO COSS. Vandali & Alani Gallias, traiecto Rheno, pridie Cal. Ianuarias ingreſſi.	409
	12	HONORIO VII. & THEODOSIO II. COSS. Conſtantinus ex infima militia ob ſolam ſpeciem nominis in Britannia tyrannus exoritur, & ad Gallias tranſit.	410
	13	BASSO & PHILIPPO COSS. Arcadius Imperator Cōſtantinopoli moritur.	411
		Romanorum XLV. HONORIVS cum Theodoſio fratris filio regnauit annis 16.	

volentibus poſſibile ſit omni carêre peccato, omneſque paruulos tam inſontes naſci, quàm primus homo ante prę-uaricationem fuit: nec ideo baptizandos vt peccato exuantur, ſed vt ſacramento adoptionis honorentur.

6 CONSTANTIO vc. Conſule, Attalus Gothorum conſilio & præſidio tyrannidem reſumit in Gallia. 417

7 HONORIO X. & THEODOSIO VI. COSS. Attalus à Gothis ad Hiſpanias migrantibus neglectus, & præſidio carens capitur, & Conſtantio Patricio viuus offertur. 418

Athaulphus a quodam ſuorum vulneratus interijt, regnumque eius, Vuallia, peremptis qui idem cupere intelligebantur, inuaſit.

8 THEODOSIO VII. & PALLADIO COSS. Placidiam Theodoſij Imperatoris filiam, quam Romæ Gothi cœperant, quamque Athaulphus coniugem habuerat, Vuallia pacem Honorij expetens reddidit, eiuſque nuptias Conſtantius promeretur. 419

ZOSIMVS xxxix. Romanæ eccleſiæ Epiſcopatum ſuſcipit anno vno, menſibus 9. diebus 9. Quo tempore Pelagius iam à Pontifice Innocentio prædamnatus, Afrorum

B

vigore, & maxime Auguſtini Epiſcopi ſciētia reſiſtebatur.

9 HONORIO XI. & CONTANTIO II. COSS. Honorius triumphans Romam ingreditur, præeunte currum eius Attalo, quem Liparæ viuere exulem iuſſit. 420

10 HONORIO XII. & THEODOSIO VIII. COSS. Hoc tempore Conſtantius ſeruus Chriſti ex vicario Romę habitans & pro gratia Dei Pelagianis deuotiſſimè reſiſtens factione eorundem multa pertulit, quæ illum ſanctis confeſſoribus ſociauerunt. 421

Concilio apud Carthaginem habito ccxvii. Epiſcoporum, ad Papam Zoſimum Synodalia decreta perlata, quibus probatis per totum mundum hæreſis Pelagiana damnata eſt.

Valentinianus Conſtantij & Placidiæ filius, naſcitur ſexto Nonas Iulias.

BONIFACIVS XL. Romæ Epiſcopatum tenet annis 3. menſibus 8. diebus 6.

11 MAXIMO & PLINTA COSS. Conſtantius pacem firmat 422

Digitized by Google

Anni ab Abrahã	*Romanorum.*		*Anni domini.* A
		cum Vuallia, datâ ei ad habitandum Aquitaniâ ſecundâ & quibuſdam ciuitatibus confinium prouinciarum.	
	12	THEODOSIO IX. & CONSTANTIO III. COSS.	423
		Conſtantius ab Honorio in conſortium regni aſſumitur.	
		Hieronymus presbyter moritur anno ætatis ſuæ *91.* pridie Calendas Octobris.	
	13	AGRICOLA & EVSTATHIO COSS. Conſtantius Imperator moritur.	424
	14	HONORIO XIII. & THEODOSIO X. COSS. Hoc tempore exercitus ad Hiſpanias contra Vandalos miſſus eſt, cui Caſtinus dux fuit, qui Bonifacium virum bellicis artibus præclarum inepto & iniurioſo imperio, ab expeditionis ſuæ ſocietate auertit. Nam ille periculoſum ſibi atque indignum ratus eum ſequi, quem diſcordem ſuperbientemque expertus eſſet, celeriter ſe ad portũ vrbis, atque inde ad Africam proripuit, idque reipublicæ multorum laborum initium fuit.	425
2440	15	MARINIANO & ASCLEPIODOTO COSS. Placidia Auguſta à fratre Honorio pulſa, ad Orientem cum Honorio & Valentiniano filijs proficiſcitur.	426 B
	16	CELESTINVS XLI. Romanæ eccleſiæ pręſidet Epiſcopus annis *9.* menſibus 10. diebus 17.	427
		Longobardorum II. *regnauit Lamiſſus meretricis filius annis* 3.	
		Honorius moritur, & regnum eius Ioannes occupat conniuente vt putatur Caſtino, qui exercitui magiſter militum præfuit.	
		Romanorum XLVI. THEODOSIVS regnauit an. 30.	
	1	CASTINO & VICTORE COSS. Theodoſius Valentinianum amitę ſuæ filium Cęſarem facit, & cum Auguſta matre ſua ad recipiendum occidentale mittit imperium, quo tempore Ioannes dum Africam, quam Bonifacius obtinebat, bello repoſcit, ad defenſionem ſui infirmior factus eſt.	428
	2	THEODOSIO XI. & VALENTINIANO COSS. Placidia Auguſta & Valentinianus Cæſar mirâ felicitate Ioannem tyrannum opprimunt, & regnum victores recipiunt datâ veniâ Aëtio, quod Hunni, quos per ipſum Ioannes acciuerat, eiuſdem ſtudio ad propria reuerſi ſunt. *Caſtinus*	429

autem

Digitized by Google

autem in exilium actus eſt, quia videbatur Ioannem ſine conniuentia ipſius regnum non potuiſſe aſſumere.

Valentinianus Decreto Theodoſij Auguſtus appellatur.

Arelas nobile oppidum Galliarum à Gothis multâ vi oppugnatum eſt, donec imminente Aëtio non impuniti abcederent.

3 THEODOSIO XII. & VALENTINIANO II. COSS. 430

Patroclus Arelatenſis Epiſcopus à Tribuno quodam Barbaro multis vulneribus laniatus occiditur, quod facinus ad occultam iuſſionem Felicis Magiſtri militum referebatur, cuius impulſu creditus eſt etiã Titus Diaconus vir ſanctus Romæ pecunias pauperibus diſtribuens interfectus.

4 HIERIO & ARDABVRE COSS. Bonifacio, cuius po- 431
tentia gloriáque in Africa augebatur, bellum ad arbitrium Felicis, qui ad Italiam venire abnuerat, publico nomine illatum eſt, ducibus Mauortio & Galbione & Sinoce, cuius proditione Mauortius & Galbio cum Bonifacium obſiderent, interempti ſunt: moxque ipſe à Bonifacio dolo detectus occiſus eſt. Exinde gentibus, quæ vti nauibus neſciebant, dum à concertantibus in auxilium vocantur, mare peruium factum eſt, bellique contra Bonifacium cœpti in Sigiſuultum Comitem cura tranſlata eſt.

B

Gens Vandalorum ab Hiſpanijs ad Africam tranſijt.

5 FELICE ET TAVRO COSS. Neſtorius Cõſtantinopoli- 432
tanus Epiſcopus nouũ eccleſijs molitur errorẽ inducere, prędicans Chriſtum ex Maria hominem tantùm, & non Deum natum, eique diuinitatem collatam eſſe pro merito.

Huic impietati præcipua Cyrilli Alexandrini Epiſcopi induſtria, & Papæ Celeſtini repugnat auctoritas.

Pars Galliarum propinqua Rheno, quam Franci poſſidendam occupauerunt, Aëtij Comitis armis recepta.

6 FLORENTIO & DIONYSIO COSS. Felice 433
ad patritiam dignitatem prouecto, Aëtius magiſter militum factus eſt.

Agricola Pelagianꝰ Seueriani Epiſcopi Pelagiani filius, eccleſias Britãniæ dogmatis ſui inſinuatione corrupit, ſed ad actionem Palladij diaconi Papa Celeſtinus Germanum Antiſiodorenſem Epiſcopum vice ſua mittit, & deturbatis hæreticis

Anni Abrahã | Anni Romanorum. | Anni domini A

Britannos ad Catholicam ſidem dirigit.

7 THEODOSIO XIII. & VALENTINIANO III. COSS. 434

Aëtius Felicem cum vxore ſua Paduſia, & Grunnitum Diaconum eos inſidiari cum præſenſiſſet, interemit.

Auguſtinus Epiſcopus per omnia excellentiſſimus moritur 5. Calendas Septembris, libris Iuliani inter impetum obſidentium Vandalorum, in ipſo dierum ſuorũ fine reſpondẽs, & glorioſe in defenſione Chriſtianæ gratiæ perſeuerans.

8 BASSO & ANTIOCHO COSS. Congregatâ apud Epheſum plus ducentorum Synodo ſacerdotum, Neſtorius cum hæreſi nominis ſui, & cum multis Pelagianis, qui cognatum ſibi dogma iuuabant, damnatur. 435

Ad Scotos in Chriſtum credentes ordinatur à Papa Celeſtino Palladius, & primus Epiſcopus mittitur.

2450 9 AETIO & VALERIO COSS. Romanæ eccleſiæ XLII. præficitur Epiſcopus SIXTVS an. 8. dieb. 19. totius vrbis pace & contentione mirabili. 436

Bonifacius ab Africa ad Italiam per vrbem venit, acceptâ Magiſtri militum dignitate, qui cum ſibi reſiſtentẽ Aëtium prælio ſuperaſſet, paucos poſt dies morbo extinctus eſt. Aëtius verò cum depoſitâ poteſtate in agro ſuo degeret, ibique eum quidam inimicus eius repentino incurſu opprimere tentaſſet, profugus ad vrbem, atque illinc ad Dalmatiam, deinde Pannoniam ad Hunnos peruenit, quorũ amicitia, auxilióque vſus pacem principum, & ius interpolatæ poteſtatis obtinuit. B

10 THEODOSIO & MAXIMO COSS. *Maxima vrbis regiæ pars Septentrionalis per tres dies continuos incenſa collapſáque eſt menſe Auguſto.* 437

Ioannes monachus cognomento Caſſianus Maſſiliæ inſignis & facundus ſcriptor habetur.

11 ASPARE & ARIOBINDA COSS. 438

12 THEODOSIO XV. & VALENTINIANO IIII. COSS. 439

Pax facta cum Vandalis, datá eis ad habitandum per Trigetium Africæ portione, 3. Idus Februarij, Hippone.

Eodem tempore Gundicarium Burgundionum regem intra Gallias habitantem Aëtius bello obtriuit, pacemque ei ſupplicanti dedit, quâ non diu potitus eſt. Siquidem illum

A

Anni ab Abrahā			Anni domini
		Hunni cum populo ſuo atque ſtirpe deleuerunt.	
	13	ISIDORO & SENATORE COSS. Gothi pacis placita perturbant,& pleraque municipia ſedibus vicina ſuis occupant;Narbonenſi oppido maximè infeſti,quod cum diu ob- ſidione & fame laboraret,per Littorium Comitem ab vtroque periculo liberatum eſt. Siquidem per ſingulos equites binis tritici modijs aduectis,ſtrenuiſſimè & hoſtes in fugam vertit, & ciuitatem annonâ impleuit.	440
	14	AETIO II. & SIGISVVLTO COSS.Bellum aduerſus Gothos Hunnis auxiliantibus,geritur.	441
		Geiſericus rex Vandalorum intra habitationis ſuæ limites volens Catholicam fidem Arianâ impietate ſubuertere, quoſdam noſtrorum Epiſcoporum eatenùs perſecutus eſt, vt eos priuatos iure Baſilicarum ſuarum, etiam ciuitatibus pelleret,cum ipſorum conſtantia nullis ſuperbiſſimi regis terroribus cederet.	
		Valentinianus Auguſtus ad Theodoſium principem Conſtantinopolim proficiſcitur,filiamque eius in matrimonium accipit. Eodem anno Piraticam Barbarorum fœderatorum deſertores exercuerunt.	
		Per idem tempus quatuor Hiſpani viri, Arcadius, Probus, Paſchaſius & Eutychius, dudum apud Geiſericum merito ſapientiæ & fidelis obſequij clari habebantur, quos rex vt copulatiores ſibi faceret, in Arianam ſectam tranſire præcepit. At illi hoc facinus conſtantiſſimè reſpuentes, excitato in rabidiſſimam iram Barbaro, primùm proſcripti, deinde in exilium acti,tùm atrociſſimis cruciati ſupplicijs, ad poſtremum diuerſis mortibus interempti, illuſtri martyrio mirabiliter occubuerunt.	
		Puer autem Paulillus nomine, frater Paſchaſij & Eutychij, pro elegantia formæ atque ingenij admodùm regi acceptus,à profeſſione atque amore Catholicæ fidei cum nullis minis deturbari poſſet,diu fuſtibus cæſus & ad infamem ſeruitutem damnatus eſt,nec ideò vt apparet interfectus, ne ſuperatâ ſæuitiâ impij regis etiam illa ætas gloriaretur.	
	15	THEODOSIO XVI.& FAVSTO COSS.Hoc quoq;anno ijdē Piratæ multas Inſulas,ſed præcipuè Siciliam vaſtauêre.	442
		Aduerſum Gothos in Gallia quædam proſperè geſta.	

B

Digitized by Google

Anni ab Abrahã | Romanorum. | An.dom. A

16 THEODOSIO XVII. & FESTO COSS. Littorius qui ſecunda ab Aëtio Patritio poteſtate Hunnis auxiliantibus præerat, dum Aëtij gloriam ſuperare appetit, dũque aruſpicum reſponſis & dæmonum ſignificationibus fidit, pugnam cum Gothis imprudenter conſeruit, fecitque intelligi quantum illa, quæ cum eodem perijt, manus prodeſſe potuerit, ſi potioribus conſilijs, quam ſuã temeritate vti maluiſſet; quãdo tantam ipſe hoſtibus cladem intulit, vt niſi inconſideranter prælians in captiuitatem incidiſſet, dubitandum foret, cui potiu s parti victoria aſcriberetur. 443

Hac tempeſtate Iulianus Eclanenſis, iactantiſſimus Pelagiani erroris aſſertor, quem dudum amiſſi Epiſcopatus intemperans cupido exagitabat, multimodâ arte fallendi correctionis ſpem præferens, molitus eſt in communionem eccleſiæ irrepere. Sed his inſidijs Sixtus Papa Diaconi Leonis hortatu vigilanter occurrens, nullum aditum peſtiferis conatibus patêre permiſit, & ita omnes Catholicos de reiectione fallacis beſtiæ gaudere fecit, quaſi tunc primùm ſuperbiſſimam hæreſim Apoſtolicus gladius detruncaſſet. B

Per idem tempus Vitricus reipublicæ noſtræ fidelis, multis documentis bellicis clarus habetur.

Pax cum Gothis facta, cum eam poſt ancipitis pugnæ lachrymabile experimentum humilius quam vnquam ante popoſciſſent.

Aëtio, rebus quæ in Gallijs componebantur, intento, Geiſericus, de cuius amicitiâ nihil metuebatur, Cal. 14. Nouẽbris Carthaginem dolo pacis inuadit, omneſque opes eius excruciatis diuerſo tormentorum genere ciuibus, in ius ſuum vertit. Nec ab eccleſiarum deſpoliatione abſtinens, quas & ſacris vaſibus exinanitas, & ſacerdotum adminiſtratione priuatas, non iam diuini cultus loca, ſed ſuorum iuſſit eſſe habitacula. In vniuerſum captiui populi ordinem ſæuus, ſed præcipuè nobilitati & religioni infenſus, vt non diſcerneretur, hominibus magis, an Deo bellum intuliſſet.

Carthago à Vandalis capta, anno poſtquam Romana eſſe cœperat, 585. *aliàs* 583.

17 VALENTINIANO V. AVGVSTO & ANATHOLIO COSS. Defuncto Sixto Epiſcopo, 40. amplius diebus Ro- 444

mana

Abrahā mana eccleſia ſine Antiſtite fuit, mirabili pace atque patientiâ aduentum Diaconi Leonis expectans, quem tunc inter Aëtium & Albinum amicitiæ redintegrandæ Galliæ detinebant, quaſi ideo longiùs eſſet abductus, vt electi meritum & eligentium iudicium probaretur. Igitur LEO Diaconus legatione publicâ accitus & gaudenti patriæ præſentatus, XLIII. Romanæ eccleſiæ Epiſcopus ordinatur. *domini.*

Geiſericus Siciliam grauiter affligens, accepto nuncio de Sebaſtiano ab Hiſpania ad Africam tranſeunte, celeriter Carthaginem redijt, ratus periculoſum ſibi ac ſuis fore, ſi vir bellandi peritus recipiendæ Carthagini incubuiſſet. Verùm ille amicum ſe magis quam hoſtem videri volens, diuerſa omnia apud Barbaros, quàm præſumpſerat, reperit, eáque ſpes cauſa illi maximæ calamitatis & infelicisſimæ mortis fuit.

18 CYRO VC. Conſule, Theodoſius Imperator bellum contra Vandalos mouet, Ariobindâ & Anaxillâ atque Germano ducibus cum magna claſſe directis, qui longis cunctationibus negotium differentes, Siciliæ magis oneri quàm Africæ præſidio fuerunt. 445

B

2460 19 DIOSCORO & EVDOXIO COSS. Hunnis Thraciam & Illyricum ſæuâ depopulatione vaſtantibus, exercitus, qui in Sicilia morabatur ad defenſionem Orientalium partium reuertitur. Cum Geiſerico autem ab Auguſto Valentiniano pax confirmata, & certis ſpacijs Africa inter vtrunque diuiſa eſt. 446

In Geiſericum apud ſuos de ſucceſſu rerum ſuperbientem quidam optimates ipſius conſpirauerunt; ſed molitione detectâ, multis ab eo ſupplicijs excruciati atque extincti ſunt. Cumque idem audendum etiam alijs videretur, multis regis ſuſpicio exitio fuit, vt hâc ſui curâ plus virium perderet, quàm ſi bello ſuperaretur.

20 MAXIMO II. & PATERNO COSS. Hoc tempore plurimos Manichæos intra vrbem latêre diligentiæ Papæ Leonis innotuit, qui eos de ſecretis ſuis erutos, & oculis totius eccleſiæ publicatos, omnes dogmatis ſui turpitudinem & damnare fecit & prodere, incenſis eorum codicibus, quorum magnæ moles fuerant interceptæ. Quæ 447

Anni ab Abrahã	Romanorum		Anni domini.
		cura viro ſancto diuinitùs, vt apparuit, inſpirata, non ſolum Romanæ vrbi, ſed etiam vniuerſo orbi plurimùm profuit. Siquidem confeſſionibus in vrbe captorum, qui doctores eorum, qui Epiſcopi, quiúe presbyteri, in quibus prouincijs vel ciuitatibus degerent, patefactum eſt. Multique Orientalium partium ſacerdotes induſtriam Apoſtolici rectoris imitati ſunt.	
	21	THEODOSIO XVIII. & ALBINO COSS. Attila rex Hunnorum Bledam fratrem & conſortem ſuum perimit, eiúsque populos ſibi parêre compellit.	448
2463	22	VALENTINIANO VI. & NONIO COSS.	449

PROSPERI AQITANICI FINIS.

Digitized by Google

ARNALDI PONTACI

IN EVSEBII PAMPHILI CHRONICON

CASTIGATIONES ET NOTÆ.

CHRONICA trium illuſtrium &c.) Hunc nos titulum præfiximus, ſublato lõgo illo verborum circuitu primę editionis Venetianæ *Euſebii Cæſarienſis Epiſcopi Chronicõ, quod Hieronymus presbyter diuino eius ingenio latinum facere curauit*, vel exemplaris B. quod continet Chronica ſeptem auctorum, *En damus Chronicõ diuinum planè opus eruditiſſimorum auctorum, repetitum ab ipſo mundi initio, ad annum* &c. *vſque ſalutis 1512. Euſebii Pamphili Cæſarienſis D. Hieronymo interprete. D. Hieronymi presbyteri, Proſperi Aquitanici* &c. vel codicis H. qui complectitur totidem Chronica cum hoc titulo, *En tibi lector Chronica, hoc eſt rerum ſecundum temporum ſucceſſiones, in orbe geſtarum memorabilium elencos : ac opus vt diuino primum conſilio inſtitutum, ita omnibus cuiuſcunque ſint profeſſionis, quàm maximè vtile*: vel codicis A. *Incipit epitoma de Chronicon, quibus generationes & regna ab Adã vſque ad Abraham, & imperia, vel paſſiones Domini omnes conſequuti ſunt vſque ad finem Valentis & Valentiniani, adiecimus in nomine Patris & Filii & Spiritus ſancti* : Vel codicis Vi. & O. *In Chriſti nomine liber Chronicorum Euſebii a S. Hieronymo de Græco in latinum tranſlatus* : cui conuenit codex Ms. Cuiacij, vt præfert liber V. C. Nicolai Fabri, niſi quod illi acceſſit vox *incipit*, hoc modo, *In Chriſti nomine incipit Liber &c.* vel codicis *Lo. In hoc corpore continentur Chronica Euſebii, Hieronymi, Proſperi* : vel etiam codicum Pi. L. *Chronica Euſebii & Hieronymi*: vel Fa. *Incipit Chronica Euſebii, Hieronymi, cum ſuperadditis Proſperi* : vel Fux. *Chronica Euſebii.* In So. verò, quæ editio continet omnia Euſebij opera, nulla eſt inſcriptio, ſed ſtatim poſt orationem de laudibus Conſtantini, ſequitur præfatio Hieronymi, nullo alio lemmate interiecto. His omnibus non dubitamus noſtrum titulum præferendum, præſertim cùm breuitate antiquitatis puritatem magis ſapiat, nec plura nobis arrogemus, quàm quod ſingulis Typographis licuit, vt pro arbitrio, quem vellent, præmitterent. Porro quod in titulis Euſebij & Hieronymi, nullâ vel acceſſione vel deceſſione factâ, Proſperum è contra titulo Epiſcopi nobilitauerimus, longè diuerſo ab omnibus Ms. vel excuſis (nam editi libri hæc tantum habent; vel *Proſperi Aquitanici*, vel *Tironis Proſperi*, vel *Proſperi Tironis Aquitani.* Ms. verò nedum iſthæc) dabis tu tamen Lector, non tam nouitatis deſiderio, à qua quàm longè poſſumus, abſumus, ſed potiùs peculiari erga virum noſtratem ſtudio, cui cùm inter præcipuos Chronologos locus eſſet conceſſus, eodem quo cæteri, gaudere debuit priuilegio, vt eorundem more ſuis titulis inſigniretur, quò ex his, viri agnitâ dignitate operis magnitudinem ſuſpiceres. Nolim te tamen Trithemio aſſentiri, qui Epiſcopatum Regienſem in Italia ponit, ni Prouinciam Narbonenſem, in qua eſt ille Epiſcopatus (vulgo Ries) a Gallia diuulſam velis.

A

Obteſtatio &c.) Deſideratur hæc obteſtatio in codicibus L. Lo. Pi. Peta. Fux. Vi. O. & A. non proinde tamen reijcienda; quia in cæteris legitur proximè ante præfationem Hieronymi, etſi ſine vllo titulo, niſi quod primæ editiones Ven. & Lut. habent, *Hieronymi in huius aliquando libri deſcriptores, vt Archetypus deſcribatur, Adiuratio*: nec eſt ſolius D. Hieronymi, vel Euſebij, ſed antiquioris multo D. Irenæi, & iiſdem plane verbis ab eodem editam fuiſſe in opere, quod περὶ τῶν ὀγδοαςῶν inſcripſit, teſtis idem Hieronymus in lib. de ſcriptor. Eccleſiaſt. & citatur ex eodem Irenæo ab Euſebio noſtro lib. 5. Hiſtor. cap. 19. vt proinde non inconcinnè eam hoc loco ipſe appoſuerit, aut Hieronymus. Videtur autem hoc a magnis viris inſtitutum; vel vt accuratiſſimâ diligentiâ vſos ſe fuiſſe in deſcribendo profiterentur, vel vt tacitè præfatiunculâ hac indicarent tale eſſe opus, vt nullam reciperet mutationem; vel vt quiſquis hoc ſuſciperet deſcribendum, obteſtatione hac, ad id fideliter præſtandum adigeretur.

B

ſimiliter) Particulam hanc adiunximus ſe-

quuti V. Va. Vat. præterea cùm hæc obteſtatio ex D. Irenæo ſumpta credatur, hæc vox apud eum habetur, & apud Euſebium loco ſuperiori, *ὁμοίως*; ne in ipſa obteſtatione reſtituenda, obteſtationis videremur obliti, fuit fideliter ſine vlla vel omiſſione vel mutatione tranſcribenda.

pag. 1. A. D. Hieronymi Præfatio) Noli tamquã putidum reijcere; Quò enim ſimplicius dicendi genus, eò & antiquius & purius; & ſic reponendum ſuaſerunt Fa. Peta. & primæ illæ editiones Ven. & Lut. atque vltima So. vbi obſeruandum vocem *Hieronymi* ſcribi ſimpliciter ſine *H.* in maiori parte librorum ſcriptorum, & ſine y: noluimus tamen a recepta orthographia recedere, cũ ſic vox iſta pridem apud Ethnicos, vt apud Plutarchum & alios, pingi ſoleret. Adiecimus literam maiuſculam D. quæ ſignificat Diuum, non quod ſuffragarentur Ms. libri, ſed ne receptæ iam inſcriptioni aduerſaremur.

Euſebius Hieronymus Vincentio & Galieno ſuis ſalutem.) Ita habent exemplaria L. A. V. Vat. Fa. Peta. Vi. Pi. Lo. Sa. Ven. Fux. O. & Lut. pro *D. Hieronymi presbyteri in Euſebii Cæſarienſis Chronicon ad Vincentium & Galienum præfatio*, vt in B. H. vel *Hieronymus presbyter Vincentio & Galieno ſuis*, vt in So. vel *Euſebius Hieronymus ad Innocentium*, vt in Al. ſed valde corruptè: confirmatur noſtra lectio auctoritate Trithemij lib. de ſcript. Eccleſ. Cæterùm *Hieronymus* dictus eſt *Euſebius* a patre; ſic enim appellabatur pater illius, vt ipſe tradit in catalogo ſcriptorum eccleſiaſticorum, hocque ei tanquam prænomen fuit, vt Paulino noſtro Pontius, Auguſtino Aurelius.

ſcabris) In V. *ſcatebris*, mendoſè.

interpretata) Sic dicendum cenſuimus, pro *interpretatum*; nam & ſequentia hoc ſatis docent, & ita habet major pars exemplarium, vt A. L. Lut. Va. Vat. V. So. Lo. Pi. Vi. O. Fa. Peta. Idem quoque illi tres Ms. notati in Fab.

interpretata neſciunt, a Cicerone) Poſt *neſciunt*, appoſuimus virgulam, iuxta Vi. Pi. O. Lo. Peta. Fa. Fux. cùm antea poſt vocem *Cicerone*, ſita eſſet: nam etiam ſenſus ita requirebat.

lineas) Ita correximus pro *linguas*, vt olim, ſequuti Au. L. M. Va. Al. Vat. So. Sa. Fux. Pi. Vi. O. & tres codices Fab. & Fa. ad oram, ſed in textu habet *linguas*: in Peta. extat *linguas*, ſed ſuperſcriptum eſt, *lineas*; nam auctoris ſenſum meliùs explicat, & ſic habes apud eundem Hieronymum epiſt. 101. ad Pammachium de optimo genere interpretandi, dum ex inſtituto multa deſumpta ex hac præfatione, tranſcribit.

inſequentem) *inſequentes* in tribus Ms. Fab. & in Peta. ſuper vocabulum *inſequentem* ſcriptũ eſt *inſequentes*, ſed parum intereſt.

excidere) *excedere* in A. L. So. Al. Lo. Fux. O. Peta. Vi. Pi. & tribus Ms. Fab. & ſic perſiſtere auctor videtur in metaphora: qui enim lineas ad alicuius imitationem ducit, timendum illi ne excedat, hoc eſt, ne minùs extendat, vel magis producat lineam, quàm par fuerit: ſic quoque legitur apud eundem Hieronymum dicta epiſt. ad Pammach. Verùm cum Marianus Victorinus ex Ms. legendum putet *excidere*; neque nobis deſint exemplaria, quæ huic receptę lectioni aſtipulentur, nihil duximus immutandũ.

in aliena lingua) *in alia lingua* L. Pi. Peta.

ſignificatum) In Fa. poſitum ad oram *al. ſignatum eſt.*

meum quo id efferam) Planiorem credidi ſenſum, ſi veterem ſequerer lectionem multis membranis confirmatam, quàm vt in L. & Pi. *mecum quod differam*, vel vt in A. *meum quid efferam*, vel vt in V. Vat. & Fa. *meum quo id efficiam*, tamen in margine Fa. *al. quod id efferat*, vel vt in Lo. & H. *meum quod id efferam*, vel vt in tribus Ms. Fab. *meum qui efferam*: cum ſæpius legatur *meum*, quàm *mecum*, illud retinendum putaui. Ideo autem magis placuit, quod in eo poſita ſit antitheſis inter verbi proprietatem, & *meum*: agit enim de verſione vnius linguæ in aliam, per quam, quæ propria alteri, noſtra efficimus. Cæterùm quemadmodnm Hieronymus iſta omnia ad verbum citat in epiſt. 101. ad Pammach. de optimo genere interpret. quo res ſit firmior, placet hìc apponere, ex caſtigatione Victorini, *Cum* inquit, *Euſebii Cæſarienſis* χρονικὸν *in Latinum verterẽ, tali inter cætera vſus ſum præfatione, difficile eſt alienas lineas inſequentem non alicubi excidere, & arduum, vt quæ in alia lingua bene dicta ſunt, eundem decorem in tranſlatione conſeruent: ſignificatum eſt aliquid vnius verbi proprietate, non habes meum, quo id efferam.*

ambitu) In A. adiectum eſt *ambitu verborũ.*

vix breuia ſpacia) *vix breuis viæ ſpacia* Lo. Pi. Fux. ita quoque legitur apud Hierony. dictâ epiſtolâ 101. ad Pammachium.

conſumo) Codices Vi. Fux. Pi. L. O. habent *conſummo.*

varietates) In L. Fux. & A. *varietas*, ſicut in Fa. ad oram.

mi Vincenti) *mi Innocenti* Al. ſed perperam.

Theodotion) *Theodotio* Vi. O. Peta. ſed vtrumque eſt frequens apud Hieronymum & alios.

diſcrepante) Sic editi libri Lut. B. H. quibus ſuffragantur alij codices, exceptis A. V. L. Va. Vat. Al. Lo. Pi. Vi. Sa. Fa. So. O. in quibus legitur *diſcrepare* eiuſdem modi, cum precedentibus *exprimere, & ſequi*, nil tamen duximus immutandum; nam receptam lectionem ſenſus ſatis tuetur: & veteri ſtandum prouerbio τὰ ἀκίνητα μὴ κινεῖν.

quibus cenſeantur) Sic reſtituimus ex Pi. Lo. Vi. O. L. & Al. pro *quibus cenſeatur*..

meruerint) Expunximus *tenuerint*, & eius loco iſtud repoſuimus, ſequuti A. L. M. Vat. Lo. Pi. Vi. Sa. O. Peta. Fux. & So. ingratus enim foret tam vicinus eiuſdem vocis concurſus in tam breui periodo, *tenent*, & *tenuerint*.

durè ſonantes) Hãc lectionẽ retinuimus, quãuis in L. *durè ſonare*, & in A. & Fux. *durè*, deſit.

pag. 1. B. quod diſerti homines) *quod iſti homines* Vi. Sa. O.

per-

A perhorreſcant) *perhorreſcunt* Al.

pag.1.B. quid pſalterio) *quid pſalmo* Vi. Pi. L. Lo. O. & tres Ms. in Fab.

nunc Alcaico) *nunc Achaico* Al. *nunc alchayco* Fux. *nunc Caldaico* Peta. prima retinenda. nam ita dictum carmen ab Alceo auctore.

Solomone grauius) *Salomone gratius* Al. Vi. O. Au. ſed vtrum legendum *Solomon*, an *Salomon*, vide infra.

penitus non cohærent) Sic reſtituimus ex A. M. V. Peta. L. Pi. & tribus Ms. Fab. cùm in impreſſis, Fa. & alijs haberetur *penitus non inhærent*, & in So. Vi. Lo. Al. Fux. Sa. & ad oram Fa. *penitus non hærent* : natus eſt inde error, quod cum vox *non* ſcriberetur per ñ cum titulo ſupraſcripto, quidam librarij crediderunt legendum *in*.

B exponat Latinum) *exprimat in latinum* Al. Fa. Sa. Vi. O. Lo. tres Ms. Fab. quod ipſum & in epiſt. 101. legitur.

proſæ) Non dubitauimus ſic corrigendum, loco, *pro ſe*, iuxta Vi. Lo. Peta. Pi. L. O. tres Ms. Fab. H. & So. quia alioquin nullus videbatur ſenſus; præterea habet idem iſtud Hieronymus in epiſt. ad Pammach.

vt non vobis mirũ) Ita coëgit nos legere multitudo exemplar. L. A. M. V. Al. Lo. Vi. Peta. Pi. Va. O. Vat. Fa. So. loco *vt non nobis mirum*, vt in B. H. Pet. Ba. omnino enim auctor admirationem remouet ab ijs, quos alloquitur.

vel diuiſa) Deeſt in A. Al. Lo. Peta. Fux.

vel diuiſa ſit) Pro *ſit* Pi. L. Peta. Fux. habent
C *fit* : & ita legendum dicebam, vt tria verba hîc poſita paribus indicandi modis efferrentur; ſed typographus retinuit antiquam ſcripturam.

pag. 2. A. rerũ ipſarum breuitate) Sic in L. M. A. Al. Sa. O. Lo. Vi. Pi. Peta. cùm in cæteris, *rerum ipſa breuitate.*

numeros inexplicabiles) *numeros inextricabiles* Vi. O. Pi. Peta. tres Ms. Fab. in Fa. ad marginem eſt ſcriptum, *aliàs extricabiles.*

Vt autem &c. *vſque ad* vnde præmonendum) Hæ octodecim lineæ deſiderantur in codicibus Peta. Fux. L. A. Al. Lo. Pi. ſunt in alijs & in vno trium Ms. Fab. ſed non dubito eſſe Hieronymi: omiſſa autem crediderim exſcriptorum induſtriâ, qui cùm rationem illam hîc præſcriptam
D non obſeruarent, ne ſuam negligentiam aut inſcitiam proderent, ſatius illis viſum eſt delere omnino, quàm non præſtare.

cognoſcatur) Sic in A. V. Vat. & So. pro *cognoſcantur*, vt in cæteris.

in explanatione hiſtoriæ) Olim *in explicatione* ſed ſequuti ſumus Vi. O. & oram Fa. quemadmodũ & infra poſt tredecim lineas; alioquin potuit ſuſtineri lectio recepta; nam ita Catullus de hiſtoria, *Omne æuum tribus explicare chartis.*

in numeris reſpondere) In V. Va. Fa. *numeris reſpondere* abſque *in*; at in Vi. O. *in numeris reſpondente.*

ſed mixtim nigro) *ſed mixtum nigro.* Vi. Fa. O.

nec in explicatione) *nec in explanatione* Fa. Sed de hac re ſupra.

nona linea) nullus eſt, qui vel minimũ auctoris ſenſum attendat, qui hanc lectionem non magis probet; ſic enim in M. Vi. Vat. O. Sa. Ven. & So. quàm ſi legerit vel *non aliena*, vt in V. & Va. vel *non linea*, vt in Lut. B. H. Pet. Ba. & alijs Ms.

ne quis irrationabili æſtimet) Caſtigationem hãc nõ damnabis, pro (vt eſt in editis & alijs) *ne quis irrationabili extimet*; nam ſic monuerunt reſtituendum chirographi L. A. Lo. Peta. O. Vi. Pi. Fux.

voluptate) *voluntate* L. A. Pi.

pag.2.B. & eundẽ coloris locũ, quẽ prior mẽbrana ſignauerat, etiã poſterior ſeruaret.) Noli quæ in veteribus editionibus reperiuntur, deſiderare, videlicet *& eundem coloris locum quem priore membrana ſignauerat, ex aduerſo poſiti numeri retinerent, vel etiam poſterior ſcriptura ſeruaret.* Quæ enim amputauimus, auctoritate horũ chirographorum ſuſtulimus L. A. Lo. Al. Fux. Pi. & Peta. & quia omnino delenda videbantur: nã diuerſum & contrarium ſenſum efficiunt præcedentibus, quibus ſignificat numeros ex aduerſo poſitos in ſingulis regnorum columnis, ſeu, vt loquitur Hieronymus, *tramitibus*, diuerſo colore diſtinguendos, quò facilius dignoſcantur. Si enim verbi gratiâ, notas numerales primæ columnæ *Hebræorum* contempleris, vt 2. 3. 4. & eaſdem illas notas cernas in columna *Ægyptiorum*, cùm proximè ſe conſequantur, haud dubiò confundentur & commiſcebuntur, vt ex 2. & 2. fiat 22. & ita deinceps, niſi colore & lineâ diſtinguãtur. Ergo mens Hieronymi eſt, vt prior litera cuiuſque hiſtoriȩ eodẽ colore inficiatur, quo nota numeralis cuiuſque tramitis, ad quã referri debet.

ſeruaret) *reſeruet* Al. P.

genuinum dentem) In Lo. V. Al. & Pi. & in tribus Ms. Fab. vox, *dentem*, deſideratur, nec videtur neceſſaria, cùm extet prouerbium, *genuino mordere*, quod ſatis familiare D. Hieronymo apolog. aduerſus Ruffin. & alibi, vbi ait *poſſim reſpondere ſi velim, poſſim genuinum læſus infigere*: neque enim genuini dicti ſunt quaſi gemini, quod crediderunt aliqui, ſed a genis ſunt ſortiti appellationem: ſunt enim dentes Maxillares, vt præclarè explicat Tullius 2. de nat. Deorum, vbi de ordine & appellatione dentium, qui quoniam occulti, hinc *mordere genuino* pro *clanculùm detrahere*: In V. Va. Fa. *geminũ dentem.* Aimoinus in epiſtola nuncupatoria, dum tranſcribit has quatuor aut quinque lineas, licet nomen Hieronymi reticeat, ab his verbis *nec ignoro*, vſque ad, *auctorem referent*, eadẽ habet, *huic*, inquit, *volumini genuinum dentem infigant.*

quod vitari) Recenſueramus *vitare* ex Al. L. Pi. Fux. A. V. Va. Lo. Fa. Peta. pro *vitari*, ſed typographus neglexit.

calumniabuntur tempora) Cõmunis lectio in B. Pet. Ba. H. Peta. Lo. Fa. & alijs Ms. & apud Aimoinum *calumniabuntur in tempora*: viſa autem eſt præpoſitio hæc, *in*, ſuperflua, & ſic Vi. Fux. Pi. O. So. habẽt. At in V. P. legitur *calũniabuntur interpretata*. In Lo. iſta ſic diſtingũtur

calumniabuntur, in tempora conuertent ordinem &c. poſita virgula poſt *calumniabuntur*.

pag. 2. B. res arguẽt, ſyllabas euentilabũt) Sic Ba. B.H. L.So.(niſi quod habẽt *ventilabunt*, pro *euẽtilabunt*)& Ms. ſicut etiã Aimoinus: proinde ſatius viſum retinere, quàm reponere *redarguent ſyllabas, euentilabunt literas*, ſicut in A.

accidere plerumque) Satius iuxta L. A. Lo. M. Peta. O. Al. Vat. Vi. Pi. tres Ms. Fab. & Aimoinum, quàm vt olim *accidere pleriſque*.

inſeruimus) Ita nos loco *aſſeruimus*, quod prius legebamus, idque ſequuti A. M. Vat. Peta. Al. Lo. So. Pi. Vi. O. Sa. L. & tres Ms. Fab.

Sciendum etenim eſt, me &) Rectius quàm vt olim, *ſciendum etenim me eſſe &*, ex fide Lo. Vi. Fa. O. Peta. Pi. L. & trium Ms. Fab.

vt pote eruditiſſimus) *vt eruditiſſimus* Lo. *vt eruditus* Al. L. Pi. Vi. O. Fa. Peta.

quam vt Græca ſcribens parum ſuis neceſſaria) Videbatur legendum *Græcè*, ſicut habent O. Lo. Vi. Fa. L. Pi. Peta. Fux. & ita typographo præſcripſeramus; aliàs enim fere nullus eſt ſenſus, ſed neglexit is.

Sub finem huius præfationis in A. legitur, *explicit prologus*, in L. Lut. & Pi. *explicit præfatio*, in primâ editione Ven. *Hieronymi præfatio explicit*, In Fux. *explicit epiſtola Hieronymi*. Itaque nõ duximus contemnendum conſenſum tot codicũ, præſertim cum teſtimonio Hieronymi comprobetur, *ſolemus nos* (inquit epiſt. ad Marcellum) *cõpletis opuſculis ad diſtinctionem rei alterius ſequentis mediũ interponere Explicit, aut Fœliciter, aut aliquid huiuſmodi*: vbi obſeruo recentioribus genus hoc dicendi videri incultum, & abeſſe a plurimis libris ſcriptis; ſed in re tam leui quid opus immorari?

pag. 3. A. Euſebij Pręfatio) Inſcriptionẽ hãc vulgatę illi prętulimus; *Euſebii Pãphili Cæſarienſis in Chronicon ſuũ præfatio, D. Hieronymo interprete*: licet non omnes chirographi noſtrã habeant. Nã in A. V. *Præfatio fœliciter incipit Euſebii*. In Vi. O. *Incipit præfatio Euſebii in Chronicis, à ſancto Hieronymo interpretata*. In Fa. *incipit Euſebii præfatio interpretata fœliciter*: nec rurſus vulgati omnes idẽ imitantur; nam So. Ven. Lut. *incipit Euſebii interpretata præfatio*, quibus reſpondet Fux. In Lo. ita cohæret cum Hieronymi præfatione, vt nihil medium interponatur, ac ſi eſſet vna & eadem.

Moſen gentis Hebraicæ) *Moyſen* In Fa. & Pi. *Moyſes*. in Vi. O. *Moiſes*. in Lo. nos ſequuti ſumus editos, & majorem numerum librorum.

Tatianus) Sic ſine dubio reſtituendũ erat ex A. M. V. Va. Vat. Al. So. Pi. Vi. O. Peta. Fa. & tribus Ms. in codice Fabri, cùm in B. H. Pet. Ba. legeretur *Tratianus*, & in L. & Lo. *Titianus*, in Fux. Ven. Lut. *Tacianus*: adde quod reperies in oratione huius Tatiani cõtra Gentes, idipſũ, quod hîc citat Euſebius, videlicet Moſen fuiſſe Inachi temporibus: de hoc Tatiano noſter auctor ſub Antonino Vero, & Hieronymus lib. de ſcriptor. eccleſiaſt. Irenæus lib. 1. cap. 31. Euſebius lib. 4. hiſtor. cap. 16. & 28. Clemens & plerique alij veterum.

in priori libro) *in priori libello* Lo. Fux. hinc

A conſtat Euſebiũ diuidere hoc opus in duos libros.

diſſonos) *diſſonantes* Lo. Al. Peta.

quis volet) Retinuimus veterem lectionem, quæ eſt omnium Ms. præterquam V. vbi *qui volet*: quam ſequatur, qui volet.

computet & reperiet) *computet, reperiet?* A. L. M. Va. Vat. Pi. Al. So. Peta. Vi. O.

fuiſſe Iſraëlem) *fuiſſe Iſrael* Lo. Peta. Fux. Pi. & tres Ms. Fabri.

pag. 3. B. Iſraëlis) Rectius iuxta Pi. Lo. Al. Peta. Vi. So. O. Fux. *Iſraeliticis*, quàm vt in alijs editis *Iſraelitis*, vel vt in Fa.

ſit, omnibus) In Lo. Peta. Fux. Pi. Vi. O. & Ms. Cuiacij notato a Fabro *ſit ab omnibus*.

B multò ſuperior) *multo ſuperius* Lo. Vi. Sa. Peta. So. O.

Chyrone) *Cyrone* Lo. *Chirone* Peta. Fa. Pi. mirum quomodo eius hoc loco faciat mentionem, cùm ſubticuerit in Chronico.

antecedere Troianum bellũ an. 375.) Neſcio quo fato miſerè olim poſitum 350. pro 375. nõ tantum in editis, ſed in omnibus fere Ms. Verùm caſtigationẽ hanc debemus codici Fux. licet hoc ipſum inita ſupputatione firmetur, & his quæ ſcribit auctor circa annum ab Abraham. 835.

quadrageſimo ſecundo) *quadrageſimo primo* Al. & vnus ex tribus Ms. Fabri, ſed mendum eſt manifeſtum, ex conſenſu aliorum exempl. & ipſo ſitu natiuitatis Chriſti, ad annum 42. Auguſti.

Hieroſolymorum) *Hieroſolymarum* in L. A. Pi. Peta. in qua lectione ſæpe variant exemplaria

C tam impreſſa quam calamo exarata, quod hîc ſemel monuiſſe ſit ſatis: minus tamen vſitatum eſt apud probatos auctores hoc vocabulum genere fœmineo in plurali, licet in ſacris literis aliquando vulgatus interpres pro *Hieruſalem, Hieroſolymam* dixerit in ſingulari: ſicut etiã Cicero pro Flacco, & Sueton. in Auguſt.

in ducenteſimam primam) Quia ſic legeram in L. A. M. V. Va. Al. Lo. Vat. Pi. Vi. O. Sa. Peta. Fa. So. & tribus Ms. Fabri. apud Euſeb. lib. 10. de præparat. cap. 3. contra quam in B, Ven. Lut. Pet. Ba. & H. *in ducenteſimam decimam*, & in Fux. *in 201.* nil putaui immutandũ: aliàs enim non conſtaret numerus ille Olympiadum, quem ſtatim ſubiungit 237. & ipſe textus Chronici, vt videbitur ſuo loco, ita neceſſariò legendum ſatis comprobat.

D a quo vſque ad primam) Sic ex Lo. Peta. Pi. L. Fux. Vi. O. pro, *a quo vſque primam*.

pag. 4. A. & reliquorũ incurrit ætatem) in M. *& reliquorum prophetarum incurrit ætatem*, ſed eſt inanis additio.

tempora & vſque) Sic correximus ex Lo. Al. Fux. Vi. O. Peta. & Pi. pro *tempora vſque* vt in impreſſis.

inuenies annos CCCCVI) Ita nos neglectâ lectione B. Ven. Lut. H. Ba. Pet. in quibus, *inuenies annos ccccl x.* vel, *inuenies annos 405.* vt in vno Ms. Fabri, vel, *inuenies annos 407.* vt in altero Ms. eiuſdem, ſequuti veritatem calculi, & ferme omnia alia exemplaria: nam M. Fux. L. V. Va. Vat. So. Lo. Al. Pi. Vi. O.

Digitized by Google

Fa.Sa. Peta. & liber Cuiacij iuxta Fabrum ſic habent: ſiquidem vt conſtat ex calculo, & ſerie Chronici, à Troia, vſque ad primam Olymp. erant anni 405. integri, & annus 406. erat decurrẽs; ſed facilis fuit trāſpoſitio numeri *6*. ante *0*. vt factum ſit *460*. pro 406. Euſebius lib. 10. de præparat. cap. 3. vbi repetit pene hæc ipſa, duobus in locis numerat ann. 450. Sed non dubito ibi eſſe mendum, vt ſit *50*. pro 5. ſiue corrupto fuerit vſus manuſcripto interpres, ſiue ipſum ratio fugerit: nam in Græco excuſo Pariſijs legimus ἀπὸ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ τοὺς ἔμπροσθεν ἀνιὼν χρόνους μέχρι τῆς ἰλίου ἁλώσεως εὑρήσεις ἔτη συγκεφαλαιούμενα υη', *a prima Olympiade vſq; ad excidium Troianum, inuenies quadringentos & octo annos ordine retrogrado*, ſed vbique mendum, dum ſcribitur per η pro ε.

pag. 4. A. vt curioſiſſima) *& curioſiſſima* Lo. So. *& curioſiſſime* Peta.

ſupputabis annos CCCCVI) Eidem malo idem remedium adhibendum, cum ipſum idem chirographi præſcriberent, pro *anno 460.* vt olim.

Poſt hoc) *Poſt hec* Lo. Peta. Fux. Pi. Vi. O.

conuertere) Magis placuit hæc lectio, quia communior in L. M. V. Va. Vat. So. Peta. Fux. Al. Lut. Ven. Lo. Pi. Vi. O. Sa. Fa. quàm codicum B. Pet. Ba. H. in quibus *conuerte te.*

tibi & XXIX) Retinuimus lectionem codicis H. cui conueniunt Vi. O. M. Lo. Peta. Fux. So. Pi. & duo Ms. apud Fabrum, pro *tibi & xxviij.* vt in Ven. Lut. Pet. Al. Fa. niſi quod in hoc eſt ſupraſcriptum *alias 329.* vel *tibi & 27.* vt in A. vel *tibi & 20.* vt in vno trium Ms. apud Fabrum: nam ipſa ratio calculi annorum & temporis, quo Troia capta eſt, ſcilicet anno ab Abraham 835. magis ad noſtram lectionem accedit: nam ſi addas *329.* ad 504. qui præceſſerunt 80. annum Moſis, efficies 833. vnde ſi adfuiſſent codices, legendum potius videbatur *31.* nam ita complentur illi anni 835. quos habet auctor in contextu Chronici: tamen lectio vulgata defendi poteſt, eo quod ipſe non hîc coërceat annos extremos, ſed integros, & intermedios: quod non ſemel occurrit obſeruandum apud bonos auctores, valetque ad innumera dubia diluenda, quæ inde naſci ſolent.

impleuerit) *impulerit* V. perperam.

Nam a 45. Cecropis &c.) Hæc ex Al. M. L. V. Va. Vat. Lo. Vi. O. Peta. Sa. Fux. & Ms. Cuiacij teſte Fabro, pro, *nam & 45. Cecropis*, vt in alijs, vbi ſenſus eſt mutilus.

computantur anni *329.*) Cōuenientius vt iam præmonuimus, quā vt olim *cōputantur anni 328.* auctoritate eorundem librorum.

vnquam) Sic pro *vſquam* ex Lo. Al. Vi. Peta. Fa. Pi. L. V. Fux.

conſequenter & Moſi) Videbatur legendum *Moſis*; ſed noluimus diſcedere à conſenſu exemplarium in hac præfatione; nam in contextu Chronici alterum legitur.

Liberæ quoq; raptus & Europæ) Fœliciter emaculatus locus ad imitationem chirographorum Pi. Lo. Vi. O. (hi duo poſteriores ſine diphtongo) Peta. So. Al. & trium Ms. Fabri, niſi quod in Al. pro *Libera*, perperam *lybya*, cum infœliciſſimè

A in editis proſtaret *liber quoque & raptus Europæ*; nam Liberam & Proſerpinam eandem eſſe conſtat ex Cicerone actio. *6.* in Verrem, vbi agens de illius raptu, *Siculis*, inquit, *perſuaſum eſt fruges in ea terra primum repertas, & raptam eſſe Liberam, quam eandem Proſerpinam vocant*: & Lib. 1. de nat. Deorum ait *Liberum fuiſſe filium Cereris, & fratrē Libera*, quæ rapta eſt (ait auctor noſter) ab Orco rege Moloſſorum, qui ab alijs Pluto dicitur; Freculphus lib. 2. cap. 8. referẽs ad verbū iſta Euſebij, nulla tamen Euſebij mentione facta, per triginta ferme lineas habet *Libere quoq; raptus* ſine *a*, ſicut etiam Vi. O. & Lo.

Vina Iouis magni) *Ioui vina magnis* Peta. *vina Ioui magnis* Vi. O. Fux. *vina Dei magnis*

B Fre.

Voluerunt fundere) *voluêre infundere* Lo. Porro verſus hi ſumpti videntur ex Hom. ιλ. υ.

Τρωὸς δ' αὖ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο
Ἶλος τ' Ἀσσάρακός τε καὶ ἀντίθεος Γανυμήδης
Ὃς δὴ κάλλιστος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων
Τὸν καὶ ἀνηρείψαντο θεοὶ Διὶ οἰνοχοεύειν
Κάλλεος εἵνεκα οἷο ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.

pag. 4. B. Apollo natus) *Apollo natus eſt* Vi. Lo. So. O. Fre. Fux. Peta. Fa. ſed ſenſus ſatis cōſtat.

Latona Iouis coniux tempore Tityi fuit) Cum diu loci huius difficultas me retinuiſſet (legebam enim in editis *Latonā Iouis coniux tunc Paticia fugit*, & multum ab illis & inter ſe diſſentiebant chirographi in voce *Paticia*: nam in A. Lo. M. *Pertytia*, in Peta. *per Titya*, in Al. Vi. O. & vno

C ex tribus Ms. Fab. *Pertitia* ſine *y*, & coniunctim in Fux. *Pertycia*, in V. Va. Sa. Fa. *Partitia*, in Vat. *Particia*, in vno ex tribus Ms. Fab. *Pertydyca*; præterea auctor notarum marginalium in editionibus Baſilienſibus & Sonnianā legendum putabat *Ortygiam* (quæ poſtea *Delos* teſte Feſto & alijs dicta eſt) vbi veteres finxerunt Latonā Apollinem, & Dianam peperiſſe: ad hæc perſuaderi non poteram hominem Græcum *eruditiſſimum*, vt loquitur Hieronymus, locorum Græciæ ignarum) vertebam me in omnem partem, num loco *Paticia* reponendum eſſet *Paceſſa*, quæ vna eſt è Cycladibus inſulis vicina Delo, cuius meminit Strabo lib. 10. vel *Pyrpila*; eſt enim vna ex appellationibus, quæ tribuuntur Delo ex Plin. lib. 4. cap. 12. vel ſi mauis *Pyrpole*, quo nomine dictam fuiſſe *Ortygiam* inſulam tradit Solinus: vel num admittenda illa lectio codicis Peta. *per Titya*,

D mōtis enim *Tithii* in Peloponeſo meminit Pauſanias lib. 2. Non deerant viri eruditiſſimi, quos cum hac de re conſulerem, pro *tunc Paticia*, coniiciebant legendum, *vſurpaticia*: ita enim vertiſſe Hieronymum vocem παλλακή, cum ſatis notum ſit Latonam fuiſſe Iouis Pellicem. Dum igitur ſum anxius, opportunè affulſit nobis Freculphus, velut Deus ex machina, qui dum lib. 2. cap. 8. tom. 1. refert ad verbum triginta lineas huius loci ab illis verbis *Itaque ſine vlla ambiguitate*, vſque ad *ſuis locis inſeremus*, eadē profert, niſi quod pro *Tityi* (nam *Titij* eſt mendum noſtri Typographi) legit *Tityonis*: ſed prius ſimilius eſt lectioni, vnde nata eſt corruptio. Tamen licet deeſſet auctoritas tam antiqui ſcriptoris, ipſa narratio rerum, quæ circa

Digitized by Google

eadem tempora ſucceſſiuè contigerunt, ipſe ordo contextus hiſtoriæ ſatis confirmat noſtram caſtigationem, præter quam quod illud *Paticia* ſit vox nihili. Adde quod illa omnia quæ narrat hîc auctor, ſunt velut epitome eorundem, quæ ipſe refert in contextu Chronici, adeo vt in eo iiſdem penè verbis vtatur circa an. Abrahæ *668. Tityus conuixit Tantalo, Tityonis tempore fuit Latona mater Apollinis* &c. Occaſio erroris nata videtur ex antiqua ſcriptione per compẽdium. Nam cùm prius hæc ita ſcripta eſſent, *tp̃e Tityi fuit*, poſteriores ſcriptores putarunt pro *tempore* legendum *tunc per*, vel *tunc pa.* Nam familiare eſt *tp̃e* reddi per *tunc* & ex reliquo *p̃e* fecerunt *per* vel *pa*, ex *Tityi* velut iam cæci facti efformarunt *per Titya*, vel *partitia*, vel alia huiuſmodi vt dictum eſt: quia verò poſtremò ſequebatur *fuit*, nec vllus conſtare poſſet ſenſus cum illa deformatione, confinxerunt *fugit*, prout in peius ſemper abit error.

pag. 4. B. pulcherrima proles, &c.) Videntur ſumpta ex Homer. Il. ξ.

Ἡ δὲ Διώνυσον Σεμέλη τέκε χάρμα βροτοῖσιν.

Orpheus, Minos) Sic repoſui ex fide Vi. O. Sa. Lo. Peta. Fux. & duorum Ms. apud Fabrum, Fre. & ex ipſo Chronici contextu, pro *Orpheus Ninus*, vt in alijs libris valde mendoſè.

gemini Caſtor & Pollux) *gemini Caſtores* Al. Peta. Fux. Lo. & tres Ms. apud Fab. Fre. ſic etiam interpres verſionis vulgatæ Act. 28. Caſtoras dicit, quos Græci Διοσκούρους Iouis filios.

ſeruiuit Admeto) In A. *ſeruiuit & Admeto*, in Lo. *ſeruiuit Adameto*, in Al. *ſeruiuit Admeto Regi*; nam erat rex Moloſſorum. Sed noſtra lectio eſt conſentanea verbis, quæ ſunt circa annum 668. & veritati hiſtoriæ vt conſtat ex Apollodoro, Aemilio Probo & alijs exemplaribus, & Fre. vbi caſtigabis *Adineto* pro *Admeto*. Cæterùm quod Dij illi hominibus ſeruierint, plura Athenagoras in orat. pro Chriſtianis, vbi citat carmina poëtarum in hanc ſententiam; Idem Tertullian. aduerſus Gentes; In Fa. ad oram *Pauit & Admeti pecudes formoſus Apollo, Properti.*

qui ætate) *quia ætate* Vi. Peta. So. O.

ſed philoſophum) Commodiùs ad mentem Hieronymi & conſenſum exemplarium, quàm ſi literis Græcis ſcribatur vt olim φιλόσοφον, cùm vox illa, licet ſit Græca origine, tandem vſu Latina facta ſit.

reperies annos DV.) Sic correximus ex Al. Lo. V. Va. Vi. O. Fa. Peta. Fux. pro *reperies annos* DL. cui cõſona eſt lectio apud Euſebium lib. 10. de præparat. c. 3. & ipſa ratio temporum.

omni Aſiæ) Habes *omnium Aſia* in B. Lut. Ven. H. Ba. Pet. noſtra tamen lectio, quia ex pluribus exemplaribus cõſtat M. V. Va. Fa. Vat. So. (at *omnis* in Lo. Peta. Fux. Al.) magis placuit: hinc enim fit vt appoſitè in ſequentibus Indos excipiat: & hoc confirmatur lectione ipſius Euſebij lib. 10. de præpar. cap. 3. & infrà in primis verbis Chronici ad annum primum Abraham.

in curioſitate ne ceſſes) In Al. & Lo. & Mariano, dum hunc locum refert pag. 72. *in curioſitate neceſſe eſt*, ſed mendoſè: quibus nihil aliud præ ſe

A ferre videtur, quàm nõ hîc lectori ſiſtendum, ſed excitandum ſciendi ſtudium.

retrorſum annos DCCCCXLII.) Ita me multorum exemplarium conſenſus Peta. A. L. M. Va. Vat. V. Lo. Al. Vi. O. Pi. Fa. Sa. So. Fux. Mar. Euſebij & Gregorij Turonenſ. lib. 1. cap. 7. poſtquam dixit ſe ſequutum exemplaria Chronici Euſebij, & tam hîc, quàm ad annum Chriſti 30. vbi eadem repetuntur, & ipſa ratio temporum coëgit legere, cum in Lut. Ven. Ba. Pet. B. & H. habeatur *Dccexlii.* & in Al. *Dcccc.*

& vt loquar) Interiecimus, *&*, ſequuti A. Fux. Pi. Vi. O. L. Mar. Peta. Lo. nam ſententia fit planior.

retrorſum annos 942.) Sic correximus pro *842.* ſuadentibus L. A. M. V. Va. Vat. Lo. Vi. Al. O. Mar. So. & ipſo auctore circa Olymp. 201.
B Iuuatur hæc lectio teſtimonio Freculphi lib. 1. cap. 35. *beatus Hieronymus in Chronico Euſebii, atque Oroſius in prima fronte ſuorum librorum dicunt à natiuitate Abrahæ vſque ad totius orbis Diluuium, numerari ſupputando retrorſum, annos 249.*

ab Abraham & Nino) Sic reſtituimus pro *ab Abraham omnino*, vt olim putidè, ſequuti Lo. Al. Vi. O. Pi. Fa. Sa. Peta. Fux.

pag. 5. A. captiuitatẽ, inuenies an. DCCCXXXIIII) Excuſi pro 834. legebãt *833.* hoc loco. Verũ cũtrib⁹ in locis ſequẽtibus cõſtanter legatur tã in illis, quàm in Ms. *834.* quiuis facile agnoſcit hîc labẽ. Adde quod etiam hîc conſentiant membranacei
C A. L. M. V. Va. Vat. Lo. Fux. Pi. Peta. Fa. & editi H. So. & idem extet ad annum ab Abraham *835.* vbi ſic habes *a 43. regni Nini, anni 835. aliàs 834.* tam in contextu quàm in ſerie decennali annorum ab Abraham: non autem ille videbatur hîc apponendus numerus *835.* ſicut legimus in Al. & in illo loco; ſed nefas à tot exempl. recedere: vide notas in illum locum.

vſque ad aduentum Chriſti domini) Iſta ſic recenſenda viſa ſunt ex Vi. O. Lo. Sa. Fa. Peta. So. Fux. Pi. pro *vſque ad aduentum domini.*

computantur anni DV.) In B. H. Pet. Ba. Ven. Lut. *computantur anni* DL. ſed prius præualet; quod ei plura ſuffragentur exemplaria A. L. Lo. Pi. M. V. Va. Fa. Peta. Fux. Vat. So. & (quod caput) annorum calculus in ipſo Chronico.

templi, anni CCCCLXXIX.) Ita neceſſum fuit
D reſtituere pro *anni 429.* vt olim, vel *anni 489.* vt in Lo. dictantibus A. L. M. Va. Vat. V. So. Pi. Vi. Fa. Peta. Fux. Fre. O. niſi quod in So. mendoſè *quadringenta* legatur pro *quadringenti*: & quia in omnibus libris reperitur nota numeralis *9.* videbatur apponendum *anni 480.* quod ita legatur in omnibus exemplaribus ſub annũ 507. & 885. ab Abraham, & apud Gregorium Turonenſ. lib. 1. cap. 13. & in Hebraica vulgata ac Latina lib. 3. Regum cap. 6. atque in Complutenſi, ſeu Antuerpienſi Græca editione ἐν τῷ ὀγδοηκοστῷ καὶ τετρακοσιοστῷ ἔτει: quem locum Regum hîc ſequi ſe profitetur Euſebius. Verùm noluimus diſſentire ab illis exemplaribus hoc loco, cùm differentia ſit vnius tantum anni, & certè ſi primus annus ducatus Moſis eſt annus *506.* ab Abraham, adde

ad *505.*

Digitized by Google

ad 505. præcedentes, numerum 479. efficies 984. quo anno ab Abraham iuxta ſupputationem Euſebij per ſeriem ſingulorum annorum, incidit quartus Solomonis completus, & initium ædificationis templi. At ſi ad 505. adderes 480. conſũmantur 985. & ita vnus annus foret ſuperfluus. Hîc tamen obſeruabis ſumma Dei prouidentia factum, vt in diuinis literis tres numeri exprimantur, ſine quibus haud dubiò incerta eſſet alioquin annorũ ſupputatio ab Abraham vſque ad templi ædificationem, inter quos primus eſt an. 75. Abrahæ, quo repromiſſio facta eſt: ſecundus annorum 430. qui interceſſerunt ab illo anno repromiſſionis vſque ad exitum ab Aegypto: tertius ab exitu vſque ad ædificationem templi an. 480. ex quibus reſultat ſumma 985. auctor tamen non niſi 984. numerat, quâ etiam ipſe quartus Solomonis includitur, licet ædificatio templi cœperit menſe 2. anni 4. vt habetur 4. Reg. 6. Sulpitius Seuerus lib. 1. videtur vſus codice Biblico ſummè corrupto, cùm pro 480. legeret *460. librariorum*, inquit, *potius negligentia, quàm vt Propheta errauerit*; ſed miror quomodo in eluenda illa macula tam fœdam ipſe incurrat, vt velit numerandum *588*. niſi malis dicere non tam hîc ab illo erratum, quàm à librario.

pag. 5. B. vſque ad quintum decimum) Sic pro *vſque ad vndecimum annum* ex A. Lo. Pi. L. Peta. Vi. O. Fux. M. V. Va. Vat. Al. So. reſtituimus: quæ lectio confirmatur vel ex hoc maximè, quod cùm eundem terminum paucis pòſt lineis interpoſitis ponat, non *vndecimum*, ſed *quintum decimum* dicit: & quia idem legitur in cõtextu Chronici ad annum Chriſti 30.

Tiberij an. ĩixliiii.) ſatius viſum eſt ſequi lectionem A. L. V. Va. Vi. Vat. O. Al. So. Pi. Sa. Fa. Peta. Fux. quàm aliorum exemplarium, in quibus *anni 2440.* vel vt in Lo. *anni 2043.* nam confirmatur & ratione annorum Chronici Euſebiani, & conſenſu omnium exemplarium ad annum Chriſti 30. vbi idem repetitur.

vſque ad Moſen & Cecropem anni DV.) Eadem neceſſitas reſtituendi hunc locum, quæ ſuperiùs nos vrgebat; Idem enim terminus & idem conſtat ex iiſdem exemplaribus A. L. M. Fa. Peta. Fux. Va. Vat. Lo. & So. cùm antea legeretur, *vſq; ad Moſen & Cecropem anni* DL.

A Cecrope vſque ad captiuitatem Troiæ, anni 375.) Antiqua lectio habet tantum *anni 329.* idque communi chirographorum calculo, excepto Peta. vbi *an. 338.* ſed hæc quàm longè ab an. 375. Verùm multiplici ratione ad id adductus ſum, ſed inter hæc, auctoritate ipſius Euſebij, qui circa annum 835. libris omnibus plaudentibus, habet hoc idem. Addo illud vi ſupputationis demonſtrari; nam ſi anno 460. ab Abraham, in quem incidit annus 35. Moſis & 1. Cecropis, aggregaueris 375. reperies annos 835. quo Troianum contigit excidium.

ad primam Olympiadem anni CCCCVI.) In libris editis *anni 460.* ſed emendauimus iuxta præcedentia, & ex fide eorundem codicum, niſi quod hîc in L. A. habetur *an. 403.* ipſum mendum ſeſe prodit, poſito 3. pro 5. cùm ſint numeri affines.

A Tiberij annum, anni ĩixliiii.) Sic legitur in A. L. M. Fa. Al. V. Va. Vat. Lo. So. Pi. Vi. O. Sa. Fux. Peta. & docet ſeries Chronici & eiuſdem rei repetitio ad an. 15. Tiberij, pro eo quod antea legebatur *Tiberii annum, anni ĩicccccxxx.*

Itaque fiunt omnes anni) Antea legebatur, *itaque fiunt anni*, ſed maluimus ſequi Vi. O. Sa. So. Peta. Fa. Fux. Pi. Lo.

turbationis afferret) Melius quàm olim *turbationis afferat*, iuxta A. Lo. L. Vi. Sa. So. Peta. Pi. O.

omnem annorum congeriem) In margine libri Fa. ſcriptum eſt *al. omnium annorum congeriem.*

cæcidimus) Melius quàm vt in H. B. Ven. Lut. Pet. *decidimus*, præſertim cùm ita exemplaria A. L. M. V. Va. Vat. Peta. Pi. Vi. O. Fa. ſed
B hoc ad oram *aliàs decidimus* habeat, & in Lo. *concidimus*, in Fa. *cedimus*, & ad oram *decidimus*.

quas ex ſingularum gentium) Conuenientius quàm olim *quas ex ſingularum gentium* iuxta codices O. Vi. Fa. Fux. Peta. Lo. V. Pi. niſi quod in So. perperam legitur *in* pro *ex*.

quæ quando) Sic reſtituimus pro *aut quando vrbs condita*, quaſi de ſola Roma loqueretur, ſequuti Lo. Vi. O. Al. So. Pi. Peta. Fux. quia de quibuſlibet vrbibus dictum videtur: mirùm quomodo hæc & quatuor verba ſequentia abſint à codice H.

ſumma cum breuitate ponemus) Interpoſuimus *cum*, imitati L. A. Ven. Lut. M. V. Va. Vat. Peta. pro *ſumma breuitate*, vt in alijs editis, vel vt
C in Fux. Lo. So. *cum ſumma breuitate.* In fine huius præfationis & poſt illa verba adiectum eſt in Fux. *Thare anno xxviii Aſſyriorum rex primus Belus mortuus eſt, quem Aſſyrii Deum nominauerunt, atque filio ſuo Nino regnum tradiderũt. Thare anno xlix. Sycioniorum in Græcia rex primus Egyalеus mortuus eſt, qui primus Sycioniorũ regnauit an. 52. quo defuncto regnauit Europs.*

Explicit præfatio) in Vi. O. Lo. Fa. cæteris demptis, hoc ſolum legitur, *explicit præfatio*; in Pi. *finit*; in Ven. Lut. *Euſebii interpretata præfatio explicit.*

pag. 6. A. Exordiũ libri) Quæ ſubſequũtur vſq; ad *Regũ ſeries*, &c. pag. 11. ſunt in impreſſis præter So. quin abſunt & ab omnibus noſtris chirographis, præter Fa. Lo. Va. & Vat. licet in illis multis
D in locis mutila, vt ſuo quæque loco demonſtrabimus. Ea verò omnia, quæ incipiunt à *Regum ſeries*, &c. vſque ad initium Chronici *Primus omni Aſiæ*, excluduntur ab omnibus membranaceis, præter Vat. non deſunt tamen rationes, quibus germana eſſe videantur, tum quia Euſebius ait ſe in *priore libro*, ſeu quod magis vrget, libello, (ſic enim nonnulli Ms.) *quandam materiam futuro operi omnium regum nomina prænotaſſe Caldæorum. Aſſyriorum*, &c. vſque ad *Latinorum, qui poſtea Romani nuncupati ſunt*: quæ omnia illis optimè cõueniunt; tum quia ſub finem huius Exordij pollicetur, quod præſtat in Chronico, *Modo autem ad annum Abrahæ, annum ad annum comparabimus.* Facit ad hæc Marcellini Comitis teſtimonium, cum ait Euſebium *incœpiſſe ſuum*

Digitized by Google

Chronicon, à fabrica mundi, commemorantem originem huius ſaculi, & complectentem annos ab orbe 5554. Si enim hoc Exordium reieceris, nunquam dici poterit Euſebium à fabrica mundi exorſum. His adde quod cùm Beda, Ado, & alij plerique citent hæc Chronica, vocant *libros Chronicorum, ſeu temporum*: at ſublato hoc Exordio, cum *Regum ſerie*, non niſi vnicus dici poterit. Obſiſtunt tamen nonnulla, quò minùs tanquam genuina ità certò admittantur, vt tot membranarum auctoritas; quæ cùm iſta non habeant clarè, negant eſſe Euſebij. Prætereà minùs reſpondent inter ſe hoc Exordium, & Chronicon, cùm plura ibi promittantur, quàm quæ in hoc præſtentur, vt dum ait ſe *ſeriem temporum deſcripſiſſe per tempora Dictatorum, cum Conſulibus ordinarijs*: Item vbi ait *ſe notare tempora & Conſules, ſub quibus Alexander finem fecerit Iudæis, vel Veſpaſianus templum deſtruxerit*, & alia id genus, quorum nulla in Chronico fit mentio; Adde quod ſummæ annorum à Diluuio ad Abraham, & aliæ non conueniunt cum Chronico, inter quæ malo hærere, quàm alterutrum obfirmato animo aſſerere.

pag.6. A. Exordiũ libri incipit) Olim diuerſ⁹ erat titulus; nam in B. *Euſebii Pamphili Cæſarienſis Chronicon*: & in H. *Euſebii Pamphili Cæſarienſis in Chronicon, D. Hieronymo interprete*; ſed ſequuti ſumus codices V. Va. Fa. Ven. Lut. Vi. O. Lo. cùm in cæteris deeſſet & titulus, & totus contextus ſequens vſque ad illa prima verba Chronici, *Regnum Aſſyriorum. Primus omni Aſiæ* &c. pag. 18. Typographus prætermiſit *incipit*, in gratiam tamen Antiquariorum hîc annotamus.

per regnum Aſſyriorum) In V. *per ſigna Aſſyriorum*, in Lo. Fa. *per regna Aſſyriorum.*

hiſtoriographos) Videbatur legẽdum *hiſtoriographi*, ſed cum defuerit auctoritas libri ſcripti, & ſenſus non ſit incommodus, noluimus diſcedere ab editis.

& in libro hoc hiſtoriæ) In Lo. *& in libro Ygini hiſtoria*; ſed nõ video, quare hic mentio *Ygini*.

tempora Olympiacorum) Pro *tempora Olympiadum* ex Lo. Fa. & ſequentibus, vbi *quoto agone Olympiacorum*, cõſenſu omnium exemplarium, quæ habent hoc exordium.

Epiſcoporum & Eccleſiarum) Adiecta eſt copula *&*, iuxta V. Lo.

Alexandriæ) *Alexandrinorum* in L.

epiſcopatus ſui tempore, martyrio coronatus ſit) Ita reſtituimus ex Fa. V. Va. Lo. pro *Epiſcopatus tempore ſui martyrii coronatus ſit.*

Macedonum Alexandriæ,) *Macedonum Alexandrinorum* Lo.

Veſpaſianus inſecutionem ſiue deſtructionem templi eorum miſerit) Cum idem legatur in quatuor illis exemplaribus, quæ hoc Exordium continent, hunc locum licet ſuſpectum mendi, non auſi ſumus immutare, vbi melius forſan legeretur *Veſpaſianus incenſionem ſiue deſtructionem templi eorum iuſſerit, & tributa eis conſtituit.*

conſtituit. Numeratio temporum) Ita interpungendum docuimus ex Lo. cùm olim ſola virgula inter *conſtituit*, & *numeratio* intercederet.

A *pag.6. B.* id eſt aqua & ſpiritus) *id eſt aqua & ſpiritus* in Lo.

et tenebris) Pro *& tenebras* iuxta Lo. verùm totus hic locus videtur eſſe valde mendoſus, nec vlla ſpes à Ms.

in ſplendorem firmamenti cœli) *in ſplendorem in firmamento cœli* Lo. quæ verior videtur, quia ſic apud Septuaginta legimus *εἰς φαῦσιν ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ.*

quem etiam Biſſextum nominauêre) *quod etiam Biſſextum ſolent nominare.* Lo.

pag.7. A. ob rememorationem) Ob remunerationem Fa. in quo ad marginem ſcriptum *alias ob rememorationem.*

celebratur) Erat turpe mendum, cùm legeretur *celebriter*, ſed ſequuti ſumus Lo.

B ſine auctore) Vetus ortographia ideo nobis fuit imitanda, quia ſic ſcribunt Lo. & Fa. ſed & viri eruditi eam ſuadent, ſi primam illius vocis obſeruemus originem.

volatilia cœli) Pro *volatilia aëris cœli* ex Al. in Lo. *volatilia & retuni cœli*, in Fa. *volatilia & rerum cœli.*

viuam repentem) Sic ex Lo. Fa. pro *viuam repente* vt olim: Gen. 1. *καὶ πᾶσαν ψυχὴν ζώων ἑρπετῶν.*

& omnem volatilem ſecundum ſuum genus) Hæc adiecta ſunt ex Lo. & appoſitè per antitheſim *ad animam repentem.*

homo in animam viuentem) *in animã viuam* Lo. Fa. & ita paulò antea.

C locum carne eius) Emendatiùs iuxta Lo. quàm vt olim, *locum caro eius* apud Septuag. *καὶ ἀνεπλήρωσε σάρκα ἀντ' αὐτῆς.* Vulgata verſio *& repleuit carnem pro ea*, Gen. 2. ver. 21. (Lo. Fa.

pag.7. B. vocabitur Virago) *vocabitur mulier*

mulieris ſuæ Eua) *mulieris ſuæ Euam* Lo.

factus eſt Abel paſtor) Purior lectio auctoritate Lo. Al. quàm olim *factus eſt Deo obſequens paſtor*: obſeruandum porro omnia hæc *factus eſt Abel*, &c. vſq; *terram & ceſſauit aqua*, deſiderari in Fa. V. Va. Vat. ſed ad marginem repoſitum, *Hic deficit*: & in contextu legitur *parere Abel & factus terram & ceſſauit.*

Cain verò agricola) *Cain autem erat operans terram* Lo. obſerua ex hoc loco & poſt illa verba vſque ad *34. ann. Thelaſionis* regis Sicyoniorum

D pag. 22. omnia illa deſiderari in V. Va. Vat. Fa. & Lo. ſed in Lo. iſta eorum vice appoſita, *& factum eſt poſt dies, attulit Cain de fructibus terræ hoſtiam Deo, & Abel obtulit de primitiuis ouium ſuarum, & de adipibus ſuarum, & reſpexit Deus in Abel, & ſuper dona ipſius: ſuper Cain autem & ſuper hoſtias eius non reſpexit, & mæſtus factus eſt Cain vehementer, & concidit vultus eius, & dixit Deus ad Cain, vt quid triſtis factus es, & vt quid concidit vultus tuus? nonne ſi rectè offeras, rectè autem non diuidas, peccaſti? quieſce. Ad te auerſio illius, & tu dominaberis, & dixit Cain ad Abel fratrem ſuum, tranſeamus in campum, & factum eſt cùm eſſent in campo, exſurrexit Cain ſuper Abel fratrẽ ſuũ & occidit eum.........terra..........exiit autem Cain à facie Dei & moratus eſt in terra Naid*

contra

contra Edẽ & cognouit Cain vxorẽ ſuam & concipiẽs peperit Enoch, & erat ædificans ciuitatem & cognominauit eam in nomine filii ſui Enoch. Iſte Enoch alter eſt non qui tranſpoſitus eſt vt non moriatur; ille enim filius eſt Hiaret (ſcribendum erat Iaret) *ſeptimus ab Adam. Hæ ſunt ergo generationes Cain, Cain genuit Enoch, Enoch autẽ genuit Gaidad, & Gaidad genuit Mechel, & Mechel genuit Matuſalam, & Matuſala genuit Lamech, qui accepit ſibi vxores duas Ada & Sella, & peperit Ada Iobel, qui erat pater inhabitantium in tabernaculis paſtorum iumentorum: hunc dicunt Syluanum, & nomen erat fratris eius Bal, hic erat qui oſtendit pſalterium & citharam, hunc dicunt eſſe aliqui Mercurium. Sella autem & ipſa peperit Obel & erat malleator æramenti, & ferri: hunc aliqui dicunt eſſe Vulcanum. Soror autem Thobel Noema, quam & ipſam aliqui dicunt eſſe Mineruam: vſque huc generatio Cain. Adam autem cognouit Euam vxorem ſuam, & concipiens peperit filium, & nominauit nomen eius Seth; dicens ſuſcitauit enim mihi Deus ſemen aliud pro Abel, quem occidit Cain.* Poſt hæc in Lo. ſequentia folia ſunt conciſa vſque ad an. 34. Thelaſionis regis Sicyoniorum, vt antè dixi.

pag. 7. B. inſolens) *iratus* Al.

ſublatus) Huic lectioni fauent H. Pet. Ba. pro *ſubletus*, vt in B. Ven. Lut. vel *ſublectus*, vt in Al. licet hæc vltima non omnino videatur improbanda.

Mathuſalam) Videbatur communis ſcriptio *Mathuſalem* huic noſtræ præferenda; verùm obſtant ſcripti libri, & Fre. Mar. & alij; ſed quod magis ipſi Septuaginta, apud quos Μαθεσάλα, nec dubium eſt auctorem illos imitatum.

pag. 8. A. in ſe autẽ ſeptuagies) Loc⁹ erat corruptus in omnibus exẽplaribus, in quibus *ſi autem ſeptuagies*, ſed ita correximus; ad id nos cogẽte ſenſu, qui aliter nullus eſt, & auctoritas 4. Geneſeos ὅτι ἄνδρα ἀπέκτεινα εἰς τραῦμα ἐμοὶ, καὶ νεανίσκον εἰς μώλωπα ἐμοὶ, ὅτι ἑπτάκις ἐκδεδίκηται Κάϊν ἐκ δὲ Λάμεχ ἑβδομηκοντάκις ἑπτά.

pag. 8. B. diminuebatur aqua poſt 150.) Reſtituimus 150. dies, pro *130. dies*, vt olim; idque ſequuti V. Va. Vat. Fa. Vulgatam editionem Gen. 7. & editiones Græcas & Latinas 70. Interpretum tã Romæ, quàm Antuerpiæ excuſas.

XXVII. die menſis) In V. *17. die menſis*, ſed antiqua lectio eſt noſtræ Vulgatæ verſionis & 70. Interpretum Gen. 8.

Ararath.) *Arath.* Fa. & ita vbique in illo libro.

poſt XL. dies) Sic emendatè, veréque legitur iuxta Al. noſtram Vulgatam verſionem, & 70. Interpretes, Rom. & Antuerp. editionis, Gen. 8. non vt olim, *poſt 150. dies.*

Septimo autem menſe) Iuuit in expurgando hoc loco membranáceus Al. in cæteris enim ſiue editis, ſiue chirographis, in quibus iſtud exordium extat, légebatur *Septimo autem die*, fœdè nimis, vt colliget is, qui legerit Gen. cap. 8.

In primo & DC. anno) Quis parem loquendi formulam illi, quam habebant Venetianæ, Lute-

A tianæ, & Baſilienſes editiones, *in primo & ſexto anno vitæ Noe*: vel vt in Fa. *in primo & ſeptimo anno vitæ Noe* vnquam vſurpauit? hinc mutatio facilis fuit in id, quod habent Al. & Biblia 70. Interpret. tam Romæ quàm Antuerpiæ excuſa, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνὶ καὶ ἑξακοσιοστῷ ἔτει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Νῶε, quin etiam ipſe Hieronymus in Vulgata verſione Gen. 8. ita reddit.

pag. 9. A. Ab Adam *vſque ad* Diluuiũ &c. *vſque ad* Regum ſeries &c.) Deſiderãtur in Vat. horũ verò loco interijcitur *Præfatio Hieronymi, de nominibus gentium*, & alterius Anonymi, *Dimenſuratio prouinciarum* &c. quæ iudicauimus non eſſe huius loci.

Secundum Hebræorum numerum ĪIDCLVI) Hæc deſunt in V. ſed in Va. apponuntur ad oram:
B idem habes apud Ioſephum lib. 1. antiquit. cap. 5. & in alijs Ms. excepto quod in Fa. *656.* ſuppreſſo numero millenario.

Vnde Arabes) Locus corruptus cùm de Arabis nulla mentio apud veteres. Multa perſuadebant, vt *Aradi* reponerem: ſic enim codex Fa. Adde quod de *Arado*, ſeu *Arada* Phœniciæ inſula paſſim fiat mentio apud Ptolemæum, Stephanum, Strabonem, & alios Geographos, ſed forſan obſtat quod auctor circa Olympiad. 5. *Aradum* conditam fuiſſe refert; niſi dicas ab Arado populo vrbẽ hanc nuncupatã: præterea quod Gen. 10. iuxta interpretationem Chaldaicã *Aradii* numerantur inter filios Chanaam, qui ex ſemine Chã propagati; Aradius enim erat filius Chanaam, at hîc de filijs Sem agitur; Iudicet ergo Lector, num
C probabiliùs ſit reſtituendum *Arabes*, quia legimus apud Epiphanium *Arabes* nominari inter poſteros Sem, vel *Arphaxadæi*, cùm legamus apud Ioſephum lib. 1. antiquit. cap. 14. *Arphaxad Arphaxadæos nominauit, qui nunc Chaldæi, cùm princeps eorum eſſet.* Item Hieronymus in quæſtion. in Genes. ſcribit Chaldæos *ortos ab Arphaxad*: & apud Fre. *Arfaxad Arfaxateos nominauit, cùm princeps eorum eſſet.* Sunt viri eruditi, qui conijciant reponi poſſe *Ebræi*, nam Eber fuit pronepos Arphaxad; ſed cùm paulò poſt ſubijciat Hebræos dictos ab Heber, minùs huic loco appoſitè accommodari poteſt.

Aram) *Amin* perperàm in Fa.

Aramei autem Syriacè dicuntur filij Aram Vs,
D & Vl, & Gater, & Moſoch gentes Barbarorum ſunt ſecùs Perſas) Huius loci deformitas diu me ſollicitum habuit; vlcus ſuſpicabar: quid enim ineptius ijs, quæ in editis præter So. in quo hoc integrum exordium deeſt? *Aramei autem Syriacè dicuntur filii Aram gentes Barbarorum Vſce Algatuſque Moſos ſunt ſub Perſas*: ſed huic qua ratione mederer, cùm vetuſti & meliores codices nullam lucem præferrent, ignorans, verti me ad Septuag. Genes: 10. quorum editio Romana & Antuerpien. fermè eadẽ habẽt Οὐζ, in Antuerp. ὡς corrupè καὶ Οὐλ καὶ Γαθὲρ καὶ Μοσόχ: differunt pluſculùm eorundem Latinæ verſiones. Nam Romana *Hus, & Vl, & Gater, & Moſoch, Antuerpienſis Hus, Vl, Gether, & Mes*: quibus ſimilia Hebr. & Chald. *Gether & Mas*, & noſtra Vul-

gata editio habet *Hus, & Hul, & Gether, & Mes.* Errorem facile agnoſces, & vnde natus ſit: inde enim ortum habuit, quod librarij ex triplici nomine trium filiorum Aram confuſè commixto, vnicam vocem effecerunt. Nam Syllaba *Vs* primi filij nomen eſt: *ce* corruptio coniunctionis *&*, vel *ϗ* Græcorum: *Al* locum occupat nominis *Vl*: *Gatus* pro *Gater*: *que* verò pro *καὶ* Græcorum copulâ ſignificante *&* Latinorum: illa demùm *gentes Barbarorum & ſunt ſub Perſas*, vt ſunt ſeparata nullum præferunt ſenſum. Totam ergo ſententiam ſic reſtituendam cenſuimus, *Filii Aram Vs, & Vl, & Gater, & Moſoch gentes Barbarorum ſunt ſecus Perſas*; Nam à Moſoch ſiue Mes orti ſunt, vt docet Ioſephus lib. 1. antiquit. cap. 14. Meſſanæi populi, ſeu Meones, qui ſinum Perſicum incolunt, & pro *ſub Perſas* recenſuimus *ſunt ſecus Perſas*, Nam dum paulò ante loquitur de montibus Armeniæ, *ſunt* inquit, *ſecus Perſas.*

pag. 9. A. Furfur) *Phut* Al. & 70. Interpret. tàm Rom. quàm Antuerp. Geneſ. 10. quamuis illud diſcriminis intercedat, quod illic φȣδ, hîc φȣ̀θ, vt & Vulgata verſio *Phut*, cum Hebr. & Chald. Apud Freculphum *Futh.*

Euilat gens Euilea) Nullus eſt qui lectionem hanc non magis probet, quàm ſi vel *Enigi at gens Enilea*, vt in Fa. Va. vel *Elugilat gens Elulea*, vt in V. vel *Euigilat ge ns Elulea*, vt in Fa. ſic enim Gen. 10. in editione Antuerp. 70. interpret. Ευιλα, licet in editione Romana Ευειλα, in verſione Vulga. *Euila*, ſicut editio Antuerp. vel vt olim editio Romana reſtituta *Heuila* & rectiùs. Nam Hebr. & Chald. *Heuila*, vt etiam apud Philon. lib. 1. Allegor. legis *Heuila* cum aſpiratione, & 70. Interpret. 1. Reg. 15. ſcribũt Ἐυιλατ. At de Eluleis populis Mauritaniæ fit mentio apud Ptolomæum.

Madai & Iaynam Eliſſa & Thobel & Moſoth & Thiras) In V. & Va. aliter habentur iſta; nimium *& Inade & Ioſam & Heliſa & Tobel & Moſoc & Chitaſas*: in Fa. *& Inade & Joſan & Eliſa & Tobel & Moſo & Chitas* 70. Gen. 10. in editione Roma. Μαδοὶ, Ἰωυὰν, Ἐλιϲὰ, Μοσὸχ, *Madoi, Jouan, Eliſa, Moſoch*: in Antuerpienſi Μαδαὶ, Ἰωυὰν: verſio vulg. Μεϲὸχ; nam *Eliſa* exulat; Hebr. & Chald. *& Mudai, & Iauan, & Tubal, & Meſchec, & Tiras*; nam *Eliſa* abeſt: Vulgata editio habet *Jauan* pro *Iaynan*, nec etiam vlla fit mentio *Eliſſa*, vt pariter in ſequentibus, cum Euſebius numerat filios Iaphet, eum ſubiicet, & loco *Thobel* habetur *Thubal*: quæ proximè ſequitur Ioſeph. lib. 1. antiq. cap. 7.

Aſchones) *Aſcanat* Fa. 70. ἀσχανὰζ, paraphraſ. Chaldaica *Aſchenes.*

Elmodad & Saleph) *Emoda & Aleph.* V. Va. *Helmoda & Aleph.* Fa. Vulgata lectio Gen. 10. retinet communem lectionem.

& Aſarmoth & Iareth & Adoram) *& Sarmoth & Iarach & Odor* in V. Editio. 70. Rom. Σαρμὼθ Ἰαρὰχ Ὀδόῤῥα *Sarmoth Iarach*, Antuerpien. Ἀϲαρμὼθ Ἰερὰχ καὶ τὸν Ὀδοῤῥάμ: verſio Vulga. *Aſarmoth, Iare, Adoram*: in quibus non differunt Hebr. & Chald. in Fa. & *Aſarmoth & Iarach, & Odor.*

A

Aiſal) *Eziel* Fa. *Oſiel* V. Va. Septuag. in editione Græc. Rom. Ἀιϐὴλ, & Antuerpiẽſ. Ἀιζὴλ: tranſlat. Hieronymi *Iazal*: verſio Vulga. *Vzal.* cui conueniunt Hebr. & Chald.

Decla & Abymael) *Decla, Heual, & Abimael*, ſic codex Al. cui reſpondet Geneſ. 10. tàm in verſione Vulgatâ, quàm in Hebr. & Chald. *& Decla & Hebal, & Abimael*: apud Septuag. Δεκλὰ, ϗ Γεβὰλ, ϗ Ἀβιμεὴλ.

Abimael, Saban & Vphir) *Abimelech, Sabeb & Taphir* V Va. Fa. niſi quod in Fa. pro *Sabeb* ineſt *Sabed*, Septuag. Gen. 10. Romæ excuſi Ἀβιμεὴλ, Σαβὰ, Ὀυφεὶρ, in quorũ verſione Latina *Saba & Ophir*, at Antuerpiæ excuſi Ἀβιμεὴλ, Σαβὰν & Ὀυφὶρ, Hierony. *Abimahel, Saba & Jophir*: Vulgata *Abimael Saba & Ophir*, cui cõſentit Heb. & Chald.

B

pag. 9. A. & Euilat) *Et euila* Fa. *Eiula* V. vide ſuprà.

à Maſſa) Rectiùs quàm olim *à Meſſa*, iuxta Fa. & Gen. 25. vbi *Maſſa* ſecundum Vulgatam & Hieronymi verſionem, Hebr. & Chald. & ſecundum 70. Μασσὴ.

in montem orientis) *in montem Orpheſis* Fa. ſed perperàm.

pag. 9. A. Sem in tribus ſuas) Sublata eſt propoſitio *in*, apud V. Va. quinetiã in V. ſub finẽ periodi poſt *nationes ſuas*, adiectum eſt verbũ *diuiſerunt*; ſed cùm in ſequentibus deſit, vbi tamen eadem loquendi forma vſurpatur, minùs neceſſarium iudicauimus delere.

C

Sabathaca) *Sebecatha* V. Va. *Sebecata* Fa. & Gen. 10. *Sabathacha* per duplex *h*, 70. Interpretes Σαβαθαχὰ, ſicut & Chald.

Seba) *Sabba* Fa. Septuag. Rom. Σαβὰ Antuer. Σεβὰ.

& Dadan) *& Vidadan.* V. Va. & *Iudadam* Fa. prior impreſſorum lectio; ſic enim & veritas Hebraica & verſio Vulgata & 70. quæ verò præmittuntur vocales in *Vidadam* & *Iudadam* *Vi.* & *Iu.* effictæ ſunt ex copulâ *&* corruptâ, ſeu ו *Vau* apud Hebr. & Chald.

in initio regni) In V. *initium regni.*

D

Arach) Sic Gen. 10. & B. & H. in V. *Aregh*: in Va. Fa. *Oregh*: Septuag. Rom. Ὀρὲχ: Antuerpien. idem cum Romana, ſed eius interpres *Arach* reddit: nam vbique ferè ſolet nomina propria exprimere iuxta verſionem Vulgatam; vt contra, editionis Romanæ interpres Græca mordicùs imitatur, Hebr. & Chald. *Erech*, Hieronymus, & Vulgata verſio nobiſcum ſentiunt.

& Acad) *& Calcadar.* V. Fa. Septuag. Rom. & Antuerp. habent Ἀρχὰδ: Hierony. & verſ. Vulga. Hebr. & Chald. idem nobiſcum.

Chalanne) *Calanna* Fa. Septuaginta Rom. & Antuerp. Χαλάννη: differunt latinę interpretationes; nam Rom. *Chalanne*: Antuer. *Chalanne*: paraphraſis Chald. *Calane.*

Senaar) *Sanaar* Fa.

pag.

Digitized by Google

pag. 9 A. Maſaraim) *Meſtren* V. Va. *Menſtren*. Fa. verſio Vulg. *Meſraim*, Hebr. & Chald. *Miſtrain*,

Anamijm & Labijm) *Embiim & Labii* Fa. Gen. 10. *Anamim*, vt Hebr. & Chald. Septuaginta interpretes Λαβιείμ.

Nephthuijm & Phetruſijm & Celuim) Legũtur hæc immutata in V. Va. Fa. ſcilicet *Nephtalin* (in Fa. *Neptalim*) *Patrionoin & Caſtonoin*. At Gen. 10. editionis vulgatæ *Nephthuim & Phetruſim & Chaſluim*. à qua non diſcrepant Hebr. & Chald. 70. verò, quos duces ſibi delegit Euſebius, Romæ quidẽ emiſſi aliũ ordinẽ ſequuntur Νεφθαλεὶμ & multis interpoſitis Πατροσονιεὶμ καὶ τοὺς Κασμωνιεὶμ. At Antuerp. Νεφθυεὶμ καὶ τοὺς Πατροσονιεὶμ καὶ τοὺς Κασλωνιεὶμ & Interpres *Nephthuim & Phetruſiim & Celuim*: Paraphr. Chaldaica *Neptuim & Phetruſim & Celuim*: Hierony. in editio. Antuerp. *Neptuim Phetruſim & Celluim*.

pag. 9. B. & Caphthurim) In V. Va. *& Thadaro* in Fa. *Thathoro*: editio Romana 70. interpret. Γαφθοριεὶμ, Antuerpiana Καφθοριεὶμ Chald. *Philiſtiim Caputhcai* ſeu *Cappadoces* Hieronym. *Capturim*, Vulgata *Caphtorim*.

In Chanaam autem) Loco *Chanaam autem* vt olim, adiectâ præpoſitione *in*: huic lectioni conſentiunt V. Va. Fa.

Cethæum, & Iebuſæum, & Amorrhæum, & Gergeſæum, & Arachæum) In V. & Va. diuerſâ plane ratione leguntur hæc nomina *Cethineum, & Eueum, & Aracheum, & Aſſameum, & Aradium, & Samarium, & Mathi*. Idem in Fa. niſi quod ſcribit *Cethmeum* pro *Cetheum*, & *Samareũ* pro *Samarium*, *Marti* pro *Mathi*: at Gen. 10. in Vulgata editione cum Hebr. & Chald. *Hethæum & Iebuſæũ, & Amorrhæũ, & Gergeſæũ, & Heuæũ, & Aracæũ, Smæũ, & Aradiũ, Samaræũ, & Hamathæum*, &c. 70. paulò aliter & quidem Romæ emiſſi Χετθαῖον, Ἀρκαῖον, Σαμαραῖον, Ἀμαθὶ hoc eſt *Chetteum, Arucceum, Samaræum, Amathi*: Antuerpiæ verò edita, licet Græca Græcis reſpondeant, non ita Latina interpretatio. Nam *Etteum, Euæum, Arachæum, Samarium, Amathæum* verſio Hierony. Plãtiniana *Etheum, Arachæos, Samaræum, Amatheos*.

& terris ſuis & gentibus eorum) *in terris ſuis & in gentibus eorum* Fa.

Gomer & Magog & Madai & Iaynam &c.) In V. & Va. *Eriphat & Iorgama & filii Aſſon, Eliſa & Thirſis & Citii & Rhodii ex his diſperſis ſunt inſulæ gentium in terra eorum*: in Fa. *Eriphat & Iorgama & filii Aſſon, Eliſa & Tarſis & Citii & Rhodii ex his diſperſis ſunt inſula gentium in terra eorum, vnuſquiſque ſecundum linguam ſuam in tribus ſuas, & in gentibus ſuis*. Prius tamen veroſimilius eſt & propiùs accedit ad hiſtoriæ ſacræ lectionem vulgatam, ſi exceperis, vt paulò ante obſeruauimus, quod loco *Iaynã & Thobal* Gen. 10. legitur *Iauam & Thubal*: at qui conueniant cum 70. de his ſuprà.

Heber an. ccc.) Ad oram B. H. Pet. So. Ba. pro 300 adiectum *130*. vt habent Septuaginta, teſtante etiam Beda, nihilominùs codices Va. Vat. & alij, quos licuit videre, ſequuntur noſtram lectionem, pro qua noſtra verſio, veritas Hebraica & Paraphraſis Chaldaica habent *403. ann.*

Phalec cùm eſſet annorum cxxx.) Ad oram quoque eorundem librorum pro 130. notatum erat legendum *134*. (ſicut habent Septuaginta hodie; nam olim teſte Beda habebant *130*.) nihilominùs alij codices retinent Vulgatam lectionẽ, cui aſſentiuntur Iornandes, Nicephorus Conſtantinopolitan. in Chronographia, Auguſt. lib. *16*. de Ciuit. cap. 10. verſio Vulgata Gene. 11. habet cum veritate Hebraica & Chaldaica paraphraſi *an. 30*. ſed nil muto, quia alioquin non colligeretur ſumma annorum 1072. quam paulò poſt ex his generationibus deducit auctor a Diluuio ad Abrahã.

Seruch an. c.) In V. *an. 104*. in Va. *an. 134*. in ora Pet. So. Ba. & H. *an. 207*. neſcius an ex fide Ms. vel ex auctor. Gen. 10. vbi *207*. Reperies apud Hierony. *Sarug*: apud 70. *Seruch*, cuius vice in Fa. *Saruch*: veritas Hebraica legit *Serug*, appoſito *g*, pro *ch*.

Nachor cùm eſſet annorum LXXIX.) Licet olim pro 79. legeretur *89*. & ad oram B. H. Pet. So. Ba. *179*. nos tamen ſelegimus 79. tùm quia ita præſcribunt libri ſcripti V. Va. Fa. Auguſt. lib. 16. de Ciuit. cap. 10. Iſidor. in Chron. Niceph. Conſtantinop. in Chron. & Antoni. cap. 1. nec mirum ſi diſſentiant chirographi, cùm diſſideant inter ſe libri Biblici. Nam Vulgata verſio pro 79. Geneſ. 11. legendum proponit *29*. ſicuti habet paraphraſis Chaldaica, veritas autem Hebraica *19*.

genuit Thare) *genuit Thara* in Fa. & V. & ita in Lut. vbicunq; fit mentio *Thare*: Septuag. Interpret. Romæ editi Θαῤῥα, Antuerpiæ verò Θαρὰ, verſio Hierony. *Thare* iuxta Hebræos, Auguſti. lib. 16. de Ciuit. cap. 10. legit *Thara* iuxta 70.

pag. 10. A. quem ſocium) *quem ſecum* Fa.

Ab anno Diluuij vſque ad natiuitatem Abrahæ ſunt anni ILXX II. Locus fœliciter emendatus; nã conueniebant omnes libri vt pro 1072. legeretur *1720*. cum iiſdem quidem numeris, ſed luxatis, & tranſmutatis: prodidit autem errorem ratio annorum præcedentium per generationes videlicet Sem poſt Diluuium an. 2. Arphaxad 135. Cainan 130. Sala 130. Heber 134. Halec 130. Ragã 132. Seruch 130. Nachor 79. & Thare 70. ex quibus conficitur hæc ſumma 1072. itaque quamuis exemplari deſtitueremur, tamen ſuperior ratio id a nobis extorſit; quam confirmat auctoritas Auguſtini, qui lib. 16. cap. 10. de Ciuit. ex iiſdem generationibus colligit eandem ſummam 1072. quam etiam Beda de ratio. tempo. tribuit 70. Interpretibus. Hîc tamẽ offert ſeſe difficultas, quî concilianda ſint iſta cum iis, quæ habentur in Præfatione & circa annum Chriſti tricefimum, vbi a Diluuio ad Abraham numerantur tantum anni 942. idque ſuffragantibus omnibus libris, quin & ipſe calculus Chronici ab orbe, hoc ipſum conuincit, quò fit vt 30. annus Chriſti ſit Euſebio 5228. cùm alioquin ſi ſumma illa 1072. ſumeretur pro 942. exurgerent 5358. & hinc eſt veriſimile, omnia quæ ſunt huius exordij, minùs eſſe germana.

V ij

pag.10.A. Arã mortui filiũ) Pro *Aram mortuũ filium*,ſic repoſui teſtimonio V. & auctoritate s. ſcripturæ Gen.11.*tulit Thare Abram filiũ & Lot filium Aram filium filii ſui*, ita vt ſit periphraſis ipſius Lot,qui erat filius Aram vitâ functi.

venit in terram Charan) *Chanaam* pro *Charan* in V. Va. Ven. Lut. ſed nil immutandum,quia vtrumque ferri poteſt,cùm *Charan* ſit portio regionis *Chanaam*. Hinc Gen. 11.*& eduxit eos de Vr Chaldæorum, vt irent in terram Chanaam;veneruntque vſque Haran & habitauerunt ibi*. Editiones 70. nonnihil variant in voce *Charan*. Nam Romana Καῤῥὰν, Antuerpienſis Καῤὰν, & Hieronymi verſio *Charan*, Paraphraſis Chaldaica *Aran*. Hinc corrige Freculphum,qui *Maran*,pro *Charan*.

ibi annis 205.) Rectiùs quàm olim *ibi annis 250*.tum ex fide V.Fa.tum quia ſcriptura Genes. 11.tradit annos Thare fuiſſe 205.

mortuus eſt in Charan) *mortu⁹ eſt in Carra* Fa.

AEgialea vocabatur) Poſt hæc verba ſubſequuntur in Ven.Lut.Fa.*Abraham,Nachor, Arram* &c.niſi quod in Fa.*Arra* pro *Arram*:ſed abſunt à poſterioribus editionibus, & meritò: in ſequentibus autem *Nachor vir* &c. ſingula nomina ſunt per ſeriem, & velut columnam diſpoſita.

Ox,Baux) Anteà legebatur *Hus,Bus*, vt etiam legitur Genes. 22. tamen cùm Exemplaria V. Va. Fa. Ven. Lut.retineant noſtram lectionem, eam ſequendam duximus,quia certum eſt Euſebium iſta deprompſiſſe ex 70. interpretibus (vt illi mos eſt in cæteris) in quibus Ὢξ,Βαὺξ, ſaltem in editione Antuerp. Rom. tamen Οὒζ Βαὺξ,& interpres *Hus,Bus*.

Cazad) In V.Fa.*Cazar*, Genes. 22. *Caſed* vt olim,vel *Caſeth*, vt editio Plantiniana: ſed 70. tam Romæ quàm à Plantino editi habent, illi quidem Καζὰδ,hi verò Καζὰθ.Hebr. & Chald. *Ceſed*.

Axau) *Exau* Fa. Ven. Lut. Septuag. Interpretes Ἀζαῦ:qui eos Romæ latinè reddiderunt *Aſay*; qui Antuerp. *Aſau*, à quibus non diſcrepant Hebr. & Chald.cum verſione Vulg.

Pheldas) *Phetdas* Fa. Interpr. 70. Φαλδὲς Romæ cuſi; at Antuerpiæ Φαλὰς & latinè ibi quidem *Phaldes*,hîc *Phalas*.Noſtra lectio eſt verſion.Vulg.in Hebr.& Chald.*Pildaſch*.

Ieldath) In Ven.Lut.V.Va.Fa.*Iedaaph*.Gen. 22. *Iedlaph*. vel vt habet Hieronymi verſio *Iedlaf*.70.Romæ vulgati Ἰελδὰφ,apud Plantinum Ἰελδὰθ,Latinè verò redditi,illi *Ieldaph*, hi *Ieldad*. verſion. Vulg. *Iedlaf*. Hebr. & Chald. *Iidlaph*.

Thabee) *Thabech* in Ven.Lut.Fa.Septuaginta Ταβὲκ,ſaltem qui Romæ,at qui Antuerp.Τααδ ambo latinè redditi *Tabee*, ſicut habẽt verſion. Vulg.& Chald.*Thebach*.

Thocos) Sic habent V,Fa,Ven.Lut.& ita reſtituendum cenſuimus pro *Thaas* vt olim, quia ſic habent Septuaginta verſion.Vulg. Τοχὸς, Plantiniana *Thaas*,cum Hebr. & Chald.

Maacha) *Meca* V.*Melcha* Fa. primæ tamen poſſum allegare teſtem verſionem Hieronymi editionis Plantinianæ,vbi *Maacha*; cum Hebr. & Chald.cui proximè accedũt 70.qui in editione Romana Μωχὰ; mendum autem agnoſces in Plantiniana, vbi Χωμὰ, pro Μωχὰ tranſpoſitis elementis,nam interpres illius *Maacha* reddit.

concubina Regma) Sic legunt V.Va. Fa.Ven. Lut.& a quo non longè Septuaginta Ῥεμὰν verſ. Vulg.Hebr. & Chald. *Reuma*, ver. Vulg. *Roma*.

Filij Sarræ Eſau, Iacob:) Iſtud audeo magis damnare quàm mutare;Nemo enim eſt tam cæcus,qui non videat huius loci mendum, adeo vt mirum ſit,quomodo conueniant alia exemplaria, quæ vidimus tam edita Venetijs,Lutetiæ,Baſileæ, quam Ms.legendum ergo *filius Sarræ Iſaac, ex* B *quo Eſau & Iacob*:tamen ſatis fuerit indicaſſe, ne quid contra communem omnium librorum conſenſum ſuſcipiamus.

Nabaioth) In Ven. Lut. Fa. *Nebeoth*. ſic apud Septuaginta Ναβεὼτ Hebr. & Chald. *Hebaiot*. Noſtra lectio eadem eſt cum Vulgatâ verſione.

Maſma) Rectiùs quàm in Ven. Lut. *Maſſina* vel vt in Fa.*Naſma*,vel vt in editionibus Baſiliẽ. *Maſſma* cum duplici *ſ*. Hinc Septuag. Μασμὰν.

Codar) Auctor marginis B.H.Ba. Pet. legendum putat *Adad*;ſic enim habet veritas Hebraica, Chaldaica,vulgata lectio & interpretatio latina Septuaginta;ſed video omnes codices cùm Vulgatâ conuenire à quo non multum diſcrepat apud Septuaginta Χολδὰδ.

Naphas) In Fa.*Nephas*, ſed ſupra *e* ſcriptum C eſt *a*, ſignificans aliam lectionem *Naphas*, & ad oram *aliàs Nephar*. Septuaginta ΝαΦὲς,ſaltem Romæ impreſſi,at Antuerp.ΝαΦὺς,Vulgata verſio cum Hebr.& Chald.*Naphis*.

Cedma) In Fa. *Coedma* in ven. Lut. *Codma*. Septuaginta Κεδεμά: Vulgata verſio cum Hebr. & Chal.*Cedma*.

Gephar) Germaniùs quàm olim *Sephar*, idque ex præſcripto Fa.& Septuaginta Genes.25.ΓεΦὰρ, pro quà verſio Vulgata cum Hebr. *Epha* ſicut & Chald.

Regali) In Fa.*Ragali*:apud Septuaginta Ῥαγά ſed in verſione Vulgata, Hebr.& Chald. nil ad hoc nomen accedit.

D Zambram) In Fa.Ven. Lut. *Zembra*: Septuaginta Romæ cuſi Ζομβρὰν,Antuerpiæ Ζεμβραν. eorum verò interpretationes latinæ, Romana quidem *Zambram*,Antuerpienſis *Zamran*,Vulg. verſ. *Zamran*.

Iectam) In Fa.*Letaam*,in Ven. Lut. *Iethaam*. licèt mox *Lectaam*. At Septuaginta interpretatio Romana Ἰεζὰν,Antuerpiana Ἰεκτὰν, Hierony. vulgata verſ. *Iecſan*.

Madal) In Ven. Lut. Fa. *Madai*. Hebr. & Chald. *Medan*,Septuaginta Μαδὰλ,Vulg. verſ. *Madam*.

Madiam) In Fa. *Taſiam*, in Ven.& Lut.*Mazian*,Hebr.& Chald.*Mediã*,Septuaginta Μαδιὰμ, Vulg. verſ. *Madiam*.

Digitized by Google

Iesboch) *Ieſtoch* Fa. Ven. Lut. verùm noſtra lectio patronos habet cæteros codices & Septuaginta & verſion. Vulg. in Hebr. & Chald. *Iſebach.*

Sobe) In Fa. *Eſſen*, in Ven. & Lut. *Eſen*: differunt Septuaginta editiones; nam Romana Σωὶς, Antuerpiana Σοβὲ, Hebr. & Hierony. *Sue* ſeu *Sua.*

Filij Iectam) *Filij Lectaam* in Fa. Ven. Lut. de hoc paulò ante.

Theba) In Fa. *Thema*; mirum vnde auctor hæc ſumpſerit, cum diuinæ literæ numerent tantum duos filios Iectan.

pag. 10. B. Latuſim) In Fa. Ven. & Lut. *Latuſum*: editio duplex Septuaginta differt, quod Romana Λατουσιεὶμ cum vnico τ. *Latuſiim*, Antuerpienſis Λαττουσιεὶμ *lattuſim* per duplex *t*. verſio Vulgata cum Hebr. & Chald. *Lathuſim.*

pag. 11. col. 1. A. Regum ſeries &c.) Quæ ſequuntur vſque ad illa verba, *Primus omni Aſiæ*, pag. 18. deſunt in omnibus, præterquam in Vat. vt iam monuimus, quæ cùm in multis differrent ab iis, quæ in contextu Euſebij habentur, recenſuimus ad eundem modum, quo illa reſtituimus.

Aralius) Sic ex Vat. & ex contextu.

Belochus) *Bolochus* Vat. *Belotus* editi.

Mamithus) Sic ex Vat. & ijs quæ ſubijcientur paulò poſt.

Iphereus) *Spherus*, Vat.

col. 1. A. Aſcades) *Aſcatades* Vat.

Mitreus an. 37.) Sic ex Vat. & contextu pro *Mithreus an. 27.*

Reges hi 1240. annis regnauerunt) Deſunt in Vat.

col. 2. B. regnauerunt annis 862.) *regnauerũt annis 962.* Vat.

pag. 12. col. 2. A. Syriæ & Aſiæ) In Vat. deeſt *& Aſia*. At verò poſt *Philippus* in Vat. titulus eſt *Aſia*, & conſequenter ſcriptum eſt, *Antigonus an. 19. Demetrius qui & Polyorcetes* an. *17.*

pag. 14. col. 1. A. Crœſus. Hi reges regnauerunt an. 235.) Quæ ſunt adiecta poſt, *Crœſus*, ſumpta ſunt ex Vat.

Rege vi. Argiuorum *vſque* Athenienſium primus) Deſunt in Vat.

col. 2. A. Hinc principes annui conſtituti regnauerunt) Hæc abſunt à Vat. Sed eorum loco legitur *poſt hos noueni principes facti ſunt.*

Debbora cum Barach) Ita monuerunt nos Vat. & probatiſſimæ quæque membranæ, vt reponeremus ſicut pluribus in textu.

Hyrcanus) Ponitur in Vat. poſt illa, *Hinc reges alienigenæ* & ante *Ariſtobolus.*

pag. 15. col. 2. A. Hi reges per an. 250.) Hoc ex Vat. deſumptum eſt.

pag. 16. col. 1. B. 27. Dynaſtia in quam Cambyſes &c. *vſque* Auguſtum regnauerunt) Deſunt in Vat. Sed eorum loco legitur *ſub Perſis fuerunt ann. 111.*

Amartheus an. 6
Nepherites. 6
Achoris. 12
Bammutes 1
Neferites menſ. 1

A *Nectanides* 18
Theo 2
Nectanebes 18
Hinc Alexandrinorum
Alexander an. 12
Ptolemeus 40

& quæ ſequuntur ſupra fol. 13. vſque *Cleopatra 22.*

col. 2. B. Romæ poſt exactos &c. *vſque* Imperatores Romanorum) Deſunt in omnibus Ms. etiã in Vat. & valde aliena à faſtis Conſulum; vix crediderim eſſe Euſebij.

pag. 17. col. 2. B. Valens ann. 13. menſ. 5.) Pro *menſ. 15.* vt olim legendum menſ. 5. ex V. & ipſo Chronico.

Valens ann. 13. menſ. 5.) Poſt hæc ſtatim ſub-
B iunguntur iſta in Vat. quæ non exiſtimamus eſſe auctoris, licèt aliquantulùm conueniant cum his, quæ ſunt in calce Hieronymi.

Continet itaque omnis canon ſecundum Hieronymum 2395.

Item ſecundum Seuerum ab Adam vſque ad diluuium 1070.

A diluuio vſque ad Abraham 1070. &c. vſque ad Sedeciam.

Item ſecundum Africanum, qui de temporibus & hiſtoriis Hebræorum, & Græcorum, & Perſarum, & Macedonum, & Alexandrinorum, itemque Romanorum, 5. libris omnia complexus eſt.

Ab Adam vſque ad Cataclyſmum Noe 2242.

A Cataclyſmo vſque ad tranſmigrationem Abraham in terram Chanaam.

Habitatio Iſraël in Ægypto in terra Chanaan an. 430.

C *Moſes in Eremo an.* 40

IESVS Naue & poſt eum presbyteri an. 55. iudicum & ſine principibus & pacis tempore an. 490.

Sacerdotum & iudicum an. 90
Regum Hebræorum an. 490
Captiuitatis Babylonicæ an. 70
Perſarum Regum an. 230
Macedonum principatus cum Alexandrinis & Ptolemæis. an. 300
Imperium Romanum vſque ad Chriſtum 74
Omnes anni 5726.

At in impreſſis Ven. Lut. H. B. Pet. hæc legebantur, *Omnium ætatum breuis ratio, quam tamen Euſebio non adſcripſimus.*

D *Habitatio omnis generis Iſraël in terra Chanaã & in terra Ægypti* annis 430.
Moſes in Eremo 40.
Ieſus Naue & qui poſt ipſum fuerunt an. 55.
Iudices & ſine principibus & pacis tempore 490.
Sacerdotes & Iudices 90.
Regnum Hebræorum. 490.
Captiuitas & deſtructio Hieruſalem annis 70.
Perſarum Regum 230.
Macedonum principatus cum Alexandrinis & Ptolemæis
Imperium Romanorum vſque ad Saluatorem & reſurrectionem eius an. 740.
In ſe omnes anni in tempus ſupraſcriptũ 5728.

Digitized by Google

quæ cùm omnino viſa ſint non eſſe Euſebij, delenda iudicauimus.

pag. 18. Euſebij Cæſarienſis Chronicon D. Hieronymo interprete) Retenta à nobis ea operis inſcriptio, exemplo B. H. Pet. Ba. Hen. in primâ editione & alijs Ms. aut nulla, aut vt in Lut. à dextro latere legitur *Chronicon,* & in Fux. *Chronica*; in vtroque à ſiniſtro *Euſebii.*

pag. 18. col. 1. A. Regnum Aſſyriorum) Conſtans eſt librorum lectio, vt hunc titulum huic columnæ præferant, exceptis O. Vi. in quibus nulla alia huius columnæ inſcriptio, niſi *Ninus Aſſyriorum*: conueniunt tamen cum iiſdem, quod in reliquis, ac conſequentibus columnis ad illud regnum pertinentibus, vox tantum *Aſſyriorum* legenda proponitur abſque voce *Regnum*, quam propterea delendam iudicauimus. Quod dicimus de columna *Aſſyriorum*, idem de cæteris reliquorum regnorum columnis eſt accipiendum, in quibus initio habebatur *Regnum Aſſyriorum, & Regnum Sicyoniorum*; poſteà tantum vox *Sicyoniorum* ſeu *Ægyptiorum*. Pagina hæc ſeu columnæ, ſiue canones in Vi. & O. hunc præfixum habent titulum *Abraham Iudæorum, Ninus Aſſyriorum, Europs Sithioniorum, Thebæi Ægyptiorum*, quemque primæuum eſſe titulum demonſtrant verba illa auctoris in columnâ Sicyoniorum, *Poſt quem* inquit, *ſecundus Europs, qui & prælatus eſt titulo*; ea enim verba arguunt eum columnæ illius fuiſſe titulum.

ibid. colum. 1. A. Primus omni Aſiæ &c.) In memoriam redeas velim, Lector, eorum, quorum ſuperiùs a me facta eſt mentio, quod cùm Euſebius & Hieronymus, quorum alter opus hoc in lucem edidit, alter editum excoluit, primum illud digeſſerunt in duas partes; in priori erant certi canones ſeu ordines aut columnæ, in quibus nihil aliud cernebatur, quàm nomen regis & numeri annorum ipſius: in poſteriori continebantur ea omnia, quæ ad hiſtoriam pertinent, quæque nunc diuerſas has columnas occupant. Vnde reſcies ea omnia, quę hîc ſparſa & diuiſa vides, primùm vnico quaſi contextu, & conſequenter deſcriptas, deinde verò amanuenſes, & librarios ad vnumquemque canonem ſeu columnam hiſtoriam omnem diſpertitos fuiſſe, vnde libri manuſcripti retinuerunt in initio ſecundæ columnæ vocem *verò*, & quartæ columnę *Porro apud Ægyptios*, vel *Apud Ægyptios autem*; quæ veterem connexionem totius ſententiæ ſatis demonſtrant. Vt autem iſta faciliùs intelligantur, ea ſubijciam oculis, prout in codice Victorino & Oiſelli leguntur, *Primus Aſſyriorum rex Ninus Beli filius regnauit omni Aſiæ, exceptis Indis, annos quinquaginta duos, cuius quadrageſimo tertio imperii anno natus eſt Abraham*, (hoc legis nunc in prima columna:) *In Græcia verò ſecundo imperio Sithioniis imperauit Europs annis quadraginta quinque, cuius viceſimo ſecundo regni anno natus eſt Abraham*; (hoc legis in ſecunda columna:) *Porro apud Ægyptios ſexta decima poteſtas erat, quam vocant Dynaſtiam, ab hoc tempore regnauerunt eis Thebæi annos centum nonaginta*, (hoc legis in quarta columna.) *Ninus*

A *condidit ciuitatem Ninum in regione Aſſyriorũ, quam Hebræi Niniuem vocant*, (hoc habes ſub prima columnâ.) *Nino regnante apud Aſſyrios primus Sythioniis imperauit Egialeus annis 52. a quo Egialia nuncupata eſt, quæ nunc Peloponenſis vocatur: poſt quem ſecundus Europs, qui & prælatus eſt titulo*, (hoc habes ſub ſecunda columna.) *Nino regnante Ægyptiis Thebæi imperabant* (hoc habes ſub tertia columna) *Nino regnante apud Aſſyrios, nouiſſimo eius tempore naſcitur Abraham*, hoc habes ſub quarta. Ex his iudica de cæteris.

ibid. colum. 1. A. Primus omni Aſiæ) Variè legitur vt in P. Al. Peta. Fux. *Primus omnis Aſiæ*: In A. *Primus omnes Aſiæ*: In vulgatis *Primus omnium Aſiæ,* vt legiſſe videtur Anto-
B ninus. Seligendum duximus *Primus omni Aſiæ,* iuxta codices L. M. V. Vat. Va. Sa. O. Pi. Vi. quæ confirmantur ex ijs quæ ſequuntur. Nam ſi *omnium* dixeris, excludes cæteros reges, & ipſũ Belum patrem Nini; cui lectioni fauet illud Tertuliani lib. de Pallio, *Ninus regnauit primus, vt autumat ſuperiorum prophanitas.* At verò illud *Primus omnis Aſiæ*, habet grauem auctorem Garciam de Loaiſa Toletanum Archiepiſcopum, qui in Chronicon Iſidori, teſtatur ita legi in vetuſto codice Ms. Chronici noſtri pag. 368. licet fruſtrà aſciſcatur ratio, vbi de auctoris mente ſatis conſtat. Conſtat autem præter Ms. ex ijs quæ habentur lib. 10. de præpar. cap. 3. *ἐν πρώτον φαςιν ἁπάσης τῆς Ἀσίας, πλὴν Ἰνδῶν, κεκρατηκέναι*, *quem* (Ninum) *aiunt primum*
C *toti Aſiæ, Indiâ ſolùm exceptâ, regnaſſe.* Quæ ſi cui ſubobſcurior videatur, aduocandus eſt Auguſtin. qui lib. 18. de Ciuit. cap. 2. ſua explanatione illuſtret, *Nullum Imperium tam longè latéque diffuſum eſt quam Aſſyriorum; quippe vbi Ninus rex Beli filius vniuerſam Aſiam, quæ totius orbis ad numerum partium tertia dicitur, ad magnitudinem verò dimidia reperitur, vſque ad Libyæ fines ſubegiſſe traditur*: Verùm quò res clarior ſit, notandum, quod auctor ſubiûngit ſtatim *exceptis Indis*, hoc ſignificare ſubdidiſſe imperio ſuo omnes populos Aſiæ, *exceptis Indis.* At in codice So. *Primus Aſſyriorum rex Ninus &c.* ſuppreſſâ voce *omnium*, vel *omni*, ità vt Ninus non primus dici poſſit ſimpliciter omnium regnaſſe in Aſia, ſed primus Aſſyriorũ.
D Nec prætereundum eſt, cur a Nino, ſeu Abraham ſit exorſus Euſebius. Nam cùm conſtet plures ante eum regnaſſe, imo Ninum oriundum ex regibus, cur non a Belo, vel a Saturno initium dicendi fecerit? Verùm hoc non tam proprium Euſebio, & cæteris veteribus, qui pro antiquitate & veritate religionis certabant cum Gentibus, quàm commune Ethnicis hiſtoriographis fuit, tam Græcis, quàm Latinis (vt teſtatur Paulus Oroſius) qui annales ſuos incipiebant a Nino. Nam Adamum, aut Noëmum, *in quibus*, vt loquitur Euſebius ſuperiori Præfatione, *nullus penitus nec Græca, nec Barbara & (vt loquar in commune) Gentilis reperitur hiſtoria*, prorſus ignorabant. Sic Cteſias, Iuſtinus, Diodorus, Oroſius, Caſſiodorus & alij ab illo ordiuntur: hinc Tertulianus

tulianus eodem lib. de Pallio, *Piget triſtia, non minùs quàm regnorum vices, recenſere, quoties & iſta mutauerint iam inde a Nino Beli progenie, Si tamen Ninus regnauit primus, vt autumat ſuperiorum prophanitas, ferméque apud vos vltrà ſtylus non progreditur*: & Diodorus lib. 1. *Primus* inquit, *rex Aſſyriorum ſcriptores nactus eſt Ninus* & πρῶτος τῶν εἰς ἱστορίαν καὶ μνήμην παραδιδομένων. Cuius rei ratio reddi poteſt, vel quia, vt loquitur Fabius Pictor (ſi eum fideliter expreſſit Annius Viterbienſis, qui eum nobis exhibuit, ſimul cum cæteris) *Ninus aureos mores circa finẽ aurei ſæculi, noua regnandi cupiditate mutauit & primus bella finitimis mouit.* Nam vt addit Iuſtinus lib. 1. *Longinqua non finitima bella gerebant, nec imperium ſibi, ſed populis gloriam quærebant, contentique victoriâ, abſtinebant.*

pag.18.col.1.A. Beli filius regnauit annis 52.) Hic ſuppleuimus *annis 52.* quod deerat in B. Ba. Pet. H. & Fa. ſuadentibus codd. L. V. A. Va. Vat. P. So. Al. Peta. & tribus Ms. Fab. in Fux. *an. 55. Beli filius*: deeſt in Fa.

quem Belum Aſſyrij Deum ſibi nominauerũt) Deſunt hæc in L. Vi. A. V. So. Pi. Fa. Peta. Fux. O. & in tribus Ms. Fab. Et licet propterea ſit veriſimile non eſſe germana, & quod Euſeb. lib. 10. de præpar. cap. 3. nihil horum meminerit, quamuis cætera exprimat; tamen quoniam certum eſt ex Cyrillo lib. 3. contra Iulian. & alijs, Belo primo hominum, Dei nomen datũ ab Aſſyriis, eique ſacrificatum; ideò reliquimus, & præterea quod in alijs impreſſis & nonnullis Ms. exemplaribus extaret, quorum antiquitati, & auctoritati plurimùm deferendum eſt.

Huius Nini 43. anno imperij ſui natus eſt Abraham) Deſiderantur iſta quoque in V. At in L. Pi. Fa. pro *Huius Nini*, ſcriptum eſt, *cuius Nini 43. anno imperii*: in Fux. & Peta. deeſt vox *Nini*.

Quæ ad præſens Niſibis nuncupatur) Corruptè in H. Ba. & Pet. *Niſibus*; Apud Stephã. *Neſibis*. Sed iſta omnia magis perperàm fuerunt addita, cùm deſint in L. A. M P. So. Pi. Vi. Sa. Peta. O. Fux. & in tribus Ms. Fab. & apud Vincen. licèt cætera referat: & penitùs expunxiſſem, niſi me retinuiſſet odium nouitatis, maximè in delendo, & auctoritas aliorum Exemplarium. Nam nihil tale reperies apud vllum probatum auctorem; imò cum cætera de Nino vrbe referat Euſebius lib. 10. de præparat. cap. 3. nihil horum commemorat: Hieronym. quoque in quæſtio. in Genes. & lib. 1. in Oſee cap. 2. eadem verba referens, quæ hîc Euſebius loquens de vrbe Nino, *quam Hebræi*, inquit, *vocant Niniuem*; Græci enim ſcriptores & Latini Ninum vocant: facit etiam mentionem *Niſibis*, eamque diuerſam conſtituit à Niniue. Plinius etiam diuerſas facit vrbes Niſibim & Ninum, licèt in eadẽ regione Mygdoniæ. Hinc corrigendus Otho Friſingen. lib. 1. cap. 6. dum ait *Ædificauit Ninus ciuitatem maximam, quam ex nomine ſuo Ninum, ſeu Niniuem vocauit, quæ adhuc, in Meſopotamia poſita, mutato nomine linguâ eorum Niuiſſa vocatur*: forſan quia hîc legerat *Niſibis*, vnde confecit *Niuiſſa*: quam autem

A diuerſa ſit *Ninus* à *Niſibi*, ſatis apparet ex Plin. lib. 6. cap. 13. & 16. Strabone lib. 16. Nicephor. lib. 9. cap. 29. & Theodor. lib. 2. cap. 30. cum illa ſit ad Tigrim fluuium ſita, hæc ad Mygdoniam: vnde dicta eſt Antiochia Mygdoniæ in Meſopotamia, teſtibus Hierony. ad Olymp. 279. & 286. Dio. lib. 35. Plutarch. Polyb. Plin. Steph. & alijs.

ibid. col.1.A. Zoroaſtres) Lectio vulgata erat *Zoroaſtes* ex duobus ſimplicibus Perſicis nominibus זרו־אסתר *Sero-aſter*; ſed maluimus ſequi L. A. P. Pi. Vi. Peta. Fux. O. Vinceh. Antoni. Gregorium Turon. lib. 1. cap. 5. ex Euſebio, Iuſtinum lib. 1. Hiſtor. Plutarch. in Numa & Alcibiade, Plini. lib. 30. cap. 1. & 37. cap. 9. Apuleium in Apolog. Ammian. Marcelli. lib. 23. Oroſ. lib. 1. cap. 4. Hieronym. lib. 1. in Oſe. cap. 2. ipſum Euſebium lib. 1. de præparat. cap. 6. & lib. 10. cap.
B 3. ζωροάστρης ὁ μάγος: Idem Clemens lib. 1. & 5. Stromat. Plato in Alcibiade, Agathias lib. 2.

magus) Ita conſulendum fuit huic loco; quemadmodùm habent & chirographi L. A. Al. M. P. V. Peta. O. Fux. So. Pi. Sa. Vi. cuius vice in alijs *magnus* legitur. Nam nulla poteſt ſubeſſe ratio, cur *magnus* diceretur, cùm ſæpiùs fugatus & ſubactus fuerit, vt videre eſt apud veteres ſcriptores. Adde quod, vt ipſe Euſebius lib. 10. de præpar. cap. 3. ſcribit, *tempore Nini Zoroaſtres magus apud Bactrios regnabat.* Καθ' ὃν ζωροάστρης ὁ μάγος Βακτρίων ἐβασίλευε: & Hierony. lib. aduerſus Pelagianos vocat Zoroaſtrem magum. Denique certum eſt eum magicis artibus ſemper fuiſſe infamem, imò &
C earum inuentorem habitum teſtibus Plinio, Iuſtino, Suida & alijs. Sunt etiam, qui ſcribant vocabulum *Zoroaſtrem* idem ſignificare ac magicæ artis inuentorem, ſicuti eum fuiſſe teſtantur Auguſtin. lib. 22. de Ciuit. cap. 14. Clemens lib. 1. ſtromat. appellat eum magum & Perſam. Hunc reperio appellari nonnunquam apud Plato. in Alcibiade, & Valer. Maxim. lib. 1. cap. 8. ex Plato. *Erum Pamphilium.* Quod autem *magnus*, pro *magus* ſcriptum ſit hoc loco, non adeò mirum videri debet, tùm propter affinitatem vocum, tùm etiam quod ſimile quid reperiatur in Faſtis Sigonij, vbi è conuerſo legimus *Auſonius magus*, pro *Auſonius magnus.*

pag.18.col.1.B. Aſſyriorum 11. Semiramis regnauit an. 42.) Inuerſa erant iſta, cùm anteà præ-
D poſterè legeretur *Semiramis 2. Aſſyriorum regnauit annis 42.* Sed hoc in poſterioribus editionibus; Nam prior eſt, ut Ven. & Lut. & membranacei à nobis ſunt, præter Vi. O. vbi *Secunda apud Aſſyrios imperauit Semiramis*; quæ licet verbis à ſuperioribus differant, ſententiâ tamen eadem ſunt: nec tamen mirum videri debet, ſi ita repoſuerimus. Si enim reſtituendus auctor, ſequendi potiùs tot libri editi, & Chirographi, quàm Henrici Petri iudicium, qui primus auctore nullo, hunc ordinem peruertit. Aduertendum enim in primo Euſebij autographo, vbi hiſtoria quæque erat ſeiuncta, & ſeparata à ſuo canone, id eſt, à canone, ſeu columnâ, ad quam referebatur, non autem canonibus intertexta, ut nunc vides; illic quidem ap-

poſitum fuiſſe nomen *Semiramis* in canone, inter duas notas numerales, alteram quę 52. annum ſuperioris regis Beli terminabat; alteram quæ ab anno primo, à quo Semiramidis imperiũ, deducebatur; ſed in illa columna ſeu ſpatio, quod continebat explanationem totius hiſtoriæ, erat ſcriptum *Semiramis Aſſyriorum 11. imperauit annis 42.* Cùm autem amanuenſes & typographi animaduertiſſent difficilem, ſeu quaſi ἀδύνατον diuerſorum colorum obſeruationem præſcriptam ab Hieronymo, (qui velut tituli & indices erant, ad quem canonem & numerum quæque hiſtoria referri deberet,) copularunt ea, quæ erant in hiſtoria cũ nominibus poſitis in quolibet canone: ſic hoc loco vbi viderunt vocem *Semiramis* eſſe poſitam in ſerie annorum regum Aſſyriorum, & eâdem repeti in columna hiſtoriæ, eam ſemel retinuerunt, vt vitarent inanem illam eiuſdem nominis proprij repetitionem: tamen Henricus Petrus & poſteriores typographi exiſtimârunt gratius fore, ſi Lectori nomen primum occurreret: hinc fit vt non hîc ſolùm, ſed vbique, tàm in ſerie *Aſſyriorum*, quàm *Hebræorum*, & cæterorum regnorum, ſeu ordinum præpoſuerint nomen regis appellationi regni. Quod ſi aliquandò, etſi rarò contingat, vt inuerſo ordine præmiſerint nomen regni, vt vidêre eſt in B. H. Pet. Ba. So. ſub regibus Aſſyriorum *Zameis*, & *Arii*, & regibus Sicyoniorum *Apis*, & *Thelaſionis*, hoc illis excidit ex priori formâ: debuerat ſufficere quod vox *regni*, columnis ſingularum paginarum anteiret per modum indicis. Cùm enim inſpecto titulo innoteſcat, quæ ſit regni ſeries, quid neceſſe in eadem illâ ſerie in ſingulis regibus repetere? ac vt exemplo rem intelligas, cùm prima columna inſcribatur *Aſſyriorum*, cúmque titulum deinceps in ſingulis illis columnis præferat, nunquid non in eadem illâ paginâ inanis dicetur repetitio, & *Aſſyriorum Semiramis*, vel *Aſſyriorum Zameis*, & ſic de alijs? tamen maluimus errare cum cæteris, quàm ſoli ſapere, quod de ſimilibus dictum velim ſcias, vbi videris nos à vulgatis in poſterum diſſentire.

pag. 18. col. 2. A. Sicyoniorum) In Pi. L. Fa. Fux. *Sycioniorum*: in Vi. O. Sa. *Sithioniorum*: in Ven. Lut. *Siryoniorum*: in Lo. *Sicioniorum*: & licet idem paſſim in illis exemplar. vbicunque de *Sicyoniis* fit mentio, aliquandò tamen non ſibi conſtat: litem dirimit præter alia exemplar. Euſebius lib. 10. de præpar. cap. 3. ἐν Σικυῶνι: ſic pingunt Plutarchus, Pauſanias, Homerus, Euſtathius, Suidas, Diodorus, Clemens, & alij plerique.

ſecundus Sicyonijs) In Vi. O. *ſecundo imperio Sithioniis*: in Pi. *ſecundo imperii Sicyoniis*: in Peta. *2. Sicyonis*: in Fa. tota ſententia ſic legitur, *Europs apud Sicyonios rex ſecundus regnauit an. 45.* ſed noſtra lectio confirmatur alijs exempl. & ex ſequentibus.

Cuius regni XXII.) In B. Ba. Hen. H. & Pet. legitur, *Cuius regni vigeſimo quinto*: in V. Va. M. *Cuius regni vigeſimo*: in L. Peta. A. So. Vi. Pi. O. Fux. Ven. Lut. & tribus Ms. Fab. *Cuius regni vigeſimo ſecundo*; quod poſtremum caret dubio. Nam hoc ipſum ratio conuincit, petita ex ipſa Chronici delineatione, quam orditur in ſerie Sicyoniorum

A a 22. Europis, oppoſito 43. Nini, quo natum dicit Abraham. Verùm deſiderantur hæc in Fa. *Cuius regni 22. anno natus eſt Abraham*: vbi vox *cuius* indicat contextum hiſtoriæ, antequàm in columnas diuideretur.

AEgialeus) *Egialeus* O. Vi. Fa. *Egyaleus* Fux. cæteri vulgatos ſequuntur.

AEgialea) Non omnia Exempl. inter ſe conueniunt. Nam L. & A. habent *Agilia*: Pi. *Ægilia*: Reg. *Ægialis*: O. Peta. Vi. *Egialia*: Fa. *Egialea*: Apud Plin. lib. 4. cap. 12. *Ægialia*: in Fux. *Egyalia*: Straboni, Stephano, Pauſaniæ, & alijs Græcis Αἰγιάλεια, vnde Latini reddunt illud *ei*, modò per *i*, modò per *e*; licet videatur germanius per *e*, cum *Ægialus*, a quo regio, Græcè Αἰγιαλεὺς
B dicatur.

Telchin) Nullus ſanæ mentis negarit legendum *Telchin*, pro *Selchin*, vt in Ven. Lut. B. H. Va. Vat. Pet. Ba. cùm ita præſcribant codices membranacei P. Pi. & Mar. in quorum ſubſidium veniunt L. A. vbi *Telchin*, & Vi. O. vbi *Thelchinus*, & Sa. qui *Thelcinus*, & Peta. qui *Thelcin*, & So. in quo *Telchinus*, in Fux. *Thelechin*: apud Clement. lib. 1. ſtromat. & Euſebium lib. 10. de præparat. cap. 3. Τελχῖνος: apud Pauſan. Τελχὶν: & licet in V. & Fa. extet *Stelchin*, in Reg. *Stechin*; in eo tamen affinitatem agnoſces, quod vbique *t*, & *n*, reperiantur: nec te decipiat quod Plin. lib. *6.* cap. 5. meminerit cuiuſdam Telchij. Nam & tempore, & vitæ ratione multùm diſpares, cùm ille rex, hic verò ſit auriga.

C *pag. 19. col. 1. A.* Hebræorum gentis exordium) Maluimus titulum hunc præfigere, quàm ſequi vulgatum *Regnum Hebręorum*. Nam quæ ratio confingendi tunc regnum, quando neque rex, neque ſubditi: deinde ità docuerunt A. Peta. Fux. & tres Ms. Fab. quibus accedunt L. vbi *Hebraicæ gentis exordium*; & Pi. vbi *Hebrææ gentis exordiũ*: in So. diuerſi planè habentur tituli ab his, vt primę columnæ *Ninus Aſſyriorum*, ſecundæ *Europs Sicyoniorum*, tertiæ *Abraham Iudæorum*, & quartæ *Thebai Ægyptiorum*. In Vi. & O. ferè idem, niſi quod prima columna eſt *Iudæorum*, ſeu *Hebræorum* (nam initio ponit *Iudæorum*, poſteà *Hebręorum*) ſecunda *Aſſyriorum*, tertia *Sicyoniorum*, quarta *Ægyptiorum*: & ita ordinaſſe videri
D poſſet Euſebius, cùm ait in præfatione, *Pręſens opuſculum ab Abraham vſque ad noſtram ætatem, inferiora tempora perſequetur; & ſtatim in principio ſui, Hebræorum Abraham, Aſſyriorum Ninum, & Semiramin proponet &c.* Verùm ſi ea quæ ſtatim ſequuntur conſideres attentiùs, non dubitabis eum ſtatuiſſe eundem ordinem, quem vulgati libri & nos ſequimur, cum aliquot Ms. *Si,* inquit, *enumeres ab vltima ætate Nini &c.* Item *in Sicyone &c. apud Hebræos quoque &c.* Item *apud Ægyptios &c.* Verba etiam hiſtoriæ, vt primitùs erant ſimul coniuncta, ſicut ex Vi. O. retulimus, docent hunc ordinem, vt videre eſt in illis verbis, *In Græcia verò &c.* Adde quod cum texit hiſtoriam, incipit loqui de Aſſyrijs, *Primus omni Aſia &c.* Maluimus ergò nil mutare, quàm imitari L. A. Lo. Peta. Fux. Pi. & tres Ms. Fab. vbi prima columna eſt *Aſſyriorum*, ſecunda *Hebræorum*,

tertia

tertia *Sicyoniorum*, quarta *Ægyptiorum*.

pag. 19. col. 1. A. In huius Nini imperio apud Hebræos naſcitur Abraham, qui cùm centum eſſet annorum genuit Iſaac, cuius Abrahæ erat annus primus tūc, cùm imperij Nini quadrageſimus tertius. ¶Regnante Nino &c.) Hīc fluctuāt libri. Nam Peta. & Fux. *In huius imperio apud Hebraos naſcitur Abraham, qui cùm 100. eſſet annorum, genuit Iſaac.* Idem A.V. & tres Ms. Fab. & in omnibus illis deſiderantur hæc, *cuius Abraha erat annus primus, tunc cùm imperij Nini 43.* In Fa. *Regnante Nino apud Aſſyrios nouiſſimo eius tempore naſcitur Abraham*, deſunt cætera: in Pi. *Nini imperio quo imperabat Aſſyriis nouiſſimo eius tempore naſcitur Abraham, qui cùm 100. eſſet annorum genuit Iſaac*, deſunt pariter cætera: in Ven. & Lut. *In huius Nini* &c. vſque *Iſaac, cuius Abraha erat annus primus, tunc cum imperii Nini 43. Abraham an.* Quid habeant codices Vi. O. quos hoc loco credimus caſtigatiores, iam diximus. Ex quibus licet colligere quemlibet librarium pro ſuo arbitrio iſta diſpoſuiſſe, quando hiſtoria in ſingulas columnas fuit diſpertita.

tunc cùm imperij Nini quadrageſimus tertius) Pro his in H.B.So.Pet.Ba. He. corruptè legebatur, *tunc anno imperii Nini &c.* vbi illud *&c.* pro *43.* Sed correximus ex Ven. Lut. cùm deeſſent Ms.

Ibid. B. apud Chaldæos terit) Hūc locū reſtituim⁹ iuxta codd L.A.V.Sa.So.Fux.Pi.Vi.O. & orā Fa. pro *apud Chaldaos agebat*: in M. *texit*: in P. *texuit*: in Peta. *tenet*. His conſequenter poſt verbū *terit*, adiecta ſunt in O. Vi. Sa. & vltimâ editione Sonnianâ, quæ ſequuntur, *Apud Hebraos vſque ad natiuitatem Abraha computantur anni 1950. vſque ad Diluuium enim ab Adam habent annos 1656. & inde vſque ad Abraham 293. & ideo quinquageſimus Iubileus à natiuitate Abraha computatur; vnus enim Iubileus quinquaginta anni ſunt.* Verùm quàm hæc audacter, & putidè fuerint interpoſita, ſatis mirari non poſſum; non ſolùm quod in aliis exemplaribus non reperiantur, ſed præcipuè quod inter ſe non cohæreant. Nam cùm computet quinquageſimum Iubileum, & det vnicuique Iubileo quinquaginta annos, ex tali numero conſurgerent 2500. quorum tamen vice caſtigator ille ponit *1949*. Nam *1656.* & *293.* hunc numerum conficiunt, nec minùs diſſentiunt à ſequentibus, vbi circa annum 50. Abrahæ, adiectum eſt in iiſdem codicibus O.Vi.Sa.So. *Principium Iubilei 41.* quod conſonat cum aliis exemplaribus, niſi quod in Vi. & O. legitur *Principium Iubilei 51.* ſed mendoſè, de quo poſteà. Vbi tria aduertes, primò quæ noua reperiuntur in editione Sonnianâ, & libro Sa. videri ſumpta à codice Victorino, cui ſimilis eſt O. Secundò quam ſit periculoſum velle libros ſcriptos imitari, niſi maturum adhibeatur iudicium: tertiò quàm miſerè cum iis agatur, qui cum caſtigationem editorum ſuſcipiunt, eiſdem labem inurant.

ibid. col. 2. A. Porro apud AEgyptios) Adiecimus *Porro*, & ſuſtulimus *autē*, ex Vi.Pi.L.Lo.Fa. Peta. O. & vt ſtylus primæuus Euſebij magis appareret, antequā hiſtoria eſſet in colūnas digeſta.

quo tempore regnabant.) *Ab hoc tempore regnauerunt* Pi.L.O.Vi. Sed noſtra lectio confirmatur ex aliis exemplaribus & ex præfatione Euſebij, vbi eadem refert.

qui præfuerunt Aegyptiis) Abſunt à Pi.L.M.P. V.Va.Fa.Peta. ſed tamen poſſunt tolerari.

Aegyptiis an.190.) Sic reſtitutum pro *Aegyptiis an.19.* ex A. Al.L.M.V.Va.P.So.Ven.Lut. Fa.Vincen. Anton. & tribus Ms. Fab. & ex ipſo ordine annorum.

Aegyptiis imperant) *Aegyptiis imperabant* L. A.P.O.So.Vi.Sa.Peta.

ibid. col. 3. A. Anni ab Abraham) Quoniam inſtitutum noſtrum eſt huic Chronico colorē natiuum, & puritatem, quantùm datum eſt, reſtituere, & ad id pertinet potiſſimùm ſeries annorum, quibus totum opus continetur, in locum annorum mundi, qui primam columnam occupabant, ſuffecimus annos ab Abraham per decades, ad id adducti partim auctoritate, partim ratione: auctoritate, quoniam omnes Ms. codices idem habent ſine annis mundi, excipe tantum Reg. V.Va.Vat. Fa. in quibus anni mundi, pro annis ab Abraham depinguntur, ita vt primus Abrahæ ſit ab orbe 3185. ſicut habebant olim editi, & videntur habuiſſe codices, quibus vſi ſunt Contractus & Antoninus; ille enim anno 15. imperij Tiberij ita ſcribit, *Iuxta Chronica, qua ipſe Euſebius de vtraque editione, vt ipſi videbatur, compoſuit, anni ſunt 5228.* Nam ſi annos 2044. quos enumerat Euſebius ab Abraham vſque ad 15. Tiberij, addas 3184. efficies illum numerum 5228. Ratione verò quia æquum fuit, vt quoniam tempus nati Abrahami, veluti fontem ſuæ ſupputationis & hiſtoriæ ponebat, ab illo item numeraret, ſeu deduceret. Quod ea fuerit Euſebij mens, ſatis clarè colligitur ex fine præfationis eius, & ex contextu Chronici ad an. Chriſti 30. Nam vt loquitur, *decidit omnem congeriem annorum in decadas, & fiunt omnes anni iſtius hiſtoria 2395.* & ab Abraham ad 15. annum Tiberij computat annos 2044. & ad calcem libri Hieronymus exprimit, quot annos ab Abraham contineat totum opus. Sin autē Lectori ſit in votis ſcire, quoto anno ab orbe condito, iuxta Euſebium, quælibet hiſtoria contigerit, anno qui erit ab Abraham, erunt addendi anni 3184. qui vt ipſe computat, ante natum Abraham fuerant elapſi ab orbe. Summa enim, quæ ex horum duorum numerorum additione conficietur, dabit eum numerum ab orbe, quem expetis. Quod quò facilius intelligatur, propoſito exemplo illuſtrabitur; verbi gratia, annus 15. Tiberij incidit in annum Abrahæ 2044. huic adde annos illos ab orbe vſque ad Abraham 3184. efficies 5228. ab orbe vſque ad 15. Tiberij. Vnde ſatis mirari nequeo typographum editionis Sonnianæ, qui cùm ſolos annos ab Abraham apponere cœpiſſet, probè perſequutus eſt vſque ad annum 117. inde verò mutatâ velificatione annos mundi ſubrogauit, vt viderat in præcedentibus editionibus. Scito autem Euſebium in ratione ſupputandi annos ab orbe, ſequutum præcipuè editionem Bibliorum iuxta 70. Interpretes, vt ipſe docet circa annum 547. quod facit etiamipſe

Ioſephus licet Iudæus: vnde videmus antiquos Patres tam Græcos, quàm Latinos, & ipſam Eccleſiam Catholicam tam in Concilijs œcumenis, quam in martyrologiis, ſequutos calculum Euſebij, relictâ Hebraicá illâ ſupputatione, de qua plerique nimis ambitioſè gloriantur.

pag.20.col.2.B. Aegialea) *Ægialia* Peta. L. A. *Egyalea* Fa. *Aegialu* Reg. verùm de hoc paulò ante.

Apud Cretam regnauit Cres indigena. Creta dicta à Crete indigena, quem aiunt &c.) In Fa. & Reg. pro *Apud Cretam*, leges *Apud Cretas*: & in O. Vi. vice horum omnium verborum, quæ in excuſis habentur, inuenies *Apud Cretam regnauit primus Cres indigena, à quo Creta appellata, quem aiunt* &c. verùm vtrum receperis, nihil, aut parùm refert.

Gnoſon) *Gnoſum* Vi. O. *Gnoſſum* Pi. *Cnoſon* Peta. *Noſum* Mar. Reperio ſcriptum paſſim ſine delectu, modò cum *C*, modò cum *G*. Græcè tamen tùm apud Strabonem lib. 10. de Geograph. tùm apud Pauſan. in Laconicis, Homerum in Odyſſ. & in hymno Apollinis cum Κ, non autem cum Γ; Interpretes modò cum *G*, modò cum *C*, pingunt: Polybius lib. 4. cum *G*, Cicero lib. 1. de legibus cum *C*, omnia ferè noſtra exemplaria cum *G*.

Cybeli matri templum) *Cybele matris templum* Fux. *Cybela matris templum* Pi. Vi. O. So. *Cybelue matris* Peta. *Cebeli matri templum* Ven. Lut.

pag.21.col.1.B. Principium xli Iubilei &c. *vſque ad* ſunt anni 2000.) Nullum ſubeſt dubium, quin ita ſit legendum, quia quadrageſies quinquaginta conficiunt 2000. Itaque non poſſum laudare codices Vi. O. & editionem Sonnianam, vbi apponitur *Principium 51. Jubilei*: nec etiam quod ad finem periodi: pro *ſunt anni 2000.* So. legit *ſiunt anni 1325.* A. *ſiunt anni 3335.* Peta. *ſiunt anni 3184.* & L. O. Vi. M. Pi. *ſiunt anni 3235.* Error qui cernitur in his codicibus, inde fluxit, quod librarij miſerè confuderint annorum calculum ſecundum Euſebium ab orbe, cum eo, quem ipſe refert ex mente Hebræorum; & hac ratione vltimus numerus *3235.* eſt purior cæteris, quia an. 51. Abraham eſt reuerâ Euſebio *3235.* ab orbe.

Ibid. Principium xli Iubilei) Iſta certam non habent ſedem. Nam aliquoties ad annum 50. Abrahæ collocantur, vt in Peta. Fux. & apud Marianum tribus in locis ex Euſebio, quibus reſpondet quod in vulgatis ſequentes Iubilei 42. 43. 44. 45. &c. ponuntur vt plurimùm è regione 100. 150. 200. 250. & non 101. 151. 201. aut 251. ab Abraham: aliquando ad annum 52. eiuſdem, vt in Fa. in quo tamen ſubſequentes Iubilei deſunt. Qui ſitus neceſſariò videtur inferri ex altero illo Iubileo 51. ſi verum ſit eum incidere in ſeptimum annum Ioſue, qui eſt ab Abraham 551. vt habent vulgati libri. Nam decies quinquaginta conficiunt annos 500. Nihilominùs abſit, vt negligamus conſenſum aliorum codicum tam impreſſorum, quàm pennâ exaratorum, qui reponũt ad annum 51. Abrahæ; præſertim cùm videam Rabi Iacob in compendio Talmud pag. 124. ſcribere anno quinquageſimo Abrahæ adimpleri bis mille annos ab orbe. Adde quod nulla ſubeſt ratio, quæ certò dictet, quo anno Abraham ſecundum Hebræos veteres, deſinat bis milleſimus annus ab orbe, ſeu quo eius anno initium illius Iubilei 41. ſit collocandum, cùm præter Euſebium, nullus veterum Patrum produci poſsit, qui de ea re ſcripſerit; & prætereà quantùm hi, qui ſupputationem annorum ab Adam vſque ad Abraham, ſecundum veritatem Hebraicam, profitentur, inter ſe pugnent ac diſſentiant hâc in re, norunt qui vel minimum Chronologos verſárunt. Si tamen coniectione eſſet agendum, initium huius Iubilei aſsignandum potiùs videretur anno 45. Abraham, quàm quinquageſimo, vel quinquageſimo primo; idque duplici nomine. Primò quidem, quia in nonnullis codicibus, vt paulò poſt videbitur, initium Iubilei 51. & annus vltimus Moſis (qui eſt ab Abraham 545.) ſimul concurrunt; ſimiliter initium Iubilei 71. ad an. ab Abraham 1545. Secundo verò ac præcipuè, quia in pluribus libris initium 81. Iubilei reſpondet anno Chriſti 31. qui opponitur 2045. anno ab Abraham. Etenim ſi ſubducas à 45. Abraham, vſque ad 30. Chriſti, inuenies quadrageſies 50. annos, ſeu 40. Iubileos, ac proinde duo annorum millia. Aduertendum tamen Iubilei vocem vſurpari hîc ab Euſebio, in eo ſenſu tantùm, prout ſignificat quinquaginta annorum interſtitium, idque ad imitationem Iubilei Moſaici, (qui quinquageſimo quoque anno celebrabatur,) relictâ ratione ortus, ſeu initij illius, ſiue etiã ſolemnitatis, & Myſteriorum. Adhibenda enim diſtinctio inter Iubileum Moſaicum, ſeu legalem, & Chronicum, ſeu Euſebianum, quod is includat certas quaſdam & præſcriptas ceremonias, libertati ſeu poſſeſsioni amiſſæ quinquageſimo quoque anno reſtituens, numerari cœptus à partitione terræ ſanctæ, & eius 50. anno currente celebratus; hic verò ſpatium tantum 50. annorum dicat, initio ſumpto ab orbe condito. Nihilominùs tamen ſi diuiſio terræ ſanctæ cœpit fieri anno 2501. ab orbe, vt pleríque ex recentioribus docent iuxta Hebraïcam veritatem, & ille idem annus, teſte Euſebio, concurrit iuxta Hebræos cum anno 551. ab Abraham, vt 200. cum 50. eiuſdem currente, fiet haud dubiò, vt & Euſebianus & Moſaicus Iubileus inter ſe deinceps conueniant, incipiendo ab anno 551. vt ſpatio, ſic etiam initio; non ſine ſummo myſterio & incredibili Dei prouidentiâ. Cæterùm & hîc obiter aduertes, loco *Jubilei* in Fa. legi *Iobelei*, idémque extare in Pi. niſi quod ſuper *o*, appingatur *u*, in Peta. V. & Reg. *Jobilei*, in Fux. *Jobelei*: ità in expreſsione vocis Hebraïcæ ludunt nonnumquàm chirographi. Vulgata tamen receptior eſt, & linguæ Latinæ accommodatior.

pag.22.col.2.A. Thelaſion) *Teleſion* in Va. Vat. *Theleſion* in Reg. Fa. *Thelchion* in So. *Telxion* in L. P. Pi. *Thelxion* in Fux. *Thelſion* in Vi. O. Sa. Peta. vt apud Apollodor. lib. 3. *Telexion* apud Othonem lib. 1. cap. 9. Pauſaniam, Auguſtinum lib. 18. de ciuit. cap. 2. vbi Viues teſtatur in quibuſ-

dam veteribus Auguſtini codicibus legi *Telxio*, in aliis *Thelaſio*: in hoc hallucinatur, quod exiſtimet eundem eſſe, qui apud noſtrum Euſebium olim *Selchim*, nunc *Telchim*; & tribuat Pauſaniæ Θιλέξιον, qui tamen habet Τελέξιον; vnde infert non eſſe dubium quin ita ſit legendum. Nam ipſe Auguſtinus diſertis verbis declarat Thelexionem illum fuiſſe quintum inter Sicyoniorum reges; cũ tamen Selchim ſit tertius. Vincentius legit etiam *Telexion*, quamuis addat *vel Celxion*.

pag.23.col.1.A. Noë moritur) Deeſt in A.L. V.Va.Pi.Reg.Vi.O.Fa.Sa.Peta.Fux. nec immeritò. Nam cum à Diluuio vſque ad Abraham (auctore ipſo Euſebio circa annum Chriſti 30.) præterierint 942. anni; & cum ex eodẽ initio Chronici, Noë tantùm vixerit 950. annos, & ipſe, ſcripturâ teſte Geneſ.9. vixerit poſt Diluuium annos tantùm 350. cuius abſurdum videbitur, dicere Noë obiiſſe an. *69*. Abrahæ. Eſto tamen immotum; quia ſic iubet omnium editorum & aliquot membranarum phalanx: præcipuè veró quia mẽs noſtra non eſt integras receptas ſententias expungere, ſed quæ ſuſpecta, diuerſâ literâ, & notis indicare. Adde quod Hebræi, quos ſequûtur multi recentiores Chronographi, in ſua Chronologia, quę vocatur Seder Olam Rabba, id eſt, *ſeries ſæculi magna*, volunt Noë obiiſſe anno 58. Abraham. Sed in illis non mirum eſt, quia à Diluuio ad natum Abraham numerant tantùm annos *999*. quibus ſi addas 58. efficies prædictos annos ſcripturæ 350. quibus poſt Diluuium vixit Noë. Verùm ſi ſequenda eſſet eorum opinio, erat ergò collocandum ad annum 58. Abrahæ, & non ad annum *69*.

adloquio) Sic repoſuimus ex So. A.Vi.O.Va. Vat. pro *eloquio*: in Peta.Fux *alloquio*.

Primus annus repromiſsionis Dei ad Abraham) Hæc adiecimus ex L.Pi.M.P.Vi.O.Sa.Peta.Fux.Va.So. & ratio ſubſequentium id poſtulare videtur, cùm ſæpe fiat computatio annorum Repromiſsionis, quæ tanti eſt momenti, vt ab hâc promiſſione vſque ad promulgationem legis in monte Sinai, noſter auctor cum Paulo ad Galat. *3*. numeret annos 430. Videbantur hæc reponenda ad annum *76*. Abrahæ; Scriptura ſiquidem Geneſ.12. docet ſeptuaginta quinque annorum fuiſſe Abraham, cum Repromiſsio facta eſt illi à Deo; Imò videtur tunc temporis, natus 130. Sed quia illa quæſtio non eſt huius loci & meritò vocatur *indiſſolubilis* ab Hieronymo lib. de quæſt. Hebr. Lector poterit eum conſulere. Facit etiam ipſa ratio, quæ arguit primum annum Repromiſsionis incipere à currente anno 76. Abraham, & abſoluto 75. Nam ſi 430. annus Repromiſſionis deſinit in 505. ab Abraham, & 144. annum currentem captiuitatis Aegyptiacæ, vt videbitur ſuo loco, tolle 430. à *505*. remanent 75. integri. Adde quod 40. annus Repromiſsionis non incideret, ſicut decet, iuxta omnes codices, in annum ab Abraham 115. ſed potiùs 114. ſi 75. annus Abraham includeretur, & eſſet principium illius numeri 430. Idem iudicium de 50.60.70. annis Repromiſsionis, & aliis eiuſmodi, quos noſter auctor percurrit per decadas. Nihilominùs placuit nihil mutandum, cùm nefas ſit ſine libris loqui. Illa autem obſeruatio eſt valde neceſſaria, vt certò dignoſcas errorem qui cernitur in A. Fux. & aliquot Ms. in quibus 100. ann. Repromiſsionis ponitur ad 14. annum Iacob, & 174. Abraham, cùm tamen certum ſit ex contextu auctoris concurrere cum 15. Iacob & 175. Abraham. Idẽ de 130. an. Repromiſsionis, & aliis, qui in nonnullis Ms. præcedunt vno anno vulgatum ſitum.

ibid.B. non infirmat ad deſtruendã promiſsionem) Vt ita legeremus pro *non infirmata ad des. pro.* effecerunt Vi. O. & Peta. licet in illis pro *ad deſtruendam*, extet *ad euacuandã*, ſicut etiam habet Pi. Facit etiam verſio vulgata quæ pro non *infirmat*, habet, *non irritum facit*: οὐκ ἀκυροῖ Galat. *3*.

Abraham cum 75. eſſet annorum) Hæc deſunt in L.Pi.M.P. ſed in eius locum legitur *Hinc primus annus Repromiſſionis Dei ad Abraham, à quo vſque ad Moſen & egreſſum*, &c. Sed in aliis vtrumque legitur.

quoque in Exodo) Sic pro *quoque Exodo* ex Al.A.L.Vi.O.Pi. P.M. Fa. Peta. Fux.7. Vatic. Locus eſt Exodi cap.12.

annis 430.) Congruentius iuxta L. Pi. Fa. quàm, vt olim, *anni 430*. ſicut in aliis.

x. annus Repromiſsionis) Ità reſtituimus ex V. Va.Vat.Pi.P.M.A.L.Ven.So.Lut. pro *cix.an.repromiſſionis*, vt olim fœdè in B.H. Lut. Pet.Ba. Herr. Hoc autem loco obſeruabis quàm dolenda auctorum conditio, qui tam miſerè à librariis tractantur, vt cùm primæ editiones Ven. & Lut. eſſent hoc loco, & aliàs ſæpè ſatis puræ & integræ, qui eas recenſendas, & cudendas ſuſceperunt, innumeris erratis fœdarunt: quod in aliis auctoribus non ſemel contigit: hoc autem ſemel dictum ſit in commendationem priorum editionum.

Abraham ex ancillâ) In vulgatis, vt in aliquot Ms. iſta erant in columna Aegyptiorum, quia illa Hebræorum erat referta, idque ad annũ 88. Dynaſtiæ Aegyptiorum, & Abraham: in Pi. ſub columnâ Hebræorum, & ad annum *89*. idem in Vi. O. in columnâ hiſtoriæ ad eundem annum. Maluimus ſequi Fa.Fux.Mar. & Bedam, reponendò ſub annum 86. ſub columna Hebræorum, quia ſcriptura docet Geneſ.16. Abraham fuiſſe *86 annorum quando peperit ei Hagar Iſmaëlem*.

pag.24.col.1.B. Aralius) Ita repoſuimus, cùm in Lut.B.H.& Pet. *Analius*: in Ba. *Amalius*, & in margine eorundem *Arelius*, vt eſt apud Caſſiodor. in V. *Atalus*. Sed *Aralius* in primâ editione Ven. & in Ms.P.A. V.Va.Al.So.Vi.O.Pi. Sa. Fa. Vincent. & trib. Ms.Fab. Idem apud Iornan. & Auguſtin. lib.18. de ciuit. cap.3. Viues in eum locum ſcribit *in veteribus Auguſtini codicibus legi Argium*: Otho Friſingen. lib.1. Chron. cap.34. *Aralius* inquit, *ſecundum Euſebium Analius*.

Aſſyriorum *v.* Aralius) Vocem *Aſſyriorum* & numerum *v.* præpoſuimus, cùm anteà legeretur *Aralius v. Aſſyriorum*: de qua re plura ſuperiùs.

col.2.B. Aegidius) In L.A.V.Lo.Pi.Sa. *Ægidrus*: in Vi.Peta.O. *Egidrus*: in Mar. *Aegedrus*: in

Digitized by Google

Fa.Reg.Fux. *Egydrus*: vtrunque habet Vincent. niſi quod cum *E*,non cum *Æ*, ſcribit:apud Pau- A ſan.in Corinth. Αἴγυρος.

pag.25.col.1.A. xx.annus Repromiſſionis) Sic correximus ex L.A.P.Pi.Vi.O.Sa.Peta.So.& ratione habitâ præcedentium, & conſequentium pro *ex.an.repromiſſionis*,vt mendoſiſſimè in H.B. Pet.Ba. vel *10.an.repromiſſionis*, vt in Ven.Lut. Porro ex anno *96*. Abrahę,vt erat olim in iiſdem editionibus, repoſuimus ad annum eiuſdem *95*. ſequuti L.A.P.Vi. O. Pi. & rationem ſupputationis.

Sodoma & Gomorra ſuccenſæ) Deſiderantur in Pi.L.Fa.Peta.Fux.& quinque vaticanis,nihilominùs tamen, cùm in aliis habeantur, reſpondeántque anno *99*.Abraham, quin firmentur auctoritate Geneſ.17.18.19.nulla mutatio inſtituta.

Abraham cum centenarius eſſet, genuit ex liberâ filium Iſaac,cui ſuperuixit an.75. ¶ Isaac B filius Abrahæ) Sic reponendum didicimus ex So. Vi. O. A. Au. L. Sa.M.V. P. Pi. Peta. Fux.Mar. niſi quod in L. Pi.deeſt *Iſaac filius Abrahæ*; quorum loco in Ven.Lut.B.H.Ba.Pet. & aliis legebatur mendosè,& extra ordinem, *Iſaac Hebræorum filius Abrahæ* LX *ætatis ſuæ anno generat Iacob*; Verùm in A. illa vox *Hebræorum* deeſt,& meritò. Nam licet alia tolerarentur,ſaltem illa aut tollenda, aut præmittenda, vt in Fa. Ven.Lut.Peta.Vi.O. quaſi inſcriptio, cuius vice initio columnæ legitur *Hebræorum*, ſed de hoc aliàs.

Initium 42.Iubilei ſecundum Hebræos) Sumpſimus iſta ex V. Va. Al. niſi quod in V. loco *ſecundum Hebræos*, legimus *ſecundum Iudæos*: in quibus libris,licet hæc circa 100.annum ab Abraham diſponerentur, à nobis tamen aſsignata illis ſedes fuit ad an.101. qui eſt primus Iſaac, vt reſ- C ponderent 51. anno eiuſdem, quo initium habuit 41.Iubileus.Porrò quia aliter vulgati libri erant imperfecti, dum continent alios ſequentes Iubileos per 50.annos, & hunc omittunt (credo quia locus erat occupatus) tamen ſi bene auguror, omnes iſti Iubilei deleri debùerant, ſaltem vſque ad 51.Iubileum. Neque enim germani eſſe vidētur.Nam vt quid alioquin poſt 51.Iubileum aliquis codex non ſubiungeret ſimiliter reliquos conſequentes Iubileos, vt 52.53. & ita demùm poſt 61.Iubileum,ſubiecìſſet 62.63.64. &c.Item poſt 71.addidiſſet 72.73.& conſequentes; Nihilominùs video maiorẽ numerum codicum (nam nonnulli vt Fa. penitùs prætermittunt) conuenire in expreſsione tantum horum Iubileorum 41. 51.61.71.81.quos referunt per decadas Iubileorum. Hinc malui nimis religioſus in retinendo, D quam minùs prudens in expungendo haberi. Illa autem expreſsio Iubileorum per decadas videtur magis accommodata ad Euſebij mentem, qui vt ſuam ſupputationem ab Abraham digeſsit per decadas annorũ, ſic ſupputationem Hebræorum ab orbe per decadas Iubileorum, id eſt, à quingenteſimo anno in quingenteſimum; alioquin ſi inſtitutum Euſebij fuiſſet, notare ſingulos annos quinquageſimos ſeu Iubileos, cur non cœpiſſet ab anno 1.Abraham, qui reuerâ eſt initium 40. Iubilei,quoniam eius 51.annus eſt initium 41.Iubilei.

Primo omnium,&c.) Sic corrigendum quiuis iudicabit ex B.Al.Vi.O.Pi.P.Fa.Sa. Peta. So. & 7.Vaticanis *pro primus omnium*,vt in editis.Cauſa erroris manauit ex eo, quòd librarij putarunt *o*, eſſe abbreuiationem ⁹, quæ idem valet atque *us*.

Abrahæ vérbum) Senſus minùs anceps, iuxta L.V.Pi.Vi.O.Va. quàm vt olim *Abraham verbum*.

apparuiſſet) Concinniùs quàm olim *aperuiſſet* ex So.Pi.Vi.O.Fux.Peta.Fa. Ven. Lut. Sa. & 7. Vaticanis.

in noſtro tempore) *in noſtrum tempus* Vi. O.Fa.

pag.26.col.1.B. qui & Balaneus) Retinuimus lectionem vulgatorum & aliquot Ms.atque Caſſiodori; licet *Baleus* dicatur in A.L.P.Vi.O.Pi. in tribus Ms.Fab.& apud Iornan. *Balaeus* in Petâ.Fux.Apud Othonem lib. 1. Chronic. cap.11. *Baleos*; Nam idem ipſe ibidem cap.34. teſtatur legi ſecundum Euſebium *Balaneus*, ſicut etiam habet Auguſt.lib.18.de Ciuit.cap.3.

ibid.col.2. A. in Creta &c.) Hæc ex A. L. Vi.O.Pi.Fux. repoſuimus in ſerie Sicyoniorum ſub an. 8. Aegidij, cùm anteà eſſent in columnâ Aegyptiorum, ad numerum 133. & in Peta. ad an. 10.Aegidij. Nam quid habet Creta commune cum Aegyptiis? Deinde cum quæ priùs de Creta dicta ſunt, ad columnam Sicyoniorum repoſita fuerint,cur non pariter iſta?

ſupra ſcriptum) Ita lego ex fide A.L.M.L.V. S.Va.Sa.Peta.Vat.Fux.Reg. Vi. O. Pro *ſubſcriptum*: quin & ratio ipſa hoc conuincit; de his enim ſuperiùs ſub rege Api, non autem inferiùs egit.

vindicant) Sic etiam iuxta S.P.Lo.Pi.Fa.Peta. Lo. & 7. Vaticanis *indicant*:in Fux. Vi. O. *vendicant*.

ibid.B. Thurimachus) In V. Reg. *Tyramachus*:in Vi.O.Fux. *Thurimacus*: in Fa. *Thirimachus*:in Ven.& Lut. *Tiramachus*: in Lo. *Turamagus*: apud Auguſtin. lib. 18. de ciuit. cap.3. *Thuriachus,quem quidam*,inquit,*Thurimachum ſcribunt*; in quem locum Viues, *apud Euſebium* inquit,*Tiramachus*; *& ſic in antiquo codice Brugenſi*; nil dubium quin mendosè, vt alia permulta:Otho Friſing.lib.1.cap.11. *Turichus* ſeu *Turimachus*. Verùm non eſt dubium, quin *Thurimachus* potiùs retinere debeamus;ſic enim maior pars exemplarium, Vincen. & Pauſanias lib. 2. Θυρίμαχος.

pag.27.col.1.B. Principium Iubilei *43.*) In omnibus editis legebatur mendosè *13.Iubilei*;ſed licet in Fux.A.L.P.Pi.O.Vi.Peta.nulla fiat mẽtio *Iubilei*: tamen ex 4. Vatica. Lo. Fa. reſtituimus hunc locum,licet ſint valdè ſuſpecta, vt iam diximus cum de 41.Iubileo ageremus.

Hebræorum Iacob filius Iſaac,&c.) Anteà vox *Hebræorum* intercludebatur hoc pacto, *Iacob Hebræorum filius Iſaac &c.* quæ quo conſilio à nobis tranſpoſita ſit,ſi ſcire velis, repetenda erũt, quæ fuſe in ſuperioribus notis tractauimus: vbi

Digitized by Google

docuimus, cùm tituli illi Aſſyriorum, Sicyoniorum, Hebræorum & id genus confuſè, & pro arbitrio typographorum, aut librariorum apponerentur in contextu, abſque dubio aut reſtituendos ſecundum veterem auctoris methodum, quod vix præſtari poteſt, propter difficultatem colorum; aut delendos omninò, aut prætermittendos: licet enim iſta non ſint aliena ab Euſebio, certum tamẽ aliam fuiſſe ipſius methodum; ità vt cùm canones numerorum ſeu annorũ regum ſeparati deſcriberentur, ſolo nomine regis, à quo notæ illæ numerales progrediebantur in illis appoſito, & eſſent diſtincti ab illo ſpatio, in quod omnia congerebantur, quæ hiſtoriam continebant, ad commodiorem intelligentiam, & quò quiduis facilius diſtingueretur in illo ſpatio, appellatio regni anteibat nomen regis, aut perſonæ, cuius anni numerabantur; vt hoc loco, *Hebraeorum Iacob &c.* vel vt in Vi.O. *apud Hebraeos*, illa vox *Hebraeorum* innuebat primo quoque ictu oculi, ad quem canonem ſeu ſeriem regum, illa hiſtoria referretur. Iam verò cùm tam hæc quàm quæuis alia hiſtoria ſuum canonem obtineat, & ex ſitu & titulo cuiuſq; canonis ſtatim dignoſcatur, ad quod regnum ſiue *Aſſyriorum*, ſiue *Hebraeorum*, ſiue aliorum, vnaquæque pertineat; inanis eſt illa repetitio regni, maximè dum agitur de Hebræis, ſed inanior, ſi interponatur, cùm ſenſum perturbet. De ſimilibus idem dictum puta, ne actum agere cogamur.

Iſaac vſque ad principatum filij Ioſeph) In Pi. *Iſaac vſque ad Ioſeph*: in Vi.O. *Iſaac cui praenotatur vſque ad Ioſeph*: in aliis vt proſtat in editis.

pag.27.col.2.B. Initium regni Argiuorum) In Pi. *Initium Arginorum*: in Fux. *Arginorum principium*: vtrumque deeſt in Peta.Fa.Lo.Pi. Sa. & tribus Ms.Fab.

His temporibus primus apud Argos, &c.) Addidimus vocem *primus* ex 4.Vatic.Vi.O.Pi.Mar. Peta.Fux. quibus congruit quod Euſeb.lib.10.de præparat.cap.3. ait Inachum primum regẽ Argiuorum, & fuiſſe tempore quinti regis Aſſyriorum, & poſt initium regni Semiramidis, & anno 150. ab illo inito.

vocant & colunt) *vocant &* deſiderantur in L. A.P.M.VI. O. Peta. Pi. & apud Mar. ac Bedam de temporum ratione.

pag.28.col.1.B. Armamitres) Ita legendum docuerunt primæ editiones Ven. Lut. & vltima So. quibus conſentiũt calamo exarati V. Lo.Reg. Peta.Fux. & tres Ms.Fab. & duo Vati. *pro Armametres*, vt in aliis editis, aliquot Ms. & apud Caſſiodorum. Otho lib.1.cap.11. *Armamithres*: apud Vincent. *Armamithra*: ſic etiam apud Auguſt.lib.18.de ciuit.cap.3. in editione Lutetianâ. Nam *Armamitres* in editione Louanien. pro quo apud Iornandem corruptè *Armanitres*. Lectio noſtra eſt aliorum codicum & Caſsiodori.

cx.annus Repromiſsionis) Cùm deeſſent in vulgatis, aſcita ſunt ex L.V.P.Lo.A.Peta.Vi.O.Fux. & propter vim antecedentium & conſequentium.

pag.29.col.1.B. Serapin) *Serapin* L. *Serapis* Pi. *Serapim* Vi.O. *Surapin* Peta. *Serapym* Fux. verùm nil innouandum. Nam teſtibus Euſebio lib.10.de

A præparat.cap.3. & Auguſt.lib.18.de Ciuit.cap.5. rex qui dùm viueret dicebatur Apis, poſt mortem primò *Sorapis*, aut *Soroapis*, deinde vnâ literâ, vt fieri aſſolet, cõmutatâ *Sarapis* ſeu *Serapis* (nã vtrũque apud Pauſaniã & alios, licet illud ſæpiùs à Latinis, hoc à Græcis, dictus eſt, non ἀπὸ τοῦ σαίρειν quod idem eſt ac mũdum gubernare ſeu ornare, vt olim volebat Phylarchus teſte Plutarcho, neq; à σαίρει voce Aegyptiaca, quam Plutarchus opuſc. de Iſide & Oſir. vult ſignificare gaudium & lætitiam, neque ἀπὸ τοῦ σοροῦ id eſt arca, ſeu ſepulchro, vt volunt Varro, Suidas, Ruffinus lib. 2. cap.23. Clemẽs Alexand.lib.1.Stromat. & alij Græci; ſed meo iudicio ab *Apis* & שור *Sor*; quæ vox Hebræis bouem ſignificat, vt Sorapis ſit idem ac bos Apis; nemo enim neſcit Aegyptios aluiſſe in ſepto quodam bouem, eúmque, vt loquitur Auguſtinus, *de iciis affluentibus in honorem regis Apis*

B *venerabantur*; & vt Macrobius. lib. 1. Saturnal. cap.15. *cultu attonita venerationis*; prout etiam indicant Ruffinus lib.2.cap.22. Plinius lib.8.cap. 46. Cicero lib.1.de nat.Deor. Strabo lib.17. Pauſanias, Suidas, Herodotus, Diodorus, Plutarchus, Mela, Solinus, Rufinus, Aelianus. Sed quis non veterum? nec dubiũ quin ad imitationem illius Aegyptiacæ ſuperſtitionis ſeu idololatriæ, veteres Hebræi conflarint vitulum aureum Exod. 32. vt docet Clemens lib. 6. conſtitut. cap. 20. & Lactantius lib.4.cap.10. & Hieroboam 3.reg.12. vitulos aut vitulas vt 70. vertunt, & Ioſeph. lib.8. antiquit.cap.3. Qui plura velit ſcire de Serapide, eius templo & ſimulachro, & vnde dictus, videat doctiſſimum & pijſſimum Baronium tom. 4. annal.pag.610. & ſeqq.

Aegyptiorum XVII. Dynaſtia, quo tempore,

C &c.) In Vi.O. *Ægypti 18.* (error pro *17.*) *Dynaſtia apud Ægyptios poſt decimam ſeptimam Dinaſtiam regnauerunt Paſtores annis centum tribus, ipſi ſunt Pharaones*: in Lo. Vi.O.Peta. Fux. leges *Ægypti* pro *Ægyptiorum*; nihilominùs ſcias in iiſdem exemplaribus modò vnum, modò alterum reperiri, ideò nihil mutauimus ab editis. Hinc iterùm obſeruabis, quæ fuerit Euſebiani Chronici forma primæua, quoniam hiſtoria conferta in vnum, ſeparatam Aegyptiorum columnam obtineret. Nam illa *Ægypti* XVII. *Dynaſtia*, ſita erant in canone ſeu columna notarum numeralium Aegyptiorum; ſequentia verò *apud Ægyptios poſt decimam, &c.* inſerta erant in columnâ hiſtoriæ. Qui primus formam mutauit, ita coniunxit, vt ex illis

D duabus ſeparatis ſententiis vnicam effecerit, verbis Euſebij, ſeu Hieronymi paululùm immutatis. Hinc maior exemplarium pars pro *Ægyptiorum*, habet *Ægypti*. Iam verò verba illa *ipſi ſunt Pharaones*, deſunt in aliis exemplaribus; extant nihilominùs apud Vincentium, ac etiam apud Antoninũ eius æmulum, quò fit vt cõijciam Vincentium exemplari ſimili Victorino vſum fuiſſe.

Reges Aegyptiorum, &c.) Tota hæc periodus abeſt ab A.L.Pi. ſed perperàm.

qui in principio paſtores) *qui in principio paſtorum* Peta. Fa. Fux. Vi. O. Lo. ſed prior lectio huic videtur præferenda, cùm auctor referat deſcenſum Ioſephi & fratrum in AEgyptum circa an. 110. huius Dynaſtiæ; non ergo deſcenderunt initio horum regum AEgypti, qui paſtores dicti ſunt. Adde quod ſcriptura Geneſ. 47. docet fratres Ioſephi, vbi primum in Aegyptum ſedem transtulerunt, paſtores ſeſe profeſſos. Interrogāti enim Pharaoni *Quid habetis operis, reſponderūt, paſtores ouium ſumus ſerui tui & nos & patres noſtri.*

Ibid. col. 2. A. Boſphorus nuncupatur) Sic ſine dubio reſtituendus erat hic locus ex A. L. M. Lo. Fux. P. Vi. O. Pi. Sa. ſeptem Vat. & tribus Ms. Fab. Mar. & Epiphanio initio Panarij, & noſtro Euſebio circa annū 488. atque Plutarcho in Pomp. Apollodoro lib. 2. & alijs quamplurimis, cum quibus conuenit vetus Ms. Bibliothecæ Reginæ matris, vt etiam aſſerit Ducæus in Collectaneis ad Clementem Alexand. pag. 797. cuius vice in impreſſ. legebatur *Boſphoroneus nuncupatur*: in Al. *Boſphoreus nuncupatur*: in Fux. Fa. Peta. *Boſphorus nuncupatus*; niſi quod in poſteriori per *f* pro *ph* pingitur. Nam fabula tradit Ionem mutatam fuiſſe in vaccam, & tranaſſe illas anguſtias maris Thracij, quæ circa Bizantiū ſeparant Aſiam ab Europâ; vnde fretum illud *Boſphorus* appellatur Βόσπορος. Aliunde verò legimus à filio Inachi, cui nomen *Phoroneus*, fluuium dictum *Phoroneum*: horum enim meminit Pauſan. lib. 2. vbi refert *Phoroneum fluuium fuiſſe in Peloponneſo, cui pater Inachus, eumque fuiſſe arbitrum cum Cephiſo, Aſterione & Inacho fluuiis, inter Neptunum, & Iunonem de regione diſceptantes, qui cùm eam Iunoni adiudicaſſent, Neptunus illis iratus omnem aquam ademit, ita vt omnes iſti fluuii aquam accolis non ſuppeditarent, niſi imbribus adiuti*: vnde apparent manifeſta menda in Lo. vbi legitur *Inachus filius*, pro *Inachus fluuius*. Quid enim hæc ad muſas?

de Argiuorum regno ita loquitur, Conſequenter perſequemur, reges) Sic reſtitui ex Ven. Lut. A. L. M. S. O. P. Lo. Vi. Pi. Sa. Fa. Peta. Fux. Mar. 7. Vat. pro *de Argiuorum regno quod loquitur, conſequenter perſequemur reges*, vt in editionibus Baſil. & Sonni. hanc emendationem confirmat G. Loaïſa Hiſpanus in Chronic. Iſidori ex veteri Ms. vnde miror quâ audaciâ poſteriores typographi mutarunt veterem lectionem, vt mendoſam hanc exponerent, quod non ſemel occurret.

reges Argiui) *reges Argiuorum* duo Vati. *reges Argi* O. A. L. Lo. M. P. Vi. Pi. Peta. Fux. Mar. & tres Ms. Fab.

Crothopi) In A. *Crotuphi*: in Fux. *Crotophi*: in V. Fa. & P. *Crotepi*: in Lo. *Crotophi*. Lectio ſine ſpiritu eſt recepta à Pauſaniâ l. 1. & 2. & ab auctore lib. 10. de præparat. cap. 3. vbi ex Tatiano numerat reges Argiuorum, apud quos Κρότωπος: tamen retinuimus vulgatam ex fide aliorū Exemplar. Hinc corrige Maria. vbi *Crocophi*.

pag. 30. col. 1. B. Belochus) In So. H. B. Ba. & Pet. ad marginem correctionis gratiâ *Bolechus*; ſicut legimus apud Caſſiodorum in Chron. apud Vincen. *Belotus*, in Vi. O. Ven. Sa. Mar. *Belocus*, A in Fux. *Belogus*, Plutarch. lib. de Amor. Frat. & lib. de mulier. virtu. vocat *Ochum*; ſed cæteri codices nobis fauent, & Iornan. Hæc ergo ſtent immota.

Theſſalus Græci filius regnat in Theſſalia) Ne in hac varietate varies, monendus es in A. L. V. P. Pi. Peta. ſita eſſe in columna Argiuorum ad an. 13. Phoronei, in alijs Ms. vt in vulgatis, niſi quod in O. Vi. ad an. 16. eiuſdem; ſed & plerumque occurrere ſimiles tranſpoſitiones ex vna columnâ in aliam, idque ſæpe proficiſci ex anguſtijs laterculorum, qui alijs onerati plura capere non poſſunt. Sed cùm anni potiùs, quàm columnæ ſit habenda ratio, parùm intereſt, in qua columna, imo etiā quo anno, cùm ſint vt plurimùm Poë- B tarum commenta, vſque ad Troiam captam, vel etiam vſque ad primam Olympiadem. Quis autem fuit Theſſalus, vide Patercul. lib. 1.

Niobæ primæ *&c. vſque* cognominant) Iſta etiā in ijſdem exemplaribus columnam Argiuorum occupant ex oppoſito anni 16. Phoronei: in Vi. O. an. 1. eiuſdem: ſed vt diximus, parùm intereſt, quo anno & in quâ columnâ fabulis iſtis locus concedatur. *Niobæ* autem genitiui terminationem retinuimus, licet *Niobes* ſit in Fa. vt & ſæpe apud Hieronymum epiſt. 83. & paſſim apud Ouidium: vtrumque enim eſt in vſu apud Latinos.

Teltaphis & Carſatis) Sic reſtituimus ex B. H. Ven. Lut. Pet. & nonnullis Ms. deſunt in L. Pi. *Theleiſus & Chariatus* ſed in A. *Thelciſus &* C *Carratus*: in Va. *Thelchicus & Cariachus*: in Vi. O. *Thelaſis & Carſatis*: in V. Vat. P. *Thelaſus & Caratus*: in Mar. *Telciſis & Carſatis*: Lo. *Thelſicus & Cariachus*: Sa. *Telciis & Cariatiis*: Peta. *Thelciſiis & Cariaciis*: Fux. *Telcaſis & Carſatis*: in S. Fa. & So. & in orâ codicis Fa. *alias Telcieſis*. At Oroſ. lib. 1. cap. 7. *Telchines* (licet vetus liber habeat *Thelchiſes*) & *Carpathius*: Otho Friſing. *Thelſciſees & Charathaſii*: Strabo lib. 10. & 14. Geograph. & Diodorus lib. 5. legunt *Telchines*: alij *Taſtaphus & Carſatis*. Hæreo in tantâ copiâ & varietate, vt proinde ſatius viſum fuerit editorum lectioni inſiſtere; nec celabo hæc pariter reperiri ſub columnâ Argiuorum, & ad an. 20. Phoronei in A. L. V. P. Pi. Peta. in alijs, vt in vulgatis: nil tamen muto in re D parui aut nullius momenti, vt diximus non ſemel.

ibid. col. 3. A. Principium Iubilei 44. &c.) Deſunt in A. L. Pi. O. Vi. Peta. Fux. V. Va. & tribus Ms. Fab. & eſt obſeruandum non ſolùm hoc loco, ſed vbique deſiderari in illis codicibus ea, quæ dicuntur in alijs de Iubileis 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. collocauimus autem ad an. 41. Iacob, cùm priùs eſſent ad an. 40. ſed ſi initium 41. Iubilei accidit 51. ab Abraham vt conſtituimus, eadem ratio cogit apponere hunc Iubileum ad an. 41. Iacob.

pag. 31. col. 2. A. Phoroneus) Sic pro *Phoroneus*, ſequuti Peta. V. Va. Fa. Vi. O. Lo. Pi. L. & primas editiones Ven. Lut. ſicut etiam pingunt Ioſephus, Euſeb. de præparat. Clemens, Plutar-

Digitized by Google

chus, Plinius & alij: neque tamen nego vtrumque & cum & ſine diphthongo legi apud Auguſtinum, & alios bonos auctores: corrige Mar. vbi *Pheroneus*.

. conſcripſit) In Al. A. L. M. V. Va. Peta. P. Fux. Vi. O. *conſtituit*: in Sa. *ſtatuit*. Verùm quia ſenſus eodem recidit, & prius legitur apud Adon. in primis editionibus Ven. Lut. & vltimâ So. ideo retinuimus.

Ibid. B. Plato in Timæo, &c.) Citàt hoc idem ex Platone Clemens lib. 1. ſtromat. & ex Clemente Euſebius lib. 10. de præparat. cap. 3. *Acuſilaus*, inquit, *Phoroneum omnium hominum Primum ait fuiſſe, vnde Phoronides Poëta mortalium patrem appellat. Hinc Plato in Timeo ſequutus Acuſilaum; & cùm vellet eos aliquando inducere vt dicerent de rebus antiquis huius ciuitatis, aggreditur dicere quæ ſunt antiquiſſima de Phoroneo, qui dictus eſt & primus, & de Niobe, &c.* verba Platonis in Tim͏ęo ſunt non longè ab initio περὶ φορωνέως τε τοῦ πρώτου λεχθέντος καὶ Νιόβης καὶ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν &c. quæ videntur accipienda potiùs de Phoroneo Priſco: quam de Iuniore rege Argiuorum, de quo hîc.

de temporibus antiquorum) A. L. M. V. P. Fa. O. Peta. Vi. Lo. Pi. Fux. *de temporibus antiquis*, quæ obſeruauimus non tàm vt caſtigatione digna cenſeantur, cùm ſenſus eodem recidat, quàm vt appoſitâ varietate, cuius quod placuerit, ſeligendum permittamus.

Ogygius) Variè vſurpatur hæc vox: *Ogycus* L. *Ogieus* Pi. *Ogius* Mar. *Ogigius* Lo. Fa. Fux. *Ogines* Vi. O. *Ogygus* A. Peta. tamen cùm *e*, ſcripto ſupra *u*. Sed alia exemplar. noſtram lectionem retinent; quæ eſt etiam Auguſtini lib. 18. de Ciuit. cap. 8. Item Solini, licet Vinetus in ſuis ad eum obſeruationibus ex Ms. legendũ putet *Ogygus*; ſicuti eſt apud Tatianum orat. contra Gentes; tamen altera communior eſt apud Strabo. lib. 8. de Geograph. & alios. In P. hoc loco, & apud omnes codices paulò poſt ſcribitur *Ogygẽs*, & ita habet interpres Euſebij lib. 10. de præparat. cap. 1. & cap. 3. vbi tamen Euſebius ſcripſit Ὤγυγος, vt etiam Pauſanias lib. 1. Difficiliùs expediri poſſit, quis fuerit iſte *Ogyges*. Nam plures huius nominis legimus: Priſcum eundem putant eſſe cum Noëmo, & ſub quo faciunt nouimeſtrem inundationem; Sic enim Xenophon & Solinus: *minùs conuenit*, inquit Auguſtinus loco citato, *inter auctores quis fuerit Ogyges Atticus, ſub quo accidit altera eluuio bimeſtris*, [illegible]

. Ogygius in Attica Eleuſinam condidit, quæ antiquitùs vocabatur Acta &c.) In vulgatis hæc corrupta leguntur, ſcilicet, *Ogygius qui in Attica Eleuſina, quæ antiquitùs vocabatur Actica, & alias &c.* quæ auctoribus libris membranaceis, & manuducente ſententiâ correximus. Nam expunximus vocem *qui*, iuxta L. A. M. Vi. O. Lo. Peta. & 3. Vati. correximus *Eleuſinam*, pro *Eleuſina*, & adiecimus verbum principale *condidit* ex codd. L. M. Lo. A. Pi. Peta. Vi. O. & 2. Vati. ſine quibus nullus extabat ſenſus, & illis aſſentitur Oroſ. lib. 1. cap. 7. cum ait *Ogygium condidiſſe Eleuſinam*: ita etiam legit Comeſtor in Hiſtor. Scholaſtica. Repoſuimus etiam *Acta* pro *Actica* (vt

A in H. Fux.) vel pro *Attica* (vt in B. & So.) vel *Atta* (vt in V. Va. Vat.) ſequuti Lo. Vi. O. Pi. Reg. Fa. Ven. & Lut. cuius loco legitur vocabulum illi proximum *Acte* in 4. Vati. Al. Peta. Fux. L. A. & tribus Ms. Fab. vt etiam apud Plinium lib. 4. cap. 7. Solinum & alios. At alterutrum horum *Atta* vel *Acta* legendum neceſſariò conſtat ex ſequentibus. Nam conſentientibus omnibus exemplar. ad annum 457. vocatur *Atta*, (ſeu *Acta* vt in Al.) & ad annum 497. *Atta*, (ſeu *Acta* vt in Al.) ſicut Cicero orat. pro Sextio. Sic quoque Græci vtrumque dicunt Ἄττις, & Ἀκτὴ, *Attica*, inquit Gellius lib. 14. cap. 6. *appellata fuit* Ἀκτὴ, *id eſt ora, & Acta apud Poëtam &c.* & Euſeb. lib. 10. de præpar. cap. 3.

B κατὰ δὲ Φόρβαντα Ἀκταῖος ἀφ᾽ οὗ Ἀκταία ἡ Ἀττική: Strabo lib. 1. καὶ πέραν τῆς Ἀκτῆς κείμενον. Senſus ergò huius loci is eſt, Ogygium condidiſſe vrbem Eleuſinã in ea regione, quæ vocatur Attica. Nam vocem *Attica* eſſe nomen regionis, non ſolùm vrbis, patet ex Euſtathio, & alijs, & vrbis Eleuſinæ ſitæ in Attica regione, & quæ non longè eſt ab Athenis meminit Strabo lib. 8. & auctor ſub an. Chriſti 126. eamque cognominat *Atticam* Ptolemæus. Ex hac & tribus alijs, quibus conſtabat vrbs Athenæ, ipſa cognominata eſt *Quadrurbs* teſte Feſto: vt apud Plutarch. vocatur Τετράπολις, & apud Eurypidem Populus Athenienſis vocatur Τετράπολις ξυνοικος λαός. Viues in Auguſtin. lib. 18. de Ciuit. cap.

C 8. videtur habuiſſe exemplar Chronici Euſebij, in quo ita ſcriptum erat *Ogygius, qui in Attica Eleuſine, quæ antiquitùs vocabatur Acta regnabat, & aliis ciuitatibus plurimis &c.* Tota iſta ſententia habet locum circa ann. 27. Phoronei in A. Vi. O. L. Pi. Peta. in Fux. ad an. 29. in Lo. & Fa. ad an. 12. vt in vulgatis; ſed indicaſſe ſufficiat. Quid enim proderit mutatio, vbi non niſi commenta Poëtarum, nullâ ratione certâ ſtabilita?

pag. 32. col. 2. A. inſtituunt bellum) *inſtituerunt bellum* Lo. *inſtituit bellum* Vi. O. *inſtitit bellum* Petarita vt *Telsaphis & Carſatis* dandi caſus cenſeantur.

col. 2. B. Meſſapus IX.) Hæc ſcriptura debetur duobus Vati. A. L. S. Al. Vi. Fa. O. Fux. Pi. Ven. Lut. Mar. Vincen. quamuis in nonnullis ſit duplex

D p, vt apud Auguſt. lib. 18. de Ciuit. cap. 4. *Meſſappus, qui & Cephiſos à quibuſdam traditur*, pro *Meſſapius* vt in vulgatis, vel *Meſapus*, vt in Vi. O. Peta. Otho. vel *Miſſappus* vt in Lo. De *Meſſapio* à quo *Meſſapia* regio. Strabo lib. 9. Plin. li. 3. cap. 11.

col. 3. A. CXL. Iſaac annus) Sic ex H. Pet. Ba. So. & tribus Chirographis Fab. ac omnibus Ms. pro *clx. Iſaac an.* vt in Ven. Lut. luxatis numeris: vel *150. an.* vt in Pi. & id docent antecedentia & conſequentia.

Iacob deſcendit, &c.) Hic paragraphus variè ſitus eſt. Nam in Vi. O. ad ann. 72. Iacob: in Fux. 76. in Peta. 77. in A. L. Pi. 78. in Lo. Fa. 80.

& ſeruiuit apud Laban an. 7.) Adiecimus vocem *apud* ex præſcripto Lo. Fa. Peta. Pi. Fux. &

Digitized by Google

duobus Ms. Fab. licet in Vi. O. & in vno trium Ms.Fab.deſint hæc tria verba.

CLXX.an.Repromiſſionis) Sic ex 3.Vati.Pi.Peta.Fa.Fux.Lo.H.So.Pet.Vi.O. & veritate hiſtoriæ pro *lxx. an. Repromiſſionis*, vt planè mendoſè in B.Ba.Pet.Ven.Lut.& aliis Ms.

Iacob generat Ruben &c.) Hæ octo lineæ filiorum Iacob ortum recenſentes, variè & ſub diuerſis annis collocantur pro varietate membranarum. Nam in Vi.O.inchoantur ab anno Iacob 79. his verbis *Ruben natus*: in Pi. L.progrediuntur ab anno 81. eiuſdem videlicet ſub an.81. *Iacob generat Ruben*:ad annum 82.*Iacob generat Symeō*: & ad an.83.*Iacob generat Leui*:ad an.84.*Iacob generat Iudam,à quo Iudai appellati*:& ad an. 85. CLXX. *annus Repromiſſionis,Iacob generat Ioſeph*:& ad an.90.CL. *an. Iſaac*:in Fa.ad 78. *Iacob generat Ruben*:ad 88.*Iacob generat Symeon*:ad an. 89.*Iacob generat Leui*:ad an.90. CL. *an. Iſaac,& principium 41.Iubilei, & Iacob generat Iudam, à quo* &c.ad an.91.*Iacob generat Ioſeph*. In A. ſub an.90.*Iacob generat Ruben*,& quæ ſequuntur ſingula ſingulos conſequentes annos occupant: in Fux.& Peta. ad an. 58. *Iacob generat Ruben,Simeon,Leui,& Iudam,à quo Iudai appellati*: in Vi. O.ad an.79.*Ruben natus*:ad an.80.*Simeon natus*. CXL.*annus Iſaac*: ad an.81.*Iacob generat Leui*:ad an.82. *Iudas natus,à quo Iudai appellati*: ad an. 85.CLXX.*annus Repromiſſionis*:ad an.90.CL.*annus Iſaac*:ad an.92.*Ioſeph natus*. Nos ſequuti maiorem numerum codicum tàm editorum quàm manu exaratorum firma eſſe voluimus vt erant; nil enim ad mutationem nos adigit,cum omnes libri in hoc quidem concurrant,vt ſingulis annis conſequentibus Iacob genuerit filium:in eo differunt, quod ſeriùs vel citiùs incipiant connotare.

Principium 45.Iubilei) Deſunt in L.A.Pi.Peta.Fux.Vi.O.3.Vati. & tribus Ms.Fab. neque videntur valde certa vt præmonuimus.

Ibid.col.3.B CLX.annus Iſaac) Non ità priùs editi: ſiquidem pro 160. legendum proponunt *170*. quin nec membranacei omnes conueniunt; Nam in 4.Vat.*140*.Recenſendum tamen hoc pacto docuerunt Lo. Vi. Fa. Fux. O. & ipſa ſeries temporum adeò manifeſta, vt longiori probatione non egeat.

Ioſeph venundatus) *Ioſeph venditur* L.A.Au. Vi.O.Pi.Peta.Fux.

annum agens 17.) Videbatur verius *ſedecim*, ex præſcripto Lo.Vi.O. quàm vt olim *ſeptemdecim*,vel *octodecim*,vt in L.H.Illa enim lectio conformis eſt Exod. cap. 12. retinendus tamen fuit antiquus numerus, cum priùs in ſede anni 1. Ioſeph habita ſit ratio antiqui ſitus.

CLXX.Iſaac annus) Priùs pro 170.fœdè erat ſcriptū *370*.cùm ex 270. qui ad oram faciunt annos Abraham & 100. ex annis Iſaac,illum numerum miſerè miſcuerint, vt docent omnes Ms.& præcedens annus Iſaac 160.& ſubſequens 180.

pag.33.col.2.A. Meſſana quæ & Mamertina, conditur.) Abeſt à Fa. in Fux. verò additur *in Sicilia*: ponuntur autem hæc in Vi. O. ad annum 46.Phoronei: in Lo.L. Pi.ad.an.47. in Peta.A. ad annum 50.in Fux.ad an.52.

Ibid.B.Diluuiū&c.ſub Ogyge.) Hæc poſita ſunt in Peta.Fux.ad an.50.Phoronei: in Vi.O.Pi.Lo. ad an.51:in aliis vt nos. Nota obiter quod in Vi. O.eſt additum *Diluuium Aegypti quod &c*.& in Fux. *Diluuium in Achaia*: hoc illi longè præferendum. Nam ex Euſeb.lib.10.de præpar.cap.3. & aliis plurimis conſtat Diluuium Ogygium accidiſſe in Attica,in quâ regnabat Ogyges, & quæ Ogygia Stephano, quæque eſt regio Achaiæ notiſſima.

pag.34.col.2.A. Telchines) Sic ex Va.Vat.L. A.M.Pi.Vi.O. Peta. pro *Thelchines* in H.B.Ba. Pet.vel *Thelcines* in Ven. & Lut. & *Theleines* in V.Va. Fux. in So. *Telechines*:in Reg. *Telchinis*: apud Otho. Friſing. lib. 1. Chronic.*Thelſciſces*. Noſtram lectionem ſequuntur Diodor. lib.5. cap.12. quem Euſeb.in procemio lib. 2. de præpar.cap.1.profitetur ſe vt plurimùm imitari:Pauſan. lib. 9. Strabo lib.14.Suidas, Clemens lib.1. Stromat. Ouid. lib.7.metam.Sic Apollo *Telchinius* apud Lydios, Iuno & Nymphæ *Telchiniæ* apud Diodor. lib. 5. cap. 22. Porrò crediti ſunt magi, quod eſſent inſignes artifices: Strabo ex Creta in Cyprum veniſſe, deinde in Rhodum commigraſſe ſcribit. lib. 10. Oroſius lib.1.cap.7. ſcribit *Telchines*, & eoſdem facit cum *Teltaphis*; *Idémque*,inquit, *Telchines & Carpatij poſt paululùm victi,patriâ profugi*, &c. *Rhodum inſulam, quæ Ophiuſa antea vocabatur, quaſi tutà poſſeſſione ceperunt*.

Telchines victi Rhodum) Addidi *victi*, quia ita in exemplaribus L. A.M.Sa.Fa.Pi.Vi.O.Mar. Peta.Reg.Fux.3.Vati. Hunc paragraphum reliquimus ſicut habent editi libri ad annū 28. Meſſapi,cùm in Peta.O.& Vi.ſit ad an. eius 23. imò in Peta. ſub columna Argiuorum ad an. 6. Apis, qui reſpondet illi anno 23.in Fux.L.Pi.ad an. 7. Apis:in A.ad an.9. eiuſdem: præterea reliquimus ſub columna Sicyoniorum, quia ſic alij libri, & quod didici ex Euſtathio in Iliad.3.*Sicyoniam dictam Telchiniam* διὰ τὸ τοὺς ἀδομένους Τελχῖνας.

ibid.B. Heratus) Videbatur purior ſcriptura ſine aſpiratione,quià ſic habent Fux. Vi.O. V.Fa. Mar.Vincē.quibus accedūt *Aratus* in L.Pi. *Cratus* in Peta.vbi *C* pro *E*, licet ad marginē ſit *Ateratus*, & *Erato*.Apud Auguſtin.lib.18.de Ciuit. cap.8.apud Pauſan.in Corinth.*Peratus*:tamen in re parui momenti nil muto.

Ibid.col.3.A. Hebræorum IOSEPH dux Aegypti) Rectiùs quàm vt in poſterioribus editionibus *Ioſeph Aegyptiorum dux Aegypti*, ſequuti priores editiones & Ms.niſi quod in Vi.O. *Ioſeph ex Hebrais*; ſed de hoc ſupra.

anno ætatis ſuæ 30. vixit) Hæc abſunt ab L. A. 6. Vati. Fa. Peta. Lo. Pi. Fux. ſed optimè reſpondent præcedentibus & ſubſequentibus: vox *vixit* deeſt in Vi.O.cæteris retentis.

Ibid. B. Initium Iubilei 46.) Deeſt in L.A. Pi.Vi.O.Peta.& 3.Vati.Huic anteà locus erat aſſignatus circa 19. Ioſeph, à nobis tamen reiectum in 20. annum eiuſdem, vt reſpondeat anno 51. Abraham, quo 41. Iubileus ſumpſit initium.

pag.35.col.1.A. Memphis in Aegypto ab Ape condita) Hæc adiecimus ad an.*9.* Apis ex A. Lo. L.Fa.Sa.Peta.Fux.Vi.O.Pi. Licet varient in numeris. Nam collocantur in A.ſub ann.*12.* Apis,in L. Pi. Fux. ſub an. *10.* & in Lo. ſub an.5.in Vi. O.ſub an.*9.* in Sa. ſub an.8*9.* Aegyptiorum, qui reſpondet *9.* Apis: abſunt ab aliis, & licet Memphis dicatur conſenſu omnium exemplarium condita ad an.Abraham 525.ab Epapho, tamen non eſt nouum in hoc libro eandem rem conſtitui diuerſis temporibus, prout ſcriptores, ex quibus Euſebius conſarcinauit ſuum Chronicon, varij ſunt de re eadem. Adde quod auctor lib.10. de præpar. cap. 3. ex Clemente Alexand. lib. 1. Strom.eius conditum tribuat Api:Ioſephus lib.8. antiquit.cap.*6.* refert ad regem Ameum, quem multis annis ait præceſſiſſe Abraham. Verùm dici poteſt ab Api primo fuiſſe habitatam & ab Epapho muris cinctam & ornatam.

Aegyptiorum) *Apud Aegyptios* in Vi.O. *Aegypti* in Peta.Fux.*Aegyptij* in A.L.Pi.

Dynaſtia Diopolitanorum) Anteà legebatur *Politanorum* tàm in impreſſis, quàm apud Antonin.& in nonnullis exemplar. Sed maluimus ſequi A L.Vi.O.Peta.Pi.Fux.Sa.Fre.& *3.*Vati.Accedit Mar.& Vincen. in quibus *Diapolitanorum*, & Oroſius lib.1.cap.8.vocat regem Diapolitam. Sed non dubium quin ita dicti fuerint à Dioſpoli vrbe metropoli Thebaidos in Aegypto apud Ptolemæum,Strabonem,Plinium & alios. Variæ enim ſunt Thebæ; vnde Euſebius lib.10.de præparat.cap. 2. poſtquam fecit mentionem de *Dioſpoliticis* mulieribus,addit ὡς ἡ Θήβας καὶ Διόσπολιν τὴν αὐτὴν ὑπάρχειν.

annis *3*48.) Deſunt in Peta. Fux. Vi.O. Pi. quid verò in aliis,periit vnà cum meis ſchedis memoria: non ableganda tamen, cùm optimè reſpondeant ann.ab Abraham *6*41.quo iſta Dynaſtia deſiit.

Amaſis) *Amoſes* L.Pi.Fux.Fre. *Moyſis* A. *Moſes* Peta. *Amoſis 15.* Vi. O. Sa. Anton.Mar. ſicut apud Herodotum paſſim, Clement. Alexand.lib.1.Stromat.& Euſebium lib.10.de præp. cap.3. Ἄμωσις; licet interpres vertat *Amaſis*: quam ſcripturam habent Plinius lib.1*9.* cap.1. Oroſius li.1.cap.8.Vincent.lib. 1. Idem videtur, qui à Platone in Phædro dicitur *Thamus*.

col.2.B. Sparta condita &c.) Agnoſcis veterem ſedem,hoc eſt,ad an.24. Apis; eam enim illi aſſignarant excuſi & ſcripti aliquot, quamuis in Vi.O.ad an.*31.*& in Fux.Peta. Mar.ad an. 7. Amaſis: cui potius hærendum non conſtat aliunde.

pag.37.col.1.A. Chebron) *Ebbon* Al. ſed mendosè.

Ammenophis) *Amenophis* A. V.Vincen.Va. Ioſephus lib. 1. contra Appion. *Ammenonphis* in So. *Menotes* in L. Pi. *Ammenoſes* in Vi.O. Sa.Vulgata eſt aliorum exemplarium, & Fre. in Mar.*Menophis*.

pag.38.col.1.A. Mamithus) In Pi. *Mamitus*: in Mar. *Mamitas*: in Fux. & apud Iornan. *Maminthus*: in Peta. *Mamynthus*, & ad oram *alias Manichus*: in Fre.*Monitus*. Noſtra lectio aliorum eſt codicum & Caſſiodori.

Ibid.col.2.A. Plemneus) Sic legendum docent P.L.Va.Fa.Peta.Fux. Mar.quibus proximè accedunt A. vbi *Plemeneus*: Pi.vbi *Plemneos*: Vi.O.& Vincen. vbi *Plemmeus*, ſemper per *m* loco *n*: ſic Auguſtin.lib.18.de ciuit.cap.7. *Plemineus* cum *i* ſuperfluo, errore ſcriptoris: Pauſan. lib.2. in corinth.Πλημναῖος cum diphthongo & vnico μ: Otho lib.1.cap.16.*Clemineus*, ſed mendosè: olim in Ven.Lut.B.So. *Plenneus*, licet in So. ad oram legatur *alias Plemneus*: in H. Ba. Pet. *Plenens*.

Ibid.col.3.A. Principium 47.Iubilei) Sic correximus ex Al.V.Va.Vat.Pet.H.So.& ex ratione præcedentium & ſubſequentium Iubileorum pro *Principium 17. Iubilei* vt fœdè in B.Ba.Ven.Lut. ſed vtrûque abeſt ab O.A.L.Pi.Vi.Fa.Peta.Fux. Repoſuimus autem in an. *351.* ab Abraham,cùm anteà anno *350.*quia hoc poſtulat ratio,ſi initium 41. Iubilei fuit an. *31.* Abraham, vt ſæpiùs dictum.

Ibid.B. Hebræorum Seruitus in Aegypto an. 144.) pro *Seruitus* in Peta. *Seruitium*:in L.Pi. pro 144. legimus *164.* ſed corruptè, vt ſatis conſtat ex annorum ſerie: Auguſtin. lib. 18. de Ciuit. cap. 7. ponit *145.* Sunt qui reſpuant tot annos,dùm incredibile iudicant tàm diuturno ſpatio populum illum ſeruijſſe & tàm durâ ſeruitute preſſum potuiſſe ita propagari, vt ſexcenta armatorum millia abſque mulieribus & pueris ex Aegypto eduxerit. Nihilominùs quoniam Auguſtinus lib.2.qq.in Exod. q.47. vbi multa hâc de re agitaſſet,tandem concludit, *proinde illa nimirum computatio, quam ſequutus eſt Euſebius in hiſtoria ſua Chronica, perſpicuâ veritate ſubnixa eſt*, non eſt,quod reiectâ tanti viri auctoritate, ab Euſebij opinione deflectamus.

pag.39. col.1. A. Aegyptiorum reges &c. *vſque* lectum poſuimus) Deſunt in A.Al.L.Fa. Va.Pi.Peta. ſed ſunt conſentanea veritati & his, quæ ſunt circa an. 495. At in Fux. paulò aliter, *Aegyptiorum reges omnes tunc Pharaones dicebantur propter dignitatem, ſicut & nos dicimus Imperatores, Auguſtos: habebat ergo vnuſquiſque proprium, ſicut ex libris Manethonis ſacerdotis Aegyptiorum agnoſcitur*; collocanturque iſta ex appoſito anni 10. Amenophis.

Manethonis) Sic ex 4. Vati.Ven. Fux. & Lut. pro *Mamethonis*, vt in aliis; Euſeb.lib. 10. de preparat. cap. 3. Μανεθῶς, Interpres *Manethus*. De Manethone hiſtorico ſæpe Ioſephus, qui videtur idem cum Manethone Sebennita, de quo Plutar.opuſc.de Iſide & Oſiride.

Mephres) *Metres* in L. *Mefres* Fa. Peta.

Ibid.B. Miſpharmutoſis) In L. *Miſparenthoſis*: in Lo. *Muſphaimotoſis*: in Pi. *Miſporentoſis*: in Vi. O. *Nuſpharmotoſis*: in Fa.*Miſfarmutos*:in Peta.*Miſpharmutoſis* in Fux.*Myſpharmutoſis*: in Mar. *Miſpharmitroſis*: in Fre. *Nuſpharmitos*: apud Ioſephũ lib.1.cõtra Apion.

Digitized by Google

ex Manethône *Mephramuthoſis:* apud Theophilum Antioch. lib. 3. *Metrammutoſis*. Noſtra lectio eſt aliorum exempl. & Vincen.

pag. 40. col. 1. A. Machaleus) Sic recenſuimus auctoritate membranaceorum L. A. V. Vi. O. Pi. Fre. trium Vat. Caſſiod. & Iornan. quibus addendi alij Reg. Fa. & Lut. Licet enim hi non ita omnino nobiſcum ſentiant, quia carent ſpiritu, fauẽt tamen, vbi *Macaleus* pro *Mancaleus*, vt in alijs editis, vel *Mancaleus*, vt apud Vincen. vel *Magchaleus*, vt in Peta. vel *Macchaleus*, vt in Fux. vel *Machaleus*, vt in Mar.

ibid. col. 2. B. Orthopolis) In Fa. Peta. O. Vi. V. licet hi duo in columna hiſtoriæ adhibeant aſpirationem, *Ortopolis:* Auguſtin. de Ciuit. legit *Orthopolus*. Verùm Pauſan. lib. 2. & omnes codices tàm vulgati quàm membranacei, imò & Vincen. Mar. & Otho. lib. 1. cap. 16. ſequuntur noſtram lectionem.

His regnantibus Syrus *&c. vſque*, accepit) Iſta omnia in Al. A. L. P. Pi. ſub regno Argiuorum collocantur in ann. 26. Criaſſi, qui reſpondet 6. an. Orthopolis, vt habent vulgati; ſed rectiùs collocanda viderentur ſub regno, ſeu ſerie Aſſyriorum. Nam Aſſyria & Syria partes ſunt Aſiæ adeò inter ſe vicinæ, vt ſæpe confundantur, ſicut alibi dicemus; quin addit Strabo lib. 16. ſtatim ab initio, *Syrorum nomen tendere videtur à Babylonia vſque ad Iſſicum ſinum, & ab hoc olim vſque ad Euxinum*; quin & per Syros nullos alios docet intelligi ab ijs, *qui de Syrorum imperio ſcribunt, quàm qui Babylonem ac Nini regiam conſtituerunt*: ſed in re leui nil muto.

ex cuius vocabulo) Rectiùs vt in L. A. V. Vi. O. Peta. Fux. Fa. Fre. Mar. quàm olim *cuius vocabulo*.

Principium 48. Iubilei) Deſunt in A. L. Pi. Vi. Fux. O. Vactic. Peta. & cùm anteà eſſent ad an. 39. ſeruitutis Aegyptiacæ, repoſuimus ad an. 40. quia ille incidit in annum ab Abrahamo 401. & ſi initium 41. Iubilei cœpit, vt vidimus, anno 51. Abraham, ergò iſtius Iubilei initium, eius an. 401. & non 400.

pag. 41. col. 1. B. Thuthemoſis) *Themoſis* Vi. O. *Tuthemoſis* Fa. *Tuthimoſis* Pi. Apud Ioſeph. lib. 1. contra Apion. ex Manethone Τέθμωσις, nunc Θμώσις: idem apud Theophilum li. 3. At in Peta. *Thitmoſis:* in Fux. *Tutmoſis:* in Fre. *Tumoſis:* in Mar. *Themoſis:* forſan idẽ qui à Ioſepho & Theophilo *Tlmoſis* ſeu *Themoſis* & à Platone *Thamus*.

Amenophis) L. Pi. *Ammenopes: Amenopis* Peta. Fre. *Ammenophis* Vi. O. Fa. Pauſanias lib. 1. *Phamenophes:* Fux. *Amenoptes* & poſtea *Amenopthes*. Noſtram lectionem ſequitur Ioſeph. lib. 1. cont. Apio. ἀμένωφις.

ſeu Amenoptes) Deeſt in ſex Vati. A. L. M. Al. O. P. Vi. Pi. Fa. Reg. Ven. & videtur à librario adiectum, vt & alibi ſæpè, vbi fit notatio diuerſi nominis, vel temporis cũ iſtis particulis *ſiue, vel, alias*; Tamen nihil mutandum cenſuimus, ne videremur nouitatis nimis ſtudioſi in re parui aut nullius momenti.

Memnonen putant lapidem loquẽtem, quippe cuius, &c.) In V. Va. Vat. *Memnonen putant cuius* &c. A At pro *Memnonen* habes in O. Vi. *Mennonem:* in Fa. *Menopem:* in Peta. *Memnopem:* in Ven. *Menopen:* in Lut. *Memnon*. Narrant iſtud ipſum tanquam rem admiratione dignam Pauſan. lib. 1. Diodor. lib. 2. cap. 6. Plin. lib. 36. nat. hiſtor. cap. 7. & Suidas, *radio*, inquit *ſtatuam attingente, quod fit oriente Sole, non poteſt non videri mirabile, cum radio in os incidente, ſtatua loquatur, oculi apparent hilares ad lumen:* Cornel. Tacit. lib. 2. German. *aliis quoque miraculis intendit animum, quorum præcipua fuêre, Memnonis ſaxea effigies, vbi radiis Solis icta eſt, vocalem ſonum reddens*. Hoc idem contigiſſe Coloſſo Thebis teſtatur Strabo lib. 17. Illi autem faciunt hunc Memnonem regem non AEgyptiorum ſed B AEthiopum, quod ex AEthiopia vel potius è Suſis ciuitate Perſarum ad bellum Troianum venerit: quin Diodorus ducem tantum facit præſidij miſſi Troianis à Theautamo Aſſyriorum rege aitque *fuiſſe filium Tithonis Præfecti Perſarum*: Heſiodus in Theogon. facit *Auroræ Tithoniſque filium*: Pauſanias *ex Æthiopia in Ægyptum veniſſe & penetraſſe vſque Suſa*: fuit & alius *Memnon* nomine *Artaxerxes* rex Perſarum, de quo auctor circa Olymp. 93.

quippe cuius ſtatua vſque ad aduentum Chriſti Sole oriẽte vocem dare dicebatur) Deſunt in A. L. Al. M. O. P. Vi. O. Pi. Ven. Fa. duobus Vati. At in Fux. deeſt ſolùm *quippe*, & præterea iſta poſt *dicebatur*, attexuntur, *ex tunc enim conticuit, hanc ſtatuam ipſe ſibi poſuit*.

C *ibid. col. 2. A.* Criaſſus) Hanc lectionem didicimus ex V. Va. Mar. P. So. Fa. Peta. Fux. pro *Craſſus* vt in editis, eamque confirmant Auguſt. lib. 18. de ciuit. cap. 8. (niſi quod ſcribat per vnicum *ſ*) vt in Fre. & Euſeb. lib. 10. de præparat. cap. 3. vbi item Κρίασος per vnicum σ, licèt interpres vertat *Craſſus:* huic ſunt affinia *Creanſus* in Vi. O. *Creaſſus* in Pi. L. A. Tatian. verò Orat. contra Græc. *Criaſis:* in Reg. *Cariaſſus*. Pauſanias habet Πείρασος.

in Argis prima ſacerdotio functa eſt Callytias filia Pyrantis) Locus erat valde mendoſus, cùm anteà legeretur tàm in vulgatis quàm in nonnullis Ms. & Fre. *In Argis primus ſacerdotio functus eſt Callytias filius Pyrantis*. Sed expurgauimus ope codicum V. Va. Vat. & Lut. præcipuè Fux. D vbi poſt hæc verba *In Argis primus Sacerdotio functus eſt Callithya Spirantis filius*, ſubiungitur, *alter mulierum hoc vocabulo Spirantis filiam dicit:* quibus conſonat Reg. vt etiam teſtatur P. Fronto Ducæus Societatis Ieſu profeſſor in ſuis (Nam præ modeſtiâ ſubticuit nomen) Collectaneis in Clement. Alexand. pag. 774. eamque lectionem confirmat ex Euſebio lib. 3. de præparat. cap. 3. & Plutarcho ſcribentibus Pirantem conſecraſſe antiſtitem in templo Iunonis filiam ſuam Callytiam, ac patris quidem nomen in illo Ms. Reginæ, & in V. ſcribebatur *Spirantis* pro *Pirantis*, ſed cùm alia omnia exẽplaria ſcriptum habeant *Pirantis*, & ipſe Euſebius cum Plutarcho Πείρας, & nuſquam aliàs legam *Spirantis*, malui prius retinere. Sciat autem Lector in L. Pi. deeſſe

Digitized by Google

vocabulum *Callytias*: item in P. legi *In Argis primus ſacerdotio functus eſt Adlithi Piranti filius*: in Peta. *Calithias filius Pirantis*: in Vi. & O. *In Argis primus ſacerdotio functus eſt Callithias Piranti filius*: apud Mar. *In Argis primus ſacerdotio functus eſt Callichia Spirãtis filius*. Ioannes Sichardus, quem ferunt auctorem veteris marginis huius Chronici in B.H.Ba.Pet.So. notat aliàs legi *Ballithias Pirantis primi filius*; ſed non video qua ratione nitatur. In editione Lut. poſt *filius Pirantis*, adiectum eſt, *alii Callythia Spirantis filia*: in B. ſcriptum eſt *Callyrias*. Leopardus lib. 1. Emendatio. cap. 15. ita refert locum Euſebij forſan ex aliquo Ms. *Argis prima ſacerdotio functa eſt Callithea Pirantis filia*.

Atlas frater *&c. vſque* vocetur) Hæc deſunt in V.Va.Vat.Fa. at in Pi.Peta. *Athlans*: in Fux. & vulgatis *Athlas*, pro *Atlas*, vt & deinceps quoties hæc vox occurrit. Totus iſte paragraphus eſt ſitus ad annum Criaſſi 9. in Fux. ſed in alijs, vt nos & vulgati.

Aſtrologus dictus eſt) *Aſtrologus fuit* in A. L. M.P.O.Vi.Pi.Peta.Fux.Mar. tamen Auguſt. lib. 18. de Ciuit. cap. 8. *Atlas magnus fuiſſe Aſtrologus dicitur*.

qui ob eruditionem iſtius diſciplinæ) *qui ob eruditionem diſciplinæ* L. A. M. P. Vi. Peta. Fux. O.

affirmatus eſt) *dictus eſt* L.A.Fux.M.P.Vi.Pi. Mar. O.

altiſſimum dicit) *altiſſimum affirmat* M. L. A. Vi.Pi.Fux.O.Peta. Mar. hinc agnoſces mendum duorum illorum priorũ vulgatorum Ven. & Lut. vbi *dicunt* reperitur, pro *dicit*.

ibid.B. AEthiopes *&c. vſque* conſederunt) Iſta pro diuerſitate exemplarium diuerſum obtinent ſitum. Nam in L. Pi. reponuntur ſub columna AEgyptiorum in an. 2. Amenophis: in Peta. ſub columna Argiuorũ ad an. 28. Criaſſi, qui reſpondet quarto Amenophis: in A. & Al. ad an. 29. eiuſdem Criaſſi: in Fux. ſub columna Sicyoniorum ad an. 9. Orthopolis, qui reſpondet an. 28. Criaſſi. Nos ſecuti ſumus vulgatos, cum quibus conueniunt alij Ms.

pag.42.col.1. A. Iphereus) *Sfierus* A. *Spherus* L. Pi *Sperus* Vi. O. & Iornan. *Sfereus* Caſſiodorus: *Iphreus* Fre. *Phereus* Vincen. & Mar. *Saphrus* Auguſt. lib. 18. de ciuit. cap. 8. *Sferrous* Peta. *Sperreus* Fux. Noſtram lectionem inter cæteras ſelegimus, quia communis eſt alijs omnibus exemplaribus, & quia eam fuiſſe mentem Euſebij conſtat ex Othone lib. 1. cap. 34. *Sperus* inquit, *ſecundum Euſebium Iphereus*.

ibid.B. Mamylus) Ità nos ex A. L. V. Pi. Fux. Idem Caſſiod. *Mamilius* Fa. *Mamylius* Peta. *Mamilus* Vi. O. Reg. Iornan. Fre. *Manilus* Vincen. *Mamelus* Mar. Otho lib. 1. cap. 34. vel ſecundum Euſebium legendum *Mamytas*, ſicut extat in Lut.

col.3.B. Amram genuit Moſen &c.) Plurimùm intereſt ſcire quoto captiuitatis AEgyptiacæ anno natus ſit Moſes, cùm octogeſimus eius annus reſpondere debeat, vt ait auctor noſter, anno 144. captiuitatis; Neque enim codices inter ſe conueniunt. Nam Vi. O. referunt hoc ad an. 64. captiuitatis: Pi. ad an. 66. Peta. ad an. 67. Au. ad an. 68. Libentiùs tamen aſſentior vulgatis & alijs Ms. ac Mar. vt in 65. captiuitatis annum incidat, quod vnicâ hâc ratione ſatis ſuperque conſtabit. Etenim vſque ad captam Troiam à natiuitate Moſis auctor numerat annos 410. & ab Abraham 835. ſi ex his demas 410. ſuperſunt 425. Ergo anno 426. ab Abraham (qui incidit in 65. captiuitatis) natus eſt Moſes.

col.2.B. Epidaurus &c.) Vetus ſedes his retenta ad an. 53. Criaſſi. Sic enim placitum Fa. & editis, cùm vno anno diſſentiant Fux. Vi. O. Peta. Pi. qui conſignarunt an. 4. Pauſanias lib. 2. tribuit huius conditum Epidauro filio Pelopis; ipſe tamen addit ex opinione Argiuorum & aliorum, hunc Epidaurum dici filium Argi, quem hoc eodem tempore vixiſſe tradit auctor.

pag.44.col.1.B. Sparetus) In L. *Sparthus*: in P. Pi. *Sparachus*: apud Vincen. *Speretus*: in Fux. *Sparrhetus*: apud Caſſiodo. *Sputaethus*: in Peta. *Sparaſthus*: in Mar. *Sparethus*. Noſtra lectio conformis Iornandi, Fre. & alijs.

col.3.A. Principium 49. Iubilei) Abſunt à Pi. L. Vi. O. Fux. Peta. Nos poſuimus propter rationes ſæpe dictas.

ibid.B. xxxv. anno Moſis Cecrops regnabat *&c.*) Hîc ego non leuem agnoſco labem, dùm 35. annus Moſis & annus primus Cecropis opponuntur anno 101. ſeruitutis. Quod enim è regione anni ſeruitutis 99. diſponi debeant, ſatis conſtat ex numeris præcedentibus. Si enim 30. annus Moſis, vt antè dixit auctor, incurrit in 94. ſeruitutis, conſectarium eſt, annum 35. eiuſdem cum 99. comparandum: ſi etiam numerandi initium non ſumpſeris ab illo anno 99. ſeruitutis, nunquam prodibit illa ſumma annorum 375. à 35. Moſis vſque ad captam Troiam, quam auctor tantopere neceſſariam iudicat, tàm in præfatione, quàm in Chronico; ſed erunt tantum 373. Contrà autem ſi annum 35. Moſis anno 99. ſeruitutis oppoſueris, omnes notæ numerales erunt immutandæ vſque in finem libri; neque Troianum excidium reſpondebit anno 25. Tautanis Aſſyriorum regis, ſed 27. nec 23. Meneſthei regis Athenienſium, ſed 25. ſeu anno 2. Demophoontis: neque anno 3. Labdon iudicis Hebræorum, ſed eius 5. & idem de cæteris regnis ſtatuendum: tamen auctor in præfatione & aliàs illud connumerat cum 25. Tautanis, 23. Meneſthei, 3. Labdon &c. Porrò quod diximus de an. 35. Moſis, idem accipiendum de anno 1. Cecropis, quia apud auctorem ille annus primus ſemper debet comitari 35. Moſis, vt eiuſdem annus 45. annum 80. Moſis. In his hæreo an librariis, vel auctori tribuendum ſit; ſed hæc Lectoris periti iudicio permittamus.

pag.45 col.1.B. Acengeres) *Achencheres* Al. A.Peta.Fux. *Ceris* L.Pi. *Aceneris* M. *Acenteres* V. *Acheneres* P. *Acenceres* Lo. *Aceneris* Vi.O. Vincen. *Acenchres* Mar. apud Ioſephum lib. 1. contra Apionem Ἀκεγχερης *Acenchres*, Fre. *Acenceres*.

Digitized by Google

pag.45.col.1.B. ſeu Acencris) Abſunt ab L. A. Fa.Va.Peta.Va.Vat.Vi.O.& Ven.

A

Curetes & Coribantes) In Fa.& Lo. *Coretes* in Ven. *Corretes* in Pi. *Corubantes* appicto *y*, ſuper *u*. Iam verò ſi ſequamur exemplaria A.L.P. transferenda ſunt ad regnum Athenienſium & ad 16. Cecropis. Item ſi ſequamur Lo.& Gregor. Nazianzen. orat. in ſancta lumina, Plutarch. in opuſc. Adon. in Chronic. Iſidor. in Chronic. & Suidam, legendum eſſet *Corybantes*. Sed ſine libris nil iudicauimus immutandum præſertim cùm faueant graues ſcriptores. Cæterùm vt ſcias qui fuerint iſti Curetes, conſule Pauſan. lib. 3.5.8. & 10. Diodor. Siculum lib. 3. cap. 5. Strabon. lib. 7. & 10. Clementem orat. ad Gentes, Dionyſ. Halicarn. lib. 1.2.& 7. Suidam qui paucis eos deſcribit *Rheæ filios, Iouis nutritios, cuſtodes & magiſtros*: aitque fuiſſe vates, vnde prouerbiū Κουρήτων ϛόμα, id eſt fatidicum: Orpheus ſcribit duos hymnos de Curetibus, & per eos videtur intelligere ventos: Strabo lib. 10. vbi plures attulit etymologias nominis *Curetum*, vt ἀπὸ τῆς κουρᾶς à *tonſurâ*, Κουρῆτας *detonſos* appellatos; ſecundum alios à monte quodam Curio, & vbi multa ſimilia attulit, ſubiungit, *nec ipſe ampliùs in digreſſionis parte de ipſis verba facere verebar, Phyſicam rationem hiſtoriæ familiarem adiiciens, Curetas Italiam habitantes nomen hoc adeptos eſſe ferunt, quia ſicuti* κόραι, *hoc eſt puellæ muliebres longas ſtolas induūt:* & aliquot interpoſitis, *Curetes itaque, id eſt Curatores, vel quia nuper ei miniſtrarent, vel quia Iouis* κουροτροφίαν, *id eſt alimoniam* (vtrumque enim dicitur) *operati ſunt*. Quidam putant ex æris ſono, quo in ſacris Iouis vtebantur, reperiſſe muſicam. Illud certius eſt, quàm vt probatione egeat, eos ſolitos vti tympanis & ſcutis ex ſaltationibus ad numerum. Plura Clemens Alexand. orat. adhortat. ad Gentes, Dionyſius Halicarn. lib. 7. antiquit. & expreſſit carmine Lucret. lib. 2.

B

Hic armata manus Curetas nomine Graij,
Quos memorant Phrygios, inter ſe forte catervâ
Ludunt, in numerúmque exultant, &c.

C

col.2. A. Primus regnauit in Theſſalia Hæmon. ¶ Phorbas Rhodum obtinuit.) Cùm anteà eadem bis haberentur & ſub columna Sicyoniorum, & ſub Argiuorum & circa eoſdem pene annos, nemo eſt qui non iudicet vitio librarij id contigiſſe. Itaque alterum deleuimus ex columna Sicyoniorum, manuducentibus Ms.

Hæmon) *Hemon* in Vi.O. *Æmon* in Peta. & Pi. *Emon* in Fux.Fa.Fre.

D

Primus quadrigam &c. Throchilus) Pro *Arogilus* ex A.M.Peta. Pi. & Theone Arati Scholiaſte, qui ait *eum fuiſſe filium Callitea*, ſeu *Callytiæ ſacerdotis*: *Prochilus* Reg. V. *Tochilus* P. *Trochilus* Mat. Fre. Pauſanias lib. 1. Ado in Chronic. *Procidus*: Tertul. lib. de ſpectac. *Arophilus*. *Trohilus* Vi.O. *Trochlus* Fux. *Arocilus* Lo. Auctor paulò poſt indicās diuerſam opinionem ſcriptorum, eandem inuentionem tribuit Erichthoniæ. Præterea plures ſunt qui hæc ad an. 14. Phorbātis reduxêre. Nam præter cuſos veteres, illi Fa.Lo.M. ſic præſtant; Reliqui verò ab his diſſident, & à ſe inuicem. Nam Pi. annum 11. appingit, Vi.O. an. 18. Fux. Peta. 19.

ſeu Proclytus) Hoc defecit in V.Va.Ven.Fa. Mar.

Ibid. B. Triopas) Sic correximus mendum codicum Ven.Lut. B.H.Pet. & So. vbi legebatur *Troyphas*; ſequuti ſumus codices Vi.A.O.P.Peta.Fux.Mar. Nam etiam ſæpiſſimè apud Pauſan. *Triopas*. Sic Tatian. orat. contra gentes, & Clemēs lib. 1. Stromat. Τριόπας: Euſeb. quoque lib. 10. de præpar. cap. 3. Τριόπα: Auguſt. quoque lib. 18. de Ciuit. cap. 8. & Diodor. lib. 5. Biblioth. cap. 13. & cap. 16. habent *Triopas*, quamuis diuerſæ inflexionis & terminationis, ita vt Diodorus dicat *Triopus*, non *Triopas*; niſi id interpres, vel typographus fecerit: & lectionem noſtram confirmāt quædam Ms. quæ vidi: eruditus Ducæus, vt teſtatur in ſuis Collectaneis in Clement. Alexand. pag. 797. quibus proximè accedunt V.Va.Lo. Fre. vbi *Troipas* legimus per vocalium inuerſionem: *Triſpas* in L. Pi. Paulus Leopardus lib. 4. emendat. cap. 7. admonuerat eſſe legendum *Triopas*. Hinc corrige Gregorium Turon. lib. 1. cap. 17. vbi *Tropas*.

col.3.B. His temporibus &c.) Ante hæc, hunc titulum *Athenienſium regni principium* præ ſe ferunt 4. Vati. O.Lo.Vi.Peta pro quo in Fa. *Athenienſium regi principatum* non obſcurā labe. In Fux. verò *Athenienſium principium*.

in Atta) *in Acta* Lo. Vi.O.Pi. Al. Fa.Peta. Ven.Lut. de hoc ſuperius & poſtea.

numerantur reges) Sic correximus ex A. L.P. Al.Lo.Ven.& 3. Vati. pro *numerant reges*.

multa miranda) Nam hinc incipiunt *tempora Heroica*, quibus omnes Dij Græcorum nati ſunt, inquit noſter auctor lib. 10. de præparat. cap. 3. in Fux. *multa miracula*, pro *multa miranda*.

Primùm in arce) Coniiciebam legendum ſeu *primum in Atta*, ſeu, *primum in Acte*, pro *in arce*, cùm conſtet ex Plinio, Herodoto, Hygino, & aliis *primum ortam oliuam in Attide*, ſeu *regione Actica*; & cùm ſequentia loquantur de Athenis, tamen cùm nullius codicis præſidio iuuarer, reliqui integrum. Vtraque enim lectiō tolerari poteſt; arx enim illa erat in Acte.

& ex Mineruæ nomine, quę Græcè Athena dicitur, Athenæ nuncupatæ) Locus hic egebat caſtigatione; reſtituimus pro *& ex Minerua nomine Græcè quoque Athena nuncupata*, ex A. L. M.P.Fa.Lo.Lod. Pi. Peta. Fux. & 7. Vatica. niſi quod in vno illorum *quæ Græcè* Ἀθήνη *dicitur*, *Athena* &c. In Fa. Ven. *& ex Minerua nomine Græcè, quæ Athena*: cætera deſunt. Certum eſt ex Platone in Cratino & aliis, eam, quæ apud Latinos dicta eſt Minerua, vocatam fuiſſe proprio nomine apud Gręcos Athenam, & Palladem: dehinc ab vtroque nomine vrbem ſortitam nomen *Athenas* & *Palladias*: vnde non dubito quin in Chronico Græco, loco *Minerua* legatur Ἀθήνη, & ideò non eſſe incongruam hanc ſententiam. *Et ex Athena nomine Græcè quoque Athena nuncupata*, ſine illa additione, *quæ Athena dicitur*.

Digitized by Google

Dicebatur autem Cecrops Diphyes) In L.A. M.P.O.Lo.Peta.Vi.Fux. *Dicebatur autem Diphies*: tamen vox *Cecrops* videtur neceſſaria, vt ſenſus ſit clarior: in Fa. *dicebatur autem Cecrops Athene.*

Dyphies) Pro *Diphyes*, in Vi.Peta.O.ſcriptum eſt *Diſies*,& in Sa. *Deſies*: in Fux. *Dyphyes*: Sed vulgata ſine dubio cæteris præualet.

id eſt duabus naturis) Deſunt in A.L,M.V. Vat.P.Lo O Fa.Peta.Fux.Vi.Pi. Veriſimile eſt hæc adiecta fuiſſe, vt Græci huius epitheti ſiue cognominis vis exprimeretur; præter rationes hîc allatas ab Euſebio, vide alias apud Suidam.

quod cùm eſſet Aegyptius vtramque linguam ſciebat) *quod eſſet Ægyptius, & vtramque linguam ſciebat* Fa.

Græcam & Aegyptiacam.) Deſunt in A.L, M.V.Va.P.Lo.Vi.Peta Fux Pi.Fa.O. alia tamen exemplaria non ſunt penitùs reſpuenda. Nam & Aegyptium genere fuiſſe Cecropem teſtatur Suidas & alij plerique.

pag 46.col.1.B. Aſcades) *Aſcatades* A.L.P. Pi.Peta.& Auguſtinus: *Aſcatadis* M.Lo.Caſſiodorus: in O.Vi. *Aſtacadis*: in Fa. *Aſcadis*, & ſuprà *aliàs Aſcatadis*: in Fux. *Aſchatades*: Otto lib.1. cap.18. *Aſchaltride*: idem tamen ibidem cap.34. *ſecundum Euſebium Aſcades* monet legendum: idem habent Iornan. & Vincen. niſi quod hic aſpiret *Aſchades*.

col.3 B. Principium 50. Iubilei) Deſunt in L.A.Pi.Peta.O.Vi. & 3. Vati. nihilominùs retinuimus, non quod exiſtimemus eſſe genuina, ſed ob auctoritatem vulgatorum librorum & aliquot Ms. repoſuimus autem ad annum 501. propter rationes tam ſæpe repetitas.

HEBRAEORVM Moſes 80. annum &c.) Cùm anteà iſtâ propter abſentem interpunctionem & minuſculas literas, è quibus inchoabantur, eſſent obſcurata, illuſtranda fuerunt imprimis interpunctione, deinde adhibitis maiuſculis literis ex præſcripto membranarum meatum. Cùm enim vox illa *Hebræorum* redundare videretur, cùm titulus columnæ hoc idem præferret, aut fuerat delenda, aut aliunde iuuanda, addendo aut *columna* aut *hiſtoria*, aut *dux*: ſed quia nouitas ingrata, & præterea in cæteris columnis hoc idem deſideratur, vt ſaltem quid ſubaudiendum eſſet, facile ſuppleretur, vox *Hebræorum* & maiuſculis literis & adhibitâ interpunctione debuit à cæteris reparari, quod ſemel dixiſſe ſufficiat.

ex Aegypto Hebræorũ gentis efficitur *&c. vſque* per an.40.) *Ab Aegypto ſuæ gentis regem eis in eremo* tradit Pi.L.

Moſes in Sina monte diuino fruitur aſpectu) Exulant à Fux. in cæteris ita vagantur, vt in Peta. ad an.141 Seruitutis: in A.L.Pi.P. M. ad an.142. in Vi. & O. vt nos: in excuſis ad an. 2. Moſis. Coërcuimus ad an. 1. eiuſdem; nam tertio menſe poſt egreſſum ab Aegypto, legem Moſes accepit in Sina Exod.cap.19.

pag.48.col.1.B. Chencres) V. *Chenchres* Lo. *Generis* Pi. *Acencheres* apud Ioſeph.lib.1. contra Apion. *Cencres* Fa.Fux. *Cenchres* Peta.

col.3.B. Muſæus) *Muſicus* Lo. A.P.M.Peta.Fux.Vi.O.Mar. *Muiſeus* V. *Moyſicus* L.P. *Muſeus* Fa. Sed noſtra lectio ſine dubio retinenda.

Erechthei) *Eicthei* A.L. *Cucha* Mar. *Eicethei* M.Vi.O. *Erithei* Fa. V. Va. *Euedei* P. *Euthera Nymphæ filium* Lo. *Erhithei* Ven. *Eucthei* Fux. Muſæum quidem alij faciunt Eumolpi filium, vt conſtat ex Epitaphio, quod illius operibus præfigitur.

Εὐμόλπȣ φίλον ὑὸν ἔχει, &c.

Pauſan. lib. 10. facit eum filium *Antiphemi*. Suidas tres refert, primum Eleuſinum Antiphemi filium Orphei diſcipulum, alterum Thebanum, Thamyra genitum, tertium Epheſinum.

Iudicium Neptuni &c.) *Deorum iudicium Neptuni* &c. Vi.Peta.O.

de contentione regionis) *de contentione regnorum* Fa.

Io Inachi filiæ) Abſunt à Pi. Sed itâ leguntur in P.Peta. *Io Iaſi filia. Iaſus autẽ filius erat Triopæ*: in A. Fux. *Ioiaſi filia*, vnicâ voce *Ioiaſi* ex duabus efficta, ſed mendoſe: licet verò Pauſanias ſcribat Io fuiſſe filiam Iaſi, quia tamen ſatis eſt explorata mens Euſebij ex his, quæ circa ann. 163. præceſſerunt, tutius eſt vulgatam lectionem retinêre.

quâ in bouem, vt dicitur, verſâ, Boſphorus appellatur) Hunc locum itâ reſtituimus ex variis exemplaribus, cùm antea legeretur in B.H.So. Pet.Ba. *quæ in bouem dicitur verſa, & Boſphorus appellatur*: in Ven. Lut. *qua in bouem dicitur verſa, Boſphorus appellatur*: in Fa. *Boſphorum*; in Peta. *Bosferus appellatus*. Nam pro *qua*, poſuimus *quâ*, ex Lo.& ſequuti iudicium docti Ducæi, qui in Clement. Alexandr. optimè coniecerat legendum *à quâ*; ſed cùm ſenſus conſtaret ſine *à*, noluimus aduerſari omnibus exemplaribus, à quibus abeſt. Adiecimus quoque *vt*, ex A.M.Lo.O. Vi.& expunximus *&*, iuxta A.M.Lo.O.Vi.Ven. Lut.& 7.Vati. quæ optimè reſpondent ſuperioribus ad an. 164. Verùm tota ſententia *ab Io Inachi* &c. vſque ad *appellatur*, deeſt in L.Pi.

Ibid. B. Cecrops in Eubœa Athenas condidit, quam & Diadas nominauit, hanc vrbem Euboici Orchomenon appellauerunt) Conſtans eſt omnium exemplarium conſenſus; Nihilominùs Dominicus Niger Geographus non contemnendus, aliter refert hunc locum Commentar. 11. Geograph. pag. 306. *Cecrops in Boëtia Diadas condidit, quam Boetij Orchomenon vocarunt*, vbi pro *Eubœa* & *Euboici* repoſitum vides *Boëtia* & *Boetij*; vereor ne ſuo marte confinxerit, cùm in tanta copia codicũ tã Ms. quàm impreſſorũ, quos vidi, nullus ita habeat: forſan deceptus eſt, quia cùm legiſſet apud Pauſaniam, Strabonem, Ptolemæum & alios Ὀρχόμενον eſſe vrbem Bœotiæ, quæ Diades dicitur, putauit vnicã eſſe & eandem cum hâc, de qua hîc Euſebius. Nihilominùs certũ eſt aliam eſſe, quæ Diadas appellatur in Euboëa inſula, cuius etiam meminit Strabo lib. 10. vbi agit de Euboëa. Nam etiã plures fuiſſe vrbes eiuſdem nominis *Orchomenos & Athenas* in variis regionibus ſitas, & norũt omnes, & conſtat ex Ariano, Aeliano, Plinio, Stephano, & aliis: prætereà Ioan.

Lonicerus in ſuis in Pindarum ſcholijs duas Orchomenos fuiſſe obſeruat, alteram in Arcadia quæ Polymnerus, alteram in Bœotia, quæ Mynidea à Mynido flumine diceretur. Hinc caſtigabis Fre. vbi hanc ipſam ſententiam referens *Carcomenon* dixit: in Mar. *Cecropis in Eubœa Athenas quas & Diacas condidit quam vrbem Eubœi Orchomenon appellauerunt.*

Athenas condidit, quam & Diadas nominauit: hanc vrbem) In O. Lo.Vi. *Athenas quas & Diadas condidit: quam vrbem* &c. In Fux. Fre. *Athenas ciuitatem, quam & Diadus condidit, quam vrbem.*

Plato meminit) *memorat* A. L. V. Va. M. P. Lo. O. Vi. Peta. *commemorat* Mar.

ab Hellene Deucalionis & Pyrrhæ filio) Mirùm quomodo hic locus ſit adeò varius in re tàm vulgatâ. Nam in O. Vi. *à Deucalione & Ellene & Pyrra:* in A. M. L. Al. Lo. Pi. Fre. *à Deucalione Hellene & Pyrra hi qui* &c. in Fa. & 2. Vatic. *à Deucalione Hellene & Pirrani:* in Peta. *à Deucalione Hellenus & Pyrra:* in 4. Vati. *à Deucalione Bellone & Pyrra hi qui* &c. niſi quod in Vat. loco *Pyrra* eſt *Priami:* in vno ex Vati. *Pyrrami:* idem quoque in P. niſi quod pro *Pyrra*, legitur *Pyrrachi*, & in Lo. *Pirra:* in Ven. *à Deucalione Hellene & Pira hi qui* &c. in Lut. *ab Helene Deucalionis & Pyrrha filio ii qui* &c. in O. Vi. *à Deucalione & Hellene & Pyrra hii qui* &c. Nam vulgatiſſimum eſt ex fabulis poëtarum & veterum libris Hellenem fuiſſe Deucalionis & Pyrrhæ filium, licet nonnulli dicant Promethei & Pyrrhæ, & eos qui vocati ſunt Hellenes, ab hoc Hellene anteà fuiſſe appellatos Γραικὺς. Quod clariùs docet Ariſtoteles lib. 1. Meteor. cap. vltimo *factũ eſt* inquit, *diluuiũ Deucalionis* περὶ τὸν Ἑλληνικὸν ἐγένετο μάλιστα τόπον καὶ τοῦτο περὶ τὴν Ἑλλάδα τὴν ἀρχαίαν. αὕτη δ᾽ ἐστὶν ἡ περὶ Δωδώνην καὶ τὸν Ἀχελῷον ᾤκουν γὰρ οἱ Σελλοὶ ἐνταῦθα καὶ οἱ καλούμενοι τότε μὲν Γραικοί, νῦν δὲ Ἕλληνες, *circa locum gracum & hic fuit circa antiquam Helladem. Ipſa autem eſt circa Dodonem & Acheloum. Habitant enim Selli ibi & qui vocabantur tunc quidem Græci, nunc autem Hellenes.* E contrariò Apollodorus lib. 1. (ſi tamen integer eſt textus) putat ab hoc Hellene priùs nominatos Hellenas, qui poſteà Græci vocati ſunt. Vnde multùm aberrant illi, qui quod vidēt Latinos frequentiùs vſurpare nomen *Grecum* quàm alterum *Hellenes*, exiſtimant cum Heſychio in voce Ῥαικὸς nomen *Græcus* à Romanis inuentum additâ literâ *G*, cùm anteà *Raci* dicerentur, Ῥαικοὶ Ἕλλην Ῥωμαῖοι δὲ τὸ γ προσθέντες Γραικὸν φασί. Sed eorum error conuincitur ex Lycophrone & Ariſtotele, apud quos non ſemel reperitur vox Γραικὸς. Suidas quidem tradit *Hellenes* dictos *Græcos* ab aliquo Græco, ἀπὸ τοῦ Γραικοῦ τινὸς, Sed Plinius lib. 4. cap. 7. explicat à quo, dum ait illam partem Theſſaliam cognominatam *Græciam à Græco rege ibi genito, & Hellas & Hellenes ab Hellen item rege hos eoſdem:* addit idem *Homerus tribus nominibus appellauit Myrmidonas & Hellenas & Achaos.* Certum eſt autem nomen *Græcus* non fuiſſe extenſum ad omnes alias

A nationes Europæas, quas Latini Græcas appellarunt, ſicut extenſum fuerat nomen *Hellenes*, niſi à Romanis, & ab ijs qui inter eos Latinè loquebantur, *Ab Iſthmi* (inquit Plinius) *anguſtiis Hellas incipit, noſtris Græcia appellata.* Sicut enim teſte Thucydide lib. 1. ne quidem tempore Homeri adhuc inualuerat mos iſte appellandi omnes illas nationes nomine communi τῶν Ἑλλήνων, ſed Ἑλλήνας dictos tantùm, qui ex Phthiotide erant oriundi cum Achille οὐδαμοῦ τοὺς ξύμπαντας ὠνόμασεν οὐδ᾽ ἄλλους ἢ τοὺς μετ᾽ Ἀχιλλέως ἐκ τῆς Φθιώτιδος οἵπερ καὶ πρῶτοι Ἕλληνες ἦσαν Δαναοὺς δ᾽ ἐν τοῖς ἔπεσι καὶ Ἀργείους καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ: ſic etiam diu nomē *Græcus*

B fuit peculiare populo, qui incolebat eam regionem, quæ *Hellas* dicebatur, vſque dùm à Romanis fuit extenſum ad omnes alios populos, qui Græcè loquebantur, quique Hellenes dicebantur ab his qui Græcè ſcribebant. Vnde videmus recentiores Græcos tempore Imperatorum Conſtantinopolitanorum renuiſſe dici Γραικὺς, ſed Ῥωμαίους vel Ἕλληνας: ipſos autem non aliter vt plurimùm, vocaſſe Romanos quam Latinos.

hi qui prius Græci, Hellenes nuncupati ſunt) Hæc ita correximus pro, *à quo primum Græci Helenes nuncupati ſunt*, vt olim in B.H.So.Pet. vel *hi qui Græcè Helnes nuncupati ſunt*, vt in Ven. in Fa. *qui Græci Helnes*, in Peta. *qui priùs Græci Hellenis nuncupati ſunt*, vel *hi qui primum Græci Helenes nũcupati ſunt*, vt in Lut. Quâ in re

C ſequuti ſumus Ms. Lo. A. O. Vi. M. L. Pi. P. Al. Mar. Fux. Fre. tres Vati. niſi quod in Fre. *Hellentes*. Ita pridem obſeruarat legi Ducæus in ſuis in Clemētem Collectaneis ex codd. Reg. Pi. O. Vi. quæ nos ita ſe habere comprobauimus, vbi duo hi poſtremi in manus noſtras venerunt.

& Atta ſub eo Attica vocata) Emendatior lectio quàm olim in Ven. B. H. Pet. Ba. *& Atta ſub eo Attici nuncupati ſunt:* aut in Lut. *& ſub eo Attici nuncupati ſunt.* Hoc nos docuerunt L. A. M. tres Vati. P. Lo. Al. Pi. So. Peta. Mar. niſi quod in Lo. & Pi. *Acta* pro *Acte*, & in O. Vi. *& Acta Attica vocata*, abſque *ſub eo:* in Fux. *& terra quæ ante Acte ſub eo Attica vocata à filia Cranai regis Athenienſium ſecundi quæ dicta eſt Attis:* vide ſupra de *Acta* & *Atta*.

D quæ prius Ephyra) Sic ex A. Fux. Al. L. M. Va. O. P. Vi. & quod ita ſcriptum ſit cōſenſu omnium exemplarium circa an. 608. pro, *quæ prius Ephyrus*, vt in So. B. H. Pet. vel *quæ prius Epyrus*, vt in Lut. aut *quæ prius Epirus*, vt in Fa. Ven. aut *quæ prius Epyra*, vt in Peta. Plinius lib. 3. cap. 2. legit *Ephyrus:* Patercul. lib. 1. & Gellius lib. 14. cap. 6. *Ephyre*, & idem habent Pi. Lo. at in Lo. *Epyrat* Pauſan. li. 2. Corinthiacam regionem Ἐφυραίαν ab Ephyrâ Oceani filiâ ait vocatam; vrbs tamen auctore Strabone lib. 8. Geograph. Stephano & alijs dicta eſt *Ephyra*, ab Homero Ionicè Ἐφύρη. Auctor repetit conditam vrbem Corinthum circa annum 608. idque ex variâ opinione ſcriptorum, quos ſequitur: alij faciunt multò recentiorem, ſicut Velleius, qui tribuit Aletę Corin-

Digitized by Google

thiorum regi,ſeu anno Abrahæ 921. ſi verum eſt, vt ait, eam duraſſe an. 952. Nam ex illis duobus numeris efficies 1571. quo anno vides incidere eius excidium.

Col.3.B. Hercules cognomento Deſinaus) In vulgatis legebatur *Deſinas*, ſed quia in iiſdem ſecundo loco erat *Deſinaus*, exiſtimauimus poſterius eſſe retinendum; maxime cùm alij libri habeant vt plurimùm, vltimam ſyllabam *us*. Hinc in P.& 2.Vati. *Deſanatus*: in 3. Vati. *Deſonaas*: in Pi. *Deſanaos*: in A. L. M. Vi. O. Al. Sa. Fux. Fre. *Deſanaus*: in So. Lo. Peta. Vincen. *Deſinaus*: in Mar. *Doſenaus* & *Doſonaus*: in primis editionibus Ven. & Lut. cùm priùs ſit *Deſinas*, poſteà legitur *Deſanaus*: in Fa. verò priori loco *Dephinas*, & ſcriptum eſt ſuprà, *al. Deſinaus*, & poſteriori loco *Detanaus*: nec fuit facile di udicare, quæ vox eſſet purior, cùm inter tot cognomina, quibus fuit celebris Hercules, nullum reperiam, quod ad hoc aliquantulùm accedat, præter vnicum *Dorſanes* apud Heſychium & Arrianum: longiùs verò petitum crediderim, ſi ab altero illo epitheto Βοδοίνας deriuàris: quod tamen viro doctiſſimo video vtcumque probari, vel ſi à רשן *deſchen*, manare dixeris, quæ vox Hebræis pinguem ſeu potentem ſignificat. Nam fuiſſe epithetum Herculis, vt diceretur pollens & inuictus, conſtat ex inſcriptionibus Gruteri pag. 315.

pag.48.col.2.A. Echireus) *Ethireus* A. M. *Echyreus* Fux. Prius extat apud Vincen. Fre. *vel*, inquit, *Vincentius*, *Eritreus*: huius inter veteres nulli, aut pauci meminerunt, imò nec Pauſanias, licet reges Sicyoniorum enumeret.

ibid.col.3.A. Ab hoc loco *vſque ad* an. 480.) Tota hæc ſententia abeſt à Lo. & Fa. adiecimus vocem *loco*, ex primis editionibus Lut. Ven. & ex Ms. Pi. Vi. O. Fux. Peta. cum deeſſent in H. So. Pet. Ba. Porrò locus aſſignatus his circa 1. ducatus Moſis, ne cum excuſis, qui ad an. 3. repoſuêre, laberemur: duces ſeſe præbuerunt Pi. Vi. O. & ratio, quæ per annorum ſubductionem peti debuerat ab exitu Iſraël, vt docebimus, ad an. 2. Solomonis, licet in Peta. & Fux. ſita ſint ad an. 4. & in Lo. & Fa. deficiant.

Primus apud Hebræos &c.) Exulant à Fa. & Lo. ſed in Vi. & O. poſita ſunt ad an. 4. ducatus Moſis: in Peta. Fux. Pi. L. A. ad an. 5. in re dubiâ reliquimus ad an. 6. vt olim.

ibid. B. Moſes in deſerto) Aſſignantur vt in vulgatis, anno 15. Moſis, in omnibus codicibus, præter Vi. & O. à quibus abſunt.

pag.49.col.1.A. Cherres) Peta. *Cheridos*: Vi. O. *Acherres*.

Telegonus) Priùs cum aſpiratione pingebatur hoc loco *Thelegonus*; ea tamen omittenda viſa eſt ad imitationem membranarum, & ipſorum vulgatorum paulò antè, ſicut etiam apud Dionyſ. & Iuſtin. lib. 7. dum ait *regnaſſe fertur Telegonus pater Aſteropæi*, licet ibi pro *Telegonus*, videatur legendum *Polegonus*, vel *Palegonus* ex Homero Iliad. Φ.

ἀςεροπαίῳ ἐπᾶλτο κατακτάμεναι μενεαίνων
Υἱεῖ Πηλέγονος.

In AEgypto regnauit ſecunda, Telegonus Oris
Paſtoris filius ſeptimus ab Io, & ab Inacho; & illud
A Cranaus indigena ex cuius *&c. vſque* vocata) Nil
corruptius in toto opere; Nam primò in editis illa
In Ægypto regnauit ſecunda omnino deerant,
& ſtatim poſt illa *Athenienſium 2. Cranaus an. 9.*
& ad annum Cranai legebatur *Telegonus Oris
Paſtoris filius ſeptimus ab Io & ab Inacho*: poſteà
ſequebatur noua ſententia *Cranaus indigena ex
cuius* &c. nec minùs corruptè, in omnibus ferè
Ms. Nam in A. ad illum annum primum Cranai,
& poſt illa verba *Athenienſium* &c. *Oris
Paſtoris filius ſeptimus ab Inacho*, ſine his, *In
Ægypto regnauit ſecunda Telegonus*; quaſi ſignificet
Cranaum eſſe filium Oris: poſteà ſequebatur
vt altera ſententia *Cranaus indigena &c.*
vſque ad *vocata*: in Lo. *In Ægypto regnauit Telegonus*,
idque ad an. 48. Cecropis *Oris Paſtoris
B filius ciabinaco* ad an. 1. Cranai, poſt illa *Athenienſium
2.* &c. hæc autem *Cranaus Indigena*
&c. ad an. 3. Cranai: in O. Vi. Va. P. ad an. 1.
Cranai & poſt illa *Athenienſium*, habetur *Telegonus
Oris Paſtoris filius ſeptimus ab Inacho*:
deinde vt noua clauſula *Cranaus indigena* &c.
idem in Vat. niſi quod legatur *Telegonus Oris
Paſtoris filius & Io ab Inacho*: in L. Pi. ſub columna
AEgyptiorum ad an. 4. Cherres, qui reſpondet
ad an. 49. Cecropis *in Ægypto regnauit
ſecunda Telegonus Horis Paſtoris filius ſeptimus
ab Inacho*, illa *Cranaus indigena* &c. deſunt penitùs:
in O. Vi. ad an. 1. Cranai & an. 6. Acherres
in columna hiſtoriæ, *In Ægypto regnauit
Telegonus Oris Paſtoris filius ſeptimus ab Inacho
C Cranaus indigena ex cuius &c.* in M. ſub columna
AEgyptiorum ad an. 4. Cherres, *in Ægypto
regnauit ſecunda Telegonus Oris Paſtoris
filius*, & ſub columna Athenienſium, ad an. 1.
Cranai, & poſt illa *Athenienſium 2.* &c. *ſeptimus
ab Inacho*, ſequitur, *Granaus indigena ex
cuius* &c. In Peta. ſub columna AEgyptiorum
ad an. 5. Cherres, *in Ægypto regnauit Telegonus*,
& ſub columna Athenienſium ad an. 1. Cranai,
& poſt illa *Athenienſium 2. Cranaus an. 9.*
ſequitur ad an. 2. Cranai *Oris Paſtoris filius ſeptimus
ab Inacho Granaus indigena* &c. ſignificans
Cranaum eſſe filium Oris: in Fux. in columna
AEgyptiorum ad an. 5. Cherres, *In Ægypto
regnauit Telegonus* & ad an. 6. vt altera
periodus *ſecunda Ægypto regnauit Telegonus
D Horis Paſtoris filius ſeptimus ab Inacho*; Illa
autem *Cranaus indigena* &c. deſiderantur vt in
Pi. L. ſed in Fa. & prima editione Venetianâ,
poſt illa *Athenienſium* &c. legitur & ad an. 1.
Cranai, *Oris Paſtoris filius & Oi ab Inacho* ſine
voce *Telegonus*: poſteà ad an. 3. Cranai
Cranaus indigena &c. & ſine illis *in Ægypto
regnauit ſecunda Telegonus*: Marian. ad an.
2693. *Argiuorum Oris Paſtoris filius ſeptimus
ab Inacho inuentus eſt*, poſteà ad an. 2694.
vt noua ſententia *Argiuorum Granaus* &c. *Indigena*,
vſque *vocata*. Difficile fuit iudicium facere
ex antiquis auctoribus, tùm quod de illo Telegono
nil penè ſcribant, tùm quod de Oro non
minùs ferè inter ſe diſſentiant. Nam Plinius *Horum*
(ſic enim ſcribit cum aſpiratione lib. 30.
cap. 15.) Aſſyriorum regem facit: Diodor. lib. 1.

Digitized by Google

cap.2.& lib.3.cap.4.filium Iſidis: Pauſan.lib.2. *Orum*, inquit, *in Trœzenia aiunt genitum, mihi tamen Aegyptiacum, non Græcum nomen eſſe videtur. At illum regnare dicunt* &c. Herodot.lib. 2.ait inter Deos, qui in Aegypto primi imperarunt, *poſtremum regnaſſe Orum Oſiris filium, quem Græci Apollinem nominant*; Græca lingua eſt Dionyſius id eſt Liber. Quam omnem varietatẽ, ne Chamæleon quidem, licet omnes colores induat, imitari poſſet: maluimus ergò ſequi illos codices, qui & veritati & ſibi mutuò conformes videntur. Errorem autem inde manaſſe conijcio ex eo quod cùm antiquitùs tota hiſtoria obtineret primum locum ſeu columnam (vt licet adhuc cernere in Vi.O.) hæ duæ ſententiæ ſe inuicem ſequebantur non diſtinctæ interpunctione, quâ carẽt omnes fere libri Ms. Quod autem vnâ pertineret ad ſextum annum Cherres regis Aegypti, & altera ad primum annum Cranai, qui erant ſibi oppoſiti, indicabant diuerſi colores, ſicut declarat Hieronymus in ſuâ præfatione. Defectus ergo interpunctionis & colorum fecit, vt illæ ſententiæ poſteà ſic confuſæ & permixtæ fuerint ab ineptiſſimis librariis. Quod autem Euſebius *Telegonum Oris Paſtoris filium* dixerit, id factum ad diſtinctionem aliorum eiuſdem nominis, vt Telegoni filij Vlyſſis & Circes, de quo frequens mentio in fabulis poëtarum. Sed ſi ſermo ſit vt videtur de Oro, quem paulò antè regem Aegypti appellauit, quî ſit vt Orus ille vocetur *Paſtor*, cùm multo ante Dynaſtia Paſtorum defecerit, nec is ad eam, imò ad illam quæ Diopolitanorum dicitur, adnumeretur. Sed mal̃o ab erudito Lectore hæc excuti. Subiungo hoc tantum non temerè Cranaum ab Inacho ſeptimum numerari; Nam ſi per reges Argiuorum & regnum Cecropis cõputes, ſeptimus rex reperitur poſt Inachum. At Telegonus multò excedit hunc numerum in regibus Aegyptiorum. Ex his autem omnibus conijcio, quo iure Iulius Africanus teſte Euſebio lib. 10.de præpar.cap.3. affirmârit, *vſque ad Olympiadas nil exploratum in hiſtoriâ Græcorum inueniri, ſed omnia confuſis conſcripta temporibus.*

Epaphus filius &c.) Hæc periodus locum obtinuit in Peta. Fux. ſub columna Athenienſium circa Amphyctionis nonum, è regione anni 15. Cherres: in Pi.verò & Fa.ſub columna Aegyptiorũm ad an.10. Cherres: in O.Vi. demùm ad eundem quidem annum; ſed ad quam columnam reduci debeat, minùs certum, cùm hiſtoria in vnum conferta ſit, & colorum varietatem non exprimat, qui diſtinctionis canonum ſeu columnarum habentur indices.

filius Io & Iouis) *filius Ionis & Iouis* A. Peta. *filius Iouis* M.O. Vi. Ven. Mar. Pi. *filius Io* L. abſque *& Iouis*. Vulgata lectio caret omni dubitatione, cùm conſtet ex Apollodoro lib.2.& aliis Io nupſiſſe Ioui, poſtquam nupſiſſet Telegono regi Aegypti, & procreaſſe ex Ioue Epaphum genitum ex Io & Telegono; nihilominùs præualuit maior numerus exemplarium.

condidit, cùm Aegypto ſecundæ regnaret) *condidit cum in Ægypto ſecunda regnaret* Peta. L.Pi.A. Lo. Vi. O. Sa. ſex Vati. At in Ven. H. B. Pet. Ba. corruptè legitur *ſecundo* ſine diph-

A thongo.

Armæus) *Armaos* L.A.V. *Armaus* Lo.vel *Armus*, licet litera *u* non ſit benè formata; *Armais* Peta. Fa. Fux. Mar. Pi. Sa. ſic & Ioſephus ex Manethone lib.1.contra Appion. *Armabis* Al. *Armagis* Vi.O.& Vincen. Verùm in rebus peregrinis & quaſi fictitiis parùm intereſt quid ſeligas.

Cath filius Triſmegiſti floruit) Abſunt ab L. A.P.Lo.Pi.Peta. & 3. Vati. ſed in Vi.O.ad an. Remeſsis 24. legitur *his temporibus Tat filius Hermetis Triſmegiſti fuiſſe dignoſcitur.*

Crothopus) *Scrotopus* Pi.in Lo. *Crotophus*: in Peta.O.Vi.Fux.So.Sa.Al. *Crotopus*: ſic Euſebius Græcè lib.10.de præparat.cap.3. nam interpres

B *Crotophus*: idem Pauſan. lib.1. & 2.& Clemens lib.1.Stromat. Κρότωπος, interpres Tatiani Orat. contra Græc. *Crotopas*: de eodem vide ſuperiùs.

col.2.B. Argis 1x.Stenelus an.11.Caſtoris de Argiuorum principibus &c. *vſque* primo regnante Atreo) Locus erat corruptus & perturbatus, cùm priùs hæc verba *Caſtoris de Argiuorum principibus*, ſine vllo ſenſu tranſpoſita eſſent ante illa *Argis 9. Stenelus* (ſeu *Stelenus*) vt antè, & legeretur *Argiuorum Stenelus Caſtoris de Argiuorum principibus Stenelus 1x. Argis an.11.* mox ſequebatur *cum Stenelum Danaus* &c. Sed ſequuti ſumus codd. A.L.Pi. vt illa *cum Stenelum* &c. vſque *regnante Atreo*, ſint verba Caſtoris antiqui ſcriptoris, quem ſæpè citat Euſebius: ità vt poſt vo-

C cem *Caſtoris* ſubintelligenda ſit vox, *verba*, vel *teſtimonium*: quaſi dicat, *hæc ſunt verba Caſtoris de Argiuorum principibus cum Stenelum* &c. vox autem *Argiuorum* erat omnino ſuperflua, aut delenda erat altera *Argis*. Porrò vox ſequens *Stenelus* bis erat repetita ex eo quod olim, cùm tota hiſtoria contineretur certâ columnâ, vox illa ſimplex *Stenelus* erat in canone regum Argiuorum poſt numerum 21. qui eſt vltimus regni Crothopi, & ante illum numerum 1. qui eſt primus regni *Steneli*. Cætera *Argis Stenelus 9.an.11.* erant in columna hiſtoriæ, vt adhuc cernere licet in O.Vi. Sed cum hiſtoria quæque fuit in ſuum canonem traducta, vtrumque retinuerunt ſine iudicio; ideò alterum delendum fuit; conſule ſuperiora. Ad euitandam amphibologiam omnem notâda duo;

D primum quidem duos eſſe, qui appellatione hâc admodum ſunt vicini, quorum alter rex Argiuorum, alter Mycenarum, de quo anteà vulgati circa an.715. ſicut videre licet in notis: ſecundo illam vocem *Stenelus* incredibili varietate in membranis & libris excuſis efferri. Nam primæ editiones Ven. & Lut. modo *Steſlantus* vt hoc loco, quod idem habent chirographi S.V.Va. & is quem citat Loaiſa in Chronicon Iſidori, niſi quod habeat aſpirationem: modo *Stelenus* vt circa annum Abrahæ 532. in O.Vi.P.A.L.M.Pi.Peta. Fa.Sa. & tribus Ms. Fab. primo loco *Sthenelantus*, ſecundo verò *Stenelus* vel *Stelenus* ſeruatâ fermè eâdem vtrobique orthographiâ: in Lo.& Al.priori loco *Thelantus*, poſteriori *Stenelus*: in Fux. illic *Syenelantus*, hîc *Stenelus* (vt etiam Fre.) modo per *h*,

Digitized by Google

per *h*, modo abſque *h*: editiones Baſilienſes & Sonniana habent vtrobique *Stelenus*. Variant etiam auctores. Nam Clemens lib. 1. Stromat. Pauſanias lib. 2. *Sthenelas*; ſic Oroſius reſtitutus lib. 1. cap. 11. vetus verò *Stelenus*. At Euſeb. 10. de præparat. cap. 3. Σϑενέλαος quod interpres reddit *Sthenalus*, Tatianus oratione contra Græcos *Stelanus*: non eſt negligendum ſeruari non *le*, ſed *ne*, ſyllabam mediam vt plurimùm: quæ varietas minus mira videri debet, cùm iam tempore Auguſtini graſſari cœpiſſet: is enim lib. 18. de Ciuit. cap. 8. *Rex*, inquit, *Arginorum nonus Sthelenas, ſiue Stheneleus, ſiue Sthenelus, variè quippe in diuerſis auctoribus inuenitur*. Si quid ergò ſtatui poſſe videtur, quo alter ab altero dignoſcatur, vocato nobiſcum illum quidem *Stelenum*, hunc verò *Stenelum*; neque tamen contendo vtrumque aliquando confundi apud Pauſaniam, Strabonem, Homerum, Ariſtotelem & alios bonos auctores, & apud illos modò cum *h*, modò ſine aſpiratione: quod ſi veritatem originis ſpectes, *Sthenelaus* potiùs ſcribendum quaſi σϑένος λάου robur populi. Porro tota illa periodus nõ ità certa eſt in chirographis; Nam in Peta. non extat, ſed in Vi. O. ad annum 8. Steneli reuocatur: in Pi. ad annum 1. in Fux. ad an. 4. in Fa. & Lo. ad annum 20. Crothopi; quos imitantur excuſi. Sed quid eſt cur de anno tantoperè ſimus ſolliciti.

col. 3. A. memoriam Cappadocibus) *memoriam à Cappadocibus* Peta.

Elienſibus) *Elinienſibus* A. *Eliis* L. Pi. *Elenenſibus* M. V. *Helienſibus* Peta. *Ellenenſibus* O. Vi. *Deliis* Va. Nil tamẽ video, cur à lectione vulgatâ dimoueamur. Cùm enim non improbemus à voce Ἀϑηναῖος deriuari *Athenienſis*; cur non idem patiamur, vt ab Ἠλεῖος *Elienſis* efformetur. Sic enim plerique ſcriptores.

Apollinis Delij templum, &c.) Caue iſta eradas, quamuis proximè habeatur. Ita enim omnes libri; licet non omnes ità conſtanter ad eundem annum reponant: Nam in Lo. & Fa. ſedem habẽt ad annum 1. Amphictyonis: in Vi. O. ad an. 4. in Pi. ad an. 5. in Fux. ad annum 7. in Peta. ad annum 8. Cranai. Nos eò abripimur, quò frequens librorum numerus.

ab Eriſichthone) Ita lego ſequutus Pi. & ipſum Euſeb. lib. 3. de præparat. cap. 3. vbi ὑπὸ Ἐρισίχϑονος, & Pauſaniam lib. 1. Accedunt A. L. M. P. in quibus *Eriſictone*, & Fux. *Eriſicthone*: olim legebatur *Eriſiſthone* vt in H. B. So. Pet. vel *ab Eriſtone* ſine *h*, vt in Ven. Lut. *ab Eriſtone* vt in Fa. *ab Eryſictone* vt in Peta. *ab Eriſictone* vt in O. Vi. in Lo. hoc loco *ab Erithone* & paulò poſt *ab Eriſictone*. Póſt hæc verba *ab Eriſicthone fabricatum*, in M. L. Al. O. Vi. Pi. adiectum eſt *filio Cecropis*; ſicut poſteà, dum idem repetitur, conſentientibus omnibus exemplaribus: nec propterea codices accuſandi, cùm ſæpe alias ſimilis repetitio contingat, vt ante diximus.

ædificatum) *fabricatum eſt* A. Lo. O. Vi. Lod. P. L. Pi. Fux. Peta.

apud Athenas) Deeſt in L. M. P. Lo. O. Vi. Pi. Fa. Peta. Sed eſt veritati conſentaneum; hinc in Fux. *apud Athenienſes*.

A nomen) *numen* Fa.

conſtituitur) *conſtitutum* in A. L. M. V. P. Lo. Ven. Lut. Fa. Peta. Fux. *conſtitutus* O. Vi.

Athenienſium 11. Cranaus) Sic reſtituimus pro *Cranaus IIII. Athenienſium*, vt olim in B. H. So. Pet. ſequuti A. L. V. P. Al. Lo. Pi. Fa. Fux. O. Vi. Vincen. Mar. & primas editiones Ven. Lut. & re verâ ſi Cecrops fuit primus, vt iam dixit Euſebius, hic erit ſecundus: & iuxta hanc correctionem & ex fide eorundem exemplarium in ſequẽtibus regibus Athenienſium immutauimus numerum, vt qui dicebatur V. dicatur III. & qui VI. dicatur IIII. & ita de cæteris: nec diſſimulandum in P. Legi *Crantus* pro *Cranaus*, & in Peta. Lo. M. V. Ven. Lut. Fa. & Vincen. *Granaus*: Sed nihil hæc nos mouent; familiare enim eſt veteribus libris vt *G*, ponatur pro *C*, & è conuerſo: Iuſtinus
B lib. 7. habet *Caranus*. Ab hoc *Granao* poëtæ vocant Athenienſes *Cranaos*, & Pindarus Ἀϑηναίους Κραναούς. Hinc caſtigabis Fre. apud quem *Cradanus*.

Cranaus indigena *&c. vſque* vocata) Abſunt vt dixi ab L. Fux. Pi. Sed ſunt in aliis exemplaribus & conſona his, quæ tradit Pauſanias lib. 1. licet Stephanus lib. 4. de vrbibus paulò diuerſè.

Apteras) *Argonautas* V. ſed mendum eſt manifeſtum.

Deucalionis filius &c.) Hic ſtes velim, cùm fluctuent libri in ſede aſsignandâ huic periodo. Nam A. L. Peta. Fux. Pi. O. Vi. circa annum 1. Amphictyonis collocant: in Fa. circa annum 7. in Lo. circa annum 8. Cranai. Tu habe fidem vulgatis & maiori membranarum numero.

Ibid. B. Amphictyon) Sic emendauimus pro
C *Amphitryon* ex A. P. 3. Vati. Vincen. & ex Clemen. lib. 1. Stromat. Pauſan. lib. 1. Apollodoro lib. 1. Stephano de vrbibus, Auguſt. lib. 18. de Ciuit. cap. 12. Oroſio lib. 1. cap. 9. emendato à Fabritio; nam anteà legebatur *Amphitryon*. Noſtræ lectioni eſt affinis illa O. Vi. Pi. *Amphicteon*: L. *Amphicthon*: Lo. *Amphieton*: V. *Amphiethon*: Fa. *Amphiteon*: *Amphition* Fre. Iuſtinus vetus lib. 2. habet antiquam lectionem; reſtitutus autem per Bongarſium *Amphictyon*. Cæterùm poſuimus numerum *tertius* pro *quintus*, & eâdem ratione quâ fecimus Cranaum ſecundum: quod ſimiliter obſeruabimus in ſequentibus regibus Athenienſium.

Erichthonius) in Lo. *Frictonibus*: in L. *Maricthonius*: in V. Pi. *Erithonius*: in Fre. *Ericthonius*: in O. Vi. Fa. Peta. & apud Vincen. *Erictonius*:
D abſque controuerſiâ tamen primum magis probandum. Nam præter cæteros Ms. & primos editos Ven. & Lut. in quibus ita reperitur, Sic ſcribunt Hieronymus lib. 1. aduerſus Iouinian. Pauſanias li. 1. Iſocrates in laudatione Helenæ, Apollodorus, Virgilius, Ouidius, Iſidorus & Auguſtinus lib. 18. de ciuitat. cap. 12. qui vt plurimùm, ſequitur Euſebij Chronicon. At Plinius lib. 7. cap. 56. *Erichtonius* per vnicam aſpirationem.

Semeles) *Semelæ* tam hîc quàm in alijs locis in A. L. P. Peta. *Semele* V. P. Lo. Fa. Fux. Ven. Lut.

Digitized by Google

O. Vi. Sed lectio noſtra eſt Horatij ode 19. & aliorum: vtrunque eſt in vſu.

Homero Erechtheus) Placuit hæc ſcribendi ratio potiùs, quàm antiqua *Eritheus*, tùm quia ſic docuerunt O. Vi. à quibus non longè *Eretheus* Lo. Fa. *Erictous* Pi. *Erectheus* Peta. *Eritheus* Fux. tùm quia apud Homerum 2. Iliad. δῆμον Ἐρεχθῆος μεγαλήτορος, vbi genitiuus Ionicus à nominatiuo Ἐρεχθεὺς: ſic habet Pauſanias lib. 2. Incuria Typographi poſthabuit noſtram emendationem, cum retinuit *Eritheus*.

pag. 50. col. 1. A. Amyntas) *Amintes* Peta. Fux. Lo. Pi. O. Vi. *Amyntes* Caſſiod. & Iornan. *Aminthes*: Fa. *Anintes*: Vincen. *Amnites*. Verùm prius receptius eſt, vt videre eſt apud Cyrillum lib. 1. contra Iulianum & alios.

col. 2. B. Chorax) O. Vi. *Choras*.

col. 3. A. conſtituitur Ieſus) Vnus omnium codicum conſenſus, vt ſcribendum proponant *Ieſus* vice *Joſuè*, vt vulgus; quin & Septuaginta, Euangeliſtæ & Apoſtoli act. 7. Hebræo. 4. Imò & veritas Hebraïca Neemiæ 8. verſu 17. & antiqui Patres nō ſine myſterio incredibili, vt ſic Ioſue dux populi adumbrare intelligeretur Chriſti geſta, quē nomine referebat; & vt is Hebræos in terram ſanctam introduxerat, ſic futurū vt Chriſtus pios cælo reſtitueret, & alia id genus quæ ad redemptionem generis humani pertinent.

ibid. B. continent annos 3730.) Pro 3730. legitur in Al. *3738.* in Fux. *3830.* Sed malè vt conſtat tùm ex aliis exemplaribus, tùm ex Cōtracto, Adone & Beda, qui eadem ex Euſebio referunt. Adde quod ſi annos ab Abraham *545.* addideris ad *3184.* qui præceſſerunt, fient vſque ad primum annum Ioſue 3730.

Principium quinquageſimi primi Iubilei &c.) Horum varius eſt ſitus pro varietate codicum. Nam in Pi. L. collocantur ad annum 40. Moſis & ab Abraham 545. in Vi. O. Fux. & Peta. ad annum 1. *Ieſus* ſeu *Ioſue*, qui eſt ab Abraham 546. & ità pridem legiſſe ſe teſtantur in Chronicis Euſebij Beda, Ado, Marianus, & Contractus: in Lo. ad annum 5. eiuſdem Ioſue, vulgati verò ad annum 7. repoſuêre, qui eſt ab Abraham annus 552. Nos circa ſextum Ioſue diſpoſuimus, quia ille annus concurrit cum quingenteſimo quinquageſimo primo anno ab Abraham. Etenim ſi initium quadrageſimi primi Iubilei (nam illius ſitus videtur fundamentum & ordo cæterorum) incidit in annum 51. Abraham, vt ſuperiùs demonſtratum, & *50.* Iubileum in annum *501.* imò etiam annus *835.* ſecundum Euſebium & ſecundum Hebræos concurrit cum anno captæ Troiæ; Ergò principium Iubilei quinquageſimi in *551.* Hoc certius eſt, quàm vt probari debeat. E cōtrariò ſi conſtitueris eius initium ad annum 1. Ioſue, oporteret initium *41.* Iubilei incidiſſe in annum *46.* Abraham: vt etiam ſi initium *81.* Iubilei concurrit cum 31. anno Chriſti, neceſſe eſt *51.* Iubileum incidere in primum Ioſue. Nec tamen aduerſabor, quin aliquò modo deffendi queat ſitus huius Iubilei ad an. *1.* Ioſue; fieri enim poteſt vt illi veteres Hebræi aliter quàm Euſebius terminârint ſeu dimenſi fuerint annos Abrahami, Iſaaci, Iacobi, Ioſephi, & ſeruitutis Moſis: ex quibus ille ſubducit ſummam 545. vſque ad primum Ioſue. Idem dicendum de annis ducum ſeu iudicum à Ioſue vſque ad ſupradictū annum 835. ſic tamen vt tandem circa illum annum Hebræi conuenirent cum computo Græcorum, & Latinorum. Adde quod diuerſa erit ratio anni Hebræorum, ab anno aliarum gentium; ſicut notant ex Africano Hieronymus in Daniel. 9. & ante eum Euſebius lib. 8. de demonſt. cap. 2. dum aiunt 475. annos Romanos & ſolares facere annos Hebraicos 490. His tamen omnibus ſuperiores rationes potiores viſæ ſunt.

Ieſus ſucceſſor Moſis terram Palæſtinorum Iudææ genti ſorte diſtribuit) Quàm ſit neceſſaria ratio anni à partitione terræ ſanctæ, nemo eſt qui ignoret; ideò hæc paucis ſunt examinanda. Excluduntur quidem ab O. Vi. ſed in cæteris varias ſedes occupant. Nam in vulgatis, vt etiam in Lo. & Fa. reponuntur ad an. *9.* Ioſue: in Pi. Peta. Fux. Mar. ad an. *10.* Quid alij libri, videant ij, qui priores meas obſeruationes retinent: licet non adeò ſit facile iudicare certò, ad quem annum reduci debeant. Cùm ſcriptura nil certi definiat, tamen vt præmonuimus colligi poteſt ex Leuit. 25. & Iubileum Moſaicum, & terræ ſanctæ partitionem idem habuiſſe anni initium. Præterea certum eſt ex Ioſue 14. poſt annos *45.* à terrâ exploratâ, accidiſſe illam partitionem. At ſi exploratores miſſi ſunt an. 2. exitus ab AEgypto, vt etiā colligi poteſt ex Num. 13. & 32. & Deutero. 1. Ergo meritò illa partitio aſſignanda videretur, ſi fauerent libri, eidem anno *6.* Ioſue, quo auctor initium ſui Iubilei Chronologici conſtituit: vnde non dubito quin & tunc deinceps concurrant huiuſmodi Iubilei cum Moſaicis, imò ſpatia illa, ſeu interſtitia annorum *50.* quæ præceſſerunt ab orbe, non ob aliam cauſam ab Hebræis nomine Iubilei appellata videntur, quàm propter hunc annum, qui efficit vt partitio temporum præcedētium fiat congruè per quinquageſimos, centenos & millenarios completos.

pag. 51. col. 1. A. Remeſſes) *Mermeſſes* Fux. *Rameſſes*. Cyrillus lib. 1. contra Iulia. *Remeſſis* Pi.

qui & AEgyptus) Sic pro *qui & Ægyptius* vt olim, ex L. O. A. Vi. Fux. & ex ipſo auctore paulò poſt. Deſunt tamen in Pi.

AEgyptus quæ prius Aeria) Pro *Aeria* in L. *Eria* vt etiam Mar. *Erial* O. Vi. *Aerea* Iſidor. lib. 14. Orig. cap. *3.* Sed alia exemplaria *Aeria*, vt etiam apud Diodor. lib. 1. Gellium lib. 14. cap. *6.* in Peta. abeſt *quæ prius*.

dicebatur ab AEgypto) Sic nos ſequuti A. Lo. L. P. O. Vi. Pi. cùm anteà legeretur, *dicebatur ab Ægyptio*.

ab AEgypto tunc ibi regnante) *ab Ægypto rege* Pi. At in Fux. A. Peta. Lo. P. pro, *ibi*, legitur *ſibi*, ſed ſenſus eodem recidit.

cui datum eſt regnum eiecto Danao) Hæc non ſunt in 4. Vati. A. P. Fa. Fux. Lo. Pi. O. Vi. L. M. Mar. Peta. ſed tamen ſunt conſona veritati hiſtoriæ.

ibid. B. Buſiris Neptuni) Rei non certæ incertus ſitus. Nam in Pi. L. Fa. & Lo. conſtituuntur

Digitized by Google

in ſerie AEgyptiorum; ita tamen vt in Pi. L. Vi. O. ſint ad annum *12*. Remeſſes: in Fa. ad annum *19*. in Lo. ad annum *31*. At in Peta. & Fux. ſub columna Athenienſium: in Peta. quidem ad annum *29*. Erichthonij; in Fux. ad annum *30*. qui opponitur *26*. Remeſſes: in editis ad an. *20*. quos ſequimur. Quid verò alij chirographi, pendet à meis prioribus curis, quæ quia perierunt, perijt memoria. Cæterùm vbique *Buſiris* proponitur per *i*, præter quam in Fux. vbi *Buſyris*, vt apud Virgilium, Senecam, Ouidium & poëtas, ſed vulgata ſcriptura eſt Plutarchi, Plinij, Strabonis & aliorum.

Col. 2. A. Filium Steneli) Quare *Steneli* potius quàm vt olim *Steleni*, & idem in ſequentibus, vide quæ de his ſupra notauimus pag. 49.

Pelopidæ) In Fa. Fux. *Pelopide*: in L. Pi. *Pelide*, ſed vitiosè. Nam Atreus & Thyeſtes fuerunt filij Pelopis, teſte Apollodoro lib. 2. & alijs.

primo regnante Atreo) Deſunt hæc verba in L. Pi. ſed extant in alijs: poſuimus verò *Atreo* pro *Atteo*, vt erat in Ven. H. vel *Atitao* vt in alijs editionibus Ba. So. vel *Acteo* vt in Al. vel *Atreo* vt in A. P. S. Vati. Sequuti ſumus O. Vi. Peta. Lo. Fux. & Pauſan. lib. 2. & quia idem auctor lib. 10. de præparat. cap. 3. & inferiùs conſentientibus exemplarib.

regnauit Gelanor) In V. *Galaton*: in Mar. *Genalor*: in P. *Gelanos*: in H. B. So. Pet. *Gelenor*. Nos maluimus ſequi A. Lo. L. O. Vi. Sa. Fux. Ven. Lut. Pi. Peta. Fa. vt etiam Pauſan. lib. 2. & Plutarch. in Pyrrho, & alios plures.

Danao tradiderunt) In Lo. A. L. Peta. *Dardano tradiderunt*: in P. vtrumque: in Pi. *Dardanio tradiderunt*: in Fux. *Danaoque regnum ſuum crediderunt*; ſed in illis mēdum apparet manifeſtum ex ipſo contextu & Pauſaniâ lib. 2. itemque ex Strabon. lib. 5. & Oroſ. lib. 1. cap. 11.

vindicauit) *Vendicauit* Fux. Vi. O.

expulſus AEgypto) In M. O. Vi. *expulſo fratre Egiſto*; in Pi. *expulſo AEgypto*. Vulgata lectio eſt ſine dubio retinenda. Nam idem eſt cum eo, quod priùs dixerat, Danaum eiectum fuiſſe ab AEgypto: & tantùm abeſt, vt Danaus expulerit fratrem, quin à fratre expulſus; cuius nomen erat Aegyptus, ſeu etiam AEgiſtus: ſed diſertè hæc Scholiaſtes Apollonij in lib. 1. Argonautar. vbi agens de conditore nauis Argos, Ἄλλοι ἢ λέγουσι Δαναὸν διωκόμενον ὑπὸ Αἰγύπτου πρῶτον κατασκευάσαι.

Erichthonius primus quadrigam iunxit) *quadrigam inuexit* Lo. ſed prior lectio eſt aliorum exemplarium, & Tertuliani lib. de ſpectacul. Comeſtoris ex Euſebio, & Virgilij 3. Georgic.

Primus Erichthonius currus, & quatuor auſus
Iungere equos, rapiduſque rotis inſiſtere victor.

Quibus conuenit Plinius lib. 7. cap. 56. Hac de re vide ſuprà. Iam verò hæc reduximus ad an. 4. Danai ſequuti Lo. Fa. Peta. Fux. Pi. Nam licet in tribus poſteriobus ſit ſub columna Atheniēſium, idque ad annum *17*. Erichthonij, nihilominùs cum ſimul concurrant annus *12*. Erichthonij, & 4. Danai; præterea cum columna Athenienſium, ad quam iure hæc pertinebant, plura hîc non caperet, ad viciniorem fuit recurrendum. Rurſus quamuis in O. Vi. columna dignoſci nequeat, omnia in vnum congeſta cùm ſint, opponuntur tertè anno *13*. Erichthonij, qui vltimo Steneli reſpondet.

ibid. B. in Creta regnauit Lapis) Pro *Lapis* in Al. *Apis*: in Fux. Lut. Vi. O *Iapis*: in Peta. Pi. L. *Lappis*. Sed quia video alios codices conuenire in veteri lectione, non dubito eſſe mendum in his: de illo rege nulla memoria apud veteres.

col. 3. A. Arcas) *Archas* Peta. Fa. Vi. O. *Arcus* Fux. Scriptura vulgata eſt Pauſaniæ lib. 8.

Calliſtonis) *Caliſto* Lo. Vi. O. Peta. *Calleſtonis* Pi. Fre. & alia Ms. ſequuntur vulgatam: quibus conſentit Pauſanias, dum hanc hiſtoriam explicat lib. 8.

Orithyia) In O. Vi. Ven. Lut. Fa. Vincen. *Orithia* & paſſim apud Herodotum, & alios per *i* finale, ſine *y*: aliquandò per *y*, vt apud Iuſtin. lib. 2. in tribus Vatican. *Orinthia*. Conſultius tamen viſum eſt antiquâ orthographiam retinere cum vtroque *y* & *i*, tùm quia ita tàm cæteri editi, quàm Chirographi, tùm quia ſic extat apud Stephan. de vrbibus, Cicero. lib. 3. Tuſcul. Pauſan. lib. 1. Strabon. lib. 7. ὠρείθυια, Oroſ. lib. 1. & alios quamplurimos: Plato in Phedo. ſcribit. *Orithya*, Ouid. lib. 6. Metamorph. Apollodor. lib. 3. Apollonius eiuſdem Scholiaſtes in 1. Argonaut. Nam diphthongus Græcorum υι exprimitur à Latinis per *y*, & *i*.

Orithyia Erechthei, qui & Erichthonius dictus eſt, à Borea Thrace rapitur) Non dubito eſſe delenda, quòd abſint ab L. P. M. Lo. Pi. O. Vi. Fux. Peta. quinq; Vati. & quòd legantur circa annum 608. Tamen quia extant in alijs chirographis & ad oram Vat. & Fa. ad annum *11*. Erichthonij, licet in poſteriori ſupra ſcriptum ſit *in alio codice hec* (ſcilicet *Orithya* &c. *vſque in Libya* ædificata eſt,) *anno* (Erichthonij) *15. incipiunt*, liberum fuerit Lectori retinere, & vbi voluerit, collocare. Nam cum fabuloſa ſint, quo minùs certa, minùs certum habent ſitum.

à Borea Thrace) Sit iuxta ſequentia ad annum 528. & ex Al. & Vincen. pro *arborea trace*, vt in Ven. Lut. Fa. vel *Borea trace*, vt in alijs editis: & noſtra lectio confirmatur ex ſequētibus circa annum Abrahā 630. Vnde nullus improbarit, quod ita diuiſerimus in duo nomina, & cum aſpiratione ſcripſerimus, maxime qui legerit Ouidium locis citatis, Pauſaniam loco ſuperiori & paſſim, Strabonem, Solinum, Melam, Apolloniū & eiuſdem Scholiaſtem lib. 1. Argonaut. vbi fusè hęc, & alios plures ſcriptores. Nam quod Boreas dictus ſit Thrax à patriâ Thraciâ, nemo neſcit.

Triptolemus longâ naui Eleuſin veniens ibi frumenta diſtribuit) Hæc non minùs ſunt ſuſpecta, cùm iiſdem verbis repetantur circa ann. 604. eáque reiecerint libri manu exarati ſupra citati; nihilominùs quia editorum vetuſtiſſimi ea habēt, cum aliquot Ms. antiquitatis commendatio deleri prohibuit.

col. 3. B. Proſerpinam rapuit Orcus Moloſſorū rex) Licet hæc abſint ab iiſdem chirographis & extent iiſdem verbis repetita circa annum 620.

Digitized by Google

quò minùs tamẽ expungeremus, prohibuerũt nõnulli manuſcripti libri; ac prætereà editi omnes, & ipſa lex, quam nobis diximus, vt nil niſi quod penitùs abſurdum, deleremus. In Va. Ven. Lut. *Molopſorum*, in Fa. *Molopxorum*; ſed quàm mendosè, norunt, qui vel tantillum apud Geographos & hiſtoricos ſunt verſati: accedit conſenſus aliorum exemplarium hîc, & ad annum 623.

Perſeus occidit Gorgonem) Idem de his eſto iudicium, vt licet videantur eradenda iiſdem de cauſis; propter rationes tamen iam dictas retinenda fuerunt. Plura de hac re apud Diodorum lib. 3. cap. 4. Pauſan. lib. 2. & Strabon. lib. 7.

Dionyſius Nyſam &c. in India condidit & à ſuo nomine eam ſic appellauit) Iſthæc non ſecus ac tres notæ ſuperiores, amouenda eſſent. Nam exulant ab iiſdem Ms. & iterùm leguntur circa 685. pag. 59. verùm cùm reclament editi & Vat. eorúmque lectio recepta ſit, nefas nos ea reijcere: non celabo in Vat. legi *in Achaia*, pro *in India*, ſed perperam. Nam licet inueniantur decem Nyſæ (ſeu Nyſſæ vt apud Stephanum, Arrianum, Melam & alios, nulla tamen eſt in Achaia. Quando autem mentio fit vrbis Nyſæ ſine addito, ſemper eſt intelligenda Nyſa Indiæ.

Cyrene in Libya ædificata eſt) Iterantur hæc ad ann. 68. & circa Olympiad. 4. quominùs tamẽ eraderemus, prohibuit nouitatis odium & rationes præcedentes.

Libya) Vulgares habent *Lybia*. Obſeruandum ſæpiùs in hoc libro vocem hanc oberrare veſte variâ. Nam modo *Lybia*, modo *Libya*, nonnunquam etiam *Libia*, provt variant non ſolùm Ms. ſed & editi. Hæc varietas dedit nobis anſam, vt quod magis probaremus, eligeremus. Placuit ergò prę cæteris *Libya*. Nam præterquam quod ſæpius reperitur tàm in vulgatis, quàm in Ms. aliorũ ſcriptorum auctoritas id à nobis obtinuit, qui ita exhibent vt Thucydides, Plutarchus, Plinius, Pauſanias, Seneca, Diodorus, Strabo, Ptolemæus, Stephanus, Virgilius, Solinus, Iuſtinus, Hieronymus, Socrates, Auguſtinus, Oroſius, Marianus, Statius, Seneca, Aelianus, Lucianus, Claudianus, Manilius, Horatius, & alij: ſed præcipuè quia ita Iudith. 3. Ezech. 30. Daniel. 11. Act. 2. & alibi paſsim; & fuit neceſſe auctorem ſibi vbique conſtare. Nam erat corrigẽdus vel hoc loco vel in ſequentibus. Non ibo tamen inficias, quin alterum bonos auctores habeat patronos, imò eos ipſos quos citauimus, qui nonnunquam licet rarò per *y*, ſcribunt in prima ſyllaba. Notaueramus autem ſic legendum *Libya*, ſed excidit librario, vnde numerabimus inter errata.

Danaus per 50. filias, *&c.*) Vaga eſt horum ſedes; Nam in Pr. circa primum annum Danai: in O. Vi. ad annum 9. Steneli: in Fa. ad annum 18. Erichthonij: in Lo. ad annum 20. in Peta. ad annum 21.

Filios Aegypti fratris) Nemo eſt qui non probet, quod loco *Egiſti*, recenſuerimus *Ægypti*, iuxta Lo. Pi. Mar. & Oroſium li. 1. cap. 11. Licet enim plures codices habeant prius, tamen cùm idem rex vtroque nomine appellaretur, vt videre licet apud Ouidium lib. 3. de Ponto, apud Ioſephum lib. 1. contra Appionem, apud Pauſaniam lib. 2. Apollodorum lib. 2. Theopompum lib. 3. & alios plures; ex altero autem vt communiori ortũ prouerbium *Ægypti nuptiæ*, & auctor regnum illius hîc referens non ſemel vocet *Ægyptum*, non *Egiſtum*; veriſimile eſt in eadem appellatione, ne quam dubitandi cauſam præberet, conſtanter perſeueraſſe.

euadente ſolo Lynceo) Pro *Lynceo* in Lo. *Linreo*: in Fux. *Lintheo*: in Pet. *Lincheo*: in Vi. O. *Lino* & licet plerique auctores hũc *Linum* vocent, Euſebius tamẽ communiori omnium codicum ſuffragio, & lib. 10. de præparat. cap. 3. Λύγκεον nominat: idem Clemens lib. 1. Stromat. Pauſan. lib. 2. & Apollodorus lib. 2. & plerique alij.

Liber pater &c. magis propter furorem, quàm propter virtutem) Deſiderantur in A. P. 4. Vati. Lo. L. Peta. Fux. M. Pi. O. Vi. ſed leguntur in margine codicum V. Va. & Fa. exceptâ voce *magis* quæ item deſideratur in Vatic. His conſequenter adiungitur in Fa. *Bache propter furorem quàm propter virtutem ãls dicunt*, idque literis minuſculis, vt argumẽto ſit eſſe ſuppoſititia, præter vocem *Bache* (errorem in ortographiâ aduertis,) vnde amandanda hinc videtur, cùm auctor membranarum omnium conſenſu, natiuitatem Liberi patris circa annum 627. referat.

Perſeus cum vxore Andromachâ rapti in cœlum ſunt) Deſunt in iiſdem Ms. vnde explodenda iudicabis: verùm cum fabulis poëtarum non aduerſentur, illæſa maneant.

Andromachâ) Libenter correxiſſem *Andromeda*, ſi adiutus fuiſſem ab aliquo exemplari. Nam vulgare eſt Poëtas finxiſſe Cepheũ ad placandam Neptuni iram, filiam ad ſcopulum cathenis alligatam ceto deuorandam expoſuiſſe; ſed demùm à Perſeo liberatã: quo alludit Propertius.

Non hic Andromedæ reſonant pro matre cathenæ.

Sic etiam Herodotus lib. 7. *Poſtquam Perſeus Danaes & Iouis filius ad Cepheum Beli filium commeauit & Andromedam eius filiam duxit vxorem* &c. Sic eam vocant Stephanus in voce χαλδαῖοι & Scholiaſtes Apollonij, Auguſt. in lib. 18. de Ciuit. cap. 13. Solinus, Ouidius, Suidas in Perſeo, Mela lib. 1. cap. 11. Strabo lib. 16. Plinius lib. 9. cap. 5. & lib. 35. cap. 11. & alij quamplurimi. Sed quod præcipuum eſt, ipſe Hieronymus in Ionam cap. 1.

pag. 52. col. 1. B. Belochus) Sic emendauimus ex L. A. P. Lo. Caſsiodor. & Mar. & ſupra pag. 30. pro *Belothus* vt in editis, vel *Belocus* vt in Peta. Pi. Fa. vel *Bolecus* vt in O. Vi. vel *Bolotus* vt in Vincen. vel *Belogus* vt in Fux. vel *Bellothus* vt in Ven. & Lut. aliqui diuiſim legunt *Bel Ochus*, de quibus ſupra. Verùm quoniam Ms. & auctores citati legunt coniunctim, non potuimus ab illis diſſentire; Iornandes retinet veterem lectionem.

Huius filia Actoſa) In O. M. & Vl. pro *Actoſa* legis *Ioſa*: in So. *Actola*: in Lo. Pa. 3. Vati. Peta. *Attoſa*: in Pi. *a Toſſa*: in Fre. *Toſa*: in 3. Vati. *Atoſſa*: in A. L. V. P. Mar. non extant iſta *huius filia*

Atoſa, quæ & Semiramis, regnat cum patre an. 7. Sed in O.Vi. pro *an. 7.* legitur *an. 12.*

ibid. col. 3. Gothoniel) *Othoniel* in Al. Mar. So. & Indic. 3. iuxta Hebraicam, & noſtram vulgatam editionem: verùm ſi lxx. Interpretes (quos ſine dubio ſequitur Euſebius) conſulas, *Gothoniel* dices cum vulgatis & aliis Ms. Nam tùm editio 70. Romana, tùm Complutenſis & Antuerpienſis, id eſt, correctiores Γοθονιὴλ legunt, imò & Euſebius Græcus lib. 10. de præparatio. cap. 3. vt proinde non poſsim laudare interpretem, qui ibi vertit *Othoniel.*

Gothonielis temporibus ſecundùm &c.) Priùs legebatur *Gothonielis temporibus Aoth ſecundum* &c. expunximus autem *Aoth* ſequuti A. L. V. Peta. Fux. ſex Vaticanos, Lo. Vi. O. Pi. niſi quod in Vi. & O. *temporibus Gothoniel, qui Hebræorum primus iudex ex tribu Iudæ fuit, Primus iudex Gothoniel annis 40.* In Pi. *temporibus in Gothoniel ſecundum Iudæorum traditionem:* in Fux. *qui coniunguntur temporibus Gothoniel ſecundum Iudæorum traditiones.* Suſpicor hîc additam vocem *Aoth*, non aliunde niſi quod cùm eadem verba ſequenti paginâ haberentur, *temporibus Aoth ſecundum Iudæorum traditiones*, ſententiarum ſimilitudine deceptus librarius, inde huc tranſtulit, vt ſæpiùs deſcriptoribus contingit: mouit hanc ſuſpicionem, eò quod iſta omnia *Aoth ſecundùm Iudæorum traditiones*, deſiderentur in L. A. Lo. O. Vi. Pi. Fa. & 3. Vati.

Apud Iudæos pontificatum ſuſcepit Phinees) Hæc adiecimus ad an. 7. Gothonielis ſequuti A. Pi. Al. L. Fux. O. Vi. Peta. licet Peta. ponat ad an. 9.

pag. 53. col. 2. A. Bithynia *vſque* puniceus) Deſiderantur hæc in A. L. Pi. Vi. O. Lo. Peta. Fux. 3. Vati. Sed collocantur in P. paulò pòſt ad an. 14. Lyncei regis; leguntur autem in margine V.

ibid. B. Lynceus.) In Vi. Fa. O. *Linceus:* in Lo. *Lincheus* in Fux. Peta. *Lyncheus:* nõ te tamẽ hæc dimoueant. Imitamur enim cæteros membranaceos, Pauſaniã, Scholiaſtẽ Apollonij, plures alios & ipſum auctorem lib. 10. de præparat. cap. 3.

ibid. col. 3. A. Templum Delphis magnũ &c.) Vox *magnum* deeſt in Lo. Ven. Vi. O. Pi. & Peta. Idem in Fux. & eius loco ponitur *Apollinis.* Cæterùm omnia hæc conſeruauimus ad an. 37. Erichthonij, ne diſſentire videremur tùm à vulgatis, tùm à ſcriptis Lo. Pi. L. neque enim cæteri omnes conueniunt. Nam in Fux. ad annum 34. in Fa. ad an. 36. in O. Vi. & Peta. ad an. 38. Ex aliis ſcriptoribus nil certi poteſt colligi.

à Phlegia incenſum) Habeo gratiam optimis illis membranis Pi. V. L. A. & primo omnium excuſo Venetiis, quod in reſtituendo hoc loco iuuerint. Anteà enim *à Phlegra incenſum* legebas: & licet non ita omnes, confirmor tamen maximè, cùm non omnino diſſentiant. Nam *à Phlegia* A. *à Flegio* Lut. *à Plegio* Fa. *à Phlegio* Vatican. Fre. *à Plegyo* Lo. *à Plegeto* Petá. *Floegeto* M. *Plegyo* Fux. *à Flegia* 3. Vatic. Adde quod Pauſan. li. 2. & 10. & alij templum illud Apollinis à *Phlegya* incenſum ſcribant, vnde Virgil. lib. 6. Aeneidos.

Phlegyáſque miſerrimus omnes, &c.

A Fuerat animus reponere *y*, pro *i*; cùm ita paſsim occurrat apud Virgilium, Pauſaniam & alios; ſed obſtiterunt chirographi, & editi.

In Creta regnauit Aſterius) *In Græcia regnauit Aſterius* Peta. Sed quàm inepte, cùm conſequenter vocetur *Cretenſium rex*; ſicut facit Diodorus lib. 5. Tamen Auguſtin. lib. 18. cap. 12. de Ciuit. nominat eũ *Xanthum, cuius tamen*, inquit, *apud alios aliud nomen inuenimus:* hunc porro ad annum 40. Erichthonij reduximus, cùm antea ad 39. editi reuocaſſent; Sic enim Lo. Pi. O. Vi. à quibus non lõgè abſunt A. & Peta. qui ad 4. Fux. ad 37. Fa. ad 38 Sed in re minùs certâ, quid certi de anno ſtatui poſſit?

Rhadamanthum) *Radamantum* Peta. Pi. Vi. O. Lo. *Rhadamantum* Fa. Vnumquodque eſt in vſu

B apud bonos auctores, ſed vulgatum eſt receptius.

Hypermneſtra) In L. A. M. Vi. O. Pi. Lo. Peta. Fre. 5. Vati. *Hypermeſtra* ſublato *n*: *Hypermeſtria* in Ven. *Hiſpermeſtra* in Lut. Deſunt in Fa. Verùm non eſt reiicienda noſtra lectio. Nam præterquam quod extat ſupra & in cæteris Ms. & aliis impreſſis, ità habet Pauſanias paſsim in Corinth. Apollodor. lib. 2. & Ouidius, inter cuius opera extat Epiſtola 14. ad Linum, ſeu potiùs Lynceum eius maritum,

Mittit Hypermneſtra de tot modo fratribus, vni.

Hypermneſtra Danai filia) Ad latus horũ verborum in columna Argiuorum ſub ann. 35. Danai, qui reſpondet anno 48. Amphictyonis, hæc

C erant adiuncta in omnibus impreſsis, *Ephyra, quæ nũc Corinthus, à Siſypho condita eſt*; Item, *Ea quæ de Hypermneſtra, quam Iſidem Ægyptiorum Deam vocant; & quæ de Danae, ex qua Perſeus natus, dicuntur, his ſunt geſta temporibus*; tamen non dubitauimus delenda, cùm deſint hoc loco in V. Va. Lo. Vi. L. Pi. Fa. Peta. Fux. niſi quod in V. Va. legatur ſolùm *ea quæ de Hypermneſtra quam Iſidem Aegyptiorum Deam vocant*: præſertim quod eadem reperiuntur poſt annos circiter viginti, vt videre licet: præter quam quod pro *Hypermneſtra*, legitur *Demetra*, & meritò. Nam nuſquam, credo, reperies Hypermneſtram vocatam Iſidem, ſicut de Demetra legitur.

Pandion filius &c.) Hæc repoſuimus in an. 1. Pandionis ex A. P. L. M. Fux. V. Vi. Pi. O.

D cùm anteà in impreſsis legerentur ad an. 44. Erichthonij, & in Lo. ad 46. an. in Fa. ad an. 45. *Pandion* autem à nobis retentum, licet in Pi. *Pandon:* in Vi. O. *poſt 40. Athenienſium.*

Ibid. B. Raptus Europæ) In O. Vi. & Pi. *Hoc tempore rapta Europa:* vulgati & Fa. quos ſequimur in re minùs certâ, conſtituunt ad an. 5. Pandionis: Lo. ad an. 4. Peta. ad an. 5. *Pi.* ad an. 6. O. Vi. ad an. 8. A. & L. ad an. 9.

Cadmus regnauit Thebis &c.) Hîc paragraphum iſtum contine; nec te dimoueat librorum varietas. Nam Lo. ad annum 7. Pandionis reuocat: Fux. Peta. Pi. ad annum 8. O. Vi. ad annum 9. cum nec numero editos, nec antiquitate cæteras membranas ſuperent.

Dionyſius,id eſt,Liber) *Dionyſius idem Liber* M.Lo.Facilis fuit lapſus propter ſimilem ſcribendi rationem,vbi abbreuiatione vtimur: confirmatur autem vulgata nō ſolùm manuſcriptis ac Fre. Mar. ſed ex hoc maximè, quia quod hîc per vocem *id eſt*, exprimit, paulò infra per *qui* explicat.

Thebæus muſicus) Deſideratur in O. Vi. ſed non minùs probandum vt ex conſequentibus apparet & ex Fre. Vincen. vbi *in muſica arte clareſcunt*: in Fux. inſertum eſt *Thebaorum qui in Achaia ſunt*.

Mellus) *Melus* Vi. Peta.O.Fux.Pi.Fre. ſcriptura per ſimplex *l*, habetur apud Strabonem & alios geographos, dum de inſulâ loquuntur.

Thaſus) *Thiaſus* M. O. Vi. *Thuſſus* Va. Vat. *Taſus* Lo.Fa.

Calliſta) *Caleſta* Vi. *Caliſta* Peta. Fa.Fre. *Calyſta* Fux.

quæ priùs Mariandyna) In A. L. V. *que primum Ariandina*: in P. *que primum Ariamdina*: in Fux. *que primum Aryandina*: in M. Pi.O.Vi. *que Arundina*: in Lo.Fa. *que prius Mariandina*: in Ven.Lut. *Mariadina*. in Peta. *Muriandina*. Noſtra lectio eſt retinenda; Nam Mariandyni ſunt populi Bithyniæ apud Strabon. lib. 7. & 8. Melam, Ptolemæum & alios.

Linus è Thebis) *Linus Thebaus* A. L. M. P. Mar.O.Vi.Lo.Pi.Peta.Fux.Fre.Vincen.vt etiam ſuprà *Linus Thebanus* V. Va.Vat.Fa.tamē quodcumque horum dixeris,non improbârim.

Idæi) *Idei* Fa. O. Vi. prius tamen qui reſpuat, diſſentiat neceſſe eſt à Pauſaniâ, Clemente, Strabone, Diodoro, Plinio, denique ab omnibus veteribus.

Idæi Dactyli) *Idei & Dactyli* M. O. Vi. *Idas digiti,quos dicunt Graci* Fux. Meliùs ſi alia exemplaria, Solinum, Plinium & alios quam plures imitatus fueris. Dactylos autem Idæos (incolas Cretæ ab Ida monte iuxta Heſiodum, Pauſaniam lib.5.& alios) ferrum inueniſſe cum Euſebio ſcribunt Plinius lib.7. cap.56. Clemens lib. 1. ſtromat. Strabo lib. 10. qui *Dactylos, id eſt digitos à numero nomen accepiſſe* tradit, eò quod *ex nouem Curetis vnuſquiſque decem filios genuerit*: vnde minùs probo rationem ſcribendi Fa. vbi *Dactilis*; vox enim genere Græca: vnde natiua Orthographia ſeruanda, vt habent Pauſanias, Strabo & alij.

pag.54.col.1.A. Bellepares) In Vi. O. *Belleſparis*: Vincen. *Heleſparis*: Iornandes *Belepares*: Caſſiodorus idem habet nobiſcum: *Belleſpares* Fre.

col.2.B. Laomedon) *Laumedon* Fa.

col.3.A. Hebræorum Aod) Maluimus imitari L.A.Lo.Au.Pi. Peta. Fre. quàm retinere vulgatam *Aoth*: confirmatur ex Clemente Alexand. lib. 1. Stromat. & editione Græcâ 70. Interpret. Iudic. 3. tàm Romanâ, quàm Antuerpienſi & ipſo Euſebio lib. 10. de præparat. cap. 3. Ἀώδ, vbi interpres *Aud*: quibus accedit Hieronym. lib.1. aduerſus Iouinian. vbi *Ahod* per *d* in fine, & Idacius.

ex tribu Effrem) In Lo. *Effraim*: in Pi. *Effrim.*

pag.55.col.1.A. Menophis) *Menopes* Vi. O. *Amenophis* apud Ioſeph. ex Manethone lib. 1. contra Apion.

col.2.A. Pelops apud Argos regnauit) *Pelops in Gracia regnauit* M.Vi.O.Pi.

Pelops apud Argos regnauit an.59.&c.) Anteà legebatur *an.53.* cum Lo. Peta. Fa.Vi.O.Va. Vat. Sed cùm idem annus 59. reperiatur communi chirographorum & editorum calculo, circa annum 708. quis dubitationi locus? præſertim cùm ſic M.Vi.O. licet in Pi. Peta. *an.55.* in Fux. *an. 54.* Paragraphus autem hic variè eſt collocatus in Fux. ad *an.26.* Lyncei: in Peta. ad *an.27.* in Pi. ad *an.28.* in Vi. O. ad *an.29.* Nos retinuimus veterem ſitum in re dubiâ: ſi per exemplaria licuiſſet, aut penitùs expunxiſſem, aut quò minùs diſtaret ab ijs, quæ infrà dicuntur de Pelope, dimiſiſſem ad an.695. Etenim ab hoc anno 20. abſoluto Lyncei vſque ad illum annum 695. qui eſt annus 22. Acriſij, reperies annos 81. integros. Deinde quæ ratio, cōſtituere Pelopem ante Tantalum eius patrem? ſed videat Lector, quid seligendum putet in rebus fictis.

à quo Peloponneſus vocata) Poſt hæc verba hæc habentur *hic fuit Pandionis filius ſub quo cœperunt myſteria* in L.A.M.P.Pi.Peta. Lo. Fre. ſed quia idem ferè reperitur in iiſdem exemplarib. & in vulgatis ad an.9. Erecthhei, de quo hoc dicuntur, nil mutauimus.

col.3.A. in Dardania) Vulgati habent *in Dardana*. Nos ſequimur Lo.Al. Pi. Fux. Peta. Ven. Lut.So.Vi. O. Fa. Fre. Mar. & præfationem & contextum ſub an.*650.* pro *in Dardana*.

Erichthonius) *Erictonius* Lo.Vi.O.Fa. *Erichthonius* Fux. Peta. *Erichthonus* Pi. Nos imitamur vulgares & Homerum lib. 20. Iliad. de hoc ſuprà.

Demetra) Emendatior lectio iuxta Lo. A. P. L. O. V. Vi. Pi. Peta. Fux. Fa. potius quàm olim *Dimetra*: vel vt in Vincen. *Demetria*: vel etiam *Diana* vt in Fre. Nam Græcè Δημητηρ: quo nomine nuncupata eſt etiam Ceres.

quam aiunt) Olim *quam aliqui aiunt*; ſed maluimus ſequi A. Peta. Fux. Fa. Lo. Mar. L. P. 4. Vat. & Vincen.

deam AEgyptiorum) Hæc duo vocabula deſunt in A. Lo. O. Vi. Fa. Peta. Fux. P. L. M. Va. P. ſed cùm non repugnent fabulis poëtarum, nihil iminuto.

Armonia) Mendoſiſſimè olim *Armenia* in Ven.Lut.B.H.So.Pet. ſiue *Hermiona* in. O. Vi. ſiue *Hermonias* in Lo.& Pauſan.lib.9. ſiue *Armoenia* in Fa. Verùm noſtram lectionem confirmant Fux.Peta.A.L.V.Vat. Pi. & noſter auctor circa annum 756. & lib. 2. de præparat. cap. 2. Huius etiam emendationis nos admonuerat in Collectaneis in Clementem Alexand. eruditus Ducæus & Vignerius in Biblioth. Tatianus etiam orat. contra Græc. niſi quod aſpiret *Harmonia* vt & Euſebius, vbi ſuprà & apud Heſiodum in Theogo. & Apollodor. lib. 3. Ἁρμονίη cum ſpiritu denſo; & ſic Scholiaſtes Apollonij, Lactant. lib.1. de falſa religione cap. 17. pag. 797. Fuit autem *Armonia* ſeu *Harmonia* filia Veneris &

Digitized by Google

Martis, vt fabulantur Heſiodus in Theogo. Ouidius lib. 4. Metamor. Euripides initio Phœniſſ. Pindarus in Pythijs od. 3. & alij: tamen error vulgatus iam inualuerat ante tempora Freculphi.

rapta à Cadmo) Mendoſa lectio vetus *capta à Cadmo*; ſed correximus ex Peta. Fux. Pi. A. P. Vi. O.

Cadmea) Sic pro *Catina* est L. O. Vi. Pi. quibus aliquo modo aſtipulantur lectiones aliæ, vt *Cadmia ſiue Cathinia* V. Fa. Ven. Lut. Va. Vat. Peta. *Cadmia* in Lo. *Cathinia* in Fux. *Catna* in P. A. *Adinea* in M. niſi legas *Admea*: *Cadinia* ſeu *Catinia* in 2. Vatic. Verùm facile fuit librarijs vt *Catinia*, pro *Cadmea*, ſeu *Cadmia* (nam vtrumque apud AEmylium Probum & alios eſt in vſu, quia ει Græcorum modò per *i*, modò per *e*, vertitur) ſufficerent, decepti affinitate elementorum *t*, & *d*, (vnde O. Vi. Lo. pro *Cadmus* ſcribunt *Cathmus*) & *in*, pro *m*; hæc enim facilè confunduntur. Adde quod cum (licet corruptè) conſequenter legerent *Siden in Sicilia conditam*, putarunt vocem *Sicilia* ad vtramque vrbem referendam, hoc poſito, de qua probabilius hoc debuit accipi, quàm de *Catinia*, quæ celeberrima in illa regione: contra ſublato *in Sicilia*, & repoſito *in Cilicia*, nihil prohibuit quin legendum fuerit *Cadmea*: præthereà cùm mentio fiat *Catinæ* conditæ in Sicilia ſub Romulo circa Olympiad. 10. non dubitauimus retinendum eſſe *Cadmea*. Nam idem eſt ac ſi dicat, quod ſcribit auctor lib. 1. de præparat. cap. 3. *Cadmus Thebas condidit*, & Strabo lib. 7. *Cadmeiam Phœnices Cadmi comites poſſederunt*. Nemo enim ignorat Thebarum vrbem caput Bœotiæ, vbi imperauit Cadmus, teſte Ioſepho, Xenophonte, & alijs (nam plures fuerunt eiuſdem nominis) à Cadmo conditam, in memoriam Thebarum AEgypti: teſte etiam Pauſaniâ lib. 1. & 9. *Cadmus oppidum, cui & nunc idem eſt nomen, Cadmeam condidit, ſed auctâ poſtea vrbe, inferioribus mœnibus, pro arce Cadmea fuit* &c. vnde Plautus in Amphit. loquens de Cadmo *noſtræ auctorẽ gentis* vocat: & Propertius

Quin tibi Cadmeæ dicuntur Pontice, Thebæ.

& Thucydid. lib. 1. *Quæ nunc Bœotia prius Cadmeia* vocabatur: Iſocrat. in Panegyrico appellat τὴν Θηβαίων Καδμείαν.

Side in Cilicia) Correximus pro *Siſyde* ſequuti Vatican. A. L. M. O. Lo. Fux. Pi. Vi. & iudicium Ortelij ex ſuo manuſcripto: *Fiſia* V. *Siede* Peta. in Mar. corruptè legitur *Catinia condita à Siſide in Sicilia*: in Vati. *Cad. ſeu Catin. condit. à Siſyda*: in Vatic. *Cadi. ſeu Cati. condit. eſt à Siſyphe*. Sidę vrbis Pamphilyæ meminerunt 1. Machab. 15. Ptolemæus in tabulis, Stephanus, Strabo lib. 14. Polybius li. 5. Pauſan. lib. 8. & Plin. lib. 5. cap. 27.

in Cilicia) Sic duximus corrigendum pro *in Sicilia* tàm propter auctoritatem codicum A. L. Vi. M. O. Pi. P. Peta. Fux. quàm ratione moti. Nam licet *Side* dicatur ſita in Pamphylia, tamen quia in finibus Ciliciæ, non eſt nouum confinia regionum confundi.

Eleuſinæ Cœleus regnauit coæuus Triptolemo, quem &c.) Hic locus vt erat fœdiſſimâ labe infectus, cùm antea legeretur *Eleuſinæ regnauit Cœleus Triptolemo, quem* &c. ità multùm negotij nobis exhibuit, propter variorum exemplarium diuerſitatem. Nam in P. *Eleuſis Egeleus regnauit Celius Triptolemi, quem* &c. idem in Fa. niſi quod ſupra *Triptolemi* ſcriptum eſt, *alias Triptolemo*. Nos ne aberremus in loco tam lubrico, duces ſequimur Peta. Pi. L. M. A. à quibus non multùm diſſident Fux. *Eleuſinæ Celeus regnauit coæuus Triptolemi*: idem in O. Vi. niſi quod pro *Triptolemi* habes *Triptolemo*, quin Lo. & Marianus lectionem noſtram valent ſtabilire, licet non careât mendo. Nam in Lo. *Eleuſin Geleus regnauit coellus Triptolemo quem* &c. vbi *Geleus* pro *Celeus* mutatione factâ *C*, in *G*, vt ſæpiùs occurrit & in illo exempl. paſſim, & *Coellus* pro *coæuus* ex *u*, duplici *ll* formato. In Mar. *Eleus Meteleus regnauit coæuus Triptolemi*: vbi item obſeruabis ex diſiunctione *Eleuſinæ*, & *Celeus* & *m*, pro *in*, natas voces illas diſformes *Eleus Metelleus*. Licet autem ab Ouidio lib. 4. Faſtorum, Apollodoro li. 1. Pauſaniâ, Suidâ, Seruio in lib. 1. Georgic. Scholiaſte Græco Heſiodi, & alijs Triptolemus dicatur filius Cœlei, & edoctus agriculturam à Cerere hoſpitio receptâ à patre Cœleo, atque ineptum ſit dicere patrem filio coæuum; tamen non eſt abſurdum Euſebium exiſtimaſſe Triptolemũ ab alio genitum. Quis enim in figmẽtis illis poëticis diſſentientium opiniones poſſet conciliare; cùm tot ſententiæ, quot capita: & cum ipſi Pauſanias, Apollodorus, & alij doceant antiquiores variè ſenſiſſe de origine, & parentibus Triptolemi? Tamen ſi liceret extrà librorum ſepta digredi, poterat forſan hic locus leuiori mutatione ſanari, ſi non admitteretur vox *coæuus*, & pro *Coeleus Triptolemo* legeretur *Coelei Triptolemus*, ſcilicet filius, cùm huiuſmodi eclipſis non ſit omnino Latinis infrequens, & inſolita, ſed Græcis familiariſſima; & potuit error ex Græco codice naſci, in quo litera *s* fini prioris dictionis adhæſerat, quæ fini poſterioris adhærere debuerat: & ita ex Κελεῦ Τριπτόλεμος factum ineptè Κελέυς Τριπτόλεμω; Nihilominùs malui tandem quos dixi codices ſequi, quàm meam coniectionem ſine libris prodere. Quod ſpectat ad ſitum, retinuimus vulgatum, in quo conueniunt Fa. Fux. licet O. Vi. Pi. Lo. conſtituant ad annum præcedentem Pandionis 33. vel vt Peta. ad an. 36. eiuſdem. Sed de ſitu tam horum quàm cæterorum vſque ad 1. Olympiadem fuiſſet moleſtũ & nimis longũ inquirere, cum vbique varij & diſſimiles ſint libri, nihilque ex alijs ſcriptoribus fere colligi poſſit; ideò ſi aliquando ſitus mentionem faciamus, hoc fit vt inde, quanta ſit in alijs varietas, perſpicias.

ad vrbes) Rectiùs quàm *ad vrbem*, cùm adſit cõſenſus L. A. M. P. Pi. O. Vi. Peta. Fux. Fre. Mar. & conueniat hiſtoriæ ſeu fabulæ.

col. 3. B. Serpens pinnatus) *Serpens pennatus* Vi. Fux. Fre. O. Sed quis hos cæteris omnibus præferat; accedit quod cùm Triptolemus vehi fingeretur à ſerpentibus, (ſic enim Ammianus lib. 22. *Triptolemum*, inquit, *ob rapidos congreſſus aeris, Serpentibus pennigeris fabuloſa vetuſtas imponit*) ſicut pennæ propriè ſunt volucrum, ita pinnæ ſerpentum, & piſcium: vnde germaniùs pinnati

ſerpentes, quâm pennati ſunt dicendi.

Erichtheus) Meliùs quàm anteà *Eurichtheus*. Nam paucis lineis interiectis ſic etiam olim ſcribebatur apud omnes codd. & Fre. licet Herodotus lib. 7. Apollodor. lib. 3. Cicero lib. 2. Tuſcul. cui proximè accedunt Ouidius lib. 6. Metarmoph. Plutarch. in Theſeo habeant *Eurichtheus*, ſicut Lucianus *Erectheus*. At maluimus imitari Al. Peta. Lo. & Iſocratem in laudat. Helenæ, Homerum ipſum, Pauſan. lib. 1. Iuſtinum lib. 2. in Vi. O. & Vincen. *Ericteus*, ſeu etiam *Erictous*: in V. Pi. *Erictheus* & *Erithreus*: hunc nonnulli volunt eſſe eũdem cum Erichthonio, de quo ſuperius: mihi certè minùs ſapit. Licet enim Iuſtinus *Erichthei* tantum meminerit; Euſebium tamen aliter ſenſiſſe ſatis probat Chronici ratio & contextus, in quo duo proponuntur; alter qui quartus rex, alter qui ſextus Athenienſium fuerit.

quam rapuit Aëdoneus) Hoc nobis potiùs probatum eſt quàm quod olim *Aidoneus*, vel *Aidunens* Mar. vel *Idoneus* O. Vi. Cum enim ſit vox Græca Ἀιδωνεὺς, ſicque legatur apud Plutarchũ, Aelianum, & alios, diphthõgus *αι*, Latinè per *e*, redditur; nullúſque eſt qui neſciat nomen eſſe Plutonis apud Græcos.

Pirithoum) *Pyrithoum* Fux. *Perithoum* Fa. Vi. O. *Perithoim* Fre.

Orithyiam) De hâc voce vide quæ ſuprà.

Aſtræi filius) *Aſtreli filius* Lo. Fre. *Aſtraelis filius* Mar. *Aſtralius* Peta. *Aſtrae* Fux. Sed ſine dubio vulgata lectio eſt retinenda. Nam poëtæ ſingunt Aſtræum cum Aurorâ concubuiſſe, & ex eâ ventos generaſſe, qui etiam ab eo Aſtræi dicti ſunt: de quâ re plura apud Ouidium lib. 14. Metamorph.

quem fabulæ ventum conſingunt) In L. Lo. A. V. M. P. O. Vi. Pi. Fre. Vincen. in ſpecul. hiſtor. & natur. & Ven. *quem fabula ventum conſingit*: in ſingulari vtrumuis poſueris, parùm refert: in Fux. *quem fabula ventum Aquilonem fuiſſe contingit*.

Sub hoc & myſteria cœperunt) Reſtituimus diſtinctionem, quæ erat in vulgatis corrupta: in Vi. O. Pi. poſt *conſingit* (nam ita legunt) ſequitur *& ſub hoc myſteria cœperunt*: in Fux. *ſub hoc Erictheo myſteria cœperunt Athenienſes quod Aquilo Boreas dicitur*: vbi mendum eſt manifeſtum. Anteà non erat ſeparata ſententia, ſed vitioſè ac fœdè cohærebat cum ſequenti *Ea quæ de Perſeo* &c. Qui error irrepſit ex ignoratione, quid myſteria ſignificarent. Sed qui vel minimùm verſatus eſt in antiquiorum auctorum lectione, ſcit maiora myſteria fuiſſe in honorem Cereris inſtituta, minora verò in honorem Proſerpinæ filiæ eius. Cùm autem ſimpliciter loquuntur de myſteriis, intelligunt maiora.

pag. 57. col. 1. A. Aegyptiorum Dynaſtia xix. an. 194. ſuo imperatore &c.) In L. M. Pi. *Ægyptij poſt 19. Dinaſtiam ſuo imperatore vti cœperunt; quorum primus Sethus cœpit*: in A. *Ægypti Dinaſtia quorum primus Sethus an. 55.* in Lo. Peta. *Ægypti 19. Dinaſtia, quorum primus regnauit Zetus*: idem in Fux. niſi quod pro *Zetus*, legitur *Thethus*: in Vi. O. *Ægyptij poſt octauam decimam Dinaſtiam ſuo*, &c. Alia exemplaria tàm Ms.

A quàm impreſſa noſtram lectionem retinent.

an. 194.) Auctus numerus, cùm olim 144. auctore Fa. maximè cùm ratio calculi ità præſcribat, hinc numeratione ſuſceptâ vſque ad initium Dynaſtiæ 20. deeſſe tamen obſeruabis in Peta. O. Lo. Fux. Vi.

ibid. col. 2. B. Prœtus) *Pritus* Lo. Prius extat in aliis Ms. Et apud Euſebium lib. 10. de præparat. cap. 3. Pauſaniam ſæpe & alios auctores, niſi quod in H *Proethus* Stephan. in voce ἐιη, Προῖτος.

Ibid. col. 3. A. Ea quæ de Perſeo dicuntur, tũc geſta ſunt) Ea his adhibita lima ex Vi. O. Pi. M. in quibus accedit Fux. in quo *Ea quæ de Perſeo dicuntur hoc tempore facta fuerunt*. In Peta. *Ea quæ de Perſeo dicuntur* habentur ſine cęteris, ita tamẽ

B vt ſint ſeparata à præcedenti, & ſubſequenti paragrapho: hunc & præcedentes duximus imitandos. cùm anteà in vulgatis, & nonnullis Ms. fœdè cum illis præcedentibus verbis *myſteria cœperunt*, coaleſcerent *ſub hoc & myſteria cœperunt quæ de Perſeo dicuntur*, quaſi deberent referri ad Boream, de quo erat ſententia; cùm debeant tribui Erichtheo regi. Contra in V. conficitur vna ſententia cum ſequentibus hoc modo, *Ea quæ de Perſeo dicuntur ſecundum quorundam opinionem, hac ætate geſta ſunt*; Sed quia auctor loquitur & de Perſeo, & de Phrixo variis temporibus ſecũdum varias opiniones auctorum, non fuit facile iudicare, an hæc lectio eſſet magis ſequenda.

Phrixus) Cum hoc nomen bis inueniatur in hoc libro, eius ſcribendi ratio eſt varia: vulgati hoc

C priori loco per *i*, & ſecundo per *y*, ex Ms. quoque alij per *y*, alij per *i*, tàm priori quàm poſteriori loco. Nec minor eſt contentio inter auctores. Nam Horatius, Columella & alij per *y*; At Pindarus, Pauſanias, Ouidius per *i*; quia tamen video maiorem numerum exemplarium hos imitari, minúſq; probabile ſit auctorem adeò eſſe ſibi varium, & diuerſum, placuit retinere hoc loco vulgatam ſcripturam, & emendare ſequentem.

Per mare) *Per aerem* L. A. V. P. Pi. Peta. Fux. Ado in Chronic. Apollodor. lib. 1. & ſic videtur ſentire D. Auguſtin. lib. 18. de Ciuit. cap 13. Verùm prius cõmunius: in Lo. *ab aere*. Noſtra lectio eſt ipſius Palephati lib. de fabulis διὰ τῆς θαλάσσης ἀφικοντες εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον. Sic Diodorus

D lib. 4. cap. 4. vult, dùm ſcribit transfretantibus Phrixo, & Helle ex Europâ in Aſiam ſuper aureo ariete, virginem in mare delapſam nomen Helleſponto dediſſe, & Phrixum in Pontum proficiſcentem delatum in Colchida: & Apulei. lib. 6. de Aſin. Phrixum arieti ſupernataſſe: hinc Manil. lib. 4. Aſtron.

Teſtis tibi laniger ipſe
Cum vitreum findens aurato vellere Pontum

Et Ouid. in Epiſt. Læan.

Inuideo Phrixo, quem per freta triſtia tutum
Aurea lanigero vellere vexit ouis.

Sed nil tàm frequẽs apud Poëtas, & veteres alios auctores, quam hæc hiſtoria, ſeu potiùs fabula.

ſub Eumolpo) *ſub e Molpho*. Lo. *ſub Eomolpho* Fa. Ven. Lut. ſic olim apud Ouidium Aldi, &

Gryphij

Grygphij li.1.Metamorph.& lib.4.de Ponto,nũc *Eumolpus*; ſicut Clemens Alexand. Apollodor, Pauſanias,Strabo,Plutarchus,Iſocrates & alij,cæteriq́ue chirographi nobis fauent, imò & ipſe auctor lib.10.de præparat. cap.3.

col.3.B. Apud Pythium vates prima Phemonoë &c.) Ità correximus *Pythium* pro *Pythiam*, vt olim,ſequuti Pi.Peta.O.Vi.Ven.Lo.Fux.Nam Apollo dictus eſt non Pythias, ſed *Pythius*, vel ἀπὸ τοῦ πύθωνος à Dracone (interempto) ſiue bruto, ſiue homine huius cognominis; vel ἀπὸ τοῦ πυθέσθαι ab interrogando,ait Strabo. Ab Apolline locus ſui Oraculi *Pythium*, dictus eſt. *Pythium* enim ait Suidas, *eſt ædes Apollinis Athenis à Piſiſtrato condita, in quâ Tripodes dedicabant*:vnde quod auctor vocat hîc & paulò poſt *Pythium*, Plutarchus lib. de muſicâ vocat τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν,& mulier Apollinis ſacrificula,per quam ille dabat oraculum, vocabatur *Pythia*,vt conſtat ex Plutarcho, Strabone, Luciano & aliis. Deinde reperies ſcriptum *Pythium* in omnibus libris ad an. 738. Porrò in Al. *Apud Pythiam Chitim vates prima*: in Fa. *apud Phitium vates prima*:in Fux.*Apud Pythium vates Apollinis prima*:apud Mar. *apud Bythium*; ſed in poſtremâ editione *apud Pythium*, & optimè, vt conſtat ex Strabone lib.9.vbi eadem refert de Phemonoë. Situs præterea horum varius:in Vi.O. & Fux.ponitur ad an.31.Erechtheiin Pi.Peta.L.A. ad annum 36.alij nobis fauent.

Mæones vocabantur) Anteà legebatur *Maones vocabatur*: verùm primum magis probari debet.Sic enim in M.Fa.Fux.Peta.O.Vi.Pi.3,Vati. vt referatur non ad Tantalum, ſed ad Phrygas, quos certum eſt dictos *Mæones*; Tamen *Meones* ſcribitur ſine diphthõgo in O.Pi.Vi.Fa. Fux.Verùm ortographia probatur etiam Straboni lib.12. καὶ Μαίονες, καὶ Μῄονες, *Maones & Meones*, & infrà Μαίονες,οὓς Ὅμηρος καλεῖ Μῄονας.

ob raptum Ganymedis Troi patri Ganymedis & Tantalo bellum exortum) Priſtina lux huic loco reſtituta, cùm caſuum diuerſitas ambiguitatem non exiguam peperiſſet; Sic enim prius *ob raptum Ganimedis & Trois patris Gamimedis & Tantali bellum exortum*: vbi hi genitiui & puritatem loquutionis & integritatem ſententiæ peruertunt: in Fux. Pi. Peta. pro *Troi*, vel *Trois* ſcriptum *Trao*: quod noſtram lectionem iuuat, quo datiuum expreſſiùs indicaret. Quod ſi annum certum habere deſideres, ſcito hæc variè diſponi.Nam in O.Vi.ad annum 31. Erichthei; in Petà.& Pi.ad 41.in Fux.ad an.42.A cæteris non diſſentimus.

Phanocles) *Fanocles* O.Fux.Peta.Lo. Vi. *Eanocles* Pi. *Phander* Fa. labem vtrobique agnoſcis. Porro Phanoclis meminerunt Clemens in Protreptrico ad Gentes,& ſexto Stroma.& Stobæus, cuius citat aliquot verſus.

Fingitur) *confingitur* Vi. Pi. Fux. O. Peta.

Tityus conuixit Tantalo. Tityonis tempore fuit Latona) In A.Lo.L.M.P.Ven Lut. *Tityus conuixit Tantalo, & Tityoni Latona*; niſi quod in Ven.& Lut.pro *conuixit*, legitur *coniunxit* *Tityonis autem tempore fuit Latona*: in Fa. *Tityos coniuncti Tantalo & Titioni Latona*: in Pi.Peta. Fux. pro *Tityus* habetur *Tityos*; & in O. Vi. *Titius*: Græci Τιτυὸν; Sic Homer. Odyſſ. λ. Virgilius verò *Tityus* lib.6.Aeneid.

A

Necnon & Tityum Terra omniparentis alumnum

Demum in Fux. *Tityos conflixit Tantalo & Tityoni Latona mater Apolinis qui cum Hercule ſeruiuit Admeto, alter* (vel aliter) *Tantalus & Tityos ſimul degebant: Tityonis autem temporibus Latona fuit, ex quâ Apollo alitur, qui cum Hercule ſeruiuit Admeto.*

pag.58.col.1. A. Soſares) *Soſades* Lo. alia exemplar. Mar.& Iornand. habent vulgatam ſcripturam.

B

col.2. A. Sicyon) In L.Pi.*Sicyonius*: in M. Vi. O.*Sithion*: in Vincen.Ven.*Sicion*:in Lut. *Sytion*. Nos lectionem ſequimur communiorem; & ità apud Pauſaniam li.2. & paſſim Euſtathium, Plutarchum,& Plinium lib.36.cap.4.

col.3.B. Debbora ex tribu Ephrem. ¶ Barach ex tribu Neptalim an. 40.) In A. L.P.Lo. Peta.*Hebræorum Debbora cum Barac an.40.*

Aod) pro *Aoth* ex L.A.Au. Pi. Lò. Vide ſuperiorem Notam hâc de re.

pag.59.col.2.A. Acriſius) De huius vocis orthographiâ vide paulò poſt.

Ibid. B. Pelops Peloponneſi &c.) Parùm intereſſe dices ſcire quoto hæc anno euenerint; idem tecum ſentio. Si quid tamen certi ex libris haberi poſſit, ſequendus potiùs Fux. qui circa an. 28.Acriſij refert; vel Peta.qui circa an. 27. quàm Pi.& Lo.qui circa an.23. vel Fa. Vi. O. & excuſi qui circa an. 22 quos nos, ne à receptis aberremus ſequimur. Cæterùm pro *Peloponneſi* in Lo. *Peloponenſi*,in Vi. O. *Peloponneſiis*. Quid vulgati habeant, vulgare eſt apud Thucydidem, Pauſaniam & alios.

C

col.3.A. Melicerta) *Melicerte* Lo.Fa.Fux. & ſic Auguſtinus lib.18.de ciuit.cap.14.Lactant.lib. 1.de falſa relig. cap. 21. vtrunque apud Varron. lib.7.& 8.de ling.Lat.& alios bonos auctores reperitur.

celebrata ſunt Iſthmia) pro *Iſthmia* In O.Vi. *Ithmia*:in Lo.*Tythonia*:in Fa. *Rithonna*:in Petà. *Iſtmia*. Verùm noſtra lectio eſt ſine dubio retinenda, & confirmatur ex Clemente lib. 1.Stromat.& ex iis,quæ ſcribit Euſebius ad Olymp. 49. de Iſthmiis poſt Melicertem celebratis. Cæterùm ludos Iſthmios inſtitutos in laudem Neptuni docent Tertulianus lib. de Spectaculis, & Plinius lib.4.cap.5. vnde Neptunus Iſthmius dicitur auctore Stephano, quia illi ſacrũ templũ in Iſthmo.

D

Celebrabantur verò huiuſmodi ludicra ſingulis luſtris, ſeu quinto quoq; anno, vt vult Plinius loco citato; vel ſi Pindaro vt homini Græco adhibenda fides in Od.6.Nemæor.tertio quoque anno. Originem verò illorum Poëtæ referunt in Neteidas,quæ aliquando chorũ ducentes Siſypho Corinthiorũ regi apparentes, præceperint vt in gratiã Melicertæ inſtitueret ludos hos Iſthmios;

qui cùm aliquandiu intermiſſi eſſent, propter prędonum incurſiones, à Theſeo ſunt inſtaurati, ſublato de medio Procruſte. Poſt illud, *celebrata ſunt Iſthmia*, ſequitur in L.M.Pi.O.Vi. *hoc tempore habita ſunt*; & in Fux. *hoc tempore fuerunt facta*. Dicta autem ſunt Iſthmia ab Iſthmo Peloponneſi, in cuius faucibus celebrabantur.

Hippodamiam) Fulciuimus duplici *p*, exemplo Pi. Lo. Fa. Fux. & duarum priorum editionum Ven. & Lut. quibus opem tulêre Apollodorus, Pindarus, Cedrenus, Pauſanias, Lucianus, Euſtathius, & alij plerique: retinuimus item aſpirationem, non quam Vi. Pi. Peta. O. ſuppeditarint; ab illis enim abeſt, ſed quam alij & ſupradicti ſcriptores præter Lucianum. Codices O. Vi. Lo. Fux. Pi. necnon editi ſcribunt cum *y*; quia tamen Pauſanias, Cicero, Lucianus, Ouidius, & alij ſupradicti reijciunt, horum nos partes ſequimur cum habeamus conſentientes alios libros, & faueat ethymologia *παρὰ τὸ ἵππους δαμάζειν*; quia tamen tipographus non obſeruauit caſtigationem, numerabis inter errata *Hyppodamiam* pro *Hippodamiam*.

Pelops Hippodamiam duxit vxorem.

Athenienſium VII. Cecrops ſecundus an. 40.) Repoſuimus *ſecundus* ex fide Lo. Al. O. Vi. in quibus *Athenienſ. vii. regnauit Cecrops ſecundus*: & in Pi. & Fre. pro *ſecundus*, legitur *iunior*: ſic Euſebius lib. 10. de præparat. cap. 3. & Clemens lib. 1. Stromat. vocant hunc *Cecropem ſecundum*, vt diſtinguatur à primo, de quo ſuprà ad an. 460. anteà legebatur *Cecrops 7. Athenienſ. an. 40.*

Athenienſium VII. Cecrops ſecundus an. 40. Erichthei frater.

Perſeus aduerſus &c.) Variè hæc in varijs ſeſe habent. Libri editi ex his conficiunt tres ſententias, ſicut etiam Lo. Fa. Fux. adeò vt *Athenienſium* &c. vſque *an. 40.* ſit prima ſententia; *Pelops hippoda. du. vxo.* ſit ſecunda, & obtineat ſedem ad *an. 1.* Cecropis: *Erichthei frater Perſeus &c.* ſit tertia & vnica ſententia, ſita ad an. 2. Cecropis; quaſi Perſeus ſit frater Erichthei regis, cùm potiùs hoc dicatur de Cecrope: codices A. Peta. O. Vi. vulgatos imitantur, niſi quod illi *Pelops Hip. du. vxo.* anno 50. Erichthei apponantur, vt vides reſtitutum: ſicuti etiam habent L. & Pi. & iampridem decus Aquitaniæ eruditiſſimus Ducæus in ſuis ad Clementem Alexandrinum Collectaneis ità recenſuerat. Verùm nos imitamur non ſolùm eos quinque codices hâc in re, ſed etiam L. & Pi. vt in quatuor membra partiamur, quò nos ratio ipſa perduxit. Abſurdum enim viſum eſt Perſeum hunc, quem ferunt filium Iouis, & Danaës filiæ vnicæ Acriſij, dicere fratrem Erichthei filij Pandionis. Si etiam Perſeus eſt nepos Acriſij, qui poterit dici frater Erichthei, cùm hic regnare cœperit 54. annis ante Acriſium? Agnoſco quidem apud Pauſaniam lib. 7. Cecropem hunc filium dici Erichthei, non fratrem. Sed quid ſi vitio librarij ſcriptum hîc fuerit *frater*, pro *filius*? quia forſan cerneret eius loco in autographis ſolam notam *f*, quæ licet indicet *filius*, ſumpſit tamen pro *frater*; vel quid ſi etiam non eadem fuerit mens auctoris cum Pauſania? nam quid incertius his quæ de ſęculo illo Mythologico habentur, vt meritò ſcripſerit Strabo lib. 8. loquens de temporibus Pelopis Δεῖ δὲ τῶν παλαιῶν ἱστορίαν ἀκούειν, οὕτως ὡς μὴ ὁμολογουμένων σφόδρα· οἱ γὰρ νεώτεροι πολλάκις νομίζουσιν, καὶ τἀναντία λέγειν, quæ ſic interpres, *veteres hiſtoriæ ita ſunt cognoſcendæ, vt non admodùm indubitatæ fidei, quando & recentiorum opiniones multis de rebus diſcrepant.*

Gorgonis) *Gorgona* L. A. M. Pi. Lo. *Gorgonia* P. *Gorgone* O. Vi. Noſtra tamen lectio magis recepta eſt, & eſt editorum vt Ven. Lut. B. Pet. H. So. Græci enim & Latini *Gorgones*, ſic Virgil.

Gorgones, Harpiæque &c.

Et Ouidius lib. 4. Metamorp. Perſeus ſuperator

Gorgonis anguicomæ.

Et lib. 5. *Gorgonis extulit ora.*

Spectatores ſuæ mentis impotes) *Spectatores ſuos mentis impotes* Pi. Lo. O. Vi. Mar. Fre. *Spectatores ſui mente impotes* Fa. Fux.

Didymus ſcribit) Sic ex L. A. M. Lo. S. P. Al. Mar. Fa. Peta. Fux. 4. Vati. pro *Aidimus ſcribit*, vt in impreſſis: vel pro *Didimus* vt in Fux.

Palephatus ſcribit) *Palephatus affirmat* L. A. M. P. Lo. Mar. Pi. *Palefatus* Vi. O. Lo. Fa.

Bellerophontis nauis fuit) *Bellerophontis fuit* in Lo. Fa. ſine vocabulo *nauis*, ſed mendoſè. Nam Palephatus refert ad nauem, nô ad equum: in Pi. deeſt *fuit*. In Fux. addita immediatè, quæ ſequuntur *Bellerophon equo ſuo Pegaſo riuulum, qui plenus erat ſerpentium & ferarum fugiens ocyus tranſiuit, vnde occidiſſe Chimeram dicitur; quia chimaros Græcè dicitur locus; & quia plenus fuerat beſtiarum, diuerſa capita eum continere aiunt fabula Græcorum.*

col. 3. B. Cyrene ciuitas condita eſt in Libya) Agnoſces iſta ſuperiùs ad an. 545. Sed memineris quâ cenſurâ caſtigata fuerint: idem occurret circa Olympiad. 4. Nec dubium, quin de eadem vrbe vtrobique ſit accipiendum. Neque enim vlla alia Cyrene in Libya, quàm quæ à Thereis condita, cuius meminerunt Strabo lib. 1. & 17. Herodot. lib. 4. Pindarus & alij plerique. Quomodo verò liberandus ſit Euſebius auctor noſter ab inani repetitione, videat prudens Lector. Ego enim nihil tutius vſurpari poſſe putem, quàm cùm priùs condita fuiſſet & deſtructa, denuò condita dici poſſit, cùm fuit inſtaurata, ſicuti de alijs vrbibus ſæpe contigit. Quæ enim deſtructa ſunt, ſi quando inſtaurantur, quodammodo conduntur. Adde quod ſimiles repetitiones indicant non tam Euſebij mentem, quàm varias auctorum opiniones, ex quibus ſuum Chronicon collegit.

Nyſam) In Peta. *Miſan* mendoſè: in Vi. O. *Niſan*; ſed ſcriptura vulgata eſt Melæ, Stephani & aliorum: de quo ſuprà.

pag. 61. col. 2. A. imperauerunt an. 544.) In Fux. an. 554. ſed perperam.

vſque ad Pelopem qui regnauit an. 59.) In Vi. O. *58.* Poſt illa ſuccedebant hæc olim *& in Mycenas imperio tranſlato poſt Acryſium regnauit Euriſtheus filius Steleni an. 45.* Idem in Mar. niſi quod pro *Mycenas* perperàm eſt ſcriptũ *Nicem.*

Digitized by Google

At in Fux. valde mendoſè *& in Mycenas imperio tranſlato poſt Acryſium regnauit Perſeus Conſtbeleus qui & adriſcenas regnabant , poſtque eos Argiuorum regnauit Euriſtheus filius Steneli.* Sed viſa ſunt non ſolùm corrupta, ſed peregrina, & cæteris penitùs contraria, dum Perſeus dicitur ſucceſſor proximus Acriſij , & Euriſtheus Perſei: vnde & expunximus ex præſcripto O. & Vi. quamuis alij codices vt plurimùm,idem haberent cum vulgatis ; ſed ad quod etiam ipſe ſenſus nos coëgit. Fœdatum enim agnoſcimus locum,maximè in ijs,quæ regnum Mycenarum attingunt,vſque ad Atreum. Retinuimus prætereà veterem lectionem, *Argiuorum reges defecerunt* &c. licet Vi.O.legerent *Argiuorum regnum defecit , quod ſtetit annis 544.* Demum ſolis illis codicibus Vi. & O.referendum illud, *Mycenis Perſeus regnauit annis ſeptem*, è regione anni *16*. Aſſyriorum, *38*. Sicyoniorum,*13*. Hebræorum,*36*.Athenienſium & *9*. AEgyptiorum, & notæ numerales regni illius in ſerie Notarũ reſtitutæ. Deſiderantur enim iſta in cæteris libris. Hoc modo completur illa Lacuna,quę erat in numeris,ſcilicet inter *31*.regis Acriſij , & primum Euriſthei. Illis etiam duobus codicibus debetur illud alterum *Mycenis Euriſtheus annis 38.* cùm prius deeſſet,niſi quod paulò antè erat ſcriptum, *regnauit Euriſtheus filius Stelem annis 45.* vt tandem ſic omnes numeri ſingularum columnarum , ſeu regnorum optimè conueniant , & ſibi reſpondeant in omnibus codicibus vſque ad annum primum Atrei.

poſt Acriſium) Reiectâ,quàm libri typis mandati conſectantur,orthographiâ, *Acryſius* , hanc amplexamur ; neque enim id illi conſtanter ſeruant,dum anteà,& paulò poſt ſine *y* ſcribunt:quâ in re imitamur omnes membranas , auctorem ipſum lib. 10.de præpar. cap. 3. Apollodor. Pauſaniam,Strabonem & alios quam plurimos, dùm loquuntur tam de hoc Acriſio, quam de altero Iouis filio & Vlyſſis auo , de quo Ouid. lib. Metamorph. 13.

Perſeus Acriſio non ſpõte interfecto migrauit ab Argis:atque regnauit poſt Acriſiũ in Mycenas Argiuorum regno tranſlato, & hi dein reges fuerunt Perſeus,Euriſtheus &c.) Non idem omnes libri; nam in excuſis ſub columna Athenienſium immediatè poſt illa verba *Athenienſium 8. Pandion an. 25.* habentur iſta *Perſeus* &c. ad annum verò 1.Pandionis, & ad latus eorundem , in ſerie tamen Argiuorum collocantur iſta *poſt Acriſium* &c. quod idem obſeruabis in Fa.& Lo. niſi quod pro *Argos*,legatur *Argis*,vt in Ven.& Lut. ſicut etiam in Pi.vbi periodus illa *poſt Acriſium* &c.ad 4. annum Euriſthei collocatur,cùm in ſupradictis ſit ad annum primum eiuſdem. Ruſus in Peta. cuncta deſiderantur præter hæc locata ad an.primum Pandionis; *Perſeus Acriſio non ſponte interfecto migrauit ab Argis ,atque regnauit* : in Fux. verò ſub columna Argiuorum,& ad primum annum Euriſthei hæc extant *Perſeus Acriſiũ inuite occidit,atque è terra Arginorum migrauit. Poſt Acriſium in Mycenas Argiuorum imperio tranſlato hi reges fuerunt Perſeus,Stenelus, Euriſtheus, Atreus* &c. In Vi. & O. in columna hiſtoriæ ad 32. Acriſij (tot enim anni illi tribuuntur) 36. Cecropis,9. Ramſes,38. Polybij,16. Paniæ, 13. Deboræ , proſtant hæc, *Argiuorum regnum deficit, quod ſtetit annis quingentis quadraginta quatuor vſque ad Pelopem,qui regnauit annis lviii. Perſeus Acriſio non ſponte interfecto migrauit ab Argis atque regnauit poſt Acriſium in Mycenas imperio tranſlato , & hi dein fuerunt reges Perſeus , Euriſtheus, Atreus & Thieſtes , Agamennon, Egiſtus, Oreſtes, & Tyſamino: & Pentilus & Comues vſque ad Heracledarum deſcenſum.* In Fre. *Argiuorum imperio in Mycenas trãſlato hi reges per ſucceſſiones fuerunt Perſeus , Steneleus , Euriſtheus, Atreus &c.* Ex quibus liquidò conſtabit,quo iure pro *Argos,ab Argis* repoſuerimus. Ita enim libri ſcripti ſuperiores, quibus adiungendi L. P. & alij Chirographi,quos citat Ducæus in Clemẽt. pag. 797. Comeſtor item in hiſtoria eccleſiaſtica , & Vincent. vterque ex Euſeb. *reliquit* , inquit, *Argos,& tranſtulit regnum apud Mycenas.* Nam licet Perſeus,dùm ſe palæſtrâ exercet , Acriſio auo materno (erat enim filius Danaes filiæ Acriſij) interempto diſco in eius pedem collapſo, rediſſe dicatur Argos: nĩhilominùs,cùm ibi parricidij infamiam ferre non poſſet , cum Megapenthe filio Prœti fratris Acriſij regnum commutauit,ac Mycenas condidit:de quâ re Strabo lib.8.& Pauſan. lib. 2. & Scholiaſtes Apollonij. Cur item verba illa *poſt Acriſium* cum ſuperioribus , *atque regnauit*, copulauerimus , cùm anteà diſſiderent & interpunctione, & laterculis, & columnâ, Ratio ſenſus præter exemplaria Vi.O.& Lo.& illa duo, quorum meminit Ducæus in Clementem ita præſcripſit; alioquin iſta, *atque regnauit* extra ordinem, & abſurdè poſita eſſent. Cur tertiò adiecimus *& dein*. Quartò cur expunximus vocem *Stelenus*;abeſt enim à Vi.O.Auctor etiam lib. 10. de pręparat. cap. 3. *Acriſius regnat Perſeus,poſtea Euriſteus,demum Atreus atque Agamemnon* : ita reddit interpres Trapezuntius , cùm incidiſſet in alium librũ Gręcum,quam qui ab Henrico Stephano excuſus. In hoc enim omiſſis *Ariſteo & Atreo*,mentio fit tantum *Perſei* , & *Agamemnonis*. Deinde hoc idem arguit antiqua lectio *poſt Acriſium regnauit Euriſteus:*quin etiam ipſa verba auctoris circa annum 535. *Minores Steleni perſeuerarunt vſque ad Euriſteum:* pręterea (quod præcipuum eſt) quia contexantur tantùm anni Perſei,& Euriſthei in ordine regum Mycenarum; nulli tamen *Stenelo* tribuantur ; alioqui poterat retineri illa vox *Stenelus* ſeu *Stelenus*,quia conſtat ex Apollodoro li. 2.& auctore ſuprà Perſeũ fuiſſe patrem Steneli , Stenelum patrem Euriſthei : & *Perſeo* (ait Strabo lib. 8.) *Sthenelum* (ſic enim ſcribit) *huic Euriſtheum ſucceſſiſſe*. At non quærimus quid alij,ſed quid Euſebius voluerit.

Euriſtheus) *Euriſteus* Fa. Vi. O. Peta. Lo. ſed ſatiùs fuit imitari alios libros , quibus conſentiunt Homerus , Pauſanias , Strabo , Stephanus & ipſe auctor lib. 10. de præparat. cap. 3. qui etiam videbantur ſequendi vt pro *i* appingeretur *y* , quia illis vel Εὐρύσθεις vel Εὐρυσθεύς ; ſed abſtinuimus , cùm nullus faueret liber.

Digitized by Google

Tiſamenus) Licet multiplex ſit huius vocabuli ſcriptio, tamen placuit potiùs iuxta Lo. Fa. Pi. quàm vt olim in vulgatis *Tyſameros*, vel *Tiſaminos* vt in O. Vi. vel *Tyſamenus* vt in Fux. Peta. quia non ſolum illi tres codices ità ſcribunt hoc loco, ſed etiam paulò infrà O. Vi. Peta. vbi etiam *Thyſamenus* ſcribunt Fux. & Pi. ſicut editi *Tiſſamenus*, Pauſanias lib. 2. Τισαμενὸς: quod firmat noſtram lectionem, & ipſa etiam ratio orthographiæ; ſic enim dictum volunt, quaſi filium vltoris à τίσεως, eò quod Oreſtes eius pater, Agamemnonis patris ſui mortem vltus fuerat.

Penthilus) *Pentilus* Lo. Patercul. lib. 1. poſterior eſt Latinorum, prior Græcorum. At *Pentulus* Vi. & O.

Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legimus rapta eſt: his congruunt, quæ de Minoë dicuntur, de Cadmo & Spartis) Iſta aut omnino deſiderantur in libris ſcriptis, vt in Pi. & L. aut variam habent lectionem & ſedem, vt in Fa. ſub columna Mycenarum & ad annum 20. Euriſthei *Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legimus, rapitur: his congruunt quæ de Mirice dicuntur* & poſt aliquod interſtitium ponitur ad annum eiuſdem 24. *de Cadmo & Sparthis*: in Fux. ſub columna Athenienſium & ad 23. Pandionis *Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legimus rapitur, quod his congruit quæ de Minoë dicuntur*: idem in Mar. niſi quod ponit ad an 12. Pandionis ſeu 34. Debboræ: in Lo. in eadem columna ad annum 21. Euriſthei *Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legimus rapitur: his congruit quæ de Minoë dicuntur*, & ad annum eiuſdem 23. *de Cadmo & de Sparthis*: in Peta. in columna Athenienſium ad an. 23. Pandionis, qui reſpondet anno 23. Euriſthei *Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legimus rapitur, quod his congruit, quæ de Minoë dicuntur*, & poſt interuallum ſub an. 25. eſt adiectum *de Cadmo & de Sparthis*: in O. Vi. in ſerie hiſtoriæ & nihilominùs ad an. 20. Euriſthei & 23. Pandionis *Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legimus rapitur quod his congruit quæ de Minoë dicuntur*: illa *de Cadmo & Spartis* exulant. Verùm ne horum mutatio mutabilis ingenij argumentum ſit, ſtent firmiter, poſtquam ſunt per ſe valde incerta & variè tradita tam ab Herodoto lib. 1. quam ab Auguſt. lib. 18. de ciuit. cap. 12.

col. 3. A. contractus, & ex omni) Addidimus copulam *&*, iuxta Vi. O. Peta. Lo. O. Fux. Pi. L.

confluentes) *confluitus* L. A. P. Pi. *confluitos* O. Fux. Vi. M. Fa. Lo. Peta. *confluxos* V. *conflictus* Mar. Hoc facilius intelliges, ſi adhibeas ea quæ habet Stephanus in voce Λακεδαίμων. Reddit enim duplicem cauſam, cur Sparta dicta ſit ἀπὸ τοῦ Σπαρτοῦ τοῦ Ἀμύκλαντος τοῦ Λέλεγος· ἢ Σπαρτοῦ ἢ διὰ τὸ τοὺς πρώτους συνοικίσαντας τὴν πόλιν Λέλεγας διεσπαρμένους εἰς ταὐτὸν συνελθεῖν καὶ μίαν οἴκησιν ποιήσασθαι; dicta eſt Sparta à Sparto filio Amyclantis filij Lelegis, filij Sparti, vel quod qui primi eam incoluerunt Leleges, & hinc & illuc ſparſi in vnum conuenerint, & vnà habitârint.

vocatos) In M. poſt vocem *vocatos* ſubiunctum eſt, *tunc geſta ſunt*, & in Pi. *his temporibus*.

Midas) *Mida* Lo. Peta. Fa. O. Vi. Pi. Fux. Mar. Vincen.

Laius) Sic correximus ex A. L. Pi. P. Fux. Lo. 4. Vati. Peta. Plutarcho Parallel. 3. Aeliano, Diodoro lib. 4. cap. 6. Apollodoro lib. 8. pro *Lagius* vt in editis vel *Iaſius* vt in S. V. Vatic. vel *Gaius* vt in Vi. O. vel *Laſius* vt in Fa. Vatica. Laij Thebanorum regis circa hæc tempora meminit Pauſanias lib. 9. & 10. fuit filius Labdaci regis Thebarum & pater Oedipi.

Chryſippum rapuit) *Criſpum rapuit* V. Vatic. *Criſippum* Vatica. Sed prius præferendum. De hoc raptu plura Diodorus, Plutarchus & Apollodorus.

ibid. col. 3. B. dimicantes) *militantes* Lo. Pi. Fux. *Peta*.

viros ac fœminas alligabat) *viris fœminas alligabat* Al. Pi. Vi. Peta. O. Fux.

loquitur in ſecundo Attidis libro) Quia legebatur nudè, *loquitur in ſecundo*, videbatur deeſſe aliquid; idcirco ſuppleuimus *Attidis libro* ex O. L. M. & Vi. Idem vult ex Ms. Ducæus in Clement. Alexand. pag. 787. & paulò poſt Euſebius eundem auctorem citat eodem modo; in Lo. *loquitur in 11. libro ſuo*.

Ea quæ de Dædalo &c.) Laboro vt huic paragrapho ſedem aliquam inueniam; ſed cui aſſentiar? Fux. Peta. dederunt 1. Aegei: L. A. 2. an. eiuſd. Vi. O. an. 3. Pi. an. 4. Lo. an. 19. Pandionis: vulgati an. 17. eiuſdem; ſed liceat de fabellis fabulari.

pag. 63. col. 3. A. Tyriorum ciuitas condita) *Tyrus condita* A. L. O. Lo. Pi. Fa. Fux. Vi. Peta. 5. Vati. Mar. Ado, Ammianus & Beda de ratio. temporũ: *Cyrus condita* in Au. P. corruptè *C*, pro *T*. Ad extremum commẽdata fuerunt hæc anno 12. Gedeonis. Hic enim annus incidit in 744. Abraham, cui ſi adiungas 240. prodibit numerus 984. quo anno labente auctor conſtituit initium ædificationis templi. Nullum habui codicem qui lucem hanc præferret, niſi Vi. O. qui proximè accedunt, dùm diſponunt circa 13. annum eiuſdem: aliæ etiam diuerſæ codicum agitationes me illuc propulerint. Nã Pi. reiicit ad an. 3. Lo. Fux. Mar. ad an. 4. Peta. ad an. 6. vulgati & alij chirographi ad an. 5. Sed omnibus potior fuit ſuperior ratio.

Ioſephus in 3.) *Ioſephus in lib. 3.* Lo. *Ioſephus in tertia*. Pi. Vi. O.

pag. 63. col. 2. A. Philamon) Olim in impreſ. *Phidamon*, ſed docuerũt Vi. O. Fa. L. 4. Vati. Mar. Fre. quibus proximè accedũt Pi. *Filiamon*, & Lo. *Filamon*, Peta. *Filammon*, Fux. *Phylaminon*. Noſtra lectio eſt Pauſaniæ paſſim, maximè lib. 10. & Plutarchi opuſcul. de Muſica: accedit Euſebius li. 10. de præparat. cap. 3. φιλάμμων, Demoſthenes pro Cteſiphonte, Diodorus li. 12. citat *Philomonem* Comicum: idem Athenæus ſæpiſſimè.

Pandion fugit à Metionidibus) *Pro à Metionidibus* in Ven. *a tid Metionidibus*: in Lo. *à Metionis diebus*: in Vi. O. Pi. *ab Ionibus*: in Fa. *à Menonidibus*: in Peta *à Methionidibus*. Iuxta editos libros hic paragraphus obtinuerat ſitum ad an.

33. Euriſthei, ſeu Aegei 9. & ad an. 34. Euriſthei in Lo. Nos tamen indicauimus reponendum ad an. 1. Aegei, adducti non ſolùm auctoritate L. A. Vi. O. Fux. Peta. Pi. Sed etiam ratione; cũ Aegeus Pandionis filius expulſis Metionidibus regnum Athenienſium recuperauerit, vt docet Pauſanias lib. 1. Neſcio tamen quo caſu typographus collocauit perperàm ad an. 26. Euriſthei.

ibid. B. Argonautarum nauigatio) In L. A. Pi. ad an. 17. Aegei: in Vi. O. ad an. 12. in Lo Fux. ad an. 16. in vulgatis & aliis vt nos ad an. 13. licet magis placeret prima ſedes propter ſequentia, *Ea quæ de Sphinge* &c. Idem *Orpheus Thrax* &c. vſque *Eumolpi*.

Hypſiphyle) *Tpſepyle* Pi. *Iſiphilo* Fa. *Ipſiphyle* Fux. *Tſiphile* Vi. O. *Ipſipile* Lo. *Ipſipilae* Peta. Sic Perſius Satyr. 1. *Hypſipilas*: Apollodorus & Homer. lib. 7. Iliad. τ' ψιπυλῆ. Porro his incerta eſt ſedes. Nam Vi. O. ad an. 20. Aegei: in Fux. Peta Pi. ad an. 21. in Fa. Lo. ad an. 3. Atrei, qui è regione an. 24. Aegei pingitur.

col. 3. A. exiſtimatus ſit) *eſtimatus ſit* Lo. Pi. Peta. Mar. *eſtimatus ſit* Fux.

Aegeus) Cogor inuitus diſceſſione factâ à cæteris codicibus, in quibus vel *Aegeus*, vt in Fux. Peta. vel *Egeus*, vt in Pi. Fa. Vi. O. vel *Egeus*, vt in vulgatis, & cæteris, vnicum Lo. ducem ſequi. Nam eam ſcripturam confirmant auctores grauiſſimi, vt Apollodorus, Cedrenus, Iuſtinus, Diodorus, Pauſanias & alij multi.

Cyzicus) Multa videbantur ſuadere legẽdum *Ciricus*, vt auctoritas codicum M. Ven. Vi. O. ſed præſertim, cum ipſe circa Olympiad. 24. dicat tũc Cyzicum conditam, nec ſit veriſimile Euſebium ſibi eſſe adeò diſſimilem. Verùm cùm maior pars exemplarium retineat vulgatam lectionem: cúmque de Cirico nil vſquam legerim, nil volui immutare. Hoc ſolùm monebimus nos ſcripſiſſe *Cyzicus* per *y*, ex fide H. So. & Lo. ſicut etiam infrà conſenſu omnium exemplarium: imo etiam Pauſaniæ, Eutropij, Zoſimi, Frontini, Aurelij Victoris, Strabon. lib. 12. Eutrop. lib. 8. Ptolem. lib. 5. cap. 5. Plini. lib. 6. cap. 12. Melæ lib. 1. cap. 19. Flori lib. 1. cap. 5. Plutarch. in Lucullo, Salluſtij in Epiſt. Mithrid. Appian. in Syrio, Dio. lib. 54. Eſt autem vrbs Myſiæ minoris, ſupra Phrygiam ad Propontidem.

Argonautarum hiſtoria) Hoc loco in Lemouicenſi codice & in Pi. additum eſt, diuerſâ tamen manu à cæteris, *Lemouicas in Gallia primum conditas à Lemouico rege Gallorum gigantæo genere*. Verùm non dubito, quin ab aliquo Lemouicenſi in commendationem patrij ſoli fuerint inſerta; quàm peritè & appoſitè iudicet Lector.

Miletus condita) *Filetus* Vi. O. Sed perperam hæc ſunt poſita in Pi. ad an. 16. Euriſthei, qui reſpondet an. 17. Pandionis: in Vi. O. Fux. & Peta. ad an. 21. Pandionis: in vulgatis & aliis vt nos.

col. 5. B. Ea quæ de Sphinge) Olim *ea quæ de Spinga* emendauimus codicibus Vi. & O. ducibus & ratione comite. Licet enim Sphinga, Sphingæ nonnunquam vſurpetur, vt apud Auguſtinum, & alios; nihilominùs cùm vox ſit origine Græca Σφίγξ, γος quintæ declinationis ſimplicium, fuit ad tertiam declinationem Latinorum reducẽda,

A quæ terminatione per *e* in ablatiuo, ſuis nominibus præſcribit: ſicut legimus apud Plinium li. 37. cap. 1. *Auguſtus*, inquit, *inter initia Sphinge ſignauit*. Adde conſequenter vſurpari in accuſatiuo Sphinga: vnde quoniã alterutrũ mutari debuerat, viſum eſt prius mouendũ potiùs quàm poſterius, propter rationes quas mox afferemus. Quæſita his ſedes, non quam indicauit Pi. ad an. 21. nec quã Peta. Vi. O. Fux. Mar. ad an. 22. nec quam L. & A. ad an. 23. ſed quã alij chirographi & editi.

Ea quæ de Sphinge, & Oedipode, & Argonautis dicuntur) Diuulſa ſic coniuximus, interpoſitâ coniunctione *&*, ante *Argonautis*, adducti auctoritate codicũ V. Fa. Peta. Fux. P. Pi. & Lo. Sic enim

B auctoris ſententia fit planior. In L. Va. Vat. diuiſa erat vox *Oedipo de*, vt *de* potiùs præpoſitionis locum teneret, quàm finem vocabuli *Oedipo*: caſtigabis etiam in Peta. *de Sfinga & de Dippode*.

Aſclepius) In Fux. *Aſdepius* mendoſè *d*, pro *cl*; verùm Hieronymus retinuit vocem Græcã Nam quod Græcis Ἀσκλήπιος, Latinis eſt *Æſculapi⁹*, ſicut ſuprà reddidit in præfatione & idem interpres Clementis, Pauſaniæ, & aliorum. Intelligẽdũ autem eſſe hæc de Aeſculapio, liquidò conſtat ex lib. 10. de præparat. cap. 3. & ex Clemen. lib. 1. Stromat. vbi dũ Argonautas enumerat Ἀσκληπιός, τε καὶ Διόσκουροι συνέπλεον αὐτοῖς.

Sphinga vero) Placuit nobis potiùs veterẽ lectionem retinere, quàm veſtigiis quorundã membranarum inſiſtere L. A. V. M. Pi. Fa. Peta. Vi. O.

C vbi *Sphingam* aduerto. Si enim extra publicam viã non ſit incedẽdum, cum reliqui codices prius habeant, & præterea ea ſit natiua terminatio huiuſmodi vocum Græcarum, quam Latini ſæpiùs retinent; ſic námque & Polypoda, & Theſea, & Oedipoda, & id genus; nemo ſenſatus nobis aſſenſum præbere detrectabit.

propter zelũ Harmoniæ) Vice *Harmoniæ* aliâ alibi leges, vt *Armœnia* in Lo. Peta. *Armonia* in Pi. *Ermonæ* in Vi. O. *Ermione* in Fre. *Armione* in Fa. *Armonicæ* in Mar. Sed vbique corruptè, vt ſatis ex ſuperioribus colliges: intelliges etiam, quò iure dixerim ſuperiùs, aſpirari debere, cùm hîc & alibi cum *H*, aſpirationis notâ habeatur. De nuptiis Cadmi, & Harmoniæ plura Diodor. li. 6. Eu-

D ripid. in phæniſſ. Pauſan. in Bœot.

contra Cadmum) *contra Cadmios* Lo. Pi. *contra Cadmos* Peta. Fux.

bellum) *certamen* A. P. Lo. Peta. Fux. Mar. Sed cùm ſint ſynonima, quis locus mutationi?

contra Cadmũ iniiſſe bellum) *aduerſum Cadmum conſtituiſſe* in Pi. Vi. O. L. M. quæ locutio ſuprà reperitur.

pag. 64. col. 1. A. Soſarmus) *Suſarathus* L. Pi. Prius vt amplectamur, duces habemus præter alios Ms. omnes editos (excepto Lut. in quo *Soſarenus* inuenies) & Caſſiodor. & Vincen. tom. 4. *Soſarinius* Iornan. *Soſarmos* Fa.

ibid. B. Mitreus) Sic vulgati Vincen. & alia Ms. niſi quod *Metrolus* in L. *Mitres* in V. Va. Vat. Fa. *Methralus* Pi. *Mitres* Peta. *Mithraus* Lo. Ven. Caſſiodor. & Iornãd. Eruditiſſimus Scaliger

Digitized by Google

lib. 6. de emendatione temporum obſeruat vocẽ *Mithri* eſſe Perſicam à *Mither*, id eſt maior, & inde ſumptum nomen *Mithridates* & ſimilia.

col. 3. A. Thola) Sic pro *Tola* ex Lo. Mar. Fux. Peta. Pi. Vi. O. Fa. 4. Vati. Vincen. tom. 1. Beda, Mar. accedunt 70. Interpretes tàm editionis Romanæ, quàm Antuerpienſis cap. 10. Iudicum. Vulgata lectio tam Vaticana quàm Plantiniana Euſeb. lib. 10. de pręparat. cap. 3. Θωλα & Theophil. Antiochen. lib. 3.

aliàs 23. ſecundum Hebræos) Abſunt ab L. A. P. Lo. Pi. Peta. Vi. O. Fux. & 3. Vati. licet non ſint reijcienda. Nam Thola dicitur iudicaſſe an. 23. tam apud eundem Euſebium lib. 10. de præparat. cap. 3. quam apud 70. Interpretes in vtraque editione Roman. & Antuerp. cap. 10. Iudic. & Theophil. Antioch. lib. 3.

pag. 65. col. 2. A. Mycenis regnauit Euriſtheus an. 40. vel 10. vt aiunt nõnulli, Aegiſtus) Hęc delẽda omnino notaueramus, ſed incuria librarij ea retinuit ex editis. Nã illa *an. 40.* ſunt omnino abſurda ſiue reſpicias ad antiquã deprauationẽ, quæ dabat Euriſtheo *an. 45.* ſiue ad noſtram emendationem, quæ illi tribuit *an. 38.* Illa autem *vel 10. vt aiunt nonnulli, Ægyſtus*, abſunt penitùs ab omnibus Ms. & Mar. nec poſſunt conciliari cum præcedentibus, vbi refertur AEgiſtum regnaſſe poſt Agamemnonem: neque cum ſubſequẽtibus, vbi auctor notat regnum AEgiſti multò ſerius, videlicet ad an. Abrahæ 837. Prætereà ad quid illa *ἀνοχία* ad an. 8. Atrei? vnde ſi fuerant retinenda, collocanda potiùs fuiſſent ad annum vltimum Euriſthei, ſicut ſuadent Peta. Pi. Vi. O. Fux. Mar. & omnino ita fuiſſet legendum *Mycenis regnauit Euriſtheus an. 38,*

Minos mare) Fluctuat mare hoc. Nam in Lo. & Fa. hic locus conceſſus ad an. 12. Atrei, qui 33. AEgei reſpondet: in Fux. & Peta. ad 33. an. in Vi. O. ad annum eius 31. in Pi. ad 32. in L. & A. ad annum 30.

Parrhadius) *Paradius* Pi. Fa. Lo. Vi. O. Peta.

Thamiris) *Thammiris* Peta. *Tamiris* Fa. *Thamirus* Vi. O. *Tamyris* Pi. & L. ſicut etiam ſcribit auctor lib. 10. de præpar. cap. 3. illum inter inſignes poëtas numerans: idem Clemẽs lib. 1. Stromat. Plutarch. lib. de muſica, & Pauſanias lib. 10. qui facit eum filium non Hammonis, ſed Philamonis, de quo ſuprà.

Thamiris &c.) Varius eſt horum ſitus. Nam in Vi. O. circa an. 31. AEgei: in Pi. Fux. circa an. 35. in Peta. circa an. 36. in Lo. & Fa. circa an. 20. Atrei, qui 41. AEgei opponitur.

ibid. col. 2. B. Ea quę de Minotauro) Aſſignantur hæc in Pi. quidem Fux. Peta. an. 3. Theſei: in Vi. O. an. 42. Egei: in Fa. Lo. cæteriſque membranaceis & editis an. 27. Atrei.

Magiſtrum Minois) Vulgati habent *Magiſtrũ Minois*; ſed maluimus ſequi L. Pi. P. Fre. Vi. O. quia Seruius in lib. 3. Georg. notat Taurum fuiſſe magiſtrum militum Minois: Plutarchus in Theſeo vocat *τὸν τοῦ Μίνω στρατηγὸν, ducem exercitus Minois*: Cedrenus Minois *τοξάρχην*. Vnde Gar. Loaiſa in Chronicon Iſidori non dubitat hîc corruptè legi *Magiſtratum*, pro *Magiſtrũ militum.*

Androgei Agonem *&c. vſque* teſtatur) Iſta

A

erant ſeparata & fœdiſſimè tranſpoſita in Ven. Lut. B. Ba. H. Pet. ad ſeriem Sicyoniorum; verùm ſententiæ ordo, Ms. & B. So. docuerunt ità coniungẽda. Quod cùm non animaduerteret auctor notarum, quæ extant in margine codicis H. & temerè repetita in B. So. quia alioqui ſententia erat mutila & manca, exiſtimauit ſic legendum, *Androgei Agonem ſtatuebat Minos nomine premiũ pueros Atticos largiens; At Taurus in Agone* &c. Sed neſcio quo iudicio illud *Minos nomine premium*: prætereà ſi conſequenter illa legantur vt digeſſimus, nil poterit deſiderari: lege plura de ijs apud Diodor. lib. 4. cap. 5. & Plutarch. in Theſeo.

B

Statuerat) Pro, vt olim *Statuebat* ex L. Lo. A. M. P. V. Va. O. Vi. Pi. Peta.

Præmij nomine) Pro, vt in B. *premi nomine* ex L. A. M. P. 5. Vati. Ven. Lut. So. Fre. H. adde quod ſenſus quoque id poſtulat.

pueros Atticos) Pro *pueros Acticos* ex Lo. L. A. M. P. Al. Pi. Vi. O. Fa. 4. Vati. quibus adaumerari poteſt Ven. vbi *Athicos*.

ſicut ipſos) Adiecimus vocem *ſicut* ſequuti codd. L. A. M. Al. P. Pi. Lo. Vi. O. Peta. 3. Vati. & vt ſenſus eſſet planior.

C

Gnoſicos) *Groſios* P. *Goſſios* Fa. Lo. V. Va. Vat. S. *Cognoſios* Pi. *Gnoſius* A. O. Vi. Fre. *Gnoſios* M. L. Fux. Mar. quatuor lectiones primæ corruptæ, quinta recipi poteſt. Nam vtrumque dici & *Gnoſios* & *Gnoſicos*, vt etiam *Gnoſſos*, nemo eſt qui neſciat ex Ouid. Lib. 8. Metamorph. Statio, & alijs, pro eo qui oriundus eſt ex vrbe *Gnoſſo* vel *Cnoſſo* Græcis præcipua inſulæ Cretæ, vt vidimus ex noſtro auctore, & ſede regiâ Minois: Pauſanias lib. 1. ait Minotaurum in Labyrintho *Gnoſſi* incluſum à Minoë.

ibid. col. 3. A. Hercules conſũmat) Fixit hîc metas ſuis erroribus, nos anno metam. Neque enim facile eſt membranas omnes conciliare; cùm Lo. contigiſſe referat an. 33. AEgei: Vi. O. an. 34. L. A. Pi. Peta. Fux. an. 37. Sed nos cum excuſis an. 31.

Ilium vaſtat) *Ilionem vaſtat* Fa.

ſolorum paleſtricæ artis certaminum, quæ in terra) Sic reſtituimus pro *Solorum* (cum maiuſculo *S*,) *paleſtrica artis, certaminumque qua in terra* ex Lo. Pi. Vi. O. Ven. & ſi credimus Ducæo in Collectan. ad Clement. & Reg.

D

Hydram autem calidiſſimã fuiſſe Sophiſtriam) Sic recẽſuimus pro *Hydram autem callidiſſimam fuiſſe Sophiſtam*, vt in excuſis: vel *Hydram autem callidiſſimã fuiſſe Sophiſteriam*, vt in Peta. vel *Idrã autem fuiſſe callidiſſimam Sophiſtam*, vt in Fa. ex L. A. M. V. Va. S. P. Lo. Mar. Al. Pi. Vi. O. Fux. Lut. Ven. & ipſo Platone, quem hîc citat Euſebius, qui in Euthydemo *πολὺ γὰρ τοῦ εἰμι φαυλότερος τοῦ Ἡρακλέους ... σοφιστρία οὖσα*: ita etiam corrigendum notauerat Ducæus in Collectaneis ad Clement. Alexand. Idque ex tribus Ms. Reg. Vi. O. Pi. cui propter inſignem eruditionem adhibenda fuerat fides. Verùm rem ita ſe habere, lectione duorum poſteriorum à me comprobatum.

Digitized by Google

Lapitharũ) In Fux. Vi. O. Lo. Fa. Peta. Pi. V. Va. Fre. *Lapbitarum*; nihilominùs ſelegimus prius, quia ſic vulgati, & Oroſius, Homerus, Diodorus, Apollodorus, Pauſanias, Palephatus, Apuleius, Virgilius, Ouidius & alij: & licet vulgati habeant *y*, loco *i*, cum Ms. tamen & ijſdem auctoribus hàc in parte maluimus ſentire.

ibid. B. Poſt Laomedonta) *Poſt Laomedontem* Lo. Mar. Vi. O. Pi. Fa. Fux. Peta. Beda.

Theſeus eum Athenienſes) Quæ ex Chronicis certiora eſſe debuerant, varietate librorum incertiora reddita. Hæc enim in Vi. O. circa 8. Theſei diſponuntur, in A. Pi. Peta. circa 15. in Fux. circa an. 18. in vulgatis & alijs chirographis circa an. 1. eiuſdem.

eandem legem) Sic ex A. Al. L. Vi. O. Pi. V. Lo. Ven. Peta. Fux. Lut. pro *tandem legem*.

pag. 66. col. 1. B. Tautanes) *Tauthanis* Lo. *Tauſanis* Fa. Pi. Al. Peta. *Tantanes* Iornand. *Thaiſthanes* Fre. Idem quod nos Vincent.

col. 2. A. Adraſtus) *Adraſtrus* Fa. *Addaſtrus* Lo. ſed à nobis ſunt præter alia exemplaria, Apollodorus, Homerus, Strabo, Pauſanias.

ibid. B. Polyphides) *Polypedes* L. V. Va. Lo. Pi. *Polipedes* Fa. Fre. *Polyphydes* Fux. *Poliſides* Vi. O. *Polypides* A. Mar. Primum reperitur in cæteris tam Ms. quàm impreſſis, & apud Vincent. apud Auguſtin. quoque 18. de ciuit. cap. 19.

col. 3. A. Iaïr ex tribu) Pro *Iair* in Lo. *Iayrus*: *Larus* in Fa.

ibid. B. poſt Iair) Noua his ſedes parta poſt annum primum Iephte, iuxta Au. Priùs enim ſita erant ad an. 16. Iair, vt in impreſſis, Fa. Lo. vel ad an. 20. vt in Pi. vel ad an. 22. ſeu vltimum, vt in Peta. Fux. O. Vi. Præeuntem etiam rationem ſequimur. Si enim illud hactenùs obſeruauit auctor in ſimilibus, cur hîc non idem?

pag. 67. col. 2. A. Atreus Argis regnat ſolus) Superflua videri poterant, ni vnius voculæ *ſolus* additione eſſent illuſtrata. Vt qui enim inculcetur Atreum regnare, cùm hoc anteà præmiſſum; niſi quia cùm priùs coniunctum cum Thyeſte haberet imperium, ſolus deinceps regnarit? Incuriâ typographi illam vocem omiſſam doleo. Sed ne quid à me profectum putes, ità præſcribunt libri: Fux. quidem variat à cæteris in anno. Nam reuocandum docet ad an. 64. Atrei: Fa. & impreſſi aſſignant anno 49. Theſei: Peta. an. 61. Atrei: Lo. Vi. & O. an. 63.

Theſeus profugus) Vt profugi varia & incerta latibula; ita horum incertus ſtatus; cum Fux. an. 25. Theſei aſſignet: Peta. & Pi. an. 26. Vi. O. an. 3. Meneſtei: Lo. Fa. & vulgati an. 56. Atrei, qui eſt è regione an. 29. Theſei, vbi & collocauimus. Nullus enim dubitet quin ad columnam Athenienſium pertineant. Adhæc verba iſta ſatis præ ſe ferunt hoc contigiſſe vltimo anno Theſei: vnde in Fux. ſubiungitur *derelinquit circa finem regni atque regnauit Mneſtheus filius Peteonis.*

Bellum Amazonum contra Thebas) His additur in Fux. *Achaicas*: habent prætereà non ita certam ſedem. Nam in Peta. & Pi. ad an. 27. Theſei: in Fux. ad an. 28. in Lo. Fa. & editis ad ann. 58. Atrei.

Apri Calydonij) Non conſtant inter ſe libri in orthographia. Nam Lo. Fa. Fux. *Calidonii*, Vi. O. *Caledonii*, licet ſcribat modo per *i*, modo per *y*: ſed *Calydonia* regio Græcis, non *Calidonia*. Nos inſiſtimus vulgatis, præſertim cùm ita Pauſanias, Strabo, & alij: deinde cùm vaga eſſent, ad hunc reſtricta locum. Nam in Fux. ad an. 18. Ammenemes: in Pi. & Peta. ad 29. Theſei, qui reſpondet 9. Ammenemes: in Vi. O. in 2. annum Meneſtei: in Fa. & editis in 60. Atrei, qui eſt 3. Meneſtei: in Lo. ad 61. eiuſdem.

Minos in Sicilia) *Minos in Sclicia* in L. Pi. ſed mendosè, vt conſtat ex alijs Ms. & Plutarcho in Theſeo. Incerta ſedes; in Fux. enim Pi. Peta. locantur ad an. 1. Meneſtei: in Vi. O. ad an. 4. in Fa. & vulgatis ad an. 5. ſeu Atrei 62. in Lo. ad an. 63.

à filiabus Cocali) Ità reſtituendum duximus pro *à filiabus Coſali*, iuxta codices V. S. P. Lo. Pi. Fa. Peta. Fux. Vi. O. L. Fre. & Ariſtotel. in Polit. Pauſan. lib. 7. Diodor. lib. 4. cap. 15. Athen. lib. 1. cap. 4. Gemiſtum lib. 1. rerum Græcar. Iuſtin. lib. 4. Strabon. lib. 6. & Herodotum lib. 7. niſi quod in V. S. P. ſcribitur *Coccali* cum duplici *c*. Idem obſeruat Ouidius 8. Metamorph.

——Sumptis pro ſupplice Coccalus armis
Mitis habebatur.

ſic morte functus eſt) In Lo. Vi. Pi. O. Mar. *ſic morte finitus eſt*; & hanc lectionem obſeruat ex eodem codice Pithoei, Ducæus in Collectan. ad Clement. Alexand. pag. 800.

Quidam autem an. 30. perijſſe ſcribunt) In Lo. Pi. Fux. Peta. *Quidam ante annos 30. eum periiſſe ſcribunt.*

alij verò ante 30. an. lethum ſuſcepiſſe ferunt) Hæc non habentur in L. A. M. P. V. Fux. Va. Lo. Vi. O. Pi. Peta. Fa.

ibid. col. 3. A. Minos leges ac iura) Pro *leges & fora* ex A. M. L. V. P. Lo. Vi. O. Fa. Fux. Fre. Pi. Peta. Vincen. in ſpecul. tam naturali, quàm hiſtor. Iam verò horum ea eſt conditio, vt in Lo. an. 11. Theſei tribuantur: in Vi. O. an. 19. Pi. Peta. A. an. 20. Fux. an. 22. Fa. & emiſſi an. 12. à quibus quis velit recedere, in re de quâ aliunde nil certi conſtare poſſit?

Theſeus Helenam rapuit) Hi ſunt errores Theſei, & vt errores eſſe noſcas, alij libri vt editi collocarunt ſub columna Mycenarũ circa 43. Atrei: alij reduxerunt ad columnam Athenienſium, vt Lo. ſed ad 45. eiuſdem, & Vi. O. ad annum 5. Theſei: L. A. Pi. Peta. ad an. 13. Fux. ad an. 15. diſſentire non poſſum ab optimis illis veterum Peta. & Pi.

Philiſtus) Veriùs multò quàm olim *Philiſtous*, vt in editis & Vatica. vel *Philoſtous*, vt in S. vel *Philiſteus*; vt in V. idque pro eâ fide; quam adhibendam duximus optimis illis veterum P. Lo. Pi. quibus proximè accedunt Fux. Peta. vbi *Filyſtus*, & Vi. O. in quibus *Phyliſtus*, & L.

in quo *Pheliſtus :* adde Plutarchum in Dio. Ioſeph.lib.1.contra Apio.Pauſan. lib.1. & paſſim Suidam, Dionyſium Halicarnaſſ.lib.1.Quintil.li. 10.Diodor.lib.15.& alibi ſæpiùs : & ſæpe Ciceron.lib.2.de Orato.& lib.1.de Diuinat.& in Bruto, Aemilium Probum in Dione, qui omnes *Philiſti Syracuſani ſcriptoris* meminerunt: illum Cicero lib.2.epiſt.12.ad Q. fratrem vocat *crebrum, acutum, breuem, penepuſillum Thucydidem.*

à Zaro) *à AZaro* Ven.Lut. Fux.*à Dioro* Pi. *à Azioro* Lo.*à Zioro* Vi.O.*à Zoro* Fa.Peta.

conditam, eoſdem autem fuiſſe Tyrios) Hæc *eoſ.au.Fu.Ty.* anteà conſequebantur vocem *conditam.* Sed deleuimus quia omittuntur in V.P. Lo.Peta.Fa. Fux. & quod vox præcedens *Tyriis* nil aliud ſignificet ab illis diuerſum: hâc tamẽ deſtituuntur V.O.Vi.Pi.L.licet habeant reliqua.

B & Carchedone Tyriis hoc tempore Carthaginem conditam) Anteà legebatur *& Carthagine Tyriis hoc tempore Carthaginem conditam, eoſdem autem fuiſſe Tyrios.* Sed emendauimus partim ex Fux.in quo & *Carcedonius Tyrus hoc tempore Carthaginem conditam*, id eſt per Zarum & Carcedonium; partim ex auctore circa an. Abrahæ 971.vbi ait *Carthaginem conditam à Carchedone Tyrio.* Nam cùm ſcripſerit Græcè, veriſimile eſt vtrobique vſum eſſe voce Græcâ, cui conſentit Appianus in Lybic. *Conditores*, inquit agens de Carthagine, *fuerunt Xorus & Carchedon.* Stephanus Καρχηδὼν μητρόπολις Λιβύης, ἀπὸ Καρχηδόνος Φοίνικος. Accedit quod Pauſaniæ, eidem Stephano & Græcis dicitur Καρχηδὼν, quæ Latinis Carthago. Antiqua lectio videbatur C vtcunque poſſe defendi tum ex aliis libris, tum ex Cicerone lib.2.de natur.Deorum, dum ſcribit dictam à Carthagine Herculis filia, & teſte noſtro auctore Hercules ſæculo iſto viuebat. Nihilominùs ſemper obſtaret illa vox *Tyriis.* Nemo enim ſcripſit eum Herculem fuiſſe Tyrium. Deleuimus autem illa verba *Eaſdem autem fuiſſe Tyrios* ex fide V.P.Lo.Fux.Peta. Fa. & quia alii libri, qui retinent illa verba, non habent vocem *Tyriis.*

Ibid.B. Hippolytum) Lo.Fa.Peta. volunt legi *Hyppolitum*, idem Pi.& Fux. niſi quod iſti carent *h*, ſicut etiam Vi. & O. excipe rurſus quod deſtituantur aſpiratione, & altero *p.* Nos retinuimus vulgatam, quia firmatur auctoritate Mar. & poëtarum, pro quibus facit τὸ ἔθυμον & quaſi D fatum nominis ab ἵππος & λύω quod fuerit diſcerptus & dilaniatus ab equis.

Libra) Priùs proſtabat in editis *Lybia*; ſed emendauimus propter rationes iam antè dictas circa annum 1.Abrahæ 558.

Hercules Agonem &c.) Deerat certus campus Agoni huic, quem nos ad an.28. Theſei reduximus. Cùm enim 810. annus Abraham in illum incidat, huic ſi addas 430. de quibus hîc auctor efficies 1240. quo abſoluto vides cœpiſſe Olympicum luſtrum ſeu primam Olympiadem: quâ in re licet non habuerimus fauentem aliquẽ codicem, illuxit tamen neſcio quid in Vi. O. cùm illi ad an. 27. Theſei hæc conſtituant, qui proximus eſt huic an.28. Theſei, ceteri vt Fux.L.A.habent ad an.24.Peta. Mar. ad an.23. eiuſdem, cui A adhæſêre Fa.Lo. & excuſi, qui contulêre ad an. 50.Atrei è regione 23.Theſei. Quid ali, dicerem ſi qua mihi ſupereſſet è naufragio bellico, quo abrepta priora Scholia fuerunt, tabula.

Menelaus) *Menalus* V. *Medelaus* Pi. Sequimur chirographos Fa. Fux. Peta. Lo. Vi.O. Homerum, Virgilium, & alios.

Meneſteus) Multa nos ità reponere coëgerũt hoc loco pro *Mneſteus*, vt primæ editiones Ven. & Lut.in quibus ſic lego; Sed & chirographi L. Fa.A.P.Peta.Fre.& Mar.quæ eodem modo pingunt: imò & omnes editi paulò poſt; & licet nõnulli libri variam ſectentur orthographiam, confirmant tamen vocum vicinitate, vt in Lo. *Meneſteos*, in P. *Meneſtheus*, ſicut etiam habẽt Cle-B mens lib.1 Stromat. Aelianus lib.4. & Auguſt. 18.de ciuit.cap.19.Homerus lib. 2 Iliad. & paſſim. Pauſan.lib. 1. Μενεσθεὺς quod tamen interpres perperàm vertit *Mneſtheus.*

qui & Peteo an.23.) Pro *an.23.* habebatur *an.24.* Vnde peior error fluxerat vt texerentur anni 24.in ſerie huius Meneſtei, cum 23. tantùm dinumerandi eſſent, non ſolùm quia ita habent Pi.Peta.Lo.Fux O.Vi & ſex Vatic. Sed etiam quia ipſi codices vt Fa.& alij Ms. qui illi perperam 24.annos aſſignant, non niſi tamen 23.deducunt; vt ſic tandem Troiæ expugnatio cum an.23. Meneſtei ſemper concurrat. Excipe V. in quo perperam Troia capta ponitur ad an.26. Aſſyriorum, 30.Sicyoniorum, 3.Hebræorum, 7. Aegyptiorum 16. Mycenarum, 24. Athenienſium; Sed præcipuè C quia mox auctor conſenſu omnium librorũ manifeſtò tradit Troiam captam an. 23. Meneſtei. Error editorum irrepſerat ex eo, quod incuria Librarij inſeruerat annum 8. Meneſtei nullâ ei oppoſitâ notâ alterius regni. Dolemus correctorem huius editionis illud ipſum retinuiſſe. Sed ſi opponas illum annum 8. ex aduerſo 65. Mycenarum, & 18. Aegyptiorum, & ita de aliis vt eſt neceſſe, vltimus Meneſtei erit tantùm 23. & non 24.

Interfectorum poſteri qui vocabantur Epigoni &c.) Ne exiſtimes hæc eſſe mutila vel aliundè pendêre, cùm nullam antea fecerim memoriam horum, nec à quibus fuerint interfecti. Nam diſces ex Pauſania lib. 9. & Strabone lib. 7. & 9. Cùm Argiui magnum comparaſſent exercitum D ad obſidionem Thebanorum, totum illum exercitum, *vno Adraſto rege Sicyoniorum excepto, ad internecionem caſum :* ſed ea victoria magna ſtetit clade Thebanis, vnde prouerbium *Cadmea victoria; nam non multis poſt annis Thebas adorti ſunt* illi, quos Epigonos Græci vocant, id eſt, Poſteri Athenienſium & Argiuorum, qui in ea clade ceciderãt, ducibus Polynice & Adraſto; Ἐπίγονοι enim nihil aliud ſonat quam *poſteri*, & Thebani tunc expugnati ſunt & expulſi. Certa autem non eſt horum ſedes; Nam in Peta. ad an. 8.Meneſtei, conſequenterque poſt illud *Mycenis &c. Troia capitur:* in Lo.ad an.7. Meneſthei poſt eãdem ſententiam, ſed tamen interpoſitis quatuor annis: in Vi. O. eidem periodo ſuccedit, vt in

Peta.

Peta.licet ad 11.Meneſtei: idem eſt in Fa. ſed ad an.6.Meneſtei,& poſt illa *Troia capitur*, interiectis tribus annis: in Fux. Pi. ſuccedit poſt illa *Menelaus regnat in Lacedæmone* ad an. 7. Meneſtei:Mar.ad an.13.ſeu an.5.Iepte.

Alexander Helenam) Ne te hic raptus rapiat, obfirma animum; in Fa. enim locus his conceſſus circa an. 8. Meneſtei: in Vi. O. circa 13. in Fux. & Pi. circa 14. in Peta. circa 15. Lo. & cæteri membranacei cum excuſis conueniunt, quos proinde mihi imitandos propoſui.

Alexander) *Priamus* Au.

pag.68.col.3.A. Ammanitæ) Rectiùs quàm vt olim *Ammonitæ*, vel vt in Peta. *Alienigenæ* iuxta Pi. Lo. Fa. Vi. O. Fux. Et quia video Septuag.pro quartâ vocali ſubſtituere primam,dùm de Ammonitis fit mentio, verbi gratia 2.paralipom.cap.20. *ἐκ τῶν Ἀμμανιτῶν*, vbi vulgata lectio *ex Ammonitis*.

Iepte in libro Iudicum ab ætate Moſis vſque ad ſemetipſum ait ſupputari an. 300.) Hæc abſunt ab V.Lo.Fa.O.Vi. Sed ſunt in aliis exemplar.Mar.& Bedâ, & conſona ſunt ſacræ ſcripturæ Iudicum 11.in Au.& H.pro an.300. occurrit *an.400*.ſed mendoſè.

Ibid. B. vſque ad primam) Pro *vſque in primam* ex L. A. M. Au. Fux. P. Lo. Peta. V. Ven. & Lut. Vi. O. pi. Mar. & ex præfatione.

Fiunt anni 406.) Antiqua lectio in editis *fiunt anni 400.alias 406*. Sed reſtituimus prælucentibus Fux. Peta. L. A. M. P. Lo. 3. Vatic. Pi. & tribus Ms. Fab. & Fa. qui habet hoc ſingulare, vt legat *fiunt anni 406. alias 405*. Cæterùm in O.Vi. habes *fiunt anni 405*. & idem notatur circa Olymp. 1. vbi numerus ille 406. deſideratur in membranis, & eius loco legitur 405.

regni Nini,anni 835.) Olim *regni Nini 835. aliàs 834*. Sed expunximus illud *alias 834*. ex fide A.L.M.Lo.Pi.Vi.O.V.Va.Fux. P. Peta. & trium Ms. Fab. & Fa. licet in hoc ſuprà ſcriptum ſit *vel 834*.Videtur enim interiectum à ſtudioſo Lectore, qui legerat illum numerum 834. in præfatione Euſebij. Hoc idem ferè ſemper habendum eſt de ſimilibus, vbi reperiuntur in editis iſtæ voces *ſiue,vel,alias*.

natiuitatis Abraham, anni 835.) in Fa.cum habeatur *an.835*. & ſcriptum ſuprâ literâ minuſculâ *vel 834*. anteà legebatur, *natiuitatis Abraham an.825.aliàs 824*. Vbi menda erat manifeſtiſſima. Itaque ſequuti ſumus codices L.A.M. V.Lo. Fux.Peta.Pi. Fa. Mar. tres Ms.Fab.& rationem eiuſdem numeri præcedentis, ac ſubſequentis, ac vocem illam *ſimiliter*. Nec dubito Euſebium hâc locutione *ſecundum Hebræos*, non tàm intelligere ſecundum Hebraicam veritatem, vel ſecundum Hebræorum computationem, quàm ſecundum calculum deductum per columnam Hebræorum, & iuxta ſeriem annorum cuiuſque Patriarchæ, vel Ducis, ex quibus fit illa ſumma an. 835. Porro hæc omnia *ſecundum Hebræos à primo natiuitatis Abraham an. 825.aliàs 824*.deſunt in Vi. & O.

A Secundum Sicyonios). Sic reſtituimus pro *ſecundum Aſſyrios Sicyonis* vt anteà, iuxta A.L. M.V.P.Lo.Fa.Fux. tres Ms. Fab. Mar. Pi. Vi. O. & ipſam præfationem Euſebij. Corruptio ſe ſatis prodit ex eo, quod Aſſyrij valde diſtent à Sicyoniis, quorum illi in Aſia, hi in Europa; & quod calculi iuxta Aſſyrios proximè meminerit.

anni ſimiliter) Sic pro *anno ſimiliter* ex V. L.P.Lo.Peta.Fux.A. So. in Pi.verò Vi.O. deeſt vox *ſimiliter*.

Moſis anni 410.) Vulgata lectio *Moſis anni 310.aliàs 308*. Nos tutò emendauimus ex Lo. Peta.Vi.O. tribus Ms.Fabri, & Fa. in quo ſuprà ſcriptum eſt *aliàs 400*. & ex ipſâ ſupputatione. Nam ſi ab an.35.Moſis,fiunt anni 375. vt dicitur hoc loco; ergò ab eius natiuitate fiunt 410.

B in Pi. & L.legitur *an. 316* Retinuimus ergo illud 310. & deleuimus penitus illud *alias 318*. non ſolùm quia deſideratur in L. A. P. V.Va. Lo. Peta. Vi. O. Pi. Sed præcipuè, quia additio illa manifeſtò repugnat contextui noſtri auctoris.

Ibid.col.3.A. Heſebon) *Eſbon*.Fux.Peta.Lo. Vi.O.Pi. Quæ ſcriptura conuenit cum voce Hebraica חשבון, niſi quod caret aſpiratione: vulgata verſio habet *Heſebon*: Septuaginta Ἐσεβών.

Poſt Heſebon) Aſſignauimus hæc an.1.Labdon iuxta Lo.Fux. pro quo in Peta. O.& Vi. ad an.7. *Heſebon*: in excuſis & aliis ſcriptis ad an. 4. Præcipuè verò quod huc vſque ſimiles obſeruationes ad an. 1. cuiuſque Iudicis repoſuerimus.

C Iudex Aëlon) Sic reſtituimus pro *Iudex Adon* vbi *d*, pro *el*, ſequuti veſtigia L. Vi. O. quod etiam obſeruârat Ducæus in Clement. ex Ms. ad quos proximè accedunt alia exemplaria. Nam *Aealon* in A. M. Fux. ſicut Euſeb. libro 10. de Præparat. cap. 3. Αἰαλών. interpres *Ealo*: *Elaon* in V. Lo. & in cod. Reginæ matris teſte eodem Ducæo; *Aelaon* Pi. Ioſephus libro 5.cap.12. vocat *Elon*: Clemens Strom. 1. *Eglon*: Vincen. in Specu. nat. *Abialon, idque*, inquit, *ex Euſebio* & forſan ſcriptum eſt *b*, pro *ch*. Nam Beda legit *Achialon*: idem Marianus, & Herman. Contractus. Mirum autem eſt, quod hîc ait Euſebius, & quod approbant Beda, Marianus, & alij nonnulli ſectatores Euſebij, LXX. Interpretes non meminiſſe *Aëlon*, cum Iudic. 12. eius

D fiat mentio apud LXX. tàm in editione Romanâ, quàm Antuerpianâ, vbi inter *Heſebon & Abdon, qui & Labdon*, interijciunt Εἰλών; vbi verſio vulgata tam Vaticana, quàm Plantiniana habet *Abialon*: alij codices *Elon*: Theophil. Antiochen. libro 3. (qui viuebat circa an. Chriſti 160.) legit *Ailon*. Nec dubitò quin LXX. ità legerint vel *Abialon*, vel *Aialon* vocem Hebraicam אילון priuſquam noui iſti Maſſoretæ Rabbinici,an. Chriſti 475. augerent ſcripturam ſuis punctis, & redderent hîc Iod mu-

Digitized by Google

tum, & quaſi inane. In Fre. legitur *Calabon*
A mendoſè. Sciendum autem auctorem tribuiſ-
ſe Ioſuë (tacet enim Scriptura eius annos)
annos 27. quia coactus eſt augere illũ numerum
pro *an. 17.* his decem annis detractis duci Aë-
lon.

ibid.col.3.B. Labdon) Non ità diuinæ literæ.
Nam Iudic. 12. tàm in vulgata editione, quàm
apud LXX. & ſecundum Hebraicam, ac Chaldai-
cam veritatem pro *Labdon*, leges *Abdon:* quin &
Ioſephus lib. 5. de Antiquit. cap. 12. Theophil.
Antiochen. lib. 1. quibus annumerandus Euſe-
bius lib. 10. de præparat. cap. 3. & membrana Lo.
ita habent; vulgata tamen lectio ſuos habet pa-
tronos, ipſum auctorem in ſua præfatione & pau-
lò poſt, Auguſtin. lib. 18. de Ciuit. cap. 19. Bedam,
B Alber. Fre. (in quo corruptè *Calabon*) Marian.
Antoni. Contractum, & alios Euſebij ſtudioſos,
præter Vincent. qui tom. 1. legit ex Euſebio
Abdon: vnde ſatiùs fuit recepta cum illorum
auctoritate retinere, quàm eâ reiectâ, obſoleta
inducere.

annis 40.) *an. 30.* Fux. *an. 11.* Pi. Sed vulgata
lectio confirmatur ex fide aliorum Ms. Fre. &
auctoritate Iudic. 13.

qui copulantur) Olim *computantur*; ſed tollen-
dum hoc monuerunt Au. Peta. Pi. Fux. præſertim
cùm præcedentia id confirment, in quibus *qui
copulantur*, vel *qui coniuncti ſunt*, vel *qui con-
iunguntur*.

Iudicum poſteriorum) Vox *poſteriorum* deeſt
in Lo. & Fa.

C omnium fuit) Sic repoſitum ex A. L. Au. M.
V. P. Lo. Fux. Peta. Pi. Vi. O. pro *omnium fi-
nitur*, vt in impreſſis; niſi quod in H. *omnium
fertur*.

pag. 69. col. 1. A. Thuoris) *Thuores* in L. Pi.
Thuoris in V. *Thulis* Al. *Thecores* Vi. O. *Tuoris*
Lo. Fux. in Fa. *Turoix*, & in margine *al. Tuoris*.
In re dubia nil muto. Nam neminem ſcio vete-
rum, qui huius faciat mentionem.

ibid. A. A primo anno Cecropis *&c. vſque* an-
ni 375.) Deſunt in tribus Ms. Fabri.

computantur anni 375.) Priùs *computantur
anni 375. alias 437.* Sed deleuimus *alias 437.*
quia abeſt ab ijſdem codicibus, niſi quod in Fa.
ſuprà hoc *anni 375.* ſcriptum eſt *al. 437.* & in
Peta. legitur *computantur an. 365.*

D fiunt anni 375.) Anteà legebatur *fiunt anni
375. aliàs 374.* ſed expunximus *aliàs 374.* quia
non legitur in A. L. M. V. P. Lo. Fa. Peta. Fux. Pi.
O. & Vi. nec in tribus Ms. Fab. & videtur, vt di-
ximus de ſimilibus, à librarijs adiectum. Nam in
Fa. eſt *an. 375.* licet ſuprà ſcriptum ſit, *al. 374.*

Polybus vocatur) *Polibus* Lo. Pi. Fa. *Polipus*
O. Vi. *Polybius* Mar. *Polypus* Alber. Sed non eſt
quod primum illud poſtponamus; habetur enim
apud Homerum, Pauſaniam, & alios.

Alchandræ) *Alcandra* Fux. Vi. O. Pi. *Ancan-
dra* Lo. Fa. alij codices tuentur noſtram lectio-
nem: Homerus tamen ſcribit ſine χ, Οἱ δύω.
δῶκ' Ἀλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ. Hinc corrige
Marianum, in quo *Caſſandra*.

diuertiſſe) In L. Pi. Vi. O. hæc ſequuntur *re-
petentes Græciam poſt bellum Troiæ*.

col. 1. B. Diopolitanorum) Licet omnes libri
habeant hoc loco *Diapolitanorum*; nihilominùs
exiſtimauimus ſcribendum *Diopolitanorum* pro-
pter rationes, quas anteà deduximus circa annum
Abrahæ 295. & ne in eadem re varius eſſet
auctor.

Diopolitanorum an. 178.) Huc vſque excuſi
pro 178. habuerunt *177.* vnde labebamur, ni
erexiſſent nos Fux. Peta. Lo. Fa. & tres Ms. Fab.
monuiſſentque ità legẽdum, maximè cùm in ipſis
etiam vulgatis tot anni deducantur per ſeriem
ſeu columnam vſque ad 21. Dynaſtiam: quod
cùm minùs exactè eſſet obſeruatum in Vi. O. &
Pi. magnam annorum perturbationem peperit
in ſerie AEgyptiorum; ita vt 6. Bocchori, qui in
omnibus alijs libris cõcurrit cum an. 2. Olymp. 1.
in his primo anno Olympiadis reſpondeat, quo
in errore perſiſtũt vſque ad Perſarum Dynaſtiam:
quò fit vt 42. Anamaſis in duobus illis incurrat
in annum 6. Cambyſis, cùm in annum 5. ex præſ-
cripto auctoris incidat.

col. 2. A. Agamemnon annis 15.) In vul-
gatis, & Fa. ac ſeptem Vaticanis & Lo. *an-
nis 18.* pro *an. 15.* licet hi in ſerie annorum de-
ducant tantum *annos 15.* in Fux. Peta. & A. habes
annis 35. Quod nullomodo ſtare poteſt, ſi AEgi-
ſtus regnat apud Mycenas ſtatim poſt captam
Troiam, vt vult auctor. Peius faciunt illi chiro-
graphi, dùm pro *15. annis* deducunt *annos 18.* in
ſerie Agamemnonis; ità vt è regione annorum
illius 16. 17. 18. nullus ſit oppoſitus numerus in
ſerie Hebræorum, Aſſyriorum, & cæterorum re-
gnorum, quod non ſolùm eſt valde abſurdum; ſed
ipſum mendum per ſe prodit; & prætereà hinc fit
vt numquam poſſit concurrere ille fictitius 18.
annus Agamemnonis cum captâ Troiâ, neque
cum anno 23. Meneſtei, 3. Labdon, & 25. Tau-
tanis, & ita de alijs; quod velut neceſſariũ conſti-
tuit auctor hîc, & in præfatione. Nos ſequuti ſu-
mus L. Vi. Pi. O. in quibus tàm hoc loco, quàm
in ſerie apponuntut tantum anni 15. Quod eſſe
ex mente auctoris oſtendunt præter alia exem-
plaria, Beda de ratio. tempor. & Vincen. tom. 1.
& 4. *anno 15. Agamemnonis*, inquit, *ſecundum
Euſebium capta Troia*. Nec te moueat quod au-
ctor lib. 10. de præparat. cap. 3. videatur priorem
ſententiam ſectari de illo 18. anno Agamemno-
nis, quo ait captum Ilium. Nam non hîc loqui-
tur ex ſua mente, ſed ex ſententia Clementis,
qui hoc ſcribit lib. 1. Stromat. à quo non ſemel
diſcedit, & forſan apud vtrumque eſt mendum
18. pro 15.

Mycenis imperat Agamemnon an. 15. cuius
regni 15. anno Troia capitur) Deſunt in 2. Va-
tic. anteà vero legebatur in vulgatis & alijs *Myc.
imp. Aga. an. 35. cuius regni 18. anno* &c. Idem in
Mar. niſi quod pro *an. 35.* legitur *an. 25.*
vt etiam in 5. Vatican. Sed emendauimus
non ſolùm ex fide codicum O. Vi. hoc loco, ſed
etiam propter præcedentem notam; & quia penè
omnes libri præter Fux. Peta. P. & duos Ms. Fab.
deducunt tantum annos 15. in ſerie Agamemno-
nis, videbatur tota ſententia delenda, ſicut in L.

Digitized by Google

& Pi. Nam quid ineptius vel Agamemnonem imperaſſe *an.35.* cum teſte Velleio & Dicte apud Diodorum, imò ex ipſo noſtro auctore Aegiſtus regnat Mycenis ſtatim poſt Troiam captam & interfectum Agamemnonem; vel illa inani repetitione *cuius regni 15. anno* &c. Vnde non mirum ſi varient libri. Nam Fa. & Mar. pro *an. 35.* legunt *an. 25.* & pro *15.* habent *18.* cæteri, vt prænotauimus. Tranſtulimus autem in annum 1. Agamemnonis; tùm quia ità voluêre Fux. Vi. O. tùm quia ita decernit ſenſus ipſe verborum, quamuis vulgati & quidam Ms. ad an. 2. Meneſtei, qui eſt annus 57. Atrei, reuocent, vt Lo. ad an. 1. & Peta. ad an. 7. eiuſdem Meneſtei.

Memnon *&c.*) Omnes membranæ, exceptâ Lo. quæ cum excuſis reduxit ad annum 9. Agamemnonis, aggregarunt iſta ad columnam Athenienſium; ità tamen vt huc & illuc diſtraxerint vt P. ad an. 18. Meneſtei, Pi. ad an. 19. eiuſdem, Peta. Fux. ad an. 20. A. Vi. O. ad an. 21.

Latinus in Italia) Ne requiras hæc in Pi. Vi. O. Peta. *in Italia*, cum abſint: tamen nil eſt cur non poſſint tolerari.

col.2.B. Aſcanius an. 38.) In A. L. Pi. Fux. Lo. hìc inſeruntur ſequentia, *Aſcanius Æneæ filius Albam vrbem condidit*; ſed reſeruauimus ſuo loco, ſequuti multitudinem exemplarium.

quæ de Vlyſſe) *Vlyxe* Lo. Pi. Fux. Peta. Vi. O. Mar. orthographia familiaris Victori de originē gentis Romanæ; ſed altera eſt Liuij & aliorum Latinorum.

quomodo triremi Tyrrhenorum) Loco *triremi* in Lo. Vi. O. *Trieri*: in Fux *Tieri*: in Fa. Ven. *Trienτirenorum*: in Pi. *Trieterityrenorum*: in So. *Tiremi*: in Mar. deeſt, & vbi etiam tota ſententia eſt corrupta. Sed vulgata retinenda.

col.3.A. cauſa mali) *cauſa mali* Lo. *cauſa belli* Vi. O.

Mopſus) *Mobſus* L. Pi. *Moſſus* Fa. Sed vbique mendosè. Tota ſententia deeſt in Fux. Hìc porro in varia animus diſtrahebatur, dùm in Fa. ad an. 17. Meneſtei, vt in vulgatis reduci aduerterem: in Lo. ad an. 18. in Pi. & Peta. ad an. 21. in Vi. O. ad an. 23.

Mopſocrene) *Mopſocrēn* in L. *Mobſicrena* Vi. *Mobſocren* Pi. *Mopſocrena* So. *Mopſicrena* Mar. Lo. *Mopſiſtene* Fa. Melior vulgata.

Mopſiſtiæ) Deeſt in Fux. *Mobſeſtias* L. Pi. ſed Al. *Mopſiſtiet* V. *Mopſitre*: Fa. *Mobſiſtia*: Vi. O. *Mopſos* & *Mopſopia*. Nam ita dictam à Mopſopo, ſeu Mopſo (ſiquidem vtrumque vſurpatur) tradunt Strabo lib. 9. & Plini. lib. 5. ca. 27. vnde Græci vocant Athenienſes Μοψοπίους: at *Mopſibeſtia* Zonaras tom. 3. Ptolemæo Μοψυεστία, *Mopſi vatis domicilium quondam* vt ſcribit Ammianus lib. 14. in antiqua inſcriptione apud Aldum *Mopſueſtia*: in Concilij Conſtantinopol. primi ſubſcriptionibus Epiſcoporum, mentio fit Olympij Epiſcopi *Mopſueſtienſis*; Sic apud Cedrenum Theodori Epiſcopi Μόψου ἑστίας.

Circa annum 23. Meneſtei regis in Au. ſequuntur iſta, *Exinde origo Francorum fuit*; ſed quis non videat ab exſcriptore adiecta?

ibid. B. Demophoon) *Demophon* in Ven. Peta. Fux. Lut. Fa. Vi. Pi. Lo. Sic Pauſanias, Plutarchus, Clemens & Euſeb. lib. 10. de præparat. cap. 3. Δημοφῶν: accedit Vincent. qui *Demofon*; Tamen quia alij codices habent duplex *o*, & ita paſſim apud Iuſtinum Bongarſij, Homerum, Virgilium, Ouidium & alios bonos auctores, nil mutauimus. Cæterùm poſt illam vocem ſequitur *filius Theſei* in L. Pi. Peta. Lo. & 3. Ms. Fab. quæ minùs dubia eſſe debent; cùm nemo neſciat Demophoontē ex Phœdra & Theſeo progenitum: ideò minùs viſa ſunt neceſſaria, cùm deſint in alijs libris.

AEgiſtus.) Sequimur Pi. Peta. Mar. Cedrenum, Velleium, Senecam, Pauſaniam, Ciceronem, Homerum, Euripidem (in his quatuor tamen *Ægiſthus* cum aſpiratione & apud Velleium aliquando) & alios veteres, & etiam omnes codices ad an. 715: quibus accedunt proximè Lo. Vi. Fux. O. vbi *Egiſtus*. At in Fa. *Egyſtus* vt & olim per *y*, hoc loco, licet ſuperius per *i*.

Mycenis regnat AEgiſtus) Horum varius eſt ſitus pro varietate librorum: Pi. & Fux. columnæ Sicyoniorum aſſignant: Pi. quidem ad an. 1. Pelaſgi: Fux. ad an. 4. Demophoontis: Mar. ad an. 7. Lo. Fa. & impreſſi columnæ Athenienſ. ad an. 2. Demophoontis: Peta. columnæ Latinorum ad an. 1. Aſcanij, cui aduerſus eſt 2. Demophoontis: Vi. O. vt nihil certi de columna habent, ad 3. Demophoontis & 1. Pelaſgi. Si affuiſſent libri, reponendum videbatur ad an. 1. Demophoontis, quia conſtat ex Euripide in Oreſte, Homero Odyſ. 3. Senecâ in Agamemnone, & alijs pleriſque Agamemnonem cæſum ab AEgiſto non multò poſt Troiam captam. Paterculus tamen fauet noſtro ſitui, dùm vult non anteà eum interfectum fuiſſe, niſi poſt tres vrbes conditas Mycenas, Tegæam, & Pergamum.

Mycenis poſt &c.) De ſitu quoque horum non niſi varium ex libris haberi poteſt iudicium. Nam alij congerunt ad columnam Latinorum ad 2. Aſcanij, vt Peta. Alij ad columnam Sicyoniorum vt Fux. Pi. ille quidem ad an. 6. Pelaſgi; hic ad an. 8. Mar. ad an. 7. Lo. Fa. ad columnam Athenienſ. ille ad an. 3. Demophoontis; hic ad an. 5. cui ſe aggregant Vi. O. & vulgati: quorum diſſenſio tantùm abeſt, vt à recepto iam in editis ſitu dimouerit, quin potiùs confirmârit. Si tamen locus eſſet mutationi, videretur cæteris Peta. præferendus, ſi verum eſt quod habet Paterculus lib. 1. *Ægyſtum regni potitum per annos ſeptem*, qui illo anno 8. Demophoontis complentur, quod videtur ſumpſiſſe ex Homero 3. Odyſſ.

—— δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ
Ἑπτάετες δ' ἤνασσε πολυχρύσοιο Μυκήνης
Subactus eſt autem populus ſub illo (Aegiſto)
Septennio verò imperauit diuitibus Mycenis.

Oreſtes regnauit annis 15.) Lipſius literatorum Coryphæus lib. 1. in Patercul. qui ait Oreſtem regnaſſe an. 70. exiſtimat loco 70. & 15. le-

gendum 65. cui aſſentirer, niſi aduerſarentur omnes codicès; imò ipſe auctor, dùm omnibus conſentientibus libris conſtituit regnum Tiſameni filij Oreſtis multò ante illos annos 75. elapſos.

Lydi mare &c.) Non ità certa poſſeſsio maris, cùm codices fluctuent in anno conſtituendo. Nam. Vi.O. aſcribunt anno 5. Demophoontis Lo. an. 6. Fa. Peta. an. 7. Fux. Pi. an. 8. qui cùm ita inter ſe diſſentiant, potior viſus eſt conſenſus excuſorum; neque enim eius rei priſci ſcriptores meminerunt.

pag. 70. col. 1. A. Tanteus) In Pi. *Fleutheus*: in Vi.O. *Tautenus*: in Lo. *Tenteus*, quod ipſum habet Iornandes: *Tanteus* Fa. & Vincen. *Tenteus* Fux. *Tenteaus* tres Ms. Fab. *Tautaneus* Mar.

col. 2. B. Quidam ad huius memoriam &c.) Hæc omnia cum eſſent miſerè tranſpoſita ad annum 2. Samſonis, & conſequenter poſt hæc verba *Herculis comparentur*, quaſi dicerentur de Samſone, in hanc ſedem tranſtulimus ſtatim poſt *Zeuſippum*, iuxta codices Fux. Peta. Sa. Mar. Pi. Vi. O. vt pertineant ad Zeuſippum regem Sicyoniorum; in cæteris verò variè ſeſe habent. Nam licet diſponantur ſub columna Hebræorum, tamen in Fa. & 4. Vatic. ad an. 13. Samſonis in Lo. ad an. 14. in tribus Ms. Fab. & tribus Vati. ad an. 15. ſed nec mira videri debent cùm non rarò in vulgatis, & Ms. præter Vi. O. quæ ad vnam columnam pertinent, miſerè commigrent in alteram, ſiue incuriâ librarij, ſiue quia eius proprius locus erat aliis occupatus. De iiſdem balneis auctor mentionem facit ad Olymp. 79.

memoriam ſeruandam) *memoriam conſeruandum* A. P. Al. L. Pi. Fux. Mar. Peta. Deſunt autem in Vi. O. & vno ex Ms. Fab. ab hac voce *Quidam* vſque ad *putant*: in aliis verò duobus Ms. Fab. reiecta ſunt ad annum 15. Samſonis.

pag. 71. col. 2. A. Syrenas) Rectiùs ob conſenſum exemplar. A. L. M. P. Lo. Pi. Vi. O. Ven. Lut. Fa. Fux. Peta. Mar. quàm, vt olim *Syrenes*, licet hoc poſſit tolerari.

quæ deciperent) Aptiùs ex fide L. A. M. Fa. Fux. Pi. P. Lo. Mar. quàm vt in editis *quæ deceperint*, vel vt in Vi. O. *quæ deceperunt*.

Hectoris filij &c.) Hæc chirographi in variis ſedibus depoſuerunt. Nam in Lo. Peta. Fa. Vi. O. ponuntur ſub columna Latinorum: in Fa. & quatuor Vatic. cum vulgatis ad an. 14. Aſcanij: in Lo. ad an. 17. in V. ad an. 20. in Vi. O. & duobus Vatic. ad an. 21. in Peta. ad an. 22. Fux. A. L. Pi. ſub columna Athenienſium, Pi. ad an. 26. Demophoontis, Fux. ad an. 27. A. & L. ad annum 29.

Ibid. B. Secundum quoſdam) Aduerte librorum varietatem: Peta. Lo. Vi. O. Fa. ad columnam Latinorum euocarunt; Fa. quidē & quinq; Vatic. circa annū 20. Aſcanij, quod & imitantur excuſi: V. circa an. 21. Lo. Vi. O. circa an. 25. Peta. circa an. 27. Va. circa an. 28. Pi. & Fux. ad columnam Athenienſium, Pi. quidem circa an. 29. Demophoontis, qui eſt 24. Aſcanij, Fux. circa an. 1. Oxynthis, qui eſt 29. Aſcanij.

Heraclidarum) Germaniùs quàm quod in excuſis *Heraclydarum* cum *y*. Nam ſic docent Lo. Pi. Vi. O. Fa. Peta. Mar. auctor ipſe ad annum 918. His aſſentiuntur Pauſanias lib. 2. & paſſim
A Herodot. lib. 1. Plutarch. paſſim, Clemens lib. 1. Stromat. Strabo, in quibus Ἡρακλειδῶν in Fux. *Heradidarum*, ſed agnoſce labem *d* pro *cl*, vt ſæpe.

Deſcenſus) *diſceſſus* Lo. Sed quàm fœdè, conſtabit ex ipſo auctore loco citato & ex Clemen. lib. 1. Stromat. Strabone, Diodoro, Varrone apud Cenſorinum, Pauſaniâ & aliis quam plurimis, apud quos celebris eſt iſte deſcenſus, velut nota & character temporum.

Aſcanius derelicto) In vno conueniunt libri, in altero minùs ſibi conſtant. Omnes enim aſſignarunt ſedem in columna Latinorum. Sed Vi. quidem & O. ad an. 6. Aſcanij: Pi. Peta. Fux. ad an. 10. L. A. ad an. 12. V. ad an. 24. Lo. ad an. 27.
B duo Vatic. ad an. 28. Fa. & quatuor Vatic. ad an. 21. cui ſimiles editi, à quibus nefas diſcedere in re tenebris æui obſitâ.

Lauinij) *Lauiniæ* L. Pi. Vi. O. Mar. vtrumque poteſt dici, ſed diuerſo ſenſu. Nam Lauinia erat nouerca Aſcanij, cui ipſe reliquit regnum, & imperium, quod habebat in vrbem Lauinium, vt cōſtat ex noſtro Euſebio, Liuio, & Dionyſ. Halicar. & Victore. Verùm noſtra lectio eſt purior, ſi virgula, quæ ſequitur vocem, *regno*, transferatur poſt *Lauinij*, vt patet ex Liuio & aliis, quâ ſignificatur, Aſcanium, poſtquam reliquiſſet Lauinium nouercæ ſuæ Lauiniæ, cœpiſſe condere Albam Longam.

Albam Longam) In L. V. Fa. Vincen. tom. 1. & 2. O. Pi. Vi. Lo. Fre. deeſt dictio *Longam*, ſic Au-
C guſtin. lib. 3. de ciuit. cap. 13. & 14. Alba, inquit, *illa quam filius Aſcanius*, ſine additione *Longa*, vt etiam libro 18. cap. 20. Nam multas eſſe Albas in Gallia, Hiſpania, & Italia, obſeruarunt multi. Hæc dicta eſt *Longa* ex forma quod in longum eſſet porrecta, *Alba* vero ex colore ſuis albæ, teſte Aurelio Victore de origine gent. Roman. Verùm conſtat ex eodem Liuio lib. 1. Solino, Iuſtino lib. 43. & aliis Aſcanium condidiſſe *Albam longam*, ſeu vt ipſi ſcribunt, *Longam Albam*. Caſſiodor. in Chronic. legit *Albanum*: verùm montis potius nomen eſt ab ea vrbe in eo ſita. Mar. retinet noſtram lectionem.

Aſcanius Iulium procreauit) Quod editis, qui ſic habent *Aſcanius Iulium Syluium procreauit*, abrogauerimus vocem *Syluium*, non ſine ratione factum, tùm quià ſic ſuaſerunt libri A. Vi. O. M.
D P. Mar. tùm quià illa erat manifeſtè contra auctoris mentem, qui diſtinguit *Iulium* à *Syluio*, vt ille ſit filius Aſcanij, hic eius frater, cui aſſentiuntur Virgil. lib. 6. Aeneid. Dionyſ. lib. 1. de Origi. gentis Romanæ, Caſſiodor. & Marianus; vnde crediderim vocem *Syluium* adiectam fuiſſe à ſciolo, qui legerat apud Liuium lib. 1. Syluium dici filium Aſcanij; ſed ipſe hac in re iure reprehenditur à viris doctiſſimis. Obſeruabis etiam in Fa. Pi. & apud Virgilium, Caſſiodorum & librum de origine gentis Romanæ pro *Iulium* legi *Iülum*. à prima lanugine, quæ ἴουλος dicitur. At apud Mar. *Ilium* perperàm vt *Iliorum* pro *Iuliorum*. Porro quod ab hoc Iulo ſeu Iulio gens Iulia cognominationem deducat, teſtantur præter aucto-

Digitized by Google

rem Pompeius, Ouidius lib.4. Faſtor. Virgil.lib. 6.Aeneidos. Quoto inſuper anno regni Aſcanius Iulium procrearit, non ita certò libri. Nam Pi. opponit an. 25. Aſcanij: Vi. O. an. 26. Fa. an. 29. impreſſi an. 30. Lo. Fux. an. 34. quod idem præſtitit Peta. niſi quod aggregauit ad columnam Hebræorum.

orta & propter) Imitamur libros ſcriptos Peta. Pi. Vi. O. Mar. Fux. dum in cæteris *orta eſt propter* legeremus.

quia necdum) Reſtituo pro *qui necdum*, ſequutus L.A.Pi.M.V.Vi.O.Fa. Mar. & ita refert Glareanus in Liuium & in Chronol. ſuper Dionyſ. Halicar.

Syluium) *Siluium* in Fa. Lo. Fux. ſicut apud Caſſiodorum, Victorem, Dionyſium. Vulgata tamen ſcriptura eſt Mar. Liuij, Virgilij & aliorũ, quę firmatur ex ipſâ ethymologiâ, cum ille dictus ſit Syluius ἀπὸ τῆς ὕλης à ſyluâ, teſtibus Liuio, Dionyſio, & auctore de origine gentis Rom. ipſóq; noſtro auctore, eò quod ruri in ſyluis natus & educatus fuerit. Altera tamen ſcriptura poteſt defendi auctoritate Manutij in ſua orthogtaphia, dum teſtatur veteres lapides & omnem antiquitatem ſcribere *ſilua* cum *i*, non cum *y*.

col.3.A. Pyrrhus *&c.*) Non eſt melior huius cõditio, quàm ſuperiorum. Nã Peta. Vi. O. collocant ſub columna Latinorum; Vi. O. ad an. 11. Aſcanij, Peta. ad 16. Lo. Fa. Fux. Pi. ſub columna Athenienſium: Pi. Mar. ad an. 19. Demophoontis: Fa. ad an. 20. vt & vulgati: Lo. ad an. 21. Fux. ad an. 22. De nece huius Pyrrhi vide Paterculum & Dicten.

Ibid.B. Mycenis regnàuit &c.) Regni huius initium alij deſignant ad an. 21. Demophoontis vt Vi. O. alij ad an. 25. vt Lo. Pi. Fux. Peta. alij ad 26. vt Fa. & editi.

Oxyntes) *Oxintes* Mar. Peta. Fa. *Oxites* Vi. O. *Oxynthes* Pi. Noſtra lectio eſt Pauſaniæ & aliorum.

Amazones) Vt vagæ illæ ſic & quæ de illis. Nã in Peta. Vi. O. V. locum occupant ad an. 30. Aſcanij: in Mar. ad an. 29. in Lo. Fa. quinque Vatic. & vulgatis ad 36. in Va. ad an. 37. Pi. & Fux. ad an. 3. Oxyntis: qui & digni viſi ſunt quos ſequeremur, quaſi mediam viam ſequuti, & quia hiſtoria pertinet potiùs ad Græcos quàm ad Latinos.

pag.72.col.2.A. Caſtoris Chronographi de Sicyoniorum regno. Exponemus Sicyoniorum reges &c.) Vitioſa erat huius loci nõ ſolùm lectio, ſed etiam interpunctio. Ratione autem & iiſdem Ms. A. M. L. V. Va. Vi. O. Pi. Peta. P. Mar. Otho. lib.1. cap. 27. manuducentibus ità correximus pro *Caſtoris Chronographiam de Sicyoniorum regno exponemus Sicyoniorum reges* &c. Nam Periodus incipit à verbo *exponemus*, & eãdem locutionem vidimus ſuprà, & videbimus paulò pòſt.

Ab Aegialeo) Anteà habebatur *Ægyaleo*; verùm cùm præceſſerit iſta vox ſine *y*, veterem orthographiam probatam ab antiquis ſcriptoribus retinuimus, & quia veteres ſchedæ idem fermè habent, niſi quod hoc loco inchoent ab *E*, pro *Æ*, *Egialeus* pro *Ægialeus* vt in Peta. *Egialeo*, in Fux. *Egeleo*.

Zeuſippum qui omnes) Anteà vitioſè legebatur *Zeuſippum omnes* ſine interpunctione, & illa voce *qui*; Sed ſequuti ſumus L. A. M. V. Fux. Lo. Vat. Vatican. Ven. Lut. Mar. Pi. Vi. O. Peta. & Othonem. Obſeruabis tamen pingi in nonnullis diuerſo modo, vt in tribus Vatic. *Zeuxippum*.

Ibid.B. regnauerunt annis 962.) Genuinam lectionem agnoſce, magis quam veterũ editionum in quibus annis 862. tum quia ſic extat in M. Lo. Vi. Vati. O. Pi. Peta. Fux. Beda, Fre. tum præcipuè quia accuratè tẽporis ſpatia emetiaris, quæ à primo anno Aegialei hucuſque fluxerunt, eam ſummam efficies. Nam ad annum ab Abraham 889. qui concurrit cum anno 32. ſeu vltimo Zeuſippi, ſi addas an. 21. Europis, & 52. Aegialei efficies illũ numerũ 962. Nec te moueat varietas lectionis, vt quod corruptè habetur in Va. 762. in A. 462. in Fa. 811. in tribus Vatic. 862. in Mar. 942. apud Othon 945. in Vat. 972. Etenim ex horũ mendo veritas clarè elicitur. Nam ex tribus libris poſterioribus primus numerus 9. confirmatur, ex prioribus duæ aliæ notæ numerales 62. habentur, vt demum reſultet 962. hinc reſtitues locũ Auguſtini lib. 18. de ciuit. ca. 19. vbi enumerat annos 959. Cum enim ſit veriſimile in his auctorem habere Euſebium, cuius Chronicon ſępe citat, ab hoc abſterſa macula ab illo eodem elui debet: idem præſtabis apud Suidam, apud quem *900. an.* leges pro 962. in Fa. deeſt tota hæc periodus.

Sacerdotes Carni qui) In Lo. Fa. V. Va. Vat. *Sacerdotes carnis qui*: in A. M. Peta. Par. Anton *Sacerdotes Carni ſex qui*: ſupra pag. 11. *Sacerdotes Carnij*, & ita Freculphus libro 2. cap. 19. Otho libro 1. cap. 27. in quatuor Vaticanis *Charnij*. Noſtra lectio eſt receptior apud alios codices & Contractum. Antoninus vult ita dictos, quod *carni offerendæ præfuerunt*; Sed hoc probare non poſſum, imò potiùs crediderim, quod præeſſent ſacris vel *Carni* filij Iouis & Europæ, vel *Καρνείου* ſeu *Carnei*, id eſt Apollinis: augetur coniectura quod cùm Sacerdotes hi inter reges Sicyoniorum numerentur, Apollo dictus ſit *Aegialeus*, quaſi dicas Sicyonius, quod coleretur apud Sicyonios: vtriuſque *Carni* & *Carnei* meminerunt Pauſan. libro 3. & Heſychius in Lexico Καρνεῖος, inquit, ἐπίθετον Ἀπόλλωνος ἴσως ἀπὸ Κάρνου τοῦ Διὸς καὶ Εὐρώπης. De Carnijs etiam feſtis apud Spartiatas vide Herodot. lib. 7. & 8. Fuit demum Dea Carnea, quæ vitalibus humanis præeſſe credebatur, vt [te]ſtatur Macrob. ſed viderit Lector, nùm ea in Pe[l]oponneſo coleretur, ſicut apud Romanos. Huic enim Brutus templum dicauit, *quia cordis beneficio publicum ſtatum emendaſſet*. Quia tamen de his ſacerdotibus *Carnis* nulla eſt memoria apud veteres ſcriptores, nil certi poteſt dici.

Caridemus) *Taridemus* A. *Cariademus* Lo. Fa. *Caididemus* Otho: *Chariademus* in Vatica. tribus *Caridimus* Vi. O. *Chardiem⁹* Ven. Peta. Mar. Quę ortographiæ ratio familiaris eſt Demoſtheni, Martiali & alijs veteribus, quamuis minùs certa; cùm diuerſi fuerint eodem nomine compellati.

Poſt quos ſacerdos conſtitutus eſt Caridemus, qui impẽſas non ſuſtinens fugit) Deſunt in L. Pi.

Digitized by Google

Tiſamenus) Licet multiplex ſit huius vocabuli
A ſcriptio, tamen placuit potiùs iuxta Lo. Fa. Pi. quàm vt olim in vulgatis *Tyſameros*, vel *Tiſaminos* vt in O. Vi. vel *Tyſamenus* vt in Fux. Peta. quia non ſolum illi tres codices ità ſcribunt hoc loco, ſed etiam paulò infrà O. Vi. Peta. vbi etiam *Thyſamenus* ſcribunt Fux. & Pi. ſicut editi *Tiſſamenus*, Pauſanias lib. 2. Τισαμενος: quod firmat noſtram lectionem, & ipſa etiam ratio orthographiæ; ſic enim dictum volunt, quaſi filium vltoris à τίσασθαι, eò quod Oreſtes eius pater, Agamemnonis patris ſui mortem vltus fuerat.

Penthilus) *Pentilus* Lo. Patercul. lib. 1. poſterior eſt Latinorum, prior Græcorum. At *Pentulus* Vi. & O.

Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legi-
B mus rapta eſt: his congruunt, quæ de Minoë dicuntur, de Cadmo & Spartis) Iſta aut omnino deſiderantur in libris ſcriptis, vt in Pi. & L. aut variam habent lectionem & ſedem, vt in Fa. ſub columna Mycenarum & ad annum 20. Euriſthei *Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legimus, rapitur: his congruunt quæ de Mirice dicuntur* & poſt aliquod interſtitium ponitur ad annum eiuſdem 24. *de Cadmo & Sparthis*: in Fux. ſub columna Athenienſium & ad 23. Pandionis *Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legimus rapitur, quod his congruit quæ de Minoë dicuntur*: idem in Mar. niſi quod ponit ad an 12. Pandionis ſeu 34. Debboræ: in Lo. in eadem columna ad annum 21. Euriſthei *Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legimus rapitur: his congruit quæ de*
C *Minoë dicuntur*, & ad annum eiuſdem 23. *de Cadmo & de Sparthis*: in Peta. in columna Athenienſium ad an. 23. Pandionis, qui reſpondet anno 23. Euriſthei *Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legimus rapitur, quod his congruit, quæ de Minoë dicuntur*, & poſt interuallum ſub an. 25. eſt adiectum *de Cadmo & de Sparthis*: in O. Vi. in ſerie hiſtoriæ & nihilominùs ad an. 20. Euriſthei & 23. Pandionis *Europa Agenoris filia vt in quibuſdam legimus rapitur quod his congruit quæ de Minoë dicuntur*: illa *de Cadmo & Spartis* exulant. Verùm ne horum mutatio mutabilis ingenij argumentum ſit, ſtent firmiter, poſtquam ſunt per ſe valde incerta & variè tradita tam ab Herodoto lib. 1. quam ab Auguſt. lib. 18. de ciuit. cap. 12.

D *col. 3. A.* contractus, & ex omni) Addidimus copulam *&*, iuxta Vi. O. Peta. Lo. O. Fux. Pi. L.

confluentes) *conſluitus* L. A. P. Pi. *confluites* O. Fux. Vi. M. Fa. Lo. Peta. *confluxos* V. *conflictus* Mar. Hoc facilius intelliges, ſi adhibeas ea quæ habet Stephanus in voce Λακεδαίμων. Reddit enim duplicem cauſam, cur Sparta dicta ſit ἀπὸ τοῦ Σπάρτου τοῦ Ἀμύκλαντος τοῦ Λέλεγος ἢ Σπάρτου ἢ διὰ τὸ τοὺς πρώτους συνοικίσαντας τὴν πόλιν Λέλεγας διεσπαρμένους εἰς ταυτὸ συνελθεῖν καὶ μίαν οἴκησιν ποιήσασθαι: dicta eſt Sparta à Sparto filio Amyclantis filij Lelegis, filij Sparti, vel quod qui primi eam incoluerunt Leleges, & huc & illuc ſparſi in vnum conuenerint, & vnà habitarint.

vocatos) In M. poſt vocem *vocatos* ſubiunctum eſt, *tunc geſta ſunt*, & in Pi. *his temporibus*.

Midas) *Mida* Lo. Peta. Fa. O. Vi. Pi. Fux. Mar. Vincen.

Laius) Sic correximus ex A. L. Pi. P. Fux. Lo. 4. Vati. Peta. Plutarcho Parallel. 3. Aeliano, Diodoro lib. 4. cap. 6. Apollodoro lib. 8. pro *Lagius* vt in editis vel *Iaſius* vt in S. V. Vatic. vel *Gaius* vt in Vi. O. vel *Laſius* vt in Fa. Vatica. Laij Thebanorum regis circa hæc tempora meminit Pauſanias lib. 9. & 10. fuit filius Labdaci regis Thebarum & pater Oedipi.

Chryſippum rapuit) *Criſpum rapuit* V. Vatic. *Criſippum* Vatica. Sed prius præferendum. De hoc raptu plura Diodorus, Plutarchus & Apollodorus.

ibid. col. 3. B. dimicantes) *militantes* Lo. Pi. Fux. *Peta*.

viros ac fœminas alligabat) *viris fœminas alligabat* Al. Pi. Vi. Peta. O. Fux.

loquitur in ſecundo Attidis libro) Quia legebatur nudè, *loquitur in ſecundo*, videbatur deeſſe aliquid; idcirco ſuppleuimus *Attidis libro* ex O. L. M. & Vi. Idem vult ex Ms. Ducæus in Clement. Alexand. pag. 787. & paulò poſt Euſebius eundem auctorem citat eodem modo; in Lo. *loquitur in 11. libro ſuo*.

Ea quæ de Dædalo &c.) Laboro vt huic paragrapho ſedem aliquam inueniam; ſed cui aſſentiar? Fux. Peta. dederunt 1. Aegei: L. A. 2. an. eiuſd. Vi. O. an. 3. Pi. an. 4. Lo. an. 19. Pandionis: vulgati an. 17. eiuſdem; ſed liceat de fabellis fabulari.

pag. 63. col. 3. A. Tyriorum ciuitas condita) *Tyrus condita* A. L. O. Lo. Pi. Fa. Fux. Vi. Peta. 3. Vati. Mar. Ado, Ammianus & Beda de ratio. temporũ: *Cyrus condita* in Au. P. corruptè *C*, pro *T*. Ad extremum commẽdata fuerunt hæc anno 12. Gedeonis. Hic enim annus incidit in 744. Abraham, cui ſi adiungas 240. prodibit numerus 984. quo anno labente auctor conſtituit initium ædificationis templi. Nullum habui codicem qui lucem hanc præferret, niſi Vi. O. qui proximè accedunt, dùm diſponunt circa 13. annum eiuſdem: aliæ etiam diuerſæ codicum agitationes me illuc propulerint. Nã Pi. reiicit ad an. 3. Lo. Fux. Mar. ad an. 4. Peta. ad an. 6. vulgati & alij chirographi ad an. 5. Sed omnibus potior fuit ſuperior ratio.

Ioſephus in 3.) *Ioſephus in lib. 3.* Lo. *Ioſephus in tertia*. Pi. Vi. O.

pag. 63. col. 2. A. Philamon) Olim in impreſ. *Phidamon*, ſed docuerũt Vi. O. Fa. L. 4. Vati. Mar. Fre. quibus proximè accedũt Pi. *Filiamon*, & Lo. *Filamon*, Peta. *Filammon*, Fux. *Phylaminon*. Noſtra lectio eſt Pauſaniæ paſſim, maximè lib. 10. & Plutarchi opuſcul. de Muſica: accedit Euſebius li. 10. de præparat. cap. 3. Φιλάμμων, Demoſthenes pro Cteſiphonte, Diodorus li. 12. citat *Philomenem* Comicum: idem Athenæus ſæpiſſimè.

Pandion fugit à Metionidibus) Pro *à Metionidibus* in Ven. *a tid Merionidibus*: in Lo. *à Metionis diebus* Vi. O. Pi. *ab Ionibus*: in Fa. *à Metionidibus*: in Peta. *à Methionidibus*. Iuxta editos libros hic paragraphus obtinuerat ſitum ad an.

Digitized by Google

33. Euriſthei, ſeu Aegei 9. & ad an. 34. Euriſthei in Lo. Nos tamen indicauimus reponendum ad an. 1. Aegei, adducti non ſolùm auctoritate L. A. Vi. O. Fux. Peta. Pi. Sed etiam ratione; cū Aegeus Pandionis filius expulſis Metionidibus regnum Athenienſium recuperauerit, vt docet Pauſanias lib. 1. Neſcio tamen quo caſu typographus collocauit perperàm ad an. 26. Euriſthei.

ibid. B. Argonautarum nauigatio) In L. A. Pi. ad an. 17. Aegei: in Vi. O. ad an. 12. in Lo Fux. ad an. 16. in vulgatis & aliis vt nos ad an. 13. licet magis placeret prima ſedes propter ſequentia, *Ea quæ de Sphinge* &c. Idem *Orpheus Thrax* &c. vſque *Eumolpi.*

Hypſiphyle) Tpſepyle Pi. *Iſiphilo* Fa. *Ipſiphyle* Fux. *Tſiphile* Vi. O. *Ipſipile* Lo. *Ipſipilae* Peta. Sic Perſius Satyr. 1. *Hypſipilas:* Apollodorus & Homer. lib. 7. Iliad. Υ'ψιπυλῆ. Porro his incerta eſt ſedes. Nam Vi. O. ad an. 20. Aegei: in Fux. Peta Pi. ad an. 21. in Fa. Lo. ad an. 3. Atrei, qui è regione an. 24. Aegei pingitur.

col. 3. A. exiſtimatus ſit) *eſtimatus ſit* Lo. Pi. Peta. Mar. *eſtimatus ſit* Fux.

Aegeus) Cogor inuitus diſceſſione factâ à cæteris codicibus, in quibus vel *Aggeus*, vt in Fux. Peta. vel *Egeus*, vt in Pi. Fa. Vi. O. vel *Egeus*, vt in vulgatis, & cæteris, vnicum Lo. ducem ſequi. Nam eam ſcripturam confirmant auctores grauiſſimi, vt Apollodorus, Cedrenus, Iuſtinus, Diodorus, Pauſanias & alij multi.

Cyzicus) Multa videbantur ſuadere legẽdum *Ciricus*, vt auctoritas codicum M. Ven. Vi. O. ſed præſertim, cum ipſe circa Olympiad. 24. dicat tũc Cyzicum conditam, nec ſit veriſimile Euſebium ſibi eſſe adeò diſſimilem. Verùm cùm maior pars exemplarium retineat vulgatam lectionem: cúmque de Cirico nil vſquam legerim, nil volui immutare. Hoc ſolùm monebimus nos ſcripſiſſe *Cyzicus* per *y*, ex fide H. So. & Lo. ſicut etiam infrà conſenſu omnium exemplarium: imo etiam Pauſaniæ, Eutropij, Zoſimi, Frontini, Aurelij Victoris, Strabon. lib. 12. Eutrop. lib. 8. Ptolem. lib. 5. cap. 5. Plini. lib. 6. cap. 12. Melæ lib. 1. cap. 19. Flori lib. 1. cap. 5. Plutarch. in Lucullo, Salluſtij in Epiſt. Mithrid. Appian. in Syrio, Dio. lib. 54. Eſt autem vrbs Myſiæ minoris, ſupra Phrygiam ad Propontidem.

Argonautarum hiſtoria) Hoc loco in Lemouicenſi codice & in Pi. additum eſt, diuerſâ tamen manu à cæteris, *Lemonicas in Gallia primum conditas à Lemonico rege Gallorum giganteo genere.* Verùm non dubito, quin ab aliquo Lemouicenſi in commendationem patrij ſoli fuerint inſerta; quàm peritè & appoſitè iudicet Lector.

Miletus condita) *Filetus* Vi. O. Sed perperam hæc ſunt poſita in Pi. ad an. 16. Euriſthei, qui reſpondet an. 17. Pandionis: in Vi. O. Fux. & Peta. ad an. 21. Pandionis: in vulgatis & aliis vt nos.

col. 3. B. Ea quæ de Sphinge) Olim *ea quæ de Sphinge* emendauimus codicibus Vi. & O. ducibus & ratione comite. Licet enim Sphinga, Sphinge nonnunquam vſurpetur, vt apud Auguſtinum, & alios; nihilominus cùm vox ſit origine Græca Σφίγξ, γος quintæ declinationis ſimplicium, fuit

A ad tertiam declinationem Latinorum reducẽda, quæ terminatione per *e* in ablatiuo, ſuis nominibus præſcribit: ſicut legimus apud Plinium li. 37. cap. 1. *Auguſtus*, inquit, *inter initia Sphinge ſignauit.* Adde conſequenter vſurpari in accuſatiuo Sphinga: vnde quoniã alterutrũ mutari debuerat, viſum eſt prius mouendũ potiùs quàm poſterius, propter rationes quas mox afferemus. Quæſita his ſedes, non quam indicauit Pi. ad an. 21. nec quã Peta. Vi. O. Fux. Mar. ad an. 22. nec quam L. & A. ad an. 23. ſed quã alij chirographi & editi.

Ea quæ de Sphinge, & Oedipode, & Argonautis dicuntur) Diuulſa ſic coniunximus, interpoſitâ coniunctione *&*, ante *Argonautis*, adducti auctoritate codicũ V. Fa. Peta. Fux. P. Pi. & Lo. Sic enim auctoris ſententia fit planior. In L. Va. Vat. diui-
B ſa erat vox *Oedipo de*, vt *de* potiùs præpoſitionis locum teneret, quàm finem vocabuli *Oedipo*: caſtigabis etiam in Peta. *de Sfinga & de Dippode.*

Aſclepius) In Fux. *Aſdepius* mendosè *d*, pro *cl*; verùm Hieronymus retinuit vocem Græcã. Nam quod Græcis Α'σκλήπιος, Latinis eſt *Æſculapius*, ſicut ſuprà reddidit in præfatione & idem interpres Clementis, Pauſaniæ, & aliorum. Intelligẽdâ autem eſſe hæc de Aeſculapio, liquidò conſtat ex lib. 10. de præparat. cap. 3. & ex Clemen. lib. 1. Stromat. vbi dũ Argonautas enumerat Α'σκληπιός, τε καὶ Διόσκουροι συνέπλεον αὐτοῖς.

Sphinga vero) Placuit nobis potiùs veterẽ lectionem retinere, quàm veſtigiis quorundã mem-
C branarum inſiſtere L. A. V. M. Pi. Fa. Peta. Vi. O. vbi *Sphingam* aduerto. Si enim extra publicam viã non ſit incedẽdum, cum reliqui codices prius habeant, & præterea ea ſit natiua terminatio huiuſmodi vocum Græcarum, quam Latini ſæpiùs retinent; ſic nãmque & Polypoda, & Theſea, & Oedipoda, & id genus; nemo ſenſatus nobis aſſenſum præbere detrectabit.

propter zelũ Harmoniæ) Vice *Harmoniæ* alia alibi leges, vt *Armœnia* in Lo. Peta. *Armonia* in Pi. *Ermona* in Vi. O. *Ermione* in Fre. *Armiona* in Fa. *Armonica* in Mar. Sed vbique corruptè, vt ſatis ex ſuperioribus colliges: intelliges etiam, quò iure dixerim ſuperiùs, aſpirari debere, cùm hîc & alibi cum *H*, aſpirationis notã habeatur. De nuptiis Cadmi, & Harmoniæ plura Diodor. li. 6. Eu-
D ripid. in phæniſſ. Pauſan. in Bœot.

contra Cadmum) *contra Cadmios* Lo. Pi. *contra Cadmos* Peta. Fux.

bellum) *certamen* A. P. Lo. Peta. Fux. Mar. Sed cùm ſint ſynonima, quis locus mutationi?

contra Cadmũ iniiſſe bellum) *aduerſum Cadmum conſtitiſſe* in Pi. Vi. O. L. M. quæ locutio ſuprà reperitur.

pag. 64. col. 1. A. Soſarmus) *Suſarathus* L. Pi. Prius vt amplectamur, duces habemus præter alios Ms. omnes editos (excepto Lut. in quo *Soſaremus* inuenies) & Caſſiodor. & Vincen. tom. 4. *Soſarmius* Iornan. *Soſarmos* Fa.

ibid. B. Mitreus) Sic vulgati Vincen. & alia Ms. niſi quod *Metrolus* in L. *Mitres* in V. Va. Vat. Fa. *Methralus* Pi. *Mitres* Peta. *Mithreus* Lo. Ven. Caſſiodor. & Iornãd. Eruditiſſimus Scaliger

Digitized by Google

lib.6. de emendatione temporum obſeruat vocē *Mithri* eſſe Perſicam à *Mither*, id eſt maior, & inde ſumptum nomen *Mithridates* & ſimilia.

col. 3. A. Thola) Sic pro *Tola* ex Lo. Mar. Fux. Peta. Pi. Vi.O.Fa.4.Vati.Vincen. tom.1. Beda, Mar. accedunt 70. Interpretes tàm editionis Romanæ, quàm Antuerpienſis cap. 10. Iudicum. Vulgata lectio tam Vaticana quàm Plantiniana Euſeb. lib.10. de pręparat. cap. 3. Θωλα & Theophil. Antiochen. lib. 3.

aliàs 23. ſecundum Hebræos) Abſunt ab L. A. P. Lo. Pi. Peta. Vi.O. Fux. & 3. Vati. licet non ſint reijcienda. Nam Thola dicitur iudicaſſe an. 23. tam apud eundem Euſebium lib. 10. de præparat. cap. 3. quam apud 70. Interpretes in vtraque editione Roman. & Antuerp. cap. 10. Iudic. & Theophil. Antioch. lib. 3.

pag. 65. col. 2. A. Mycenis regnauit Euriſtheus an.40. vel 10. vt aiunt nōnulli, Aegiſtus) Hęc delēda omnino notaueramus, ſed incuria librarij ea retinuit ex editis. Nā illa *an. 40.* ſunt omnino abſurda ſiue reſpicias ad antiquā deprauationē, quæ dabat Euriſtheo *an. 45.* ſiue ad noſtram emendationem, quæ illi tribuit *an. 38.* Illa autem *vel 10. vt aiunt nonnulli, Ægyſtus*, abſunt penitùs ab omnibus Ms. & Mar. nec poſſunt conciliari cum præcedentibus, vbi refertur AEgiſtum regnaſſe poſt Agamemnonem: neque cum ſubſequētibus, vbi auctor notat regnum AEgiſti multò ſerius, videlicet ad an. Abrahæ 837. Præthereà ad quid illa ἀνοσία ad an. 8. Atrei? vnde ſi fuerant retinenda, collocanda potiùs fuiſſent ad annum vltimum Euriſthei, ſicut ſuadent Peta. Pi. Vi.O. Fux. Mar. & omnino ita fuiſſet legendum *Mycenis regnauit Euriſtheus an. 38.*

Minos mare) Fluctuat mare hoc. Nam in Lo. & Fa. hic locus conceſſus ad an. 12. Atrei, qui 33. AEgei reſpondet: in Fux. & Peta. ad 33. an. in Vi.O. ad annum eius 31. in Pi. ad 32. in L. & A. ad annum 30.

Parrhadius) *Paradius* Pi. Fa. Lo. Vi.O. Peta.

Thamiris) *Thammiris* Peta. *Tamiris* Fa. *Thamirus* Vi.O. *Tamyris* Pi. & L. ſicut etiam ſcribit auctor lib. 10. de præpar. cap. 3. illum inter inſignes poëtas numerans: idem Clemēs lib. 1. Stromat. Plutarch. lib. de muſica, & Pauſanias lib. 10. qui facit eum filium non Hammonis, ſed Philamonis, de quo ſuprà.

Thamiris &c.) Varius eſt horum ſitus. Nam in Vi.O. circa an. 31. AEgei: in Pi. Fux. circa an. 35. in Peta. circa an. 36. in Lo. & Fa. circa an. 20. Atrei, qui 41. AEgei opponitur.

ibid. col. 2. B. Ea quę de Minotauro) Aſſignantur hæc in Pi. quidem Fux. Peta. an. 3. Theſei: in Vi.O. an. 42. Egei: in Fa. Lo. cæteriſque membranaceis & editis an. 27. Atrei.

Magiſtrum Minois) Vulgati habent *Magiſtrū Minois*; ſed maluimus ſequi L. Pi. P. Fre. Vi.O. quia Seruius in lib. 3. Georg. notat Taurum fuiſſe magiſtrum militum Minois: Plutarchus in Theſeo vocat τὸν τοῦ Μίνω στρατηγὸν, *ducem exercitus Minois*. Cedrenus Minois [illegible]. Vnde Gar. Loaiſa in Chronicon Iſidori non dubitat hîc corruptè legi *Magiſtratum*, pro *Magiſtrū militum*.

Androgei Agonem *&c. vſque* teſtatur) Iſta erant ſeparata & fœdiſſimè tranſpoſita in Ven. Lut. B. Ba. H. Pet. ad ſeriem Sicyoniorum; verùm ſententiæ ordo, Ms. & B. So. docuerunt ità coniungēda. Quod cùm non animaduerteret auctor notarum, quæ extant in margine codicis H. & temerè repetita in B. So. quia alioqui ſententia erat mutila & manca, exiſtimauit ſic legendum, *Androgei Agonem ſtatuebat Minos nomine premiū pueros Atticos largiens; At Taurus in Agone* &c. Sed neſcio quo iudicio illud *Minos nomine premium*: præthereà ſi conſequenter illa legantur vt digeſſimus, nil poterit deſiderati: lege plura de ijs apud Diodor. lib. 4. cap. 5. & Plutarch. in Theſeo.

Statuerat) Pro, vt olim *Statuebat* ex L. Lo. A. M. P. V. Va. O. Vi. Pi. Peta.

Præmij nomine) Pro, vt in B. *premi nomine* ex L. A. M. P. 5. Vati. Ven. Lut. So. Fre. H. adde quod ſenſus quoque id poſtulat.

pueros Atticos) Pro *pueros Acticos* ex Lo. L. A. M. P. Al. Pi. Vi. O. Fa. 4. Vati. quibus adnumerari poteſt Ven. vbi *Athicos*.

ſicut ipſos) Adiecimus vocem *ſicut* ſequuti codd. L. A. M. Al. P. Pi. Lo. Vi. O. Peta. 3. Vati. & vt ſenſus eſſet planior.

Gnoſicos) *Groſios* P. *Goſſios* Fa. Lo. V. Va. Vat. S. *Cognoſios* Pi. *Gnoſius* A. O. Vi. Fre. *Gnoſios* M. L. Fux. Mar. quatuor lectiones primæ corruptæ, quinta recipi poteſt. Nam vtrumque dici & *Gnoſios* & *Gnoſicos*, vt etiam *Gnoſſos*, nemo eſt qui neſciat ex Ouid. Lib. 8. Metamorph. Statio, & alijs, pro eo qui oriundus eſt ex vrbe *Gnoſſo* vel *Cnoſſo* Græcis præcipua inſulæ Cretæ, vt vidimus ex noſtro auctore, & ſede regiā Minois: Pauſanias lib. 1. ait Minotaurum in Labyrintho *Gnoſſi* incluſum à Minoë.

ibid. col. 3. A. Hercules conſūmat) Fixit hîc metas ſuis erroribus, nos anno metam. Neque enim facile eſt membranas omnes conciliare; cùm Lo. contigiſſe referat an. 33. AEgei: Vi.O. an. 34. L. A. Pi. Peta. Fux. an. 37. Sed nos cum excuſis an. 31.

Ilium vaſtat) *Ilionem vaſtat* Fa.

ſolorum paleſtricæ artis certaminum, quæ in terra) Sic reſtituimus pro *Solorum* (cum maiuſculo *S*,) *paleſtricæ artis, certaminumque quæ in terra* ex Lo. Pi. Vi. O. Ven. & ſi credimus Ducæo in Collectan. ad Clement. & Reg.

Hydram autem calidiſſimā fuiſſe Sophiſtriam) Sic recēſuimus pro *Hydram autem callidiſſimam fuiſſe Sophiſtam*, vt in excuſis: vel *Hydram autem callidiſſimā fuiſſe Sophiſteriam*, vt in Peta. vel *Idrā autem fuiſſe callidiſſimam Sophiſtam*, vt in Fa. ex L. A. M. V. Va. S. P. Lo. Mar. Al. Pi. Vi. O. Fux. Lut. Ven. & ipſo Platone, quem hîc citat Euſebius, qui in Euthydemo πολὺ γὰρ τοῦ εἰμι φαυλότερος τοῦ Ἡρακλέους ὃς οὐχ οἷός τε ἦν τῇ ὕδρᾳ διαμάχεσθαι σοφιστρίᾳ οὔσῃ: ita etiam corrigendum notauerat Ducæus in Collectaneis ad Clement. Alexand. Idque ex tribus Ms. Reg. Vi. O. Pi. cui propter inſignem eruditionem adhibenda fuerat fides. Verùm rem ita ſe habere, lectione duorum poſteriorum à me comprobatum.

Lapitharũ) In Fux. Vi. O. Lo. Fa. Peta. Pi. V. Va. Fre. *Laphitarum*; nihilominùs ſelegimus prius, quia ſic vulgati, & Oroſius, Homerus, Diodorus, Apollodorus, Pauſanias, Palephatus, Apuleius, Virgilius, Ouidius & alij: & licet vulgati habeant *y*, loco *i*, cum Ms. tamen & ijſdem auctoribus hàc in parte maluimus ſentire.

ibid. B. Poſt Laomedonta) *Poſt Laomedontem* Lo. Mar. Vi. O. Pi. Fa. Fux. Peta. Beda.

Theſeus eum Athenienſes) Quæ ex Chronicis certiora eſſe debuerant, varietate librorum incertiora reddita. Hæc enim in Vi. O. circa 8. Theſei diſponuntur, in A. Pi. Peta. circa 15. in Fux. circa an. 18. in vulgatis & alijs chirographis circa an. 1. ejuſdem.

eandem legem) Sic ex A. Al. L. Vi. O. Pi. V. Lo. Ven. Peta. Fux. Lut. pro *tandem legem*.

pag. 66. col. 1. B. Tautanes) *Tanthanis* Lo. *Tauſanis* Fa. Pi. Al. Peta. *Tantanes* Iornand. *Thaithanes* Fre. Idem quod nos Vincent.

col. 2. A. Adraſtus) *Adraſtrus* Fa. *Addaſtrus* Lo. ſed à nobis ſunt præter alia exemplaria, Apollodorus, Homerus, Strabo, Pauſanias.

ibid. B. Polyphides) *Polypedes* L. V. Va. Lo. Pi. *Polipedes* Fa. Fre. *Polyphydes* Fux. *Poliſides* Vi. O. *Polypides* A. Mar. Primum reperitur in cæteris tam Ms. quàm impreſſis, & apud Vincent. apud Auguſtin. quoque 18. de ciuit. cap. 19.

col. 3. A. Iair ex tribu) Pro *Iair* in Lo. *Jayrus*: *Larus* in Fa.

ibid. B. poſt Iair) Noua his ſedes parta poſt annum primum Iephte, iuxta Au. Priùs enim ſita erant ad an. 16. Iair, vt in impreſſis, Fa. Lo. vel ad an. 20. vt in Pi. vel ad an. 22. ſeu vltimum, vt in Peta. Fux. O. Vi. Præeuntem etiam rationem ſequimur. Si enim illud hactenùs obſeruauit auctor in ſimilibus, cur hîc non idem?

pag. 67. col. 2. A. Atreus Argis regnat ſolus) Superflua videri poterant, ni vnius voculæ *ſolus* additione eſſent illuſtrata. Vt qui enim inculcetur Atreum regnare, cùm hoc anteà præmiſſum; niſi quia cùm priùs coniunctum cum Thyeſte haberet imperium, ſolus deinceps regnarit? Incuriâ typographi illam vocem omiſſam doleo. Sed ne quid à me profectum putes, ità præſcribunt libri: Fux. quidem variat à cæteris in anno. Nam reuocandum docet ad an. 64. Atrei: Fa. & impreſſi aſſignant anno 49. Theſei: Peta. an. 61. Atrei: Lo. Vi. & O. an. 63.

Theſeus profugus) Vt profugi varia & incerta latibula; ita horum incertus ſtatus; cum Fux. an. 25. Theſei aſſignet: Peta. & Pi. an. 26. Vi. O. an. 3. Meneſtei: Lo. Fa. & vulgati an. 56. Atrei, qui eſt è regione an. 29. Theſei, vbi & collocauimus. Nullus enim dubitet quin ad columnam Athenienſium pertineant. Adhæc verba iſta ſatis præ ſe ferunt hoc contigiſſe vltimo anno Theſei: vnde in Fux. ſubiungitur *derelinquit circa finem regni atque regnauit Mneſtheus filius Peteonis.*

Bellum Amazonum contra Thebas) His additur in Fux. *Achaicis*: habentptæterea non ita certam ſedem. Nam in Peta. & Pi. ad an. 27. Theſei: in Fux. ad an. 28. in Lo. Fa. & editis ad ann. 58. Atrei.

Apri Calydonij) Non conſtant inter ſe libri in orthographia. Nam Lo. Fa. Fux. *Calidonii*, Vi. O. *Caledonii*, licet ſcribat modo per *i*, modo per *y*: ſed *Calydonia* regio Græcis, non *Calidonia*. Nos inſiſtimus vulgatis, præſertim cùm ita Pauſanias, Strabo, & alij: deinde cùm vaga eſſent, ad hunc reſtricta locum. Nam in Fux. ad an. 18. Ammenemes: in Pi. & Peta. ad 29. Theſei, qui reſpondet 9. Ammenemes: in Vi. O. in 2. annum Meneſtei: in Fa. & editis in 60. Atrei, qui eſt 3. Meneſtei: in Lo. ad 61. eiuſdem.

Minos in Sicilia) *Minos in Silicia* in L. Pi. ſed mendosè, vt conſtat ex alijs Ms. & Plutarcho in Theſeo. Incerta ſedes; in Fux. enim Pi. Peta. locantur ad an. 1. Meneſtei: in Vi. O. ad an. 4. in Fa. & vulgatis ad an. 5. ſeu Atrei 62. in Lo. ad an. 63.

à filiabus Cocali) Ità reſtituendum duximus pro *à filiabus Coſali*, iuxta codices V. S. P. Lo. Pi. Fa. Peta. Fux. Vi. O. L. Fre. & Ariſtotel. in Polit. Pauſan. lib. 7. Diodor. lib. 4. cap. 15. Athen. lib. 1. cap. 4. Gemiſtum lib. 1. rerum Græcar. Juſtin. lib. 4. Strabon. lib. 6. & Herodotum lib. 7. niſi quod in V. S. P. ſcribitur *Coccali* cum duplici *c*. Idem obſeruat Ouidius 8. Metamorph.

———Sumptis pro ſupplice Coccalus armis
Mitis habebatur.

ſic morte functus eſt) In Lo. Vi. Pi. O. Mar. *ſic morte finitus eſt*; & hanc lectionem obſeruat ex eodem codice Pithoei, Ducæus in Collectan. ad Clement. Alexand. pag. 800.

Quidam autem an. 30. perijſſe ſcribunt) In Lo. Pi. Fux. Peta. *Quidam ante annos 30. eum periiſſe ſcribunt.*

alij verò ante 30. an. lethum ſuſcepiſſe ferunt) Hæc non habentur in L. A. M. P. V. Fux. Va. Lo. Vi. O. Pi. Peta. Fa.

ibid. col. 3. A. Minos leges ac iura) Pro *leges & fora* ex A. M. L. V. P. Lo. Vi. O. Fa. Fux. Fre. Pi. Peta. Vincen. in ſpecul. tam naturali, quàm hiſtor. Iam verò horum ea eſt conditio, vt in Lo. an. 11. Theſei tribuantur: in Vi. O. an. 19. Pi. Peta. A. an. 20. Fux. an. 22. Fa. & emiſſi an. 12. à quibus quis velit recedere, in re de quâ aliunde nil certi conſtare poſſit?

Theſeus Helenam rapuit) Hi ſunt errores Theſei, & vt errores eſſe noſcas, alij libri vt editi collocarunt ſub columna Mycenarũ circa 43. Atrei: alij reduxerunt ad columnam Athenienſium, vt Lo. ſed ad 45. eiuſdem, & Vi. O. ad annum 5. Theſei: L. A. Pi. Peta. ad an. 13. Fux. ad an. 15. diſſentire non poſſum ab optimis illis veterum Peta. & Pi.

Philiſtus) Veriùs multò quàm olim *Philiſtous*, vt in editis & Vatica. vel *Phileſtous*, vt in S. vel *Philiſteus*, vt in V. idque pro eâ fide, quam adhibendam duximus optimis illis veterum P. Lo. Pi. quibus proximè accedunt Fux. Peta. vbi *Filiſtus*, & Vi. O. in quibus *Phyliſtus*, & L.

in quo *Philiſtus*: adde Plutarchum in Dio. Ioſeph.lib.1.contra Apio.Pauſan. lib.1. & paſſim A Suidam, Dionyſium Halicarnaſſ.lib.1. Quintil.li. 10.Diodor.lib.15.& alibi ſæpiùs: & ſæpe Ciceron.lib.2.de Orato.& lib.1.de Diuinat.& in Bruto, Aemilium Probum in Dione, qui omnes *Philiſti Syracuſani ſcriptoris* meminerunt: illum Cicero lib.2.epiſt.12.ad Q. fratrem vocat *crebrum, acutum, breuem, penepuſillum Thucydidem*.

à Zaro) *à Azaro* Ven.Lut. Fux.*à Dioro* Pi. *à Azioro* Lo.*à Zioro* Vi.O.*à Zoro* Fa.Peta.

conditam, eoſdem autem fuiſſe Tyrios) Hæc *eoſ.au.Fu.Ty.* anteà conſequebantur vocem *conditam*. Sed deleuimus quia omittuntur in V.P. Lo.Peta.Fa. Fux. & quod vox præcedens *Tyriis* nil aliud ſignificet ab illis diuerſum: hâc tamē deſtituuntur V.O.Vi.Pi.L.licet habeant reliqua. B

& Carchedone Tyriis hoc tempore Carthaginem conditam) Anteà legebatur *& Carthagine Tyriis hoc tempore Carthaginem conditam, eoſdem autem fuiſſe Tyrios.* Sed emendauimus partim ex Fux.in quo & *Carcedonius Tyrus hoc tempore Carthaginem conditam*, id eſt per Zarum & Carcedonium; partim ex auctore circa an. Abrahæ 971.vbi ait *Carthaginem conditam à Carchedone Tyrio*. Nam cùm ſcripſerit Græcè, veriſimile eſt vtrobique vſum eſſe voce Græcâ, cui conſenſit Appianus in Lybic. *Conditores*, inquit agens de Carthagine, *fuerunt Xorus & Carchedon*. Stephanus Καρχηδὼν μητρόπολις Λιβύης, ἀπὸ Καρχηδόνος Φοίνικος. Accedit quod Pauſaniæ, eidem Stephano & Græcis dicitur Καρχηδὼν, quæ C Latinis Carthago. Antiqua lectio videbatur vtcunque poſſe defendi tum ex aliis libris, tum ex Cicerone lib.2.de natur.Deorum, dum ſcribit dictam à Carthagine Herculis filia, & teſte noſtro auctore Hercules ſæculo iſto viuebat. Nihilominùs ſemper obſtaret illa vox *Tyriis*. Nemo enim ſcripſit eum Herculem fuiſſe Tyrium. Deleuimus autem illa verba *Eaſdem autem fuiſſe Tyrios* ex fide V.P.Lo.Fux.Peta. Fa. & quia alii libri, qui retinent illa verba, non habent vocem *Tyriis*.

Ibid.B. Hippolytum) Lo.Fa.Peta. volunt legi *Hyppolitum*, idem Pi.& Fux. niſi quod iſti carent *h*, ſicut etiam Vi. & O. excipe rurſus quod deſtituantur aſpiratione, & altero *p*. Nos retinuimus vulgatam, quia firmatur auctoritate Mar. & poëtarum, pro quibus facit τὸ ἔθυμον & quaſi fa- D tum nominis ab ἵππος & λύω quod fuerit diſcerptus & dilaniatus ab equis.

Libya) Priùs proſtabat in editis *Lybia*; ſed emendauimus propter rationes iam antè dictas circa annum 1.Abrahæ 558.

Hercules Agonem &c.) Deerat certus campus Agoni huic, quem nos ad an.28. Theſei reduximus. Cùm enim 810. annus Abraham in illum incidat, huic ſi addas 430. de quibus hîc auctor efficies 1240. quo abſoluto vides cœpiſſe Olympicum luſtrum ſeu primam Olympiadem: quâ in re licet non habuerimus fauentem aliquē codicem, illuxit tamen neſcio quid in Vi. O. cùm illi ad an. 27. Theſei hæc conſtituant, qui proximus eſt huic an.28. Theſei, cęteri vt Fux.L.A.habent ad an.24.Peta. Mar. ad an.23. eiuſdem, cui adhæſêre Fa.Lo. & excuſi, qui contulêre ad an. 50.Atrei è regione 23.Theſei. Quid alii, dicerem ſi qua mihi ſupereſſet è naufragio bellico, quo abrepta priora Scholia fuerunt, tabula.

Menelaus) *Menalus* V.*Madelaus* Pi. Sequimur chirographos Fa. Fux. Peta. Lo. Vi.O.Homerum, Virgilium, & alios.

Meneſteus) Multa nos ità reponere coëgerūt hoc loco pro *Mneſteus*, vt primæ editiones Ven. & Lut.in quibus ſic lego; Sed & chirographi L. Fa. A.P.Peta.Fre.& Mar.quæ eodem modo pingunt: imò & omnes editi paulò poſt; & licet nōnulli libri variam ſectentur orthographiam, confirmant tamen vocum vicinitate, vt in Lo. *Meneſteus*, in P.*Meneſtheus*, ſicut etiam habēt Clemens lib.1 Stromat. Aelianus lib. 4. & Auguſt. 18.de ciuit.cap.19.Homerus lib. 2 Iliad. & paſſim. Pauſan.lib. 1. Μενεσθεὺς quod tamen interpres perperàm vertit *Mneſtheus*.

qui & Peteo an.23.) Pro *an.23.* habebatur *an.24.* Vnde peior error fluxerat vt texerentur anni 24.in ſerie huius Meneſtei, cum 23. tantùm dinumerandi eſſent, non ſolùm quia ita habent Pi.Peta.Lo.Fux.O.Vi.& ſex Vatic. Sed etiam quia ipſi codices vt Fa.& alij Ms. qui illi perperam 24.annos aſſignant, non niſi tamen 23.deducunt; vt ſic tandem Troiæ expugnatio cum an.23. Meneſtei ſemper concurrat. Excipe V. in quo perperàm Troia capta ponitur ad an.26. Aſſyriorum, 30. Sicyoniorum, 3.Hebræorum, 7. Aegyptiorum 16. Mycenarum, 24. Athenienſium; Sed præcipuè quia mox auctor conſenſu omnium librorū manifeſtò tradit Troiam captam an. 23. Meneſtei. Error editorum irrepſerat ex eo, quod incuria Librarij inſeruerat annum 8. Meneſtei nullâ ei oppoſitâ notâ alterius regni. Dolemus correctorem huius editionis illud ipſum retinuiſſe. Sed ſi opponas illum annum 8. ex aduerſo 65. Mycenarum, & 18. Aegyptiorum, & ita de aliis vt eſt neceſſe, vltimus Meneſtei erit tantùm 23. & non 24.

Interfectorum poſteri qui vocabantur Epigoni &c.) Ne exiſtimes hæc eſſe mutila vel aliundè pendêre, cùm nullam antea fecerim memoriam horum, nec à quibus fuerint interfecti. Nam diſces ex Pauſania lib. 9. & Strabone lib. 7. & 9. Cùm Argiui magnum comparaſſent exercitum ad obſidionem Thebanorum, totum illum exercitum, *vno Adraſto rege Sicyoniorum excepto, ad internecionem caſum*: ſed ea victoria magna ſtetit clade Thebanis, vnde prouerbium *Cadmea victoria; nam non multis poſt annis Thebas adorti ſunt* illi, quos Epigonos Græci vocant, id eſt, Poſteri Athenienſium & Argiuorum, qui in ea clade ceciderāt, ducibus Polynice & Adraſto; Ἐπιγόνοι enim nihil aliud ſonat quam *poſteri*, & Thebani tunc expugnati ſunt & expulſi. Certa autem non eſt horum ſedes; Nam in Peta. ad an. 8.Meneſtei, conſequenterque poſt illud *Mycenis &c. Troia capitur*: in Lo.ad an.7. Meneſthei poſt eandem ſententiam, ſed tamen interpoſitis quatuor annis: in Vi. O. eidem periodo ſuccedit, vt in

Peta.

Peta.licet ad 11.Meneſtei: idem eſt in Fa. ſed ad an.6.Meneſtei,& poſt illa *Troia capitur*, interiectis tribus annis: in Fux. Pi. ſuccedit poſt illa *Menelaus regnat in Lacedæmone* ad an. 7. Meneſtei: Mar.ad an.13.ſeu an.5.Iepte.

Alexander Helenam) Ne te hic raptus rapiat, obſirma animum; in Fa. enim locus his conceſſus circa an. 8. Meneſtei: in Vi. O. circa 13. in Fux. & Pi. circa 14. in Peta. circa 15. Lo. & cæteri membranacei cum excuſis conueniunt, quos proinde mihi imitandos propoſui.

Alexander) *Priamus* Au.

pag.68.col.3.A. Ammanitæ) Rectiùs quàm vt olim *Ammonitæ*, vel vt in Peta. *Alienigenæ* iuxta Pi. Lo. Fa. Vi. O. Fux. Et quia video Septuag. pro quartâ vocali ſubſtituere primam, dùm de Ammonitis fit mentio, verbi gratia 2.paralipom.cap.20. ἐκ τῶν Ἀμμανιτῶν, vbi vulgata lectio *ex Ammonitis*.

Iepte in libro Iudicum ab ætate Moſis vſque ad ſemetipſum ait ſupputari an. 300.) Hæc abſunt ab V.Lo.Fa.O.Vi. Sed ſunt in aliis exemplar.Mar.& Bedâ, & conſona ſunt ſacræ ſcripturæ Iudicum 11.in Au.& H.pro an.300. occurrit *an.400.* ſed mendoſè.

Ibid. B. vſque ad primam) Pro *vſque in primam* ex L. A. M. Au. Fux. P. Lo. Peta. V. Ven. & Lut. Vi. O. pi. Mar. & ex præfatione.

Fiunt anni 406.) Antiqua lectio in editis *fiunt anni 400. alias 406.* Sed reſtituimus prælucentibus Fux. Peta. L. A. M. P. Lo. 3. Vatic. Pi. & tribus Ms. Fab. & Fa. qui habet hoc ſingulare, vt legat *fiunt anni 406. alias 405.* Cæterùm in O.Vi. habes *fiunt anni 405.* & idem notatur circa Olymp. 1. vbi numerus ille 406. deſideratur in membranis, & eius loco legitur 405.

regni Nini, anni 835.) Olim *regni Nini 835. aliàs 834.* Sed expunximus illud *alias 834.* ex fide A.L.M.Lo.Pi.Vi.O.V.Va.Fux. P. Peta. & trium Ms. Fab. & Fa. licet in hoc ſuprà ſcriptum ſit *vel 834.* Videtur enim interiectum à ſtudioſo Lectore, qui legerat illum numerum 834. in præfatione Euſebij. Hoc idem ferè ſemper habendum eſt de ſimilibus, vbi reperiuntur in editis iſtæ voces *ſiue, vel, alias*.

natiuitatis Abraham, anni 835.) in Fa. cùm habeatur *an.835.* & ſcriptum ſuprâ literâ minuſculâ *vel 834.* anteà legebatur, *natiuitatis Abraham an.825. aliàs 824.* Vbi menda erat manifeſtiſſima. Itaque ſequuti ſumus codices L.A.M. V.Lo. Fux.Peta.Pi. Fa. Mar. tres Ms.Fab.& rationem eiuſdem numeri præcedentis, ac ſubſequentis, ac vocem illam *ſimiliter*. Nec dubito Euſebium hâc locutione *ſecundum Hebræos*, non tàm intelligere ſecundum Hebraicam veritatem, vel ſecundum Hebræorum computationem, quàm ſecundum calculum deductum per columnam Hebræorum, & iuxta ſeriem annorum cuiuſque Patriarchæ, vel Ducis, ex quibus fit illa ſumma an. 835. Porro hæc omnia *ſecundum Hebræos à primo natiuitatis Abraham an. 825. aliàs 824.* deſunt in Vi. & O.

A Secundum Sicyonios). Sic reſtituimus pro *ſecundum Aſſyrios Sicyonis* vt anteà, iuxta A.L. M.V.P.Lo.Fa.Fux. tres Ms. Fab. Mar. Pi. Vi. O. & ipſam præfationem Euſebij. Corruptio ſe ſatis prodit ex eo, quod Aſſyrij valde diſtent à Sicyoniis, quorum illi in Aſia, hi in Europa; & quod calculi iuxta Aſſyrios proximè meminerit.

anni ſimiliter) Sic pro *anno ſimiliter* ex V. L.P.Lo.Peta.Fux.A. So. in Pi.verò Vi.O. deeſt vox *ſimiliter*.

Moſis anni 410.) Vulgata lectio *Moſis anni 310. aliàs 308.* Nos tutò emendauimus ex Lo. Peta.Vi.O. tribus Ms.Fabri, & Fa. in quo ſuprà ſcriptum eſt *aliàs 409.* & ex ipſâ ſupputatione. Nam ſi ab an.35.Moſis, fiunt anni 375. vt dicitur hoc loco; ergò ab eius natiuitate fiunt 410. B in Pi. & L.legitur *an. 316.* Reſtituimus ergo illud 310. & deleuimus penitus illud *alias 318.* non ſolùm quia deſideratur in L. A. P. V.Va. Lo. Peta. Vi. O. Pi. Sed præcipuè, quia additio illa manifeſtò repugnat contextui noſtri auctoris.

Ibid.col.3.A. Heſebon) *Eſbon*.Fux.Peta.Lo. Vi.O.Pi. Quæ ſcriptura conuenit cum voce Hebraica חשבון, niſi quod caret aſpiratione: vulgata verſio habet *Heſebon*: Septuaginta Ἐσεβών.

Poſt Heſebon) Aſſignauimus hæc an.1.Labdon iuxta Lo.Fux. pro quo in Peta. O.& Vi. ad an.7. *Heſebon*: in excuſis & aliis ſcriptis ad an. 4. Præcipuè verò quod huc vſque ſimiles obſeruationes ad an. 1. cuiuſque Iudicis repoſuerimus.

C Iudex Aëlon) Sic reſtituimus pro *Iudex Adon* vbi *d*, pro *el*, ſequuti veſtigia L. Vi. O. quod etiam obſeruârat Ducæus in Clement. ex Ms. ad quos proximè accedunt alia exemplaria. Nam *Æalon* in A. M. Fux. ſicut Euſeb. libro 10. de Præparat. cap. 3. Αἰαλών. interpres *Ealo*; *Elaon* in V. Lo. & in cod. Reginæ matris teſte eodem Ducæo; *Aelaon* Pi. Ioſephus libro 5.cap.12. vocat *Elon*: Clemens Strom. 1. *Eglon*: Vincen. in Specu. nat. *Abialon, idque*, inquit, *ex Euſebio* & forſan ſcriptum eſt *b*, pro *ch*. Nam Beda legit *Achialon*: idem Marianus, & Herman. Contractus. Mirum autem eſt, quod hîc ait Euſebius, & quod approbant Beda, Marianus, & alij nonnulli ſectatores Euſebij, LXX. Interpretes non meminiſſe *Aëlon*, cum Iudic. 12. eius fiat mentio apud LXX. tàm in editione Romanâ, D quàm Antuerpianâ, vbi inter *Heſebon & Abdon, qui & Labdon*, interijciunt Αἰλων; vbi verſio vulgata tam Vaticana, quàm Plantiniana habet *Abialon*: alij codices *Elon*: Theophil. Antiochen. libro 3. (qui viuebat circa an. Chriſti 160.) legit *Ailon*. Nec dubito quin LXX. ità legerint vel *Abialon*, vel *Aialon* vocem Hebraicam אילון priuſquam noui iſti Maſſoretæ Rabbinici, an. Chriſti 475. augerent ſcripturam ſuis punctis, & redderent hic Iod mu-

tum, & quaſi inane. In Fre. legitur *Calabon* mendoſè. Sciendum autem auctorem tribuiſſe Ioſuë (tacet enim Scriptura eius annos) annos 27. quia coactus eſt augere illũ numerum pro *an. 17.* his decem annis detractis duci Aëlon.

ibid.col.3.B. Labdon) Non ità diuinæ literæ. Nam Iudic. 12. tàm in vulgata editione, quàm apud LXX. & ſecundum Hebraicam, ac Chaldaicam veritatem pro *Labdon*, leges *Abdon:* quin & Ioſephus lib. 5. de Antiquit. cap. 12. Theophil. Antiochen. lib. 1. quibus annumerandus Euſebius lib. 10. de præparat. cap. 3. & membrana Lo. ita habent; vulgata tamen lectio ſuos habet patronos, ipſum auctorem in ſua præfatione & paulò poſt, Auguſtin. lib. 18. de Ciuit. cap. 19. Bedam, Alber. Fre. (in quo corruptè *Calabon*) Marian. Antoni. Contractum, & alios Euſebij ſtudioſos, præter Vincent. qui tom. 1. legit ex Euſebio *Abdon:* vnde ſatiùs fuit recepta cum illorum auctoritate retinere, quàm eâ reiectâ, obſoleta inducere.

annis 40.) *an. 30.* Fux. *an. 11.* Pi. Sed vulgata lectio confirmatur ex fide aliorum Ms. Fre. & auctoritate Iudic. 13.

qui copulantur) Olim *computantur*; ſed tollendum hoc monuerunt Au. Peta. Pi. Fux. præſertim cùm præcedentia id confirment, in quibus *qui copulantur*, vel *qui coniuncti ſunt*, vel *qui coniunguntur.*

Iudicum poſteriorum) Vox *poſteriorum* deeſt in Lo. & Fa.

omnium fuit) Sic repoſitum ex A. L. Au. M. V. P. Lo. Fux. Peta. Pi. Vi. O. pro *omnium finitur*, vt in impreſſis; niſi quod in H. *omnium fertur.*

pag. 69. col. 1. A. Thuoris) *Thuores* in L. Pi. *Thuoris* in V. *Thulis* Al. *Thecores* Vi. O. *Tuoris* Lo. Fux. in Fa. *Turoix*, & in margine *al. Tuoris.* In re dubia nil muto. Nam neminem ſcio veterum, qui huius faciat mentionem.

ibid. A. A primo anno Cecropis *&c. vſque* anni 375.) Deſunt in tribus Ms. Fabri.

computantur anni 375.) Priùs *computantur anni 375. alias 437.* Sed deleuimus *alias 437.* quia abeſt ab ijſdem codicibus, niſi quod in Fa. ſuprà hoc *anni 375.* ſcriptum eſt *al. 437.* & in Peta. legitur *computantur an. 365.*

fiunt anni 375.) Anteà legebatur *fiunt anni 375. aliàs 374.* ſed expunximus *aliàs 374.* quia non legitur in A. L. M. V. P. Lo. Fa. Peta. Fux. Pi. O. & Vi. nec in tribus Ms. Fab. & videtur, vt diximus de ſimilibus, à librarijs adiectum. Nam in Fa. eſt *an. 375.* licet ſuprà ſcriptum ſit, *al. 374.*

Polybus vocatur) *Polibus* Lo. Pi. Fa. *Polipus* O. Vi. *Polybius* Mar. *Polypus* Alber. Sed non eſt quod primum illud poſtponamus; habetur enim apud Homerum, Pauſaniam, & alios.

Alchandræ) *Alcandra* Fux. Vi. O. Pi. *Ancandra* Lo. Fa. alij codices tuentur noſtram lectionem: Homerus tamen ſcribit ſiue χ, Ὀδυσ. δ. Ἀλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ. Hinc corrige Marianum, in quo *Caſſandra.*

diuertiſſe) In L. Pi. Vi. O. hæc ſequuntur *repetentes Græciam poſt bellum Troiæ.*

col. 1. B. Diopolitanorum) Licet omnes libri habeant hoc loco *Diapolitanorum*; nihilominùs exiſtimauimus ſcribendum *Diopolitanorum* propter rationes, quas anteà deduximus circa annum Abrahæ 295. & ne in eadem re varius eſſet auctor.

Diopolitanorum an. 178.) Huc vſque excuſi pro 178. habuerunt *177.* vnde labebamur, ni erexiſſent nos Fux. Peta. Lo. Fa. & tres Ms. Fab. monuiſſentque ità legẽdum, maximè cùm in ipſis etiam vulgatis tot anni deducantur per ſeriem ſeu columnam vſque ad 21. Dynaſtiam: quod cùm minùs exactè eſſet obſeruatum in Vi. O. & Pi. magnam annorum perturbationem peperit in ſerie AEgyptiorum; ita vt 6. Bocchori, qui in omnibus alijs libris cõcurrit cum an. 2. Olymp. 1. in his primo anno Olympiadis reſpondeat, quo in errore perſiſtũt vſque ad Perſarum Dynaſtiam: quò fit vt 42. Anamaſis in duobus illis incurrat in annum 6. Cambyſis, cùm in annum 5. ex præſcripto auctoris incidat.

col. 2. A. Agamemnon annis 15.) In vulgatis, & Fa. ac ſeptem Vaticanis & Lo. *annis 18.* pro *an. 15.* licet hi in ſerie annorum deducant tantum *annos 15.* in Fux. Peta. & A. habes *annis 35.* Quod nullomodo ſtare poteſt, ſi AEgiſtus regnat apud Mycenas ſtatim poſt captam Troiam, vt vult auctor. Peius faciunt illi chirographi, dùm pro *15. annis* deducunt *annos 18.* in ſerie Agamemnonis; ità vt è regione annorum illius 16. 17. 18. nullus ſit oppoſitus numerus in ſerie Hebræorum, Aſſyriorum, & cæterorum regnorum, quod non ſolùm eſt valde abſurdum; ſed ipſum mendum per ſe prodit; & prætereà hinc fit vt numquam poſſit concurrere ille fictitius 18. annus Agamemnonis cum captâ Troiâ, neque cum anno 23. Meneſtei, 3. Labdon, & 25. Tautanis, & ita de alijs; quod velut neceſſariũ conſtituit auctor hîc, & in præfatione. Nos ſequuti ſumus L. Vi. Pi. O. in quibus tàm hoc loco, quàm in ſerie apponuntut tantum anni 15. Quod eſſe ex mente auctoris oſtendunt præter alia exemplaria, Beda de ratio. tempor. & Vincen. tom. 1. & 4. *anno 15. Agamemnonis*, inquit, *ſecundum Euſebium capta Troia.* Nec te moueat quod auctor lib. 10. de præparat. cap. 3. videatur priorem ſententiam ſectari de illo 18. anno Agamemnonis, quo ait captum Ilium. Nam non hîc loquitur ex ſua mente, ſed ex ſententia Clementis, qui hoc ſcribit lib. 1. Stromat. à quo non ſemel diſcedit, & forſan apud vtrumque eſt mendum 18. pro 15.

Mycenis imperat Agamemnon an. 15. cuius regni 15. anno Troia capitur) Deſunt in 2. Vatic. anteà vero legebatur in vulgatis & alijs *Myc. imp. Aga. an. 35. cuius regni 18. anno* &c. Idem in Mar. niſi quod pro *an. 35.* legitur *an. 25.* vt etiam in 5. Vatican. Sed emendauimus non ſolùm ex fide codicum O. Vi. hoc loco, ſed etiam propter præcedentem notam; & quia penè omnes libri præter Fux. Peta. P. & duos Ms. Fab. deducunt tantum annos 15. in ſerie Agamemnonis, videbatur tota ſententia delenda, ſicut in L.

Digitized by Google

& Pi. Nam quid ineptius vel Agamemnonem imperaſſe *an.35.* cum teſte Velleio & Dicte apud Diodorum, imò ex ipſo noſtro auctore Aegiſtus regnat Mycenis ſtatim poſt Troiam captam & interfectum Agamemnonem; vel illa inani repetitione *cuius regni 15. anno* &c. Vnde non mirum ſi varient libri. Nam Fa.& Mar. pro *an. 35.* legunt *an. 25.* & pro *15.* habent *18.* cæteri, vt prænotauimus. Tranſtulimus autem in annum 1. Agamemnonis; tùm quia ità voluêre Fux. Vi. O. tùm quia ita decernit ſenſus ipſe verborum, quamuis vulgati & quidam Ms. ad an. 2. Meneſtei, qui eſt annus 57. Atrei, reuocent, vt Lo. ad an. 1. & Peta. ad an. 7. eiuſdem Meneſtei.

Memnon *&c.*) Omnes membranæ, exceptâ Lo. quæ cum excuſis reduxit ad annum *9.* Agamemnonis, aggregarunt iſta ad columnam Athenienſium; ità tamen vt huc & illuc diſtraxerint vt P. ad an. 18. Meneſtei, Pi. ad an. 19. eiuſdem, Peta. Fux. ad an. 20. A. Vi. O. ad an. 21.

Latinus in Italia) Ne requiras hæc in Pi. Vi.O. Peta. *in Italia*, cum abſint: tamen nil eſt cur non poſſint tolerari.

col.2.B. Aſcanius an.38.) In A.L.Pi.Fux.Lo. hîc inſeruntur ſequentia, *Aſcanius Æneæ filius Albam vrbem condidit*; ſed reſeruauimus ſuo loco, ſequuti multitudinem exemplarium.

quæ de Vlyſſe) *Vlyxe* Lo. Pi.Fux.Peta.Vi.O. Mar. orthographia familiaris Victori de originē gentis Romanæ; ſed altera eſt Liuij & aliorum Latinorum.

quomodo triremi Tyrrhenorum) Loco *triremi* in Lo.Vi.O. *Trieri*: in Fux *Tieri*: in Fa. Ven. *Triemtirenorum*: in Pi. *Trieteristyrenorum*: in So. *Tiremi*: in Mar. deeſt, & vbi etiam tota ſententia eſt corrupta. Sed vulgata retinenda.

col.3.A. cauſa mali) *cauſa mali* Lo. *cauſa belli* Vi. O.

Mopſus) *Mobſus* L.Pi. *Moſſus* Fa. Sed vbique mendosè. Tota ſententia deeſt in Fux. Hîc porro in varia animus diſtrahebatur, dùm in Fa. ad an. 17. Meneſtei, vt in vulgatis reduci aduerterem: in Lo. ad an. 18. in Pi. & Peta. ad an. 21. in Vi.O. ad an. 23.

Mopſocrene) *Mopſocren* in L. *Mobſicrena* Vi. *Mobſocren* Pi. *Mopſocrena* So. *Mopſicrena* Mar. Lo. *Mopſiſtene* Fa. Melior vulgata.

Mopſiſtiæ) Deeſt in Fux. *Mobſeſties* L. Pi. ſed Al. *Mopſiſtiet* V. *Mopſitre*: Fa. *Mobſiſtia*: Vi. O. *Mopſos* & *Mopſopia*. Nam ita dictam à Mopſopo, ſeu Mopſo (ſiquidem vtrumque vſurpatur) tradunt Strabo lib.9. & Plini. lib. 5. ca. 27. vnde Græci vocant Athenienſes Μοψοπίας: at *Mopſiheſtiæ* Zonaras tom. 3. Ptolemæo Μοψυεστία, *Mopſi vatis domicilium quondam* vt ſcribit Ammianus lib.14. in antiqua inſcriptione apud Aldum *Mopſueſtia*: in Concilij Conſtantinopol. primi ſubſcriptionibus Epiſcoporum, mentio fit Olympij Epiſcopi *Mopſueſtienſis*; Sic apud Cedrenum Theodori Epiſcopi Μόψου ἑστίας.

Circa annum 23. Meneſtei regis in Au. ſequuntur iſta, *Exinde origo Francorum fuit*; ſed
A quis non videat ab exſcriptore adiecta?

ibid.B. Demophoon) *Demophon* in Ven. Peta. Fux. Lut. Fa. Vi. Pi. Lo. Sic Pauſanias, Plutarchus, Clemens & Euſeb. lib. 10. de præparat. cap.3. Δημοφῶν: accedit Vincent. qui *Demofon*; Tamen quia alij codices habent duplex *o*; & ita paſſim apud Iuſtinum Bongarſij, Homerum, Virgilium, Ouidium & alios bonos auctores, nil mutauimus. Cæterùm poſt illam vocem ſequitur *filius Theſei* in L.Pi.Peta.Lo.& 3. Ms. Fab. quæ minùs dubia eſſe debent; cùm nemo neſciat Demophoontē ex Phœdra & Theſeo progenitum: ideò minùs viſa ſunt neceſſaria, cùm deſint in alijs libris.

B AEgiſtus) Sequimur Pi. Peta. Mar. Cedrenum, Velleium, Senecam, Pauſaniam, Ciceronem, Homerum, Euripidem (in his quatuor tamen *Ægiſthus* cum aſpiratione & apud Velleium aliquando) & alios veteres, & etiam omnes codices ad an. 71 51 quibus accedunt proximè Lo. Vi. Fux. O. vbi *Egiſtus*. At in Fa. *Egyſtus*: vt & olim per *y*, hoc loco, licet ſuperius per *i*.

Mycenis regnat AEgiſtus) Horum varius eſt ſitus pro varietate librorum: Pi. & Fux. columnæ Sicyoniorum aſſignant: Pi. quidem ad an. 1. Pelaſgi: Fux. ad an.4. Demophoontis: Mar. ad an.7. Lo.Fa. & impreſſi columnæ Athenienſ. ad an. 2. Demophoontis: Peta. columnæ Latinorum ad an. 1. Aſcanij, cui aduerſus eſt 2. Demophoontis: Vi. O. vt nihil certi de columna habent, ad 3. Demophoontis & 1. Pelaſgi. Si
C affuiſſent libri, reponendum videbatur ad an. 1. Demophoontis; quia conſtat ex Euripide in Oreſte, Homero Odys. 3. Senecâ in Agamemnone, & alijs pleriſque Agamemnonem cæſum ab AEgiſto non multò poſt Troiam captam. Paterculus tamen fauet noſtro ſitui, dùm vult non anteà eum interfectum fuiſſe, niſi poſt tres vrbes conditas Mycenas, Tegæam, & Pergamum.

Mycēnis poſt &c.) De ſitu quoque horum non niſi varium ex libris haberi poteſt iudicium. Nam alij congerunt ad columnam Latinorum ad 2. Aſcanij, vt Peta. Alij ad columnam Sicyoniorum vt Fux. Pi. ille quidem ad an. 6. Pelaſgi; hic ad an. 8. Mar. ad an. 7. Lo. Fa. ad columnam Athenienſ. ille ad an. 3. Demophoon-
D tis; hic ad an. 5. cui ſe aggregant Vi. O. & vulgati: quorum diſſenſio tantùm abeſt, vt à recepto iam in editis ſitu dimouerit, quin potiùs confirmârit. Si tamen locus eſſet mutationi, videretur cæteris Peta. præferendus, ſi verum eſt quod habet Paterculus lib. 1. *Ægyſtum regni potitum per annos ſeptem*, qui illo anno 8. Demophoontis complentur, quod videtur ſumpſiſſe ex Homero 3. Odyſſ.

——— δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ
Ἑπτάετες δ' ἤνασσε πολυχρύσοιο Μυκήνης
Subactus eſt autem populus ſub illo (Aegiſto)
Septennio verò imperauit diuitibus Mycenis.

Oreſtes regnauit annis 15.) Lipſius literatorum Coryphæus lib. 1. in Patercul. qui ait Oreſtem regnaſſe an. 70. exiſtimat loco 70. & 15. le-

rem Pompeius, Ouidius lib.4.Faſtor. Virgil.lib. 6.Aeneidos. Quoto inſuper anno regni Aſca- A nius Iulium procrearit, non ita certò libri. Nam Pi.opponit an. 25. Aſcanij: Vi. O.an.26.Fa.an. 29. impreſsi an. 30. Lo.Fux.an.34. quod idem præſtitit Peta.niſi quod aggregauit ad columnam Hebræorum.

orta & propter) Imitamur libros ſcriptos Petã.Pi.Vi.O.Mar. Fux.dum in cæteris *orta eſt propter* legeremus.

quia necdum) Reſtituo pro *qui necdum*, ſequutus L.A.Pi.M.V.Vi.O.Fa. Mar. & ita refert Glareanus in Liuium & in Chronol. ſuper Dionyſ.Halicar.

Syluium) *Siluium* in Fa. Lo. Fux. ſicut apud Caſsiodorum, Victorem, Dionyſium. Vulgata tamen ſcriptura eſt Mar. Liuij, Virgilij & aliorũ, quę B firmatur ex ipſâ ethymologiâ, cum ille dictus ſit Syluius ἀπὸ τ' ὕλης à ſyluâ, teſtibus Liuio, Dionyſio, & auctore de origine gentis Rom. ipſóq; noſtro auctore, eò quod ruri in ſyluis natus & educatus fuerit. Altera tamen ſcriptura poteſt defendi auctoritate Manutij in ſua orthographia, dum teſtatur veteres lapides & omnem antiquitatem ſcribere *ſilua* cum *i*, non cum *y*.

col.3.A. Pyrrhus *&c.*) Non eſt melior huius cõditio, quàm ſuperiorum. Nã Peta.Vi.O.collocant ſub columna Latinorum; Vi. O.ad an.11. Aſcanij, Peta.ad 16.Lo. Fa.Fux.Pi. ſub columna Athenienſium: Pi.Mar.ad an.19. Demophoontis: Fa.ad an.20.vt & vulgati: Lo.ad an.21.Fux. ad an.22.De nece huius Pyrrhi vide Paterculum & Dicten. C

Ibid.B. Mycenis regnàuit &c.) Regni huius initium alij deſignant ad an. 21. Demophoontis vt Vi.O. alij ad an.25.vt Lo.Pi.Fux.Peta. alij ad 26.vt Fa.& editi.

Oxyntes) *Oxintes* Mar.Peta. Fa. *Oxites* Vi.O. *Oxynthes* Pi. Noſtra lectio eſt Pauſaniæ & aliorum.

Amazones) Vt vagæ illæ ſic & quæ de illis. Nã in Peta.Vi.O.V.locum occupant ad an.30.Aſcanij: in Mar.ad an. 29.in Lo.Fa.quinque Vatic.& vulgatis ad 36.in Va. ad an. 37. Pi.& Fux.ad an. 3. Oxyntis: qui & digni viſi ſunt quos ſequeremur, quaſi mediam viam ſequuti, & quia hiſtoria pertinet potiùs ad Græcos quàm ad Latinos.

pag.72.col.2.A. Caſtoris Chronographi de Sicyoniorum regno. Exponemus Sicyoniorum re- D ges &c.) Vitioſa erat huius loci nõ ſolùm lectio, ſed etiam interpunctio. Ratione autem & iiſdem Ms.A.M.L.V.Va.Vi.O. Pi. Peta.P.Mar.Otho. lib.1.cap.27.manuducentibus ità correximus pro *Caſtoris Chronographiam de Sicyoniorum regno exponemus Sicyoniorum reges* &c. Nam Periodus incipit à verbo *exponemus*, & eãdem locutionem vidimus ſuprà, & videbimus paulò pòſt.

Ab Aegialeo) Anteà habebatur *Ægyaleo*; verùm cùm præceſſerit iſta vox ſine *y*, veterem orthographiam probatam ab antiquis ſcriptoribus retinuimus, & quia veteres ſchedæ idem fermè habent, niſi quod hoc loco inchoent ab *E*, pro *Æ*, *Egialeus* pro *Ægialeus* vt in Peta. *Egialeo*, in Fux. *Egeleo*.

Zeuſippum qui omnes) Anteà vitioſè legebatur *Zeuſippum omnes* ſine interpunctione, & illa voce *qui*; Sed ſequuti ſumus L.A.M.V.Fux.Lo. Vat.Vatican.Ven.Lur.Mur.Pi.Vi.O.Peta. & Othonem. Obſeruabis tamen pingi in nonnullis diuerſo modo, vt in tribus Vatic. *Zeuxippum*.

Ibid.B. regnauerunt annis 962.) Genuinam lectionem agnoſce, magis quam veterũ editionum in quibus annis 862. tum quia ſic extat in M. Lo. Vi.Vati.O.Pi.Peta.Fux.Beda, Fre. tum præcipuè quia accuratè tẽporis ſpatia emetiaris, quæ à primo anno Aegialei hucuſque fluxerunt, eam ſummam efficies. Nam ad annum ab Abraham 889. qui concurrit cum anno 32. ſeu vltimo Zeuſippi, ſi addas an. 21. Europis, & 52. Aegialei efficies illũ numerũ 962. Nec te moueat varietas lectionis, vt quod corruptè habetur in Va.762. in A.462. in Fa.811. in tribus Vatic.862. in Mar.942. apud Othon 945. in Vat.972. Etenim ex horũ mendo veritas clarè elicitur. Nam ex tribus libris poſterioribus primus numerus 9. confirmatur, ex prioribus duæ aliæ notæ numerales 62. habentur, vt demum reſultet 962. hinc reſtitues locũ Auguſtini lib.18.de ciuit.ca.19. vbi enumerat annos 959. Cum enim ſit veriſimile in his auctorem habere Euſebium, cuius Chronicon ſępe citat, ab hoc abterſa macula ab illo eodem eluĩ debet tidem præſtabis apud Suidam, apud quem *900.an.* leges pro 962. in Fa.deeſt tota hæc periodus.

Sacerdotes Carni qui) In Lo.Fa.V.Va.Vat. *Sacerdotes carnis qui* in A.M.Peta. Par. Anton *Sacerdotes Carni ſex qui*: ſupra pag.11. *Sacerdotes Carnij*, & ita Freculphus libro 2.cap.19. Otho libro 1. cap.27. in quatuor Vaticanis *Charnij*. Noſtra lectio eſt receptior apud alios codices & Contractum. Antoninus vult ita dictos, quod *carni offerendæ præfuerunt*; Sed hoc probare non poſſum, imò potiùs crediderim, quod præeſſent ſacris vel *Carni* filij Iouis & Europæ, vel Καρνέου ſeu *Carnei*, id eſt Apollinis: augetur coniectura quod cùm Sacerdotes hi inter reges Sicyoniorum numerentur, Apollo dictus ſit *Aegialeus*, quaſi dicas Sicyonius, quod coleretur apud Sicyonios: vtriuſque *Carni* & *Carnei* meminerunt Pauſan.libro 3. & Heſychius in Lexico Καρνεῖος, inquit, ἐπίθετον Ἀπόλλωνος ἴσως ἀπὸ Κάρνου τοῦ Διὸς καὶ Εὐρώπης. De Carnijs etiam feſtis apud Spartiatas vide Herodot. lib.7. & 8. Fuit demum Dea Carnea, quæ vitalibus humanis præeſſe credebatur, vt [te]ſtatur Macrob. ſed viderit Lector, nùm ea in Pe[l]oponneſo coleretur, ſicut apud Romanos. Huic enim Brutus templum dicauit, *quia cordis beneficio publicum ſtatum emendaſſet*. Quia tamen de his ſacerdotibus *Carnis* nulla eſt memoria apud veteres ſcriptores, nil certi poteſt dici.

Caridemus) *Taridemus* A. *Cariademus* Lo.Fa. *Caididemus* Otho: *Chariademus* in Vatica.tribus *Caridimus* Vi.O. *Chardiemus* Ven.Peta.Mar. Quę ortographiæ ratio familiaris eſt Demoſtheni, Martiali & alijs veteribus, quamuis minùs certa; cùm diuerſi fuerint eodem nomine compellati.

Poſt quos ſacerdos conſtitutus eſt Caridemus, qui impẽſas non ſuſtinens fugit) Deſunt in L.Pi.

Digitized by Google

regnauerunt an. 962.) Quare hanc tanquam germanam lectionem amplexamur pro 862. vt olim, vide quæ paulò antè diximus.

Samuel & Saul an.40.) Correctionis iſtius, quę hîc à nobis facta, auctores fuerunt chirographi A.L.V.P.Lo.Pi.M.Fux.Fa. cùm priùs ſequentia tantum legerentur, *Saul primus rex Hebræorum ex tribu Beniamin & Samuel an. 40.* quæ omnino eradenda videbantur, iiſdem illis codicibus ſuadentibus; ſed maneant quia vera. Vetus enim mos Euſebij fuit, nomen regum vel aliorum, quibus ad texendam ſeriem temporum vtitur, præponere, deinde ſubijcere, quæ ad hiſtoriam pertinent; vt ſæpiùs prædiximus. Adde quod Seuerus Sulpitius lib. 2. dum profitetur ſe Euſebij Chronica ſequi, ita refert.

prophetabat Samuel) Hæc addenda erant ad numerum anni 7. Saulis ex fide Peta.Fux. etſi in Pi.O.Vi.ſit ad an.10. & in L.A.M.Au.ad an.13. ſed Typographus prætermiſit.

pag.73.col.2.A. Agon Lyciorum &c.) Agonis huius celebrationem varijs deſignarunt annis codices. Nam Peta.Mar.an.34. Aſcanij Vi.Fux.O. an.35.Fa. Lo. an. 38. Nec vllus eſt veterum qui huius rei meminerit.

Latinorum 3.) Pro *Latinorum 32.* ex A.V.Al. Ven. & Lut. So. H. Pi. Lo.& ipſa ſupputatione.

col.3.A. Aphidas) *Aphydis* Lo. *Phidas* Pi. *Apidas* Mar. vulgata ſcriptura eſt Pauſaniæ lib.7.

Timoëtes) In L. *Timetes*, in V. *Tymoëtes*, Fux. *Timetes*: in Pi. *Thymetes*: *Thimoëtes* Lo. Vincen. *Thimetes* Fa. *Thimotes* Fre. *Thimoëces*, *Chimoëces* & *Thimoëtes* Mar. Sigonius de repub. Athenienſ. *Thymoëtes* ſicut in Peta. & Pauſan. lib.2. vbi Θυμοίτης Θησειδῶν ἔσχατος.

Caſtoris de regno &c.) Sic ex A.L.Vi. O. M. V.Va.So.Lo.Fa.Mar.Ven.Lut. pro *Caſtor de regno* &c. vt in vulgatis, vel *Caſtores de regno* &c. in Pi. Peta.

Erechtheidas) *Ericthidas* Lo. Fux. *Ericthidas* Fre. *Erycthidas* Pi. *Erectidas* Vi. O. *Erectheidas* Ven. & Lut. quæ lectio confirmatur ex Pauſania lib. 7.

inuenitur 429.) Emaculauimus hunc locum ex præſcripto Al.Vi.O.Lo.Peta.Fux. & primigeniâ editione Ven. indicant etiam A. L. Pi. vbi 329. quæ lectio licet mendo non careat in prima nota numerali 3. duo tamen poſteriores comprobant duas vltimas ſuperioris ſummæ ſcilicet 29. Antea in B. extabat fœdè 49. in So. H. Pet.Ba.449. in M. V. 428. in Mar. 424. Et licet hæc quam legendam exhibemus 429. addita alteri 462. quæ numerat annos ab Abraham, vſque ad initium regni Cecropis, excedat nouem annis ſummam annorum 882. ab Abraham, quo vſque Timoëtes regnare cœpit; tamen inter tot ac tam varios numeros nullus eſt, qui proprius accedat ad eum annum 882. niſi forſan ille 428. ſi non numeres vtrumque terminum. Ad hæc tamen quid incommodi ſi dixerimus Euſebium citare quidem Caſtorem, rationem tamen eius ſupputandi annos non conſectari ad vnguem.

ibid.B. Melanthus) *Melampus* Vi.O. *Melantus* Lo. Fa. Mar. *Melanous* Vincen. cæteri chirographi, & Pauſanias, Vellei*, Homerus, Strabo, A Plutarchus, & alij veteres firmant vulgatam ſcriptionem.

Erechtheidarum) *Erictidarum* Fa. *Erectidarum* Peta.Vi.O.Fux. *Eretidarum* Mar. *Erecthidarum* Lo. quæ lectio videretur retinenda, ſi accederet conſenſus exemplarium. Sic legimus vt plurimùm apud veteres auctores. Verùm lectio vtraque poteſt tolerari, quia ſic dicti ſunt ab Erechtheo rege, qui ab auctore dicitur etiam Erichtheus: vide Homerus Iliad.2. vocat Athenienſes δῆμον Ἐρεχθῆος vbi Euſtathius notat Athenienſes vocari Ἐρεχθεΐδας, Codridas, Cecropidas, Theſeidas & hunc Erechtheum eſſe eundem, quem alij vocāt Erichthonium, licet nonnulli viri B docti alium eſſe, ſcilicet filium Pandionis, ſcribant.

Erechtheidarum imperio &c.) Duo his deerant: alterum columna debita, alterum debitus annus: vtrumque reſtitutum. Nam reddita ſunt columnæ Athenienſium & 1. anno Melanthi ex fide Pi. L. P. A. Al. licet enim in Fa. & aliquot ſcriptis libris, nec non & impreſſis ad columnam Latinorum reuocentur, & ad an.11. Syluij; concurrit tamen idem ille annus cum 1. Melanthi: in Fux. conceſſus illis locus ſub columnâ Athenienſium; ſed ad 8. Timoëtes, qui 10. Syluij reſpondet: quod ipſum in Vi. O. & Peta. obſeruabis: Peta. quidem reducit ad an.10. Syluij; Lo. ad an. 17. Mar. ad an.12. eiuſdem, ſeu an.31. Heli, quod ab eorundum librarijs crediderim factum, non tàm vt Lectorem fallerent, quàm quod eos in co- C lumna Athenienſium ſpatium deficeret.

ibid. B. Atticorum principum regnum) locus erat valde deprauatus, cum legeretur *Atticorum principium regni*. Verùm adiuti ſumus ope M.A. V.Va.Lo.P.L.Vi.O.Pi.Peta.Mar.Fa.Fux.Fre. vt labem elueremus, quam apertè produnt ipſa verba auctoris, dùm circa annum 460. ait apud Athenienſes, *principes* ſucceſſiſſe regibus.

ad pugnam) deeſt in Lo. Fa. Vi. O.Pi.Mar. At in Peta. non ſolùm deſiderantur illa duo verba; ſed & alia, *cum Timoëten prouocaſſet ad pugnam Xanthus Bœtius.*

Apaturion) *Apatourion* Fux. *Aparturion* Lo. & *Parturionidem* Mar. pro *Apaturion ideſt Apaturium* Pi. *Apaſturtion* Peta. Sed vulgata potior eſt ſine dubio. Nam ἀπατάω idem eſt ac decipio. D De hac celebritate dicta *Apaturia*, vide Suidam, Herodotum lib.1. Xenophontem lib.1. Hellinic. & Simplicium in Phyſic. Ariſtot. In B.H. Pet.Ba. So. erat ſcriptum ἀπατούριον; ſed malui primas editiones ſequi ſcribentes Latinis literis, tùm quia ſic Ms. tùm quia vox eſt iamdiu æquè apud Latinos, atque apud Græcos vſitata.

quia victoria) Rectiùs ita ex L. A. Vi. Pi. O. M. P. Mar. Fre. Fux. quam *qui ad victoriam* vt olim.

proceſſerat) *proceſſerit* M. Pi. Fa.. Au. Mar. *proceſſerint* Lo. *proceſſit* Fux.

pag.74.col.1.A. Dercilus) *Dergilus* Peta. *Derculus* Vi.O.Mar. *Dercylus* Lo.

col.2.A. in Lacedæmone regnauit primus Euriſthenes an.42.) Noua tibi hæc & iure; ſuppedi-

Digitized by Google

tata enim ſunt ab M.L.A.V.Lo.Fux.Fa.Peta.Pi.
Mar. adderem Vi.O. niſi quia aliquantulùm im-
mutata; ſic enim *primus Lacedæmoniæ regnauit*
Euryſteus anteà erat ſcriptum *Euryſteus primus*
Lacedæmoniorum annis 42.

Euriſthenes) Non dubitauimus ſubſtituere hãc
vocẽ pro *Euryſtheus* vt olim. Nobis enim lucem
prætulit Al. & acceſſit auctoritas Ciceronis lib.2.
de Diuinat. Herodoti lib.6. Pauſaniæ lib.3. Pla-
tonis lib.3. de legib. Scholiaſtis Pindari, AEmi-
lij in Ageſilao, Apollodori 2. Biblioth. Strabonis
lib.8. licet hi & alij Græci pingant *Euryſthenes*
per *y*, & legatur in Peta. Fux. Pi. Mar. *Euriſtheus*
in Fa. Vi. O. Lo. Vincen. *Euriſteus*: in primis edi-
tionibus Ven. Lut. & apud Stephanum de vrbibus
Εὐρυσθεῦς.

ibid.B. Euriſthenes & Procles &c.) Aſſignandi
huius ſitus auctores fuerunt Lo. & Peta. hoc eſt
circa columnam Lacedæmoniorum & ad an. 8.
Euriſthenis; neque enim ita omnes. Nam vulgati
& Fa. reponunt ad an. 8. Aletis, qui eſt oppoſitus
anno 8. Euriſthenis: alij ad columnam Hebræo-
rum, vt Pi. Mar. ad 22. Saulis, qui cum 7. Aletis
concurrit: Fux. ad an. 9. Euriſthenis: ſed ipſa ratio
ſatis docet non niſi ad columnam Lacedæmonio-
rum poſſe habere locum & ad an. 1. Euriſthenis.
De his fratribus filijs Ariſtodemi vide Pauſaniam
lib.3. Ciceronem lib. 2. de diuinat. Herodotum
lib.6. & alios.

Procles) *Proclis* Pi. *Proeles* Vi. O. vbi *e* pro *c*
Prodes Fux. vbi *d* pro *cl* apud Ciceronem lib. 2.
de diuinat. Proclus apud Plutarchum in Lycurgo,
Platonem lib.3. de legibus, & Suidam *Patrocles*,
ſed corruptè.

Incurſus in Aſiam &c.) Cùm minùs certum ſit,
quis locus his concedendus, nulla mutatio facta
eſt; præſertim quia præter impreſſos, habemus
conſentientes ſcriptos Lo. Fa. Vi. O. qui ad an. 22.
Euriſthenis numerãt: Peta. & Fux. ad an. 25. eiuſ-
dem: quibus accedit Pi. ad an. 14. Codri; nam ille
concurrit cum illo 25. Euriſthenis: Mar. ad an. 31.
Saulis, qui eſt an. 16. Euryſtei. Huius quidẽ expe-
ditionis Amazonum fit mentio apud Strabonem
& Plutarchum, ſed annus ſubticetur: non tamen
videntur diſſentire tempore; maximè cùm Stra-
bo referat lib. 11. à pleriſque creditum, Epheſum,
Smyrnam, Cumam, Myrinam, Paphum ab illis
conditas & denominatas, quarum vrbium condi-
tum refert auctor proximè.

Amazonum pariter) Deſunt in L. & Pi. ſed re-
linquenda ex fide vulgatorum & aliorum Ms.
Mar. & Oroſ. lib. 1. cap. 21.

Cimmeriorum) Cùm habeamus auctores Fa.
Vi. O. Pi. Strabonem paſſim, Virgilium, Plinium,
Ptolemæum, Herodotum, Ciceronem & Soli-
num, placuit hæc ſcriptio magis quam vulgata
Cymmeriorum; vel vt in Peta. Lo. *Cimeriorum*;
vel *Cumenorum* in Mar.

pag. 75. col. 1. A. quartũ Latinum) Commodiùs
pro *quarto Latinum*, idque ſequuti Lo. Fa. Vi. O.
Peta. & rationem ſenſus, ſic etiam refert Glarea-
nus in Chron. in Dionyſ. Halicarn. & hoc expoſ-
cit vox ſubſequens *quintum*. Nam optimi vete-
rum, qui habent *quarto*, habent etiam poſteriori
loco, *quinto*.

A *col. 2. A.* Homerus ſecundum quorundam &c.)
Extant hęc in Vi. O. Fa. Peta. ad an. 20. Melanthi:
in Lo. ad an. 24. in Fux. ad an. 25. in Peta. ſub co-
lumna Hebræorum ad an. 14. Saulis, qui 26. Me-
lanthi reſpondet, in Mar. ad an. 12.

his fuiſſe temporibus iudicatur) *vindicatur* Fa.
Lo. *indicatur* Peta. Vi. O. Pi. *vendicatur* Fux. *dici-*
tur Mar.

ex quibus Crates) *ex quibus Socrates* Lo. Fa. *ex*
quibus Erates Peta. Vi. O. Sed mendum non indi-
get refutatione longiori. Nam idem referunt de
Cratete ſcriptore Clemens li. 1. & Tatianus con-
tra Gentes, & ipſe Euſebius lib. 10. de præparat.
cap. 3. τούτων δὲ οἱ μὲν περὶ Κράτητα πρὸ τῆς Ἡ-
ρακλειδῶν καθόδου φασὶν αὐτὸν ἠκμακέναι μετὰ
B τὰ Τρωϊκὰ ἐνδοτέρω τῶν ὀγδοήκοντα ἐτῶν.
Crates ante reductionem Heraclidarum octuagin-
ta poſt Troiana tempora annos Homerum *floruiſ-*
ſe contendit.

Heraclidarum) Anteà *Heraclydarum*, ſed ſub-
ſtituimus *i* pro *y*, quia ſic ferunt 4. Vatic. Peta. Fa.
Lo. Mar. quibus proximè accedunt Vi. O. *Eraclo-*
darum Pi. *Eraclidarum* Fux vide ſuprà.

Archippo) *Arcippo* Peta. Fa. Vi. O. Vulgata
ſcriptura firmatur alijs libris & exẽplo Pauſaniæ.

Athenienſis poſt 240. annum euerſionis Ilij)
Athenienſis 280. an. euerſionis Ilii Peta. *Atheniẽ-*
ſis 240. anno euerſionis Vi. O. Fux. *Atheniẽſis poſt*
ducenteſimos quadrageſimos annos euerſionis Iliũ
Lo. *Athenienſis 200. poſt 40. annũ euerſionis* Pi.

modico tempore) Abeſt *tempore* à Peta. Pi. Vi.
C O. Lo. Mar. Fux.

licet Archilochus) *Arciloquus* Peta. Fux. *Ar-*
cilogus Fa. Lo. quatuor Vatica. *Archilogus* Vi. O.
Nos orthographiam hanc ſequimur ad imitatio-
nem Pauſaniæ, Strabonis, Athenæi, Clementis,
auctoris alibi, & aliorum.

23. Olympiadem & quingenteſimum Troia-
næ &c.) Sic reſtituimus ex A. P. M. L. S. Vi. O. Pi.
Mar. Fre. Peta. Fux. 3. Vatic. Tatiano, & ratione
temporum pro *23. Olympiades & quintum*, vt in
B. H. Ba. Pet. So. In 4. Vatic. Ven. Lut. S. legi-
tur *23. Olympiade & quinto Troianæ euerſionis*
anno: in L. & Pi. pro 23. legitur 13. ſed corruptè:
in Lo. *23. Olympiadem & quingenteſimo Troianæ*
euerſionis anno. Ducæus in Collectaneis ad Clem.
Alexand. teſtatur ſe legiſſe 3. codd. manuſcriptos,
D in quorum vno erat *vigeſimam tertiam Olympia-*
dem & in alijs duobus *quingẽteſimũ Troianæ* &c.
In Fa. & 2. Vatica. mendoſiſſimè legitur *23.*
Olymp. & V. Troianæ euerſionis anni; quin in
vno pro *euerſionis* habetur *captiuitatis*. Non de-
ſunt qui cùm hunc locum turpiſſimâ maculâ fœ-
datum clament, ſic recenſendum putent, vt vice
illorum *licet Archilochus 23.* legatur *licet quidam*
cum Archilocho fuiſſe ad 23. &c. Nam negãt pro-
ditum ab Archilocho Homerum fuiſſe ſub Olym-
piade 23. imò illud tribuunt Theopompo, qui
teſte Clemente lib. 1. Strom. ſcribit ipſum vixiſſe
500. annis poſt Troiam captam; quod incidit in
Olympiad. 23. & quia inquiunt, proculdubiò He-
rodotus, Tatianus, Clemens, Plutarchus, & alij ve-
terum non præteriiſſent hoc Archilochi teſtimo-

Digitized by Google

nium de Homero: qua de re vide eruditum, & pium Spondanum in prologom. ad Homer. Poſſet confirmari eorum ſententia auctoritate Euſebij, qui li. 10. de præparat. ca. 3. referẽs præcedẽtia de ætate Homeri ſubiũgit, *alij Archilochi æqualẽ fuiſſe cõtendũt, qui fuit Olympiad. 23.* Verũ præter quàm quod infirmiora ſunt, quàm vt dici debeat, huiuſmodi argumenta ab auctoritate negantia, conſenſus omnium librorum impediuit quò minùs vteret mutatione.

p. 75. col. 2. B. Iones profugi &c.) Anteà vt in editis, Fa. & Lo. erat ſub columnâ Lacedæmoniorũ ad an. 14. Euriſthenis, qui reſpondet an. 3. Codri. Nos repoſuimus in columna Athenienſium ad eundem an. 3: adducti vi & ſignificatione verborum, ac auctoritate Pi. & Fre. qui ſimiliter col- B locant ad eandem columnam, licet ad an. 6. Codri: cum quibus conuenit Peta. cùm conſtituat ad an. 17. Euriſthenis, qui concurrit cum illo an. 6. Mar. ad an. 10. Vi. & O. habent ad an. 4. Codri: Situs Pi. Fre. Peta. videtur confirmari auctoritate Clementis libro 1. Stromat. dùm ex Apollodoro ait coloniam Ionicam deductam centum annis ante regem Lacedæmoniorum, quem vocat *Doryſſaum*, & qui auctori noſtro eſt *Doriſtus*. Nam à primo illo anno Codri vſque ad an. 1. Doriſthi, reperies centum integros: propiùs etiam accedit ad id quod auctor dixit ex Ariſtarcho conſtituens Ionicam emigrationem centum annis poſt Troiam captam. Nam cẽteſimus coincidit cum anno 8. Codri. Sed forſan auctor non hîc loquitur de Ionica illa emigratione, de quâ C poſteà, & cuius eſt frequens & varia mentio apud veteres. Huius profectionis ad Athenienſes, meminerunt Ammian. lib. 22 Velleius lib. 1. Strabo lib. 8. Plutar. de exilio, Pauſanias, lib. 7. qui refert ad regnum Melanthi fugam Ionum in Atticam per Tiſamenum.

Peloponnenſes) Minùs certa eſt vocis huius ſcribendæ ratio, cùm Ms. aliquandò poſt tertiam ſyllabam adhibeant duplex *n*, aliquando vnicum tantum: ſi tamen attenderis, quid hâc de re auctores, minor dubitandi occaſio. Pauſanias enim, Strabo, Diodorus, Plutarchus & reliqui ſcriptorum heroës vtrumque *n* retinent.

Peloponnenſes contra Athenas *&c.*) Vagam hæc habent ſedem; in editis enim ſub columnâ Lacedæmoniorum ad an 18. Euriſthenis; ad quos D Fa. accedit, Lo. autem circa an. 19. in Peta. ad an. 22. eiuſdem: in Mar. ad an. 16. in Fux. O. Vi. Pi. ſub canone Athenienſium: in Fux. quidem ad an. 11. Codri: in Pi. ad an. 9. eiuſdẽ, qui eſt è regione an. 20. Euriſthenis, cui ſe adiungunt. Vi. O. quos ſequimur, cum ipſa hiſtoria hanc columnam poſtulet, & certitudo anni non poſſit aliunde conſtare, cũ huius rei nulla ſit memoria, quod ſciam, apud veteres ſcriptores.

col. 3. A. Aletes) Sic reſtituimus pro *Athletes* vt olim, ſequuti Vi. Pi. O. Vincen. & moti auctoritate Paterculi lib. 1. licet ſcribat *Haletes* & Pauſaniæ lib. 2. quibus accedũt A. L. Mar. in quibus *Alethes*: & ſic pridem iudicarat legendũ auctor marginis editionum Baſil. & Sonnia. Accedunt etiam Peta. Fux. in quibus Alethis Fa. in quo *Alethius*. Nam in illis omnibus prima ſylla- A ba eſt ſemper eadem.

Heraclidarum deſcenſus &c.) Aggregantur iſta in Fux. Lo. Peta. ad columnam Lacedæmoniorum: in Fux. quidem circa 1. Euriſthenis: in Lo. circa 2. in Peta. circa 4. At in Pi. ad columnam Hebræorum circa 19. Saulis, qui eſt è regione 4. Aletis: pingitur in Mar. circa an. 20. Saulis & Samuelis: in Vi. O. congeſta ſunt vt cætera, ad vniuerſalem illam columnam hiſtoriæ: ita vt ægre dignoſci poſſit in illis ad quam columnam debeant reuocari: reſpondent tamen anno 5. Aletis & anno 5. Euriſthenis: in Fa. & vulgatis, quos ſequi eſt animus, ad an. 2. Aletis adnumerantur. Nam illi propiùs accedunt ad illum annum 80. poſt Troiam captam, quo Paterculus in initio operis, Plu- B tarchus in vitâ Homeri, Clemens lib. 1. Stromat. ex Erathoſthene, Diodor. in præfatione tradunt Heraclidas reuerſos in Peloponeſſum, à quo anno Diodorus vſque ad primam Olymp. computat 328. ſed crediderim latêre mendum & reponẽdum 338. nam ille numerus firmatur ex computo & enumeratione auctoris. Nec erit abſurdum audire hoc loco Paterculum, qui ita ait *Tum fere anno octogeſimo poſt Troiam captam, centeſimo & vigeſimo, quàm Hercules ad Deos exceſſerat, Pelopis progenies, quæ omni hoc tempore pulſis Heraclidis, Peloponneſi imperium obtinuerat ab Herculis progenie expellitur. Duces recuperandi imperij fuere, Temenus, Creſphontes Ariſtodemus, quorum atauus fuerat.*

Peloponnenſes contra Athenienſes &c.) Re- C ſtrinximus huc conſilio Fa. Lo. quibus cõformes ſunt excuſi. Nã Peta. Fux. an. 33. Euriſthenis: Pi. ſub columna Athenienſium ad an. 10. Codri: Vi. O. ad an. 18. De columna enim in illis, quia nullum certum haberi poteſt iudicium, vt monuimus, noli eſſe ſollicitus, non ſecus ac de anno, cuius neſcio an veterum quiſpiam meminerit.

Lacedæmoniorum 11. Aegis) Locus illuſtratus ope membran. Peta. & Lo. à quibus non longè differunt Fa. Vi. O. Vincen. vbi *Egis* & Pi. vbi *Agis*, ſicut Diodorus lib. 13. Plutarch. in vita Lycur. Strabo lib. 8. Pauſan. libro 4. & licet editi & alij Ms. habeant *Argis* crediderim tamen irrepſiſſer pro *e*, ideò lego potiùs *Aegis*, quam *Argis* vt olim, licet *Agis* videbatur non improbandum.

D Echeſtratus) Meliùs quàm *Archeſtratus*, vt in editis, Vincen. & nonnullis Ms. Sic enim docuerunt Peta. O. Pi. Vi. quibus conuenit Pauſanias lib. 4. & accedunt proximè *Echeſtratus* in Fux. *Eteſtratus* in Lo. *Etheſtratus* P. *Egeſtratus* V. Va. *Agreſtratus* Mar.

Pelaſgi mare obtinuerunt &c.) Hæc addidimus ex A. L. Vi. Pi. Fux. P. O. Peta. Mar. Vincen. & nihil ferè variãt in ſitu libri. Etenim Pi. quidem conſtituit ad an. 1. Echeſtrati: Fux. Peta. ad an. 2. O. Vi. ad an. 3. Pelaſgi ſunt propriè Theſſali & Argiui. Sed non idem omnes. Vide Strabon. libro 5. & 13. Thucydid. libro 1. Dionyſ. Halicarnaſſ. lib. 1. Pauſaniam lib. 1. Velleium libro 1.

Magneſia in Aſiâ condita) In P. eſt additum *vel Comea.*

Digitized by Google

vel Cumæ. Conueniunt autem omnes libri, vt hæc aſcribant columnæ Lacedæmoniorum; in aſſignando tamen anno variant inter ſe. Nam in Fa.aſſignatur 2.Echeſtrati,in Vi.O.an.5.in Fux. Peta.Mar.an.6.in Pi.an.7.in excuſis an. 3.à quibus diſcedere,quid nos cogit?

Mycena condita in Italia, quæ nunc Cumæ) In Lo. *Micena* ſine *y*, & illa, *quæ nunc Cumæ,* deſunt in Fa.Lo.Pi.& ſex Vaticanis. At in Mar. Vincent.Vi.O.legitur *Micene* (in Mar.Vincen. *Mycena*) *in Italia condita vel Cumæ*: in Peta. *Mycena in Italia condita* abſque reliquis: in Fux. *Mycena condita in Italia vel Cumæ*: in Al. *Nycena.* Hunc locum duo illa Belgij lumina Lipſius in Patercul. & Ortellius in Theſauro iudicant non carere labe,& dubitant an pro *Mycena* reponẽdum *Miſenum*, cum *Miſenum* & *Cumæ* ſint diſtinctæ vrbes & ſeparatæ, licet in eadem regione Campaniæ ſitæ & vicinæ, vt docent Strabo, Stephanus, & Ptolomæus & alij. Confirmari poteſt eorum ſententia auctoritate Aurelij Victoris lib. de orig.gentis Romanæ,vbi ait tempore Aeneæ *Miſenum*, ſeu,vt loquitur, *Miſenon appellatam à Miſeno gubernatore nauis ſeu tubicine Aeneæ*; cuius rei allegat teſtem Cæſarem lib.1. Pontificalium, quamuis hic de primo Aneâ ſit intelligendus, auctor vero referat ad tempus vicinum Aeneæ Syluio: præter quam quod alteruter potuit decipi nominis Aeneæ ſimilitudine; quid faciliùs quàm Euſebium virum Græcum antiquiſſima narrantem, in rebus Latinorum oſcitatum fuiſſe, vt *Mycenam* ſeu *Myſenam*, cum voce *Miſenum* confuderit, eandémque vrbem eſſe exiſtimârit cum *Cumis*. *Mycene* autem ſeu *Mycena*,vt Strabo & alij,eſt vrbs in Peloponneſo, vnde ortum *Mycenarum regnum*. At *Miſenum* in Campania Italiæ. Verùm nil muto, quod omnia exemplaria reclament, nec tàm quæramus quid auctor debuerit dicere, quam quid dixerit; cuius rei ſola exemplaria ſatis fidem faciunt. Porro communis eſt librorum conſenſus, vt his in columna Lacedæmoniorum locus detur: diſſentio nata eſt ad quem annum reuocari debeant. Nam Lo. ad an.5. Echeſtrati: Peta.Fux.ad an. 9.Pi.ad an. 13. Fa. Vi. O. & excuſi ad an.7. quid alij, abripuerunt è memoria, qui è muſæo meas primas curas.

Myrena condita) Hæc addidimus ex L.P. A.O.Vi.Pi. Peta.Mar.in Fux. *Myrrena condita ciuitas Aſiæ.* Numerandam autem eſſe inter Aſiæ ciuitates docent Geographi; Imò auctor noſter circa Olympiad. 227. quam vocat *Myrrhinam*; licet altera ſit in AEtolia.

Epheſus condita ab Androco ſiue ab Andronico) Illud *ſiue ab Andronico* deeſt in Lo.Fa. in Fux.autem Vi.O.Peta. Fre. Mar.Vincen. Alber. & Pi. *Epheſus condita ab Andronico*, abſque *ab Androco ſiue*: Brodæus in libro 4. Epigram.Græcor.aſſerit legendum *ab Androclo* pro *ab Androco* ex Suidâ in voce Ἰωνία. Verùm nil tale apud eum reperi, imò lego apud eum, illam conditam à Neleo Codri filio,tamen apud Strabonem lib. 14. ſcies conditam ab *Androclo* & apud Pauſaniam lib.7. ab *Epheſo* Caiſtri filio,ſed occupatam ab *Androclo*: Plinius autem libro 5. cap. 29. *Opus Amazonum* vocat, ſicut diximus ex Strabone. Horum autem limites minus certi. Nam licèt excipiantur communi aſſenſu in columna Lacedæmoniorum, non tamen ſine diſſenſione anni, quia in Lo.Fa. & vulgatis locantur ad an.10. Echeſtrati, quos ſequendos nobis propoſuimus:in O.Vi.ad an.12.in Fux.ad an.13. in Pi.& Peta.ad an.14.in Mar.ad an.11.

col.3.A. Abiathar) *Abiatal* Fa. Sed perperàm.

pag.77.col.2.A. in quo Erechtheidarum regnum) Erui veterem maculam, *in quo Heraclidarum regnum*, ope Peta. O.Lo. Pi.Vi.V.Va.Vat. Fux. Mar. Fre. licèt inter hos nonnihil diſcriminis. Nam O.Vi. *Erectedarum imperium*: Mar. *Erechthaidarum*: in Lo.Fux. *Erechthidarum regnum*:in Pi.Fre. *Ericthidarum deſtructum eſt imperium Erichtheidarum* V.Va.Vat.Accedit quod non parùm facit ad lectionem noſtram tuendam,quod ex ipſo teſtimonio Caſtoris ſupra allegato ab auctore noſtro, conſtat regnum Athonienſium vocatum regnum *Erechtheidarum*,nuſquam autem *Heraclidarum*.At ſi Heraclidæ ſunt poſteri Herculis,quem vidimus regnaſſe circa an. 800.ab Abraham, id eſt 140. ante hæc tempora: lectio vulgata eſt penitus inepta. Adde quod Iuſtinus libro 2. hanc eandem hiſtoriam narrans, quod hîc dicitur de Erechtheïdis ipſe tribuit Athenienſibus.

quod 482.annis perſeuerauerat) loco 482. in varia abeunt libri, cùm in Lo.Au.legamus 477. quinetiam in Fa. licet in textu extet 382. ſuperſcriptum,tamen eſt 477. in L. & Pi.480.in Fux. 387.in A.M.Vi.Peta.Mar.O.487.in P.987. At editi & nonnulli Ms. habent 382. in V.Va.482. Itaque cum ex libris nil ferè certi videretur poſſe erui,accerſenda ratio,quæ cęteris numerum hunc docuit præferendum. Nam ſi ex Euſebij ſententiâ deſtructio regni Erechtheïdarum contigit anno ab Abraham 945.prætereà certum ſit initium illius regni ſumendum à primo anno Codri;is autem cœperit regnare an. 462. ſi annis 461. qui præceſſerunt,addas 482.efficies 943. In quo agnoſco deficere duos annos,vt fiant anni 945.Sed cum libri nullum haberent numerum, qui propiùs ad eum accederet,malui libris V.Va.hærere, quam meo marte comminiſci 484. Cæterùm de illo reſponſo,de quo hîc fit mentio, vide Ciceronem lib.1. Tuſculanat. Seruium in Virgil. Aeglog.6. Trogum & Auguſtin. libro 18.de Ciuit. cap.19. Obſeruandum prætereà in varias ſedes hunc paragraphum diſtrahi; licet enim in omnibus chirographis ſub columna Lacedæmoniorum collocetur,excepto Vi.O.qui cum vnicâ columnâ vniuerſam hiſtoriam complectatur, ad quam columnam reuocet,certò dignoſci non poteſt. Etenim Lo.& Fux. reijciũt ad annum 7.Dauidis,qui eſt 32.Euriſthenis regis Lacedæmoniorum:Pi.ad annum 9.Dauidis,& Euriſthenis 34.Peta.ad 10. Dauidis, & 35. Euriſthenis: alij codices cohærent cum vulgatis.

Digitized by Google

Principes ſiue magiſtratus) Deſunt in L.A.M. S.V.Va. Vi. O. Fux. P. Fa. Peta. hæc verba *ſiue magiſtratus*;nec dubito quin in Græco pro vtroque eſſet vox ἄρχοντες, quam Plin.lib.33. vertit *principes:*Cicero,Velleius, Spartianus,& alij retinuerunt vocem Grę̨cam *Archontes*. Verùm tota hæc periodus deeſt in Pi.& L.ſed eius loco appoſita ſunt iſta *Primus Medon regnum in fine vitæ obtinuit Athenis , & poſt ipſum cæteri reges.*

quos mors finiebat) Elegantiùs ex Lo. Peta. Fux. quàm vt olim, *quos mors finierat*.

ibid.B. Acaſtus) Ratio hæc ſcribendi videtur potiùs eligenda ex præſcripto Al. Pi.Vi.O.Peta. Fux. quàm antiqua *Agaſtus*, quæ eſt in editis Mar. & alijs: firmatur codice Lo. vbi *Achaſtus*, & Fa. in quo *Acatus*; ſed præcipuè auctoritate Pauſaniæ, Plutarchi, Clement.lib.1.Stromat.

col.3.A. Ixion) *Ihon* Fa.*Oxion* Greg. Turonen. lib.1.cap.17.

pag.78.col.2.A. Carthago condita &c.) Diſſidium nullum inter libros ſcriptos & excuſos de columna; omnes enim communibus votis(prę̨ter Fux. qui aggregat ad Latinorum ſeriem , & ad an. 35. Latini Syluij , qui eſt ex oppoſito an. 16. Echeſtrati) conſtituunt ad columnam Lacedę̨mo. ſed de anno certamen omne natum eſt. Nam Fa. Vi.O. Lo. an.13. Echeſtrati aſcribunt , Mar. an. 15. Pi. Peta. an. 16. eiuſdem : qui videtur magis conuenire cum anno poſt Troiam 143. de quo hîc. Nam adde illum numerum ad annos 835. Abraham,qui anteceſſerunt Troię̨ excidium,efficies 978. qui coincidit in an.20. Echeſtrati. Auctor meminit conditæ Carthaginis per quatuor diuerſa tempora ſecundum varias auctorum opiniones,nec mirum. Nam nihil tam incertũ apud ſcriptores. Appianus enim lib.1.de bello Punico ait cõditam 50. annis ante captam Troiam. Iuſtinus lib. 18. quem Oroſius ſequitur, ante vrbem Romam an. 72. vt Velleius lib. 1. annis 65. ad quem proximè accedit Dionyſ. Halicar.lib.1. ex Timæo Siculo,qui ait an.38.ante primam Olympiadem. Ioſephus contra Apion.citat Epheſium, qui ex Tyriorum Archiuis tradidit conditam poſt templum Solomonis *143.annis , menſibus 8.* qui omnes diuerſi ſunt ab auctore.

à Carchedone) *à Carcedone* libri excuſi , ſed quàm præferendi ſcripti V.Vat.Va.Peta. & Fux. à quibus illud accepimus?qua de re plura reperies ſuperiùs, vbi de Carthaginis origine; huc accedit vtcunque Pi. in quo Calchedone *l*, pro *r* : hinc diſces eluendam maculam illam à Vi. O. vbi *à Cardone*, & à Fre. vbi *à Calcedono*, & à Mar. vbi *à Cartedine*.

Bellum an.143.)*Bellum an. 144*. L. Au. Va. Vat. ſed alia exemplaria Mar. & Beda. priorem ſequuntur.

Ionica Emigratio) Prodit caſtigatior hic locus quàm anteà,cùm legeretur *Ionica migratio* tranſlato *E* initiali poſterioris vocabuli , ad prioris finalem. Sed reſtitutum eſt ope Vi.O. Peta. At in Mar. *Laconica migratio*.Quod pertinet ad ſitum, nos eum retinuimus , quem ſequuntur Fa. Lo. & editi circa an. 20. Echeſtrati, potius quàm eum,

A quem vel Fux. circa an.22. vel Peta. Mar. circa an.23.vel circa an.18.vt Pi.vel circa an.16.vt Vi. O. Si ſequendus eſſet Clemens lib.1.Stromat. ex Eratoſthene, cum hæc migratio ſeu colonia contigerit poſt captam Troiam an.140. ea concurreret cum an.17. Echeſtrati,& non cum 20. vt editi præ ſe ferunt.Si credendũ Plutarcho in Homero, cùm velit eam eueniſſe an. 60. poſt deſcenſum Heraclidarum,cùm iſte iuxta auctorem in annum 970. ab Abraham incidat ; ergo erit anno 12. Echeſtrati opponenda. Si etiam Philochoro, qui eam conſtituit poſt captam Troiam an.180.vt retulit auctor ſuprà , quadraginta annis ſeriùs obtigiſſe dicenda eſſent.

Sadoch)Videbatur ſcribendum *Sadoc*, quia ſic habent Pi.Peta. Clemens lib. 1. Strom. & quod

B maius eſt Hebræi & Chaldæi,& ipſi Septuaginta Σαδὼκ, vt 2.Reg.8.& Σαδὼκ vt 3. Reg. 1. Tamen quia altera ſcribendi ratio eſt magis recepta, & habetur in alijs libris , & apud Ioſephum , nil cenſui mutandum.

Sadoch Hebræorum &c.) Concurrunt omnes codices ſcripti,excipio Fa.(qui diſceſſione à cę̨teris factâ aſcribit 34. an. Lacedæmoniorum ſeu Echeſtrati) vt ad columnam Hebræorum congerant:variè tamen ſpargunt. Nam Lo. ad an. 14. Solomonis:Pi.ad an.15. Vi. O. ad an.17. Fux.& Peta. ad an. 18. Mar. ad 16. Sed parùm refert, quem illi annum aſſignâris,cùm conſtet 3.Reg.1. Solomonem ab eo pontifice inauguratum & inunctum.

*col.3.A.*Solomon)*Salomon* Pi.Fux.Vi.Lo. O. Va.Vat.Al.V.A. Vnius literulæ differentia varie-

C tatem hanc peperit. Poſterius legitur in ſacris literis vulgatæ verſionis, apud Auguſt. Hieronym. pro quo apud Hebræos *Selomoh*;prius tamen me ad ſe trahit,vt quartam vocalem in initio habeat, tum quia ita auctor paſſim,tum quia ita Clemens Alexand. Theophilus Antiochenus,& alij Grę̨ci auctores,quin & Ioſephus Hebræus genere,& ad eorum imitationem Beda , Contractus , Freculphus,& alij Euſebij ſectatores ; obſeruabis enim Græcis prius in vſu,vt poſterius Latinis.

Solomon &c. opus anno 7.) Sic reſtituimus pro *an.8.* ex Au.S.Mar. & Fa. (in quo licet habeatur *an. 8.* tamen ſuprà eſt ſcriptum *alias 7.*) & quia ea lectio conformis eſt 3. Reg. 7. *ædificauit eam annis ſeptem* : idem Beda, Marianus &

D Gregorius Turonenſis lib.1.cap.13.qui dum numerando à Moſe ad templi ædificationem 480. adiungit templum cœptum ædificari anno 7.Solomonis; videtur deceptus ex eo, quod videret in Chronico Euſebij , cuius ſe ſequacem profitetur, iſta *Colligitur autem omne tempus à Moſe* &c. poſita ad annum 7.Solomonis, cum pendeant ab anno 4. conſentientibus omnibus Ms.

*ibid.B.*vſque ad pręſentem annum,anni 480.) Pro *480.* in Fa.*an.380.*in Al.*3080.*in V.*an.408* &c. ſed vbique labes , vt ex præfatione Euſebij conſtat, & ex alijs membranis,tàm hîc, quàm ad an. 507. & etiam ex Beda : vide Notas in præfatio.

liber tertius) Sic correximus ſequuti ſubſequentia & præfationem, atque etiam codices A.

Digitized by Google

L.M.Vi. Pi. Au. Lo. P. O. Peta. Mar. pro *liber primus*.

computantur anni 480.) In Peta. 481. in Fa. 380. in Al. 3080. in V. 4080. in S. 3800. ſed quis non vulgatam præferat, ſicut ante diximus?

vſque ad Moſen anni 1447.) Sic pro *vſque ad Moſen anni 1442.* ex A. Peta. Lo.L.Vi.Fa.Pi. Fux. O. M. & ipſo Freculpho citante noſtrum Chronicon, & quia alioquin ſumma ſequens 4169. non poterat compleri. In Au.1497. in P. 1416. in Al. 1942. at vbique mendum.

4169.) In A. Lo.& L. 4144. in Au. 4148. in Peta. 4170. in Pi. 4164. Sed noſtra lectio eſt retinenda ex fide aliorum exemplarium & ex ratione ſupputationis trium præcedentium numerorum.

Achias Silonites) Hanc ſcribendi rationem ſeruandam duximus primùm ſublatâ virgulâ, quæ erat poſt *Achias*: in B.H. Pet. vel amoto puncto & numerali notâ 3. ſicut in So. *Achias 3.* ac demùm ſubſtituto *Silonites* pro *Salomites*, ſicut erat in omnibus impreſſis: ita enim voluit Vi. O. ac nota marginalis codicis So. ſed præcipuè quia ita habent diuinæ literæ veriſſimi hiſtoriæ fontes 3. Reg.11.12.15.2. Paralipom.9.10. tùm apud noſtrum interpretem, tùm apud ipſos Septuaginta, apud quos Συλωνίτης, accedit Clemens lib. 1. Strom. Σηλωνίτης. Hanc lectionem promouent codices M. Lo. Fa. in quibus *Salonites a*, pro *i*: in Fux. *Sylonites*: in Peta. & Iornande *Selonites*. His omnibus præſtat ratio; cùm enim ſic dictus ſit, quod oriundus eſſet è Silo, vt colligitur 3. Reg. 14. *Vade in Silo vbi eſt Achias propheta*, haud dubiò eſt dicendus *Silonites*: præter hæc obſeruandum in Lo. Vi. O. M. Pro *Achias* haberi *Achia*, quod ipſum extat circa an. 1045. omnium membranarum calculo. Potior tamen viſa eſt antiqua lectio, tùm quia ita plerique membranacei, tùm quia ſic diuinus codex locis ſuperioribus, & Clemens, alijque. Ad extremum in Pi. & L. deſideratur integra illa periodus *Prophetabant Sadoch* &c. quo iure, iudicet Lector, cùm de *Achias* & *Samea* agatur paulòpoſt, & de *Sadoch*, præceſſerint nonnulla.

pag.79.col.1. B. Syluius) *Siluius* ſemper in Lo. Vi.O.Pi.Fa.Peta.ſicut Dionyſ. Halic. lib.1. licet eius ratio eum conuincat, quia aſſerit ita dictum à Syluis ἀπὸ τῆς ὕλης; ſed altera lectio eſt aliorum Ms. Mar. Fre. Liuij, Zonaræ, Virgilij & plurimorum: de eodem vide ſuprà.

col.3.B. Agylaus) *Agylas* Fa. *Agelaus* Peta. Lo.Pi.Vi.O. Vincent. *Archelaus* Fux. *Agelius* Mar.

pag. 80. col. 2. A. Carthago ſecundum &c.) Concurrunt pergameni codices cum editis, vt hæc an. 10. Labotis aſſignentur, præter Vi.O. vbi an. 8. Mar. ad an. 13.

Tertio mare &c.) Stant à partibus vulgatorum Vi.O.Fux. vt hæc anno 19. Labotis appingant; Fa. Peta. Lo. an. 18. Pi. an. 20. Mar. an. 15.

ibid. B. Quidam Homerum & Heſiodum his fuiſſe temporibus aiunt) Lipſius in Patercul. pag. 6. pronuntiat *Chronicon Euſebianum eſſe fœdatum*, hîc & vbicunque ſit mentio de ætate Homeri. Vult enim eum vixiſſe poſt bellum Troianum plus 260. annis, auctoritate Paterculi & aliorum adductus: ſed condonet tantus vir. Si enim agnoſcendum mendum, vtri tribuendum, an librarijs? at conueniunt omnia exemplaria. an Euſebio? at nihil niſi ex aliorum teſtimonio ſeu variâ opinione refert, vt conſtat ex voce *Quidam*, quâ poteſt ſignificare, quod ſpectat ad Homerũ, Euthimenẽ in Chronicis & Achemachum in 3. Euboicorum, qui teſte Clemente lib. 1. Stromat. fuerunt illius ſententiæ. Nam nihil tam varium & diuerſum apud veteres quàm ſeculum Homeri: inter Homerum & Heſiodum Solinus cap.43. conſtituit annos 138. Paterculus 120. Cæterùm quo certior de horum ſitu fias, conſpirant quidem libri ſiue typis, ſiue calamo exarati, vt hæc columnæ Lacedæmoniorum tradantur; diuersè tamen. Nam Fa. Pi. Lo. & 4. Vatic. ad an. 4. Labotis deponunt: Peta. ad an. 7. Vi. O. licet ibi columnæ ratio haberi non poſſit, ad an. 2. Fux. tamen columnæ Lacedæmoniorum commendat ad an. 33. qui reſpondet 7. Labotis: in Va. ad an. 30. Athenienſium: videbatur reponendum circa 24. Labotis, ſeu 14. Archippi; mutuo enim ſeſe contuentur, cum in ſuperioribus ſcripſerit Philochorum conſtituere tempus Homeri ſub Archippo an.180. qui deſinit in 24. illum & 14.

Doriſthus) *Doryſtus* Peta. *Doriſtus* Fux. Fre. Mar. *Dorinthus* Lo. Fa. at Pauſanias lib. 3. *Doryſſus*: & ſic legendum cenſet eruditus Ducæus tàm hoc loco, quàm apud Clement. pag. 798. vbi *Doryſſaeus*.

Samos condita &c.) *Samus* Vi.O.Pi.Lo.Peta. Albert. tamen altera ſcriptura eſt Mar. & aliorum exempl. Cùm autem conueniant inter ſe libri ſcripti, ſicut Peta. Fa. Pi. Lo. Mar. vt ad primum Doriſthi reijciant, & nos cum illis. Exclude Vi. O. qui ad an. 10. eiuſdem; & Fux. qui ad an. 4. Athys, qui reſpondet Doriſthi an. 8.

col.3. B. ſeditione ortâ in gente Iudæorum & regno bifariam diuiſo in Samaria decem &c.) Non improbabis quod ita recenſuerimus; quod in vulgatis extabat *ſeditio orta eſt in gente Iudæorum & regni bifariam diuiſio in Samaria decem* &c. Ita enim ſuaſerunt Lo. Fa. Peta. Fux. Vi.O. Pi. adſuit & Clemens lib. 1. Stromat. qui eadem habet μεριωθείσης τῆς βασιλείας ἐν Σαμαρείᾳ.

quæ vocabantur Iuda) Caſtigationis huius pro *qui vocabantur Iudæi*, vt in Vulgatis Fre. & alijs, auctores ſunt Al. Peta. Fux. quibus proximè accedunt Fa. (vbi pro *qui* legis *quæ*) & Vi. Pi. O. in quibus *quæ vocabantur Iuda*. Certum enim eſt ex diuinis literis duas tribus Beniamin & Iuda appellatas Iudæ nomine, non ſecùs ac reliquas decem retinuiſſe nomen antiquum *Iſraël*. His accedit quod Ioſephus lib. 10. cap. 5. tradit *Iudæos* ſic dictos *ex die quâ à Babylone profecti ſunt ex tribu Iuda, quæ prior ad illa loca peruenerat*. Nihilominùs legimus 4. reg. 16. eos qui erant ex tribu Iuda & ſub rege Achas vocari Iudæos יהודים Iehudim.

col.4.A. Principium Hebræorum, qui in Se-

Digitized by Google

maria erant) *Principium Hebræorum in Samaria* Lo. Peta. niſi quod in Peta. pro *Hebræorum* legitur *Iudæorum*; ſed hæc omnia abſunt à Pi. Vi. O.

pag.81.col.1.A. Aegyptiorum) *In Aegypto* P.V.L.Vi.O.A.Lo. *Aegyptus* Ven. Lut, deſideratur in Pi.

col.2.B. ſiue Aegyptus) *ſiue Egippus* O.Vi. *ſiue Epitus* Al. ſicut etiam apud Ouid. lib. Metamorp.14. Hunc *Capetum* vocant Dionyſ. & Marianus; Liuius *Atin*.

col.3.A. Archippus) *Arcippus* Lo. Fa. Sed vulgata eſt Clementis, Mar. & aliorum.

Therſippus) *Terſippus* Lo. Peta. Fa. *Treſippus* Pi. licet ſuprà appictum *Ter*.

col.4.B. Pryminas) *Primnis* Pi. Fux. A. L. Lo. *Prymnis* in Peta. P. vel *Priminias* in S. vel *Primpinus* in Mar. vel *Prunnis* in Fre. vel *Primmas* in Vincen. Pauſanias verò lib.2. *Prumnis*. Deeſt in Fa. in margine autem è regione apponitur, *Hic deficit nomen regis* IIII. *qui regnauit annis 35.*

pag.82.col.1.A. Piritiades) Sic legendum cenſent Peta. Lut. Ven. Fre. quibus proximè accedunt *Phiritiades* Vi. O. *Piritiadis* Pi. *Pritiades* Iornand. *Pyrithiades* Mar. pro quibus olim legebatur *Piriciades*.

col.2.A. Thraces Bebriciam) Non diſſident libri, cui columnæ aſcribẽda ſint, cum omnes communi voto in columna Lacedæmoniorum collocent, ſed de anno. Nam in Lo. circa an.7. Doriſthi: V. Fux. Peta. an.14. Pi. Va. Mar. an.15. Vi. O. an.16. excuſi cum quinque Vatic. Fa. & nonnullis aliis an 6. contigiſſe referunt.

Bebriciam) *Beryciam* A. *Hebriciã* Fa. V. S. *Bebrithiam* Vi. O. *Ebriciam* Mar. *Bebryciam* Peta. & Solinus: quam lectionem per *y*, libenter amplexi fuiſſemus, quià videmus extare apud Strabonem & alios bonos ſcriptores; ſed cum nullum codicem haberemus auctorem, nil voluimus immutare in re tam parui momenti. Obſeruandum porro varium his aſſignari ſitum. Nam in Peta. ad annum 14. Doriſthi: in A. L. Pi. ad 15: eiuſdem: in Vi. O. ad 16. in aliis, vt in excuſis, collocantur.

Ibid. B. Thraces mare obtinuerunt) In Pi. & Peta. ſita ſunt ad an.20. Doriſthi: in L. A. Mar. ad an.21. & illud idem ſecundò repetitum: in Peta. obtinuit ſedem ad an.24. in L. & A. ad 25. in Pi. O. & Vi. nulla fit repetitio, ſed illud ſemel tantùm habetur: in aliis verò vt in quinq; Vaticanis (nam in aliis duobus deſunt) connotantur, vt vulgò fertur, vnde nil muto.

col.3.A. Suſachim) *Suſſacim* Fa. Mar. *Suſacin* Peta. Lo. Mar. *Seſach* Vincen. tom.1. deeſt in Fux. Porro paragraphũ hunc alij libri omiſère vt Fux. & Peta. alij variè collocarunt vt Vi. O. ad an. 6. Roboam: Pi. ad an.7. in Fa. & Lo. ad an.10. in hac diſſenſione, excuſorum partes ſequimur.

Aſa annis 41.) In L. A. Lo. Fux. Peta. Pi. V. Mar. *Aſa an 41. Iuſtus*: in Fa. Ven. & Lut. pro *Aſa* legitur *Aſaph*, & ſine voce *Iuſtus*. Nihilominùs 2. paralipom. 15. Aſa rex dicitur habuiſſe *cor perfectum coram Domino cunctis diebus*.

Hebræorum Pontifex) Iſthæc euocauimus ad an.2. Aſa, ſequuti L. P. A. Fux. Peta. Pi. nec longè abſunt O. Vi. in quibus ad 1. Aſa, longiùs Fa. cum impreſſis, qui circa annum 19. Hieroboam diſponit, Lo. verò ad an.20. eiuſdem.

Sameas, & is qui fuerat apud altare Samariæ) In L. A. P. Mar. *Sameas & hi qui erant apud altare Samariæ*: in Lo. *Sameas & his qui erant apud altare Samariæ*: in Va. *Sameas his qui fuerãt apud* &c. abſque *& his*, pro *is*: cui lectioni fauet Clemens lib.1. Stromat. cum ait Σαμαίαν fuiſſe eum, qui prophetauit ad altare Samariæ: placuit quatuor Vaticanorum & vulgata lectio, vt ſignificetur idem ille qui 3.reg.13. dicitur veniſſe de Iuda, ad *Hieroboam ſtantem iuxta altare, & exclamaſſe contra altare, altare, altare!* Ita vt quemadmodum ibi Scriptura communi Prophetarum cognomine eum appellat *vir Dei*, ſic hìc per periphraſim Euſebius eum nominarit *is qui fuit apud altare*, nomen illius proprium reticens. Verùm Ioſephus lib.8. Antiquit. cap.8. vocat *Iadon*, alij *Iddo*.

Ibid. B. Hieu) *Ieu* V. Lo. Ven. Lut. Pi. Fux. LXX. Interpret. Ἰού 3.reg.16. & verſio ex Græco *Ihu*. Sed noſtra vulgata *Iehu* vt apud Maria. in O. Vi. *Iheſu*: in Peta. *Ieſu*.

Ioëde) *Ioed* P. M. S. V. Lo. Fux. Mar. Pi. *Ieode* in V. Va. *Ioel* in Vi. O.

Azarias qui & Addo, Anani) Locus hic miſere corruptus, cum anteà legeretur *Azarias qui & Anania* vt in excuſis; vel *qui & Addo anani* Peta. vel *qui & Addo Anania* vt in Fa. vel *qui Addonani* vt in tribus Vatican. Verùm ità reſtituendum monuerunt codices illi chirographi A. L. P. Vi. O. Lo. Fa. M. quinetiam, vt ex fimo vbertas, hoc ipſum licet colligere ex labe illâ, quâ Marianus à librariis infectus, apud quem *Azarias qui & Addonam*. Sed clariùs ex quatuor Vaticanis, in quibus *qui & Addo Anania*. Poſterior enim vox corrupta eſt ex compoſitione *Addo & Anani*: hoc ipſum conſtare videtur ex Scripturâ, vbi leges *Azarias Addo Anania*. Adde quod ex diuinis literis vt 2. Paralip.15. & 16. ſatis conſtet duos ac diuerſos fuiſſe *Azariam & Aniani*, ſeu vt habet editio Vaticana, *Hanani*. Rurſum fit mentio *Addo* Prophetæ 2. Paralip.12. & 13. quẽ nonnulli confundendum putant, cum eo, quem Ioſephus vocat *Iaddon*. Verùm longè abſunt à mente Euſebij. Cæterùm nolim te ignorare in V. P. Fa. S. & in editis loco *Anani*, haberi *Ananias* & in Vi. O. Fux. loco ſupradictorum verborum *Azarias qui & Addo, Ananias*. Item vice *Addo*, reponi *Abdon* apud Vincen. tom.4. & apud Comeſtorem in hiſtoria Scholaſtica. Auctor notarum quæ in orâ B.H. Pet. obſeruarat integram hanc ſententiam fœdè corruptam; cenſebátque ſic reponendum ex Bedæ Chronico, *Prophetabãt Helias Abdias Micheáſque & Hieu qui occiditur ab Aza rege Iſrael*. Sed quomodo hæc conuenire poſsint cum verbis Euſebij nõ video, cùm & res & tempora inter ſe diſtinguantur, & quod maius eſt, cùm nil tale reperiamus apud Bedam.

Principium ſexageſimi primi Iubilei ſecũdum Hebræos) Sumpta fuère iſta ex A. Peta. Fux. &

Digitized by Google

Lo. repoſitáque ad an. 1051. ab Abraham; deſiderantur enim in vulgatis & in cæteris, quamuis nō omnino adhæſerimus codicibus illis, cum Peta. iſta reponat ad annū 5. regis Aſa, & ab Abraham 1045. A. vèrò ad annum 9. eiuſdem, & ab Abraham 1049. Fux. ad annum 4. eiuſdem Aſa: Lo. ad annum regis Aſa 10. & ab Abraham 1050. à quibus vt diſſentiamus, cogit ratio calculi à quinquageſimo primo ab Abraham, quo conſtituitur initium quadrageſimi primi Iubilei, vt præmonuimus non ſemel.

col. 3. B. Baaſa) *Baas* Fa. Lo.

pag. 83. col. 1. A. Pſeuſennes) Rectiùs iuxta Vi. Q. Pi. Mar. quàm *Pſeuſemnes* in Fa. *Pſeuſennet* in Petà. *Speuſemies* in Fux. *Pſeuſenſes* in editis.

col. 2. B. Capis ſuperioris) Inanem repetitionem dices vocis *Capis*; agnoſco; ſed inde natam memineris, vt toties admonuimus, quod cùm hiſtoria omnis in vnum conferta, ſeparatam columnam efficeret à canonibus ſeu regnorum numeris, vtrobique tàm in canonibus quam in hiſtoria, regis nomē erat appoſitum. Sed vbi deinde ſublatâ primâ illâ methodo, ſuo quæque canoni hiſtoria eſt à librariis aſſignata, ab iiſdem eadem repetitio retenta: alij vitādæ repetitionis gratiâ verba illa ad ſuum ſenſum accommodarunt, quo factum, vt aliqui codices habeant, vt nos *Capis ſuperioris* &c. & efficiant ſententiam ſeparatam à præcedti: alij vt L. A. P. O. Vi. Peta. & Beda vnicam ſententiam componant *Capis Silnius 8. Latinarum an. 28. Ægypti, id eſt, Athys ſuperioris* &c. vtrumq; quia ferri poteſt, quod receptū eſt, retinui. Porro in Fux. pro *Capis* proſtat *Capius*.

col. 4. B. Bacis) *Bacius* Fux, *Bachis* Fre. *Bacchis* Vincen. & Pauſan. lib. 2. cæteri vt vulgò.

Bacidæ) *Bacchidæ* Peta. Fux. *Baccidæ* Lo. O. Vi. Pi. deeſt in Fa. tota ſententia. Apud Pauſaniam lib. 2. & Strabon. lib. 8. *Bacchiadæ*.

pag. 84. col. 3. B. Ioſaphat annis 25.) In Lo. Pi. Fux. Peta. Vi. O. eſt adiectum *Iuſtus*. Nam 2. Paralip. 17. dicitur *ambulaſſe in viis David Patris ſui primis & perrexiſſe in preceptis illius*.

Hieu Ozias) *Ieu* pro *Hieu* in A. L. M. S. Fux. P. Lo. Fa. Ven. & Lut. in Pi. & Vincen. *Iehu*, de quo etiam ſuprà, ſed deeſt in L. At in Peta. Fux. pro *Hieu*, legitur *Ozias*, corruptè *HiecoZias* & in Au. *HienoZias*.

col. 4. A. Ambri) Sic Petà. Fux. Lo. Pi. & Beda, pro *Ambrias* vt in editis: vel *Amri* vt in Vi. O. Mar. Alber. & in Hebraicâ veritate & vulgatâ verſione 3. Reg. 17. vel *Ambria* vt in Au. Noſtra lectio genuina eſt, tùm quià teſtes fideliſſimi ſunt tot libri ſcripti, tùm quià hauſta à fontibus LXX. quorum veſtigiis inſiſtit auctor.

pag. 85. col. 1. B. Ammenophis) *Ammenopthis* A. L. P. *Ammenoptis* Al. *Ammenoſthis* Lo. *This Ægyptiorum* Pi. *Ammenophes* Vincen. *Ammenopha*, Fa.

col. 2. B. Carpentus) Maluimus imitari Al. P. Lo. O. Peta. Pi. Vi. Fux. Fre. Caſſiodor. & Bedam, quàm vulgares, in quibus *Capetus*; licet idem apud Ouidium lib. 3. Faſtor. Noſtra lectio notatur in margine editionū B. H. Pet. & So. *Capentus* in Fa. *Caſpetus* Vincen. *Calpetus* Dionyſ. lib. 1. ſic Ven. Lut. & Mar. idem etiam habet ora codicū B. H. Pet. So. Noſtra haud dubio lectio huic præferenda. Nam ſic habent alia exemplaria, & Liuius lib. 1. atque Caſſiodor. in Chronic.

pag. 86. col. 2. A. Quarto mare obtinuerunt Rhodij an. 23.) Tota hæc ſententia abeſt à Fa. Pi. ſed ex Lo. Fux. pro *an. 23.* videbatur ſubſtituendum *an. 24.* Nam hoc idem docet annorum ſeries vſque ad *Quinto* &c. *Phryges an. 25.* deducta; maximè vero ſi ex aduerſo an. 42. Ageſilai, conſtitueris, vt præ ſe ferunt omnes pergameni codices; ſed in re incertâ noluimus diſſentire ab aliis exempl.

col. 3. A. Eliezer) Rectiùs quàm vt olim *Eliazar*, ſuadentibus Peta. Fux. Vi. V. O. Lo. ſicut Hebraica veritas, & ipſi Septuaginta 2. Paralip. 20. in P. A. *Eleazar*.

ibid. B. Poſt quem VII. Ochoſias) Auctor notarum marginalium in B. H. Pet. So. putabat legēdum *Poſt quem AZarias*, ſicut habet Mar. Verum noſtram lectionem amplectuntur alia exemplaria; & ſic habent LXX. tam Romæ, quàm Antuerpiæ editi ὀχοζίας, & Euſeb. lib. 10. de præparat. cap. 3. & Theophil. Antiochen. lib. 3.

Poſt quem Gotholia) Sic in A. L. A. M. V. S. Lo. Va. Pet. Fa. Fux. P. Pi. *Gatholia* O. Vi. in Ven. & Lut. *Socolia*; in Mar. *Godolia*, cum priùs legeretur, *poſt quem Athalia*: quam lectionē noluimus retinere, licet ſit conſona 4. Reg. 11. quia repugnabat conſenſus exemplar. Nec eſt nouum Euſebium in plurimis à noſtris Bibliis diſcedere tàm Hebraicis quàm vulgatis; imò etiam aliquando à Græcis: quod & disertè docet lib. 10. de præparat. cap. 3. vbi enumerans omnes reges poſt Ochoſiā recenſet *Gotholiam*, Γοθολιὰ ἔτη ζ. *Gotholia an. 7.* Theophil. lib. 3. poſt *Ochoſiam*, nominat *Gothoniel*, nullâ factâ mentione *Athalia*.

col. 4. B. Ochoſias) *Oſias* Lo. Fa.

Prophetabant Elias & Eliſæus) Hæc adiecimus ad an. 2. Ioram ex A. P. L. Lo. Fa. Peta. Fux. O. Vi. Pi. Vincent.

Elias rapitur) Iſta pariter addidimus ad an. 6. Ioram iuxta P. Peta. O. Vi. A. Lo. Mar. At in Fux. *Elias rapitur in calum aerium*.

col. 1. A. Oſochor) *Oſocor* Lo. *Aſſocor* Fa.

Spinaces) *Pſinaces* P. A. Al. Lo. Peta. Fux. *Pſinancheus* L. Pi. *Pinaces* V. Fa. *Spinnaceus* O. Vi. à nobis eſt Vincen. alia exemplar. & Mar. Nemo veterum ſcriptorum illius meminit.

Pſuſennes) Sic reſtituimus pro *Perſuſennes* ex A. L. M. V. P. Fux. Peta. Pi. *Pſuſenue* Lo. Fa. *Puſenne* S. *Speuſennes* O. Vi. noſtram lectionem iuuat Vincent. & addit *qui & Cheopes*.

In Latina hiſtoria &c.) Diſponuntur iſta nō vno modo in codicibus: Nam in Vi. & O. collocantur è regione an. 1. Agrippæ: in Fux. an. 2. in Lo. Fa. & editis an. 3. in Peta. an. 1. Archelai, ſiue quod idem eſt, an. 3. Agrippæ.

col. 2. A. Tiberinus) *Tiberius* Peta. Fux. Sed malè, vt conſtat ex aliis Ms. & Liuio, ac Dionyſio, in quibus *Tyberinus*, vt etiam in Fa. Vi. O.

Ibid. B. ad verbum hæc ſcripta) Addidimus vocem *hæc* ex Pi. O. Vi. Al. Lo. Peta. Fa. Fux. Mar. pro *ad verbum ſcripta*.

A

Homerus in Græcia) *Homerus Poëta in Græcia* in Lo. Peta.Pi.Fux.

vt teſtantur) Sic correximus ex L.A.Peta.Fux. M.P.Lo.Pi.Mar. pro *vt teſtatur.*

Euphorbus) Videtur ita rectiùs ex fide Peta. Fa.Pi.Mar.licet in illis (præter Mar.) *f*, pro *ph*, quam vt olim *Ephorbius*, vel *Euforbius*, vt in Fux. Vi. O. Lo. Nam ità legimus apud Laërt. lib. 1. & 8.

an.124.) *an.123.* Lo. *an.134.* Mar. ſed vulgatæ lectioni ſtandum.

col.3.A. Megacles) Placuit potiùs hæc ſcriptura, quia ità habent A. Pi. Peta. Fux. L. Pet. Al. Pauſan. Plutarchus lib.6. & Lucianus: hanc firmant etiam alij codices, vt P. in quo *Megales*, Lo. in quo *Megaclis*, Fre. in quo *Megsales*: in

B

Vi.& O. *Megaches*: apud Vincen. *Megathe*: in quibus ſemper vides tertiam literam *g*: auctor Marginis poſteriorum editionum Baſil.& Sonni. iudicauit legendum *Meſades*, & ità olim in ſerie regum pag.14. repoſuerat, ſicut lego in S.V.Fa. Vat. & Va. in Mar. *Mezades*, apud Sigonium *Mecades*.

pag.88.col.1.A. Acrazapes) Non dubitauimus ità ſcribendum pro antiquâ ſcripturâ *Ocrazapes*, cùm maior pars exemplar. illud præſcribat, vt L. A.Pi.P.Fre.& primæ editiones Ven. Lut. quibus fauent Peta. *Acrazares r*, pro *p*: *Aſcrazapes* Mar.Vincent. *Acratapes* Fux. *Agrazapes* Vi. O. *Acraiapes* Iornan. *i*, pro *z*: Otho lib.1. cap.34. miſerè ſcribit *Vacrazanes* ſumpto *V*, ex præcedenti numero xxxv : neque veriùs loquitur dum

C

etiam refert Euſebium ſcribere *Atracapes*.

Acrazapes an.42.) Hunc locum expurgauimus pro *an. 41.* ſic enim monuerunt membranacei Peta.Pi.Fux.A.L.V.Lo. Vi. O, Fa. & primi editi Ven.Lut.& Iornan. Hinc ſuppleuimus numerum 42. in ſerie annorum, cùm anteà abeſſet incuriâ typographi, qui ità notas illas numerales diſtinxerat 38.& 39. vt ſpatium interijceretur, cùm tamen vnuſquiſque laterculorum aduerſorum ſuis notis compleretur.

col.2.A. Quintò mare obtinuerunt Phryges) *Quinti* pro *Quinto* in Fux. Lo. & *Frigenas* pro *Phryges* in Fa.O.Vi.Omnes libri habent ad an. 22. Archelai, præter Mar. qui ad an.24. Huius rei nullum teſtimonium apud veteres.

col.3.A. Ioiade apud Hebræos) Vetus lectio

D

Ioade & in A.Pi.L. *Iuda*: ſed maluimus ſequi Au. Peta.S.P. Lo. & primas editiones Ven.Lut. quibus proximè accedunt Vi. O. Fux. Mar. Fre. in quibus *Ioiada*, & quod maius eſt, ipſa S. Scriptura 2. Paralipom.22.23.24.& aliàs paſſim: item Ioſephus lib.9. Antiquit.cap.8. Hierony. in Mathe. quos imitaremur, niſi auctor ſequeretur Septuagin. quos video habere ſemper Ἰωαδὰ. Cæterùm integram hanc periodum transferendam iudicauimus ex L.P.Fux.Peta. in ſecundum annum Ioas.

inſigniſſimus) *inſignis* Pi.Vi.O.

poſt quam x. Ioas) Ad ambiguitatem tollendam ſic reſtituimus; neque enim Ioas ſucceſſit Ioadi Pontifici, ſed Gotholiæ reginæ, pro *poſt quem Ioas x.* auctore Fa.licet in Pi.O.& Vi. neutrum appareat.

Ioas) *Ioſias* A. ſic Theophil. Antiochen. lib.3. ſed lectio Hebraica, vulgata verſio, & lxx. Interpretes communem tuentur.

Hebræorum Propheta Azarias occiditur) Hæc deſunt in Peta.ſed ſunt in alijs libris, licet diuersè. Nam ſubſtituimus *Azarias* pro *Zacharias*, vt in vulgatis, auctoritate chirographorum L. A.P.M. O.Vi.Pi.Mar.& quia mox de nece Zachariæ, conſenſu eorundem exempl. Adde quod de Azariâ Prophetâ meminerit paulò antè, ſicut 2. Paralipom.cap.15.

ibid.B. Heliſæus &c.) Iſta pro varietate exemplarium varium obtinent ſitum vt in L. Pi. circa 31. annum Ioas: in P. circa an. 32. in A. Vi. O. circa an.33. in Fux. deeſt penitùs. Nos communem retinuimus; quin & ipſam orthographiam *Heliſæus* per *æ*, vt extat etiã apud Freculphũ, Hieronymũ, Auguſtinũ & alios; licet in Fux. Vi. O. Lo.Peta. Fa.Pi. Mar. *Heliſeus* per *e*. Nil tamen certi conſtare potuit ex Biblicis fontibus Græcis. Nam editio Græca 70. Antuerpiẽſis habet Ἐλισαὶ 3.Reg.19. Vaticana verò Ἐλισαῖος, Clemens lib.1.Strom. Ἐλισσαῖος: Cedrenus & inter Latinos Hieronymus, Auguſtinus, Iſidorus, & alij habent ſine diphthongo.

col.4.B. Ioachab) Sic ex A. P. M.L.V.Fa.Va. Lo.Pi.Vi.O.Al.& 4. Reg. 13. pro *Iacob*: LXX. in vtrâque editione, vt etiam Peta.Mar.& Fux. *Ioachas* habent, ſeu Ἰωαχάς.

pag.89.col.1.A. 22. Dynaſtia) Subſtituimus 22. pro *20.* vt olim, ſequuti L. A. Al. Lo.Fux.Vi.O. & ipſam rationem temporum. Nam Dynaſtia quæ conſequenter refertur, numeratur 23. vterque numerus deeſt in Pet.L. Pi. & in his duobus iſtud ſolùm legitur *Seſonchus an. 21.* cæteris demptis.

Senſcoris) *Senſecoris* V. S. Va.Fa. *Sonchoſis* P. *Seſonchoſis* A.Lo. *Seſonchoſis* Fux. Peta. ſicuti Iuſtinus orat. contra Gentes: *Seſonchus* L.Pi. *Syſonchus* Vi. O. *Seſeſonthoſis* Al. *Seſonchoris* Vincen. *Senſchoris* Mar. Noſtra lectio magis recepta eſt & frequens in reliquis exempl. Strabo lib. 17. & Herodotus lib.2. meminerunt Seſoſtris regis AEgypti; ſed qui, ait Strabo, fuit ante bellum Troianum, videtur idem eſſe qui ab Herodoto, Clemente, Diodoro lib. 1. & Theopompo lib. 3. vocatur *Seſſoſtris*, ſeu *Seſſoſter*: cuius rei magnum eſt iudicium, quod Iuſtinus oratione ad Gentes, dùm citat Diodorum, vocat *Seſonchoſim*, quem Diodorus *Seſſoſtren*.

Huius Senſcoris *&c. vſque* appellatum) Deſiderantur in A.L.P.Lo.Vi.O.Pi.Fa.Peta. Cæterùm in Fux. hæc ita habentur, *Alter Seſonchoris cuius pater fuit Syropis hunc poſt mortem Deum Syraphin Ægyptii nominantes colunt, quem & inferum Deum fuiſſe dicunt, hoc in membranis Ægyptiacis Ptolemai, quæ dicitur ſacra ſcriptura, inuenies.*

Siparis) *Siropis* V. *Sirapis* Ven. Lut. *Syropis* Fux.

col.2.B. ſiue Remulus) *Siue Romulus* Lo. Fa. & ſic vocatur à Liuio; abſunt à Vi. O. Peta. Fux.

Digitized by Google

col.3.A. Diogenetus) *Diogretus* P. *Diogenitus* L.Pi. O. Vi. A. *Diogeneus* Peta. *Diognetus* Fre. Mar. Nos verò ità legimus ad imitationem aliorum exemplarium & Vincent. niſi quod cum *y*, *Dyogenetus* ſcribit.

col.4.A. Eudemus) *Eundemeus* Peta: *Eudemeus* O.Vi. *Eudamus* Fre. ſed vulgata eſt Laertij, Clementis, Mar. & aliorum veterum.

pag.90.col.1.B. Aſſyriorum xxxvi. Tonoſconcoleros, qui vocabatur Græcè Sardanapalus, an. 20.) Nonnihil aliter membranacei. Nam Pi. *Thonus qui vocabatur Græcè Sardanapalus an. 20.* in Vi. O. *Aſſyriorum Sardanapalus an. 20.* in Mar. & alijs vt nos, niſi quod apud Vincen. & Fre. pro *Tonos concoleros* extat *Tonos concoloros*, & apud Iornandem duobus in Locis *Thonos concoloros*: in Peta. *Thonos concolores*.

col.2.A. Cyprij an.32.) *an.23.* Fux. Peta. A. Mar. *an.33.* Pi. *an.34.* Vi. O. His anteà delectus locus ex aduerſo 48. Archelai. Nos fiximus è regione 47. tùm quia ità voluerunt Lo. & Fa. tum quia annus 25. Phrygum, eo anno concluditur: Pi. Peta. aſſignant ſedem ad an.49. Vi.O. ad 51. Fux. ad 28. Diogeneti Athenienſium regis. Ad extremum obſeruabis pro *ſexto* in Vi.O.Fux. reperiri *ſexti*: in Fa. vero deeſſe.

ibid.B. Thelecus) *Teleclus* Lo. Peta. Fux. Sic Pauſanias lib.3. & 4. *Telechus* O Vi. *Telecus* Pi. *Thelechus* Ven. Fa. *Thalecus* Mar.

col.3.A. Zacharias Propheta à rege Ioas interficitur) Ne noua putes iſta; petita enim ſunt ex L.Fux.A.M.P.Pi.Vi.O.Peta.Mar. & ad 36. annum Ioas repoſita: in Peta. conſequenter inſerta reperies, quæ ſequuntur *Zacharias Ioiada Pontificis filius fuit, qui pro veritate regi contradicens occiditur, quem Euangeliſta Barachia filium vocat, quem propter annorum prolixitatem patris, & vitæ ſanctitatem Barachiam vocabant:* in Fux. *apud Hebræos Zacharias Propheta à rege Ioas interficitur hic Zacharias Ioiadæ filius fuit, qui pro veritate regi reſiſtens occiditur inter templum & altare ſicut euangelia teſtatur: Barachia autem filius appellatur, quia ob ſanctitatem vitæ patris Barachiæ nominati, quod interpretatur benedictus & hic benedicti nomen obtinuit.*

Amaſias) *Ameſias* A.Lo.Au.L.Fa.Pi. *Ameſſias* Peta. Verùm vulgata pingendi ratio firmatur auctoritate Hebraïcæ & Caldaïcæ veritatis, quin etiam & Septuagintà in lib.Reg. & Paralipom.

pag.91.col.2.A. fulminatus) *fulmine* Peta.

Latinorum XIII. Auentinus Syluius an.37.) Sic ex A.L.Fux.Peta.V.Fa.Vi.O. Lo. Pi. Ven. Lut. So. H. & ipſa ratione temporum pro *Latinorum an.3.* vt in B. & alijs.

Remuli ſuperioris regis) Addidimus *regis* ſequuti V.L.P.Lo.Peta.Fa. Fux. Bedam & Phraſim Euſebij in ſimilibus: in Pi. *Aremuli maior filius*: in Vi.O. pro *Remuli* legitur *Aremuli*.

col.3.A. Phereclus) Rectiùs ex A. L. M. P. S. Fux. Fre. accedit, *Pereclus* in V. Fa. *Fereclus* in Pi.Lo.Peta. *Feredus* in Vi. O. *Pheredus* vulgati, Vincen. Mar.

ibid.B. Sub Ariphrone) Sic ex Au.P.M. Peta. & paginâ ſequenti, pro *ſub Atriphrone*: in ſex Vatic. Fa. *ſub Ariſtone*: in Lo. *ſub Arrifrone*: in
A Vatica. *ſub Arifrone*: in Fux. *ſub Ariphronte*.

ſub Ariphrone Aſſyriorum regnũ deſtructum, vt nonnulli ſcriptitant) Affulſit lux, cum anteà in excuſis ità confuſa eſſent iſta, vt vix intelligi poſſent. Sic enim legebatur in vulgatis Fa. Lo. Vat. *ſub Atriphrone Aſſyriorum regnum deſtructum & Sardanapalus vt nonnulli ſcriptitant eodem tempore Tharſum* &c. vſque *concremauit*, idque circa annum 4. Tonoſconcoleros, quaſi eſſet vnica periodus, & illa *vt nonnulli ſcriptitant*, referrentur ad Sardanapalum. Nos vt lucem afferremus, diſtinximus in duas ſententias & ſedes, ſicque diſpoſuimus vt pote hæc *ſub Ariphrone* vſque *ſcriptitant*, ſint ad annum primum Ariphronis: illa verò *Sardanapalus eodem* &c. vſ-
B que *concremauit* ad 18. Tonoſconcoleros Aſſyriorum, auctoribus chirographis Peta. M. V. Va. B. cum quibus licet non omnino idem ſentiant cæteri libri, non penitùs tamen diſſentiunt. Nam in Vi. O. ad an.1. Ariphronis habentur iſta *Athenienſium 9. Arifron annis 20. ſub quo Aſſyriorum regnum deſtructum eſt qui & Sardanapalus vt nonnulli ſcriptitant*: vbi *qui &* videtur adiectum, & *Sardanapalus* tranſpoſitum ex ſequentibus, illa verò *Sardanapalus eodem* &c. collocantur ad an. 5. *Tonoſconcoleros*: in Fux. idem niſi quod illa *Sardanapalus eodem* &c. vſque *concremauit*, ſunt collocata ad an. 18. *Tonoſconcoleros*: in Vati. idem niſi quod *Sardanapalus* &c. reducantur ad ſeriem Athenienſium è regione anni 1. Theſpiei: in Mar. ad an. 12.
C Amaſias Iudæ, qui concurrit cum an. 1. Ariphronis *ab Ariphrone Aſſyriorum regnum deſtructum eſt, & Sardanapalus vt nonnulli ſcriptitant etiam obiit* & ad an. 22. Amaſias *Sardanapalus eodem tempore* &c. at deſiderantur iſta *ſub Ariphrone Aſſyriorum regnum deſtructum*; ſequentia verò *Sardanapalus, vt nonnulli ſcriptitant eodem tempore* &c. collocantur ad annum 15. Agemonis, qui reſpondet anno 18. Ariphronis: ab L. & Pi. vtrumque exulat: in Va. *Sub Ariphrone* &c. euocantur ad ſeriem Lacedæmoniorum ad an. 8. Theleci; item & quæ ſuccedunt *Sardanapalus* &c. ad an. 24. eiuſdem Theleci: in reliquis Vaticanis codicibus appoſita ſunt in ſerie Aſſyriorum ad an. 2. Sardanapali præter fidem exemplarium: firmatur hæc noſtra caſtiga-
D tio eo quod paulò poſt auctor ſubiungit *ſub Theſpieo Aſſyriorum regnum deletum fuiſſe*. Ex quibus licet colligere verba illa *vt nonnulli ſcriptitant*, referenda ad deſtructionem regni Aſſyriorum, non autem ad impoſitionem nominis *Sardanapali* factam ipſi Ariphroni. Nam contentio erat inter ſcriptores, an Sardanapalus obijſſet tempore Ariphronis aut Teſpiei: Euſebius poſteriores ſequitur.

col.4.A. Ariſtomedes) Sequuti ſumus in hac lectione potiſſimùm codices A.L.M.V.P.Pi.Peta. Vincen. Vi.O. in impreſſis *Ariſthemedes*: in Lo. *Areſtomedes*: in Fa. *Reſtomedes*: in Fux. *Ariſtomenes* in titulo, ſed in textu *Ariſtomedes*: in Mar. *Ariſtemides*: in Fre. *Ariſtemedes*. apud Pauſaniam lib. 4. fit mentio *Ariſtomenis*: ſed qui erat dux

Meſſeniorum circa Olymp. 28. nullum veterum ſcriptorum eſſe credo, qui iſtius regis meminerit.

pag.92.col.1.A. Sardanapalus) In Vi.O.Lo. Peta.Fux.*Sardanapallus* cum duplici *l*; at cæteri auctores ſunt, vt priorem illam orthographiam imitemur, quibus adiungendi Iuſtinus, Diodorus, Plutarchus, Athenæus, Stephanus.

Ibid.B. Tarſum) Cùm anteà ſcriberetur *Tharſum*, quare ſuſtulerim aſpirationē, vide quæ infrà.

Arbace) *Arbaco* in Lo.Vi.O.Fux. *Arbaces* A. P.Au. *Arbato* in ſex Vatic. Fa.Fre.Sic apud Oroſium lib.1.cap.19.ſeu vt olim ante emendationem Fabricij, *Arbacto*, ſicut etiam legimus in Vatic.vno, apud Iuſtinum lib.1.& Oroſ.lib.2.cap.2. licet apud hunc ſit adiectum, *quem alij Arbacem vocant*, & ad marginem Iuſtini ſit repoſitum *Arbaces*, vt Fabricius & Bongarſius putant legendū: Marianus *Arſaces*: Paterculus lib. 1.hiſtor.Romanæ *Pharnaces* ſed mendosè pro *Arbaces*: in Peta.*à Barba comedo*. Confirmatur noſtra lectio, etiam ex Plutarcho in Artaxerxe. Verùm nitimur omnibus Ms.& Fre.paucis illis exceptis, quæ citauimus; & ſic Agathias lib.2. & Iornandes lib. de reg. ſucceſſ. Suidas, Diodorus libro 2. cap. 7. Ἀρβάκης, Ado in Chronico, vbi fuſè hiſtoriam hanc tractat. Quidam dicunt corruptè *Arbacem* legi pro *Arphaxat*; ſed valde ab illis diſſentio. Strabo lib.16.ὁ Ἀρβακὸς, Athenæus lib.12.ca.12. Ἀρβάκης. Natalis tamen Comes eius interpres reddidit *Abraces*, & forſan eſt vitium librarij per luxationem literarum pro *Arbaces*: tamen apud Idacium vtrumq; reperies *Abracem* & *Arbacem*.

fiūt anni 1197.) Pro 1197. in Fa. *1157*. in A. *1088*.in Pet.*1907*. Sed vt olim veriùs, ſicut ex aggregatione annorū vniuſcuiuſque regis cōſtabit.

ſupputantur 1240.) Ad oram Fa.ſcriptum eſt *vel 1239*.in Fux. hoc loco hæc ſubiiciuntur *aliter temporibus iſti Aſſyri ſine auctore fuerunt, quia Arbaces Medus depoſito regno eorum ad ſuum reuerſus eſt.* Poſteà autem *Deioces Medoces regnum ipſis coniunxit Magus* (vel magis) *autem Aſſyrios ad ſuum regnū recepit, ſed interim actus propriè feruntur Aſſyriorum & quam* ſeu quod *reges iterum leuauerunt.*

Dioclem) Si ſequendos tibi membranaceos proponas, in varia diſtrahendus animus A. L.P. V.Va.Fa.Peta.Pi. Ven. Lut. legendum monent *Deiocum* ſiue *Deiochum*, vt in Vi.O. ſiue *Deiocem*, vt in Fux.Mar. ſiue *Deiotem* vt in Vincen. quibus accedit in Au. *Diocum*: Δηιόκης Herodot. lib.2. interpres reddit *Deioces*: quod imitâtur circa Olympiadem 18.eædem membranæ A.M.P. Al.Mar.*Deioches* L. *Dioches* Pi. Sed hærendum in vulgata, vbi *Diocles*. Sic enim excuſi & aliæ ſchedæ & Oroſius lib.2.ca.18. & Polyænus (qui vixit anno Chriſti 170.) libro 7. Stratâgema. Δηιοκλῆς ὁ Μῆδος.

propè) Plures codices vt Au. A. L. M.P.Lo. Mar.V.Fux.Fa.Pi.Va.O. volebāt legendum *propriè*. Sed altera lectio viſa eſt reddere ſenſum planiorem, quaſi dicas *propemodum* ſeu *pene*: varietas nata eſt ex abbreuiatione.

col.2.A. Septimò Phœnices mare obtinuerunt annis 45.) Situs horum fuerat anteà perturbatus, vbi ad an.28.Theleci reponebantur: ſed caſtigauimus reſtitutâ eis ſede ad an.eius 20. In illo enim terminâtur an.32. quibus dictū eſt Cyprios mare obtinuiſſe, & quia ita docent Fa.& Lo. à quibus non multum diſcrepant Al.Peta.L.Fux. qui circa an.17. diſponunt, & Pi.circa 18. Verba verò illa annis 45.deſiderantur in L.A.P.Pi.Peta. & forſan meritò. Nam vſque ad an.29.Alcamenis regis Lacedæmoniorum (in quo communi ſuffragio conſtituūt codices Aegyptios obtinuiſſe mare. Si qui enim ſunt, qui diſſentiant, nō longè abſunt; conſtituunt enim ad an.27.aut 28.) interiecti ſunt plures anni quàm 45. Si numerandi initium ſumas ab anno 20.Theleci. Si verò ab anno 28.eiuſdem, pauciores. Nota in Peta.Fux. pro *ſeptimo* legi *ſeptimi*. Horum autem altum eſt ſilentium apud veteres.

Ibid.B. Lycurgus Lacedæmoniis iura componit) Hæc ſunt inſerta ex Fux.V.Va.L.A.L.Pi.O. Vi.in Fa. *iura conſtitut*.

Templum Iunonis incēſum) Hæc quoque addidimus ad an.37. Theleci, ex fide A.L.M.Pi.Lo. Fux.Peta.Fa.Mar.Fre.licet in Fa.Lo.ſit ad an.35. in Peta.& Fux.ad an.40.& in Mar. ad an. 16. Azarias; & deſint penitùs in Vi.& O.ſicut etiam in omnibus editis. Alterius conflagrationis templi Iunonis apud Argos meminit Thucydides lib. 4. in fine ad an.9.belli Peloponneſiaci ſeu 1.Olympiad.89.

Alcamenes) Amoto *Alcanes* vt olim, hoc ſubrogatum eſt auctoritate Pauſaniæ, qui lib. 3.& 4. ſic habet: idem Plutarchus, Diodorus, Strabo, Plinius, Herodotus: lectionis inueſtigandæ velut index fuit ora B.H.Pet.& So. *vbi Alcamenus*: cōfirmarunt M.P. Fre. L. Ven. Lut. Vinc. Sed vbi dum reperio *Talcamenes* in Pi.Fux.*Talchamenes* Fre.*Chalcamenes* Mar.*Tarcamenes* Peta. Vnde ſi ſuſtuleris *T*, quod aliunde irrepſit & *l* pro *r*, repoſueris, hoc idem habebis: item Lo.vbi *Camelus* V. Fa.&Va.*Cameleus*, A. *Chalcamenis*. Si enim lineamenta natiua explores, agnoſces fere vbique *me* non *ne*, quibus *Alcamenes* & *Alcanes* diſtinguuntur.

col.3.A. Hebræorum Iudæ XII. Azarias, qui & Ozias) Sic ex A.Lo.Vi.O.L.Au.M.Pi.Peta.& Fux. (niſi quod hic legat *Azaria* pro *Azarias*) Beda Mar.Fre. & Iornand. pro *Azarias 12.Hebræorum* &c. Sic Theophilus Antiochenus lib. 3. abſque *Azarias*: & noſtram lectionem confirmat Hieronymus in Oſeæ 1. *Azarias*, inquit, *qui vocatur & Ozias*: idem lib.1.in Math.in initio; ſed & Euſebius ipſe lib.10.de præpar.cap.3.enumerans reges Iudæorum, poſt Amaſiam, affert Oziam. Hic qui dicitur in libris Regum *Azarias*, in libris Paralipom. dicitur *Ozias*.

col.3.B. Caranus) Intelliges quo conſilio auctor marginis codicum B.H. Pet.Ba.& So.reiectâ communi lectione editorum *Gramaus* legendum conſulebat *Caranus*. Sic enim reperies in P. L.A.Fux.Au.Mar.Fre.& apud Pauſan.lib.9.Plutarchum in Alexandro, Paterculum lib. 1. Solinum, Theophilum li 2. Liuium lib.45. Iuſtinum lib.7. Diodorum & Suidam: præſidij vice adiungi poterunt

Digitized by Google

poterunt variæ lectiones, quæ ad eam proximè accedunt, vt in Pi. *Caranaus*: in M. *Cranus*: apud Vincent. *Cranaus*: apud Ado. *Cananus*; in quibus ſemper reperies *C*, pro *G*; licet in Lo. & V. legas *Granaus* vitio librarij, cùm alterum eiuſdem nominis cerneret ad an. 513.

col.4.A. Hieroboam) *Ieroboam* Vi.O.Lo.Fa. Peta.Fux.

pag.93.col.1.A. Tachelotis) *Tachelotis* S. *Tachelotus* M.V.VA.A. *Tacelotis* Fa. Lo. Peta. Fux. *Tagelotes* L. Pi. P. *Talcedotes* Vi.O. *Celochis* Mar. Nos imitati ſumus codices cæteros tam Ms. quàm impreſſos; & noſtram lectionem ſequuntur Vincen. & recentiores Chronographi. Nulla enim memoria apud antiquos ſcriptores.

ibid. B. Petubaſtis) *Petubates* L. Pi. Nobiſcum ſentit Vincen. *Petubaſtes* Vi.O. *Petubas* Peta. Fux. At alij libri & Mar. retinent vulgatam. Iſtius quoque nulla memoria apud veteres; quod contigit in aliis regibus AEgyptiorum poſt Troiam captam.

col.2.B. Hic fuit Auentini ſuperioris regis filius) Deeſt in Vi.O.Pi.Peta.Lo. ſed perperàm, vt conſtat ex aliis libris, & conuincit veritas hiſtoriæ, ac ſimilis ratio obſeruata ab auctore in exprimendo patre antecedentium & ſubſequentium regũ.

col.3.A. Teſpieus) *Theſpieus* Lo.Vi.O.Mar. *Theſpieus* Fux. Pi Peta. *Theſpreus* Vincen. de Theſpieo Pauſa. lib. 9. & Diodor. lib. 4. ſed qui fuit filius *Erechthei* ſeu *Erichthei*.

ibid. B. Teſpieo Ariphronis &c.) Traducta ſunt in hanc areolam ex oppoſito an. 2. Teſpiei regis Athenienſium, cùm anteà anno 32. Auentini opponerentur: in Peta. ad an. 1. Azariæ, qui reſpondet 1. Teſpiei. Sequuti ſumus Pi. Lo. Fux. nec diſſident Vi.O. vbi ex aduerſo 20. Ariphronis diſponuntur. Verborum verò vis ſatis indicat ad columnam Athenienſium referenda.

col.4.A. Agemon) Recepimus lectionẽ hanc propter auctoritatem L. A. Vi. Pi. O. Peta. Fux. Mar. quibus proximè accedunt *Agemnon* in Al. *Ægemon* in Lo. Nam prima litera eſt ſemper A. Vulgati habent *Egemnon*, Va. Vincen. *Egemon*; quæ poſtrema videbatur purior, quia Græcis ἡγεμὼν ducem ſonat, & plerumque nomina huiuſmodi regum Græcorum ab vſitatis nominibus appellatiuis deducta ſunt.

ibid. B. Phidon &c. *vſque* inuehit) Transferuntur ad 18. annum Alexandri in L. Vi. O. at in A. Au. M. ad an. 20. in Pi. ad 15. Alcamenis regis Lacedæmo. qui reſpondet 18. anno Alexandri: in Fux. ad an. 1. Agameſtoris: in Peta. ad an. 16. Catani, qui reſpondet primò Agameſtoris; alij codices noſtrum, & vulgatum ſitum retinent; ſed cùm ante primam Olympiadem, vt obſeruat auctor, omnia ſint adeò incerta, vt quiſque prout viſum eſt, diuerſas ſententias protulerit, nil muto.

Phidon Argiuus) In Pi. *Fidem Arginis*: in Vi.O.Peta. *Fidon apud Arginos*: in Fux. *Fidon Arginis*: in Lo. *Fidon Argibus*: Nam ſæpe in illo exemplari, *b* ponitur pro *u*, & contra, vt etiam obſeruare licet in antiquis monumentis. Sed nefas à prima illa lectione recedere, cùm auctorem habeã Plinium lib. 7. cap. 56. ex quo loco videtur hæc periodus ad verbum deſumpta.

A *pag.94.col.1.A.* ſucceſſiones regum) Vox *regum* abeſt à Fa.

propriis regibus) *propriis legibus* Peta. ſed perperàm.

ibid. B. Soſarmus) *Soſaramus* Al. Ven. Lut. *Soſarinus* Vi.O. & Iornand.

col.1. A. Heſiodus inſignis habetur vt vult Porphyrius) Hæc ſunt adiecta, idq; ad an. 5. Alcamenis, ex A. L. M. P. Lo. Pi. Vi. O. Peta. Fux. Mar. Fre. Nam in omnibus idem ſitus præter Lo. qui ad an. 13. Agemonis; Sed perperàm, quia diſcimus ex Suidâ Porphyrium itâ conſtituiſſe ætatem Heſiodi, vt triginta duobus tantùm annis primam Olympiadem anteceſſerit, quod incidit in illum annum 5. Alcamenis.

B *ibid. B.* Lycurgi leges in Lacedæmone iuxta ſententiam Apollodori hac ætate ſuſceptæ) Hæc etiam adiecimus, idque ad annum 18. Alcamenis, ex A.L.M.P.Vi.O.Peta.Pi.Fux.Mar. Sed in Fux. adijcitur ad finem, *alij autem antea*. Firmatur hæc additio auctoritate Plutarchi in vita Lycurgi in initio, dum teſtatur Eratoſthenem, & Apollodorum affirmaſſe Lycurgum anteceſſiſſe primam Olympiadem non paucis annis.

col.3.B. Cœnus) *Cinus* L. Pi. *Caneus* A. *Cynus* Vi.O. *Coeneus* Fa. Nobis fauent Vincent. Theophil. Antioch. lib. 2. & alij codices.

col.4.A. Prophetabãt &c. *vſq;* Prophetę) Hæc nõ leguntur in V. & Va. & vox *Oſee* non extat in Fa. Verùm haud dubiò retinenda, cùm auctoris inſtitutũ ſit dicere hos Prophetas diutiſſimè floruiſſe, & ſub quatuor regibus ab Azaria vſque ad Ezechiam, quod plerique confirmant.

C Ionas) Aliqui reſtituendum cenſent *Iohel.* Sic enim ad marginem Pet. B. Ba. So. & H. annotatũ eſt, tamen omnes Ms. Mar. Fre. habent vulgarem, quæ firmatur auctoritate Euſebij lib. 10. de præpar. cap. 3. dùm ſcribit hos ſub Ozia prophetaſſe, quorum hęc nomina ſcilicet Amos, Ionas, Eſaias; idem Clemens lib. 1. Stromat.

Prophetæ) Hæc vox non extat in A. L. Peta. Fux. Au. M. Lo. Vi. O. Pi. ſed eſt in omnibus aliis codicibus.

col.5.B. poſt quem Sellum XIIII. diebus 2. poſt quem Manaem XV. an. 10.) Deſunt in Pi. ſed eorum loco legitur *hic annus in hoc regno conſumitur per diuerſos Mananaen an. 10.* vbi nulla fit mentio *Sellum*: in Vi.O. autem *poſt quem Sellum menſe vno hic annus conſumitur per diuerſos Manaen an. 10.* in Fa. *poſt quem XIIII. Sellum.*

D diebus 2.) *diebus 3.* A.M.Lo.P.Fux.Fa. deeſt in So. vtrumque.

pag.95.col.1.A. Oſorthon) *Oſorton* Lo. *Sorothon* Peta. *Oſorthon* Mar.

ſuum Oſorthon) Anteà *ſuum Oſortho*; ſed correximus *Oſorthon*, ſecundum omnes libros.

ibid. B. Pſammus) *Pſannes* Fa. *Pſamus* Peta. *Pſamius* Mar. *Pſamines* Lo.

col.2.B. Amulius) *Amullius* Pi. Sylburgius in tom. 1. Halicarnaſ. citat codicem Chronici noſtri Ms. vbi hoc nomen cum duplici *ll*, pingitur; ſed Dionyſius, Liuius, Zonaras, Iuſtinus, & plures alij cum vnico *l*.

Digitized by Google

ſuperioris regis filius) Sic ex Lo.L. Fux. Peta. Vi.Pi.O. pro *ſuperioris filius* ſuppleuimus, vt ſenſus eſſet minùs dubius. A

Filia eius, adimendæ) In Vi. O. *Filia eius Ilia adimendi*.

adimendæ ſpei partus) Vt ſic caſtigarem, auctores fuerunt codices Ven. Lut. & cæteri editi. Nam in A. L. M. Al. Lo. Pi. Peta. Fux. Vi. O. Mar. Vincent. legitur *adimendi partus:* & ita refert ex neſcio quo codice Ms. Glareanus in Chronol. in Dionyſ. Halicarn. in V. Fa. *adimendi ſpe* mendosè.

Veſtalis lecta, quæ cum XXVII. patrui ſui anno geminos edidiſſet &c.) Agnoueram pridem non leuem hîc latêre maculam, & pro *ſeptimo*, quod erat iam vſu receptum in editis, legendum potiùs *vigeſimo quinto*, quod ad an. 25. Amulij, ortus B Remi & Romuli in ipſis editis notabatur. Verùm cum ſitus ille non ab omnibus libris probaretur, viſum eſt reſarciēdum damnum, imploratâ vtrinque ope. Cùm enim hoc loco legerem *quæ cum ſeptimo*, alio verò in loco *25*. duo mihi petenda fuerunt. Hinc quidem *ſeptimo*, illinc *vigeſimo*, vt conficerem *vigeſimo ſeptimo:* ad quod licet codices nil potuerint conferre, adfuit Marianus, qui dùm totam hanc ſententiam tranſcribit ex Euſebio, eodem modo refert. Acceſſit iudicium Glareani, qui in ſuis chronologijs in Liuium, & Dionyſium ita reſtituit hunc locum, idque ait ex Dionyſio Halicarn. ſumpto (vt credo) inde argumento, quod Dionyſius ſcribat Romulum vixiſſe annos 55. & condidiſſe vrbem anno 18. vitæ, cui Eutropius etiam aſſentitur. Nam retrogradiendo C inuenies illius annum 18. incidere in annum 27. Amulij. Si credimus Plutarcho in Romulo, natus eſt anno 26. eiuſdem; illud enim conſequitur ſi per eum Romulus vixit tantum annos 54. & regnauit an. 38. Cæterùm non agnoſces hîc lectionem editorum omnium *patri ſuo*; recenſendam enim duximus *patrui ſui* ex Lo. & Fa. aliàs enim mutilus fuiſſet ſenſus, licet vox *ſui*, vel *ſuo* abſit à reliquis membranaceis.

latronum manu) In H. *Latinorum manu*; ſed aduerſantur omnes libri.

Trieris prima nauigatio in Corintho) Ita reſtituendum pro *Trieres prima nauigatio in Corintho*, vt in excuſis: vel *Trieris primus nauigauit* vt in Sa. vel *Trieriis nauis Trieris prima nauigauit Corintho* mendosè vt in Fux. Nam ſi no- D men *nauigatio* retineatur, neceſſariò legendum fuit *Trieris*, propter cōſtructionem duorum ſubſtantiuorum. Verùm horum loco leges *Trieris prima nauigauit in Corintho* in L.A.M.P.Pi.Vi. O.Pi. in Lo. autem & Peta: *Trieres prima nauigauit*. Nec diſſimulandum in Lo. Vi. O. legi *in Corinthum:* in Pi. *in Corinthium*, ſed mēdosè cùm conſtet ex Diodoro lib. 14. & Thucydide lib. 1. & alijs Τριήρεις ἐν Κορίνθῳ πρῶτον τῆς Ἑλλάδος ναυπηγηθῆναι, *Corinthi* inquit Thucydides, *primùm ex omni Græcia triremes ædificatas*. Obſeruandum demùm integram hanc periodum in A. L.Pi.Fux. tranſlatam in primum annum Teleſtis ad ſeriem Corinthiorum; in Fa. deeſſe.

col. 3. A. Agameſtor) Conuenientius auctori iuxta A.L.V.Lo.Fux.Peta.Vi.O.Pi.Mar. Fre. vt etiã Hieronym. Epiſt. 142. quàm vt olim *Agamneſtor:* vtrumque tamen eſt in vſu. Porro *Agamneſtor* in So. H.

col. 4. B. Teleſtes) Sic legendum tradunt A. L. Al.Pi.Peta.Fux. & Pauſanias lib. 2. quibus accedũnt Vi.Vincen.O. *Theleſtes:* Mar. *Theleſtus:* error erat in vulgatis, in quibus *Pheleſteus* vt in Fa. *Pheleſtes* ſeu *Feleſtes* in Lo. Nam & illi libro frequens & obuium, vt quæ habent *ph*, in illo ſcribantur per *f*.

pag. 96. Lacedæmoniorum reges defecerunt) In L. *Lacedæmoniorum & Corinthiorum reges defecerunt:* in Pi. *Lacedæmonii reges & Corinthii reges defecerunt:* in Vi. O. *Corinthiorum reges defecerunt, poſt quos in Gorintho cōſtituti ſunt annui principes*, & quibuſdam interpoſitis, *Lacedæmoniorum principes defecerunt.* Cæteri codices conformes vulgatis.

Olympias 1.) His inſeritur in L. Pi. *hoc anno conſtituitur:* in Vi. O. *hic conſtituitur*. Cæterùm de inſtauratione Olympicorum ludorum plura Paterculus & alij. Dignum autem eſt obſeruatione in omnibus libris annum 1. Olymp. 1. concurrere cum 16. Medorum, 10. Macedonum, 50. Hebræorum Iuda, 10. Hebræorum Iſraël, 5. AEgyptiorum, 21. Latinorum, 3. Athenienſium, 3. Corinthiorum, præterquam quod in Vi. O. Pi. vbi pro an. *5*. AEgyptiorum ſeu Bocchori ponitur an. *6*. ſed hunc errorem obſeruauimus ſuperiùs, eumque ortum ex eo quod illi libri tribuunt Dynaſtiæ Diopolitanorum tantum annos 77. pro an. *78*. Inde enim factum, vt deinceps in illis non opponantur rectè anni AEgyptiorum, annis aliorum regum. Nam dùm volunt replere locum ſeptuageſimi octaui anni, cum anno ſequentis regis, & dùm pro an. 78. ſubſtituunt an. primum Smendis, & ità de ſubſequentibus fit, vt ſemper diſſideant ab alijs vno anno, vſque ad an. quintum Cambyſis.

fiunt anni 405.) Non ità priùs. Nam in editionibus ſic reperies, *fiunt anni 406. aliàs 405.* Verùm longe amandauimus illud *alias 406*. conſilio Peta. L. A. Fux. M. P. V. Lo. Pi. & trium Ms. Fab. Fre. Bedæ, & Anton. ex Euſeb. ſed potiſſimùm quia ſi ſupputationem adhibueris, inuenies ab Abraham vſque ad Troiam captam numerari annos 835. quibus ſi adiungas 405. efficies 1240. exactos. At non illo anno, ſed ſequenti ſumpſit initium Olympias, hoc eſt ab anno 1241. Itaque reuerâ erunt tantum anni 405. exacti, & annus 406. erit decurrens, vt præclarè aduerterat eruditiſſimus Scaliger lib. 5. de emendat. temp. pag. 206. in prima editione, quin & indubitatum eſſe affirmabat: ſed ecce in poſteriori mutauit ſententiam, vbi vult numerandum potius an. 407. quæ ſententia licet defendi poſſit, cùm habeat patronos Tatianum & alios graues auctores, quibus accedit Diodorus, dum conſtituit annos 408. tamen credo id non eſſe ex mente Euſebij, qui ſequitur Ephorum. Libri omnes hoc loco habent *an. 405.* ſicut in præfatione conſtanter exhibent *an. 406.* vnde mihi non leuis nata eſt ſuſpicio, hîc aſſuta hæc fuiſſe, *406. aliàs*, ab aliquo ſciolo, vt doceret

Digitized by Google

varia tradi hac de re etiam ab ipſo auctore. Nihilominus Marianus hoc loco habet tantum illum numerum 406.

pa.96. AEſchyli *&c. vſque* victor) Deſũt in Pi.

quo erat Agon gymnicus) Abſunt in A. L. Peta. Fux. Vi. O. M. P. Lo. Fa. & tribus Ms. Fab. ſed in Ven. Lut. leges *quod erat agon gymnicus*. Scio nonnullos legere, *qui erat*, ſed quã ratione id conſtet, non video.

in quo Choræbus Helienſis) Pro *in quo*, legis *in qua*, in Ven. Lut. Fux. L. A. M. Peta. Mar. Fre. & tribus Ms. Fab. pro *Chorebus Helienſis* habes *Coroebus Ilienſis*: in Lo. *Corebus Eliẽſis extitit Elius victor*: in Vi. & Peta. (& in ora huius *Elius*) *extitit victor Chorebus Elienſis*: in tribus Ms. Fabri *Chorabus Elienſis*: in P. *Choraeb Elienſis*: in Mar. *Chorebus Aelienſis*: in A. *Coroebuſſelius*: in L. M. *Corocbelius* ſeu *Coreb Elius*, id eſt ex Elide, ſeu Elea regione. Sic enim Solinus & alij Iphitum Eleum vocant. Verùm Euſebius (neque enim verior adhiberi poteſt teſtis) lib. 10. de præparatione cap. *3.* ἐνίκα ςάδιον Κόροιϐος ἠλεῖος *primus vicit Corœbus Elius*, vbi perperam interpres vertit *Arginus Corylus*: Euſebium ſequitur Strabo lib. 8. Sic etiã Pauſan. legit li. 5. Ἠλεῖος Κόροιϐος, vbi interpres *Coroebus Elius*. Porro dignum eſt notatu poſt eruditiſſimum Ioſeph. Scaligerum ex Pindaro primam Olympiadem celebratam die 23. Iulij.

Praxonidis) *Praſonidis* V. *Fraxonidis* A. L. P. Pi. Vi. O. *Saxonidis* Peta. ſed vulgata lectio caret omni dubio, cùm extet paſſim apud antiquos auctores.

Hæmonis) *Aemonis* in L. A. M. V. S. Lo. Peta. P. Pi. *Hamodis* Al. *Emmonis* Vi. O. *Emonis* Fa. Fre. Fux. verùm ſcriptio vulgata eſt Pauſaniæ & aliorum. Cæterùm cùm Olympiaci ludi primò ab Hercule inſtituti an. 340. ante, vt dixit Euſebius, deinde multis annis intermiſſi fuiſſent, ab Iphito inſtaurati ſunt. Vide Pauſan. li. 5. Strabon. lib. 8. geograph. Diodor. lib. 4. cap. 4. & Patercul. li. 1. cùm autem intermiſſum eſt ludicrum Olympicum, luſtrum Iulianum cœpit dici Olympias. Hinc intelliges, quid Hieronymus ſignificet dum computat per Olympiadas vſque ad 14. an. Valentis, vt docuit eruditiſſimus Scaliger lib. 5. de emendat. pag. 360.

Ab hoc tempore græca de temporibus hiſtoria vera creditur) Ad maiorem horum confirmationem, non eſt ita abſurdum hîc inſerere teſtimonium Varronis ex Cenſorino cap. 21. *Varro tria diſcrimina temporum eſſe tradit. Primum, ab hominum principio vſque ad Cataclyſmum priorem: quod propter ignorantiam vocatur Adelon. Secundum à Cataclyſmo priore ad Olympiadẽ primam; quod quia in eo multa fabuloſa referuntur, Mythicon nominatur. Tertium, à prima Olympiade ad nos, quod dicitur hiſtoricum: quia res in eo geſtæ veris hiſtoriis continentur.*

ibid. B. Arctinus) *Artinus* Pi. *Aretinus* Fa. *Archimus* Mar. ſed vbique corruptè præterquam in editis.

Florentiſſimus habetur) In Pi. *prope omni metro & opere clarus habetur.*

Tyrimas) *Tyrimnas* P. *Tyrimmas* Fux. Peta. *Trimmas* Lo. *Thurimas* Pi. *Tyriammas* Vincen. *Thurimmas* Vi. O. *Trimittas* Fa. *Thyrimmas* Fre. Noſtra lectio eſt Mar. & Theophili Antioche. lib. 2.

Athenis primum &c.) Vereor ne minus celebrem nauigationem hanc reddat incertus annus; neque enim cõformes ſunt codices. Nam Lo. Fr. connumerant an. 1. Tyrimmæ, impreſſi an. 2. Peta. Fux. an. 4. Pi. an. 12. Vi. & O. demum an. 15. quid alij ſcriptores, nullum extat veſtigium.

Trieres) *Trieris* M. P. Vi. O. deeſt in Pi. vbi tantum legimus *Athenis primus nauigauit Aminocleo curſum dirigente*: ſed mendum eſt euidens. At in Fux. *Triremis Trieris nauigauit.*

Aminocleo) Sic lego iuxta M. L. Vi. O. A. S. Fa. Pi. pro *Aminedeo* vt in Ven. Lut. B. H. Pet. & in V. *Aminodeo*, in Al. Peta. Fux. *Aminecleo*, in So. *Amine deo*, in Mar. *à Menedeo*. Vide Plin. lib. 7. cap. 56. citantem Thucydidem, qui li. 1. & 6. eum vocat *Aminoclem*: Stephanus de vrbib. & Dionyſ. Halicarn. de propriet. Iſocrat. ὁ Κορίνθιος Ἀμεινοκλῆς ὁ καλλιστεύσας Σαμίοις ποιῆσαι τέσσαρας τριήρεις: & facilis ac frequens eſt luxatio & conuerſio elementorum *cl*, in *d*, vt prænotauimus. Hinc apud Gellium mendosè legitur *Androdus* pro *Androclus*: apud Liui. *Daſeus* pro *Claſeus*: apud Suetonium *Callides* pro *Callicles*: ſic infrà *deobulina* pro *Cleobulina*; *Megades* pro *Megacles.*

Heſiodus ſecundum quoſdam clarus habetur) Ne forſan iſthæc tanquam ſpuria reijcias, certò ſcias eſſe addita ex fide A. L. M. V. Va. P. Lo. Pi. Vi. O. Fa. Peta. Fux. Mar. niſi quod ponitur in Lo. ad annum 4. Tyrimæ: in Fux. & Peta. ad an. 7. in Pi. Vi. O. & Fa. ad an. 13. in L. A. M. V. Va. P. ad an. 6.

Cynethon) *Tinethon* Vi. O. *Cinethon* Lo. Pi. *Cinaethon* Fux. ſicut apud Pauſaniam paſſim.

Eumelus) Sic pro *Cumelus* vt olim ſequuti A. M. P. Peta. Fux. So. Lo. Mar. & ſequẽtia ad Olympiad. 9. vbi conſentientibus omnibus exemplar. legis *Eumelus*: & ſic habet Clemens Alexand. lib. 1. Stromat. *Eumulpus* in L. Pi. *Emulius* in Vi. O. *Eumolpi* poëtæ meminit ſuidas, ſed quem dicat antiquiorem Homero. At *Eumeli* poëtæ Corinthiaci ſæpe Pauſanias lib. 2. & 4. & Scholiaſtes Apollonij paſſim, apud quos lego Εὔμηλος. Ego in ſitu aſſignando, prout varia ſuadent libri, in varia diſtrahor. Nam in Pi. ad an. 9. Phaceæ: in Lo. ad an. 10. Ioathan, vt etiam in vulgatis: in Peta. ad an. 14. eiuſdem: in Fux. ad an. 16. in Vi. O. ad an. 17. in Fa. deeſt. Nos reſtituimus ſub columna Macedonum.

Thelegoniam ſcripſit) *Telegoniam* Peta. *Thegoleniam ſcripſit* Fa. Lo. ſed mendosè: non deſunt viri docti, qui exiſtiment legendum *Theogoniam* ſed repugnant libri, & Mar. imprimis.

col. 3. B. prophetabant Oſee, Amos, Eſaias, Oded,) Hæc adiecimus ex L. P. A. M. Lo. Pi. Fux. Peta. & tribus Ms. Fab. niſi quod in P. Lo. Pi. Peta. Fux. ponitur *Iobel*, loco *Amos*: in Lo. *Obed*: in Pi. *Odet* pro *Oded*. Libri variant aliquantulum in ſede. Nam Lo. collocat ad annum 5. Tyrimæ

Vi.O. ad an. 7. Fux. ad an. 9. Peta. Pi. ad an. 10: Nos ſequimur A.M.V.Va.P.L. cùm de annis non ſit tantopere laborandum.

col.4.B. Phacee an.20.) Subſtituimus an.20. ex L.A.P.Lo.So.H.Pet.Pi.Vi.O.Fux.Mar. & ex ſerie annorum.

ſub quo Thegladphalaſſar rex Aſſyriorum magnã partẽ populi Iudæorũ in Aſſyrios tranſtulit) Iſta ſunt aſcita ex A.L.Au.M.V.Peta.Fux.P.Pi.Mar. niſi quod in Mar. *Teglatphalaſar*, in Pi. legitur *hoc tempore Theclat Falnaſar* &c. & poſt *tranſtulit*, ſubiungitur *rege Facea*, quibus reſpondent verba Hieronymi in Oſee 5. quæ hinc videntur deſumpta, *legamus Regum & Paralipomenon libris, & inueniemus ſub rege Phacee veniſſe Thegladphalaſſar regem Aſſyriorum & magnam partem populi Samariæ in Aſſyrios tranſtuliſſe, quo tempore apud Græcos, 2. annus primæ Olympiadis fuit* &c. Idem fere repetit in Amos 1. vide 4. Reg. 15.

pag.97.col.1.A. Bocchorus an.44.) Quod ità legendũ ſit potiùs quàm vt olim 43. docẽt Fa.Lo. Fux.Peta. & ipſe annorum contextus, qui in vulgatis habetur, quamuis hoc loco extarẽt 43. vt in Pi. 45. & vt in L.A.Pi.Vi.O. 46. tam hîc quàm in annorum texturâ. Sed in his euidens error, dùm adiectione duorum horum annorum propoſuerunt reſarcire defectum illum, qui in illis obſeruatur, in Dynaſtia Diopolitanorum, quam dicebant duraſſe an. 177. pro 178. quo ſit vt 4. & vltimus annus Anamaſis incidat in annum 6. Cambyſis, cum præcipiente Euſebio in annum 5. debeat incidere.

Bocchorus) *Bochorus* Fa. *Bochoris* Peta. *Bocchoris* Fux. *Bogorus* Fre. Cornelius Tacitus lib. 5. *Occhoris*: Iuſtinus contra gentes *Bocchoris*: Herodotus lib. 1. retinet vulgarem.

Agameſtoris) Coëgit me conſenſus tot exemplar. A.L.M.V.Pi.Vi.O.Peta.Fux.P.Sa.Lo.Mar. Fre. vt hanc lectionem ita reſtituerem pro *Agamneſtoris*.

ibid.B. Olympiade Ioathan poſuimus) Poſt hæc verba eſt adiectum in Pi. Vi. O. *Hinc decedentibus & ſuccedentibus regnis nouus orbis conſurgit*.

col.2.B. Remus & Romulus &c.) Hæc deſunt in Vi.O. ſed ponuntur in Peta. ad an. 24. Amulij: in vulgatis & nonnullis Ms. ad an. 25. in Fux. ad an. 26. in Mar. ad an. 27. eiuſdem Amulij, ſeu 4. Ioathan, ſeu 1. Olympiadis 2. Ratio ipſa, de quâ ſuperius, nos coëgit ab aliis diſcedere, & imitari ſolum Marianum. Itaque notabis erraſſe typographum noſtrum, cùm imprudenter retinuerit ſitum antiquum ad 1. Olymp. 2. qui tamen poterat vtcũque defendi auctoritate Plutarchi in Romulo, dum ſcribit, *Tarrutium & Varronem poſitis ob oculos Romuli caſibus, factiſque ac vitæ patio, & mortis genere: atque ita iſtis comparatis omnibus confidenter & intrepidè conceptum pronuntiaſſe Romulum an. 1. Olymp. 2. 23. menſis, qui apud Ægyptios vocatur Choeac, id eſt, Decembris*.

ex Marte & Iliâ) Deſiderantur in L. Pi. A. in Fa. Fux. Deeſt præpoſito *ex* in Au. vitioſè leguntur, *à matre Italia*. Sed ſuperior lectio recipi debet, nam eſt Plutarchi in vita Romuli. Diſtinguit enim tria illius nomina ταύτην οἱ μὲν Ἰλίαν, οἱ δὲ Ῥέαν, οἱ δὲ Σιλβίαν ὀνομάζουσι: item Solini in Polyhiſtor. Theophil. Antioch. lib. 3. & omnium denique cæterorum codicum tam Ms. quàm impreſſorum, & Vincen. tom. 1. & 4. Nam Romani vt confinxerunt Aeneam natum ex deâ Venere, ſic Romulum ex Deo Marte & Iliâ; his annumerabis Auguſtinum lib. 18. de ciuit. cap. 21. Virgil. lib. 6. Aeneid. Hinc Romani in ſuis ſacris vocabãt Martem, quòd haberetur pater Romuli, *patrem*; & Romulus primum menſem vocauit Martium à Marte patre, vt Aprilem à Venere matre Aeneæ, auctore Macrobio lib. 1. cap. 10. Saturnal.

col.4.A. Automenes) *Atomenes* Va. *Atomoneus* V. *Anthomenes* Vi.O. *Antomeſes* Al. olim *Antomenes*; ſed maluimus ſequi Lo.Pi.Ven.Peta.Fux. quia ad voces Græcas iam vſitatas propiùs accedit, vt & alia pleràque nomina regum Græciæ. Iſtius autem regis, ſicut nec fere cæterorum regum Corinthiorum, nulla extat memoria apud veteres.

Poſt hos) Rectiùs quàm vt olim *poſtquem*, iuxta Lo.Peta.Fux.

Prytani) Sic ex A.M.V.S.Va.Lo.P. pro *principes*, vt in impreſſis & Mar. vel *Pritanni* vt in 2. Vati. vel *Pritanis*, vt in Lo. Fux. vel *Piranni* vt in Fa. vel *Prytanis* vt in Peta. vbi *i*, pro *e*, ſicut facile commutantur vt ſæpe dixi: neque enim dubium eſt quin Latinè dicendum potiùs *Prytanes*. Vt & habent tres Vaticani. Porro πρύτανις Græcis idem eſt ac diſpenſator, gubernator, ſeu magiſtratus, de quo vide Budæum in Commentariis, & Sigonium lib. 4. de repub. Athen.

Ardiſus) *Ardiſus* in A.L.P.Vi.O.Pi.Peta. *Ardiſus* Lo.Fa. *Ardius* in Fux. quamuis in titulo illius columnæ habeat conſtanter *Ardyſus*. Sciendum autem quod poſt vocem illam legitur *filius Alyattis* in Fa.Vi.O.Lo.Peta.Fux.P. Neceſt prętereundum quod cùm anteà mendosè extarent notæ numerales 1, 2 regni Ardiſi ante vocem *Ardiſus*, quæ erat appoſita ad an. 3. iſta quæ ſequuntur, erant interpoſita diuerſis characteribus, *Hi duo anni hic ſignati ſunt regis Lydorum infra ſcripti, conueniunt tamen annis aliorum regum*, quæ licet ſint in Fa. & omnibus editis, tamen meritò ſunt explodenda vt inepta.

pag.98.col.1.A. Medidus) *Madydus* Pi. *Madidus* Iorn. Fre. *Metydus* vnus ex tribus Ms. Fab.

ibid. B. Sennacherib qui & Salmanaſar) Voces illæ *qui & Salmanaſar*, abſunt ab Lo.P.M.A. Peta.Fux.Au.Vat.Mar.Idac. ſaltem in textu, Vati. Vatic. Nam in A. & Lo. ad oram extant. Si vero retineas vtrumque & *Sennacherib* & *Salmanaſar*, videntur confundi duæ diuerſæ perſonæ, & hic quidem illius pater, vt cõſtat ex Tobiæ 1. quinimò hîc tribuitur Sennacheribo, quod libri ſacri aſcribunt Salmanaſaro. Nam 4. regum 17. decem tribus leguntur tranſlatæ, & in exilium relegatæ à Salmanaſar, tribu Iuda incolumi. At Sennacherib dicitur aſcendiſſe ſuper omnes ciuitates Iuda

Digitized by Google

munitas,& eas cœpiſſe , & obſidione Hieroſolyma cinxiſſe Eſaiæ *36*. Ezechiel. 14. & 4. Regum A
18. inter quæ ingens haud dubiò interuallum: Quo factum vt eruditi viri Melchior Canus li. 11. cap.*6*. & Franciſcus Haræus inde captata occaſione, perperàm inuehantur in Euſebium noſtrum tanquam *non orthodoxum* & nimiâ libertate in ſacræ Scripturæ numeris vſum,quod eundem feciſſe ſcribat Sennacherib , qui ſexto anno Ezechiæ obſederat Hieruſalem,& Salmanaſar qui Samariam ceperat. Verùm Euſebius nullam obſidionis Hieroſolymitanæ facit mentionem , ſed tantum ait *Salmanaſar* dictum etiam *Sennacherib* , cúmque abegiſſe in exilium Iſrael : Hieronymus in *36*.Eſai. teſtatur aliquos exiſtimaſſe eundem eſſe Sennacherib, qui Samariam ceperit , & Hieruſalem obſidione vallârit , qui pluribus hoc B
falſum eſſe demonſtrat auctoritate diuinæ Scripturæ. Ab ea verò,quis ſanæ mentis dicat Euſebium tam eruditum & pium , vel latum vnguem velle recedere? Satius ergo fuerit dicere cum D. Thoma in Eſai.20.*Salmanaſar* habuiſſe ſex nomina,& eundem dictum fuiſſe *Sennacherib*.Nam etiam ante eum pridem obſeruarat Hierony.in cap.*36*. nonnullos exiſtimaſſe *Salmanaſar* multis nominibus appellatum , quod neque alienum à lingua ſancta, vbi frequenter eadem nomina patri & filio ſunt communia. Veriſimile eſt Euſebium vſum potius nomine *Sennacherib* , quam *Salmanaſar* , vt ſe accommodaret Ethnicis, eorúmque hiſtoriographis ; maxime verò Herodoto , quem vtpote ſummæ auctoritatis , vt plurimùm ſequitur, & qui cum nullam faciat mentionem Salmanaſar,meminit tamen lib.2.Σεναχήριβος. Si minùs iſta ſufficiunt ; quid ſi in nonnullis exemplaribus vox illa *Sennacherib*, quæ origo totius dubitationis,abſit? Nam in 4. Vatica. C
S.Fa. leguntur tantum ſequentia, *Erant in parte Samariæ victæ à Salmanaſar rege Chaldæorum* &c.in quam partem paratus eram propendere,ni retinuiſſent me & codices reliqui numero ſuperiore. & ipſe Marianus, qui hanc periodum ſuppreſſis illis;*qui & Salmanaſar*, ad verbum ex Euſebio refert & Idacius : contrà Freculphus lib.4. cap.13. recenſet ad verbum quæ habent editi. Quod ſi probabilius aliquid prudens Lector obſeruârit,lubenter amplectemur.

tranſlatæ ſunt) Nitidiùs quàm olim *tranſlati ſunt* : idque ex fide V.P.Vi.O.Pi.Fa. Peta.Fux. D
Lo.Mar. & quia conſtructionis Latinæ puritas id requirit ; præceſſit enim ſubſtantiuum *tribus* fœminini generis.

qui Pagoniam ſcripſit) Olim legebatur in vulgatis, *qui Bugomam*,ſed in L. A.M.V.P.S.Fux. Peta.Va.Lo.Vat.*Bugoniam*,& in Vi.O.Pi.*Bogoniam*: in Fa.*Bugoniam*. Sed cum nemo occurrat, qui referat quid ſit *Bugonia* aut *Bugoma*, inuitus cogor à tot libris diſceſſionem facere , vt ſequar Marianum, apud quē lego *Pagoniam*.Hanc enim ſcripturam non dubitaui caſtigatiorem , tùm quia ipſe non aliunde videtur potuiſſe mutuari, quàm ex hoc noſtro Chronico , vt ferme ſingula quæque, tùm quod videam apud Pauſan.lib.2. Eumelum Poëtam Corinthiacam hiſtoriam ſcripſiſſe , & Corinthum inter cætera cognomina à Stephano de vrbibus Πάγον dictam.Si cui tamen magis placet altera lectio, non contendo. Nam vox *Europiam* mouet ſuſpicionem de *Bugonia* aut alia voce ſimili ἀπὸ τῆς βοὸς εὐρώπης.

Arctinus) Elegimus hanc lectionem potius quàm priſcam *Archimus*,ſuadentibus P.M.V. L. Pi.O.Vi.Fa.Fux.Peta.Lo. quibus accedunt A.S. & 3.Ms.Fab. in quibus *Aretinus* vbi *e* pro *c*, & quia *Archimi* nulla extet mentio apud veteres, niſi forſan idem ipſe ſit,qui *Archimus* Plutarcho lib.de decem Rhetoribus.Adde quod poteſt colligi ex Dionyſio Halicarn.lib.1.*Aratinum* Poëtam,quem vocat *omnium, quos ſcimus antiquiſſimum*,de rebus Iliacis ſcripſiſſe. Et forſan apud eū pro *Aratino* legendum *Arctino*, nec obſtat quod hîc paulo ante actum ſit de *Arctino* cum frequentes ſint eiuſmodi repetitiones ex aliis ſcilicet auctoribus adiectæ.

qui Aethiopicam) *qui Æthiopidam* A.L.Pi. Peta.Vi.O.M. *qui & Iopidam* P. *qui & Iopida* S. Va. Lo. qui *Ethiopidam* Fux. & tres Ms. Fab.

& Arctinus , qui Aethiopicam & Iliacam vaſtationem compoſuit) Variè hæc habentur Nam in A.L.M. *& Archimus qui Æthiopidam compoſuit & Ili Perſis agnoſcitur* : in S.V.Va.Lo.Fa. *& Archimus qui & Iopida compoſuit , & ibi Perſis agnoſcitur* : in P. Peta.& trib.Ms.Fab. *& Archimus qui & Iopidam* (in Peta.& tribus Ms. Fab. qui *Æthiopidam*) & *Ilii Perſis agnoſcitur*: ſed in Fux. *Aethiopidam & Ilia Perſis agnoſcitur*:alij codices habent eandem nobiſcum lectionem.

Therei) *Theraci* P.ſed prius eſt aliorum Ms. Strabo.lib.17. & Pauſan.lib.3. & 10. vbi & meminit huius Batti conditoris Cyrenes,ſicut etiam facit Herodot.li.4. vbi tres Battos conſtituit.Sed omnes lōge poſteriores hoc ſæculo. Ad hæc paululùm variant libri in ſitu horum : in Fa.ad an.*9*. Tyrimæ : in Fux. & Lo.ad an.12.in Peta.ad an. 13.in Vi.O.ad an.*16*.in Pi.ad 18. in editis ad an. 10.At nihil vetuit eos inſequi.

Ariſteus) *Ariſtoteles* Lo. A. L.M.P.Pi.Peta. Fux.& ſic Callimachus in Apollinem : *Ariſtotiles* O.Vi. Batti quidem meminit Pauſanias lib. 3. nullo modo nominis proprij. At Battum Cyreneum nominat Clemens libro 1. *S*tromat. quin alium & diuerſum facit ab Ariſtæo Cyreneo ; nihil tamen immutauimus,quia lectio vulgata confirmatur auctoritate Iuſtini lib.13.*Cyrene* inquit, *condita fuit ab Ariſtæo , cui nomen Battos propter linguæ obligationem*. Herod. lib.4.refert eum cognominatum Battum,poſtquam in Libyam abiit ob oraculum ei redditum apud Delphos *Battus enim*,inquit, *idem eſt Pœnis ac rex*: Aelianus li. 11. ait hunc priùs habuiſſe nomen *Ariſtoteles*, poſteà *Battus ab oraculo cùm nuncupatus eſſet, nomen illud retinuiſſe*.

Aradus inſula cōditur) Pro *cōditur* legitur *cōdita* in Lo.Pi.O.Vi.Fa.Ven.Lut. Verùm quomodo inſula dicatur condita, intelliges ex Strabone

lib. 16. & Hieronymo in Ezechiel.cap.27. Aradum eſſe *petram à mari circunfuſam, habitationibus plenam*, vt loquitur Hieronymus, *quæ tota eſt ciuitas*; vt proinde quæ de ciuitate, meritò de illa inſula efferri poſſint: pro *Aradus* legitur in Fux. *Aradius*. Attende porro quod in Peta, hæc poſita ſunt ad an.15.Tyrimæ:in Fux. ad an.16.in Vi.O ad an.20.in Pi.ad an.21.in Lo. & Fa. vt in vulgatis ad an.13.

In Lacedæmone &c.) Sita ſunt hæc in Fa. & Lo.ad an.14.Tyrimæ vt in vulgatis:in Peta.Fux. Mar.ad an.16.in Pi.ad an.21.in Vi.O.ad an.22.

Fuit autem ſub regibus Lacedæmon) Si ſequeremur fidem librorum V. Peta.Lo.Fa.Vi. O. Pi. Fux. legeremus *Lacedæmoniorum*; ſed ſenſus videtur eſſe purior & germanior vulgari lectione retentâ.

Cyzius condita) Pro *Cyzius* varia in varijs vt in L.Pi. *Gyſecus*:in Fre. *Giſacus*: in S. *Cyricus*: in Vi.O. *Giete*: vbi etiam reductum eſt ad an. 2. Olympiad.8.in Lo.A.P.V.Va. M. *Cizicus*: in Al. Peta.Fux. *Cyzicus*: quæ magis placeret, niſi vitarem inanem repetitionem côditæ *Cyzici*, de quâ ad an. 738. & 1344. Relinquo erudito Lectori iudicium, an forſan legendum ſit *Cyrius*, quæ eſt vrbs Macedoniæ apud Ptolemæum. Nam *r*, & *z*, facile commutantur:vel *Cyrus* vrbs in Eubœa;vel forſan *Cyrus* vrbs Syriæ, de quâ Xiphilinus in Antonino Philoſopho. Nam video Iornandem vocare eam *Cyſſum*, quamuis hoc poſtremum minùs certum iudicem; ſi verum ſit eam conditam in honorem Cyri, vt vult Procopius. Porro hæc ſita ſunt in Fux. ad an.16.Tyrimæ: in Pi. ad 21. in Fa. Peta. & Lo. vt in vulgatis ad an.18.

ibid.B. Mileſij an.18.conſtruxeruntque vrbem in AEgypto Naucratim) Hæc, *conſtruxeruntque vrbem* &c. in hunc locum traduximus poſt *Mileſii an. 18.* cùm ante fœdè ſequerentur illa *filius Æſchylai* &c. ac proinde referrentur ad Athenienſes: verùm ſequuti ſumus L. A. Lo.Pi.Vi.O. Peta. Fux. Nam etiam certum eſt ex Strabone lib. 17. Mileſios condidiſſe vrbem Naucratim:in Mar. fœdè conſequuntur hæc verba *Lacedæmon an. 350.* vt dicuntur de Lacedemonijs. Nec diſſimulandum pro *an.18.* referri in L. Pi. *annos 19.* & in M. *annos 17.* Sed in P.O.& Vi.deeſſe: vbi obſeruandum hæc ſita eſſe in Vi.O.Pi.& Fux.ad an. 21. Tyrimæ:in Peta.& Lo.ad an.25. in Fa. vt in vulgatis ad an.24.

Naucratim) Ità reſtituo pro *Macicratim* vt olim; vel *Raucratin* vt in Mar. ſequutus Lo. & Strabon. lib. 17. cui accedunt *Naucratin* in M. *Naucratem* in L. P. Fux. *Naucraten* in Pi. At *Macitrata* vel *in Acitrata* S. Va. *Acitratra* Fa. *Naucratem* in Vi. O. *Naucratium* in Peta. ſed deſideratur in A. & tribus Vatic. P. de hac vrbe AEgypti *Naucratim* Plato in Phœdro & Philebo.

Thales Mileſius, Phyſicus Philoſophus agnoſcitur) Addidimus vocem *agnoſcitur* ſequuti Al.L. A.M.V.P.Vi.O.Pi.Ven.Lut.Fa.& Lo. libentiùs tamen ſuſtuliſſemus totam ſententiam, niſi exemplarium conſenſus nos retinuiſſet; certum enim eſt tam ex veteribus ſcriptoribus, quàm ex ipſo Euſebio circa Olympiadem 35. Thaletem vixiſſe tempore Cyri: verùm ſimilis varietas non debet videri noua apud Euſebium, vt pridem ſignificauimus. Cæterùm iſta variam occupant ſedem; Nam in Pi.ad an.21.Tyrimæ:in Vi.O. ad an.22. in Fux.ad an.27.in Lo.Peta. Fa. vt in vulgatis ad an. 26.

col.3.A. IIII.Achas an.16.) Pro *an.15.* vt olim: in Ven.Lut.B.ſubſtituimus *an.16.* ex fide L.A.V. Peta.Fux.Al.Lo.Pi.Mar.Vi.O.So.H.Pet.B.quæ confirmatur 4. Regum 16. *Achas ſexdecim annis regnauit in Hieruſalem* ἓξ καὶ δέκα ἔτη ἐβασίλευσεν.

pag.99.col.1.B. Senacherib rex &c.) In Ven. Lut. Fa. intra has lineas & verba antecedentia, *Quirites appellati*, hæc interijciũtur *hoc in primis annis Romuli geſtum eſt; ſed quod ipſe locus occupatus eſt, meritò hic poſitum eſt:* idem extat in Lo. inter illas duas periodos vtriuſque paginę *Captiuitas Iſraël* &c.& *Senacherib rex* &c. At in B. H. Pet.So. ad oram è regione horum, *Sennacherib rex* &c. iſta conſpiciuntur *Hæc primis annis Romuli geſta ſunt.*

quod Latinâ linguâ exprimitur, cuſtodes.) Puriùs dici agnoſces, quàm vt olim *quod in Latinam linguam exprimitur cuſtodes*, præſertim cùm ità doceant reſtituendum membranæ Vi. Pi. O. Lo. M.

col.2.B. Nonnulli Romani ſcriptores Romam conditam ferunt.) Librariorum & Typographorum incuria in hoc paragrapho diſponendo fecit, vt videretur non ſolùm ſuperfluus, ſed etiam quaſi abſurdus. Cum enim deſtinetur certo alicui anno vnius aut alterius regis ſeu Olympiadis, & idem ſit ac ſi diceret, Nonnulli referunt Romam conditam ad annum horum regum & Olympiadis illius, dum hoc minùs ſollicitè obſeruant, alij eum opponunt an. 39. Amulij, qui eſt 3. Olymp. 5. & ſic habent Fa. & vulgati:alij verò an. 1. Olymp.6. vt Lo.& Mar.alij an.2.Olymp.6. vt Fux. Peta. alij anno 4. Olymp.6. vt Pi. Vi. O. Verùm cùm inter tot veterum opiniones de anno vrbis conditæ, (de quibus vide collectionem acuratam Onuphrii in Faſtos) nulla ſit quæ ad aliquem horum ſitum accõmodari poſſit, quàm ad eum qui anno.4.Olymp.6. reſpondet; ideò hîc ſiſtendum nobis fuit. Non enim dubito quin reſpiciat ad ſectatores opinionis Varronianæ tanquam magis receptæ, ſicut conſtat ex Cicerone li.1.Academ. quæſti. & alijs, & quæ incipiebat à 3. Olymp. 6. (vt notat Plutarchus & alij) ſcilicet deſinente, id eſt à Palilibus, quę proxime anteceſſerunt initium anni 4. Olymp. 6. Nam inter eos qui propriùs indagârunt conditum vrbis, duæ præcipuæ fuerunt ſectæ, vna M.Portij Catonis, (de quo auctor Olymp.177.) qui in eo videtur compatãdus cum exiguo Abbate Romano inter Chriſtianos, vt quemadmodum hic non niſi poſt 532. annos Chriſti cœpit ſtatuere computum annorum, quo vtimur à Chriſto (quem tamen multi contendunt vno vel altero anno eſſe mutilum,) ita ille inter Romanos non niſi poſt 637. annos, conditum vrbis inueſtigârit. Is ergo poſt Eratoſthenem aſſignat natalem vrbis in an.4. deſinẽtem Olymp.6.

ſeu an. 1. ineuntem Olymp. 7. hoc eſt, eo anno Romanorum & eo menſe Aprili, qui præceſſit ſolſtitium, in quo initium habuit Olympias ſeptima: vnde omnes qui eum ſequuntur, conferunt natalem vrbis in annum 1. Olymp. 7. Nam dum *aliter ſentiunt aliter dicunt* vt eruditiſſimè loquitur Scaliger. Altera eſt M. Terentij Varronis (de quo auctor circa Olymp. 166.) qui poſt Piſonem retulit vt dixi, vrbis conditum in annum 3. Olymp. 6. hoc eſt, eo anno Romano & eo menſe Aprili, qui præceſſit ſolſtitium æſtiuum, in quo cœpit annus 4. Olymp. 6. At quia auctor priorem opinionem ſequitur, alterius hoc loco meminit: vnde miror quomodo acuratiſſimus Onuphrius & plures docti poſt eum ſcripſerint auctorem ſequutum Varronem; imò etiam ipſum conferre initium vrbis ad an. 3. Olymp. 6. præcipuè cùm præter vulgatos, ex quibus hoc piſcantur (neque enim vllum librum Manuſcriptum proferunt) omnes Ms. etiam ſeptem Vatic. contrarium exprimant, dùm ad annum 1. Olymp. 7. reponunt annum 1. Romuli, quem cum anno 1. conditæ vrbis doctiſſimi fere omnes eundem conſtituunt, vnde acutiſſimè Oroſi. lib. 2. cap. 4. *Romulus*, inquit, *interfecto auo Numitore, dein Remo fratre imperium vrbemque conſtituit, regnum aui, muros fratris, templum ſoceri ſanguine dedicauit:* Plutarchus etiam in Romulo coniungit necem Remi cum anno conditæ vrbes; neque aliunde poteſt conijci, quæ fuerit mens auctoris de primo anno vrbis conditæ, niſi primum annum Romuli cum anno primo vrbis comparet. Nulla enim eſt alia enumeratio annorum vrbis conditæ apud Euſebium. Diuerſitas codicum, quorum alij hæc collocant ad annum 4. ante Romulum, alij ad an. 3. videtur nata ex eo, quod alij tribuunt Regibus Romanis annos 244. vt Factio Catoniana, alij 243. vt Varroniana, cum tamen auctor tribuat illis tantum an. 240. ſed illi tres aut quatuor anni erant potiùs reijciendi, poſt vltimum annum Tarquinij, vel potius (quod ab ijs auctoribus factitatum eſt, qui duas illas ſententias tuentur) augendus erat numerus annorum Regum, ſicuti Liuius verbi gratiâ, dat Numæ 43. Anco 24. Seruio 44. &c. & ità acceſſione hâc annorum producitur tandem illa ſumma 243. vel 244. quid autem mouerit amanuenſem codicis Fa. & Typographos, vt hæc reponerent ſex annis ante Romulum, penitùs ignoro.

Nonnulli Romani &c.) In Pi. & L. iſta ſic leguntur *Nonnulli Romanorum ſcriptores Romam conditam ferunt parilibus, qui nunc dies feſtus eſt:* in Vi. *Nonnulli Romanorum ſcriptores Romam conditam ferunt Roma palilibus qui nunc dies feſtus eſt:* in Lo. *Nonnulli Romanorum ſcriptores Romam conditam ferunt. Roma parilibus qui nunc dies feſtus eſt condita:* idem in Fux. præter quàm quod pro *eſt condita* legitur *dedicatur*, & hæc *Nonnulli Romanorum* &c. vſque *ferunt*, reponuntur in ſerie Hebræorum ad an. 3. Achas, qui reſpondet an. 42. Amulij. *At Roma palilibus* in ſerie Latinorum ad an. 42. Amulij: idem in Peta. niſi quod *Nõnulli Romanorum* &c. ſunt in columna Macedonũ ad an. 19. Tyrimæ, qui concurrit cum an. 42. Amulij, & illud *Roma palilibus* ad an. 3. Achas.

Roma Palilibus) *Roma parilibus* P. A. Lo. Fa. Peta. L. Pi. Ven. Lut. quam lectionem ſequuntur Dio lib. 45. hiſtor. Solin. in polyhiſt. Dionyſ. Halicar. lib. 1. & quidem qui eam tuentur, nituntur auctoritate veteris calendarij Romani, vbi vndecimo calendas Maij, qui eſt vigeſimus primus Aprilis, habentur huiuſmodi notæ *Par. M n.* vel ſimplex *Par.* quibus omnes qui in Calendarium ediderunt commentarios, aſſerunt hos dies indicari: & ità legimus apud Cenſorinum, Plutarchum, Athenæum lib. 8. & apud Cicer. lib. 2. de Diui. lib. 2. ad Attic. Epiſt. 8. lib. 4. epiſt. 9. Paterculum lib. 1. *Parilia* dici vult Marius Victorinus lib. de orthographia à pariendo, quod eo tempore *omnia ſata, arboreſque & herbæ parturiant, pariantque:* & Dionys. Halicar. lib. 1. *quia ineunte*, inquit *vere agricolæ paſtoreſque pro partu pecorum diis acturi gratias ſacra faciunt: Palilia* dicta ait Feſtus, quia *pro partu pecoris ſacra fiebant deæ paſtorum*, quæ dicebatur *Pales*, & quam Virgil. lib. 3. Georg. vocat *magnam Palem*, & in culice *ſanctam Palem:* ideóque exiſtimat dicendum *Palilia*, non *Parilia*. Sic Plutarchus in vita Romuli, & Varro lib. 5. de lingua Latina: hinc Propertius agens de origine vrbis Romæ

Vrbi Feſtus erat, dixêre Palilia patres,
Sic primus cœpit mœnibus eſſe dies.

& Ouid. lib. 4. Faſtorum,

——————Palilia poſcor
Non poſcor fruſtrà, ſi fauet alma Pales.

Alij, quod eo die pueri per ignem ex paleis accenſum ſaltabant. Vtraque dictio & *Parilia* & *Palilia* eſt apud bonos auctores; ſed noſtra videtur communior.

Romanorum 1. rex Romulus an. 38.) Quia non idem omnes codices (horum enim vice in Fux. & Peta. *Latinorum 17. regnat Romulus an. 38.* in Lo. & vno ex trib. Ms. Fab. *Romanorum 17. regnat Romulus an. 38.* in Vi. O. Pi. ſimpliciter *Romulus an. 38.* in Fa. *Romanorum primus Romulus an. 38.*) operæ-prætium facturos nos credidimus, ſi poſtremi huius lectionem amplexaremur. Hoc enim modo minùs recedimus ab editis, quamuis illi non eundem verborum ordinem ſequantur. Nam primæ editiones Ven, & Lut. conueniunt cum Fa. poſteriores habent *Romulus primus Rex Romanorum an. 38.* Sic enim legendum dicetur vt mox, & non 37. Retinuimus vocem *rex*, quia non eſt dubium de re, & licet in alijs deſit, tamen vox *regnat* idem infert.

Romulus, an. 38.) Hic numerus firmatur auctoritate A. L. Au. Vi. O. Lo. Fux. Peta. Pi. Caſſiodori, Plutarchi in Romulo (nam in numa tribuit tantum an. 37.) Zonaræ, Bedæ, vnius ex trib. Ms. Fab. & ex ipſo annorum Romuli contextu, qui obſeruabatur non tantùm in illis Ms. ſed etiam in Fa. & nonnullis editis vt Ven. Lut. B. in quibus licet legas hoc loco mendosè *annis 37.* in ſerie tamen corrigitur error, dum diſponuntur anni

.38.non tamen adhuc ſine mendo, quùm ille numerus duplicem laterculum occupet. Quod autem in aliis editis tàm hoc loco, quàm in ſerie habentur anni 39.licet idem contineat vetus Eutropij editio; (Nam reſtituta habet tantum annos 37.cum Liuio, Dionyſio, Cedreno, & omnibus fere ſcriptoribus) imò ipſo Plutarcho in Numa: tamen res eſt quæ non minùs manifeſtè aduerſatur menti Euſebij. Siue enim conſtituas an.38.ſiue 39. ſemper hoc pacto ſumma annorum regni horum ſeptem regum erit aut minor, aut maior vno anno, quàm illa 240. quam ſupputat auctor: vnde miror quomodo doctiſſimi viri ſcripſerint Euſebium tribuere Romulo tantum an.37.

Conſualibus ludis Sabinæ raptæ) Vetus lectio in editis *capta.* nos eam recenſendam credidimus adhibito chirographorum calculo, vt legeretur *raptæ*, vt in Pi.M.Vi.O.Lo.Peta.Fux. & trib.Ms. Fab.Oroſ. lib.2.cap.4. Ado in Chron. Sic enim poſtulat vox ſequens *rapientium*. Cum enim viri rapuiſſe dicantur, & hæ *raptæ* dici debent, quò ſingula ſibi reſpondeant. Cæterùm pro *Conſualibus ludis* mendosè in Fa. *Conſulibus ludis*, & in Vi.O.Pi.& L.adiectum eſt *Circenſibus adornatis Conſualibus ludis*. Differunt item membranæ in ſitu aſſignando. Nam Pi. Peta. Mar.collocat ad an.3.Romuli, vt verba Euſebij indicant: Vi.O.ad an.4.vt vult Dionyſius: Fa.ad an.41.Amulij, Fux. ad an.42.Lo.ad an.vltimum.

vna virginum pulcherrima *&c.* *vſque* habere mereatur) Iſta deſunt in P. Sed ſunt conſona veritati hiſtoriæ, teſte Liuio & aliis: in Fa. *vna virgo*.

Thalaſſo) *Talaſſo* ſine aſpiratione in Peta. Lo. Fa.Va.M. quibus fauent Martialis lib. 1. Sextus Pompeius, Plutarchus, Feſtus & Suidas, licet nonnihil differant. Nam iſtis *Talaſſius* pro *Talaſſus*: apud Plinium lib. de viris illuſtribus *Thalaſſius*.

quod ſcilicet) *quo ſcilicet* A.M.Lo. *cui ſcilicet*.Au.

Remus raſtro &c.) Ereptam vitam Remo aliqui libri teſtantur an.2. Romuli vt Pi. L. alij an. 41. Amulij vt Fa.& editi, alij an.43. vt Lo.Peta. Fux. alij an. 44. vt Vi.O. qui videntur magis ſequendi. Nam Oroſius, Plutarchus & alij veteres ſcriptores ſignificant Remum interfectum initio regni. Verùm in re incerta nil mutauimus. Si tamen illa nunc cernis ad an. 3. Romuli, hoc fecit ex ſua mente Corrector. Video tamen Adonem conſtituere cædem Remi tertio anno ab vrbe.

Remus raſtro &c.) *retro* Au. *rupto* V. *rutru* Pi. *rucro* Ven. Lut. *aratro* Vi. O. *Putro*.A. *rutro*.P.L.M.Fa.Fux.& 3.Ms.Fab.S.Lo.Sylburgius in Dionyſ.Halicar.ait ſe legiſſe codicem Ms. noſtri Chronici idem habentem, & ita ibi vertit illud τῷ σκαφίῳ, Liuius & Plutarchus nihil horum exprimũt. Verùm Beda, Vincen.1.& 4.tom. Marianus & Anton. ex Euſebio retinent noſtram lectionem in lib.de origine gentis Romanæ: vtraque lectio proponitur *Remus à Celere Centurione rutro vel raſtro fertur occiſus.* Itaque vtraque poteſt retineri, cùm ſit eiuſdem ſignificationis, teſtibus Feſto, & Nonio Marcel. Cæteræ ſunt mendoſæ. De rutro vide Turnebum lib. 8. aduerſar. cap. 6. Ouidius videtur ſentire fuiſſe teli genus. Sic enim is in Ibin.

Vtque Remo muros auſo tranſire recentes,
Noxia ſint capiti ruſtica tela tuo.

Romani, Tatio) Diſponuntur hæc variè in variis. Nam Fa.circa an.4.Romuli: Lo.circa 5.Vi. O.circa 6.Pi.circa 15.Fux.circa an.24.Peta.item, niſi quod repoſuit in columna Hebræorum, circa an.13.Ezechiæ, qui cum an.24. Romuli concurrit.

Ceninenſes) *Cecinenſes* Fux.M.Mar.*Cenienſes*: V.L. *Cerinienſes* Fre. *Cheninenſes* Fa. Prima lectio eſt cæterorum exemplar.& conformis Liuio & Solino. Faſti Sigonij *Cæninenſes*: ſicut etiam Eutropius lib.1. Victor de viris illuſtribus: omnes libri conueniunt in ſitu horum ad 7.Romuli.

Antemnates) Rectiùs, quàm vt olim *Antenates* ex præſcripto Lo. V. Fa. Fux. quibus accedunt Pi. *Antomnantes*, Peta. *Antempnates*, in Vi. O.Mar. *Antennates* vt etiam apud Eutropium: in Va. *Antemimates*. Sed noſtra orthographia eſt Liuij paſſim, Solini, Victoris lib. de viris illuſtribus, Strabonis li.5. Ἀντέμναι, licet eius interpretes reddant *Antemnates*.

col.3.A. Alcmeon) Sic ex A.V.Lo.Vi.Fux. O. pro *Alcamenon*, vt in impreſ. *Almeon* in L.Pi. *Alemeon* Fre. *Alcineon* in Vincen.forſan *in* pro *m*: *Alcmenon* Fa Peta. Vulgatam lectionem confirmat Paterculus lib. 1. niſi quod *Alcmaeon* pingat.

Athenis principes &c.) Sita ſunt in Peta. ad an.21.Tyrinnæ: in Lo.ad 22, in Vi.Pi. O.Fa.Fux. ad an.20.vt habent vulgati. Nihilominùs repoſuimus ſub columna Athenienſium, quia res ipſa hoc poſtulat & ita ſuadent A.L.ſeruatâ ſede eiuſdem anni.

in x.annum) *in decem annos* Fux. Peta. *in decem annis* Vi.O.in aliis *in x.an.*

qui quoad vixiſſent) In A.L.M.V.Pi.P.Peta. Fux. Lo.Vi.O.*qui vſque ad mortem*.

Lacedæmonij &c.) Idem horum ſitus cũ vulgatis in omnibus, præter Pi. qui ad an. 33. Ardiſi aggregat.

pag.100.col.1.A. Cardiceas) *Cardyceas* Peta.Fux.& videtur eſſe idem cum eo, qui ab Herodoto dicitur *Arbianes*.

Perdica) *Perdicca* Lo. Peta. ſic etiam Theophilus Antiochenus, Aelianus, & alij.

col.4.B. Sabachon Aethiops Bochorum vincit, Aegyptóque regnauit) Deſiderantur in A. Lo.Vi.Pi.O.P.S.V.Fa.Peta. Fux. Mar. ſed eius loco repoſita ſunt iſta *Sabachon Bochorum captum duxit & viuum exuſſit*; quæ cenſuimus retinenda propter auctoritatem editorũ & reponenda circa an.16. Sabachon iuxta A. cùm anteà legerentur in impreſ. ſub columna Lydorum circa 6.Meles, qui anno 2. Sebichi regis Aegyptiorum reſpondet. At in Lo.ad an.7.eiuſdem Meles, qui tertio Sebichi opponitur: & in Mar. ad an. 13. Alyattis, & in Pi. ad an.1. Sebichi, *Sibichon*, inquit *Bocchorum captum viuum exuſſit*: in Vi. O. deſiderantur; & in Peta voces illæ *duxit &*. Cæterùm ſingularia ſunt hęc Euſebio. Nam licet Herodotus

rodotus, Diodorus & alij *Sabachi* meminerint; huius tamen victoriæ mentionem prætermiſerunt.

ibid.col.4.B. Sebichus) *Sibichus* L.Fux. *Seluchus* V. *Sebicus* Vi.O. *Sibichon* & *Sibichos* Pi. *Secucus* Fa. *Senicus* Lo. *Sepithus* Mar. vbi obſeruabis ſæpiſſimè in codice Lo. *u*, poni pro *b*, & contrà, more noſtrorum Vaſconum, vt conijciam ſcriptorem fuiſſe natione Vaſconem, vel fortè Hiſpanum. Is enim non minùs ſcribendo, quàm loquendo *u*, cum *b*, commutat; quod etiam in veteribus lapidibus & Romanis inſcriptionibus ſæpè reperies.

pag.101.col.1.B. Tarpeia &c.) Quæ hîc habentur iuxta editos & Lo.Peta. Fa. circa an. 21. Romuli diſponuntur: in A. L. Pi. Fux. circa annum 10. in Vi.O. circa an 6. in Mar. circa an. 26. Plura de Tarpeia obruta apud Liuium li. 1. & Plutarch. in vita Romuli. De anno tamen apud illos nil conſtat, ſed neſcio quâ incuria librarius in hâc poſtremâ editione circa an. 20. repoſuit, pro an. 21. quod numerabis inter errata.

Romulus primus &c.) Variè locata ſunt iſta; Etenim Pi. ad annum 18. Romuli: in Mar. ad an. 19. in Vi.O. ad annum 20. Peta. ad an. 26. in Fux. Lo. & Fa. vt in vulgatis ad an. 25. ſed hæc dùm minùs prudenter aduertit Typographus, anno 24. oppoſuit.

col.2.A. Aeſimedes) *Aeſemides* Lo.Fa. *Eſemides* Peta.Vincent. *Eſimiles* Vi. O. *Aeſimides* Fux. Pauſan. li.4. Αἰσιμήδης, quod interpres reddere debuit *Aeſimedes*, vt hîc Hieronymus, non *Aeſimdes*.

col.3.A. Eumeſus) *Eumeleus* V.S.Lo. *Fumelus* Fux. Eumeli Corinthij meminerunt Pauſanias li. 2. & Hyginus. Nec te ſollicitum habeat horũ ſedes; omnes enim ſcripti libri præter Vi.O. qui ad 3. Alyattis reponunt, conueniunt nobiſcum.

Alyattes) Sic cenſui ſcribendum pro *Aliattes* vt olim, quia ita Fux. cui accedunt L. Pi. in quibus *Halyates*: A.P.Lo.Vi.O. *Aliates*: Fa.Mar. *Aliatres*: Peta. *Aliatthes*: apud Pauſaniam Ἀλυάττης: ſed li. 10. in Phocicis cum ſpiritu aſpero (vt apud Herodot. lib. 1.) Strab. lib. 13. & lib. 6. in Eliacis cum ſpiritu leni habetur, vt apud Plutarchum de Pithiæ oraculo.

Mydas) *Myda* A.M. P. Ven.Lut. *Mida* in Fux.Vi.O.Pi.Lo.Peta. *Midas* Plin. lib. 33. cap. 3. apud Herodotum lib. 1. Plutarch. in Publicola. Pauſan. lib. 1. Suidam Μίδης vel Μίδας. Cæterùm communis ferè concurſus librorum ſcriptorum vt Peta.Fa.Fux.Lo. Pi. eſt cum impreſſis in ſitu ad an. 1. Alyattis: Vi.O. ponunt ad an. 6.

Naxus &c.) Fux.Peta. coëunt in ſitu cum impreſſis ad an. 2. Alyattis: Fa. & Lo. ponunt ad an. 1. eiuſdem: Vi O. ad an. 7. Pi. ad an. 5. Cui potius aſſentiaris, non poteſt ex aliis ſcriptoribus colligi.

Syracuſæ conditæ in Sicilia) Adiectum eſt *in Sicilia* ex L.A.M.Lo.Vi.O.Pi.Peta Mar. editiones habēt in So.H.Pet.Ven.& Lut. *Syracuſa condita*. Præterea Fa. conſtituit ad an. 2. Alyattis, ſicut vulgati: Lo. ad an. 1. Mar. ad an. 3. Fux. ad an. 5. Peta. ad an. 6. Pi. ad an. 7. Vi. O. ad an. 10. Maximum argumētum quod potior ſit codex Peta. ſumitur ex Thucydide lib. 6. dum ait vrbem *Gelam conditam fuiſſe anno 45. poſt Syracuſas*. Nam totidem anni reperiuntur ab an. 6. Alyattis, ſeu an. 4. Olymp. 9. vſque ad an. 8. Gygis, quo Gela conditur teſte auctore, vt ſuo loco dicemus.

Catina) Sic correximus ex fide L.M.P.Pi.So. H.Pet.Vi.O. pro *Catinia* vt in aliis editis, quibuſcum etiam ſentit Ruffus, vel *Cathina*, vt in Fre. de *Catina* Siciliæ vrbe Solinus; Mela lib. 2. cap. 7. Cicero in Verrem act. 5. Plinius autem lib. 4. cap. 6. conſtituit *Catinam* in Arcadia, & li. 3. cap. 8. *Catanam* in Sicilia: ſed hoc non cohæret cum Euſebio, niſi velis vtramque dictam & *Catanam* & *Catinam*. Sunt qui dicunt in Sicilia aliam eſſe *Catinam*, aliam *Catanam*; ab illa *Catinenſes*, vt apud Ciceronem act. 7. in Verrem, ſeu *Catinienſes* vt apud Iuſtin. li. 4. & ab altera *Catanenſes* ſeu *Catanei* vt apud Ptolemæum. Hermolaus exiſtimat eſſe vnam & eádem quæ Latinis vt plurimùm *Catina*, Græcis *Catana* dicitur. Nam lego apud Strabonem & Stephanum Κατάνη, & fauet etymologia, quam tradit Stephanus κέκληται ἢ οὕτως ἐπειδὴ κατέσχη περὶ τὸν Ἀμελιανὸν ποταμὸν ἢ Θεοκλέους τοῦ Χαλκίδεως ναῦς ἐν Δωριεῖς χωρὶς τοῦ ναῦ φασὶν ἢ ὅτι τῆς Αἴτνης καταπεσούσης τὰ ἄνω καὶ κάτω γέγονεν.

conditur) *condita* L.A.M.Lo.Pi.Vi.O. Ad extremum iſta Fa. ponit cum vulgatis & Mar. ad an. 3. Alyattis, Lo. ad an. 2. Fux. ad an. 6. Peta. ad an. 7. Vi.O. Pi. ad an. 10.

* Meſſena à Lacedæmoniis capitur) Sic legēdum eſſe minimè dubitaui pro *Meſſana à Lacedæmoniis capitur*, cum proximè dixerit Lacedæmonios contra Meſſenios bellum geſſiſſe, & adijciat circa Olympiad. 35. omnium exemplar. auctoritate *Meſſena à Lacedæmoniorũ ſocietate defecit*; & noſtram lectionem iuuent A. M.P.Vi.O.Lo. Peta. ſed in L.Fre.& Pi. legitur *Meſſala*. Alia eſt enim *Meſſena* in Meſſenia, vna, teſte Melâ, ex ſex regionibus Peloponneſi, de qua hîc Euſebius, & Strabo multis lib. 8. alia *Meſſana* in Sicilia, de qua idem Strabo libro 6. & omnes Geographi. Illius facit mentionem Plutarchus in Philopœmene, dum de eius expugnatione agit à Lacedæmoniis factâ, & in Ageſilao loquens de eius reſtitutione per Epaminondam; iſtius verò in Catone maiore. Pauſanias item edidit librum 4. inſcriptum *Meſſenica*, vbi perſequitur bella inter Lacedæmonios & Meſſenios; vt etiam Iſocrates in Archidamo, aitque Meſſenam nomen traxiſſe à Meſſene filiâ Triopæ: de eadem Plin. libro 4. cap. 6. Nihilominùs reperio apud Strabonem, Ptolemæum, & alios Græcos vtramque vocari Μεσσήνην, ſæpiùs etiam apud Latinos *Meſſanam*, ſeu *Manſſanam*. Siquid autem certi de ſitu horum requiras, ſcito in Lo. haberi ad an. 3. Alyattis; in Fa. ad an. 5. in Peta. ad an. 7. in Vi.O. ad an. 10. in Fux. ſub columna Athenienſium & ad an. 8. Cropis: in Pi. ad 4. Elidici, qui reſpondet 13. Alyattis.

Ee

Digitized by Google

pag.102.col.1.B. Diocles) Anteà legebatur hoc loco *Deiocles*: qua in re non ità conſtanter omnes libri; quia tamen ita excuſi ſuprà, & aliàs ſæpiùs Euſebius, idem, quod ſuperiùs monuimus de ſcriptura vocis *Diocles*, hoc loco reponendum cenſuimus.

Ecbatanam) *Ecbathanam* Peta.Fux. *Ebatanam* Vi.O. *Ecbactanam* Fa. *Batariam* Mar. *Batanam* Pi. Corruptio inde nata, quod ibi ſit ſcriptum *Diochetc Batanam*, pro *Dioche Ecbatanam*. Vulgata ſcriptura firmatur auctoritate Tobiæ 5. Xenophontis, Athenæi, Stephani, AEliani, Ptolemæi, Strabonis, Plinij, Curtij, Diodori, & aliorum; ſed cum *h*, eſt 1.Eſdræ *6. 3.* Eſdr.*6.* Inſuper quia hæc libri omnes an.1. Dioclis aſcribunt, non eſt quod de hoc ſitu pluribus diſſeramus.

Manaſſes impius *vſque* habentem) Verba hæc deſiderantur in A. L. V.O.P.Lo.Pi.Vi.Peta.Fa. Fux. Sed leguntur in cæteris tàm Mſ. quàm impreſſis; & ſic Auguſt.lib.18.de ciuit.cap.24. quo fit vt retinenda cenſeamus.

col.4.A. Tarachus AEthiops) Inuertuntur in Pi. *Æthiops qui & Tarachus.* Sed alij codd. & Vincen.nobiſcum ſentiunt: in Fa. *Taracus:* in Fux. *Tarachus*; vbi & iſta ſubſequuntur *Hic ab Æthiopia duxit exercitum atque Sebionem occidit, ipſeque regnauit Ægyptiorum:* apud Mar. *Tarrachus Æthiops.*

pag.103.col.1.A. Romulus apud paludē &c.) Diuerſus eſt etiam horum ſitus. Nam in Vi.O.ad an. vnicum Senatorum: in V.Fa.Pi.Mar.& editis ad an.37.Romuli: in Fux.& Peta.ad an.38. Neſcio quo fato noſtra hæc editio traduxerit ad an. 35. quod notabis inter errata. Nam nullum eſt dubium, quin illis debeatur laterculus anni 38. ſeu vltimi Romuli.

Iulio Proculo) *Lucio Proculo* A.P.M.Vi.O.Pi. Peta.Fux.Lo.L.Vincen.tom.1.Specul. ſed prior eſt auctoris & aliorum codd.Iornand.Fre.Mar.& eſt receptior. Sic Florus lib.1.Aurel.Victor de viris illuſtr. Plinius de viris illuſtr. (à quo vt ſemel moneatur Lector, videtur deſumpta quaſi ad verbum ab Hieronymo, quæ ſic habet de Regibus Romanorū) Plutarchus in Romulo *Proclum* nō *Proculum* nominat Ἰούλιον Πρόκλον εἰς ἀγορὰν, ſed Liuius inuertit *Proclus Iulius.*

apud ſuos) Deſunt hæc duo vocabula in A. L. M. P. Lo. Pi. Vi. O. Fa. Fux. Peta. & 3. Mſ. Fab.

conſecratus eſt) Receptior lectio iuxta Lo. Pi. Vi.O.Ven.Lut. quàm *conſectatus eſt*, vt in H. So. Peta.Ba.

Romanorum 2. Numa) Pro 2. anteà in impreſſis legebatur 29. ſed reſtituimus ex A. V. L. Peta. Fux. Vi. Fa. O. cùm in alijs neutrum legatur.

Mortuo Romulo *vſque* appellatum eſt) Sedes his haud ità certa. Nam Fux.Lo.Vi.Pi.O.Au.L. collocāt anno 38.Romuli. Sed neque eorundem idem eſt inſtitutum. Nam hi ſex poſteriores hoc ità faciunt, vt contexant vnum annum in ſerie Romanorū, cum hac inſcriptione *Senatores an. 1.* vnde fit vt in illis annus 1. Numæ ſit 4. Olymp. 16. cùm in cæteris nullus annus interſeratur: imò habent an.1. Numæ ad an.3.Olymp.16. quinetiā

A in Peta.Fa.V. Va. & nonnullis alijs Mſ. hæc ſententia *Mortuo Romulo* &c. reperitur ad eundem an.1. Numæ & rectiùs, quia annus ille interregni computatur inter annos Numæ 41. alioquin illi eſſent tantùm tribuendi anni 40. ſicut faciunt illi ſex poſteriores; qui tādem hoc pacto cum alijs conueniunt in ſede anni 1. Hoſtilij, & 4.Olymp. 26. Quo fit vt nihili, aut parùm interſit, ſiue annum illum interregni ſeparatim diſtinguas in ſerie, vel cum annis Numæ inuoluas. Sic enim tandem manet ſalua & incolumis conſenſu omnium librorum, ſumma illa annorum regum Romanorū 240. quam in calce auctor colligit.

Romulo per quinos dies) Sic ex M.P.V.Peta. Fux.O.Vi.Au.Mar.& Eutropio, pro *Romulo quinos dies* vt in impreſſis, & Fa. & Lo. vel *Romulo quinis diebus* vt in L.& Pi.

B Senatores an.1.) Adiecta hęc ſunt in Lo.L.Au. Pi.Vi.O. & Mar. & videntur firmari verbis ipſius auctoris *Mortuo Romulo* &c. *Annuum enim* (inquit Liuius lib.1.) *internallū regni fuit*, quod Dionyſius lib. 1. & veteres hiſtorici confirmant. Non tamen exiſtimauimus hæc neceſſariò addenda, propter rationem poſitam in præcedenti Notā.

col.1.B. cùm ante hoc tantum) Ex Lo. Vi. O. Ven.Lut.Peta.Fa.L. pro *cum ante hunc tantum*, vt in editis. At in Pi. tantummodò legitur *cum ante tantùm*: apud Mar. *quum antea decem* &c. in Fux. vox iſta *hoc* ita eſt contracta, vt neſcias vtrum legas *hunc* vel *hoc*.

C adeò vt vltimus December diceretur) Deſunt in A. L. Au. M.Va.P.Lo.Peta.Vi.Pi.O.Fa.Fux. Fre. ſed maneant immota tàm propter auctoritatem vulgatorum & aliorum Mſ. quàm quia certum eſt non ſolum vltimum tunc menſem (Nam poſteà Februarius fuit vltimus teſte, Ouidio lib.1. Faſtorum & alijs multis) vocatum Decembrem; ſed ità nuncupatum, quod ordine & numero decimus numeraretur; & ex eo Plutarchus, Strabo, & veteres fere omnes coniecerunt annum antiquum Romanorum habuiſſe tantùm decem mēſes: licet Feneſtella & Licinius Macer ſcripſerint teſte Cenſorino lib. de die Natal. cap. 60. ſtatim ab initio annum vertentem fuiſſe 12. menſium: quod & pluribus confirmat magnus Scaliger libris de emendat. temporum.

D aſſes ligneos &c.) Sic caſtigauimus pro *axes ligneos* vt in impreſſ. & alijs: vel *aſſeos ligneos* in Pi. in quibus nullus ſenſus: ſequuti ſumus exemplaria A.L.M.P.Al.Vi.O.Peta.Fux.Fa.Mar. & Hiſpanicum vetus Mſ. cuius fidem facit Loaiſa in Chronicon Iſidori pag. 385. nuperæ editionis Pariſienſis an.1601.

ſcorteos) *corticeos* Vi.O. *ſcorſeos* Fa.

Nullum cum finitimis) In Peta. Vi. O. Pi. Fux. Lo. Mar. *Numa Pompilius nullum cum finitimis.*

col.2.A. In Sicilia Cherſoneſus condita) Hoc addidimus ex A.L.M.V.Vi.O.Peta.Lo.Pi. Mar. licet ſcriptum ſit *Cerſonenſus* in Lo. & *Cherſoneſſus* in Pi. Annus autem eſt quodammodò incertus, quia in A. & L. ſunt ad an. 16. Meſes in

Digitized by Google

Peta. Pi. ad an.11.in Vi. O. M. V.Lo. ad an.12. in Mar. ad an.3. Mediam viam ſequentes conſtituimus ad an.6.Hippomenis, ſeu 11. Meles.

*col.2.B.*Abſander) *Alexander* Al. *Apſander* Pi.Lo.Peta.Fux.*Apſaandes* Fa.ſed Fre.Mar. & alij Ms.ſequuntur vulgatam.

col.3.A. Mare obtinuerunt Cares) De mari vbi agitur, fluctuant libri, variantque inter ſe. Nam Fux.ad an.1.Cardiceæ regis Medorum aggregat,Vi.O.ad an.32.Medidi anteceſſoris,Pi.ad 34.ſeu 1. Meles. At Peta.Lo.Fa.an.8. Meles regis Lydorum, qui reſpondet anno 1. Cardiceæ: quorum partes ſequimur cum excuſis.

Bellum quod in Thyrea) Germaniùs quàm olim *quod in Tyria,* ſequuti M.Fux.Peta. O. Vi. cui fauent Lo.Fa.Pi.*Tyrea*. Nam *Teirea* ſeu *Tiria* Leucoſyrorum oppidum eſt; vbi improbandum omnino geſtum eſſe bellum hoc, vt docent Herodot. lib.1.Pauſan.lib.3.cap.10.Strabo lib.2. quibus *Thyrea* eſt Phocidis vrbs. Cæterùm dùm libri de bello aliorum agunt,inter ſe committunt bellum. Nam alij collocant circa an. 5. Melis, vt Mar. alij ad an. 9. vt Fux. & editi: alij circa an.8. vt O.Vi.alij circa an.12.vt Peta.Fa.Lo.

Candaules) *Candales* in Lo. Fa. *Tandaules* Vi. O. ſed vulgata, eſt aliorum exemplar. Plinij, Herodoti,Iuſtini.

Sibylla Samia) Abeſt *Samia* in P. A. L. V.Fa. Peta.Fre.Fux.M.Au. Vi. O. Pi. Mar. Lo. forſan rectiùs, vt ex ſequentibus conſtat, vbi eadem ſententia repetitur in omnibus ferè exemplaribus abſque illa voce *Samia*. Adde quod *Sibylla Cumana* ſeu *Cumea* illa eſt, quæ vocabatur *Herophila*; ſeu *Hierophile*, ſeu etiam *Erophile* teſtibus Suida, Martiano Capella, & Lactantio lib.1. aut ſi credimus Solino, & Clementi lib. 1. Stroma. *Erythrea*: tamen nihil immutatum fuit, cùm Euſebius dicat Herophilam fuiſſe incolam Sami & vocatam *Samiam*, & eius auctoritas non minor ſit quàm aliorum. Adde quod iiſdem verbis hoc deſcriptum legimus apud Idacium. AElianus lib.12. meminit huius Samide Sibyllæ. Cæterùm hic Paragraphus conſtituitur in Pi. & L. ſub columna Athenienſium ad 2. an. Leocratis,qui reſpondet 5.Candaulis; in alijs ſub columna Lydorum; in editis quidem ad an. 3. Candaulis, in Lo.& Fa.ad an.4. in Fux. Vi.O.& Peta. ad an.5.

quæ Herophila) *qua & Erophile* A.L.Pi.Fux. Peta.Vi.O.Vincen.*qua Erophila* Fa.*qua & Erofira* Lo. ſed corruptè, cùm inferiùs in eodem codice dicatur *Erofila*: in Pi. *qua & Erofilia*. Noſtra lectio verior; recepta enim apud veteres, vt conſtat inter cætera ex Epigrammate, quod ſub finem anthologiæ illi dicatur, & extat in reliquis libris ſcriptis & apud Mar.

Nicomedia &c.) His aliquem delige ordinem. Nam in Pi. ſub columna Athenienſium an. 2. Leocratis, qui reſpondet 5. Candaulis: in Fux. ſub columna Macedonum ad an. 25. Perdicæ, qui reſpondet 6. Candaulis: in Lo. & Fa. 12. in impreſſis ad an.5. Candaulis:in Peta. ad an. 6. in Vi.O.ad an.7.

Aſtacus) Olim *Aſtacos*, ſed ſequimur Lo. Fa. Peta. Fux. quibus proximè accedit *Arthacus* in Mar. Adde quod reperies conſenſu omnium librorum infrà circa Olympiadem 129.eadem vocem *Aſtacus*. Vide Notas in eum locum,vt intelligas quomodo Nicomedia dicatur nunc cōdita.

ibid. B. Croton) *Troton* Peta. ſed mendosè. Nam Hiſtorici & Geographi prioris ſæpe meminerunt,poſterioris nullomodo. Iam verò, vt probè iſta diſponantur, non ità facile eſt. Nam in Pi. habentur ſub columna Atheniens. ad an 7. Leocratis, qui reſpondet 10.Candaulis:in alijs ad an. 8.eiuſdem Candaulis,ſicut etiam habent vulgati: præter Vi.O.in quibus ad an.15.eiuſdem, & Mar. qui ad an. 7.

Parium) *Panthon* V.*Parion* Peta.Fux.Fa.Ven. Lut.Vi.O.Va.S.Lo. Mar. Pi. Πάριον Ptolemæo, Stephano,Cedreno,& alijs; *Parium* verò Latinis in vſu eſt.

Sybaris) *Sibaris* Peta.O.Vi.Lo. Mar. ſed vulgata ſcriptio eſt Stephani,Strabonis, Plinij, Pauſaniæ,Diodori,& aliorum.

Hi qui Partheni &c.*vſque* Corcyram) Exulant ab L.Pi.Vi.O. At in Al. legitur *Hi qui Partheni ta*,& in Peta.&Fux.*Hi qui Parthenia* &c. Locatur hic Paragraphus in Fux.quidem & Peta.ad an.10. Candaulis: in Mar.ad an. 11. in Lo. Fa. & alijs ad an.9. vt etiam habent vulgati.

tunc &) In Lo.Fux.Peta.Fa.non extat *tunc*.

Mydas) *Mida* A. L. M. P. Lo. Pi.Fux.Peta. *Midas* Mar.*Lyda* in Vi. O.de hoc ſuprà Porrò hæc ſita ſunt in Lo.ad an.1.Gygis:in editis ad an. 2. in Pi. ad an. 8. Nam licet ſedem habeant ſub columna Athenien.& ad an.7. Abſandri; tamen ille 7.annus reſpondet 3.Gygis:in Fux.& Peta.ad an.4.in Vi.O.ad an.5.Mar.ad an.6.eiuſdē Gygis.

pag.104.col.2.B. Argeus) Viſa hæc lectio purior quàm antiqua *Archeus* vel *Acheus* vt in Pi. L.quia ità ſuaſerunt Vi.O.Peta.Fux.Vincen.quibus accedit *Argeus*:in A.P.Mar. *Argaeus* Fre.vbi e pro e: apud Herodot.lib.8.*Araeas*. Inde dicti reges *Argeadæ* à Sibylla,de qua re Pauſan.lib.7.

col.4.B. Stephinatis) *Stephanites* L.Pi.*Schephinathis* Peta.Fux.*Stephinaces* Mar. Lectio cōmunis eſt apud Vincen.plura de hoc ne deſideres, cū illius nuſquam fiat mētio apud veteres ſcriptores.

Nichepſos) *Encepſos* L. *Negepſos* P. *Nocepſos* Al. *Nechepſos* Lo. Peta. Fux. *Nechepſes* Vi. O. *Ancepſſos* Pi. *Necypſes* Mar. At in quatuor Vaticanis *Nechepſus*.

Nichepſos &c.*vſque* feruntur) Deſunt in A.L. M.P.Pi.Vi.O.Lo.V.Va.Vat.Peta. Fa. Fux. Galen.li.9.de ſimpl. adhibet teſtimonium *Nichepſi*, eumque regem facit:Plin. quoque lib.2. cap.23. loquens de lunari circulo citat *Necepſon*.

pag.105.col.1.A. Tullus Hoſtilius primus &c. *vſque* conflagrauit) Totum iſtud in hunc locum anni primi Tulli repoſuimus ex P.Fux. L. A. Au. Pi.Vi.O.Mar.cùm anteà eſſent in vulgatis collocata ſub annum 33.Numæ:in Fa.ad an.34.in Lo. ſub an.35.in Peta.ad an.38.Porro habes *Tullius* pro *Tullus* in Lo.Vi.Fa. Vbique eius fit mentio, ſicut apud Liuium:*Tullus* apud Dionyſium, Plutarchum, Florum, Epitom. Liuij, Plinium, Ciceronem & alios quamplures.

Digitized by Google

Romanorum purpurâ & faſcibus) Locus corruptus, ſed reſtitutus ope A. L. M. Au. P. Lo. Al. Pi. Peta. Fux. Vi. O. & Bedæ pro *Romanorum in purpura faſcibus*: vel vt apud Vincen. 1. tom. Specul. *In eo regno purpura faſcibus vſus* &c. vel vt apud Mar. *purpura & ſerico*.

pag. 105. col. 2. A. Eryxias) *Frixias* L. Pi. *Flexias* O. Vi. Vincen. *Erixias* Lo. Mar. *Eriſias* Fa. *Erixius* Fux. Sed non eſt recedendum à vulgatis.

ibid B. nouem principes) Deſunt hæ duæ voces in Lo. Fa. Verùm non reijciendæ, tùm propter Mar. & alia exemplar. tùm quod conſona veritati hiſtoriæ, teſte Suidâ in voce ἄρχων, & alijs nonnullis. Nam Velleius, Pauſanias, & Plutarchus videntur non nouem, ſed vnum tantum Archontem ſeu præfectum conſtituere.

Athenienſibus præfuerunt) In L. Pi. Vi. O. adiectum legimus *annuo imperio Rempublicam agentes, vel regentes*. Sed eſt inanis repetitio cum vox antecedens *annus* idem ſignificet.

col. 3. A. Glaucus Chius) Rectiùs ex fide P. Peta. O. Vi. quàm vt olim *Clacus Chius*, vel *Claucus Chius* vt in L. M. Pi. Fux. vel *Glaucus Tius* vt in A. T. pro C: vel *Elatichus Chius* vt in Mar. Cõfirmant noſtram lectionem Herodot. lib. 1. Pauſanias lib. 10. Eutropius, & Suidas, qui eum vocat *Glaucum Samium*, ac ab eo ait natum prouerbium illud Γλαύκȣ τέχνη. At verò varius his aſſignatur ſitus pro diuerſitate librorum. Nam Fa. Lo. vnà cum impreſſis opponunt an. 6. Gygis, Peta. Fux. an. 7. Mar. an. 8. Pi. an. 20. Vi. O. an. 22.

excogitauit) In L. Vi. Pi. O. additur *& iunxit*, ſed ineptè.

In Sicilia, Gela &c.) Verſiculus hic in Fa. Fux. & cuſis diſponitur ad an. 8. Gygis, in Peta. Lo. ad an. 9. in Mar. ad an. 10. in Pi. ad an. 22. in Vi. O. ad an. 24. Situs vulgatus propiùs accedit ad mentem Thucydidis, dum lib. 6. tradit *Antiphemum è Rhodo & Euthimum è Cretâ ſuam vtrãque coloniam ducentes Gelam condidiſſe anno 45. poſt Syracuſas habitari cœptas, impoſito nomine à flumine Gela, cum ille locus anteà vocaretur Lindy.* At auctor ſcripſit Syracuſas conditas an. 4. Olymp. 9. à quo vſque ad an. 8. Gygis, numerantur anni 48. integri. Sed ſi transferas illius conditum ad an. 4. Olymp. 10. ſeu 6. Alyattis, vt vult codex Peta. concurret ille numerus 45.

Pamphilia) Videtur ſcribendum *Pamphylia*, ſicuti eſt in Fux. & apud Plinium, Strabonem & plures bonos auctores; ſed quia alij libri & Mar. retinent vulgatam orthographiam, quæ etiam eſt in vſu apud veteres ſcriptores, nihil mutandum cenſui.

Phaſelis) *Faleſis* Lo. *Faſiler* Pi. *Faſelis* O. Vi. *Selis* Peta. Primum præponderat auctoritate Strabonis, Stephani, Mar. & aliorum.

conditur) *condita* in L. A. Pi. O. Vi. quibus proximè accedunt Lo. Fux. Peta. Mar. in quibus *condita*.

Hipponax Philoſophus notiſſimus &c.) Deſideratur tota ſententia in O. Vi. at tantùm vox illa *Philoſophus* in A. L. M. P. Lo. Bi. V. Peta. Mar. & forſan meritò. Quicunque enim faciunt mentionem Hipponactis, vt Plinius, Suidas, Athenæus, Stobæus, Clemens & alij Poëtam tantùm eſſe A referunt; at neminem huius nominis Philoſophum hucuſque legi. Addidi forſan; potuerunt enim eſſe duo Hipponactes, præſertim cùm Plinius lib. 36. cap. 5. hiſtor. nat. dicat *Certum eſt Hipponactem vixiſſe Olymp. 60.* Euſebius verò aſſerat noſtrum fuiſſe notiſſimum Olymp. 23. inter quæ cùm tam ingens ſit interuallum, non eſt abſurdum dicere duos fuiſſe diuerſis temporibus, ſicut legimus, alterum poëtam celebrem eiuſdem nominis poſt Domitianum, de quo apud Aelianum, Politianum & alios. Hæc periodus in ſitu libri ita variat, vt certus locus vix aſſignari poſſit, cùm alij diſponant circa an. 38. Manaſſes, qui eſt oppoſitus 25. Gygis vt Pi. alij circa 28. illius, qui reſpondet an. 15. huius, alij an. 11. Gygis vt Lo. alij an. 12. eiuſdem, vt Fa. Peta. Fux. Nam licet Fux. collocet circa an. 6. Eryxiæ regis Athenienſium, B cùm tamen ille ſit oppoſitus an. 12. Gygis, idem cenſeri debet. Hos tres ego malo conſectari, cùm habeant impreſſos omnes eiuſdem ſententiæ.

ibid. B. Calcedon) *Calcidon* Lo. *Calchedon* Fux. Peta. *Calcmon* Fa. olim & apud Mar. *Chalcedo*; ſed noſtra ſcriptio eſt in O. Vi. & apud Strabonem, Stephanum, Melam & alios quamplures. Vtinam quam certa habuit fundamẽta, tàm certam haberet ſedem. Variant enim libri; in Pi. ſita eſt ad an. 40. Manaſſis, qui eſt oppoſitus 27. Gygis, in Mar. ad an. 12. huius, in Fux. ad an. 1. Argei, qui reſpondet 16. Gygis in O. Vi. ad an. 25. Gygis: in Lo. Fa. Peta. vt in vulgatis ad an. 15.

Cyzicus condita eſt & Locri) Sic ex P. M. quatuor Vaticanis, S. L. Al. Pi. Fux. Fre. pro *Cyzicus ciuitas condita eſt à Locri in Italia*: vt olim: vel C *recondita eſt & Locri in Italia* vt in tribus Vaticanis. Nam etiam certum eſt *Cyzicum* eſſe vrbem non Italiæ, ſed Myſiæ, ſeu vt loquuntur Latini, Mœſiæ ad Propontidem, qui eſt ſinus maris inter Aegeum pelagus & Pontum Euxinum: pro *Cyzicus* apud Mar. *Cyrites*: in Peta. *Ciſicus*. Non eſt diſſimulandum pro *Locri*, legi mẽdosè in Lo. *Zocri*: in Mar. *Locris*: in codice S. *Cilocrin*; ſed quo ſenſu videat Lector, niſi dicas ſcriptum *ci*, pro *&*. De Locri vrbe in Italia hiſtorici & Geographi non ſemel: vnde Strabo lib. 6. ait conditam *non multò poſt Crotonem & Syracuſas*, de quibus anteà noſter auctor. Porro deeſt in O. Vi. tota integra ſententia; ſed in Pi. eſt poſita ad an. 5. Argei, qui reſpondet 20. Gygis: in Fux. ad an. D 35. Numæ, qui eſt oppoſitus 20. Gygis: in Peta. & Mar. ad an. 21. Gygis: in Lo. & Fa. vt in vulgatis ad an. 17.

Poſt Cares) *Poſt Caras* M. P. Lo. Mar. Peta. Fux. Pi. *Poſt Charas* Vi. O. ſed vtrumque dicitur vt *poſt Arabes* vel *poſt Arabas*. Cæterùm inconſtans horum ſitus. Etenim in Pi. ad an. 9. Argei, qui reſpondet 24. Gygis: in Lo. Vi. O. ad an. 26. Gygis: in Peta. & Fux. ad an. 30. in Fa. vt in vulgatis ad an. 27. in Mar. ad an. 28.

Nudipedalia &c.) Dùm laboro in codicibus conciliandis, aliòſque video iſta aſſignare anno 12. Argei vt Fa. alios an. 16. vt Fux. alios 29. Gygis, qui eſt 14. Argei, vt Lo. & Fa. alios ad an. 17.

Digitized by Google

17.vt Mar.alios anno 30.eiuſdem vt Peta. excuſos verò an.28. his tandem perſuadeor vt adhæream.

pag.106.col.1.B. Phraortes) Sic pro *Phaortes*, vt olim & in Mar. ex A. L. Vi.Pi.Peta. Fa. Fux.M.V.Al.P.Lo.Fre.Iornan. & Herodot. lib. 1.Pauſani.li.4.atque Oroſ.lib.1.cap.19.

col.3.B. Hammon) *Amon* ſine aſpiratione & cum vnico *m* L.A.M.P.V.S.Lo.Pi.Peta.Fux. Vi.O.Mar.Alber.Fre.Beda,Ado,Vincen.& Scribitur tam ſecundum Hebræos,quam Septuagin. Ἀ᾽μως, vt & Clemens lib.1.Stro. Theophil.lib. 3.Euſeb. lib. 10. de præparat.cap.3. Ἀ᾽μων leni ſpiritu.

ſecundum LXX interpretationem) *ſecundũ 70. ſenum interpretationem* L. A. P.Lo.Fa. Pi.Peta. Fux.*ſecundum 70. ſeniorum interpretationem* Vi. O.*ſecundum ſeptuaginta interpretes* Mar.

ſecundum autem Hebræos annis 2.) Rectius *annis 2.* ex L.Vi.V. Al. Fa. Peta.Fux.Mar. Ioſepho lib.10.antiquit.cap.5. & lib.4. Regum 21. quàm vt olim *annis 11.* vt in editis & Pi.Lo. vel vt in P.Mar.*annis 12.*

Ioſias XVIII.an.32.) Sic pro vt olim *an.22.*vel *31.*vt in Mar. ſequuti L.A.Au.Lo.So.H.Pet.Vi. Pi.P.Peta.Fux. & ſeriem annorum, ac Vincen. tom.1. *Euſebius* (inquit) *ponit an.32.*loquens de Ioſia. Verùm poſt *an.32.*additum eſt in Fux.Peta.*Iuſtus.* Nam idem de eo 4.Reg.23.*ſimilis non fuit ante Ioſiam rex qui reuerteretur ad dominum &c.* 3. Ezd.cap.1.*directa ſunt opera Ioſiæ in conſpectu Domini ſui,in corde pleno metuentia*; & Eccleſ.49. *memoria Ioſiæ in compoſitione odoris facta opus pigmentarij.*

pag.107.col.1.A. Aegyptiorum Nechao an. 8.) Sic expleuimus lacunam, quæ erat hoc loco in omnibus editionibus ex A. L. V. Va.P.Mar. Lo.Pi.Peta.

ibid.B. Pſammeticus) *Pſammet* L.Pi. *Pſalmenticus* V.Va. *Pſameticus* Peta. *Pſammeteus* P. *Pſammentichus* Vi.Fux.*Pſammetichus* Lo.& Aelianus lib.13.*Pſammiticus* Diodor.lib.14. & Herodot.ſæpe,niſi quod hic mutat *i* in *e* *Pſammeticus*, ſicuti Plinius libro 36.cap.13. *Pſammethicus:* Athenęus lib.6.cap.4. *Pſammaticus* Vincen.

col.2.A. vrbem ampliauit) Interiectum in L. Pi.O.& Vi. *valli ambitu.* De ſedis verò varietate ne ſis ſollicitus; licet enim in Vi.O. ponatur ad an.1.Tulli,in Pi.ad an.3.in Lo.ad an.7.in Fux.ad an.9.in Peta ad an.10.in Mar.ad an.11.in Fa. ſicut in vulgatis ad an.6. Iſu tamen præ cæteris ſequendi videntur.

col.3.A. Sibylla) Hæc viderentur delenda, cùm deſint in Pi.O.& Vi.& cùm paulò anteà reperiantur: tamen retinuimus propter fidem aliorum exemplarium, & quia eiuſmodi repetitiones ſunt valde vſitatæ in hoc Chronico, ſecundum varias opiniones ſcriptorum, quos auctor ſequitur, vt iam ſæpiùs obſeruauimus. Tantò præterea horum eſt incertior ſedes,quod in aliquibus exẽplaribus nõ extent, & in quibus reperiuntur,modo reuocãtur ad an.32.Gygis vt in Fa.Lo. & cuſis:modo ad an.34.vt in Peta.Fux. modo ad an. 36.vt in Mar.

A Archilocus) *Archilogus* Vi.O. *Arcilogus* Lo. *Argilogus* Vincen.tom.1.de hoc vide ſupra. Archilocum verò quia ſcripſit librũ de Chronicis, vixiſſe circa hæc tempora, ſcribunt Athenagoras cont.Græc.Clemens Strom. li.1.Euſeb lib.10.de præparat.ca.3.vbi ait illũ vixiſſe circa Olymp.23.

Ariſtoxenus) *Ariſtoxenes* Lo.Mar. *Ariſtoxanus* Vincen.tom.1.Specul.ex Euſebio.

Ariſtoxenus muſicus) *muſicus* L.Pi.Fre. Alterius Ariſtoxeni muſici meminit Suidas, quem dicit floruiſſe circa Olymp. 111. quémque Laertius ſæpiùs citat.

Ardis) *Ardys* Peta. Mar.& Herodotus lib.1. *Ardeis* Vincen.

Zaleucus) *Zaleuchus* O.Vi. *Laleucus* Lo.*Zeleucus* Fa. Fre. ſicut Laërtius & Valer. maximus; B ſed alij libri & Mar.Diodor.Suidas,Clemens,Cicero,Aelianus, & alij plerique retinẽt vulgatã lectionem. Vtraque tamen eſt in vſu apud bonos auctores. Porrò Peta.Fa.Lo.Vi.Fux. O. in ſitu horum bellè conueniunt cum vulgatis ad an. 1. Ardiſi: Pi.ponit ad an.19.Argel,Mar. ad an. 52. Manaſſes,qui reſpondet an.3.Ardiſi.

apud Locros) Lectio purior quàm olim *apud Locres*, ex So.Vi.O.Mar.Al.Peta.Fux.Vincen. quia Ptolemæo & Straboni Λοκροὶ & nõ Λοκρές: *apud Logros* Lo.*apud Locrus* Pi.At eadem noſtra lectio eſt in vulgatis conſenſu omnium librorum, circa Olympiadem 88.

ibid.B. Cypſellus) In Lo.Vi.O.Fa.Mar.*Cypſelus* per vnicũ *l*; ſic Strabò li.8. Ariſtot.li.5.de Repub. (ſi tamen ille eſt auctor) Pauſanias lib.2. & C Plutar.in Arato Κυψελος. At Polyęnus li.1.Strategem.Κυψέλλος & Plinius li.35.ca.3. *Cypſellus.* Itaq; vtrumq; apud veteres.In Fux. *Cyipſecus:* in Peta.*Sypſelus:*in Pi.*Cyſilus.*In horũ diſpoſitione ſcripti libri,& Fa. Lo.& Mar.conformes vulgatis ponũt ad 5.an.Ardis:Peta.Vi.Fux.O.ad 3.Pi.ad 1.

exercet an.28.) Pro *an.28.*in Al.*an.18.*

Byzãtium) Hæc ſcriptura magis placuit quam priſca *Bizantium* tũ propter fidem Mar.Pi.Peta. & trium Vatic. tum quia vides ita ſcriptũ cõſenſu omnium exemplarium & aliàs inferiùs circa an. Abrahæ 860. Accedit auctoritas Strabonis,Pauſaniæ, Stephani, Melæ, Ciceronis & aliorum.

Byzantiũ conditum) Deeſt in Fux.& pro *cõdita* vt olim in editis & Mar.poſuimus *conditum* iuxta Peta.P.V.Va.Vat. Pi.L.fauet ratio, cũ in neutro D genere apud Græcos & apud Latinos vſurpetur *Byzantiũ.* Nõ tamẽ pugnamus quin vulgata poſſit defendi.In horũ ſede aſſignãdã cũ vulgatis cõcurrũt Fa.Vi.O.ad an.6.Ardiſi:Lo.Peta.ad an.5. Pi.ad an.4.Mar.ad an.54.Manaſſes,ſeu 5.Ardiſi.

Alcmæon) *Alcmeõ* L.S.Fux.*Almeon* Lo.*Alcmeon* Mar. Sed primũ retinendũ,tùm ob exemp. tùm ob Plutarc.in Solone,Cẽſorin.de die natali, Clementẽ Alexãd.li.1.Strom.vnde ipſe Euſeb.li. 15.de pręp.ca.46.citat Alcmæonem Philoſophũ.

Leſches Lesbius) *Leſcelenius* Lo.*Leſches Leſdius* Vi.O.*Leſcoleſbius* Fa.ſed vulgata emẽdatior, & eſt Mar.Clementis lib.1.Stromat. & Pauſaniæ.

paruam Iliada) *paruam Iliadem* A.S.L.Mar. So.Peta.Pet. Fux. O. Vi. *paruam Italiadem* Fa. Lo. *paruam Iliadam* Pi. H. ſed ineptè. Vulga-

Digitized by Google

riſ noſtra non eſt reijcienda.

Hiſtrus) *Inſtrus* Peta. *Hyſtrus* Fa. *Hiſtius* S. deeſt in Fux. Ἴςρ☉ Stephan. de vrbibus leni ſpiritu, Scholiaſtes Apollonij & alij. Præterea Fa. & Lo. conueniunt in ſitu cum vulgatis ad an. 9. Ardis: Vi. O. Peta. Fux. & Pi. conſtituunt ad an. 7. Mar. ad annum 2. Hammon, qui reſpondet an. 9. Ardiſi.

Acanthus) Vicêrunt codices illi P. M. V. Vi. Va. O. Vat. S. vt reiectâ veteri lectione *Chantus*, hanc reponeremus; præſertim cùm reliqui, ſi non clarè hoc idem profiteantur, velut tamē elingues teſtes indicant, vt Fux. vbi *Achantus*, Lo. vbi *Acantus*, Fa. vbi *Acatus*, L. vbi *Aquintus*, Pi. vbi *Agintus*, A. vbi *Anthus*. Cum enim per *A* initio omnes efferant, nullus dubitationi locus relinquitur, quin ita ſit reſtituēdum. Adde nuſquam apud veteres mentionem fieri vrbis *Chantus*, ſicuti *Acanthus*, vt apud Ptolemæum, qui Ἄκανθον vrbem Macedoniæ eſſe aſſerit.

Acanthus condita eſt & Stagera) Horum vice vulgati codices priùs habebant *Chantus condita eſt & Stagera in Aſia*: præcidimus illud *in Aſia*, ex præſcripto chirographorum Pi. Vi. Lo. Fa. Peta. O. & Mar. Nam *Acanthus* & *Stagera* vrbes ſunt Macedoniæ, ſeu Thraciæ in Europa, & non Aſiæ, vt docent Plinius lib. 4. cap. 10. vbi deſcriptione ſuſceptâ Macedoniæ, inter illius regionis vrbes nominat *Acanthum*, copulatque cum *Stagera*. Sic Ptolemæus, Stephanus, & alij; licet plinus lib. 5. cap. 28. faciat mentionē alterius *Acanthi* oppidi Cariæ in Aſia: in Pi. habes *Agintus cōdita eſt Agera*: vbi *eſt* vox compoſita ab *&* copulâ, & duabus literis *ſt*, à quibus inchoatur vox *Stagera*: idem error in Fux.

& Stagera) & *Statira* Va. Fa. & *Stachira* Lo. *Agera* Pi. *Agira* Peta. *Agyra* Fux. & *Stagira* A. M. P. O. Vi. Græcis Σάγυρα, ſed *a* modo per *i*, modo per *e*, redditur. Celebris fuit ortu Ariſtotelis: Ptolemæo videtur dici Σάγυρα.

Phalaris) *Talaris* Vi. O. *Falares* Pi. *Falaris* Lo. vulgata lectio caret dubio ex Mar. Oroſio & alijs multis.

Phalaris apud &c. *vſque* Lampſacus & Abdera) Leguntur aliter in Pi. *Amſacus condita & Abdera cum Phalares apud Agrigentinos tyrannidem exerceret*.

apud Agrigentinos) *apud Agragantinos* Lo. Peta. Fux. Nam etiam apud Polybium, Xenophontem, Ptolemæum, Strabonem, Polyænum & alios Græcos *Agragas*, ſeu Ἀκράγας vrbs Siciliæ, idem eſt ac *Agrigentum* Ciceroni & Latinis: etiamſi priori voce vtantur, vt Virgil. lib. 3. AEneid. Lucretius lib. 1. & alij: ſic etiam vtrumque apud Plinium lib. 31. cap. 7. & lib. 35. cap. 15. & alios plures veteres: vide eius deſcriptionem apud Polybium lib. 8. Magnus porrò eſt conſenſus Ms. in ſitu ad an. 12. Ardis, niſi quòd Fa. habet ad an. 11. vt vulgati, & Mar. ad an. 16.

Lampſacus.) *Amſacus* L. Pi. *Lamaſcus* S. Va. Fa. *Lapſacus* Vi. O. *Lamſacus* Fux. Ven. Lut. Lo. ſed primum communius. Sic apud Plutarchum in Themiſtoc. Plin. lib. 36. cap. 12. Liuium lib. 3. decad. 2. Appianum lib. 5. de bellis ciuilibus & alios plures. Ad extremum Fa. conuenit cum impreſ. in an. 12. Ardis: Vi. & O. ponunt anno 8. Fux. Pi. Peta. Lo. an. 10. Mar. an. 14.

A

Selinus) Rectiùs ex fide M. V. P. Al. Lo. Peta. Fux. quàm vt olim *Selinis*, vel *Selenis* vt in S. vel *Selenus* vt in Vi. O. Mar. vel *Elenos* vt in A. vel *Silenis* vt in L. Pi. Iam verò quo iure hæc allata ſint ab Euſebio, nemo dubitauerit, qui legerit Plin. lib. 3. cap. 8. à quo inter vrbes Siciliæ numeratur *Selinus*, & Stephan. de vrbibus Σελινοῦς πόλις Σικελίας, & in Italia vrbs vna quam, inquit Strabo li. 5. καλοῦσι δ᾽ οἱ Ἕλληνες Σελινοῦς λίμνην καὶ πόλιν, quæ verba in poſteriori Strabonis editione, non ſunt Latinè reddita. Cæterùm licet Virgilius habeat *Selinis* lib. 3. AEneidos.

Teque datis linquo ventis palmoſa Selinis,

B

tamen illa vox videtur propiùs accedere ad Græcos fontes, ſi rationem Etymologiæ habeas ἀπὸ τῆς σελήνης à luna: & *Selinus* magis ſapere terminationem Latinorum, vt habes apud Laërtium & alios. Horum ſitus eſt in Fa. vt in vulgatis: Vi. O. conſtituit ad an. 9. Ardis, Lo. Peta. Pi. Fux. ad an. 15. Mar. ad an. 18.

pag. 108. col. 1. B. Cyaxares) Ita correximus cùm anteà legeretur *Cyaraxes* ex L. M. Lo. Vi. O. Pi. Mar. A. V. Peta. Fux. P. Ven. Lut. Fre. Iornan. Zonar. tom. 1. Clemen. lib. 1. Strom. Pauſan. lib. 5. & Herodot. lib. 1. Hierony. in Daniel. & ex ſequentibus ad Olymp. 40. & 43. in Fa. *Cyſſares*: in Fux. *Cyazares*.

Cyaxares aduerſum &c.) Licet editi & plures Ms. collocarent hæc ſub columna Lydorum & ad an. 6. Sadyattis, vt Pi. Peta. & alij vt Fux. ſub columna Macedonum ad an. 26. Philippi, qui reſpondet an. 7. Sadyattis: Vi. O. ad an. 9. Sadyattis Mar. ad an. 3. tamen quia ſententia pertinet ad columnam Medorum, & habemus locū vacuum & auctores libros L. & A. qui ad eam reponunt, idque ad an. 6. Cyaxaris, maluimus eos imitari.

C

col. 3. A. Elchias) *Chelchias* L. A. V. Peta. Lo. *Celchias* Fa. *Helcias* M. *Chelcis* Pi. *Helchias* Vi. O. Mar. & Vincen. tom. 1. ſpecul. Vulgata verſio 4. Reg. 18. & paſſim habet *Helcias*: 70. verò Χελκίας. Obſeruandum in A. L. M. Lo. Fux. Pi. Vi. O. his adnecti *inſignis habetur*.

Olda) *Holda* Peta. Lo. Fux. Mar. Alber. *Obda* Fa. Scripturæ noſtræ auctores habemus præter alia exemplaria, diuinas literas 4. Regum 22. & Clement. lib. 1. Stromat. licet 70. habeant Ὄλδα.

D

pag. 109. col. 2. A. Ancus Martius) *Marcus* Fa. Vi. O. *Marcius* Lo. Pi. quæ orthographia probatur Dionyſio, Plinio, Oroſio, Floro, Caſſiodoro, Eutropio & alijs: verùm firmatur vulgata *Martius*, cum reliquis Ms. & Mar. tùm auctoritate Liuij, eius Epitomes, Flori, Plutarchi, Ruffi, Solini, Auguſtini, Bedæ, Mariani, Freculphi, & aliorum.

Thales &c. *vſque* Olympiadem) Iſta non reperiuntur hoc loco in L. & Pi. ſed tantùm ad Olymp. 8. At in alijs ſunt ad an. vel 1. Anci vt in Lo. Fa. vel 2. vt in Peta. Fux. Mar. vel 3. vt in Vi. O. Situm antiquum confirmat Laërtius lib. 1.

Digitized by Google

dùm refert *Thaletem* natum an. 1. *Olymp. 35.* & obijſſe *Olymp. 58.* in Fa. pro *Thales*, legitur *Tales* ſine aſpiratione.

Examij filius) *Examiris filius* Lo. *Exameris filius* Ven. Lut. *Examaris filius* Fa. *Examys filius* Peta. *Examyis filius* Fux. Vulgata lectio confirmatur auctoritate Suidæ, & Laertij lib. 1. & ex fide aliorum codicum & Mar.

ad quinquageſimam octauam Olympiadem) *ad quinquageſimam ſeptimam Olympiadem* Vi. O. quæ lectio eſſet purior, ſi haberetur ratio antiqui ſitus mortis Thaletis: ſed quia ille fuit reſtituendus ad Olympiad. 58. vt videbitur ſuo loco, nullam hîc mutationem expectes.

ibid. B. Ancus Martius Numæ &c.) Hæc ſunt ſita ad an. 1. Anci in Pi. Vi. O. ad an. 18. in Mar. ad an. 16. in vulgatis & Lo. Fa. ad an. 19. in Peta. Fux.

xvi. ab vrbe) *xiii. ab vrbe* L. Pi. Fre. Vi. O. verùm prius retinendum, tum propter alia exemplaria, tùm quia ita apud Eutropium, ex quo hæc omnia deſumpta videntur ad verbum. Alterum enim horum neceſſe eſt fateri, aut Hieronymum ab Eutropio, aut Eutropium ab Hieronymo hauſiſſe; cùm vterque ſub Valente ſcripſerit, & iiſdem verbis & eodem fere ordine vtatur.

Oſtiam condidit) Pro *Oſtiam*, olim *Hoſtiam*; priorem tamen orthographiam magis ſequẽdam credidimus ex præſcripto O. Vi. Pi. Lo. M. P. Fre. Alber. Eutropij, Antonin. in Itinera. & præcipuè quia idem Euſebius circa Olympiad 206. idque omnium exemplar. calculo. His aggregabis Feſtũ, *Oſtia*, inquit, *vrbs eſt ad exitum Tyberis*, Melam lib. 2. cap. 4. Strabonem lib. 3. Plinium li. 3. cap. 5. Suetonium nouum in Tiberio, & Caligula, Aurelium Victorem de vir. illuſtrib. & lib. de Cæſar. Ratio idem exigit, cùm ab ore ſeu oſtio Tiberis dicta ſit, vt indicant Dionyſ. Halicarn. Liuius & alij. Hinc emaculabis editionem So. vbi pro *Hoſtiam* reperies *hiſtoriam*. Nolim tamen penitùs damnare veterem ſcribendi morem cum aſpiratione, cùm eo vſi fuerint Liuius lib. 1. eius Epitome, Beda, Ado, Marianus, Obſequẽs, Ruffus, Suetonius vetus, & alij. In Vi. O. Pi. & L. vox *ciuitatem* inſerta eſt hîc, vt *Oſtiam cõdidit ciuitatem*, ſicuti etiam eſt apud Eutropium. Horum ſitus eſt paulò diuerſus à vulgatis, cum quibus conueniunt Lo. & Fa. Nam in Vi. O. & Pi. collocatur ad an. 1. Anci, in Fux. & Peta. ad annum illius 19. in Mar. ad an. 18.

col. 3. A. in ponto Boriſthenes) Situs eſt omnino diuerſus in Ms. à vulgatis: Vi. O. collocant ad an. 11. Ardis: Pi. ad an. 16. Lo. Peta. Fux. ad an. 17. Fa. & Mar. ad an. 18. ſed in re incertâ opus eſſet Oedipode.

Boriſthenes) *Boriſtenis* Vi. O. *Boriſthenis* Fux. Peta. *Boriſtenes* Lo. Fa. *Boreſthenes* Pi. videbatur legendum *Boryſthenes* quia ita habent Plinius, Strabo, Mela, Pauſanias, & alij, ſed cùm deeſſet auctoritas librorum, nil mutauimus.

Terpander muſicus &c.) Nolui exturbare ex priſtinâ ſede, quã illi delegêre codex pergamenus Peta. & cuſi ad an. 22. Ardis; licet Fa. Vi. Lo. ad 21. eiuſdem reijciant, & remotiùs adhuc Pi. qui ad 19. non annumero Fux. cùm omnino excluſerit totam ſententiam.

Græcia vſa eſt) Sic ex A. P. L. Lo. O. Vi. Mar. Fre. M. V. Va. Peta. Fa. S. Pi. cùm anteà legeretur *Græcia vti auſa eſt*, & in Fux. *Græcia niſa eſt*, vbi additur *Græci ad Dodoneos miſerunt tunc primum inde oracula petẽtes*. Cæterùm opus ſit oraculo, vt certò quis ſciat, quis his locus debeatur, cùm Pi. an. 22. Ardis adnumeret, O. Vi. an. 21. Fux. Peta. an. 24. eiuſdem, Mar. an. 26. ſed plus quam Sibyllina folia adfuêre membranæ illæ Fa. Lo. quæ ſimul cum editis oppoſuerunt an. 23. Ardis.

Meſſena à Lacedæmoniorum &c.) Hîc etiam diſceſſione ab inuicem factâ diſſident libri; cùm alij ad 24. Ardis adnumerent; vt Pi. alij ad 25. eiuſdem vt Lo. alij ad an. 26. vt Mar. alij ad 27. vt Peta. alij ad 28. vt Vi. O. & Fux. Sed quid neceſſe diſcedere à Fa. & excuſis?

Scythæ vſque ad Palæſtinam &c.) Quoniam noua & extrema reformidãda, mediam his ſedem aſſignemus; ita enim ſe habent libri vt alij eueniſſe referant an. 26. Ardis, vt Mar. alij 28. vt Lo. alij 29. vt Fux. & Peta. alij 31. vt Pi. alij 35. vt Vi. O. Medium quid videtur eſſe vt 30. anno geſtum dicamus, auctoribus Fa. & editis omnibus.

ibid. B. Miſthe*) *Myrtheus* A. L. M. O. Vi. Fux. Fre. *Mirieus* quinque Vaticani: *Myrteus* Pi. *Mirabeus* P. *Muſæus* Va. *Myrceus* Mar. *Myrthaeus* Peta. *Miſteus* Fa. *Myſteus* vnus Vat. Lectionem noſtram ſequitur Pauſan. lib. 10. Sed Athenæus lib. 3. cap. 4. legit Μνησίθεος: Natalis Comes illius interpres vertit *Mnaſitheus*. Codices tacitè indicant non vno tãtùm, ſed pluribus annis Poëtam hunc claruiſſe: vnde alij quidem 26. Ardis, vt Pi. alij 29. eiuſdẽ vt Vi. O alij 31. vt Peta alij 32. vt Fa. Fux. Lo. Mar. quibus cùm coëant vnà editi, nefas ab ijs recedere in re nullius quaſi momenti.

Athenienſis) Hunc locum reſtituo, atque pro *Athenienſium* lego *Athenienſis* iuxta A. L. M. Fa. Fux. S. Va. Vat. P. Lo. Vi. Pi. O. Mar. & Athenæum loco iam notato.

Battus condidit &c.) Conditori huic condatur certa ſedes, non quam ſuggerunt aliqui codices, vt Pi. qui ex aduerſo 29. Ardis repoſuit, vel Peta. & Mar. qui è regione 32. eiuſdem, vel Fux. qui 33. ſed quam Fa. Lo. Vi. O. & excuſi omnes ad 34. illius. Anteà duobus in locis & diuerſis temporibus auctor loquutus eſt de conditu huius Cyrenes circa an. Abrahæ 680. Olymp. 4. Illius videtur mentionẽ facere Plinius, dum illud refert ad an. vrbis 143. in quo differt ab auctore circiter annis 18. de eodem etiam loquitur Solinus, dùm ait contigiſſe *Rege Martio res Romanas tenente*. Sed quando illud ſcribit Olymp. 45. & anno poſt Troiã captam 586. longè diſcedit à regno Martij. Herodotus lib. 4. eius quidem conditum tribuit Batto, ſed illius ætatem refert circa ſæculum Cyri, & ita circà Olymp. 60. In hac varietate ſatius eſt vulgatos imitari.

Sinope) Sic Vi. O. Pi. Lo. Peta. Fux. Mar. & rectiùs quàm vt olim *Synope*. Græcis enim Σινώπη vt apud Stephanum, Strabonem, Diodorum, & alios: idem apud Melam & Hieronymum.

condita in Ponto) Deſiderantur. *in Ponto*

Digitized by Google

in A. L. M. O. V. Lo. Pi. Vi. Peta. Mar. pro quo in Fux. legitur *in prouincia Ponto*; nihilominùs notum eſt ex Plinio lib. 55. cap. 6. Ptolemæo, Strabone & aliis, inter vrbes diuerſas huius nominis eſſe vnam in Ponto ſitam. Cæterùm Fa. & Lo. retinent ſitum antiquum an. 35. Ardis: Pi. ponit anno 28. Vi. O. an. 31. Peta. an. 33. Fux. Mar. an. 34.

Lipara) Deeſt in Pi. Sed *Lyppara* in Lo. *Lypara* in Peta. Fux. *Lapare* in Fa. Vulgata eſt magis recepta apud Pauſaniam, Plinium, Plutarchum, Strabon. Diodor. Mar. Virgil. & plurimos veteres. Hæc autem collegerunt quidem Vi. O. ad an. 31. Ardis. At Mar. ad an. 34. Fa. Fux. Peta. Lo. ad an. 35. quos imitantur editi.

Apud Corinthios &c.) Reſedêre iſta in excuſis ad an. 36. Ardis, quibus eò maior debetur fides, quò membranacei plures ſeſe adiungunt, vt Fa. Lo. Vi. O. Licèt Pi. ad an. 33. eius Mar. ad an. 34. Peta. & Fux. ad an. 35.

Sadyattes) Rectiùs quàm vt olim *Sadyates* per vnicum *t*, ſtadentibus Peta. Pi. & Herodoto lib. 1. quibus proximè accedunt Vi. O. Fux. in quibus *Sadiattes* ſine *y* Fa. Lo. Fre. habent *Sadiates*: in Mar. *Sadaites*. Porro is eſt, quem Suidas vocat *Halyattem* patrem ſequentis Alyattis.

Pruſias condita) Sic legendum docent codd. L. M. Lo. Pi. Mar. Vi. O. Fux. pro *Peruſina* vt olim: quibus accedunt *Peruſias* in V. *Pruſia* in S. Va. Fa. *Pluſia* in P. *Pluſias* in A. *Pruſina* in Ven. Lut. Nam *Pruſias* eſt vrbs Bithyniæ apud Ptolemæum. De *Peruſina* nulla mentio apud veteres; incuria noſtri Typograph. retinuit vetus mendum, quod pones inter errata. Sed illius ſtabiliora iecit fundamẽta, qui condidit, quàm qui tranſcripſerunt hunc librum. Alij enim locum aſſignârũt an. 34. Ardis vt Mar. alij anno 35. vt Fux. Vi. O. alij an. 37. vt Peta. alij an. 39. vt Pi. alij 1. Sadyattis vt Lo. Fa. inter quos & inter editos quia exiguum diſcrimen (nam iſti ad an. 2. adnumerárunt) his nos adiunximus.

Epidamnus) *Epidannus* Lo. *Epidamus* Pi. *Epydamnus* Vi. O. Fa. vulgata ſcriptura, imò etiã tota ſententia firmatur auctoritate Mar. Liuij, Melæ, Strabonis, Thucydidis, Plinij & Euagrij. In ſitu non minùs inter exemplaria conuenit: nam Mar. an. 34. Ardis tribuit: Peta. an. 37. Fux. an. 15. Anci: Pi. an. 1. Sadyattis: Vi. O. an. 4. eiuſdem. Sed quia longiùs aliquantulùm nos abripiunt quàm par ſit, conſiſtamus ad 2. Sadyattis, quia ſic volunt Lo. Fa. & editi.

Phalaridis tyrannis deſtructa) *Talaris tyrannis deſtructa* Vi. O. *Fallaris tyrannis deſtructa* Fa. *Phallaris tirannides deſtructa* Lo. *Phalaris tyrannidis deſtructa* Peta. *Phalaris Agrigentinorum tyrannes deſtructa* Fux. Cæterùm ablegantur à Pi. ſed cæteri libri vel dedêre illi laterculum ex aduerſo an. 34. Ardis vt Mar. vel an. 2. Sadyattis vt Peta. Fux. vel 3. eiuſdem vt Vi. O. vel 5. illius vt Lo. Fa. quorum ego ſententiam libentiùs amplector, quòd his adnumerentur impreſſi.

Draco) Vtinam quàm ſtabiles ſanciuit leges, tàm ſtabilem obtinuiſſet hîc locum. Non enim contenderent codices inter ſe; cùm alij an. 1. Sadyattis opponant, ſeu 4. Olymp. 37. vt Mar. alij 23. Philippi aſcribant vt Fux. Pi. alij 24. vt Peta. alij 26. ſeu 6. Sadyattis, vel 4. Olymp. 39. qui tres anni in vnum concurrũt vt Vi. Fa. O. Lo. cum quibus coëunt excuſi omnes: quibus fauet auctor lib. 10. de præparat. cap. 3. dùm ex Tatiano ait *Draconem leges tuliſſe Athenienſibus Olymp. 39.* Sic enim legendum, & non 36. Nam Suidas & Clemens lib. 1. Strom. aſcribunt Dracone eidem Olymp. 39. Imò etiam ipſe Tatianus orat. contra Græcos in fine teſtatur illum *natum circiter Olymp. 39.* Nec poteſt dici ibi mendum eſſe, quaſi ſcriptum ſit *naſcitur* pro *agnoſcitur*, quâ voce hîc vtitur auctor, cùm ex inſtituto ille agat de ortu virorum inſignium.

pag. 110. col. 1. B. Cyaxares Medus ſubuertit Ninum &c.) Hæc collocauimus ſub columna Medorum ad an. 24. Cyaxaris, cùm anteà eſſent ſub columna Lydorum ad an. 3. Alyattis, ſicut in Fa. Peta. Lo. ſeu ad an. 5. vt in Vi. O. ſiue ad an. 6. vt in Pi. ſiue ad an. 3. Sadyattis vt in Mar. tum ratione ſententiæ, tùm auctoritate Fux. L. licet in L. ſit ad an. 20. eiuſdem. Poterit forſan alicui videri inanis repetitio, cùm idem anteà circa annũ 6. eiuſdem regis habeatur; quia tamen conſtans eſt hoc in loco librorum conſenſus, potuit duplicem ſitum his aſſignare auctor, vt variorum hiſtoriographorum, quos velut duces ſequitur, variam opinionem exhiberet (prout ſæpiùs à me in ſimilimis obſeruatum) quorũ alij ſub Sadyatte, alij ſub Alyatte factum dicant. Si autem mirum hoc, mirare potiùs quî factum ſit, vt tàm celebris ciuitatis Nini, ſeu *Niniue*, (vt eam vocat ſacra Scriptura ſæpiùs) ſit tam incertus & obſcurus caſus, vt & rex qui eam euerterit, & annus quo euerſa, ignorentur, vel variè tradantur, & exagitentur, adeò vt nil certi poſſit decerni. Auctor hoc loco videtur imitatus Herodotum lib. 1. Dicerem etiam eum ſequutum auctoritatem libri Græci (Nam deeſt in Latina verſione) Tobiæ cap. 14. quia ibi Niniue dicitur capta ab Aſſuero, ἤκουσε πρὶν ἀποθανεῖν αὐτὸν τὴν ἀπώλειαν Νινευῒ, ἣν ᾐχμαλώτευσε Ναβουχοδονόσωρ καὶ Ἀσύηρος: & quia video pleriſq; viris doctis placere Cyaxarem eſſe eundem illum, quem ſcriptura vocat Aſſuerum; niſi aliter ſenſiſſe auctorem conſtaret, dùm circa Olymp. 94. putat Aſſuerum eundem eſſe cum Artaxerxe cognomento Mnemone.

Ninum ciuitatem) Vox *ciuitatem* deeſt in A. M. L. P. V. S. Lo. Vi. O. Pi. Fa. Peta. Fux. ſed maneat quia non incommoda, & habetur apud Mar.

Aſtyages) *Aſtiges* S. Va. *Aſtiages* Pi. Vi. Ven. O. Lut. *Aſtrages* Vincen. tom. 1.

col. 2. B. Europus) Malui hanc lectionem potiùs, quam vt olim *Europs* approbantibus M. S. Pi. Lo. Mar. Vincen. Iuſtin. lib. 7. his accedunt *Æropus* Fux. Peta. Herodot. libro 8. Ἀέροπος & Diodor. lib. 14. Theophilus Antiochenus lib. 2. *Æropas* Vi. *Aeropus* Fre.

col. 3. A. Ioſias rex &c.) Conſtituimus ad an. 32. Ioſiæ, verborũ ſenſu perſuaſi, & à Fux. Vi. O. & Mar. directi; licet in Peta. ſit ad an. 30. in Lo

ad an.

ad an.29.in Fa. vt in vulgatis ad an. 28. in Pi. ad an.27.

At mihi miraculum) Addidimus *At* ,ex L. A. P. O. Pi. & Vi. quorum duorum meminit Ducæus in Clemen.Alex.pag.799.cuius loco eſt *Ac*,in Lo.Fa.V.Peta.Fux.Mar. cum abſit ab editis.

ſibi vterque conuenerit) Sic ex L.A.V.P.Lo. Fux.Peta.O.Vi.Pi. de quibus duobus vltimis idem Ducæus loco ſuprà indicato,*pro ſibi vterque conuenit* , vt in aliis editis: in Fa. *conuenerunt* , in Mar.*conuenerunt*.

Anno 3.Ioachim) Hic ego exemplariũ opem deſideraſſem,cùm dictante Hieremia cap.25.annus 1. Nabuchodonoſor incurrerit in annum 4. Ioachim, & 23.ab anno 13. Ioſiæ; ſed cum omnes libri & Mar.ita habeant, nil muto;licet idem Mar. conſequenter ferme ſubiungat *an. 4. Ioachim ſacra ſcriptura regnum Nabuchodonoſor computat* &c.

Nabuchodonoſor) Hic eſt Cedreno, Fux. Pi. Peta.Fre.*Nabucdonoſor*:Fa.*Nabucgodonoſor*:Vi. O.Ναβουχοδονοσὸς: Ioſeph.lib.1. contra Appionem, & lib.1.antiq.ſæpè: Ναβουχοδονόσορον apud Strab.li.15.qui ſolus inter veteres Ethnicos,quorum extent ſcripta,illius meminit. Retinui veterem orthogrɑphiam per aſpirationem , quia ſic 70.paſſim.

ibid. B. Et hunc rex Babylonis) Miſerè hæc à ſuo ſitu dimota ſunt in Vi.Pi.O. Lo. Fux.Peta. Locata enim ante *poſtquam Sedechias*: imo in illis loco copulæ *&*,legebatur *Ioachim*, quaſi hæc de rege Ioachim accipi deberent ; ſed ſeptem Vatic. & alij libri,atque diuinæ literæ 4.Reg.25.docent ad Sedechiam referenda , & ſitum eum, quem in vulgatis obtinent,eſſe probandũ. Nam licet Ioachim in Babylonem ſit ductus, non tamen fuit excæcatus.

captum in Babyloniam duxit, oculóſque ei eruit) *captum ſecum pertraxit ſecundo veniens ad Iudæam* in quinque Vatic.A.L.P.Lo.Pi.Peta.Fa. Fux.Vi.O.niſi quod in his quinque poſterioribus *pertrahit*,pro *pertraxit* reperies: vt in Ven. Lut. pro *oculóſque ei eruit* , leges *oculóſque eius eruit*. Sed hæc parui ſunt momenti.

Prophetabant Hieremias & Baruch) Hæc adiecimus ſequuti Peta.Pi.L.P.A.Fux.Vi.O.

pag.111.col.1.A. Nechao) Sic legendum docuerunt præcedentia , & libri L.A.V.O.Vi.Fux. Peta.M.V.Lo.P.Beda,Ado,Vincen.Mar.& Clemens lib.1.Strom. & quod præcipuum eſt 4.reg. 23.& paſſim pro *Nechac* vt in So.H.Pet.Ven.& Lut.vel *Nechad* vt in Pi.vel *Necao* vt in Fa.*Necus* apud Herodot.lib. 2. & Græcè Νεχὼς: *Nechap* apud Ioſeph.lib.10 antiquit.cap.10.

Pſammites) *Pſammutes* A.L.M.P.Vi.Lo.Peta. *Pſammuthes* Pi.Herod.verò lib.2. *Pſammis Neci filius* : conuenit nobiſcum Vincen. *Pſammithes* Fux.*Spammus* Mar.

col.2.A. Tarquinius Priſcus an.37.) In Au. *an.38.* Sic Liuius & Dionyſius , ſed apud Herodot.*an.31.* vt etiam in Ven.Lut.Noſtra eſt Euſebij & aliorum exemplar.& Mar. & conſtat ex ratione annorum ſubſequentium in ſerie appictorum.

A Capitolium extruxit) In Fux. eſt adiectum *& adornauit* : in L. Pi. O. Vi. *& Ioui dicauit*.

col. 3. A. Arion Methymnæus) *Ethymneus* Fa. *& qui Hymeneus*.Lo.A.*Mechinneus*. Sed in his vbique mendosè ex Mar.Hygino,Solino,Suida,Plinio,Vincentio & aliis quamplurimis.Conſtat enim ſic dictum *Methymneum* à *Methymna* Leſbi ciuitate,vt notat Gellius lib.16.cap.19. in H.So.Vi.O.Pi.Ven.Lut. *Methymneus* ſine diphthongo,cum quâ legitur in B.Peta. & apud Martialem lib.8.& Pauſaniam libro 9. Μηθυμναῖος: vide Herodotum libro 1. Laërtium libro 1.

B Arion à Delphino in portum Tenarum) Vocabulum *portum* deeſt in V.P.L.A.M. Peta. Pi. O.Vi.Fa.Lo.Mar. ità vt gloſſema eſſe non dubitem,non tamen extra rem, cùm iſta nequeant aliter quàm de portu intelligi , de quo Plinius lib. 9.cap.8. Pauſanias lib. 3. Verùm pro *Tenarum* in Fux.*Atenarenſium*:in Lo.*Tenerum*:in Fa.*Trenaro*:in Mar.*Tenaram*. At vulgata lectio eſt Plinij , Pauſaniæ , Ptolemæi & aliorum , niſi quod *Tanarum* per *a*, ſiue Ταίναρον ; ſiue etiam Ταίναρον vt apud Scholiaſtem Apollonij lib. 1. Argonaut. Ταίναρον, inquit καλεῖται ἡ πόλις καὶ ἡ ἄκρα καὶ ὁ λιμήν. Hic demùm Delphino opus,qui vt Arionem ad certum portum,ſic nos ad certam horum ſedem deducat. Nam Fux.O.Vi. anno 7. C Sadyattis: Peta.an.8.Lo.& Fa.an.10.eiuſdem: à quibus diſſentiunt impreſſi , cùm anno 11. aſſignent.

Panætius primus &c.) Vagum ſitum horum verborum O. Vi. ad an. 10. Sadyattis reduxerat: Peta. ad an.12. Lo. Fa. Pi. & impreſſi ad an.13. coërcendum docuerunt : Fux.ad an.4.Tarquinij Priſci,qui opponitur anno 12.Ardis. Cui potiùs hærendum , non poteſt aliunde diſcerni , cum huius rei nulla extet memoria apud veteres ſcriptores. Quod autem auctor vocet hunc Panætium primum tyrannum Siciliæ , quamuis anteà idem dixerit de Phalaride , hoc intellige ex ſententia nonnullorum hiſtoricorum ; quo ſenſu idem conſtituit denuò poſt ſex & triginta annos , tyrannidem eiuſdem Phalaridis.

D Steſichorus &c.) Non ſunt requirenda in O. Vi. in aliis leguntur quidem, ſed ità vt in quibuſdam exemplar. aſcribantur anno 1. Alyattis , & 2. Olymp. 42. vt in Fux. Peta. Pi. At in Fa. Lo. Mar. & impreſſis anno 15. Sadyattis, qui eſt 1. Olymp.42. quibus conuenit Suidas , dum hunc refert ad Olymp.42.

Alyattes) Ita emendauimus , cùm vulgati haberent *Aliattes*. Nos ſequimur Peta. Fux. Gellium libro 1. cap.11. Laërtium libro 1. Plinium libro 2. cap. 12. & Solinum, licèt in eius veteri codice legatur *Adiiates*:quibus accedit Herodotus, Suidas, Stephanus, in quibus Ἀλυάττης. Nec multùm differũt alij libri. Nam

Digitized by Google

in L.M.A.Pi.P.legis *Aliattes:* in Vi.O.Vincen. *Aliates:*in Lo.V.Fa.*Aliaſtes:*in S.Va. *Alactens:* in Mar. *Haliattes.*

Alcman) Sic omnes editiones & Fre. ſed *Aloman* in Vi. *Aleman* in P. Fa. Lo. *Almaon* Pi. *Almeon* Vi.O.quę lectiones ſunt reijciendę, ſicut etiam *Alcmeon*, quæ poſita eſt in margine impreſſorum B.H. Peta. So. Ba. nullus enim codex ita legit, & illa lectio confundit iſta duo nomina, cùm fuerint duo diſtincta & diuerſis hominibus attributa, quorum prior Philoſophus, vt licet obſeruare ex præcedentibus, poſterior Poëta, de quo Clemens lib. 1. Stromat. Plinius lib. 11. cap. 33. Athenæus lib. 3. cap. 17. AElianus lib. 12. Cenſorinus de die Nat. Seneca lib. de breuitate vitæ, Ariſtot. lib. 5. de Hiſtor. animalium cap. 30. Paterculus lib. 1. Plutarchus, Suidas, qui ait illum interijſſe morbo phthiriaſi, vt Plinius vbi ſupra, & eius extant aliquot fragmenta. Hæc verò repoſuêre ex aduerſo 3. Aliattis O. Vi. Fux. Peta. 4. verò Pi. Medium his ſelige vt ex oppoſito 2. eius collocentur. Sic enim Fa. & impreſſi, licet diuerſitas minùs ſit attendenda.

ibid. B. Pittacus Mitylenęus) In Pi. reponitur circa an. 8. Alyattis: in Peta. Fux. O. Lo. Vi. Mar. circa an. 5. in Fa. & vulgatis circa an. 4. qui eſt etiam 1. Olymp. 43. quorum veſtigia ſequimur. Propiùs enim accedunt ad teſtimonium Laërtij lib. 1. & Suidæ: ille ait eum floruiſſe Olymp. 42. Hic verò congreſſum cum Phrenone circa eãdem Olympiadem: Auguſtinus verò lib. 18. de ciuit. cap. 25. profert quidem hunc locum ex Euſebio, ſed non indicat annum.

cum Phrenone) Retinuiſſem veterem orthographiam *Phrynone*, ad imitationem editionum Baſilienſium, & So. cùm ita legam apud Strabonem lib. 13. Laërtium lib. 1. Suidam & alios, niſi oppugnarer multitudine exemplarium A. M. L. V. S. Va. Fa. P. Ven. Lut. Pi. Vi. O. Lo. Peta. Fux. Fre. qui mirè conueniunt, niſi quod Pi. Vi. O. Lo. Peta. Fux. pingant cum *F*, pro *Ph*, quæ commutatio eſt frequens in veteribus inſcriptionibus. Hinc recenſebis Marianum, in quo *cum Phenone*.

Athenienſe) *Athenienſi* Vi. Pi. Peta. O. Fux. L. Lo. Mar. ſed vtrunque dicitur.

Olympionicè) *Olimpiacè* Al. Fa. Mar.

eum interfecit) Sic correximus ex A. L. M. Fux. Peta. S. V. P. Lo. Fa. Mar. cùm priùs legeretur *eum quoque interfecit*; Tamen in Va. ſicut in Ven. & Lut. legitur *eumque interfecit*. Sed in O. Vi. & Pi. *eundem interfecit*.

Perinthus condita) Deeſt in A. L. M. Pi. Vi. O. Peta. Fux. P. ſed in S. *Pirinthus:* in Lo. *Perintus*. Verùm quid ni prius ſequamur, cùm hâc in re præter alia exemplaria auctores habeamus Melam lib. 2. cap. 2. Ptolemæum, Strabonem, Zoſimum, Ammianũ, Maria. & alios, & quia in priſtina illis ſede fauent Chirographi O. Vi. Lo. Fa. cum vulgatis, vt an. 10. Alyattis aſcribantur, & nos faueamus, ne inde dimoueantur. Nullus enim veterum ſcriptorum quod ſciam, huius ędificationis meminit, & reliqui libri parùm ab his differunt vt Mar. qui circa an. 12. eiuſdem.

Camerina) *Cameriana* Lo. Scripſiſſem li- A benter *Camarina*, ſi adfuiſſent codices, quia ſic vocant Siciliæ vrbem & paludem Ptolemæus, Plinius, Strabo, & alij: & quia hinc natum prouerbium *mouere Camarinam*. Nihilominùs vulgata orthographia eſt Solini, & aliorum; Verùm iſta Vi. & O. Alyattis anno 8. deponunt, Mar. an. 12. ſed placet potiùs pro reliquarum membranarum Pi. Fux. Lo. Peta. Fa. & editorum conſenſu ſtare (vno enim ore 11. Alyattis commendarũt) maximè cùm caream auctoritate alicuius veteris ſcriptoris.

Sappho & Alcæus Poëtæ clari habentur) In Vi. O. *Saffo & Alceus Poeta clari habentur:* in Fa. *Sappho & Alpheus Poëta clari habentur:* in Pi. *Sappho & Alcaeus Poëta clari habentur:* in B Lo. *Sappho & Alcheus Poëta clari habentur:* in Fux. *Sappho mulier Philoſopha & Alcheus Poëta clari habentur:* in Peta. *Sapho & Alchaeus Poëta clari habentur:* in M. V. P. Fux. pro *Poëta* extat *Poëta*; ſed non eſt dubium vtroſque fuiſſe Poëtas, Conſtat etiam ex Suida, Aeliano, & alijs Sapphonem non ſolùm fuiſſe Poëtriam circa hæc tempora, ſed ex eo diſtingui ab altera eiuſdem nominis, quæ erat Pſaltria. Alcæi Poëtæ meminit Athenæus lib. 11. Cęterùm reduximus iſta ad 12. Alyattis, quia ſic Fa. Fux. Lo. Peta. voluerunt, quibus adiungendi typis excuſi, licet O. Vi. circa. 9. Pi. & Mar. circa 13. reſeruanda monerent.

Maſſilia condita ciuitas Galliæ) Pro *Maſſilia* legimus in Lo. *Maſſalia*, & in Fux. *Meſſalia:* deſiderantur *ciuitas Galliæ* in A. L. M. P. Peta. Pi. Vi. O. Lo. Mar. Nihilominùs non videntur reijcien- C da, quia altera reperitur *Maſſilia* in Africa, de qua Hecatæus & Thucydidis commentator. Noſtra autem originem ſumpſit à Phocæënſibus populis Aſiæ, & non à Phocenſibus (ſicut habent mendosè plures docti) Europæ, vt videre licet ex Iuſtino lib. 43. Pauſania lib. 10. Mela lib. 2. cap. 5. Strabon. lib. 4. Solino, Plutarcho in Solone. In ſitu horum non conueniunt ſcripti libri, cum alij *Maſſiliam* velint conditam vt Vi. O. an. 12. Alyattis: Fux. & Lo. an. 13. Peta. Fa. Mar. & vulgati an. 14. Pi. an. 15.

Epimenides) *Ephieclides* Va. *Ephimenides* Lo. *Epimenedes* Pi. *Epymenides* Vi. O. *Picleides* Ven. *Ephyedides* Fa. vulgata caret dubio, cum ſit Pauſaniæ, Plutarchi, Mar. & aliorum.

D emendauit) ſubuertit L. Pi. Vi. O. Vincen. *emdauit* M. *mundari iuſſit* Mar. Verùm non eſt quod à prima lectione recedamus. Sic enim præter alia exempl. Pauſan. lib. 1. Laërt. lib. 1. in vita huius Epimenidis, Plutarch. in Solone; *vocatus* enim inquiunt, *eſt ab Athenienſibus, vt vrbem lue miſerabiliter afflictam luſtraret & expiaret*. Vtinam ſurgat alter Epimenides, vt ſuum ſitum emundet. Nam O. Vi. circa an. 12. Alyattis. Peta. Lo. Fa. Fux. Mar. cõſtituunt circa an. 15. eiuſdem, quibus annumerandi vulgati, Pi. circa an. 16.

Iudæa gens capitur) Hæc adiecimus ſequuti Peta. Pi. L. P. A. Fux. Vi. O.

pag. 112. col. 1. A. in primo Stromate) Sic reſtituimus ex A. M. L. V. Lo. Vi. Pi. P. O. So. pro *in prima Stromate*, cùm nullus ſit qui non agnoſcat

Digitized by Google

mendum ; ſic etiam omnia exemplaria tam impreſſa quam alia ad Olymp.64.

Hebræorum captiuitatis & exterminij templi quod fuit in Hieruſalem, anni 70.) Hæc tenẽt locum tituli pro annis captiuitatis per ſeriem deductis, ideò literis miniatis ſunt depicta in Ms. Cæterùm ita reſtituimus iuxta Pi. Lo. Peta. Fux. quibus accedunt Vi. & O. in quibus *primus annus captiuitatis Hieruſalem*, cum anteà legeretur *Hebræorum captiuitas, exterminium templi quod fuerat in Hieruſalem annis 70.* Nam licet magnum ſit diſcrimen inter captiuitatem Babylonicam & excidium templi, & inter eorũ initium, & vtrumque contineat eundem numerum 70. annorum, vt poſteà attingemus; tamen auctor loquitur tãtum de 70. annis, qui cœperunt ab excidio templi, à quo captiuitas fuit plena & perfecta.

ibid. B. Olympias 50.) Coëunt vnà editi & manuſcripti, vt conſtituant hanc Olympiadem ad an. 19. Aſtyagis, exceptis O. Vi. & Pi. qui collocant ad 17. eiuſdem, & ita de cæteris annis aliorum regum ex aduerſo poſitis.

col. 2. B. Alcætas) *Alchedo* Lo. *Alcitas* Fux. *Algetas* Mar.

col. 3. A. Primus annus captiuitatis Hieruſalẽ) Adiecta ſunt hæc à nobis ex præſcripto librorum P.S.M.A. Peta. Vi. O. Fux. Mar. qui locus ex aduerſo primi anni captiuitatis anteà occupabatur ab his, *iſte numerus incipit à captiuitate Iudæorum & finit vt ſequitur*, quæ abſunt ab omnibus membranis. Porrò præter illa in Vi. Peta. O. Fux. ſequebantur iſta, *Iudæa gens capitur*, ita tamen vt in Vi. O. teneant locum aliorum *Hebræorum captiuitas* &c. vſque ad *an. 70.* quæ penitus abſunt. At in Peta. & Fux. vtrumque proſtat.

Mortuo Nabuchodonoſor &c.) Minùs certa & ſtatuta his ſedes. Nam in Vi. O. ex aduerſo an 9. captiuitatis apponuntur, & eam eſſe Euſebij mentem teſtatur Antoninus: Pi. an. 1. Fux. an. 12. Fa. & Lo. an. 15. Mar. an. 25. quâ in re quia difficile eſt certi aliquid ſtatuere, placuit ad imitationem vulgatorum ad an. 19. annumerare.

pag. 113. col. 1. A. Tragus) Sic in Fa. Lo. Fre. & *Tragos* Pi. Vi. O. Fux. & *Tracus* Peta. *Tragoſides* Mar. Τράγος olim ; ſed illa vox non magis vſitata apud Græcos, quam apud Latinos.

Exquilinum) *Æſchilinum* Lo. Fa. Sylburgius in Dionyſ. Halicar. lib. 1. teſtatur ſe vidiſſe Ms. Chronicon, vbi legebatur *Æſquilinum*, quod negat ſibi placere : idem in Eutropium fidem facit codicẽ Fuldenſem Eutropij habere *Æſchilinum*: Halicarnaſſeus habet Ἐσκυλῖνον: Beda *Æſquilinum*: Vi. O. Mar. Vincen. *Eſquilinũ*: Pi. Fa. *Meſculinum*, vbi *M* eſt ſumptum ab vltima litera vocis præcedẽtis: apud bonos auctores vtrumque eſt in vſu & *Exquilinum* & *Eſquilinum* ; Verum poſterius eſt frequentius, licet prius videatur magis commodum, ſi ita ſit dictũ *ab auium excubiis*, vt vult Ouidius li. 1. Faſtor. vel quod, vt ait Varro, fuit *excultus à rege Tullo*, vel vt vult Cato *ab excubiis regis*, vel vt alii ab *ancupibus* ; quod quiſquilijs ſparſis ibi aues illuderentur.

circum muros) Maluimus ſequi L. A. M. P. O. Vi. Fux. Pi. Au. Mar. Lo. Peta. Bedam & Vincen. quam impreſſos *circum murum.*

A primus inſtituit) Emendatio hæc debetur A. Peta. Fux. M. L. V. P. Lo. Vi. Pi. O. Ven. Lut. Mar. Vincen. pro *primum inſtituit*: & licet vtraq; lectio recipi poſſit, noſtra tamen rei explicandæ accommodatior eſt ; ſignificat enim quod rex Seruius primus condidit cenſum, ſeu luſtrum Romanum, pro vt ſumitur pro quinquennali ſpatio. Ab illo enim ſæpius Cenſores deinceps repetiuère.

generi ſui) *generis ſui* Lo. Vi. O. Mar. ſed corruptè. Nã *gener generi*, nõ *gener generis* in vſu eſt.

col. 3. A. Solon Draconis legibus) Coaceruãtur hæc ad columnam Lydorum, ſed cui certo anno aſſignanda, non idem omnes. Nam Vi. O. Lo. Fa. anno 16. Alyattis: Peta. Fux. anno 17. eiuſdem, in quo conſentiunt editi: Pi. an. 18. illius, ſicut etiam

B Laërtius lib. 1.

Solis facta defectio &c.) Alterius Thaletis operam hîc expetierim, qui, vt is certò Solis defectionem prædixit, ſic horum certũ ſitum deſignaret. Nam Lo. Fa. Mar. & editi repoſuère circa an. 3. Olymp. 47. Pi. circa an. 4. Fux. Peta. Vi. O. circa an. 2. Olymp. 48. quos habemus duces. Hi enim propiùs Plinij mentẽ videtur aſſequuti, qui lib. 2. cap. 12. defectionem hanc Solis refert contigiſſe an. 4. Olymp. 48. & ab Vrbe 170. Verùm neceſſe eſt in alterutro eſſe mendum, cum annus ille ab vrbe non cõcurrat cum illo an. 4. Olymp. 48. imò cum an. 1. ſecundum Faſtos Onuphrij, vel cum an. 2. Olymp. 49. iuxta auctorem. Conijcerẽ itaq; iſta ſic recẽſenda apud Plinium, vt reponatur annus 2. pro *an. 4.* & annus CLXVI. pro CLXX. Fre-

C quenter enim fit, vt hæ notæ numerales *x* & *vi.* viciſſim confundantur. Eruditiſſimus Ioſeph. Scaliger lib. 5. de emendat. pag. 366. probat ex parte hanc caſtigationem, vt pro *an. 4.* reponatur 2. mauult tamẽ pro *48. Olymp.* legendum *Olymp. 49.* cũ falſum dicat eclypſim illam an. 4. Olymp. 48. potuiſſe euenire: ſed hîc interponat ſuum iudicium vt æquus arbiter, eruditus Lector.

ibid. B. Alyattes) Licet occurrerit ſæpiùs huius vocis mentio, varietas tamẽ lectionum cogit nos vti repetitione. Nam hoc loco *Aliattes* in L. Fux. A. M. P. Lo. Pi. *Alaſteus* in S. Fa. & Va. *Eliattes* in Peta. olim *Aliactes*, vt in Mar. Vide ſuprà duobus in locis.

Alyattes & Aſtyages dimicauerunt) Editi vnà cum membranis Lo. Pi. & Fa. collocant circa an-

D num 28. Alyattis, ſeu 1. Olymp. 49. Mar. circa 27. ſeu 4. Olymp. 48. Peta. Fux. circa an. 3. eiuſdem Olymp. 49. Vi. O. ad an. 3. Olymp. 48. quibus cõuenit Herodotus, dùm lib. 1. refert præcedentem defectionem Solis à Thalete prędictam contigiſſe *ſtante acie inter Lydos & Medos, & anno ſexto belli* ; ergò & defectio & pugna eodẽ anno eſſent collocanda. Sed Herodotus potuit aliter ſentire, quàm auctor hac in re, ſicut diſſentit ab auctore in eo, quod præliũ hoc geſtum fuiſſe referat inter Cyaxarem & Alyattem, & non Aſtyagem ; niſi dicas Cyaxarem adhuc tunc tẽporis regnaſſe cum Aſtyage filio. Sed ſitus antiquus firmatur auctoritate Solini ; qui hanc pugnam comparat cum Olymp. 49. Sed quod addit *anno poſt Troiam captam 604.* qui illi eſt annus Vrbis *171.* nullo modo

Digitized by Google

poteſt conuenire cùm illa Olymp. Itaque credi-
derim legendùm 704. pro *604*. Nam hoc pacto
optimè cum an. 1. Olymp. 49. conuenit iuxta
Varronis ſupputationem, incipiendo ab an. 3.
Olymp. 6.

Aſtyages) Idem de hâc voce. Nam *Aliages* V.
Aſtiages Lo. O. Vi. Pi. Lut. Fux. Vincen. ſed tomo
1. cap. 41. *Aſtrages*: Fa S. V. *Aſtiges*: Ven. *Athia-
ges*. Verùm noſtra lectio per y, non eſt reiicienda:
tùm propter exemplaria, quæ eam continent, tùm
quia ita Strabo, Iuſtinus, Cteſias, Xenophon, Pau-
ſanias, Herodotus, Mar. & omnes veteres ſcripto-
res. Ad hæc Lo. Pi. Fa. tribuunt his ſedem circa
an. 28. Alyattis: quibus annumerantur typis exa-
rati, cum O. Vi. an. 26. Peta. Fux. an. 29. Mar.
an. 27.

Iſthmia poſt Melicertem, & Pythia primùm
acta) In Vi. O. *Tthima*: in Fa. *Iſtmia poſt Meli-
certem & Pyria*, ſed mẽdosè: de vtriſq; Auſonius.

Iſtmia Neptuno data ſunt & Pythia Phœbo.
Sunt ludi omnibus noti. Porro in Pi. & Lo. pro
Melicertẽ legim⁹ *Melicerten*, & in P. *Melecerten*;
ſed illa tranſmutatio literæ *i* & *e* ſicut *m*, & *n*, in
fine dictionũ eſt frequẽs in veteribus inſcriptioni-
bus & ſcriptoribus. Iſta autẽ in Lo. Fa. Pi. occupât
laterculũ oppoſitũ an. 30. Alyattis, ſeù 3. Olymp.
49. Fux. Peta an 31. eiuſdem: Vi. O. an. 32. Sed hîc
ſiſto, quia communis eſt librorum impreſſorum
conſenſus ad an. 30. & nihil eſt quod ab illis diſ-
cedamus: imò eorum ſitus firmatur auctoritate
Solini, *Hoc ſpectaculũ*, inquit loquẽs de Iſthmiis
*per Cypſelum tyrannum intermiſſum Corinthij
Olymp. 49. ſolennitati priſtinæ reddiderunt.* Item
Pauſaniæ lib. 10. loquentis de Pythiis *48. Olymp.
anno 3. certamina inſtituerunt Amphictyonis can-
tus ad cytharam vt pridem, cantus item ad tibium
ipſarum per ſe tibiarum.*

ſeptem ſapientes appellati) Quoniam varia
varij de hac re, minùs mirum, ſi varij ſint etiam li-
bri vt Vi. & O. qui apponunt è regione anni 29.
Alyattis: Lo. an. 30. Fa. Pi. an. 31. vt & editi: Fux. &
Peta. an. 33.

Aſtyages contra &c.) Ne varius videar, qui ad
maiorem conſenſum ſoleo propendêre, inſiſto
vulgaris, qui vnà cum chirographo Fa. appingunt
anno 32. Alyattis: Mar. an. 33. Lo. Au. Pi. an. 34.
Vi. O. Fux. Peta. an. 35. eiuſdem. Facit quod Hero-
dotus tradit anno 6. belli ſuſcepti inter Medos &
Lydos, initam inſignem illam pugnam: ita vt pro-
babile ſit, dùm auctor ſex annis ante, loquitur de
bello inter Alyattem & Aſtyagem, ſignificare
belli initium; hoc vero loco cruentum illum con-
flictum, de quo Herodotus. Quis enim poſſit
quâuis in re auctorem cum Herodoto & aliis hi-
ſtoricis conciliare?

Anaximander &c.) Volebat Lo. committenda
laterculo oppoſito 32. Alyattis: Peta. Fux. 36. eiuſ-
dem: Vi. O. Pi. 37. Steti ad 34. quem habent editi,
& Fa. à quibus non longè diſcedit Laërtius li-
bro 1.

Agon Nemeacus) Ex Lo. Fa. Pi. O. Vi. Fux. Pe-
ta. Fre. puriùs quàm *Nemeocus* vt olim, vel *Ne-
meacius*, vt in tribus Ms. Fab. Non enim dubium
quin ità ſit dictus à Nemea ſylua & vrbe Argiæ

in Peloponneſo, in qua tertio quoque anno Ne-
A meaci ludi ſolebant celebrari ob leonem in ea
ſylua ab Hercule trucidatum. Porrò non imita-
beris librorum varietatem. Nam Lo. vult reſpon-
dere 34. Alyattis: Peta. Fux. 39. eiuſdem: Pi. 40.
Vi. O. 44. Satiùs ergò fuerit circa 34. intacta re-
linquere, ne à Fa. & editis fiat diſceſſio.

pag. 114. col. 1. A. Olympias 55.) Omnes li-
bri conueniunt, vt annus primus Cyri in annum
1. Olymp. 55. incurrat, quod auctor libro 10. de
præpar. cap. 3. confirmat auctoritate Diodori,
Thalli, Caſtoris, Polybij, Phlegontis.

Principium regni Perſarum) Longè exulant à
Peta. Fux. Vi. O. Fa. Pi. Lo.

col. 3. A. Euilmerodach) Rectiùs quàm olim
Euilmarodach, vel vt in Fa. *Culmeladach*, vel vt
in Fre. *Euilmoradach*, vel vt in Pi. *eius Mardo-
che*: ſequuti Lo. Vi. So. O. Peta. Fux. Bedam, Mar.
B Vincen. Anton. citantes Euſebium; licet Sulpi-
tius lib. 2. eundem citans habeat *Euilmarodach*:
4. Reg. 25. & Hierem. 52. *Euilmerodach*: priori lo-
co Septuaginta Εὐιλμαρωδάχ; poſteriori Οὐ-
λαιμαδαραχ.

ibid. B. Cyrus Hebræorum &c.) His multi-
plex aſſignatur ſedes. Nam in Peta. Fa. Vi. O. vt
etiam in editis, occupant laterculum oppoſitum
anno 30. captiuitatis, quod eſſe ex mente Euſebij
teſtatur Ado, dùm ſcribit, *Euſebius in temporum
libris, 30. annos ab euerſione Hieruſalem vſque ad
initium Cyri regis Perſarum computat*: & in eun-
dem illum annum reijcit Marianus. At Lo. in 29.
an. Pi. in 32. Simili haud dubiò codice vſus eſt
Beda; Ait enim, *anno 2. Cyri, templi fundamenta
iacta, & iuxta Chronicum Euſebij anno incenſio-
nis eius 32.* quam etiam ſupputandi rationem
C iniit Theophilus Antiochenus. Nos verò ſummè
probamus lectionem Fux. qui in laterculo 31. an.
captiuitatis recondidit, qui primus Cyri eſt. Neq;
enim dubitamus hæc ſumpta ex ſecundi Paral.
vltimo, & Eſai. 1. & quod auctor intellexit de an-
no 1. Cyri, ratione imperij Perſarum, plerique pu-
tant intelligendum de eius anno primo ab expu-
gnatâ Hieruſalem, vt loquuntur, in qua Eſdras &
Iudæi degebant: quod contigit vbi continentem
vniuerſam ſuæ ditionis feciſſet, ſcribit Herodot.
libro 1. ſeu vniuerſâ Aſiâ ſubactâ, Ioſeph.
contra Apionem. Et colligitur ex Xenophon-
te ſcilicet circa an. 2. vel 3. Olymp. 58. à quo
cœpit imperare Iudæis, & ſoluere eorum captiui-
tatem. Nullus enim eſt veterum, qui ſcripſerit
D certum annum, quo Babylon fuit expugnata; non
tamen priùs fuit dominus Iudęorum, quam ipſius
Babyloniæ.

Prophetabant Aggeus & Zacharias quo tem-
pore &c.) De his non idem omnes codices. Nam
in Fa. & Lo. verba hæc *prophetabant Aggeus &
Zacharias* penitùs abſunt: in Peta. & Pi. ſpatio a-
liquo & ſitu diſtincta, ita vt priora ſita ſint in Pe-
ta. ad an. 36. captiuitatis: in Vi. O. ad 34. Quæ ve-
rò ſuccedunt *quo tempore* &c. in Pi. ad an. 37. in
Vi. O. ad an. 41. in Peta. Fux. Lo. Fa. ad an. 38. ca-
ptiuitatis. Clemens lib. 1. Stromat. ait hos duos
propheteſſe ſub hoc Dario; Sed parùm inter-
eſt, cùm hoc loco non tàm annus, quàm tem-

pus ſit conſiderandum, ſcilicet an diu prophetârint.

clari habentur) *clari habebantur* M.A.Lo.L.

pag.115.col.1.A. Amaſis) Ita legendum docuerunt A.M.V.Al. Vi. O.Fa.Peta. Lo. Fux. & Mar. Laërtius lib.8.in initio, Herodo.li.2.pro *Anamaſis* vt vulgatum erat, vel vt in L.Pi. *Ameſes*: vel vt apud Vincen. *Amaſſis*. Obſerua in Fux. hoc loco haberi *Amaſis iſte ex ſeptem Magis viſus fuit, quos nobiles Aegypti fuiſſe dicunt.* Plinius lib.32.cap.31.nominat regem Aegypti tempore Cyri *Seſoſtrim*, & forte erat cognomen *Amaſis*.

col.3.A. Abaris de Scythia venit) *Barbari de Scythia venerunt* S.V.Fa. *Habaris de Scythia venit* &c.Peta.Pi.Vi.O.Fux. &c. & in hoc vltimo ſic legimus, *Iterum Habaris de Scytia venit in Graciam in Achaiam*: in Lo.habes *Barbaris de* &c in Lut. *ab agris de* &c. Lectionem vulgatam confirmat Pauſanias lib. 3. Sed hoc etiam facit Suidas, licet tempus aduentus iſtius Abaridis in Græciam, controuerſum teſtetur; cùm alij ad 3. Olympiadem conſtituerent, alij ad 2.alij, vt Pindarus, ad regnum Crœſi Lydorum regis: ad quam opinionem accedit auctor, quamuis in ſitu varient vtcumque libri. Nam Lo. conſtituit ad Alyattis an. 38. Fa. vt etiam vulgati ad 41. Peta. ad 43.Pi.ad 46.Vi.O.ad 49.Quid alij codices, non ita occurrit: meminerunt huius *Abaridis* Clemẽs lib.1.Strom.Herodot.lib.4. Strabo lib.7. & 15. Gregor.Nazianz.Orat.20.Epiſt.10.& in carmine Iambico de virtute, Plato, Lucianus, Ouidius lib.5.Metamorph.

Caucaſeúmque Abarímque, Sperceſiadémque Lycetum,

& pleriq; veterum. Abaridis etiam Hyperboreani meminit auctor ad Olymp.77. quem valde probabile eſt eundẽ eſſe cum iſto. Nemo enim, quod ſciam, ſcripſit duos fuiſſe eiuſdem nominis ex Scythia; ſed etſi eundem diuerſis temporibus conſtituat auctor, non eſt nouum, neque abſurdum iis, qui Chronica conſtruunt ex diuerſis auctoribus, idque in rebus non ita certis.

Phalaris tyrannidem) Occupârant iſta ſedem circa 30.Alyattis, ſeu 4.Olymp.51.vt in Fa. & in editis. Adduci non potui, vt iſta loco mouerem, quamuis in Lo.36. illius eiuſdem reſponderent: in Fux.& Peta.41.in Pi.44.in Vi.& O.47. Suidas ad vulgatum ſitum accedit, dum ait Phalarim regno totius Siciliæ potitum Olymp.52.

Eugamon) Meliùs iuxta S.L. Pi.Lo.Fragm. Petauij, Fa.& ſeptem Vaticanos, quàm vt in editis *Eugamnon*, vel vt in Vi. O. *Eugamenon*, vel vt in Peta.Fux. *Eugammon*: Clemens Alexand. libro 6. Stromat. vocat *Eugamen*, ſi Herueto interpreti credimus. Nam Græcè eſt Εὐγάμων: hinc corrige Marianum apud quem, *Cygamon*.

Cyrenæus) Abeſt ab L.Pi. ſed eſt in aliis libris & apud Mar.& Clement. Alexand. libro 6. Stromat.in Fragm.Petauij, *Cyrineus*.

Eugamon Cyrenæus Telegoniam ſcripſit) Ita reſtituimus non ſine aliquo dubio, cùm anteà legeretur *Theogoniam*, & extet *Theogonia* Heſiodi, id eſt de deorum origine; ſed coacti fuimus conſenſu exemplar. A.Pi Al L.Peta.Fux.Vi. O.Mar.

A licet duo poſtremi ſcribant cum aſpiratione *Thelegoniã*: item Mar.habeat *Cygamon* pro *Eugamon*: item Va. *Theologiam*: item Lo.ex Vaticani, & Fa. *Tegeloniam*, inuerſis g & l. Ipſe etiam Sozomenus Piſtorien.in Chron. habet *Goloniam*, quæ vox licet corrupta, propiùs accedit ad lectionem noſtram, quam ad vulgatam: adde quod ſimile vidimus circa Olymp.4. de Cynethone poëta. Crediderim autem per Telegoniam ſignificari acta Telegoni, vt Odyſſea Homeri cõtinet geſta Vlyſſis patris illius. Nam neminem veterum reperio, qui Telegoniæ fecerit mentionẽ. Cæterùm noli an.2. Crœſi aſcribere ad imitationem Vi.O. vel 47. Alyattis vt Pi. ſed 44. eiuſdem potiùs, ex

B præſcripto Fa.& vulgatorũ omnium, quos quàm proximè conſectantur Peta.Fux. Lo.Fragm. Peta.qui 45.

Agon gymnicus, quem Panathenæon vocant, Athenis actus) In V.Fa.Va.S. *quem Panathen cõuocauit actus*: in Lo. *quem Panathena conuocant actus*: in Pi.Vi.O. *quem Panathenenm vocat actus*: niſi quod in Vi.O.legitur *Panatheneon*: in P. *quẽ Panathenæon vocant actus*, ſine *Athenis*: in Peta.Mar. *quem Panatheon vocant actus*: in Fux. *quẽ Panathena conuocant actus apud Athenienſes*, vbi additur, *tunc primum, vt verum eſt.* Iam verò obſeruabis hoc loco quomodò exſcriptores ſæpe committant menda. Nam hîc corruptio eſt duplex, cum ex vltima ſyllaba vocabuli *Panathenæon* conficitur prima ſyllaba verbi ſequentis; vnde prætereà pro *con*, ſcribitur *con*. Verùm de Pa-

C nathenæo ſacrificio in honorem Palladis apud Athenienſes, loquitur Plutarchus in Theſeo, & de certamine Muſicorum in Panathenæis in Pericle. De ludis apud Athenienſes, qui priùs *Athenea*, poſtea *Panathenea* nuncupati ſunt, Pauſanias libro 8. ſed fuſiùs Suidas in voce Παναθήναια; quæ licet minùs integra ſint, valent tamen ad ſtabiliendum, quod vulgò in excuſis proſtat. Prima enim ſyllaba verbi *conuocauit* ſeu *conuocant*, auulſa à proxima voce Panathenæon, corrupte illi adhæſit *e*, mutato in *c*, quo nihil facilius. Demum de anno huius agonis non leuis nata contentio. Nam Pi.an.1. Crœſi tribuit: Vi.O.an.2.Fa.Mar. & vulgati an.45.Alyattis: Peta.Fragm.Peta.Fux. Lo.an.46.qui eſt 3.Olymp. 53. Nam etiam viri doctiſſimi conſtituunt Panathenæa ad illum an-

D num, à quo etiam volunt ſumendum initium anni Attici ſeu Græci, quia vtiq; receptus apud omnes Græciæ populos. Nullum tamen extat teſtimonium apud veteres certum de anno.

Aeſopus) Notus vir; at non ità nota aut certa nominis orthographia. Nam *Heſopus* Vi.O. *Eſopus* Peta.Fa. *Aeſophus* Lo. Sed noſtram ſequatur, qui Suidam, Laërtium, Gellium, Plutarchum, Plinium, Cedrenum. Mar. & Græcos imitari volet. Mortem illius contigiſſe narrant quidam ſub Crœſo, alij ſub Alyatte, alij ſub Amaſe; præclarè cum illis, ſi in anno conuenirent. Nam alij ſub 3. Crœſi vt Vi. O. alij ſub 6. Amaſis vt Pi. alij ſub 48. Alyattis vt Fux. Peta.& Fragm. Peta. alij ſub 49. vt Mar. Credito potiùs ſub 48. eiuſdem vt volunt Lo.Fa. & typis commiſſi.

Digitized by Google

Piſiſtratus) Mutatio facta. Nam olim *Pyſiſtratus*; ſed cum *i*, ſine *y* ſcribendum volunt Lo. Fux. Pi. L. Peta. Mar. Fragm. Peta. & magni auctores, Clemens lib. 1. Strom. AEmylius Probus, Herodotus paſſim, Pauſan. lib. 1. Ariſtotel. lib. 5. Politic. cap. 5. Plutarchus in Solone Πεισίστρατος, & ſic Polyænus lib. 1. Stratagem. Valeri. Max. lib. 1. cap. 3. & lib. 8. cap. 9. Aul. Gellius lib. 17. cap. 21. Cicero Epiſtol. ad Atticum, Frontinus, Lucianus, AElianus, Athenæus, Thucydides & alij plerique. Quod de ſuperioribus diximus, hoc idem commune his cum illis, vt vagentur, cùm alia quidem exemplaria ſedem aſſignent ad an. 1. Crœſi vt Peta. Fux. alia ad an. 2. vt L. A. Antonin. & Vincen. alia ad an. 4. eiuſdem vt Vi. O. alia ad an. 49. Alyattis vt Lo. Malui cum editis Fa. & Mar. ad an. 48. nil enim legi apud vllum veterum, quod mutationem ſuaderet. Imò videtur confirmari antiquus ſitus auctoritate Plutarchi, dum ait in Solone *Piſiſtratum tyrannidem occupaſſe Comia Archonte* (quem Sigonius vult incidere in an. 3. Olymp. 53. & *2. anno poſt vrbe* eiectum: à quo non diſcrepat Herodotus lib. 1. vbi ait *Piſiſtratum ſeceſſiſſe in Eretriam*, quæ eſt vrbs Theſſaliæ, vnde ſuſpicor auctorem, dum ait eum *in Italiam* profectum, pro *Eretriam* legiſſe *Etruriam*, quæ eſt regio Italiæ ſatis nota. Difficile autem eſt aliquid certi colligere ex annis, quibus regnauit, quia in hoc non parùm diſſident ſcriptores. Heraclides apud AElianum vult regnaſſe annos 33. Iuſtinus lib. 2. annos 34. Ariſtoteles lib. 5. Politic. cap. 12. annos 17. & filios eius annos 18.

Anaximenes Phyſicus Philoſophus agnoſcitur) Vocem *Philoſophus* delendam volunt Peta. Vi. O. Fa. Pi. Lo. Mar. Aliunde enim aſſutam intelliges ex Fux. vbi poſt *agnoſcitur* addita eſt. Hęc autem communiter ad ſecundũ Crœſi reuocantur; ſic enim Peta. Fragm. Peta. Fux. Lo. quibus accedunt editi. Qui enim ab his diſſentiunt, & inter ſe diſſident, vt Fa. Mar. qui ad 1. Crœſi, Pi. ad 6. Amaſis, ex aduerſo 1. illius Crœſi, Vi. O. ad 7. eiuſdem: Laërt. lib. 2. ait natum Olymp. 63. & mortuum eo anno, quo Sardis capta.

ibid. B. Steſichorus Poëta) *Sterſicorus* Fa. & deeſt vox *Poëta*: *Etheſichorus* Pi. *Steſicorus* Lo. *Stheſicorus* Fux. ſed vulgata caret dubio, cum ſit Ciceronis, Athenæi, Plinij, Pauſaniæ, Melæ, Thucydidis, Quintiliani & omnium veterum. Idem ſtatuito de horum ſitu, quod de ſuperiorum, aſſignari nimirum circa 2. Crœſi in Peta. Fragm. Peta. Fux. Lo. Fa. & editis, licet Mar. circa 4. Vi. O. circa 8. Crœſi: Pi. ad 7. Amaſis.

Simonides) Quia hæc mutuò ſeſe conſequuntur, idem de eorum ſede decernendum, quod de ſuperiorum diximus, adnumeranda ſcilicet ad 2. Crœſi, conſentientibus Peta. Lo. Frag. Peta. Fa. & editis, quanuis Mar. ad an. 5. Vi. O. ad 8. Crœſi, Fux. ad 3. eiuſdem, Pi. ad 7. Amaſis.

Chilon, qui de ſeptem ſapientibus Ephorus in Lacedæmone conſtituitur, id eſt reſpector) Pro *Chilõ* in Vi. Lo. Peta. Fux. Mar. *Chilo* vt etiam Auguſtin. lib. 18. de ciuitate cap. 25. Laërt. lib 1. Plutarch. in conuiuio 7. ſapient. ſed prior eſt aliorum exemplarium, Pauſaniæ lib. 10. & Suidæ. Tota autem hæc ſententia, prout iam repoſuimus, anteà

A

in duas miſerè erat diſcerpta non tantùm interpunctione, & laterculo vt in editis, & alijs; ſed & nonnullis verbis interpoſitis. Nam illa *Chilon qui de ſeptem ſapientibus fuit* ſunt in impreſſis, Lo. & Fa. circa an. 3. Crœſi collocata; ſequentia verò *Ephorus in Lacedæmone conſtituitur, id eſt reſpector*, circa annum 6. Crœſi in Vi. ad an. 9. Crœſi: ſic leges *Chilo, qui de ſeptem ſapientibus fuit*, poſteà interponitur *Macedonum 9. Amyntas annis 50.* deinde ad an. 10. Crœſi *Ephorus in Lacedæmone conſtituitur diſpoſitione communis gentis.* Apud Marianum verò ad an. captiuitatis 35. ſeu Cyri 5. adhibito puncto diſtinguebantur ſic, *Chilo, qui de ſeptem ſapientibus fuit*: & deinde velut diuerſa ſententia, *Eporos in Lacedæmone.* Quia

B

ergo à puritate Euſebij plurimorum aliorum integritas pẽdet, laboranti ſic ſuccurrimus, duce ratione, comite verò auctoritate: ratione inquam, quia certò conſtat ex Diogene Laërtio in vitis, & alijs Chilonem factum fuiſſe Ephorum apud Lacedæmonios, circa 55. Olymp. auctoritate verò codicum Pi. L. Peta. Fux. in quibus vnica eſt ſententia, licet in Pi. pro *Ephorus* legatur *Ephoros*: in Peta. Ἔφορος: in Fux. *e...opoc*, ſicut in V. *Odopo*: in Va. *Odopoch*: in Lo. Fa. *Odopoc*. Librarij enim dùm quæ legunt, minùs capiunt, vbi aduertiſſent circa Olympiad. 5. ab Euſebio actum de creatione apud Lacedæmones magiſtratus nuncupati Ephori, putarunt vitãdę repetitionis cauſâ ſubſtituendum *Odopo* vel quid ſimile. Verùm quàm imperitè, iudicabit qui ſingula diſcutiet. Nam li-

C

cet ὁδοποιὸς id eſt curator viarum, nomen fuerit magiſtratus apud Athenienſes, nuſquam tamen apud Lacedæmonios legitur habuiſſe locum: forſan illud *Odopoc* eſt vox corrupta ab ἔφορος cum *p*, Latinorum & ρ Græcorum eodem modo formentur. Videbantur autem delenda illa *id eſt reſpector*, licet Ephorus hoc idem ſignificet, quia ſic iubent L. M. V. Va. Peta. S. P. Lo. L. O. Vi. Pi. Fa. quorum vice adiectum legimus *diſpoſitione communis gentis* in illis quatuor L. Vi. Pi. O. tamen ſolitâ religione, ne quid niſi abſurdum deleamus, retardamur. Denique hæc nos locamus ad 3. Crœſi; vt quid enim diſcedamus ab editis & veteribus illis membranis Lo. Fa. Pi. Neque enim expectandus eſt omnium codicum conſenſus, cùm in rebus difficilioribus diſſentiant, vnde nec mi-

D

randum ſi Vi. O. ad 9. Crœſi, Max. ad an. 7. Peta. Fux. ad 5. reponant.

Xenophanes Colophonius) *Ænophenes* Mar. Aſcribenda præterea monent Fa. & vulgati 7. Crœſi, quibus aſſentimur, licet non faueant reliqui libri ſcripti, vt Lo. qui 8. Crœſi, Peta. Fux. Fragment. Peta. Pi. Mar. qui 9. & Vi. O. qui 10. Laërt. lib. 9. ait eum claruiſſe circa 60. Olymp. Corrige Mar. vbi *Aenophenes* pro *Xenophanes*.

Ea quæ de Crœſo) Fixi hæc circa an. 9. Crœſi ope membranarum Lo. & Fa. quibus ſeſe conformant editi: alij ita nutabant vt Mar. ad an. 13. Crœſi, Peta. Fux. Vi. O. Fragm. Peta. ad 10. Pi. ad 11. reponant: hi duo addũt *his fuêre temporibus*, quaſi ſignificent annum non eſſe certum.

Digitized by Google

Templum Apollinis Delphici) Editi ſicut Fa. & Mar. hoc conſtituunt ad an. captiuita. 39. ſeu 1. Olymp. 57. Vi. O. & Lo. ad an. 3. eius Olymp. 57. Pi. ad an. 2. Olymp. 58. Fux. & Peta. ad an. 1. eiuſdem Olymp. qui erant ſequendi, quia his aſtipulatur auctoritas Pauſaniæ lib. 10. qui hoc incendium contigiſſe narrat ipſo anno *κατεκαύθη δὲ* inquit *Ἐρξικλείδου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος πρώτῳ δὲ τῆς ὀγδόης ὀλυμπιάδος ἔτει καὶ πεντηκοστῆς, ἣν Κροτωνιάτης ἐνίκα Διόγνητος*: tamen typographus retinuit antiquum ſitum contra noſtrum præſcriptum.

Crœſus aduerſus Cyrum &c.) Licet varient libri in certo anno horum notando; nam Vi. O. Fa. & ſeptem Vaticani aſſignant illa ad an. 10. Crœſi, ſicut olim vulgati, & vt refert Antoninus ex Euſebio, Lo. ad an. 11. Pi. ad an. 14. Mar. ad an. 15. nihilominùs duximus ſequendos Peta. & Fux. qui ea conſtituunt ad an. 12. quod colligitur ex Herodoto lib. 1. dum ait Apollinem reſpondiſſe Crœſo *expugnationem Sardiū dilatam fuiſſe per tres annos ſeriùs, quam fata deſtinârant.* Ad extremum in Fux. poſt verbum *inyt*, addita ſunt hæc *Apollinis reſponſis credens & victus eſt*, quæ ſumpta videntur ex Herodoto.

Cyrus Sardis capit) Sic caſtigauimus hunc locum pro *Cyrus Sardis capitur*, ſicuti monent A. M. L. V. S. Fa. Peta quinque Vaticani, Fux. Fragment. Peta. Ven. & Lut. ad quos accedunt proximè tum O. Vi. Pi. vbi habes *Cyrus Sardos capit*, tum Mar. vbi *Sardeis capit*, & Lo. *Cyrus Ardis capit*: in duobus Vatican. *Sardiēſes capit*. Nam plerumque Latini accuſatiuos plurales ad Græcorum imitationem formare ſolent, vt *omneis* pro *omnes*. Nihilominùs communis illa lectio *Sardis* retinenda, tum quia huiuſmodi voces *Trallis*, *Syrtis*, *Sardis* & ſimiles eandem ſortiuntur terminationem, tàm in accuſatiuo, quam in nominatiuo, iuxta placita Grammaticorum, præſertim cū Latini, vt Virgilius & alij *εὐφωνίας* ergo, *tris* pro *tres* dixerint, vt obſeruat Gellius lib. 13. cap. 19. tum quia idem eſt ac quod ait Olymp. 111. *Alexander vrbem Sardis capit*, ſic etiam habet Solinus: quamuis autem editio Pictauienſis *Sardas* habeat, Vinetus tamen in ſuis caſtigationibus nondum typis mandatis (quæ penes nos ſunt) legit ex Ms. *Sardis*, & ſic video Antoninum referre locum Solini lib. 4. hiſt. cap. 1. *Sardis*: ſic Hieron. in cap. Daniel. 11. & Strabo lib. 12. Geogra. quidquid vertat interpres *Sardas*, Græcè tamen *Σάρδεις* habet, & Dionyſius Halicar. de Demoſt. acumine *Σάρδεις ἐλθόντες.* Quo iure autem pro *capitur* legendum proponamus *capit*, inde petenda eſt ratio, quod vrbem Sardis & Crœſum Cyrus ceperit. Nam vt inquit Horatius, erat illius ſedes regia, lib. 1. Epiſt.

Quid Crœſi regia Sardis.

cuius rei locupletiſſimi teſtes Herodot. lib. 1. & Cteſias in Perſicis, vbi agens de Cyro *καὶ ὅτι στρατεύει Κύρος ἐπὶ Κροῖσον, καὶ πόλιν Σάρδεις*, & Solinus loco citato *cum Olymp. 58.* inquit, *victor Cyrus intraſſet Aſiæ oppidum Sardis, vbi tunc Crœſus latebat* &c. & hinc corriges Vincentium qui fœdè nimis *Fardis* pro *Sardis*. Porro licet certa ſit expugnatio huius vrbis per Cyrum, tamen annus illius nō adeò certus eſt ex libris. Nam Lo. & Fa. ſimul cum ſex Vaticanis & editis reponunt circa annū 14. Crœſi: Vi. O. circa an. 10. eiuſdem: Mar. circa an. 16. Cyri: 1. Vatic. Fux. Pi. Peta. circa an. 15. Crœſi, ſeu vltimum eiuſdē, qui eſt primus Olymp. 58. Hos poſteriores duximus imitandos tum quia Solinus Sardes captas refert primo illo anno Olymp. 58. tum quia conſtat ex Herodoto lib. 1. Cyrum cepiſſe Crœſum vnà cum Sardis.

pag. 116. col. 1. B. Thomyris) *Tamiris* in V. P. Lo. Mar. ſicut etiam Frontinus lib. 2. *Thamaris* Vincen. tom. 1. *Tamris* Vi. O. *Thonyris* Ven. & Lut. *Τόμυρις* ſeu *Τώμυρις* ſiue *Tomyris* apud Herod. lib. 1. Polyænum lib. 8. ſtratagem. Valer. lib. 9. cap. 10. Hierony. in 1. Zachar. Oroſ. lib. 2. cap. 7. cuius tamē Ms. habere *Thameris* & teſtantur notæ Bongarſij in Iuſtinum. At Iuſtinus antiquus lib. 1. ſequitur noſtram lectionem, reſtitutus habet *Tamyris*, ſicut Iornandes lib. rer. Geticar. & Fre. *Thamiris*, referēs ipſum Pompeium Trogum, ex quo Iuſtinus omnia in epitomē compoſuit. Parùm inter ſe diſcrepāt chirographi & editi in conſtituendâ his ſede. Nam Peta. Lo. Fa. aſcribunt anno 60. Iudæorum: Vi. O. & Fux. an. 23. *Amyntæ*, qui iacet ex aduerſo illius 60. Iudæorum; at editi an. 59. Iudæorum, qui imitantur veterem membranam Pi.

Thomyris regina Maſſagetarum Cyrum interfecit) Pro *Maſſagetarum Cyrum interfecit* in A. *Maſſegetarum interficitur*, in Fragm. Peta. *interficit*. At apud Vincen. tom. 1. *Maſſagetarum occiſa eſt*; ſed in vtroque corruptè. Nam prius conſtat ex Herod. li. 1. Iuſtino li. 1. Hieronymo in 1. cap. Zachariæ, Mar. & alijs quamplurimis.

Cambyſen iſtum) Poſterior vox *iſtum* deeſt in Fa. Peta. Vi. O. Lo. Pi. Fux.

Hebræis ſecundum Nabuchodonoſor) Sic reſtituimus ex M. L. A. V. S. P. Lo. Pi. O. Vi. Fa. Peta. Fux. Mar. Beda, Fre. Albert. & Hugo. Floriacen. in ſuo Chronico Ms. quod eſt penes clariſſimum Petauium: idem Albertus in Chron. qui iſta ad verbum referunt pro *Hebræis & Nabuchodonoſor*, vbi *&*, pro *2*.

conſcribitur) *contexitur* Lo. Fa.

col. 2. A. Theognis) Sic ex Al. V. pro *Theognus* vt in impreſ. vel *Teognus* vt in Vi. O. vel *Theogenius* vt in A. P. M. Va. Fux. vel *Theogonius* vt in L. Pi. vel *Theonius* vt in Fa. Lo. S. vel *Theognes* vt in Mar. vel *Theognius* vt in Peta. Nam vt nos, ſcribunt Plutarc. lib. de Stoicor. contrarietate, Athenæus lib. 6. & Suidas, qui tradit eum natum Olympiade 59. & vixiſſe ſimul cum Phocylide, quod conuenit cum noſtro auctore. Eius extant opera. Porro varij laterculi hunc ad ſe trahunt vt 15. Crœſi in Vi. Lo. O. an. 9. Amyntæ in Fa. Fux. 10. eiuſdem in Peta. & cuſis, 13. in Pi. 17. apud Mar.

Piſiſtratus ſecundâ &c.) Quia hæc illum laterculum ex aduerſo anni 11. Amyntæ in editis occupant, ſatius nobis viſum ita relinquere, quàm aliorum veſtigia ſequi. Nam in Pi. reſpondent an. 13. Amyntæ, in Fux. an. 1. Crœſi, in Peta. Vi. O.

Fa. Lo. an. 13. in Fragm. Petauij & Mar. an. 15. eiuſdem: nec enim vllus auctor, contrarium vrget. Videbatur ſequendus codex Pi. cùm ab eo anno vſque ad regnum Hypparci & Hippiæ filiorum Piſiſtrati numerentur tantùm anni 17. & teſtimonio Ariſtotelis libro 5. politic. cap. 12. conſtat ipſum Piſiſtratum exercuiſſe tyrannidem annis 17. poſt quam vltimò eſt potitus regno.

Pherecydes) *Pherocides* V. S. Fa. *Pherecidis* Pi. *Ferecides* Vi. O. Lo. Fux. *Feretides* Vincen. tom. 1. *Pherecides* Mar. noſtram lectionem ſequuntur Euſebius de præpar. lib. 10. cap. 2. καὶ τὸν Φερεκύδη τὸν Σύριον ἀναγράφειν. Cicero libro 1. de Nat. deorum, Plutar. in Sylla, Plin. lib. 7. cap. 56. Athenæus lib. 11. Clemens lib. 1. Strom. in impreſ. antea erat ſcriptum *Pheracides* cum *a* pro *e*, & *i* pro *y*. ſed infra reperies ad Olymp. 81. per *e* & *y*, ſicut Pauſan. lib. 1. & ſupradicti auctores: diſcedunt ab inuicem exemplaria, cum alia circa 15. Amyntæ vt Vi. O. ſedem his aſſignent, alia circa 8. eiuſdem vt Lo. alia circa 11. vt Fa. alia circa 12. vt Fux. alia circa 17. vt Pi. Nolim ab editis, quos video vnanimes, recedere, qui circa 13. Amyntæ, præſertim cum à vetere membranaceo Peta. iuuentur.

Pythagoræ magiſter) Deeſt in V. Va. S. Peta. Fux. P. Pi. O. Vi. Lo. & tribus Ms. Fab. ac Mar. Verum Plin. lib. 2. cap. 79. vocat *Pherecydem Pythagoræ doctorem*, & Euſebius lib. 10. de præparatione cap. 2. ᾧ μαθητεῦσαι τὸν Πυθαγόραν φασὶν dum loquitur de Pherecyde: Suidas tradit Pythagoram ab eo inſtitutum.

Hibycus carminum ſcriptor agnoſcitur) Deſunt in V. S. Va. L. Pi. Fa. Lo. at ſubſtituimus *Hibycus* loco antiquæ lectionis & Marianæ *Hippicus*, iuxta codices M. Fux. & Peta. licet in hoc ſit *Hibicus* ſiue *y*: deinde lectio confirmatur ex Suida, qui tradit Ἴβυκον ſcriptorem vixiſſe circa Olymp. 54. Fuit hic poëta magni nominis, adeò vt genus metri ab eo *Ibycum* dictum ſit. Meminerunt, aſpiratione inſcribendo prætermiſſâ, Plato in Parmenide, Cicero lib. 4. Tuſcul. quæſtionum, Pauſanias lib. 2. Ἴβυκος, Athenæus ſæpe: extant excuſa Græcè & Latinè apud Henricum Stephanum, & de quo Auſonius noſter,

Ibycus vt periit vindex fuit altiuolans grus:

vide Antipatrum in eius Epitaphio. De Hippico autem Poëta quis mentionem vſquam fecit? In Vi. & Fre. legis *Hyppicus*: in Peta. autem adnumeratur 15. Crœſi: in Fux. 12. Amyntæ: ſed in Vi. O. 14. eiuſdem, cui ad-iungendi typis editi.

Phocylides) *Phocyllides* Mar. *Pocilides* Lo. Fa. *Pocyllides* Peta. Fux. *Poclides* Pi. *Sophocles* O. Vi. ſed corruptè, vt ex iis, quæ inferius ſubiicientur, apparebit.

Simonides &c.) Quo propendeat mens, cum alij codices 15. Crœſi vt Peta. alij 14. Amyntæ vt Fux. Lo. Fa. alij an. 11. vt Mar. alij 19. eiuſdē vt Vi. alij 21. vt Pi. ſed malim editorum partes ſequi, qui ad 16.

ibid. B. Anacreon &c.) Coëgi iſta ad an. 20. Amyntæ ſeu 3. Olymp. 61. ne diſcederem à vulgatis, quorum ego conſenſum amplector, vt

A aliorum odi diſſidium. Nam Peta. Lo. ad an. 17. Amyntæ, Fux. Mar. ad 18. Vi. O. Fa. ad 21. eiuſdem. Suidas teſtatur quidem vixiſſe tempore Polycratis Samij tyranni, ſed addit *Olymp. 52.*

Apud Samum &c.) Retinui iſta in laterculo illo oppoſito anno 22. Amyntæ. Sic enim Fa. & excuſi: quid enim in tanta chirographorum diſſentione, cùm alij anno 19. Amyntæ vt Lo. Mar. alij 21. vt Peta. Fux. alij 27. vt Vi. O. Pi.

Pantagnoſtus) *Pantagnoſtis* Lo. *Pantagnotus* Pi. *Pantagniſtus* Fa. *Pentagnoſius* Mar. vulgata retinenda, cui accedit Herodot. lib. 3. *Pantagnotus*.

Samij &c.) Caſtigabis Mar. vbi *ſandice Archiam condiderunt* &c. & in Lo. *Samudice Archiam* &c. cùm varia hîc codices legenda proponerent de ſitu horum.

B Nam Lo. anno 21. Amyntæ aſcribit: Peta. Fux. an. 23. Fa. an. 24. Mar. an. 28. Vi. O. Pi. an. 30. ſteti ad an. 25. ne ab editis recederem in re incertâ.

Pythagoras Phyſicus &c.) Neſcio an metempſycoſin Pythagoræ codices voluerint exhibere, dum eum collocant modò in an. 24. Amyntæ, vt Peta. Lo. modò in an. 25. vt Fux. modo in an. 26. vt Mar. modò in an. 31. vt Pi. modò in an. 32. vt Vi O. Sed quid neceſſe amouere ab an. 29. in quo repoſuerunt eundem Fa. & editi?

Hypparchus &c.) Sic ex S. V. P. Al. Pi. Fux. Peta. Lo. Vi. O. So. Vincen. etiam ex ſequentibus, vbi de eodem tyranno agitur, communi reliquorum exemplar. aſſenſu, quibus aſtipulantur Herodotus, Plutarchus, Ptolemæus, Aelianus, apud

C quem *Hiparchus*, & alij pro *Hirpacus* vt in editionibus Baſil. vel *Hyrpacus* vt in Ven. & Lut. vel *Hipparchus* vt in Peta. Hæc prætereà in aliis depoſita ſunt ad an. 25. Amyntæ, vt in Vi. O. in aliis ad an. 26. vt in Peta. in aliis ad an. 28. vt in Lo. in aliis ad an. 29. vt in Fux. in aliis ad an. 36. vt in Pi. Sed ne quod inconſtantiæ argumentum demus, nolim ab editis diſcedere, præſertim cùm faueat Chirographus Fa. qui cum illis ad an. 30. Amyntæ collocat. Nec obſtat auctoritas vllius veteris ſcriptoris: imò firmari videtur auctoritate Ariſtotelis lib. 5. Polit. cap. 12. dùm, vt diximus, ſcribit Piſiſtratum horum patrem regnaſſe annis 17. vix plures reperies ſi numeres ab anno 2. Olymp. 59. quo ipſe Piſiſtratus tyrannidem reſumpſit. Adde quod teſte Herodoto lib. 6. Hippias expulſus eſt

D anno 4. regni, quo etiam Hypparcus eius pater interficitur.

col. 3. B. qui eos regnabat) *qui eis regnabat* So. ſed deſunt in A. L. M. Peta. Fux. P. Pi. Vi. O. V. Lo. Fre. Mar. Fa. Beda: ideò videbantur reijcienda niſi huiuſmodi loquendi formula apud Latinos auctores recepta eſſet; ſic enim Virgilius libro 6. Aeneid.

———regnandam acceperat Albam.

& *tellus quondam regnata Lycurgo.* Nec tantùm regiones vel vrbes regnari dicuntur, ſed etiā gentes: ſic apud Tacitum & Plinium *regnata fœminis gens*; ſimile quid vſui Græcis, qui βασιλεύεσθαι [illegible] dicunt.

pag. [illegible] col. 1. B. Aegypti XXVII. Dynaſtia, in quâ

quā Perſarum rex: obtinuit quippe &c. *Aegypti Dynaſtia Perſarum obtinuit quippe &c.* ſic legunt Fa.Peta.Fux.Vi.O. & tres Ms. Fab. A.V.P.Lo. Mar. verùm in Pi. totus hic paragraphus deficit.

XXVII. Dynaſtia &c.) Hæc priùs erant ſita ad annum 1. Olymp. 64. ſeu an. 7. Cambyſis, cùm debuiſſent reſpondere an. 3. Olymp. 63. & 5. Cambyſis, prout in eum annum incidit 42. annus Amaſis regis Aegyptiorum. Sed erroris cauſa fuit, quia incuria librarij contexuit in ſerie Amaſis annos 43. ſicut in Fux. deducuntur anni 44. Neceſſe eſt autem vt 42. Amaſis incidat in 5. Cambyſis, vt vult auctor diſertis verbis. Antoninus dum citat hunc locum ait *hanc Dynaſtiam ſecundum Euſebium in Chronicis defeciſſe anno 6. Cambyſis:* vnde conſtat iam olim librarios hîc hallucinatos; imò quod magis nobis dolendum Typographus noſtrâ correctione neglectâ veterem errorem ſequutus eſt.

Cambyſes) In Vi.O.Fa.Fux.Lo.V.Va. *Cambiſes* ſine *y*, ſed nefas fuit diſcedere à cæteris Mar. & Fre. cùm iam receptum ſit apud Pauſaniam, Strabonem, Plinium, Xenophontem, Suidam, Hieronymum, Iuſtinum, Aelianum, Euſebium libris de Demonſtrat. & de præparat. Lucianum, & apud omnes bonos auctores.

Cambyſes in an. quinto regni ſui) Facta eſt acceſſio voculæ *in*, ſic dictantibus A.M. Lo.Peta.Fux.Vi.O. Vincen. Licèt in Peta. & Fux. pro *an. 5.* repoſitum ſit *an. 6.* in Mar. *an. 8.*

filium Xerxis an. 111.) Propiùs ad veritatem, quàm vt anteà extabat in vulgatis: ſicut etiam in Fa.& Lo. *an. 150.* Sic caſtigandum hunc locum ſuſcepimus auctoritate Peta.Fux.Vi.O.Mar.& 3. Ms.Fab. quin & vi ſupputationis, quam ſi ſubduxeris à 7. anno Cambyſis, qui eſt ab Abraham 1493. vſque ad annum 12. illius Darij, quo Aegyptus à Perſis receſſit, & qui eſt ab Abraham 1604. prodibunt anni centum & vndecim.

col. 2. A. vincula taurea, fuſtes) *vincula, taureas, fuſtes* L.A.P.V.Lo Pi.Vi.O. Fux. Sa. Vincen. Comeſtor. At in A. poſt *fuſtes* eſt adiectum *batos plumbatas taurea ſcutica id eſt ex taurino corio*: de quibus 2. Mach. 7. *taureis & flagris cruciatos*, & Græcè μάστιξι καὶ νεύραις αἰκιζομένους, Iuuenalis Satyr. 6.

, —— ——*taurea punit*

, *Continuò flexi* &c.

latomias) *lautumias* A.L.Peta. Fux. Vincen. *Laotumas* Fa. *Latumias* P.Vi.O. Pi, Sa. Comeſtor: *Lautomias* Au. *Laotomias* Lo. *Laotomas* V. *Lautumas* Va.M. *Laotumias* Ven. & Lut. *Latomias* & *carcer Latomiarum* apud Liuium lib. 2. decad. 4. *Latomia* & *Latumia* vtrumque apud Suidam. Sed prius linguâ Siculorum auctore Aſconio Pædiano in orat. 3. cont. Verrem, & vt addit idem eſt, ac *lapidicina, id eſt, loca caſis lapidibus exalta*: quod intelligitur ex notione vocis. Λὰς enim, lapidem, τομὴ verò ſectionem ſignificat: vnde Feſtus in voce Latumia *Latumias*, inquit, *ex Græco & maximè Syracuſanis, qui Latomias & appellant, & habent ad inſtar carceris, ex quibus locis exciſi ſunt lapides ad extruendam vrbem Lautumna.* Minùs rectè Iſidorus lib. 5. de originibus cap. 27. vbi videtur referre verba ipſa noſtri auctoris, *eſt*, inquit, *Lautumna ſupplicii genus ad verberandum aptum inuentum a Tarquinio ſuperbo ad pœnas ſceleratorum; iſte enim prior Lautumnas tormenta, fuſtes, metalla, atque exilia adinuenit.* Noſtra lectio eſt receptior, & legitur apud Idacium, Themiſt. lib. 1. rerum Græc. & Cicer. act. 5. in Verrem *latomias*, inquit, *Syracuſanas omnes audiſtis, opus eſt ingens, magnificum regum, ac tyrannorum: totum eſt ex ſaxo in mirandam altitudinem depreſſo, & multorum operis penitus exciſo, nil tam clauſum ad exitus, nihil tam ſeptum vndique, nil tam latum ad cuſtodiam nec fieri, nec cogitari poteſt*: niſi velis cum Lambino in 2. editione, legendum eſſe *lautumias*, vt in Pœnulum Plauti teſtatur veteres codices Plauti habere *lautumia*. Nam in Capti is legimus *latomia*, quas *lapidicinas* & *lapidarias* vocat: & ſane ex his verbis Senecæ lib. 9. controuerſ. 4. *ne quemquam veſtrum decipiat nomen latumia* (nam ſic rectius quàm vt olim *latumia*) *minimè lauta res eſt*, diſcimus veteres Latinos dixiſſe *lautumia*. Nam non eſt nouum vt λάο Græcorum, latini reddant *lau* vt *Laucon* pro *Laocoon*, *Laudicea* pro *Laodicea*, *Laumento* pro *Laomento*, *Laumedon* pro *Laomedon*. Fœditatem huius carceris Syracuſani deſcribit Thucydides lib. 7. & vocat *lithotomias*. Nam λίθος lapidem ſignificat, hinc legimus lithomiam dici lapidicinam, vt à latomia lapicidæ vel lapidicidæ dicti ſunt latomi.

exilia, metalla) Adiecimus, *metalla* iuxta A.L. P.Au.Pi.V.Fa.Peta.Fux.Vi.O.Idac.Iſidor. Vincen. Comeſt. Glarean. Dionyſium Halycar. At in A. conſequenter poſt *metalla*, legitur *vel claſſes ignium*: ſed iſtud eſſe additum à librario, ſatis manifeſtum eſt.

Gabios, Sueſſam) In L. *Gabios Veios Sueſſam* in Ven. Lut. *Gabios Sueſſan* per *n*, in fine pro *m*.

Volſcos) In Fa. hîc quidem *Vulgos*, ſed circa Olympiad. 71. *Voſcos*: in Vi. O. *Volcos* hîc, ſed ibi *Volſcos*: in Pi. hîc quidem *Vulcos*, ſed alio loco *Vulſcos*: in Peta. *Vulſcos* vtrobique. Lectio noſtra receptior eſt, & apud Liuium, Virgilium, & alios veteres. Non deſunt tamen, qui ſæpè legant *Vulſcos*, ſicut etiam Græci, vt apud Pæanium Βελούσκοι & Βυλύσκοι, apud Dionyſium Οὐολούσκοι.

ſubegit) Elegantiùs quàm *ſubiecit* ex A.L.V. P.Lo.Pi. & Eutropio.

col. 3. A. Thales moritur) Hæc anteà extra ordinem in excuſis, ſicut etiam in Lo. & Fa. ad 13. an. Crœſi, & 3. Olympiadis 57. vel etiam vt in Vi. O. ad 11. eiuſdem. Cùm enim auctor dixerit vixiſſe illum vſque ad 58. Olympiadem, nihil obfuit, quin potiùs ſequeremur Pi. Peta. Fux. & Fragm. Peta. qui conſtituunt ad an. 15. Crœſi, qui eſt primus annus Olympiadis 58. Nam etiam Laërtius libro 1. ait eum defunctum Olympiad. 58.

Crœſus à Cyro &c.) Non hîc fluctuandum, vbi reponas, cùm de periodo regni Crœſi ſermo ſit, quæ illi an. 15. regni obtigit, in quo etiam omnes libri mirè conueniunt.

Harpagus) *Harpalus* Al. So. *Arpacus* Pi. Vi. O. *Arpagus* Lo. Peta. Fa. Fux. Fragm. Petauij. Noſtra lectio eſt ſine dubio retinenda ei, qui volet ſequi Herodotum, Suidam, Pauſaniam, Mar. & alios: de Harpago hoc plura Iuſtin. lib. 1. Pauſan. lib. 2.

Harpagus qui &c. *vſque* dimicat) Hæc ſitu diſturbato habebantur an. 12. Cyri in vulgatis, vel anno 11. in Vi. O. vel 13. in Lo. vel an. 10. Amyntę apud Mar. Malumus ſequi Pi. Fux. Peta. qui habent ad an. 16. Cyri. Nam Herodotus lib. 1. docet Ioniam ſubactam ab Harpago poſt Crœſum deuictum.

pag. 118. col. 2. A. duo fratres Magi &c.) In Vi. O. Mar. *poſt Cambyſem tres fratres regnauerunt menſes 7. poſt &c.* in L. Pi. *poſt Cambiſem duo fratres magi regnauerunt menſibus 7. poſt &c.* Otho lib. 2. cap. 16. videtur habuiſſe codicem, vbi pro *menſes 7.* erat ſcriptum *annis 3. menſibus 7.* ſed mendoſè: in Peta. deeſt *duo*: in Lo. *Reges duo fratres magi regnauerunt menſes 7. poſt &c.* Hinc Beda lib. de ratione temporum *inter Darium & Cambyſem regnaſſe duos fratres Magos in libris Chronicorum Euſebii reperimus.* Idem Sulpitius lib. 2. licet non citet Euſebium.

1. Perſarū 111. duo fratres Magi menſ. 7.) Quod legem quam mihi dixeram, vt intra librorum ſepta me continerem, quaſi voti immemor trāſiliam, mihi ægrum, ſed tibi Lector, licet nouum, veniā tamen non indignum videbitur. Olim nullus dabatur his Magis annus in ſerie annorum, ſed primus annus Darij erat illis oppoſitus, & ſecundus iterùm repetebatur. Nos exiſtimauimus neceſſarium illum annum Magorum, vt ita nonnullis abſurdis, quæ alioquin naſcuntur, occurrerem: quorum primum, quòd cū illi duo Magi ſeptem menſium ſpatio imperium Perſarum tenuiſſent, nulla tamen anteà eius rei ratio habebatur in illa ſerie: prætereà cùm non niſi triginta ſex anni regno Darij aſſignentur, reuerà tamen librarij plures illi tribuunt, vbi ſecundus eius annus bis computatur in ſerie. Tertiò quia nihil abſurdius, quam vnum & eundem annum pro duobus computari, atque vni & eidem anno vnius regis binos aliorum regum annos reſpondere, quaſi vnus annus Darij binos aliorum æquauerit, ſeu conſumpſerit. His ergo vt mederer, aliquod horum nobis fuit ſeligendum. Primò aut neceſſe fuit Dario prorogare nouum & inauditum annum, vt dicatur 37. annos regnaſſe, & ſimul etiam expungere hæc, quę olim addebantur, *Ideo ſecundus hic annus bis ponitur quia vnus annus in Magorum fratrum ſeptem menſibus computatur.* At hoc eſt abſurdum & illud veritati hiſtoriæ aduerſatur; nec ſolùm auctoritati noſtri auctoris, ſed etiam veterum hiſtoricorum & præcipuè Herodoti, qui circa illa tempora vixit, & qui libro 7. ait hunc Darium *ſupremum diem obiiſſe, ſex & triginta annis regni expletis*: deinde hoc remedio non conſulitur rei ſummè alioquin neceſſariæ, ſcilicet vt ſecundus Darij & annus primus Olympiadis 65. concurrant inuicem. Nec prodeſt, ſi dicas hos 7. menſes Magorum computari inter annos 8. Cambyſis, ſicut videtur ſentire Herodotus lib. 3. dum ſcribit an. 8. qui tribuuntur Cambyſi, confici & impleri ex 7. annis & 5. menſibus quibus ipſe regnauit, & ex 7. mēſibus Magorum. Sēper enim manent cætera abſurda, & ipſa auctoris verba aduerſātur penitùs. Minùs etiam facit, ſi dicas auctorē forſan tribuere Cambyſi annos 9. ſicut facit Sulpitius lib. 2. & vt olim prę ſe ferebat Regum ſeries quæ huic Chronico eſt præfixa, quaſi annus iſte, quē Magis aſcribi placet, ſit annus 9. Cambyſis. Nam & cōtextus auctoris, & cætera abſurda pugnant ex aduerſo.

Secundò aut remouenda ſunt iſta; *Olympias 65. in qua Perſarum regis Darii filii Hyſtaſpis fuit annus 2.* At auctor illud ponit propter auctoritatem diuinæ Scripturæ, tanquam quartum ſui Chronici firmum fundamētum, tam in præfatione & circa annum Abrahæ 1983. & Chriſti 30. quàm etiam hoc loco & lib. 10. de pręparat. cap. 3. Demùm cùm ad annum 15. Tiberij colligitur ſumma annorum 548. ab an. 2. Darij, neceſſe eſt annum 2. Darij, & initium Olympiad. 65. mutuò ſibi reſpondere. Etenim ab anno 1. Olympiad. 65. vſq; ad quartum Olympiadis 201. cui ex oppoſito reſpondet annus 15. Tiberij, numerantur 136. Olympiades. His ſi adiungas 64. quæ annum 2. Darij præceſſerunt, prodibit ea ſumma 201. Ad hæc certò tenendum, nullo refragante libro, annum 1. Olympiadis 64. concurrere cum anno ſeptimo Cambyſis, nec plures nec pauciores tribui Cambyſi annos, quàm 8. vt habent vulgares libri; vnde niſi interijciatur annus inter Cambyſem & Darium, fieri nequit vt annus primus Olympiad. 65. reſpondeat ſecundo Darij. Codices Pi. L. O. & Vi. nullum quidē conſtituunt annum in ſerie Magorum; ſed tamen in hoc alijs excellunt, quod non computant bis ſecūdum annū Darij: vnde fit vt perpetua ſit differentia inter eos & alios libros, in annis Perſarū, & ſitu Olympiadum vſque ad finem regni Perſarum, ſeu ad Olympiadem 112. Nam dum 65. Olympias in illis incipit anno 3. Darij Hyſtaſpis, ſicut in vulgatis anno 2. fit vt Olympias 78. ſit in illis ad an. 19. Xerxis, cùm in vulgatis & alijs ſit ad annum 18. fit etiam vt in illis tribus ſextus ſeu vltimus annus Darij filij Arſami, qui fuit vltimus rex Perſarum, incidat in an. 2. Olymp. 112. & in an. 6. Alexandri, cùm in alijs ſit in an. 3. Olymp. 112. & ad an. Alexandri 7. & meritò iuxta ipſum auctorem. Hinc etiam fit vt cùm illi quatuor libri non niſi ſemel notārint illum ſecundum Darij, differant à cæteris in ſitu annorum ad Abraham, non tàm ratione Olympiadum, quàm annorum regum. Nam dùm illi opponunt annum 1500. anno 6. Darij Hyſtaſpis, cæteri anno 5. Quod idem obſeruare licet in ordine Olympiadum; vbi enim illi duo conſtituunt an. 1. Olympiad. 66. ad an. 5. Darij, alij ad an. 4.

Tertiò aut fuit neceſſe his Magis concedere in ſerie annorum annum vnum, ita vt qui erat primò ſecundus Darij, ſit eius annus primus, & qui ſecundo loco erat ſecundus, ſit reuerà & abſolutè ſecundus, ac deleantur iſta, *Ideo ſecundus hic an. bis po. q. vn. an. in Mag. fra. 7. menſ. computatur.* Gloſſema enim eſt procul-

Digitized by Google

dubiò; & licet hi duo Magi regnârint tantùm ſpatio ſeptem menſium, non eſt tamen nouum Euſebio appingere annum regibus aut imperatoribus, etiamſi per aliquot tantùm menſes regnârint.

Quartò aut opus fuit ſine auctoritate alicuius libri, vel manu vel typis exarati aliquid inducere; ſed hæc duo poſteriora incommoda minora multò, quàm alia priora, quibus hoc modo facillimè conſulitur. Conceſſo enim vno anno in ſerie Magorum, non erunt pauciores, nec plures anni Darij, quàm 36. & quod præcipuum eſt, ſecundus annus Darij initium dabit Olympiadi 65. vt toties præſcribit auctor: neque ſeptem menſium regni Magorum fiet iactura, atque conciliabuntur libri, qui inde captârunt anſam turbandi ſitus ſequentium annorum. Nec tamen deſunt penitùs auctores, qui teſtentur 7. menſes Magorum computari pro anno, quia ſit maior pars anni. Sic enim Antonin. titul. 4. cap. 1. paragra. 8. Nec te remoretur difficultas illa, licet non leuis, quod Euſebius auctoritate Scripturæ aſcribit annum 70. captiuitatis anno 2. Darij, quod non eueniet, ſi detur vnus annus Magis; imò tunc ille ſeptuageſimus concurret cum an. 1. Darij. Facile enim euades, ſi dixeris finem illius an. 70. incidere in an. 2. Darij ineuntem. Si quid noſti Lector, rectius iſtis, candidus impertire. Sunt quidem viri docti, qui hunc locum cenſurâ dignum iudicârunt, & dùm putant Euſebium aſſignare Magis integrum annum, & tribuendam vitio Librarij repetitionem ſecundi anni Darij; nullum tamen remedium afferunt, quo ſuperioribus abſurditatibus medeantur.

conſummaturque opus anno 4.) Legebas anteà in editis an. 40. Verùm caſtigauimus ad limam codicum Peta. A. L. M. Au. Lo. Pi. P. Vi. O. Fux. & trium Ms. Fab. Mar. atque Idac. præcipuè verò quia ſtatim, vbi ad an. 6. Darij veneris, qui eſt ille annus 4. de quo hic agitur, reperies *templum Hieroſolymorum conſummatur*: quibus ſuffragatur Sulpitius lib. 2. Natus error forſan ex eo quod ab anno 1. Cyri, ſub quo prima templi fundamenta iacta ſunt, vſque ad an. 2. Darij, ſub quo erectum eſt, anni 40. ab auctore numerentur. Auctus autem ex iis, quæ habentur Ioan. 2. de ædificatione templi per 46. annos: tamen templum non potuit dici conſummatum anno 2. Darij; repugnat enim vox *conſummatur*, quæ habetur ad an. 6. Darij: nec etiam per 40. annos conſtructum, quia ceſſatum eſt ab ædificatione per annos 9. teſte Ioſepho lib. 11. antiquit. cap. 3. Illa etiam quæ referuntur Ioan. 2. nullo modo ſpectant ad templum conſtructum ſub Dario; licèt hæc opinio valde torſerit pleroſque veterum, vt conſtat ex Hieronymo Danielis 9. ſed ad illud quod extabat poſitum pre oculis, & quod Herodes à fundamentis extruxerat, vt ſcribit Ioſeph. lib. 15. antiquit. cap. 14. & quia idem Ioſeph. teſtatur factum illud fuiſſe ſpatio octo annorum, intelligendum eſt, quod ibi dicitur de numero 46. annorum, de tempore, quo ornatum & expolitum fuit templum & ab Herode & à poſteris, vel tribuendum imperitæ plebi, quæ

A tot annos confingit, vt maiorem Chriſto inuidiam concitaret, eò quod ægrè ferrent ſe ab eo è templo eiectos, ſicuti docuêre non pauci Doctores poſt Origenem tom. 12. in Ioan.

à Zorobabel) Concinniùs quàm vt olim *ab Zorobabel*, ſequuti Lo. Fux. Peta. Mar. in Pi. ſcribitur *ab Zorobabele*: in Fa. deeſt.

incurſionibus) Sic ex M. V. Va. Vi. P. Peta. Lo. Pi. O. Mar. pro *incurſibus*, vt anteà, & in Fux. Fa. & alijs.

impedierant) Rectiùs quàm anteà *impediebant* ex fide A. L. M. V. P. Va. Vi. O. Lo. Fa. Peta. Fux. Pi. Mar.

Colligitur omne tempus *&c. vſque* complentur an. 70.) Iſta confuſè admodum diſpoſita leguntur. Nam in vulgatis Fa. & Lo. ad an. 43.
B captiuitatis: in Peta. ad an. 42. in Pi. ad an. 44. in Mar. ad an. 46. in Q. Vi. & Fux. ad an. 50. qui incidit in an. 20. Cyri; cui ego vltrò aſſentirer, quia in iſtis fit mentio anni 20. regni Cyri, niſi obſtaret vetus membrana Al. quæ poſt 70. an. collocat: & quod maius eſt, ipſa ratio verborum. Sunt viri docti, qui erroris inſimulant Euſebium, quod conſtituat diſcrimen inter annos captiuitatis, & annos deſolationis templi; ſed potuerunt non ignorare multos veteres patres idem ſenſiſſe, vt Clemens lib. 1. Strom. Auguſtin. lib. 18. de ciuitate cap. 26. Theodoret. in Zach. 1. Daniel. 9. & Ezech. 1. Nicephor. Conſtanti. in Chronographia, Hierony. in Zachar. 1. Agg. 1. Ezech. 4. Eſa. 29. & forſan Ioſeph. lib. 10. antiq. cap. 11. vbi de
C annis deſolationis, & lib. 11. cap. 1. vbi de annis captiuitatis: nec rectiùs forſan videtur poſſe conciliari Hieremias cap. 2. cum Zachariâ cap. 1. qui loci adeò torſerunt & torquent ingenia doctiſſimorum, niſi ille dicatur loqui de annis tranſmigrationis ſeu captiuitatis, ſeu deſolationis primæ & inchoatæ ab an. 4. Eliachim vſque ad an. 1. Cyri, id eſt quo ipſe regnare cœpit apud Perſas, vel quo relaxauit captiuitatem; & ſic de annis nouiſſimis, ſeu perfectæ deſolationis ſeu captiuitatis, ſiue de excidio templi & vrbis ab an. 11. Sedechiæ, ſeu 19. Nabuchodonoſor, vſque ad an. 2. Darij; tamen quæ hîc inſerit Euſebius, id facit non tàm ex mente ſuâ, quàm Clementis, & aliorum: imò ſubindicat ex titulo præmiſſo *70. annis*, ſe contrarium ſentire.

D & vnus de duodecim) In Fa. abeſt *&*: in Fux. Fa. *vnus ex duodecim*: in Peta. *vnus de viginti duobus*; ſed quid corruptius?

ibid. B. quas deſpexiſti) Rectiùs iuxta A. L. Lo. M. V. Peta. P. Vi. O. Va. Pj. Fa. Ven. Lut. Sa. & tres Ms. Fab. quàm, vt olim, *quas aſpexiſti*, niſi quod in Va. legitur *quos deſpexiſti*, pro *quas*. Huius emendationis admonuerat iam olim Ducæus in Collectaneis ad Clement. pag. 800. Auctor marginis H. P. Pet. Ba. So. putat legendum *quibus iratus es*; ſicuti habet Hieronym. in comment. & in verſione tam vulgata ex Hebræo, quàm altera ex LXX. in 1. cap. Zach. & Marianus. Nos ſequimur conſenſum veterum librorum.

col. 2. B. Darij filij Hyſtaſpis) Ita reſtituo pro

Digitized by Google

Darij filij Hydaſpis, ex fide L. Lo. Pi. Fa. Ven. Lut. Mar. Antonini, Comeſtoris, atque Cedreni citantium Euſebium, quibus adſtipulantur Hieronymus in Amos 1. & in Daniel. 9. vbi eadem pene refert. Idem Clemens lib. 1. Strom. Aemylius Probus de regibus, Cteſias in Perſicis, Herodot. lib. 3. Iuſtin. paſſim, Strabo lib. 16. Plinius lib. 6. cap. 27. Ammianus lib. 23. Zonaras, Iornandes, lib. rer. Geticar. Hic Darius ita dictus eſt, vt diſtingueretur ab aliis multis regibus Perſarum eiuſdẽ nominis. *Hydaſpis* autem regis Perſarum nulla ferè mentio apud bonos auctores, ſed *Hyſtaſpis*, præter Aelianum lib. 6. qui loquẽs de hoc Dario vocat eum *filium Hydaſpis*, ſed lib. 12 *filium Hiſtaſpe*. Verùm *Hydaſpes* nomen eſt fluuij. Nam alius circa Tigrim vt Iudith. 1. in verſione Septuaginta, quem noſter interpres *Iadaſon*, & quem Alexander inuito Poro rege Indorum traiecit, Frontin. lib. 2. alius circa Suſam in Perſide apud Q. Curtium lib. 5. Oroſium, Strabonem lib. 15. Plinium lib. 6. cap. 20. & alios plures, de quo Horat. ode 22. cum hoc epitheto *fabuloſus Hydaſpes*, & Virgilius lib. 4. Georg. *Medus Hydaſpes*, quia conſueuerat parère regibus Medorum. Præterea nomen hoc *Hydaſpes* fuit impoſitum regi illi Aethiopum, ex quo & Perſina naſcitur Chariclea apud Heliodorum libro 9. & 10. Aethiopic. Meminit quoque Lactantius lib. 7. ca. 15. alterius *Hydaſpis* regis, *qui*, vt ille habet, *fuit rex Medorum antiquiſſimus, à quo amnis quoque nomen accepit, qui nunc Hydaſpes dicitur*, quemque facit *inuentorem Magicæ artis* lib. 7. cap. 18. Eius etiam meminit in Epitome Inſtitutionum cap. vltimo: niſi dicas mendosè ſcriptum apud Lactantium, *Hydaſpes*, pro *Hiſtaſpes*: cùm Iuſtinus Martyr Apol. 2. Sulpitius lib. 2. & Agathias lib. 2. magum illum regẽ vocent *Hyſtaſpem*: tamen cùm nullus fluuius reperiatur Hyſtaſpis nomine, non video cur error ſit tribuendus librario, & non ipſi Lactantio. Miror quomodo eruditiſſimus Strabonis interpres verterit in fine lib. 15. ἑπ]ὰ Περσῶν Δαρείῳ τῷ Ὑστάσπου παρέδοσαν τὴν ἀρχὴν *ſeptem Perſæ Dario Hydaſpis filio imperium tradidêre*. Denique non inficior apud nonnullos bonos auctores ſcribi vocem *Hyſtaſpis* ſine *y*, imo etiam in quibuſdam ſine *h*: ſed ſequutus ſum in re dubia & parui momenti maiorem numerum ſcriptorum & Ms.

col. 3. B. Armodius) Sic legendum ſine dubio, pro *Armonius* vt in vulgatis, vel *Auidius* vt in Au. iuxta codd. A. L. Lo. Mar. Peta. Fux. M. Al. Pi. Idac. Vincen. & Clemen. lib. 4. Strom. cui fauent Suidas, Laërtius lib. 1. Herodot. lib. 5. & Pauſan. lib. 1. Thucyd. lib. 1. & 6. Dio lib. 47. Ariſtophanes in Acharnan. Plutarch. lib. de garrul. Ariſt. lib. 2. Rhetor. ca. 24. Arrianus lib. 4. Cicero lib. 1. Tuſcul. quæſt. Plin. lib. 34. cap. 4. & 8. Gell. lib. 9. cap. 2. lib. 17. cap. 21. Valer. Max. lib. 2. cap. 10. Seneca lib. 7. de benef. cap. 14. Aelianus lib. 11. & quis non ex veteribus? licet vt plurimum præmittant aſpirationem *H*; error vulgatus eſt valde antiquus, cùm extet apud Freculphum Euſebi, ſectatorem & alios.

Ariſtogiton) *Ariſton* V. *Ariſthon* Lo. Fa. *Areſtogidius* Au. Verùm noſtra lectio eſt certo retinenda iuxta eoſdem auctores.

A

Armodius & Ariſtogiton &c.) Situs horum eſt varius; Pi. enim habet ad an. 1. Olymp. 64. Vi. O. ad an. 4. Lo. Fux. Fa. Peta. & vulgares ad an. 1. Olymp. 65. & rectiùs Mar. ad an. 3. Darij.

& Leena) Sic repoſui ex Al. Lo. Pi. Vi. O. So. Fa. pro *Lena* vt in Ven. Lut. B. & aliis nonnullis, vel *Lemna* vt apud Mar. & in H. vel *Leuna* vt apud Fre. vel *Leæna* vt apud Plinium lib. 34 ca. 4. Plutarch. lib. de garrul. Valer. Max. lib. 2. cap. 10. Cicer. in Tuſculanis, Athenæum lib. 13 Lactan. lib. 1. de falſit. relig. cap. 20. Polyæn. lib. 8. Stratagem. Pauſan. lib. 1. *Attica*, qui hoc ipſum narrât, quod hîc Euſeb. hinc corrige Vincentium, apud quem *Helena*.

B

Templum Hieroſolymis) Corrupta ſedes eſt in Pi. qui conſtituit ad an. 3. Darij, vt & in Lo. qui ad an. 7. in Fux. quoque ad an. 8. editi conſentiunt cum Fa. Peta. Vi. O. Mar. vt ad an. 6. eiuſdem reponatur, idque optimè, vt conſtat ex 1. Eſdræ 6. & 3. eiuſdem 7. & ex ipſo auctore, cùm dixerit anteà templum conſummatum anno 4. Solomonis, ſcilicet ab incœpta inſtauratione, anno 2. Darij; vnde ſextus annus Darij eſt tam celebris apud veteres, vt fruſtra pluribus diſceptemus.

Initium Conſulum &c.) Hæc præcedunt immediatè verba illa *Pulſis ab vrbe* &c. in Fa. Lo. literis minio infectis, & Fux. atramento depictis; ſed cum eiuſmodi adiectione *Initium Conſulum Romanorum*. Prætereà columna illa ad quam deinceps congeſta eſt tota hiſtoria, hunc vnicum

C

prætert titulum *Conſulũ*, vſque ad Iulium Cæſarem, & ab eo deinceps eiuſdem columnæ inſcriptio habetur cũ hac ſola voce *Romanorum*, quod etiam imitantur vulgati, in quibus deſunt ſuperiora verba, ſed eorum vice reperies *Romanorum reges defecerunt, & Conſules cœperunt*, & in Pi. L. *& apud Romanos dominatus regij finis eſt*, & ſubſequenter eſt adiectum, *hæc per tempora in ordinem, non per annos digeruntur*: quæ cùm deſint in aliis libris, exiſtimauimus non eſſe genuina: in Peta. iſta columna hanc oſtentat inſcriptionem, *Initium Conſulum Romanorum*, ſed in ſequentibus columnis vſque ad Cæſarem *Romanorum conſules*, à Cæſare verò *Romanorum* tantum. In Pi. Vi. O. nihil horum in titulo columnarum, in quibus ſolum præmittuntur hæ inſcriptiones, *Perſarum*, *Alexandrinorum*, *Macedonum*, *Iudæorum*, ſed

D

hæ videntur ſuperuacaneæ: titulus enim apponitur potiùs ad diſtinguendam & deducendam ſeriem annorum, quàm ad hiſtoriam exprimendam. Hinc nulla nec per Conſules, nec per Romanos annorum ſeries deducitur. Quę deinceps ſequuntur, quæque hiſtoriam explicant, conferuntur in vnam columnam, quæ *Conſulum* inſcribitur: quamuis non idem habeant omnes libri. In quibuſdam enim quę res Alexandrinorum attingũt, ad columnam *Alexandrinorum* adnumerantur; quæ *Macedonum*, ad columnam eiuſdem nominis; quæ regnum *Syriæ*, ad ſeriem regum Syriæ, & ita de cæteris: maior nihilominùs pars hanc methodum ſequitur, vt totius hiſtoriæ vnica columna appingatur, qualis fuit natiua deſcriptio totius li-

Digitized by Google

bri, vt ſæpiùs à nobis obſeruatũ: ita tamen vt prior litera à qua inchoabatur quæuis hiſtoria, eodem colore, quo ſeries cuiuſque regni, ad quam pertinebat, inficeretur. Cuſpinianus in Caſſiodorum pag. 213. exiſtimat ex ipſo titulo, *Conſulum*, inſcripto paginæ, & etiam ex eo quod cum *Euſebius deſiit & Proſper Chronica continuauit, ordine recenſentur Coſs.* conſequi Euſebium deſcripſiſſe omnes Coſs. ſed periſſe incuria Librariorum.

Pulſis ab vrbe regib⁹ &c.) *Pulſis vrbe* Peta. Fux. M. P. Au. Pi. & tres Ms. Fab. Mar. Fre. Beda: *Pulſis enim regibus vix vſque* O. Vi. Cæterùm in huius periodi ſitu, *Pulſis ab vrbe* &c. vſque *placet, 243.* non penitus conueniunt codices. Nam Mar. comparat cum 11. Darij, Vi. & O. opponunt an. 4. Olymp. *66.* L. Pi. Fux. Peta. Lo. Al. & ſeptem Vaticani anno 1. Olymp. 67. horum veſtigia ſequimur. Neque enim aliunde certius peti poteſt iudicium, vt de mente Euſebij certiores reddamur, quàm ex tot chirographis. Accedit ratio quod ſi anno præcedenti, qui eſt ab Abraham 1504. adnumeres annos *464.* quos fluxiſſe teſtatur auctor à Conſulibus ad Cæſarem, prodibunt anni 1*968.* quibus finitis Iulius Cæſar ſummum arripuit imperium: præterea ſi adiũgas ad an. 1264. ab Abrahã, poſt quem Romulus rex creatur, annos 240 quibus auctor reges duraſſe ait, reſultabũt illi ipſi anni 1504. Sed quis locus dubitationi, cùm ad an. 1. Olymp. *69.* auctor aſcribat nonum annum poſt exactos reges, qui nonus annus retrogradiẽdo incidit in annum illum 1505. ſeu 1. Olymp. *67.* occaſio autem, quare vulgati hæc aſſignãrunt ad an. *3.* Olymp. *63.* inde nata, quia librarij annos regum computarunt 2*43.* vel 244. vt vulgus ſcriptorum; vel quia etiam forſan viderant in Faſtis illum annum eſſe initium Conſulum; ſicut etiam Dionyſ. lib. 1. tribuit circa 1. Olymp. 68. Sed debuerant animaduertere non eandem mentem eſſe Euſebij, imò eum differre 4. annis à Dionyſio & aliis, qui dant regibus 244. annos: & proinde anteuertere initium Coſs. citius quatuor annis.

Romanorum imperauerunt annis 240. ſiue, vt quibuſdam placet, 243.) In Au. *imperauerunt annis 243.* cæteris omiſſis, ſicut etiã in Fre. Quam lectionem retinuiſſem libenter, niſi alii Ms. Beda, & Marian. obſtarent, & niſi idem haberetur apud Eutropium, à quo hæc ſumpta ſunt penè ad verbum; præcipuè verò niſi hic numerus 240. exurgeret abſolutè ex contextu annorum, quos ſingulis 7. regibus aſſignat Euſebius: Glareanus putat à librario mendosè factum vt hic *an. 243.* pro *an. 244.* ſit poſitum hoc loco: licet enim hæc lectio à nonnullis chirographis P. Fux. & 3. Ms. Fab habeatur, prætereaq; auctoritate Liuij, Dionyſij, Faſtorum Onuphrij, Sigonij & plurimorũ aliorũ teſtimonio confirmetur: mutationi tamen aditum intercluſi, quod numerus ille 243. graues habeat aſſertores, ſicuti Solinum, Eutropium, Oroſium, Ruffum, & alios pleroſq; Quæ diuerſitas nata eſt ex diuerſis tabulis Catonis, & Varronis, vt diximus, quorum ille numerabat ab Vrbe vſque ad Cõſules 243. hic verò 244. At quia auctor ſequitur Catonis opinionem in deſignando Vrbis natali, nil mirum ſi mentionem fecerit potiùs eius ſummæ 243. quàm alterius 244.

A Romæ poſt exactos &c. vſque ad imperium Olymp. 183.) Variæ his ſedes diſtribuuntur. Nam in Fa. Lo. Fux. ad an. 2. Olymp. 67. diſponũtur, in Peta. ad an. 3. eiuſdem Olymp. in Pi. ad an. 4. in Vi. O. ad an. 1. Sed ab iſtis diſcedere nefas duxerim, ne à ſignificatione, & ſenſu verborum eò vel inuiti reducamur. Cæterum in Pi. iacent ad latus horum *Pulſis ab vrbe* &c. & ſtatim poſt an. 35. Tarquinij, iſta, *Hæc per tempora in ordinem non per annos digeruntur:* quibus crediderim librarium (neque enim vllo pacto Euſebio tribuenda) indicare voluiſſe in his quæ incipiunt *pulſis ab vrbe* &c. vſque ad illa verba, *Olympiade 183.* minùs exactè annorum ordinem fuiſſe obſeruatum ab auctore vel à librariis.

B Conſules duo) Vox *duo* non extat in A. L. M. So. H. Pi. Fux. Peta. Ven. Lu. Vi. O. Lo. Alber. nec apud Freculphum, Comeſtorem, & Bedam, ſed eſt veritati conſentanea; licet ſuſpicer non eſſe auctoris.

pag. 119. col. 3. A. Decimo ſeptimo &c.) Antè hæc habentur ſequentia *Reges gentium diuerſarum* in Pi. Vi. O.

Decimo ſeptimo) Deſiderantur in Pi. notæ illæ *17.* ſeu voces *Decimo ſeptimo.* Variè enim pingũtur, neque facile eſt iudicare ex auctoribus, vtrum ſint neceſſariæ, nec ne; imo ſi ſuperiora obſerues, cum Lesbij ſint vltimi, & decimi inter eos, qui mari dominati fuerint, Aeginetæ hi cenſendi eſſent vndecimi: forſan hic numerus procedit ex errore librarij, qui cùm videret (vt cernitur in Pi.) hanc ſententiam *mare obtinuerunt* &c. appoſitam ſtatim poſt numerum XLII. qui in ſerie exprimit annum *42.* Amyntæ, iudicauit illam notam eſſe initium illius ſententiæ, & pro XLII. legit *xvij*, *v*, pro *l.* cui ſimilia non ſemel occurrunt in hoc Chronico, vt obſeruauimus circa Olymp. 184.

C Aeginetę annis 20. vſq; ad tranſitũ &c.) Interiecimus numerum *20.* ex M. L. A. V. P. Al. Lo. Peta. Fa. Pi. Fux. & tribus Ms. Fab. alioquin ſenſus erat imperfectus, cùm priùs legeretur *Æginetæ annis vſque ad tranſitum Xerxis:* imo numerus augendus videbatur, cùm à 4 Olymp. 68. vſque ad 4. Olymp. 74. quo auctor tranſitum illum refert, intercedunt anni *24.* Verùm obmuteſcentibus libris, & nos ſtetimus; ne coniectiones noſtras venditare velle videamur. Quod autem Aeginetę obtinuerint mare numero nauium vſq; ad

D tranſitũ Xerxis, idem teſtatur Plutarchus in Themiſtocle, quinetiã vltra extendit: Thucydides verò lib. 1. videtur facere eodem ipſo tempore Syracuſanos, & Corſicos magiſtros maris.

Aeginetæ) Caſtigatiùs quàm anteà: vulgati enim *Aeginatæ* volebant: huius mutationis auctores fuerunt Lo. Peta. licet in illis pro *æ*, diphthongo, in *e* deſinat. His, quò res firmior ſit, accedunt Fa. in quo *Eginete*, in Pi. L. *Aginitæ*; firmius tamẽ ſtabilietur, ſi rationem aſciueris, quæ cùm dicere ab Αἰγίνη inſula appellationem ſortiri, ſic neceſſariò ſunt dicendi incolæ. Adde Pauſaniam libro 8. Αἰγινῆται, Aelianum libro 1. & 12. Plutarchum in Craſſo, Strabon, lib. 8. & Stephanum, qui quamuis, dum auctoritatẽ Strabonis adhibet,

apud illum haberi dicat Αἰγινεὺς, non Αἰγινήτης: tamen Strabo vtrumque habet.

Cenſu Romæ agitato) Hic cenſus cum in Lo. Fux. laterculum anno 7. Darij reſpondentem occuparet, in Pi. an. 26. in Vi. O. an. 24. nos quoniam ita placet Peta. Fa. ſeptem Vaticanis & excuſis, circa an. 18. diſpoſuimus, & etiam quia conſtat ex Dionyſio lib. 5. illum cenſum factum eodem anno, quo Largius factus eſt Dictator.

inuenta ſunt 120. millia) In ſeptẽm Vatican. & Fa. *inuenta ſunt 115000.* ſed mendosè, vt ex Mar. Fre. & alijs cod. liquet: Dionyſius numerat lib. 5. CL. *millia eorum, qui pubertatem attigiſſent, & ſeptingentos inſuper.*

Nono anno poſt exactos &c.) Eandem his ſedem reſeruârunt cuſi, quam ſuperioribus circa annum 1. Olymp. *69.* non ſine ſcriptorum exemplo, vt Peta. Lo. Fa. Fux. & Mar. Quid enim obeſt etiamſi aliquot alij diſſentiant vt Vi. O. qui ad ſequentem annum, & vt Pi. qui circa an 3. Olymp. 71. cum iam conſtituerimus initium Coss. ad an. 1. Olymp. *67.* à quo hic annus numeratur nonus? Et licet Liuius lib. 2. ſcribat *non ſatis conſtare, quo anno & quibus Coss. Dictator creatus ſit, nec quis fuerit primus; Tamen apud veterrimos* (vt loquitur) *auctores inuenitur Largius primus Dictator & Caſſius primus Magiſter equitum* anno 9. poſt exactos Reges.

Valeri⁹ Bruti Cõſulis &c.) Abeſt *Cõſulis* in Lo. Pi. Fre. L. Vincen. A. Fa. Fux. Peta. Vi. O. Porro poſt hunc paragraphum in editionibus Baſili. & Sonni. erat aliquod interſtitium cum hac nota *Quæ nunc ſequuntur humaniſſime Lector, cohærent inter ſe; nec fuerit opus vtraſque paginarum lineas amplius obſeruare, ita vt fieri neceſſe fuit ſuperius:* quæ cum deſint in omnibus Ms. quin etiam in duabus primis editionibus, nullo modo iudicaui inſerenda, ſed his omiſſis contexuimus ſequentia, prout habẽt Ms. Scias autem ſitum eſſe diuerſum; alij volunt hæc concurrere cum an. 46. Amyntæ vt Lo. Fa. alij cum 47. vt Mar. alij cum 50. vt Peta. Fux. alij cum 5. Alexandri vt Pi. alij cum 1. eiuſdem, vt Vi. O. quibus ego vltrò me adiunxi; propiùs enim accedunt ad ſententiam Liuij lib. 2. decad. 1. & Dionyſij lib. 3. qui Valerij Publicolæ ex hac vita diſceſſum, ac funus referunt, ille ad annum Vrbis 251. hic ad annum 3. Olymp. 69. qui iacet ex aduerſo an. 2. Alexandri: quæ dum minus exactè aduertunt nonnulli librarij, habentque tantum rationem Conſulatus illius, aliam illi ſedem delegerunt.

Hellanicus &c.) Certant inter ſe chirographi, dùm alij anno 20. Darij hæc conſtituunt vt Fa. alij 21. vt Peta. Fux. Lo. alij 45. eiuſdem vt Pi. Vi. O. ſed nil perſuadere potuit vulgatorum ſedem eſſe dimouendã. Firmatur enim auctoritate Laërtij, qui lib. 9. ſcribit Heraclitum floruiſſe Olymp. *69.* & Democritum Olymp. 80. & lib. 2. tradit Anaxagoram obijſſe an. 1. Olymp. 78. Plinius tamen lib. 2. cap. 58. vult eum anno 2. eiuſdem Olymp. 78. prædixiſſe diem caſus lapidis è Sole ad *Ægos flumen*, de quo auctor circa ipſam Olymp. 78. Cæterum pro *Hellanicus* (ſicut habent Græci Ἑλλάνικος) habes in Vi. O. *Hellanicus*, in Lo. *Helanicus.*

A Heraclitus) In editis erat ſcriptum *Heraclytus* cum *y*; ſed maluimus ſequi ipſum auctorem in ſubſequentibus, & Plutarchum, Suidam, Strabonem, Plinium, Ariſtotelem, Ciceronẽ, Laërtium, Solinum: *Heraclius* Mar. habet.

Tenebroſus) *Scotinos* Al. Fux. ſic Cicero lib. 2. de finibus; quę vox idem ſonat Gręcis, quod *tenebroſus* Latinis. Huius Heracliti deſcribit vitam Laërt. lib. *9.* eumque dicit *Tenebroſum* propter operum, quæ edidit, obſcuritatem. Hinc epigrammata illa, quæ ibidem habentur, & quibus indocti arcentur ab illius operibus, ac ibidem Darius in Epiſtola ad eũ, accuſat obſcuritatis opera illius.

Anaxagoras Phyſicus clari) Lo. *Anaxagoras Phiſici clari*, prius extat apud Fre. & Vincen. & 2. tom. ſpecul. & alios codices, licet vtraque lectio
B poſſit ferri apud Mar. *Philoſophi clari.*

Pythagoras Philoſophus moritur) Varius eſt terminus aſſignatus mortis Pythagoræ, vt ſecundum quoſdam chirographos anno 48. Amyntæ, vt Vi. O. vel 49. eiuſdem vt Pi. vel anno *6.* Alexandri vt Mar. vel an. 7. vt Peta. Fux. Lo. Fa. & typis exarati: vix ex alijs ſcriptoribus certus annus obitus huius (Nam fuiſſe quatuor & plures huius nominis fere eodem tempore docent Laërtius lib. 8. Suidas & Plutarchus) Pythagorę elici poteſt; imò in eius ſęculo aſſignando variant plurimùm veteres.

Volſci Coriolos) Emendauimus *Coriolos* pro *Coriolum* ex L. M. A. Lo. Vi. O. V. Peta. Fux. P. Al. Pi. & ex verbis mox ſequentibus *qui Coriolos*
C *ceperat.* Idem Plinius lib. *3.* cap. 5. & Plinius ſecundus lib. de vir. illuſtr. Dionyſius lib. *6.* vt etiam Liuius paſſim. Hinc corrige Marianum vbi *Coriolanos.* Erat autem *vrbs quaſi caput Volſcorũ* vt loquitur Dionyſius. Verũ pro *Volſci* habes *Vulgi* in Fa. *Vulſci* in Fux. *Vulſi* in Lo. de his ſuprà: porro iacet hic verſicul⁹ in laterculo oppoſito, vel anno *32.* Darij, vt in Vi. O. vel *35.* vt in Pi. Sed quàm longè diſtant à Fux. Lo. Peta. Fa. editis & Mar. in quibus anno 25. opponuntur? Et appoſitè cum ſit annus 16. poſt Regifugium, vel quia, vt colligere licet ex Liuio lib. 2. & Dionyſio lib. *6.* expugnatio Coriolorum eodem anno accidit, & licet illi duo illam referant ad annum Vrbis 261. & Dionyſius ad an. 1. Olymp. 72. auctor autem ad an. Vrbis 257. & annum 4. Olymp. 70. Nihilominùs
D non eſt exiſtimandum in hoc eſſe errorem Librarij, vt multi credũt; ſed manare ex eo quod auctor tribuat tantum regibus 240. & proinde anteuertat initium Coss. quatuor annis.

AEſchylus) Difficile eſt conciliare chirographos, quorũ alij AEſchylum conſtituunt circa 49. Amyntæ vt Vi. O. Pi. alij circa an. 7. Alexandri, vt Peta. Fux. alij circa 8. vt Lo. Fa. & editi. Sed nec id mirum, cùm non vno tantum anno, ſed pluribus floruerit. Vnde idem reperies circa Olympiadem 75. vel quia auctor oblitus erat præcedẽtium, vel quia (quod magis crediderim) iuxta varios auctores varium tempus adſcripſerit.

Latini contra &c.) Non idem omnes libri. Nam Peta. diſponit illa circa 26. Darij Vi. O. circa 35. Pi. circa 36. Lo. Fa. Fux. Mar. & excuſi circa 27.

in quo ſitu auctòr multum diſſidet à Dionyſio & Liuio, qui referunt hanc Latinorum rębellionem ad eundem annum, quo primus Dictator creatus eſt: imò volunt fuiſſe vnam ex præcipuis cauſis, quibus inſtituta eſt Dictatura.

pag.119.col.3.B. Romę populus &c.) Reijciũtur iſta ad 27. Darij, ſeu 3. Olymp. 71. in nõnullis vt in Peta. Fux. vel ad 28. vt in Lo. Fa. Mar. & excuſis, vel ad primũ Xerxis vt in Pi. vel ad 3. eiuſdẽ vt in O. Vi. Vulgatorũ ſitus cõfirmatur auctoritate Plutarchi in Coriolano, Eutropij, & Aſconij Pędiani in orationẽ Ciceronis pro Cornelio, quę perijt iniuria tẽporis. Etenim hi omnes referũt hæc contigiſſe anno 16. poſt reges exactos; Ciceronis verba ſunt prout à Pędiano referuntur, *tanta*, inquit, *in illis virtus fuit, vt anno 16. poſt reges exactos, propter nimiam dominationem potentium, leges ſacratas ipſi ſibi conſtituerent, duos Tribunos crearent, montem illum trans Anienem, qui hodie ſacer nominatur, in quo armati conſederant, æternæ memoriæ cauſa conſecrarent:* hic enim annus eſt 3. Olymp. 71. & annus 16. poſt Regifugium, ſecundum Dionyſium & vulgarem veterum opinionem, qui primos Conſules aſſignant anno 4. Olymp. 67. ſeu 1. Olymp. 68. Adde quod teſtibus Pędiano, Feneſtella, Dionyſio & Liuio hæc plebis ſeceſſio in ſacrum montem contigit *Virginio & Veturio* (ſeu vt ſcribunt Feneſtella, Liuius, & Mar. *Vetuſio*) Coſs. quos Faſti Onuphriani diſpoſuêre è regione anni 3. Olymp. 71. qui appoſitum habet decimum illum annum Alexãdri. Dignum eſt obſeruatione auctorem non habere hoc loco rationem anni, ad quem conſtituit initium Coſs. (Nã ab an. 1. Olymp. 67. iſte annus eſſet an. 19.) ſed illorum auctorum, qui ad hunc annum conſtituebant annum 16. à creatione Coſs.

Martius qui Coriolos &c.) In Vi. O. deſideratur tota ſentẽtia: at variè diſponitur pro varietate exemplarium vt in Pi. circa an. 3. Xerxis: in Lo. Peta. Fa. Fux. & excuſis ac Mar. circa an. 29. Darij, ſeu 4. Olymp. 71. qui eſt Euſebio annus 20. poſt exactos reges: cui anno 20. Liuius & Dionyſius hoc ipſum tribuunt, licet hic multum differat in anno Olympiadis. Nam vult eſſe annũ 2. Olymp. 73. Hæc autem latè narrâtur à Plutarcho in Coriolano, Dionyſius lib. 8. Liuio lib. 2. Valer. lib. 1. cap. 8. & lib. 5. cap. 2.

Bellum quod in Marathone) Superat numerus eorum codicum, qui volunt iſta reponẽda ad 30. Darij, & 1. Olymp. 72. ſicut habent vulgati. Nã ad illos accedunt Peta. Fa. Lo. ſeptem Vaticani, Fux. Mar. & reliqui, ſed malè vt Pi. O. & Vi. ad 19. Darij: Sulpitius lib. 2. ait contigiſſe quadriennio antequàm decederet Darius: quâ in re non tam ad auctorẽ accedit, quam cùm ait factum an. Vrb. 260. idque poſt Gellium li. 17. cap. 21. Nam ille annus Vrbis concurrit apud auctorem cum 30. Darij vertente. Ab his non longè abſunt Thucydides lib. 1. & Plato lib. 3. de legibus, dum numerant decem annos inter bellum Marathonium, & Salaminium: licet auctor interponat annos 11. integros. Confirmat etiam vulgatum ſitum Herodot. lib. 7. in initio, dum ſcribit AEgypti defectionem contigiſſe anno 4. poſt pugnam Marathoniam, & Darium deceſſiſſe *altero anno ab illa defectione*; ergo anno 30. Darij commiſſa illa pugna, cùm regnârit tantum an. 35. Deinde idem ipſe Herodotus videtur ſignificare illam accidiſſe ſtatim à plenilunio, & circa Olympicos ludos. Cicero in Bruto hũc ipſum annum indicare videtur cum ait, *hoc bellum Perſarum fuiſſe eodem fere tempore quo bellum Volſcorum, cui Coriolanus exul interfuit*, & de quo auctor hoc loco: Dionyſius lib. 5. ait accidiſſe an. 16. poſt mortẽ Bruti, ideſt an. 2. Olymp. 72. quo præfecturã gerebat Athenis *Hybrilides*, teſte etiam Pauſania lib. 6. Plutarchus tamen in vita Ariſtidis vult factũ Archõte Athenis *Phaippo* ſeu potius *Phanippo*, & anno ſuperiore antequam Ariſtides potiretur præfecturâ Athenis, itáque vno anno ſeriùs.

ea quæ de Miltiade) Quod ea ratio vòcis huius *Miltiade* ſcribendæ fuerit à nobis inita, & potius quàm priſca *Milciade* probetur, tribuito codicibus illis Pi. Lo. præſertim cùm alii ad eos accederent vt Fux. Peta. in quibus *Militiade* mendosè pro *Miltiade*: item vt Vi. O. vbi *Milthiade* aſcitâ aſpiratione; Sed præterea quia ita paſſim Herodotus, Plutarchus, Dionyſius, Pauſanias, AEmilius Probus, Gellius. Sed quis ignorat Miltiadem celebrem factum hac pugna Marathonia contrà Perſas, in qua ille Athenienſibus præfuit? & Ariſtidem quoque tum ex præfectura quam Athenis obtinuit anno inſequente, tum ex eo quod erat vnus ex præcipuis ducibus Athenienſium in illa pugna.

Panyaſis) *Panniaſis* Peta. Vi. O *Pannyaſis* Fux. *Paniaſius* Lo. Pi. Vulgata lectio eſt Apollodori, Suidæ, Athenæi lib. 2. & 11. at apud Clementem oratione ad Gentes, & Pauſaniã lib. 10. *Panyaſſis*.

Trecenti nobiles *&c.* familiæ à Veientibus) *à Veienſibus* Vi. O. *à Vehienſibus* Lo. ſed perperàm. Porrò cùm priùs in vulgatis his aſſignata ſit ſedes è regione anni 33. Darij, & 4. Olymp. 72. ad imitationem Fa. ſeptem Vaticanorum, Lo. Peta. Fux. habentur autẽ in Pi. Vi. O. ad an. 2. Olymp. 74. Faſti Onuphrij referunt ex oppoſito Cõſulatus *Agrippæ & Puluilli*, quem collocant cum anno 4. Olymp. 75. Gellius lib. 17. cap. 21. eoſdem Conſules nominat, & addit hoc factum anno ferè 4. poſt pugnam Salaminiam, quod illi anno 4. Olymp. 75. optimè reſpondet. Diodor lib. 11. refert ad Conſulatum *Minutii & Pulchri*, & ad an. 1. Olymp. 77. Eutropius ad Conſulatum *Fabii & Virginii*, quos Faſti Onuphrij collocant circa an. 2. Olymp. 75. Liuius lib. 2. ad Conſulatum *Horatii & Menenii*, hoc eſt ex Faſtis Onuphrij an. 4. Olymp. 75. quę varietas coëgit nos nil innouare. Hoc ſolùm addidiſſe ſufficiat conſtare ex Plutarcho in Camillo hãc cædem Fabiorum contigiſſe ad 18. Iulij circa ſolſtitium, & plenilunium æſtiuum: itaque deſinente vno anno Olympiadis, & ineunte altero.

cum in Algido) *Alcido* Peta. *Alchido* Lo. Plures tamen à nobis faciunt Fux. Fa. Pi. O. Vi. Mar. Diodorus, Eutropius, Liuius, & alii. Eſt enim oppidum Latij Mediterraneum. Difficile verò exhibere huic ſententiæ certum locum, cum Pi. Vi. O. aſſignent ea Xerxis anno 6. Peta. Fa. Lo. Fux. &

Digitized by Google

Vaticani ſeptem ac Mar.an. *33*.Darij, quibus accedunt impreſſi. A

Aegyptus receſſit &c.) Continent iſta Vi. O. quidem in laterculo oppoſito anno 25.Darij, Pi. an.*29*.Fux. Peta. Fa. Lo. ſeptem Vaticani, Mar. & impreſſi anno *34*. qui propiùs ad Herodotum ſcribentem lib.7. Darium obiiſſe altero ab Aegyptiorum defectione anno, accedunt.

Gelo obtinuit Syracuſas) In Fux.pro *Gelo* ſcribitur *Gelon*. Porro ſedis horum varietas ea eſt, vt alij conſtituant in an. 27. Darij vt Pi. alij in 26. vt Vi. O. alij in an.*34*. vt Mar. vna cum ſeptem Vaticanis: alij vt Peta.Fa. Lo. & excuſi in an. *35*. ſeu 2.Olymp.*73*.alij vt Fux.ad an.7.Xerxis. Cui horum potiùs adhæreamus non ita ex veteribus ſcriptoribus liquet, qui differunt aliquot annis ab auctore. B Nam Dionyſ.li.7.refert initium imperij Gelonis paulò ante an.Vrbis 262.& an.*2*.Olym. 72.qui anno *31*.Darij opponitur: Pauſanias quoque ſcribit li.*6*. *Gelonem rerũ potitũ Syracuſis* an. 2.Olymp.72.His conformes ſunt Ariſtotel.lib.1. politic.cap.12. & Diodor.lib.11. dum vterque vult eum regnaſſe ſeptem annis, & Dionyſius addit eum vita functum Coſs. *Fabio & Æmilio Mamerco* qui incidunt in an. 1. Olymp. 74. Nam quod Plutarchus in Lyſia ait Hieronem regnaſſe Olympiade 82. probabile ſatis eſt vitio librarij *Hieronem* repoſitum, pró *Gelonem*.

Pompilia) *Popilia* S.Lo.Pi. *Pampilia* P.idem nobiſcum habent Fre. (licet ſit appoſitum per parentheſin *alias Porphyria*) & duobus in locis Vincen.tom.1.Specul. Sic etiam vulgus auctorũ: C apud Oroſi.li.2.cap.8. *Popillia*: apud Dionyſium lib.8. *Opimia*: apud Liuium & Mar. *Oppia*. Nec eſt nouum has voces *Pompilia* & *Popilia* ſæpe cõfundi. Nam cum Gell.lib.1.cap.12.faciat mentionem legis Popiliæ, illa eſt quæ vulgo dicitur Pompilia, ſic forum *Popilij*, & *Pompilij*, ſic *Pompilius Ruffus* (de quo lib.Inſt. tit. de eo cui liber. cauſ.bona addic.) & *Popilius Ruffus*. Quoad ſitú Fux.Peta.Lo.Mar.circa an. *36*. Darij, ſeu *3*. Olymp.*73*.aſſignant húc paragraphum: Fa.ſeptem Vatic.& impreſſi anno 1.Xerxis: Pi.an.8.Vi.& O. an.10.eiuſdem. Non minùs inter ſe diſſident Liuius, Dionyſius & Oroſius. Nam illi duo collocãt ad an.Vrbis 271.& *3*.Olymp.74. Oroſius ad an. Vrbis 275.& Olymp.74.

Xerxes &c.annis 20.) Seuerus Sulpitius lib.2. D ait eum regnaſſe *vno & viginti annis*, quinetiam idem habent codices editi & nonnulli Ms. qui licet viginti tantum annos habeant hoc loco, in ſerie tamen deducunt annos *21*. Verùm cum chirographi Vi.O.Pi.Lo. & Mar. viginti tantum vtrobique referant, idem nobis præſtandum duximus, propter rationes quas deducemus infra, vbi agemus de Artabano.

pag. 120. col. 4. A. Xerxes Aegyptum capit) Fux. Peta. Mar. circa an.1. Xerxis iſta reponunt: Fa.Lo. ſeptem Vaticani & editi circa an.2. ſeu 1. Olymp.74.Vi.O. circa an. *31*. Darij: Pi.circa an. *32*. Nil mutandum ab editis, quia Herodotus qui tunc vigebat, li.7.ait Aegyptum ſubactam à Xerxe *altero* (id eſt ſecundo) *anno à morte Darij*, quod rectè congruit cum Dionyſio li.8.qui ait id contigiſſe an.Vrbis 275.Nam ſi numeres à 2.anno Olymp.*6*.qui eſt ab Abraham 1262. reperies illos annos Vrbis concurrere cum an. 1. Olympiad.74.

Choërilus) *Choralus* S.*Choeralus* Lo. *Coralus* Fa. *Charolus* Va. *Chirilus* Pi. in vulgatis & aliis Ms. *Cerilus* Κοίριλος apud Pauſaniam, Strabonem, Athenæum & alios plures. Itaque in tanta varietate non inuiti diſceſſimus à vulgatâ, freti auctoritate eruditiſſimi Turnebi, qui li.26.aduerſar. cap.26.de hoc loquens, *Non eſt* (inquit) *dubium quin Choërilus per oe ſcribi debeat*, & ita legis apud Q. Curtium lib.8.Ioſephum lib.1.contra Apionem, Laërtium lib.1.Clemen.li.1.Stromat. & alios plures.

Phrynicus) Purior ſcriptura iuxta Pi. & L. quàm vt olim *Phrinicus*. Noſtram enim tuentur lectionem Suidas, Strabo, Ariſtoteles, Laërtius, Plutarchus, Pauſanias, Herodotus, Aelianus, licet in his quatuor legatur *Phrynichus* cum *ch*.

Xerxes pontem in Helleſpontiaco mari fecit) Deſunt in A. L. M. quatuor Vatic. O. P.Lo.Pi. Vi.Fa.Peta.Fux. Nihilominùs quia ſunt conſentanea hiſtoricis, & ab aliquot codicibus confirmantur, non ſunt reijcienda, cùm de hoc tranſitu Xerxis vt re celebri & notiſſimâ, anteà auctor ſit loquutus. Neque præterea ſunt mouenda loco à 4.Olymp.74.Nam Thucydides li.1.ſcribit illum tranſitum contigiſſe anno 10. poſt pugnam Marathoniam: Clemens lib.1.Strom.ex Eratoſthene in Chronicis numerat à prima Olympiade ad tranſitum annos *297*. qui coincidunt in an. 1.Olymp.75. ſub quo Diodor.initio libri 11.conſtituit illum trãſitum, ſicut etiam facit Dionyſ. Halicar.lib.*9*.quibus accedit Herodot.lib.7.dum idipſum tribuit poſt triennium ab expugnata Aegypto. Verùm auctor vel quiſquis hæc adiecit, ſumpſit annum finientem 4.Olymp.74. pro an. 1. ineunte ſequentis Olympiadis 75. vt in annis Vrbis & paſſionis Chriſti, & ſicut ſæpe occurrit apud auctorem & graues ſcriptores.

Xerxes cùm Athenas &c.) Corruptè habetur in Vi.O.ad an.*35*. Darij, non ita incommodè in Pi. ad an.*3*.Xerxis, nec in Fux. & Peta. ad an.4. ſed rectiùs Lo. Fa. ſeptem Vaticani & vulgati ac Mar. ad an. 5.ſeu 4.Olymp.74. Nam teſtantur Herodot.lib.8.Diodor.lib.11.& omnes hiſtorici Athenas captas eodem anno, quo Xerxes tranſijt in Græciam, de quo proximè dictum eſt.

Bellum quod in Thermopylis &c.) in Vi. O. eſt poſitũ ad an.*36*.Darij, in Pi.ad an.4.Xerxis, in Peta.& Fux.ad an.5 in Lo.ſeptẽ Vaticanis, vulgatis ac Mar.ad an.*6*.ſeu *1*.Olymp.75.quos videtur confirmare Herodotus lib. 7. dum ſignificat hanc pugnam contigiſſe circa certamina & feſta Olympica.

Apud Salaminam) In Lo. apud *Salamina* vt apud Aemilium Probum, in Vi.& O.*apud Athenienſes*, ſed perperam: Hieronym.in Daniel.11. firmat noſtram lectionem, cui conformis Mar.licet vtrumque ſit apud bonos auctores & *Salamina & Salaminam*.

Athenienſes Piræum) *Athenienſes iterũ Piræum*

Digitized by Google

tan Fux. alij *Piræeũ* vt Tacitus, Plinius, Pauſanias, Plutarch', Strabo: alij *Pireũ* vt Iuſtinus & Mar. to- A
ta ſententia deeſt in Vi. & O. Fux. autem & Pi. ad an. 6. Xerxis collocant, ſeu ad an. 1. Olymp. 75. cuſi cum Lo. Fa. Peta. Mar. ad an. 7. quibus propius accedit Diodorus lib. 11. dùm hoc ipſum tribuit an. 4. Olymp. 75. & tam ipſe quàm Pauſanias lib. 1. & Thucydides lib. 1. teſtantur eſſe inſignem portum in Attica (de quo etiam vide Ciceronem lib. 7. ad Attic. epiſt. 3.) & eius prima fundamenta iacta fuiſſe anno 3. Olymp. 71. Themiſtocle Archonte; tandem eius conſilio abſolutum hoc anno.

Hieron Syracuſis regnat) *Gelon Siracuſis regnat in Sicilia* Fux. ſed perperam. Varius autẽ his aſſignatur ſitus: Pi. enim collocat ad an. 1. Olympiad. 75. & ita videretur, cum ſit annus 8. regni Gelonis eius fratris; & Ariſtot. lib. 5. polit. cap. B
12. ſcribat Gelonem regnaſſe annos 7. licèt Diodor. lib. 11. velit tantum 6. Fux. ad an. 2. Fa. Lo. Peta. ſeptem Vaticani, Mar. & impreſſi ad an. 3. quod firmatur auctoritate Diodori libro 11. qui eius regnum conſtituit poſt pugnam in Plateis: ſed cum diſſidium ſit ſolum de eiuſdem Olympiadis anno, nil mutandum cenſeo maximè in re dubia. Semper reminiſci debemus ſententię Dionyſij lib. 7. *ὀλίγους μὲν σὺν ἔτεσι διαμαρτεῖν τῶν χρόνων δοίητις ἂν ἱστορικοῖς ἀνδράσιν ἀρχαίας καὶ πολυετεῖς συναγομένοις πραγματείας, ferendum erat si quis paucis annis falleretur in ſupputatione temporum in priſca & multorum hiſtoria.* Non eſt tamen prætermittendum, iſta à Vi. & O. abeſſe penitùs. C

Bellum quod in Plateis & in Mycale) *Bellum in Plateis factum & in Micale pugna* Fux. Addidimus vocem *quod*, cum antea legeretur *bellũ in Plateis* vt in B. H. So. Lut. Pet. vel *bellũ Plateis* vt in Ven. Nam etiam in ſuperioribus bellis interiecit illam particulam *quod*: hoc autem geſtum eſt ab Athenienſibus duce Pauſania, aut Ariſtide (ſcriptores enim non ſibi conſtant) contra Marianum ducem Xerxis; & Herodotus terminat ſuũ opus in deſcriptione huius belli. Illius trophæa & alterius, quod in Mycale in variis locis ſunt diſpoſita, Nam in Vi. & O. reſpondent anno 3. Xerxis, in Pi. 6. in Fux. an. 9. in Fa. Lo. Peta. & impreſſis an. 10. Si codex affuiſſet, repoſuiſſem ad an. 7. & 2. Olymp. 75. quia poteſt colligi ex Diodoro lib. 11. & Herodoto lib. vlti. has duas pugnas contigiſſe ſequenti anno poſt illas in Thermopylis, & D
Salamina: Pauſanias etiam lib. 6. ait id factum Olympiade 75.

Mycale) Rectius quam vt olim *Michale*, quia ſic Fux. cui proxime accedunt *Micale* in Peta. Lo. Fre. *Migale* Pi. ſed præcipuè quia ita Plinius, Thucydides, Pauſanias, Suidas, Herodotus, Ptolemæus *Μυκάλη*.

Hieron poſt Gelonem &c.) Hæc mihi pridem ſuſpecta, vt proinde expungenda cenſerem: ſuperius enim ab hinc duobus tantùm annis habetur: vbi tamen aduerto maiorem conſenſum codicum & Mar. qui omnes præter O. Fux. Vi. bis repetũt, mutaui ſententiam. Nec minor difficultas in ſitu deſignando. Nam Vi. & O. repoſuerunt ad an. 3. Olymp. 74. Pi. ad an. 5. Olymp. 75. Fux. ad an. 1. Olymp. 76. Fa. Peta. Lo. & impreſſi ac Mar. ad an. 2. Olymp. 76.

Pindarus muſicus) Vox *muſicus* abeſt ab L. A. M. V. S. Pi. Vi. Lo. Mar. Fa. Peta. Fre. vnde penitùs ſuſtuliſſem, ni me vulgatorum & aliquot Ms. religio retinuiſſet.

Themiſtocles in Perſas fugit) Varia huius fugæ latibula. Nam in Pi. in latereulo oppoſito an. 25. Alexandri reponuntur: in Vi. & O. an. 26. in Peta. & Mar. an. 32. in Lo. Fux. Fa. ſeptem Vaticanis & impreſſis an. 31. Cenſet Diodorus hæc contigiſſe an. 2. Olymp. 77. (qui eſt auctori an. 33. Alexandri) Coſs. *Aug. Virgilio & Seruilio Strato*, quorũ tamen conſulatus incurrit apud Onuphrij Faſtos in an. 1. Olymp. 76. Aegrè tamen conciliari poſſunt, cum certum ſit Euſebium à Diodoro in enumerandis Olympiadibus & comparandis cũ rebus Romanorum, ſępe admodum diſſidere. Thucydides lib. 1. longè ab his diſtat, cum Themiſtoclem non ad Xerxem, ſed ad Artaxerxem eius filiũ fugiſſe refert; Nihilominus Plutarchus, Valerius, & alij plerique concordes ſunt de Xerxe.

col. 3. B. Principium 71. Iubilei ſecundum Hebræos) Aſcita ſunt hæc ex Lo. Pi. L. Peta. Fux. Fre. & addita ad an. ab Abrahã 1545. licet nonnihil variet codices illi. Nam in Lo. & Fre. habetur *principium 70. Iubilei ſecundũ Hebræos*, annò ab Abrahã 1545. & an. 1. Olymp. 77. in Fux. *principiũ 71. Iubilei* &c. ad an. ab Abrahã 1546. & 2. Olymp. 77. quod non parum confirmat cõiecturã ſuperiorem de collocãdo Iubileo 41. circa 45. ab Abrahã: in Pi. & L. *Principium 72. Iubilei &c.* ad an. ab Abraham 1544. in Peta. *Principium 71. Iubilei* &c. ad an. ab Abraham 1547. Nobis in his anguſtijs conſtitutis & dubiis quò propẽderemus, ſatius viſum eſt mediã viã ſequi, licet ſi fauiſſent libri, libenter diſpoſuiſſemus ad an. 1551. ab Abraham. Sic enim ſingula inter ſe aptiſſimè reſpõderent, cum circa an. 51. ab Abrahãm, 41. Iubileum collocauerimus. Nam trigeſies quinquaginta faciunt annos 1500. quibus iunctis an. 51. præcedẽtibus, conficitur ſumma 1551. Tamẽ quia Hebræi non eoſdem & ſimiles annos cum auctore tribuunt regibus Iuda & Iſraël, non eſt mirũ ſi principium 71. Iubilei incidat in annum 46. Abrahæ 1545. vt alias notauimus: Librarius hunc verſiculum prætermiſit.

Sophocles Tragœdiarum &c.) In Fux. deſiderantur, in cæteris ita variè extant vt alij conferant ad an 4. Olymp. 75. ſeu an. 9. Xerxis vt Pi. alij ad an. 11. vt Vi. O. alij ad an. 15. vt Peta. Mar. Placet magis ſitus ad an. 14. ſeu 1. Olymp. 77. Nam ad editos, qui ita repoſuere, accedunt Lo. Fa.

Romæ virgo Veſtalis Sunia &c.) Dionyſius li. 9. vocat eam *Vrbiniam*, Mar. *Virbiniam*. Plures cum ſint qui ad an. 2. Olymp. 77. ſeu an. 15. Xerxis repoſuerunt, ne fouiſſe videremur diſſidiũ, ad eos nos adiunximus. Sic enim præter editos Lo. Fa. Vi. O. licet diſſideant in anno Olympiadis, quod poſteriores duo annum primum cõnotent, priores annũ 2. reliqui vt Peta. Fux. Pi Mar. an. 16. eiuſdem Xerxis: firmantur editi auctoritate Dionyſij & quoad an. Olympiadis & quoad an. Vrbis 282. quia ille numerus adiectus ad an. 1264.

ab Abraham conficit ſummam 1546. quam vides hoc loco concurrere cum an. 15. Xerxis.

Sophocles & Euripides &c.) Hac repetitione tam vicina ſatis ſignificauit auctor varia de Sophocle haberi vt minùs mirum videri debeat, ſi codices minùs inter ſe conueniant: Pi. aggregat ad an. 10. Xerxis, ſeu 1. Olymp. 76. Vi. O. ad an. 13. Lo. Fa. adiunctis editis ad an. 16. Peta. Fux. Mar. ad an. 17. quod eſt veriſimilius, ſi Euripides naſcitur circa Olymp. 74. vt colligitur ex Suida, dum ait eum obijſſe Olymp. 93. & vixiſſe annos 75.

Euripides) Anteà ſcriptum erat *Eurypides* per y. ſed quàm fœdè, docent non ſolum Ms. ſed etiam Cicero, Plinius, Polybius, Valer. Max. Aelianus, Pauſanias, Athenæus, Strabo, Plutarchus, & ipſa Euripidis opera:

clari habentur) Additur in Fux. *Tragœdiarum Poëta.*

Herodotus hiſtoriarum &c.) Dum huic patri hiſtoriæ vt loquitur Cicero lib. 1. de legi. ſedem parant codices, alij ad an. 14. ſeu 4. Olymp. 76. repoſuêre, alij ad 18. vt Mar. Malim tamen ad an. 17. Sic enim Fa. Lo. Peta. Fux. & editi.

Bacchilides) *Bachilides* Vi. O. Peta. Fa. Fre. *Baccilides* Lo. *Heraclides* Mar. *Bacchylides* Fux. vt Gellius lib. 20. cap. 6. ſicut Βακχυλίδης Scholiaſtes Apollonij, Plutarchus lib. de exilio, Suidas & alij. Sed quia idem nomen ſæpiùs in hoc libro repetitur cum hac ipſa ſcriptura, nil muto.

Diagoras Athenis) *Diagoras Atheus* Lo. Pi. L. *Diacoras Athenii* Fa. *Diagoras atheneus* Peta. *Diagoras Athenæus* Fux. Notiꝰ eſt quàm vt probatione noſtra egeat, Diagoram patriâ & cognomento *Melium* ſeu *Mileſium*, nomine cõtemptę ſeu corruptæ religionis apud Gentes peſſimè audiſſe; vnde Euſebius lib. 14. de præparat. cap. 6. ἔνιοι τῶν Φιλοσόφων καθάπερ Διαγόρας ὁ Μήλιος καὶ Θεόδωρος ὁ Κυρηναῖος καὶ Εὐήμερος ὁ Τεγεάτης καθόλου φασὶ μὴ εἶναι θεούς, *nonnulli Philoſophorum veluti Diagoras Mileſius, & Theodorus Cyrenaicus, & Euemerus, Egiata nullo modo deos aſſerebant: & ob id punitum* vt loquitur Tatianus, atque adeò *Atheum* cognominatũ & prouerbio locum dediſſe *Diagoras Melius* de ſũmè impio: fuit enim familiare Ethnicis, Atheos quoſcunque compellare, non ſolùm qui deorum multitudini aduerſabantur, ſed qui ab eorum ceremonijs deſciſcebant; vt obſeruant Clemens & Tatianus contra Gentes, & alij patrum, vtque videre eſt de ipſis Chriſtianis apud Dionem Caſſiũ in Domitia. dum ſcribit Clementem cum Domitilla vxore crimine ἀθεότητος damnatũ à Domitiano: vel etiam *irreligioſi, & deos abnuere dicebantur, qui corporum cauſas meras & ſimplices rimabantur*, vt loquitur Apuleius Apol. 1. Itaque loco *Athenis* reponendum videri poterat *Atheus*; Nihilominùs quia maior exemplar. pars *Athenis* habet, & quia conſtat cum Athenas migraſſe captâ Melo, ibique fuiſſe in honore per aliquot annos, ſatis fuerit lectorem variæ huius lectionis monuiſſe, ne imitemur eorum libertatem, qui nouitatis ſtudio propter vnum aut alterũ Ms omnia immutant, & ſæpe contra rationem. Hinc caſtigabis locum Vinceη. tom. 1. ſpecul. *Bachilides & Diagoras Atheni* (pro *Athenis*) *celebrantur*.

A Vide etiam Suidam in verbo *Socrates*, de varia ſignificatione *Melii*. Conſtat etiam hunc Poëtam Bacchilidem patriâ Peloponneſiacum Athenis floruiſſe.

Zeuxis &c.) Nobilem hunc pictorem variè nobis depinxere libri. Nam Pi. componit cum anno 12. Xerxis ſeu an. 3. Olymp. 76. Vi. O. an. 17. ſeu an. 3. Olymp. 77. At demum Lo. Fa. Peta. vna cum editis an. 18. ſeu 1. Olymp. 78. Mar. an. 20. Suidas diſſentit ab auctore dum conijcit Zeuxim in tempus Iſocratis, ſed manifeſtiùs Plinius li. 35. cap. 9. in annum 4. Olymp. 95. quo tempore florebat Iſocrates teſte noſtro auctore, qui inſimulat erroris eos, qui conſtituunt illum ad Olymp. 89. docet etiam lib. 34. cap. 8. cur auctor vocet pictorem, quia alter erat ſtatuarius eiuſdem nominis, qui vixit Olymp. 114.

B Byzantinorum) *Bizanthiorum* Peta. *Bizantiorum* Fa. Vi. autem & O. *Byzantiorum*, Pi. *Bizanthyorum*, Fux. *Bizathiorum*: de hoc ſuprà.

Themiſtocles hauſto tauri ſanguine moritur) In Fux. *Themiſtodes* (d, pro cl,) *exul à Perſarum rege Xerxe ſuſceptus cum videret illum bellum inferre Athenienſibus ciuibus ſuis, ne aut deſtitueret de ſe bene meritũ, aut oppugnaret patriam, Magneſia hauſto tauri ſanguine moritur.* Sed cum deſint in cæteris, videntur adiecta, licet conſona veritati hiſtoriæ, teſtibus Diodoro, Thucydide, Plutarcho, & alijs. Iſta autem variè referuntur in codicibus. Nam in Fa. & ſeptem Vatic. ac Mar. ad an. 20. Xerxis, cui adiungunt ſeſe comites impreſſi; ſed Lo. Peta. Fux. ad an. 19. Pi. ad an. 18.

C Vi. O. ad an 3. Artaxerxis; ſed difficile eſt ex ſcriptorum libris colligere certò, quo anno deceſſerit: Diodorus videtur notare ſub Coſs. *Virginio & Structo* & præfecto Athenis *Prexiergo*; verùm quia horum Conſulatus incurrit in primum an. Olymp. 76. *Prexiergi* verò præfectura in 1. vel 2. (variant enim auctores) Olymp. 77. & mos Diodori eſt præcipuè lib. 11. 12. & 13. in vnum annum congerere ea, quæ varijs & diuerſis annis contigerint, nil certi video poſſe elici. Quod ſi obiecit vt notat auctor, eodem anno quo Socrates naſcitur, vt vult maior numerus exemplarium, erit ex ſententia Laërtij lib. 2. & Apollodori in Chronicis, illius mors aſcribẽda anno 4. Olymp. 77. Thucydides tamen vult eum veniſſe ad Artaxerxem ſucceſſorem Xerxis.

D Socrates naſcitur) Lo. Fa. Fux. Peta. Pi. Mar. conſtituunt ad an. 20. Xerxis: Vi. O. ad an. 3. Artaxerxis: Laërtius lib. 2. ex ſententia Apollodori in Chronic. paululum ab illis differt, cum Socratis natiuitatem aſſignet an. 4. Olymp. 77. Suidas ait eum *fuiſſe bello Peloponneſiaco Olymp. 77.* Sed videtur potius ſignificare tempus quo florebat quam natiuitatis, quinetiam legendum eſſet *Olymp. 87.* pro 77. cum bellum Peloponneſiacum non cœperit ante illam Olympiadem 87. vt conſtat ex Euſebio anno 1. Olymp. 87. Suidæ tamen codex γεγονεν ἐπὶ τὸν Πελοποννησιακον, quod verti etiam poſſet *natus eſt tempore belli Peloponneſiaci.*

qui menſes in ordine annus deputantur) In V. Lo. literâ minutiori *qui menſes in ordinem annum*

Digitized by Google

reputant: in Ven. *qui menſes in ordine annum reputant*: in Lut. *qui menſes in ordine annum reputantur.* At iſta penitus deſiderantur in A. M. P. Fux. Peta. Vi. O. L. Pi. licet hi quatuor poſteriores & etiam vulgati non computent vllum annum Artabano in ſerie annorum, vt faciunt cæteri, & Fa. quos ſequimur, vt vitemus illud abſurdum, quo anteà vice illius vnici anni Artabani, erat poſita nota *21.* in ſerie annorum Xerxis regis præcedentis, quaſi ille regnaſſet 21. annis; quod omnino Euſebio aduerſatur, cum illi tantum 20. annos aſſignet. Variè veteres de annis regni illius. Clemens lib. 1. Stroma. tribuit 26. Ioſep. lib. 11. antiquit. cap. 5. dat plures 28. Sulpitius lib. 2. Diodor. lib. 11. cap. 21. Hieronym. in Ezech. cap. 4. conueniunt cum auctore in anno 20. Contigit hæc diuerſitas ex annis, quos vixit cum patre & ſolus. Illi autem quatuor ſupradicti codices vice illius anni, & quia hoc loco nullum annum interſerunt, alterum interponunt inter Sogdianum & Darium Nothum, quod alij non faciunt.

Lapis in AEgon fluuium) *Lapis in Ægis fluuium* Fux. Fre. *in Egis fluuio* Lo. V. Fa. Peta. S. Vi. O. Ven. Lut. *in Egys fluuio* Vincen. tom. 1. *in Egiſto fluuio* Va. Pi. *in Aenis fluuio* Iornan. *lapis ingens de cælo ruit in Thraciæ partibus* Mar. *in Ægis fluuio* M. Lectio Fux. Fre. germanior videbatur, ſi pro *Ægis* extaret *Ægos*. Nam aduerto Diodorum lib. 13. Stephanum, Xenophontem lib. 2. Plutarchum in Lyſandro, Strabonem, Ariſtotelem lib. 1. meteor. Poliænum lib. 1. Stratag. & alios Græcos non ſolùm numero plurali vti, cum huius fluuij fit mentio, ſed etiam *Ægos*, non *Ægon* dicere; ſic enim verbi gratiâ vnus pro cæteris Strabo lib. 6. ſub finem μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, Polybius quoque lib. 1. meminit pugnæ naualis ab *Ægos Potamos* μετὰ μὲν οὖν τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, quæ Perotus interpres ſubticuit penitus: alter verò latinè reddidit, *ad capræ fluuium*, cum videret αἰγὸς idem eſſe ac capram, ſed ineptè, cum in nominibus proprijs reddendis retinenda vox natiua potiùs, quàm habenda ratio ſignificationis: Plutarchus in Lyſandro κατηνέχθη γὰρ ὡς ἡ δόξα τῶν πολλῶν ἐξ οὐρανοῦ παμμεγέθης λίθος εἰς Αἰγὸς ποταμούς .i. *decidit enim, vt eſt vulgi opinio, ingens lapis ex cælo in Ægos fluuios*: itẽ in Alcibiade πρὸς ναῦς τοῖς Ἀθηναίοις ἔχοντες ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς, neque ineptè dici poſſit Strabonem, Polybium, Plutarchum, dum ita loquuntur in plurali, intelligendos eſſe non tam de fluuio, quàm etiam de vrbe, quæ ſita erat ſupra fluuium. Αἰγὸς Latini pariter poſterius illud *Ægos* potius quam *Ægon* conſtanter vſurpant; ſed numero ſingulari appellant *Ægos flumen*, non vt Græci *Ægos flumina*. Sic enim Frontinus lib. 2. Stratag. *Lyſander aduerſus Athenienſes apud Ægeo potamon* (& in margine *Aegos potamum*) *inſtituit certo tempore infeſtare naues Athenienſium*: Plinius lib. 2. cap. 58. vbi eundem caſum lapidum è cœlo refert, *Celebrant Græci Anaxagoram Clazomenium Olymp. 78. an. 2. prædixiſſe cæleſtium literarum ſcientiâ, quibus diebus ſaxum caſurum eſſet è Sole, idque factum interdiu in Thraciæ parte ad Aegos flumen.* Idem meminit AEgos fluminis lib. 4. cap. 11. *cum Ciſſam flumini Aegos oppoſitam*, ait Laërtius lib. 2. de eodem loquens, *circa Aegos fluuium contigit lapidis lapſus*: & Ammianus lib. 22. *Aegos potamos, in quo loco lapides caſuros ex cælo prædixit Anaxagoras.* Sic AEmilius Probus loquens de Lyſandro, qui apud *Aegos flumen* eſt potitus claſſe hoſtium. Sic etiam Mela lib. 2. Porrò ne in fluctibus huius fluminis videremur fluctuare, receptæ iam editorum lectioni placuit adhærere, cum ſit aliorum exemplar. quæ ſunt plura numero. Ad extremum varia his ſedes tribuitur in Pi. circa an. 37. Alexandri, & 2. Olymp. 78. & idem videtur ſignificare Plinius lib. 2. cap. 58. apud Mar. circa an. 38. in Vi. O. circa an. 41. in Fux. Fa. Peta. Lo. & excuſis ad an. 39.

qui Longimanus cognominabatur) Qui *mucrocir id eſt longimanus cognominabatur* Fux. Hinc ipſe Hieronymus in 4. Ezech. *Xerxes qui cognominabatur* μακρόχειρ *id eſt longimanus.* Idem apud Iornãd niſi quod corruptè *Machochir*. Verùm deſiderantur penitus in L. Pi.

Ezras) Improbabis forſan rationem hanc ſcribendi, cum Septuaginta legant *Ezdras*, reliqui verò vt Ioſephus, Hieronymus, Auguſtinus, Marianus, Freculphus, præcipuè verò vulgata Bibliorum tranſlatio *Eſdras*. Vicit nihilominùs vnanimis ille exemplar. conſenſus, cui non conſentire nefas, potiſſimum cum fauet illis Hebraïca ſeu Chaldaïca ſcriptio עזרא Ezra.

ſiluiſſet, qui ſcribit &c.) In Peta. A. M. V. *ſiluiſſet & qui ſcribit*: in quibus eſt probabile illam copulam adiectam fuiſſe à quodam ſciolo, qui credidit auctorem loqui de alio ſcriptore quàm de Ezra, dum abſurdum iudicat Ezram ſcripſiſſe de ſe in tertia perſona, videlicet, *qui ſcribit hoc tempore Ezram & Nehemiam reuerſos ex Babylone.* Verùm obſeruaſſe debuerat modum hunc loquendi eſſe Ezræ ipſi familiarem; ſic enim is lib. 1. cap. 7. *Ipſe Ezras aſcendit de Babylonijs*, quin & idem faciunt plures hiſtoriographi, vt Cæſar in commentarijs. Neque enim is *ego vici*, vel *ego pugnaui* ſcribit, ſed *Cæſar vicit*, & *Cæſar pugnauit.*

pag. 121. col. 3. A. quæ ab his geſta referuntur) Poſuimus *referuntur* ex A. L. M. P. V. Va. Lo. Vi. O. Pi. Ven. Fux. Peta. pro *feruntur*.

Sicilia à populo regebatur) In Fux. eſt adiectum *ſeditione facta*.

Cimon iuxta &c.) Sic corrigo pro *Cymon* ſequutus Peta. Fux. Lo. A. Pi. Frontin. lib. 3. Plutarchum, Apollodorum, Thucydidem, Iuſtinum, Probum, Diodorum, Pauſaniam, Ammianũ, apud quos Κίμων. Polybius autem & Mar. habent *Cymon* per *y*. Porro hunc paragraphũ Fux. Peta. Fa. ſeptem Vaticani aſſignant circa annum 4. Longimani, à quo non recedunt editi, Pi. verò circa an. 1. Lo. Mar. circa 3. Vi. O. circa 8. neque potius ex illis ſcriptoribus poteſt colligi certus annus, niſi forſan ex Diodoro;

Digitized by Google

qui lib. 12. ſcribit hæc contigiſſe ſub Archonte Athenis *Demotione*, & Romanis Coſs. *Publicola & Appio*. Si ſpectetur annus Demotionis dicendum erit accidiſſe anno 3. Olymp. 77. vt volunt Sigonius & Mercator, licet Diodorus* velit eſſe an. 40. Olymp. 82. ſin autem Conſulum, faſti Onuphrij eos collocant ad annum 1. Olympiad. 80.

pag. 121. col. 3. A. Eurimedontem Perſas) *Eurymedontem Perſas* Peta. *Eurymedontem fluuium Perſas* Al. quæ lectio licet ſit vera, tamen non eſt neceſſaria, cum abſit ab aliis exemplar. & res aliunde omnibus nota. *Eurimedonem Perſas* Vi. O. ſed vitioſè. Vulgata ſcriptio eſt Plutarchi, Ammiani, Pauſaniæ, Mariani & aliorum: Diodorus lib. 11. vocat *Eurybantem*.

Medicum bellum conquieſcit) Lapillo notandum albo, pro *modicum bellum conquieſcit*: præſidio fuerũt velut copiæ auxiliares, chirographi O. Vi. Pi. Lo. Peta. Fux. quibus adiungendus Mar. qui quò minùs dubitares, pro *Medicum bellum* dixit *Medorum bellum*. Nam ita veteres loquutos de Perſis nemo neſcit, vt certũ eſt ex Aeliano li. 11. Thucydide libro 1. Plutarcho & Diodoro ſæpius, bellum contra Perſas à Græcis ſuſceptum, bellum *Medicũ* ſeu *Medorum* vocari ſolitum. Nam ab eo tempore, quo Medi à Cyro ſubacti ſunt, & eundem regem cum Perſis receperunt, nomine Perſarum intelligũtur, vt poſtea docebimus. Hinc Marcus Antoninus dictus eſt *Medicus*, quod Medos ſuperaſſet. Vetus lectio potuit aliquibus probari ſi vox illa *modicum* aduerbij naturam induat, quaſi dicat ad modicum tempus, vel exiguo ſpatio pax inita, ob frequentes illas inter Græcos pugnas, & inducias; reuerâ tamen non niſi de Medis accipi poſſunt; Nam bellum illud celerrimè confectum cum Perſis, ſeu cum Medis, conſtantem pacem peperit: etenim, vt inquit Plutarchus in Cimone, *Cimonis victoria tam nanalis, quàm pedeſtris eadem die comparata, coëgit Perſas, vt nobilem illam pacem cum Græcis inirent, vt ſemper à mari Græco curriculum equi abſtinerent.*

col. 2. A. Perdicas) *Perdicca* Lo. Peta. Pi. O. Vi. Mar. Sic Pauſanias lib. 1. Verùm prius lego cum vnico c, apud Thucydidem & alios.

Heraclitus &c.) Quidni hæc ad an. 5. Longimani aggregentur, cùm ita dictent Lo. Peta. Fux. Fa. Mar. & vulgati, ſeu ad an 1.. Olymp. 80. Qui enim diſſentiunt ab his, neque inter ſe cõueniunt. Nam Pi. opponit 11. Vi. vero & O. an. 12. Excipio annum Olymp. Omnes enim iſti connumerant an. 2. Olymp. 81. ſed ſententia poteſt ferre ſingulos.

Ezras ſacerdos) Quia editi & Mar. aſcripſêre hæc anno 6. Longimani, ſeu an. 2. Olymp. 86. habéntque patronos Pi. Fux. Fa. (licet differant in numero Olympiadum; Pi. enim appingit an. 3. Olymp. 81.) quib* potius cogimur annuere quàm iſtis Lo. Peta. quamuis non multum abſint, qui anno 5. ſeu 1. Olymp. 80. vel Vi. O. qui an. 12. Longimani, vel an. 2. Olymp. 81.

Heliaſis) Sic emendo ex A. L. P. Pi. Peta. Fux. Vi. O. & Euſebio lib. 8. de demonſtratione cap. 2. & Nehem. cap. 30. pro *Neeliaſib* vt in B. H. So. Pet. vel *Neeſialib* vt in V. Va. Ven. Lut. vel *Nebeliaſib* vt in Lo. Nam in illis omnibus litera *N*, occupat locum *H*; vel *Eliaſib* vt in tribus Ms. Fab. vel *Eliſab* vt in Mar. vel *Neeſiaſib*: apud Hieronym. Daniel. 9. ex Euſebio *Eliaſub*. Sed quia Euſeb. li. 18. de demonſtr. cap. 2. habet *Eliaſib* & Ioſephus lib. 11. Antiq. paſſim haud dubiò ita legendum apud ipſum Hieronym.

Affirmatúrque Ezras diuinas ſcripturas memoriter condidiſſe, & vt Samaritanis non miſcerentur, literas Iudaicas commutaſſe) Non extant in Peta. Fux. A. L. M. S. in 2. Vatic. P. Lo. Pi. Fa. Vi. O. Mar. nihilominus propter alia exemplaria, & quia Tertulianus lib. de habitu muliebri, Irenæus lib. 3. cap. 25. contra hæreſ. Auguſtinus lib. 2. de mirabilibus ſacræ ſcripturæ cap. 33. Raba Maurus lib. de inſti. cleri. cap. 54. & plerique veterum idem de Ezdra aſſerunt: non eſt quod nouitatem vel abſurditatem cauſemur, & alienum ab Euſebij ſententia cenſeamus.

memoriter condidiſſe) *memoriter edidiſſe* V.

Empedocles &c.) Cum mutarent codices (Nã Lo. Fux. comparant hæc cum an. 8. Longimani ſeu 4. Olymp. 80. Vi. O. cum anno 13. ſeu an. 3. Olymp. 81. Pi. anno 16. ſeu 3. Olymp. 82.) amotâ tamen hæſitatione retinui veterẽ ſedem ad an. 9. Longimani, ſeu 1. Olymp. 81. ſic enim excuſi, quibus patrocinantur Peta. Fa. nihil enim contrarium ſuadet.

Pherecydes ſecundus) Quia nefas exiſtimauimus recedere à maiori parte codicum Ms. A. L. M. V. Peta. Vi. O. S. P. Lo. Pi. Fre. ſic reſtituimus *ſecundus* pro *Syrus* vt olim in editis, vel *Pherecydes alter ſecundus* vt in Fux. Accedit ratio; nam cùm auctor circa Olympiadem 59. pag. 116. iam fecerit mentionem alterius Pherecydis hiſtorici magiſtri Pythagoræ, quem legimus cognominatum *Aſſyrium* vt apud Auguſt. epiſt. 3. vel potius *Syrium* vt apud Plinium lib. 7. ca. 56. & Græcos (Σύριον) ſicut Euſeb. lib. 10. de præparat. cap. 2. & 3. Ariſt. lib. 5. de hiſtor. anim. cap. 30. Clemen. lib. 1. Stromat. Pauſan. lib. 1. Ioſeph. libro 1. contra Appionem: ſeu *Syrum* vt apud Cicero. li. 1. Tuſcul. Iſido. lib. 1. Orig. cap. 37. & alios Latinos, ſumpto cognomine à Syro, quæ Σῦρος, vel Συρίη apud Strabon. vel *Syra* apud Suidam vna Cycladum inſularum, in qua natus eſt. Veriſimile eſt ipſum loqui hoc loco de altero Pherecyde & diuerſo ab eo, qui *Syrus* dictus eſt, trium enim huius nominis meminit Suidas; præceptoris Pythagoræ, quem vult *natum circa 45. Olymp. & floruiſſe ſub Alyatte*; alterius *Poëta & Athenienſis* quem facit antiquiorem contra ſententiam Porphyrij, imo & Strabonis: tertij *hiſtorici cognomento Lerij*, quem ait natum paulò ante Olymp. 75. hic quidem *Lerius* conuenit tempore cũ iſto noſtri auctoris: Strabo lib. 10. duorum tantum facit mentionem, *Syri* Badis filij, qui fuit *doctor Pythagoræ* vt loquitur Plinius lib. 2. cap. 79. & *Athenienſis*, quem facit recentiorem contra Suidam: Dionyſius etiam Halicarnaſſeus lib. 1. citat *Pherecydem Athenieñſem hiſtoricum*, quem ait γενεαλόγων οὐδενὸς δεύτερον *nulli ſecundum in texendis*

genealogiis, quibus optimè reſpondet opinio Eratoſthenis, qui teſte Laërtio libro 1. *aſſeruit vnum tantum Pherecydem Syrium*, *alterum Athenienſem genealogum*; licet idem Laërtius referat *Andronem Epheſium tradidiſſe duos fuiſſe Pherecydes Syros*, *alterum Aſtrologum*, *alterum theologum*, *Badis filium*. Nam ita variat à Strabone in litera *d*, pro *b*. Hinc fit vt credam Euſebium indicare hoc loco Pherecydem non *Syrum*, de quo antea ſed *Athenienſem*. Licet enim alter vixerit teſte Luciano in Macrobio 85. annos, non tamen potuit pertingere vſque ad hæc tempora. Demum hic paragraphus adnumeratur ab aliis libris ad an. 6. Perdicæ vt à Peta. Lo. Fux. ab aliis ad an. 11. vt à Pi. ab aliis ad 10. vt à Vi. O. ab aliis ad an. 5. vt apud Mar. ab aliis ad an. 5. vt à Fa. ſeptem Vaticanis & excuſis: ſed parum intereſt de anno, cum auctor ſolùm tempus reſpiciat, quo floruit.

Cratinus) *Cranitus* S. Va. Lo. Fa. *Cratium* Vincen tom. 1. Specul. nos retinuimus veterem lectionem, ſuffraganitibus omnibus aliis exemplar. & Mar. Cratini enim comici ſæpe meminerunt Plutarchus, Suidas, Iul. Pollux. lib. 7. cap. 11. lib. 10. cap. 24. Scholiaſtes Ariſtophanis de auibus Κρατῖν❧ ἐν Κλεοβουλαις Luci. in Macrobio, Horat. Satyr. 4. lib. 1. ſermo. 4. ſed quis non veterū?

Romani per legatos) Fux. Peta. Lo. his circa an. 23. Artaxerxis aſſignarunt locum, Vi. O. circa an. 15. Pi. circa an. 17. Mar. circa an. 9. commodior ſedes ad an. 11. Qui ſitus anno ſuperiore ante creationem Decemuirorum confirmatur auctoritate Liuij lib. 3. decad. 1. & Dionyſij lib. 10. Illi duo differūt in anno Vrbis. Nam hic ad an. 300. ille ad an. 301. quoad Olymp. hic differt ab auctore duobus annis, cū conſtituat ad an. 1. Olymp. 82. auctor ad an. 3. Olymp. 81.

Roma clarior) *clarus* L. Pi. & Fre. *ludi ſeculares* Mar. hunc paragraphum Vi. O. & Pi. locant ad an. 6. Perdicæ, Mar. ad an. 5. Fux. Peta. Lo. ad an. 8. Fa. verò ad an. 12. ſeu 4. Olympiad. 81. quem imitantur impreſſi, & optimè. Nam hic annus eſt Euſebio 300. ab Vrbe, ſeu ab an. 1. Romuli, licet ex aliorum ſententia ſit 302.

primus) *primum* A. L. M. Fux. Peta. Vi. Pi. O.

Trecenteſimo ſecundo anno ab vrbe condita x-viri &c.) Deſiderārim chirographos noſtros poſſe conciliari cum editis in ea ſede quam his parārunt. Nam alij vt duo Vat. circa an. 3. Olymp. 82. alij vt Fux. Vi. O. Mar. circa an. 3. Olymp. 81. alij circa an. 4. eiuſdem vt quinq; Vaticani, Peta. Pi. Lo. Fa. & impreſſi, quibus me adiungo: tamen ſi adeſſet codex viderentur iſta potius ad annum 2. Olymp. 82. reponenda, cùm mutuò concurrant hic annus, & annus 302. ab Vrbe, ſi primus annus Romuli & Vrbis incipit, vt vidimus, ex ſententia auctoris, à primo anno Olymp. 7. Cùm enim annus præcedens illum annum Olympiadis reſpondeat anno Abrahæ 1264. his adde 302. efficies 1566. qui in illo anno 2. Olymp. 82. completur: quod idem fiet, ſi per Olympiades computes. Certum eſt enim ab anno 1. Olymp. 7. vſq; ad an. 2. Olymp. 72. interiici annos 302. hinc ergo aut è veteri ſede dimouendus videbatur hic paragraphus, aut legendum *300. anno*, quo anno volūt Dionyſius li. 2. & Oroſi. li. 2. ca. 13. Decem-

A uiros creatos. Abſit tamen vt abnuā poſſe deffendi veterem ſitum: fauet enim auctoritas Ciceronis qui lib. 2. de finibus ſcribit Virginium filiam interemiſſe, quam Appius Claudius Decemuir vendicare volebat *an. 60. poſt libertatem receptam*, id eſt, ab eiectis regibus. Adde enim illos annos 60. ad 1504. ab Abraham, qui præcedunt initium Conſulum, efficies an. 1564. qui coincidit in eundem an. 4. Olymp. 81. præterea licet hic annus 4. Olymp. 81. ſit auctori (quinetiam Dionyſio) an. 300. Vrbis, vt videre licet ex calculo annorum ab Abraham, & ex eo quod ſcribit eodem anno factum agonem centenarium; nihilominùs non eſt abſurdum, quod ipſe eundem annum vocet 302.

B Nam ſignificat eum annum ſecundum Catonem eſſe 300 & ſecundum Varronem eſſe 302. Poteſt enim colligi ex diuerſis locis ipſum eſſe varium in annis Vrbis, ſeu in ſitu hiſtoriarum, quę pendēt ab anno Vrbis propter varios ſcriptores, ex quibus talia expiſcatur, & qui diuersè inchoant annos ab Vrbe. Crediderim autem auctorem hæc ex Liuio li. 3. excerpſiſſe, vel ex Eutropio li. 1. quorū verba *trecēteſimo & altero anno*; quæ ſic intelligo vt vox *altero* non *primum*, ſicuti volunt Sigonius & Onuphrius, & habet etiā Pæanius, ſed *ſecundum* ſignificet. Nā præterquā quod ea eſt illius vis & ſignificatio natiua, ſimilem loquēdi rationem inuenies in præfatione Euſebij de *altero* id eſt ſecundo anno Darij. Sic etiam apertè tradūt Faſti Capitolini & Solinus x-viros creatos an. Vrb. 302. ipſe etiam Dionyſius lib. 10. cui ille 302. eſt annus 2.

C Olymp. 82. Denique Liuius (de cuius mente cōtendunt docti) idem ſatis indicat cum poſteà addit Tribunos militares cœpiſſe octauo anno pōſt & anno Vrb. 310. Caſſiodorus conuenit cum Liuio in iiſdem Coſs. Menenio & Sextio. Neque nouum eſt Liuium, Diodorum, Solinum & alios in annis Vrbis non minùs ſibi nonnunquam conſtare, quam auctor, prout ſunt varij & inconſtantes inter ſe auctores, quos ſequuntur. Quāta enim fuerit diſſentio in annis Vrbis numerandis & digerendis, & quàm varia & incerta ratio apud omnes, præcipuè vſque ad 500. annos ab Vrbe, ſatis colligitur ex Cicerone in Bruto, & veteribus ſcriptoribus, quin & ab ipſo anno 500. alij vno anno, alij duobus, alij tribus annis aut anteeunt aut ſubſequuntur, vt notarūt plerique docti. Porro hoc loco emendādus eſt Oroſius, dum vult 300. annū Vrbis cōcurrere cum Olymp. 95.

D non quod ſubſtituas *Olymp. 85.* vt vult auctor notarum ad marginem illius, ſed potius *Olymp. 81.*

& poſt annum eiecti ſunt) *& ſecundum poſt annum eiecti ſunt* Fa.

in Algido) *in Alcido* Lo. *in Algidios* Ven. Lut. ſed impurè, de quo ſupra.

auferre) *abducere* Lo. Vincen. Mar. Fux. Peta. Pi. Vi. O. Fa.

Crates comicus) *Cretes* Mar. Putarunt itē aliqui reponendum *Cynicus*, vice *Comicus*; ſic enim annotatur in margine editionis Baſili. & Sonnia. Verùm cùm hic annumeretur ab auctore inter poëtas, *Comicus* eſt legendū, prout extat in omnibus exempl. Mar. Anton. Vincē. & apud Clement.

Digitized by Google

Alexandrinum Athenæus duos facit, alterum vocat *Criticum*, alterum *Comicum*: Euſeb. lib. 14. de præpar. ca. 2. videtur fauere lectioni *Cynicus*, dum ait Zenonem factum Cynicum à Cratete, ſicut etiam facit Lucianus in Dialogo Cratetis & Magi; extantque eius quædam fragmenta: de eo vide Pollucem lib. 6. cap. 17. & ſub finem lib. 10. ca. 26. ſed Laërtius lib. 4. & Suidas omnem tollunt dubitationem, cùm ſcribāt decem fuiſſe huius nominis: primum antiquæ Comœdię ſcriptorem, vt loquitur Laërtius, quem eundē exiſtimo cū noſtro: ſecundum *Trallianum Iſocratis diſcipulum* circa Olymp. 102. tertium ταφρώρυχον qui militauit cum Alexandro: quartum Cynicum, qui floruit eodem tempore circa Olymp. 113.

Bacchilides lyricus) Apud Mar. *Bachillides*, in Peta. *Bacchiles*, in O. Vi. Lo. *Baccilides*, in Fa. *Bacilides*, in Fux. *Boccbylides*, in Fre. *Bacchides*: de eodem vide ſuprà, nam non dubito hunc eſſe illum ipſum.

Cleobulina) Sic correximus ex A. L. M. Peta. Fux. P. Lo. O. Vi. Mar. quin & iuxta ipſum Hieron. lib. 1. contra Iouinian. pro *Deobulina* vt in vulgatis, vel *Cleombulina* vt in V. S. Va. Nam ita dicta eſt à patre Cleobulo Lindio vno ex ſeptem ſapientibus, de quo Laërtius lib. 1. deinde facilis eſt ac frequens mutatio *d* in *cl* & è conuerſo.

Templum Iunonis &c.) Recipiuntur hæc in Pi. quidem ad annum 14. Longimani: in Lo. Fa. Fux. Peta. Mar. ad annum 15. vt & in impreſſis: in Vi. O. ad 24. de huius templi conflagratione meminit Pauſanias lib. 2. ſed annum ſubticuit.

quod Argis) *quod in Argis* Lo. Pi. Vi. O. Peta. Mar. tamen lectio antiqua præferenda: impurè enim dicimus in Athenis, Pariſijs.

Abaris) *Habaris* Lo. Peta. Fa. Vi. Pi. O. Fux. de quo pluribus ſuprà.

Hyperboreamus) Vulgatam lectionem retinuimus, nil morati A. L. M. S. V. Va. Fux. P. Peta. Lo. Pi. Vi. O. Mar. apud quos *Hyperboramus*: in Fa. *Hyperbolanus*: apud Pauſaniam lib. 3. *Hiperboreus*.

Tribuni plebis) Antiquus ſitus horum confirmatur à chirographis, qui circa an. 16. Lōgimani, ſeu 4. Olymp. 82. exhibent, vt Vi. O. Fux. Peta. Fa. Lo. excipe Pi. in quo circa annum 19. eiuſdem, qui optimè congruit cum anno 309. ab Vrbe, quo Capitolinus, Lamprides & Sigonius aiūt inſtitutos Tribunos militares: Liuius tamen lib. 4. deca. 2. tribuit anno CCCX. At Dionyſius lib. 11. anno 3. Olymp. 84. & Vrbis 311. Suidas in voce Χιλίαρχος refert ad annum Vrbis 305. quę opinio propiùs videtur accedere ad noſtrā ſedem; vno enim tantum anno diſſidet. Cæterùm dum ipſe hîc de *Tribunis plebis*, & paulò poſt de *Tribunis militū* loquitur, non parum differt ab alijs ſcriptoribus antiquis tam Græcis quam Romanis, ita vt iuxta illos & ex eo quod ſuprà vidimus de Tribunis plebis, videretur pro *Tribuni plebis* legendum hîc *Tribuni militū*, ni obſtaret quod addit de *Ædilibus*, quos conſtat ex Dionyſio, Liuio & alijs vna & ſimul creatos cum Tribunis plebis an. 16. poſt Regifugiū, niſi etiā repugnaret, quod ſcribit Tribunos militares cœpiſſe circa Olymp. 97. Cuſpinianus tamen in Caſſiodorum putat in duobus illis locis eſſe errorem manifeſtum librariorum; ſed vereor ne ipſi auctori tribuendus ſit.

Athenienſes & Lacedæmonij fœdus 30. annorum ineunt) Editiones volunt fœdus hoc initum an. 4. Olymp. 83. ſicuti etiam Fa. Fux. Lo. licet Pi. anno 3. Olymp. 85. O. an. 2. Olymp. 86. & Vi. an. 1. Olymp. 87. Mar. an. 1. Olymp. 84. Verùm ſequendæ potius partes Peta. & proinde reponendum ad an. 3. eiuſdem Olympiadis 83. quia ipſe eſt annus decimus quintus, qui præceſſit bellum Peloponneſiacū, & ſcimus ex Iuſtin. de fine lib. 3. Thucydide initio lib. 2. has inducias factas illo 15. anno. Pauſanias lib. 5. refert hoc fœdus ad an. 3. Olymp. in qua fuit victor Criſon Himeræus, quę fuit Olympias 83. vt teſtatur Dionyſius in fine lib. 10. & initio lib. 11.

Neemias Hebræus &c. *vſque ad* Macedonis fuit) Iſta huc & illuc propelluntur pro varietate codicum. Nam in Lo. ad annum 9. Artaxerxis Longimani, Fa. & Peta. ad an. 10. vulgati & Fux. ad an. 17. Vi. & O. ad an. 33. vbi & cohærent cum ijs, quæ deinceps habentur, *Neemiam qui muros* vſque *capitur*, ijſque proximè ſuccedunt iſta *hinc vſque diuinæ ſcripturæ* &c. Pi. collocat ad an. 21. Artaxerxis. Variæ hæ codicum agitationes mentem noſtram aliquantulùm agitarunt, ſecuriùs tamen viſum eſt habere ſtatiua ad an. 20. Artaxerxis, cum & verba hoc ipſum requirant & codex Pi. qui proxime accedit, hoc ipſum ſuadeat.

pag. 122. col. 4. A. apud eos) Commodiùs quàm *apud Iudæos*, iuxta A. L. M. V. P. Lo. Pi. Fa. Mar.

ſcriptis) Sic ex A. L. M. Vi. O. P. Pi. Fux. Peta. Beda Adone & Mar. pro *ſcriptorum* vt in editis.

Herodotus &c. honoratus eſt) Eruditus vir in Perſium pag. 4. reponendum putat *coronatus eſt* pro *honoratus eſt*; ſed quâ libertate conjecturas ſuas nobis vendicat, cum nil tale penitus in vllo exemplari, nec Fre. nec Mar. vel alio auctoris noſtri ſequace reperiatur? Si enim hoc permitteretur, omnia eſſent incerta & nutaret fides omnis, quæ auctoribus adhiberi ſolet. Cæterùm hæc narrantur contigiſſe circa an. 27. Artaxerxis, in Pi. circa an. 20. ſeu 2. Olymp. 85. in Fa. Fux. Lo. Peta. & impreſſis, circa an. 34. in Vi. O.

Meliſſus Phyſicus &c.) Diſponuntur circa an. 20. Artaxerxis in Fux. & Peta circa an. 21. apud Mar. circa 22. in Fa. Lo. & excuſis circa an. 28. in Pi. circa an. 31. in Vi. O.

Eurypides Tragœdiarum &c.) Quia non vno tantum anno floruit, ideo ſuſpicor libros ſcriptos iſta varijs locis diſpoſuiſſe. Nam alij ad an. 21. Artaxerxis vt Fux. Peta. alij ad an. 22. vt Fa. Lo. alij ad 23. vt Mar. alij ad 29. vt Pi. alij ad 37. vt Vi. O.

Protagoras) *Pytagoras* Lo. Fa. Pi. L. Mar. ſed valde corruptè, cum nihil tale legatur de vllo eorum, qui nomen habuerit Pythagorę (nam quam varij fuerint conſule Laërtium lib. 1.) imo ipſe Laërtius ibidem, & Suidas idem, quod auctor ſcribunt de Protagora Sophiſta, & de eius libris crematis in foro ſub præconis voce, & auctor lib. 10.

de prępar.cap.3.cum facit σύγχρονον Socrati. Cęterum ſitus eſt diuerſus. Nam in Peta. & Fa.ad an. 22. Longimani, in Fux.Lo. Mar. ad an.23.in Pi. ad an.29.in O.ad an.37.in Vi.O.ad an.38.ſed vt ait Laërtius lib. 9. *Protagoras omnium conſenſu Socrati æqualis fuit.*

Romæ rurſus Cõſules creati) Comparâtur iſta in O.Vi.cum an.3.Olymp.84.in Pi.cum anno 4. alibi vero cum anno 1.Olymp.85. vt in Fa. Fux. Lo.Peta. & excuſis, ſed quis potius ſit ſequẽdus, non ita eſt facile iudicare ex alijs ſcriptoribus,cum valde diſſideant ab auctore, & inter ſe.

Phidias eburneam Mineruam facit) Phidias *Mineruam facit Athenienſibus* Fux. ſed quo anno hoc opus abſoluerit, haud ita facile fuerit recenſere, cum alij velint anno 25. Artaxerxis vt Mar. alij an.26. & vt Fa.Fux.Lo.Peta.quibus excuſi adnumerandi, alij an.30. vt Pi. alij an.33. vt Vi. O. Hanc ſtatuam quæ erat Athenis ex auro & ebore conflatam fuiſſe tradit Pauſanias lib. 7. ex ebore tantùm Plinius lib.34.cap.8. & Suidas. De anno nulla mentio apud veteres; Plinius tamen refert artem illam cœpiſſe cum Phidia Olymp. 83.

Fidennates contra Romanos &c.) Conſiſtunt hæc ex oppoſito anni 24. Artaxerxis in Pi. Mar. an.28.in Vi.O. anni 26. qui eſt 2.Olymp.85. in Fa.Fux.Lo.Peta. & editis. Quos ſequendos duximus moti auctoritate Liuij lib.4.deca.1.& Eutropij,qui hanc defectionem conijciunt in annum Vrbis 315. qui coincidit cum an. 27. Artaxerxis & 3. Olymp.85.itaque vno anno ſeriùs.

Theatecus) *Thetus* L.Pi. *Theaietus* A. *Theaetetus* M.*Theteus* V.S.Va. Lo. *Theatetus* Fa. *Tratecus* Petà. *Theetetus* Fux. *Theaetetus* P. V. O. *Theatetus* Al. *Theatenus* Mar. *Theathetus* Ven. Lut. Θεαίτητος Suidæ: Laërtius lib. 8. refert Epigramma Theæteti. Cæterùm iſta concurrunt vt plurimùm cum anno 27. Artaxerxis vt in Fa. Fux. Lo. Peta. & impreſſis; at cum an. 26. apud Mar.& cum anno 31. in Pi. & cum anno 33. in Vi. O.

Ariſtophanes clarus &c.) In quem annum incurrant,vix certi aliquid ex libris,cum Lo. Peta. ad an. 27. Artaxerxis collocent; Fa.Fux. Mar.& cuſi ad an.28.Pi.ad an.31.Vi.O.ad an.35.

Gens Campanorũ in Italia cõſtituta) Horum ſitum Pi. aſcripſit an. 29. Artaxerxis ſeu an. 4. Olymp.85.Vi.O.an.31.alij an.28.vt Fux.Fa.Lo. Peta. & excuſi. Non video autem quare auctor adiecerit *in Italia*, cum nulla ſit memoria apud vetuſtiorem paulò ſcriptorem Campanię in Gallia,ſeu alterius vbique gentium.

Democritus Abderites &c.) Demetrius Mar. ſedes, quæ his præſtituta haud certa eſt,cum Fa. Fux.Lo.Peta.Mar.& excuſi ad an.29.Artaxerxis, Pi.ad an.31.Vi O.ad an.35.componant.

Socrates qui ſcholam cõgregauit plurimo &c.) Abſunt *qui ſcholam congregauit* ab Lo.P.Fa.Fux. Vincen. Mar. Nihilominus ſunt veritati conſentanea.

Neemiam qui muros &c.) Aſſignata his ſedes ad an.31.Longimani, ſeu 3.Olymp.86.nõ ſolum in vulgaribus,ſed in quinque Vaticanis,Fa.Lo.At in Pi.eſt ad an.34.in Vi.O.ad an.33. ita vt ſuperiora illa *Neemias Hebræus* &c.ſimul cohęreant, vt iam obſeruatum ſuperiùs. Placuit tamen imitari Fux.vnum ex Vaticanis, Mar.& Peta.qui cõiiciunt in an. 32. eiuſdem Longimani. Sic enim accommodatiùs reſpondent ſenſui verborum: ſi fauiſſet auctoritas codicis,non ſolum cõiunxiſſem cum ſuperiori paragrapho *Neemias Hebræus* &c. vt faciunt Vi. & O. ſed etiam coëgiſſem ad annum 20. eiuſdem Longimani, quia illa verba *ſi quis ab hoc tempore*, intelligenda ſunt à 20. anno eiuſdem: ſicut videre licet apud auctorem lib. 8. de Demoſt. cap. 2. & apud Hierony. in cap. 9. Daniel. Nam à 20. Artaxerxis Longimani, qui eſt 4. Olymp.83. vſque ad 15. Tiberij numerantur anni 475. qui faciunt Hebraïcos, inquiunt illi, idque ex Africano, 490. iuxta lunares menſes, & reuerâ ſi anno ab Abraham 1571. qui eſt an. 19. Longimani adnumeraueris 475. produces tandem 2046. qui perueniunt ad 16. Tiberij. Si tamen collocâris illum annũ ad an.2. Olymp.202. ſicut illi præſcribunt faciendum.

32. anno Artaxerxis &c.) Poſuimus *32.* ex L. A.M.Lo.V.Va.Pi.Ven.Mar.quibus conuenit Nehem.cap.5.& quod pręcipuum eſt ipſe Euſebius, dum idem expreſſit Olymp. 83. quem ſequitur Sulpitius lib.2.codices H.B.Pet.Lut. So. habent 31.V.Peta.O.30.

Initium belli Peloponneſiaci) Deſunt in L.Va. Pi.Vi.O.abſit tamen vt ea deleamus vel loco mutemus, tum quia potior eſt vis & auctoritas cæterorum exemplarium & Mariani, tum quia Suidas refert bellum illud geſtum inter Lacedæmonios, & Athenienſes ad an.1. Olymp.87. & Clemens lib.1.Strom à tranſitu Xerxis numerat 48. annos vſque ad principium belli Peloponneſiaci: quod optime cõuenit cum illo anno 1.Olympiadis 87. quem ſeptem Vaticani & vulgati notãt vna cum Fa.Lo.& Peta.licet in Fux. ad an.4. Olymp.86. adnumeretur. Adde quod Thucydides illius belli partim dux, partim ſpectator, & deſcriptor vult cœpiſſe *Pythodoro* Athenis præfecto, id eſt anno 1. Olymp.87. vt explicat Diodorus lib.12. idem Thucydides numerat ſexaginta annos à bello apud Marathonem geſto vſq; ad Peloponneſiacum, qui hoc anno iuxta Euſebium complentur. Idem ait Longimanũ vitâ functum anno 7. belli Peloponneſiaci,quod accedit ad Euſebium: Diodorus videtur referre ad an.2. eiuſdẽ Olymp 87. quod etiam Thucydides videtur confirmare, dum vult ſolemnitatẽ Olympicam fuiſſe celebratã anno 4.& 12.illius belli: ſed poſſunt conciliari illi auctores,ſi dicamus cum eruditiſs. Scaligero lib. 5. de emendat.temp.pag.386.cœptũ an.1.Olymp. 87. ad finem decurrente; cuius argumenta & rationes tanti facio vt exiſtimem nefas eſſe illi aduerſari. Vnde non dubito quin ſit emendandus Gellius,dum aſſignãt initium huius belli *circa an. fere Vrbis 324.* pro *323.* Plinius quidem lib.30. ca.1. ait geſtũ *anno Vrbis 300.* Sed in hoc videtur non tam voluiſſe ſignificare annũ initij belli,quã tẽpus, quo cõtigit poſt 300 annũ Vrbis. Durauit autẽ teſtibus Thucydide,Diodoro,& Xenophonte 28. annos modò his, modò illis victoribus.

Bacchilides &c.) Deſideratur in O. Vi. tota ſententia. At in Fux. Peta. adnumeratur ad an. 33. Artaxerxis, in Lo. Mar. & vulgatis ad an. 34. in Pi. ad an. 38. ſed non ſequaris, quem intereſt, cum auctor non annum ſed tempus ſpectet.

Athenienſes peſtilentia laborant) Exulant à Vi. O. Sed firmãtur auctoritate Thucydidis, Diodori, & aliorum, & præcipuè librorum Fa. Fux. Peta. Lo. in quibus vt in vulgatis & apud Mar. conferuntur cum anno 35. Artaxerxis, & an. 4. Olymp. 87. in Pi. autem cum an. 39. eiuſdem Artaxerxis, qui eſt 2. Olymp. 88. Thucydides libro 2. propius accedit ad vulgatos, dum refert initium huius peſtilentiæ ad an. 2. belli Peloponneſiaci ſeu 2. Olymp. 87. Diodorus autem libro 12. fauet libro Pi. dum illam connotat anno 3. Olympiad. 88.

pag. 123. col. 4. A. Thucydides agnoſcitur) His ſedes repoſita in Fa. Lo. & vulgatis ad annum 35. Longimani, in Fux. Peta. & Mar. ad annum 36. in Pi. ad annum 38. quidquid horum ſelegeris, non longè ab auctoris mente aberis, qui non annum ſed ætatem ſpectat: priores tamen libri videntur magis ſequendi, quia conſtat ex Diodoro lib. 12. & lib. 1. Thucydidis eum orſum ſuam hiſtoriam ab an. 1. Olymp. 87.

Pericles moritur &c.) Vetus ſedes retenta vt anno 4. Olympiadis 87. reſponderent; licet enim exulent penitus à Vi. O. & incurrant in Pi. in annum 3. Olympiad. 88. cæteræ tamen membranæ eò nos deduxêre vt Vaticanæ ſeptem, Peta. Fux. Lo. Fa. vna cum Mar. quæ firmantur auctoritate Thucydidis, qui tunc temporis vigebat, lib. 2. qui refert Periclem *duobus annis & dimidiato poſt motum bellum Peloponneſiacum deceſſiſſe.* Athenæus præterea lib. 5. cap. 13. ait eum vita functum anno 3. belli Peloponneſiaci, Epaminonda Athenis Archonte; ad hunc accedit Diodorus lib. 12. & addit contigiſſe anno illo 4. Olymp. 87. Laërtius lib. 3. vult Periclem obiiſſe eodem anno, quo Plato natus eſt. Itaque non multum ab illis diſſentit; cum hunc natum referat anno 1. Olymp. 88. Plutar. in eius vita ait eum obiiſſe ex illa peſtilentia Athenienſi.

Eupolis) *Europis* Fa. ſed corrupte: *Eupolis* enim comœdiarum ſcriptoris meminerunt Laërtius lib. 9. & paſſim Aelianus lib. 12. Diodorus li. 12. & ſæpe Clemens in libris Strom. Athenæus li. 1. cap. 1. Paterculus lib. 1. & alij plerique Horat. lib. 1. ſerm. 4.

> *Eupolis atque Cratinus Ariſtophaneſque poetæ*

Verùm contine iſta ad an. 37. Longimani, vt volunt Peta. Lo. Fa. Fux. ſeptem Vaticani, Mar. & excuſi; reliqui enim impares numero nec conueniunt. Nam Pi. ad an. 39. eiuſdem, Vi. O. ad primum Darij.

ex Aetna) *ex Ethna* Vi. O. Fa. Lo. Pi. *ex Æthna* Peta. Fux. nobis præ cæteris vulgaris orthographia probatur, quia eſt Iuſtini, Gellij, Thucydidis, Pauſaniæ & aliorum plurium: iſte autem paragraphus eſt in Pi. Lo. Fux. Fa. & vulgatis ad an. 6. Archelai, in Peta. ad an. 7. in Vi. O. ad an. 9. ſeu 1. Olymp. 89. Nec tamen recedendum eſt à vulgatis, quia Thucydides libro 3. in fine teſtatur hoc profluuium ignis ex Aetna mõte, hyeme anni ſexti belli Peloponneſiaci erupiſſe, qui concurrit cum an. 6. Archelai.

Terræ-motu apud Locros ſciſſa Atalante ciuitas facta eſt inſula) Mira hæc, ſed tamen anteà minùs fideliter expreſſa, cum haberentur ita *terræ mot. ap. Loc. ſciſſo Athlante ciuitas facta eſt inſula.* ignorantia librarij hunc locum mire fœdãrat: cum enim occurreret illi memoria montis celebris Atlantis in Africa, quod hic de ciuitate, dici putauit de monte, propter vocum affinitatem, licet diſtent toto cœlo, cum illa in Europa, hic in Africa. Offuſa erat caligo, niſi eam depuliſſent codices Pi. & Al. qui habent *ſciſſa Atalante*, quibus accedunt Vi. O. vbi pro ſciſſo legitur *ſciſſa*: præſidio etiam fuit Marianus *ſciſſa Atalanta*. Firmatur noſtra caſtigatio auctoritate vetuſtiorum auctorum vt Strabonis libro 1. λέγοντι δὲ καὶ τῆς Ἀταλάντης τῆς πρὸς Εὐβοίᾳ τὸ μέσα ῥήγματος γενομένης διάπλουν δέξασθαι μεταξὺ καὶ τῶν πεδίων ἔνια καὶ μέχρι εἴκοσι σταδίων ἐπικλυσθῆναι καὶ τριήρη τινα ἐκ τῶν νεωρίων ἐξαρθεῖσαν ὑπερπεσεῖν τοῦ τείχους & lib. 9. loquitur de Atalante *inſula Euboica Locrenſique cognomine* & paulò infra meminit alterius inſulæ eiuſdem nominis ante Opuntem: de hac item Stephanus de vrbibus Ἀταλάντη ἢ Ἀταλαίτη νῆσος Ἀθηναίων κτισθεῖσα παρὰ λοκροῖς. Plin. libro 4. cap. 12. ait in *Euripo Euboico eſſe Atalantem inſulam.* Et lib. 2. cap. 88. *Natura*, inquit, *auellit Siciliam Italiæ, Cyprum Syriæ, Eubœæ Atalantem:* Pauſan. li. 10. habet nonnulla de Atalante inſula: præterea vox *ciuitas* amandanda videbatur; abeſt enim ab Lo. Pi. Peta. Vi. O. Fa. Fux. Mar. nihilominus tamẽ quia extat in vulgaribus, & conducit ad intelligentiam, cenſuimus retinendam. Denique connumerantur iſta in Fa. Lo. Pi. Mar. anno 7. Archelai ſeu 3. Olymp. 88. in Peta. Fux. an. 8. in Vi. O. an. 11. Sequendi ſunt proculdubiò vulgares, cum teſte Thucydide lib. 3. illud acciderit initio anni 6. belli Peloponneſiaci circa æſtatem illius anni, qui eſt auctori annus 7. Archelai, incipiendo à primo die menſis Ianuarij more Romano.

Plato naſcitur &c.) Natum Platonem indicãt omnes libri tam Ms. vt ſeptem Vaticani. quàm editi & Mar. anno 4. Olympiad. 88. præter Vi. O. qui anno 3. Olympiad. 89. & ſimili profectò codice vſus eſt Antoninus, vbi ex Euſebio natiuitatem Platonis aſſignat anno 4. Darij nothi, qui in Vi. O. concurrit cum illo anno 3. Olympiad. 89. licet in vulgatis ſit ad an. 4. eiuſdem Olympiad. Laërtius lib. 3. & Suidas confirmant quidem natum illa Olympiad. 88. Verùm quo illius anno, prætermittunt: tamen cum addunt vixiſſe annos 81. & deceſſiſſe anno 1. Olympiad. 108. ſignificãt natum anno 1. Olympiad. 88. Nam is etiam mos eſt veterum ſcriptorum, vt dum loquuntur ſimpliciter de Olympiade, intelligant vt plurimũ annum primum illius. Ad quem ſitum videtur accedere Plutarchus, dum in vita Iſocratis ait eum natum

Digitized by Google

tum circa Olymp. 86. & an. 7. ante Platonem: Athenęus verò libro 5. cap. 12. refert eum natum *Apollodoro* Athenis Archonte, & obijſſe ſub *Theophilo* altero Archõte, cum vixiſſet 82. annos. At Diodorus libro 12. comparat Apollodorum cum anno 3. Olympiad. 87. qui nobis eſt ab Abraham 1587. & Theophilum (lib. 16.) cum anno 1. Olymp. 108. qui eſt ab Abraham 1666. & ſic reperiuntur intermedij anni 82. vitæ Platonis. Alij verò Chronographi non leuioris notæ conferunt Apollodorum cum an. 3. Olympiad. 88. & Theophilum cum anno 1. eiuſdem Olymp. 108 ſed iuxta illos dicendus eſſet vixiſſe tantum annos 79. Quæ varietas, licet non ſit exigua, tamen indicat omnes conuenire de eius obitu in Olymp. 108. & maiorem numerum de ortu in Olymp. 88. ideo nefas duximus diſcedere à vulgatis. Adde quod ab eius anno ortus 4. Olymp. 88. vſque ad annum obitus 4. Olymp. 108. probè aſſequimur eos annos 81. quos egit Plato, teſtimonio nõ ſolum Laërtij, ſed Luciani in Macrobio, & Cenſorini de die natali atque Senecæ epiſt. 61. licet Valerius Maxi. libro 8. cap. 7. & Suidas præter Athenæum Platoni tribuant an. 82.

menſes ſeptem) Sic ex Lo. A. L. M. P. Vi. O. Lo. Peta. Mar. Antonino ex Euſebio & Sulpitio lib. 2. pro *menſes 8.* Cteſias ait *menſes ſex, dies quindecim.* Sed Hieronym. in Ezechiel. cap. 4. noſtram lectionem ſequitur.

Sic per menſes diuerſos his ſuperioribus annus accreſcit) Olim hæc habebantur inter illa verba *Sogdianus 9. menſ. 7. & hæc cui ſucceſſit Darius*, ſed expunximus quia nullum integrum ſenſum efficiunt: deſiderantur omnino in A. Vi. O. M. V. Va. P. Lo. Fa. Fux. Mar. Vincen. & ſi eſſent retinenda, emendanda eſſent ſicuti prodit Pi. *hic per menſes diuerſos hos & ſuperiores annos* (annus) *accreſcit*, vt ſit ſenſus ex his 2. menſibus Xerxis & 7. Sogdiani & 7. Artabani conficiendum eſſe vnum annum. Nam hoc clariùs ſignificant verba Mariani *his adde menſes 7. Artabani ſit annus & menſes 5.* Nihilominus in Vi. O. P. L. appingitur in ſerie annorum inter Sogdianum & Darium annus vnus, cum in aliis ille annus ſit interpoſitus inter Artabanum & Longimanum, vt diximus; at ſi iterum repeteretur, alter eſſet ſuperfluus.

Lacedæmonij & Athenienſes &c.) Licèt Vi. O. hæc aſcribant anno 7. Darij, tamen ſitum ſeptem Vaticanorum, Mar. & editorum magis probarim circa eius annum primum, qui eſt 1. Olympiad. 89. tum quia ſic docent Lo. Fa. Pi. Fux. Peta. tum quia propiùs accedunt ad teſtimonium Thucydidis libro 5. *Fœdus hoc initum decem ſolidis annis & pauculis diebus à principio belli Peloponneſiaci, illúdque fuiſſe 50. annorum.* Itaque ex eius fide fœdus hoc initum eſt anno 2. Darij. Nam 13. eius annus eſt illi annus 20. belli Peloponneſiaci: Diodorus lib. 12. conſtituit antiquius annis ſex ad *conſulatum Papyrij & Iulij*, & an. 3. Olymp. 87.

Eudoxus Gnidius) In Vi. O. Fux. Lo. *Endoxus Enidius*: in Pi. *Eudaxus & Cnidius*: in Peta. Mar. *Eudoxus Cnidius*: & ſic etiam habent Clemens libro 1. Stromat. Laërtius, Plutar- A chus, Athenæus libro 8. Suidas & Græci vt Latini Cnidius à Gnido vrbe Doridis in Aſia; ſed de commutatione G. in C. & contrà ſæpe.

Ver ſacrum) Vide quas tenebras offundit inſcitia amanuenſis in codicibus Lo. & Fa. cum ignoraret ad quid *ver* hoc loco, illius vice ſubrogauit; *vel* aberat verò vtrumque à Mariano, licet habeat cætera: Vincentius & Antoninus legunt idem nobiſcum teſtimonio Feſti adhibito. Nam *Feſtus* inquiunt, *ſcribit apud Lacedæmonios fuiſſe morem vouendi ver ſacrum.* Cum tamen apud Feſtum nulla penitus Lacedæmoniorum hac in re fiat mentio. *Ver ſacrum* inquit Feſtus, *vouendi mos fuit Italis: magnis enim periculis adducti vouebant quæcunque proximo ve-* B *re nata eſſent apud ſe animalia immolaturos; ſed cum crudele videretur pueros & puellas interficere, perductos in adultam ætatem velabant atque ita extra fines ſuos exigebant:* & Nonius Marcellinus *ver ſacrum quidam*, inquit, *dictum putant vt plerumque vitabile & execrandum, ſed Siſenna religioſum dicit hiſtoriarum libro 4. quondam Sabini dicuntur vouiſſe, ſi res communis melioribus locis conſtitiſſet, ſe ver ſacrum facturos.* Strabo libro 5. & Liuius libro 12. & lib. 34. huius voti meminerunt: conſulat eos Lector, ne immoremur in re nota.

Lacedæmonij ver ſacrum deſtinantes Heracleam vrbem condunt) Diſſentiunt ab inuicem codices. Nam in Peta. Fux. *Lacedæmonij ver ſacrum Heracliam deſtinantes vrbem con-* C *dunt:* quod idem extat in Fa. Lo. niſi quia pro *Heracleam* habent *Heracliam* vt & Mar. quod ferri poteſt: diphthongus enim *ei* nunc per *i*, nunc per *e* redditur, vt Alexandria & Alexandrea. Porrò hæc non eundem laterculum in omnibus libris occupant; Nam in Peta. eum qui oppoſitum habet annum 2. Darij: in Pi. Fux. qui an. 3. in Vi. O. qui anno 10. in Lo. & Fa. & Mar. eum qui annò 4. cum quibus idem referunt excuſi.

Clades quæ Athenienſibus accidit in Sicilia) *Clades quæ in Sicilia Athenienſibus accidit alterne pugnantes omnes ceciderunt* Fux. Porro ſeptem Vaticani & libri excuſi accidiſſe volunt anno 6. Darij: cuius rei auctores habent chirographos Lo. Fa. Verùm diſſentiunt Peta. Pi. Fux. Mar. D qui circa an. 5. eiuſdem notant, & Vi. O. qui circa an. 12. quos ſequimur, quia firmatur auctoritate Thucydidis libro 7. & Diodori lib. 12. dum hanc cladem comparant, ille cum an. 19. belli Peloponneſiaci, qui illi eſt 12. Darij, hic cum an. 4. Olymp. 91. fuitque maxima clades omniũ, quæ in hoc bello Peloponneſiaco acciderunt Athenienſibus, vt ait Thucydides.

Alcibiades profugus &c.) Reuocant iſta ad an. 10. Darij Lo. Mar. ſeptem Vaticani & excuſi. At Pi. ad an. 1. Darij, O. Vi. ad an. 5. Peta. Fux. ad an. 9. Thucydides lib. 8. vult hanc fugam contigiſſe paulò ante annum 21. belli Peloponneſiaci, qui concurrit cum anno 13. Darij. Itaque excuſi magis accedunt ad Thucydidem; imo etiam ad Diodorum lib. 13. qui refert hanc pugnam ad

Digitized by Google

an.1. Olymp.93. *Corn. Papyrio & Nautio.* Nihilominus quia ille Conſulatus in faſtis Onuphrij cõſtituitur anno 2.Olymp.92. qui eſt Vrbis 608. ſecundum Liuium & ſupputationem Varronis,& qui concurrit cum an. 14. Darij, hoc pacto Diodorus vno tantum anno diſſideret à Thucydide.

receſſit, & rurſum AEgyptiorum renaſcitur Dynaſtia 28.& regnauit Amartheus &c.) Ita recenſuimus aſcitis nonnullis ex Vi.O.Pi.L. Nonnullis verò ex Lo.Fa.& impreſſis, cum in iſtis verba illa *rurſus Aegyptiorum renaſcitur* deſiderantur,& cætera eſſent aliò tranſlata ad an.3. Amarthei vel 4.eiuſdem vt in Lo. In illis verò notæ illę *28.* aberant penitus,ſicut etiam in A. V. Peta. Fux. ſed in M. ad oram locantur. Porrò primus annus Amarthei in Vi. Pi. O. iacet ex aduerſo an.21.Macedonum, cum in cæteris an.20.opponatur: quorũ partes ſequẽdas duximus, quia alioquin vel decimus octauus ſeu vltimus Nectanebi non concurreret cum an. 13. Philippi Macedonũ, vt eſt neceſſe, & ſicut habent omnes libri vel prætermittẽdus eſſet annus, qui interponitur inter Pſammutem & Nectanebum primum, quod factum fuit in illis tribus codicibus.

col.3.B. Amartheus primus Saites) *Amareus Saites* A. *Amartheus Saitis* L. *Amarteus Saites* M. Peta. *Amarthius primus Altes* V. P. Va. *Amartheus Altes* Lo. Fa. *Amaxiuſtactis* Mar. *Amartheuſſaius* Pi. *Amartheus Saltes* Fux.ſed cum huius nuſquam extet memoria apud veteres,quá ex his apellationibus germaniorem aſſeremus?

Eubœa ab Athenienſium ſocietate diſcedit) Agnoſces veterem locum, quem retinuimus ad an. 21. Archelai, ne à veterum codicum ſeptem Vaticanorum, Peta.Fux.Lo.Fa.ſocietate diſcederemus,licet in Pi.ſit ad an.22. in O.Vi.ad an.23. in Mar.ad an.20. Et hic tamen firmatur auctoritate Thucydidis lib.8. dum ait Eubœos miſiſſe legatos ad Agin regem Lacedæmoniorum de ſua ad eum defectione, circa hyemem ſeu finem anni 19. à bello Peloponneſiaco. Nam ille annus 19. deſinit in æſtatem anni 20.Archelai, numerando more Romano à Calendis Ianuarij.

Euripides apud Archelaũ & Sophocles Athenis moritur) Opponũtur iſta in Pi.Mar.anno 15. Darij, in Lo.O.Vi.Fa.Fux. ſeptẽ Vaticanis & excuſis an.16. in Peta. anno 17. qui incidit in an.1. Olymp. 93. cui fauet Suidas, dum ſcribit Euripidem obijſſe Olymp.93. Sed hoc ſtare non poteſt cum auctore, apud quem ille annus 1.Olymp.93. concurrit cum an.1. Oreſtis ſucceſſoris Archelai, & conſentientibus Plinio, Solino, Plutarcho, & omnibus hiſtoricis, certum eſt *Archelaum non ſolum contentum*, vt loquitur Solinus, *ſuprema Euripidis ſumptu funeris proſequi, ſed crinem tonſum eſt, & mœrorem quem animo conceperat, vultu publicauit.* Suidas autem diſſentit ab auctore in Sophocle cum ait eum mortuum *ſexto anno poſt Euripidem.* At Diodorus lib.13. citat Apollodorũ in Chronicis ſcribentem Euripidem & Sophoclem eodem anno vita exceſſiſſe Callia præfecto Athenis & anno 3. Olymp. 93. Pauſanias lib.1. Solinus & Plinius lib.7. cap.29. referunt obitum Sophoclis ad eum annum,quo Lacedæmonij duce Lyſandro irruperunt in Atticam & obſederunt Athenas, quemque Diodorus vult eſſe annum 1. Olymp.93. Plutarchus lib.7. Sympoſ. ait Euripidem deceſſiſſe *ipſo natali Dionyſii inter Siciliæ tyrannos ſenioris.* Forſan ſumpſit patrem pro filio, vel etiam natalem Dionyſij ſenioris pro initio tyrannidis ipſius, quod auctor comparat cum anno obitus horum duorum Tragœdorum. Sed hoc loco dicendum eſt cum Plutarcho in Numa *non eſſe facile exigere ætates ad amuſſim, maximè ſi reducantur ad Olympionicas.* Itaque in hac varietate ſatius fuit nil mutare.

apud Archelaum) *Apud Arelatum* V.Va.Lo. Ven. Verum abſque dubio germanior eſt lectio vulgata, cum inſtitutum auctoris ſit annos Archelai regis Macedonum contexere: ad quem accedit Pauſanias lib. 1. dum ait *Euripidem cum in Macedoniam ad Archelaum regem* (de quo hîc Euſebius) *profectus eſſet, illic ſepultum fuiſſe.* Plutar. in Lycurgo ait *humatum prope Arethuſam:* Diodorus lib.13 *ſunt*, inquit, *qui dicãt Euripidem apud Archelaum regem Macedonum, dum per agros vagaretur, in canes incidiſſe, à quibus dilaniatus interierit:* & eadem eſt ſententia Herodo. lib.13.& Gellij lib.15. cap.20. Obſeruabis etiam paulò infra idem occurrere vt pro *Archelaum* legatur *Arelatum* in aliquot chirographis. Simile quid extat apud Proſperum, vbi pro *Arelas* legitur in editionibus ſuperioribus *Arcillas.*

Dionyſius in Sicilia &c.) Conueniunt ſcripti cum editis, vt hæc ad annum 24. Archelai reponantur, ſic Fa.Fux.Lo.O.Vi.licet in Peta.ſit circa an.2.Oreſtis, in Pi.circa an.3.confirmatur vulgata ſedes ex his, quæ paulò poſt notauimus circa eius mortem anno 1.Olymp.103. licet ab ea tribus annis differat Dionyſius, dum lib. 7. refert huius tyrannidis initium ad an.3.Olymp.93.

xxix. Dynaſtia AEgyptiorum) Pro *29.* in A. L.V.O.Va.Vi.Fa.Fux.Peta. Pi. Mar. ſubſtituitur *82.* ſed cum præcedentem Dynaſtiam dixerimus *28.* hæc merito vocabitur *29.* Præterea poſt vocem *Ægyptiorum* ſuccedebat olim *an.40.* Verum contra morem noſtrum penitus expunximus non ſolùm quia exulant à Vi. O. Lo.A.L.M.Fre.Peta. Pi. ſed præcipuè quia ſubſequentia tot annos pati non poſſunt.

Nepherites) *Tinephertes* V.Vat.Fa. *Repherites* P. *Nefertes* Lo.Pi. *Nephetites* Mar. *Neferites* Vi.Fux.O.

Dionyſius in Sicilia &c.) Reſpondebant hæc olim anno 16.Darij, quod & habet Fa.apud Mar. an.15.in Lo.Vi.O.an.17.in Pi.an.1.Mnemonis, in Fux. & Peta. an.18. cui hæc reddita ſunt non ſolum quia ita duo illi codices, ſed præcipuè quia propius accedit ad auctoritatem Dionyſij Halicar.lib.7.ſcribit enim Dionyſium inuaſiſſe tyrannidem an. 3. Olymp. 93. qui incurrit in annum 19. Darij.

Mnemon) Sic reſtituimus pro *Memnon* ex A. L. S. Vat. M. P.Vi.Pi.Peta Fux.O.Ven.Lut.Fa. Mar.Iſocrate, Diodoro, AEmilio Probo, Plutarc. in Apophtheg.& in Mario, qui ait idẽ ſignificare ac *memor*, quod felicis eſſet memoriæ: in V. legitur *Nemeon*; apud Bedã *Memnon*: Vincen.& Fre.

Digitized by Google

habent *Memnon*: Iornan. *Mimnon*: Sed Hierony-
A mus in Ezechielis 4. confirmat noſtram lectionem. Nam alludens ad locum hunc ſic ait, *Artaxerxes cognomento* Μνήμων *Darii & Paryſatidis filius.*

pag.124.col.1.A. Paryſatidis) Fuit hæc lectio cæteris præferẽda, quia ſic Peta. & apud Cedrenũ, Apollodorum, Xenophontem, Diodorum, Cteſiam, Suidam, Παρύσατις. Adde quod in V. legitur tranſpoſitis elementis *Pyraſatidis*: extabat anteà *Pariſatidis* in vulgatis, & apud Hieron. Bedã, Iuſtinũ, Oroſium, & in alijs Ms. ſed in vocis Græcæ orthographia Græcos potius quàm Latinos ſequendos nemo dubitat. Apud AElianum lib. 12. lego *Paraſatidis*: apud Mar. deſideratur.

Aſſuerus) Cum anteà ſcriberetur eum ſimpli-
B ci *ſ*, omnes libri docuerunt geminandum præter Peta. & Pi. quæ ſcribendi ratio eò probabilior redditur, quod cum extet paſſim in diuinis literis & 1. Eſd. 4. Eſter 1. Daniel 9. non eſt veriſimile Euſebium & Hieronymum eam neglexiſſe.

Dionyſius Syracuſis tyrannidem &c.) Inanis videbatur repetitio, cum idem ferè paulo antè diceretur: quominùs tamẽ hinc amoueam, prohibet vnanimis exemplarium conſenſus; ad quæ etiam accedit Marianus, Iuſtinus quoq; lib. 5. dum ſcribit Dionyſium miſſum in exilium anno 1. Artaxerxis Mnemonis: quin facit etiam Diodori auctoritas, qui lib. 14. refert Dionyſium ſuam tyrannidem Syracuſis confirmaſſe anno 1. Olymp. 94. quò fit vt Codices Vi. O. malim imitari, qui vt
C magis affines hęc repoſuerũt ad an. 2. Olymp. 94. quàm Lo. Pi. Fux. Fa. & editos, qui ad an. 3. vel etiam Peta. & Mar. qui ad an. 4.

xxx. Dynaſtia AEgyptiorum Mendeſiorum) Pro *30.* anteà legebatur *29.* & in Fa. *28.* ſed ſequuti ſumus A. O. Vi. & rationem antecedentium & ſubſequentium: Librarius aut potius corrector ſui nominis oblitus totum hunc paragraphum, qui incipit *poſt quem Acboris* inſeruit poſt annum 5. Neferitis, & 3. Archelai, cum eius ſitus debeat eſſe poſt annum 6. Neferitis, quem ille etiam prætermiſit, & annum quartum ipſius Archelai & pro voce *Mendeſiorum* ſcripſit *Mindeſiorum*.

Mẽdeſiorum) Caſtigatiùs quàm vt anteà *Mindeſiorum*, tum quia ita habẽt Peta. Fux. Lo. quibus accedit Fa. in quo *Mendaſiorum*, tum quia de
D *Mende* vrbe AEgypti & de *Mendeſio* vno ex ſeptem oſtijs Nili & de *Mendeſia* præfectura Ptolemæus & Strabo ſæpiùs: de *Mindeſio* nulla memoria.

Macedonum xv. Amyntas an. 1.) Fœdè nimis priùs pro *Amyntas* neſcio quo pacto irrepſerat *Pauſanias*, ſed ſatius viſum eſt imitari A. M. P. L. O. Fux. Vi. Peta. Fre. in quibus hoc loco & bis in ſequentibus exhibetur regnum *Amyntæ*. Aliquoties enim expulſum fuiſſe conſtat ex Diodoro lib. 14. inque eius locum alios ſubrogatos. Cæterùm noluimus mutare orthographiam vocis *Amyntas*, licet in Fa. Fux. O. Lo. Vi. ſcribatur cum *i*. Cæteri enim codices & Mar. vulgatã ſcripturam per *y*, conſectantur, & habent aſſentientes Velleium, Pauſaniam, Herodotum, Diodorum, Strabonem & alios plures.

Athenienſes ſuſtinent tyrannidem) In Vi. O. deſiderantur, ſed in Peta. Fux. an. 5. Mnemonis tribuuntur, vt in Lo. Fa. Mar. an. 4. quæ eò magis probantur, quò habent impreſſos imitatores: nec improbãdus omnino vterque ſitus. Auctor enim non tam reſpicit ortum tyrannidis, ſeu Oligarchiæ à Lyſandro introductæ per triginta viros rectores ſeu potiùs tyrannos, quàm tempus circa quod tyrannis huiuſmodi exercebatur; introductã enim anno 1. Olymp. 94. ſatis conuincitur ex Eclypſi ſolis, quæ tunc contigit, vt conſtat ex Xenophonte lib. 2.

Iſocrates Rhetor agnoſcitur) Hæc in Lo. Fa. Fux. Peta. ſeptẽ Vaticanis, vulgatis & Mar. occupant annum 4. Olymp. 94. in Vi. O. anno 2. in Pi. an. 3. vbi pro *agnoſcitur* legitur *fuit*. Tunc enim erat annorum circiter 32. ſi natus eſt Olymp. 84. vt vult Plutarchus in eius vita.

Democritus moritur) Mortis huius nulla veſtigia in Vi. O. Pi. L. Verùm contigiſſe referũt an. 5. Mnemonis, ſeu 4. Olymp. 94. Peta. Lo. Fux. Fa. ſicut etiam habent excuſi. Porrò non ita eſt facile iudicare ex alijs auctoribus, cui ex iſtis libris ſit potiùs aſſentiendum. Nã ſi credimus Diodoro li. 14. eſſet potiùs reijciendum in annum 1. Olymp. 94.

Alcibiadem Pharnabaſus interficit) Hæc ad eundem an. 5. Mnemonis, ſeu 4. Olymp. 94. in O. Peta. Vi. Lo. Fux. Fa. & in vulgatis, in Mar. ad an. 6. Mnemonis, Diodorus lib. 14. hanc necem conijcit in an. 1. eiuſdem Olymp. 94.

Macedonum xvi. Pauſanias an. 1.) Ita reſtituimus hunc locum iuxta antecedentem notam de Amynta, cum olim pro 16. legeretur 15. Obſerua autẽ pro *Pauſanias*, legi *Pauſanes* in V. Va. Fa. S.

col.4.B. cũ anteà 16. tãtùm literas) Augent eũ numerum nõnulli libri. Nam Pi. L. & Fre. *viginti duas*, ſed quis neſciat prius & verius & germanius, cum cõſtet tum ex aliis libris, tum ex Plinio lib. 7. cap. 56. Herodoto lib. 5. & alijs Cadmum 16. literas ſeu elementa è Phœnicia in Græciam attuliſſe, quibus Palamedes adiecit quatuor, poſt eum totidem Simon Melicus: Iſidorus lib. 1. orig. cap. 3. paulò aliter. Nam tribuit Cadmo 17. literas, Palamedi 3. Simonidi 3. & Pythagoræ literam *y*. Cedrenus Palamedi 16. Cadmo 3. Simonidi 2. Epicharmo 3. ſic varij variè. Quod pertinet ad ſitũ, quia res obſeruatione digna, ideò neque circonſtantia anni prętereunda: quia tamen nulli omnino veterum quicquam teſtatum reliquêre, ſufficiat monuiſſe omnes codices connumerare hæc an. 6. Artaxerxis, vt Fux. Fa. Lo. Peta. Pi. ſeu an. 1. Olymp. 95. vnã cum editis: excipio Vi. & O. qui anno 10. & an. 4. Olymp. 95. Mar. an. 7.

Grylli) Sic emendauimus ex L. M. P. pro *Gribi* vt in vulgatis, vel *Erylli*, vt in A. Al. O. Vi. ſic enim apud Pauſaniam cum duplici ll, Γρύλλ.. Idem apud Lucianũ in Macrobio, Suidam in voce *Xenophon*, & Cteſiam in Perſicis, quem hoc loco Euſebius facit coætaneum Xenophonti.

Cteſias) *Erretiſias* V. *Eſteſias* P. *Syas* S. Fa. *Sias* Lo. *Sylas* Va. *Ctheſias* Pi. *Creſias* Ven. Lut. Retinuimus *Cteſias* tum ex codice Fux. tum quod certum

eſt ex Diodoro Sicul.lib.2.cap.9. Cteſiam Gnidium hiſtoricũ militaſſe ſub Artaxerxe, & ob artẽ medicinæ apud eũ ſummo in honore habitũ: ſcripſit de reb⁹ Indicis,& Perſicis,teſtibus Diod.ibid. Strabone lib.11.& 14.Pauſan.lib.9.Plutar. in Artaxerxe,Athenæo lib. 14. extant illius nomine libelli Græci de rebus Perſicis & Indicis hoc titulo *Περσικῶν ἐκλογαὶ* & *Ἰνδικῶν ἐκλογαὶ*; editi ab Henrico Stephano anno 1557. Sed & cæteri codices ita docent vt Vi Peta.O.

Socrates venenum bibit) Quo anno id contigerit,non ita certò cõſtare poteſt, cum non idem omnes libri. Nam Peta.Lo.Fux.referũt ad Mnemonis annum 7.qui eſt 3.Olympiad.95.Fa.Mar. ſeptem Vaticani & editi ad 8.O.Vi.ad an.11.tres primi propiùs accedunt ad mentem Laërtij lib.2. qui obitum Socratis tribuit iuxta Apollodorum in Chronicis, anno 4.Olympiad. 95. Diodorus autem lib.14.ad an.1.Olymp.97.

Templum rurſus &c.) Peta.Lo.Fa.Fux.& impreſſi reponunt circa an.8.Mnemonis Vi.O. circa 12.Mar.circa 9.

Speuſippus) Vide paulò poſt quæ de orthographia huius nominis tradantur.

Argeus 18. an 2.) Sic ex A. M.L.V.P.Peta. Fux. pro *Argeus 17.an.1.* vt in editis vel *17. Algeus an.2.* vt in O. Vi. vel *17 Argeus an.1.*Mar. vel *18 Argeus an.1.*Ven.vel *18.Argeus an.2.*Lut. ſed eſſe errorẽ librarij dignoſcitur ex ſerie in qua apponuntur notæ *1.2.*Diodor.lib.14.ait nonnullos ſcribere Argeum Amyntâ expulſo regnaſſe annos 2.

Carthaginenſium bellum famoſum) Pro *Carthaginẽſium* habetur in Pi.& Peta.*Carthaginienſium*, & quia illa vox non ſemel poſteà reperitur in numero plurali, alij habent *i*, inter primum *n*, & *e*,quod Priſcianus præcipit lib.4.*Si*,inquit,*ſunt tertiæ declinationis,abijciunt extremam s, & aſſumũt enſis,vt Piſtor,Piſtoris,Piſtorienſis:Carthago, Carthaginis,Carthaginienſis.* Sic etiam legit Eutropius,Liuius, & alij plerique,facítque Ennianus verſus quem Cicero citat,

Hoſtem qui feriet,mihi erit Carthaginienſis.

Claudicabit enim metrum,ſi legas *Cartaginenſis*. Extat in antiquo marmore inciſum epigramma quod adhuc Romæ in Tranſtyberina regione ſpectatur, quo idem confirmatur. Aemilius habet *Karthaginienſes*, tamẽ quia alterum eſt iam receptum,& extat in pluribus exemplaribus, continui me ne quid mutarem.Rediguntur autem in Peta. Lo.Fux.ad an.12.Mnemonis,in Vi.O.ad an.15. in Fa.ad an 13.qui eſt 4.Olymp.*96.* cum quo cõueniunt editi:& firmatur auctoritate Diodori lib. 14. qui hoc bellum Carthaginenſium cõtra Dionyſium Syracuſanorum tyrannum notat Olymp. *96.* vide Pauſaniam lib.1.Aelianum lib.4. Porrò quod bellum Carthaginenſe intelligat, ſatis dignoſci poteſt ex Diodoro illud eſſe quod inter Dionyſium Syracuſanorum tyrannum, & Carthaginenſes geſtum eſt.

Galli Senones &c.) Licèt conſtet ex Dionyſio li.1. annum captæ Vrbis à Gallis fuiſſe cardinem, ſeu normam,cuius ope poſteriores Romani circa annum Vrbis 630.certam anni conditæ vrbis notitiam adepti ſunt: obſeruãdum tamen teſte Plutarcho in Camillo *minùs certum eſſe hac de re indicium, cum illorum temporum non extet exacta memoria*, vt proinde minùs mirum videri debeat, ſi libri inter ſe aliquantulùm varient. Nam excuſi ſimul cum Fa.& Lo.referunt ad an.14. Mnemonis, qui eſt an.1. Olymp.97.Peta.Fux. ad an.15. Mar.ad an.16.O.Vi. ad an.17. qui eſt 4.Olymp. 97.Poſtremus hic ſitus probandus præ cæteris videbatur ex ſententia Dionyſij in hæc verba *ἡ Κελτῶν ἔφοδος καθ' ἣν ἡ Ῥωμαίων πόλις ἑάλω συμφωνεῖται σχεδὸν ὑπὸ πάντων ἄρχοντος Ἀθήνησι Πυργίωνος γενέσθαι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ὀγδόης, καὶ ἐνενηκοστῆς ὀλυμπιάδος: ὁ δὲ πρὸ τῆς καταλήψεως χρόνος ἀναγόμενος εἰς Λεύκιον Ἰούνιον Βροῦτον καὶ Λεύκιον Ταρκύνιον Κολλατῖνον τοὺς πρώτους ὑπατεύσαντας ἐν Ῥώμῃ μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν βασιλέων ἔτη περιείληφεν εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑκατόν δηλοῦται δὲ ἐξ ἄλλων τε πολλῶν καὶ τῶν καλουμένων Τιμητικῶν ὑπομνημάτων*,*Gallorum* inquit, *expeditio, qua Roma capta eſt, fuit vt omnes fere auctores conſentiunt, Athenis ſummum magiſtratum gerente Pyrgione circiter primum annum nonageſima octauæ Olympiadis: quod ſi retrorſum tempora ſupputes vſque ad L.Iunium Brutũ & L. Tarquiniũ Collatinum primos Romanorum poſt expulſum regium dominatum Conſules, complectuntur annos centum & viginti, ſicut apparet cũ ex aliis multis, tũ è Cenſoriis commentariis*. Iam verò numerus ille annorum 120.quos Dionyſius hoc loco colligit poſt Portium Catonem ab exactis regibus vſque ad Vrbem captam, ſitum noſtrum & antiquum tuetur.Etenim ſi facta computatione adnumeres anno Abrahæ 1264.qui proximè antecedit natalem vrbis Romæ, illos 120. & iiſdem aggreges 240. quibus auctor docet ſeptem Romanorum reges regnaſſe,exurget annus 1624.quem vides præcedere illum an. 1. Olymp. 97. Nec te remoretur differẽtia illa quatuor annorum, qui interponuntur inter ſitum auctoris & Dionyſij. Nam diſcriminis inde ratio naſcitur,quod Dionyſius det imperio ſeptem regum Romanorum annos 244.auctor verò tantum 240.Demum vterque ille ſitus ſeu ad 1.Olymp.97.ſeu ad an.1.Olymp. 98. firmatur ex verbis Plutarchi,dũ in vita Camilli vult hoc cõtigiſſe circa plenilunium & ſolſtitium æſtiuũ, *ἐγένετο δ' ἡ μάχη περὶ τροπὰς θερινὰς περὶ τὴν πανσέληνον ᾗ καὶ πρότερον ἡμέρᾳ μέγα πάθος συνέβη, τὸ περὶ τοὺς Φαβίους, τριακόσιοι γὰρ ἐκ τοῦ γένους ὑπὸ Τυρρηνῶν ἀνῃρέθησαν*, *pugnatum* inquit *plenilunio circa ſolſtitium æſtiuale, quo die ante quoque ingens Fabiorum accepta clades fuerat, ex qua familia trecenti fuerant ab Hetruſcis cæſi.* Nemo enim neſcit ludos Olympicos exhiberi ſolitos in plenilunio ſolſtitij æſtiualis. Nec eſt inuſitatum & inſolitũ auctorem aſſignare ſequẽti Olympiadi, quod ſub finem præcedentis contigit. Dum autem idem Plutarchus ſubiungit id factum *anno Vrbis 360. & aliquantò amplius*,hoc eſt ergò anno 361. ineunte. Idem eſt ac ſi diceret cum auctore,factum an.1.Olymp.97. Nam adde an-

nis ab Abrahã 1264.illos 361.reperies an. 1625.
qui comparatur cum illo an. 1. Olymp. 97. Con- A
tra Eutropius, Plinius lib. 33. cap. 1. Caſſiodorus
& Liuius fauent Dionyſio, dum illi tres primi vo-
lunt id contuliſſe an. Vrbis 364. ſcilicet ſecundum
ſupputationem Catonis ab an. 1. Olymp. 7. & Li-
uius an. 365. ſecundum Varronem ab an. 4. O-
lymp. 6. Etenim adnumera 365. ad 1264. ab A-
braham, reſultabit annus 1629. quem vides incur-
rere in illum an. 1. Olymp. 98. Satius ergo fuerit
in re tam dubia iam receptum in editis ſitum reti-
nere: Diodorus longè diſſentit à ſuperioribus,
dum libro 14. hoc ipſum tribuit anno 3. Olym-
piad. 98.

Amyntas an. 18.) Repoſuimus *an. 18.* ad imi-
tationem Fux. Peta. O. Fa. Vi. A. L. Lo. Pi. pro *an.*
19. vt in editis, præter Ven. vbi an. 6. ſed hunc er- B
rorem tribuendum ſoli Librario, ſatis cõſtat ex ſe-
rie annorum, vbi numerantur tantum an. 18.

XXXI. Dynaſtia Aegyptiorũ Seuenitarum &c.
Psãmutes &c.) Hęc variè ſeſe habẽt. Nã in vulga-
tis ita legitur *Pſammutes 4. Ægyptiorũ an. 1. poſt*
quẽ Neferites 5. menſ. 4. & poſt eum Nectanebus
6. &c. At ad an. eius 4. 19. *Dynaſtia Ægyptio-*
rum Euenitarum: ſed quam inordinata ſint, ex his
agnoſces; primò quia ille numerus 29. bis in illis
antea reperitur vt ſub regno Nepheritæ & ſub re-
gno Achoris &c. Deleuimus porrò notam illam
numeralem *4.* vt in ſequentibus regibus illas *5.* &
6. quia abſunt à Ms. præter Va. Fa. qui habent no-
tas huiuſmodi non in illis tantùm, ſed in præce-
dentibus duobus regibus Aegyptiorum, quos di-
ſtingunt per 2. 3. Ad extremum præfiximus 31.
non quod à codice aliquo fuerimus adiuti, ſed pręe- C
cedentium & ſubſequentium auctoritate adacti.
Etenim in Lo. A. L. O. Vi. Peta. Fux. legebatur
30. Dynaſtia &c. in Fux. vero notatur *31.* cum
reuerâ debeat eſſe *32.* in Pi. L. tota ſententia de-
ſideratur; eam nos ante *Pſammutes* præmiſimus,
tum quia ita monuerunt veteres illæ membra-
næ Vi. & O. tum quia ſenſus id videbatur exigere
cum prius in Lo. Peta. vt in vulgatis anno 4. Ne-
ctanebi reſponderent.

Aegyptiorum Seuenitarum) Ita recenſendum
docuerunt partim editi & Fa. in quibus *Ægy-*
ptiorum Euenitarum cum *u* & vnico *n*, partim ex
Lo. vbi *Ægyptiis Euenitarum:* ſic enim deluſus
Librarius pro *Ægypti Seuenitarum* per diſiun-
ctionem literę *s*, quam ſuperiori vocabulo conne-
xuit. Non deerat ratio quæ moneret legendum
Sebenidarum, cum ita habeãt Vi. Fux. O. Peta. qui- D
bus proximè accedit A. in quo *Ægyptis Abeni-*
darum corruptè pro *Ægypti Sebennidarum*; po-
tiſſimùm verò quia Σεβέννυτος vrbs eſt Aegypti a-
pud Stephanum, Strabonem & Ptolemęum: vnde
apud Herodotũ lib. 2 *Sebennitica oſtia Nili*, & de
Manethone *Sebennitâ* Plutar. opuſ. de Iſide & O-
ſiride: placuit tamen nõ omnino à vulgatis diſceſ-
ſionem facere. β enim Græcorum in nominibus
propriis per *u* vt plurimũ apud Latinos redditur.
Ex quib⁹ ſatisfiet Ortellio in Theſauro Geograp.
& Ducæo in Clementem, qui reſtituendum illic
putant *Syenitarum* pro *Euenitarum*. *Syene* enim
inquiunt, *inter vrbes Ægypti à Ptolemæo numera-*
tur; & quia licet legatur apud Clementem Ale-
xandrinum Εὐηνιτῶν, tamen de Syenitis volũt ac-
cipiendum, cùm hoc ipſum, quod is ibi *Euenitis*,
Plutarchus & Aelianus *Syenitis* tribuant. His ad-
dit Ortellius neminem vnquam *Euenitas* nomi-
naſſe, nec ſe moueri iis, quæ hîc apud Euſebium
reperiuntur, *Dynaſtia Ægyptiorum Euenitarum*,
cum *abſint* inquit, *à codicibus membranaceis:* quod
licet verum ſit in nonnullis vt in Pi. & L. ſicuti
diximus, cum tamen cæteri faueant, quid neceſſe
eſt à plurium conſenſu recedere.

Pſammutes) In O. Vi. *Speammutes*, in Peta.
Pſammuthes, Fux. *Sammutes*, Fa. *Samuntes*, Pi.
Muthes, Lo. *Samutes*.

p. 125. col. 4. A. Tribuni militares pro Cõſulibus
eſſe cœperunt &c.) Creati referuntur hi Tribuni
in Peta. & Fux. an. 18. Mnemonis, ſeu 1. Olymp.
98. in Vi. Mar. O. anno 20. in ſeptem Vatic. Lo.
Fa. & editis an. 17. Eutropius exiſtimat Tribunos
militares creatos anno primo poſt captã Romam
à Gallis, & Vrb. 365. qui cõcurrit iuxta auctorem
cum illo an. 18. Mnemonis: Marianus vult an.
366. ſed cum libri parum inter ſe diſtẽt, nulla mu-
tatio facta eſt: Caſſiodorus idem ferè ſentit cum
Eutropio niſi quod ſilet annum Vrbis. Quod au-
tem vterque ait tunc dignitates mutatas Romæ
iure reprehenduntur à viris doctis, cum ſit mani-
feſta ἀνιστορισία. Porro quod auctor ſcribit Tri-
bunos militares hoc anno cœpiſſe, cũ omnes ſcri-
ptores vno conſenſu eorum initium referant cir-
ca an. Vrbis 310. vt antè monuim⁹, neſcio an cul-
pa poſſit trãsferri in Librarios, ſeu primos exſcri-
ptores, an in auctorem ipſum. Denique pro *Tri-*
buni militares in O. Sa. Vi. *Tribuni militum.*

menſes 4.) *menſes 3.* Pi. L.

Nepherites 2. an. 6.) Anteà legebatur *Neferi-*
tes 2. ſuſtulimus numerum *2*, quia ſic iubẽt omnes
libri præter Fa. nec hoc loco ſolùm, ſed etiam in
aliis regibus ſubſequentibus vſque ad Olympiad.
103. Deleuimus ſimiliter 4. 5. *6.*

& poſt eum Nectanebus) Hoc nomen tribus in
locis reperitur, ſed valdè diuersè in primis editio-
nib⁹ Ven. & Lut. priori loco *Nectenebris:* 2° *Ne-*
ctabanus: 3° *Nectanebo:* in editionibus Baſ. & So.
duobus primis locis *Nectanebus*, vltimo loco *Ne-*
ctanebo: in aliis diuersè eodem modo aliquãdò, vel
Nectenebis & Nectabon A. P. *Nectaneb* M. *Ne-*
ptebis & Nectaban & Nectanebo Lo. *Netebites &*
Nectabon V. Va. *Netebites Nectabon Nectane-*
bus Fa. *Nectbanabus & Nectanabus* Fux. *Necte-*
nebis Nectenabis Nectanebus Peta. *Nectenebis*
Nectanabus O. Vi. *Nictinibes Nectamibus Ne-*
ctanebus Pi. L. *Nectenebis Nectabon Nectanebus*
apud Idac. *Nectaben* apud Apollodorum: Mar. &
Vincen. *Nectanabus*, Diodor. lib. 15. *Nectanebos*,
Plutar. in Ageſilao ſcribit *Nectanabis*, ſic etiã Po-
liænus, Aemilius Probus in Ageſilao, Gemiſthus
li. de his quæ poſt Mantineã, Idacius *Nectenebon:*
Apollodorus *Nectanabus*. Parùm refert an dicas
Nectanabus vel *Nectanebus* vel *Nectanebis*, tamẽ
vt auctor ſibi cõſtet, vbiq; retinebim⁹ *Nectanebus*
Demũ illa *& poſt eũ* abſunt à Fux. Lo. Pi. & eorũ
loco in Fa. O. Vi. Peta. legitur *poſt quẽ*; antea dee-
rant illi duo & ſinguli anni, quos reſtituimus ante

primum Nectanebi annũ : in ordine AEgyptiorũ videtur ex aduerſo 3. & 4. numerorum regum Macedonum & 17.& 18.regis Perſarum. Ita vt pro Pſammute notetur annus 1. pro Nepherite item 1.idque ex præſcripto omnium Ms.

Olympias 100.) Vnus omnium exemplarium concurſus in ſitu huius Olympiad.ad an.26.Perſarum,12.Macedonum,8.AEgyptiorũ;niſi quod in Vi.O.L.Pi.ſit circa an.27.Perſarum:quia cum illi quatuor prætermiſerint in ſerie Perſarum annum Magorum fratrum ante Darium, fit vt anteuertant cæteros libros vno anno, ſicuti præmonuimus.

Magno terrę motu &c.)In Pi.an.17.Mnemonis:in Vi. O. an.21. in Fux. an. 23. in Peta. Lo. Fa.an.26.ſeu 1.Olymp.101. quod idem impreſſi: in Mar.an.25.eiuſdem, & Vrb.371.qui ſecũdum Euſebium noſtrum concurrit cum 2.Olymp.99. Oroſ.lib.3.cap.3. ponit ad an.Vrbis 376.qui opponitur anno 4. Olymp. 99. Adde enim ad annos Abrahæ 1264.qui præcedunt Vrbem conditam, hos 376. exurgent 1640. qui comparantur cum 4. anno Olymp.100. Faſti Onuphrij annotãt ad an. Vrb.376.& 3.Olym.100.Itaque vnius tantum anni diſcrimen eſt.Doctiſſimus Scotus in vitis Ariſtotelis & Demoſthenis pag.19. vult vitioſum eſſe ſitum Euſebij,atque collocanda ad an.4.Olymp.101. qua in re crediderim illum ſectari Diodorum lib. 15. vbi hunc terræ motum tribuit eidem Olympiadi: ſed cum ipſe Diodorus indicet id contigiſſe ſub Tribunis militaribus M. Furio,L.Furio & cæteris,auctor noſter alium aliquem hiſtoricum Romanum videtur imitatus, qui melius verſatus in rebus domeſticis quã Græci Tribunos hos conferret cum anno 4. Olymp. 99.ſicuti fit in Faſtis Onuphrij,vel cum 1.Olymp. 100.ad quem vulgati vindicant ſedem huius paragraphi, propterea cur reijciatur non video.

Bura)*Byra* Peta. Fux. Pauſanias,Cedrenus & Strabo Βοῦρα.Plinius retinet vulgatam lectionem cum aliis libris & Mar.

Helice) *Elica* Peta. Fa.Fux.Lo.Pi.Mar. *Elyca* Fa. *Elyaca* Vi.O. Plinius *Elice*,Pauſanias & Strabo aſpirant Ἑλίκην, ſicut alij codices, Seneca lib.6.natur.quæſtio.& Oroſius: tamen in his duabus vrbibus videntur diſſentire auctores, quod vtramque velit Plinius lib.2.cap.92.*fluctibus maris abſorptam*. Strabo lib.1. & 8. *alteram hiatu, alteram fluctibus*;Pauſanias lib.7.& Seneca idem cum auctore aſſerunt vtramque terræ motu in mare demerſas.

Præneſtini &c.) Sic vulgati cũ Peta.Pi. ſed in Fux.Lo.Fa.O.Vi.Mar.*Preneſtini* ſine diphthongo, nihilominùs vulgata retinenda cum eam habeant Liuius, Eutropius , Dionyſius, Gellius & alij. Cæterùm reijcit iſta Peta.ad 14.Mnemonis, Vi. O. ad 28. Mar. ad 27. Pi.Lo.Fux. Fa. & impreſſi ad 29. à quibus nefas fuit diſcedere, quia ille annus 29. eſt ab Vrbe 375. iuxta auctorem. Nam adde ad annum ab Abraham 1265. (qui incidit primus annus Vrbis) 375. efficies 1640. quem vides concurrere cum illo 29.Mnemonis. At diſces ex Liuio 6.decad.1.hanc pugnam accidiſſe illo anno Vrbis 375.

Alliam) *Aliam* O. Nam etiam Seruius in Vir- A gilium notat antiquitùs ſic ſcribi ſolitum, ſed poſteà duplex *l.* additum propter metrum. Aldus etiam in ſua orthographia docet ſcribẽdum vnico *l.* veruntamen Virgilius, Plutarchus, Ruffus, Liuius,Oroſius, & alij plures ſcribunt cum duplici *l.* caſtigabis Mar.apud quem *Alcan*.

Atheniẽſes &c.) Peta.his reſeruat ſedem an.1. Amyntæ,O.Vi.an.10.Pi.an.14.Lo.Fa. Mar. an. 15.Fux.an.18.impreſſi an.16.

Iſocrates Rhetor agnoſcitur) *Socrates Rhetor* Mar.ſed perperam: inter codices alij quidem aſſignant iſta 3. Amyntæ vt Peta. alij 12. vt Vi. O. alij 16.vt Lo.Fa.alij 18. vt Fux. alij 17. vt Pi. & impreſſi.

Plato & Xenophon &c.) Aſcribuntur iſta in B Peta.3.Amyntæ,in O.Vi.Mar.13.in Pi.17.in Lo. Fux.Fa.& impreſſis 18.

Ptolemęus Alorites:)Pro *Alorites* in Fa.*Alonites*:apud Vincent.*Alortes*, in Peta.*Alarites*,& ſuprà *a* eſt appictum.

Ptolemæus) Hæc vox multiplicem ſubit rationem ſcribẽdi. Nam in Peta.*Ptolemeus*,in Fa.*Tholomeus*, in Fux.*Ptholomeus*, in Vi.O.Lo Pi. *Ptolemeus* , quæ præ cæteris probatur vt communis adhibito *e* in ſecunda ſyllaba, *æ* diphtongo in tertia, reiectâ aſpiratione,cum ita exhibeatur apud Ciceronem,Diodorũ,Pauſaniam,Dionem, Suetonium,Herodianum,Ammianum, Plutarchum, Plinium,Auguſtinum,Hieronymum,AElianum, lib.13.Marianum , & pleroſque alios; quinetiam ijdem illi codices, cum vox hæc ſæpius occurrat, C nec ſibi nec inter ſe conſtant:aliquando enim per *o* in ſecunda ſyllaba vſurpant, vt apud AElianum lib.12. aliquando adhibent *h* ſcilicet O. Fa. Fux. & Vi. Equidem origo nominis eſt à voce πολέμος poëtice πτόλεμος & πτολεμαῖος bellicus, ſiue martialis; ſed Latini ſcriptores aliquãdo nonnihil immutant vt cum pro ὀδυσσεὺς dicunt Vlyxes vel Vlyſſes.

Theo rex AEgypti fugit in Arabiam) Abſunt à Pi. L. omnes libri conueniebant in ſitu anni 4. Olymp. 102. ſed cum ſenſus verborum exigat vt ſit ad an.1.Olymp.103.id eſt ad an.2.& vltimum regni illius Theonis, neceſſe fuit in illum annum conijcere.

Dionyſius rex Siciliæ 19. anno moritur &c.) Pro *19.* leges *38.* in A.L.V.Va.P.Peta.Fux.Mar. D in Vi.autem & O.tota hæc ſententia deficit,quod ſi præſtò fuiſſet codex aliquis pro *19.* ſubrogaſſem *38*. Conſtat enim Dionyſium tot annos regnaſſe ex Diodoro lib.15.& Cicerone lib.5.Tuſ. quæſtio.& lib.3. de natura Deor. *duo dequadraginta annos tyrannus Syracuſanorum fuit Dionyſius , cum quinque & viginti annos natus dominatum occupaſſet*. Adde quod ſi ab anno 2. Olymp. 93. quo vt vidimus Dionyſius cœpit tyrannidem exercere, ſubduxeris vſque in hunc annum,reperies totidem annos 38.Porrò aſſignant iſta anno 2. Archelai O.Vi an. 4. Ptolemæi Pi. Peta.Mar.an.1. Perdicæ & 1. Olymp. 103. Lo. Fux. Fa. & impreſſi, qui bellè conueniunt cum Diodoro lib.15.vbi ait Dionyſium Halycar.obijſſe anno illo 1.Olympiad.103.

Digitized by Google

Ariſtoteles 18. an. &c.) Cum quo laterculo cõcurrat hic 18. annus Ariſtotelis eſt dubium, cùm O. Vi. Mar. velint reſpondere an. 18. Amyntę, Pi. Peta. Fux. an. 1. Perdicę, Lo. Fa. an. 2. ſeu 2. Olymp. 103. quod idem indicant impreſſi: & firmatur auctoritate Suidæ, qui ait Ariſtotelẽ natum Olymp. 99. quod Laërtius lib. 5. ex Apollodoro in Chronicis explicat, dum illius ortum refert ad an. 1. Olymp. 99. cui ſuffragatur Dionyſius Halic. lib. de Demoſth. & Ariſtot. cum eius ortum confert ad annum, quo Diotrephes erat Prætor Athenis, cuius Præturam omnes connumerant an. 1. Olymp. 99. proinde annus 18. Ariſtotelis incidit in illum annum 2. Perdiccæ. In hoc differt Laërtius ab auctore, quod velit Ariſtotelem conueniſſe Platonem anno ætatis 17. Itaque vno anno minùs quam auctor.

Perdicca 21. an. 6.) Recenſuimus *21.* Iuxta V. Va. & quia ita poſcebat ratio regis præcedentis & ſubſequentis: ſcripſimus etiam Perdicca cum duplici cc. ſuadentibus L. O. Pi. Vi. Lo. Peta. quæ orthographia eſt Thucydidis lib. 1. & aliorum; licet prior habeat ſuos patronos Diodor. lib. 12. Iuſtinum lib. 7. & alios.

Alexander Pheræus) In Peta. Fux. *Ferreus*, in Fa. *Pheræus*, in Vi. Pi. O. Lo. *Fereus*, in vulgatis *Phereus*. Sed adiecimus diphthõgum cum Probo, Cicerone, Valerio, Ouidio, Diodoro, Pauſania, Plutarcho, Mar. & ali⁊s quamplurimis. Porrò ne varies cum vari⁊s, ſelige vbi ſtes. Nam O. Vi. ad 1. Ptolemæi reuocãt, Pi. ad 2. Perdiccæ, Peta. Fux. ad 4. Lo. Fa. Mar. ad 5. quibus adhærere impreſſi.

pag. 126. col. 1. A. Camillus Gallos &c.) Hæc diuerſam habent ſedem. Nam in O. Vi. ad an. 3. Olymp. 103. in Pi. ad an. 4. Olymp. 103. in Fux. ad an. 1. Olymp. 104. in Peta. Fa. Lo. Mar. & impreſſis ad an. 2. eiuſdem Olymp. Nec mirũ ſi libri ita diſſentiant in anno aſſignando, cum auctores ipſi non minùs contendant inter ſe. Nam Liuius ait hanc victoriam de Gallis contigiſſe anno Vrbis 394. Plutarchus in vita Camilli, *poſt occupatam Romam à Gallis 13. anno, & eodem anno quo primus Conſul ex plebe creatus eſt*; Gellius tamen lib. 5. cap. 4. factum vult eum Conſulem *anno duodeviceſimo poſt quam Romam Galli ceperant*, id eſt ſecundum auctorem an. 2. Olymp. 101. Dionyſ. lib. 9. refert illum Cõſulem ad 1. Olymp. 75. Cuſpinianus in Caſſiodorum pag. 148. perperam contendit iſta eodem anno contigiſſe, quo capta eſt Roma à Gallis, & nil propterea certi poſſe colligi ex Euſebio.

Demoſthenes Orator agnoſcitur, AEſchines Orator agnoſcebatur) Deſiderantur iſta omnia in L. Pi. Nam etiam paulò poſt idem legitur de Demoſthene; ſed in A. M. Va. P. Lo. Fa. Fux. Peta. Vi. O. Mar. legitur illud tantum *Demoſthenes orator agnoſcitur*, vnde liberè aſſeruerim cætera ab aliquo ſuppoſita, non ſolum propter ſuperiorũ codicum auctoritatem, ſed etiam quia vox *agnoſcebatur*, hoc ſatis prodit appoſita poſt vocẽ *agnoſcitur*. Cæterum vaga ſunt hęc cum modò reperiantur circa an. 5. Perdiccæ vt in O. Vi. modò circa an. 1. Philippi vt in Fux. modò circa an. 2. vt in Peta. modò circa an. 3. vt in Lo. Fa. & impreſſis: modò circa 8. Ochi. vt in Mar. modò circa an. 13. vt in Pi. Verumtamen antiquus ſitus videtur non innouandus cũ ſit ferè annus 27. ab an. 4. Olymp. 98. in quo naſcitur Demoſthenes, Dexitheo Archonte Athenis, vt ait Plutar. in vit. Rheto. Et quia teſte Gellio lib. 15. cap. 28. & ipſo Plutarcho Demoſthenes *cœpit illuſtriſſimas orationes in cauſis dicere an. 27. ætatis*: ad quod videtur alludere auctor etiam hoc loco. Prętereà AEſchynes non tam citò agnitus eſt Orator.

Demoſthenes) *Demoſtenes* ſine *H*. Peta. Vi. L. O. ſed perperàm, aduerſantibus ali⁊s libris & omnibus ſcriptoribus antiquis.

Ochus Apodaſmo Iudæorum capta &c.) In Fa. *Apodaſme*, in ali⁊s vt hîc cernis; loci obſcuritas aliud videbatur exigere: verùm cum conſtans ſit exemplarium conſenſus, nihil mutandum cenſui. Scio eſſe nonnullos, qui exiſtiment *Apodaſmum* ſignificare Dynaſtiam ſeu Ariſtocratiam, alios iuxta Suidam, partem ſeu portionẽ alicuius multitudinis. Nam ἀπόδασμος idem eſt ac pars, & his fauet Oroſius lib. 4. cap. 7. *Ochus*, inquit, *plurimos Iudæorum in tranſmigrationem egit, atq; in Hircania ad Caſpium mare habitare præcepit*: Freculphus lib. 1. tom. 4. cap. 16. & Ado habent eadem verba. Non dubium quin ex Oroſio, poſſet etiam ſumi vox *Apodaſmos* pro *tributo*: hoc enim pariter Græcis ſignificat; & Ioſephus Antiquit. lib. 11. cap. 7. tradit *Vageſen ducẽ Ochi impoſuiſſe tributa Iudæis*. Sed obſtant voces *capta* & *accolas*. Nam alioquin legendũ eſſet *capto*. Videtur ergò potiùs eſſe nomẽ proprium vrbis; ſic enim ſenſus magis accedit ad illas voces. Comeſtor in hiſtor. ſcholaſt. refert hæc ipſa verba, & ad eundem modum quo hîc leguntur: apud Marianum ſententia eſt mutila priori parte. Quis veterum huius rei meminerit ignoro, vnde iudicium periti Lectoris expecto. Quis autem hæc ad certam ſedẽ coërceat? Ali⁊ enim codices aſcribunt anno 1. Ochi, vt Pi. ali⁊ anno 3. vt O. Vi. ali⁊ anno 6. vt Peta. Fux. ali⁊ an. 8. vt Mar. ali⁊ anno 7. vt Fa. Lo. & vulgati quibus hæremus, cum nulla adſit ratio, quæ nos dimoueat.

Sicilia pellitur) Ita repoſuimus pro *Siculus pellitur* ex L. A. V. S. Va. P. Al. Lo. Pi. Fa. Vi. O. Mar. Ven. Lut. Peta. Fux. Nã nota eſt hiſtoria ex Diodoro lib. *16.* AEmilio, & ali⁊s Dionem Hipparini filium, qui erat *intimus & affinis Dionyſio priori*, expuliſſe ex Sicilia Dionyſium minorem alteriùs filium. Ad hæc quidem aggregarant iſta Vi. & O. ad an. 2. Philippi, Peta. Lo. Fa. Mar. ad an. 7. Pi. Fux. & impreſſi ad an. *6.* ſeu 4. Olymp. 105. Diodorus lib. *16.* confirmat annum Olympiadis, ſed diſſidet in anno Philippi, quem vult eſſe 4. non minùs fauet AEmilius, dum ait hoc factum accidiſſe poſt annum 50. tyrannidis Dionyſiorum. Nam prior Dionyſius vt diximus, vixit annos 38. & ſic annus 4. Olymp. 105. eſt 12. ab eius obitu.

Alexander Philippi & Olympiadis filius naſcitur) Ex natiuitate Alexandri graue natũ diſſidium inter auctores, quod eò grauius cẽſeri debet, quod cum tam celebris eius dies natalis templi Dianæ incendio ab Eraſiſtrato procurato redditus (de quo vide Arrianum li. 1. Strabonem li. 14. Solinum

Digitized by Google

& alios) varietate tamen opinionum aut aliis id genus obſcuretur: vulgati ſimul cum Mar. ſeptem Vaticanis & aliis Ms. ortum Alexandri referunt ad an. 2. Olympiad. 106. L. Pi. Vi. O. & Vincen. ad an. 4. Olympiad. 105. ſeu 6. Philippi. Haud dubiò fuit nobis ſequendus codex Fux. qui ad ann. 1. Olympiad. 106. Alioquin Alexander non ſuſcepit regnum anno 20. ætatis nec vixit annos 32. ſicut vult auctor. Adde quod Plutarchus in Alexandro teſtatur eum natum ineunte Olympiade, & pene ſub ipſum tempus ludorum, qui celebrabantur 8. menſis Augusti, dum ſcribit *Philippum Alexandri patrem eodem die tres nuncios accepiſſe; primum fuſos à Parmenione ingenti prælio Illyrios, alterum in Olympiis equi pernicitate viciſſe; tertium natum eſſe Alexandrum*. Conſule magnos illos viros Scaligerum lib. 5. de emendat. pag. 391. & Andream Schottum lib. de vit. Ariſtot.

Dion Syracuſis interimitur) Exterſi non leuem maculam ope codicum Peta. Pi. licet in illis ſit tantum *Dio* (ſed vtrunque eſt in vſu) cũ olim pro *Dion* legeretur *Dionyſius*, ſed ita manifeſto mendo; vt ſequentia facile illum coarguant, dum in illis de Dionyſij geſtis nõ ſemel ſit ſermo, hoc idem pius & eruditiſſimus Andr. Schottus obſeruauerat in vitis Ariſtotelis & Demoſthenis pag. 59. & confirmatur auctoritate Diodori & Aemilij; vulgata tamen lectio non omnino improbanda videbatur, quia conſtat ex ipſo Diodoro li. 15. Dionyſium minorem 12. tantum annos regnaſſe, qui ſi à morte Dionyſij patris numerentur, coincidunt in illum 1. Olympiad. 106. Potior tamen eſt altera, cum auctor plures annos tribuat huic Dionyſio, quam Diodorus: horum autem ſitus non eſt ita conſtans, cum Vi. O. Pi. reponant ad an. 7. Philippi, ſeu 1. Olymp. 106. Peta. Fux. Fa. Lo. Mar. & vulgati ad an. 9. & appoſitè, ſi teſte Aemilio, dolo Callicratis cæditur *quartum poſt annum, quàm in Siciliã redierat*, expulſo Dionyſio Iuniori.

Hipparinus Dionyſij filius &c.) Pro *Hipparinus* in O. Vi. Pi. *Hypparchus* in Fa. *Hippaniſus* ſed vbique mendum. Libenter iſta lego circa an. 10. Philippi, cùm ita doceant Peta. Lo. Fux. Fa. Mar. & impreſſi, licet Pi. circa an. 8. Vi. O. circa 9.

Erinna) Adducimur vt ita caſtigandum moneamus pro *Herina* vt in editis & Antonio, vel *Herinna* vt in Lo. Fux. vel *Berinna* vt in L. & Pi. vel *Hetrinna* vt apud Marianum: tum quia ſic præſcribunt Vi. O. Lo. tum quia ita paſſim auctores Græci, vt Suidas Ἤριννα λεσϐία: & Latini vt Plinius lib. 34. cap. 8. *feciſſe*, inquit, (Phidiam) *& Cicadæ monumentum ac locuſtæ, carminibus ſuis Erinna ſignificat*: & Stephanus in voce τήλως ἀφ' ἧς καὶ Ἤριννα τηλία ποιήτρια λέγεται: ac ne quid quod ad Chronicon ſpectat omittamus, aggregatur in Pi. ad an. 8. Philippi, in Fux. Lo. Mar. ad 11. in Peta. ad 12. in Fa. O. Vi. & impreſſis ad 10.

Ochus Aegyptum &c.) *Ochus rex Ægyptum* Mar. præterea non eadem ab omnibus aſſignatur ſedes. Nam in Fux. circa an. 13. Ochi: in Lo. circa 15. in Vi. Pi. O. circa 16. in Peta. circa 17. in Fa. Mar. & impreſſis circa 14. Nos ſequimur Pi. O. Vi. cùm ſenſus verborum hæc referat ad 18. Nectanebi, qui concurrit cum illo 16. Ochi.

col. 1. B. Hucúſque Manetho) Deſiderantur in L. ſed in Pi. corruptiſſimè *Huc vſque manet hoc regnũ*. Nam ex *Manetho*, fecit *manet hoc*, & confinxit vocem *regnum*.

Ochus Sidonem) Sic correximus ex Peta. Fa. Fux. per i Latinum, cùm antea *Sydonem* & apud Mar. *Sidoniam*. Verùm Oroſius, Strabo, Ioſephus, Hieronymus, Lucianus, Virgilius ſcribunt *Sidon* ſine *y*. Imò & ipſe auctor ſuprà circa an. 562. & paſſim in diuinis literis vt Geneſ. 10. & Luc. 6. & paſſim. Nam ita dictam ferunt à piſcium vbertate: *Sidon* enim lingua phœnicea piſcem ſonat. Hinc Adonem emendabis, in quo *Silledam*: in Pi. *Sidonam*: præterea in O. Vi. Pi. vendicant hæc ſibi annum 15. Ochi: in Fa. Lo. an. 18. in Peta. Fux. an. 19. in Mar. & in impreſſis an. 17. & rectius vt conſtat ex verbis ſententiæ, quæ exigit eundem annum atque præcedens.

Demoſthenes &c. omnium fama) *omnium ore* Lo. L. A. P. *omnium rumore* M. Peta. Fux. Mar. verùm tota hæc clauſula deeſt in Vi. O. iam verò illi diuerſa ſpatia tribuuntur. Nam in Fa. circa an. 3. Philippi, in O. Vi. circa 5. Perdicæ, in Pi. circa 13. Philippi: apud Mar. circa an. 15. in Lo. Peta. Fux. & impreſſis circa 16. ſed licet videri poſſit auctor inanem repetitionem intrudere, parúmq; intereſſe quo anno hæc acciderint, quia tamen innuit hinc illum legationes illas obire cœpiſſe, & habere præclaras illas orationes contra Philippum, & Aeſchinem, minus inutilia cenſenda ſunt.

Romani Gallos ſuperant) Locato hæc non ad an. 16. Philippi, vt præſcribunt Fa. Mar. nec ad 17. vt dictant Peta. Fux Lo. & impreſſi, ſed ad 15. qui eſt 1. Olymp. 108. annus enim ille concurrit cum anno vrbis 405. quo contigit illa victoria teſtibus Liuio lib. 7. decad. 1. & Gellio lib. 9. cap. 11. quod hac methodo facile comprobatur; adiunge ad annum Abrahæ 1264. à quo ſumendum initium numerandi annos ab vrbe iuxta Euſebium, annum 405. prodibit ſumma 1669. qui incurrit in annum 1. Olymp. 108. Obſeruabis porrò auctorem in referendis geſtis Romanorum, modò auſpicari ab an. 3. Olymp. 6. modò ab an. 4. modò ab anno 1. Olymp. 7. prout varij ſunt auctores, quos ſequitur: nam vt rectè obſeruauit Aug. libro 18. de Ciuit. cap. 8. Euſebius, & Hieronymus in Chronicis ſuis, præcedentes aliquos hiſtoricos ſequuti ſunt.

Dionyſius Corinthum ſub &c.) Hæc tu ſi vniuſcuiuſque codicis rationem habeas, variè diſpones. Nam O. Vi. Mar. locant ad an. 16. Philippi, Fa. ad an. 17. Peta. Fux. Lo. & impreſſi ad an. 18. ſeu 4. Olymp. 108. cui vicinior eſt Diodorus lib. 16. dum comparat hanc nauigationem Dionyſij cum Cõſulatu *Plautij* ſeu *Plautij & Manlij*, quos Faſti Onuphrij reponũt ad an. 2. Olymp. 108. licet ipſe Diodorus ad an. 2. Olymp. 109. ſine delectu plerumque, & ſine proprij iudicij interpoſitione: ſed hac de re plura apud Ciceronem

libro

Digitized by Google

9.Epiſtolarum 11. ad Atticum & tertia Tuſculana, Quintil. libro 8. Iuſtinum libro 21. Plutarch. *περὶ ἀδολεσχίας*, Valer. Maximum li.6. cap. vlti. hinc natum prouerbium *Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ.*

Plato moritur &c.) Videbatur imitandus codex Pi. qui mortem Platonis vult concurrere cum anno 1.Olymp.108. maximè ne ab Apollodoro antiquo ſcriptore in Chronicis recederemus, qui teſte Laërtio libro 3. ſcripſit Platonem tunc vita functum: quibus ſuffragantur Athenæus & Diodorus. Verùm cùm cæteri libri, vt ſeptem Vaticani conſtituant ad annum 4. eiuſdem Olympiadis, exceptis O.Vi. qui ad annum 3. eiuſdem Olymp nulla debuit fieri mutatio. Adde alias rationes quas attulimus dum de eius ortu ageretur.

Speuſippus) *Pſeuſippus* Lo.Pi.Fa. tam hîc quàm aliis in locis, ſic Apuleius lib.2. de dogmat. Platon. Veteres enim nonunquam ſcribebant *pſ*, pro *ſp*, vt docent inſcriptiones antiquæ Gruteri pag.596.632.942. Cætera tamen exemplaria reclamant, & Hierony. lib.1. contra Iouinian. Vincen. tom.1. ex Euſebio, Mar. & Euſebius ipſe lib. 14. de præpar. cap.6. *Σπεύσιππον τὸν Πλάτωνος μὲν ἀδελφιδοῦν*, vbi agit de philoſophis. Adde quod ſimiliter ſcribitur apud Pauſaniam, Plutarchum, Ariſtotelem, Ciceronem, Senecam, Laërtium, & alios: hinc in Fux. *Spuſippus moritur Platonis ſucceſſor.* Quod pertinet ad annum, quo Speuſippus cœpit præeſſe ſcholæ Platonicę, omnes libri & auctores conueniunt vt ſit idem annus, quo Plato obijt, ídque Olympiade 108. quod confirmat Suidas & alij.

Romani cum Samnites &c.) Hæc quia ſuperiora immediatè conſequuntur, conſequentem etiam laterculum occupent neceſſe eſt, ex aduerſo anni 19. Philippi, cùm ita dictent Fa.Lo. & impreſſi; licet alij aliquantulùm diſſentiant, vt O. Vi. qui reponũt circa an.17. Peta. Fux. Mar. qui circa 18. Porrò pro *Samnites* habes *Samnitas* in Lo.Pi.Peta.Fux.Mar. ſed vtrumque dicitur.

quia à ſua) Sic meliùs pro *qui à ſua* ex A.L.M. V.Va.P.Al.Pi.O.Vi.Lo.Fux.Mar.

in ditionem propriam) *in ditionem priſtinam* Lo. *in ditionem primam* Mar.

Dionyſius Corintho expulſus) *Corinthum expulſus* Lo.Peta.Fa.Fux. *Corinthus pulſus* O.Vi. Pi. ſed potior vulgata, quià paulò ante meminit Dionyſij Corinthum ex fœdere nauigantis; ſunt tamen qui ſcribant eum reliquum vitæ Corinthi egiſſe: vide Diodorum lib.16. Cæterùm, proficiſcentem audiuimus, ſed abeuntem difficilius conſequi, cùm in diuerſa abeant libri. Nam Pi. ad an. 16. Philippi, O.Vi. ad 18. Peta. Mar. ad 21. Fa.Lo. ad 22. in quo habent impreſſos imitatores.

Deſcriptione Romæ facta &c.) Contigiſſe iſta referunt, Fux. quidem anno 20. Philippi: Peta. O. Vi. Mar. 22. Fa.Lo. 23. his adiunge impreſſos, qui cum poſtremis idem legunt: nec vlla ſubeſt ratio, quæ nos cogat diſcedere ab his, eo quod apud veteres, nullibi quod ſciam, huius deſcriptionis fiat mentio.

ciuiũ 160. millia) *ciuium 162*. Au. *165*. V.Fux.

Arſes) *Arges* Vi.O idem mox dicitur *Arſames*, ſeu *Arſamus*: Mar. *Arſes* vel *Arſamus*.

A Iudæorum Pontifex &c.) Si iſta adnumerare lubet ad annum 17. Philippi, habebis auctorem Pi. ſi ad an.19. O.Vi. ſi ad an. 22. Fux. ſi ad an. 23. Peta. ſi ad an.24. Fa.Lo.Mar. & impreſſos.

Speuſippus moritur &c.) Cui anno aſcribenda hæc, vix certò conſtare poſſit, cùm Pi. an.19. Philippi, O.Vi.21. Peta. Fux. an.24. Fa.Lo.Mar. & impreſſi 25. qui annus firmatur auctoritate Clementis lib.1. Stroma. Suidæ, & Laërti lib.4. cùm aiunt Speuſippum tenuiſſe ſcholam per 8. annos, qui hoc anno terminantur.

pag.127. col.1. A. Olympias 111.) Comparant omnes libri primum annum huius Olympiadis cum primo anno Alexandri: Oroſius lib.3. ait accidiſſe anno Vrbis 426. qui ſecundum Euſebiũ

B & numerum inferiorem eſſet ab Abraham 1690. ſed credo ſcribendum *416*. qui eſt ab Abraham 480. & qui vno anno minor Euſebij numero, qui incidit in an. 1681.

Manaſſes frater Iaddi Pontificis Iudæorum) ſubſtituimus iuxta L. A. M. V. Va. O.Vi Pi.Lo. Mar.P.Fux.Peta. *Pontificis* pro *Pontifex* vt olim. Nam Manaſſes erat Pontifex Samaritanorum, ſeu hæreticorum, quo tempore Iaddus eius frater erat Iudæorum, ſeu Catholicorum: vide Ioſeph li. 11. Antiquit. cap.7. & 8. in Ven. & Luc. erat tantùm ſcriptum *Ponti.* inde natus error vt poſteriores typographi legerent *Pontifex*, pro *Pontificis*. Ad extremũ, ſedis horum certum iudicium ex libris petendũ, ſed cùm diſſideant, quid minùs certum? Nam in O.Vi. occupant ſtrigam oppoſitam

C an.22. Philippi: in Pi. an. 23. in Peta. Fux. Lo. an. 1. Alexandri: in Fa. Mar. & impreſſis an. 2. conſtat ex Ioſepho li.11. Antiquit. ca.8. ædificatũ tẽplum ſub Alexãdro; imò ipſo permittente. In hoc ab Euſebio differt, quod hic tribuat ædificationem tẽpli Manaſſi, quam ille Sanabalath eius ſocero.

Alexander aduerſus Illyricos &c.) Tertius Alexandri annus hæc ſibi vendicat in Fa. Lo. Pi. Mar. & impreſſis, vt Fux. qui collocauit circa an. 1. Peta. Vi. O. circa an. 2. Si habeatur ratio ſolius ſubuerſionis Thębarum, & belli cõtra Illyricos & Thracas, haud dubiò iſti tres poſteriores codices ſunt ſequendi, quia conſtat ex Diodoro Thebas ſubuerſas Eueneto Prætore Athenis, anno 2. Olympiadis 111. licet differat in hoc ab auctore, quod hic conſtituit annum 1. Alexãdri ad an. 1. Olymp. illius 111. ille ad an.2. ſed quia tota ſentẽtia potius

D reſpicere videtur expeditionẽ in Perſas, quæ eodem Diodoro teſte ſuſcepta eſt ſequenti anno, nil video cur vetus ſedes tolerari nequeat, quin etiam Clemens li.1. Stromatum refert Alexandrum traieciſſe in Aſiam ad eũdem annum Eueneti, quem cum anno 1. Alexandri comparat.

Illyricos) *Ilios* Lo. *Ilios* Fa. illic mẽdosè: *Illyrios* Pi. Idac. Peta. Fux. iſtic rectè. Nã *Illyricos* & *Illyrios* vtrumque eſt in vſu apud bonos auctores, & ex codicibus ſcriptis alij hoc, alij illud, tã hîc quàm ſemper legendum proponunt: priùs legitur apud Hieron. in Daniel. 11. cap. & Curtium libro 9. Frontin. lib.2. alterum apud Oroſium libro 5. & membranacei circa Olymp. 154. diſſident inter ſe, alij hoc, alij aliud.

Kk

ſubuerſis Thebis) *Subuerſis Thebis in Achaia* Fux. Nam multiplices eſſe Thebas iam diximus, licet Euſtathius nouem tantum faciat. Nec dubium eſt, teſte Diodoro, Curtio, & alijs fieri hîc mentionem Thebarum Bœotiæ, quæ eſt in Græcia, de quâ vide ſuperiùs.

Romanorum Conſul Manlius &c.) Pi. aſſignat anno 1. Alexandri, Fux an. 3. O. Vi. Fa. Peta. Lo. Mar. an. 4. Faſti Onuphrij opponunt Conſulatum huius Manlij anno 1. Olymp. 110. Sed neutrum ex Euſebio conſtare poteſt, neqſe ex Liuio, maximè ſi facinus hoc à Manlio patratum ſit tempore Alexandri Magni, cùm imperium ſuſceperit an. 1. Olymp. 111.

Manlius) *Mallius* Fa. O. Vi. Lo. *Malius* Peta.

Alexander captâ Tyro &c.) Hæc rurſus geſta narrantur in Fux. & Pi. an. 4. Alexandri, ſeu 4. Olymp. 11. in impreſſis an. 6. Indicat Liuius contigiſſe hæc anno Vrbis 415. qui annus iuxta Euſebium incurrit in annum 4. Olymp. 110. & vltimũ Philippi. Nam adde 415. ad 1264. ab Abraham, qui præcedit annum primum Vrbis, efficies 1679. quem vides accedere ad illum annum 4. Olymp. 110. vno anno minùs. In Fa. Peta. Lo. O. Vi. Mar. an. 5. quos ſequimur, quia expugnatio Tyri accidit illo anno 1. Olympiadis 112. teſte Diodoro lib. 17.

Alexandria in AEgypto ab Alexandro cõdita 7. anno regni eius &c.) Lo. Pi. L. Peta. Fux. paulò aliter *Alexandria in Ægypto condita 7. anno Alexandri*, cùm in editis conditoris nomen apponatur, in his reticeatur. Verùm cùm non niſi à conditore nomen obtinuerit, vno expreſſo alterum facile ſubauditur; ſed ne quod ſubſit dubium, audiantur Ioſephus lib. 11. cap. 8. antiq. Euſeb. de demonſtrat. lib. 8 cap. 2. Hieronym. in Daniel. 9. & Epiſtol. ad Euſtochium, & omnes veteres hiſtorici; licet valde differant in deſignando anno huius vrbis conditę: vnde Cuſpinianus in Caſſiodorum pag. 177. exiſtimat hunc verſiculum non eſſe ſuo loco poſitum ſub an. 3. Olymp. 112. *quod* inquit, *ſine dubio errore non caret, vitio Librariorum. Nam columna annorum, & res geſta ſunt tranſpoſita, & rariſſimè conueniunt, quod à paucis eſt animaduerſum hactenus, & ideò cautè legendus eſt Euſebius.* Verùm pace tanti viri dixerim, nullus error videtur, cum ipſa ſententiæ verba reddant ſitum certum ad annum ſeptimum regni Alexandri; & omnes auctores conueniunt in hoc vt referant initium regni eius ad an. 1. Olymp. 111. Facit quod Solinus tradit Alexandriam conditam Olympiade 112. *Coſſ. Papyrio & Petilio.* Nam licet Diodorus videatur reijcere hos Coss. (Nam pro *Papyrio* habet *Pompilio*) in Olympiadê 114. nõ propterea fides magis eſt ei adhibenda, cum ipſi Faſti Onuphrij eoſdem referant in annum 3. Olymp. 113.

perdomiti ſunt) His adiecta ſunt in L. Pi. *Tribus præliis quinquagies centena millia occiſa*: ſed eſt gloſſema.

Alexãder obtinuit Babylonem interfecto Dario; in quo Perſarum regnum deſtructum eſt.) Abſunt hæc ab V. & Fa. in alijs verò obtinent diuerſum ſitum, vt in Vi. O. ad an. 5. in Fux. ad A an. 6. in Pi. ad an. 8. in Peta. Mar. & in excuſis ad an. 7. quos maluimus ſequi, quia præcedens & ſequens ſententia hoc ipſum arguit, cum Alexãder non potuerit regnum Aſiæ obtinere anno 7. niſi deuicto penitùs Dario. Firmatur auctoritate Hierony. in Daniel. 11. vbi multa ſumens ex hoc Chronico ait *Alexander ſeptimo imperii ſui anno ſuperauit & occidit Darium.* Adde quod, qui illud aſcribunt anno 6. Alexandri, hauſerunt opinionem illam ex illis codicibus, qui annum 6. & vltimum Darij opponunt anno 6. Alexandri; ſed in illis mali totius origo eſt præteritio anni Magorum, de quo ſuprà. Sic enim fit vt anni Perſarum antecedant anno 1. annos Macedonum: Cedrenus hæc conijcit in annum 6. Alexandri, vbi B dum multa ex hoc Chronico profitetur ſe referre per epitomen, ſic ait, *Alexander Macedonum rex an. 6. ſui regni Darium Arſamis filium deuicit, Perſarum imperium deſtruxit*, & certè Diodor. lib. 17. vult hæc contigiſſe anno 6. Nihilominùs conuenit cum auctore in an. 3. Olymp. 112. Verùm eruditiss. Scaliger lib. 5. emendat. contendit pluribus caſum Darij contigiſſe anno 2. illius Olymp. 112. conſulat eum Lector, nihil tamen mutet in auctore qui aliter ſenſit, & de clade Darij legat Plutarchum, Arrianum, Curtium, Aelianum lib. 6. de hiſtor. animal. cap. 15. Strabon. lib. 15. Zonaram, Cedrenum.

Alexander regnum Aſiæ annò regni ſui 7. occupat, & tenet omnia annis 12.) In Fux. & Peta. *Alexander regnat Aſiæ anno regni ſui 7. & tenet* C *omnia annis 12.* in Mar. *Alexander regnauit in anno 7. regni ſui ſuper Aſiam ſex annis poſt mortem Darii; Nam antea 6. & tenet omnia 12. annis*: in O. Vi. *Alexander regnauit Aſiæ ab anno regni ſui 7. vſque in 12. & tenet omnia.* Idem reperies in L. & Pi. niſi quod abſunt ab illis hęc tria *& tenet omnia*: Fa. & V. accedunt ad vulgatos; niſi quod pro *annis 12.* habent *anno 12.* Vides quanta ſit in vnâ aut altera voculâ varietas. Si adfuiſſet codex, qui ſuffragaretur, libenter pro *annis 12.* ſcripſiſſem annis 5. vt ſit ſenſus Alexandrum fuiſſe regem Macedonum per 7. annos, & Monarcham per 5. ſicut explicat Freculphus lib. 4. cap. 22.

Anaximenes & Epicurus clari habentur) Deſiderantur in Fa. non tamen propterea improbanda, D cùm in alijs extent, & conſtet ex Laërtio lib. 2. & Suida Anaximenem Oratorem (tres enim eo loco deſcribit Laërtius, Philoſophum, Oratorem, & Hiſtoricũ Oratoris nepotem, & qui Alexandri geſta deſcripſit) Alexandri tempore vixiſſe, quin & Legati vices apud eum obijſſe. Quod ad Epicurum ſpectat, Suidas natum tradit Olymp. 109. & ſeptem annis poſt Platonis obitum: de ortu Epicuri vide Schottum in vitâ Ariſtotelis, Olympiadis 109. an. 3.

Hyrcanos) Licet vulgati cum Peta. Fux. & Fa. haberent *Hircanos*, placuit tamen imitari Lo. Vi. O. Pi. quia ita ſcribitur ſemper aliàs in hoc libro, vt apud Ioſephũ, Plinium, Strabonem, Solinum, Xenophontem, Diodorum, Plutarchum & pleroſque alios.

Digitized by Google

Hyrcanos & Mardos) Codices A.L.Au.Pi.M. O.Vi.P.Peta.Fux.Mar.Vincen.tom.1.& 4.Oroſius, Beda, Fre. Alber. monuerunt legendum *& Mardos*, cùm olim eſſet *& Medos:* in vulgatis, Idac. Fa. & alijs. Nam etiam Arrianus lib. 4. ait *miſſum ab Alexandro contra Mardos Phrataphernem*, & Diodorus lib. 17. dùm annales Alexandri texit, ait ſeptimo eius regni anno, cùm *per maritima Hyrcaniæ iter faceret, coactum fuiſſe terram Hircaniæ confinem irrumpere, Mardoſque ſubegiſſe:* idem ferè Curtius lib. 6. Iuſtinus lib. 12. *Hyrcaniam, Mardoſque ſubegit*, vbi nonnulli volunt legendum *Medos*, forſan quia idem viderant hoc loco: Oroſius lib. 3. cap. 18. & Cedrenus ſcribunt etiam diſertis verbis *Alexandrum Hyrcanos & Mardos ſubiugaſſe*. Poterat defendi antiqua lectio ex eo, quod Alexander, dum in ſuis concionibus militaribus apud Curtium lib. 9. & Arrian. lib. 4. oſtentat prouincias à ſe ſubactas, meminit quidem Medorum, *Medis imperito*, ſed non Mardorum; niſi dicàs nomine Medorum ſignificari etiam Perſas, quia à Cyri tempore idem rex imperitabat & Medis & Perſis. Nam hoc fuiſſe antiquis familiare vt *Medos* pro *Perſis* dicerent, iam multi docti obſeruârunt: vnde Ariſtophanes dum per iocum ait Gallum Perſis imperaſſe, vocat Μῆδον ὄρνιν; in quem locũ eius Scholiaſtes ἐπεὶ καὶ τοὺς Πέρσας Μήδους ἔλεγον, ſic Catullus *cùm Medi irrupère nouum mare*. Plutarchus quoque & Thucydides *Medicum* appellant, quod alij *Perſicum*. Quidam ponunt Mardos inter Perſas, quia Perſidi ſunt confines: alij inter Medos quia Mediam incolunt, Marda tantùm flumine ſeparati, vt teſtatur Strabo lib. 11. Iam verò in hac ſententia concurrunt vnà cum vulgatis vt anno 8. Alexandri iſta adnumerent chirographi Fux. Peta. Lo. Fa. O. Vi. Mar. At Pi. anno 12. ſed malè. Diodorus lib. 17. tribuit anno 7. Alexandri.

in Hammone) Poterat tolli *h*, vt legeretur *in Ammone* quia ſic volebant ſchedæ O. Vi. Pi. Fa. Fux. Peta. Lo. V. & Alber. prætereáque Marianus, (licet hic cũ vnico m.) Æmili⁹ Probus in Lyſandro, Arrianus lib. 3. Iuſtinus lib. 1. Curtius lib. 4. Virg. Æneid. 4. & 9. Strabo, Plutarchus, Seneca, Pauſanias, Zonaras, Oroſius, ac demum nominis notio. Dictus enim ab arenâ, quę Gręcis ἄμμος, notatùrq; ſpiritu leni. Quintilianus lib. 1. Inſtitutionum obſeruat veteres parciſſimè vſos aſpiratione etiam in vocalibus, cùm *Oedos Ircoſq;* dicebant. Nihilominùs, cùm nõ deſint præter editos, & Fre. libri Ms. qui adhibent aſpirationem, & auctoritas Iuſtini, Diodori, Cornelij Taciti, Herodoti, Luciani, aliorumque bonorum auctorum eam confirmet, nihil eſt quod vſitata mutemus; maximè ſi verùm eſt vt docent nonnulli docti, ita dictum à *Cham*, ſiue *Ham*, filio Noë. Notẽt autem ſcioli fuiſſe paupertimum tẽplum Iouis in Libya, cuius deſcriptio apud Iuſtinum lib. 11. & Diodorum lib. 17. & de eo Herodotus li. 2. & 4. Arrian. lib. 3. Strabo. lib. final. Plin. lib. 2. cap. 106. & lib. 37. cap. 10. Solin. cap. 40. Hyginus Fabul. 133. & lib. 2. in Aſtronom. ca. 20. Athanaſ. orat. aduerſus Gentes, Arnobi. lib. 6. & alij quamplures.

Paratonium condidit) Fa. O. Vi. Lo. Pi. L. legunt cum ſpiritu *Parethonium* & ſine diphthongo; Ptolemæus, Strabo & alij retinent diphthongum, more Græco, ſed reſpuunt *h* παραιτόνιον: Mela de ſitu orbis lib. 1. cap. 8. *Paratonium*, quem ſecuti ſumus. Poſt verbum *condidit* ſubſequuntur in Fux. hæc, *cumque aſcendiſſet ad Ammonis templum, condidit ciuitatem in Lybia inferiore, quam vocant Paratonium:* quæ licet ſint veritati hiſtoriç conſona, tamen videntur potius gloſſema, cùm deſint in cæteris. Hinc caſtigabis Marianum, apud quem *Pareconium*.

Alexander Aornin) *Ornem* L. Pi. Idac. *Aonem* Au. *Aournum* V. verùm prius ręceptum non ſolùm in cæteris Ms. ſed etiam in Ven. Lut. quinetiam apud Oroſium lib. 3. cap. 19. Plutarchum in Alexand. Strabon. lib. 15. Diodorum lib. 17. Arrian. lib. 3. vocat *Aornim*, & lib. 5. *Aornon*. At iſtius petrę ſeu arcis meminit, quia illam expugnationem ſibi magnę gloriæ ſępe tribuebat Alexander, propterea quod ipſe Hercules non potuerat capere, ſicut refert Arrian. lib. 5. Hinc caſtigabis Curtium lib. 8. vbi *Dorinim* pro *Aornim* *D* pro *A*, & *i*, in medio addito. Cæterùm hic paragraphus aſcribitur in Fux. Peta. Lo. Fa. Mar. & excuſis anno 9. Alexandri, à quibus diſceſſère Pi. qui an. 12. & O. Vi. qui an. 10. Diodor. lib. 17. tribuit an. 8.

Bellum Alexandri &c.) Fiximus iſta ad an. 10. Alexandri, & an. 2. Olymp. 113. cùm ita dictarent veteres mẽbranacei Peta. Fux. & præter hos editi, cúmque Lo. Fa. locaſſent ad an. 9. Vi. O. ad an. 11. Pi. ad an. 12. Diodorus lib. 17. conuenit in anno 2. Olymp. 113. ſed differt vno anno in annis Alexandri, cum collocet ad an. 9. Sed quia addit hæc contigiſſe Coſs. Cornelio & Poſthumio, quos Faſti Onuphrij conſtituunt ad an. 2. Olymp. 113. etiam hoc pacto decimus Alexandri optimè concurrit cum illo 2. Olymp. 113.

Taxillen) *Axilem* V. Vat. Pi. omiſsâ literâ *T*. Eam enim cũ imperiti librarij crederent abreptam à præcedenti voculâ *&*, omittendam crediderunt. *Taxilem* O. Vi. Peta. Lo. Mar. *Taxilum* Va. vtrũque dicitur *Taxillen* & *Taxillem* per *m* vel *n* in fine, & per ſimplex vel duplex *ll*: Arrian. lib. 4. Curtius lib. 9. & alij per vnicum *l*, quia etiam apud Fre. modò *Axilles*, modò *Taxilles*.

Arpalus fugit in Atticam) *Harpagus* Fa. decepit forſan librarium *Harpagi* illius ſplendor, qui primas tenuit apud Cyrũ, de quo Olympiad. 58. ſuſtulimus autem aſpirationem, quia ſic ſcribunt chirographi omnes, licet vetus lectio *Harpalus* firmaretur auctoritate Diodori, Laërtij, Plutarchi, Iuſtini, Pauſaniæ, Mar. & aliorũ. Recenſuimus prætereà hunc locum, vt pro veteri lectione *fugit in Aſiam*, legatur *fugit in Atticam*, cui caſtigationi licet aduerſentur omnes libri, imò & ipſe Marianus exſcriptor Euſebij, minùs tamen ingratam lectori forè credidimus, in re non dubiâ, tum quia nota eſt hiſtoria Arpali quomodò ex Aſia in Atticam confugerit timens Alexandrum, ob quem *Demoſthenes condemnatus & patria pulſus ob crimen accepti ab eo* (vt loquitur Iuſtinus) *auri*; tum etiam quia facilis fuit lapſus reponere *Aſiam* pro *Atticam*. Diodorus lib. 17. *Harpalus*, inquit,

Digitized by Google

ex Aſia in Atticam contendis: qua de re plura apud Pauſaniam lib. 2. Iuſtin. lib. 13. Diodorum libro 17. Plutarch. in Demoſthene. Hactenus de materia: nunc de loco quem diuerſum obtinent. Nam in O. Vi. ad annum *9.* Alexandri, apud Mar. ad an. 4. Monarchiæ illius: in Peta. Fux. & excuſis ad an. 11. in Fa. Lo. ad an. 12. Diodorus refert ad an. *9.* Alexandri, qui apud eum eſt 2. Olymp. 113. cùm apud auctorem ſit *3.* eiuſdem Olymp.

Romani Samnites ſubigunt, & colonias deducunt) Omnes Ms. & Mar. reponunt hunc paragraphum ad an. 12. Alexandri, ſeu 4. Olymp. 113. & Vrbis 428. Quod pertinet ad Samnites ſubactos Faſti Capitolini conſtituunt triumphum Papyrij Curſoris de Samnitibus anno Vrb. 429. Liuius anno 430. Quod vero ſpectat ad colonias, Liuius prodit coloniam miſſam Anxur anno Vrbis 425. & Fregellam oppidum Samniticum an. 427. Velleius quoque libro 1. ſignificat circa eundem annum 427. coloniam deductam Tarracinam. Nam ait id factum poſt triennium ab anno, quo *Poſthumius & Publilius* erant Cenſores, quique iuxta Liuium idem eſt cum anno Vrbis 424.

Alexander 32. ætatis ſuæ anno moritur) Graues peperit pugnas inter duces & populos mors Alexandri: non minores inter ſcriptores annus illius. Certum eſt codices L.A.P.M. quatuor Vatic. Vi. Pi. Lo. Fa. O. Peta. Fux. Mar. habere noſtrã lectionem, licet editiones Baſilienſes legendum exhibeant, *Alexander 23. ætatis ſuæ anno moritur*; nullus tamen adeo cæcus eſt, qui non aduertat illud *23.* inſertum pro *32.* facta notarum numeralium inuerſione: iſtud enim habent primæ editiones Ven. Lut. pro quo in So. perperam *34.* plana verò eſt Euſebij ſententia li. 1. de vita Conſtantini, *Toto*, inquit, *vitæ ſpatio compleuit* (Alexander) *duos ſolum & triginta annos:* contraria tamen opinio graues habet aſſertores, vnum pro omnibus producam Ciceronem Philip. 5. qui hac de re agens vt lippis & tonſoribus notâ, *Macedo*, inquit, *Alexander nonne tertio ac trigeſimo ætatis anno mortem obiit?* Iuſtinus libro 12. vult eum migraſſe è vita *33. annos natum & vnum menſem.* Verùm cùm hic non tam de re quàm de mente auctoris laboremus, de qua nil certi niſi ex libris intelligi poteſt, non eſt quod pluribus digladiemur; Adde quod firmatur auctoritate ſui interpretis Hieronymi in Daniel. 11. vbi ait, *Alexandrum periiſſe veneno, cùm triginta & duos annos haberet ætatis*, & in cap. 9. ait obiiſſe 113. Olymp. Idem apud Theodoretum in Daniel. 11. apud Cedrenum etiam *βιώσας τὰ πάντα ἔτη δύο καὶ τριάκοντα*, Bedam quoque qui triginta duos ætatis annos tantum aſſignat: præterea apud Marianũ *obiit*, inquit, *trigeſimo ſecundo vitæ anno.* Idem apud Vincen. tom. 1. qui omnes tanquam teſtes lectionis Euſebianæ producuntur; ſi autem videas Vincentium alibi ſcribere eum perueniſſe ad *33.* annos, hoc ait citans Iuſtinum & ex eius ſentẽtia. Facit etiam ipſa ratio, quia ſi Alexander eſt *aſſequutus imperium viceſimo ætatis anno*, vt loquitur Curtius lib. 2. qui viceſimum annum dicit nõ

completum intelligit, ſed labentem: ſi in viceſimo A anno comprehendas *ſex menſes*, quibus regnauit ſupra duodecim annos, vel *ſeptem* ſecũdum Diodorum, vel *octo* ſecundum Arrianũ: quamuis non niſi 12. anni aſſignẽtur 1. Machab. 1. & apud Tertul. aduerſ. Iudæos, Hieron. in Dan. 11. Ad extremum oppoſuimus paragraphum hunc anno 4. Olymp. 113. quia ſic codices tam editi quam Ms. licet enim in editis & in Lo. Fa. Fux. iſta *Olympias 114.* & periodus illa *Alexander 32. ætatis* &c. ſibi mutuò reſpondeant: imprudentia tamen Librarij aut typographi id factũ facile eſt agnoſcere, cùm etiam in illis primus annus illius Olympiadis appingatur ad annum primum regni, tam Ptolemæi, quàm Aridæi, & Lyſimachi ſucceſſorum Alexandri. At ſi primus regni illorum numerari nequit B inter annos Alexandri, neque item ille primus Olympiadis 114. Nam ratio Chronici per ſeriem, & adiunctionem annorum ferre nõ poteſt, vt idem annus primus Olymp. 114. computetur pro vltimo Alexandri, & primo eius ſucceſſorum: alioquin vnicus annus computaretur pro duobus, ſicut etiam legimus apud Diodorum lib. 16. & alios, Philippum morte functum anno 1. Olymp. 111. tamen annus ille primus non computatur inter annos Philippi; ſed eſt annus primus regni Alexandri. Adde quod ſi ille primus annus inter annos vitę Alexandri numeretur, non poterit dici Alexander natus an. 1. Olymp. 106. aliàs enim excederet eos terminos, quos auctor præfixiſſe videtur 32. annorum. Scio quidem Euſebium libro 8. de demõſtratione cap. 2. ſcribere C Alexandrum deceſſiſſe anno 1. Olymp. 114. idem à Diodoro lib. 17. confirmari: & Ioſephum libro 1. contra Apio. hoc ipſum apertè aſſerere. *Alexandrum*, inquit, *profitentur vniuerſi 114. Olympiade eſſe defunctum.* Sed ita hoc intelligendum eſt, quia obijt eo anno Romano Iuliano, ſeu Conſulum, in cuius æſtatem incidit initium illius 1. Olymp. 114. ſicut videmus conciliari diſſidium, quod eſt de primo anno Vrbis ad an. 4. Olymp. 6. vel ad 1. Olymp. 7.

pag. 128. col. 3. A. diuerſi regnauerũt) Exulant à Lo. Vi. O. Pi. Peta. Mar. ſed eorum loco legitur in Vi. O. Pi. *Hinc Alexandrinorum naſcitur regnum quod eſt Ægypti, & per diuerſas gentes quas Alexander tenuerat diuerſe regnauerunt.*

Macedoniæ 24. Philippus) Priùs legebatur *Macedonum* pro *Macedoniæ.* Sed maluimus D imitari Pi. O. Vi. Peta. quibus proximè accedunt Lo. Fux. in quibus *Macedonibus*: in Fa. compendioſè eſt ſcriptum *Maced.* conſtructio illorum præcedentium verborum *diuerſi regnauerunt* & *Ægypto* hoc illud indicat: hanc tamen caſtigationem noſter Corrector contempſit, numera ergo inter Errata. Iſte autem numerus 24. deeſt in omnibus libris præter Fa. Nihilominùs in re leui noluimus diſcedere à vulgatis, quod idem de ſequentibus numeris notandum in catalogo Regum Macedonum, imò & in Pi. & Lo. præcedentes reges Macedonum nullis diſtinguuntur numeris, maneant ergo, ne Critici videamur.

qui & Aridæus frater Alexandri) Voces illæ *qui & Aridæus* deſunt in Fa. & *Aridæus* ſcribitur ſi-

Digitized by Google

ne diphthongo in Fux.O. Vi. Lo.Pi. ſed perperam vt docent Plutarchus, Pauſanias, Diodorus, Strabo, Iuſtinus, Mar.& alij.

Aegypto primus &c.) Puriùs & veriùs à nobis reſtitutum, quam ſi veterum editionum lectionem, vel etiam Fux. & Mar. ſequamur; vbi *Aegyptiorum primus regnauit Ptolemaus*. Neque enim primus ex Aegyptiis, cùm neque Aegyptius fuerit, neque primus rex, cùm plures habuerit qui ante eum Aegyptiis imperarint, ſicut indicant Dynaſtiæ ſuperiores. Accedit auctoritas Lo. Peta. Vi. O. Pi. à quibus hauſimus iſta: in Fa. circumciſa eſt vox *Ægypt*. in Pi. autem vox *primus* deſideratur, non eſt tamen extra rem. Neque enim præ ſe fert ſenſum, quaſi fuerit primus, qui ex Aegyptiis ad regnum peruenerit, neque ſimpliciter primus qui Aegyptiis imperarit, ſed primus inter eos, qui inter ſe Alexandri imperium partiti ſunt: ita vt quæ dicuntur de Ptolemæo præmitti debuerint, ſicut à nobis eſt factitatum ante ea quæ de Philippo referuntur. Quinimò ſi maior codicum cõſenſus attendatur, ſeries regum Alexandrinorum læuam, Macedonum verò dexteram tenere deberet; Illa verò *Aegypto primus* &c. ad ſeriem Alexandrinorum reuocanda ſint, hæc verò *Macedonia Philippus* &c. ad colũnam Macedonum diſponantur: quæ verò hiſtoriam referunt, ſpatium inter duas columnas occupent.

Lydiam & Thraciam & Helleſpontum Lyſimachus tenuit) Hæc præpoſuimus illi ſententiæ *Appius Claudius* &c. iuxta O. Vi. Pi. L. quorum verborum ſi ſententiam diligentius excuſſeris, hoc idem manifeſtius euadet. Innuit enim his verbis auctor, quod cùm nonnulli imperium Alexandri inter ſe partiti eſſent, Philippus Macedonibus præfuit, Ptolemæus Aegypto, Lyſimachus Lydiæ &c. ita verbum *tenuit* totam illam periodum, cuius initium *poſtquam tranſlato* &c. claudit.

Thraciam) *Trachiam* Lo.

Lyſimachus) Rectiùs ex fide Vi. Pi. Fa. O. Fux. Peta. Plutarchi, Pauſaniæ, Diodori, Appiani, Plinij, Iuſtini, Mariani & aliorum, quàm vt olim *Lyſymachus*, vel vt in Lo. *Liſimachus*.

Appius Claudius &c. *vſque ad* ſtrauit) Hæc ita diſpoſuimus poſt illa *Lyſimachus tenuit*, cùm olim anteirent: ſed ſequuti ſumus O. Vi. Pi. L. & rationem præcedentem, ad an. 1. Ptolemæi.

Macedonum duces &c.) Lo. Fa. Peta. Fux. Mar. & editi habent hunc verſiculum ad an. 1. Aridæi: Pi. ad an. 2. Vi. & O. ad an. 3. Nil mutauimus, quia difficile eſt ex aliis auctoribus iudicare quo anno hoc contigerit. Diodorus ait Cephiſodoro rectore Athenis, ſed alij illum conſtituunt anno 3. Olymp. 113. alij vt Sigonius anno 2. Olymp. 114. idem Diodorus ait Furio & Iunio Coſſ. quos Faſti Onuphrij conſtituunt ad an. 4. Olymp. 113.

Agathocles &c.) Omnes libri collocant hæc ad an. 2. Aridæi præter O. Vi. Pi. qui ad an. 3. & Mar. qui ad an. 1. retinuit, apud quem leges *Agatho*.

Lamiacum bellum) Aſcribuntur hæc in Peta. Lo. Fa. Fux. Mar. anno 2. Aridæi ſeu 2. Olymp. 114. quos imitantur excuſi: in Pi. an. 3. in O. Vi. an. 4. eiuſdem: Diodorus conuenit cum vulgatis vt hoc bellum Athenienſium, & plurimorum Græciæ populorum contra Antipatrum motum ſit an. 2. eiuſdem Olymp. 114. de quo vide Pauſan. lib. 7. Strabonem lib. 9. Plutarch. in Pyrrho & Suidam.

Perdicca) Rectiùs quàm olim *Perdica* cum vnico *c*, iuxta V. Va. O. Vi. Pi. Lo. Al. Fa. Mar. cum quibus conueniunt Arrianus, Probus, Iuſtinus, Pauſanias, Plutarchus, Oroſius & alij plerique, licet Appianus & alij antiquam ſcripturam tueantur.

Ptolemæus Lagi filius Hieroſolymis &c.) Vendicat hæc ſibi annus tertius Olymp. 114. non ſolum in editis, ſed etiam in Fux. Peta. Lo. Fa. Pi. diſſentiunt ſolum O. Vi. vbi ad annum 4. eiuſdem.

Menander &c. Orgen) *Orthij* Fux. *Opren* L. Pi. Ὀργύλω M. Peta. ὀργαιον V. ὀργείω S. ὀργιων P. ONPHR. Lo. *Orten* O. Vi. deeſt apud Mar. & in Fa. ſed ei⁹ loco in hoc relicta eſt lacuna: noſtra lectio probatur ex aliis exemplaribus, Vincen. Anton. ex Euſebio. Sic Athenæus li. 4. & 6. Pollux lib. 6. cap. 17. & alij citant Menandri comediam titulo *Orgen*. Orgia autem ſunt myſteria dicata Baccho ſic dicta ἀπὸ τῆς ὀργῆς ab ira Cereris in Iouem, ſiue quia in Dionyſij ortu & nece diræ execrationes adhibitæ ſunt. Hæc autem ſententia in omnibus libris & apud Mar. obtinet annum 4. Aridæi præter Vi. & O. in quibus ad annum 5.

Theophraſtus &c.) Magnus eſt cõſenſus exemplarium in annum 4. Aridæi, prætterquam in Fa. & Pi. in quibus ad an. 5.

Theodorus Atheus cognoſcitur) Locus erat valde mendoſus, cùm legeretur *Theodorus Athenaus agnoſcitur*, ſed ita correximus ex S. ſex Vaticanis, Al. Lo. Fa. cùm deſint in A. L. M. P. vno Vat. Vi. O. Peta. Fux. & meritò, cùm idem paulò poſt repetatur, niſi quod pro *Athenaus* legebatur poſteriori loco *Athenis*, vt dicemus. Nihilominus retinuimus vtrobique propter auctoritatem tot exemplarium, & quia non eſt noua ſimilis repetitio apud Euſebium, prout varios auctores ſequitur. Noſtram lectionem confirmat Plutarchus qui lib. de tranquil. ani. *Theodorus* inquit, *cognomento Atheus*: idem Cicero qui lib. 1. de diuinat. eum recenſet inter eos qui deos eſſe negauerũt. Idem quoque ipſe Euſebius li. 14. de præpar. cap. 6. vt allatum eſt ſupra vbi de Diagora: in Mar. legitur *Acheus*, ſed vitioſè pro *Atheus*. Hæc autem ſunt in Lo. Fa. & vulgatis ad an. 1. Olymp. 115. apud Mar. ad an. 10. Ptolemæi qui reſpondet an. 2. Olymp. 116. in cæteris vero aggregantur ad Olymp. 117. ſed in Pi. ad an. 1. in Vi. O. ad an. 2. in Fux. Peta. ad an. 4. cum deſint circa hanc Olymp. 115.

Demetrius Phalereus habetur) Olim *Phalareus* ſed aliter ſcribendum iubent L. V. Lo. Pi. Peta. & primæ editiones Ven. Luc. quibus proximè conueniunt *Phalerius* in Fa. *Falereus* in Fux. Accedit auctoritas Iuſtini, Plinij li. 34. cap. 6. Diodori li. 20. Laertij li. 2. & 5. Strabon. lib. 9. Plutarchi in Demetrio, Ioſeph. lib. 12. Antiq. ca. 2. Ciceronis in Bruto & aliorum; Suidas reddit rationem quia ſic dictus à Phalero Atticæ portu, rexitque

Athenienſes per multos annos. Cæterum hæc ſunt ſita in Vi.O.ad an.1.Olymp.114. in Lo. Pi. Peta.Fa.Fux.& vulgatis ad an.1.Olymp.115.apud Mar.ad an.5.Ptolemæi oppoſitum an.1.Olymp. 115.

Romani Samnites &c.)Fux.Lo.cõueniunt cũ vulgatis vt reponãt circa an.5.Aridęi,cùm ſint ſita in O.Vi.Pi.Peta. ad an.6.in Fa.ad an.7.Antiquus ſitus firmatur auctoritate Liuij, qui hoc ipſũ refert ad an. Vrb. 433. vt explicat Suetonius in Faſtis (alij enim aliter) Nam adde ad an. Abrahę 1264.(poſt quem Liuius vt plurimum conſtituit cum auctore annos Vrbis)illos 433. efficies 1697. quem vides concurrere cum an. 5. Aridæi.

Samnites) *Samnitas* A. L. Lo. M. Pi. P. Ven. Fux.Peta.Mar.de hoc etiam ſuperiùs.

ad extremum in ſeruitutem ſui redigunt) *ad extremam ſeruitutem ſubigunt* A. L. M. P.Pi. *ad extremum in ſeruitutem redigunt* Vincen. *ad extremum ſeruitute ſubigunt* Peta. *ad extremum ſeruituti redigunt* Fux.

In Aſia primus regnauit Antigonus) In L.Vi. O. Pi. *Hinc Aſiæ regnum naſcitur & mox Syria, & regnauit in Aſia primus Antigonus*, in Peta. *Aſiæ regnat Antigonus*, in Lo. *Aſiæ primus regnat Antigonus rex*, in Fux. *Aſiæ regnat Antiochus*, in Fa. *in Aſia primus regnauit Antigenes*. Sed in his duobus poſtremis valde perperã: apud Mar. *primus Aſiæ regnauit Antigonus*.

In Aſia &c.)Ante hæc immediatè in L. Pi. leguntur iſta, *Hinc Aſiæ regnum naſcitur vt mox Syria*.

Menedemus) *Menander* P. ſed corruptè: nam ante & poſt de Menandro agit, vt de poëta, ſeu comico, nec vllum legi qui de Menãdro Philoſopho loquatur, aut ſaltem ad hæc tempora collocet: præterea Diogenes & alij teſtantur Menedemum fuiſſe diſcipulum Platonis & Xenocratis.

Speuſius) Legendum iubebant *Speuſippus* Vi. Al. Va. Vat.O.Fa.Peta.Vincen.Ven.Lut.quibus accedunt L.A.M.V.in quibus *Spſeuſippus* & Lo. S.Pi.in quibus *Pſeuſippus*. Nam certum eſt Menedemum & Speuſippum fuiſſe Platonis diſcipulos:tamen quia iam paulò anteà auctor Speuſippum iam mortuũ dixit, vix crediderim de eodem fieri iterum mentionem, licet poſſet ſuſtineri ex eo quod ſit valde ſamiliare auctori,vt & ferè omnibus hiſtoricis eundem diuerſo tempore repręſentare, prout ſunt varij ſcriptores quos ſequuntur. Quis autem fuerit hic Speuſius coëtaneus Menedemi,nuſquam legi,tamen propter aliorum exemplar. auctoritatem & odium nouitatis nil volui mutare: conijcio tamen aut legendum *Stilpo*, quia Laërtius in vita Menedemi ait *illum ſolum Stilponem Philoſophum admiratum*, vel potius *Scepſius*. Nam Neleus ſeu Nileus Coriſci filius fuit Scepſius non ſolum Ariſtotelis & Theophraſti auditor; ſed etiam bibliothecæ ſucceſſor & hæres, Athenæus lib.1.cap.1.vt ait Plutarchus in Sylla & Strabo lib. 13. Cicero meminit alterius *Metrodori Scepſii*, ſed quem ipſe viderat: eundem citat Athenæus lib. 12. cap. 29. Dictus eſt autem *Scepſius* à Scepſi vrbe vnde erat oriundus, de qua Strabo lib.13.& alij Geographi.

A Machabæorum &c. hinc Græcorum &c.) Rectiùs ex fide A. L. Lo.Lod.M.Fa.O.Pi.Vi.4. Vatic. Fux. P. Peta. quàm *hic Græcorum ſupputat* vt in vulgatis. Vox autem *hinc* idem ſignificat ac ab anno 1. Seleuci & à menſe Artemiſio non longè ab æquinoctio verno vt apud Hebræos,ſicut colligitur ex 2. Mach. 11. vbi Dioſcorus menſis prior & Xandicus vltimus ambo in eodem anno computantur, ſed hac de re conſule quæ docet eruditiſſimus Ioſeph.Scalig.lib.5.de emendat.tempor.quibus nil clarius,nil doctius. Porro hæc ſita ſunt variè. Nam in Vi. Pi. O. ad an. 4. Olymp.115.in Fux.ad an.3.Olymp.107. in Lo. Fa.Peta.ad an.4.eiuſdem.

B Verùm hi libri inter diuinas ſcripturas non recipiuntur) Hîc conſtans eſt conſenſus librorum; non te tamen moueat Euſebium inter diuinas ſcripturas librum Machabęorum non numerare. Cùm enim in eccleſia ante Concilium Carthaginenſe 3. omnes libri tam veteris, quàm noui teſtamenti Canonici,non vno & eodem tempore & eadem fide recepti ſint apud omnes eccleſias, (norunt enim qui in hac re vel minimum verſati ſunt quàm variè de pluribus dubitatum ſit) hinc tempore Euſebij non conſtabat apud omnes maximè apud Græcos de libris duobus Machabęorum;nec ſunt propterea reijciendi ex catalago,nõ magis quàm liber Heſter,quem perinde Euſebius non recipit inter diuinas ſcripturas, vt colligis ex præcedentibus ad Olymp. 83. & 94. quem ſequuntur Athanaſius in Synopſi, Gregorius Nazian.de genui.ſcript. Amphilochius,Melito apud Euſebium lib.4.hiſt. cap. 26. & alij Græci, nec etiam magis quàm Apocalypſis,aut Epiſtola Pauli ad Hebræos, quarum poſteriorẽ *ſicut Latinorũ conſuetudo non recipiebat inter Canonicas ſcripturas, ſic nec Græcorum eccleſia Apocalypſim* vt ait Hierony.epiſt.ad Dardanum. Sed poſtquam eccleſia in Concilio illo 3. Carthaginenſi(cui Auguſtinus interfuit)cap.47. conſtituit indicem ſeu canonem librorum ſacrorum ſeu Canonicorum, deinceps duo libri Machabęorum,ſicut etiam cęteri pro diuinis Canonicis ſunt apud omnes habiti:vnde Auguſt. lib. 8. de ciuitate cap. 36. *libros Machabęorum non Iudęi ſed eccleſia pro Canonicis habet*. Neque enim ſcripturarũ canon quouis tempore completus fuit: ſed idem contigit plæriſque diuinarum ſcripturarum libris, quod habet Hieronymus de Epiſtola Canonica D. Iacobi,vt *paulatim procedente tempore obtinuerint auctoritatem*. Vt enim eccleſia certa quædam fidei capita dubia nonnumquam definit,& explicat clarius, ac certius quàm aliàs, prout hæreſes ad id anſam præbuêre, ſic eadem quoſdam ſcripturæ libros declarauit eſſe Canonicos,prout de illis dubitatio aut contentio orta eſt. Qui plura volet de libris Machabęorum conſulat Tertullianum lib. contra Iudæos, Cyprian.lib.3. epiſt.55.56.68. Ambroſ. lib. 2. de Iacob cap.10.11.12. lib.2. offic. cap. 40. Innocen.1.epiſt.ad Exuperium Toloſanum.ca.7.Chryſoſt.hom. de Machab.Auguſtin. lib.18.de ciuit.cap.36.lib.2.de doctr. Chriſtiana

C D

Digitized by Google

cap.8.lib.de cura pro mortuis cap.2.

pag.129.col.3.A. Romani Marſos &c.) Quod hæc ad an.10. Ptolemæi reuocent Pi. O. Vi. vel Mar.ad an.9. nil ad Fux. Peta. Lo. Fa.& editos, qui ad an.13.eiuſdem, ſeu 1. Olymp.117.quibus propiùs accedit Liuius lib.9. dum refert Vmbrorum deditionem ad an.Vrbis 445. qui iuxta ſupputationem Varronis incidit apud auctorem in an.3.Olymp.117.

Romani colonias deducunt) Vulgati cum Fux. Fa.Peta. Pi.habent ad an.2. Olymp.117. Lo. ad an.3.Vi.O.ad an.4.Olymp.116. Si ſpectetur annus Olympiadis, vulgati videntur propiùs accedere ad Diodorum, qui lib. 19. refert colonias miſſas in inſulam Pontiam an. 1. Olymp. 117. Si annus Vrbis, quia Liuius lib.9. decad.1. ſcribit colonias deductas Sueſſam, Põtiam, & Caſſimum an.443.qui coïncidit cum an.3. Olymp.117. At liber Lo.videtur ſequẽdus, ſi Conſulatus *Papyrii, & Iunii*, (in quo illi duo ſcriptores conueniunt) ſit collocandus, vt faciunt Faſti Onuphrij, ad an. 4. Olymp.117. Sed quia diſſidium eſt vnius, vel alterius anni, nec certa eſt collatio Olympiadum cum annis Conſulum & Vrbis, nil duximus immutandum. Adde quod Velleius lib.1. auctor eſt Soram, & Albam deductas colonias Carſeolum circa 20. annum à quo Alexandria eſt condita & Carſeolum circa 23.quod tempus concurrit cum ſede vulgata.

col.5.A. Syriæ & Babyloniæ & ſuperiorum locorum primus regnauit Seleucus Nicanor annis 32.) Horum eſt diuerſa conſtructio, provt diuerſi libri; ſiquidem in Fux. *Syriæ & Babylonis & ſuperiorum locorum regnauit Seleucus Nicanor annos 32.* in Peta. *Syriæ & Babilonis & ſuperiorum ſiue locorum regnauit Seleuchus Nicanor an.32.* in Fa. *Primus Syriæ Seleucus Nicanor Syriæ & Babiloniæ & ſuperiorum locorum regnauit annis 32.* in O.Vi. *Regnum Syriæ & Babylonis & ſuperiorum locorum naſcitur & regnat primus Seleucus Nicanor an.32.* in Pi.L. *Regnum Syriæ & Babylonis & ſuperiorum locorum naſcitur, & regnat primus Seleucus an. 32.* in Lo. *primus Syriæ Seleucus Syriæ & Babilonis & ſuperiorum locorum RG. Seleucus Nicanor an.32.* Antiqua lectio erat *Seleucus Nicanor Syriæ & Babyloniæ &c.* Sed inuertimus nomẽ regni, vt cæteris reſpõderet, propter rationes tam ſæpe dictas.

Lyſimachia in Thracia &c.) Horum ſitus eſt in Vi.O.ad an.2. Olymp.116. in Pi.ad an.3. in Fa. Lo. & vulgatis ad an.2. Olymp.117. in Fux.Peta. ad an.3.eiuſdem. Nos reiecimus in annum 1.propter ſequẽtem paragraphum, qui neceſſariò comparatur cum an.3. eiuſdem Olymp.ſeu an.1. Seleuci: Diodor. lib.20.conſtituit ad an.4. eiuſdem Olymp.117.

Ab hoc loco Edeſſeni ſua tẽpora cõputãt) Deſunt in Lo.ſex Vatic.& Fa.ſed in Fux.legis *Ab hoc loco Ediſſeni tempora computant ciuitatis ſuæ*, idq; ad an. 1. Seleuci. Illa autem *ciuitatis ſuæ* ſapiunt gloſſema, nec conueniũt cum his, quæ paulò poſt ſcribit auctor de condito Vrbis Edeſſæ. At in Pi. *Ab hoc loco Ediſſenis ſua tẽpora computantur*, idque ad an.3.eiuſdem Seleuci: in Peta. extant ad oram ex oppoſito anni ſecundi Seleuci: in ſeptem

A Vatican.ad an.3.Olymp.117.At in O.Vi.ad an.1. eiuſdem, ſicut etiam habet Beda. Nos maluimus poſteriores hos imitari, quàm relinquere ad an.2. vt erat in vulgatis. Nã probabilius eſt Edeſſenos exorſos numerare annos à primo ſui conditoris, quam à ſecundo; nec dubito eandem eſſe ęram, quam Ptolemæus lib.11. Almag.cap 7.numerat ſecundum Chaldæos, atque etiam eandem quam liber Machabæorum & Ioſephus vocant annos Gręcorum, ſeu vt alij volũt, Seleucidarum; forſan etiam eandem quæ Alexandræa & Macedonica vocatur, ſed de his conſule Ioſeph. Scalig. lib. 5. de emendat. temp.

Edeſſeni) Cùm vox hæc denominatiua ſit, legem primitiui debuit ſequi: cùm ergo *Edeſſam*

B potius quàm *Ediſſam* legendum probaturi ſimus, & *Edeſſeni* potius quàm *Ediſſeni* probamus, vt receptũ iã erat in vulgatis, & aliquot chirographis.

Cyprum Ptolemęus) Aggregãtur iſta diuersè, modo quidem ad an.11. Ptolemęi: in Pi.ad an.12. in Lo.Fa.& vulgatis ad an.15. ſeu 3.Olymp.117. in Peta.Fux.ad an.16. Diodorus lib.19. hæc ſuggerit ad an.1.Olymp.117.

Theodorus Philoſophus Atheus agnoſcitur) Sic legendum proculdubiò conſtat ex L.A P.M. quatuor Vatic. (nam in aliis tribus deeſt hoc loco) Lo. Pi. Fux. Peta. licet in illis deſit vox *Philoſophus* pro *Theodorus Philoſophus Athenis agno.* vt in vulgatis, vel *Athenienſis*, vt in O.Vi.vel *Theodorus atheus agnoſcitur Philoſophus qui impius vocabatur* vt in Fux. vel *Atheus* vt apud Mar,

C Nam eum fuiſſe dictum Ἄθεον, & impium vnà cum Diagora Melio, *quod ſuſtuliſſet opiniones de diis* teſtantur Cicero ſæpe, Diogenes Laërtius lib.2.& 4.Tatian.con.Græc.Clemens con.Gentes, Arnobius aduerſus Gentes, Lactantius lib.1. de fal.relig. & lib.1.de ira Dei, Auguſtinus, Hieronymus & alij, & pręſertim noſter Euſeb.lib.14. de præparat. cap.6. ſed quis non veterum vt pluribus ſuprà? Habentur autem hæc in Pi. ad an. 1. Olymp.117.in Vi.O. ad an. 2. in cæteris ad an.4. horum quodlibet tolerari poterit.

Demetrius Phalereus ad &c.) Vicit hic cõſenſus chirographorum Fux.Peta.Lo..Fa. & excuſorum vt iſta an.17.Ptolemęi, ſeu 1.Olymp.118.appingeremus, quidquid velint Mar. qui conſignat an.12.Pi.qui ad an.14.eiuſdem reuocat vel Vi. O.

D qui ad an.15.Sed ſitus vulgatorũ firmatur auctoritate Plutarchi in Demetrio, dum tradit hanc libertatem reſtitutã an. 15. poſt bellũ Lamiacum, à quo non diſſidet Diodorus, qui li.20.hoc ipſum refert ad an.2.Olymp.118.de ipſa re vide Plinium lib.34.cap.6.Strab.lib.9.

id eſt populi poteſtas) Deſunt in A. L. Peta. M.P.S.Lo.Fa.Fux.

Seleucus Antiochiã &c.) Aſcripſēre iſta an. 9. Seleuci.Fux.Peta.Lo.an.7.Fa.Pi.quos ſequuntur impreſſi: Vi.verò & O.an.12.& meritò, cùm verba ipſius ſententiæ hunc eundem annum exigãt: quod tamen noſter Typographus non eſt aſſequutus contra mentem noſtram: Iuſtinus lib.15. videtur referre huius Antiochiæ conditum in primos annos Seleuci. Mar. opponit 20. Ptolemæi

Digitized by Google

cui 8. Seleuci reſpondet.

Laodiciam) *Laudociam* Lo. & Antoninus in Itinerar. *Landiciam* Fa. cum *o* ſcripto ſuper *u*, *Laodiceam* Mar. noſtra tamen lectio ſuffragatores habet reliquos codices, & affinis eſt Græcorũ terminationi, qui λαοδικεία vt apud Appianum lib. de bellis Syriacis & lib. 4. de bel. ciuil. ſicut Cicer. lib. 2. de orat. *Laodicea*, & lib. 3. epiſt. 7. & 8. Nam nonnunquam ει Græcorum in *e* à Latinis vertitur vt Ἀλεξάνδρεια, Κασσάνδρεια, *Alexandrea*, *Caſſandrea*.

Apamiam) *Apameam* Pi. Alber. vt apud Cicer. lib. 3. epiſt. 8. *Appamiam* Peta. Fux. O. Vi. Fa. & impreſſi olim, ſed redundans eſt alterum *p*, vnde non improbabis noſtrum de illius ortographia iudicium; ſic enim Mar. Stephanus de vrbibus, Appianus, Strabo Ἀπάμεια: Plinius *Apamea*.

Edeſſam) Sic reſcribo pro *Ediſſam* ex fide mẽbranarum O. Vi. Pi. Lo. Fa. Peta. Fux. Lod. Alber. & Mar. (ſi exceperis quod in Mar. *Edeſſena* corruptè legitur) idem omnes habent cod. circa Olympiad. 249. & Euſebius ipſe Ἔδεσσα lib. 1. hiſtor. eccleſ. cap. 14. vnde circa Olympiad. 248. *inter Edeſſam* & ad Olympiad. 264. *Edeſſenos* (ſaltem in pluribus) formauit ab Edeſſa non *Ediſſenos*: Euſebium ſequuntur Ptolemæ. li. 3. Αἴδεσσα: Plin. lib. 5. cap. 24. Xiphilinus non ſemel, Hieronym. in quæſt. in Geneſ. & alii: habet tamen *Ediſſa* ſuos patronos vt Antoninũ in Itinerario, & alios: olim apud Iuſtinum li. 7. *Edyſſa* nunc *Edeſſa*: idem apud Eutropium, Ruffum & alios.

Pellam) Agnoſcis caſtigationem, hanc nos ſuſcepimus ex fide Lo. Mar. O. Vi. Pi. Fa. Peta. Fux. Beda, Mar. Cedreno, Ioſepho lib. 1. de bell. Iud. Demoſthene & Græcis, quibus in vſu eſt Πέλλα vel Πέλλη, non autem *Pellum*, vt voluere excuſi: eſt autem Cœleſyriæ oppidum, cum altera ſit in Macedonia celebris ortu Alexandri, teſte Mela & Solino.

extruxit) Sequuti ſumus V. S. Lo. Pi. Vi. O. Fux. Peta. Fa. Mar. pro *ſtruxit* vt in aliis codicibus, & quia paulò poſt verbum *extruxerat*, de iiſdem vrbibus id poſtulare videtur.

Seleucus Babylonem obtinuit) Ita reſtituendum pro *Babyloniam*; coegit numerus librorum L. A. Fux. Peta. Lo. M. P. O. Vi. Pi. & quia paulò ante auctor loquens de Alexandro dixit *eum obtinuiſſe Babylonem*, & nemo neſcit *Babylon* eſſe nomen vrbis, *propter quam reliqua pars Meſopotamiæ Aſſyriæque Babylonia appellata eſt*, inquit Plinius lib. 6. cap. 26. cui aſſentiuntur Diodorus, Ioſephus, Mela, Strabo, Ariſtoteles, & alij: non tamen pugno quin poſſit retineri priſca lectio *Babyloniam*, cum veteres nonnunquã vtroq; nomine vrbem & regionem ſoleant appellare, ſicut etiam videre licet 4. regum 17. Præterea dum Iuſtinus lib. 15. & Diodorus lib. 19. & Oroſius li. 3. cap. vlt. de eadem re loquuntur, ſcribunt *Seleucum cepiſſe Babyloniam*. Vt autem iſta retineremus ad an. 11. Seleuci, ſuaſere membranacei Lo. Fa. & excuſi, cæteri vt Peta. Pi. Fux. ad an. 12. & O. Vi. ad an. 14. ſi affuiſſet auctoritas alicuius libri libenter repoſuiſſem ad an. 1. eiuſdem Seleuci, quia lego apud Diodorum, Iuſtinum, Oroſium, & ipſum Euſebium lib. de demonſt. Seleucum initio regni cepiſſe Babyloniam, niſi dicas regionem captam a Seleuco, an. 1. regni, ſed vereor ne hoc ſit ariolari.

A Poliorcetes) Cùm bis haberetur vox iſta in hac pagina, priori loco *Polyorcetes* legebatur, poſteriori vero *Poliorcetes* ſine *y*, alterutrũ immutandum ſemper fuit; præcipuè quidẽ prius, licet aduerſentur Fux. Peta. Vi. O. cũ epithetũ hoc à Græcis originem traxerit παρὰ τὸ πολιορκεῖν quaſi dicas vrbium expugnatorẽ vt explicat Plutarchus, & in poſteriori loco eandem ferme omnes ſeruent orthographiam, cũ hac tamen varietate vt in Lo. ſecundo loco ſcribatur *Poliorcete*, in priori *Policrete*: in Fa poſteriori loco *Policretes*: priori *Policrates*, in Pi. *Polyorcetes*: vulgatam ſcripturam retinent Aelianus, Plutarchus, Suidas, Diodorus, Πολιορκητής & Mar. demum vtrobique.

B Macedonum Antigonus & Alexander filij Caſſandri annis 4.) Cum vnicam ſententiam efficerent, inuerſa & diuulſa fuerant ab inuicem; ſic enim erat *filij Caſſandri an. 4. & Antigonus & Alexander 26. an. 4.* ſublata voce *Macedonum*. Verùm nullus improbabit quod ita recenſuimus. Nam iteratio notæ numeralis regni 4. ſatis cuique videri poteſt ſuperflua & inutilis. Præterea inuerſio verborum obſcuram ſententiam reddit & ita ſuadent Ms. Fux. Peta. quod autem attinet ad alterum illum numerum 26. qui à ſolo Fa. inter chirographos habetur, diximus proximè.

C *pag. 130. col. 4. A.* Demetrius rex & quã Perdicca conſtruxerat) *quam Perdicca ante conſtruxerat* Peta. Lo. Fa. Fux. *quam Perdicca ante conſtruxit* O. Vi. Porrò coëgit me conſenſus Fux. Peta. Lo. Fa. vt hanc ſententiam ad an. 6. Poliorcetæ locaremus: ad illos enim accedunt vulgati; licet Pi. O. Vi. ad an. 2. reponant, Mar. ad an. 5.

Cenſu Romæ &c.) Aſſignantur iſta anno 29. Ptolemæi in Pi. & Mar. an. 30. in Fux. O. Vi. Peta. an. 31. in Lo. Fa. quibus quia accedunt excuſi, his adhæſimus præcipuè quia conſtat ex Liuio, & tabulis Capitolinis luſtrũ cõditum anno Vrb. 459. qui incurrit in illum an. 31. Ptolemæi. Nam ad an. 1264. Abrahæ adiunge 459. prodibit 1723. qui vt vides reſpondet illi an. 31. Huius cenſus meminit etiam Abbreuiator Liuij lib. 4. Deca. 2.

D Legati Alexãdrini &c.) Differunt codices vno aut altero anno: O. Vi. Pi. Fux. anno 19. Seleuci opponunt. At Lo. Peta. Fa. vnà cum editis & Mar. anno 20. Eutropius li. 2. videtur iſtis propinquius accedere, dum narrans hanc ipſam legationem iiſdem pene verbis ait accidiſſe anno Vrbis 461. qui additus ad an. 1264 ab Abrahã efficitur an. 1725. qui coincidit cum an. 21. Seleuci, ſeu 1. Olympiad. 122. ſed quia comparat Conſulatum *Luſcinij & Cinnæ* cum eodem anno, hac in re multum diſſidet à Faſtis, qui illũ Conſulatum referunt ad an. Vrb. 480. & proinde ad Ptolemæum Philadelphum, & nõ ad Lagi filium: vnde Cuſpinianus in Caſſiodo. exiſtimat errore Librarii poſitum *an. 461.* pro an. 479. ſed fallitur; nam ſequentia quæ poſtea ſubiungit de cõdito Arimini, & Beneuenti &

Digitized by Google

ti,& aliis ſimilibus; ſicut etiam facit auctor, oſtendũt eum hæc ipſa tempora reſpicere, & aliter copulaſſe annos Vrbis cum Conſulibus, quam Onuphrius. Abbreuiator Liuij lib. 14. illis fauet, dum iſta narrat ſtatim poſt cenſum celebratum Romæ, de quo hic Euſebius: Iuſtin. lib. 18. videtur hæc referre ad Ptolemæũ Philadelphũ paulò ante obitum Pyrrhi, qui accidit 3. Olymp. 125. & Vr. 475.

Menander comicus moritur) Iſta in Vi. O. occupant laterculum aduerſum anno 15. Seleuci: in Pi. an. 18. in Fux. Lo. Peta. Fa. & apud Mar. an. 21. eóſque imitantur excuſi, ideò à nobis ibidem ſeruata, cum nihil ſuadeat contrarium.

Romani Gallos Tyrrhenóſque ſuperant, & Sabinorum &c.) Conueniunt omnes libri tam ſcripti quam impreſſi & Mar. vt hæc collocentur è regione anni 21. Seleuci, ſeu quod idem eſt, 1. Olymp. 122. quem nos contenſum plenis vlnis amplexamur, quia teſte Oroſio lib. 3. ca. 22. hæc victoria contra Sabinos contigit an. Vrb. 461. qui iuxta auctorem concurrit cũ eodem an. 1. Olymp. 122. Nec obſtat auctoritas Liuij, & marginis Flori, qui illam comparant cum an. 463. Nam ille an. concurret ſimiliter cum illo anno 1. Olympiad. ſi illum numeres iuxta Varronem ab an. 3. Olymp. 6. Nec etiam obſtat quod præter illos duos auctores Velleius, Frontinus, & ipſe Oroſius illam aſcribãt Conſulatui *Curij & Ruffini*, qui ſecundum Faſtos Onuphrij cum an. 3. eiuſdem Olymp. concurrit. Nam quàm ſit difficile & incertum comparare Cõſules cum Olympiadibus, norunt docti, & nos non ſemel monuimus, vt proptereà nihil poſſit & debeat fidei auctoris detrahi.

Seleucus in eas vrbes &c.) Quàm bellè in ſuperioribus conueniebant, tam miſerè hîc diſſentiũt libri: L. & Pi. collocant ſub columna Alexandrin. ſeu ad an. 28. Ptolemęi: cæteri ſub columna Conſulum, ſed Fux. Lo. Peta. ad an. 34. Ptolemæi: Fa. & ſeptem Vaticani vnà cum Mar. ad an. 35. ſicut editi, quos ſequimur in re dubia, & à nullo alio auctore traditâ, quod ſciam.

ibid. B. Iudæorum Pontifex &c.) Dum ſingulos codices de horum ſitu conſulo, non idem omnes: nam O. Vi. referunt anno 18. Seleuci contigiſſe: Pi. an. 19. Fux. Peta. Lo. Fa. an. 24. excuſi & Mar. an. 25. quibus cum non habeam, quid contradicam, adhæreo.

Seleucus in Cilicia &c.) Non habentur hæc in O. Vi. & anteà mendoſiſſimè legebatur *Sicilia* pro *Cilicia*, quæ eſt regio minoris Aſiæ, & licèt nullus faueret liber, non tamen dubitauimus quin ita reſtituenda: tum quia non ſemel cernitur in hoc libro eiuſmodi error, tum quia veritas hiſtoriæ nullo modo poteſt ferre priſcam lectionem, quin conſtat ex Plutarcho in Demetrio, ipſum captum dum eſſet circa Ciliciam, quam paulò antè occupauerat. Cæterùm hic paragraphus eſt vel circa an. 24. Seleuci vt in Pi. & quinq; Vaticanis: vel circa an. 25. vt in Fux. Fa. Peta. Lo. Fa. & excuſis: & apud Mar. vel circa 26. vt in V. Va. licèt verba ipſius ſententiæ ſatis indicent eſſe reijcienda in annum 28. eiuſdem Seleuci, qui eſt vltimus Demetrij, & in quo auctor ait Demetrium ſeipſum Seleuco tradidiſſe.

A Serapis ingreſſus eſt Alexandriam) Placuit hæc lectio magis quam illa antiqua, *Serapis ſimulachrum, Alexandriam venit*, non quia ferri non poſſet, ſed quod ſic iuſſit multitudo codicum L. A. M. P. Lo. Pi. Fux. Vi. O. ſex Vati. Fa. Mar. Peta. niſi quod in Peta. ſcriptum eſt *Sarapis*: ſed de hoc vide ſupra. Confirmatur autem hæc ſententia & explicatur auctoritate Ruffini lib. 2. & Suidæ *Loculus*, inquit Suidas, *in quo Serapis conditus eſt Alexandriam eſt tranſlatus & Serapis dicitur loculus Apidis*. Veruntamen de ſimulachro Serapis adeò vaſto, vt *dextra vnum parietem templi Alexandrini, alterum læua perſtringeret, ex omnibus metallorum lignorúmque generibus conflato ſcribit* Ruffinus lib. 2. vt etiam Plutarchus opuſc. de

B Iſide & Oſir. dum loquitur de ſimulachro Serapidis, ſeu Coloſſo qui erat Sinope tranſlato Alexandriam iuſſu Ptolemæi, non Lagi, vt vult auctor, ſed Soteris. Porrò in conſtituendo horum ſitu variant aliquantulum libri. Nam Pi. circa an. 36. Ptolemæi: duo Vatica. & Mar. circa an. 39. Fux. Peta. Fa. circa an. 38. qui cùm nõ differãt ab O. Vi. Lo. quinque Vaticanis & editis, conſenſui communi aſſentior.

Conditæ à Romanis Ariminum & Beneuentum) Quoniam nihil ſtabilius habendum quam natalis vrbium, hinc quia video belliſſime chirographos Fa. O. Vi. Lo. anno 39. Ptolemæi conuenire cũ editis, illos ſequor; licèt Fux. Peta. & Mar. ponant anno 40. Eutropius refert has duas vrbes conditas *Sempronio & Claudio Coſſ.* qui incidunt

C in Olymp. 128. itaque poſteriùs annis 18. quam Euſebius.

Aegypti 2. Ptolemæus) In Pi. Vi. & O. deeſt *Ægypti 2.*

Soſtratus Gnidius &c.) *Cnidius* Lo. Peta. Pi. Mar. *Genidius* Anton. *Chydius* O. Vi. *Enidius* Fux. non dubium quin hoc cognomẽ acceperit ab vrbe *Gnido* ſeu *Cnido*, de qua ſupra. Qui verò tam celebris arcis iecit fundamenta, ſedem aliquam non inueniet? Nam Peta. ad an. 3. Lyſimachi: Pi. ad an. 5. repoſuerunt: ſed plures ad 4. vt Lo. O. Vi. Fux. Fa. & impreſſi ac Mar.

Romani Crotonem capiunt) Lo. Fa. Fux. Peta. Mar. conſtituunt ad an. 1. Olymp. 124. cæteri cum vulgatis ad an. 2. Conſtat ex Frontino li. 3. & Zonara Crotonem captam à Cõſule Cornelio Ruffino, quod non poteſt intelligi de primo Cõſula-

D tu, cùm nondum Pyrrhus veniſſet in Italiam, ſed quem Faſti Onuphrij collocant ad an. 4. Olymp. 124. & Vrbis 740. itaq; ſex annis ſeri⁹ quã auctor.

pag. 131. col. 3. A. cognomento Ceraunus) *cognomento Ceraunos aliter fulmen* Fux. Nam id ipſum ſonat vox Græca, quæ vt ait Pauſan. lib. 1. eſſet τλμῆτη ατόχηρΘ.

Ptolemæus Philadelphus Iudæos &c.) Hæc ſi ſequamur membranas, incertum ſitum habebunt, cum Lo. aſſignet illis 4. Lyſimachi: Peta. Fux. Fa. 5. Pi. Vi. O. Mar. 1. Cerauni.

diuinas ſcripturas) Rectiùs quàm *diuinam ſcripturã* vt olim iuxta L. A. P. Pi. O. Vi. Peta. Fux. Lo. Mar. Vincẽ. Anton. ex Euſebio, vt etiã apud Aug. lib. 18. de ciuitate cap. 42. vbi inter alia multa, licet

ad verbum ex hoc Chronico tranſcripſit. Adde
quod vocabulum ſequens *quas*, quod eſt in omni-
bus exemplaribus, ad id nos cogit. Omitto quod
quoties auctor loquitur de diuinis libris, quod fa-
cit non raro, vocat diuinas ſcripturas in plurali.

col.4.A. Soter 2.an.19.) Reſtitui *an. 19.* pro
an.43. vt in editis: vel *an. 18.* vt in A. V. Fa. vel
an.17. vt in Vi. O. tum auctoritate L. Pi. Lo. Fux.
Peta. & Mar. tum ratione, cum totidem notæ nu-
merales non plures, nec pauciores ab Euſebio vſ-
que ad ſucceſſorem deducantur.

Antigonus cognomento Gonates Lacedæmo-
nem obtinuit) Præuideramus iſta extra ſuum ſi-
tum collocata. Quî enim fieri poteſt vt orſus re-
gnare anno 2. Olymp. 125. adminiſtraret quæ
ſunt imperij anno 1. Olymp. 124. ſicut olim erat
in vulgatis & in Fa. Lo. Peta. Fux. vel an. 3. O-
lymp.123. vt in Pi. Nicolaus Vignerius in ſua bi-
bliotheca pag. 505. teſtatur exemplaria huius
Chronici manu depicta hæc collocare circa an. 1.
Olymp. 126. quod tamen non reperitur in ijs, quę
vidimus. Itaque nos manuducente verborũ ſenſu
& auctoritate codicum Vi. O. collocauimus ad
an. 2. Olymp. 125. cui nullus veterum aduer-
ſatur.

Gonates) *Gonatas* A. L. P. Peta. Mar. *Gonathas*
Vincen. licet in eodem paulò poſt *Gonatas*: in Pi.
Lo. Fa. *Conatas*. At in Fux. *Gracè cognomento Go-
natas*, & è regione illorum eſt ſcriptum *dux Ma-
cedonum*, id eſt *genucularius* apud Suidam, vbi de
Arato agit Ἀντίγονος ὁ Γονατᾶς κληθείς.

vna virginum Romanarum) *vna virginum Ve-
ſtalium Romanarum* L. *vna virginum Veſta Ro-
manarum* Pi. *vna virginum Romanorum* Fa. Vi-
detur fuiſſe illa Veſtalis, quam apellat Oroſius
lib.4.ca.2. *Sextiliam*, quæq; *ad portam Collinam
viua defoſſa eſt*. Commendarunt iſta laterculo
oppoſito, alij anno 2. Antigoni vt Pi. alij an. 4.
vt Lo. Peta. alij demum an. 3. vt O. Vi. Fux. vnà
cum impreſſis & Mar. Sed leue eſt diſſidium vnius
vel alterius anni: Oroſius videtur ad illos accedere
dum hoc factum narrat ante annum Vrbis 475.
qui concurrit cum an. 3. Olymp. 125. ſed cum il-
lud confert in Conſulatum Gurgitis & Genucij,
& in annum quintum aduẽtus Pyrrhi in Italiam,
qui concurrunt cum anno Vrbis 477. (nam ad-
uenit an. 472. teſte Plinio lib. 8. cap. 6.) fauet
omnino vulgari ſitui, ſi numeres annos Vrbis ab
an.4. Olymp.6.

ibid.B. Milo Romanis &c.) Quod his veterẽ
ſedẽ conſeruauerimus, monuerunt Lo. Pi. Fux. Fa.
& impreſſi vnà cum Mar. nimirum ad an. 5. An-
tigoni, à quibus cæteri deſciuere vt O. Vi. qui ad
an.4. reduxerunt, & vt Peta. qui ad an. 6. & qui
propiùs accedit ad ſententiam Frontini, qui lib. 3.
ſcribit hanc deditionem Tarenti per Milonem
præcipuum ducem Pyrrhi anno ſuperiore defun-
cti factam, Papinio Curſore Conſule, cuius Con-
ſulatus comparatur in Faſtis Onuphrij ad an. 1.
Olymp. 127. Zonaras, Liuius, Florus, & Polybius
idem confirmant, & docent eam deditionem
fuiſſe cauſam, ob quam bellum Samniticũ eodem
anno confectum fuit, poſtquã duraſſet annos 70.
licet in hoc numero 70. annorum cum alijs Flo-
rus & Solinus conueniant.

A Tarentum tradidit) His annexum eſt in L.
*qui Seleucus deſtructo regno Aſia ex vtroq; vnum
fecit imperium*: in Fux. verò *fugiente & capto De-
metrio rege Aſia, qui ſeipſum tradidit, Siria &
Aſia pariter imperauit*..

Romani Calabriam Meſſanamque tenuerunt)
Hæc collocantur in Fa. ad an. 2. Olymp. 126. in
Lo. Vi. Pi. O. & editis ad an. 3. in Peta. & apud
Mar. ad an. 4. in Fux. ad an. 1. Olymp. 127.

Aratus agnoſcitur) *Arathus* Fa. & pro *agnoſ-
citur* legitur *naſcitur* in L. Pi. & forſan rectius.
Nam conſtat ex Suida eum natum temporibus
Antigoni Gonatæ, cum tamen ipſe addit id acci-
diſſe circa Olymp. 124. in hoc differt ab auctore
cui Gonates nondum imperabat: hic *Aratus* eſt
idem qui ſcripſit Phænomena.

Argenteus &c. figuratus) *figuratur* Lo. Mar.
B Loaiſa in Chron. Iſidori vult legendum *ſignatus*,
ſed repugnant exemplaria. Cæterum licet ſitus
non ſit negligendus, non eſt tamen ita certus ex
libris. Nam in Vi. O. ad an. 4. Olymp. 126. adnu-
meratur: in Fa. Pi. Lo. Peta. & editis ac Mar. ad
an. 2. Olympiad. 127. in Fux. ad an. 3. cui adhære-
mus, quia conuenit cum Faſtis Onuphrij, nec mul-
tum diſſidet à Plinio lib. 33. cap. 3. dum vno anno
minùs ait *argentum ſignatũ fuiſſe anno Vrbis 485.*
Nam ſine dubio ita legendum eſt vel 484. vt vult
Cuſpinianus & non 585. vt habent editi. Si enim
incipias numerare Vrbem conditam ſecundum
Varronem, ab anno 3. Olymp. 3. ſeu anno inſe-
quente annum 1262. ab Abraham cum illis 485.
C reperies 1747. qui coincidit in illum 3. Olym-
piad. 127. Iam verò neceſſariò ita emendandum
eſſe errorem Librarij in Plinio colligitur ex eo,
quod ipſe ſubijcit id contigiſſe Conſule *Caio* (ſic
legendum docet Sigonius in Faſtos non *Quinto*)
Fabio & quinque annis ante bellum Punicum: v-
trumq; autem ex Faſtis Onuphrij conſtat accidiſ-
ſe illo 3. Olymp. 127.

Polemon) Sic emendauimus pro *Palemon*, vt
in editionibus poſterioribus Baſileæ & Lutetiæ,
ſeu *Palemo*, vt in prioribus Ven. Lut. ſeu *Polemo*,
vt in Fa. Peta. Lo. Mar. Laërtio, ſequuti L. A.
M. P. V. Vincen. Al. Pi. Fux. & ita Euſebius lib. 14.
de præparat. cap. 2. Πολέμων, & quia non dubi-
tamus eundem eſſe quem Cicero lib. 3. de orato.
lib. 4. Acad. quæſt. Laërtius lib. 4. Iuſti. orat. contra
Gentes, Auguſtinus Epiſtola 56. & lib. 3. contra
D Academ. Nonius Marcellus, Suidas & ipſe Euſe-
bius loco citato faciunt auditorem, & ſucceſſorem
Xenocratis in ſchola Platonica, & de quo etiam
Quintil. lib. 1. Demum hic paragraphus eſt ſitus
in O. Vi. ad annum 4. Gonatæ: in Pi. ad an. 8. in
Fux. ad an. 11. in vulgatis, Fa. Peta. & Lo. ad an. 10.
certitudo non potuit aliunde conſtare.

Archeſilas) *Archeſilaus* Mar. *Arceſſilas* Lo.
ſine *h*, & per duplex *ſſ* in Fa. At apud Auguſtinũ,
Ciceronem per vnicum *s* vt alij codices ſcripti &
cuſi, ſed nunc per *h*, vt editi & Fux. & Auguſt.
lib. 19. de ciuitate cap. 1. nunc ſine *h*, vt idem Au-
guſtin. epiſtola 56. Cicero lib. 2. Academ. quæſt.
ſicut etiam Laërtius, Perſius, Athenæus lib. 1. ca. 4.
Euſebius lib. 14. cap. 2. de præpar. Πολέμωνα τὸ

Φασὶ δὲ διαδέξασθαι Ἀρχεσίλαον, quamuis interpres hoc eodem capite Archeſilaum ſcribat, vt Diogenes Laërt. lib. 4. & paulò poſt Arceſilam, *Lacydes autem qui Arceſila ſucceſſit*; ſed in editione à Sambuco recognitâ vbiq; Arceſilaus legitur vt in Græco Ἀρκεσίλαος.

Romani Colonias &c.) Arrogat ſibi iſta annus 16. Philadelphi, ſeu 4. Olymp. 127. in Lo. Pi. Fa. & impreſſis: in O. Vi. an. 13. in Peta. Fux. & Mar. an. 17. Velleius lib. 1. refert miſſos colonos Ariminum & Beneuentum an. Vrb. 486. *Sempronio Sopho & Appio cæci filio Coſs.* quos Faſti Onuphrij ad an. 1. Olymp. 128. collocant. Itaque eſt vno anno ſeriùs quàm vulgati, ſi iuſta eſt computatio Onuphrij per Conſules. Sed ſi habeatur ratio anni Vrbis, & computes more Velleij ab anno 3. Olymp. 6. ſitus antiquus optimè cõgruit cum illo anno, qui eſt ab Abraham 1748. Adde quod ipſe Velleius meminit aliarum coloniarũ annis quinque antè & pòſt.

Romæ virgo Veſtalis &c.) Prodigij inſtar habebatur corruptio virginum Veſtalium; neſcio an prodigij loco haberi debeat quod hæc habeant tam incertum ſtatum, cùm alibi notẽtur circa an. 12. Antigoni, vt in O. Vi. alibi circa an. 13. vt in Pi. circa an. 14. vt in Lo. Fa. & impreſſis ac apud Mar. alibi circa an. 15. vt in Fux.

Zeno Stoicus moritur) Quis ille annus, quo hic extremum diem clauſit, non eſt omnino certum, cùm in O. Vi. ad an. 9. Antigoni aſſignetur: in Pi. ad an. 12. in Lo. Peta. Fux. Fa. & vulgatis ad an. 16. apud Mar. ad an. 17. Gellius quidem tradit eum vixiſſe circa hæc tempora, ſed nullus veterũ quod ſciam meminit anni obitus illius; quin apud Laërtium & Suidam varij ſunt anni eius vitæ.

Romani Syracuſas capiunt) Peta. Lo. Pi. Fux. Fa. Mar. & impreſſi iſta collocant circa an. 17. Antigoni, ſeu 2. Olymp. 129. Vi. O. circa an. 13. vulgati propiùs accedunt ad mentem Polybij, dùm refert initium primi belli Punici ad an. 1. Olymp. 129. cum quo ſtat Dionyſius, dùm librum ſuum concludit Olymp. 128. & in præfatione ſui operis teſtatur ſe ſcribere Romanam hiſtoriam ab origine Vrbis, vſque ad primum bellũ Punicum. Cum ijſdem conuenit Gellius lib. 17. cap. vltimò, dùm ait *anno poſt Romam conditam quadringenteſimo fermè & nonageſimo, Coſs. Appio Claudio & Fuluio Flacco, bellum aduerſus Pœnos primũ cœptum.* Nam ſi computes, vſque ad an. 1. Olymp. 129. vertentem, ſubductis annis ante Olympiadem 7. quâ Vrbs eſt condita, erunt anni 489. Non autem deſunt qui eius initium tribuunt anno Vrbis 490. vertenti; ſicut facit Caſſiodorus, qui videtur ſequutus auctorem. Nam ille annus 490. incidit iuxta calculum Catonis & auctoris in an. 2. Olymp. 129. Plinius lib. 33. cap. 3. confirmat hunc eundem annum Vrbis, dum vult quintum annum antè primum bellum Punicum eſſe Vrbis 485. Ita enim ſine dubio legendum & non 585. Hinc etiam caſtigabis Oroſium dùm lib. 4. ca. 7. opponit initium huius belli Punici anno Vrbis 483. pro 490. & dum pro *Fuluio* Conſule, ſcribit *Fabio*, ſicut etiam habetur mendosè apud antiquum Eutropium. Parem maculam emendabis apud Solinum, vbi an. 388. pro 488. At verò illo anno A primi belli Punici Meſſanam captam & Syracuſas ab Appio Claudio, Marcello Cõſule obſeſſas, non autẽ captas tradũt Polybius & omnes hiſtorici: vnde videtur hîc legendum *Meſſanam* pro *Syracuſas*, aut *obſident* pro *capiunt*, niſi velis eſſe errorem non tam librarij, quam ipſius auctoris ex memoriæ lapſu, vt occurrit etiã doctiſſimis. Quod etiam Syracuſæ nõ fuerint expugnatæ ante Marcellum Conſulem circa Olymp. 141. produnt Liuius, Plutarchus, Polybius & plerique alij, vnde concinnè Florus lib. 2. dicit *Syracuſas fuiſſe inuictum caput* ante Conſulatum Marcelli, qui illas ſubegit.

pag. 132. col. 4. A. Nicomedes rex Bithyniæ) Si dixeris iſta aſcribenda an. 11. Antigoni vt in O. B Vi. aduerſatur Pi. qui anno 12. ſi huic, occurrit Peta. qui an. 17. ſi rurſus illi fidem des, en phalanx & chirographorum Lo. Fux. Fa. Mar. & impreſſorũ, qui omnes ad an. 18. reuocant. Strabo quidem lib. 12. rem eandem narrat, ſed non notat annum.

Aſtacum vrbem) Abeſt *Aſtacum* à Peta. Fa. Pi. O. Vi. Mar. ſed alioquin ſenſus eſſet imperfectus, & certum eſt ex hiſtoricis, & Geographis, Nicomediam vrbem Bithyniæ vocatam fuiſſe *Aſtacum*: ac licet auctor videatur idem repetere circa Olymp. 17. tamen ille locus eſt ita intelligendus, vt Aſtacus dicatur tunc condita, quę nunc Nicomediæ nomen ſubit.

Romani Carthaginenſes &c.) Aliqui libri indicant iſta fuiſſe geſta anno 15. Antigoni, vt O. Vi. C alij anno 18. vt Pi. alij an. 19. ſeu 4. Olymp. 129. vt Lo. Fux. Fa. Mar. & impreſſi: alij an. 20. ſeu 1. Olymp. 130. vt Peta. cui conſentit Eutropius, dùm hanc pugnam naualem refert *Duilio & Aſina Coſs.* quos Faſti Onuphrij ad eundem annum 1. Olymp. 130. collocant. Cum Eutropio ſtant Florus lib. 2. cap. 2. Oroſius lib. 4. cap. 7. Cicero in Catone, Valerius lib. 3. cap. 6. Plinius iunior titulo 38. Plinius ſenior lib. 34. cap. 5. Frontinus lib. 1. Stratagemat. cap. 5. lib. 12. ca. 3. & Polybius lib. 1. Porrò pro *Carthaginenſes*, habes in Lo. Pi. Peta. *Carthaginienſes*, ſed de hoc vide ſuprà.

centum Libyę vrbes) Ita omnes libri & Mar. præter quam quod in Au. pro *Libyæ* legitur *ibi* ſed mendosè. Sunt qui volunt ſcribendum *Siciliæ*, quia cùm Carthaginenſes totam ferè Siciliam occuparent præter Meſſanã & Syracuſas, Eutropius D lib. 2. tradit an. 2. belli Punici, id eſt an. 2. Olymp. 129. *quinquaginta ciuitates Siciliæ in fidem Romanorum acceptas Valerio & Octacilio Coſs.* quos Faſti Onuphrij ponunt ad hunc ipſum annum 4. Olymp. 129. Verumtamen lectio vulgata poteſt iure defendi, tùm quia auctor loquutus eſt paulò antè de vrbibus Siciliæ, tũ etiam auctoritate ipſius Eutropij, qui *Volſone & Regulo Coſs.* (id eſt vt volunt Faſti Onuphrij, anno 1. Olymp. 131.) ait *ſeptuaginta quatuor ciuitates acceptas in fidem, poſtquam Romani in Africam transfretarunt.* Adde quod Oroſius etiam lib. 4. cap. 8. ait *anno 4. belli Punici* (vt hîc eſt) *Romanos, poſtquã trãſuecti ſunt in Africã, trecenta aut ampliùs caſtella depopulatos, & illis ceſſiſſe in deditionẽ oppida octoginta duo.*

Eraſiſtratus medicus &c.) Opponuntur iſta in O.Vi.an.10.Antigoni: in Pi. an.18. in Peta. & Mar.an.23.in Lo.Fux.Fa.& impreſſis an.22.

Antigonus Athenienſibus &c.) Exulant ab O. Vi.ſed in Peta.Lo.Fux.Fa.Mar.& excuſis ſunt ad an.24.Antigoni:& in Pi.ad an.23.ſeu 4.Olymp. 130.Quod autem pertinet ad liberatas Athenas, id factum videtur, quandò Antigonus *eduxit ſuũ præſidium è Muſeo* teſte Pauſaniâ.lib.3.quo verò anno iſtud contigerit apud nullum veterum reperi. Plutarchus autem videtur multùm diſſidere ab auctore, dum ait *Athenas liberatas à Demetrio Antigoni filio*; ſed facilè poteſt conciliari, ſi dicamus cum Pauſaniâ libro 1. poſt illam libertatem recuperatam, Athenas iterùm incidiſſe in dominatum tyrannorum, à quo poſteà ſub Demetrio virtute Olympiodori fuerint liberatæ. Quod demùm ſpectat ad initium Pontificatus Eleaſari, de quo conſequenter auctor, nihil certi poteſt aliundè colligi.

Carthaginenſes 90. Romanorum naues &c.) Dicam quæ facta ſit hîc mutatio: editi habent *60*. Verùm cùm legerem *90*. in Lo. Peta. Fa. Vi. Fux. Pi. O. L. Mar. eos duximus imitandos, præſertim cùm hoc idem à Polybio confirmetur libro 1. licèt pro *90*. habeat *93*. ſed maximè ab Oroſio lib. 4.cap.10. *Claudius Conſul*, inquit, *cum claſſe 120.nauium contra hoſtes profectus ſuperatus eſt, & ipſe quidem cum triginta nauibus Lilybaũ in caſtra confugit, reliquæ omnes, hoc eſt, 90. aut captæ aut demerſæ fuerunt:* paulò aliter Eutropius lib.2. dùm ſcribit *ex ducentis, viginti naues captas, demerſas cæteras*. Obſeruabis prætereà iſta collocari ex aduerſo an. 23. Antigoni; in Vi.O.an.27.in Pi.an. 28. ſeu 1.Olymp.132. in Peta. Lo.Fux.Fa.Mar.& impreſsis: qui ſitus propiùs accedit ad Eutropium lib.2. & Oroſium lib. 4.cap.10. dùm hanc cladem conferunt in Conſulatũ *Claudii pulchri & Iunii* (ipſe enim Claudius claſsi illi præerat) quem faſti Onuphrij cõparant cum anno 4.Olymp.132. Nam quod hâc fugam Metello Conſuli tribuat auctor, videtur lapſus memoriâ, vel error eſt librariorum. Metellus enim anno ſuperiore & Carthaginenſes ſuperauit, & de eis triumphauit, vt narrant Plutarchus, Eutropius, Gellius, Valerius, Cicero, Polybius, & alij, qui nullam fugam illi tribuunt.

col. 5. A. qui vocabatur Theos) *Etheus* L. *Theo* V. *Theus* Pi. Sed prima lectio haud dubiò retinenda, cùm ſit aliorum exemplarium Mar. & Vincen. & legamus apud Hieronym. in cap.11. Daniel. *Tertius Syriæ rex ipſe Antiochus, qui vocabatur θεὸς id eſt Deus.*

col.4.B. Parthis à Macedonum &c.) Si quæras anno 20. Antigoni contigerint, necne, illud aſſerunt O.Vi.ſed negant Pi.qui ad an.26. Mar. qui ad an.31. Peta. Lo. Fux. qui ad an.32.item Fa.& ſeptem Vaticani qui ad annum 33.quod & imitantur impreſsi.

imperio recedentibus) Hanc lectionem reſtituimus ex L.A.V.Lo.Fux.Peta.pro *imperio decedentibus*, vt in O.Vi.Ven. Lut.B.H.Pet.So. vel *imperio recidentibus* vt in Pi.

col. 5. B. Callinicus) Sic pro *Gallinicus* iuxta L.A.V.Peta.Va.P.Lo.Pi.Fa.Alber. & iuxta Cedrenum ex noſtro auctore: ita quoque Hieron. in cap.11.Daniel. Strabo lib.16. licet altera videretur magis probanda, ſi verum ſit ita dictum quod à Gallis ſit ſuperatus, & ſic legũt O. Vi.Mar.Vincen.tom.1.Specul. ſed *C*, & *G*, facile commutantur inter Græcos & Latinos: in Fux. *Sallinicus*, cui annectuntur hæc *cognomine Græco, id eſt, victoriæ optimus*. Cæterùm Καλλίνικος egregium victorẽ ſonat, vnde Hercules Καλλίνικος dictus apud Clementem Alexandrinum in Strom. Alluſit ad hoc epithetum Plutarch. in Coriolano Ἕλληνες ἐτίθεντο ἐπώνυμον τὸν Σωτῆρα καὶ τὸν Καλλίνικον. Nam Antiochus Soter, Seleucus *Callinicus* appellatus eſt, vt alter Seleucus *Nicanor*.

Aegypti 3. Ptolemæus) Adiecimus *3*. iuxta Fux.Peta.Fa.Lo. & rationem præcedẽtium & ſequentium; licet in O.Vi.pro *3*. legatur *4*. quamuis mendosè.

Iudæorum Pontifex Onias &c.) Si ad 24.Antigoni repoſueris, fauent O.Vi.ſi ad 27.Pi. ſed ſi ad 34. plures multò ſcilicet Peta. Lo.Fux.Fa. & excuſi.

Ioſephus inter &c.) *Ioſephus vir inter* L. A. V.Peta. Fa. Fux. Lo. O.Vi. *Ioſephus virum inter* Pi.

Cenſu Romæ &c.) Cenſum hunc recenſent alij ad an.29.Antigoni, ſeu 2.Olymp.32. vt O. Vi.alij ad an.32.vt Pi.alij ad an.36. ſeu 1.Olymp. 134.vt Peta.Lo. Fux. Fa. Mar. & impreſsi; qui quidem propiùs accedunt ad tabulas Capitolinas, quæ oſtendunt Cenſores creatos ad luſtrum conditum anno Vrb.512.qui incidit in an.2. Olymp. 134. ſi numeres ab an. 3. Olymp.6. ſecundum Varronem; itaque vno anno poſteriùs, quàm vulgati.

Hominum 160. millia) *Hominum 140. millia* Vi.O. *Hominum 260. millia* Fa. Peta M.V.Va. Fux. P. Lo. Mar. Au. quibus proximè affinis eſt Eutropius, qui ſcribit *cenſu habito anno Vrbis 477.* (forſan rectius 507.) *inuẽta fuiſſe 292.millia 334 qua[illegible]uam*, vt addit, *à condita Vrbe Romani nunquam [illegible]ello ceſſaſſent*; Abbreuiator Liuij libro 19. *Cenſa ſunt*, inquit, *ciuium capita 251.millia 232.*

pag.133.col.3.A. Romæ templum Veſtæ incenſum) In Fux. *Romæ templum etiam Veſtæ incenſum correptis circa forum quibus celſioribus igni Metellus Pontifex ſacra Veſtæ ſeminſtus abripuit.* Sed quàm ineptè ſint addita, quilibet pôteſt agnoſcere. Incendij huius varia collocatio. Nam O.Vi.an.33.Antigoni:Pi.an.34.Peta. Lo. Fux.Mar.an.1.Demetrij: Fa. & ſeptem Vaticani an.2.eiuſdem, ſeu 3.Olymp.134. in quo ſequaces habent impreſſos, quos Oroſius lib.4.cap.11. videtur confirmare, dùm hæc connumerat Cõſulatui *Luctatii & Manlii*, licèt Faſti Onuphrij illum coæquent anno ſubſequenti, id eſt, an.4.Olymp.134. ipſe Oroſius tribuit anno Vrbis 507. ſed videtur eſſe mendum librarij pro *510*. Huius incendij meminit Epitome Liuij lib.19. & Valerius lib.1.cap.4.

Q. Ennius &c.) Vt rei cuiuſque exiguæ ac mi-

nes certâ exordia, ita natalis Ennij. Nam aliqui anno 34. vt Vi.O. Antigoni appingunt:alij an. 35.vt Pi.alij an.3.Demetrij,vt Fa.& quatuor Vatic.Mar.& impreſsi : alij an.4. ſeu 1.Olymp.135. vt Peta.Lo.Fux. & tres Vatic. Vicina his ſex ſunt quæ habet Gellius lib.17.cap.21. ex Varrone li.1. de Poëtis,dùm ait Ennium natũ *Valerio & Manilio* ſeu *Manilio Coss.* quos Faſti opponunt anno 2.Olympiadis 135.itaque poſteriùs vno anno.Nihilominùs recepta in vulgatis ſedes mutanda non eſt; videtur enim iuuari teſtimonio Ciceronis libro 1. Tuſculan.quæſt. vbi agens de Liuio poëta ait *eum dediſſe Fabulam annis ferè 510. poſt Romam cõditam, anno ante natum Ennium.* Annus enim 510. incurrit abſolutè in an. 2. Olymp. 134. quod itâ fiet planum. Adde ad 1264.ab Abraham,qui natalem Vrbis præcedit, 510. efficies annos 1774.qui incurrunt in illum annum 2. Olymp. 134. Nec eſt prætereundum Ciceronem connumeraſſe annum illũ Vrbis *Conſulatui Claudii Centhonis & Tuditani*,licet Sigonius & Onuphrius velint eſſe an.513. Quod cupio diligenter obſeruari, ne quis ita facilè ac leuiter auctorem damnet, ſi minùs aliquandò concurrat cum annis Vrbis,ſeu Conſulum,ſiue Olympiadum,qui in faſtis Onuphrianis notantur: licet enim enumerandi rationem per annos Vrbis non deduxerit, eos tamen tacitè indicauit, eorúmque initium dum primum annũ Romuli conſtituit ad an. 1. Olympiad.7. & ab eodem perſequitur annos ab Abraham.

Virgo veſtalis &c.) Conueniunt omnes meæ membranæ vt Fa.Peta O.Vi.Lo.Fux. & impreſſi,vt circa an.8. Demetrij hæc geſta fuiſſe obſeruent:ſolus diſſentit Pi.qui circa 7.& Mar.qui circa an.9.

Iudæorum Pontifex maximus) Deeſt *maximus* in Peta.O.Vi.Pi.Fux.Fa.Lo. Mar. Porrò de eorum ſede non idem omnes. Nam O.Vi. anno 10. Demetrij opponit : Peta. Pi. Fux.Mar.an.1. Antigoni:Fa.Lo.& impreſsi an 2.eiuſdem.

ibid.B 40. ferme millia Gallorum à Rom. cæſa) Peta. Fux.Mar.ad 7.an. Antigoni reuocanda volunt; ſed quid ſi comparentur cum Fa.O. Vi.Lo.Pi.& editionibus,qui omnes ad an. 6.Antigoni,ſeu 1.Olymp.138.Oroſius libro 4. cap.13. Eutrop.lib.3. Polybius lib.2.Plinius lib.3.ca.20. hanc cladem referunt *ad Conſulatum Attilii Reguli & Æmilij Papi*,quem Faſti Onuphrij comparant cum an.4. Olymp. 138. itaque poſteriùs quã vulgatis annis tribus: Lapides Capitolini cõſtituunt ad an.Vrb 528. confirmant illum numerum 40.millium cæſorum. Fuit autem bellũ illud celeberrimum, cum vtrinque eſſent ingentes copiæ comparatæ,vnde nec mirum, ſi auctor huius mentionem fecerit.

Caria & Rhodus &c.) In tres veluti factiones diuiduntur libri. Nam Peta.Fux.anno 10.Antigoni,ſeu 1.Olymp.139.aſcribunt:Fa.Lo.Pi.Mar. & impreſsi an.11.O.Vi.an. 12. & qui propiùs accedunt ad Polybium,dùm lib.5. videntur tribuere hunc terræ-motum circa an.3. Olymp.140.

Rhodus) Dum omnes libri & Mar.ita habent (præter Pi. & excuſos, in quibus *Rhodos*) placuit potiùs illos imitari, cum ſit illud adeò familiare Latinis,vt hoc Græcis.

vt Coloſſus) *vt Coloſſeus* Lo. ſed vitioſè, ſicut conſtat ex ſimilis rei repetitione ad Olympiad. 168.& ex Vincen.tom.1.& aliis exemplaribus,& ſcriptoribus. Per Coloſſum autem intellige ſtatuam illam Solis altam pedes 105. vt ait Feſtus, vel potiùs vt Plinius lib.34.cap.7 *ſeptuaginta cubitorum altitudinis,quæ*, inquit, *ante omnes in admiratione fuit*, vt etiam conſtat ex inſcriptione artificis Charetis τὸν ἐν Ῥόδῳ Κολοσσὸν ἑπτάκις δέκα Χάρης ἐποίει πήχεων ὁ Λίνδιος.

Philopator) In Vi.O.*Philometor*,ſed corruptè. Nam de hoc paulò pòſt:in Pi.Fa.*Philopater*:Peta.Fux.Iuſtinus,& alij affines vulgatis.

Ea quæ in tertio Machabæorum &c.) Quantùm in cæteris videntur diſſentire libri, tantum in deſignandâ his ſede conueniunt. Omnes enim membranacei Fa. Peta. O.Vi.Lo.Pi.Fux. & impreſsi ad 14.annum Antigoni collocant.

ſub hoc Ptolemæo) *ſub hoc principe* A.L.M. O.V.Va.Lo.Fux. Peta. P. Pi. Vi.Fa.Mar. ſed ſi hanc lectionem retinueris,dubium erit de quo intelligatur, de Ptolemæo, an de Antiocho. Nam vtriuſque fit mentio in libro 3. Machabæorum etiam in ipſo libri limine, licet de priori potiſſimùm agatur.

col.4.B. Ceraunus) *Ceraunos* Lo.Peta.Fa.Pi. *Geraunus* O.Vi.vulgata purior : tamen *Ceraunos* eſt Iuſtini & aliorum,terminatione Græcâ.

pag.134.col.4.A. Victi Iudæi &c.) Iſtáne euenerint ſecundo Philippi anno, an verò tertio, licet dubitare,cùm in Fa.O.Vi. & editionibus an. 2.Philippi reſpondeant;in Peta. Lo.Pi.Fux.3.an.

60.millia armatorum) *quadraginta millia armatorum* Lo. ſed alia exemplaria, Fre. & Iornandes retinent vulgatam.

Romæ virgines &c.) Notantur hæc ad an.1. Philippi in Fa.Pi.Vi.O.& impreſſis: ad an.3 in Peta.Lo.Fux.ſed in Mar.ad an. 4. Non eſt quod recedas à cuſis. Nam illos iuuat Liuius,dum ſcribit Coss. *Aemilio & Terentio*, qui annus eſt Vrbis 537. duas Veſtales Opimiã & Floroniã in ſtupro compertas alteram ſub terram necatam,alteram ſibi mortem conſciuiſſe. Nam ille numerus 537. additus ad 1264.ab Abraham, qui præcedit conditum Vrbis,inuenies 1801. quem vides concurrere cum illó an.3.Philippi.

Eratoſthenes Philoſophus) Deeſt *Philoſophus* in A.O.L.M.V.P.Lo.Pi.Vi.Peta.Fa.ſed retinuimus ob alia exemplaria, & quià veritati eſt conſentaneum.Porrò hæc ſibi annus 4.Philippi vẽdicát in vulgatis,vt in O. Fa. Peta. Vi. At in Lo.& Mar.ad an.5.diſtrahuntur : in Pi.& Fux.ad an.6. Quodlibet illorum poteſt ferri, quia,teſte Suidâ, naſcitur Olymp. 126.& vixit annos 80.

Romani Marcello Conſule Syracuſas capiunt) Extãt hæc in Vi.& O.ex aduerſo anni 1. Olymp. 141.apud Mar.an.2.in Fa.Pi. ſeptem Vaticanis & vulgatis an.3.in Lo.Fux.Peta. an. 4. qui propiùs accedunt ad teſtimoniũ Liuij,Flori,Appiani,Plutarchi & aliorũ,qui coæquant expugnationẽ Syracuſarũ Cõſulatui *Flacci & Pulchri*,quos Faſti Onuphrij cõponũt cũ an.1.Olymp.142. Verũ vul-

Digitized by Google

gati poſſunt defendi ex eo, quod Euſebius videtur voluiſſe notare nō annũ expugnationis, ſed initiũ obſidionis, quæ cœpit Marcello Cōſule, durauitq; triennio, vt docent omnes. Si enim teſte Oroſio lib. 4. cap. 17. vrbs illa capta eſt anno Vrbis 543. ergo obſeſſa eſt anno 541. qui coĩucidit in illum annum Olymp. 141. ſi ſubducas annos Vrbis iuxta Varronem, quem ſequitur Oroſius ab anno 3. Olymp. 6. Nam adde ad annos Abrahæ 1262. illos 541. efficies an. 1803. quem conſpicis hìc concurrere cum illo an. 3. Olymp. 141. Si alia fuiſſet mēs auctoris, proculdubiò vice vocis *Conſule* ſcripſiſſet *Proconſule*, quod dictum ſit in eos, qui hùnc locum cenſurâ dignum putant.

Romani ſubiugant Capuam.) Contigiſſe hoc volũt Vi. O. quidem an. 4. Philippi, ſeu 2. Olymp. 141. Pi. an. 8. at Lo. Peta. Fux. Fa. Mar. an. 7. ſeu 1. Olymp. 142. quibus adhæsêre impreſſi. Certum eſt ex Liuio lib. 26. Capuam ſubiugatam fuiſſe anno conſequēte Syracuſarum expugnationem, ideſt, an. Vrb. 542. *Galba & Centumalo Coss*. Faſti Onuphrij eos cōparant cum an. 2. Olymp. 142. & proinde vno anno ſeriùs, quam impreſſi: ſed hoc diſſidium eſt leue, maximè cum non adeò ſit certa comparatio Conſulum cum Olympiadibus. Si autem conſideretur annus Vrbis 542. quo Liuius, Velleius, & alij volunt hoc accidiſſe, & initium repetatur ab annò 3. Olymp. 6. iuxta Varronem, ſitus antiquus illis optimè conuenit.

& Siciliam) Abeſt à Pi. & L. ſed firmatur ex fide aliorum librorum & Mar. & auctoritate Liuij & plurimorum, qui tradunt totam Siciliam veniſſe in poteſtatem Romanorum poſt captam Capuam; licet Velleius lib. 2. Florus lib. 2. & alij ſcribāt *totam inſulam Siciliæ ſuperatam fuiſſe in vna vrbe Syracuſarũ*. Quicquid ſit, dignum eſt notatu tunc temporis Siciliam factam primam prouinciam populi Romani, vt ex Liuio, Velleio, Ruffo, & Cicerone in 4. Verrina conſtat.

Antiochus rex Syriæ &c.) Pi. O. Vi. circa an. 5. Philippi collocāt: Fux. circa an. 9. Lo. Peta. Fa. Mar. & excuſi circa an. 8.

Leuinus cum rege &c.) *Leuinus Conſul cum rege* in L. Pi. Vi. O. tamen Iuſtinus lib. 29. nominat Leuinum *Prætorem*, quandò ſocietatem iunxit cum Attalo: nihilominùs quia Onuphrius in Faſtis profitetur Leuinum fuiſſe ſecundò Conſulem anno Vrbis 544. iuxta Liuium, Valerium Max. Plutarchum, Florum, Eutropium, Sextum Pompeium, & Oroſium, ac an. 4. Olymp. 84. qui eſt an. 10. Philippi, non exiſtimo errare illos 4. codices. Nam Florus lib. 2. & 7. & Sextus Ruffus teſtantur *Leuinum Conſulem Ioniũ mare primum ingreſſum, & tota Græciæ littora veluti triũphanti claſſe peragraſſe, & Attalum fuiſſe ei in auxilium*. Nec eſt audiendus Flori caſtigator, qui pro *Conſule* legendum exiſtimat *Prætore* ex eo, quod Florus dicat *Laurum natam in puppe Prætoriâ*. Nam nauis præfecti claſſis vocabatur *Prætoria*, vt in caſtris tabernaculum ducis exercitus *Prætorium*. Quoad ſitum dùm vulgati hæc habent ad an. 11. Philippi, ſeu 1. Olymp. 143. O. Vi. ad an. 7. Mar. ad an. 8. Pi. Lo. Peta. Fux. Fa. ad an. 10. hos poſteriores cæteris præferendos exiſtimamus.

Iudæorum Pōtifex Maximus Onias &c.) A Concurrunt cum diuerſis annis iſta, ſi codicum rationem habeas. Nam in Vi. O. anno 6. Philippi: in Pi. an. 10. in Lo. Peta. Fux. Fa. an. 11. in vulgatis an. 12. Vide cenſuram doctiſſimi Scaligeri in hũc locum lib. 5. de emendat. tempor. pag. 408. 2. editionis.

Rex Arius Legatos mittit) Pro *Arius* in Mar. *Arios*: in L. *Darius*, ſed mendosè. Nam licèt olim ita ſe haberet & Græcè & Latinè lib. 1. Machab. 12. *Δαρεῖος Darius*; nihilominùs correcta Biblia Romæ, Brugenſ. & alij docent delendam literam *D*: quod poteſt confirmari auctoritate Ioſephi lib. 12. Antiq. cap. 5. & lib. 13. cap. 9. apud quem Ἄρειος; Pauſaniæ item lib. 3. Plutarchi in Pyrrho, qui duo habent Ἀρεύς.

B *ibid. B*. Scipio Hiberiæ multas vrbes &c.) Aſcribuntur iſta diuerſis annis, vt in O. Vi. an. 9. Philippi, ſeu 3. Olymp. 142. apud Mar. an. 13. in Pi. Lo. Peta. Fux. Fa. an. 15. quod eò probabilius cenſendùm, quod vulgatos habeant ſectatores, & propiùs accedant ad Conſulatum ipſius Scipionis (quem Faſti Onuphrij referunt ad an. 4. Olymp. 143.) qui anno ſuperiore ſubegerat totam Hiſpaniam, Aſdrubale & Magone fugatis, teſtibus Liuio, & Appiano. Nil tamen ſuadet mutationem, cùm per multos annos Scipio res magnas fœliciter geſſerit in Hiſpania, vt latiſſimè proſequitur Liuius lib. 28. & 29.

Hiberiæ) Olim *Hyberiæ*; ſed de eius vocis orthographiâ videbis mox.

Næuius) *Neuius* Peta. Fa. Lo. O. Vi. *Menius* C Fux. in margine *Neuius*: vulgata ſcriptura eſt Plinij & Gellij. Hic verò quis diſſentientes inter ſe libros conciliet? cum Lo. opponat iſta anno 17. Philippi: Peta. Fux. an. 18. Pi. an. 19. Mar. & vulgati cum Fa. quem ducem ſequi videntur an. 16.

Ptolemæus Epiphanes Scopa &c.) Detinentur hæc in varijs laterculis à varijs libris. Nam Lo. circa 15. an. Philippi: Pi. Peta. Fux. circa 16. an. O. Vi. Fa. circa 17. an. quos imitantur editi: nec ex alijs ſcriptoribus facile eſt colligere, cui magis conſentias.

ex Vmbria Sarſinas) Sic reſtituimus pro *ex Vmbriæ Sarſina* vt in impreſſis: vel *ex Sarſinæ Vmbriæ* vt Mar. vel *ex Vmbria Arpinas*, vt in O. Vi. vel *ex Vmbria Arſinas*, vt in L. Pi. vel *ex Vmbriarſinas*, vt in M. vel *ex Vmbria Arpinas*, vt in D Ven. Lit. ſequuti V. S. A. Fa. Peta. P. Lo. Va. & ſex reliquos Vaticanos, Al. Fux. & Crinitum lib. 1. de Poëtis, & veſtigium relictum in cæteris, dum ſyllaba finalis eſt vbique *nas*, & non *na*. Nam ſignificat Plautum fuiſſe Sarſinatem, id eſt natum Sarſinæ, quæ eſt vrbs in Vmbria Italiæ regione: quod ex alijs auctoribus conſtat, imò etiam ex ipſo Plauto in Moſtellaria. Vnde fuit velut eius epithetum vt diceretur *Sarſinas*. Adde quod cum Latinæ linguæ puritas non admittat præpoſitionem ante nomen proprium minoris loci, minùs purè diceretur *ex Sarſina*.

molas manuarias) Sic emendauimus ex A. Peta. Fux. Pi. O. Vi. L. M. V. P. Al. Lo. So. Mar. Nam mendum eſſe nullus non agnoſcet, cùm anteà legeretur *molas mannarias*, literâ *n* tranſpoſitâ à

Varro & Gellius lib. 3. cap. 3. vocant illas *molas truſatiles*, dum hoc ipſum referunt.

vendere ſolitus) Sic ex A.L.M.P.Al.Peta.tribus Vatica.Fux.Pi.O.Vi.Mar. pro *vendere ſolicitus conſueuerat*, vt in B.H.Pet.Fa.So.V. Vat. ſeu *vendere conſueuerat*, vt in Va.ſeu *vẽdere ſolicitus*, vt in Lo.Ven.Lut.quę loquendi formula ei familiaris. Nam anteà ſcripſit *Plautum vendere ſolitum fabulas*, & paulò pòſt lineis aliquot interiectis, ait Terentium vendidiſſe *primam Andriam*. Ad extremum, quæ ſedes his debeatur, vix diſcuti poteſt, cùm Peta. circa 18. an. Philippi reponat: Pi.O.Vi.circa 22. an. Lo. Fux. Fa. ſeptem Vaticani & excuſi circa 19.

Iuxta Theram) *Iuxtæ Hieram* Fa.Pi.& L. Iuſtinus lib. 30. de hac eadem emerſione loquens orta ſub Philippo pro *Theram* habet *Theramenem*. Sed plura de Hiera paulò poſt, quæ tu conſule. Cæterùm non leues motus in ſitu anni ex emersâ inſula ſunt excitati : pugnant enim libri, cùm Pi.an.18.Philippi, ſeu 4. Olymp. 144. Lo. Peta.an.19.Fux.Mar.an.20. Fa. & impreſſi an. 21.Vi.O.an.22.notent:cum quibus conuenit Plinius dùm lib.2.cap.87.ſcribit *inter Cycladas enatas inſulas Theram & Theraſiam an. 4. Olymp. 145*. Sic enim lego pro *135*. & lib.2.cap.9. tradit *eam, quæ anteà Theraſia vocabatur, nũc dici Hieram, quia eſt ſacra Vulcano*. Oroſius lib.4.ca.20. longè ab hoc calculo abit, cùm transfert in Conſulatum *Marcelli & Labeonis*, qui eſt Onuphrio annus 2. Olymp. 149. cum eodem Oroſio ſtat Liuius, dùm idipſum ſuggerit ad annũ Vrbis 572. ſi ex ſupputatione Varronis numeres ab an. 3. Olymp. 6.

Antiochus Scopa &c.) Diſſentiunt libri in ſitu. Nam Pi.O.Vi.17.an.Philippi tribuunt: Lo.Peta. Mar.an. 21. Fux. Fa.22. quod & impreſſi conſectantur.

Romani Græcos liberos &c.) Adnumerantur ſequentia variè, vt in O.Vi ad an.22 Philippi: in Lo.Peta.Fux.Fa.Mar. ad an. 23. ſeu 1. Olymp. 146. quibus adiungendi impreſſi: in Pi. ad an.25. Vulgatus ſitus poteſt defendi auctoritate Liuij, Plutarchi, Appiani, Polybij, Valerij Maximi & aliorum, qui referunt pacem datam Philippo, & Græciæ libertatem *Coss. Purpureone & Marcello*, quos Faſti Onuphrij componunt cum an.1.Olymp.146. Obſequens tamen ait *Flaminium poſt victum Nabidem Lacedæmoniorum regem, liberos Græcos Nemea per præconem pronũciaſſe*: Nabidis autem victoriam Liuius aſcribit anno Vrbis 559. qui iuxta calculum Varronis concurrit cum an. 1. Olymp. 146.

pag.135.col.3.A. Hiberia) Mutata eſt orthographia cùm olim *Hyberia* per *y*, legeretur, ne diſſentiremus à Ven.& Lut. primis illis editis, nec etiam à membranis L.Fa.M.Vi.O.Pi.Lo.Fa.Peta.Fux. licèt agnoſcam ſcribi per *y*, apud Tacitum & alios; quin & magis probaretur vt ſine aſpiratione, quemadmodùm in Al.& Mar. Neq; enim adduci poſſum vt credam aliter pinxiſſe Euſebiũ, quàm Ἰϐηρία, cùm illud ipſum extet apud Appianum in Ibericis, & ſæpe aliàs, & apud Ioſeph. li.1. cõtra Appio. atque apud alios plures: nihilominùs cùm ſæpiùs occurrat ea vox in hoc Chronico, [A] eàque aſpiretur, communi exemplarium calculo reliquimus aſpirationem: quia etiam video eam retineri a Ruffo, Ammiano, Spartiano, Velleio, Tacito & aliis. Illud verò notius eſt, quàm vt admonitione egeat, regionem illam citra Pyrenęos promiſcue modò *Hiberiam*, modò *Hiſpaniam* ſolitam à Romanis appellari: teſtãtur Ptolemęus lib.2. Strabo lib.2.& 3. & lib. 1. qui addit *Iberos Aſiaticos ab Europæis profectos* : cuius rei vide varias opiniones apud Appianum lib. de bello Mithridatico, & lib.de bell. Hiſpanico : Iuſtinus lib.44. ait etiam *primum Iberiam, deinde Hiſpaniam ab Hiſpano dictam*: Freculphus lib.1.ca.27. ait quoque *ſuo tempore* (id eſt an. 840.) *vocari Hyberes qui & Hiſpani*; niſi dixeris illum non [B] tàm ex ſe verba illa vſurpare, quàm ex perſonâ Hieronymi, vel alicuius alterius auctoris, à quo ſua deprompſit : neque enim nouum & inuſitatum, vt cum nonnulla ex quibuſdam auctoribus recitet, eaſdem etiam dicendi formulas adhibeat, cuiuſmodi ſunt quę refert ipſe Frecul. lib.2. ca.11. *Hercules autem cognomento Daſanaus in Phœnice clarus habetur : vnde ad noſtram vſque memoriam à Cappadocibus & Eliezſibus Deſanaus adhuc dicitur*; quæ verba licet ſint Euſebij ad an. Abrahæ 505. nemo tamen prima fronte non Freculpho tribuat, & de eius ætate intelligat. Quod obſeruabis in aliis huiuſmodi auctoribus. Agnoſco tamen vocabulum *Hiſpania* familiarius Latinis, *Iberia* verò ſeu *Hiberia* Græcis: vnde fit vt quotieſcunque Pauſanias, Zoſimus, & alii Helleſniſmi excultores Ἴϐηρες dicunt, interpretes [C] reddunt *Hiſpani*, & cõtrà quos Latini *Hiſpanos*, Græci interpretes dicunt Ἴϐηρας *Iberos*, vt videre licet apud Pæanium, qui rariùs Ἱσπανὰς vertit. Dicti ſunt autem Iberi vel Hiberi vel ab Ibero Herculis filio, vt ait Euſtathius in Dionyſ. vel quod magis crediderim, ab Ibero amne, teſte Iuſtino lib.14.& aliis. Hinc caſtigabis Idaciũ, apud quẽ corruptiſſimè *& vniuerſi Hebræi ita fecerunt*, pro *& vniuerſa Hiberia iuſſa fecit*.

Antiochus Iudæorum &c.) Aggreganda monent Peta.quidem Mar.& Fux. ad 24.an. Philippi: Pi.Lo.Fa.& editiones ad 25.

Poſt prælium, quo in Termopylis &c.) Quàm certæ habentur huius prælij clades & fœderis conditiones, tàm incertus annus, quo admiſ- [D] ſæ: Peta. & Mar. adnumerant ad 26. an. Philippi: Pi. Lo. O. Vi. Fux. Fa. ad an. 27. quod habent impreſſi: hi propiùs accedunt ad ſententiam Liuij, Oroſij, Eutropij, & aliorum, qui aſcribunt hoc prælium Coss. *Scipione & Glabrione*, quos Faſti Onuphrij ſuggerunt ad an. 2. Olymp. 147. & annum Vrbis 562. qui incurrit in an. 27. Philippi, ſi initium ſumas an. 4. Olymp. 6. vt faciunt multi, qui etiam auctores tradunt, aut ſaltem Liuius, pacem hanc initam anno inſequente.

vectigalis nomine) Puriùs quàm olim *vectigalis is nomine*: vel vt in Peta. & H. *vectigalis eius nomine ſolueret* : vel *vectigalis eis nomine ſolueretur* Fa. huc nos impulit antiquitas membranarum O. Vi. Pi.

Digitized by Google

Romani multas colonias &c.) Colonias has varias ad varios laterculos codices deuexêre. Nam Lo. Peta. Fux. Mar. ad eum, qui reſpondet ad an. 28. Philippi: O. Vi. ad eum, qui an. 30. Pi. ad eum, qui an. 31. Fa. ad eum, qui an. 29. ſeu 3. Olymp. 147. quod & præſtant impreſſi, qui propiùs accedunt ad id quod Liuius ſcribit lib. 34. *deductas colonias Romanorum ciuium Puteolos, Vulturnum, Salernum, Buxuntum*, & in pleraque alia loca, an. Vrbis 560. *Coss. Scipione Africano & Sempronio Longo*, quos Faſti Onuphrij reponunt ad an. 3. Olymp. 146. Itaque tribus annis antiquiùs, quàm ferat ſitus Euſebij. Veruntamen cum teſte Velleio *Bolonia deducta ſit colonia annis ferme 217. ante Conſulatum Vinicii* (qui fuit anno Vrbis 782.) id eſt, anno Vrbis 565. ſi illum incipias (vt decet ex eius mente) ab an. 3. Olymp. 6. ille annus Vrbis 565. concurrit cum an. 29. Philippi, & an. 3. Olymp. 147. idem Velleius notat ipſam coloniam Boloniam accidiſſe *Volſone & Fuluio Coss.* quos Faſti Onuphrij collocant ad an. 4. eiuſdē Olymp. 147. idem ſubiungit *poſt quadriennium Piſaurum ac Potentiam, interiectóque triennio Aquileia & Graniſca & poſt quadriennium Luca:* neque enim vt anteà dixit, *poſt aduentum Annibalis in Italiam vacauit Romanis colonias condere, cum eſſet in bello conquirendus potius miles, quam dimittendus, & poſt bellum vires refouendæ, magis quàm ſpargendæ.*

Antiochus in amicitiam &c.) In referēdâ hâc amicitiâ quî redire poterunt in gratiam noſtri codices? O. Vi. referunt ad an. 23. Philippi: Pi. ad an. 24. Lo. Peta. ad an. 28. Fux. Mar. ad an. 29. Fa. ad 30. cum quo conueniunt impreſſi. Videntur verò potius ſequendi Lo. & Fa. ſi velimus conciliare Liuium lib. 36. cum auctore, qui hoc ipſum refert ad an. Vrbis 562. qui concurrit cum illo anno 28. Philippi, numerando vt facit auctor & Liuius ſæpiùs, ab an. 1. Olymp. 7.

filia ſua vxore ei tradita) Elegantiùs ex Lo. O. Vi. Pi. Fux. Fa. Peta. quàm vt anteà *filia ſua vxore tradita.*

Eumenes frater regis &c.) Conueniunt membranæ meæ cum impreſſis, vt ad an. 30. Philippi referant Pi. Lo. Peta. Fux. Fa. Mar. ſed diſſentiunt O. Vi. qui circa an. 26.

Secundus liber &c.) Cum maior pars noſtrorum chirographorum an. 31. Philippi aſſignet Lo. Peta. Vi. O. Fux. Mar. quibus accedunt excuſi, licet diſſentiant Pi. Fa. qui circa an. 32. nihilominùs cum liber ſecundus Macchabæorum non vnius tantum anni geſta deſcribat, non eſt quod tam certa horum ſedes nos reddat ſollicitos.

ibid. B. L. Liuius) Reſtitutum locum agnoſcis prælucente codice Al. pro *Titus Liuius* vt in vulgaribus & apud Mar. inuerunt Gellius lib. 17. cap. vltimo, & Crinitus. At licet Liuius, Valerius, & Cicero eius crebrò meminerint, tamen prætermittunt prænomen. Neſcio autem quo auctore Sigonius in Faſtos vocet eum M. Liuium. Sed crediderim Librarios deceptos ex affinitate nominis, vt hunc Poëtam cum Tito Liuio hiſtorico confuderint. Cæterùm ſunt qui hæc 31. an. Philippi opponant, vt Lo. Peta. Fux. Fa. alij qui an. 32. vt Pi. & impreſſi: alij qui an. 33. vt O. Vi.

A Cùm ab Antiocho per Legatos &c.) Paratur his diuerſa ſedes, vt in Lo. Peta. circa an. 32. Philippi: in Fux. Fa. Mar. & excuſis circa an. 33. O. Vi. circa an. 34. Pi. circa an. 36. ſeu 2. Olymp. 149. cui fauent Polybius, Liuius, Obſequens, Oroſius, Caſſiodorus, & Faſti Onuphrij; illi quinque dum obitum Hānibalis referunt *ad Conſulatum Marcelli & Labeonis*, iſti dum ipſum Conſulatū comparant cum eodem an. 2. Olymp. 149. Ille annus fuit memorabilis ob mortem trium ducum inſignium Hannibalis, Publ. Scipionis, & Philopœmenis, vt notat Liuius lib. 39. & alij.

Hannibal) *Annibal* Lo. ſicut etiam pingunt Liuius, Cicero, Iuſtinus, Polybius, Appianus, Plinius, Plutarchus, & Ammianus. Altera tamē ſcriptio eſt librorum cæterorum, Eutropij, Herodiani, Suidæ, Mariani & aliorum.

B Simon præpoſitus templi &c.) Hæc obtinent variam ſedem, vt in Fux. circa an. 25. Philippi: in Pi. O. Vi. circa an. 33. in Lo. Peta. Fa. circa an. 35. quod & imitantur impreſſi.

ad Apollonium Phœnicis ducem confugiens) Ità correximus pro *ad Apollonium Seleuci ducem Phœnice confugiens*, ex A. L. M. V. Fa. Peta. S. Va. P. Lo. Pi. O. Vi. quibus conuenit lib. 2. Macch. cap. 3. & 4. ex quo loco iſta videntur ſumpta, vbi Apollonius dicitur Κοίλης Συρίας στρατηγός, *dux Cœleſyriæ & Phœnicis:* in Fux. habetur *ad Apollonium Syriæ Phœnicis ducem Seleuci confugiens.*

pag. 136. col. 4. A. Hyrcanus &c.) *Hircanus* O. Vi. Fa. Pi. Lo. Mar. Peta. de quo inferiùs. Hic paragraphus variè excipitur à codicibus, in quibus modò ad 37. an. Philippi, vt in Lo. Fa. modò ad an. 38. vt in Peta. Fux. Mar. & excuſis: modò ad an. 40. vt in O. Vi. modò ad an. 42. vt in Pi.

C Statius Cecilius clarus habetur &c.) Conſtans eſt membranarum, & impreſſorum conſenſus vt hæc diſponenda velint circa an. 40. Philippi. Sic enim Lo. Peta. O. Vi. Fux. Mar. Fa. diſſentit autem ſolus codex Pi. qui ad an. 42. relicit.

Cecilius) *Cæcilius* Pi. L. vt etiam Gellius, Plinius, Cicero, Quintilianus, Velleius, & alij.

Perſes) *Perſis* Peta. apud Liuium, Oroſium, Eutropium, Ioſephum, & alios *Perſeus*: vulgata ſcriptio apud Florum & alios paſsim occurrit.

Ariſtobolus natione Iudæus &c.) Plures ſunt qui collocanda iſta moneant circa an. 1. Perſei, quam circa alium annum. Sic enim Lo. Peta. Fux. Fa. Mar. & excuſi; At O. Vi. aſſignant an. 2. eiuſdem: Pi. verò an. 39. Philippi.

D *ibid. B.* Antiochus Epiphanes &c.) Nullum certum in aſſignandâ his ſede ſeruant modum libri. Vi. enim & O. locum dant ad an. 1. Antiochi: Pi. ad an. 3. Lo. Peta. Fux. Fa. & impreſſi ad an. 4. & rectiùs, quia propiùs accedit ad lib. 1. Macchab. 1. vbi hic Epiphanes venit in Iudæam poſt annum 143. Seleucidarum, qui incidit in annum 6. Antiochi.

receſsiſſet, in Iudæam venit) Pro *receſſiſſet, Iudæam venit* vt in A. L. M. V. P. Lo. O. Vi. Pi. Peta. Fux. Mar.

ibique Ieſu, qui & Iaſon, fratri) Sic ex V. L. A. M. P. Lo. Fa. Mar. pro *ibique Ieſu, cui nomen & Iaſoni*

Digitized by Google

Iaſoni fratri, vt in Ven.Lut.B.H.Pet.So. vel *ibique Ieſu & Iaſoni fratri*, vt in Vi.O.Pi.vel *ibique Ieſu cui & Iaſoni fratri &c.* vt in Fux. Nam conſtat ex lib.2.Macchab. cap. 4. *Iaſonem fuiſſe fratrem Oniæ*, & ex Ioſepho lib.12.antiq.cap.6.*Iaſonem illum dictum fuiſſe Ieſum.*

Antiochus Iudæorum &c.) Valde deprauatus eſt ſitus in Vi.O. ad an.2.Eupatoris: meliùs in Pi. ad an.10.Epiphanis: apud Mar.ad an.8.ſed omninò rectè in vulgatis, Lo.Peta.Fux. Fa. ex oppoſito anni 7. eiuſdem, vt conſtat ex his, quæ auctor ſcribit ad an.72.Chriſti. Nam ſi ab hoc anno, qui eſt ab Abraham 1848. addas 239, efficies 2087. qui concurrunt cum an.73. Chriſti: confirmatur teſtimonio Ioſephi lib.12.Antiquit.cap.6.dũ ſcribit hãc templi profanationem contigiſſe an. 143. poſt regnum Seleuci. Etenim ſi ad 1705. annum ab Abraham, cum quo annus primus Seleuci concurrit, adiunxeris 143. cõficies 1848.qui annus incurrit in ſeptimũ Epiphanis. Ioſephus vult etiam *contigiſſe 153. Olympiade 25. menſis Kiſleu* ſeu *Caſleu, quem Macedones Apellæon vocant*, qui noſtro Nouembri aut Decembri reſpondet pro variâ nouilunij ratione: & licet annus primus illius Olympiadis comparetur apud noſtrum auctorem cum anno 8.Epiphanis; apud Ioſephũ verò cum 7.diſſidij tamen huius facile reddetur ratio, ſi Euſebium dixeris, non tàm exactam numerandi Olympiades rationem à plenilunio eius menſis, qui proximè ſolſtitium æſtiuum ſequebatur, obſeruaſſe, quàm ſe accommodaſſe ad annum Conſulum, qui initiũ ſumit vt plurimùm à Ianuario. Agnoſco ingenuè ſitum codicis Pi. circa annum 10. Epiphanis poſſe deffendi ex verbis li. 1. Macchab.ca. 1.vbi dicitur Epiphanes *an. 143. Græcorum ædificaſſe idolum ſuper altare Dei & ſuper vniuerſas ciuitates Iudæ.*

impugnat:ac primum) Interpoſuimus particulam *ac* ex A.L.M.P.O.Vi.Lo.Fux.Peta.Mar.

noluerunt) *noluerant* A. M. L. P.Lo.Pi. Fa. Mar.

Iouis Olympij) Deſideratur vox *Olympii* in L.Pi.ſed mendoſè. Nã hoc ipſum extat 2.Macch. 6. & narrant Ioſephus & Hierony.in Daniel.11. accedunt omnia alia exempl.& Mar.

Garizin) *Garizim* Lo.Mar.vt 2.Macch.6. ſed vtrumque dicitur.

col.3.B. Macedonum regnum defecit) His additum in L.*Iudæorum naſcitur regnum*: adhæc certant inter ſe codices, dùm alij iſta ad an. 10. Epiphanis diſtrahunt, vt Lo.Peta. alij ad an.10.Perſei, vt Pi.Vi.Fux.O.Fa.& impreſſi.

pag.137.col.3.A. filius Aſſamonei vico) *Filius Aſſamon ex vico* Al. Vi.O.Pi. *filius Ammonæi vico* Peta.*filius Aſamone* Mar.

Modin) Probata lectio teſtimonio Fux. O.Vi. Fre.& Mar.ſic enim 1.Macch. 2.9.13.16.2.Macc. 13.& Ioſeph.lib.1.de bell.Iudaic.cap.1.& lib.12. Antiq.cap.7. vnde hæc videntur ſumpta penè ad verbum: olim legebatur *Modeim*: in Lo. *Modim*: in Fa.*Vicomede in*, pro *Vico medein*: in Peta. *Medeim*.

vindicauit Olympiade 153.) Adiecimus *Olympiade 153.* ſequuti A.L.M.P.Lo.Ven.Lut.Pi.Fux. Peta. pro quo in O.Vi.*Olympiade 154.* ſed vitioſè.

A Ennius Poëta &c.) Hic diſſidium inter Ms. & impreſſos, dùm iſta coërceri volunt intra varios annos. Nam Lo.vult reſpondere 6.anno Epiphanis: Peta.Fa.an.7.O.Vi.Fux.an.8.Pi. Mar.an.9. At editi ad an.11. adducunt, quod & probabilius, ſi credendum eſt Gellio lib.17. cap. vltimo Ennium vixiſſe 77.annos. Nam Cicero lib. de Senectute tribuit illi tantum 70. ita vt ſi computes ab anno Abrahæ 1776. quo natus dicitur, additis annis 77.reperies 1853. vnde diſſidiũ eſt vnius tantũ anni: fauet Cicero codicibus illis qui hæc connumerant anno 7. Epiphanis, qui idem eſt cum 4°.Olymp.172. In Catone enim docet Ennium mortuum *Cepione & Philippo* Coſs. quos faſti Onuphrij annumerant ad 4.an.Olymp.152. & in B Bruto eoſdem Conſules nominat *Seruilium & Marcium*; alter enim dicebatur *Q. Marcius Philippus*, alter *Cn.Seruilius Cæpio.*

Rudiam) Sic correximus ex A. Al.M.P.Peta. Fux. Pi. & 2.Vatic.pro *Rhodiam*, vt in impreſſis, & quinque Vaticanis: vel *Rodiam* vt in Lo.Fa. vel *Ruidiam* vt in O.Vi. quæ duæ inter ſe plurimùm diſsident, cum *Rhodia* ſit in Lycia Aſiæ regione, *Rudia* verò in Calabria nobilis *Ennio ciue*, inquit Mela lib.2.cap. 4. Huic proximus Plinius & Sillius Poëta lib.12.

,———*Rudiæ genuère vetuſtæ*,

quò fit vt à Cicerone *Rudius* & ab Auſonio *Rudinus* dicatur: à quibus licet diſſideat auctor, vbi cum Eutropio refert eum Tarenti natum, nil tamen nouum videri debet, cùm tot vrbes de origine C Homeri certarent, ſi minùs inter ſe auctores conueniant de Ennio: quamuis aliorum opinio valde confirmetur ex eo quod auctor ſcribit *oſſa Ennii Rudiam fuiſſe tranſlata*. Vt quid enim illuc tranſlata, niſi tanquam in patriam? cur è nobili Scipionum ſepulchro effoſſa? cur elata Romã, niſi vt terra, quæ primum vagientem exceperat, eandem mortuum retineret?

col. 2. B. Primus Iudæorum dux Iudas Macchabæus an.3.) In Fux. Peta.Pi.Lo. *Iudæorum dux Iudas an.3.* in Fa. *Iudæorum dux an. 3. Iudas Maccabæus primus*: in Vi.& O. *Iudas Macchabæus dux Iud.an.3.* in Ven.& Lut. *Iudæorum dux Iudas Macchabæus primus an.3.* apud Mar. *Iudæorum dux Iudas annis regnauit tribus.* Noua autem ſedes his fuit neceſſariò comparanda ad D an.3.Demetrij ſeu 20. Philometoris, dictantibus Vi.O.Pi.Fux. Peta.Lo.cum priùs eſſent collocata ad an.11.Epiphanis, & primum annum ipſius Iudæ, qui eſt in ſerie, antecederent 4.annis: licet tamen conſtet ex Scriptura ſacra & 1. Macchabæorum. 3. & ex Ioſepho Iudam plures pugnas & prælia iniſſe cum Antiocho Epiphane; tamen nemo neſcit Euſebium in hac hiſtoria non parùm diſcedere à libris Macchabæorum, & à Ioſepho, adeò vt cum anteà promiſerit ſe relaturum ea quæ ad Hebræos pertinent *ex ſcriptis Macchabæorum Ioſephi, & Africani*; veriſimile eſt eum hoc loco & aliis ſequutum potiùs Africanum.

col. 3. A. Romani ſuperato &c.) Quo anno hoc acciderit, vix ex libris certo elici poteſt,

Digitized by Google

cum alij adnumerent an. 14. Philometoris, vt impreſſi & Lo. Peta. Fux. alij an. 15. vt Fa. alij an. 16. vt Mar. alij an. 17. vt Vi. O. alij an. 18. vt Pi. Liuius lib. 45. ait hos populos liberos declaratos *Coſſ. Ælio & Iunio*, qui in Faſtis Onuphrij ſunt circa an. Vrb. 587. qui coincidit cum anno 10. Epiphanis: non quod *Romani eos non poſſent tenere*, ſicut videtur ſignificare Spartianus in Hadriano fuiſſe rationem Catonis; ſed ſicut ait Liuius lib. 45. *vt omnibus gentibus appareret arma P. R. non liberis ſeruitutem, ſed contrà ſeruientibus libertatem afferre.*

ſuperato Perſe) *interfecto Perſe* in Vi. A. M. O. Peta. P. Lo. *ſuperato interfectoque Perſe* in V. in L. *interfecto Perſe Macedonum rege, deſtructóque eo regno:* in H. *ſuperato Perſa:* apud Mar. *Romani interfecto Macedone*, cum huius Perſis deducatur ordo annorum, non dubium quin ſit legendum *Perſe:* aliqui vt Zonaras, volunt eum tantum captum fuiſſe, & aliquantò pòſt ſibi manus intuliſſe.

reddidit Olympiade 154.) Adiecimus *Olympiade 154.* ſequuti L. A. M. P. V. Va. Lo. O. Vi. Fux. Pi. Ven. Lut. Peta. Mar.

ibid. B. Menelao Pontifice Iudæorum &c.) Propelluntur huc & illuc iſta vt in Pi. & apud Mar. ad an. 18. Philometoris: in O. Vi. ad an. 2. Antiochi Eupatoris: in Lo. Peta. Fux. Fa. & impreſſis ad an. 2. Demetrij.

prodiderat) Commodiùs quàm *tradiderat*, vt olim, ſuadentibus A. L. M. P. Mar. Pi. O. Vi. Peta. Fux. & libris Macchabæorum.

Alcimus) Licet editi libri habeant *Alchinus*, & P. A. M. Lo. V. Va. Vi. O. Fa. Peta. Fux. Fre. Beda, Sulpitius lib. 2. Hegeſippus lib. 2. cap. 13. *Alchimus*; Plus tamen potuerũt apud nos L. Pi. Ioſeph. lib. 12. antiquit. cap. 15. Auguſtin. lib. 18. de ciuit. cap. 45. ſed præſertim Sriptura ſacra 1. Macch. 9. & 2. Macchab. 14. vbi Ἄλκιμος per κι fauet etiam alterum eius nomẽ Ἰάκιμος teſte Ioſepho lib. 12. cap. 14. & lib. 20. cap. vltimo. Adde quod ea vox Ἄλκιμος validum robuſtumque ſonat: & frequens eſt apud Græcos, vt nomina propria dependeant ab appellatiuis. Licet autèm ſit nomen hominis Iudæi, & proinde videatur eius notio & origo ab Hebræis potius petenda; tamen non eſt nouum ipſis Iudæis ſæpè impoſita eſſe nomina Græca ex eo tempore, à quo commixti ſunt Gentilibus & eorum ritibus: alioquin verendum eſſet, ne exciperemur eodem riſu, quo olim Varro, quando Græcas origines dabat Latinis dictionibus.

alienus à genere ſacerdotali) Vox *alienus* abeſt ab L. ſed ſequentia verba eam videntur deſiderare; imò Auguſtin. lib. 18. cap. 45. idem exprimit ijſdem verbis. Adde quod Ioſephus lib. 20. cap. vltimo (interprete Ruffino; Nam capita Ioſephi variè ſunt diſtincta tàm in Græco, quàm in interpretibus) ait *Alcimum*, quẽ ibi vocat *Ioacimum*, fuiſſe quidem *ex genere Aaron*, (contra Sigonium lib. 5. de Repub. Hebræor. cap. 2.) *non autem ex iſta domo*, cui Pontificatus erat deſtinatus. Ioſephus Ben Gorion lib. 2. cap. 14. lib. 3. cap. 21. ſignificat *Alcimum* à dignitate Pontificiã iure excluſum ob apoſtaſiam, & quòd ſe contaminaſſet moribus & ritibus Gentilium.

P. Terentius Carthaginenſis &c.) Varijs diſtinentur locis iſta. Nam in Pi. circa an. 21. Philometoris: apud Mar. circa an. 23. in O. Vi. circa an. 1. Demetrij: in Lo. Peta. Fux. Fa. ſeptem Vaticanis & impreſſis circa an. 5. eiuſdem.

pa. 138. col. 3. A. Cecilio) *Cælio* Peta. Mar. Fux. ſed mendoſè.

Iudas aduerſum Demetrij &c.) De ſede horum vix certum haberi poteſt ex libris iudicium. Nam Pi. Mar. volunt concurrere cum 22. an. Philometoris: O. Vi. Fux. cum 5. an. Demetrij: Lo. Peta. Fa. & cuſi cum 6. eiuſdem. Apud alios auctores altum eſt ſilentium.

tribus annis) Sic reſtituimus ex A. Al. L. V. P. Lo. Peta. Fux. Fre. Pi. O. Vi. Fa. Mar. pro *tertio anno*.

Ariſtarchus Grammaticus &c.) In varia abeũt libri. Alius enim deligit his ſedem circa an. 24. Philometoris, vt Mar. alij circa an. 26. vt Pi. alij circa an. 6. Demetrij, vt Peta. Fux. alij circa an. 7. vt Lo. Fa. & impreſſi: alij circa an. 8. vt O. Vi.

col. 2. A. Iudæorum dux Ionathas &c.) Non eadem vbique his aſſignata ſedes. Nam in O. Vi. occupant ſpatium ex aduerſo anno 1. Ionathæ: in Peta. anno 2. in Lo Fa. & apud Mar. anno 3. quos ſequuntur impreſſi: in Pi. anno 5. Ioſephus lib. 13. cap. 3. vult ſuſcepiſſe Pontificatum *poſt 4. annum mortis Iudæ*.

Pacuuius Brunduſinus &c.) Amplector libenter lectionem illam membranarum Pi. Lo. O. Vi. quæ his ſedem aſſignârunt vt & Mar. circa an. 9. Demetrij, cum habeant libros vulgares æmulos potiùs, quàm Fa. Peta. Fux. qui circa an. 8.

Brunduſinus) Non improbabis quod ſic repoſuerim auxilio Al. Lo. Fa. Peta. Fux. Mar. & Appiani lib. 5. de bellis ciuilibus; præſertim cum cæteri codices hoc proximè imitentur, vt *Brundinſinus* Vi. Pi. O. *Brundaſinus* Vincen. qui in *ſinus* deſinunt: olim legebatur *Brunduſins*. Verùm præfer illud, & faciliùs ſeparabis vrbem ab incolâ & ciue.

venditauit) Hunc locum ſic reſtitui adiutus Pi. O. Vi. Lo. Lod. Fa. Peta. Mar. cum quibus conuenit Vincen. apud quem legimus *vendidit*, & eadem locutione vſus fuerat, cùm ſcriberet Olymp. 154. Plautum ſolitum vendere fabulas, & paucis lineis interiectis, dixit Terentium vendidiſſe *primam Andriam*. Nam mos erat Poëtarum veterum vendere ſua poëmata: legimus etiam apud Ciceronẽ iſtum Pacuuium cum Accio in eiſdem ædibus fabulas docuiſſe: vulgati & alij codices habebant *vendicauit*.

Pſeudophilippus regnat &c.) Relinquantur hæc circa an. 11. Demetrij; plures enim id ita volunt vt Fa. Peta. Lo. Fux. Mar. & impreſſi: neque enim æquum eſt vt vel Pi. qui circa an. 12. vel O. Vi. qui circa an. 2. Alexandri reponunt, adhæreamus, cùm in ea opinione ſint ſingulares, nec obſit auctoritas vllius ſcriptoris veteris. Velleius, Eutropius, Zonaras, Appianus, Epitome Liuij, Florus, Obſequens meminerunt iſtius *Pſeudophilippi vltima ſortis, nomine Andriſci, qui ferebat*

Digitized by Google

ſe filium regis Perſei, & mutato nomine vocabatur Philippus ob ſimilitudinem oris. Sed quo anno regnare cœperit, non ita exprimunt conſtanter & manifeſtè, ſed indicant factum biennio ante eius caſum, & non vno anno vt vult auctor.

Alexander Antiochi &c.) Variè horum luxata ſedes, cùm in Pi. circa annum 10. Demetrij collocarentur: in Fa. Peta. Lo. Fux. Mar. & impreſſis ad an. 12. in O. Vi. ad annum 3. Alexandri: vnde non dubitauimus reſtituenda ad an. 1. eiuſdem, tùm quia vis ac ratio ſententiæ id à nobis exigit, vt ad regnum Alexandri reuocentur; tùm quia ex lib. 1. Macchab. cap. 10. conſtat id contigiſſe circa primordia regni Alexandri.

ibid. B. Romani interfecto &c.) Aſſignantur iſta an. 1. Alexandri in Fa. Peta. Lo. in quo iniêre ſocietatem cum impreſſis & Mar. in Fux. an. 2. in Pi. an. 3. ſeu 1. Olymp. 158. qui firmatur auctoritate Iulij Obſequentis, dum tradit hûc Pſeudophilippum deuictum fuiſſe Coss. *Poſthumio & Piſone,* quos Faſti Onuphrij conſtituunt ad eundem an. 1. Olymp. 158. quibus non contradicit Epitome Liuij lib. 48.

Samaritani & Iudæi &c.) Plures ſunt qui ſitum his aſſignent circa an. 3. Alexandri. Nam Fa. Peta. Lo. Fux. Vi. O. & impreſſi hoc præſtant; Pi. verò & Mar. circa an. 2. Vide hanc hiſtoriam fusè apud Ioſeph. lib. 14. cap. 4.

Lucilius) In S. Lo. Fa. *Lucullus:* in Mar. *Lucius:* apud Vincen. *Lucillus*; verùm non ſine mendo vbique, cum Varro, Plinius, Quintilianus, Auſonius, Velleius, Gellius, Horatius Satyr. lib. 1. & Cicero ſæpe vt lib. 13. epiſt. 2. ad Atticum, atque veteres multi de *Lucilio* Poëta contemporaneo Accij & Cecilij meminerint, Luculli Poëtæ nullus: deinde idem ad Olymp. 169. dicitur *Caius Lucilius*: hunc Varro refert compoſuiſſe ſuprà triginta Satyrarum libros, quarum extant adhuc nonnulla fragmenta. Ad extremum vergunt hæc ad 4. Alexandri in impreſſis, Fa. Peta. Pi. Fux. Mar. At in Lo. O. & Vi. ad an. 3. Proculdubiò vulgaris ſitus retinendus eſt, vt ex anno eius obitus conſtat circa Olympiadem 169.

Deſcriptione Romæ factâ &c.) Cenſum hunc cenſent collocandum ad an. 4. Alexandri Fa. Peta. Lo. Fux. Mar. & impreſſi: O. Vi. Pi. ad an. 5. licet autem nullus ſcriptorum, quod ſciam, cenſus huius meminerit: tamen poteſt colligi ex Lapidibus Capitolinis Cenſores creatos Lupum & Cenſorinum ad an. Vrb. 606. quibus ſi addas annos ſuperiores ab Abraham 1264. reperies annum 1870. quem vides concurrere cum illo an. 4. Alexandri: de ijſdem Cenſoribus meminit Valerius lib. 6.

Hominum 322. millia) *Hominum millia 332.* L. Pi. *trecenta triginta quatuor millia* Vi. O. *222000.* Mar. Epitome Liuij lib. 47. *millia 224.* Quodnam ſit illorum verius, aliunde non poteſt dici.

Oppius) Appius Vi. O. Vincen. *Opimius* V. quę lectio videbatur ſequenda, ſi affuiſſet maior codicum numerus. Nam conſtat ex Epitome Liuij lib. 47. Opimium Conſulem ſubegiſſe *Tranſalpinos Ligures, qui Antipolim & Nicæam oppida Maſſilienſium vaſtabant*; & nihil huiuſmodì
A lego vſpiam de *Oppio*: tamen quia Conſulatus *Opimii* conſtituitur ad an. 3. Olymp. 156. à quo ea quæ hîc de *Oppio* dicũtur, ſunt poſteriora annis 7. liberum iudicium Lectori relinquimus.

& Carthago &c. habens à conditione ſui annos 668. vt verò alij affirmant an. 748.) In Au. *à conditione ſui 748.* reliqua exulant: in V. Fa. eadem habentur quę in vulgatis, niſi quod pro *748.* extet *778.* At in Va. & Mar. *768.* Sed hic mirari cogor quomodo lectiones hæ tantopere abhorreant ab ijs, quæ de Carthagine conditâ diuerſis temporibus refert auctor, ità vt nulla harum cum illis conueniat. Auctor notarum in Iuſtinum pag. 55. meminit Ms. Chronici noſtri, in quo pro *668.* appoſitum ſit *673.* Solinus cap. 30. numerat an-
B nos *737.* quo loco Vinetus ait ſe aduertiſſe in veteri chirographo *677.* Epitome Liuij lib. 51. ait Carthaginem ſtetiſſe annos *700.* Idem tradunt Suidas & Appia. lib. 1. de bell. Puni. Paterculus *an. 667.* Cicero lib. 1. de Republica *ſexcentos ferè annos.* Nullus autem horum numerorum conuenit cum his, quæ auctor anteà ſcripſit de tempore conditæ huius vrbis: vide Notas in annum 970. Obſeruandum demùm non paucos libros ad an. 5. Alexandri, ſeu 3. Olymp. 158. annumerare, vt Fa. Peta. Lo. Fux. & impreſſi: alii vt Pi. Mar. ad an. 6. Vi. O. ad an. 9. proculdubiò vulgatus ſitus eſt retinendus. Certum enim eſt ex Macrobio lib. 2. cap. 8. in Somn. Scipionis & colligitur ex ordine Conſulum Caſſiodori Carthaginem euerſam anno Vrbis 607. Nam adde *607.* ad annos
C Abrahæ 1264. poſt quos Euſebius incipit conditũ Vrbis, ſcilicet à 1. Olymp. 7. conficies 1871. quem vides concurrere cum illo an. 5. & an. 3. Olymp. 158. firmatur etiã annus Vrb. auctoritate Solini, dum ſcribit tertium bellum Punicum incœptum anno Vrbis 604. ſcilicet an. 1. Olymp. 7. (Nam cum Eutropius dicat *ſexcenteſimo ſecũdo,* inchoat ſecundum Varronem ab anno 3. Olymp. 6.) & omnes tradunt illud confectum intra quatuor annos: præthereà conſtat ex Velleio lib. 1. Oroſio lib. 4. cap. 20. Eutropio lib. 4. Carthaginẽ captam *Coss. Lentulo & Mummio,* quos Faſti Onuphrij collocant ad eundem an. 3. Olymp. 158. Nam quod Florus lib. 2. ca. 15. ait *Mancino Conſule,* obſeruârunt multi docti pro *Conſule* legendum *Legato*: quibus accedit Plinius, qui lib. 34. cap. 2.
D ait Corinthum euerſam 3. Olymp. 157. Sic enim reſtituendũ pro *156.* alioquin non poſſet conſtare cum eo, quod ait tunc fuiſſe annum Vrbis 608. videlicet numerando ab anno 4. Olymp. 6. vt ſcripſimus eſſe receptum apud plures veteres. At Corinthum & Carthaginem eodem anno euerſas teſtantur Velleius, Liuius, Florus, Oroſius, Faſti Capitolini, & alij plerique.

Ionathas dux Iudæorum) Exhibentur hæc in laterculo aduerſo an. 7. Alexandri in Fa. Lo. Fux. Mar. quibus adhæsêre excuſi: Pi. Peta. an. 6. Vi. O. an. 8.

Alexandro filio Balæ, regi Syriæ &c.) Subeſt huic paragrapho magna varietas. Nam Lo. Pi. vulgati & Mar. ita habent, *Alexandro filio Balæ regis Syriæ:* Peta. *Alexandro Bale filio regis Syriæ*

Fa. *Alexandro filio Bala regi Syriæ:* Vi & O. *Alexandro Bala regi Syriæ :* Fux. *Alexandro regi Syriæ.* Ex quibus lectio noſtra fuit reſarcienda hoc pacto, vt ex corrupta voce *regis*, expungeremus literam finalem *s.* Neque enim dubium, quin ipſe Alexander ſit idem cum eo, cuius hoc loco auctor ſubducit annos in columna regum Syriæ, & quem anteà nuncupauit filiũ Antiochi Epiphanis regis Syriæ, videlicet ex ipſius Alexãdri affirmatione & cõmuni vulgi opinione; de quo Alexãdro plura li. 1. Macchab. & apud Ioſephũ. Nũc autẽ eũ nominat filiũ Balæ, quia vt auctores ſunt Epitome Liuij li. 72. Ioſephus lib. 13. ca. 7. Appian. li. de bell. Syria. Iuſtinus lib. 35. hic Alexander erat reuerà *homo ignotus, incertæ ſtirpis, & extremæ ſortis, quẽ Antiochenſes adiuuantibus & Ptolemæo rege Ægypti, & Attalo rege Aſiæ, & Ariarathe Cappadociæ, bello à Demetrio laceſſiti ſubornant propalàm, qui Syriæ regnum velut paternum armis repeteret, & ne quid contumeliæ deeſſet, nomen ei Alexandri inditur, genitúſque ab Antiocho* (Epiphane) *rege dicitur. Tantum odium Demetrij apud omnes erat, vt æmulo eius non vires regiæ tantùm, verùm etiam generis nobilitas conſenſu omniũ tribueretur.* Itaque Euſebius meritò hunc Alexandrum compellat filium Balæ abiecti hominis, ex oppoſito vxoris Cleopatræ, filiæ regis Ptolemæi, quæ ipſi data eſt à patre in vxorem. Quod vulgatorum lectio ſit penitùs improbanda, ſatis conuincitur non ſolùm ex eo, quod nuſquàm reperias vllum Balam inter reges Syriæ numerari; ſed etiam quod ille Alexander obtinuerat ſolus regnum Syriæ occiſo Demetrio Sotere. Porrò non aduerſabor, quin aliæ lectiones poſſint defendi, quaſi Bala ſit cognomen huius Alexandri. Nam præter fidem illorum exemplarium, teſtis eſt Ioſephus lib. 13. cap. 7. hunc Alexandrum eſſe eundem, ὁ Βάλλης λεγόμενος, qui *Balles* (ſeu *Balaïs* vt vertit interpres) dictus eſt: cui aſſentitur etiam Strabo lib. 16. ἐφ' ᾧ τὸν Βάλαν Ἀλέξανδρε μάχῃ νικήσας ὁ Φιλομήτωρ Πτολεμαῖος ἐτελεύτησεν ἐκ τραύματος, *apud quod* (flumen Oenoparan) *Ptolemæus Philomator Bala Alexandri pugnà ſuperato ex vulnere obiit:* vbi penè mihi certum eſt mendũ in Græcis, & alterutrum horum legendum vel τὸν Βάλης Ἀλέξανδρον, id eſt filium Balæ, vel Βάλαν Ἀλέξανδρον, id eſt, qui vocabatur & Bala & Alexander, ſicuti videtur legiſſe vetus interpres Guarinus, dum ita vertit, *apud quod* (flumen) *Ptolemæus Philomator Bala Alexandro pugnà ſuperato ex vulnere obiit.* Quæ poſtrema caſtigatio magis placet. Quis enim dixit Balam fuiſſe filium Alexandri? Præterea illa magis ad noſtram lectionem accedit. Neque enim eſt abſurdum Alexandrum dictum Balam ex nomine patris, cum ſit frequens, vt filij nomen patris retineant. Quod autem ea ſit aliis anteponenda, arguitur ex voce *filio*, quam habet maior numerus exemplarium, & quæ videtur alioquin vel inutilis, vel parere repetitionem inanem, dum Alexander dicitur iterùm filius regis Syriæ, vel rex Syriæ: cum tamen iam idem dictum ſit paucis lineis interiectis. Quoad ſitum, impreſſi cum Fa. Peta. Fux. & Lo. comparandum volunt cum anno 8. Alexandri, ſeu anno 35. Philometoris: Pi. O. Vi. cum anno 6. Alexandri: his videbatur inhęrendum, quia Ioſephus lib. 13. cap. 7. & liber 1. Macchabæor. tradũt hunc Alexandrum habuiſſe in vxorem filiam Ptolemæi *Philometoris*, & iſtum illi ſuperuixiſſe aliquot diebus: tamen quod auctor exiſtimarit eam potiùs fuiſſe filiam *Euergetis*, conſtat ex eo quod dicat eundem Ptolemæum, qui filiam ſuam locârat Alexandro, eam poſteà dediſſe Demetrio (qui & *Nicanor* vt ait Scriptura, ſeu *Nicator*, vt volunt Strabo & Appianus) quod conuenit cum Ioſepho, Epitome Liuij, & 1. Macchab. 10. & 11. At hic Alexãder ex mente Euſebij regnauit poſt Philometorem annos quatuor, nec antè Demetrius ſucceſsit Alexandro. Non potuit ergò Euſebius hæc referre ad regnum Philometoris.

tradidit vxorem) *tradit vxorem* Mar. adiectum in Fux. *ſimul cum regno Alexandri mariti ſui quod de ducibus eius accepit ······ occiſo Triphone qui regnum Syriæ ſibi vendicabat:* ſed alteri videntur tribuenda potiùs quàm Euſebio; neque enim appoſitè ad ſuperiora.

Scipio Numantinos ſubuertit) Hæc Pi. repoſuit circa 6. an. Alexandri, ſeu 4. Olymp. 159. Peta. circa an. 8. Fa. Fux. ſeptem Vaticani, Lo. & impreſſi ac Mar. circa an. 9. O. Vi. circa an. 2. Demetrij, ſeu 2. Olymp. 160. & hi propinquiùs accedũt ad teſtimonium Flori lib. 2. cap. 18. Valerij lib. 2. cap. 7. Oroſij lib. 5. cap. 7. & Eutropij lib. 3. Epitomes Liuij, Ciceronis lib. 1. de offic. Appiani, Frontini lib. 4. cap. 1. Iulij Obſequentis, qui caſum Numantiæ comparant cum Conſulatu *Africani & Fuluii*, quem Faſti Onuphrij ad an. 3. Olymp. 161. collocant: Oroſius hoc ipſum refert ad an. inſequentem, ſcilicet ad an. Vrb. 620. qui ſecundum auctorem incidit in annum 4. eiuſdem Olymp. 161.

pag. 139. col. 3. A. Brutus Hiberiam) *Brutius Hiberiam* A. M. L. P. Pi. Ven. Lut. *Brutinus Hiberiam* Lo. Fa. *Brucius Hiberiam* O. Vi. *Bruttius Hiberiam* Fux. *Brutus Hiberia* Mar. Iſidor. in Chronico habet cum vulgatis *Brutus* &c. & optimè. Nota enim eſt hiſtoria ex Appiano, Eutropio, Oroſio, Velleio, Floro, Epitome Liuij & alijs, rerum à Bruto geſtarum in vlteriori Hiſpaniâ, Luſitaniâ, Gallæciâ, vnde meruit cognomen Gallæci. Scripſimus autem Hiberiam ſine *y*, iuxta maiorem numerum codicum, ſicut ſupra dictum eſt. Adhæc verò ſi adhærendum eſt conſenſui codicum, aſcribenda erunt proculdubiò iſta 9. an. Alexandri, ſeu 3. Olymp. 159. ſic enim ſchedæ Fa. Pi. Fux. Lo. & vulgares: diſſentiunt Mar. qui ad an. 10. Vi. & O. qui ad an. 2. Demetrij, ſeu 2. Olymp. 160. reiiciunt. Quo anno terminatum ſit bellum Luſitanicum à Bruto geſtum per trienniũ, nequit certò tradi; Poteſt tamen colligi ex ſuperioribus ſcriptoribus contigiſſe anno Vrb. 617. qui concurrit apud noſtrum auctorem cum anno Abrahæ 1881. & 1. Olymp. 161.

L. Accius Tragœdiarum ſcriptor &c.) Bellè conueniunt omnes tam membranacei Fa. Peta. Fux. O. Vi. Lo. Pi. quàm editi, vt an. 2. Demetrij

aſcribantur, & ſententia idem arguit: Mar. tamen reuocat ad an. 3.

A

Serrano.) Ditauimus altero *r*, ex Peta. O. Vi. Fux. Mar. & Faſtis Onuphrij, Caſſiodoro in Chron. anteà *Serano* tantùm in excuſis & aliis Ms.

parentibus libertinis) *parentibus Tyburtinis* Mar. ſed perperàm.

à quo & fundus) Adiecimus *&*, ſequuti Lo. Vi. O. Fux. Fa. Peta. Vincen.

Triphon) Variæ huic appingũtur formæ. Nam *Tryfo* Lo. Fux. *Trifon* O. Vi. *Tryfon* Pi. *Trifo* Peta. *Tripho* Fa. & Hegeſippus *Trypho*: vel *Tryphon* apud Ioſephum, Appianum, Suidã & omnes Græcos, ſicut in 1. Macchab. 11. & Iuſtin. lib. 36. quos maluiſſem imitari, niſi vulgata eſſet iam recepta. Porrò iſta *Tryphon* &c. vſque *aſſumitur*, videntur pertinere ad 10. annum Alexandri ex Fa. Peta. Fux. Lo. vulgares retinent circa 9. Pi. circa 8. Vi. Mar. & O. demùm circa 2. Demetrij, quibus adhæremus, cum proximus primus an. Simonis id ſatis arguat; & Beda hæc ipſa verba referens ait cõtigiſſe an. 7. Euergetis, qui eſt 3. Demetrij.

B

& in Sacerdotium fratris aſſumitur) *& in Sacerdotium frater aſſumitur* Peta. Vi. O. Fux. Beda, Ado: *& in Sacerdotio frater aſſumitur* Pi. *& Sacerdotium frater Ionathæ aſſumit* Fa. Sed Mar. noſtram lectionem tuetur, ſenſus tamẽ eodẽ recidit.

Triphon Antiochum occidit Alexandri filium) Hæc deſiderãtur in L. Va. Vat. Pi. & optimè, cùm idem mox repetatur; tamen maneant ob fidem aliorum exemplarium. Verùm certior his aſſignatur ſitus, quàm in pluribus aliis. Nã Fa. Peta. Fux. Lo. Mar. cum vulgaribus conueniunt vt collocent circa an. 1. Demetrij: diſſentiunt O. Vi. qui circa 1. Antiochi: in Pi. deſiderantur. Quod autem vides mutatam ſedem antiquam, noli tribuere niſi Correctori aut Typographo noſtro.

C

Ptolemæus filiam ſuam &c.) Opponunt iſta vulgares an. 2. Demetrij, vt & Fa. ſed non ità cæteræ membranæ. Nam Pi. Peta. Fux. Lo. Mar. an. 1. Vi. verò & O. 6. Alexandri: difficile coniicere ex aliis ſcriptoribus cui anno adſcribendum.

Triphon Syriæ regnum &c.) Retinent adhuc iſta Pi. Lo. circa an. 2. Demetrij. At Fa. Peta. Fux. cum impreſſis circa an. 3. eiuſdem: O. verò & Vi. circa an. 9. Antiochi Sidetis: Mar. circa an. 1. eiuſdem. Neque tamen cuiuis facilè ſit iudicare, cui anno opponi debeant. Illi enim librarij, qui cum anno 9 & vltimo Antiochi Sidetis cõparant, id inſtituiſſe videntur, quod crederent hunc Antiochum (qui cognominabatur Theos, teſtibus Ioſepho lib. 13. cap. 8. & Diodor. in Fragmen. lib. 31.) eundem eſſe cum Sidete, cùm longè ſit diuerſus. Iſte enim Sidetes erat nepos Seleuci Philopatoris & filius Demetrij (qui & Soter, quiq; erat frater Antiochi Epiphanis) vt conſtat ex Ioſepho li. 12. Antiquit. cap. 5. & 1. Macchab. 7. & quia idem Ioſephus li. 13. Antiquit. cap. 11. refert Triphonem, de quo hîc agitur, necatũ à Sidete an. 3. regni ſui: ſi præluxiſſent codices, repoſuiſſem ad annum illum 3. ſed quis mutationi locus in re tam incertâ & antiquâ?

D

ibid. B. Poſt Demetriũ &c.) Sunt qui reponant iſta ex aduerſo an. 1. Demetrij, vt Pi. alij an. 3. vt O. Vi. Lo. alij an. 2. Antiochi. Sed quantò verius Fa. Fux. Peta. & impreſſi anno 1. Antiochi, cùm ſic Antiochus dicatur Demetrio ſucceſſiſſe?

Sidetes &c.) Purius quàm vt olim in excuſis, Fa. & Mar. *Sedetes*, vel *Sedites* vt in Vi. O. ſic dictantibus libris A. P. L. Lo. Pi. Fux. Peta. ſed & ratione prælucente. Veriſimile enim ita dictum eſſe à *Side* vrbe Pamphiliæ, de qua ſuprà circa an. 612. ſicut & apud Hierony. li. 2. contra Iouinian. *Marcellus Sidetes* appellatur: ſed alij Ms. & Mar. retinent vulgatam.

ibid. B. Simoni Iudæorum &c.) Conſtans ſitus in omnibus libris, ſiue quos manus, ſiue quos typi exarãrunt. Conſtanter enim Fa. Fux. Pi. Lo. Vi. Peta. O. Mar. & impreſſi 2. anno Antiochi contigiſſe monent.

amicabilia miſère reſcripta) *amicabilia* iuxta Fa. O. Vi. & Mar. pro *amicalia* vt vulgares: in Fux. in textu *amicalia*, ſed inter lineas correctum eſt *amicabilia*.

Bellũ ſeruile) *Bellum ciuile* in Idac. Au. & Mar. vt etiam olim legebatur in impreſſis ſub Olymp. 170. ſed nullus eſt, qui nõ iudicet priorem lectionem potius retinẽdam. Sic enim alia exemplaria, Fre. & Vincen. ex Euſeb. tom. 1. Specul. Faſti verò ad marginem circa 4. Olymp. 160. habent *B.* (id eſt bellum) *ſeruile primum*: de hoc bello vide Florum lib. 3. cap. 18. & quod bellum ſeruile triplex fuerit, vide Oroſ. li. 5. ca. 6. ad vltimum geſtũ fuiſſe hoc bellũ volũt alij an. 2. Antiochi, ſeu 1. Olymp. 161. vt Pi. O. Vi. alij 3. an. Antiochi, vt Fa. Fux. Peta. Lo. Mar. & impreſſi: & optimè ſi hoc bellum contigit anno Vrbis 618. & *Coſſ. Fuluio & Calphurnio* vt conſtat ex Oroſio, Floro, ſeu eius margine, & ex Faſtis Capitolinis. Nam adde ad annũ 1264. qui præcedit conditum Vrbis, illos an. 618. reperies annum 1882. qui concurrit cum illo 3. anno Antiochi, ſeu 2. Olymp. 161.

Primus liber Macchabæorum &c.) *tẽporis huius* indefinitè dixit auctor; ideò parùm intereſt, quo anno hæc ſint ſita: alij ad an. 5. Simonis, vt Lo. alij ad an. 6. vt Fa. Fux. Peta. Mar. & impreſſi: alij ad an. 8. vt Pi. alij ad an. 9. vt Vi. O.

Antiochus Sidetes &c.) Quo anno regni, variant codices. Nam Pi. an. 1. regni illius Sidetis: Fux. an. 4. O. Vi. an. 7. Fa. Peta. Lo. Mar. & impreſſi an. 6. id eſt, 1. Olymp. 162. quo anno Ioſephus li. 13. ca. 15. antiquit. ait hæc contigiſſe: in quo cõuenit cũ auctore, licet differat in eo, quod velit id factum 4. anno imperij Sidetis, & 1. Hyrcani.

recedit Olympiade 162) Addidimus *Olympiade 162.* auctoritate A. L. Lo. Vi. O. Pi. Fux. Peta. Mar. & quia idem docet ſeries.

Attalus moriens regni ſui populum Romanum inſtituit hæredem) Non diſſentiunt omninò vulgares à chirographis. Cum enim illi anno 7. Antiochi opponant: Vi. O. an. 3. Pi. an. 5. Mar. an. 8. At Fa. Fux. Peta. Lo. eidem an. 7. Huius quidẽ donationis regni Aſiæ, ſeu Pergamenorũ meminerunt Strabo lib. 13. Plinius lib. 33. ca. 11. vbi corrige *Aſia domita* ſeu *domata*, pro *Aſia donata* & annum Vrb. 608. pro 618. aut 620. Eutropius li. 2. Liuij Epitome, Iuſtinus lib. 36. Florus lib. 2. cap.

Digitized by Google

vlt. Valer. lib. 5. cap. 2. Appianus de bello Mithridat. Sex. Ruffus & alij; ſed nullus horum A annum deſignat: ſolus Iulius Obſequens refert ad Conſulatum *Claudij & Perpenna*, quem Faſti Onuphrij comparant cum anno 3. Olymp. 162. qui reſpondet anno 8. Antiochi, & Vrbis 623. Plutarchus tamen videtur velle contigiſſe priùs. Nam in vita Gracchorum dum meminit huius Attali, quem Philopatrum cognominat, & ſui teſtamenti in gratiam populi Romani, eum defunctum tradit eo ipſo anno, quo Tiberius Gracchus Tribunus plebis Romæ cæſus eſt propter legem Agrariam, Frumentariam, & Iudiciariam: quod factum ſub Conſulatu *Mutii Scæuolæ, & Calphurnii Piſonis* nemo dubitat; & Velleius docet illum Conſulatum coincidere in annum 162. B ante Conſulatum Vinicij, id eſt, Vrbis 620. vt etiam habent Faſti Onuphrij, & ad an. 4. Olymp. 161.

inſtituit hæredem) Rectiùs ex Vi. Pi. O. Fa. Fux. Peta. Mar. Lo. quàm vt olim *conſtituit heredem*.

Simon Iudæorum &c.) Licet Lo. & duo Vat. 4. anno Simonis aſcribant hæc; Pi. 7. anno; Fa. Peta. quinque Vaticani & excuſi anno 5. conſultius tamen reſtituere ad an. 8. iuxta Fux. O. Vi. Mar. & quia ratio ſumpta ex ipſa re poſtulat, cùm agatur de ſucceſſione Simonis.

qui victis Hyrcanis Hyrcanus cognominatus eſt) Videbantur hæc delenda, quod abſint omninò à Peta. O. Vi. Pi. A. Fux. L. M. P. tribus Vatic. Lo. Fa. præcipuè cum iiſdem ferè verbis paulò C poſt cõperiantur, *Ioannes dux &c. aduerſus Hyrcanos bellum gerens Hyrcani nomen accepit*: tamẽ mihi ſatis ſit admonuiſſe Lectorem; ſeu etiam quod Ioſeph. Ben Gorion lib. 4. ſcribat ità dictum, quod *quendam magnum regem Hyrcanum occidiſſet*.

Hyrcanus) *Hircanus* ità ferè ſemper membranæ illæ Lo. O. Vi. Peta. Fre. & Mar. & hiſtoria Macchab. lib. 2. cap. 3. Iuſtinus, Auguſti. lib. de ciuitate, Hieronymus ſæpe: cæteri tamen pingunt cum *y*, vt Ioſephus, Oroſius, Hegeſippus, Beda, & alij plerique: ideò nil muto. Adde quod ſi Hyrcania regio ſcribitur per *y* vt ſuprà notatum, non dubium eſt quin pariter nomen *Hyrcanus* deſumptum à regione, vt tradit auctor circa Olymp. 161. ita pingi debeat.

D *pag. 140. col. 2. A.* Ptolemæus expulſus AEgypto &c.) Propendent fermè omnes codices vt cum an. 9. Antiochi velint hæc concurrere; ſic Fa. Fux. Peta. Lo. & impreſſi: diſceſsêre Pi. qui cum an. 1. Demetrij: Vi. O. qui cum an. 9. Antiochi Grypi; & iſti rectiùs cæteris, cùm iſta expulſio fuerit finis regni ipſius Ptolemæi; ſed vt à Correctore prætermiſſum inter Errata numerabis.

Arſaces Parthus &c.) Nidulum eundem ſibi hæc vendicat cum ſuperioribus. Nam in Fa. Fux. Peta. Vi. O. Lo. & impreſſis an. 9. Antiochi reſpondent: diſſentit Pi. vbi anno 8. Sed hic perperàm, cum Antiochi cædes fuerit ipſius regni finis.

Serui qui in Sicilia &c.) Rediguntur iſta ad an. 1. Demetrii, ſeu 1. Olymp. 163. in Fa. Fux. Peta. Lo. Mar. & impreſſis: in Vi. O. ad an. 4. Antiochi Sidetis: in Pi. ad an. 7. ad quem propiùs accedunt Valerius & Florus, qui ſupplicium de ipſis ſeruis ſumptum notant *Popilio & Rupilio Coss.* quem Conſulatum Faſti Onuphrij reponunt ad an. 1. Olymp. 162. qui concurrit cum anno 6. huius Antiochi.

deuoranda) Probatam tot codicibus lectionem A. L. M. Au. P. O. Vi. Lo. Peta. Fux. non potuimus non probare; licet etiam altera recepta eſſet *voranda*: apud Mar. deſideratur vtrumque.

Iuxta AEoli inſulas &c.) Ex hac inſulæ emerſione non leues emerſêre difficultates: Fa. O. Vi. Lo. & editiones notant eueniſſe 2. an. Demetrij, ſeu 2. Olymp. 163. Pi. Peta. 3. an. Fux. demum 4.

Hiera) *Hyera* Ven. Lut. *Hiera* Fa. *Hieria* Peta. *Chera* P. hanc lectionem libenter retinuiſſem, vt liberarem Euſebium à repetitione, ne dicam contradictione, quia vt vidimus, retulit Olymp. 145. iuxta Theram quæ eſt in AEolia, apparuiſſe inſulam nomine *Hieram*. Verùm cùm alia exemplaria habeant *Hiera*, nec de *Chera* vllus ſit, qui ſcribat, ab hoc nos continuimus: præſertim cum conſtet duas eſſe inſulas huius nominis *Hiera*, vnam, quæ priùs dicebatur Theraſia, poſteà *Hiera*, quia ſacra Vulcano, cuius auctor ſuprà meminit: alteram, de quâ hoc loco, quæ dicebatur *Automate*, quæ vox ſignificat idem atque *caſu enata. Thera enim primum emerſit ex ea auulſa poſteà Theraſia atque inter duas enata mox Automate eadem Hiera*. Hæc ex Plinio lib. 2. cap. 87. & lib. 3. cap. 9. Iſta dicta eſt *Hiera*, quia ſacra Mineruæ vt vult Theophraſtus, vel Neptuno, vt tradit Strabo lib. 1. vbi explicat hunc locum, *medio*, inquit, *inter Theram & Theraſiã loco è mari flammæ emicuerunt per dies quatuor, adeò vt totum feruêret atque ardêret mare, eæque paulatim elatam veluti inſtrumentis quibuſdam atque è maſſis compoſitam inſulam ediderunt, ambitu duodecim ſtadiorum, poſtquam illud incendium ceſſauit: primi omnium Rhodii tunc maris imperium tenentes auſi ſunt ad locum iſtum nauibus accedere, & fanum Neptuno Aſphalio* (quæ vox fundatorem ſignificat) *in iſta inſula ponere*. Hinc cognoſces quàm immeritò reprehendatur à viris vtcunque doctis Ptolemæus, dum diuerſas conſtituit inſulas Hieram & Vulcaniam.

Aruerni nobiliſſima Galliarũ vrbs) Pro *Aruerni* ſcito haberi in editis *Auerni*: in Au. Idac. *Auernia*: in P. *Auernis*: apud Mar. *Arbeni*. Nos repoſuimus *Aruerni*, tum quia ita Lo. cui vicini ſunt Peta. Fux. vbi *Aruernũ*: Vi. O. in quibus extat *Aruernis nobilis Galliæ vrbs*: tùm quià ità ſolent efferre Cæſar paſſim in Commentarijs, Paterculus lib. 2. Dio lib. 4. Eutropius lib. 4. & 6. Liuius, Oroſius lib. 5. cap. 14. & alij plærique: à quibus non longè abſunt Strabo lib. 4. Ἀρουέρνοι, Plutarchus in Cæſare Ἀρβέρνοι: ex quibus agnoſces maculam apud Mar. vbi *Arbeni*. In Vi. O. continentur iſta circa annum 7. Antiochi Sidetis: in Pi. Lo. ad annum 1. Demetrij: in Fux. Peta. Mar. ad annum 2. in Fa. an. 3. eiuſdem, ſeu 3. Olymp. 163. quem ducem ſequuntur editi, qui firmãtur auctoritate Eutropij lib. 4. dum hoc ipſum

Digitized by Google

tribuit anno Vrbis 627. qui coincidit in eundem annum 3. Demetrij, ſi incipias ab an. 1. Olymp. 7. vt facit auctor, cum quo conuenit Velleius, dùm Conſulatum Caſſij & Caluini ſeu Domitij, qui vicit Aruernos, refert ad annum 157. ante Cõſulatum Vinicij, ſi incipias vt ipſe ſolet, annum Vrbis ab an. 3. Olymp. 6. Oroſ. lib. 5. cap. 13. diſſentit tantùm vno anno ab vtroque.

Vetuitus) Sic ex A. Va. L. Fa. Pi. Ven. Lut. pro *Veturius* vt in Vi. O. B. H. So. vel *Vetuetus*, vt in Au. & Idac. vel *Vituitus*, vt in Peta M. V. P. Lo. Fux. vel *Bituitus*, vt apud Freculphum, Liuium, lib. 71. & Eutropiũ lib. 4. vbi Pæanius Βιτύϊτος; Sylburgius tamen notat in Ms. Eutropij ex Bibliothecâ Fuldẽſi legi *Vituitus*, & apud Oroſium lib. 5. cap. 14. quem ſequuntur recentiores: Athenæo Βίτιτος: Straboni lib. 4. Βίτος, vbi libri veteres Βίτυτος, & quidam interpretes reddunt *Biuitus*, alij *Bitto*.

Poſt hoc vocabulum *Vetuitus* immediate conſequuntur in L. Pi. *deinde capta vrbs Lemonicas & Iritus filius regis Vetniti*, quæ cùm in illis duobus codicibus tantùm extent, ſatis liquet ab aliquo Lemouicenſi adiecta.

Ioannes dux Iudæorum &c.) Deeſt *Ioannes* apud Mar. committuntur iſta nidulo illi, qui 2. anno Demetrij notatur in Pi. qui anno 4. in Fa. Fux. Peta. Mar. & cuſis: qui an. 1. Grypi in Lo. qui an. 3. in Vi. O.

aduerſus Hyrcanos bellũ gerens) Repoſuimus *Hyrcanos*, cuius locũ occupabat anteà vox *Hyrcanum*, ad imitationem Pi. Lo. Peta. Vi. O. Fux. & Fre. Bedæ, & Vincen. & licet extet in Fa. & Mar. *Aduerſus Hyrcanum*; eo tamen magis probatur noſtra lectio, quo valet ad tollendam inanem illam repetitionem, quam obſeruauimus extitiſſe anteà circa Olymp. 161. *qui victis Hyrcanis* &c.

Narbonam coloniæ &c.) Sunt qui velint concurrere cum an. 1. Antiochi, ſeu 1. Olymp. 164. vt Pi. alij cum an. 4. vt Fa. Fux. Peta. Mar. O. Vi. Lo. & impreſſi, qui cæteris ſunt anteponendi, cum ijs præſidio ſit auctoritas Eutropij lib. 4. referentis hanc coloniam ad Conſulatum *Porcii Catonis & Q. Marcii*, & ad an. Vrbis 633. qui concurrit cum an. 4. Antiochi, ſeu 4. Olymp. 164. ſi numeres ab an. 4. Olymp. 6. vt ſæpè ipſe Eutropius & alij veteres iuxta calculum Catonis, ſeu ſi velis, Varronis. Nam vtrunque poteſt dici ſecundum variam rationem. Velleius conuenit cum Eutropio in Conſulibus, ſed diſſentit in anno Vrbis, dum ſcribit hanc coloniam contigiſſe circiter annos 153. ante annum Vrbis 782. quo Vinicius Conſulatum gerebat. Hoc enim pacto idem eſt ac ſi diceret ipſam accidiſſe anno Vrbis 629. qui (ſi incipias vt illi moris eſt ab anno 3. Olymp. 6.) comparatur cum anno 3. Olymp. 163.

ibid. B. Hyrcanus Pontifex &c.) Si annales Antiochi Grypi ſequaris, plures ſunt qui an. 5. illius appingant, ſcilicet Fa. Fux. Peta. Lo. Mar. & impreſſi, cum O. Vi. ad an. 1. Cyziceni reijciant; Pi. ad an. 2.

quæ vocabatur Ectenias &c.) Hæc deſunt in A. L. M. V. S. Va. O. Vi. Lo. Mar. P. Pi. Peta. & valde ſunt ſuſpecta, cùm à nemine probato auctore dicta reperiantur; Tamen retinuimus ob
A fidem aliorum exemplarium, licet in Fux. legatur *Ecthenas*, pro *Ectenias*, & quod idem legatur lib. de inuentione capitis Ioannis Baptiſtæ, qui inter opera D. Cypriani annumeratur.

in honorem Auguſti appellari voluit) In Fux. poſt hæc & ante illa *Ægypti 8. Ptolemæus Phyſcon*, interiectum eſt *Ptolemæus Euergetes Ægyptiorum regnum dimiſit, poſtque eum regnauit Ptolemæus cognomine Saluator, quem Græci vocabant Fuſconem*.

M. Terentius Varro &c.) Quod variam natali Varronis ſedẽ delegerint libri, conſtat ex eo quod Vi. O. opponũt anno 2. Grypi, ſeu 2. Olymp. 164. Pi. an. 7. Fa. Peta. Lo. & vulgati vnà cum Mar. an.
B 9. Fux. an. 12. Nihil vetat ſequi vulgatos, vt videre licet in Notis ad Olymp. 188. vbi agitur de eius obitu.

Antiochus Cyzicenus &c.) Bellum hoc peperit inter codices hanc pugnam, quod alij aſcribunt iſta an. 1. Cyziceni vt Pi. Fux. Vi. O. Mar. alij an. 10. Grypi vt Fa. Lo. & excuſi: alij anno 12. vt Peta.

Grypus) Meliùs quam vt olim *Gryphus*, vt in editionibus poſterioribus Baſilien. & Sonnian. & apud Mar. vel *Griphus*, vt in prioribus Ven. Lut. vel *Crippus* vt in Fre. vel *Cryppus* vt in Lo. ſequuti A. L. M. V. Va. Fa. Fux. P. Pi. Peta. Vincen. licet nonnulli habeant *y*, pro *i*, & duplex *pp*: ſic Γρύπος apud Cedrenum, Appianum in Syrio & Ioſephum lib. 13. Antiquit. cap. 17. vulgatè *Gryphus* legebatur olim apud Iuſtinum lib. 39. pro
C qua reſtitutum eſt à Bongarſio ex Ms. *Grypus*. Nam γρύπος hominẽ aquilino naſo ſonat, vnde etiam Iuſtinus ait eum ita dictum *propter naſi magnitudinem*: Heſychius Καμπυλόῤῥιν ὁ ἐπικαμπῆ τὴν ῥῖνα ἔχων, *quod naſo eſſet adunco*, vt & Plutarchus in Mario.

Iugurtha contra Romanos &c.) Cõſident hęc in Vi. O. ex oppoſito an. 12. Grypi: in Pi. & Mar. an. 3. Cyziceni: in Fa. Fux. Peta. Lo. an. 5. ſeu 1. Olymp. 168. quibus adiungunt ſe impreſſi, & accedunt Florus lib. 3. cap. 1. & Plutarchus in Mario & Sylla, Saluſtius, Eutropius lib. 4. Oroſius lib. 5. cap. 15. Velleius lib. 2. qui omnes tradunt Iugurtham captum à *Mario iterum Conſule*, quem Faſti Onuphrij referunt ad an. Vrbis 646.

pag. 141. col. 3. A. Rhodo terræ-motu concuſſâ
D Coloſſus ruit) Sita eſſe debere monẽt alij quidem codices ad 2. annum Cyziceni, ſeu 2. Olymp. 167. vt Pi. alij ad an. 4. vt Mar. alij ad an. 5. vt Fux. alij ad an. 6. vt Fa. Peta. Lo. & impreſſi: alij ad an. 11. vt Vi. O. Illius Coloſſi caſus facta eſt ſimilis mentio circa Olymp. 139. ſed auctor eſt Polybius lib. 5. Coloſſum tunc ſtatim fuiſſe inſtauratum.

Ionathas glorioſè &c.) Deſiderantur in Pi. ſed in Fa. Fux. Peta. Lo. & excuſis aggregantur ad an. 6. Cyziceni: in Vi. O. ad an. 8. apud Mar. ad an. 5.

principatum gerit) *Poſt eum Iudæi reges habere cœperunt*, addit Fux. ſed quod in aliis codicibus hæc deſint, crediderim non eſſe Euſebij; licet ſint veritati conſentanea.

M. T. Cicero) Duæ illæ literæ *M. T.* deſunt in

L.V.Va.Lo.Fa.Peta.Fux.& apud Mar.

Arpini naſcitur) *Arpis naſcitur* Pi.Vi.O. ſed corruptè. Nam Arpos eſſe vrbẽ Apuliæ diſcimus ex Strabone lib. 6. Porrò quoniam ab eo die, quò in lucem prodiit M. Tullius, pendent cætera, quæ vel de eius morte, vel de eius geſtis ſtabilienda ſunt, hinc tantò certiora de illis iacienda fundamenta; quod aſſequemur, ſi ea ineatur ratio, vt à ſecundo anno Olymp. 184. quo deſiit eſſe inter viuos an. ætat. 64. ordine retrogrado numeres. Sic enim inuenies 64. annum incurrere in 3. Olymp. 168. vnde non dubitamus antiquum ſitum, qui in omnibus editis & præterea in chirographis Fa. Peta. Lo. extat, retinere; licet in O. Vi. oberret circa an. 3. Olymp. 167. in Pi. ad an. 1. Olymp. 168. apud Mar. ad an. 2. in Fux. ad an. 4. eiuſdem Olympiadis. Firmatur vulgatorum ſitus auctoritate Gellij lib. 15. cap. 28. qui Ciceronem natum tradit *Cæpione &. Serrano Coss.* qui in Faſtis incidunt in 3. Olymp. 168.

Cn. Pompeius Magnus oritur) Placuit ità potiùs ſcribendum quam *Gn.* ex Lo. Mar. & Fre. Cicerone, Plinio, Paterculo, Faſtis & aliis Latinis ſcriptoribus. Nam *Gn.* videtur magis proprium Græcorum, & illud *Cn.* Latinorum, ſicuti videre eſt apud Plutarch. Appian. & alios Græcos. Nolim tamen damnare priſcam ſcriptionem, cum ea ſit etiam Taciti & aliorum etiam Latinorum. Ortum autem Pompeij Vi. & O. conſignant ad an. 1. Olymp. 168. Fux. Peta. Fa. Lo. Mar. & vulgati ad an. 4. Pi. ad an. 3. ſeu 10. Ptolemæi Phyſconis; & hic viſus eſt præferendus cæteris, quia ſi Pompeius vixit annos 58. vt volunt Plutarchus & Paterculus, & obiit Coſſ. *Cæſare & Seruilio*, vt volunt Paterculus & Dio, id eſt an. 1. Olymp. 183. neceſſe eſt eum natum iiſdem Coss. quibus Ciceronem, & ipſo anno 3. Olymp. 168. Nam deme ex illo anno tres menſes (natus eſt enim pridiè Calend. Octob. vt ait Plinius lib. 37. cap. 2. ſicut Cicero 3. nonas Ianuar. vt de ſe teſtatur lib. 7 Epiſt. ad Atticum) & nouem menſes anni 1. Olymp. 183. Nam obiit eodem die quo de Mithridate & Tigrane triumphauit vt ait Dio lib. 42. & is fuit teſte ipſo Plinio, natalis ipſius videlicet *pridie Calendas Octobris*, ſeu vt vult Plutarch. in Pompeio, *poſtridie natalium ſuorum*, reperies annos 58. integros, ſed ſi reſtituiſſes antiquum ſitum, deficeret annus vnus. Miror quomodo Marianus recenſeat ortũ Pompeij ſub *Nepote & Fimbrio Coss.* & ad an. 11. illius Ptolemæi, & etiam quomodo ad an. 13. eiuſdem & Conſulatum *Nepotis quarto & Luctatii* hæc adiiciat; *Euſebius ſcr bit ſub his Coss. natum fuiſſe Pompeium Magnum.* Cùm enim nil tale extet in Chronico noſtro, vſus videtur alio exemplari, in quo Conſules per ſeriem deſcriberentur qui vtinam extaret: neque tamen vſpiam reperi rei huiuſmodi fieri mentionem.

p. 141. col. 2. A. Ariſtobolus) Videbatur ſcribendũ *Ariſtobulus* cũ ita habeât Eutropius, Oroſius, Marianus, Egeſippus & Ado, ſed repugnarũt omnes libri, imò & ipſe Hieronymus lib. de ſcriptor. Eccleſiaſt. ſicut etiam Beda, Auguſtinus & alij, qui tamen videntur hac in re imitari potius Græcos, quam Latinos. Nam Euſebio, Ioſepho, Plutarcho & Græcis Α'ριςόϐυλος dicitur.

Ariſtobolus filius Ionathæ &c.) Reuocantur iſta ad varios annos. Nam Pi. ad 4. an. Cyziceni: Peta. O. Vi. ad 8. ad 9. verò Fa. Fux. Lo. Mar. & impreſſi. Sed mirum quid ſibi velit hoc loco Marianus dum ait, *Euſebius ſcribit ſub Coſſ. Mario Nepote & Quinto Luctatio natum fuiſſe Pompeium Magnum.* Nam videtur habuiſſe Chronicõ Euſebij, in quo Conſules eſſent per ordinem deſcripti, ſicut cernis apud ipſum.

poſt 484. annos) Videbatur legendum *poſt 487. annos.* Nam ſi ad an. *1426.* qui præcedit an. primum captiuitatis Babylonicæ addas 487. efficies *1913.* qui concurrit cum primo Ariſtobuli, video tamen conſentientes in priori, libros & Mar. itaque nihil muto.

Ianneus) *Anneus* in Fux. Fa. Peta. Lo. Licet in Lo. ad oram ſcriptum ſit, *Ianneus*, ſicut habent Pi. & vulgati. At in O. Vi. Mar. *Jamneus*, quod & habet Ruffinus interpres Ioſephi lib. 13. Antiq. cap. 19. licet in Græco legam Ι'αννᾶιος cum duplici ν & diphthongo.

Pontificatum quoque adminiſtrans) Addidimus *quoque* ex A. L. M. O. Vi. Lo. Peta. Fux. Pi. Mar. Fre. in quo *pariter*, quod idem eſt, ſaltem ſignificatione.

Turpilius Comicus &c.) Mortem hanc notant Vi. ad 7. an. Cyziceni, Fux. Peta. Pi. Va. Mar. ad an. 9. ſex Vaticani & Mar. ad an. 10. Lo. Fa. quos imitantur excuſi, ad an. 11.

Caius Lucilius) *G. Julius* L. Pi. *C. Lucius* A. V. P. *Gaius Lucius* O. Vi. Peta. Fux. Lo. ſed in his omnibus mendum eſt manifeſtum, cùm ſit veriſimile eundem eſſe, de cuius natiuitate prius fecit mentionem, quique fuit coæuus Accio, & Cæcilio Poëtis. Nam alij fuēre poëtæ eiuſdem nominis, ſed multò ætate poſteriores. Ad extremum quos ſtudia literaria coniunxerant, mors coniungat. Nam Fa. O. Vi. & impreſſi eodem anno mortuum indicant, quo Turpilium, id eſt an. 11. Cyziceni: diſſentiunt tamen Fux. Peta. qui anno 9. Cyziceni, Pi. Lo. Mar. qui 10. ſed non licet diſcedere ab editis. Nam ſi naſcitur an. 2. Olymp. 158. vt dixit auctor, & obiit anno ætatis 46. ergo an. 3. Olymp. 169. qui concurrit cum illo anno 11. Cyziceni.

ibid. B. Marcus Furius &c.) Purius Mar. morientibus ſuccedit ſequenti anno 12. Cyziceni in Pi. & in excuſis: diſceſſere ab his Fux. Peta. qui an. 10. natum volunt: Lo. Fa. Mar. qui an. 11. O. Vi. qui an. 13.

200. millia Cimbrorum) Quis non ita legendum aſſentiatur, iuxta A. L. M. V. O. Va. Vi. P. Lo. Pi. & tres Ms. Fab. Mar. Fre. Vincen. tom. 1. & 4. & iuxta Oroſ. lib. 5. cap. 16. qui pariter cum noſtro Euſebio ſcribit *80. millia capta*? Anteà legebatur vt in vulgatis *2000. millia Cymbrorum*, vel vt in Al. *20000. millia Cymbrorum.* Verùm Eutropius & Liuius aiunt *cæſa 68. millia &* capta *90. millia.* Plutarchus in *Mario cæſa & capta centum millia:* Paterculus *trucidata 150. millia*; deinde cum Catulo pugnatum *100. millia* aut cæſa, aut capta. Cæterùm obſeruabis in Fux. legi *200. millia Teutonorum*,

Digitized by Google

rum Ambronûmque ad Aquas Sextias cæſa, pro *200. millia Cymbrorum cæſa.*

Cimbrorum) receptior ſcriptura, quàm vt olim *Cymbrorum* ex fide Peta. Fux. ſicut habent Freculphus, Oroſius, Eutropius, Plinius, Pedianus, Seneca, Florus, Appianus, Plutarchus, Cicero, Velleius, Obſequens & ferè omnes.

per Marium cum duce Teutomodo) Sic reſtituimus ex L. M. V. Va. P. Lo. O. Vi. Peta. Fux. Pi. pro *per Marium duce Teutomodo.* Nam ille Teutomodus erat dux Cimbrorum; Cæterùm quis annus iſta debeat excipere, non ita certum, cùm Fux. Peta. Mar. velint eſſe an. 11. Cyziceni: Lo. Fa. & impreſſi an. 12. O. Pi. Vi. an. 14. ſi ſequamur Faſtos Onuphrij conſtituendum erit ad an. 11. Cyziceni, ſeu an. 2. Iannei, quia in illis quartus Conſulatus Marij, quo ipſe hanc victoriam obtinuit, incidit in 3. Olymp. 169. ſi verò habeas rationem anni Vrbis 652. nil erit mouendum. Nam adde illum numerum 652. ad annum Abrahæ 1264. qui præcedit conditã Vrbẽ, inuenies annos 1916. qui eſt idem cum illo anno vndecimo Cyziceni; & 3. Olymp. 169. Itaque ſatius eſt antiquam ſedem retinere, cùm non ita conueniat inter ſcriptores de annis Conſulum & Vrbis, vt non ſemel diximus.

Teutomodo) Deeſt apud Mar. *Teuiomodo* Lo. *Eutomodo* Vi. O. apud Eutrop. lib. 5. *Teutobodus*, Oroſi. lib. 5. cap. 16. *Teutobodus*, Florum *Theutobocchus.*

C. Marius) *Gaius Marius* Lo. Peta. Vi. O. Fux. Pi. ſed quàm facilè duo hæc elementa *C, & G*, inter ſe commutentur, maximè ad differẽtiam Græcorum & Latinorum: pluribus alibi.

ſuperat & poſt de iis cum) Sic habent A. L. Pi. M. V. P. Lo. O. Vi. Peta. Fux. Mar. pro *ſuperans & poſt de iis*, vt in vulgatis. Eodem enim anno quo fuit Conſul quinquies & hanc victoriam peperit, egit etiam triumphum, hoc eſt ſequẽti anno poſt tot millia Cimbrorum cæſa: vnde Fux. Peta. locant hæc circa annum 12 Cyziceni: Mar. circa an. 11. Lo. & excuſi circa an. 13. Pi. circa an. 14. Vi. O. circa an. 16. ſed ſequendi excuſi propter præcedentem rationem.

Thraces à Romanis &c.) Confectum bellum an. 14. Cyziceni narrant Lo. Fa. & excuſi, non ita cæteri vt Fux. & Peta. qui an. 13. Pi. 3. Vatic. qui an. 16. O. Vi. quatuor Vaticani & Mar. qui an. 17. ſitum confirmat Iulius Obſequens dum tradit *Thraces ſubactos in Macedonia Coſs. Mario & Flacco*, ſi Faſtis Onuphrij adhibenda ſit fides, qui comparant cum anno 1. Olymp. 170. quia tamen Euſebius potuit aliter ſentire in collatione Conſulum cum Olympiadibus, & vulgati vno tantum anno differunt ab Onuphrio, nil fuit innouandũ. Quo autem duce ſeu imperatore hæc victoria contigerit, doceant docti; nihil enim vſquã reperi.

Bellum ſeruile) Locus fœdè deprauatus; ſed fœliciter reſtitutus ex L. V. Va. O. Vi. P. Ven. Lut. H. & ex præcedentibus, vbi prioris belli ſeruilis fit mentio, & ex conſequentibus, vbi Aquilius dicitur hoc bellum ſeruile compeſcuiſſe, pro *bellum ciuile* vt olim in impreſſis & aliis Ms. Adde quod nulla extet memoria apud veteres belli ciuilis circa hæc tempora.

A Rurſum in Sicilia bel. ſer. conſurgit) Poſt hæc conſequenter adiectum eſt in L. *quod Aquilius compeſcuit*; ſed fruſtrà cùm paucis lineis interiectis idem legatur in omnibus exemplaribus. Porrò hoc ſecundum bellum ſeruile renatum ſuſceptum docent aliqui codices an. 14. Cyziceni ſeu anno 2. Olympiad. 170. ſic enim Lo. Fa. Mar. & alij an. 13. vt Fux. Peta. alij an. 17. vt Pi. & editi, alij 18. anno vt Vi. O. cui potiùs adhærendum, vix poteſt colligi ex aliis ſcriptoribus: Obſequens ſcribit *fugitiuos in Sicilia, prœliis trucidatos Mario VI. & Valerio Coſs.* id eſt, vt notant Faſti Onuphrij, anno 1. Olymp. 170. quod eſt antiquius vno anno.

B Expulſo de regno Ptolemæo &c.) Differunt vno anno membranacei inter ſe: cùm alij aſſignent anno 14. Cyziceni vt Pi. Lo. Vi. O. quos maluimus ſequi, quia ſenſus eſt purior & ita iudicat Ducæus in Clementem: alij an. 15. vt Peta. Fux. Fa. Mar. & impreſſi.

in Cyprum ſecedente) His adiungitur in V. *ipſa regnauit*, ſed ineptè. Nam ſenſus eſt Ptolemæum, qui & Alexander appellatur, regnaſſe poſt expulſum Phyſconem. Anteà in quatuor Vaticanis & in vulgatis erant adiecta hæc, *regreſſus deinde de fuga regnum obtinuit, quia Alexandrum, qui ante eum fuerat, ob interfectionem matris ciues pepulerant*, ſed ea repoſuimus ad ſuum primæuum ſitum ſub Olympiade 173. poſt illa *eiectus an. 8.* iuxta L. M. A. Lo. tres Vatic. O. Vi. Peta Fre. Fux. Vincen. & ipſa verba ſatis præ ſe ferunt fuiſſe vitioſè tranſpoſita in hunc locum, vt iam olim obſeruarat pius & eruditus Ducæus in Collectaneis in Clementem Alexand. ex duobus Ms.

C qui & Alexander an. 10.) Vice *an. 10.* numerant tantum annos 9. L. Vi. O. Pi. nec plures pariter deducũt in ſerie quàm 9. Verùm cæteri libri, Iſidorus, Ado, Fre. Marianus & alij ſequaces Euſebij, editorum lectionem tuentur. Porrò iſte annus 10. tanti eſt momenti, vt illius omiſſio errorem illum, qui in illis quatuor obſeruatur hinc vſque ad finem libri, tam in textura Olympiadum, quàm annorum regum Alexandrinorum, & Romanorum genuerit, vt pluribus docebimus ſuo quoque loco.

Aquilius in Sicilia &c.) Quemadmodum iſta variè leguntur, ita variè collocantur: ſic enim habent O. Vi. & Pi. *Rurſum in Sicilia bellum ſeruile conſurgit, quod Aquilius compeſcuit*: Fa. quoque & Lo. volunt concurrere cum an. 16. Cyziceni,

D ſeu 4. Olymp. 170. quibus ſe adiungunt comites impreſſi, Pi. Mar. Fux. Peta. an. 17. O. Vi. an. 18. vulgares propiùs accedunt ad Faſtos Onuphrij qui conſulatum Aquilij conſtituunt ad an. 4. Olymp. 169. Porrò quomodo ſerui fuerint debellati ab Aquilio Conſule vide Appianum, Florum, Ciceron. in Verrem; de Oratore, & pro Flacco, Epitomem Liuij & Obſequentem.

Ptolemæus rex Cyrenæorũ moriens &c.) *Rex Cyrenæ moriens* Peta. O. Vi. *Cyrenæorũ rex Cyrenẽ moriens* Fux. Fa. Pi. ne quid dicam de Lo. vbi *rex Cyrenem oriens*: nullus enim eſt qui mendum non videat irrepſiſſe ex fœda tranſpoſitione literæ *m*,

Digitized by Google

ex voce *moriens*, additur in ſolo Fux. *cui Appionis cognomen erat*. Quod etiam conſtat ex Epitome Liuij, Ruffo & Eutropio lib. 6. licet hic poſterius aſſignet; ſed auctor ſequitur Iuſtinum qui lib. 39. hæc aſcribit regno Ptolemæi, qui & Alexander: Obſequens Coſs. *Domitio & Caſſio*, quem ſequuntur Caſſiodorus & Marianus, quorum hic Coſs. hos conſtituit anno 2. huius Alexandri & Vrbis 666. ſed rectius Faſti Onuphrij qui ad an. Vrbis 657. & an. 1. Olymp. 171. ſicut auctor collocat: licet non idem omnes codices doceant. Nam Lo. Mar. an. 16. Cyziceni obſeruant, Peta. Pi. Fa. an. 17. ſeu 1. Olymp. 171. cũ quibus coëunt vulgati: Fux. Vi. O. an. 18.

reliquit hæredes) In Fux. additur *regni ſui*.

Seleucus ab Antiocho &c.) Exhibentur iſta in varijs areolis vt Pi. in ea cui appingitur 16. annus Cyziceni: Lo. Fa. O. Vi. & editiones, cui an. 17. Fux. Peta. Mar. cui an. 18.

pag. 142. col. 4. A. Titus Lucretius) Aſcribunt hæc an. 18. Cyziceni regis Syriæ, quod impreſſis eſt in vſu: Fux. Peta. Pi. Mar. an. 1. Philippi, O. Vi. an. 13. Cui potiùs credẽdum, difficile eſt dictu, cũ nullus veterum quod ſciam, meminerit ortus Lucretij.

anno ætatis 44.) Magnus & conſtans conſenſus A. L. Pi. O. Vi. M. V. S. Va. Fa. Lo. Mar. Fux. Peta. nos mouit vt reſtitueremus *44*. pro *43*. vt olim, vel *47*. vt in P. Mar.

Antiochus in Parthos &c.) Numerantur iſthęc in Pi. & editis circa an. 1. Philippi, in Lo. Fa. O. Vi. Peta. Fux. Mar. circa an. 2. vtrunque poteſt ferri, cum prima pars quæ pertinet ad Antiochum conueniat anno 1. Philippi ſucceſſoris Antiochi, ſecunda quæ ſpectat ad Philippum pertineat ad an. 2. & vltimum. Fa.

Bellum aduerſum Romanos &c.) Aggregãtur iſta in nonnullis anno 7. Ptolemæi, ſeu 1. Olymp. 172. ſic in Lo. Fa. Mar. vnà cum impreſſis: in Pi. an. 8. in Fux. & Peta. an. 9. in O. Vi. deeſt: Velleius, Florus, Obſequens, Oroſius, Appianus, Plinius, Aſconius, Faſti Onuphrij & Capitolini initium huius belli conferunt in annum *Conſulatus Marci Philippi & Iulij Ceſaris*, quem ipſi faſti comparant cum anno 2. Olymp. 172. Itaque vno anno ſeriùs quàm vulgatus ſitus, quod diſſidium eſt leue, vt aliàs ex Dionyſio diximus: Eutropius repoſuit ad an. Vrbis 650. & Oroſius 659. ſed vbique mendum, ſi credendum eſt Faſtis, qui faciunt annum Vrbis 662. Eſt autem nuncupatum Italicum & Sociale, quia magna pars Italiæ contra parentem Romam conſurrexit; Marſicum verò quia initium rebellionis à Marſis profectum fuit.

Lucius Pomponius &c. Attellanarum) *Attellanorum* L. Pi. *Atellanarum* per vnicum t; O. Vi. vt apud Tacitum & bonos auctores: *Acellanarum* Vincen. tom. 1. *Satellinarum* Mar. litera prima *S*, ſumpta ex vltima præcedentis vocabuli: *Catillanorum* Fre. ſed quam fœdè in his tribus? Hunc vero Lucium ſic cõmendat Patercul. lib. 2. vt dicat fuiſſe *ſenſibus celebrem, verbis rudem, & nouitate inuenti operis commendabilem*. Attellanæ autem idem ſunt Latinis, quod Satyrę Græcis ab Attella Oſcorum ciuitate, vbi primum frequẽtari cœpit hoc genus fabulæ mimicæ, & Satyricę. Porrò Pi. hæc deſignat ad an. 2. Ptolemęi: Lo. Fa. & impreſſi ad an. 8. O. Vi. Mar. ad an. 9. Fux. & Peta. ad an. 10. ſed parum intereſt de anno; neque enim vno tantum anno claruit.

Alexander matrem interemit) Deſunt in A. L. M. P. Va. Lo. Pi. O. Vi. Fa. Peta. ſed rei veritas ſatis ex ſequentibus liquidò demonſtratur, & ex Iuſtino lib. 39. in Fux. *Alexander matrem ſuam occidit*.

col. 2. B. Olympias 173.) Hactenus vſque ad hanc Olympiadem pares fuerant in ſerie Alexandrinorum & Iudæorum vulgares libri, & omnes membranacei, vt ſcilicet annus 1. Olympiad. 172. & annus 7. Alexandrinorum, ſeu Ptolemæi qui & Alexander, & 12. Iudæorum ſeu Iannei mutuò ſeſe contuerentur; deinceps differunt L. Pi. O. & Vi. anno vno, cuius rei non alia aſſignanda ratio, quàm quod vulgati & alij huic Ptolemæo qui & Alexander, dederint 10. annos, vt decet tam in contextu, quàm in ſerie, cùm illi quatuor tribuant tantum 9. annos. Hinc fit vt in illis libris anni 1. 2. 3. &c. ſequentis Ptolemæi qui à matre eiectus, cohæreant cum an. 15. 16. 17. &c. Iannei, atque annus 1. Olymp. 173. incurrat in an. 2. illius Ptolemæi ſeu Alexandrinorum, & in an. 16. Iannei ſeu Iudæorum. At in alijs illæ notæ 1. 2. 3. &c. coincidunt cum anno 16. 17. 18. Iannei, & annus primus Olympiadis 173. in an. 1. illius Ptolemæi & 16. Iannei. Diſſidium hoc ſeu differentia vnius anni præcurrentis in annis Olympiadum comparandis cum annis Regum, & Imperatorum vſque ad calcem libri perſeuerat: vbi enim ſemel ab illis quatuor codicibus aberratum eſt, vt annum vnum de decennio ab Euſebio illi Alexandro aſſignato demerent, cõtigit vt anni reliquorum regum tam Alexãdrinorum, quam eorum qui ab illis ſeu eorum colomna & ſerie quodammodo pendent, loco ſint moti, ſuperioreſque ſint vno anno Olympiadis quàm par fuerat. Hinc non mirum ſi annus 1. Iulij Cæſaris, qui erat comparandus cum anno 1. Olymp. 183. vt iam auctor præſcripſit pag. 119. in illis reperiatur anno 4. Olymp. 182. Nam quia primus ille annus debebat objici anno 3. Cleopatræ, cum ille annus 3. anteeat vno anno Olympiadis citius quàm expediebat, & ita reperiatur ad annum 4. Olymp. 182. hinc factum eſt vt ille annus primus Cæſaris in illis habeatur ad eundem an. 4. Olymp. 182. Hinc etiam non mirum ſi in illis quatuor, annus 1. Domini, & 42. Auguſti objiciantur anno 2. Olymp. 184. qui 3. eiuſdem Olymp. aſcribi debuerat & ſic de alijs. Nam fonte corrupto inficiuntur riuuli.

eiectus anno 8.) *regreſſus de fuga regnum obtinuit, quia Alexandrum qui ante eum fuerat, ob interfectionem matris ciues pepulerant.* Hæc reſtituimus in hunc locum ex A. L. M. P. Vi. O. Pi. Lo. Peta. Fux. & ipſe ſenſus ad id nos cogit, vt iam diximus.

col. 3. B. Memoria tenero pueris nobis primùm) Sic ex Lo. V. Va. O. Vi. Pi. Fa. Peta. Fre. Fux. Vincen. Idem & ex Loaiſa in Chronicum Iſidori citante hunc locum Euſebij ex manuſcripto codice,

atque etiam ex Suetonio, pro *memoria teneo primum*,& ita habetur in Epiſt.ad M.Ticinnium referentē ipſo Suetonio lib. de Grammaticis & Rhetoribus. Hinc caſtiga Mar. vbi *prius* pro *pueris*.

Plotium quendam) In V. Va. Fa. *Plotinum quendam* habetur eadem varietas lectionis apud Senecam idem referentem ex Cicerone,quod hîc auctor : quo loco Pincianus repoſuit *Plotium* pro *Plotinum*;de eo vide Suetonium,& Quintilianum lib.2. cap.4. lib.11. cap. final. Verum opponitur tota hæc periodus variè. Nam in Lo.circa annum 15.Iannei: in Pi.circa an.19.in O.Vi.circa an.20. in Fux.impreſſis ac Mar.circa an.16.

Caius Valerius &c.)Adnumerantur iſta in Fa. Lo.Mar.& impreſſis an.2.Ptolemæi : in Pi.an.4. in O.Vi.an.5.

Catullus ſcriptor Lyricus) Adiecimus *ſcriptor* ex A. M. V. P, Va. Peta. Fux. Lo. Pi. Mar.Vincen.

Criſpus ſcriptor hiſtoricus) Eadem ratione & ex eiſdem Ms. hic adiunximus *ſcriptor* : prætereà aggregãtur iſta in Lo.quidem Fa.Fux.Peta.an.3. Ptolemæi,quibus adiungendi impreſſi & Mar. in Pi.an.5.in Vi.O.an.6.

Sylla Athenienſes vaſtat) Hæc ſita ſunt in Peta.Mar. & vulgatis ad an. 3. Olymp. 173. in Lo. Fux.Fa.ad an.4.in Vi. O. ad an. 2. Olymp. 174. Velleius hæc tribuit Cōſulatui *Cornelii Cinnæ II. & Marii VII.* quem Faſti Onuphrij & alij conſtituunt ad eundem annum 3.Olymp.173. optimè ergo vulgares.

Deſcriptione &c.463. millia) *464. millia* L. Pi.Fux. O. Vi. *462. millia* M. *400. millia* S. *414. millia* Fa. *364. millia* Peta. Marianus ſequitur vulgatam. At hæc conſiſtunt in Lo. Fux. Peta.Fa.& impreſſis circa an.4.Ptolemæi : in Vi. O.Pi.circa an. 6. eiuſdem. Vulgati propiùs reſpondēt Faſtis Capitolinis ; in quibus apponuntur Cenſores Philippus & Perpenna, ad annum Vrbis 667. qui concurrit cum anno Abrahæ 1931. & Ptolemæi 3. De his Cenſoribus Cicero ſæpe, Plinius,& Valerius.

Templum tertio apud Delphos &c.)*apud Delios* A. minùs germanè. Iam verò incendia hæc duo eodem anno contigiſſe teſtantur libri, variè tamen notatur. Nam in O.Vi.aſcribuntur an. 4. Ptolemæi:in Lo.Pi.Peta.Fa.Mar.& impreſſis an. 5. in Fux. an.6.qui propiùs accedit ad ſententiam Taciti, qui libro 19. Capitolij incendium aſcribit Conſulatui *Scipionis,& Norbani*,quē Faſti Onuphrij collocant ad an. 2. Olymp. 174. cum quo concurrit ille annus 6. Ptolemæi.

à Thracibus) Deſideratur in L.& tribus Vatic. ſed mendosè.

Ianneus plurimas ciuitates capit) Loci huius turpificati deformitas magnam offenſionem erat paritura, ni caſtigatione eſſet ſublata, cùm pro *Ianneus* haberetur *L. Ennius*, ſed ſuccurrerunt nobis A.M.P.Pi.L.tres Vati.quibus fauent O.Vi: vbi *Iamneus*:nec longè abſunt Fa.& quatuor Vaticani in quibus *L. Anneus* : deformius quod in Lo.*Lucius Anneus* & in Mar. *L. Annius*: præſidio ſunt caſtigationi noſtræ Peta.vbi *Lanneus, L* pro *I*, & Fux. in quo *L. Anneus plurimas ciuitates capit Syriæ rex Iudæorum*, & Ioſeph. lib.1. de bello Iudaïco cap.3.& lib.13.Antiq.cap.19.dum tradit Alexādrum,quem priùs dixerat vocari *Ianneum*, ſubiecisse ſibi omnes ciuitates maritimas. Vnde Pi.iſta collocat ſub columna Iudæorum, & non permiſtè cum rebus Romanorum, vt intelligamus non de duce aliquo Romanorum, vt præ ſe ferunt nomina illa *Lucius Ennius*, ſed de duce Iudæorum Ianneo, cuius annos per ſeriem deduxit in columna Iudæorum. Ad extremū nihil tale habetur apud vllum auctorem de *L.Ennio*. Porrò de ſede horum diſſentiunt nōnihil codices; Nam Pi.opponit anno 23. Iannei : O. Vi. an. 25. Lo. Fux.Peta.Fa.Mar.& impreſſi anno 21.eiuſdem, à quibus nefas duxi recedere.

Cicero Quintium defendit 26.anno ętatis ſuę) Vitioſa erat huius loci interpunctio, ſed fœliciter reſtituimus ope L. A. Peta. Pi. Fa. O. Vi.M.Lo. Fux.Mar.cum anteà illa verba *26.anno ætatis ſuæ* præcederent *Cicero &c.* & ad *Ennium* ſeu *Anneum* referrentur vt *L. Ennius plurimas ciuitates capit 26. anno ætatis* : adiectum verò eſt *ſuæ* ex ijſdem exemplaribus, Mar.& Vincen.tom.1. Hic autem paragraphus in editionibus & apud Mar. obtinuerat locum circa an.2.Olympiadis 174.ſeu an.6.Ptolemæi,quemadmodum in Peta.Fux.Lo. Fa.nobis tamen mouendus viſus eſt ad an.4.eiuſdem Olympiadis, tum quia ita voluerunt Pi. O. Vi. tum quia ita dictat ratio : cum primus annus natiuitatis Ciceronis incidat vt ſuperiùs à nobis demōſtratum eſt, in an.3. Olymp.168. Denique certum eſt ex Gellio lib.15. cap.28. Ciceronem hanc cauſam pro Quintio egiſſe *Tullio Decula & Dolobella Coss.* id eſt vt conſtat ex Faſtis Onuphrij,eodē anno 4. Olymp.174. Si tamē minùs fideliter hoc ſeruauerit Corrector, illi tribuito.

Publius Terentius Varro vico Atace &c.) *Attace* Lo. Fa. *Aſtiate* Mar. ſed vulgata orthographia eſt aliorum Ms. Strabonis,Melę,& aliorum; Ac ne quid prętercam,computant hunc paragraphum per annos varios codices O. Vi. per an. 6. Ptolemæi: Lo.Fux.Peta.Fa. impreſſi & Mar. per an.7. Pi. per an.8. Cui potius adhæreas, aliunde non conſtat.

Vultacilius Plotus) Rectiùs ex fide Au. M. V. S.Fa.Va.Lo.Ven. Lut. quàm olim in editionibus Baſil. & Sonnia. *Vacilius* vel *Vultacius* vt in A. vel *Acilius* vt in L. vel *Voleatius* vt in Mar..vel *Vulcacilius* vt in Peta. Fux. in margine editio. Baſil. & Sonni. appoſitum eſt *Octacilius Piletus*. Credo quia Sueton.lib. de claris Rhetoribus meminit *Lucii Otacilii Piliti*,vbi Achilles Statius legit *Octacilius*,& annotat in manuſcripto legi *Pilatus* : Vinetus ſcribit *Lucius Octacilius Pilnius*: affinis eſt lectioni noſtræ ea quæ habetur apud Idac. *Voltacilius*.

ſcholam Romæ) Interponitur *primus* in Au. ſit & apud Vincen.tom.1. ſed obſtant præcedentia de Plotio Gallo qui dicitur primus, niſi intelligas quod primus fuerit inter libertinos, vt ſcribit Suetonius de claris Rhetoribus.Cæterùm deſcribuntur hæc in ſerie ſolita in Pi.quidem, & impreſſis ex aduerſo anno 1. Ptolemæi Dionyſij

Digitized by Google

in O.Vi.an.2.in Lo.Fux.Peta.Fa.Mar.an.8.Ptolemæi ciecti, ſeu an.23.Iannei.

pag.143.col.3. A. Sylla Romam obtinuit, & poſt biennium moritur) In O.Vi.Lo.reſpondent hæc an. 7. Ptolemæi expulſi:in Pi. Fux. Peta.Fa. Mar. & vulgatis an.1. Ptolemæi Dionyſij,ſeu 1. Olymp. 175. vulgati verò optimè, ſi verum eſt Syllam obijſſe anno 3.Olymp.175.ſeu *Coss. Lepido & Catullo* vt conſtat ex Appiano lib. 1. de bello ciuili,Floro,Plutarcho, & Faſtis On uphrij. Dicitur autem Sylla Romam occupaſſe, quia primus Dictator poteſtate abuſus eſt, quæ per centum & viginti annos fuerat intermiſſa, adeò vt quem vellet ciuium impune poſſet occidere, ex lege quam Flaccus interrex tulerat (cuius meminit Cicero Orat. contra Rullum,lib. 9. Epiſt. ad Att.& lib.1.de legibus) & more regio ſupra Cõſules ſederet: ipſe etiam inuenit tabulam & (vt Loquitur Velleius) *exemplum proſcriptionis.*

Roſcio contra Chryſogonum &c.)Non ita facile hæc annorum notatione diſtinguere,cum in Lo.Pi.Fa.Mar.& impreſſis appingantur ad 1. an. Ptolemæi Dionyſij:in O.Vi.Fux. Peta. ad an. 2. ſed impreſſi ſunt præferendi, quia ille annus primus Ptolemæi,eſt annus 27.Ciceronis,quo anno Pedianus vult Ciceronem habuiſſe orationem pro Roſcio,& ita ſitus vulgatus confirmat ea quæ diximus, dum ageremus de Oratione pro Quintio.

ſecedit) *cedit* Lo.*contendit* Fa.

Pompeius glorioſiſſime &c.) Reuocant iſta ad an.2.Ptolemæi ſeu 2.Olymp.175.Lo. Fa. & impreſſi ad 3.Ptolem. an. Pi.Fux.Peta.Mar. ad an. 5.Vi.O. Faſti Capitolini conijciunt hunc triumphum ex Africa in an.Vrb.673. & illum vt extraordinarium valde extollunt Plinius lib.7.Eutrop. lib.5.Plutarch.in Pompeio, Cicero Orat. pro L. Manil.

Lepidus publicus hoſtis iudicatur) Apponuntur circa eundem an. 2. Ptolemæi & 2. Olymp. 175.in impreſſis:in Vi.O.an.2.Ptolem. & 1. Olymp.175.at in Lo.Fux.Peta.Fa.Mar.circa an.3. Ptolem.& 3.Olymp.175. & hunc veriorem iudicarim:notum enim ex Floro lib.3.ca. vltimo Lepidum Conſulem collegam Catulli bellum contra Vrbem ſuſcepiſſe, ſed cùm pulſus fugatúſque *eſſet,hoſtis à Senatu indicatus eſt:* nec à Floro diſſident Appianus lib.1.bell.ciuil. Oroſ.lib.5.ca.22. Plutarchus in Pompeio,Eutrop. lib. 6. Epitome Liuij lib.90. At conſulatus Lepidi in Faſtis Onuphrij opponitur eidem an.3.Olymp. 175. & Vrbis 675. Nam licet apud Plinium li.36.cap.6. ſit anno Vrbis 666. non dubito quin mendosè ſcriptum ſit pro 675. quia ipſe inchoatus ab an.1. Olymp.7. vt facit auctor, concurrit cum illo an. 3. Olymp.175. Aduertendum prætereà hoc eodem Conſulatu corpus Syllæ in Vrbem illatum, & in Campo Martio ſepultũ, & ſic biennium illud de quo ſuperiori verſiculo auctor,bellè cum hoc anno 3.concurrit.

T. Quintius Atta) *T. Quinticius Atta* Lo. Fux.*Titus quintus Atta* Vi.O. *Titus Quintius Acta* Ven.Luc. *Titus Quintus* Vincen. tom. 1. Specul. apud Mar.prætermiſſa voce *Atta*.Iam verò notãdáne ſint iſthæc an.3. Ptolemæi iure quis
A dubitet; licet ità probetur Lo.& impreſſis. Nam Pi.Fux.Peta.Fa.Mar.ad an.4.Vi.O. ad an.5. reuocant.

Bellum Gladiatorum in Campania) Celebre bellum, ſed celebrius,ſi certus,quo geſtum ſit,teneretur annus: Vi. O.adnumerant 4. an. Ptolemæi:Lo Pi. Fa.& cuſi an. 5. ſeu 1. Olymp. 176. Fux.Mar.an.6.Peta.an.7.Eutropius lib.6.auctor eſt hoc bellum ſuſcitatum anno Vrbis 678. (qui incidit numerãdo ab an.4.Olymp.6.in an.5.Ptolemæi) & triennio finitum: cui proximè accedit Appianus li.2. de bel.ciuil.in fine dum tradit hoc bellum confectum anno ferme 60. ab obitu Tiberij Gracchi,(qui contigit anno Vrb.620.)itaq; anno 679.ſicuti Oroſius lib.5.cap.24. confert in
B eundem an.Vrb.679.qui firmat vulgatum ſitum, cum ſit tertius annus ab illo:Florus lib.3. cap.20. vocat hoc bellum *Spartacium* cùm Plutarcho,ob ducem Spartacum, cũ Ciceroni Orat.pro L.Manil. dicatur *ſeruile* & Cæſari li.1.de bell. Gal.*ſeruilis tumultus.*

Lucius Lucullus primus imperator appellatus eſt, &c.) Idem præſtandum hîc quod Mathematicis, qui cum ea, quæ in terra obſeruantur, velint diſtinguere, corporum cœleſtium circulos, parallelos, & id genus aſciſcunt: ita nobis cum indicandum, quo tandem anno hæc geſta ſint à Lucullo,accerſenda regis alicuius vicini notathinc O.Vi.notant ad 3. annũ Ptolemæi Dionyſij:Pi.ad an.5.Lo.Peta.Fa.Mar.& cuſi ad an.7. ſeu 3.Olymp.176. & hi veritati magis accedunt.
C Nam conſtat non ſolùm ex Faſtis, ſed etiam ex ipſo Plutarcho Conſulatum L. *Luculli* accidiſſe circa Olymp. 176. quo cœptum eſt bellum Mithridaticum,contra Mithridatem regem Ponti,& Tigranem regem Armeniæ, quod durauit per aliquot annos. Oroſius, & Eutropius volunt per an. 40.alij 30.alij 36.& in eo bello L. Lucullus cepit illas Vrbes,de quibus auctor, vt teſtantur Appianus,Plutarchus,Dio, & alij. Cæterùm de triplici vſu ac ſignificatione huius appellationis *Imperatoris* apud Romanos,vide quæ accuratiſſimus Caſaubonus animaduertit in lib.1. Suetonij pag.53. hoc loco ſumitur pro *victore*, & qui numerũ hoſtium occiderat à lege definitum. Quod autẽ auctor ſcribit hunc titulum primum Lucullo tributum,propriũ eſt illi,cum ex aliis ſcriptoribus con-
D ſtet antea multos dictos *Imperatores,* pro vt quiſque ductu ſuo & ſuis auſpiciis fœliciter hoſtem vicerat: illum titulũ Auguſtus ſibi ſoli ſepoſuit, & deinceps paucis conceſſum. At poſt Tiberiũ nulli ſubditorum ſed ſoli Imperatori fuit ſeruatum.

Pompeius vniuerſam Hiberiam ſubiugauit) Applicarunt iſta ad an.8. Ptolemæi Dionyſij ſeu 4.Olymp.176.Lo.Fa.Fux.Peta. & editiones. At O.Vi.Pi.ad an. 9. vulgaris ſitus firmatur auctoritate Epitomes Liuij, dum indicat Sertorium, qui occupabat Hiſpanias occiſum *Caſsio & Terentio Coss.* quos Faſti Onuphrij collocant ad eundem an.4.Olymp.176.& ait Appianus lib.1. *belli Hiſpanienſis idem,qui vitæ Sertorij finis fuit.* Cur autem nõ retinuerimus veterem orthographiam in voce *Hiberiæ,* diſces ex iis,quæ ſuprà notauimus.

de Beſſis) *de Veſis* V.Va. Lo. *de Perſis* O. Vi.
ſed primum retinẽdum ex aliis exemplar. & Mar. A
Stephano de vrbibus Βέσσοι: Eutropio lib.6. *M.*
Lucullus Beſſis primus Romanorum intulit bellum;
& Oroſius li. 6.cap.3. *totam*, inquit, *Beſſorum gen-*
tem Lucullus in deditionem recepit. Nam certum
eſt ex Cicerone, Plutarcho, Floro, Appiano, & a-
liis Lucium Lucullum geſsiſſe bellum Mithridati-
cum & Marcum Lucullum fratrẽ Macedonicum
& de *Beſſis* triumphaſſe: ſed quis nõ de *Beſſis* ſeu
Beſis populis Macedoniæ ex hiſtoriographis &
Geographis? Adhæc in ſitu his aſſignãdo progre-
diuntur gradatim codices. Nam O. Vi. Pi. circa
an.7. Ptolemæi, ſeu 3.Olymp.176. Lo.& excuſi
circa an.8.Fa.Fux. circa an.9. Peta. circa an.10.
Faſti Capitolini referunt hunc triumphum ad an.
Vrb.682. qui coincidit cum illo an.8. Ptolemæi, ſi B
iuxta Varronem incipias numerare illos annos ab
anno 3.Olymp.6. optimè ergo vulgati.

triumphauit capta Cabile *&c. vſque* vrbibus)
Locus erat valdè corruptus & perturbatus; at diffi-
cultas non ſolùm leuatur, ſed tollitur ſolâ verbo-
rum copulâ ſeu interpunctione, vt tota ſententia
ad Lucullum referatur & nihil ad Craſſum. Nam
conſtat Cabilem ſeu Cabilam eſſe Vrbem Thra-
ciæ, ſeu Beſſorum; & certum eſt ex Floro, Oroſio,
Eutropio lib.6. & aliis Lucullum cepiſſe *Cabilem*,
Tomos, & cæteras vrbes, nec tale vſquam legitur
de Craſſo, neque tamen deſtituti ſumus manu-
ſcriptis. Nam ita ſunt diſpoſita in L. P.O. Pi. A.
Vi.Lo. ſeptem Vaticanis, Peta.Fa.Fux. Mar. licet
in hoc legatur *M. Licinius* pro *M. Lucullus*; C
cum prius iſta *capta Cabile & Tomis & cæteris vi-*
cinis vrbibus eſſent ſeiuncta ab illa periodo, *M.*
Lucullus de Beſſis triumphauit, & efficerent ini-
tium huius ſequentis ſententiæ, *Craſſus triumpha-*
uit, ac ſi ipſe Craſſus expugnaſſet Cabilem, & cæ-
teras vrbes.

Cabile) *Cabyle* A.Fux. vt etiam apud Florum:
Chalybe L. *Challybe* Pi. *Chalibe* O.Vi. ſed mendo-
ſè, vt patet ex ſuperiori Nota.

vicinis vrbibus) *vniuerſis vrbibus* V. Va.Mar.
ſed minùs purè.

ibid. B. Craſſus quoque triumphauit) Ad-
iecimus vocem *quoque*, vt planior eſſet ſenſus, ſe-
quuti L.Pi.O.Vi. & diſtinximus à præcedentibus,
vt ante monuimus. Porrò de ſede horum duo-
rum vel trium verborum libri non admodùm diſ-
ſident. Nam O.Vi.an.7. Dionyſij ſeu 3.Olymp. D
176. Pi.an.4. Lo. Fa. ſeptem Vatic. & impreſſi
aſſignant an. 1.Olymp.177. Fux.Peta. Mar.an.2.
eiuſdem ſeu 10. Dionyſij: ſicut etiam facit Maria-
nus, qui explicat hunc triumphum fuiſſe ob vi-
ctos Gladiatores, ſeu Fugitiuos, quod etiam aſſe-
runt Plutarchus, Cicero pro lege Manilia & in
Piſonem, Athenæus lib.6.cap.7. Appianus lib. de
bel.ciuil. Gellius lib. 5.cap.6. Plin.li.15.cap.29.
Faſti Capitolini & alij. Plutarchus tamẽ vbi Craſ-
ſi reditum in Vrbem Gladiatoribus deuictis re-
fert, ait eum non ſuſtinuiſſe *petere triumphum,*
indignum exiſtimans triumphare de ſeruis, ſed in-
greſſum ouantem. Lapides Capitolini collocant
ad eundem annum Vrb. 682. quo ſuperiorem
triumphum L.Luculli.

Virgilius) *Vergilius* L.Peta.& 3 Ms.Fab.Gel-
A lius, Plinius lib.5. Epiſtol. & de illuſtribus Gram-
maticis, Seneca paſſim, Victor in Epitome:
priorem tamen orthographiam ſequuntur Hie-
ronymus, Auguſtinus, & literatorum vulgus: ni-
hilominus video vtrumque in vſu apud bonos au-
ctores. Nam qui dictum putant a virendo vel à
virga laurea probant *Virgilius*: qui à verẽdo, vn-
de dictus eſt Parthenias, vel à Vergiliis ſtellis
Vergilius: quanti autem ſit momenti ſcribere per
e vel per *i* diſce ex Politiano epiſt.2.& 3.lib.5.&
Miſcellaneorum cap. 77. Ioſeph. Caſtalione &
Pierio in annotationibus in Virgilium, Rhodi-
gin.lib.7.cap.4. Sebaſtian. Corrad.in 1. Aeneid.
Friſchlin. proleg. cap. 1. De horum autem ſitu
conſtantiùs aliquantulùm codices. Nam Lo.Fa.
B Vi.Pi.O. ſeptẽ Vaticani, Mar. & excuſi ad an.10.
Ptolemæi ſeu 2.Olymp.177. repoſuere: diſſident
Fux. & Peta. qui ad an.11. iiſque nobis præ cæte-
ris probantur, cum Faſti Onuphrij teſtentur *Pom-*
peium & Craſſum geſsiſſe Conſulatum anno 3.
Olymp.177. & Vrbis 683. qui concurrit cum an-
no Abrahæ 1947. & qui eſt idem cum illo an. 3.
Olymp. 177. imò etiam Photius in Bibliotheca
pag. 146. poſtquàm dixit ſe legiſſe Chronica
Phlegontis, quæ initium ſumunt à primá Olym-
piade vſque ad tempora Hadriani imperatoris &
legendo ſe progreſſum vſque ad Olymp.177. tùm
addit anno 3. illius Olymp. 177. cenſa fuiſſè non-
genta & dena millia Romanorum, eodémque an-
no Virgilium Maronem Poëtam natũ fuiſſe idi-
bus Octobris. Ex hoc autem Conſulatu Pompeij,
C quo Virgilius dicitur natus, intelliges quo ſenſu
Appianus ſcribat Pompeium natum 34. annos
cum Conſulatum ſuſcepit. Nam ſi numeres ab
an.4.Olymp.168. & à 29. Septembris quo naſci-
tur, vſque ad primum Ianuarij illius anni *Roma-*
ni, quo cœpit 3.Olympiad.177. circa ſolſtitium
æſtiuũ, reperies annos 34. cõpletos, & menſes 3.

& Craſſo Coſs.) Additum in Fux.& Al. *Idib.*
Octobr. ſicut etiam habet Donatus in vita Virgilij
& Photius, vt dixi.

M. Portius Cato &c.) In Pi. *Porcius* vt a-
pud Aemilium, Plutarchum, Faſtos, & alios
pleroſque: quod firmatur auctoritate Varronis li.
2. de re ruſt. ſcribẽtis multa haberi nomina homi-
nũ à pecoribus, vt à verre Porcius: vnde eruditiſſi-
mus vir Nicol. Faber indicat hãc ſcripturã puriorẽ
D vt *Vinicius* & ſimiles per *c*: video tamen bonos
auctores vti etiã alterã, ſicut etiam habent alij Ms.
& Mar. Hæc autem collocant circa an.9. Pto-
lemæi O. Vi. circa an. 11. Lo. Pi. circa an.
12. Fa.Peta.Fux. ſeptem Vatic. & vulgares: ni-
hilominùs cùm non agatur de certo anno, cum
pluribus annis claruerit, minùs attendenda eſt le-
uis hæc differentia.

Antiochia Syriæ capta à Romanis) Olim lege-
batur *Antiochia & Syria capta à Romanis*, ſed
correximus ex fide A. Au. L. Vi. O. Peta.
Peta. Fux. M.P.Pi. Mar. quibus propè accedit Lo.
licet in eo mendoſè legatur *Antiochia Syria*, &
ratio videtur id poſtulare, cùm ipſa regio Syriæ
non venerit in ditionem Romanorum per Pom-
peium victa, niſi quatuor aut quinque annis poſt

Digitized by Google

Antiochiam illius Metropolim ſubactam; *Syria*, ait Velleius lib. 2. *tum primùm in poteſtatem populi Romani redacta eſt, & facta ſtipēdiaria*, quod accidit finito bello Mithridatico *Cicerone & Antonio Coſs.* vt docent Oroſius, Eutropius, Appianus, Plutarchus, & alij. Hęc autem connumerantur an. 12. Ptolemęi in Vi. O. & impreſſis; At in Lo. Fa. Peta. Fux. Mar. an. 13.

Creticum bellum ortum) Pro *ortum* in Lo. Mar. Fa. *motum*, ſed vulgata eſt aliorum exemplarium & Eutropij, & ſenſus eodem recidit. Adhæc minùs bellè conſentiunt de bello hoc codices: cum alij ſedem eius ponant ex aduerſo an. 12. Ptolemæi vt O. Vi. Pi. ſeu ann. 3. Olympiadis 177. alij an. 13. eiuſdē & ann. 1. Olympiadis 178. vt impreſſi, ad imitationem Lo. Fa. Peta. Fux. ſeptem Vatic. & Mar. quos ſequimur. Nam ex Faſtis Onuphrij & Sigonij cōſtat hoc bellum (quod triennio confectum eſt) ortum anno 1. Olymp. 178. & Vrbis 785. qui in eundem annum optimè cōgruit, licèt Dio in ſequentem annum ſeponat: de hoc bello vide plura apud Florū, Eutropium, Plutarchum, Velleium, Dionem.

Lucus Daphnēſium iuxta Antiochiam à Pompeio Apollini conſecratur) Quid mirum ſi coēant hîc tam ſchedæ veteres quàm editiones, vt 13. anno Ptolemęi aſcribant? Sic enim Lo. Fa. Vi. O. Pi. Peta. Fux. ſeptem Vaticani, Mar. & impreſſi, Ruffus, Iornandes, & ipſe Hieronymus lib. 14. in Ezech. cap. 47. videntur velle hoc factum à Pompeio poſt ſubactam Iudæam & fœdus cum Perſis initum: *Hic*, inquit Hieronymus, *locus* (fontis Daphnes) *à Cneo Pompeio, qui primus Iudæam Romano ſubegit imperio, militari manu conſitus eſt, & ab eo iuxta fabulam Poëtarum Daphnes nomen accepit ob lauros & cypariſſos, quæ arbores in ipſo loco frequentiſſimæ ſunt.* At Ruffus, *Pompeius Iudæa capta rediens apud Antiochiam Daphnenſem lucum loci delectatus amœnitate & aquarum abundantia addito nemore conſecrauit.* Hunc locum latiſſimè deſcribit Strabo lib. 16. *Daphne eſt ad ſtadia 40.* (ab Antiochia) *mediocris vicus & lucus ingens & opacus, fontanis aquis irriguus, in cuius medio eſt fanum Apollinis & Dianæ & aſylum* &c. Idem quoq; facit Sozom. lib. 5. cap. 19. vbi meminit Daphnæi Apollinis, ſicuti etiam facit Theodoretus lib. 3. cap. 14. Euagrius lib. 1. cap. 16. fuit lucus celebris lauris ſpectatiſſimis. Ideò Auſonius de vrbibus vocat *domum lauri*, vnde etiam nomē accepit; nam Δάφνη Græcis idem eſt ac laurus: cupreſſis quoque teſte titulo *de cupreſſis ex luco Daphnes &c. non excidendis* lib. 11. codic. Eiuſdem luci meminerunt Arrianus, Claudianus, Procopius lib. 2. de bell. Perſ. Ammian. lib. 19. & alij.

Iudæi Romanorum &c.) Hæc alij an. 13. Ptolemæi ſeu 1. Olymp. 178. referunt, vt Fa. Peta. Fux. & editi: alij an. 14. vt Lo. alij an. 15. vt Vi. Pi. O.

per Pompeium) Non habent hæc membranæ Pi. Lo. Fa. Peta. Fux. ea tamen veritati hiſtoriæ non aduerſantur, vt mox ſequitur.

accedit) Sic ex A. L. An. M. Peta. Fux. Pi. V. O. Vi. P. Lo. Mar. Beda pro *acceſſit*: verbum enim ſequens *adducit* hoc ipſum arguit.

Ariſtobolus & Hyrcanus &c. dimicantes) In vulgatis Peta. Lo. Fux. Mar. Fa. hæc ſunt ſita ad an. 2. Olymp. 178. in Pi. Vi. O. ad an. 11. ſed eorum lapſus manat ex prætermiſſo an. 10. Ptolemæi, de quo ſuprà. Caſtigandus eſt autem Ioſephus, dùm lib. 14. antiquit. cap. 1. tribuit initium belli fraterni inter Ariſtobolum & Hyrcanum, *Coſs. Hortenſio & Metello & Olymp. 183.* Nam error in Olympiade pro 178. conuincitur ex ipſis Conſulibus.

Libya) Retinuimus vulgatam ſcripturam hoc loco, de qua vide quæ diximus circa an. Abrahæ 550.

Libya per teſtamentum Appionis regis Romanis relicta) Abſunt à Pi. L. ſed extant in alijs vt etiam apud Marianum, & quod præcipuum eſt, apud Eutropium lib. 6. è quo iſthæc petita videntur (vt pleraque alia) quique præcipuas ciuitates illius regni commemorat Berenicem, Ptolemaida, & Cyrenem. Ac licet propterea eadem videatur inſtitutio, cum ea Ptolemæi, de quâ priùs actum circa Olymp. 171. auctor tamen bonâ fide aſſignat circa diuerſa tempora propter diuerſos ſcriptores, à quibus mutuatur. Cæterùm huius rei incertus eſt annus, cum in quibuſdam an. 15. Ptolemæi aſcribantur vt in Peta. in alijs an. 16. ſeu 4. Olymp. 178. vt in Lo. Fa. Fux. ſeptem Vaticanis, Mar. & vulgatis: in alijs an. 17. vt in Vi. O. in alijs demùm an. 18. vt in Pi. Ex alijs ſcriptoribus vix certi quicquam colligi poteſt, niſi quod Eutropius hanc donationem Appionis ſubiungit ſtatim poſt bellum Creticum ortum, & ait, illam *eo tempore accidiſſe*.

Horatius Flaccus &c. naſcitur) Aptantur hæc variè in varijs. Nam in impreſſis, Lo. Fa. Peta. Fux. Mar. an. 16. Ptolemæi: in Pi. Vi. O. an. 17. noluimus diſcedere à vulgatis, quia id exigit annus obitus Horatij, vt videbis ſuo loco.

pag. 144. col. 4. A. Apollodorus Pergamenus Græcus orator) Deeſt *orator* in L. Pi. ſed eſt in alijs vt Fre. & Mar. & ad quorum diſtinctionem dictus hic fuerit Pergamenus, vide Pauſaniam paſſim. Cæterùm diuerſa de his libri pergameni. Nàm Pi. indicat ad an. 18. Ptolemæi collocanda: O. Vi. ad 20. ſed Lo. Fa. Peta. Fux. ſeptem Vatica. & impreſſi ad an. 17.

Pompeius captis Hieroſolymis tributarios Iudæos facit) Suſpicabar pridē iſta huc temerè vitio librarij compoſita, cum quatuor antè annis auctor idem dixerit Iudæos *Romanorum* per Pompeium vectigales factos, & quia hiſtorici omnes non niſi ſemel expugnata Hieroſolyma & Iudæos ſubactos à Pompeio referunt, imò ſtatim poſt expugnationem, Iudæos vectigales Romanis redditos: ſic enim auctor lib. 8. de demonſt. cap. 2. Ioſephus lib. 4. de bello Iudaico cap. 5. vbi recitata Hieroſolymorum expugnatione ſubiungit, & *Pompeius Hieroſolymis tributum indicit*, & lib. 14. Antiquit. cap. 8. *Horum*, inquit, *malorum Hyrcanus & Ariſtobulus auctores fuerunt, cum inuicem bella gererent. Nam tunc & libertatem depoſuimus & ſubiecti Romanis ſumus* &c. *inſuper decem millia talenta pauco tempore Romani nos*

Digitized by Google

exegerunt: de eodem tributo Cicero Orat. pro A Flacco, Auguſtin. 18. de ciuitat. cap. 45. nihilominùs cum videam omnes libros, etiam Mar. Fre. & Bedam, hoc quoque loco habere; nihil enim impedit, quò minùs illa ſuperiora, *Iudæi Romano vectig. per Pompeium*, facta dicãtur veluti titulus regni Hyrcani, ſicut pingitur in omnibus fere exemplaribus, vel ſicut inſigne quid; at res præcipua, quæ ſub Hyrcano contigit, vt ſimile videri poteſt de Troia capta ſub an. 3. Tautanis, licet illud excidium acciderit ſub annum eius 25. idem de imperio Aſſyriorum deſtructo ſub Ariphrone, ſeu Teſpico: multa alia ſimilia reperies. Hinc ſatiſfacies erudito viro, qui aperti, & grauis erroris auctorem accuſat, quod hoc loco faciat mentionem de Iudæis tributarijs, & quod perinde à ſubactis Iudæis vſque ad Iulium Cæſarem numeret B annos 19. Multa autem ſeſe offerebant quæ nobis mutationem ſitus horum diſſuadebant longo vſu iam in editis & apud Mar. recepti ad an. 5. Hyrcani, ſeu an. 2. Olymp. 179. ad eam tamẽ impulere Vi. O. Peta. qui ad an. 4. Hyrcani, & Euſebij auctoritas, qui lib. 8. de demõſtratione cap. 2. refert ex Africano Hieroſolyma expugnata an. 1. Olymp. 179. idem confirmant Hegeſippus lib. 2. cap. 13. & Ioſephus lib. 14. cap. 8. Nam hic non ſolùm exprimit illum annum Olympiadis, ſed etiam conſulatum Antonij & Ciceronis qui cum eo anno concurrit; firmatur etiam auctoritate Oroſij, dum vult hunc annum eſſe ab Vrbe 689. Nam ſi illi addas præcedẽtes ab Abraham 1264. efficies 1953. quos vides incidere in illum annum C Hyrcani, & 1. Olymp. 179. Adde teſtimonium Hegeſippi lib. 2. cap. 3. *Cum Pompeius*, inquit, *cepit Hieroſolymam, Ariſtobulus iam tertium annum imperitauerat:* ita vt tres anni ſuperiores dentur Hyrcano vice annorum Ariſtoboli, ſeu eorum, quibus inter ſe contenderunt. Si Faſtis Onuphrij, & Sigonij fides adhibenda fuiſſet, mutatio fuerat cohibenda, cum in illis, & conſulatus Ciceronis, & Antonij, & expugnatio Hieruſalem incurrant in an. 2. Olymp. 179. & Vrbis 690. quos ſi annis Abrahæ 1264. addideris, reperies 1954. quem vides concurrere cum ann. 4. Hyrcani.

Ea quæ de Catilina *vſque ad* ſunt tempore) Repoſita erant anteà in editis ad an. 3. Olymp. 179. vt etiam in Lo. Fa. Pi. Fux. & Mar. at ad an. 4. D eiuſdem in Vi. O. inde tamen euocanda cenſuimus in an. 1. eiuſdem Olympiadis, quia teſte Ioſepho vt diximus, Hieroſolymorũ expugnatio per Pompeium & conſulatus Ciceronis in eundem annum concurrunt, & quia auctoribus Eutropio lib. 6. & Oroſio lib. 6. cap. 6. conſulatus Ciceronis contigit anno Vrbis 689. (Nam Dio lib. 37. ponit an. 791.) qui concurrit cum illo an. 1. Olymp. 179. iuxta auctorem numerando ab an. 1. Olymp. 7. Tamen re meliùs perſpectá putamus Ioſephũ falli potiùs quàm enumerationem Conſulum, ex qua conſtat ſecundum Faſtos Onuphrij, & alios conſulatum Ciceronis contigiſſe an. 2. Olymp. 179. atque illum annum propiùs accedere ad mentem Euſebij. Nam ſi Auguſtus natus eſt Cicerone Conſule, vt volunt Suetonius, Velleius & alij, cum ipſe Euſebius ſcribat Auguſtum mortuum anno ætatis 76. & an. 1. Olymp. 198. Si computes retrogrado curſu, reperies illũ annum 76. incidere in an. 2. Olymp. 179. Adde quod ſi regnauit tãtùm annos 56. & cœpit an. 2. Olymp. 184. offendes annum 20. ferè completum, & Velleius ſcribit eum adeptum imperium ſeu conſulatum pridie quàm viginti annos impleret: cum quo penè conſentit Plutarchus.

Saluſtius ſcribit, hoc geſta ſunt tempore) Proſtabant anteà *Saluſtius ſcribit & Liuius hoc geſta* &c. etiam apud Mar. in quibus cum illa *& Liuius*, mihi ſemper fuiſſent ſuſpecta ex inepta connexione duorum, cum verbo ſingularis numeri: confirmarunt plane Vi. Pi. Fa. O. Fux. Lo. Peta. Fre. licet reperiatur in alijs Ms. & apud Marianum, ſed in hoc cum verbo *ſcribũt* vice *ſcribit*, vnde perſpicis eſſe antiquum gloſſema, non quod negem Liuium de iiſdem ſcripſiſſe. Nam eius rei fidem facit huius Epitome lib. 2. Decad. 11. ſed quia præter præcedentem rationem auctor ſtatim facit mentionem Liuij. At vero puto ignarum librarium ex voce *ſcribit* conieciſſe legendum *Liuius*, licet ipſe de iiſdem ſcribat.

Cicero in exilio &c.) Antiqua ſedes his reſeruata ex aduerſo an. 4. Olymp. 179. & an. 20. Dioniſij, exemplo omnium codicum, & Mar. præter Pi. vbi ad an. 1. Olymp. 180. aſſignatur: Vi. etiam & O. propulerunt ad an. 2. Olymp. 180. licet Plutarch. in Cicerone, Caſſiodorus in Chronico, ipſe Cicero pro domo, pro Sextio, in Piſonem, in Clodium, in Vatinium, de Aruſpicum reſponſis, referant hæc ad *conſulatum Gabinii, & Piſonis*, qui fuit quintus poſt eum, quem geſſit ipſe Cicero, quemque Onuphriani Faſti reponunt ex aduerſo an. 3. Olymp. 180. aliter enim ſentit auctor in comparandis Olympiadibus cum conſulibus, quàm Onuphrius ſeu alij recentiores, qui inter ſe & à veteribus non parum etiam diſsident.

Pompeius imperator appellatus) *Pompeius ſecundus imperator apellatus* in Au. & Idac. vt reſpondeat præcedentibus, vbi Lucius Lucullus dicitur *primus*. Ad vltimum aggregantur iſta ad an. 20. Ptolemæi in Lo. Fa. & impreſsis: ad an. 21. in Fux. Pi. Peta. Mar. ad an. 24. in Vi. O.

Cæſar Luſitaniam ſubegit) In Pi. & L. exulat vox *Cæſar*, ita vt de Pompeio viderentur hæc intelligenda, quaſi ipſe Luſitaniam ſubegerit, & in eum ſenſum habentur in Lo. & apud Marianum: verùm Cæſarem Luſitanos ſubegiſſe, non autem Pompeium, conſtat ex Epitome Liuij, Dione, Appiano, Plutarcho, & Suetonio: præterea quod ad ſitum attinet, retinuimus conſenſum exemplarium & Mar. ad an. 8. Hyrcani ſeu 1. Olympiad. 180. licet in Pi. eſſet ad an. 4. Olymp. 179. in Vi. O. ad ann. 3. Olympiad. 180. quia antiquo ſitui ſuffragatur Obſequens, dùm ait *Luſitanos, Gallecos deuictos à Cæſare Coſs. Metello & Afranio*, quos Faſti Onuphrij collocant ad an. 1. Olymp. 180. Plutarchus in Cæſare & Appianus lib. 2. bell. ciuil. idem ſentiunt cum Obſequente.

Meſſala Coruinus) Cum tribus in locis huius

Digitized by Google

operis, nomen hoc occurrat, obſeruandum ſem-
per legi cum vnico *l* communi codicum conſen-
ſu, ſi excluſeris Fa. qui ſemel geminat, quod &
præſtant Quintilianus, Seneca, Faſti, Appianus,
Suetonius, Tacitus, Cicero, Plinius, Dio, & Mar.
qui ſcribunt cum ſimplici *l*. Porrò natum hunc
volunt aliqui codices an. 22. Ptolemæi vt Lo. Fa.
Peta. Fux. Mar. & impreſſi : alij 23. vt Pi. alij an.
26. vt Vi. O. quia ſi hic Meſſala vixit annos 72. vt
dicetur Olymp. 197. nullo modo recedendum eſt
ab editis. Nam in cæteris ille numerus 72. minùs
conſtaret, vt dicetur poſteà.

Liuius Patauinus &c.) Idem quod de Corui-
no, de hoc ſtatuendum; variant enim modo eo-
dem codices, vt qui an. 22. aggregârint Corui-
num, & Titum Liuium, & ſic de cæteris: quin &
Mar. quò res eſſet teſtatior, ſubiunxit *iuxta Euſe-
bium Cæſarienſem*.

Virgilius Cremonæ ſtudiis eruditur) Appli-
cantur hæc 23. Ptolemæi in Lo. Fa. Peta. Fux.
Mar. & impreſſis: in Pi. 24. in O. Vi. 28.

Catullus 30. ætatis ſuæ anno moritur) Con-
curriſſe indicant huius mortem cum 24. an. Ptole-
mæi Lo. Fa. Peta. Fux. & impreſſi; at cum an. 25.
Vi. O. Pi. cum 23. Mar.

M. Callidius Orator clarus &c.) In Pi. Lo. *Ca-
lidius* vt etiam apud Velleium & Ciceronem:
Clodius Mar. eligito ad quem annum velis iſta re-
uocanda. Ex libris enim difficile iudicium, cum
Lo. Fa. Peta. Fux. Mar. & impreſſi ad 24. an. Pto-
lemæi: Pi. ad 25. Vi. O. ad an. 28.

ibid. B. Cæſar Rhenum tranſiens Germanos
vaſtat) Si iſta aſcribēda cenſeas an. 25. Ptolemæi,
ſeu 1. Olymp. 181. fauebunt Lo. Fa. Peta. Fux. Mar.
& excuſi. At aduerſabuntur Vi. O. Pi. qui ad an.
27. Vulgati propiùs accedunt ad ipſum Cæſarem
lib. 1. Suetonium & Plutarchum in Cæſare, Dio-
nem lib. 38. & Florum lib. 3. cap. 10. qui iſta refe-
runt ad Conſulatum *Piſonis & Gabinii*, quem Fa-
ſti Onuphrij ad an. 3. Olympiad. 180. conſti-
tuunt.

Craſſus Cōſul &c. captus) Variè texūtur in his
Faſti. Nam Fux. Peta. Mar. adnumerant an. 1. O-
lymp. 181. Pi. an. 4. Lo. Fa. & impreſſi an. 2. quos
ſequimur, quià conſtat ex Faſtis Craſſum eo anno
factum Conſulem. Adde quod Oroſius lib. 7.
cap. 13. hoc refert ad an. Vrbis 697. qui incidit
iuxta auctorem in an. 1. Olymp. 181. & iuxta alios
in an. 2. Eutropius lib. 6. tradit *Craſſum Collegam
Pompeii in Conſulatu II. circa Carras interfe-
ctum anno Vrbis 699.* qui incurrit in annum A-
brahæ 1963. ſeu 3. Olympiad. 181. Dio & alij re-
ferunt eius cædem in alios Conſules tribus aut
quatuor annis poſteriores. De hac re vide Plutar-
chum in vitâ Craſſi, & Florum libro 3. cap.
11.

Ventidius primus Rom. Parthos ſuperat) Se-
des his aſſignatur in Lo. Fa. Pi. & in editionibus ad
an. 27. Ptolemæi, ſeu quoad Lo. & Fa. ad an. 3.
Olymp. 181. in O. Vi. ad an. 29. in Fux. Peta. Mar.
ad an. 26. quò fit vt ingenuè agnoſcam excidiſſe
auctori, quis locus his iure deberetur. Nulla enim
harum ſedium probanda videtur; imò ſi fides ad-
hibenda Dioni, qui lib. 43. refert Ventidium vi-
ciſſe Parthos Coſs. *Marcio & Sabino*, ſeponen-
A da erant hæc longè ſeriùs in an. 3. vel 4. Olymp.
185. tamen quia idem Dio, Valerius lib. 6. cap. 9.
Eutropius, & alij ſcribunt Ventidium victoriam
de Parthis retuliſſe eo ipſo die, quo miſera Craſſi
clades obtigerat, probabile eſt eos errandi occa-
ſionem auctori dediſſe, vt crediderit eodem etiā
anno contigiſſe, ac proinde circa eundem annum
repoſuerit, ſicuti fert codex Pi. quamuis Eutro-
pius adiunctâ voce *olim*, dubitationem omnem
remouiſſet, eo *ipſo die*, inquit, *quo olim Orodes
Perſarum rex Craſſum occiderat*; Gloria autem
Ventidij eo fuit celebrior, quod cū anteà à Cneo
Pompeio Strabone, inter alios captiuos cum ma-
tre in triumpho captiuus ductus fuiſſet, idem pri-
mus Parthos vicerit, & de eis triumphârit: vnde
B Gellius lib. 15. cap. 4. *nihil* inquit *de quoquam
tanta admirationi fuit, quanta quæ de Ventidio
Baſſo ſcripta ſunt.* Idem ferè habent Plinius lib.
7. cap. 43. Dio, Appianus, Plutarchus, & alij.

Curio promptus habetur inſignis &c.) Con-
feruntur iſta diuersè, & in diuerſos annos. Nam
Fux. Peta. in an. 26. Pi. Mar. in an. 27. Lo. Fa. &
impreſſi in an. 28. O. Vi. in an. 30.

Virgilius ſumptâ togâ &c. Romam pergit)
Profectio hæc variis annis tribuitur in Fux. & Pe-
ta. an. 27. Ptolemæi: in Lo. Fa. Mar. & impreſſis
an. 28. in O. Vi. 30. in Pi. an. 2. Cleopatræ. Situs
antiquus ſtabilitur auctoritate Dionis, Oroſij, &
aliorum, dùm vltimum bellum Cæſaris contrà
Gallos, & Germanos, tribuunt anno Vrbis 702.
qui concurrit apud auctorem cum an. 30. Ptole-
C mæi, vnde ſequenti anno tota Gallia fuit redacta
in prouinciam Romanorum.

Simulachrum Olympici Iouis ful. tactum)
Comparantur hæc diuersè, in Pi. quidem cum an-
no 27. Ptolemæi, ſeu 1. Olymp. 182. in O. Vi. Pe-
ta. Fux. an. 28. in Lo. Mar. Fa. an. 29. quod & præ-
ſtant editiones.

Cæſar Germanos & Gallos capit) Varium his
ſitum deſignant codices. Nam Pi. ad an. 27. Pto-
lemæi, ſeu 3. Olymp. 181. Peta. Fux. ad an. 29. Lo.
Fa. Mar. & impreſſi ad an. 30. O. Vi. ad an. 1.
Cleopatræ: rectiùs vulgati, cum certum ſit ex Ap-
piano, Plutarcho, Dione, & ex libris Cæſaris &
Hirtij, bello Gallico finem impoſitum triennio
ante primum Conſulatum ipſius Cæſaris.

Principium belli ciuilis Cæſaris & Pompei) In
D Pi. his attributa ſedes ad an. 2. Olymp. 182. in Fa.
Lo. Fux. Peta. Vi. O. & editis ad an. 3. & hi propiùs
accedunt ad Caſſiodorum, Suetonium, Dionem,
Florum, Velleium, & alios, qui initium belli ciuilis
(quod per annos 20. confectum eſt) referunt ad
an. Vrb. 704. ſic enim legendum apud Velleium
pro 703. & ad Conſulatum *Lentuli & Marcelli*,
quem Faſti collocant ad an. 4. Olymp. 182. quiſq;
præceſſit Conſulatum primum Iulij Cæſaris; ta-
men quia iacta ſunt fundamenta illius belli anno
ſuperiore, *Coſs. Æmilio & Marcello*, dum Cu-
rio Tribunus-plebis acerrimus propugnator Cæ-
ſaris contra Pompeium *ſubiicit facem huic bello*,
vt loquitur Velleius li. 2. & dum teſte Plutarcho,
in Pompeio; illis Conſulibus, vnus militum Cæſa-
rianorum, cum audiſſet non dari Cæſari prorogā-
tionem

Digitized by Google

tionem exercitus, manu percuſſo capulo enſis, exclamat publicè *hic dabit gladius*, illud fuit cauſa &
A initium illius belli & diſceſſus Pompeij ex Vrbe: propterea auctor potuit ab eodem anno 703. ſeu 2. Olymp. 182. initium ſumere illius belli.

Diodorus Siculus *&c.* clarus habetur) Clarum etiam variis annis indicant fuiſſe libri: ſiquidem quo anno claruiſſe voluerit Euſebius, non ità certò conſtat ex illis. Nam alij 28. an. Ptolemæi opponunt, vt Vi. O. alij an. 30. ſic Pi. alij demùm 2. an. Cleopatræ, vt Lo. Fa. Fux. Peta. & excuſi. Sed leue eſt diſſidium cùm agatur non tàm de anno quàm de tempore.

Finis reipublicæ, principiúmque Romani imperij &c.) Deſiderantur iſta in A. L. V. Lo. Pi. Fa. Peta. Fux. O. Vi. Obſerua hucuſq; pertingere primum tomum Sozomeni Piſtorienſis, ex quo
B multa correximus ſub notâ *S*.

col. 1. B. Olympias 183.) Hæc Olympias ſeu eius annus 1. prænotatur ad an. 1. Cæſaris, & 20. Hyrcani, & 3. Cleopatræ. Verùm quod comparatio hæc ſit certiſſima, conſtat tùm ex ſerie præcedentium annorum in columna Alexandrinorum, ſeu Iudæorum, tum ex lege quam præfixit auctor pag. 55. vt annus 1. Cæſaris cõuenire debeat cum illo an. 1. Olymp. 183. contra autem accidit in illis quatuor O. Vi. Pi. Lo. in quibus 1. an. Cæſaris concurrit quidem optimè, vt eſt neceſſe cum an. 3. Cleopatræ, verùm mendosè cum an. 19. Hircani & an. 4. Olymp. 182. propter errorem iam ſupra notatum ſuo loco ob prætermiſſum an. 10. Alexandri.

pag. 145. col. 2. A. Romanorum primus Caius
C Iulius Cæſar &c.) Horum verborum loco in L. Pi. Vi. O. addita ſunt hęc, *Ex hoc loco cõtinua Romanis naſcuntur imperia in diem vitæ principalis, & regnat apud Romanos primo omnium Iulius Cæſar &c.* ſed videntur aliena.

Caius Iulius Cæſar) Variè ſe habent nomina hæc nonnunquam in chirographis. Nam in O. Vi. extat *Iulius Cæſar* præciſo *C*, in Pi. prætermittitur *Iulius*. Demùm in Fux. Lo. Peta. *Gaius* more Græcorum pro *Caius*. Hîc differunt nonnihil libri cum Lo. Fa. Pi. Fux. Peta. Mar. & editiones aſſignent iſta an. 2. Cleopatræ: Vi. verò & O. an. 3. ſed non dubium quin ad hunc ſint referenda, quo Cæſar fuit ſecundò Conſul.

annos 4.) Rectiùs quàm vt olim *43. an. 5.* ſequuti multitudinem librorum L. Fux. M. A. O.
D Peta. Vi. Lo. V. Pi. Fa. trium Mſ. Fab. Mar. & Caſſiodorum & alios.

menſes 7.) In A. O. Peta. Vi. Mar. & Caſſiodoro *menſ. 6.*

Ab hoc loco Antiocheni ſua tempora computant) Hęc nos adiicienda cenſuimus propter auctoritatem codicum P. A. Fux. Peta. & trium Mſ. Fab. & Mar. qui omnes in eo coëunt vt ad an. 1. Cęſaris reponant: pręter Mar. qui ad an. 2. Cleopatræ; vbi & caſtigabis *computantur* pro *computant*. Hęc autem iuuantur ab iis quę habet auctor circa an. 2. Probi, vbi ait illum an. 2. eſſe iuxta Antiochenos annum 325. Etenim ſi anno ab Abraham 1968. qui anteit annũ primum Cæſaris, aggreges 325. reſultabit annus Abrahę 2293. qui ſecundo anno Probi reſpondet. Idẽ comprobabis ex anno 351. qui ſecundũ Antiochenos cõcurrit apud auctorẽ cũ an. 19. Diocletiani: quibus fauet Euagrius, dum lib. 4. ca. 1. cõſtituit annũ primum Iuſtini imperatoris (qui eſt à Chriſto annus 518.) ad annum 566. ſecũdum Antiochenos. Hinc ergo videat vir eruditiſſimus, quî fieri poſſit vt annus Antiochenus & annus Iulianus (quem à 4. anno Iulij Cęſaris incipit iuxta Cenſorinum) ab eodem initio progrediantur: videat etiam lector quo modo poſſit conſtare, quod Cedrenus ſcribit, rationem numerandi annos ſecundum Antiochenos initium ſumere à Chriſto nato, ſeu à 42. (Nam ſic corrige ex Gręco interpretem apud quem 48.) Auguſti: & quod Nicephorus Conſtantinopol. ait *ab hoc Auguſto Octauio deinceps Antiocheni numerant*, nec exprimit à quo anno imperij: ſed probabile eſt eum annum primum intelligere.

Pompeius pręlio victus &c.) Victoria hęc vni mors, alteri vita, vni finis, alteri initium: inde enim cum vterque de principatu contenderet, cœpit Cęſar, vbi Pompeius deſiit, ita vt meritò proindè omnes ſchedæ, ſicut editiones circa an. Iulij reponant, ſeu ſi mauis circa an. 3. Cleopatræ. Nam ſi Pompeius iugulatus eſt, vt volũt Velleius, Caſſiodorus, Appianus, Plutarchus, & omnes *Cæſare & Seruilio Coſs.* qui eſt annus primus Cæſaris, neceſſe eſt vt in eiuſdem annũ 1. ſeu 1. Olymp. 183. eius cędes recidat.

Cęlius) Videbatur legendum *Cæcilius* iuxta V. Va. Vat. Lo. & quia ita Dio lib. 42. & Appian. de bello ciuili, ſed maluimus retinere vulgarẽ, quod ſit cęterorum exempl. Valerij Maximi, & aliorum auctorum.

T. Annius Milo) Vitioſè antea legebatur *C. Annius Milo*, ſequuti ſumus fidem Al. Lo. O. Vi. Fux. Peta. & auctoritatem Ciceronis in orat. pro Milone, Epitomes Liuij, Plinij li. 2. cap. 56. Caius Annius erat auus eius maternus, à quo fuerat adoptatus, vt explicat Aſcon. Pedianus.

exul oppreſſi) *exules ſunt oppreſſi* P. Vi. O. ſed prius retinendũ. Nam ſolus Milo erat exul: Cęlius autem in vrbe plebem ſollicitabat, vt teſtantur Appianus, Dio, & alij.

Tiriano) *Tauriano* in L. M. Pi. *Thyriano* in Vi. O. Fux. Peta.

Marcus Cęlius &c. Brixióque) *Brutióque* M. *Bruttióq;* Fux. *Brutioque* V. Pi. Vi. Va. O. Vat. Al. Lo. Fa. Peta. & trib. Mſ. Fab. in Vẽ. Lut. *Briſióq;* retinuimus lectionem B. H. So. & aliorum. Demũ hic paragraphus opponitur anno 1. Iulij Cęſaris; licet enim Vi. O. anno 2. aſcribant, aduerſantur tamen reliqui Lo. Fa. Pi. Fux. Peta. & impreſſi quos imitamur. Nam conſtat ex Plinio lib. 2. cap. 56. Dione, Appiano & aliis Cælium & Milonem interemptos dum bellum molirentur *Coſs. Cæſare & Seruilio* id eſt an. 1. Cęſaris.

Ptolemęi cadauer) Au *Pompeii cadauer*, quod ſequendum nonnulli iudicabant, quia anno priore Pompeius dicitur interemptus, ac conſtat hoc factum, dũ mare traijcit. Verũ nil immutandum, vt colligitur ex aliis Mſ. & impreſſ. Fre. ac Mar. & ex Eutropio li. 6. vbi ipſiſſima verba legũtur. Item ex

Digitized by Google

Oroſio lib. 6. cap. 16. *rex ipſe Ptolemaus*, inquit, *adoleſcens ſcapha exceptus, vt fugeret, multis inſilientibus merſus necatuſque eſt: corpus eius ad littus deuolutum indicio loricæ aureæ cognitum fuit*. Quò referri poteſt, quod habet Capitolinus, vbi loquitur de Maximino iuniore, *vſus eſt*, inquit, *idem adoleſcens & aurea lorica exemplo* Ptolemæorum. Conſtat etiam ex Hirtio lib. de bell. Alexand. *Ptolemæum receptū in nauem multitudine eorum, qui ad proximas naues adnatabant, demerſo nauigio periſſe*. Adde quod Plutarch. in Pompeio, corpus Pompeij vult fuiſſe *impoſitum rogo à Philippo liberto, & reliquias eius relatas ad vxorem Corneliam*: Aurel. Victor lib. de viris illuſtribus vult rogo inuſtum à Seruio Codro: Lucan. lib. 8. de bello Pharſal. narrat caput Pompeio abſciſſum, & medicamentis conditum antequam in profluentem abijceretur,

—— *vita nota eſt capitis iactura reuulſi*

Et paulò poſt,

„ *Nec ſatis infando fuit hoc vidiſſe Tyranno,*
„ *Vult ſceleri ſupereſſe fidem, tunc arte nefanda,*
„ *Summota eſt capiti tabes, ruptoque cerebro*
„ *Adſiccata cutis, putriſque affluxit ab alto*
„ *Humor, & infuſo facies ſolidata veneno eſt.*

Ad vltimum adnumerantur iſta in Lo. Fa. Vi. O. Fux. Peta. Mar. & impreſſis an. 2. Iulij: in Pi. an. 1 quem cæteris præferimus, quia certum eſt hunc Ptolemæum, qui erat maior filiorum Ptolemæi Dionyſij, obijſſe in illo bello Alexandrino, quod nouem menſibus perfecit Iulius Cæſar, & eodem anno quo cæſus eſt Pompeius, & quo Dictaturam annuam geſſit ipſe Iulius, qui fuit annus Vrb. 706. & 1. Olymp. 183.

Cæſar in AEgypto &c.) Bellè conueniunt codices omnes, vt hæc velint incurrere in 2. an. Iulij Cæſaris, nec aduerſantur Dio, Mar. & Faſti.

Romæ Baſilica Iulia dedicata.) Dedicatā indicant an. 2. Iulij O. Vi. Pi. ſed maturius anno vno, ſi credamus reliquis Lo. Fa. Fux. Peta. Mar. qui an. 3.

Baſilica Iulia) Sic reſtituimus ex L. A. M. V. Lo. Fa. Peta. Fux. Mar. Ven. pro *Baſilica Iulio* vt in B. H. P. & So. vel *Baſilica Iulii* vt in Lut. de ea Plinius lib. 5. epiſt. vltima, Quintilianus lib. 12. vocatur apud Dionem lib. 47. & 51. *curia Iulia*: idem apud Zonaram. Nam cauſas agi ſolitas in Baſilica Iulia, teſtantur Plinius ſecundus lib. 5. & 6. Epiſt. Quintil. Inſt. Orat. lib. 12. Martial. Epigr. 6. licet enim Valer. Maxim. lib. 1. cap. 6. & Papinius vocent eam, templum Iulij; norunt docti apud veteres templum dici etiam locum non dicatum ſacrificijs. Hinc Varro apud Gellium lib. 14. cap. 7. vocat curiam Hoſtiliam, templum. Huius Baſilicæ Iuliæ dimenſionem deſcribit Vitruuius lib. 5. eiuſque meminit Suetonius in Caligula: & Notitia imperij Rom. eam numerat inter decem Baſilicas Vrbis, & Gellius teſtatur curiam Iuliam, cum priùs eſſet locus profanus, fuiſſe conſtitutum templum per Auguſtum.

Decretum Senatus Athenienſium) *Decretum Senatus & Athenienſium* Lo. Fa. Peta. Fux. Mar. ſed vulgata rectior: nam Athenienſes habuiſſe ſenatum nemo neſcit. Simile decretum Lacedæmoniorum ſocietatem ineuntium cum Iudæis commemorat Ioſephus lib. 13. antiq. cap. 9. Iam verò eadem varietas in ſitu quæ ſuperius, ita vt Pi. retineat ad 2. an. Iulij: at Peta. Lo. Fa. Vi. O. Fux. notant an. 3. Iulij euenisse, quibus adhæſere editiones.

Cleopatra regio &c.) Ingreſſus hic aliquando opponitur an. 3. Iulij vt in Fux. Pi. Peta. Mar. aliquando an. 4. ſeu 4. Olymp. 183. vt in Lo. Fa. & impreſſis: aliquando an. 5. vt in Vi. O. ſed Dio vulgatum ſitum confirmat, vbi refert ad Coſſ. C. Cæſarem IIII. & Lepidum, qui in Faſtis opponuntur an. 4. Olymp. 183.

prohibitæ lecticis margaritiſque) Sic emendauimus ex A. Au. L. Fux. Peta. M. Vi. O. V. P. Lo. Pi. & tribus Ms. Fab. pro *prohibitum eſt lecticis* vt in B. H. So. vel *prohibita eſt* vt in V. Vat. Fa. Ven. Lut. ſed mendum eſt manifeſtum ex verbis, *haberent & eſſent*. Columen literarum Lipſius lib. 1. Electorum cap. 19. dum locum Suëtonij huic fere ſimilem reſtituit & explicat teſtimonio Euſebij, videtur habuiſſe aliquod Ms. Chronicon, in quo nobiſcum legeret. Nam iiſdem verbis refert, niſi quod loco *minores an. 45.* quibus periodus abſoluitur, ſcribit *minores an. 40.* vultque hoc interdictum nō ſolum ad fœminas, ſed etiam ad viros pertinuiſſe, nec tamen diu perduraſſe; cum temporibus Auguſti, nil ſit tam obuium in omni hiſtoria quam lecticæ etiam vrbanæ, quas quidem Domitianus ademit probroſis fœminis teſte Suetonio: noſtra lectio plana fit ex ijs, quæ refert Marian. *prohibuit mulieres lecticis margaritiſque vti &c.*

ibid. B. Nigidius Figulus &c. moritur) Lo. *Nigdius* fœdè nimis, cum membranæ omnes, Mar. Suetonius, Dio lib. 43. Xiphilinus, & Auguſtinus lib. 5. de ciuit. cap. 3. Clemen. lib. 1. Strom. & Zonaras, Cedrenus & alij talem nobiſcum exhibeant, vbi & plura de illo, & cur dictus Figulus, referuntur. Præterea abſunt à Pi. in cæteris eum ordinem obtinent, vt in Vi. O. & impreſſis ad an. 5. Iulij diſponantur: in Lo. Fa. Fux. Peta. ad an. 4. apud Mar. ad an. 3.

Antonius decernit Quintilem &c.) Locantur hæc in Pi. & Mar. ad an. 3. Iulij: in Fux. & Peta. ad an. 4. in Lo. Fa. Vi. O. & impreſſis ad an. 5.

fuiſſet natus Iulius Cæſar) Deeſt *Cæſar* in A. Au. L. M. P. Lo. Pi. Fa. O. Vi. Peta. Fux. ſed ſatis ſubintelligitur.

Caſſius Iudæa capta templum ſpoliat.) Iſta Pi. & Mar. ad an. 4. Iulij reuocant: at cæteri conueniunt, vt his aſſignent annum 5. ſic Lo. Fa. Fux. Peta. Vi. O. & impreſſi.

Idibus Martijs) Haud dubiè ita fuit reſtituendum prælucentibus L. A. Fa. Peta. M. Vi. O. V Va. Al. Vat. P. Fux. tribus Ms. Fab. Lo. Pi. Mar. & Caſſiodor. in Chron. Appian. lib. 2. de bello ciuili Velleio li. 2. & Suetonio, qui ſcribit ideo ſenatusconſulto ſancitū vt ille *dies Id. Martii* vocaretur *parricidium*. Olim *7. Idus Martias* vt in B. H. So. vel *7. Idib. Martiis* vt in duabus primis editionibus Ven. Lut. & probabile eſt incuriâ librarii appoſitum eſſe hunc numerum 7. ex eo quòd è regione in ſerie Alexandrinorum, hūc numerum 7. cerneret & exiſtimaret huc referendum. Ergo

errauit Seruius, dum in Virgiliũ ſcribit Cæſarem cæſum pridie Id. Martias.

Dolobella) Videbatur ſcribendum *Dolabella* quia ſic habent A. O. Vi. Mar. & etiam Cicero paſsim, Velleius, Faſtorum libri omnes, Suetonius, Solinus, Liuius, Ammianus, Gellius lib. 12. cap. 7. Tamen cum altera ſcriptio ſit in alijs Ms. & apud Fre. Iornan. & alios, imò, ſic ſcribant non ſolũ Strabo, Plutarchus, Appianus, Ioſephus, Dio & omnes Græci, ſed ipſi quoque Latini vt Gellius lib. 15. cap. 28. Iulius Obſequens, Caſſiodorus, Florus, & Plinius in editionibus vltimis (Nam priores habent *Dolabella*) & alij plures, in re nihili noluimus priſcam immutare ſcripturam.

Caij Cęſaris corpus in Roſtris ob honorem cõcrematum.) Quin ſupremus hic honor Cæſari redditus ſit vltimo imperij anno, hoc eſt, quinto, nullus dubitarit: cum ita ratio exigat, & indicent codices Fux. Fa. Peta. Lo. O. Vi. & impreſſi, quis enim vltra vitæ terminum imperij fines prorogẽt? & tamen Pi. & Mar. circa 4. an. deſcribunt.

Seruius Sulpitius Iureconſultus & Pub. Seruilius Iſauricus publico funere elati) Sic receſsimus veterem editorum lectionem, in quibus *Sergius* loco *Seruius*, ſuadentibus Al. O. Vi. Mar. & Cicerone lib. 4. epiſt. famil. Nam erat eius intimus & familiaris. Siquidem eſt error frequens librariorum iam ſatis à multis doctis caſtigatus. Cũ enim plerumque prænomen *Seruius* tribus literis *Ser.* ſcriptum librarij offenderent, vt etiamnum videre licet apud Mar. Sergiæ gentis nomen putarũt, legendumque *Sergius*, nomen prænomini ſubſtituentes: ſimilis fere mẽda repetiebatur olim apud Dionyſium Halicar. lib. 9. vbi legebatur *Caius Sergius Conſul* pro *Caius Seruilius conſul*. ſicut emendatum eſt in poſterioribus libris, & admonuerant Sigonius & Onuphrius. Quod autem auctor eum cognominet *Iureconſultum*, petenda eſt ratio à Cicerone dum maximè Philip. 9. ſcribit *omnes ex omni ætate, qui hac in ciuitate intelligentiam iuris habuerunt, ſi vnum in locum conferantur, cum Seruio Sulpicio comparandi non ſunt*: Propterea Quintilianus eum nuncupat *Iuriſconſultiſſimum*, & Gellius *iuris ciuilis auctorem*, extant ipſius nonnullæ & breues epiſtolæ lib. 4. Epiſtol. familiar. eiuſque ſit celebris memoria in L. 2. ff. de origine Iuris. Cæterùm agitantur iſta eadem varietate, qua ſuperiora, cum nonnulli codices reuocent ad an. 4. Cæſaris vt Pi. & Mar. alij ad an. 5. vt Fux. Fa. Peta. Lo. Vi. O. & editi qui roborantur, quod attinet ad Seruilium, auctoritate Dionis lib. 45. qui eius obitum notat ad Conſulatum *Antonii, & Cæſaris, ſeu Dolobellæ* in Cæſaris locum ſuffecti, quorum Cõſulatus in Faſtis Onuphrij incurrit in an. 1. Olymp. 184. & apud auctorem an. 5. Cæſaris opponitur. Cicero tamen Philipp. 9. referre videtur mortẽ Sulpitij ad ſequentem Conſulatum *Hirtii & Panſæ*. Quare autem *Seruilius* dictus ſit *Iſauricus*, vide quæ acurate collegit Sigonius ex diuerſis auctoribus in Faſtos an. Vrb. 679. pag. 774.

Romæ tres ſoles &c.) Cum eadem varietate hic diſſentiũt libri, quam proximè obſeruauimus. Plin. lib. 2. cap. 31. & Iulius Obſequens firmant
A vulgatum ſitum, dum ſcribunt hos tres ſoles apparuiſſe *Dolobella Conſule*. Idem Faſti Onuphrij, dum referunt eius Conſulatum in annum Vrbis 710. & in hunc annum 1. Olymp. 184. Dio tamen lib. 47. vult accidiſſe ſequenti anno ideſt *Hirtio & Panſa. Coss.*

Inter cętera portenta &c.) Concordes ſunt codices vt ad an. 5. Iulij Cæſaris referant, ſic Fux. Peta. Vi. O. Lo. Fa. & editi: ſoli O. Vi. & Mar. à cæteris diſcedunt, vt circa an. 4. reponant. Sed quo minus diſcedamus à vulgatis, prohibet Iulius Obſequens, dum ſcribit hoc prodigium bouis loquẽtis apparuiſſe *Conſule Dolobella*, id eſt anno 5. Iulij & vt diximus anno 1. Olymp. 184. à quo non longe diſcedit Appianus lib. 4. de bellis ciuilib. in
B initio. Plinius lib. 8. cap. 45. *eſt frequens in prodigiis priſcorum bouem loquutum.*

Octauianus) *Octauius* L. Sed licet nomen eius primigenium eſſet *Octauius*, poſteà tamen quam adoptatus eſt à C. Iulio Cæſare & hæres relictus, dictus eſt & *Cæſar* & *Octauianus*, ſed apud veteres pauciores ſunt qui vtantur nomine *Octauiani*. Vir autem doctiſſimus putat errore librariorum factum, vt primus annus Auguſti reponatur circa annum 2. Olymp. 84. pro anno primo eiuſdem Olympiadis 84. quia vult Euſebiũ ponere ingreſſum Octauiani eodẽ anno, quo occiſus eſt Cæſar: ſed duo aduerſantur, primum conſenſus omnium exemplarium: deinde quod Euſebius tantum tribuit Auguſto. an. 56. & ſi eius ſententia haberet locum, numerandi eſſent anni 57.

C *pag. 146 col. 4. A.* Auguſtus an. 56.) Auguſto, ad multos annos prorogatum fuit imperium; ſed quos, non ita conſtanter omnes libri. A. enim *an. 52.* Au. *an. 57.* cui conformes ſunt Euſebius lib. 1. hiſtor. cap. 9. & Zonaras qui citat eundem locum Euſebij ex hiſtoria eccleſ. & ante vtrumque Ioſephus lib. 18. Antiq. cap. 4. Nihilominùs tamen notius eſt, quam vt probatione egeat, hìc aliter Euſebium ſentire, nec niſi annos 56. velle aſſignare; neque enim plures contexuit in ſerie annorum, cõprobantibus omnibus codicibus; quod ſi in libris hiſtoriæ excedat, numeretq; an. 57. hoc forſan accidit vel quod nimiũ fidit Ioſepho quem ibi citat, vel propter menſes quos ſuprà 56. annos regnaſſe dicitur à nonnullis, & quos tamen noluit hìc pro anno computare, quique mihi valde ſunt
D ſuſpecti, vt dicemus mox. Si enim Auguſtus poſt vel ante (nam ſcriptores diſſentiunt) reconciliatam gratiam cũ Antonio & Lepido *ſe & Pedium Conſules ſuffecit* (vt loquitur Tacitus de Orato.) *in locum Hirtii & Panſæ* anno 2. Olymp. 184. idque 10. aut. 9. Calend. Octobris, quo etiam natus eſt (vt vult Velleius) vel potiùs 14. Calẽd. Septẽb. quo etiam obijt (vt vult Dio & Xiphilinus) ab hoc anno & die vſque ad imperium Tiberij ſeu an. 2. Olymp. 198. non numerabis vltra annos 56. legis etiam apud Dionem lib. 54. quod cum Auguſtus ædificaſſet templum Quirini paulo ante ſuum obitum, illudque 76. columnis decoraſſet ac totidem annos vixiſſet, hinc nonnullos dixiſſe *ipſum non caſu ſed conſultò hoc columnarum numero vſum fuiſſe*, & apud Xiphilinum eum vixiſ-

ſe an.75. menſ. 10. dies 26. caſtigandus Tacitus aut quiſquis alius eſt auctor Dialo. de Clar. Orato. dum tribuit Auguſto 58.annos. Niſi dicas eſſe errorem librarij.

Auguſtus an. 56. menſ. ſex.) Numerus exemplarium Au.Peta.Fux.L.A.V.Va.P.Lo.Pi.& tribum Ms. Fab.Mar.Fre.Idac.(in quo pro 56. habetur 62.) me compulit addere *menſes ſex*, & quia eſt etiam apud Ioſephum lib.18.Antiq.ca.4. qui dat illi *annos 57. menſes 6. dies aliquantulum ſuper duos*: Epiphan. in Anchor. Caſſiodor. in Chron.Iſidorũ in Chron.& Bedã de ratio. tempor. Nicephor.Conſtantin. in Chro.qui quatuor Euſebiũ ęmulãtur,vt ipſe Ioſephũ.Re autẽ melius perſpectã exiſtimamus illam additionẽ ſex menſium iure optimo poſſe reijci; tum quia non videmus quomodo ſit ex mente auctoris,qui Auguſto tribuit tantum annos vitę 76.& conſtituit initium imperij anno 2.Olymp.184. tum quia obſtãt teſtimonia veterum (licet nõ conſtent inter ſe) qui de die eius ortus,imperij,& obitus ſcripſerunt, atque etiam demonſtrationes, quas accuratiſſimè deducit eruditiſſimus Scaliger li.5. emendat.pag. 413.ſeqq. & 435. quem conſulendum tibi ſuadeo. Hoc vnicum addã,eos qui addunt ſex menſes, videri hoc facere quia fortaſſe incipiunt numerare à cæde Cæſaris, quæ anteit ſex menſibus Conſulatum primum Auguſti, vt dicetur poſteà.

Antonius aduerſum Cæſarem Aug. bellum mouet) Cùm tam bellè conſentiant codices Fux. Fa. Peta.Lo.Pi.Vi.O.Mar. & impreſſi (quid alij non memini) vt an.1.Auguſti velint eueniſſe,nec nos diſſentimus quia idem confirmant Velleius, Appianus,Suetonius, Florus, Plutarchus, & omnes veteres, dum de hoc bello dicto *Mutinenſi* loquuntur decreto à Senatu contra Antonium.

Laberius) *Liberius* A.H.So.Pet.Ba. *Taberius* M. ſed quis primam nobiſcum non ſentiat præferendam cæteris, ſi aliorum chirographorum & Mar.& Vincen. & vetuſtiſſimorum auctorum rationem habeat, Ciceronis, Macrobij, Liuij, Senecæ,Gellij & aliorum,qui *Laberii Mimi* ſeu *Mimographi* meminerunt, ſic cognominati, quod Mimos ſcripſerit, vt colligere licet ex Gellio lib. 10.cap.17. At hæc libri ſeu manu ſeu typis emiſſi & Mar. ad an.1. Auguſti collocant, quem ſitum nec nos improbabimus.

Publius Mimographus) Habes iſta ad an.1. Auguſti, conſentientibus omnibus libris & Mar. Expreſſio hæc poterit alicui fortè vana & inutilis videri, cum loca illa notaſſe ſufficiat, quæ varietatem patiuntur. Aliquando tamen obſeruandum duximus, ne qua ſuperſit dubitatio illi, qui hærere in his poſſet.

Cicero in Phormiano occiditur &c.) In Fa. ſeptem Vaticanis & prioribus editionibus opponebantur iſta an.2. Auguſti, nos reponenda cenſuimus circa an.1. ſequuti Pi. Fux. Peta. Vi. O. Lo. & trium Ms. Fab. Mar. & neceſſario ita habendum eſſe infertur ex iis, quæ ſuperius de eius natiuitate obſeruauimus; & quæ narrant Caſſiodorus, Velleius lib.2.Tacitus lib.2.de Orato.& alij:quæ autem hîc dicuntur de anno vitę Ciceronis 64.firmantur auctoritate Plutarchi, licet Caſſiodorus & Gellius lib.15.cap.28. illi tantum tribuãt annos 63.

A

ab Herennio & Popilio) *ab Herennio & Pompilio* Mar.Prętereà copula *&* abeſt à Fa.ſed mendosè. Nam conſtat ex Plutarcho in Cicer. & aliis Herennium fuiſſe Centurionem, & Popilium Tribunum.

Ouidius Naſo naſcitur) Pi.Vi.O.& tres Ms.Fab. an.1.Auguſti aſſignant Fux. Peta. Fa.Lo.7.Vati. & Mar.an.2.& impreſſ.an.3.primis potius aſſentiendum, teſte ipſo Ouidio lib.4.de Triſtib.

Editus hinc ego ſum,nec non vt tempora noris,
Cum cecidit fato Conſul vterque pari.

Nam omnes norunt ex Suetonio, Cicerone, Velleio, & aliis *Hirtium & Panſam* ambo Coss. eo

B ipſo anno ſui Conſulatus (qui eſt primus Auguſti) periiſſe in illo bello, quod Mutinenſe nuncupatur,& quod deſcribitur à Suetonio,Floro lib.4. cap.4.Appiano lib.3.de bell. ciuil. Plutarcho in Antonio & ab alijs multis. Huic ſimile prodit Tibullus lib.3.de ſuo ortu.

Natalem primo noſtri videre parentes;
Cum cecidit fato Conſul vterque pari.

Ouidius eodem lib.4. de triſtibus ſignificat ſe natum die 21.Martij, & ſecundo die Quinquatrio. ſiue feſtorum Mineruæ.

Lucifer amborum natalibus adfuit idem,
Vna celebrata eſt per duo liba dies.
Hac eſt armifera de feſtis quinque Minerua,
Quæ fieri pugnâ prima cruenta ſolet.

Caius Falcidius Tribu. pleb. legem tulit &c.)

C Adnumerantur iſta diuerſè. Nam in Pi.O.Vi. & vno ex Ms.Fab.ad an.1.Auguſti:Fux.Peta.3.Vati.& duo ex Ms.Fab. ad an.2. Fa.Lo.4. Vaticani & cuſi ad an. 3. qui propiùs accedũt ad Dionẽ li. 48. Is enim refert legẽ hãc à Falcidio latã Coss. *Domitio & Pollione*,quos Faſti Onuphrij collocãt ad an.1.Olymp.185. & ita differunt vno tantum anno: Xiphilinus eodẽ recidit, licet ſcribat factũ ſub *Cornelio Balbo*; Nam is Domitio,qui abdicarat,ſuffectus eſt. Porrò ab his *Publius Falcidius* appellatur,qui auctori *C.Falcidius* eſt, à Mar.verò *C.Salonius*.

Si quatuor aut minus eſſent: ſi autem plus quatuor &c. *vſque* partiretur) Iſta non extant in A. Au.L.M.V.P.Al. Pi. Vi. O. Peta. Fux. trib. Ms. Fab.Lo.Idac. Mar. & Vincen. nec etiam in Ms.

D Antonij Contij,vt fidem facit is libro 1. lection. ſubſeſciuar.cap.3.& meritò vt conſtat ex leg.1.ad legem Falcid. quæ continet tantum præcedentia, *ne quis plus teſtamento &c.* cui optimè conſentit Dio lib.48.*lex Falcidia*, inquit, *permittit vt heres ſi hæreditatem adire grauetur,quadrante accepto reliquum dimittat*. Adde quod Iſidorus libro 5.Origin. cum vbique plæraque ex noſtro Chronico tranſcribat, prætermittit hæc omnia,aliis retentis,vt etiam reperies *in ea.quedam,diſtinct.2.* ſumpto ex Iſidoro. Coniicio cauſam erroris promanaſſe ex Legulei cuiuſdam inſcitiã, qui tribuit Falcidio, quod tribuendum erat Iuſtiniano. Nam ipſe eſt qui in gratiam liberorum auxit non ſolum quartam naturæ, ſeu legitimam eis debitam, & etiam quartam Trebellianicam; imo omnem

Digitized by Google

quartam, quæ filijs à qualibet lege datur, patre mortuo teſtato; ſed ſpecialiter, ac nominatim quartam Falcidiam, id eſt quam Falcidius poſt legata, ſupereſſe volebat hæredibus, ſiue liberis, ſiue extraneis, eámque conuertit, ſeu produxit in trientem, & ſemiſſem, ſecundum poſitam ab eo diſtinctionem in Nouella conſtitutione 18. idque habita ratione non ſolum bonorum, quæ parens habuit tempore mortis, ſed etiam eorum, quæ habuit tempore donationis, vt docet Nouella Conſtitutio 92. vnde non mirum ſi omnes quartæ nomine Falcidiæ appellatæ fuerint *l. quiſquis C. ad l. Iul. mai. l. defunctis de legit. hered.* in cod. Theod.

ibid. B. vt ſiue liberis, ſiue propinquis pater ſua legaret) Hæc ita emendauimus ex ſex Vaticanis, Fa. Ven. Lut. pro *vt ſuis liberis ſiue propinquis, idem exteris pater ſua legare*, vt in aliis.

partiretur) Sic ex totidem Vaticanis & Fa. pro *partirentur*, vt olim.

Curtius Salaſſus) Rectiùs quàm vt olim *Curtius Thalaſſus*, ſuadentibus L. Lo. Fa. Peta. Vi. O. Pi. Fux. ſeptem Vaticanis, quibus proximè accedit Mar. vbi *Saluſſus*. Videtur autem ita dictus à Salaſſia regione Galliæ Italiam verſus. Hunc alij comparant cum anno 2. Auguſti; vt Vi. O. Peta. Pi. alij cum an. 3. vt Fa. Lo. Fux. & impreſſi.

in inſula Arada) Antea legebatur *Arda*, ſed noſtra ſcriptura debetur quatuor Vaticanis, Lo. Fa. quibus proximè accedunt L. A. M. P. Pi. Peta. Vi. O. Fux. Mar. in quibus *Arado*. Nobis fauent Dio lib. 48. Stephanus de vrbibus Ἄραδος νῆσος Φοινίκης. Idem Plin. lib. 2. cap. 103. & Strabo lib. 16. *in qua inſula eſt oppidum paruum eiuſdem nominis*, ait Mela lib. 2. cap. 7. ſeu eſt inſula vicina continenti, in qua ſitum eſt oppidum. Cæterum igne abſumptum Curtium narrant Peta. Pi. Vi. O. an. 2. Auguſti: Fux. Fa. Lo. 7. Vatic. qui comites excuſos habent an. 3.

Vibium) *Vinium* M. P. Lo. Fa. Lod. *Viuium* L. Pi. *Vrbium* So. Verum hæc duo poſteriora ſunt mendoſa & primum receptius eſt. Sic enim Vi. O. ſeptem Vaticani, Mar. & alia exemplaria. Hæc autem variè reponunt codices: alij quidem ad 2. Auguſti vt Pi. Vi. O. alij ad an. 3. vt Fux. Fa. Peta. Lo. ſeptem Vaticani, tres Ms. Fab. & impreſſi.

è taberna meritoria &c.) Bifariam ſentiunt codices de anno quo id contigerit. Nam O. Pi. Vi. annum 2. Auguſti obſeruant, Fux. Fa. Peta. Lo. 7. Vati. Mar. tres Ms. Fab. & impreſſi an. 3. Oroſius lib. 6. cap. 20. hoc recenſet longè poſterius, ſcilicet anno, quo Cæſari Auguſto perpetua tribunitia poteſtas decreta eſt, quod Dio & Velleius volunt accidiſſe anno Vrbis 730. aut 731. Peius, Martinus Polonus, hanc olei effuſionem confert ad an. 1. Chriſti.

gratiam ex gentibus) Poſt hæc verba in L. interijciuntur iſta in ipſo contextu, *Cicero, vt quibuſdam videtur, interficitur Caietis*, ſed in A. & P. in margine & idem in Peta. niſi quod *Caletis* pro *Caietis*, ſed præter præcedentia, noua formula loquendi ſatis reddit hæc ſuſpecta.

Antonium ſuperat Aug. & interu. Senatu in ami. cum eo regreditur) Hîc coëunt omnes libri & Mar. vt ad an. 3. Auguſti, ſeu 4. Olymp. 184. hanc pacem velint initam, quibus proximè accedit Dio li. 48. dũ illam ſuggerit Coſſ. *Domitio & Pollione*, quos Faſti Onuphrij collocant ad an. 1. Olymp. 185. licet cum auctore conueniant in anno 3. Auguſti, aſſentientibus Epitome Liuij, Plutarcho, Velleio, & aliis.

Cornificius Poëta &c.) Hîc iterum conciliandi codices; Pi. enim vt in ſuperioribus viſus eſt à reliquis diſſentire, ſic in horum ſitu conſtituendo; opponit enim anno 4. Auguſti, cum tamen cæteri an. 3. vt Fux. Peta. Vi. Fa. Lo. O. Mar. tres Ms. Fab. & impreſſi, tamen Pi. propiùs videtur attingere mentem Dionis, qui lib. 47. refert Cornificij necem ad Conſulatum *Domitii & Pollionis*, quem Faſti Onuphrij connumerant anno 1. Olymp. 185. qui concurrit cum illo 4. Auguſti.

deſertus) Sic reſtitui ex L. P. Fux. Pi. Peta. Lo. Vi. O. A. M. Mar. & 4. Vati. quam vt olim *deſtitutus*: iuuat quod apud Vincen. tom. 1. extet *diſertus*, pro *deſertus*; cui enim ignotus næuus?

Templum Rhodiorum) So. legit *templum Hieroſolymorum*: Fux. Peta. Mar. *templa Rhodiorum*. Verum cùm alia exemplaria habeant noſtram lectionem & Oroſ. lib. 6. cap. 18. dicat *Caſſium Rhodios terra marique oppugnaſſe, & ad deditionem coactis nihil præter vitam reliquiſſe*, nihil innouauimus. Firmatur noſtra lectio etiam ex eo quod in Pi. Lo. Vi. & O. *templa* (in plurali) *Rhodiorum* legamus: erat enim vnicũ Hieroſolymis. Hîc item abiere in duas partes codices. Nam Fux. Fa. Peta. O. Lo. Vi. 7. Vati. tres Ms. Fab. & excuſi ad an. 3. Auguſti conſtituũt: Pi. ad an. 5. Dio libro 47. connumerat Conſulatui Lepidi & Planci, quem Faſti Onuphrij opponunt anno 3. Olymp. 184. qui iuxta auctorem incurrit in an. 2. Auguſti.

pag. 147. col. 3. A. Secũda ſeceſſio Auguſti & Antonij) Eadem eſt horum ratio quæ ſuperiorũ; vt Pi. quidem anno 5. Auguſti opponat: at vero Fux. Fa. Peta. Lo. Vi. O. tres Ms. Fab. 7. Vatic. Mar. anno 3. quibus adnumerandi vulgares. Nec iniuria; crediderim enim per *ſeceſſionem* hanc intelligi bellum illud Peruſinum geſtum inter Auguſtum, & Antonium, quod in Faſtis, ex Appiano, Plutarcho, Abbreuiatore Liuij & aliis huic anno 3. connotatur.

Cornelius Nepos ſcrip. hiſto. clarus) Pluſculũ in his differunt codices, quã ſuperius: alij enim aggregant an. 3. Auguſti vt Fux. Peta. Mar. alij an. 4. vt Fa. Lo. Vi. O. & impreſſi: alij an. 6. vt Pi. ſed quodcunque horum elegeris non peccabis.

Fornij pater) *Fonnipater* V. *Fernipater* Va. P. M. *Phormii pater* Mar. *Formii pater* tres Vatic. O. Vi. Pi. *Furnii pater* Peta. Hæc poſtrema ſcriptura videtur purior, cum ea ſola apud veteres reperiatur. Nam extant epiſtolæ Ciceronis libro 10. ad Furnium, qui erat legatus Planci: Obſequens, Cenſorinus, Caſſiodorus, Dio lib. 54. & omnes libri Faſtorum mentionem faciunt Conſulatus *C. Silani & C. Furnii C. F.* circa an. Vrbis 737. ſeu 1. Olymp. 191. idem Dio meminit lib. 52. ad an. Vrbis 725. C. Furnii, *quem Conſulem deſignatum* ſcribit *factum Senatorem, qui in numerum*

Conſularium eſt relatus, quod Conſul deſignatus eum magiſtratum ab aliis præuentus non geſſiſſet. Forſan auctor Furnium filium vocat *Conſularem* eadem ratione, qua Dio. Licet autē Florus in fine libri vltimi & Oroſius lib. 6. cap. 21. meminerint Firmij Agrippæ, qui erat Legatus Auguſti in bello Cātabrico circa Olymp. 188. Tamē ſunt viri docti qui exiſtimant pro *Firmium* legendum *Furnium*, quod de Firmio nil firmi inueniatur apud veteres. Porro iſta exhibent Peta. & Mar. circa an. 6. Auguſti. At Fux. Fa. Lo. Pi. O. Vi. circa an. 7. quod & præſtant impreſſi.

quorum &c. *vſque* moritur) Deſunt in L. Pi.

Saluſtius diem obijt &c.) Plures conueniunt codices vt ad annum 8. Auguſti iſta referāt, Fux. Peta. Fa. Lo. Pi. Mar. excuſi: ſoli enim Vi. O. & Mar. ad an. 9. Verùm quia Actiacum bellum geſtum eſt anno 13. Auguſti ſeu 2. Olymp. 187. à quo vſque ad octauum eiuſdem quatuor anni intercedunt; neque ita certum eſt an de quarto anno vertente, an abſoluto ſit ſermo, præſtat nil mouere.

Bauius Poëta, quem Virgilius &c.) Hæc lectio retinenda, quia ſic multa exempl. & Virgilius Ecloga 3.

Qui Bauium non odit, amet tua Carmina, Maui.

licet *Vanius* in L. A. M. P. Peta. Pi. Vincen. *Fanius* in Lo. *Varus* in Sa. Vi. O. M. *Varius* in Mar. *Vanius* in Fux. deſcribuntur autem hæc circa annum 9. Auguſti in Fux. Peta. Fa. Lo. & impreſſis: in Pi. circa an. 8. in Vi. O. circa an. 10.

Antigonus contra Iudæos &c.) Adnumerarunt omnia hæc Fux. Peta. Mar. Lo. an. 4. Auguſti: Fa. ſimul cum vulgatis anno 5. ſed longiſſime ab his diſtant L. Vi. Pi. O. qui anno 10. ad quorum imitationem inuitat verborum ſententia, cum poſt illum annum 10. regnum inuaſerit hic Herodes. Imò etiam videbantur collocanda ad an. 14. Auguſti, quia Ioſephus lib. 1. de bell. Iudaic. cap. vltimo ſcribit Herodem regnaſſe 37. annos poſtquam fuit rex à Romanis declaratus (qua in re illi aſtipulatur Euſebius) & an. 34. ex quo interfecit Antigonum & captæ ſunt Hieroſolymæ Sed omnes norunt quātum Euſebius diſſideat à Ioſepho in annis Herodis. Nā annus, verbi gratia, Actiaci belli, qui eſt Euſebio annus 4. Herodis, eſt annus 7. Herodis Ioſepho lib. 15. Anti. cap. 6.

Hieroſolymitarum) In A. L. P. Peta. Lo. *Hieroſolymarum* in A. Vi. O. *Hieroſolymorum*. Sed de hoc aliàs.

Herodes Antipatri &c.) Obſeruabo tantum vnanimem hîc eſſe codicū tam pergamenorum, quam impreſſorum, necnō Mar. conſenſum, cum omnes reuocent ad an. 10. Auguſti.

ibid. B. Antipatri) Fux. Fa. *Antipatris*. ſed mendosè: dicimus enim *Antipatrum* & non *Antipatrem*.

Aſcalonitæ) *Aſcalonitis* Vi. O. L. Pi. *Aſcalonie* So. Lo. communis lectio eſt Mar. & Sulpitij lib. 2. Euſebij lib. 8. de demonſtrat. cap. 1. lib. 1. hiſtor. cap. 6. Nam priori loco vbi agit de genere Herodis ὁ Ἡρώδης Ἀντιπάτρου παῖς, ὁ δ' Ἀντίπατρος Ἀσκαλονίτης: communiter enim nomina Græca primæ declinationis ad primam latinorum ſolēt aggregari, exceptis paucis, quæ ad primam & tertiam quoque pertinent.

Cypridis) Sic pro *Cyprides* vt in impreſſ. ex A. Vi. V. P. L. Fa. O. Peta. Mar. Lo. Pi. Beda. Fre. Vincen. & Oroſio.

ipſe erit expectatio) *eſt id. exp.* in L. V. Vi. O.

accipit finem) Senſus videbatur planior, ſi diceremus *accepit*, vt habent V. L. Lo. Vi. O. Pi. Fa.

cœperunt à 65. Olympiade) Sic reſtituo pro *cœperunt 65. Olympiade* ex A. L. V. Pi. Vi. Fa. O. P. Lo. Peta. Fux. & vt ſenſus cohæreat cum ſequentibus. Hinc Caſtigato Mar. vbi *à 45. Olymp.*

& 186. Olympiadem) Ita corrigo ex L. A. S. Vati. pro *& 186. Olympiade* vt in editis, licet pro *186.* legas *185.* in Peta. Fux. M. Au. P. Mar. Nam hic ipſe locus noſtram lectionem confirmat, cum agatur de Olympiade 186.

an. 483. in medio tranſactis) Pro *483.* habetur *482.* in M. & *484.* in L. Pi. Fux. Vi. O. Mar. & *486.* in Au. quæ lectio videbatur præ cæteris ſeligenda, quia ab ineunte anno 1. Olymp. 65. vſque ad Hyrcani finēm totidem inuenies: plus tamen valuit apud nos vulgata lectio, tam ob multitudinem exempl. quam propter ſequentia, vbi confert 69. hebdomadas Danielis cum annis 483.

ab initio ſermonis reſpondendi & ædificandi Hieruſalem) Loco *reſpondendi* Vi. O. & Lo. exhibent *reſtaurandi*: at Fa. *reponendi*, ſed lectio vulgata eſt ipſius Danielis cap. 9. καὶ γνώσῃ καὶ συνήσεις ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆναι, καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι Ἱερουσαλήμ: confirmatur ex his quæ Cedrenus in compendio ex Chronico Euſebij Græco, & ipſi Freculphus lib. 1. cap. 3. & Mar. perhibent: ſed præcipuè ex iiſdem, quæ ipſe auctor profert lib. 8. de demonſt. cap. 2. & quæ toties eodem modo repetuntur apud Hierony. in Daniel. 9.

Hebdomades) In Fa. Fux. *Hebdomade*, in Lo. Peta. Mar. *Hebdomada*, in Pi. *Hebdomade* priori loco, & *Hebdomades* poſteriori: vtrumque enim dicitur.

Sacerdotes per vnctionem conſecrati) Olim *Sacerdotes, qui vnctionem cōſecrati*, ſed aliter ſuaſerunt L. A. M. P. Fux. Lo. Peta. Sa. Fre. Vi. O. 4. Vatic. Mar.

pag. 148. col. 4. A. neque perpetuitate vitæ) *neque puritate vitæ* Al. ſed vitioſè, vt *neque perpetuitatem vitæ* Mar.

& templum & ſanctum) Sic duximus corrigendum pro & *templum Sanctum* adducti numero exemplar. A. Peta. Fa. Fux. L. Au. M. P. Lo. Lod. Pi. Vi. O. Fre. Mar. & ſimile eſt in illis duobus Ms. quorum meminit Ducæus in Collectan. in Clementem Alexandr. nemo enim ignorat quæ ſit differentia inter *templum* & *Sanctum*. Nam primum eſt generalius; diuiditur enim in *veſtibulum, ſanctum, & ſanctum ſanctorum*, ſeu ſanctuarium, imò etiam in *atria* nec non & generaliori ſignificatione, vox *templum* complectitur omnia ædificia, quæ ſacræ ædi viciniora, vno

& eodem murorum ambitu continebantur: apud
Septuaginta Daniel. 9. ex quo hic locus ſumitur A
καὶ τὸ χρῖμα οὐκ ἔϛιν ἐν αὐτῷ, καὶ τὴν πόλιν,
καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ, quo fit, vt vox ſola *ſan-*
ctum ſufficere videatur. Verum non datur à tot
codicibus deſciſcere, quibus accedit Idac. *& tem-*
plum, & *ſanctuarium*.

& cædentur in Cataclyſmo belli) Inſeruimus
in iuxta L. Lo. Lod. Pi. O. Vi. Ven. Lut. Mar. &
duobus illis Ms. quorum meminit eruditus Du-
cæus in Clemen. pro *& cædentur Cataclyſmo belli*
ſicut in alijs editionibus, vel *& cædentur in Cata-*
clyſmo belli vt in Peta. vel *& cædentur in perdi-*
tione Cataclyſmo belli vt in Fux. vt ſit ſenſus, cæ-
dentur magnis prælijs: comparat enim impetum
& vim belli diluuio ſeu Cataclyſmo. Cæterùm B
Vi. O. Lo. Lod. Pi. ſuadebant legendum *Cataclyſ-*
mo bellis, quaſi dicat cædentur bellis vt in Cata-
clyſmo: nam mos linguæ ſanctæ eſt ſæpe ſubau-
dire vocem *vt*, quam particulam ipſi Septuag. ex-
primunt *καὶ ἐκκοπήσονται ὡς ἐν κατακλυσμῷ*
καὶ ἕως τέλους πολέμου συντετμημένου, *& ſucci-*
dentur ſicut in diluuio, & vſque ad finem belli
conciſi. Idem Theodoretus Orati. 9. in Daniel.
Eadem habet Tertullian. lib. contra Iudęos *quem-*
admodum in Cataclyſmo.

Iudæis regnauit Herodes alienigena deficiente
Pontificum principatu an. 37.) Hæc habentur in
columna Iudæorum in Fux. & Peta. & poſt an. 10.
Auguſti ante illa verba, *Herodes Antipatri* &c.
leguntur hæc in Fux. *Hyrcanus contra Parthos*
dimicans captiuus apud illos ductus eſt Hyrcano
captiuo facto Herodes Antipatris &c.

Lunæ ſecundum Romanos, curſus inuentus) C
Deſunt in Fa. & 3. Vati. & certe quid hoc ſit, &
an quiſpiam alius auctor ſimile quid ſcripſerit,
ignoro; doceant eruditi: peritiſſimus vir maculam
notat in Euſebio ex culpa librarij, quod hæc cum
anno 3. Olymp. 187. comparentur. Nam vult
cum an. 2. Olymp. 286. opponenda: ſed neſcio
ex quo codice id hauſerit; vulgares enim & mem-
branæ omnes, quæ in manus noſtras deuenere, ita
collocant, vt reſpondeant an. 3. Olymp. 186. ſeu
an. 10. Auguſti, niſi quod in vno ex Vatic. ad an.
11. & in duobus ad an. 13. apud Mar. ad an. 12.

Antonij & Auguſti fœdus &c.) Differentia
exiſtit inter codices, cum alij notent circa an. 10.
Auguſti vt Fux. Peta. Vi. O. alij circa an. 11. vt Fa.
Lo. Pi. & excuſi.

Colonias deduxere &c.) Exulant à Vi. O. in D
cæteris ad an. 11. collocantur vt in Fux. Peta. Fa.
Lo. Pi. & vulgatis: apud Mar. ad an. 1[illegible].

Auguſtus triumphauit &c.) Diſſenſio inter co-
dices eſt vnius anni, cùm alij ad an. 11. Auguſti
ſeu 4. Olymp. 186. vt Fux. Peta. Fa. Lo. & excuſi:
alij ad an. 12. vt Vi. Pi. O. Mar. In Faſtis Goltzij
exhibetur *Ouatio Auguſti ex Sicilia Idib. Nouẽb.*
& an. Vrb. 717. quam hic locus videtur innuere;
dum agitur de *triumpho pedeſtris certaminis*; An-
nus enim ille ab Vrbe incurrit in an. 9. Auguſti ſeu
an. 2. Olymp. 186. nemo autem neſcit ouationem
à triumpho diſtingui, quod qui triumpharet curru
veheretur, qui ouaret, pedibus ingrederetur, vt
conſtat ex Gellio lib. 5. cap. 6. Dionyſio lib. 5. &
Plutarcho in Marcello: ſic Dio lib. 49. poſtquam
fecit mentionem Sexti Pompeij expulſi è Sicilia
ait *omnium conſenſu ſtatuas Octauio decretas, &*
vt ouans Vrbem iniret. Sic apud Suetonium Octa-
uius *bis ouans ingreſſus eſt Vrbem poſt Philippenſe*
& rurſus, poſt Siculum bellum.

Antonius Cleopatræ Arabiam tradidit) Hoc
factum volunt quidem Fux. Peta. Fa. Lo. & tres
Ms. Fab. anno 11. Auguſti: at vt Pi. anno 12. qui-
bus adiungendi excuſi ac Mar. & vt demum Vi.
O. anno 13. ſeu 1. Olymp. 187.

Auguſti & Antonij tertiæ diſſenſionis exor-
dium &c.) Diſſenſio iſta diſſenſionem inter libros
peperit: cum alij anno 11. Auguſti aſcribendam
indicent, vt Fux. Peta. Fa. Lo. & tres Ms. Fab. alij
anno 12. vt impreſſi, alij anno 13. vt Pi. Vi. O. ſeu
an. 2. Olymp. 187. ſitum vulgatorum commendat
Dio lib. 50. dum ſcribit has inimicitias inter
Octauium & Antonium cœpiſſe *Coſs. Antonio*
& Volcatio, & exarſiſſe ſubſequenti Conſulatu
Domitii & Soſii, qui incurrit in illum annum pri-
mum Olymp. 187.

Nicetes & Hybreas) Ita caſtigãdum cenſuimus
iuxta M Fa. Peta. Fux. Pi. Al. licet *Hibreas* in 4.
Vati. & Lo. *Hybraeas* in 3. Vati. P. & tribus Ms.
Fab. *Thybreas* in L. A. *Tybreas* in Vi. O. pro quo
antiqua lectio in impreſſis *Hibracas*, facili lapſu
c pro *e*: de hoc Rhetore, Seneca ſæpe, & Strabo,
lib. 14. Huius correctionis nos prius monuerant
adnotationes in Senecam ex eodem codice Pu-
teani. Cęterùm reuocatur hic paragraphus ad an.
11. Auguſti in Fux. quatuor Vatic. Fa. Peta. Lo. ad
annum verò 13. in vulgaribus: ad an. 14. in Pi.
Vi. O. & 3. Vati.

Plution) Ita ſcribendum docuerunt L. A. M.
Pi. Vi. O. P. & 7. Vati. cum quibus conuenit Sene-
ca ſæpe in controuerſ. in Lo. Fa. Peta. & trib. Ms.
Fab. legis *Plutio*, olim mendosè *Pluſio*, vt in Fux.
Pluton.

pag. 149. col. 3. A. Cleopatra & Antonius ſe-
met interficiunt &c.) Quo anno regni Auguſti
illi duo diem clauſerint extremum, non conuenit
inter libros; Nam Fux. Peta. Fa. Lo. & tres Ms. op-
ponunt anno 11. vulgati anno 14. ſeu 3. Olym-
piadis 187. Pi. Vi. O. Mar. an. 15. quod eſt con-
formius menti auctoris. Nam cum ipſi annus 15.
Auguſti ſit 22. & vltimus Cleopatræ, cur non ei-
dem anno 15. aſſignetur mors Antonij & Cleo-
patræ? Nam nemo neſcit anno inſequente Actia-
cam pugnam ambos extinctos vno & eodem an-
no paucis interiectis diebus; & ſtatim poſt mor-
tem Cleopatræ AEgyptum ſubactam.

Caius Cornelius Gallus de quo Virgilius &c.)
C. Cornelius Lo. nam etiam pro *Caio* apud Eutro-
pium lib. 7. legimus *Cneus*, ſeu *Cn.* ſed repugnant
alia exemplaria, & Vincen. hæc referens ad ver-
bum, quinetiam Pæanius apud quem Γάϊος.
Porro vice vocis *Gallus* in Au. reponitur *Conſul*,
ſed corruptè, vt patet ex alijs exemplar. Vincent.
Eutropio lib. 7. Suetonio & Dione: locus autem
Virgil. eſt Ecloga vltima,

——Vos hæc facietis maxima Gallo,
Gallo, cuius amor tantùm mihi creſcit in horas,
Quantum &c.

De eodem loquitur lib.4.Georg.ſub nomine pa-
ſtoris Ariſtæi alludens ad Ariſtæi fabulam ſum- A
ptam ex Iliad.18.

Ptolemæi qui vocabantur) Abeſt *Ptolemæi* à
Peta.O.Vi.Fux.Fa.Lo.Pi. ſed poteſt tolerari,cum
ſenſus id exigat.

regnauerũt annis 295.)In Vi. O. *290.* in Fux.
292. Sed vulgata ſcriptura firmatur aliis exempla-
ribus,Beda & Mar. & ipſa ratione ſupputationis
annorum,numerando ab anno 2. Olymp.114. ita
tamen vt iuxta illum numerum Alexander obie-
rit an.1.Olymp.114.Nam adde ad annos Abrahæ
*1693.*illos 295.conficies 1888. quem vides con-
currere cũ hoc anno 15.Auguſti. Tamen Clemẽs
lib.1.Stromat.& Ptolemæus lib.3.cap.8. Almag.
habent tantum annos 294.& hos imitati libenter
fuiſſemus , ſi fauiſſet alicuius codicis auctoritas. B
Nam hic numerus videtur rectius conuenire cum
ſitu antiquo,quem retinuimus de morte Alexan-
dri ad an.4.Olymp.113. nec audiendus eſt Nice-
phorus Conſtantinopolit. in Chron.dum nume-
rat an.297.menſ.6.minus etiã Iulius African° qui
apud Euſeb.lib.8.de demonſt:cap.2. colligit reg-
num Macedonum duraſſe annos 370.

Aegypti regnũ,quod fuit in Alexãdria deſtru-
ctũ eſt) Exulant hæc à Peta.Pi.Fux.A.L.M.V.P.
Lo.Pi.eorúmq; vice in Peta.Fux.*Alexandrinorũ
finiuit Imperium*:in Fa. *Alexandrinorum regnum
deſtructum eſt & Romanis paruit.*

Artorius medicus &c.) Sic reſtituendum iu-
dicauimus iuxta multitudinem codicum Fa.Peta.
O.Lo.A.P.V.Va.M.Vi. ſeptem Vaticano. trium
Ms.Fab. & primas editiones Ven. Lut. quas imi- C
tantur Plutarchus , Florus , Paterculus & alij pro
Antonius vt in editionibus Baſil. & Sonnia. vel
vt in L.Pi.*Artoricus*,vel vt apud Fre. *Arctoricus*,
vel vt in Vat.*Antorius*,vel vt in Mar. *Arcorius*,&
in Fux. *Archorius :* non tenuiſſem vulgatam le-
ctionem,ſi licuiſſet per tot exemplaria, in quibus
ſemper penultima ſyllaba eſt *ri* ; nam video illam
eſſe receptam apud Plinium lib.29. cap.1. & lib.
30.cap.13.Galenum,Suetonium in Auguſto,Xi-
philinum ex Dione,& ipſum Dion.lib. 53. Ho-
ratium lib.1.Epiſto.15. ac Vallam & Zonaram:
tamen noſtram lectionem cõfirmant etiam Vel-
leius lib.2.Valer.Max.lib.1.cap.8.Lactant. lib.2.
de Orig.cap.7.niſi dicas duos fuiſſe medicos Au-
guſti , vnum nomine *Artorium*,alterum nomine
Antonium Muſam, quod minus placet. Horum D
autem ſitus non ita eſt conſtans. Nam in Lo. Fa.
ad an.11.Auguſti:in Peta.Fux. ad an.12. in Vi. O.
Mar.& vulgatis ad an.15.& multò rectiùs.Neq;
enim antea obtigerat victoria Actiaca, & propiùs
accedit ad Dionem,qui lib. 53. tradit Auguſtum
reſtitutum ſanitati à periculoſo morbo ab Anto-
nio Muſa,Coss.*Auguſto 11.& Piſone*,quos Faſti
Onuphrij comparant cum an.2.Olymp. 189. &
Vrbis 730.

Quidam ab hoc loco primum annum Auguſti
monarchiæ ſupputant) Quoniam illa verba *ab
hoc loco* præ ſe ferunt annum certum ; à quo mo-
narchia Auguſti deduci debeat: deſiderãdum fue-
rat , vt conſtans & certus eſſet à libris notatus ſi-
tus:contrarium tamen accidit. Nam Fa.Lo.Peta.
deſignant ad annum 12. Auguſti:Fux.& vnus ex
Ms.Fab. ad an.13. Pi. Vi.O. Mar. & impreſſi ad
an. 15. cum quibus conueniunt Beda de ratio.
temp. & in Daniel. Honorius Auguſtudunenſis
in Chron. & hic annus 15. dubius eſſe nequit,ſi
ſpectetur mens auctoris,de qua certiſſimè conſtat
ex obitu Antonij & Cleopatræ, & defectione re-
gni Aegyptiorum ad illum an. 15. Non parum
ad id facit,quod Oroſius imitator Euſebij libro 6.
cap.19.& 20. ſcribens Auguſtum reuerſum Ro-
mam an.Vrb.725. ſignificat eorum obitum con-
tigiſſe anno Vrbis 724.qui concurrit cũ illo anno
15.Auguſti. Nam ipſius reditus fuit anno inſe-
quente,omnium conſenſu. Auget quod Clemens
lib.1.Stromat.ait Chriſtum natum anno 28. Au-
guſti,ſcilicet ab Aegypto capta:ergo ab anno 15.
Auguſti,quia Chriſtus naſcitur anno 42.Auguſti,
numerando à primo eius Conſulatu , & præſer-
tim cũ ipſe ab Alexandro ad Actiacam pugnam
numeret annos 294. Nam totidem reperies ab
an.1.Olymp.114.vſq; ad an.14.Auguſti. Fauet e-
tiam Ioſephus dum lib.15. antiq.cap.5. refert A-
ctiacam victoriam ad Olymp. 187. & dum libro
18.Antiquit.cap. 4. ait Auguſtum regnaſſe cum
Antonio annos 14.Hinc enim fit neceſſariò Mo-
narchiam eius cœptam anno 15. Librarij qui hæc
ad varios annos retrudunt , videntur exiſtimaſſe
auctorem hîc agere de anno Actiacæ victoriæ.
Itaque qui ad an.12. Auguſti reijciunt,imitantur
illos qui illam Victoriam tribuũt anno Vrb. 721.
vt Tacitus lib.1. hiſto. & anno 32. vitæ Auguſti
vt Abbreuiator Liuij;& etiam Iulium Africanum,
qui apud Euſebium lib.8.de demonſtr.cap.2. nu-
merat a fine regni Macedonum ſeu Aegypti vſq;
ad an. 16. Tiberij,annos 60. Nam integri repe-
riuntur ab illo an.12.Auguſti ſeu 1. Olymp. 187.
vſq; ad 16.Tiberij. Qui autẽ ad an.13.habent au-
ctores ipſum Tacitum,Dionem.Eutropium,Sue-
tonium,cùm dicunt ipſum Auguſtum regnaſſe cũ
Antonio annos 12. & poſtea ſolum an.44.Dio-
nyſium quoque Halic.dum lib.1.ait finem impo-
ſitum ab Auguſto bellis ciuilibus (intellige per
Actiacam Victoriam & fugatum Antonium) an-
te annum 3. Olymp. 187. (ſeu vt loquitur *antè
mediam illam Olympiadem*) & annis 22. ante
annum Vrbis 745.ſcilicet vertentem : ergo anno
Vrbis 723. Verùm , vt hæc aliquo modo conci-
lientur,norunt docti ſolitos veteres non ſolũ enu-
merationem annorum Auguſti à variis terminis
auſpicari, ſed etiam duas habuiſſe præcipuas epo-
chas ſeu initia,priùs poſt mortem Iulij Cæſaris: a-
lij enim à cæde ipſius,id eſt ab Idibus Martijs : alij
vt Euſebius & vulgus ſcriptorum , ab anno inſe-
quente, quo Auguſtus primum Conſulatum iniit
cum *Pedio*,mortuis *Hirtio & Panſa Coss.*14.Ca-
lend. Septembris (vt ait Dio lib. 55.) anni Vrb.
710.alterum poſt Actiacam Victoriam : nam alij
ab ipſo anno Victoriæ, quem alij conſtituunt an-
no Vrb.721 vt Tacitus:alij 722.vt Faſti: alij 723.
vt Dio li.50.& Dionyſ.lib.1.atque auctor:vel die
4.Nonas Septembris vt vulgus (quo etiã menſe
natus eſt Auguſtus (o ſcilicet Cal. Octob.) vt aiũt
Suetonius & Dio lib. 55. imò & mortuus,vt ait
Tacitus lib.1.Annal.) vel Calen.Auguſti, vt vult
Oroſ.

Digitized by Google

Oroſ.lib.6.ca.19.& Mar.Alij ab anno inſequen-
te, quo non ſolum ſibi mortem conſciuerunt An-
tonius & Cleopatra, ſed quo etiam Aegyptus ca-
pta eſt, ſiue die 26. menſis Martij vt plures, ſiue
menſe Auguſti vt tradit Macrobius lib. 1. Satur.
cap.12.ſiue die prima illius menſis, ſi verum eſt
quod volunt nonnulli (nam Dio lib.60.aduerſa-
tur,cùm ſcribit eum diem fuiſſe feſtum, quod æ-
des Martis ea die fuiſſet conſecrata) Feſtum ſan-
cti Petri ad vincula ſucceſſiſſe feſto Auguſti im-
peratoris de deuictis Antonio & Cleopatra, ſeu
Aegypto capta: Dio enim lib. 50.& 51.teſtatur
vtrumque diem & victoriæ Actiacæ & Alexan-
driæ ſeu Aegypti captæ fuiſſe ſolemnem & feſtũ,
& ab illo enumerationem imperij Auguſti ſumi
ſolitam,& ab hoc reliquos & ſubſequentes annos
mundi deduci & numerari: quidam etiam annos
Auguſti auſpicantur ab eius Conſulatu ſexto, quo
volũt imperium illi fuiſſe à Senatu confirmatum,
eúmq; Auguſtum conſalutatum ac Monarchiam
adeptum poſt captam Aegyptum: ſiue octauo I-
dus Ianuarias vt vult Oroſius lib.6.ca. 20. ſiue ſe-
ptimo Id. Ianu. vt fert lapis qui eſt Narbonæ, &
refertur apud Grutterum li. de Inſcript.pag.229.
ſiue ipſis Idibus Ianuar. vt vult Ouidius,ſiue deci-
mo ſeptimo Calendas Februarij, vt vult Cenſori-
nus lib.de die natali cap.65. ſed quo anno & im-
perij & Vrbis & Olympiadis ille Conſulatus ſex-
tus contigerit,non ita apud omnes conſtat:neque
etiam vtrùm eius Conſulatu quinto vt vult Oro-
ſius,an ſexto vt Dio,& vulgus,an ſeptimo vt Sue-
tonius,Cenſorinus, & Caſſiodorus; magna enim
eſt horum diuerſitas inter auctores.

Cæſar Auguſtus appellatus,à quo Sextilis &c.)
Adnumerant hæc anno 13. Auguſti Fux. Peta.
Fa.Lo. & vnus ex Ms.Fab. At anno 15.ſeu 4.O-
lymp.187.Pi.O.Vi.Mar.cum impreſſis. Diuerſi-
tas hæc contigit ex variis opinionibus ſcriptorum
diſſentientium in aſſignãdo anno primo Monar-
chiæ Auguſti per annos ſiue Vrbis,ſiue Olympia-
dis, ſiue Cõſulum, ſiue etiam Conſulatuum ipſius
Auguſti. Noli ergo damnare auctorem, licet ha-
beat aduerſantes nonnullos veteres in vno vel al-
tero anno.Oroſius enim lib.6.cap.20.refert hanc
denominationem Auguſti ad an. Vrbis 725.&
Conſulatum *Auguſti V. & Apuleij*,quem tamẽ
Faſti Onuphrij collocant ad an. 15. Auguſti & 4.
Olymp. 187. Dio lib. 53. ad Conſulatum inſe-
quentem *Auguſti VI. & Agrippæ II.* & Vrbis
726.licet initio libri 52. fateatur *ſummam totius
Reipublicæ eſſe cæpiſſe penes Auguſtum Coſs.Cæſa-
re V. & Apuleio*, ſeu etiam vt addit, *an. Vrbis
725.* qui etiam vult ſibi primum vendicaſſe illo
anno nomẽ *Imperatoris:vicies* enim inquit idem,
dictus eſt Imperator. Cenſorinus lib.de die nata.
cap.65. tribuit Conſulatui *Auguſti VII.& A-
grippæ*,licet alius detur Auguſto Collega eo ipſo
Conſulatu 7. tam in Faſtis quam apud alios ſcri-
ptores:Appianus lib.1.de bello ciuili videtur con-
firmare vulgarem ſitum,dũ ait *ſtatim poſt captam
Aegyptum Octauium appellatum fuiſſe Auguſtũ.*
Quod demũ pertinet ad mẽſem Sextilem, & quo
anno ille dictus ſit *Auguſtus*; Abbreuiator Liuij
videtur ſentire eodem anno factum; quo datum
eſt Octauio cognomen *Auguſtus*. Nam illa duo
A coniungit,ſicut & facit auctor:Dio tamen lib.55.
tribuit hanc nuncupationem anno Vrbis 746. &
Cõſulatui *Aſinij & Cenſorini* ſeu 4. Olymp.192.
ſicut Faſti Onuphrij eos comparant.

Cum ingenti triumphorum pompa &c. liberi
Sol & Luna ante currũ eius ducti) Auguſtũ triũ-
phaſſe volunt Fux.Peta.Fa. Lo. & tres Ms. Fab.
anno 14.ſui imperij.At Pi.O. Vi. Mar. adiunctis
libris vulgaribus,anno 15.qui penitus ſunt ſequẽ-
di.Nam Oroſius lib.6.ca.20. Dio lib.51.referunt
Octauium tres egiſſe triumphos anno poſt ſuba-
ctam Aegyptum 8.Idus Ianuarij *Coſs. Octauio &
Apuleio*, qui iuxta faſtos Onuphrij incidũt in an-
nũ 4.Olymp.187. & ille annus auctori idem eſt
cum an.15.Auguſti. De his triumphis eleganter
B Virgilius lib. 3.Aeneid.

*At Cæſar triplici inuectus Romana triumpho
Mœnia* &c.

Vbi Seruius, *Nam primo die triumphauit exerci-
tus,qui Antonium,2.qui Dalmatas vicerat,3.ipſe
cum Alexandrino triumpho ingreſſus eſt.* De iiſ-
dem triũphis Ouidius,Propertius, Horatius, Ab-
breuiator Liuij,Suetonius,Dio, Appianus & alij,
licet paululùm diuersè: *Auguſtus* inquit Abbre-
uiator, *egit tres triumphos vnum ex Illyrico,alte-
rum ex Actiaca victoria, tertium ex Cleopatrâ
impoſito fine ciuilibus bellis:* Macrob.li.1. Satur.ca.
12. ait hos tres triumphos actos menſe Auguſti.
Quod autem ait *Cleopatræ liberos Solem & Lunã*
ductos ante currũ Auguſti explicatur à Dione li.
51. Zonara eius æmulo & aliis,videlicet Cleopa-
C tram indidiſſe cognomen Solis filio ſuo nomine
Alexandro,& Lunæ filiæ ſuæ nomine Cleopatrę.

Nicopolis iuxta Actiũ condita & Agon Actia-
cus cõſtitutus) Saltem hîc conueniũt omnes libri
& Mar.vt aſcribendũ velint paragraphũ iſtũ anno
15.Auguſti & anno 4.Olymp.187.Dio lib.51.ſi-
gnificat Nicopolim (quaſi dicas Victoriæ ciuita-
tem) cõditam in loco,vbi caſtra habuerat Augu-
ſtus, tempore pugnæ naualis Actiacæ, (ita dictæ
propter Actiũ promontorium vicinũ) paulò ante
quam capta eſſet Aegyptus, ſed tamen eodẽ an-
no:Caſſiodorus refert in ſuperiorem annũ; Vidẽ-
tur tamen ea, quæ pertinẽt ad agonẽ, potiùs re-
ponenda in annũ ſequentẽ, quo celebrata eſt O-
lympias 188. ſi verum eſt agonem Actiacũ apud
Nicopolim inſtitutũ nõ aliũ fuiſſe quàm agonem
D Olympicum auctum & illuſtratũ ab Auguſto,eo-
dem tamen die & anno celebratum, ſicut videtur
ſentire Strabo lib.7. ἀποδέδεικται δ' ὁ ἀγὼν Ὀ-
λύμπιος τὰ Ἄκτια ἱερὸς τοῦ Ἀκτίου Ἀπόλλω-
νος, *Actia ſunt certamen Olympicum in Actii A-
pollinis honorem.* Et Virgilius Aeneid.lib.3.

Actiaque Iliacis celebramus littora ludis,

niſi dicas Auguſtũ inſtituiſſe quidem apud Nico-
polim vt tradunt Dio,Suetonius & Mamertin. in
Panegyr.ludos illos quinquennales,qui conficie-
bantur certamine equeſtri,gymnico,& muſico vt
ait Dio li.51.in initio eodem anno, quo ipſa con-
dita eſt, ſed biennio pòſt Romam tranſlatos, vt
etiam teſtantur Suetonius in Tiberio & Dio lib.
53. idque inſequente anno & die, quo Olympias
fiebat. Cæterùm corrige hoc loco Marianum, vbi

Pp

ridicula ſunt quę leguntur, *Necapolis iuxta Acticum littus à Caſare bello ſuperatur & perimitur: Alexandria poſtea in Manſoleo reconditur:* nam pro *a* legendum *Antonius*.

Agon Actiacus) *Agon Acciacus* V. *Agõ Actius* Peta. Fux. A. L. M. Lo. Pi. & tres Ms. Fab. in Fre. *Agonactus*, ſed vulgata caret dubio: res enim nimis nota & certa, vt niſi tot exemplarium numerus acceſſiſſet, indignum obſeruatione meritò videri potuerit.

Auguſtus Romanis plurimas leges ſtatuit) Deſunt iſta in Pi. In alijs ſita ſunt ad an. 15. Auguſti: in Mar. an. 18. Caſſiodorus refert ad an. 17. Auguſti, ſeu ipſius Conſulatum VI. & Agrippæ III. triennio poſt captam AEgyptum *iis Conſulibus*, inquit, *Caſar leges protulit.* Idem confirmat Tacitus lib. 3. *Sexto*, inquit, *Conſulatu Auguſtus dedit iura, quibus pace & principe vteremur:* ſed Velleius li. 2. propiùs accedit ad ſitum vulgatum, *Finita*, inquit, *vigeſimo anno bella ciuilia, reuocata pax, reſtituta vis legibus, iudicijs auctoritas, leges emendatæ vtiliter, latæ ſalubriter*, quales autem leges iſtæ fuerint Auguſti, vide Suetonium. Porro ne hîc deſideres quæ antea in editis, proximè paragraphum hunc ſubſequebantur, videlicet hæc *Alexandrinorum regnum deſtructum eſt & Romanis paruit:* delenda enim viſa ſunt non ſolùm quia deerant in Pi. A. L. M. 3. Vatic. P. Lo. Fux. Peta. & tribus Ms. Fab. ſed & vt vitaretur inanis repetitio, cum idem dicatur ad eundem annum, licet diuerſis paululùm verbis.

Cenſu Romæ &c. 40. centena, & 63. millia) Pro *41. centena & 64. millia*, vt olim & apud Idac. & Mar. ſubſtituimus *40. centena & 63. millia*, quia ſic legimus apud Freculphum, qui alter eſt exſcriptor noſtri Chronici: præcipue verò quia antiquus lapis, cuius fidem faciunt Inſcriptiones antiquæ Grutteri pag. 230. & doctiſſimus Lipſius lib. 1. Elect. cap. 27. poſt eruditiſſimum And. Schottum, habet *quadragiens centum millia & ſexaginta tria.* Firmatur etiam illa lectio *63.* pro *64.* à codicibus L. M. Pi. quin etiam ex ipſo mendo, quo eſt corruptus Freculphus, vbi XLIII. millia pro LXIII. millia, inuerſo X. ante L. legimus: ingenuè dicam in P. legi *15. centena 64. millia* & in V. Va. & Fa. *1264. millia*. Quoto demum anno hic cenſus actus fuerit, variant vtcumque libri. Nam Vi. & O. recenſent ad an. 14. Auguſti & 3. Olymp. 187. Idac. ad an. 13. Pi. & vnus ex Ms. Fab. ad an. 15. Lo. Fux. Fa. Peta. Mar. & vulgati ad an. 16. Auguſti, ſeu 1. Olymp. 188. quibus conformes Faſti Onuphrij & ipſe antiquus lapis, de quo Grutterus pag. 230. qui tamen illum cenſum refert non ad Cõſulatum 5. Auguſti collegâ Agrippâ 2. vt volunt Faſti Onuphrij poſt Dionem lib. 53. ſed ad 6. collegâ Agrippâ 2. (vt etiam habent Faſti Goltzij) qui & in eũdem annum 1. Olymp. 188. incurrit, cui conuenit Dio, cum diſertis verbis teſtatur hunc cenſum actum anno vrbis 725. qui concurrit (iuxta auctorem & Catonem à 1. Olymp. 7.) cum anno 16. Auguſti & an. 1. Olymp. 188.

Coloniæ deductæ) Vt ferme in ſuperioribus diſſident codices inter ſe vno anno, ſic in his: nam Fux. O. Vi. aggregant hæc ad an. 15. Auguſti: Peta. Fa. Lo. & vnus ex Ms. Fab. Pi. & cuſi ad an. 16.

Anaxilaus) *Anaxialus* V. *Anaxilius* L. Pi. Athenæus in Dipnoſop. lib. 14. cap. 25. citat Ἀναξίλαος ὀρνιθοκόμοις *Anaxilaum in Auiario*, interpres vertit *Anaxilan*, quamuis Athenęus vtrumque citet & *Anaxilan* & *Anaxilaum*. Adhæc ſunt qui velint iſta pertinere ad an. 15. Auguſti vt Fux. O. Vi. quidam verò ad an. 16. vt Peta. Fa. Lo. Pi. & editi. Vulgati propiùs accedunt ad teſtimonium Dionis lib. 49. quo prodit Aſtrologos καὶ τοὺς γόητας & Magos vrbe eiectos ab Agrippa AEdile, an. Vrbis 720. qui incidit in annum 11. Auguſti.

M. Terentius Varro Philoſophus prope nonagenarius moritur) In his, libri aliquantulum inter ſe diſcordes: alij appingunt annum 15. Auguſti vt Vi. O. alij an. 16. vt Fux. Peta. Fa. Lo. & editis alij an. 17. vt Pi. Nullus veterum dirimit litem cùm iſtius obitus altum ſit ſilentium apud eos: ſed annus eius natalis poſitus circa an. 1. Olymp. 166. firmat vulgatum ſitum. Nam 16. annus Auguſti eſt Varronis 89. vt ita non male reſpondeat verbis auctoris *prope nonagenarius*. Si tamen velis collocare ad an. 17. Auguſti, non aduerſabor. Nam ille erit Varronis annus 90. decurrens. Hũc autem Varronem nominauit Philoſophum, quia eodem tempore alius erat M. Terentius Varro Legatus Auguſti contra Gallos ſeu Salaſſos, vt ſcribit Dio lib. 53. & alij. Porro iſte idem eſt, qui reſtituit annos ab Vrbe, ope Taruntij Mathematicorum præſtantiſſimi, de quo ſuprà diximus.

Thebæ AEgypti &c.) Excidij huius tempus notant concurrere alij quidem cum ann. 15. Auguſti vt Vi. O. alij cum an. 16. vt Lo. quem imitantur vulgati, alij cum an. 17. vt Fux. Peta. Fa. Pi. Mar. huius euerſionis nulla eſt memoria apud veteres ſcriptores.

ad ſolum erutæ) *ad ſolum diruta* in Vi. O. L. Pi. ſed alterum eſt familiarius apud auctorem.

Cornelius Gallus) In Peta. *Sallus* pro *Gallus*, quo quid corruptius? prius enim commendatur tum in cæteris chirographis hîc & ſuprà, tũ apud Suĕtonium, Strabonem lib. 17. Eutropium lib. 7. Dionem lib. 53. licet ab illis nonnunquam *Cornelius Gallus*, aliàs *Gallus Cornelius* vſurpetur. Cæterùm repoſuerunt ad an. 17. Auguſti Fux. Peta. Fa. Lo. Mar. & impreſſi: at ad an. 18. Pi. Vi. O.

Tralles terræmotu conſederunt) Addidimus vocem *motu*, quia aliàs nullus erat ſenſus, & præterea ſic legitur in L. Fux. Vi. O. A. V. P. Al. Fa. Peta. Pi. Ven. Lut. & trib. Ms. Feb. niſi quod in Lut. pro *conſederunt* legitur *contenderunt*, forſan legendum *conciderunt*, vt ſępe anteà apud auctorem. Nihilominùs receptius *conſederunt* à verbo *conſido*, hac eadem notione, qua apud Ciceronem ſumitur oratione de Prouincijs Conſularibus, vbi de Alpibus agens *quæ iam licet conſidant*. Porro pro *Trallis* vt anteà, repoſitum eſt *Tralles*, ex fide Vi. O. his vicinus eſt Fux. in quo *Tralle ter. mot. concedit:* & in Fa. *Trallus ter. mot. conſiderũt*;

Digitized by Google

non inficiabor tamen quin vulgata poſſit tolerari, ſicuti dicimus *Sardis*, vt pluribus anteà; caue tamen ne impingas in errorem illum Mariani, vbi *Valles terramotu conſederunt* pro *Tralles*.

Indi ab Auguſto &c.) Adducor vt credam iſta eueniſſe anno 18. Auguſti, cùm ita dicten[illegible]am chirographi Fa.Fux.Lo.O.Vi.Pi.Peta.quàm impreſſi, nec longe abſunt ab ijs, quæ refert Xiphilinus è Dione lib.53.circa Cõſulatum *Auguſti xi. & Piſonis* (qui in Faſtis Onuphrij annotatur anno 2. Olymp. 189. qui incidit in 21. Octauij) ſcilicet Indos confirmaſſe amicitiam cum Auguſto, cùm eius gratiâ *antea Legatos ad eum miſiſſēt*. Oroſius lib.6. ca.21. confirmat vulgatum ſitum, dum ait præcedente anno ante Cantabros deuictos *Cæſarem apud Tarraconem citerioris Hiſpaniæ Legati Indorum & Scytharum toto orbe tranſmiſſo, tandem ibi inuenerunt vltra quod iam quærere non poſſent, refuderuntque in Cæſarem Alexandri Magni gloriam* &c. Huius legationis meminit Florus lib. 4. cap. vltimo, Dio lib.54. & Strabo lib.15. non de hac ipſa loquuntur, ſed de alia poſteriore.

Meſſala Coruinus &c.) Comparant hæc cum anno 18. Auguſti Fux. Peta.Fa.Lo.O.Vi.Mar. & excuſi, diſſentit ſolus Pi. qui cum an. 19. Ex hoc loco intelliges Tacitum, dum ſcribit Meſſalam eiuraſſe Prętecturam *quaſi neſcium exercendi*, ſcilicet quia ſic finxit.

pag.150.col.2.A. Auguſtus Calabriam & Gallos vectigales facit) Idem omnes membranacei, & editi, atque etiam Idac. Mar. Fre. quin & Faſti Græci; ſic enim habent, teſte Caſaubono Αὔγουστος Καῖσαρ Καλαβρίαν καὶ Γαλάτας ὑποφόρους ἐποίησεν. Idem Pæanius Græcus metaphraſtes Eutropij, vbi tamen Eutropius lib.7. habet *Cantabriam*. Nihilominus aſſentior eruditiſſimo Caſaubono, qui in lib.2. Sueton.pag.85. putat hîc Euſebium caſtigandum, & pro *Calabriam* legendum *Cantabriam*, cùm conſtet ex Suëtonio, Eutropio, Velleio, Dione, Sexto Ruffo, Floro, & Oroſio bellum Cantabricum tunc temporis confectum fuiſſe, & Cantabros ſubactos ab Auguſto: quinetiam eius *ductu vniuerſam Hiſpaniam factam ſtipendiariam*, vt loquitur Velleius, & ipſam *poſtremam omnium prouinciarum auſpicio Auguſti Cæſaris perdomitam fuiſſe* ait Liuius li.28. Adde quod Euſebius ipſe circa an.1. Olympiadis 190. dicit *Cantabri res nouas molientes opprimuntur*. Verum librorum conſenſus prohibuit, quò minus aliquid mutarem. Neque tamen conſentiunt inter ſe codices in anno. Nam Lo. Fux. Fa. Mar. & impreſſi reponunt ad an.19. Auguſti ſeu 4. Olymp.188. Pi.Vi.O.Peta. ad an.20. Dio li.53. ſcribit Cantabros & Aſtures per Antiſtium ducem ſeu Legatum Cæſaris, Salaſſos autem populos Galliæ ſubactos & vectigales redditos per Varronem alterum eiuſdem ducem, anno Vrbis 729. & *Coſs. Auguſto ix. & Silano*, quos Faſti Onuphrij cum eodem anno 4. Olymp. 188. comparant. Et ſimiliter Caſſiodorus ſcribit hoc ipſum contigiſſe anno 19. Auguſti. Hoc bellum deſcribunt Oroſius lib.6.cap.21. Epitome Liuij & Florus lib.4.cap.vltimo: vbi multa ſunt nomina propria deprauata, quæ poteris emendare ex Suetonio, Plinio & Strabone.

Munatius Plancus) *Munatius Plautus* Vincen. *M. Gnatius Plautius Fre.* ſed vbique mendum, vt docent cęteri libri, Suëtonius, Tacitus, Cicero, Velleius, Dio, Inſcriptiones apud Grutterũ pag. 439. & alij: quanta autem ſit affinitas literarum & ſignificationis harum vocum *Plautus* & *Plancus*, quaſi vtrumque ſit à pedum latitudine; ſic enim dicti qui ſuprà modum pedibus planis eſſent ſumpta metaphora à tabellis, quæ *plancæ* appellantur; vide Turnebum lib.19.cap.19. Aduerſar. Opponunt autem hæc Pi. quidem O. & Vi. anno 20. Auguſti: at Fux. Peta.Fa.Lo.Mar. anno 19. quibus adhærent libri impreſſi. Sed de condito per eum Lugduno anno 2. Olymp.184. ſeu Vrbis 710. quo *Hirtius & Panſa* erãt Conſules, & anno ſuperiore quàm Munatius fuit Conſul, teſtatur Dio lib.46. Extat etiã apud Onuphrium Panuinium in commẽtarijs ad Faſtos anno Vrb. 712. & in Inſcriptio. Grutteri pag. 439. vetus inſcriptio, quæ adhuc Caietæ viſitur, in qua Munatius dicitur in Gallia colonias Lugdunum & Rauricam deduxiſſe.

Galliam Comatam) Sic emẽdauimus pro *Galliam Romanam*, vt in Lut. B. H.Pet.Ba.So.Fux. Lut.Idac.Fre. quod expunximus ſequuti L.A.Au. M.V.Vi.O.Va. Vat.Fre.P.Fa.Al.Lo.Sa.Pi.Ven. Peta.Mar. apud quem tamen memineris caſtigãdum *Commotam* cum gemino *m* pro *Comatam*, & quia nuſquam legimus aliquam partem Galliæ vocatam fuiſſe *Galliam Romanam*, imo vel *Togatam*, de qua ad Olymp. 180. & illa eſt Ciſalpina in Italia, vel *Comatam*, & hæc eſt Trãſalpina, quo etiam nomine eſt appellata omnis Gallia, vt inquiunt Plin.lib.4.cap.17. & Mela lib.1.cap. 2. vel etiam *Braccbatam*, de qua Mela li. 2. Cicero orat. pro Fonteio, & in Piſonem, quę aliter *Narbonenſis*, vt conſtat ex Plinio & Mela. *Comata* ſic dicta fuit, quod *gentes eſſent intonſæ & capillatæ* contra morem Romanorum vt ait Plin. lib. 11. cap. 37. Quod autem hic Munatius rexerit partem Galliæ Tranſalpinæ teſtatur Dio lib. 46.

M.Lollius Galatiam &c.) Hæc ſumpta videntur ad verbum ex Eutropio lib. 7. Sunt autem plures qui ad an.19. Auguſti reuocent vt Fux. Peta. Fa. Lo. & impreſſi, quàm qui ad 20. vt Pi.Vi. O. & tres Ms. Fab. nec contemnendus vulgaris ſitus: idem firmatur auctoritate Dionis lib. 53. qui tradit Amynta Rege mortuo Gallogræciam ſeu Galatiam redactam in prouinciam Coſs. *Auguſto ix. & Silano*; & anno Vrbis 728. Hos enim, ſi ad annos Abrahæ 1264. qui natalem Vrbis antecedunt, addideris, fiet annus 1992. qui incurrit in hunc annum 19. Auguſti. Eutrop. lib. 7. ait M. Lollium *Proprętorem* (ſic enim legendum alij volunt non *pro Prętore*) primum adminiſtraſſe Galatiam: idem confirmant Ruffus & alij.

Auguſtus, cum ei monarchia deferretur, renuit) Sunt hæc in Fa. Lo. & impreſſis ad an. 19. Auguſti: in Fux.O.Vi.Fa.Pi. tribus Ms. Fab. & Mar. ad ann. 20. Quodnam horum eligas, non adeò eſt facile ſtatuere; nec quo-

Digitized by Google

modo Auguſtus dicatur *renuiſſe Monarchiam.* Narrat quidem Dio lib. 53. Auguſtum in ſuo Conſulatu VI. & Vrbis 726. habuiſſe orationem ad Senatum, *qua omne imperium depoſuit: tandem multis argumentis adductum, vt principatum ſolus obtineret, hac arte effeciſſe, vt à Senatu populóque confirmaretur. Tamen quò longiùs Romanos à ſuſpicione regiæ poteſtatis ſibi propoſitæ abduceret, diuiſit prouincias inter ſe & Senatũ & Pop. Rom. nec ſuſcepit imperium in ſuas prouincias niſi decennale, hoc etiam iactanter addito, ſi breuiori ſpatio poſſet eos ſubiicere, eò citiùs ſe imperio deſtiturum.* Hac ratione repudiatio Monarchiæ concurreret (ſecundum calculum Catonis ab an. 1. Olymp. 7.) cum an. 17. Auguſti: quia tamen conſtat ex ipſo Dione lib. 54. imò etiam ex Capitolinis tabulis (quibus proximè accedunt Suetonius, Velleius lib. 2. nec diſſidet Tacitus lib. 1. dum hic ait *Auguſto continuatam Tribunitiam poteſtatem* per ſeptem & triginta annos) Auguſtum anno Vr. 721. Dictaturam & Cenſuram perpetuam penitus renuiſſe, atque contentum fuiſſe perpetua Tribunitia poteſtate ei oblata: coniicio duo, primum pro voce *Monarchia*, quæ habetur hoc loco, legendum eſſe *Dictatura*: ſecundum, hunc paragraphũ rectiùs collocari ad an. 20. Auguſti, quia video illum annum Vrbis 731. ſecundum illas tabulas (nam Dioni eſt annus 732.) concurrere (ſecundum Varronis ſupputationem ab an. 3. Olymp. 6.) cum illo an. 20. Auguſti, ſeu ab Abraham 1993.

Quintilius Cremonenſis &c,) Fa. Lo. tres Ms. Fab. & cum illis impreſſi volunt iſthæc in annum 20. Auguſti incurrere; ſed Fux. Peta. O. Pi. Vi. Mar. in an. 21.

Auguſtus Cyzicenos libertate priuauit) Pluſculum hîc libri differunt, quàm in ſuperioribus. Nam Vi. O. opponunt an. 20. Auguſti: Fux. Pi. an. 21. Fa. Lo. Peta. Mar. & cuſi an. 22. ſeu an. 3. Olymp. 189. & hi ſimiliores Dioni, qui lib. 54. refert hæc contigiſſe *Apuleio VI. & Silio Coſs:* qui in Faſtis Onuphrij iacent ex oppoſito anni Vrbis 733. an. 1. Olymp. 190. Itaque differentia eſt duorum annorum. Suetonius & Dio narrant cauſam huius ademptæ libertatis ob ciues Romanos flagris cæſos; ſed ſequenti anno reſtitutam teſtatur ipſe Dio lib. 54. exin Strabo lib. 12. ait ſua ætate, id eſt ante an. 12. imperij, Cyzicenos fuiſſe liberos.

Pylades) *Pliades* O. Vi. *Pilades* Lo. Fa. Mar. ſed vulgata ſtabilitur conſenſu aliorum librorum & auctoritate Dionis lib. 54. Suetonij de altero Cytharædo & Megalopolitano multò antiquiore. Pauſanias lib. 8 *hanc ſaltationem Pantomimorum anteà non fuiſſe vſitatam, ſed introductam & inuentam ab Auguſto, & tractatam à Pylade & Bacchylide* (ſeu potius *Bathyllo*) teſtatur pariter Suidas in vocibus Ἀθηνόδωρος & ὄρχησις, & indicat Tacitus lib. 1. annal. dum agit de *ludis Auguſtalibus tunc primum cœptis; & cui ludicro indulſerat Auguſtus, dum Mecœnati obtemperat effuſo in amorem Bathylli.*

Cilix) Germanior lectio, quàm olim *Cylix:* nam nullus *Cyliciam* dixit per *y*, ſed *Ciliciam* & incolas *Cilices*: ſic ex codicibus Pi. Lo. Peta. L. tri-
A bus Ms. Fab. Fux. Mar. qui habẽt *Cilex*, vnde ſumpſimus primam ſyllabam, & ex impreſſis retinuimus alteram. Nam in V. Fa. P. Mar. leg mus *Cylex*: noſtram lectionem ſequitur Suidas Κίλιξ. Veruntamen vt infra Oppianus dicitur *Cilix*, vel iuxta antiquam lectionem *Cilex*, idem dicendum de Pylade, ſicut etiam Chryſippus dicitur *Cilix*, & ita de aliis. Porrò non erit difficile conciliare codices, cùm omnes ad annum 22. Auguſti hunc verſiculum euocent; nec ab illis diſſideat Dio.

Tiberius ab Auguſto miſſus occupauit Armeniam) Aſcribuntur hæc in Fux. Fa. Peta. Lo. Pi. Idac. Mar. anno 23. Auguſti, vt & in impreſſis excedunt has metas O. Vi. qui conferunt cum an. 24. his addendus Dio lib. 54. qui hæc refert ad
B Conſulatum *Apuleii & Silii*, qui vt dixi iuxta Faſtos Onuphrij confertur cum anno 1. Olymp. 190. is verò incurrit in an. 24. Auguſti.

Atratinus) Melius iuxta L. Peta. A. O. V. M. Vi. P. Lo. Pi. Ven. Lut. Fux. quam *Atracinus* vt in editio. Baſil. & Sonn. vel *Atartanis* vt in Fa. vel *Atramus* vt in Mar. Nam *Atratini* Conſulis meminit Dio lib. 49. item Faſti, ſed præcipuè Cicero initio orationis pro Cœlio. *Ego*, inquit, *Atratino humaniſſimo atque optimo adoleſcenti ignoſco &c. ſi voluit accuſare; pietati tribuo.* Quod attinet ad ſitum, euocant iſta ad an. 22. Auguſti O. Pi. Vi. ad an. verò 23. Fux. Peta. Fa. Lo. & cuſi.

Cœlium accuſauerat) Rectius cum diphthongo iuxta Pi. Fux. Peta. & tres Ms. Fab. Ciceronẽ,
C Tacitum, Velleium, Dionem & Faſtos, quam vt olim *Celium* vel *Calium* vt in Mar. licet legam ſingula apud Pedianum & alios.

habetur ad) *habetur & ad* L. M. Lo. Fux. Peta. Pi. Vi. O.

Cantabri &c.) Adnumerantur iſta in Fux. Fa. Lo. & impreſſis ad annum 23. Auguſti: at verò in Peta. Pi. Vi. O. tribus Ms. Fab. & Mar. ad an. 24. nihil tamen obſtat, quin veterem ſedem retineamus: quia illa propiùs accedit ad Dionem lib. 53. dum aſſeuerat hæc cõtigiſſe *Coſs. Auguſto x. & Norbano*, quos incidere in an. Vrb. 730. colligitur ex eodem initio lib. 52. qui annus iuxta calculum Varronis ab an. 3. Olymp. 6. concurrit cum an. 23. Auguſti. Ad horum confirmationem non parum facit auctoritas Oroſij lib. 6. cap. 21. dum
D teſtatur bellum Cantabricum quinque annis duraſſe, qui complentur ab an. 19. Auguſti vſque in hunc an. 23.

ibid. B. Herodes apud Hieroſolymam &c.) Maior pars codicum refert iſta contigiſſe anno 24. Auguſti vt Fux. Fa. Lo. Pi. Vi. O. & excuſi: ſed Peta. tres Ms. Fab. & Mar. ab his deſciſcentes an. 25. Ioſephus lib. 15. cap. 11. videtur adnumerare iſta ad an. 13. Herodis, qui illi eſt idem cum an. 20. Auguſti.

Brunduſij Virgilius moritur Sentio Saturnino &c.) *Brundiſij* Lo. Pi. Peta. & tres Ms. Fab. quod accedit ad Græcum Βρεντήσιον; ſed prius eſt receptius, & apud Ciceronem, Liuium, Plinium lib. de viris illuſtribus, Cæſarem, & Antoninum in Itinerar. licet alterum reperiatur apud Suetoniũ,

Digitized by Google

Velleium, Tacitum, Oroſium, & alios bonos auctores. Retinetur autem iſta ſententia in Lo. Pi. Vi. O. ad an. 25. Auguſti, ſeu 2. Olymp. 190. at in Fux. Peta. Fa. Mar. ad annum 26. quos ſequuntur vulgares, à quibus inuiti diſcedimus, vt ad priores abeamus. Etenim ſi ab anno 3. Olymp. 177. vſque in hunc annum ſupputaueris, reperies an. 55. quos dicitur vixiſſe, alioquin ſi antiquus ſitus mãſiſſet tam in nato, quam in mortuo Virgilio, egiſſet 57. annos, quod aduerſatur hiſtoriæ ætatis illius. Adde quod eidem anno 2. Olymp. 190. Faſti Onuphrij Conſulatum huius *Saturnini* aſſignant: de anno obitus Virgilij nemo veterum ſcripſit, quod ſciam, præter auctorem vitæ Virgilij, ſiue ſit Donatus præceptor D. Hieronymi, ſiue Seruius, qui ſcribit Virgilium obiiſſe *Cn. Plantio & Q. Lucretio Coſſ.* ſed crediderim reſtituendum pro *Cn. Plantio, C. Sentio.* Honorius Auguſtodun. qui vixit anno 1120. & fuit æmulator Euſebij, meminit in Chron. horum Conſulum Saturnini & Lucretij ad an. 25. Auguſti, & Vrbis 735. prior numerus nobis fauet, ſecundus antiquo ſitui.

Lucretio Cinna) Antea *Cynna*, ſed maluimus ſequi Fa. Pi. Lo. Peta. Fux. Mar. Vi. O. Dionem, & Caſſiodorum: quid alij libri non recordor: hic in Faſtis non *Cinna*, ſed *Vispillo* appellatur.

iſtiuſmodi ſupraſcripto quem) Inſeruimus *ſupraſcripto* ex A. L. M. V. Va. Fa. Peta. Vat. P. Lo. Fux. Fre. Mar. pro *iſtiuſmodi quem*, licet in Fux. *ſubſcripto*.

Herodes Samariam &c.) Reuocant iſthæc ad an. 26. Auguſti Fux. Peta. Fa. Lo. Mar. & vulgati: ad an. 28. Pi. ad an. 29. Vi. O. Cuſi propiùs accedunt ad mentem Ioſephi, dum lib. 15. Ant. cap. 11. ait hanc vrbem *Sebaſten* conditam, ſeu reſtitutam ab Herode, circa an. 13. ſui regni, qui coincidit per eum cum an. 16. Auguſti: ſiquidem ipſe vult lib. 14. cap. 23. eum Herodem cœpiſſe regnare Olymp. 184. Coſſ. *Caluino & Aſinio*, qui concurrunt cum an. 4. Auguſti.

Sebaſten) *Sebaſtiam* L. A. Au. Fa. Peta. Fux. O. Vi. M. V. P. Lo. Lod. & Itinerarium Antonini: verùm nil immutandum, cum Hieronym. epiſt. 27. ad Euſtochium hoc ipſum proferens, vtatur priori lectione: nec dubito quin ea ſit retinenda, quia cum idem referat auctor ſub Olymp. 165. conſenſu omnium exemplar. ſcribit *Sebaſte*, & ita vocatur ab Hegeſippo lib. 1. Strabone lib. 16. Ioſepho lib. 15. antiquit. cap. 11. Σιβαςη & meritò cum ab Auguſto ſit dicta, & is Σιβαςός appellaretur, vt docet Pauſanias lib. 3. quod idem eſt ac Latinè *Auguſtus*.

in Paneade) *in Pancade* L. *in Paniade* Lo. V. *in Paniede* Fa. *in Paneadi* tres Ms. Fab. cõmunem retinuimus cum Mar. ac Ioſepho li. 15. Antiquit. cap. 13. & cum Euſebio ipſo lib. 7. hiſtor. cap. 17. qui enim certius de auctoris alicuius ſentẽtia conſtabit, quam ſi varij illius loci conferantur, vel Latina cum Græcis comparentur? ἐπὶ τῆς Φιλίππȣ Καισαρείας, ἣν Πανεάδα Φοίνικες προσαγορεύȣσι.

in Paneade id templum quod) pro *in Paneade templum quod*, ſequuti L. A. M. S. Vatic. P. Lo. Lod. Vi. O. Ven. Luc. ſed in Pi. Peta. Fux. & trib.
A Ms. Fab. *in Paneade id quod*: corrigendus ergo Mar. vbi *in Paneade ideo quod Panoniam* &c.

Auguſtus Samiis libertatem dedit) Reducuntur hæc ad varios annos, in variis libris, vt in Fux. Fa. Lo. & vulgaribus ad an. 26. Auguſti; in Peta. Mar. ad an. 27. in Pi. ad an. 28. in O. Vi. ad an. 29. ſed editi idem habent cum Dione li. 54. dum iſta congerit in Cõſulatum *Apuleii & Silii*, qui anno 1. Olympiad. 190. ſeu 24. Auguſti reſpondet.

in Cypro plurimæ &c. conciderunt) Aſſignant hæc ad an. 27. Auguſti Fux. Fa. Peta. Lo. & cuſi, ad annum verò 29. Pi. Vi. O.

Germanos in arma verſos M. Lollius ſuperat)
B Hi bellici motus inter libros excitarunt non leues motus. Nam alij ad an. 27. Auguſti ſeu 4. Olymp. 190. reduxere vt Fux. Fa. Peta. Lo. Mar. & cuſi: alij ad an. 29. vt Pi. alij ad an. 30. vt Vi. O. Dio libro 54. dum ſcribit Lollium domuiſſe Beſſos Germaniæ, ſeu potiùs Thraciæ populos, confert hoc ipſum cum Cõſulatu *Domitii & Scipionis*, quem Faſti Onuphrij reponunt ad an. 1. Olymp. 191. ità vt vno anno diſtent inter ſe, ſi Olympiadum deſignatio certior ſit apud Onuphrium, quàm apud Euſebium. Nam ſi habeatur ratio anni ab Vrbe, qui eſt Dioni 738. & qui iuxta calculum Varronis ab an. 3. Olymp. 6. concurrit cum an. ab Abraham 2000. vulgatus ſitus eſt cæteris anteponendus. Dio ipſe poſtea ſubiungit *maximum tunc fuiſſe bellum contra Germanos, quod Auguſtum*
C *vrbe extraxit, & in quo Lollius victus eſt*; quam cladem *Lollianam maioris infamiæ quam detrimenti fuiſſe* tradit Suetonius: eiuſdem quoque meminit Velleius lib. 2. quam vult accidiſſe poſt mortem Agrippæ, & triumphum Tiberij de Pannoniis, id eſt poſt annum Vrbis 742. (qui incidit in an. 31. Auguſti ſecundum Varronem, & 33. ſecundum Catonem) *Coſſ. Meſſala & Quirino*, quos Faſti Onuphrij obiiciunt an. 1. Olymp. 192. qui eſt auctori, an. 32. Auguſti. Iulius Obſequens conuenit penitus cum auctore, & ſede vulgari, dum ſcribit *Furnio & Silano Coſſ. inſidiis Romanorum Germanos circumuentos ſub M. Lollio Legato grauiter vexatos*. Nam illi Conſules conſtituuntur ad eundem an. 4. Olymp. 190. tam in Faſtis Onuphrij quam apud alios auctores. Videant
D ergo duo viri eruditiſſimi non ſolùm Euſebium, ſed alios veteres commemorare victoriam Lollij de Germanis, nec Obſequentem propterea emẽdandum: nam poteſt fieri vtrumque, & quod Lollius priùs vicerit Germanos, & poſteà ab ipſis deuictus fuerit.

Varius) Placuit ita legendum potiùs quam vt olim *Varus*, libris manuducentibus A. L. M. P. Pi. Fux. Mar. ad quos proximè accedunt *Varrius* Lo. Peta. *Varrus* Vi. O. Ven. Luc. Fa. *Verrius* Fre. noſtræ etiã lectioni pondus addit auctoritas Quintiliani, Macrobi, Taciti, Ouidij, Horatij, Seruij & aliorũ: neq; verò negarim legi apud Virgiliũ Ecloga 6. & 9. initio *Varum*: idem in vita Virgilij quę Donato aſcribitur, ſicut etiam *Varrum*. Caue autem ne eundem exiſtimes cum Quintilio Va-

Digitized by Google

ro vt nonnulli docti. Porro aggregarunt iſta ad an. 27. Auguſti Fux. Fa. Peta. ſeptem Vaticani, Lo. Mar. & editi; verùm ad an. 30. Pi. Vi. O.

Auguſtus Caium Agrippam adoptauit in filium) Adoptionem hanc anno 27. Auguſti aſcribunt Fux. & Lo. At anno 28. Fa. Peta. Mar. Idac. ſimul cum impreſſis: anno 29. Pi. anno 30. Vi. O. Dio lib. 53. editorum ſedem confirmat, vbi refert ad Conſulatum *Furnii & Silanii*, qui iuxta eius rationem numerandi per Conſules incidit in annum Vrb. 737. Nam ſi ad 1264. qui eſt annus Abrahæ Vrbem conditam proximè præcedens, adieceris 737. exurget 2001. in quem incurrit 28. Auguſti, de quo hic agitur.

pag. 151. col. 2. A. AEmilius Macer Veron. Poëta in Aſia moritur) Horũ ſitus ſatis incertus, cùm alij ad an. 28. Auguſti locarint, vt Fux. Peta. Fa. Lo. quibus adhæſere vulgares: alij ad an. 30. vt Pi. alij ad an. 31. vt Vi. O. alij ad an. 29. vt Mar.

Tiberius Vindelicos & eos qui Thraciarũ &c.) Repoſita his ſedes in Lo. Mar. & impreſſis ad an. 29. Auguſti: in Pi. O. Vi. ad an. 30. in Fux. Fa. Peta. ad an. 28. cum quibus videtur ſentire Dio lib. 54. dum loquitur de Rhœtis & populis qui circa Tridentum habitant (quos eoſdem diſcimus eſſe cum Vindelicis ac Noricis ex Velleio lib. 2.) à Tiberio ſubactis Coſs. *Druſo Libone & Calphurnio Piſone* anno Vrbis 739. qui coïncidit cum an. 28. Auguſti iuxta Varronianam ſupputationem, initium ſumendo à 3. Olymp. 6.

qui Thraciarum) *qui Thracum* Al.

Coloniæ Berytum &c.) Reſpondent anno 30. Auguſti in Fux. Fa. Peta. Lo. & excuſis: an. 31. in Vati. & Pi. an. 32. in Vi. O.

Berytum) *Birretum* L. *Byretum* Vi. O. *Beritum* Fa. Lo. Fux. & tres Ms. Fab. ſic Antonin. in Itinera. *Ebericum* Mar. vbi mutuatus eſt *E* à finali præcedentis vocabuli coloniæ, vt ſæpe in Ms. & *c* pro *t* aſſumpſit: verùm prius magis probandum; ſic enim omnia alia exempl. & Ammian. Marcel. lib. 14. At Agathias lib. 1. & Mela. lib. 1. *Beriton*; vbi eius Scholiaſtes ait appellari etiam adhuc lingua vulgari *Barutos*, & eſſe portum Damaſci, Theuetus ſcribit *Baruth*. Idem apud Plin. lib. 5. cap. 20. *Berythus* cum *h*.

Patras) Ita reſtituo pro *Pataras*, ad imitationem L. A. M. V. Va. & reliquorum Vaticanorum, Vi. Fux. & trium Ms. Fab. Fa. P. Lo. Peta. Mar. Patræ verò ſunt vrbs Achaiæ ex Plinio li. 4. ca. 4. Stephano & Pauſania lib. 3. Hieronymo de ſcrip. eccleſ. Thucydide lib. 2. cuius apud Socratem li. 7. hiſtor. cap. 36. *Perigenes* dicitur *Epiſcopus*: Strabo etiam lib. 8. teſtatur Romanos deduxiſſe Coloniam Patras poſt pugnam Actiacam: *Patara* autem eſt vrbs Lyciæ, de qua Pauſanias lib. 9. Herodot. lib. 1. Plin. lib. 5. cap. 4. Ptolemæus, Mela, & alij.

Boſphorum Agrippa capit) Captos Boſphoranos volũt Fux. Fa. Peta. Lo. Mar. & excuſa an. 30. Auguſti, ſeu 3. Olymp. 191. Pi. an. 31. Vi. O. an. 32. ſitum verò hunc vulgatum comprobat Dio lib. 54. dum iſta geſta refert Coſs. *Craſſo, & Cornelio*, qui in Faſtis Onuphrij eidem anno 3. Olymp. 191. reſpondent.

A

Ceſtius Smyrnæus Rhetor Latinè Romæ docuit) In Vi. Sa. *Ceſtius Smirneus Latinam Rhetoricam docuit*, quæ loquendi formula vſurpatur ſuperius, vbi agitur de Plotio: verùm cùm vtrobique probus ſenſus ſit, vtrumuis legendum cenſueris parum refert in Lo. *Tſmirneus*: apud Mar. *Cercius* occurret: libri minus inter ſe conueniunt, quo anno deſignanda ſint, num 30. Auguſti vt Peta. vel an. 31. vt Fux. Fa. Lo. Mar. & vulgati. vel 32. an. vt Pi. vel 33. vt Vi. O.

Auguſtus à Senatu Pontifex Maximus appellatur) Delatum Auguſto honorem hunc anno 31. imperij ſui volunt Fux. Fa. Peta. Lo. Mar. & editis at an. 32. Pi. & an. 33. Vi. O. fauet editis Dio lib. 54. dum refert Lepidum Pontificem Maximum obijſſe Coſs. *Tiberio & Q. Varo*, & in eius locum

B

conſtitutum Auguſtum. Illi autem Conſules in Faſtis Onuphrij Panuinij anno Vrbis 740. 4. Olymp. 191. & anno 31. Auguſti opponuntur: Suetonius rem narrat, ſed ſubticet annũ: Ouid. lib. 3. Faſtor. indicat creatum Pontificem Maximum ſexto die Martij,

Sextus vbi Oceano cliuoſum ſcãdit Olympum
Phœbus &c.
Cæſaris innumeris, quos maluit ipſe mereri,
Acceſſit titulis Pontificalis honor.

Herodes Cæſaream in nomine Cæſaris condidit &c.) Conditam referunt Lo. quidem an. 31. Auguſti: at vero 32. Fux. Fa. Peta. Mar. & cuſi: anno demum 33. Pi. Vi. O. Ioſephus lib. 16. ca. 5. ait Cæſaream ædificatã per decennium & perfectam an. 28. Herodis & Olymp. 192. ſed licet

C

cum auctores loquuntur de Olympiade, nulla addita mentione anni, vt plurimum intelligant annum primum illius Olympiadis, vt aliàs diximus & ita auctor optimè cum Ioſepho conueniret: Tamen hîc conuincitur eũ de an. 4. illius Olymp. loqui, quia annus 14. Auguſti eſt illi annus 7. Herodis vt ſuprà diximus ex lib. 15. antiq. cap. 6.

Herodes Antidonam condidit &c.) Reducuntur ad an. 32. Auguſti in Fa. Lo. & impreſſis: ſed ad 33. in Fux. Peta. Pi. Vi. O. Mar.

Antipatridam atque Herodionem) *Antipatram* Fa. *Herodion* Fa. & Lo. *Herodiem* Peta.

Tiberius Cæſar de captiuis Pannonijs triumphat) Pro *captiuis* in Vi. Fa. Pi. O. Fux. legitur *captis*. Videbantur hæc penitus eradenda, tum quia abſunt ab Lo. tum quia eadem cõſequenter

D

habentur, ſed vicit membranaceorum, Mar. & editorum conſenſus: plerique autem Ms. pro *triumphat* habent *triumphauit* L. A. Au. M. P. Pi. Peta. Mar. Hunc porro triumphum aſcribunt alij quidem an. 32. Auguſti, vt Lo. alij an. 33. vt Fa. & impreſſi: alij an. 34. vt Fux. Peta. Pi. Vi. O. alij an. 35. vt Mar. Diſcimus ex Dione lib. 54. Tiberium viciſſe Pannonios rebellãtes mortuo Agrippa, propterea *Senatum ei triumphum decreuiſſe, quem ducere Auguſtus non permiſit, ſed eius loco triumphalibus eum honoribus & ornamentis ornauit Coſs. Meſſala & Sulpitio Quirino*, quos Onuphrij Faſti collocant ad an. 1. Olymp. 192. & ad an. Vrbis 742. qui apud auctorem coïncidit cum illo an. 33. Auguſti.

Horatiꝰ 57. ætatis ſuæ anno &c.) Horatij mortẽ

Digitized by Google

obtigiſſe referunt Fa. Lo. Pi. an. 34. Auguſti, quibus conformant ſe impreſſi: at Fux. Peta. O. Pi. Vi. Mar. an. 35. qui ſitus eſt purior; reſpõdet enim anno eius natiuitatis, de quo ſuprà. Si enim aggregaris ad annos ab Abraham 1951. annos 57. prodibit 2008. Item & ſi computes per Olympiades ab anno 3. Olympiadis 178. vſq; ad an. 4. Olymp. 192. annus 57. Horatij in 35. Octauij incurret. Sed nullus quod ſciam, veterum ſcriptorum anni mortis illius meminit.

Paſſienus pater) Apud Mar. deeſt *pater* præterea congeruntur iſta in ſpatium illud oppoſitum anno 34. Auguſti in Fa. Lo. & impreſſis: an. 35. in Fux. Peta. Pi. Mar. an. 36. in Vi. O. Quodnam horum ſit certius, vix poteſt dici, cum nulla apud veteres obitus huius Paſſieni extent monumẽta: imo nec ipſius, præter Senecam, qui eum vocat *virum eloquentiſſimum, & tẽporis ſui primum Oratorem*, li. 2. Cõtrouers. 4. Veroſimile eſt eius filium eſſe eundem, qui vocatur *Paſſienus Ruffus* ſeu *Paſſienus Criſpus*, qui teſte Plinio lib. 16. cap. 44. *ita arborem eximiam adamauit, vt eam ſolitus eſſet oſculari, & amplecti*, & de quo Suëtonius in Nerone, & Caſſiod. in Chron. vt de Conſule circa an. Vrb. 749. ſeu 1. Olymp. 194.

ibid. B. C. Iulius Hyginus cognomento Polyhiſtor,) *C. Iulius Hircinius* apud Mar. *C. Iulius Schyginus Policaſtor* in Fa. *C. Iulius Higinus cognomento Policaſtor* in Lo. & apud Suëtonium: *C. Iulius Iginus* &c. in Peta. *C. Iulius Yginus* &c. in Vi. O. Cæterùm comparanda hæc eſſe cum anno 35. Auguſti auctores ſunt Fux. Fa. Peta. Lo. Pi. Mar. & vulgares, vel cum an. 36. Vi. O. qui omnes poſſunt tolerari, cùm non tam agatur de ſingulari anno aliquo quàm de tempore.

Tiberius vaſtata Germania Imperator appellatur) Inſignitum volunt hoc titulo *Imperatoris* Tiberium Fux. quidem, Fa. Peta. Lo. Pi. Mar. an. 35. Auguſti, ſeu 4. Olymp. 192. quod & imitátur editi. At verò an. 36. Vi. O. Vetus ſedes ſtabilitur auctoritate tum Dionis lib. 55. dum hoc bellum Tiberij poſt mortem Druſi fratris cõtra Germanos confectum, & titulum *Imperatoris* ipſi inditum aſcribit anno Vrbis 746. quia ille coincidit cum anno Abrahæ 2008. qui eſt auctori 35. Auguſti, & quod maius eſt *Coss. Aſinio & Cenſorino*: tum etiam Dionyſij Halicarn. lib. 1. dum vt teſtis oculatus ſcribit ipſum *Tiberium & Piſonem* (qui ſucceſſerunt illis duobus Coss.) inijſſe Conſulatum anno 1. Olymp. 193. quo ipſe Dionyſius diſceſſit ex Vrbe, & nõ anno 2. vt notant Faſti Onuphrij; ergo Conſulatus *Aſinii & Cenſorini* incidit in 4. Olymp. 192. licet autem ipſe Dionyſius dicat Conſulatum *Tiberii & Piſonis* eſſe Vrbis annum 746. non propterea tamen dicendus eſt cõtrarius Dioni, qui illum annum tribuit ſuperioribus Cõſulibus. Sed diſtinguendum eſt iuxta diuerſam rationẽ ſupputationis Varronis aut Catonis, quum ſæpe vno anno differant, ſępe duobus. Quod autẽ Dionyſius loquens de Olymp. 193. ſit intelligendus de anno primo Olympiadis, duplici ratione efficitur. Primò quod veteres vt plurimùm ſolent ſignificare annum primum Olympiadis dum abſolutè Olympiadem notant. Secundò quod ipſe paulò poſt clare docet ſe Romam aduenisse *circa mediam Olympiadem 187. ſimul atque finitum eſt bellum ciuile*, & ibi manſiſſe per *annos 22*. qui deſinunt in annum vertentem 4. Olymp. 192.

Herodes Hyrcanum &c.) Concurrunt hìc libri tam ſcripti quàm typis exarati & Mar. vt ad an. 36. Auguſti iſta congerant.

Tiberius de Rhetijs) De *Raëtis* A. M. P. ſic Græce Ῥαίτι & Inſcriptiones apud Grutterum pag. 439. *de Retis* Lo. *de Rethis* Vat. Strabo, Victor, Plinius paſſim (vt lib. 14 cap. 30.) Paterculus lib. 2. & Eutropius lib. 7. Victor in Epitome ſæpe faciunt mentionem *Rhætorum* ſeu *Raetiorum*. Verùm in O. Pi. L. Vi. Vincen. & Anton. legitur *deletis* pro *de Rhetiis*: apud Mar. prætermiſſa, & in Peta. *Daretis*, ſed vitioſè. Nam cum noſtra lectione conueniunt Suëtonius, Oroſius, Florus, & alij multi, qui Rhetiam à Tiberio ſubactam ſcribunt. Ad vltimum ſecundum hunc Tiberij triumphum comparant Fux. Fa. Peta. Lo. Mar. & vulgati cum anno 38. Auguſti contra quàm Pi. O. Vi. qui cum 37. quibus conformis Dio lib. 54. quod ſpectat ad Rhetos, vbi hęc refert ad Conſulatũ *Druſi & Calpurnii Piſonis*, quos Faſti Onuphrij opponunt an. 2. Olymp. 193. qui eſt auctori 37. Auguſti. Suëtonius ſcribit Tiberium triumphaſſe de Rhetijs, Vindelicis, & Pannonijs: à quibus non diſſentit Velleius, imò nec Dio lib. 55. qui hunc triumphum aſcribit Conſulatui *Tiberii & Piſonis*, quos Faſti Onuphrij ſuggerunt an. 2. Olymp. 193. Sed ſi habeatur ratio anni Vrbis 747. qui coincidit apud Onuphrium ex Varrone cum illo Conſulatu & apud Euſebium cum anno ab Abraham 2011. vulgatus ſitus erit cæteris pręferendus.

Armenijs) Ita habent omnes libri, ſed ſuſpicor eſſe mendum pro *Germanis*. Nam præter affinitatem vocum conſtat ex Dione, Velleio, & Suëtonio Tiberium non ſolũ viciſſe Germanos, quod auctor etiam paulò antè dixit, ſed de ipſis quoque triũphaſſe hoc anno; qui eſt illis & auctori idem ac Vrbis 747. Verùm apud veteres nõ inuenitur, quod de Armenijs triũpharit: quamuis eos ſubegerit multò ante vt prædixit auctor: *Armeniciis* repoſuit Mar.

Albutius Silo Nouarienſis) In Pi. L. *Albutius Silo Nauerienſis*: in Vi. O. *Albutius Silona Varienſis*: in Mar. *Albutius Valienſis*: in Lo. Peta. *Albucius Silo Nouarienſis*; apud Suëton. de clar. Rheto. *Albutius Silus*: apud Senecam lib. 1. controu. & paſſim *Albutius Silius*. Scribendum autẽ per *c* non per *t*, vult eruditiſſimus Nicol. Faber in lib. 3. contro. Senec. pag. 17. tam ex lapidibus quam ex ſcriptoribus, ſicut etiam legimus in prima editione Ven. tamen eſt per *t* in alijs, vt etiam habent dicti ſcriptores & Quintilia. lib. 2. cap. 16. lib. 3. cap. 3. & 8. At *Silo* olim ſcribebatur per *y*, in vulgatis & in Fa. & in editione Senecæ anni 1557. Nam in illa anni 1587. habes *Silus*, ſed in alijs eſt per *i*, quos ſequimur cum eiſdem auctoribus. Iam verò libri cenſent hæc reducenda vel ad an. 37. Auguſti, vt Pi. vel ad an. 38. vt Fux. Peta. Fa. Lo. Vi. O. Pi. vnà cum editionibus & Mar.

Digitized by Google

Auguſtus Iuliam filiam ſuam in adulterio de-
prehenſam damnat exilio) In Pi. & trib. & Ms.
Fab. ac Mar. deeſt vox *Iuliam* : ſed nemo poteſt
dubitare, quin auctor de ea loquatur, cum Augu-
ſtus nullam aliam prolem habuerit, & idem reci-
tetur apud Suetonium, Dionem lib. 55. & alios
plures. Iſta porro collocantur in Fux. Peta. Vi. O.
Lo. Fa. Mar. & excuſis ad an. *39*. Auguſti, ſeu 4.
Olymp. 1*93*. in Pi. ad an. 38. Appoſitè quidem
hic codex ſi hoc cõtigit vt vult Dio lib. 55. *Coſſ.
Antiſtio & Balbo*, & ſi eos Faſti Onuphrij recte
aſſignãt ad an. *3*. Olymp. 1*93*. qui coincidit cũ an.
*3*8. Auguſti. Si tamen ſpectetur annus Vrbis 748.
qui cõcurrit ex Dione & ratione ordinis Conſulũ
cum illis Coſſ. & cum anno ab Abraham 2012.
(ſi numeres à 1. Olymp 7.) retinendus eſt vul-
gatus ſitus: Velleius lib. 2. diſtat ab auctore tribus
annis cùm relegatam Iuliam commemorat *Au-
guſto & Caninio Coss.* ſi ſequendi ſunt Faſti Onu-
phrij, dum eos tribuunt anno Vrbis 752. & *3*. O-
lymp. 1*94*. cui accedit Macrobius lib. 2. Saturn.
cùm tradit hãc Iuliam antequam in exilium mit-
teretur, natã annos circiter *3*8. & ſi etiam verùm
eſt vt Dio tradit lib. 48. eam natam *Coss. Lucio
Martio Cenſorino & Caio Sabino*, ſeu anno Vr-
bis 715. vel *3*. Olymp. 185. fuit autẽ *à patre Pan-
datariâ inſulâ mox oppido Rheginorum clauſa*, vbi
obijt an. Vr. *767*. vt teſtatur Tacitus lib. 1.

M. Tullius Tyro) Pro *Tyro* legitur *Tiro* in Pe-
ta. & trib. Ms. Fab. ſicut apud Tacitum. Verùm v-
trumque receptum eſt apud bonos auctores. Ha-
bemus autem hîc libros conſentientes Vi. O. Fux.
Peta. Fa. Pi. Lo. Mar. & editos vt opponantur iſta
an. *39*. Auguſti.

vſque ad centeſimum) Sic rectiùs pro *vſque
centeſimum*, vt olim, iuxta A. M. L. V. Va. Pi. Lo. P.
O. Mat. Ven. Lut. So. Fre. Peta. Vi. Fux. Fa.

Auguſtus gladiatorium ludum & nauale certa-
men exibuit) In Fa. Pi. Lo. Vi. O. iſta pendent ab
an. *39*. Auguſti ſeu 4. Olymp. 1*93*: quod & in ex-
cuſis ſeruatur. At in Fux. Peta. Mar. an. 40. ſed
Velleius lib. 2. firmat antiquum calculum, dum ait
hæc ſpectacula adhibita eodem anno, quo Iulia
pulſa eſt in exilium, licet differre videatur ab au-
ctore, eo quod illa aſcribat Cõſulatui *Auguſti &
Caninii*, quem Faſti Onuphrij tribuunt an. *3*. O-
lymp. 194. ſed quis conciliaret veteres in collatio-
ne Conſulum cum Olympiadibus?

Meliſſus Spoletinus &c.) Repoſuere iſta ex
aduerſo an. 39. Auguſti Vi. O. Pi. & anni 40. Fux.
Fa. Peta. Lo. & editiones vnà cum Mar. recenſebis
tamen quod is habet *Meliſſus Poletinus* pro *Spo-
letinus*.

M. Portius Latro) *Portius Cato* Vi. O. ſic etiã
Vincen. & Antoni. titulo 4. ca. 5. *Notandum* in-
quiunt, *quod præter Catonem Vticenſem fuit alius
Cato Philoſophus Stoicus, qui ſecundum Euſebium
an. imperii Auguſti 41. tædio duplicis quartanæ
ſeipſum interfecit, ſperans poſt iſtam vitam melio-
rem inuenire, vt ait Euſebius*. Portij Catonis Phi-
loſophi meminit Sextus Frontinus lib. 1. & 2. Ae-
milius Probus, Valer. Maxim. lib. 2. cap. 4. & lib.
3. cap. 2. vt etiam ipſe Euſebius ad Olymp. 177.
Portij Latronis *clari inter magiſtros dicendi* Plin.
lib. 20. cap. 14. Seneca paſſim in Controuerſiis
A vt de ſuo cõdiſcipulo in ſchola Marulli Rhetoris:
Quintilian. & alij miſerè confundunt cum hoc
Portio Latrone alterum Catonem: fuit & alius e-
iuſdem nominis Orator inſignis, cuius meminē-
runt Varro lib. 1. de re ruſtica, Saluſt. lib. 1. hiſtor.
Cicero in Bruto, Liuius lib. 34. & 49. Plin. lib. 7.
cap. 27. Colum. lib. 1. Plutar. in vita Catonis, Va-
ler. lib. 2. cap. 4. & lib. 3. cap. 2. Huius opera edita
ſunt Lugduni Battauorum an. 1590. Ad extre-
mum his deſignata ſedes in Fux. Fa. Peta. Pi. Lo.
Mar. & impreſſis ad an. 40. Auguſti: in Vi. O. ad
an. 41.

pag. 152. col. 3. A. Herodes ad ea quæ ſupra
crudeliter &c.) Augẽt vocem, vt augeant ſenſũ in
Fux. & Peta. Nam pro *crudeliter* ſubſtituunt *cru-*
B *deliſſime* : Mar. eſt cõtentus voce *crudelis*. Præter-
eà exhibentur iſta è regione, in nonnullis, vt in
Lo. Fa. Pi. & editis vnà cum Mar. anni 40. Augu-
ſti: in Fux. Peta. Vi. O. & tribus Ms. Fab. an. 41.

Cæſar amicitiam &c.) Componunt iſta cum
anno 41. Auguſti libri editi: cum anno 42. Fa. Lo.
Mar. cum anno 43. Fux. Peta. Vi. O. cum an.
44. Pi.

Tertullianus &c. *vſque* paſſum) Cum antea i-
ſta eſſent ad an. 42. Auguſti poſita, trãſlata ſunt in
hunc locum ſub anno 41. Auguſti ex fide M. P.
Lo. O. Vi. L. A. Fux. Peta. & ſententiã idem po-
ſcente. Legũtur autem vt additamenta, minuſcu-
lis literis in margine Fa. & vnius ex Ms. Fab. ad
an. 42.

affirmat Chriſtum 41. anno) Pro *41* habes *40*.
C in V. Va. Lo. Fa. ſed prius reſpondet ipſi Tertul-
liano aduerſus Iudæos, cui adhærent Hieronymus
in Eſai. cap. 4. & Daniel. 9. Irenæus lib. 3. cap. 25.
Iulianus, Toletanus, Caſſiodorus, & Marianus.
Sunt viri docti, qui hos conantur conciliare cum
aliis, qui ortum Chriſti referunt ad an. 42. Augu-
ſti, vt illi incipiant numerare annos Auguſti à cæ-
de Iulij Cæſaris; iſti autem ab eius primo Conſu-
latu. Sunt etiam alij, qui volunt priores loqui de
anno vertente, poſteriores de anno completo: ſed
neutrum ſatisfacit multis nominibus. Cæterùm
non eſt huius loci illa afferre.

col. 4. A. Anni domini) Non eſt diſſimulan-
dum in ſex Vaticanis, tribus Fab. & omnibus Ms.
præter Vi. O. & V. deeſſe numerum, ſeu ſeriem
annorum à Chriſto, perinde ac illam annorum
mundi, de qua fusè in limine Notarum: & ſecun-
D dum quam etiam ex auctore primus annus Chri-
ſti 5199. mundi: vnde ſatis conſtat vtramque co-
lumnam annorum & à mundo, & à Chriſto, à li-
brariis fuiſſe additam, ſicuti multi ante nos obſer-
uarunt: in quibus eſt vir clariſſimus *Nicolaus Fa-
ber*, quem ſine honore non poſſumus, nec debe-
mus nominare, præfatione in Fragmenta Hilarij.
Vnde nec mirum videri debet, ſi nihil certi con-
ſtet de annis à Chriſto apud Euſebium, & Hiero-
nymum, neque apud alios veteres, niſi prout col-
ligitur ex Imperatorum ſucceſſionibus per adiun-
ctionẽ annorum, quibus quiſque regnauit, & per
collationem cum Olympiadibus & Conſulibus:
ſicut apud Dionem, Liuium & alios colliguntur
anni Vrbis ſecundum ordinem Conſulum. Iam
verò

verò non erit extra rem de annis Chriſti,prout in Codicibus Victorino & Oiſellano (nam quid de eiſdem contineat codex V.non memini,cùm perierint vt dixi ſæpe, meæ notæ antiquæ) contexuntur, nonnulla attingere, vt quiuis facilius intelligat in quibus diſſideant à noſtris,vt deinceps obſeruabimus in quibus coëant,& quibus ex cauſis. Obſeruandum ergo in primis illos duos pares eſſe & conuenire cum noſtris vſque ad annum Chriſti 71. vt idem ſit annus 1. Veſpaſiani, conſentientibus non ſolum omnibus libris, ſed ipſis Vincentio, Martino Polono, Antonino, & aliis ſequacibus Euſebij. Ex hinc diſtāt vno anno. Nā cum annus 80. Chriſti in vulgatis occupet ſpatiū oppoſitum anno 10. Veſpaſiani, eſt in Vi. O. ad an 1. Titi: huiuſmodi diſſidium naſcitur, quia iſti tribuunt Veſpaſiano tantum annos 9. & alij an. 10. ſed cum mox illi duo dent Tito annos 3. & editi tantum annos 2. fit vt conueniant in anno 84.Chriſti,vt ſit in omnibus ad annum 2.Domitiani, & inde vſque ad an. 1.Mar. Antonini, qui cum in editis concurrat cum an.Chriſti 163.in illis eſt ad an. 162. quia hi duo tribuunt tantum Antonino Pio annos 22.& editi an.23. Hæc differentia vnius anni perſeuerat vſque ad an. 213. quem tam vulgati,quā illi duo collocant ad an.1. Caracallæ, quia illi prorogant imperium Seueri vſque ad an 19. vulgati non niſi vſque ad 18. annos: mox incipiunt diſſidere in anno 220. qui in vulgatis eſt ad an. 1. Macrini,in illis ad an. 1.M. Aurelij;quia hi concedunt tantum annos ſex Caracallæ,at alij annos 7. Quod diſcrimen perſeuerat vſque ad annum Chriſti 328. qui reſpondet an. 19. Conſtantini in vulgatis: at in illis anno 20.eiuſdem & vltimo Chronici Euſebiani:qua ratione progrediuntur vſque ad finem Chronici Hieronymi,vbi in vulgatis annus 381. Chriſti eſt annus 14. Valentis & vltimus illius Chronici, in illis an. 380. & in hoc terminant annos Chriſti; neque enim illos appingunt in Proſpero. Quando autem primùm acceſſio columnæ illius annorum à Chriſto facta ſit huic Chronico, vix certi quicquam dici poteſt. Licèt enim Cōtractus (qui ſcribebat an.1060.) Marianus (qui ſcribebat anno 1083.) perſequantur ſuum Chronicon per annos Chriſti, nuſquam tamen meminere annorum à Chriſto ſecūdum Chronicon Euſebi, imò valde diuerſam ratione perſequūtur. Marianus enim verbi gratia, componit annum 1. Veſpaſiani cum anno 74. Chriſti,& annum 20.Conſtantini cum anno 325. & ſic de aliis. Contractus verò annum 1.Veſpaſia.cum an.72. Chriſti, & annum 20.Conſtantini cum an. Chriſti 327. Vincentius autem (qui ſcribit an.1250.) notat annos Chriſti eodē modo, quo Victorinus & Oiſellanus codices,ſed in hoc nuſquā meminit Chronici Euſebij. Solus Antoninus (qui viuebat anno 1450.) facit mentionem annorum à Chriſto iuxta Euſebij Chronicon, vt loquens de Veſpaſiano, *Veſpaſianus imperauit, vt ſcribit Euſebius in Chronicis, anno Domini 71.* & de Maximino Imperatore, *cœpit imperare anno Domini 238. ſecundum Euſebium in Chronicis*, & ſic in aliis, in quibus concurrit cum noſtris editis vt plurimum.

col.2.A. Edicente Cæſare) Deſunt hæc duo verba in L.Vi. O. Lo. A.V.Va.Vat.Fa.Fux.Peta. Pi.Mar. Porrò repoſuimus iſtam periodum hoc loco ad an.42. Auguſti ex fide omniū Ms.præter Fa. Peta.(Nam in illo ad an.41.in hoc ad an.43.) & ita poſcente ratione tēporis & auctoritate Lucæ 2.& ipſius Euſebij lib.1.hiſtor. cap.1. Quibus ſatisfit viro doctiſſimo, qui ex horū ſitu antiquo ad an.41.Auguſti,& 2.Olymp. 194. argumentabatur ortum Chriſti referendum ex Euſebio in an.2.Olymp. 194. Non tamen celabo in Lo. P. Vi.O.M.A.L.illam periodum apponi conſequenter poſt illa ſequentis periodi verba *Iudæa naſcitur*:ſed cum iam eſſet receptum in vulgatis vt illā præiret,ſatis fuit illi ſuum annum proprium reſtituere,videlicet 42.Auguſti.Adde quod Quirinus, cœperat cēſum deſcribere paulò ante Chriſti natiuitatem.

ex Senatuſconſulto) *ex conſilio Senatus* P.A. M.V.Vi.Lo.Peta.Fux. O. Pi.*ex conſulto Senatus* Va.Fa.Vat.V.*ex Senatuſconſultu* Ven.

Quirinus) In Vi.O.& Fux.*Cyrinus*, ſicut habet Lucas 2.& Auctor ipſe in hiſtor.li.1.ca.5.ex Ioſepho lib.18.antiq. cap. 5. & omnes Græci Κυρήνιος vel Κυρεῖνος, vt Latini Suetonius & alij habēt *Quirinus*, vel vt Tacitus *Quirinius* vt & Dio li.53. appellabatur autem *Publius Sulpitius Quirinus* vt conſtat ex Tacito,Faſtis Conſularibus ad an. Vr. 741. & aliis. Nec audiendus eſt Laurentius Valla,qui putat eum vocari *Cyrenaum*.

poſſeſſionúmque deſcribit) Melius iuxta Fux. Peta.M.L.Lo.A.V.Va.Fa.Mar.Pi.O. Vi. quàm vt olim *poſſeſſionéſque*.

Iesvs Chriſtus filius Dei&c.) Omnes ferè libri concurrūt,vt natiuitatē Salvatoris prænotent ad eundem annum, videlicet Herodis 32. Auguſti 42.& 3.Olymp 194. Dixi ferè; Nā ſolus Lo.habet ad an.Herodis 31. Auguſti 41.& 2. Olymp.194.Vi.quoque & O.diſſident tantùm ab vniuerſa cohorte librorum in Olympiade, cùm conſtituāt ad an.2.Olymp.194.quod in illis duobus naſcitur ex illo an.10.Ptolemæi, qui & Alexander,prætermiſſo in ſerie Alexandrinorum, de quo ſupra:hinc enim fit,vt primus annus Iulij Cæſaris, qui debebat concurrere cum an. 1.Olymp. 183.reſpondeat an.4.Olymp.182.ac proinde annus 42.Auguſti reſpondeat an.2.Olymp.194. cū deberet an.3.Olymp.194.Quod autem editorum ſitus potior ſit tam in Olympiade quàm in anno Auguſti (Nam in anno 32.Herodis non eſt controuerſia de mente auctoris) confirmatur ex eo, quod annus 20.Cōſtantini ſit auctori,vt ſuo loco demonſtrabitur, annus Chriſti 329. & an.3. Olymp.276. Ergo ſi curſu retrogrado numeres, reperies annum primum Chriſti eſſe 3. Olymp. 194. His adde quod alioquin hic annus primus Chriſti non incurreret in an. 2015. ab Abraham, quod tamen neceſſariò ponendum, vt mox demōſtrabimus: quo fit vt non poſſim aſſentiri viro doctiſſimo,qui ex eo quod Euſebius dicat annum Tiberij decimū quintū incidiſſe in an. 4. Olymp. 201. idémq; affirmet eū annū fuiſſe ætatis Chriſti 30. contēdit propterea conſequi natū Dominum

Digitized by Google

anno 2. Olymp. 194. iuxta Euſebium. Primùm enim oppono alium eruditiſſimum virum (Pererium pag. 559. in ſuis in Danielem commẽtarijs) contrarium ex eodem colligentem, nimirum Euſebium deſignantem annum 15. Tiberij è regione illius anni 4. Olymp. 201. apertè declaraſſe ortum Domini contigiſſe anno 3. Olymp. 194. Deinde ſi natiuitas Domini, ſeu primus annus Epochæ ipſius vno gradu altius ſurſum verſus promouendus eſt, neceſſe fuerit non ſolum primum annum Iulij Cæſaris & Auguſti, ſed etiam Tiberij & cæterorum Imperatorum ad anterioris Olympiadis annum propellere: atque ita primus an. Iulij Cæſaris non iam ſtatuetur ex aduerſo anni primi Olymp. 183. ſed ex aduerſo quarti præcedentis Olymp. 182. Quod tamen quam longiſſime ab Euſebij mente abeſſe nobis certum eſt & exploratum, cùm iam ſcripſerit pag. 119. Iulium arripuiſſe imperium Olympiade 183. id eſt anno 1. illius Olympiadis 183. Nam cùm veteres ſimpliciter & ſine additione loquuntur de Olympiade, vt plurimùm eius annum primum intelligunt, ſicut non ſemel monuimus. Præterea cùm lib. 10. de præpar. cap. 3. ſcripſerit *annum 15. Tiberii inueniri quartum Olympiadis 201.* (nam mendosè legitur *ducenteſima quinta ac prima*) & doctrinam Euangelicam eodem anno incœpiſſe & lib. 1. hiſtor. cap. 10. *Chriſtum baptiſatum fuiſſe, quando iam triceſimum ætatis ſuæ annum agere incipiebat, & ſpatium temporis prædicationis ſuæ vix integrum quadriennium efficere:* & lib. 8. de demonſtr. cap. 2. *Proditum eſt*, inquit, *memoriæ omne doctrinę eruditioniſque miraculorum Saluatoris noſtri tempus trium annorum & ſemis fuiſſe.* Non igitur illi completus eſt annus 30. Chriſti, ſed inchoatus & currens baptiſmi tempore, neque ſpatium ſeptem plenarum Olympiadum, & duorum annorum inter eius ortum & baptiſmum interceptum reperiri poteſt, ſed ſeptem ſunt tantum completæ Olympiades intermediæ; tertius autem annus Olympiadis 194. in quem refertur ortus eius, tot ſolum mẽſes habet, quot ſunt à ſolſtitio hyberno, quo natus eſt Dominus, ad ſolſtitium æſtiuum, quo annus Olympiadis ſequentis inchoatus eſt, & trigeſimus item Chriſti tot menſibus decurtatus eſt, quot à ſexto Ianuarij, quo baptiſatus eſt, vſque ad æſtiuum ſolſtitiũ, quo Olympic⁹ an. finitur, interiecti ſunt: ita vt ex collectis Olympiacis annis non plures cõficiũtur anni, quã 29. cõpleti, & trigeſimus per tredecim dies inchoatus. Idq; ex diagrãmate annorũ expanſorum colligi poterit, ſiquis ita per quatuor ſtrigas & interualla linearũ diſponat omnes ætatis Chriſti annos triginta tres, vt primũ Chriſti annũ collocet ex aduerſo an. 3. Olymp. 194. Sic enim omnes deinceps quaſi quadruplici catena deducet, vt ex aduerſo trigeſimi reperiantur ſiti & decimus quintus Tiberij & annus 4. Olymp. 201.

quo anno cœpit Chriſtianorum ſalus, qui & primus annus Chriſtianæ ſalutis numeratur) Deſunt hæc in A. Al. L. M. V. Peta. Fux. P. Lo. Fa. Vi. O. Pi. & tribus Ms. Fab. propterea libẽter expunxiſſem, niſi me cohibuiſſet dignitas rei, tum quia nullus pene Ms. contexit annos à Chriſto vt dixitum quia certum eſt Dionyſium exiguum Abbatem Romanum primum cõſtituiſſe annos à Chriſto, quibus vtimur anno 532. & cõmunem etiam numerãdi rationem annos à Chriſto in reſcriptis Põtificum, & Regum, ſeu actis publicis, ſeu etiam in Chronographis & hiſtoricis, natam multò poſt Euſebium, & Hieronymum, ſiue tempore Caroli Magni, ſiue antè vel pòſt; nam de hoc viri docti contendunt.

In Bethleem Iudæ naſcitur) *Iudęæ* vice vt in impreſſis, Mar. & alijs nonnullis Ms. vel *Iudea* vt in Pi. legimus *Iuda* in A. Fux. Peta. L. Vi. M. V. P. Al. O. Lo. à quibus firmiter ſtat Hieronymus in cap. 2. Mathæi. *Librariorum*, inquit, *error eſt. Putamus enim ab Euangeliſta primum editum, ſicut in ipſo Hebraico legimus, Iuda non Iudęa. Quæ eſt enim aliarum gentium Bethleem, vt ad diſtinctionem eius hic Iudęa poneretur? Iuda autem idcirco ſcribitur, quia eſt alia Bethleem in Galilæa.* Et licet exemplaria Græca Euangeliſtarum habeant hodie Βηθλέεμ τῆς ἰουδαίας, hoc eſt *Bethleem Iudęæ*, quia tamen veriſimile non eſt Hieronymũ verſionis huius Chronici auctorem ſibi ipſi eſſe adeò contrariũ; & cũ habeamus tot codices locupletiſſimos teſtes hìc mẽtis eius, nefas fuit ab illis diſſentire. Nihilominùs non video, pace D. Hieronymi dixerim, quin Mathæus non potuerit ſcribere τῆς Ἰουδαίας eadem ratione, qua 70. Interpretes vertunt יהודה Iehuda τῆς Ἰουδαίας, vt Pſalm. 75. γνωστὸς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ θεὸς, Pſal. 113. ἐγενήθη Ἰουδαία ἁγίασμα αὐτοῦ, *facta eſt Iudęa ſanctificatio eius.* Sic 1. Reg. 17. εἰς Σοκχὼθ τῆς Ἰουδαίας, vbi noſter interpres, *in Soccoth Iuda.* Sic etiam Math. 19. *migrauit à Galilæa & venit in fines Iudęæ.* Ex quibus locis & ſimilibus conſtat vocem *Iudęæ* ſumi aliquando pro ſola tribu Iuda, ſeu regione illius, & non ſolùm pro tota regione Palęſtinæ, quam Hebræorum, ſeu Iudæorum gens incolebat.

Colliguntur &c. vſque ad natiuitatem Chriſti anni 2015.) Pro *an. 2025.* vt in impreſſis, & alijs nonnullis Ms. poſuimus *anni 2015.* ex fide A. Al. L. Pi. Peta. Fux. V. P. Au. M. Lo. Idac. trium Ms. Fab. Vincen. & ex ratione calculi ab Abraham appoſiti per decadas ad oram. Nõ reticebo codices Vi. O. pro *2015.* habere *duo millia quatuordecim.* Sed in illis error manauit ob illum decimum annum ſublatum Ptolemæo qui & Alexander, de quo nõ ſemel. Etenim ſi annus ille accedat, ſicuti præſtitimus, annus primus Chriſti, qui anno 42. Auguſti reſpondet, incurret in illum annum ab Abraham 2015.

Sixtus Pytagoricus Philoſophus) Extat in vulgatis *Xiſtus*: apud Mar. *Sextius*, ſicut apud Senecam epiſt. 108. Magis tamen probo priorum editionum Ven. & Lut. ſcripturam, maximè cum ijs patrocinentur quinque Vatic. nec longè abſint L. P. Au. Peta. Fux. M. Lo. Pi. O. Vi. & tres Ms. Fab. & Vincen. tom. 1. in quibus *Séxtius*, ſicut apud Laërtium lib. 9. cap. vlt. & etiam apud Senecam in epiſt. & lib. de ira & ſæpe alias: quinetiam ita legere optimos veterum codicum Euſebij teſtatur doctiſſimus Nicol. Faber in Senecam, cui fauent

Hieronym. ad Cteſiphontem & in Ezech. ca. 18.
A & Gennadius in catalogo, vbi agit de Ruffino. Marianus Victorius in Hieronymum obſeruat *apud Græcos vocari Xyſtum non Xiſtum*, ſed proculdubiò aut ſcribendum *Xyſtus* more Græcorũ, aut *Sixtus*, aut etiam *Siſtus* voce Latina, ſeu ad ſimilitudinem vocum Latinarum detorta. Porro quoad ſitum, diſceſſionem ab inuicem fecerunt libri. Nam Lo. Fa. & editi aggregant iſta ad annum 42. Auguſti: Vi. O. Mar. & Fux. ad an. 43. Pi. Peta. Vincen. ad an. 44.

agnoſcitur) Rectiùs ni fallor iuxta M. V. Va. Peta. O. Fux. P. Vi. Lo. Pi. quàm *naſcitur*, quod in editis erat: adſtipulatur noſtræ lectioni Marianus Scotus dum ait *Sextus Pythagoricus Philoſophus claruit*.

B *col. 3. B.* Auguſtus Tiberium & Agrippam in filios adoptat) Contigit hæc adoptio, ſi quæ fides habenda Fa. Lo. Mar. & editis, an. 43. Auguſti. Nam Fux. Peta. Pi. Vi. O. & Contract. ad an. 44. ſeu 1. Olymp. 195. reponunt: ijque propiùs accedunt ad Dionem, qui li. 55. hæc aſſignat Conſulatui *Æmilii* (ſeu *Ælii*) *& Saturnini*. Si quidem Faſti Onuphrij illum rectè ſuggerunt reponendum circa an. 4. Olymp. 195. Licèt autem Dio loquatur tantùm de Tiberio; Tamen Suetonius & Contractus adoptionem vtriuſque & Tiberij & Agrippæ coniungunt.

Iudas Galilæus ad rebellandum Iudæos, ne acquieſcerent ſoluere tributa Romanis, cohortatur) Iſta *ne acq. ſol. trib. Roma.* non extant in A. L. Au. O. Vi. M. 7. Vaticanis, Fux. Fa. Pi. Peta. P. Lo. Mar.
C Fre. Vincen. Contract. Verùm ſunt conſona his quæ habentur Actor. 5. & deſcribuntur latè à Ioſepho lib. 18. antiq. cap. 1. & lib. 2. de bell. Iudaïc. cap. 7. & ijs quæ ex eodem referuntur ab auctore lib. 1. hiſtor. cap. 5. ex quibus apparet hunc Iudam commouiſſe populum aduerſus cenſum actum à Quirino, illiq; perſuaſiſſe cenſum illum *inferre manifeſtam ſeruitutem*. Cætera autem habentur ad an. 43. Auguſti in Fa. Lo. Vincen. & excuſis: ad an. 44. in O. Vi. & Contract. ad an. 45. in Fux. Peta. Pi. vulgatus ſitus firmatur ex ipſo auctore loco citato. Nam licèt Ioſephus ſcribat rebellionem huius Iudæ contigiſſe tempore illius cenſus, ſeu vt loquitur D. Lucas Acto. 5. *in diebus profeſſionis* factæ per Quirinum, poſt quam Archelaus Viennam relegatus fuit, quod contigit anno vlti-
D mo Auguſti; Tamen Euſebius confundens hanc ſecundam deſcriptionem, quæ fuit ſolius Iudææ cum prima vniuerſali facta tempore natiuitatis Chriſti per eundem Quirinum, & de qua Luc. 1. exiſtimauit non ſine magno *ὑϛερολογίας* vitio illum tumultum contigiſſe circa tempus nati Chriſti: conuincitur enim ex verbis ipſius D. Lucæ, cum nuncupat *primam* illam deſcriptionem, quæ facta eſt per Quirinum naſcente Chriſto. Nam re verâ eſt prima, videlicet ratione habita illius, quæ ſecundò per eundẽ Quirinum facta eſt poſt annos quatuordecim; Non quod tunc primum cenſi & deſcripti fuerint Iudæi: omnes enim norunt id quod auctor iam tradidit, Iudæos redditos vectigales Romanis per Pompeium circa Olympiad. 179. nec deſtiterunt vſque ad Veſpaſianum & deſtructionem Hieruſalem, ſicut teſtatur Epiphan. hæreſi 51. & ipſe Ioſephus ſæpe, & colligitur ex Euangelio. Ex quibus meritò coarguuntur homines non contemnendæ eruditionis, ſed nimis amatores nouitatis, dum non ſolum ex iſtis duabus deſcriptionibus vnicam efficiunt (quod & facit auctor) ſed malunt fidem potiùs adhibendam ſoli Ioſepho, vt illa ſemel facta fuerit anno vltimo Auguſti, quàm ipſi Euſebio, ſeu etiam Euangeliſtæ, qui illam referunt ad annum natalis dominici, ſeu ad an. 42. Auguſti; adeò vt audeant non minùs putidè, quàm impiè aſſerere illa verba Lucæ, *Hæc deſcriptio facta eſt à præſide Syriæ Cyrino*, eſſe ſuppoſititia, neque vllo modo eſſe Euangeliſtæ.

Herodes cum Chriſti &c.) Fa. Lo. & impreſſi ad an. 44. Auguſti monent iſta eſſe locanda. At Fux. Peta. O. Pi. Vi. ad an. 45. Mar. ad an. 43. verùm non ſunt deſerendi editi. Neque enim ſerius à Chriſto nato, quàm biennio, cædes infantium euenire potuit. Quod interuallum Euſebius & alij colligere videntur ex verbis illis Mathæi *à bimatu & infra ſecundum tempus, quod exquiſierat à Magis*, quibus & fauere videtur Macrobius, dum ſcribit lib. 2. Saturnal. ca. 4. *Herodem intra bimatum pueros interfici iuſſiſſe*. Herodes enim cum tempus natiuitatis Chriſti ignoraret, non ſolum bimos pueros occidit, ſed & eos qui iuniores erant, vt pote nati paulò ante illud tempus, quod fuerat exquiſitum à Magis. Non enim veriſimile eſt eum occidere voluiſſe eos, qui poſt aduentum Magorum nati eſſent.

vniuerſos in Bethleem) *vniuerſos Bethleem* Lo. Fa. Peta. Fux. & tres Ms. Fab.

Herodes morbo &c.) Minùs conueniunt libri, vbi referunt quo anno iſta contigerint. Etenim Fa. Pi. Vi. O. Vincen & editiones an. 47. Auguſti. At Fux. Peta. Lo. Mar. an. 46. Contract. an. 44. Ado an. 48.

intercutis aquæ & ſcatentibus) Sic correximus ex L. A. Peta. Fux. O. M. P. Al. Vi. V. Mar Beda & Contracto; qui hæc ipſa ad verbum referunt pro *intercutis atque ſcatentibus* vt in editis, & Idac. vel *intercutis aqua & ſcatentibus* in Pi. L. Noſtra lectio conuenit cum Ioſepho lib. 17. Antiquit. ca. 8. & cum ipſo Euſebio citante Ioſephum lib. 1. ca. 8. περὶ τὰς πόσθας ὡς ὑδρεπιῶντος οἰδήματα.

ſcatentibus) *ſcaturientibus* Va. vtrumq; habet Euſeb. lib. 1. cap. 8. hiſtor. eccleſ. quin & *verenda*, inquit, *putrefactione vermibus ſcatẽte abſumebantur*, & paulo poſt dum idem refert, *pudendorum putrefactio vermibus ſcaturiens*, quod effert per duo verba σκώληκας ἐμποιοῦσα & σκώληκας ζωῶσα.

Aſinius Pollio, qui de Dalmatis triumpharat &c.) Quemadmodum in ſuperioribus vno aut altero anno codices differunt, ſic in iſtis. Nam O. L. Pi. Vi. opponunt anno 46. Auguſti: Mar. an. 45: Fux. Fa. Peta. Lo. an. 47. quibus conformes excuſi. Triumphus autem huius Aſinij ex Parthenis ſeu Parthinis (populis Macedoniæ, teſte Plinio lib. 3. cap. 23.) aſcribitur in Faſtis, ſeu lapidibus Capitolinis, anno Vrbis 714. ſeu Olymp. 185. ſeptimo Calendas Nouembris, à quibus non diſſentit Dio

lib.58. Verùm Horatius lib. 2. Ode 1. indicat eum
A triumphaſſe de Dalmatis,

Et conſulenti Pollio, curiæ
Cui laurus æternos honores
Dalmatico peperit triumpho.

Vbi Porphyrio ait eum triumphaſſe de Salona vrbe Dalmatiæ capta: idem Seruius in Virgil. & Florus: obſeruatione dignum quod ſcribit Suidas hũc Aſinium *primum Græcorum res geſtas Latino ſtylo eſſe perſequutum.*

filius eius Archelaus) Deſideratur *filius eius* in L.A.Peta.Lo.Pi.M.V.Va.Vat.Fa.P.Fux.Mar.& tribus Ms.Fab. ſed tamen extat in Vi.O.Al.Contracto, Adone, Vincen. conſtat quoque ex Math. cap.2. Ioſepho lib.17. antiquit.cap.12. Euſeb.li.1. hiſtor.cap.6.& 8. Beda lib. de ratione temporum B & aliis, Archelaum fuiſſe filium Herodis Magni.

Lyſias) Pro *Lyſias* videri poterat ſubrogandum *Lyſanias*, quia non eſt credendum alium eſſe à *Lyſania*, quem Lucas Euangeliſta cap.3. *Abylinæ Tetrarchã* appellat. Accedit quod ipſe auctor lib.1. Eccleſ.hiſtor.cap.7.& 9. inter Tetrarchas filios Herodis numerat non *Lyſiam* ſed *Lyſaniam*. Idem Nicephor.lib 1.cap.15. & Cedrenus: vnde dicendum aut auctorem, quem alij imitantur, memoriâ lapſum (quod non rarò contigit apud veteres ſcriptores) aut pridem maculã hanc illi inuſtam: viſum nihilominùs intacta relinquere, cum illa habeantut non ſolum in omnibus libris, ſed etiam apud Bedam, Marianum, Adonẽ, Freculphum, Reginonem, Contractum & alios C Euſebij ſectatores. Cæterùm meminit quidem Ioſephus lib.14. antiquit.cap.21.& lib.15.cap.12. duorum, quorum vtrique *Lyſanias* nomen, ſed qui nec Tetrarchæ, nec filij Herodis dicãtur; imò nec pertinent ad hæc tempora. Nõ deſunt autem multi viri eruditi, qui damnant auctorem, dum hunc *Lyſiam* ſeu *Lyſaniam* facit fratrem Archelai, & filium Herodis: ſed quia ſolo argumento à negatione ſumpto nituntur, cũ inquiunt apud Ioſephum & alios nihil tale haberi, non video cur propterea ab Euſebij ſententia abeundum ſit, de quo tot libri, & auctores fidem nobis faciãt. Hallucinantur alij viri docti, & vtinam in illis non eſſet vir ſummæ eruditionis & pietatis, Ianſenius in Concordant.Euangel. qui eum Lyſaniam, quem Ioſephus lib.14. antiquit.cap. 20. facit Ptolemæi D Memnei filium, eundem eſſe exiſtimant cum illo, qui dicitur *Tetrarcha* à D.Luca. Nam cõſtat eſſe *ἀναχρονισμὸν* ex eodem Ioſepho lib.15. antiquit. cap.4.& Dione lib.49. dum tradunt illum occiſum iuſſu Cleopatræ ante annos 40. id eſt anno Vrbis 718. ſeu an. 1. Olympiad.186. Sed peſſimè Ioannes Caluinus in Harmon.Euangel. ſicut animaduertit Carolus Molinæus I.C. licet homo infeſtus fidei Catholicæ, in libro quẽ inſcripſit *Collatio ſeu vnio quatuor Euangeliſtarũ* &c. pag.96. cuius placuit verba referre, quia liber ille fuit induſtria Caluiniſtarum ſtatim à partu penè extinctus cũ aliis, quæ ipſe ediderat contra errores grauiores Caluini, *Caluinus*, inquit, *hic ait Lucã Euangeliſtam abuti, ſeu impropriè vti voce Tetrarchia, eo quòd hi tres non eſſent Tetrarchæ, ſed Tetrarchæ, quoniam tres tantùm repugnarent, & excuſat Euangeliſtam eo quod initio quadruplex fuit regionum partitio. Cæterùm quamuis alia deinde ſequuta ſint mutationes, tamen honoris cauſâ Tetrarchæ nomen retentum, quemadmodum Plinius lib.5. natur.hiſtor.cap.18. ſeptendecim eiuſdem regionis Tetrarchias numerat. Ego verò dico Euangeliſtam noſtrum valde propriè loquutum. Reſidua enim pars regni, quam Iudæam vocabãt, in qua regnum & Tetrarchia ſuppreſſum fuit, non erat confuſa, nec reliquis portionibus aut fratribus Archelai accreuerat; ſed imperio Romano reſeruata per præſides Romanos regebatur. Reliqua ergo tres portiones non erant* Τριτετραρχίαι *(vt putat Caluinus) ſed verè* Τετραρχίαι, *& Herodes Philippus & Lyſanias veri Tetrarchæ propriè loquendo, vtpote ſinguli non tertiæ ſed quartæ tantùm partis regionis domini ſeu Toparchæ, regio nomine adempto.*

& Philippus) Iſta omnia comparantur in Fa. Lo. & impreſſis cum anno 48. Auguſti: in Fux. Peta.O. Pi. Vi. cum an. 47. ſed ſententia poteſt ferre vtrumque.

Fames Romæ &c.) Notantur hæc variè. Nam in Peta.Pi.O.Vi.Contract. circa an. 48. Auguſti, vt etiam facit Oroſius lib.7.cap.1. At in Fux.Fa. Lo.Mar. & vulgatis circa an. 49. ſeu 2. Olymp. 196. quæ ſedes firmatur à Dione li.55. dum hanc famem congerit in annum Conſulum *Lepidi & Arruntii &* Vrb.759. Nam vterq; coit cum hoc anno 2. Olymp. 196. vt cernere licet ex Faſtis Onuphrij & Sigonij.

Philiſtion Mimographus) *Philiſtio Mimographus* tres Ms.Fab. *Monographus* tres Vatic. *Mimographus* Fa. ſed perperam. Nam quod Philiſtiõ fuerit celebris ad excitandum riſum, teſtantur Hieronymus, Epiphanius, Caſſiodorus, Marcellinus, Sidonius, Suidas & ipſe Martialis libro 2. Epigram.41.

Mimos ridiculi Philiſtionis,

iſque adeò riſiſſe fertur, vt riſu ſit extinctus. Porrò pro *Philiſtion* leges *Phyliſtio* in Fa. in Peta. Fux.Fa.& tribus Ms.Fab. *Philiſtio* ſine *y*.

Magneſianus) In Lo.Fa.& Pi. *Magnes Aſianus*, & ad oram Peta. *al. Magnes*. Sed Euſebius ſignificat Philiſtionem oriundum ex *Magneſia* vrbe Aſiæ ad oram Mæandri fluminis: alius enim fuit Nyſſenus, qui obijt tempore Socratis, inquit Suidas: tamen illa lectio *Magnes* poſſet defendi auctoritate Euſtathij & Heſychij, qui *Magneſiæ* vrbis Macedoniæ incolas vocãt *Magnetes*. Cæterùm quo anno floruerint, non ita certò ex meis membranis elici poteſt, cum aliæ anno 48. Auguſti aſcribant vt Pi. aliæ anno 49. vt Fa. Peta. Lo. Vi. O. quibus adhærent editiones: aliæ demum an.50.

pag.153. col.3.A. Tiberius Cæſar Dalmatas &c.) Hæc deſcribuntur in L.Pi.Mar. circa an.49. Auguſti: in Fux. verò Fa.Lo.Peta.O.Vi. Cõtract. circa an.50. ſeu 3. Olymp.196. à quibus impreſſi non diſſentiunt. Qui locus vnus eſt ex iis ex quibus Cuſpinianus aſſerit *exemplar Chronici Euſebii* adeò *eſſe corruptũ, vt vix eius vmbram habea-*

Digitized by Google

mus. Nam vult hoc bellum *Dalmaticum* (vt loquitur Velleius) ſeu *Illyricum* (vt Appianus, Suetonius, & Dio : vt enim ait Suetonius, *Illyricum patet intra Italiam regnum Noricum, & Thraciam, & Macedoniam, interque Danubium & ſinum maris Adriatici*) ſeu *Germanicum* (vt Oroſius, licet non ſatis appoſitè) & fuiſſe maximum externorum poſt Punica, cœptum per Tiberium, & per eundem finitum triennio pòſt, & anno Vrbis 760. & 4. Olymp. 196. Sed cum ſit tantùm differentia vnius anni, non videtur iuſta querela, maximè cum ille ipſe diſſentiat in annis Vrbis à Dione, qui li. 55. illud bellum vult finitum Coſſ. *Sulpitio & Poppæo*, & an. Vrbis 762. At Velleius lib. 2. vult illud conſummatum paucis diebus ante cladem Varianam, quam Suetonius *pene exitiabilem* nuncupat. Sed quando illa contigerit, inter doctos valde contenditur, nec eſt huius loci in ea immorari.

Athenodorus Tarſenſis &c.) In Fux. *Tharcenſis Ciliciæ*. Editiones hactenus & Mar. nobis exhibuerant *Tharſenſis* cum *s* & aſpiratione, verùm additio vocis *Ciliciæ* in Fux. facit præter alios Ms. vt illã excludamus cum libro Fa. Hoc enim diſcrimen plerique aſſignant inter vrbem Tarſum Ciliciæ, & alteram quę Tharſis in Scriptura nominatur, vt aſpirationis notã diſtinguantur, & ita etiam legitur apud Lucianum in Macrobio, dum de hoc eodem Athenodoro loquitur, quem facit præceptorem Auguſti, & vixiſſe 80. annos ſine ſpiritu: plura de Tarſo vide infra. In anno minus conueniunt codices. Nam Pi. Vi. O. volunt anno 50. Auguſti: Fux. Fa. Peta. Lo. an. 51. quos ſequuntur vulgati.

Athenienſes res nouas &c.) Motũ hunc factum obſeruant Pi. Vi. O. an. 51. Auguſti: Fa. Fux. Peta. Lo. Mar. an. 52. cum quibus idem docent editi.

Ieſus Chriſtus &c. *vſque* poterant) Deſunt in L. A. Fux. Fa. M. P. Lo. Peta. Pi. Vi. O. & 7. Vatic. & impuritas loquutionis *ſapientia ſuæ* pro *ſapientia illius* ſatis ſuſpecta reddit. Verùm reliquimus ad an. 12. Chriſti, ob veritatem Euãgelij Luc. 1. licet Mar. ad an. 13. aggreget.

Meſſala Coruinus &c. circa ſacram ſpinam) *circa ſpinam* in L. V. Pi. Sed hîc vtinam peritus aliquis medicus exactè non horam, non diem, ſed ſaltem obſeruaſſet, quo anno cœperit Coruini morbus, aut mors, liberaſſet nos proculdubiò ab hac difficultate. Nam Vi. O. Pi. & Alber. aſcribunt anno 52. Auguſti : Fa. Mar. & vulgati an. 53. Lo. Cõtract. an. 54. Fux. Peta an. 55. Nullus veterum huius mortis mentionem facit; teſtatur verò Plinius lib. 7. cap. 24. Meſſalam ita laboraſſe memoria, vt etiam proprij nominis fuerit oblitus.

hulcere) Sine aſpiratione legitur in Vi. O. L. A. V. P. Fux. Peta. Lo. Pi. Mar. ſed prius ſumptum à Græco ἕλκος: poſterius eſt vſitatius apud Latinos.

Auguſtus cum Tiberio &c.) Nobis conſtituẽdus Ceſor, qui cenſum hunc recenſeat. Non enim ad quem annum Auguſti diſponi debeant, idem omnes tradũt. Nam Pi. Vi. O. Mar. ad 54. an. Fux. Fa. Peta. Lo. Alber. Idac. & vulgares ad an. 55. ſeu 4. Olymp. 197. qui propiùs accedũt ad Onuphrij, Goltzij & Sigonij Faſtos: hi enim luſtrum hoc ſeptuageſimum tertium ſubiiciunt Cõſulatui *Sexti Pompeii & Sexti Apuleii*, qui eſt Vrbis 766. & 2. Olymp. 198. & vltimus Auguſti, omnium cõſenſu. Suetonius etiam docet hunc cenſum actum eodem anno, quo obijt Auguſtus.

nonagies ter centena) Rectius iuxta P. Fux. Peta. Vi. O. Alber. & primas editiones Venetas & Lutetianam, quam vt in editis *nonagies trecenta* ſeu *93*. vt in A. L. Pi. ſeu *nonaginta centena millia* apud Idac. ſiue *nonaginta ter centena* vt in Mar. Nõ enim ita debet triplex cẽtenarius numer⁹ per multas decades multiplicari; ſed centenarius tantùm : & quod nos diceremus *nouem milliones & trecenta millia*, dixerunt Romani *nonagies ter centena millia*.

& ſeptuaginta) *& ſexaginta* V. Va. Vat. Fa. Lo. At vtrumque deſideratur in Au.

ibid. B. Sotio Philoſophus &c.) Rectius ſuadentibus L. A. Lo. M. V. Peta. Fux. Pi. & H. ſicut etiam ſcribitur apud Hieronym. lib. de ſcriptor. Eccleſiaſt. & ab ipſo Seneca lib. 1. epiſt. 108. vocatur *Sotion*, quem ſequitur Diogenes Laërt. li. 9. & ita in So. & Mar. ſed *Socies* in Pi. Non es autem monendus caſtigandum illud apud Vincen. tom. 1. vbi corruptiùs quàm vt notari debeat, *à Socio* inquit, *Athenodorus Stoicus & à Socio Præceptor Senecæ clari habentur*. Adhæc comparant hunc paragraphum Lo. Fa. Peta. & vulgares cum an. 55. Auguſti: Fux. Pi. Vi. O. cum an. 56.

Archelaus nono anno &c.) Certus præfixus terminus, ſi Archelai tantum rationem habeas, cũ notet annum eius regni nonũ : at ſi Auguſtũ ſpectes, indicant Fa. Lo. an. 55. Auguſti: Fux. verò Peta. O. Pi. Vi. Mar. cum vulgatis an. 56.

Defectio Solis facta &c.) Ioan. Lucidus, & ſagaciſſimus temporũ emendator Ioſeph. Scaliger obfirmatè negant toto hoc anno vel ſequẽte Solẽ potuiſſe deficere; & Lucidus vult id accidiſſe anno 2. Tiberij, quo Mathematici ſunt vrbe expulſi auctoribus Virgilio, Plutarcho, Plinio, & Appiano. Tamẽ præterquam quod idem cũ auctore habet Dio lib. 56. ad hunc ipſum annum, firmus & conſtans eſt omnium codicum conſenſus, vt in eundem vltimum annum Auguſti retrudatur hęc Solis defectio : excipe Contract. qui ad 55. Auguſti repoſuit.

Attellæ in Campania moritur) *Atella* cum vnico *t* Lo. Vi. O. Mar. vt Strabo (licet hic cum vnico *l*) Spartianus, Macrobius, Ptolemæus & alij. Quod ad hiſtoriam pertinet, idẽ habet Eutropius lib. 7. licet alij velint Auguſtum obijſſe Nolæ vt Tacitus lib. 1. Suetonius in Auguſto cap. 99.

Romanorũ III. Tiberius regnauit an. 23. &c.) Anteà *Tiberius III. Rom. regnauit an. 23*. &c. Sed maluimus ſequi conſenſum omnium ferè Ms. in horum verborum ordine, vt nomen imperij præcedat, Imperatoris verò ſubſequatur, vt ſuperius in Auguſto vidimus, & conſtat etiam hoc loco ſatis ex primis illis editionibus Ven. & Lut. Adiunxi fere; excipiendi enim ſunt Pi. & L. in quibus extat ſimpliciter *Tiberius an. 23*. De ſimili trãſpoſitione plura, vbi de Semiramide & Aralio actum eſt. Et ſemel dictum ſit pro cæteris Imperatoribus.

Digitized by Google

regnauit an. 23. vel 21. vt aiunt nonnulli) Hæc *vel 21. vt aiunt nonnulli*, abſunt ab L.A.M.V.P. Lo. Fa. Fux. Peta. Pi. Vi. O. Mar. Vincent. & veriſimile eſt à quodam ſciolo adiecta, vt ſimilia ſæpe alias; præſertim cum Hieronym. in Daniel. 9. ſcribat Tiberium regnaſſe *an. 22. menſ. 7. dieb. 28.* & Tertullian. lib. aduerſus Iudæos *an. 22. menſ. 7. diebus 20.* in Lut. *vel 22. vt aiunt nonnulli*: in Fux. autem deeſt ſola vox *nonnulli*: Euſeb. lib. 2. hiſtor. cap. 4. ait eum *regnaſſe circiter 22. annos*, Τιβέριος μὲν οὖν ἀμφὶ τὰ δύο καὶ εἴκοσι βασιλεύσας ἔτη. Oroſius, Eutropius, Beda, Iornandes, Caſſiodorus, Tacitus & Suetonius aiunt *annos 23.* aut *ferme 23.* Ioſeph. de bell. lib. 2. cap. 8. & lib. 18. antiq. cap. 19. ait *an. 22. menſ. 6. dies 3.* Zonaras *an. 22. menſ. 7. die. 7.*

Tiberius quaſi coactus &c. *vſque* recepit) Hæc deſiderantur in A.L.M.Lo.Pi.O.Vi.P. Fa. Fux. & 3. Ms. Fab. ſeptem Vatica. Peta. & Mar. vnde meritò deleri debuerant niſi alij codices obſtitiſſent, & graues hiſtorici fere idem teſtarentur, inter quos Dio lib. 57. *Ita*, inquit, *omnes animi affectus occultabat, vt quæ cupiebat nunquam fere diceret* &c. *Imperatoris nomen vnà cum cæteris omnibus decretum à Senatu repudiauit* &c. *licet omnia adminiſtraret, quæ pertinent ad principatum, tamen negabat omnino ſe velle.*

onerosam iungi ſibi ſeruitutem) Forſan *iniungi* pro *iungi*.

Caius Aſinius) Pro *Caius* eſt *Gaius* in L.A.P. Lo.Pi.Vi.O.Peta.Fux.Vincen. frequens eſt enim iſta luxatio *G* pro *C* & contra, præcipuè in nominibus proprijs: Euſebius tamen ſicuti Græci, per *G* ſcribit vt lib. 2. hiſtor. cap. 4. Γάϊος. Sic etiam Ioſephus lib. 2. de bello Iudaïco cap. 9. vnde dictum illud, quod boni ominis cauſâ frequentabant nubentes, duplici modo efferebant *vbi tu Gaius, ego Gaia*; vel *vbi tu Caius, ego Caia*. De eo vide Senecã lib. 4. declam. & in lib. controu. Plinium li. 7. epiſtol. Sueton. in Claudio, Tacitũ paſſim, Gellium lib. 17. ca. 1. qui eum vocant *Caium*, ſicut facit Cenſorin. lib. de die natal. cap. 70.

Caius &c. diris à Tiberio ſupplicijs necatur) Pro *necatur*, codices Lo.Vi.O.Pi.Fux.Peta. & tres Ms. Fab. Mar. atque Vincent. *enecatur*. Porro quæ ſupplicia dira vocet, nõ ita conſtat ex alijs ſcriptoribus. Tacitus tamen lib. 5. *non dubium*, inquit, *Aſinium Gallum peremptum egeſtate cibi, ſed ſponte vel neceſſitate incertum*. Fames quippe vt atrox mortis genus *dira*, & *ſacra* vocatur ab Heſiodo lib. 1. cui titulus Ἔργα καὶ Ἡμέραι, ὅδ᾽ ἀλύξεται αἴθοπα λιμόν. Porro concurrunt iſta cum an. 1. Tiberij in Fux.Fa.Lo.Pi.Vi.O. & vulgatis. At in Peta. cum ann. 2. à quibus omnibus longè diſtat Tacitus lib. 5. dum refert hãc necem circa an. 19. Tiberij *Coss. Galba & Sulla*, in quibus Conſulibus conſentit Dio lib. 58. Id autem quod forſan fefellit auctorem vt ad an. 1. Tiberij collocaret, fuit quod odium Tiberii, quod morti huius Aſinij Galli cauſam dedit, ab initio imperij ſui conceptum erat, vt narrant Dio li. 57. & Suetonius, videlicet ex eo quòd *cum Tiberius callida cunctatione & ambiguis reſponſis ſuſpenderet Senatum rogantem vt ſuſciperet imperium*, ille Aſinius cum nimia libertate reſpondit, *Elige quam velis partem.*

T. Liuius &c.) Hæc cum varijs comparantur annis. Nam in Pi. cum an. 2. Tiberij: in Fux. Vi. O. Mar. Contract. Vincen. cum 3. in Fa. Peta. Lo. & vulgatis cum an. 4. huius obitus altum eſt ſilentium apud veteres.

Ouidius Poëta &c.) Ex Pi.Vi.O. & Contract. mors illius incurrit in an. 3. Tiberij. At in Fux. Peta. Fa. Lo. Alber. Mar. in an. 4. quos ſequuntur vulgati: Nullus auctor quod ſciam, meminit, quo anno mors Ouidij acciderit.

Germanicus Cæſar de Parthis triũphat) Non dubium quin ſit legẽdum *de Catthis* ſeu *de Chattis*. Sic enim Tacitus habet lib. 2. Annal. *C. Cælio L. Pomponio Coss. Germanicus Cæſar ad vii. Kalen. Junias triumphauit de Cheruſcis, Chattis & Angrinariis*, qui ſunt populi Germaniæ: cumque illorum Conſulatus incidat ex Faſtis Onuphrij in annum 1. Olymp. 199. ipſa ratio temporum atque adeo locorum, in quibus Germanicus bellum ante hunc annum geſſit, & qui longè diſtant à Parthis, hanc emendationem exigit. Profectus quidem eſt (teſte Tacito & Dione) eodem anno in Syriam & Armeniam, vbi multis victorijs potitus obijt inſequente anno *fraude Tiberii, miniſterio & opera Piſonis*. Sed quod pugnauerit contra Parthos, nulla mentio apud veteres, quod ſciam. Adde quod Oroſius lib. 7. ca. 1. ſcribit hunc ipſum Germanicum triumphaſſe de Germanis ann. 4. imperij Tiberij. Sic enim ſunt vnanimes libri & Contract. vt hunc verſiculum ad an. 4. Tiberij collocent, licet Mar. ad an. 5. quia tamen defuit auctoritas alicuius exemplaris, quin ipſi Mar. & Idac. imitantur vulgatos in ſcriptura. Malui timidus nimis haberi in retinenda vulgata ſcriptione, quàm audaculus & temerarius in mutãda. Hic autẽ Germanicus fuit pater Caij Caligulæ Imperatoris frater Claudij Imperat. & filius illius Druſi, qui primus dictus eſt Germanicus à deuictis ſæpe Germanis, & quòd *primus Romanorum ducum nauigauit Oceanum Septentrionalem*, vt loquitur Suetonius, & cuius monumẽtum extat apud Moguntiam, de quo auctor circa Olymp. 205. Is ipſe etiam eſt qui *in ſuum cognomentum aſciuit Imperatores*, vt loquitur Tacitus lib. 1. annal. Omnes enim Imperatores paucis demptis hoc ſumpſerũt cognomẽ à bellicoſiſſima illa Germanorum gente. Hic etiam ipſe eſt quem Tiberius *coactus eſt adoptare in filiũ antequàm ipſe ab Auguſto adoptaretur*, vt obſeruant Caſſiodorus, Suetonius, Ioſephus lib. 18. antiquit. cap. 4. Tacitus lib. 2. & 3.

Tredecim vrbes &c.) Mira omnium librorum conſenſio. Hoc enim omnes vnà cum ſeptem Vatic. Vincen. Contract. & Mar. indicant contigiſſe an. 5. Tiberij. Obſeruat quidem Plinius lib. 2. cap. 84. hunc terræmotum ſub principatu Tiberij contigiſſe, & Strabo lib. 12. in fine ait *ſua ætate* (ſcribebat autem circa an. 12. Tiberij) ſed annum non annotant. Verùm Tacitus lib. 2. refert ad an. 4. Tiberi *Coss. Cælio & Pomponio*, qui apud Onuphrij Faſtos incidunt in an. 1. Olymp. 199. qui eſt

Euſebio an.4.Tiberij, & ſic differentia eſt vnius anni. Peius multò Oroſius lib.7.cap.6.dum hunc motum tribuit anno 18. Tiberij.

Moſthene) *Oſtene* Lo. Fa. *Oſthene* in quinque Vatica. *Meſthene* Al. *Moſtene* Vincent.& 1.Vat. *Muſtene* Pi. *Moneſtene* Vi. O. *Moneſthene* Fux. Peta. Sed noſtra lectio haud dubiè retinenda eſt. Sic enim apud alios codices ac Mar.& Nicephor.lib.1.cap.17. Eſt autem Vrbs Lydiæ apud Ptolemæum & alios Geographos. Hinc corrige Tacitum, vbi *Moſceni* pro *Moſtheni*.

AEgeæ, Hierocæſarea) Sic reſtituo pro *Megaechiero Caſarea* vt in impreſſis, & alijs nonnullis codicibus: vel *Megabiero Caſarea* vt in Vincen. ſequutus Al. So. H. Ven. Lut. (niſi quod hi duo pro *Caſarea* legunt *Caſaria*, vt etiam Pi.Peta.) & Tacitum lib. 2. vbi agit de hoc terræmotu, licet duodecim tãtum vrbes numeret, ſicuti facit Plin. lib. 2. cap. 84. & non tredecim, vti noſter Euſebius, neque quatuordecim vt Nicephorus. Idem Tacitus lib. 3. facit etiam mentionem de Hierocæſarienſibus. Adde quod legis in Al. A. M. P. *Æga Hierocaſarea:* in Lo. *Egeliero Caſarea l* pro *h*: *Egee Chiero Cęſarea* in Fa. *Egechiero* in Peta.Fux. *Ægehiero Cęſarea:* præter quàm quod in Fux. *Ceſaria* ſine diphtõgo: apud Marianum *Æges, Hiero, Cęſarea:* apud Vincẽt. *Megabiero Cęſarea*: in Pi.Vi.O. deeſt *Ægea*. Sed diſtinguuntur *Hiero* & *Caſarea* ſeu *Caſaria*. Nam vtrum ſit ſcriptum, non eſt facilè iudicare. In duobus Vatic. *Æga, Hiero, Caſarea*: in vno *Ægea, Hiero, Caſarea*: in altero idem præter *Chiero* pro *Hiero*: in tribus Vatic. *Egechiero, Caſaren*. Nicephor.lib.1. cap.17. dum de hoc terræ motu loquitur, meminit *Hierocaſarea* vnico vocabulo, non autem *Ægea*, ſed eius loco ex *Diabircania* duas facit *Dia* & *Hircania*, ſeu *Hircania Dia*: nam ita inuertit: vbi obſeruandũ *Ægea* vrbem eſſe AEoliæ apud Strabon.lib.13. Plin.lib.5.cap.30. Hierocæſaream verò Mæoniæ vrbem in Aſia minori apud Ptolemæum. Neque negligendum eſt hũc locum viſum pridem caſtigatione dignum eruditiſſimo Lipſio: in Curis enim ſuis ſecundis in lib.2. Taciti, pag.20. vbi parem locũ illius interpretatur, dum de hoc terræ motu 12. vrbiũ loquitur, *Tredecim*, inquit, *vrbes facit Euſebius in Chronico, ſed nominibus valde corruptis. Emendabis Moſtene, Æga, Hierocęſarea, Philadelphia, Tmolus, Temnus, Cume, Myrina, Apollonia, Hircania.* Idem in commentarijs in lib.13. Annal. pag.368. contendit rectiùs ſcribi *Ægeas*, quàm *Egas*.

pag.154.col.3 A. Tmolus) Sic etiam emendaui pro *Himolus*, ex fide codicũ Al.Fa.Mar. & trium Ms.Fab. Nicephori lib.1.cap.17. Taciti lib.2. & auctoritate Lipſij in Tacitum: de monte *Tmolo*, non in Cilicia, vt vult Seruius, ſed in Lydia iuxta Sardis, Virgil. in Georg.li.1.& 2. Ouid.lib.2. Faſtorum & Plin.lib.5.cap.29. lib.7. cap.48. Strabo li.14. Solinus. Porro legitur in Peta.Fux. *Molus*: in P.M.L.A. *Tinolus* corruptè ſcriptũ *in*, pro *m*, vt ſæpe: in Vi.O.Pi. *Thimolus*, ſic apud Ouid.

Deſeruêre ſui nymphæ vineta Timoli,

vbi antiquiores & caſtigatiores habẽt *Tmoli* ſeu etiã *Thimoli*; Nã ſic antea vocabatur. Vnde Stephanus de vrbib. *Tmolum* & *Timolum* fluuium eundem eſſe agnoſcit, & ab eo peti lapidem, qui Lydius vocatur, tradit Theophraſt.lib. de lapidibus, vnde nomen monti & vrbi. In Vi.O.V.Va. *Thomolus*: in duobus alijs Vatica. *Tomolus*: in alijs tribus *Hymolus*: Lo. *Imolus I*, pro *T*: apud Vincen. *Bimolus*: in Peta.& Fux. *Molus*: Plinius lib.5.ca.29. ait montẽ *Tmolum* prius vocatum *Timolum*.

Temnus) Pro *Temis* vt apud Mar. ex cod. Al. cum quo conueniunt Strabo lib. 13. Tacit.lib.2. & ita hîc legendum cenſet Lipſius: in Pi. Vi. O. Peta.Fux.& 3.Ms.Fabri, & Vaticanis tribus *Temnus*: in Lo. *Temos*: apud Nicephorum *Timnus*: in vno Vatic. *Themis*: in tribus alijs *Temnis*.

Cyme) Relictis poſterioribus editionibus in quibus extabat *Cuma*, ſequendos nobis propoſuimus codd. Vi. O. Al. Lo. M. L. Fa. Peta. Fux. Pi. tres Vatica. Ven. Lut. vt omnia inter ſe belle conſentiant. Idem enim legitur infra circa Olympiadem 221. nullo codicum refragante. Sed & hæc ſcriptio varijs rationibus roboratur. Nam in duobus Vatica. Mar. & Vincen. *Cime*, cuius loco corruptè in vno Vaticano *Cires*, in vno alio *Cune*, in P. *Erma* appoſitione *E* pro *C*, & *r* pro *y*. Item quia licet hæc primâ ſpecie diuerſa appareant, in eo tamen ſatis affinia dignoſcuntur, quod *Ci*, vel *Cy* à fronte habeant, non autem *Cu*. Præter hæc confirmatur etiam calculo grauiſſimorum auctorum Latinorum; ſic enim Mela, Tacitus, Plinius: nam Ptolemæus, Appianus, Strabo & alij Græci habent ſemper Κυμη: & quamuis variç ſint vrbes, quæ hoc nomine celebres habentur, quas numerat Stephanus, illæ ſunt præcipuæ, quæ in AEolia (de qua hoc loco) & in Campania, quæ tamen plerunque confunduntur. Siquæ tamen diſtinctio colligi poteſt, illa eſt, vt ſæpiùs, quæ in Campania *Cume* aut *Cuma* dicitur, quæ in Aſia *Cymę* vel *Cyme*, ab hac Cymei incolæ, vt apud Liuium ab illa Cumani nominentur. Paterculus lib.1. facit mentionẽ vtriuſque; vnam in Italia vocat *Cumam*, alteram *Cymen* in AEolia: Lipſius qui vt diximus locum hunc caſtigabat, vult legendum *Cume*. Caſſiodorus lib. de Orthograph. ſentire videtur inter *Cymam* & *Cumam*, nullum aliud eſſe diſcrimen, quàm quod *y* conuertatur in *u*.

Myrhina) In V. *Mirnà*, in L. *Myrena*, in Pi. *Myrenia*, in Lo.Fa. *Mirina*, in Vi.O. *Zmirna*, in vno Vaticano *Zimirna*, in quinque alijs confunditur cum ſuperiori voce vt legas *Cimemirina* vel *Cymemirina*, in P.Peta.Al.Fux. *Myrina*; & idẽ apud Tacitum lib.2. Plin.lib.5.cap.30. & lib.4. cap.12. Velleium lib.1. Oroſium lib.7.& 12. Nicephor.lib.1.cap.17. Ptolem. in Geogr. & Strabon.li.13. Scholiaſtes Apollonij Μύρινα: à *Myrino conditore* (inquit Mela lib.1.) *Myrina vocata*. Verùm nihil duximus immutandum propter auctoritatem impreſſorum, & aliquot Ms; & quia noſtra lectio reperitur infrà circa Olymp. 221. idque conſentientibus omnibus exemplaribus præter Lo. vbi *Mirena*.

Apollonia, Hyrcania) Hactenus cõſenſum plurium codicum nos amplecti profeſſi ſumus. Hîc tamẽ religione depoſita vnicum codicem ducem habemus, hoc eſt Al. Omnes enim alij libri tam

impreſſi quàm Ms.& Mar. *Apollonia Diahircania*. Nam licet Vi.O. & Vincent. diſtinxiſſe videantur, apud quos *Apollonidia Hircania*, communiorem tamen lectionem magis promouiſſe iudicabuntur. Quotus enim quiſque eſt, qui non iudicet poſtremam illam ſyllabam *di* eſſe ſuperfluam? Item licet in Lo.comperiam *Dia Hircania*, & in P. Peta. Fux. *Dia Hyrcania* per *y*, in duobus Vatic. *Diahyrcania*: in aliis duobus *Diahierchania*, in tribus *Dia Hyercana*, & apud varios auctores vt Plinium, Strabonem, Ptolemæum, Stephanum, Nicephorum legã *Dia* eſſe nomen vrbis & inſulæ; nullus tamen recenſet vllam vrbem, cui nomen *Diahyrcania*. Potius ergo viſum eſt ſingulare ſequi exemplar, quàm toti antiquitati velle ſeſe opponere, præſertim cum habeamus fauentem Tacitum loco citato & iudicium doctiſſimi Lipſij, qui hunc locum ſic eſſe emendandum monet.

Feneſtella &c. & carminum &c. ſepelitúrque Cumis) *ſepelitúrque Tomis* V. Sed minùs probabiliter, licet in Mar. *Thumis*. Hæc autem Pi. an. 7. Tiberij aſcribit, ſed aduerſarios habet cæteros codices tam ſcriptos quàm impreſſos, Contract. & Mar. qui omnes euocant ad an. 6.

Tiberius multos reges ad ſe &c.) Conſtituuntur ex aduerſo an. 7. Tiberij in Fux. Peta. Lo. Fa. Mar. & impreſſis: & an. 8. in Pi. Vi. O. Eutropius rem quidem eandem narrat, ſed ſupreſſo anno.

cuius regno in prouinciam verſo &c.) Hęc eſt germana lectio, quàm reſtituimus ex A. Au. L. Al. Vi. Pi. O. M. 5. Vat. P. Lo. Fux. Peta. & 3. Ms. Fab. Ven. Lut. Iornan. Mar. Vincen. Nam alteram, quę in editis conſpicitur, *cuius in prouinciam verſam*, cùm ſit velut ſine capite fabula, quis non ſpuriam agnoſcat? Accedit Fa. *cuius regnum in prouinciam* &c.

Mazacam) *Mazaeam* M. V. vbi error *e*, pro *c*: *Mazocam* P. & 3. Ms. Fab. *Maſcaſam* Vincen. *Mazacham* Mar. Vulgata hauddubiò retinenda: nam de *Mazaca* Stephanus lib. de vrbib. Sozom. lib. 5. cap. 4. cuius licet Græca editio habeat Μάζα, ſuſpicor tamen eſſe mendum propter ſequens καὶ. Sic enim Μάζα καὶ τὸ πρῶτον ὀνομαζομένη. Sed pro Μάζα καὶ legendum Μάζακα reiecta particula καὶ, licet in manuſcripto deſit illa vox καὶ, manente quidem Μάζα ſine κα: verum neſcio an ex eo loco ſumpſerit Pomponius Lætus, quando ſcribit eam vocatam *Mazam*: tamen Strabo libro 14. Solinus Polyhiſt. Eutrop. lib. 7. Hierony. in Eſai. 66. vbi hâc ipſam ſententiam refert, eámque facit metropolim Cappadocum, & quis non veterum eius vrbis meminit? Miror hîc accuratiſſimum Ortellium, qui in ſuo Theſauro Geographico accuſat Philandrum, quod in Vitruuium ſcripſerit *malè hanc Mazacam vocari Magaram ab Euſebio*. Neque enim Philãder illa tribuit Euſebio, ſed Sexto Ruffo, ſeu eius Typographo.

Pompei theatrum incenſum) Incendium hoc ad an. 7. Tiberij repoſuerunt Fux. Contract. & Mar. an. 8. Peta. Lo. Fa. & vulgares: ad annum demùm 10. Pi. O. & Vi. Tacitus li. 3. anno 9. Tiberij *Pompei* inquit, *theatrum igne fortuito hauſtum eſt*. Nam antequã Pompeius Magnus an. Vrbis 699. perpetuum theatrum ſeu *manſuram theatri ſedem poſuiſſet, ludi ſolebant edi ſubitariis gradibus & Scena in tempus ſtructa*, ait idem Tacitus lib. 14. vnde Auſonius in Prologo ludi ſeptem ſapientum

Ædilis olim Scenam tabulatam dabat
Subitò excitatam nulla mole ſaxea.

Populus enim Rom. antea ſtabat in theatro ſicut ſedebat in circo, ſcribunt Tacitus, Valer. Max. lib. 2. cap. 4. & alij: illud verò theatrum *ſufficiebat largè ad hominum 40. millia*, vt ait Plinius li. 36. cap. 15. Cœptum eſt reſtaurari à Tiberio & abſolutum à Caio, ait Sueton.

Tiberius Druſum conſortem regni facit) Factum hoc referunt Fux. quidem ad an. 7. Tiberij: Fa. ad an. 8. ſeu 1. Olymp. 200. qui & videtur pellexiſſe in ſuam ſocietatem omnes vulgatos: Peta. Lo. Mar. Contract. ad an. 9. Vi. O. ad an. 10. Pi. demùm ad an. 11. Hic autem Druſus non erat filius Germanici fratris Tiberij, vt vult vir doctus, ſed filius ipſius Tiberij.

Druſus Cæſar veneno periit) Variæ codicum agitationes incertum reddunt annum. Nam Fux. notat hæc circa an. 8. Tiberij: Fa. circa an. 9. vbi conſentiunt & vulgati: Peta. Lo. Mar. circa an. 10. Pi. Vi. O. circa an. 11. Situs vulgatorum firmatur auctoritate Dionis lib. 57. qui hanc necem fraude Seiani, & Liuiæ vxoris Druſi, non Tiberij (vt vult Oroſius) illatam reijcit in annum Vrbis 774. Nã is concurrit ex auctore cum an. 9. Tiberij, ſeu an. 2038. Abrahæ: Caſſiodorus confert *eius funus* in an. 9. Tiberij. Sed ſi habeatur ratio Conſulatus huius Druſi, qui concurrit cum Conſulatu quarto Tiberij; & in quo obijt (vnde Dio lib. 57. & Zonaras eius æmulus obſeruãt tam ipſum quàm cæteros omnes collegas Tiberij morte violenta obijſſe) dicendum eſt eum obijſſe anno 7. Tiberij, cum ille Conſulatus incidat in eundem annum.

Atherius) *Hatherius* Vi. O. Lo. *Haterius* Al. vt etiam Tacitus libro 3. & 4. Seneca lib. 1. & 7. controu. & ſæpe: *Aterius* ſine ſpiritu Pi. Ven. Lut. Fux. ſicut etiam Hierony. aduerſ. error. Ioan. Hieroſol. *Hacterius* Peta. Vincen. tom. 1. *Arterius* Fa. Cęterùm vt varij fuerunt anni, quibus hîc vixit, ſic varij ſunt libri in ſitu. Nam in Fux. ad an. 9. Tiberij: in Fa. Mar. & impreſſis ad an. 10. in Peta. Lo. Pi. ad an. 11. in O. Vi. ad an. 12. & hi videntur ſequendi, quòd propiùs accedãt ad Tacitum, qui refert lib. 4. obitum huius *Haterii* in 12. annum Tiberij, ſub finem Conſulatus *Getulici & Caluiſii*, qui conferendus eſt, auctore Onuphrio in Faſtis, cum anno 2. Olympiad. 201. & Vrb. 778.

annum, ſummo) *annum, in ſummo* L. Pi. Vi. Lo. O. Fux. Peta. *annum cum ſummo* A. P.

Seruius Plautus &c.) *Senius* A. M. Vat. P. *Seius* V. Va. *Seruilius* L. Pi. *Senius* Lo. Peta. Fux. Ven. Lut. Germanior vulgata, quod hoc *Seruius* vſitatius ſit inter prænomina, nõ item alia. Video placere viro docto, vt hic vocetur *Serenus* apud Tacitum libro 4. dum narrat quendam filium accu-

ſaſſe

faſſe patrem ſuum (quem vocat Q. Vibium Serenum) quòd *ſtruxiſſet Tiberio inſidias & miſiſſet in Galliam concitores belli*, tamen licet conueniat ferè in anno, cùm hîc ad an. 10. Tiberij, auctor verò ad an. 11. collocet, nihilominus non video quomodo illa hiſtoria reſpondeat iſtis verbis auctoris *corrupti filii reus*; præterea pater ille *Serenus* non dicitur mortem ſibi conciuiſſe, ſed miſſum in exilium fuiſſe. Cæterùm eò communiter propendent codices vt an. 11. Tiberij aſſignent. Sic enim Fux. Peta. Lo. Fa. Mar. & editi. Soli enim Vi. O. Pi. diſſident, qui anno 13.

Philippus Tetrarcha &c.) Quoniam anni obſeruatio verus eſt hiſtoriæ index, aduertendum collocari hæc diuersè, vt aliquando quidem, vt in Fux. ad an. 11. Tiberij; aliquando ad an. 12. quod communius eſt, vt in Peta. Lo. Fa. Mar. & impreſſis. Alias verò ad an. 14. vt in Pi. Vi. & O. Ioſephus autem lib. 18. antiq. cap. 3. iſta refert ad tempus Auguſti, ſcilicet ad an. 37. poſt Actiacam victoriam: crediderim tamen eſſe mendum in hoc numero, quia ſtatim ipſe narrat obitum Auguſti poſt an. 57. & menſ. 6. imperij, ex quibus ait vixiſſe 14. annis ante illam pugnam. Ergo forſan pro 37. legendum eſt 42. aut 43. non autem 27. vt recenſendum putat Cuſpinianus in Caſſiodor. pag. 349. dum non bene exiſtimat Ioſephum loqui de eodem cenſu, quem Quirinus egit an. 1. Chriſti.

Pontius Pilatus Procurator &c.) Vox *Pontius* non extat in L. A. M. O. Fa. P. Lo. Vi. Lod. O. Pi. Peta. Fux. 4. Vatic. & trib. Ms. Fab. & Cõtract. Verùm reperitur paulò pòſt in omnibus libris & apud Mar. hoc eodem loco, & nemo neſcit fuiſſe prænomen Pilati, teſtante Scriptura: obſeruabis præterea totã hanc ſententiam aſcribi apud Mar. an. 11. Tiberij, apud Contract. & Adonem an. 12. in Fux. Peta. Lo. Fa. Alber. & impreſſis an. 13. quibus aduerſantur Pi. qui an. 14. O. & Vi. qui an. 15. Vulgati propiùs accedunt ad id, quod auctor ſcribit lib. 1. hiſtor. cap. 10. annum quartum Pilati reſpondere anno 15. Tiberij, & Pilatum miſſum in Iudæam anno 12. Tiberij, atque ibi eum manſiſſe vſque ad Tiberij mortem; in quo Ioſephum videtur ſequutus, qui lib. 18. antiquit. cap. 7. narrat Pilatum decennio in Iudæa egiſſe: quæ ſufficiebant vt anno 12. Tiberij aſcriberentur, ſi codex aliquis præſtò fuiſſet, ac ſi ſemper cõuenirent Ioſephus & Euſebius. Quare autem Pilatus dicatur *Procurator Iudeæ*, magis propriè quàm *Præſes*: & qualẽ fuerit officium Procuratoris, conſule eruditiſſimum Lipſium in lib. 12. Annal. Taciti, cum nil verius nec doctius dici queat.

Votienus Montanus) Deſideratur vox *Montanus* in L. P. Pi. Verùm retinenda eſt. Nam præter cæteros Ms. & Mar. ita habet Tacitus libro 4. Porro ſoli O. & Vi. volunt hunc paragraphum opponi, an. 15. Tiberij, reliqui an. 14. & 3. Olymp. 201. Idem Tacitus confert in an. 12. eiuſdem, & Coſs. *Coſſi & Agrippa*, quos Faſti Onuphrij comparant cum an. 1. Olymp. 201. Itaque biennio citiùs quam auctor.

Herodes Tiberiadem &c.) Vnius anni inter codices eſt diſſidium, cum alij anno 14. Tiberij aſſignent, vt Lo. Fa. Pi. Mar. Contract. quibus adiungendi vulgati: alij anno 15. vt Fux. Peta. Vi. A O. Ioſephus longè diſſidet ab auctore, cum iſta ſuggerat in tempora Auguſti: qua de re conſule ſuperiorem Notam.

condidit, & Libiaden) pro *Libiaden* vel *Libyadem* apud Mar. lego *Iuliadem* in Al. Vi. O. & trib. Ms. Fab. Quæ lectio videtur confirmari ex Ioſepho, qui, vt conſtat tam ex autographo Græco, quàm ex interpretatione Latina & Gallica, ſcribit libro 18. antiquit. cap. 13. & lib. 2. de bello Iudaïc. ca. 8. hanc vrbem conditã ab hoc Herode Tetrarcha dictam fuiſſe *Iuliam* ſeu *Iuliadem ex nomine Iuliæ vxoris Auguſti & matris Tiberii*, ἰουλιάδα ἀπὸ τῆς αὐτοκράτορος ἀγορεύσας τῆς γυναικός, vt paulò antè, teſte noſtro auctore, Phi- B lippus in honorem *Iuliæ* filiæ (ait Ioſeph. libro 18. Antiq. cap. 3. & Hieronym. in Matth. 16.) Auguſti vocarat Cæſaream Iuliadem. Nec abſurdum videri debet hanc vrbem vtroque nomine vocatam & *Libiadem* ſeu *Liuiadem* & *Iuliadem*, cum Auguſta, à qua hoc cognomen, duplici appellatione inſignita fuerit & *Liuia* & *Iulia*, illa quidem propriâ, hac vero aſcititiâ ſeu adoptiuâ. *Eſt enim vocata in hereditatem ex teſtamento Auguſti, & iuſſa eſt nomen Iulia aſſumere*, vt loquitur Suetonius: quod confirmat Tacitus libro 1. dum ait *eam aſſumptam in familiam Liuiam ex illo teſtamento*, & ex hinc factam & coniugẽ & filiam, & cœptam vocari Iuliam: ſicut conſtat etiam ex nummis & lapidibus; de quibus plurimi viri docti: & collegit Grutterus libro de Inſcriptionibus. Vnde & Philo in C Flaccum ad Caligulam de Liuia Auguſta verba faciens, *Iulia*, inquit, *proauia tua*. Caligula enim filius erat Germanici, cuius pater Druſus, frater Tiberij, & vterque filius Liuiæ Auguſtæ, vt notant Plutarch. in Antonio, Suetonius in Caligula, Dio lib. 49. & paſſim Tacitus lib. 5. Hinc Ouidius vtroque nomine eam appellat vt libro 1. Faſtor.

Sic Auguſta nouum Iulia nomen erit

& lib. 1. de Triſtib.

Liuia ſic tecum ſociales compleat annos.

Vbi cum illud aduerteret vir doctus minùs accuratè, priori loco pro *Iulia* recenſendum dixit *Liuia*, ſicut etiam Marianus in ſuis notis in Hieronymum auſus eſt dicere mendo- D ſum eſſe Ioſephi codicem; dùm ſcribitur *Iuliadem* pro *Libiadem*. Agnoſco equidem hoc Latinis, vt Iuliæ nomine eam appellent, ſatis inuſitatum, ſed quàm rarum illis, tam familiare eſt Græcis. Nihilominùs placuit *Libiaden* retinere, quia eam legem maior exemplarium pars nobis dixit, in quibus vel *Libiaden* per *n*, vt in Pi. Lo. & Beda, vel *Libiadem* per *m*, vt apud Marianum, vel *Liuiadam* vt in Lo. vel *Liuiadem* vt in Fa. & noſtris conſentiunt Contractus & alij auctores. Vnde Ptolemæus libro 3. cap. 6. inter vrbes Palæſtinæ *Libiadem* numerat. Nec te moretur diſſimilitudo literarum *b*, & *u*, in *Liuia* & *Libiade*. Hoc enim poſterius ex Græcorum idiomate profectum eſt, qui cum non habeant literam conſonan-

Digitized by Google

tem *u*, quæ Latinè per *v* conſonantem leguntur, per *b* reddunt. Poterat aliquis dubitare an hæc *Liuia* ſeu *Iulia* eſſet adhuc in viuis; ſed Plinius lib. 14. cap. 6. ſoluit dubium, dum ei tribuit annos 82. Dio lib. 58. ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη, 86. annos, & apertius Tacitus lib. 5. in initio, cum eius obitum ſuggerit conſulatui *Rubelli & Fuſſij*, qui incidit in an. Vrbis 784. & Chriſti 32.

Ioannes filius Zachariæ &c.) Idem hîc diſſidium. Nam Pi. anno 14. Tiberij iſta attribit: cæteri anno 15. vt Fux. Peta. Lo. Fa. Vi. O. Mar. Cõtract. & impreſſi. Nec immeritò, cum ita doceat Lucas cap. 3. Euangel.

Ipſe quoq; Dominus &c. viam annunciat &c.) Superiores libri eodem modo hîc differunt; ſed auctor ſæpe alias & præcipuè circa Olymp. 212. & lib. 1. hiſtor. ca. 10. ſatis exprimit mentẽ ſuam, dum initium prædicationis Chriſti refert ad principium anni 30. Chriſti & 15. Tiberij, quod firmatur auctoritate Math. cap. 4. Mar. 1. & præcipue Luc. 3. & 4. καὶ αὐτὸς ἦν ὁ Ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα ἀρχόμενος ὢν ὡς ἐνομίζετο υἱὸς Ἰωσήφ, quorum verborum quàm multiplex fuerit ſenſus apud veteres, & quis prȩferendus, vide quæ in ſuis accuratiſſimis Annalibus colligit illuſtriſſimus Baronius tom. 1. pa. 36. & quæ diſſerit eruditiſſimus Scaliger lib. 6. de emendat. tempor. pag. 512. & ſeq.

in populos) *in populo* L. Pi.

templi, anni 1060.) Pro *1060.* legitur *1040.* in L. Pi. Idac. & 3. Vatica. in A. *260.* ſed corruptè: Itaque retinenda vulgata lectio, quæ habetur in quatuor Vaticanis & alijs Ms. Nam ſi ad *1060.* addas *984.* (eodem enim anno ab Abraham cæpit ædificatio templi) conficies *2044.* & cum ſimili anno ab Abraham concurrit annus 15. Tiberij & trigeſimus Chriſti. In quo obſerua auctorem non compræhendere in illo numero *1060.* annum 4. currentem Solomonis, quod etiam facit fere ſemper in alijs numeris.

ex AEgypto, an. 1539.) Hoc verius quàm quod legebatur an. *1538.* non ſolùm quia ſic A. Au. M. ſeptem Vaticani P. Lo. Pi. Vi. O.. Et quia hæc lectio confirmatur ex ipſis mendis, quæ repetiuntur, vt in Idacio, apud quem *1809.* & in Peta. & Fux. in quibus an. *1529.* Nam vbique vides numerum *9.* Sed etiam ex ipſa ſupputatione. Nam ſi ad *505.* ab Abraham, quo anno contigit exodus ab AEgypto, addas *1539.* cõficies *2044.* cum quo vt dixi, conuenit annus 15. Tiberij.

& Semiramidis) Commodiùs quàm & *Semiramis* ex Lo. Pi. Vi. L. Peta. O. Fux. Fa.

Ab Adam vſque ad Diluuium an. 2242.) Hæc adiecimus ex præſcripto Pi. Vi. O. L. A. Fux. Au. M. ſeptem Vatica. Lo. Lod. Fa. Peta. & trium Ms. Fab. Vincen. quod conuenit cum his, quæ repeтiuntur ſuprà circa an. 990. quin præter codices ſupradictos, ita etiam habere exemplar Ms. Reginæ Matris teſtatur eruditiſſimus Ducæus in Collectaneis ad Clement. Alexand. pag. 801. facit etiam, quod Beda refert, Euſebium in Chronicis componere annum 30. Chriſti, cum anno ab orbe 5228. quod rectè congruit cum noſtris libris, & illo numero auctoris *2242.* ab Adam ad Diluuium. Cedrenus dum citat noſtrũ auctorem
A de annis mundi vſque ad 18. Tiberij, refert annos *5539.* verùm librarij vitio id tribuo pro *5281.* quia cõfundit annos Euſebij cum annis Cedreni, apud quem numerantur anni 5539.

pag. 155. col. 3. A. Principium octuageſimi primi Iubilei ſecundum Hebræos) Hæc quoque inſeruimus freti auctoritate Bedæ, Mariani, Adonis, Contracti, & aliorum, qui omnes referunt Chronica Euſebij ad an. 16. Tiberij, hoc ipſum complecti: ſicut etiam habent codices Petauinus Fuxenſis, Victorinus, & Oïſelli, licet primi duo tantum ad oram, & licet alij loco *octuageſimi primi* habeant *vigeſimi*. Sed vitium eſſe librarij pro *81.* ſatis conſtat ex præcedentibus Iubileis, & ipſa ratione ſupputationis. Nam Euſebius ſignificat
B trigeſimo anno Chriſti, ſeu decimo quinto Tiberij, perfici iuxta Hebræos quartum milleſimum ab orbe, ſiue octuageſies quinquaginta annos, ſeu octuaginta Iubileos, pro vt (ſicuti ipſe præmonuit) quilibet Iubileus ſignificat & continet 50. annos. Nec mireris annos 4000. iuxta Hebræos abſolui anno Chriſti trigeſimo, quia à quinquageſimo primo Abraham, (in quo duo primi millenarij ab orbe erant exacti) vſque ad 30. Chriſti, iuxta ſupputationem Euſebianam, non niſi 1994. anni reſurgant. Nam diuerſa eſt Hebræorum, & Euſebij ratio annorum: verbi enim gratiâ Euſebius ait Hammon regnaſſe duodecim annos; Hebrȩi duos tantùm: Euſebius Ioſiȩ regnum ad annum 32. prorogat, Hebrȩi ad 31. tantùm, & ipſe Euſebius cum dat annos 22. Tholæ iudici, notat
C *alias 23. ſecundum Hebræos*, & ſic de cȩteris: vnde non ſine iudicio Euſebius, dum per Iubileos enumerat, ſubijcit *ſecundum Hebræos*. Scias autem poſteriores Hebræos multum inter ſe diſſidere, & à veteribus; Vulgus autem Rabinorum ſeu etiam Iudæorum numerare ab orbe vſq; ad Chriſtum, tantum annos 3760. Ita vt 80. Iubileus, ſeu quater milleſimus incidat ex eorũ calculo, in annum Chriſti 240. Porro non caret ſingulari myſterio 30. annum Chriſti eſſe vltimum annum Iubilei octuageſimi, quo clangore tubarum celebrabatur ſolennitas, & remiſſio debitorum, & libertas ſeruorum. Nam 30. anno Chriſtus ipſa cœleſtis tuba cæpit prædicare remiſſionem peccatorum, & perficere, quod prædixerat Eſaias cap. 61. *Spiritus Domini ſuper me ad annunciandum manſue-*
D *tis miſit me, vt mederer contritis corde, vt prædicarem annum ſalutarem* &c.

Ieſus Chriſtus filius Dei diſcipulos ſuos &c.) Hanc & ſequentem ſententiam ab his verbis exorſi ſumus, *Ieſus Chriſtus* &c. cum anteà deeſſent, & efficerent vnicum paragraphum cum antecedente. Nam & venuſtate plena ſunt, & repeтiuntur in Vi. O. Lo. Fa. Deinde ita melius reſpondent ſingulis annis Tiberij, quos quælibet ſententia ſibi vendicat.

viam, miracula) Anteà legebatur *viam & miracula*, ſed ex fide Al. Fa. Pi. Peta. Fux. Lo. Vi. O. & primȩ editionis Ven. expunximus copulam *&*, atque ita ſententia fit planior.

Ieſus Chriſtus filius Dei &c.) Confuſæ habentur iſtæ tres ſententiæ. Nam in Vi. O. hæc *Ieſus*

Chriſtus filius Dei ſalutarem &c. vſque *imperat* ponuntur ad an. 15. Tiberij, præceduntque illum paragraphum *Computãtur in præſentem* &c. Poſt verbum verò *imperat*, inſeruntur hæc quæ hîc præcedunt, *Ipſe quoque Dominus Ieſus Chriſtus hinc in populos* &c. vſque ad *eſſe quæ diceret*. In alijs codicibus hæc quidem *Ipſe quoque* &c. anteeunt periodum, ſed nõ illa *Ieſus Chriſtus filius Dei ſalu. & cõputantur* &c. in Pi. Illa *Ieſus Chriſtus filius Dei ſalutarem* &c. vſque *prælocutæ* circa 16. annum eiuſdem inchoantur, & ad 17. pertingunt cum ſigno crucis ad oram, quamuis decimus ſeptimus annus confuſè pingatur. At illa *Ieſus Chriſtus ad paſſionem* &c. ponuntur ad an. 18. cum ſigno item crucis è regione: in alijs tres hæ periodi, quæ incipiunt à *Ieſus Chriſtus* &c. ſeparantur ita, vt prima quidem an. 16. Tiberij, ſecunda an. 17. tertia an. 18. reſpondeat, & annus 19. Tiberij inſcribitur ad latus ſiniſtrum illius ſententię, *Eccleſię Hieroſolymorum* &c. quod idem licet obſeruare in Vi. O. vbi quoque ad latus dextrum ponitur 34. annus Chriſti. At in Peta. Lo. annus 19. apponitur è regione iſtorum, *Solis facta defectio*: in Fa. autem ex oppoſito huius ſententię *Caſſius Seuerus* &c. ſed in hoc conueniunt omnia exemplaria, vt hæc periodus *Pilatus poſt* &c. anno 20. Tiberij aſſignetur, & 1. Olymp. 203. præterquàm in Vi. O. vbi primus ille annus Olymp. 203. incidit in 21. Tiberij: ex oppoſito verò illius notæ numeri 20. ponitur *Seianus Præfectus*: in Lo. Peta. Pi. Fa. Fux. & in omnibus vulgatis annus Olymp. 202. reijcitur ad an. 16. Tiberij: in Vi. O. ad an. 17. Sed in his mendosè, vt conſtat ex ijs quæ ante notauimus. Quid alij Chirographi habeant, perijt memoria vnà cum meis antiquis obſeruationibus, quę mihi tumultibus bellicis direptę sũt. Anaſtaſius Bibliothecarius in ſua Chronologia, quam ex Georgij Monachi & Theophanis Chronographijs Gręcis ſuccinctè excerpſit & trãſtulit, & quam olim legimus in Bibliotheca Vaticanà, cuiq; ſimile exẽplar apud nos eſt, dum refert iſta ex noſtro auctore, ſic ſcribit *Euſebii Pamphili de hoc ipſo* (de Chriſti paſſione) *Ieſus Chriſtus filius Dei & dominus noſter ſecundum Prophetias, quæ de ipſo ſunt ad paſſionem properat an. xviiii.* (forſan error Librarij pro *18*. in quo omnes libri conueniunt) *imperii Tiberii, ſecundum quod tempus, ſicut etiam in aliis gentilium reperitur hiſtoriis, per ſingulas dictiones. quæ acta sũt enarrabimus. Nam Sol defecit, Bithinia mota eſt, plurima Nichea vrbi s ceciderunt, quæ omnia concurrunt his quæ circa paſſionẽ Saluatoris noſtri euenerũt: ſcribens autem & Phlego, qui Olympiadas ſuper ipſis enumerat in tertio decimo ſermone eiſdem verbis aſſerit hæc. Porro quarto anno 202. Olymp. facta eſt defectio Solis maxima, & nox hora ſexta diei facta, ita vt etiam ſtellæ in cœlo parerent, terræ-motus etiam magnus in Bithinia factus plurima Nicheæ ſubuertit.* Ex quibus licèt confirmare noſtras emendationes, & colligere Anaſtaſium non tam ſecutum tranſlationem Hieronymi, quam nouam confeciſſe ex ipſo Georgio referente ipſiſſima verba Græca Euſebij.

quæ de eo fuerant prælocutæ) Pro *quæ de Deo fuerant prælocutæ*. Non puto dubitaturum quenquam, quin ita ſit legẽdum, ſicut dicent L. A. Au. M. V. Va. Fux. Peta. Vat. P. Al. Lo. Ven. Lut. Vi. O. Pi. Mar. & Idac. cum anteà haberetur *quæ de Deo* &c. vt obſeruatum eſt.

tempore etiam in alijs) Ita quoque legendum confirmant L. A. Peta. Fux. Pi. Au. P. Lo. Vi. O. pro *tempore & in aliis*.

& tenebræ ſuper vniuerſam terram) Deſiderantur hæc in A. L. P. V. Lo. Fa. Peta. Fux. Pi. O. Vi. Mar. Vincent. Vnde veriſimile eſt adiecta à Lectore ex Euangelio Math. cap. 27.

Bithynia terræ motu &c.) His ad latus appingunt Fux. Peta. Lo. annum 19. Tiberij, vt ipſo anno contigiſſe deſignent. At Fa. Pi. Vi. O. Mar. & impreſſi annum 18. quod eſſe ex mente Euſebii docent præcedentia.

in vrbe Nicena) *in vrbe Nicea* Fa. Peta. Fux. Al. Lo. vt circa Olymp. 275. *in vrbe Nicena* Pi. *in Bithinia Nicena vrbis* Mar. Euſebius li. 3. de vita Conſtantini & alias paſſim ἡ Νίκαια dicitur. Sed vtrunque apud bonos auctores.

acciderunt) *acciderant* Lo. Pi. Fa. Fux. Peta. *accidere* Vi. O.

ſcribit) Sic conuenientius ex conſenſu A. Lo. L. M. V. Fux. Peta. P. Pi. Vi. O. pro *ſcripſit* vt olim.

Phlegon) Ita ſcribendum diſcimus ex A. Peta. Fa. Lo. M. V. Ven. Lut. P. Al. L. Vi. O. Vincẽt. quorum alij *Phlegon*, alij vt Fux. Peta. *Flego* pro *Phlegon* vt & in alijs impreſſis & Ms. ſecuti præter exemplaria, Originem li. 2. cõtra Celſum & tract. 29. in cap. 24. Mathæi, Suidam, Euagrium lib. 1. cap. 20. Cedrenum, & alios, qui idem teſtimonium proferunt. Fuit autem *Phlegon* inſignis hiſtoricus, & libertus Hadriani imperatoris.

in 13. libro) Correximus in hũc modum iuxta L. A. M. V. Va. Fux. Vat. Lo. Vi. Pi. O. Fa. Peta. & Anaſtaſium: cum anteà ſcriptum eſſet *in 14. libro*. Verùm vetus lectio poterat ferri, niſi obſtitiſſent tot exemplaria, quia apud Originem lib. 2. contra Celſum legimus, *ſcribit Phlegon in 13. vel 14. vt arbitror, de temporibus libro*.

Quarto autẽ anno 202. Olympiadis) Pro *202.* in Pi. L. P. legis 200. ſed error librarij eſt manifeſtus ex ſerie Olympiadũ. Porro videbatur tam hîc quam in præfatione legendũ *tertio* pro *quarto*, cum iuxta auctorem annus 18. Tiberij & Paſſio Chriſti concurrant cum 3. Olymp. 202. Nihilominus cum libri ſint conſentiẽtes in voce *quarto*, nihil muto; ſed relinquo iudicium erudito Lectori, quomodo iſta Phlegontis poſſint conciliari cum Euſebio, vel etiam quomodo cum ann. 3. Olymp. 202. concurrat luna 15. & cum die veneris ſeu feria ſexta, qua certiſſimè contigit Seruatoris Paſſio literâ B, vt volũt omnes, niſi dicas Chriſtum dici mortuum anno illo quarto Olympiadis 202. non quod ille annus quartus numeretur inter annos vitę Chriſti, ſed quia obijt anno eo ciuili & Romano ſeu Conſulum, qui incipit à Calend. Ianuarij, & in cuius æſtatem incidit initium anni 4. Olymp. 202. Frequens eſt enim apud auctorem, & alios veteres, vt ità cõfundat annos Conſulum cum annis Olympiadum. Quam autem ſit neceſſarium ſcire annũ certum Paſſionis Chriſti

ad exactam rationem temporum inueſtigandam, audi Auguſtinum libro 2. de doctrina Chriſtiana cap. 28. *per Olympiades & Conſulum nomina multa ſæpe quæruntur à nobis, & ignorantia Conſulatus, quo natus eſt dominus & quo paſſus, nonnullos coëgit errare.*

A

ibid. B. Dies hora ſexta) *Diei hora ſexta* in A. M. V. Va. P. Fa. Fux. Peta. Vi. Pi. O. Mar. Vincen. Sed ſenſus vtrobique eſt integer.

ita in tenebroſam) *ita vt in tenebroſam* Pi. Vi. O. L. Peta. Fux. Vincen. *ita tenebroſam* V. Va. Fa.

vt ſtellæ in cœlo) Addidimus *in* ſuadentibus Al. Peta. L. Lo. A. V. P. Pi. Vi. O. Mar. Vincen. Cedreno pro *vt ſtellę cœlo*, ſicut in impreſſis, ſiue *vt ſtellę cœli*, ſicut legit illuſt. Baronius.

Argumentum autem huius rei quod Saluator iſto anno paſſus ſit, Euang. præbet Ioan. in quo ſcribitur poſt decimum quintum annum Tiberij Cęſaris Dominum tribus annis prædicaſſe) Mirum quid per hæc intelligat auctor cum nil tale reperiatur, niſi dicas cum eruditiſſimo Baronio ipſum habuiſſe aliud exẽplar, vel quia idipſum colligit ex eo, quod Ioannes conſtituat quatuor Paſchata poſt baptiſmum Chriſti.

B

ex adyto templi) Vetus vulgatorum lectio *ex aditu templi*: Vi. O. & Fa. *ex abdito templi*: Lo. Peta. Mar. *ex adito templi*: Pi. & Fre. *ex adyto templi*, quos maluimus imitari. Sic enim doctiſſimus Scaliger, cuius iudicio plurimùm defero, hunc locum refert lib. 6. de emendat. tempor. pag. 505. Facit ad id Ioſephus lib. 2. de bello Iudaï. cap. 14. & lib. 18. antiquit. cap. 4. li. 6. de bello, cap. 31. vbi docet vocem hanc auditam à Sacerdotibus ingreſſis interiora templi, οἱ ἱερεῖς παρελθόντες εἰς τὸ ἔνδον ἱερὸν. Suidas verò apertiùs eodem vocabulo vtitur. φωνὴ ἠχήθη ἐκ τῶν ἀδύτων, à quo ſtat Cedrenus.

C

memoratus) *ſupradictus* O. L. Vi. Peta. Fre. Fux. Fa.

imagines Cæſaris) Purior lectio quàm olim *imaginem Cæſaris*, auctoritate L. A. O. V. Lo. Pi. Fa. Vi. Fux. Peta. Fre. Nam etiam Ioſephus lib. 18. antiquit. cap. 4. & lib. 2. de bello Iudaïco cap. 14. & 17. & poſt eum Euſebius lib. 2. hiſtor. cap. 6. vtuntur plurali τὰς εἰκόνας.

Sed repugnantibus Iudæis, & cũ quaſi ex vno conſilio ad martem præparati, nudatas illico ceruices ad recipiendos ictus omnes proni parauerant, Pilatus motus ſtatuas iuſſit aufferri) Abſunt hæc omnia ab A. L. Au. M. Fux. Vi. O. Pi. Fa. P. Lo. Peta. ſeptem Vatic. Mar. Idac. & à Freculpho, qui tres nihilominùs ad verbum referũt tam præcedentia quàm ſubſequentia. Ideo facilè crediderim eſſe addita. Adde quod Euſebius nil tale refert in hiſtor. lib. 2. cap. 6. licet cætera & alia multa recitet ex ipſo Ioſepho, & in præfatione hiſtoriæ teſtetur ſe pleniùs narrare in libris hiſtoriæ, quæ antea ſcripſerat in Chronico per epitomen. Verumtamen & tota ſententia & ipſa ferè verba reperiuntur apud Ioſeph. lib. 2. de bell. Iudaï. cap. 14. & lib. 18. antiquit. cap. 4. Sic enim ipſe καὶ Πιλάτος θαυμάσας τὸ ὀχυρὸν αὐτῶν ἐπὶ φυλακῇ τῶν νόμων παραχρῆμα τὰς εἰκόνας ἐκ τῶν Ἱεροσολύμων ἐπανεκόμισεν εἰς Καισάρειαν. *Tunc Pilatus admirans fortitudinem Iudæorum in conſeruandis legibus ſuis, confeſtim imagines de Hieroſolymis auferri præcepit, Cæſareámque perduci.*

D

ad martem præparati) Videbatur legendum *ad mortem præparati* ex Ioſepho libro 2. de bello Iudaï. cap. 4. & lib. 18. antiq. cap. 4. vnde iſta ſunt deprompta pene ad verbum. Sic enim ipſe ἤδη ἕτοιμοι δέξασθαι τὸν θάνατον ἔλεγον. Verùm cum ſenſus ſit integer vtrobique, noluimus diſcedere à conſenſu omnium exemplarium, quæ iſta continent. Hanc enim nobis diximus legem.

parauerant) Senſus poſtulabat vt legeretur *parauiſſent*, ſed defuit auctoritas codicis.

pag. 156. col. 3. A. Eccleſiæ Hieroſolymorum primus Epiſcopus) Reuocantur hæc ad an. 18. Tiberij in Fa. Mar. Contract. & vulgatis: ad an. 19. in Fux. Peta. Lo. Pi. Vi. O. Hieronymus de ſcriptor. Eccleſiaſt. ait eum ordinatum Hieroſolymorum Epiſcopum ſtatim poſt paſſionem Domini, & rexiſſe Eccleſiam 30. annis vſque ad an. 7. Neronis. Ergo accommodatiùs ad an. 18. Tiberij vt vulgò.

Iacobus frater Domini) *Iacobus qui habitus eſt frater Domini* Vi. Pi. O. L.

Caſſius Seuerus &c. ſumma inopia) *in ſumma inopia* Lo. Pi. Fux. Porrò extremum hunc annum Caſſij volunt eundem eſſe Fux. Lo. Fa. Peta. cum anno 19. Tiberij: quibus adhærent editi: at Vi. Pi. O. cum anno 20. Ab illis longè diſsidet Tacitus ll. 4. annal. dum illius Caſsij obitum tribuit anno 11. Tiberij: eiuſdem Caſſij meminerunt Suetonius in Caligula cap. 16. & Seneca præfat. lib. 3. controuerſ.

qui Quintianum illud prouerbium) *qui Quintilianum* &c. O. Vi. Sa. ſed perperã: licet eius prouerbij nulla ſit memoria apud veteres, adeò vt ignoretur quale illud ſit, & quid ſignificet, niſi quod non eſt improbabile prouerbium illud dici poſſe de eo, qui ſumma inopia premitur. Nã iſte Caſſius & in ſumma penuria obijt, vt præter auctoritatem Euſebij, poteſt colligi ex Tacito lib. 4. Annal. Sueton. in Caligula cap. 16. Dione libro 56.

Stephanus lapidatur: Saulus ad Chriſtum conuertitur) Deſiderantur in A. L. M. quinque Vatic. Pi. Fa. O. Vi. Peta. Fux. & trib. Ms. Fab. P. Lo. Nihilominùs certum eſt ex martyrologio Romano, Beda, Vſuardo, Adone & aliis Stephanũ *obiiſſe ſeptimo menſe* ſiue (vt quidam eorũ loquũtur) *non longè poſt Chriſti aſcenſionẽ*, idq; 26. die Decembris, vel ſi audiendus eſt Anaſtaſius in ſua Chronologia anno 37. Chriſti, vel ſi Nicephoro lib. 2. cap. 3. & Glycæ 3. parte Annal. anno ſeptimo (niſi lapſum Librarij ſuſpiceris pro *menſe 7.*) poſt eius reſurrectionem: Otho lib. 3. cap. 12. refert pariter cũ Euſebio & Contract. ad an. Chriſti 34. Caſſiodorus ad an. 33. Mar. ad an. 35. Videntur autem eſſe prorſus aliena ab Euſebio, quæ hoc loco ſpectant ad tempus conuerſionis Pauli, cum ipſe lib. 2. hiſtor. cap. 1. ſignificet eius conuerſionem contigiſſe biennio poſt obitum Stephani: Marianus ſcribit Stephanũ paſſum an. 19. Tiberij, & Chriſti 35. Nã vult Chriſtum natum

Digitized by Google

an. 41. Auguſti, Paulum verò conuerſum eodem anno: quæ indicant nil horum fuiſſe in Chronico Euſebij, tempore Mariani. Vt enim fermè ſemper in cæteris, ſic & hìc hauddubiò eius verba tranſcripſiſſet.

Pilatus poſt ſupradictam &c.) Indicant ſeditionem hanc motam alij quidem an. 19. Tiberij vt Fux. Peta. At plures an. 20. vt Pi. Lo. Fa. Vi. O. Mar. & impreſſi.

quem Corbonam) *quem Corbanam* in A. L. M. Lo. Vi. O. Mar. Pi. niſi quod in Pi. loco *m* finalis legatur *n*, ſic Matth. 27. *Κορβανᾶν*. Verùm Euſebius, de cuius mente agitur, libro 2. hiſtor. cap. 6. *τὸν ἱερὸν θησαυρὸν καλεῖται δὲ Κορβανᾶς*. Idem Ioſephus lib. 18. antiquit. cap. 4. lib. 2. de bell. Iudai. cap. 8. è quo ſumpta videntur: hos ſequuntur Cyprianus, Hierony. in Math. 27. Idacius, Vincen. & alij.

Seianus Præfectus &c.) Referunt iſta ad an. 20. Tiberij Fux. Pi. Peta. ſed ab his diſſentiunt Lo. Fa. Vi. O. Contract. & excuſi, qui ad an. 21. ſeu 2. Olymp. 203. Verùm neutrum defendi poteſt, ſi quæ fides habenda ſit Tacito lib. 5. & Dioni lib. 58. qui annotant tempus necis Seiani ad an. 17. Tiberij, & Conſulatum, quem ipſe cum Tiberio geſſit, quique in Faſtis Onuphrij comparatur cum 3. Olymp. 202. & an. 17. Tiberij; ita vt vnicè probem illuſt. & piiſſimi Baronij ſummum iudicium, dum hîc erratum ait ab auctore occaſione captâ ex eo, quod Ioſephus lib. 10. Antiquit. cap. 18. deſcribat interitum Seiani ſub extremis imperij Tiberij annis; cum tamen planum ſit Ioſephum plura ibi geſta Tiberij non obſeruato annorum ordine perſtrinxiſſe.

inſtantiſſimè cohortatur) *inſtantiſſimè Tiberium cohortatur* Vi. L. O. ſed ſatis ſubintelligitur.

Iacobus frater Ioannis Apoſtoli, iubente Herode capite truncatus occiditur) Abſunt ab L. A. M. Lo. P. Fa. Peta. Fux. ſeptem Vatica. & trib. Ms. Fab. Mar. & meritò. Nam licet conſtet ex Actis cap. 12. Iacobum interfectum ab Herode, ſcilicet iſto Tetrarcha, Petrum verò mox in vincula coniectum; tamen ipſe Euſebius in hiſt. lib. 2. cap. 9. exiſtimat id ſub Claudio contigiſſe octo ferme annis ſeriùs, *κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν (δῆλον δ᾽ ὅτι τὸν ἐπὶ Κλαυδίου) ἐπέβαλεν Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας* &c. quod etiam minus exactè obſeruaret noſter gloſſographus, minúſque caperet, quod eſt apud Lucam, impegit in *ἀναχρονισμόν*. Vt ingenuè tamen dicam ex mente auctoris, Iacobus non eſt interemptus ab Herode Tetrarcha, ſed à rege Herode qui & Agrippa. Porrò in Vi. Pi. O. reperiũtur his verbis, *Iacobus, qui habitus eſt frater Ioannis Apoſtoli iubente* &c.

Petrus Apoſtolus &c. vſque liberatur) Exulant hæc pariter ab iiſdem exemplaribus, vnde & expungi poterant propter eaſdem rationes, quibus præcedens verſiculus. Nam licet Acta Apoſtolorum cap. 12. teſtentur Petrum fuiſſe duabus Catenis vinctum, & ab Angelo liberatum; tamẽ Euſebius li. 2. hiſt. ca. 9. exiſtimat id factum circa an. 2. Claudij: verùm ſatis fuerit in gratiam Criticorum hæc expreſsiſſe alijs typis, vt ſuſpecta.

ibid. B. Perſius Flaccus &c.) Conſtãter libri in annum 21. Tiberij conferunt, vt Fux. Pi. Vi. O. Lo. Fa. Peta. & cuſi: quibus aſſentitur Caſſiodorus.

Agrippa filius Ariſtobuli filij Herodis regis, accuſator &c.) Variant aliquantulùm codices. Nam Fux. O. Pi. Vi. ad an. 21. Tiberij: Lo. Fa. Peta. Idac. Mar. Cõtract. vna cũ editis ad an. 22. ſi fauiſſet aliquis codex repoſuiſsẽ ad an. 23. tradit enim Ioſephus li. 2. de bello, ca. 8. Agrippã ſex mẽſiũ ſpatio in carcere fuiſſe detentũ, cùm Tiberius exceſſit è vita. Porrò loc⁹ hic fœliciter reſtitutus eſt ope Bedæ, Freculphi, Vincẽt. tom. 1. li. 2. ca. 11. Contracti & Adonis, cũ antea fœdè legeretur *Agrippa Herodis filius accuſator* &c. quin & inſerta erat vox *regis* in Ms. A. V. L. P. Peta. Vi. Pi. O. Mar. & trib. Ms. Fab. hoc pacto *Agrippa filius Herodis regis accuſator* &c. ita vt in illis deeſſent illa duo intermedia *Ariſtobuli filii*, quæ quàm neceſſaria ſint docet Ioſephus lib. 18. Antiq. cap. 9. vbi ait Agrippam hunc fuiſſe filium Ariſtobuli, & nepotẽ Herodis Magni, *Ἀριστοβούλου μὲν υἱὸς ὤν*, & cap. 7. *Ἡρώδης τε καὶ Ἀριστόβουλος καὶ Βερνίκη καὶ οἵδε παῖδες Ἡρώδου τοῦ υἱέος τοῦ μεγάλου* Idem lib. 2. de bello Iudaïco cap. 15.

Romam profectus) Purius ex L. A. V. P. Pi. Peta. & trib. Ms. Fab. Mar. Contract. Adone & Beda, pro *Roma profectus*.

eo quòd &c. *vſque* videret) iſta non extant in L. A. Au. M. ſeptem Vatica. Lo. Pi. Vi. O. Fa. Peta. Fux. Vat. P. ſed cum ſint apud Ioſephum lib. 18. antiquit. cap. 13. & lib. 2. de bello cap. 8. (ex quo Euſebius depromit res Iudæorum) poſſunt tolerari.

Pilato de Chriſtianorum dogmate &c.) Aegrè dignoſci poteſt, cui anno hęc aſcribenda ſint, cum in varia diſtrahantur libri. Nã Pi. Vi. O. Vincen. collocant circa annum 21. Tiberij: Fux. Lo. Peta. Mar. circa an. 22. Fa. & excuſi circa 23. Rem eandem narrat auctor ex Tertuliano lib. 2. hiſto. cap. 2. poſt eos Oroſius lib. 7. ca. 4. Gregor. Turonenſis lib. 1. cap. 24. & alij plures.

reciperetur) Sic aptius ex A. L. Pi. Vi. O. Lo. Lod. Antonin. ex Euſebio, pro *reciperentur* vt in aliis codicibus.

ex conſulto Patrum) Receptior lectio, quàm olim *ex conſultu Patrum* iuxta codd. V. L. Lo. Vi. Pi. O. vel *ex conſilio Patrum* vt apud Mar.

accuſatoribus Chriſtianorum comminatus) In L. Pi. deeſt vox *Chriſtianorum*. Sed eſt in aliis & Mar. nec videtur ſuperflua.

ſcribit Tertulianus in Apologetico) Hęc verba in tribus Vaticanis iunguntur cum illo proximo verſiculo *Multi Senatorum* &c. hoc pacto, *ſcribit Tertullianus in Apolog. multos ſenatorũ & equitum Romanorum à Tiberio interfectos.* Sed quòd pertineant potiùs ad priorem ſententiam, quæ incipit *Pilato Chriſtianorum* &c. & debeãt terminare illius vltima verba, ſatis conuincitur ex ipſo Apologetico Tertuliani, vbi de hac vltima ſentẽtia altum eſt ſilentium, ſed non ita de altera.

Petrus Apoſtolus Antiochenam Eccleſiam fundauit, ibiq; Cathedram adeptus, ſedit an. 25.) A Deſunt in L. Pi. A. M. ſeptem Vatica. V. Pi. Fa. Peta. Fux. & tribus Mſ. Fab. Lo. Lod. Beda. Mar. Fre. & ſunt valde ſuſpecta: prima quidem pars, quod Petrus ſederit Antiochiæ, antequam Romam proficiſceretur, confirmatur ex ſequentibus ad annum Chriſti 44. & ex patrum veterum aſſertione, Chryſoſt. Homil. de Tranſlatio. Sancti Ignatij, Hierony. de ſcript. Eccleſ. in Petro & in cap. 2. ad Galat. Leon. ſermo. 1. in Natal. Apoſt. Gregor. lib. 6. Epiſt. 37. Bedę de ſep. ætat. & Ado. in Chronic. quibus conueniunt Martyrologia, & dies feſtus *die 22. Februar.* dicatus ob Cathedram ſeu ſedem Petri apud Antiochiam: ſed quod anno vltimo Tiberij hoc acciderit, valde diſceptatur, B & quod ſederit Antiochiæ annis 25. à nullo veterum vnquam dictum eſt; Imò & omnino contrarium & hiſtoriæ veritati, & ſubſequentibus, cum ſub anno 44. dicitur conſentientibus omnibus exēplaribus Petrum ſediſſe 25. annis Romæ, & cum etiam Euodius dicatur tunc conſtitutus Antiochiæ Epiſcopus primus, ſcilicet poſt Apoſtolos Petrum & Paulum: & eſſet abſurdum dicere Petrum ſediſſe vnâ cum Euodio. Itaque neceſſe eſt fateri integram ſentētiam nullo modo eſſe Euſebij: vnde Illuſtr. Baronius lumen temporum exiſtimat vltimam particulam *ſedit an. 25.* reijciendam: ſed probat multis argumentis cætera eſſe retinenda; tamen ob fidem editorum maneant immota.

Multi ſenatorum &c.) Si vis hæc ad an. 21. Tiberij euocanda, habes auctores O. Vi. ſin ad an. C 22. ſequere ducem Pi. ſi ad an. 23. Fux. Lo. Fa. Peta. & impreſſos imitare, quibus conueniunt Suetonius & Tacitus lib. 6.

in Lucullana villa) Deeſt in A. Peta. L. Lo. Vi. O. Pi. M. V. Va. Vat. P. Fa. Fux. Mar. Fre. Verùm cum ſit in aliquot exemplat. & ſit conformis veritati hiſtoriæ, nefas fuit iſtud obliterare. Nam ſic teſtantur eum deceſſiſſe *in villa, cui Lucullus quōdam Dominus*, Tacit. lib. 5. Annal. & Sueton. qui eam vocat *Lucullianam*, cuius meminit Plutarchus in Mario.

Romanor. IIII. Caius Caligula) Pro *Caius* M. L. Lo. Pi. Peta. Fux. nobis *Gaius* exhibuerunt tam hîc, quàm alijs in locis ad imitationem Græcorum, qui *G* pro *C* vſurpant; vnde quem Latini D *Caium* dicunt, ij *Gaium* reddunt, ſicut vides in Pandectis Florentinis, & aliàs ſæpe. Verùm licet non dubitem Euſebium *Gaium* dixiſſe; Sic namq; Clemens & alij, qui Græcè ſcripſerunt: familiare enim Græcis huiuſmodi nomina propria quæ apud Latinos per *C* inchoantur, per *G* reddere. His adde, quod Plutarchus in quæſtionibus Roma. quæſt. 54. obſeruat elemēta illa *c* & *g* eſſe admodum cognata: quin & Romanos litera *g* ſerò vti cœpiſſe, eamque à Sp. Carbilio reliquis adiectam: Hieronymum ſaltem cum Latine ſcripſerit, probabilius eſt Latinorum morem potius, quàm Græcorum imitatum, vti factitarunt poſteriores interpretes in reddendis Latinè auctoribus Græcis. Ad extremum abſit, vt à firmo illo codicum conſenſu abeamus, reponendaque iſta ad alium annum, quam ad Caij primum aſſeramus: cum ita habeant omnes libri.

Romanorū IIII. Caius Caligula regnauit an. 3. menſ. 10.) In Peta. pro *an. 3. menſ. 10.* habes *an. 4. mēſ. 10.* in Vi. O. & Vincen *an. 3.* ſublatis mēſibus: Contract. *an. 3. menſ. 10. die. 8.* licet in ſerie annus 5. contexat: reliqui libri & Ado vulgatam lectionem proponunt: Marianus, *regnauit*, inquit, *an. 4. menſ. 10. diebus 8. teſte Euſebio & Beda:* Euſebius lib. 2. hiſt. ca. 8. minus diſtinctè, *Cum principatu*, inquit, *nōdum toto quadriennio potitus eſt*, Γάϊον ἐνδ' ὅλοις τέτ[τ]αρσιν ἔτεσι τὴν ἀρχὴν κατασχόντα: nec obeſt ſuperior varietas, quò minus firmiter adhæreſcamus lectioni vulgatæ, cum omnes alij libri communi conſenſu quatuor tantum annos numerent in columna & ſerie annorum.

Caius ſemetipſum inter Deos refert) *in Deos* Pi. Vi. L. A. Lo. O. Mar. Contract. Beda. Iam verò nefas à cōſentientibus inter ſe exemplaribus tam manu quàm typis exaratis diſſentire; conueniunt enim omnes vt à Caio ſuſceptum velint anno 1. imperij ſui: Philo in Flaccum videtur hoc tribuere an. 2. Caij: Dio lib. 59. eiuſdem quidem rei meminit circa an. 3. Caij, ſed cum his verbis, *iam antè humano faſtigio altior haberi volebat, Iouem ſe fingebat* &c. Sueton. cap. 22. idem quoque teſtatur, ſed tempus & annum reticet.

pag. 157. col. 3. A. Auilius) *Alibius* Lo. prior lectio germanior: ſic enim Philo in Flac. membranacei & editi: porro retine hæc ad annū 1. Caij, cum habeas conſenſum omnium codicum.

col. 1. A. Iudæorum Agrippa an. 7.) *Iudæorum princeps Agrippa* Vi. Fux. O. Peta. & tres Mſ. Fab. *Iudæorum Agrippa rex* Lo. quæ lectio videbatur retinenda, quòd auctor bis eum nominet regem; ſed quia vtrumque & *princeps* & *rex* deeſt in Fa. Pi. & vulgatis, ſatis ſit variæ lectionis admonuiſſe. Corruptè antea legebatur *an. 26.* (quod & habet Contract. ante quam annos Chriſti deducat. Nam poſtea annos 7. tantum aſſignat) pro *an. 7.* ſed emendauimus iuxta codices Lo. Pi. Vi. A. O. V. L. & ipſam rationem annorum per ſeriem conſentientibus omnibus libris. Adde quod Ioſephus lib. 19. Antiq. cap. 7. ita docet enumeratione facta, quot annos regnauit ſub vnoquoque Imperatore, *Mortuus eſt*, inquit, *54. ætatis anno &* τῆς βασιλείας δὲ ἕβδομον, *imperii vero ſeptimo;* tamen lib. 2. de bello Judaï. non niſi ſex videtur tribuere, tres quos rex, & tres, quos regnauit Tetrarcha. ſic enim cap. 19. βεβασιλευκὼς μὲν ἔτη τρία πρότερον δὲ τῶν τετραρχιῶν τρισὶν ἑτέροις ἔτεσιν ἀφηγησάμενος, *Quatuor namque ſub Cæſare Caio regnauit annis, cum Philippi quidem Tetrarchia tribus; quartum verò Herodis, tres autem reliquos ſub Claudii compleuit imperio.* Euſeb. lib. 1. hiſtor. cap. 10. non plures annos tribuit quàm ſeptem ipſi Agrippæ: in hoc tamen à ſeipſo differt, quod ibi velit eum regnaſſe quadriennio ſub Caio, & triennio ſub Claudio.

col. 2. A. aduerſus eos) Sic repoſuimus ex V. P. Lo. Vi. O. pro *aduerſus eum*. Sed in A. L. & Pi. vtrunque deeſt & *eum* & *eos*.

Digitized by Google

ad Caium) *ad Caium Cęſarem* in P.A.L.Lo.
V.Pi.Vi.O.ſed hoc ſatis intelligitur. A

Paſſienus &c.fraude hæredis ſuæ) Emēdauimus
hunc locum pro *ob fraudem hæreditatis ſua*, ſe-
quuti L. A. M. P. Lo. Pi. Vi.O.tres Ms. Fab. &
vnum ex Vaticanis, ac iudicium accuratiſſimi Li-
pſij in Curis ſecūdis ad li.12. Annal.Taciti.Nam
vt ipſe probat ex verbis Scholiaſtæ veteris in Iu-
uenal. Satyr. 4. *Paſſienus periit per fraudem A-
grippinę vxoris, quam hęredem reliquerat.* Putat
autem hæc traiectitia eſſe in an.2. Caligulæ, cum
Suëtonius in Nerone cap.6.affirmet hunc Paſſie-
num obijſſe ſub initium Claudij; Nicol. Faber vir
eruditiſſimus in Senecam pag. 14. idem indicat
exſcriptorum vitio non eſſe ſuo loco poſita, *vt,*
inquit, *plurima alia*. Sed cum 7.Vatic.& alia om-
nia exemplaria illi anno aſcribant, non video cur B
Suëtonij fides ſingularis ſit præferenda Hierony-
mo, vel Euſebio.

Matthæus in Iudæa Euangelium primus ſcri-
bit) Deſunt in A. Fa. L. M.ſeptem Vaticanis, Vi.
O.Pi.Peta.Fux.P.Lo. & trib. Ms. Fab. Mar.Fre.
nec ex alio loco, vel ſcriptore vetere conſtat, quo
anno Matthæus ſcripſerit: niſi quod ipſe Euſebius
lib.5. hiſtor. cap.8. refert verba Irenæi ſcribentis
Matthæum hiſtoriam Euangelij cōpoſuiſſe tunc,
cū Petrus & Paulus Romæ euangelizarent; quod
non contigit ante an.44. Chriſti. Sic enim ipſe
ὁ μὲν δὴ Ματθαῖος ἐν τοῖς Ἑβραίοις τῇ ἰδίᾳ δια-
λέκτῳ αὐτῶν καὶ γραφὴν ἐξήνεγκεν εὐαγγε-
λίου τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ Παύλου ἐν Ῥώμῃ εὐαγγε-
λιζομένων καὶ θεμελιούντων τὴν ἐκκλησίαν.
Et iuxta hanc ſententiam facilè crederem iſta hîc C
fuiſſe adiecta.

Caius cognomento Caligula, Memmij &c.)
Hæc ſunt varia in Ms. *Gaius Memmii* &c. Peta.
Fux. *Caligula Memmii* A.M.V. *Gaius Caligula
Memmii* Vi.O. *C. Memmii* Fa. *Gaius Mem-
mi* Lo. *C. Caligula Memmii* Pi. Hanc hiſtoriam
vide apud Sueton. horum autem ſitus vno con-
ſenſu codicum eſt ad an.3.Caij.

Pontius Pilatus in multas incidens calamitates
propria ſe manu interfecit &c.) Adnumerantur
iſta in Vi.O.Pi.Fux.Peta.Lo. Fa. Mar. & excuſis
an.3. Caij, ſeu 3.Olymp.204. idem cū illis ſentit
Caſſiodorus, dum iſta verba auctoris mutuatus
obitum Pilati confert in annum Conſulum *Pu-
blicola & Neruę*, quos Faſti Onuphriani collocāt
ex aduerſo 4.Olymp.204. quiq; numerando per D
Conſules concurrunt cum an.3. Caij: & auctor
lib.2.hiſtor.cap.7.vbi ijſdem ferme verbis vtitur,
conijcit in eundem annum. Quam hiſtoriam Zo-
naras ait Euſebium ex Olympiadum ſcriptoribus
referre: Contract. reijcit in an.4.

Caius Petronio &c.) In his aſſignandis ſuo lo-
co diſſentiunt Vi.& O.à cęteris. Hi enim aſcribūt
anno 2. Caii, cum cæteri Fux. Fa. Peta.Pi.Lo. &
vulgares an. 3.

ſtatuam ſuam) Deeſt *ſuam* in L. & Pi. nihilo-
minùs retinendum. Nam conſtat ex Suëtonio,
Dione, Philone, & Euſebio lib. 2. hiſtor. eccleſ.
cap. 5. Caligulam non ſolùm ſibi arrogaſſe diui-
nam maieſtatem, ſed etiam impoſuiſſe ſimulacris
numinum capitis ſui formam, aliorum capitibus
dēptis; quin etiam animo agitaſſe templum Hie-
roſolymitanum in ſuum proprium templum de-
mutare, cum titulo *noui Iouis illuſtris Caii*, vt ait
Philo lib. de legatione ad Caium.

Iouis Optimi Maximi) Cum vox *Optimi* anteà
deeſſet, eam reſtituimus ſecuti A.Lo.Lod.Vi.O.
Pi.L.M. Al. V. P. Peta. Caligula enim ſe aſſere-
bat Iouem teſte Aurelio, ſicque vocari ſe *atque
Optimum Maximum* curabat, auctoribus Suëto-
nio, & Philone.

quod Iudæi maxima negauerūt obſtinatione)
Deſunt hæc in A. Lo. Fa. Peta. L.M.V.Va.Vat.
Pi.Vi.O.P.Fux.& trib.Ms.Fab.veritas tamen hi-
ſtoriæ non repugnat, vt licet videre apud Ioſe-
phum lib.18.antiquit.cap.11.

ibid.B. Ioſephus in Synagogis) Anteà legeba-
tur *Ioſephus pręter quàm in Synagogis*, ſed emen-
dauimus nixi auctoritate codicum A.L.M.V.Va.
Vat. P. Lo. Lod. Pi. Fa. item Adonis ſectatoris
Euſebii, & præcipuè ipſorum Ioſephi lib. 18. an-
tiquit.cap.15.& lib.2.de bello Iudaï.ca.9.& Phi-
lonis, quos citat Euſebius. Sic enim Philo lib. de
legatio.ad Caium. *Caius proſeuchas* (id eſt loca
orationis) *pręſertim Iudęorum, quos ſibi exoſos
habebat, exorſus ab Alexandria, ſibi vſurpauit, &
repleuit ſtatuis effigiem ſuam referentibus, nemine
non cedente ipſius auctoritati, atque violentiæ.*
Hinc non dubitem vocem *præter quàm* additam
à quodam ſciolo, qui cum legiſſet Iudæos caruiſſe
prorſus imaginibus, tam in templo quam extra,
non animaduertit iſtud hîc recitari ad exprimen-
dam extremam perſecutionem Caii in Iudæos, ac
huiuſmodi particulæ additionem omnem ſenſum
peruertere, nec ſolum inanem, ſed contrarium
reddere; cum alioquin mens Euſebii & aliorum
ſit loqui de ſolis Iudæis, & de ſtatuis Caii poſitis
in ciuitate & in templo. Hic demum obſeruan-
dum, quod differunt Vi. O. à cæteris, cum aggre-
gent iſta anno 2.Caii: cæteri Fux.Pi.Lo.Fa.Peta.
& impreſſi an.3.

Caius ſorores ſuas &c.) Lo. & Fa. & impreſſi
oppoſuere iſta anno 3. Caii. At Pi.Fux.Peta.Vi.
O.Mar.anno 4.

Caius omnes exules &c.) Non eſt quod hæc à
veteri ſede dimoueamus, cum eam illi aſſignent
omnes tam membranacei quàm editi, Pi.Fux.Lo.
Fa.Peta.Vi.O.Mar.ad an.4.Caii.

Caius à protectoribus ſuis &c.) Retentus eſt
priſtinus ſitus. Vbi enim conſtantes ſunt libri,
cur variemus? Collocant enim hæc ad ann. 4.
Caii.

anno ætatis ſuæ 29.) Non dubitauimus reſti-
tuendum *29.* cum habeamus duces libros A. Au.
V. P. Peta. Lo. Vi. O. Idac. primas editiones
Ven. Lut. Sueton. & Iornan. pro *25.* vt olim
ſiue *28.* vt in L. Fa. (licet in hoc ſit ſupra ſcrip-
tum *vel 38.*) ſiue *34.* vt in Fux. ſiue *24.* vt apud
Caſſiodorum, ſiue *39.* vt apud Eutrop. & Mar.
Cōfirmat noſtrā lectionē Dio, dum tradit lib.59.
Caium natum annos 25.vbi Imperator factus eſt,
& imperaſſe tribus annis, mēſibus nouem, diebus
viginti octo: hōc ipſum facit Suetonius, dū ſcribit
Caium natum *patre ſuo Germanico & Fonteio*

Coſſ. à quibus vſque ad hunc annum numerantur 29. Conſulatus: hinc emendabis alios ſcriptores.

regnauit an. 13. menſ. 8.) Vulgati legebant *menſ.9.* L.Vi.O.Pi.Peta.Mar.Contract. *menſ.7.* nobis viſum eſt A.P. imitari, in quibus *menſ.8.* ſic enim Caſſiodor. in Chronic. Suetonius, Tacitus li.6. & Ioſeph. lib. 2. de bello Iudaic. cap.18. Γαΐου δὲ ἡγεμονεύσαντος ἔτη τρία καὶ μῆνας ὀκτώ. Sic etiam Faſti Sigonij, Zonaras, & ipſe Euſeb. lib. 2. hiſtor. cap.19. Clemens lib.1. Stromat. ἔτη ιγ. μῆνας η, ἡμέρας η: totidem etiam menſes aſſignant Iornandes & Tertulia. aduerſus Iudæ. Licèt hîc in annis, vterque in diebus diſſentiant ab auctore: Suetonius habet *menſ.10.* Ado *an.14.*

diebus 28.) *diebus 29.* A. *diebus 24.* V.Fa. tamen Caſſiodorus, Mar.Contract. & alij libri lectioni noſtræ adhærent: Suetonius & Clemens Alexan. lib.1. Strom. ſcribunt *dieb.8.*

apud Moguntiacũ) *apud Magontiacum* Pi. *apud Maguntiacum* Vi. O. *apud Moguntiam* Au. ſic Eutropius antiquus; nam Vineti editio habet *apud Maguntiam*, & poſtrema Sylburgij *apud Mogõtiacum*: idem in libro Notitiæ imperij apud Caſſiodorum & alios plures. Prima ſcriptura retinenda cum Tacito lib. 20. Ptolemæo, Mar. & aliis; licèt etiam Ammian. Marcell. li.15. & 17. Antoni. in Itinera & Victor Schotti. Iornandes lib. rer. Geticar. Hieronym. Epiſt. 11. de monogamia habeant *Moguntiacum* per *u*, & *t*, loco *o*, & c. Vopiſcus *Maguntiacum*. Sed hoc non eſt tanti.

Iſte eſt Claudius patruus Druſi, qui &c.) Iſte locus eſt planè deprauatus. Nam licet omnes libri Mar. quoque & Idac. habeant hanc vulgatam lectionem; nihilominus non eſt dubium quin ſit legẽdum *Iſte eſt Claudius patruus Caii, filius Druſi qui* &c. ſicuti habent Idacius & Pæanius Metaphraſtes Græcus Eutropij μετὰ τοῦτον βασιλεύει Κλαύδιος, ὃς ἦν μὲν θεῖος τοῦ Καλιγούλου, Δρούσου δὲ παῖς οὗ μνημεῖον ἐστιν ἐν Μογοντιακῷ: ex quo emendabis Eutropium lib.7. apud quem *poſt hunc Claudius fuit patruus Caligulæ Druſi, qui apud Moguntiam cum filio monumentum habet, cuius & Caligula nepos erat, frater*: nam pro *frater* legendum *filius*. Certum eſt enim ex Floro, Dione, Tacito, Valerio, Suetonio, & aliis Claudium fuiſſe fratrem Germanici Patris Caij & filiũ Druſi, qui in Germania defunctus primus ſibi peperit Germanici cognomen decreto Senatus, quique fuit frater Tiberij Imperatoris, & filius Tiberij Claudij ex Iulia ſeu Liuia Druſilla, quæ eum peperit tertio menſe in domo Auguſti, qui vt loquitur Tacitus lib.5. *eam abſtulit marito cupidine formæ*: ipſe etiam obijt in Cõſulatu anno Vrbis 745. circa Olymp.192. & eius monumentum conſtructum fuit apud Moguntiam, non quod ibi eſſent eius oſſa (Romam enim fuerunt delata, vt ait Dio, & habuit ſepulchrum Rauennæ, vt teſtatur antiquus lapis apud Grutterum in Inſcriptio.) ſed *honorarium* κενοτάφιον, vt loquuntur Suetonius & Dio lib.55. Adhuc hodie viſitur apud Moguntiacum moles illa Druſi.

alibi legi, auũculus, quia frater matris Caij fuit) Abſunt ab L.A.Au.M.V. Lo. Pi. Fa.Vi.Peta.O. Fux. Idac. Propterea licet ſint in nonnullis, non dubium quin ſint longè hinc amandanda. Nam Claudius omnium conſenſu nõ fuit frater Agrippinæ matris Caij Caligulæ, ſed Germanici Cæſaris ipſius mariti & patris Caij: & licet fuiſſet frater matris Caij, non propterea auunculus iſtius Druſi. Sed ſciolus, qui hoc finxit gloſſema, confundit Druſum patrem Claudij, cuius vxor Antonia iunior, ſeu minor, & de quo ſuperiori Nota, cum Druſo filio Germanici, & Agrippinæ, cuius vxor Aemilia Lepida, teſte Tacito, & qui propterea erat nepos Tiberij ex fratre.

Petrus Apoſtolus &c.) Ita exordiuntur hoc loco omnes libri ſumpto initio non à ſede, ſed à nomine Pontificis: in cæteris tamen Romanis Pontificibus non idem obſeruatum, vt ſuo loco annotabimus: præterea hoc pontificatus initium adnumerant idem libri ad an. 2. Claudij, quod tantò certiùs videri debet, quò grauiores auctores idem ſentiunt, vt Caſſiodorus, Contractus in Chronico, Hieronym. de ſcriptor. Eccleſiaſt. cæterique omnes qui de ea re tractant.

natione Galilæus Chriſtianorum Põtifex primus) Hæc non leguntur in L.Au.M. ſeptem Vaticã. Lo.P.Pi.Vi.O.Fa.Peta.Fux. & ita illuſtriſſi. Baronius Eccleſiaſticæ hiſtoriæ lumen, dum hanc ſententiam refert, prætermittit illa verba vſus haud dubiè aliquo Ms.

cum primum) *cum primus* Lo. Pi.Vi.O.Mar. *cum prius* Ado.

proficiſcitur) *mittitur* in L.A.Peta.Fa.Au. Lo. Vi.O.M. ſeptem Vatica.Fux. & trib. Ms.Fab.Pi. Caſſiodo.Idac.Mar. At alij codices habent noſtrã lectionem, quam confirmat Anaſtaſius Biblioth. in ſua Chronolog. Ms. dum ait *Petrus princeps Apoſtolorum Antiochena fundata primo Eccleſia Romam pergit Euangelium prædicaturus*, quæ vox ſi minus grata videatur, quaſi inferat aliquam ſubiectionem & obedientiam, non eſt nouum verbum *mitti* dici non ſolum de pari in parem, ſed etiam de inferiori ad ſuperiorem, pro ſuadere, & approbare, vt videre licet Ioſ. 22. dum populus mittit ſummum Sacerdotem Phinees &c. Hinc Leo dum de eadem rè loquitur ſermo. de natali Apoſtol. *cum duodecim*, inquit, *Apoſtoli accepta per ſpiritum ſanctum omnium locutione linguarũ, imbuendum Euangelio mũdum, diſtributis ſibi partibus terrarum ſuſcepiſſent, beatiſſimus Petrus Princeps Apoſtolici ordinis, ad arcem Romani deſtinatur imperii*, ſcilicet communi conſilio & conſenſu Apoſtolorum.

Marcus Euangeliſta &c.) Poſſet dubitari vtri hæc aſſignãda ſint an 2. an. Claudij; ſic enim Lo. Fa. Peta. an verò anno 3. vt Pi.Vi.O. Fux.Mar. Contract. & impreſſi: ſed cur iſtos nõ ſequamur, nihil obſtat.

Chriſtum annuntiat) Poſt illa verba inſeruntur iſta in codd. L. Pi. *Martialis Apoſtolus apud Gallos prædicat*: ſed perſpicuum eſt adiecta fuiſſe ab aliquo Lemouicenſi, cum in aliis exempl. deſint.

Primis &c. Euodius) *Ennodius* L.A.Pi. ſed præter alia exempl. nobiſcum ſentiunt Contractus,

Vincen.

Vincen.Mar.& alij,ſed & ipſe Euſeb.lib. 3.hiſtor. cap.22. *Inter eos,qui Antiochiæ Eccleſiam gubernarunt,primus Euodius*,ἐπ᾽ Ἀντιοχείας Εὐωδίου πρώτου καταστάντος, ſcilicet *poſt Apoſtolos* ſeu Petrum,vt explicat Ignatius Epiſt. 12. & Chryſoſt.homil.de tranſlatione S.Ignatij. Horum autem ſedes eſt ad an.4.Claudij in Peta.Vi.O. Fux. Pi.in Fa.Lo.& editis eſt ad 3. Forſan verius,ſi ſequamur omnes Latinos ſcriptores, qui tradunt Petrum ſediſſe Antiochiæ ſeptem annis, licet forſan non integris.

Agrippa rex Iudæorum &c.) Mortē Agrippæ opponunt Pi.Fux.Peta.O.Vi.Mar. & vulgati anno 4.Claudij: Lo.Fa.Cōtract.an. 3.quod videbatur magis probandum,quoniam auctore Ioſepho lib.18.antiquit.cap.13.Caius ſtatim vt imperium adeptus eſt, Agrippā creauit regē, & ita ſeptimus annus Agrippę in 3.Claudij incidet:ſed nil mutādum, quod ex eodem Ioſepho conſtet ipſum Agrippam nō rediiſſe in Iudæam, nec ſuſcepiſſe regnum, niſi ſecundo anno Caij,quinetiam ipſe lib. 20.Antiq.ca.3.ſcribit Agrippam hunc obiiſſe an. 8.Claudij. Adde quod ſi mutares ſitū anni primi Agrippæ, eſſet etiam mutandus annus primus Agrippæ filij,imò & omnium annorum in ſerie Iudæorum.

pag.158.col.3.A. Poſt quem filius eius) *poſt quem filius ſuus* Pi.Lo.Peta.Fux.Mar.& tres Ms. Fab. Sed ſenſus recidit eodem, licet prior lectio purior haberi debeat.

Agrippa à Claudio ſubſtituitur) Iſta corrupta antea proponebantur,cum ita haberētur; *Agrippa auunculus Herodis à Claudio ſubſtituitur.* Verū cùm eæ voces,*auunculus Herodis*, deſiderētur in omnibus Ms. necnon veritati hiſtoriæ repugnent, contra propoſitum noſtrum hinc à nobis amota ſunt, ne tam turpi macula tantus auctor fœdaretur;poſt hunc enim Agrippam nullus, qui ætate iunior fuerit,Herodes appellatus eſt.

Prophetia Agabi &c.famem in toto &c.) Reuocantur hæc ad an.3.Claudij in Fa. ſed conſtantior reliquorum cōſenſus, vt ad an.4.reponantur vt Pi.Fux.Lo.Peta.Vi.O.L. quos ſequimur:eam enim fuiſſe mētem Euſebij,agnoſces ex Mariano, Oroſio,Beda, Contracto, Adone & alijs Euſebij verba referentibus ad eundem annum; imò etiam ex ipſo Ioſepho (quem auctor ſæpe in multis æmulatur) qui li.20.antiq.cap.2.meminit circa hūc an.4. Claudij diræ famis,quæ graſſabatur Hieroſolymis & in Syria;licet Dio lib.60. velit famē viguiſſe Romæ anno 2. Claudij, nec cuiuſpiam alteri⁹ ſub imperio Claudij meminerit, deſcribatq; accidiſſe Coss.*Claudio & Largo*;Faſti tamē Goltzij comparant horum Conſulatum cum anno 1. Claudij.Pete quæ de hac re obſeruat columen hiſtoriæ illuſtriſſimus Baronius in acuratiſſimis Annalibus tom.1.pag.333.editio.2.

quæ in Actibus) *qua in actis* Peta.Fux. *qua in actibus* Fa.Mar.*qua in actis* Pi.

Claudius de Britannis &c.)Hunc triumphū alij anno 4.Claudij,vt Fux.Peta.Lo.Fa.excuſi,Ado & Oroſius li.7.ca.6.alij anno 5.vt O.Pi.Vi.At Caſſiodorus ſub Coss.*Criſpino & Tauro*,qui in Faſtis Sigonij & Onuphrii obtinent an.4. Olymp.205. qui concurrit cum illo 4.Claudij.

Orchadas inſulas Romano adiecit imperio) Arguit hūc locū erroris pius & doctiſſim⁹ Lipſius in ſecundis Curis in Tacitum,eo quod Cornelius Tacitus aſſerat multo poſt, hoc eſt centum annis elapſis,aut circiter, ab Agricola Orchadas exploratas,& in ditionem Romanam redactas,cum antea fuiſſent ignotæ: verùm iudicet peritus Lector, maior-ne fides Tacito,quàm Euſebio, aut Hieronymo adhibēda ſit, præſertim cùm habeamus inter ſe conſentientes,libros & auctores ſuffragātes Caſſiodorum,Eutropium li.8.Oroſium li.7.cap. 6. Bedam, Marianum, Freculphum, Iornandem, Adonē,& alios plures. Miror quomodo vir ſummè doctus ſibi potuit perſuadere has inſulas *Orchadas* eſſe eaſdem, quæ apud Suetonium vocantur *Stoechades:* nam iſtas ipſemet Suetonius collocat propè Liguriam regionem Italiæ. Porrò in voce *Orchadas* Vi.O.Lo. reiiciunt ſpiritum, ſicut etiā Caſſiodorus, Oroſius,Ado, Solinus, Plinius, Eutropius, Ptolemæus,ſed retinuimus ob odium nouitatis in re leui, cum ſit in aliis libris, Tacito, Mela, Freculpho,Iornande & aliis;licet altera videatur purior,quia aſpiratio nō ſolet vt plurimùm adhiberi,niſi vocibus è Græcia deductis.

in cuius gloriæ memoriam filium ſuum Britannicum appellauit) Non leguntur in A. Au.L.M. Fa.Fux.& trib.Ms.Fab.ſeptem Vaticā.P. Lo. Peta. ſed tota ſententia reperitur apud Eutropium lib.7. & conſtat ex veteribus ſcriptoribus, filium Claudii vocatum Britannicum, vt apud Dio. lib. 60.hiſtor.Rom.& alios plerosque.

Domitius Afer Nemauſenſis) *Nemauvenſis* in Fa. pro *Nemauſenſis*, ſed perperam: præterea transferunt aliqui ad an.4.Claudij vt Fux. Lo.Fa. Peta.in quo habent ſectatores vulgatos:aliqui ad an.5.vt Pi.Vi.O.Mar.

Quirinalis Rhetor) Deſunt in L. Pi. extant tamen apud alios & Vincen.tom.1. ſpecul. licet certent inter ſe libri,cum alii ad an.4. Claudii velint referēda eſſe: cuiuſmodi ſunt Fux.Lo.Fa.Peta.& editiones:alii ad an.5.vt Pi.Vi.O.ſeu ad an. 1.Olymp. 206. cum quibus cōcurrit Caſſiodorus; dum hoc refert ad Conſulatum Vinicii & Cornelii, quorum annus collocatur ab Onuphrio ex aduerſo an.1.Olymp.206.

ſuperioris Agrippæ filius) Deſunt in Au. & L. habentur tamen in aliis & etiam in contextu: ſicut quoque apud Ioſephum li.2.de bell.Iudaïco cap.19.

Inter Theram & Theraſiam exorta eſt inſula &c.) Hanc inſulam diſcimus vocatam *Thiam* ex Plinio lib.2.cap.87.& lib.4.cap.12. & Seneca li. 6.quæſt.natur.quæſt.21. Plinius quidem libro 2. cap.87. vult enatam *Marco Iunio Syllano & Lucio Balbo Coſſ.ad octauum Idus Iulias*,& anno 3.Olymp.195. quia ait cōtigiſſe poſt annos 110. ab *Hiera* enata,cui erat proxima: ſed ſi pro *110.* legas *130.* conueniet cum noſtro auctore, quare non videtur in hoc tantummodo locus hic Plinii corruptus, ſed etiam in Conſulibus, cùm illius Conſulatus apud vllos ſcriptores nulla extet

memoria. Hoc autem accidiſſe volunt Lo. Fa. & impreſſi an. 4. Claudij, ſeu 4. Olymp. 205. O. Vi. an. 6. Pi. Fux. Peta. Oroſius lib. 7. ca. 6. & Ado an. 5. cum quibus cõuenit Caſſiodorus, dum idem aſcribit anno quinto Claudij, & Conſulatui *Vinicii & Cornelii*, ſeu vt habent Onuphriani Faſti, *Vinicii & Cornini*, qui illum Conſulatum comparant cum anno 1. Olymp. 206.

Deſcriptione &c. 69. centena) Va. Vat. Lo. Fa. Pi. Mar. legunt LXVII. *centena*, ſed cum alijs libris cõcurrunt Mar. Idac. Contract. & Caſſiodor. vetus (nam in nouo mendoſè habetur *centena millia & xliii*. Tacitus lib. 11. vbi tamen oculatiſſimus Lipſius notat in Ms. Vaticano Taciti legi *quinquaginta octo centena & octoginta quatuor millia*, & in veteri lapide, quem tamen parum fidum autumat SEPTIES DECIES CENTENA MILLIA LXXXVI. De hoc cenſu fuſe Suetonius. Ne autem exiſtimes, vt faciunt nonnulli, hunc cenſum ſeu luſtrum (neque enim fiebat luſtrum niſi cenſu facto) fuiſſe omnium vltimum. Nam vt notat Cenſorinus lib. de die natal. ca. 56. 57. vltimum & ſeptuageſimum quintum (ſi numeri non ſunt corrupti) fuit factum *Veſpaſiano v. & Ceſare III.* Coſs. id eſt anno Vrbis 826. & 2. Olymp. 213. & *poſteà*, inquit, *plane deſierunt*. Poſteà teſte eodem anni numerari ſunt cœpti per Agones Capitolinos ſub Conſulatu 12. Domitiani, ſeu anno 2. Olymp. 216. qui etiam luſtrum dicuntur in antiquis Inſcriptionibus, & initium ſumebant à Calend. Ianuarij, cum anteà Agones Olympici inciperent à fine Iunij, ac deſierũt celebrari circa Olymp. 277. & Chriſti 330. vt ſcribit Onuphrius pag. 147.

Deſcriptione &c. & 44. millia) Minùs appoſitè antehac habebãt editiones CXLIIII. *millia*, cum C. (nota centenarij) ſcriberetur pro &, quod facile dignoſci poteſt ex fide codicum A. Au. L. M. V. Vi. Va. Fa. Vat. P. Lo. Lod. O. Vincen. Mar. Cõtract. Fre. & Caſſiodori. Apud Idac. corrupte & *lxix. millia*. Hic autem paragraphus habetur in Lo. Peta. Fux. Fa. & cuſis ad an. 5. Claudij, in Pi. Vi. Mar. Contract. & O. ad an. 6. Sed in illis omnibus ad an. 1. Olymp. 206. Nam ita aliquando variãt inter ſe. Ad extremum Caſſiodorus iiſdem verbis tribuit an. 6. Claudij, & Conſulatui *Aſiatici & Cornelii*, ſeu vt in Faſtis *& Meſſala*, cui appingitur apud Onuphrium annus 2. Olymp. 206. Tacitus lib. 11. tribuit anno 8. Claudij, & Coſs. *Vitellio & Vipſanio*, quos Faſti Onuphrij collocant ad an. Vrbis 800. & 4. Olymp. 206.

ibid. B. Claudius &c. *vſque* obiectis) Deſunt in L. A. M. ſeptem Vatica. P. Lo. Fa. Peta. Fux. Pi. Mar. Fre. & trib. Ms. Fab. De his tamen, & de lacu Fucino exiccato, & de portu Oſtiẽſi fuſe Tacitus lib. 12. Plinius lib. 36. cap. 15. & Suetonius in Claudio, & plura Dio lib. 60. de magnificentia Claudij in extruendo portu Oſtienſi: ſed exiſtimat contigiſſe eodem anno, quo fames; imò illius occaſione initum conſilium de extruendo illo portu, vnde non abſurde hîc adnumeratur anno, qui conſequutus famem. De illo lacu vide Strabon. lib. 5.

Thracia &c. in Romanorũ prouinciã &c.) Deſideratur *Romanorum* in L. A. P. M. Lo. Fa. Peta. A P. & quinque Vatic. & meritò, cum vox in *prouinciam* hoc ſatis ſignificet. Porro conueniunt aliquot membranæ cum impreſſis, vt hæc ad annum 6. Claudij exponant; ſic enim Fux. Lo. Fa. Peta. cum ad an. 7. Vi. O. & Pi. repoſuerint. Caſſiodorus docet redactam in prouinciam anno 6. Claudij, Coſs. *Aſiatico & Cornelio*, qui cum magiſtratum geſſerint apud Onuphrium anno 2. Olympiad. 206. eodem anno Thraciam factam fuiſſe prouinciam aſſerendum eſt.

Maria virgo &c. *vſque* ſcribunt) Non extant in A. L. M. ſeptem Vatica. P. Vi. O. Lo. Fa. Fux. Mar. & trib. Ms. Fab. Pi. Peta. & meritò delenda, ſi vera eſt Epiphanij & Cedreni opinio D. Mariam obiiſſe anno ætatis ſuæ 72. vel ſecundum B alios, an. 62. vel 63. vel 57. vel 58. vel 59. Nam ita variant ſcriptores. Verùm nil immutandum duximus, quòd nil certi conſtet ex priſcis auctoribus de tempore & modo obitus ipſius.

ſub Procuratore Iudææ Cumano &c.) Diſſentiendi occaſio prærepta eſt, cum tam bellè conueniant libri ſiue Chirographi, ſiue cuſi: omnes enim ad an. 7. Claudii conſtituunt: his adiunge Mar. Adonem, Contract. & Oroſ. lib. 7. cap. 6. licet Ioſeph. lib. 20. Anti. cap. 5. & 6. velit & Procurationem ſeu Præfecturam Cumani, & hanc ſeditionem accidiſſe an. 8. Claudii.

M. Antonius &c.) Aggregàrunt hæc ad ea, quæ anno 8. Claudii reſpondent, Fux. Lo. Fa. Peta. & ſic vulgati; at Pi. O. Mar. & Vi. anno 9.

Fame factã) Puriùs hoc ex conſilio L. O. A. P. Lo. Vi. Pi. Peta. Mar. pro *fames facta* vt olim: verùm in horum ſitu conueniunt omnes libri ad an. C 9. Claudii, præter Mar. qui ad an. 10.

pag. 159. col. 3. A. Tres ſimul Soles apparuerunt &c. *vſque* coierunt) Iſta non habentur in A. L. M. ſeptem Vatica. P. Lo. Peta. Fux. Vi. O. Pi. Mar. ſed videntur exſcripta ex Plinio lib. 2. hiſtor. cap. 31. qui etiam ſcribit idem ſæpiùs contigiſſe, ſicuti Dolobella Conſule; de qua re noſter Euſebius ſuprà ad Olymp. 184. Idem Plinius hæc refert ad Conſulatum Claudii & Orfiti, qui apud nonnullos Chronographos concurrit cum anno 10. Claudii, vt in vulgatis: apud alios cum an. 11.

Magna fames &c.) Soli O. Vi. an. 9. Claudii opponunt, cùm Fux. Pi. Lo. Fa. Peta. Contract. & impreſſi anno 10. ſicut etiam Beda, Ado, Oroſ. lib. 7. cap. 6. De eàdem Suetonius, & forſan etiam D Acto. 11.

Dionyſius Areopagita &c. *vſque* claret) Abſunt ab L. M. A. V. Va. P. Lo. Pi. Fa. Fux. Vi. O. Mar. Sed ſunt apud Othon. lib. 3. cap. 25. ſed præcipuè Acto. 17. & apud auctorem lib. 3. hiſto. cap. 4. lib. 4. cap. 23. nec deſunt plura teſtimonia, ex quibus conſtat hunc Dionyſium eſſe auctorem librorum, qui eius nomine circonferuntur. Quâ de re vide Sixtum in Bibliothe. pag. 79. & eruditorum omnium Coryphæos Baronium tom. 1. pag. 408. & Belarmi. tom. 1. pag. 1166.

Claudius Felicem &c.) Cùm hęc pręterinittãtur in Pi. L. in aliis pluſculũ eſt difficultatis in ſitu. Nam Fux. Peta. Vi. O. anno 10. Claudii aſcribunt:

Lo.Fa.Contract. anno 11. quos editi conſectantur: Mar. an. 12. Auctor videtur hæc deprompſiſſe ex Ioſepho lib. 20. Antiq. cap. 5. qui tamen res omnes à Cumano geſtas in vnum congerit,& Felicem poſt eum in Iudæam miſſum: ſed Tacitus lib. 11. tradit ambos ſimul in Iudæam miſſos, ità vt hic Galilæam adminiſtraret, ille reliquam prouinciæ partem, & Cumanum mulctatum exilio *Coſſ. Sylla & Othone*, qui ex Faſtis Onuphrij concurrunt cum an. 4. Olympiad. 207. qui eſt auctori an. 12. Claudij.

Philippus Apoſtolus Chriſti apud Hieropolim Aſiæ ciuitatem, dum Euangelium populo nuntiaret, cruci affixus, lapidibus opprimitur) Deſunt in L.A.M. ſeptem Vatic. Vi.P.Peta.Fux.Lo.Pi. Fa. Mar. vnde valde eſt probabile fuiſſe adiecta, cum apud Hippolytum de 70. diſcip. dicatur paſſus ſub Domitiano, & apud Simeonem Metaphraſtem die 5. Septemb. anno ætatis ſuæ 87. retinuimus tamen, quia conſentiunt omnes eum martyrio functum Hieropoli: Euſeb. lib. 5. hiſt. cap. 24. φίλιππος τῶν (ſic enim legendum non Φιλίππου τὸν) δώδεκα Ἀποστόλων, ὃς κεκοίμηται ἐν Ἱεραπόλει. Hierony. de ſcriptor. Eccleſias. Sophronius, Chryſoſto. homil. in 12. Apoſt. Nicephor. lib. 2. cap. 39. Metaphraſtes & alij.

apud Hieropolim Aſiæ) Emendauimus hunc locum ex Al. H. pro *Hieroſopolim*: ſcripſiſſem *Hierapolim* per *a*, vt cum Strabone lib. 13. Vitruuio lib. 8. Euagrio lib. 1. cap. 19. Xiphilino in Traiano, Plinio lib. 5. cap. 25. Vlpiano lib. 1. de aqua quotidian. Hieronymo paſſim, Euſebio, Cedreno, Photio & alijs conuenirem, quaſi Ἱερὰ πόλις, id eſt ſacra vrbs, niſi obſeruaſſem noſtrum Euſebium ſeu Hieronymum in hoc Chronico ſub Olymp. 210. 220. 237. ſemper ſcribere, conſentientibus omnibus libris, *Hieropolis*, & nõ *Hierapolis*, *Hieropolitanus*, & nõ *Hierapolitanus*. Sic de *Hieropolitanis* Macrob. li. 1. Saturn. ca. 17. Stephanus, Plutarchus in Craſſo, Otho li. 3. Chronic. cap. 25. Freculphus lib. 2. ca. 17. tom. 2. Addidit autẽ *Aſia*, quod altera ſit *Hieropolis* in Creta.

ſub Felice Procuratore &c.) Triplex velut acies codicum videtur inſtrui poſſe, cum alij ad annum 11. Claudij iſta referant vt Pi. Fa. Vi. alij ad an. 12. vt Peta. alij ad an. 13. vt Fux. Lo. Mar. Contract. & impreſſi. Quis annus ſit certior, vix poteſt colligi ex ſcriptoribus, niſi quod ex Ioſepho videntur accidiſſe vltimis annis magiſtratus Fœlicis, quibus videtur fauere Tacitus lib. 12. dum anno ſuperiore ante obitum Claudij, meminit ſeditionis, ſeu belli in Iudæa ſub Fœlice.

qui populum ſua perſuaſione deciperẽt) Commendatior lectio, quàm quod legebatur, *qui populum ſuaſione deciperent*. Sic enim conſtanter A. Al. L. M. Vi. V. Va. Vat. P. Lo. Lod. Pi. Peta. Fux. *ſuis perſuaſionibus deciperent* Mar.

in quibus) Sic ſcribi malim, & melius eſt iuxta M.P.Peta.Al.Vi. quàm vt in editis *in qua*, vel *in quis*; vt in Pi. & trib. Ms. Fab. vel *in queis*, vt in L. & Fux. Licet hæ duæ poſteriores confirment vulgatam.

à Tribuno) Deeſt in L.V. ſed eſt in alijs exemplarib. & in Actis cap. 21.

ibid. B. Nero &c. regnauit an. 13.) Vnione ſignandum; ſic ex fide L.A.Lo.Fa. Peta. & trib. Ms. Fab. Pi. Au. Fux. P. Iornan. Mar. Ado, Contract. Vincen. tom. 1. & 4. quibus accedunt Euſebius ipſe lib. 3. hiſt. cap. 5. μετὰ Νέρωνα δέκα πρὸς τρισὶν ἔτεσι τὴν ἀρχὴν ἐπικρατήσαντα: Zonaras, Theophil. Antio. lib. 3. Caſſiodor. In Chronic. Cedrenus, Nicephorus Conſtantinop. in Chronolo. Suetonius. Cæterùm Tacitus ait lib. 17. *Romanos aſſuefactos 14. annis Neronis.* Hinc Clemens lib. 1. Stromat. ait *regnaſſe 14. annis*, ſed ex aliorum ſententia *annis 13. menſ. 8. dieb. 28.* ſicut Xiphilin. ex Dio. *an. 13. menſ. 8.* Nicephor. Callixt. lib. 2. cap. 37. ait *regnaſſe 14. an. præter paucos admodum menſes*, quod conuenit cum illis *13. an. menſ. 7. dieb. 28.* noſtri auctoris: licet vetus lectio habeat, *Nero &c. regnauit an. 14.* quàm ſequuntur alia exemplaria, & Beda. Verùm mendum eſſe hoc loco iam obſeruarat Ioachimus Camerarius in Nichephor. Conſtantinop. & quamuis auctor in ſerie annorum Neronis regnum præmonſtrantium, 14. annos depingat, quod omnium codicum conſenſu comprobatur, hoc tamen ſuſceptum ab eo debemus agnoſcere, non tam propter menſes illos, qui reliqui ſunt in imperio Neronis, 13. annis, quàm propter ſpatium, quod fuit occupatum à Galba, & alijs duobus, inter regnum Neronis & Veſpaſiani. Nam in hiſt. eccleſ. tribuit Neroni 13. annos, Galbæ & Othoni annum integrum, & ſex menſes: quæ confirmantur ab Hieronymo in Catalogo ſcriptorum Eccleſiaſticorum, vbi annum 14. Neronis componit cum 37. à Paſſione Chriſti.

Felice regente Iudæam) Sic legendum docuerunt P.L.A.Au.M.V. Va. Vi. O. Vat. Pi. Peta. & tres Ms. Fab. pro *recedente à Iudæa*, vt in editis, vel *regnante in Iudæa*. Nam vt apud Mar. illa ſeditio nõ contigit occaſione receſſus Felicis, nec in illo inſtanti; ſed primo anno Neronis, vt conſtat ex Ioſepho lib. 2. de bell. Iudaïc. cap. 23. & lib. 20. Antiquit. cap. 13. quem locum citat Euſeb. lib. 2. hiſt. cap. 20. κατὰ δὲ Νέρωνα Φήλικος τῆς Ἰουδαίας ἐπιτροπεύοντος αὖθις ὁ Ἰώσηπος τὴν εἰς ἀλλήλους στάσιν τῶν ἱερέων ὧδέ πως ἐν εἰκοστῷ τῆς ἀρχαιολογίας γράφει: nec ille Felix diſceſſit niſi ſecundo peracto, teſte Luca cum Actor. 24. ait *biennio* (ab imperio Neronis) *expleto accepit ſucceſſorẽ Fœlix Portium Feſtum*, & ante Neronem adminiſtrauerat per annos 4. vnde Paulus eum alloquens, *ex multis annis te eſſe iudicem genti huic ſcio*. In Lo. Fa. & Mar. *regnante in Iudæam*, ſed vitioſè. Apud Idac. *regnante in Iudæa*: in Va. *Felice regnante ſeditio* &c. in Fux. *Felice Præſide ſeditio*. Cæterùm ſoli O. & Vi. apponunt iſta circa an. 2. Neronis, cum reliqui Fa. Fux. Peta. Pi. Lo. & impreſſi circa annum 1.

Feſtus in gubernatione) Deficit hoc *in gubernatione* in L.A.Au.O.Vi.M.V.Va.Vat.Peta. Al. trib. Ms. Fab. P. Lo. Fa. Pi. Mar. Fux. Contract. Adone. Porrò vnanimis eſt codicum conſenſus, vt hanc periodum ad annum 2. Neronis reponant;

Digitized by Google

vt etiam firmatur auctoritate Hieronymi in Catalogo Vir.Eccleſ.vbi agit de Paulo. Caſſiodorus aggregat anno 2. Neronis,& Conſulatui *Marcellini* (ſeu vt eſt in Faſtis, *Marcelli*) & *Aniolæ*, quibus in Onuphrij Faſtis reſpondet annus 2. Olymp. 208. qui Euſebio eſt an.14.Claudij. Auctor idem fuſè explicat lib.2.hiſt.cap.3.

Berythius) *Berutius* Lo.Fa.*Beritius* O.Vi.tres Ms.Fab. *Berytius* Peta.Pi.Fux.vt etiam Sueton. lib.de clar.Orat.in fine,apud quem dicitur *Marcus Valerius Probus Berytius* &c.& rectè cum ſit ſic dictus ab vrbe Phœniciæ quæ Græcè Βήρυτος. Cæterùm hæc aggregant omnes libri ad ea,quæ anno 2.Neronis opponũtur à Caſſiodoro iiſdem Conſulibus, quibus ſuperiora aſſignantur:Gellius lib.17.cap.9. facit mentionem commentarij huius Probi grammatici de occulta literarum ſignificatione in Epiſtolis à Caio Cæſare ſcriptis, qui liber eſt impreſſus.

Statius Surculus &c.) In duas diſcinduntur partes noſtri libri;cùm alij vt Peta. Fux. adnumerent anno 2.Neronis:Lo.Fa.Vi.O.Pi.& ſeptem Vaticani anno 3.quod & præſtitere editiones: Caſſiodorus connotat eidem Conſulatui *Marcellini & Aniolæ*, vt ea, quæ iam præceſſerunt. Contract.anno 4.Neronis.

Statius Surculus Tholoſanus) *Urſulus Tholoſenſis* L.A.P.M.Al. Lo. Fux. Mar. quos ſequitur Caſſiodorus reſtitutus;nam antiquus habet *Coloſſenſis:Surſulus Tholoſenſis* Vi.O.Peta.& Sa.*Spatius Urſulus Toloſenſis* tres Ms.Fab. *Urſolus Toloſenſis* Pi.& ea vox *Tholoſenſis* vſurpatur etiam à Iuſtino lib. 32. forſan pro eo qui licet natus ſit Tholoſæ, aliunde tamẽ eſt oriundus, vt apud Vopiſcum *Bonoſus homo Hiſpanienſis*, quia fuit origine Britannus, & natus in Hiſpania: Tholoſanus autem, cuius maiores non dicantur aliunde orti. Porrò extant opera Papinii Surculi Statij Poëtæ, edita Baſileæ an.1541.& Pariſiis an.1600.quem Geſnerus facit *Neapolitanũ*, alij *Epirotam*: Danthes Hetruſcorum Poëta vernaculus & alij faciũt eum *Tholoſanum*,decepti patria huius noſtri Rhetoris,de quo Iuuenalis & Sidonius:& qui ſæpe citatur à Macrobio, Seruio, Priſciano, & aliis veteribus.

Terræmotus & Solis defectio) Aſcribuntur anno 3.Neronis in Peta.Vi.O.Fux.Pi. at in Lo.Fa. & vulgaribus an.4.in Mar.an.5.Tacitus li.14. Plinius lib.2.ca.70. volunt hunc Solis defectum accidiſſe pridie Calend. Maias *Vipſanio & Fonteio Coſs.*qui in Faſtis Onuphrij reſpondent an.3. Olymp.209. cui opponitur annus 5. Neronis,vt apud Tacitum:illi tamen concurreret quartus Neronis, ſi 18.Tiberij,ſeu 33. Chriſti eſſent in Onuphrio poſiti ad an.3.Olymp.202. vt accidit apud auctorem: quod quidem obſeruãdum in illis omnibus locis, in quibus illi Faſti diſtant anno vno. Quod autem ſpectat ad terræmotum, Suetonius quidem illius meminit,nulla tamen anni obſeruatione facta.

Nero Agrippinam &c.) In varia abiere codices,cum alij anno 3.Neronis adnumerent, vt Vi. O.Pi.alij an.4. vt Peta. Fux.alij an. 5. vt Lo. Fa. Contract.& editi,qui videtur firmari quoad matrem,auctoritate Taciti lib.14.

A *pag.160.col.3.A.* Nero tantæ luxuriæ &c.) In tres veluti factiones diuiduntur libri:nam quidam comparant cum anno 4.vt Pi.Vi.O.alij cum an.5.vt Peta.Fux.alij cum anno 6. vna cum editionibus,Contract.& Mar.

vt frigidis & calidis) *& calidis* exulant à Fa.

Nero Romæ &c.) Ni diſſentiret Pi. qui iſta aggregauit ad annum 5. Neronis,aliorum partes ſequendas præſcriberem, qui omnes ad an. 6. vt Vi. O.Fux.Fa.Peta.Lo.& editi.

in magiſtratu Iudææ) *magiſtratui Iudææ* A.L. M.V.P.Lo.Fa.Pi.Vi.Peta.O.

Feſto &c. ſuccedit) *cedit* V.ſed mendosè, vt colligitur ex ſimili loquendi formula lib. 2.hiſtor. cap.22.*Fœlici huic Feſtus à Nerone ſucceſſor mit-*
B *titur*, Τούτου δὲ Φῆστος ὑπὸ Νέρωνος διάδοχος πέμπεται:idem colligitur ex lib.2.de bell.cap.12. de bell.Iudaïc.cap.12. Διαδεξάμενος δὲ παρὰ τούτου τὴν ἐπιτροπὴν Φῆστος. Ad hæc pergit hæc eadem ad an. 5. Neronis apponere Pi. cum reliqui ad an. 6. vt Lo. Fa. Peta.Vi.O.Fux. & editi.

Iacobus frater domini &c.) Contigere hæc vt Vi.O.Pi. Mar. volunt,anno 6. Neronis:at vt Lo. Fa.Fux.Peta.Contract.Ado & vulgares,anno 7. & optimè ex ſententia Hieronymi, de qua ſupra, cui accedit Ioſephus lib.20.Antiq.cap.8.dum ait hunc Iacobum occiſum tunc, cum venit Albinus in Iudæam,eiuſque aduentum conſtituit lib.7. de bel.Iudaïc.cap.12. ante annos ſeptem,& menſes quinque ab obſidione Hieroſolymæ: Epiphan.
C hære.78.ab hac ſententia longè abeſt,ſcribens Iacobum vixiſſe annis plus minus 24.& obijſſe anno ætatis 96.

aſſumitur) Sic reſtituo non ſine ope codicum A.L,Peta.Lo.Lod.Al.Au. M. V. P. O. Vi. Mar. pro *ſummittitur* vt in vulgatis, vel *ſumitur* vt in Fa.

ante menſam Neronis fulmen cecidit) Decidiſſe fulmen indicant Pi.O.Vi. anno 7.Neronis: Mar. an. 9. reliqui anno 8.tam ſcripti,vt Fa.Lo. Peta.Fux.quam cuſi: Tacit.li.14.Annal.refert in an.7. Neronis *Coſs. Nerone 4.& Coſſo* an.Vrb. 813.

poſt Marcum &c.Epiſcopus Anianus,&c.) De horum ſitu diſſentiunt libri,cum Peta.Vi.Fux.O. Pi.tres Ms.Fab.Contract. anno 8. Neronis aſcri-
D bant: Lo.Fa. & editi anno eiuſdem 9. Mar.an.7. ſed potior eſt lectio priorum, cùm ita habeat auctor lib.2.hiſt.cap.23. Νέρωνος δὲ ὄγδοον ἄγοντος τῆς βασιλείας ἔτος πρῶτος μετὰ Μάρκον τὸν Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγελιστὴν τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ παροικίας Ἀννιανὸς τὴν λειτουργίαν διαδέχεται, quæ malè vertit Muſculus, *cum autem Nero iam octo annos imperaſſet,primus poſt Marcum Apoſtolum & Euangeliſtam, Anianus Alexandrinæ Parrœchiæ adminiſtrationem ſuſcepit.* Nam ita videtur potiùs annus 9.Neronis, quam 8.fideliùs reddidiſſet, ſi, *cum Nero octauum ageret annum* dixiſſet. Quod confirmat Hieronymus lib.de ſcriptoribus Eccleſiaſticis,dum ait Marcum obiiſſe octauo Neronis anno, à quo ſi ſupputes vſque ad

Digitized by Google

an.4. Domitiani reperies annos 22. ita vt ſumma illa 22. annorum, quibus ſedit hic Anianus, inchoetur in anno 8. Neronis, & pertingat vſque ad quartum Domitiani, quo ei ſucceſſit *Abilius*.

Anianus) Rectiùs quàm vt anteà *Annianus*, vt docent Vi.Pi.O.Fux.& ipſe auctor in hiſtoria. Hinc caſtigabis Mar. vbi *Amanus*, pro *Anianus* ſuppoſito *m*, pro *ni*.

præfuit an.22.) *præfuit an.24.* L.Pi.ſed perperam: *23.an.* Contract.

Perſius Volaterranus &c.) Hæc ita præcedentem paragraphum conſequuntur ſub eodem anno, vt qui illum paragraphum anno 8. Neronis aſcripſerint, & hæc etiam ad annum 8. reuocent, vt Peta.Vi.O.Fux.Pi. qui autem anno *9.* & hæc ad annum *9.* conſtituant, vt Lo.Fa. vnà cum editis, & Contracto.

Volaterranus Satyricus Poëta) Deſunt in A. L.M.V.P.Lo.Pi.O.Fa.Vi.Peta.Fux. & trib.Ms. Fab.& videntur addititia, cum iam idem dictum ſit ab auctore circa Olymp.203.

ætatis ſuæ 29.) Pro *29.* legitur in P. & tribus Ms.Fab.*28.* in alijs vt vulgò.

Thermæ à Nerone ædificatæ, quas Neronianas appellauit) Hæc ferè ſequuntur conditionem ſuperiorum: qui enim ea anno octauo adiunxerunt, & hæc item, vt Vi.O.Fux. Pi. ſi exceperis Peta. qui vnà cum Lo. Fa. Contracto & editis, anno *9.* ſeu *3.* Olymp.210. oppoſuit: à Caſſiodoro componuntur cum anno 10. & Conſulatu *Craſſi & Baſſi*, qui in Faſtis Onuphrianis reſpondet an. 4. Olymp. 210. Cæterùm non eſt temerè vſus auctor voce *appellauit*. Nam teſte Caſſiodoro, & aliis, odio Neronis, mutato vocabulo, poſteà dictæ ſunt *Alexandrinæ*.

ibid.B. M.Anneus Lucanus &c.) Continent iſta Peta.Fux.Vi.O.Pi.circa an.*9.* Neronis: at Lo. Fa.Mar.& vulgati circa an.10. Contract.circa an. 11. Cæterùm ſcribendum *Annæus* cum *diphthongo*, ſuadebant Peta.Vi. O. cum quibus ſunt Tacitus, Terentius,

Annæus Seneca, & Pomponius ante ſecundus.

& Martialis,

Annæi faceret manus Sereni.

Sic habent etiam epigrammata Vrbis apud Mazochium, & Inſcriptiones librorum vtriuſque Senecæ in editionibus recentioribus; nam antiquæ carent diphthongo. Verùm prohibuerunt nõ ſolùm alij libri, tã hîc quàm vbique, ſed etiam graues ſcriptores, vt Symmachus lib. 2. Epiſtol.283. Pandectæ Florẽtinæ L.1.ad S.C.Treb. Lactãtius ſæpe, Auguſtinus lib.6.de ciuit.cap. 10.& paſſim, ipſe Hieronymus lib.de ſcriptor.Eccleſ. quod Sophronius eius interpres cõfirmat, in quo Ἀννέως, licèt vltimæ editiones Hieronymi habeant *Annæus*. Corruptio quoque, quæ cernitur apud Xiphilinum in Caio, vbi Ἄννιος Σενέκας, & interpres *Annius Seneca*, firmat potiùs vocalẽ *e*, quàm diphthongum *æ*: Suetonius eius meminit in Nerone, ſed eius veteres editiones habẽt *e*, poſteriores *æ*. Veteres ſæpe & in inſcriptionibus, (teſte Gruttero in lib.Inſcriptio.& etiam in carminibus componendis, (teſtes ſunt Poëtæ,) ita confuderunt *æ*, cum *e*, & è conuerſo, vt vnũ pro altero ſcriberent ſine delectu.

A

Nero vt ſimilitudinẽ &c. partẽ Rom. vrbis incendit) Oblectatum Neronem docẽt hoc ſpectaculo an.*9.* imperij ſui Pi.Vi.O.Fux.Peta. At diſſentiunt Lo.Mar. Cõtractus & editi, qui anno 10. ſicut Tacitus lib.15. Annal. *Coss. Lecanio & Licinio.* Caſſiodorus etiã ſcribit illud eueniſſe decimo Cõſulatu à regno Neronis, ſed ſub aliis Coss. ſcilicet *Siluano & Paulino.* De eodẽ incendio mentionem faciunt Tertulianus in Apologet. Oroſius lib.7.ca.7.& Suetonius in Nerone, & quomodo durauit non ſolùm per ſex dies, & ſeptem noctes, vt volunt Tacitus, Suetonius, & Oroſius, ſed etiã per nouem, vt fert vetus inſcriptio: conſule Oraculum Annalium Eccleſ. magnum Baronium tom.1.pag.640.

B

in Aſia tres vrbes) Cõcurrũt codices vt in anno 10. Neronis eueniſſe teſtentur, Lo.Fa.Fux. Peta. Pi.Vi.O.Mar.

Laodicia) *Laudocia* Lo. *Laodicea* Mar. ſed priùs receptiùs, vt iam diximus.

Hieropolis) *Iberapolis* Vi.O. *Ierapolis* Peta. *Hierapolis* Lo.Fa.Pi. ſicut Marianus & Otho lib. 3.ca.17. qui duo vtuntur iiſdem ferè verbis atque Euſebius: prior lectio germanior eſt: & legitur apud Clementem, Antonin.in Itinera.& alios: qua de re plura paulo antè: hæc vocatur à Luciano *Hiera*: quidam putant eandem eſſe cum ea, quæ vocatur *Edeſſa* in Syria, & quam deſcribit Lucianus in libro de *Syriadea*.

C

Coloſſe) *Colaſſe* Fa.Lo. Mar. *Coloſſæ* apud Oroſ.lib.7.cap.7. vt etiam apud Plinium lib.5.cap. 32.& Strabonem lib.12. Κολοσσαὶ, & apud Paulum τοῖς ἐν Κολοσσαῖς: vnde dicendum *Coloſſe*, nõ *Coloſſe*, minùs *Colaſſe*, licet legamus apud Suidam Κολασσαεῦς καὶ Κολασσαεῖς οἱ Ῥόδιοι; qui tamen longè aberrat dum exiſtimat Coloſſenſes, eoſdem eſſe ac Rhodios, licet plures habeat tam inter Græcos quàm Latinos, huius opinionis ſectatores, qui decepti videntur nominis affinitate cum Coloſſo illo celebri Rhodienſi, de quo auctor circa Olymp. 139. bellè autem coniungitur cum Hieropoli & Laodicia, cùm ſint vrbes eiuſdem prouinciæ ſcilicet maioris Phrygiæ: Coloſſem autem fuiſſe vicinam huius Laodiciæ (nam variæ ſunt vrbes eiuſdem nominis tam in Meſopotamia quam alibi) teſtatur etiam Chryſoſt.in 1. cap.Epiſt.Paul.ad Coloſſen.

D

Albino Procuratori Iudææ Ceſtius Florus ſuccedit) Deſiderantur *Procuratori Iudeæ Ceſtius* in A.L.M.V.P. Fa. Lo. Pi. Peta. Fux.Vi.O. Mar. & Beda. nec immeritò, cum Florus non *Ceſtius* ſed *Geſſius* appellaretur, vt videre eſt apud Ioſephum lib. vltimo antiquit. cap. 9. Γέσσιος δὲ Φλῶρος ὁ πεμφθεὶς Ἀλβίνου διάδοχος ὑπὸ Νέρωνος, vnde verſionem Gallicam Ioſephi caſtigabis, in qua *Geſſius* pro *Geſſius*, & lib. 2. de bell. Iudai.cap.13. & 16. quia tamen conſtat ex eodem, & Tacito lib. 5. Ceſtium Gallum fuiſſe Legatum Syriæ, & ducem illius belli, hinc factum vt Hieronymus, aut quiſquis alius eſt harum

Digitized by Google

additionum auctor, deluſus harum vocum *Geſſii* affinitate, & munerum ſeu officiorum cognatione, ſeu coniunctione, confunderet Procuratoris nomen cum Legati nomine, vnde vltro repoſuiſſem *Geſſius*, ſi vel minimum fauiſſent libri. De ſede minor difficultas; his enim conſtans circa annum 10. Neronis, tam in libris ſcriptis Vi.O.Pi.Fux.Peta. Fa. Lo. quam in editis & Mar. nec aliunde oppoſitum probari poteſt.

Iunius Anneus Gallio) *Anneus* non habetur in A.L.M.P.V.Lo.Peta.Pi.Fux.Vi. O. Mar. nec apud Vincen. tom. 1. verùm retinuimus, cum ſit eius nomen gentilitium. Nam L. Annæus Seneca, qui & Rhetor,& cuius ſunt(contra vulgi opinionem)libri cõtrouerſiarum & ſuaſoriarum, tres habuit filios ex Elbia, L. Anneum Senecam Philoſophum, Conſulem,& præceptorem Neronis, atque cuius ſunt Epiſtolæ & cætera opera Philoſophica, quæ extant nomine L. Senecæ;alter fuit Anneus Nouatus vocatus Iunius Gallio, poſtquàm à Iunio Gallione Rhetore adoptatus fuit; tertius Anneus Mella,qui honores cõtempſit, & fuit pater Lucani Poëtæ:horum trium,non autem patris meminit auctor, ſicut etiam facit Tacitus lib. 16. de his vide eruditiſſ. Lipſium lib. 1. Electo.ca.1. Credo ergo hûc Gallionem eſſe eundem, de quo fit mentio Actor. 18. Conſtanter autem indicant omnes libri reponendam hanc periodum ad an.10. Neronis.

Olympias 211. non eſt acta Nerone in ſuam præſentiam differente) Mendum erat fœdum, ſed caſtigauimus auxilio codicum L. Fux. A. V. M. Lo. & trium Ms. Fab. Idem eſt in Peta. ſed ad oram,cum anteà poſt verbum *interfecit*,legeretur *mortem eius* (Gallionis) *Nerone in ſuam præſentiam differente* &c. quaſi illa dicerentur de Gallione,cum referri debeant ad Olympiacum Agonem. Locus hic eſt mutilus in Fa. Nam poſt verbum *interficit* (ſic enim habet vt Vi. O. Fux. Lo. Peta.) ſequitur *in ſua præſentia deferente*; ſed ſuper ea verba ſcriptum eſt *in alio codice hic deficit teſtum*; quam inepte! in Vi. & O. poſt illa & *Cytbariſtas coronatur*,ita habetur *quidam codices habent, ducenteſima vndecima Olympias non eſt acta Nerone in ſuam præſentiam differente.*

Duæ tantum prouinciæ &c.) In varias rurſus abeunt libri partes: nam Lo.Vi.Pi.O. anno 10. Neronis indicant eueniſſe:at Fux. Peta. Fa. Mar. vnà cum vulgarib.anno 11.quibus conuenit Caſſiodorus, dum hæc componit cum Conſulatu 11. à morte Claudij *Teleſini & Apuleii*,quem refert Onuphrius in Faſtis an. 2. Olymp. 211. licet *Teleſinum* cum *Paulino* copulet non cum *Apuleio*.

Pontus Polemoniacus) *Pontus Polemiacus* Peta. Vi. O. *Paolemoniacus* Fux. *Pelamoniacus* Fa. *Pelomoniacus* Lo. *Ptolemaicus* Mar. ſed ſine dubio vulgata cęteris præferenda:ex Aurelio Victore lib.de Cæſarib. & in Epitome, Suëtonio, Vopiſco, Eutropio,qui hoc ipſum narrant, adduntq; *Pontum* dictum ſic à Polemone Regulo, cuius etiam meminit Ammianus & plerique alij: Notitia imperij conſtituit vnam prouinciam inter decem Ponticas.

Multi nobilium &c.) Tribuunt iſta anno 10. Neronis Vi. Pi. O. & anno 11. præter vulgares, Lo.Fa.Peta.Fux.Mar.an.12.tres Ms.Fab.

Cerycas) *Cericas* in Pi.Vi.O.& tribus Vatic.in reliquis quatuor *Ceriacas*: apud Mar. *Ceritas*. At in margine B. H. Pet. Ba. & So. annotatum eſt *Pyrrbicas fortaſſe legendum ex Suetonio*; ſed conſenſus Ms.repugnat, & ratio ipſa demõſtrat, cum teſte Spartiano in Adriano & alijs vox *Pyrrbica* ſignificet actionem ſaltationis militaris,ſeu armatæ, non tripudiatorem. Cerycas autem à voce Κήρυξ ſignificat Præcones, inter quos certum eſt Neronem de præmio contendiſſe, vt docet Suëtonius in Nerone cap.24. *Præconio* inquit,*is vbique contendit*; erant enim Præconum agones teſte Pauſania in Eliacis lib. 1. Σαλπίγγι τῆς ἢ ἐφεϛηκόσιν αὐτῷ καὶ τοῖς κήρυξιν, ἀγωνίζεσθαι καθέϛηκε. Oros.lib.7.cap.7.legit *Cericas* & in margine Oroſij emendati à Fabricio legitur *Scenicos* vt etiam Marianus, ſed eſt mendum librariorum, vt *Ceriacas* in Fa.Porro tanquam ad ludorum celebritatem conuenere omnes libri tam Ms.Vi.Pi. Lo.Fa.Peta.Fux.O. quàm excuſi vt ad annum 11. Neronis reponerent.

pag.161.col.3.A. Lucius Anneus Seneca) Aſſignantur anno 11. Neronis, ſeu 1. Olymp. 211. in Lo.Fa.Pi.& vulgatis:at an.12. in Fux.Peta.Vi. O.an.13. in 3.Ms.Fab. ſed rectius vulgati: docet enim Tacitus lib. 15. cædem huius Senecæ eueniſſe eodem anno 11. Neronis, *Silio Nerua & Attico Veſtino Cóſ.* quorum Conſulatus in Faſtis Onuphrij reſpondent eidem anno 1. Olympiad. 211.

Rurſum Nero &c. Pythia) *Phitia* Lo. *Pitia* Mar. ſed vtrumque fœde:notiora enim hæc duo pro agone Muſico, quàm vt pluribus opus ſit. Adde quod vendicat ſibi hanc periodum annus 12. Neronis,in Pi.Lo.Fa.Peta.Fux.& excuſis:an. 13. in trib. Ms. Fab. hæc accidiſſe hoc anno 12. Neronis videtur confirmari auctoritate Philoſtrati in fine, & Luciani in Nerone, & Suëtonij de eodem.

Neroni in expenſas &c.) Sic iſta correximus ex A.Au. M. Lo. Peta. Fux. Mar. & Oroſio pro *Neroni expenſas* &c. Obſeruandum autem quod aſſignarunt anno 12. Neronis Lo. Fa. Vi. O. Pi. quod & præſtant excuſi. At Peta. Fux. Mar. anno 13.

annua) Hanc emendationem pro *annuo* auctoritas codicum A.L.Au.Fa.M.V.P.Lo.Peta.& Mar. confirmauit.

Nero cum cæteris) Comparantur iſta cum anno 12. Neronis, in Vi.Pi.O. At cum anno 13. in Lo.Fa.Peta.Fux.Mar.tribus Ms.Fab.& excuſis.

Philoſophi inſignes) *Philoſophus inſignis* in L. ſed non dubium, quin prior ſit retinenda, cum vterque fuerit Philoſophus,& de Muſonio cõſtat apud Tacitum lib. 19. & infrà circa Olymp. 215. præterea non eſt omittendum hæc opponi an.14. Neronis in Lo.Fa.Peta.Fux.& excuſis: ſed circa annum 12.ea retinent Vi.Pi.O.circa an.13.Mar. & tres Ms. Fab.

Digitized by Google

L. Anneus Mella &c.) Circa annum 12. Neronis reponuntur in Vi.Pi.O. circa an.14. in Lo.Fa. Peta.Fux.

Mella) *Melas* Vi.Pi.Mar. *Mela* Lo. *Mellas* Peta. *Molas* Fux. apud Tacitum & Senecam, *Mella*; tamen vtrumque legitur apud veteres & *Mella* & *Mela*. Itaque nil moueo.

bona Lucani Poëtæ filij ſui à Nerone promeretur) Lumen bonarum literarum Lipſius in Curis ſecundis ad lib.16. Taciti pag.89. hæc *ridiculè* & *παραλόγως ſcripta* autumat: itaque hunc locum ita corrigit, *ob bona Lucani filii ſui à Nerone perimitur*, quia Tacitus lib.16. Annal. ſcribit ipſum Mellam *accuſatorem conſciuiſſe, dum rem familiarem Lucani filii acriter requirit.* Sed quid impedit, quin Tacitus poſſit cum auctore conciliari, ſi dicamus Mellam primùm obtinuiſſe à Nerone bona filij ſui Lucani. Nam cur in eum inuidia ex eo, quod Lucano *interfecto rem familiarẽ eius acriter requirit?* Et quomodo potuiſſet requirere, niſi iam eius bona promeruiſſet à Nerone? Poſteà autem Neronem, cum inhiaſſet opibus Mellæ auctis ex bonis Lucani, illis eum ſpoliaſſe. Nam verba Taciti ſignificant Neronem inhiaſſe opibus Mellæ, nil de bonis Lucani. Adde quod lectionem vulgatam habent omnes libri, & ipſe Vincen. haud dubium quin ex Euſebio, *cuius* (Lucani) *bona pater eius Mela Seneca frater à Nerone obtinuit.*

promeretur) Conſequenter adiungitur in A. L.V. *Prima perſequutio à Nerone:* in Pi. item, ſed ad otam & cum minio, ac videtur eſſe additum à Librario.

ibid. B. Primus Nero &c. etiã perſecutionem) Perſecutionem hanc à Nerone excitatam volunt Vi.Pi.O. anno 13. ſui Imperij. At Lo. Fa. Peta. Fux. Mar. & impreſſi, anno 14. ſicut habet Caſſiodorus, ſcilicet *Siluano & Othone Coſs.* hoc eſt, vt vult Onuphrius in Faſtis, an.4. Olymp.211. qui incurrit in illum an.14. Neronis. Duo autem ſunt animaduerſione digna; Primum, quod auctor hãc perſecutionem in Chriſtianos nominet *primam*, vel dicat Neronem *primum* illam excitaſſe. Nam intelligit non ſolùm de prima vniuerſali ſeu Gentium (quæ enim narratur Act.18. fuit particularis in Iudæa, & Samaria, & à Iudæis) ſed etiam de prima cruenta: vnde eleganter Tertulianus in Scorpiaco cap.14. *Orientem fidem Nero primus Romæ cruentauit:* ſiquidem non ſolum auctore Suetonio, ſed etiam ipſo Lucâ Act.15. & 18. Claudius Chriſtianos anteà cum Iudæis vrbe expulerat. Alterum, eum forſan loqui de perſecutione hoc anno factâ, non tam vt eius initium ſeu motum prodat, & indicet, quam vt eius occaſione exprimat martyrium Petri, & Pauli. Nam certum eſt ex Tacito li.15. perſecutionem Neronis cœptam anno 10. imperij eius, occaſione incendij vrbis Romæ, & vt tormentis & ſupplicijs Chriſtianorum, aboleret rumorem illius incendij, & extingueret odium, quod propterea omnes in eum conceperant.

contra Iudæos &c.) Pi. Vi. O. collocant circa annum 13. Neronis: Contract. circa an. 12. Verùm ſuperant reliqui numero, qui circa an. 14. vt Fa.Lo.Fux.Peta.Mar. & editi.

Veſpaſianus plurimas vrbes Iudææ capit) Pi. Vi.O. ad an.13. Neronis iſta conferunt: at Fa.Lo. Fux.Peta. ad an. 14. quibus ſeſe præbent comites vulgares.

Flauius Ioſephus &c.) Perſiſtunt in diſſidio Pi. Vi.O. Nam iſta iterùm aſſignant anno 13. Neronis, Fa.Lo.Fux.Peta. Mar. Alber. anno 14. cum vulgatis.

cuius rei causâ vitam dono accepit) Iſta non reperiuntur in Peta. Vi. Fux.L.O.Lo.M. ſeptem Vatic.Fa.P.Mar. Vincen. Verùm ſunt conſentanea hiſtoriæ veritati, vt conſtat ex Alberto, Zonara tom.2. & Ioſepho lib.3. de bell. Iudaic. ca.27.

Poſt Petrum primus &c.) Hoc verborum ordine & connexione recenſentur iſta in omnibus codicibus tam ſcriptis quàm cuſis, ita vt vocabulum *Linus* non det initium periodo, ſicut tamen fecerat anteà nomen *Petrus*, cum egit de initio ſuæ Cathedræ ſeu Pontificatus Rom. Sed quid interſit, & vtrum præſtet, pluribus paulò poſt. Porro hæc Pi.O. & Vi. anno 13. Neronis aſcribunt: at Fa.Lo.Fux.Peta. Albertus an.14. quod & vulgares præſtitêre.

Linus an. 11.) Videbatur reponendum *an. 12.* quia ſic ſuadebant O. Vi. & Contract. quin etiam ipſe Euſebius lib.3. hiſt. ca.13. (iuxta verſio. Muſculi & Rufini) ait Linum præfuiſſe an. 12. imò & antiqua ſeries computãdo pro Galba, &c. annum vnum, idem poſtulat. Nam eâ ratione à Lino ſeu ab illo an. 1. Galbæ vſque ad Anacletum, ſeu ad an.2. vertentem Titi, reperiebantur an.12. integri: nihilominùs nefas duximus diſcedere à communi conſenſu librorum, præcipuè cum expungamus è ſerie illum annum fictitium Galbę &c. & certum ſit ex ipſomet auctore, vt dicemus ſuo loco, Linũ obijſſe an.2. Titi, ac licet ille annus 2. ſit duodecimus currens ab anno 1. Veſpaſiani.

conſummata eſt) *conſumpta eſt* A. L. M.Vi.P. Pi.Lo.Idac.Fux.Peta.O.Mar.Ado, & ipſe Eutropius lib.7. qui eadem refert. Hîc tandem coëunt libri; omnes enim ad vnum anno 14. Neronis hęc opponunt.

Romanorum Galba, Otho & Vitellius regnauerunt an.1. menſib.9.) Hæc priùs habebantur in editis & aliquot Ms. inter illa verba *familia conſummata eſt*, & iſta *Poſt Neronem* &c. vel inter illa, *in Tiberim proiicitur*, & iſta *Romanorum vii. Veſpaſianus*, vt in V. appoſita notâ numerali 1. in ſerie annorum per imperatores; ſed exulant longè ab L.A.Peta.Fux.P.Lo.M.O. Pi. Vi. vnde & expungenda contrà morem noſtrum cenſuimus, coacti etiam ipſa ratione nec leui. Nam ipſe ſitus Olympiadis 212. qui in vulgatis eſt ad an. 1. Veſpaſiani, & rectè, hoc manifeſtò cõuincit; alioquin enim Olympias præcedens 211. cuius annus primus eſt ad an. 11. Neronis, haberet, vt ferunt vulgati, annos quinque, quod eſt nimis abſurdum. Prætereà cum ex ordine Olympiadum pendeat præcipua ratio temporum, ſi concedatur hæc additio, illæ planè confundentur. Cum enim communi omnium (præter Fa. vbi 1. Olymp.212. habetur ad an.1. Galbæ &c.) probatorum codicum calculo (Nam quod in Vi.Pi.O. è regione anni 2.

Digitized by Google

Veſpaſiani collocetur, eſt manifeſta labes orta ex anno illo 10. Ptolemæi, qui & Alexander, de quo tam ſæpe) primus annus Olympiadis 212. incidat in annũ primũ Veſpaſiani, fiet cũ illa additione vnius anni, vt eius Olympiadis annus ſecũdus concurrat cũ illo anno primo Veſpaſiani. Eádẽ ratione primus ann⁹ Domitiani, qui eſt primus Olympiadis 215. erit ſecundus eiuſdem Olympiadis, & ſic de cæteris, cum magna perturbatione annorum, quibus ſingula quæque contigerunt, vt de ſacris Eleuſinæ per Hadrianum, & aliis ſuo loco videbimus. Idem dices de annis Chriſti, cuius 72. debet concurrere iuxta auctorẽ, cũ ſecundo anno Veſpaſiani. Nam ſi auctoris teſtimonio paulò pòſt à 15. anno Tiberij abſoluto ad 2. Veſpaſiani, numerantur anni 42. (ſic enim legendum) ſequitur annũ 2. Veſpaſiani, eſſe 72. Chriſti; quod nequit ſtare, ſi annus ille ſuppoſititius Galbæ & aliorum inter cæteros locum habeat; alioquin erit 73. vt in editis habebatur: ſed quam Germana ſit lectio, conſtat ex Antonino, qui obſeruat Euſebij Chronicon comparare 72. Chriſti cum an. 2. Veſpaſiani, vt præmonuimus circa an. 1. Chriſti, quæ conſule. Similiter confunderentur anni ab Abraham. Nam cum conſenſu omnium exemplarium annus 2090. incidat in an. 6. Veſpaſiani, ſi inſereretur ille annus Galbæ &c. incideret in an. 5. eiuſdem Veſpaſ. & ita de cæteris. Denique cùm, approbantibus omnibus exemplaribus, Nero dicatur VI. Imperator, Veſpaſianus verò VII. Titus VIII. & ita alij per ordinem, certiſſimum eſt argumentum illum annum Galbæ, & aliorum duorum Impp. nõ fuiſſe numeratũ ab auctore. Quod etiam manifeſtè docet Marianus exſcriptor Euſebij: vbi enim retulit illa omnia, *Galba ſeptimo mẽſe imperii ſui* &c. vſque *in Tiberim proiicitur*, hæc ſubiungit, *hoc autem tempus inter Neronem & Veſpaſianum neque Euſebius, neque etiam Beda ſupputat:* & paulò infrà, *ſegregatis à numero principum* (ſic enim legendum non *principem*) *Galba, Othone & Vitellio*. Idem colligitur ex Vincentio, apud quem *his tribus* (Imperatoribus Galbæ, Othoni, Vitellio) *nullus in Chronicis annotatur annus*. Aduerte prætereà loco eorum, *menſibus 9.* in V. & Fa. legi *menſibus 6.* quibus conueniunt, quæ alibi habentur apud eundem Euſebium lib. 3. hiſtor. cap. 5. dùm de regno Galbæ & Othonis mentionem facit, τῶν ἀμφὶ Γάλβαν καὶ Ὄθωνα ἐνιαυτὸν ἐπὶ μησὶν ἕξ: idem Euagrius lib. 3. cap. 41. ὡ Γάλβας τὰ παραπλήσια πέπονθεν, Ὄθων τε, καὶ Βιτέλλιος· οἱ τρεῖς βασιλεύσαντες (ſic legendum ex Ms. & non βασιλεύσαντας) μόνους ἑκκαίδεκα μῆνας. Ab his, quæ hoc loco ſcribit auctor de regno illorum trium Imperatorum, nõ longè abeſt Hieronymus cap. 9. Daniel. vbi ait Galbam regnaſſe *menſibus 7. diebus 28.* Othonem *menſibus 3. diebus 5.* Vitellium *menſibus 8. diebus 28.* ex quibus fit annus vnus, menſes octo & dies vnus: Ioſephus verò lib. 4 de bello Iudaïc. cap. 33. *Otho*, inquit, *principatum tenuit dies duos & menſes tres*, καὶ πολλοῦ φόνου γινομένου διεχρήσατο μὲν Ὄθων ἑαυτὸν ἐν Βριξέλλῳ τὴν ἧτταν πυθόμενος ἡμέρας δύο καὶ τρεῖς μῆνας κρατήσας τῶν πραγμάτων. Tacitus illis tribus tribuit vnum annum, ſed quidquid ferat aliorum ſententia (Nam hiſtoria horum trium Imperatorum eſt plena tenebrarum) non eſt quod diſcedamus à mente auctoris, qui ſeptem tantum menſes tribuit Galbæ. De menſibus Vitellij eſt contentio inter libros, & hæc ſola ratio diuerſitatis magno eſt argumento, prætereunda eſſe quæ deleuimus. Adde quod Vitellius cœpit imperare, viuente adhuc Galba, & Veſpaſianus eodem anno, quo Otho, qui ipſo die cædis Galbæ imperium ſumpſit. Annus quoque 14. computatur inter annos regni Neronis; licet tantum 13. annos imperârit, & octo ferè mẽſes; quia vltimus annus continet interſtitium menſium, quibus regnârunt Galba, Otho & Vitellius. Si obijcias videri neceſſarium hunc annum, vt ſic tandem fiat ſumma illa annorum 329. à Chriſto, ad quam terminatur Euſebij Chronicon, ſcias nos aliunde huic malo mederi, addito vno anno imperatori Caracallæ, quem libri editi omiſêre, vt ſuo loco obſeruauimus.

Poſt Neronem Galba &c.) Hęc in ſcriptis libris ad an. 14. Neronis adnumerantur, præter Fa. vbi pariter ac in editis illi tribuuntur, appicto anno vno Galbæ &c.

in Hiberia) Sic habent codices A. Lo. Vi. O. L. Au. Peta. M. P. Al. Idac. Sueton. in Galba, Onuphr. in Faſtis, meliùs quam *in Hybernia*, vt in vulgatis: & *in Hyberia* vt in Fux. Verùm quod per Hiberiam intelligat Hiſpaniam, nemo ignorat, vnde eius vice in trib. Ms. Fab. legitur *in Hiſpania*: quâ de re, & cur aſpirationem retinuerimus, ſuperiùs attigimus pluribus.

pag. 162. col. 1. A. Olympias 212.) Excluſo eo anno à ſerie, qui olim dabatur regno Galbæ, Othônis & Vitellij, hæc Olympias optimè congruit cum anno 1. Veſpaſiani, ſicuti habent Ms. præter Vi. O. Pi. L. qui conſtituunt cum vulgatis hanc Olympiadem ad an. ſecundum Veſpaſiani, propter omiſſionem anni 10. Ptolemæi, qui & Alexander: de qua circa Olymp. 173. & 183.

Galba 7. menſe &c.) Eandem rationem inełt libri in deſignando horum ſitu, quam in ſuperioribus collocandis obſeruauimus: editi enim reuocant hæc ad an. 1. Galbæ, cùm econtrà membranæ ad an. 14. Neronis Fux. Lo. Fa. Peta. Pi. Vi. O.

Veſpaſianus duobus prælìis &c.) Idem obſeruandum, quod ſuperiùs attigimus, iſta in editis ita ſe habere vt an. 1. Galbæ &c. reſpondeant: at in chartis pergamenis, præter Fa. an. 14. Neronis.

Otho tertio regni ſui &c.) Diſſidium illud librorum cuſorum, & ſcriptorum de anno Galbæ &c. peperit illam diuerſitatem, vt libri excuſi hæc cum anno Galbæ &c. comparent: at chirographi Pi. Vi. Lo. Fux. O. Peta. Fa. cum anno 14. Neronis.

Bebriacum) *Methriacum* Vi. Pi. O. *Vitriacum* Idac. *Vetriacum* L. A. Au. Peta. Fux. M. V. Lo. Fa. P. *Vetria*, Ado: Βητριακόν, Plutar. in Othone: vulgata lectio extat apud Suetonium, licet eruditiſſimus Turnebus li. 24. aduerſar. ca. 36. teſtetur in Suetonij Ms. legi *Betriacum*, eámque lectionem

lectionem fideliorem autumet, ſicut doctiſſimus Caſaubonus allegat duos Suetonij codices Ms. in quibus *Bretiacum*: vulgatam itē orthographiam ſequuntur Eutropius (ſed idem Caſaubonus aſſerit reperiri in quibuſdam eius veteribus ſchedis *Betriacum*, ſicut ſunt & aliæ nonnullæ in quibus *Betricum*) Vopiſcus, Iuuenalis, Victor in Epitome. Nam libro de Cæſaribus habet *Betriacum*, ſicut etiam Marianus citans Euſebium, licet paulò pòſt hunc eundem locum referens, *Veteracum* ſcribat; Ioſephus lib. 5. de bello Iudaico cap. 8. Φρηδίακον, quod Ruffinus reddit *Bebriacum*. Vetus Taciti editio lib. 2. habet *Bebriacum*: doctiſſimus tamen Lipſius *Bedriacum* repoſuit; ex quibus liquidò conſtat, meritò dictum ab accuratiſſimo Caſaubono, *nuſquam minus & auctores veteres & libros, quam in loci huius ſcriptione conſentire: ferè tamen Latinis ſcriptoribus aut Bebriacum dici aut Bedriacum.*

Antiochiæ ſecundus &c. Ignatius) Adnumerantur rurſus iſta in vulgaribus quidem ad an. 1. Galbæ: at apud Contract. ad an. 13. Neronis: in Fux. Peta. Fa. Pi. Vi. Lo. O. ad an. 4. & hi viciniores ſunt Nicephoro Conſtantinopol. qui aſſignat Euodio ſuperiori Epiſcopo annos 23. Albertus obijcit anno Chriſti 71. qui reſpondet 1. Veſpaſiani, quamuis is imperij Veſpaſiani initium 72. anno tribuat.

octauo imperij ſui menſe) Tollenda volūt libri A. L. Au. M. V. P. Pi. Lo. Fa. Peta. Nam etiam legimus obiiſſe nono menſe, id eſt poſt octo menſes & quinque dies imperij, vt ſcribit Ioſephus li. 5. de bell. Iud. cap. 13. aut ſi Eutropio lib. 7. credimus, 18. menſe & die vno. Nihilominus in Fux. habetur *octauo menſe imperii ſui & die vno*: & Anaſtaſius Biblioth. in ſua Chronol. Ms. ait imperaſſe menſibus 8. Marianus, dum refert ad verbū omnia iſta ex Euſebio, *Vitellius* inquit *8. menſe imperii ſui à Veſpaſiani ducibus occiſus*: idem Ado & Vincen. itaque nil muto. Ad extremū obſerues velim iſtum paragraphum eſſe poſitū in Fa. ad an. 1. Galbæ &c. quoniam hoc peculiare eſt illi codici Fa. vt in ſerie annum vnum Galbæ, Othoni, & Vitellio aſcribat, quem editi imitantur: in ceteris eſt ad an. 14. Neronis.

Veſpaſianus apud Iudæam &c.) Vendicat hæc ſibi annus 1. Veſpaſiani in omnibus codicibus: at apud Contractum ad an. 1. Galbæ.

Capitolium Romæ incenſum) Idē de hoc paragrapho dicendum; & rectè, vt videre licet apud Tacitum lib. 19. & Xiphil. in Vitellio.

col. 2. B. Regnum Iudæorum defecit) Hęc adiecta ſunt ex L. A. Peta. Au. Pi. Vi. O. Fux. niſi quòd in his duobus extat *deficit* pro *defecit*.

col. 3. B. Titus Iudęa capta) Contigerunt hæc an. 2. Veſpaſiani conſenſu omnium codicum, quibus aſtipulantur Ioſephus lib. 7. antiq. cap. 18. ipſe auctor li. 3. hiſtor. Eccleſ. ca. 7. Iſidorus in Chron. Albertus & Caſſiodorus, quorum fides nemini poteſt eſſe ſuſpecta, cum collectio annorū, quam ſubiungit auctor vſque ad an. 2. Veſpaſiani, ſeu Hieroſolymorum euerſionem, abundè prodat illius mentem. Nec te moueat graues auctores hæc ipſa conijcere in an. 1. Veſpaſiani. Nam annus, qui illis eſt primus, eſt auctori ſecundus, quia illum annum, quem ipſi tribuunt Galbę, Othoni & Vitellio, auctor annumerat inter annos Veſpaſiani.

cauſam Azymorum fuiſſe refert, ob quæ) Ita habent libri A. L. Au. Lo. Vi. O. M. Pi. atq; ita ſine dubio legendum pro *cauſam Azymorum fuiſſe refert ob quam*, vt in vulgatis.

crucifixerant. Colligitur omne &c.) In L. Pi. inſeritur inter *crucifixerāt* & *Colligitur*, iſtud, *Martialis Apoſtolus conuerſa Gallia, cū Eccleſias per totam Aquitaniam fundaſſet, obdormit in pace per Chriſtum.* Sed licet acta Martialis referant eius obitum in hunc annum, tamen cum hæc deſint in ceteris exemplaribus, non dubito à quodā Lemouicenſi adiecta fuiſſe, vt ſimilia alia quæ diximus.

Colligitur omne tempus in ſecundū annū Veſpaſiani) Magis placuit nobis hæc lectio *in ſecundum annū*, quam illa antiqua (quæ etiam eſt apud Idac.) *in ſecundo anno*, ſequutis P. Fa. L. Vi. O. A. Pi. M. Peta. Mar. tres Vatica. & tres Ms. Fab. & propter illa verba ſequētia, *& nouiſſimam euerſionem* &c. Sed pręcipuè quia auctor non complectitur in illa ſumma annorū 42. ipſum extremum an. 2. Veſpaſiani, vt mox dicemus.

ab exordio Euangelicę prædicationis) Sic habēt L. Au. A. M. V. Va. Pi. Al. Vi. P. O. Vat. Lo. Lod. Mar. & tres Ms. Fab. & omnino meliùs, quàm vulgati, in quibus *ab exordio prædicationis*.

prædicationis 42.) Olim pro *42.* legebatur *43.* Sed malui imitari cōſenſum librorum L. Fux. M. Au. P. Pi. Peta. O. Lo. Vi. Lod. trium Ms. Fab. Fre. Idac. Mar. Quid ferant Vaticani & alij, nil habeo. Sed cōijcere licet illū annū *43.* poſitū in vulgatis, pro quadrageſimo ſecūdo, manaſſe ex acceſſione anni Galbæ &c. poſiti in ſerie annorum, quem ſi ſubtrahas, hæc noſtra caſtigatio confirmatur, vt ipſa illius anni adiectionem arguit. Adde quod inter annum 29. Chriſti, & annum 2. Veſpaſiani reperies tantum totidem annos 42. nec dubium eſt, quin ille annus currens Veſpaſiani debeat excludi ab illa ſumma 42. vt annus trigeſimus Chriſti includi. Hoc enim exigunt illa verba *in 2. annum Veſpaſiani & à 15. Tiberii Cæſaris anno & ab exordio euangelicæ prædicationis*. Hieronymus in Pſal. 108. & ſæpe aliàs, Hegeſippus quoque lib. 5. atque alij plerique volunt Hieroſolymam captam anno 42. poſt paſſionem Chriſti. Origenes in Matth. tract. 29. ex Chronicis Phlegontis tradit excidium Hieroſolymorum accidiſſe circa an. 40. à 15. Tiberij Cæſaris; ita variant auctores.

anni 238.) Rectiùs quàm vt olim *239.* vel *229.* vt in V. Pi. L. vel *an. 237.* vt in M. Lo. manuducentibus Au. Peta. Fux. P. Idac. Fre. & Mar. & quia ſi anno ab Abraham 1847. qui præcedit initium illius captiuitatis, addas 238. efficies 2085. qui cum anno 1. Veſpaſiani concurrit.

anni 590.) Accommodatiùs quàm vt olim *591.* vel *592.* vt in 3. Ms. Fab. vel *661.* vt in Idac. vel *701.* vt in V. hanc enim emendationem requirunt codices P. L. Peta. Vi. O. Fux. Pi. A. M. Mar. Fre. & Antoninus ex Euſebij Chronico, quibus fauet ipſum mendum,

quod habetur in Au.M.vbi *690*. Ratio quoq; idē
A poſtulat; totidem enim anni reperiuntur ab anno 2. Darij vſque ad an. 2. Veſpaſiani, ipſo tamen incluſo. Adde enim 590. ad an. ab Abrahā 1496. qui anteit an. 2. Darij, conficies 2086. quem vides concurrere cum an. 2. Veſpaſiani. At ſi retineres numerum 591. incideres in an. 3. Veſpaſiani, quod eſt penitus contra auctoris mentem.

facta eſt, anni 1162.) In Fa. & 3. Vatic. *1103*. in A. *902*. ſed nil immutandum cum ſcriptio vulgata ſit aliorum exemplarium, Oroſij, Idacij, Mariani, Antonini: & quia inter annum ab Abraham *983*. qui præcedit initium ędificationis templi ſub anno 4. Solomonis, & annum 2. Veſpaſiani, reperiuntur totidem anni 1102. iuxta calculum auctoris.

B Veſpaſianus Capitolium ædificare orſus) His in Au. ſequentia adiunguntur *Germanos rebellantes ſuperat*. Non eſt prætereundum, quod ad varios annos dirigantur hæc in varijs codicibus vt in Vi.O. ad an. 3. Veſpaſiani, ſeu an. 3. Olymp. 212. in Lo. Fux. ad annum 4. eiuſdem Veſpaſiani: in Pi. Peta. Fa. & excuſis ad an. 5. apud Mar. ad an. *6*. Vulgati confirmantur à Caſſiodoro, à quo non diſſentit Tacitus lib. 20. Annal. ſeu lib. 4. hiſto.

In Alexandria facta ſeditio) Seditionis huius tempus deſignant Vi.O. quidem & Lo. annum 4. Veſpaſiani: Pi. verò Peta. Fux. Fa. & impreſſi ann. 5. De odio & maledictis Alexandrinorum contra Veſpaſianum ſcribit Xiphilinus è Dione, ſed non indicat annum.

Serapion &c. *vſque* agnoſcitur) Deſiderantur
C in L.A.M.V.Fux.Va.Vat.P.Vi.O.Pi.Fa.Peta. & trib. Ms Fab.

pag. 163. col. 3. A. Achaia, Lycia, Rhodus, Byzātium, Samus, Thracia, Cilicia, Comagene) Locus corruptiſſimus vbi pro *Cilicia* irrepſerat *Sicilia*, quod ſæpè contigit ob affinitatem vocum: emundatus ergo à nobis ſuaſu omnium membranarum. Ad hæc ſunt qui putent pro *Thracia* legendum *Thrachia*, ſeu *Thrachea*. Sic enim primus omnium notauit Turnebus lib. 24. aduerſar. ca. *36*. dum ſimilem locum apud Suetonium li. 8. recenſet. Ita enim Suetonius *Thraciam Ciliciam* &c. *in prouinciarum formam redegit* (Veſpaſianus.) Idem Alciatus lib. 1. prætermiſſor. & Hudgerus in Cuſpinianum, quorum nec improbandę rationes: ſub Claudio enim legimus anteà Thra-
D ciam redactam ſub ditionem populi Romani, licet Ammianus Marcellinus lib. 2. dicat hoc contigiſſe ſub Lucullo: prætereà Strabo & Stephanus diuidunt Ciliciam in *Tracheam*, id eſt aſperam ſeu montanam, & *πεδιάδα*, id eſt planam aut campeſtrem, quarum vna verſus occidentem, altera verſus ſeptentrionem vergat: ſic enim Stephanus in voce Τραχεῖα, *Κιλικίας ἡ τῆς ἔξω Ταύρου ἡ μὲν λέγεται Τραχεῖα ἡ δὲ πεδιάς*, quo fit vt ſublata virgula ad eorum imitationem libenter legiſſem *Trachea Cilicia*, præſertim cum ad eos accedat auctoritas Aurelij Victoris in Epitome, *Cilicia*, inquit, *Trachea & Commagene* &c. *prouinciis acceſſère*: verùm deeſt coniunctio *&*, in Aurelio reſtituto: illud tamen obſtitit præter odiū nouitatis ſeu mutationis non neceſſariæ, quod ad-

uertam quæuis exemplaria, veluti peculiari quo-
A dam ſtudio ac communi voto ſcribere *Thracia* & duo hæc *Thracia* & *Cilicia* interpūctione diſtinguere; cum tamen in alijs vrbibus aut prouincijs, quæ non minus commate ſeu puncto ſeparari debuerant, illud ſępe neglexerint; ſed & doctiſſimos viros Torrentium, Caſaubōnum, Vinetum, Sylburgium, & alios hanc eandem virgulam inter hæc duo apud Suetonium, & Eutropiū retinuiſſe iudicio Turnebi poſthabito. Accedit quod Pæanius Eutropij metaphraſtes apertiſſimè disiungat *Θρᾶκάς τε ἐπὶ τούτοις καὶ Κίλικας &c. εἰς ἐπαρχειῶν σχῆμα μετέστησε*. Addo in omnibus codicibus præter Lo. in quo *Trachia*, ſicut & apud Eutropium, Aurelium & Suetoniū reperiri *Thracia* ſine *h*, in ſecunda Syllaba, niſi quod Eutro-
B pius habet *Veſpaſianum redegiſſe in prouinciarum formam Thraciam, Ciliciam, Tracheam & Comagenem*, vbi aut delendum vocabulū *Tracheam*, aut interpunctio poſt vocem *Ciliciam*: inter chirographos nonnulli ex diuiſis vocibus *Samus & Thracia* vnicam conflarunt *Samothracia*, ſic L. Pi. Freculphus lib. 2. cap. 2. & Otho lib. 3. cap. 19. ſed reclamant Eutropius, Pæanius, Suetonius, & alij. Quod ſi roget quis, quomodo Euſebius ſibi conſtare dicendus ſit, cum anteà *Thraciam* prouinciam factam retulerit; & qua ratione *Cilicia* in prouinciam nunc redacta dicatur, cum multo ante id contigerit, vt etiam de Achaia, erudito Lectori excutiendum relinquo. Si quid enim probabiliter afferri poteſt, idem dicendum videtur quod in alijs non ſemel notauimus, Euſebium ſeu
C potius Hieronymum non tam his locum proprio iudicio, quàm ex aliorum ſententia aſſignaſſe, & pro diſſentientium inter ſe auctorum ſententia idem in diuerſis locis diſpoſuiſſe. Iam verò totus hic paragraphus petitus videtur vel ex Suetonio, vel ex Eutropio, in quibus eadem fere habentur: ſed cum codices abeant in duas partes; alij enim anno 5. Veſpaſiani aſſignant, ſeu 1. Olymp. 213. vt Pi. Vi. O. Lo. alij anno *6*. vt Fux. Peta. Fa. & impreſſi; Cornelius Tacitus lib. 18. Annal. ſeu vt volunt recentiores, lib. 2. hiſtor. paulò altiùs repetit, dum hæc tribuit Cōſulatui *Galbæ & Vinii* vel *Iunii*, quem Faſti Onuphrij referunt ad ann. 1. Olymp. 212.

Comagene) *Comagena* in L. A. Al. M. V. Pi. P. Va. Vat. & Oroſio lib. 7. ca. 9. Ammia. li. 14. *Com-*
D *magena* in Vi. vt Antonin. in Itinera. & Strabo, ſeu eius interpres lib. 12. & 16. cum ipſe vtatur voce *Κομμαγηνή*, & Solin. in Polyhiſtor. *Comageni*, Mela lib. 1. cap. 2. Plin. lib. 5. cap. 12. Eutrop. & Suetonius *Comagene*, cum vnico *m* & *e*, Dio lib. 59. Procop. lib. 1. de bel. Perſi. Otho loco ſuperiori. Nec mireris *Commagenen* dici redactam per Veſpaſianum in prouinciam, cum apud Tacitum lib. 2. legamus eam à Tiberio prius ſubactam eique *Serueum præpoſitum*. Nam Caligula eius ſucceſſor, teſte Dione lib. 59. reddidit Antiocho filio Antiochi, *Comagenem* paternum regnum: & ita ſecundo per Veſpaſianum prouincia facta.

Coloſſus erectus &c.) Coloſſum hunc erectum volunt, Pi. quidem anno 5. Veſpaſiani: Vi. O. an. *6*. At Lo. Fux. Peta. Fa. vnà cum excuſis, Mar.

Digitized by Google

& Contract. anno 7. ſiue 3. Olymp. 213. quem ſitum confirmant Caſſiodorus & Xiphilinus; ille dum refert ad an. 7. Veſpaſian. hic ad Conſulatum *Veſpaſiani VI. & Titi IIII.* quem Faſti Onuphrij reuocant ad eundem an. 3. Olymp. 213. Albertus an. Chriſti 78. qui incurrit in an. 9. de iſta Coloſſi erectione Veſpaſiani, ſeu potius refectione vide Suetonium cap. 18.

erectus habens) *erectus eſt, habens* Vi. O. Pi. Contract. Albertus.

altitudinis) *altitudinem* L. Pi. Au. M.

pedes 107.) His ſubiunguntur iſta in Au. *quem in nomine & laude victoriæ ſuæ, quam in Germania fecerat, erexit*. Xiphilinus centum tantum numerat pedes. Notitia imperij *centum duos ſemis*.

Quirinus Aſconius) Deeſt *Quirinus* in L. Pi. At in M. quinque Vatic. Lo. habetur tantum ſimplex *Q*: in A. ſimplex *C*: in P. *Squirinus*: in Vi. O. Peta. Fux. *Quintus*, ſicut eſt in margine H. Pet. Ba. B. & So. Geſnerus in Biblioth. vtrumque legit & *Quintus* & *Quirinus*; ſed primum ſibi magis placere docet. Cæterùm pro *Aſconius*, in Fa. V. *Aſcodius*: in P. & tribus Ms. Fab. *Squaſconius*: in A. *Paſconius*. Referunt hæc circa 6. Veſpaſiani Pi. Vi. O. At circa an. 7. Lo. Fux. Peta. Fa. & impreſſi.

Gabinianus) Ita legendum iuxta codices A. M. Lo. Fux. Al. à quibus non longè abſunt ſex Vatic. P. Peta. & tres Ms. Fab. vbi *Gabianus* pro *Gabinius*, vt in vulgatis, Mar. & alijs: de Gabiniano, Cornel. Tacitus, ſeu vt alijs placet, Quintilia. li. de Orator. & Hierony. in Eſai. præfat. 8. Hanc etiam lectionem retinendam iam obſeruârat doctiſſimus Nicol. Faber in Senec. lib. 3. Controuerſ. pag. 14. Verùm variæ ſunt ſedis aſſignandæ progreſſiones. Nam Vi. O. ad an. 6. Veſpaſiani exponit: Pi. ad an. 7. Lo. Fux. Peta. Fa. Mar. & editi ad an. 8.

Tres ciuitates &c.) Hic terræmotus non eſt ita conſtans circunſtantiâ temporis: Pi. enim O. & Vi. annum 7. Veſpaſiani deſignant: Lo. Fux. Fa. an. 8. vt & impreſſi: at demum Peta. Fre. Mar. & Contract. ann. 9. quibus aſſentitur Oroſius lib. 7. cap. 9.

Lues ingens &c.) Quam ingens Lues, cui defuerit, qui eam certò notaret. Neque enim conueniunt codices; cum alij eam ſub anno 8. Veſpaſiani referant, vt Pi. O. Vi. Fa. alij ſub anno 9. vt Lo. Fux. Peta. Contract. & excuſi. Forſan eadem eſt, quam Suetonius refert ſub Tito fuiſſe maximam, *quanta non temerè aliàs*.

ita vt per multos dies) In Peta. abeſt vox *ita*, vt etiam in L. Pi. Lo. ſed in his tribus inſeritur particula negationis *vt per non multos dies*. Verùm vtrumuis probaueris, ſenſus vtrobique conſtabit, diuersè tamen: vel quod decem millia obierint intra paucos dies, vel quod decem millia vnoquoque die abſumpta fuerint: ſed prius eſt veriſimilius, licet alterum non ſit improbandum, cũ Scriptura teſte, triduo *mortui ſint ex populo à Dan vſque Berſabee, ſeptuaginta millia virorum* 2. Reg. 24.

Veſpaſianus Colonias &c.) Certus Veſpaſiani occaſus: dubium tamen mihi reddunt codices annum, dum Pi. & Vi. ad an. 9. Veſpaſiani referunt. At Lo. Fux. Fa. Peta. Mar. Contract. ad an. 10. vnà cum excuſis.

Veſpaſianus &c. anno ætatis 69.) *anno ætatis 64*. Lo. Fa. Peta. Xiphilinus firmat vulgares *anno æta. 69. menſ. 8*. Suetonius quoque *annum agens ætatis ſexageſimum, ac nonum, ſuperque mẽſem ac diem ſeptimum*. Vincen. *anno vitæ ſuæ 70*.

Titus regnauit annis 2. menſib. 8.) *annis 3. menſ. 2*. L. Pi. in textu, & deducunt ſeriem per 3. annos: *annis 2. menſ. 2*. A. Au. Lo. Fux. Peta. Fa. M. P. quinque Vatic. Contract. Idem Vi. O. licet hi duo in ſerie tres annos aſſignẽt. Sic etiam Iornand. Freculphus, Clemens lib. 1. Stromat. Caſſiodorus, Nicephorus, Beda, Ado & ipſe Euſeb. lib. 3. hiſtor. cap. 13. At Dio apud Xiphilinum, Suetonius & Faſti *annos 2. menſ. 2. dieb. 20*. Epiphan. conſtituit *an. 2. menſ. 2. dies 2*. Theophilus *an. 2. dieb. 22*. Zonaras *an. 2. ſex diebus minus*: Cedrenus *an. 3*. Oroſius *biennio poſt*: Eutropius *an. 2. menſ. 8. diebus 20*. Idem Marianus. Alij libri & Albertus habent vulgatam. Optarem equidem, vt æquo iure & cum membranaceorum bona venia, licuiſſet tres annos Tito aſſignare, eoſque in ſerie appingere, vt ſic conſuleretur incommodo illi, quod peperit expulſio anni Galbæ, &c. cuius reſarciendi gratia cogimur tandem dare ſeptem annos Caracallæ. Ad extremum cum concurrant omnes libri in his ad annum 1. Titi reponendis; & nos aſſentiamur.

dixit: Amici) Caſtigatius quàm olim *dixerit: Amice*, ex fide Lo. Vi. O. Pi. Fux. Peta. Fa. M. Fre. Idac. Mariano & ex ipſa ratione ſententiæ. Adde auctoritatem Victoris in Epitome, Auſonij in Panegyrico, & Suetonij cap. 8.

ibid. B. Romanæ Eccleſiæ 2. conſtituitur Epiſcopus Cletus an. 12.) Antiqua lectio *Anacletus 3. Romanæ Eccleſiæ conſtituitur Epiſcopus annis 12*. in quatuor Vaticanis *Romanæ Eccleſiæ 2. conſtituitur Epiſcopus Anacletus an. 12*. Melior noſtra. Nam ſubſtituimus primo *Cletus* pro *Anacletus*, iuxta codices A. M. P. L. Pi. Peta. Lod. tres Vaticanos, Idac. Mar. & quia conuenit cum Tertulliano lib. 3. Carmin. Irenæo lib. 3. cap. 3. Epiphanio hæreſi 27. Hierony. de Scriptorib. Eccleſ. atque cum communi opinione veterum Patrum Cletum (ſeu mendosè Anacletum) ſucceſsiſſe Lino. Adde teſtimonium Mariani nobilis hiſtorici, *Anacletum*, inquit, *omnino Euſebius prætermiſit*: cui accedit Vincentius, *de Anacleto tacet Euſebius in Chronicis, & dicit quod Anacletus ipſe eſt Cletus*. Idem & eiſdem verbis Antoninus, Martinus Polonus, & Regiſtrum Chronicorum. Certiſſimum argumentum Chronica Euſebij illorum tempore conuenire cum noſtra lectione. Quod ſi plerumque videas maximè apud Græcos & ipſum Euſebium lib. 3. hiſto. cap. 13. *Anacletum* poni pro *Cleto*, & iſta duo nomina inter ſe confundi, licet cap. 22. Ἀνέγκλητος, pro Ἀνάκλητος; Exiſtimarim hoc contingere errore librariorum, ſeu amanuenſium, qui decepti affinitate literarum, putauerunt vnum eundemque eſſe, ſicut videbimus factum de *Marcellino*, &

Digitized by Google

Marcello Rom. Pontificibus. Vnde fit vt in vno codicum Vaticanorum legatur vtrunque *Cletus Anacletus:* ſed duos fecerunt Epiphanius, Damaſus, & ſacra antiquitas, quæ vtrumque obſeruat ac colit peculiari feſto die. Anacletus enim ſucceſſit Cleto. Secundo loco adiecimus *2.* pro *3.* tum ex fide omnium Ms. & Idac. tam horum, qui *Cletum*, quam illorum, qui *Anacletum* nominant: tum quia Linus iſtius prædeceſſor dictus fuit *primus*, ſcilicet poſt Petrum, & Clemens ſucceſſor Cleti dicatur *3.* ſicut ſcribit Euſeb. lib. *3.* hiſtor. cap. 22. Tertiò cum priùs iſta tota ſententia ad annum primum Titi collata eſſet, reiecimus in ſecundum annum, ſequuti omnia Ms. (præter Pi. & L. quæ conſtituunt ad annum *3.*) Albertum & ipſum Euſebium lib. *3.* hiſtor. cap. 13. *ſub Titi* inquit, *altero anno imperii, Linus Eccleſiæ miniſterium Anacleto tradit:* αὐτοκράτωρ Τίτ⊙ ὁ παῖς διαδέχεται· ὃ κτ̄ δεύτερον ἔτ⊙ τῆς βασιλείας, Λῖνος ἐπίσκοπος τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας δυοκαίδεκα &c. Marianus quoque ſcribit ex Methodio Cletum cœpiſſe ſecundo anno Titi. Adde quod ab an. 14. Neronis, quo cœpit Linus, vſque ad an. 2. Titi, in quo ipſe obijt, reperies annos 12. Nec diſſimulandum eſt in omnibus Ms. & duabus primis editionibus Ven. Lut. tam hîc quàm deinceps nomen Pontificis Romani apponi in fine clauſulæ hoc pacto, *Romanæ Eccleſiæ 2. conſtituitur Epiſcopus Cletus*, & non *Cletus 2. Rom. Eccleſ. conſtituitur Epiſcopus*, ſicuti videmus obſeruatum in Epiſcopis aliarum ſedium, vt verbi gratia cum ad Olymp. 219. legimus *Alexandrinæ Eccleſiæ 3. Epiſcopus præfuit Cerdo*, & non *Cerdo præfuit Epiſcopus Alexand. Eccleſiæ*, & ita de cæteris. Sed ob reuerentiam ſanctæ ſedis Romanæ, & fortaſſe quia illa ſucceſſio ſemper vim magnam habuit contra hæreticorum nouitatem, factum eſt à Typographis, ſcilicet à prima editione Baſilienſi an. 29. vt nomen Pōtificis Rom. primo loco adſcriberetur; quod haud dubiò magis probandum. Quod tamē ſi minùs exactè à nobis in ſingulis obſeruatū fuit, illud cōdonabis Correctori vel typographo: obſerua etiam in Al. P. & quatuor Vatic. *Anaclitus* pro *Anacletus*, quia familiare eſt vt *i*, pro *e*, & contra ſumatur; ſic *Paraclitus & Paracletus:* in Fa. *Anicletus.*

mons Veſuuius &c.) Vt in varias ſerpſit incendium regiones, ſic & varia in libris occupauit ſpatia: Lo. Fux. Fa. Peta. Mar. anno 1. Titi opponunt vt excuſi. At Pi. Vi. O. anno 2. Xiphilinus è Dione videtur hæc copulare cum anno 1. Titi; vbi enim de conflagratione Veſuuij egit, ſubiungit ſtatim Titum *anno 2. profectum ad viſendam calamitatem Campaniæ*, quod confirmatur auctoritate Zonaræ tom. 2. annal. Vnde error Cedreni conuincitur, qui hoc contigiſſe ſcribit anno *3.* Titi.

mons Veſuuius) Mons hîc non minores ferè excitauit controuerſias inter ſcribas, & librarios, quàm olim incendia & ſcintillas. Nam vix reperies vocabulum quod magis variè pingatur: hinc in Au. & Idac. *Bibius:* in A. Vi. O. Vincen. & apud Anaſtaſium Biblioth. *Bebius:* in trib. Ms. Fab. *Barbius:* Sueton. in Veſpaſiano *Veſennes*, ſicut etiam Virgilius; in M. *Besbius*, ſicut Dio, Plutarchus, Galenus, Cedrenus, Xiphilinus, & alij Græci Βέσβιος, ſiue Οὐεσούϊον, vt apud Diodorum, interpretes *Veſeuius*, ſeu *Veſuuius*, ſeu *Veſubius*. Vt verò ſic efferremus, auctores nobis fuerunt præter vulgatos, & aliquot Ms. libros vt ſeptē Vaticanos, Iornandes, Oroſius lib. 7. cap. 9. Plini. lib. 14. cap. 2. Zonar. tom. 2. Mela lib. 2. cap. 4. Florus, Victor, aliique multi. De flammarum verò montis illius eruptione plura Dio, Suetonius, Sillius Italicus, Martialis, Aurelius Victor, Vitruuius, Strabo & alij. Poſt *Veſuuius* ſeu *Bibius*, adiectū eſt in Au. *in Aſia*, ſed corruptè, cum ſit *in Campania*, teſte Solino & alijs, diſtans à Neapoli ad quartum ferè Lapidem, & vt loquitur Procop. lib. 2. de bell. Goth. *ſtadiis ſeptuaginta*; hodie *Sumanus*: & Dionis epitome in Tito hanc conflagrationem deſcribens, τὸ γὰρ ὄρος τὸ Βέσβιον ἐστι μὲν πρὸς τῇ θαλάττῃ κτ̄ τὴν Νεάπολιν, *mons Veſuuius, qui iuxta Neapolim ad mare vergit* &c. Sic Mela ibid. Hinc caſtigandus Mar. apud quem *mons Cypri* &c. pro *mons*.

Titus Muſonium &c.) Factum hoc à Tito anno 1. imperij, indicant Fux. & Peta. Verùm communiùs anno 2. volunt obtigiſſe libri vt Pi. Vi. O. Fa. Lo. & impreſſi: incertum quibus potiùs credas cùm nullus ſit veterum, qui litem dirimat: Suidas in voce *Cornutus* & *Muſonius*, diſſentit ab auctore, dū aſſerit eum cum Cornuto interfectum à Nerone, ob *ſtudium arguendi & immodicam libertatem*. Sed conuincitur à Philoſtrato, qui lib. 7. ſcribit illum relegatum à Nerone in inſulam *Gyaram, vnde exiit poſteà.*

Muſonium Rufum) *Muſionium* Mar. præterea pro *Rufum* in V. Va. Lo. Fa. legis *Ruffinum*: veruntamen Tacitus lib. Annal. 15. & 19. & hiſto. li. *3.* Plinius lib. *3.* Epiſtolar. & Mar. habent noſtram lectionem, ex quibus colligitur illi nomina fuiſſe *C. Muſonius Rufus*, patria *Tyrrhenus*.

Philoſophum) Deeſt in L. Lo. Pi. ſed eſt in aliis, & apud Vincent. & Mar. præterea eſt conſonū veritati, vt dixit auctor paulò anteà, & ex prædictis ſcriptoribus patet, & etiam ex Xiphilino, qui ait Veſpaſianum *Philoſophos præter Muſonium Roma expuliſſe.* De hoc paulò antè.

Titus Amphitheatrum &c.) Obtigiſſe monent libri aliquot dedicationem huius Amphitheatri, anno 1. Titi vt Peta. cum quo conuenit Caſſiodorus, item & Albertus, ſed reliqui anno 2. vt Pi. Vi. O. Lo. Fux. Fa. Mar. eius Amphitheatri meminit Suetonius in Tito: Xiphilinus è Dione videtur annuere Amphitheatri huius fundamenta iacta anno 1. Titi, ſequenti verò anno fuiſſe peractum, & dedicatum ſumma cum celebritate.

Romæ plurimæ ædes incendio concremantur) Quoniam inter libros diſſentio nata eſt de annis Titi, cum aliqui tres annos illi concedant, alij duos; ij quidem qui tres, tertio anno collocant, vt Pi. Vi. O. At reliqui anno tātum *2.* vt Lo. Fa. Fux. Peta. quibus Xiphilinus & Zonaras ſuffragantur, nec illis aduerſatur Suetonius.

Titus morbo periit) Si Titi imperiū ad tres annos prorogaueris, anno *3.* euolaſſe à nobis dicen-

Digitized by Google

dus, & vt habent Pi. Vi. O. ſin annos duos conceſſeris, anno 2. vt in Lo. Fa. Fux. Peta. & vulgatis.

in ea villa qua Pater) Commodior viſa eſt hæc lectio iuxta L. A. P. Vi. O. Pi. ſeptem Vatic. quam antiqua, *in ea villa, in qua pater*, ne repetitio præpoſitionis faſtidium pareret, quamuis vtraque ferri poſſit.

pridie Idus Septembres) Deeſt in L. A. Peta. Fux. ſex Vatic. Vi. O. Pi. Lo. Fa. & tribus Ms. Fab. Suetonius ſcribit obiiſſe Idib. Septembris, ex quo hic verſiculus videtur ſumptus ad verbum.

Domitianus regnauit annos 15. menſ. 5.) Obſeruandum eſt non omnino in his ſibi conſtare libros. Cum enim Fux. *an. 12. menſ. 5.* regnum Domitiani definiret: nihilominus *annos 14.* in ſerie appoſuit: Pi. præterea, licet propiùs ad rei veritatem, ad annos 14. menſ. 5. producit, ſed plures exhibet in ſerie, nimirũ an. 15. Vi. verò & O. cùm à vulgaribus non diſſentiant in iis quæ in textu, in ſerie tamen non niſi annos 15. explicant. Verùm in his omnibus aperta labes, cum auctor annos *16.* concedat, iſque numerus adeò ſit neceſſarius, vt ſi vel vnum ſuſtuleris, corruat totius Chronici moles. Nunquam enim alioquin attinges annorum ſummam *329.* à Chriſto, qua ſuum auctor opus definiuit, vt ſuo loco videbitur.

Decreto Senatus &c.) Titum in deos relatum referunt Lo. Fux. Fa. Peta. Contract. an. 2. Domitiani: Pi. Vi. O. & cuſi anno 1. quos ducimus ſequendos.

Domitiani vxor &c.) Habent hæc Pi. Vi. O. Fux. Peta. Mar. & editi circa an. 1. Domitiani: Lo. Fa. circa *2.* qui imitandi videbantur, cùm Suetonius apertè tradat Domitianum *conſalutaſſe Domitianam vt Auguſtam altero anno ſui imperii.* Verùm mutatio non eſt viſa adeò neceſſaria.

Domitianus quotidie &c. ſecretam quietem conſueuit ſumere, in qua nihil aliud curabat, niſi muſcas ſtilo præacuto configere) Deſiderantur in A. L. Au. M. Fux. Fa. ſeptem Vaticanis, P. Pi. O. Lo. Vi. & trib. Ms. Fab. ſed videntur ferè ad verbum deprompta ex Suetonio: idem reperies apud Aurelium Victorem lib. de Cæſar. & in Epitom. & apud Xiphilinum in Veſpaſiano.

Domitianus Eunuchos &c.) Adiungunt anno 2. Domitiani, ſeu 3. Olymp. 215. Pi. Vi. O. Fux. Peta. reliqui verò an. 3. Domiti. vt Lo. Fa. Mar. & impreſſi, vnà cum Cõtracto: Caſsiodorus adſcribit an. 1. Domitia. ſed Conſulatui *Domitiani IIII. & Ruffi 3.* quem Onuphrius opponit illi an. 3. Olymp. 215. De eadem prohibitione Eunuchorũ vide Philoſtra. in vita Apollonij, & Sueto. in Domit. & Ammianum. Vnde Martialis laudás Domitianum lib. *9.* Epigr.

Non puer auari ſectus arte mangonis,
Virilitatis damna mœret erepta.

Tres virgines &c.) Aſciſcuntur ad an. 2. Domitiani, in Pi. Vi. O. Fux. at in Lo. Fa. Peta. Mar. Cõtracto & cuſis, ad an. 3. huius ſtupri extãt nõnulla apud Suetonium, & Plutarchus in problem. qu. 83. narrat qua occaſione id factum ſit, ſed nullus indicat, quo anno Domitiani.

pag. 164. col. 3. A. plurimos Senatorũ &c.) Vertũtur hæc variè. Nam Pi. O. Vi. ad an. 2. Domitiani euocant, Fux. Fa. Peta. ad an. 3. vnà cum impreſſis: Lo. ad an. 4.

A Secũdus Alexãdrinę &c.) *Alexandrinæ* Eccleſię Præpoſitum Abilium an. 2. Domitiani indicãt Vi. O. at an. 3. Pi. Fux. an. 5. Mar. an. 4. Lo. Fa. Peta. & excuſi, ſatis appoſitè. Nã ſi ſuperior Anianus cœpit ſedere poſt annum octauum Neronis, & præfuit annis 22. non potuit Abilius ſedem occupare ante annum 4. Domitiani. Adde quod Euſebius lib. 3. cap. 12. iuxta verſio Chriſtoph. ait Anianũ vitâ functum anno 4. Domitiani, eique ſuffectum Abilium, & cap. 16. ait Abilium obijſſe anno primo Traiani, & an. 13. præfuiſſe, qui reperiantur integri inter 4. Domitia. & 1. Traiani.

Abilius) Sic pro *Albilius* vt in vulgatis, Mar. & alijs, ſuadẽtibus A. L. Vi. O. Fa. Fux. M. Al. ſeptem
B Vatic. P. Pi. Lo. Contracto, trib. Ms. Fab. Zonar. tom. 2. Euſeb. lib. 3. hiſtor. ca. 12. vbi Ἀβίλιος, & Martyrologio Rom. 22. Iunij: idem apud Nicephor. Cõſtantinop. in Chronol. & Calliſtum li. 3. cap. 2. Vtrum vero iſte ſit ſecundus Epiſcopus, an verò *Anianus*, conſule illuſt. Baronium in Martyrol. & Annal.

Domitianus templum &c.) Aggregãt hæc ad an. 3. Domitiani, Pi. O. Vi. ad an. 4. Fux. ad an. 5. Lo. Fa. Peta. & editiones: ad an. 6. Mar.

Primus Domitianus Dominum ſe & Deũ appellari iuſſit) Pi. Vi. O. opponũt anno 3. Domitiani: Fux. an. 5. Lo. Fa. Peta. Mar. Cõtract. an. 6. quibus adiungendi impreſſi; & conſentit Caſſiodorus, iiſque non multum abſunt à Xiphilino è Dione, qui ſub *Traiani & Glabrionis* Conſula-
C tu, quem Faſti Onuphriani copulant cum anno 3. Olymp. 217. qui eſt vndecimus Domitiani, notat Iuuenium Celſum adoraſſe Domitianum, *cúmque crebro compellaſſe Dominum & Deum, quibus nominibus anteà compellabatur:* Ado vt *Deum*, inquit, *ſeſe ac dominum vocari, ſcribi, colique iuſſerit:* de hac re Eutropius, Oroſius, Sueton. in Domit. & eius aſſentator Martialis lib. 8. Epigram. fin.

Edictum domini deique noſtri,
Quo ſubſellia certiora fiunt

Et poſteà,

Poſſe Deum rebus pariter, Muſiſque vacare
Scimus,

& Statius Syluar. lib. 14.

———En tibi eſt
D *Deus, hunc iubet beatis*
Pro ſe Iupiter imperare terris.

Propterea miror quomodo ſolus Aurelius Victor ſcribat *Caligulam primum omnium Dominum ſe palàm dici paſſum, poſteà Domitianum, & tandem Diocletianum,* quod omnes in illis damnarũt, quia *Domini* vox apud Romanos, propriè non niſi in ſeruos fuerit, vt indicat Martialis,

E ſeruo ſcis te genitum, blandéque fateris,
Cum Dominum appellas Soſibiane patrem.

Auguſtus edicto vetuit ſe Dominum appellari, ne à liberis ac nepotibus ſuis, vel ſeriò vel ioco dici paſſus eſt. Suetoni⁹ in Octauio ca. 53. Tiberius quoq; renuit *Domini* appellationẽ, *acerbéq; increpuit eos, qui ipſum Dominũ dixerant,* Tacitus li. 2. in fine & Suetonius in Tiberio: Alexander Seuerus vetuit

quoq; ſe *Dominũ* appellari, teſte Lãpridio. Video tamẽ Senecam ſcribere, *quomodo obuios, ſi nomen non ſuccurrit, dominos ſalutamus*, quibus indicat olim obuios quoſque vocatos *dominos*. A

duo menſes &c.) Quando hæc appellationis mutatio facta ſit, non ita clarè docent codices, cùm alij anno 4. Domitiani obtigiſſe indicent, vt Pi.O.Vi. alij an. 6. vt Fux. alij an. 7. vt Lo.Fa.Peta.Mar.& impreſſi. Suetonius indicat illã factam, eò quod altero menſe Septembri Domitianus ad imperium euectus, altero natus eſſet; vultque accidiſſe poſt duos triumphos, quos actos Xiphilinus docet circa Conſulatum *Traiani & Glabrionis*, quem Faſti Onuphriani, vt dixi, comparant cum anno 3. Olympiadis 217. qui eſt vndecimus Domitiani. Faſti tamen Goltzij diuerſis annis opponũt hos triumphos, vt dicturi ſumus poſteà, ſcilicet primum anno 4. alterum anno 11. quod ita eſſe ſatis è re ipſa colligitur; quod Domitianus non aliunde dictus ſit *Germanicus*, quàm à victis Dacis Germaniæ populis. Huius autem mutationis meminit etiam Macrob. lib. 1. Satur. cap. 12. qui & hæc ſubiungit, *ſed vbi infauſtum vocabulum Domitiani ex omni ære vel ſaxo placuit eradi, menſes quoque vſurpatione tyrannicæ appellationis exuti ſunt:* hoc ipſum ſubindicat Cenſorinus lib. de die Natal. Nam poſtquam loquutus eſt de menſis Auguſti nomine, *poſteà*, inquit, *multi principes nomina quædam menſium mutauere ſuis nuncupando nominibus, quod aut ipſi poſt modum mutauerint, aut poſt obitum eorum illa nomina priſtina ſuis reddita menſibus*. B

Quintilianus ex Hiſpania &c.) Demus eum aliquot annorum ſpatio claruiſſe; neque enim fama illius eodẽ anno, quo nata, extincta eſt. Nam & variè codices; cùm alij quidem celebrem fuiſſe dicant, anno 5. Domitiani, vt Pi.Vi.O. alij an. 7. vt Fux.Fa.& cuſi: alij anno 8. vt Lo. Peta. Mar. Contract. & tres Ms. Fab. quos Caſſiodorus ſequitur. C

Calaguritanus, qui primus Romæ publicam ſcholam & ſalarium è fiſco accepit, claruit) *Calaguritanus primus Romæ publicam ſcholam & ſalarium è fiſco accepit & claruit*, hæc lectio eſt quinque Vatic.L.A.P.M.Peta.Lo.Vi.O.Pi.Mar. Caſſiodori; ſed parùm intereſt, cùm ſenſus idem maneat: *Calagoritanus* Fa. *Calagorritanus* Lo.

Domitianus plurimos nobilium in exil. mittit & occidit) Cœpiſſe Domitianum ita ſæuire, Pi. quidem indicat an. 15. imperij ſui: O. Vi. an. 6. Lo.Fux.Fa.Peta.tres Ms.Fab.& editi an. 8. Mar. 9. Contract. an. 13. Philoſtrat. in vita Apol. lib. 7. & 8. rei quidem meminit, ſed annum reticet. D

Domitianus Mathematicos & Philoſophos Rom. vrbe pellit) Quidni in Philoſophos ſæuiat, qui in Senatores? non ita tamen certum quo anno imperij ſui; Nam Pi. an. 5. Domitiani: O. Vi. an. 6. Lo.Fux.Peta.tres Ms.Fab. an. 8. Fa. Mar. & excuſi anno 9. licet plerique veterum ſcriptorum rem ipſam teſtentur, imò notent non ſolùm vrbe, ſed totâ Italiâ eiectos; ex nullo tamẽ videtur conſtare annus certus: tales ſunt Suetonius, Lucianus in Peregrino, Dio Chriſoſto. Orat. 45. Philoſtra. lib. 7. Gellius lib. 15. cap. 11. vbi narrat quoties Philoſophi vrbe ſint eiecti.

pellit) *populit* Lo.Fux.Peta.Fa.Vi.O.

Multa opera &c.) Oppoſuère hæc varijs annis codices, vt Pi. an. 6. Domitiani: Vi.O. an. 7. Lo. Fux.Peta.tres Ms.Fab. an. 9. Fa. Mar. & impreſſi an. 10. quibus fauet Caſſiodorus in eo, quod pertinet ad hæc *Forum Traiani* &c. Nam præcedentia conſtituit ad an. 9.

in quîs Capitolium) *in quibus Capitolium* Vi. O.Lo.Fa.Mar. Vſitata tamen ſcriptio poteſt defendi, licet vſitatior ſit *in queis*, vt apud Sueton. cap. 5. ex quo iſta videntur ſumpta. Nam licet Veſpaſianus illud reſtituerit, vt vidimus ſuprà, ſed eius morte iterùm exarſit, vt ait Suetonius.

diuorum porticus) Vox *diuorum* non extat in Fa. ſed in Mar. coniungitur mendosè cum *area diuorum*.

Iſium) Melior hæc lectio quàm vetus *Hiſuium* iuxta codices Al.M.Peta.Fux. & tres Ms.Fab.P. Lo.Sa.Mar. aut *Yſium* iuxta Vi.O.& quia idẽ ſignificat ac in honorem Iſidis, cui vt etiam Serapi, plures ædes erant dicatæ Romæ: in L.A.V.Lod. *Iſaeium*: in Vat. *Hiſium*: apud Notitiam imperij, Caſſiod.& Eutrop. *Iſeum*: at apud Lampridium congruè noſtræ lectioni *Iſius*, ſeu vt olim *Iſium*. Nam ex Ἴσειον, ει modò per *i*, modò per *e* redditur.

Serapium) *Sapium* Va. *Serapicum* iunctum cum voce ſubſequenti *ſtadium*, ſine copulâ interpoſitâ Vi.O. *vel Serapis ſtadium* Mar. *Sarapium* P. Lo. & tres Ms. Fab. Lampridius habet *Serapium* & Tertul. lib. de ſpecta. cap. 8. & aduerſus Gent. cap. 18. *Serapeum*, vt Eutropius lib. 8. & Notitia imperij. Nam penultima ſcribitur apud Græcos per ει, quæ à Latinis vertitur in *i*, aut *e* longum. Noſtra lectio videtur retinenda. Erat autem locus conſecratus in honorem Serapis, de quo Ammian. lib. 22. Verùm non eſt diſſimulandum iſta nomina propria ędificiorum vrbis Romæ hîc appoſita, reperiri apud veteres ſcriptores adeò corrupta, vt vix certi quicquam poſſis ſtatuere.

horrea Piperataria, Veſpaſiani templum, Mineruæ Chalcidicæ) Reſtituimus vocem *Piperataria*, pro *Piperatoria*, iuxta Vi.O.L.A.M.V.Fa.Peta.Lo.Pi.Lod.Sa. & Caſſiodorum. Verùm hæc ſententia variè diſtinguitur & legitur; Nam ita anteà *horrea Piperatoria, Veſpaſiani templum Mineruæ Chalcidicæ*. At in V. Vat. *horrea Piperatoria Veſpaſiani, templum Mineruæ* &c. In Peta. & Fux. *horrea Piperatoria Veſpaſiani templum Mineruæ Chalcidicæ*: in A.L.P.Pi.Lo.Vi. O.Fa.Sa. *horrea Piperataria, Veſpaſiani templum Mineruæ Chalcidicæ*: idem habetur apud Caſſiodorum & Marianum, niſi quod in hoc perperam *Piperaſa* pro *Piperataria*. De templo Veſpaſiani in regione octaua Vrbis, meminit Notitia imperij: de eodem Ioſephus lib. 7. cap. 19. μετὰ τὴν βεβαιοτάτην τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας ὁ Οὐεσπασιανὸς ἔγνω τέμενος εἰρήνης κατασκευάσαι, *poſt Romani imperii firmiſſimum ſtatum Veſpaſianus paci templum ædificari decreuit*. Vnde Suetonius *Veſpaſianus fecit noua opera, templum pacis foro proximum*: Xiphilinus quoque *templum pacis*

Digitized by Google

dedicatum eſt Veſpaſiano 6. & Tito 4. Coſs. & paulò ante, *Veſpaſianus templum in Capitolio ędificare cœpit primus inde terram extulit* &c. Ex quibus iure reprehenditur vir doctus poſt Fre. & alios, dum exiſtimat hoc templum à Claudio inchoatum, & à Veſpaſiano perfectum: illud erat ſcribente Herodiano μέγιστον καὶ κάλλιστον γενόμενον τῶν ἐν τῇ πόλει ἔργων πλουσιωτάτων ἦν, πάντων ἱερῶν διὰ ἀσφάλειαν ἀναθήμασι κεκοσμημένων χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ, *opus cunctorum tota vrbe maximum fuit, atque pulcherrimũ idem templorum omnium opulentiſſimum, egregièque munitum, multóque ornatum auro & argento:* Hieronymus tradit Veſpaſianum in illud *vaſa & ornamenta templi Hieroſolymitani à Tito aduecta repoſuiſſe.* De templo autem Mineruæ, quod Romæ *Chalcidicum* nuncupabatur, loquitur Dio li. 51. & extant antiquę Inſcriptiones apud Grutterum pag. 232. Pauſanias lib. 10. meminit alterius ſacri Mineruæ, quod Χαλκίοικον dicebatur apud Lacedęmonas, quia ex ære ſolido confectũ, vel laminis æneis contectum. Minerua quæ Chalcidica ſeu Χαλκίοικος cognominatur, in auctorum ore frequens, vt Thucydidis, Diodori, Plutarchi; ſed & de eius templo idem Plutarchus, Liuius lib. 45. ÆElianus lib. 9. de varia hiſtoria, Pauſanias lib. 10. Suidas, qui appellationis illius cauſam reddit, Χαλκίοικος ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Σπάρτῃ ἤ ὅτι χαλκεῖον οἶκον εἶχεν ἢ διὰ τοὺς Χαλκιδεῖς τοὺς ἐξ Εὐβοίας φυγάδας αὐτὸν κτίσαι, *Chalciœcus Minerua apud Spartam, vel quod domum æream habebat, vel quod Chalcidenſes, qui erant ex Eubœa profugi, id templum condiderant.* Ex quibus conſtat quantùm errent ij, qui etymologiam petunt ex eo, quod lacunari æreo tectum eſſet. Nam ſi ita eſſet, dicendum erat Χαλκικόν. Cæterùm ſcies malè hoc loco appoſitam virgulam poſt vocem *Veſpaſiani*, cùm debuiſſet præire poſt vocem *piperataria.*

ibid. B. Odium) Non exiſtimaui odioſum lectori, ſi *Odium* retinerem. Licet enim communiorem huius vocis orthographiam eſſe agnoſcam apud Suetonium in Domitiano, Ciceron. lib. 4. Epiſt. 86. ad Att. Tertul. lib. de reſurrect. car. Vitruuium lib. 5. cap. 9. & alios Latinos auctores, *Odeum* per *e* & non *Odium* per *i*, & ita habere emẽdatiores codices Chronici noſtri ſcribat Pamelius in Tertul. ſeu etiam, vt apud Blanchum interpretẽ Xiphilini in Adriano *Odeum*, ſiue vt apud Ammianum lib. 16. & Eutropium Vincti (nam abeſt penitùs ab editione Sylburgij) *Odeum*, vbi eadem plane refert, quæ hic Euſebius. Verùm cum nullus eorum codicum, quos videre licuit, aliter habeat quam nos; præter Fux. in quo *Odeion*, nefas mihi fuit à tot exemplarium tam manu quam typis exaratorum conſenſu recedere, præſertim cum hîc non tam inueſtigandum, quæ mens aliorum, quam quæ Euſebi. ſeu Hieronymi, nec eò certius aliunde quam ex fide omnium codicum poteſt elici; & licet fatear me nuſquam apud vllum auctorem veterem (nam Rhodiginus & alij ſcribũt *Odium*) præter Caſſiodorum antiquum legiſſe *Odium* per *i*, ſed ſemper *Odeum*, aut *Odæũ*; nihilominùs ſi à μετῴδειον

A dicimus *metodium*, quaſi dicas vt volunt nonnulli *poſt* ſeu *trans Odium*, quare non *Odium*? Adde quod hæ literæ *i*, & *e*, ita habent familiam communẽ, vt modo in hanc modo in illam tranſeant. Præterea cum vox Græca ſit ᾨδεῖον, quid mirum ſi Hieronymus retinuit natiuam Græcorum pronunciationem, præſertim cum ſæpe ει Græcorum reddatur apud Latinos per *i*, non ſolum per *e* longum. Similia ſunt *Iſium* & *Serapium*, pro quibus licet apud Græcos ſcribantur Ἰσεῖον & Σεραπεῖον, & apud Suetonium & Latinos efferantur vt plurimùm *Iſeum* & *Serapeum*, Hieronymus tamen reddit *Iſium* & *Serapium*. Hinc Romulus Amaſæus Pauſaniæ interpres ita reddit vocem

B ᾨδεῖον, *quod Odeum vocant quaſi Cantilenarium* dicas. Guarinus Strabonis interpres lib. 9. *Cantorum receptaculum:* Lapus interpres Plutarchi *Orcheſtram*; rectiùs ſi more aliorum interpretum retinuiſſent nomen proprium, maximè cum *Orcheſtra* ſit pars Theatri, & vt loquitur Feſtus Pompeius, locus in Scena, imo etiam ſedes Senatorum Romæ, vnde per Orcheſtram Iuuenalis intelligit primores, & *Odium* ſit teſte Pauſania non pars, ſed genus abſoluti & integri Theatri, τὸ θέατρον, ὃ καλοῦσιν ᾠδεῖον περὶ τὴν ἔφοδον &c. apud antiquiores Græcos dicebatur λέσχη locus choris, & cantilenis deſtinatus, in quo poëmata, antequam actores in Theatrum prodirent, recitabantur: vel vt tradit Heſychius, locus, in quo fiebant cõmiſſiones rhapſodorũ & citharœdorum, priuſquam

C Theatrorum vſus inuectus eſſet: dictum ait Euſtathius ab ᾠδῆ id eſt *cantu*: legimus à Pericle Athenis ædificatum, quod deſcribitur à Vitruuio lib. 5. cap. 9. & de quo Appianus lib. de bell. Mithrid. Plutarchus in Pericle, & Suidas ᾨδεῖον Ἀθήνησιν ὥσπερ θέατρον ὃ πεποίηκεν ὥς φασι Περικλῆς εἰς τὰς ἐπιδείξεις τῆς μουσικῆς: non ſatis fœliciter auctor marginum in vulgatis B. H. Pet. So. pro *Odium* vel *Odeum* ſubſtituit *Methodium*; neſcio an ad imitationem Suetonij, apud quem iuxta veterem editionem, legimus *Methodium*, pro quo recentiores reſtituerunt *Odeum*, quibus libenter aſſentior. Nam illa ſyllaba *met*, videtur mendoſè ſumpta & repetita ex literis præcedentium vocum *ſtadium &*. Nam hoc modo plura

D menda ſæpe apud noſtrum auctorem, & alios irrepſiſſe ſæpe obſeruauimus, & facile agnoſcunt, qui in lectione codicum Ms. ſunt vtcunque verſati. Potuit etiam ille decipi auctoritate Domitij, qui commentario tertio in Syluas Papinij putat legendum apud Euſebium *Methodium* & non *Odium*. Verùm debuerat ille auctor obſeruaſſe ipſum & Merulam apud Dionem in Adriano repræhendi eo nomine à Cælio Rhodigino lib. 28. cap. 12. & meritò. Nam ſi *Methodium* nihil eſt aliud quam *tranſitorium* (ſic dictum quòd per illud ad forum Romanum & Auguſti eſſet tranſitus) & iſtius facta ſit mentio ſuperioribus verbis, quæ ratio vt pro *Odium* ſubſtituatur *Methodium*? Caſſiodorus Cochlei & Cuſpiniani habet *Odion*; ſed recens *Odeum*: ſunt viri eruditi qui dicant idem forum vocari *tranſitorium Methodium* &

Odium, ſed multa obſunt quæ dicere ſuperſedemus.

Forum Traiani, thermæ Traianæ, & Titianæ, Senatus ludus matutinus, mica aurea, meta ſudãs & Pantheõ) Miſerè corruptus erat hic locus, quippe cum legeretur in editis *forum Traiani, therma Traiana, & Titiana & Pantheon*: in Fa. *Tatiane*, ſed mendosè, quia Thermæ dictæ ſunt *Titiana*, quòd à Tito constructæ: in Pi.Vi.O.Peta.Fux. *Pantheum*. Nos ope exemplar. L.A.P.Al. Lo.M.Peta.Fux.& trium Ms.Fab. quatuor Vatic. Pi.Vi.O.Sa.Mar.& Caſſiodori, quæ deerant ſuppleuimus. Quomodo autem ſit intelligendum, quod dicitur de foro & thermis Trajani, cum ipſe non adhuc imperaret, relinquo iudicio peritorum antiquitatis: hoc vnum ſentio vtrumque ſic vocari ab auctore, quia poſteà illud nomen obtinuerunt, vbi ea Traianus exornauit; eadem ratione, qua verbi gratiâ tranſitorium Domitiani dictum eſt Neruæ, quia ab eo ornatum, & abſolutum, teſtibus Suetonio, & Lampridio, quod in multis aliis ædificiis publicis obſeruatum eſt. Cæterùm cum hæc Romę facta dicuntur à Domitiano, ita intellige, vt maior pars inſtaurata propriè fuerit, cùm prius ſub Nerone & Tito conflagraſſent.

col. 2. B. Domitianus de Dacis & Germanis triumphat) Egit hunc triumphum, ſi credimus Vi.O. anno 8. ſi Pi.an.9. ſi Fux.Peta.an.10. ſi Lo. Fa.& Contracto, an.11. vt & impreſſis. Goltzius duos refert triumphos Domitiani de Dacis, & Germanis. Primum ſcribit anno 4. Domitiani, Vrb. verò 837. qui iuxta ſupputationem Varronis incurrit in an. 2109. ab Abraham, quémque auctor ſignificare videtur, vbi anno 6. Domitiani ait Dacos victos: alterum comparat cum anno 11. Domitiani, Vrb. verò 844. qui reſpondet iuxta eandem ſupputationem, anno ab Abraham 2116. qui incurrit in an.11. Domitiani.

Domitianus tantæ ſuperbiæ &c.) Aſcribuntur anno 9. Domitiani in Vi.O.an.10. in Pi. Fux.an. 11. in Lo.Fa.Mar.Peta.& editionibus.

hæcque & cætera omnia ſuo tantum titulo ſine vlla priſci auctoris memoria ſignaret) Deſiderantur in Vi.L.Fux.A.M.Au. ſeptem Vatic.P.Pi. O.Lo.Lod. Fa. Peta. Mar. Fre. nec dubito quin ſint ſubdititia & penitùs eradenda, aut ſaltem loco mouenda, & traijcienda in finem præcedentis paragraphi, *Multa opera Roma* &c.& poſt vocem vltimam *Pantheon*. Nam hoc ipſum docet Suetonius cap.5. *plurima ampliſſima opera incendio abſumpta reſtituit, in queis & Capitolium, quod rurſus arſerat; ſed omnia ſub titulo tantum ſuo ac ſine vlla priſtini auctoris memoria.*

Maxima virginum &c. *vſque* defoſſa eſt) Non reperiuntur in Fa. in aliis minùs certam habent ſedem. Nam in Fux. euocantur ad an. 10. Domitiani: in Vi.Pi.O.Lo.Peta.& vulgatis ad an.11. ſolus Sueton.cap.8. hoc ipſum attingit, ſed non exprimit annum.

Rom. Eccleſiæ &c. Clemens an. 9.) Hæc tranſpoſuimus in an.12. Domitiani, iuxta L.Peta. Fa.Lo.A.V.P.Va.Vi.O.Pi. Vat. & ipſam rationem ſupputationis à Cleto, qui ſedit an.12. cùm anteà eſſent ſita ſub an.11. Nam Euſebius ipſe li. A 3. hiſtor. cap.12. primordia illius conſtituit an. 12. Domitiani. Cæterùm in Lo. extat an. 8. pro *an.9.* cui aduerſatur Euſebius lib.3. hiſtor.cap.28. nouem enim annos illi tribuit.

Domitianus prohibuit vites in vrbibus ſeri) Aſſignantur in Fux.Peta. Pi. circa an.11. Domitiani: apud Mar.an.10. in Vi.O.Lo.Fa. & cuſis circa an.12. vide Suetonium cap.7.& 14. qui rationem reddit huius edicti per Italiam & prouincias, *eo quòd nimio vinearum ſtudio negligi arua exiſtimaret*: vnde coniicio pro *in vrbibus* legẽdum forſan *in orbe*, niſi intelligas dictum pro *in aruis vicinis vrbibus*. Vineta enim non niſi vrbibus & locis habitatis plerunque adiacent. Philoſtratus in vita Apollonij reddit aliam rationem, quod rixæ, B pugnæ, cædes ex ebrietate orirentur.

vigeſimum librum) *viginti libros* Al.Fre. ſed vtrunque poteſt defendi.

his temporibus ſcribit) Quamuis vulgati & omnes Ms. item Fre.Mar.& alij habeant *huius temporis*, præter Fa. in quo *his temporibus*, maluimus hunc vnicum ſequi: quia norunt omnes, qui verſati ſunt in lectione librorum Ioſephi, ipſum nil perſtringere de temporibus Domitiani; imò lib. 20.cap. vltimo profitetur ſe deduxiſſe libros ſuos tantùm vſque ad an.19. imperij Neronis. Vetus hîc error Freculphum, & alios in eum caſum impulit, vt aſſereret Ioſephum ſcripſiſſe viginti libros antiquitatum, à mundi exordio vſque ad an. 12. Domitiani. Porrò hîc concurrunt libri vnanimiter, vt indicent hæc ad annum 12. Domitiani diſponenda. Sic enim Peta. Pi.Vi.O.Lo.Fux.Fa. C Mar.& editiones, quibus fauet Fre. quamuis ex ijs quæ habet Ioſephus ad calcem dicti libri 20. videantur potiùs reuocanda ad an. 13. Sic enim is, *& ſi diuinitas conceſſerit, per diſcurſum quidem commemorabo rurſus & cauſas belli, & eorum, quæ ad præſentem pertinent, diem, quæ eſt tertii decimi quidem anni Domitiani Cæſaris principatus.*

Domitianus multos nobilium &c.) Retinent iſta nonnulli codices adhuc ſub an.12. Domitiani vt Pi. alij tamen circa an.9. vt Mar. alij tranſmiſère ad an.13. vt Vi.O.Lo.Fux.Fa. Peta. Contract. & excuſi: Eutropius idipſum ſubindicat, cum ait, Domitianus *conſobrinos ſuos interfecit.*

Secundus poſt Neronem &c.) Hanc perſecutionem Pi. aſſignat anno 12. Domitiani: Vi.O. D Lo.Mar.an.13. Fux.Fa.Peta.& cuſi an. 14. à quibus non eſt recedendum, quia firmãtur auctoritate Hierony.li. de ſcript.eccleſ. *Quarto decimo anno ſecundam poſt Neronem, perſecutionem mouente Domitiano, Ioannes in Pathmos inſulam relegatus ſcripſit Apocalypſim.*

quam Irenæus interpretatur) His inſeruntur in L.A.V.Pi. ſequentia, *Secunda perſecutio à Domitiano.*

Domitianus rurſum Philoſophos) Rurſus eiectos Philoſophos Pi.Vi.O.& Vincen.tom.4. demonſtrat an.13. Domitiani: Fux.& Mar.14. Lo. Fa.Peta. cum impreſſis an.15.

per edictum) Deeſt in L.Pi.

Apollonius Tyaneus) Pro *Tyaneus* habes in Vi.O.

Vi. O. Pi. Lo. Fux. Fa. *Tianeus:* in Peta. Mar. *Thyanaus*, ſicut etiam apud Vopiſcum in Aurelia. Suidam,& Hieronym. epiſt. 31. & in Pſal. 82. *Thyaneus* apud Caſſiodorum ſine diphthongo. Noſtra ſcriptura eſt auctoris aduerſus Hieroclem paſſim, Xiphilini, in quibus *τυανεὺς*, Nicephori Calliſti,& aliorum Ms.& auctorum. Conſtat autem ſortitum eam appellationem à ſua ciuitate Tyana (vt ſcribunt Plinius, Strabo, Ammianus & alij) ſeu *Thyana* (vt ſcribit Vopiſcus & alij) in Cappadocia, de qua Plinius, Strabo, vetus Itinerarium à Burdigala vſque Hieruſalem, Arrianus & alij. Hoc autem nomine ab alijs diſtinguitur, quia eo tempore plures erant Apollonij. Gentiles verò *hunc pro numine frequentabant*, vt loquitur Vopiſcus, eiúſque præſtigias opponebant veris Chriſti miraculis; ipſius vitam deſcribit Philoſtratus. Cæterùm Apollonium celebrem fuiſſe indicant an. 14. Domitiani Pi. Vi. O. Fux. an. 15. Lo. Fa.& excuſi; anno 16. Peta.& tres Ms. Fab. vt etiam Caſſiodorus.

pag. 165. col. 2. A. Domitianus &c. Iudæorum regni reliquus foret) Gratior lectio quàm impreſſa, *Iudaeorum regno reliquus*, ídque ex fide A. Fux. Au. M. V. Lo. O. Vi. Pi. Va. P. Vat. Fa. Mar. Obſeruandum præterea aggregati iſta ad an. 14. Domitiani in Pi. Vi. O. Fux. at apud Mar. ad an. 15. in Lo. Fa. Peta.& impreſſis ad an. 16. iſtis magis fauet auctor lib. 3. hiſt. cap. 15. dum ex Hegeſippo indicat hæc contigiſſe vltimis annis Domitiani,& *poſtquàm paululum repreſſa eſt, ſeu deſtitit perſecutio contra Chriſtianos*, atque occaſione famæ antiquæ ex genere Dauid naſciturum regem, qui cunctis gentibus imperaret.

Scribit Brutius plurimos &c.) In hac periodo libros habemus diſſentientes in anno, licet conueniant in re; cum alij anno 14. Domitiani annumerent, vt Pi. O. Vi. Fux. alij an. 15. vt Mar. alij an. 16. vt Lo. Fa. Peta.& impreſſi. Euſebius lib. 5. hiſtor. cap. 14. hoc exilium Domitillæ refert in annum 15. Domitiani.

Brutius) Laudo magnopere ſummum iudicium pij, & magni illius Baronij, vt legendum ſit *Eratius*, quem laudat Plinius lib. 1. epiſt. 16.& libro 2. epiſt. 9. vel *Brutianus*, cuius meminit idem Plinius lib. 2. epiſt. 22. Nã vt optimè ille, de *Brutio* nulla eſt mentio apud antiquos: nihilominùs quia conueniunt omnes libri, Mar.& Fre. cum vulgata lectione, nil muto.

Flauiã Domitillã Flauij Clemẽtis Cõſulis &c.) Reſtituo *Domitillã* pro *Domicillã* ex Lo. Lod. Vi. O. Pi. Fa. Fre. & ex Martyrologio tã Romano die 7. Maij, quam Bedę & aliorum:& ex ipſo Euſebio lib. 3. hiſtor. cap. 14. vel (ſecundùm varias editiones) ca. 19. vbi in verſione Muſculi legitur ſolum *Flauia*: at in Gręco codice *καὶ φλαβίαν Δομιτίλλαν ἰσορήσαντες*, & ſic reddit Chriſtoforſon. *Flauiam Domitillam*; cui conſonant Suetonius & Xiphilinus in Domitia. Anaſtaſius Biblioth. ſcribit *Domicilla*, Albertus & etiam Trebellius Pollio. Similis error irrepſerat in Victoris Epitomen in matre Titi, cuius nomen *Domitilla*,& quæ erat eiuſdem familiæ.

in inſulam Pontiam) Olim vt etiam in Fre. Adone, Mar. & Alberto legebatur *in inſulam Pontianam*; ſed ſequuti ſumus L. M. quatuor Vatic. Lo. Vi. Pi. O. Fa.& ipſum Euſeb. lib. 3. hiſtoriæ cap. 14. ſeu (ſecundũ varias verſiones) 19. ſic enim ipſe *εἰς νῆσον Ποντίαν κατὰ τιμωρίαν δέδοται*: & Adonem in Chronic. Martyrologium Roman. ad diem 7. Maij, & Hieronym. epiſt. 27. *Delata* (de Paula loquens) *ad inſulam Pontiam, quam clariſſima quondam fœminę ſub Domitiano principe pro cõfeſſione nominis Chriſtiani &c. Flauię Domitillę nobilitauit exilium.* Dio ſeu Xiphilinus ait fuiſſe relegatam in *Pandatariam*, ἡ δὲ, inquit, *Δομιτίλλα ὑπερωρίσθη μόνον εἰς πανδατερίαν*; in quam pariter ipſe Dio ſcribit Iuliam ab Auguſto patre fuiſſe amandatam, ſicut Suetonius in Tiberio narrat Agrippinam, & in Caligula ait eiuſdem cineres inde elatos, vt è Pontia inſula oſſa fratris: ex quibus conſtat illas duas inſulas exulibus recipiendis deſtinatas fuiſſe. Sed hanc contrarietatem facilè conciliabis, ſi dixeris duas fuiſſe Domitillas, quarum altera *in Pontiam*, altera *in Pandatariam* fuerit relegata, ſicut eruditè accuratiſſimus Baronius in Martyrologium, vel ſi mauis iure vicinitatis vnam pro altera accipi *Pandatariam* pro *Pontia*, vel è contra. Strabo enim lib. 2. inter inſulas Tyrrheni maris vtramque nominat, à quo non multum differt Plinius lib. 6. cap. 3. & Varro lib. 3. de re ruſtica, *hoc ita fieri apparet in inſulis propinquis Pontiæ, Palmariæ, Pandeteriæ.* Cùm autem fuerint iiſdem temporibus plures huius nominis, *Clemens*, is videtur eſſe qui fuit collega Domitiani in Conſulatu IX. circa an. 10. eius imperij.

teſtata eſt) *teſtata ſit* Al. Lo. Vi. O. Pi. Fa. Fux. Peta. ſed non eſt tanti momenti.

Multa ſigna &c.) Euocantur iſta in Pi. & Fux. ad an. 14. Domitiani: in Vi. O. Mar. ad an. 15. in Lo. Fa. Peta.& editionibus ad an. 16.

Domitianus occiſus &c.) Licèt varient codices: alij enim mortem Domitiani ad 14. annum imperij illius conferunt vt Pi. Fux. alij ad an. 15. vt Mar. alij ad an. 16. vt Lo. Fa. Peta. Contractus & impreſſi: neceſſarium tamen eſt hos duces ſequi, cum ad annum 16. illius producatur imperium.

per Veſpillones ignobiliter) *per Viſpillonem ſic nobiliter* Lo. *per Veſpertiliones ignobiliter* Vi. O. *per Viſpiliones ignobiliter* Fa. Mar. *per Viſpillones ignobiliter* Peta. *per Veſpeliones ignobiliter* Vincen. tom. 1. *Veſpiliones* Ado, ſed vbique mendum in voce *Veſpillones*, vt in Lo. in his *ſic nobiliter*, ſicut videre licet ex Eutropio libro 7. à quo hæc mutuatus auctor videtur.

exportatus) Hæc ſcriptio potius recipienda quàm antiqua *aſportatus*, iuxta codices Lo. L. A. M. P. Pi. O. Vi. Peta. & 3. Vatic. ſic etiam habet Eutropius lib. 7. & Ado.

anno ætatis 35.) Prius in editis,& Idac. erat *anno ætat. 36.* in Fux. *anno ætatis 45.* ſed maluimus ſequi Al. Au. O. Vi. Pi. Peta. M. P. ſeptem Vatic. Lo. Contract. Mar. quibus eſt conformis Caſſiodorus: Dio tamen apud Xiphilinum ſcribit

Domitianum vixiſſe an.44. menſ.10. die.26. cui aſſentiuntur Eutropius, Suetonius & Aurelius Victor; aiuntque interfectum *an. ętatis ſuę 45.*

clypeique & imagines eius &c. *vſque* concuſcatæ) Hæc omnia deſiderantur in L.A.Au.M.Vi. O. Lo. Lod. Fux. P. Pi. Sa. Fa. Peta.6. Vatica. & trib. Ms. Fab. Mar. tamen reliquimus, non quod credamus eſſe auctoris, ſed quia eadem Sueton. in Domitiano, *Senatus adeo lętatus eſt vt* &c. *ſcalas etiam inferri, clypeoſque & imagines eius coràm detrahi, & ibidem ſolo affigi iuberet, nouiſſimè eradendos vbique titulos, abolendamque omnem memoriam decerneret.* Sed & Euſebi. lib. 3. hiſtor. cap.21. *Cum autem*, inquit, *poſt Domitianum, qui annis quindecim imperauit, Nerua in imperio ſucceſſiſſet, honores Domitiano exhibitos deiici, & ad propria reuerti* &c. Quibus reſpondēt ad verbum Græca μετὰ δὲ τὸν Δομετιανὸν πεντεκαίδεκα ἔτεσιν ἐπικρατήσαντα Νερούα τὴν ἀρχὴν διαδεξαμένου καθαιρεθῆναι μὲν τὰς Δομετιανοῦ τιμὰς &c. Idem fere teſtatur & Macrobius lib. 1. cap.12. Porrò quod vox *clypeus* ſcribenda ſit per *y*, & quam vana ſit veterum Grammaticorum contentio, dum per vocem *clipeus* ſignificari volunt *ſcutum*, per *clypeum* verò vel *clupeum* imaginem appictam ſcuto, conſule Plinium lib. 35. cap. 3.

Cerdo) *Cerdon* Peta. Fux. Omnes autem codices vt etiam Mar. enumerant hunc paragraphum ad an. 1. Neruæ, nec immeritò, vt ex annis 13. anteceſſoris Abilij conſtat, qui incipiunt à 4. Domitiani finiente, & deſinunt in an. 1. vertentem Neruæ. Euſebius tamen lib. 3. hiſtoriæ cap. 21. (iuxta verſio. Muſculi) quam ſcripſit poſt Chronicon, mutauit ſententiam, dum vult Euariſtum ſediſſe an. 13. & initium Epiſcopatus Cerdonis opponi anno 1. Traiani: quod ad eius imitationem facit Contractus.

Senatus decreuit &c.) Coëunt omnes libri, vt ad annum 1. Neruæ hæc notentur, vt O. Vi. Lo. Fux. Fa. Peta. Mar. & impreſſi, præter Pi. vbi fuit omiſſa nota numeralis.

Itaque multi) *atque ita multi* L. Au. Pi.

ibid. B. ſeceſſiſſe, in qua vrbe) Sic meliùs legitur quàm olim *ſeceſſiſſe qua vrbe*, monitu codicum A.L.Au.V.P.Pi.O.Vi.Lo.Mar.Peta.

Iuſtus à Tiberiade &c.) Aſſignantur iſta anno 16. Domitiani, in Pi. & anno 2. Neruæ, in Vi.O.Mar. At demùm an.1. in Lo.Fux.Fa.Peta. & impreſſis.

Nerua morbo &c.) Qui Neruam imperaſſe volunt annis duobus, anno 2. Neruæ opponunt, vt Vi.O.Mar. qui vnum tantùm, vt Lo. Fux. Fa. Peta. Contract. anno 1. In Pi. cum notam pręter-mittat, an. 16. Domitiani dicenda ſunt reſpondere.

Traianus Agrippinæ &c.) Pi. annotat hæc circa 1. Traiani: Vi.O.Mar. circa 2. reliqui vt Peta. Fux. Lo. Fa. & cuſi circa 1. Neruæ. Porro pro *Agrippinę*, *apud Agrippam* legit Vincen. tom. 4.

menſibus 6.) *menſibus 7.* L.O.Vi.Pi. Clemens lib. 1. Stromat. Caſſiodor. Albertus, Ado, & Contractus, & quod præcipuum eſt, auctor lib.4. hiſt. cap. 3. legunt *menſ. 6. dies 15.*

A inter deos) *in deos* L. A. Au. P. Lo. Lod. Mar. O. Vi. Pi. ſicut etiam dicetur poſtea de Traiano: ſed vtrumque dicitur & ab auctore, & ab alijs ſcriptoribus, vt Vincen. tom. 4. item librorum decreto redactum eſt hoc Senatus decretum ad annum 1. Traiani, vt Peta. Fux. Lo. Fa. Mar. & impreſſorum: ab his diſſident O.Vi.Pi. qui anno 2. oppoſuēre.

Ioannem Apoſtolum &c.) Ad quem annum Traiani venerit, non ita clarè exemplaria, cum alia ad an. 2. Traiani, vt Fux. Fa. Contract. & editiones: alia ad an. 3. vt Peta. O. Vi. Lo. alia ad an. 4. vt Pi. L. Albertus ad an. 1. Nil vetuit ab editis diſcedere; imò firmantur auctoritate Hieronymi lib. de ſcriptor. eccleſ. dum tradit Ioannem defunctum Epheſi an. 68. à Paſſione Chriſti, quem B vides in hunc 2. annum Traiani incidere.

Papias Hieropolitanus) *Ierapolitanus* Peta. *Hierapolitanus* Vincen. *Ieroſolymitanus* O. Vi. at Albertus *apud Hieruſalem.* Sed malè, vt licet colligere ex alijs Euſebij locis, vt lib. 2. hiſtor. cap. 15. ſeu vt in exemplari Græco cap. 14. Συνεπιμαρτυρεῖ δὲ αὐτῷ καὶ ὁ Ἱεραπολίτης ἐπίσκοπος ὀνόματι Παπίας, & libro 3. cap. 35. Παπίας τῆς ἐν Ἱεραπόλει παροικίας καὶ αὐτὸς ἐπίσκοπος; vbi caſtigabis mendum interpretis, qui vertit *Hieroſolymitanę parœcię Epiſcopus*. An autem ſcribendum *Hieropolis*, vel *Hierapolis*, pete ea, quæ ſuprà diximus.

Euariſtus &c.) Hæc cum anteà ſita eſſent circa annum 2. Traiani, ſicuti habent Peta. O. Vi. Fux. C Lo. Fa. Mar. vel circa 4. vt eſt apud Contractum & Albertum, in hunc locum à nobis ſunt trāſpoſita, hoc eſt, in annum 3. Traiani, ducibus L. Pi. & Euſebio ipſo lib. 3. hiſtor. cap. 28. vbi *cum iam Traianus imperator triennio imperaſſet, Clemens Euariſto miniſterium tradidit*: cui ſuccenturiantur Hieronymus lib. de ſcriptorib. eccleſ. & Nicephorus lib. 2. cap. 18. & Liber Pontificalis Damaſo aſcriptus; quæ demùm vnicâ hac ratione concluduntur, quia hoc pacto omnia belle inter ſe conueniunt, vbi nouem anni, qui Clementi anteceſſori aſſignantur, ſuum ſpatium retinent, & in annum 3. Traiani deſinunt. Situs tamen antiquus poteſt defendi, ſi dicas hæc & ſimilia, quæ pertinent ad initium ſedis Pontificum, collocari non in anno, quo ſedēre cœperunt, ſed in anno ſuperiore, ſicut ſuprà notauimus.

Traianus de Dacis & Scythis triumphat) Re-D ferunt hunc triumphum ad an. 7. Traiani Vi. Pi. O. alij ad an. 4. vt Peta. Fux. Lo. Fa. Mar. Contract. & vulgares, quos tuentur Faſti Goltzij, Caſſiodorus & antiqua inſcriptio, quā profert Onuphrius in Commentar. in Faſtos, & poſt eum Grutterus in Inſcriptionibus pag. 246. *Imp. Cęſar. D. Neruę, F. Nerua Traianus, Auguſtus, Germanicus, Pōtifex maximus, trib. pot. 4. Coſ. 4. victo Decebalo. item Dacicus.* iuuant etiam Xiphilinus, & Plinius in Panegyrico; ex quibus conſtat Traianum ſeſe Romam contuliſſe anno 2. ſui imperij, quarto verò anno expeditionem ſuſcepiſſe in Decebalum regem Dacorum.

Traianus victo rege Decebalo Daciam fecit

prouinciam) Iſtá, quaſi diuerſis annis geſta ſint, collocant libri. Nam Lo. ad annum 4. Traiani reponit: Peta. Fux. Fa. Mar. ad annum 5. quibus adiungendi ſunt editi, & Caſſiodorus. At Vi. O. Pi. ad an. 7. cuius quidem rei meminit Eutropius, Suetonius, & Dio Nicęus, quamuis annum non obſeruent, niſi quod Dio videatur in ſequentes annos reijcere.

rege Decebalo) Rectiùs videbatur *Decibalo* iuxta Peta. Fux. Fa. Pi. Vi. O. Lo. ſicut etiam habēt Sextus Ruffus, Aurelius Victor lib. de Cæſarib. Plinius lib. 10. epiſt. Eutropius lib. 8. & eius Metaphraſtes Pæanius: imò hic cum duplici *l.* tamen quia apud Xiphilinum ſcribitur *Decebalus*, & ita alij libri & antiquæ Inſcriptiones, vt conſtat apud Grutterum pag. 73. & 103. ideò nihil mutauimus. Nam permutatio *e* in *i*, eſt frequens apud veteres.

Sauromatas) *Sarmatas* Fux. Vi. O. Mar. *Sauramutas* Fa. Hæc nomina *Sarmatę* & *Sauromatę* ſæpe communia ſunt, tàm Europæis, quàm Aſiaticis, & contra: imò vt obſeruat Plinius lib. 4. cap. 12. illud tantum eſt diſcriminis, quod à Latinis *Sarmatæ*, à Græcis *Sauromatæ* appellentur. Nec dubito eoſdem eſſe, quos ſuperiùs appellauit *Sarmatas*, dum Tiberium Sarmatas imperio Romano adiecisse refert: nunquid enim potuērunt poſteà rebellare Sarmatæ, vt ſæpiſſimè deinceps?

Oſroënos) Sic legendum eſſe, non vt anteà *Aſroënos*, vt in B. H. vel *Aſraënos*, vt in Ba. docuerunt Pi. Lo. P. Fux. & tres Ms. Fab. & ipſe Euſeb. lib. 2. hiſtor. cap. 1. αὐτὸς τὸν Ὀσροηνῶν βασιλέα: idem Caſſiodorus, qui refert totam ſententiam Euſebij: quibus valde conſonant codices L. Vi. O. Va. vbi *Oſroëanos*; & A. Sa. vbi *Oſraënos*: veruntamen in V. *Aſtrenos*: in Peta. *Oſtroënos*: apud Mar. *Croneos*: apud Caſſiodorum *Hoſdroënos*: apud Iornan. Lampridium, Eutropium, & Capitolinum *Oſdroënos*, inſitâ literâ *d*: de qua vide doctum Caſaubonum in Spartia. pag. 59. Nec video cur Glareanus velit legendum *Heniochos*, apud Eutropium. De *Oſroënis* autem mētionem fecerunt Dio lib. 40. Xiphilinus è Dione in Antonino, & Herodianus ſæpè; ſed potiſſimùm lib. 3. & 6. de Oſroënis Notitia imperij & auctor notarum marginalium in B. H. So. Sichardus autem, aut quiſquis alius ſit, exiſtimauit legendum *Agarenos*, ſed quo iudicio non video. Nam quod hoc refert ex Dione, puto eum hallucinatum, cùm nil tale apud illum reperiatur; imò *Adiabenos*: contra Loaiſa in Chron. Iſidori cenſet legendum *Adiabenos*, quia Dio apud Xiphilinum ait Traianum ſubegiſſe totam *Adiabenem* regionem, ſed cùm auctoritas & conſenſus tot exemplarium id non patiatur, nil temerè eſt immutandum.

pag. 166. col. 3. A. occupauit, & tenuit, in mari rubro claſſem inſtituit, vt per eam Indiæ fines vaſtaret) Sic reſtituimus ex ſex Vatic. Pi. P. O. Vi. Fa. L. Lo. A. Peta. Mar. & ex Martino Polono, Sexto Ruffo, Caſſiodoro, & Eutropio lib. 8. Nam in his duobus eadem verba leguntur, & in primo ſunt non multum diuerſa, pro vt olim *occupauit, & tenuit in mari rubro claſſem, & inſtituit, vt per eam Indiæ fines vaſtarētur*: vel vt in V. *occupauit & tenuit in mari rubro claſſem etiam inſtituit.*

Dio in Traiano hæc pluribus deſcribit.

A Romæ aurea domus) Domui huic ſedem aſſignant editi quidem ad an. 6. Traiani: at Peta. Fux. Lo. Fa. & tres Ms. Fab. ad annum 7. Contract. ad an. 8. Vi. O. Pi. ad an. 9.

Terræ-motu quatuor vrbes &c.) Hunc terræmotū vulgares cum anno 7. Traiani componunt: Peta. Fux. Lo. Fa. Contract. & tres Ms. Fab. cū an. 8. Vi. O. Pi. cum anno 9. Nil certi ex alijs ſcriptoribus poteſt colligi, cum nullus horū meminerit.

Mirrhina) *Myrina* Pi. Peta. *Mirena* Lo. Fa. *Smirna* Vi. O. *Eleamyrina* Mar. Sed de hoc ſuprà ad Olymp. 199. Nec mireris, quod eadem vrbs dicatur bis concuſſa terræmotu intra centum fere annos. Nam hoc aliàs non ſemel contigiſſe legimus; Ne quid tamen abſurdum ſuſpiceris, obſer-

B uandum duas huius nominis vrbes reperiri, alteram in Aſia, alteram in Europa circa Atticam regionem, ſic dictā teſte Rhodigino lib. 12. cap. 19. à *Myrthorum, quas Myrrhinas dicunt, frequētia*: & hæc quidem, quæ hîc habetur, Aſiæ, quæ alibi verò Europæ eſt tribuenda.

Pytanæ) *Pitana* Lo. *Pitama* Vi. O. *Pythane* Fux. *Pitana* Mar. *Pitane* Pi. Fa. Al. quibus adnumerantur Ptolemæus, Vitruuius lib. 2. cap. 3. Strabo lib. 13. Πιτάνῃ, licet interpres reddat *Pitana*: Ouid. lib. 7. Metamorph.

Æoliam Pitanen à læuâ parte reliquit.

Cymæ) *Cyme* Pi. Fa. Al. *Cune* Mar. *Ecyma* Lo. de hoc ſuprà: *E*, illud mutuatitium eſt, ſumptumque ex *æ* præcedentis vocabuli, factâ diphthongi diuiſione, vt ſæpiùs aliàs, in duas literas, ita vt pro

C *Pytanæ Cymæ* factum fuerit *Pitana e Cyma*.

Opuntiorum) In Vi. O. *Opontiorum*: in Fux. *Opymiorum*: in Lo. *Opyntiorum*: in Peta. *Opynthiorum*: deeſt apud Mar. Communis ſcriptura eſt retinenda cum aliæ voces nulli populo poſſint accōmodari, cuius ſit memoria apud veteres. *Opuntii* autem ſunt populi, qui inter tria genera Locrorum numerantur apud Stephanum, Ptolemęum, Strabonem lib. 9. & alios. Alij occidui Ozelæ, alij in duas partes diuiduntur, quorum alij Opuntij, alij Epicnemidij.

Oritorum) Præ ſe ferebat neſcio quid concinnius Fa. in quo *Oricorum*: vnde & in illius partes propendebam, cum *Oricum* vrbs ſit Epiri: nihilominùs tamen potior viſa eſt vulgatorum lectio, quia Oriti ſeu Oritani ſunt populi Græciæ circa

D Opuntios apud Liuium lib. 28. quos Polyb. lib. 11. vocat Ὠρείτας: adde quod alij libri & Fre. ac Mar. eam tuentur, niſi quod in Peta. & Fux. legatur *Oritorium*: ſed mendum ſeipſum ſatis prodit.

Alexandrinæ eccleſiæ &c. nomine Primus) Hunc *Primum* eccleſiæ Alexandrinæ curam ſuſcepiſſe, libri omnes indicāt ad an. 9. Traiani: Mar. ad an. 8. Contractus ad an. 13. Verùm cogimur ab illis facere diſceſsionem, & collocare ad an. 11. eo quod auctor ipſe lib. 4. hiſtor. cap. 1. ſcribat Cerdonem vitâ functum non duodecimo, ſed circiter annum 12. Traiani; ἀμφὶ τὸ δωδέκατον τοῦ Τραιανοῦ βασιλείας ἔτος &c. eique tunc ſubrogatū iſtum *Primum*. Porrò in A. L. Pi. Fux. eſt ad latus horum interiectum, *Tertia perſecutio ab Hadriano.*

Traiano aduerſus Chriſtianos perſecutionē &c.)

Digitized by Google

Computantur hæc ad an.10.Traiani,in omnibus
libris, præter Mar. vbi ad an.9. & Albert. apud
quem ad an.11. Nec video cur illis non ſit inhæ-
rendum,cum firmentur his,quæ tradit auctor lib.
3.hiſtor.cap.26.ex Hegeſippo.de hac perſecutio-
ne Traiani, & martyrio huius Simonis in illâ,cir-
ca ſuæ ætatis annum 120.& ante an.12. Traiani.
Plinius iunior li. 10.epiſt.97.quam ſcribit eodem
anno,quo ſuſcepit adminiſtrationẽ Bithyniæ, qui
ſubſequutus eſt eius Conſulatũ, quẽ iniit anno 4.
Traiani. dum loquitur de ipſa perſecutione eam
indicat antiquiorem,quam ferat calculus Euſebij.

Simon) *Symon* O.Vi.Fux.Fa.Lo. ſicuti apud
Euſebium lib.3.hiſtor.cap.16.26.& 29.*Συμεων*,
& Nicephor.li.3.cap.9. atque Menologiũ Græc.
Simeon Vincen.Verùm cùm hic ſit ille,qui dicitur
Matth.13. & Marc. 6. *frater Domini*, & ibidem
vocetur *Σίμων*, *Simon*, nihil eſt quare mutemus
orthographiam,maximè cum auctor circa Olym-
piadem 210. teſtetur eundem vtroque nomine
nuncupari & *Simeon* & *Simon*.

Ignatius quoque &c.) Euocant hæc ad annum
10.Traiani Peta. Vi O.Fa.Pi.ad an. 11. Fux. Lo.
Contract.& impreſſi.

Eron) *Heros* L. & Albertus: in margine So.
Aeron:in M.*Oron*:P.Mar. & Contractus *Iberon*:
Vi.O.*Hero*:Lo.Fa.*Heron*:Peta.Fux. Nicephorus
Conſtantinopol.*Heron*:Euſebius lib.3.cap.36.&
Nicephorus lib.3.cap.2.*Heros*.

Plinius Secundus cum quandam &c.) Hoc i-
tem O.Vi.P.ad an.10.Traiani retinent:Peta.Fux.
Lo.Fa.Mar. Contract. & excuſi ad an.11.quem
ſitum confirmat Euſebius lib. 3. hiſtor. cap.27.
dum refert Epiſtolam Plinij ipſius paulò ante
an.12. Traiani, quamuis ipſi aduerſetur ipſa epi-
ſtola 97.lib.10. dum ſcripta indicatur eodem an-
no, quo ipſe Plinius ſuſcepit adminiſtrãdam pro-
uinciam Bithyniæ,qui accidit an. 5. Traiani, ſeu
anno inſequente Conſulatum ipſius Plinij, vt ſi-
gnificat eius epiſtola 28.lib.10.

in magiſtratu ſuo) Deeſt *ſuo* in L.A.Pi.

ibid. B. Chriſto vt Deo) Sic pro *Chriſto Deo*
ex Pi. L. A. P.V. Peta. Mar. & trib. Ms. Fab.
Nam & apud ipſum Plinium lib.10.epiſt. 97. ex
quo loco iſta ſunt deprompta, & apud Tertulia-
num,quem citat Euſebius hoc loco, iſta legimus,
*carménque Chriſto quaſi Deo, dicere Chriſtianos
ſecum inuicem*:Euſebius lib. 3. hiſtor.cap.33. *καὶ
τὸν Χριστὸν θεοῦ δίκλω ὑμνεῖν*, & Nicephorus li.
3.ca.17. dum referunt eadem ex ipſo Tertuliano,
habent *θεοῦ δίκλω*, quod Muſculus & Langius
tranſtulerunt,*tanquam Deum*,ſeu,*vt Deo*,ſiue, *in
morem Dei*,ita vt mirer Pamelium legiſſe, *& Deo*,
cùm illa non ignoraret.

ad confœderandam diſciplinam) Vera lectio
monitu codicum L.O.Vi.Lo.Lod.A.Pi.M.Sa.&
trium Ms.Fab.V.P.Al. non vt impreſ. *ad confe-
rendam diſciplinam*,vel apud Mar. *ad conſideran-
dam diſciplinam*: & confirmatur verbis tum Pli-
nij,qui dicto lib. 10. epiſt. 97. addit *ſéque ſacra-
mento non in ſcelus aliquod obſtringere, ſed ne furta
&c.* tum ipſius Tertuliani Apol.cap.2. iuxta cor-
rectionem Pamelij, ex Ms.codicibus, tam Tertu-
liani,quàm etiam Chronici Euſebij.

Hoc genus inquirendum non eſſe) Accom-
A modatiùs ex Lo.Fa.Mar.quàm olim *Hoc genus in-
quirendos non eſſe*; ſic enim habetur apud eun-
dem Tertulianum, ex quo hæc depromit auctor,
vt teſtatur & hîc & in hiſtoria. Non tamen infi-
cior veterem lectionem poſſe tolerari:idem quo-
que apud Euſebium lib.3.hiſtor.cap. 33. ex ver-
ſione Chriſtophor.habetur.

Alexander &c.) Connumerantur cum iis,
quæ ad an.11. Traiani ſpectant in vulgatis, Pe-
ta.Fux.Lo.Fa. cum ijs verò quæ ad an. 12. apud
Contract. at cum iis, quæ ad an.13. in Vi.O.Pi.
Sed rectius Contractus.Nam Euſebius lib.4.cap.
1.& Nicephor.lib.3.cap.25. aiunt hunc Alexan-
drum Epiſcopatum ſuſcepiſſe illo anno 12.Traia-
ni; vnde ſuſpicor,quod ſemel dictum ſit,vulgatos
B & nonnullos Ms. dum hæc conſtituunt ad an. 11.
non tàm habere rationem illius anni, quàm ſub-
ſequentis: ita vt hic paragraphus & alij, in quibus
ſit mentio initij Pontificum, tam Romanorum,
quàm aliorum, nõ ſemper pertineant ad eum an-
num, quo collocantur, ſed ad inſequentem: ſicut
obſeruatur in imperatoribus, verbi gratiâ, iſtud
Rom.11.Traianus regnauit &c. eſt ſitum ad an.1.
Neruæ; ſed ſi quis diceret illum annum 1.Neruæ
computari pro an.1. Traiani,ſtatim argueretur ex
ipſa ſerie annorum imperij Traiani.

Plinius Secundus Nouocomenſis &c.) Parùm
refert quo anno hæc aſſignentur, vtrum anno 14.
Traiani, vt in Vi.Pi. O. vel an. 11. vt in Mar. &
Contract.vel an.12.vt in Peta.Fux.Lo.Fa. & im-
preſſis: agitur enim de tempore & non de anno.

C perijt,dum inuiſit Veſuuium) Deſiderantur in
A.M.P.Fa.Peta.Fux. quinque Vatic. & trib.Ms.
Fab.Caſſiodoro,Beda,Fre.& Maria.qui cætera ad
verbum referunt. Nec dubium quin ſit denſiſſi-
mus error vel librarij, cum forſam olim legere-
tur *nepos illius qui periit, dum inu.Veſu.* vel alicu-
ius ſcioli, qui confundens nepotem cum auuncu-
lo (ſicut etiam facit Vincen. tom. 4.) retulit ad
hunc C. Plinium ſecundum iuniorem & Nouo-
comenſem: id quod eſt proprium Plinij ſecundi
ſenioris & Veronenſis, qui ſcripſit 27. libros na-
turalis hiſtoriæ,quíque obijt anno 1. Titi in mon-
te Veſuuio,ſicut hic ipſe iunior, (qui eſt alterius
nepos ex ſorore, & qui vixit vſque ad tempora
Antonini Pij) de quo hîc ſit mentio, teſtatur vt
oculatus teſtis,lib.6.epiſtol.16. dum ſcribit auun-
D culum cùm *incendii Veſuuii cauſas propiùs inue-
ſtigaret, craſſiore caligine ſpiritu obſtructo, clauſó-
que ſtomacho ſtatim concidiſſe.* Vnde hæc penitùs
exploderam; ſed neſcio quo fato in eundem ve-
teris errorem editionis hæc noſtra recens impe-
gerit, reclamante me.

Veſuuium) *Veſonium* V. Lo. *Deſuium* vocat
Vincen.ſed de hoc ſupra.

Tres Galatiæ ciuitates &c.) Terræ-motum imi-
tantur librorũ agitationes.Fa.& impreſſi indicant
hoc eueniſſe an. 12. Traiani:Peta.Fux.Lo.an.13.
Vi. Pi.O.an.14. Nullus veterum horũ meminit.

Pantheon Romæ &c.) Compoſuere hæc ad
an.13.Traiani Peta.Fux.Lo.Fa.& vulgati: ad an-
num 15.Pi.Vi.O.ad an.12.Mar. ex aliis ſcripto-
ribus lis non poteſt dirimi, cum horum ſit altum

Digitized by Google

ſilentium apud omnes.

A Poſt Iuſtum Eccleſiæ &c.) Coëgit in ſinum illum, qui anno 13. Traiani opponitur, codex Lo. at in eum, qui 14. Peta. Fux. Fa. adiunctis ſibi excuſis: & in eum demùm, qui an. 15. Vi. Pi. O.

Traianus Armeniam &c.) Lo. Fa. & editiones anno 15. ſeu 1. Olymp. 223. oppoſuère iſta: ſed diſſentiunt Peta. Vi. O. Fux. Pi. & Cōtractus, qui an. 16. Caſſiodorus refert ad eundem Coſs. *Nigro & Aproniano*, licet Onuphrius hos conferat in an. 1. Olymp. 224. De his prouinciis ſubactis vide Xiphilinum, Rufum, Eutropium, Oroſium.

pag. 167. col. 2. A. Terræmotus Antiochiā &c.) In L. A. V. P. Vi. O. Vincen. *terræmotus in Antiochia.* Verū prior lectio reperitur apud Oroſiū li. 7. ca. 12. Cōtract. & alios codd. Ms. Ad extremū omnes libri hæc ad 16. annū Traiani docēt reponenda: Vincen. & Contract. ad an. 17. ſed varij ſunt in Olympiade. Nam Pi. O. Vi. ad an. 4. Olymp. 222. Peta. Lo. Fux. ad an. 1. Olymp. 223. Fa. & vulgares ad an. 2. Olymp. 223. Suetonius & Xiphilinus teſtantur Conſulem Pedonem obrutum illo terræmotu; cuius Conſulatum licet Faſti Onuphriani copulent cū anno 18. Traiani, & 3. Olymp. 223. ac Vrb. 867. nihilominùs non ita certa eſt, & conſtans Olympiadum collatio in Faſtis cum annis Imperatorum, vt ad mutationem faciendam adducamur: præſertim cùm vnius tantum anni Olympiaci ſit diſcrimen; & Caſſiodorus conſtituat Conſulatum ipſius Pedonis anno 14. Traiani; atque ille annus Vrbis 867. concurrat cum dicto anno 2. Olymp. 223. ſi numeremus iuxta Varronem ab an. 3. Olymp. 6.

Iudæi qui in Libya &c.) Notantur hæc ad annum 16. Traiani in Vi. O. Pi. at ad an. 17. in Peta. Fux. Lo. Fa. Vincen. & impreſſis: Euſebius lib. 4. hiſtor. cap. 2. & Nicephorus lib. 3. cap. 22. docent hæc contigiſſe anno 18. Traiani, quos Contractus imitatur.

apud Cyrenem) Magis placuit hæc lectio monitu codicum Al. Vi. Pi. O. Lo. cui accedit *apud Cirenen* Peta. *Cyrenen* Mar. & Vincen. quam illa vulgata *apud Syrenem* per S: noſtra confirmatur ex Xiphilino, Oroſio lib. 7. cap. 12. Niceph. lib. 3. capp. 22. Cedreno, Zonara, & ipſo auctore lib. 4. hiſtor. cap. 2.

Iudæis Meſopotamiæ rebellantibus &c.) *Meſopotamiam reuelantibus* Fa. Ad hæc vix dici poſſit, quis ſitus hic debeatur, iſ-ne qui 17. anno Traiani notatur in Vi. O. Pi. an. 15. qui an. 18. vt in Peta. Fux. Fa & excuſis; an ille qui an. 19. vt in Vi. O. ipſe auctor tollit diſſidium dum lib. 4. hiſtor. cap. 2. tradit hoc ipſum contigiſſe an. 19. Traiani, & ipſum teſtatur Nicephorus libro 3. cap. 22.

Lyſiæ Quieto) Fœdatam ortographiam docet vir doctiſſimus Caſaubonus in Spartianum pag. 27. & legendum *Luſio* pro *Lyſia*. Imprimis quod ita nominetur à Spartiano & Ammian. lib. 29. dum loquutur de *Luſio* ſtrenuiſſimo inter Traiani duces; præterea quod Georgius Monachus auctor Græcus, qui extat in Bibliotheca regia, & codex clariſſimi Petaui eandem ſcripturam adhibeant: & licet Euſebius libro 4. hiſtor. cap. 2. dum idem commemorat, habeat Λουκίῳ Κοΐντῳ προσέταξεν, quæ non ſatis bene vertit Chriſtophorſonus *Q. Lucio in mandatis dedit*, neque Muſculus *Lucio Quintio præcepit*. At apud Nicephorum lib. 3. cap. 22. *Lucio Quinto*: & licet etiam Xiphilinus, dum hoc ipſum recitat, habeat pariter Λούκιος, & idem apud librum Ms. Mauricij Imperatoris (ipſo Caſaubono teſte) lib. 9. de circuitionibus nocturnis; tamen idem reponendum vbique monet Λούσιος: & præterea apud Euſebium Κυήτῳ (vt eſt apud Georgium illum) vice Κοΐντῳ. Cæterùm vt commendamus mirificè eius ſummum iudicium, ita eum agnoſcimus deceptum ab eo, qui ei fidem fecerat, ita haberi in

B codice Petauij. Nam is idem eſt codex, quem beneficio eiuſdem viri doctiſſimi & integerrimi penes nos habemus, quémque ſignificamus hac nota *Peta.* & apud quem certò comperies *Lyſia Quieto*, ſicuti etiam habent ipſi ſequaces Euſebij Marianus, Vincentius, Antoninus, Nicephorus, & alii ac omnes libri præter vnicum Al. in quo *Luſio*, cuius fidem faciunt variæ lectiones doctiſſimi And. Schotti, propterea nil in auctore mutauimus: adde quod Act. 23. & alibi ſæpe lego nomē Lyſiæ Græcum origine cū Claudio Romano.

Salaminam vrbem &c.) Euerſionem hanc obſeruant contigiſſe libri, ſed variè; cùm Vi. O. Pi. circa 18. annum Traiani repoſuerint: Mar. circa 17. Peta. Fux. Lo. Fa. & vulgares circa 19.

C Traianus morbo &c.) Quia hæc eſt vltima vitæ periodus Traiani, eoſdem habet fines imperium, quos vita; hinc ergo quia 19. annus eſt vltimus, ideò ad eum conueniunt omnes vt mortem Traiani reponant, vt Peta. Vi. O. Fux. Pi. Lo. Fa. Mar. Contract.

in Selinunte) Receptiùs quàm quod habent cū aliquot Ms. vulgati *in Selenunti*: vel quod Vi. O. *in Seleunti*: vel quod Pi. *in Selennnte.* Sequor L. Zonaram tom. 2. ac Xiphilinum, quibus proximè Lo. accedit, vbi *Salinunte*. Meminerūt *Selinuntis*, Ciliciæ ciuitatis, quæ alio nomine dicta eſt Traianopolis, Ptolomæus, Xiphilinus in Traiano, & alij. Hinc forſan dictus Apollo *Selinuntius*. Apud Strabonem lib. 10. ἐς Σελινοῦντα τῆς Κιλικίας ἐλθὼν ἣν δὴ καὶ Τραιανόπολιν καλοῦμεν, ἐξαίφνης ἀπέψυξε. Hinc recenſebis locum Mariani, qui habet apud *Seleuciam Biſauriæ*, mutatione factā pro *Selinunte*, & *Biſauria* pró *Iſauria*.

D collata) In L. Pi. P. Lo. *conlata*: in Vi. O, Vincen. *collecta*: in Mar. *collocata*: apud Caſſiod. *conlocata*: Eutrop. lib. 8. retinet vulgatam, vbi eadem ſententia iiſdem verbis reperitur.

ſolúſque omnium intra vrbem) *ſolúſque omnium imperatorum intra vrbē* Vi. O. Vincen. Nec enim dubiū eſt quin ſolos Imperatores excludat. Nam licet conſtet ex Cicer. pro Roſcio, Seruio in Virgil. & aliis, ſingulos in ſuis prędijs ſepeliri ſolitos, poſtquam cautum fuit, teſte eodem Cicerone li. 2. de legibus, lege Pontificia, vt etiam lege 12. tabul. *in vrbe ne ſepelito, nève vrito*; vnde portas Vrbis non fuiſſe ſacras, quod per illas cadauera exportarentur, auctor eſt Plutarchus problem. 26. quò etiā ſpectat illud Ouid. lib. 8. metamorph.

Vu 3

Digitized by Google

-------*Neque enim capiebant funera portæ:*

Et illud Ciceronis in 5. Tuſcul. *Eſt ad portas Agragianas magna frequentia ſepulchrorum:* quibus accedunt *L. Mortuorum* ff. *de relig. & ſumpt. funer. L. Prætor* §. D. *Hadrianus* ff. *de ſepulch. viola.* quæ quidem iura Leo Imperator Nouell. conſtitut. 53. funditùs abrogauit. Tamen certum eſt, quod ante illas leges quiſque in ædibus ſuis ſepeliebatur, teſte Iſidoro lib. 15. Orig. cap. 8. Teſtatur etiam Ciceró lib. 2. de Legib. illis legibus exēptos fuiſſe nonnunquam claros viros, quibus eorumq; poſteris ius datum eſt ſepulchri intra Vrbem, vt de Publicola videre licet apud Dionyſ. Halicarn. lib. 5. & de Veſtalibus apud Seruium in lib. 2. AEneid. Porro non ſunt audiendi, qui damnant auctorem quaſi ſibi contrarium, cùm paulò antè dixerit Auguſtum fuiſſe ſepultum Romæ in campo Martio: quod etiam confirmat Suetonius cap. 111. & aliunde certum ſit ex Plutarcho in vita Pompeij, Dione lib. 39. Iuliam vxorem Pompeij & filiam Cæſaris ſepultam fuiſſe in eodem campo Martio, ſicut etiam Sylla, teſte Appiano lib. 1. & alijs: ipſe quoque Iulius Cæſar vt aiunt Sueton. cap. 84. Dio lib. 47. Lactan. lib. 1. Inſtit. cap. 15. Nam quod campus Martius fuerit illo ſęculo extra Vrbem, ſatis conſtat ex Strabone lib. 5. vbi facit eius deſcriptionem, & ex eo quod, teſte Cicerone & alijs, comitia ſæpe fierent in campo Martio: comitia autem in vrbe habere non liceret. An verò eſſet locus communis extra Vrbem ad ſepulturam omnium deſtinatus, vt ſunt noſtra cœmeteria, non ità eſt certum. Hoc tamen diſcimus ex auctoritate Feſti, Varronis, Horatij, & Acronis, fuiſſe Romæ extra portam Exquilinā locum publicum, in quem corpora vilium & damnatorum hominum proijciebantur, quem *Puticulos* vocabant, vel quod in morem puteorum excauatus eſſet, ſicut ſolitum fuiſſe apud veteres notat Feſtus, vel quod inibi cadauera computreſcerent: fuiſſe etiam alia loca in ſuburbijs publicè inopum funeribus deſtinata, quæ *culinæ* dicebantur, teſtatur Aggenus Vrbicus in commentario in Iulium Frontinum: frequentius etiam in Flaminia aut Latina via & anfractibus ipſarum viarum fuiſſe gentilitia ſepulchra Romanorum, docēt Strabo lib. 5. Martial. lib. 6. Epigra. 28. & lib. 11. Epigra. 14. Iuuenalis Satyr. 1. & 5. Sueton. in Domitiano.

intra vrbem ſepultus eſt) Expunxi *& in foro,* quæ corruptè his inſerta erant, cum anteà legeretur *intra vrbem & in foro ſepultus eſt,* vt honorem debitum deferrem membranis illis Peta. L. M. A. P. Lod. Vi. O. Pi. Eutropio, Vincen. Antonin. quamuis in Lo. & V. deſit tantùm coniunctio *&*. Quis enim non videat ex ſuperiori lineâ huc illa tria vocabula irrepſiſſe vitio exſcriptoris?

ibid. B. Hadrianus) Hanc rationem ſcribendi iniêre priores editiones Ven. & Lut. imò & chirographi Fux. Peta. Pi. Lo. & tres Ms. Fab. quæ magis probatur, quàm ea quæ habetur in Baſilieēſibus, aut Sonnianâ, quæ non ſecus ac Vi. O. Fa. Mar. Cōtract. Albertus, Beda, Anton. & Vincen. aſpirationem negligūt. Non inficiabor Aurelium Victorem & alios pleroſque bonos auctores Latinos, præcipuè verò Græcos vt Zonaram, Cedrenum, Clementem, Socratem, Euſebium ipſum reijcere quoque aſpirationis notam: vnde in re minus alioquin graui mutatio nunquam à me ſuſcepta fuiſſet, niſi ad priores illas editiones accederet auctoritas Ammiani, Caſſiodori, Sexti Ruffi, Faſtorum, Hieronymi vbique, Oroſij, Adonis & inter Græcos etiam Nicephori, & quod non leuioris ponderis iudicium eruditiſſimi Caſauboni ex fide lapidum & nummorum, vt videre licet apud Grutterum.

Hadrianus Italicæ in Hiſpania natus) Quod vox *natus* deſideretur in A. neſcio quam bellè, cum alioquin deſit ſenſus integritas, & eum fuiſſe genere Hiſpanum, & in Hiſpania natum referant Dio Spartianus, & alij: vnde non leuis macula irrepſit apud Mar qui *natione Italum* vocat. Porrò hæc ſibi annus primus Hadriani vendicat in omnibus libris: Caſſiodorus deſignat hæc ſub Coſſ. *Vero & Augure,* quos Onuphrius in Faſtis copulat cum anno 1. Olymp. 225.

Hadrianus Alexādriam à Romanis ſubuerſam publicis inſtaurauit expenſis) Vir eruditiſsimus conijcit hoc loco legendum *à Iudæis* pro *à Romanis*, quia nil huiuſmodi reperitur apud alium auctorem: ſed cum reclament omnes libri tam ſcripti, quam editi, vt Lo. O. Fa. Fux. Vi. Pi. Peta. Vincen. & Mar. quis hanc inuerſionem ſuſcipiat? Ac ne inſtaurata fruſtrà inſtauremus, omnes libri vno concurſu anno 1. Hadriani hæc credidêre, ſicut etiam faciunt Caſſiodorus & Contractus, qui eadem planè habent.

Hadrianus Traiani &c. reuocauit exercitus) *reuocauit exercitum* Lo. & Fa. Vulgata lectio eſt Vincen. & Eutropij lib. 8. vbi addit *ac finem imperii eſſe voluit Euphratem:* quibus accedit Spartianus *omnia trans Euphratem ac Tigrim reliquit exemplo (vt dicebat) Catonis, qui Macedonas liberos pronunciauit, quia teneri non poterant:* quibus etiam aſtipulatur Auguſtinus lib. 4. de ciuit. cap. 19. additque Hadrianum *illas prouincias conceſſiſſe imperio Perſarum; ſed non multò poſt fuiſſe receptas.* Nam etiam, teſte Eutropio & alijs, Aſſyria eſt recuperata per Antoninum Pium, Meſopotamia per Galienum, Armenia per Diocletianum. Cæterùm ne quid ſibi inuicem inuideant codices, reliquêre omnes circa an. 1. Hadriani.

contra Romanos rebellantes) *contra Romanos bellātes* Peta. Pi. L. Cōpoſitos hos motus Iudæorum neſcio vtrum probaueris ad an. 1. Hadriani, vt demonſtrant Peta. & Fux. an verò ad annum 2. vt Vi. O. Lo. Fa. Pi. Mar. Contract. & impreſsi.

Senatus Traianum in deos refert) Vnus eſt omnium codicum conſenſus adnumeranda hæc eſſe anno 2. Hadriani: hos ſequitur Contract.

Hadrianus eruditiſsimus &c.) Ad annum 2. Hadriani contulerunt hæc omnes Peta. Vi. O. Fux. Lo. Fa. Pi. & excuſi.

in puerorum amore) *in puerorum amores* L. A. M. Pi. V. Va. Vincen. tom. 1. *in puerorum amorem* Vi. O. Vincen tom. 4. ibidem tamen li. 10. ca. 90. idem nobiſcum habet. Nam video hos tres paſſim valde ſibi conformes.

Hadrianus reliqua &c.) Complectuntur hæc

Google

codices vnà cum ſuperioribus, & cum ijs quæ ad an.2.Hadriani,ſeu 2.Olymp.224. videntur referenda, ſic Pi.Vi.O.Fux.Lo. Peta. Fa. & vulgati, quibus cõſentit Caſsiodorus,&Xiphilinus è Dione id factũ tradit, vt *primùm Hadrianus Romam venit*. At verò Mar.ad an.3.

Hadrianus reliqua tributorũ vrbibus relaxauit) Accommodatiùs quàm olim *vrbis relaxauit*, ſuadẽtibus L. & tribus Ms.Fab.A.Pi.O.Vi.M.Peta. 3.Vatic.P.Fux.Mar.Vincen.& Caſsiodoro; confirmante Spartiano ad colligendam gratiam nihil prætermittens, *Infinitam*, inquit, *pecuniam,quæ fiſco debebatur,priuatis debitoribus in vrbe & Italia, in prouinciis etiam, ex reliquis ingentes ſummas remiſit, ſyngraphis in foro D. Traiani, quò magis ſecuritas omnibus roboretur,incenſis*: ſimiliter Cedreno, οὗτος Ἀδριανὸς χρεῶν ὀφειλὰς τ ὑπ' αὐτῶν πόλεων καὶ πολιτῶν τῷ δημοσίῳ λόγῳ ἀνηκούσας ἀπέκοψε καύσας τὰς χάρτας; *Idem Hadrianus cum audiuiſſet rationes, quantum & vrbes & ciues ærario deberent, omnia iſta debita iuſſis cremari chartis condonauit*. Dio apud Xiphilinum,*quicquid fiſco ærarioque debebatur remiſit definito tempore annorum ſedecim, ex quo id beneficium collatum eſſe voluit,vrbes ſubditas blandè tractauit, populum verò Romanum aſperè magis*.

Roma.Eccleſ.&c.Sixtus) Deſiderantur in L. & Pi. in alijs vox *Sixtus* variè exhibetur. Editiones enim omnes habent *Syxtus*: Fux. *Sextus*: Vi.O. *Xiſtus*:Fa.Peta. & Beda *Xyſtus*, cui patrocinatur auctor lib.4.hiſtor.cap.4.Ξυςὸς, ſic etiam Hieronym. in Ezech.cap.18. & lib. de ſcriptor. eccleſiaſt. Tamen quia idem lib. aduerſus Pelagianos ad Cteſiphontem ſcribit *Sixtus*, eamque videtur aſsignare differentiam inter hunc Pontificem & Philoſophum, de quo paulò antè circà Olymp. 194. vt hic *Xiſtus*,Pontifex *Sixtus* pingatur. Sic enim is agens de Ruffino *Librum*, inquit, *Xyſti Pythagorei hominis abſque Chriſto & ethnici immutato nomine Sixti martyris,& Romanæ Eccleſiæ Epiſcopi prænotauit*: Epiphanius quoque hæreſ. 26. Auguſtinus Epiſto. 16. & Albertus ſcribunt *Sixtus*. Hos in tanta varietate maluimus imitari cum omnibus editionibus, tàm apud Euſebium duobus locis, quàm apud Proſperum, vt cum M. quatuor Vatica. & Mar. tum quia ratio hæc pingendi eſt receptior, tùm quia video eam magis probari omnium eruditorũ coryphæo Baronio. Onuphrius tamẽ & alij docti habent modò *Syxtus*, modò *Xyſtus*. Hic autem paragraphus deeſt in Pi. & licet editi habeant ad an.2.Hadriani; tamen L. Lo.Fux.Vi.O.Peta.Albertus, M.A.V. & 3. Ms. Fab. collocant ad an. 3. quod confirmant Nicephor.lib.3.cap.25.& Euſeb.lib.4.hiſt.ca.4. dum ſcribunt Sixtum ſucceſsiſſe Alexandro anno 3. Hadriani: propterea non dubitauimus iſtos vulgatis præferre.

Cheronæus) *Cyreneus* Pi. L. Vi. O. *Ceroneus* Lo. *Cheroneus* Peta. Fux. Fa. interpres Plutarchi *Cheronenſis*, vt apud Spartianum: at Græcè Χαιρωνεὺς: quæ orthographia magis probatur Suidæ, Straboni & alijs, quam noſtra vetus *Cheroneus* cum dipthongo in vltima.

Sextus & Agathobolus) *Sextus Agathobolus* Pi.L. prætermiſſa copula, ſicut etiam in Vi. O. in quibus *Syxtus Agatobolus*. Sed rectius vulgati, cum *Sextus* ſit alter ab Agathobolo, ſcilicet nepos Plutarchi,& præceptor Antonini Veri,vt tradit Capitolinus: nec idem eſt cum eo, cuius meminit Euſebius lib. 5. hiſtor. cap. 7. & qui erat Chriſtianus, & florebat tempore Seueri.

Oenomanus) *Hinomaus* L. *Hynomaus* Pi.

Alexandrinæ Eccleſiæ &c.) Hic Iuſtus iuſtè diſponitur ad an.3.Hadriani, cõſentientibus omnibus libris, & hoc idem teſtante auctore lib. 4. hiſt.cap.4.& Nicepho.lib.3.cap.25.

Bellum contra Sauromatas &c.) Commotum hoc fuiſſe bellum notant circa annum 3. Hadriani, O.Vi.Lo.Fa.Pi. & cuſi: & circa 4. Peta. Fux. Mar.Contract.

pag.168.col.2.A. Terræmotu facto Nicomedia &c.)Rei credo celebritas celebriorem,& certiorem annum reddit; Nam omnes anno 4. Hadriani hæc tribuunt Pi. Vi. O. Lo. Fux. Fa.Peta, Mar.Contract.& vulgati:qui firmantur ſuffragio Caſsiodori.

Nicenæ vrbis plurima euerſa ſunt) *Nicenæ vrbes plurima euerſa ſunt* in L.Mar.ſed mendoſe.

Euphrates Stoicus Philoſ. moritur) Pro *moritur*, in Fux. *cognoſcebatur*. Extremum hunc annum variè deſignant libri: alij enim dicunt incurriſſe in annum 4. Hadriani, vt O.Vi.Fa.Pi.& impreſsi: alij in annum 5. vt Peta.Fux.Lo.Mar.Xiphilinus eius mortis meminit circa hos annos.

Hadrianus in Libyam &c.)Vbi Cõſulo libros, quo certi aliquid ſciſciter de ſitu reſtituendo, alij monent incidere in annum 4. Hadriani, vt Vi.O. Pi. alij in an. 5. vt Lo.Fa.Mar. Contract. & impreſsi: alij in an.6.vt Peta.Fux.

Hadrianus Athenienſibus &c.) Hoc, inquiunt Vi.Pi.O. anno 5. Hadriani, ſeu 2. Olymp. 225. factum eſt, quibus adiungendi vulgares: at Peta. Fux.Lo. Fa. Mar. Contract. an. 6. vt etiam Caſſiodorus, dum tribuit ſexto Conſulatui ab imperio Hadriani, & dum ſub *Vero & Ambiguo*, quos Faſti Onuphriani deſcribunt circa an. 2. Olymp. 226. Vide Xiphilinum,Spartianum,& Nicepho. lib.3.cap.24.

Cephiſus fluuius &c.) Pi. opponit an. 5. Hadriani: O.Vi. an.6. Peta.Fux.Lo.Fa. & impreſsi anno 7. ſicut etiam Caſsiodorus.

ponte coniungens) Ita corrigendum fuit iuxta O.Vi.Pi.M.P.Al.L.Peta A.& tres Ms.Fab.cuius loco extabat olim, intolerabilis error *ſponte coniungens*, & vtrumque deeſt in Fa. Ad noſtram lectionem vergit Caſſiodor.in Chronic. *Iuxta*, inquit, *Eleuſinam ciuitatem in Cephiſo fluuio Hadrianus pontem conſtruit Coſs. Gallicano & Tatiano*.

hyemem exegit) Accomodatiùs ad vniuſcuiuſque captum,quàm vt olim *hyemem exigit*, ex Lo. Peta.O.Vi.Fux.Fa.Pi.

Hieroſolymis x. poſt &c.) Vendicat hæc ſibi annus 7. Hadriani, in omnibus libris meis tàm membranaceis,quàm excuſis, quin & apud Contract. apud Mar. tamen an. 8.

Digitized by Google

Ioſes) *Jeſes* A. *Loſes* V. *Joerſer* P. *Ieſſes* Contract. *Ioſis* apud Epiphan. hæreſi 66. Ἰωσὴφ Euſeb.lib.4. hiſtor.cap.5. Niceph.lib.3.cap.25. & Zonaras ex Euſebio. Vocabulum hoc variam obtinuit terminationem non ſolùm in hiſtoria Eccleſiaſtica, ſed etiam in diuinis literis. Nam Act.4.vbi vulgata *Ioſeph autem*, Græcè eſt Ἰωσὴς ὁ ἐπικληθεὶς Βαρνάβας, & Matth.27.καὶ Ἰωσῆ μήτηρ: in quibuſdam Latinis exemplaribus *Joſes* legitur: quinetiam apud Hieronymum interpretatio etiam nominis diuerſa. Nam *Ioſes* redditur *parcens* vel *eleuatus*; *Joſeph* autem *augmentum* vel *profectus*: Hieronym. aduerſus Heluidium, appellat matrem Iacobi & *Ioſetis* Mariam.

Hadrianus ſacris Eleuſinæ initiatus &c.) Hæc aſſignantur anno 7.Hadriani, & 3.Olymp.225. in Vi.O.anno 8.& 1.Olymp.226.in Fa. Fux. & impreſſis: at an.9.& 1,Olymp.226. in Peta. Pi. Lo. & 3.Ms.Fab. Hos autem maluimus imitari, quia ſublato anno Galbæ &c.de quo ſuprà,annus 1.Olymp.226. incidit in annum 9.Hadriani; & quia propiùs acceditur ad iudicium ocelli literatorum Ioſephi Scaligeri,qui lib.5. de emendatione tempor.pag.450.exiſtimat errore Librarij hęc collocata ad an.illum 1.Olymp. 226. & transferenda in annum 2.

ibid. B. dona largitus) Licet antiqua lectio *bona largitus* poſſit defendi; tamen noſtra videtur germanior, iuxta L.M.P. V.O.Vi.Lo.Pi.Peta.Fux. vtrique conuenit Xiphilinus, dum ſcribit *Hadrianum dediſſe Athenienſibus magnam pecuniam & frumentum annuum, omnémque Cephaleniam:* & Spartianus,*multa in Atheniẽſes contulit & Athenarũ partem*, quã conſtruxit, *Adrianopolim appellauit*. Ratio ſumitur ex eo,quod Athenienſes computabant magno beneficio, quando viris de ſe bene meritis deferebant ius participanpandi ſacris Eleuſinis;ſicut legimus apud Spartianum de Hercule & Philippo, apud Soranum de Hippocrate, apud Ciceronem de Pomponio Attico,apud Suetonium de Auguſto, apud Capitolium de Marco Antonino.

Quadratus diſcipulus &c.) Euocantur in Pi. ad annum 8.Hadriani: in reliquis cum an.9. potiùs componuntur, vt in Peta.O.Vi.Fux.Lo.Fa. Mar.Contract.& impreſſis.

ad imperatorem mittit, iniquum) pro *mittit* habetur *miſit* in L.M.A.V.P.Lo. Lod. Pi. O.Vi. Peta.Fa.Mar. & Euſeb.lib. 4. hiſto.cap.8.& ex iiſdem pro *iniquiſſimum*, vt olim ſubſtituimus *iniquum*.

Imperator Hadrianus &c. pater patrię appel. & vxor eius Auguſta) Commendanda volunt anno 11.Hadriani Fa.Lo.Mar. & impreſſi: anno verò 12.Peta.Vi.O. Fux. Pi. quos imitatur Caſſiodorus.Vide Spartianum de hoc titulo.

Teleſphorus) Sic ex omnibus Ms. Alberto & So. pro *Teleophorus*, vt in Ven.Lut. H.B.P.vel *Theleſphorus* vt in Vincen.Mar. Porrò hunc Eccleſiæ regendæ curam ſuſcepiſſe volunt, alij anno 12.Hadriani,vt Peta.Fux.Lo.Fa.Mar.Albertus & impreſſi: anno verò 13.O. Vi.Pi. Euſebius lib.4. cap.5.Nicephor.lib.3.cap.25. confirmant vulga-

A tum ſitum, dum tradunt Teleſphoron ſucceſſiſſe Sixto,anno 12.Hadriani.

Antiochiæ cõſtituitur 1111.Epiſcopus Cornelius) Quo anno Cornelius Antiochenæ Eccleſiæ præfectus fuerit, varia libri. Nam Peta. Lo.Fux. Fa. Mar. & cuſi anno 12. Hadriani:Pi. & Contract.anno 13. Vi.O.an.14. Sed nihil obſtat,cur ſedem editorum tueamur;imò videtur firmari auctoritate Nicephori Conſtantinopolitani, dũ tribuit Eroni prædeceſſori annos 20. totidem enim interijciũtur inter 11.Traiani, quo ſedit Eron,vſque in 12.Hadriani,quo obijt.

Nicopolis & Cæſarea &c.) Harum vrbium caſum connumerant Peta.Fux.Lo.Fa. & excuſi an-

B no 12.Hadriani: O.Vi.Pi.anno 14. Contractus an.3.

Antinous puer &c.) Mortem Antinoi incurriſſe volunt in annum 13.Hadriani Peta.Fux.Lo.Fa.& vulgati: reliqui in annum 14. vt Vi.O.Pi. & licet Spartianus,& Xiphilinus,ſeu Dio huius rei meminerint, minùs tamen certa anni circunſtantia ex illis colligitur.

puer egregius) Non omninò improbabam id, quod habent Vi. O. Pi.Lo.Fa.Mar.Fux.Vincen. *puer regius* id eſt, Cinædus, ſeu Amaſius regis, (imperatores enim Romani ab Euſebio & Hieronymo ſæpiùs reges appellãtur) pręſertim quod cum *puer egregius* eandem habeant ſignificationem ac ſequentia *eximia pulchritudinis*; ſolita nihilominùs religio immota eſſe voluit vulgata,tùm propter reliquorum codicum auctoritatem, quæ numero longè ſuperant, tùm quia cum non tantũ

C corporis, ſed & animi pulcritudinem ſuſpiciamus,egregius dicitur non ſolum,qui corporis formã elegans,ſed qui ingenij, animiq; dotibus præſtat. His adiunge quod vix vſpiam reperies,vt epithetũ hoc *regius* charum regi ſignificet. Aſcanius quidẽ vocatur à Virgilio li.6.Aeneid.regius puer, ſed quia deſtinatus ſucceſſor regni patris Aeneę.

diligenter ſepeliens) *vehementer deperiens* Peta. Fux.& tres Ms.Fab.Lo.A.M.V.P.Al.Fa. de quo plura apud Pauſan.lib.8.Dionem,Spartia.Tertul. lib.de corona, Epiphan.in epito. fidei Cathol. & Iuſtin.oratio.ad Antonin.Idem habet quod nos, Vincen.tom. 1.& 4.'& alij codd. Fortaſſe legendum *vehementer deflens* ex Spartiano.

*pag.169.col.3.A.*Alexãdrinæ Eccleſiæ v 1.Epiſcopus præf. Eumenes &c.) Anteà legebatur in

D editis *7.Epiſcopus* pro *6. Epiſcopus*; nos ope exẽplarium A.L. M.V.P.Va.Peta.Lo.Fux. Vat.Al. Vi.O.Mar.Contract. locum correximus, & ratio pręcedentiũ & ſubſequẽtium Epiſcoporum Alexa.idem docet: non propterea tamẽ ſuſpecta eſſe debent mẽdi,ſi quis dicat Eumenem eſſe ſeptimũ Epiſcopum Alexandrinum:reuerà enim ſeptimus eſt inſtituta enumeratione à Marco: ſiquidem mẽs auctoris eſt in enumerãdis epiſcopis tã huius ſedis,quam cæterarũ non ab Apoſtolis, ſed ab iis, qui immediatè Apoſtolis ſucceſſerũt, progredi,vt ſæpiùs docet in hiſt. Porrò hæc commiſere cum anno 14.Hadriani,Peta.Fux.Lo.Fa. vnà cum vulgaribus:alij cũ anno 15.vt Vi.Pi.O. Verùm priores ſatis confirmãtur facta ſupputatione vndecim annorum

Digitized by Google

annorum Iuſti anteceſſoris: prætereà auctoritate Nicephori lib.3.cap.25. *circiter*, inquit, *duodecimum eiuſdem Hadriani imperii annum, anno prætereà vno & menſibus aliquot intercedentibus, Eccleſiæ eius adminiſtrationem Eumenes eſt ſortitus*, imò & ipſius auctoris lib.4.cap.5. hiſtoriæ Eccleſiaſticæ, ex quo verba Nicephori ſumpta videntur: Contractus paulò ab his abeſt, qui reponit circa an.17.

Eumenes) *Heumenes* Lo. *Himenens* Peta. *Hymeneus* O.Vi. Fux. ſed vulgata eſt Euſebij & Nicephori.

Templum Veneris ab Hadriano Romæ factũ) Lectionem conſtantem ne putes; varia enim eſt, vt *Templũ Veneris ſub Adriano in vrbe factum* V.Va.P.Lo. *Tẽplum Veneris ab Adriano in vrbe factum* A.M.S.Vat. *Tẽplum Romæ & Veneris ab Adriano in vrbe factum* Pi.L. *& templum Romæ Veneris ſub Adriano in vrbe factum* Vi.O.Peta. & tres Ms.Fab.vnà cum Mar. *Templum Romæ & Veneris Romæ factum* apud Contract. *Templum Romæ & Veneris ſub Adriano in vrbe factum* in Fa. vide Xiphilinum hac de re, & quod etiam aliud templum Veneris conſtruxerit Hieroſolymis in loco vbi erat præſæpè Chriſti, ad abolendam eius memoriam & venerationem: vide Paulinum ad Seuer. epiſt. 11. Hæc autem occupant ſitum anno 14.Hadriani aduerſum in Lo.Fa. & impreſſis, quibus fauet Caſſiodorus: in cæteris anno 15. vt in Peta.Fux.Vi.O.Pi.

Saluius Iulianus &c.) Connumerantur anno 15.Hadriani in Peta.Fux.Lo.Fa.& impreſſis at in Vi.O.Pi.an.16.

Hadrianus Athenis &c.) Hæc vnà cum ſuperioribus, annotantur ad annum 15. Hadriani in Peta.Fux.Lo.Fa. & in impreſſis: ad annum verò 16.in Vi.O.Pi.

inuiſit) *inuaſit* Al.ſed corruptè.

Hadrianus cum inſignes &c.agonẽ edidit &c.) Hæc conferunt aliquot libri in annum 15.imperij illius, ſeu 3.Olymp.227.vt Fa.Peta.Fux.Lo.Mar. Contract.& vulgares, quibus conſentit Caſſiodorus: reliqui in an.16.vt Vi.O.Pi. & tres Ms.Fab. videbantur referenda in an.1.Olymp. 228. ſi verum eſt hunc agonem Hadriani vocatum Olympicum, quod concurreret cum Olympico agone: qua de re vide eruditiſſimum Scaligerum libro 5. de emendat.temp.pag.450.

edidit, Bibliothecámque miri operis) Omittũtur in L.Pi.ſed leguntur in ſeptem Vaticanis & aliis Ms.& apud Albertum, Vincen.tom.1. Adonẽ & Mar.& quod præcipuum eſt, apud Caſſiodorũ æmulum Euſebii, & etiam apud Spartianum.

Iudæi in arma &c.) Conſtituêre his ſedem ad laterculum anno 16. Hadriani oppoſitum, Peta. Fux.Lo.Fa.Pi.Mar.Contract. nec diſſentiũt vulgati: at Vi.& O.ad annum 17.reponunt.

tenente prouinciam) Sic melius legitur monitu codicum L. A.M.Vi.O.V.Va.Vat. Lo. Pi. Mar. quam olim *tenente prouincia*.

Tynio) *Tenio* L.Pi. *Teonio* Va. *Tino* P. *Thenio* Vi.O. *Tinio* Lo.Fa.Mar. Noſtra eſt retinenda; ſic Mar.& alia exempl.

Phauorinus & Polemon &c.) Notantur item ad annum 16.Hadriani in Peta.Fux.Lo.Fa. & excuſis: ad annum autem 17.in Vi.O.& Pi.

Polemon) Sic reſtituimus ex L. A.M. P.Pi. Lo.tribus Vatic.pro *Palæmon*, vt in editis: vel *Polemon* vt in V.licet Anaſtaſius Bibliot.& recentiores, vt plurimùm legant poſteriori modo, & Vincen. *Palmenon*. Peta.Fux.Fa.tres Vatic.tres Ms. Fab. & Lo. *Polemo*. Euſebius lib. 10. de præpar. cap.3.citat Polemonem lib.1. Græcorum hiſtoriarum, forſan eundem cum noſtro: Palæmonis autem Rhetoris meminit auctor circa Olympiadem 206.de quo etiam Suetonius.

Baſilides hæreſiarches &c.) Certant ſed numero pari membranæ. Nam Peta.Fux.Lo.trahũt hæc ad annum 16.Hadriani: Vi.O.Fa.Pi. ad annũ 17.incerta victoria, niſi accedant vulgati, qui horum partes ſequuntur. Huius meminit Contractus, ſed circa an.21.

in Alexandria commoratur) Sic correximus ex L.A.M.V.Va.Vat.O.Vi.Lo. Pi. Vincen. pro *in Alexandria commemoratur*.

dux factionis Iudæorum) *dux Iudæa* L. *dux Iudaicæ factionis* P.Lo.

Barcochebas dux factionis) Inſignis ille prædò minùs dubium reddidit annum: omnes enim codices repoſuêre ad an.17.Hadriani, Pi.O.Vi.Fux. Fa.Lo.Peta.& impreſſi.

Barcochebas) Ità placuit legendum, cum eò modo habeant quatuor Vatic. Fa. & ipſe Euſebius lib.4.hiſt.cap.8. Βαρχωχέβας ὁ τῶν Ἰουδαίων ἀποστάτης ἀρχηγέτης. In Vat. vtrumque reperies *Cochebas & Barcochebas*. Nicephor.li.3.cap. 24.& Hierony.apol.aduer.Ruffi. ſequuntur noſtrã lectionem, niſi quod hîc corruptè habet *Barthochabas*. Oroſius veteris editionis legit *Cochebas* & recẽtior *Cotheba*: in Pi. & tribus Vatican. *Chochebas*: in Peta.& apud Vincen. *Cothebas*, tom.1. at 4. *Cochebas*: apud Mar. *Chochelas*: in Fre.& Adone *Cochebas*: in 1.Vat. *Barchochabas*: Helinãdus apud Antoninum *Barchosbas*: apud Vincen. *Barcocabas*. Porrò videtur vox cõpoſita ex *Bar* quod Chaldæis idem eſt, ac filius, & *Cochebas* pagus; quaſi dicas oriundus ex pago *Cochebas*, vel *Cochabas*: de quo Euſebius ex Africano lib. 1. hiſt.cã.7.

Quadrageſimale ieiuniũ à Teleſphoro per hoc tempus inſtitutum, ac præceptum, quidã ſcribunt) Non reperiuntur iſta in L. A.M. Fa.Peta.Pi.Vi. O.Au.P.Lo.Lod.Mar.Fux.nec in tribus Ms.Fab. & ipſa verba, *quidam ſcribunt*, cum ſint inſolita noſtro Euſebio, ſatis arguunt additionẽ; maximè cum nihil eiuſmodi, nec quod accedat, reperiatur in hiſtoria Euſebij, nec apud Hieronymum, Oroſium, aut alios illius tẽporis, aut ſuperioris. Quinimò conſtat quadrageſimale ieiunium eſſe ex inſtitutione Apoſtolorum, vt teſtantur Can.69. Apoſt.Clem.lib.5.Conſti.Ignatius epiſt.8. Hieronymus epiſt.54.Leo ſerm.46.& 9.de quadrageſ. Theophil.epiſt.Paſchali 1.Socrates lib.5.cap.22. dum agit de ritibus Eccleſiaſticis; *Romani*, inquit, *& Occidẽtales ſuarum eccleſiarum conſuetudinem ab Apoſtolis Petro & Paulo datam aſſerunt*. Et paucis interiectis, vbi ad particularia deſcendit, *Romani tres ante Paſcha ſeptimanas præter Sabbatum, & Dominicam continuas ieiunant*: & vbi re-

cenſuit varios Ieiunij ritus variarũ gentium, *omnes tamen*, ait, *Ieiunium illud ante Paſcha vocare* τεσσαρακοστὴν, id eſt quadrageſimam.

A

ibid. B. Bellum Iudaïcum &c.) Cœptum notat Peta. an. 17. Hadriani: Vi. Pi. O. Fux. Lo. Fa. Mar. an. 18. quibus conformes ſunt editiones, & ipſe auctor lib. 4. hiſtor. cap. 6. Albertus an. 19.

Hieroſolymis primus &c.) Vno conſenſu omnes libri hæc euocant ad annum 19. Hadriani: Albertus & Contract. ad an. 20.

AElia ab AElio) Sequor hìc poſteriores editiones, Albertum, Adonem, Mar. & nonnullos Ms. Nam priores Ven. & Lut. ac Fux. Lo. & Contractus *Helia ab Helio*, quod etiam habent Fre. Vincen. Caſſiodorus & alij, confuſis duabus familijs Romanis AElia & Helia; quia tamen vulgatam video commendari magis Hieronymo, Mar. Bed. Nicephoro, & auctori in hiſt. li. 4. ca. 6. quinetiam haberi in Peta. L. & Pi. nil mutandum duxi: ſed aliquantulum ab his variant alij libri. Nam Vi. O. *Elia ab Elio*: Fa. & Vincen. *Helyia ab Elyo*. Porrò mutationem nominis factam volunt vnà cum inſtauratione ab Hadriano an. 19. imperij illius, Fux. Lo. anno verò 20. ſeu 1. Olymp. 229. Peta. O. Vi. Fa. Pi. Mar. & vulgati, quibus ſuffragatur Caſſiodorus, dum hoc ipſum aſcribit Conſulatui 20. poſt initium imperij Hadriani, ſcilicet *Hadriani & Vibulli*, quos Faſti Onuphrij obijciunt eidem anno 1. Olymp. 229.

B

ſus ſculptus) *ſus ſcalptus* Fux. Pi. Lo. Peta. Caſſiod. *ſus ſculpta* Vi. O. *ſus ſulcatus* Fa. Hinc expurgabis Marianum, vbi mendoſè *ſubſculptus*.

Nonnulli à Tito AElio) *à Tito Helio* Lo. *Nõnulli Iudaeorum à Quinto Helyo* Fa. Hæc opinio de T. AElio conſtat ex veteribus nummis Veſp. & Titi, vbi *ſus inſculptus* cernitur.

C

maior ſexagenario) Vox *ſexagenario* deeſt in V. Pi. Mar. ſed mendoſè, cum ſit in alijs exempl. & apud Fre. Contract. & Eutropi. lib. 8. Adhæc mortem hanc attribuit Fux. anno 20. Hadriani: verùm cum ab auctore 21. annos imperaſſe dicatur, ad an. 21. terminari debet; & ſic indicant Peta. Vi. O. Lo. Fa. Pi. & impreſſi.

Antoninus) *Antonius* L. A. V. Va. Au. Vi. O. Lo. Pi. & Caſſiodor. alij ſcriptores variè vſurpant modò hoc, modò illud: ſed communius eſt *Antoninus*, quo nomine conſtanter Euſebius appellat lib. 4. hiſt. cap. 10. ſic enim Græcè, Ἀντωνῖνος ὁ Εὐσεβὴς τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν διαδέχεται. Idem habet cap. 12. & 13. ſequentibus.

D

Antoninus &c. regnauit an. 22. menſ. 3.) Sic pro *regnauit an. 23. menſ. 3.* vt in vulgatis, Fa. Anton. & Alberto, ſequuti L. A. M. Au. P. Peta. Fux. Vi. Pi. O. Lod. Bedam, Vincen. Contract. &, tres Ms. Fab. Clementem, Iſidorum & ipſum Euſebium lib. 4. hiſtor. cap. 14. Ἀντωνῖνον μὲν δὴ τὸν Εὐσεβῆ κληθέντα εἰκοστὸν καὶ δεύτερον ἔτος τῆς ἀρχῆς διανύοντα: de hoc Oroſius, *viginti*, inquit, *& non plenis trib. annis Rempub. gubernauit*: quem ſequuntur Ado, Fre. Mar. Theophilus verò, qui tunc degebat *an. 22. menſ. 7. dieb. 6.* Faſti *an. 22. menſ. 7. dies 26.* Nicephor. lib. 3. cap. 31. tribuit illi annos 23. ſed neſcio quam verè Eutropius, Zonar. tom. 2. Cedrenus, Xiphilinus è Dione, *annos 24.* Error autem 23. pro 22. inde profectus eſt hoc loco, quòd omnes codices præter L. A. Pi. Vi. O. & Mar. concedant annos 23. ipſi Antonino in ſerie annorum: ſed non mirum ſi tres menſes locum anni integri ſubeant, quò temporum ratio concilietur, vbi neceſſariò comparandi ſunt anni imperatorum & aliorum cum anno Romano, qui ſumit initium à Calendis Ianuarij. Nam non ſemel hoc contigit in hoc libro, & apud alios Chronographos. Porrò relictæ ſunt tot notæ numerales 23. Antonino in ſerie eorundem; tùm quia ità placitum maiori parti codicum, vt iam præmonuimus; tùm quia plura alioquin timenda erant incõmoda, vt confuſio ſitus Olympiadum, item annorum à Chriſto, & ab Abraham; & quia alioquin nunquam naſceretur ſumma illa annorum 381. quam Hieronymus vſq; ad an. 14. Valentiniani ait effici: porrò 140. annus Chriſti incurrit in an. 1. Antonini in Vi. O. Vincen. & Anton. quibus conformes ſunt vulgares. Quod non contigiſſet, ſi relictus eſſet antiquus ille ſuperſtitius annus Galbæ.

Antoninus pater patriæ appellatur) Antoninum nobilitatum hoc celebri titulo volunt omnes membranæ an. 2. imperij ſui, Peta. Vi. O. Fux. Lo. Fa. Pi. Contract. Mar. anno autem 1. tres Ms. Fab. & excuſi. Sed cæteris fauet Capitolinus docens hæc accidiſſe anno 2. imperij Antonini.

Galenus medicus his temporibus claruit) Deſunt in L. A. M. V. Pi. ſex Vatic. Fa. Peta. Fux. P. Vi. O. Lo. & tribus Ms. Fab. ſed congruunt veritati hiſtoriæ: Marianus, Ado, Vincentius, & Antoni. ea referunt ex Euſebio in Chronicis.

Rom. Eccleſiæ &c. Hyginus) Succeſſiſſe Pontificatui anno 2. Antonini, Lo. Albertus & impreſſi indicant: reliqui anno 1. Vi. O. Pi. Fux. Peta. Fa. Contract. cum quibus conueniunt Euſebius lib. 4. hiſtor. cap. 10. & Nicephor. lib. 3. cap. 25.

pag. 170. col. 2. A. ſub Hygino Romę vrbis &c.) Adueniſſe obſeruant Vi. O. Lo. Fa. Pi. & cuſi an. 2. Antonini: at Peta. Fux. & Mar. an. 3.

Iuſtinus Philoſophus &c.) Plures membranæ hæc notant circa annum 4. Antonini, vt Peta. Vi. O. Fux. Pi. Contract. Mar. ſed circa ann. 3. Fa. Lo. & impreſſi.

Heros v. Antiochiæ &c.) Adiungunt hæc anno 5. Antonini Peta Fux. Lo. Fa. Mar. Contract. an. 6. Vi. O. Pi. an. 7. tres Ms. Fab. at demùm an. 4. excuſi: qui ſitus belliſſimè reſpondet annis 13. quos Cornelio aſſignat Nicephorus Conſtantinopolitanus in Chronol.

Marcus VII. Alexandrinæ &c.) Inauguratum Epiſcopum tradunt Vi. Pi. O. an. 7. Antonini: Peta. Fux. Lo. Fa. Mar. tres Ms. Fab. an. 6. Contract. ann. 9. impreſſi ann. 5. probabiliùs, quàm cæteri, cùm decimus tertius annus Eumenis ſui prædeceſſoris cum quinto Antonini cõcurrat, incipiendo à 14. Hadriani, à quo is regendi Epiſcopatus curam ſuſcepit. Quin ipſe auctor lib. 4. hiſt. ca. 11. vult illum creatum Epiſcopum poſt 4. annum Antonini, & eodem anno, quo Pius Roma. Pontifex.

Digitized by Google

Romæ ix. Epiſcopus ordinatur P I V S an. 15.) A Cùm hæc penitùs deeſſent in vulgatis & nonnullis Ms. huic Pontifici Pio piè reddita eſt ſua ſedes hoc loco, auctoritate L. A. Peta. Fux. P. O. Vi. Pi. Al. Lo. Fa. Mar. Vincen. Anton. Contract. Alberti, trium Ms. Fab. niſi quod Fa. Mar. ponunt anno 4. Huius prætermiſſionis iam nos admonuerat ora editionis Sonnij, ſed reſtituitur non ſolùm ex libris, verùm etiã ex his, quæ ſunt apud Euſebium lib. 4. cap. 11. Eccleſ. hiſt. Πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἐπισκοπῆς ἐνιαυτῷ Πίυ μεταλλάξαντος &c. Nã certò conſtat ex ipſomet Euſebio tàm hìc quàm in hiſtoria loco citato, Pium ſucceſſiſſe Hygino, ita vt non dubitem eum ex ſola ſeu typographorum, ſeu librariorum incuria in vulgatis & alijs deſiderari. Eum prætereà nonum inter Pontifices B numeramus. Nam cum Hyginus eius prædeceſſor octauus recenſeatur in omnibus impreſſis, & Anicetus eius ſucceſſor decimus, neceſſe eſt, vt is qui medius intercedit, nonus appelletur. Tertiò ſediſſe eundem ad quindecim annos dicimus, quia ità nobis præſcribunt Peta. Al. O. Vi. A. P. Lo. M. Fux. Mar. Albertus, tres Ms. Fab. & alij, tùm quia ità Euſebius loco ſuperiori Πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἐπισκοπῆς ἐνιαυτῷ Πίου μεταλλάξαντος, qui numerus annorum ſtabiliri poteſt vel ex mendo ipſo, quo fœdantur membranacei L. Fa. & Pi. vbi legimus *an. 25.* pro *15.* Sed potior ratio peti debet ex ſerie temporum, & ex natura Chronici. Nam ſi Hyginus ſedit tantùm an. 4. neceſſe eſt, vt aliquis interponatur Pontifex inter ipſum, & Anicetum. Situs autem eſt in C Fa. ad an. 4. Antonini: in Vi. O. Lo. Fux. Peta. Pi. L. A. ad an. 5. qui videntur magis ſequendi. Nam licet Hyginus ſederit tãntùm quadriennio, & cœperit anno 1. Antonini, vt tradit auctor hìc & in hiſtoria, non eſt abſurdum eius quadriennium incidere in annum 5. Antonini.

Valentinus hæreticus &c.) In varios digeſsêre annos Chirographi iſthæc. Nam Peta. Lo. Fa. tres Ms. Fab. ad annum 6. Antonini, quibus conformant ſe editi: Fux. Mar. ad an. 7. Vi. O. Pi. ad an. 8.

Sancitum eſt à Pio, vt reſurrectio Dominica, die Dominicâ celebretur &c.) Non legũtur iſta in L. A. M. Vi. O. Pi. Peta. Fux. P. Mar. Lo. Fa. nec in ſex Vaticanis: nec dubito penitùs delendã, cùm ſatis D cõſtet diem Dominicam ab Apoſtolis inſtitutam, vt colligitur ex Apocal. 1. idque in memoriam reſurrectionis Dominicæ, iuxta Ignatium epiſt. 6. ad Magneſ. Auguſt. ſermone 251. de tempore; & epiſt. 119. cap. 13. & alios veteres patres. Quod ſi per reſurrectionem Dominicam nil aliud intelligas, quàm feſtum Paſchatis, vt intellexerunt plerique, non minùs conſtat tale decretum de celebrando Paſchate, die Dominicâ ab Apoſtolis ſancitum fuiſſe, vt docent Socrates lib. 5. cap. 21. Euſeb. lib. 5. hiſtor. cap. 23. ſic enim ὡς αὖ μηδ' ἄλλῃ ποτὲ τ' κυριακῆς ἡμέρᾳ τὸ τῆς ἐκ νεκρῶν ἀναστάσεως ἐπιτελεῖτο του κυρίου μυστήριον: apud Bedam lib. de ration. tempor. ſeu de natura rerum, Adonem, & Marianum, licet totum fere Chronicon Euſebij tranſcripſerint, nil tale reperitur, ſed hoc loco adiectum eſt, *Hermes ſcripſit librum, qui dicitur Paſtoris, in quo præceptum Angeli continet, vt Paſcha die Dominico celebretur*; vnde licet colligere, ſuperiora non eſſe Euſebij.

Citharœdorum) *Citharicorum* Al. Lo. & tres Ms. Fab. *Citharidorum* Pi. Porrò adnumerarunt iſta ad annum 7. Antonini Peta. Lo. Fa. & impreſſi: ad annum 8. Fux. ad an. 9. Vi. Pi.

Berythius) *Bericius* L. *Berycius* Pi. *Birecius* Vincen. *Byretius* Vi. O. *Veritus* Fa. *Bericitus* Mar. *Beritius* 3. Ms. Fab. quæ ſcribendi ratio ſine aſpiratione, ſi frequẽtiores affuiſſent codices probanda præ cæteris videbatur, ſi *y* adiunxeris. Nam apud Suidam lego Βηρύτιος ὁ ἀπὸ πόλεως Βηρυτοῦ, ab vrbe Beryto *Berytius*; & apud Suetonium inter Rhetores M. Valerius Probus dicitur *Berytius*. Adhæc ſunt qui ipſum claruiſſe indicent anno 7. Antonini vt Lo. anno 8. Peta. Fa. & impreſſi: an. 9. Fux. anno 10. Vi. Pi. O.

Arrianus Philoſophus &c.) Malui cum gemino *r Arrianus*, quam vt olim *Arianus*, quia ſic ſuadent Peta. Pi. Fa. Lo. & ipſa menda quæ cernitur in Fux. vbi *Arrius*; & in Vi. O. *Adrianus d*, pro *r*. Video etiã nomina propria geminare eam conſonantem, vt apud auctorem, qui ſcripſit περὶ τ' Ἀναβάσεως τῦ Ἀλεξάνδρυ, qui dicitur Ἀῤῥιανὸς. Ceterùm quot codices, tot ferme ſedes his aſſignatæ. Nã Lo. collocat ad an. 8. Fa. & impreſſi ad annum 9. Pi. ad annum 10. O. Vi. Mar. ad an. 11. Peta. Fux. ad annum 12.

Apollonius Stoicus &c.) Si dubites, cui ſinui iſta commiſeris, Lo. diſponit in laterculo oppoſito anno 9. Antonini: Fa. & excuſi anno 10. Pi. anno 11. Vi. O. Mar. an. 12. Peta. Fux. Contract. an. 13.

Chalcidicus) Varia ſcriptio. Nam in Pi. *Chalchidicus*: in Fux. Fa. & Lo. *Calcidicus*: in Vi. O. & Vincent. *Calcedonicus*: in Peta. & Antoni. *Calchidicus*: apud Caſſiodorum *Chalcidicus*: apud Eutropium & Marian. *Chalcedonius*: ſicut etiam apud Georgium Monachum Χαλκηδόνιος, referente Caſaubono in Capitolinum pag. 117. Noſtra cæteris præferẽda, cum de *Chalcide* vrbe Syriæ (nam Stephanus octo numerat in diuerſis regionibus) ſit mentio apud Stephanum, Strabonem, Plinium, & alios: & Capitolinus in vita Antonini Pij refert *Antoninum acciuiſſe Apollonium Chalcide*; & in vita Marci vocat eum *Chalcedonium Stoicum Philoſophum*. Calcis autem eſt Vrbs Campaniæ in Italia auctore Strabone. Cæteros ergo corrige ex Euſebio.

Scythopolitanus) Sic legendum docent Pi. L. Fa. tres Ms. Fab. Al. Mar. Caſſiod. cui affinis *Scytopolitanus* vt in Fux. *Scitopolitanus* vt in Vi. O. & Vincen. & apud Anaſtas. Bibliot. & *Schithopolitanus* vt in Lo. vel *Scithopolitanus* vt in Peta. pro *Syropolitanus* vt in impreſſis, Caſſiodoro, Antonino, & alijs: neque enim *vrbis Syropolis*, ſed potius *Scythopolis* vrbis Paleſtinę, ſeu *Schythopolis* (nam vtrumq; legitur) ſeu etiam de Scythopolitis mentionem faciunt auctores, vt 2. Matth. 12. vbi Græcè Σκυθοπολίτῃ, Antoninus

in Itinera. Ptolemæus, Solinus cap. 45. Plinius lib. 5. cap. 18. Hegeſippus lib. 3. cap. 19. Solin. cap. 45. Ioſephus paſſim Socrates, Sozomenus, Subſcriptiones Conciliorum, & alij: acutiſſimus Caſaubonus in ſuis notis ad Capitolinum pag. 117. ex vetuſtiſſimo libro regię Bibliothecæ, refert Georgium Monachum ſcribere *Βασιλείδης Σκυθοπολίτης.*

ibid. B. veri) *veriſſimi* tres Ms. Fab. ſed perperam: deſideratur apud Mar.

Celadion) *Calendion* Al. & Fux. ſed in hoc eſt ſupraſcriptum *vel Celadion:* Peta. & tres Ms. Fab. *Celandion*, ſed vitioſè. Nam priùs extat in aliis codd. Mar. Contract. & apud Euſeb. lib. 4. hiſtor. cap. 11. *Κελαδίων τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας τὴν λειτουργίαν παραλαμβάνει.* Cæterùm comparantur cum anno 12. Antonini Pij, in Fa. Lo. & impreſſis: cum an. 14. in O. Pi. Vi. & 3. Ms. Fab. cum an. 16. in Peta. Fux. Selegimus hos nobis imitandos, cum vulgatorum ſedes apertè mendoſa ſit. Neque enim in illis interponuntur decem anni inter hunc & Marcum anteceſſorem, vt voluerat auctor. Sed loco hoc ita reſtituto relinquuntur decem anni illius Marci, integri & perfecti, non ſecùs ac quatuordecim huius Celadionis, vſque ad ſubſequentem Agrippinum: hiſque ita poſitis abunde ſatisfiet illuſtriſſ. & eruditiſſimo Baronio, dum conijcit latere mendum in illis decem annis ipſius Marci, quia anteà in editionibus ſeptem tantùm interijciebantur ſeu computabantur anni inter illum & Celadionem: neq; fiet vis Nicephoro Conſtantinopol. qui totidem annos decem aſſignat ipſi Marco, licèt eum *Marcianum* vocet: ſed & quod caput eſt, neque ipſi auctori noſtro lib. 4. hiſtor. cap. 11. qui cum illo conuenit, vt cum auctore Nicephorus lib. 3. cap. 25. Si autem cernas veterem ſedem ſeruatam ad an. 12. Veri, in hac noſtra editione, id non è mente noſtra factum putes velim, ſed Correctoris noſtri neſcio quo conſilio.

quia ſe guloſum) Sic ex L. A. M. Pi. O. Vi. Peta. V. Va. Vat. Lo. Al. pro *qui ſe guloſum:* nam ſenſus ita eſt clarior. Præterea compoſuerunt hoc cum anno 13. Antonini, Fa. Lo. quos ſequuntur impreſſi: cum anno 15. Vi. O. Pi. tres Ms. Fab. cum anno 17. Peta. Fux. Contract.

coarguebat) A. L. M. V. Pi. Vi. O. Al. Lo. ità legendum docuerunt, & non vt anteà arguebat.

Caſſianus 17. &c.) Variæ ſunt membranarum partes. Nam Vi. O. Fa. & cuſi ad an. 18. Antonini collocarunt: Lo. Pi. ad an. 19. Peta. Fux. ad an. 23. Contract. ad an. 21.

pag. 171. col. 2. A. Romanæ Eccleſiæ Epiſcopatum x. tenet Anicetus an. 11.) Hîc duo ſunt conſideranda; anni, quibus ſedit, & annus, quo cœpit. Quod ad primum attinet, olim legebatur *tenet an. 10.* ficuti habent nonnulli Ms. ſed placuit potiùs lectio *tenet an. 11.* cum ſit librorum Peta. Fux. Lo. A. M. & ipſius Euſeb. lib. 4. hiſtor. cap. 19. & Nicephor. lib. 3. cap. 25. Quibus enim magis credendum, quàm ipſi auctori, præcipuè cùm accedat fides aliquot exemplarium: quoad ſecundùm, ſedes illi erat poſita in editis, Fa. Lo. & aliis ad an. 16. Antonini Pij, vel ad an. 17. vt in Vi. O. vel ad an. 18. vt in Pi. & Mar. Nos repoſuimus ad an. 20. manuducentibus Peta. Fux. 3. Ms. Fab. & Contracto. Adde quòd Nicephorus ibidem diſertè teſtatur Anicetum ſediſſe anno 20. Pij: quod etiam colligitur ex auctore in hiſtoria, dum Hygino, & Pio eius ſucceſſoribus tribuit annos 19. qui incidunt in illum annum 20. Pij.

Antonimus Pius ſuo patrimonio &c. *vſque* paruerint) Deſiderantur iſta in A. Lo. L. M. Vi. O. Pi. Fa. Peta. Fux. & trib. Ms. Fab. P. Vatic. ſeptem: ſed tamen ijſdem ferè verbis reperiuntur apud Eutropium lib. 8.

Antoninus Pius apud Lorium &c.) Sic emendauimus pro *apud Lorum*, vt olim in Baſilienſibus editio. & Sonnianâ iuxta codd. A. M. P. V. Va. Vat. Lo. Fa. Al. tres Ms. Fab. Mar. primas editiones Venetianam & Lutetia. Contractum & Antoni. in Itiner. licet aliqui apud eundem *Loriam* legendum putent. Noſtram lectionem reperio apud Spartianum, & Caſſiodorum qui hanc totam ſententiam refert ijſdem verbis. At *apud Lorios*, apud Vopiſcum, & Aurelium, vt etiam apud Eutropium, licet liber antiquus, teſtante Vineto in eũdem, habeat *apud Lorium*, ſicut editio Sylburgij Vuecheliana, vt etiam Pęanius eius Metaphraſtes *ἐν ἀγρῷ Λώριον ἦν ὄνομα αὐτῷ:* in Vi. O. eſt *apud Lyrium:* in Pi. & L. *Apollorio in villa ſua*; licet vitioſè, tamen deſignant legendum potiùs *Lorium*, quàm *Lorum:* apud Capitolinũ Caſauboni habes *Lauri*. Nam vetus *Lori*. Ex quo diſces, quare auctor addidit *villam ſuam*. Ait enim Antoninum Pium *natum in villa Lanuuina*, ſeu Lauinia *educatum Lauri in Aurelia, vbi poſteà palatium extruxit, cuius hodiéque reliquiæ manent.*

vitæ ſuæ 77.) Hæc eſt vera ac genuina lectio, & non *vitæ ſuæ 72.* quam nos reſtituimus, ſuadentibus A. Lo. Pi. O. Vi. Fux. Peta. L. M. Lod. Al. Idac. Caſſiodor. & Contract. at apud Eutropium Vineti lib. 8. *an. vitæ ſuæ 78.* Nam Eutropius Sylburgij habet *vitæ ſuæ 73.* Pæanius eius Metaphraſtes *ἑβδομηκονταετὴς γενόμενος:* apud Capitolinum *anno 70.* apud Victorem Schotti anno 75. apud Mar. *vitæ ſuæ 67.* Verùm non dubito quin *6.* pro *7.* corruptè repoſiti ſint, cum alij omnes illos *7.* retineant; Nihilominùs Onuphri. in lib. 2. Faſto. vult probare vixiſſe tantum *74. an.* & *menſ. 6.* Cæterùm Lo. aſſignat hæc numero 20. anni Antonini: Vi. O. Fa. Pi. an. 22. Peta. Fux. Cõtract. an. *23.* quod imitantur editiones: vita enim & imperium eundem exitum habuere.

Antoninus) In B. *Antonius.*

qui & Verus) Abeſt ab L. ſed habent alij libri & auctores. Hic imperator poſterioribus ſęculis dictus eſt per epitheton *Philoſophus*; ſed quàm imperitè, & contra morem veterum, conſule eruditiſſimum Caſaubonum in Capitolinum pag. 123.

imperium adminiſtrauerunt) Sic lego cum L. A. M. P. Lo. Vi. Pi. O. tribus Ms. Fab. Mar. Contract. & Vincent. tom. 1. & 4. & Alberto, cum anteà eſſet, *imperium miniſtrauerunt.*

Digitized by Google

Lucio Cæſari &c.) Vagantem ignem hunc coërcent omnes libri & Mar. ad annum 2. Marci Antonini, ſicut etiam facit Caſſiodorus.

ab oriente in occidentem) *ab occidente in orientem* in L. Fux. A. M. P. Pi. O. Vi. Mar. Caſſiodoro, ſaltem in vltimis editionibus. Nam primæ habent *ab oriente in occidentem*, ſicut eſt noſtra lectio, quæ eſt aliorum Ms. & Idacij, atque Contracti. Nec eſt facilè diſcernere ex aliis ſcriptoribus, vtrum potiùs ſit ſequendum.

ibid. B. Vologeſus rex Parthorum &c.) Volebat hæc aſſignari anno 2. Marci, codex Pi. ſed obſiſtunt reliqui Peta. Lo. O. Vi. Fa. Fux. Mar. Contract. & excuſi, qui an. 3. opponunt.

Vologeſus) *Volocaeſus* in tribus Ms. Fab. & A. *Vologeſus* in M. Pi. & ſic Xiphilinus: in Antonino Βολογαισος, interpres ſcribit *Vologeſus*, licet in editione Vuecheliana ſit *Vologeſus*: in P. *Vologenus*: in Peta. *Vologueſus*. Noſtra lectio eſt Ms. reliquorum, Mar. & prætereà Caſſiodori in Chronic. Oroſ. lib. 7. cap. 15. Aurelij Victoris de Cæſaribus, Iulij Capitolini, Zonar. tom. 2. Plinij lib. 6. cap. 26. Suetonij in Veſpaſiano: *Vologeſes* apud Vopiſcum, Victorem in Epitome, & Tacitum li. 15. idem Græcis *Vologeſus*, qui Latinis *Vologeſes*.

Fronto Orator &c.) *Fronte* Vincen. Huic ſedem delegerunt ad annum 3. Marci, Pi. Lo. Fa. vnà cum impreſſis: ad an. verò 4. Peta. O. Vi. Fux. Mar. Contract. ſed annus hoc loco non tanti eſt momenti.

Seleucia Syriæ) Libri L. Pi. A. Lo. O. Vi. M. Mar. Oroſius li. 7. cap. 15. & Eutrop. lib. 8. eiuſque metaphraſtes Græcus Pæanius ſuadebant legendum *Aſſyriæ*: ab his non longè abſunt V. Va. Fa. in quibus *Seleucia Aſia* corruptè, vt veriſimile eſt pro *Aſſyriæ*: in Vat. vtrumque habetur *Seleucia Aſſyriæ Aſia*: at in Fux. *Seleucia Iſauriæ*. Veruntamen de *Seleucia Syriæ*, ſeu in Syria frequens mentio apud Appianum, Pauſaniam, & alios pleroſque: Ptolemæus eam collocat in Syria caua ad oram maris Mediterranei: Plinio lib. 5. cap. 25. dicitur *Seleucia Parthorum, & quæ vocatur ad Tigrim*, quia vt ait Strabo li. 15. eſt ſita ſuprà Tigrim fluuium Oroſius vult hanc ſitam ſupra Hydaſpen fluuium. Non contendo quin alterum tolerari poſſit, quod hîc ita legendum iudicat doctiſſimus Caſaubonus in Capitolinum pag. 185. vbi ſit mentio eiuſdem expugnationis: Strabo etiam libro 16. vocat Seleuciam Aſſyriæ Πάλαι μὲν ὖν ἡ Βαβυλὼν ἦν μητρόπολις τῆς Ἀσυρίας, νυνὶ δὲ Σελεύκεια ἡ ἐπὶ τῷ Τίγρει λεγομένη: Ammianus quoque lib. 23. loquens de hac ipſa expugnatione Seleuciæ eam inter vrbes Aſſyriæ numerat; quod nullus aut exiguus habetur ab auctoribus delectus inter illa nomina *Syriæ & Aſſyriæ*. Nam vt bellè Herodotus lib. 7. οἱ ὑπὸ Ἑλλήνων ἐκαλέοντο Σύριοι ὑπὸ δὲ τῶν βαρβάρων Ἀσύριοι ἐκλήθησαν, quem locum citans Euſtathius in Dionyſium, ὅτι δὲ ἄλλοι παρὰ τοὺς Σύρους οἱ Ἀσύριοι δηλοῖ καὶ Ξενοφῶν ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς Ἡρόδοτος δὲ δοκεῖ ἄγειν αὐτοὺς εἰς ταυτὸν ἐν οἷς φησὶ ὅτι Ἀσύριοι, &c. & poſt eum Iuſtinus lib. 1. *qui à Barbaris Aſſyrii, à Græcis Syri*; & vt ſcribunt Acron & Porphyrio ſuper Ode 12. Horatij, & Ammianus Marcelli. lib. 23. *quæ nunc Syria, olim Aſſyria vocabatur*: quia tamen Xiphilinus hanc eandem rem tractans *Seleuciam Syriæ* expreſſit, & eiuſdem vrbis & appellationis ſit mentio conſenſu omnium codicum circa Olymp. 281. ſicut etiam apud Plinium lib. 6. cap. 26. & Tacitum lib. 20. ſeu hiſto. 4. nihil obſtat, quin veterem lectionem retineamus, ne videamur nouitatis amatores. Diſcimus autem ex Appiano lib. quem *de Syria* ſeu *Syrium* inſcripſit, Seleucum Nicanorem nouem vrbes nomine ſuo illis impoſito condidiſſe: vnde meritò auctor exprimit, de qua loquitur. Dio lib. 40. ait *Seleuciam eſſe vrbem Meſopotamiæ*. At Meſopotamiam comprehendi ſub nomine Syriæ nemo neſcit, cum Syria in vndecim regiones ſit diuiſa, quarũ vna eſt Meſopotamia, teſte Plinio lib. 5. cap. 12. & Mela lib. 1. cap. 11. Arrianus tamen ſcribit Aſſyriam eſſe propriè Meſopotamiam: Plinius lib. 6. cap. 26. ait Seleuciam vocari Babyloniam, & Babyloniam eſſe partem Meſopotamiæ & Aſſyriæ. Ad extremum committit hæc anno 3. Marci, Pi. reliqui anno 4. vt Peta. O. Lo. Vi. Fa. Fux. ſimul cum vulgatis & Contracto.

Apud Piſas Peregrinus &c.) *Apud Piſſas* Lo. ſed minus appoſitè, cum hîc ſermo ſit non de vrbe Italiæ, quæ apud Antoninum in Itinerario, & Ptolemæum ſcribitur cum duplici ſſ, ſed de Piſa vrbe Elidis in Peloponneſo, teſte Strabone lib. 8. Stephano, Virgilio lib. 10. Aeneid. & aliis, quæ dicta eſt Olympia, & vbi ludi Olympici exhibebantur. Prætereà huic paragrapho tribuunt laterculum oppoſitum anno 5. Marci Antonini, ſeu 1. anno Olympiadis 236. Lo. Fa. Fux. Mar. & vulgares: at anno 4. Peta. O. Pi. Vi. ſed vulgares haud dubiò imitandi nobis ſunt; licet neſcio quis infeſtus Apollo collocauerit anno 4. cùm conſtet ex Luciano vt oculato teſte in epiſtola de morte Peregrini iſtud eueniſſe *finito certamine Olympico poſt mediam noctem*. De hoc Philoſopho, vt magni nominis viro, Gellius lib. 12. cap. 11. diem & annum tamen obitus eiuſdem reticuit: veriſimiléque eſt auctorem hoc loco iſta expreſſiſſe, quòd rei nouitas, & Peregrini fama, magnam admirationem, mortiſq; contemptum apud multos præſertim imperitiores excitaſſet.

L. Cæſar de Parthis cum fratre triumphauit) *cum patre triumphauit* Fa. ſed mendosè, vt conſtat ex Oroſio, Eutropio, Vincen. & Capitolino, qui idem narrant. Adhæc actum triumphum monent anno 4. Veri, ſeu 3. Olympiad. 236. O. Vi. anno 5. Peta. Pi. Contractus, & Caſſiodorus: anno 6. Fux. Lo. Fa. & vulgares; Caſſiodorus annumerat hæc Conſulatui *Pudentis & Orfiti*, qui in Faſtis Onuphrij obijcitur anno 1. Olympiad. 236.

Agrippinus IX. Alexandriæ &c.) Hunc creatum Alexandrinum Epiſcopum, ſi libris O. Vi. crediderìs, dices anno 5. Antonini Veri: ſi Con-

Digitized by Google

tracto an. 10. at ſi reliquis membranis vt Peta. Pi. Fux. Lo. Fa. Mar. anno 6. quibus adiungendi vulgati: & hi poſteriores propiùs accedunt ad ea, quę ſcribit Nicepho. lib. 3. cap. 25. & ipſe auctor lib. 4. hiſt. cap. 19. *Octauo* (Antonini) *anno* &c. *in Alexandrina Paræcia Celadione, cum illi quatuordecim annos præſediſſet, mortuo ſucceſſit Agrippas.* Ita eum nominat, qui hoc loco vt apud Nicephorum *Agrippinus*. Quem ſitum anni octaui & nos comprobaſſemus (ſic enim conueniret optimè cum Celadione anteceſſore ad an. 16. Pij, & cum Iuliano ſucceſſore ad an. 1. Commodi) ſi adfuiſſet auctoritas alicuius codicis. Cæterùm Nicephorus in Chroni. tribuit huic Agrippino annos 14. niſi forſan ſit mendum pro *12*. Nam iſte numerus firmatur ab Euſebio in hiſtoria & Nicephoro.

Perſecutione ortâ in Aſia &c.) Commendanda monent anno 6. Veri Pi. Vi. O. Fux. Mar. Contract. At an. 7. Peta. Lo. Fa. & vulgati: Oroſius lib. 7. cap. 15. de hoc in *diebus Parthici belli perſecutiones Chriſtianorum*. Cæterùm ad latus horum immediatè inſeritur in A. L. M. *Quarta perſecutio ſub Antonio*: in Pi. *Quarta perſecutio ſub Antonino*: & in O. Vi. *Perſecutio orta in Aſia*.

Pionius) *Peonius* L. Pi. Lo. *Paonius* Lod. vulgatam lectionem confirmat ipſe Euſebius lib. 4. hiſtor. cap. 15. Πιόνιος: item Ado, Vincen. Mar. & Contract.

Plurimi in Gallia &c.) *in Galilaa* A. ſed fœdè nimis, vt dignoſcitur ex alijs libris, Mar. Oroſio lib. 7. cap. 15. & ipſo auctore lib. 5. hiſt. cap. 1. Paſſos hos martyrium Pi. Vi. O. anno 6. Marci notarunt: anno verò 7. præter impreſſos, Peta. Lo. Fa. Fux.

Lues multas prouincias &c.) Hanc luem graſſatam obſeruant an. 7. Antonini Veri Pi. Vi. O. Contract. Verùm anno 8. potiùs Peta. Fa. Fux. Lo. & impreſſi. Peſtilentiæ demum huius meminêre Oroſius lib. 7. cap. 15. Eutropius & Victor, nec non Capitolinus, qui ſignificat eam duraſſe vſque ad obitum M. Antonini, eumque è Babylonia eam ſecum deuexiſſe Romam vſque, infeciſſéque eâ omnes prouincias, per quas iter fecit, vbi per quadriennium in Syria manſiſſet: quibus ſtabiliri videtur ſitus antiquus, cum auctor indicet eum profectum in Syriam anno 4. ſui imperij.

Romani contra Germanos &c.) Annumerant ijs, quæ ad annum 7. Veri referuntur, Pi. O. Vi. Mar. At cum ijs quæ ad annum 8. Peta. Lo. Fa. Fux. & impreſſi.

pag. 172. col. 3. A. Roma. Eccleſiæ &c. Soter an. 8.) Sic correximus loco *an. 14*. vt in cuſis: vel *an 9*. vt in Mar. & Alberto, ex fide L. A. Peta. Vi. Pi. Lo. M. P. Al. O. Cõtract. & Euſebij lib. 5. hiſt. Eccleſiaſt. in procemio Σωτὴρ ἐπὶ ὄγδοον ἔτος ἡγησάμενος, Nicephori lib. 3. cap. 25. Idem docent ſequentia, vbi poſt annos octo Eleutherum ponit. Adhæc euectum vult Pi. ad Epiſcopatum anno 7. Marci: Peta. Lo. Vi. Fa. O. Fux. Mar. Contract. an. 8. quod imitantur vulgati: & ille ſitus firmatur ex ſuperiore & ſubſequẽte Pontificibus, de quibus ſingulis ſuo loco.

Theophilus Antiochiæ VI.) Sic correximus ſequuti A. L. M. V. Vi. Pi. O. Lo. Al. Mar. Contract. P. pro *Antiochia 16*. cum etiam Heros eius prædeceſſor dicatur V. Epiſcopus, & Maximinus ſucceſſor VII. Epiſcopus. Idem confirmant Euſebius & Nicephorus in hiſtoria. Præterea hunc referũt Antiochenæ Eccleſię pręfectum fuiſſe Pi. Lo. Vi. O. Fa. Mar. & excuſi anno 8. Marci: at Peta. Fux. anno 9. ſed priores firmantur auctoritate Euſeb. lib. 4. hiſtor. cap. 20.

Lucius imperator anno regni ſui nono &c.) Idem habet Capitolinus quod auctor; diſſentit Eutropius li. 8. qui annum 11. annotat. Cæterùm committunt hæc Pi. & Mar. anno 8. Verùm cum aſſerat auctor hæc contigiſſe anno 9. quid cauſæ eſt, cur non ad eundem notentur, præſertim cum ità præſcribant Peta. O. Lo. Vi. Fa. Fux. & impreſſi? ſi enim dubitationi ſit locus, ad an. 11. referri potiùs debuerant, quam ad an. 8. quia ita ex aliquorum ſententia refert, inter quos videmus eſſe Caſsiodorum, vel ad ann. 10. ad quem Contract. reijcit.

putant XI) *putant X*. A. L. prius legitur apud Mar. & apud Caſsiodor. in Chronic. Eutrop. lib. 8. Aurelium Victor. & in alijs Ms.

Altinum) *Altimum* Lo. duo Vaticana & Mar. Exemplaria noſtram ſequuntur, vt etiam Victor, Oroſius, Caſsiodorus, (qui eadem refert) Eutropius, Capitolinus. Eſt autem ciuitas Venetiæ teſtibus ijſdem, atque Herodiano, Tacito, Pomponio, Ptolemæo & alijs, ſeu vrbs in Mœſia, auctoribus libro Notitia Prouin. & Antoni. in Itinera. At de *Altimo* nuſquam legi.

Antonino Imperatori Melito Aſianus) Fœdiſſimè corruptus erat hic locus. Nam legebatur in omnibus editis *Antonino Imperatori inclyto Aſianus*; ſed adiuti ſumus ope codd L. Lo. Lod. Vi. Pi. A. O. M. V. Và. Peta. & trium Ms. Fab. P. Al. Fux. Vincent. Bedæ, Mar. Contract. Adonis, & ipſius Euſebij lib. 4. hiſtor. cap. 14. & 21. & lib. 5. cap. 24. Hieronymo duobus in locis, lib. de ſcriptor. Eccleſiaſt. & epiſt. 84. & Adone in Chronic. eadem fere verba referentibus, quibus Euſebius vtitur. Ita quoque profert hunc locum illuſtriſſ. Baronius tom. 4. pag. 185. non dubito quin ex Ms. aliquo. Melito autem dicitur *Aſianus* ab auctore, vt ſignificet vrbem *Sardis* (cuius ille erat Epiſcopus, & de quâ Apocalyp. 1.) fuiſſe in Aſia; ſed ad cuius alterius *Sardis* differentiam penitus ignoro: nec poteſt eſſe Sardicæ vrbis Thraciæ in Europa, cùm vox *Sardenſis* multum differat à voce *Sardicenſis*: licet non ignorem eſſe pleroſque, qui exiſtiment Cõcilium *Sardicenſe* idem eſſe, ac concilium *Sardenſe*, quaſi celebratum in Aſia in vrbe *Sardis*, cum hiſtoriæ veritas doceat actum in Thracia regione Europę, & eos in hac re non parùm hallucinari.

Sardenſis) Sic ex A. L. P. O. Lo. Peta. Fa. Fux. Pi. Al. Vi. & Othon. lib. 3. cap. 25. pro *Sardienſis* vel *Sardicenſis*. Noſtram lectionem amplectuntur Hierony. de ſcriptor. eccleſiaſt. & illuſt. Baronius in Annal. Verùm Ado eadem referens, legit *Sardiſenſis*: Eutropius ſæpe *Sardienſis*. Ad extremum O. Pi. Vi. factum indicant anno 9. Marci, diſſentiunt reliqui, qui præter impreſſos anno 10.

opponunt, vt Peta.Lo.Fa.Fux. at an. 13. Contractus.

Apollinaris Aſianus &c.) Attribuuntur iſta in aliꝭs quidem anno 9. Veri, vt in Pi. O. Vi. Mar. anno 10. in Peta.Fux. anno 11. in Lo. Fa. & impreſſis: an. 13. apud Contractum: an. 16. apud Albertum. Porrò hinc expurgabis Adonem, vbi *Apollinaris Appianus*, pro *Aſianus*.

Dionyſius Epiſcopus &c.) Aſſignant hæc anno 10. Marci, Pi.Vi.O.Mar. annò verò 11. Peta. Lo.Fa.Fux.& impreſſi.

Pinytus) Germanius quā olim *Pynetus*: in qua caſtigatione ſequuti ſumus L.A.Pi.M.V.Lo. tres Ms.Fab. Anton. quibus accedit Hierony. lib. de ſcripto. eccleſ. & ipſe Euſeb. lib. 4. hiſt. cap. 23. vbi Πινυτὸς: in O.Vi. *Phythinus*: in Fa.Fre. Adone & Vincent. *Pinitus*: In Peta. *Pynnitus*: in Fux. *Pynitus*: in Mar. corruptè *Primitus*.

Pſeudoprophetia) *Hæreſis* Vi.O.

quæ Cataphrygas) *Cathaphrigas* Fa. *Catafrigas* Peta. quæ *Catebretas* Au. ſed vbique mendum eſt manifeſtum ex Auguſtino, Epiphanio, Euſebio lib. 5. hiſtor. cap. 16. & veteribus ſcriptoribus: illuſtriſſ. Baronius referens hunc locum tom. 2. pag. 188. ita habet *quæ iuxta Phrygas nominatur*. Nam κατὰ & iuxta idem ſunt.

Pſeudoprophetia &c. Priſcilla) Deeſt in A. ſed eſt in aliꝭs, & Vincen. ac Mar. & retinendum ſine dubio, vt conſtat ex Euſebio lib. 5. hiſtor. cap. 14. Epiphan. hæreſ. 48. Cedreno, Hieronymo lib. de ſcriptor. Eccleſiaſt. vbi eadem refert, & ex Auguſtino lib. de hæreſib. qui tamen pro *Priſcilla* eam *Priſcam* nominat, ſicut habent Lo.Fre. (licet hic paulò poſt vocet *Priſcillam*) & ſicut Eraſmus teſtatur legi apud Hierony. lib. de ſcriptor. eccleſ. in emendationibus codd. vt etiam in vulgatis legitur, & lib. aduerſus Pelagian. Hîc demum obſeruandum quod hæreſim hanc natam referunt anno 10. Marci, Pi.O.Vi. at anno 11. Peta. Lo.Fa. Fux. & impreſſi. Epiphanius hæreſi 48. tradit exortam circa an. 19. Antonini Pij; itáque citiùs quam auctor annis 14.

Tatianus hæreticus agnoſcitur &c.) Minùs tamen certa notio anni ignotum eum reddet. Pi. enim O.Vi. & Mar. diſceſſione à cæteris factâ anno 11. Antonini Veri tribuunt. At Peta.Lo.Fa. Fux. cum impreſſis an. 12.

Tatianus) *Titianus* Lod. Lo. Fa. *Tacianus* Vincen. tom. 1. ſed corruptè, cum idem ſit cum eo, de quo egimus, in Præfatione Euſebij, & de quo verba facit Euſeb. lib. 6. cap. 13. agens de Clemente *μνημονεύει τε τῦ πρὸς Ἕλληνας Τατιανῦ*. Extat eius oratio contra Gentes.

Bardeſanes alterius hereſeos &c.) Pergunt diſcrepare Pi.O. & Vi. à cæteris: hæc enim annumerant anno 11. Antonini Veri, quæ Peta.Fux.Lo. Fa.Mar. & impreſſi anno 12.

ibid. B. Oppianus Cilix Poëta &c.) Commendantur in O.Pi. & Vi. laterculo illi, qui anno 11. Veri iacet oppoſitus, cum in cæteris & Mar. alteri illi, qui anno 12.

Cilix) Puriùs ex fide L. Pi. & auctoritate Hierony. in Ezech. 47. vbi idem refert; hinc Lucanus lib. 3.

Itque Cilix iuxta iam non pirata carinâ;

tamen vulgati, Mar. & aliꝭ codd. habent minùs purè *Cilex*, vel *Cylex*, id eſt ex Cilicia, vt anteà vidimus de *Pylade*.

Halieutica) Sic reſtituimus pro *Halieuticam*, vt in impreſſis: aut *Alieuticam*, vt in Pi. aut *Aleutica*, vt apud Mar. aut *Aliaeutica*, vt in Fa. Peta. aut *Eutica*, vt in Lo. aut *Eleutica*, vt in P. aut *Eleuticam*, vt in Vi.O. Sic variè luſit negligentia librariorum in deprauando hoc nomine. Nos verò ſumus ſequuti A.M. tres Ms.Fab. & Sozomenum, lib. 1. in præfat. qui eius libri ſeu poematis ſubiectam materiam deſcribens ſic ait *Ὀππιανὸν τὸν ἐν τοῖς μέτροις τῶν ἰχθύων τὰ γένη καὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν θήραν ἀφηγησάμενον*, *Appianus piſcium genera, naturam, & capturam carmine complexus eſt*. Cedrenus habet *Ὀππιανὸς τὰ ἁλιευτικὰ συνεγράψατο*: in Va. *Ἀλιευτικὰ*, vt etiam apud Hierony. lib. de ſcriptor. eccleſ. & apud Vopiſcum, extat ille inſignis liber impreſſus Græcè Florentiæ, Latinè Venetꝭs & Pariſꝭs vtraque linguâ.

Tanta per totum orbem peſtilentia &c.) Hanc luem generalis codicum conſenſus conſtituit ad annū 12. Antonini Veri. Neſcio an alius ſcriptor eius meminerit.

in quibus) *in quis* L.M.A.Pi. P. tres Ms. Fab. vt etiam ſuprà circa Olympiadem 217.

Antoninus &c. ſemel pertinaci exercitui, & qui) Hæc emendatio debetur Lo. Peta. Fux. Fa. Mar. Nam vulgati habent *ſemel pertinaciter exercitui qui* &c. Idac. *ſemel pertinaciter exercitu*: Vi. O. *ſemel pertinaci exercitu qui* &c. Al. *ſemel pertinaci exercitu & qui* &c. quæ duæ poſtremæ lectiones videntur penitùs non improbandæ; ſed prior magis placet: apud Baronium dum hunc locum recitat tom. 2. pag. 220. forſan ex aliquo Ms. habes *ſemel perniciter exercitui qui*.

ſiti oppreſſo) *ſiti oppreſſis* A. L. Peta. Fux. M. P. Lo. Mar. Pi. Prius nobiſcum habent aliꝭ libri, & Vincent. tom. 1. Plura de hac pluuia diuinitùs miſsâ orationibus Chriſtianorum apud Oroſium lib. 7. cap. 15. Euſeb. lib. 5. cap. 5. qui illa tranſcripſit penè ad verbū ex Tertulliano in Apolog. cap. 5. & ad Scapulam, Nicephorum lib. 4. cap. 12. Iuſtinum in Apolog. Diaconum lib. 10. Dion. qui artibus magicis tribuit hāc pluuiā, Capitolinū qui precibus Antonini erga Deum extortam ait: Xiphilinus tradit *legionē* (Chriſtianorū) *ideò vocatā fuiſſe Κεραυνοβόλον fulminatricem*: quo autem anno contigerit, hæc inſignis victoria, non ita facilè eſt iudicare ex libris. Nam cum ſingulæ hiſtoriæ referantur ferè ſemper ad annum, cuius nota apponitur initio periodi: Pi. & Lo. videntur conſtituere illa prima verba huius periodi, *Imperator Antoninus multis* &c. ad annum 12. Antonini. Nihilominùs è regione horū verborum *in Quadorum regione pugnabat* apponitur nota 14. anni ipſius: in aliꝭs libris illa prima verba periodi apponūtur è regione an. 13. eiuſdem: ſed illi cum cæteris conueniunt in hoc, vt ex aduerſo eorundem verborum, *in Quadorum regione pugnabat*, apponatur nota 14. anni. Itaque ſi habeatur ratio non numeri oppoſiti primis verbis

illius periodi, ſed numeri, qui eſt ex aduerſo verborum, quæ illam pugnam exprimunt, dicendum eſt omnes libros conuenire in hoc, vt illa contigerit an.14. Antonini: ſicuti reverâ accidit, vt colligitur tùm ex literis ipſius imperatoris ad Senatum de tantâ victoria precibus Chriſtianorũ obtentâ, quæ ex Bibliotheca Vaticana reperiũtur apud Onuphrium in Faſtis pag. 350. in quibus inſcribitur Antoninum fuiſſe *Tribunitiæ poteſtatis* 28. tùm ex nummis & veteribus inſcriptionibus, ex quibus dignoſcitur fuiſſe 15. Tribunitiam poteſtatem eo anno, quo ipſe Antoninus ſuſcepit imperium.

Atticus Platonicæ ſectæ &c.) *Aeticus* Vincen. Hunc aggregant O.Vi. anno 15. Marci; ſed reliqui anno 16. vt Peta.Pi.Fux.Lo.Fa.& editi.

Romanæ Eccleſiæ XII. Epiſcopatum ſuſcipit Eleutherus an. 15.) Emendatiùs quàm vt olim *Eleutherius*, ſicut præſcribunt Pi.Peta.Vi.Fux.O. Lo. (quid alij, non memini) & ipſe auctor lib. 5. cap. hiſtor. item Hieronym. lib. de ſcript. eccleſ. & Nicephor. lib. 3. cap. 25. licet ratio altera ſcribendi apud bonos auctores recipiatur, vt apud Irenæum lib. 3. aduerſ. hæreſ. Repoſuimus autem ad an.17. Marci Antonini, dictantibus Peta. Lo. Fux. & ipſo auctore & Nicephor. ibidem, licèt cuſi cum O.Fa.Vi.Pi. haberent ad an.16. Cæterùm pro *annis 15.* legitur in L.Pi. *an.25* ſed mendosè. Apud auctorem lib.5.cap.22.& Nicephór. lib. 4. cap. 19. tribuuntur tantùm *anni 13.* & Victor dicitur ſucceſſiſſe Eleuthero *an.10.* Cómodi. Sed quod non eadem mens illi fuerit, quando priùs edidit hoc Chronicon, ſatis conuincitur ex ſitu ſubſequentium Pontificum.

Antiochiæ VII. Epiſcop' cõſtituitur Maximin') Addidimus *Epiſcopus* ex L. Al. O. Pi. Lo. Vi. Contract. Porrò hunc *Maximinum* factum præſulem Antiochenum an.16. Antonini Veri, indices ſunt editi: qua in re deſtituuntur à chirographis, qui omnes cum anno 17. comparant: ſed omnes videntur mendoſi, quia certum eſt Theophilum anteceſſorem vixiſſe vſque ad Commodum. Ipſe enim refert lib. 3. ad Autolycum, quot annos regnârit Antoninus Verus, cui Commodus ſucceſſit: vnde non abſurdè Nicephorus Cõſtant. in Chronol. tribuit ipſi Theophilo annos 13. qui iuxta auctorem coincidunt in an.2. Commodi.

Maximinus) *Maximus* A.Al. Peta. O.Vi. Lo. Mar. prius legitur tum in cæteris Ms. tum in Euſebio lib. 4. hiſtor. cap. 24. Zonar. tom. 2. & Nicephoro lib. 3. cap. 25. At *Maximianus* apud Nicephorum Conſtantinop.

Antoninus Commodum fil. ſuum conſortem regni facit) Cui alteri anno tribueremus quàm 17. Veri, ſeu 2. Olymp. 239. cùm ità dictent omnes codices & Caſſiodorus? licet Mar. & Contract. an.16.

pag.173.col.2.A. Antoninus cum filio &c.) Hæc ad annum imperii Antonini 18. ſeu 2. Olymp. 239. conſtituunt O.Vi.Pi.& excuſi; ſed ad an.17. Contract. & ad an. 19. Peta.Lo.Fa. Fux. Lampridius in Commodo notat hæc accidiſſe in Conſulatu *Pollionis & Apri*, hoc eſt, vt deſignãt Faſti Onuphrij anno 4. Olymp. 238. Caſſiodorus verò *Coss. Orfiti & Ruffi*, id eſt, anno 2. Olymp. 239. vt in iiſdem Faſtis appingitur; ſed tamen anno 18. Veri, iuxta ipſum Caſſiodorum, qui profert penè ipſiſſima verba Euſebij.

apud Carnuntum) Sic pro *apud Cornutum*, vt in impreſſis: ſequuti ſumus A.L.M.Pi.Sa.Fux. tres Ms.Fab.P.Vi.Lo.O. Spartianum & Ammianum lib. 30. & quia omnia exemplaria conueniunt in hoc vocabulo, dum eius fit mentio circa Olympiad. 272. vnde Andreas Althamer in deſcriptione Danubij ſcribit veteres dixiſſe *Carnuntum*: ſicut etiam legitur apud Eutrop. lib. 8. qui iſta eadem refert: in Peta. *apud Carnuntum*: in V. Va. Vat. Fa. *apud Carnutum*, ſicut apud Aurelium Victorem & Zoſimum: in Al. *apud Corminium*; ſed apud Oroſium lib. 7. cap. 15. *apud Carnotum*: ita omnes ferè conueniunt in prima ſyllaba *Car.* Plinius lib. 4. cap. 12. & lib. 37. cap. 3. & Antoni. in Itinera. meminerunt *Carnunti* vrbis in Pannonia, quam Zoſimus lib. 2. loquens de Herculio ad Diocletianum, profectò miſerè confundit cum Carnuto oppido Celtico, quod propriè Carnutum, vulgò *Chartres*: alterum Carnuntum appellatur. Sunt viri docti qui putant idem eſſe quod hodie *Petronella* dicitur in Auſtria, vbi viſuntur moles & ſitus caſtrorum.

Antoninus poſt victoriam &c. *vſque* exhibuerit) Abſunt hæc ab L. nil tamen cogit nos cur ea tollamus, cùm extent in aliis codicibus, & apud Capitolinum atque Eutropium, ex quibus ſumpta videntur. Munificentiam autem hanc exhibitam ab Antonino aliqui libri tradunt anno eius 18. vt Pi.Vi.O. Mar. aliqui anno 19. vt Peta. Lo. tres Ms.Fab.Fa.Fux.& cuſi, quibus fauet Caſſiodorus. Eutropius hæc eadem refert, omiſſo tamen Conſule ſeu anno.

Commodus à ſenatu Auguſtus appellatus) Reduxêre iſta Pi.O.Vi.Mar. ad an.18. Veri: Lo. Fa.Fux. tres Ms.Fab.& vulgares ad an. 19. & vltimum, quem amplectitur Caſſiodorus; & ratio idem exigit.

Smyrna vrbs Aſiæ terræmotu ruit &c.) Non vna eſt aſſertio omnium codicum, quo anno id euenerit, cùm Pi.Vi.O.Mar. redigant ad annum 18. Veri: Peta.Lo.Fa. tres Ms.Fab.Fux.& vulgares ad annum 19.

Iulianus X. Alexandrinæ Eccleſiæ &c.) Iuliani Epiſcopatum referri volunt libri ad annum 18. Veri, vt Mar. alij verò ad an.17. ſic Fux.Fa.Lo.Peta.Pi. tres Ms.Fab.& impreſſi: ſoli O.& Vi. vnà cum Contracto diſſentiunt, qui ad annũ 1. Commodi; & hi videntur imitandi, quia auctor lib. 5. hiſt. cap. 9. aſcribit initium Epiſcopatus huius Iuliani anno primo Commodi; atque etiam quia anni 12. Agrippini anteceſſoris pertingunt vſque ad illum annum.

Commodus de Germanis triumphauit) Triumphum decretum Commodo anno 1. imperij ſui docent omnes libri, & Mar.

Templũ Serapidis Alexandriæ inceſſum) Libri omnes & Cõtractus indices nobis ſunt hæc eueniſſe anno 2. Commodi: excludito Mar. qui circa an.1. enumerat: quodnam ſit verius aliunde non

poteſt

Digitized by Google

poteſt dici, cùm nullus veterum eiuſdem rei meminerit.

Serapidis) *Sarapidis* Peta. & 3. Ms. Fab. *Sarapis* Fa. *Serapis* Mar. de huius orthographia ſuprà.

Irenæus) *Hyreneus* Peta. Vi. Fa. O. Vincen. *Hireneus* Fux. Lo. Pi. & 3. Ms. Fab. Porrò Pi. O. Mar. & Vi. ad an. 2. Commodi referũt: Contract. ad an. 8. Peta. Lo. Fa. Fux. ad an. 3. quorum partes imitantur impreſsi; nec video cur ab illis diſcedendum ſit.

Thermæ Commodianæ Romæ factæ) Diſſenſio eſt inter chirographos quo anno imperij Cõmodus has Thermas ædificauit. Nam Pi. Vi. Mar. O. an. 3. & 3. Olymp. 240. Peta. Lo. Fa. Fux. & impreſsi an. 4. aſcribunt: Caſſiodorus verò & Contractus anno 5.

Commodus Septembrem menſem &c.) Pro *ſeptimum menſem* ex fide A. L. M. V. Va. Sa. Peta. Vat. Fa. Vi. Pi. P. O. Al. Lo. Lod. trium Ms. Fab. Mar. & Eutrop. lib. 8. Adhæc inſtitutum eſt hoc à Commodo anno 3. imperij ipſius, ſi Pi. O. Vi. crediderís: ſi Fa. Mar. & impreſſis an. 4. ſi Peta. Lo. Fux. an. 5.

Hieroſolymis 26. ordinatur Epiſcopus Maximus &c.) Euectum Maximum ad Cathedram Epiſcopalem Hieroſolymitanam anno 4. Commodi monſtrant Pi. O. Vi. anno verò 5. Fa. Mar. & cuſi: anno demum 6. Peta. Lo. Fux. & tres Ms. Fab.

Dulichianus) Olim *Dulychianus* cum *y*, ſed maluimus imitari Pi. O. Vi. quam etiam *Dulcianus* in Peta. Lo. Mar. Contract. *Dulcienus* in Fa. & quatuor Vatica. *Dulicianus* in tribus aliis Vatic. quia legimus apud Euſebium lib. 5. hiſtor cap. 12. Δολιχιανός: interpres Epiphanij hæreſ. 66. vocat *Diocletianum*, ſed error eſt librarij; Nam etiam apud eundem Δολιχιανός: ſicut habet Nicephor. lib. 4. cap. 19. *Dolichianus*; idem apud Nicephor. Conſtantip.

Dius) Hanc lectionem tuentur L. M. Vi. O. Pi. ſex Vatic. P. Peta. Al. Lo. Fa. Lod. Mar. Zonar. tom. 2. Epiphan. hæreſ. 66. Nicephor Conſtantinop. & Niceph. Calis. lib. 5. cap. 10. Nam vulgati habent *Ælius*, vt *Idius* in A. *Heluius* apud Caſſiodor. in Chronic. *Dydus* in vno Vatic.

minimè inueniantur) *minimè ſeruarentur* in A. L. M. V. P. Pi. O. Vi. Lo. & trib. Ms. Fab. in Peta. *minimè ſaluarentur*: in Mar. *minimè reperiuntur*. Sed nil mutauimus; quia ſenſus eodem recidit.

Apollonius &c. *vſque* truncatus eſt) Deſiderantur iſta in A. L. M. Pi Peta. Fux. trib. Ms. Fab. O. Vi. ſeptem Vaticanis, Fa. P. Lo. Mar. Contract. tamen habentur apud Euſeb. lib. 5. hiſtor. cap. 21. ideò hîc quoque maneant.

In Capitolium) *In Capitolio* Peta. Fux. Fa. Lo. Pi. Verùm huius rei geſtæ varij anni indicãtur pro varietate codicum, vt apud Mar. annus 5. Commodi: in Vi. O. annus 6. in Pi. an. 7. in Lo. Fa. & cuſis annus 8. in Peta. Fux. annus 9.

Alexandriæ x1. &c. Demetrius &c.) Primus annus huius Demetrij Epiſcopi comparatur in Pi. Vi. O. cum anno 8. Commodi: in Lo. Fa. Fux. Mar. & impreſsis cum anno 9. in Peta. 3. Ms. Fab. & Contract. cum anno 10. Cui-nam potius hærendum, cum Euſebius lib. 6. hiſtor. cap. 2. & Nicephor. lib. 5. cap 3. aſsignent primordia Epiſcopatus Demetrij anno 10. Seueri?

annis 43.) Reſtituimus *43.* pro *44.* prælucentibus A. L. Vi. O. Pi. M. Lo. Contract. Mar. præcipuè ipſo auctore lib. 6. hiſtor. cap. 26. Nicephor. li. 5. ca. 18. licèt *annis 47.* in Pi. *an. 40.* in Peta. *an. 17.* in vno ex tribus Ms Fab. in altero *an. 43.* Nicephorus Conſtãtinopolit. tribuit illi tãtùm *an. 10.*

pag. 174. col. 2. A. Commodus imperator Coloſſi &c.) Cœpit edere argumenta hæc ſuperbiæ ſuæ Commodus anno 9. imperij ſui, vt docent Pi. Vi. O. Fa. Mar. & editiones: ſiue anno 10. vt Peta. Lo. Fux. Albertus, Contract. & tres Ms. Fab. quibus conuenit Caſſiodorus, qui hæc ipſiſsimâ verba profert: Lampridius vult caput illud ſublatum, fuiſſe Neronis. At rectiùs Herodianus, dùm ait fuiſſe Solis effigiem. Nam primùm quidem habuit ille Coloſſus *vultum Neronis*, vt loquitur Spartianus, ſed poſteà fuit *Soli conſecratum*, non ab Hadriano, vt ipſe vult, ſed à Veſpaſiano.

Serapion VIII.) Legeras hucuſque in vltimis editionibus Baſilienſibus & Sonnianâ *VII.* pro *VIII.* ſed erratum agnoſces, cùm Maximinus eius prædeceſſor numeretur VII. Adde quod Euſebius in hiſtoria, Nicephorus & Zonaras vocant eum VII. & ita habent primæ editiones Ven. & Lut. Mar. autem vocat mendosè *Serephionem* & nonum recẽſet. Porrò ad infulas Epiſcopatus Antiocheni vocatum Serapionem anno 10. Cõmodi, docent Pi. Lo. Vi. Fa. O. Mar. tres Ms. Fab. & impreſſi; anno verò 11. Peta. Fux. an. 12. Cõtract. editorũ ſitus ſtabilitur auctoritate Nicephori Cõſtantinopolitani, dum Maximo ſuperiori Epiſcopo Antiocheno tribuit annos 13. qui deſinunt in annum 10. Commodi; licet ab eo diſſentiat Nicephorus Caliſtus, dum annos 11. tantum illi adſcribit Euſebius quoque lib. 5. hiſt. ca. 22. videtur tribuere initium Serapionis eidẽ anno 10. Commodi: idem quoque Nicephorus lib. 4. cap. 19.

Commodus multos nobilium &c.) Vt plerumque in cæteris, ſic hoc loco vno aut altero anno diſſentiunt codices. Nam Pi. anno 10. Commodi notat: Peta. O. Lo. Vi. Fa. Fux. & impreſſi anno 11. Contract. anno 12. Lampridius meminit quidem cædis horum, ſed annum prætermittit.

Incendio Romę &c.) Obſeruârunt eueniſſe anno 12. Commodi Peta. Pi. Lo. Vi. O. Fux. Fa. & excuſi: Mar. an. 11. Hoc incendium eleganter deſcribunt Herodianus & Oroſius.

in domo Veſtiliani) *Veſtali* Idac. Vincen. Martinus Polonus, Au. *Veſpaſiani* Mar. ſed vitiosè; Nam lectio noſtra habetur in editis, 7. Vaticanis, & alijs Ms. & apud Iornan. Antoni. Contract. & Caſſiodorum. Addo etiam cum bona veniâ Casauboni, apud Oroſium lib. 7. ca. 16. & codicẽ clariſsimi Petauij. Onuphrius autẽ lib. de Rom. princi. ait Commodum ſtrangulatum fuiſſe *in hortis Veſtilianis*, fortè ex Capitolino, dum hic Commodum occiſum fuiſſe refert *in Veſtilianis* ſcilicet ædibus, & dum in Marco Antonino ait ipſum *natũ Romæ in monte Cœlio in hortis*. Natũ

vt ait Lampridius, *de Palatio ipſe ad Cælium mōtem in Vectilianas ædes migrauit negans ſe in palatio poſſe dormire:* vnde Faſti Græci (referente Caſaubono in doctiſſimis ſuis Notis in Lampridiū pag. 224.) ἐν οἰκίᾳ Βεκτιανῇ συγ[κλ]ειοῦς αὐτῷ: & Gotfridus Viterbien. (qui ſcripſit an. 1180.) *in domo Veſtilia dicitur fuiſſe ſtrangulatus:* idem Otto Fris. lib. 3. cap. 27. nec dubium quin vterq; ab Euſebio ſit mutuatus.

AElius) *Heluius* Peta. Fa. Lo. Pi. tres Ms. Fab. Victor. lib. de Cæſaribus & in Epitome: *Elius* Vi. O. *Helius* Fux. & Albert. In ſolo Fux. tribuitur Pertinaci vnus annus in columna numerorū, ſeu in ſerie annorum. At in Pi. Peta. aſcribitur quidē nota numeralis è regione horum *Ælius Pertinax* &c. ſed ita vt vicem teneat anni primi Seueri, adeò vt nota anni 2. ipſius, ſit poſteà poſita è regione illius paragraphi *Clemens Alexandrinæ* &c. Itaque obſeruandum eſt iſtum verſiculum & ſubſequentes vſq; ad *Seuerus* &c. vel reuocari ad an. 1. Pertinacis, vt in illis, in quibus illi datur vnus annus, ſicuti in Fux. 3. Ms. Fab. Mar. vel ad an. 1. Seueri, vt in illis duobus, in quibus ille annus Seueri præit: vel ad an. 13. & vltimum Commodi, vt in cæteris, in quibus nulla eſt nota inter annum 13. Commodi, & an. 1. Seueri.

Pertinax ſeptuagenario) Pro *ſextuagenario* ex L. A. M. Vi. Pi. V. P. So. O. Lo. Anton. Caſſiodoro, & Eutropio li. 8. qui eadem refert, & eius metaphraſte Pæanio: *ſexagenario* Mar. Dio tamen, Vopiſcus, & Herodianus aiunt eum natum fuiſſe 67. annos, cùm factus eſt Imperator.

Romæ Epiſcopatū ſuſcipit XIII. Victor an. 10.) Duo hîc notatione digna: primum, quod dicatur Epiſcopus *13.* cùm vulgati habeāt *14.* ſed priorem numerum docent omnes libri, & ipſa ratio præcedentis, & ſubſequentis Epiſcopi, quod accipiendum ſcilicet à Petro, vt explicat Euſebius lib. 5. hiſtor. cap. 28. quo etiam ſenſu paulò anteà dixit *Linum Primum Romanæ Eccleſiæ Epiſcopum*, videlicet poſt Petrum: ab hoc Cletus dicitur ſecundus, & ita conſequenter alterum quod ratio ſitus eſt diuerſa. Nam in vulgatis, Fa. Lo. Vi. O. habentur ad an. 13. Commodi: in alijs vel ad an. vnicum Pertinacis, vel ad an. 1. Seueri, provt varij ſunt libri, de quibus ſuprà.

teſtatus eſt) Rectiùs ſi deleatur vox *eſt*, vt in Al. & omnibus alijs Ms.

ibid. B. apud Miluium) *apud Muluium* Pi. Lo. L. P. M. & Oroſius: *apud Milnum* O. V. Vi. *apud Molinum* Fux. vbi *in* pro *ni*. Verùm rectius *Miluium*; cum idem reperiatur in ſex Vaticanis, & alijs Ms. Anton. Mar. Idac. Nicephor. Vincen. Beda, Adone & Othone. in Lod. legitur *Bulbium*: in Fre. *Malnium*; ſed vitioſè vtrobique de hoc plura poſteà.

Seuerus regnauit an. 18.) Pro *18.* proſtat *19.* in O. Vi. tam in textu, quam in ſerie annorum. Sic apud Vincentium, qui eodem vel ſimili codice videtur vſus: Fa. & Lo. exhibent quidem *19.* in textu, ſed in ſerie tantum *18.* Optâſſem iure poſſe hoc illi concedi; teneret enim decimus nonus ille annus locū illius, quem veluti ſuperfluum agnoſcimus in annis Galerij, vt dicemus. Verùm cum aduerſos habeamus cæteros codices, abſit vt eò audaciæ prorumpamus, maximè cū videam apud Xiphilinum, Contract. & Faſtos *17.* annorum ſpatio *menſ. 8. die. 3.* imperium Seueri definiri: Cedreno ſunt totidem, niſi quod diēs prætermittat: Zonaræ *ann. 16. menſ. 8. die 3.* Eutropio *ann. 16. menſ. 4.* Ado & Freculphus numerant quidem *an. 17.* ſed menſes & dies reticent: at Euſebius cuius auctoritate flectuntur, lib. 6. hiſtor. cap. 8. vulgatam lectionem tuetur, cui adhærēt Oroſius, Beda, Antoni. Hugo Floriacenſ. (qui eſt Ms. apud clariſſimum & eruditiſſimum Petauium) & Marianus, niſi quod hic *menſes 3.* adnumerat.

Seuerus prouincia &c.) Deſcriptio eſt generis Seueri, quæ quia primo loco ſolet præmitti in alijs, & anno illius primo reſpondeat neceſſe eſt, ex præſcripto Pi. Lo. Vi. O. Fa. Fux. & impreſſorum: ſolus Peta. anno 2. opponit.

B. Lepti) *Lepci* Pi. L. A. M. P. *Lecli* tres Vatic. primum tamen cæteris præferendum. Nam ſic reliqui codices, & Mar. Præterea iſta ad verbum refert Caſſiodorus, & ita ſcribunt Victor, Capitolinus, Vopiſcus, Spartianus, Oroſ. lib. 7. cap. 17. & Aurel. Victor lib. de Cæſarib. præcipuè verò Eutropius lib. 8. ex quo iſta vidētur deſcripta ad verbum. Certum eſt autem duas eſſe vrbes huius nominis in Africa, vt teſtantur Plinius, Mela, & Antonini Itinerarium, atque alij plerique.

Clemens Alexandrinæ &c.) Concertationes has ad an. 1. Seueri, Mar. at ad an. 2. eiuſdem notant Peta. Pi. Lo. Vi. Fa. O. Fux. 3. Ms. Fab. & impreſſi.

Narciſſus Hieroſolymitarum &c.) *Hieroſolymorum* ſuadentibus Peta. Fux. A. M. Va. Lo. P. L. Mar. Al. Beda, Adone, Oroſio & alijs. Nihilominùs cum vetus ſcriptio habeat ſuam rationem de incolis Hieroſolymæ vrbis, maneat immota. Porrò iſta ad an. 4. Seueri produnt Vi. & O. Sed reliqui ad an. 3. vt Peta. Pi. Fux. Fa. Lo. Contract. Mar. tres Ms. Fab. & impreſſi.

Polycrates quoque) Extabat ante in vulgatis & maiori parte Chirographorum, quin etiam apud Bedam, Contract. & Marianum, *Polycarpus quoque*: prius tamen magis probatur, non tātùm quia ità caſtigatum eſt ad oram editionum Baſilieſium & Sonnianæ; Sed quia ita habent Vi. O. Fux. Præcipuè verò quod auctor iterùm loquens quatuor lineis interiectis de Narciſſo, Theophilo, & Bacchyllo, de quibus hoc loco, cum illis copulat coætaneum *Polycratem* & non *Polycarpum*: idem lib. 5. hiſtor. cap. 22. Præcipua verò ratio eſt quia Polycarpus Smyrnæ Epiſcopus (nuſpiam enim alterius Epiſcopi eius nominis illis primis temporibus ſit mentio) priuatus eſt vitâ ex ſententia Euſebij ſuprà & lib. 4. hiſtor. cap. 14. *initio imperij Antonini*, hoc eſt, circa eius annum 6. & Chriſti 169. Nec te ſollicitum habeat, quod aſſerit Socrates lib. 5. cap. 22. eum martyrio vitam finijſſe ſub Gordiano, hoc eſt, an. Chriſti 241. Nam cùm nullam veritatis ſpeciem id præ ſe ferat, ſua ſponte ruit.

Polycrates quoq; & Irenæus & Bacchyllus) *Polycrates Epheſiorum, & Hireneus Lugdunenſis, & Bachylus Corinthiorum* in Fux.

Digitized by Google

Bacchyllus) *Bachiuus* O.Vi. *Bacchilos* Pi. *Bacilus* Lo. *Bacillus* & paulò pòſt *Bracillus* Fa. *Bachylus* Contract. Beda: *Bachilus* Mar. *Bacchilus* Peta. & tres Ms. Fab. quod idem paulò pòſt obſeruatur: nos alterum *l* addidimus, iuxta Euſeb. lib. 5. hiſt. cap. 23. vbi Βακχύλλος: at apud Nicephor. lib. 4. cap. 19. *Bacchylus* cum vnico *l*.

A

Candidus &c. *vſque* efficitur) Deſiderantur in L.A.M. ſeptem Vatic. P.Vi.O.Pi.Lo.Peta. & tribus Ms. Fab. & Mar. ſed eius facit mētionem Euſeb. lib. 5. hiſto. ca. 26. ſub Seuero, vt etiam Nicephor. lib. 4. cap. 35. conſenſus tamen tot exemplarium perſuadet eſſe gloſema.

Quæſtione ortâ) Satisfactum quæſtioni à Pontificibus illis an. 4. Seueri, docēt Peta. Lo Fa. Fux. Mar. quibus adde editiones at Pi.Vi.O. an. 5.

B

Hieroſolymarum) Ne ſis dubius de hac ſcripturâ. Nam editi & manuſcripti non ſemel illam habent, licet frequentiùs *Hieroſolymorum*; vſitatius enim eſt apud veteres neutrum plurale quam fœmineum: ſed de hoc ſuprà quaſi ab initio.

pag. 175. A. Iudaicum & Samariticum) *Sarmaticum* M.V.Fa.Va.P. vtrumque in Vat. *Samaritanum* in O.Vi. Mar. ſed germanior communis lectio, & eam ſequuntur præter alia exemplaria Contractus, Vincentius, Antoninus: quod enim Seuerus bellum Sarmatis indixerit nullus quod ſciam ſcripſit: eruditiſſimus vir ait ſe nunquam inueniſſe bellum Iudaicum à Seuero geſtum. At poterat illud hîc aduertere. Ad extremum, bellum hoc renouatum docent anno 4. Seueri: Fux. Peta. Mar. Contract. & cuſi anno 5. Lo. Fa. anno 7. Vi. & O. an. 8.

C

Seuerus Parthos &c.) Committuntur hæc laterculo oppoſito an. 5. Seueri in Lo. Fux. Peta. an. 6. in Fa. Mar. Contract. Alberto, impreſſis & Caſſiodoro: anno 7. in Vi.O. an. 9. in Pi. de his vide Herodianum, Spartianum & Eutropium, licet non indicent annum.

bellum ortum vel reſumptum) *bellum motum* L.A.M.V.P. Fux Lo. Fa. Pi. O. Vi. tres Ms. Fab. Mar. vt etiam Contractus: illud autem *vel reſumptum* non apparet in Peta.

Adiabenos) Receptum iam videbatur in editis vt *Adyabenos* per *y* proſtaret, ſicut habet Plinius lib. 6. cap. 9. Verùm vicit chirographorum conſenſus, M.A.Lo.Fa.Peta. Fux. trium Ms. Fab. & Mar. præſertim cum præponderet auctoritas Eutropij, Iornandis, Caſſiodori, Dionis, Oroſij, Ammiani, Ruffi, Spartiani, Victoris, Strabonis, Herodoti, & auctoris ipſius in hiſtoria, apud quos leges Ἀδιαβηνοὶ & *Adiabeni*, ſicut etiam habēt veteres lapides & inſcriptiones. Ad hæc obſeruabis non leuem maculam in Vi.O.Pi.L.Lo. in quibus *Azabanus*, in Fux. & Mar. *Adiabennes*.

D

Arabeſque) *Arabaſque* Lo. Pi. tres Ms. Fab. Contract. Eutrop. lib. 8. & Caſſiodor. *Arabes quoque* Peta.

faceret) *fecerit* A.L.M.P.Lo.Pi.Mar. prius eſt apud Eutropium & in aliis Ms.

Adiabenicus) Iiſdem rationibus moti, quibus anteà, ita ſcribendum duximus, & non *Adyabenicus*, vt olim; licet deſit in Vi.O. & in Fa. *Adiabennus* pingatur.

Seuero imperante Thermæ &c.) Diuerſis annis annumeratur hęc pro varietate codicum, vt in Fa. & impreſſis an. 7. in Lo. Fux. Peta. Contract. an. 8. in Pi. Vi. O. ann. 10. à Caſſiodoro comparantur cum an. 8.

A

& Romæ) Sic habent L.A.Au.M.P.O.Pi.Vi. Lo. & non vt olim *& Romam*.

Septizonium) Olim legebatur *Septizodium*: nos ope exemplaris Al. & Fux. & vnius ex trib. Ms. Fab. locum correximus: & noſtram lectionem cōfirmant Suetonius in Tito, Notitia Rom. imperij, Antiqua Deſcriptio Vrbis, Caſſiodor. in poſteriori editione. (nam in veteri *Septizodium*) Idem Spartianus & Ammian. lib. 15. Fauēt etiam codices V.Lo. Fa. vbi legitur *Septidonium d*, pro *z*: video vocari à Capitolino *Septodium*, quaſi concurſus ſeptem viarum: ab aliis *Septiſolium*, quaſi diuiſum in ſeptem ſolaria; ſed de *Septizodio* nuſquam aliàs: Pomponius Lætus, & alij viri docti putāt dictum *Septizonium*, quod ſeptem cingulis ſeu zonis (ſic enim vocant ordines columnarum) fuerit constructum & conſtrictum, ſed meo iudicio non ſatis probabiliter.

B

Zephyrinus) *Zefyrinus* Lo. *Zephirinus* Vi. Peta. O. Fa. Fux. *Zefrinus* Pi. Sed vulgata eſt aliorum & ipſius Hieronymi lib. de ſcript. eccleſ. & auctoris, vtriuſque Nicephori, Zonarę & aliorum.

Zephyrinus XIIII. &c. ſuſcepit annis 18.) Reſtituimus *an. 18.* pro *an. 17.* vt olim: vel vt in Peta. *an. 20.* Nā ſic ſuadēt Pi.O.Vi.L.M. Contract. Albertus & Euſeb. lib. 6. hiſtor. cap. 18. & lib. 5. cap. vlt. Nicephor. quoq; Calliſt. licet alter Conſtantinop. habeat *an. 19.* Repoſuimus autem ad an. *9.* Seueri iuxta Lo. Peta. Fa. Contract. & Nicepho. lib. 4. ca. 19. qui vult eum præfuiſſe anno 9. Seueri. quibus fauet ipſe Euſeb. lib. 6. hiſt. cap. 21. dum tradit Zephyrinum obijſſe anno 1. Aurelij Antonini, ſeu Heliogabali, & ſediſſe an. 18. quod aliter conſtare non poſſet. Quamuis in Vi.O. & Pi. ſit ad an. 11. & in editis & Mar. ad an. 8. & hoc modo decimus Victoris & primus Calliſti optimè reſpondebunt cum Zephyrino.

C

Perſecutione in Chriſtianos &c.) Ad latus horum inſeritur *Perſecutio in Chriſtianos* in A.M.V. at in Fux. *Quinta perſecutio*. Porrò perſecutionē hanc connotāt Lo. Fux. Peta. Fa. Albert. anno 10. Seueri: cum impreſſi & Mar. anno 9. Pi. demum Vi. & O. an. 12. Euſebius lib. 6. ca. 1. & Nicephor. lib. 5. cap. 3. confirmant editos, dum tradunt Leonidem capite truncatum, poſtquam *decennium egerat in imperio Seuerus*.

D

Alexander ob confeſſionem &c.) Connumerant vincula & carceres iſtius Alexandri, Mar. anno 10. Seueri: Fa. anno 11. vt etiam impreſſi: reliqui an. 12. vt Lo. Fux. Peta. Vi. Pi. O. Hic autem videtur idem eſſe, qui poſt annos 8. fit Epiſcopus Hieroſolymorum ex Epiſcopo Cappadociæ, vt colligitur ex Niceph. lib. 5. cap. 9. Zonara & Euſeb. lib. 6. hiſt. cap. 8.

Clemens multa & varia) Deſiderātur hæc duo *& varia* in L.P.Vi.O. Pi. Lod. Aggregatur autem hic paragraphus in Fa. Mar. & impreſſis anno 11. Seueri. At in Lo. Fux. Pi. Peta. O. Vi. tribus Ms. Fab. an. 12. Auctor autem vult ſignificare

Digitized by Google

Clementem Alexandrinum qui ſcripſit Stromata & alia plura.

Muſanus) *Muſonius* M.ſed priùs in ſex Vatic.& aliis codicibus,Mar. & Vincent.tom.1.& 4. Euſeb.lib.4.hiſtor.cap.21.& 27. & Hieronymo lib. de ſcriptor Eccleſ. *Muſianus* apud Anaſtaſium Bibliothecarium Ms.ex Georgio.

noſtræ philoſophiæ) Olim impropriè legebatur *noſter philoſophia:* genuina eſt lectio codicum L.A.Fa.Lo.M. Pi. ſex Vatic. Vi. O. Al. & notæ marginalis: in B.H.P. & So. Ad vltimum annumerarunt hæc anno 12. Seueri Lo. Fux. Peta. Mar.& impreſſi.At anno 13.Pi.Vi O.

ibid.B. Clodio Albino &c.) Hunc paragraphum referunt circa an. 13. Seueri Lo.Fux.Peta. Fa.vnà cum vulgaribus & Mar. diſſentiunt ab his Pi.Vi.O.qui circa an.14. à quibus ſtat Caſſiodorus. De eadem hiſtoria vide Spartianum,Herodianum,Eutropium,& Oroſium.

In hoc anno Iubileum &c.) Non eſt omittendum in A.V.P.Lo.Vi.O.Peta.Fux.& tribus Ms. Fab. hoc loco ante illa *Clodio Albino* &c. inſeri iſta è regione anni 2220.ab Abraham,& anni 12. Seueri in nõnullis in cõtextu, in aliis ad oram.*In hoc anno Iubileum à maioribus inuenimus obſeruatum, id eſt 12.anno Seueri & 205. Antiochena vrbis*,niſi quod in Vi.O. pro *205.* legitur *202.* in V.Peta.Lo.*251.*in Fux.*250.*Sed hi tres numeri nõ carent mendo, ſi annus 19. Diocletiani eſt an. 351. Antiochenus,vt videbitur inferiùs: imò legendum eſſet *249.* neque video quomodo tota ſententia conſtare poſſit.Nam ſi verùm eſt vt antè notauimus, annum 30. Chriſti incidiſſe in principium 81.Iubilei;nam ab illo anno vſque ad an.12.Seueri,ſunt tantùm anni 176.ſi eſſet ſecundus Iubileus poſt alterum, copulandi eſſent anni 151. aut ſi eſſet tertius, copulandi anni 201.Nam Iubilei ſolennitas celebrabatur initio numeri quinquageſimi,vt ludi Olympici initio Olympiadis,ſeu numeri quinque annorum. Si autem velis Euſebium computare Iubileos ab anno mundi, ſeu ex hinc multiplicare numerum quinquageſimum nulla habita ratione illius Iubilei 81. initiũ iubilei incidet potiùs in annum 8. Seueri,quia ipſe eſt annus mundi 5401. ſi initium 41. iubilei & an.mundi 3235.cœpit anno 51. Abraham vt dixit ſuperiùs. Sed quid opus eſt in re tam incerta ariolari.

per 132.millia) *per 134 millia* L Pi.deeſt *millia* in Fa. ſed in Fux. *cxxii. millia*; Verùm primum extat in editis, & aliis Ms. & apud Caſſiodorum nouum, (nam antiquus habet *130.millia*) Bedam.Spartianum, Victorem, & Contractum: in O Vi. *per centum viginti duorum paſſuum millia:* Eutropius habet in editione Henrici Stephani per *xxxv.millia paſſuum*; at in Vvecheliana *per cxxxii. paſſuum millia*, Pæanius Χάρακα περιέβαλεν ἐπὶ δύο καὶ τριάκοντα πρὸς τοῖς ἑκατὸν σημείοις; ἐκτείνας αὐτὸν πρὸς θάλασσαν. Sylburgius notat in vulgara editione omiſſam notam centenarii fuiſſe reſtitutam ex Fuldenſi codice,forſan ex noſtri Vineti annotationibus, qui ita habere veterem librum teſtatur.

duxit) *deduxit* L.A.P.Pi. ſic etiam Eutropius
A lib.8.in Vi.O. *perduxit*: fauet nobis Caſſiodorus & alii libri. Cæterùm è regione huius paragraphi in Fux. ad oram reperies *piſtorum cecidit ingens multitudo.*

Tertullianus Afer Centurionis Proconſularis filius omnium Eccleſiarum ſermone celebratur) Deerant hæ voces *filius,omnium Eccleſiarum ſermone celebratur*, ſed ſunt repoſitæ ex Au.M.V. Fa. Fux. Va.O.Vi. Pi. quinque Vaticanis, Lo. Al.L.Peta.tribus Ms. Fab. Mar. Beda, Adone, Vincen.tomo 1. & 4. qui ipſiſſima verba referũt: tamen antiqua lectio poſſet tolerari; tum quia nomen,*filius*, apud veteres, maximè apud Græcos ſæpiùs omittitur, & ab homine idiomatis Græci perito facilè ſuppletur, tum quòd fieri po-
B teſt vt illa verba *omnium Eccleſiarum* &c. non ſint germana Euſebii propter Tertulliani lapſum in hæreſim; niſi dixeris iam antè eius nomen cœpiſſe reddi celebre in Eccleſia:porrò in vno Vatic. habes *Proconſulis* vice *Proconſularis*. Ad extremum quod nobis exhibent florentem Tertullianum variant codices.Nam Lo.Fa.Pi.cuſi & Mar. circa annum 15.Fux.Peta.3.Ms.Fab.Contract.& Caſſiodorus circa an.16.Vi.O.circa an.18.

Origenes Alexandriæ ſtudiis eruditur) Hæc tribuũt anno 15.Seueri Pi.an.16.Peta.Lo.& tres Ms.Fab.an.17.Fux.Fa.Mar.an.19.Vi.& O.Nulla horum ſedes cõuenit cum his,quę habet auctor lib.3.hiſtor.ca. 3. & Zonaras,videlicet Origenem anno 18. ætatis cœpiſſe profiteri publicè Alexandriæ ſacras literas,& anno quo eius pater obiit na-
C tum annos 17.

Seuerus moritur) Licet iſta variè diſponantur vt in Pi.ad an.15.Seueri:in Lo.Peta. Mar. Contract.& 3.Ms.Fab.ad an.17.in Fux.Fa.& impreſſis ad an.18.in Vi.& O.ad an.19.quia tamen eius imperium non exceſſit fines vitæ, neceſſariò reducenda videtur ad an.18. tot enim regnaſſe dicitur.

cognomento Caracalla) Adiiciuntur conſequenter iſta in L. M. Peta. Fux.V.O.P.Lo.Pi. Mar.Vi.*Seueri filius*; idem in Chron.Iſidori. Cæterùm quæ hîc traduntur ab auctore de ratione cognominis Caracallæ eadem reperies apud Eutropium,Dionem & alios. Scias autem poſt hunc paragraphum legi in Fux. *Geta Seueri filius cum Baſſiano fratre ſucceſſor relictus, & poſt hoſtis pu-*
D *blicus indicatus confeſtim periit.* Quæ quamuis non diſſideant à veritate hiſtoriæ teſtibus Herodiano & Spartiano: non tamen crediderim eſſe auctoris,cum ab aliis libris abſint.

regnauit an.7.) Hic emendauimus pro *regnauit an.6.* vt in vulgatis,Lo. Pi.Fa.O.Vi. Vincen. &Alberto;ſed maluim' imitari A.M.tresMs.Fab. Peta.Fux.P.& Euſebium lib.6.hiſtor. cap.19.vbi *annos 7. & menſ. 6.* Epiphanium, Caſſiodorum, Iornandem, Iſidorum, Nicephorum lib. 5. cap. 25. Bedam, Marianum, Contractum, Marti.Polonum, qui noſtrum numerum ſequuntur, & à quibus non longè abſunt Oroſius, Ado, Freculphus his verbis,*annis non plenis ſeptem*,Cedrenus *an.6. menſ. 2.* Zonaras addit *diebus aliquot* Dio *an.6. menſ.2. diebus 5.* Accedit ad auctoritatem

Digitized by Google

ſuperiorum, quia hoc modo facilè conſulitur anno illi: qui ſi deſit, ſumma illa annorum Chriſti 381. qua Hieronymus ait duo hæc Chronica cōcludi, nunquam conficietur: dum enim cenſemus tollendum annum illum, quem vulgares Galbæ & cæteris apponebant, alter in eius locum fuit propterea ſubrogandus: & ita videtur legiſſe Antoninus, dum annum primum Maximini confert cum anno Chriſti 238.

Antiochiæ 1x. Epiſcopus conſtituitur Aſclepiades) O. Vi. ſedem huic Aſclepiadi aſſignant ad an. 2. Caracallæ: Lo. Fux. Peta. Fa. Pi. Mar. Contract. & impreſſi retinent ad an. 1. quem videtur confirmare Euſeb. lib. 6. cap. 8.

Alexander 35. Hieroſolymorum Epiſcopus) Hæc collocantur in Pi. & Fa. circa an. 1. Caracallæ: in Peta. Vi. O. Lo. Fux. circa an. 2. Euſeb. lib. 6. hiſtor. cap. 8. confirmat vulgatos.

Hieroſolymorum) *Hieroſolymæ* L. Pi. Vincen. tom. 1. Seuerus Sulpitius lib. 1. & 2. *Hieroſolymarum* A. M. Lo. ſed de hoc ſuprà. Porrò Alexandrum coëpiſcopum Narciſſo factum, Fa. & impreſſi tradunt anno 1. Caracallæ: Lo. Fux. Peta. Vi. O. Pi. an. 2.

adhuc viuente Narciſſo) Deſiderantur in L. Pi. ſed præter alia exemplaria, & verba conſequentia, eorumdem fidem facit Euſebius lib. 6. cap. 8. in fine.

Antoninus Caracalla &c.) Reſeruant hæc anno 2. Caracallæ Fa. Mar. & excuſi: anno verò 3. Lo. Fux. Peta. Vi. O. Pi. Caſſiodorus, & Contractus.

Antoninus Romæ Thermas &c.) Deſtinarunt hæc anno 4. Caracallæ Fa. Vi. O. & impreſſi cum Caſſiodoro & Contracto: anno 5. Lo. Fux. Peta. vide Spartianum & Eutropium.

Thermas ſui nominis) Sic reſtituimus pro *Thermas ſuo nomine* ex A. L. Pi. Vi. O. Peta. Fux. Au. M. tribus Vatic. Lo. Lod. Fa. tribus Ms. Fab. Vincen. tom. 1. & Contracto.

Antoninus tam impatiens libid. fuit vt nouercam &c.) Attribuuntur iſta diuerſis annis pro varietate exemplarium: in Vi. O. an. 4. in Fa. Mar. & vulgatis an. 5. in Lo. Fux. Peta. Pi. Contract. an. 6. Quodnam ſit certius, aliunde ſciri non poteſt; licet Spartianus idem narret.

Antoninus interficitur &c.) Certant inter ſe codices, cui anno aſſignanda ſint, vtrum anno 6. vt Lo. Vi. O. Fa. Pi. & impreſſi: vel an. 7. vt Fux. Peta. Mar. ſed mors litem dirimit; ſi enim ſeptem annos ab Euſebio regnaſſe dicitur, neceſſariò anno 7. ſunt aſcribenda.

pag. 176. A. Antoninus &c. inter Edeſſam & Carras anno ætatis 43.) Ità codices Pi. Fa. Peta. Vi. Lo. L. O. A. V. & duo ex tribus Ms. Fab. ſic etiā Eutropius, Spartianus, Caſſiodorus, Marianus, & Contractus, cum olim legeretur *anno ætatis 44.* & in P. *an. æta. 17.* Hanc emendationem animaduertit eruditiſſimus Caſaubonus in Spartian. ex codice clariſſimi Petauij, quo vtimur, firmiſſimiſque rationibus lectionem noſtram tuetur aduerſus eos, qui tantùm Dioni deferunt aſſignanti *Caracallæ 29. annos*, vt auctorem noſtrum mendi turpiſſimi damnare audeant. Verùm poſt vocabulum *Carras* additum & in Fux. *Syriæ & Meſopotamiæ ciuitates.*

A

Præfecturam Prætorij) In Lo. Peta. Fux. pro *Prætorii*, lego *Prætorio*: de hoc ſuprà. Cæterum hæc annumeranda ſunt anno 1. Macrini: ita enim præſcribunt omnes libri, & Mar.

Antiochiæ x. Epiſcopꝰ &c.) Hoc quoq; aſſignabis anno 1. Macrini; ſic enim omnes codices: nihilque contrarium ſuadet, niſi forſan id quod Nicephor. in Chron. ait Aſclepiadem eius anteceſſorem ſediſſe an. 9 qui inciderent in annum 1. vel 2. Macrini: ſed ipſe multum diſſidet ab auctore in annis ſubſequentium & aliorum.

Philetus) Sic reſtituimus ſequuti L. A. M. O. Lo. P. Vi. Pi. Fa. 4. Vatic. Mar. Bedam, tres Ms. Fab. Peta. & Contract. niſi quod in Peta. *Filetus* per

B

F, cùm antea corruptè legeretur in impreſsis *Phileros*. Nam etiam ſcriptura noſtra confirmatur ab vtroque Nicephoro, Euſeb. lib. 6. hiſt. cap. 21. Zonarâ tom. 2. apud quos φιλητὸς legitur. Phileti martyris fit mentio in Menologio Græc. ſed antiquioris, vtpote qui obijt ſub Hadriano.

Circenſibus Vulcanaliorum) Ita legitur cū vulgatis, Peta. Vi. Pi. O. Mar. *Vulcanariorū* Fa. *Vulgamariorum* Fux. *Bulcanaliorum* Lo. Occurrit enim frequēter illa cacographia, vt *B* pro *V*, vſurpetur. Circenſes hos ludos nobilitauit alio titulo Lampridius in Alexādro Seuero, vt *Perſicos*. Verùm aggregato hæc ad ea quæ anno 1. Macrini reſpondent; quoniam ità placitum eſt membranis Lo. Pi. Fa. Peta. Fux. Vi. O. Mar. & editionibus.

C

Romæ) Deeſt in L. Pi. ſed conſtat ex aliis Ms. & Lampridio.

Aggarus) *Aggarius* L. Pi. *Abgarus* Peta. Fux. tres Ms. Fab. O. Vi. Au. M. P. Alber. & Beda: *Abacarus* Fa. *Abagarus* Mar. Vincen. *Acbaries* V. *Abcarus* duo Vat. alij Ms. vt vulgò. Varij fuerunt reges hoc nomine clari variis temporibus. Nam non minùs familiare regibus Arabum, quam *Ptolemæus* apud Aegyptios; de quibus Herodianus li. 3. Xiphilinus habet *Augarus* Αὔγαρος: Appianus Ἄκβαρος: *Agabarus* Al. Tacitus lib. 12. Euagrius li. 4. ca. 27. & Spartianus in Seuero: *Agbarus* Euſeb. lib. 1. hiſt. ca. 14. & li. 12. cap. 1. Nicephorus lib. 2. & cap. 7. & Cedrenus: *Abgarus* apud Zonaram. Cæterùm quidni hæc an. 1. Macrini aſcribantur, cùm ſic dictent omnes libri ſcripti & excuſi?

D

regnauit an. 4.) *regnauit an. 3.* A. cui cōformis Caſsiodorus: prius habēt præter exemplaria, Vincen. Contract. Albertus, Mar. & ipſe auctor libro 6. hiſt. cap. 21.

Marcus Aurelius Antoninus Antonini Caracallæ) Addidimus vocem *Antoninus* ex fide L. A. P. V. Va. Pi. M. Mar. Alberti & Eutropij pro *Marcus Aurelius Antonini Caracallæ*: in O. Vi. *Hic Antonini Caracallæ*. Iornan. habet vt vulgò. Mar. pro *Antoninus* legit *Heliogabalus*: ſed quod ipſe *Antonini* nomen ſibi aſciuerit poſt imperiū adeptum, docent Capitolinus, Lampridius, & ipſe auctor verſiculo ſuperiore. Ad extremum habeat iſta primus annus Marci Aurelij, quoniam ita placet omnibus libris.

Digitized by Google

Caracallæ vt putabatur, filius) Nam vt tradunt Capitolinus & Lampridius, hic Aurelius erat filius *mulieris Moeſæ nomine Semiamira* ſeu *Semiaſyra, quæ ſtupro fuit cognita à Caracalla, vt hinc vulgò conceptus putaretur.*

Hoc loco inter paragraphum illum *Marcus Aurelius* &c. & hunc *Calliſtus* xv. inſitus eſt in Fux. iſte verſiculus *Diuioni conſtruitur Sanctus Benignus martyrio coronatus.*

Calliſtus) *Calixtus* Lo.Vi.O.Mar.Albert.Vincen.tom.1. *Callixtus* Al. ſed lectionem noſtram commendant Contractus & Euſebius lib.6. hiſt. cap.21. Κάλλιςος. Porrò vindicat hæc ſibi annus 2. huius Aurelij conſenſu librorum. Auctor tamen lib.6. hiſtor.cap.21.videtur collocare ad annum 1. cum dicat Zephyrinum prædeceſſorem anno 1. Antonini deceſſiſſe: idem ſignificat Albertus.

Heliogabalum tēplum) Deeſt *Heliogabalum* in L.Al. Verùm extat in alijs membranis, & apud Contract.& Caſſiodorum, alioquin mutilus eſſet ſenſus. Adde quod ex Lampridio, Dione & alijs conſtat hunc M. Aurelium Imperatorem ædificaſſe Romæ templum Deo Heliogabalo, in eo loco, ait Lampridius, *in quo prius ædes Horci fuit,* vel vbi erat *templum Fauſtinæ*, vt videtur ſignificare Capitolin. in Antoni. Vero Philoſop. & exprimit Spartianus in Caracalla. Ille enim Deus, ſeu potius idolum, erat magnæ venerationi apud Syros, quodque Aurelius *ſecum aduexit ex Syria* ait Capitolinus, & quia ipſe erat genere Syrus, & ſacerdos illius idoli Syriaci: ab illius idoli nomine, ſeu à *Sacerdotio Dei Heliogabali,* vt loquitur Lampridius, *voluit dici Heliogabalus.* Dubitant Spartianus & Lampridius an illud templum eſſet in honorem ipſius Aurelij, an Iouis, an Solis: ſed Vopiſcus in Aureliano, Seruius in lib.7. AEneid. & antiquæ Inſcriptiones, atq; nummi, imò & vox Ἥλιος, quæ idem eſt ac Sol, docēt eſſe Solis: Dio etiam ſignificat non eſſe Iouis. Adde quod Capitolinus & Herodianus (qui illud fusè deſcribit) exiſtimāt Solē lingua Phœnicum vocari *Heliogabalum.* Mirum autem quàm variè nō ſolum apud veteres auctores, ſed apud noſtros libros hoc nomen ſcribatur. Nam in Peta.O. Vi. Pi. vno loco ſine *H*, & altero cum *H*: in Fa. vno loco per *y*: altero ſine *y*: apud Xiphilinum ſeu Dionem Ἐλεγάβαλος: at in nummis antiquis *Alagabalus*, vel *Elagabalus*: de eius nominis ſignificatione conſule doctum Caſaubonum in Lamprid. pag. 316. Porrò vide vtri aſcripſeris hæc, vtrum anno 2. Aurelij, dictantibus Fux.Peta.Pi.Contract. & Vulgatis, an verò an. 3. vt præ ſe ferunt Lo. Vi.O. tamen vulgatam ſedem confirmat Caſſiodorus, & nil eſt cauſæ cur mutemus.

In Palęſtina Nicopolis &c.) *Nicapolis* Mar. Præterea opponunt Fa. Mar. & impreſsi anno 4. Aurelij, ſeu 2. Olymp. 250. reliqui an. 3. ipſius Aurelij, vt Fux.Peta.O.Pi.Vi. Contract. quibus adiungendus eſt Caſsiodorus. Si tamen habenda eſſet ratio non annorū imperij huius Heliogabali, ſed Conſulatus *Alexandri & Auguſti*, cui ipſe hęc tribuit, non eſſet recedendum à vulgatis, quia ille Conſulatus, vt obſeruare licet in Faſtis Onuphrij, concurrit cum eodem an. 2. Olymp. 250. Quando autem, & quare oppidum ſeu caſtellum Emmaus dictum ſit Nicopolis, vide Sozomenum lib. 5. cap. 20. & Hieronymum de locis Hebraïcis.

Semiaſyra) Hanc vocem reſtituimus pro *Semiaſyra*, ſequuti codices quinque Vatic. & marginem B.So. Pet. & H. à quibus non longe abſunt *Sinnaſera* in M. A. *Semiaſera* in Pi. L.Lo.P. *Symiaſera* in Vi.O.tribus Ms. Fab. Fux. *Symiaſeria* in Peta. Lampridius verò in Heliogabalo bis aut ter *Semiamira*; idem Capitolinus in Macrino: apud Eutropium lib.8. *Semiaſyra*, Vinetus tamen teſtatur in veteri libro legi *Simia Serena*, in quibuſdam alijs *Semia Syra*; vt & Sylburgius in eundem, ait codicem Fuldenſem habere *Symiaſira*, & ſic habet editio Vvecheliana: Pæanius habet Σιμία Συρία. Itaque vbique conſtat de *m*, pro *n*: Onuphrius de Rom. Princ. vocat *Lemiadem*, vt in Faſtis *Soëmiadem*: Herodian. lib. 5. Σοαίμις, & interpres *Soanis*. Nam eadem vtroq; vocabulo nuncupabatur & *Soëmis* & *Semia mira*: in nummis *Soaemias*: Epitome Victoris *Semea*: Mar. *Simiaſica*: Fa. *Symiaſera*.

Alexander Xerxem regē &c.) Loaiſa in Chronicon Iſidori vult legendum hîc *Artaxerxem* pro *Xerxem ex Lampridio*, inquit, *Herodiano, Oſorio & Caſſiodoro.* Verùm cum contrà ſeſe res habeat in his duobus poſterioribus, qui idem nobiſcum ſcribunt, quid obſtat quò minùs ad horum duorum poſteriorum normam potiùs quàm ad duorum priorum Euſebium recenſeamus, maximè cum faueant membranæ, & Idac. præter libros editos, & ipſe Eutropius lib.8. Adde quod dum ipſe Herodianus cum nominat *Artaxerxem*, ait contra cæteros Alexādrum potiùs ab eo victum, quàm fuiſſe victorem, ſicuti vult auctor; cui videtur aſſentiri Zonaras, licet hic nominet Artaxerxem, non autem Xerxem. Hæc autem an. 1. Alexandri reſpondent in omnibus libris, qui ſitus habet patronum Caſsiodorum. Inuſtam hîc etiam Euſebio maculam conqueritur doctiſsimus Caſaubonus, quod hæc expeditio anno 12. vel 13. Alexandri ſit aſcribenda, quæ hîc an. 1. cui vltrò aſſentirer, niſi retineret me conſenſus editorum & chirographorum, qui omnes eidem anno 1. tribuunt.

vicit) Sic Al. Lo. Lod. O.Vi.Fux.Peta.Fa.Pi. Contract. pro *vincit*. Nam ſequens verbum *fuit*, illud etiam docet.

exauctorauerit) Senſus planior, quàm vt olim *exautorauit*: qua in re ſuppetias tulerunt codd. L.M.V. Va. Vat. Pi. Peta. P. Vi. O. Lo. & Eutropius.

Vrbanus xvi. &c.) Vrbanus aſſecutus eſt Romanam Cathedram in Pi. anno 4. Alexandri: in reliquis Lo.Fux.Peta.Vi.O.Fa.& impreſsis, an. 3. apud Contract.& Albertum an. 2. Si ſequendus Euſebius in hiſtor. lib.6. cap.22. collocandus eſt ad an. 2. vel 1. cùm velit Zephyrinum mortuum anno 1. Antonini & Calliſtum eius ſucceſſorem quinque tantùm annos ſediſſe: ſed ipſe non ſemel variat ab hiſtoria in hoc Chronico deſcripta.

Epiſcopus annis 9.) Conueniunt omnes libri

Digitized by Google

in hoc numero. Verùm Euſebius lib. 6. cap. 21. & Nicephor. lib. 5. cap. 26. tribuunt Vrbano annos tantùm octo: ſed in locum anni 9. tribuunt Pontiano ſucceſſori annos 6. pro 5. vt auctor hîc; Tamen Annaliũ & Eccleſiæ decus tom. 2. mauult eum vixiſſe *annos 6. menſ. 7.* video & Nicephorum Conſtant. illi aſsignare *annos 7.*

Vlpianus) Germanior ſcriptura ex Lo. Pi. O. Vi. Al. So. Contract. quam vt olim *Vulpianus:* Spartianus & libri Digeſtorum confirmant noſtram orthographiam. Verùm L. Pi. hæc collocant circa ann. 5. Alexandri: reliqui ad an. 4. vt Lo. Fux. Peta. Fa. Vi. O. & excuſi.

inſignis) *inſigniſſimus* Lo. & tres Ms. Fab.

Thermę Alexandrinæ Romæ ędificatæ) Leges hæc in omnibus libris, & apud Contract. oppoſita anno 5. Alexandri, præter Pi. in quo an. 6. ſed Caſſiodorus confirmat priores: de his Thermis vide Lampridium. Nec eſt diſſimulãdum in Fux. poſt vocem *ædificata*, eſſe additum, *quæ antè Neroniana*, quod licet non diſſentiat à rei veritate, vt ex Lampridio & Deſcriptione Vrbis conſtat: tamen exiſtimo eſſe gloſſema, quod abſit à cæteris.

Geminus) Sic pro *Gemianus* vt olim, vel *Germinus* vt in Vi. O. adducti auctoritate L. A. M. Lo. Lod. Mar. Contract. trium Ms. Fab. P. Pi. Fux. & Hierony. lib. de ſcriptor. eccleſ. atque adeò ſic habet Chronicon Euſebij Ms. quo videtur vſus columen eccleſiæ illuſtriſſ. Baronius, dum hunc locum refert tom. 2. Annal. pag. 773.

Beryllus) *Bebyllus* L. *Verylius* Lo. *Verilus* Fa. *Berillus* Peta. O. Vi. vnus ex trib. Ms. Fab. Fre. Mar. & Vincen. tom. 1: *Bebylſus* Pi. Sed prima retinenda eſt: ſic enim alia exempl. Contract. & Euſeb. lib. 6. hiſtor. cap. 21. & 33. τούτων Βήρυλλος σὺν ἐπιστολαῖς, Nicephor. lib. 5. cap. 15. & 22. Hierony. de ſcriptor. eccleſ. & Vincent.

Arabiæ Boſtrenus) *Arabius & Boſtrenus* Lo. Lod. Pi. *Arabiæ & Hoſtremus* Vi. O. Verùm vtrobique caſtigatio neceſſaria, vt patet ex Hierony. lib. de ſcriptor. eccleſiaſt. *Beryllus*, inquit, *Arabiæ Boſtrenus Epiſcopus*; & ex ipſo Euſeb. lib. 6. hiſtor. cap. 2. *Beryllus*, ait, *Epiſcopus Boſtræ in Arabia*, & lib. 6. cap. 21. vbi loquitur de Beryllo, *erat autem ille Arabum Boſtrenſium Epiſcopus*; Ἐπίσκοπος δ' ἦν οὗτος τῶν κατὰ Βόστραν Ἀράβων, & cap. 26. *Boſtrorum Arabiæ Epiſcopus*: & ibidem cap. 33. *Beryllus Boſtrenſis in Arabia Epiſcopus*, quæ Græcè ſic effert, Βήρυλλος ὁ μικρῷ πρόσθεν δεδηλωμένος Βόστρων τῆς Ἀραβίας ἐπίσκοπος. Obſeruandum demùm viros hos ad an. 7. Alexandri collocare, Pi. reliquos verò retinere ad an. 6. ſcilicet Lo. Fux. Peta. Vi. O. Fa. & impreſſi.

pag. 177. col. 2. A. Antiochię xi. &c.) Habet iſta in Vi. O. annus 8. Alexandri: in Lo. Fux. Peta. Fa. Pi. & excuſis an. 7.

Zebennus) *Zenus* Lo. Fa. *Zebennius* Mar. Prior conuenit cum Hieronymo lib. de ſcriptor. eccleſ. & alijs exemplarib. Ζεβῖνος apud Euſeb. lib. 6. hiſtor. cap. 22. *Zebenus* apud Nicepho. lib. 5. cap. 26. & lib. 12. cap. 48. *Zebinus* apud Nicepho. in Chro. & Zonaram.

Origenes Alexandriæ clarus habetur) Nil mi-
A rum ſi differant inter ſe codices: alij enim ad an. 9. referunt, vt Vi. O. alij ad an. 8. vt Lo. Fux. Peta. Fa. Pi. & excuſi; pro quibus facit Caſſiodorus. Neque enim vnius anni ſpatio floruit, ſed plurium.

Alexandrinæ eccleſiæ xii. &c.) Hæc ſibi aſciuit annus 9. Alexandri in Lo. Fux. Peta. Fa. Pi. & vulgatis; at annus 10. in Vi. O. & rectius, cum auctor lib. 6. hiſtor. cap. 26. tradat Demetrium obijſſe, & Heraclam illi ſucceſſiſſe paulò poſt aduentum Origenis in Cęſaream: qui, vt vult, accidit illo anno 10. Alexandri: & lib. 6. cap. 35. vult hunc Heraclam vitâ functum anno 3. Philippi Imperatoris, ad quem numerantur anni 16. quibus ſedit Heraclas computando ab an. 10. Alexandri Imperatoris, & ſi includas vtrumque terminum.

B ordinatur Epiſcopus Heraclas) Ex L. A. M. V. Va. Pi. Vi. O. P. Lo. Mar. adiecimus *Epiſcopus*, cùm olim legeretur *ordinatur Heracleas.*

Heraclas) Hæc ſcriptura purior videri debet quàm priſca *Heracleas*. Iuuatur enim fide Al. Vi. O. Pi. Peta. Contract. quibus accedit Lo. vbi *Heracles e* pro *a*, & auctoritate Hieronymi epiſt. 85. Zonaræ, Gennadij in Dionyſio, Nicephor. lib. 5. cap. 18. & ipſius Euſebij lib. 5. hiſtor. cap. 15. 20. & 26. apud quem Ἡρακλᾶς, licet legatur apud Nicephorum Conſtant. in Chron. *Heracleas*.

& ob id) Deeſt in L. Pi.

Origenes de Alexandria &c.) Peculiares ſunt Vi. & O. vt hæc opponi velint anno 12. Alexandri. Nam Mar. an. 10. reliqui anno 11. vt Pi. Peta. Fux. Fa. & impreſſi. Sed nulli horum adhiben-
C dam fidem putârim, quin potiùs iſta diſponenda circa an. 10. cum auctor lib. 6. hiſtor. eccleſ. ca. 26. ſcribat migrationem hanc Origenis in Cæſaream contigiſſe anno 10. Alexandri imperatoris. Hîc tamen cum mihi deficiant codices, Lectorem ſaltem memorem eſſe velim.

ad Cæſaream Palęſtinæ tranſit) Antiqua lectio *ad Cæſarem Palęſtinæ* ſatis ineptè: nos correximus ex Lo. Pi. Al. Vi. O. Peta. Fux. Alberto, Mar. & ex ſequentibus ad an. Chriſti 254.

Pontianus xvii. Romanæ &c.) Compararunt annum 1. Pontificatus Pontiani cum anno 13. Alexandri Vi. O. ſed reliqui cum anno 12. vt Lo. Fa. Fux. Pi. Peta. & impreſſi: cum an. 10. Cõtract. Zonaras autem refert ad tempora Maximini.

regnauit annis 3.) In Fux. additur *& diebus*
D *paucis.*

Maximinus primus &c.) Quia electio hæc facta ab exercitu ius dedit ad imperium; ideò meritò anno 1. Maximini tribuitur in omnibus libris, & apud Contract.

Imperator electus eſt) Poſt iſta verba, inſertum eſt in L. A. M. V. P. Pi. Fux. *Sexta perſecutio*, & in Pi. additur *per Maximianum*.

Maximinus aduerſum &c.) Adoritur Chriſtianos anno 2. imperij ſui ex Fux. Lo. Fa. Peta. Vi. O. & vulgaribus, ac Mar. excipio Pi. vbi anno 3. Priores confirmantur ab Euſebio.

Maximinus Aquileiæ &c.) Congerunt iſta libri omnes ad an. 3. Maximini, ſeu 2. Olymp. 254. vt Lo. Fux. Peta. Vi. Fa. Pi. O. Albertus & editi

Digitized by Google

diſſentit ab his Mar. qui ad an. 4. Maximini: nec eſt A omittendum Cenſorinum lib. de die natal. cap. 65. conſtituere hunc an. 2. Olymp. 254. vt iudicem & metam computationis diuerſorũ annorũ temporum & ætatum: quæ omnia vt ab ipſo referuntur cum ratione annorum digeſtâ ab Euſebio, ita video quadrare, vt hoc loco vix ſit differentia vnius anni, maximè ſi habeatur ratio menſium, ſeu dierum cujuſque Epochæ, vt cum facit illum annum 2. Maximini à morte Alexandri 562. & à 4. Conſulatu Iulij Cæſaris an. 283. & Vrbis 991. numerando iuxta Varronem ab an. 3. Olympiad. 6.

ibid. B. Antherus XVIII. Romæ &c.) Sunt qui retineant circa an. 3. Maximini, vt Vi. O. alij aſſignant ad an. 1. Gordiani, vt Lo. Fux. Peta. Pi. Fa. & impreſſi, vnà cum Contracto.

B Gordiano Romam ingreſſo &c.) Interemptos Pupienum & Albinum referunt aliqui libri anno 1. Gordiani, vt Vi. O. Mar. ſed reliqui anno 2. aſcribunt, & 4. Olymp. 254. vt Lo. Fux. Peta. Fa. Pi. & impreſſi, qui ſitus probatur Caſſiodoro, qui & tribuit iſta non ſolùm anno 2. Gordiani, ſed etiam *Sabino & Venuſto Coss.* hoc eſt ex Faſtis Onuphrianis, anno 4. Olymp. 254. Verùm ſi iuxta Capitolinum in Maximo & Balbino, Maximus Pupienus & Clodius Balbinus cæſi ſunt, dũ agerentur ludi ſcenici, ſeu Capitolini; & illi teſte Cenſorino lib. de die natali, celebrati ſunt *Vlpio & Pontiano Coss.* & anno 2. Olymp. 254. dicendum eſt iſta eſſe referenda ad an. 3. Maximini, cũ quo ex auctore concurrit ille annus 2.

C Pupienus) *Pupinens* V. *Pupianus* Pi. Vi. O. *Popienus* tres Ms. Fab. *Cupienus* Contractus. Primum tamen communius, & ita habetur apud Mar. Antoni. Vincen. tom. 1. Oroſ. lib. 7. cap. 19. Caſſiodorum, Aurelium, Victorem, Capitolinum, Adonem, Pomponium Lætum, & recentiores Chronographos.

Albinus) Sic reſtituimus ſequuti L. A. M. tres Ms. Fab. Vi. O. Pi. Lo. quinq; Vatic. Fa. Peta. Fux. Mar. Contract. Zonaram, Vincent. tom. 1. quibus ſuffragantur Oſorius lib. 7. cap. 19. & Faſti Græci. At Fre. Caſsiodorus, & Aurel. Victor, Herodianus, Capitolinus, Xiphilinus, *Balbinus*: ſic etiam Eutropius, Pæanius, Iornandes, Zoſimus lib. 1. Lætus, Egnatius, Antoninus, Onuphrius de Rom. princ. & nummi antiqui: nec longè ab hac lectione abeſt vox illa *Galbinus*, quæ in vulgatis extat D forſan pro *Balbinus*. Cum enim *G*, & *B*, conſonantes admodùm vicinæ ſint, ſæpe inter ſe commutátur, vt videre licet in veteribus Inſcriptionibus apud Grutterum & alibi. Fecit tamen exemplarium enumeratorum auctoritas, vt priorem amplecteremur, & quia deeſſet codex, qui oppoſitum teſtificaretur. Adde quod teſte Zonarâ, poſt Maximum & Balbinum cæſos, Pompeianus eis ſuccedit menſes duos, & huic P. Balbinus menſes 3. At de Claudio ſeu Clodio Albino, quo auctore interemptus eſt Pertinax Imperator, & qui mox fuit Imperator in Gallia, ſcribit idem Capitolinus. Itaque affinitas nominum & vicinitas temporum peperit hanc confuſionem.

Gordianus admodum &c.) Opponuntur hæc in Vi. & O. anno 2. Gordiani: in Lo. Fux. Peta. Fa. Pi. & excuſis anno 3. apud Mar. an. 5. Nullus tamen eſt, qui non videat anno eius 6. & vltimo eſſe tribuenda: ſicuti facit Caſsiodorus, quem ſequitur Contractus.

cùm victor reuerteretur) Addidimus *victor*, ſequuti L. A. Al. Fa. O. Vi. Lo. Vincen. Pi. Mar.

qui Euphrati imminet, oſſibus &c.) *qui Eufrata imminet oſſibus* &c. Peta. *qui ſupra Euphratem, oſſibus* &c. L. Pi. M. Sic Oroſius *ſuorum fraude haud longè à Cirſeo ſuper Eufratem interfectus eſt*: in V. Va. Lo. Fa. *qui Euphrate imminet, oſſibus* &c. Vincen. *qui Euphratem imminet, oſſibus* &c. apud Caſſiodorum *tumulum ædificant ſupra Euphratem oſſibus* &c. apud Mar. *qui Euphrate fluuio imminet oſſibus* &c. Verùm prior lectio eſt aliorum exemplarium, & Eutropij lib. 8. eadem recenſentis: Pæanius Ἡρῷον παρὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν: de ipſa re vide Capitolinum & Oroſium.

Gordiano milites &c.) Idem dicẽdum de hoc paragrapho quod de ſuperiori. Nam etiam omnes libri conueniunt in eodem an. 6.

Philippus regnauit an. 7.) Auctor notarum in margine impreſſorum *Sichardus*, aut quiſquis ſit, putat legendum *an. 5.* pro *an. 7.* Verùm omnia exemplaria noſtram retinent lectionem; Imò Antoninus etiam eã refert ex Euſebio in Chronic. & Vincen. tom. 1. eámque ſequuntur Maria. Iornan. Nicephor. lib. 5. ca. 25. Contract. Albertus, lib. 7. cap. 19. & Caſsiodorus; quin Euſebius ipſe lib. 6. hiſtor. cap. 39. Φίλιππον ἔτεσιν ἑπτὰ βασιλεύσαντα διαδέχεται Δέκιος: nec poteſt videri tribuiſſe illi minùs quàm ſeptem, cùm Olympiadis 256. annus primus, ſit primus imperij illius, & Olympiadis 257. quartus primus imperij Decij: adde quod in ſerie annorum ponuntur 7. Altera lectio placet Eutropio & Aurelio.

Philippus Philippum &c.) Imperij participem facit filium Philippus anno 11. imperij ſui, vt teſtantur omnes libri, Contract. & Mar. quibuſcum omnes ſcriptores conſentiunt.

Regnantibus Philippis milleſimus annus &c.) Omnia exemplaria collocant hæc ad an. 2. Philippi, præter Mar. qui ad an. 5. & Pi. L. qui ad an. 3. Nec eſt omittendum has ſolas numerales notas 2. & 3. ſubſequenter reperiri ad latus illius periodi, quæ incipit *Regnantibus* &c. & deſinit in illa verba *Agon mille annorum actus* in Peta. Lo. Fux. Fa. at in Vi. & O. includi etiam notam 4. in Pi. verò notam quoque 5. Caſsiodorus iſta eadem ſuggerit ad an. 3. Philippi Imperatoris, & ad Conſulatum 2. Philippi patris, & 1. Philippi f. cum illo conuenit Cenſorinus cap. 65. dum annum Vrbis 991. conſtituit (iuxta Varronem auſpicando ab an. 3. Olymp. 6.) ad an. 2. Olymp. 254. Oroſius lib. 7. cap. 20. refert milleſimum Vrbis ad an. 4. Philippi, *Poſt* inquit *an. 3. imperii Philippi, milleſimus à conditione Romæ annus completus eſt: ita ludis magnificis auguſtiſſimus omnium præteritorum hic natalis annus à Chriſtiano Imperatore celebratus eſt*: quod ipſum habet

habet Contractus: Iſidorus verò in Chron. ad
A an.1.eiuſdem Philippi,*primo*,inquit,*anno milleſimus annus vrbis Romanæ fuiſſe docetur expletus.*
Capitolinus quidem tradit Philippum celebraſſe
milleſimum annum ab Vrbe *in Conſulatu ſuo & filii ſui.* Sed ex eo non poteſt dignoſci, an ſecundo vel tertio imperij anno, quia vtroque iidem
fuerunt Conſules. Antiqui nummi Philipporum
tam patris quàm filij, de quibus Onuphrius in
Faſtis & alij, præ ſe ferunt vt plurimùm, hos ludos ſæculares actos *Coſs. Philippo 3. & Philippo f.2.* qui incidit in an.4.imperij Philippi. Dixi *vt plurimùm*; Nam reperiuntur alij nummi notati
Coſs.Philippo 11. & Philippo f.1. Nec propterea
dicendum eſt illos eſſe ſibi contrarios. Nam cum
annus ab Vrbe condita (ſeu vt ſatisfaciam non-
B nullis Criticis ſecundum Plinium, & Cenſorinum) à condito Vrbis incipiat ab XI. Calend. Maij, ſeu à die 21. Aprilis anni Conſularis, ſeu Iuliani, & in ſimilem diem deſinat anni
inſequentis, quilibet annus Vrbis complectitur
duos Conſulatus: & ita milleſimus Vrbis inchoatus eſt Philippo 2.Cos. & abſolutus eſt Philippo
3.Cos.vel etiam ipſi ſæculares ludi celebrati fuerunt anno ipſo milleſimo, & in die natali imperij Philippi, videlicet in menſe Martio, paucis diebus ante finitum ipſum annum milleſimum,vt vult Onuphrius, vel poſt annum milleſimum completum, & ineunte anno inſequente,vt
volunt alij. Proinde incertum eſt, an quod auctor ſcribit hoc loco de anno milleſimo & de ludis, ſit ad eundem annum Romanum & Iulianum referendum. Porrò, vt obiter dicam, nul-
C lus alius ſæcularis ſeu centenarius natalis Vrbis legitur deinceps, celebratus. Maior difficultas eſt
quoad Olympiadem. Nam Vi.& O. comparant
cum anno 3. Olymp. 255. alij omnes libri cum
anno 2.Olymp.256. præter Pi. qui ad an.3.Olymp.256. ſi affuiſſet auxilium librorum, videbatur magis ſequendus Marianus Nam ad an.Abraham 1264. qui antecedit annum 1. Romuli
ſeu Vrbis, & 1. Olympiad. 7. adde illos annos
mille,habebis 2264.qui concurrit cum an.5.Philippi, & 1.Olympiad. 257. Si autem ſecundum
ſupputationem Varronis, & vſum communem
veterum,deducas annos Vrbis ad an. 3. Olympiad. 6. milleſimus incidit in an. 3. Olympiad.
256. & in an. 3. Philippi. Præterea ſi annus 1.
Chriſti concurrat, vt colligitur ex auctore, cum
D an.751. & 3.Olympiad. 194. neceſſe eſt vt milleſimus Vrbis incidat in annum Chriſti 250.

in Circo Magno) Putârunt aliqui, vt conſtat
ex margine editionum Baſilienſium & Sonnianæ eſſe reſtituēdum *in Circo Maximo*.Sic enim
eum vocatum conſtat ex Notitia imperij Romani, & aliis infinitis locis. Verùm prius habetur in omnibus libris & apud Caſſiodorum, Marianum & Vincen. tom. 1. niſi quod deeſt vox
Magno in Fa. Nec eſt dubium quin ex triplici Circo,qui erat Romæ,nempe Maximo, Flaminij, & Neronis, *Magnus* idem ſit cum *maximo*;
tum quia nuſpiam legitur contrarium, tum quia
hîc de ſummis & præcipuis ludis ſæcularibus agitur,qui celebrabantur in *Circo Maximo*.

pag.158.col.2.A. Theatrũ Põpeij incenſum &
Ecatonſtylon. Quadrageſimus miſſus natali Romanæ vrbis cucurrit,& agon &c.) Locus iſte valde corruptus, & inuolutus antea fuerat; nam impreſſa exemplaria cum nonnullis Ms. ita habebant; *Theatrum Pompei incenſum & Eclatroſtylon 40.miſſus Athlas mons natali Romana vrbis cucurrit & Agon &c.* quorum nonnulla in
quibuſdam Ms. deerant: huius generis ſunt hæc
duo *40.miſſus* vt in A.L.M.O.Vi.Pi. duobus Vatic. & trib.Ms. Fab. in duobus aliis Vatic. ita legitur *Thea. Pomp. inc. &* deinde relinquitur aliquod ſpatium vacuum, & in fine lineæ additur
natali Ro.vr. concurrerunt: iſta duo *Athlas mons*
deſunt etiam in Lo.Fa.Lod.Peta. Fux. tribus Vatic. & prima editione Ven. quorum vice in P.
Al. Fa. & vno ex trib.Ms. Fab. ſubſtitutum eſt
Athalamos, ſed diuersè; Nam in Al. legitur *Athalamos xl.miſſos natali* &c. in P. *xl. miſſus Athalamos natali* &c. in Lo.Peta.tribus Vatic.pro
cucurrit habes *cucurrerunt*: in aliis duobus Vatic.
concurrerunt: in L. Pi. pro *Romana vrbis* legis
vrbis Roma: in Vi. O. ſcribitur *Athaleſmos*
per *h*: in Pi. *Atlans mons*, adeò hîc variè peccatum eſt in ſcribendo. Rurſus verba hæc quidam codices impreſſi vt Ven. ita diſtingunt,
*Theatrum Pompei incenſum & Echatreſtylon
40. miſſus natali Romana vrbis cucurrit* &c. alij vt Lut. editiones Baſilienſes & Sonniana
Theatrum Pompei incenſum, & Echaſtroſtylon 40. miſſus. Athlas mons natali Romana vrbis cucurrit &c. & hoc poſteriori modo videtur legiſſe hiſtoriæ Eccleſiaſticæ lumen Annal.
tom.2.pag.437. dum explicat *Atlantem montem* eo die, quo ludi illi ſeculares ſunt exhibiti, *loco motum fuiſſe*, ex ſententia Euſebij in
Chronico: & quidem cùm ex priori illa periodo nullus certus eliciatur ſenſus, poſteriora verò adeò ſint incredibilia; magnus ille vir iure optimo vult illius rei fidem eſſe penes auctorem. Ne ergo Euſebium tam ridiculæ fabulæ auctorem feciſſe videremur, ita hæc correximus, ſicut nunc legimus in contextu, adeò vt Ecatonſtylon ad ſuperiora referatur, *Atlas mons* expungantur; cætera verò reponantur ita, *Quadrageſimus miſſus natali Romana vrbis cucurrit*, vel
cucurrerunt, ſeu ſi exemplaria permitterent *concurrerunt*, ſi *quadraginta miſſus* in plurali legeris, ità vt *miſſus* naturam ſubſtantiui hoc loco induat, quaſi miſſio ſeu emiſſio centum equorum, aut potius curruum ſeu quadrigarum. Nam vt ait Seruius in 3. Georgic. centum currus emittebantur, vnde Virgilius 3.Georgic.

Centum quadriiugos agitabo ad flumina currus.

Adducimur etiã teſtimonio Caſſiodori, qui cum
ſit ferme in omnibus Euſebij imitator, dum de
hoc agone agit,ita ſcribit,*quadraginta etiam miſſos natali Romana vrbis cucurrerunt*; vel vt habet
editio Onuphrij, *quadraginta etiam miſſus natali Romana vrbis concurrerunt*,eo ſenſu vſurparũt
vocem hanc, *miſſus*, Sueto. in Domitiano, *Circenſium*,inquit,*die quo facilius centum miſſus per-*

Digitized by Google

agerentur, ſingulos à ſeptenis ſpatiis ad quina corripuit. Et Caſſiodor.lib. 3.Variar.epiſt.51.*viginti quatuor*,inquit,*miſſibus conditio huius ſpectaculi expeditur.* Idem Sueto.in Claudio Cæſare,*Circenſes frequenter etiam in Vaticano commiſit nonnunquam interiectâ per quinos miſſus venatione.* Vocabatur autem *miſſus* ludorum (Nam alius eſt ferculorum & eduliorum,teſte Lampridio)curſus ille ſolemnis ſeptem curriculorũ:agitatores enim quatuor factionum curribus inſidentes ſolebant metas ſepties circuire,Horat.lib.1.Satyr.

Vt cum carceribus miſſos rapit vngula curſus. Mos antiquitùs erat vnoquoque Circenſium die viginti quinque miſſus,poſteà viginti quatuor dare, vt horæ diei ac noctis tali numero clauderentur: ſingulare, vt ſub Domitiano centum miſſus vno die dati ſint; ſed qui quinis ſpatijs perficiebantur, cum anteà per ſeptem ſpatia peragerentur. Forſan miſſus idem erant ac noſtra ætate brauia & præmia,ob quæ toties currebatur. Quo iure verò verba illa *Atlas mons* deleuerimus,innoteſcet cuiuis, ſi & ratio ſententiæ auctoris habeatur, quæ haud dubiò remanẽtibus illis nulla eſſet. Nam quid *Thalamos* vel *Athalamos*, ſi alterum eorum vice præſtet reponere,ſignificent,vix poſſum aſſequi: tamen ſi coniecturæ locus eſt, videtur vitio ſcribarum & deſcriptorũ inſcitiâ factum. Cum enim verba hæc *quadraginta miſſos*, vel *quadrageſimus miſſus*,aut *quadraginta miſſus* abbreuiatione vſitatâ in numeris exprimendis ſcripſiſſent,primi quidem,vt ſæpe fit, minùs diſtinctè & graphicè *xl.ˢ mõs*, vel *xl.ᵐˢ mõs*, vel *xl.ᵗᵃ mũs*: alij deinde cum id non ſatis legerent, aut intelligerent, vel etiam aduerterent(quod ferè fit)deſcripſerunt *Atlas mons*, quaſi *xl.ᵐ* idem eſſet ac *Atlas*,& *mõs* idem atque *mons*,quod & lineamẽtorum ſimilitudo magna, & vocum iſtarum conuenientia ſuadebat. *Xl.ˢ* enim per maiuſculum *X* & *l* & *s* ſcriptum, videbatur *Atlas*, quæ vox profectò vix poterat concipi aliud eſſe quã mons, vt dictio ſequens per abbreuiationem expreſſa ſuggerebat:fauet coniecturæ, quod locus eſt maximè variùs, vt ſuprà diximus,ac præſertim quod In optimis Ms. in quibus extat *Atlas mons*, aut quid ſimile,deſideratur illud(*quadraginta miſſus*) vt in duobus Vatic. vbi *The.Po.inc.& ecaton ytilon 40. miſſus natali Ro.vr.cucurrerunt*. Ac viciſſim vbi legitur, *quadraginta miſſus*, deeſt *Atlas mons*,vt prænotauimus. Adde quod in Al.vox illa corrupta, *Athalamos*, legitur ante *quadraginta miſſus*,cum in alijs pòſt: nimirùm quod alij peritè legerint ſupradictam abbreuiationem, & ſcripſerint *quadraginta miſſus*:alij imperitè *Atlas mons*: ex qua diuerſitate demùm alij religioſiores, nec minus imperiti vtrumque coniunxerunt, ordine diuerſo quidem,ſed inuerſo aut peruerſo,vel nullo potiùs aut abſurdo ſenſu. Quod ſi quis adduci non poſſit,vt verba illa *Atlas mons*,tollẽda non putet, patiemur vltrò, modo ita intelligat, non quod ille *Atlas mons*, qui in extremis oris Africæ terræ-motu aut alio caſu à ſitu natiuo in alium abierit;ſed cùm in huiuſmodi Amphitheatris pegmata & automata ſeu machinæ ſubliciæ nonnunquam erigerentur ſingulari artificio, quæ in omnem ſitum mouerentur, *quarum flaminis tota ſcena interdum conflagraret*(vt refert Vopiſcus in Carino)*quæ ex ſe ſurgerent,quæ in ſublime creſcerent, & aliæ ex inopinato varietates, dehiſcentibus quæ cohærebant, aut quæ diſtabant ſua ſponte cohærentibus*,vt ait Seneca epiſt.91.Demùm quæ in admirationem ſpectatores raperent,vt teſtatur Auguſt.lib.24.de ciuit.ca.24.*Ad quam ſtupenda opera,induſtria humana peruenit, quæ in Theatris mirabilia ſpectantibus, audientibus incredibilia facienda,& exhibẽda molita eſt.* Cæterùm quemadmodum variæ artificia, ita etiam variæ eorundem formæ: ſed nonnunquam efformabantur in modum montis, vt colligere licet ex Apuleio lib. 10. *Iamque tota*, inquit, *ſuauefragante caueâ montem illum ligneum terræ vorago decerpit: &* *Strabo de quodam latrone Siculo; in ſublimi enim tabulato velut in AEthnâ poſitus, eoque compagibus ſolutis ſubitò concidente, ipſe quoque cecidit in caueas ferarum, quæ facile exoluerentur* &c. vel cum loco horum *Atlas mons*, legamus *Athalamos*; ſi quis locus coniecturæ ſit *ad lichnulos*, putem poſſe non incommodè caſtigari,cùm eâ voce vtatur Suetonius, vbi agit de huiuſmodi ludis noctu exhibitis. Cæterùm dè ludis ſecularibus plura Cenſorinus de die natali, Onuphrius tractatu, quem de ea re ſcripſit, & Tertul. lib. de Spectac.& alij plures. Quod ad ſedem ſpectat diximus in ſuperiori Notâ.

Ecatonſtylon) Sic reſtituimus pro *Echatroſtylon* vt in impreſsis,ex fide Fux.Peta.quibus accedunt proximè A.L.M.P.Pi. & 3.Ms.Fab. vbi diuiſim legitur *Ecaton ſtylon*: duo Vatic.Vi.O. vbi *Ecaton ſtilon* per *i*: tres Vatic.vbi *Ecaton ytilon*: Lo. Fa. vbi *Echatonytylon*: Sa. vbi *Ecatonſylon*: Verùm non dubium, quin iſtud fuerit opus centum columnarũ in Campo Martio, propinquum Theatro Pompei: quin etiam ſit legendum vnico vocabulo *Ecatonſtylon*. Nam ἑκατὸν idem quod centum: ϛύλος ſeu ϛήλη *columna*, ſiue pe *y* ſiue per *i* ſcripſeris,vtrumuis admitti poteſt,prout illius originem ad alterutrum illorum duorum reduxeris. Neque enim nouum aut inuſitatum videri debet, vt η Græcum per *i* Latinum reddatur ob ſoni ſimilitudinem, vt videre eſt in vocibus huiuſmodi Θεοδώρητος, παράκλυτος. Nam Latinè *Theodoritus, paraclitus*: tametſi apud veteres Latinos vix ferri poſſet iſta orthographia. Sed quia Græcorum mentio facta, aliud meditor reponendum fuiſſe, hoc eſt *Hecaton* per *H*, quò propiùs ad originem accederemus; Græcè enim Ἑκατὸν notatur ſpiritu denſo ‘ quæ res forſan amanuenſes in eum errorem impulit, vt illam aſpirationem, quæ præmitti debuerat,poſt *c* poſuerint, & loco *Hecaton* dixerint *Echaton*. Sed cum res ſit cuiuis perſpicua, ſatis ſit indicaſſe, ne à tot codicibus recedamus. Et licet nonnullis metus hic nimis religioſus videri poſsit; tamẽ cum non ſit inſolitum, quod in plerìſque vocabulis etiam proprij nominis Latini prætermittant Græcorum ſpiritum, potuit ab Hieronymo idem hoc loco obſeruari.

Philippus vrbem &c.) Varias hæc ſedes ob-

tinent; etenim in Lo. Fux. Peta. Fa. & impreſſis reuocantur ad annum 4. Philippi, vt etiam apud Caſſiodorum; in Vi. O. ad an. 5. in Pi. ad an. 6.

Philippus vrbem nominis ſui in Thracia conſtruit) Sunt qui exiſtiment mendum eſſe *Thracia* pro *Arabia*, vt Cuſpinianus in Caſſiodor. & Vuolphangus Hungerus in annotationibus in hiſtoriam Cæſarum Cuſpiniani: rationem reddunt, quod Philippopolis Thraciæ (teſte Plinio lib. 4. cap. 11.) multò ante fuerit condita, ſcilicet à Philippo Macedonum rege. Adde quod hic Philippus Imperator Romanus *in natali agro vrbem ſui nominis condi iuſſit Philippopolim*, vt loquitur Pomponius Lætus; At eum fuiſſe Arabem nemo ignorat. Aurelius Victor lib. de Cæſaribus vult etiam hanc Philippopolim *apud Arabiam conditam*. Verùm nil immutandum duximus propter vniformem conſenſum omnium exemplarium, quibus ſuccenturiatur Caſſiodorus, & quia vt ſæpius diximus, non tam eſt aduertendum quid alij, quàm quid Euſebius ſenſerit: quod non aliunde poteſt dignoſci, quàm ex ipſis libris. Adde quod potuit eſſe in Thracia alia Philippopolis, vel inſtaurari vetus à Macedone condita, cuius ſitum deſcribunt Appian. lib. 4. & Dio lib. 47. Nam etiam Iornandes, dum de hoc Philippo loquitur, *vrbem*, inquit, *nominis ſui in Thracia, quæ dicebatur Pulpudena, Philippopolim reconſtruens nominauit*. Neque enim nouum aut infrequens, vt qui vrbem aliquam inſtaurârint, aut exornârint, condidiſſe dicantur.

Alexandrinam eccleſiam &c.) Membranæ ad varios hæc redigunt annos. Nam Lo. Fux. Peta. Fa. & impreſſi ad an. 5. Philippi: Vi. O. ad an. 6. Pi. ad an. 7. ſi fuiſſet aliquod exemplar, videbatur reponendum ad an. 3. quia teſte auctore lib. 3. ca. 35. hic Dionyſius ſucceſſit Heraclæ eodem anno 3. Sed ſuſpicor potius eſſe mendum in hiſtoria 3. pro 5. Nam ſi hic Dionyſius obijt anno 12. Gallieni, nec ſedit vltrà annos 17. vt idem teſtatur in hiſtoria, neceſſariò concludit eius initium non fuiſſe ante an. 5. Philippi.

xxv. Decius) Anteà perperam 15. ſed antecedentes & ſubſequentes numeri in alijs Impera. mendum arguunt vnà cum Ms.

Budaliæ natus) Vulgati codices pro *Budaliæ* legendum proponebant *Eudaliæ*: V. *Ludaliæ*: Va. *Bubdaliæ*. Nos aſſentimur potiùs Al. Peta. Fux. M. quinque Vatica. P. Fa. Vincen. & vni ex trib. Ms. Fab. atque Antonino in Itinerar. in quibus *Budaliæ*. Neque enim vllum teſtimonium *Eudaliæ* apud veteres auctores: quidam reponendum putant *Bubaliæ*, ſic in margine B. H. Pet. & Sc. vt etiam Victor, Vopiſcus & Iornan. legunt: Cuſpinianus, alterum ex trib. Ms. Fab. & Pomponius Lætus legunt *Bubali*, Ptolemæus *Bubalin*, Onuphrius & Sigonius in Faſtis poſt Paulum Diaconum lib. 10. & Eutropium lib. 9. *Bubaliæ*, à quo hæc de Decio videntur ſumpta ad verbum: Vinetus tamē fidem facit veterem librum habere *Budaliæ*, & ſic reſtitutum eſt in editione Vvecheliana Eutropij iuxtà codicem Fuldenſem, Pæanius ἀπὸ Βυδαλίας τῆς πόλεως.

Decius è Pannonia inferiore Budaliæ natus fuit) Non extant in L. O. Pi. At in Vi. & Sa. habe-
A tur *Hic è Pannonia inferioribus Dalmatiis natus fuit*: in Lo. *Decius è Pannonia inferiore alienatus fuit*. Vbi mendum eſt manifeſtum in vocabulo *alienatus*, in quo illæ quatuor literæ (*alie*) ſunt truncatæ à Librario ex voce *Budaliæ*, vt ſit legendum *Budaliæ natus fuit*. Iam verò hîc nos reſtituimus annum vnum in ſerie annorū ad regnum Decij indicandum, qui miserè anteà in omnibus editionibus fuerat prætermiſſus in columna annorum imperatorum: ac proinde etiam annus Chriſti 254. qui illi reſpondere debuerat: Adducti ſumus partim omnium codicum auctoritate, partim ratione, quæ ex ipſo textu naſcitur.

Decius cū Philippos &c.) Ante illa verba hęc
B inſeruntur in L. P. Fux. V. *Septima perſecutio*.

qua Diaconus Laurentius Romæ martyrium duxit) Iſta deſiderantur in L. Pi. Peta. A. M. P. O. Vi. Al. trib. Ms. Fab. 7. Vatic. Nec immeritò videntur non ab Euſebio, ſed ab alio ſuperaddita, cùm certum ſit Laurentium obiſſe ſub Gallieno & Valeriano tertia die poſt Sixtum, ſi Prudentio hym. 2. de S. Stephano, & Ambroſio lib. 2. officior. cap. 18. credimus; vel ſi Alberto, anno Chriſti 256. qui an. 2. Galli & Voluſiani opponitur. Verùm retinuimus ob fidem aliorum exēplarium, & Contracti, & quia Valeriani perſecutio cœpit per Decium, ſine temporis intermiſſione, eà ſæpè nuncupatur *perſecutio Decii*; adeò vt multa alia ſimilia occurrant in Martyrologiis, & ipſe Hieronym. de ſcriptorib. eccleſiaſt. in Paulo & Methodio vnicam perſecutionem ſub Decio & Valeria-
C no nominet, quod ſimiliter facit Optatus lib. 3. Ne autem dicas cum Vincentio tom. 1. lib. 32. cap. 62. *Galienum vocatum etiam Decium*. Nam nil tale legimus apud bonos auctores.

Antonius Monachus in AEgypto naſcitur) Natum magnum illū Anachoretarum principem volunt omnes editiones & ſchedæ vnà cum Mar. & vno ex tribus Ms. Fab. ac Contracto anno 1. Decij: quibus optimè conuenit eius obitus ad an. 19. Conſtanti, de quo poſteà.

Romæ Amphitheatrum &c.) Incendium hoc conferunt ad annum 1. Deci; libri ſinguli ſeu manu, ſeu typis exarati; nec video, cur ab illis ſit diſcedendum.

Alexandro Hieroſolymorum &c.) Horum ſitus eſt cōſtans in omnibus libris ad annum 1. De-
D cij: nec contrarium poteſt aliunde probari; imò hoc ipſum confirmatur auctoritate Euſebij lib. 6. hiſtor. cap. 39.

ibid. B. Mazabbanes) *Mazabanus* P. A. O. Vi. Peta. Pi. L. M. 4. Vatic. vnus triū Ms. Fab. & Mar. *Athabanes* V. *Mazabanes* Lo. 2. Vatic. *Arabanes* Lod. *Azabanus* alter triū Ms. Fab. Verùm communem lectionem retinuimus, tùm propter alia exemplaria; tùm quod conueniat cum Zonara tom. 2. & cum ipſo Euſebio lib. 6. hiſtor. cap. 39. & lib. 7. cap. 4. Verùm per vnicum *b*, vbi corriges interpretem, qui cùm prius vertiſſet *Mazabanem* vt in Græco, poſteriori loco dixit *Mazabantem*.

Fabius) *Fauianus* Lo.

in Abitto occiditur) Probabis, ni fallor, quod ita Caſtigarim pro *in Aprutio*. Nam ita præſcri-

Digitized by Google

bunt membranacei A. M. Va. Vat. Al. Lo. P. à quibus non longè abſunt Paulus Diaconus libro 18. *apud Abritum*; & codices Fa. & quatuor Vatican. *in Abrutio*: O. Vi. & Vincen. *à Bruto*: Fux. *in Abrytô*: in vno trium Ms. Fab. *in Abrito*: Peta. *in Bryto*: L. Pi. *in Abyto*, vbi *y* pro *ri*: Lod. *in Habito*; in altero trium Ms. Fab. *in Abyrto*: Caſſiodorus nouus *in Abricio*, & antiquus *in Aprutio*: Marianus & Iornandes *in abrupto*: ſed in illis omnibus licet ſit aliqua labes, agnoſcis tamen vbique *b*, loco *p*. Cæterùm vrbs eſt Mœſiæ ſeu Thraciæ, teſte Caſſiodoro & Mariano, in qua legimus erectam aram Decio in monumẽtum mortis illius. Eſt & *Aprutium* vrbs Italiæ inter Apuliam & Picenum, cuius meminit Ptolemæus in tabulis, vt *Apruſtani populi Brutiorum* apud Plin. lib. 3. cap. 11. Putarunt aliqui hîc fuiſſe reſtituendum *in Barbarico*. Sic enim in ora editorum Baſileæ & apud Sonnium: quod poteſt confirmari auctoritate Eutropij lib. 9. *in Barbarico*, & Pæanij eius Metaphraſtæ ἐν μέσοις τοῖς βαρβάροις; ſed malo alteram lectionem, & exiſtimo *barbarico* eſſe vocabulum corruptum ab *Abritto*. Plinius lib. 5. cap. 30. *Abrettinorum* meminit in Myſia, ſeu Mœſia.

Romanæ Eccleſiæ &c.) Cornelium Romæ ſediſſe anno 1. Galli, teſtantur omnes libri vnà cum Mar. at Contract. an. 1. Decij.

8. Epiſtolæ) Sic repoſuimus ex L. Pi. Vi. Lo. A. M. V. Va. Fux. O. Vat. P. pro *7. epiſtola*. Nam etiam nouem in codice Pameliano inueniuntur.

Peſtilens morbus &c.) Luem illam graſſatam demonſtrant anno 1. Galli omnes codices & Contract. confirmat quoque hanc ſedem Pomponius Lætus, vbi hæc tribuit *infœlicibus imperij Galli auſpiciis*. A quibus non diſſident Oroſius & Eutropius.

Nouatus presbyter &c.) Hanc Nouati ab eccleſia deceſſionem habent omnes libri ad an. 1. Galli imperatoris, ſeu Cornelij Papæ: & illos imitantur Caſſiodorus, Contract. & Mar. Sed caſtigabis apud hunc *Nonutius* pro *Nonatus*. Ille ſitus firmatur auctoritate Cypriani epiſt. 49. 52. 76. & paſſim dùm teſtatur Nouatianum ſeductum à Nouato, poſtquam cœpit inuidere Pontificatui Cornelij, quod confirmatur ab Euſeb. libro 6. cap. 23. Socrate lib. 4. cap. 28. & à Paciano Epiſtola ad Sympr. Nec te moueat quod Epiſtola quæ tom. 2. Concil. tribuitur Fabiano, ortum Schiſmatis Nouati referat in tempora ipſius Fabiani. Nam quæ ibi dicuntur de Nouato & Nouatiano, videntur fuiſſe ab aliquo ſciolo ſuperaddita & contra omnem rationem.

Demetrianus) *Demetianus* V. *Demetrius* M. Al. Mar. Contract. quam lectionem ſequitur cum aliis ex recentioribus auctor marginis codicis So. Verùm communem retinuimus ob exemplarium multitudinem, & auctoritatem Zonaræ tom. 2. Nicephori Conſtantin. in Chronologia, & Nicephori Calliſti lib. 6. cap. 30. & aliorum.

Lucius &c. tenet menſ. 8.) Pro *menſes 8.* in Fa. *menſ. 7.* in Fux. *Lucius an. tribus menſ. 3. die. 3.* apud Mar. *an. 3. menſibus 3.* Porrò Pontificatum Lucij hoc anno definiunt, hoc eſt 2. Galli omnes codices: at an. 1. Mar. anno demùm 1. Valeriani Contract.

Stephanus an. 3.) *an. 2.* Fa. Lo. Contract. *an. 4.* Fux.

Cypriani epiſtolæ) Poſt hæc & ad annum 2. Galli immediatè ponuntur ſequentia in A. *Iubileum iuxta maiores noſtros*: in V. Lo. P. & tribus Ms. Fab. *Iubileus* &c. Sed in P. Fux. & Lo. ad oram, ſcilicet in P. ad latus anni 2271. ab Abraham, & primum Valeriani, & in Lo. & Fux. ad latus anni præcedentis, qui eſt annus 2. Galli. Sed quia viſa ſunt valde ſuſpecta, noluimus contextui inſerere, tùm propter rationes ante dictas circa Olymp. 245. tùm quòd illa loquutio *iuxta maiores noſtros* minùs videtur auctori congrua: vix enim vllus Chriſtianorum appellauit Hebræos *ſuos maiores*. Adde quod illa locutio phraſim auctoris minùs ſapit *iuxta maiores noſtros*.

pag. 179. col. 2. A. in Mœſia) *in Meſia* Lo. *in Myſia* Al. ſed hoc poſtremum eſt vſitatum apud Græcos, vt *Mæſia* apud Latinos.

Aemilianus tertio &c.) Quia hic tyrannus habitus eſt, ideò peculiarem ſeriem ſeu notam obtenti imperij non meruit: aggregant tamen omnes codices & Mar. ad annum 2. Galli.

Valerianus & Gallienus &c. an. 15.) Aliqui reponi voluerunt *annis ix.* pro *an. 15.* vt conſtat ex margine B. Pet. So. Ba. & H. Verùm quo iure? Nam prius legitur in omnibus exempl. tam Ms. quàm aliis, quibus conformes Mar. Contract. Iornandes, Caſſiodorus, Albertus, Oroſius lib. 7. cap. 22. & Faſti; & conſtanter idem aſſerit Euſeb. lib. 7. hiſtor. cap. 28. Γαλιήνυ ᾗ ἐφ' ὅλοις ἐνιαυτοῖς πεντεκαίδεκα τὴν ἀρχὴν κεκρατηκότος Κλαύδιος κατέστη διάδοχος. Sed & ratione ſtabiliuntur; ſi enim pro 15. aſſignes 9. omnis ſeries & ordo temporum tam in imperatoribus, quam in Olympiadibus inuertetur & confundetur. Sed quod præcipuum eſt, non reperietur numerus annorum 381. quem Hieronym. tam ſæpè affirmat metiri ac definire ſuum & Euſebianum Chronicon. Ad hæc quia hîc prima imperij iaciuntur fundamenta, ideò circa annum 1. illius iſta deſignantur in omnibus libris, & Mar.

Gallienus) Cum hoc nomen ſæpius in auctore occurrat, editi pingunt modo cum duplici *l*, modo & ſæpius cum vnico, vbique tamen omnes libri ſcripti geminant, præter O. & Vi. Non minùs variè veteres ſcriptores. Nam apud ipſum auctorem in hiſtoria tam Græca, quàm in omnibus eiuſdem verſionibus, Zonaram, Pomponium Lætum, Adonem, Ruffum, Nicephorum Conſtantinop. ſcriptum legimus cum vnico *l*: apud Cedrenum autem, Nicephorum Calliſtum, Trebellium, Pœanium, Victorem, Zoſimum, Oroſium, Vopiſcum, Cõtract. & in libris Faſtorum cum duplici, vt etiam nonnunquam apud Eutropium Vineti. Nam in antiquo & nouo Sylburgij ſcribitur cum duplici *l*; Licèt hæc varietas daret ius vtendi vtraque ſcriptura pro libito: nihilominus placuit potiùs cum duplici *l*, tum propter fidem Ms. tum

Digitized by Google

quia eſt magis recepta, & eſt neceſſe auctorem ſibi ſemper conſtare in eadem ratione ſcribendi. Si tamen noſter Corrector vſus eſt ſemper vnico *l*, eius id culpæ eſt.

annis 15.) Ora editorum Baſilienſium & Sonnianæ indicat pro *annis 15.* ſubſtituendum *annis 9.* Sed quo iudicio non video; vulgata enim ſcriptura eſt aliorum librorum, præter Fux. in quo *annis 12.* & de hoc Trebellius, de Gallieno Salonino *conſtat*, inquit, *Gallienum & Valerianum 15. annos imperaſſe, id eſt Gallienum vſque ad 15. perueniſſe, Valerianus verò ſexto ſit captus* &c.

Gallienus Romæ) Opponuntur hæc anno 2. Valeriani & Gallieni in Lo. & in impreſſis; cæteri tamen anno 1. attribuunt, vt Fux. Peta. Pi. Vi. Fa. O. Mar.

Sixtus XXIII. Romanæ Eccleſiæ Epiſcopatum tenet annis 8.) Deſiderantur in L. A. P. M. Pi. O. Vi. Peta. idque mendosè, vt ex annis Stephani præcedentis Pontificis, & ſitu Dionyſij ſubſequentis licet conijcere. Etenim in aliis libris reperiuntur, & Chronologiæ ratio id poſtulat. At in Fux. pro *ann. 8.* habetur *ann. duobus menſ. xi. dieb. ſex*: apud Mar. *anno 1. menſ. 11.* Cæterùm horum omnium loco eſt inſertum in L. Vi. O. Pi. *Romæ 23. conſtituitur Epiſcopus Dionyſius an. 9.* Poſtremò in Lo. Fux. Peta. pro *Sixtus* legitur *Xyſtus*, ſicut apud vtrumque Nicephorum & Euſeb. lib. 7. hiſtor. cap. 14. ξύςος. Sed de hoc vide ſupra. Ad extremum ſummum Eccleſiæ Chriſtianæ imperium ſuſcepiſſe Sixtum an. 2. Valeriani volunt Lo. Fux Fa. & cuſi: Pi. ad an. 3. ad an. 4. Contract. at Vi. & O. ad an. 10. in Peta. abeſt.

annis 8.) *annis 2. menſ. 11. dies ſex* Fux. ſed mendosè, & error manauit ex eo quod idem codex conceſſit ſuperius Lucio *annos 3. menſ. 3. dies 3.* & Stephano *an. 4.*

Cyprianus &c.) Cypriani martyrium deſignant ad an. 2. Valeriani Pi. O. Vi. reliqui ad an. 3. ſeu 1. Olymp. 259. ſic Lo. Fux. Peta. Fa. Mar. Contract. vnà cum impreſſis, quos ſequitur Caſſiodorus: Hieronym. lib. de vir. illuſ. notat quidem eius martyriũ ſub Valeriano & Gallieno, at non exprimit annum; ſed Acta paſſionis Cypriani per Pontium conſcripta, vt habentur inter eius opera Conſulatum *Tuſci* (ſeu potiùs *Fuſci*) *& Baſſi*, quem Faſti Onuphrij ſuggerunt ad an. 2. Olymp. 259. qui eſt auctori annus 4. Gallieni.

Valerianus in Chriſtianos &c.) Cœpit in Chriſtianos ſæuire Valerianus anno 4. imperij ſui; ſic enim excuſi omnes, ad quos accedunt membranacei Pi. O. Vi. Fux. Fa. Peta. Lo. Mar. Contract. & ipſe Caſſiodorus, nec illis aduerſatur vllus veterum ſcriptorũ, niſi forſan Dionyſius Alexandrinus: ſed de hoc paulò pòſt. Porrò in L. A. Pi. inſertum eſt ad oram huius paragraphi *Octaua perſecutio Valeriani*, ſicuti eam numerant Aug. li. 18. de ciuit. cap. 52. Oroſ. lib. 7. cap. 22. Hieron. de ſcript. eccleſ. Seuerus lib. 2.

Sapor rex Perſarum &c.) Hæc contigiſſe docent alij anno 4. Valeriani, vt Pi. O. Vi. Mar. alij anno 5. vt Lo. Fux. Peta. Fa. & impreſſi.

Syriam, Ciliciam) Repoſuimus *Ciliciam* pro *Siciliam*, vt olim, moti notâ marginali in B. So. Pet. Ba. & H. ſed præcipuè lectione P. ſeptẽ A Vatic. Au. Lo. L. Fux. trium Ms. Fab. A. Peta. Al. Vi. O. Pi. & Fa. licet in hoc corruptè *Cyliciam* & quia nuſquàm legitur Saporem regem perueniſſe ad oras Italiæ: ſimilis menda ſæpe reperitur in auctoribus antiquis, vt *Scicilia* ponatur pro *Cilicia* & contra: ſicut etiam anteà vidimus ſub an. Chriſti 76.

Valeriano in Perſas ducto &c.) De anno huius expeditionis & cladis Valeriani non idem omnes libri. Nam O. Vi. Contract. Pi. anno 4. imperij illius aſſignant: Lo. Peta. Fa. Mar. & editiones an. 6. Fux. demùm an. 7. Euſeb. lib. 7. hiſtor. ca. 10. profert epiſtolam Dionyſij Alexãdrini (ad Hermam ſeu Hermamonem, vt fert altera verſio cum textu Græco) qui florebat eo tempore, in quo B Valerianus dicitur cœpiſſe perſecutionem contra Chriſtianos menſibus 42. (niſi ſit error) antequàm incideret in manus Perſarum; & ſic perſecutio cœpit anno eius 4. & ipſe captus eſt anno 8. Sed repugnant præcedentia verba auctoris *perſecutione commota ſtatim capitur*: quibus verbis vtitur etiam Caſſiodorus: quin idem Euſebius lib. 7. hiſtor. cap. 13. ſcribit Valerianum captum poſt commotam perſecutionẽ ὀυκ εἰς μακρὸν: Trebellius autem ſoluit omne diſſidium, dùm loco citatò aſſerit Valerianum captum anno. 6. imperij ſui. Quod verò ipſe in duobus Gallienis videtur hoc ipſum tribuere *Coss. Gallieno & Voluſiano*, veriſimile eſt ſcriptũ *Voluſiano* pro *Valeriano*, quia iiſdem Cõſulibus contigit ille caſus, vt teſtantur Faſti Onuphrij: nec vllus veterum facit *Voluſianum* C collegam Gallieni. Præterea quomodo ſit intelligendum quod auctor dicit *Valerianum ductum in Perſas*, non aliũde meliùs diſces, quàm ex Trebellio in Valeriano: *Victus eſt*, inquit, *Valerianus à Sapore rege Perſarum, dum ductu cuiuſdam ſui ducis, cui ſummam omnium bellicarum rerum agendarum curam commiſerat, ſeu fraude, ſeu aduerſa fortunâ in ea eſſet loca deductus, vbi nec vigor, nec diſciplina militaris, quin caperetur, quicquam valere potuit.*

ibid. B. Antiochiæ 15. &c. Samoſatenus) Ad Antiochenam Cathedram euectum Paulum Samoſatenum indicant Pi. O. Vi. anno 5. Lo. Fux. Peta. Fa. Mar. anno 7. excuſi & Contract. reuocant ad an. 6. nec conſtat ex alio auctore cui potiùs ſit aſſentiendum. Quod enim Epiphan. hæreſ. 65. D ſcribit hũc Paulum Samoſatenum, *in Antiochia conſtitutum Epiſcopum in diebus Aureliani & Probi regum*, minùs veritati conforme eſt: ſi certum eſt quod teſtantur Athanaſ. lib. de Synod. & Euſeb. lib. 7. hiſtor. ca. 24. eum damnatum hæreſeos à Dionyſio Alexandrino Epiſcopo, & Dionyſio Papa; quorum neuter ad tempora illorum imperatorum potuit pertingere.

Gallieno in omnẽ laſc. diſ. Germani Rauennam vſque ven.) Germanorũ aduentum in Italiã alij referunt circa 6. annum Gallieni, vt Pi. O. Vi. alij circa 7. vt Lo. Fa. & impreſſi: alij circa 8. vt Peta. Fux. Mar. Nil impedit quin retineatur vulgata ſedes; imò ipſe Oroſius li. 7. ca. 22. videtur ei fauere, dum ait *ſoluuntur repente* (poſt captũ Valerianum) *circumpoſitæ vndique gentes* &c.

Germani eAlpibus,Rhetia, totáque Italia &c.

Alemanni vaſtatis Gallijs &c.) Multiplex eſt A codicum progreſſio in his ſuo anno aſſignandis. Nam Pi.diſponit ad annum 6.Valeriani:O.Vi.ad annum 7.Lo. Fa. Contract. & cuſi ad annum 8. Fux.Peta.ad an.9. Prætereà occurrit vox iſta quatuor in locis, cuius conſtantem ſeruant orthographiam L.Pi.Lo.Peta.Fa.Fux. vbique enim exhibent *Alamanni*, quod & imitantur Notitia imperij, Oroſius,Eutropius, Pæanius,Zoſimus,Suidas, Idacius, Hieronymus in vita Hilarionis & aliàs. Altera tamen habetur apud Vopiſcum,Spartianum,Victorem,Nicephorum, Contractum & alios auctores probatos, quod hîc ſemel monuiſſe ſufficiat.

Græcia, Macedonia &c.) Congerunt iſta ad varios annos libri, vt Pi. ad annum 6. Gallieni: B O. Vi. ad annum 7. Lo. ad an. 8. Fux. Peta.Fa. Mar. Contract. vnà cum excuſis ad annum 9. Oroſius,Eutropius,& Pollio deſcripſere iſta pluribus,ſine anno tamen & Conſule: Caſſiodorus autem fauet vulgatis.

Quadi & Sarmatæ &c.) Quados & Sarmatas in Pannonios irruiſſe,Vi. O. Pi. referunt anno 7. Gallieni: Lo. Fux. Peta. anno 9. Fa. & impreſſi anno 10.

Germanis Hiſpanias &c.) Aggregantur hæc in Vi.O.Pi.ad an.9.Gallieni:in Lo.Fux. Petá.Fa. & excuſis ad an.10.

Parthi Meſopotamiam &c.)Parthorum excurſionem hanc aſſignarunt Pi.O.Vi.anno 9.Gallieni: Lo.Fux.Peta.Fa.Mar.& vulgares an.10.

Syriam incurſauerunt)*inuaſerunt* Peta. *incurſarunt* Fux. C

Alexandrinæ Eccleſiæ &c.) Curam regendæ Eccleſiæ Alexandrinæ ſuſcepit Maximus,vt indicant O.Vi.anno 9.Gallieni:Pi.Fa.& impreſſi anno 10.Lo.Fux.Peta.Contract.Mar.& Fragmentum Petauij an.11. in quorum partes abeundum nobis fuit, cùm alioquin anni 17. Dionyſij ſuperioris Epiſcopi non reperirentur à quinto Philippi vſque ad 10. Gallieni: & ſic anni 18. iſtius Maximi numerentur integri vſq; ad an.6. Probi, in quo cœpit Theonas eius ſucceſſor. Adde quod propiùs accedit ad ea quæ habet auctor lib.7. hiſtor.cap.28.hunc Maximum ſucceſſiſſe Dionyſio anno 12. Gallieni, cui conuenit Nicephorus lib. 6.cap.28. qui eum vocat Maximinum. Vnde repoſuiſſemus ad eundem ann. 10. ſi licuiſſet per D exemplaria.

Maximus an.18.) In P. *annis 13.* in H. *an. 19.* ſed nota numeralis *18.* eſt cæterorum librorum & ipſius Euſebij lib.7.cap.32.& Nicephor. Calliſti lib.6.ca.34.licèt Nicephorus Conſtantinop. habeat tantum annos 8.

Dionyſius xxIIII. Romanæ &c.)In L.Pi.*Rome 26.conſtituitur Epiſcopus Senſutus an.11.* Sed mẽdum eſt clarius, quàm vt demonſtratione egeat. Neq; enim vlla memoria apud ſcriptores de Senſuto;ſed exiſtimo ſic ſcriptum pro *Siſtus*. Nam lego in Vi. O. *Sixtus 24. Romana &c.* Prætereà Dionyſium electum Romanum Pontificem docent,Vi.quidem O.Fa.& impreſſi anno 10. Gallieni: Pi.an.11.Lo.Fux.Peta. & Fragmentum Petauij an.12.Contractus an.14.

Dionyſius &c. conſtituitur annis 12.) Subſtituimus *12.* pro *9.* vt olim; quia ſic iubet Lo. & quod caput eſt ipſa ratio, cùm alioquin hic Pontifex peruenire non poſſet vſque ad Felicem, ſed ſedes vacaret tribus annis; cuius rei nulla eſt memoria apud veteres. Adde quod magni illi hiſtoricorum principes Baronius & Onuphrius proximè accedunt. Nam ille dat Dionyſio an.11.mẽſ. 3.dies 14.hic an.10.menſ.5.dies 5. Menda eſt in Fux.vbi *an.2.menſ.3.dies 7.*

Odenatus) *Ordinatus* O.Vi.A.P.Lo.Fa.Mar. vnus ex trib.Ms.Fab.tam hîc quam infrà. At *Odynatus* in L. Pi.Lectio vulgaris recipienda tùm ob fidem exemplarium,tùm quod eam ſequantur Vopiſcus,Plutarchus,Eutropius,Iornandes,Oroſius lib.7.cap.22.Euagrius lib.5. cap.24. Trebellius & alij multi. Illud diſcriminis agnoſces, quod aliqui per diphthongum & *th* ſcribunt, vt Euagr. lib.5.hiſt.cap.24.ἕως Ὀδαινάθου τ͂ ἐκ Παλμύρας: Zoſimus lib.1.Ὀδαίναθος, Pœanius Ὀδέναθος. Idem apud Agathiam lib.4. Ὀδαινάθης Procopius lib.2.Perſi. Ὀδέναθος Zonaras.

Decurio Palmyrenus) Rectiùs quàm vt olim *Palmirenus*, iuxta Peta. Pi. Fragm.Petauij,Fux. Euagrium,Zoſimum, Trebellium, Ruffum, Vopiſcum,Zonaram,& alios, ex quibus cõſtat etiam hunc Odenatum non ſolum natum Palmyræ,ſed etiam fuiſſe principem Palmyrenorum. De Palmyra cum *y* illorum Metropoli in Syria inter Damaſcum & Seleuciam,vide Plinium lib.5.cap. 25.26.& li.6.ca.28.Hieronym.lib.14.in Ezech. cap.47.poſt Ioſeph.lib.8.Antiq.ca.6.apud quem tamen Παλμιρὰν per *i*.

Odenatus &c. Perſas cæcidit) Pro *Perſas cecidit* ex L. Pi. Obſeruandum demùm,quod opponi volunt an.11. Gallieni Vi.O.Fa.& vulgati:at an. 12. Lo.Fux.Peta.Pi.Mar. Fragm. Peta. qui propiùs accedunt ad Trebellij teſtimonium, dùm in Gallieno ſcribit Odenatũ inuaſiſſe totius Orientis imperium Coſſ. *Gallieno & Saturnino*, quos Faſti Onuphriani conſignant ad an. 4. Olympiadis 261. quique apud auctorem cum 14. Gallieni componuntur.

Hieroſolymarum Epiſcopatum &c.tenet Hymenæus)Quo anno ſederit, varia libri. Nam Fa. O.Vi.Pi.& vulgares conferunt ad an.12. Gallieni:Lo.Fux.Peta.& Fragm.Peta.ad an.13.de eius Hymenei initi anno, nulla memoria apud antiquos,quod ſciam.

Paulus Samoſatenus &c.) Deſciuiſſe illum ab Eccleſia docuerunt libri; ſed non ita certò tradiderunt annum, quin ſuperſit dubitãdi locus. Nam Pi.Fa.circa an.12.Gallieni diſponunt: Lo.O.Vi. Peta.& excuſi circa an.13.Fux.circa an.14.Contract.circa an.1.Claudij:quę ſedes cęteris pręſtet, non ita facile dici poteſt, cùm nil apud veteres occurrat: niſi quod multùm ab illis diſtat,quod habet auctor lib.7.hiſtor. Eccleſ. cap. 23. & 24. hunc *Domnum* electum Epiſcopum Antiochenum à Concilio Antiocheno, poſt eiectum Samoſatenum ſub Aureliano Imperatore.

deſciſcens) Hanc genuinam eſſe lectionem po-

tius, quam *deſiſtens* indicârunt A.L.M.V.Va.Fux. Fa.Peta.Fragm.Peta.Vat.Lo.Al.P.O.Vi.Pi.tres Ms.Fab.quod & infrà pariter reperitur.

Galliæ per Poſthumum &c.) Minùs conſtans annus, cum Fa. reponat ad 13. annum Gallieni: Pi. ad an. 15. Lo. Fux. Peta.Fragm.Peta.O.Vi. eundem ſequuntur, quem excuſi,ſcilicet an. 14. Trebellius Pollio, qui in vita Gallieni hæc deſcribit ſub Coſs. *Gallieno & Fauſtino*, hoc eſt ex obſeruatione Onuphrij in Faſtis, an. 2. Olymp. 260.

pag.180.col.2.A. In Alexandria &c.) Non eſt quod dubitemus, quin iſta an. 1. Claudij reſpondeant, cum ità velint codices omnes, & Mar.

Bruchium) Cuius loco *Brachium* in Mar. *Abrutium* in Lo. in hoc poſtremo agnoſcis frequẽtem librariorum lapſum, qui ex poſtrema vocali *a* vocis præcedentis *Alexandria*, & primâ ſequentis *Brutium*, aut *Bruchium*, *Abrutium* confecêre. Quàm verò germana ſit noſtra ſcriptio vel ex eo conſtat, quòd cõcurrunt 7. Vatican. & alia exemplaria, atque Fre. quibus fauet Martyrologium Græcum in Hilarione, εἰς τὸ χωρίον πλησίον Ἀ-λεξανδρείας μεταφοιτᾷ Βρούχιον ὄνομα αὐτῷ; *tranſit* (Hilarion) *in locum vicinum Alexãdriæ, cui nomen Bruchium.* Illis proximè accedit Epiphanius lib. de menſur. & ponder. vbi vocat eum locum *Brachium*, Φιλάδελφος ὡς προείρηται φιλόκαλός τις ἀνὴρ καὶ φιλολόγος γεγένηται ὅστις βιβλιοθήκην κατασκευάσας ἐπὶ τῆς αὐτῆς Ἀλεξάνδρου πόλεως ἐν τῷ Βραχίῳ καλουμένῳ κλίματι καὶ ἐπὶ τούτῳ τῆς αὐτῆς πόλεως ἔρημον τανῦν ὑπάρχον, *Philadelphus bibliothecam in vrbe Alexandria conſtruxit in regione Brachia appellata, & eſt hæc pars eiuſdem vrbis nunc deſerta.* At verò *Abrutii* ſaltem circa Alexandriam (nam de altera, quę forſan eſt in Mœſia, vide ſuprà, dum de *Abritto* egimus) nullus meminit. Poteſt tamen legi *Brutium*; quia ſic habet Hieronym. in vitâ eiuſdem Hilarionis, *Diuertit* (Hilarion) *ad quoſdam fratres ſibi notos in Brutio non procul ab Alexandria.* Euſebius lib. 7. hiſt. cap. 26. loquens de obſidione eiuſdem loci nominat Πυρουχεῖον. Sed crediderim ſcriptum Πυρου pro Βρου. Nam *Pyruchii* nulla memoria apud priſcos; quam vocem Chriſtoforſonus non ſatis fideliter vertit, *cum ibi magna frugmenti eſſet inopia.* Rectiùs Muſculus *in obſidione Pyruchii.* Neque enim alia poteſt eſſe interpretatio, ſi diligẽter auctoris verba excutiantur, μυρίους μὲν οὖν τάδε καὶ ἄλλας ἀριστείας ἐν τῇ κατ' Ἀλεξάνδρειαν τοῦ πυρουχείου πολιορκίᾳ μνημονεύουσιν, cum πολιορκία conſtrui debeat non cum κατ' Ἀλεξάνδρειαν. Nullus enim eſſet ſenſus *in obſidione prope Alexandriam*; Sed Græcè fuit τοῦ πυρουχείου *in obſidione Pyruchii prope Alexandriam*, apud Nicephorum lib. 6. cap. 36. coniectura noſtra confirmatur, vbi ad marginem è Græco Ms. annotatur ἐν τῇ τοῦ Βρουχίου πολιορκίᾳ. Cæterùm in Fux. ita habes, *in Alexandria vna pars quæ vocatur Bruchium, quæ per multos annos fuerat obſeſſa, quia rebellabant, tandem deſtruitur.*

capitur) *deſtruitur* L.A.M.P.Pi. Lo. Mar. & tres Ms. Fab.

A Claudius Gothos &c.) Victoriam hanc vendicat ſibi annus 1. imperij Claudij in Peta. Vi. O. Pi. Mar. Contract. & vulgaribus, & etiam apud Caſſiodorum. At an. 2. in Lo. Fux. Fa.

Claudius Sirmij moritur) Vnanimes ſunt codices, vt referant iſta reſpondere anno 2. Claudij, vt Lo. Fux. Peta. O. Pi. Vi. Mar. Contractus: diſſentiunt Fa. & impreſſi, in quibus an. 1. ſed ineptè.

Sirmij) Sic emendandum duximus A. Au. M. P. Lod. Idac. Iornan. Mar. Oroſio, Zonara, & Caſſiodoro pro *Firmii*, vt in impreſſ. vel *Firmi*, vt in V. Fa. vel *Smirne*, vt in O. Vi. Sa. vel *Sirmi*, vt in Pi. vel *Sirmio*, vt apud Contract. vel *Syrmi*, vt in Lo. Peta. Fux. & Fragmentis Petauij. Apud Eutropium editionis Vvechelianæ legimus *Sirmii*, B ſicut etiam apud Pæanium eius Metaphraſtem Σιρμίῳ; ſed in alijs editionibus *Firmii*. Eſt autem vrbs Pannoniæ celebris ortu Probi imperatoris; de qua Plinius lib. 3. cap. 25. Ptolemæus in tabul. Strabo lib. 7. Stephanus & alij Geographi ac hiſtorici & Antoninus in itinera. *Firmium* verò eſt vrbs Italiæ. Scripſimus autem *Sirmii* ſine *y*, quia præter exemplaria videmus illã ſcriptionem placere illis auctoribus, atque Vopiſco, Straboni, Nicephoro, Menologio Græcorum, Herodiano, Zoſimo, Socrati, Ammiano; Notitiæ imperij & alijs plerìſque; licet Caſſiodorus pingat per *y*.

Quintilius Claudij frater &c.) Fa. reuocat ad an. 1. Claudij, vnà cum Mar. cæteri aſſignant anno 2.

Antiochenæ &c. Timæus) Placuit potiùs hæc C ſcriptura quàm priſca *Tymaus*, vel *Tymeus*, vt in Peta. vel *Timeus*, vt in Fa. vel *Timotheus*, vt in O. Vi. quia ſic docuerũt Pi. L. Mar. Contract. Fragm. Peta. & ipſe auctor lib. 7. hiſtor. cap. 32. & Nicephorus Conſtanti. in Chro. & Calliſtus lib. 6. cap. 34. Adde quod idem nomen inditum Philoſopho inſigni (de quo Plato in Dialogo) & alijs veteribus: eodem modo pingitur apud ipſum Platonem, Ciceronem, Clementem, Dionyſium, Plutarchum, Strabonem, Laërtium, Cenſorinum; & alios plures. Porrò ex conſenſu codicum hæc ſunt retinendâ circa an. 1. Aureliani.

Catalaunos) Emendatior lectio iuxta Lo. A. L. M. V. Al. Fragm. Peta. Pi. Lod. Mar. quàm olim *Catalaunios*, eamque ſequitur Eutropius lib. 8. in O. Vi. Fa. *Cathalaunos*. Ad extremum cõponunt D iſta cum anno 1. Aureliani Lo. Fux. Peta. Fa. Pi. & impreſſi, cum anno vero 2. Vi. O.

ibid.B. Zenobia &c.) Deuictam Zenobiam referunt libri, & Mar. ac Contract. vno ore an. 2. Aurelij: excipe Pi. qui ad an. 1. euocat.

apud Immas) Vetus lectio *Timmas*: in O. Vi. *Timas*: *Thimas* Fa. in V. *Iſtimas*: in Au. *Emnas*: apud Iornandem *Hymmas*: apud Mar. *Thumas*. Sed ſequuti ſumus A. L. M. P. Al. Lo. Lod. Pi. Fragm. Peta. tres Ms. Fab. Peta. Hieronymum in vita Malchi, & Ptolemęum lib. 5. Geograp. ca. 15. qui ponunt *Immas* prope Antiochiã Syriæ, iuxta quam Zenobia vincitur. *Timma* ſeu *Time* apud optimos veterum nullum veſtigium, niſi apud recentiores, qui vulgati noſtri Chronici lectionem amplexi in errorem eiuſdem prolapſi ſunt. Hic

tamẽ miror Ortelium, qui in ſuo Theſauro Geographico ſcribit legi in Chronico Euſebij *Timnas*; codices enim mei nil niſi *Timmas* vel *Timas perſonant*.

aduerſum eam dimicauit Pompeianus &c.) Quàm opportunè codices Al.Vi.O.Peta.Fragm. Peta.Fa.Fux.Mar.& Idac. cæcutiebamus, niſi opẽ præſtò tuliſſent. Cum enim *dimicauit* & interpũctione & laterculo diſtingueretur à *Pompeianus*, in impreſſis, hærendum erat in ſalebrâ, & cogitandum, quis ille, qui aduerſus Zenobiam dimicaſſet: ſed & difficultas magis augebatur, quod cũ Typographi codicum H. Pet.So.ex his tricis non poſſent ſe expedire, putarunt reponendum *aduerſum eum* pro *aduerſus eam*, quæ communis eſt lectio omnium aliorum exemplarium tam Ms. quã Ven.& Lut.quaſi Zenobia contra maritum, quem vitâ functum dixerat Euſebius, bellum mouiſſet. Verùm facilè ex his difficultatibus emerſimus, vbi ſublato puncto appoſito poſt *dimicauit*, retinuimus veterem lectionem *aduerſum eam*, ita vt nominatiuus verbi *dimicauit*, immediatè conſequatur *Pompeianus*, & ſit ſenſus Pompeianum aduerſus Zenobiam dimicaſſe; ſic enim reliqui hiſtorici.

familla hodie, quæ apud) Sic pro *familia hodie apud* vt olim, ex L.A.Au.Frag.Peta.Lo.P.Pi.tamen in O.Vi.Mar. pro *hodie quæ* ſcriptum eſt *hodiéque*.

Euagrius presbyter chariſſimus) Repoſuimus *presbyter* ex L. A.Mar.P.Lo.Al.Fux.Pi.Vi.Peta. O.& *6*. Vati.

Euſebius Laodicenus &c.) Iſta in Lo.conſiſtũt ad an.2.Aureliani. At in Fux. Fa.Pi.Peta.Vi.O. Mar.& impreſſis ad an.*3*.

Aurelianum Romæ &c.) Aſſignantur an.*3*. Aureliani in omnibus libris, quibus conſentit Caſſiodorus.

currum præceſſerunt) Deeſt *currum*, in L.A. M.Fa.Peta.Fux.O.Vi. Pi.Lo.P. V.Va.Vat. Mar. Contracto, Caſſiodoro & ſatis ſubintelligitur ex verbo *triumphantem*. Verumtamen eſt apud Eutropium lib.8.& in aliis codd.

è quibus Tetricus) Concinniùs poſuimus *è quibus* pro *ex quibus*, iuxta codices L. M A.P.V. Va.Vat.Lo.Vi.O.Pi.Fragm. Peta. vel *equitibus* Mar.

fuit, & Zenobia) Sic correximus pro *fuit Zenobia*, adiectâ copulâ *&*, ex M.P.V.Va.Vat.A. Lo.L.Pi.O.Vi.Peta.

à quâ hodie, quæ) Mendosè etiam hic legebatur *hodie quoque*, ſed iuuêre exempl. L.A.M.V. Va. Vat.P.Lo.Pi.in O.Vi.Fre.Mar. *hodiéque*: Idac.ſequutus eſt vulgatam lectionem, quæ totam ſententiam ita religiosè tranſcripſit, vt illa vox hodie videatur pertinere ad ſua tempora, licet re verâ ſit intelligenda de temporibus Euſebij, ſeu Hieronymi: quod iterum dictum ſit (nam de Freculpho ſuprà) tam de illo auctore quàm de ſimillimis, vt quotieſcunque Lector inciderit in huiuſmodi ſcripta, obſeruet diligenter, an ipſi auctores vtantur ſuis verbis, an ab aliis deſumptis.

Aurelianus templum ſoli ædificat &c.) Conſignantur hæc anno 4. Aureliani in omnibus libris, Contract. Caſſiodor. & Mar. nec video cur ſint loco dimouenda. Porrò de eadem re vide Vopiſcum in Aurelian. Eutropium & Victorem.

Agon Solis ab Aureliano) Sic reſtituimus ope codicum A. M. V.P.Vi.O.Lo.Fre. Peta.Fux.& *3*.Ms.Fab.pro *Solis Aureliano* vt anteà.

Aurelianus cùm aduerſum &c.) Omnes libri collocant iſta ad an.5.& vltimum Aureliani, nec immeritò; cùm mens auctoris ſit tantùm notare tempus mortis Aureliani, nec faciat mentionem perſecutionis niſi obiter, vt ſignificet cauſam vltionis diuinæ. Neque enim eo tempore, quo decreuit perſecutionem, cæſus eſt, ſicut malè exiſtimauit Oroſius lib.7.cap.2*3*. imò multò antè, ſicut cõſtat ex magno illo numero Martyrum, qui inueniuntur paſſi in illa perſecutione. Non tamen celabo ad latus huius verſiculi legi in A. & Fux.*Nona perſecutio*; Sicut etiam vocatur à nonnullis apud Auguſt.lib.18.de ciuit.ca.*3*2.& alios, licet à Leone Papa ſerm.2. de Pentecoſte & aliis dicatur *Octaua*.

& Heracleâ) Nec mireris mutationem factam pro *Heracliam*, vt in vulgatis, Lo.M.& Peta. vel *Haracliam* Pi.vel *Heradiam* Fux.Satius enim viſum eſt imitari Fa.& Contract.ne ab ipſo auctore diſſentiremus, qui ita legendum in ſuperioribus propoſuit: accedunt O.Vi. in quibus *Eracleam* ſine aſpiratione.

in Cenophrurio) In Lo.Lod.Mar.Pi.*in Cœnofrurio*; apud Victorem Schotti *apud Cœnofruriũ*; apud Vopiſcum *apud Cenophrurium*: in Peta. *in Cœnofrorio*: in Fux.*in Ceneforio*: in Fa.*in Cœnoflocio*: in vno trium Ms.Fab. *Cenofloria*: Antoninus in Itiner. *Cenofrurium*: Vincen.*in Cænofloreo*: O. Vi.Sa.*in Cænoflorio*: Cedrenus ἐν τῷ καλουμένῳ Καινῷ Φρουρίῳ, vbi interpres Xylander *in loco qui nouum caſtrum ipſorum lingua Kenoflorium*; Sed eius explicatio oſtendit vitio librarij ſcriptum eſſe *phlo* pro *phru*: Antoni.part. 1. hiſt. ex Euſeb. in Chroni.*in Cenophurio*: noſtra lectio eſt aliorum codicũ, Iornãdis & Eutropij: in Eutropio Schoonhouij legitur *Zenophruriũ*: Pæanius ὄνομα δ' ἐστὶν τῷ τόπῳ Καινὸν Φρούριον, quod vertit Sylburgius *Caſtrum nouum*.

pag. 181. A. apud Pontum) Sic fuit reponendum pro *apud Pontem* ex præſcripto L.A.M.Fux. Vi.O.V.P.Pi.Al.Sa. Peta. trium Ms. Fab. Contract.Vincen.tom.1.Mar. & Oroſ.lib.7. cap.24. *occiſus* inquit, *in Ponto*: idem habent Caſſiodorus & Beda: in Lo.verò legitur *apud Propontum*.

menſes 6.) *menſ.5*.Fux.

imperium diebus 80.) *Imperium diebus 88*.L. Peta.Pi.Lo.A.P.Au.Contract.Beda: *imperium diebus 89*. M. V.Vi. O.Vincen.tom.1. At codex Fux. *dieb.84*. ſicut etiam habet Caſsiodorus nouus; Nam in antiquo ineſt *dieb.89*. Vopiſcus *vix duobus menſibus*. Eutropius conuenit cũ noſtra lectione *duobus*, inquit, *menſibus & diebus 20*. Pæanius omiſit *duobus mẽſibus*. Sic enim habet ἦρξεν βασιλεύσας ἡμέρας: Mar.*tertio demum menſe*.

apud Tarſum) Licèt habeamus editos & aliquot chirographos aduerſos, vt Vi.O.Pi. Lo.Fa.

Fux.

Fux. Pi. Mar. & Contract. qui adhibent aſpirationem *Tharſum*; tamen Peta. nobis erit inſtar omnium, pręſertim cum ſuffragentur auctores, & ipſe Euſebius in hiſtoria, Strabo, Appianus, Stephanus, Plinius, Laërtius, Hirtius, Ammianus, Zoſimus, Eutropius, Iſidorus, Solinus, & alij veteres, & quod magis eſt, Scriptura 2. Macch. 4. Acto. 9. Fauet ratio ab etymologia, & de qua pluribus Stephanus in voce Ταρσ☉; dicta enim inquit, vel quaſi Τερσος παρα τὸ τερσωθῆναι, quod eſt explicare, eo quod cum aqua omnis in vnum locum deflueret, omnium primus Taurus mons apparuit; vel quod poſt diluuium hæc loca Ciliciæ primùm apparuiſſent; vel vt vult Dionyſius *Thrax* à Ταρσ☉ infima pedis parte, ob caſum Bellerophontis eò loci; vel quod Pegaſus ibi pedem fregiſſet: & licet Ioſephus lib. 1. antiq. cap. 11. dum vocis huius originem ab Hebræis repetit, ſcilicet à Tharſe filio Iaphetis deriuans, ſcribendum cum *Th* indicet; Nihilominùs oſtendit Grȩcos ſcribere ſolitos abſque aſpiratione *Tharſis verò Tharſos; Sic enim antiquitùs Cilicia vocabatur. Tarſos enim apud eos maxima ciuitatum metropolis appellatur T, litera pro Θ mutata:* vnde Hieronym. epiſt. 133. (vbi eundem Ioſephum citat) reprehendit Rhœticium Epiſcopum Auguſtodunenſem, quod *Tharſis vrbem putaſſet Tarſum, in qua Paulus natus ſit.* Auguſtinus tamen in Pſal. 47. vtramque & *Tharſis* vrbem Indiæ, & *Tharſum* metropolim Ciliciæ cum aſpiratione ſcribit.

Probus &c. regnauit an. *6.* menſ. *4.*) Pro *menſ. 4.* in Lo. & Caſſiodoro *menſ. 3.*

Felix x x v. &c.) Occupat ſedem Romanam communi codicum ſuffragio Felix anno 1. Probi: excipe Fa. qui an. 2. oppoſuit. Sed alij rectiùs: Contractus an. 1. Taciti.

Probus Gallias &c. reſtituit) Ad varios diuertunt annos codices. Nam Peta. Pi. O. Vi. Contract. Caſſiodor. & cuſi anno 1. Probi objiciunt: Fux. Lo. an. 2. Fa. an. *3*. De hoc bello Gallico conſule Vopiſcum.

à Barbaris iterùm occupatas) Monebant tollendum eſſe *iterùm* varia exemplaria, vt P. Lo. A. Au. Vi. M. V. O. Va. Vat. Fa. Peta. Fux. Pi. Contract. & ipſe Eutropius, ex quo tota ſententia ſumpta videtur; tamen Beda & Albertus habent *iam dudum occupatas*, vnde nil incommodi viſum ſi remaneret, cum hic Probus legatur liberaſſe bis Gallias, primùm à Germanis, deinde à tyrannis Bonoſo & Proculo, vt teſtantur Vopiſcus & Oroſ. lib. 7. cap. 24.

Anatholius Laodicenus &c.) Hæc alij libri anno 2. vt Fux. Peta. Pi. Contractus & impreſſi: alij an. 3. vt Lo. ſed in Fa. deſideratur.

Secundo anno Probi &c. *vſque* Aſcalonitas 380.) Hanc periodum deprauatam iure optimo exiſtimauit magnus ille Baronius tom. 2. pag. 707. Primum enim deſiderantur hæc omnia in L. M. Pi. pars verò eorundem verborum, ſcilicet *vel 303. ſecundum quoſdam* non extat in A. Fa. Peta. Fux. V. Va. O. P. Lo. Vi. Adone, Beda, Mariano, & aliis, qui eadem referũt ex Euſebio: doctiſſimus Scaliger lib. 5. de emendat. temp. pa. 463. dùm hunc locum refert, legit *vel 302. ſecundum quoſdam*, putátque hæc vitio librarij poſita ad an. 2. Probi, pro ad an. 3. ideóque integram illam periodum è regione tertij anni Probi collocandam cenſet. Verùm cùm quatuor Vatic. & omnia alia exemplaria reclament, aſſignatam illi ſedem conſeruauimus.

iuxtà Antiochenos 225. annus) Pro *325.* in Lo. *425.* in Mar. *400.* in 1. Vatican. *335.* ſed manifeſto mendo, vt conſtat ex aliis libris & ex præcedentibus circa Olymp. 183. & quia infrà ad Olympiad. 270. anni Antiochenorum numerantur *351.*

iuxta Tyrios 402.) in duobus Vatic. *302.*

iuxta Laodicenos 324.) Pro *324.* in Lo. O. Vi. & in margine Bedæ *424.* Hinc autem corrige Adonem, vbi *Lacedamonios* legis pro *Laodicenos*.

Edeſſenos 589.) Olim proſtabat tam in vulgatis quàm in Ms. de quibus hîc nulla mentio *588.* Verùm ità repoſitum eſt, tùm ad imitationẽ duorum Vatic. & Mariani hæc ipſa eodem modo referentis, tùm quia ille calculus *549.* qui extat in vno Vatic. licet prodat manifeſtè ſuam maculam in notâ illâ mediâ *4.* pro *8.* exprimit tamen fideliter extremos numeros *5.* & *9.* Adde quod ſumma illa *588.* quæ reperitur in A. P. Fa. V. Lo. duobus Vatican. Vi. O. Beda, & Adone, noſtrum calculum confirmat in duobus primis numeris, eáque à me repoſita fuiſſet, niſi aduertiſſem noſtrum calculum veriùs reſpondere cum primo anno Seleuci, à quo auctor dixit ſuperiùs Edeſſenos ſuos annales numerare. Quod ita facilè demonſtrabitur; cum enim annus *1705.* ab Abraham & primus Seleuci ex aduerſo ſeſe contueantur, ſi illi adiunxeris *589.* efficies annos *2294.* At hîc annus ſecũdus Probi eſt iuxta Euſebiũ, annus ab Abrahã *2294.* Legis in Fux. *638.* ſed quam corruptè, ex his collige.

iuxta Aſcalonitas 380.) In Lo. *480.* ſed perperàm, vt arguit conſenſus aliorum librorum, & Mar.

initium Iubilei 86. ſecũdum Hebræos) Vt iſtũ Iubileum huic loco inſereremus, mouit nos fides codicũ M. Lo. Fux. & auctoritas Adonis, Mariani, Bedæ, & aliorum hoc ipſum referentiũ ex Euſebio in Chron. Iure autem deberi illi hanc ſedem ratio conuincit. Nam ſi *31.* annus Chriſti initium fuit 81. Iubilei, haud dubiò annus 281. (qui concurrit cum an. 2. Probi) initio 86. Iubilei reſpondebit: corrige in Adone *87.* & in Fux. *83.* pro *86*, in quo ſitus eſt ad an. 1. Probi.

Inſana Manichȩorum hæreſis &c. exorta) Ortũ impuræ illius hæreſeos alij circa annum Probi, vt Fux. Pi. Vi. O. & editi: alij circa an. 3. vt Peta. Fa. tres Ms. Fab. Contract. & Caſſiodor. alij circa an. 4. vt Lo. Epipha. hȩreſi 66. numerat *ab aſſumptione* (ἀπὸ ἀναλήψεως) *Chriſti vſque ad Manem* (qui vulgò Manichæus) *& Aurelianũ ac Probum reges annos 276. ſecundum nonnullos Chronographos, iuxta alios 246.* Sed locus videtur nõ carere mendis, ſiue in illis verbis *ab aſſumptione* pro *ab Incarnatione*, ſiue in numeris, qui longè abſunt à fine Aureliani, & initio Probi imperatorum,

tamẽ miror Ortelium, qui in ſuo Theſauro Geographico ſcribit legi in Chronico Euſebij *Timnas*; codices enim mei nil niſi *Timmas* vel *Timas perſonant*.

aduerſum eam dimicauit Pompeianus &c.) Quàm opportunè codices Al.Vi.O.Peta.Fragm. Peta.Fa.Fux.Mar.& Idac. cæcutiebamus,niſi opẽ præſtò tuliſſent. Cum enim *dimicauit* & interpũctione & laterculo diſtingueretur à *Pompeianus*, in impreſſis, hærendum erat in ſalebrâ, & cogitandum, quis ille, qui aduerſus Zenobiam dimicaſſet: ſed & difficultas magis augebatur, quod cũ Typographi codicum H. Pet.So.ex his tricis non poſſent ſe expedire,putarunt reponendum *aduerſum eum* pro *aduerſus eam*, quæ communis eſt lectio omnium aliorum exemplarium tam Ms. quã Ven.& Lut.quaſi Zenobia contra maritum,quem vitâ functum dixerat Euſebius, bellum mouiſſet. Verùm facilè ex his difficultatibus emerſimus, vbi ſublato puncto appoſito poſt *dimicauit*, retinuimus veterem lectionem *aduerſum eam*,ita vt nominatiuus verbi *dimicauit*, immediatè conſequatur *Pompeianus*,& ſit ſenſus Pompeianum aduerſus Zenobiam dimicaſſe; ſic enim relliqui hiſtorici.

familla hodie,quæ apud) Sic pro *familia hodie apud* vt olim,ex L.A.Au.Frag.Peta.Lo.P.Pi.tamen in O.Vi.Mar. pro *hodie quæ* ſcriptum eſt *hodieque*.

Euagrius presbyter chariſſimus) Repoſuimus *presbyter* ex L. A.Mar.P.Lo.Al.Fux.Pi.Vi.Peta. O.& 6. Vati.

Euſebius Laodicenus &c.)Iſta in Lo.conſiſtũt ad an.2.Aureliani. At in Fux. Fa.Pi.Peta.Vi.O. Mar.& impreſſis ad an.3.

Aurelianum Romæ &c.) Aſſignantur an.3. Aureliani in omnibus libris, quibus cõſentit Caſſiodorus.

currum præceſſerunt) Deeſt *currum*, in L.A. M.Fa.Peta.Fux.O.Vi. Pi.Lo.P. V.Va.Vat. Mar. Contracto, Caſſiodoro & ſatis ſubintelligitur ex verbo *triumphantem*. Verumtamen eſt apud Eutropium lib.8.& in aliis codd.

è quibus Tetricus) Concinniùs poſuimus *è quibus* pro *ex quibus*,iuxta codices L. M A.P.V. Va.Vat.Lo.Vi.O.Pi.Fragm. Peta. vel *equitibus* Mar.

fuit, & Zenobia) Sic correximus pro *fuit Zenobia*, adiectâ copulâ *&*, ex M.P.V.Va.Vat.A. Lo.L.Pi.O.Vi.Peta.

à quâ hodie, quæ) Mendosè etiam hic legebatur *hodie quoque*, ſed iuuêre exempl. L.A.M.V. Va. Vat.P.Lo.Pi.in O.Vi.Fre.Mar. *hodiéque*: Idac.ſequutus eſt vulgatam lectionem,quæ totam ſententiam ita religioſè tranſcripſit,vt illa vox hodie videatur pertinere ad ſua tempora,licet re verâ ſit intelligenda de temporibus Euſebij, ſeu Hieronymi:quod iterum dictum ſit(nam de Freculpho ſuprà) tam de illo auctore quàm de ſimillimis,vt quotieſcunque Lector inciderit in huiuſmodi ſcripta,obſeruet diligenter, an ipſi auctores vtantur ſuis verbis,an ab aliis deſumptis.

Aurelianus templum ſoli ædificat &c.)Conſignantur hæc anno 4. Aureliani in omnibus libris,Contract. Caſſiodor. & Mar. nec video cur ſint loco dimouenda. Porrò de eadem re vide Vopiſcum in Aurelian. Eutropium & Victorem.

Agon Solis ab Aureliano) Sic reſtituimus ope codicum A. M. V.P.Vi.O.Lo.Fre. Peta.Fux.& 3.Ms.Fab.pro *Solis Aureliano* vt anteà.

Aurelianus cùm aduerſum &c.) Omnes libri collocant iſta ad an.5.& vltimum Aureliani, nec immeritò; cùm mens auctoris ſit tantùm notare tempus mortis Aureliani, nec faciat mentionem perſecutionis niſi obiter; vt ſignificet cauſam vltionis diuinæ. Neque enim eo tempore,quo decreuit perſecutionem,cæſus eſt, ſicut malè exiſtimauit Oroſius lib.7.cap.23. imò multò antè, ſicut cõſtat ex magno illo numero Martyrum, qui inueniuntur paſſi in illa perſecutione. Non tamen celabo ad latus huius verſiculi legi in A. & Fux. *Nona perſecutio*; Sicut etiam vocatur à nonnullis apud Auguſt.lib.18.de ciuit.ca.32.& alios, licet à Leone Papa ſerm.2. de Pentecoſte & aliis dicatur *Octaua*.

& Heracleâ) Nec mireris mutationem factam pro *Heracliam*,vt in vulgatis,Lo.M.& Peta. vel *Haracliam* Pi.vel *Heradiam* Fux.Satius enim viſum eſt imitari Fa.& Contract.ne ab ipſo auctore diſſentiremus, qui ita legendum in ſuperioribus propoſuit:accedunt O.Vi. in quibus *Eracleam* ſine aſpiratione.

in Cenophrurio) In Lo.Lod.Mar.Pi.*in Cœnofrurio*; apud Victorem Schotti *apud Cœnofruriũ*; apud Vopiſcum *apud Canophrurium*: in Peta. *in Cœnofrorio*:in Fux.*in Cenoforio*:in Fa.*in Canoflocio*:in vno trium Ms.Fab. *Cenofloria*: Antoninus in Itiner. *Cenofrurium*: Vincen.*in Canefloreo*:O. Vi.Sa.*in Canoflorio*: Cedrenus ἐν τῷ καλουμένῳ Καινῷ Φρουρίῳ, vbi interpres Xylander *in loco qui nouum caſtrum ipſorum lingua Kenoflorium*; Sed eius explicatio oſtendit vitio librarij ſcriptum eſſe *phlo* pro *phru*: Antoni.part. 1. hiſt. ex Euſeb. in Chroni.*in Cenophurio*: noſtra lectio eſt aliorum codicũ, Iornãdis & Eutropij:in Eutropio Schoonhouij legitur *Zenophruriũ*: Pæanius ὄνομα δὲ ἐστὶν τῷ τόπῳ Καινὸν φρούριον, quod vertit Sylburgius *Caſtrum nouum*.

pag.181.A. apud Pontum) Sic fuit reponendum pro *apud Pontem* ex preſcripto L.A.M.Fux. Vi.O.V.P.Pi.Al.Sa. Peta. trium Ms. Fab. Contract.Vincen.tom.1.Mar. & Oroſ.lib.7. cap.24. *occiſus* inquit,*in Ponto*: idem habent Caſſiodorus & Beda:in Lo.verò legitur *apud Propontum*.

menſes 6.) *menſ.5.*Fux.

imperium diebus 80.) *Imperium diebus 88.* L. Peta.Pi.Lo.A.P.Au.Contract.Beda: *imperium diebus 89.* M. V.Vi. O.Vincen.tom.1. At codex Fux. *dieb.84.* ſicut etiam habet Caſſiodorus nouus; Nam in antiquo ineſt *dieb.89.* Vopiſcus *vix duobus menſibus*.Eutropius conuenit cũ noſtra lectione *duobus*,inquit,*menſibus & diebus 20*.Pæanius omiſit *duobus mẽſibus*.Sic enim habet εἴκοσι βασιλεύσας ἡμέρας: Mar.*tertio demum menſe*.

apud Tarſum) Licèt habeamus editos & aliquot chirographos aduerſos, vt Vi.O.Pi. Lo.Fa. Fux.

Fux.Pi.Mar. & Contract.qui adhibent aſpirationem *Tharſum*; A tamen Peta.nobis erit inſtar omnium,pręſertim cum ſuffragentur auctores,& ipſe Euſebius in hiſtoria, Strabo, Appianus, Stephanus, Plinius, Laërtius, Hirtius, Ammianus, Zoſimus, Eutropius, Iſidorus, Solinus, & alij veteres, & quod magis eſt, Scriptura 2. Macch. 4.Acto. 9. Fauet ratio ab etymologia, & de qua pluribus Stephanus in voce Ταρσός; dicta enim inquit, vel quaſi Τερσος παρα τὸ τεϱσαιθῆναι, quod eſt explicare, eo quod cum aqua omnis in vnum locum defflueret, omnium primus Taurus mons apparuit; vel quod poſt diluuium hæc loca Ciliciæ primùm apparuiſſent; vel vt vult Dionyſius *Thrax* à Ταρσός infima pedis parte, ob caſum Bellerophontis eò loci; vel quod Pegaſus ibi B pedem fregiſſet:& licet Ioſephus lib.1.antiq.cap. 11.dum vocis huius originem ab Hebræis repetit, ſcilicet à Tharſe filio Iaphetis deriuans, ſcribendum cum *Th* indicet;Nihilominùs oſtendit Gręcos ſcribere ſolitos abſque aſpiratione *Tharſis verò Tharſos;Sic enim antiquitus Cilicia vocabatur. Tarſos enim apud eos maxima ciuitatum metropolis appellatur T,litera pro Θ mutata:*vnde Hieronym.epiſt.133.(vbi eundem Ioſephum citat) reprehendit Rhœticium Epiſcopum Auguſtodunenſem, quod *Tharſis vrbem putaſſet Tarſum, in qua Paulus natus ſit.*Auguſtinus tamen in Pſal. 47. vtramque & *Tharſis* vrbem Indiæ,& *Tharſum* metropolim Ciliciæ cum aſpiratione ſcribit.

Probus &c. regnauit an.6.menſ.4.) Pro *menſ.* C 4.in Lo.& Caſſiodoro *menſ.3.*

Felix XXV.&c.) Occupat ſedem Romanam communi codicum ſuffragio Felix anno 1.Probi: excipe Fa. qui an. 2. oppoſuit. Sed alij rectiùs: Contractus an.1.Taciti.

Probus Gallias &c.reſtituit) Ad varios diuertunt annos codices. Nam Peta. Pi. O.Vi. Contract. Caſſiodor. & cuſi anno 1. Probi obijciunt: Fux.Lo.an.2.Fa.an.3.De hoc bello Gallico conſule Vopiſcum.

à Barbaris iterùm occupatas) Monebant tollendum eſſe *iterùm* varia exemplaria, vt P.Lo.A. Au. Vi. M. V. O. Va. Vat. Fa. Peta. Fux. Pi. Contract.& ipſe Eutropius,ex quo tota ſententia ſumpta videtur; tamen Beda & Albertus habent *iam dudum occupatas*,vnde nil incommodi viſum ſi remaneret, cum hic Probus legatur liberaſſe bis D Gallias, primùm à Germanis, deinde à tyrannis Bonoſo & Proculo, vt teſtantur Vopiſcus & Oroſ.lib.7.cap.24.

Anatholius Laodicenus &c.) Hæc alij libri anno 2.vt Fux.Peta.Pi.Contractus & impreſſi: alij an.3.vt Lo.ſed in Fa.deſideratur.

Secundo anno Probi &c. *vſque* Aſcalonitas 380.) Hanc periodum deprauatam iure optimo exiſtimauit magnus ille Baronius tom. 2. pag. 707. Primum enim deſiderantur hæc omnia in L.M.Pi. pars verò eorundem verborum, ſcilicet *vel 303. ſecundum quoſdam* non extat in A. Fa. Peta.Fux.V.Va.O.P.Lo.Vi.Adone,Beda,Mariano,& aliis,qui eadem referũt ex Euſebio: doctiſſimus Scaliger lib.5. de emendat. temp. pa.463. dùm hunc locum refert, legit *vel 302. ſecundum quoſdam*,putátque hæc vitio librarij poſita ad an. 2.Probi,pro ad an.3.ideóque integram illam periodum è regione tertij anni Probi collocandam cenſet. Verùm cùm quatuor Vatic. & omnia alia exemplaria reclament,aſſignatam illi ſedem conſeruauimus.

iuxtà Antiochenos 225.annus) Pro 325.in Lo. 425.in Mar.400.in 1.Vatican.335. ſed manifeſto mendo, vt conſtat ex aliis libris & ex præcedentibus circa Olymp.183.& quia infrà ad Olympiad. 270.anni Antiochenorum numerantur 351.

iuxta Tyrios 402.) in duobus Vatic.302.

iuxta Laodicenos 324.) Pro 324.in Lo.O.Vi. & in margine Bedæ 424. Hinc autem corrige Adonem, vbi *Lacedæmonios* legis pro *Laodicenos.*

Edeſſenos 589.) Olim proſtabat tam in vulgatis quàm in Ms. de quibus hîc nulla mentio 588. Verùm ità repoſitum eſt, tùm ad imitationẽ duorum Vatic. & Mariani hæc ipſa eodem modo referentis,tùm quia ille calculus 549. qui extat in vno Vatic. licet prodat manifeſtè ſuam maculam in notâ illâ mediâ 4.pro 8.exprimit tamen fideliter extremos numeros 5.& 9. Adde quod ſumma illa 588. quæ reperitur in A. P. Fa. V.Lo.duobus Vatican.Vi.O. Beda, & Adone, noſtrum calculum confirmat in duobus primis numeris,eáque à me repoſita fuiſſet, niſi aduertiſſem noſtrum calculum veriùs reſpondere cum primo anno Seleuci,à quo auctor dixit ſuperiùs Edeſſenos ſuos annales numerare.Quod ita facilè demonſtrabitur; cum enim annus 1705.ab Abraham & primus Seleuci ex aduerſo ſeſe contueantur, ſi illi adiunxeris 589.efficies annos 2294. At hîc annus ſecũdus Probi eſt iuxta Euſebiũ, annus ab Abrahã 2294. Legis in Fux.638. ſed quam corruptè,ex his collige.

iuxta Aſcalonitas 380.)In Lo.480. ſed perperàm, vt arguit conſenſus aliorum librorum, & Mar.

initium Iubilei 86.ſecũdum Hebræos) Vt iſtũ Iubileum huic loco insereremus, mouit nos fides codicũ M.Lo.Fux.& auctoritas Adonis, Mariani, Bedæ, & aliorum hoc ipſum referentiũ ex Euſebio in Chron. Iure autem deberi illi hanc ſedem ratio conuincit.Nam ſi 31. annus Chriſti initium fuit 81.Iubilei,haud dubiò annus 281. (qui concurrit cum an.2.Probi) initio 86. Iubilei reſpondebit:corrige in Adone 87.& in Fux. 83. pro 86. in quo ſitus eſt ad an.1.Probi.

Inſana Manichęorum hæreſis &c.exorta) Ortũ impuræ illius hæreſeos alij circa annum Probi, vt Fux.Pi.Vi.O. & editi: alij circa an.3.vt Peta.Fa. tres Ms.Fab.Contract. & Caſſiodor. alij circa an. 4.vt Lo.Epipha.hęreſi 66.numerat *ab aſſumptione* (ἀπὸ ἀναλήψεως) *Chriſti vſque ad Manem* (qui vulgò Manichæus) *& Aurelianũ ac Probum reges annos 276. ſecundum nonnullos Chronographos,iuxta alios 246.* Sed locus videtur nõ carere mendis, ſiue in illis verbis *ab aſſumptione* pro *ab Incarnatione*, ſiue in numeris,qui longè abſunt à fine Aureliani, & initio Probi imperatorum,

Digitized by Google

Forſan enim hos duos imperatores copulat (nam ipſo teſte, Aurelianus fuit ante Probum) vt ſignificet hæreſim Manichæorum exortam quidem in vltimis annis Aureliani, ſed innotuiſſe circa initia Probi: ſicut Leo Papa ſermone 2. de Pentecoſte ſcribit *Manichæum innotuiſſe 260. anno impleto poſt reſurrectionem Chriſti, Probo imperatore & Paulino Conſule.* Qui locus non minùs videtur mendoſus in illo numero *260.* quia nullo modo poteſt reſpondere cum imperio Probi, cuius initium eſt ad ann. 280. Chriſti. Dum autem coniungit Conſulatum Paulini cum Probo imperatore, videtur referre ortum illius hæreſis ad an. 1. Probi, ſi eſt credendum Faſtis Siculis & Onuphrij, in quibus ille Conſulatus annum primum Probi occupat. Nam ſi fides eſt potiùs adhibenda Caſſiodoro, *Conſulatus Probi & Paulini* concurrit cum anno 5. Aureliani imper. & illa hæreſis exorta eſt *Probo V. & Victorino Coſs.* qui illi eſt annus 3. Probi imperatoris. In re ergo tam ancipiti nil eſt, cur à vulgatis diſcedendum videatur.

Probus Gallos &c.) Refert hoc circa an. 2. Probi Mar. circa an. 3. Peta. Pi. Vi. O. Fa. & impreſſi: ſed ad an. 4. Fux. Lo.

Almumque) Multa perſuadebant vt *Almamq;* legendum exhiberemus; Nam membranacei Lo. Pi. L. A. M. Peta. Fux. tres Ms. Fab. tres Vati. Mar. & Fre. (in quo corrige *Iuneas abire* pro *vineas habere*) ſic habent: item Dio lib. 55. Vopiſcus, Cuſpinianus, Antonin. in Itinerar. Aur. Victor in Epitome, & alij, qui eiuſdem priuilegij meminerunt: & proximè attingere videntur quatuor illi V. Vi. Fa. O. in quibus *Almeamque*: tamē in priori ſententia multa nos retinuerunt & editi, & membranei cæteri, & ipſe Antoninus in itinerar. alio in loco ac Eutropius, qui eadem iiſdem verbis ſcribit cum Euſebio noſtro, quamuis Vinetus in Eutropium in vetuſtioribus Eutropij codicibus *Almam* extare profiteatur, ſicut etiam Sylburgius fidem facit de codice Fuldenſi; Pœanius tamen Græcus eius metaphraſtes habet Ἄλμον. Facilè verò dirimi poſſe hanc litem crediderim, ſi vtrumque eſſe in vſu aſſeramus. Porrò ſi cui mirum videatur, cur Probus lege permiſerit conſeri vites, meminerit ex Suetonio & auctore id prius Domitianum vetuiſſe, vt dictum eſt ſuperiùs.

ibid. B. Antiochiæ &c. Epiſcopus Cyrillus) Pro *Cyrillus* in Lo. *Quirillus*: in Pi. *Cybillus*: ſuffragatores habemus alios codices, Mar. & Vincen. ſed auctorem præcipuum ipſum Euſebium, qui lib. 7. hiſtor. cap. 32. vbi Antiohenos Præſules recenſens enumerat *Cyrillum* poſt Timæum: omnes autem libri conueniunt in ſitu horum ad an. 4. Probi.

Saturninus magiſter &c.) Omnes pariter libri hæc conſtituūt ad an. 4. Probi, neque vllus auctor huius rei meminit, quod ſciam.

Apamiæ occiditur) Anteà *Apamea*; vt *à Pamie* in Vi. O. *Appamie* in Lo. *à Panue* in Fa. Nos imitamur Peta. Fux. Mar. maximè cùm ſuperiùs à nobis obſeruatum ſit circa Olymp. 118. eiuſmodi ſcripturam confirmari conſenſu omnium exemplarium, & auctoritate Ciceron. & aliorum veterum.

Eutychianus &c.) Cōparat Eutychianum cum anno 4. Probi Lo. reliqui cum 5. vt Fux. Peta. O. Pi. Fa. Vi. Contract. & rectiùs, alioquin non reperirentur anni 5. præcedentis Papæ.

poſt quem XXVII. Gaius) Pro *Gaius* in L. Pi. V. Fa. *Gaianus*: in Al. Peta. *Gallus*, ſed mendoſè: apud Albertum *Caius*.

Probus tumultu militari &c.) Terminant huius mortem ad an. 6. imperij, impreſſi, Mar. Cōtract. Fux. Peta. Pi. Vi. O. Fa. ad an. 4. Lo.

apud Sirmium) Olim *apud Syrmium*, vt etiam apud Eutropium Vineti (nam ille Sylburgij cū *y*) magis tamen probatur altera ſcriptio, quæ eſt codicum Pi. Fa. Idac. maximè cum illis accedant varij auctores, de quibus ſuprà. Mendoſè apud Martinum Polonum *apud Sutrinum*.

in turri) *in turre* A. Au. M. Lo. Oroſ. lib. 7. Iornan. Fre. Caſsiodorus in poſteriori editione. Nam vetus noſtram lectionem tuetur, ſicut etiam facit Victor; ſed vtrumque dicitur; *Id enim conſuetum veteribus fuit, vt literis i & e plerumque in fine indifferenter vterentur, ſicut procliue, proclivi* &c. ait Macrob. lib. 1. Satur. cap. 4.

Ferrata) *Ferrea* Vi. O.

Alexandrinæ Eccleſiæ &c.) Pertinent hæc ad an. 4. Probi in Lo. apud Mar. an. 5. in reliquis & apud Contract. ad an. 6.

Theonas) *Theonus* Peta.

Cochem) Cùm anteà legeretur *Cochlem*, maluimus ſequi ſeptem Vaticanos, M Lo. O. Lod. Vi. Peta. quibus adſtipulatur Oroſius lib. 7. cap. 24. licet *Cochen* ſcribat per *n*, loco *m*, vel in alia editione *Cothem*. Aliqui putant eius loco reponendum *Seleuciam*, vt eſt in margine B. Pet. So. & H. forſan quia legerant anteà *Traianum Seleuciā & Cteſiphontem occupaſſe*, & apud Zonaram tom. 2. *Carum Cteſiphontem & Seleuciam occupaſſe*. Tamen potuerant legiſſe apud Ammianum Marcell. lib. 24. *Cochen eandem quam Seleuciam nominant*: & apud Zoſimum lib. 3. πρότερον μὲν Ζωχάσης νῦν ἡ Σελευκείας ὀνομαζομένης; quibus ſuffragantur Geographi. Noſtram lectionem valde confirmat Eutropius Sylburgij, *Cochen & Cteſiphontem vrbes nobiliſſimas cœpit*, cum ſint ipſiſsima verba, quibus vtitur hoc loco Euſebius; imò etiam quæ hic ſubſequuntur, vidētur ſumpta ad verbum ex Eutropio lib. 9. vnde Glareanus valde hallucinatur, cum in annotat. ad Eutropium ſuſpicatur legēdum *Seleuciam Carræ*: *cum*, inquit, *non inuenias Corchen apud auctores*, & quia teſtatur in altero Eutropij codice Ms. legi *Seleuciam*. Nam poterat facile conijcere in Eutropio, *r* mendoſè adiectum, & ſic reſtitutum eſt in poſtrema editione Sylburgij, vnde Pæanius Κέγχλων. Adiuuatur aliquantulùm noſtra lectio codice A. vbi legitur *Cohen*, vt etiam ex L. & Pi. vbi *Cholchem* eſt ſcriptum. Apud Maria. *Choëm* apud Othonem lib. 4. cap. 44. *Choten*: apud Iornand. *Chochem*, qui videtur ſumpſiſſe ex Euſebio totam ſententiam. Cuſpinianus putat legendum *Socnem*, ſicut legimus apud Ruffum & antiquiorem Eutropium: cui tamen nō aſſentior, cum de Socne vrbe nuſpiam alias fiat mentio, quod ſciam.

Numerianus cum ob oculorum &c.) Sunt qui velint hæc ad annum 1. Cari reponenda, vt Fux. alij qui ad ann. 2. vt Peta. Pi. Lo.Fa.O.Vi.Mar. Contract. & excuſi.

A vehiculâ veheretur, inſidijs) *vehicula veheretur in Thracia, inſidiis* Fux.

pag.182.col.2.A. apud Margum) Sic legendum docuerunt codices Pi.Lo.Fa.Peta.Fux. ſex Vaticani,O.Vi.L.Au.M.cum quibus conueniunt Caſſiodor. Iornan. Contract. Antoninus in Itinerario, & Eutropius non quidem vulgatus, in quo *Margum*, ſed duo eius manuſcripti: vnius Ortelius facit fidem in ſuo Theſauro: alterius(ſcilicet Fuldenſis) Sylburgius in editione Vrecheliana Eutropij: Pæanius ſcribit Μάργον τὴν πόλιν, ſed ità legendum docet ipſe contextus Eutropij, dum refert Carinum victum apud *Margum*, vbi deſertus eſt à ſuo exercitu inter Viminacium & Aureum montem. *Margum* enim non longè abeſſe à Viminacio in Mœſia docent hiſtorici & Geographi: iuuatur ipſa deformitate, quæ in alijs codd. reperitur. Nam in V. legis *Magrium*: in A. & trib. Ms. Fab. *Argum*. Vides enim primam vocalem in priori ſyllaba. Antiqua lectio excuſorum, & Idac. erat *Murgum*: vt etiam eſt apud Victorem libro de Cæſarib. Antonin. in Itinera. meminit quidem *Murgi*, ſed quæ in Hiſpania: vt Ptolem. lib.6.cap.10. *Margi* Fluuij Aſiæ: at hîc agitur de vrbe, quæ eſt in Pannonia. Al. habet *Morgna*: Vopiſcus *apud Murtium*: Mar. *apud Moguntiam*, ſed mendoſè.

B iurans ſine ſuo ſcelere Numerianum interfectum) Præcidimus particulam *non*, quæ in excuſis reperiebatur, *iurans non ſine ſuo ſcelere*, ne tot chirographis aduerſaremur, L. ſcilicet, A. Vi. P. Lo. M. O. V. Al. Fa. Peta. Fux. Iornan. Vincen. quibus annumerandi Eutropius lib. 9. Pæanius eius Metaphraſtes, Zonaras tom. 2. Vopiſcus in Numeriano, Oroſius lib. 7. cap. 25. & quamuis alioquin illa negatiua particula *non*, remanente, ſenſus auctoris ſeruari poſſe videatur, vt ad Aprum referatur: verùm præterquam quod abſurdum eſt, vt Diocletianus quæ ab alijs patrata erant, iuramento adhibito remoueret, planior haud dubiò ſic fit ſententia, quaſi velit Diocletianum iureiurando aſſeueraſſe ſe non fuiſſe conſcium cędis Numeriani. Eruditiſſimus Ioſephus Scaliger refert hunc locum iuxta noſtram lectionem lib. 5. emend. forſan ex Ms. Hinc corrige Marianum, apud quem, *iurans etiam eius ſcelere Numerianum interfectum*. Porrò pertinent iſta ad an. primum Diocletiani, conſentientibus omnibus codicibus, Eutropio, Oroſio, Vopiſco, Victore & alijs hiſtoricis.

C D Diocletianus in conſortium &c.) Licet hæc à maiori codicum parte ad an. 2. Diocletiani diſponantur; ſic enim Fux.Peta.Pi.Fa.Vi.O.& impreſſi: tamen Lo. ad an. 3. Verùm Caſſiodorus, Marianus, Contractus firmant vulgatum ſitum, à quibus non diſſidet Zonaras tom. 2. dum ait Herculium *aſcitum collegam Diocletiani, ſiue 4. eius imperii anno, ſiue 2. vt alii docent*, inter quos videtur eſſe auctor noſter: Nicepho. lib.7.cap.17. tribuit an. 4. Diocletia.

quæ factioni ſuæ) Legendum eſſe *quæ*, & non *qui* vt olim, docuerunt L.A.V.Lo.Vi.O.Pi.Peta. Al. & contextus ipſe.

Bacaudarum) Sic reſtituimus pro *Baccharidarum* vt in impreſſ. & Idacio: vel *Bagaudarum* vt in O. Fux. Vi. Nam *g* & *c* vt ſæpiùs dixi, facile permutantur: vel *Bagaridarum*, vt in tribus Vatic. & Fa. vel *Vacbacaudarum*, vt in M. vel *Bugaridarum*, vt in vno Vatic. ex codd. P.L.A.Au. Lo.Lod.Peta.trib.Ms.Fab.Pi. Al. & 3. Vatic. vt etiam ex Eutropio Vineti lib. 9. ex quo iſta mutuatus videtur Hieronymus, cui conſentit Pæanius eius metaphraſtes; ſic enim is καὶ Βακαύδας καλουμένους τὰς συγκρατηθέντας. Glareanus in Eutropium ſcribit in altero Ms. codice Chronicorum Euſebij legi *Progadarum*. At Vinetus noſter in eundem Eutropium animaduertit in nonnullis libris legi *Bagaudarum* (ſicut habet editio Sylburgij) in alijs *ſaua clarum*, in antiquo libro *Caudarum*: de Baccaudis, qui occurrerunt Saro in Italiam contendenti ad Alpes, Zoſimus lib.6. ſicut etiam Saluianus lib. 5. de *Bagaudis factionariis*: Sigebertus in anno Chriſti 437. & 442. meminit *Bagaudarum* in plurali, & *Bagauda* in ſingulari, pro tumultu & commotione apud Gallos; quæ verba videntur ſumpta ex Proſpero Pithoei, vbi eadem leguntur, ſed multò correctius. Nam cum Proſper eandem vocem repetat tribus diuerſis locis, duo priora à Sigeberto, tertium ab Auentino refertur. Hos factionarios eleganter exprimit Mamertinus in Panegyrico Maximiani, *Cum militares*, inquit, *habitus ignari Agricolæ appetiuerunt, cum arator peditem, cum paſtor equitem, cum hoſtem barbarum ſuorum cultorum ruſticus vaſtator imitatus eſt* &c. Poſſet dici vocem *Bagauda* eſſe origine Hebraicam, cum בגד *Bagad* nihil aliud ſit, quam extra vagari & incurrere in aliquem; & בוגדים *Bogedim*, idem ſit ac irruptores ſeu excurſores: de hac noſtra factione loquens Aurel. Victor. lib. de Cæſarib. Ità ſcribit *vbi comperit* (Diocletianus) *Carini diſceſſu Helianum Amandumq; per Galliam excita manu agreſtium, ac latronum, quos Bagandas incolæ vocant, populatis latè agris, pleraſque vrbium tentare* &c. Freculphus lib. 3. cap.14. tom. 2. habet *Vacandas*. Oroſius vulgatus lib.7.cap.25. *Vacandas*. Nam eruditiſſimus Lipſius ad 3. lib. Annal. Taciti, ſcribit in ſuo manuſcripto codice Oroſij legi *Baticade*: apud Ad..n. in Chron. leges *Baccadas*: apud Iornandem *Bagaudas*. Eoſdem Gallos rebelles video ter vocari *Bogandas* à Saluiano li. 5. Caſtrum Foſſatenſe leucâ diſtans à Lutetia Pariſiorum olim dicebatur *Caſtrum Bagandarum*, vt docet pius & eruditiſſimus Faber in præfatio. ad fragmenta Hilarii. Glareanus in Eutropium ſcribit in antiquo Chronici Euſebiani codice haberi *progaridarum*, propiùs accedẽdo ad veterem linguam Gallicam *Purengar*. Antiquis enim Gallis *gar* idem erat ac collectio, & *puren* ruſticorum. Illius vocabuli *Bagauda* vſitati apud priſcos Gallos, extant nõ obſcura veſtigia in voce *Bagan* quæ etiam hodie vſurpatur apud noſtros Vaſcones pro ruſtico, qui caulas populatur.

Digitized by Google

pacem Gallijs) *pacem Gallis* Lo.Peta.

A Carauſius) *Caruſius* M. *Cariſius* Al. *Cauſalius* vnus ex Vatica. *Carus*, Mar.Contract. retinuimus communem ſcriptionem ob ſex Vatic. & cætera exemplaria & fidem Fre. Idac. Iornan. & Oroſ. li. 7.cap.25. Bedæ lib.1.hiſtor. gentis Angl.cap.6. Adon.in Chron. Eutropij lib.9. & Victoris in Epitome *Carauſius*: licet lib.de Cæſar. *Corauſius*. Poſtremò hæc omnia *Carauſius ſumpta* &c. vſque *repudiare compulſi*, vt vnicum paragraphum & vnius anni hiſtoriam ad an. 4. Diocletiani reduximus, cum Fux.Peta.Lo. & tres Ms. Fab. hoc iubeant, vnde notæ illæ numerales 5.6.7. quæ è regione verborum illius ſententiæ diſtribuuntur, vt olim, nullam diuerſitatem hiſtoriæ præ ſe ferunt, quaſi horũ nonnulla diuerſis illis annis contigerint; B neque enim pertinent ad illum paragraphum, ſed ſolum apponuntur, vt nulli hiſtoriæ reſpondentes, ne aliter nimium ſpatij occuparent, ſi quælibet nota proprium laterculum haberet, quod ſępe obſeruatur in alijs hiſtorijs. Ad ſuperiores codices proximè accedunt alij, vt Pi. L. qui hæc in duas ſententias diſpertiuntur, vnam à *Carauſius* vſque ad *infeſtauerant* ad annum 3. Diocletiani, alteram ab *Ægyptum Achilleus* vſque ad *compulſi*, ad annum 4. eiuſdem. At in Fa. *Carauſius* vſque ad *intulit* ſunt ad an.3. eiuſdem *Quinquegentiani* vſque ad *contigerit* vnico contextu ad an.4. *Conſtantius priuignam*, vſque ad *compulſi*, diuiſim ab alijs ad an.6. In Vi. & O. illa periodus *Carauſius*, vſque ad *intulit* opponitur anno 3. altera *Quinquegentiani Africam infeſtauerunt* an. 4. tertia *Ægyptum* vſque ad *compulſi* an. 5. C Verùm cum hæ partitiones manifeſtè minùs ſint appoſitæ, ſatis priorum compoſitionem confirmant: accedit auctoritas Nicephori lib.7.cap. 17. dum ait *Diocletianum aſciuiſſe Herculium Maximianum cum æqua poteſtate quarto imperii ſui anno:* poteſt etiam colligi ex Eutropio hæc omnia contigiſſe circa eundem an.4. Diocletiani.

Quinquegentiani) Rectiùs erit, ſi ita coniunctim quam ſi diuiſim legeris, *Quinque Gentiani* vt in Lut.Ven.& aliis: ſicut etiam apud Zonaram, prius enim ſuo exẽplo cõmendant omnes Chirographi tam noſtri, quam ille, de quo fidem facit Sylburgius, & inter excuſos Ba.H.B.Pet.& So. & præterea auctores non ignobiles, Oroſius, Contract. Iornandes, Eutropius, licet eius Metaphraſtes Pæanius diuellat in duo vocabula. D Ado *nationes Quinquegentanas* vocat: *Quinquegentiani* & *Quingentiani* Aurel. Victor: *Quinquentiani* Fre. Neſcio vnde Põponius Lætus excerpſerit Gẽtianos iſtos ob id dictos *Quinquegẽtianos*, quod milites eſſent ætate *quinquagenarii*. Ad extremũ in Pi.Lo. hæc iacent ex aduerſo anni 3. Diocletiani. At in Fux.O.Peta.Fa.Vi.& impreſſis, anni 4.

Galerius Maximianus) *Galerius Maximus* Vi.O.& ſic vbique, dum agitur de Galerio.

haud longè à Serdica) Corruptè nimium olim *non longè à Geroica*; proinde ita caſtigãdum monuerunt membranacei L.V.M.Va.Vi.Pi. Sa. Peta.O.& tres Ms.Fab.Lo.Iornandes, qui ipſiſſimis verbis Euſebij vtitur, vt ferè ſemper: ſuccenturiantur his quamproximè alij libri, vt Al. vbi *non longè Aſerdica*; *a* enim aſſumptum eſt à præpoſitione *à*, quæ præcedere debuit, & vnum *ſ* manet inane. In Fa.& quatuor Vatica. *nõ longè à Seroica*: apud Maria. *Sardice*: in duobus Vatica. & Fux. *non longè à Sardica*: apud Eutropium lib.9. *non longè à Sardica*: vbi quæ hîc ab Euſebio recitantur per octo aut nouem lineas, reperiũtur conceptis verbis; Pæanius eius Metaphraſtes περὶ Σαρδικὴν. In quibus vocibus occurrunt communia illa elementa *ſ* & *d*, ex quibus licet & veritatem & affinitatem agnoſcere cum noſtro *Serdica*. Aduertit hanc emendationem Ortelius, qui in ſuo Theſauro Geographico pro *Geroica* reſtituẽdum monet *Serdica*, cuius codicis præſcripto id præſtet, ſilet: probabile tamẽ illius Chronici Ms. ope adiutum, cuius ſæpe aliàs meminit. Præterea docet & *Serdicam* & *Sardicam* duas vrbes eſſe, ſed illam in Thracia, hanc in Dacia, vt hîc notat auctor. Nihilominus crediderim vel vtrunque vocabulum eſſe commune ambabus, vel quod magis placet, vnicam & eandem eſſe, quæ ob confinium & vicinitatem regionum (quod in alijs multis contigit) modò in Thracia collocatur, vt apud Ptolemæũ; modò in Macedonia, vt apud Ammianum lib.31. modò inter duas Mœſias, vt apud Sidonium lib. 5.de imper.occid. pag. 111. modò in Illyrio & Dacia, vt apud Suidam & vulgus veterum. Vnde Theodoretus lib.2.hiſtor.cap.4. facit eam *metropolim Daciæ* Σαρδικὴ Ἰλλυρικὴ ἡ αὐτὴ πόλις τοῦ Δακῶν ἔθνους Μητρόπολις. Et hæc eſt cõmunior ſcriptura per *a*, in prima ſyllaba; nonnunquam tamẽ eadem vrbs ſcribitur per *e*, vt apud Suidam, Antonin.in itiner. Ammian. libro 31. Goltzium, Grutterum in veter. inſcriptio & l.1. de accuſatio. & l.1. ad leg. Iul. de vi public. & priu. in Cod. Theodoſ. vnde cùm liberum eſſet pingere alterum, ſatiùs fuit minùs recedere à maiori numero librorum & præcipuè à vulgatis, in quibus *e*. Erat autem vrbs ſita inter Orientale & Occidẽtale imperiũ, & ex ditione Conſtantis imperatoris, ſecundum diuiſionem factam à Conſtantino inter filios; de qua Victor in Conſtantino, & Zoſimus lib.2. Ideò fuit celebratione variorum Cõciliorum nobilitata, & præcipuè illius quod μεγάλην σύνοδον κατὰ Σαρδικὴν γενομένην vocat ſæpe Athanaſius, celebratum à 300. ferè Epiſcopis, vt ipſe ait, contra Arrianos, anno 11. Conſtantij & Conſtantis: cuius eſt tam frequens memoria apud omnes patres, & hiſtoricos illius ſeculi. Hallucinantur enim qui illud Concilium putant celebratum apud Sardes in Aſia minori, de qua ſuprà circa Olympiad. 57.& 111. licèt vtraque dicatur πόλις τῶν Σαρδῶν. Cæterùm poſt hunc paragraphum ſtatim additur in Fux. *Tenebræ fuerunt interdiu.*

Valetiam) *Galeriam* Al. *Valeriani* Mar. ſed vbique mendum manifeſtum.

Buſiris & Coptus) *Boſtris* V. vitioſè. Nam *Buſiris* in aliis: ſuntque Aegypti duæ vrbes celebres ad Nili fluuium. In Fux. eſt additum *Ægypti ciuitates*: valde etiam fallitur Cuſpinianus in Caſſiodorum, dum exiſtimat hîc perperam legi *Coptus*, & reſtituendum *Capos*. Nam de hac

nullus veterũ meminit, quod ſciã; de illa vt Metropoli Aegypti Strabo, Ptolemæus, Plutarchus, Stephanus, Athanaſius, Cedrenus, Zonaras & alij pleriq;. Porrò his ſelegêre diuerſos annos codices vt Vi.O. annum 6. Diocletiani: Pi.Fa. & impreſſi an. 7. Fux. Peta. Lo. Mar. & 3. Ms. Fab. an 8. Magis tamen probarim lectionem vulgatorum, quæ & à Cedreno commendatur, dum diſertis verbis hæc ait contigiſſe an. 7. Diocletiani.

rebellantes) Genuina lectio ex L.O.A.Vi.Sa. 3.Ms.Fab.M.V.Vat.Va.Al.Lo.Peta.Mar.Pi. potiùs quàm vt olim *belligerantes*. Nam certum eſt ex omnibus hiſtoricis eas vrbes tunc rebellâſſe contra imperium Romanum.

Carporum) *Caprorum* Vi.O.Fa. ſatis ineptè. Porrò hæc tranſlatio externarum gentium, annorum ſedem tranſtulit. Nam in Vi.O. ad an.7.Pi. & impreſſi ad an. 8.Lo.Fa.ad an.9.Fux.ad an.10. Peta.& 3.Ms.Fab.ad an.11.

Baſternarum) *Baſternorum* L.A.Peta.Idac. Au. ſicut etiam habet Tacitus in ſua Germania. Prius tamen potiùs recipiendum. Sic enim alij Ms.& Eutropius, Zoſimus libro 2.Oroſi. libro 7. cap.25. quibus proximè accedunt Vi.O. in quibus *Baſtenarum*. At verò *Baſtarnas* dicunt Plutarchus in Aemilio Paulo, Strabo li. 7.& paſſim, Dio li.51.Xiphilinus: *Baſternas* Appianus in Mithrid.Plin.lib.4.cap.12.& hoc vſitatius.

Primus Diocletianus adorari ſe vt Deum iuſſit &c. cum antè eum omnes imperatores in modum iudicum ſalutarentur &c.) Idem ſcribit Eutropius de adoratione; Tamen conſtat ex Spartiano Heliogabalum idem anteà præſtitiſſe: & auctor ſcripſit Caligulam ſemetipſum inter Deos retuliſſe, & Domitianum *Dominum ſe & Deum appellari præcepiſſe*: vnde Victor, *Diocletianus primus omnium Caligulam poſt, Domitianúmque Dominum palàm ſe dici paſſum & adorari ſe appellariq; vt Deũ* &c. Quomodo autẽ intelligẽdus ſit auctor in cæteris, cõſule Lampridiũ in Seuero *Dominum ſe appellari iuſſit, gemmas de calciamentis & veſtibus tulit, quibus fuerat vſus Heliogabalus, veſte alba vſus eſt, nec aurata penulis togiſque communibus: ſalutabatur verò quaſi vnus de Senatoribus, patente velo, admiſſionalibus remotis &c.* & paulò pòſt *Salutabatur autem nomine, hoc eſt, Aue Alexãder, ſi quis caput flexiſſet, aut blandius aliquid dixiſſet, vti adulator, vel abiiciebatur, vel ridebatur ingenti cachinno.* Cæterùm eò inſolentiæ veniſſe refertur Diocletianus anno imperij ſui, ab aliis quidem 8. vt à Fa. O. Vi. ab aliis an.9.vt à Pi.Lo.& impreſſis: ab ab aliis an.10. vt à Mar. & ab aliis anno 11.vt à Fux. tribus Ms. Fab.Contract.& Peta. qui firmantur auctoritate Caſſiodori.

chlamydem tantùm purpuream) Venuſtior hæc lectio ex fide L.A.O.Au.M. quatuor Vatic. Pi.Vi Peta.trium Ms.Fab.Lo. Vat.Mar. Idac. & Vincen.Caſſiodor.in Chronic. vbi hæc ipſa referuntur iiſdem verbis, quàm vt olim *Chlamyde tantùm purpurea*, niſi quod Vi.Pi.Sa. O. L.Mar. non agnoſcunt vocem *tantùm*.

Alexandria cum omni &c.) Obſeſſam Alexandriam, ac demum captam monſtrant Vi. O.Fa. & A excuſi an.10. Pi.anno 11.Fux. Peta. Lo. Mar.an. 13. ſed retineatur recepta ſedes, quæ auctoritate Cedreni ſtabilitur, qui ſimiliter hæc refert ad an. 10.Diocletiani.

deſciſcens) Sic ex L.A.M.V.Lo.Pi.Va.Vat.Al. Fa.Fux.Peta.& trib.Ms.Fab.pro *deſiſtens*: ſimilem correctionem ſupra inuenies.

per Achilleum) *per Acillem* Vi.O. *per Achilleum* Pi. ſed vulgata eſt præferenda, quam habes ſupra, & apud Zoſimum, Victorem & alios auctores.

interfectis his, qui auctores perduellionis extiterant) Sic legendum monuerunt L. A.Fa.Peta. Fux.M.V.Va.Vat.Lo.Vi.O.Pi.tres Ms.Fab.Mar. non vt anteà *interfectis, qui perduellionis cauſa* B *fuerunt*, vel vt in Sa. *interfecti hi, qui auctores perduellionis extiterant*.

Marcellinus) *Marcellianus* L.A.M.Pi.Lo. Peta.*Marcellus* Vincen. ſed noſtra eſt magis recepta. Mirum autem eſt Euſebiũ præterire *Marcellum*, cùm de vnico *Marcellino* loquatur, ſed forſan deceptus fuit ſimilitudine nominis, dum hos duos confundit, ſicut fecit de Cleto & Anacleto: cùm tamẽ ex Auguſtino epiſt.165. Optato lib.2. Martyrologiis, & omnibus hiſtoricis conſtet duos & diuerſos fuiſſe *Marcellinum* & *Marcellum*. Nõ tamen celabo in Lo.ita haberi ad an. 12. Diocletiani *Romanæ Eccleſiæ XXVIII. Epiſcopatum ſuſcepit Marcellianus annis VII. Marcellus annis III.* cum in aliis ſit tantùm expreſſum nomen *Marcellinus* ſeu *Marcellianus*, & illi C tribuantur anni 9. Hunc Marcellinum ad inſulas Eccleſiaſtici imperij vocatũ ſi velis anno 9. Diocletiani, allegare poteris O.Vi.Mar.ſin anno 10. Fa. & impreſſos: ſin anno 11. Pi.ſin demum an. 12.Fux.Peta.Lo. quibus adhæreo. Sic enim facilius comperientur anni 15. Gaij ſuperioris Pontificis, & anni 9. qui inter hunc, & Euſebium eius ſucceſſorem interponendi ſunt. Adde quod minus recedes à ſummis viris Baronio & Onuphrio, qui ſedis illius initium à decimo tertio Diocletiani numerant.

pag.183.col.2.A. ſuſcepit annis 9.) *annis 7.* Lo. & Vincentius teſtatur Euſebium ità ſcripſiſſe: *an.8.* Mar.vtrumque deeſt in trib.Ms.Fab.

Zabdas) Pro *Labdas* ſic ex L.A.M.Al.Pi.Peta.Fux.Lo.O.Mar.Vi.trib.Ms.Fab. & fragmento D Petauij: quibus accedunt Zonaras, Nicephor. in Chron.& Calliſt.li.6.ca.34.& lectio *Zambdas* apud Euſebium lib. 7. cap.fin. μετ' τὸν ὑμέναιον Ζαμβδᾶς τὴν λειτουργίαν παραλαμβάνει. Epiphan.hæreſ.66.Βάζας Porrò notantur iſta in Vi. quidem & O.ad an.11.Diocletiani: in Pi. Fa. & impreſſis ad an.12.in Lo. ad an.14. in Fux.Peta. Mar.Contract.& fragm.Petauij ad an.15. quodnam ex illis certius habendum ſit, aliunde conſtare nequit.

Poſt decem annos per Aſclepiodotũ &c.) *Aſclepiderum* Lo. *Aſclipiodotum* Pi.L. *Aſclepiodum* Fa.ſed vbique mendum manifeſtum, vt cõſtat ex Eutropio, Adone, & aliis. Adhæc terminatur decennium illud ad an.12. Diocletiani: in Vi.O. ad an.13.in Fa.Pi. & impreſſis ad an.15. in Fux.Lo.

Digitized by Google

Péta. Verùm quis neget, quin vulgaris ſitus cę-
teris ſit pręponendus, cum hoc præ ſe ferant ver-
ba ipſa *poſt decem annos* numerando eos ab an. 3.
Diocletiani, in quo Carauſius occupat Britan-
nias.

Præfectũ Prætorij) *Præfectum Prætorio* in Pi.
Lo. Mar. Eutropio, & infrà ad Olympiad. 279.
vtrumque eſt in vſu, & in hoc Chronico,& apud
bonos auctotes,de quo inferius.

à Conſtantio Cæſare) Sic emendauimus iuxta
præſcriptum A.L.Au.Lo.M.Al.O.Vi.Pi.Mar. &
idem habet Idac. Iornan. Oroſ. Contract. lib.7.
cap.25.Eutrop.lib.9.& Pæanius pro *à Conſtanti-
no Cæſare*. Nam iſte nondum erat Cæſar,nec im-
perator,ſed Conſtantius eius pater.

60. millia) *70.millia* Au. *4000.Alemannorum*
Mar. *40.millia* Ado,ſed omnia alia exempl.Oro-
ſius, Eutropius,Idac. & Iornan. retinent priorem
lectionem.

Iuxta Lingonas &c.Alemannorum) *Alaman-
norum* L.Pi.Lo.Peta.Fa. & fragmentum Petauij,
Idac. Ado tam hîc quam alibi, ſed de huius vocis
orthographia vide ſupra circa Olympiadem 260.
refertur tota iſta periodus ab alijs ad an.12. Dio-
cletiani vt Vi.O.ab alijs,ad an.13.vt Pi.Fa. & im-
preſſis.At demum ad an.15. Fux.Peta.Lo. Con-
tract.& Fragmen.Petauij,à quibus ſtat Caſſiodo-
rus,dum hæc aſcribit anno 15.Diocletiani.

Galerius Maximianus victus à Narſeo &c.)
Retinentur iſta circa an.13.Diocletiani, in O.Pi.
Fa.Vi.& impreſſis: at in Fux.Peta.Mar.Lo. frag-
mento Petauij & tribus Ms.Fab.Contract.ad an.
16. quod illorum ſit verius vix aliunde ſciri po-
teſt. Hunc autem Narſem ſeu Narſeum,vel etiam
Narſæum fuiſſe regem Perſarum nemo neſcit.
Illius meminit Vopiſcus in Probo.

purpuratus cucurrit) *purpuratus occurrit* Al.
ſed vulgatam lectionem confirmant tum alia
exemplaria,tum Mar.Oroſ.lib.7.cap.25.& Ado.
Poſt illa verba in A. Peta. & Fux. ad oram appi-
ctum eſt *Decima perſecutio*.

Veturius) *Venturius* Lo. Aduertendum ve-
ro conceſſum his locum ad an. 14. Diocletiani
in Pi. Fa. Vi. O. & impreſſis: in Fux. tribus
Ms.Fab.& Peta.ad an.16.in Lo.ad an.17.& quia
nullus ſcriptorum huius rei meminit, eligat Le-
ctor, quod illi magis probabitur.

milites) Deeſt in L.V.Pi.Fa.

Thermæ Diocletianæ) Si qua fides adhibeatur
libris Fa.& editis,hi duo Auguſti cœperunt ędifi-
care has Thermas an.15. imperij: at ſi O.Pi.Vi.
an.16.ſi Fux.Peta. tribus Ms. Fab. & fragmento
Petauij,an.17.ſi Lo.an.18.Quid horum ſeligen-
dum ſit, minùs certũ eſt iudicium ex alijs ſcripto-
ribus. Hoc autem diſcimus ex veteri inſcriptione
apud Onuphrium in Faſtis, & apud Grutterum
lib. de inſcriptio. Conſtantium & Galerium Ma-
ximianũ eas Thermas dedicaſſe & perfeciſſe poſt
annos pene ſeptem. Et credimus auctorem ho-
rum ædificiorum libentiùs meminiſſe, quod præ-
cipuè Chriſtiani etiam milites ad illud opus fue-
rint adacti,vt ex varijs locis licet colligere.

Carthagini) Sic meliùs legitur quàm *Cartha-
gine* monitu codicum L.O.M.V.Lo.Pi.Vi.Fux.
& fragmenti Petauij.

A Hermon) Rectiùs quoque quàm olim in editis
& apud Mar. *Thermon*, ſequuti A.M.Al.Lo.Pe-
ta.fragmentum Petauij,Fux.tres Ms. Fab. & Eu-
ſeb.lib.7.hiſtor.cap.26.(vel 32.iuxta Muſculum)
Ἕρμων: idem habent Zonaras,vterque Nicepho-
rus, & Epiphan. hæreſ.66. Error vulgaris irrepſit
ob diuulſam literam *t* ex fine vocabuli præceden-
tis *præfuit*; neque enim vllus veterum aliter ſcri-
bit quàm *Hermon*. Porro obſeruandum adnume-
rari in vulgatis anno 15.Diocletiani:in Pi.Fa.Vi.
O.Mar.an.16.in Fux.Peta.Lo.& tribus Ms. Fab.
an. 18. Quis ſit eligendus, non poteſt diſcerni ex
alijs ſcriptoribus,cum nuſpiam fiat mentio anni,
quo Hermon cœpit ſedere.

an. 39.) *an. 38*. in L.V.Pi.Fa. ſed vterque nu-
merus deſideratur in A. M. Lo. Peta.Fux.Nice-
B phor. autem in Chron. dat illi tantum *ann. 9*.
Quin vbique ſit error,non poteſt dubitari, cùm
Macarius eius ſucceſſor collocetur ad an.7. Dio-
cletiani.

Tyrannus) Verior ſcriptura cum vnico *r*, ex L.
O.A.Pi.Vi.H.Pet Lo.V. fragmento Petauij; ex
Nicephoro vtroque & Euſebio lib.7. hiſtor.cap.
26. aut cap.32. μετὰ δὲ Κύριλλον Τύραννος τῆς Ἀν-
τιοχέων παροικίας τὴν ἐπισκοπὴν διεδέξατο
Theodor. lib. 1. hiſtor. Eccleſ. cap. 3. & Zonar.
tom.2. quàm olim in B. *Tyrrannus*:in H.*Tiran-
nus*:in So.*Thyrannus*:apud Mar. *Tyrãnius*:*Thy-
ramnus* in Al.*Thiramnus* in Lo.apud Contract.
Tiramnus: vt legendum putat auctor marginis
codicis So. in Fa. *Tyraminis*. Ad extremum ag-
gerunt hæc Vi.O. Fa. Mar. & vulgati ad an. 16.
C Diocletiani:Pi. ad an.17.Lo.tres Ms.Fab.& Pe-
ta. ad an.18.Fux.ad an.19.

Alexãdrinæ Eccleſiæ xvi. &c. Petrus) Ad latus
horum verborum interſeritur in A. Fux. M. V.
Peta. *Iubileum ſecundum maiores*, ſed ſine dubio
non minùs ſunt adulterina, quam quæ diximus
poſita in ijſdem codicibus circa Olympiad. 246.
& 258. Nam ſi numeres à 31.Chriſti,in quem
incurrit Iubileus 81.id eſt initium numeri 50.nu-
merus ille 50. nullo modo poteſt incidere in hũc
annũ Chriſti 304.Nam prætereundum Pi.O.Fa.
Vi. initâ ſocietate cũ impreſſis elegiſſe his ſedem
ad an.17.Diocletiani:Lo.ad an.18.Fux.Peta.Pe-
tauij fragmentum & tres Ms.Fab.ad an.19.

Diocletianus & Maximianus &c.) Triumphum
hunc deſcribunt circa an.18. Diocletiani Pi. Lo.
Fa.Vi.O.Contract. & impreſſi: circa annum 19.
D Fux.Peta.3.Ms.Fab.& Fragm. Petauij, & Mar.
Cedrenus deſignat hæc per annum 17. Diocle-
tiani,Caſſiodorus per an.19. ſed rectiùs vulgati.

qua Parthos ſpoliauerant) Caſtigatius quàm
olim *qua Parthos ſpoliauerat*, idque iuxta codd.
L.O.Vi.Lo.Fa.Pi.Lod. fragmentum Petauij, &
quinque Vatican.Mar.Iornan.& Caſſiodorum in
Chronicis eadem verba referentem, ſicut etiam
legit illuſt. Baronius. Non enim ſignificat præ-
dam ipſam in triumphum traductam,quam Nar-
ſeus rex Perſarum à Parthis reportauerat; nam
ipſis imperabat; ſed quam ipſi Auguſti à Narſeo
& ſuis. Obſeruat etiam Baronius apud quædam

Digitized by Google

Ms. Chronica Euſebij legi *qua Perſas*, pro *qua Parthos*, & hoc modo Eutropius lib. 10. ait Galerium Maximiano *Gazam Perſicam copioſiſſimam cepiſſe*, & Sigonius lib. 1. de Occident. imperio obſeruat Diocletianum egiſſe triumphum de Perſis, atque in Faſtis notat ipſum ideò dictum Perſicum. Nam Parthi pro Perſis, aut vice verſa, à veteribus ſcriptoribus tam Latinis quam Græcis ſæpe ſine delectu accipiuntur: *Perſarum regna quæ nunc Parthorum, intelligimus*, inquit Plinius lib. 6. cap. 13. tum propter vicinitatem, tum quia vtrique eidem regi ſæpiùs ſubdebantur, maxime ab eo tempore, à quo Parthi cœperunt habere regem Arſacem circa Olymp. 133. qui poſtea cum rege Artabano ab Artaxerxe Perſarum rege ſunt deuicti ſub Alexandro Seuero imperatore, & tunc omnis potentia Parthorum ad reges Perſarum fuit tranſlata, de qua re Herodian. lib. 3. & 6. Eandem nominum confuſionem obſeruare licet apud Tertullian. lib. 2. de Pallio, & lib. aduerſus Iudæos, Eutropium lib. 6. dum de Licinio Craſſo loquitur & lib. 7. loquens de Auguſto, eoſdem nunc *Parthos* vocat, nunc *Perſas*, & lib. 9. cum narraſſet Gordianum Parthis bellum intuliſſe, mox addit, *præliiſque ingentibus Perſas afflixit*. His addit Numerianum geſſiſſe res nobiles *contra Perſas, & cepiſſe Cochem, & Cteſiphontem vrbes nobiliſſimas*. Idem Sozom. lib. 2. cap. 8. loquens de imperio Conſtantii, vocat *Cteſiphontem regalem ciuitatem Perſarum*. Sed nullus eſt, qui neſciat illas vrbes eſſe Parthorum. Nam Herodot. lib. 3. & Herodia. lib. 3. *Cteſiphontem* aiunt *eſſe regiam Parthorum*: & Victor lib. de Cæſar. *vrbem Parthiæ*; imò & noſter auctor agens de eodem Numeriano, quod Eutropius *Perſis*, ipſe *Parthis* tribuit: vbi verò de Odenato, indicat Cteſiphontem inter *Perſarum* vrbes numerari. Hinc fit vt cum noſter auctor & plerique alij ſcribant Iulianum obijſſe in bello contra Perſas, Iornandes & alij in bello contra Parthos: ſic quem auctor cum Capitolino, Zoſimo & alijs vocat Saporem *Perſarum regem*, Iornandes & alij *Parthorum*; quemadmodum noſter auctor vocat Vologeſum *regem Parthorum*, Aurelius Victor lib. de Cæſaribus *regem Perſarum*: ſunt & alia multa ſimilia exempla apud Capitolinum & alios, quæ ſunt accuratè obſeruanda.

Terræmotu horribili &c.) Hunc terræmotum contigiſſe referunt Vi. O. Lo. Pi. ad an. 18. Diocletiani: Fux. Peta. Fa. & impreſſi ad an. 19. neminem ſcio, qui illius motus terræ meminerit.

Sidonem) Vulgatus error effecit vt pridem *Sydonem* per *y* legeremus: verùm ſatius viſum eſt ſequi partes Peta. Pi. fragmenti Petauij & Oroſij. Nam ſic pariter ſcribunt Tacitus, Zoſimus & alij plures, præter eos, de quibus in ſimili caſtigatione circa Olymp. 108.

Decimo nono anno Diocletiani) Pro *an. 19.* in A. *an. 18.* & Ado videtur vſus ſimili exemplari at in alijs quod & in ipſo Euſebio lib. 8. hiſtor. cap. 2. ſicut in textu. Ad hæc tantò nobis debet eſſe notior hic annus decimus nonus Diocletiani, quantò eius obſeruatio magis eſt neceſſaria præcipuè in hiſtoria perſecutionis, atque etiam quanto maioris fuit momenti apud poſteros; adeò vt multi exiſtiment (licet perperam) Alexandrinos inde auſpicatos ſuos annos; ſeu ſuam Aeram martyrum. Itaque omnes editi & cum illis Fux. Lo. Fa. Peta. ita ſe habent, vt è regione anni 4. Olympiadis 270. reponant hunc annum decimum nonum. O. Pi. & Vi. ad an. 3. eiuſdem Olymp. Vir eruditiſſimus conqueritur errorem eſſe in Chronico Euſebij, dum hunc annum 19. Diocletiani ſeu primum annum perſecutionis ait collocari circa annum primum Olympiad. 271. cum inquit 4. anno Olympiad. 270. deberet aſſignari: cuius fidei tantùm defero, vt nil tale putem ab illo prolatum ſine certo codicis alicuius teſtimonio; tamen quia nullus eorum, quos viderim, id habet, nil mutaui. Quod addit annum illum decimum nonum eſſe Euſebio annum Chriſti 305. hoc habet commune non ſolùm cum Beda lib. 1. hiſt. Angli. cap. 6. ſed etiam cum Vi. O. qui ſeriem annorum Chriſti digeſſerunt, ſed qua in re iſti duo libri fallantur, aliàs dictum. Ille annus eſt Onuphrio, Chriſti 302. Alberto 308. Demum nulli dubium quin hæc opponi debeant anno 19. Diocletiani: ſic enim fert vis verborum, & ita habent Fux. Fa. Peta. Pi. Lo. Vi. O. Fragm. Petauij & impreſſi. Diſſident tamen in anno Olympiadis. Nam Vi. O. anno 2. Olymp. 270. Pi. anno 3. eiuſdem Olymp. Fux. Lo. Fa. Peta. anno 4. vnde hæc diſcrepantia, attigimus ſuprà ſuo quoque loco.

Eccleſiæ ſubuerſæ ſunt) Poſt hæc verba conſequenter leges in M. Lo. Peta. Mar. & fragmento Petauij, *quarto autem perſecutionis anno Conſtantinus regnare orſus*: ceteræ membranæ reiecerunt infra, vt paulo poſt videbis.

Perſecutio Chriſtiana) In A. *decima perſecutio Chriſtiana*: ſicuti habita eſt ab Oroſio & à pleriſque, teſte Auguſtino lib. 18. de ciuit. cap. 32. licet Seuerus eam numeret nonam. In Fux. autem ad an. Diocletiani 16. habetur quaſi ad oram, *X perſecutio*, ſed ad an. eius 19. literis miniatis & velut vice tituli *perſecutionis annis* (pro *anni*) *X*. & poſtea *perſecutionis an. 1.* & ita deinceps ad latus ſiniſtrum paginæ ponitur numerus annorum perſecutionis ordine 1. 2. 3. vſque ad 10. &c. ex oppoſito annorum imperatorum vſque ad 7. Conſtantini abſolutum: idem in Peta. & in Lo. niſi quod in his deeſt *perſecutionis anni 10.* in Pi. ad eundem an. 19. *nona perſecutio ſub Diocletiano* cum ſigno crucis miniato. Porro in O. Vi. & Fa. nil eſt horum, niſi quod ponũt ſimiliter numeros annorum perſecutionis ex aduerſo annorum imperatorum. Ita vt in illis omnibus libris, anno 1. Conſtantini opponatur annus 4. perſecutionis.

Iubileum ſecundum maiores) Iſta leguntur in Fux. & Peta. ad oram & è regione anni 19. Diocletiani. Sed quàm ſint digna fide, colliges ex ijs, quæ ſuperiùs de huiuſmodi Iubileis.

Secundum Antiochenos an. 351.) Hæc deſiderantur in L. O. Vi. Pi. Lo. V. Fa. ſed in A. & P. minuſculis literis ſcribuntur, vt adiecta videantur à ſcriba, ſicut etiam in Peta. & Fux. ad oram, licet in his duobus pro *an. 351.* legas *an. 300.* Verum germanior habenda prior lectio; cum enim à 2. anno

Digitized by Google

Probi abſoluto interceſſerint vſque ad 20. Diocletiani vertẽtem anni 26. hos ſi ad 325. addideris, qui iuxta Antiochenos concurrunt cum anno 2. Probi, efficies 351. annos.

Secundo anno perſecutionis &c.) Nulla difficultas remoratur nos, quò minùs hæc anno *20.* Diocletiani aſſignemus, cum ita monſtrent Fux. Peta. Lo. fragmentum Petauij, Fa. Vi. O. impreſſi, Oroſius, Ado & alij, & ipſa vis verborũ, licet obſtet Pi. qui ad annum 19. reijcit, ſed perperam.

purpuram depoſuerunt) In Fux. ſubſequenter adiecta ſunt hæc, *volente Diocletiano, Valerio & Conſtantio ex Cæſarib. Auguſtis factis,* quæ licet non ſint contraria veritati hiſtoriæ, tamen haud dubiè ſunt gloſſema.

pag. 184. col. 2. A. Galerius ſolus biennio Auguſtus imperium tenuit) Huc ego aduoco prudentis & eruditi Lectoris iudicium; ſi quis enim eſt locus in Chronico Euſebij, qui diligẽter excuti debeat, hic certè eſt propter eas, quib⁹ inuoluitur, difficultates, cũ agatur de vno verſiculo, & de vno vel altero anno, ex ſerie temporũ tollẽdo ſeu retinendo. Sed quò res liberiùs ab vnoquoque examinetur, ego vtrinque rationes producam, vbi priùs ſubiecero, quî ſeſe in codicibus habeant. Anteà legebatur *Galerius ſolus biennio Auguſtus imperium tenuit; mox cum alio annis 16.* & cum duobus annis appictis in ſerie inter an. 10. Diocletiani & primùm Conſtantini, non ita in omnibus. Nam tota illa periodus *Galerius ſolus* vſque *annis*, exulat omnino à Peta. A. Fux. M. P. Lo. & 3. Ms. Fab. Fragmento Petauij (niſi quod in Fux. eorum vice poſt vocem *depoſuerunt*, legitur *volente Diocletiano, Galerio & Conſtantio ex Cæſaribus Auguſtis factis*) & vnicus annus ponitur in ſerie annorum ad latus horum *Maximinus & Seuerus* &c. extant verò in Pi. L. Lod. & Fa. eadem *Galerius* &c. vſque ad *an. 16.* ſed cum hoc diſcrimine, vt vnica ſit nota numeralis in ſerie in Pi. & L. at in Fa. duæ vt in impreſſis; ſed pro *mox cum alio an. 16.* habet *mox cum an. 16.* ſatis ineptè. In ſex Vaticanis eadem extant, quæ in impreſſis, niſi quod in duobus habetur *annis ſex*: in alio ſeptimo (pro *Conſtantius*) proſtant iſta *poſt hos Conſtantinus, biennio Auguſtus imperium tenuit, & Galerius, qui poſtea cum alio regnat, annis ſex:* præterea in Lod. nulla eſt nota in ſerie, quia nuſquam in illo fit deductio annorum, ſed pro *an. 16.* ſubrogatum eſt *an. 6.* quod ego magis probauerim, cum Galerius notetur ab auctore obiiſſe ſexto anno pòſt, ſeu anno 4. Conſtantini; vnde fit veroſimile librarium pinxiſſe *xvj*, quia deceptus eſt litera finali vocis *annis*, ſumpto *s* pro *x*, vt vbi tantum erat *vi*, ſcripſerit *xvi.* Imò forſan pro *an. 6.* legendum eſſet *an. 5.* cum Victor lib. de Cæſaribus ſcribat *huic Galerio imperium fuiſſe quinquennii, Conſtantio verò annuum:* ex quibus verbis poteſt etiam colligi inter Diocletianum & Conſtantinum non duos, ſed vnicum annum elapſum & diſponendum in ſerie. Verùm in Vi. O. proſtant hæc tantùm *Galerius ſolus biennio imperium tenuit*, reliquis prætermiſſis, & in ſerie dantur duo anni. Iſtis ego libenter adhæſi, cum illa *mox cum alio an. 16.* ſeu ſi mauis *an. 6.* nullomodo retinenda viderentur, cum ſex annis tantùm ad ſummum poſt Diocletianum regnârit iſte Galerius: & licet poſſint numerari anni 16. ab an. 5. Diocletiani, quo Galerius Cæſar efficitur, vſque ad an. 20. eiuſdem, computando vtrumque terminum, quaſi dicantur imperaſſe vt Cæſar, annis 16. ſicut video Cuſpinianũ intellexiſſe: tamen quomodo illa vox *mox* poterit vnquam referri ad tempus præteritum, non video. Cum autem præter O. Fa. & Vi. nullus codex hîc tribuat duos annos in ſerie, multa perſuadebant omnino expungẽda iſta duo vocabula *ſolus biennio*, vnicámque notam anni vnius, ſicuti habent alij libri, appingendam in ſerie. In primis enim, quî fieri potuit, vt Galerius *biennio ſolus* imperij habenas rexerit, cũ ſuperſtes eſſet Conſtantius pater Conſtantini Magni, quem ſimul cum ipſo Galerio Auguſtum appellatum tradunt Eutropius, Victor, & alij omnes hiſtorici, vt in Occidente imperaret vice Herculij Maximiani, ſicut Galerius in Oriente vice Diocletiani; vel etiam cum Conſtantinus ſucceſſerit Conſtantio patri ſtatim poſt eius mortem? Quod ſi dixeris cum Caſſiodoro, Galerium & Cõſtantium creatos quidem Auguſtos anno ipſo 20. Diocletiani, ſed *Conſtantium contentum Auguſti dignitate, & cum eſſet ocioſus annos ipſius aſcribi Conſtantino:* cum quo videtur idem ſentire Socrates lib. 1. cap. 2. & Caſſiodor. in hiſtor. tripart. lib. 1. cap. 4. dum ſcribunt *depoſito imperio per Diocletianum & Maximianum, & Maximino & Seuero factis Cæſaribus à Galerio, Conſtantinum Auguſtum fuiſſe creatum loco Conſtantii patris anno 1. Olymp. 271.* Nam ille annus Olympiadis concurrit in noſtro auctore cum eodem anno 20. Diocletiani. At quanuis ea fuiſſet mens auctoris, necdum tamen inde dici poſſet, quod Galerius ſolus biennio imperauit. Semper enim re verâ ipſe habuit aliquem collegam, vel Conſtantium, vel Conſtantinum. Prætereà cum perſecutio cœperit an. 19. Diocletiani, & pax reddita Eccleſiæ intra decennium, quod incurrit in an. 7. Conſtantini: ſi non vnicum, ſed duos annos Galerij adnumeres, reddita erit pax Eccleſiæ anno 6. Conſtantini. At obſeruatio illa annorum perſecutionis per 10. annos, adeò viſa eſt neceſſaria Euſebio, vt Lo. Peta. Fux. Pi. adiunxerint ex aduerſo notarum annorum imperatorum indices, ſeu notas numerales annorum huius perſecutionis, ita vt annus primus perſecutionis comparetur cum an. 19. Diocletiani, ſecundus cum an. 20. tertius cum an. 1. Galerij, ſeu Maximini; quartus (omiſſo anno 2. Galerij) cum an. 1. Conſtantini, quintus cum an. 2. & ita de cæteris vſque ad an. 10. adeò vt ipſe concurrat cum an. 7. Conſtantini. Adde quod ſi duo illi anni Galerio dentur, non ſolum ſunt augendi anni perſecutionis, ſed neque vnquam concurret annus 1. Conſtantini cum anno 4. perſecutionis, imò cum an. 5. Auctor tamen, vt ſummè neceſſarium, præſcribit illũ an. 4. debere eſſe initium imperij Conſtantini. Porrò varietas librorum tàm in verbis, quàm in annis, ſeu notis in ſerie, varios quoque inter ſe reddidit ſectatores Euſebij etiam antiquiores. Nam Marianus aſſignat vnicum annum imperio

Galerij,

Galerij, Iſidorus duos, ſicuti etiam faciunt Vincentius, & Antoninus, qui recitant ex Euſebio *Galerium ſolum tenuiſſe biennio imperium.* Faſti etiam imperio Conſtantij & Galerij dant an. 1. menſ. 10. dies 8. Nicephorus verò Calliſtus, Caſſiodorus & alij ita coniungunt imperium Galerij & Conſtantini, quaſi vno & eodem anno initium ſumpſerit. Denique videbatur delenda tota periodus, & duo penitùs anni ex ſerie, eo quod tam apud auctorem noſtrum, quam apud Caſſiodorum, Oroſium, Grego. Turonenſem, & alios eius ęmulos, Diocletianus numeretur 33. inter imperatores, Conſtantinus verò 34. At ſi vnus aut duo anni tribuerentur Galerio, deberetur ipſe dici Auguſtus 34. & Conſtantinus 35. cum inter vtrumque interijciatur ſolus in ſerie & contextu hiſtoriæ. Accedit quod ſi tollantur è ſerie duo illi anni, ſitus Petri Epiſcopi Alexandrini optimè cōcurret cum ſitu Achillæ ſui ſucceſſoris, quia ſic annus 7. Conſtantini & primus Achillæ erit annus ille 9. perſequutionis, in quo paſſum Petrum ſcribit auctor. Quæ omnia viſa ſunt tanti ponderis, vt penè adducerer ad explodendam vel totam ſententiam *Galerius* &c. vſque *tenuit*, vel ſaltem illa verba *ſolus biennio* & ad retinendam in ſerie vnicam notam numeralem ex duabus. Alia tamen me ad eadem retinenda impulerunt. Primò quidem editorum & quarundam membranarum fides, quæ iſta ſic referant. Secundò quia Cedrenus, & alij ſcribunt Conſtantium & Galerium biennio imperaſſe vt Auguſtos. Cuius rei fidem certiſſimam facit duplex ille Conſulatus, qui annotatur in Faſtis inter an. 20. Diocletiani, & 1. Conſtantini; alter eſt *Conſtantio V. & Galerio V. Coſs.* alter verò *Conſtantio VI. & Galerio VI. Coſs.* Cum enim Faſti necnon hiſtorici teſtantur Diocletianum purpuram exuiſſe 11. Caled. Maij, anno ante Conſulatum Conſtantij V. eundem autem Cōſtātium vitā functum in VI ſuo Conſulatu 8. Calend. Auguſti, fit vt duo anni integri, & duo menſes fluxerint ante initium imperij Cōſtantini. Quā in re non leuis difficultas ſupereſt, an auctor initium numerandi & contexendi annos Conſtantini, ſumpſerit à prima die Conſulatus Conſtantij VI. ſicut eſt veroſimile, & autumant omnes penè Chronologi. Vt enim in anno 20. Diocletiani coërcet integrum annum Cōſulatus Diocletiani IX. & Maximiani VIII. licet quatuor menſes tātùm pertineant ad eius annum 20. quia ceſſit 11. Calend. Maij in ipſis Palilibus: ſic potuit integrum annum Cōſulatus Conſtantij computare pro an. 1. Conſtantini; licet tres aut quatuor menſes illius ſibi iure vēdicare poſſit, cum is obierit die 22. Maij illius Conſulatus: hoc pacto ſupereſſet vnicus annus numerandus in ſerie pro imperio Galerij. Tertiò quod præcipuum eſt, ne Chronicon hoc Euſebij & Hieronymi mācum & mutilum redderem. Si enim duos illos annos, vel alterū Galerio in ſerie denegemus, nūquam annus 20. Conſtantini erit an. 329. Chriſti, nec prodibunt anni 381. à Chriſto vſq; ad an. 14. Valentis, neque vnquam terminaretur Chronicon ad annum vertentem ab Abraham 2395. qui termini ita ab auctore noſtro non ſemel ſunt definiti, ſicut dicemus, vt neceſſariò ſint aſſequenda, quod cum librarij & exſcriptores non obſeruārunt, factum eſt, vt libri illi in quibus vnicus annus Galerio appingitur, mirè fluctuent in ſitu Olympiadum & annorum ab Abraham, vt ſuo loco videbitur. Vt autem conſulerem illis annis Chriſti 329. & 381. & Abraham 2395. attentè perſpexi, nùm ſcripti tribuiſſent alicui imperatori plures annos, quam vulgares, vt alterius anni acceſſione tactā ſupplerem annum hunc, quem præſcindendum in ſerie Galerij iudicarem; reperi quidem aliquos adijcere cōtra morem editorum, annum vnum Tito, nōnullos item alium Seuero: ſed cum hi libri ſint numero pauciores, & præterea additio hæc maiorem ordinis Olympiadum & temporum confuſionem eſſet paritura, ſatiùs viſum eſt, quæ in vulgaribus habentur ſequi, & expectare quid meliùs afferent doctiores, quos quantùm licuit conſului, tam eos qui Romę quàm qui Pariſijs degunt, in quibus literatorum eſt prima ſedes, non ſolùm ad eruendum hunc ſcrupulum, ſed & alios pleroſque. Si tamen ab illis aſſequi non potui, quò tibi ſatisfacerem, id rei difficultati tribuito.

Euſebius &c. Miltiades) Probatior ſcriptura iuxta P. L. Pi. Peta. Fragmentum Petauij, V. Va. Mar. Contract. vtrumque Nicephorum & Conſtantinop. & Calliſtum, Zonaram, Menologium Græc. Damaſum de Pontific. & ipſum Euſebium lib. 5. hiſtor. cap. 17. Μιλτιάδης, quàm antiquā *Melciades:* vel vt in A. *Miltides:* vel vt in O. Vi. & Alberto *Melchiades:* quæ tamen poſſet defendi, ſi eius origo ſumatur à vocabulo Hebręo מלכי *Melchi:* quod tamen non placet. Vide quę circa Olymp. 72. de hoc vocabulo diximus.

Miltiades annis 6.) *annis* 4. L. A. M. Peta. Pi. Contract. Fragmentum Petauij, Mar. *annis* 7. V. Lo. *annis* 3. Vi. O. & Albertus. Sed nata eſt labes ex notis numeralib. annorum perſecutionis, quæ confuſè, vt præmonuimus, ſunt appoſitæ pro annis Galerij: dignoſcitur autem corruptio ex collocatione Siluestri Papę, quem omnes illi codices anno 5. Conſtantini aſſignant, vel ad 4. Noſtram lectionem confirmant alia exemplaria, & Antoninus ex Euſebio in Chronic. Porrò in Pi. Fa. Vi. O. & impreſſis propter rationes iam dictas, anno primo Galerij reſpondent. At in Fux. Peta. Lo. an. 20. Diocletiani: ſed impreſſi videntur potiùs ſequendi, quod ita conuenientiùs reperiantur anni 9. prædeceſſoris Papæ.

Maximinus & Seuerus) Legebatur *Maximianus* in editis & Cedreno. Nos ope L. M. P. Pi. Peta. Fragmenti Petauij, Contracti, Alberti, Adonis, Mar. Vincen. reſtituimus *Maximinus*, quod eſt veritati conſentaneum, vt etiam iudicauit auctor marginis codicum So. Ba. Pet. H. & cōſtat ex alijs hiſtoricis, & ipſo Euſebio lib. 9. hiſtor. cap. 9. alioquin quis hic ſenſus erit, ſi dicatur Maximinus à Maximiano Cæſar factus? In A. eſt *Maximus*, ſicut pingitur in Faſtis & alibi. Verùm ita ſunt ſeparanda, vt vnus quidem dicatur *Galerius Maximianus*, dictus *Armentarius*, iſque Auguſtus; alter autem *Galerius Maximinus*, qui dictus eſt *Iouius*, iſque Cæſar, & qui ad imperium à priori

aſcitus fuit, ſicut ille ab Herculio Maximiano & Diocletiano Augg. A Sic enim Faſti & meliores hiſtorici & auctores, apud quos tam Latinos quam Græcos (vt etiam, quod mirũ eſt, in ipſis antiquis Inſcriptionibus) obſeruabis non ſemel confundi illos duos Auguſtos nominis *Maximiani* inter ſe, & cum *Maximino* Cęſare: adeò vt non mirum ſi recentiores ſæpe in eundem errorem incidant. Imò ipſe auctor vel potius Librarius nonnũquam in hiſtoria, & Eutropius in editione poſtrema hunc vocat *Maximianum* pro *Maximinum*, vt etiam facit Pæanius: at in alijs editionibus habes modo *Maximum*, modo *Maximinum*. Ad extremum, quàm varij codices, tam varius ferme his ſitus tribuitur; in Fux. O. tribus Ms. Fab. Pi. Vi. ad an. 1. Galerij collocantur: in B impreſſis ad an. 2. in Peta. Fa. Lo. ad an. 20. Diocletiani. Rectius vulgati, vt colligitur ex Zoſimo & alijs.

Conſtantinus 16. imperij &c.) Accenſent iſta anno 20. Diocletiani Peta. Lo. Fux. Fa. & Fragm. Petauij: anno 1. Maximini O. Vi. 3. Ms. Fab. At excuſi an. 2. Galerij: Mar. an. 1.

regnum inuadit: quarto autem perſecutionis anno Conſtantinus regnare orſus.) Anteà legebatur *regnum inuadit, quarto perſecutionis anno*; pro quo in Peta. Fragm. Petauij, & Fux. poſt illa verba *menſibus 10.* verſiculi ſubſequentis, legitur *Perſecutionis annus quartus*: idem in Lo. niſi quod pro *quartus*, conſequenter ſcripto poſt interiectum ſpatium, eſt è regione appoſita nota 4. in ſerie annorum perſecutionis: in vno ex 7. Vatic. C *Perſecutionis anni quatuor*: deſunt in illis alia verba, vt omnia hæc, *quarto autem perſecutionis anno Conſtantinus regnare orſus*: deſunt quoque in quatuor Vatic. Nos, licet Lo. videretur magis ſequendus, tamen maluimus imitari maiorem conſenſum aliorum librorum, vt duorum Vatic. L. A. Pi. Lod. Fa. & 3. Ms. Fab. vbi notandum hîc, & quotieſcumque agitur de perſecutionibus huiuſmodi, in ora codicis Pi. depingi ſolere ſignum crucis, circa quod ſcribuntur hæc & ſimilia, *Sexta perſecutio per Maximianum*, quæ vtrum ortum habeant ex primo Euſebij inſtituto, vel Hieronymi, an ab arbitrio librarij pendeant, pio & erudito Lectori diſcutiẽdum relinquo, qui nouit quam diuerſè veteres numerent perſecutiones.

Roman. XXXIIII. Conſtantinus) Sic pro *Con- D ſtantinus 30.* vt olim, ſuadentibus A. Lo. Vi. O. Peta. & Fragm. Petauij, & Alberto, & quia anteà Diocletianus dictus eſt *XXXIII.* & filij Conſtantini mox dicentur *XXXV.* in Pi. L. deeſt numerus, ſed tantùm legitur *Conſtantius ann. 30. menſibus 10.*

menſibus 10.) *menſibus 6.* Vi. O. Sed rectiùs vulgati iuxta alios Ms. & auctores. Nam à die 25. Iulij, quo, vt vult Onuphrius, Conſtantinus ſucceſſit Conſtantio patri vſque ad diem 22. Maij, quo ipſe obijt, numerantur ferè 10. menſes, minùs diebus 5.

Maxentius Herculij Maximiani filius) Sic repoſuimus *Maximiani* pro *Maximi* ex fide L. A. Fa. Peta. M. Fragm. Petauij, V. P. Al. Lo. Lod. Pi. O. Vi. Mar. & Albert. Nam certum eſt Maxentium fuiſſe filium Herculij Maximiani imperatoris. Qua de re vide Eutropium, Zoſimum, Victorem, Faſtos & Socrat. lib. 1. cap. 1. Nec reperio Herculium dictum vſquam *Maximum*, ſicut lego de Maximo. Cæterùm ſi exceperis Vi. 3. Ms. Fab. & O. qui hunc paragraphum anno 2. Conſtantini aſſignant, reliqui omnes anno 1. tribuunt, vt Peta. Fux. Fa. Lo. Pi. & impreſſi. Quomodo autem inſidijs Maxentij perierit, vide Zoſimum lib. 2.

ſecundo imperij ſui anno) Abſunt à Fux. Peta. Lo. & 3. Ms. Fab.

Licinius à Galerio Car. Imper. factus &c.) Licet Fux. iſta indicet reuocanda ad an. 1. Conſtantini, cæteri tamen commiſère anno 2. vt Peta. Fragmẽtum Petauij, Pi. O. Vi. Lo. Fa. & editi: cõfirmantur hæc ab Oroſio lib. 7. cap. 28. quæ Cedrenus minùs appoſitè refert non ad Galerium, ſed ad Conſtantinum & ad an. 12. imperij illius. Nicephorus lib. 7. cap. 20. ait eum Cæſarem factum à Maxentio & Conſtantino: Mar. vult eueniſſe an. 1. Galerij: Contract. an. 3. Conſtantini: Eutropius lib. 10. ſignificat Galerium creaſſe Licinium Cæſarem paulò ante mortem; ſed ex aliis certum eſt illum creatum ſtatim necato Seuero.

Carnunti) *Carnunti* Fa. *Carunti* Lo. *Carnuti* Ado. Sed prima retinenda, quæ eſt Bedæ, legitúrque etiam in Fragmento Peta. At in Fux. additur *in Pannoniis*, vt fert veritas Geographiæ, quamuis Zoſimus lib. 2. dum loquitur de Maximiano conueniente *Diocletianum degentem Carnuti*, velit eſſe *oppidum Celticum*, & pingat *Carnuti* ἐν Καρνούτῳ; ſed eius error tantò craſſior dignoſcitur, quod Diocletianus nuſquã legatur exijſſe è Dalmatia, poſtquàm depoſuit imperium. Doctiores putant eandem eſſe, quæ in inferiori Auſtria vocatur hodiè *Petronella*. De Carnunto vide ſuperiora ad Olymp. 239.

ibid. B. Herculius Maximianus à filia &c. Maſſiliæ fugiens occiditur) De loco cædis conueniũt Victor & Eutropius cum auctore, à quibus diſſentiunt Socrates lib. 1. cap. 2. & Zoſimus libro 2. cum volũt eũ *vitam finiiſſe, ſeu morbo extinctum apud Tarſum*. Quod naſcitur ex confuſione illorum nominum *Maximiani* & *Maximini*, de quâ ſuprà. Nam licet Zoſimus editus habeat Μαξιμιανὸς, tamen non deſunt Ms. in quibus Μαξιμῖνος: vnde poſtquàm ipſe loquutus eſt de morte Herculij Maximiani apud Tarſum, non multò pòſt loquens de huius Maximini fugâ per Licinium ἐν Ταρσῷ τελευτᾷ, inquit: idem confirmat inſidias Maximiani detectas à Fauſtâ filiâ cõtra Cõſtantinum maritum, vt etiam faciũt Panegyricus 4. Cõſtantini; Nazarius in Panegyr. Conſtantini, Oroſius li. 7. ca. 28. Porrò mortem illam Herculij varij anni ad ſe pelliciũt, vt in Mar. an. 1. Galerij: in Vi. O. an. 3. Conſtantini: in Fux. Peta. Pi. Fragm. Petauij, Lo. Fa. & impreſſis an. 2. & rectiùs vt colligitur ex Eutropio, Victore & aliis.

Quirinus Epiſcopus Siſcianus) Sic pro *Sceſianus*, vt in editis & quatuor Vaticanis, vel *Sceſſianus*, vt in duobus Vatic. vel *Seſcianus*, vt in Vi. O. vel *Sciſſianus*, vt in ſeptimo Vaticano: ſequuti ſumus Lo. Lod. Fux. A. L. Pi. Peta. Fragmentum

Digitized by Google

Petauij, M.P.Al.Mar. & ſic refert accuratiſſimus Baronius tom.2.Annalium pag.28. Ortelius putat reſtituendum *Syſcianus*, per *y*, ſicut Strabo lib. 7. ſcribit Σύσκια; Nihilominùs Ptolemęus, Zoſimus lib.2. Antoni. in Itin. Plinius lib. 3. cap. 25. Dio lib. 49. (licet idem per ὑψιλὸν lib. 55.) Paterculus lib.2. Notitia imperij, & alij ſcribunt per *i*, & aiunt Siſciam eſſe vrbem ſecundæ Pannonię. Cæterùm de hoc Quirino Fortunatus lib. 7.

, *Africa Cyprianum, dat Siſcia clara Quirinum.*

& Prudentius periſteph. hym. 7.

, *Inſignem meritis virum,*
, *Quirinum placitum Deo,*
, *Vrbis mœnia Siſciæ.*

Hinc corrige Gregorium Turonenſem lib.1.cap. 35. apud quem *Siſtienſis*.

Quirinus &c. & cum ſpectantibus) Melior quàm vetus *cum expectantibus*, ex fide Pi. Peta. & trium Ms. Fab. quibus accedunt Lo. *& cum inſpectantibus*: & Vi.O.Mar. *& conſpectantibus*. Ad extremum martyrium Quirini alij comparant cum anno 2. Conſtantini, vt Fux. Peta. Fragmentum Petauij, tres Ms. Fab. & Mar. At Pi. Lo. Fa. O. Vi. & impreſſi cum an. 3. quos ſatius eſt imitari; cum nil doceat contrarium.

Galerius Maximianus moritur 20. imperij ſui anno, quod partim Cæſar, partim Auguſtus exercuit) Iſta omnia *20. imperii ſui anno* &c. non leguntur in A.M.P.Lo.Peta.4.Vatic.Fux.& Fragmento Petauij; ſed in 3. Vatic. Vi.O.Mar. habentur hæc *20. imperii ſui anno*, & deſunt illa *quod part. Caſ. part. Aug. exercuit*: in Pi. idem quod in vulgatis; niſi quod pro *20.* habes *21.* & vox *moritur* deeſt, ſed mutilè: tamen cùm non repugnent veritati, nil muto: ſicuti neque in numero *20.* pro quo legimus *21.* in O.Vi.Pi.L. licet ita rectiùs videretur, quia à 5. anno Diocletiani vſque ad 4. Conſtantini, extremos illos annos *5.* & *4.* includendo, fiunt an.21. Tamen quia certum eſt poteſtatem Tribunitiam ei collatã fuiſſe ſimul ex quo Cæſar creatus eſt, & eodem anno, quo obijt, numerari vigeſimam eius Tribunitiam poteſtatem, ſicut cernere eſt apud Euſebium lib.8. cap.28. & in Faſtis atque veterib. Inſcriptionibus, neceſſe eſt eum obijſſe anno 20. imperij, licet Onuphrius ei tribuat an.22. Vnde ferme omnes libri tam ſcripti quàm editi hæc conſtituunt ad an.4. Conſtantini, præter Peta. Fragm. Petauij, *3.* Ms. Fab. Contract. & Fux. in quibus eſt ad an. *3.* Sed rectiùs priores.

Siluester) Ne, vt noua, orthographia hæc tibi ſuſpecta ſit, cum in editis & Mar. in vſu eſſet altera *Syluester*, ſcito ita habere membranas omnes; præterea Theodoretũ, Sozomenum, Cedrenum, Nicephor. Conſtantinopol. & alios veteres, apud quos Σιλβεστερ: Ruffinus tamen adhibet *y* lib.1. cap. 2.

Siluester &c. ordinatur Epiſcopus an.22.) Sic ex L.A.Lo.Vi.P.M. quatuor Vatic. Al.Pi.O.Peta.Fux.Fragm.Petauij, Contracto, Alberto, pro, vt olim, *ordinatur Epiſcopus an. 2.* ſicut habent editiones Baſilienſes & Sonniana, vel vt in Mar. *an. 23.* At verò in tribus Vatic. Fa. ac duabus primis editionibus Ven. & Lut. legitur *ordinatur Epiſcopus an.21*. Qui annus videtur firmari ex ſitu ſedis Marci ſucceſſoris Silueſtri ad an 25. Conſtantini. Nam ſi etiam numeres vtrumque extremum, non plures reperiuntur anni quam 21. Nihilominùs malui in re dubia imitari maiorem cõſenſum exemplarium, præſertim cum videam magnum Baronium accuratè probare tom.*3*. Annal. pag.*381*. Silueſtrum ſediſſe annos 21. menſes 10. & diem 1. licet Onuphrius tribuat annos 21. dies 4. Nicephorus Conſtantinopolit. an. 28. alij an. 24. menſes & dies aliquot. Adde quod ſedes Marci ad illum an. 25. Conſtantini, non ita eſt conſtans in libris, vt neque etiam hæc ipſa Silueſtri. Nam in Fux. pertinet ad an.*3*. Conſtantini: in Peta. Pi. Lo. tribus Ms. Fab. Fragmento Petauij, & Mar. ad an.4. in Fa. Vi. O. & excuſis ad an. 5. apud Albertum ad an. *314*. Chriſti, qui in hoc libro huic an. 5. obijcitur. Illum Baronius collocat ad eundem an. Chriſti *314*. & Conſtantini *9*.

Maximinus perſecutione &c.) Sic emendauimus ex A. M. P. Peta. Mar. Fragmento Petauij, quinque Vaticanis, & ipſo Euſebio lib. *9*. hiſtor. cap. *9*. Nam in vulgatis & alijs Ms. hîc erat ſcriptum *Maximianus* eodem errore, quem ſuprà caſtigauimus; & quia vt dixi anteà, hęc duo nomina reperiuntur ſæpe confuſa propter affinitatem earundem pene literarum, non mirum, ſi quod antiqua ſcriptura perperàm præ ſe ferebat de *Maximiano* mortuo apud Tarſum, idem error legatur de ipſo Herculio Maximiano apud Zoſimum & Socratem in locis citatis, & multos recentiores eorum ſequaces: licet ijdem huius Maximini obitum etiam in Tarſo conſtituant: Suidas hunc rectè nominat *Maximinum*, ſed anachroniſmo nimis craſſo illum confundit cum Maximino Auguſto, qui ſucceſſit Alexandro circa an. Chriſti 238. Porrò habes hæc oppoſita in Pi. Fa. Vi.O.7.Vatic. & impreſſis, anno *6*. Conſtantini: in Fux. Peta. *3*. Ms. Fab. Lo. & Fragm. Petauij, an. 5. in vno ex Vaticanis, an. 8. qui annus videtur aliquantulùm firmari auctoritate Zoſimi, Eutropij, Victoris, & omnium pene hiſtoricorum, dum referunt mortem Maximini poſt cædem Maxentij, quam auctor ponit ad an. 7. Conſtantini: vnde peritiores exiſtimant Maximinum defunctum anno *9*. Conſtantini, in quibus eſt pater hiſtoriæ Baronius.

moritur, anno imperij ſui *6*.) Illud *anno imperii ſui 6*. cum ſit in Pi. abeſt ab L.O.Vi.Fa.Peta.Fux. Fragmento Petauij, & *6*. Vatic. tolerari tamen poteſt, poſito hoc, quod antè præmiſit auctor, Maximinum fuiſſe creatum Cæſarem anno 2. Galerij: & poſito quod ſit certa ſedes obitus iſtius Maximini ad an.*6*. Conſtantini: de quo ſuperiori Notâ.

Alexandrinę eccleſiæ &c.) Comparantur in Mar. Peta & Fragm Petauij, vnà cum *3*. Ms. Fab. cum anno 5. Conſtantini: in Pi. Fa. & excuſis cum an.7. in Fux. O. Lo. Vi. cum anno *6*. quorum potior auctoritas eſt, cum hic annus *6*. ſit *9*. perſecutionis, quo obijt Petrus Achillæ huius anteceſſor, vt dixit auctor.

Maxentius iuxta pontem &c. occiditur)

Digitized by Google

Celebris pons, qui anſam præbuerit tantæ victoriȩ. A Minùs tamē conſtāt inter ſe codices,quo anno Cōſtantini ſit reportata.Nā Fux.3.Mſ.Fab.Peta. Contract.fragm.Petauij,anno 6.Conſtantini tribuunt: Pi.Lo.Fa.Vi.O. Cedrenus,cum editionibus,an.7.Qui annus firmatur non ſolùm conſenſu recentiorum Chronologorum primæ notæ; ſed præſertim auctoritate Panegyrici 2.Conſtantini, vbi loquens de Maxentio, *Conſumpto* (Maxentio) *per deſidiam ſenio ipſum diem natalis vltima ſua cæde ſignauit, ne ſeptenarium numerum ſacrum & religioſum inchoando,violaret:* cui conforme eſt, quod Victor lib. de Cæſaribus ſcribit Maxentium occubuiſſe *anno 6. ſuæ tyrannidis*. At ſi annus 1. Maxentij concurrit cum an. 1. Conſtantini vt vidimus,cur non eius annus 7.cū an.7. B eiuſdem? maximè quia vt Conſtantinus cœpit imperare, vel 25.Iulij, vt volunt Baronius & Onuphrius,vel 25.Septembris,vt vult Scaliger,Maxentius quoque cœpit menſe Augusti eiuſdem anni, vt notant Faſti Onuphrij: & obijt eodem menſe, vltimo die anni 6. ſui imperij, vt exprimit ille Panegyricus 2.cui potiùs credēdum eſt quàm Onuphrio,qui in li.2.Faſtor.pag.389.tribuit eius obitum 8.Calend.Octobris,maximè cum nil tale reperiatur in illis auctoribus, quos citat, nec vſpiam, quod ſciam.

Miluium) Libenter repoſuiſſemus *Miluium*, freti codicibus P. L. A. M.Lo.Peta. fragmento Petauij, Fre. & teſtimonio Victoris Giſelini, qui referente Ortelio,fidem facit, ſe conſuluiſſe multos libros manuſcriptos, in quibus omnibus ſem- C per eſt *Moluius* vel *Muluius*. Nam *u*,& *o* ob affinitatem facile commutantur: in nullo *Miluius*: hinc lego apud Anaſtaſium Bibliothecarium manuſcriptum *Molbius*. Veruntamen cum non deſint nobis Mſ.nec Mar. qui habent,tam hoc quā ſuperiori loco *Miluius*, nil mutādum duximus, præſertim cum illa ſcriptio apud graues auctores reperiatur, vt in Panegyri. 2. Conſtantini apud Plinium de vir. illuſtr. Ciceronem orat. 2.in Catil.& ad Atticum lib.3.epiſt.33.Saluſti.in coniura.Catil. & de bel. Iugurth. item apud Tacitum, Liuium,Florum,Oroſium,Eutropium Vineti,(nā qui eſt editionis Vvechelianæ habet *Muluius*) Victorem, Prudentium,& alios pleroſque. Eſt autem pons ſupra Tiberim, qui ab Vrbe diſtat duobus ferè millibus vulgò *Ponte mole*. Hinc purgabis D locum illum Muſculi interpretis Socratis lib.1.hiſto.Eccleſ.cap.2. vbi *Pontem Fuluium* vertit pro *Pōtem Miluium*. Græcus enim textus Βουλβίαν; non minùs variè legitur apud Grȩcos,quam apud Latinos; ſiquidem alij Μουλαίαν vt acta Nicenæ primæ Synodi: alij Μιλβίαν, vt Zonar.tom.3.alij Μούλβιος & Μουλβία.

occiditur anno imperij ſui 6.) Deſiderantur in A.Fa.B. quinque Vatic. O.P.Lo.Vi.Peta. fragmento Petauij,Fux.trib.Mſ.Fab. Verùm conſtat ex Panegyrico 2. Conſtantini, de quo ſuperiùs, Maxentium occubuiſſe die vltimâ anni ſexti ſui imperij,nec ingreſſum ſeptennium. Subit hîc animum admiratio, cur eruditiſſimus vir aſſerat Euſebium comparare annum obitus Maxentij cum an.2.Olymp.272. & cum an. Chriſti 314. cum nullibi quid ſimile reperiatur; omnes enim libri tam editi quam ſcripti conferunt cum anno 2.Olymp.273.qui hîc incurrit in annum Chriſti 316. vnde ſubodoror alterum horum duorum eueniſſe,vt ille aut pro Olympiade 272.repoſuerit 273. aut vſus ſit,quod eſt veroſimiliùs, membranâ aliquâ,quæ ita haberet:quod non hîc tantùm ſed & alibi obſeruandum in illo auctore, vbi ſimilia refert ex Euſebij Chronico, diuerſa ab his quæ habentur non tantùm in editis, ſed etiam in membranaceis noſtris.

Pax noſtris à Conſtantino redditur) Hæc collocauimus iuxta L.Pi.Lo.A.tres Mſ.Fab.Cedrenum & Mar. ſub annum ſeptimum Conſtantini, quo deuictus eſt Maxentius, & ante eam ſententiam *Bellum Cibalenſe* &c.licet Pi.& Lo.habeant poſt illam & ante *Hieroſolymarum*. Nam pax eſt reddita Eccleſiæ ſtatim poſt victoriam ex Maxentio,vt ſcribit Euſeb.lib.1.de vita Conſtāt.cap.34. Zonar. tom.3. licet Gregor.Turonen.lib.1.cap. 36.velit hoc contigiſſe *an.11. Conſtantini poſt exceſſum Diocletiani*. Verùm ſuſpicor eum in hunc errorem impegiſſe,quod in quibuſdam exemplaribus Chronici obſeruaſſet hæc reponi ad an. 11. Conſtantini mendoſè: vt ad annum 10. in Vi.O. Fa. ſeptem Vaticanis & excuſis:ſeu ad an. 15. vt in Peta. & Fux. Nam in hac ſola ferè ſententia deficit conſenſus exemplarium in ordine ſententiarum ſeu periodorum,aut paragraphorum. Sed licet pax reddita eſſet per mortem Diocletiani (quod tamen eſt abſurdum, cum multò antè priuatam vitam degeret) eum certè conſtat obijſſȩ anno 7. Conſtantini ſtatim poſt Maxentium, teſte noſtro Euſebio & aliis. Vnde etiam Beda, Ado, Freculphus, Marianus & alij Euſebij æmuli diſertis verbis ſcribunt perſecutionem duraſſe vſque ad an.7.Conſtantini. Patet enim ex Euſebio lib.8.cap.16.perſecutionem paulò remiſſam poſt an.8. ab eius initio, decimo verò prorſus ceſſaſſe. Omnes etiam antiqui ſcriptores perſecutionem tantùm per decennium duraſſe teſtantur, ſicut & plerique codices,vt dixi, totidem annos appingūt ex aduerſo annorum Diocletiani, Galerij & Cōſtantini ſumpto initio perſecutionis ab anno 19. Diocletiani, & vltimo anno appoſito è regione anni 7. Conſtantini. Agnoſco eius proprium ſitum aſſignari debere ad an.6.eiuſdem, verùm eſt tranſactum biennium inter an. 20. ſeu vltimum Diocletiani, & annum 1.Conſtantini. Sed quia biennij illius interiectio pridem mihi ſuſpecta, ſicut ſuprà demonſtrauimus,maluimus in hac re ſequi veritatem hiſtoriæ quàm ſeriem annorum.

redditur) *reddita* L.A.P.Fux.Mar.

Bellum Cibalenſe) *Cinalenſe* M.L.Pi.*Cinalenſe* V.O.Vi.Va.Vat. Lo. *Cynalenſe* Fa. vbi *n*,pro *b*, corruptè, & *y* pro *i*, ſicut apud bonos auctores ſcribitur aliquando. Sed noſtra lectio retinenda. Hæc enim vox ſemper cum ſimili ſcriptura reperitur in hoc libro. Præterea dictum eſt *Cibalenſe* bellum,quod geſtum ſit *apud Cibalas*,ſicut etiam habet Eutropius Sylburgij.Nam in antiquo & Vineti legitur *apud Cybalas*: Pæanius ἐν Κιβάλλεις

Digitized by Google

πόλει Παιονικῇ, quibus verbis videtur arguere ipſum Eutropium, dùm conſtituit duo diuerſa bella, A primum in Pannonia, ſecundum apud Cibalas: quem errorem imitatus eſt Oroſius lib. 7. ca. 28. Nam certum eſt Zoſimi, Victoris, & omnium veterum teſtimonio vnicum, & idem fuiſſe bellum; & Cibalem eſſe vrbem Pannoniæ teſtantur Vopiſcus, Zoſimus lib. 2. & 3. Ptolemæus & alij. Siquidem nõ niſi ter victus legitur Licinius à Conſtantino, primò in Pannonia, ſecundò in Thracia, ídque eodem anno poſt paucos menſes, tertiò apud Nicomediã in Bithynia, vbi penitùs profligatus fuit, paucis diebus ante eius necẽ. Ad extremum belli huius tam fuit fœlix exitus Conſtantino, vt quodammodo certi anni memoriam libris præripuerit. Nam Fux. Peta. Fa. O. Vi. fragm. Petauij, 3. Ms. Fab. & impreſſi opponunt an. 7. Pi. B Lo. an. 8. Verùm ſi conſtituamus pro certò vt dixi, vtque placet viris doctis, Licinium priùs ſuperatum Cibalæ, quàm in Thracia, & tamen eodem ipſo anno, ſi in Thracia, die 11. Iulij & anno ante *Conſulatum Licinii & Criſpi*, vt indicat l. 1. de veteran. Cod. Theodoſ. quem Faſti Onuphrij ſuggerunt ad an. 13. Conſtãtini, ſequeretur Cibalenſe bellum accidiſſe anno 12. Conſtantini.

Hieroſolymarum XXXIX.) Fa. Vi. O. Contract. & impreſſi indicant annum 7. Conſtantini, quo huius Macarij initium contigiſſe volunt: Fux. Peta. fragm. Petauij, Pi. an. 8. Lo. an. 10. Aliunde nihil poteſt definiri.

Macarius) Anteà *Macharius*; ſed ſine aſpiratione in Fa. & Pi. quos maluimus ſequi, quia ſic habent Ruffinus, Socrates, Sozomenus, Paulus C Diaconus, Nicephorus Conſtantinopol. Theodoretus, Athanaſius, Suidas, Martyrolog. Roman. & Menolog. Græc.

pag. 175. col. 2. A. Diocletianus haud procul à Salonis, &c.) Obitum Diocletiani notant ad annum 7. Vi. O. Fa. & impreſſi: Fux. Peta. fragmẽtum Petauij, Pi. Mar. Cõtract. ad an. 9. Lo. & tres Ms. Fab. ad an. 10. Victor fauet vulgatis, dum ſcribit Diocletianum poſtquam egit *nouem annos communi habitu morte conſumptum*. Nam adde 7. anno Conſtantij biennium Galerij, conficies nouem annos: idem quoque ſignificat eum defunctum non multò pòſt victum Maxentium: Zoſimus lib. 2. ait ipſum mortuum annis tribus poſt Conſulatum Conſtantini & Licinij, τισὶ δὲ τρισὶν ἐνιαυτοῖς ὕστερον, & annis 12. poſtquàm Diocletianus D imperium depoſuit, ergo anno 10. Conſtantini: idem habet Cedrenus.

in villa ſua Spalato) Olim in impreſſis & aliquot Chirographis extabat *in villa ſua Palatio*; apud Mar. *in villa ſua Palatio*: nũc ita à nobis repoſitum accommodatiùs ad mentẽ Euſebij, quod nos acceptum ferimus codicibus Al. Lo. Pi. & ad id fermè cæteri omnes codices aliquid contulêre. Nam in L. M. Lod. Pi. *Aſpalato* pro *Spalato*, ineptè ab amanuenſi extremo illo elemento *a* vocis præcedentis *ſua*, huic tributo, vt ſæpe: *in villas ſuas Palatio* in tribus Ms. Fab. aſcito priori *s* à *ſua*, & poſteriori à *Spalato*: in A. & P. *in villa ſua Spalatio*, adiecto *i* ſuperfluo in vltima. Miror Hermolaum & Auetinum ſcribere ipſam vrbẽ Salonem ſeu Salonas vulgò nominari *Spalatum*, cum ex noſtro auctore conſtet eſſe locum vicinum Salonis, vnde Eutropius, *Diocletianus*, inquit, *priuatus in villa, quæ non longè à Salonis eſt, præclaro otio conſenuit*. Notitia imperij Romani meminit *Procuratoris Synegii Ionenſis Dalmatiæ à Spalato*. Nec te remoretur, quod apud Euſebium in Orat. Conſtãtini ad Sanctorum cœtum, vbi deſcribitur mors Diocletiani, meminit *Palatii, quod fulmine tactum eſt*. Neque enim agitur ibi de Palatio Spalatano ſeu Salonenſi, ſed de Nicomedienſi, vbi reliquit faſces. Præterea cum conſtet Diocletianum priuatum vixiſſe, vt loquitur Victor in Epitome, *in propriis agris, & olera ſui horti propriis manibus coluiſſe*, neſcio an ſit veriſimile ipſum palatia ſeu imperatorias domos habitaſſe, maximè cum Conſtantinus in eadem oratione cap. 25. proferat *Diocletianum vnius abiectæ & humilis manſionis munitioni ſe cõcredidiſſe* poſt abdicatũ imperium. Facit prætereà quod in martyrologio Rom. lego die decima octaua Maij Fœlicem martyrem paſſum eſſe ſub Maximiano *Spalati*. Sic enim habet varia lectio ad oram, licet in contextu legatur *Spoleti*: ſed ora videtur anteponenda, cum firmetur ſimili lectione apud Vſuardũ in Martyrol. & Petrum de natalibus in catalogo lib. 5. cap. 13.

Criſpus, & Cõſtantinus filij Conſtantini) Huic lectioni *filii Conſtantini* duodecim aut 13. codices aſſentiũtur L. A. Au. M. V. fragm. Petauij, P. Vi. Pi. Peta. Fux. Lo. Contract. pro *filius Conſtantini*. Nã nemo ambigit quin ambo filij Conſtantini Magni fuerint, vt etiam auctor mox ſubiungit. Quod attinet ad ſitum, Fa. Vi. O. & vulgati reponũt circa an. 8. Cõſtantini: Pi. circa 10. Lo. circa 12. Fux. Peta. tres Ms. Fab. Contract. fragm. Petauij ad an. 11. Abeũdum tandem nobiſ fuit in ſententiam Pi. ne auctorem ſibi contrarium redderemus, quia lib. 4. de vita Conſtantini cap. 40. ait Conſtantinum factũ Cæſarẽ anno 10. imperij patris, fuiſſéq; morẽ Conſtantino, vt ſingulis votis decennalibus, vicẽnalibus, & tricennalibus aliquem ex filiis crearet Cęſarem, & ſic primò Cõſtantinũ, ſecundò Conſtãtium, & tertiò Conſtantium, vt habet ibidẽ auctor, cuius verba mox referemus. Nam etiã ab aliis imperatoribus Cæſares ſolitos dici in quinquennalibus, & aliis huiuſmodi ſolemniis, conſtat ex variis ſcriptoribus. Nazarius enim in orat. Panegyrica, quam in quinquennalibus horũ Cæſarum Criſpi & Conſtantini habuit, noſtrum hũc ſitum confirmat, dum ait Cõſtantinum patrẽ agere annum 15. imperij, cum iidem annum 5. ingrederentur. His adde iudicium eruditiſſimi Annalium Eccleſiaſticorum parentis, qui ſedem hanc hoc pacto reſtituendam docet.

Latinis literis erudiuit) Deeſt in L. Pi. *Latinis literis*, & in Fa. *literis*.

erudiuit) pro *erudit* ex fide L. A. M. 5. Vatic. P. Al. Lo. Pi. Vi. O. Peta. & fragmento Petauij.

nedum deliciis) Deſiderantur in L. A. O. M. P. Lo. Vi. Pi. Peta. fragmento Petauij, Fux. tribus Ms. Fab. Cæterùm vix coniici poſſit ex codicibus, quo anno principibus iſtis honores illi delati; cum Fa. O. Vi. & impreſſi opponant an. 8. Conſtantini: Pi. an. 10. Fux. Peta. & tres Ms. Fab. an. 11.

Digitized by Google

Lo. & Contractus an. 12.

Licinius Chriſtianos &c.) Quid tu certi elicias in hac varietate? Nam Fa. & impreſſi collocant ad an. 11. Conſtantini: Pi. ad 13. Fux. Peta. Mar. Contract. ad 14. Lo. O. Vi. & tres Ms. Fab. ad 15. ad vtrumque hunc annum repoſuit Cedrenus.

Baſileus Amaſiæ) Olim *Baſilius*, ſed plus potuerunt apud nos L. O. Pi. Vi. Lo. Fragmentum Petauij, in quibus *Baſileus*, quibus accedunt Fa. Peta. Mar. vbi *Baſilaus*, cum diphthõgo: ſic enim facilius ſeparabitur à Baſilio Epiſcopo Ancyrano hęretico, & Baſilio illo Magno Cęſareæ ſeu Cappadociæ Epiſcopo, & alijs eiuſdem appellationis. Adde quod ita reperies ſcriptum per *e* non autem per *i*, in Menologio Græ. die 26. Aprilis & apud Surium in eius vita 26. Aprilis, conſcripta primùm per Ioannem presbyterũ, & à Metaphraſte emiſſa: interpres Nicephori lib. 4. cap. 14. pingit ad eundem modum, neſcio tamen an Græcus codex habeat Βασίλειος, an Βασίλεως, quod poſterius extat apud Athanaſium orat. 1. contra Arianos, vbi inter Epiſcopos Orthodoxos & fama celebres enumerat hunc *Baſileum*, quamuis interpres reddat *Baſilius*, quem non dubitamus eundem eſſe cum eo, quem hîc affert auctor, quique tom. 1. Concil. ſubſcripſit Concilijs Ancyrano, & Neocæſarienſi: & quamuis apud Græcos eodem modo pingatur nomen trium illorum Epiſcoporum, vſu tamen receptum eſt vt hic *Amaſeus* ſeu *Amaſenus* dicatur potius *Baſileus* quam *Baſilius*. Nihilominùs ſi quis contendat poſteriorem retinendam non repugnabo. Eſt autem Amaſea metropolis prouincię Ponti. Ad extremum, martyrium huius Baſilei Vi. O. Fa. & impreſſi reduxere ad an. 12. Conſtantini: Fux. Peta. Pi. Mar. ad an. 14. tres Ms. Fab. ad an. 15. Lo. ad an. 16. Verùm cum difficile ſit aliquid certi aſſerere, primum eſt probabilius; cum interea quæ Conſtantinum ad bellum contra Licinium ſuſcipiendum impulerint, referatur Martyrium *Baſilei* huius; quò fit vt caſtigandus ſit Nicephorus lib. 4. cap. 14. dum Baſileum hunc dicit ſubſcripſiſſe Concilio Niceno, cum pridem obijſſet, quod potiùs accipiendum eſt de Eutychiano eius ſucceſſore, vt habent acta Concilij Niceni.

Alexandrinæ Eccleſiæ XVIII. &c. vſque *& fuit Synodus prima*) Hæc aſcribuntur annis Conſtantini, in Vi. O. Fa. & impreſſis an. 13. in Pi. an. 14. in Fux. Peta. Mar. an. 15. in Lo. & tribus Ms. Fab. an. 16. Itaque non eſt ita facile certam huic Alexandro Epiſcopo ſedem deſignare, cum auctor prætermiſerit tam hîc quã in hiſtoria (quod etiam excidit Nicephoro Calliſto) annos Achillæ anteceſſoris: qui ſi vnum tãtum annum ſederit, vt vult Nicephorus Conſtantinopol. collocanda erit Alexandri ſedes ad an. 8. Conſtantini. Sed quia magna eſt diſcrepantia librorum de qua poſteà, præſtat nil mouere. Viderit tamen vir doctiſſimus, quo iure reponi poſſit initium ſedis huius Alexandri ad an. 5. Conſtantini, ſi Petrus Achillæ prædeceſſor obijt, vt vult auctor anno 9. perſecutionis, qui reſpondet anno 6. Conſtantini, licet Achillas præfuerit menſib. 3. vt vult Epipha. hær. 69. vel an. 1. vt tradit Nicepho. in Chroni.

Arius presbyter) Conſtãs eſt omnium librorum & Mar. pingendi ratio *Arius* cum vnico *r*. Idem paſſim auctor, & Hieronymus in alijs libris, & etiam iuratus ille Arianorum hoſtis Athanaſius, Menologium Græcorum & alij: aliter tamen cum gemino *r* Auguſtinus, acta Concilij Niceni, Iſidorus, Sulpitius, & fere vulgus recentiorum, qui ſcribunt *Arrius* & *Arriani*.

ad quorum perfidiam) Hæc lectio eſt codicum Lo. L. Pi. Vi. A. M. O. V. P. Fux. Al. Fa. Peta. Fragmenti Petauij, ſanior quam vulgata, *ad quam perfidiam*.

in Nicæa vrbe) Concinnius, quam vt olim in *Niceam vrbem*; ſequuti ſumus L. Pi. Mar. Contract. accedit Fa. vbi *in Nicena vrbe*.

homuſij oppoſitione deiecit) *omouſii oppoſitione deleuit* in L. A. M. P. ſex Vatic. Lo. Peta. Fux. trib. Ms. Fab. *omouſii* Fa. Pi. *homouſii* Vi. O. Al. *homouſion* Lod. Verùm conſtat ſæpius apud Hieronym. vt lib. contra Luciferia. & paſſim, & apud alios Latinos vſurpari vocem tam *homuſii*, quam *omouſii* ſeu *homouſii* ſine delectu, cùm vtrumque promanet ex vno & eodem vocabulo Græco ὁμοούσιος vel ὁμοούσιον, vel etiam omiſſa aſpiratione, licet inepte.

ibid. B. fuit Synodus prima) Deſunt in L. Pi. Vi. Fa. Peta. Lo. Fux. O. trib. Ms. Fab. 6. Vatic. nec abs re: cum enim Euſebius non viderit ſecundam Oecumenicam Synodum (nemo enim ignorat nullam hîc fieri comparationem cum Synodis prouincialibus aut Diœceſenanis, quarum iam plurimæ habitæ erant) quî potuit hanc vocare primam. Nihilominùs quia leguntur in alijs chirographis, nec veritati aduerſantur, quid cauſæ cur reijci debeant? maxime cum hæc additio potuerit fieri ab Hieronymo, qui poſt ſecundam Synodum Conſtantinopolitanam vixit ferme 40. annis.

coarguendam, Synodus CCCXVIII. Epiſcoporum &c.) Fuſiùs iſta in Alcobacenſi codice *coarguendam Synodus x. Cal. Iulias conſulatu Paulini & Iuliani vv. cc. CCCXVIII. Epiſcoporum.* Sed hęc non tam videntur propria auctoris, quam deſumpta à quodam ſtudioſo, vel ex Concilio Chalcedoneſi Acti. 2. vel ex inſcriptione ipſorum Canonum Nicenorum, vel etiam ex Socrate lib. 1. cap. 9. in quibus notatur idem Conſulatus, niſi quod pro *decimo Calend. Iulias*, in duobus primis legitur πρὸ δέκα τριῶν Καλανδῶν Ἰουλίων *13. Calend. Iulii*, apud Socratem τῇ εἰκάδι τοῦ Μαΐου μηνός. Porro hîc ego ſatis mirari nequeo, quam diuerſus ſit animi ſenſus in hunc locum duobus viris eruditiſſimis, & huius ſeculi luminibus: alter enim ſcribit *primum annum conſeſſus Niceni incidere in an. 4. Olymp. 275. vt recte*, inquit, *notatum eſt in Chronico Euſebiano anno Conſtantini 18. ineunte.* Nam omnes libri ad an. 4. Olymp. 274. & an. 13. Conſtantini (de quo mox) referunt ordinationem Alexandri, & quæ hîc ſunt de conſeſſu Niceno. Alter verò *Corrigendum in primis eſt*, inquit, *quod in fine mẽdosè habet Euſebii Chronicon 15. imperii Conſtantini, & Domini 324. celebratum Concilium Nicenum cum ex emendatioribus Faſtis neceſſe ſit ſub Conſulib. Paulino & Iuliano numerare Conſtantini an. 20. Chriſti 325.*

Digitized by Google

Etenim pace tanti viri dixerim, ſi diligenter conſideretur totus hic paragraphus, *Alexandrina Eccleſia* &c. vſque *homouſii oppoſitione deiecit*, vel (iuxta diuerſitatem librorum) vſque *& fuit Synodus prima*; non ſolùm videbitur eſſe vnica ſententia, ſed etiam inſtituta, vt notet initium ſedis Alexandri Alexandrinæ Eccleſiæ Epiſcopi: nec in ea vllo alio nomine fieri mentionem & Arij, & Nicenæ Synodi, niſi occaſione eiuſdem Alexandri, & vt indicet auctor ipſum Alexandrum fuiſſe primum, qui Arium damnauit (ſicut etiam teſtatur Epiph. hære. 68. 69.) & cuius tempore contra Arium Synodus Nicena coacta fuerit. Neque enim nouum hoc videri debet in auctore, vt dum de rege aliquo vel Epiſcopo dicere aggreditur, nonnunquam inſerat alia, quæ non ſunt ad eum annum referenda; ſed quæ perſonam illius ſpectant, vel quæ vt inſigniora ſub eo geſta ſunt. Neque verò eſt quod te remorentur notæ illæ numerorum 13. 14. & 15. quæ totidem annos Conſtantini per ſeriem deducunt, & quæ ex aduerſo illius paragraphi cernuntur in alijs editionibus, præcipue verò illa nota 15. è regione cuius iſta verba habentur *ad quam perfidiam coarguendam Synodus* &c. licet enim ſæpius occurrat apud auctorem, vt vni & eidem paragrapho diuerſæ notæ appingantur: ita tamen accipiendum eſt, vt prima numeralis nota, cui reſpondent prima verba paragraphi, præcipuam illius paragraphi ſententiam, eiuſq; tempus & annum ſibi vendicet, reliquæ notæ ſeu numeri annorum non illum reſpiciunt, ſed adiectæ ſunt tantum à librarijs ad ſeriem annorum conſeruandam, & ne ſpatia aliqua relinquāt vacua, quando nulla habetur hiſtoria, quæ notis ſeu annis illis ſit aſcribenda, vt videre licet in an. 2. 3. 4 Veſpaſiani. Itaque cum prima illa verba huius paragraphi *Alexandrina Eccleſia* &c. habeant oppoſitam primam notam numeralem 13. auctor nihil aliud per illum indicat, niſi Alexandrum hunc fuiſſe ordinatum Epiſcopum anno illo 13. Conſtantini. His adde quod ſi quæ hîc dicuntur vel de expulſione Arij ab Eccleſia, vel de Synodo Nicena, indicarent aut inferrent tempus & annum certum, dicendum proculdubiò eſſet expulſionē Arij & celebrationem Synodi contigiſſe ſecundū auctorem ipſo anno 1. illius Alexandri, ſeu anno 13. Conſtantini, quo nil abſurdius; præcipue verò cum auctor lib. 3. de vita Conſtantini cap. 14. lib. 4. cap. 40. & 47. aſſerat Synodum illam congregatam circa ann. 20. Conſtantini: & proinde circa an. 8. huius Alexandri. Præterea ſi ſitus ita eſſet diſpoſitus, vt totus iſte paragraphus (neque enim in partes & diuerſos annos diuidi aut ſecari vllo modo poteſt, cum vnicam ſententiam complectatur) eſſet oppoſitus anno 20. Conſtantini, & ad illum pertineret: cæteræ periodi conſequentes eſſent ad eundem annum 20. reponendæ, cum omnium codicum conſenſu, omnes ſuperiori ſuccedant eodem modo, & ordine, quo proſtant in excuſis. Denique ſi ſpectetur varietas librorum, & quam diuerſæ notæ numerales huic paragrapho opponantur, profectò minùs poterit dici Euſebium conſtituere conſeſſum Nicenum ad an. 15. Conſtantini. Nam in Peta. & Fux. è regione horum verborum *Alexandrina Eccleſia* &c. apponitur nota 15. & illorum 318. *Epiſcoporum* &c. nota 16. & iſtorum *Conſtantius filius* &c. nota 17. In Lo. ex oppoſito illius vocis *Alexandrina* &c. nota 16. & iſtius *ſua impietati ſociat* &c. nota 17. & huius: *Conſtantius filius* &c. nota 18. In Pi. ad illa *Alexandrina* &c. nota 14. ad hæc CCCXVIII. *Epiſcoporum* &c. nota 15. ad iſta *oppoſitione deiecit* nota 16. *Conſtantius* nota 17. In Fa. ad illa *Alexandrina* &c. eſt nota 13. ad *eiectus* nota 17. *multos* &c. 14. ad *Nicena vrbe* &c. 15. ex oppoſito numeri 16. notæ 16. & 17. ſunt ad latus paragraphi *Helena*, & poſt illa verba altiſſimum crucis &c. nil eſt appoſitum, ſed laterculus eſt vacuus: nota autem 17. eſt ex regione *Conſtantius filius* &c. In Vi. O. ad *Alexandrina* &c. nota 13. ad *Synodus* &c. nota 14. ad hæc *omnes hæreticorum* &c. nota 15. ad *Conſtantius* &c. nota 16. In O. pingitur tantum nota 13. ad latus initij illius paragraphi, *Alexandrina* &c. reliquis vero duobus 14. 15. nil aſcribitur, ſed nota 16. eſt è regione *Conſtantius* &c. In vulgatis nota 13. eſt ex aduerſo *Alexandrinę* &c. illa 14. è regione *à quo Arius*: iſta 15. ad latus *ſuę impietati* &c.

ibid. B. Helena Conſtantini mater diuinis monita viſionibus beatiſſimum crucis ſignum, in quo mundi ſalus pependit, apud Hieroſolymam reperit) Deſiderantur in L. A. M. 7. Vatica. P. Lod. O. Lo. Fa. Peta. 3. Ms. Fab. Vi. Pi. Fux. Verùm leguntur in Au. & alijs Ms. atque in omnibus editionibus, quarum priores ſine dubio ex Ms. ſunt exſcriptæ, imo iiſdem fere verbis referuntur apud Vincen. tom. 1. & 4. Sulpitium Seuerum lib. 2. Idacium, Adonem, Albertum, Contractum, deinde apud Ruffinum lib. 1. cap. 8. in quo iſta omnia pene ad verbum reperiuntur. Præterea apud Ambroſ. de obitu Theodoſ. Paulinum Epiſt. 11. Cyrillum Hieroſoly. epiſt. ad Conſtantium, Sozom. lib. 1. cap. 1. Socratem lib. 1. cap. 13. & Theodor. lib. 1. cap. 18. Caſſiodorum in hiſtor. tripartita lib. 2. cap. 18. Andream Cretenſem in exaltatio. S. Crucis, Zonaram tom. 3. Nicephor. li. 8. ca. 29. Cedrenum, Glycam in Annal. Menologiū Græcorum eſſe 14. Septemb. Alexandrū Monachum lib. de inuentio. S. Crucis, Iuſtinianum Nouel. 28. Leo. Imper. epiſt. ad Vinarum tom. 3. bibliot. patrum, Hormiſdam epiſto. ad Euphemiam Auguſtam, Gregorium Turonen. lib. 1. cap. 36. Acta Luciani Martyris apud Metaphraſtem in Surio tom. 1. die 7. Ianua. Iſidorum in Chron. Fretul. lib. 3. cap. 18. tom. 2. Bedam lib. de ratio. temp. vbi loquitur de ligno Crucis, & li. de loc. Sancto. ca. 2. & in martyrol. 1. Maij. Anaſtaſium de vitis Pontificum: vnde licet Euſebius hanc crucis inuentionem hoc loco penitùs ſubticuiſſet, maneret tamē ſatis teſtata aliorum veterum teſtimonio: ipſe verò illam videtur indicare, dum lib. 3. de vita Conſtantini cap. 29. *Tanta eſt*, inquit, *Dei noſtri benignitas, vt nulla verborum officia pręſenti miraculo digna eſſe queant: nam vt inſigne illud ſanctiſſimę illius paſſionis monumentum, quod terrę viſceribus abditum, tot tamque multis annorum conuerſionibus iam delituiſſet, tum illuſceſſeret ſeruis Dei, cum*

Digitized by Google

illi hoſte deuicto in libertatem eſſent vindicati, omnem profectò hominum admirationem longè ſuperat. Quod pertinet ad annum Sozomenus lib. 2. cap. 1. putat hanc crucis inuentionem ſtatim poſt exitum Cōcilij Niceni cōtigiſſe, & hoc firmat noſtrū antiquū ſitū ad eūdem annum ipſius Cōcilij.

Conſtantius filius) Sic emendatè & verè legimus pro *Conſtantinus filius*, vt in vulgatis, Fre. Mar. Contract. & alijs, ſequuti L. A. M. Lo. Lod. Pi. Al. quibus congruunt ea, quæ ipſe Euſebius lib. 4. de vita Conſtant. cap. 40. tradit de diuerſis annis, quibus Conſtantinus creauit Cęſares tres ſuos filios Conſtantinum, Conſtantium, & Conſtantem, ſcilicet Conſtantium *an. 10.* Cōſtantium *an. ferè 20.* Conſtantem *30. an. imperij ſui*; ſic enim ipſe ὁ μὲν ὁμώνυμος τῷ πατρὶ Κωνσταντῖνος πρῶτος μετασχὼν τῆς τιμῆς ἀμφὶ τὴν τοῦ πατρὸς δεκαετηρίδα· ὁ δὲ δεύτερος τῇ τοῦ πάππου κοσμούμενος ὁμωνυμίᾳ Κωνστάντιος, ἀμφὶ τὴν εἰκοσαετηρικὴν πανήγυριν ἀνηγορευμένος, ὁ δὲ τρίτος Κώνστας (malim enim ita legere, vt Ms. Italicum & Suidas, quā Κώνσταν vt editio Stephani, vel Κώνστανς, cum Græci abhorreant à repetitione duarum conſonantium: vnde Κλήμης & non Κλήμενς) τὸν ἑνεστῶτα καὶ συνεστῶτα τῷ τῆς ἐπωνυμίας προσρήματι σημαίνων ἀμφὶ τὴν τρίτην δεκάδα προηγμένος; *primus qui patris erat cognominis decimo paterni imperii anno honorē hunc adeptus eſt. Secundus aui nomine appellatus Conſtantius, viceſimo ferè imperii paterni anno, quando publicus ſolemniſque omnium hominum cōuentus agebatur, renunciatus eſt. Tertius Conſtans fuit qui ipſe nomine, & appellatione præſens conſtanſq; tempus perſpicuè præ ſe ferens, triceſimo paterni regni anno ad honorem euectus eſt.* Itaque quamuis varia his vt ſuperioribus aſſignata ſit ſedes; nam Fux. Peta. Pi. Fab. tres Ms. Fab. componunt hæc cum an. 17. Conſtantini, quibus adnumerādi item editi: Vi. O. cum an. 16. Lo. cum an. 18. tamen nihil horum probamus, licet contra morem noſtrum & religionem illam, qua erga fidem exēplarium afficimur, cum nullus nobis hoc loco lucem præferat: certiſſimum enim eſt Cæſares fuiſſe creatos in Quinquēnalibus, Decennalibus, Vicennalibus & ſimilibus, quod Hieronymum ignoraſſe non eſt veriſimile.

Licinius Theſſalonicæ &c.) Omnes libri vel reducunt hæc ad an. 17. Conſtantini, vt Fux. Peta. Vi. O. vel ad an. 18. vt Pi. Lo. Fa. Mar. 3. Ms. Fab. Contract. & editi. Sed licet agnoſcam cum viris doctis notas annorum in hoc Chronico & præcipuè in hiſtoria Conſtantini, valde eſſe perturbatas; tamen hoc iterum affirmare poſſum ordinem ſingularum ſententiarum ſeu paragraphorum fermè eſſe vnum, & eundem in omnibus libris, pręcipuè ab initio Conſulum ſeu ab Olymp. 67. & ex quo tota hiſtoria in vnam & eandem columnam conferta fuit in omnibus libris, ſicut eſt in Vi. & O. ab initio libri. Ideò cùm in omnibus libris, tam hic quam cæteri paragraphi ſuccedant conſequenter eodem ordine, ſuperiori verſiculo *Conſtantius filius &c.* ſi auctor huic oppoſuit annū 20. Cōſtantini, vt docuimus, & ad eundem an.
A 20. ſuum Chronicon terminat, oportuit tam hunc quàm ſubſequentes paragraphos, eundem annum obtinere: & profectò quod circa illum an. vel paucos menſes antè Licinius occubuerit, id ex mente auctoris ſatis liquet ex vltimis verbis librorum hiſtoriæ, qui deſinunt in eius cæde, *Licinius quidem ad hunc modum proſtratus, ſublatúſque ex hominibus omnis eorū metus, à quibus antea preſſi fuerant, illuſtriáque & panegyrica feſta celebrarunt.* Nam illis verbis videtur ſignificare feſta ludicra ſeu Vicennalia. Cæterùm dum Aurelius Victor in Epitome refert Licinij necem *poſt quintùm decimum ferè ſui imperii annum*, videtur illam collocare ad an. 17. Conſtantini: ſi credidit cū auctore eius imperij initiū fuiſſe an. 2. Cōſtan-
B tini, quod videtur cōfirmare dū ait li. de Cęſaribus *ipſum pulſum è Chalcedonia, ibiq; penitus oppreſſum ſexennio poſt Criſpum Cæſarem factum*; tamen idem eodē libro & Cedrenus anno 19. Conſtantini. Vnde meritò lumen temporum Baronius exiſtimat tom. 3. pag. 154. *nullibi certam eſſe mentionē niſi apud Euſebii Chronicō, quoto anno imperii Licinius obierit, præter quā quod à Victore & Socrate li. 1. cap. 2. traditur eum fuiſſe necatum haud multo tempore poſt prælium apud Cibalas.* Quod quidem prælium ipſe reijcit in an. 13. Conſtantini, ſed videtur referre eius necem ad an. 20. Conſtantini, dum ait hunc *obiiſſe an. 32. imperii, & tenuiſſe totum orbem an. 13.* Nam ſecundum illam rationem annus 20. ſui imperij erit annus 13. ante eius mortem. At non potuit dici cœpiſſe imperare ſolus, niſi Licinio extincto, qui fuit vltimus ex
C tyrannis. Diaconus lib. 11. hiſtor. Miſcell. ait eum occiſum *ferè poſt an. 14. imperii.*

Olymp. 276.) Hæc Olympias pro varietate librorum varios obtinuit ſitus. Obiicitur enim in Vi. O. Lo. anno 20. Conſtantini: in Fux. Peta. & tribus Ms. Fab. an. 19. in Fa. Pi. & vulgatis an. 18. quem nos germanum auctoris eſſe agnoſcimus, duplici potiſſimum nomine; primo quia ſi fiat ſupputatio per enumerationem annorum imperatorum ab anno 1. Chriſti, ſeu ab an. 4. Olympiad. 194. in hunc tandem annum 18. incurret an. 1. Olymp. 276. ſecundo, quia cum ab Hieronymo definitus ſit & præſcriptus annus Iphiti 1155. ſeu 3. Olympiad. 289. vt concurrat cum an. 14. Valentis, ille numerus nullo modo poſſet aliter conſiſtere; ſi etiam annus 18. Conſtantini eſt
D an. 327. Chriſti, ergo idem erit annus 1. Olympiad. 276. Adde quod in ſupplemento Hieronymi ad latus anni 21. Conſtantini in ſingulis illis libris apponitur vel annus 2. Olymp. 276. vt in Lo. vel an. 3. vt in Fux. Peta. vel an. 4. vt in Fa. Pi. & editis. Nam in Vi. O. deinceps nulla appingitur Olympias, ſed tantum anni Chriſti, Imperatorum, & Abraham. Nec te moueat, quod annus 20. Conſtantini comparetur in Faſtis Onuphrij, & apud alios cum Conſulatu Iuliani & Paulini, & ex oppoſito anni 4. Olymp. 275. Nam ratio illa copulandi Conſulatus, & Olympiades inſtituta ab Onuphrio, non ita eſt certa, vt inde damnari debeat Euſebij ſeries, ſi ab illo diſſentiat, vt antea à nobis ſæpiùs demonſtratum, & præſertim

Digitized by Google

præſertim vbi allatum eſt exemplum ſumptum ex Cicerone. Adde quod Marianus non contemnendus auctor eorundem Conſulatum opponit anno 17. Conſtantini. Sed quanta ſit confuſio in Conſulibus, & annis Imperatorum in ipſis Faſtis Onuphrij, potiùs difficultate rei, quàm culpa tanti viri norunt docti.

Nazarius Rhetor inſignis habetur) Iſte eſt Nazarius, cuius extat Panegyricus dictus Conſtantino: volebat autem Fa. vnà cum editis, tribus Ms. Fab. & Mar. hæc aſſignanda an. 19. Conſtantini: obſiſtunt reliqui comparantes cum an. 18. vt Fux. Peta. Pi. Lo. Vi. O.

Criſpus filius &c.) Oppoſuere anno 19. Conſtantini Fux. Peta. Vi. Mar. O. at impreſſi, cum Pi. Lo. Fa. & 3. Ms. Fab. an. 20. In priorum partes videbatur potiùs abeundum, qui circa an. 19. reponunt, propter illa vltima verba *anno imperi ſui nono*, & quia annus 9. quo Criſpus & Licinius creati ſunt Cæſares, concurrit cum an. 19. Conſtantini. Nihilominùs plus valuit apud nos auctoritas aliorum exemplarium, & ipſa ratio, quæ ſuperiori notâ eſt allata; quia hic paragraphus conſequitur per ordinem, illum *Conſtantins filius &c.* cui iam appoſitus fuit *an. 20. Conſtantini*; & faciliùs perturbari potuit ordo notarum numeralium quàm verſiculorum. Accedit his auctoritas Sozomeni lib. 1. cap. 5. vbi ait Criſpum non ſolùm perueniſſe ad an. 20. Conſtantini excluſiuè, vt vult vir eruditiſſimus, ſed ipſo an. 20. obijſſe, τῷ εἰκοςῷ ἔτει ἐτελεύτησε τῆς τοῦ πατρὸς ἡγεμονίας. Idem ſentit Gregorius Turonenſis lib. 1. ca. 36. dum ſcribit *Criſpum & Fauſtum à Conſtātino interfectos anno 20. ſui imperii.* Adde ſatis videri probabile ipſum Licinium filium, de quo hîc agitur, quique à Zoſimo, Victore & aliis vocatur *Licinianus*, fuiſſe interemptum non ſolùm poſt patrem, ſed etiam non multò pòſt: vel quia conſcius paterni criminis, vt ſentire videtur Gregorius Turonenſis: erat enim annorum fermè vndecim, vt colligitur ex Zoſimo, Victore & aliis, vel etiam in odium patris, quo adeò æſtuabat Conſtantinus, vt eius leges & decreta penitùs abrogarit teſtāte l. 1. De infirmādis iis, quæ ſub Tyrannis Cod. Theodoſ. Exemplo enim multorum ſeculorum comprobatum fuit eos, qui in parentes ſæuierunt, neque filiis, neque familiaribus, neque domeſticis ſolitos parcere, ſi in eos vel minima ſuſpicio cadere potuit.

ſuperioris) Deeſt in Vi. O. Lo. Peta. Fux. & 3. Ms. Fab. ſed nulla alia ratio officit, quin illa vox retineatur, cum antecedentia eam ferant.

anno imperij ſui nono) Abſunt à Peta. Fux. Lo. & ſunt valde ſuſpecta.

Vicennalia &c.) In vulgatis licèt hæc vendicet ſibi annus 20. Conſtantini, à quo appellationem iſta ſpectacula ſumpſere: quibus reſpondent Fux. Peta. O. Vi. Pi. Fa. tamen Lo. opponit vnà cum Contracto, anno 21. Conſtantini.

Romæ edita) Subiunguntur his in Fux. *anno pacis XIII.* ſed non minùs carent ſuſpicione.

Anni Domini 329.) Hic annus, qui eſt vltimus Chronici Euſebij, notatur in Vi. O. & Vin-
A cent. *328.* Sed alter numerus *329.* licet deſit in cæteris, tamen adeò certus eſt ex mente auctoris, vt à nemine in dubium iure reuocari debeat, ſiue procedas, per additionem annorum imperatorum, qui ſunt in ſerie, ſiue accuratiùs attendas, quæ ab Hieronymo in præfatione dicuntur *à Tiberii quinto decimo vſque ad 14. Valentis numerari annos 351.* & proinde à Chriſto annos 381. Nam ſi ab illis ſeiunxeris 52. annos, quos Hieronymi ſupplementum continet, ſupererunt anni *329.* abſoluti: deinde ſi Chriſtus natus eſt an. 3. Olymp. 194. & ſi annus 20. Conſtantini concurrit, vt vidimus, cum an. 3. vertente Olympiad. 276. ſubduc per annos Olympiadum, & inuenies à Chriſto fluxiſſe totidem an-
B nos *329.* Præterea ſi Chronica Euſebij & Hieronymi complectuntur, (vt fert poſtrema collectio ad calcem ſupplementi Hieronymi) ab Abraham *2395.* cum Chronicon Hieronymi annos tantùm 52. coërceat, neceſſe eſt annum 20. Conſtantini, qui eſt vltimus Euſebij, reſpondere anno ab Abraham *2343.* quod haud dubiè nunquam ſtabit, ſi annus à Chriſto *329.* non cum eodem conferatur, proinde ac cum an. 3. Olymp. 276. de quo ſuprà. Adde quod ille numerus *329.* confirmatur à Caſſiodoro in Chronico. Nam cum ille ſit, vt ſæpe diximus, æmulator ipſius Euſebij penè ad verbum, apud eum annus 20. Conſtantini concurrit cum *330.* Conſulatu ab ortu Chriſti. Nec te moueat vnius anni diſcrepantia. Nam illa oritur ex eo, quod auctor velit Chriſtum natum an. 42. Auguſti, ille contrà an.
C 41. Itaque illorum duorum conſenſu ab an. 42. Auguſti vſque ad an. 20. Conſtantini incluſiuè ſunt anni *329.* vnde perſpicis quantùm fuerit neceſſe retinere in ſerie duos annos Galerij, de quibus dixi ſuperiùs, & quàm ſit alienum à mente auctoris id, quod duo viri doctiſſimi conantur probare annum 20. Conſtantini in Euſebij Chronico comparandum eſſe ex vnius ſententia cum anno Chriſti *325.* ex alterius, cum an. *327.* Etenim ſi Olympiades enumerandas ſuſceperis ab an. 1. Chriſti, ſeu ab an. 3. Olympiad. 194. (idem enim ſunt) reperies 82. Olympiades, & annum vnum, ex quibus exurgunt *329.* vnde neceſſe, vt an. 20. Conſtantini, & *329.* Chriſti inuicem comparentur. Quo autem anno Chriſti inciderit annus
D 20. Conſtantini, non ita conueniunt omnes ſcriptores. Nam Albertus vult eſſe *an. 330.* Marianus, Onuphrius, Mercator, & Baronius *an. 325.* Scaliger *an. 327.*

Anni ab Abraham *2343.*) Notæ hæ numerales ſine controuerſia reſpondere iudicabuntur anno 20. Conſtantini, ei qui obſeruârit annum Chriſti eſſe *2015.* ab Abraham, & Euſebij Chronicon continere annos à Chriſto *329.* ſicut diximus, nec dum tamen vnanimis eſt librorum conſenſus. Nam Fux. Peta. Pi. opponunt annum 2340. anno 18. Conſtantini: Vi. & O. anno 19. Lo. an. 20. in quibus omnibus non leuis latet error. Verū nos duces ſequimur tres illos Ms. Fab.

Digitized by Google

A

& rationem ipſam ſupputationis per Olympiades,& per annos Chriſti, & Imperatorum. Quid autem alij libri ſubiungerent, memoria vná cum meis prioribus curis, excidit. Deus condonet jis qui eas retinent.

Euſebij Cæſarienſis Chronicon finit) Ita priùs vulgati; ac licet hac in re ab omnibus Chirographis illi diſſentiant, dum nil interponunt inter finem Chronici Euſebij, & initium ſupplementi Hieronymi, niſi quod in Fux. habeatur ad oram, *Euſebius finit, Hieronymus incipit:* nihilominùs tamen viſa ſunt nobis addenda, quò commodius duo hi libri inter ſe diſtinguantur. Et quia ſimili loquendi formulâ etiam teſte Hieronymo libri iam olim ſolerent concludi, vt à nobis ſub finem præfationis eiuſdem demonſtratum eſt.

Digitized by Google

ARNALDI PONTACI

IN D. HIERONYMI CHRONICON

CASTIGATIONES ET NOTÆ.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

pag. 186. A. D. Hieronymi presbyteri Chronicon) Hoc titulo placuit Hieronymi Chronicon inſignire, quò commodiùs ab Euſebiano diſcerneretur, licet ea in re Chirographos aut vulgatorum primos Ven. & Lut. non imitemur, in quibus nullus præmittitur titulus; diſtinguntur verò tantum verbis illis *Hucuſque* &c. vſque *ſubiecimus*, maiuſculis literis, & miniatis deſcriptis. At in B. H. Pet. titulus præmiſſus erat *D. Hieronymi preſbyteri ad Chronicon Euſebii adiectio:* in Fa. *Hactenus Euſebius, deinceps Hieronymus hucuſque hiſtoriam* &c. in Peta. *Hucuſque hiſtoriam ſcripſit Euſebius Pamphili martyris contubernalis, cui nos iſta ſubiecimus. Hinc Hieronymus:* idem in Fux. niſi quod poſt verbum *ſubiecimus* ſequitur quaſi ad latus, *Hieronymus presbyter.*

in ciuitate Siccæ) *in ciuitate* deeſt in Lo. Fre. Peta. Al. vt etiam apud Hieronymũ lib. de ſcript. eccleſ. At in Vi. O. pro *Siccæ* legitur *Siceæ:* in Fa. *Syceæ:* meminit *Siccæ* Saluſtius de bell. Iugurt. eſtque ciuitas Africæ Ptolemæo, & Procopio, vnde *Siccenſes* populi Africæ apud Trebellium.

ad credulitatem) *ad crudelitatem* L. V. Sed prius magis conuenit huic loco.

ſomnijs compelleretur) *ſomniis impelleretur* Vi. O. Sa.

ab Epiſcopo) Limatiùs iuxta L. A. Lo. M. P. Pi. Fre. Mar. quàm vt olim *ab Epiſcopis:* intelligit enim Epiſcopum ciuitatis Siccæ. Porrò quæ hîc dicũtur, alij cum an. 20. Conſtantini componunt vt O. Vi. Pi. Fa. & editi: alij cum an. 21. vt Lo. Peta. Fux.

ibidem col. 2. Drepanam &c. Luciani &c.) *Lucani* Fa. *Liciani* Vi. Pi. O. Mar. Sed ſcriptura noſtra eſt aliorum Ms. Nicephori, & aliorum. At iſte Lucianus paſſus eſt martyrium vel ſub Diocletiano & Maximiano (vt ait Athanaſius in Decret. contra Arianos) vel quod magis credo ſub Maximino (vt ſcribunt Hieronym. lib. de ſcriptor. eccleſ. Euſebius lib. 9. cap. 6.) vel ſub Maximiano ſcilicet Galerio, vt Suidas & Menolog. Græc.

ibi conditi) Sic reſtituendum cenſuimus ex A. Fa. L. M. Peta. Fux. Lo. Lod. Vi. O. 7. Vatic. P. Al. 3. Ms. Fab. & Beda; cum in reliquis *ibi conditam* legatur manifeſta deprauatione, vt in Mar. *ibi condidit.* Vicus enim, cui nomen *Drepanum* ſeu *Drepana*, non erat anteà ciuitas; ſed eum Conſtantinus hoc ipſo anno 21. ſui imperij cinxit muris. Primùm, in gratiam matris ſuæ Helenæ, à qua & denominauit *Helenopolim*, teſte etiam Socrate lib. 1. cap. 17. Sozom. lib. 2. cap. 2. ſicut & ab eiuſdem nomine *Pontum Polemaicum* (de quo ſuprà circa an. Chriſti 67.) nuncupauit *Helenopontum* teſte Iuſtiniano conſtitut. 28. Deinde quia Helena rediens à ſacra peregrinatione Hieroſolymitana, ibidem conſtruxerat baſilicam magnificam ac ſuperbam in memoriam huius Luciani martyris ſummę apud loci illius incolas venerationis, ob ſtupendum illud miraculum, quo corpus illius alligato lapide in mare demerſum cum eſſet, delphini dorſo ad illius vici littus delatum fuerat: vt conſtat ex eiuſdem actis apud Metaphraſtem in Lipomano & Surio tom. 1. die 7. Ianuarij, & apud Menolog. Græc. die 15. Septembris. Hæc demum ita inſtituuntur in membranis, vt in Peta. Pi. Vi. O. Fux. Fa. Mar. an. 21. Conſtantini obijciantur, quibus ſunt impreſſi adiungendi: vt Lo. an. 22. nec ex alio auctore poteſt colligi, cui potiùs ſit aſſentiendum.

appellauit) *nuncupauit* L. A. M. P. Lo. Peta. O. Fux. Mar. Vi. Lod. Beda.

Olymp. 277.) In codicibus Vi. O. deſideratur vt dixi enumeratio Olympiadum, ſed in cæteris extat. Obſeruandum enim eſt ludos Olympicos, vt colligitur ex Zoſimo, prohibitos celebrari à Conſtantino anno Chriſti 313. quo anno, ſeu an. 7. Conſtantini à die 11. Calend. Octobris, quo Maxentius occubuit, cœpit (vt docet Onuphrius accuratiſſimè) in eorum locum ſuccedere ratio numerandi per Indictiones, vel etiam anno Chriſti 307. à die 8. Calend. Octobris, quo cœpit imperium Conſtantini, ſicut contendit ocellus temporum Scaliger lib. 5. de emendat. tempor. pag. 471. itaq; Hieronymum numerare Olympiades

Digitized by Google

non ratione ludorum, ſed tantùm quinquennij annorum, quia illa ratio numerandi per interuallum quadriennij certiſſima eſt, vel etiam ratione luſtrorum, quæ Romæ fiebant quolibet quinquennio.

ibid. B. In Antiochia Dominicum &c.) Occupant iſta ſtrigaſn anno 21. Conſtantini oppoſitam in Peta. Fux. in Lo. Vi. O. Pi. & Fa. 22. quod idem habent impreſſi: Cedrenus videtur referre ad an. 23. Deſcribit quidem Euſebius orat. de laudib. Conſtantini & lib. 3. de vita eiuſdem ca. 29. ſtructuram & ornatum huius octangulæ, & præcipuę baſilicæ vrbis Antiochiæ auctore Conſtantino, quod tandem an. 5. Conſtantij videbimus abſolutum & dedicatum. Sed non ipſe exprimit tempus nec annum incœpti operis. Dictũ eſt autem *Dominicum* ſeu Κυϱιακόν, quia veteres Chriſtiani ſic vocabant *templum* ſeu potiùs (vt loquamur Chriſtianâ linguâ ex præſcripto Auguſtini & aliorum) *Eccleſiam*; At *aureum* propter ſui excellentiam, & pleraque ſacra vaſa ex auro confecta.

Conſtantinus vxorem ſuam Fauſtam interficit) Exulant ab L. & Pi. quibus aſſentiuntur Sozome. lib. 1. cap. 5. & Euagrius lib. 3. cap. 40. dum acerrimè contendunt rem eſſe ab Ethnicis, in odium religionis efſictam. Nihilominùs abſit vt hinc amandemus, cum cæteri libri idem habeant, & confirmetur, non ſolùm teſtimonio Zoſimi, Victoris, & Eutropij hiſtoricorum Ethnicorum Sed etiam Zonaræ, Suidæ, Pauli Diaconi li. 11. hiſtor. Miſcell. Gregorij Turonenſis lib. 1. cap. 36. Sidonij libro 5. epiſt. 8. atque patrocinio Artemij Præfecti Auguſtalis, & martyris. Nam cum ipſe ageret apud Iulianum Apoſtatam cauſam religionis Chriſtianæ, & Iulianus illi exprobraret iniquum Conſtantini iudicium, probauit æquiſſimam à Conſtantino in eos latam ſententiam fuiſſe; Sicut videre licet apud Metaphraſtem in Surio tom. 5. die 20. Octobris: libri tamen qui hæc habent, alij anno 21. Conſtantini credunt, vt Peta. Fux. alij 22. vt Lo. O. Vi. Fa. editiones & Mar. apud quem caſtigabis *Pauſiam* pro *Fauſtam*: alij an. 24. vt Cõtractus, quem eadem labe infectũ purgabis.

Donatus agnoſcitur &c.) Oberrant libri. Nam Peta. Vi. O. Fux. Fa. Mar. aſſignant an. 22. Conſtantini, quibus conſormes editi, alij 23. vt Lo. & Contractus: ſed auctor non tam habet rationem anni quam temporis.

poſt Tyrannum) Sic ex L. A. M. V. Vi. O. P. Pi. quinque Vatic. & trib. Ms. Fab. Mar. & præcedentibus, vbi eius fit mentio pro *Thirannum*, vt in impreſſis: vel *Tyrannum* vt in Lo. Fa. Peta. Lod. de quo vide quæ ſuprà.

Philogonius) Sic pro *Philogenus* vt in Ven. Lut. B. Pet. vel *Phylogonius* cum *y*. vt in Fux. vel *Pythagonus* vt in H. Ba. So. ſequuti 7. Vatic. L. A. M. P. Lo. Pi. Lod. Mar. Peta. Cõtractum & Chryſoſto. orat. de B. Philogonio, Theodoret. li. 1. cap. 3. hiſtor. Eccleſ. & alios.

cui ſuccedit) in L. A. M. V. Va. P. Lo. Mar. *cui ſucceſſit.*

occupauerunt) *obtinuerunt* A. L. M. P. Lo. Peta. Mar.

Euſtathius) *Euſtachius* Vi. O. Fa. ſed vulgata caret omni dubio, cum ſit omnium veterũ præter alia Ms.

Eulalius) Sic reponendum monent A. L. Peta. M. quatuor Vatic. P. Lo. Mar. O. Vi. Pi. & tres Ms. Fab. Theodor. lib. 1. cap. 21. Nicephor. in Chron. Nicepho. li. 11. ca. 2. & alij quamplurimi, pro *Eulabius* vt olim: vel vt in Al. & tribus Vatic. *Culabius.*

Placillus) *Lucillus* Vi. O. apud Socratem li. 2. cap. 9. Sozom. libro 3. cap. 6. *Placitus*: Nicephor. Conſtantinopol. *Phacellus*: apud Nicephorum Calliſt. lib. 11. cap. 2. *Phlacitus.*

Meletius) Hoc nomen cum ſæpiùs repetatur in hoc ſupplemento Hieronymi, libri diſſidet in ſcriptura à ſeipſis, & inter ſe. Nam in Pi. L. P. modò *Militius* vt in A. B. modò *Melitius* vt etiam in Peta. Fux. Mar. at verò in Al. *Melitus*: in Vi. O. *Miletius*. Sed nemo dubitare poteſt quin vulgata ſit anteponenda ſit, cum ita habeant Athanaſius, Baſilius, Hieronymus, Theodoretus, Socrates, & alij, quoties ſit mentio Epiſcopi Antiocheni. Hæc enim poteſt notari differentia inter eum, & Epiſcopũ Aegypti in Lyco ſeu Thebaide, à quo Meletianorum hæreſis, ſeu potiùs ſecta, vt iſte dicatur ſemper Μελίτιος, ſeu Μελήτιος vt apud Epiphan. hæreſ. 68. Alter Μελέτιος vt plurimùm (Nam etiã aliquãdo Μελίτιος vt apud Socratem lib. 3. cap. 25.) quod licet obſeruare apud Epipha. hæreſ. 73. vbi de Meletio & hær. 78. vbi de Melitio, & apud Athanaſium diſputat. 1. contra Arrianos, vbi de Meletio & apolog. 2. vbi de Melitio, & alios plures.

Euzoius) Sic pro *Euzoicus* vt in editis ex Lo. Vi. O. L. Peta. Fux. A. Pi. & Socrat. lib. 1. cap. 9. Sozom. lib. 6. ca. 5. vterque Nicephorus, & ipſe Hieronym. aduerſus Luciferia. Nam ille adeo omnibus cognitus eſt, vt ſignifer Arianæ hæreſeos dictus ſit: *Enzouins* 4. Vatic. *Euzoicus* 3. reliqui Vatic. *Euzotus* Mar.

digeſſi, quod eos hoſtes) pro, vt antiquitùs, *digeſſi, eo quod hoſtes* ex L. A. M. Va. P. Lo. Vi. O. Pi. Annectũtur demũ iſta omnia vel anno 22. Conſtantini, vt in Vi. Peta. O. P. Fa. Fux. Mar. quibus inſiſtunt cuſi; vel an. 23. vt Lo.

Iuuencus presbyter &c.) Habet iſta 24. annus Conſtãtini in Lo. & Mar. ſed in cæteris, 23. Nam præter excuſos, ſic Peta. Vi. O. Fux. Fa.

Porphyrius, miſſo ad Conſtantinũ inſigni volumine, exilio liberatur) Cuius argumenti fuerit liber, non conſtat aliunde: tamen cum auctor teſtetur pro mercede illorum librorum meruiſſe ab exilio reuocari, veriſimile eſt, vt ſummo iudicio colligit pater hiſtorię Baronius, nil aliud complexum illo libro, niſi confutationem eorũ, quæ ſcripſerat contra religionem Chriſtianam, & ipſum Conſtantinum. Is enim exemplo Arij, quem recantata palinodia receptum audierat, pertæſus exilij, & cũ attigiſſet extremam ſenectã, hunc librũ ſcripſit. Quod etiam videtur ſignificare Eunapius in vitis philoſophorũ, dum de eo loquens *multas*, inquit, *reliquit obſeruationes libris à ſe editis repugnantes*. Verùm vt vir Gẽtilis frigidè attingit, quę res Chriſtianorum ſpectant. Codices autẽ omnes

Digitized by Google

docent reuocatum ab exilio Porphyrium anno 23.Conſtantini,vt Peta.Pi.Vi.O.Fux.Fa.quin & impreſſi:ſoli Lo.& Mar.diſſentiunt,qui an.24. & Contractus,qui an.25.

Alexãdrinæ Eccleſiæ XIX.ordinatur Epiſcopus Athanaſius &c.) Sic tam ex L.Al.A.M.V.O.Va. Vat.P.Lo.Vi.Pi.Fa.Peta.Mar. Contract. & trib. Ms. Fab. quàm ex ratione Epiſcopi præcedentis, qui dicitur *18. & ſubſequentis,*qui dicitur *20.* pro *Eccleſiæ 36.ordinatur* vt olim. Nec remorari nos debet diſſidium illud codicum,dum Lo.Mar. Cõtractus opponunt an.25. Conſtantini, & cæteri añ.*24*.vt Peta.Pi.Vi.O.Fux. Fa. vnà cum editis, quorũ haud dubiò lectio receptior: ſic enim propiùs accedunt ad ordinationem Petri ſucceſſoris Athanaſij,circa an.10.Valentis, ſi verum eſt Athanaſium annis *46*. integris ſediſſe, vt teſtantur Cyrillus epiſt 1.& Socrat. li.4.cap.20.Sozomen. lib.*6*.cap.19.Ruffin.li.2.cap.*3*.Dixi propiùs,quia non omnino conſtãt anni illi 46.ab an. 24 Conſtantini vſq; ad *10*.Valentis. Verùm ſi adiumento fuiſſet al quod exemplar, repoſuiſſem ad an. 21. aut *22*. ſuſpicor enim libros omnes fœdatos hoc loco, cum minùs probabile ſit Hieronymum ignoraſſe Athanaſium ſucceſſiſſe Alexãdro, & hunc vita functum,quinque menſibus nõdum exactis,poſt Concilium Nicenum,vt ſcribunt Athanaſius Apologia 2. Theodoretus li.1.hiſtoriæ cap.26.à quibus non longè abeſt Epiphanius hęreſi 69.cùm docet Alexandrum deceſſiſſe eodem anno, quo Arius damnatus eſt in Concilio Niceno. Verùm ſi Cõcilium Nicenum celebratum eſt *Coſſ. Paulino & Iuliano*, vt diximus,& illi concurrant cum anno vigeſimo Conſtantini, neceſſe eſt Athanaſium auctoritate iam dictorum ordinatum anno 21.Adde quod hoc modo mors Athanaſij optimè collocatur ad an.*9*.Valentis: qua de re ſuo loco.

qui ab Arianis perſequutus ad Conſtantinum refugit) Iſtã omnino delenda erant iuxta Fa.Fux. Peta.L.A.M.V.Va.Vat. Lo. Vi. O.P.Pi. & tres Ms.Fab. quia loquutio illa *perſequutus ab Arianis* minùs pura eſt, niſi codices impreſſi, & nonnulli Ms.atque veritas hiſtoriæ (vt teſtatur Athanaſius Apolog.2.) aliter ſentire coëgiſſent.

pag.187.col.2.A. Conſtantinopolis dedicatur &c.) Dedicationem hanc alij obſeruant factam an.20.Conſtantini vt Cedrenus:alij an.24.vt Peta. & Fux.reliqui an.*23*. vt Pi.Fa.O.Vi.Lo. quibus adiunge editiones: nihilominùs Caſſiodorus ſequitur priores, dum eandẽ rẽ aſcribit *24*. Conſulatui poſt initium imperij Conſtantini,& Conſulatui *4*.poſt eius Vicennalia. Nec facilè eſt iudicare ex aliis ſcriptoribus, cui potiùs aſſentiaris. Licèt enim Marcellinus Comes *indictione 5.Mauortio ſolo Cõſule* computet à conditu vrbis Conſtantinopolis,vſq; ad illum Conſulem,quo cœpit imperare Iuſtinianus, annos 197. tamen non ita conſtat etiam inter doctiores Chronologos, quo anno Chriſti inciderit annus 24.vel *25*.Conſtantini, nec etiam quo eiuſdẽ anno inciderit primus annus Iuſtiniani.Variant enim in vtroque, modò duobus annis,modò tribus,modò quatuor,modò quinque; verbi gratiâ peritiores conſtituunt annum 1.Iuſtiniani ad an.527.Chriſti: at ipſe Marcellinus A eundem facit an. 530. vt ex ijs colligitur, quæ dicit indictio.*3*.de annis à ſede Petri. Suidas numerat à monarchia Auguſti ἀπὸ τῆς Αὐγούστου Καίσαρος Μοναρχίας (id eſt à pugna Actiaca) modò vt in verbo *Conſtãtinopolis* τξ χρόνοι annos 360, modò,vt in verbo *Cõſtãtinus*,an.362. Δύο ἤ καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακοσίων.Sed quanta ſit diuerſitas in conſtituendo anno pugnæ Atticę, tam ratione annorum imperij Auguſti, quàm annorum ante Chriſtum,non eſt quod repetamus. Cum autem ipſe Suidas numerat à natali vrbis Conſtantinopolis vſque ad imperium Conſtantini, & Baſilij Porphyre-genitorum annos 308.error in numeris eſt manifeſtus,cùm illi regnare cœperint anno B Chriſti *998*. Zonaras cõtribuit hunc annum natalem anno ab orbe πεντακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τριακοστοῦ ὀγδόου.id eſt *an.5838*. ſicut etiam facit Cedrenus,apud quem ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου ϛωλη.*an.5838*. Sed quia iure poteſt dubitari quotus annus ab orbe ſit Zonaræ annus Chriſti, propter varias ſupputationes, quas quiſq; ferè veterum ſequitur,nil certi poteſt definiri, quis illi animi ſenſus. Si autem velis, vt exiſtimat vir eruditiſſimus, Zonaram ſequutum communem ſupputationem Græcorum, prout cernitur in 6.Synodo,inHorologio Græc.& in Cyclo Paſchali iuxta quam annus primus Chriſti eſt ab orbe *5508*. nõ cõputato vltimo extremo, qui includitur in annis Chriſti, fit vt ſecundùm Zonaram annus primus vrbis Conſtãtinopolis ſit annus Chriſti *331*. Zo- C naras tamẽ nõ videtur (pace tãti viri dixerim) numeraſſe annos vrbis ſecundùm illam vulgarẽ ſupputationem, imò potiùs ſecundum illam eãdem, qua vtitur ipſe Cedrenus, videlicèt,vt nõ niſi *5505*. anteceſſerint annum 1. Chriſti, ſecundum quam illis adde annos *333*. Chriſti, qui ſecundùm calculum Hieronymi cõcurrunt cum anno 24.Conſtãtini,perficies ſupradictam ſummam *5538*. Nicephorus autem li.8.ca.*26*. Cedrenus,Gregorius presbyter in orat.de Nicen.cõcil.referunt perfectionem & dedicationem huius vrbis ad an. 20. Cõſtantini:ſed meritò reprehẽduntur à viris valde doctis.Ex hac diuerſitate fit,vt annus Chriſti *1558*. qui eſt Onuphrio annus vrbis 41. Cõſtatinopolitanæ *1228*. fit accuratiſſimo Scaligero *1229*. Cum ergo videam tãtos viros differre vno anno, D & ſimile eſſe diſſidium inter libros hoc loco, ſatius eſt,vt maneat vulgatus ſitus ad an.25. Conſtãtini,maximè quia ita placet magno Baronio.

Metrodorus) *Medrodorus* A. *Metodorus* Vi. O.*Metrorus* Mar.ſed ineptè,vt cõſtat ex alijs exempl.Socrat.lib.1.cap.19.Zonar.tom.*3*. Obſeruãdum porrò ad 25.Cõſtantini ſcriptum ad oram codicis Peta. *Apud Gallias Aureliani ordinatur epiſcopus Eunrutius.* Certum autẽ Metrodorum floruiſſe aliquot annis:vt minùs mirum propterea videri debeat, ſi ad varios hæc diſponant annos libri,vt Peta.Fux.ad an.24.Conſtantini:Pi.Lo.O. Vi.Fa.Mar.& impreſſi ad an.25.

Marcus XXXII.Romæ &c.)Hũc Peta.Pi.Fux.Fa. Cõtract. cum vulgatis collocãt ad an.25. Lo. Vi. O.ad an.*26*. quorum nobis partes ſequendæ: hic

Digitized by Google

epiin annus eſt 22. Silueſtri, ſumpto initio numerandi ab anno 5. currente Conſtantini. Adhęc ſitus hic propiùs accedit ad Marianum, qui determinat hæc ad Conſulatum Nepotiani, & Secundi (qui tamen in Faſtis *Facundus* appellatur) hunc autem comparat cum 28. Conſtantini, cui fauent Faſti Goltzij, cùm illos reponũt ad 1087. hi enim additi ad 1264. ab Abraham, qui conditam Vrbem præcedit, conficiunt 2351. cum quo concurrit apud auctorem ille an. 28. Conſtantini. Stabiliuit Onuphrius hunc ſitum, dum eos Conſules oppoſuit anno 3. Olymp. 278. Hic enim pariter annus apud auctorem reſpondet anno 28. Conſtantini, licèt apud Onuphrium, ann. 31. eiuſdem.

Edicto Conſtantini gentilium templa ſubuerſa ſunt) Hæc ſunt cum iudicio accipienda, non quòd Hieronymus intelligat vbique fana Gentilium, & idolorum fuiſſe edicto Conſtantini ſubuerſa. Nam repugnat vniuerſæ hiſtoriæ illius ſeculi, quæ teſtatur complurima templa varijs in locis tunc intacta, poſteà à ſucceſſoribus Imperatoribus proſtrata fuiſſe. Sed quòd tunc plura cœperint euerti Conſtantini edicto, vt de templis Veneris & AEſculapij, conſtat apud Euſebi. lib. 3. de vit. Conſta. cap. 53. Illa demum deſunt in Pi. Reliqui ita ſe habent, vt Peta. Fux. ad an. 25. Conſtantini referant: Fa. Vi. O. Mar. & cuſi ad ann. 26. Lo. ad ann. 17.

Romani Gothos in Sarmatarum regione) *& Sarmatarum regionem* A. & tres Ms. Fab. quibus fauet Victor lib. de Cæſar. & loco, quem mox citabimus, ſed omnia alia exemplaria conueniunt cum editis; itemque Oroſius lib. 7. cap. 28. Zonar. tom. 3. Diacon. lib. 11. hiſt. miſcel. Porrò victoriam hanc quo certiorem habeas, non eſt prætereunda temporis circunſtantia, quæ eſt anima hiſtoriæ; nam licet Lo. Fa. & impreſſi an. Conſtantini 27. aſſignent, reliqui tamen coëunt, vt 26. tribuant Vi. O. Peta. Fux. Pi. 3. Ms. Fab.

Conſtans filius Conſtantini) Sic *Conſtans* ex A. Au. M. vno Vatic. P. Lo. Fux. Mar. & 3. Ms. Fab. pro *Conſtantinus*, vt in impreſſis, Vi. O. L. Lo. & vno Vatic. ſiue *Conſtantius*, vt in quinque Vatic. Pi. Al. Lod. Nemo credo, reuocabit in dubium, quin noſtra ſcriptio ſit purior, qui meminerit ipſum Euſebiũ iam antè retuliſſe creationem Conſtantij & Conſtantini filiorum in Cæſares ad an. 10. & 20. Conſtantini. Ex membranis noſtris non ita certus peti poteſt annus, cum alij anno 26. aggregent vt Fux. alij an. 27. vt Peta. Pi. Vi. O. Fa. Mar. 3. Ms. Fab. Contract. & impreſſi: alij anno 28. vt Lo. fauet Victor lib. de Cæſaribus, dum ſcribit, *Gotthorum Sarmatarumque ſtratæ gentes: filiuſque cunctorum minor Conſtans nomine Cæſar fit &c. abhinc conſumpto fere biennio fratris filium, cui ex patre Dalmatio nomen fuit, Cęſarem iuſſit*; itaque an. 28. & non an. 30. Conſtantini, vt vult Euſebius in hiſtoria, ſicut ſuprà diximus. Siquidem Dalmatius fit Cæſar an. 30. vt ait Hieronymus. Si autem Euſebius eſſet auctor horum non dubitaſſem reijcere ad ipſum an. 30. eadem ratione, qua creationem Conſtantini filij maioris repoſuimus circa an. 20. Conſtantini. Sed quia ipſe Hieronymus potuit potiùs Victorem imitari, vt in multis ipſiſſima illius verba refert, maluimus religioſiores in retinendo, quàm temerarij in mutando videri.

Peſtilentia & fame &c.) Dira hæc diuinæ iræ ſupplicia ſęuiſſe docent Fa. Peta. Pi. Fux. Vi. O. vnà cum excuſis an. 27. Conſtantini: at Lo. an. 28. Cui potiùs hæreas, non liquet aliunde.

Sarmatæ Limigantes, dominos ſuos &c. expulerunt) Sic repoſuimus pro *Sarmata Litigantes*, vt in editis & nonnullis Ms. ſed quàm accommodatè ad rei veritatem? Loci enim difficultas tanta eſt, vt tùm animum noſtrum diutiùs torſiſſet, maiores tamen procellas, & æſtus excitatura foret, niſi ſubueniſſent Ms. codices L. Pi. Peta. tres Ms. Fab. M. P. Fux. quamuis in hoc Fux. *Sarmata & Limigantes*. Noſtra lectio confirmatur ex affinitate dictionis, quæ in alijs exempl. reperitur, licet mendosè. Nam in A. legitur *Limicantes*, vbi diuerſum à primo *c*, pro *g*, quarum lubrica eſt inter ſe mutatio: in Lo. Al. *eliminantes*: in Vi. O. legitur *dimicantes*, quæ lectio à noſtra differt in litteris *D*, & *c*, pro *L*, & *g*, & eſt ſex Vatic. Nam in ſeptimo idem reperies quod in excuſis, niſi quod pro *dominos ſuos*, legendum exhibeat corruptè *diuinos ſuos*. Sed quod nos magis mouet, eſt auctoritas Ammiani, qui lib. 17. & 19. loquens de Conſtantij imperio ſępe facit mentionem Sarmatarum, quos vocat *Limigantes*, eoſque facit incolas *in ea parte Sarmatiæ, quæ Secundam proſpectat Pannoniam*; neque non ſemel attingit hanc ipſam coniurationem ſeruorum contra dominos, de qua hoc loco Hieronymus.

Arcaragantes) *Ardaragantes* P. A. *Argarantes* Al. *Argaragantes* M. *Ardaracantes* Lo. Præter hæc motum hunc Sarmatarum deſcribunt libri circa an. 28. Conſtantini, vt Peta. Pi. Vi. Fux. O. Fa. & cuſi: diſſidet Lo. qui circa an. 29.

Calocerus) Meliùs cum vnico *l*, quàm vt olim *Callocerus*, idque ex præſcripto Peta. Lo. Vi. O. Fa. ſex Vatic. Fux. Mar. & 3. Ms. Fab. & quia ita habent Victor lib. de Cæſaribus, Oroſ. lib. 7. cap. 28. quibus accedit *Caleceros* in Pi. minùs conueniunt libri, cui anno hæc ſint aſſignanda. Nam Peta. Fux. anno 28. Conſtantini opponunt: Fa. Vi. O. Pi. Mar. an. 29. vt & cuſi: Lo. an. 30.

molitus opprimitur) Pro *molitur & opprimitur* ex L. A. M. V. P. O. Vi. Pi. Fa. & trib. Ms. Fab. quibus accedit *moliens opprimitur* in Lo. & Mar.

monachum) Deeſt in A. Au. M. V. Va. Vat. Fa. Peta. Fux. P. Lo. Vi. Fre. Mar. O. tamen retinuimus ob auctoritatem vulgatorum, & quia nemo dubitare poteſt fieri mentionem Antonij monachi, cùm idem de eo teſtatur Athanaſius in eius vita; & quoniam non parum facit ad illuſtrationem rei, temporis circunſtantia, ſcito Peta. Fux. aggregaſſe ad an. 29. Conſtantini: cæteros Pi. Lo. O. Vi. Fa. & editos ad an. 30.

Tricennalibus Conſta. Dalmatius Cæſar appellatur) *Dalmaticus* tres Ms. Fab. ſed male. Ex ſuperioribus autem liquidò conſtat annumeranda hæc an. 30. Conſtantini, quod & faciunt Lo. Pi. Vi. O. Fux. Fa. Contractus & impreſſi; quamuis Peta. an. 29. aſcribat, quod & facit Cedrenus. Sed

Digitized by

iſtis aduerſatur vox *Tricennalibus.*

ibid. B. Pater) Olim *Pather*, ſed ſcripſimus ſine *h*, iuxta Lo. Pi. Vi. O. Fa. Peta. & tres Ms. Fab. & quia ſic etiam pingitur apud Auſonium de profeſ. Burdeg. quibus proximè accedit Hierony. ad Hedibiam, dum eum vocat *Paterium*. Vnus eſt hîc codicum conſenſus, vt indicent iſta ann. 30. Conſtantini eueniſſe.

Eunomia virgo Chriſtiana) Deſiderantur in A. V. P. Lo. Vi. O. Fre. Peta. Fux. & trib. Ms. Fab. At in ſex Vat. ita leges, *Nazarii filia Chriſtiana virgo in eloquentiâ patri coæquatur, cui nomen Eunomia fuit*, niſi quod in duobus, poſt *Nazarii* additur *Rhetoris*, in tertio deeſt vox *virgo*, nō ſecus ac in Mar. in ſeptimo leges vt in editis. Licet autem à veritate non abhorreant, adiectitia tamen ſuſpicor. Totam ſententiam collocant ad annum 30. Conſtantini, præter impreſſos, Fa. Lo. Pi. Peta. Fux. Vi. O. Mar.

vir diſertus Præfectus Prætorij) Pro *vir diſertus, Prator* vt olim: reſtitui *Præfectus Pratorii*, ſequutus L. A. M. V. P. Pi. Vi. O. Al. Lo. Fre. Fa. Fux. & trib. Ms. Fab. niſi quod L. Pi. M. Lo. Mar. habēt *Pratorio*, pro *Pratorii*, ſed de hac ſcriptura vide paulò poſt. Quod attinet ad circunſtantiam temporis, non eſt quod diu laboremus, cum omnes membranæ, editiones, & Mar. ad an. 30. Conſtantini congerant.

Euſtathius &c. Hieroſoly. Martyrium conſtructum eſt) *Euſtachius* Pi. Vi. L. O. Fa. Apud alios auctores, illius eſt altum ſilentium. Quare autem hoc templum in honorem glorioſiſſimi ſepulchri Saluatoris conſtructū, ex quinque, quę ipſe Conſtantinus ædificari iuſſit Hieroſolymis, nuncupatum fuerit *Martyrium*, explicat Cyrillus Hieroſolymitanus Catech. 14. quaſi *teſtimonium & monimentum reſurrectionis Chriſti.* Hoc ipſum vocatur *Baſilica Conſtantiniana* Actio. 4. Concil. Nice. 2. vbi deſcribitur cohoneſtata multis ornamentis, & præcipuè ſacris imaginibus Deiparæ Virginis & Sanctorum, ſicut etiam teſtatur Damaſcenus lib. 3. de imaginibus. Euſebius autem lib. 3. de vita Conſtantini ca. 24. & ſeqq. & lib. 4. cap. 40. & ſeqq. pluribus deſcribit illius templi ædificium & ſplendorem; Cuius erectionem ſeu dedicationem libri aliquot anno 30. Conſtantini obijciunt, vt Fux. Fa. Vi. O. Pi. quos editi imitandos ſibi propoſuerunt: alij anno 31. vt Lo. Peta. Sed rectiùs priores teſte Euſebio, qui lib. 4. de vit. Conſta. cap. 4. hoc idem tribuit anno trigeſimo Conſtantini, & quo ipſe dedit Tricennalia.

Conſtantinus extremo vitæ ſuæ tempore ab Euſebio Nicomedienſi Epiſcopo baptizatus in Arianum dogma declinat, à quo vſque in pręſens tempus Eccleſiarum rapinæ, & totius orbis eſt ſequuta diſcordia) Habent hoc idem Idac. Mar. ſeptem Vaticani, & omnes libri vnà cum Contracto; excipio Al. vbi pro *Conſtantinus*, legitur *Conſtantius*; & vnum ex Vaticanis, vbi *baptiſatus martyrium* (pro *in Arianum*) *dogma declinat*; & Mar. vbi *Conſtantinus filius Conſtantini Magni extremo* &c. Excipio etiam Lo. vbi ex vna ſententia fiunt duæ, ſpatijs, & velut laterculis diſtinctæ; prior, *Extremo vitæ tempore ab Euſebio Nicomedienſi Epiſcopo baptiſatus*: poſterior, & valde diuerſa ab alijs libris,

A *Euſebius in Arianum dogma declinat, à quo vſque in præſens tempus Eccleſiarum rapina, & totius orbis eſt ſequuta diſcordia.* In quibus dum librarius ſtudet liberare Conſtantinum à macula hæreſeos, incidit in maximam abſurditatem, tribuens Euſebio Epiſcopo Nicomedienſi, quod imperatori ſoli cōuenire arguunt illa verba, *Eccleſiarum rapina & totius orbis* &c. Cæterùm tota ſententia, ſicut ferunt vulgati, habetur ferè iiſdem verbis apud Iſidorum in Chronico, eumque ſolum ni fallor: prima verò pars confirmatur aliquo modò teſtimonio Socratis lib. 1. cap. 39. Sozomeni lib. 2. cap. 34. Theodoreti lib. 1. cap. 31. Freculphi lib. 3. cap. 20. Mariani, & Euſebij lib. 4. de vita Conſtan. cap. 24. 61.

B & 62. & poſt eum Ambroſij in orat. de obitu Theodoſ. dum tradunt Cōſtantinum circa finem vitæ baptiſmate ablutum. Inualuerat enim tunc prauus vſus, vt plerique baptiſmum vſque ad extremum vitæ differrent, quo certiores eſſent de peccatorum omnium expiatione, & ſalute animæ: vt videre licet apud Auguſtinum, Chryſoſtomum & alios illius ſeculi, qui in morem illū acerrimè inuehuntur. Nihilominùs non videtur valde probabile Conſtantinum Catechumenum, ſeu adhuc à Sathana poſſeſſum (nam ille, vt loquitur Cyrillus catech. myſtago. 1. *in aqua ſalutis ſuffocatur*) potuiſſe intereſſe tum Cōcilijs Eccleſiaſticis, tum diuinis myſterijs, quæ quotidie per Epiſcopos, & ſacerdotes in comitatu peragebantur, ſicut eum feciſſe non ſolùm in Feſtis Paſchæ, ſed

C ſæpè alias, teſtatur Euſebius lib. 4. de vita Cōſtantini cap. 46. & alibi. Nam certum eſt ex innumeris teſtimonijs nō licuiſſe illis ſacris intereſſe, niſi baptiſatis, & nota eſt hiſtoria Numeriani Imperatoris infidelis expulſi ab eccleſia per Babylam Epiſcopum apud Nicephorum lib. 6. cap. 36. & lib. 10. cap. 28. & Conſtantij celebrantis Concilia non in eccleſia ſed in palatio, vt narrat Seuerus lib. 2. quia adhuc vt catechumenus non poterat intereſſe illis, quæ fiebant in Eccleſia, & inter ſacra. Quod tamen non ita aſſero, vt neſciam illud non habuiſſe locum in Theodoſio Magno, quem conſtat interfuiſſe Cōcilijs & myſterijs priuilegio Epiſcoporum, & tamen eundem ſub finem vitæ fuiſſe baptiſatum teſtatur Ambroſius. Itaque eius rei fidem relinquo apud ſuos auctores, ſicut facit

D Sigonius lib. 4. de Occidētali imperio: ſupradicti autem ſcriptores non attingunt, per quem Conſtantinus baptiſma ſit conſequutus, an per Catholicum Epiſcopum, an per Arianum. Quod per Arianum, hoc tanquam figmentum Arianorum refellunt Nicephorus lib. 7. ca. 45. Cedrenus, Anaſtaſius Bibliothec. Ms. ex Theophane Græco hiſtorico, Antonius Florētinus, Martinus Polonus, & alij plerique, qui *conſentientes eccleſiæ vniuerſali* (vt loquitur Nicephorus lib. 8. cap. 54.) multis confirmant Conſtantinum à ſolo Siluestro ſalutari lauacro expiatum. Quod pertinet ad alteram partem, videlicet Cōſtantinum incidiſſe in Arianiſmum, ſolus Lucifer ex veteribus lib. 1. de regibus apoſtaticis, idem ſentire videtur; hinc forſan ſuſpicionis anſam captans, quod Epiſcopos

Digitized by Google

A Catholicos vt Athanaſium, & alios in exilium amandârit circa vltimos eius annos. Sed hoc factum non prouenit ex fide corrupta, ſed quia ipſe artibus & fallacijs Euſebianorum deceptus, (qui licet ſimularent ſe Catholicos, Arianis tamen occultè fauebant) exiſtimabat ex eo effecturum, vt hoc pacto Athanaſius *liber eſſet ab eorum crudelitate, qui illi per inſidias imminebant,* ſicut loquitur Athanaſius epiſt. ad ſolitariam vitam agentes, vbi non ſolum de ſuo exilio illum excuſat, ſed etiam tuetur ab hac labe hæreſeos, quando poſt obitum Conſtantini exprobrat Cõſtantio, quod exemplum patris non ſectetur, ſed ſinat ſe ab hæreticis ſeduci, ac vocat Cõſtantinum *fælicis memoriæ & religioſiſſimum.* Idem facit Epiphan. hæreſ. 69. dum comparans Conſtantium B cum Conſtantino patre, illum incuſat, *quod non ſecundum fidem patris proceſſit, ſed deuiauit.* Hilarius quoque lib. 1. ad Conſtãtium, vbi vocat Conſtantium *pietatis paternæ hæredem rebellem*, & Theodoretus li. 2. hiſtor. cap. 5. dum introducit Athanaſium excitantem Conſtãtem filium Conſtantini ad patris imitationem, & dum profert literas ipſius Conſtantis hortantis Conſtantium fratrem, *vt hæreditatem pietatis paternæ integram, inuiolatámque ſeruaret.* His adde, quod ſacra antiquitas venerata eſt Conſtãtinum, vt orthodoxum, & religioſiſſimum Dei cultorem, & Eccleſia Græca eum ſemper coluit, vt ſanctum ac memoriam recolit die 21. Maij. Iam verò lectio codicis Al. quæ refert integram ſententiam ad *Conſtantium,* videtur poſſe confirmari auctoritate C Damaſi, vbi ait (in actis Felicis Papæ tomo primo Conciliorum pag. 440.) *Felicem Papam declaraſſe Conſtantium* (filium Conſtantini) *hæreticũ, & ſecundo rebaptiſatũ ab Euſebio Nicomedienſi prope Nicomediam in Aquilone* (lege *in Acyrone*) *villa,* & propter hoc ab ipſo Conſtantio martyrio coronatum: à quibus non longè abeſt Athanaſius de Synod. dũ ait *Conſtantium* morientem non à pijs viris, ſed ab Euzoio Ariano Epiſcopo Antiocheno, ſæpiùs ob Arianam hæreſim depoſito baptiſatum: cui accedit Seuerus li. 2. dum teſtatur ipſum Conſtantium fuiſſe Catechumenum tẽpore Cõcilij Mediolanẽſis paulò ante eius obitum celebrati: & licet poſſit quis conijcere Conſtantinum, vel etiam Conſtantium fuiſſe D forſan primò à Catholicis baptiſatum, ſed poſteà in vltimis diebus rebaptiſatum ab Arianis; quia mos Arianorum erat rebaptiſare eos, qui à Catholicis fuerant baptiſati, vt ait Auguſti. lib. de hæreſ. & conſtat ex multis alijs ſcriptoribus; non video tamen, quomodo poſſit dici Hieronymum hæc intellexiſſe de Conſtantio, cùm omnes libri fidem faciant totum iſtum paragraphum collocatum ad an. 31. Conſtantini, nullo autem modo ad tempora Conſtantij: niſi dicas Arianos iã ab ipſo initio Chronici in lucem editi, hæc quę dicebantur de Conſtantio, transpoſuiſſe in vltimũ annum Conſtantini, atque pro *Conſtantius* poſuiſſe *Conſtantinus.* Ex quibus omnibus ſatis colligitur, quã acri & maturo iudicio lumen hiſtoriæ Eccleſiaſticæ tom. 3. Annal. pag. 210. excludat hunc paragraphum tanquam adulterinum, & *ab alio appoſitum, atque totius Eccleſiæ Catholicæ conſenſione, & vſu continuato improbatũ & reiectum.* Vnde cùm diu deliberaſſem num hæc abſcinderem, vicit ſolita religio, ne quid mutarem ſine libris. Neque tamen prætereundum omnes codices tam ſcriptos, quàm cuſos hæc comparare cum an. 31. Conſtantini, præter Fux. & Fa. qui cum an. 30.

in Ancyrone) *in Acironia* Lod. *in Acyrona* Lo. *in Acyrone* Pi. Peta. L. & Caſſiodor. *in Acinore* Vi. O. *in Apcyrone* in trib. Ms. Fab. *in Achyrone* Mar. ſed rectior vulgata. Eadem apud Ammianum Marcellin. lib. 22. vocatur *Ancyra apud Nicomediam.* Apud Victorem li. de Cæſa. apud *Achyrona* cum ſpiritu: apud Idacium corruptè *in Aquiloni*, vt etiam apud Damaſum, vt dictum ſuprà.

anno ætatis ſuæ *66.*) in Fux. *63.* Sed forſan illa nota *3.* eſt corrupta pro *5.* quod fuit facilè propter ſimilitudinem. Nam licèt alij libri habeant *66.* tamen Ruffinus lib. 1. cap. 11. Sozomen. libro 2. ca. vltimo, & Socrates lib. 1. cap. 40. volunt Conſtantinum defunctum anno ætatis 65. & imperaſſe an. 31. Verùm Eutropius & Caſſiodorus noſtram lectionem amplectũtur: ipſe auctor li. 1. de vita Conſtantini cap. 1. ſcribit eum adeptum imperium anno ætatis 30. Χρόνῳ μὲν βασιλείας τρισὶ δεκάδων περιόδοις τελείαις καὶ προσέτι λῷον τιμήσας τούτων ἢ διπλασίονι τοῦ παντὸς βίου τὴν ἐν ἀνθρώποις περιορίσας ζωὴν, *Deus Conſtantini Regni tempus ad ampliùs triginta annorum curricula plenè expleta confectáque, cum ſummo honore illi propagauit. Quo annorum ſpacio duplicato, totius vitæ orbem, quem inter homines peragrabat, quaſi termino quodam circumſcripſit.* Ex quibus videtur tribuere Conſtantino, annos vitæ tantùm 60. Victor li. de Cęſaribus addit duos annos ſuprà ſexaginta.

villa publica) *via publica* Lod. ſed corruptè, vt conſtat ex aliis exemplar. & Eutropio. Cæterùm non eſt prætereundum libros extremum hunc actum Conſtantini non eodem pacto numerare, cum alij 30. eius annum connotent, vt Peta. Fux. alij 31. vt Lo. Pi. Vi. O. Fa. quibus & impreſſos adde, & hi carent dubio.

diebus 12.) *diebus 13.* Au. P. M. A. Peta. *diebus 23.* Lo. & Caſſiodor.

Ablauius) Sic pro *Abladius* ex fide P. Pi. Vi. O. quinque Vatica. trium Ms. Fab. & auctoritate Trebellij in Claudio, Zoſimi lib. 2. Eunapij in Aedeſio & l. 1. de Epiſcop. & cler. in Cod. Theodoſiano. Cui lectioni accedit *Ablabius* in L. Peta. Fux. A. Lo. M. Al. Mar. ſicut Caſſiodorus nouus (nam antiquus *Ablauius*) & Faſti tam Goltzij quam aliorum, dum collocant illum Conſulem (nam credo eſſe vnum & eundem) ad an. 23. Conſtantini: item Ammian. lib. 20. vbi forſan legendum *Ablanius* per *u*, ſicut legitur apud eundem. lib. 17. Cum autem apud Græcos ſcribatur Ἀβλάβιος (quaſi dicas *Innocentius*) vt apud Zoſimum lib. 2. Socrat. libro 7. cap. 12. & litera *β* reddatur modò per *b*, modò per *u*, vtrumque ferri poteſt. Obſeruabis autem reſpondere iſta in omnibus ſiue mẽbranis, ſiue editis, anno 1. Cõſtantij, qui

qui firmatur auctoritate Zoſimi lib. 2.

Præfectus Prætorij) *Præfectus Pretorio* Vi. O. A
Pi.Al.V.Va.L.A.M.P.Lo.Mar. & hoc frequentius eſt apud Iuriſconſultos. Tamen cum hoc nomen officij ſæpiùs repetatur in hoc Chronico, & iam receptum ſit vt in vulgatis vbique, & in iiſdem Ms. aliquando legatur *Pretorio*, ſitque frequens apud Ammianum Marcellinum, Hieronymum, Trebellium, Spartianum & hiſtoricos, nil muto.

Sapor rex Perſarum &c.) Deſignant hæc circa an.1.Conſtantij Fux.Pi.Vi.O.Fa.& impreſſi:at Lo.& Peta.ad an.2.firmantur vulgati auctoritate Theodoreti,dum in Philotheo in Iacobo Niſibita tradit Saporem ſtatim poſt obitum Conſtantini Niſibin obſediſſe:quod etiam ipſe pluribus narrat lib.2.hiſtor.cap.30.

Dalmatius Cæſar &c.) Obſerua Dalmatij mortẽ opponi anno 1.Conſtantij in omnibus libris,vt B
Peta.Pi.Vi.O.Fux. & impreſſis: ni obſtaret Lo. qui circa an.2.refert,ſicut etiam vult Cedrenus,& poſt eum Contractus: ſed illa verba auctoris *an. imperii ſui 3.* firmant vulgatum ſitum,quibus cõueniunt illa Victoris lib. de Cæſaribus, *confeſtim poſt mortem Conſtantini Dalmatius interficitur.* Cæterùm illuſt.Baronius tom.3.conijcit pro *Ceſar* reponendum *Cenſor*,quod cõfirmat ex reſcripto Conſtantini ad Dalmatium ex Zoſimo lib.2. vnde efficit Dalmatiũ titulo tenus, Cæſaris dignitatem fuiſſe conſequutum: verùm cum viderem lectionem receptam in editionibus, ſtabiliri auctoritate Eutropij,Victoris,& conſenſu exemplarium,illæſa & immota permanſit.

pag.188.col.2.A. anno imperij ſui tertio) Deſunt in A.M.P.Lo.Peta. Fux. Mar. ſed ferri poſ- C
ſunt,cùm non ſint contraria veritati hiſtoriæ.

Iacobus Niſibenus) *Niſibinus* Fux. vt & apud Zoſimum,& Contract. *Nezibicus* Lo.L.Pi.Lod. *Nezibenus* Ado: *Niſibus* Rhegino; ſed primum caret dubio præcipuè, quia ita habent alia exemplar.& cõſtat ex Gẽnadio in catalo.ſcrip.Adone, Theodoreto,Nicephoro, Gregorio Turonenſi, & alijs hũc Iacobũ fuiſſe *Neſibena*,vel *Neſibe* ſeu *Niſibe*, ſeu etiam *Niſibis* (nam ita variè ſcribitur apud bonos auctores) vrbis in Meſopotamia Epiſcopum, ideo dictum *Niſibenũ* ſeu *Neſibenum*; ſic eum vocat Gregor.Turon. Euſebij ſectator li. 1.ca.37.& alij appellãt *Niſibitam:* hinc caſtigabis Freculphum,in quo *Iuſibenus.* Quomodo autem *Niſibis* vrbs ſępiùs liberata ſit precibus ſancti huius Epiſcopi etiam mortui, plura Theodoretus li. D
1.cap.7.& lib.2.ca.30.Nicephorus lib.8.cap.14. li.15.cap.22. Gennadius in catalogo ſcriptorum Eccleſiaſt.Cęterùm illum ſolus Lo.opponit anno 2.Conſtantij,quem imitatur Contract.cæteri verò an.1.vt Fux.Fa.Peta.Pi.Vi.O.& impreſſi.

Ex hoc loco &c. Conſtantij regis) *Conſtantii Imperatoris* Fa. quinque Vatic.L.Lod Pi. verùm prius in alijs Ms. & Mar. vt infrà paulò poſt circa an. Chriſti 364. inſuper aſſignant hæc anno 2. Conſtantij Peta.Pi.Vi.O.Fux.Fa. & impreſſi:an no 3.Lo.

omnes non ſuæ partis) *omnes ſua partis*, ſine *non*, Al. Sed vtrumque poteſt admitti ſaluâ rei veritate, ſed diuerſo reſpectu. Nam ſi vox *ſuæ* referatur ad Conſtantium, retinendum illud *non*, ſi ad Athanaſium,delendum.

Conſtantinus bellum fratri inferens iux. Aqu. Al.occiditur) *bellum friſiis* Lod.L.Pi. ſed valdè corruptè, vt ex Eutropio lib.10. & aliis conſtat. Nam ſine dubio per *fratrem* intelligit Conſtantem,cui Conſtantinus bellum intulit. Collocatur autem hæc cædes in Lo.ad an.4.Conſtanti: Anaſtaſius verò Bubliothecarius Ms.ſcribit ex Theophane contigiſſe anno eius tertio, cui conformes ſunt membranæ reliquæ, vt Fux.Vi.O.Pi.Fa.Peta.editiones & etiam Contractus atque Marianus & alij:à quibus ſtat Victor lib.de Cæſaribus, dum ait *triennio poſt mortem Conſtantini cæſum* hunc imperatorẽ Conſtãtinum filium: tamen ſitus codicis Lo. firmatur auctoritate Zoſimi his verbis, *Conſtans incautũ fratrem opprimere volens inimicitias toto triẽnio diſſimulat*: cui cõuenit Socrat.li. 2.ca.5.dum iſta ſuggerit Coss. *Acyndino & Proclo*,qui erat an.4.Conſtantij,ſicut notant Faſti Onuphrij Panuini, & ipſius Caſſiod.li.4.hiſtor.Tripar.ca.9. Licet in Chronico conſtituat illum Cõſulatum ad annum primum Cõſtantij. Sed quãta ſit apud eum perturbatio Cõſulum in annis Conſtantini & filiorum, & quomodo prætererit duos Cõſulatus,ſciunt qui vel minimùm ſunt verſati in Faſtis Cõſularibus. Nec eſt omittẽdum Socratem lib.2.cap.4.Sozom.lib.3.cap.2.Caſſiod.lib.4.hiſtor. Tripar. cap. 3. & 4. ad eundem annum & Conſulem conſtituere huius Conſtantini mortem,& Euſebij Cæſarienſis auctoris noſtri.

iuxta Aquileiam Alſæ) Sic correximus ex L.A. Au.M.V.Lo.Lod.Peta. O. Pi.Vi.Fux.Va.Vat.P. & trib.Ms.Fab. pro *iuxta Aquileiæ Alſam*, vt in vulgatis & apud Albertum; vel *iuxta Aquileiam Alſe* vt in Fa.& ſeptẽ Vatic.Nam etiam cõſtat ex Aurelio in Epitome *Conſtantinum fuiſſe proiectũ in fluuiũ,cui nomen Alſa,non longè ab Aquileia.* conuenientiùs Ruffinus lib.1.ca.15. *Conſtantinõ non longè ab Aquileia apud Alſam fluuium à militibus interfecto* &c. & eo ſenſu Euſebius vocat *Aquileiam Alſæ*, hoc eſt, quæ adiacet *Alſæ* fluuio,vt etiam teſtatur Plinius lib.3.ca.18.Prætereà inſolens eſt, vt flumina ab vrbibus denominationem ſumant,ſicut proprium eſt vrbibus.

Vario euẽtu &c.) Opponũt iſta ex aduerſo an. 4.Cõſtantij Lo.M. at Cõtractus an.5. Cæteri an. 3.vt Peta.Pi.Fux.Vi.O.Fa. Mar. cum quibus cõcurrunt vulgares;A prioribus ſtamus propter notam numeralem,quæ appoſita eſt è regione ſuperioris paragraphi.

Multæ Orientis vrbes terræmotu &c.) Vnanimes editiones anno 4. Cõſtantij iſta credidêre,vt Lo.Peta.Pi.Vi.O.Fux.Fa.nec diſſentiunt Cõtractus & impreſſi: Socrates tamen lib.2.cap.10.ſub finem loquẽs de hoc terræ-motu comparat illum cum anno 5.Cõſtantij imperatoris, & *Conſulatu Marcelli*, ſeu *Marcellini & Probini:* plures alij meminerunt eiuſdem terræ-motus,vt Oroſ.lib.7. ca.29.Gregor.Nazianſenus orat. de rebus ſuis,Ephrem li. 2. de vitis Patrum apud Surium tom.2. Verùm circunſtantiam temporis non obſeruant.

Audæus) *Andæus* in Lod.Mar.Vincen. *Audeus*

Digitized by Google

Vi.O.Pi.Lo. Contract. *Audens* Fa. apud Epiphan.hæreſ.70. Αὐδιος: Theodor.li.4.Eccleſ.hiſtor.cap.10.Αὐδαῖος. Vnde non leuis firmitudo vulgatæ lectioni accedit, quam alij Ms. & Mar. habent.

in Syriacœle) in L.Pi. *in Syria* abſque *cœle:* apud Mar. in *Cœleſyria*; Sed prima tutior eſt. Extat enim in ſeptem Vaticanis & alijs Ms. Eſt autem eadem regio, quam Scriptura ſacra 1. Macchab. 10. & 2. Macchab. 3. & 4. Ptolemæus & alij *Cœleſyriam* vocant, de qua Strabo libro 16. *tota regio vltra Seleucidem & Arabiam recedens Cœleſyria appellatur*; *ſita*, ait Apuleius *ſuprà Euphratem in Libya*, ita dicta à profunditate. Nã κοῖλος cauum ſignificat. Hinc B Mela lib. 1. inter ſex partes Syriæ nominat eam, quæ dicitur *Cœle* ſeu *Cæle*, ſicut Curtius lib. 4. & Plinius diuidens Syriam in vndecim partes, vnam facit huius nominis *Cœlen*, cuius vrbs præcipua erat Antiochia. De voce autem *Syriacœle* pro *Cœleſyria*, Philo lib. de legatio. Hierony. in Ezechiel. lib.14. cap.17. & Danielis 11. & lib. quæſtion. in Geneſ. Ioſeph. lib.1. de bell. Iudaic. ca.3. Plinius lib.6. cap. vltimo: vſitatiùs tamen dicitur *Cœleſyria* ſeu *Celeſyria*.

Audæus &c. Audæana) *Audiana* Vi.Lo.Lod. O. Peta. Pi. Fa. apud Epiphanium hæreſ. 70. *Αὐδιανοὶ εἴτουν ὠδιανοί*. Ad extremum dicerem iſtam periodum obijci in omnibus libris anno 4. Conſtantij, cum ita habeatur in impreſſis, & prætereà in Peta.Pi.Vi.L.O.Fux.Fa.Mar. ſed impedit Lo. qui opponit anno 5. nil intereſt quod C elegeris.

Franci à Conſtante perdomiti &c.) Aſcribenda docuêre anno 4. Conſtantij Vi. O. Pi. Fa. & impreſſi. At an. 5. Lo.Peta.Fux.M.Mar.Contract. quibus adhæremus: nam propiùs accedunt ad teſtimonium Socratis, qui lib.2. cap.9. & 13. recitat hæc contigiſſe anno 6. Conſtantij, ſeu ijſdẽ Conſulibus, ſub quibus cædes Hermogenis patrata, de qua proximè Caſſiodorus hæc ipſa verba refert circa quintum Conſulatum poſt mortem Conſtantini, cùm tamen nominat *Conſules Leontium & Saluſtium*, qui vt videre eſt in Faſtis, & colligitur ex Socrate & alijs, eſt octauus Conſulatus: hac poſtrema ratione iſtud eſſet referendum ad an.8. Conſtantij.

D Hermogenes &c. Conſtantinopoli, tractus à populo &c.) Sic pro *Conſtantinopolim*, ex Al. V. P.Vi.O.Lo.Pi. Fa.Mar. Contract. quorum verborum is ſenſus eſt; non quod Conſtantinopolim perductus ſit, ſed quod cum in eum ibi populus inſiluiſſet, captum & interfectum fune traxerit; ſic enim Socrates lib.2.cap.13. *fune per vrbem tractus eſt:* quod idem habent Sozomenus lib. 3. cap.7. & Nicephorus lib.9.cap.7. Prætereà conſignari iſta varijs annis obſeruandum eſt. Nam Vi.O.Pi.Fa.an.4. Conſtantij, ſicut impreſſi. At Lo.Peta.Fux.Mar.an.5. quibus adhæſimus; ſiquidem viciniores ſunt ijs, quę ſcribit Socrates lib.2. cap.13. nimirùm eueniſſe ſub *Conſulatu Conſtantii III. & Conſtantis II.* Hunc enim Marianus & Onuphrius in Faſtis aſcribunt anno 6. Conſtantij: ſicut etiam infertur ex loco citato lib.4. hiſt. trip. cap.9. vbi ſuperiores Conſules ponuntur anno 5. A Conſtantij.

ibid.pag.188.B. Antiochiæ Dominicũ aureum dedicatur) Reſpondent hæc anno 5. Conſtantij in Peta.Pi.O.Vi.Fux.Fa.Mar.& impreſſis. At in Lo.an.6. Sed rectiùs priores teſte Athanaſio lib. de Synod. *Fuerunt numero, qui Antiochiam tempore Encœniorum* (huius templi) *conuenerant, nonaginta* (Sozomenus lib.3.cap.5. Hilarius lib. de Synod. numerant *nonaginta ſeptem*) *Coſs. Marcellino & Probino indict. 14. præſente ibidem Conſtantio impiiſſimo imperatore*; dabat enim tunc imperator ſua Quinquennalia: cum quo conuenit Socrates lib.2. cap.8. Nam agens de conſeſſu illius Cõcilij Antiocheni, nominat eoſdem Conſules, & obſeruat agi tũc annum 5. à morte Con- B ſtantini patris, niſi quod pro *Marcellino* legit *Marcello*, vide quæ dicta ſunt ſuperiùs de inchoatione illius templi circa an. Chriſti 331.

Macedonius &c. ab Arianis Epiſcopus) Sic pro *ab Arrianis Epiſcopis* ex L. Lo. P. A.Peta.M.V. P. Lod.Fux. Fa. Mar. Nam Macedonius *in ſede Epiſcopali* (Conſtantinopolitaná) *magis à populo Arriano & ſecũdum præſidis, quam Eccleſiaſticum canonem collocatur*, vt teſtantur Socrat. lib. 2. cap.16. Sozom.lib.3.cap.9. ídque annó 5. Conſtantij, ſi Peta.Pi.Vi.O.Fux.Fa. & impreſſis credimus. At ſi Lo.& Mar.an.6. ſicut etiam infertur ex ſupradicto loco Socratis lib.2. ca.13. cum hoc etiam conſtituat ſub ijſdem Conſulibus, vt videtur accidiſſe initio anni. Licet autem Macedonius ſæpius fuerit eiectus & reſtitutus ſedi Conſtanti- C nopolitanæ; tamen Hieronymus hîc videtur loqui de eo tempore, quo primùm Arriani Euſebio Nicomedienſe defuncto introducunt Macedonium, & Catholici Paulum: quod accidit eodem anno, quo cęſus eſt Hermogenes, de quibus Cõſule eruditiſſimos annales ſummi Baronij. Illa enim hiſtoria apud ſcriptores eſt tot ambagibus inuoluta, vt vix poſſis te ſine huius Theſei filo ab illis expedire.

Paulus crudelitate Præfecti Philipi (nã fautor Macedonij partium erat) & Arianorum inſidijs ſtrangulatur) Hæc voluere Pi.Vi.O.Fux.Peta.Fa. & excuſi anno 5. Conſtantij: Lo. an. 6. Sozom. lib.3.cap.8. Socrates lib.2.cap.12. dum hæc conſequenter referunt poſt dedicationem huius Eccleſiæ Antiochenæ, vidẽtur ſignificare contigiſſe D eodem anno cædem Pauli. Verùm quod neutro anno illa acciderit, ſed multo poſteriùs euidenter conſtat ex eo, quod cùm quater amandatus eſſet in exilium (teſte Athanaſio epiſto. ad ſolita. & alijs) reſtituitur poſt Sardicenſe Concilium literis Conſtantis imperatoris teſte Socrate lib. 2. ca.18. quod Concilium celebratum eſt anno 11. Conſtantij: tandem ait Athanaſ. *à Philipo præſide in exilium miſſus eſt circa deſerta Tauri, quo in loco per Euſebianos laqueo ſtrangulatus vitam finiit.* Idem etiam deſcribit in Apologia de ſua fuga, illius Pauli necem per Philipum præſidem procuratam, quæ videtur contigiſſe anno 15. Conſtantij, vt colligitur ex eodem Athanaſio & ex Socrat. lib.3. cap.30. & Sozom. lib.4. cap.2. Philippus hic videtur idem cum eo, cuius mentionem facit

Digitized by Google

Zoſimus lib. 2. qui à Conſtantio ad Maxentium Legatus miſſus eſt.

Maximinus) *Maximianus* Fa. V. *Maximus* Vi. O. Vincen. ſed prior ſcriptura retinenda ſine dubio ex alijs Ms. & Athanaſio, Adone, Mariano, & Contracto.

Treuirorum) *Trinerorum* M. *Trebrerorum* P. Peta. *Treuorum* L. Pi. *Treuerorum* Lo. Vincen. Ado, cum alijs exemplar. quæ habent noſtram lectionem: conſentiunt Marianus, Cõtractus, Dio lib. 40. Vopiſcus, Ptolemæus, Trebellius, Proſper infrà ad an. 388. ſed etiam ipſe Hierony. epiſt. 6. licet lib. de ſcript. eccleſ. vtatur etiam voce *Treueris:* in epitome Liuij vtrumque habetur & *Treueris & Treuiris:* Notitia imperij ſcribit *Triberis:* Ptolemæus Τριβοροὶ: Tacitus, Saluianus, Ado, *Treueris*, & hoc vſitatius videtur.

Athanaſius Alexandriç Epiſcopus cum à Conſtantino quçreretur ad pœnam, honorifice ſuſceptus eſt) Hçſi aliquandiu ſequendi-ne libri Lo. Vi. O. Peta. Vincen. Mar. cùm ſuaderent legendum *à Conſtantio*, ſicut vult Luppus in vita Maximini, & certum eſt ex Socrate lib. 2. cap. 18. & alijs Cõſtantium, licet fuiſſet tunc temporis valde aduerſus Athanaſio, cum tamen honorifice ſuſcepiſſe, poſt acceptas litteras commendatitias Conſtantis fratris. Nihilominùs retinenda eſt antiqua lectio, cum auctor hìc agat de profectione Athanaſij Treuerim, ſumpta occaſione ex ijs, quæ de Maximino dicenda erant, remque explicet non vt præſentem, ſed iam ante præteritam: conſtet etiam ſemel tantum Athanaſium Treueros in exilium amandatum à Conſtantino patre, vt ipſemet teſtatur: non fuit temere à veteri lectione recedendum; Sic enim is Apologia 2. loquẽs de Conſtantino, *Emicuit ira Cæſaris adeò vt poſt tot atroces minas nos in Gallias relegarit*, & epiſt. ad ſolitariam vitam &c. *pater Conſtantinus calumnia Euſebianorum Athanaſium in Gallias ad tempus amandauit.* Hoc idem teſtatur Conſtãtinus filius in ſuis ad Alexandrinos literis, quæ in eadem Apologia referuntur, *Athanaſius vt ſub me ageret iuſſus atque ita in hac vrbe* (Treueri) *commoratus eſt, vt omnibus rebus neceſſariis abundaret.* Hinc etiam Theodoretus lib. 1. cap. 30. *ſubiecerunt que imperatori* (Conſtantino patri) *minatum eſſe Athanaſium frumenti ſe curationem impediturum eſſe, quibus fide habita, imperator in vrbem eum Galliarum relegauit, nomine Treuerim, eratque annus ille imperii triceſimus.* Adde quod Cõſtans nondum literis ſuis Athanaſium Conſtantio commendarat, vt planum fiet ex ijs, quæ ſubiungit auctor; ſed hçc quò demum notiora eſſent notantur ad an. 6. Conſtantij in Vi. O. Peta. Pi. Fux. Fa. & impreſſis: in Lo. ad annum 7.

Sapor Perſarum &c.) Perſecutionem à Sapore in Chriſtianos cõmotam Pi. refert ad an. 6. Conſtantij: Peta. Vi. O. Fux. Fa. Mar. ad an. 7. quibus conformes ſunt editiones: at demum Lo. ad an. 8. Theodor. lib. 1. hiſt. cap. 24. Cedren. in vita Conſtan. Sozomenus li. 2. ca. 8. videntur referre hanc perſecutionem ad an. 21. Conſtantini, niſi dicas duas fuiſſe diuerſis temporibus, licet per eundem. Verumtamen nullus reperitur, qui ſcripſerit ſub Conſtantino, apud quem fiat vel minima mentio

A alicuius perſecutionis commotæ per hunc Saporem regem Perſarum, viuo Cõſtantino: imò ipſe videtur hac in re reueritus maieſtatẽ & pietatem Cõſtantini; adeò vt ad eundem legatur miſiſſe Legatos & dona ampla *tanquam fœderis & amicitiæ ſigna*, Euſebius lib. 4. de vita Conſtantini cap. 8.

Neocæſarea &c. ac Epiſcopo) *ac Epiſcopis* Vi. O. Fa. Volebat vir doctus legendũ *Epiſcopio*, quo intelligitur dom⁹ Epiſcopalis, ſed obſtãt libri Ms. & Mar. & illa verba *cæteriſque qui* &c. quibus auctor intellexit diuerſos, qui erant in Eccleſia, alios ab Epiſcopo fuiſſe ſeruatos. Magna fuit illius Eccleſiæ prærogatiua, vt quamuis illa ciuitas non his temporibus ſolùm, ſed ſæpe aliàs fuerit proſtrata

B terræmotu; ipſa tamen ſemper manſerit incolumis: quinetiam cum edicto Diocletiani omnes Eccleſiæ ſunt dirutç, illa tamen intacta permanſit: propter merita, vt creditum eſt, ſui Epiſcopi S. Gregorij, qui propter multitudinẽ miraculorum cognominatus eſt θαυματουργὸς. i. *patrator miraculorum*, quique illam Eccleſiam conſtruxerat ſicut teſtantur Theodorus in collectã lib. 2. Gregor. Niſſenus in vita illius Gregorij. Ipſa etiã Cathedra Epiſcopalis habuit ſẽper viros in fide Catholica celebres (quod rarum in alijs) à tempore illius Gregorij, vſque ad Sanctum Baſilium ipſo teſte epiſtol. 66. Porrò ſubuerſionem hanc Peta. Pi. Vi. O. Fux. Fa. Mar. reijciunt ad an. 7. Conſtantij, à quibus non abſunt impreſſi: Lo. ad an. 8. nec quæras apud alium auctorem, quod ſit certiùs,

C cum nullus quod ſciam meminerit.

Titianus &c. Præfecturam Prætorij) *præfecturam prætorio* Fux. Lo. L. M. A. Pi. Verùm in Vi. O. Fa *præfecturam prætoriam.* Incertiora ſunt, quç de temporis circunſtãtia dici debent. Nam in Fa. Fux. & excuſis conferuntur cum an. 7. in Peta. Pi. Vi. O. cum an. 8 in Lo. cum an. 9. quem maluimus ſequi propter ſuccedentem Notam, quæ ann. 10. debet opponi.

Athanaſius ad Conſtantis literas) *ad Conſtantii literas* Lo. *ad Conſtanti literas* Pi. *à Conſtantis litteras* Fa. ſed in iſtis duobus aduertis mendum manifeſtum. Nam lectio Lo. poteſt vtcumq; defẽdi, quia certum eſt ex Athanaſio Apolog. ad Conſtanti. epiſtol. ad ſolit. vit. agentes, & Nicephoro lib. 9. cap. 21. Athanaſium euocatum per literas

D Conſtantii: tamen quia teſtibus Socrate lib. 2. cap. 18. & ipſo Athanaſio ibidem & Apolog. ad Conſtantium, Conſtans egit per literas apud Conſtantium fratrem, vt eum reſtitueret; alioquin ei indixit bellum; lectio vulgata videtur potiùs retinenda. Porrò M. vnà cum Cõtracto hæc appingit annò 9. Conſtantij: Lo. anno 10. cæteri an. 8. vt Pi. Vi. O. Fa. Fux. Peta. Mar. Verùm magis in partes Lo. propendeo; ꝓpiùs enim hiſtoriæ veritatem attingit, qua cõſtat Athanaſium literis Conſtantis reuerſum Alexandriã non multò poſt Concilium Sardicenſe, ſicut teſtantur Socrates lib. 2. cap. 18. & Athanaſ. Apolog. ad Conſtantium. Iam verò Concilium illud celebratum fuiſſe *Coſs. Ruffino & Euſebio*, & an. 11. Conſtantini tradũt Sozom. li. 3. ca. 12. Socrates li. 2. ca. 20.

Digitized by Google

Dyrrachium corruit &c.) Corruiſſe narrant Vi. O.Pi. Fa. & editi an. 8. Conſtantij : Peta. Fux. Mar.an.9. Lo.& Contract.an.10. quem ſequimur propter Notam præcedentem, quam collocauimus ad an. 10. &. quia omnium librorum vnanimus eſt conſenſus, ſingulos paragraphos ſeſe conſequi hoc loco, & ferè ſemper eodem ordine, licet non ſub iiſdem notis.

Magnis Reipub. expenſis in Sel. Syr. portus &c.) Vt minus dubites, obſeruato annum, non quem indicât præter editos, Pi.Vi.O.Fux.Fa.Peta.M. hoc eſt anno 9. Conſtantij; ſed quem Lo. an.11. quem ſequimur propter rationem iam dictam in præcedẽtibus Notis: ſi ſequendus èſt ordo Caſſiodori, prout habent eius libri, in quibus hoc ipſum iiſdem verbis profertur, circa Conſulatum Ruffini & Euſebij, qui eſt in illis nonus annus, poſt mortem Conſtantini, dicendum eſt eum fauere prioribus: ſed ſi ſpectemus veram rationẽ Conſulum, iuxta quam illi Conſules concurrunt cum anno 11. Conſtantini, rectiùs liber Lo.

portus) *porticus* A. ſed corruptè: diximus autem antea circa an. Chriſti 167. ex Plinio Seleuciam eſſe ſitam ad flumen Tigrim. Hinc intellige cur ibi portus fuerit neceſſarius.

pag.189.col.1.A. Rurſum Sapor &c.) Niſibis obſidionem opponunt Lo. anno *11*. Conſtãtij: Fa. an. *10*. in quo habet imitatores excuſos. At Peta. Pi.Vi.O.M. Fux. anno 9. Sed ſequendus Lo. propter ſuperiora, aut nulla librorum ratio habenda in ordine verſiculorum.

Euſebius Emiſenus) Additum eſt *Epiſcopus* in L.A.V.Vi.Pi. Lo. Sa. pro *Euſebius Emiſenus* vel *Euſebius Emeſenus* vt in Fa. varietas verò hæc librorum, varietate ſitus augetur. Nam Peta.M.Pi. Vi.O.Fux.Fa. Mar. an.10 conſignant, quod & faciunt editi: at Lo. an.12.

Solis facta defectio) Defectio hæc non leuem anni peperit obſcuritatẽ, cum in aliis an.10. Conſtantij reſpondeat, vt in Peta.Pi.Fux.Fa. & cuſis, qui firmantur Cedreni aſſenſu. Caſſiodori quoque ſi habeatur ratio, quod ipſe hoc idem refert circa Conſulatum 10. poſt mortem Conſtantini: ſed ad an. 12. ſi illi Conſules *Philippus & Sallia* ſeu *Sallea*, quos nominat illo anno, fuerunt anno 12. vt habẽt Faſti, & colligitur ex locis citatis Socratis & Sozomeni: & ſic etiam notat Lo. ad eundem an.12. contrà Vi.O.Mar. ad an.11. quos ſequimur, quia Socrates lib.2.cap.20. comparat hãc defectionem cum *Coss. Ruffino & Euſebio*, qui cõcurrunt cum an.11. Conſtantij, vt diximus ex iiſdem Socrate & Sozomeno, & obſeruat Onuphrius in Faſtis, & in Chronico Eccleſiaſtico: Ammianus initio li.20. facit mentionem alterius eclypſis, tempore Conſtantii, ſed annis 13. ſeriùs, cùm eam referat *ad Conſulatum Conſtantii X. & Iuliani III.* Vide accuratiſſimam obſeruationem doctiſſimi Ioſephi Scaligeri lib.5. de emendat. tempor. pag.479.

Bellum Perſicum &c. apud Singaram) Sic pro *Singarum* vt in vulgatis, & apud Eutropium Vineti. At in editione Vvecheliana *Singaram*. Pæanius ἐν Σιγγάροις: ſequuti ſumus L. A.M.V.Lo. Vi.O.Fa.Peta.Va.Vat.P.Pi. de qua vrbe Plin. lib. 5. cap.24. Stephanus de vrbibus Σίγγαρα πόλις Ἀραβίας: Ammian. lib.18. Sozom. lib.7. cap.18. Ptolemæo mons eſt Meſopotamiæ. De *Singaro* vrbe vix vſpiam leges. Obſcurior eſt temporis rei geſtæ circumſtantia, cùm Vi.O.Fux. commendent an.11. Conſtantij, vt & impreſſi; At verò Peta.Pi. anno 10. Lo. an.12. Socrates lib.2.cap.26. refert hoc bellum ſub *Conſulatu Sergii & Nigriani*, & anno 4. poſt Synodum Sardicenſem, quàm diximus celebratam an.11. Conſtantij ex eodem Socrate lib.2.cap.20. itaque an.15. Conſtantij. Nihilominùs ille Cõſulatus cõſtituitur à Caſſiodoro anno 12. Conſtantij, & forſan Hieronymus in hoc ſecutus eſt eundẽ auctorẽ, quẽ Caſſiodorus.

Bizabdæ) *Bizabde* Pi. A.Lo. *Byzabde* O.Vi. *Byzabde* Fux. *Bizalde* Peta. *Abizabde* P. & ſæpe, aſſumpta *a* præpoſitione præcedenti *Bezabda*: Ammiano lib.18 & 20. *Bizabda*: Pomp. Læto, & Cuſpiniano.

Amida) *Amida* P. *Amide* Vi.O. *Amicle* Fa.

Hieroſolymorum) *Hieroſolymarum* L. A. Lo.Pi.

Maximus quadrageſimus &c. moritur) Horum ſitum caſtigandum pronunciat Annalium Eccleſiaſt. parens tom.3. Annali. pag. 536. Nam contendit obitum Maximi eueniſſe anno 15. Conſtantij, & non *11*. vt olim; eo quòd idem Maximus habuerit Cõcilium Hieroſolymis, vnà cum Anaſtaſio, anno 14. Conſtantij: itaque cum aliquot libri vt Peta.Pi.Vi.O.Fux.Fa. præter editos hæc aſcribant eidem anno 11. Conſtantij, & Lo. anno 12. huic nos adiunximus, quo propiùs ad tanti viri, quem omnes pij & probi iure colunt & obſeruant, ſententiam accederemus, quantum licuit per exemplaria.

moritur: poſt quem) Sic ex A. L. Lo. Vi. Pi.Peta.M.Va. O. ſeptem Vat. P.Fa. pro *moritur primus poſt quem*: nam dictio illa *primus*, erat inuerſa, ac è ſuo loco mutata, vt cernis ex ſequenti Notâ.

inuadunt, id eſt Cyrillus) interiecimus *id eſt*, ex L.A.Vi.Pi.M.V.O.Va.Vat.Lo.P.Peta.Fux. pro *inuadunt Cyrillus*. Adhæc vox *primus*, quàm ſuperiori Notâ expunximus, huic loco reſeruanda videbatur vice *id eſt*, ne penitùs inutilis eſſet; ſic enim illuſtriſſimus Baronius referens hunc locum tom.3. pag. 536. pro *id eſt* habet *primum*; nec dubito quin ex aliquo Chirographo; id tamen à nobis recipiendum fuit, de quo certiùs conſtabat per libros.

Cyrillus Irenæus) Pro *Ireneus* in Fa. *Humeus*: in Vi.O.& Lo. *Hyreneus*: in Peta.& Fux. *Hiromius*: in Pi. *Hiereneus*.

poſt mortem eius ita ei ab Acacio) Sic reponendum docuerunt L.M.P.Lo.A.Vi.O.Pi. Fux. ſex Vatic. pro *poſt mortem ei ab Acacio*, vt in impreſ.& aliis Ms.

ab Acacio) *ab Agapio* Lo. *ab Achatio* Vi.O. *ab Acatio* L. Pi.Fux.Fa. *Accacio* Peta. Noſtræ ortographiæ auctores habemus Hieronymum lib. de ſcript. Eccleſ. Socratem lib.2. cap.4. & 40. Sozom. libro 3. ca.14. Ἀκάκιος: nec obſtat quod apud Euſebium lib. 7. hiſtor. cap. vlt. fiat mentio

Agapij Epiſcopi Cæſareæ. Nam hic multis annis antè illum deceſſerat.

Arianis Epiſcopis) *Arianis* deeſt in P.Vi.O. L.Pi. & vox *Epiſcopis* in A.M.P.Lo.Fux.Peta.tamen neutrum repugnat veritati hiſtoriæ.

miniſtrauit) *adminiſtrauit* L. A. V. ſed priùs præſtat; proprium enim Diaconi *miniſtrare*, cum τὸ διακονεῖν nil aliud ſignificet.

ibidem B. penſatus Heraclium, quem) Suadentibus L.A.M.V.Va.Pi.Vi.O.Vat.P.Lo. Peta.Fa. Fux.abdicauimus vocem *in*, cum vulgati ſic haberent *penſatus in Heraclium quem*.

regradauit) *degradauit* Lo.

Liberi⁹ xxxIIII.Rom.&c.) In Liberij ſede præfigēda liberiores ſunt codices. Nam Peta.reuocat ad an. 11. Conſtantij: Fux. Vi.O.Pi.Fa. ſeptem Vatic.& impreſſi ad an.12.Lo.ad an.13. Mar. ad an.14. Præferendi cæteris cuſi: ſic enim ſtabilito hoc ſitu anni 17. Marci & Iulij anteceſſorum complentur, & propiùs acceditur ad mentem Onuphrij, qui vult hunc Liberium ſediſſe an. 13. menſ.4.dieb.17.ſed Baron. an. 15.menſ.4 die 1. & Mar.an.15.menſ. 7. die 3. licet Anaſtaſius Biblio.velit tantum an.10.menſ.7.die.3.

quo in exilium ob fidem truſo,&c. *vſque* quaſi victor intrauerat) Vulgati habent *quo in exilio*, ſed ſic reſtituendum docuerunt L.A.Al.M.P.Vi. O.Peta.Pi.Lo.Lod.Fux.ſex Vatic.Sa.Albertus & ſic refert illuſt.Baronius tom.3.pag.536. Ne autem mireris, ſi ſex iſtas lineas collocauerimus ſub Liberio poſt illa verba, *Ordinatus Epiſcopus*, cum olim ita fœdiſſimè eſſent tranſpoſita, vt ſequerentur proximè illa antecedentia, *in presbyterum regradauit*, quaſi dicta eſſent de Hilario Hieroſolymitano Epiſcopo, cum de Liberio ſint accipienda. Nihilominùs hac in re ſequuti ſumus veritatem hiſtoriæ, & fidem ſupradictorum exemplarium, ſeptem Vatic.trium Ms.Fab. & Contracti, quibus conſonant, quæ leguntur apud Socrat. lib.2.cap.36.& Theodoret.lib.2.cap.17. Sozom. lib. 4. cap. 15. qui omnes teſtantur Liberium ab exilio reuocatum poſt annum, vel poſt biennium (vt ait Athanaſ.in epiſt.ad ſolitar.) *expulſo Felice à populo Romano tumultuante:* illuſtr. Baronius ſummo iudicio ſubodorabatur latere hîc mendum: nam dum hæc, vt erant olim, refert tom. 3. pag. 536. ſubdit, *ſed vt puto multa mendoſè leguntur*.

peierauerunt) *periurauerunt* L.A.P.Pi.Lod. *iurauerunt* vnum ex Vaticanis.

in hæreticam prauitatem) *in heretica prauitate* A.L.V.P.Vi.O.Pi.Lo.Fa.Peta.ſeptem Vaticani, Mar. ſed vtrumque recidit in eundem ſenſum. Quod autem Liberius dicitur hoc loco ſubſcripſiſſe hæreticæ prauitati, hoc ipſum confirmat Hiero.li.de ſcrip. Eccleſ.in Fortunatiano, quē vocat *deteſtabilem, quod Liberium ad exilium pergentem primus ſollicitauit, & fregit, & ad ſubſcriptionem hæreſeos compulit.* Cui quodammodo ſuffragantur Athanaſ. epiſt. ad ſolit. vit. ag. dum ait *Liberium minis mortis ad ſubſcriptionem adductum fuiſſe*, & Hilar.ad Conſtantium, vbi damnat ipſum Conſtantium, *quod maiore impietate remiſeris Liberium, quàm relegaueris.* Nihilominùs certum eſt formulam fidei, cui ſubſcri-

A pſit Liberius, quæ fuit vna ex tribus, quæ fuerunt editæ in Hirmienſi Concilio, ſeu potiùs conuenticulo, non damnaſſe in Filio nomen conſubſtantialitatis cum Patre, ſed tantum illud ſilentio præteriſſe: ſiquidem aſſeuerabat Filium eſſe eiuſdem cum patre ſubſtantiæ, quòd idem eſt ac dicere eſſe Filium Patri cōſubſtantialem. Tamen quia hæretici in alium ſenſum vocem *ſubſtantiæ* inflectebant, ideò à patribus iudicatum eſt maioris ponderis eſſe dicere *Filium conſubſtantialem* quam *eiuſdem ſubſtantiæ*; licet autem illa profeſſio videri poſſet Catholica, tamen quia carebat voce illa *conſubſtantialitatis*, quā maiores aduerſus Arianos, magna ſemper conſtantia deffenderant, quò Liberius erat illuſtrior perſona; rumor magis in-

B crebruit contra eum. Nam qui in Oriente degebant, crediderunt Liberium non tantùm verbum conſubſtantialitatis reieciſſe, ſed etiam aſſeueraſſe Filium Patri omnino diſſimilem, vt ait Sozom. lib.4.cap.14. qui verò in Occidente, ipſum Cōſtantio adhæſiſſe, & hæreticum euaſiſſe, tum quòd viſus eſt prodere fidem Nicenam, omittendo vocem conſubſtantialitatis, tùm etiam quia ſubſcripſiſſet in cauſa contra Athanaſium, & communicaſſet cum Arianis, quorū communionem anteà abhorrebat: nullo tamen modò videtur reuerà habendus hæreticus, quia ſemper perſeuerauit in fide Catholica, ſicuti pluribus confirmat magnus Baronius tom.3.Annal. apud quem reperies, præter alia teſtimonia, literas Liberij, ex quibus ſuperiora confirmātur. Propterea non deſunt inter veteres, qui eum ab omni ſuſpicione hæreſeos penitùs li-

C berent, aſſerántque eum Conſtantio imperatori Ariano ſemper conſtanter reſtitiſſe, & præcipuè tēpore Concilij Ariminenſis, ſic Socrates li.2.ca. 17.li.4.ca.29.Sozome.lib.4.cap.11.li.6.cap.23. Theodoret.li.2.ca.15.16.17.Ruffin.li.1.cap.22.& 27.li.2.cap.10.Niceph.lib.9 ca.33.35.36.& 37. vbi inter cætera docet falſum rumorem hæreſeos, cōtra Liberiū ab Eudoxio Ariano ſparſum fuiſſe. Hinc Ambroſ.lib.3.de virgi. vocat Liberium *virum ſanctæ memoriæ*, Baſil.epiſt.74.*virum beatiſſimū*, Epiphan.hær.75.*beatū*, & in Martyrologio Bedæ 8.Calend.Octob.recenſetur inter Sanctos.

Magnentio) *Magnetio* ſex Vatic.P.Fa.& primæ editiones, tam hîc quàm aliis in locis. Auctor marginis impreſſorum Baſileæ & Pariſiis, notauerat legēdum *Maxentio*. Verùm perperā: primùm

D enim comprobatur ab aliis Ms.Contract & Mar. tam hîc quàm in ſequentibus, à Vopiſco, Zonara tō.3.Eutropio lib.10.Ruffino lib.1.ca.19.Athanaſ apol. ad Conſtantium, Zoſimo lib 2.Socrate paſſim, & Faſtis. Præterea ſuperiùs iam nobis occurrit obitus Maxentij, ita vt de eo nullo modo poſſint hæc dici.

Magnentio apud Auguſtodunū arripiente imperium, Conſtans &c.interficitur) Apud *Auguſtronnum* Fa.*apud Auguſtidunū* Vi.Fux.O. *apud Auguſtudunum* Pi. Denique licet Peta.& Mar. aggregent iſta ad an.12.Conſtantij; Lo.ad 15.frequentiores tamen ſunt, qui ad annum 13. vt editi, ad quos accedunt Fux.Vi.M.O.P. Fa. Socrates autem libro 2. cap. 26. & Caſſiodor. in

Chron. accenſent iſta Conſulatui *Sergii & Nigriani*, quem Socrates, vt colligitur ex lib. 2. cap. 20. & Sozom. lib. 3. cap. 12. componũt cum anno 14. Conſtantij, ſicut faciunt Faſti, Onuphrius, & Baronius, ſed ipſe Caſſiodorus cum an. 12. tamen ſi illi reſtituãtur duo anni, quos ipſe præterijt, hoc pacto conueniet cum cæteris. Quibus adhæſiſſemus, ſi affulciſſet aliquis liber, & niſi obſtaſſet illa auctoris verba (ſi tamen ſunt illius) *imperii ſui anno 13.* & niſi Conſtans ipſe cœpiſſet imperare vnà cum Conſtantio fratre; hæc enim ſi mutationem recipere debeant, ordo ſubſequentium valde perturbabitur. Nam licet huius Conſtantis cædes inciderit in menſe Februario illius Conſulatus, qui eſt 14. poſt mortem Conſtantini patris, & iam imperaſſet à die 11. Cal. Iunij Conſulatus *Titiani & Feliciani*, qui erat 15. Conſulatus retrogradiẽdo annos 13. menſes 7. & aliquot dies; tamen quia cœpit regnare cum Conſtantio eadem die & eodem anno; quæ ratio vt idem annus qui habetur 13. imperij Conſtantij non dicatur etiam an. 13. Conſtantis? vel quæ cauſa vt ille annus, qui eſſet an. 14. imperij Conſtantis, non ſit etiam an. 14. Conſtantij? Adde quod auctor forſan aliter ſenſit de die ortus & occaſus imperij Conſtantis, quam ferant Faſti, & vulgus hiſtoricorum.

cui Helenæ) *cui Helene* Vi. O. Pi. Lo. *cui Helena* Lod. ſicut habent Victor, Oroſ. lib. 7. cap. 29. Zonar. tom. 3. Zoſim. lib. 2. Ἑλένη. Porrò noſtra lectio eſt Eutropij lib. 10. Caſſiodori, Mar. & aliorum librorum.

imperij verò ſui an. 13.) Deſunt in A. Au. Peta. M. P. Fux. Mar. ſed non diſſident à Victore in Epito. & alijs, licet apud Eutropium (ex quo hæc ſumpta videntur fere ad verbum) & apud Zonar. & Cedrenum dicatur mortuus anno 17. Imperij: ſed dicendum eſt hos tres comprehẽdere annos, ex quo, vt Cæſar, regnauit cum patre; Nam, vt ait Victor in Epito. *Caſar triennio fuerat.*

Vetranio) *Veteranio* L. Lo. Lod. Pi. P. ſic etiam Ammian. initio lib. 15. & 25. Eutrop. lib. 10. niſi quod in codice Fuldenſi, teſte Sylburgio, legitur *Vetranio.* At Pæanius, Zonaras tom. 3. & Zoſim. lib. 2 Sozom. lib. 4. cap. 4. Βρεττανίων. Caſſiod. li. 5. hiſto. Tripar. cap. 4. *Betranio:* ſed Latinis ſcriptoribus de Latinorum nominum orthographia, potiùs credendum, quàm Græcis aut Græcorum interpretibus; Ideò prima lectio eſt receptior ex Ms. tam hîc quàm in ſequentibus, & ex Freculpho, Oroſio lib. 7. cap. 29. Aurel. Victore lib. de Cæſaribus & in Epitome: *Britonio* Nicephoro lib. 9. cap. 28. At in Fa. vno loco *Veturianus*, in altero *Vetranio.*

Victorinus &c. *vſque* docet) Deſiderantur in L. Peta. A. M. P. ſeptem Vatic. Lo. Pi. Vi. O. Fa. Mar. Fux. & trib. Ms. Fab. nec iniuriâ; nam paulò poſt reperiuntur repetita ſub an. 20. Tamen noluimus delere, propter fidem codicum impreſſorum, & aliquot Ms. ſatiſque fuit notaſſe diuerſis typis, vt ſuſpecta.

Romæ populus &c.) Hæc in editis & in Lo iacent ex aduerſo an. 15. Conſtantij: in Fa. an. 14. in Peta. Pi. Vi. O. Fux. an. 13. quos ſequimur, quia certum eſt præceſſiſſe cladem Magnentij, quæ ſequenti anno contigit. De hoc ipſo vide Zoſim. lib. 2.

A

Magnentianos) Suadebant exemplaria L. A. Lo. Peta. P. M. V. Vi. O. Pi. vt apponeremus *Magnentiacos*, ſeu *Magnetiacos* vt in Fa. Verùm cùm priùs legatur apud Eutrop. lib. 10. & alios, quis mutationi locus.

Heraclida) *Heracliada* Fa. Lo. *Eraclida* Vi. O. *Heraclio* Al. Athanaſius epiſto. ad ſolitar. & alij meminerunt quidem *Heraclii Comitis* miſſi Alexandriam contra Athanaſium à Conſtantio, ſed qui diuerſus videtur ab hoc.

Nepotiani caput &c.) Codices circuntulere caput hoc per varias ſedes. Nam Peta. Pi. Fux. ad an. 13. Conſtantij: Vi O. ad an. 14. tres Ms. Fab. ad an. 15. Lo. Fa. & impreſſi ad an. 16. Maluimus priores ſequi, quia contigit ipſo anno primo Magnentij, vt teſtantur Socrates lib. 2. cap. 25. Zoſimus. Victor, Eutropius lib. 10. Diaconus, & alij, & vt aiunt Eutropius, Diaconus & Victor in Epitom. *Nepotianum 28. die Magnentius oppreſſit.*

B

caput pilo) *caput pila* Al. Sed mendosè, ſciunt omnes quanta ſit vtriuſque differentia.

pag. 190. col. 2. A. Vetranioni apud Naiſum) Olim & in nonnullis Ms. & Mar. deprauatè *apud Narſum.* Sed noſtram emendationem præferendam docuerunt L. A. V. P. Lo. Peta. Lod. Pi. O. Vi. *apud Nayſum* vt in Fa. Naiſi vrbis Pannoniæ meminit Zoſimus lib. 1. & 3. Item Athanaſius Apolog. ad Cõſtantium: eadem videtur quę apud Ammian. Marcellin. lib. 21. *Naſſum* dicitur. Adde quod *Narſi* vrbis nulla extãt veſtigia apud vllum bonum auctorem. Neque prætereundum difficile poſſe codices conciliari in aſſignanda his ſede, cùm aliqui circa an. 13. Conſtantij reponant, vt Peta. Fux. Mar. alij circa an. 14. vt Vi. Pi. O. alij circa an. 15. vt tres Ms. Fab. alij circa an. 16. vt Lo. alij circa an. 17. vt Fa. & impreſſi. In hac varietate nos quaſi mediam viam ſequentes hæc repoſuimus ad an. 14. Conſtantij. Nam licet viderentur collocanda ad an. 13. quia certum eſt Vetranionem eodem anno creatum Auguſtum, quo Conſtans cæſus eſt, & Victor ſcribat eum *non multos poſt dies à Conſtantio fuiſſe regno exutum*, tamen quia ex Zozimo lib. 2. & alijs colligitur, vt obſeruat Baronius, Vetranionem non ita ſubitò extinctum, ſed multò poſt, propterea placuit magis illa ſedes ad an. 14.

C

D

Magnentius Murſæ) *Nurſa* Al. *Murſe* Vi. *Murſia* O. in Faſtis Onuphrij & apud victorem in Epito. *apud Murſiam.* Apud Caſſiodor. li. 5. hiſtor. tripart. cap. 10. *in Mirſam*, ſeu vt in poſteriore editione *in Murſam*, ſeu vt habet Ms. *in Miſſam:* Seuerus lib. 2. habet vnò loco *apud Morſam*, & altero *Murſiæ:* Oroſij vetus editio *apud Myrſam*, recentior *apud Murſam.* Pæanius vitiosè ἐν Μύργῃ litera γ pro σ. Verùm vulgatæ fauent alia exemplaria tam hîc, quàm paulò pòſt & cum Freculpho, Mariano, Socrate lib. 2. cap. 32. Eutropio lib. 10. Zoſimo lib. 2. qui etiam compellat hanc Μύρσαν *Murſam* (Nam, quin ſit quædam vrbs in Pannonia eius nominis, nemo

Digitized by Google

contendit) vbi deuictus eſt Magnentius, eſſe vrbem in Pannonia, quem ſequitur Sigonius lib. 5. de Occid. imper. At Socrates & Caſſiodorus in hiſtor. Tripart. *munitionem in Gallia à Lugduno iter tridui diſtantem*; Sicut etiam ſenſiſſe videtur Ortellius: vtrinque rationes afferri poſſunt, quas Notarum breuitas nō patitur. Ad extremum hęc habentur circa an. 17. Conſtantij in Fa. & vulgatis: licèt Vi. O. Mar. circa an. 13. Fux. Pi. Peta. circa an. 14. tres Ms. Fab. circa an. 15. Lo. circa an. 16. Nos ſelegimus annum 14. quia teſte Eutropio, vt diximus Gallus Cæſar creatus eſt (de quo agetur in ſequenti verſiculo & anno) poſt victoriam de Magnentio.

Gallus Conſtantij patruelis, Cæſar factus) Iſte Gallus vocatur in antiquo Caſſiodoro *Conſtantius iunior*: in recentiori *Conſtans Cæſar*: in codice Theodoſiano ſæpe *Conſtans*, aliquando tantum *Cæſar*: in Faſtis *Conſtantius Gallus*. Dicitur autem ab auctore & Victore *patruelis Conſtantii*, quia erat filius vnà cum Iuliano Apoſtata, Conſtantij fratris Conſtantini Magni, à patre Conſtantio Chloro, vt habet hiſt. Trip. lib. 5. cap. 5. & 12. & conſtat ex Zoſimo, Victore & alijs. Ideo vocatur à Socrate lib. 2. cap. 28. Conſtantij Ἀνεψιός. Eruditè & ſummo cum iudicio illuſt. Baronius tom. 3. Annal. ad an. Chriſti 350. & 351. iudicârat Gallum creatum Cæſarem an. 15. Conſtantij, & *interuerſum in hoc eſſe Hieronymi Chronicō, nullum poſſe dubitare, quo Galli Cæſaris creatio recenſetur anno 17. Conſtantii*. Siquidem in M. Pi. Vi. O. L. & tribus Ms. Fab. annus 15. Conſtantij notatus eſt ad latus huius paragraphi *Gallus Conſtantii* &c. licet apud Mar. an. 13. in Lo. annus 16. in Fa. & editis annus 17. in Vi. Fux. O. Contract. ann. 14. Sed placuit priores ſequi. Inter varias enim & diſſentientes opiniones de anno, quo hic Gallus creatus eſt Cæſar, duæ inter cæteras eminent, quæ veritati magis videntur ſuffragari; prior quæ hoc tribuit ann. 14. Conſtantij, altera quæ ann. 15. Prior videtur firmari auctoritate Diaconi, & aliorum, qui volunt Conſtantium Gallum factum Cæſarem mox poſt cæſum Conſtantem propter occupatum imperium à Magnentio, Vetranione, & alijs, quorum occaſione totum imperium videbatur periclitari, & ille an. 14. eſt Hieronymo 13. propter iam dictam rationem. Poſterior ſtabilitur auctoritate Victoris, Eutropij, Zoſimi, qui conueniunt in hoc vt ſcribāt Gallum Cæſarem factum fuiſſe poſt expoliatum Vetranionem; imò etiam Eutropius vult poſt Magnentium victum. Nā ipſe, eodem ordine, quo auctor & ijſdem fere verbis, refert hunc & omnes ſuperiores verſiculos. Adde quod non niſi in Quinquennalibus, Decennalibus & ſimilibus ſpectaculis Cæſares ſolerent dici, vt ante præmonuimus.

Gallus Iudæos &c. multis hominum millibus) *multis Romanorum militibus* L. Pi. Vi. O. ſed mēdoſè: prætereà non ita certo conuenit inter codices, cùm Fux. & Peta. anno 14. Conſtantij opponant: Vi. Pi. O. tres Ms. Fab. Contract. & Mar. an. 15. Lo. 16. Fa. & impreſſi an. 17.

Nonnulli nobilium Antio. à Gallo interfecti) Ante hæc præmittuntur immediatè in A. M. P. Fux. Peta. *Iubileus ſecundum Hebræos*: ſed videat Lector quomodo conſtare poſſit: cùm enim Iubileus ſpatium 50. annorum coërceat, initium non niſi in quinquageſimum primum vel 101. annum cadere poteſt. At annus 19. Conſtantij concurrit (vt vides hoc loco) cum ann. 2370. ab Abraham, & anno 51. ab Abraham incipiebat initium 41. Iubilei, teſte Euſebio ſuprà: hinc ſi ſubducas à 2370. ſingulos Iubileos ſeu 50. annos, ſupererunt an. 19. Niſi dicas Hebræos, de quibus loquitur, aliam & diuerſam rationem numerandi vel deducendi annos inire ſolitos ab ea, quam auctor perſequitur: vnde nec mirum ſi quinquagenarius Hebræorum non concurrat cum quinquagenario Euſebij, quia tamen illorum ſupputatio omnino eſt ignota, vt pote à nullo veterūm explicata, liberum de ea re cuiuis iudicium permittimus. Nō eſt prætereundum cædem hanc nobilium referri ad varios Conſtantij annos, vt in Vi. O. Pi. Peta. Fux: tres Ms. Fab. ad an. 15. in Lo. ad an. 16. in Fa. & impreſſis ad an. 17. Sed priores ſequimur nō ſolùm propter maiorem numerum librorum, ſed etiam propter Notas ſubſequentes.

Syriæ populis &c. *vſque* apparuit) Deſiderantur in A. L. M. Peta. Lo. ſeptem Vatic. P. Pi. Vi. Fa. O. Fux. Sed Cedrenus conſignat ad an. 19. Conſtantij, quod tamen non videtur veriſimile; nam hoc accidiſſe circa victoriam cōtra Magnentium, & Galli aduentum (de quo auctor hic) in Antiochiam, & poſt cladem Magnentij, de qua ſuprà, ſed menſibus tribus & aliquot diebus ante eius obitum, qui teſte Diacono lib. 11. contigit 18. Cal. Septemb. colligitur ex Actis S. Arthemij (ſeu Artemij) Martyris ſub Iuliano apud Surium tom. 5. die 19. Octobris ex Metaphraſte, *Cùm*, inquit, *expugnatus eſſet Magnentius ſignum crucis maximum mirificè apparuit, adeo vt admirabili ſplendore ſuperaret lucem diei, viſum eſt Hieroſolymis circa horā diei tertiam, cùm eſſet dies feſtus, qui dicitur Pentecoſte, pertingens à loco, qui dicitur Caluaria vſque ad montem Oliueti*: idem clarius ſignificant Socrates lib. 2. cap. 28. Sozom. lib. 4. cap. 5. hiſtor. Tripar. lib. 5. cap. 5. Diaconus lib. 11. *Gallo ad Antiochiam*, inquit Diaconus, *veniente circa Orientem ſignum apparuit in cælo die Pentecoſtes; columna namque ſub ſpecie Crucis in cælo viſa eſt ſpeciem luminis habens extenſam à Golgotha vſque ad mōtem Oliuarum &c.* Iam verò rem totam pluribus deſcribunt præter citatos, Cedrenus, Nicephorus, Glycas 4. par. Annalium, Gelaſius, Cyzicenus lib. 1. de actis Synod. Nicen. cap. 6. Alexander monachus hiſtor. de inuentio. Crucis, ſed præcipuè ipſe Cyrillus Epiſcopus Hieroſolymitanus, vt teſtis oculatus epiſt. ad Conſtantium Imperat. in fine Catech. Myſtago. cuius verba digna ſunt quæ legas, cum ratio Notarū ea trāſcribere hoc loco non patiatur. Eius ſigni crucis magnitudinem refert etiam Nicephorus li. 9. ca. 32. *Occupauerat*, inquit, *cælo incumbens circiter quindecim ſtadia, lōgitudo eius, quātum colligere licuit à Caluaria monte ad eum, qui dicitur Oliueti, pertingebat, latitudo autem quæ lōgitudini ei proportione conueniret*. Quæ res ita fuit notiſſima omnibus, vt multis infidelibus occaſionem dederit

Digitized by Google

religionem Chriſtianam profitendi, ſicut teſtantur ipſi ſcriptores: atque vt Chriſtiani deinceps in Eccleſia Orientali, hoc inſigne miraculum anniuerſariâ celebritate recolerent die 7. menſis Maij, vt videre licet in eorum Menologio ſeu Rituali, *εἰς τὰς ζ. ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ φανέντος σημείου σαυροῦ ἐν τῇ πόλει Ἱερουσαλὴμ, περὶ ὥραν τρίτην τῆς ἡμέρας ἐπὶ Κωνσαντίου βασιλέως, ἀπὸ τοῦ ἁγίου κρανίου ἐκτεταμένου, δι' ἀστέρων ἕως τοῦ ἁγίου ὄρους τῶν ἐλαιῶν*, *die ſeptimo menſis Maii, Comemoratio eius, quod in cœlo apparuit, ſigni crucis in ciuitate Hieroſolymitana, circa horam tertiam diei ſub Imperatore Conſtantio extenſi à ſacro monte Caluariæ per ſtellas, vſque ad ſanctum montem Oliuarum*. Ad vltimum ne quis exiſtimet diuerſum eſſe ſignum ab eo, quod auctor refert apparuiſſe Syriæ populis, nemo neſcit Iudæam nomine Syriæ contineri: numerant enim Plinius lib. 5. ca. 12. & Mela lib. 1. cap. 11. & alij inter duodecim regiones Syriæ, quæ ſunt Palæſtina, Iudæa, Coele, Phœnice, Damaſcena, Babylonia, Meſopotamia, Sophene, Comagene, Adiabene, & Antiochia.

Magnentius Lugduni &c.) Aggregantur hæc ad an. 16. Conſtantij in Lo. M. Peta. Pi. Vi. tribus Ms. Fab. O. Fux. & apud Mar. ac Contract. at in Fa. & impreſſis ad an. 18. ex quibus quia alterutrum fuit ſeligendum, potior viſus eſt priorũ ſitus, quia præter fidem, quæ maiori numero debetur, vrget auctoritas Victoris in Epitome & Diaco. li. 11. dum tradunt Magnentium *regnaſſe menſibus 42.* vel vt loquitur Zozim. lib. 2. *tribus annis & ſex menſibus*, vel vt ait Eutrop. lib. 10. *an. 3. menſ. 7.* Si tamen ſperaſſem auxilium alicuius libri, libenter repoſuiſſem ad an. 17. Primo quia vt diximus, Magnentius ſuſcepit purpuram Conſulatu 14. poſt mortem Conſtantini, & proinde illi tres anni & ſemis conuenientiùs coincidunt in illum an. 17. Conſtantij: facit etiam auctoritas Socratis lib. 2. cap. 32. & Diaconi lib. 11. dum ſcribunt Magnẽtium occubuiſſe in *Conſulatu Conſtantii VI. & Galli Conſtantii II. 18. Cal. Septemb* Vnde ex primo emendabis alterum, apud quem pro *expirauit Magnentius, anno imperii Conſtantii ſexto & Galli Conſtantii Conſulatus anno ſecundo*, legendum eſt *expir. Magn. anno imperii Conſtantii XVI. Conſulatu Conſtantii VI. & Galli Conſtantii II.* Adde quod ille Conſulatus eſt in Faſtis Onuphrij, & in eiuſdem Chronico Eccleſ. vt etiã apud illuſt. Baronium annus 17. imperij Conſtantij: & licet ſit Caſſiodoro Conſulatus 15. poſt Conſtantinum, tamen erit 17. ſi illi reſtituas duos Conſulatus, qui ab ipſo ſeu à librarijs fuerunt prętermiſſi. Prætereà ex l. 5. de infirmandis iis quæ ſub tyran. lib. 15. Cod. Theod. vbi infirmantur ea quæ tyrannus ſcilicet Magnentius ſtatuerat *data 3. Non. Nouemb. Mediolani Conſtantio VI. & Conſtantio II.* Coss. ſic enim legendum & non *Conſtantio H. V. Conſtante Conſſ.* & hæc emendatio *Conſtantio* pro *Conſtante*, eſt ſæpe neceſſaria in illo codice. Item ex l. 5. de paganis & ſacrificiis lib. 16. Cod. Theod. quæ *data eſt 9. Cal. Decemb. Conſtantio VI. & Caſa. II. Conſſ.* qua *abolentur ſacrificia nocturna Magnentio auctore permiſſa.* Ex illis inquam, duabus legibus diſcimus, illo anno ſeu Conſulatu Magnentium penitùs extinctum, cùm anteà Conſtantio non pateret aditus Mediolani, quia Magnentius ibi dominabatur, vt in toto Occidente, teſte Socrate & aliis.

Cæſarem miſerat) Nemo non videt ita puriùs legi quam *Cæſar miſerat* vt in editis, ídque ex fide P. L. Vi. Lo. M. Fa. Peta. O. Fux. Ven. Mar. Lut. & auctoritate Zozimi lib. 2. *Μαγνέντιος Δεκέντιον γένει συναπτόμενον ἐπὶ φυλακῇ τῶν ὑπὲρ τὰς Ἄλπεις ἐθνῶν ἀναδείκνυσι Καίσαρα.*

Gennadius forenſis) *foro Iulienſis* pro *forenſis* in Al. & Fux. in Peta. *forenſis:* aſſignatur autem hic verſiculus in Peta. Pi. Vi. O. Fux. Mar. & tribus Ms. Fab. an. 16. Conſtantij: in Lo. an. 17. in Fa. & impreſſis an. 18. ſecundos ſequimur quia notæ præcedentis, & ſubſequentis ſententiæ hoc arguunt, præſertim ſi annus 18. vendicet ſibi, vt decet, periodum illam *Gallus Cæſar* &c.

ibidem B. Mineruius Burdegalenſis) In Pi. L. pro *Mineruius* legitur *Mineruinius:* in Vi. O. *Mineruus*, ſed corruptè. At pro *Burdegalenſis* in P. *Burdegalinſis*: in A. Lo. *Burdigalenſis* quæ ſcriptura per *i*, in ſecunda ſyllaba non videtur improbanda. Nam *Burdigalam* ſæpiùs appellat Auſonius, vt dum loquitur de hoc, quem vocat Tiberium Victorem Mineruium in opuſc. de profeſſo.

Primus Burdigalæ columen dixêre Mineruî

& docet fuiſſe ſuum præceptorem Suidas, ſimiliter Ptolemæus in geograph. & Strabo libro 4. *Biturigum gens* ἔχει δὲ ἐμπορεῖον Βουρδίγαλα; apud Martial. lib. 9 epigram. 33. *Burdigalus* pro *Burdigalenſis*: Pæanius Eutropij Metaphraſtes Græcus Βουρδιγάλλοι, pro *Burdegalenſes.* Certum eſt tamen Eutropium, Proſperum, vetus Itinerarium, Ammianum, Gregorium Turonenſem, Seuerum Sulpitium, Pontium Paulinum tam in epiſtolis, quàm in Euchariſtico, Iſidorum, Fortunatum, Sidonium, Sigebertum, Eginardum, & auctores poſteriores dixiſſe potiùs *Burdegalam* quàm *Burdigalam*, adeò vt iſtud videatur magis proprium Græcorum, licèt Silburgius notet codicem Eutropij Fuldẽſem habere *Burdigalam* per *i*, vnde etiam vernacula pronunciatio *Bourdeaus*, ad priorem magis accedit: *Burdegalim* ſeu, vt habẽt antiquæ lectiones & Ms. *Burdegalum*, inquit Iſidorus li. 15. orig. cap. 1. *appellatam ferunt, quod Burgos* (poſterior editio perperam *Murgos*) *Gallos primum colonos habuerit, quibus ante cultoribus adimpleta eſt*; vbi forſan pro *Burgos* legendum *Buturigos*, ſeu *Bituriges.* Conſtat enim ex Plinio lib. 4. cap. 19. & Strabone libro 4. *Burdegalenſes* vocatos *Bituriges* cognomine *Vbiſcos*, ſeu Ἰοσκοὺς ſeu vt apud Auſonium, & in antiquis inſcriptionibus *Vibiſcos* & *Viuiſcos*, ſeu etiam Οὐιβίσκους, vt apud Ptolemæum ab illis populis Galliæ qui *Bituriges liberi, ſeu Cubi* à Plinio dicuntur, & qui illam regionem habitârunt: aut ſi retinere placet vocem *Burgos*, non eſt abſurdum dicere temporibus Iſidori *Biturigos*, vocatos fuiſſe

Digitized by Google

fuiſſe *Burgos*, per contractionem, ſeu ſyncopen, ſicut hodiè vulgò vocari videmus *Bourges*. Ridi- A cula prorſus, & ſibilo digna eſt etymologia Domitij in Martialem, dum ſine ratione & teſte vult *Burdigales* dici quaſi *Bardigalos, id eſt ſtultos Gallos*.

florentiſſimè) *inſigniſſimè* Vi.O.L.Pi.Sa. prætereà hunc paragraphum codices variè diſponũt. Nam Vi.O.Pi.Peta.Fux.L.tres Ms.Fab. reponũt ad an.16. Conſtantij: Lo.ad an.18.Fa. & excuſi ad an.19.Nos Lo.imitamur, quia ſequẽs ſententia debet reponi ad an. 18. & parum intereſt de anno, cum ſententia agat de tempore.

Gallus Cæſar &c. occiditur) Hæc ad varios annos diſtrahuntur; nam Pi. ad an.16.Conſtantij: Vi.M.O.Peta.Fux Mar. tres Ms. Fab.Contract. ad an.17.Fa.& editi ad an.19.Lo. ad an. 18. nos B hunc ſequimur, quia *Conſulatus Conſtantii VII. & Galli III.* ſuo quo Gallus hic interimitur, vt aiunt Sozom.lib.4.cap.7. & Socrat.lib.2.cap.34. ſine dubio annumeratur anno 18. Conſtantij, vt conſtat ex Faſtis Onuphrij, & Chronico eiuſdem Eccleſiaſtico, & ex Annalibus illuſt. & piiſſimi Baronij, & ex menda quæ reperitur apud Caſſiodorum, vbi ille Conſulatus eſt 16. propter omiſſos duos Conſulatus, de quibus ſæpe dictum eſt. Adde quod quadriennium, quo Ammianus li. 14. ait eum imperaſſe, incidit in an.18.

ſollicitatus) *ſollicitus* L.Au.Pi ſed corruptè: ſignificat autem Conſtantium variis artibus Gallum ad ſe pellexiſſe, ac demum interfici curaſſe, vt teſtantur Ammianus, Zoſimus, Victor, Socrates, & alii. C

in Iſtria) Reſtituendum monebat *Hiſtria*, & cum aſpiratione numerus exemplar. L.A.M.Pi. Vi.O.P.trium Vatic.Peta.& trium Ms.Fab.Mar. Antonin.ex Euſebio, & ipſa menda, quæ habetur in Lo.& Vincen.vbi *hiſtoria*, & in Fa.in quo *hiſtorie* ſine diphthongo. Nihilominùs propter cæterorum codicum auctoritatem, & quia Ammianus lib.14.& Plinius lib. 3.cap. 5. & alii ſine ſpiritu pingunt, nil mutauimus. Nam etiam ratio vtrumque ferre poteſt, cum regio dicta ſit *Iſtria* ab *Iſtro* amne, qui modò cũ ſpiritu, vt apud Procopium, Notitiam imper.Rom.& alios, modo ſine ſpiritu vt in ipſa Notitia, apud Strabonem, Pliniùm, Ptolemæum, Zonaram, Mar.& alios, & hoc eſt communius.

occiditur) In L.Pi.ſubiungitur *anno imperii ſui 3*. Verùm deſunt in aliis, & ſanè Eutropius lib.10. D ait *anno imperii ſui 3. menſe ſeptimo*. Ammianus li.14. ait Gallum mortuum, *cum quadriennio imperaſſet*.

Siluanus in Gallia) Cùm anteà vulgati ſcriberent *Syluanus* per *y*, viſum eſt illud tollendum, quia ſic volunt omnes libri & auctores, vt Victor in Epito. Σιλβανός apud Socratem lib.2.cap 32. & Sozom.li.4.cap.7. Adde quòd cum idem nomen ſit commune apud veteres ſcriptores, nonnullis Conſulibus & Epiſcopis, & aliis, ſemper pingitur cum *i*. At pro *in Gallia*, legitur *in Gallias* in Lo.Vi.O.Fa. ſenſus vtrumque poteſt ferre, ſed priùs magis placet: incerta verò eſt anni obſeruatio. Nam Vi.O.Peta.Fux.& tres Ms.Fab.notant ad an.17.Conſtantij: Fa. cui ſe vulgati conformant, ad an.19.Lo.ad an.18. quẽ cæteris præferimus, cum omnes ſcriptores teſtentur Siluanum hunc interemptum poſt Gallum.

29.die extinctus eſt) Pro *29.* in L.A.Au. Peta. P.Lo.Vi.Pi.O.legitur *28.* Eutropius *ante diẽ 30.*

Victorinus &c.in foro Traiani) *in foro Traiano* Peta.Mar. *in foro Troiano* Lo.*in foro Romano* Fa. ſed *forum Traiani* erat diuerſum à Romano & *Troianum forum* eſt figmentum. Porrò viros hos inſignes claruiſſe obſeruant Vi. O.Pi. Peta. Fux. tres Ms. Fab.Mar. an.17.Lo.an.19. Fa. vnà cum impreſſis an.20. quibus conſentit Albertus, qui hæc componit cum anno Chriſti 360. qui eſt è regione illius anni 20. Caſſiodorus hæc ipſa & iiſdem verbis refert ſub *Conſulatu Arbeti & Loliani*, quem facit 17.poſt mortem Conſtantini; ſed Faſti, & Onuphrius in Chronico & Baronius faciunt eum annum 19 nihilominùs conueniunt, ſi reſtituantur in Caſſiodoro duo anni prætermiſſi, vt dixi in aliis. Cum tamen omnes libri conueniant, vt hæc, & quę ſuccedunt, ſeſe proximè conſequantur. Duce ergo Lo. anno 19. conſignauimus.

Paulinus & Rhodanius &c.) Emendauimus ex fide L.M.V.Lo. ſeptem Vatic.Sa. Fa.So.Lod. Pi.& trium Ms.Fab.& Ruffini lib.1. cap. 20. pro *Rhadianus*, vt in editis: vel vt in A.Vi.Peta.O.*Rodanius* ſublata aſpiratione: vel vt in Fux. *Rodianus*: vel vt in P.*Throdianus*, ſed crediderim illud *T*, ſumptum & temerè repetitum ex præcedenti coniunctione *&*, vt ſæpe obſeruauimus in ſimilibus: vel vt in Pi. *Rodanus*, vel etiam *Rhodanus*: apud Mar.*Rhodianus*: Sozomen.lib.4.cap.9. Ῥοδανιος. Idem & etiam *Rhodianus* apud Seuerum Sulpit.lib.2.Hic erat Epiſcopus (teſte eodem Seuero) *Tholoſanus*. Sic enim apud eum legendum pro *& Doſanus*: in Menologio Græco die 20. Martij fit mentio martyris Rodiani, ſed dubito an ſit idẽ. Porrò hæc, vt olim exules, ad varias ſedes propelluntur. Nam in Peta.Fux.vno Vatic. Mar. trib.Ms.Fab.ad an.17.Conſtãtij: in Vi.ad an.18.in Lo.ad an.19.in Fa. ſex Vatic. & excuſis ad an.20. Nos imitamur ſecũdos ad an. 18. propter annum necis Galli iã obſeruatũ; & quia in omnibus libris hi paragraphi, qui ſequuntur vſq; ad calcẽ, ordine ſibi ſuccedunt. Seuerus lib.2. videtur exilium hoc reijcere in annum, quo deuictus eſt Magnentius, & quo hi Paulinus & Rhodanius damnati ſunt exilio in Conciliis Arelatenſi & Biterrenſi: vel ſaltem in eum annum, quo Conſtantius imperator Mediolani agebat: vbi etiam celebratur Concilium, in quo Ruffinus lib.1.cap.20. & Socrates li.2.ca.36. volunt hos duos Epiſcopos in exilium truſos cũ Euſebio, Lucifero, Dionyſio, & Hilario. Qui annus cõcurrit cum Cõſulatu *Cõſtantii Augusti VI. & Conſtantii Galli II.* vt conſtat ex ſubſcriptione legum diuerſarum, quæ ſunt in codice Theodoſiano, quemque Conſulatum Faſti Onuphrij opponunt anno 17. imperii Conſtantij. Quia tamen Seuerus multa ſimul cõgerit, quæ diuerſis annis contigerunt, vix quidquam ex eo certi de anno haberi poteſt.

Alcimus) *Alchimus* Lo. Peta. & tres Ms.Fab.

Mar. Vi. O. *Alcimus* Fa. Noſtra lectio eſt etiam Auſonij li. de profeſ. Burdig. & Sidonij li. 8. epiſt. 11. Pete quæ ſuprà diximus, de eodem nomine dum ageremus de *Alcimo* Pſeudopontifice Iudæorum. Obſeruato editos à cæteris fermè membranis diſſidere. Nam maior pars opponit an. 18. Conſtantij: Peta. Pi. Vi. O. Fux. Lo. Mar. tres Ms. Fab. anno 19. vulgati & Fa. an. 20. Nos primis adhæremus.

Petrus Cæſarauguſtæ Orator inſignis docet) Deſunt in A. Lo. M. quatuor Vaticanis, P. Fa. Peta. Fux. & trib. Ms. Fab. Mar. At Vi. O. Pi. V. conſignant anno 18. editi an. 20. duo Vatic. 22. ſequimur priores.

Donatus, à quo &c.) Varij anni his appinguntur. Nam in Vi. Pi. O. Peta. Fux. Mar. tres Ms. Fab. an. 18. in Lo. 19. in Fa. & excuſis an. 20. Satius eſt primos imitari propter numeros tam præcedentes quam ſubſequentes, qui habentur in ſerie. Neque enim aliunde ſciri poteſt, cui anno ex illis potiùs aſcribenda ſint. Si autem credimus Cõcilio primo Carthaginenſi in initio, & Optato lib. 2. & 3. iſta videntur potiùs referenda ad an. 12. vel 13. Conſtantij, dum teſtantur Conſtantis (ſic enim legendum apud Optatum pro *Conſtantini* ex Concilio Carthagin.) Imperatoris iuſſu Eccleſiam Africanam paci & vnitati redditam fuiſſe, Donatiſtis in exilium miſſis; & quia nuſquam legimus illos reſtitutos, niſi per Iulianum Apoſtatam.

in Aphrica) Non habentur in L. O. Vi. ſed conſentiũt cum alijs Ms. Mar. & cum antecedentibus, ſicut apparet ex varijs locis Optati, Auguſtini, & ſcriptorum Eccleſiaſticorum: de qua re vt pote cuiuis notiſſimâ, plura dicere ſuperſedeo.

Euſebius Vercellenſis &c.) Editi vnà cum Fa. oppoſuere iſta anno 20. Conſtantij, ſed cæteri vt Lo. an. 19. Vi. Peta. O. Fux. Pi. Mar. tres Ms. Fab. an. 18. Secundi magis probantur, cum Seuerus lib. 2. Epiſcopos hos velit in exilium pulſos Coſs. *Arbitione & Lolliano*, quibus in Faſtis Onuphrij reſpondet annus 19. Conſtantij.

pag. 191. col. 2. A. Iulianus Frater Galli, Mediolani Cæſar appellatur) Non reperiuntur in L. Pi. Eorum autem qui hæc habent, alij cum 18. anno Cõſtantij componunt, vt Vi. O. Peta. Mar. Contract. tres Ms. Fab. cum anno verò 19. P. A. Lo. Fux. cum 20. Fa. & impreſſi. Propendeo in ſecundos, cũ Ammianus lib. 15. teſtetur Iulianum creatum Cæſarem *Arbitione* ſeu *Arbetione & Lolliano Coſs.* quos Faſti Onuphrij collocãt cũ anno 19. Conſtantij. Inſuper ad latus huius verſiculi in A. & P. iterùm hæc leguntur *Iubileum ſecundum Hebræos*: ſed de rebus ſimilimis vide ſuprà.

Antoni⁹ &c. 105. ætatis) *100. ætatis* L. Pi. Verùm priùs confirmatur auctoritate Athanaſij in vita Antonij, Adonis, Vincen. Alberti, & Contracti in Chron. & ex fide aliorum exemplarium ac Mar. Aſſignatur his ſtriga in M. Vi. O. Pi. Fux. Peta. Mar. tribus Ms. Fab. oppoſita anno 19. Conſtantij: in Lo. an. 20. cum anteà in editis & Fa. an. 21. apud Contractum anno 18. In primorum ſententiam abimus, quia 105. annus Antonij definit in illum annum 19. ſeu Chriſti 359. inchoando à primo anno Decij, quo Antonius, vt dictum eſt, naſcitur, id eſt à Chriſti 254. Adde quod Gregorius Turonenſis lib. 1. cap. 38. diſertè ſcribit *Antonium tranſiiſſe anno nonodecimo Conſtantii Iunioris* (ſic enim legendum & non *Conſtantini*) *cẽteſimo ætatis ſuæ anno*, quod ex hoc loco prompſiſſe videtur, licet ſequutus mẽdoſos libros, dum ait *centeſimo* pro *centeſimo quinto*.

explicauimus) Adiectum eſt in Pi. & L. *de compertis*.

Hilarius Epiſcopus &c.) Hilarium non vna, ſed diuerſa habet ſedes. Nam in Pi. Fux. Peta. Vi. O. Mar. H. tribus Ms. Fab. opponitur an. 19. Cõſtantij: in Lo. an. 20. in Fa. Contract. & editis an. 21. priores ſequimur. Ado recenſet iſta ſub Iouiano, quamuis dicat contigiſſe ſub Conſtantio.

Saturnini Arelatenſis) *Saturnini Alatenenſis* L. Pi. Sed prior lectio ſine dubio amplectenda, tum propter illa exemplaria, & Fre. Mar. Vincẽt. Adonem, tum propter auctoritatem Hierony. de ſcriptor. Eccleſ. Adonis, & Sulpitij Seueri lib. 2. qui eadem referunt: ſed præcipuè, quia conſtat ex ipſo Hilario lib. de Synodo, & alijs, Saturninum Arelatenſem Epiſcopum fuiſſe anteſignanum Arianorum, & perſecutorem Hilarij.

Reliquiæ Apoſtoli Timothei &c.) Quæ vides in editis & Fa. an. 21. Conſtantij reſpondere, ſcito aliter in alijs diſponi; cum in Lo. anno 20. in M. O. Pi. Fux. Peta. Mar. tribus Ms. Fab. an. 19. quos amplectimur.

Sarmata, Amatas &c.) Conſiſtunt hæc in Vi. quidem, L. O. Pi. M. Fux. Peta. tribus Ms. Fab. ad an. 19. Conſtantij: at in Lo. Vat. ad an. 20. in editis, ſex Vatic. & Fa. ad an. 21. Priores nobis magis probantur.

Amatas) Putarunt aliqui reponendum *Amos* pro *Amatas*; Sic enim annotatum eſt ad marginem B. H. Pet. Ba. & So. *quod* (inquit) *auctores eum Amonem præcipuum inter diſcipulos Antonii numerent*: quod licet ſit verùm, prius tamen legitur in A. M. P. Al. Fux. Peta. Au. ſeu *Amathas* in Lo. Fa. Lod. Vi. Pi. L. ſeptem Vatic. & ita Hieronymus: prætereà idem in vita Pauli Eremit. teſtatur pariter *Amatham* & Macarium fuiſſe diſcipulos Antonij.

Liberius Epiſcopus Rom. in exilium mittitur) Diuerſa Liberio ſedes eſt repoſita. Nam in M. Vi. O. Pi. Fux. Peta. Contract. Mar. tribus Ms. Fab. ad an. 19. Conſtantij: in Lo. ad an. 20. in editis & Fa. ad an. 21. Trahunt me ad ſe primi, propter illud Seueri teſtimonium, de quo ſuprà, dum ſcribit Liberium exilio damnatum cum alijs Coſs. *Arbitione & Lolliano*, id eſt vt ferunt Faſti, ann. 19. Conſtantij.

Epiſcopus Romanus) Malui quàm *Epiſcopus Romanorum* vt olim, ſecutus L. M. P. Lo. Lod. Peta. Pi. Vi. O. Sa. Nouum enim & inuſitatum apud Hierony. vt Epiſcopum Romanæ Eccleſiæ vocet *Epiſcopum Romanorum*, vt neque in alijs Epiſcopum Alexãdrinorum, ſeu Antiochenorum, & ſimilium, ſed Alexandriæ, Antiochiæ, &c. Agunt liberiùs hîc codices, dum alij ad an. 19. Conſtantij reuocant, vt Pi. Peta. tres Ms. Fab. Vi. O. Fux. ad an. 20. Lo. ad an. 21. Fa. & excuſi.

Digitized by Google

Magnæ Alemannorum copiæ &c.) Copiæ hæ varia habuere ſtatiua. Nam in M.Pi.Vi.O.Fux. Contract. Mar. Peta. tribus Ms. Fab. ad an. 19. Conſtantij:in Lo.ad an.20.in editis & Fa. ad an. 21. nil vetat, quin prioribus adhæreamus maximè, cum Caſſiodorus hoc ipſum referat ſubConſulatu 19. ſeu an.19. poſt mortem Conſtantini: vide hanc hiſtoriam apud Victor.in Epit.& Ammian. lib.16.circa finem.

apud Argentoratum) *apud Argentarium* Lo. Fa. & quatuor Vaticani & Contractus in Chron. Eutropius lib.10.nobiſcum ſentit,vt Caſſiodorus in Chronicis; Aurelius Victor *in campis Argentoratenſibus apud Gallias.* Idem tamen cum noſtro auctore parem Alemannorum cladem *apud Argentarium* refert ad tempora Valentis, de qua poſteà. Diaconus lib. 12. pro *Argentarium* legit *Argentariam:* in tribus Vaticanis *Argentoratum*,qui tamen habent in margine *Argentarium:* eadem manu in alijs quatuor *Argentarium.*

Sarraceni in monaſterium) Addidimus *in* ſecuti L.Lo.Pi.Vi.O.Peta.V.Mar.cum anteà legeretur *Saraceni monaſterium*, ſicut etiam videbimus paulò poſt. Præterea alterum *r*, accerſiuimus, vt haberes *Sarraceni* pro *Saraceni*,ne diſcederemus à Peta.Vi.O.Fux.Lo.Ammiano, Sozomeno, Socrate, Ptolemæo, Plinio, Diacono, & alijs,licet Notitiâ imperij & alij ſcribant cum vnico *r*. Non eſt tamen omittendum aſſignari his ſtrigam oppoſitam anno 19.Conſtantij in Fux.& Peta. quos imitamur: anno 20. in Vi.O.Pi. tribus Ms. Fab. & anno 21. in Lo. vel anno 22. in Fa. & excuſis. Neſcio an extet teſtimonium, quo alicui horum potiùs credamus.

ibid.B. Conſtãtio Romã ingreſſo &c.) Tria hîc obſeruanda;Primum per *Romam* intelligi nouam Romam,id eſt Conſtantinopolim. Nam teſtibus Hieronymo & Procopio lib.1.oſſa Timothei erãt in illa vrbe.Secundũ,quod cum in impreſſis & Fa. repoſita eſſent ex aduerſo anni 22. Conſtantij, fuerunt ex oppoſito an. 20. collocanda auctore Hieronymo,qui lib. de ſcriptor. Eccleſiaſt. refert reliquias S.Andreæ fuiſſe Conſtantinopolim trãſlatas an.20.Conſtantij (ſic enim legendum iuxta veteres editiones & libros, & non *Conſtantini*,vt habent poſteriores editiones) ſuadentibus præterea membranaceis Fux.M.L.Peta.Pi.Mar. & tribus Ms.Fab. Diſſentiunt enim ab his nonnulli,vt Vi.O.Lo.& tres Ms.Fab.qui ad an.21.repoſuêre. Tertium eſt, quod nonnulli recenſendam putent vocem *Conſtantino* pro *Conſtantio*;Sic enim Marianus Victorinus in dictum Hieronymi locum, quem alij viri doctiſſimi ſequuntur. Nos à vulgata lectione firmiter ſtamus, cum non ſit vllo modo vêroſimile iſta in hunc locum relata fuiſſe à Librarijs, neque ab auctore (cuius rei fidem faciunt omnes libri) ſi non pertinerẽt ad Conſtantium, & facilius fuit addere literam *n*, in lib. de ſcriptor.Eccleſiaſt. quàm iſta perturbare, & hoc loco collocare. Adde quod idem docent de reliquiis SS.Andreæ & Lucæ ſub Conſtantio tranſlatis,Cedrenus in Nerone. Nicephor.lib.10.ca.11. & Theodor. lib.2.Collectaneorum, Freculphus lib. 4. cap. 8. tom. 2. Ado & Artemius martyr apud Metaphraſten & Surium die 28. Octobris. A Illi enim Artemio hæc prouincia tranſlationis à Conſtantio mandata fuit, & conſtat ex Ammiano lib.17. Artemium fuiſſe præfectum Conſtantinopoli. Nec obſtat Conſtãtium fuiſſe Arianum & Arianos fuiſſe hoſtes ſanctarum reliquiarum. Nam nec omnes Ariani reliquias ſanctorum reſpuebant, neque Conſtantius ita erãt alienus à fide Catholica; quin vellet videri illius ſtudioſus: vnde Gregorius Nazianz. in carmine de iracundia ſcribit eum fuiſſe *religioſiſſimum principem inter omnes Imperatores, quos ipſe nouerit*, & Ambroſ. Epiſt. 31. eum vocat *auguſta memoriæ:* legimus etiam apud Hilariũ lib. contra Conſtantium ipſum dediſſe literas ad Synodum Sardicenſem complectentes veram fidem de Homouſiò.

B Nicomedia terræmotu &c.) Corruit Nicomedia, ſi credimus Fux.an.20.Conſtantij: ſi Vi. O. Pi.Peta.an.21. ſi Lo.& tribus Ms. Fab. an.22. ſi demùm Fa.& impreſſis an.23.Socrates lib 4.cap. 10. aſſeuerat hunc terræmotũ accidiſſe anno 12. antequam Nicæa corrueret, cuius caſum aſcribit auctor anno 5.Valentis,ſicut etiam Socrates *Coſs. Valentiniano 2. & Valente 2.* quos Faſti collocãt ad eundem annum 5.imperij Valentis: quin idem ipſe Socrates diſertis verbis refert Nicomedienſem motum *Tatiano & Cerealio* Coſs. die 28. Auguſti, qui in Faſtis vocantur *Datianus* & *Neratius Crealis* apud quos reponuntur ad an.22. Conſtãtij. Supereſt difficultas quòd ille *Conſulatus Valentiniani II. & Valentis II.* ſit ab altero vndecimus Conſulatus, computando vtrumque extremum. Itaquè non duodecimus, vt vult Socrates.

C Nicomedia &c. ex parte vexatis) *ex parte verſatis* Vi. O.

Paulinus Treuirorum) *Triuerorum* L. Au. Vi. Pi.O.P.Lo.Mar. De hoc ſuprà ex Plinio, Cæſare & alijs. Porrò Paulini huius mortem indicant contigiſſe Fux.an.20.L.Pi.Peta.Contract. Mar. an.21.Lo.Vi.O.tres Ms.Fab.an.22.Fa.& impreſſi an.23.Adiungimus nos tertijs, propter numeros proximos in ſerie. Nam firmitas aliunde ſciri vix poteſt.

Euantius &c. Cretus) *Creſtus* in L. Va. P. Vi. Pi. Fux.O.*Chreſtus* in Lo. M. Sa. Peta. & vno ex Ms. Fab. *Chariſtus* A. & vnus ex dictis Ms. Fab. *Chyeſtus* V.*Chieſtu* Fa. *Hareſtus* Al. quænam ſit cæteris præferenda, difficile iudicium: nuſquam enim aliàs eius ſit mentio. Verumtamen quia vi- D deo C,initio & *ſ*,in medio reperiri, veram lectionem eſſe crediderim *Chreſtus*.Deterrêmur tamen ſolita religione, ne noſtras coniecturas venditare velle videamur.Porrò ſi temporis circunſtantiam exigis, habeto Fux.opponere an. 20. Conſtantij: Peta.an.21.L.Lo.Pi.Vi. O. tres Ms. Fab an. 22. Fa, & impreſſi an.23. Maluimus imitari maiorem numerum, cum nil contrarium ſuadeat.

Synodus apud Ariminum & Seleuciam &c.) Aequè ad hanc Synodum collocandam diſcrepãt codices. Nam Fux. vnà cum Mar. reponit circa an.21.Vi.O.Pi.Peta.Contract. tres Ms.Fab. circa an.22.Lo.Fa.& cuſi circa an.23. Sed abſit, vt ab his poſtremis diſcedamus, cum teſtentur Socrates lib.2.cap.39.& Sozome.lib.3.ca.17.& 19.

Digitized by Google

ſynodos has coactas *Euſebio & Hypatio Coſſ.* quibus faſti Onuphrii annum 23. Conſtantii appingũt. Quinctam ipſe Sozomenus ſubiicit *dum Conſtantius 22. annum in imperio poſt obitum patris abſoluiſſet.*

Ariminum) Emendauimus vulgatam ſcripturam, quæ habet *Aryminum*, ſed ſine *y* ſcribendum docent non ſolum omnes Ms. ſed etiam Ptolemæus, Plinius, Strabo, Athanaſius, Hieronymus, Euſebius in hiſtoria, Socrates, Sozomenus, denique omnes veteres.

Honoratus ex Præfecto &c.) Hoc ipſum referunt Caſsiod. lib. 5. hiſt. cap. 35. Sozom. lib. 4. ca. 23. Socr. lib. 2. cap. 41. & hic ait electum præfidem Honoratum ſuppreſſo Procõſulatum principatu τὸν ἔπαρχον τ Κωνςαντινȣπόλεως κατέςησεν Ὀνωράτον ὄνομα τ ἀνθυπάτων παύσας ἀρχλὼ: eiuſdem Honorati vt Comitis, facit etiam mentionẽ Ammian. li. 14. initio. Variè referuntur hæc à codicibus. Nam Vi. O. Peta. Pi. Fux. tres Ms. Fab. an. 22. aſcribunt: Lo. Fa. cũ impreſsis an. 23. Caſsiodorus hæc eadem profert an. 22. Conſtantij, ſeu Conſulatu 22. poſt mortem Conſtantini. At verò idẽ ipſe Conſulatus in Faſtis an. 24. poſt eius mortem habetur quibus cum conueniet Caſsiod. ſi illi addantur duo Conſulatus omiſsi in Conſtantio.

Gratianus, qui nunc &c.) Ortum Gratiani deſcribunt Peta. Fux. Mar. tres Ms. Fab. circa annum 22. Conſtantij. At Lo. Vi. O. Pi. Fa. circa 23. quibus fauent editi: nec video cur ab illis ſit diſcedendum. Nam ſi obiit anno Chriſti 387. vt dicit Proſper, idque annos 24. natus, vt aiunt plerique, an. ille 24. incipit ab hoc anno Chriſti 363.

Hilarius cum apud &c.) Peta. Mar. Fux. & tres Ms. Fab. indicant an. 22. Conſtantii eueniſſe: Vi. Pi O. an. 23. Lo. Fa. & impreſsi 24. Itaque in re incerta nil muto.

pag 102. col. 2. A. Macedonius Cõſtantinopoli &c.) Pergũt Peta. Mar. tres Ms. Fab. & Fux. aſsignare an. 22. Cõſtantii: Vi. Pi. O. an. 23. Lo. Fa. & excuſi an. 24. nil prohibet, quin iſtis adhæreamus.

Omnes &c. regis) *legis* Au. vtrunque eſt tolerabile propter edictum imperatoris Cõſtantii, de pace inter Catholicos & Arianos: contra quod Lucifer ſcripſit libros duos, *De nõ conueniẽdo cum hæreticis*, & *De non parcendo in Deum delinquentibus*, & vocat illud *edictum* Conſtantii *ſacrilegum*. Ad hæc in Pi. Fux. & tribus Ms. Fab. obſeruabis iſta incurrere in annum 22. Conſtantii: in Vi. Pi. O. in annum 23. in Lo. Fa. & excuſis in an. 24.

Conſtantinopoli &c.) Reperies hæc variè annotari; cùm in Vi. Pi. Peta. tribus Ms. Fab. O. Mar. & Fux. an. 23. in Lo. Fa. & impreſsis an. 24. reſpõdeant; qui ſitus firmatur auctoritate Socratis lib. 2. cap. 43. dum renouationem eius Eccleſiæ ſuggerit in *Cõſulatu Conſtantii x. & Juliani Cæſar. III.*

ab Acacio) *Acatio* Peta. Fa. Pi. *ab Acato* Fux. Mar. vulgati *ab Achatio*; noſtra tamen orthographia præ cæteris probanda, propter rationes alibi dictas. Nam apud Sozomenum lib. 6. cap. 4. & apud Suidam lego Ἀκάκιος, cui fauet Etymologia Græca ἀκακίας, ἀκάτιος enim Gręcè nihil

A ſignificat. Cæterùm ſcito iſta non ad eundem annum vbique haberi. Nam in Vi. O. Peta. Pi. Fux. Mar. tribus Ms. Fab. ad an. 23. cum in Lo. Fa. & impreſſis ad an. 24.

poſt non) Haud dubiò ſic rectiùs, quàm olim *& non poſt*, ex A. P. L. Lo. Pi. Vi. Fa. O.

Ariminenſis perfidiæ dolos) Sic correximus pro *Arianenſis perfidia dolum*, ex L. A. M. Sa. Peta. Va. Al. P. Lo. Vi. Pi. Lod. Fux. Fre. O. tribus Ms. Fab. Mar. & iudicio eruditi viri Nicolai Fabri, quẽ ſemper cum honore nominatum velim, iuxta veteres libros in præfatio. in Fragmenta Hilarij. Nã etiam vt ſcribit Fortunatus, poſt reditum Hilarij in Gallias, *Confitetur lingua multorum totum penè mundum graui errore confuſum, factis ſæpe in*

B *Gallia Synodis, per Hilarium fuiſſe ad viam veritatis adductum:* & ex ipſo Hilario libro de Synodis, cõſtat eum *multis praadmonitionibus muniiſſe Epiſcopos*, contra futurum illud Cõcilium, quod Ariani habuerunt ſemper in ore, vt obiicerent contra Nicęnam Synodum *tanquam firmum ſenſum*, vt loquitur Auguſtinus lib. 1. contra Maxim. cap. 3. *de dolis* etiam *Concilii Ariminenſis* plura Hieronymus aduerſus Luciferian. *quia*, inquit, *cùm verba ſonarent pietatem, nemo venenum inſertum putabat, & fraus latebat in expoſitione.* Vocat autem *perfidiam Ariminenſem*, propterea quòd cùm Patres ab initio Concilij, diſertis verbis profeſſi eſſent fidem Nicænam, & Catholicum dogma (vnde Athanaſius & Ambroſius epiſt. 32. ſæpe laudant Concilium Ariminenſe) tandem poſt interlapſos aliquot menſes, vi & metu compulſi

C conſcripſerunt alteram fidei profeſſionem, quæ nomen Homouſij reiecerunt. De his vide Athanaſ. lib. de Synod. & epiſt. ad Africanos. Ad extremum obſeruabis variè hæc libros diſponere: nam Vi. O. Pi. Peta. Fux. an. 23. Conſtantij annotant: Lo. Fa. tres Ms. Fab. & impreſſi 24.

Mopſocrenis) *Mopſocrenſis* V. *Mopſocronis* Vi. *Momſocrenis* Pi. Lo. Lod. *Mopſocrinis* Mar. Noſtra lectio eſt ſine dubio retinẽda, cum ita habeant alia exempl. & eadem verba referant Caſſiodorus in Chron. & Pomponius Lætus: nec dubito quin ex Euſebio, vt plæraque alia: Aurel. Victor in Epitome *apud Mopſocrenem*, Socrates lib. 2. cap. fin. & Zonar. tomo 3. aiunt obijſſe ἐν Μόψȣ κρήναις, & Sozom. li. 5. cap. 1. ἐν Μόψȣ κρήναις, interpretes vertunt incommodè *in*

D *fontibus Mopſi*: nam κρήνη eſt fons: Hieronym. aduerſ. Luciferianos & epiſt. 3. ad Heliodor. *in Mopſi viculo*: Ammian. Marcel. lib. 21. *in Mopſueſtia Ciliciæ*. Nam Stephan. li. de vrbi. ſcribit in Cilicia, eſſe ſuper Pyramo flumine Μόψȣ ἑςίαν, id eſt *Mopſi domum*, ſeu vt Hieronymus loquitur *Mopſi viculum*, interpres Strabonis vertit *Mopſi domicilium*: de *Mopſo* Plinius lib. 5. cap. 27. Ptolemęus lib. 5. cap. 7. Μοψȣκρήνην, & cap. 8. Μοψȣεςίαν, quæ interpres vertit *Mopſi fons*, & *Mopſieſtia* vel *Lares*, conſtituit tamẽ loca ſeparata, & ſub diuerſis gradibus longitudinis & latitudinis. Porrò Volaterranus Procopii interpres li. 2. de bello Perſico *Mopſum Veſta*, reddit quaſi

Digitized by Google

ſtia Veſtam hoc loco ſignificaret.

ætat.45.) *42.* in Fux. *55.* in Vi.O. ſed mendoſè: Victor proximè accedit ad noſtrum numerũ, dum ait eum vixiſſe *an.44.* ſed idem haben: Vincent.tom.4.& Albertus: Caſſiodorus verò *an.46.* Eutrop. li. 10.& Diacon.lib.11 *an.38.* prætereà in L.Pi.inſerta ſunt conſequenter hæc *& imperii 39.* vt habet etiam Victor in Epito.ſed nullo modo poſſunt eſſe auctoris, cũ ille dicat eum imperaſſe tantum *an.24.* quod pariter facit Ruffin. lib. 1.cap. 26. Victor autem comprehendit tempus, quo cum patre regnauit vt Cæſar. Nam totidem inuenies, ſi ſumas initium ab an. 17. Conſtantini patris, quo creatur Cæſar, ſicut olim habebãt editi, vel à 16. quia Victor videtur tribuere Conſtantini imperio annos 32. licet Euſebius tantum an. 31. Porrò licet hic extremus actus cæteros concludat, & imperium ac vita eundem exitum habuerint, vnde & omnes codices ac Mar. an. 24. mortis & imperij deſignant vt Lo.Peta.Vi.O. Fa. & editi: diſſentit tamen Fux. qui an. 23.

Romanorũ xxxvi. Iulianus regnauit anno vno menſ.7. vel vt alij aiunt, an.2.menſ.8.) Obſeruandum, vt ſæpe aliàs admonuimus, quoties reperitur, *vel vt alii volunt*, & alia huiuſmodi, illa eſſe valde ſuſpecta, nec videri Euſebii ſeu Hieronymi, ſed à ſtudioſo Lectore adiecta. Sic hoc loco iſta verba, *vel vt aiunt alii an. 2. menſi.8.* deſunt in Au.M. ſeptem Vatic. P.Lo.Vi.O.Fux.Pi.L.Au. M.Vi. Fa.Peta.& trib Ms. & Fab.& Oroſio li.7. cap.30. ſed in iiſdem pro *menſ.7.* habes *menſ.8* ſicuti etiam legitur apud Ruffi li.cap.36. niſi quod in Pi.L.hoc ſolum legitur, *Iulianus an.2.menſ.7.* Contractus, Mar. Ado, Albertus & recentiores Chronographi habent *an.2.menſ 8.*

ad idolorum cultum conuerſo) Pro *ab idolorum cultu conuerſo* ex L.A Al.Au.P.Pi.Vi.Lo. Peta. O. Lod. Mar. aliter nullus eſſet ſenſus, aut ſaltem contrarius manifeſtæ veritati: de anno non eſt quod labores, cùm omnes cum Iuliani anno 1. comparent.

ibid.B. Georgio per ſeditionem) *Gregorio* Al. Au. ſed mendum facilè irrepſit ex ſimilitudine vocum, quod nõ ſemel accidit apud Athanaſium, Ruffinum, Socratem, Sozomenum, Gregorium Naziã. & alios veteres ſcriptores. apud quos *Gregorius* pro *Georgio*, & verſa vice *Georgius* pro *Gregorio* vſurpatur. Vnde oritur maxima confuſio hiſtoriæ, & rerum geſtarum; hi enim duo præter ſimilitudinem nominis, habuerunt multa alia conueniẽtia: vterque enim patria Cappadox, teſtibus Gregorio Nazi.& Athanaſ. (Nam Ammian. lib. 22. facit Georgium Cilicem) dogmate Arianus, dignitate Epiſcopus Alexãdrinus, tyrannica vſurpatione in Schiſmate contra Athanaſium, vterque grauia patrauit in Alexandrinos, non ſolum Ethnicos, ſed maximè contra Catholicos, vterq; morte violentâ interfectus, idque à populo Alexandrino. Differunt autem quod Gregorius fuit inſtitutus Epiſcopus Alexandrinus à clero, Gregorius ab aula imperatoris Conſtantii: ille prior circa an. 5. Conſtantii, hic illi fuit ſuffectus circa an.12. eiuſdem: ille vſus eſt ad occupandam Eccleſiam Alexandrinam, ope & miniſterio magiſtratuum *Philagri & Arſaci* Georgius *Heraclii*

A *Comitis, Syriani, & Fauſtini*; Gregorius occiditur anno 12. Conſtantij, Georgius anno 1. Iuliani: quæ omnia, & quæ etiam cauſæ extiterint, quibus hic Georgius in ſe concitârit tam Gentiles, quàm Catholicos Alexandrinos, videre licet apud Socratem li. 3.cap.2. Epiphan.hæreſ 76 Athanaſ.epiſt. ad ſolita. Sozom.lib.1. cap.7. Gregor. Nazi.oratione in laudem Athanaſii, & inter Ethnicos Ammian.lib 22. Tempus autem notatur in omnibus libris & Mar.ad an.1. Iuliani: quibus nil video cõtrarium, niſi per annum 1. Iuliani auctor ſupputando per Conſules comprehendat tantum tres menſes. Nam teſtatur Ammianus Iulianum ſuſcepiſſe imperium 4. Non. Octob. *Coſs. Tauro & Florẽtio*, & ante diem 11.Cal.Nouemb. inſequentis

B tis Conſulatus accidiſſe necem huius Georgii.

Euſebius & Lucifer &c. acciti duobus) *adſcitis duobus* Lo. Al. Lod. *aſcitis duobus* Vi.O. *aſtitis duobus* Pi. Quę verò habes in hoc paragrapho aggregantur ad an. 1. Iuliani cõmuni omnium noſtrorum codicum Ms. decreto: vulgati tamen anno 2. oppoſuere. Verùm colligitur ex Ruffino lib. 1.ca. 27. Iulianum imperatorem ſtatim poſt adeptum imperium non ſolum reuocaſſe Luciferum, & omnes Epiſcopos à Conſtantio in exilium eiectos, ſed etiam à Lucifero conſtitutum Epiſcopum Antiochiæ Paulinum, quem auctor hic ait nunquam ſe hæreticorum communione polluiſſe, quia vult ſignificare (quod etiam tradit Socrates lib.3.cap. 9. & alii) tunc fuiſſe in illa ciuitate tres diuerſos conuentus Chriſtianorum, atque tres

C Epiſcopos; Euzoium, qui præerat, quique omnes Eccleſias intra vrbem occupabat, præter vnicam modicam, quam eius fauore tenebat Paulinus: Meletium, qui parti Catholicorum præſidebat, cum quibus conuentus habebat extra portas: tertium Paulinum, qui aliis Catholicis, qui habebant Eccleſiam intra vrbem, quique nolebant communicare cũ Meletio, triplici ex cauſa, & quòd aliquãdo conſenſiſſet hæreticis, & quòd partim ab illis fuiſſet ordinatus, & etiam quòd eorum qui illi adhærebant, multi ab Arianis ſacerdotibus eſſent baptiſati. Sicut colligitur ex Sozom.lib.5.cap.28. Athanaſ.in epiſt.ad ſolita.& aliis.

Euſtathii Epiſcopi) Pro *Euſtathii*, in Vi.O. *Euſtachii*: in Fa. *Euſtatii*. Sed vbique mendum manifeſtum prærerquàm in editis.

D Prohæreſius Sophiſta lege data, ne Chriſtiani liberalium artium doctores eſſent, cum ſibi ſpecialiter Iulianus concederet, vt Chriſtianus doceret, ſcholam ſponte deſeruit) *Proberesſius* Vi. Peta.O.Fa.Fux.Lo. ſine diphthongo: vulgatam pingendi rationem tuẽtur Socrates li.4.ca.26.& Sozom.lib.6.cap.17. in quibus Προαιρέσιος. Item Nicephor. libro 11. cap. 17. vt etiam Mar. licet corruptè habeat *pro hæreſiis.* Recenſuimus autem hunc locum ſatis fœliciter, ni fallimur cùm prius legeretur, *vt Chriſtianos doceret*. Nam licet Ruffinus li.1.ca.32. Socrates li.3.ca.10. Theodoretus lib.3.ca.7.(& ſecundũ aliam verſio.8.) Sozomenus lib.5.ca.17. Ambroſius epiſt.30. Auguſtinus li.18. de ciuitate ca.52. ſcribãt Iulianũ legẽ ſanxiſſe, *ne Galilei* (ſic enim Chriſtianos appella-

bat) *Rhetoricam, Poeticũ, aut Philoſophiã diſcerẽt, & ne Chriſtianorum liberi Poëtas & alios ſcriptores Gentiles perdiſcerẽt, neque horum doctores adirent.* Nihilominùs ipſa ſententia caſtigationem hanc exigebat; cum enim prior pars illius quæ legem Iuliani complectitur, ſpectet tantum profeſſores, ſeu magiſtros & non auditores, neceſſe eſt, vt poſterior eoſdem reſpiciat, quo ſingula ſibi reſpondeant, alioquin inepta oratio. Ad hanc rationem acceſſit fides codicum Lo. Peta. Fa. Fux. qui hanc lectionem probandam docuerunt. Facit & auctoritas Ammiani lib. 22. *Arcebat*, inquit, *Iulianus docere magiſtros Rhetoricos, & Grammaticos ritus Chriſtiani cultores:* & lib. 25. *vetuit docere magiſtros Rhetoricos, & Grammaticos Chriſtianos, ne trãſirent à numinum cultu:* verebatur enim ne Chriſtiani doctores, dum liberales artes profitentur ſuis auditoribus Ethnicorum ſuperſtitionem, & ſuppoſititiorum deorum inanem cultum aperirent. His aggregandus Gregorius Nazianz. orat. 1. in Iulianum; *Iulianus*, inquit, *vt amentia, vecordiaque edictum proponeret in imperii ſui primordio ante res alias, ſermones, liberaleſque diſciplinas tyrannide oppreſſit.* Quod idem planum fit ex epiſtola 42. Iuliani, vbi loquens de his, qui docent Rhetoricam, Grammaticã & Philoſophiam, *Ipſi*, inquit, *bonis moribus eſſe debent, nec opiniones nouas, & à ſenſu populari abhorrentes afferre.* Sed planius ex lege 5. de medicis & profeſſoribus lib. 13. Cod. Theod. qua Iulianus ſtatuit vt *quiſque docere velit, excellat moribus, probeturque decreto curialium, quod ad ſe tractandum referatur.* Nam ibi nulla mentio diſcipulorum ſeu auditorum. Denique annus 1. Iuliani hæc ſibi vendicat in Vi. O. Peta. Pi. At in Lo. Fux. Fa. Mar. & impreſſis an. 2. Apparet autem ex loco citato Gregorij Nazian. legem à Iuliano latam fuiſſe ſtatim, vbi imperium ſuſcepit. Facit etiam quod lex illa quinta de medicis & profeſſoribus *data eſt XV. Iulii Mamertino & Neuita Coſs.* Si autem Iulianus ſucceſſit Conſtantio 3. Non. Octob. Coſs. *Tauro & Florentio*, quo tempore Conſtantius obijt, vt teſtatur Ammianus lib. 21. (nam lapſus eſt Onuphrius dum pro menſe Octobris poſuit Nouembrem) ergo lex illa lata eſt proximo mẽſe Iunij inſequentis Conſulatus. Nam etiam ad eundem Conſulatum illa refert Ammianus, qui concurrit cum anno 1. imperij Iuliani: cum autem vulgati habent ad annum 2. poteſt fieri vt auctor computet pro anno 1. Iuliani, annum Romanum, ſeu Conſulum, quo ipſe obtinuit imperium includendo in illo anno tantum tres fere menſes, & hoc pacto lex illa lata eſt anno 2. non habita ratione ſupputationis ab imperij exordio, ſed à Cõſulatu; quæ diuerſitas magnas & crebras parit in conciliandis auctoribus difficultates.

AEmilianus) *Emilianus* Peta. Fa. Vi. O. Lo. ſed altera ſcriptio eſt aliorum librorum, Martyrologij Rom. Menologij Græc. Theodoreti lib. 3. cap. 6. Caſſiod. hiſto. Tripa. lib. 6. cap. 16. qui tradunt hunc AEmilianum, poſtquam contriuiſſet idola, ſeipſum huius rei auctorem denũtiaſſe: obſeruabis prætereà, quod quem auctor vocat *Vicarium*, Theodoretus & Martyrologium Rom. nuncupant *Capitolinum*, ille *Thraciæ præfectum*, iſtud *præſidem*, Menologium *Capitolium*. Ad hunc autem martyrem alludit Ambroſius epiſtola 29. *meminerint tempore Iuliani eum qui aram deiecit & turbauit ſacrificium, damnatum à iudice feciſſe martyrium.* Verùm pro *Doroſtori* habes in Lo. Pi. Lod. *Doroſthori:* apud Theodor. ἐν Δορυστόλῳ aitque eſſe inſignem vrbem Thraciæ: in Menologio *Duroſtoli:* Caſſiodorus *in Doroſcolo*, melius eius Ms. *in Doroſtolo:* Ptolemæus Δορόστολον *in Myſia inferiori*; Cedrenus Δορεστόλον. Nos ſequimur alios libros & Ammianum lib. 27. & Martyrologium Rom; ille eam ponit in Thracia, hoc in Myſia. Rurſus ſcito hæc in Vi. Pi. O. opponi an. 1. Iuliani: Lo. verò, Peta. Fux. Fa. an. 2. quod imitantur impreſſi.

perfugã) *profuga* Fa.

pag. 193. col. 2. A. Eccleſia Antiochiæ &c. hoſtium equite) Sic reſtituimus pro *hoſtium milite* ex L. A. Lo. Va. Vat. Vi. O. Pi. Fux. M. P. Peta. Al. Mar. Anton. ex Euſebio, Vincen. & Oroſ. lib. 7. cap. 30. idem confirmatur ex Sozom. lib. 6. cap. 1. *eques*, inquit, *aliquis curſu aduerſus Imperatorem directo iaculo illum petit.* Vtrumque tamen eſt in 3. Vatic. vide prætereà hanc hiſtoriam apud Socrat. lib. 3. cap. 21. Theod. lib. 3. cap. 25. Ammia. lib. 25. Nicephor. lib. 10. cap. 34. & ſeqq. Gregor. Nazianz. orati. 2. in Iulia. Ioan. Damaſce. orat. 1. de imagi. Sozom. lib. 6. cap. 2. ſed hæc habeat annus 2. imperij illius: ita enim voluêre libri omnes.

anno ætatis 32.) *anno ætatis 31.* tres Vatic. ſicut etiam habet Socrat. lib. 3. cap. 25. *anno ætatis 35.* P. *ann. ætatis 40.* Vi. O. *anno ætatis 32. imperii ſui nono menſe* L. Pi. ſed de menſibus anteà dictum: lectio vulgata habetur apud Eutropius lib. 10.

Iouianus) *Iuuianus* A. quam lectionem confirmat Ammian. lib. 25. dum ſcribit huius Imperatoris nomẽ à nomine prędeceſſoris, ſcilicet *Iuliani* vnâ tantùm litera diſcerni: vulgò vocant *Iouinianum:* & ſic extat apud M. Vi. Lo. Fa. O. Mar. Albertum & Vincent. tom. 1. & 4. ſed alia exemplaria priùs retinent: quod idem etiam apud Athanaſium, Theodoretum, Caſſiodorum, Adonem, & alios videre licet, & ita habent nummi veteres.

Imperator factus eſt) Adiunximus *eſt*, ex L. A. P. M. Pi. Vi. Lo. O. Peta. Fux. Fa. & 4. Vatic.

Iouianus rerum neceſſitate &c.) Concurrunt in omnibus libris & Mar. cum an. 1. Iouiani, & ſententia docet nullum alium ſitum poſſe ſtatui. Vide de re ipſa Socrat. lib. 3. cap. 36.

Synodus Antiochiæ à Meletio & ſuis facta, in qua Homouſio, anomoeoque reiecto, medium inter hæc Homoiouſion Macedonianum dogma vindicauerunt) Hic paragraphus vnus eſt ex his, qui precipue emendationem deſiderabant, quia penitùs contrarium ſenſum continebat menti Hieronymi, cum anteà legeretur, *in qua Homoiuſio & Homuſio reiecto, medium inter hæc Homoiuſion Macedonianum dogma vindicauerunt.* Vnde vir erudititſſimus exiſtimauit ita reſtituendum *Synodus Antiochiæ à Meletio & ſuis facta, in qua Hominſio & Homeuſio reiecto, medium inter*

hoc, homonſion receperunt ; & Macedonianum dogma reiecerunt. Verùm repugnat conſenſus omnium exemplarium, quæ videre licuit, vel de quorum lectione certiores facti ſumus. Rurſus nulla eſt differentia inter *homionſion* & *homenſion*, niſi in litteris *i* pro *e*, quæ facile vt ſæpe diximus, inter ſe commutantur, ſaluo tamen & incolumi eodem ſenſu; Tertiò Hieronymus ſignificat Meletium & ſuos dogmatis Macedoniani aſſertores ſeſe prodidiſſe. Nam *vindicare* ibi nihil aliud ſignificat quam tueri, quod perſpicuè conſtat ex Adone, qui cum pleraque fuerit mutuatus ab iſto Chronico, ita ſcribit *Synodus Antiochiæ à Melito & ſuis facta, in qua Macedonianum dogma praue firmatur* : cui ſuffragantur Mattheus Vveſtmonaſterienſis, & Hermannus Contractus in Chron. dum vocant hanc Synodum *hæreſiacam*. Atqui totam ſententiam reſtituimus facili negotio, dum ex vulgatis hác ſolum vocem *homuſio* (quæ nihil aliud ſonat quam illa *homouſio*) immutauimus, pro ea apponentes *anomæoque*, idque ex fide exemplar. L.Pi.A.M.Vi. O. Lod. trium Vatic. quibus proximè accedunt Fa Lo.4.Vatic.in quibus *anomæoſioque*, quæ voces cum differant tantùm terminatione, idem ſignificant, ac diſſimilis ſeu diuerſæ ſubſtantiæ : vt *homouſion* eiuſdem ſubſtantiæ, & *homoeouſion*, ſeu *homoiouſion*, ſeu etiam *omiouſion* ſimilis ſubſtantiæ:retinuimus præterea *homoiouſion*, licet in L.A.M.V.Lo.Lod.Fa.Peta.Fux. & 7.Vatic. ſcriptum eſſet *omoeouſion oe* pro *oi*, quod ſæpe contigit in Ms. ſiue vt in Vi. O. *homoeuſion* cum *h*, ita vt ſenſus ſit Hieronymi, Meletiũ & Synodum ſequutos fuiſſe hæreſim Macedonianam, quæ reiecta Catholica fide de *homouſio* Chriſti, ideſt de eadem ſubſtãtia cum Patre, & opinione Acacij, & aliorum hæreticorum περὶ τοῦ ἀνομοίου, de *anomœo*, id eſt de diuerſa ſubſtantia Chriſti à Patre, retinebat *homoiouſion*, tanquam medium inter vtroſque, id eſt aſſerebat Chriſtum non eiuſdem nec diuerſæ, ſed ſimilis ſubſtantiæ cum Patre. Qua de re inter alios plures Gregorius Niſſenus lib. de hom. opifi. cap. 6. & 16. Baſil. in cap. 1. Eſaiæ & ſæpe, Nicepho. lib. 10. cap. 40. quod autem Macedonius primus excogitauerit dogma de voce ὁμοιούσιος, fidem facit Theodoretus lib.4.hæret.fabul.& lib.2. hiſtor. cap. 6. & Caſſiod. hiſto. Trip. lib. 4. cap.22. inde quoque legimus Macedonianos præ cæteris dictos *Omioſianos*, ſeu *Homoeouſianos*: quod verò illi crediderint ſuam opinionem eſſe mediam viam inter Catholicos, qui ideo *Homouſiani* dicebantur, & illos Arianos, qui Aëtiani, ſeu Acaciani, ſeu Eunomiani, ſeu etiam Anomiani, teſtatur Socrates lib.3. cap. 8. (vel ſecundum Græcum Autographum, & Muſculi verſionem cap. 10.) dum introducit Macedonianos ita reſpõdentes ad interrogationem, quare à Catholicis & Acacianis diſſentirent, *Occidentales*, inquiunt, *circa homouſion languebant, Aetius verò in Oriente ſententiam veritatis deprauando, anomion illud ſecundum οὐσίαν induxerat, & erant vtraque illegitima:nam illi inordinatè ſeparatas Patris, & Filii hypoſtaſes ad vnitatem copulabant, & nomine homouſii velut*

A *prauo quodam vinculo colligabant, hic verò cognationem naturæ, quam Filius habet ad Patrẽ per id vehementer diuellebat, quòd diſſimilitudinem ſecundum οὐσίας introducebat. Vtriſq; igitur extremè inter ſe diſſidentibus, media inter vtroſque via viſa nobis eſt ſufficienter veritatis habere pietatem, quæ Filium Patri ſecũdum hypoſtaſim ſimilem eſſe dicit.* Non ignoro Baſilium & pleroſque patrum aſſerere Meletium ſemper veram doctrinam amplexatum, vnde Athanaſ. diſputa.1. contra Aria. eum vocat μεγάλον, & Nicephor. in Chro. *Confeſſorem* : (ter enim ob fidem rectam in exilium miſſum tradit Greg. Niſſ. oratio. in funer. Meletij) & Theodoret.lib.2. cap. 31. θεῖον μεγάλειν Μελέτιον: adhuc hodie à Græcis inter Sanctos colitur, & eius feſtum tertio Idus Februarij celebra-
B tur. Alij ſunt, vt Nicephorus lib.9.ca.48. qui licet fateantur Meletium aliquãdo ſequutum Arianos, tamen teſtantur eum non multo poſt reſipuiſſe. Alij fuerunt, qui cum habuerũt, vt dubium & hæſitantem in fide tam apud hæreticos quam Catholicos, ſicut ſcribunt Theodoretus loco citato & Nicephorus lib.9.hiſtor.Eccleſ.ca.48. Verùm cùm non tam de re ipſa hîc contendamus, quam de mente ac ſententia Hieronymi, de hac certè melius aliunde conſtare non poteſt, quam ex ipſis Manuſcriptis huius Chronici, & aliis eius ſcriptis, in quibus Meletium numerat inter hoſtes Chriſti, vt vidimus circa Olymp.277. & reperies epiſtol. 57. ad Damaſum, *Vitalem non noui, Meletium ignoro.* Nam cum Meletius damnaretur à Damaſo, non mirum ſi Meletium credidit hæreticum:
C ſiquidem vt ibidem ſubiungit Hieronymus, *quicunque tecum* (cum Damaſo) *non colligit, ſpargit.* Nullus autem poteſt ambigere, quin Synodus illa Antiochena Hieronymi notam meritò ſuſtineat, qui apud Socratem lib.3.cap.25.obſeruabit Epiſcopos qui interfuerunt, quãuis fidem Nicænam ſe amplecti Anomianoſque deteſtari dicãnt, ὁμοούσιον tamen ſic interpretari, quaſi aliud non ſignificet, quàm ſimile ſubſtãtiâ, quod ipſum planè erat τὸ ὁμοιούσιον cum Macedonianis ſtatuere. Quare & ante Hieronymum Athanaſius veri ſenſus Synodi Nicænæ, & ὁμοουσίου vindex hanc Synodi illius, quam vocat, hypocriſim minimè diſſimulauit, vt apparet ex eius reprehenſione, ſiue ἐλέγχῳ τῆς ὑποκρίσεως τῶν περὶ Μελέτιον καὶ Εὐσέβιον τὸν Σαμοσατέα τῶν κακοδόξων περὶ τοῦ
D ὁμοουσίου, vbi docet expoſitionem illam τοῦ ὁμοίου, hoc eſt ſimilis ſubſtantiæ ; germanam ὁμοουσίου ſignificationem non explere:Socrates quidem loco citato, & poſt eum Sozomenus lib. 6. cap. 4. Synodum hãc velut Orthodoxam & confirmantem fidem Nicænam laudãt. Sed nil mirum cum à Sabino hauſerint, qui eam pro recta & legitima habebat: & tamen meminiſſe Socrates debuerat, quod alias lib.2.cap.15. ſcripſerat Sabinum hunc fuiſſe ſectatorem Macedonianæ hæreſeos, ac Synodicas epiſtolas, quæ pro homouſio, & Synodo Nicæna facerent, ſolitum occultare, eas verò producere, in quibus minùs eſſet expreſſa homouſij profeſſio. Poteſt tamen Meletius variis modis defendi aut excuſari, vt id, quod in hac Synodo egit,

minimè hæretico ſenſu egiſſe credendus ſit: vtpote qui fuit vir ſanctiſſimus, quique poſt hæc in exilium, tertiò à Valente fidei cauſā pulſus ſit, teſte Sozomen.lib.*6*.cap.*7*. Ex his corrige Bedam, Marianum & alios, apud quos eadem ſententia corruptè profertur, ſicuti erat in impreſsis. Cæterùm conueniunt omnes libri, vt hæc ad an. 1. Iouiniani reponant.

vindicauerunt) *vendicauerunt* Vi.O. 7. Vatic. Albertus: *vindicauit* Al.

quas nimias adoleri) *quibus nimium ſe adoleri* Al.

Dadaſtanæ) *Dadaſtina* P. *Dadaſtena* Vi.O. *Dadaſtane* Lo. *Adraſtina* Mar. *Daclaſthama* Iornandes *cl*, pro *d*, vt ſæpe vſurpari diximus: quidam putarunt legendum *Dadanaſta*. Sic enim annotatum ad marginem B.H.Pet.& So. Verùm habetur in Ms. vt in textu, & prætereà apud Freculphum, Cedrenum, Ammianum Marcellinū li.25. ſicut *Dadaſtanis* apud Zonar.tom.*3*. *Dadaſtana*, inquit, Socrates lib.*3*.cap.*36*. Μαθέριον ἐςὶ τοῦτο Γαλατίας καὶ Βιθυνίας. Verùm rem totam paulò aliter narrat Oroſius lib.7.cap.30.

ætatis *33*.) Veriùs quam anteà & apud Mar. *ætatis 34*. ad imitationem L.M.Pi.Vi.O. quibus fauent Eutropius lib.10.Socrates libro 3.cap.22. Albertus, Ammianus lib.25. Zonaras, Nicephor. lib.10.cap.43. vnde cauebis tibi à P. in quo *ætatis 37*.& Freculpho, in quo *ætatis 38*.& à Victore, dū tradit hunc Iouianum *geſſiſſe annos proximè 40*.

è Pannonia Cibalenſis) Videbatur legendum *è Pannonia Cibalenſi*, vt habent Diaconus lib.11. & Martin. Polonus poſt Eutropium, qui totā hāc ſententiam ad verbum refert; vel etiam *Cibalienſis*, quaſi Cibali natus. Nam Pannonia in varias partes diſtincta, & cuilibet diſtinctum nomen vt *Pannonia Riparienſis*, *Sirmienſis*, *Valeria*, *Bubalia*, *Sabaria* &c. vnde quia *Cibalenſis*, adiectiuum cū ſit, poterat deduci vel à *Cibali* vrbe Pannoniæ, vel à *Cibalina* Africæ vrbe; ne qua difficultas gignatur, additum *è Pannonia*. Tamen quia conueniunt omnes libri & Mar. in vulgata lectione, nihil muto.

Scutariorum) *Scrutariorum* Vi.O. corruptius quàm vt de eo Lector moneri debeat. Et hæc demum apponuntur in omnibus libris & Mar. ad annum 1. Iouiani.

regnauerunt annis 13.) *regnauerunt an.14*. L.A.M.P.Pi.Lo.Peta. tamen alij omnes codices habent hoc loco *an.13*. licèt in ſerie annos 14. digerant & numerent. Nam propter 5. aut 4. menſes vltra an.13. Valens dicitur obiiſſe anno 14. ſicut Valentinianus anno 11. vel 12. Iornandes cōuenit cum vulgatis penè ad verbum, nec longè recedit Victor in Epito. dum ait Valentem regnaſſe cum Valentiniano *an.10. diebus 5*.& cum Gratiano *annis tribus*: hunc proximè ſequitur Zonaras tom.3. vbi ſcribit Valentem regnaſſe *an. 13. menſibus quatuor*. Nec omnino diſſentit Cedrenus, cū dicit Valentinianum obiiſſe *anno imperii 11*.& Valentem poſt eum *per triennium regnaſſe*, huncq; *anno 14. imperii deceſſiſſe*; Oroſius, Vincen & Cōtractus docent regnaſſe Valentinianum annis 11. poſteà Valentem annis 4. Marianus concedit Valentiniano *annos 11. menſ.5*. Valenti *an.4*. Ruffinus lib.2.

A ca.13. Valentē obiiſſe *annis 14. exactis*.& Ammianus lib.31. hinc colliges quantū à vero aberrarint Socrates li.4.ca.31.& Sozom.lib.6.cap.36.40.& Nicephor.li.11.cap.50. dū aiunt Valentinianum regnaſſe ann. τρισκαίδεκα (Nam malè Muſculus apud Sozom.ca.36. poſuit *triginta* pro *tredecim*) Valentem cum Valentiniano *regnaſſe 13*. annis, & Valentiniano demortuo Valentem an. tribus; forſan decepti ex eo, quod cum repeſiſſent apud noſtrum auctorem, Valentem & Valentinianum *an. 13. regnaſſe*, totos illos annos tribuerunt ſoli Valentiniano, cum tres illi anni, quibus Valens vixit poſt Valentinianum, in illis 13. includantur.

ibid. B. Apollinaris Laodicenus Epiſcopus multimoda religionis ſcripta componit) Hæc ad-

B iecimus ex L.M.V.Va.Lo.P.O.Vi.Peta.Pi.Fux. Lod. Sa. & trib. Ms. Fab.Vincen. Beda, Adone, Mar. cùm anteà deſiderarentur: cum quibus conueniunt, quæ de eodem ſcribit Hieronymus li. de ſcriptor. Eccleſiaſt. quod *in ſanctas Scripturas innumerabilia ſcripſerit volumina*, cúmque vocat *Apollinarium*, vt aliàs ſæpe, cui aſſentiuntur Baſil. epiſt.74. *orbem*, inquit, *libris ſuis repleuit*: idem Sozomen.li.5.cap.18. Nec te moueat, quod Socrates, & Nicephorus dicant Apollinarem fuiſſe presbyterum non Epiſcopum. Nam plus credendum eſt Hieronymo ipſi, qui idem confirmat lib. de ſcriptor. Eccleſ. cúmque eius auditorem ſe profiteatur epiſt.65. quam illis, quibus non erat cognitus. Non eſt prætereundum Bedām poſt verbum *componit*, hæc annectere, *qui poſteà à fide deuians hæreſim ſui nominis inſtituit*, & Contra-

C ctum iſta, *ſed poſtea hæreſim condit*. Sed de hoc paulò pòſt. Aſſignarunt autem codices & Mar. eam his ijſdem, quę ex oppoſito reſpondet 1. anno Valentiniani: Contract. an.5.

Terræmotu &c.) Hunc terræmotum alij aſcribunt an.2. Valentiniani, vt Vi.O.Peta.P.Fa.Cōtractus & impreſſi: alij anno 1. vt Lo. Fux. priores magis recipiendi: nam Socrates libro 4. cap.3. & Ammianus lib. 26. in fine, referunt iſtum terræmotum ad Conſulatū *Valentiniani & Valentis*, qui componitur cum 2. anno Valētiniani, tā apud Onuphrium, quam alios; de hoc terræmotu Hierony. in vita Hilarionis & epiſt.2. & in Eſai. cap. 15. Caſſiod.li.7. hiſtor. Trip.cap.15. Oroſi.lib.7. cap.31. Diacon.lib.11. Sozom.lib.6.cap.2. Nicephor.lib.10.cap.35. licet iſti duo perperā referant in tempora Iuliani Apoſtatæ.

D Procopius &c. Phrygiam Salutarem) Pinximus *Salutarem*, cùm maiuſculo *S*, vt pote nomen loci, cùm anteà minuſculo, ſicut apud Iornand.& Diaconum, ſcriberetur, ſequuti L.Pi.& ratione etiam ducti, quod Phrygia ab hiſtoricis varias appellationes ſit ſortita, *Helleſpōtiaca*, *Pareria*, *Acbrylis*, *Capatiana ſiue Pacatiana & Salutaris*, vt in libro Notitiæ. Cæterùm quæ hîc habentur memineris annumerari in omnibus codicibus, anno 2. Valentiniani. Tamen Socrates lib.4.ca.3. ait hunc Procopium inſurrexiſſe *Coſs. Valentiniano & Valente*, qui eſt ille annus 2. imperij Valentinia. ſicuti etiam habent Faſti, & anno inſequente penitùs proſtra-

Digitized by Google

proſtratum, à quo non diſſidet Ammia.li.25. Nihilominùs quia ille Conſulatus eſt Caſſiodoro annus primus Valentinia. & ipſe eſt imitatus Hieronymum in multis; mihi innata eſt ſuſpicio Hieronymum poſuiſſe ad an. 2. vt ferunt editi: ita vt annus ſeu Conſulatus qui eſt Socrati, Ammiano, & Faſtis 2, ſit illi 1. & qui alijs 3. ſit illi 2. & ita deinceps, ſicut etiam obſeruauit illuſt. Baronius non ſemel. Ineptum enim eſt, quod ait Cuſpinianus Hieronymum hoc loco imitatum fuiſſe Caſſiodorum, cũ ille ſcripſerit ſuum Chronicon (ipſo teſte lib. de ſcriptor. Eccleſ.) ante 14. Theodoſij, id eſt Chriſti 392. hic autem finit ſuum Chronicon circa an. Chriſti 559.

Damaſus &c.) Omnes libri & Mar. habẽt creatum *Damaſum* Pontificem ad an. 2. Valentiniani.

Et poſt non multum temporis) In impreſſis locus hic erat valdè mutilus, ita vt in margine Pet. Ba. H. So. fœliciter fuerit annotatum, *videtur tale quid deeſſe, poſt non* &c. Nam in L. Vi. Lo. Pi. O. A. P. Fa. Peta. ſex. Vatic. M. Al. Fux. & in trib. Ms. Fab. legitur *poſt non multum temporis:* in Sa. & *nõ poſt multum*, & illuſtriſſimus Cardin. Baronius, tom. 4. Annal. hanc lectionẽ obſeruat *poſt multũ*, inquit, *temporis ſpatium*, vel vt alij volũt *poſt non multum*; non equidem ex hiſtoria Eccleſ. Euſebij vt velle videtur. Pertingit enim tantum vſque ad an. Chriſti 330. ſed ex Ruffino lib. 2. hiſtor. ca. 10. & alijs hiſtoricis, vt habent etiam membranacei codices.

Sicininum) *Sicinium* Vi. Sa. Mar. ſicut etiam habet Notitia imperij: *Sycinnium* Fa. quæ lectio eſt Platinæ; noſtra eſt Ammiani Marcellini libro 27. Ruffini lib. 2. cap. 10. Erat autem vna ex decem Baſilicis vrbis Romæ, iiſdem teſtibus.

quo Damaſianæ) Locus erat corruptus, cum legeretur, *à quo Damaſiana*; ſed tulerunt opem codices A. M. V. P. Vi. O. at in Lo. Fa. mendoſiſſimè ſcribitur, *quod à Damaſiana*; & in Peta. & Mar. *à quodam Aſiana partis*. Ad extremum ne te ſuſpenſum habeat hic annus 2. Valentiniani, qui his appingitur: concurrunt enim cum illis omnes veteres membranæ.

Valens ab Eudoxia &c.) Hæc incurrunt in an. 3. Valentis in Lo. Peta. Pi. Vi. O. Fa. impreſſis & Vincen. tom. 4. ad an. 2. in Fux. tribus Ms. Fab. & Mar. ſed primorum ſitus præ cæteris commendandus. Nam licet inter veteres nullus huius baptiſmi Valentis annum deſignet; hinc tamen cœptam perſecutionem contra Catholicos, conſtat ex Socrate lib. 4. cap. 10. dum ait ſequenti anno, hoc eſt Coss. *Lucino* ſeu Lupicino *& Iouino* (qui eſt illi an. 4. imperii Valentis) *relegatos in exilium Epiſcopos*. Nam quod ipſe lib. 4. cap. 2. & Sozomenus lib. 6. cap. 7. & Oroſ. lib. 7. cap. 32. putarũt perſecutionem non fuiſſe motam ante mortem ſeu caſum Valentiniani fratris, minùs probabile videtur; vt nemo poteſt dubitare, quin poſtea grauiùs exarſerit annis ſingulis: ſicut teſtantur plurima exempla Confeſſorum & Martyrum.

pag. 194. col. 2. A. Gratianus Valentinia. &c.) Coëunt omnes codices & Mar. vt ad an. 3. Valẽtis reponant, & firmantur auctoritate Diaconi li. 12. Oroſij li. 7. ca. 31. Adonis & Caſſiodori in Chron. qui hæc ipſa verba referunt, illi quidem duo ȧn. 3. Valenti. hic verò Conſulatu 3. poſt Iouianũ, ſcilicet *Coss. Lupicino & Iouino*; qui Conſules, licet efficiant apud Socratem, Ammianum & Faſtos, an. 4. Valentiniani, tamen apud Caſſiodorũ conſtituunt an. 3. nec dubito quin in hoc ſit imitatus Hieronymum, vt in aliis multis: Socrates li. 4. cap. 10. & Caſſiod. lib. 7. hiſt. Trip. ca. 27. tribuunt iiſdem Conſulibus, hanc Gratiani creationẽ in Auguſtum 9. Calend. Septemb. niſi quod pro *Lupicino* habet *Lucino*, vt & editio Stephani Λουκίνου, licet Ms. Italicum Λουπικίνου, quæ vox habetur etiã in Faſtis Siculis & aliis. Confirmatur idem annus ex l. 3. de indulgen. lib. 9. Cod. Theodoſ. & l. 11. de pœnis ibidem, in quibus tituli ſunt *Valentinianus, Valens, & Gratianus Dat. 3. Non. Maii & 5. id. April. Lupicino & Iouino Coss.* Oſtendunt tamen illæ leges lapſum Socratem in die exprimenda 24. Auguſti, ſeu 9. Calend. Septemb.

Tanta Conſtantinopoli &c.) Tempeſtatẽ hãc notant circa an. 3. Valentis Vi. O. Pi. Peta. Fux. Mar. tres Ms. Fab. at Lo. & Fa. vnà cũ excuſis circa an. 4. quibus eò maior debetur fides, quò aſſeruntur à Socrate lib. 4. cap. 10. & Caſſiodo. lib. 7. hiſt. Trip. cap. 22. dum docet grandinem hanc lapidibus ſimilem decidiſſe, iiſdem *Coss. Lucino & Iouino:* Diacon. li. 12. refert ad an. 3. Valent.

apud Atrebatas &c.) Contigit hoc vel anno 3. Valentinia. vt habent Vi. O. Peta. Pi. Fux. Mar. tres Ms. Fab. vel an. 4. vt in Fa. & impreſſis: vel an. 5. vt in Lo. Oroſius li. 7. ca. 31. Diaco. li. 12. Caſſiodorus in Chron. hoc idem referunt ad eundẽ 3. Valenti. quo Gratianus creatur Auguſtus.

Hilarius &c. Pictauis) Anteà *Pictauienſis*; ſed maluimus imitari A. Lo. L. Fux. Lod. M. Pi. P. Fa. Peta. quinque Vatic. Fre. Idac. & Hieronym. li. de ſcriptor. Eccleſiaſ. *Hilarius* inquit, *mortuus eſt, Pictauis*, Valẽtiniano & Valente regnantibus. Idẽ refert Beda libro de ratione tempor. dum iiſdem verbis vtitur, haud dubiè mutuatus ex noſtro Chronico: idẽ Marian⁹, licet legat *Pictauiis*, Rhegino, Contractus, Gregorius Turonenſis: vt ſenſus ſit, non quidem eum fuiſſe Epiſcopum Pictauenſem, cùm priùs hoc dixerit, ſed eum nõ obiiſſe in exilio (vt volebãt Ariani,) ſed Pictauis in ſede propria: ſicut de ſancto Athanaſio obſeruat Breuiarium Romanum die 2. Maij, eum poſt tot pericula *obiiſſe Alexandriæ in ſuo lectulo*. Compararũt autem hæc cum an. 3. Valentiniani Vi. 3. Ms. Fab. Pi. O. Peta. Fux. at cum anno 5. Lo. Fa. & impreſſi; & hi rectiùs cæteris. Nam Hilarium vixiſſe vſque ad illum an. 5. ſeu ad 10. poſt Conciliũ Ariminenſe (de quo ſuprà) conſtat ex ipſius epiſtola contra Auxẽtium. Hinc corrige Seuerũ Sulpitium & Contractum, qui volunt eum mortuum an. 4. Valenti. & Gregorium Turonen. li. 1. cap. 39. qui ſcribit eum obiiſſe an. 6. poſtquàm ab exilio rediit. Nam ille annus 6. inchoando ab an. 24. Conſtantij, incidit in an. 2. Valenti. ſecundum auctoris calculum.

Nicæa quę ſæpe ante cor. terræmotu fun. euerſa) Cum priùs *Nicea* aſciuimus illi diphthõgum, quicquid habeant hoc loco libri; in quibus e.

Nemo enim neſcit requiri, qui meminerit ita haberi apud omnes veteres ſcriptores, & ita ſuperiùs obſeruatum fuiſſe. Euerſionem Nicææ ad an. 4. Valentiniani contulere Pi. Vi. Peta. O. Fux. Mar. 3. Ms. Fab. ad an. 5. Lo. Fa. & impreſſi. His vim addit auctoritas Socratis lib. 4. cap. 10. & Caſſiod. lib. 7. hiſtor. Tripar. cap. 22. dum aiunt hunc terræmotũ factum fuiſſe *Valentiniano II. & Valente II. Coſs.* quos Faſti Onuphrij è regione ann. 5. Valentis diſponunt; ſicuti etiam videtur facere Socrates, vt colligitur ex eius locis anteà citatis, dum egimus de primis, ſecundis & tertiis Conſulibus imperij Valentiniani. Sed Caſſiodoro eſt ann. 4. ſeu Conſulatus 4. poſt mortem Iouiani, & proinde Hieronymo, vt anteà diximus: vide etiam quæ notauimus, dum ageretur de terræ-motu Nicomediæ circa an. 263.

Libanius &c.) Reuocant ad an. 4. Valentiniani Pi. Peta Fux. Mar. tres Ms. Fab. ad an. verò 5. Lo. Vi. O. Fa. & excuſi.

redditus) Caſtigatior lectio ex fide Fa. Peta. Fux. A L. M. Pi. ſex Vatic. P. Vi. O. Lo. quam vt olim *editus*: non quod, ſi ſenſus pateretur, non æquè Latinè diceretur; ſed quia auctor ſignificat reſtitutum agonem, cum per aliquot annos fuiſſet intermiſſus. Cæterùm quæ hîc habes, ita collocata reperies, vt in Pi. Vi. O. Peta. anno 5. Valẽtiniani obijciantur: in Fux an. 4. in Lo. Fa. vt in editis, an. 6. De eodem agone celebrato ad vltimum annum Valentis, mentionem facit Socrates lib. 4. cap. vltimo.

Athanaricus) *Haitanaricus* Peta. Vi. Pi. O. *Hartanaricus* Fa. *Hattanaricus* Lo. *Hathanaricus* Fux. in quibus omnibus cùm ſcribatur cum aſpiratione in prima ſyllaba, ea videbatur retinenda. Nihilominùs in re leui noluimus diſcedere ab editis, maximè cum firmentur auctoritate Ammiani, Diaconi, Nicephori, Oroſii, Socratis, & Sozomeni; licet hi duo pingant nõ ſolùm cum θ, ſed etiam cum χ, Ἀθανάριχος.

Athanaricus rex Gothorum in Chriſtianos perſecutione &c.) Ex his verbis *in Chriſtianos* arguuntur erroris hi, qui exiſtimant Athanaricum non fuiſſe Ethnicum, ſed Arianorum labe infectum; nam ſi ita fuiſſet, dixiſſet potiùs auctor *in Catholicos*. Deinde hoc ipſum aſſeuerant Auguſt. lib. 18. de Ciuit. cap. 52. Epiphanius, Socrates, & Sozomenus. Aduertes prætereà vaſtatorem hunc varias in variis libris ſedes occupare. Nam in Pi. O. Peta. Vi. Fux. Mar. circa an. 5. Valentiniani: in Lo. Fa & editis circa an. 6. quibus proximè accedit Epiphanius, dum hæreſ. 70. ſcribit Gothos monachos paſſos perſecutionem à rege Gothorum quadriennio ante quam ſuum *Pannarium* componeret: ſcribebat autem vt ipſemet teſtis eſt in exordio primi libri, anno 11. Valentiniani & Valentis, ergo perſecutio illa contigit anno vel 6. vel 7. imperij illorum: vnde erroris conuincuntur Socrates lib. 4. cap. 34. & ſeqq. & Sozom. lib. 6. cap. 37. dum referunt hanc perſecutionem ad annum 13. Valentis; magis enim credendum Epiphanio, vt potè illius æui.

Euſebius Epiſcopus Vercellenſis moritur) De tanti Cõfeſſoris morte minùs conueniunt exemplaria. Nam Fux. Peta. Pi. an. 4. Valentiniani aſſignant: Vi. O. an. 6. Lo. Fa. & cuſi an. 7. de quibus iudicare nõ eſt ita facile, cum nil certi poſſit colligi ex alijs ſcriptoribus, niſi quod Hieronymus lib. de ſcriptoribus Eccleſ. confirmat eum vita functum ſub Valentinia. & Valente.

Conſtantinopoli Apoſtolorum &c.) Martyrij illius dedicationem congerunt ad an. 5. Valentiniani. Fux. ad an. 6. Vi. O. Pi. Peta. Mar. ad an. 7. Lo. Fa. & excuſi. Quibus nil video quod aduerſetur, cum eius rei altum ſit ſilentium apud veteres.

Magna fames &c.) Licet Vi. Pi. O. Fa. Fux. & Cõtractus habeãt hęc ad an. 6. Valentiniani; editi tamen vnà cum Lo. & Fa. reponunt ea ad an. 7. Nec eſt vlla ratio, quare ab illis diſſentiamus.

ibid. B. Lucifer &c. qui cũ Gregorio Epiſcopo Hiſpaniarum, & Philone Libyæ, nunquam ſe Arianæ miſcuit prauitati) Significat eos abſtinuiſſe à communione non ſolùm Arianorum, ſed eorum ſiue Epiſcoporum, ſiue aliorum Catholicorum, qui cum Arianis quantumlibet pœnitentibus communicabant: non autem quod hi ſoli ex omnibus Epiſcopis immunes fuerint ab Ariana hæreſi. Nam in Occidente præter Auxentium Mediolan. Epiſcopum pauci admodùm fuerunt ſectatores illius impietatis; vnde Baſilius in epiſt. 70. quàm ad Italiæ & Galliæ Epiſcopos dirigit, *hoc enim*, inquit, *hæreſeos malum cuncta depaſcitur, & periculum eſt ne vaſtatis Eccleſiis noſtris, & ad ſanam incolatus veſtri partem ſerpat.* Imò in Oriente quoque maior pars erat Catholicorum teſte Baſilio epiſt. 72. *ſtate in fide, ipſum orbem inſpicite, & videte, quam modica ſit ea portio, quæ hoc morbo laborat; reliqua verò vniuerſa Eccleſia, quæ ab orbis finibus vſque ad fines Euangelium recepit, ſanam hanc & rectam doctrinam ſectetur, à cuius communione vt ne excidatis, petimus.* Situs horum is eſt, vt in Pi. Vi. O. Peta. Fux. Contract. Mar. circa annum 6. Valentiniani contineantur: in Lo. Fa. & editis ad an. 7.

Maximinus) Pro *Maximus*; ſic nos legendum duximus, vt iam rectè coniecerant, qui idem obſeruarant in margine B. Pet. H. So. & ad id nos adduxit fides exemplar. ſeptem Vaticanorũ, Fa. L. A. Lo. Pi. M. ſex Vatic. & auctoritas Fux. Mariani, Contracti & Ammiani lib. 28. licet Zonar. tom. 3. legat *Maximianus*, & Ruffin. lib. 2. cap. 10. vt etiã Oroſ. lib. 7 cap. 33. *Maximus*; ſi tamen idem eſt cum hoc, qui dicitur *Præfectus annonæ*; Ruffinus enim eum quidem nomine Pręfecturæ cohoneſtauit; quæ tamen ea fuerit, ſiue annonæ, ſiue vrbis, nõ expreſſit; quin Oroſius *ducem* nominat, non Præfectum, & Ammianus lib. 28. *Vicarium & omnium iudicum crudeliſſimum*. Eidem *Maximino Vicario Vrbis Romæ*, extat inſcriptio reſcripti Valentiniani, Valentis & Gratiani in Cod. Theodoſ. ſicut refert illuſtriſſ. Baronius ex Bibliotheca Vatica. tom. 4 pag. 274. & in eodem Cod. edito, lib. 9. tit. ad L. Cornel. L. 4. eſt ad Maximinum P. P. vt etiam L. 9. de raptu Virgin. Connumerantur autem in O. Pi. Vi. ad an 6. Valenti. in Fux. Peta. Mar. ad an. 7. in Lo. Fa. & editionibus

ad an. 8. ſed in quod horum potiùs propendeas,
vix dici poteſt.

Præfectus annonæ) *Præfectus Pannoniæ* Vi. O.
ſed mendoſiſſimè, vt ex ſuperiori Notâ conſtat.

Valentinus) *Valentinianus* O. Vi. Sa. Peta. vt
etiam Zoſimus lib.4. in cuius tamen ora habetur
aliàs *Valentinus*. Sed vulgata ſcriptio eſt aliorum
exemplarium & Diaconi lib.12. Quod ad annum
pertinet, Peta.Vi.Pi.O.Fux. collocant ad ann.7.
Valent.Lo.Fa.& impreſſi ad an.8. Diacon.lib.12.
recitat ad an. 11. Valent. Zoſimus proximè antè
ipſiùs mortem.

presbyter Sirmij &c.) Anteà *Syrmii* cum *y*,
ſed de ſcriptura huius nominis vide, quę anteà di-
ximus, & adde quod in codicibus Theodoſ. & Iu-
ſtinia. ſcribitur ſemper cum *y*. Cæterùm congeſ-
ſere iſta ad an.7. Valentiniani Fux.Pi.Peta.Vi.O.
ad an. verò 8. Lo. Fa. & impreſſi, à quibus cur
diſcedamus, nulla ſeſe offert cauſa: ſimile fere
exemplum refert Auguſt. de Epiſcopo Tagaſtenſi
firmo nomine epiſt. ad Conſentium de menda-
cio cap. 13.

decollatur) Sic ex L. A. M.V.Va.Vat.Fux.P.
Lo.Vi.Fa.O.Pi.Sa.Peta.& trib.Ms.Fab. pro *occi-
ditur* vt olim. Decollari enim ſingulare genus
mortis indicat, quod eſt ſecuri percuti.

Exproconſule) Auctor marginis exemplarium
Pet.B.& H.So. monet reſtituendum *Exproconſu-
lem* cui aſſentirer, quia Exproconſul idem eſt ac
Proconſularis, qui Proconſulis munere functus
eſt, vt *Expræfectus, Exconſul, Exuicarius* & ſimi-
lia. Verùm quia priùs legitur in omnibus manu &
typis exaratis, & vſurpatur ita frequentius in abla-
tiuo, nec ſenſus integritas tollitur, fixa & rata eſſe
maluimus.

Didymus) *Didimus* Peta. Fa. Lo. Vi. O.Fux.
ſed vulgata eſt Hieronymi paſſim, Socratis, Eua-
grij, Sozomeni, Palladij, Ruffini & aliorum. Por-
rò libri variant in aſſignanda his ſede. Nam Pi.
Vi.O.Peta.Fux. Mar. tres Ms. Fab. Vincen. ex
Hierony. reponunt ad an. 8. Valentiniani: Lo.Fa.
Contract.& impreſſi ad an.9.

elementorum quoque ignarus fuit) In Vi. O.
Sa. Vincen. adiungitur copula nagatiua *non* hoc
pacto, *elementorum quoque non ignarus fuit*. Ni-
hilominùs tamen vulgata lectio receptior vide-
tur. Cum enim Didymi eruditionem extollat, ea
commendatior videtur, quod & in homine cæco
& elementorum ignaro fuerit. Alias ſicut Hiero-
nymus pluribus deſcribit lib. de ſcript. eccleſ. &
ſæpe, vnde procemio in epiſt. ad Galat. & præfat.
in Didym. lib. de Spiritu S. vocat eum *vidētem
cæcum* ob ingenij perſpicacitatem, & laudat quod
oculos habuerit columbæ, de qua in Cant. 4.

Equitius Comes &c.) *Probus Præfectus* Vi. Pi.
O. L. M. *Probus Præfectus Illirici Equitius comes*
Fux. Verùm præter alia exemplaria, Ammianus
lib.26. Paulus Diacon. lib. 12. Faſti meminerunt
Equitii Comitis & poſteà Conſulis, & quod plu-
rimum poſſet apud Imperatorem. Zoſimo lib. 4.
eſt Ε'χίτιος: obſeruabis demum in Vi.Pi.O. tribus
Ms. Fab. Peta. Fux. hæc reſpondere anno 8. Va-
lentiniani: in Lo.Fa.& excuſis an.9.

quàm à Barbaris) Sic rectiùs ex L. A. Lo. Al.
ſeptem Vaticanis, quàm vt in editis *tanquam à*
A *Barbaris*.

Eunomius diſcipulus &c.) Hæc Vi. Pi. O. op-
poſuere anno 8. Valentiniani: Peta.Fux. Cōtract.
Mar. tres Ms. Fab. an.9. Lo. Fa. vnà cum vulgatis
ann. 10.

ad Vſonem) Purgatus locus auctore chirogra-
pho Al. in excuſis enim *de Vſone* reperies: in ſep-
tem Vaticanis *Deuſone*; & licet Al. *ad Enſonem*
habeat, formulam tamen hanc imprimis ſequen-
dam docuit: reliquorum verò librorum conſenſus
Vſonem recenſendum monuit, diſceſſione facta à
vulgatis non niſi inuito animo, quos libenter ſe-
quuti fuiſſemus, ſi ſenſus integritas ſeruari potuiſ-
ſet. Nam quod ſcribit Marianus *ab Hugone*, præ-
fert quidem aliquem ſenſum: ſuſpicor tamen eſſe
B mendum exſcriptoris, dum in vulgatæ lectionis
dumetis hæreret, ſi coniecturæ dandus locus. Vi-
deat Lector vtrum horum magis probet, vel à
Sunnone (meminit enim Ado in ſuo Chronico
circa hæc tempora cuiuſdam ducis Francorum,
quem *Sunnonem* vocat) vel num per *Vſonem*, vel
Enſonem intelligenda vrbs Galliæ in ducatu Bur-
gundiæ ſita ad Ararim, vulgo *Auxone*. Nam per
Vſonem intelligere *Veſſones*, qui Ptolemæo iidem
ſunt ac *Sueſſiones*, ciuitas Galliæ in Picardia, ve-
reor ne hoc ſit potiùs ariolari. Porrò ſtragem
hanc Saxonum accenſere quidem docet anno 9.
Valentiniani Vi. Pi. O. Peta. Fux. Mar. tres Ms.
Fab. ſicut etiam facit Caſſiodor. in Chron. ſed re-
liqui vt Lo. Fa.& impreſſi, an. 10.

quot nunquam) Vulgati cum nonnullis Ms.
C habent *quod*, ſed conuenientiùs legitur *quot*, ma-
nuducentibus L.A.Lo.Vi. Pi. Mar. & Caſſiodo-
ro, apud quem tamen deprauata eſt interpunctio,
quam reſtitues ex hoc loco, & Diacono lib. 12.
atque Oroſ. lib.7. cap.32.

pag.195.col.2.A. Clearchus) Placuit ita legen-
dum cum ſpiritu iuxta Al. L. M. P. Caſſiodor. in
Chron.& lib.7. hiſtor. Tripar. ca.21. Suidam, So-
cratem lib.4. cap.8. apud quos Κλέαρχος, & nar-
ratur hiſtoria pluribus, &, quod præcipuum eſt,
Proſper dum eundem poſteà Conſulem facit an.
387. vice receptæ ſcripturæ in impreſſis *Clear-
cus*: in Fa. *Cleapcus*: apud Mar. *Elearchus*. Porrò
ſeligito vtri anno aſſignari velis; Vi. enim Pi.O.
Peta.Fux.Mar. tres Ms.Fab. anno 9. aſſignant, ſi-
cuti facit Caſſiodorus in Chron. Lo. Fa. & excu-
D ſi ann. 10.

Alexandriæ xx. ord. Epiſcopus Petrus &c.)
Inauguratum Petrum non omnes docent eodem
anno: nam Vi. O. Pi.Fux. tres Ms.Fab.Peta tri-
buunt an.9. Valentis: Lo.Fa.& cuſi an.10. Socra-
tes lib. 4. cap. 20. refert hunc Petrum ſucceſiſſe
Athanaſio defuncto *Coſſ. Gratiano 2. & Probo*,
quos Faſti Onuphrij comparant cum an. 8. Va-
lentis. Verùm cum collatio illa Conſulum & Im-
peratorum non ita certa ſit, quin poſſit ſæpè in
dubium verti, continui me, ne quid mutarem.
Summus Baronius cum olim in Martyrologio aſ-
ſeruiſſet ordinationem hāc, ſeu obitum Athanaſij
eueniſſe Coſſ. illis, mutauit ſententiam in Annali-
bus, dum pag. 332. in ſequentem annum putat
reijciendum, hoc eſt, ad ann. 9. Valentis:

aliàs enim ait nunquam exurgerent illi anni 46. quibus diximus Athanaſium præfuiſſe (Anaſtaſius enim id ipſum teſtatur in Chronographia, Athanaſium ſcilicet & obiiſſe anno illo 9. Valentis, & totidem ſediſſe annos) etiãſi ſumas initium numerandi, vt ille vult ab anno 21. Conſtantini; Ergo cum tanto viro repoſueramus in eundem annum 9. Valentis; Sed cur Correctori ſuo fuerit neglectui, neſcio.

Melania) *Malantia* P. & vnus ex tribus Ms. Fab. *Melanthia*, Mar. *Melanius* L.A.P. *Melanias* V. Fa. Peta. Lo. *Mellana* Vi. O. Vincen. *Melanis* Fux. *Mag e tia, qua & Tecla* Contract. ſed vbique corruptiſſimè. Tam certa enim & fixa eſt ſcriptio communis, vt pene pudeat cæteras proferre, niſi viderem illa quãuis minutula pleriſq; antiquitatis ſtudioſis probari. Adde quòd eadem refert Hieronymus epiſtol. 25. *de Melania toti orbi cognita muliere*, & epiſt. 5. 41. & 99. vbi etiam de hac illius ſancta peregrinatione loquitur: ſicut etiam facit Palladius cap. 2. & 33. & Ruffinus (qui fuit comes iſtius peregrinationis, teſtibus Hierony. epiſt. 5. & 41. & Paulino epiſt. 9.) in Hierony. inuecti. 1. Quod autem ſcribit auctor Melaniam fuiſſe filiam Marcellini quondam Conſulis, Ruffinus, & Paulinus epiſt. 10. videntur aduerſari, dum ille nominat eam *neptem*, hic vocat Marcellinum illius *auum*, ſed Faſti Cõſulares vtrumque ferre poſſunt. Duo enim huius nominis reperiuntur Conſules ordinarij, ante centum annos, quorum vnus fuit collega Aureliani, circa an. 278. Chriſti, alter Probini circa an. 343. & forſan vocabulum *filia* ſumitur pro *neptè*, eadem ratione qua Galli vocant nepotes *petits fils*, & neptes *petites filles*: Vide autem ſatiùs ne ſit abire in partes Fux. qui iſta aſsignat anno 9. Valentis; vel Lo. Pi. O. Vi. Fa. trium Ms. Fab. & Contract. qui anno 10. quique ſecum omnes editos pertraxere: an Peta. qui an. 11. Sed cùm Palladius cap. 33. afferat Athanaſium in illa peregrinatione dediſſe *Melaniæ ouinam pellem, quam acceperat à Macario*; neceſſe eſt illam accidiſſe ante annum 10. Valentis, cum Athanaſius an. 9. deceſſerit, vt vidimus. Quod autem idem videtur eam referre ad initia imperij Valentis, iudicet prudens Lector.

tanto virtutum) Malè in omnibus editis *tãtum virtutum*, ſed emẽdauimus ope L.A.M.V.Va.Lo. Vi.P.Va.O.Peta. Fre. Vincen. Nam ratio ſenſus idem requirit.

Poſt Auxentij ſeram mortem Mediol. Ambroſio Epiſco. conſt. omnis ad fidem rectam Italia conuertitur) Non ſignificat Italiam vel maiorem partem aberraſſe à fide, neque plures fuiſſe Arianos in Italia quàm Catholicos: paucisſimi enim erant Ariani in Occidẽte, teſtibus Athanaſio, Gregorio Nazian. & aliis, vt paulò antè attigimus; Sed quia Auxentius quandiu vixit, pertinaciſſimè Arianam hæreſim defendit, licet vellet videri Catholicus, indicat eo extincto nil amplius ſuperfuiſſe Arianæ contagionis. Inſuper Ambroſij promotionem ad Epiſcopatum, alij libri deſcribunt circa annum 10. Valentiniani, vt Fux. Peta. Contract. & Cedrenus: alij circa an. 11. vt Pi. Vi. O. Lo. Fa. Mar. tres Ms. Fa. & impreſsi. Quibus nullum veterum teſtimonium aduerſatur.

Aquileienſes &c.) Librorum diſsidium in anno conſignando varietatem hanc genuit, vt Fux. anno 10. Valentiniani tribuat: Lo. verò Pi. Vi. O. Fa. tres Ms. Fab. & excuſi an. 11. Quantùm floruerit illa Eccleſia Aquileiẽſis, pluribus perſequitur Hieronym. epiſt. 41. 42. 43.

chorus beatorum habentur) Poſt illa verba, adiectum eſt in Vi. L. Pi. Sa. O. & Vincen. *Theodolus miſerabilis presbyter, dum aduerſum conſcientiam furoris ſui ſacrificia Domino offerre auderet, in mediis precibus eliditur.*

Quia ſuperiore &c. vaſtauerãt) Anteà *vaſtauerunt*. Sed maluimus imitari A. Vi. Pi. O. Peta. Lo. Fux. Fa. quia ſenſus ſit planior. Agnoſce vnanimem librorum conſenſum ad an. 11. Valentiniani, excipio 3. Ms. Fab. qui ad an. 12. ſed rectiùs priores, ſaltem ex mente auctoris. Ex hoc autem loco apparet Hieronymum inchoaſſe annos imperij Valentiniani & Valentis, non vt Faſti, & peritiores inter Chronologos, à *Conſulatu Iouiani & Varroniani*, & in quo obijt Iouianus impera. licet illo anno cœperint imperare Valentinianus & Valens, ille 5. Calend. Martij, hîc Calen. Aprilis, ſed ab inſequente *Conſulatu Valentiniani & Valentis*. Nam apud eos hic annus qui inſcribitur *poſt Conſulatum Gratiani & Equitii*, eſt illis annus 12. vt eſt auctori an. 11. quibus firmantur ea quæ ſupra diximus, de diſcrepantia auctoris cum aliis.

ibid B. Valentinianus &c. Brigitione moritur) *Brigitone* Fux. Vincen. tom. 4. *Brigitio* Lo. Fa. *apud Brictionem* Gotfredus Vviterbẽſis, & Otho lib. 4. ca. 14. *Brigione* Iornandes: *apud Bergentionem* Victor: *apud Bregentionem* Ammian. lib. 17. ſed li. 30. *apud Brigitionem*: ἐν φρουρίῳ Βεργιτίῳ Socrates lib. 4. ca. 31. ſeu vt habet Ms. Italicum Βεργιτίων, cuius Ms. collectanea ſeu diuerſas lectiones nobis cõmunicauit reuerendiſſ. Alphõſus Delbene, Epiſcopus Albiẽſis, vir ingenio, pietate, & eruditione pollẽs: Sozomenus li. 6. cap. 36. ait Valentinianum obijſſe ἐν φρουρίῳ τινὶ τῆς Γαλλίας: *apud Brigitionem* Oroſ. li. 7. ca. 32. *apud oppidum Strigorienſe* Mart. Polonus. Obſeruabis demum ſedem horum reddi minùs certam, librorum inter ſe diſſenſione. Nam Vi. O. P. Peta. Fux. aſcribi indicant anno 11. Valentiniani: Lo. Fa. & excuſi an. 12. Priores videntur magis ſequẽdi, cum certum ſit ex Socrate lib. 4. cap. 31. & aliis Valentinianum obijſſe eodem anno, qui nominabatur *poſt Conſulatum Gratiani III. & Ecatii* vel *Equitii*, & qui eſt Hieronymo annus 11. Valentiniani, vt diximus in ſuperiori Nota, ſicut etiã eſt ipſi Caſſiodoro, licet Socrati, Faſtis, & alijs ſit 12. quibuſcum conuenit Ammianus, qui lib. 30. aſſerit Valentinianum obijſſe *ætatis quinquageſimo anno & quinto, imperii minùs centum dies ſecundo & decimo*, id eſt imperij an. 11. menſib. 8. dieb. 20. Cedrenus, Caſsiodorus in Chro. & li. 8. hiſt. Tripar. ca. 11. & Oroſ. lib. 7. ca. 32. aiunt eum obijſſe anno imperij 11. ac vtuntur iiſdem ferè verbis, quibus auctor.

Digitized by Google

Apollinaris Laodicenſis iactatione ingenij, quoſdam errores pertinaciter aſſeuerans, hæreſim ſui nominis ſuſcitauit, quam Damaſus habito Romę Cōcilio damnauit) Deſiderantur in L.A.Fux. M.Vaticanis ſeptem, Vi. Pi.Fa.P.O.Lo.Sa.Peta. & 3.Ms.Fab. propterea videbantur delēda, maximè cum ſuperiùs nonnulla de eodem ſint addita ex iiſdem codicibus, niſi eadem iiſdem verbis haberent Ado in Chron.Vincen.tom.1.& 4.& niſi Hieronym. ipſe præter cæteros Patres illius lapſum in hæreſim confirmaret, epiſt.89. & Apolog.contra Ruffin.imò niſi Sozomenus lib.6. ca. 25.Theod.li.5.ca.10.& alij teſtarentur ipſius hęreſim in Concilio Romano à Damaſo damnatam;& Cyril.epiſt.15.ad Acacium, loquēs de hoc *Apollinari* ſeu *Apollinario*, (nam vtrumque legitur) ait eum ſua ipſius ſapientia fretum in hæreſim incidiſſe: quæ valdè conueniunt cùm illis verbis noſtri Chronici *iactatione ingenii*, quæ videntur deſumpta ad verbum ex Ruffino li.2. cap. 20. *apud Laodiciam Apollinaris Epiſcopus, iactatione ingenii hæreſim ex contentione generauit aſſerens &c. quæ aſſertio primum in vrbe Roma à Damaſo, Concilio congregato depulſa eſt:* quò fit vt valde ſuſpicer iſta non eſſe germana Hieronymi. Vix enim à Ruffino mutuatus eſſet, cum quo grauis ei ſimultas fuit: iuuat etiam, quòd Concilium iſtud Romanum habitum à Damaſo, videtur celebratum anno 10. Valent. vt acutiſſimè probat magnus Baronius tom.4 pag. 349. & non 12. vt hîc notatum eſt; tamen in Pi. ſita ſunt ad annum 11.Valent.

Eutropius presbyter, vir eloquētiâ clarus agnoſcitur) Abſunt in L.A.M.Lo.ſeptem Vaticanis, P. Eutropij huius fit mentio apud Gennadium li. de illuſt. viris. Caue autem eundem exiſtimes cum Eutropio hiſtorico, vt quidam ſatis imperitè: neque enim hiſtoricus videtur vllo modo fuiſſe Chriſtianus.

Multi Monachorum &c.) Fux. Peta.Pi.Vi.O. hæc ſuggerunt ad an.11.Valent.Lo.Fa.ad an.12. Quis ſit certior, non conſtat ex aliis ſcriptoribus.

Valens lege datâ) *legem dedit* L. Pi.A.Vi. O. Sa. vt etiam Contractus, ſed lectiò vulgata eſt aliorum librorum, & Paul.Diaconi li.11. Eutropij, Vincen.tom.4. Bedæ, Mar. Adonis. Coëgerunt autem iſta ad ſedem illam aduerſam anno 11. Valentiniani Vi.O.Pi.Peta.Fux.Fa Lo. Vincent. tom.4.& impreſſi, atque appoſitè; nam Oroſius lib.7.cap.33 teſtatur perſecutionem hanc ortam illicò poſt obitum Valentiniani fratris. Vide etiam Ruffinum li.2.cap.3.& 4.& Socrat.lib.4.cap 19. Mar.aſcripſit an.1.Valentis poſt mortem Valentinia.

Theodoſius Theodoſij &c.) Aggregantur in Vi.O.Peta.Fux. ad an.11.Valentiniani: in Lo.Fa. Pi.& impreſſis ad an. 12. in 3. Ms.Fab.ad an.13. apud Contractum & Mar.ad an.1. Valentis poſt mortem Valentiniani. Nemo eſt veterum, qui conſignet annum cædis huius Theodoſij patris. Solus Oroſius lib.7.cap.33. ait eum interfectum apud Carthaginem: Ambroſ. in orat. in funere Theodoſij teſtatur quidem occiſum fuiſſe, ſed qua ex cauſa, per quos, vel quando, ſubticet.

& plurimi nobilium occiſi) Deſunt in L.Pi.ſed
A loco illorum ponitur, *multorum per orbem bellorum victoriis nobilis in Africa, factione cæterum periit, qui & ipſi mox cæſi ſunt, id eſt, Maximinus* (de quo ſuprà Euſebius) *Ex-præfectus & cæteri.* Sed prius, quia communiter in omnibus tam Ms. quàm editis legitur, debuit retineri.

Photinus &c. dogma Iudaicum) Reſtituimus *Iudaicum* pro *dogma inductum:* prætulerunt lucem codices numero decem L.Pi.A. M.Vi.O.P. Lo.Lod. Sa. quibus adnumerandus vnus ex trib. Ms.Fab.acceſſit Marianus, & ratio quæ nutantes confirmauit: nam vt eſt apud Epiphanium hæreſi 71.Photinus eadē dogmata ſpargebat, quæ Paulus Samoſatenus; idē habet Auguſt.li.de hæreſib. hæreſi 45.cum ait ex eodem Epiphanio, & Phi-
B laſtro *Photinum in omnibus ſequutum doctrinam Pauli Samoſateni*. Confirmat Sozomen.lib.4.ca. 6.hiſtor. Eccleſiaſt. hinc Hierony. in Symbolum Ruffini, vocat Photinum ſucceſſorem Samoſateni, & in cap.17.Hieremiæ, Photinum cum Samoſateno coniungit in eodem dogmate. Iam verò de ſectatoribus Samoſateni, ita ſenſit idem Epiphanius hæreſi 65. vt cum Iudæis eos conferat, & Iudæos appellet, *ij*, inquit, *Iudaiſmum corrumpūt nihil amplius Iudæis habentes, ſecundi Iudæi vocabuntur, & Samoſatitæ*, quò fit vt meritò ab Hilario Photinus, ſæpius nuncupetur *Ebion*, & ab Hieronym. lib.de ſcriptor. Eccleſ. *Ebionis ſectator; Ebionis*, inquit, *hæreſim inſtaurare conatus eſt*. Quis verò neſciat Ebionem Iudaïſmum redoluiſſe? Sed quid clariùs, quàm quod extat apud
C Vincent.Lirinenſ. cap.17. *Photini*, inquit, *ſecta hæc eſt, dicit Deum ſingulum eſſe & ſolitarium, & more Iudaico confitendum*. Solus Fux.redegit iſta ad an.11.Valentiniani: tres Ms.Fab.ad an.13.reliqui ad an.12. vt Lo. Peta.Pi. Vi.O. Fa. impreſſi & Contract. quibus nullus veterum aduerſatur.

qui multa continentiæ, & ingenij boña vno ſuperbiæ malo perdidit) Hæc omnino deſiderantur in A. Vi. Fux. O. & trib. Ms. Fab. & Vincen. Verùm in ſequentem lineam poſt illa *clarus habetur*, reponuntur in L.M.V.P.Lo.Pi.duobus Vatic.Mar.vt de D.*Baſilio* dicantur, non de *Photino*. Nam etiam legimus Baſilium accuſatum, non ſolùm ab hęreticis, ſed etiam à nonnullis Catholicis, quod eſſet gloriæ cupidus, & faſtu, ac ſupercilio elatus, quibus reſpondet epiſt. 164. ta-
D les *iniquos & acerbos rerum iudices*, vocat Gregor. Nazianz.orat.in laudem Baſilij, & addit de ſe & Baſilio loquēs, *ab ambitione ac theatrica quadam ingenii oſtentatione abhorrebamus:* imò quod mirandum eſt, ipſemet Gregor.in carmi. de vita ſua Baſilium videtur faſtus inſimulare, dum de eo ita ſcribit, *An te, ſummè vir, potiùs notem, tuúmque faſtum, quem tibi innexit thronus.* Adde quod ex ipſo Gregor.epiſt. 16. ad Baſilium cōſtat, neſcio quid ſimultatis interceſſiſſe inter Baſilium, & noſtrum Euſebium. Nam Baſilium cohortatur ad concordiam; Ne quid tamen ſiniſtri de tanto viro ſuſpicaremur, maluimus in ſuperiori laterculo relinquere, vt pertineant ad Photinū, ſequuti reliquos codices tā Ms. in quibus ſunt Vaticani qua-

tuor (qui differunt tantum ab impreſſis, quod *decolorauit* pro *perdidit*, vſurpent) quàm im- A preſſos, præcipuè quia ob pietatem ſingularem *magnus & ſanctiſſimus* appellatus eſt à Concilio Epheſino; *gloria Eccleſiæ & verè Dei famulus* ab Athanaſ. epiſt. ad Ioan. *orbis lumen, vox & tuba orbis, doctrinæ palatium* à Gregor. Nazian. epiſt. 10. & *os Eccleſiæ & fons doctrinæ* à Patribus teſte Metaphraſte in vita Ephrem: ab Auguſt. lib. 1. cont. Iulian. cap. 5. *inſignis vir & clara prædictus ſanctitate:* & Eubolus Baſilij præceptor, cùm ab eodem aliquando reprehenderetur, interrogatus, quis ille, qui eum auderet reprehendere, reſpõdit *aut Deus*, inquit, *aut Baſilius*, vt refert Amphilochius in vita Baſilij. Adde quod Epiphanius hæreſi 71. cum loquitur de Photino, duo in illo agnoſcit, & dona ingenij, & inſignem ſuperbiam; B *Photinus*, inquit, *inſania non minima elatus, & ſupra omnes furioſus factus* &c. fuit *Loquax & acutæ linguæ, & qui multos poſſet pronuntiatione & dicendi promptitudine decipere*, cui aſtipulatur Vincen. Lirinenſis, *erat Photinus*, inquit, *ingenii viribus valens, & doctrinæ opibus excellens & eloquio præpotens* &c. opponuntur in Fux. Vi. Pi. Peta. O. an. 12. Valentiniani: in Lo. Fa. tribus Ms. Fab. & cuſis an. 13.

Alemannorum &c. apud Argentarium) An ſit ſcribendum *Alemannorum*, vide ſuperiùs. Porrò recenſuimus *Argentariam* pro *Argentarium*, ex fide L. P. M. Lo. Vi. Peta. Fux. quatuor Vatic. Pi. Fre. O. Caſſiodoro & Ammian. lib. 31. & Diacon. lib. 11. *apud Argentaria* in A. Au. licet Aurel. C Victor antiquus (nã nouus Schotti nobiſcum ſcribit) & Gotfrid. Vviterbiẽſis ſequatur vulgatã lectionem: Antoninus legit *apud Argentinam*. Eruditiſſimus Andr. Schottus putat eſſe oppidum in finibus Lemouicum, quod *Argenton* vulgò. Sed probabilius eſt eſſe vrbem ſitam ſuprà Rhenum vulgò *Straſbourg*, quæ ab auctore circa Olympiadem 284. vocatur *Argentoratum*, dum de ſimili Alemannorum cæde ſit mentio, vt & apud Mar. hoc loco. Nam rarò aut vix vſquam conſtabit Alemannos tempore priorum Imperatorum Lemouicos vſque irrupiſſe. Cæterùm quæ hîc legis, repoſita ſunt in Fux. Peta. circa an. 12. in tribus Ms. Fab. circa an. 14. in Lo. Pi. O. Vi. Fa. & impreſſis, an. 13. quibus fauet Caſſiodor. vel 2. Valentis, vt apud Contract. & Mar. ſed rectiùs, D vulgati, vt poteſt colligi ex Ammiano.

Florentinus & Bonoſus & Ruffinus &c.) Copulam addidimus ex preſcripto L. Vi. Pi. O. & quia conſtat duos & diuerſos fuiſſe ex varijs epiſtolis Hieronymi: olim extabat *Florentinus Bonoſus*. Porrò vox *Florentinus* deeſt in P. *Bonoſius* ſcriptum in Vi. O. *Ruffinus* in Lo. cum gemino *f*, ſicut pingunt Hieronymus & Auguſtinus paſſim & ipſe Ruffinus in ſuis libris & ita vulgò. In Peta. pro *è quibus Florẽtinus*, legitur *è quibus Ruffinus*. Quę verò hîc dicuntur reperies collocata in Fux circa an. 12. Valentiniani: in Pi. Vi. O. Peta. circa 13. ſeu 2. Valentis apud Mar. in Lo. Fa. tribus Ms. Fab. & impreſſis circa an. 14. Sed parum intereſt quem ſequaris, cum agatur potiùs de ſeculo horum trium Monachorum, quàm de anno. Hieronym. epiſt. 41. loquitur de Bonoſo & Ruffino, de illo vt condiſcipulo & prædiuite adoleſcente & epiſt. 22. de Bonoſo & de Florentino, quem ibi Florentium vocat vt epiſt. 5. & 6. quæ ſunt ad eum inſcriptæ, & in quibus eum valde commendat ob miſericordiam erga pauperes, *Prætermitto*, inquit, *innumerabiles, in quibus Chriſtum ſuſtẽtaſti, paniſti, veſtiſti, viſitaſti*, & teſtatur eius ſumptibus complures ſuos libros tranſcriptos fuiſſe.

pag. 196. col. 2. A. Gens Hunnorum) *Chunnorum* L. Au. Pi. vtrumque eſt in vſu apud veteres ſcriptores; verùm prius eſt frequẽtius. Sic Sozom. lib. 8. cap. 25. Socrat. lib. 4. cap. 34. Euagri. lib. 3. cap. 2. Sigeber. in Chron. Mar. Ado, Aurel. Victor & Ammian. lib. 31. Procopius paſſim. Anteà erat ſcriptum cum vnico *n*, vt etiam habent nonnulli Ms. ſed rectiùs cum duplici, vt eſt in alijs & ſupradictis ſcriptoribus. Vaſtationem hanc conferunt Fux. Vi. Pi. O. Peta. & Oroſius cum an. 13. Valentis, ſeu 2. Valentis poſt mortem Valentinia. vt apud Mar. in Lo. Fa. & impreſſis cum an. 14. qui magis probandus; colligitur enim ex Ammiano lib. 31. iſta illo anno accidiſſe; quem conſule, quia pluribus hiſtoriam proſequitur, ſicut etiam facit Oroſ. lib. 7. cap. 33.

Superatis &c. in Thracia) *in Thraciam* L. Vi. Pi. O. Contract. quæ lectio poteſt ferri, quia Gothi occuparunt magnam partem Thraciæ; tamen vulgata eſt Mariani, Antonini, & aliorum exemplar. prætereà licet Fux. Peta. hæc ad an. 13. Valentiniani diſponant; ſeu 2. Valentis apud Mar. cæteri tamen vt Lo. Pi. Vi. O. Fa. tres Ms. Fab. & impreſſi ad an. 14.

Lacrymabile bellum &c.) Iſta videntur ſumpta quaſi ad verbum ex Victore in Epitome. Congeſſere autem hæc ad an. 14. Valentis Lo. Vi. Pi. O. Vincen. tom. 4. Fa. & excuſi, quibus adiunge Caſſiodor. ad annum 15. tres Ms. Fab. Peta. Fux. & hi non ſine aperto mendo, non ſolũ quod auctor anteà Valenti conceſſerit tantùm *annos 13. menſes 5.* ſed pręcipuè, quia ſumma illa annorum, quibus circumſcribitur hoc opus, vt mox dicturi ſumus, ſcilicet 2395. anni huius additionem omnino reijcit. Nam cum ea fieret ſumma 2396. non ignoro tamen Oroſium, Cõtractum, Marianum, Onuphrium, Baronium, Faſtos & alios plures ſcribere Valentem occubuiſſe an. 15. imperij, & vt loquitur Ammia. lib. 31. *per an. 4. & decem paulò minus*. Sed diſcrepantia naſcitur, vt anteà monuimus ex eo, quod auctor ſeriùs vno anno inchoat imperium Valentis, videlicet à Conſulatu Valentiniani & Valentis, & non ab anno ſuperiore, quo obijt Iouianus, vt cæteri.

Anni Domini 381.) Codices Vi. O. non niſi annum Chriſti 380. numerant ad an. 14. Valentis, quos ſequitur Vincentius vt dixi anteà: & eoſdem videtur imitatus Sigebertus, dum conſtituit annum 1. Gratiani ad an. Chriſti 381. & licet illi ſoli duo Vi. & O. deducant annos Chriſti per ſingulos annos imperatorum, tamen idem numerus 380. reperitur in Fux. ad latus vltimi anni Valẽtis. Cauſa equidem in illis duobus eſt, quod tribuant tantum Antonino Caracallæ annos 6. pro annis 7. in Fux. autẽ, quod tribuat Galerio annum

Digitized by Google

vnicum pro duobus; ſed quam ſint alieni à men-
A te auctoris, dicemus non multò poſt.

Ab Vrbe conditâ &c.) Quæ ſequuntur vſque
ad initium Proſperi, deerant in impreſſis, nos ad-
iecimus ex diuerſis codicibus, provt indicauimus
in ſingulis, necnon ex Chronicis Comitis Mar-
cellini & Idacij, quamuis Vincentius & Antoni-
nus videantur non habuiſſe iſta in ſuo exemplari:
nam ille poſt vltimam periodum, quæ incipit *La-
crymabile bellum*, & deſinit in illa verba *ſepultura
caruit*, ſtatim ſubiungit *hic finit Hieronymus
Chronicam ſuam.* Antoninus vero, *Et in hoc* (ſci-
licet in cæde Valentis) *Hieronymus finit Chroni-
con ſuum*; Tamen præter fidem tot codicum, de
quibus inferius, videntur eſſe non ſolum conſen-
tanea præfationi Euſebij, ſed valde neceſſaria ad
ſtabiliendum certum gnomonem annorum huius
B libri. Iam verò non erit abs re monere Lectorem,
quomodo ſequentia habeâtur apud Marcellinum
& Idacium, quia video plures doctos in his hallu-
cinari, & nonnullos hinc captare occaſionem Eu-
ſebio detrahendi. Licèt enim ita ſint in illis poſi-
ta nullâ factâ mentione alterius auctoris, ac ſi eſ-
ſent illorum propria, ſunt tamen Hieronymi, &
ex hoc Chronico exſcripta: quod forſan accidit
in Marcellino ex eo, quod cum eius Chronicon
fuiſſet ſcriptum poſt Chronicon Hieronymi, quia
proſequitur continentem hiſtoriam, Librarius
tráſpoſuit ad calcem Marcellini collectiones, quæ
erant propriæ Hieronymi; eadem pene ratione
qua habentur in Lo. ad finem Proſperi, eaſque
copulauit cum his quæ erant Marcellini. Nam hæ
quæ incipiunt *A Valente VI. & Valentiniano
Iuniore vſque ad Conſulâtum Eudoxis* &c. vſque
C in finem libri, omnes ſunt ipſius Marcellini, &
colligunt partim annos, quos illius Chronicon
complectitur, partim alios ſuperioris ſeculi: in qui-
bus cum numeri ſcateant multis mendis, Marcel-
linus citat noſtrum Euſebium ita corruptè, vt ab
ea labe neceſſariò ſit nobis vindicandus. *Paſſus eſt*
(inquit iuxta exemplar Onuphrij editum Vene-
tijs 1558.) *Dominus Ieſus Chriſtus à cōſtitutione
mundi poſt annum V̄. CCXXIX. Euſebius ponit
V̄I.CXXX.* (vel iuxta antiquam editionē 5230.)
*ſi numeri non ſunt tranſpoſiti; ab Abraham autem
vſque ad paſſionem Domini, ĪĪ. xliiii. Idem Eu-
ſebius libro temporum vbi agit de paſſione Domi-
ni.* Nam ille calculus 6130. vel 5230. nullo mo-
do eſt Euſebij. Imò ille ſolus 5229. non quidem
vſque ad Chriſti paſſionem, ſed vſque ad eius
prædicationem, quam Euſebius aſcribit anno 30.
D Chriſti, ſeu 15. Tiberij. Quod autem Marcelli-
nus confundat annū paſſionis Chriſti cum anno
primæ eius prædicationis, inde natum eſt, quia
exiſtimauit Chriſtum paſſum eodem ætatis ſuæ
anno 30. quo cœpit prædicare. Quod habet com-
mune cum plurimis veterum, ſicut de Iulio Afri-
cano teſtatur Hieronymus in Daniel. cap. 9. &
de ſe Tertul. lib. contra Iudæos, Lactant. lib. 4.
inſtit. cap. 19. Clemens lib. 1. Stromat. & alij.

Ab Vrbe conditâ *&c. vſque* ad anni quadrin-
genti viginti ſeptem &c.) Hic paragraphus de-
ſumptus eſt ex A. Au. Fux. Vi. Lo. O. Sa. & Idac.
niſi quod in A. leguntur ad oram, & in Lo. ad
calcem Proſperi, cum additione annorum 75. vt
latiùs ſuo loco. Nec tamen auſim aſſerere illum
eſſe Hieronymi, cum deſideretur in aliis libris, &
in Marcellino, &, quod præcipuum eſt, in præfa-
tione Euſebij, quæ cæteras ſummas continet, licet
calculo auctoris appoſite reſpondeat, tacito initio
numerandi ab anno 1. Romuli.

ad extremum huius operis) In Vi. O. *huius tem-
poris*, ſed minus germanè: præterea ad horum
latus in Fux. reperies *vſque ad Conſulatum Au-
ſonii & Olibrii, quo incenſus eſt Valens*, quod in-
telligas excluſiuè. Nam Valens obijt conſenſu
omnium, ſuperiore Conſulatu, ſcilicet Valentis *6.*
& Valentinia. 2.

anni 1131.) In A. legitur *131.* ſublata nota nu-
meri millenarij: in Idac. *1031.* & ad oram alias
1131. in Lo. *1206.* ſed ille numerus accreſcit ex
eo quod continet annos 75. quos complectitur
Chronicon Proſperi, (iuxta illum codicem: nam
vulgati habent tantum *67.* vt noſtra editio *68.*)
ad cuius calcem poſitæ ſunt iſtæ omnes collectio-
nes; ſi ergo ex 1206. tollas 75. firmatur noſter
numerus *1131.* quod in cæteris ſubſequentibus
obſerues velim. Confirmant hunc calculum om-
nes veteres, qui annos Vrbis cum annis Valentis
contulêre; ſic Oroſius lib. 7. cap. 34. & Diaconus
lib. 12. Nam ſi per eos annus 1. Gratiani eſt ab
Vrbe *1132.* ergo vltimus Valentis eſt *1131.* Caue
dicas diſſidere Eutropium, dum facit annum 1.
Valentis, eſſe Vrbis *1119.* Illis enim adde annos
14. regni Valentis, efficies *1133.* quos ſi numeres
rurſus ab anno 3. Olympiad. 6. vt refert ſupputa-
tio Varroniana, quam ipſe ſequitur ſemper, an-
nus 14. Valentis, erit Vrbis *1131.* ſi habeatur ra-
tio calculi Catonis, qui incipit ab an. 1. Olym-
piad. 7. & quem auctor amplectitur, vt tam ſæpe
dictum eſt. Quomodo autem ſequens Conſula-
tus Auſonij reſpondeat anno Vrbis 1118. vt ipſe
teſtatur in ſecundo Epigrammate de ſuis Faſtis,

,, *Annis vndecies centum coniunge quaternis*
,, *Vndecies, vnumq; ſuper trieterida necte,*
,, *Hæc erit æterna ſeries ab origine Romæ:*

erudito Lectori cogitandum relinquo.

ibid. B. ſub regibus, an. 240.) Sic habent præter
libros ſupradictos, Caſſiodorus recenter editus
(nam antiqua editio habet *242.*) & Idacius; &
quam bellè reſpondeant menti auctoris; diximus
ſuprà pag. *395.* licèt omnes pene ſcriptores ab eo
diſſideant tribus aut 4. annis.

ſub Conſulibus 464.) In Vi. O. *364.* a-
pud Vincen. tom. 4. *344.* ſed vtrumque mi-
nùs verè, vt patet ex ipſo Euſebio circa Olym-
piad. 67.

ſub Auguſtis & Cæſaribus 427.) In Au. *435.*
in A. Vi. O. Sa. *424.* in Vincen. tom. 4. *526.*
in Idac. *417.* ſed in his notæ illæ ſunt corruptæ.
Etenim cum ex duobus antecedentibus numeris
240. & *464.* & iſto debeat effici ſumma illa 1131.
ipſa nunquam exurget, niſi legeris hoc loco *427.*
qua in re habuimus duces Fux. & Lo. preter ipſam
rationem calculi; nam licet in hoc poſteriori ap-
poſita ſit ſumma 502. facta tamen ſubductio-
ne 75. vt iam monuimus; producetur ſum-
ma illa *427.* Præterea à primo anno Romuli

Digitized by Google

qui fuit natalis vrbis, & annus 1. Olymp. 7. iuxta auctorem, totidem ab eodem deducuntur anni 1231. vſque ad 14 Valentis.

Colliguntur omnes &c.) In Fux. inter illa verba poſtrema verſiculi ſuperioris *anni quadringenti viginti ſeptem*, & initium huius verſiculi *Colliguntur omnes &c.* inſeruntur iſta, *poſt Conſulatum Auſonii & Olibrii, Gratiano V. Theodoſio I. à quo vſque in Conſulatum Maximo II. Patherio anni LXIIII.* totidem enim repeciũtur anni à Conſulatu Auſonij, ad Conſulatum Maximi includendo vtrumque extremum; & Chronicon Proſperi totidem etiam & non plures complectitur Conſulatus, iuxta nonnullos codd. quorum habet rationẽ illa additio, licet ille liber Fux. careat Chronico Proſperi.

Colliguntur omnes anni &c.) Quæ deinceps ſuccedunt vſque ad initium Proſperi, habentur in L.A.Vi.O.P.Pi.Lo.Fux.Peta. Mar. & in duobus Ms.Fab. vt etiam penè omnia, vt dixi, ſunt apud Marcellinum & Idacium, cum nonnulla tamen diuerſitate, ſicut in ſingulis obſeruare licebit.

vſque in Conſulatum Valentis VI.) Sic in Vi. O.Sa.A.Peta.Fux.Marcellino & Mar. niſi quod in Peta. deeſt *VI.* & in A. pro *VI.* legitur *ter*, mendoſè: ſed in Pi.L.Au.P. *vſque in annum Valentis VI.* tamen ex fine præfationis Euſebij in hoc Chronicon prior lectio confirmatur: mendoſè autem legitur in Lo. *vſque ad Conſulatum Valentiniani octies Auguſti.*

& Valentiniani iunioris it. Auguſt.) Nota *it.* ſignificat, vt omnes norunt, *iterum*, ſiue *ſecundò*: in Pi.L.Au.P. deeſt vox *iunioris*, vt etiam in fine dictæ præfationis, ſed habent alij libri: at in Sa. pro *iterum*, habes *2. Auguſti*: in Mar. *item* pro *iterum*: apud Marcellinum perperam legitur *Valentiniani Iun. Aug. primum*. Lectio noſtra confirmatur codice Ms. cuius verba refert Phœnix Aquitaniæ Ioſephus Scaliger lib. 5. de emendat. tempor. pag. 211. editionis primæ: cui conſentiunt Faſti Onuphrij, & Goltzij, vbi *Valentinianus iunior Aug. II.* & Faſti Sigonii, in quibus *Valentinianus iunior Pius F. Aug. ii.* Certum quoque eſt ex Ammiano, Diacono, Faſtis & aliis Valentem occiſum, dum is ſextum gereret Conſulatum, & Valentinianus iunior ſecundum.

à 15. Tiberij &c. Ieſu Chriſti anni CCCLI.) Pro *anni cccli.* vt eſt in Vi.O.A.P.Sa. Fux.Peta. duobus Ms.Fab. & Marcellino, atque in codice Scaligeri, & quod potiùs eſt in præfatione Euſebij, conſentientibus omnibus libris, legitur in L. Pi. *anni 350.* in Mar. *352.* ſed primum confirmatur ex ratione calculi, cùm aliter non poſſit annus 14. Valentis numerari *381.* à Chriſto vt oportet, nec quod præcipuum eſt, iuxta mentem auctoris, eſſe ab Abraham annus *2395.* nec *3.* Olympiad. *289.* neque ab vrbe *1131.* in Lo. legitur *anni quatuor centũ viginti ſex*, qui numerus concurrit cum noſtro, ſi ſubtrahas illos Proſperi annos 75. de quibus ſuprà. Ex hoc numero 351. naſcitur ille 381. qui concurrit cum 14. Valentis: nam adde 351. ad 30. Chriſti, qui coincidit cum 15. Tiberij efficies 381. hic autem cum eſſet adeò certus & conſtans, ita componendi nobis fuerunt anni Imperatorum, vt per adiunctionem annorum cuiuſque, & fidem librorum perueniremus ad illum numerum 381. ſicuti exiſtimamus Hieronymum, & alios ſcriptores illius temporis, imò vſque ad ſeculum Dionyſij Exigui Abbatis Romani, nullam aliam certiorem rationem habuiſſe inueniendi, & aſſignandi annos Chriſti, quam per Imperatores, cùm additione annorum imperij cuiuſque; ſed lubricam eſſe, & innumeris ſpinis circunſeptam viam norunt omnes, qui hæc vel minimùm guſtarũt. Itaque ne mireris, ſi videas Clementem Alexan. Epiphanium, Theophilum & alios veteres non conuenire inter ſe, & cum recentioribus, in copulandis annis Chriſti cum annis Imperatorum: aut ſi non ita conſtet inter ipſos recentiores peritiſſimos Chronologos, de anno Chriſti conſtituendo cum annis Imperatorum, vt verbi gratiâ, cum anno vltimo Valentis. Nam Scaliger modò vult eſſe annum Chriſti 378. vt in poſtrema editione lib. de emendat. tempor. modò an. 379. vt in priori: Marianus, Onuphrius, Mercator & Baronius, an. 378. Horum ſententia firmatur certiſſimo fundamento; ſi enim annus 1. Valentiniani concurrit cum *Conſulatu Ioviani & Varroniani*, vt omnes fatentur, & cum anno biſſextili, vt notat Ammianus lib. 26. & cum anno Chriſti 364. vt fert Aera Dionyſij, neceſſe eſt Cõſulatum Valentis, qui eſt 14. ab altero, incurrere in annum Chriſti 378. Sed quia non eſt huius loci ſingula examinare, ſatis ſit certam nobis eſſe auctoris mentem: quam confirmat Albertus in Chron. dum ait *an. 381. Valens moritur*: Epiphanius quoque, ſeu potiùs epiſtola liminaris præfixa eius libris, dum teſtatur conſtare ab anno primo Diocletiani, vſque ad an. 12. Valentis, eſſe annos 92. Nam ſi annus, qui anteit annum primum Diocletiani, eſt Euſebio annus 287. Chriſti, illis adde 92. efficies 379. quibus ſi iterum addas annos duos, quibus Valens ſuperuixit, exurgent anni 381. Miror quod Anaſtaſius Bibliothecarius in ſua Chronographia Ms. conſtituat annum vltimum Valentis, eſſe Chriſti 371. hanc enim decem annis Hieronymi ſumma excedit. Ex ſuperioribus apertè demonſtratur quod anteà notauimus, annos à Chriſto additos fuiſſe in hoc Chronico, ſi non contra, ſaltem præter mentem Euſebij & Hieronymi; alioquin enim collegiſſent ab Epocha natalis Chriſti, potiùs quam à 15. Tiberij ſeu à 30. Chriſti: ſed cùm ita numerant, hoc faciunt duplici ratione, tum quia mos erat illius ſeculi tam Chriſtianorum, quam ethnicorum numerare per Imperatores, cùm nullum eſſet poſitum principium annorũ à Chriſto ante Dionyſiũ Exiguum, cui hoc acceptum ferimus: tùm quia annus 30. Chriſti cum an. 15. Tiberij eſt certiſſimus ex illis verbis Luc. 3. *anno 15. imperii Tiberii Cæſaris &c. Et ipſe Ieſus erat incipiens quaſi annorum triginta*, licèt ſit magna contentio de illo trigeſimo currente vel expleto. Qui enim completum volũt, exiſtimant annum 15. Tiberij concurrere cum an 31. Chriſti, & illum paſſum an. 19. Tiberii & ita de cæteris. Alij contra, cum an. 30. Chriſti, & ipſum paſſum an. 18. Tiberij, à quibus ſtat Euſebius.

à ſecundo

A ſecũdo anno Darii &c. anni DCCCXCVIIII.)
A
Pro DCCCXCVIIII. in Au. legitur *999.* apud Idac. *969.* in Lo. *anni nongenti ſeptuaginta quatuor*, à quibus ſubſtrahe 75. remanent illi *899.*

Ab Olympiade &c. anni CIↃCLV.) Pro *anni* CIↃCLV. legis in L.& Pi. *anni 155.* ſed mendum eſt in præteritione notæ millenarij: apud Idac. *655.* noſter numerus habetur in Fux. Peta. A. Au. Vi. O. Mar. & Marcellino, & ipſa ſupputatio idem conuincit: nam adde ad an. Abrahæ, qui antecedit Olympiadem 1240. illos 1155. conficies annos 2395. quos contexunt Chronica Euſebij & Hieronymi: corruptè in Lo. *anni mille ducenti triginta.* Oportet enim legi 1220. habita ratione annorum Proſperi 75. de qua ſuprà. Phœnix noſtræ Aquitaniæ Scaliger refert ex codem ſuo Ms. *an. 1155. & verè* inquit, *Hieronymus de anno 1155. Olympiadico; ſed quoad luſtrum Romanum, ſeu biſſextum; quia alias Olympiades tunc non norant an. 2. Olymp. 289.* qui etiam meritò reprehendit Socratem, dum lib. 4. ca. 37. (quem ſequitur Caſſiod. lib. 8. hiſt. Tripa. ca. 15.) annum cædis Valentis confert in an. 4. Olymp. 289. Nam licet hic videretur poſſe conciliari cum noſtro auctore, quia vtrique annus 14. Valentis eſt 3. Olympiad. 289. tamen quia Socrates prorogat Valentis imperium vſque ad an. 15. vt cæteri, de quibus ſupra, & ambo concurrunt ad deſignandam eius necem circa eundem Conſulatum *Valentis VI. &c.* dicendi ſunt ſemper differre in anno mortis, ratione Olympiaci anni. Nam is eſt auctori 3. Olymp. 289. & Socrati 4. Olympiad. eiuſdem. Quo-
C
tus autem fuerit Auſonio, dicemus in Proſperum.

A Solomone & prima ædificatione templi CIↃCCCCXI) Pro CIↃCCCCXI. vt legitur in A. Sa. Peta. Fux. Vi. O. duobus Ms. Fab. & Mar. & Marcellin. habes in P. L. Pi. *311.* in Au. Idac. *1311.* & in Lo. *mille quatuor cẽti nonaginta.* Sed in hoc vitioſè. Nam debuerat eſſe *1486.* ex acceſſione annorum 75. de quibus in ſuperioribus Notis cum *1411.*

A captiuitate Troiæ &c. apud Hebræos erat annus CIↃDLXI.) In L. & Pi. loco CIↃDLXI. lego *561.* millenario numero prætermiſſo. Quod factum eſt ad imitationem Hebræorum ſeu Rabinorum, qui in enumeratione annorum ab orbe millenarios omittunt: vel etiam huius ſæculi ho-
D
minum, qui dum annos à Chriſto nato numerant vt *1604.* priori notâ millenarij relictâ, ſequentes numeros tãtum efferunt. Superiores item libri vt etiã Marcellinus nobiſcũ ſentiũt, quod ipſum vis & ratio ſupputationis demonſtrabit. Nam adde annis ab Abraham 834. qui captam Troiam antecedunt, illos annos 1561. producetur ſumma 2395. quæ integrum hoc Chronicon componit, & complectitur. Porrò in Lo. mendoſè legitur *anni mille ſexcenti triginta quinque:* nam iuxta rationem ſupradictam, licet ad 1411. addas 75. non efficies niſi 1486.

A Moſe &c. anni CIↃDCCCCXXXV.) In L. P. Pi. legitur *an.* DCCCXC. in A. duobus Ms. Fab. Peta. & in Mar. *an. 1990.* in Au. Sa. Idac. *an. 1890.* in Fux. *mille octingenti nonaginta:* apud Marcellin. IↃDCCLXXXX: in Lo. *anni duo millia nouem*, à quibus detrahe 75. ſuperſunt 1934. Verùm cum ipſa ſupputatio annorum, quos auctor deducit ab an. 35. Moſis, ſeu 1. Cecropis, vſque ad an. 14. Valentis, producat ſummam illam 1935. vtroq; extremo incluſo, vt pro more receptum eſt apud auctorem, omnes illæ ſummæ falſæ demonſtrantur, vnde ſatiùs fuit, prælucentem rationem ſequi, quã in tanta varietate certi aliquid velle ſtatuere maximè, cum à libro Lo. vno tantum anno differat ille numerus 1935. & idem ſubducatur ex illis quinque calculis, quos ſupponit auctor in præfatione à Cecrope, à captiuitate Troiæ, à prima Olympiade, à ſecundo Darij, & à 15. Tiberij, vſque ad an. 14. Valentis. Lector etiam facilè aduertet, quàm lubricum fuerit ex affinitate notarum illarum numeralium Latinarum huiuſmodi perturbationem, & inuerſionem inducere.

Ab Abraham &c. anni IICCCXCV.) Pro IICCCXCV. vt in L. Pi. P. Fux. Peta. Mar. & vno Ms. Fab. habes in Vi. O. & Sa. *1393.* in A. *2315.* apud Idac. *2314.* Sed poſita à nobis lectio caret dubio. Nam ſi Chriſtus naſcitur anno ab Abraham *2014.* abſoluto, his adde 381. prodibit ſumma illa annorum 2395. confirmatur etiam ex eo, quod alioquin an. 14. Valentis non concurreret cum an. 3. Olymp. 289. ſi 1. annus Olymp. 1. reſpondet anno ab Abraham *1241.* & ſi annus 3. Olymp. 194. opponitur anno primo Chriſti. Ille numerus 2395. firmatur ex ſimili nota appoſita in præfatio. Euſebij, & aſſenſu Oroſij li. 1. ca. 1. atq; Marcellini in Chron. in Lo. optimè *2470.* Nam detractis annis 75. vt diximus, remanent *2395.*

continet omnis canon &c.) Videbatur hic verſiculus inutilis, cum nihil contineat præter ea, quę in ſuperiori, qui abeſt ab Lo. cum iſte inſit. Agnoſces tamen nos inſeruiſſe, quia vterque habetur in Peta. Fux. A. Mar. & codice Cuiacij, qui eſt vnus inter tres Ms. Fab. & quòd videtur præ ſe ferre denominationem ſeu titulum, quem pleriq; veterum huic libro tribuerunt; videlicèt *canones Chronicorum*, vt anteà diximus in Apparatu.

A Diluuio &c. ſupputãtur anni DCCCCXLII.) In Peta. *945.* in Fux. *895.* in Idac. *2212.* & in orã Al. *942.* ſed arguuntur mendi ex alijs Ms. & ex his quæ habentur circa annum Chriſti 30. atque ex fide Marcellini: vnde apud Caſſiodorum *A diluuio vſque ad Ninum Aſſyriorum regem anni ſunt 899.* quæ ſumma concurrit cum noſtra, ſi illi addas 43. annos Nini, quibus naſcitur Abraham.

pag. 197. col. 2. A. Ab Adã vſq; ad Diluuium IICCXLII.) Hæc hoc loco ita habetur in omnibus libris, ſicut etiã ſuperius circa an. 30. Chriſti. Item apud Marcellinum, Idacium, Caſſiodorum in fine Chro. & in hoc poſtremo ſic leguntur *Ab Adam vſque ad diluuium, ſicut ex Chronicis Euſebii Hieronymi collegimus, anni ſunt* IICCXLII.

Fiũt ab Adam vſq; ad XIIII. Valentis &c. anni V. IↃLXXIX.) Hæc ſunt in A. P. Lo. Vi. L. O. Au. Pi. Peta. Fux. duobus Ms. Fab. Mar. Sa. Idac. & in fine tam Caſſiod. in Chron. quàm Marcellini, niſi quod in Au. pro *5579.* habes 5088. in Pi. L. *Fiunt ab Adam vſque ad tempus ſupradictorũ 5577.* in Fux. pro *14.* & *5579.* habes *15.* & *5529.* in Idac.

Digitized by Google

5588. in Lo. *Fiunt ab Adam vſque ad Conſulatum Valentiniani octies omnes anni quinque millia ſexcenti quinquaginta quatuor*, ſed vbique mendum; nam etiam in ipſo codice Lo. iuxta ipſam additionem annorum 75. legendum eſſet 5650. Initum autem à nobis certiſſimum & iuſtum calculum agnoſces ex tribus illis certiſſimis ſummis, quas auctor effecit circa annum Chriſti 30. Ab Adam vſq; ad Diluuium: à Diluuio vſq; ad Abraham: Ab Abraham vſque ad annum 30. Chriſti. Nam ſi illis aggregaueris annos Chriſti 351. qui hinc deducuntur, exurget ſumma illa 5579. Hinc corriges ipſum Marcellinum, ſeu potiùs eius Librarium, dum initio (nam eſt contrarius in fine Chronici) ait Euſebium & Hierony. in his Chronicis computare vltimum annum Valentis eſſe mundi 5588. Cæterùm poſt hunc verſiculum in A. conſequenter ſubijcitur *& à 14. anno Valentiniani qui Valentis vſque hodie Ind. 12. Kalend. Martias Imp. Heraclio ſunt anni 248. fiunt omnes anni ab Adam vſque 5824.* quæ ſatis produnt nouitatem, & forſan illa exemplaria fuiſſe ſcripta tempore Heraclij.

D. Hieronymi Chronicon finit) Coronide hac totum opus concludimus ſumptâ ab editionibus Baſilienſibus & Sonniana; in primis enim editionibus Ven. & Lut. habebatur *B. Hieronymi interpretatio in Euſebium de temporibus finit*: & in Fux. *Explicit Chronica Euſebii*: in P. literis maiuſculis & miniatis *Hucuſque Hieronymus presbyter ordinem digeſſit annorum*, quæ lacuna videtur replenda his *ſexaginta duorum*; nam totidem an. 62. continet Hieronymus: in Lo. *Explicit Chronica Euſebii Hieronymi presbyteri Deo gratias Amen*: in Mar. *Hactenus Hieronymus presbyter in Chronicis.* Inſuper in Fux. & Pi. adiecti ſunt nonnulli Conſules, ſcilicet in Fux. à primis Conſulibus vſque ad 17. poſt paſſionem Chriſti cum hoc titulo, *Incipit deſcriptio Conſulum Romanorum, quo primum ordinati ſunt. Bruto & Collatino* &c. in Pi. appoſiti ſunt etiam Conſules à 14. Valentis ſeu Chriſti 381. vſque ad an. Chriſti 558. cum hoc initio *Conſ. ordinarii poſt opus S. Hieronymi conſtitutũ Auſonio & Olybrio* &c. vſque ad *XVII. pc. Baſilii.* Quæ licet multis mendis ſint plena, tamen poſſunt iuuare plurimum ſtudioſum Annalium & Faſtorum Conſularium ad eruendos multos ſcrupulos, qui viros doctos exagittant. Ideò ea addenda exiſtimaui ad calcem Notarum, imitatus exemplum Cuſpiniani, Onuphrij & aliorum, qui curarunt vndequaque colligere ſingula fragmenta Conſulum, quæ in diuerſis libris tam Anonymis, quam alijs reperiuntur.

Digitized by Google

ARNALDI PONTACI

IN PROSPERI AQVITANICI CHRONICON

CASTIGATIONES ET NOTÆ.

pag. 198. A. PRoſperi Aquitanici Chronicon) Nullus eſt titulus in Ms. & primis editionibus Ven. Lut. ſed poſt Hieronymum ſtatim ſequitur, *Hucuſque Hieronymus presbyter ordinem* &c. at pro illo vulgato titulo in editionibus Baſilienſibus, *Proſperi Aquitanici viri eloquentiſſimi temporum continuatio.* Nos ſequuti ſumus poſteriorem editionem Caniſij : in Vl. demum legitur *Chronicon Tironis Proſperi*, de quo in Apparatu.

Nos quæ ſecuta ſunt &c.) In Vi. O. *Quæ ſequitur Proſper digeſſit.* Idem in cod. Cuiacij, qui eſt vnus ex tribus Ms. Fab. & ex quo ſolo ſuas varias lectiones in Proſperum collegit V. C. & eruditiſſimus Nico. Faber; propterea deinceps illius codicis ſolius mentionem faciemus : in Fa. Lod. *nos quæ conſequuta ſunt* &c.

ibid. col. 3. Anni Domini) Annos Domini ne quæſieris in V. Fa. Lo. Lod. On. Can. Vl. neque demum in exemplaribus Victorino, & Oiſellino, in quibus duobus poſterioribus, licet anni Domini numerentur, (vt ante notauimus) in Chronicis Euſebij & Hieronymi: nihilominus in Chronico, quod ſubſequitur nomine Proſperi (quod tamen diximus eſſe valde diuerſum à vulgato & ſimile Pithoeano) ne veſtigium quidem eſt annorum à Chriſto. Ratio redditur ſub finem eorundem, vbi hæc verba reperiuntur minio ſcripta, *Hucuſque Proſperi Chronographia, in qua Dominicæ Incarnationis annos non adnotauimus, quia in ſubſequenti Chronographia* (intellige Sigeberti, quæ conſequenter deſcribitur) *eadem pene & eò amplius quam à Proſpero, à Sigeberto monacho ſub annis Domini recitantur à triceſimo octuageſimo primo* (ſic legendum in Vi. vt eſt in O. pro *octauo primo*) *Dominicæ Incarnationis incœpta, quo Hieronymus presbyter Chronicorum ſuorum finem fecerat.* Sed nec veriſimile eſt Proſperum eam rationem numerandi iniiſſe per annos Chriſti; necdum enim vſu recepta erat, vt pote quæ, vt diximus, circa Olympiadem 194. originem habuerit
A à Dionyſio Exiguo, Proſpero multis annis poſteriori. Hîc autem obiter Lectorem monitum velim, codices Lo. & Fa. ita ſeſe habere ; vt in illis apponantur è regione Conſulũ, notæ numerales, non quæ annos imperatorum per ſeriem repreſentent, vt in vulgatis, & ſicut obſeruatum in Euſebio & Hieronymo, ſed quæ ordinem Cõſulum numerent ; à primo ad vltimum progreſſione factâ ; ita vt è regione Valentiniani VI. & Nonij Conſulum, appingatur numerus 67. cum in vul-
B gatis ſit 22. quo indicatur annus 22. Theodoſij iunioris. Poſtremò non eſt quod deſideres hîc varietatem Chronographiæ, pro varietate librorum, ſicut hactenus factitatum in Euſebio & Hieronymo : diuerſa enim eſt ratio inita à Proſpero, vt ſingulas quaſque hiſtorias per Conſulatus digerat : & omnes libri qui habent edita, optime in hoc ſemper conueniunt, vt eaſdẽ hiſtorias eodem ordine & ſub iiſdem Coſſ. comparent, à quibus raro diſcedimus, nec vnquam ſine cauſa eâque neceſſariâ.

C *col. 1. A.* Anni ab Abraham) Comparamus annos ab Abraham per decadas cum annis Chriſti; ſic enim præſcribit Lo. nec alienum videtur à mente Proſperi, qui cum ſuſcepit Hieronymi inſtitutum perſequi, vt hic annos Abraham ſuo Chronico adiecit, ſic & is potuit vel debuit attexere. In vulgatis quidem & Fa. extabant anni mundi per decadas deſcripti, iuxta calculum Euſebij, ſed annos Abrahæ in eorum locum repoſuimus, cum illi ab orbe hactenus prætermiſſi fuerint in ſuperioribus.

D Romanorum XLI.) Pro 41. habes in Vl. 15. corruptè : vtrumque autem abeſt à cod. Cuiacij, teſte Fabro. Sed cum in ſequentibus obſeruetur nota numeralis, quotus imperator quiſque ſit, nil eſt cauſæ cur nõ etiam aſcribatur hoc loco. Maior ineſt difficultas quare Gratianus dicatur 41. cùm Valens anteceſſor dicatur ab Hieronymo & Caſſiodoro 38. conſentientibus omnibus libris : ſed ſatiſfit, ſi dicamus non eſſe abſurdum aliam fuiſſe mentem Proſperi, cum in hac re varij ſint ſcriptores; vt verbi gratiâ, Oroſius nuncupat Valentẽ 39.

imperatorem, Gratianum 40. & ita de cæteris. Diaconus autem vocat Valentem 43. Imperatorem, Gratianum 44. Marianus numerat Valentem 47. Gratianum 48. Contractus Valentinianũ 38. Valentem 39. Gratianum 40. & ita vt ſingulis placet. Nobis ſatis ſit ex libris, certò de mente Proſperi conſtare.

Gratianus cum fratre &c.) Paragraphus hic bis olim repetebatur, nos vno præciſo, alterum retinuimus, cùm ſic dictent codices Lo.Lod.Fa. & prætereà ſententiæ vis & ratio. In Vl. alterius loco legitur *Theodoſius ordinatur Imperator à Gratiano Sirmii, ad quem Theophilus Paſchale ſcribit.*

Regnum Romanorum) Hic titulus primæ columnæ præfixus erat in impreſsis & Fa. ideóque retinuimus: veriſimile tamen eſt eandem methodum initã à Proſpero, quæ ab Hieronymo, apud quem deſideratur vox *regnum*, vt in aliis columnis, maximè cùm in Vi.O.Lo.Lod. On. Vl. & Can. vtrumque deſit in ſingulis columnis ſeu paginis.

Auſonio & Olybrio Coſs.) Vulgati habent *Muſonio*, ſed reſtituimus *Auſonio*, ex Al. Lo. Lod. Can. Vl. & ita habent Faſti, Marcellinus, Caſſiodorus in Chroni. ſic etiam legendum notârant Cuſpinianus in Caſſiod. pag. 513. & Vaſæus in Chronic. Hiſpan. pag. 527. forſan ex ipſo codice Alcobacienſi, cuius ipſe mentionem facit, & ex quo vir eruditiſſimus & pius Andreas Schotthus collegit ſuas varias lectiones, quibus vſi ſumus. Nec hallucinantur Ioſephus Scaliger, & Onuphrius Panuinius, cũ indicãt hũc Auſonium, eſſe noſtrũ Auſoniũ Burdigalenſem poëtam inſignẽ: quod facilè demõſtratur cõtra eos, qui à nobis tantũ virum abigunt, ex ipſo Auſonio, cum de ſuo Conſulatu ſcribens inter Epigrammata, ſignificat eum incidiſſe in annum tertium Olympiad. 289.

Fors erit vt luſtrum, cum ſe cumulauerit iſtis
Confectam Proculus ſignet Olympiadem.

Porrò illa nota *Coss.* deeſt in Lo.Lod.& Vl. non ſolùm hoc loco, ſed in aliis deinceps Conſulibus. At in Fa. hoc priori loco tantum eſt *Conſ.* in cæteris locis abeſt. Inſuper vocabulum *Olybrio* ſcribitur in Vl.Fa.Mar. & ſemper in codice Theodoſiano (vbi etiam pro *Anſonio* reperies ſæpe *Anxonio*) per *i*, pro *y*, ſed alij libri, Faſti, Ammianus, Zoſimus, Comes Marcelli. Socrates & alij appingunt *y*; ideo nihil muto.

poſt mortem patrui, Theodoſium Theodoſi filium) Priùs putidè legebatur *poſt mortem patrui Theodoſii Theodoſium filium*; ſed ſequuti ſumus Al.Fa.Can. Vl.Lo.Lod. Nam etiam certum eſt Valentem, fuiſſe patruum Gratiani, & Theodoſiũ, de quo mentio facta eſt circa an. 12. Valẽtis, fuiſſe patrem (non autem Honorium, vt vult Victor) Theodoſij imperatoris, teſtantur cum Hieronymo & Proſpero, Ammianus lib. 29. Ambroſius in orat. in fun. Theod. Oroſius lib. 7. cap. 33. Caſſiodorus & alij. Porrò quo iure annus primus imperii Theodoſij Conſulatui Auſonij & Olybrij adnumeretur, ſciet is, qui idem haberi obſeruabit apud Marcellinum, Socratem lib. 5. cap. 2. & alios plures.

Theodoſius &c. Gothos ſuperat, & è Thracia pellit) Abſunt ab Lo.Lod.Vl.Fa. Mar. & à tribus Vatica. quos legi: quid in cæteris non habeo, cùm Spondanus nil in Proſperum obſeruârit. Verùm Gothos fuiſſe victos à Theodoſio, multis prælijs hoc ipſum teſtantur Marcellinus, Victor, Claudianus de 4. Conſula. Honorij,

Nulla relicta foret Romani nominis vmbra,
Ni pater &c.

Diacon. lib. 11. & alij. Quo autem anno obtinuerit victoriam de Gothis, nulla eſt mentio certa apud veteres. Nam quod Theodoretus lib. 5. cap. 5. deſcribens illam victoriam, putat Theodoſium Gothos expugnaſſe, antequam Auguſtus crearetur, aduerſos habet & repugnantes omnes hiſtoricos.

Longobardi ab extremis Germaniæ &c. primùm vicerunt) Deſiderantur hæc in V. Va. Vat. Lo.Lod.Fa.Mar.Vl. videntur tamẽ deſumpta ex Diacono libro 1. de Longobardis, cap. 1. & 7. niſi quod hîc pro inſula *Scandia* habeat *Scandania*, vt pro *Iborea* legit *Ibore*, nec tempus aſſignat.

nouarum ſedium auidi) Emendatior lectio ex fide Can. quàm olim *nouarum ſeditionum auidi*.

Sempronius apprimè eruditus agnoſcitur) Abſunt ab V.Va.Vat.Lo.Lod.Fa.Mar.Vlr. meminit Athanaſius Sempronij Epiſcopi Galliæ, inter eos qui ſubſcripſerunt ſynodo Sardicenſi: neſcio an ſit idem ipſe, de quo auctor.

ibid. B. Ea tempeſtate Priſcillianus &c. ex Manichæorum, & Gnoſticorum dogmate &c.) Sic neceſſariò legendum eſt & non *Priſcianus*, vt antiquitùs, vel *Priſcillanus* vt in Fa. vbi tamen ſuprà ſcriptum eſt aliàs *Priſcilianus*: in qua voce reſtauranda ſequuti ſumus Lo.Lod.Mar.V.Va.Vlr. & Al. teſte etiam Vaſæo in Chro. Hiſpan. de quo ſuprà. Accedit auctoritas Hieronymi epiſtol. 66. ad Cteſiphont. aduerſus Pelag. & li. de ſcript. eccleſ. & Auguſt. lib. de hæreſib. hæreſ. 7. ex quibus tota iſta ſententia, videtur penè ad verbum deprompta. Facit etiam Sigebertus, qui vt plurimùm ſequitur Proſperum. Cùm quibus conuenit Leo epiſtol. 93. dum ſcribit *Priſcillianiſtas & Manichæos ita fuiſſe coniunctos, vt ſolis nominibus differrent.* Seuerus etiam lib. 2. ait *Priſcillianiſtas*, ſecutos fuiſſe dogma Gnoſticorum, contra quod Concil. Toleta. 1. & Bracar. coacta ſunt.

Epiſcopo de Gallecia) Habes hîc etiam inſtauratum locum pro *Epiſcopus de Galatia*, vt in impreſſis, vel *Epiſcopus Galatia* vt in V. vel *Epiſcopus de Gatia* vt in Va.Vat. vel *Epiſcopus de Galliis* vt apud Mar. & Vlr. vel *Epiſcopus de Galetie* vt in Fa. vel *Epiſcopus de Caletia*, vt in Lod. nam hanc vocem ſcribendam *Callacia*, contendit Aelias Vinetus in Eutropium & Auſonium; cui videtur fauere Dio lib. 37. *vbi Calacia*, & Notitia imperij Romani, in qua *Callecia*, quam facit vnam ex 7. prouinciis Hiſpaniarum Zoſim. libro 4. ἐν Ἰβηρίᾳ Καλλαιγίας, vnde oriundum refert Theodoſium Magnum. Secuti ſumus Lo. Al. & Vaſæum; qui prius correxerat hunc locum iuxta illum codicem Alcobacienſem. Vox autem *Gallecia* ſeu *Gallecia*, eſt recepta in Martyrologio

Rom.& paſſim alibi, eſtque regio Hiſpaniæ, quæ vulgò *Galitia* dicitur, in qua Compoſtella, hodie Minio flumine à Portugallia diſtincta, vt olim Durio à Luſitania, de qua Sillius Italicus, Iuſtinus & alij. Vnde Iunius Brutus Callaicus dicitur, quod eam expugnarit, à Strabone & Plinio; ab alijs *Callecus*, vel etiam *Gallicus* corruptè. Nã quod Priſcillianus fuerit Hiſpanus, non Galata ex Galatia regione Aſiæ ad Pontum Euxinum, ſatis conſtat ex Hieron. dicta epiſt. *66*. Iſidor. in etymolog. lib. 8. cap. 5. & Auguſtin. de hæreſib. Quod etiam fuerit Epiſcopus Hiſpaniæ, patet ex Sulpitio Seuero, & ex ipſo Hieronymo lib. de ſcripto. Eccleſiaſt. vbi teſtatur ipſum fuiſſe Epiſcopum *Abilæ*, non quidem illius quæ eſt in Phœnicia, vt deceptus putat Deſid. Eraſmus, cuius meminerunt Suidas, Plin. li. 5. cap. 18. Stephanus de vrbi. Ptolemæus & alij: ſed illius quæ in Hiſpania, & quæ Ptolemæo Ἄϐουλα dicitur, & hodie *Auilà*, vide Ioan. Marianum lib. 4. cap. 20. de reb. Hiſpanię, vbi vocat *Priſcillianum Præſulem Abulenſem*, quo etiam titulo inſignitur celebris ille Tonſtatus, qui cum fuerit eiuſdem ciuitatis Epiſcopus, vulgò *Abulenſis* nominatur. Hinc crediderim apud Hieronymum & Sophronium eius Metaphraſtem corruptè legi *Abile* ſeu Ἀϐίλης, cum iota vel *i*, pro *y*, vel *v*: corruptius apud Sulpitium ſcriptum *in oppido Labilenſi*, pro *Abilenſi*. Ad extremum omnes libri conueniunt in diſponendo ſitu horum ad eundem Conſulatum.

Gratiano V. & Theodoſio Coſſ.) Sic à nobis recognitus locus pro *Gratiano & Theodoſio V. Coss*. Faſtorum Græc. Marcellini & Caſſiodori. ad imitationem V. Va Vat. Lo. Fa. Can. On. Vlr.

Ambroſius pro Catholica &c. ſcripſit) Ita recenſenda eſſe voluerunt Lo. Lod. Vlr. Mar. *pro Catholica* &c. *Ambroſius ſcribit*.

Theodoſius cùm Theſſalonicæ ægrotaret, ab Aſcholio eiuſdem ciuitatis Epiſcopo baptiſma ſuſcepit) Anteà pro *ab Aſcholio* legebatur *à Baſilio*. Sed quia tota ſentẽtia abeſt ab V. Va. Vat. Fa. Lo. Lod. Mar. Vlr. Nec antiqua lectio poterat conſtare cum iis, quæ leguntur in epiſtola ſynodali Concilij Conſtantinopolitani, & apud Sozomenum lib. 7. cap. 4. ac Socratem lib. 5. cap. *6*. Nicephor. lib. 12. cap. 16. & Cedrenum dum tradunt Theodoſium ab Aſcholio Epiſcopo Theſſalonicenſi baptiſatum. Exiſtimaui optionẽ mihi eſſe datam tacitè ab ipſis libris (cùm nil teſtentur de mente Proſperi) amplectendi potiùs veritatem, quàm nimis religioſè immorandi in retinendà editorum lectione ſine teſte & ratione, quia etiam veriſimile mihi fit eſſe errorem ſolius Librarij. Cùm enim olim ſcriptũ eſſet *Aſcholio*, vel *Acolio*, Librarius refugit illud nomen vt inſolens, & effinxit *Baſilio* aſcito *b*, ante *a*, & mutata ſyllaba *co*, in *ſi*: ſicut etiam vides interpretes Socratis & Sozomeni, vel potiùs Typographos pro *Aſcholio*, ſicuti illi habent Ἀσχόλιος, exhibere *Acholius* dempto *s*, vt apud Caſſiodor. hiſtor. Trip. lib. *9*. cap. *6*. *Acolius*, niſi dicas iſtud eſſe Latinis familiare, cùm legatur apud Ambroſ. epiſt. 59. dũ agit de vita & obitu eiuſdem Epiſcopi Aſcholij, & alterum Græcis.

Procurante Gratiano &c. *vſque* cum Gothis) Abſunt ab Lo. V. Fa. Va. Vat. Lod. Vlr. ſed cõſona ſunt his, quæ ſcribit Sozom. lib. 7. cap. 4.

Synodus Patrum CL. apud &c. *vſque* negante) Hæc quoque non extant in Fa. V. Va. Vat. Lo. Lod. Vlr. ſed quia illa *Synodus* vniuerſalis debet eſſe vnicuique pio valde commendata, ſicuti eſt Gregorio Magno inſtar Euangelij, retinuimus nõ quidem ſuo veteri loco ſub Conſulatu ſuperiore; ſed in hunc 3. poſt mortem Valentis: quia Marcellinus, Socrates li. 5. ca. 8. & alij hoc ipſum præſcribunt: nec eſt vllus veterum, qui aduersetur. Socrates quidem ſcribit conuocatam fuiſſe ſuperiori Conſulatu, ſed celebratam in hoc & menſe Maio. Nec debet hæc tranſlatio diſplicere Lectori, cum hoc ipſum vrgeat ratio, & nil obſtet præter vulgatorum auctoritatem.

Patrum CL.) Quæ malè addita, præſcidimus. Nam anteà *Patrum 180*. non quidem exemplaribus freti, cum neutrum in illis occurrat, vt antè diximus, ſed auctoritate Socratis, Marcellini tom. 2. Concilior. Caſſiodori in hiſtor. Tripar. Bedæ, Contracti, & aliorum. Et quia notum eſt omnibus veteres, cùm hanc ſynodum Conſtantinopolitanam exprimere volunt, eam compellare *ſynodum 150. Epiſcoporum*, ad differentiam aliarum generalium.

Euagrio & Eucherio) Anteà legebatur *Euagrio & Eleutherio*, in vulgatis, On. Can. ſeu *Eleucterio* vt in V. Va. Fa. vel *Euerio* vt in Lod. ſed pro *Eleutherio* repoſuimus *Eucherio* iuxta Lo. Vat. Vlr. Marcellinum, Caſſiodorum, Faſtos Siculos, (vbi Εὐχερία) Capitolinos, Socratem li. 5. ca. 8. apud quem Εὐχαρίδου, & ex eodem apud Caſſiodorum lib. *9*. hiſtor. Trip. cap. 12. *Eucharius*. Idem habẽt nobiſcum Inſcriptiones veteres apud Onuphrium & Grutterum. Fauent etiam fragmenta Faſtorum, ſub finem codicis Pithoeani, quę require poſt Notas. Volebãt Faſti Capitolini & Onuphriani, & quamplurimæ leges Auguſtales in codice Thedoſiano, Caſſiodorus, Marcellinus; libri Lo. Fa. V. Va. Vat. Vlr. Pi. (quâ Notâ ſignificabimus deinceps dicta fragmenta) vt pro *Euagrio* reponeremus *Syagrio*. Nihilominùs præualuit auctoritas vulgatorũ, cũ Faſtis Siculis, Socrate & Caſſiodoro in hiſtor. Trip. apud quos *Euagrius*, ſicut in Marcellino Onuphrij poſt vocem *Syagrio*, ſubſequitur *aliàs Euagrio*.

Gregorius Nazian. &c. *vſque* obijt) Deſunt in Fa. V. Va. Vat. Lo. Lod. Vlr. quamuis autem ſententia ſit veritati conſentanea, quia ipſe Hieronymus ad Pammachiũ, ad Ruffinum & ad Domnionem epiſt. 51. vocat Gregorium Nazian. *ſuum catechiſtam*, & aduerſus Iouinianum *ſuum præceptorem*, vt etiam li. de ſcriptor. Eccleſ. quo ex loco iſta verba videntur deſumpta; tamen ſitus nullo modo conuenit, cum ipſo Hieronymo dum li. de ſcriptor. Eccleſ. ſcribit illũ *deceſſiſſe ſub Theodoſio principe antè hoc fermè triennium*. At cum ipſe ibidem teſtetur ſe abſoluiſſe huiuſmodi librum de ſcriptor. Eccleſ. anno 14. Theodoſij, ſequitur Gregorium Nazian. vita functum anno 11. Theodoſij: vnde appoſitè Sigebertus in Chron. eius obitum ad illum annum 11. refert.

Antonio & Syagrio) A.Lo.Fa. & Faſti Siculi legunt *Antonino*: Faſti Sigonij & Onuphrij *Anthemio :* ad oram editionis Baſilienſis 1539. annotatur reponendum *Euagrio* pro *Syagrio*, & ita habent Faſti Sigonij & Onuphrij. Sed Caſsiodorus, Marcellinus & pleræq; leges in codice Theodoſ. retinent vulgatam ſcriptionem, niſi quod in eodem codice modò *Syagrio* per *y*, modò *Siagrio* per *i*, ſed prius eſt omnium Faſtorum & communius apud omnes hiſtoricos.

XV. die quo fuerat ſuſceptus, occiditur) Clariùs ex V.Va. Vat. Fa. Lo. Lod. quàm olim *XV. quo fuerat ſuſceptus die occiditur*.

Athanaricus rex occiditur) De anno cum auctore côueniunt Caſsiodorus, Contractus & Socrates lib.5.cap.10. Sed Marcellinus & Sigebertus in annum ſuperiorem referunt. Illi autem omnes diſsident ab auctore in eo, quod volunt eum morbo periiſſe; & eiuſdem ſententiæ ſunt Diaconus lib.12. in quo *Athalaricus*, Zoſimus lib. 4. Oroſius lib. 7. cap. 34. Themiſtius orat. 6. Ammian. lib. 27. licèt hic ſolus referat eius obitum ſub Valente, paulò ante mortem Valentiniani. Vnde forſan hoc loco inſcitiâ Librarij legitur *occiditur*, pro *occidit*.

pag.199.col.2.A. Merobaude II. & Saturnino Coſſ.) *Merobaude & Saturnino Coſſ.* Fa.V.Lo. ſine *II.* Idem in Faſtis Siculis; verùm legitur in Faſtis Sigonij *Merobaude V.C. iterum*, & in Faſtis Capitolinis, Pi. Marcellino & Caſsiodoro.

Arcadius &c.) *Archadius* Lo. Lod. & etiam Caſsiodorus tam editus, quàm Ms. in hiſtor. Tripar. Sed ſine aſpiratione Faſti, Marcellinus, Caſsiodor. in Chron. codex Theodoſ. paſsim, Sigebertus, Zoſimus, Diaconus, Oroſius, denique ſcriptorũ cohors vniuerſa. Quoad hiſtoriam & tempus, idem ſentiunt Caſsiodorus in Chron. & lib. 9. hiſtor. Tripar. cap.18. Socrates lib.5. cap.10. Sozom. libro 7. cap. 12. Marcellinus, Contractus, Faſti.

Petronius Bononiẽſis Epiſcopus moritur) Hæc non habentur in V.Va.Vat.Lo.Lod.Fa.Vlr. Quin autem Petronius fuerit Epiſcopus Bononienſis circa hæc tempora, nemo poteſt dubitare, cum idem teſtentur Gennadius cap. 41. Ado, Martyrolog. Roman. Concilium Aquileienſe, Vincen. Antoninus, Petrus in catalogo. Sed quod obierit hoc Cõſulatu, nullo modo poteſt ſuſtineri, cum tunc viueret adhuc Euſebius Bononienſis, cui eſt ſuffectus Felix, & huic tandem Petronius; itaque magis Gennadio credendum eſt, dum ſcribit eum vita functum, Theodoſio & Valentiniano iuniore Auguſtis, quem Ado ſequitur. Quo verò anno, doceat ſi quis ſcit.

Ricimere & Clearcho) Vulgati habebant *Nicomede & Clearcho :* in Fa. *Racomede:* in Lo. Pi. Vlr. *Ricomede :* in Lod. & ſæpiſsimè in codice Theodoſia. *Ricomere:* in Mar. *Richomere*, ſicut habent Ammianus lib. 31. Zoſim. lib. 4. Faſti Siculi Ῥηχομηρῦ: Socrates lib. 5. cap. 12. Ῥυχομηλιανοῦ, niſi ſit λ, pro δ, vitio Librarij: Caſsiodor. lib. 9. hiſtor. Tripar. cap. 21. habet etiam *Richomere*. Nam ſic Ms. vnde corrige editum Caſsiodo. vbi *Rishomere*.

Clearcho) *Clearco* Fa.Lo. ſed corruptè, vt A anteà docuimus circa an. Chriſti 377. Nemo enim neſcit apud Faſtos Græcos & alibi ſcribi Κλέαρχος, non Κλεαρχος.

Honorius &c. naſcitur) Idem & ijſdem Conſulibus Marcellinus, & Socrates libro 5. cap.12. Caſsiodor. lib. 9. hiſtor. Tripar. cap. 21.

poſt Damaſum Syricius) Locus hic ita caſtigatus ex V.Va.Vat.Al.Lod. Iſidoro lib. de vir. illuſtr. cap.16. Marcellino, Sigeberto ſectatoribus Proſperi, cum eius loco in Lo. haberetur *poſt Damaſum Seritius :* in Fa.Ven.Lut. *poſt Damaſum Sericus:* in omnibus alijs editionibus *poſt Damaſum Vrſinus*; quod illuſtriſſimus Baronius tom.4. Annal. iam obſeruarat corruptè legi, & in eius locum ſubſtitui debere *Syricius*. Nam & ſine vlla B controuerſia poſt Damaſum electus fuit *Syricius*, vt anteà ab aduerſarijs Damaſi *Vrſicinus* ſeu *Vrſinus*, eodem tempore cum Damaſo fuerat electus, vt vidimus ſuprà apud Hieronymum: de quibus Ammian. lib. 27. *Damaſus & Vrſicinus ſuprà humanum modum ad rapiendam Epiſcopalem ſedem ardentes ſciſſis ſtudiis aſperrimè conflictabantur* &c. Contractus vetus habet *Vrſinus*, ſed editus apud Vvechel. an. 85. *Siriacus*.

præfuit) Additum eſt *annis 16*. in Lo. Fa. *annis XIV*. in Vlr.

In Britannia &c. trãſfretante ſe Gratianus &c. occiſus eſt) Comprobato mecum, quod ex Al. Lo. Lod. Fa. Vlr. Mar. huc tranſtuli potius, quam vt olim *transferente ſe Gratianus*; vel vt in V. Va. Vat. *transferente Gratianus*. Hanc autem cædem C Gratiani ad ſuperiorem Conſulatum referũt Socrates lib.5. cap.11. Sozome. lib.7. cap.12. & 13. & Marcellinus (& hic addit ad diem 8. Cal. Septemb.) Faſti Onuphrij, & Sigonij, atque Caſſiodor. lib. 9. hiſtor. Trip. cap. 21. ſed ipſe in Chro. & Contractus conueniunt cum auctore. Nihilominùs cæteri videntur propiùs accedere ad ortum Gratiani, quem Hieronymus aſcripſit anno 23. Conſtantij Imper. ſicut teſtantur Socrates & Sozomenus, is deceſſerit natus annos circiter 24. Quod enim Victor produxerit vſq; ad annos 38. ſapit errorem Librarij non ſecus ac ea, quæ habentur apud Ammianum lib. 27. lapſum auctoris, vbi ait Gratianum adultum fuiſſe, quando Auguſtus creatus eſt. Etenim ſi imperauit annos quindecim, vt volunt Socrates & Sozomenus; vel ſedecim, vt alij, & demonſtratur ex ſupputatione facta D à 9. Calend. Nouemb. Conſulatus *Lupicini & Iouini*, quo Auguſti dignitatem aſſequutus eſt, vſque ad 8. Calend. Septemb. *Coſſ. Merobaude & Saturnino*, quo obijt, eius æuum eſſet 29. aut 30. annorum; ſed nil eſt, cur horum duorum potior ſit auctoritas quàm cæterorum.

Gratianus Pariſijs) Correximus *Pariſiis* pro *Pariſius*, vt olim, ſequuti Lo. Lod. Mar. Vlr. Can. On.

Merobaudis magiſtri militum proditione) Probabatur admodum lectio codicis Vlriciani *Merobaude magiſtro militum proditione*; Teſtis enim eſt Pacatus Merobaudem occiſum à Maximo, vt familiarem & intimum Gratiani, & hunc illo inuito à militibus proditum. Nihilominùs ſolitâ

religione deterritus, ne à tot libris diſcederem, nil mutaui: maximè cum de eadem re vix idem ſemper omnes ſcriptores.

A

Valentinianus &c. regnauit an. 8.) Diſceſſio facta eſt à vulgatis & omnibus Chirographis: hi enim non niſi ſeptem annos tribuunt; ſed ſcito id inſtitutum ad imitationem Vlriciani codicis. Eam enim eſſe auctoris mentem nemo dubitarit, qui aduertet aſcribi ab eo ipſius Valentiniani obitum poſt octauum Conſulatum, ſcilicet *Arcadii & Ruffini*, vt proinde anni 8. neceſſario ſint numerandi: vnde non ſolum hoc loco caſtigandæ fuerunt editiones, ſed etiam ſeries tam in notis numeralibus annorum Chriſti, quàm Valentiniani.

habitat) *habitabat* Lo. Lod. Fa.

B

Hieronymus &c. egregio ingenio & ſtudio) Adiecimus *&*, iuxta Lo. Lod. Mar. Vlr. Can. On.

ibid. B. Burdegalenſi) *Burdigalenſi* Lo. Lod. idem infra alijs in locis, vbi fit mentio *Burdegala*, ſed de hoc vide quæ ſuprà.

Treuiris) *Treueris* Lo. Lod. De hoc ſuprà.

Prætorio, à Maximo) *Aliqui Pretorio à Maximino*, ſed vulgata ſcriptura tã eſt certa ex fide veterũ ſcriptorum, vt non egeat probatione; neque tamen ſemel monuimus duo iſta nomina *Maximus & Maximinus*, ſæpe confundi in eadem perſona. Sed eruditiſſimus Ioſephus Scaliger li. 1. cap. 10. in Auſon. legit *Pretorio Maximi* ex vetuſtiſſima ſcheda, vt loquitur: nihilominùs omnia noſtra exemplaria veterem lectionem retinent, quam confirmat Hieronym. dum lib. de ſcriptor. Eccleſiaſt. ſcribit *Priſcillianum Treuiris à Maximo tyranno caſum*, & Sulpitius lib. 2. dum refert *Euodium*, ſeu vt ſcribit, *Emodium nocentem pronunciaſſe Priſcillianum, & geſtis delatis ad imperatorem ipſum cenſuiſſe Priſcillianum, ſocioſque eius capite damnari oportere,* & Iſidor. in Chron. *Priſcillianus à Maximo tyranno gladio ceditur.*

C

cum Eucrocia Delphidij Rhetoris) *Delphii* Lo. *Delſidi* Lod. *Delphi* Mar. *cum Eucroti Adelſi directoris* Vlr. Adelphij hæretici Maſſaliani meminit Theodoretus lib. 4. cap. 11. à quo Photius in bibliotheca ſcribit Maſſalianos dictos Adelphianos, contra quos ipſo teſte Synodus γέγονεν ἐν Σίδῃ, in Side vrbe Pamphiliæ, præſide Amphilochio: non multò pòſt refert Theodoretus Arcadium euectum ad dignitatem Auguſti; itaque circiter annũ Chriſti 386. iuxta calculum Proſperi, vel 383. iuxta Onuphrium & Baronium. Sed nullo modo eſt probabile Proſperum loqui de homine Aſiatico. Sed conijcio literam finalem *a*, vocis pręcedentis *Eucrocia*, fœdè copulatam cum voce *Delſi* ſeu *Delphidii*, ſicut ſæpe monui ex eodem fonte manaſſe ſimiles errores. *Euchrocia* autem Burdegalenſis meminit Seuerus lib. 2. qui ita cum *h* pingit, & *Delphidis* Rhetoris etiam Burdegalenſis. Hieronymus epiſtol. 150. ad Hedibiam, Sidonius epiſtol. 10 lib. 5. Ammian. initio lib. 18. Auſonius de profeſſoribus carm. 5. Pacatus in Panegyrico Theodoſ. & quod præcipuum eſt, ipſe Hierony. ſuprà ad an. Chriſti 358. idque conſentientibus omnibus exemplaribus.

D

Latroniano) Al. *Matroniano*: Vlr. *Latrentano*, ſed mendoſè, vt conſtat ex Sulpitio lib. 2. & alijs.

Honorio n̄. p̄.) Sic repoſuimus ex Lod. V. Va. Vat. & Caſſiodoro, pro *Honorio nepote* vt olim: Nam illæ ambæ literæ n̄. p̄. non ſignificant *nepotem*, ſed *nobiliſſimum puerum*, vt ſciunt qui vel minimum ſunt verſati in inſcriptionibus & notis antiquis. Vnde in Faſtis iſta leguntur *Fl. Honorius Theodoſii Auguſti fil. nobiliſſ. puer.* & cum in codice Theodoſ. frequens ſit mentio iſtius Conſulatus modo pingitur n. p. modo nb. p. modo explicate *nobiliſſimus puer*. Nam cum Conſulatus ei fuit delatus, agebat duos annos, vt docent ſuperiora vnde Claudianus

——Inter cunabula Conſul
Proueheris ſignans poſito modò nomine Faſtos;
Donaturque.

Theodoſio II.) *Theodoſio III.* V. Fa. ſed mendoſè, vt docẽt Faſti, Socrates & omnes ſcriptores.

Victor eodem anno ab Arbogaſte eſt interfectus) Addidimus *eodem anno, & eſt*, ſuadentibus Va. Vat. Lo. Lod. Fa Vlr. & quia hoc ipſum teſtãtur Faſti, Marcellinus, Victor, & ſatis etiam indicat Proſper, dum idem refert eodem annò.

Ithacius) *Itacius* Lo. Lod. ſed cum alijs Ms. conſentit Sulpitius lib. 2. vt ſcribat cum *h*, ſic & Hieronymus lib. de ſcriptor. Eccleſ.

Langobardi &c. *vſque* regnauit annis 33.) Deſiderantur in V. Va. Vat. Lo. Lod. Fa. Vlr. nec dubium quin ſint ſumpta ex Diacono lib. 1. de Longobardis cap. 10. vnde videbatur hoc loco pingẽdum *Longobardi*. Nos tamen cohibuit auctoritas tam vulgatorum, quam Vellei & aliorum, qui eãdem ſcriptionem retinent. Strabo etiã lib. 7. dum hanc ipſam hiſtoriam narrat, quam Paterculus, vocat eos Λαγκοσάργους, videnturque eſſe ij populi, qui Ptolemæo Λαγγοβάρδοι & Λαγγιβάρδοι nuncupantur.

Aionis) Refecta vox mutatione literulæ pro *Aionis* ex On. Can.

pag. 200. col. 2. A. Neoterio) Sic repoſuimus ſequuti V. Lod. Mar. On. Can. Vlr. marginem H. & B. Faſtos, Marcellinum, Caſſiodorũ, Ammianum; cuius loco legebatur *Necteorio* in alijs vulgatis, vt etiam in Va. Sed in Vat. *Nebeteorio:* in Al. *Neutorio:* in Fa. *Necthеorio:* in Lo. *Neopheorio:* in Faſtis Siculis Νεωτερίου.

Signũ in cœlo quaſi columna pendens ardenſque per dies 30. apparuit) Deſunt in V. Va. Lod. Lo. Vlr. Sed videntur excerpta ex comite Marcell. *Signum*, inquit, *iiſdem Coſs. in cœlo quaſi columna pendens ardenſque per dies 30. apparuit.*

quaſi columna) Adhibita huiuſmodi caſtigatio ex On. Can. Marcellino Sigeberto, & alijs pro *quaſi columba.*

Theodoſius *&c. vſque* recondit) Deſunt in V. Va. Lo. Lod. Fa. Vlr. Meminerunt tamen huius tranſlationis Sozomenus lib. 7. cap. 21. Caſſiodorus lib. 9. hiſtor. Tripar. cap 43. & Sigebertus, qui eam deſignat circa annum Chriſti 392. & cum auctore circa an. ſextum Theodoſii, vt Cedrenus circa eundem an. 6. Verùm in annum ſequentem remittenda, ſi credimus Marcellino, Theodoſium non ante annum inſequentem Conſtantinopolim reuerſum.

Digitized by Google

Titiano) *Taciano* Lod.Mar. *Taziano* Lo. *Tatiano* Vlr.Pi. vt Faſti Siculi, Zoſim. lib.4. codex Theodoſ.paſſim,ſed noſtra lectio habetur in alijs Ms. & Can. On. Faſtis Capitoli. Onuph. Marcellino,Caſſiodoro,Auſonio in Panegyr.Socrate lib.5.cap.18 Caſſio.lib.9.hiſto.Trip.cap.24.licet in nonnullis editis *Daciano*,& in Ms. *Datiano*.

Eugenius &c. *vſque* vſurpauit) Abeſſe comperies ab V. Va.Lo.Fa.Lod. Vlr. vnde videntur penitùs eradenda, cum idem dicatur ſequenti anno & veriùs,cum Faſti & alij ſcriptores referant eius imperium poſt mortem Valentiniani.

Valentinianus &c. perijt) Marcellinus reijcit mortem Valentiniani in ſuperiores Conſules, ſed labitur, quia Epiphanius li.de ponderibus & mẽſuris, & Caſſiodorus in Chron. eam notant iiſdem *Coss. Arcadio & Ruffino*, nec contradicit Zoſim.lib.4. imò illis fauet, vt etiam apertiùs Socrat.libro 5.cap.18. & cap. 25. Caſſiod. libro 9. hiſt.Tripart.cap. 24. & 45. dum tradunt Theodoſium remeaſſe Conſtantinopolim, iiſdem Coſs. decima die Nouembris relicto Romæ Valentiniano, & Valentinianum obiiſſe ante Conſ. *Theodoſii 3. & Habundantij*, & antequam Honorius fieret Auguſtus die 10.Ianuarij, *Conſ.Theodoſio* &c. An verò mors fuerit ſpontanea, ſicut vult auctor cum Caſſiodoro, & Sozom. lib.7.cap.22.an illata ab alio iuſſu Arbogaſtis,vt ſentiunt Marcellinus, Oroſi. lib.7.cap.35. Socrat.lib.5. cap. 25. iam eo tempore dubium erat, ſicut teſtatur Ruff.lib.2.cap.31.

auſteritate) *audacitate* in V.Va.Fa. Sed in Fa. & Va.eſt ſupra ſcriptum *alias auſteritate*,ſicut habent alij libri On.Vlr.Can.Sigeber.

Habundantio) *Abundantio* ſine ſpiritu in Vlr. Fa.Mar.Can. ſic Faſti Capitoli. & Siculi, codex Theodoſ.paſſim,Zoſimus lib.5.Socrat.lib.5.cap. 25.apud quem Α'ϐεδαντίε,pro quo in Ms. Italico Α'ϐενδαντίε. Sed Faſti Sigonij & Onuphrij & Marcellinus noſtram ſcripturæ rationem tuentur, vt & Lo. atque Caſſiod.in vltima editione tã in Chro.quàm lib.9.hiſt.Trip.ca.45.

Honorium pater &c.*vſque ad* factæ ſunt) Non habẽtur in V.Va.Lo.Fa.Lod.Vlr. & fortaſſe mutuatus eſt iſta Librarius ex Marcellino, vbi ad verbum reperiũtur, niſi quod loco *17 ab Vrbe miliario* ſcriptũ eſt *7.ab Vrbe miliario*.Cui conueniunt Socrates li.5.cap.25.& Caſſiod.in hiſt.li.9.Trip. cap. 45. Nam in Chroni. reijcit in ſuperiorem Conſulatum.

Arcadio III.&c.) Horũ Conſulatum concurrere cum 1.Olymp.294. teſtantur Socr.lib.5.cap. 26.Caſſiod.li.9.hiſt.Trip.cap. vltimo. At iuxta vltimam Olympiadem apud Hieronymi Chronicon eſt an.4.Olymp.293. igitur differentia eſt tantum vnius anni.

Ioãnes Monach. Anachoreta &c.) *Anacorita* Fa.Lo.Lod. *Anachorita* Iſidor.in Chronicis, qui hoc idem recitat, licet verbis paululùm immutatis, de quo vide Zonaram,Caſſiodorũ in Chron. & lib.9.hiſtor.Tripar.cap.45.Sozomen.li 7.cap. 22.Ruffinum lib.2.cap.19.& 32.Auguſtin.lib.5. de ciuit.cap 26. Auctorem Miſcellæ,qui falsò dicitur Paulus,Diacon.lib.13.

A Eugenium vincit) *Eugenium tyrannum vicit* V.Lo.Lod.Fa.& Vlr. niſi quod in hoc *vincit* pro *vicit*:idem,& iiſdem Coſſ.tradunt Caſſiodorus in Chron.ſed Marcellinus reijcit in ſuperiores Conſules,ſicut facit Socrat.lib.5. ca.25.& Caſſiodor. lib.9.hiſtor.Tripar.cap.45.

Auguſtinus &c.Hippone Regio in Africa) Vetus ex hoc loco abſterſa macula,quę eò fœdior,& periculoſior, quò in pluribus habebatur: vulgati enim & prætereà V.Va.Vlr.Can. Contractus legunt *Hippone regione Africe*; At eſt veriſimile vltimam ſyllabam *ne*, vicinitate vocis *regione*, natam pro *in*.Nam certum eſt duas eſſe vrbes in Africa, quæ *Hipponis* nomen obtinuerunt,quarum vna Ptolemæo, & Plinio libro 5. cap. 4. dicitur βασιλικὸς, ſeu Regia: altera Διαῤῥυτὸς, propter B aquarum irrigua, pro quo mendosè apud Antoninum in Itinerario *Zarythum*. Strabo quoque li.17.duos recenſet Hippones, *οἱ δύο Ἱππῶνες ὁ μὲν πλησίον Ἰτύκης ὁ δὲ ἀπωτέρω πρὸς τῇ Τρίτῳ μᾶλλον, ἄμφω βασίλεια, duo Hippones, alter Vtica proximus, alter remotior & Trito propinquior, ambo regij*. Procop.lib.2.de bello Vandal. *Belliſarius*, inquit, *vſque munitam peruenit ciuitatem iuxta mare ſitam, decem à Carthagine dierum diſtantem, quam Hipponem Regium vocant*. Porrò caſtigatio hæc ſuſcepta eſt ope codicum Fa.Lo.& vnius ex 3.Ms.Fab.quibus proximè accedit editio Onuphrij,vbi *Hippone Regio Africa*,& Marianus vbi *Hippone regioni Africa*,*ni*,pro *in*,& *a*,pro *a*. Nam ſic habet Lod. *Hippone in Africa*, prætermiſſo C *regio* vel *regione*. Fauet etiã auctoritas Caſſiodori in Chron.ſi recurras ad veterem editionẽ, vbi *Hypone Regio in Africa Epiſcopus ordinatur*. Nam perperam in poſteriori *Hippone regionis Africa Epiſ.ord.* Sed tollitur omnis dubitatio auctoritate Marcellini, apud quem eadem ſententia iiſdem verbis,ſub iiſdem Conſulibus:quem ſequitur Diaconus li.14. *In Africa apud Hipponẽ Regium florebat Auguſtinus.* Vide Paulin.Alip.qui inter epiſt. Auguſt. 35. *vt ſi nunc Hippone*, inquit, *Regio degeres*.Prætereà inauditum eſt Hipponem eſſe regionis nomen.

Claudianus Poëta &c.) In Lo.Fa. *Claudianus inſignis Poëta*.

Theodoſius &c.moritur) Socrates li.5.ca.26. & omnes ſcriptores conueniunt in re & in anno Conſulatus.

D Arcadio IIII.& Honorio III.) Purior lectio ex Lo.Lod.Fa.Vlr. Mar.Caſſiodoro,Marcellino, omnibus Faſtis,codice Theodoſiano ſæpiſſimè,& alijs,quàm olim *Arcadio 4.& Honorio*, vel vt in Can. *Arcadio & Honorio*.

Terræmotus *&c.vſq;* viſum eſt) Non leguntur in V.Va.Lo.Vlr.ſed ſunt ad verbũ apud Marcellinũ,&meminit Ambroſi⁹ora.de funer.Theodoſij.

Oroſius Hiſpanus *&c. vſque* hiſtoriarum cognitor claret) Abſũt ab V.Va.Lo.Lod.Fa.Vlr.ſed non à rei veritate; clarebat enim tunc temporis. Placebat admodũ iudiciũ doctiſſimi Nicolai Fab. vt pro *cognitor* legeretur *cõditor*.Sed cũ deeſſet fides alicuius codicis,& aduerſetur auctoritas Gennadij in catalogo,vbi *cognitor*, nihil innouauimus.

Flacilla

Digitized by Google

Flacilla nata eſt Arcadio filia) Iſta non reperiuntur in V. Va. Vat. Lo. Lod. Fa. Vlr. ſed videtur deſcripta ex Marcellino, cui aſſentitur Cedrenus, apud quem aliàs dicitur *Flaccia*, aliàs *Flauilla*: doctiſſimus Baronius cõfirmat tom. 4. pag. 515. vulgatam ſcriptionem.

pag. 201. col. 2. A. Euagrius *vſque* inſignis) Exulant ab V. Va. Vat. Lo. Lod. Fa. Vlr. ſed idem præter Conſulatum apud Gennadium in catalo. illuſt. viror. & Sozom. li. 4. cap. 23. Caſſiod. lib. 8. hiſtor. trip. cap. 1.

Honorio IIII. *&c. vſq;* exutus eſt) Omnia, quę hîc habentur vſque ad Conſulatum Manlij, erant olim tranſpoſita inter Conſulatum Manlij, & alterum Stiliconis. Sed ſequuti ſumus Marcellinum, Caſſiodorum, & rationes in ſequenti Notâ appoſitas.

Manlio Theodoro v͞c. Cos. Cum hoc, Conſulatũ &c.) Repoſita agnoſces poſt Conſulatũ Honorij 4. ex Lo. V. Lod. Fa. Vlr. & confirmatur auctoritate Auguſtini lib. 18. de ciuit. Dei cap. vltimo, Socratis li. 6. ca. 2. Mariani, Caſſiodori, & Faſtorum omnium, antè à inuerſa & tranſpoſita inter Conſulatum Cæſarij, &c. & alterum Honorij 4. &c. Prætereà legebatur in vulgatis, Fa. & aliis *Manilio & Theodoro II. Coſs.* cùm hoc Conſulatum &c. Verùm quod coniunctio *&* ſit delenda, conſtat ex eo quod *Manlius* & *Theodorus* ſint nomen & cognomen vnius & eiuſdem viri, teſte Auguſtino li. 1. retract. cap. 2. & lib. 18. de ciuit. cap. vlt. & approbantibus Faſtis. Vnde etiã obſeruat Onuphrius diligentiſſimus Faſtorum indagator *apud Faſtorum auctores legi Mallio & Theodoro Coſs. quaſi*, inquit, *Iulio & Cæſare bis eundem preponentes nomine & cognomine.* Vnde apud Caſſiodorũ *Mallius*, ſeu *Manlius* (nam diuerſæ editiones vtramque habent ſcriptionem) *& Theodorus*; apud Marcellinum *Theodoro & Eutropio Eunucho Coſs.* in Pi. *Theudoro v͞c.* vt etiam in codice Theodoſ. paſſim & in Faſtis Siculis Θεοδώρου μόνου. Claudianus illi in Conſulatu panegyricum elegantiſsimum habuit, vbi profitetur eum ſolum Conſulem illo anno dicens,

Culmen vtrumque tenes;

Sed ſuſpicor inde hoc natum, quod cum primo appoſitum eſſet *Eutropio & Manlio Theodoro*, vbi iuſſu Arcadij Eutropius capite truncatur, & eius nomẽ è Faſtis eraſum fuit, teſte Socrate li. 6. cap. 5. tranſpoſita eſt coniunctio *&*, poſt vocem *Manlio*: inſuper Theodorum fuiſſe bis Cõſulem nuſquam reperies. Denique ex conſequentibus hoc ipſum colligitur, vbi ſubditur. *Cum hoc Conſulatum inierat Eutropius Eunuchus, qui mox honore & vita exutus eſt.* Ratio enim illa loquendi *Cũ hoc Conſulatũ inierat Eutropius* &c. ſatis docet, quæ præceſſerunt, in vnius ſolius Theodori gratiam fuiſſe dicta.

Cum hoc Conſulatum inierat Eutropius Eunuchus, qui mox honore, & vita exutus eſt) Requiruntur iſta in V. ſed reperiuntur in aliis, neque veritati hiſtoriæ aduerſantur, vt videre licèt apud Socratem lib. 6. cap. 5. Sozom. lib. 8. cap. 7.

Alarico) Vulgati, Can. On. & Caſſiodor. tam in Chron. quàm in hiſtor. Tripar. ſcribunt *Halarico* cum *H.* Sed ſequimur Lo. Fa. Vlr. Mar. Lod. Iornandis veterem editionem, Marcellinum, Oroſiũ, Procopium, Marianum, Iornandem nouum, Zonaram, Sozomenum, Zoſimum, apud quos tres Ἀλάριχος.

dies 21.) In V. Lo. *dies 22.*

Gothi Italiam &c. ingreſſi) Idem & iiſdem Coſs. Caſſiodor. Iornandes, Marcellinus, Oroſius lib. 7. cap. 26. & 28. Diaconus lib. 13.

Frauita) Maluimus ſequi hanc ſcripturam cum ſit Caſſiodori, & Mariani ſectatorum Proſperi, & illi faueat *Frauitta* in On. Can. Marcellino, Faſtis Sigonij & Onuphrij: *Fabrito* in Lo. Pi. *Frauito* in Lod. Vlr. cum etiam ſæpe reperiatur in codice Theodoſ. ſcriptum modò *Frauitto*, modò *Frauitta*: apud Zoſimum libro 5. Φραούιτος: in Faſtis Græcis vitioſè eſt ſcriptũ φλαβία pro φραβίτου: caſtigatior ergo viſa eſt hæc lectio potiùs, quàm vulgatorum *Fabricio*, quæ à cæteris longiùs diſſidet.

Ioannes Conſtantinopolitanus) Intelligit Ioãnem Chryſoſtomum, qui *ſub Conſulatu Honorii & Eutychiani*, ordinatus fuerat Epiſcopus Conſtantinopolitanus ab ipſo Theophilo Alexandrino, teſte Socrate lib. 6. cap. 2.

exilio) *in exilio* Fa. *in exilium* Lo. Lod. Mar.

ibid. B. Pollentiæ aduerſus Gothos vehemẽter vtriuſque partis clade pugnatum eſt) Adhibito ſcalpello reſtitutus locus cõſilio Lo. Lod. Fa. Vlr. & Al. cum legatur in editis & aliis, *Aduerſus Gothos vehementer vtriuſque polẽtia partis clade pugnatum eſt.* Vbi vox *polentia* tranſpoſita eſt ſine vllo pene ſenſu. Sed præter libros ſecuti ſumus Caſſiodorum, qui eadem narrat, licet paulò diuerſè. Neſcio quomodo Onuphrius in ſua editione Proſperi poſuit *Potentia*, ſed ſuſpicor eſſe lapſum Typographi. Pollentia autem eſt vrbs ſita in Alpibus Cottiis Ptolemæo inter Liguriæ vrbes, apud quem, Leandrum etiam ac Syluium, Oroſiũ, Caſsiodorum antiquum, & Contractum pingitur cum gemino *ll*, tamen in Al. & Caſsiodoro nouo eſt per *l*, ſimplex. Claudianus de Cõſula. Honorij 6. & Clarius lib. 4. de bello Getico hæc deſcribit, & teſtatur Alaricum victum, ac cum paucis fugiſſe: contrà Caſſiodorus & Iornandes lib. de rebus Getic. aiunt Stiliconem victum atq; fugatum; ſed videtur potiùs victoria Cadmea ſecundum auctorem. Mirum autem quod Zoſimus, & alij hiſtorici nullo modo illius meminerint pręter Oroſium & Diaconum, ſeu potiùs auctorem Miſcellæ.

Innocentius) Marcellinus illius Innocentij initium aſcribit ad eundem Conſulatũ, ad quẽ auctor; & quam rectè vterque contra eos, qui referunt in ſuperiorem annum, quique tradunt eum annos tantum tres ſediſſe, conſule ea quæ in ſuis accuratiſsimis Annalibus docet magnus Baronius inter magnos.

diebus 21.) *diebus 22.* Fa. V.

& Rumorido) Recenſuimus ex V. On. Fa. Can. Lo. Vlr. Pi. Faſtis Capitolinis, Sigonij & Onuphrij, Caſſiodoro, Marcellino, codice Theod. pro &

Rimorido vt in vulgatis: vel *Rumirido* vt in Lod. vel *Rumeriolo* vt in Al. vel *Rumoridio* vt in Mar: vel Ῥ᾽ωμοριδ... vt in Faſt. Siculis; vel *Rumoredio* vt ad oram Vlr. vel *Rimoridio* vt ad oram Can.

Eudoxiæ &c. *vſque* poſita eſt) Deſunt in V. Va. Lo. Lod. Fa. Vlr. ſed in Al. Vat. cod. Cuiacij apud Fab. leguntur: ex quibus ſubſtituimus *Eudoxiæ* pro *Eudoxii*, & in ijſdem loco *Porphyricam*, reperitur *Porphyreticam*, ſicut apud Marcellinum. Nam anteà legebatur *Eudoxii Arcadii vxoris ſtatua ſuper Porphyricam columnam poſita eſt*.

Ariſtæneto) Lo. *Ariſtenico*, ſic apud Caſſiodo. antiquum; nam nouus habet *Ariſtenetus*, ſicut Faſti Sigonij & Onuphrij, Maria. Marcellinus, codex Theod. *Ariſtæneto* Faſti Capitolini, ſicut etiã Siculi & Socrat. lib. 6. cap. 18. Ἀριςαινέτῳ: Pi. *Ariſtone*.

Eudoxia vxor Arcadij diem clauſit) Obitum Eudoxiæ prætermiſerunt V. Va. Lod. Fa. Lo. On. Can. Vlr. nos tamen retinuimus & ſcripſimus *Eudoxia* ex cod. Vat. cum anteà legeretur *Eudoxa* mẽdo manifeſto, vt conſtat ex Zoſimo, Procopio Cedreno, Marcellino & Socrate lib. 6. cap. 17. atque alijs quampluribus. Hi autem duo collocant eius obitum ſub iiſdem Conſulibus, quibus auctor. Sed quomodo illud poſſit conciliari cum Nicephoro lib. 13. cap. 36. Cedreno, Zonara, Metaphraſte, Leone Imperatore, Innocent. in literis ad Arcadium, Glyca, & alijs, qui omnes tradunt Eudoxiam ſuperuixiſſe Ioanni Chryſoſtomo, qui plus, qui minùs, relinquo iudicio eruditi Lectoris.

Radagaiſus in Tuſcia &c.) *Radagiſus* in Mar. Ῥοδογάϊσος Zoſimus: *Rhadagaiſus* in Can. Vlr. Oroſio: Diaconus tamen & Marcellinus reijciunt ſpiritum, ſed vice *i*, habent *y*. Hic autem verſiculus amandatur apud Marcellinum ad ſequentem Conſulatum *Arcadii & Probi*, & ſane probabilius, vt licet conijcere ex L. 16. & 17. de tyron. lib. 7. cod. Theod. latis iiſdem Coſs. in quibus Arcadius, Honorius, & Theodoſius Augg. *contra hoſtiles impetus pro imminentibus neceſſitatibus exhortantur tam ſeruos ad arma ſuſcipienda, quam ingenuos, & iſtis triplicant ſtipendium.* At nulla alia hoſtium irruptio legitur tunc contigiſſe in Italia, niſi aduẽtus illius Radagaiſi. Tamen Socrates lib. 6. cap. 6. videtur firmare antiquum ſitum, dum ſcribit bellum contra Gothos finem accepiſſe ſub Stiliconis Conſulatu.

pridie Cal. Ianuarias) In Lod. *2. Cal. Ianuarias:* in Mar. Vlr. *3. Cal. Ianuarias.*

Vuandali & Alani Gallias &c. ingreſſi) Hæc idem referunt ijſdem Coſs. Caſſiod. in Chro. & Zoſim. lib. 6. & hanc calamitoſam irruptionem deſcribit Hierony. epiſt. 11. circa eundem annum: vide etiam Iornandem.

ex infima militia ob ſolam ſpeciẽ nominis &c.) Carent his V. Va. Vat. Lo. Lod. Mar. Fa. Vlr. nec immeritò, ſi credimus Sigeberto in Chron. dicenti hunc Conſtantinum tyrannum (quem alij vocant Conſtantium) fuiſſe fratrem Aldroeni regis Britanniæ minoris. Verùm Oroſius lib. 7. cap. 40. hæc ipſiſſima verba profert; necnon eadem repetuntur à Diacono li. 13. & Beda in hiſtor. Anglic. Præter illos eius geſta deſcribunt Iornandes & Zoſimus lib. 5. & 6. ſed non meminit parentum.

Arcadius &c. moritur) Hoc ipſum & ſub ijſdem Coſs. ſcribunt Marcellinus, Socrates lib. 6. ca. 23. Caſſiodor in Chron. & in hiſtor. Tripar. lib. 10. cap. 35. Zoſim. lib. 5.

regnauit annis 16.) *annis 15.* Lod. Beda, Mar. Caſſiodorus: *annis 13.* Marcellinus: ſed vulgatus numerus fit certus ex totidem annis deductis in ſerie.

pag. 202. col. 2. A. Vandali Hiſpanias occupauerunt) Idem & ſub eodem Cõſulatu Caſſiodorus; quod Oroſius latiſſimè deſcribit lib. 7. cap. 40.

Attalus) *Actalus* V Va. prius imitantur Sozomenus lib. 9. cap. 8. Zoſimus lib. 6. Oroſius lib. 7. cap. 42. Sigeber. in Chron. & codex Onuphr. cum Lo. Lod. Fa. *Athalus* apud Diaconum lib. 13.

Gothis cohæſit) In vulgatis *Gothis ceſſit*. Sed cõmendat noſtram lectionem V. Al. Fa. Lo. Lod. nec immeritò. Nam teſtibus Zoſimo lib. 6. Procopio lib. 3. Diacono lib. 13. Socrat. lib. 6. cap. 10. Sozomen. lib. 9. cap. 8. Alaricus imperiũ Roman. deridens vrbis Præfectum purpurá induit, & tandem exuit, & vt loquitur Oroſius ſcriptor illius temporis lib. 7. cap. 42. *Attalo falſo Imperatore, infecto, refecto ac defecto Alaricus nimium riſit, & ludum ſpectauit imperii, & ipſe Attalus tanquam inane imperii ſimulachrum cum Gothis vſque in Hiſpanias portatus eſt*. Si cui tamen magis placet antiqua lectio, non aduerſabor, vt ſenſus Proſperi ſit Alaricum obtinuiſſe imperium non ſolùm poſtquam Attalus ſe abdicaſſet, ſed ope & auxilio amicorum illorum, qui cum Attalo conſpirarant, vt interpretatur lumen hiſtoriæ Baronius: vel etiam dicitur ceſſiſſe Gothis, quod illi ſucceſſerunt eius poteſtati.

Flauio Varrone V̄C̄. Cos.) Addidimus V̄C̄. ex Va, Vat. Fa. Can. pro *Flauio Varrone Cos.* vt in vulgatis. At in Lo. F. L. *Varrone V̄C̄. conſ.* in Al. Lod. Vlr. *Varane V̄C̄. conſ* in Can. *Flauio Varrone Cõſule:* in Pi. *Varrone V.C.* apud Marcellinum legitur *Varano ſolo*, & ſic in codice Theodoſiano, aliquando *Vârane conſ.* aliquando etiam *Varone* pro *Varane:* apud Caſſiodor. antiquum *Varron & Tertullus*, apud nouum *Varari & Tertullus*: apud Faſtos Sigonij & Onuphrij notantur ambo *Varari vir clariſſimus* & *Tertullus V.C.* ambo ſubmerſi in Faſtis Siculis in lacunã: in Mar. *Varro & Tertullus* in Proſpero editionis Onuph. *Fl. Varrone & Tertullo Coſs.* Onuphrius in lib. 3. Faſtorum ita hunc locum citat, *Sic*, inquit, *ſcribit Proſper Fl. Varrone, aliàs Varari Cõſule.* Etenim in Faſtis duo hi copulantur *Varro & Tertullus:* eodem enim anno Cal. Ianuarij nulli fuerunt Cõſules ordinarij; Sed creati ſunt, Varro quidem in Oriente ab Honorio circa Cal. Februarias; alter verò Romæ ab Attalo circa Cal. Iulias, & hic à Faſtis eraſus fuit, cum à tyranno Conſul creatus eſſet. Proptereà Oroſius eum vocat *vmbratilem Conſulem*, eratque Ethnicus.

Roma orbis quondam victrix) Scito hæc tria poſtrema vocabula fuiſſe prætermiſſa à codicibus

Digitized by Google

V.Va.Vat.Lo.Lod.Fa.Vlr. Prætereà Caſſiodorus, Marcellinus, denique omnes veteres in hoc conueniunt cum Proſpero, vt Roma capta fuerit iiſdem Conſulibus: Diaconus & Sigebertus notant diem 9. Calend. Septemb. Zonaras 26. Auguſti indict. 9. & mundi 5965. Sed quia non certò conſtat, ità corrupti ſunt numeri apud eum, quo anno mundi conſtituat ortum Chriſti; ideò vix dici poteſt, ad quem eius annum poſſit referri: Marcellinus reijcit in indictionem ſuperiorem. Oroſius & Diaconus numerant annũ Vrbis 1164. qui calculus inchoando more Varronis ab an. 3. Olymp. 6. incidit iuxta Faſtos Onuphrij in eundem Conſulatum Varronis.

in ſequenti) Al. *& ſequenti.* & ita hunc locum refert Onuphrius in lib. 3. Faſtorum. Verùm ſenſus ſemper manet idem, quia ſimiliter inſequente anno vnicus fuit Conſul, ſcilicet Theodoſius.

Theodoſij Auguſti IIII. Conſulatu) In V. Va. Vat. Lo. Fa. *Theodoſio Auguſto IIII. Conſulatu ſuo:* in Vlr. *Theodoſio IIII. Conſule.* Sed nil video cur mutari debeat vulgata lectio.

Duces Conſtantium) Hoc nomen *Conſtantius* ſæpiùs repetitur in hoc Chronico, ſed cũ eadem ſit perſona, quæ poſteà dicitur *Magiſter militum, Patricius Conſul & Imperator,* hiſtoriæ veritas nos induxit, vt tam hoc loco quam deinceps *Conſtantium* ſuggereremus pro *Conſtantinum*, & hoc ipſum docuerunt V.Va.On.Fa.Ba.Lo.Lod.Can. Sozom.lib.9.cap.12. & 13. Verùm non inficior quin apud Iornand. lib. de reb. Get. & nonnullos alios idem dicatur *Conſtantinus.* Sed tamen non defuerunt viri docti, qui in iiſdem hoc ipſum mendum agnouerunt.

Vlphulà) Eruditus Cuſpinianus in Caſſiodor. pag. 528. exiſtimauit legendum eſſe hoc loco *Vualliam*, qui rex Gothorum erat Romanis confœderatus, ſed hoc contigit quia nunquam videtur legiſſe Sozomenum, vt neque Socratem aut Theodoretum, cum citet ſolam hiſtoriam Tripartitam: inueniſſet enim apud Sozomen. lib. 9. cap. 13. Vlphilam (Οὐλφίλαν) fuiſſe Præfectum Conſtantij ducis, ſiue vt loquitur, Συςρατηγόν. Hic idem eſt Conſtantius, quem vocat poſteà *Magiſtrum militum*, & patrem Valentiniani 3. Imperatoris, & Auguſtum factum ab Honorio.

Gerontius) Germaniùs quàm vt vulgò *Geruntius* iuxta Lo.Lod.Fa.Can.Vlr.Sozomenum, Diaconum lib.14.Oroſ.lib.4.cap.42.

in Maximum quedam) Ita caſtigaui ad limam Lo.Al.Fa.Mar.On.Can.Vlr.Oroſ.lib.7. cap.42. & Diacon.lib.14. qui iiſdem vtuntur verbis, pro *in Maximum quandam.* De quo Maximo loquitur ſequens verſiculus.

modeſtia humilitaſque hominis, affectat &c.) Sic à nobis huius loci puritati conſultum ex V. Va.Lo.Lod.Al.Fa.Can. Vlr. niſi quod in V. Va. Lo.Al.Fa. ſcriptum eſt *humilitatiſque*; ſed mendum eſt manifeſtum: anteà legebatur *modeſtia humilitatis affectati.* Conſtat etiam ex Ambroſio, & alijs hunc Maximum fuiſſe admodum modeſtum.

Athaulpho) *Athaulfo* Vlr. & Diaconus: *Ataulfo* Proſper Pithoei, Ado: *Ataulpho* Oroſius lib. 7. cap. 42. *Athanulpho* Sigebert. *Athaulfus*

A

Iornand. de rebus Geticis, Zoſim. lib. 6. & nonnunquam *Ataulfus.*

ibidem B. Patroclus) *Paroclus* V. Va. Vat. Fa. *Patruelus* ſeu *Patruclus* Al. *Patrodus* Mar. Sed recepta in editis lectio retinenda, vt patet ex alijs libris & ex ſequẽtibus, conſenſu omnium exemplarium.

Conſtantij Magiſtri militum) Germaniora velim agnoſcas, adiuuãtibus On.V.Lo.Fa.Va.Can. Vlr. abſterſa macula illa *Conſtantis Magiſtri militum.* Nam idem eſt, qui anteà dicitur dux Honorij, de quo vide ſuperiùs. Sic etiam refert hunc locum illuſtr. Baronius tom. 5.

regionis illius) His priſtinum lumen reſtitutum ſuadentibus V. Va. Vat. Lo. Fa. codice Cuiacij

B

apud Fab.On.Can.Vlr. pro *religionis illius*, vt in vulgatis: tota ſententia deeſt in Lod.

Luciano viro clariſſimo Conſule) *Lucio VC. Conſule* Lod. *Lucius clariſſimus Conſ.* Mar. *Luciano VC.* Lo. vt apud Caſſiodor. nouum. Nam vetus habet *Lucio ſolo Cos.* Marcelli. & Pi. Sic in Faſtis Siculis, Capitolinis, Sigonij & Onuphrij: *Luciano VC.* in cod. Theodoſ. ſæpe *Lucio viro clariſſimo*, aut *Lucio VC. conſ.*

Heraclianus) Reſtituta vox ope V.Va.Vat.Lo. Lod.Al.On.Can.Marcellini, Diaconi, Adonis, Sigeberti (niſi quod caret ſpiritu) Mariani, Proſperi Pithoeani, Oroſ.lib.7.ca.42.L.21.de Pœnis li.9.cod.Theodoſ.& L.13.de Infirmand.his &c. lib. 15. eodem codi. Et ita legendum cenſet Baronius tom.5.pag.352.& non vt olim *Herodianus*:

C

iis proximè accedunt primę editiones Ven.& Lut.& vt ſæpe notauimus *d*, in *c*, & *l*, facile mutatur. Si quis tamen contendat veterem ſcripturam retinendam, habet fauentes Faſtos Onuphrij & Vlr.

Iouinus) Agnoſce Iouinum priſtinum vultum recipientem præſidio codicum V.Al.Lo.Lod.Fa. Vlr. Mar. Marcellini, Adonis, Oroſij, Iornandis, Sigeber. in Chron. & Diaconi lib. 14. Proſperi Pithoei pro *Ionius.*

in Galliâ) Hoc potius probato, quàm quod anteà in vulgatis & On.Can.Vlr. *in Gallis*, ex fide V.Va.Lo.Lod.Fa.Mar.

arrepto) Neque hoc improbabis, cum habeamus auxiliarios V.Va.Vat.Fa. Lo. Lod. Vlr. pro *accepto* vt in alijs.

D

Celeſtio) Ex *Celeſtino* formauere *Celeſtium* V. Va.Lo.Lod.Fa.Vlr.Mar.Hieron.epiſtol.ad Creſiphontem, in quorum ſentẽtiam abeundũ nobis.

exeruit) *erexit* V.Mar.Vlr. *exerit* Lo.Fa. *exſerit* Lod.

meruit) *meruerit* Lo.Mar.Vlr.

nec poſteros) *non etiam poſteros* Lo.Vlr.

pag.203. col.2.A. nec ideo Baptizandos, vt peccato exuantur, ſed vt ſacramento &c.) Expoliuimus iſta conſilio Fa.V.Va.Vat.Lo. Vlr. & Sigeber. ita quoque hunc locum Vincen. citat, cum priùs ita legeres *& ideo baptizandos, non vt peccato exuantur, ſed ſacramento* &c.

Conſtantio VC. Conſule) Cultiora hæc quam anteà; ita enim præſcripſerũt V.Va.Vat.Al.Fa.Lo. Lod.Vlr.Mar. vt illa nota VC. ſignificet, vt priùs

Digitized by Google

diximus, *viro clariſſimo* & non *viro Conſulari*, vt imperitè quidam autumant: anteà legebatur fœdè *Conſtantino Vero Conſule*.

in Gallias) Puriùs quàm vt olim *in Galliis*, ſuadentibus Lo. Lod. Vl. nam ſenſus eſt planior, & ad id iuuat etiam ſimilis correctio paulò antè poſita.

& Conſtantio Patricio) Sic pro *Conſtantino Patricio* ex V. Va. Vat. Lo. Lod. Al. Fa. On. Can. & Caſſiod. Nam idem eſt, quem anteà diximus nuncupandum *Conſtantium*, & non *Conſtantinum*.

Athaulphus) Additum eſt in Al. *Gothorum rex* ſed ſuperiora ſatis indicant fuiſſe regem Gothorum.

peremptis qui idem cupere intelligebantur) Redditus priſtinus decor, vt præſcribebant A. V. Va. Vat. Al. Lo. Lod. & Mar. Vaſęus qui refert hûc locum in Chron. Hiſpa. credo ex codice Alcobacien. pro *parentis qui idem cupere intelligebatur*, vt olim in editis, & Can. On. vel *perempti Vnallia qui idem cupere* &c. vt in Vlr. Diſces autē ex Iornande lib. de reb. Getic. poſt mortem Athaulphi Regericum fuiſſe regem conſtitutum, ſed non multò pòſt interfectum.

quamque Athaulphus) Facta eſt mutatio hæc ex V. Va. Vat. Al. Lo. Lod. Fa. Mar. & Vaſæo pro *quanquam Athaulphus*.

Vuallia pacem) Reſtituentem *Vualliam filiam Theodoſii Placidiam* Honorio, nos ipſum reſtituimus ſuo priſtino honori, cum ita doceant V. Va. Vat. Al. Lo. Lod. Fa. On. Can. Vlr. Marcellinus, Oroſ. lib. 7. Sigeber in Chron. Ado & Diaconus li. 14. niſi quod in Lo. & Lod. Diacono & Oroſio pro *Vuallia* ſcriptum eſt *Vallia*, ſicut quoq; pingunt aliquando Marcellin. & ſemper Iornandes ſed alterum eſt vſitatius. Anteâ pro *Vualia* legebatur *Gallia* in vulgatis, ſed facilis fuit lapſus propter vicinitatem literarum, & forſan etiam, quia *Placidia* vocabatur *Galla Placidia*.

Zoſimus) In Proſpero Pithoei *Xiſtus*, ſed perperam, vt conſtat ex aliis ſcriptoribus.

ibid. B. diebus 9.) Auctus numerus, ſuadentibus V. Va. Vat. Lo. pro *diebus 8.* vt in omnibus editis & Marcellino.

è Pontifice Innocentio) *à Papa Innocentio* Lo. Lod. Fa. Vlr. ſicuti mox de Zoſimo.

Liparæ) Ornatior vox ex Lo. Lod. Fa. Marcellino, Dione, Strabone lib. 6. Stephano, Plinio lib. 3. cap. 9. & aliis, quàm vt olim *Lypara* per *y*: in Vlr. fœdè legitur *liberè* pro *lipara*.

ex Vicario) *& Vicarius* Lo. Lod. prius habet conſentientes plures libros, nec aliunde poteſt certò ſciri, quem potiùs ſequaris, cum de vicaria Præfectura Conſtantij nulla ſit memoria apud ſcriptores, quod ſciam.

Pelagianis deuotiſsimè reſiſtens) Non ingratus lepos acceſſurus eſt, adhibito prouerbio illo *deuotiſſimè*, iuxta V. Va. Vat. Fa. Lo. Lod. Vlr. pro *Pelagianis reſiſtens* vt olim.

habito CCXVII. Epiſcoporum) In V. *cexxiiii*. in Va. Vat. Fa. Lo. Lod. *ccxiiii*. quod videtur magis ſequendum, cùm auctor lib. aduerſus Collatorem totidem numeret, nec plures: verumtamen Marcellinus & Contractus, habent vulgatum numerum.

ad Papam Zoſimum) Probabis ni fallor, quod auctoribus V. Va. Vat. Fa. Lo. Lod. Vl. pro *ad pontificem Zoſimum* ſubſtituamus *Papam*; ſapit enim neſcio quam venerandam antiquitatem. Qua de re plura ſubiungerem, niſi Notarum fines vererer excedere.

Valentinianus &c. naſcitur) Idem & iiſdem Conſulibus Marcellinus & Sozom. lib. 9. cap. 16. adnotant.

Bonifacius &c. mēſibus 8. diebus 6.) Ita reponendum ſuaſere V. Va. Vat. Fa. Lo. pro *menſibus 9.* vt in aliis, niſi quod in Vrl. vtrumque deeſt. Hic autem paragraphus habetur ſub Conſulatu *Maximi & Plinta* in V. Va. Vat. Lo. Vlr & apud Marcellinum, ad alterum Conſulatum *Theodoſii IX. & Conſtantii III.* Nos maluimus ſequi vulgatos, tum propter iudicium illuſtr. Baronii, tū etiam propter literas Symmachi Præfecti vrbis ad Honorium imperatorem de obitu Zoſimi, & ingreſſu Bonifacij, datas eodem anno 4. Calend. Ianuarij, de quibus vide eundem tom. 5 pag. 429.

Maximo) In Vlr. & Pi. *Monaxio* ſicut habēt Faſti Onuphrij, Capitolini, Siculi: Μοναξίῳ, Caſſiodorus, & Marcellinus: priùs tamen comprobatur lectione Faſtorum Sigonij, Mar. codicis Theodoſ.

pag. 204. col. 2. A. Aquitania ſecunda & quibuſdam) Adiecimus *ſecunda* ex Al. Lo. Lod. Vlr. Mar. & Vaſæo pro *Aquitania & quibuſdam* vt in impreſſ. vel *Aquitanica* &c. vt in Fa. Nam quod Aquitania in primam & ſecundam fuerit diuiſa, docent Sextus Ruffus, & Notitia prouinciarum, dum agit de præſidibus Aquitaniæ primæ, & Aquitaniæ ſecundæ, & de Prouinciis Galliarum 17. inter quas numerat Aquitaniam primam, & Aquitaniam ſecundam; illa à Garumna flumine ad Ligerim, hæc à Pyreneis montibus ad Garumnam. Dicitur autem & *Aquitanica* & *Aquitania*, ſicut prouincia *Hiſpanica* & *Hiſpania* apud Senecam in Proëmio li. 10. controuerſiar. mulier *Gallia* pro *Gallica* apud Nonium Marcel. cap. 8. terra *Italia* pro *Italica* apud Saluſtium, & Gellium lib. 6. cap. 6.

Theodoſio IX.) Anteà *Theodoſio VIII.* ſed emendauimus ex fide V. Va. Vat. Lo. Fa. Pi. Mar. Vlr. omnibus Faſtis, Caſſiodoro, Marcellino, codice Theod. & quia iam vidimus 8. Conſulatum Theodoſii, & poſt ſuccedentem Conſulatum *Agricolæ & Euſtathii* ſubſequitur Conſula. Theodoſij X.

Hieronym⁹ &c. ętatis ſuę 91.) In Lod. *ætatis ſuæ 61.* inuerſione facta *9.* in *6.* eruditiſſimus Baronius ad an. Chriſti. 372. tom. 4. pag. 330. & ad an. 420. tom. 5. pag. 472. multis rationibus, & præcipuè ex hoc loco, quo Proſper obitū Hieronymi aſſignat Conſulatui *Theodoſii IX. & Conſtantii III.* elicere conatur Hieronymum vixiſſe tantum 78. vel 79. ſed tu eum commodius cōſules, & ſi velis, adiunges vitam ſancti Hieronymi à Mariano Victorio deſcriptam, quæ ſupra omnes magis placet ſummo Baronio. Caue enim ne Eraſino fidē adhibeas. Hoc ſolùm addo haberi in Lod. (quem

Digitized by Google

certò teneo eſſe Chronicon integrum Proſperi) *Hieronymus naſcitur* ſub Conſulatu *Baſſi & Ablauii*, qui ſecundum Chronicon Hieronymi anno Chriſti 332.reſpondet. Hinc enim ſi initium enumerandi ſumpſeris, annus ille 91. incurret in hunc annum 422.ſeu Honorij 12. & Theodoſij Conſulatum 9. & ita ex ſitu ortus & occaſus, ille numerus 91.certus redditur. Et ſi Proſpero credimus in re ſui temporis, cõſignanti annum obitus, cur non ſimiliter narranti annum natiuitatis, præſertim cùm apud Marcellinum legamus Hieronymum *admodum ſenem vitæ ſuæ finem feciſſe*, & apud Auguſtinum lib.1. contra Iulianum cap.7. *vſque ad decrepitam ætatẽ*? quæ de homine 78.annorum vix quis dixerit. Adde quod Contractus, Diaconus, Marianus, Albertus, Martinus Polonus, & huiuſmodi ſectatores, & teſtes Proſperi totidem annos vitæ 91.enumerant, quibus proximè accedunt Ado, qui annos 90. Vzuardus, Sigebertus, & Beda, qui annos 98.in quibus forſan *8.* pro *0*, & ſemper *9*.

pridie Calendas) *11.Calendas* Vlr. Albert.

& Euſtathio) *Euſtachio* Lo.Mar. *Euſtacio* Marcellin. ſed Faſti omnes, Pi.& codex Theodoſianus retinent vulgatam ſcriptionem.

cui Caſtinus) Pro *cuius Craſtinus* ex V.Va. Vat.Fa.Al.Lo.Lod.On.Mar.& ita deinceps leges *Caſtinus*, vbicunque eius fit mentio; ſic enim præſcribunt Caſſiodorus, Faſti omnes, Diacon.li.14. Gregorius Turon. lib. 2.cap. 9. & Auguſti. epiſto.10.

ratus eum ſequi) Caſtigationem hanc tribuito V.Fa.Lo.Lod.Mar.pro *ratus ſequi*.

Mariniano) *Mariano* Al. Lod. vt habet L. 2.de Liber.& eor.lib.4.codi. Theodoſ. Sed omnes Faſti, Caſſiodorus, Marcellinus, & quampluri mæ leges in diuerſis libris eiuſdem codicis Theodoſ. tuentur vulgatam, pro qua corruptè in Mar. *Maximianus*. Sed quis numeraret menda, quibus Marianus præ cæteris ſcatet, vel corrigeret ſine auxilio horum trium Chronicorum?

Aſclepiodoto) *Aſclepiadoto* Pi. *Aſclepiodo* V. *Aſclepiodoro* Ba.Can.& lib.1.2.4.7.8.9.11. *Aſclepio* Vlr. Sed Mar. Marcellinus, Caſſiodorus, codex Theodoſ. ſæpiſſimè ac Faſti omnes vulgatam commendant, niſi quod Faſti Onuphrij *Aeſclepiodotus* per *Ae*.

Placidia &c.) Idem ipſum & iiſdem Conſulibus Caſſiodorus, de quo vide etiam Diaconum.

ibid. B. an.9.menſibus 10, diebus 17.) Acceſſio quæ his facta eſt *menſibus 10. diebus 17.* eſt tribuenda V.Va.Vat.Al.Lo.Fa.

Longobardorum 11. regnauit Lamiſſus &c.) Hæc deſiderantur in V Va.Vat.Lo.Lod.Al. Vlr. Mar. Fa. vt etiam quæcunque in hoc Chronico dicuntur de Longobardis, quæ omnia videntur tempore poſteriora & aliunde aſſuta, vt ex Diacono lib 1.de Longobardis cap.10.& 11.niſi qui hîc eſt *Lamiſſus*, apud eum eſt *Lamiſſio*.

conniuente) *coniubente* V. *cohibente* Lod. ſed fœdè nimis, cum conſtet ex ſequentibus, & Diacono lib. 14. Ioannem occupaſſe imperium *fultum præſidio Caſtini magiſtri militum, & ideò Caſtinum exilio damnatum à Theodoſio*.

vt putabatur Caſtino) Sic ex Lo.Lod.Fa.Va.V.
A Vat.pro *vt putatur Craſtino*.

Valentinianum amitæ ſuæ filium) *Valentinianũ conſobrinum ſuum* Lod. & Contractus: ſed prior lectio eſt ſequenda. Nam Placidia mater huius Valentiniani iunioris erat filia Theodoſij ſenioris, & ſoror Arcadij patris huius Theodoſij iunioris: proinde Diaconus li.14. conſonat cum priori lectione, referens ipſiſſima penè verba: quod idem ferè faciunt Caſſiod.lib.12. hiſt. Trip.cap.1. Socrat.lib.7.cap. 24. (qui eam vocat Θείαν) Sigebertus & Albertus.

& Valentiniano Coſs.) *& Valentiniano Cæſar. Coſs.* Lod. & ſic etiam habent omnes Faſti, Pi. Marcellinus, & Caſſiod.

veniâ Aëtio quod Hunni) Pro *Aëtio* in Lo.
B *Aëtio*, ſed perperam vt peius: in Lod. *venia Actia eo quod diuini*: in Mar. *venia eò quod Hunni*.

pag.205.col.2.A. Caſtinus autem *vſque* aſſumere) Deſunt in V.Lo.Va.Vat.Lod.Mar. eadem tamen teſtatur Diaconus lib.14. & idem conſtat ex epiſtol.10. Auguſtini in appendice, in qua Bonifacius Comes Africæ queritur apud Auguſtinum *Caſtinum priuatum ex Conſule & Italia fugientem vitæ ſuæ & nomini inſidiari*. Accedit quod leguntur in codice Theodoſ.lib.2.7.10.& 11.variæ leges in quibus, notatum eſt nomen Victoris collegæ abſque Caſtino. Licèt autem veritas hiſtoriæ hæc ferat, nullo tamen modo ſub hoc Conſulatu, imò ſub ſuperiore, qui eſt ipſius Caſtini: quia tamen repugnant omnes libri, ſatis ſit monuiſſe Lectorẽ vt iudicium ſuum interponat. Fal-
C litur autem Diaconus, dum hæc contigiſſe ſcribit anno 15.Theodoſij, ſi verum eſt, vt tradit Proſper Theodoſ. cœpiſſe an.412.

ſine conniuentia ipſius regnum) Locus caſtigatus ex Al.& Vlr. pro *ſine comitiua regnum*, vt in aliis, niſi quod in Lo. *ſine cohibentia ipſius*: apud Mar. *ſine incumbentia ipſius*: ſed quis non videat fœdiſſimum mendum, præſertim cùm iſta referantur ad præcedentia verba, *conniuente, vt putabatur, Caſtino*.

aſſumere) *præſumere* Lo. Mar.Vlr.

Arelas nobile oppidum) Affulſit Al. vt ſic caſtigarem pro *Archillas* vt in editis: vel vt in Lo. *Archilas*, & ad oram *Arilas*: vel vt in Lod. *Harilas*; vtrumq; accedit ad verbũ *Arelas* (ſicut Henricus Caniſius ad oram ſui exemplaris notat le-
D gendum) vel vt in V.Va.Vat. *Archilla*: vel vt in Fa. *Archila*: apud Diaconũ *Achilas*. Lectioni noſtræ ſuffragatur Iſidor.in Chron. Goth. *Theodoricus*, inquit (rex Gothorum) *Arelatem nobiliſſimum oppidum Galliæ obſidet, à cuius obſidione imminente virtute Aëtii Romanæ militiæ ducis remotus abſcedit*. Accedit Chronicum Pithoëanum Proſperi *Arelas*, inquit, *per Aetium à Gothis liberatur*. Vix vſquam alibi legis fieri mentionem de *Archilla* oppido. Hinc corriges Marianũ, in quo *Archilas*, Sigonium li.12. de Occid.imper. & alios pleroſque, qui antiquum errorem ſequuti ſunt ſine delectu.

abſcederent) Ita legendum docuerunt V.Va. Vat.Lo.Lod.Fa. pro *diſcederent*, vt in vulgatis & Mar. vel *accederent* vt in Vlr.

Digitized by Google

Valentiniano II.) *Valentiniano Auguſto II.* in V.Va.Vat.Fa. *Valentiniano II. Auguſtus* in Lod. Sic etiam notatur iſte Conſulatus ſæpe in codice Theodoſ. at in Faſtis poſt Theodoſ. 12. ponitur *Aug.* Item poſt Valentinianum *Aug.* apud Marcellinum, Caſſiodorum & Marianum abeſt vtrinque.

Patroclus) *Patruclis* Al. malè, vt videre eſt ex ijs quæ ſuperiùs, & Contract.

à Tribuno quodam barbaro) Habes *Barnabo* in Lo. Lod. ſed ineptè, vt etiam quod in editis pingatur cum maiuſculo B.

creditus eſt) Elegantiùs auctoribus Lo. V. Va. Vat. Al. Fa. Vlr. Lod. quàm *traditur*, vt olim.

Hierio) Statui potiùs ita legendum, ne diſſentirem ab V.Va.Vat.Lo.Lod.Fa.Vlr On.Can.Mar. Caſſiodoro tam in Chro. quam lib. 12. hiſt. Trip. cap. 3. Socrate lib. 6. cap. 28. Marcellino, Iornande, & Faſtis omnibus, atque codice Theodoſ. paſſim, quam *Hierone* vt in vulgatis: vel *Honorio*, vt in Al. vel *Hiero*, vt in Ven. Lut. vel *Hyerio* vt in Fa.

in Africa) *intra Africam* Lo.Lod.Vlr.Mar.

Bonifacio &c. abnuerat) Pro *annuerat*, vt in vulgatis & On. ſequuti Al.Lod.Lo. & alterū Ms. de quo ora editionis Caniſianæ: *annueret* Fa. *abnuebat* Vlr.Mar. Nam teſte Diacono lib. 14. cauſa belli contra Bonifacium fuit, quod *accerſitus ab Imperatore accedere diſtulit*. Quod verò auctor ſcribit hoc bellum illatum ad arbitrium Felicis, Diaconus & Sigebertus tribuunt Aetio.

Galbione) *Gallione* Lod. *Gabione* apud Diaconum lib. 14.

Sinoce) *Sonoece* Lo. *Sanoete* Lod. *Sanoece* Mar. *Saonece* Vlr. alia exemplaria retinent vulgatam lectionem. Sed nihil certi poteſt definiri, cum hîc deficiant ſcriptores. Hic tamen videtur idem, qui à Diacono lib. 14. vocatur *Sunldus*.

cuius proditione Mauortius &c. vſque occiſus eſt) In Lod. *qui obſidentes Bonifacium prodēte Sanoete occiſi ſunt mox etiam ipſo qui prodiderat interfecto.*

cum Bonifacium obſiderent) *dum Bonifacium obſiderent* Lo.Fa.Lod.Mar.

dolo detectus) *dolo deiectus* V.Fa. *dolo detentus eſt atque occiſus* Vlr. *doli detectus* Lo. & iſtud magis probaretur.

ibid. B. mare peruium) Debetur hæc caſtigatio V.Va.Vat.Lo.Lod.Al.Fa.Vlr.On.Mar. pro *mare paruum*.

in Sigiſuultum) Quod puritas huic loco reſtituta ſit, debetur V.Fa.Va.Vat.Al.Vlriciano & Pithoeano codicibus, Mar. & Caſſiodoro: pro *in Sigiſuultum*, in Lod. *in Segis vultum*: in Lo. *inſigis vultum*. Sed quàm impurè, ſi legas ita diſiunctè. Sigiſuultus enim ſatis eſt notus ex Faſtis & alijs ſcriptoribus; nonnunquam tamen ſcribitur *Sigeuultes*, vt in Faſtis Capitolinis, Sigonij & Onuphrii, nonnunquam *Sigubuldus*, vt apud Marcellin. & in Faſtis Siculis Σιγιλβάλδου: in L. 1. vt nemo ad ſuum patrocinium &c. in cod. Iuſtin. legitur *Sigiſbudi* pro *Sigiſuulti*.

ab Hiſpanijs ad Africam tranſijt) *ab Hiſpania in Africam tranſit* Lo.Lod.Vlr.apud Contract. *tranſit*; ſed vulgata lectio eſt apud Caſſiodorum

A & alios.

Neſtorius Conſtātinopolitanus &c.) Hoc ipſo Conſulatu, die decima Aprilis Neſtorium factum ac ordinatum fuiſſe Epiſcopum Conſtantinopolitanum tradit Socrates lib. 7. cap. 29. & Marcellinus.

occupauerant) Ita nos ex On. Fa. Lo. pro *occupauerunt*.

Florentio) Germaniùs ex Lo. Lod. Fa. On. Can. Mar. Vlr. quam vt olim *Florentino*. Sic enim Pi. omnes Faſti, Caſſiodorus, Marcellinus, & codex Theodoſ.

Aetius magiſter militum factus eſt) Hæc verborum ſequentium admixtione ita fuerant obſcurata, vt non niſi interpunctione lucem receperint.

B Nam tam in alijs Ms. quam impreſſis & in ipſo codice Onuphrij conſequenter erat annexum *ex agricola* cum minuſculo *a*; At in Lo. & Lod. deerat particula *ex* & vocabulum *Agricola* ſcriptum erat cum maiuſculo *A*: in Lo. periodum claudebat: in Lod. cum maiuſculo *A* ſequentem inchoabat; vt eſſet argumento eſſe nomen proprium viri: quæ lectio cæteris reiectis germana viſa eſt, vt expuncta particula *ex*, vox *Agricola* cum maiuſculo *A* initium ſequentis clauſulæ faceret. Accedunt firmiſſima rationum momenta. Quod enim Aetius fuerit agricola & ab aratro ad Præfecturam vocatus, nuſquam auditum, & ſi ita ſe res habuiſſet, ineptè hîc Proſper hæc addidiſſet, qui cū ſæpe illius mentionem anteà feciſſet, priori loco illius genus, & conditionem debuerat commemo-

C raſſe. Adde quod hæc anteà, & abſurda nimis, & veritati hiſtoriæ aduerſa, vbi Aetius dicitur factus Magiſter militum ex agricola. Certum enim eſt eum habuiſſe parentes quorum nobilior eſſet cōditio; pater enim vnus fuit ex *fortiſſimorum Moeſiorum ſtirpe progenitus*, vt loquitur Iornand. lib. de reb. Get. & mater Itala locuples: is verò & à puero factus Prætorianus, & militiam exorſus fuerat à Domeſticatu. Si coniecturæ locus ſit, hinc irrepſiſſe crediderim mēdum, vel quod Librarius perſuaderi non potuerit *Agricola* fuiſſe nomen proprium, vel quod eò putarit forſan Proſperum ſpectare, quia mox dicet, Aetium in agrum ſeceſſiſſe depoſitâ dignitate. Verùm præterquam quod non omnes, qui ſeceſſum huiuſmodi captāt, agri-

D colæ ſunt appellandi, ſatis conſtat ex eodem, exiguo temporis ſpatio elapſo, ad ſuperiorem dignitatem rediiſſe.

Agricola Pelagianus Seueriani Epiſc. Pelagiani filius) Sic didicimus reſtituendum ex Lod. Vlr. Mar. Contracto. Cum, vt, prius dictum eſt, vox *Agricola* præcedenti periodo adhæſiſſet, hæc verò periodus à voce *Pelagianus* inchoaretur, & ne cui iudicium noſtrum ſuſpectum ſit, ſciat præter iam dicta, ſic legi apud Bedam lib. 1. hiſto. Angl. c. 17. & Marianum Euſebij æmulatores, quos etiam Sigonius lib. 12. de occidentali imperio ſequutus eſt.

Eccleſias Britanniæ) Reſtituta vox ad imitationem Lo.Lod.V.Va.Vat.Al.Vlr.Bedæ, Mariani & Cōtracti: licèt legatur *Baſternia* in vulgatis *Braſtania* in Fa. *Baſtatania* in Va. *Hybernia* in On.

Digitized by Google

Sed quod *Britannia* legendum ſit, conſtat ex eo, quod Sigeber. in Chron. ait Germanum Epiſcopum Antiſiodorenſem, de quo hic Proſper, & Lupum Epiſcopum Trecaſsinum bis in Britanniam nauigaſſe, vt hæreſim Pelagianam confutarent; & paulo poſt *Germanus Antiſiodorenſis cum Seuero Treuerenſi Epiſcopo iterum ad Britanniam miſſus renaſcentem Pelagianam hæreſim confutat:* adde quod ſtatim Proſper ſubiungit *Britannos*; quin certius eſt, quam vt probari debeat Pelagium ibidem erroris ſui ſemina ſparſiſſe.

ſui inſinuatione) Cultius ex Vlr. & Lod. quàm olim *ſui inſimulatione.*

ſed ad actionem) Sic pro *ſed actione* ex V. Va. Vlr. Mar. in Lo. legitur in contextu *ad actionem*, & ſuperſcriptum eſt inſtar gloſſæ *ad inſinuationem.*

Antiſiodorenſem) Reddita huic voci puritas iuxta Mar. Lo. Lod. cum priùs *Anſiodorenſem*, & in Fa. *Auſiodorenſem.*

pag. 206. col. 2. A. & deturbatis hæreticis Brita. ad Cathol. fidem dirigit) Rectius ſuadentibus Lo. Lod. Vlr. niſi quod in iſto pro *dirigit* habes *redegit.*

Paduſia) *Paduſa* Fa. V.

& Grunnitum) Expolita vox ex V. Va. Lo. Lod. Vlr. cum anteà vt in editis *Egrumitium*: vel *& Grumitum* vt in Vat. vel *Grammuticũ* vt in Al. vel *Egrunnitum* vt in Fa. vbi *E*, pro *&*, copula. Nam vt ſępe obſeruauimus, familiare eſt Librarijs è confuſa permixtione vltimarum literarum dictionis præcedentis cum ſequentibus voces corrumpere.

eos inſidiari cum) *eos inſidiari ſibi cum* Lo.

Auguſtinus &c. moritur) Nemo dubitarit, quin cum Proſper fuerit S. Auguſtini obſeruantiſſimus & illi coæuus & Συγχρονος, quem viuentem dilexerat, morientẽ non coluerit, ac inde nõ eius occaſum diligenter obſeruarit, & ob eam cauſam præſertim cum nulla dubitatio de eius ſententia, coeuntibus vniuerſis exẽplaribus; ſuboriri poſſit, illi potiùs adhibenda fides, quam Marcellino, qui eius mortem reijcit in ſuperiorem Conſulatum. Adhæc accedit quod cum teſte Liberato in Breuiario cap. 5. tom. 2 Cõciliorum, allatæ eſſent literę, quibus Theodoſius imperator euocabat Auguſtinum ad Synodum Epheſinam, is repertus eſt paulò ante deceſſiſſe. Cõſtat autem ex Actis eiuſdẽ Synodi, literas Theodoſij, in quibus agebatur de cogendis Epiſcopis ad Synodum, datas fuiſſe 3. Cal. Decembris, *Coſſ. Theodoſio XIII. & Valentiniano III.* Ad extremum Contractus idem certè ſentit cum Proſpero; vbi hęc circa an. 7. Theodoſij annotat; differt tamẽ in anno Chriſti, vbi accenſet 430. quod indicat annos Chriſti non fuiſſe ab initio appictos in Proſpero, alioquin eius veſtigia vrgeret in illis non ſecus ac in alijs.

inter impetum) *inter impetus* Lo. Lod. Mar.

Congregata apud Epheſum plus ducentorum Synodo ſacerdotum) Ne ſis anxius de re, & de anno; Omnes enim penè ſcriptores idem cum auctore ſentiunt, ſaltem in anno Conſulum, & anno 8. imperatoris Theodoſij, ſeu 24. numerando ab an. 13. Honorij. Nam quoad annos Chriſti veteres aut illos ignorabant ante Dionyſium Exiguum, vel variè referebant, vt non ſemel dixi & acta Synodi idipſum luculẽtiſſimè teſtatur. Quod non hoc ſolùm loco velim obſerues, ſed in ſingulis verſiculis ſeu hiſtorijs, vt quoties nil vides à nobis annotatum, ſcias rem eſſe certam, & ab omnibus comprobatam tum exemplaribus, tum ſcriptoribus. Non enim exaramus commentarios; ſed nobis ſatis eſt tueri noſtram editionem in rebus vtcunque dubijs. Quod, ſi quid nõnunquam attigi in alijs rebus, feci de induſtria, vt idem reperiri in cæteris, vbi nulla facta erat obſeruatio, intelligeres.

qui cognatum ſibi dogma iuuabant) *qui cognominatum ſibi dogma inuenerat* Al. *qui cognatum erroris noui iuuabant dogma* Vl.

Romanæ eccleſiæ quadrageſimus ſecũdus pręficitur Epiſcopus Sixtus an. 8. diebus 19. totius vrbis pace & conſenſione mirabili) Multiplex ac fœda huius loci corruptio denſiſſimas tenebras induxerat: primò cum hæc abeſſẽt *an. 8. diebus 19.* pro quibus in Mar. & Vl. *an. 18.* ſecundo cum iſta *totius vrbis* &c. à ſuperioribus interpunctione, ſeu lacunâ & laterculo diſiuncta, & ſequentibus aggregata, eſſent tanquam de Bonifacio accipienda. Quin etiam vice *vrbis*, legebatur *orbis*, & loco *cõſenſione* erat *confeſſione.* Verùm nil noſtro Marte affictum. Nam præterquam quod ſententia planior eſt, illa quidem *an. 8. diebus 19.* vt de Sixto, non autem de Bonifacio dicantur, hoc debetur Lo. Lod. vox *vrbis* pro *orbis* reſtituta ex Lo. & Lod. & vox *conſenſione* pro *confeſſione* ex V. Va. Vat. Lo. Fa.

ibid. B. ad Italiam per vrbem venit) Hoc acceptum fero Lo. Fa. Mar. Nam anteà inſulsè & fœdè extabat *ad Italiam peruenit in vrbẽ.* Quod vbi aduertiſſet illuſ. Baronius, dum hunc locum produxit tom. 5. Annal. ſic habet *ad Italiam peruenit & vrbem:* Sed qui nobiſcum veterum exemplarium auctoritati deferũt, haud dubiò noſtram lectionem magis probaturi ſunt.

ibique eum quidam inimicus eius repentino incurſu opprimere tentaſſet) Quod ita receſeamus, pro *ibiq; cum quidam inimicus eius repentino eum incurſu opprimere tentaſſet*, factum eſt ad imitationem Lo. Lod. Vlr. & Diaconi lib. 14. niſi quod in Lod. *ibiq; eum quidam inimici eius repentino incurſu opprimere tentaſſent.*

pacem principum & ius interpolatę poteſtatis) Ita ſcripſimus pro *pacem principum Aetius interpellatæ poteſtatis*, ſequuti V. Va. Vat. Lo. Lod. Fa. Al. in voce *interpolatæ*, & Lo. Lod. in verbis *& ius.* Diaco. autem lib. 14. referens totam iſtam ſententiam ita ſcribit: *pacem principũ Aetius cum receptu interpolatæ poteſtatis obtinuit, nec multò poſt patriciatus etiam dignitatem adeptus eſt:* quibus verbis non ſolùm confirmat noſtram lectionem, ſed etiam eam explicat: & illis auxiliatur Sigebert. dum an. Chriſti 435. tradit AEtium (pingit *Etium*) *ſeſe contuliſſe ad Rugilam regem Hunnorum, & eius auxilio regreſſum ad Romanum ſolum*, & anno ſequenti *Etius*, inquit, *in gratiam recipitur.* Hinc intelliges quomodo AEtius priſtino gradui reſtitutus fuerit, vbi teſte Proſpero &

deuicerit Burgundionum regem, & Patricius & Conſul tertiò factus ſit, & multa prælia geſſerit vſque in an. 30. Valentiniani, cuius manu interfectus fuit, vt ait Proſper Pithoei & alij ſcriptores: illuſtriſſ. Baronius referens hunc locum tom. 5. pag. 631. ita legit *pacem principum interpellatæ poteſtatis obtinuit.*

Maximo) *Maxutio* V. Va. Vat. *Maſſutio* Fa. Verùm noſtrã lectionẽ præter editos, & alios Ms. habent Faſti omnes, Marcellinus, Caſsiodorus, Diaconus, codex Theodoſ. & alij.

Maxima vrbis regiæ &c. incenſa &c.) Abſunt ab V. Va. Lo. Lod. Fa. Mar. Vlr. ſed habentur ad eundem Conſulatum, apud Marcellinum & Socratem li. 7. cap. 39. intellige per regiam vrbem, vrbem Conſtantinopolim.

Ioannes &c. *vſque* habetur) Hæc item deſiderantur in V. Va. Vat. Fa. Lo. Lod. Vlr. Mar. ſed nec dubium, quin viueret tunc Ioannes Caſſianus, cuius extant collationes Patrum, & qui lib. 7. de incarnat. circa finem teſtatur ſe fuiſſe diſcipulum Ioannis Chryſoſtomi, quem anteà Proſper vocauit Ioannem Conſtantinopolitanum. Sed non eſt veroſimile Proſperum eius mentionem feciſſe tã honorificam, contra quẽ ſcripſerit tanquam malè ſentientem de fide Orthodoxa cum Pelagianis: vt notat Marcellinus ſub Conſulatu Theodoſij 16. & teſtantur eius opera. Porrò in Lod. eorum vice inſita eſt hoc loco collectio, ſeu ſumma annorum ab orbe condito, ab Abraham, & ſimilibus, ſicuti habentur circa finem Hieronymi, quam non erit abs re hîc inſerere. Nam licèt multis mendis ſcateat, iuuat tamen vtcunque ad comprobanda quę ſunt in editis: maximè ſi ex nõnullis detrahas an. 155. ex aliis 45. ex aliis 55. quod relinquo iudicio accurati Lectoris.

Colliguntur, omnes anni vſque in Conſulatum Theodoſij XIIII. & Maximi.

A XV. Tyberij anno & paſsione Domini anni CCCCVI.

Ab inſtauratione templi ſub Dario anni mill. LIIII.

Ab Olymp. prima & Prophetia anni mill. CCX.

A Solomone & prima edificatione templi anni mill. CCCCLXVI.

A Moyſe & Cicrope rege Atticæ anni mill. DCCCLXV.

Ab Abraham & regno Nini anni duo mill. CCCCL.

A diluuio autem vſque ad Abraham fuerunt anni DCCCXLII.

Ab Adam verò vſque ad diluuium anni duo mill. CCXLII.

Fiunt itaque ab Adam vſque in tempus ſupraſcriptorum Conſulum, anni quinque mill. DCXXXIIII.

Ariobinda) Quidni ita recenſeamus, cum ita velint V. Va. Vat. On. Vlr. Marcellinus, Procopius lib. 1. de bell. Perſ. libro 1. de bell. Vandal. & Faſti Siculi, Capitolini, Sigonij & Onuphrij, pro *Arionlinda* vt olim: in Fa. Lo. Lod. *Ariabindo*: in Mar. Pi. *Arionindo*: in codice Theodoſ. lib. 15. de indulg. debit. lib. 11. *Areobindo*, & l. vnica de bon. Cleric. lib. 5. *Arionindo*.

& Valentiniano) *& Valeriano* Al. ſed perperã.

A datâ eis ad habitandum per Trigetium Africæ portione, 3. Id. Febr. Hippone) Ad eluendam huius loci maculam ita neceſſario fuit caſtigandus. Vulgati enim anteà ſic habebant *data eis ad habitandum per triennium in loco Africa Hippone 3. Id. Febr.* Mutatum eſt autem *triennium* in *Trigetium* ad imitationem Lo. Al. quibus patrocinatur Fa. vbi *per Trigentium*: deleuimus *in loco* ex fide Lod. & Mar. in quibus legitur tantum *data ad habitandum Africæ portione*, cui aſſentitur Vlr. vbi *data eis ad habitandum Africæ portio*: quæ omnia firmiora euadunt auctoritate Diaconi lib. 14. *pax*, inquit, *facta eſt cum Vandalis data per Trigetium ad habitãdum Africæ portione.* Demum appoſuimus in fine vocem *Hippone*, exemplo Lo. Al. ſic enim ſenſus fit clarior. At verò in Al. pro *3. Id. Febr.* reperies *5. Kal. Feb.* Ex his caſtigabis Marcellinum, vbi eadem labes, quæ in Proſpero antiquo.

pag. 207. col. 2. A. Hunni) Sic pro *Huni* ex Lo. Lod. Fa. in Lod. *Chunni*, qua voce Lod. Proſper Pithoei, Diaconus, Gregorius Turon. & plerique alij vtuntur; vt cum ſimplici *n*, Iornandes, Cõtractus, Palmerius, Idacius, Thoromachus, & alij: ſed vſitatius eſt cum gemino, vt in Vlr. Can. apud Zoſimum (ſine ſpiritu,) Hieronymum, Cedrenum, Zonaram, & alios innumeros.

in fugam vertit) *in fugam verterit* Lo. Lod. Fa. tamen vulgata eſt aliorum librorum & Diaconi li. 14. & magis conuenit cum voce *Siquidem*.

C annonâ impleuit) *annona impleuerit* Lo. Lod. Fa.

priuatos iure) Ita viſum eſt reponendum ex Al. Vlr. & Mar. pro *priuato iure*.

noſtrorum Epiſcoporum) *noſtrorum Epiſcopos* Lo. Lod. & prætereà in Lod. eſt interiectum, *quorum Poſſidius & Nouatus, & Seuerianus clariores erant.*

ibid. B. Valentinianus Aug. ad Theod. princi. Conſtantinop. prof. filiámq; eius in matr. accipit) Eadem ſcribit & ſub iiſdem Conſulibus Marcellinus: ſed Socrates lib. 7. cap. 44. Caſſiodor. lib. 12. hiſtor. Trip. cap. 13. Diacon. li. 14. reijciunt in ſuperiorem Conſulatum. Cui potiùs adhæreas, vix iudicari poteſt. Hæc autem filia vocabatur *Eudoxia* filia alterius Eudoxiæ.

At illi hoc facinus) Ita legendum docuere Al. D Lod. Mar. Fa. Lo. pro *at illi facinus*.

in rabidiſſimam iram) Imitamur V. Va. Vat. Al. Lo. Lod. Fa. Mar. pro *in rapidiſſimam iram.*

cruciati) *excruciati* Lo. Lod. quo verbo auctor vtitur etiam paulò poſt.

regi acceptus) Purius Lo. Lod. Fa. Vlr. quàm vt vulgò *regii acceptus*, & ita etiam habet Chronicon Tironis Proſperi. Vnde ad eorum imitationem nos compoſuimus.

cæſus & ad) Pro *caſus ad* V. Va. Vat. Mar.

pag. 208. col. 2. A. & Feſto) Exulat à Lo. ſed proſtat in cæteris & Faſtis, Caſſiodoro, Marcellino, Mar. & alijs.

qui ſecundâ ab Aëtio Patritio poteſtate) Inſtaurata loci forma conſilio V. Va. Vat. Lo. Lod. Al. Fa. Vel. Vaſæi & Paul. Diconi lib. 14.

Digitized by Google

lib. 14. pro *qui ſecunda ab Aëtio Patritio poteſtati*.

quantum illa, quæ cum eodem periit) Emendatiùs iuxta Fa. Lo. Lod. quàm vt antè *quantum illa eorum quæ periit*.

Iulianus Eclanenſis) Vicit Lod. vt ita recenſeremus loco *Athelenenſis*, vt in editionibus Baſilienſibus, On. & Can. ſeu *Atelenenſis*, vt in Vlr. ſeu *Athelenſis*, vt apud Contractum in priori editione: ſeu *Atenelenſis*, vt in poſtrema. Nam lectionem noſtram proximè imitantur Lo. vbi *Echlanenſis*: Lod. *Eclanenſis*: H. *Hlenenſis*: V. Va. Fa. Ven. Lut. & primæ editiones *Acelanenſis*: Vat. *Adanenſis*, vbi conijcio appoſitum *d* pro *cl*. Adde Eclanum vrbē eſſe Campaniæ Antonino, & alijs: & Gennadius tradit hunc Iulianum fuiſſe Campanum. Marianus legit *Atelanenſis*: Baronius *Attelanenſis* cum duplici *tt*, dum hunc locum refert tom. 5. annal. quę lectio poterat tolerari, cum Atella ſit vrbs celebris Campaniæ apud Plinium, Ptolemæum, Strabonem & alios, præcipuè niſi obſtitiſſet maior numerus codicum.

molitus eſt in communionem) Interpoſuimus *eſt*, ex V. Va. Vat. Al. Fa. pro *molitus in communionem*.

ſed his) Pro *ſed hiis*, iuxta Lo. Lod. Fa. Vlr.

de reiectione) Maluimus ſequi Al. Lo. Lod. quam recipere antiquam lectionem *defectione*: vel vt apud Mar. *dereiectione*: vel vt in Vl. *de retectione*.

ibid. B. deſpoliatione) *diſpoliatione* Al.

diuini cultus loca) Ita nos ex Va. V. Vat. Al. Fa. Vlr. Can. pro *diuini cultis loco*.

Carthago à Va. capta &c. anno poſt. Rom. eſſe cœp. 585. alias 583.) Deſiderantur in V. Va. Vat. Lo. Lod. Fa. nec videntur eſſe auctoris, vt de ſimilibus ſuprà ſæpiùs obſeruaui. Prior autem numerus optimè reſpondet an. 3. Olymp. 158. quo Euſebius notauit Carthaginem fuiſſe captam à Romanis; modò non includas in ea Conſulatum hunc extremum, quo capitur à Vandalis. Tota autem ſententia deficit in Vlr.

pag. 209. col. 2. A. quem tunc iter) Emendatiùs quàm olim *nunc*, ex V. Va. Vat. Lo. Lod. Mar. Fa. Vlr. Can.

amicitiæ reintegrandæ) In Lo. Lod. Al. Vlr. Can. *amicitias redintegrantem*: in Fa. *amicitias reintegrande*.

longiùs eſſet abductus) Pleniùs iuxta Al. Lo. Lod. quam vt impreſſ. & Can. *longus eſſet aduentus*: in Fa. *longus eſſet adductus*.

Geiſericus) Subſtituendum videbatur *Genſericus*, quia ſic habent V. Va. Vat. Proſper Pithoei, Marcellinus, Diaconus, Sigebertus, Albertus, Martin. Polonus, & vulgus ſcriptorum poſterioris æui. Verùm tātum potuerunt apud me editi, vt eorū lectionem alteri prætulerim, præſertim cū iis patrocinentur Fa. On. Mar. Contractus, Victor Vti. & iis accedat Lo. in quo *Geiſiricus*: Lod. & Vlr. in quibus *Giſiricus*: in Vlr. tamen nonnunquam *Gaiſericus*, vt apud Idacium aliquādo; nam ſæpius *Geiſericus*: Contractus & Caſſiodor. nouus *Ginſericuſ*; nam Vetus *Genſericus*: Procopius, & Iornandes *Gizericus*: Agathias *Geſericus*: Zonaras, Cedrenus & Euagrius Γιζέριχος, in quibus ſemper per *i*, inchoatur, & ita videtur magis redolere barbariem viri & gentis.

A apud barbaros) *apud barbarorum animum* Al. *apud barbarum* Fa. *apud barbarum animum* Lo. *apud barban animum*, Lod.

maximæ calamitatis & infœliciſſimæ) Sic ex Lo. Lod. V. Va. Vat. pro *maxima & calamitatis infœlicis*.

Cyro *Vc.* Conſule) Adducimur vt ita reponamus propter V. Va. Vat. Al. Fa. Lo. Lod. cum quibus coeunt Faſti Sigonij, Onuphrij, Caſſiodorus, pro *Cyro III. Conſule*: quæ lectio nullum patronum reperiet, cum ſemel tantùm Conſulatum adeptus fuerit.

B Anaxillâ) Ad marginem impreſſ. annotatum erat *Auſila*: vt habet etiam Vlr. & ora Can. præterea legimus *Auſilia* in V. Va. *Anaxilia* in Vat. *Auſila* in Lo. Lod. Mar. Fa. ſed in re incerta ſatius fuit nil innouare.

ibid. B. Eudoxio Coſs) Illuſtrata vox præſidio On. V. Va. Lo. Lod. Mar. Marcellini Comitis, Caſſiod. codicis Theodoſ. & Faſtorum pro *Eudoxa* in impreſſ. ſeu *Eudoxo* in Al. ſeu *Leudoſio* in V. Vat.

partium reuertitur) *prouinciarum ſe vertit* Al. in Lo. Lod. Fa. *prouincinciarum reuertitur*.

multis ab eo) Hoc, quia membranis illis V. Va. Vat. Lo. Lod. Fa. Can. On. potiùs quàm *multi ab eo*, magis probatur à nobis, improbari non potuit.

C videretur, multis) In Lo. Lod. *videretur tam multis*.

Paterno) Sic neceſſe fuit receſſere ex Al. Mar. Caſſiodoro, & Faſtis pro *Paterio* vt olim: in Pi. & Marcellino *Pateſio*, vt in Lod.

diligentiæ) *diligentia* V. Lo. Mar. Fa. Vlr.

dogmatis ſui) Agnoſce veterem lectionem petitam ex V. Al. Lod. Mar. Fa. Vlr. pro *dogmatis ſua*.

fuerant interceptæ) Occurrerunt hæc in V. Fa. Lo. Lod. & On. pro *fuerunt intercepte*. Quæ quia probatiora, ideo huc allata.

pag. 210. col. 2. A. confeſſionibus in vrbe captorum) *à confeſſoribus in vnaquaque vrbe catholicorum* Al.

D Attila rex Hunnorum &c.) In Al. ſub Conſulatu Theodoſij 18. ante hæc verba *Attila rex &c.* hæc adduntur, *Hoc anno Paſcha Domini 9. Cal. Maii celebratum eſt, nec erratum eſt, quia in die vndecima Cal. Maias dies paſſionis fuit, ob cuius reuerentiam natalis vrbis ſine Circenſibus fuit, ob reuerentiam dominicæ paſſionis.* In Lod. *Hoc anno paſcha Domini VIII. Kal. Maias celebratum eſt. Nec erratum eſt quia indicio* (legendum *in die*) *XI. Kal. Madii paſſionis fuit ob cuius reuerentiam natalis vrbis ſine Circenſibus trāſiit.* Eadē reperiūtur apud Marian. ſub eodem Conſulatu, ſed paulò diuerſa; *Hoc anno Paſcha dominicum aliter celebratum erat quam in die 10. Maii, ſed 11. Calend. earundē quando die paſſionis fuit ob cuius reuerentiā natalis vrbis Romæ ſine Circēſibus trāſiit.* Quid habeat Lo. poſteà videbitur; Hoc ſolùm ad-

Digitized by Google

dam, quod ſi quis ad imitationem Lo. eius ſitum ad inſequentem Conſulatum repoſuerit, in errorem manifeſte impinget, vt conſtat ex epiſt. Leonis Papæ de hoc ipſo Paſchate data *Coſs. Theodoſio XVIII. & Albino.* Quibus congruunt quæ ſcribunt Marianus, Contractus, Albertus & alij de quæſtione, quæ tunc temporis exorta eſt propter celebritatem Paſchatis in illo anno.

Bledam) *Blebam* V. Va. Vat. Lo. Lod. *Bledlam* Al. Verùm prius retinuimus, quia receptius eſt: ſic enim Marcellinus, Caſſiodorus, Proſper Pithoei, Sigebertus, Albertus: Iornandes *Bletam:* Contractus *Bledlam:* Marianus *Budam.*

& Nonio) Exculta vox ope V. Va. Vat. Lo. Lod. Pi. Vlr. ſicut etiam habent Faſti Siculi pro *& nono* vt in vulgatis; vel *& Nonio* vt in On. Can. Mar. & apud Marcellinum, Caſſiodorum, Faſtos Capitol. Sigon. & Onuph. & Actio. 1. Concil. Chalcedon. Cæterùm poſt illud *Valētiniano VI. & Nonio Coſs.* in Vlr. adijciuntur conſequenter quatuordecim Conſulatus, quorum vltimus eſt *Ardubare & Maximiano*, inter quos adiecta ſunt quædam, quæ ad hiſtoriam pertinent. Quilibet poterit ad ea recurrere.

In Fa. legitur *Hic finit Proſper poſt Hieronymum. Explicit Chronica Euſebii Hieronymi preſbiteri gratias Ieſu Chriſto & Maria matri.*

In Lod. Nonnulla etiam ſubiunguntur vſque ad Conſulatum Valētiniani VIII. eiuſque necem & Vrbem captam à Geiſerico, inter quę leguntur ad calcem eadem, quæ itidem ſunt ad calcem in Proſpero Pithoei, idq; iiſdem fere verbis ſumpto initio ab ea periodo *Attila in ſedibus mortuo magna inter filios ipſius certamina de obtinendo regno exorta* &c. Vnde certiſſimè colligo quod ab initio ſignificauimus codicem illum, quem Lod. appellamus, non ſolùm eſſe germanum Proſperi Chronicon, cum ea omnia habeat, quæ pridem Gennadius deſignauit. Orditur enim ab Adamo, & tandem in necem Valentiniani deſinit & Vrbis expugnationem factam à Geiſerico. Sed etiam illud Pithoei eſſe alterius auctoris, qui quędam exſcripſit ex Chronico Proſperi, & noſtrum ſeu etiam Vlricianum, & alia huiuſmodi eſſe quidem Proſperi maiori ex parte. Sed aucta ab alijs (vel à Mileto ſeu Melito, qui ſimiliter auxit Chronicon Iſidori, vel ab ipſo Tirone, cuius præfert nomen, ex quibus duobus excerpſiſſe ſe profitetur Marianus) idque in ijs locis quæ notauimus deſiderari conſenſu librorum.

In Lo. quoque ſubijciuntur conſequenter nonnulli Conſulatus cum notis ad oram, quæ præ ſe ferunt numerum Conſulatuum, quos ſigillatim deduxit Proſper, quæ quoniam pauca & erudito Lectori ſunt profutura, ideò hîc collocauimus.

Valentiniano VI. & Nonio Coſs.

Natalis Vrbis ſine Circenſibus fuit ob reuerentiam S. Dominicæ paſſionis Athila rex Vnorum Blebam fratrem & conſortem ſuum perimit, eiuſque populos ſibi parere compellit.

LXVII. Aetio & Symmacho Conſulib.

LXVIII. Callepio & Artabure Conſulib.

LXVIIII. Poſthumiano & Zenone Conſulib.

LXX. Aſturio & Protogene Conſulib.

LXXI. Valentiniano VII. & Abieno VVCC. Conſulib.

LXXII. Fl. Delfio VC. Conſule.

LXXIII. Fl. Erculano VC. conſ. & qui de Oriente fuerit renunciatus.

LXXIIII. Fl. Opilione VC. Conſule.

Poſt Conſulatum Opilionis VC. Aetio & Studio hoc anno Aetius occiditur a Valentiniano Imperatore.

LXXV. *Valentiniano VIII. Conſulatu ſuo Rex Vuádalorum & Alanorum Geiſiricus regnat poſt mortem Valentiniani Imperatoris annis xxi.* & poſt collectiones de quibus ſuprà ad calcem Hieronymi, & quæ hîc inſeruntur, ſequitur, *Explicit Chronica Euſebii Hieronymi presbyteri Deo gratias. Amen.* Pro vulgatis quod ſcilicet Proſper non exceſſerit Conſulatum Valentiniani ſextum, ſeu etiam ſuperiorem, facit auctoritas Victoris Tunnunenſis Epiſcopi, dum tradit Proſperum annales ſuos vſque ad Conſulatum *XVIII. Theodoſii* fuiſſe perſecutum. Pro codice Lodonenſi facit auctoritas Gennadij teſtantis Chronicon Proſperi initium habere ab Adam vſque ad obitum Valentiniani, & captam Vrbem per Geiſericum. Facit etiam quod Chronicon Proſperi editum à Petro Pithoeo I.C. iſdem terminatur: & Contractus ad annum vltimum Valentiniani, *Huc uſque*, inquit, *Proſper Chronicam ſuam perduxit.* Miror autem Marianum ad Conſulatum Leonis iunioris, & an. Chriſti 474. adijcere, *Hucuſque Proſper & Caſsiodorus.* Nullus enim liber perducit eius Chronicon vſq; ad eum Conſulatum, nec vllus eſt veterum, qui eo vſque extenderit.

FINIS.

Digitized by Google

FRAGMENTA FASTORVM CONSVLVM A PRIMO CONSVLE BRVTO VSQVE AD 14. CONSVLATVM POST Chriſti paſſionem pro vt habentur in codice Fuxenſi.

Incipit deſcriptio Conſulum Romanorum, ex quo primum ordinati ſunt.

Bruto et Collatino.
Publicola et Lucretio.
Publicola II. et Publilio.
Publicola III. et Lucretio II.
Menno Agrippa et Poſtumio.
Tricaſto et Vitellino.
Arimeo et Flauo.
Camerino et Longo.
Helua et Gemino.
Flauo et Siſulo.
Acratino et Augurino.
Albo et Celimontano.
Sabino et Priſco.
Celimontano et Vitellino III.
Aurunco II. et Vitellino.
Macrino et Augurino.
Augurino II. et Acratio.
Camerino et Fabio.
Tullo et Ruſo.
His Conſulibus Romani proceres dicti (ſunt.
Nautio et Ruſo.
Tuſco et Sabino.
Rutilio et Vitellino.
Fabio et Malogonenſe.
Mamerco et Fabio.
Fabio et Voleſio.
Tertullo et Fabio II.
Sabino et Eugo.
Concumato et Fabio III.
Rutilio et Fabio.
Armilio et Eſculino.
Ignato et Publio.
Nautio et Publicola.
Mallio et Furio.
Æmilio et Iulio.
Pinario et Fuſco.
Sabino et Capitolino.
Emilio et Valerio II.
Celimontano et Priſco.
Capitulino et Priſco.
Æmilio et Bibulano.
Regilliano et Fuſco.
Priſco et Albo.
Tricipitino et Veturio.
Gallo et Camerio.
Publicola II. et Sabino.
Vibulano II. et Malogenenſi.
Rauto et Atractino.

Publio et Hylario.
A Maximo et Vergeno.
Rogo et Veturio.
Capitulino et Varo.
Feſto et Quintillo.
Leuato et Capuano.
His Conſulibus Decemuiri creati priores et poſteriores ann. II.
Barbaro et Potito.
Herinenio et Tricaſto.
Macrino et Iulio.
Furio et Capitolino.
B Gemino et Curtio.
His Conſulibus Tribuni plebis facti III. anno I.
Macrino et Curtio.
Vibulano et Helua.
Pacilio et Craſſo.
Mallio et Capitolino.
His Cõſulibus item Tribuni plebis III. anno II.
Macrino et Pidenate.
Maloginenſe et Craſſo.
Iulio et Verguno.
C Capitulino et Carino.
His Cõſulibus item Tribuni Plebis III. anno II.
Peno et Melitona.
Craſſo et Iulio.
Triapitino et Fidenato.
Coſſo et Poeno.
Achilla et Mugilano.
His Cõſulibus item Tribuni plebis IIII. anno II. L.
Atratino et Iuliano.
His Conſulibus itẽ Tribuni plebis IIII. an. VIII.
D Mugilano et Rutilio.
Aemilio et Ruſtico.
Caſto et Mudilino.
His Cõſulibus item Tribuni pleb. creati ſunt IIII. & III. & VI. an. quindecim.
Flabo et Cammino.
Popito et Capitolino.
His Conſulibus item Tribuni plebis creati ſunt ann. XVIII. poſt ea ann. IIII. nemo Curullis Magiſter fuit. Item Tribuni plebis VI.

Digitized by Google

Genutio & Curuo.
Mamertino et Laterano.
Petito et Galua.
Mamertino I I. & Silla.
Achala et Senutio.
Sotollone & Peteno.
Libone & Leuate I.
Ambuſto et Pipeulo.
Ruſtico et Capitolino.
Ambuſto I I. et Leuate.
Potito et Publicola.
Retico et Poeno.
Scipione et Leuate III.
Camillo et Craſſo.
Coruino & Leuate IIII.
Venteco et Torquato.
Coruino I I. et Libone.
Surſone et Camerino.
Rutilio et Torquato I I.
Coruino I I I. et Coſco.
Rutilio I I. et Achala.
Veneco I I. et Mamertino.
Torquato I I I. et Muſone.
Mamertino et Beleno.
Camillo et Moëmo.
Feſto et Longo.
Craſſo et Dulillo.
Regulo et Coruino.
Albino & Galbino.
Galbino et Coſſo.
Potito et Marcello.
Craſſo et Venote.
Mamertino I I. et Datiano.
Venote et Cipione.
Lentulo et Phylone.
Libonio & Curſore.
Cunullo et Bruto.

His Conſulibus cum Dictator creatus Apinius Cenſor & Magiſter equitum Rufus.

Longo et Ceretano.
Curſore et Sullo.
Galbino et Albino.
Curſore I I I. & Phylone.
Papino et Geretano.
Venote et Flaccino.
Barbulo et Bubulco.
Rutilio et Leuate.
Curſore IIII. et Bubulco.
Maximo et Ruſone.
Bubulco I I I. et Barbula.
Rullo et Rutilio.

His Conſulibus cum Dictator Cenſor et Magiſter equitum Bubulcus.

Muſone I I I. et Rullo.

Apiogeo et Violente.
A Remulo et Albino.
Metello et Mumeio.
Symfronio et Faberio.
Lentulo et Abenteſi.
Dentone et Emilio.

His Conſulibus item Coruinus Dictator et Emilius Magiſter equitum menſibus ſex deinde fuerant Coruino et Panſa Poëtico et Torquato.

Sepione et Maximo.
Rullo I I I. et Muſone.
Claudio et Violento.
Rullo IIII. et Muſone IIII.
B Claudio II. et Violente II.
Rullo V. et Muſone V.
Metello et Regulo.
Curſore et Maximo.
Maximo Gurgite et Brachio.
Metello I I. et Vultio.
Maximo et Noctuo.
Cremulo et Albino.
Metello et Rutilio.
Porbeito et Petito.
Lepido et Cetuno.
Tatio et Dantone.
Dolabella et Maximo.
Lutio et Papo.
C Barbula et Philippo.
Lebino et Teruntano.
Cautone et Murone.
Lucimo et Papo.
Bufino et Bubulco.
Gurgito et Lepino.
Benago et Lentulo.
Benago I I. et Meringa.
Licinio et Cambia.
Curſore et Maximo.
Claudia et Lepiſnate.
Gallo Sabino et Piſone.
Simfronio Sapiente et Ruſo
Bunigulo et Libone.
D Fabio Pictore et Pecta.
Maximo et Vitulo.
Teudace et Flacco.
Maximo et Craſſo.
Albino et Vitinulo.
Flacco I I. et Craſſo.
Scipione Aſine et Dullilio.
Scipione et Floro.
Cataceno et Patreulo.
Regulo et Bleſo.
Vulſone et Decio.

His Conſulibus ſuffectus eſt Regulus.

Digitized by Google

Petito et Paulo.
Scipione et Catanonne.
Capitone et Blero.
Cocta et Gemito.
Metello et Papo.
Regulo et Vulſo.
Pulchro et Pulchro.
Cocta II. et Gemino II.
Metello et Buteone.
Craſſo et Licinio.
Buteone II. et Bullo.
Torquato et Bipoſo.
Fundolo et Gallo Longo.
Catulo et Albino.
Torquato et Catone.
Gentone et Tuditano.
Tuncino et Falcone.
Claudio Dentulo et Varo.
Torquato et Volbo.
Albino et Rogo.
Maximo et Machone.
Lepido et Baluulo.
Maſone et Maſone.
Baluulo II. et Pera.
Albino et Cecutumalo.
Burga et Maximo Vero.
Flacco et Regulo.
Maximo Meſſala et Aruſtio.
Papo et Regulo.
Torquato et Papo.
Flammino et Philone.
Scipione et Marcello.
Scipione Naſica et Rufo.
Catulo et Filone.
Paulo et Salinator.
Scipione et Longo.
Gemino et Fleminino.
His Conſulibus ſuffectus Regulus.
Paulo II. et Varrone.
Fabio Maximo et Gracho
Pulchro et Flaco.
Galua et Centumalo.
Lebumo et Marcello.
Fabio et Flacco.
Marcello et Criſpino.
Nerone et Salinatore.
Metello et Filone.
Scipione et Craſſo Diuite.
Cethego et Tuditano.
Cepione et Seruilio.
Nerone et Seruilio.
Lentulo et Peto.
Galba II. et Cocta.
Lentulo et Capulo.
Flaminino et Peto.

Cethego et Ruſo.
A Porfirio et Marcello.
Feſto et Flacco.
Cipione et Longo.
Merulla et Hermo.
Flaminino et Habonbarbo.
Glabione et Naſica.
Scipione et Lellio.
Vulſcone et Nobiliore
Salinatore et Meſſaluc.
Lepido et Flaminino.
Albino et Phylippo.
Pulchro et Tuditano.
Pulchro II. et Licinio.
Labeme et Marcello.
B Pamphylio et Paulo.
Cetegio et Pamphilio.
Albino et Piſone.
Acendino et Flacco.
Bruto et Vulſone.
Pulchro et Gracho.
Scipione et Petito.
Lepido II. et Cabola.
Albino et Benenato.
Leuate et Aëlio.
Craſſa et Longo.
Macrino et Serrano.
Philippo et Carpione.
Paulo et Craſſo.
Peto et Penno.
C Gallo et Claudio.
Torquato III. et Longino.
Graco et Talina.
Scipione Naſica et Figulo.
His Conſulibus in horum locum qui vitio creati erant ſufficiuntur Lentulus et Domitius.
Miſſala et Carbone.
Gallo et Cetgo.
Dolobella et Fuluino.
Nobilius Lepido et Leuate II.
Ceſare et Horeſte.
Lentulo et Figulo.
Naſica et Marcello.
D Opimio et Lauſio.
Marcello et Flacco.
Leculo et Albino.
Flaminino et Albe.
Cenſorino et Manilio.
Albino et Piſone.
Scipione Enulo et Druſo.
Lentulo et Numiſio.
Maximo Milio et Manauo.
Galua et Cocta.
Claudio et Metello.

Metello II. et Maximo.
Cepione et Lacrio.
Benate et Piſone.
Naſica Raptone et Bruto.
Lepido ſicina et Mancino.
Plubo et Ferinſpio.
Scipione Africano et Piſone et Flacco.
Sceuola et Calphurnio.
Leuate et Rutilio.
Craſſo et Flacco.
Lentulo et Pertana.
Auditano et Æuilio.
Octauio et Ruſo.
Longino et Vinna.
Lepido et Horeſte.
Irſeo et Flacco.
Longino et Boluino.
Metello et Fleminino.
Ahenobarbae et Femio.
Optimo et Maximo Emilio.
Manilio et Carba.
Metello et Carta.
Catone et Marcio Rega.
Metello Diademte et Sintrebula.
Geta et Maximino.
Seculiano ſcaurie et Metello.
Ballo et Catone.
Metello et Carbone.
Bruto et Porone.
His Conſulibus initum eſt bellum Ligurtinum.
Naſica Scipione et Beſtia Calphurno.
Rufo et Albino.
Mecullo Numidico et Silano.
Sulpitio et Scauro.
Longino et Marino.
Serranno et Cepiano.
His Conſulibus natus eſt Cicero VIII. Kal. Mai.
Rufo et Mallio.
Mario II. et Timbia.
Mario III. et Horeſte.
Mario IIII. et Tarullo.
Mario V. et Aquilio.
Mario VI. & Flacco.
Antonio et Albino.
Metello Nepote et Didentulo.
Lentulo et Craſſo.
Atenobarbo et Longino.
Craſſo et Sebella.
Galua et Aenebarbo.
Flacco et Herennio.
Pulchro et Perpenno.
Phylippo et Cæſare.
Ceſare et Lupo.

Strabone et Catone.
A Sylla et Rufo.
Octabio et Cinna.
Mario VII. et Cinna II.
His Conſulibus natus eſt Saluſtius die Kal. Octob.
Cinna III. et Carbone.
Carbone II. et Soribonio.
Scipione et Carbone.
Carbone III. et Mario.
Dircula et Dolabella.
Sylla et Metello.
Pronatio et Pulchro.
Claudio et Seruilio.
B Lepido et Catullo.
Broto & Mamerto.
Octauo et Curaone.
Lucullo et Micocta.
Marco Lucullo et Caſſio Longo.
Lentulo et Gellio.
Plendulo et Horeſte.
Pompeio et Craſſo.
Hortenſio et Metello.
His Conſulibus natus eſt Virgilius die idus Octob.
Marcio Rege et Mitello.
Piſone et Galbrione.
Bulſeio et Tullo.
C Cocta et Torquato.
Lucio Ceſare et Figulo.
Cicerone et Antonio.
His Cõſulibus bellũ Catilinæ geſtũ eſt.
Silene et Murene.
Piſone Frugi et Meſſa.
Nigro Afronio et Metello Celere.
Decio Cæſare et Biliolo.
Piſone et Gabinio.
Lentulo et Marcello Nepote.
Marcellino et Phylippo.
Pompeio II. et Craſſo.
Achonobarbo et Pulchro.
Balbino et Meſſala.
D Pompeio III. et Metello Scipione.
Rufo et Marcello.
Paulo et Marcello.
Lentulo et Marcello.
Ceſare et Seruilio.
Fufio Cauleno et Valtino.
Ceſare III. et Lepido.
Ceſare IIII. et Solo.
Ceſare V. et Antonino.
Panſa et Ertio.
His Conſulibus obijt Cicero IIII. Kal. (Mai.
Lepido et Flano.
Antonino Pietati et Iſaurico.

Digitized by Google

His Conſulibus bellum Iſauricum geſtum eſt, & Iulius Cæſar ex Senatu concilio deceptus in curia occiditur à Caſio & Bruto.

A

Poſt hunc Octauianus Ceſar Auguſtus appellatur ab hinc Imperatores.

Galbino II. et Polimione.

Rufino Cenſorino et Sabino.

Pulchro et Flacco.

His Conſulibus obijt Saluſtius die III. idus Mai.

Agrippa et Gallo.

Publicola et Herua Concelo.

Cornificio et Pompeio Magno.

His Conſulibus obijt Cicero interfectus eſt die quarto Kalendarum maiarum.

B

Octauo Auguſto II. et Paulo.

His Conſulibus era prima curſus Lune inuentus eſt. Conſules.

Octauiano Auguſto III et Corbilio.

Octauiano IIII. et Craſſo.

Ænobarbo et Soſſio.

Octauiano V. et Agrippa.

His Conſulibus Carthago libertatem à populo Romano recepit.

Octauiano VII. et Agrippa II.

Octauiano VIII. et Tauro.

Octauiano IX. et Silano.

C

Octauiano X. et Flacco.

Octauiano XI. et Piſone.

Aeſemno et Aruncio.

Cello et Hibero.

Lollio et Lepido.

Apuleio et Nerua.

Saturnino et Lucretio.

Cinna duobus et Lentulis.

His Conſulibus obijt Virgilius die pridie Kal. Octobrium.

Lentulo et Cornelio.

Fornitio et Siluano.

Domitio Scipione et Achenobarba.

Libone et Piſone.

D

Craſſo et Lentulo.

Nerone et Varo.

Meſſala et Quirino.

Robellio et Saturnino.

Maximo et Tuberono.

Africano et Maximo.

Druſo et Criſpino.

Conſorino XXX. et Gallo.

Nerone II et Piſone II.

Balbo et Vetere.

Octauiano XV. et Silla.

Sabiano et Rufino.

Lentulo et Meſſalino.

Octauiano XVI. et Silano.

His Conſulibus natus eſt Chriſtus die octauo Kalendarum Ianuariarum.

Lentulo et Piſone.

Lucio Ceſare et Paulo.

Vinditio et Varo.

Lamio et Seruilio Inoniano.

Magno Pompeio et Valerio.

Lepido et Arundo.

Ceſare et Capitone.

Cretico et Nerua.

Camillo et Quintiliano.

Camero et Sabino.

Dolabella et Salmo.

Lepido et Tauro.

Flacco et Filano IIbᵉ. rectis.

Pompeio Magno et Apuleio.

Bruto et Flacco.

Tauro et Libone.

Craſſo et Rufo.

Tyberiano Ceſare II. et Druſo.

Germē II. Silano et Balbo.

Meſſalo et Grato.

Tyberiano Ceſare III. et Druſo.

Germ̄. III. et Agrippa et Galla.

Polliono et Vetere.

Cethego et Varo.

Agrippa II. et Pemulo Galba.

Getulio et Sabino.

Craſſo et Piſone.

Silano et Nerua duobus. Silanis.

Ruſo et Rebellione.

Cum Ioannis Euangelium doceat, Dominum ſaluatorem noſtrum tribus annis poſt baptiſmum docuiſſe ad quos venit, xxx. ætatis ſuæ anno ſicut in imperio Tyberij Ceſaris habetur adſcriptum in hoc loco per Conſules error annorum eſt niſi de Ruſo & Rebellione in tertium ordinem Conſulum ſupputatio pertendat. His Conſulibus paſſus eſt Chriſtus die x. Kal. Aprilis & reſurrexit VIII. Kal. eiuſdem.

Vinitio et Longino Caſſio.

Tyberiano Conſule et Solo.

Perſico et Vitellio Pulo.

Aruntillo et Achenobarbo.

Galba Libolo et Silla.

Gallo et Nonniano.

Emiliano et Plautio.

Proculo et Nigrino.

Iuliano et Aſprenate.

Ceſare II. et Ceſiano.

Ceſare III. et Solo.

Digitized by Google

Valentiniano II.) *Valentiniano Auguſto II.* in V.Va.Vat.Fa. *Valentiniano II. Auguſtis* in Lod. Sic etiam notatur iſte Conſulatus ſæpe in codice Theodoſ. at in Faſtis poſt Theodoſ. 12. ponitur *Aug.* Item poſt Valentinianum *Aug.* apud Marcellinum, Caſſiodorum & Marianum abeſt vtrinque.

Patroclus) *Patruclis* Al. malè, vt videre eſt ex ijs quæ ſuperiùs, & Contract.

a Tribuno quodam barbaro) Habes *Barnabo* in Lo. Lod. ſed ineptè, vt etiam quod in editis pingatur cum maiuſculo B.

creditus eſt) Elegantiùs auctoribus Lo. V. Va. Vat. Al. Fa. Vlr. Lod. quàm *traditur*, vt olim.

Hierio) Statui potiùs ita legendum, ne diſſentirem ab V.Va.Vat.Lo.Lod.Fa.Vlr On.Can.Mar. Caſſiodoro tam in Chro. quam lib. 12. hiſt. Trip. cap. 3. Socrate lib. 6. cap. 28. Marcellino, Iornande, & Faſtis omnibus, atque codice Theodoſ. paſſim, quàm *Hierone* vt in vulgatis: vel *Honorio*, vt in Al. vel *Hiero*, vt in Ven. Lut. vel *Hyerio* vt in Fa.

in Africa) *intra Africam* Lo.Lod.Vlr.Mar.

Bonifacio &c. abnuerat) Pro *annuerat*, vt in vulgatis & On. ſequuti Al.Lod.Lo. & alterũ Ms. de quo ora editionis Caniſianæ: *annueret* Fa. *abnuebat* Vlr.Mar. Nam teſte Diacono lib. 14. cauſa belli contra Bonifacium fuit, quod *accerſitus ab Imperatore accedere diſtulit*. Quod verò auctor ſcribit hoc bellum illatum ad arbitrium Felicis, Diaconus & Sigebertus tribuunt Aetio.

Galbione) *Gallione* Lod. *Gabione* apud Diaconum lib. 14.

Sinoce) *Sonoece* Lo. *Sanoete* Lod. *Sanoece* Mar. *Saonece* Vlr. alia exemplaria retinent vulgatam lectionem. Sed nihil certi poteſt definiri, cum hîc deficiant ſcriptores. Hic tamen videtur idem, qui à Diacono lib. 14. vocatur *Suuldus*.

cuius proditione Mauortius &c. *vſque* occiſus eſt) In Lod. *qui obſidentes Bonifacium prodēte Sanoete occiſi ſunt mox etiam ipſo qui prodiderat interfecto.*

cum Bonifacium obſiderent) *dum Bonifacium obſiderent* Lo.Fa.Lod.Mar.

dolo detectus) *dolo deiectus* V.Fa. *dolo detentus eſt atque occiſus* Vlr. *doli detectus* Lo. & iſtud magis probaretur.

ibid. B. mare peruium) Debetur hæc caſtigatio V.Va.Vat.Lo.Lod.Al.Fa.Vlr.On.Mar. pro *mare paruum*.

in Sigiſuultum) Quod puritas huic loco reſtituta ſit, debetur V.Fa.Va.Vat.Al.Vlriciano & Pithoeano codicibus, Mar. & Caſſiodoro: pro *in Sigiſuultum*, in Lod. *in Segis vultum*: in Lo. *inſigni vultum*. Sed quàm impurè, ſi legas ita diſiunctè. Sigiſuultus enim ſatis eſt notus ex Faſtis & alijs ſcriptoribus; nonnunquam tamen ſcribitur *Sigeuultes*, vt in Faſtis Capitolinis, Sigonij & Onuphrij, nonnunquam *Sigubuldus*, vt apud Marcellin. & in Faſtis Siculis Σιγιλβύλδε: in L. 1. vt nemo ad ſuum patrocinium &c. in cod. Iuſtin. legitur *Sigiſbudi* pro *Sigiſuulti*.

ab Hiſpanis ad Africam tranſijt) *ab Hiſpania in Africam tranſit* Lo.Lod.Vlr.apud Contract. *tranſit*; ſed vulgata lectio eſt apud Caſſiodorum A & alios.

Neſtorius Cõſtãtinopolitanus &c.) Hoc ipſo Conſulatu, die decima Aprilis Neſtorium factum ac ordinatum fuiſſe Epiſcopum Conſtantinopolitanum tradit Socrates lib. 7. cap. 29. & Marcellinus.

occupauerant) Ita nos ex On. Fa. Lo. pro *occupauerunt*.

Florentio) Germaniùs ex Lo. Lod. Fa. On. Can. Mar. Vlr. quam vt olim *Florentino*. Sic enim Pi. omnes Faſti, Caſſiodorus, Marcellinus, & codex Theodoſ.

Aetius magiſter militum factus eſt) Hæc verborum ſequentium admixtione ita fuerant obſcurata, vt non niſi interpunctione lucem receperint. B Nam tam in alijs Ms. quam impreſſis & in ipſo codice Onuphrij conſequenter erat annexum *ex agricola* cum minuſculo *a*; At in Lo. & Lod. deerat particula *ex* & vocabulum *Agricola* ſcriptum erat cum maiuſculo *A*: in Lo. periodum claudebat: in Lod. cum maiuſculo *A* ſequentem inchoabat; vt eſſet argumento eſſe nomen proprium viri: quæ lectio cæteris reiectis germana viſa eſt, vt expuncta particula *ex*, vox *Agricola* cum maiuſculo *A* initium ſequentis clauſulæ faceret. Accedunt firmiſſima rationum momenta. Quod enim Aetius fuerit agricola & ab aratro ad Præfecturam vocatus, nuſquam auditum, & ſi ita ſe res habuiſſet, ineptè hîc Proſper hæc addidiſſet, qui cũ ſæpe illius mentionem anteà feciſſet, priori loco illius genus, & conditionem debuerat commemo- C raſſe. Adde quod hæc anteà, & abſurda nimis, & veritati hiſtoriæ aduerſa, vbi Aetius dicitur factus Magiſter militum ex agricola. Certum enim eſt eum habuiſſe parentes quorum nobilior eſſet cõditio; pater enim vnus fuit ex *fortiſſimorum Moeſiorum ſtirpe progenitus*, vt loquitur Iornand. lib. de reb. Geti. & mater Itala locuples: is verò & à puero factus Prętorianus, & militiam exorſus fuerat à Domeſticatu. Si coniecturæ locus ſit, hinc irrepſiſſe crediderim mēdum, vel quod Librarius perſuaderi non potuerit *Agricola* fuiſſe nomen proprium, vel quod eò putarit forſan Proſperum ſpectare, quia mox dicet, Aetium in agrum ſeceſſiſſe depoſitâ dignitate. Verùm præterquam quod non omnes, qui ſeceſſum huiuſmodi captãt, agri- D colæ ſunt appellandi, ſatis conſtat ex eodem, exiguo temporis ſpatio elapſo, ad ſuperiorem dignitatem rediſſe.

Agricola Pelagianus Seueriani Epiſc. Pelagiani filius) Sic didicimus reſtituendum ex Lod. Vlr. Mar. Contracto. Cum, vt, prius dictum eſt, vox *Agricola* præcedenti periodo adhæſiſſet, hæc verò periodus à voce *Pelagianus* inchoaretur, & ne cui iudicium noſtrum ſuſpectum ſit, ſciat præter iam dicta, ſic legi apud Bedam lib. 1. hiſto. Angl. c. 17. & Marianum Euſebij æmulatores, quos etiam Sigonius lib. 12. de occidentali imperio ſequutus eſt.

Eccleſias Britanniæ) Reſtituta vox ad imitationem Lo.Lod.V.Va.Vat.Al.Vlr.Bedæ, Mariani & Cõtracti: licèt legatur *Baſternia* in vulgatis *Braſtania* in Fa. *Baſtatania* in Va. *Hybernia* in On.

Digitized by Google

Sed quod *Britanniæ* legendum ſit, conſtat ex eo, quod Sigeber. in Chron. ait Germanum Epiſcopum Antiſiodorenſem, de quo hîc Proſper, & Lupum Epiſcopum Trecaſsinum bis in Britanniam nauigaſſe, vt hæreſim Pelagianam confutarent; & paulo poſt *Germanus Antiſiodorenſis cum Seuero Treuerenſi Epiſcopo iterum ad Britanniam miſſus renaſcentem Pelagianam hæreſim confutat*: adde quod ſtatim Proſper ſubiungit *Britannos*; quin certius eſt, quam vt probari debeat Pelagium ibidem erroris ſui ſemina ſparſiſſe.

ſui inſinuatione) Cultius ex Vlr. & Lod. quàm olim *ſui inſimulatione*.

ſed ad actionem) Sic pro *ſed actione* ex V. Va. Vlr. Mar. in Lo. legitur in contextu *ad actionem*, & ſuperſcriptum eſt inſtar gloſſæ *ad inſinuationem*.

Antiſiodorenſem) Reddita huic voci puritas iuxta Mar. Lo. Lod. cum priùs *Anſiodorenſem*, & in Fa. *Auſiodorenſem*.

pag. 206. col. 2. A. & deturbatis hæreticis Brita. ad Cathol. fidem dirigit) Rectius ſuadentibus Lo. Lod. Vlr. niſi quod in illo pro *dirigit* habes *redegit*.

Paduſia) *Paduſa* Fa. V.

& Grunnitum) Expolita vox ex V. Va. Lo. Lod. Vlr. cum anteà vt in editis *Egrumitium*: vel *& Grumitum* vt in Vat. vel *Grammuticũ* vt in Al. vel *Egrunnitum* vt in Fa. vbi *E*, pro *&*, copulâ. Nam vt ſæpe obſeruauimus, familiare eſt Librarijs è confuſa permixtione vltimarum literarum dictionis præcedentis cum ſequentibus voces corrumpere.

eos inſidiari cum) *eos inſidiari ſibi cum* Lo.

Auguſtinus &c. moritur) Nemo dubitarit, quin cùm Proſper fuerit S. Auguſtini obſeruantiſſimus & illi coæuus & Συγχρον@, quem viuentem dilexerat, morientẽ non voluerit, ac inde nõ eius occaſum diligenter obſeruarit, & ob eam cauſam præſertim cum nulla dubitatio de eius ſententia, coeuntibus vniuerſis exẽplaribus, ſuboriri poſſit, illi potiùs adhibenda fides, quam Marcellino, qui eius mortem reijcit in ſuperiorem Conſulatum. Adhæc accedit quod cum teſte Liberato in Breuiario cap. 5. tom. 2. Cõciliorum, allatæ eſſent literæ, quibus Theodoſius imperator euocabat Auguſtinum ad Synodum Epheſinam, is repertus eſt paulò ante deceſſiſſe. Cõſtat autem ex Actis euſdẽ Synodi, literas Theodoſij, in quibus agebatur de cogendis Epiſcopis ad Synodum, datas fuiſſe 3. Cal. Decembris, *Coſs. Theodoſio XIII. & Valentiniano III.* Ad extremum Contractus idem certè ſentit cum Proſpero; vbi hæc circa an. 7. Theodoſij annotat; differt tamẽ in anno Chriſti, vbi accenſet 430. quod indicat annos Chriſti non fuiſſe ab initio appictos in Proſpero, alioquin eius veſtigia vrgeret in illis non ſecus ac in alijs.

inter impetum) *inter impetus* Lo. Lod. Mar.

Congregata apud Epheſum plus ducentorum Synodo ſacerdotum) Ne ſis anxius de re, & de anno; Omnes enim penè ſcriptores idem cum auctore ſentiunt, ſaltem in anno Conſulum, & anno 8. imperatoris Theodoſij, ſeu 24. numerando ab an. 13. Honorij. Nam quoad annos Chriſti veteres aut illos ignorabant ante Dionyſium Exiguum, vel variè referebant, vt non ſemel dixi & acta Synodi idipſum luculẽtiſſimè teſtatur. Quod non hoc ſolùm loco velim obſerues, ſed in ſingulis verſiculis ſeu hiſtorijs, vt quoties nil vides à nobis annotatum, ſcias rem eſſe certam, & ab omnibus comprobatam tum exemplaribus, tum ſcriptoribus. Non enim exaramus commentarios; ſed nobis ſatis eſt tueri noſtram editionem in rebus vtcunque dubijs. Quod, ſi quid nõnunquam attigi in alijs rebus, feci de induſtria, vt idem reperiri in cæteris, vbi nulla facta erat obſeruatio, intelligeres.

qui cognatum ſibi dogma iuuabant) *qui cognominatam ſibi dogma inuenerat* Al. *qui cognatum erroris noui iuuabant dogma* Vl.

Romanæ eccleſiæ quadrageſimus ſecũdus præficitur Epiſcopus Sixtus an. 8. diebus 19. totius vrbis pace & conſenſione mirabili) Multiplex ac fœda huius loci corruptio denſiſſimas tenebras induxerat: primò cum hæc abeſſet *an. 8. diebus 19.* pro quibus in Mar. & Vl. *an. 18.* ſecundo cum iſta *totius vrbis* &c. à ſuperioribus interpunctione, ſeu lacunâ & laterculo diſiuncta, & ſequentibus aggregata, eſſent tanquam de Bonifacio accipienda. Quin etiam vice *vrbis*, legebatur *orbis*, & loco *cõſenſione* erat *confeſſione*. Verùm nil noſtro Marte afflictum. Nam præterquam quod ſententia planior eſt, illa quidem *an. 8. diebus 19.* vt de Sixto, non autem de Bonifacio dicantur, hoc debetur Lo. Lod. vox *vrbis* pro *orbis* reſtituta ex Lo. & Lod. & vox *conſenſione* pro *confeſſione* ex V. Va. Vat. Lo. Fa.

ibid. B. ad Italiam per vrbem venit) Hoc acceptum fero Lo. Fa. Mar. Nam anteà inſulsè & fœdè extabat *ad Italiam peruenit in vrbẽ*. Quod vbi aduertiſſet illuſ. Baronius, dum hunc locum produxit tom. 5. Annal. ſic habet *ad Italiam peruenit & vrbem*: Sed qui nobiſcum veterum exemplarium auctoritati deferũt, haud dubiò noſtram lectionem magis probaturi ſunt.

ibique eum quidam inimicus eius repentino incurſu opprimere tentaſſet) Quod ita recẽſeamus, pro *ibiq; cum quidam inimicus eius repentino cum incurſu opprimere tentaſſet*, factum eſt ad imitationem Lo. Lod. Vlr. & Diaconi lib. 14. niſi quod in Lod. *ibiq; eum quidam inimici eius repentino incurſu opprimere tentaſſent*.

pacem principum & ius interpolatę poteſtatis) Ita ſcripſimus pro *pacem principum Aëtius interpellata poteſtatis*, ſequuti V. Va. Vat. Lo. Lod. Fa. Al. in voce *interpolata*, & Lo. Lod. in verbis *& ius*. Diaco. autem lib. 14. referens totam iſtam ſententiam ita ſcribit, *pacem principũ Aëtius cum receptu interpolatæ poteſtatis obtinuit, nec multò poſt patriciatus etiam dignitatem adeptus eſt*: quibus verbis non ſolùm confirmat noſtram lectionem, ſed etiam eam explicat: & illis auxiliatur Sigebert. dum an. Chriſti 435. tradit AEtium (pingit *Etium*) *ſeſe contuliſſe ad Rugilam regem Hunnorum, & eius auxilio regreſſum ad Romanum ſolum*, & anno ſequenti *Etius*, inquit, *in gratiam recipitur*. Hinc intelliges quomodo AEtius priſtino gradui reſtitutus fuerit, vbi teſte Proſpero &

deuicerit Burgundionum regem, & Patricius & Conſul tertiò factus ſit, & multa prælia geſſerit vſque in an. 30. Valentiniani, cuius manu interfectus fuit, vt ait Proſper Pithoei & alij ſcriptores: illuſtriſſ. Baronius referens hunc locum tom. 5. pag. 631. ita legit *pacem principum interpellata poteſtatis obtinuit*.

Maximo) *Maxutio* V. Va. Vat. *Maſſutio* Fa. Verùm noſtrã lectionẽ præter editos, & alios Ms. habent Faſti omnes, Marcellinus, Caſſiodorus, Diaconus, codex Theodoſ. & alij.

Maxima vrbis regiæ &c. incenſa &c.) Abſunt ab V. Va. Lo. Lod. Fa. Mar. Vlr. ſed habentur ad eundem Conſulatum, apud Marcellinum & Socratem li. 7. cap. 39. intellige per regiam vrbem, vrbem Conſtantinopolim.

Ioannes &c. *vſque* habetur) Hæc item deſiderantur in V. Va. Vat. Fa. Lo. Lod. Vlr. Mar. ſed nec dubium, quin viueret tunc Ioannes Caſſianus, cuius extant collationes Patrum, & qui lib. 7. de incarnat. circa finem teſtatur ſe fuiſſe diſcipulum Ioannis Chryſoſtomi, quem anteà Proſper vocauit Ioannem Conſtantinopolitanum. Sed non eſt veroſimile Proſperum eius mentionem feciſſe tã honorificam, contra quẽ ſcripſerit tanquam malè ſentientem de fide Orthodoxa cum Pelagianis: vt notat Marcellinus ſub Conſulatu Theodoſij 16. & teſtantur eius opera. Porrò in Lod. eorum vice inſita eſt hoc loco collectio, ſeu ſumma annorum ab orbe condito, ab Abraham, & ſimilibus, ſicuti habentur circa finem Hieronymi, quam non erit abs re hîc inſerere. Nam licèt multis mendis ſcateat, iuuat tamen vtcunque ad comprobanda quę ſunt in editis: maximè ſi ex nõnullis detrahas an. 155. ex aliis 45. ex aliis 55. quod relinquo iudicio accurati Lectoris.

Colliguntur, omnes anni vſque in Conſulatum Theodoſij XIIII. & Maximi.

A XV. Tyberij anno & paſſione Domini anni CCCCVI.

Ab inſtauratione templi ſub Dario anni mill. LIIII.

Ab Olymp. prima & Prophetia anni mill. ccx.

A Solomone & prima edificatione templi anni mill. CCCCLXVI.

A Moyſe & Cicrope rege Atticæ anni mill. DCCCLXV.

Ab Abraham & regno Nini anni duo mill. CCCCL.

A diluuio autem vſque ad Abraham fuerunt anni DCCCXLII.

Ab Adam verò vſque ad diluuium anni duo mill. CCXLII.

Fiunt itaque ab Adam vſque in tempus ſupraſcriptorum Conſulum, anni quinque mill. DCXXXIIII.

Ariobinda) Quidni ita recenſeamus, cum ita velint V. Va. Vat. On. Vlr. Marcellinus, Procopius lib. 1. de bell. Perſ. libro 1. de bell. Vandal. & Faſti Siculi, Capitolini, Sigonij & Onuphrij, pro *Arioninda* vt olim in Fa. Lo. Lod. *Ariabindo*: in Mar. Pi. *Arionindo*: in codice Theodoſ. lib. 15. de indulg. debit. lib. 11. *Ariobindo*, & l. vnica de bon. Cleric. lib. 5. *Arionindo*.

& Valentiniano) *& Valeriano* Al. ſed perperã.

A datâ eis ad habitandum per Trigetium Africæ portione, 3. Id. Febr. Hippone) Ad eluendam huius loci maculam ita neceſſario fuit caſtigandus. Vulgati enim anteà ſic habebant *data eis ad habitandum per triennium in loco Africa Hippone 3. Id. Febr.* Mutatum eſt autem *triennium* in *Trigetium* ad imitationem Lo. Al. quibus patrocinatur Fa. vbi *per Trigentium*: deleuimus *in loco* ex fide Lod. & Mar. in quibus legitur tantum *data ad habitandum Africa portione*, cui aſſentitur Vlr. vbi *data eis ad habitandum Africa portio*: quæ omnia firmiora euadunt auctoritate Diaconi lib. 14. *pax*, inquit, *facta eſt cum Vandalis data per Trigetium ad habitãdum Africa portione*. Demum appoſuimus in fine vocem *Hippone*, exemplo Lo. Al. ſic enim ſenſus fit clarior. At verò in Al. pro *3. Id. Febr.* reperies *5. Kal. Feb.* Ex his caſtigabis Marcellinum, vbi eadem labes, quæ in Proſpero antiquo.

pag. 207. col. 2. A. Hunni) Sic pro *Huni* ex Lo. Lod. Fa. in Lod. *Chunni*, qua voce Lod. Proſper Pithoei, Diaconus, Gregorius Turon. & plerique alij vtuntur; vt cum ſimplici *n*, Iornandes, Cõtractus, Palmerius, Idacius, Thoromachus, & alij: ſed vſitatius eſt cum gemino, vt in Vlr. Can. apud Zoſimum (ſine ſpiritu,) Hieronymum, Cedrenum, Zonaram, & alios innumeros.

in fugam vertit) *in fugam verterit* Lo. Lod. Fa. tamen vulgata eſt aliorum librorum & Diaconi li. 14. & magis conuenit cum voce *Siquidem*.

annonâ impleuit) *annona impleuerit* Lo. Lod.
C Fa.

priuatos iure) Ita viſum eſt reponendum ex Al. Vlr. & Mar. pro *priuato iure*.

noſtrorum Epiſcoporum) *noſtrorum Epiſcopos* Lo. Lod. & prætereà in Lod. eſt interiectum, *quorum Poſſidius & Nouatus, & Seuerianus clariores erant*.

ibid. B. Valentinianus Aug. ad Theod. princi. Conſtantinop. prof. filiámq; eius in matr. accipit) Eadem ſcribit & ſub iiſdem Conſulibus Marcellinus: ſed Socrates lib. 7. cap. 44. Caſſiodor. lib. 12. hiſtor. Trip. cap. 13. Diacon. li. 14. reijciunt in ſuperiorem Conſulatum. Cui potiùs adhæreas, vix iudicari poteſt. Hæc autem filia vocabatur *Eudoxia* filia alterius Eudoxiæ.

At illi hoc facinus) Ita legendum docuere Al.
D Lod. Mar. Fa. Lo. pro *at illi facinus*.

in rabidiſſimam iram) Imitamur V. Va. Vat. Al. Lo. Lod. Fa. Mar. pro *in rapidiſſimam iram*.

cruciati) *excruciati* Lo. Lod. quo verbo auctor vtitur etiam paulò poſt.

regi acceptus) Purius Lo. Lod. Fa. Vlr. quàm vt vulgò *regii acceptus*, & ita etiam habet Chronicon Tironis Proſperi. Vnde ad eorum imitationem nos compoſuimus.

cæſus & ad) Pro *caſus ad* V. Va. Vat. Mar.

pag. 208. col. 2. A. & Feſto) Exulat à Lo. ſed proſtat in cæteris & Faſtis, Caſſiodoro, Marcellino, Mar. & alijs.

qui ſecundâ ab Aëtio Patritio poteſtate) Inſtaurata loci forma conſilio V. Va. Vat. Lo. Lod. Al. Fa. Val. Vaſæi & Paul. Diconi lib. 14.

Digitized by Google

lib. 14. pro *qui ſecunda ab Aëtio Patritio poteſtati.*

A quantum illa, quæ cum eodem periit) Emendatiùs iuxta Fa.Lo.Lod. quàm vt antè *quantum illa eorum quæ periit.*

Iulianus Eclanenſis) Vicit Lod. vt ita recenſeremus loco *Athelenenſis*, vt in editionibus Baſilienſibus, On. & Can. ſeu *Atelenenſis*, vt in Vlr. ſeu *Athelenſis*, vt apud Contractum in priori editione: ſeu *Atenelenſis*, vt in poſtrema. Nam lectionem noſtram proximè imitantur Lo. vbi *Echlanenſis*: Lod. *Eclanenſis*: H. *Helenenſis*: V.Va.Fa. Ven.Lut. & primæ editiones *Acelanenſis*: Vat. *Adanenſis*, vbi coniicio appoſitum *d* pro *cl*. Adde Eclanum vrbē eſſe Campaniæ Antonino, & aliis: & Gennadius tradit hunc Iulianum fuiſſe Campanum. Marianus legit *Atelanenſis*: Baronius *Attelanenſis* cum duplici *tt*, dum hunc locum refert tom. 5. annal. quę lectio poterat tolerari, cum Atella ſit vrbs celebris Campaniæ apud Plinium, Ptolemæum, Strabonem & alios, præcipuè niſi obſtitiſſet maior numerus codicum.

B molitus eſt in communionem) Interpoſuimus *eſt*, ex V. Va.Vat.Al.Fa. pro *molitus in communionem.*

ſed his) Pro *ſed biis*, iuxta Lo.Lod.Fa.Vlr.

de reiectione) Maluimus ſequi Al. Lo. Lod. quam retinere antiquam lectionem *defectione*: vel vt apud Mar. *dereiectione*: vel vt in Vl. *de retectione.*

ibid. B. deſpoliatione) *diſpoliatione* Al.

diuini cultus loca) Ita nos ex Va. V.Vat.Al.Fa. Vlr.Can. pro *diuini cultus loco.*

C Carthago à Va. capta &c. anno poſt Rom. eſſe cœp. 585. alias 583.) Deſiderantur in V.Va.Vat. Lo.Lod.Fa. nec videntur eſſe auctoris, vt de ſimilibus ſuprà ſæpiùs obſeruaui. Prior autem numerus optimè reſpondet an. 3. Olymp. 158. quo Euſebius notauit Carthaginem fuiſſe captam à Romanis; modò non includas in ea Conſulatum hunc extremum, quo capitur à Vandalis. Tota autem ſententia deficit in Vlr.

pag. 209. col. 2. A. quem tunc inter) Emendatiùs quàm olim *nunc*, ex V. Va. Vat. Lo. Lod. Mar. Fa. Vlr. Can.

amicitiæ reintegrandæ) In Lo. Lod. Al. Vlr. Can. *amicitias redintegrantem*: in Fa. *amicitias reintegrandæ.*

D longiùs eſſet abductus) Pleniùs iuxta Al. Lo. Lod. quam vt impreſſ. & Can. *longus eſſet aduentus*: in Fa. *longus eſſet adductus.*

Geiſericus) Subſtituendum videbatur *Genſericus*, quia ſic habent V.Va.Vat. Proſper Pithoei, Marcellinus, Diaconus, Sigebertus, Albertus, Martin. Polonus, & vulgus ſcriptorum poſterioris æui. Verùm tātum potuerunt apud me editi, vt eorū lectionem alteri prætulerim, præſertim cū iis patrocinentur Fa. On. Mar. Contractus, Victor Vti. & iis accedat Lo. in quo *Geiſiricus*: Lod. & Vlr. in quibus *Giſiricus*: in Vlr. tamen nonnunquam *Gaiſericus*, vt apud Idacium aliquādo; nam ſæpius *Geiſericus*: Contractus & Caſſiodor. nouus *Ginſericus*; nam Vetus *Genſericus*: Procopius, & Iornandes *Giζericus*: Agathias *Geſericus*: Zonaras, Cedrenus & Euagrius Γιζέριχος, in quibus ſemper per *ſ*, inchoatur, & ita videtur magis redolere barbariem viri & gentis.

apud barbaros) *apud barbarorum animum* Al. *apud barbarum* Fa. *apud barbarum animum* Lo. *apud barban animum*, Lod.

maximæ calamitatis & infœliciſſimæ) Sic ex Lo.Lod.V. Va. Vat. pro *maxima & calamitatis infœlicis.*

Cyro V̄C. Conſule) Adducimur vt ita reponamus propter V.Va. Vat. Al. Fa. Lo. Lod. cum quibus coeunt Faſti Sigonii, Onuphrii, Caſſiodorus, pro *Cyro III. Conſule*: quæ lectio nullum patronum reperiet, cum ſemel tantùm Conſulatum adeptus fuerit.

Anaxillâ) Ad marginem impreſſ. annotatum erat *Anſila*: vt habet etiam Vlr. & ora Can. præterea legimus *Auſilia* in V.Va. *Anaxilia* in Vat. *Anſila* in Lo.Lod.Mar.Fa. ſed in re incerta ſatius fuit nil innouare.

ibid. B. Eudoxio Coſs.) Illuſtrata vox præſidio On.V.Va.Lo.Lod.Mar. Marcellini Comitis, Caſſiod. codicis Theodoſ. & Faſtorum pro *Eudoxa* in impreſſ. ſeu *Eudoxo* in Al. ſeu *Leudoſio* in V.Vat.

partium reuertitur) *prouinciarum ſe vertit* Al. in Lo. Lod. Fa. *prouincinciarum reuertitur.*

multis ab eo) Hoc, quia membranis illis V. Va.Vat.Lo.Lod.Fa.Can.On. potiùs quàm *multi ab eo*, magis probatur à nobis, improbari non potuit.

videretur, multis) In Lo.Lod. *videretur tam multis.*

Paterno) Sic neceſſe fuit receſſere ex Al. Mar. Caſſiodoro, & Faſtis pro *Paterio* vt olim: in Pi. & Marcellino *Pateſio*, vt in Lod.

diligentiæ) *diligentia* V.Lo.Mar.Fa Vlr.

dogmatis ſui) Agnoſce veterem lectionem petitam ex V. Al. Lod. Mar. Fa. Vlr. pro *dogmatis ſua.*

fuerant interceptæ) Occurrerunt hæc in V.Fa. Lo.Lod. & On. pro *fuerunt intercepta*. Quæ quia probatiora, ideo huc allata.

pag. 210. col. 2. A. confeſſionibus in vrbe captorum) *à confeſſoribus in vnaquaque vrbe catholicorum* Al.

Attila rex Hunnorum &c.) In Al. ſub Conſulatu Theodoſii 18. ante hæc verba *Attila rex &c.* hæc adduntur, *Hoc anno Paſcha Domini 9. Cal. Maii celebratum eſt, nec erratum eſt, quia in die vndecima Cal. Maias dies paſſionis fuit, ob cuius reuerentiam natalis vrbis ſine Circenſibus fuit, ob reuerentiam dominicæ paſſionis.* In Lod. *Hoc anno paſcha Domini VIII. Kal. Maias celebratum eſt. Nec erratum eſt quia indicio* (legendum *in die*) *XI. Kal. Madii paſſionis fuit ob cuius reuerentiam natalis vrbis ſine Circenſibus trāſiit.* Eadē reperiūtur apud Marian. ſub eodem Conſulatu, ſed paulò diuerſa; *Hoc anno Paſcha dominicum aliter celebratum erat quam in die 10. Maii, ſed 11. Calend. earundē quando die paſſionis fuit ob cuius reuerentiā natalis vrbis Romæ ſine Circēſibus trāſiit.* Quid habeat Lo. poſteà videbitur; Hoc ſolùm ad-

dam, quod ſi quis ad imitationem Lo. eius ſitum ad inſequentem Conſulatum repoſuerit, in errorem manifeſte impinget, vt conſtat ex epiſt. Leonis Papæ de hoc ipſo Paſchate data *Coſs. Theodoſio XVIII. & Albino.* Quibus congruunt quæ ſcribunt Marianus, Contractus, Albertus & alij de quæſtione, quæ tunc temporis exorta eſt propter celebritatem Paſchatis in illo anno.

Bledam) *Blebam* V. Va. Vat. Lo. Lod. *Bledlam* Al. Verùm prius retinuimus, quia receptius eſt: ſic enim Marcellinus, Caſſiodorus, Proſper Pithoei, Sigebertus, Albertus: Iornandes *Bletam:* Contractus *Bledlam:* Marianus *Budam.*

& Nonio) Exculta vox ope V. Va. Vat. Lo. Lod. Pi. Vlr. ſicut etiam habent Faſti Siculi pro *& nono* vt in vulgatis; vel *& Nonio* vt in On. Can. Mar. & apud Marcellinum, Caſſiodorum, Faſtos Capitol. Sigon. & Onuph. & Actio. 1. Concil. Chalcedon. Cæterùm poſt illud *Valētiniano VI. & Nonio Coſs.* in Vlr. adijciuntur conſequenter quatuordecim Conſulatus, quorum vltimus eſt *Ardubare & Maximiano*, inter quos adiecta ſunt quædam, quæ ad hiſtoriam pertinent. Quilibet poterit ad ea recurrere.

In Fa. legitur *Hic finit Proſper poſt Hieronymum. Explicit Chronica Euſebii Hieronymi preſbiteri gratias Ieſu Chriſto & Mariæ matri.*

In Lod. Nonnulla etiam ſubiunguntur vſque ad Conſulatum Valētiniani VIII. eiuſque necem & Vrbem captam à Geiſerico, inter quę leguntur ad calcem eadem, quæ itidem ſunt ad calcem in Proſpero Pithoei, idq; iiſdem fere verbis ſumpto initio ab ea periodo ***Attila in ſedibus mortuo magna inter filios ipſius certamina de obtinendo regno exorta*** &c. Vnde certiſſimè colligo quod ab initio ſignificauimus codicem illum, quem Lod. appellamus, non ſolùm eſſe germanum Proſperi Chronicon, cum ea omnia habeat, quæ pridem Gennadius deſignauit. Orditur enim ab Adamo, & tandem in necem Valentiniani definit & Vrbis expugnationem factam à Geiſerico. Sed etiam illud Pithoei eſſe alterius auctoris, qui quędam exſcripſit ex Chronico Proſperi, & noſtrum ſeu etiam Vlricianum, & alia huiuſmodi eſſe quidem Proſperi maiori ex parte. Sed aucta ab alijs (vel à Mileto ſeu Melito, qui ſimiliter auxit Chronicon Iſidori, vel ab ipſo Tirone, cuius præfert nomen, ex quibus duobus excerpſiſſe ſe profitetur Marianus) idque in ijs locis quæ notauimus deſiderari conſenſu librorum.

In Lo. quoque ſubijciuntur conſequenter nonnulli Conſulatus cum notis ad oram, quæ præ ſe ferunt numerum Conſulatuum, quos ſigillatim deduxit Proſper, quæ quoniam pauca & erudito Lectori ſunt profutura, ideò hîc collocauimus.

Valentiniano VI. & Nonio Coſs.

Natalis Vrbis ſine Circenſibus fuit ob reuerentiam S. Dominicæ paſſionis Athila rex Vnorum Blebam fratrem & conſortem ſuum perimit, eiuſque populos ſibi parere compellit.

LXVII. Aetio & Symmacho Conſulib.

LXVIII. Callepio & Artabure Conſulib.

LXVIIII. Poſthumiano & Zenone Conſulib.

LXX. Aſturio & Protogene Conſulib.

LXXI. Valentiniano VII. & Abieno VVCC. Conſulib.

LXXII. Fl. Delfio VC. Conſule.

LXXIII. Fl. Erculano VC. Conſ. & qui de Oriente fuerit renunciatus.

LXXIIII. Fl. Opilione VC. Conſule.

Poſt Conſulatum Opilionis VC. Aetio & Studio hoc anno Aetius occiditur à Valentiniano Imperatore.

LXXV. Valentiniano VIII. Conſulatu ſuo Rex Vuādalorum & Alanorum Geiſiricus regnat poſt mortem Valentiniani Imperatoris annis XXI. & poſt collectiones de quibus ſuprà ad calcem Hieronymi, & quæ hîc inſeruntur, ſequitur, ***Explicit Chronica Euſebii Hieronymi presbyteri Deo gratias. Amen.*** Pro vulgatis quod ſcilicet Proſper non exceſſerit Conſulatum Valentiniani ſextum, ſeu etiam ſuperiorem, facit auctoritas Victoris Tunnunenſis Epiſcopi, dum tradit Proſperum annales ſuos vſque ad Conſulatum *XVIII. Theodoſii* fuiſſe perſecutum. Pro codice Lodonenſi facit auctoritas Gennadij teſtantis Chronicon Proſperi initium habere ab Adam vſque ad obitum Valentiniani, & captam Vrbem per Geiſericum. Facit etiam quod Chronicon Proſperi editum à Petro Pithoeo I. C. iſdem terminatur: & Contractus ad annum vltimum Valentiniani, *Hucuſque*, inquit, *Proſper Chronicam ſuam perduxit.* Miror autem Marianum ad Conſulatum Leonis iunioris, & an. Chriſti 474. adijcere, *Hucuſque Proſper & Caſsiodorus.* Nullus enim liber perducit eius Chronicon vſq; ad eum Conſulatum, nec vllus eſt veterum, qui eo vſque extenderit.

FINIS.

Digitized by Google

FRAGMENTA FASTORVM CONSVLVM A PRIMO CONSVLE BRVTO VSQVE AD 14. CONSVLATVM POST Chriſti paſſionem pro vt habentur in codice Fuxenſi.

Incipit deſcriptio Conſulum Romanorum, ex quo primum ordinati ſunt.

Bruto et Collatino.
Publicola et Lucretio.
Publicola II. et Publilio.
Publicola III. et Lucretio II.
Menno Agrippa et Poſtumio.
Tricaſto et Vitellino.
Arimeo et Flauo.
Camerino et Longo.
Helua et Gemino.
Flauo et Sifulo.
Acratino et Augurino.
Albo et Celimontano.
Sabino et Priſco.
Celimontano et Vitellino III.
Aurunco II. et Vitellino.
Macrino et Augurino.
Augurino II. et Acratio.
Camerino et Fabio.
Tullo et Rufo.
His Conſulibus Romani proceres dicti (ſunt.
Nautio et Rufo.
Tuſco et Sabino.
Rutilio et Vitellino.
Fabio et Malogonenſe.
Mamerco et Fabio.
Fabio et Volcſio.
Tertullo et Fabio II.
Sabino et Eugo.
Concumaro et Fabio III.
Rutilio et Fabio.
Armilio et Eſculino.
Ignato et Publio.
Nautio et Publicola.
Mallio et Furio.
Æmilio et Iulio.
Pinario et Fuſco.
Sabino et Capitolino.
Emilio et Valerio II.
Celimontano et Priſco.
Capitulino et Priſco.
Æmilio et Bibulano.
Regilliano et Fuſco.
Priſco et Albo.
Tricipitino et Veturio.
Gallo et Camerio.
Publicola II. et Sabino.
Vibulano II. et Malogenenſi.
Raluto et Atractino.

Publio et Hylario.
A Maximo et Vergeno.
Rogo et Veturio.
Capitulino et Varo.
Feſto et Quintillo.
Leuato et Capuano.
His Conſulibus Decemuiri creati priores et poſteriores ann. II.
Barbaro et Potito.
Herinenio et Tricaſto.
Macrino et Iulio.
Furio et Capitolino.
B Gemino et Curtio.
His Conſulibus Tribuni plebis facti III. anno I.
Macrino et Curtio.
Vibulano et Helua.
Pacilio et Craſſo.
Mallio et Capitolino.
His Cõſulibus item Tribuni plebis III. anno II.
Macrino et Pidenate.
Maloginenſe et Craſſo.
Iulio et Verguno.
C Capitulino et Carino.
His Cõſulibus item Tribuni Plebis III. anno II.
Peno et Melitona.
Craſſo et Iulio.
Triapitino et Fidenato.
Coſſo et Poeno.
Achilla et Mugilano.
His Cõſulibus item Tribuni plebis IIII. anno II. L.
Atratino et Iuliano.
His Conſulibus itẽ Tribuni plebis IIII. an. VIII.
D Mugilano et Rutilio.
Aemilio et Ruſtico.
Caſto et Mudilino.
His Cõſulibus item Tribuni pleb. creati ſunt IIII. & III. & VI. an. quindecim.
Flabo et Cammino.
Popito et Capitolino.
His Conſulibus item Tribuni plebis creati ſunt ann. XVIII. poſt ea ann. IIII. nemo Curullis Magiſter fuit. Item Tribuni plebis VI.

Digitized by Google

Genutio & Curuo.
Mamertino et Laterano.
Petito et Galua.
Mamertino I I. & Silla.
Achala et Senutio.
Sotollone & Peteno.
Libone & Leuate I.
Ambuſto et Pipeulo.
Ruſtico et Capitolino.
Ambuſto I I. et Leuate.
Potito et Publicola.
Retico et Poeno.
Scipione et Leuate III.
Camillo et Craſſo.
Coruino & Leuate IIII.
Venteco et Torquato.
Coruino I I. et Libone.
Surſone et Camerino.
Rutilio et Torquato II.
Coruino III. et Coſco.
Rutilio I I. et Achala.
Veneco II. et Mamertino.
Torquato III. et Muſone.
Mamertino et Beleno.
Camillo et Moëmo.
Feſto et Longo.
Craſſo et Dulillo.
Regulo et Coruino.
Albino & Galbino.
Galbino et Coſſo.
Potito et Marcello.
Craſſo et Venote.
Mamertino II. et Datiano.
Venote et Cipione.
Lentulo et Phylone.
Libonio & Curſore.
Cunullo et Bruto.

His Conſulibus cum Dictator creatus Apinius Cenſor & Magiſter equitum Rufus.

Longo et Ceretano.
Curſore et Sullo.
Galbino et Albino.
Curſore III. & Phylone.
Papino et Geretano.
Venote et Flaccino.
Barbulo et Bubulco.
Rutilio et Leuate.
Curſore IIII. et Bubulco.
Maximo et Ruſone.
Bubulco III. et Barbula.
Rullo et Rutilio.

His Conſulibus cum Dictator Cenſor et Magiſter equitum Bubulcus.

Muſone III. et Rullo.

Apiogeo et Violente.
A Remulo et Albino.
Metello et Mumeio.
Symfronio et Faberio.
Lentulo et Abenteſi.
Dentone et Emilio.

His Conſulibus item Coruinus Dictator et Emilius Magiſter equitum menſibus ſex deinde fuerant Coruino et Panſa Poëtico et Torquato.

Sepione et Maximo.
Rullo II I. et Muſone.
Claudio et Violento.
Rullo IIII. et Muſone IIII.
B Claudio II. et Violente II.
Rullo V. et Muſone V.
Metello et Regulo.
Curſore et Maximo.
Maximo Gurgite et Brachio.
Metello I I. et Vultio.
Maximo et Noctuo.
Cremulo et Albino.
Metello et Rutilio.
Porbeito et Petito.
Lepido et Cetuno.
Tatio et Dantone.
Dolabella et Maximo.
Lutio et Papo.
C Barbula et Philippo.
Lebino et Teruntano.
Cautone et Murone.
Lucimo et Papo.
Bufino et Bubulco.
Gurgito et Lepino.
Benago et Lentulo.
Benago I I. et Meringa.
Licinio et Cambia.
Curſore et Maximo.
Claudia et Lepiſnate.
Gallo Sabino et Piſone.
Simfronio Sapiente et Ruſo
Bunigulo et Libone.
D Fabio Pictore et Pecta.
Maximo et Vitulo.
Teudace et Flacco.
Maximo et Craſſo.
Albino et Vitinulo.
Flacco II. et Craſſo.
Scipione Aſine et Dullilio.
Scipione et Floro.
Cataceno et Patreulo.
Regulo et Bleſo.
Vulſone et Decio.

His Conſulibus ſuffectus eſt Regulus.

Digitized by Google

Petito et Paulo.
Scipione et Catanonne.
Capitone et Blero.
Coſta et Gemito.
Metello et Papo.
Regulo et Vulſo.
Pulchro et Pulchro.
Coſta II. et Gemino II.
Metello et Buteone.
Craſſo et Licinio.
Buteone II. et Bullo.
Torquato et Biposo.
Fundolo et Gallo Longo.
Catulo et Albino.
Torquato et Catone.
Gentone et Tuditano.
Tuncino et Falcone.
Claudio Dentulo et Varo.
Torquato et Volbo.
Albino et Rogo.
Maximo et Machone.
Lepido et Baluulo.
Maſone et Maſone.
Baluulo II. et Pera.
Albino et Cecutumalo.
Burga et Maximo Vero.
Flacco et Regulo.
Maximo Meſſala et Aruſtio.
Papo et Regulo.
Torquato et Papo.
Flammino et Philone.
Scipione et Marcello.
Scipione Naſica et Ruſo.
Catulo et Filone.
Paulo et Salinator.
Scipione et Longo.
Gemino et Fleminino.
His Conſulibus ſuffectus Regulus.
Paulo II. et Varrone.
Fabio Maximo et Gracho
Pulchro et Flaco.
Galua et Centumalo.
Lebumo et Marcello.
Fabio et Flacco.
Marcello et Criſpino.
Nerone et Salinatore.
Metello et Filone.
Scipione et Craſſo Diuite.
Cethego et Tuditano.
Cepione et Seruilio.
Nerone et Seruilio.
Lentulo et Peto.
Galba II. et Coſta.
Lentulo et Capulo.
Flaminino et Peto.

Cethego et Ruſo.
A Porfirio et Marcello.
Feſto et Flacco.
Cipione et Longo.
Merulla et Hermo.
Flaminino et Habonbarbo.
Glabione et Naſica.
Scipione et Lellio.
Vulſcone et Nobiliore.
Salinatore et Meſſalue.
Lepido et Flaminino.
Albino et Phyſippo.
Pulchro et Tuditano.
Pulchro II. et Licinio.
Labeme et Marcello.
B Pamphylio et Paulo.
Cetegio et Pamphilio.
Albino et Piſone.
Acendino et Flacco.
Bruto et Vulſone.
Pulchro et Gracho.
Scipione et Petito.
Lepido II. et Cabola.
Albino et Benenato.
Leuate et Aëlio.
Craſſa et Longo.
Macrino et Serrano.
Philippo et Carpione.
Paulo et Craſſo.
Peto et Penno.
C Gallo et Claudio.
Torquato III. et Longino.
Graco et Talina.
Scipione Naſica et Figulo.
His Conſulibus in horum locum qui vitio creati erant ſufficiuntur Lentulus et Domitius.
Miſſala et Carbone.
Gallo et Cetgo.
Dolobella et Fuluino.
Nobilius Lepido et Leuate II.
Ceſare et Horeſte.
Lentulo et Figulo.
D Naſica et Marcello.
Opimio et Lauſio.
Marcello et Flacco.
Leculo et Albino.
Flaminino et Albe.
Cenſorino et Manilio.
Albino et Piſone.
Scipione Enulo et Druſo.
Lentulo et Numiſio.
Maximo Milio et Manauo.
Galua et Coſta.
Claudio et Metello.

Metello II. et Maximo.
Cepione et Lacrio.
Benate et Piſone.
Naſica Raptone et Bruto.
Lepido ricina et Mancino.
Plubo et Ferinſpio.
Scipione Africano et Piſone et Flacco.
Sceuola et Calphurnio.
Leuate et Rutilio.
Craſſo et Flacco.
Lentulo et Pertana.
Auditano et Æuilio.
Octauio et Ruſo.
Longino et Vinna.
Lepido et Horeſte.
Irſeo et Flacco.
Longino et Boluino.
Metello et Fleminino.
Ahenobarbae et Femio.
Optimo et Maximo Emilio.
Manilio et Carba.
Metello et Carta.
Catone et Marcio Rega.
Metello Diademte et Sintrebula.
Geta et Maximino.
Seculiano ſcaurie et Metello.
Ballo et Catone.
Metello et Carbone.
Bruto et Porone.
His Conſulibus initum eſt bellum Li-gurtinum.
Naſica Scipione et Beſtia Calphurno.
Rufo et Albino.
Mecullo Numidico et Silano.
Sulpitio et Scauro.
Longino et Marino.
Serranno et Cepiano.
His Conſulibus natus eſt Cicero VIII. Kal. Mai.
Rufo et Mallio.
Mario II. et Timbia.
Mario III. et Horeſte.
Mario IIII. et Tarullo.
Mario V. et Aquilio.
Mario VI. & Flacco.
Antonio et Albino.
Metello Nepote et Didentulo.
Lentulo et Craſſo.
Atenobarbo et Longino.
Craſſo et Sebella.
Galua et Aenebarbo.
Flacco et Herennio.
Pulchro et Perpenno.
Phylippo et Cæſare.
Ceſare et Lupo.

Strabone et Catone.
A Sylla et Rufo.
Octabio et Cinna.
Mario VII. et Cinna II.
His Conſulibus natus eſt Saluſtius die Kal. Octob.
Cinna III. et Carbone.
Carbone II. et Soribonio.
Scipione et Carbone.
Carbone III. et Mario.
Dircula et Dolabella.
Sylla et Metello.
Pronatio et Pulchro.
Claudio et Seruilio.
B Lepido et Catullo.
Broto & Mamerto.
Octauo et Curaone.
Lucullo et Micocta.
Marco Lucullo et Caſſio Longo.
Lentulo et Gellio.
Plendulo et Horeſte.
Pompeio et Craſſo.
Hortenſio et Metello.
His Conſulibus natus eſt Virgilius die idus Octob.
Marcio Rege et Mitello.
Piſone et Galbrione.
Bulſeio et Tullo.
C Cocta et Torquato.
Lucio Ceſare et Figulo.
Cicerone et Antonio.
His Cōſulibus bellū Catilinæ geſtū eſt.
Silene et Murene.
Piſone Frugi et Meſſa.
Nigro Afronio et Metello Celere.
Decio Ceſare et Biliolo.
Piſone et Gabinio.
Lentulo et Marcello Nepote.
Marcellino et Phylippo.
Pompeio II. et Craſſo.
Achonobarbo et Pulchro.
Balbino et Meſſala.
D Pompeio III. et Metello Scipione.
Rufo et Marcello.
Paulo et Marcello.
Lentulo et Marcello.
Ceſare et Seruilio.
Fuſio Cauleno et Valtino.
Ceſare III. et Lepido.
Ceſare IIII. et Solo.
Ceſare V. et Antonino.
Panſa et Ertio.
His Conſulibus obijt Cicero IIII. Kal. (Mai.
Lepido et Flano.
Antonino Pietati et Iſaurico.

Digitized by Google

His Conſulibus bellum Iſauricum geſtum eſt, & Iulius Cæſar ex Senatu concilio deceptus in curia occiditur à Caſio & Bruto.

Poſt hunc Octauianus Ceſar Auguſtus appellatur ab hinc Imperatores.

Galbino II. et Polimone.
Rufino Cenſorino et Sabino.
Pulchro et Flacco.

His Conſulibus obijt Saluſtius die III. (idus Mai.

Agrippa et Gallo.
Publicola et Herua Concelo.
Cornificio et Pompeio Magno.

His Conſulibus obijt Cicero interfectus eſt die quarto Kalendarum maiarum.

Octauo Auguſto II. et Paulo.

His Conſulibus era prima curſus Lune inuentus eſt. Conſules.

Octauiano Auguſto III et Corbilio.
Octauiano IIII. et Craſſo.
Ænobarbo et Soſſio.
Octauiano V. et Agrippa.

His Conſulibus Carthago libertatem à populo Romano recepit.

Octauiano VII. et Agrippa II.
Octauiano VIII. et Tauro.
Octauiano IX. et Silano.
Octauiano X. et Flacco.
Octauiano XI. et Piſone.
Aeſemno et Aruncio.
Celſo et Hibero.
Lollio et Lepido.
Apuleio et Nerua.
Saturnino et Lucretio.
Cinna duobus et Lentulis.

His Conſulibus obijt Virgilius die pridie Kal. Octobrium.

Lentulo et Cornelio.
Fornitio et Siluano.
Domitio Scipione et Achenobarba.
Libone et Piſone.
Craſſo et Lentulo.
Nerone et Varo.
Meſſala et Quirino.
Robellio et Saturnino.
Maximo et Tuberono.
Africano et Maximo.
Druſo et Criſpino.
Conſorino XXX. et Gallo.
Nerone II et Piſone II.
Balbo et Vetere.
Octauiano XV. et Silla.
Sabiano et Rufino.
Lentulo et Meſſalino.

Octauiano XVI. et Silano.

A His Conſulibus natus eſt Chriſtus die octauo Kalendarum Ianuariarum.

Lentulo et Piſone.
Lucio Ceſare et Paulo.
Vinditio et Varo.
Lamio et Seruilio Inoniano.
Magno Pompeio et Valerio.
Lepido et Arundo.
Ceſare et Capitone.
Cretico et Nerua.
Camillo et Quintiliano.
Camero et Sabino.
Dolabella et Salmo.
B Lepido et Tauro.
Flacco et Filano II^{b9}. rectis.
Pompeio Magno et Apuleio.
Bruto et Flacco.
Tauro et Libone.
Craſſo et Rufo.
Tyberiano Ceſare II. et Druſo.
Germe II. Silano et Balbo.
Meſſalo et Grato.
Tyberiano Ceſare III. et Druſo.
Germ. III. et Agrippa et Galla.
Polliono et Vetere.
Cethego et Varo.
Agrippa II. et Pemulo Galba.
C Getulio et Sabino.
Craſſo et Piſone.
Silano et Nerua duobus. Silanis.
Rufo et Rebellione.

Cum Ioannis Euangelium doceat, Dominum ſaluatorem noſtrum tribus annis poſt baptiſmum docuiſſe ad quos venit, xxx. ætatis ſuæ anno ſicut in imperio Tyberij Ceſaris habetur adſcriptum in hoc loco per Conſules error annorum eſt niſi de Rufo & Rebellione in tertium ordinem Conſulum ſupputatio pertendat. His Conſulibus paſſus eſt Chriſtus die x. D Kal. Aprilis & reſurrexit VIII. Kal. eiuſdem.

Vinitio et Longino Caſſio.
Tyberiano Conſule et Solo.
Perſico et Vitellio Pulo.
Aruntillo et Achenobarbo.
Galba Libolo et Silla.
Gallo et Nonniano.
Emiliano et Plautio.
Proculo et Nigrino.
Iuliano et Aſprenate.
Ceſare II. et Ceſiano.
Ceſare III. et Solo.

Digitized by Google

Ceſare IIII. & Antonino.
Claudio & Lardoo.
Claudio III.& Vitellio.II.

A Vitellio IIII.& Publicola.
Valeriano & Gallo.
Vetere & Neruiniano.

ALIA FRAGMENTA FASTORVM CONSVLVM AB ANNO 14. VALENTIS ET CHRISTI 381. VSQVE AD AN. 32. Iuſtiniani Auguſti & Chriſti 557. pro vt habentur in codice Fran. Pithoëi I.C.

CONS. ordinarij poſt opus S.Hieronymi conſtitum.

Auſonio & Olibrio.
Gratiano V. & Theudoſio.
Syagrio & Eucherio.
Antonio & Siagrio.
Merobaude ij.& Saturnino.
Ricomede & Cliarco.
Arcadio & Batone.
Honorio & Euodio.
Valentiniano iij.& Eutropio.
Theodoſio ij.& Cynegio.
Timaſio & Promoto.
Valentiniano iiij.& Euterio.
Tatiano & Symmacho.
Archadio ij. & Rufino.
Theodoſio iij.& Abundantio.
Arcadio iij.& Honorio.
Olibrio & Rufino.
Arcadio iiij.& Honorio iij.
Cæſario & Attico.
Honorio iiij.& Eutitiano.
Theudoro vc.
Stelicone vc.
Vincentio & Fabrito.
Arcadio ij.& Honorio ij.
Theodoſio iiij.& Rumorido.
Honorio vij. & Ariſtone.
Stilicone ij.& Antonio.
Arcadio vij.& probo.
Honorio viij.& Theodoſio ij.
Baſſo vc.& Philippo.
Honorio viij.& Theudoſio iij.
Varone vc.
Theodoſio iiij.
Honorio viii.& Theodoſio V.
Lucio VC CONSL.
Conſtantio & Conſtante.
Honorio X.& Theodoſio vj.
Theodoſio vij.& Pallidio.
Honorio xj.& Gonſtantio ij.
Honorio xij.& Theudoſio viij.
Monaxio & Plinta.
Theudoſio viiij.& Conſtantio iij.
Agricola & Euſtathio.
Honorio xiij.& Theudoſio X.

Mariniano & Aſclipiodoto.
B Caſtino vc. CONSL.
Teudoſio xij. & Valentiniano i.
Teodoſio xij. & Valentiniano ij.
Hierio & Ardabura.
Felice & Tauro.
Florentio & Dioniſio.
Theudoſio xiij. & Valentiniano iij.
Baſſo & Antiocho.
Aëtio & Valerio.
Theudoſio xiij. & Maximo.
Aſpare & Ariouindo.
Theudoſio xv. & Valentiniano iiij.
Iſidoro & Senatore.
C Aëtio & Segiſuulto.
Theudoſio xvj. & Fauſto.
Valentiniano v. & Placido.
Cyro vc. CSL.
Dioſcoro vc. CSL.
Maximo ij. & Paterio.
Theudoſio xviij. & Albino.
Valentiniano vj. & Nomo.
Aëtio iij. & Symmacho.
Calypio & Ardabure.
Poſtumiano et Zenone.
Valentiniano vij. & Abieno.
Aſterio & Protogene.
Valentiniano et Abieno.
Adelfio vc.CSL.
Erculano vc. CSL.
D Opilione vc. CSL.
Aëtio et Stodio.
Valentiniano viij. et Antemio.
Ioanne et Suaranne.
Conſtantino et Ruſo.
Leone et Maioriano.
Recimere et Patricio.
Magno et Apollonio.
Seuerino et Gadalaiſo.
Leone Aug.ij. et Seuero.
Baſilio.
Olybrio.
Baſilico et Armanatico.
Leone Aug.iij.

Poſt eo

Digitized by Google

Poſco et Ioanne.
Anthemio.
Martiano et Leone.
Seuero.
Leone iiij. et Probiano.
Feſto et Marciano.
Leone v.
Leone iuniore.
Zenone.
Baſilico et Armato.
Zenone iij.
Vllus.
Baſilio.
Placido.
Seuerino.
Fauſto.
V nantio et Theudorico.
Symmacho
Decio & Longino.
Beotio.
Dynamio et Sifidio.
Probino et Euſebio.
Fauſto et Longino.

HIS CONS. THEODERIC. REX INTRAVIT ITALIAM.

PC.
Olybrio.
Anaſtaſio et Ruſo.
Albino et Euſebio.
Aſterio et Praeſidio.
Viatore.
PC.
II. PC.
Paulino.
PC
Patricio et Ypatio.
Abieno.
Abieno Probo VC.
Voluſiano.
Ceteo.
Theodoro.
Meſſala.
Venantio.
Venantio Baſilio Iuniore.
Importuno.
Boetio.
Felice.
PC.
Probo.

Senatore.
A Florentio.
Petro.
Agapito.
PC.
Euterico et Ruſticiano.
Valerio.
Symmacho et Boetio.
PC.
Maximo.
Opilione.
Probo Iuniore.
Elebrio.
Mauortio.
B PC Mauortio.
Decio.
Lampadio et Oreſte.
PC. Lampadio et Oreſte.
Lampadio iii. et Oreſte iij.
Lampadio iiij. et Oreſte iiij.
Paulino Iuniore.
Paulino j. et Biſilario j.
Paulino ij. et Biſilario ij.
Paulino iij. et Biſilario iij.
Paulino iiij. et Ioanne.
Paulino v. et Ioanne ij.
Paulino vi. et Appione.
Paulino vii. et Appione ii.
C Baſilio.
PC.
it. PC
ter PC.
IIII PC.
V PC.
VI PC.
VII PC.
VIII PC.
VIIII. PC.
X PC.
XI PC.
XII PC.
XIII PC.
D XIIII PC.
XV PC.
XVI PC.
XVII PC.

Damus haec fideliter exſcripta: ſi non ſatis pura, poterit Lector ex ſelectioribus Faſtorum ſcriptoribus emendare & ſupplere.

FINIS.

Digitized by Google

INDEX RERVM ET VERBORVM IN CHRONICIS ET NOTIS.

A.

Aron Moſis frater, pagina 48. a. Primus apud Hebręos Pontifex ibid.
Abaris Scytha, pagina 115.a. Eius aduentus in Græciam ibid. & 379.b. Ariolus 121.a
Abas Argiuorum rex, pagina 57.a
Abas Romanus computũ annorum, quo vtimur, à Chriſto ſtatuit 350.d
Abdera condita pag.107.a
Abdias Propheta 84.b
Abdon, vide Labdon 309.a
Abel Adam filius 5.b. Paſtor ouiũ ibid. A fratre Cain occiſus ibid.
Abgarus 636.d
Abia rex Iuda 82.a
Abiathar Hebræor. Pontifex 76.a
Abila vrbs in Hiſpania, cuius Priſcillianus fuit Epiſcopus 763.a
Abilius Alexandriæ Epiſcopus 164.a. Quō pingi debeat 588.b Quando creatus Epiſcop. ibid. Quot annos ſederit ibid.
Abimael Iectan fil. 9.a
Abimelech Gedeonis fil. 64. a. Hebræor. Pont. Max. ibid.
Abira Maziam fil. 10.a
Ablauius Præfectus Prętorij 187. b. Quando occiſus ibid. Quō ſcribatur 707.b
Abladius 706.d
Abraham filius Thare 10.a. Quãdo natus 19.a. Cum patre trãſmigrat in Charam 10. b. Primam ætatem in Chaldęa terit 10.b.19.a. 25.a. Centenarius genuit Iſaac 19.a.25.a. Diuino fruitur alloquio 25. a. Repromiſſio illi facta à Deo ibid. Vocatio Gẽtium pollicita 25.a. & 223. a. Quo anno ex ancilla Agar genuit Iſmael 23. b. Illi primo omnium Prophetarum VerbumDei in figura apparuit humana 25.a. Moritur 28.a
Abſander Athenis regnauit 103.b
Abritum vrbs Mœſiæ ſeu Thraciç 649.a. In qua ara in monumentum Decij Imper. ibidem. Eius orthographia ibid.
Acacius Cæſarienſis Epiſ. 189.a
Acaciani dicti Ariani 735.d
Acad ciuitas 9.a
Academia ſeu ſchola Platonis obtigit Pſeuſippo 126.b
Acaſtus Athen. rex 77. b. Eius quæ verior ſcriptio 325.a
Acca Laurẽtia Fauſtuli vxor 95.b. Romuli & Remi nutrix ibid. Pulchra, corpore quæſtum facit ibid. Ideo à vicinis Lupa nuncupata ibid.
Accaſiani Hæretici 735.d
Accianus fundus 139.a. Ab Accio Poëta ſic dictus ibid.
L. Accius Tragœdus naſcitur parentibus libertinis 139.a
Acengeres ſeu Acencris Aegypti rex 45.b
Achab Iſraëlit. rex 84.b
Achaia condita 55.b. In prouinciam redacta 163.a
Achantus vrbs quando condita 107. b. Vbi ſita 365. b. Quō ſcribatur ibid.
Achas Iudæ rex 98.a
Acherres Aegypti rex 47.b
Achia Propheta 82. b
Achias Silonites propheta 78. b. Orthographię ratio 327.b. Vnde Silonites dictus ibid.
Achillas Alexandriæ Epiſ. 184.b. 680.d
Achilleus dux Aegyptum inuadit 182.a. Perduellionis reus interficitur ibid. Eius germana ſcriptio 668.a
Achoris Aegypti rex 47.a
Achoris alter Aegyptio. rex 124.a
Acrazapes Aſſyrior. rex 88.b
Acriſius Danaes pater 296. b. Quō pingi debeat 295. c. Argiuorum rex 59. a. A Perſeo quomodo interfectus 61.a. Quę ſequuta ſunt mortem eius ibid.
Acta quid 31.b. An pro c. reponi debeat t. 256.a.b
Actęon 61.b
Actium promontorium 516.c
Actiaca pugna naualis 516.c
Actiacus agon 149. a. Quō efferẽdus 517.a. Idem cum Olympico aucto 516.c
Actoſa Bellochi Aſſyrior. regis filia 52. b. Vide Semiramis.
Ada vxor Lamech 7.a. 227.a
Adam primus hominum 7.a. Sexto die ad imaginem Dei factus ibid. A Deo benedictus ibid. Euam vxorẽ ſuam vocauit 7.b. Cain, & Abel genuit ibid. Morte Abel conſternitur 7. b. Sem genuit ibid. A complexu vxoris abſtinet 7.b
Addo Anani Propheta 82. b. Diuerſus ab Azaria 330.b.c. Quę verior illius ſcriptio ibid. Occiditur 88.a
Adelphius hæreticus, cõtra quem Synodus in Side 767.c
Adiabeni à Seuero Imper. ſuperati 175.a. An per y 631.c
Adoram Iectan fil. 9.a
Adorari ſe qui Imperatores iuſſerunt 667.c
Adraſtus Sicyonior. rex 66.a. Quō pingi debeat 303. b
Admetus Moloſſor. rex 221. Cui Apollo & Hercules ſeruierunt 59. a
Adon, vide Aelon
Adyabeni 631.c
Aediles creati 121.b. Quo anno 413.d
Aedoneus, id eſt, Orchus Moloſſorum rex 55. b. Proſerpinam rapuit ibid. Nomen Plutonis apud Gręcos 289. b. Vtrum per i, in ſecunda ſyllaba ibid.
Aegæ vrbs Aeoliæ terræ-motu collapſa 153.b. 543.c. Quæ caſtigatior illius ſcriptio ibid.
Aegeus Athenar. rex 63.a. Expulſis Metionibus regnum Athenienſium recuperat 299.a
Aegialea regio olim, poſt Apia, nunc Peloponneſus nuncupata 20.a. Ab Aegialeo dicta 18.a
Aegialæi cur Sicyonij nuncupati 58.a
Aegialeus primus Sicyonior. rex 10.a. & 18.a
Aegidius Sicyonior. rex 24.b

Digitized by Google

Aeginatæ,vide Aeginetæ 396
Aeginetę mare obtinuerũt 119.a. Quãdiu 396.c.Vnde dicti ibi.d. Vtrũ per a in tertia ſyllaba ibid.
Aegis Lacedæmo.rex 76.b
Aegiſtus Micenar. rex 61. a. & 301.a. Agamemnonẽ occidit 312.c.An ſcribatur cũ θ. 312.b
Aegos fluuius,in quem lapis e cęlo cecidit 120.b.An capræ fluuius reddi Latinè debeat 407.c. Quæ verior illius ſcriptio ibid.b
Aegos vrbs ſupra Aegon fluuium ſita ibid.d
Aegyptij à Meſtre filio Cham dicti 9.a. Thebæis ſubditi 19.a Diopolitani nuncupati 259.c. In Tyro & Sidone regnant 51. b. Bouem in honorem Apis alunt & venerantur 252. b. Poſt Phœnices mare obtinent 97.a. A Bocchoro iura accipiũt ibid. 97.a. Horum reges dicti Paſtores 29. b. Et Pharaones 39. a. Et Ptolemæi, vide Ptolem.
Aegyptior.Dynaſtia quãdo cœperit 19.a.Deſtructa diſcedit à Perſis 123. b. Renaſcitur 123.b
Aegyptior. Mendeſiorum Dynaſtia 124.a.b. Seuenitarum ibid.
Aegyptior.regnum ab Ocho Perſarum rege deſtructum 126.b. Ab Auguſto 149.a
Aegyptius pſeudo-propheta 159. a. Quatuor millia ſibi aſſociat. ibid.Ab exercitu Fœlicis opprimitur ibid. De quo acta Apoſtolorum ibid.
Aegyptꝰ Aegypti rex 51.a.Egiſtus nũcupatus 281.d.Eius geſta 51.a
Aegyptus prius Aeria dicta 51.a. peſte affligitur 178.b. A Dario receſſit 119.b. A Perſis 123.b. Romana prouincia facta 149.a
Aegyptus Syluius Albæ reg. fil. 81.b. Latinorum rex ibid.
Aelia nomen vrbis Hieruſalẽ 169. b. Conditur ibid. Sus in eius portis ſculptus ibid. Quomodo ſcribatur 613.a
Aelius pertinax Roma. Imper. 174.a. Præfecturam vrbis egit ibid.Ex Senatuſconſulto imperat inuitus ibid. Filium Cæſarem, & vxorem Auguſtam appellari renuit ibid. In palatio occiditur 174.a
Aelon iudex apud Hebræos 68.a
Aemilius Macer Veronenſis Poëta moritur 151.a
Aemilius in Moeſia tyrannus 179. a.Gallum & Voluſianũ Imper. occidit ibid. Extinguitur ibid.
Aemilianus fit martyr ob aras ſuberſas 192.b.733.d.Seipſum huius rei auctorem denũtiat 733.d. Vbi damnatus 734.a.A quo ibid.
Aeneas Latino.1. rex 69.b
Aeneas Syluius Latino.3.rex 73.a
Aeneidum libri à Tucca & Vario emendati 150.b
Aeſchylus Agameſtoris filius 97. a.Athenieſ. princeps ibid.a.Huius anno ſecundo cœpit prima Olympias ibid. Caropis pater 91.b
Aeſchylus Tragœdus floret 119.b. 120.b.398.d
Aeſchynes orator clarus 126.a
Aeſculapius floret 3.b. Eius templum edicto Conſtantini ſubuerſum 701.b
Aeſimedes Athenienſ.rex 101.a
Aeſopus à Delphis interemptus 115.a.380.d
Aeſquilinum vide Exquilinum.
Aethiopes à Chus filio Cham nũcupati 9.a.Ab Indo flumine cõſurgentes iuxta Aegyptum conſederunt 41.b
Aetius Hunnos Ioanni tyranno adducit 204.b. Superatur à Valentiniano ibid. Cuius conditionis fuerit 782. b. Eius ſtudio Hunni ad propria reuertuntur ibid. Venia illi datur ib.& 206. b.Arelatem vrbẽ à Gothis liberat 205.a. Magiſter militum creatur 205. b. Conſul 206.a. Patritius 208.a. 784.d. Fœlicẽ cum vxore Paduſiâ, & Grunnitum ſibi inſidiantes interficit 206.a. Eius geſta ibid. Hunnis auxiliantibus prçeſt 208.a. Patritius & Conſul tertiò factꝰ eſt 785.a.Seſe cõfert ad eorum regem 784.d. Omnes eius opes à Geiſerico diripiũtur 208. b.Inter eum,& Albinum inimicitiæ 209.a. Erat ex nobiliori Moeſiæ familia 782. c Valentiniani manu interficitur 785.a. 790.b
Aetiani dicti ſunt Ariani 735.d
Afranius Conſul 496.d
Africa Vãdalis ad habitandum data 206.b.InterValentinianum & Geiſericum diuiſa 209.b.Plurimæ vrbes à Romanis captæ 456.d
Afrorum vigore Pelagio reſiſtitur 203.b
Africanus Conſul 744.c
Agabarus 636.c
Agabi prophetia famẽ in toto orbe futuram prædicit 158.a. Sub Claudio Imperatore expletur ib.
Agamemnon Micenar.rex 69.a. Huius regni anno 15.Troia capitur ibid. Ab Aegiſto non multo poſt occiditur 312. c. quot annis regnarit 310.b
Agar ancilla Abraham 23. b. Iſmael genuit ibid.
Agareni ab Agar 23.b poſt Sarraceni dicti ibid. Qui antea Iſmaëlitæ. ibid.23.b
Agaſtus, vide Acaſtus 325.a
Agatocles Syracuſanor. tyrannus 128.a
Agatobulꝰ Philoſophꝰ floret 167.a
Agelas Corinthior. rex 87.a
Agemõ Corinthi. rex 93.a.339.c
Ageſilaus Lacedæmon.rex 82.b
Aggarus vir ſanctus Edeſſæ rex 176.a
Aggarus nomen regibus Arabum familiare 636.c. Quî pingi debeat ibid.
Aggeus nouiſſimus propheta 114. b.116.b.118.a
Agnus locutus 97.a
Agones
Actiacus 199. a. Atheni ab Hadriano editus 169. a. Quare Olympicus dictus 611.c.Super mortẽ Androgei à Minoë 65. b. Quid præmij nomine propoſitum ibidem. Agones Capitolini 565. b. A quibus anni quando numerari cœperunt ibidem. A Calendis Ianuarij cœpti ibid. Centenarius Romæ primùm celebratus 121. b. Conſtantinopoli redditus à Valẽte Imp. 164. a.Gymnicus Panathenæon dictus 115. a. Primus apud Lycios 73.a. Mille annorum Vrbis à Philippis Impp. actus 178. a. Nemeacus 113.b. Vnde ſic dictus 378.b. Cur inſtitutus ibidem. Primus Olympicus ab Hercule inſtitutus 67. b. Secundus ab Iphito 96.a.Tunc cœpit prima Olympias ibid. A fine Iunij 565. b. Quo tempore deſiit celebrari ibid. Præconum 574. a. Solis ab Aureliano 180.b
Agragas vrbs in Sicilia 365. Quæ & Agrigentum dicitur ibid.
Agricola Conſul 204.a
Agricola Seueriani Epiſ. fil.205. b.Pelagianus Eccleſias Britanniæ corrumpit ibid.
Agrigentum, vide Agragas.
Agrippa Syluius Latinor.rex 79.a
Agrippa ab Auguſto adoptatus 150.b
Agrippa Ariſtobuli fil.156.b.Romam proficiſcitur ibid. Herodem Tetrarcham accuſat ibid.

Digitized by Google

In vincula à Tiburio conijcitur ibid. Sex menſiũ ſpatio in carcere detinetur 556.a. A Caio Caligula liberatur ibid. Ab eodem rex Iudææ creatur ibid. & 157.a. Moritur 157.b
Agrippa ſuperioris Agrippæ fil. in regnũ patris ſubſtituitur 158.a. Eſt præſens defenſioni Pauli Apoſt. 159.b. Eius anno regni & vitæ vltimo Hieroſolymæ capiuntur 162.a. Eo deficiente regnum Iudæorũ defecit ibid.
Agrippina Neronis mater 159.b. In inſulam Pandatariam demãdatur 596.b. Occiditur à filio 159.b
Agrippinus Alexãdrię Epiſ. 171.b. Quo anno creatus 620.d. 621.a
Agylaus Corinthior. rex 79.b
Ahialon, vide Aëlon 308.b
Aio Lãgobardor. dux 198.a. Vandalos vicit ibid.
Aizal Iectan fil. 9.a
Alagabalus Imper. 637.c
Alamanni 653.a
Alani Gallias ingreſſi 201.b
Alaricus Gothorum dux 201.a. Italiam ingreſſus ibid. Romam cepit 202.a. Vtrũ aſpirari debeat 772.a. Imperium Romanũ deriſit, vrbis Præfecto purpura induto & exuto 774.b
Alba Longa condita 71.b. Vnde nuncupata 314.c
Alba Syluius Latinor. rex 79.a
Albanorũ reges Silui vocati 73.a
Albani à Tullo Hoſtilio deuicti 107.a
Albanum, nomen montis ab Alba in eo ſita 314.c
Albinus Procurator Iudææ 159.a
Albinus Imperiũ arripuit 177.b. A Gordiano occiditur ibid. b. Quæ receptior illius orthographia 641.c
Albula fluuius qui nunc Tiberis 87.a
Albutius Sylo Nouarienſis Rhetor. 151.b
Alcandra Thuoris Aegypti regis vxor 69.a
Alcanes, vide Alcamenes.
Alcamenes rex Lacedæmo. 92.b. 338.c
Alcamenon, vide Alcmeon 354.b
Alcæus Poëta 111.b. Vtrum per æ in ſecunda 374.a
Alcetas Macedoniæ rex 112.b
Alcibiades ad Tiſaphernem profugit 123.b. Quo anno, 420.d. Moritur 124.a
Alchimus, vide Alcimus.
Alcimus Pontificatum Iudæorum inuadit 137.b. 469.c. Dei ira percuſſus obiit ibid.
Alcimus Rhetor in Aquitania 190.b
Alcman Poëta 111.a. Morbo Phthiriaſi obijt 373.b. Quæ illius orthographia 373.a
Alcmæon Athenienſ. rex 99.a
Alcmæon Philoſophus 107.b. Quæ ſcriptio recipienda 364.d
Aldus caſtigatur 430.a
Alemãni Gallias vaſtant 179.b. In Italiã tranſeũt ibid. A Conſtantio imperat. cædũtur 183.a. Itẽ à Iuliano imperat. 191.a. Item ab exercitu Gratiani 195.b. An per e vel per a in ſecũda 653.a
Aletes rex primus Corinthior. 75.a
Alexander Helenam rapuit 67.b
Alexander Corinthior. rex 93.b
Alexãder 1. nomine, Macedo. rex 125.b
Alexander Pheræus 125.b
Alexander 2. nomine, Philippi & Olympiadis filius 126.a. naſcitur 433.a. Macedo. rex 127.a. Eius geſta ibid. ex ſeptẽ annis, monarcha quinque 437.c. Mors 441.b. Eo mortuo imperiũ in multos diuiditur 128.a. graues inter exercitus duces pugnæ 441.b. 443.b
Alexander Caſſandri filius Macedo. rex 129.b
Alexander habitus Antiochi Epiphanis fil. Syriæ, & Aſiæ imperat. 138.a. Ionathã corona, & multis donis proſequitur ibid. Hic fuit Balæ filius 138.a. 471.a. 472.d. 473.a. Ptolemæi filiã ducit vxorem ibid. A Ptolemęo regno ſpoliatur 139.a
Alexander Iudęor. pontifex & rex 141.a. Idem Ianneus nuncupatus ibid. Plurimas ciuitates capit 142.b
Alexander qui & Ptolemęus Aegypti rex 141.b. Matrem interemit 142.a. A ciuibus regno pellitur ibid. 142.a
Alexãder Hieroſo. Epiſ. 175.a. Cũ Narciſſo Eccleſiam regit ibid. & 365.b. Martyrium paſſus 178.a
Alexander Roman. Epiſ. 166.b
Alexander Mammeæ fil. Roman. Imper. 176.b. Eius geſta ibid. Tumultu militari occiditur 177.a
Alexander Alexãdriæ Epiſ. 185.a. Quo anno cœperit ſedere 685.c.d. Eius obitus 699.b. Arium Presbyterum de Eccleſia eiecit 185.a
Alexandra quæ & Salina Alexandri regis Iudæor. vxor in Iudæos regnat 143.a
Alexandria Aegypti ab Alexãdro condita 127.a. 437.c. A Romanis ſubuerſa, ſed ab Hadriano Imper. inſtaurata 167.b. An à Iudæis ſubuerſa dici debeat, nõ à Romanis 606.b. Peſte vexata 178.b. A Diocletiano obſeſſa, & capta 182.b
Alexãdriæ Epiſcopi 157.b. 160.a. 164.a. 165.a. 166.a. 167.b. 169.a. 170.a.b. 171.b. 173.a.b. 177.a. 178.a. 179.o. 181.b. 183.b. 184.b. 185.a. 186.b. 195.a
Alexandrinorum Legati Romam ad amicitiã impetrandam miſſi 130.a. Inter eos ſeditio orta 162.b. In Iudæos odium 157.a
Alexandrinorum regnum quando cœpit 442.c. Quando defecit 149.a. Eorum maledicta in Veſpaſianum 581.b
Alexandrinæ thermæ Romæ conſtructæ 176.b
Alfonſus Delbene Epiſcop. Albienſ. vir ingenio pollẽs 746.c
Algelmũdus Lãgobardo. rex primus 199.b
Algidus mons Romanis refugium 119.b. Obſidetur & liberatur à Cincinnato ibid.
Albia flumẽ clade Pręneſtinorum inſigne 125.a. An cum duplici l. pingatur 430.a
Albius Conſul 210.a
Alma mons 661.c
Almus mons vineis cõſitus 181.a. Vtrũ Almus vel Alma 661.b.c
Alorites Macedo 125.b
Alpes Cottię Romanorũ prouincia factæ 160.b
Alphabetum, vide literæ.
Alſa fluuius non lõgè ab Aquileia 708.c. In Alſam proijcitur Conſtantinus Imp. 188.a
Alter annus, non primum, ſed ſecundum denotat 412.b
Altinus an ciuitas Venetię, vel vrbs in Mœſia, iuxta quam Lucius Imper. obijt 172.a. 622.b
Alyattes Lydorum rex 101.111.aa. Cum Aſtyage pugnat 113.b
Ammanitæ Hebræos in ditionem ſuam redigunt 68.a. An legendum Ammonitæ 307.a
Amarteus Saïtes primus Aegyptior. rex recedente Aegypto à Perſis 123.b
Amaſea Metropolis prouinciæ Ponti 685.b
Amaſias Hebr. Iudæ regnat 90.a

Digitized by Google

Amaſis primus Dynaſta Diopolitanorum apud Aegyptios 35.b
Amaſis & non Anamaſis Aegyptior. rex 115.a. Vnus ex ſeptem Magis apud Aegyptios 379. a
Amathæus filius Meſaraim 9.b
Amatas Antonij monachi diſcipulus 191. a. An Amos vocetur 726.c
Amazones Priamo ſubſidiũ ferũt 69.a. Vagę, 315.c. Gerunt bellum contra Thebanos 67.b. Epheſi templum incẽdunt 71.b. In Aſiam incurrũt 74.b. 319 c. Cumas condunt 319.c
Ambram Moſis pater 42.b
Ambianis Gratianus imper. factus 194.a
Ambri Hebræor. Iſraël rex 84.a
Ambroſius Mediola. Epiſ. 195.a. Italiam ad fidem rectam conuertit ibid. 745. d. Multa pro fide Catholica ſcripſit 198.b
Amenophis Aegyptio. rex 41.b Amenoptes dictus ibid. A quibuſdã Memnon ibid. Cuius ſtatua vocem oriente Sole edebat ibid. 41.b
Ammenemes Aegyptio. rex 67.a
Ameus rex Memphim condidit 259.a
Amida capta 189.b. 714.a.b
Ammon, vide Hammon.
Aminadab arcam teſtamenti detinet 72.b
Aminocleus Trieris director 96.b. Vtrum per *cl* in quarta an per *d*. 344.a.b
Amorrhæus fil. Meſaraim 9.a
Amos Propheta 94.a. 96.b
Amphilochius pręfuit ſynodo habitæ in Side 767.c
Amphictyon Athena. rex 49.b
Amphion Thebarum rex 55.a. 59.b. In Muſica claruit 53.b. Cur cantu cytharæ ſaxa mouere creditus 59.b
Amphitheatrum Romę à Tito extructũ 163. b. Incenſum 176.a
Amulius Syluius Latinor. rex 95.a. Procæ regis fil. ibid. Numitorẽ fratrem regno expulit ibid. Filiam eius inter Veſtales aſcripſit ibid. A Romulo interficitur 95.b
Amyclas Lelegis fil. Sparti pater 297.d
Amyntas Aſſyrior. rex 50.a
Amyntas Macedo. rex 114.b. 124. b.a. Regno expulſus 423.d
Anacletus Papa omnino ab Euſebio in Chronicis prætermiſſus. 584. d. An vnus & idem cum Cleto 584.d. 585.a
Anacreon poëta 116. b. 387. d. 388.a
Anamijm fil. Meſaraim 9.a
Ananelus de Babylone ab Herode accitus 148.b. Pontifex Iudæorum ibid. 148.b
Ananias in Babylone clarus 110.b
Anaſtaſius Roma. Eccle. epiſ. 201.a
Anaſtaſius Bibliothecarius ſcripſit Chronologiam 551.c
Anatholius Laodicenus epiſ. 181.a
Anatholius Conſul 208.b
Anaxagoras phyſicus inſignis 119. a. Saxum caſurum à Sole prædixit 408. Moritur 121.a. 397.d
Anaxilaus Pythagoricus Vrbe, Italiáque pulſus 149.b
Anaxilla dux exercitus Theodoſij 209.a
Anaximenes tres huius nominis 438.d
Anaximenes phyſicus naſcitur 115. b. Anaximenes Orator 127.b. Anaximenes hiſtoricus 438.d
Anchiale vrbs à Sardanapalo condita 92. b
Ancus Marti⁹ Romanor. rex 109. a. Eius orthographia 366. d. Montem Ianiculum vrbi addidit ibid. Oſtiam condidit ibid. Morbo periit ibid. Eius filij Tarquiniũ Priſcũ interfecerũt 111.b
Ancyro villa publica iuxta Nicomediam ſita 187.b. Morte Cõſtantini Mag. Imperat. nobilis ibid. 187.b. Variè vocatur 706.a
Andes Pagus 143. b. Virgilij ortu clarus ibid.
Andrææ Apoſtoli oſſa Conſtantinopolim tranſlata 191. b. Qua religione ſuſcepta ib. Quo Conſtantij anno 727.c.d
Andræas Scotus vitas Ariſtotelis & Demoſthenis ſcripſit 429. b. Pius & eruditiſſim⁹ 433.b. 517.c
Androgeos Minois fil. Athenis dolo interfectus 65.b. Super eius mortem Minos Agonem ſtatuit ibid.
Andromachus Iudææ cuſtos ab Alexandro conſtitutus 127.a. A Samaritanis interfectus ibid.
Andromeda, vides Andromacha.
Andromacha Cephei filia 282. b. A patre ad ſcopulum catenis alligata Ceto deuoranda exponitur ibid. A Perſeo liberatur ibid. In cœlum cum ipſo rapta ibid. An per *e* & *ch* vel *d* in tertia & quarta ibid.
Andronicus Epheſum condidit 76. b. Quid libri de eius ſcriptione 323. d
Andropompus Angelus vnus è duodecim ſub Dario prophetat 118.a
Anicetus Romanor. Epiſ. 171. a. Quo anno creatus Pontifex 617.d. Quot annos ſedit ibid.
Anneus quomodo ſcribatur 571 c
Anneus lucanus Poëta Cordubẽſis 160. b. Annei Mellæ filius 161. a. 573. b. Piſanæ coniurationis particeps ibid. Brachiũ ad ſecandas venas medico præbuit ibid. 160.b
Anneus Gallio frater Senecę, egregius declamator 160. b. Propria ſe manu interfecit ibid. A Iunio Gallione Rhetore adoptatus 573.b
Anneus Seneca Cordubenſis 161. a. Neronis Præceptor ibid. Lucani Poëtæ patruus ibid. Venarum inciſione, & veneni hauſtu moritur ibid.
Anneus Mella Senecæ & Gallionis frater 161. a. Lucani pater ibid. Bona filij à Nerone promeretur ibid. 161. a. Honores cõtempſit 573.b. Ob bona Lucani à Nerone perimitur 575.a
Annianus Alexãdriæ Epiſ. 160.a. Marci Euãgeliſtę ſucceſſor ibid. Quo anno electus 570.d. Quot annos ſederit ibid. & ſeq. Vtrum per duplex *n* in ſecunda 571.a
Anni ab orbe quam varij 244. d. 412.c
Annus Hebræorum quam diuerſus ab anno Romano 416.b
Annus Romanus an habuerit 10. vel 12. menſes 358.c
Anni à Troia capta vſque ad primam Olympiadem 219.a. Ab Vrbe cõdita ad extremum operis Euſebij & Hieronymi 196.a
Anni obſeruatio, baſis hiſtorię. Vide Chronologia.
Annorũ diuerſæ Epochæ. Ab Abrahã 19.a. 244.a. & ſeq. Quare additi huic editioni 244. b. Ab Agone Capitolino quando numerari cœpti 565.b. Alexãdrini 129.a. Antiocheni 181.a. 145.a. 499.d. & ſeq. Hi differũt ab annis Iulianis ibid. Aſcalonitarum anno ab Abraham 1915. cœpti 181.a. A Chriſto 152.a. 533.d. & ſeq. Ratio numerandi à Chriſto quando cœpta 350.d. 534.a. 754.a. & d. Additi in his Chronicis 530.d. 759.c. Conſulum à quo menſe cœpti 467.b. De illis ſcriptores non ita conueniunt 483.b. Vide Olymp. Edeſſenorũ 129.a.

181.2.447.d. Hebræorum veterum & recentiorum ab Adam vſque ad Chriſtum 550.c. Iubilei Moſaici 246.c. Anni Iuliani 500.a. Laodicenorum anno ab Abraham 1971.pag.181.a. Olympiadum à quo menſe, & quando cœpti 96.b.342.b. Seleucidarum 129.a.448.a. Tyriorũ anno ab Abrahã 1893. pag.181.a. Ab vrbe Rom. condita 99.b. 350.d. A quo menſe 351.a. & ſeq. Quanta ſit differentia in eorum calculo 412.c.483.b. Vnde illos auſpicetur Auctor 434.c. Vnde Velleius 455.a

Annorum paucorum differentia ferenda in Chronicis 403.b

Annorum numerus 381. à Chriſto ad vltimum Valentis 650.c. 750.d

Annus Chriſti trigeſimus myſticus 550.c. Incertus in Luca an incipiens, an completus 754.d

Anomiani dicti Ariani 735.d

Annus vertens ab initio duodecim fuit menſium 358.c

Annius Milo quando exul 145.a. Res nouas in agro Brixio molitur ibid. Opprimitur ibid. 145.a

Antemnates, vide Antenates.

Antenates à Romulo ſuperati 99.b.354.b

Antenoris poſteri ab Ilio pulſi 71.a

Anthemius Conſul 201.b

Antherus Roma. Pontifex 177.b.641.a

Antheus filius terræ nuncupatus 65.a. At Hercule luctæ certamine victus 45.a. Ab Hercule demum interemptus 67.a

Antidona, ab Herode cõdita 151.a

Antigonus primus in Aſia regnauit 128.b

Antigonus Caſſandri fil. rex Macedoniæ 129.b

Antigonus Gonates Macedo. rex 131.a. Lacedæmonem obtinuit ibid. Præſidium è Muſæo eduxit 457.a. Athenienſibus libertatem reddidit 132.a

Antigonus Macedo. rex 133.a

Antigonus alter fil. Ariſtoboli contra Iudæos pugnans occiditur 147.a. In eo deſtructum regnum Hieroſolymita. ibid.

Antinous puer eximiæ pulchritudinis 168.b. In delicijs ab Hadriano habitus ibid. 610.b. In Aegypto defunctus ibid. Ab Hadriano honorifice ſepultus ibidem. Et inter Deos relatus 168.b. Ex cuius nomine vrbs appellata 169.a

Antiochia à Seleuco Nicanore condita 129.b. A Romanis capta 143.b. Terræmotu ſubuerſa 167.b

Antiochia Migdoniæ 240.a

Antiochiæ Epiſcopi 157.b.162.a.166.a.168.b.170.a.172.a.b.174.a.175.b.176.a.177.a.178.b.179.a.b.180.a.181.b.183.b

Antiochena Synodus quando celebrata 193.a

Antiocheni à quo loco ſua tempora computãt 145.a. & 500.a

Antiochen. Eccleſia à Petro Apoſt. fundata 157.b. Clauſa per Iulianum 192.b. Tres Chriſtianorum conuentus diuerſi 732.b. Eius templum dictum Dominicum 186.a

Antiochus Soter Syriæ & Aſię rex 131.b

Antiochus Theos Syriæ rex 132.a

Antiochus Magnus Syriæ rex 133.b. Philopatorẽ Ptol. vincit 134.a. Iudæam ſibi ſociat ibid. Scopam ducem Ptol. Epiphanis ſuperat 134.b. Syriæ vrbes recipit ibid. Iudæis coniungitur ibid. 134.b. Iudæos laudat & magnis muneribus donat 135.a. Thermopylis à Roma. vincitur ibid. Ipſis mille talenta annuatim vectigalis nomine ſoluit ibid. 135.a. In amicitiam cum Ptolemæo Epiph. regreditur & Cleopatrã filiam vxorem ei tradit ibid. Dotis nomine Syriam, Phœnicẽ, Samariam, & Iudæam concedit 135.a. Ab eo Hannibal repoſcitur à Romanis 135.b

Antiochus Cyzicenus Syriæ rex 140.b. Eius geſta ibid.

Antiochus Epiphanes ſeu Nobilis Syriæ rex 136.a. Eius geſta ibid. In vertice montis Garizin delubrum ædificat 137.a

Antioch⁹ Eupator Syrię rex 137.a. Menelaum Pontificem occidit ibid. b

Antiochus Alexandri regis Syriæ filius 139.a. A Triphone interfectus ibid.

Antiochus Sidetes Syriæ rex 139.a. Eius geſta ibid. Ab Arſace Partho interficitur 140.a

Antiochus Grypus Syriæ rex 140.a. Eius geſta ibid.

Antiochus Cyziceni regis Syriæ 141.b. Seleucum viuum exuſſit ibid. In Parthos fugit 142.a. Pompeio ſe tradidit ibid.

Antiochus Conſul 206.a

Antipater Macedo. rex 131.a

Antipater Herodis Aſcalonitæ fil. 143.b. Herodis pater 147.b. Procurator Palęſtinæ factus 143.b

Antipater fil. Herodis Mag. Iudæ. Tetrarcha 152.b

Antipatrida ab Herode in honorem patris condita 151.a

Antiphemus Gelæ vrbis conditor 361.c

Antipolis Maſſilienſium oppidum 471.a. & ſeq. A Liguribus Trãſalpinis vaſtatum ibid. d

Antiſtius Auguſti Cæſaris Legatus 519.c. Cantabros & Aſtures ſubegit ibid. Vectigales reddit ibid. Conſul creatur 519.b

Antomenes, vide Automenes.

M. Antonius, Quintilis menſis nomen in Iulium commutauit, quare 145.b. Eius geſta 146.147.148. Ab Auguſto ſuperatus ſemet interficit 149.a

Antonius Liberalis Rhetor floret 158.b. Graues cum Palæmone inimicitias exercet ibid.

Antonius Monachus in Aegypto naſcitur 178.a. Ad eum Conſtantinus cum liberis honorificas literas miſit 187.a. Anno 105. ætatis moritur 191.a.726.a. Eius monaſterium à Sarracenis vaſtatur ibid.

Antonius Muſa medicus 512.d. Auguſtum à periculoſo morbo ſanat ibid.

Antoninus Imperator 613.c

Antoninus Pius Roma. Imper. 169.b. Eius geſta ibid. & 171. Apud Loriũ villã ſuam moritur 171.a. Quot annos imperarit 169.b

M. Antoninus Verus Roma. Imper. 171.a. Eius geſta ibid. 172.173. In Syriã proficiſcitur 621.c. Luem è Babylonia ſecum Romam deuehit ibid. Omnes prouincias, quà iter faciebat, inficit ibid. Morbo perijt 173.a

Antoninus Hieroſolymo. Epiſ. 173.b

Antoninus Caracalla Roma. Imper. 175.b. Vnde Caracalla dictus ibid. b. Eius geſta ibid. & 176. Interficitur 176.a

Antoninus Conſul 198.b

Anxur Romanor. Colonia deducta 441.b

Aod iudex Hebræorum 54.a

Aornis arx nunquam ab Hercule

capi potuit 440. b. Ab Alexandro capta 127.b
Aoth, vide Aod.
Apamia à Seleuco condita 129.a
Apaturion, ſiue Apaturia quid, & quando celebrabantur 73.b. 318.d. Variè legitur ibid.
Aper Numeriani Imperatoris ſocer 181.b. Generũ occidit ibid. In militum concione à Diocletiano occiditur 182.a
Apri Calidonij fabula 67.b
Aphidas Athenarum rex 73.a
Apia olim, nunc Peloponneſus dicta 20.a
Apis Sicyonior. rex 20.a
Apis in Aegypto Deus 29. b. Serapis nuncupatus ibid. Vnde ita dictus 251. d. & ſeq. Iouis ex Niobe filius 30.b. Aegialei Achaiæ regis frater 35.a
Apis Argiuorum rex 35. a. Cum populo in Aegyptum nauigat ibid. Memphim vrbem condidit 259.a
Apion Libyæ rex 143. b. Teſtamento regnum Romanis reliquit ibid. 494.b
Appius Claudius Decemuir 121. b. Virginij filiam vendicans eiectus ibid.
Appius Claudius Cæcus Romæ clarus 128.a. Aquam Claudiam in Vrbem induxit 128.a. Viam Appiam ſtrauit ibid.
Apocalypſis à D. Ioanne in Patmo viſa 164. b. A quibus & à quo tempore inter canonicas ſcripturas recepta 446.c
Apodaſmus ab Ocho capta 126.a. Quo tempore 432.c. Apodaſmus quid ibid.b
Apollinaris Hieropolis Epiſcop. 172.a
Apollinaris Laodicenus Epiſcop. 193.b. Multimoda ſcripta compoſuit ibid. 738.b. Hæreſim ſui nominis cõdidit 195.a. 738.b. Damnatur à Damaſo Papa 195.b
Apollinis Delij templum ab Eriſichtone cõſtructum 49. Quo tempore incenſum 115.b. & 383.a. Vide Delphorum.
Apollo Latonæ fil. 51.a. Admeto regi cum Hercule ſeruiuit ibid. Aureus apud Delphos conflatus 61.b
Apollodorus Atheniẽſis antiquus Chronicorum ſcriptor 435.a. De Homeri temporibus quidnam ſenſerit 75.a
Apollodor⁹ Archõ Athenis 419.a
Apollodori ſententia de Lycurgi legibus receptis in Lacedæmone 94.b
Apollodorus Grammaticus 87.b
Apollodorus Pergamenus 144.a. Præceptor Auguſti ibid.
Apollonius Tyanæus 164. b. A Gentilibus pro numine habitus 195. a. Eius præſtigiæ veris Chriſti miraculis oppoſitæ 595.a
Apollonius Stoicus natione Chalcidicus 170. a. Philoſophus illuſtris, & Veri Cæſaris præceptor ibidem b. Ab Antonino Chalcide accitus 616.d
Apollonius Senator Rom. 173.b. De Chriſti fide volumen compoſuit ibidem. Senatui legendum exhibuit ibid. Capite trũcatur ibid. 173.b
Apollonius Cœleſyriæ Phænicis dux 135. b. & 466.b
Apollonia terræ-motu collapſa 154.a
Apoſtolorum Eccleſia Conſtantinopoli dedicata 194.a
Aprilis à Venere dictus 346.a
Apronianus Conſul 603.a
Apteras in Creta regnauit 49. Vrbem condidit ibid.
Aprutium vrbs Italiæ 649.a
Aquila diuinæ ſcripturæ interpres 1.b. Diuerſum opus in eodem opere penè prodidit ibid.
Aquileia vbi ſita 188.a. 708.c
Aquileiæ Synodus quando congregata 195.a
Aquileienſes Clerici chorus beatorum habiti 195.a. 746.a
Aquilius Conſul in Sicilia bellum compoſuit 141.b. Seruos debellauit 484.d
Aquitania in primam & ſecũdam diuiſa 778. c. Earum fines ibid.
Aquitania ſecunda Gothis ad habitandum data 204.a
Arabes à Traiano in fidem recepti 165. A Seuero imperatore cæſi 175.a
Arabi ab Arphaxat filio Sē oriũdi 9. a. An legendum Aradi 228.b
Arabia à Seuero in prouinciam redacta 175.a
Arada, vide Aradus 507.b
Arach initio regni Nembroth conſtructa 9.a
Arachæus Meſaraim fil. 9.b
Aradij inter filios Chanaam numerati 9.a. 228.b. Aradius Chanaam fil. ibid.
Aradus inſula 349.a. 507.b. Petra à mari circunfuſa ibid. Tota eſt ciuitas ibid. Quo tempore condita 98.a. 349.a
Aralius Aſſyrior. rex 24.b
Aram Thare fil. 10. a. Ante conſpectũ patris mortuus ibid. Vnde Syrij 9.a. 228.c
Aram filij quatuor 9.a
Ararath montes in Armenia 8.b. In quibus Arca Noë ſedit ibid.
Aratinus poëta 348.b
Aratus temporibus Gonathæ Antigoni natus 454.a. Idem qui Phænomena ſcripſit ibid. Quando inſignis habitus 131.b
Arbaces Medorũ rex primus 92. b. Aſſyriorum regnum in Medos tranſtulit ibid.
Arbetus Cos. 724.a. 725.c
Argobaſtes Victorem Maximi tyranni filium in Galliis interfecit 199. b. Magiſter Valentiniani exercitus 200. a. Cuius auſteritas Valentinianum ad vitæ faſtidium duxit ibid. In Galliis Eugenium Imperatorem fecit ibid.
Arbor adamata 527.b
Arca Noë longitudine & latitudine quanta 8.a
Arca teſtamenti ab alienigenis quandiu poſſeſſa 72.b
Arcadius Theodoſij Imp. fil. 199. a. Auguſtus appellatus ibid. Conſul creatus 199.a. 200.a. 201. a. Cum fratre Honorio imperat. 200. b. Conſtantinopoli moritur 201.b
Arcadius Hiſpanus inſignis 207. b. In Arianam ſectam tranſire reſpuit ibid. A Geiſerico proſcribitur ibid. Illuſtri martyrio coronatur ibid.
Arcaragantes domini Sarmatarũ dicti 187.a. In Romanum ſolũ quando pulſi ibid.
Arcas Iouis & Calliſtonis fil. 51.a. Pelaſgos ditioni ſuæ redegit ibid. Regionem ipſorum Arcadiam nuncupauit ibid.
Arcadia ab Arcade dicta 51.a
Archelaus Lacedæmon. rex 86.a
Archelaus Macedo. rex 122.b. Suprema Euripidis ſumptu funeris proſequitur 421.d. Crinem tondet ibid. Mœrorem animi vultu publicat ibid.
Archelaus 2. nomine, Macedo. rex 124.a. Sub quo hiſtoria Heſter expleta ibid. Ab Hebræis Aſſuerus ibid. A 70. interpretibus Artaxerxes dictus ibid. a
Archelaus Herodis Mag. fil. 152. b. 537.a. In locũ patris ab Auguſto ſubſtitutus ibid. In Viennam vrbem Galliæ relegatus 153.b

Digitized by Google

Archelaus Cappadociæ rex 154. a. Blanditiis a Tiberio euocatur ibid. Eius regnum in prouinciam verſum ibid.
Archemorus Argis Agonem egit 113.b
Archeſilaus Lacedæmo. rex 86.a
Archeſilaus Philoſophus, vide Archeſilas
Archeſilas philoſophus 131. b. 454.d
Archeſtrat⁹, vide Echeſtrat⁹ 322.d
Archeus, vide Argeus 360.c
Archilocus librum de Chronicis ſcripſit 364. a. Quando floruit 107. a. Quid de Homeri temporibus ſcripſerit 75.a
Archontes principes ſiue magiſtratus Athenienſium 325.a
Archimus Poëta 98.a. Aethiopicam & Iliacam vaſtationem compoſuit ibid.
Archimus Poëta alius, vide Arctinus 348.a
Arctinus Mileſius poeta 96. b.
Arctinus antiquiſſimus Poëta 98. b. Quæ receptior illius orthographia 348.a. Aethiopicam & Iliacã vaſtationẽ cõpoſuit ibid.b
Ardea à Tarquinio Superbo oppugnata 117.a
Ardabures Conſul 205.a
Ardis Lydorum rex 107.a
Ardiſus Corinthior. rex 97.a
Arelas Galliarum oppidum 205. a. A Gothis expugnatũ ibid. Ab Actio liberatum ibid. An ſcribatur in ſecunda ſyllaba per *i*, 780.d
Aremulus Syluius Latinor. rex 89.b. Agrippæ regis filius ibid. Præſidium Albanorum inter montes poſuit ibid. Ob impietatem fulmine interiit 91.a
Areopagus Athenis conſtitutus 49.a
Aretinus Poëta 98.b. 348
Argentaria Galliarum oppidum 195.b. Strage Alemannorũ ab exercitu Gratiani factũ nobile ibid. Vbi ſitum 749. c. An in *rium* debeat terminari ibid.
Argenteus nummus quando Romæ cuſus 171.b. 454.b
Argeus Macedo. rex 104. 124.b. b. Quot annos regnarit 425.b. Vtrum per *e* in ſecunda ibid. A quo reges Argeadæ à Sibylla dicti 360.c
Argia vrbs in Peloponneſo 378. a. Tertio quoque anno Nemeaeos ludos celebrare ſolita ibid.
Argiui regni initium & finis 27. b. 29. a. 61. a. Apud eos templum Iunonis 92. b. 121. b. 338. b
Argonautarum nauigatio quando 63.a
Argus Argiuor. rex 37.a. Cuncta cernens 43.b
Ariani Antiochiæ Eccleſiã quando occuparunt 186. b. Hieroſolym. Eccleſiam quando 189.a. Pauci in Occidẽte 745.d. 742. b. Sanctarũ Reliquiarum hoſtes nõ tamen omnes 728.a. Catholicos affligũt 191.a. Sub nomine pacis Eccleſias polluũt 192. a. An per duplex *r* pingi debeãt, vide Arius.
Arianus Philoſophus Nicomedienſis 170.b
Aridæus Alexandri frater Macedo. rex 128.a. An per diphthongum in tertia ſcribi debeat 442.d
Aries velleris aurei 57. Inſigne nauis, qua Phryxus cum ſorore vectus eſt ibid. Nutritor nuncupatus ibid.
Ariminum vrbs à Roma. condita 130.b. Si per y in ſecunda 719.a
Arimínenſis Synodus 191.b
Ariminenſis perfidia quare 730.b
Ariobinda Conſul 206.b. Theodoſij imperatoris dux contra Vandalos 209. a. Plus Siciliæ damni, quam Africæ commodi adfert 209.a
Arion Methymnæus quãdo claruit 111.a. A Delphino in portum Tenarum vectus ibid.
Ariphron Athena. rex 91.b. Teſpiei pater 93. a. Sub eo Aſſyriorum regnum deſtructum 91.b
Ariſtarchus hiſtoricus 75.a. Quid de Homeri temporibus ibid.
Ariſtarchus Tragœdiographus 121.a
Ariſtarchus Grammaticus 138.a
Ariſtenetus Conſul 202.b
Ariſteus prius nomen Ariſtotelis habuit 348.d. Poſtea Battus ab oraculo nuncupatus propter linguæ obligationem ibid. Cyrenen condidit 98.a
Ariſtides vn⁹ ex præcipuis Atheniẽ. ducibus in Marathonia pugna, & bello in Plateis geſto 400.b. 403. c. Athenis præfectus 400.a. Iuſtus cognominatus 119.b. Expulſus 120.b
Ariſtides Athenienſis philoſophus 168.b. Libros pro religione Chriſti Hadriano Imper. dedit ibid.
Ariſtobolus Iudæus, Peripateticus Philoſophus 136.a. Commentarios in Moſen edidit ibid. Ad Philometorẽ regẽ ſcripſit 136.a
Ariſtobulus rex & Pontifex Iudæor. 141.a. Ioãnis fil. ibid. nã ſic legendum docent antecedẽtia & Ioſeph. li. 13. Antiq. ca. 18. & li. 1. de bel. ca. 3. Primus apud Iudæos diademate inſignitus ibid.a
Ariſtobulus & Hyrcanus Alexandræ filij 143.b. Contra ſe de imperio dimicant ibid. Romanis ad inuadendam Iudæã occaſionem præbent 143.b. Victus à Pompeio Romã ductus ibid. Antigonus eius fil. 147.a
Ariſtobul⁹ Leuir Herodis 148.b. Iudæorum Pontifex ibid. Poſt annum interfectus 148.b
Ariſtodemus Muſicus 107.a
Ariſtogiton Hipparchum Athenarum tyrãnum interfecit. 118. b. 393. d. & ſeq.
Ariſtomedes Corinthio. rex 91.a
Ariſtophanes Comœdiarum ſcriptor 122.a. 123.a
Ariſtoteles naſcitur 431. a. Quo ætatis anno Platonis auditor 125.b
Ariſtoteles alius, cognomẽto Battus ſeu Ariſteus 348.b
Ariſtoxenus Muſicus 107.a
Arius Aſſyrio. rex 21.b
Arius Lacedæmonio. rex. 134.a. Ad Onian Iudæorum Pontificem Legatos mittit ibid.
Arius Alexandriæ Eccleſ. Presbyter 185.a. Ab Alexandro Epiſcopo Alexan. Eccleſia expulſus ibid. Eius perfidia Nicæna Synodo coërcita ibid. Eius machinæ omnes homouſij oppoſitione deiectæ 185. a. Vtrum per duplex *r*, ſcribatur 686.a
Arma pop. Roma. non liberis ſeruitutem, ſed ſeruis libertatem attulerunt 469.a
Armamitres Aſſyrior. rex 28.b
Armenia à Lucullo deuicta 143.a. A Roma prouincia facta 603.a A Tiberio occupata, & ſubacta 150.a. A Traiano prouincia facta 166.b. Per Hadrianum imperio Perſarum cõceſſa 606.c. A Diocletiano recuperata ibid. 606.c
Armeus qui & Danaus Aegypti rex 49.b
Armodius Hipparchum tyrãnum occidit 118. b. Vtrum aſpirari debeat 393.d
Armonia Martis & Veneris filia 287.a

Armonia à Cadmo rapta 55.a. In vxorẽ ducta 300.c. Aſpiratur ib.
Armonius, vide Armodius.
Arnobius in Africa Rhetor clarus 186. b. Siccæ docet ibid. Ethnicus ad fidem ſomnijs cõpellitur ibid. Contra Ethnicos libros edidit ibid.
Arogilus, vide Trochilus.
Arphaxad Sem fil. vnde Arabi 9.a. Quo anno natus ibid.b
Arphaxad Chaldæorum princeps 228.c
Arphaxadæi, qui & Chaldæi dicti ibid.
Arpinas natale ſolum Ciceronis 141.a
Arpalus Alexandrũ deſerit 440.d. In Atticam fugit 127.b
Arpi vrbs Apuliæ 481.a
Arruntius Conſul 536.b
Arſaces Perſarum rex 126.b. Primus Parthis à Macedonum imperio recedẽtibus regnauit 132.a. Antiochum regem interfecit 140.a
Arſacidæ Parthorum reges nuncupati 132.a
Arſames Darij Perſarum regis pater 127.a
Arſes Ochi filius Perſarum rex 126.
Artabanus Perſis regnauit 120.b
Artaxerxes Lõgimanus Perſarum rex 120.b. Neæmiã in Iudæam dimittit 121.b. Muros Hieruſalẽ rędificari permittit 122.b
Artaxerxes Mnemon cognominatus rex Perſarũ 124.a. Darij & Paryſatidis fil. ibid. Ab Hebręis Aſſuerus dictus ibid. A 70. Interpretibus Artaxerxes ibid.
Artaxerxes Ochus Perſarum rex 125.b
Artemius Auguſtalis Præfectus & martyr 697.c. Cauſam religionis Chriſtianæ apud Iulianum Apoſtatã agit 697.c. AEquiſſimam in Ethnicos Conſtantini ſententiam probauit ibid. Huic prouincia transferendi Cõſtantinopolim Reliquias S. Andręæ & Lucæ Euangeliſtę demandata 728.a
Artemonis hæreſis quando ſuſcitata 179.b
Aruerni vrbs Galliarum 140.a. Cum rege Vetuito capta ibid. Quo anno 478.d. Vtrum per r in prima ibid.
Artorius Auguſti Cæſaris medicus 149.a. Poſt Actiacam victoriam naufragio perit ibid. De eius orthographia varia 513.c
Aſa Hebræor. Iudæ rex 82.a. Deo acceptus 329.d
Aſaph Propheta 76.a.
Aſarmoth Iectan fil. 9.a
Aſcades Aſſyrior. rex 46.b
Aſcalonitæ ſecundum Probi Imperatoris annum quotum numerent 181.a
Aſcanius Aeneę fil. Latino. rex 69 Lauiniæ nouercæ ſuæ regnum Lauinij reliquit 71.b. Albam Lõgam condidit ibid. Syluium Poſthumũ fratrem regni Latinorum hæredem inſtituit 71.b
Aſcholius Theſſalonicenſis Epiſcop. Theodoſium Imp. baptizauit 763.c
Aſcholius Theſſalo. Epiſc. 198.b. Theodoſium baptizat ibid. Vnde nata corruptio, vt Baſilius in vulgatis legeretur 763.c.d
Aſchones Gomer fil. 9.b
Aſchones Gomer filius, vnde Gothicę gentes 9.a
Aſclepiades Antiochiæ Epiſcop. 175.b. Quandiu ſedit 365.a
Aſclepiodotus Præfectus Præto. 183.a. Britannias recepit ibid.
Aſclepiodotus Conſul 204.a
Aſclepius ex Argonautarum numero vnus 63.b. Latinis Aeſculapius 90.b
Aſconius Pędianus ſcriptor hiſtoricus 163.a. Quo anno clarus ibid. Vigeſimo ſeptimo ętatis ſuæ anno luminib⁹ capitur ibid. Summo in honore conſeneſcit ibid.
Aſia totius orbis ad numerũ partium tertia, ad magnitudinem dimidia 838.c. A Gothis vaſtata 179.b
Aſiaticus Conſul 565.c
Aſylum Romuli 99.b. Ob cuius impunitatem magna Romulo multitudo coniuncta ibid.
Aſinius Pollio orator & conſularis 152.a. De Dalmatis triumphauit ibid. In villa Tuſculana diem obijt ibid. Primus Græcorũ res geſtas Latino ſtilo proſecutus eſt 537.a
Aſinius Gallus Aſinij Pollionis fil. 153.b. Diris à Tiberio Imperatore ſupplicijs affect⁹ ibid. Egeſtate cibi peremptus 541.c. Quæ mortis cauſa 542.a
Aſpares Conſul 206.b
Aſpiratio quãdo præmittatur nominibus 646.d
Aſſes lignei à Numa Pompilio dati 103.b
Aſſur Sem filius, vnde Aſſyrij 9.a
Aſſuerus qui & Artaxarxes, Perſarum rex 124.a
Aſſurum Iectan fil. 10.b
Aſſyria pars Aſiæ, Syriæ vicina 261.b. A Traiano prouincia facta 166.b. Ab Hadriano imperio Perſarum cõceſſa 606.c. Per Antoninum Pium recuperata ibid. Confunditur cum Syria 619.d.ſeq.
Aſſyrij Belum ſibi deum nominauerunt 18.a. Samaritæ nuncupati & cur 99.b. Quantum à Sicyonijs diſtent 308.a. Aſſyrij Samaritæ 99.b
Aſſyriorum imperium quando incœpit 10.b. Omnibus longe diffuſius 238.c. Quando deſtructum 91.b.92.b.93.a
Aſtacus, poſteà Nicomedia, condita 103.b
Aſterius in Creta regnauit 53.a. Europam vxorem duxit ibid. Minoem, Rhadamãtum & Sarpedonem ex ea genuit ibid. 53.a
Aſtræ⁹ Boreæ Thracis pater 55.b Ex aurora vẽtos generaſſe creditus 289.c
Aſtures per Antiſtiũ Cæſaris Legatum domiti, & vectigales facti 519.d
Aſtyages Cyaxaris fil. 376.d. Medorum rex 110.b. Contra Alyattem & Lydos dimicat 113.b. A Cyro ſubuerſus 114.b. Si per i pingi debeat 377.a
Ataces vicus patria Varronis 142.b
Atalas apud Locros in Europa ciuitas 123.a. 418.a. Terrę motu ſciſſa fit inſula ibid. 123.a
Athanaricus Gothorum rex 194.a In Chriſtianos perſecutionem mouet ibid. Plurimos interficit ibid. Proprijs ſedibus expellit ibid. Apud Conſtantinopolim occiditur 198.b. An in prima & ſecunda ſyllaba debeat aſpirari 741.b.c. An fuerit Ethnicus vel Arianus ibid.c.d.
Athanaſius Alexandriæ Epiſcop. 186.b. Ab Arianis perſequutionem patitur ibid. Ad Conſtantinum filium proficiſcitur ibid. A Conſtantino (ſic lege) ad pænam quęritur 186.b. In exilium miſſus à Conſtantino Mag. 711.b. Exul à Maximino Treuiror. Epiſcopo honorifice ſuſcipitur 186.b. Alexandriam reuertitur 192.b. Pellẽ ouinam, quam à Machario acceperat, Melanię dedit 745.c. Moritur in ſuo lectulo 740.d
Athaulphus Gothorũ rex 202.a.

Digitized by G

Gallias ingreditur ibid. Placidiam ducit vxorem 203. a. A ſuis occiditur ibid.
Athei quinam ab antiquis dicti 405. c
Athena nomen Mineruæ 45. b. 266. c. d
Athenæ vnde dictę 45. b. Diadæ nuncupatæ 47. a. Ab Euboicis Orchomenæ dictæ ibid. 47. b. Quadrurbs cognominatæ 256. b. In Eubœa a Cecrope conditæ 47. a. A Xerxe Perſarum rege inceſæ 120. a. Plures eiuſdem nominis diuerſis regionibus ſitæ 268. d. Emundatæ 111. b
Athenis Bibliotheca 169. a. Quando principes annui conſtituti 105. a. Quando deſierunt 99. b
Athenienſes vocati Iones 59. a. Cranai 276. b. Codridæ, Cecropidæ, Theſeidæ, Erechtheidæ 318. a
Athenienſes cum Peloponnenſibus dimicant 76. a. Piręum muro vallant. 120. a. Cum Lacedæmoniis pacem ineunt 121. b. 123. a. Peſtilentia laborāt 122. b. Lyſandri tyrannidem ſuſtinent 124. a. 424. a. Quando viginti literis vti cœperunt ibid. 124. a. Græciæ principes facti ſunt 125. b. Res nouas molientes à Romanis oppreſſi ſunt 153. a. Ingenti clade in Sicilia obtriti 123. b. Regum initiū 45. 324. c. Finis 105. a. Democratia illis reddita 129. a. Libertas reddita 132. a. 457. a
Athenienſium Decretum ad Iudæos miſſum 145. a
Atheniēſium regnum Erechtheidarum vocatum 324. b. Senatus, vide Senatus.
Athenodorus Philoſophus 153. a. Præceptor Auguſti 539. b
Atherius orator floret 154. a
Athys Syluius Latinor. rex 81. b
Albæ regis filius 83. a
Atlas Promethei frater 41. a. Pręcipuus Aſtrologus ibid. 263. a. Suis humeris cœlū fulcire creditus 41. a. Mons altiſſimus ibid.
Atila rex Hunnorū moritur 789. c Naſcitur diſſenſio inter filios de regno obtinendo ibid.
Atratinus quo ætatis anno Cæliū accuſauit 150. a. Clarus inter oratores ibid. Morborum tędio in balneo mortuus ibid. Auguſtum hæredem teſtamento inſtituit ibid.
Atrebatibus lana pluuię mixta defluxit, quando 194. a
Atreus & Thyeſtes Pelopis filij 279. b. Peloponnenſe imperiū diuidunt 63. a. Ambo Micenis regnant ibid. b. Atreus ſolus Argis regnat 67. a
Atta olim, nunc Attica dicta 45. a
Attalus Aſiæ rex 134. a. Philopator cognominatus 477. a. PopulumRomanum regni ſui hęredem inſtituit ibid. a. 139. b. Et quo anno moritur 477. a
Attalus Romæ Imper. factus 202. a. 774. b. Infectus, defectus, refectus, deriſus dicitur 774. b. Inane imperij ſimulachrū cum Gothis ibid. Regno ſpoliatus Gothis cohæret ibid. Tyrannidem in Gallia reſumit 203. a. A Gothis neglectus, præſidio carens capitur ibid. Conſtantio Patritio viuus offertur ibid. Honorij triumphantis currum præcedit 203. a. Liparæ exul degit ibid.
Attella Oſcorum ciuitas 486. a. In Campania 787. b. Vbi primum fabulæ Mimicæ & Satyricæ frequentari cœptæ ibid. Si ſcribendum cum gemino *tt* & *ll* 540. d. 787. b
Attellanę, quid 485. d. Quomodo pingatur ibid.
Attica pugna 700. a. Vide pugnæ.
Attica ex Attide Cranai filia vocata 49. a. & 270. c. Nomen Achaiæ regionis non longe ab Athenis ſitæ 256. b. Ogygia nuncupata 258. a
Atticorum regnū Erechtheidarū imperio deſtructo ad aliud genus translatum 73. b
Atticus Platonicæ ſectæ Philoſophus 172. b
Atticus Conſul 200. b
Attila rex Hunnorum 210. a. Fratrem Bledam regni conſortem interemit ibid. Eius populos ſibi parere iuſſit 210. a
Attis Cranai indigenæ filia 49. a. Aqua Attica nuncupata ibid.
Attilius Regulus Conſul 459. b
Auctoris prudentia in hoc Chronico reſtituendo pag. 6. in Pręfat. intentio eiuſdem pag. 8. & 9. ibid.
Audæus à quo Audæana hæreſis 188. a
Auditores in ſcholis Chriſtiani eſſe non poſſunt 733. a
Auentinus Syluius Aremuli regis fil. 91. a. Latinor. rex ibid. In Auentino monte ſepultus ibid.
Auentinus mons ab Anco Martio vrbi additus 109. b
Augarus 636. c
Augur Conſul 606. b. Sub quo Hadrianus in Hiſpania natus ibid.
Auguſtinus S. Ambroſij diſcipulus 200. b. Hippone Regio in Africa Epiſc. ibid. Pelagio reſiſtit 203. b. Libris Iuliani reſpondet 206. a.Glorioſè moritur ibid.
Auguſtodunum inſigne imperio Magnentij 189. 716. d
Auguſtus Roma. Imper. 146. a. Cicerone Conſule natus 495. d Eius Conſulatus ſex menſibus à cæde Iulij Cæſaris 505. b. Antonium ſuperat 146. b. Eius geſta ibid. 847. 148. 149. 150 Auguſtus menſis ſic dictus ab Auguſto 149. a. 515. c. Sextum Pompeium Sicilia expellit 512. a. Bis ouans vrbem ingreditur 512. a. Pedeſtri certamine triumphat ibid. Pontifex Max. 151. a. In locum Lepidi 526. a. Initium eius Monarchiæ varium 513. d. Ciuilibus bellis quando finem impoſuit 516. b. Hiſpaniam ſtipendiariam facit 519. c. In Senatu imperium deponit 521. a. Decennale imperium ſuſcepit ibid. Dictaturam & Cenſurā perpetuam retinuit 521. b. Cyzicenos libertate priuat 150. a. & 521. c. Quam tamen ſequenti anno reſtituit ibid 521. c. A periculoſo morbo ab Antonio Muſa ſanitati reſtituitur 513. d. Quare dictus Octauianus 504. b. Dominū ſe appellari edicto vetuit 588. d. Perpetuꝰ Tribunꝰ eligitur 607. d. Templum Quirini ædificat & columnis decorat 504. d. Attellę moritur 153. b. In Cāpo Martio ſepelitur 153. b. Sphinge ſignauit 300. a. Eius familia in Nerone conſumpta 161. b
Auilius FlaccusAegypti Pręfectus 157. Populo Alexandriæ conſentiente Iudæos premit ibid.
Auiola Conſul 569. b
Aurelius Commodus Roma. Imper. 171. a. Eius geſta ibid. Apoplexi extinguitur 172. a
Aurelius Antoninus Imp. vide Marcus.
Aurelianus Romanor. Imp. 180. a. Eius geſta ibid. Occiditur 180. b
Aurelianus Conſul 201. a
Aurea domus Romæ incenditur 166. a. 600. a

Digitized by Google

Aureus mons à Probi Imperatoris militibus, vitibus conſitus 181.a. Prouincialibus colendus datus ibid. Aureum Dominicum Antiochiæ præcipua Eccleſia 186.a.697.a
Auſonius Cõſul Rom.198.a. Burdigalenſis 761. b. Quo anno Conſul ibid.
Antoninus Corinthior. rex 97.a. 346.a
Auctor. Notarum, vide Notarũ.
Auxentij Epiſcop. Mediola. mors 195.a. voluit videri Catholicus 745. d. pertinaciſſimè Arianam hæreſim defendit ibid.
Axaa Melchæ fil. 10.a
Azarias Propheta 82.b
Anani, vide Addo.
Azarias qui & Ozias rex Iudæor. 92.a
Azarias in Babylone clarus habetur 110.b

B

BAaſa Iſraëlit. rex 82.b
Babylas Antiochiæ Epiſ. 178.a. Martyrio coronatur ibid.
Babylon initio regni Nembroth ædificata 9.a. Ab Alexandro capta 127.b. A Cyro, licet annus ignoretur 378.d. A Traiano occupata 166.a. Nomen proprium vrbis 449.c.d. Quî diſtinguatur à Babyloniâ ibid. Confunduntur nonnunquam ibid. Babylonia nomen regionis ibid.
Bacaudarum multitudo ab Herculio Maximiliano in Galliis oppreſſa 182.a.664.c. Quę receptior orthographia ibid.a. Deſcribuntur ibid.c. Vnde dicti ibid. Bagaudarum caſtrum vbi ibid.d
Bacchæ vnde dictæ 51.b. In exercitu Liberi patris militarũt ibid.
Bacchilides Lyricus 406.a. Athenis quando floruit 120. 121. 122.b.b.b. Cuius fuerit 406.a
Bacchyllus Aſianæ prouinciæ Epiſ. 174.b. De paſchæ obſeruatione ſcripſit ibid. Germana eius orthographia 631.a
Bachis Demetrij dux Iudæa expulſus 138.a
Bacis Corinthior. rex 83.b. A quo Bacides Corinthior. reges nũcupati ibid.
Bagad Hebraice quid ſignificet 664.c
Bagaudæ, vide Bacaudarum.
Baiæ morte Hadriani Imper. inſignes 169.b
Bala Alexandri regis Syriæ pater 138.b. Cuius conditionis 473.a. vide Alexander.
Bal frater Iobel filij Lamech 7.a. & 227.a. Pſalterium oſtendit, & cytharam ibid. Mercurius dictus ibid. & 7.a.
Balaneus qui & Xerxes Aſſyriæ rex 26.b
Balbus Conſul 529.a
Balbinus 641.d
Baleus Aſſyrior. rex 32.b
Balnea Byzantior. ad memoriam Zeuſippi ſeruandam 70.b
Balthaſar Babyloniæ rex 114.a. Cui Daniel ſcripturam in pariete viſam interpretatur ibid.
Bar Chaldæis idem quod filius 612.c
Barach de tribu Neptalim Hebræor. rex 58.b
Barbari innumerabiles habent cõcubinas 51.b. Illyricum vaſtant 194.b. Piraticam exercent 207.b. Multas inſulas cũ Sicilia populantur ibid.
Barcochebas dux factionis Iudęorum 169.a. Aduerſus Romanũ militem inſurgit ibid. Nolẽtes Chriſtianos ferre ſubſidium interficit ibid. Quî ſcribi debeat 611.b.c. Vox Chaldaïca ibid. Ex quibus componitur ibid.
Bardeſanes hæreſiarcha 172.a
Baronius doctiſſ. & piiſſ. 252.b. 549.b.553.b. 617.b.719.b. Lumẽ temporum 557.b.690.b. Annalium Eccleſiaſticorum oraculum 572.a. Hiſtoriæ lumẽ 562.b.705.d. Hiſtoriæ columen 563.d. Magnus 572.A. 747.b. Columen Eccleſię 639.b. Hiſtoricorum princeps 654.a. Pater hiſtoriæ 698. d. Diuinus 710.c.743.d
Baruc Propheta 110.b.
Baſileus Amaſiæ Ponti Epiſ. 185.a. Sub Licinio Imper. martyriũ paſſus ibid. An per *e* ſcribi debeat 685.a. An ſit diuerſus à Baſilio Magno ibid. Quibus Conciliis interfuit ibid.b
Baſilica Iulia Romę dedicata 145.a. Curia Iulia vocata, vbi cauſæ agi ſolitæ 501.c. Templũ Iulij dictum, ab Auguſto conſtitutũ & cur ibid. 501.d. Eius apud Vitruuium dimenſio 501.d
Baſilides hæreſiarcha apud Alexãdrin. 169.a. A quo Gnoſtici hæretici dicti ibid.
Baſilides Scythopolitanus Philoſophus 170.a. Veri Cæſaris præceptor. ibid.
Baſilius Amaſij Epiſcopus 685.c
Baſilius Cæſarienſis Epiſ. 195.b. A nonnullis non ſolum hæreticis ſed Catholicis accuſatus 748.c. Quibus laudibus commendatus à Concilio Epheſino & Patribus 749.a
Baſilius Theſſalonica Epiſ. 198.b. vide Aſcholius.
Baſſianus Seueri Impera. fil. 634.c. Cum Geta fratre imperij ſucceſſor relictus ibid.
Baſſus Conſul 201. 206.a
Baſternæ in Romanum ſolum quando commigrarint 182.b
Bathuel Melchæ fil. 10.a
Battus Cyrenæ vrbis cõditor 98.a.109.b. Ob linguæ obligationẽ ab oraculo ſic nuncupatus 348.d. Cuius proprium nomen Ariſteus 98.a
Bauius Poëta à Virgilio notatus 147.a. In Cappadocia diem obiit ibid.
Baux Melchiæ filius 10.a
Beda emendatur 737.a
Bebriacum quî pingatur 578. d. Quam variæ de illius orthographia ſententiæ 579.a
Bebriaci Otho Imperator occubuit 162.a
Bedriacum 579.a
Bellepares Aſſyrior. rex 54.a
Bellerophon equo ſuo Pegaſo riuulum ferarum plenum tranſiuit 294.c. Vnde occidiſſe Chimeram creditus ibid. Cuius nauis Pegaſus dicta 59.a
Belli Iudaici in Palæſtina finis 169.b. Reſumptum 175.a
Bellum ſub Eumolpo geſtum 57.a. Contra Phœnices 47.a. Lapitharum & Centaurorum 65.a. Amazonum contra Thebanos quãdo 67.b. Creticum 134.b. Dalmaticum 539.a. Troianum 69.a. Peloponneſiacum 75.b. In Marathone 119.b. In Thermopylis 120.a.402.d. In Plateis & Mycena 120.a. Seruile in Sicilia ortum 139.b. 141.b. Lacedæmonior. & Argiuor. 103.a. A Picẽtibus, Marſis, & Pelignis in Romanos motũ 142.a. Italicum, Sociale, & Marſicũ quare appellatum 485.d. Gladiatorũ in Campania 143.a. Spartiacũ, & vnde ſic nominatum 490.b. Seruile, & Seruilis tumultus dictus ibid. 470.b. Triennio finitur ibid. 490. b. Cibalenſe 184. b. Illyricum 539.a. Ciuile inter Cæſarem & Põpeium 144.b. Per annos viginti geſtũ

Digitized by Google

948.d. Bellum Medicum 121: a.vide Medicum. Contra Sauromatas 167.b. Perſicum nocturnum apud Singaram 189. a. Aduerſus Gothos 207.a. Peruſinum 508. c. Vide pugna.

Belochus Aſſyrior.rex 30.b

Beloch⁹ Aſſyrior.rex 52.b. Actoſæ Aſſyrior.reginæ pater ibid. Cum filia regnat ibid.

Belothus vide Belochus.

Belus Aſſyrior. rex primus 10.a. 224. c. Nini pater 18. a. Pro Deo habitus ibid. Saturnus dictus 10.a Primus hominũ Dei nomen adeptus 239. b. Et ſacrificium ibid. Regnum filio Nino tradidit 10.a. Moritur ibid.

Beneuentum à Romanis conditũ 130.b

Beniamin Hieroſoly. Epiſ. 166.b

Benignus martyrio coronatur 637.a. Templum Diuioni cõſtruitur ibid.

Beroëa a Seleuco condita 129 b

Beryllus Arabiæ Epiſ 176.b. Quę germanior ſcriptio 639.b.c

Berytum Damaſci portum coloniæ deductæ 151.a.525.c

Berythius Probus Grammaticus 159.b

Beſſi Macedoniæ populi 491.a. A Marco Lucullo domiti 143. a. De iis triũphat ibid. & 491.a

Bethlehem Iudæ natalitus IESV CHRISTI inſignis 152.a. In Bethleem paruuli ab Herode interfecti 152.a. vide Innocentes.

Beza miniſter Geneuen. arguitur 536.a

Bibaculus Poëta 141.b

Bibliotheca ab Hadriano Athenis extructa 169.a. In vrbe Roma 173.b

Biſſextus quid ſit 6.b. Quare celebratur 7.a

Betuitus, vide Vetuitus 479.a

Bithynia à Phœnice cõdita 53. a. Mariandyna prius nuncupata ibid. Olim Bebricia dicta 82.a. Terræ-motu concuſſa 155.a

Bituriges quãdo Burgi dicti 722. d.723.a

Bizabdæ Vrbs à Perſis capta 189.a

Bleda Attilæ Hunnor. regis frater 200.a. A fratre perimitur ibid.

Bocchorus Aegyptior. rex 97.a. Aegyptiis iura conſtituit ibid. A Sabacto vincitur 100. Sub Bocchoro agnus locutus 97.a

Boetius Xanthus Timoëten Athenarum regem ad ſingulare certamen prouocat 73.b

Bogedim Hebraïcè quid denotet deducta 664.c

Bononiam Romanor. colonia deducta 465.a

Bonifacius Eccleſ. Rom. epiſ. 230.b

Bonifacius bellicis artibus præclarus 204.a. Africam obtinet ibid.a. Eius geſta ibid. 205.a. 206. a. Ad Italiam reuertitur. ibid. Morbo extinguitur ibid.

Bongarſius Iuſtini reſtitutor 276. c.312.a.384. b

Bonoſus inſignis monachus 195. b. Hieronymi condiſcipulus 750.a

Bonoſus Galliarum tyrannus, à Probo Imper. expulſus 659.c

Boreas Thrax Aſtræi fil. 55.b. Vnde Thrax dictus 280.d. A Poëtis ventus confictus 55.b. Orithyiam rapuit 51.& 55.b

Boriſthenes vrbs in Ponto condita 109.a

Bos ab Aegyptiis opippare alitus 252.b. In honorem regis Apis colitur ibid. Ideo Sorapis dictus 251.d. Ad cuius inſtar ab Iſraëlitis vitulus aureus conflatus ibid.

Bos in ſuburbano Romæ ad arantem locutus 145.b. Futura prædicit ibid. In prodigiis priſcorũ ſæpe loqui ſolitus 504 b

Boſphorus ab Io & boue nuncupatus 29.a.47.a.253.b. Ab Agrippa captus 151.a

Boſphorani à Traiano in fidem recepti 165.b

Boſtrenus ſcriptor clarus 176.b

Bretannio 717.c

Britanni a Claudio Imper. domiti 158.a

Britannicus Claudii Imper. fil.c 158.a. In memoriam victoriæ à patre de Britannis obtentę ſic dictus ibid 158.a.564.b

Brixius ager, in quo Milo oppreſſus 145.a

Bruchium multis annis obſeſſum 180.a. A Claudio Imper. captũ ibid. Tandem deſtructum 655. b. c. d. An pars Alexandriæ ibid.

Brundiſium vide Brunduſium 522.d

Brunduſium 522.d

Brutianus 595.c

Brutius hiſtoriographus 165.a

Brutus primus Conſul Romæ 118.b

Brutus Hiberiam vſque ad Oceanum ſubegit 139. a. Ob res ab eo geſtas in vlteriori Hiſpania, Luſitania, & Gallæcia cognomen Gallæci meruit 474.c

Bubalia Vrbs 647.d

Bugonia, vide Pagonia 347.d

Burdegala quare ſic nuncupata 722.c.d. Vtrum per *e* an per *i*, in ſecunda ibid.

Burdegalẽſes quare Bituriges cognominati 722.d. Vbiſci & Vibiſci dicti ibid. A Biturigibus Liberis ſeu Cubis Burdegalenſes vocati ibid.

Burdegalæ Priſcillianiſtæ lapidibus obruuntur 599.b

Burdegalenſis Synodus contra Priſcillianiſtas ibid.

Burgundiones ad Rhenum deſcẽdũt 195.a. Partem Galliæ Rheno proximam occupant 202.b. Victi ab Aëtio.

Buſiris Neptuni & Libyæ fil. 51. b. Apud vicina Nilo loca tyrannidem exercet ibid. Tranſeũtes hoſpites interficit ibid.

Buſiris vrbs vbi cita 666.d. Contra Romanos rebellat 182.b. A Romanis ſolo adæquatur ibid.

Byzantium tempore Tulli Hoſtilii condita 107.b.364.c. Sub Veſpaſiano in prouinciam redacta 163. a. An ſcribendum per *i*, in prima 364.c.406.b

Byzantinorum Lauacrum ad cuius memoriam 70.b. A zeuxis imaginibus nuncupatum 120.b

C

C. & G. elementa admodum cognata & permutabilia 557.d

Cabile vrbs Thraciæ à M. Lucullo capta 143. a. An per *y* 491.c

Cadmea in Sicilia condita 55.a. 287.c. A Cadmo nomen obtinuit ibid. Cadmea victoria quæ 506.d

Cadmus apud Tyrũ & Sidonem regnat 51.b. Thebas venit 4.b. Semelen genuit 4. b. & 53. b. Armoniã rapuit 55.a. E Phœnicia in Græciam ſexdecim literas retulit 424. c. Thebanis regnauit 53.b.59.b. Thebis expellitur 57. a. Contra Spartos pugnat 59.b

Cædes infantium quando ab Herode facta 536.b.152.b

Cæleus 55.a. 288.a. Cur coæuus Triptolemo ibid. Eleuſinæ

regnat, & ibi frumenta diſtribuit 55.a
Cæſar Octauius quando Octauianus dictus 504.b. Quando Auguſtus 149.a. Vide Auguſtus.
Cæſarea prius Stratonis turris vocata 151.a. Ab Herode in honorem Cæſaris condita & appellata, ac decennio ædificata & perfecta 526.b. Terræ-motu concuſſa 168.b
Cæſares Romanorum principes à Iulio Cæſare nuncupati 144.b. Quibus annis magis creabãtur 684.c.689.c.719.d
Cæſaris Tiberij imagines in templo Hieroſolym. à Pilato poſitæ 155.b. Inde repugnantibus Iudæis ſublatæ ibid.
Cæſarius Conſul 200.b
Cain fil. Adã, agricola factus 5.b. De fructibus terrę hoſtias Deo non placentes obtulit 7.b. 226.d. Inuidiâ tãgitur ibid. Fratrem Abel inſontem interemit ibid.b A facie Dei ad orientem plagam profugit ibid. Apud regionem Eden conſedit ibid. Enoch genuit ibid. Vrbem Enoch nomine filij fundauit 227.a
Cainan Arphaxad fil. 9.b
Caius Iul. Cæſar Romæ Impera. 145.a. Germanos vaſtat 144.a. An per C vel per G ſcribi debeat 499.c. Luſitaniã & quaſdam inſulas in Oceano capit 144.a. Eius geſta ibid. 145.a.b. Conſul creatur 499.c. Imperator bellum Alexandrinum nouem menſibus perficit 501.b. Dictaturã annuam geſſit ibid. Occiditur 145.b. Quibus Coſs. 799.a. Corpus in Roſtris concrematur ibid.
Caius Lucilius Satyrarum ſcriptor Neapoli moritur 141.a. Vide Lucilius.
Caius Valerius Catullus Poëta Lyricus naſcitur 142.b. Vide Catullus.
Caius Marius Cimbros ſuperat 141.b. Eius geſta ibid.
Caius Aſinius orator 153.b. Vide Aſinius Gallus.
Caius Falcidius Tribunus-plebis 146.a. Vide Falcidius.
Caius Cornelius Gallus Foroiulienſis Poëta 149.b. Aegyptum Romanor. prouinciam primus tenuit ibid. Propria ſe manu interfecit ibid. Huius meminit Virgilius ibid. 2512.d
Caius Cælius Conſul 542.a
Caius Caligula Romanor. Imper. 156.b. Gaiũs-ne dicendus 557.c.d. 541.b. Germanici Cæſaris filius 548.c. Agrippam vinculis ſoluit 156.b. Quem Iudęæ regem conſtituit ibid. Semet inter Deos retulit ibid. Iouem ſe finxit 558.b. Memmij Reguli vxorem duxit 157.a. Eius geſta ibid. Neronis auunculus 159.b. Simulachris deorum capitis ſui imaginem, illorum capitibus demptis, impoſuit 560.d. Occiditur 157.b. Quot annos regnarit 156.b. 558.a
Calabria à Romanis obtenta 131.b. Vectigalis facta 150.a
Calaguritanus quî ſcribi debeat 589.c
Calcedon condita 105.a
Calcis vrbs Campaniæ in Italia 616.d. Vide Chalcis.
Çalæcia 762.b. Vide Galęcia.
Calidonij Apri & Meleagri fabula 67.b. Si per y in ſecunda 304.a
Callias Athenarũ princeps 120.a
Callicrates Dionem interemit 433.c
M. Callidius Orator Apollodori diſcipulus 144.a. In bello ciuili Cęſareas partes ſequitur ibid. Togatam Galliam regit ibid. Placentię moritur 144.a
Callinicus Seleuci regis Syrię cognomentum 132.b. Callinicos Gręce egregium victorem ſonat 458.a
Calliſta vrbs condita 53.a
Calliſto Arcadis mater 51.a
Calliſtus Roma. Eccleſ. Epiſ. 176.a An per x debeat ſcribi 637.a. Quo anno electus ibid.
Callocerus in Cypro res nouas molitus opprimitur 187.a
Calphurnius Conſul 476.c
Caluinus Conſul 479.a
Caluinus, vide Ioannes Caluinus.
Caluiſius Conſul Roma. 546.d
Callytias Pirantis filia 41.a. A patre antiſtes Iunonis conſecrata 262.d. Prima in Argis ſacerdotio functa 41.a. & 262.c. Quę ſit Germanior illius ſcriptio ibid. & 263.a
Camarina, vide Camerina.
Camerina vrbs Sicilię & palus 374.a. A qua natũ prouerbium *Camarinam mouere* 374.a. Vtrum per *a* vel per *e* in ſecunda pingi debeat ibid. Quando condita 111.b. & 374.a
Camillus Gallos ſuperas 126.a. & 431.c
Campanię vrbes terrę-motu vexatę 188.b
Campanorũ gens in Italia quando conſtituta 122.b
Campanię nomen in Gallia recẽs 415.d
Campus Martius extra vrbem 605.b
Camuel Melchę fil. 10.a
Candaules Lydorum rex 103.a
Candidus Chriſtianor. diſputator cautiſſimus 174.b
Caninius Conſul 529.b
Canon, vox vnde, in Appar. pa. 14. Canones Chronici quid ibid. 11. & 12. Canones Euangeliſ quid ibid. pag. 14.
Canonici libri à quo declarantur 446.d
Canon ſcripturarum non quouis tempore completus fuit 445.c
Cantabri res nouas molientes quando oppreſſi 150.a. Ab Antiſtio Cęſaris duce vectigales facti 519.c. Quinquennali bello profligati 522.d
Capetus Syluij Tiberini pater 87.a
Capis Syluius regis Attys fil. Latinor. rex 83.b
Capito Hieroſoly. Epiſ. 170.b
Capitolium in monte Tarpeio ſitum 101.b. A Numa Pompilio fundamentis ędificatum 103.b. A Tarquinio Priſco extructum 111.a. A Senonibus Gallis obſeſſum, non captum 124.b. Quãdo incenſum 122.a. 142.b. 162.a. A Veſpaſiano reędificatum 162.b. A Domitiano factũ 164.a. Fulmine ictum, & bibliotheca cum vicinis ędibus concremata 173.b
Cappadocia à Sapore Perſarũ rege depopulata 179.a. A Tiberio in prouinciam verſa 154.a
Caprea Palus in qua Romulus diſparuit 103.a
Captiuitas Iſraël prima quando accidit 98.b. 375.a
Capua Romanis ſubdita quando 134.a. Iterum ſubiugata 461.b
Caranus primus Maced. rex 94.b
Carauſius purpuram ſumit 182.a Britannias occupat ibid.
Carbilius Spurius G, literam reliquis adiecit 557.d
Carcer per Tarquinium Superbũ primum excogitatus 117.a
Carchedo Tyrius Carthaginis cõditor 78.a. Didonis pater ibid.
Cardiceas Medor. rex 100.b
Cares quando mare obtinuerunt 103.a

Digitized by Google

Caria vrbs terræ-motu concuſſa 133.a
Caridemus Sacerdos Sicyonijs præfuit 72. a. Impenſas non ſuſtinens fugit ibid.
Carinus Romanor. Imper. 181.b. Cari Impera. fil. ibid. Apud Margum victus 182.a. In prælio occiſus ibid. A ſuo exercitu deſertus 663.b
Carnea Dea vitalibus humanis præeſſe credita 316.d. Illi Brutus templum dedicauit & cur ibid. Apud Romanos & Peloponneſios culta ibid.
Carni Sacerdotes numero ſex 316. b. Iouis & Europæ filij ibid. b. Sicyoniorum regibus ſubſtituti 72. a. An Carnij legendum 316.c. Vnde dicti ibid.
Carnia feſta apud Spartiatas 316.c
Carnuntum ciuitas in Pannonia 626.b. 678.b. In qua Licinius à Galerio Imperator factus eſt 184.a. Altera in Celtica 626.b
Carnutum vrbs Galliæ 626.b
Carolus Molinæus fidei Catho. infeſtus 537. d. Collationem quatuor Euãgeliſtarum ſcripſit ibid. Contra errores Caluini libros edidit ibid. 537.d. Caluiniſtarum bono extincti ibid.
Carops Aeſchyli fil. 99. b. Athenis regnauit ibid.
Carpentus fil. Lapis Latinorum rex 85.b
Carporum gentes in Romanum ſolum tranſlatæ 182.b
Carſatis in Phoroneum inſurgit 30.b
Carſeolũ colonię deductę 447.b
Carthago cõdita per quatuor diuerſa tẽpora deſcribitur & cur 325. c. A quibus 67. a. 78. a. 80.a. Vnde dicta 78.a. 305.b. 325. c. d. A Græcis dicta Carcedo 305.d. Nauali certamine à Romanis ſuperata 132.a. Ditioni Romanorum per Scipionem ſubdita 138.b. Eodem anno quo Corinthus euerſa 472. d. Quib. Coſs. libertatem accepit 799. b. A Vandalis capta 208.b. Bellum famoſum contra Dionyſium Syracuſarũ tyrannum mouit 124. b. 425. d. Metellum Conſulem Romanũ in fugam vertit 132. a. Nonaginta Romanorum naues cepit ibid. 132.a
Carthaginẽſis, an potius Carthaginienſis 425.c. 456.c
Carthaginenſe Concilium 203.b
Carthago Herculis filia 305.c
Carus Romanor. Imper. 181.b. Parthorum regionẽ vaſtat ibid. Cochen & Cteſiphõtem vrbes capit ibid. Super Tigrim caſtra ponit 181. a. Fulmine ictus interijt 181.b
Caſaubonus doctiſſimus 579. a. 603. b. 616. c. 618. d. 635. d. 638. c
Caſleu menſis apud Aegyptios, à Macedonibus Apellæon dictus, à Latinis Nouẽber aut December iuxta Lunam 467.b
Caſſander Macedo. rex 128.b
Caſſianus Hieroſoly. Epiſ. 170.b
Caſſiodorus arguitur ab Onuphrio in Appar. pag. 23
Caſſius Iudęam capit 145.b. Templum ſpoliat ibid. Rhodios terra marique oppugnat 608. b. Ad deditionem cogit ibid. Nihil illis præter vitam relinquit ibid. Eorum Templũ depopulatur 146. b. Eo Conſule Aruerni vrbs Galliarum nobiliſſima capta 479.a
Caſſius Seuerus Orator egregius 156.a. A Tiberio in exiliũ pulſus ibid. annis 25. ibi moratus ibid. Summa inopia moritur ibid. & 554.c. Quintianum luſit prouerbium ibid.
Caſtinus exercitus Romani Præfectus 204.a. In Hiſpanias contra Vandalos miſſus ibid. Bonifacium à ſocietate ſua diuertit ibid. Ioanne imperium occupante conniuet ibid. b. In exilium agitur 205.a
Caſtor & pollux 63.b
Caſtores gemini 4.b. 221.b
Caſtor Chronographus de regno Athenienſium & Argiuorum ſcripſit 73.a
Cataclyſmus belli quid 148. b. 511. a
Catalauni Galliæ populi 180. a. Apud quos Tetricus exercitum Romanorum prodidit ibid.
Catana, vide Catina.
Cataphrygas Pſeudoprophetia quando cœpit 172.a. Quinam huius auctores ibid.
Catenæ per Tarquiniũ Superbum excogitatæ 117.a
Catenæ Petri, vide Petrus.
Cath fil. Triſmegiſti 49.b
Cathedra D. Petri apud Antiochiam 557.a
Catilinæ coniuratio 144.a
Catinia, vide Catina.
Catina in Sicilia condita 101. a. 356.a. Confunditur cum Cadmea 287. a. Quomodo ſcribi debeat 356.a
Cato quæſtor Ennium Poëtam Romam deduxit 133.a
Cato Stoicus Philoſophus floret 143.a. Tædio duplicis quartanę ſeipſum interfecit 529. d. Poſt iſtam vitam, meliorem inuenturum ſe ſperauit ibid. 529.d
Catullus Conſul 489.a
Catullus Poëta naſcitur 142. b. Romæ moritur 144. a.
Cazad Melchæ fil. 10.a
Cecilius Comœdiarum ſcriptor 136. a. Natione Gallus ibid. Ennij Poëtæ cõtubernalis ibid. Andriam Terentij demiratur 138.a. Anno poſt mortem Ennij moritur ibid. Iuxta Ianiculum ſepelitur 136.a
Cecropia regio vnde dicta 47.a
Cecrops Moſi coætaneus 3. b. Troianum bellũ 375. annis anteceſſit ibid. Primus Athenienſium rex 3.b. 4.a. In Atta quæ nunc Attica, regnauit 44. b. 45.b. Diphyes cur dictus 45.b. Græcam, & Aegyptiacam linguã calluit ibid. Sub quo oliua in arce nata eſt 4.b. 45.a. Primus omnium Iouem appellauit 47.a. Simulachra reperit, aram ſtatuit, victimas immolauit 4.a. In Eubœa Athenas condidit 47.a. Diadas vocauit ibid.
Cecrops ſecundus Erichthei frater 59.a. Athenarum rex ibid.
Cedar Iſmaël fil. 10.a
Cedma Iſmaël fil. 10.a
Cedrenus, corrigitur eius interpres 500.a
Celadion Alexandriæ Epiſ. 170.b De illius ſcriptione varia 617.a Quo anno electus ibid. Quot annos ſedit ibid.
Celer Romuli Centurio 353. d. Remum raſtro vel rutro interfecit ibid. 353.d
Celeſtinus Roma. Eccl. Epiſ. 204. b. Impietati Neſtorij repugnat 205.b. Germanum Antiſiodorenſem Epiſ. in Britãniam mittit ibid. Ad Scotos Palladium, horum primum Epiſcopum 206.a
Celeſtius Pelagij dogmatis aſſertor 202.b
Celuim fil. Meſraim 9.a
Ceninenſes à Romanis ſuperantur 99.a
Cenophruriũ inter Conſtantinopolim & Heracleam ſitũ 180. b. Cæde Aureliani imperatoris inſigne ibid. A Sylburgio caſtrum nouum verſum 658. c.

Digitized by Google

Vtrum per *e* in prima ibid.
Cenſorinus Conſul 516.a
Cenſus Romanorum ciuium à Seruio Tullo inſtitutus 113.b. Quando Romæ agitatus 119. a.126.b.130.a. 132.b. 138. b. 142.b.149.b.153.a.158.a
Cenſores 441.b
Cenſutus 653.d
Centum Senatores ex nobiliſſimis à Romulo inſtituti 101. b. Ob ætatem Senatores, ob ſimilitudinem curæ Patres vocati ibid.
Cepheus Beli fil. 282.c. Andromedæ pater ibid. Ad placãdam Neptuni iram, filiam ad ſcopulum catenis alligauit ibid. Ceto deuorandam expoſuit ibid. Quam Perſeus liberauit 282.c
Cephiſodorus Athenis Præfectus 443.c. Sub quo Macedonũ duces in ſeditionem verſi ſunt ibid.
Cephiſus fluuius Eleuſinam inundat 168. a. Quem Hadrianus Imper. ponte coniunxit ibid.
Ceraunus Ptolemæi regis cognomentum 131. a. Id eſt fulmen 452.d
Cerberus canis Orchi Moloſſorum regis 55. b. Ingentis magnitudinis 55.b. Pirithoum deuorauit ibid.
Cerdo Marcionis magiſter 170.a. Romam venit ibid.
Cerillus Poëta 402.a
Ceres à Cæleo Eleuſinę rege hoſpitio ſuſcepta 288.b. Agriculturam Triptolemũ docuit ibid. Cereris ſacra poſt Moſen fieri cœpta 4.a
Ceryces idem ac pręcones, 161.a. Cum illis de præmio contendit Nero ibid. Vnde ſumpta vox 574.a. Quæ receptior illius ſcriptio ibid.
Ceſtius Smyrnæus Rhetor Romæ docet 151.a
Ceſtius Gallus Syriæ Legatus, & dux 572 d
Ceſtius Florus Iudææ Procurator 160. b. Sub quo Iudæi contra Romanos rebellant ibid. Ceſtij auaritiam non ferentes 161.b. A Veſpaſiano opprimuntur ibid. 161.b
Cethæus Meſaraim fil. 9.b
Cethura Abrahæ vxor 10.a
Chalcedo, vide Calcedon 362.b
Chalcis vrbs Syriæ 616. c. Vnde Apollonius ab Antonino Romam accitus ibid. d. An aſpirari debeat ibid.
Chaldæi ab Arphaxãd dicti 228. c. Quo tempore prope præualuerunt 90. b. Contra Phœnices bellum mouẽt 47.a. A Medis ſubuertuntur 114.a. Horum imperium in Medos tranſlatum ibid.
Chalanne vrbs in terra Sannaar 9.b. Initio regni Nembroth conſtructa ibid.
Chainan fil. Regmæ concubinæ Iſaac 10.a
Cham Noë fil. 9.a. quot genuit filios ibid.
Chanaã filius Cham, vnde Chananæi 9.a
Chantus, vide Acanthus 365.b
Charam portio regionis Chanaan 10.a.233.a
Chares Coloſſi Rhodienſis artifex 460.a
Chatthi 542.b. Quî pingendi ſint ibid.
Chebron Aegyptior. rex 37.a
Chencres, qui & Pharao, Aegypti rex 47.b. Mari rubro obruitur ibid.
Cherres Aegyptior. rex 49.a
Cherſoneſus in Sicilia condita 103.a
Chilon vnus è ſeptem Sapiẽtibus 115.b. ſi ſine *n*, 381.d. Ephorus in Lacedæmone conſtitutus 115.b. & 382.b
Choche 662.d
Chœrilus 120.a
Chorax Sicyonior. rex 50.b
Chorœbus Helienſis in Agone primæ Olymp. victor 96.a. 343.b
Chorus & fiſtula quãdo & cui primũ Romæ præcinere 150.a
Chorus à Philamone Delphio apud Pythium inſtitutus 63.a
Chriaſſus Argiuorum rex 41.a.
Chriſtus quęre Iesvs. Ad eius gratiam ſignificandam oleum ex gentibus è terra erumpit 146. b. Chriſti nomẽ inditũ ſacerdotibus Iudæorum 147. b.148.a
Chriſtianorum dogma ad Tiberium à Pilato delatum 156.b. A Tiberio ad Senatum, vt inter cætera ſacra reciperetur, relatũ ibid. A Senatu cum Chriſtianis vrbe eliminatum 156.b
Chriſtiani à Decio Imperatore in odium Philipporũ perſecutionem patiuntur 178.a. In Gallia interfecti plurimi 171.b. Precibus pluuiam impetrant 172.b. A Diocletiano & Maximiano cruciãtur 183.b. Quibus à Conſtantino pax redditur 184. b. Mox à Licinio palatio pelluntur 185. a. A Valẽte ſera pœnitentia ab exiliis reuocãtur 196.
Chriſtianorum legio fulminatrix 624
Chriſtophorſonus repræhenditur 655.c
Chronicon Euſebij an ſit idem quod citãt veteres, p.15. in App. Tẽpora perſequitur ab Abraham ad an. 14. Valentis pag.4. b. Eius forma prior mutata, ib. An ſit mutilum, ib. & p.17. An ſit tãtum Epitome ib. p.14. An ſit Euſebij ibid. p. 18. Illius excellẽtia pag.4. in Præf. Summa eiuſdem ibid. pag.5. Difficultas quanta reſtituendi, & quæ tunc mutatio facta, 6. & 7. ibid. & in Appar. 20. & 26. Ad quam editionem emendatum ibid. 26. Varij tituli & appellationes ibid. 11. & 12. Linea, Laterculus, Virgula quid in Chronicis ib. pag. 13. Ad quid olim varietas colorum in hoc Chronico ib. 16. & 19. Sonniana eius editio qualis 243. b. Poſtremæ editioni additi anni ab Abrahã quare 244.b. Eadem res diuerſis temporibus refertur ſecundũ varios ſcriptores 259.a. 294.d. 370.b. 379.c. 494.b. 582.c. Ordo verſiculorum idem in omnibus Ms. 689.d
Chronicorum Euſebij & Hieronymi differẽtia in App. pag. 13.
Chronici canones quid p. 9. in Pręfat.
Chronici vetus forma quæ pag. 18. 19. in App. 240. b. 251. a. 252.c. 267. 273.a. 689.b
Chronici fidem non minuit varietas lectionis p. 9. in Pręf.
Chronicon horum trium auctorũ quid potiſſimum deſcribere videatur p.10. in Præfat.
Chronographia eſt vita & baſis hiſtoriæ 14. in App. & 547. a
Chus Cham filius, vnde Aethiopes 9.a
Cibalenſe bellum quando aduerſus Licinium ortum 184.b
Cibalis vrbs Pannoniæ 360.b. 737.c
Cicero Arpini naſcitur 141.a. Quibus Coſſ. 797.c. Patris equeſtris ordinis & Heluiæ fil. ibid. Ex regio Volſcorum genere ortus ibid. Vrbem à coniuratione Catilinę liberat 144.a. Conſul Romanus 495.d. Eius geſta ibid. Anno 26. ætatis Quintium defendit 142.b. Roſcij contra Chryſogonum

zed by Google

Chryſogonum partes egit 143.b. Athenas ſecedit ib. Poſt triennium reuertitur ibid. In exilium mittitur 144.a. Annum in exilio agit ibid. A Plantio honorificè ſuſcipitur 144.a. Lucretij libros emendauit 142.a. Quot annos vixerit 481.a. Ab Herennio & Papilio in Phormiano occiditur 146.a. Quibus Coſs. 798.d. Caietis ſecũdum quoſdam 507.d. Caput cũ manu dextra pro Roſtris ponitur 146.a

Cilicia minoris Aſiæ regio 451.d. A Demetrio Macedoniæ rege capta 451.d. In prouinciam à Romanis redacta 163.a. A Sapore Perſarum rege depopulata 179.a. Fame & peſtilẽtia oppreſſa 187.a. Cilicia ſæpe pro Sicilia 652.a.451.d

Cimbrorum ducenta millia per Marium cæſa 141.b. 482.d. Quomodo ſcribatur 483.a

Cimon nauali & pedeſtri certamine Perſas ſuperauit 121.a. Hos cum Græcis pacem inire coëgit 409.c. Quomodo pingatur 408.d

Cimmeriorum in Aſiam incurſus 74.b

Circenſes Vulcanaliorum Ludi 176.a

Circus Romæ à Tarquinio Priſco conſtructus 111.b. Triplex habitus, Maximus, Flaminij, & Neronis 643.d

Citij Iaynan filij 9.b

Clacus Chius, vide Glaucus Chius 361.b

Clades Athenienſium in Sicilia 123.a. In qua alterni pugnantes omnes cæſi ſunt 420.c. Variana 539.a

Claudianus Poëta 200.b

Claudius Cæcus Romæ quando aquam ſui nominis induxit 128.a. Viam Appiam ſtrauit, vide Appius.

Claudius Romanor. Imper. 157.b. 180.a. Druſi fil. 561.c. Et nõ Druſi patruus nec auunculus 501.c. An matris Caij Caligulæ frater 157.b. Agrippam loco patris in regnum Iudæorũ ſubſtituit 158.a. Eius geſta ibid. Felicem Procuratorem Iudææ conſtituit 159.a. Thraciam ſubegit 158.b. 581.c. Moritur 159.b. Quot annos regnarit 157.b. 561.a. Quot annos vixerit ibid. In Alexandria Bruchiũ capit ibid. Gothos Illyricũ vaſtantes ſuperat ib. Illi in Curia clypeus aureus, & in Capitolio ſtatua collocatur ib. Sirmij moritur ibid.

Cleanthes 131.b

Clearchus Conſtantinopolis præfectus 195.a. Aquam in ciuitatem inducit ibid. Conſul 195.a. 744.c

Clemens Roma. Eccl. Epiſc. 164.b. Quo anno cœperit ſedere 593.d

Clemens Alexandrinus 174.b. Multa conſcripſit 175.a. Quid de tempore Hebraïcę calamitatis ſenſerit 112.a

Cleobulus Lindius vnus ex ſeptẽ ſapientibus 413.b

Cleobulnia Cleobuli filia 413.b. celebris Poëtria 121.b

Cleopatra Antiochi regis filia 135.a. Vxor Ptolemæo tradita ibid. Ptolemæum Phyſconẽ regno expulit 141.b. Ab Alexãdro altero filio interimitur 142.a

Cleopatra Aegypti regina 144.b. In regno à Cæſare confirmata 145.a. Regio comitatu vrbem ingreſſa ibid. Ab Antonio in vxorem ducta 148.b. Cui ab eo Arabia tradita ib. Ab Auguſto ſuperata 149.a. Semet interfecit ibid. Alexandro filio nomen Solis, & Cleopatræ filiæ Lunæ nomen indidit 516.c

Cletus Roma. Eccleſ. Epiſ. 163.b. Repoſitus loco Anacleti 584.c.d. Diuerſus ab eo ibid. Quotus à Petro 588.a.b

Clypei & Clupei quæ differentia 597.b

Cloacæ à Tarquinio Priſco Romę ædificatæ 111.b

Clodius Quirinalis Arelatenſis Rhetor, Romæ docet 155.b

Clodius Albinus ſe in Gallia Cæſarem facit 175.b. Lugduni interficitur ibid.

Cnidus, vide Gnidus.

Cocali filię Minoẽm interfecerũt 67.b. Vtrum cum duplici c pingi debeat 304.b

Cochebas Chaldæis idem quod pagus 612.c. Vide Barcochebas.

Coches vrbs à Caro imper. capta 181.b. Eadem cum Seleucia 662.c. Quî ſcribenda ibid.

Codar Iſmael fil. 10.a

Codrus Melanthi Pylienſis fil. 73.a. 75.b. Athenar. rex vltimus ib. Sponte ſeipſum tradidit morti ibid. Peloponneſiaco bello interimitur ibid.

Cœleꝰ Eleuſinæ rex 55.a. Cererẽ hoſpitio ſuſcepit 288.b. Agriculturam docet, vide Ceres.

Cœleſyria regio 709.a. vna ex ſex partibus Syrię 709.a

Cœlius mons vrbi additus 107.a

Cœlius ab Atratino accuſatꝰ 150.a

Cœlum ardere viſum 200.b

Cœnus Macedo. rex 94.b

Colchenſes à Trajano in fidem recepti 165.b

Colonię à Roma. Narbonam deductę 140.a. Berytum & Patras 151. Anxur, Fregellam, & Tarracinam 441.a.b. Puteolos, Vulturnum, Salernum, Buxuntum 465.a. Boloniam, Piſaurum, Potentiam ibid. b. Albam, Soram & Carſeolum, & quo anno 447.b

Colonias Romanis condere quãdo non licuit 465.b

Coloſſe vrbs minoris Phrygiæ 572.c. Terræ-motu collapſa 160.b

Coloſſus Solis ſtatua 70. Cubitorum altitudinis 460.a. 628.b. 163.a. Terræ-motu Rhodi collapſa 133.b. & 141.a. Sed ſtatim inſtaurata 480.c

Coloſſus erectus centũ & ſeptem pedum altitudinis 163.a. Coloſſi capite ſublato iubet imponi ſuum Commodus 174.a

Comagene à Tiberio ſubacta 582.d. 174.a. Antiocho quaſi paternum regnum per Caligulam reddita 582.d. A Veſpaſiano iterum in prouinciam redacta 163.a. & 582.d

Cometes Mycenis regnat 61.a

Comias Archon Athenis creatus 381.b

Comitia in Campo Martio Romæ haberi ſolita 605.b

Commentarij trium Rabinorum ab auctore Notarum tranſlati pag. 6. in Præfat.

Commodus Antonini Veri filius 172.b. Conſors regni cum patre factus ibid. A Senatu Auguſtus appellatus 173.a. Eius geſta ibid. & 174. De palatio in Cœlium mõtem migrauit 629.a. Strãgulatus 174.a. Quot annos imperarit ibid.

Compedes per Tarquinium Superbum excogitatæ 117.a

Concilium, vide Synodus.

Concoleros, vide Sardanapalus.

Congiarium à Numa Pompilio populo Romano quando datum 103.b

Conſtantia Conſtantini Mag. Impera. ſoror 185.b. Licinij vxor ibid.

Digitized by Google

Conſtātinopoli Eccleſiarum maxima dedicata 192.a. Conſtantinopolita. Synodus cōtra Macedonium 198.b. Conſtantinopolis pene omnium vrbiū nuditate cōditur & dedicatur 187.a. Quo anno 699.d. Conſtantinopoli plures grandine interſerti 194.a. Conſtantinopolis per tres dies incenſa 206.b. Byzantium dicta 70.b. 107.b. 364.c. Item Roma 191.b. 727.c

Conſtantinus Magnus ex Helena concubina ortus 184.a. Conſtātij Impera. fil. ibid. Eius geſta ibid. 185. 186. 187. Vxorem ſuam Fauſtam & Criſpū filium necauit 185.b. 691.c. Leges Licinij abrogauit 691.c. An ab Euſebio Nicomedięſi Epiſcopo Ariano fuerit baptiſatus 187.b. 703.d. An in Arianum dogma declinarit ibid. b. Ab Eccleſia Græca colitur 705.b. Tres filios reliquit ſucceſſores 187.b. Colitur vt Sanctus 705.b

Conſtantinus fil. Conſtantini Magni Cæſar appellatus 185.a. Romanor. Imper. 187.b. Ablauium Præfectum Prætorij & multos nobiles occidit 187.b. Bellum fratri inferēs occiditur 188.a. In Alſam flu. proijcitur 708.c

Conſtantinus alius ob ſpeciem nominis in Britannia tyrannidem arripit 201.b. Aldroëni regis Britanniæ minoris frater 773.d. In Gallias tranſit, à Cōſtantino duce Honorij vincitur & capitur 202.a

Conſtantinus Honorij Imperatoris dux 202.a. Conſtantinum tyrannum cepit 202.a

Conſtans fil. Conſtantini Magni Romanorū Imperator 187.b. Vario euentu aduerſus Francos dimicat 188.a. Eius geſta ibid. Conſtantinum fratrem occidit 188.a. In Alſam flu. proiecit 708.c. Eius iuſſu Eccleſia Africana paci & vnitati reddita 715.b. A Magnentio interficitur 189.b. Quo die 717.a

Conſtantius Conſtantini Mag. pater Cęſar in regnum aſſumptus 182.a. Eius geſta ibid. 183. 184

Conſtantius Conſtantini Magni Impera. fil. 185.b. Cęſar factus ctus ibid. b. Item Imperator 187.b. Dalmatium Cæſarem interimit 188.a. Eius geſta ibid. 189. 190. 191. 192. Fit Arianus 705.b. A Felice Papa hæreticus declaratur 705.c. Fidei Catholicæ ſtudioſus videri voluit 728.a. Inter Imperatores religioſiſſimus habitus ibid. Literas ad Synodum Sardicenſem dedit 728.a. Edictū de pace inter Catholicos & Arianos protulit 729.c. Concilia in palatio celebrat 704.c. Moritur 192.a. Sub finem vitæ baptizatus 705.a

Conſtans Conſtātini tyranni filius 202.a. In Hiſpania regnat ibid. A Gerontio Comite interimitur ibid.

Conſtantius magiſter militū 202.b. Conſul creatur 203.a. Et Patricio Attalus viuus offertur ibid. Nuptias Placidiæ promeretur 203.a. Iterum Conſul creatur 203.a. Cū Vuallia Gothorum rege pacē firmat 204.a In conſortium regni ab Honorio aſſumitur ibid. & 775.b. Valentiniani Imper. pater 775.c. Moritur 204.a

Conſtantius ſeruus Chriſti Vicarius Romæ 206.b. Pelagianis reſiſtit ibid. Plurima paſſus ſanctis Cōfeſſoribus ſociatur ibid.

Conſuales ludi Inſtituti 99.b

Cōſuetudo Eccleſiarum ab Apoſtolis Petro & Paulo data 612.b

Conſularium Faſtorum fragmēta plurimum iuuant 758.b

Conſules quo tēpore creati 118.b. Quot annis Rempub. adminiſtrarunt ibid. Quando vrbe eiecti 121.b. Rurſus creati 122.a. Prorogantur in ſequentem annum 195.a. Faſtorū eorundem fragmenta 191. Ordo Conſulum an habeatur in antiquis libris Chronici 395.a. Difficile cōparantur cum Olympiadibus 451.b. 459.d. Vide Olympias.

Coos inſula terræ-motu concuſſa 151.b

Coptus vrbs contra Romanos rebellat 182.b. Ad ſolum vſque diruitur ibid.

Corbona ſacer theſaurus Iudæorum 156.a. An per o in ſecunda ſcribatur 555.a

Corcyra à Corinthijs condita 103.a

Coribantes Gnoſſon condiderunt 45.b. Modulatam in armis ſaltationē repererunt 47.a. Vnde ſic nominati 265.c. Rheæ filij, Iouis nutritij, & magiſtri ibid. Vates ibid. 265.c. Quomodo Muſicam repererint ibid. b. c

Corinthus ſub Atta rege condita 47.b. 270.b. A Siſypho 55.a. Quando euerſa 472.d

Corinthij Corcyram condiderunt 103.a. Primi ex omni Græcia triremes ædificarunt 341.d. Reges habere quando deſierunt 97.a. Eorum monarchia deſtructa 113.a. 271.a

Corioli vrbs caput Volſcorum 398.c. A Volſcis quando expugnata, & perdita 119.b

Coriolanus exul Volſcorum bello interfuit 400.a. Coriolos cępit 119.b. Ab oppugnatione Romæ cur deſtitit 119.b. 399.c

Cornelia Maxima Veſtalium viua defoſſa 164.b

Cornelia Pompeij Magni vxor 501.a. Reliquias mariti à Philippo liberto recepit ibid.

Cornelius Nepos ſcriptor hiſtoricus 147.a. De Homeri temporibus quid ſenſerit 87.b

Cornelius Antiochiæ Epiſ. 168.b. Quo anno ſederit 610.

Cornelius Roma. Eccleſ. Epiſc. 178.b. Quo anno creatus 649.b. Pœnitentes apoſtatas recipit 178.b. Martyrio coronatur ibid.

C. Cornelius Gallus Foroiulięſis Poëta 149.a. Eius meminit Virgilius ibid. Primus Aegyptum tenuit ibid. Propria ſe manu interfecit 149.b

Cornelius Cinna Conſul 487.b

Cornificia Poëtria 146.b. Poëtę Cornificij ſoror ibid.

Cornificius Poëta à militibus deſeritur 146.b. Interficitur ibid.

Cornutus Perſij magiſter 161.a. Cur in exilium pulſus 161.a. & 586.

Corpora vbi ſepeliebantur 604.d

Coruinus orator, Vide Meſſala Coruinus.

Coſſus Conſul 570.c

Cottius rex 160.b

Cranaus Indigena Attidis pater 49.a. 270.c. Oris Paſtoris fil. 272.b. Athenienſ. rex 49.a. Ab Inacho ſeptimus 273.c. A quo Athenięſes Cranai dicti 276.b

M. Craſſus gladiatores ſuperauit 491.c. De quibus triumphauit 143.a. Cum Pompeio in Conſulatu collega 497.d. Cum filio apud Carras captus & interfectus 144.b. & 497.d

Craſſus Conſul 571.b

Crates Comicus 121.b. 75.a. 320.b

Crates Philoſophus 131.b. Quot

tized by Google

fuerint huius nominis 413.a
Cratetes duo ab Athenæo conſtituti 413.a
Cratinus Comœdiarum ſcriptor 121.a
Cres, rex Cretæ 20.b.26.a
Creſcens Cynicus 170.b. Perſecutionem in Iuſtinum martyrem ſuſcitauit 170.b
Creta vnde dicta 20.b.26.a
Creticum bellum 143. b. Triennio confectum 493.b
Cretus Grammaticus ex Africa adductus 191.b
Criaſſus Argiuor. rex 41.a
Criſon Himeræus in Olympiade victor 414.b
Criſpinus Conſul 563.d
Criſpus Salluſtius hiſtoricus 142. b. Vbi natus ibid.
Criſpus Conſtantini Magni fil. 185.a. Quando Cæſar appellatus à Lactantio Latinis literis eruditus, ibid. A patre interfectus 185.b. & 691.c
Crœſus Lydor. rex 115.a. Tentauit Oraculum ibid. Reſponſis Apollinis credidit 383.b. Aduerſus Cyrum dimicat 115.b. A Cyro capitur 117.a. Lydorum rex vltimus ibid.
Croton condita 103.a. A Romanis capta 130.b
Crothopus Argiuor. rex 49.a
Cruſtumini bellũ mouent in Romanos 101.a. A Romanis ſuperantur ibid.
Crux Chriſti ab Helena Conſtantini matre quãdo inuenta 185. b. 688. b
Crucis ſignum in Oriente apparet 190.a. 720.b
Chryſippus à Laio rapitur 61. a. An per y pingi debeat 298.a
Cteſias hiſtoricus 425.a. 124. b. Sub Artaxerxe militauit ibid. Arte Medicinæ clarus ibid. De rebus Indicis & Perſicis ſcripſit 425.a
Cteſiphon Parthorum vrbs regia 181.b. A Caro imperatore capitur ibid. A Traiano occupatur 165.b
Culinæ loca deſtinata ſepulturæ inopum 605.c
Cumelus, vide Eumelus 344.c
Cumę in Italia olim Mycena dictæ 76.b. In Campania ſitæ 323. b. Ab Amazonibus conditæ 319.c. Si per y ſcribendum 544.b
Cumanus Iudæę Procurator 158. b. Sub quo Iudæorum ſeditio oritur ibid. Exilio mulctatur 567. b
Cures à quo Romani Quirites 99. b
Curetes qui fuerint 265. a. Vnde dicti ibid.b. Muſicę inuentores ibid. Gnoſſon ciuitatem condiderunt 46.a. Iouem abſconditum nutrierũt 265.a.b. Cybelę matri templum ſtruxerunt ibid.
Curia dicta templum 501.d
Curio orator 144. b. In Africa exercitum amiſit ibid. Quĩ mortuus 144.b
Curio Tribunus-plebis 498.d. Acerrimus propugnator Cæſaris contra Pompeium ibid. Bello ciuili facem ſubiecit ibid. 498.d
Curtius Salaſſus vnde dictus 607. b. Tributa in Inſula Arada grauius exigit 146.b. Viuus exuſtus 146. b
Cuſpinianus caſtigatur 431. c. 437. c. 539. a. 662. b. 739.a. 775.c
Cyaxares Medor. rex & eius acta 108. b. Ninum ciuitatem ſubuertit 110.b
Cydon rex in Creta 45.a
Cymæ vrbs in AEolia terrę-motu collapſa 154.a. 166.a. 544.b. Germana eius ſcriptio 600.b
Cynegius Conſul 187.b
Cynethon Poëta Lacedæmonius 96.b. Thelegoniæ ſcriptor ibid.
Cyprij ſexies mare obtinent 90.a
Cyprianus primum Rhetor, deinde Presbyter, poſt Carthaginẽſis Epiſ. 179.a. Martyrio coronatus ibid. Eius epiſtolę ad Lucium, Stephanum, & Cornelium 178.b
Cypris Herodis mater 129.a
Cypri Ciuitates magna ex parte terræ-motu corruunt 150.b
Cypſellus Corinthior. tyrannus 107.b. Iſthmia intermiſit 377.b Si per geminum l 364.b
Cyrene in Libya ædificata 51. b. 59.b. A Thereis condita 98.a
Cyrillus Antiochiæ Epiſ. 181. b. Quando ſederit 661.c
Cyrillus Eutychius Hieroſoly. Epiſ. Arianus 189.a
Cyrillus Irenæus Hieroſoly. Epiſ. Arianus 189.a
Cyrillus Hilarius Hieroſoly. Epiſ. 189. Arianus ibid.
Cyrillus Hieroſoly. Epiſ. Arianus 189.a. A Maximo Hieroſolymor. Epiſcopo Presbyter ordinatus, & ſpe Epiſcopatus allectus ibid. De Epiſcopo in Preſbyterum regradauit ibid. Ordinationẽ Maximi repudiat ibid.
Cyrillus Alexandriæ Epiſcopus 205. b. Impietatem Neſtorij impugnat ibid.
Cyrinus, vide Quirinus 532.b. 535. d
Cyrus Perſarũ rex primus 114. b. Eius geſta ibid. Sardis vrbem, cum Crœſo Lydorum rege cepit 117. a. A Thomyride interficitur 116.b
Cyri regis aſcenſus 124.a
Cyrus Conſul 209.a. 788.a
Cythariſtæ à Nerone ſuperati 161.a. Cyzicus vrbs 299.c. 362. d. Quando condita 105.b. Vbi ſita 299.c. 362.d
Cyziceni libertate priuati & cur 150.a. 521.c. Quando in priſtinum ſtatum reſtituti 521.c
Cyzicenus cognomen Antiochi 140. b
Cyzius quando cõdita 98 a. Quæ germanior illius orthographia 349. b

D

D. pro cl. 344.
Daci vincuntur 164. a. 165. b. De ijs triumphatum ibid. Dacia victo rege Decebalo fit prouincia 165.b
Dactyli Idæi vnde nomen ſortiti 285.c. Quot filios genuerint ibid. Ferrum inuenerunt 53.b
Dadan Regma fil. 9.a
Dadan Iectan fil. 10.a
Dadaſtana vrbs 193.a. Quam variam recipiat orthographiam 737.a
Dædalus quando vixit 61. b. Simulachra mouẽtia feciſſe dicitur & cur ibid. Cum Icaro filio Minoëm fugit 63. a. Cur pennis auolaſſe credit⁹ eſt 63.a
Dalmatæ ab Aſinio Pollione ſuperati 152.b. A Tiberio Cæſare oppreſſi, & Romanæ potentiæ ſubditi 153.a
Dalmaticum bellum externorum poſt Punica maximum 539.a. A Tiberio cœptum, & triennio finitum ibid.
Dalmatius Cæſar 187.a. Conſors regni cum filiis Cõſtãtini relictus 188.a. In factione Conſtantij Patruelis militari tumultu interemptus 188. a. Titulo tenus Cæſaris dignitatem conſequutus 707.b
Damaſus Eccleſiæ Rom. Epiſ. 193.b. Concilium Romæ habuit 195.b. Apollinaris Laodiceen. Epiſc. hæreſim damnauit ibid. 195.b. Quo anno ſederit 739.a

Digitized by Google

Danaë Acriſij filia 296. b. Perſei mater 55.a.296.b
Danaus qui & Armeus, Aegyptiis regnat 49.b. A fratre Aegypto regno pellitur 51.a. Stenelum Argis pellit, ibique regnat ibid. Aquis Argos abundare fecit ib. Per quinquaginta filias fratris Aegypti totidem filios excepto Lynceo interfecit 51.b
Daniel à Nabuchodonoſore Babylonem abductus 110. b. Ibi Prophetat 112.b. Scripturam in pariete interpretatur 114.a
Danielis ſeptuaginta hebdomadæ quando completæ 122.b
Danielis ſcriptura de aduentu Chriſti 147.b
Daphne quid 493.c. Habuit fanũ Apollinis & Dianæ ibid.
Daphnenſium Lucus iuxta Antiochiam ſitus 143.b. A quo conſitus 493.c. Vnde dictus ib. Apollini conſecratus 143.b
Dardanus Pelopem ſuperauit 51. a. Dardaniam condidit ibid.
Darius Hyſtaſpis filius 118.a. Vbi regnauit ibid. Quo anno obijt 401.a
Darius cognomento Nothus Perſar. rex 123.a
Darius Arſami fil. Perſ. rex vltimus 127. a. Ab Alexandro ſuperatus ibid. & 390.c.431.a
Dauid rex ex qua tribu 76.a. Cur deſcendentes ab eo Domitianus interfici iuſſit 165.a
Debbora ex tribu Ephrem 58.b
Decebalus Rex Daciæ à Traiano victus 165.b
Decem tribus Iſrael à Sennacherib quando victæ. 98. In montes Medorum translatæ ibid.
Decem tantum menſibus cõſtabat apud Romanos annus 103.b. 358.c
Decem-viri Romæ quando creati 121.b.411.d. Quando & propter quid eiecti 121.b
December vltimus menſis 106.b. 358.c
Decentius Magnentij tyranni frater 190.a. Ad tuendas Gallias Cæſar miſſus ibid. Apud Senonas laqueo vitam expleuit ibid.
Decibalus 599.a
Decius Roma. Imper. 178.a. Eius geſta ibid.
Decla Iectan fil. 9.a
Decolari ſingulare genus mortis indicat 743.b
Decretum Athenienſium ad Iudæos 145.a
Defectio Solis, vide Ecclipſis.
Deioces, vide Diocleſ. 337.b
Delos, quam varia habeat nomina 220.c
Delphorum Apollinis templum à quo conſtructum 49.b. à Phlegia incenſum 53.a. Iterum concrematum 115. b. A Thracibus tertiò 487.d.142.b
Delphi Aeſopũ interfecerũt 115.a
Delphidius Rhetor Aquitanus 190.a
Delphinus deſideriorum princeps pag. 3. in Epiſt.
Delphinus Arionem in portum Tenarum euexit 111.a
Dem etra 55.a
Demetrius Phalereus vnde dictus 444.d. Illuſtris habetur 128.b. Ad Ptolemæum venit 129. a. Vt Democratia Athenienſibus redderetur, impetrauit ib. 129. a. Athenienſes permultos annos rexit 445.a
Demetrius Poliorcetes, Aſiæ rex 129.b. Samaritanorum vrbem vaſtat 130. a. Semetipſum Seleuco tradidit 130.b
Demetrius Macedon. rex 130.a
Demetrius ſecundus Macedoniæ rex 132.b
Demetrius Soter Syriæ rex 137.a. Iudam Macchabæũ occidit 138.a
Demetrius ſecũdus Syriæ rex 139. a. Filiam Ptolemæi vxorem cum regno accepit 139.a
Demetrius Alexandriæ Epiſ. 173. b. Quo anno ſedit 627.d
Demetrianus Antiochiæ Epiſcop. 178.b. Quî ſcribi debeat 649.d
Democratia Atheniẽſibus reddita 129.a. Democratia, quid 129.a
Democritus Philoſophus 119. b. 397.d
Democritus Abderites inſignis 122.b. Quando mortuus 124.a
Demophoon Athenarum rex 69. a. Ex quibus progenitus 312.a. Si cum gemino e, in fine 312.a
Demoſthenes quando natus 432. a. Omniũ fama celebratur 126. a.b. Cõdemnatur & patria pellitur 440. d. Vtrum aſpirationem requirat 432.a
Demotio Athenis Archon 409.a
Dentem genuinum infigere vnde parœmia 2.b
Deobulina, vide Cleobulina.
Dercilus Aſſyrior. rex 74.a
Deſcriptiones hominum variæ, vide Cenſus per Quirinum 152.a. 535.d
Deſinaus Herculis cognomentum 47. b. Vnde ſumptum 271.a. Quam variè efferatur ibid.
Deucalion quo tẽpore vixit 47. a. poſt Moſen extitit 4.a. Dionyſium procreauit 49.b. Circa Parnaſſum regnauit 47. a. Sub quo diluuium in Theſſalia factum ibid. 47.b
Deuteronomium Hexametris & Pentametris verſibus exaratum 1.b
Dexitheus Athenis Archon 432.a
Dia nomen vrbis & inſulæ 545.a
Diades vrbs in inſula Eubœa 268.d. Quo alio nomine appelletur ibid.
Diagoras cognomento & patria Mileſius 405.c, Capta Melo Athenas migrauit ibid. Inſignis habetur 120.a. Atheus cognominatur & cur 405. c. Punitur ibid.
Diahircania 545.a.120.a
Diapolita rex 259.b
Dicæarchia nunc Puteolis 116. b. A Samijs quando condita ibid.
Dictatores 118. b. Quando creati 119.a.397.b. Horũ primus Largius ibid.
Dido Carchedonis Tyrij filia 78. a.80.a. Carthaginẽ condidit ib.
Didymus hiſtoricus 59.a
Didymus Alexandrinus, quo ætatis anno cæcus 194.b. Elemẽtorum ignarus ibid. Multa de Chriſtianorum dogmate ſcripſit 194.b. Cur videns cæcus & oculos columbæ habuiſſe dictus 743.d
Dies Dominica cur & à quibus 615.d
Dies primus ſæculi à Deo factꝰ 6.b
Diei iactura quanta viſa 163. b
Diluuiũ quandiu durarit 8.b. Sub Ogyge quando factum 33.b. Quando ſub Deucalione 47.b. Quot annis poſterius vniuerſali 4.a. A diluuio ad Abraham anni quot 232.c
Dinarchus Poeta 61.b
Diocæſarea à Gallo Cæſare incenſa 190.a
Diocles Medor. rex primus 92.b
Diocles Medorũ rex quintus 102. b. Ecbatanam condidit ibid.
Diocletianus Romanorũ Imperator 182.a. Eius geſta ib. & 183. Thermę ab eo ędificãtur 183.a. à quo 669.d. Nicomediæ purpurã deponit ib. & 675.c. Quot annos priuatus manſerit 683.c. Qua in re occuparetur 684. a. An è Dalmatia exit 678. c. Moritur 185.a. Inter deos refertur ibid. 185.a
Diodorus Siculus hiſtoricus 144.b

Digitized by Google

In quibus diſſidet ab Euſebio 404.b. Eius mors 406.c
Diogenes Cynicus 124.b
Diogenetus Athenis Archon, ſeu magiſtratum gerit 89.a
Dion Hipparini filius 432.d. Dionyſium minorem è Sicilia expulit ibid. 432.d. Syracuſis interimitur 126.a.433.b
Dionyſius Deucalionis fil. 49.a. Vitem reperit ibid. In Atticam profectus ibid. Hoſpitio à Semaco recipitur ibid. Filiæ eius capræ pellem largitur ibid.
Dionyſius Liber Pater ex quibus progenitus 53.b.55.b. Aduerſus Indos dimicat 59.b. Niſam vrbem iuxta Indum flumen condit ibid. & 51.b. Hanc à ſe nuncupauit 51.b. Fœminas nomine Bacchas in exercitu ducit 51.b. Quam diræ in eius ortu execrationes adhibitæ 444.b
Dionyſius Senior in Sicilia tyrannus 123.b. In tyrannide perſeuerat 124.b. Syracuſis regnat ibid. In exilium mittitur 423.b. Moritur 125.b.430.d
Dionyſius Iunior in Sicilia tyrannus 125.b. Sicilia pellitur 126.a. 432.b. Sub fœdere Corinthum nauigat ibid. b. 434.d. Corintho expellitur ibid.
Dionyſius Ptolemæus Aegyptio. rex 143.a
Dionyſius Areopagita 159. Auctor librorum, qui eius nomine circunferuntur 566.d
Dionyſius Corinthior. Epiſcop. 172.a
Dionyſius Alexandriæ Epiſcop. 178.a
Dionyſius Roman. Eccleſ. Epiſc. 179.b
Dionyſius Mediolan. Epiſ. 190.b
Dionyſius Conſul 205.b
Dionyſius Scytha Abbas Roman. cognom. Exiguus, auctor numerandi annos à Chriſto 350.d.534.a.754.a.& d
Diopolitanorum Dynaſtia quando incœpit 35.b
Dioſcorus menſis primus apud Hebræos 446.a
Dioſpolis vrbs 259.b
Dioſpolis Metropolis Thebaïdos in Aegypto 259.b. A Gallo Cæſare igni tradita 190.a
Diotrephes Athenis Prætor. 431.a
Diphyes quare Cecrops dictus 45.b
Diſceſſio plebis à patribus Romæ 119.b
Dius Hieroſoly. Epiſ. 173.b. Quã variè ſcribatur ibid.
Diuiſio Terræ Sanctæ, vide Terra Sancta.
Docere prohibentur Chriſtiani 733.a
Dodonęum oraculum quando primum in vſu apud Græcos 10 9.a
Dolobella Conſul in demortui Cæſaris locum ſuffectus 145.b. & 503.d. An per *o* in ſecunda pingi debeat 503.a
Domicilla 595.d
Dominicum aureum Antiochiæ quando ędificatum 186.a. Quãdo dedicatum 188.a. Quare ſic dictum 697.a
Dominicus Niger Geographus 268.c. Reprehenſus in caſtigando Euſebio ibid.
Dominicus Celſus Domitianum Imper. adorauit 588.c. Dominum ac deum compellauit ibid.
Domini, qui & quando compellantur 589.a. Qui Impp. recuſarunt dici Domini 588.d. Qui expetiuerunt 588.c. Dominus quid propriè 588.d
Domitianus Roma. Imper. 163.b. Eius geſta ibid. 164. 165. Duos mẽſes à ſe denominauit 164.a. & 589.a. Germanici nomen aſſumpſit 589.b. Plurima opera incendio abſumpta reſtituit 593.d. Vites cur in vrbibus ſeri prohibuit 164.b.594.a. Eius nomen eraditur 589.b. Appellationes menſibus inditæ mutantur ibid.
Domitilla Titi Imper. mater 595.d
Domitilla vxor Domitiani 587.c. A Domitiano Auguſta conſalutata ibid. Cur in inſulam Pontiam relegata 165.a. Quam ſcriptionem recipiat 595.d
Domitius Afer Nemauſenſis Orator 158.a. Quo genere mortis moritur ibid.
Domitij ridicula de Burdegalenſibus etymologia 723.a
Domitius Conſul Aruernos vicit 479.a
Domnus Antiochiæ Epiſcop. 179.b
Donatus, à quo Donatiani, ſeu Donatiſtæ 186.b. Carthagine pulſus 190.b. Sectatores eius quare Montenſes vocati ibid.
Donatiſtæ à Conſtante Imp. in exilium miſſi 725.b. per Iulianum Apoſta. reuocati ibid.
Donatus D. Hieronymi pręceptor 190.b. Inſignis Grammaticus ibid.
Doriſtus Lacedęmo. rex 80.b
Doroſtorum vrbs in Thracia martyrio Aemiliani nobilis 192.b. 734.a
Dorotheus Antiochen. Epiſc. Arianus 186.b
Draco Legum-lator naſcitur 370.a. Athenienſibus leges tulit ib. Quando floruit 109.b
Drepana vrbs Bithyniæ 186.a. In honorem Luciani martyris à Conſtantino inſtaurata 186.a. Ab Helena Conſtantini matre Helenopolis nuncupata ibid.
Druſus Libo Conſul 525.b
Druſus Tiberij Claudij ex Iulia, ſeu Liuia Druſilla, fil. 561.d. Germanici Cæſaris & Claudij Imp. pater 542.c.561.c. Vnde primus omnium Germanicus dictus ibid. Primus Romanorum ducum Oceanum Septentrionalem nauigauit 542.c. A Tiberio fratre conſors regni factus 154.a.159.b. Auus Druſi Germanici 562.a. Quo anno obijt 561.c. Sepultus Rauęnnæ ib. Habuit honorarium ſepulchrum Moguntiæ ibid. 157.b.542.c
Druſus nepos prioris Druſi 562.a. Dictus etiam Cæſar & Germanicus vt auus ibid.
Druſus Cæſar Tiberij Imp. fil. 546.b. Fraude Seiani veneno ſublatus 154.a.546.b
Druſus filius Tiberij 546.b. A Tiberio in filiũ adoptatus 542.d. Veneno perijt 154.a.546.b
Ducæus, vide Fronto.
Duillus Conſul 132.a.456.c
Dulichianus Hieroſoly. Epiſ. 173.b. Variè pingitur 627.b
Dynaſtia 16. Aegyptiorum quando incœpit pa. 19.a. Dynaſt. 17. pag. 29.a. Dynaſ. 18. pag. 35.b. Dynaſ. 19. pa. 57.a. Dynaſ. 20. Diopolitanorum pa. 69.b. Dynaſ. 21. pa. 81.a. Dynaſ. 22. pa. 89.b. Dynaſ. 23. pa. 93.a. Dynaſ. 24. pa. 97.a. Dynaſ. 25. pa. 100.a. Dynaſ. 26. pag. 104.a. Dynaſ. 27. pag. 117.b. Dynaſ. 28. pa. 123.b. Dynaſ. 29. ibid. Dynaſ. 30. Mendeſiorum pag. 124.a. Dynaſ. 31. Seuenitarum pag. 124.b. Dynaſ. 32. pag. 125.b
Dyrrachium quo tempore conditum 109. Terræ-motu collapſum 188.b

E

E & I. Affines literæ vide I.
Eber pronepos Arphaxad 228. c
Eboracum in Britannia 175.b
Ecatonſtilon quid & quãdo conſtructum 646. c. An aſpirari debeat & pingi cum y ibid. Theatro Pompeij propinquum ibid. c. Romæ quando incenſum 178.a
Ecbatana à quo condita 102. a. Eius ſcriptio 357.a
Eccleſia vox Dei pag.6.in Præfat. Eccleſia & Biblia, duo præcipua pag.5.ibid.
Eccleſia Romana ſine Antiſtite 40. diebus fuit 209.a
Eccleſia Antiochena à D. Petro fundata 157.b
Eccleſiæ primariæ quatuor 6.b
Eccleſiæ Diocletiani 19. anno ſubuerſæ 183.b
Eccleſiæ Orientis pene omnes Arianorum conſortio pollutæ 192. a
Eccleſiæ Occidentis illa labe liberæ 742.b.745.d
Echeſtratus Lacedæmoniorũ rex 76. b. Varia eius orthographia 322.d
Echireus Sicyonijs regnat 48. a. Quid de eius ſcriptione libri 271.b
Eclipſis Solis 153.b. 155.a.159.b. An tempore Auguſti acciderit 540.c
Eclanum vrbs Campaniæ, vnde Iulianus Eclanenſis 787.a
Ectenias vrbs 140.b.479.d. Eius ortographia 480.a. Ab Hircano Iudæorum Pontifice obſeſſa & capta 140.b. Solo coæquata ibid. Ab Herode inſtaurata ibi. Sebaſte in honorem Auguſti appellata ibid.140.b
Edeſſa à Seleuco Syriæ rege condita 129.b. An per *s* in ſecunda ſcribi debeat 448.a.449.b
Edeſſeni à quo anno ſua tempora computant 181.a.447.d. Edeſſeni, Seleucidæ & Græci eandem numerandi annos rationem inierunt 448.a
Edictum perpetuum Saluij Iuliani quando conditum 169.a.611.b
Edictum pacis inter Catholicos & Hæreticos improbatur à Lucifero 729.c
Editiones primę puriores 248. b.
Edom qui & Eſau à patre Iſaac ſexagenario genitus 28. a. A quo Idumæi dicti ibid.
Egemnon, vide Agemon 339.c
Egregius quis dicatur 610.c
Elam fil. Sem, à quo Elamitæ 9. a
Elagalus 637.c
Elchias Hebræor. Pontifex 108.b
Elea vrbs Aſiæ terræ-motu ſubuerſa 166.a
Eleazarus Iudæo. Pontifex 50.a
Eleazarus Iudæor. Pontifex Simonis frater 130.b
Eleuſinæ Cæleus regnauit 55. a. Ad quã Triptolemus naui longa appulit 51. b. Frumenta diſtribuit ibid. Hãc Cephiſus flu. inundauit 168. a. Eam inuiſit Hadrianus 169.a. Eleuſinæ delubrum quando conſtructum 4.b. Eleuſinæ ſacra 168. a. His initiatur Hadrianus ibid. Quo anno 609.b
Eleutherus Roma. Eccl. Epiſ. 172. b. Quę eius emendatior orthographia 625. b. Quo anno ſederit ibid.
Eliachim Iudæo. rex 110.a
Elias Propheta 86. b. In cœlum rapitur ibid.
Eliaſib 410.a
Elice, vide Helice.
Elidicus Athenienſ. rex 101.b
Eliezer Pſeudopropheta 86.a
Eliſſa Iaphet filius 9.a
Elizeus Propheta 86. b. Moritur ibid.
Elmodad Iectan fil. 9.a
Elulei Mauritaniæ populi 229.a
Emaus quæ Nicopolis, in Palæſtina condita 176.b
Emboliſmi anni apud Hebręos, & Aegyptios quinam dicãtur 7.a
Empedocles Philoſophus 121. a. 122.b
Encratitæ à Tatiano hæretico oriundi 172. b. Eorum hæreſis incœpit ibid.
Ennius Poëta naſcitur 133.a. Cuias eſſet & an Rudius 468.b. A Catone Quęſtore Romã duct⁹ ibid. In monte Auentino habitauit ibid. Paruo ſumptu contentus ibid. Statij Cecilij contubernalis 136. a. Articulari morbo perijt 137. a. 468.a. In Scipionis monumento via Appia ſepelitur ibid.
Enoch fil. Cain, à quo ciuitas eiuſdem nominis à patre condita 7.a. 227.a
Enoch fil. Iaret 7. a. Tranſlatus ibid. & 227. a
Enoch Maziam fil. 10.a
Enos fil. Seth quandiu vixit 5.b
Epaphus fil. Telegoni ex Iſide 47. b. Memphim condidit 49.b
Epheſus ab Androco cõdita 76.b. Ab Amazonibus cõdita & denominata 319.c. A Neleo Codri filio condita 323. d. Ab Epheſo Caiſtri filio conſtructa 324. a. Terræ-motu collapſa 153.b. Amazonum opus dicta 324.a
Epheſi templum ab Amazonibus incenſum 71. b. Rurſus incenſum 124.b
Epheſi D. Ioannes commoratus eſt 165.b
Epheſi Synodus vniuerſalis 206.a
Ephorus quid 98.a. Quis primus in Lacedæmone conſtitutus 98. a
Ephrei Hieroſoly. Epiſ. 168.a
Ephyra 47. b. A Siſypho condita 55. a. Vnde nuncupata 270.d
Epicharmus tres literas reperit 424. c
Epicurus quando natus 438. d. Quando clarus 127.b
Epidamnus condita 109.b
Epidaurus Pelopis fil. 264.a. Epidaurum condidit 43.b
Epigoni qui 67.b. 306.c. Aduerſus Thebanos bellum mouent 67. b
Epimenides Athenas emundauit 111. b
Epimetheus 43.b
Epiphanes Antiochus Iudæã occupat 137.b. Ionatham corona & donis proſequitur 138.a
Epiphanes Ptolemæus Aegypti rex 134.b
Epiphanes qui Antiochus, Syriæ rex 136.b. Vide Antiochus.
Epiphanius quo tẽpore ſuum Panarium compoſuit 741. d. Reprehenditur 652.d. Correctus 660. d
Epiſcopi, vide Alexandriæ & Antiochiæ.
Epiſcoporum ſucceſſio magnum præſidium contra Hæreticos 585.c
Epopeus Sicyonio. rex 52.b
Equitius Comes Illyrici 194. b. Prouincias quas regebat tributis eradit ibid. Conſul 743.d
Eraſiſtratus medicus 132.a
Eraſmus reprehenditur 778.d
Eratoſthenes Philoſophus 75.a. 134.a. Chronica ſcripſit 250.d
Erechtheidæ reges Athenienſium dicti 73.a. Eorũ regnum quando deſtructum 77.a
Erechtheus Muſæi & Orithyę pater 47.a. 51.a. Quid de eius or-

Digitized by Google

thographia 268.a
Erichtheus Athenienſ. rex 55. b. Cecropis frater 59.a
Erichthonius Vulcani & Mineruæ filius 49.b. Ab Homero Erechtheus vocatus 49.b. Athenienſium rex 49.b. Primus in Græciam quadrigam iunxit 51. a. 279. d. Quæ caſtigatior illius ſcriptio 276.d
Erichthonius Dardani fil. in Dardania regnauit 55.a
Erinna Poëtria 126. a. Cicadæ monumentum, ac Locuſtæ deſcribit 433.d
Eriſichtho Cecropis fil. 49.a. Apollinis Delij templum Athenis conſtruxit 49.a.b. Quî ſcribi debeat 275.c
Eron Antiochiæ Epiſ. 166.a. Vtrum per *n* an per *s* terminetur 601.b
Erythræa Sibylla 101.b
Eryxias Athenienſ. rex 105.a
Eſaias Propheta 2.b. 94. a. Prophetat 94.a.100.a. A Manaſſe interficitur 101. a. Eius canticum verſibus hexametris compoſitum 1.b
Eſau naſcitur 28.a. Edom nuncupatur ibid. A quô gens Idumæorum ibid.
Eſquilinus, vide Exquilinus 375.b
Eua ex coſta Adæ formata 7. b. Virago vocata & mater viuentium ibid. Cain peperit, deinde Abel, poſt genuit Seth ibid.
Euagoras rex Cypri in furorem verſus 125.a
Euagrius incredibilis abſtinentiæ monachus 201.a.771.a. In ſacris literis eruditus ibid. Apud Aegyptios inſignis ibid. Ex ſtirpe Pompeiani ducis 180. b. Euſebio chariſſimus 180.b
Euagrius Conſul 298.b
Euangelium Ioannis 255.b
Euantius Grāmaticus 191.b. Conſtantinopoli moritur ibid. Cui Cretus ex Africa ſucceſſit ibid.
Euariſtus Roma. Eccleſiæ Epiſc. 165.b.598.b
Eubœi ad Agim Lacedæmō. regem Legatos mittunt 421. c. Ab Atheniēſium ſocietate diſcedunt ibid. 123.b
Eucherius Conſul 198.b
Eucrocia Delphidij Rhetoris coniux 199. b. 767. d. Priſcilliani erroris conſors ibid. A Maximo Impera. gladio addicta ibid.
Eudemus Corinthio. rex 89.a
Eudoxius Antiochenus Epiſ. Arianus 186.b. Valentē Imperato. baptiſauit 193.b
Eudoxia Arcadij Imperatoris vxor 201. b. Vtrum per *i* ſcribi debeat 773. An Chryſoſtomo ſuperuixerit 773.b
Eudoxus Gnidius Aſtrologus agnoſcitur 123.a.124.a
Euenetus Athenis Prætor 436.c
Euergetes Ptolemęus Aegypti rex 132.b
Euergetes Ptolemæus rex Aegypti alter 138.b
Eugamnon, vide Eugamon 379.d
Eugamon Cyrenæus Thelegoniæ ſcriptor 115.a
Eugenius in Gallijs tyrannidem vſurpat 200. a. A Theodoſio Impera. perimitur 200.b
Euilat Chus fil. vnde gens Euilea 9.a.229.b
Euilat Iectan fil. 9.a
Euilmerodac Babyloniæ rex 114.a
Eulalius Antiochiæ Epiſ. Arianus 186.b
Eumelus Poëta 96. b. Quæ ſcribendi ratio receptior 344. c. Pagoniam, & Europiam ſcripſit ibid.
Eumelus Corinthius verſificator 101.a
Eumenes regis Attali frater 135.a. In Phrygia Eumeniam condidit ibid.
Eumenes Alexandriæ Epiſ. 169.a
Eumolpus, & bellum ſub eo geſtū 57.a. Aliàs Eumolphus 290.d
Eunomia virgo Chriſtiana 187.b. In eloquētia patri Nazarij coęquata 187.b
Eunomius Aetij diſcipulus hereſiarcha 194. b. A quo Eunomiana hæreſis dicta ibid. 735.d
Eunuchi à Domitiano fieri prohibiti 163.b
Euodius primus Antiochiæ Epiſc. 157.b. Quî ſcribi debeat 562.d
Euodius Conſul 199.b. Præfect. Prætorio ibid. Priſcillianum damnauit ibid. & 767.b.c
Eupales Aſſyrior. rex 76.b
Eupator Antiochus, vide Antiochus.
Euphorbus hiſtoriog. 87.b
Euphrates Philoſ. 164.b. Moritur 168.b
Euphronius Antiochiæ Epiſc. Arianus 186.b
Eupolis ſcriptor Comœdiarum 123.a. Varia de eius ſcriptione 417.c
Eurimedon fluuius victoriâ Cimonis contra Perſas nobilis 121.a
Euripides Tragœdiarum ſcriptor naſcitur 405.a. Illuſtris habetur 122. a. Ad Archelaum regem proficiſcitur 422.b. A canibus dilaniatur ibid. Apud Archelaum moritur 123. a. Prope Arethuſam ſepelitur 422. b. Quomodo pingatur 405.a
Euriſthenes primus Lacedæmo. rex 74.a. Ariſtodemi fil. 319.b. Proclis frater ibid. Spartam cū fratre obtinuit 74.a. Variant libri de eius orthographia 319.b
Euriſtheus Steneli fil. 51.a. Perſei nepos ibid. Argiuor. rex ibid.
Euriſtheus Mycenarum rex 61.b. Eius caſtigatior ſcriptio quæ 296. d
Europa Phœnicis filia 53.a. Cum Ioue mixta ibid. Aſterij Cretenſium regis vxor ibid. Minois, Rhadamanthi & Sarpedonis mater ibid.
Europa Agenoris filia 59.b.61.b. 297. b. A Cretenſibus rapta 59. a
Europs Sicyonior. rex 5.a. 10.a 18.a. 224.c
Europus Macedo. rex 110.b
Euſebius Cæſarienſis Chronici auctor 2.b. Scriptor admirabilis, clauis Scripturarū p.2. in Epiſt. Conſiliarius Cōſtantini ibid. 3. Apud eum multa ſingularia & indicta ab alijs pag.4. in Pręf. Imitatorē habuit neminē ibid. Cur Epocha ab Vrbe, non ſit vſus pag. 21. in Appar. Eius Chronicon, vide Chronicon. Pamphili Martyris contubernalis 186. a. Omnium regum tēpora prænotauit 3.a. Quouſque hiſtoriam Eccleſ. ſcripſit 186. a. Quare tempus nati Abrahæ veluti fontem ſuę ſupputationis poſuit 244.c. Vnde orditur cōditū Vrbis Romę 434. d. Cautè legendus olim 437.c. Veterum hiſtoricorū libros exhauſit 5. in Præf. Quantum illi, & eius operibus delatū pag. 5. in Præfat. Eruditiſſimꝰ appellatur 220.c. An Scripturas ignorarit 347.a. Eius locus de Pręparatione reſtitutus 296. c. Defenditur in eo quod conſtituit diſcrimen inter annos captiuitatis & deſolationis templi 392.b. Videtur lapſus memoria 457. c. Sæpe diſcedit à libris Macchabeorum 468. d. Deffenditur 431. c. 437. c. 495. a. 511. c. 537. c. Diſſidet à Ioſepho 509. c. Sequitur veteres ſcriptores Olym-

Digitized by Google

piadum 559.d. Defenditur de ſepultura Auguſti 605.b.Conuenit cum Cenſorino 641.a
Euſebius Rom.Epiſc. 184.a
Euſebius Emiſenus Antiochiæ Epiſc. Arianæ factionis ſignifer 186.b.189.a. Multa conſcripſit ibid.
Euſebius Nicomedieſis Epiſ. 187.b. An Conſtantinum Mag.Imperat.baptiſarit ibid.
Euſebius Vercellenſis Epiſ.190.b. A Conſtantio in exilium pulſus 191.b.Ab exilio regreſſus 192.b.Moritur 194.a.741.d
Euſtathius Antiochię Epiſ.186.b. In exilium ob fidem truſus ibid. Quæ ſit eius ſcriptio 698.a
Euſtathius Presbyter Conſtantinopo.187.b.Eius operâ Hieroſolymis martyrium conſtructum ibid.187.b
Euſtathius Conſul Rom. 204.a
Eutimus Cretenſis Gelam vrbem condidit 361.c
Eutropius Presbyter eloquentia clarus 195.b.Diuerſus ab hiſtorico 747.c
Eutropius hiſtor. ſub Valente Imperatore ſcripſit 367.b. Erat Ethnicus 747.c.Hieronymo ſimilimus ib.b.nullo modo Chriſtianus 747.c
Eutropius Conſul 199.b. Vitâ & honore priuatus 201.a.eius nomen è Faſtis eraſum 771.c
Eutychian' Rom.Epiſ.181.b.662.a
Eutychianus Conſul 201.a
Eutychius Hiſpanus clarus 207.b. In exilium pellitur ibid. Suppliciis cruciatur ibid. Martyrio coronatur ibid.207.b
Euurutius Aurelian.Epiſc. 700.d
Euzoïus Epiſc. Antiochenus pro Arianis 186.b.732.b. Hæreſeos Arianæ ſignifer 698.c
Examius Thaletis pater 109.a
Exconſul 743.b
Exemplarium Ms.notæ & ſignificatio in Appar. 26.& ſeqq.
Exiguus, vide Dionyſius Abas.
Exilia per Tarquinium Superbum excogitata 117.a
Exproconſul idem ac Proconſularis 743.b
Exquilinus mōs vnde dictus 375.d. A Seruio vrbi additus 113.b.& 375.d
Exules à Domitiano facti,à ſenatu reuocantur.
Exuicarius 743.b. 165.a.Exulibus inſulæ deſtinatæ 596.b
Ezechias Hebr.rex 100.a
Ezechiel Propheta 112.b
Ezras ſacerdos 121.a.Omnium Iudæorum magiſter ibid. Diuinas Scripturas memoriter condidiſſe creditus ibid. Hebraicas literas commutauit & cur 121.a

F

Faber vide Nicolaus.
Fabianus Romæ Epiſ. 177.b. Fit martyr 178.b. Eius epiſtola deprauata 649.d
Fabius Romuli dux Remum occidit 99.b
M.Fabius Quintilianus Romam à Galba perductus 162.a. Hiſpanus Calaguritanus 164.a. Primus publicam ſcholam & ſalarium è fiſco accepit 164.a
Fabius Antiochiæ Epiſ. 178.b
Fabiæ familiæ 300. nobiles à Veientibus cęſi 119.b.400.c.426.d. An circa ſolſtitium & pleniluniū ęſtiuum id acciderit ib. d
Fabricius Conſul 201.a.ibid.
Fabuloſa non habent certum annum 280.c
Fabuloſum ſeculum
Facundus Conſul 701.a
Falcidius Tribunus-plebis quando 146.a.506.c. Legem,vt quarta pars bonorum hęredibus ſupereſſet, tulit ibid. An Caius, vel Publius vocandus ſit ibid. Tributa illi,quæ erant tribuēda Iuſtiniano ibid.d
Falcidia lex à Falcidio lata 146.a
Falcidiæ nomine omnes quartæ appellatæ 507.a
Fames Romæ ingens 152.b.538.b.159.a. In Græcia 158.b. In toto orbe ab Agabo prædicta 158.a.563.c.In Phrygia 194.a
Faſcibus quis primus rex Roma.vſus 105.b
Faſtorum Conſularium fragmenta multum iuuant 758.b
Faunus ante aduentum Aeneæ in Italia regnauit 69.b
Fauſta Herculij Maximini Imperat.filia 184.a. Cōſtantini Mag. Imperat.vxor ibid.Dolos patris in maritum detegit ibid. A marito interficitur 186.a.697.b
Fauſtulus armenti regis Amulij paſtor 95.b. Ad Accam Laurentiam vxorem ſuam Romulum & Remum nutriendos detulit 95.b
Fauſtus Conſul 207.b
Februarius mēſis à Numa additus 103.a. Vltimus apud Romanos habitus 358.c.Eius dies 22. ſacer Cathedræ D.Petri 557.a
Felix Procurator Iudææ 159.a.Apud eum D.Paulus cauſam agit ibid. Eius geſta ibid. Poſt multos annos à Iudæa recedit 568.d
Felix Roma.Epiſc. 181.a
Felix Pſeudopapa 659.c.Ab Arianis Liberio Papæ ſubſtitutus 189.b. Poſt annum eiectus ib.
Felix magiſter militum Theodoſij Imperat. 205.a. Eius iuſſu Patroclus Arelatenſis Epiſc. occiditur, & Titus Diaconus ib. Ad eius arbitrium bellū contra Bonifacium mouetur 205.a. Poſt in Sigiſuultum Comitem ibid. b.Conſul creatur ibid. Patritius ib.Inſidias Aëtio cum Grunnito parat, ſed abAëtio cum vxore & Grūnito interficitur 206.a
Feneſtella hiſtoriarum & carminū ſcriptor 154.a. Septuagenarius moritur ibid. Cumis ſepelitur ibid.& 545.b
Ferrata turris apud Sirmium nece Probi Imperat.celebris 181.b
Feſtus in gubernatione Iudææ Felici ſuccedit 159.b. Apud quem Paulus Apoſtolus cauſam agit ibid. Paulum vinctum Romam mittit 159.b
Feſtum D. Petri ad vincula feſto Auguſti Imper.ob deuictos Antonium & Cleopatram ſucceſſit 515.a
Fidenates à Romulo victi 101.a.A Tullo Hoſtilio ſuperati 107.a. Contra Romanos rebellant 122.a
Filia Numitoris, vide Ilia.
Finis regum Rom.118.b.Reipub. Romanæ 144.b. Regni Athenienſium 105.b
Firmamentum quo die à Deo factum 6.b
Firmium vrbs Italiæ 656.b
Flaccilla Arcadij Imperatoris filia naſcitur 200.b
Flaccus Interrex quam legem tulit 489.a
Flaccus Auilius Aegypti Pręfectus 157.a.Iudæos opprimit ibid.Synagogas profanis imaginibus polluit ibid.
Flaccus, liber à Philone quare ſic inſcriptus 157.a
Flaminia via gentilitijs Romanorum ſepulchris inſignis 605.c
Flaminius Nabidem Lacedæmonior.regem vicit 463.d. Liberos Græcos per pręconem pronunciauit ibid. Hannibalem à Pruſia Bithyniæ rege repetiuit 135.b
Flauia Domitilla Chriſtiana Flauij Clementis Conſulis ex ſorore neptis 165.a. Quam orthographiam

zed by Google

phiam recipiat 595.d. In Inſulam Pontiam relegatur ibid.
Flauius Clemens Conſul 165.a. 596.c
Flauius Ioſephus Iudæorum ſcriptor 155.b. Quæ accidiſſe circa paſſionem Chriſti teſtetur 155. b. Dux belli Iudæorum creatur 161.b. Interficiēdus imperium Veſpaſiano prænuntians vita donatur 161.b. Quando ſcripſit 164.b. Ad quem annum Neronis ſuos libros deduxit 594.b
Flauius Varro cur ſolus Conſul 202.a
Florentinus inſignis monachus 196.a. Vulgò pater pauperum nominatus ibid. & 750.a. Ab alijs Florentius appellatur ibid.a
Florentius Conſul 205.b
Florianus Imperat. Rom. 181.a. Apud Tarſum interfectus ibid.
Floronia Veſtalis ob ſtuprum terra obruta 134.a.460.c
Florus Ceſtius Iudææ Procurator Albino ſucceſſit 160.b. Quantum eius auaritia Iudæis nocuerit 161.b
Fœdus inter Athenien. & Lacedem. 121.a.414.a. Inter Auguſtum & Antonium 146.b.507. d.& ſeq.148.b.511.c
Fonteius Conſul 569.d.ibid.
Fortunatianus Liberiū Papam ad exilium pergentem primus ad ſubſcriptionem hæreſeos compulit 715.d
Forum tranſitorium Romę à Domitiano factum 164.a
Forum Traianum Romæ quando factum 164.a. Cur à Domitiano dicatur factum 593.a
Foſſatenſe caſtrum prope Lutetiam 664.d
Foſſæ circum muros vrbis à Seruio Tullo ductæ 113.b
Franci à Conſtante Imperatore domiti 188.a. Partem Galliarum Rheno propinquam occupant 205.b. Ab Aëtio Comite pelluntur 205.b
Francorum origo 312.a
Francus dux aduerſum Zenobiam dimicat 180.b
Frāciſcus Haræus vir eruditus perperam in Euſebium inuectus 347.a
Freculphi ope Euſebij locus reſtitutus 220.d. caſtigatus 269. a. Exſcriptor Chronici Euſebij 517.c
Fregella oppidum Samniticum 441.b.
Fronto Ducæus Burdegalenſis & Societatis Ieſu Profeſſor commendatur 262.d. Auctor Collectaneorum in Clementem ibid. 266.a.270.c.286.d.293.d.296. b. 302. d. 304. c.392.d.510.d. 549.d
Fronto inſignis orator 171. b. M. Antoninum Verum literis Latinis erudiuit 171.b
Fucinus Lacus à Claudio Imper. exſiccatus 158.b
Fuſſius Conſul 549.a.ibid.
Fugitiui in Gallia prælijs trucidati 484.a
Fulmen ante menſam Neronis cecidit 168.b. In Capitolium 173. b. Ante Aurelium Imperat.
Fulminatrix legio 624.d. 180. b. Perſequitur Germanos & Sarmatas 172. b
Fuluius Conſul 476.c
Furfur Chā fil. vnde Aethiopes 9.a
M. Furius poëta naſcitur 141.b. cognominatus bibaculus ibid.
Furius Conſul 443.d
Furnius Planci Legatus 508. d. Quī pingatur ibid. Conſul deſignatus ibid. In numerū Conſularium relatus 509.a. Orator cum filio clarus 147.a. A filio morte præuentus 147.a
Fuſcius Conſul 651.c
Fuſtes per Tarquinium Superbum excogitatæ 117.a

G

G. Litera apud Romanos ſero in vſu fuit 557.d. Affinis c. cum qua confunditur 557. c. Quod Græci per γ Latini plerumque per c. ibid.
Gabij à Tarquinio Superbo deuicti 117.a
Gabinian⁹ Rhetor in Gallia 163.a
Gabinius Conſul 496. c. Philippum Syriæ regē capit 142.a
Gaianus Hieroſolym. 170.b
Gaidat Enochi fil. 7.a.227.a
Gaius pro Caius 541.b.557.d
Gaius Roma. Eccleſ. Epiſ. 181.b. Quæ receptior illius orthographia 662.a
Galatæ liberi à Romanis facti 137.a
Galatia à M. Lollio prouīcia facta 150.a. dicta Gallogræcia 520.d
Galatiæ tres ciuitates terræ-motu erutæ 166.b
Galba Conſul 461.b.ibid.
Gallecia victa à Cæſare 496.d. Vna ex ſeptem Hiſpaniarū prouinciis 762. d. Theodoſij Magni patria ibid. Minio flumine à Portugalla diſtincta 763.a
Galba in Iberia imperium accipit 161.b. Fabium Quintilianum Romam duxit 162. a. Septimo imperij ſui menſe capite truncatur ibid.
Galbio dux exercitus Theodoſij 205.a. Bonifacium tyrannū obſidet ib. Sinocis proditione interimitur ibid.
Galenus medicus 169.b
Galerius Maximianus Rom. Imper. Armentarius dictus 676. d. In Dacia prope Sardicam natus 182.a. Eius geſta ibid. 182.183. 184. Quot annis Auguſtus ſolus imperium tenuerit 184.a.673.b. & ſeq.691.c. Quandiu cum alijs imperarit ibid. Moritur 184.b. 679.b.& ſeq.
Gallienus Rom. imper. 179. a. Vtrum duplex *l*, admittat 650.c. & ſeq. Quot annis imperarit ib. Quando à Senatu Cęſar appellatus ibid. Eius geſta ibid. 180. 652.d. Meſopotamiam recuperauit 606.c. Occiditur 180.a
Galli Romam inuadunt 124. b. 426.b. A Camillo ſuperantur 126.a. A Romanis vincuntur 130.a.451.b. Ab Oppio capiūtur 138.b. Item à Iulio Cæſare 144.b. Ab Auguſto vectigales fiunt 150.a. 40. millia à Romanis cæduntur 133.b.459.b. Vineas illis habere à Probo Imp. permittitur 181.a
Gallia reducta in prouinciā 498.b
Gallia pro Gallica 778.c
Gallia tranſalpina quare Comata dicta 520.b. Ciſalpina togata ib.
Gallia Ariminenſis Synodi dolos damnauit 192.a
Galliæ per Poſthumū & alios duces recipiūtur 180.a. A Barbaris occupatæ iterum per Probum Impera. reſtituuntur 181. A quibus eſſent occupatæ & num diu 659.c. pacem recipiunt 182.a.
Gallicanus Conſul 608.d
Gallogræcia vide Galatia.
Gall⁹ Rom. Imp. 178.b. Voluſiani pater; Cum filio regnat ib. Aduerſus Aemilianum proficiſcitur 179.a. Interficitur ibid.
Gallus Conſtantij patruelis Cęſar factus 190. a. Filius Conſtantij Conſtantini Magni fratris 719. b. Iudæos rebellantes opprimit 190.a. Ei⁹ geſta ib. Occiditur ib.
Ganymedes Trois regis fil. 4.a. Iouis Pincerna 4.a. A Tantalo rapitur 57.b. Bellum inde exortum ibid.& 291.c

Digitized by Google

Garcias & Loaiſa Toletanus Archiepiſcopus, Iſidori caſtigator 238. b
Garizim mons in Samaria 127. a: In quo Iudæorum templum à Manaſſe Iaddi fratre conſtructum ibid.
Gath Propheta 76.a
Gater fil. Aram 9.a.228.d
Gedeon Hebręo. Iudex 62.a
Geiſericus Vādalorum rex 207.a. Quam recipiat orthographiam 787. d. Catholicā fidem Ariana impietate ſubuertere nititur ibid. Eius geſta ibid. 208.209. Romam expugnauit 789. d. Cœpit 790.d. Poſt mortē Valentiniani 21. annos regnauit 790. c
Gela vrbs condita 105. a. 361.c. Anteà Lindij vocata ibid. Vnde dicta ibidem.
Gelanor Argiuor. rex 51. a. Ab Argiuis pellitur ibid.
Gelo Syracuſas obtinuit 119. b. Quandiu & quo anno regnare cœperit 401.a. Moritur ibid.b.
Gemin9 Presbyter Antiochię clarus ſcriptor 176.b
Gemmæ veſtibus, & calceamentis aſſutæ 182.b
Gennadius forenſis orator Romæ 190. a
Gens Campanorum in Italia quādo conſtituta 122. b. In Gallia 415. d
Genuini dentes agenis appellationem ſortiti 216. c. Genuino mordere quid 216.c
Genus dicendi ſimplicius antiquis & purius eſt 213.a
Genutius Conſul 453.c
Georgius Alexandrię Epiſ. 192.a. Patria Cappadox, dogmate Arianus 731. d. Athanaſio ab Arianis ſubſtitutus ibid. Per ſeditionem populi incenſus ibid.
Georgius vſurpatur pro Gregorio 731.c
Gergeſæus Meſaraim fil. 9.b
Germani à Caio Cæſare ſuperati & capti 144.b. A M. Lollio victi 150. b. A Tiberio Impera. vaſtati 151. b. Ab Antonino plurimi eorum interfecti 172.b. Fulminibus necati 172. b. A Domitiano victi 164.b
Germanica ſitis Chriſtianorum militum precationibus ſedata 172.b.624.c
Germani Rauennam vſque progreſſi 179.b. Hiſpanias obtinēt ibid. Tarraconem expugnant ibid.
Germanicus; hoc cognomen fuit primum inditum Druſo fratri Tiberij Imp. 561.d. Vide *Druſus Tiberij* &c.
Germanicus prioris fil. 562.a. Cęſar dictus 542.c. Caij Caligulæ pater 542.c. Claudij Imperat. frater ibid. De Parthis triumphauit 153.b. Item de Cheruſcis, Chattis, & Angriuarijs Germaniæ populis 542. b. Fraude Tiberij, & opera Piſonis obijt 542.b
Germanicus dictus eſt Domitianus 589.b
Germanio Hieroſoly. Epiſ. 173.b
Germanus Antiſiodorenſis Epiſ. 205. b. In Britanniam à Papa Celeſtino vice ſuą miſſus ibid. deturbatis hæreticis Britannos ad Catholicam fidem perducit 206. a
Germanus dux à Theodoſio contra Vandalos miſſus 209.a. Siciliæ magis oneri, quam Africę præſidio fuit ibid.b
Geroica 665.d
Gerontius Comes Conſtantem in Hiſpania regnare orſum interficit 202. a. In Maximum tyrannidem transfert ibid.
Geruntius, vide Gerontius.
Geſſius procurator Iudææ 572.d
Geta Seueri Impera. fil. 634.c. Cū fratre Baſſiano ſucceſſor regni relictus ibid. Hoſtis publicus iudicatus ibid. Interfectus 634.c
Getulicus Conſul 546.d
Gigantes ex ſpecioſis vxoribus oriundi 8.a
Glabrio Conſul 589.a
Gladiatores ſeu fugitiui bellum in Campania mouent 143. a. A Marco Craſſo opprimuntur 491.d
Glaucus Chius ferri inter ſe glutinum primus adinuenit 105.a. Variam recipit orthographiam 361. b. Glauci ars quid ibid.
Gnidus vrbs Doridis in Aſia 420. a. A quā Eudoxus oriundus 419. d. Vtrum per C ſcribi debeat 420.a. 452. c
Gnoſſos vrbs inſulæ Cretæ præcipua 302. c. Minois regia ibid. A Coribantibus & Curetibus condita 47. a. An per C pingi debeat 302.b
Gnoſtici à Baſilide hæretico orti 169.a
Gnoſticum dogma ad Priſcilliani hæreſim ſtabiliendam vſurpatum 198.a
Gomer Iaphet fil. 9.a
Gomorra ſuccenſa 25.a
Gonates, quid ſignificet 453. b. Macedoniæ regis cognomentum 131.a
Gordianus Rom. Imp. 177.b. Pupienum & Albinum imperium cum inuaſiſſent occidit 177.b. 641.b. Admodum adoleſcens Parthos ſuperat ibid. A Philippo præfecto prætorij interficitur ibid. Tumulus à militibus Euphrati imminens ædificatur ibid. Oſſa Romam transferuntur ibid.
Gordius Hieroſolym. Epiſ. 173.b
Gorgias Philoſophus 122.b
Gorgon eximiæ pulchritudinis meretrix 59. a. Quō efferenda vox 294.a. Spectatores ſuę mētis impotes reddebat ibid. Cur eos vertiſſe dicatur in lapides ibid. A Perſeo capite truncatur ibid.
Gothi ab Aſchonez Gomer filio oriundi 9.a. Græciam & Aſiam vaſtant 179. b. Illyricum, & Macedoniam populātur 180.a. A Claudio Impera. vincuntur 180. a. In Sarmatia à Romanis ſuperantur 187. a. Ab Hunnis opprimuntur 196.a. A Romanis ſine armorum depoſitione ſuſcipiuntur ibid. Per auaritiam Maximi ducis, fame ad rebellandum coguntur ibid. Romanos in cōgreſſione ſuperāt ibid. Legiones ad internecionem cędunt 196.a. Valentem Imperatorē ſagitta ſauciant ibid. Ipſum & domum, in quam ſe receperat, incendunt ibid. Italiam ingrediuntur 201. a. A Stilicone ſuperantur 201. Cum rege Athaulpho Gallias ingrediuntur 202. a. Romam Alarico duce capiūt 202.a. Placidiam Theodoſij Impera. filiam abducunt 203. Arelatem oppugnāt 205. a. Pacis placita perturbāt 207.a. Plæraque municipia occupant 207. a. Narbonam obſident 207. a. Littorium cum Hunnis auxiliantibus fundunt & capiūt ibid. Pacem à Romanis humilius quam vnquam anteà poſcentes obtinent 208.b
Gotholia Ochoſiæ Hebræorum Iudæ regina 86.b
Gothoniel primus ex tribu Iuda Hebræo. Iudex 52.a.283.a
Græcorum res quando primum ſcriptæ 537.a
Græci Hellenes nuncupati 47. a. 269. b. An prius Græci, quàm

Digitized by Google

Hellenes nũcupati ibid.c.269. 270. b. Vtrum Latinis familiarius ibid. An prius Raici dicti ibid.d. An Græc° vox à Romanis inuenta 269.d. A Romanis liberi facti 134.b.463.c. Gręci nomen an peculiare 270. b
Gręcia ad quos populos extenſa 270. d
Græcia à quo dicta 269.d. Fame laborat 158.b. Per Gothos depopulata 179.b
Græca hiſtoria, vide hiſtoria.
Græcus Theſſaliæ rex natus ibid. 269.d
Grando inſolitæ magnitudinis Conſtãtinopoli decidit & multos necat 740.b. 194.a
Granicus fluuius in Perſia 127.a
Gratianus Valentiniani fil. 191.b. Quando naſcitur ibid. 729. b. Ambianis Imperator creatus 194.a. 739. d. Valentinianum fratrem in Imperium aſſumit 195.b. Eius geſta ibid. 198. 199.
Gregorius vſurpatur pro Georgio, vide Georgius.
Gregorius Naziazenus Epiſ. 198. b. Hieronymi præceptor ibid. Moritur 198.b
Gregorius Hiſpaniarum Epiſ. ſemper Catholicus 194.a
Gregorius Epiſcopus Alexandrinus Arianus 731. d. Occiſus 732.a
Gregorij Turonenſis locus caſtigatus 266.b.679.a.740.d
Grunnitus inſidias Aetio moliens 206. a. Ab Aetio interimitur 206.a
Gryllus Xenophõtis pater 124.b. Vtrum cum duplici L. pingi debeat 424.d
Gryphus, vide Gryppus quomodo ſcribatur 480.c
Gryppus Syriæ rex 140. Ab Antiocho Ciziceno Syria pellitur ibid. Quare dictus Cizicenus 480.c
Gundicarius Burgundionum rex 206.b. Ab Aetio bello obteritur ibid. Supplex pacem impetrat ibid. Ab Hunnis tota cũ ſtirpe & populo deletur 207.a
Gurges Conſul 453.c
Gutta quid à Stilla differat 158.b
Gyges Lydorum rex 103.b

H

HAbundantius Conſul 200.a
Hadrianus Romano. Imper. 167. b. Vtrum aſpirari debeat 605.d. Italicæ in Hiſpania natus 167.b.605.d. Conſobrinæ Traiani fil. 167. b. Eius geſta ibid. 168.169. Imperio Perſarum omnia, quę teneri non poterant, reliquit 606.c. Ad colligendam gratiam ſubditorum nihil prætermiſit 607.a. In foro Traiani chartas debitorum incendit 167. b. 607.a. Vrbes ſubditas blãde tractauit 607.b. Veneris templum Hieroſolymis ad abolendam CHRISTI memoriam conſtruxit 611. b. Athenarum partem Hadrianopolim appellauit 609.c. Eiuſdem Agon Olympicus 611. c. Hieroſolymam reſtaurauit & Aeliam vocauit 613. b. Moritur 169.b
Hæmon primus in Theſſalia regnauit 45.a. Iphiti pater 96.b
Haletes, vide Aletes.
Ham, ſiue Chan Noe fil. 439.d
Hammon Thamiris pater 65.a
Hammon quis locus & vbi 439.d. Vbi fuit Iouis tẽplũ pauperrimũ ibid. Vnde ſic dictus locus 439. c. An aſpirari debeat ibid. Inuiſitur ab Alexandro 127.b.439. c. Ab eodem paretonio ornatur ibid.
Hammon Hebræis Iudæ regnat 106.a
Hannibal à Scipione victus Antiocho ſe ſociat [illegible]. Per Legatos ab Antiocho repoſcitur ibid. Ad Pruſiam Bithyniæ regem transfugiẽs ab eodem rurſus per Flaminium repetitur 135.b. Tradendus venenum bibit ibid. Apud Libyſſam Bithyniæ ſepelitur 135.b
Haræus, vide Franciſcus Haræus.
Harmoniæ & Cadmi nuptię 300. c. Vide Armonia.
Harpagus quõ ſcribi debeat 389.a. Apud Cyrum primi loci habetur 117. a. Aduerſus Ioniam dimicat ibid. Quam Cræſo deuicto ſubigit 389.a
Haterius, vide Aterius.
Heber fil. Salę 9.a. vide Eber.
Hebræi ab Heber nuncupati 9. a. 228.c. Ducem Ioſeph ſequuntur 34.a. In Aegypto ſeruiunt & quandiu 23.b. 38.b. Ex Aegypto duce Moſe egrediuntur 46. b. A Moſe legem in heremo per quadraginta annos addiſcunt 46.b. Palæſtinam duce IESV ingrediuntur 50.b. Eam ſorte partiuntur ibid. Alienigenis ſubduntur 52.a.54.a.58.b. 62. a. 68. a. b. Sępe aſſumunt nomina gentilitia 469.c. In Iudæos & Samaritanos diuiduntur 80. b. A Thegladphalaſſar in Aſſyrios transferuntur 96.b. A Sennacherib rege Chaldæorum vincuntur, & in Medorum montes transferuntur 98. b. A Nabuchodonoſor Babyloniæ rege ſuperantur, & vectigales redduntur 110.a.112.a. In Babylonem captiui ducũtur ibid. A Cyro captiuitate laxantur, & in Iudæam regrediuntur 114.b. Altare conſtruunt, & fundamenta tẽpli faciunt ibid. Opus perficere à vicinis gentibus impediuntur ibid. Templum ſub Zorobabel conſtruunt, & quarto anno conſumant 118.a. Locus caſtigatus de annis 40. 391. d
Hebræorum primus Pontifex Aaron 48.a. Primus Iudex ex tribu Iuda Gothoniel 52. a. Primus rex Saul ex tribu Beniamin 72. b
Hebræorum ſcripturæ quouſque annales temporum continent 122.a. Principium in Samaria 329.a. 80.a
Hectoris filij Iliũ recuperant 71.a. Antenoris poſteros expellunt ibid. Ab Heleno adiuuantur ibid.
Hela Iſraël rex 84.a
Helena Caſtoris & Pollucis falſo ſoror credita 63. b. A Theſeo rapta 67. a. A fratribus abducta & qua ratione ibid. Ab Alexandro pariter rapta 67. b. Decennalis belli cauſa 69.a. In præmium Paſtori Iudici promiſſa 69.a. Poſt Troiæ captiuitatem ad Thuorim Aegypti regem profecta 69.b
Helena Conſtantini Imperatoris mater 185.b. Diuinis monetur viſionibus ibid. Beatiſſimum crucis lignum Hieroſolymis reperit ibid.
Helenopolis ab Helena Conſtantini matre nũcupata 186.a. Prius Drepana dicta ibid. In honorem Luciani martyris à Conſtantino inſtaurata ibid.
Helenus Hectoris filijs ad recipiendum Ilium auxilium tulit 71.a
Heli ſacerdos & iudex 70.b. Moritur 72.b
Helianus in Galliis Bagaudarum dux 664.d. Agros late populatur ibid. Ab Herculio Maximiano ſuperatur 182.a.660.d
Heliaſis Hebrę. Pontif. 121.a
Helij, an aſpirari debeat 343. a.

Digitized by Google

Quinquennale certamen agũt 96. a. Quatuor principes annuos conſtituunt ibid.
Helice vrbs 125.a.429.d. An fluctibus vel terræ hiatu abſorpta ibid.c
Heliodorus à Seleuco in Iudæam mittitur 135.b. Iniq́ue iudicat ibid. Diuinis aduerſus ſe ſignis deterretur ibid. Ad Seleucum reuertitur ibid.
Heliogabalus Rom. Imp. vide Marcus Aurelius Antoninus.
Heliogabalus Sol dictus 637.c. An per *o* in ſecũda ſcribatur ib. Quę ſit nominis ſignificatio ib. d. Magnæ venerationi apud Syros ibid.b. Ex Syria ab Aurelio imperatore aduectus ibid.
Heliogabalum templum Romæ quando conſtructum 176.b. Situs templi deſignatur 637.b
Heliopolis à quo condita 137. b
Hellanicus hiſtoriographus 119.a
Hellas Græcia appellata 270.a
Hellenes Deucalionis & Pyrrhæ fil. 47.b. An Promethei 269.b. Græcos ſuo nomine nuncupauit ibid.
Hellines qui primo dicti ſint 270. a. An ſic prius dicti quam Græci 260.c
Helle Phryxi ſoror 57.a. Cũ fratre inſidias nouercales fugit ib. An per mare vecta ab ariete ib. Ex Europa in Aſiam transfretaſſe dicitur 290.d. In mare delabitur 290.d. Helleſponto nomen impoſuit 290.d
Helleſpontus ab Helle nuncupatus 290.d
Heluia Ciceronis mater 141.a
Heluius Imper. 629.a
Heniochi 599.c
Heraclea à Lacedæmonijs condita 123.b
Heracleas Alexand. Epiſc. 177.a
Heraclianus Luciani Conſulis collega 202.a. Quĩ reſtituta vox 776. b. Nouas res in Africa molitur ibid. Honore ſimul & vita ſpoliatus ibid.
Heraclidas Senator 189. b. Quĩ ſcribi debeat 718.a. Populum Romanum contra Magnentianos rebellantem prodit 189.b
Heraclidæ Herculis poſteri 324. b. Heraclidarum in Peloponneſum deſcenſus quando 75.a. An *y* germana orthographia poſtulet 320.b
Heraclitus 121. a. 397. d. Quare Tenebroſus nuncupatus 398.a
Heraclius Conſtantij Imperatoris Comes Alexandriam contra Athanaſium miſſus ibid.
Heratus Sicyoniorũ rex 34.b. An aſpirari debeat 258.c. Varia de illius ſcriptione ibid.
Hercules inferior ætate Moſe 3.b. Luctę certamine Antæũ ſuperauit, & interfecit 45.a.65.a.67. b. In Phœnice claruit 47.b. Apud Cappadocas & Helienſes Deſina⁹ dictus 49.a. Dorſanes cognominatus 271. b. Theſeũ ab inferis liberaſſe creditus 55. b. Admeto ſeruiuit 51. a.57.b. De numero Argonautarũ fuit 63. Lini diſcipulus fuit ibid.b. Certamina conſummauit 65.a. Ilium vaſtauit ibid. Hydram interemit 65.a. Primum Agonem Olympiacum conſtituit 67.b. In morbum peſtilentem incidit 67.b. Ob remedium dolorum ſe in flammas proiecit ibid. Quo anno deceſſerit 67.b.
Herculius Maximianus in conſortium imperij à Diocletiano aſſumitur 182.a. Eius geſta ibid. 183.184.
Herennius Centurio Rom. 506. a. Ciceronem interfecit 146.a
Hermes auctor libri, qui Paſtoris dicitur 616. a. Quid contineat ibid.
Hermogenes magiſter militiæ Cõſtãtinopoli 188.a. Paulum Epiſcop. vrbe expulit ibid. Ob quod populus in eum cõcitatur ibid. Interficitur & per vrbem trahitur 709.d
Hermon Hieroſolym. Epiſ. 183.a
Herodes Magnus Antipatri Aſcalonitæ, & Cypridis Arabicæ fil. 147.a. Alienigena ibid. A Romanis regnum Iudæorum ſuſcipit ib. Sebaſten vrbem inſtaurauit 140.b. Ananelum quendã de Babylone acciuit & Pontificem Iudæorũ conſtituit 148. d. Eius geſta ibid. 150.151.152. Miſerabiliter moritur 152.b.
Herodis filij 152.b.537.a
Herodes filius Herodis Mag. fit Tetrarcha Iudææ 152.b.153.b. Tiberiadem & Libiadem condit 154.b. Ab Agrippa accuſatur 156.b
Herodotus hiſtoriæ pater 405.b. Quo tẽpore floret 120.b. Athenis honoratur 122.a. Euſebium habuit ſequacem 347.c
Herophila Sibylla 103. a. 107.a. 359.b. An aſpirari debeat 359. d. Samij incola, & Samia dicta ibid. & 359.c
Heros Antiochiæ Epiſc. 170. a. Quo anno ſederit 614.d
Heros beati Martini diſcipul⁹ 202. a. Arelatenſis Epiſ. ibid. A populo ipſius ciuitatis pulſus 202. a. Patroclus in eius locum ordinatus ibid.
Heſebon apud Hebræos Iudex 68.a
Heſiodus 94.a.96.b. Quot annis primam Olympiadem anteceſſit 340.a
Heſter 120. b. Quæ de ea ſcripta ſunt, quando geſta ib. Sub quo rege completa 124. a. Eius hiſtoria inter Canonicas Scripturas quare ab Euſebio non recepta 446.c
Heuila, vide Euila.
Hiberia in Aſia 464.a
Hiberia in Occidente dicta Hiſpania 464.a.578.b. Vnde ib. Romanis ſubditur 135.a. A Bruto vſq; ad Oceanum ſubacta 139. a. A Pompeio domita 143.a. A Traiano in fidẽ recepta 165.b
Hibycus poëta 116.a. Eius orthographia quæ receptior 387.c
Hibycum genus metri ab eo dictũ ibid. Eius homicidæ quomodo indicati ibid.
Hibreas artis metoricæ præceptor 148.b. Quæ ſcriptio germanior 512.b
Hippicus vide Hibycus 463.b
Hiera inſula 478.a. Quĩ pingatur ibid. Duæ inſulæ huius nominis ibid. b. anteà Theraſia dicta ibid. Vnde dicta ib. Quibus ſit ſacra ibid.c. Igne ex flatu ſuſcitato apparuit 134.b. 140. a. Ad quam primi Rhodij nauibus acceſſerũt 478.c. Ex ea auulſa Thera, dein Theraſia & inter duas enata Automate ib.b.& 564.d
Hiera vrbs quæ Hieropolis 572.b
Hieremias Propheta 108.a.110.b
Hierius Conſul 205.a
Hieroboam primus Hebræis in Samaria regnauit 80.b
Hierocæſarea vrbs vbi ſita 543.c. Varia de eius orthographia ib. Terræ-motu corruit 153. 6. & 543.b.& ſeq.
Hieron Gelonis frater 403.a. Vetus illius ſcriptio quæ ib. Syracuſis regnauit 120. a. Quot annos regnarit 403.b
Hieronymus Presbyter 199. a. Quo anno natus 779.a. A Gallo inſtitutus: Galliarum amans: Damaſo Papæ charus: eius Pſalterium Gallicanum dictum pa. 3. in Epiſt. In Bethleem ha-

Digitized by Google

bitat ibid. Vniuerſali Eccleſiæ ſeruit ibid. Euſebij Chronicon Latinum reddidit 211.a. Interpretis & ſcriptoris officio functus eſt in hoc Chronico 2. b. 237.c. Multa à Trãquillo & cęteris hiſtoriographis in Euſebij Chronico ſumpſit 2.b. Sub Valente Imperatore ſcripſit 167. b. A quo tempore ſuum Chronicon cœpit 186. a. In quod deſiit 198.a. diem clauſit 204.a. 778.d. Hieronymi cum Ruffino ſimultas 747.b

Hieropolis vrbs vbi ſita 159. a. 567.c. An per α in tertia pingi debeat 567.c. 572.a. Vnde dicta ibid. Morte Philippi Apoſtoli inſignis 159.a. Hiera à Luciano vocata 572.b. Eadem quæ Edeſſa in Syria à quibuſdam creditur 572.b

Hieroſolymæ à Nabuchodonoſor capiuntur 112.a. Reædificãtur à Neemia 122.b. A Cyro Perſar. rege expugnantur 378.c. Ab Antiocho obſidẽtur 139.b. Vallo circundãtur à Sedete ibid. A Pompeio capiũtur 143.b. 495.d. A Tito ſubuertuntur 162.a. Ab Hadriano Imp. reſtaurantur, & Aeliæ dicuntur 169.b. vide Aelia.

Hieroſolymorum an Hieroſolymarum dicẽdum 218.b. 631.b

Hieroſolymorum templum à Solomone ædificatũ 78.a. Incenſum à Nabuchodonoſor 112. a. Reædificari cœptum 114.b. A Zorobabele conſummatum 118.a. A Pompeio reſeratum 143.b. A Tito ſubuerſum 162. a. In eo poſita ſtatua Caligulæ 157.a. Item ſimulachrum Iouis Olympici 136. b. In eo nullæ imagines hominum; erãt enim Cherubin, Seraphin malo-granatorum, & aliarum rerũ 560. b. An cõſtructum per quadraginta annos 391.c

Hieroſolymorum ſeditio 178.b

Hieroſolymitarum regnum quãdo defecit 147.a

Hieu Propheta 82.b. 84.b

Hieu Hebræorum Iſraël rex 88.a

Hilarius Diaconus Roma. 190.b. A Conſtantio & ab Arianis exilio damnatus ibid.

Hilarius Pictauienſis Epiſ. 191. a. Ab Arianis in Phrygiã pulſus 191.a. Libros de religione cõpoſuit ib. Conſtantino Imperatori porrexit 191.b. Ad Gallias redijt ib. Ariminenſis perfidię dolos damnauit 192.a. Sępe in Gallia Synodos fecit 730.b. Totum penè mundum ad viã veritatis adduxit 730.b. Pictauis moritur 194.a. 740.c

Hypparchus tyrãnus Piſiſtrati fil. 388.d. An per duplex *p* & *y*, ſcribi debeat ibid. Ab Armodio & Ariſtogitone interfectus 118.b. 388.d

Hipparinus Dionyſij fil. 126. Syracuſis tyrannidem exercet ib.

Hippias Athenar. tyrannus 116.b. expulſus 388. d. Quot annos regnarit 386.c

Hippias Philoſo. 122.b

Hippo Regius vrbs in Africa, in qua Auguſtinus fuit Epiſcopus 200.b. 770. b. Duæ huius nominis vrbes ibid.

Hippocrates medicus 122.b

Hippodamia Pelopis vxor 59.a. An cum duplici *p* & *y* pingi debeat 293.a

Hippolytus Presbyter Antiochenus 176. b. Scriptor inſignis ibid.

Hippomenes Athenienſ. rex 102.b

Hipponax Philoſoph. 105.a

Hipponactes duo diuerſis temporibus 362.b. Quo tempore vterque vixerit ibid.

Hircus in Agone certantibus prę-mio olim datus 113.a

Hirtius Conſul 504.a

Hiſpania pro Hiſpanica 778.c

Hiſpania dicta Hiberia 464.a. Vide Hiberia.

Hiſpanienſis differt ab Hiſpanus 569.c

Hiſtria 723.c

Hiſtoria Græca à quo tempore vera credita 96.a. 343.d. Hiſtoriæ baſis Chronologia pag. 14. in Appar. Hiſtoria quid apud Hierony. pa. 13. ibid.

Hiſtoriæ veteres quam fidem habeant 294.a

Hiſtrus in Ponto condita 107.b. Quæ caſtigatior illius orthographia 365.a

Holda vide Olda

Homeri ætas diuerſa 3.b. 4.b. 75. a. 78. a. 80. a. 87. b. Lipſij opinio de illius ætate 328. a. An Chronicon Euſebij, vbi agitur de ætate Homeri, ſit fœdatum ibid.

Homouſij vox omnes Arij machinas deiecit 185. a. Eius variæ interpretationes 735. a. 716.a. Scripturæ 686.b

Homouſiani ſic dicti Catholici 735.b

Honoratus ex Præfecto Prætorio Galliarum primus Conſtantinopolis Præfectus 191.b

Honorius Conſul 199.b. 200.b. 201. a. Adhuc infans 768. a. Theodoſij Impera. filius 199.a. Cum patre Imperator 200.a. Eius geſta ib. 201. & ſeqq.

Honorius Placidiæ Auguſtæ fil. 204.a. Ab Honorio Impera. cũ matre expulſus ibid.

Honorius Auguſtodunẽſis Euſebij æmulator 523.b. Quo tempore vixit ibid.

Horatius Flaccus Poëta naſcitur 144.a. Moritur 151.a. 527.a

Horrea Piperataria Veſpaſiani à Domitiano filio conſtructa 164.a

Horti Vectiliani 628.d

Hoſtia, vide Oſtia 367

Hoſtilia Curia templum vocata 501.d

Hoſtilius Tullus Roma. rex 105. b. Primus purpura & faſcibus vtitur ib. Bella reparat 107.a. Eius geſta ibid.

Hugo Floriacen. Ms. apud Petauium V.C. 630.a

Hũni, qua ratione hæc vox pingi debeat 750. a. Gothos vaſtant 196.a. A Ioanne tyranno aſciſcũtur 24.b. A Placidia & Valẽtiniano filio fundũtur ibid. Ad propria reuertuntur ib. Romanis aduerſus Gothos auxilium ferunt 207.a. Thraciam & Illyricum depopulantur 209.b

Hybrilides Athenarum Pręfectus 400.a

Hydaſpes Medorum rex 393.b. Magicę artis inuentor ib. Vnde dictus ibid. Quæ illius certior orthographia 393.a. & ſeq.

Hydaſpes fluuius ab Hydaſpe rege dictus 393.b

Hydra Sophiſtria. 65.a. 302.d. Ab Hercule perempta ibid.

Hyginus Roma. Eccleſ. Epiſ. 169. b. 614.c

Hymenæus Hieroſoly. Epiſ. 179. b. 456.c

Hypermneſtra Danaï filia 53.a. Sacerdotio functa ibid. An tollendum *n*, in illius ſcriptione 284.b

Hyppodamia Pelopis vxor 59.a. Illius orthographia 293.a

Hypparchus Athenar. tyrannus 116. b. Quæ ad illius orthographiam requirantur 388.b.c. Ab Armodio & Ariſtogitone interfectus 118.b

Hypſiphile, & quæ de ea in Lemno memorantur 63. b. Quam variam recipiat ſcriptionem 299.b
Hyrcani ab Alexādro capti 127.b
Hyrcanus Ioſephi ducis Iudæę filius 136.a. Ad Ptolemæū profectus ibid. Honorifice ſuſceptus ibid. Fratribus in ſe inſurgētibus magnarum calamitatum cauſa Iudæis extitit 136.a
Hyrcanus Simonis Iudæorū Pontificis filius 139.b. An per y pingi debeat 477. b. c. Iudæis regnat ibid. Ioannes anteà dictus ibid. Vnde dictus Hyrcanus 139.b.104.a. Decreto Senatus Romani inter amicos refertur 104. a. Samariā obſidet, capit, ſolo adæquat 104.b
Hyrcanus Alexandræ filius 143.b. Iudæorum Pontif. Maxi. ibid. Eius geſta ibid. Regum Iudæorum extremus 148.b. A Parthis capitur ibid. Regreditur 151.b. Cum filio ab Herode interficitur 151.b
Hyſtaſpes Darij Perſarum regis pater 118.a. 392.d. Quæ germanior illius ſcriptio per *t* an per *d* ibid.

I

I. & E. affines literæ 592. a. 662. b
Iacar à quo conditum 9.a
Iacob naſcitur 29. a. Iſraël dictus à quo Iſraëlitæ ibid. In Meſopotamiam deſcendit 32.a. Eius filij 32. a. Quo quemque genuerit anno 257. a. & ſeq. In Aegyptum proficiſcitur 34. b. De Chriſto & vocatione gentium Prophetizat 36. a. Diem extremum obijt ibid.
Iacobus frater Domini primus Hieroſoly. Epiſ. 156.a. Ab omnibus Iuſtus appellatus ibid. A Iudæis lapidatus 160.a
Iacobus Ioannis Apoſtoli frater 156.b. Iubente Herode Agrippa capite truncatus ibid. & 555. d. An à Tetrarcha ibid.
Iacobus Niſibenus Epiſ. 188. a. Varia de illius lectione 707. c. Defunctus precibus ſuis hoſtes ab vrbe repulit ibid.
Iadon adit Hieroboam 330.a. Vir Dei appellatur ibid.b. Cur non nomine proprio 330.a. Apud altare Samariæ Prophetat 82.a
Iaddus Manaſſis frater 127.a. Iudæorum Pont. Max. 126.b. Ab Alexādro magno plurimis honoribus afficitur 127.a
Iair ex tribu Manaſſe Hebræo. rex 66.a
Ianneus cognomento Alexander Ponti. Maxi. & Iudęo. rex 141. a. Quid de eius orthographia habeant libri 480.b. Crudeliſſime ciuibus pręeſt 141.a. Plurimas ciuitates capit 142. b. 488.a
Ianiculus mons Romæ additus 109.b
Ianſenius corrigitur 537.c
Ianuarius anno adiectus 103.a
Ianus ante Aeneam in Italia rex 69.b
Iaphet Noë fil. 9.a
Iareth Malaleel fil. 5.b
Iareth Iectan fil. 9.a
Iaſon Oniæ frater 136.b. Pontifex Iudæo. ibid. Ieſus dictus ibid. & 467.a
Iaynam fil. Iaphet 9.a
Iberia, vide Hiberia.
Ibycus, vide Hibycus.
Iborea Langobardorū dux 198.a. Ab extremis Germanię finibus & è Scandia inſula egreſſus cum maxima multitudine ibid. Vandalos primus vicit ibid. Moritur 199.b
Icarus Dædali fil. 63. a. Minoem fugit ibid. Cur auolaſſe pennis creditus 63.a
Idæi Dactyli Cretæ accolæ vnde dicti 285. c. Ferri inuentores crediti 53.b
Iduma Iſmaël fil. 10.a
Iebuſæus Meſaraim fil. 9.b
Iechonias Hebræorum rex 110.b
Iectan Heber fil. 9.a
Iectan Ceturæ fil. 10.a
Ieiunium ante Paſcha ab omnibus quadrageſima vocatum 613.a. Inſtitutum ab Apoſtolis 612.d
Ieldath Melchæ fil. 10.a
Iepte Hebræor. dux 66.b
Ieſboch Cethuræ Abraham vxoris fil. 10.a
Ieſus ſeu Ioſue Hebræorum dux poſt Moſen 50. a. Hebræos in terram ſanctā introduxit 276.b 277.b. Palæſtinam ſorte diſtribuit 50. b. CHRISTI geſta adumbrauit 276.b
Ieſus qui & Iaſō frater Onię 136.b
Ieſus filius Ioſedech 114. b. Hebræo. Pontif. Maxi. 116.b
Ieſus Sirach, filius quando Sapientiæ librum compoſuit 133.a
IESVS CHRISTVS filius Dei in Bethleem Iudę naſcitur 152. De anno natiuitatis quid ſentiendum 532. c. Quibus Coſſ. 800. d. A Ioanne indicatur 154. b. Cœpit prædicare ibid. 533. b. Miracula in Euangelijs ſcripta, facit 155. a. Ad Paſſionem venit ibid. Quæ prodigia mortem illius vel anteceſſerint, vel ſubſequuta ſint 155. a. Eius paſſionis annus cōfunditur cum anno 1. ſuę prædicationis 751. d. Quot annis prędicauit 555. b. Trigeſimo anno ætatis incipiente baptizatus 533. 754. d. Quo anno paſſus 551. a. Quibus Coſſ. 800.d
Iethur Iſmaël fil. 10.a
Ignatius 2. Antiochiæ Epiſ. 162.a. Ioannis Euang. auditor 165.b. Romam perducitur 166.a. Beſtijs traditur 166.a
Ilia Numitoris filia 95.b. Quibus nominibus appelletur 346. a. Ab Amulio adimēdæ ſpei partus gratia Virgo Veſtalis lecta ibid. & 341.a. Geminos infantes enixa ibid. 95.b. Quo anno pepererit 341. Viua defoſſa ibid. 95. b. Romuli & Remi mater 97.b
Ilias parua 107.b. 364.d
Ilium ab Ilo cōdita 61.a. Ab Hercule vaſtata 65.a. Ab Hectoris filijs recepta 71.a
Illyricū ab Hunnis depopulatum 209 b. Vbi ſitum 539.a
Imagines Caij in vrbe & templo Hieroſol. 155.b. 560.b
Immæ vrbs vbi ſita 656.d. Clade Zenobiæ ab Aureliano victæ nobilis 180.b
Imperatoris nomen cui primo tributum 143.a. 490. c. Quibus tribuebatur 527.c
Imperatores quo pacto ante Diocletianum ſalutarentur 182. b. Clamyde purpurea à reliquis diſcreti ibid.
Imperij Romani principiū 144.b. Eius anguſtia eiectis regibꝰ 118. b. Quando ęquo iure à duobus adminiſtrari cœptum 171.a
Inachus Argiuor. rex primus 3.a. 27. b
Inachus Sicyonior. rex 62.b
Inachus fluuius vnde dictus 29.a
Incēdium Phaëtontis 47.b. Romæ à Nerone factum 160. b. Quot diebus graſſatum ibid. & 572. a. Aureæ domus 166. a. 600. a. Templi Veſtæ 133. a. 458.d
Indi aduerſus Alexādrum bellum mouent 127. b. Ab Auguſto amicitiam poſtulant 149. 519.a
Indictiones 696.d
Initium indictionum 696.d

Digitized by Google

Initium Conſulum Roma. 118.b
Initium Annorum diuerſarũ gentium, vide *Annorum*.
Inimicitiæ inter Auguſt. & Antonium origo 512.b
Innocentes quo tempore poſt Chriſtum interempti 536.b
Innocentius Roma. Eccleſ. Epiſc. 201. b. Pelagij errores damnauit 203.a
Inſulæ enatæ 158. a. Vide Hiera. 564. d
Inſulæ gentium à filijs Iaynam diuiſæ 9.b
Inſularum multæ vrbes à mari littus egreſſo oppreſſæ 193.b
Inſulæ exulibus deſtinatæ 596.b
Intẽtio auctoris Notarum 247.b. & pag. 8. & 9. in præfat. Vide Notæ.
Interpretandi & vertendi difficultas ex aliena lingua 1.b
Interregnum Romanorum quot menſiũ mortuo Romulo 103. a. 358. b
Inuentio Crucis 688. b. Vide Crux.
Io Inachi filia 27.b. Ab Aegyptijs Iſis vocata, & culta ibid. Ioui mixta 47. a. Maris Thracij anguſtias tranſgreſſa 253. b. Ab ea Boſphorus appellatus ibid. In bouem verſa 47.a. In Aegyptum profecta 47.b. Telegono nupta ibid. Epaphũ enixa ibid.
Ioade, vide Ioiade 333.d
Ioachab Hebræor. Iſraël rex 88.b
Ioachaz Hebræor. Iudæ rex 110.b
Ioachim qui & Iechonia Hebræo. Iudæ rex 110.b. In Babylonem ductus, non occæcatus 371. c. Tributarius factus 110.b
Ioannes filius Ioiadis Hebræ. Pontifex 122.a
Ioannes Baptiſta prædicat 154.b. Chriſtum adeſſe teſtatur ibid. Eius caput Conſtantinopolim transfertur 200. a. In baſilica ad hoc conſtructa reconditur ibid. 768.d
Ioan. Euangeliſta annum notat quo paſſus eſt CHRISTVS 155. b. In Pathmon Inſulam relegatur 164. b. Ibi Apocalypſin videt ibid. Poſt mortem Domitiani ab exilio redit Epheſum 165.b. Ad Traiani tẽpora permanſit ibid. Quatuor Paſchata poſt baptiſmum Chriſti conſtituit 553.b. Epheſi decedit 598. a. Ioãnis locus explicatus 391.d
Ioannus Hyrcanus, vide Hyrcanus 140. a
Ioannes Chryſoſtomus Conſtantino. Epiſc. 201. a. Simultatem cum Theophilo gerit ibid. In exilium amandatur 201.a
Ioãnes Anachoreta 200.b. Theodoſium victorem futurum prędixit 200.b
Ioannes Monachus cognomento Caſſianus 206. b. Maſſiliæ facũdus ſcriptor habitus ibid. Reprehenditur à Proſpero 785.a
Ioannes Hieroſolym. Epiſcop. 166.b
Ioãnes Imperium occupat 204.b. Bello Africam repoſcit ibid. Hunnos aſciſcit 204. b. A Valentiniano & Placidia opprimitur ibid. Regno ſpoliatur ibid.
Ioãnes Sichardus eorum quæ ſunt in veteri margine Chronici, auctor 263.a
Ioan. Caluinus Lucam Euangeliſtam reprehendit 537. d. Arguitur à Molineo ibid. Vide Molineus.
Ioas Hebræo. Iſraël rex 90.a. Zachariam Prophetam interfecit ibid.
Ioas fil. Ioaſib Hebræor. Pontif. 122. a
Ioatham Hebræo. Iudæ rex 97.a
Iob libri verſibus Hexametris cõpoſiti 1.b
Iobal fil. Iectan 9.a
Iobel fil. Lamech ex Ada 8. a. 227. a. Syluanus dictus ibid.
Iobel ſeu Iubileus apud Hebræos idem quod annus quinquageſimus dictus 21.b
Iocde Propheta 82.b
Ioiade Hebræor. Pontif. 88.a. Solus annis 130. Poſt Moſen vixit ibid.
Iomim Iectam fil. 10.b
Ion à quo Iones Athenienſes dicti 59.b
Ionadab fil. Rechab 86.b
Ionas Propheta 94.a
Ionathas Iudæ Machab. frater dux & Pontifex Iudæor. 138. a. b. Cũ Romanis & Spartiatis amicitias facit 138. b. Interficitur 139. a
Ionatas (legendum erat Ioãnes ex Ioſepho) glorioſe regit 141.a
Iones Athenienſes vocati 57. b. Profugi Athenas ſe conferunt 75.b. 321.a
Ionia ab Harpago poſt Crœſum deuictum ſubacta 389.a
Ionica emigratio 78.a. 325.d
Ioram Hebræo. rex 86.b
Ioſaphat Hebræo. Iudæ rex 84.b. Iuſtus 331.c
Ioſeph fil. Iacob 32.b. A Fratribus venundatus ibid. Dux Aegypti 34. a. Quid illa vox ſignificet 609.a. Anno æta. 80. moritur 38.b
Ioſephus vir nobilis inter Iudæos 132. b. Eius geſta ibid. Corrigitur 494.a. 495.b. 536.a. Numerat annos Herodis diuerſè ab Euſebio 526.c
Ioſephus hiſtoricus, vide Flauius Ioſephus.
Ioſephus Scaliger ſagaciſſimus tẽporum emendatór 549.c. Literatorum ocellus 609.b. 663 c. 696. d. Phœnix Aquitaniæ 755.b
Ioſes Hieroſoly. Epiſ. 168.a. Hæc vox quid ſignificet 609.b
Ioſias Hebræo. Iudę rex 106. b. Cum Nechaone congreſſus occiditur 110.a
Ioſue, vide Ieſus.
Iouianus Rom. Imper. 193.a. Cuius eſſet conditionis ibid. Eius geſta ibid. Dadaſtanæ moritur 193. a
Iouinus Conſul 739.d
Iouinus in Gallia cum Sebaſtiano fratre imperium accipit 202. b. Interimitur ibid.
Iouis fabula de Aquila Ganymedis raptrice 57.b
Iouis Olympici ſimulachrũ 144. b. 136. b
Iouis peregrini templum in monte Garizim ab Antiocho conſtructum 137. a. Templum in Libya 439.d. Vide Iuppiter.
Iphereus Aſſyrior. rex 42.a
Iphitus primus Olympiadum inſtaurator 96.a
Irenęus Lugdunenſis Epiſ. 173.b. Quid de celebratione Paſchę ſentiret 174.b
Iritus Vetuiti regis Aruernor. fil. 479. b. In vrbe Læmouica captus ibid.
Iſaac naſcitur 25. a. Anno ætatis 180. moritur ibid.
Iſauricum bellum quibus Coſſ. geſtum 799.a
Iſidorus Conſul 207.a
Iſis quæ & Demetra Aegyptio. Dea 55.a
Iſeum 590.b
Iſium in honorem Iſidis à Domitiano Romæ extructum 164.a. 590. b. Variam recipit orthographiam ibid. b
Iſidis ſacra poſt Moſen fieri cœpta 4. a
Iſmaël Abraham fil. 23.b
Iſmaëlitæ ab Iſmaël dicti 23. b. Poſt Agareni ſiue Saraceni nũ-

Digitized by Google

cupati ibid.
Iſocrates Rhetor 124.a. & 125.b. Quot annis ante Platonem natus 419.a
Iſrael Hebræor. Patriarcha 2. b. Idē qui & Iacob 28. a. Ab eo Hebræi Iſraelitæ dicti 28.a. Decem trib⁹ ita vocatę 80.328.b.378.b
Iſraelitæ à Iacob, qui poſtea Iſraël nuncupati 28.a. Eorum prima captiuitas 98.b
Iſthmia quando primum cœpta 292.d. Ab Iſthmo Peloponnenſi dicta 293. a. Sub Melicerta facta 59.a. A Theſeo inſtaurata 293. a. Poſt Melicertam in Pythia celebrata 113.b. In laudem Neptuni inſtituta 292.c. Quinto quoque anno celebrari ſolita 292.c
Iſtria ab Iſtro amne nuncupata 723.c. An aſpirari debeat ibid.
Italia tota ad fidem Cathol. conuerſa 195.a
Italica vrbs in Hiſpania Hadriani Imperat. patria 167.b
Italicum bellum quando ortum 485.d
Itali ver ſacrum vouebant 420.b. vide ver ſacrum.
Ithacius Epiſc. Priſcilliani accuſator 199.b. An aſpirari debeat 768.b. Ob Priſcilliani necem Eccleſiæ communione priuatur 199.b
Iubal Lamech fil. 8. a. Citharædorum primus ibid.
Iubileus quo ſenſu ab Euſebio vſurpatus 246.b. Quare ſic nuncupatus 278.c. Differentia inter Euſebianum & Moſaicum Iubileum 246.c. Quando Moſaicus Iubileus numerari cæptus ibid. 246.c. Quinquageſiſimo anno celebratus ib. Clangore tubarum, remiſſione debitorum, & libertate ſeruorum celebratus 550 c. Quid myſterij vt Iubilei annus cum anno 30. Chriſti concurrerit ibid.
Iuda filius Iacob à quo Iudæi 32. a. Nomine Iudæ duæ tribus Bēiamin & Iudæ vocatę 328.d
Iudæa à Nabuchodonoſor capta 110. a. Ab Aſſyrijs accolis cuſtodita 99.b. A Ptolemæo Lagi filio ſubdita 128.a. A Caſſio capta 145.b. A Tito Impera. 162.b. Iudææ regnum deſtructum 147.b
Iudææ Legis æmulatores Aſſyrij Samaritæ nuncupati 99.b
Iudæi à Iuda filio Iacob ſic dicti 32.a. Ex quo tempore ita nuncupati 328.d. A Nabuchodonoſore capiūtur 112.a. Ad Vafrem Aegypti regem confugiunt 113.a. A Ptolemæo Philadelpho liberi fiunt 130. a. Vincuntur, & 60. millia armatorum cæduntur 134.a. Iudæi & Samaritani certant quiſque de templo ſuo 138.b. Superant Iudæi ibid. Romanorum tributarij à Pompeio reddūtur 144. a. 494.d. Imperatoris imagines in templo non patiuntur 155. b. Ad mortem potiùs ſe prępapant ibid. In diebus azymorum triginta millia trucidantur 158. b. Duobus pręlijs à Veſpaſiano ſuperantur 162.a. In Libya aduerſum cohabitatores ſuos dimicant 167.a. Similiter in Aegypto & in Alexandria ibid. Apud Cyrenem & Thebaidem magna ſeditione contendunt ibid. Superantur in Alexandria 167.a. Infinita millia eorum interficiuntur ibid. Salaminam Cypri vrbem ſubuertunt 167. a. Libyam vaſtant 168.a. Palæſtinam depopulātur 169.a. Ab exercitu Hadriani penitus opprimuntur 169.b. Ingreſſu Hieroſolymarum arcentur ibid. Apud eos nullæ imagines videntur. Romanæ poteſtati ſubijciuntur 169.b
Iudæorum regnū ex Iudęis quando cœpit 72.b. Quando cœpit ex alienigenis. 147. Quando eſiit 162.b
Iudæorum ſacerdotes quādo Imperare cœperunt 147.b. Quādo deſierunt imperare ibid. & 148.b
Iudaïcæ literæ ab Ezrar ne amaritanis miſcerentur commutatę 121.a
Iudaici & Samaritici belli principium 175.a
Iudas Machabæus Matathiæ fil. 137.a. Primus Iudæorum dux 137.b. Antiochi duces de Iudęa expulit. Reliqua eius præclarè facta 137.b.138.a.464.a. Pluries pugnauit cum Epiphane 468.a
Iudæa pro Iuda 534.a
Iudas Galilæus ad rebellandum Iudæos cohortatur 152.a.535. c. Aduerſus cenſum à Quirino exactum populum commouet 535.c
Iudas Hieroſoly. Epiſ. 168.a
Iudicium Neptuni & Mineruæ de contentione regionis Atticæ 47.a
Iudith hiſtoria quo tempore ſcripta 116.b
Iugurtha à Romanis ſuperatur 140.b. A Mario capitur 480.c
Iulia Baſilica Romæ dedicata 145.a
Iulia Auguſti filia in adulterio deprehenſa 151.b. Exilio à patre damnata ibid. In inſulam Pandatariam demandata 596. b. Antequam in exilium mitteretur annos triginta octo nata 529.b. Diu ibi detenta 529.b. Mox Rheginorū oppido clauſa ib. Vita functa 529.b
Iulia Caij Iul. Cæſaris filia 605.b. Pompeij vxor ib. In cāpo Martio ſepulta ibid.
Iulia Auguſti vxor cur dicta ſit 548.b. An habuerit duo nomina ib. Quandiu vixit 549.a. In eius honorem Libyas ædificata 154.b. 548.a
Iulia Antonini Imper. nouerca 176.a. Eiuſdem vxor ibid.
Iulianum luſtrum quando Olympias dici cœptum 343.c
Iulianus annus vnde incipit 500.a
Iulianus Hieroſoly. Epiſ. 170.b
Iulianus Alexand. Epiſcop. 173.a
Iulianus Iuriſperitus Aelium Pertinacem Imp occidit 174.b. A Seuero Imperat. interficitur ibid.
Iulianus frater Galli Cæſar Mediolani dictus 191.a. Magnas Alemanorū copias opprimit 191. b. Romanorū Imperator factus 192.a. Quo die 732.a. Reliqua præclarè facta ib. Galilęos Chriſtianos vocat 732.d. Liberales diſciplinas tyrannide opprimit 733. b. Eius mors varia 193.a. 734.b
Iulianus Eclanenſis Epiſc. 202.b. Varia illius orthographia 787. a. Pelagiani dogmatis aſſertor 208.a. Quæ geſsit ibid. conſequenter.
Iulias vide Libias.
Iulias à Philippo Tetrarcha conſtructa 154.b
Iulius Cæſar vide Caius Iul.
Iuliorum familia à Iulio nuucupata 71.b
Iulus vnde dictus 314.d
Iulius ab Aſcanio procreatus 71. b. Patre moriente nondum regendis ciuibus idoneus ib A quo familia Iuliorum orta 71.b
Iulius Aremuli fil. 91. à Iulij Proculi proauus 91.a
Iulius Proculus cū Romulo Romā commigrauit

Digitized by Google

commigrauit 91.a. Iuliam gentem fundauit ibid. Vt Romulus Quirini nomine conſecraretur ſuaſit 103.a. An Lucius appellari debeat 357.c. An *u* ad illius orthographiam deſideretur ibid.
Iulius Africanus temporum ſcriptor 176.b. Quibus temporibus primam Olympiadem adſcripſit 97.a. Quouſq; vniuerſam hiſtoriam proſecutus eſt 122.a. Legationẽ pro conſtructione Nicopolis ſuſcepit 176.b
C. Iulius Hyginus cognomento Polyhiſtor 151.a. Illuſtris grammaticus ibid.
Iulius Eccleſiæ Rom. Epiſ. 187.a
Iouianus ſeu Iulianus Imp. 734.c
Iunius Brutus Callaicus dictus quod Callaciã expugnarit 763.a
Iunius Gallio Rhetor 573.a. Anneum Gallionem adoptauit ib.
Iunius Gallio Senecæ frater 160.b. Poſtquam à Iunio Gallione Rhetore adoptatus fuit, ſic vocatus 573.b. Antea Anneus Nouatus dictus 573.b. Qualis declamator 160.b. Propria ſe manu interfecit 160.b
Iunius Brutus primus Cõſul 118.b
Iunonis Argiuæ templũ incenditur 92.b. Secundo conflagrat 338.b
Iuppiter à Græcia in arce diuinitatis collocatur 3.b. Poſterior Moſe ibid. vide Iouis.
Niobæ primæ omniũ mulieri miſcetur 30.b. Ex qua Serapim generat ibid. Europæ miſcetur 53.a. A Cecrope omniũ primo appellatus 4.a.47.a. Olympicus, vide Iouis.
Iuſtinus Imper. quo anno à Chriſto 500.a
Iuſtinus Philoſophus librum pro Chriſtiana religione cõſcripſit 170.a. Antonino obtulit 170.a. A Creſcente Cynico defertur 170.b. Glorioſe pro Chriſto moritur ibid.
Iuſtus à Tiberiade Hebræorum ſcriptor 165.b
Iuſtus terti⁹ Hieroſol. Epiſ. 166.a
Iuſtus Alexandriæ Epiſcop. 167
Iuſt⁹ vndecim⁹ Hieroſo. Epiſ. 168.a
Iuuencus Hiſpanus Presbyter 186.b. Euangelia heroïcis verſibus explicat ibid.
Ixion Corinthio. rex 77.a

L

LAban, cui Iacob ſeruiuit 32.a
Labdac⁹ Thebanor. rex 298.a
Labdon Hebræor. Iſraël rex 5.a.68.a
Laberius Mimorũ ſcriptor 146.a. Puteolis moritur ibid.
Labijm fil. Meſaraim 9.a
Labotes Lacedæmo. rex 79.b
Lacedæmon Semelis fil. 49.b
Lacedæmon condita 49.b. Quãdo reges habere cœperit 74.a.318.d. Quando deſierint 96.a.342.a. Quantum ſub regibus ſtetit 98.a. Quando primũ Ephorum crearit 98.a.349.a. Cõtra Meſſenios vicennale bellum mouit 101.a. Item in Argiuos 103.a
Lacedæmonij Heracleam condũt 123.a. 420.b. Ver ſacrum deſtinant ibid. Cum Atheniẽſibus fœdus percutiunt 123.a.419.c. Meſſenam capiũt 101.a.356.c
Lactantius vir omnium ſuo tempore eloquentiſſimus 185.a. Criſpum Cæſarem erudiuit ib. Plærunq; neceſſarijs indigebat ibid.
Lagidæ in Aegypto quandiu regnauerunt 149.a
Lagius vide Laius.
Laius Thebanor. rex 298.a. Labdaci fil. ibid. Oedipi pater ibid. Chryſippum rapuit 62.a
Lamech Mathuſalæ fil. 7.b. Duas ſibi accepit vxores 8.b. Noë genuit 7.b
Lamiacum bellum ab Athenienſibus & Græciæ populis contra Antipatrum motũ 128.a.444.a
Lamiſſus Langobardo. rex 204.b. Vnde ortus ibid.
Lampares Aſſyrior. rex 58.b
Lamprides Aſſyrior. rex 79.b
Lampſacus vrbs condita 107.b
Lana è cœlo apud Atrebates fluxit 194.a.740.b
Langobardi ab extremis Germaniæ finibus oriundi 198.a. An germanior ſcriptio per *a* in prima 768.b. Scandia inſula egreſſi ib. Nouarũ ſedium cupidi ibid. Iborea & Aione ducibus Vandalos vincunt ibid. Algelinum regem ſibi creant 199.b
Laodicia à Seleuco condita 129.a. Quæ ſit eius orthographia 449.a. Terræ-motu concuſſa 160.a
Laodiceni ſecundo anno Probi Imperatoris æram ſuam ordiuntur 181.a
Laomedon Sicyoniorum rex 54.b
Laoſthenes Aſſyr. rex 78.b
Lapis in Creta regnauit 51.b
Lapis in Aegon fluuiũ è cœlo ruit 120.b. Hoc Anaxagoras prædixerat 408.a
Lapis loquutus 41.b.262.a
Lapithæ qui 65.a. Bellum mouent ibid.
Largius primus Romæ dictator creatus 119.a
Largus Conſul 363.d. ibid.
Latina lingua res Græcorum quando primum ſcriptæ 537.a
Latina via gentilitiis Romanorum ſepulchris celebris 605.c
Latinus ante aduentum Aneæ in Italia regnauit 69.b
Latinis regnauit Aeneas 69.b
Latinus Syluius quartus Latinorũ rex 75.b. Lauiniæ & Melampodis filius ibid. Vterinus Poſthumi frater ibid.
Latini contra Romanos rebellant 119.b. A Romanis ſuperantur 127.b
Latomiæ à Tarquinio Superbo excogitatæ 117.a. Deſcribuntur 389.d. Apud Syracuſanos fuere excogitatæ 387.d
Latona Iouis Pellex tempore Tityi fuit 4.b.220.b. Apollinis & Dianæ mater 57.b.220.c
Latronianus quomodo ſcribi debeat 768. Erroris Priſcilliani conſors 199.b. A Maximo tyranno gladio addictus ibid.
Latuſum Iectan filius 10.a
Lauacrum vide Byzantium.
Lauinij regnum 71.b
Lauinia Aneæ vxor 71.b. Aſcanij nouerca 314.b. Ab Aſcanio regnum recepit 71.b. Syluiũ Poſthumum ex Aenea genuit ibid.
Λαυ idem quod latinis Lao, & Λαο idem quod Lau. 388.b
Laurus in Puppe nauis Leuinij Conſulis nata 461.d
Laurentius Diaconus Romæ martyrium ſub Decio paſſus eſt 178.a
Lecanius Conſul Romanus 572.a
Lecticis & margaritis vti quibus prohibitum 145.a.502.b
Lecticarum vrbanarum vſus quibus ademptus ibid.b
Leena meretrix Armodij & Ariſtogitonis amica 118.b. Quî pingi debeat 394.a. Ad interfectores Hipparci prodendos tormentis cogitur ibid. Linguam ſuam mordicus amputat ibid.
Legio Chriſtianorum fulminatrix 624.d
Leges à Phorone primum conſtitutæ 31.a. A Minoë pariter latæ 67.a. Item ab Auguſto Romæ 149.b. Seueriores quæque ab

Digitized by Google

Antoninis mitigatæ 173.a
Lemouicus rex Galliarum genere Giganteo 199.d. Vrbis Lemouicę in Gallia conditor ibid.
Lentulus Conſul 472.c
Leo Diaconus 208.a. Sixtum Papam inſidijs Pelagianorum occurrere hortatur ibid. In Gallijs ad amicitias Aetij,& Albini redintegrandas detinetur 209. a. Legatione publica accitur ibid. Romanæ Eccleſiæ Epiſcopus ordinatur 209. a. Manichæos intra vrbem latere nõ permittit 209. b. Eorum codices incendit ibid.
Leocrates Athenienſ.rex 103.a
Leones centum ab Antonino exibiti 173.a
Leonides Origenis pater 175. a. Pro Chriſtiana fide patitur ibid. Glorioſa Martyrij morte occumbit ibid.
Leontius Conſul 709.c.& 188.a
Leontius Antiochię Epiſc. Arianus 186.
Lepidus Conſul 489. a. Catulli collega ibid. Bellum contra vrbem ſuſcipit 489.c. Pellitur fugaturque ibid. Publicus hoſtis iudicatur 143.a
Lepidus Pontifex Maxim. obijt 526.a
Leptis Seueri Imper.patria 174.b. Quæ nata varietas de illius orthographia 630.b
Lesbij poſt Cares mare obtinuerunt 105.b
Leſches Lesbius clarus 107.b. Paruæ Iliadis conditor ibid.
Leucippus rex Sicyoniorum 30.a
Leui fil. Iacob naſcitur 32.a
Leui Hieroſoly. Epiſ. 168.a
Leuinus Conſul 461.c. Ionium mare primum ingreditur ibid. Cum Attalo rege Aſiæ amicitiam facit 134.a
Lex quinta Cod. de medicis & profeſſoribus quãdo lata 733.c
Lex Falcidia à quo dicta 146. a. 506.c. Quando lata ibid. Quid ea ſancitum ibid.d. Vide C. Falcidius.
Libanius Antiochenus Rhetor 194.a
Liber pater ex Semele naſcitur 53. b. Quando floruit 4. b. In India militauit 51.b. Fœminas in exercitu duxit ibid. Niſam vrbem condidit 59. b. Apud Delphos iuxta Apollinem aureum ſepelitur 61. b. Eius geſta ibid.
Liber fil. Cereris 220.a
Libera eadem ac Proſerpina 220. a. Patris Liberi ſoror ibid. Eius raptus quando & à quo 4. a. 220.a
Liberius Roma. Eccleſię Epiſcop. 189. b Ob fidem in exiliũ truſus,&quid egerit,ibid. An cenſendus hæreticus 715.d. & ſeq. Vir ſanctæ memoriæ apellatur 716. c. Quot annis in exilio manſerit 715.c. Maiore impietate à Cõſtantio remiſſus,quam relegatus 715.d
Libris Ms. quantum ſit fidendum 243.d.
Libri veterum quanto iudicio corrigendi pag.8. in Præfat.
Lilias vrbs Palæſtinæ 548.d. An per *u* pingi debeat ibid.b.d. Ab Herode condita 154.b. Iulias à Iulia vxore Auguſti & Tiberij matre dicta 548.a. Cęſarea Iulias nuncupata ibid. 548.a
Libya Epaphi filia 51. b. Buſiris mater ibid. An per *y* in prima 281. b
Libya teſtamento Appionis Romanis relicta 143.b
Libyæ centum vrbes à Romanis captæ 132.a
Libyſſa vrbs Bithyniæ ſepultura Hannibalis celebris 135.b
Licinius Conſul 572.a
Licinius Imperator creatur 184.a. Cibalenſi bello à Conſtantino primum ſuperatur 184. b. & 683. b. Chriſtianos de Palatio ſuo pellit 185.a. Eius geſta vide 683. b. 690. c. Mors 690. b
Licinius adoleſcens Licinij Imper. fil. 185.a. Conſtantini ex ſorore nepos ibid. Cæſar appellatus an.11. ætã 691.c. A Cõſtantino crudeliſſime occiditur 185.b.& 691.c
Ligures Tranſalpini Antipolim & Nicænam Maſſilienſium oppida vaſtant 472. a. Ab Opimio Conſule ſubiguntur 471.d
Ligurinum bellum quibus Coſſ. initum 797.c
Limigantes, quantam lectionis diuerſitatem recipiãt 702.b. Sarmatæ dicti ibid. Quam partem Sarmatiæ incolunt ibid. Dominos ſuos in Romanum ſolum expellunt 187.a
Linus Thebęus muſicus 53.b
Linus Herculis magiſter 63.b
Linus Eccleſ. Rom. Epiſc. 161.b. Quot annis ſederit 576.b
Lipara conditur 109.b. Exilio Attali celebratur 203.b
Lipſius literatorũ Coriphæus 312. d. 543.c. 573.b. Lumen Belgij 323.a. Columen literarũ 502. b. 517.c. Lumen literarum bonar. 575.a. Eruditiſſimus 664.c
Literę ſacrę quare minus comptę, & dure ſonantes videantur 1.b. Veriſſimi hiſtoriæ fontes 328.b
Literarum Alphabeti introductio 424.c
Littorius Comes Gothos in fugã vertit 207. a. Eius geſta idid. & ſeq.
Liuia Iulia Tiberij Claudij vxor 561. d. Ab Auguſto cupidine formæ ablata ibid. Tertio menſe in domo Auguſti Druſum enixa ibid. Tiberij Cæſaris mater 548. b. Caligulæ Proauia 548.c. Duplici appellatione Iuliæ,& Liuiæ inſignita 548.b. In hæreditatem teſtamẽto Auguſti vocata ibid. Nomen Iuliæ aſſumere iuſſa ibid. Anno 82. diem obijt 549.a
Liuius Tragędiarũ ſcriptor 135.b. Ob ingenij meritum libertate donatur ibid. Et quando ſcripſit 459.a
Liuius Salinator 135.b
Liuius hiſtoriographus naſcitur 144.a. Patauij moritur 153.b
Loci difficiliores Lectoris iudicio relicti de anno 35. Moyſis 264. c. De Telegone, 273.b. De Pelope, 286. b. De Triptolemo, 288. b. De Perſeo 290.b. De Europa Agenoris filia 297. De defectione Solis ſub Thalete 376.c. De ſitu duorum fratrum Magorum regũ Perſarum 391. b. De Apodaſmo 432.c
Locris vrbs in Italia condita 105.b
Locuſtæ monumentum 433.d
Lollianus Conſul 724.a. 725.c
Lollius Galatiam fecit prouinciam 150.a
Lolliana clades 524.c
Lorium villa Antonini Imperatoris 171.a. Morte domini ſui nobile ibid.
Loth fil. Aram 10.a. 233.a. Abram comes ibid.
Lucæ Euangeliſtæ oſſa Conſtantinopolim transferuntur 191.b. 227.c. & ſeq. Miro fauore ſuſcipiuntur ibid. Eius locus explicatus 533.b. 754.d
Lucanus Poëta, vide Anneus Lucanus.
Luciani Martyris corpus alligato lapide in mare demergitur 696. b. Ad vici Drepanæ littus Delphini dorſo defertur ibid. Dre-

Digitized by Google

panæ Bithyniæ ſepelitur 186.a. 696.b
Lucianus Conſul 202.
Lucifer Caralitanus Epiſ. 190.b. A Conſtantio in exilium pellitur 191.a. Ab exilio regreditur 192.b. Quid deinceps fecerit ibid. 194.a. 729.c. Moritur 194.a
Lucilius Poëta Satyrarum ſcriptor naſcitur 138.b. Accio & Cęcilio Poëtis coæuus 482.c. Supra triginta Satyrarum libros compoſuiſſe fertur 471.c. Neapoli moritur 141.a. Publico funere effertur ibid.
Lucius Pomponius Conſul 542.a
Lucius Balbus Conſul 564.d
Lucius Annęus Seneca Rhetor 573.a. Libros controuerſiarum & ſuaſoriarum compoſuit ibid. Ex Elbia tres filios habuit ibid. Eorum nomina ibid. & 573.b
Lucius Anneus Seneca Lucij Annei Rhetoris fil. 573.a. Philoſophus, Conſul, & Neronis præceptor ibid. & 161.a. Poëtę Lucani patruus 161.a. Inciſione venarum & veneni hauſtu moritur 161.a
Lucius Anneus Mella Lucij Rhetoris fil. 573.a. Senecæ Philoſophi frater 161.a. Item Gallionis ibid. Pater Lucani Poëtę 161.a. Honores contempſit 573.b. Bona filij à Nerone promeretur 161.a. Ob quę à Nerone perimitur 575.a
Lucius Cęſar Antonini Pij fil. 169.b. Cum patre & fratre regnat ibid.
Lucius Aurelius Commodus Roma. Imper. 171.a. Cum Marco Antonino fratre ęquo iure Imperium adminiſtrat ibid. Athenis ſacrificanti ignis è cœlo ab Oriente in Occidẽtem ferri viſus eſt ibid. Quę geſſit conſequenter habẽtur 171.b. & ſeq. Inter Concordiam & Altinum apoplexi extinguitur 172.a
Lucius Accius Tragœdiarum ſcriptor 139.a
Lucius Pomponius Bononienſis Atellanarũ ſcriptor claret 142.a. Cuius commendationis fuerit 485.d
Lucius Roma. Eccleſ. Epiſcop. 178.b
Lucius Lucullus Conſul 490.c. Bellum contra Mithridatem Ponti regem, & Tigranem Armeniæ ſuſcipit ibid. 490.c. Armeniam, Meſopotamiam, & Niſibim, cum fratre regis cepit 143.a. Primus Imperator appellatus 143.a. & 490.c
Lucretia à Tarquinio Iuniore corrupta 117.b
Lucretius, vide Titus Lucret.
Lucretius Cinna Conſul 150.b
Luctatius Conſul 458.d
M. Lucullus Lucij Luculli frater 491.a. Macedonicum bellum geſſit ibid. De Beſſis Macedoniæ pop. triumphauit & cætera 143.a. Eius facta 491.a
Lucus Daphniticus vbi ſitus 143.b. 493.b. Apollini à Pampeio conſecratus ibid.
Lud Sem filius à quo Lydij 9.a
Ludi Romæ à Tarquinio Priſco inſtituti 111.b
Ludi Circenſes non acti in natali Vrbis 790.a
Ludi Theatrales in Campo Martio à Philippis celebrati 177.b. 642.d
Ludi ſeculares 643. Perfici 636.b
Ludi Olympiaci, vide Agon Olympicus.
Ludim fil. Meſaraim 9.b
Ludus Matutinus à Domitiano Romæ factus 164.b
Lues ingens Romæ ſub Veſpaſiano 163.a. Sub Tito maxima, quanta non temere alias 583.c. Sub Antonino multas prouincias occupauit 171.b. Romam ex parte vexauit ibid. Vide peſtilentia. Vrbes luſtrabãtur à lue 374.d
Lugdunum à Munatio Plãco Comatæ Galliæ rectore conditum 150.a
Luna Cleõpatrę filia ante currum Auguſti triũphãtis ducta 149.b
Lunæ curſus ſecundum Romanos inuentus 148.b. Quibus Coſſ. 799.b
Lupa Fauſtuli vxor cur à vicinis appellata 95.b. Lupanaria, meretricũ cellulę vnde dictę ibid.
Lupicinus Conſul 739. Epiſcopos in exilium relegauit ibid.
Lupus Cenſor 471.d. A quo deſcriptione Romæ facta iuuenta ſunt hominũ 322. millia 138.b. Vide cenſus.
Lupus Epiſc. Trecaſſinus 783.a. Bis in Britanniã nauigauit ibid. Hæreſim Pelagianam confutauit ibid.
Luſitania à Iulio Cæſare capta 144.a. 496.d
Luſius Quietus inter Traiani duces ſtrenuiſſimus 603.d. An per u ſcribi debeat in ſecũda 603.d
Luſtrum pro quinquennali ſpatio ſumptum 376.a. A Seruio re primo conditũ 113.b. & 376.a. Vltimum ſub Veſpaſiano Coſ. factum 565.b. Luſtrum dictum Olympias 343.c. Nunquam fiebat ſine cenſu 565.b
Lycia à Veſpaſiano in Prouinciam redacta 163.a
Lycurgus apud Lacedęmonios inſignis 88.a. Illis Iura conſtituit 92.b. Quo tẽpore iuxta Apollodorum ſuſceptæ illius leges 94.b. 340.b
Lydij à Lud Sem filio oriundi 9.a
Lydij mare obtinent 69.b. Cum Aſtyage pugnant 113.b. A Lyſimacho vincuntur 128.a
Lynceus Aegypti regis fil. 51.b. In quinquaginta fratrum cæde ſolus ſuperſtes euaſit ibid. Argiuis regnauit 53.b
Lyſanias Ptolemæi Memnei fil. 537.d. Iuſſu Cleopatræ occiſus 537.d
Lyſanias Herod. fil. Vide Lyſias.
Lyſander apud Aegon flumen claſſe hoſtium potitur 408.a. Oligarchiam per triginta tyrãnos rectores Athenienſibus inducit 424.a
Lyſias an Herodis fil. & Iudæę tetrarcha 152.b. 537.b. An Lyſanias legendũ ibid. An auctor memoria lapſus ibid. An fuerit verus Tetrarcha ibid.d
Lyſias Quietus procurator Iudæę factus 167.a. Aduerſus Iudæos aciem inſtruit ibid. Vide Luſius.
Lyſimachia in Thracia condita 129.a
Lyſimachus Lydiam, Thraciam, & Helleſpontum tenuit 128.a. 443.c. In Macedonia regnauit 130.b

M.

MAacha Regmæ fil. 10.a
Macarius Antonij diſcipulus 191.a. 726.c
Macarius Hieroſoly. Epiſc. 184.b. An aſpirari debeat 683.
Macedones regnare incipiunt 92.b. Samariam inhabitant 127.b. A Romanis, victo Perſe, ſuperantur 137.a. Liberi eſſe iubentur ibid. Iterum à Rom. interfecto Pſeudophilippo vincuntur 138.b. Tributarij fiunt ibid. Horum duces in ſeditionem vertuntur 128.a
Macedonia à Gothis depopulata 179.b. 180.a
Macedonius artis plumarię Conſtantinop. Arianus Epiſ. 188.b.

Hæreſis Macedonianæ auctor ibid. Sua vrbe pellitur 192.a. Reſtituitur 710. b. A Meletio vindicatur 193.a. Contra quem Conſtantinopolitana Synodus vniuerſalis celebratur 198. b. Negabat Spiritum eſſe Deum ibid.

Machabæorum hiſtoria vnde regnum græcorũ auſpicatur 128. b. An inter divinas ſcripturas olim reciperetur 128. b. 446.c. Quæ tribus libris ſcribitur 133. b. Quando geſta ibid. b. 135.a. 139.b

Machaleus Aſſyrior.rex 40.a

Machareus Apollinis Sacerdos 71. a. Cuius proditione Pyrrhus Delphis in templo Apollinis ab Oreſte interfectus 71.a

Macharius vide Macarius.

Macharius Hieroſoly. Epiſc. vide Macarius 184.b

Macrinus præfectus Prætorij 176. a. Romano. Imper. ibid. In Archelaide occiditur ibid.

Madai fil. Iaphet 9.a

Madal Cethinæ fil. 10.a

Madiam Cethuræ fil. 10.a

Mæones olim, nunc Phryges dicti 57.b

Magus Nigidius, vide Nigidius.

Magus Anaxilaus, vide Anaxilaus.

Magi duo fratres Perſis regnant 118. a. Quot menſibus regnarint ibid. 389.b. Cur apictus illis vnus annus in ſerie 389.b

Magi ab Agrippa Aedile vrbe pulſi 518.a

Magi Chriſti natiuitatem Herodi indicant 152.b

Magiſter equitum Romæ quando creatur 119.a. Dictatori obſequitur ibid.

Magnentius Conſtantem Imperatorem in Hiſpania occidit 189. b. Apud Auguſtodunum imperium accipit ibid. 721.b. Toti occidenti dominatur 722. a. Quandiu imperarit 721. b. Nepotianum opprimit 718.b. A Conſtantio Murſæ vincitur 190.a. Lugduni in Palatio propria ſe manu interfecit ibid. Ea quæ ſtatuerat, infirmantur 721. d. 722.a

Magneſia vrbs vbi ſita 538.d. Quo tempore condita 76.b. Terræmotu collapſa 153.b

Magnetes incolæ vrbis Magneſiæ 538.d

Magog fil. Iaphet 9.a

Malachias Propheta 118.a

Malaleel Caïnam fil. 5.6

Malum hæreſeos cuncta depaſcitur 742.b

Mammea Alexandri Imperato. mater 176.b. A filio vnicè culta 177.a

Manithus Aſſyrior.rex 38.a

Manytus Aſſyrior.rex 42.b

Manaem Hebræor. Iſraël rex 94.b

Manaſſus Hebræo. Iudæ rex 102. a. Impius Iſaiam interficit ibid. Suam imaginem quinque facies habentem ſtatuit 102.b

Manaſſes Iaddi frater 127.a. An Pontifex & an ita legendum 436. Samaritanorum Pontifex ibid.b. Templũ in monte Garizim conſtituit 127.a. An is vel eius ſocer conſtruxerit 436.b

Manaſſes Eleazari auunculus Iudæor. Pontif. 132.a

Mancius Conſul 136.a

Manetho Aegyptior. Sacerdos 39. a. Idem cum Manethone Sebenita 260. d. Huius libri ab Euſebio citati 39.a. 69.b

Manichæi oriũtur 181.a. Intra vrbem latitant 209.b. Diligentia Leonis Papæ innoteſcunt & damnantur ibid. Codices intercepti & incenſi ibid. & ſeq.

Manlius Torquatus Conſul 127. a. Filium virgis cædit ibid. Securi percutit ibid.

Manlius Theodorus Cõſul 201.a

Mantua Virgilij patria 150.b. 201.a

Manuſcriptorum nomina, notæ, ſignificatio pa. 26. & ſeqq. in Apparatu.

Marathius Sicyonior. rex 44.b

Marathonium bellum quando geſtum 119.b

Marathus Sicyonior. rex 46.a

Marcellinus Roma. Eccleſiæ Pontifex 182.b

Marcellus Conſul Syracuſas capit 134.a

Q. Marcius Conſul 479.c

Marcomanorum cum Romanis pugna 171.b

Marcus Tullius Cicero Arpini naſcitur 141.a. vide Cicero.

Marcus Terentius Varro Philoſophus oritur 140.b. Legatus Auguſti contra Gallos & Salaſſos mittitur 518.b. Quos ſuperat & vectigales reddit 519. d. Quid ſenſerit de conditu vrbis Rom. 351.a. Annos ab vrbe reſtituit 518.b. Moritur 149.b

Marcus Furius Poëta cognomento Bibaculus 141.b. Cremonæ natus ibid.

Marcus Lucullus. vide Lucullus.

Marcus Craſſus vide Craſſus.

Marc. Callidius Orator 144. a. In bello ciuili partes Cæſaris ſequitur ibid. Togatam Galliam regit ibid. Placentiæ moritur ibid.

Marcus Cœlius prætor 145. a. In Titiano agro res nouas molitur ibid. In vrbe plebem ſollicitat 500.c. Opprimitur 145.a

Marcus Bauius Poëta 147. a. A Virgilio notatus 509.b. In Cappadocia mortuus 147.a

Marcus Lollius Proprætor Galatiam adminiſtrauit 520.d. Prouinciam Romanorum fecit 150. a. Germanos in arma verſos ſuperauit 150.a. 524.e

Marcus Tullius Tyro Ciceronis libertus 151.b. Primum notas commentus ibid. In Puteolano agro ad annum centeſimum conſenuit 151.b

Marcus Portius Cato Stoicus Philoſoph. 143.b

Marcus Portius Latro declamator Latinus 151.b. Inter magiſtros dicẽdi clarus 529.d. Tædio duplicis quartanæ ſeipſum interfecit 529. d. & 152.a. Poſt iſtam vitam meliorem inuenire ſperauit 529.d

Marcus Verrius Flaccus Grammaticus 153.a

Marcus Iunius Sillanus Conſul 564.d

Marcus Euangeliſta Petri interpres 157.b. Chriſtum Aegypto & Alexandriæ annunciat ibid. Octauo Neronis anno obiit 570.d

Marcus Antonius Liberalis Rhetor Latinus 158. b. Cum Palemone Grammatico inimicitias graues exercuit ibid.

Marcus Anneus Lucan. Poëta Cordubẽſis 160.b. Lucij Annei Mellę fil. 161.a. In Piſoniana cõiuratione deprehenſus 160.b. Brachiũ ad ſecandas venas præbuit ibid.

Marcus Fabius Quintilianus vide Quintilianus.

Marcus primus ex Gentibus Hieroſoly. Epiſc. 169.b

Marcus Roma. Eccleſ. Epiſc. 187.a

Marcus Alexand. Epiſc. 170.a

Marcus Aurelius Antoninus Mœſæ Semiaſyræ, & Caracallæ filius 637.a. genere Syrus ibid. Caracallæ filius creditus 176.a. Romanorum Imperator creatus 176.a. Poſt imperiũ adeptũ Antonini nomen ſibi aſciuit 636.d. Quæ deinceps geſſit vide 176. & in Heliogabalus. Gum

Digitized by Google

matre Semiaſyra in tumultu militari occiditur 176.b
Marda flumen Mardos & Medos ſeparat 439.c
Mardi populi inter Medos poſiti 439.c. Marda flumine à Medis ſeparati ib. Ab Alexandro capti 127.b
Mardochęus ſub Artaxerxe vixit 120.b
Margaritis quibus vti prohibitum 145.a.502.a.vide Gemma.
Margum vrbs in Mœſia 663.b. Carini Imperatoris cæde celebris 182.a. An per a in prima pingi debeat 663.a
MARIA VIRGO IESV CHRISTI mater in Cœlum aſſumpta 158.b. De eius obitus tempore quid certi apud priſcos auctores 566.b
Mariandyna quæ & Bithynia, à Phœnice condita 53.b. Quam varia illius ſcriptio 285.b
Mariandyni Bithyniæ populi dicti ibid.b
Marianus Euſebij exſcriptor 440.d
Marinianus Conſul 204.a
Marius quinquies Conſul iuxta Eridanum Cimbros ſuperat 141.b. Ducenta millia cædit ib. Ducem Teutomodum cepit 141.b. Triumphauit ibid. Iterum Cõſul Iugurtam vicit, & cepit 480.c
Mars à Romanis pater vocatus 346.a
Marſi à Romanis ſuperãtur 129.a. Bellum cum Romanis ineunt 142.a
Martialis Apoſtolus Gallias conuertit 580.a. Eccleſias per totam Aquitaniam fundauit ibid. Apoſtolus apud Gallos 562.d. Eius obitus 580.a
Martius vide Ancus Marcius, ſi per t. ſcribendum 366.d
Martinus Turonenſis Epiſcop. 198.b
Martius Coriolos capit 119.b. Vxoris & matris precibus ab oppugnatione vrbis deſtitit ibid.
Martius menſis à Marte vocatus 346.a
Martyrium ædificatum Hieroſolymis 703.c. Conſtantinopoli 742.a
Martyrium, Euſtathij Presbyteri operâ Hieroſolymis à Conſtantino ſtructum 187.b. Cur ita appellatum 703.c. Baſilica Cõſtantiniana vocatum 703.c. Sacris imaginibus Deiparæ virginis & Sanctorum cohoneſtatũ 703.c. Quo tempore dedicatum ibid.
Maſina Iſmaël fil. 10.a
Maſſa Iſmaël fil. 10.a
Maſſagetarum regina Thomyris 116.b
Maſſoretæ quo tempore vixerunt 308.d. Scripturam diuinam pũctis auxerunt ibid.
Maſſe Iſmael fil. 10.a
Maſſilia in Africa 374.c
Maſſilia Galliæ ciuitas 111.b. A Phocenſibus Aſiæ populis cõdita 374.c. An admitti debeat ſ. in ſecunda ibid.
Matathias Sacerdos Aſſamonei fil. 137.a. Quæ geſſit præclara ib.
Mathæus in Iudæa primus Euãgeliũ ſcripſit 157 a. 559.b. Quo tempore ſcripſerit ibid.
Mathematici ſecũdo Tiberij anno Roma eiecti 540.c. Item à Domitiano expulſi 164.a
Mathias Hieroſolymo. Epiſ. 166.b
Mathuſala Enoch fil. 7.b. Vir iuſt. ibid. Tandem aſſumptus ibid.
Mathuſala Mechel fil. 227.a
Mauiael Gaidad fil. 6.a
Mauortius dux contra Bonifacium miſſus 205.a. Bonifacium obſidet ibid. Dolis interficitur ibid.
Maxentius Herculij Maximiani fil. 184.a. Quid præclari geſſerit? 184.b
Maxillares dentes quinam dicti 216.c
Maximianus Herculius, vide Herculius Maximin. &c.
Maximianus & Maximinus cõfunduntur 677.a.678.c.680.b
Maximianę Thermæ à Maximiano Carthagine conſtructæ 183.a
Maximilla inſana Vates 171.a. Pſeudoprophetię Cataphrygarum auctrix ibid.
Maximini & Maximiani confuſio 677.a.678.c.680.b
Maximinus Roma. Imper. 177.a. Quid geſſerit & à quo occiſus ibid.
Maximinus Iouius dict. 676.d. A Galerio Maximiano Cæſar factus 184.a. Chriſtianos perſequitur 184.b. Apud Tarſum moritur ibid.
Maximin. Antiochiæ Epiſ. 172.b
Maximinus Treuirorũ Epiſc. 188.b. Athanaſium exulem honorificè ſuſcepit ibid.
Maximinus annonę præfect. 194.b. Omnium Iudicũ crudeliſſimus 745.d. Romæ vicarius 745.d. Maleficos ab Imperatore inueſtigare iuſſus ib. Plurimos nobiliũ occidit ibid.
Maximus Tyrius 170.a
Maximus Hieroſoly. Epiſ. 179.b
Maximus Alexandriæ Epiſ. 179.b
Maximus alter Hieroſol. epiſ. 189.a. Cyrillũ Presbyterũ ordinauit ib. Moriens in ſuum locum Heraclium conſtituit ibid.
Maximus dux Gothos ad rebellãdum inducit 196.a. Per ſeditionem militum in Britannia & Gallia Imperator ſeu tyrannus creatur 199.a. Quid geſſit & quomodo capite damnatus ibid.
Maximus à Gerontio in Hiſpania tyrannus factus 202.a. Humilitate & modeſtia affectati Imperij inuidiam minuit 202. Vita conceſſa, regno ſpoliatur 202.a. Conſul creatur 203.b
Maximus Conſul 309.b
Mazaca nobiliſſima Cappadociæ ciuitas 154.a. Cæſarea à Tiberio appellata ibid. 154.a
Mechel Enoch fil. 7.a.227.a
Medæa Colchenſis ab Aegæo diſcedit 65.b
Medi nomine Perſę vocãtur 409.b
Medicum bellum conquieuit 121.a. A Gręcis contra Perſas ſic vocari ſolitum 409.b
Medici nomẽ quibus tributum ib.
Medidus Medorum rex 98.a
Medorum regnum cœpit 91.b. Quando in Perſas tranſlatum 114.b
Megacles Athena. rex 87.a
Melampus diuinus 57.a
Melampos Latinum Syluium ex Lauinia genuit 75.a
Melania mulier. Roma. 195.a. Toti orbi nota 745.b. Vnde oriũda & quæ geſſit 195.a. 745.b. Eius ſacra peregrinatio Hieroſol. 195.a.745
Melanthus Pylienſis Andrapompi fil. 73.a. Codri pater ibid. Athenarum rex ibid.
Melcha coniux Nachor 10.a
Melchior Canus vir eruditus 347.a. In Euſebium perperam inuectus ibid.
Meleagri fabula 67.b
Meleagrus Macedo. rex 131.a
Meles Lydor. rex 101.b
Meletius Antiochię Epiſc. Arianus 186.b
Meletius Sebaſtiæ Armeniorum Epiſ. 192.a. Antiochiã ab Arianis ib. Exilij cauſam ſubita fidei mutatione deluſit 192.a. Synodum Antiochiæ cogit 193.a. Homouſion anômęonq; reijcit: homoiouſion aſſeruit 193.a.

735.c. Macedoniani dogmatis aſſertor 193. a. Quorum Catholicorum Epiſcopus 732. b. Ter ob fidem rectã in exilium pulſus 736. a. A Græcis inter Sanctos aſcriptus 736.a. A Damaſo Papa damnatus 736. b. Differt à Melitius 698.b
Melicertę tempore Iſthmia celebrantur 59.a
Meliſſus Phyſicus 122.a
Meliſſus Spoletinus grammaticus 151. b
Melitius differt à Meletius 698.b
Melito Aſianus Sardenſis Epiſc. 172. a. Antonino Apologeticum pro Chriſtianis tradidit ibid.
Mellus vrbs condita 53.b
Memmij Reguli vxor Caligulæ nupſit 157.a. Quem, vt ſuæ vxoris patrem ſe ſcriberet, Caligula compulit ibid.
Memnon qui & idem Amenophis 41.b. Tithonis Perſarum pręfecti & Aurorę filius 262.b. Cur Lapis loquens creditus 41. b. Qua ratione ſtatua eius vocem daret 262.a. Aegyptio.rex 41. b. Priamo tulit auxilium 69.a
Memoriæ penuria in Meſſala 539. d
Memphis in Aegypto à quibus condita & muris cincta 35. a. 49.b.259.a
Menander primam fabulam docẽs ſuperauit 128.a. Obijt 130.a
Mendes Aegypti vrbs 423.c
Mendeſia præfectura 423.c
Mendeſiorum Aegyptiorum Dynaſtia 124.a
Mendeſium, vnum ex ſeptem Nili oſtijs 423.c
Menedemus Philoſophus 128. b. Platonis & Xenophontis diſcipulus 445.c
Menelaus Lacedæmonior.rex 67. b. Capta Troia ad Polybũ cum Helena diuertit 69.b
Menelaus Pontif. Iudæo. Maxi. 137.b. Iudæam Epiphani Antiocho prodit ibid. A Iuniore Antiocho occiditur ibid.
Meneſtheus qui & Peteo, Peteonis filius 303.d. Athenis regnauit 67. b. A capta Troia regrediens in Melo inſula obijt 69.b Huius Homerus meminit ibid.
Menophis Aegypti rex 55.a
Menſes duo, anno additi 103. Pauci menſes computantur pro anno integro 614.a
Menſis Auguſtus, vide Auguſtus.
Mẽſis September, vide Septẽber.
Menſis October, vide October.
Meones populi à Moſoch oriundi 9.a.229.a
Mephres Aegypti rex 39.a
Merobaudes Conſul 199. a. Magiſter militum Gratiani ibid. 766.d. Cuius proditione Gratianus à Maximo occiditur ibid. Aliqui volunt eo inuito id contigiſſe 766.d. A Maximo tyranno interimitur ibid.
Merres Aethiops Aegyptio. rex 104.a
Meſomedes Cretenſis muſicus Poëta 170.a
Meſopotamia ſub nomine Syriæ comprehenſa 620. b. Vna ex vndecim Syriæ regionibus.ibid. A Traiano prouincia Romano. facta 166.b. Ab Hadriano Imperio Perſarum relicta 167. b. 606. a. Non multo poſt per Galienum recepta 606.c
Meſſala Coruinus orator naſcitur 144. a. Primus vrbis ab Auguſto præfectus factus 149. b. Quaſi neſcius exercendi præfecturam ſexto die magiſtratu ſe abdicauit 149. b. 519.b. Quot annos vixerit 497. a. Biennio ante obitum memoriam ac ſenſum amiſit 153. a. Proprij nominis oblitus fuit 539.d. Inedia ſe confecit 153. a. Eius mortis nullus veterum meminit 539.d
Meſſana in Sicilia condita 33. a. 257.d.356.c. Mamertina dicta ibid. A Romanis detenta 131.b. 454 a. 456.a
Meſſanei populi gentes barbarorum ſecus Perſas 229. a. Meones dicti ibid.b. A Moſoch Anam filio oriundi 9.a. 229.a
Meſſana vrbs in Meſſenia regione Peloponnenſi 356.c. Vnde dicta 356.d. An per a in ſecunda pingi debeat 356. c. Bello decennali fatigata 101.a. A Lacedæmonijs capta 101.a. Ab Horum ſocietate diſiuncta 109.a
Meſſapus rex Sicyoniorum 32.b
Meſſenia vna ex ſex Peloponheſi regionib. 356.c
Meſtre Cham fil. à quo Aegyptij 9. a
Meta Sudans Romæ à Domitiano conſtructa 164.a.593.a
Metalla per Tarquiniũ Superbũm excogitata 117.a.390. c
Metelli factione Næuius Comicus Roma pulſus 134.b
Metellus Conſul Carthaginenſes ſuperauit 457. c. Triumphauit ibid. Poſteà ſuperatus in fugam vertitur 132.a. A Cretico bello Creticus dicitur 143.b
Methymna Leſbi ciuitas, vnde Arion Methymneus 372.a
Methodium, cur forum tranſitorium dictum 592. d. A Domitiano conſtructum 164.a
Metrodorus Philoſ. 187.a
Mica aurea à Dimitiano Romæ facta 164.a.593.a
Micheas Propheta 84.b
Mileſij quot annis mare obtinuerunt 98.b. Naucratim vrbem in Aegypto condiderunt ibid.
Miletus vrbs condita 63.a
Milleſimus annus vrbis Romanæ ſub Philippis expletus 177. b. Qua ſolennitate à populo celebratus ibid. Quadrageſimus miſſus actus eſt 178. a. Quo tempore finiretur 642.d
Militares Tribuni, vide Tribuni.
Milo dux Pyrrhi Præcipuus 453. d. Anno ante Pyrrhi obitum Tarentum Romanis tradidit ibid. & 131. b
Milo exul res nouas in Titiano & Brixio agro molitur 145. a. Opprimitur ibid. Quale habuit prẹnomen 500.c
Miltiades & quæ de eo ſcribuntur quando geſta 119. b. An per e in ſecũda ſcribi debeat 400.b. In Maratonia pugna cõtra Perſas Athenienſium dux 400.b
Miltiades Rom. Eccleſ. Epiſ. 184.a
Miluius pons iuxta quem Maxentius occiditur 184.b. An per u in prima pingi debuerit 681. b. Supra Tiberim duobus ab vrbe millibus 629.c.681.a
Minerua græce Athena dicta 45. b. Apud Tritonidem lacum apparuit 31. b. Cum Neptuno apud Cecropem de regione contendit 47.a
Mineruæ Chalcidicæ apud Lacedæmonas templum 591.b. Cur ita dicta & ex quibus compoſitum templum ibid. A quibus conditum ibid.c. A Domitiano Romæ cõſtructum 164.a. Quis eius meminerit ex veteribus 591.b
Mineruius Rhetor Burdigalenſis 190.a. Romæ florentiſſime docet ibid.
Minos Aſterij & Europæ fil. 53.a. In Creta regnauit 55. a. Quæ geſſerit & quomodo interemptus 65.a.67.a
Minotaurus à Minoë in Labyrintho Gnoſſi incluſus 302. c. Quare ſic dictus 65.b

Digitized by Google

Minutius Fundanus Aſię Proconſul 168. b. Ab Hadriano, ne Chriſtiani ſine obiectu criminum punirentur, literis admonitus ibid.
Miſaël 110.b
Miſenus gubernator nauis, ſeu tubicen Aeneæ 323.b
Miſenum vrbs in regione Campaniæ 323.b. vide Cumæ. Vnde ſic dicta ibid.
Miſpharmutoſis Aegyptiorum rex 39.b. Varia de illius orthographia 260.d
Miſſus Ludorum quid apud Veteres 644.d.& ſeq. Quot agitati in Ludis ſæcularibus Philippi ibid. Quot à Domitiano ibid.
Miſtheus Athenienſis poëta 109.a
Mitreus Aſſyrior. rex 64.b
Mithri vox Perſica 301. a. Vnde deriuetur ibid.
Mnemon idem ac memor, & fœlicis memoriæ 422.d. Artaxerxis Perſarum regis cognomentum 124.b
Mneſteus, vide Meneſtheus.
Moguncíacum 157.561.b
Monachi Nitriæ per Tribunos & milites cæduntur 195.b. Militare nolentes fuſtibus interficiuntur ibid.
Mons Veſuuius incendium iecit 163.b. Regiones vicinas & vrbes cũ hominibus exuſſit ibid. Plinius dum cauſam inueſtigat perit 602.c
Montanus Pſeudoprophetiæ, quæ Cataphrygarum dicitur, auctor 172.a
Montenſes quare Donatiani dicti 190.b
Monumentum cicadæ & locuſtæ 433.d
Mopſeſtiæ à Mopſo dictæ 69. a. Quanta varietas in eius orthographia 311.d
Mopſocrene à Mopſo nuncupata ibid. & 730.c
Mopſus in Cilicia regnauit 69. a. Cuius domus ſuper Pyramo flumine ſita 730.a
Mopſi vatis domicilium 311.d
Moſes Inachi tẽporibus 3.a. Amram fil. 42. b. Quanto tempore Troianum bellũ anteceſſit, Homerum & Heſiodum deoſque gentium 3.b. Quæ geſſit 3. a. 44.b. 46.b. 48.a. 267.d. Quo anno moritur 50.a
Moſis libri quinque quot annorũ hiſtoriam contineant 50.b
Moſoch Aram fil. 9.a. 229.a
Moſoth fil. Iaphet ibid.
Moſthene vrbs Lydiæ 543.a
Mummius Coſ. 472.c.d
Munatius Plancus Ciceronis diſcipulus 150. a. Orator illuſtris ibid. Vnde ſic dictus 520. a. Comatam Galliã rexit 150. a. Lugdunum condidit 150. a. Lugdunum coloniam deduxit 520.b
Murgum vrbs 663.b
Murſa vrbs in Pannonia ſtrage Maxentij celebris 190.a. 719.a. An per u in prima pingi debeat ibid.
Murſa in Gallia 719.a. A Lugduno quantum diſtans ibid.
Muſæus quot annos poſt Moſem natus 4. b. Erechthei & Nymphæ fil. 47.a. Quo tempore vixit 268.a
Muſanus Chriſtianæ Philoſophiæ ſcriptor 175.a. An per o in ſecunda legi debeat 633.a
Muſonius Philoſophus inſignis habitus 161. a. Patria Tyrrhenus 586.c. A Nerone in inſulam Gyaram relegatus & cur 586. b. A Tito ab exilio reuocatus 163.b
Mutinenſe bellum à Senatu contra Antonium decretum 505.c
Mycale an per y ſcribendum ſit 403.d
Mycalenſe bellum quãdo geſtum 120.a
Mycena, quæ nunc Cumæ, in Italia condita 76.b
Mycene vrbs in Peloponneſo 323.c
Mycenarum regni ortus & occaſus 61.a
Mydas regnauit in Phrygia 61. a. 101. a. Sanguine tauri potato extinctus eſt 105.a
Myrena ciuitas Aſiæ 323. d. Ab Amazonibus condita 76. b. & 319. c
Myrina, vide Myrrhina.
Myrrhina vrbs Aſię. vnde ſic dicta 544.d. 600. b. Bis terræ-motu concuſſa 154.a. 166. a. 600.a. Duæ huius nominis vrbes 600. b
Myſteria quando cœpta 55.b

N

NAbaioth Iſmaël fil. 10.a
Nabdeel Iſmaël fil. 10.a
Nabdeel Iectan fil. 10.a
Nabuchodonoſor Babylon. rex 110.a. Eius orthographia 371. b. Solus Strabo illius meminit ibid. Regem & Iudæam cepit 110.a. Vaſa templi diripit ibid. Templum Hieroſolymorũ incendit 112.a. Moritur 112.b
Nabuchodonoſor ſecundus 116.b. 384. c
Nachor fil. Seruch 9.b. Quo anno genuit 232.b
Nadab Hebræorum Iſraël rex 82. a
Næuius Comicus Roma pulſus 134.b. Quĩ ſcribi debeat 462.c. Moritur ibid.
Næſſum vrbs 718.c
Naiſum vrbs Pannoniæ 718. b. 190. a. Quæ germanior illius orthographia 718.b
Naphas Iſmaël fil. 10.a
Narbona Colonia Romanor. 140. b. Quo anno perducta 479. c. A Gothis obſidetur 207.a. Liberatur à Littorio.
Narciſſus Hieroſoly. Epiſ. 173.b. 174. b. Cum Alexandro regit 175. b
Narſeus ſeu Narſes Perſarum rex 669. c. Orientis imperium occupat 182. a. Maximian. Cæſarem vincit 183.a. Ab eo vincitur ibid.
Naſamones à Roman. vincuntur 164. a
Naucrates condita 98. b. Quam varia illius orthographia 349.d
Nathan Propheta 76.a
Natiuitas Chriſti quo anno 532. c.d. 533.a.b.c.d. Vide Ieſus.
Nauis Cælei ſerpens pinnatus dicta 55.b
Nauis Phryxi inſigne Aries 57.a
Nauis Cretenſium inſigne Taurus 59. a
Nauis Bellerophontis Pegaſus dicta 59.a
Nauis præfecti claſſis, prętoria nũcupata 461. d
Naxus condita 101.a. 355.d
Nazarius Rhetor 185. b. Eunomiæ virginis Chriſtianæ pater 187.b. Panegyrici Conſtantino dicti auctor 691.a
Nechao 1. Aegypt. rex 107.a
Nechao 2. Aegypt. rex 110. a. Quid de illius ſcriptione Mſ. doceant 371. d. Pharao dictus 110. a
Nectanebus Aegypt. rex 125. b. Ab Artaxerxe in Aethiopiam pulſus 126.a
Neemias Hebræus regis Artax. pincerna 121. b. Muros Hieruſalem reſtituit 122.a
Neleus Scepſius Coriſci fil. 445.d. Ariſtotelis & Theophra. auditor, & eorum bibliothecæ hæres ibid.
Nemeacus Agon à Nemea Sylua,

& vrbe Argię dictos 378.a. Tertio quoq; anno celebrari ſolitus ib. Quando primùm Argis actus 113.b. Ad quid inſtitutus 378.a

Nembroth Chus fil. 9.a. Gigas Babyloniam conſtruxit ibid.

Neoterius Conſul 200

Nephar Maziam fil. 10.a

Nephercheres Aegypt. rex 85.b

Nepherites Aegypt. rex 123.b. Quam recipiat orthographiam 422.d. Secundus Aegypt. rex 125.a

Nephthuijm fil. Meſaraim 9.a

Nepotianus Roma. Imper. creatus 189.b. A Magnentio oppreſſus 718 b. Eius caput per Vrbē Ro. pilo circumlatum 189.b

Neptunus Buſiridis pater 51.b. Huius & Mineruæ contentio apud Cecropem 47.a

Nero Roman. Imper. 159.b. Multos Iudæorum perdit ib. Agrippinam matrem interficit 160.a. Plurima eius geſta ib. 161 a. Olympio. agonem differt ibid. An mortem Gallionis dilatam legi debeat ib. & 573.c. Inter Cerycas, Cithariſtas, Tragœdos, & Aurigas certamina agitat 161.a. Octauiā vxorem interficit 161. a. Perſecutionem in Chriſtianos primus mouet ibid. 575.c. Petrum & Paulum interfici iubet ib. Contra Iudæos Veſpaſianum mittit 161.b. A Senatu quæritur ad pœnam ibid. Semet interficit ibid. In eo Auguſti familia conſumatur ib. Eius regno completę 70. Danielis hebdomadæ 122.b. Ab eo ædificatæ in eius odium Alexandrinę dictæ 571.c

Nerua Roma. Imp. 165.a. Eius geſta ibid. Apoſtolum Ioannem exilio ſoluit ib. Morbo perijt 165. b. A Senatu inter Deos relatus ibid.

Neſtorius Conſtantinop. Epiſc. 205.a. Nouam hæreſim inducit 205.b. Damnatur 206.a

Nicanor Syriæ rex 129.a

Nicator idem ac Nicanor 474.a

Nicæa Maſſilienſium oppidum vaſtatum 472.d

Nicenæ vrbis ædes terræ-motu ſubuerſæ 155.a. & 168.a. Vrbs funditus euerſa 194.a. Ab Hadriano anteà reſtaurata 168.a. Prima Synodus ibi celebrata 185.b

Nicotes Græcus artis Rhetoricæ Præceptor 148.b

Nichepſos Aegypt. rex 105. b. Artis magicæ peritus 107.a. A Plinio citatus 360. d. Eius ſcripta medicinalia 107.a

Nicocæſarea in Ponto ſubuerſa 188.b

Nicolaus Faber eruditiſſimus 492. b. 534.d

Nicomedes rex Bithyniæ 132.a

Nicomedia ab eo dicta ibid.

Nicomedia conditur, quę priùs Aſtacus 103.a. Terræmotu collapſa 168.a. Ab Hadriano inſtaurata 168.a. Fūditus euerſa 191.b

Nicomediæ Vicennalia Conſtantini acta 185.b

Nicopolis id eſt victorię ciuitas dicta ab Auguſto conſtructa & cur 149.a. 516. c. Terræ-motu collapſa 168.b. Vbi caſtra Auguſti tempore naualis pugnæ fuerunt ſita ibid.

Nicopolis quæ prius Emaus in Palæſtina condita 176.b

Niger Conſul 603.a

Nigidius Figulus Pythagoricus moritur 145.b. Magus ibid.

Nigrianus Conſul 717.a

Ninias Nini & Semyramidis fil. b. Aſſyriorum rex 20

Ninus Beli 10.a. Aſſyriorum rex ibid. Totius Aſiæ exceptis Indis rex; & cur omni legendum ſit 18.a. 238.a. Niniuem condidit 18. a. 239. d. Cur primus regnaſſe dicatur 238.a. Aduerſus Zoroaſtrem pugnauit ibid. Aureos mores regnandi cupiditate mutauit 239.a. Primus bella finitimis intulit ibid.

Ninus vrbs eadem quæ in ſcriptura Niniue 370.143.a. A Cyaxare Medo ſubuerſa 108.b.110.b

Niniue an dicta ſit Niſibis 239.c

Niobæ omnium mulierum primæ mixtus Iupiter 30.b. Phoronæi filia credita 31.a

Niſibis precibus Iacobi Epiſcopi defuncti periculo ſæpe liberata 188.a. 707.c. A Sapore obſeſſa 189.a. A Iouiano Imper. Sapori Perſarum regi tradita 193.a. Antiochia Mygdoniæ dicta 240.a

Noë Lamech fil. 7.b. Solus Iuſtus & arcam fabricat 8.a. Cum eſſet an. 500. genuit a. Moritur 9.a. 23.a. Ante Abrahā 247.a.b

Noëma Thobel ſoror Minerua dicta 7.a. 227.a

Nomen ſubſtituitur falsò prænomini 503.b

Nonius Conſul 210.a

Notarum auctoris intentio 24.7. b. & in Præfat. pag. 8. Modeſtia 249.a. 542.b. Prudentia in reſtituendo hoc Chronico pag. 9. in Præfat. & 9. Eiuſdem primæ Notæ expilatæ ibid. pag. 6.

Nouatus Cypriani Presbyter 178. b. Nouatianum & cæteros confeſſores ſibi ſociat ibid. Fit hæreſiarcha 649.c

Nouatianus Nouati ſocius 178.a. A quo ſeductus 649.c

Norbanus Conſul 487.d

Nudipedalia primùm Lacedæmone acta 105.b

Numa Pomp. 2. Roma. rex 103.a. Eius geſta ibid.

Numantini à Scipione ſubuerſi 138.b

Numentana via 161.b. Qua re inſignita ibid.

Numeri tres Chronologici præcipui in diuinis literis expreſſi 223.a

Numerianus Roman. Imper. 181. b. Eius geſta ib. Per Babylam Epiſcopum Eccleſia expellitur 704.c

Numitor Procæ regis maior fil. 95.b. Eius geſta ibid & 97.a

Nympha Muſæi mater 47.a

Nyſa à Dionyſio cōdita 51.b. 59. b. Scribitur etiam cū duplici 555

Nyſæ quot referantur 281.a

O

Obteſtatio Hieronymi

Ochozias Hebræ. Iſraël rex 86.b

Ochus qui & Artaxerxes Perſarum rex 125.b. Apodaſmum Iudæorum capit 126.a. Eius geſta ibid.

Octacilius vide Vultacilius 488.d. Latuit 194.b

Octauius nomen primigenitū Auguſti Cæſaris 504.b. Quādo mutatus in Octauianum ibid.

October Domitianus appellatus 164.a

Odænatus 654.b

Odenatus 179.b. Eius geſta ibid. Palmyrenorum princeps 456. b. Orientis totius imperiū inuadit ibid. c. Zenobiæ reginæ maritus 180.b. Occiditur ibid.

Odeum vide Odium.

Odocouios magiſtratus apud Athenienſes 382. c

Odiū ſeu Odeū vel Odęū, à quo & vbi ædificatū 592.c.164.b. An per ε in ſecunda pingi debeat 591.c. quî Latinè reddi ad verbum debeat 592.b. Ad quid inſtitutum ibid. à Vitruuio quomodo deſcribatur ibid.

Oedipus 63.b

Oenomaus

Digitized by Google

Oenomaus Philoſophus 167.b
Ogyges, vide Ogygius.
Ogygius idem ac Noëmus creditus 255.d. In Attica Eleuſinam condidit 31.b. Eius Diluuium 33.b.255.d.256.a. Quantã lectionis varietatem recipiat eius orthographia 255.c
Olda mulier Prophetiſſa 108.c. 366.c
Oleum Romæ quod erupit è terra quandiu fluxit, quidque ſignificauit 146.b
Oligarchia introducta apud Athenienſes 424.a
Oliua in arce Athenarũ nata 45.b
Olybrius Conſul 198.a.200.b
Olympias prima ab Iphito conſtituta 96.a. Quid per Olympiadẽ intelligat Hiero. 343.c. die 23. Iulij celebrata 343.b. Eius primus annus cũ quibus annis regum concurrat 342.b
Olympiadis annus primus vt plurimum intelligendus dum ſcriptores loquuntur ſimpliciter de Olympiade 418. 533. b
Olympiadi ſequenti auctor aliquando aſſignat, quod contigit ſub finẽ præcedentis 426.d. In Olympiadum ratione Euſebius ſæpe ſe accommodat ad initium anni Conſulum 467.d. Cõfunduntur ſæpe cum annis Conſulum 552.d. Ab exordio Olympiadum pendet præcipuè ratio temporum 576.b
Olympiades difficile comparantur cum Conſulibus 451.b. 552.d. 459.d.461.b. 496.c
Olympiaci ludi à quo inſtituti 67. b. A quo inſtaurati 343.c.& 96. a. Vbi & quando exhiberi ſoliti 426.d
Olympici Iouis ſimulachrum fulmine ictum 144. b. In templo Hieroſoly. poſitum 136. b
Olympias Alexandri Macedon. regis mater 116.a
Onias Iaddi fil. Iudæorum Pontif. 128.a
Onias Simonis fil. paruus derelictus 130.q. Iudæorum Ponti. Maxi. 132. b. Eius geſta ibid. 135.b
Onias cognomento Menelaus Iudæo. Pont. 136. b. Eius geſta 137.b
Onuphrij accurata collectio Faſtorum 350.c. Is princeps Hiſtoricorum 654.a
Ophiuſa, quæ & Rhodos condita 34.a
Ophrateus Aſſyrior. rex 84.a
Ophratanes Aſſyr. rex 84.b
Opimia Veſtalis terra obruta 134. a.& 401.c.460.c
Oppianus Cilix Poëta quid ſcripſerit 172.b.& 624.a
Oppia veſtalis 401.c
Oppimius Conſul quos ſubegit 471.d
Oppius Gallos cepit 138.b
Oppuntij populi inter tria genera Locrorum annumerati 600.c. Eorum vrbs obruta 166.a
Oraculo Dodonæo primum Græcia vſa 109.a
Orchades inſulæ à quo domitæ 158.a. A quo exploratæ & occupatæ 504.a. An eædem, quæ Stoechades ibid.b. An aſpiratio retinenda ibid.
Orcheſtra 592.b. An ſit idẽ quod Odium ibid.
Orchomenes variẽ, 268.d. Ab Euboicis Athenæ nuncupatæ 47.b
Orcus Moloſſorum rex. vide Aedoneus.
Ordo verſiculorum in Chronico Euſebij idem in omnibus Ms. 689.d
Oreſtes Mycenarum rex 61.a.69. b. Pyrrhum occidit 71.a
Oreſtes Macedo. rex 123.b
Orge prima Menãdri fabula [illegible]
Orgia myſteria Bacchi 444. b. Vnde dicta ibid.
Oricum vrbs ſubuerſa 166. a. 600.c
Origenes Leonidis fil. 175.b. Eius acta 177.b.& 634.a
Oriti populi 600.c
Orithyia à quo rapta 51.a. Vtrum per y ſcribi debeat 280.b. Cuius filia ibid.
Orodes Perſarum rex 498.a
Oroſius Hiſpanus Presbyter & hiſtoriog. 200. Emendatur 412. d.458.d
Orpheus 63.a
Orphitus Conſul 566.c
Ortellius Belgij lumen 323.b. Reprehenditur 545.d
Orthopolis Sicyonio. rex 40.b. An aſpirari debeat 261.a
Ortygia 220.c. Pluribus nominibus appellari ſolita ibid.b
Orus 43.b.273.a. An aſpirari debeat 272.d. Quis fuerit & vnde oriundus ibid. An vocari debeat paſtor 273.b
Oſeas Propheta 94.a
Oſee Propheta 94.a.100.a
Oſochor Aegypt. rex 87.a
Oſorthon Aegypt. rex 91
Oſorthon alius Aegypti rex 95.a. Hercules cognominatus ibid.a
Oſroëni à Traiano in fidem recepti 165.b. Quæ ſit varietas lectionis 599.b
Oſſa DD. Andreæ Apoſtoli & Lucæ Euangeliſtæ Conſtantinopolim tranſlata 191.b.727.c
Oſtia vrbs ad exitum Tiberis 367. c. Ab Oſtio Tiberis dicta ibid. A quo cõdita 109.b. Eius portus à quo conſtructus 158.a An aſpirari debeat 367.b
Otho Rom. imperiũ accipit 161. b. Eius mors 162.a
Othoniel vide Gothoniel.
Ouationis & triumphi differentia 511.d
Ouidius Poëta naſcitur 146.a.506. a. Obijt 153.b. Sepelitur ibid.
Ox Melchæ fil. 10.a
Oxyntes Athenienſ. rex 71.b
Ozias Propheta 84.b
Ozias Iudæo. rex 92.a. Dictus Azarias ibid.

P

PAceſſa Cycladum inſula 220.c
Pacis templum à quo & vbi ædificari cæptum 591.a. A quo & quibus ornatum 191.a.591.a
Pacuuius Ennij Poëtæ nepos eiuſque acta & mors 338.a. Lucij Accij ſcripta iam ſenex audiuit 139.a
Paduſia Felicis vxor interempta 206.a
Palẽmon Vincentinus grammaticus 158.b
Palemon auditor Xenocratis vide Polemon.
Palæmon Philoſophus. vide Polemon.
Palæmon Rhetor 612.a
Palæſtina terra Iudææ genti ſorte diſtributa 50.b. Poſtea vaſtata 169.a
Palamedes 4. literas 16. adiecit 424.c
Palatium Romæ incenſum 174.a
Palephatus ſcriptor hiſtoricus 59. a. Librum de incredibilibus ſcripſit 65.a
Pales Dea Paſtorum 352.a. Ab hac dicta Palilia ibid.
Palilia Feſta apud Romanos 99. b. Cur ſic dicta 352.b. Quibus Roma condita 99. b. an per r in ſecunda ſcribi debeat 352.b
Palladius Coſs. 203.a
Palladius Diaconus eiuſque acta 205.b. Primus Epiſcopus ordinatus, & ad Scotos in Chriſtum credentes miſſus 206.a
Palmirenus 654.b
Palmyra in Syria Palmyrenum metropolis 456.b

Pamphilia ſi per y in ſecunda 361. c
Panætius primus Siciliæ tyrannus 111.a. 372.c
Panaræton liber à Ieſu filio Sirac compoſitus 133.b
Panathenæon agon gymnicus vocatus, vbi & in cuius honorem actus 115. a.& 380.b
Pancratius Romanus Preſbyter ab Arianis factus 190.a
Pandataria inſula exulibus Chriſtianis deſtinata & nobilitata 596. b. An ſit eadem cum inſula Pontiana; an verò vicina & in eodem mari ibid.
Pandion Erichthonij fil. Prognes & Philomelæ pater & Athenienſ.rex 53.a
Pandion 2.rex Athenienſ.8.61.a. Occaſio eius fugę 63.a
Panion tẽplum vbi & à quo conſtructum 150 b
Pannias Aſſyrior. rex 60.b
Pannonia in varias partes diſtincta 737.c. A quo domita 151.a. A quibus vaſtata 195.a
Panſa Conſul 504.a. Eius interitus 506.b
Pantheon à quo conſtructũ 164. b. Quando fulmine concrematum 166.b
Panthenus Stoicus Philoſophus 147.b. In diſputatione & defenſione Chriſtiani dogmatis qualem ſe geſſerit ibid.
Panyaſis Poëta 119.b
Paphus vrbs à quibus condita 53. b. 319. c
Papæ nomen venerandam quandam ſapit antiquitatem 778.a
Papias Hieroſoly. Epiſcop.165.b. Ioannis Euangeliſtæ auditor ibid. b
Papinius Surculus Statius Poëta 569.c. An Neapolitanus, vel Tholoſanus ibid.
Papyrius Curſor de Samnitibus triumphauit 441.a.437.d
Paratonium ciuitas 440. In Hammone ab Alexandro condita 127.b. An aſpirari debeat 440.a
Parhaſiorum pugna 32.a
Parilia, vide Palilia.
Parium vrbs condita 103.b
Parmenides Phyſicus 121. a. 122.b
Parrhadius hiſtoricus 65.a. Quid de Minoe referat ibid.
Partheni Tarentum condiderunt 103. b
Parthenope qua re inſignis 150.b
Parthi à Macedonum imperio recedunt 132. b. A Ventidio ſuperantur 144.a. Cum Iul. Cæſa. fœdus ineunt 152.a. A Germanico opprimuntur 171. b. A Seuero Imper. obteruntur 175. b. A Gordiano 177. b. Meſopotamiam obtinẽt 179.b. Syriam incurſant ibid. Parthi & Perſæ confunduntur 670.d
Parthenij populi Macedoniæ 536. d
Partitio terræ ſanctæ, vide terra ſancta.
Paryſatis Darij vxor 124.a. Artaxerxis Perſarũ regis mater ibid.
Paſchaſius vir Hiſpanus clarus 207. b. Eius res geſtæ ibid. In exilium agitur & illuſtri martyrio coronatur ibid. 207.b
Paſchæ dies quarto menſe obſeruandus 174. b. Celebratus 9. Cal. Maij 788. d. Quo Iudæi interfecti 162.b
Paſſienus pater primus omniũ ſui temporis declamator 151. a. 527.b. Moritur 151.a
Paſſienus fil. Ruffus, ſeu Criſpus vocatus 527.b. Arboris amore quantum deperierit ibid. Agripinam vxorem hæredem reliquit 559.a. Cuius fraude perijt 157.a. & 559.a
Paſſionis Chriſti annus confunditur cum anno 1. ſuæ prædicationis 751.d
Paſtores Aegyptiorum reges dicti & cur 29.b
Paſtori Iudici Helena promittitur 69.a
Patara vrbs Lyciç 525.d
Pater Rhetor inſignis Romç 187. a. Hieronymo paternus dictus 703.a. An aſpirari debeat ibid.
Paterius Rhetor 703.a
Paternus Conſul 209.b
Pathmos inſula D. Ioannis exilio clara 164.b. 594.d
Patræ vrbs Achaiæ, cuius Epiſ. Perigenes 525. d. Illuc quando à Romanis coloniæ deductę 151. a. 525.d. An legendum triſſyllabum 525.c
Patres ob ſimilitudinem curæ Senatores à Romulo ſunt ita vocati 101.b
Patroclus Arelatenſis Epiſ. 202.b. Conſtantini magiſtri militum familiaris ibid. Occiditur 205.a
Paula in inſulam Pontiam delata 596. a
Paulillus aulicus Geiſerici Paſchaſij & Euſtathij frater 207. b. Eleganti forma & ingenio clarus puer. Geiſerico regi acceptus. Nullis minis à Catholica fide deterritus. Diu fuſtibus cæſus. Ad infamem ſeruitutem redactus ibid. Cur non occiſus ibid.
Paulinus Conſul 572.a
Paulini Epiſtolæ ad Alipium locus emendatus pag. 5. in Præfat.
Paulinus Antiochiæ Epiſc. 186. b. Quibus Catholicis præerat 732. b
Paulinus Euſtathij Epiſcopi Antioch. presbyter 192.b. In parte Catholica Antiochiæ Epiſc. à Lucifero ordinatur 192.b
Paulinus Treuirorũ Epiſc. 190.b. In Phrygia exul moritur 191.b
Paulus Apoſt. accuſatus. Coram Felice religionis ſuæ rationem reddit 159.a. Vinctus Romam mittitur ibid. Glorioſe ſub Nerone occumbit 161.b. Eius conuerſio 554.d
Paulus Samoſatenus Antiochiæ Epiſc. 179.a. Hæreſeos damnatur 652.d
Paulus Conſtantinopol. Epiſcop. 188. a. Ab Hermogene pulſus ibid. Exul circa deſerta Tauri 710.d. Strangulatur 188.b
Paulus Thebæus miræ ſanctitatis 191. a
Pauſanias Macedo. rex 124. a. In bello Plateenſi Athenienſ. dux 403. c
Pax poſt omnes perſecutiones Chriſtianis à Conſtantino reddita 184.b. A Romanis Philippo & Græciæ 463. c. Vide fœdus.
Pedo Conſul obrutus 603.b
Pegaſus equus cuius fuerit 59. a. Nauis Bellerophontis dictus ibid.
Pelagius Brito ſeu Anglus nominis ſui dogma exeruit 202. b. Multos in ſuum errorem traxit ibid. & 783. a. Ab Innocentio Pa. damnatur 203.b. Toto orbe exploditur ibid. Qua in Synodo eius opinio hæreſis declaratur 206. a. A Sixto Papa excommunicatur 208.b
Pelaſgi mare obtinuerunt 76. b. Theſſali dicti 322.d
Pelaſgus Sicyonior. rex 68.b
Peligni à Romanis ſuperãtur 129. a. In Romanos bellum mouent 142. a
Pella Cæleſyriæ oppidum 449. c. A Seleuco cõditum 129 a. Pella altera in Macedonia ortu Alexandri celebris 449. c
Pellum, vide Pella.

Digitized by Google

Pelopidæ Argiuor. imperium ſuſceperunt 51.a

Peloponnenſes contra Athenienſes dimicant 75.b.76.a. Initium belli Peloponneſiaci 122. b. 416.b. Et duratio ibid.d

Peloponneſus quomodo olim dicta Aegialea 18. a. 206. c. Et Apia 20. Eius imperium diuiſum 63.a

Peloponneſiacum bellum, vide Peloponnenſes.

Pelops Argiuorum rex, à quo Pelopōneſus 55.a. Atrei & Thieſtis pater 279.b. Hyppodamiā duxit vxorem 59. a. Olympijs præfuit 59.b. Aduerſum Troiā arma ſumpſit 59.b. In Pelopōneſo regnauit 59.b. A Dardano ſuperatus eſt 61.a

Pentecoſtes die voces ex adyto tēpli Hierol. prodeuntes 155.b

Pentheus in prælio aduerſus Perſeum occiditur 61.b

Perdica Macedo. rex 100.a

Perdicas Macedo. rex 121.a. Contra Aegyptios dimicat 128.a

Peregrini Iouis delubrum in Samaria 137.a

Peregrinus Philoſophus 620. c. Rogum ex lignis compoſuit, in quem ſe iniecit 171. b. 620. c. Eius vita à Luciano deſcribitur 620.c. Quo tempore in rogum inſiluerit ibid.

Perfidia Ariminenſis, vide Ariminenſis.

Periander Corinthior. tyrannus 109.b

Periclis annus mortis eſt annus natalitius Platonis 123.a.417.c

Perigenes Patrarum vrbis Epiſc. 525.d

Perinthus condita 111.b

Perpenna Cōſul 476.d.& 477.a

Perſarum Imperij origo 114. b. Finis 127.b. Occaſus 128.a

Perſę à Cimone Athenienſi vincuntur 121.a. Conſtantium ſuperant 189. a. Perſæ & Parthi confunduntur 670.d

Perſes Macedo. rex 136.a. Superatur 137. a. Sibi manus infert 469.b

Perſecutio prima Chriſtianorum ſub Nerone, qua Petrus & Paulus occumbunt 161. b. 575. c. Secunda ſub Domitiano, qua Ioan. Apoſtolus relegatur 164. b. 165. a. Tertia ſub Traiano qua Simon Hieroſoly. Epiſcop. crucifigitur, & Ignatius beſtijs Romæ traditur 166.a. Quarta ſub Antonino Vero, in qua Polycarpus, & Pionius martyrium paſſi, & plurimi in Gallia 171.b.621.b. Quinta ſub Seuero, in qua Origenis pater occumbit 175.a.632.c. Sexta ſub Maximino, qua Eccleſiarum ſacerdotes patiuntur 177.a. Septima ſub Decio, qua Diaconus Laurētius martyrio coronatur, 178.a. Octaua ſub Valeriano, qui ea commota ſtatim à Sapore rege capitur 179. a. 651. d. Quare aliquando vocetur perſecutio Decij 648.b. Nona ſub Aureliano, iuxta quem & eius comites fulmen decidit 180. b. Sub Diocletiano decima, qua Eccleſiæ ſubuerſæ ſunt 183. b. 672.c. Durauit per decennium 682.c. Sub Maximiano 184.b. Sub Licinio 185.a. Sub Valente 194.a. Sub Athanarico rege Gothorum ibid.

Perſeus Danaes & Iouis fil. 55. a. 283. d. Mycenarum rex 61. a. Eius geſta 51.b.57.a. 59.a. 61. a. 282.d. 296.b. Non fuit frater Erichthei 293.d. Cum vxore in cœlum rapitur 51.b

Perſici Ludi 636.b

Perſius Poëta Volaterris natus 156.b. Cornuti philoſ. diſcipulus 161.a. Anno ætat. 29. Moritur 160.a. Eius commentator reprehenditur 414.c

Pertinax Roma. Imp. vide Aelius Pertinax 174.a

Peruſina, vide Pruſias 369.b

Peruſinum bellum inter Aug. & Antonium 508.c

Peſtilentia in Aethiopia localis 47. b. Per totum orbem ſparſa 172.b. Penitus exercitum Romanum deleuit ibid. In Syria Ciliciaque innumerabiles oppreſſit 187.a. vide Lues.

Petauius Senator Pariſ. & vir doctiſſ. & integerr. 604.a. 630.a. 635.d

Peteo qui & Meneſteus Atheniēſium rex 67. b

Petronella vrbs 678.c

Petronius Syriæ præfectus 157.a

Petronius Bononi. Epiſc. inſignis moritur 199.a.765.c

Petrus Apoſtolus Galilæus 157.b. Chriſtianorum Pōtifex primus ibid. Apoſtolorum princeps 562.c. Ad arcem Romani imperij deſtinatus ibid.d. Ab Herode in carcerem truſus 156.a. Duabus catenis vinctus 156.a. 555.d. Ab Angelo carcere ſolutus ibid. Antiochię Eccleſiam fundauit ibid. Quot annis Epiſcopus Antiochiæ 563.a. Romę Euangelium etiam 25. annis prædicauit 157.b. 557.b. An ab alijs Apoſtolis dici poſſit miſſus 562.c. Rom. Eccleſiæ Epiſcop. 157.b. 562.d. Eius martyrium 161.a

Petrus Alexandriæ Epiſc. 183. b. Martyrium paſſus ibid.

Petrus orator inſignis 190.b. Cæſarauguſtæ docet ibid.

Petrus Alexandriæ Epiſc. 195.a. In recipiendis hæreticis facilis ibid. Suſpicionem acceptæ ab illis pecuniæ dedit ibid.

Petubaſtis Aegyptior. rex 93.a

Phacee Hebræo. Iſraël rex 96.b

Phaceas Aegyptio. rex 94.b

Phædra Hippolytum amauit 67.b

Phaetontis incendium 47.b. Poſt Cecropem factum 4.a

Phalaris Agrigentinorum tyrannus 107. b. Tyrannidem exercet 115.a. Eius tyrannis deſtruitur 109.b

Phalereus vnde dictus 444.b

Phalec Heber fil. 9.a

Phalerus Atticæ portus 444.d

Phanippus Athenis Archon factus 399.d.400.a

Phanocles Poëta 57. Belli Tātali, & Trois ſcriptor ibid.

Pharao interrogat Iacob de ætate 34.b. Aegypt. reges omnes dicti Pharaones 39.a

Pharao Chenceres Aegypt. rex, vide Chenceres 47.b

Pharao quis à ſcriptura diuina Nechao dictus 110.a

Pharnabaſus Alcibiadem interficit 124.a

Phari Alexandriæ conſtructio à quo facta 130.b

Phaſelis in Pamphilia condita 105.a

Phauorinus Rhetor inſignis 169.a

Pheldas Melchæ fil. 10.a

Phemonoë Vates prima apud Pythium 57.b

Phenippus Athenienſ. rex 112.a

Pherecydes Hiſtoricus inſignis & Pythagoræ magiſter 116.a. Eius ortus 410.c. Idem Aſſyrius vel Syrius ſeu Syrus cognominatus 410.c. Vnde nomina illa obtinuerit ibid. Quot huius nominis ibid.& 411.a

Pherecydes ſecundus 121.a.410.d. Hiſtoriarū ſcriptor 121.a. Egregius genealogus 410.d

Phereclus Athenienſ. rex 91. a. Quam variam recipiat orthographiam 335.d

Pheræus vide Alexander & quomodo pingatur 432.b
Pheſtus Sicyonior.rex 66.a
Phetruſijm fil.Meſaraim 9.a
Phidamon vide Philamon.
Phidias eburneam Mineruam fecit 122.a. Ex auro & ebore cōflatam alij dicunt 415.b. Cicadæ monumentum & locuſtæ 433.d
Phidennates contra Rom. rebellant ob raptum Sabinarũ 101.a.Vide Fidennates. A Romulo vincuntur ibid. & à Tullo Hoſtilio 107.a.Iterum contra Roma.rebellant 122.a
Phidon Argiuus menſurarum & ponderum inuentor 93.b
Philadelphia vrbs Aſiæ terræmotu collapſa 154.a
Philamon Delphinus 63.a. Apud Pythium primus chorum inſtituit ibid.
Philetus Antiochiæ Epiſc. 176.a. Martyrium paſſus 636.b
Philippopolis à Philippo condita 647.a. A Philippo Rom.Imp. inſtaurata 647.b. Vbi ſita ibid.
Philippus Macedo. rex ſextus 106.b
Philippus alter Macedo. rex 126.a.Alexandri Mag.pater ib. Eodem die tres gratos nuntios accepit 433.a
Philippus Macedo.3.rex 133.b
Philippus, qui & Aridæus, Alexãdri frater 128.a.Macedonię rex ibid.
Philippus Syriæ rex 142.a. A quo captus ibid.
Philippus Pompeij Magni libertus 501.a. Domini ſui corpus rogo impoſuit. Reliquias ad vxorem Corneliam detulit ibid.
Philippus Romæ cenſor factus 487.c
Philippus Iudææ Tetrarcha 152.b.Paneadem vrbem, Cæſaream Philippi vocauit 154.b.Iuliadē aliam ciuitatem 154.b
Philippus Apoſtolus Euangelium apud Hieropolim nuntiat 159.a. Cruci affigitur & lapidibus obruitur ibid.
Philippus Hieroſolymo. Epiſc. 166.b
Philippus Prætorij Præfect⁹ 177.b. Gordianum Imper. occidit; Imperator Rom. creatur; Philippum fil. conſortem regni facit; Primus Imperator Chriſtianus & quæ præclarè geſſit 178.a. Amborum Philipporum mors ibid.a
Philippus Præfectus Macedonij hæreticar. partiũ fautor 188.b. Paulum Conſtantinop. Epiſc. ſtrangulat ibid. b. Ad Maxentium à Cōſtantio Legatus mittitur 711.a
Philippus Conſul 201.b
Philiſtijm vnde oriundus 9.b
Philiſtion Mimographus 152.b. Clarus Romæ ibid. Ad excitandum riſum celebris 536.c.Riſu perijt 536.c
Philiſtus hiſtoriograph⁹ 67.a. Syracuſanus 305.a.In quibus excelluerit 305.a
Philo librum, qui Flaccus inſcribitur, exarauit 157.a. Pro Iudæis Legationem ad Caium ſuſcepit ibid.
Philo Libyæ Epiſc. 194. a. Non Arianus ibid.
Philochorus Attidis ſcriptor 61.b. Quid ſcripſerit de Tauro Minois magiſtro 65.b.De Homero 75.a
Philomela Pandionis filia 53.a
Philopater Ptolemæus Aegyptio.rex 133.b. Superatur ab Antiocho Syriæ Rege 134.a. Ad eius tempora, quæ in 3.lib. Machabæorum ſcripta ſunt, referuntur 133.b
Phlegias templum Delphicum incendit 53.a.Hinc miſerrimus dictus 283. d. An r. loco i. eius germana orthographia pati poſſit 283.d
Phlegon Hadriani Imp. libertus 552.c.Olympiadum ſupputator egregius 155.a. Chronica à quo tempore incœpit 492.b. Eius conciliatio cum Euſebio 552.d
Procylides inſignis 116.a. An duplex l orthographia deſideret 285.d
Phœnice Ptolemęo dotis nomine tradita eſt 135.a
Phœnices mare ſeptimo obtinuerunt 92. a. Cum Chaldæis dimicauerunt 47.b
Phœnicis profectio in Syriam 51.b. Apud Tyrũ & Sidonem regnat ibid. Bithyniam condidit 53.a. Quaſdam literas Phœnicibus tradidit 53.a.Verniculum inſtituit 53.a.Item Phœniceum colorem 53. a. Europæ pater ibid.a
Phœniceus color idem qui puniceus 53.a
Philippopolis vrbs 647.b
Philoſophus epitheton Antonini Imper.quam imperitè 618.d
Phorbas Argiuor.rex 43.b. Rhodum obtinuit 45.a
Phorbas Athenienſ.rex 85.a
Phoronæus omnium hominũ primus 255. a. Mortaliũ pater appellatus ib.Inachi & Niobes fil. 31.a. Primus hoc nomine appellatus 31. b. Argiuorum rex ſecundus 31. a. Leges primus conſcripſit ibid.
Phoronęus fluuius in Peloponneſo 253. c. Inter Neptunum & Iunonem de regione diſceptãtes arbiter electus 253.c. Iunoni adiudicat ib.A Neptuno exſiccatur ib. Imbribus adiuuatur ibid.
Photinus doctrinam Pauli Samoſat.ſequitur 748.b.Ebionis hęreſim inſtaurare conatur ibid. Ebion dicitur ibid. Inſania magna effertur 749.b. Supra omnes furioſus euadit 749.b. In quibus excelluerit ibid. Et quãtũ ſuperbia intumeſceret 195.b. Eius de Deo ſolitario opinio 748. c. In Galatia moritur 195.b
Phraortes Medor.rex 106.b
Phrenon Athenienſis cum Pittaco congreditur 111.b.Olympico certa mine interficitur ibid.
Phrinicus 120.a. vide Phrynicus.
Phryges prius Męones vocati 57.b.291.b.A Tantalo recti 57.b
Phryges quinto mare obtinuerunt 88.a
Phrygia varias appellationes ſortita 738.d
Phrygia ſalutaris 193.b
Phryminas Corinthior.rex 81.b
Phrynicus 120.a.492.b
Phrixus ſi per i ſcribendum 290.b.Eius fuga 57.a. Ab Ariete vehitur ibid. An per mare vel aërem 290.c.Ex Europa in Aſiam traijcit ibid.d. In Pontum proficiſcitur ibid. Sub quo celebrata ſunt Iſthmia 59.a
Picentes in Romanos bellũ mouent 142.a
Picus ante Aeneam Italiæ rex 69.b
Pilades vide Pylades 521.d
Pilatus Procurator Iudææ 154. Imagines Caij in templo Hieroſol.ſtatuit 155.b. Quid geſſerit ibid.156.a.b.157.a.554.a.in Iudæa decennio egit 547. c. Propria ſe manu interfecit 157.a
Pindarus Poëta Lyricus 119.b
Pindarus Muſicus inſignis 120.a
Pinytus Cretenſis vir eloquentiſſ. 172.a. Quæ ſit genuina eius or-

Digitized by Google

thographia 623.a
Pionius in Aſia martyrium paſſus 171.b. Quæ ſit eius lectio caſtigatior 621.b
Piperataria horrea, vide horrea ſi per *a* vel per *e* in quarta 590.c
Piraticam barbari exercent 207.b
Piræus Portus ab Athenienſibus muro vallatus 120.a. Inſignis portus in Attica 403.a. Quando eius fundamenta iacta ibid. a. Cuius conſilio abſoluta ibid.
Piritiades Aſſyrio. rex 82.a. quàm variè legatur 329.b
Pirithous Orci vxorem rapere conatur 55.b. Variam obtinet lectionem ib.b. A Cerbero cane deuoratur ibid.
Piſa vrbs Elidis in Peloponneſo 620.b. Quare Olympia dicta ibid. An adhibendum ſit duplex *s*, in eius orthographia 620.b
Piſiſtratus Hipparchi & Hippiæ pater 388.c. An eius orthographia *y* deſideret 381.a. Athenarum tyrannus 115.a. In Italiam tranſgreditur ibid. Secundo anno tyrannidis vrbe eiicitur 381.b. In Eretriam Theſſaliæ vrbem ſecedit ibid. Secunda vice Athenis regnauit 116.a. 381.a. Quot annis regnarit 386.c
Pittacus Mitylenæus è ſeptem ſapientibus vnus 111.b. Cum Phrenone Athenienſi Olympionicè congreſſus eum interfecit ibid.
Pius Romanæ Eccleſ. Epiſc. 170.a. Quo die Hebdomadæ dominicam reſurrectionem celebrari ſanciuerit ibid.
Placidia Theodoſij Imp. filia 203.a. Galla vocata 777.c. A Gothis capta 203.a. Athaulpho Gothor. regi nupta. A Vuallia Honorio fratri reddita. Conſtātij poſtea Imper. nuptias promerita ibid. Ex quo habuit Honorium & Valētinia. Imp. 204.a. 780.a. A fratre Honorio pulſa 204.b. Quid geſſerit ibid. & 205.a
Plancus vnde dictus 520.a
Placillus Antiochiæ epiſ. Arianus 186.b
Platearum bellum 120.a. 403.c
Plato Comœdiarū ſcriptor 121.a
Plato Philoſophus naſcitur 123.a. Illuſtris habetur 124.b. 125.b. Annos quot vixit 419.a. Moritur 126.b. 435.a
Plautius honorificè Ciceronem exulem ſuſcepit 144.a
Plautus Poëta Sarcinas ex Vmbria 134.b. Vnde dictus Sarſinas 462.c. Annonæ difficultate premitur ibid. Ad molas manuarias piſtori ſe locat ibid. Ab opere vacans fabulas ſcribit ibid. Vendit ibid. Moritur 134.b
Plemneus Sicyonior. rex 38.a. Varietatem recipit in ſcriptione 260.a
Plinius ſecundus Nouocomenſis orator & hiſtoricus 166.b. Veronenſis ex ſorore nepos 600.c. Anno, qui ſubſecutus eſt eius Conſulatū adminiſtrationē Bithyniæ ſuſcepit 601.a. Quid geſſit 166.a. & ſeq. locus emendatur 476.d. 489.d. vſq; ad tēpora Antonini Pij vixit 602.c
Plinius ſecundus ſenior Veronenſis 602.c. Nouocomenſis auunculus 600.c. Libros 37. naturalis hiſto. ſcripſit ibid. Apud Veſuuium moritur 602.c
Plinta Conſul 204.a
Plotius Gallus primus Romæ Latinam Rhetoricā docuit 142.b
Plutarchus Cheroneus Philoſophus 161.a. 167.b
Plution artis metoricæ præceptor 148.b
Pluuia exercitui Antonini diuinitus precibus Chriſtia. conceſſa 172.b
Pluit lana 194.a. 740.b
Poëtæ veteres ſua vendebant poëmata 470.d
Polemō Xenocratis auditor 454.c. Eiuſque in Schola Platonica ſucceſſor ibid. Moritur 131.b
Polemon Rhetor inſignis 169.a
Poliorcetes id eſt vrbiū expugnator Demetrius 450.a. An cum *y* pingi debeat 450.a. Syriæ rex 129.b. Vrbem Samariæ vaſtat 130.a
Pollentia vrbs vbi ſita 772.c. Prope eam inter Gothos & Romanos vtriuſque partis cōtentione magna pugnatū 201.a.b
Pollio Conſul 625.d
Pollux Caſtoris & Helenæ frater 63.b. Vnus ex Argonautis ibid.
Polyænus Stratagematum ſcriptor 337.d
Polybus Sicyonior. rex 60.a
Polybus Thucris rex Aegypti ab Homero vocatus. vide Thucris 69.b
Polycarpus Smirneus Epiſcopus 165.b. Ioan. Euangeliſtæ auditor ib. Romā proficiſcitur 171.a. Eius acta & martyrium ibid.b
Polycrates Sami tyrannus 116.b
Polycrates Aſianæ prouinciæ Epiſcopus 1 ,4.b
Polyhiſtor grammaticus 151.a
Polyphides Sicyonio. rex 66.b. An aſpirari debeat 303.a
Pometia à Tarquinio Superbo domita 117.a
Cn. Pōpeius Magnꝰ naſcitur 141.a. 481.b. Conſul factus 492.b. Glorioſè triumphat 143.a. Eius geſta ibid. 144. 145. Iudæos vectigales facit 143.b. 144.a. Cauſæ belli inter Pomp. & Iul. Cæſarem 498.d. 499.a. Pompeij diſceſſus ex vrbe 499.a. Occiditur 145.a. Eodem die, quo de Mithridate, & Tigrane triumphauit, moritur 481.c. Eius caput vnguentis conditur 501.b. Corpus rogo imponitur 501.a. Eius reliquiæ allatę vxori ibid.
Pompei theatrum incenſum 154.a. 578.a. Eius magnitudo & inſtauratio 546.a
Pompeianus dux cognomento Francus 180.b. Aduerſus Zenobiam dimicat ib. Huius familia Antiochię perſeuerabat tempore Hieronymi ibid.
Pompilia Veſtalis viua defoſſa 119.b. Confunditur cum Popilia. vt Pompilius cum Popilio 401.c
Pondera & menſuræ à quo reperta 93.b
Pontia inſula Romanorum colonia 447.b. Exulibus deſtinata 165.a. 596.b. An eadem cum Pandataria vide Pandataria.
Pontianus Roma. Eccleſ. Epiſcop. 177.a
Pontianus Conſul 641.b
Pontifices Romani 157.b. 161.b. 163.b. 164.b. 165.b. 166.b. 167.b. 168.b. 169.b. 170.a. 171.a. 172.a.b. 174.a. 175.a. 176.a.b. 177.a.b. 178.b. 179.a.b. 181.a.b. 182.b. 184.a.a.b. 187.a.a. 189.b.b. 193.b.b. 199.a. 201.a.b. 203.b.b. 204.b. 206.a. 209.a
Pontius acta paſſionis Cypriani conſcripſit 951.c
Pontus polemoniacus cur ſic dictus 573.d. Factus prouincia Romanorum 160.b. à Conſtantino in honorem matris Helenopontus nuncupatus 696.b
Pontus à Gothis depopulatus 179.b
Popilius Conſul 478.a
Popilius Ciceronis interfector 146.a. Cuius coronata imago pro roſtris iuxta caput & manū Ciceronis dextrā poſita 146.a.

Digitized by Google

Tribunus plebis 506.a
Poppæus Conſul 539.a
Populus Roma. ſeditionem facit 119.b. A patribus ſecedit ibid. In monte ſacro armatus conſedit 399. b. In monte Algido obſidetur ibid. A Dictatore Quintio Cincinnato liberatur 119. b
Portius an ſcribendum Porcius 492.c
Porcius Cato Cõſul 479.c. Stoicus illuſtris 143.b
Porron Conſul 797.c
Porphyrius Ethnicus & impius 3. a.340.a. Opus contra Chriſtianos texuit 3.a. Exilij pertæſus iam ſenex librum compoſuit 698.d. Palinodiam cecinit ibid. Confutationẽ eorum, quę contra religionem Chriſtianam dixerat, inſeruit ibid. Ad Cõſtantinum Imp. inſigne volumen miſit 186.b. Ideo ab exilio reuocatur ibid. & 698.d
Portæ vrbis, quæ ſacræ dicantur 604. d
Portius Latro in arte dicẽdi clarus 529.d. In Schola Marulli Rhetoris Senecæ cõdiſcipulus 530. Vide Marcus Port. Latro.
Portus Oſtienſis extructus 565.d
Porus ab Alexandro bello in India laceſſitus 127.b
Poſthumius Cenſor Ro. 441.b
Poſthumius Conſul 471.b
Poſthumius Gallias recepit 170.b
Præconio Nero inter Cerycas vbique contendebat 574.a
Præconum agones 574.a
Prædicationis Chriſti annus 1. 751. d
Prænestini à Rom. ad Albiam amnem ſuperati 125. a. An cum diphthõgo ſcribi debeat 429.d
Præfectus Prætorij, ſeu Prætorio 669.a.703.b.707.a
Prænomini nomen ſubſtituitur falſo 503.b
Praxilla 121.b
Praxonis Iphiti pater 96.a
Præsbyter Sirmij Octauianum ex Proconſule recepit 194 b. Apud ſe latitantem prodere noluit ibid. Ideo iniquiſſime decollatur ibid.
Priamus poſt Laomedonta regnauit 65.b. Cui Memnõ & Amazones tulere auxilium 69.a
Principium belli ciuilis inter Cæſarem & Pomp. 144. b. Vide Initium.
Priſca 623.b
Priſcilla vates inſana 172.a. Pſeudoprophetiæ Cataphrygarum auctrix ibid.
Priſcillianus Galletiæ Epiſ. 198.a. Abilæ in Hiſpania 763.a. Hæreſim nominis ſui condidit 198. a. In Synodo Burdigalenſi condemnatur 199.b. Ad Maximũ tyrannum prouocat ibid. Treuiris ab Euodio præfecto prætorio auditur 199.a. Nocens pronunciatur 767. c. A Maximo gladio addicitur 199. b. & 767. c
Priſcillianiſtæ Manichæis coniuncti 762.c. Solis nominibus diſcreti ibid. Dogma Gnoſticorum ſequuti ibid.
Probinus Conſul 200.b
Probus Impera. 181.a. Quæ geſſit ibid. & 659.c. Vbi & à quibus interemptus 181.b
Probi annus ſecũdus quotus apud diuerſas gentes 181.a
Probus Berythius Grammaticus 159.b. Romæ agnoſcitur ibid. Commentarios de occulta Philoſophia edit 569.b
Probus Conſul 201.b
Probus vir Hiſpanus 207.b. Apud Geiſericum merito ſapientiæ clarus ibid. A rege in Arianam ſectam tranſire iuſſus, reſpuit ibid. In exilium agitur ibid. Atrociſſimis ſupplicijs cruciatur ibid. Illuſtri martyrio occumbit ibid.
Procas Syluius Auentini regis filius 93.b. Latinorum rex ibid.
Procles Ariſtodemi filius 74. a. Euriſthenis frater ibid. Cũ fratre Spartam obtinuit 74.a
Proclus Conſul 708.b
Proclus, vide Iulius Proculus 357. c
Proclytus primus quadrigam iunxit 45. a. Vide Throchilus.
Procõſularis quid ſignificet 743.b
Procopius Cõſtãtinopoli tyrannidem inuadit 193. b. Apud Phrygiam Salutarem extinguitur ibid.
Proculus Galliarum tyrãnus 659. c. A Probo Imperato. ſuperatus ibid.
Procurator Iudææ quale officium 547. d
Prodicus Philoſophus inſignis 122.b
Proetus Argiuor. rex 57.b
Profugorum varia & incerta latibula 303.d
Progne Pandionis filia 53.a.57.a
Prohæreſius Sophiſta Athenienſis 192.b. An diphtongum germana eius orthographia deſideret. A Iuliano ad Chriſtianos docendos ſpecialiter eligitur ibid. Sponte Scholam deſerit ibid.
Prometheus Atlantis frater 41. a. Quæ geſſit ibid.
Prophetia Agabi ſub Claudio expleta 158.a
Proſerpina ab Orco Moloſſorum rege capta 51.b. Eiꝰ fabula 55.b
Proſper Notarius Leonis Papæ pag. 3. in Epiſt. Locus natalis eiuſdem ibid. & in Appar. 24. An fit Aquitanicꝰ ibid. An fuerit Epiſcopus ibid. An in Italia, an in Gallia ibid 25. An fuerit Aquitanus ibid. Plures Epiſcopi nomine Proſperi ibid. 25. d. Auguſtini obſeruantiſſimus, illique coæuus 783. c. Chronici ſcriptor 198. a. Chronica tria eius nomine pag. 25. in Appar. & 789.d. Eius Chronicon ibid. Cur contineat Conſules pag. 23. in Appar. Vulgatum, pars maioris libri ibid. 24.
Protagoras Sophiſta 122.a. Ipſius libri Athenis decreto publico ſub voce præconis concremati 122.a.414.d
Prouinciæ duæ tantum à Nerone factæ 160.b. A Traiano tres 166. b
Pruſias vrbs conditur 109.b. Quę eius lectio receptior ex Ms. 369. b
Pruſias rex Bithynię Hannibalem profugũ recipit 135. b. A quo poſtea à Romanis repetitur ibi.
Prytani quid 346.b. Quando Corinthi conſtituti 97.a
P S nonnunquam veteres pro S P 435.b
Pſalterium Dauidis canorum 1.b. Apud Hebræos carmine multiplici conſcriptum ibid.
Pſammeticus Aegyptio. rex 107.a
Pſammites Aegyptio. rex 111.a
Pſammus Aegyptio. rex 95.b
Pſammutes Aegypti. rex 124.b
Pſeudophilippus Macedo. rex 138. a. Vltimæ ſortis, nomine Andriſcus 470.d. Regis Perſei fil. creditus 471. a. Ob ſimilitudinem oris Philippum ſe nominat 471.a. A Romanis interficitur 138.b
Pſeuſennes Aegypti rex 83.a. Receptior orthographia quæ 831. a
Pſeuſius Philoſo. clarus 128. b. Varie legitur in Ms. 445. c
Ptolemæus Alorites Macedoniæ

Digitized by Google

rex 125.b. Quomodo ſcribatur 430. b
Ptolemęus Lagi fil. 128.a. Primus inter eos, qui in Alexãdri imperiũ partiti ſunt, in Aegypto regnauit 128.a.443.a. Quid geſſerit 128.a.129.a.130.a
Ptolemęus Philadelphus Aegypti rex 130. b. Quæ geſſit 131. a. Biblia transferri curauit ibid.
Ptolemæus Ceraunus Macedonię rex 131.a
Ptolemæus Euergetes Aegypti rex 132. b. Oniæ Iudæorum Pontifici ob conſueta tributa non reddita infeſtus ibid. A Ioſepho viro ſtrenuo placatur ibid.
Ptolemæus Philopater Aegypti rex 133. b. Sub quo ea quæ in tertio Machabæ. libro ſcripta ſunt, geſta referuntur ibid. Ab Antiocho Syriæ rege vincitur 134.a
Ptolemæus Epiphanes Aegypti rex 134. b. Quæ geſſit ibid. 135.a. 136.a
Ptolemæus Philometor Aegypti rex 136.a. Quæ geſſit 138.b
Ptolemæus Euergetes Aegypti rex 138.b. Quæ geſſit 139. a. 140.a.477.d
Ptolemæus Phyſcon qui & Soter Aegypti rex 140. b. A matre Cleopatra regno pellitur 141.b. In Cyprum ſecedit 141.b. E fuga regreditur 142. a. Regnum iterum obtinet ibid.
Ptolemæus qui & Alexander Aegypti rex 141. b. Cleopatram matrem interemit 142. a. Ob cædem matris regno à ciuibus pellitur 142.b
Ptolemæus Cyrenæorũ rex 141.b. Cui cognomen Apio 485. a. Moriens teſtamento Romanos reliquit hæredes ibid.
Ptolemæus Dionyſius Aegypti rex 143.a
Ptolemæus filiorum Ptolemæi Dionyſij maior Aegypti rex 501. a. Quæ geſſit ibid. Corpus eius in Nilo repertũ 145.a
Ptolomæus Geographus defenditur 478.c
Ptolemæi Lagidæ dicti vſque ad Cleopatram in Aegypto regnarunt 149.a
Ptolemæi nominis origo vnde fluxit 430.c. Quomodo pingatur 430.b
Põtius Pilatus ſe interfecit 559. c. Vide Pilatus.
Publius Falcidius, vide Caius Falcidius 172. vel Falcidius 506.c
Publius Terentius Varro vbi, & quando naſcitur 142. b. Quo ætatis anno Græcas literas tertur didiciſſe ibid.
Publius Dolabella Conſul 145.b
Publius Seruilius Iſauricus publico funere effertur 145. Cui intra Vrbem ius ſepeliendi datur 605.a
Publius Mimographus natione Syrus 146.a. Romæ Scenam tenuit ibid.
Publius Hieroſoly. Epiſco. 170.b
Pudens Conſul 620.d
Pugnæ variæ; Alcibiadis & Pharnabaſi 124.a. Alexãdri aduerſus Thracas & Illyricos 127. a. Alyattis & Aſtyagis 113.b. 376.b Amazonum contra Thebanos 67.b. Amazonum & Cimbrorum 74. b. Antigoni aduerſus Iudæos 147.a. Antiochi & Philopatris Ptolemæi 134.a. Antiochi & Scopæ 134.b. Arbacis cum Sardanapalo 92.b. Arſacis & Antiochi 140. a. Auguſti & Antonij 146.a. Actiaca 149.a. 516.c. Chaldęorum & Phœnicum 47.a. Cimonis cõtra Perſas 121.a. Cræſi & Cyri 115.b. Cyri & Aſtyagis 114.b. Cyziceni & Grypi 140. b. Danai & Steneli 51.a. Epigonorum aduerſus Thebas 67. b. Eumolpi 57.a. Gladiatorum in Campania 143. a. Harpagi aduerſus Ioniam 117.a. Hectoris filiorũ 71.a. Herculis & Anthei 45.a. 55. a. 67. Ionathæ & Bacchidis 138. a. Ioſiæ & Nechaonis 110.a. Lacedemoniorum & Argiuorum 103.a Lacedęmoniorum contra Meſſenios 101. a. Lapitharum & Centaurorũ 65. a Liberi Patris in India 51. b. 59.b. Minois aduerſus Dedalũ 67.b. Neptuni & Mineruæ 47. a. Nini & Zoroaſtris 18. a. Pelopis aduerſus Ilium 59. b. Peloponneſiaca 75.b. 76.a. Perdicæ aduerſus Aegyptios 128. a. Perſei aduerſus Perſas 59. a. Pittaci & Phrenonis 111. b. Pyrrhi & Oreſtis 71.a. Romanorum contra Fidenates 122.a. Præneſtinos 125. a. Samnites 126.b. 128.b. Vmbros, Marſos, & Pelignos 129. a. Gallos Tyrrhenoſque 130.a. Syracuſas 131.b. Carthaginenſes 132. a. Capuam & Siciliam 134.a. Perſem 137. a. Iugurtham 140. b. Romuli cum Cenninenſibus Antennatibus Fidenatibus & Veientibus 99.a.101.a. Septem virorum aduerſus Thebas 65.b. Spartani aduerſus Cadmũ 59. b. Sphyngis in Cadmum maritum 63.b. Suſachim regis Aegypt. contra Iudæos 82.a. Telaphis & Carſatis aduerſus Phoronium 30.b.32.a. Thomiris & Cyri 116.b. Timoetis & Xanthi Boëtij 73.b. Triphonis & Ionathæ 139.b. Troi & Tãtali 57.b. Troianorum 69.a. Tulli Hoſtilij cum Albanis Veientibus & Fidenatibus 107. a. Vide Bellum.
Pupienus Maximinum Imper. occidit 177.a. Quæ geſſit ibid. & 641.
Purpura quis primus Roma. rex vſus 105.b
Purpureo Conſul 463.c
Puteolos olim Dicæarchia dicta 116.b. A Samijs condita ibid.
Puticuli locus extra Romam ad recipienda cadauera vilium & damnatorum 605.b.c
Pylades Cilix Pãtomimus 150. a. Primus ſibi chorum & fiſtulam præcinere fecit 150.a
Pyras Callytiæ pater 41.a. Filiam in templo Iunonis antiſtitem conſtituit 262. d
Pyrpila Delos nuncupata 220.a
Pyrpole Ortygia dicta 220.c
Pyrrhica vox actionem ſaltationis militaris ſignificat 574.a
Pyrrhus Delphis ab Oreſte occiſus 31.b
Pyrrhus Macedonum rex 130. b. Eius obitus 451.a
Pythagoras Phyſicus à Pherecyde inſtitutus 387. b. Philoſophus clarus 116.b. Se non ſapiẽtem ſed Philoſophum dici voluit 2.b. 4. b. Diem vltimum obijt 119. a. Hoc nomine eodem tempore quot dicti 398.a
Pythagoræ litera y tributa 424. c
Pythanæ vrbs terræ-motu collapſa 166.a
Pythia mulier Apollinis ſacrificula 291.b
Pythia quãdo primum acta 113.b. A Nerone celebrata 161.a
Pythius vnde Apollo dictus 291.a
Pythium ædes Apollinis Athenis à Piſiſtrato condita 291.a

Q

Quadi contra Romanos dimicant 171. b. Pannonias occupant 179.b
Quadrageſimale Ieiunium ex inſtitutione apoſtolorum 612. d.

Digitized by Google

A Teleſphoro confirmatum & renouatum cum negligentius obſeruaretur 169.b
Quadrageſimus miſſus natali vrbis Romæ actus 178.a. Quando celebrari ſolitus 645.a.b.c. vide Miſſus.
Quadratus Apoſtolorum diſcipulus 168.b. Libros pro Chriſtiana religione compoſuit ibid.
Quarta Trebellianica & omnes quartæ à Iuſtiniano fuerunt auctæ 506.d
Quietus Lyſias in Iudæos mittitur 167.a. vide Luſias & Luſius.
Quinquatria 506.b
Quinquegentiani Africam infeſtant 182.a. Diuiſim an coniunctim legendum ſit 665.c. Vnde dicti ibid.
Quinquennalia 589.c
Quintianum prouerbium 156.a. De quo dicatur 554.c
Quintilianus Romam à Galba perductus 162.a. vide M. Fabius.
Quintilis menſis ab Antonio in Iulium mutatus 145.b
Quintilius Claudij Imperatoris frater 180.a. A Senatu Auguſt' appellatus ibid. Aquileiæ occiſus ibid.
Quintilius Cremonenſis moritur 150.a
Quintius Cincinnatus Dictator creatus 119. b. milites Romanos in Algido monte obſeſſos liberat ibid. Præneſtinos vincit 125.a
Quintius à Cicerone defenſus 142. b. In qua ætate, vide Cicero.
T. Quintius Atta Togatarum ſcriptor 143.a. moritur ibid. Via Præneſtina ſepelitur ibid.
Quintus Atherius popularis orator 154.a. Summo honore conſenuit ibid.
Quirinalis mons à Seruio rege vrbi additus 113.b
Quirini nomine Romulus conſecratur 103.a
Quirini templum Romæ ab Auguſto conſtructum 504. d. Septuaginta ſex columnis decoratum ib. Quod totidem annis vixiſſet ibid.
Quirinus Publius Sulpitius dictus 532.b. A Cæſare in Iudæam ad cenſus hominum deſcribendos miſſus 152.a. Vtrum à c. inchoari debeat 532.d
Quirinus Aſconius Pedianus hiſtoricus 163.a. Luminibus captus ibid. Summo in honore conſenuit ibid.
Quirinus Epiſc. Siſcianus 184.b. pro Chriſto occiditur ibid. è Ponte in flumen præcipitatur ibid. Quæ geſſit ibid.
Quirini prima deſcriptio 152. a. 535.d. Quare prima dicatur ib. vide cēſus. Secūda deſcriptio ib.
Quirites à Curibus dicti 99.b

R

RAbini in numeratione annorum ab orbe millenarios omittunt 755.c
Raguel Iectan fil. 10.a
Ramſes Aegyptior. rex 59.b
Raptus Orithyæ à Borea Thrace 51.a. Proſerpinæ ab Orco 51.a. Europę 53.b. Armonię à Cadmo 55.a. Ganymedis à Tantalo 57.b. Europæ à Cretenſibus 59.b. Chryſippi à Laio 61.a. Europæ Agenoris filiæ 61.b. Helenæ à Theſeo 67.a. Ab Alexandro ſeu Paride 67.b
Roſtrum paſtorale quid 353.d. Varia lectio illius ibid.
Rebecca Bathuelis fil. 10.a
Rebaptiſandi mos apud Arianos 705.d
Regali Maziam fil. 10.a
Regericus Gothorū rex Athaulpo ſuccedit 777.b. Nō multo poſt interfectus ibid.
Reges Aegyptior. propter Ioſeph paſtores nuncupati 29.b. Omnes Pharaones dicti 39.a
Reges Albanorum dicti Syluij 73.a
Reges Romano. ſeptem 118. b. Quandiu regnauerunt ib. 395. c. 426.c. Quando expulſi ſunt ibid.
Reges Iudæorum deſierunt 162.b
Regina Saba 9.a
Regij nomine variæ vrbes, in Appar. 25. in Africa dicta Hippone 1770.b
Regma Cham fil. 9.b
Regina Iſaac concubina 10.a
Remeſſes Aegypt. rex Aegyptiorum 51.a. Quam ſubeat orthographiam 278.c. Ab eo Aegyptus dicta ibid.
Regnum Lauinij 71.b
Regnorum computatio & ſeries 10.b
Regulus quibus Coſs. ſuffectus 794.d. 795.c
Reipub. Romanæ finis 144.b
Remus frater Romuli 97.b. Quomodo à Fabio Romuli duce occiſus 99.b
Reliquiæ SS. Andreæ & Lucæ ſub Conſtantio Conſtantiopolin tranſlatæ 727.c
Reliquiarum oſores Ariani 727.a
Rhadagaiſus Gothorum dux 201. a. Italiā ingreſſus ibid. In Tuſcia à Stilicone ſuperatus & captus 201.b
Repromiſſio facta Abrahæ 23.a. 247.c
Rhadamantus Aſterij & Europæ fil. 53.a. Minois & Sarpedonis frater ibid. Lyciorum rex ibid.
Rhagan Phalec fil. 9.b
Rhætij à Tiberio ſubacti 151.b. 528. b. De quibus triumphauit & quo anno ibid. An aſpirari debeat vox 528. b. Vbi ſiti ſunt 525.b
Rhiphath Gomer fil. 9.b
Rhodij Iaynam fil. 9.b. Mare obtinuerunt 86.a
Rhodanius Tholoſanus Epiſcopus 190.b. 724.c. In Arelatenſi, & Biterrenſi Concilijs propter fidem exilio damnatus 190.b. 724.d. Variam recipit orthographiam ibid.b. An idem cū Rhodiano, de quo in Menologio 146.b
Rhodus à Telchinibus edita 34. a. Ophiuſa antea vocata 258.b. & 34.a. Terræ-motu concuſſa 141.a. à Caſſio terra marique oppugnata 668.b. Ad deditionem coacta ibid. Templum vaſtatum 146.b
Roboam Salomonis fil. 80.b. Hebræor. Iuda rex ibid.
Roma quando à Romulo condita 99.b. Quo anno 350.d. Quo menſe 351.a. Reges expulit 117. b. Ad decimum quintum Lapidem imperium tenuit 118.b. A Gallis capitur 124. b. 426.b. A Nerone incenditur 160.b. Terræ-motu concutitur 159.b. Sub Tito conflagrat 163.b. Lue ingenti vexatur 163.a. Tribus diebus ac noctibus nutat 188. b. Ab Alarico Gothorum rege capitur 202.a. A Genſerico expugnatur 789.d
Roma dicitur de vrbe Conſtantinopoli 727.c
Romæ aureæ domus conflagratio 166.a. 606.a
Romani à Romulo nuncupati 99. b. Iura ab Athenienſibus petunt 121.b. Gallos ſuperant 126.b. Limites extendunt 126. Eorum reges vide Reges Romanorum. Reges expellūt 128.b. Quibus Coſs. Proceres dicti ſunt 792. b. Conſules creant 118.b. Latinos,

nos, Samnites, Marſos, Vmbros, & Pelignos ſuperant 226.b. 127.b.128.b.129.a. Colonias deducunt 129.a. 131.b. 135.a. 148.b. Crotonem capiunt 130. b. Gallos & Tyrrhenos ſuperāt 130.a. Sabinorum terram ſorte diuidunt ibid. Syracuſas capiunt 131.b.134.a. Calabriam, Meſſanámque tenent 131.b. Carthaginenſes mari ſuperant 132. a. Centum Libyæ vrbes capiunt 132.a. Siciliam ſubiugant 134. a. Gręcis libertatē reddunt 134. b. Perſen ſuperant 137.a. Macedonas liberos eſſe iubēt 137. a. Mox tributarios faciunt 138. b. Iudęam inuadunt 143.b. Cōtra Germanos dimicant 171.b. Aduerſus Gothos bellum mouent 207.a. Cum Gothis ancipiti prælio pugnant 208.a. Cū Gothis pacem faciunt ibid.
Romana Eccleſia, & in ea Epiſcoporum ſucceſſio magnum præſidium contra Hæreticos 585. c. Qui non cum Eccleſia colligit, ſpargit 736.c
Romulus ex Marte & Ilia generatus 97.b. Quando natus 341.b. Prope ripam Tiberis expoſitus 95 b. Ab Acca Laurentia nutritus ibid. Quæ geſſit 95.b.97.a. 99.b.101.a.b.103.a. Martium menſem à Marte appellat 346. a. Diſparuit 163.a
Roſci⁹ à Cicerone defenſus 143.a
Rubellius Conſul 549.a
Ruben Iacob fil. 32.a
Rudia in Calabria nobilis Ennio ciue 468.c
Ruffinus inſignis monachus 195.b
Ruffinus hiſtor. peregrinationis Melaniæ comes 745.b. Quomodo ſcribatur 749.d
Ruffinus Conſul 200.a
Ruffus Conſul 587.d
Rumoridus Conſul 201.b
Rupilius Conſul 478.a
Rutrum, & raſtrum eiuſdem ſignificationis 353.d

S

Saba fil. Chus 9.a
Saba Iectan fil. 10.a
Saba regio, vnde regina venit, quæ adijt Solomonem 9.a
Sabachon Aegypt. rex 100. b. Bocchorum regē deuicit 100. b. Viuum exuſſit 354.d
Sabæi à Saba Chus fil. oriundi 9.a
Saban Iectan fil. 9.a
Sabatha Cham fil. 9.a
Sabathaca Sem fil. 9.a
Sabinæ à Romulo raptæ 99.b
Sabinorum terra ſorte diuiſa 130. a.451.a
Sabinus Macedonianæ hæreſeos ſectator 736.d. Synodicas epiſtolas occultare ſolitus, quæ pro homouſio facerent 736.d
Sacerdotes Carni. vide Carni Sacerdotes.
Sacerdotes Iudæorum imperare cœperunt 147.b. Quando defierunt 148.a
Sadoc Hebræo. Sacerdos 78.b. Propheta ibid. & 82.a. An in fine aſpirari debeat 326.b
Sadyattes Lydor. rex 109.b. Si per vnicum t 369.b
Saïtes Aegyptib. rex 123.b
Sala Arphaxad fil. 9.a
Salamina vrbs Cypri ſubuerſa 167.a
Salaminę nauale certamen 120.a. 402.d
Salaria via 161.b. Morte Neronis inſignis 161.b
Salaſſia regio Galliæ 507.b.519.d
Salatiel Iudęorum princeps, qui in Iudæam regreſſi ſunt 114.b. Zorobabel fil. ibid.
Saleph Iectan fil. 9.a
Salina vxor Alexandri Reg. Hierosolym. regina 143.a
Salinuntis vrbs 604.c
Salluſtius Criſpus Amiterni naſcitur 142.b.798. Moritur 799. a.147.a
Salluſtij de Catilina, &c. hiſtoria ad quod tempus referenda 147.a
Salmanaſar Sennacherib pater 346.d. Chaldæorum rex 98.b. Idem Sennacherib dictus 347. b. Sex nomina habuit 346. d. Decem tribus Iſraël vicit 98.b. In mōtes Medorū tranſtulit ib.
Salone Herodis ſoror 152.a. Eius duo mariti ab Herode interfecti ibid.
Salonæ vrbs 185.a.683.d
Saltatio & modulatio à Corybantibus inuenta 47.a
Saluius Iulianus perpetuum compoſuit edictum 169.a
Saluſtius Conſul 738.b
Salutaris Phrygia, vide Phrygia 709.c
Salutatio Senatorum & Imper. 667.c
Samaria vrbs à Poliorcete vaſtata 130.a. Ab Herode à fundamentis excitata 150.b. In honorem Auguſti Sebaſte dicta ibid. Principium Hebræorum in Samaria, vide Hebræi.
Samaria dotis nomine Antiocho data 135.a
Samaritæ Aſſyrij nuncupati 99.b. Lingua Latina idem ac cuſtodes ibid.
Samaritani Andromachum occidunt 127.a. Cum Iudæis de honoribus templi ſui contendunt 138.b. Vincuntur ibid.
Samarius fil. Meſraim 9.b
Samariticum bellū ortum 175.a
Sameas Propheta 78.b.82.a
Samij ab Auguſto libertate donātur 150. b. Dicæarchiam, quæ Puteolos dicitur, condunt 116.b
Samnites duobus prælijs à Romanis vincuntur, & ſubduntur 126. b.127.b.
Samniticum bellum annis 70. durauit 453.d. Deditione Tarenti finitum ibid.
Samos cōditur 80.b. A tribus fratribus occupatur 116. b. Rom. prouincia fit 165.a
Samſon corporis robore Herculi ſimilis 4.a. Hebræorum Iudex ibid. & 68.b.
Samuel Hebræis imperat. 72.b
Sanabalath Manaſſis ſocer 436.c. In monte Garizin templum cōſtituiſſe dicitur ibid.
Sapientiæ liber à Ieſu filio Sirach compoſitus 133.a
Sapor Perſarum rex 179.a. Valerianum Imper. in Chriſtianos perſecutionem molitum cœpit ibid. In Perſiam duxit ibid. c. Syriam, Ciliciam, & Cappadociam vaſtat 179.a. Meſopotamiam depopulatur ibid. Niſibim obſidet 187.b.189.a. A Iouiano traditam capit 193.a. Chriſtianos perſequitur 188.b. Maieſtatem & pietatem Conſtantini reueretur 710.a. Ad quem legatos & dona fœderis & amicitiæ ſigna mittit ibid.
Sappho poëtria inſignis 111.b. Pſaltria eiuſdem nominis 374.a
Sardanapalus Aſſyrior. rex vltimus 92.a. Tarſum & Anchialem cōdidit ibid. b. In prælio ab Arbace Medo vincitur 92.b. Semet incendio cremauit ibid.
Sardica vrbs Thraciæ 622.c. 666.b
Sardicenſe Concilium vbi celebratum 622.d.710.b.712.d
Sardis à Cyro capta 115.a. Regia Crœſi 383.b. Ab Alexandro 127.a. Terrę-motu collapſa 153. b. An addendum e ad illius ſcriptionē Germanā 383.b. & ſeq.
Sarmata Antonij monachi diſci-

Digitized by Google

pulus 191.a. A Sarracenis interfectus ibid.

Sarmatæ in Roma. poteſtatem redacti 153. a. Fulmine interfecti 172.b.624.c.Pannonias vaſtant & occupant 195.a. 179.b. Sarmatę Limigantes dominos ſuos expellunt 187.a

Sarmatarum & Sauromatarũ diſcrimen 599.b

Sarmatarum bellum reſumptum 175.a

Sarra vxor Abrahæ 10.a.233.a

Sarraceni anteà Agareni dicti 23. b. In Monaſterium S. Antonij irruũt 191.b. Sarmatã eius diſcipulum interficiunt ibid. Si cum vnico r 727.b

Sarpedon Aſterij & Europæ fil. 53.a. Lycior. rex 51.b

Sarſina vrbs Plauti natalitijs celebris vbi ſita 462.b

Saturninus magiſter exercitus 181. a. Nouam ciuitatem condere orditur Antiochiæ ibid. b. Imperium inuadere molitur ibid. Apamiæ occiditur ibid.

Saturninus Arelatenſis Epiſc. pellit Hilarium in exilium 191. a. 726.b. Arianorum anteſignanus 726.b

Saturninus Conſul 199.a

Saturnus in Italia ante Aeneam regnat 69.b

Saul primus Hebræorum rex 72.b

Saulus ſiue Paulus biennio poſt Stephani obitum ad Chriſtum conuerſus 156.a.554.d

Sauromatæ à Traiano in fidem recepti 165.b

Saxones ad Vſonem in Gallijs cæſi 194.b

Scaliger,vide Ioſephus.

Scandia inſula Langobardorum patria 198.a

Scepſis vrbs 445.d.446.a.Ab hac qui denominati ibid.

Scipio multas vrbes Hiberiæ ſeu Hiſpaniæ recipit 134.b.Totam Hiſpaniam ſubigit 462.b. Eius geſta 134. b. 135.b. Conſul 464.d.Carthaginem in Romanorũ ditionẽ redigit 138.b.Numantiã ſubuertit ibid. Eius monumentum in via Appia 134.a

Scopas princeps militiæ Ptolemæi Epiphanis 134.b. Iudæam capit & ab Antiocho ſuperatur idid.

Scotorum in Chriſtum credẽtium Palladius Epiſcopus primus 205.b.206.a

Andræas Schotus doctiſſim' 429. b. Vitarum Ariſtotelis & Demoſthenis ſcriptor ibid.

Scribæ & legis interpretes occiſi 152.a

Scriptores ſæpe vtũtur verbis aliorum quaſi proprijs 657.d

Scripturæ diuinæ in plurali de diuinis libris intelliguntur 453.a

Scylla triremi ab Vlyſſe vitata 99. b. 71.a. Hoſpites ſpoliare ſolita 71.a

Scythæ vſque ad Palæſtinam penetrant 109.à. A Traiano ſuperantur 165.a

Scythopolis vrbs Palæſtinæ 616. d. An per y pingenda ibid.

Seba fil. Regma 9.a

Sebaſte, idem ac latine Auguſta 523.d. Vrbs diruta 140. a. In honorem Auguſti reſtaurata ibid.b. Samaria,& Ectenias dicta ibid.

Sebaſtianus in Gallia imperium arripit 202.b. Cum fratre interimitur ibid.

Sebaſtianus vir bellandi peritus 209 a. Ab Hiſpania in Africam tranſit ibid. Eius mors miſera ibid.

Sebichus Aegypt.rex 100.b

Sedechias Pſeudopropheta 86.a

Sedechias Hebræo. Iudæ rex capitur, oculis orbatur,& in Babylonem ducitur 110.b

Sedetes Syrię rex 139.b.In Iudęos arma corripuit ibid.

Seditio Iudæorum poſt mortem Solomonis oritur 80.b. Regnũ bifariam diuidit ibid. Multos in Cæſarea Paleſtinæ perdit 159.

Seianus Tiberij Imper. præfectus 156. a. Genti Iudæorũ infeſtus ibid. Ad quam delendam Imperatorem cohortatur 156. a. Conſulatum init 555. b. Occiditur ibid. Quo anno interemptus ibid.

Seleucia à Seleuco condita 129.a. A Traiano in fidem recepta 165.b. A Romanis capta 171. b. Eius portus ibi magnis Reipub. expenſis factus 188. b. Seleuciæ nouem 620.a

Seleuciæ Iſauriæ Synodus habita 191.b

Seleucia Syriæ 171.b..619.c

Seleucia Aſſyriæ 619.c

Seleucus Nicanor Syriæ & Babyloniæ rex 129.a.Et Aſiæ 130.a. Seleuciã & plurimas vrbes condidit 129.a. Idque ex nomine ſuo 620.a. In illas Iudæos tranſtulit 130.a. Ius ciuitatis concedit ibid. In Cilicia Demetrium cœpit ibid.

Seleucus Callinicus Syrię rex 132. b. Egregius victor cognominatus 458.a

Seleucus Ceraunus Syriæ rex 133.b

Seleucus Philopater Syriæ rex 135..a Heliodorum in Iudæam mittit ibid.b

Seleucus ab Antiocho Cyziceni fil. viuus exuſtus 141.b

Selinis,vide Selinus 366.a

Selinuns Ciliciæ ciuitas, Traianopolis dicta 604.c.Morte Traiani celebris 167.a. An per i in ſecunda pingi debeat 604.c

Selinus vrbs in Sicilia cõdita 107. b. Vnde ſic dicta 366.b. Quomodo efferenda 366.a

Sella altera ex vxoribus Lamech 7.a. 227.a

Sellum Hebræo. Iſraël rex 94.b

Sem Noe fil. 9.a

Semele Dionyſi mater,Cadmi filia 49.b.53.b

Semiamira 638.a

Semiaſyra Antonini Imper. mater 176.b.Cum filio intefecta ibid.

Semiramis vxor Nini 18.b. Eius geſta ibid.

Semiramis altera Belochi filia 52. b. Actoſa dicta ibid. Aſſyrijs cum patre regnat ibid.

Sempronius Conſ. 452.b

Sempronius vir eruditus 198.a

Senator Conſ. 207.

Senatus Athenienſium 145. a. 501. d

Senatores vnde dicti 101.b. Cur patres appellati. Centum à Romulo lecti ibid. Rempub. per quinos dies regunt 103. b. Cur annus regni Senatorum annis Numæ adnumeretur 357.d

Sennacherib Salmanaſar fil.Chaldæorum rex 98. b. Eius geſta 99.

Seneca Hieroſoly.Epiſc. 168.a

Senes ob ætatem Senatores dicti 101.b

Senſcoris Aegypt.rex 89.b.Quãta in eius ſcriptione varietas 334.c

Sentius Saturninus Conſ. 150.b

Sephar mons Orientis 9.a

Sephar Mazam fil. 10.a

September Germanicus dictus 164.a.589.a

Septem ſapientes Homero poſteriores 4.b. Quando floruerunt 113.a

Septuaginta Danielis Hebdomades 147.b

Digitized by Google

Septem aduerſus Thebas pugnauerunt 65.b
Septizodium 632.a
Septizonium vnde dictum 632.b. Romæ conſtructum 175.a
Septiſolium 632.a
Sepulturæ locus quis Romæ 604. d. Quibus intra vrbem ius Sepulchri 605. a. Locus publicus dicatus Sepulturæ qui dictus ibid. c
Sepulchrum honorarium 561. d. vide Germanicus.
Serapis, vide Sorapis.
Serapis Iouis & Niobes fil. 30.b. Argiuorum rex 35.a. Eius geſta ibid. Eius ſimulachrum ex omnibus metallorum & lignorum generibus conflatum 452. a. Iuſſu Ptolemæi Soteris Alexandriam ingreſſum 130.b. 452.a. Læua vnum templi parietem, alterū dextra pertingens 451.a. Eius templum incenſum 173.b
Serapion Antiochiæ Epiſc. 174.a
Serapion Philoſophus & Orator 162. b
Serapium, locus quis 590. c. Romæ conſtructum 164.a
Serapeum 590.a
Serdica in Dacia Galerij Imper. patria 182.a. Vrbs inter Orientale, & Occidentale Imperium ſita 666.c. Varijs Concilijs nobilitata ibid. Vtrum a in prima recipiat 666.a
Serenus Plautus 546.d
Serenus Granius Legatus nobilis 168. b. Literas ad Hadrianum pro Chriſtianis mittit ibid. Innocentium hominum ſanguinem vulgi clamoribus fundi queritur ibid.
Sergius Conſul 189. a. 714. a. 717.a
Serpēs pinnatus Triptolemi nauis 55. b
Serranus Conſul 481.a. 797.c
Sertorius Hiſpanias occupans occiditur 490.d
Seruch Rhagan fil. 9.b
Serui in Sicilia bellum mouent 139. A Rom. obſidētur 140.a. Ad ſua inuicem cadauera deuoranda fame conuertuntur 140. a
Seruilius Iſauricus publico funere elatus 145. b. Cur ſic dictus 503. d
Seruitus Hebræorum 38.b. Quot annis durauit 260.b
Seruius Romanorum rex. Eius acta & mors 113.b
Seruius Sulpitius Iureconſ. 145.b. Ciceronis familiaris & intimus 503. b. Celeberrimus & Iuriſconſultiſſimus ibid. c. Publico funere elatus 145.b
Seruius Plautus corrupti filij reus 154.a. In iudicio ſemet interficit ibid.
Serycæ, vel Cericæ, eius ſignificatio 574.a
Seth Adam & Eua fil. Enoch pater 7.a. 227.b
Seuenitarum Dynaſtia 124.b
Seuenitica oſtia Nili à Seuene Aegypti vrbe dicta 427. d. An per b in ſecūda pingi debeat ib.
Seuerus Rom. Imper. 174.b. Eius geſta ibid. 175.
Seuerus Cæſar factus 184.a. Contra Maxentium miſſus & interfectus ibid.
Seuerus Treuerenſis Epiſ. 783. a. In Britannia mittitur ibid. Renaſcētem Pelagij hæreſim confutat ibid.
Seuerus, vide Sulpitius.
Sextilia veſtalis viua defoſſa 131. a. 453. c
Sextilis menſis Auguſti nomen accepit 149. a. Vide Auguſtus 515.c
Sextus Philoſ. Plutarchi nepos, & Antonini Veri præceptor 167. b. 608. a
Sextus Pompeius ab Octauio Sicilia expulſus 512.a
Sibylla Erithræa 101.a. Samia, quæ Herophila dicta 103.a. 107.a. 359. b
Sicca Africa ciuitas 186. Vbi Arnobius Rhetor docuit ibid. & 695. c
Sicilia à populo gubernata 121.a. Romanis ſubdita 134.a. Prima Romanorum prouincia 461.b. A Piratis vaſtata 207.b. Grauiter afflicta 209.a. Huius multæ vrbes à mari oppreſſæ 193. b. Sæpe pro Cilicia 652.a. 451.d
Sicininum quid 739.c. Ab Vrſino Epiſcopo inuaſum 193.b. Quō ſcribi debeat 739.c
Sicyon Sicyoniorum rex 58.a
Sicyonij à Sicyone nūcupati ibid. 58.a. Ante Athenarum vrbem & Argiuorum regnum in Græcia florentes 4.b. Primo Aegialei dicti 58.a. Eorum regni ortus 10.b. Duratio 72.a. Occaſus ibid. b
Sideres vnde dictus 476.a
Side in Cicilia condita 55.a. Quæ ſit caſtigatior illius orthographia 287. c
Sidon Syriæ ciuitas Phænicis & Cadmi regia 51.b. An per y ſcribēda 434.a. Ab Ocho Perſa. rege ſubuerſa 126. b. Vnde dicta 434.a. Terræ-motu concuſſa 183.b
Sidon Meſarain fil. 9.b
Siene inter vrbes Aegypti numerata 427.d
Sigiſuultus Comes 205.b. In quē belli contra Bonifacium cœpti cura transfertur ibid. Conſul creatur 207.a
Signum crucis maximum in Oriēte apparuit 190.a. Hieroſolymis die Pētecoſtes viſum 720. c. Lucem diei ſuperans ibid. In cœlo pēdet vt columna 200.a. Multis occaſionem profitendi religionem Chriſtianam dedit 721.a. Vide crux.
Sigonius reprehenditur 469.d
Silanus Conſul 519.d
Silius Nerua Conſul 574.b
Silo 528.d
Siluanus Conſul 572. a. 575. c. Vide Syluanus.
Silueſter Roma. Eccleſ. Epiſcop. 184. b
Simeon fil. Iacob 30.a
Simon Iudæorum Pontif. Maxi. 129. b Oniæ fil. & cur iuſtus cognominatus ibid.
Simon Hieroſoly. templi Præpoſitus 135.b. Eius acta ibid.
Simon Iudæorum dux & Pontifex 139.a. Eius acta & caſus ibid.b
Simon Hieroſoly. Epiſ. 160.a. In locum Iacobi aſſumptus ibid. Crucifixus 166.a
Simonides Muſicus clarus 107. a. 115. b
Simonides Lyricus Poëta 116. a. 119. b
Simulachra à quo reperta 4.a
Simulachrum Iouis Olympici fulmine tactum 144.b
Singuli in ſuis prædijs quando ſepeliri ſoliti 604. d. Vide ſepultura.
Sinope in ponto condita 109. b. Si per y 368.d
Sinoces dux exercitus Theodoſij contra Bonifacium 205.a. Eius proditio & mors ibid.
Siparis Senſcoris pater 89.b. Deus nuncupatus & Serapis dictus ibid.
Sirmij turris ferrata 181.b. Probi Imper. cæde nobilis ibid.
Sirmium vrbs Pannoniæ Probi Imp. patria 656.b. An deſideretur y in eius orthographia ibid.
Siſcia vrbs ſecunda Pannoniæ

Digitized by Google

679.a. An *u* in prima adhiberi debeat 678.d. Quirini Cypriani natalitijs celebris ibid.
Siſyphus Corinthum condidit 55.a. In gratiam Melicertæ ludos Iſthmios inſtituit 292.d
Situs editorum debet retineri in re dubia 427.a
Sixtus Roma. Eccleſ. Epiſc. 167.b. Eius orthographia 651.b
Sixtus 3. totius orbis pace & conſenſione Roma. Epiſc. 206.a. Pelagianę hæreſi occurrit 208.a. Eius acta & mors ibid.
Smendis Aegyptio. rex 81.a
Smyrna in vrbis modum ampliata 82.a Terræ-motu diruta 173.a
Sobe, Cethuræ Abraham vxoris fil. 10.a
Socrates naſcitur 120.b. & 466.d. Pythagoram ſequitur 4.b. Platonem erudit 4.b. Celebris 122.b. Moritur 124.b. 425.b
Socratici clari habentur 124.b
Sodoma ſuccenſa 25.a. 249.a
Sogdianus Perſarum rex 123.a
Sol lingua Phœnicum Heliogabalus dictus 637.c. vide Heliogabalus.
Sol Cleopatræ fil. 149.a. Ante currum Auguſti triumphantis ductus ibid.
Soles tres Romæ quando apparuerunt 145.b
Solis defectio 113.a. 121.a. 129.a. 155.a. 158.b. 159.b. 540.c. Sub Thalete 376.b. 113.b
Solis Agon ab Aurelia. Imp. conſtitutus 180.b. Templum Romę conſtructum ibid.
Solomon fil. Dauid Hebræo. rex 78.a. An per *a* in prima pingi debeat 326.b. A Sadoch Pontifice inauguratur & vngitur ib. b. Quid geſſit 78.a. 80.b
Solon Draconis legibus antiquatis ſua intra conſtituit 113.a
Solonis libri de legibus 168.a
Sophocles Tragicus poëta 122.a. Athenis moritur 123.b. 421.d. Eius opera quando edita 120.b
Sophonias Propheta 108.b
Sorapis vox Hebraïca 252.a. vide Serapis.
Soſares Aſſyrior. rex 68.a
Soſarmus Aſſyr. rex 64.a
Soſarmus Medorum rex 94.b
Soſius Conſul 512.b
Soſthenes Macedo. rex 131.a
Soſtratus Gnidius Pharum Alexandriæ conſtruxit 130.b
Soter Aegypti rex 140.b
Soter Roma. Eccleſiæ Epiſ. 172.a
Sotio Philoſophus Alexandrinus 153.a. Senecæ præceptor ibid. An per *e* ſcribi debeat 540.b
Spadones Alexandri regis Pompeiũ occidunt 145.a. Spadones fieri prohibentur à Domitiano 163. vide Eunuchus.
Spalatum Diocletiani villa 185.a. Quî ſcribendum 683.d. & ſeq.
Sparetus Aſſyrior. rex 44.b
Sparta à Sparto condita 35.b. Cur ſic dicta 297.d
Spartacus dux belli Spartaci ſeu gladiatorum 490.b
Sparti aduerſus Cadmum conſiſtunt 59.b. Cur ſic dicti 61.a. Anteà Leleges nũcupati 297.d
Spartiadæ cum Ionatha amicitiam faciunt 138.b
Spartus Phoronei fil. 35.b
Speuſippus inſignis 124.b. Platonis in Academia ſucceſſor 126.b. Quandiu Scholam tenuit 435.a. Obiit 126.b
Spondanus eruditus & pius 322.a
Speuſius Philoſophus 128.b. Qualem ſcriptionem recipiat 445.c
Sphynx vxor Cadmi 63.b. Eius geſta ibid.
Spinaces Aegypt. rex 87.a
Spurius Caſſius primus magiſter equitum Romæ factus 119.a
Spurius Carbilio G literam cæteris adiecit 557.d
Stagera vrbs Macedonię ſeu Thraciæ in Europa 365.b. Quando condita 107.b. Ortu Ariſtotelis celebris 365.c
Statius Cecilius Comœdiarũ ſcriptor 136.a. Eius res geſtæ ibid.
Statius Surculus Tholoſanus 159.b. Eius orthographia quæ 569.b. In Gallia Rhetoricam docuit ibid.
Statua Mineruæ Athenis 122.415.b
Statuæ Caij Imp. conſecratæ in Synagogis Iudæo. 557.b
Stalenus vide Stelenus.
Stelenus Crothopi fil. 29.a. Argiuorum rex 49.b. Euriſthei pater 51.a. Argis à Danao pulſus 51.a. Variæ eius ſcripturæ 274.d. 296.d
Stenelus Geographus emendatur 545.c
Stephanus lapidatur 156.a. Quãdo martyrio coronatur 554.d.
Stephanus Roma. Eccleſ. Epiſc. 178.b
Stephanus Antio. Epiſc. Arianus 186.b
Stephinatis Aegyptiorum rex 104.b
Steſichorus poëta clarus 111.a. Moritur 115.b
Stilico Conſul dux exercitus contra Gothos 201.a. Multa Gothorum millia cædit, regem capit ibid.
Stilla à gutta quid differat 158.b
Stilpo Philoſophus Menedemo admirationi fuit 445.d
Strabo quando ſcribebat 542.d
Stratonis turris nunc Cæſarea dicta 151.a
Sueſſam quando coloniæ deductæ 447.b
Sulpitius Seuerus emendatur 724.c. 740.d
Sunia Veſtalis viua defoſſa 120.b
Suno Francorum dux 744.b
Surculus vide Statius.
Sus in fronte portæ Hieruſalẽ ab Hadriano ſculptus 169.b
Suſachim Aegypti. rex 82.a. Contra Iudæos dimicat ibid. Templum ſpoliat ibid. 82.a
Syagrius Conſul 198.b
Sybaris vrbs condita 103.b
Sycinnium 639.c
Sylla Athenienſes vaſtauit 142.b. Romam obtinuit 143.a. Eius geſta, & interitus ibid. & 489.c.d.
Sylo vide Silo 528.d
Syluanus in Gallia res nouas molitur 190.b. 723.d. Extinguitur ibid.
Syluius Poſthumus Aeneæ ex Lauinia fil. 71.b. Aſcanij frater ib. & 314.c. Ruri in ſyluis natus 315.b. Ab Aſcanio educatus 71.b. A quo hęres regni inſtitutus 71.a. Latinorum rex 73.a
Syluius nomen regum Albanorum 73.a. An per *y* ſcribi debeat 315.a
Syluius Athys Albæ regis fil. 81.b. Latinorum rex ibid.
Syluius Tiberinus Capeti fil. 87.a. Latinorum rex ibid. Et Tiberi fluuio nomen dedit ibid.
Sylus in Samo tyrannidem exercet 116.b
Symmachus diuinæ ſcript. interpres 1.a. Diuerſum penè opus in eodem opere prodidit ibid.
Symmachus Hieroſoly. Epiſ. 170.b
Symmachus Vrbis Ro. præfectus 778.b. Ad Honorium Imp. de obitu Zoſimi ſcripſit, ibid. Conſul 200.a
Symon 601.a
Synodus Nicæna vide Nicena. Apud Ariminum & Seleuciam Iſauriæ 191.b. vide Ariminẽſis, Sardicenſis 606.d. Antiochiæ à Meletio & ſuis celebrata 193.

Digitized by Google

Altera 710.a. Hæreſiaca vocata 735.b. Macedonianum dogma vindicauit 193.a. Conſtantinopoli contra Macedonium habita 198.b.686.c. Burdegalæ cõtra Priſcillianum 199.b. Epheſi contra Neſtorium 206.a. Arelatenſis 724.d. Biterrenſis ibid.
Syracuſæ in Sicilia conditæ 101.a. A Gelone occupatæ 119.b. A Romanis triennio obſeſſę 461.a. Captæ 134.a. Inuictum caput ante Marcelli Conſulatum dictæ 455.c.456.a
Syracuſani quando magiſtri 396.d
Syrenæ quondam meretrices 71.a. Nauigantes decipiebant ibid.
Syrij vnde dicti 9.a
Syria à Syro indigena nuncupata 40.b. Confunditur cum Aſſyria vide Aſſyria 261.b. Pars Aſiæ Aſſyriæ vicina habita 261.b. Per reges poſſeſſa 142.a. In Romanam ditionem redacta ibid. Dotis nomine Antiocho data 135.a. A Sapore Perſarum rege depopulata 179.a. Peſtilentia & fame vexata 187.a
Syriacœle vide Cœleſyria.
Syriæ populis ſignum Crucis apparuit 189.a
Syricius Roma. Eccl. Epiſ. 199.a
Syrmiũ vrbs 656.b.662.a. Quomodo ſcribatur 743.a
Syrorum nomen quantum extendatur 261.b. Quid per Syros intelligendum ibid.
Syrus indigena tempore Orthopolis Sicyoniorum regis 40.b. Ex cuius vocabulo nomen Syria accepit ibid.

T

TAbernaculum ducis exercitus prætorium dictum 461.d
Tabulæ debitorum ab Antonino Pio incenſæ 173.a
Tabulæ proſcriptionis à Sylla inuentæ 489.a
Tachelotis Aegyptior. rex 93.a
Tacitus Roma. Imp. 181.a. Apud Pontum occiditur ibid.
Tacitus hiſtoricus cõciliatur cum Euſebio 575.b
Tantalus Phrygiæ rex 57.b. Ganymedem rapuit ibid. Cum Troë Ganymedis patre bellum geſſit ibid.
Tarachus Aegyptio. rex 102.a. Ab Aethiopia exercitũ duxit 357.b. Sebionem occidit ibid.
Tarentum à Parthenis conditum 103.b. A Milone Pyrrhi duce Romanis traditũ 131.b.453.d
Tarenti, ſcripta Lucij Accij lecta Pacuuio iam ſeni 139.a
Tarpeia virgo clypeis Sabinorum obruta 101.b
Tarpeius mons à Tarpeia dictus ibid.
Tarquinius Priſcus Roma. rex 109.b. Eius geſta & Mors 111.a.b.
Tarquinius Superbus Roma. rex 117.a. Eius geſta ibid. & 113.b
Tarquinius Iunior Tarquinij Superbi fil. 117.b. Lucretiam corrupit ibid.
Tarracinam Coloniæ à Romanis deductæ 441.b
Tarracon à Germanis expugnata 179.b
Tarſus à Sardanapalo condita 92.b. An aſpirari debeat 337.a
Taruntius Mathematicorum præſtantiſſimus 518.c. Eius ope Varro annos ab vrbe reſtituit ibid.
Tatianus hæreticus agnitus 172.a. Ab eo Encratitæ, ib. Eius oratio contra gentes extat 623.d. Erudítiſſimus ſcriptor 3.a. Quid de Moſis temporibus ſenſerit 217.d. Sub Antonino Vero floruit ibid. & 172.a
Tatius Sabinorum rex 99.b. Cum Romulo regnauit ibid.
Taurus inſigne nauis Cretenſium, qua rapta eſt Europa 59.b
Taurus Minois magiſter militum inhumanus & crudelis 65.b. 301.d. In Agone à Minoë ſtatuto, fortiſſimus ibid. A Theſeo victus ibid.
Taurus Berythius Platonicus 170.a
Taurus Conſul 205.b
Taurus mõs omnium primus poſt diluuium apparuit 659.a
Tautanes Aſſyrior. rex 66.b. Eius tempore Troia capitur ibid. Eius orthographia 303.b
Tauteus Aſſyri. rex 79.a
Taxillus Indus ab Alexandro debellatus 127.b. Qui pingi debeat 440.c
Tecla Melania. vide Melania.
Teirea oppidum Leucoſyrorum 359.b
Telaſion Sicyoniorum rex quintus 22.a. Quõ ſcribi debeat 246.d
Telechim Sicyoniis regnat 18.b
Telchines inſignes artifices habiti 258.b. Magi crediti ibid. E Creta in Cyprum veniunt ib. Rhodum inſulam capiunt ibid. Rhodum vrbem condunt 34.b
Telchius auriga 242.b
Telegonia ab Eugamone Cyrenęo ſcripta 379.d. Acta Telegoni referens 380.a
Telegonus Oris Paſtoris fil. 49.b. ab Inacho ſeptimus, ib. Epaphũ ex Io genuit 46.b. In Aegypto ſecunda regnauit 49.b
Telegonus Aſteropæi pater 271.d. Vlyſſis & Circes fil. 273.b
Teleſilla illuſtris mulier 121.b
Teleſinus Conſul 573.d
Teleſphorus Rom. Eccl. Epiſ. 168.b. Quadrageſimale ieiunium renouat & confirmat 169.a
Teleſtes Corinthiorum rex 95.b
Teltaphis in Phoroneum bellum mouet 30.b. Item in Parrhaſios 32.a
Temnus vrbs terræ-motu concuſſa 154.a
Templa Romæ à Romulo conſtructa 101.b
Templum in Eleuſina ædificatum 61.a. Apollinis Delphis incẽſum 53.a. vide Delphorum. Iunonis apud Argos 92.b.121.b. 338.b. vide Iunonis. Hieroſolymis 78. vide Hieroſolymorum.
Templum Veneris ab Hadriano Romę conſtructum 169.a. Heliogabali ab Heliogabalo Imp. Romæ ædificatum 176.b. Rhodiorum à Caſſio vaſtatum 146.b. Epheſi rurſus incenſum 124.b. Veſtæ Romæ 133.a
Templa gentilium edicto Cõſtantini ſubuerſa 187.a. Non omnia 701.b
Temporum partitio quadripartita vſque ad Chriſtum 5.a. Secundum Cenſorinum tripartita 343.b
Temporum numeratio ante hominum genus, & ſtellas 6.a
Tempus mythicon 343.b. Tempus hiſtoricum ibid.
Tenarus portus, ad quem Arion à Delphino tranſportatus 111.a. Qui pingi debeat 372.b
Tenebræ ſuper vniuerſam terram in morte Chriſti 155.a
P. Terentius Carthaginenſis Comœdiarum ſcriptor 137.b. Ob ingenium, & formam libertate donatus 138.a. Andriam Aedilibus vẽdidit ibid. Moritur 149.b
M. Terentius Varro Philoſophus & poëta naſcitur 140.b. Nonagenarius moritur 149.b
P. Terentius Varro vico Atace. in prouincia Narbonenſi naſcitur 142.b. Græcas literas 30. an. ætatis didicit ibid. Tria diſcrimina temporum tradidit 343.d

Digitized by Google

Termopylis bellum geritur 120.a
Terpander Muſicus 109.a
Terra congregatis aquis tertio die apparuit 6.b
Terræ-motus apud Locros 123.a. In Peloponneſo 125.a. In Caria, & Rhodo 133.b. In Cypro 150.b. 163. a. In Inſula 600. 151.b. In Britãnia 155.b. In 13. vrbib⁹ Aſiæ 154.a. Romæ 159. b. In Aſia ſub Traiano 166. a. In Galatia 166. b. In multis Orientis partibus 188. a. Per totum orbem 193.b. apud Tyrum & Sidonem 183.b. Antiochiam, Nicomediam, Nicopolim & Cæſaream ſubuertit 167. a. 168.a.b
Terrę ſanctæ diuiſio quando fieri cœpta 246.c. 278.b
Tertullianus presbyter celebris 175. b. Quid de tempore natiuitatis Chriſti ſentiat 152.a
Tertullus Conſul ab Attalo circa Cal. Iulias creatur 774.d. E faſtis raditur ibid. Vmbratilis Conſul vocatur ibid. a
Teſpieus Athenienſ. rex 93.a
Tetrarchę quatuor an in Iudæa ab Auguſto facti 152. b. 537. b. & ſeq.
Tetrarchia Archelai non fuit confuſa cum Tetrarchijs fratrum 538.a
Tetricus Gallias recipit 179. b. Exercitũ Aureliani prodit 180. a. Ante currum triumphantis ducitur ibid. Corrector poſteà Lucaniæ creatur 180.b
Teutomodus Cimbrorũ dux 141. b. A Mario capitur ibid.
Teutonum Ambrorumque ducẽta millia ad Aquas Sextias cæſa 483.a
Thabet fil. Ragmæ 10.a
Thalaſſus Romuli dux 99.b.c. In nuptijs cur Thalaſſo clamitatur ibid.
Thales Mileſius Examij fil. 109.a. Primus Phyſicus Philoſophus agnitus 98.b. 109.a. Quandiu vixit 109. a. Quando 350. a. Futuram Solis defectionẽ prædixit 113. a. Thales moritur 117. a
Thamiris Hammonis fil. inſignis Poëta 65.a. 301.c. Ab alijs Philamonis fil. 301.c
Thare Nachor fil. 9.b
Tharſes Iaphetis fil. 659.b
Tharſis Iainam fil. 9.b
Tharſis vrbs Indiæ à Tharſe Iaphetis fil. 659.b
Tharſis Ciliciæ metropolis, antiquitus Cilicia vocata 539. b. 659.b. An aſpiretur ibid. Quomodo differat à Tharſo 659.
Theatecus Mathematicus 122.a
Theatrum Pompeij 546.a. Incenſum 154.a. 178.a. 546.a. A Tiberio reſtaurari cœptum 546.a. A Caio abſolutum ibid.
Theba Iectam fil. 10.a
Thebæ in Achaia ab Alexandro ſubuerſę 127.a. 436.c. 437.a
Thebæ caput Boëtiæ à Cadmo conditæ 287.c
Thebæ Aegypti vſque ad ſolum dirutæ 149.b
Thebæi præfuerũt Aegyptijs 19.a
Thebis regnarunt Cadmus, Amphion, & Zetus 53. b. 55. a. 57. a. 59. b
Thegladphalaſſar Aſſyriorum rex 96.b. Iudæos in Aſſyriam tranſtulit ibid. Varie legitur 345.a
Thelaſio Sicyoniorum rex 22. b. 226. c
Thelecus Sicyo. rex 90.b
Themam Iſmaël fil. 10.a
Themiſtocles in Perſas fugit 120. a. 404.a. Cum patriam oppugnaret hauſto tauri ſanguine moritur 120.b. 406.b
Theo rex Aegypti 125.b. In Arabiam fugit ibid.
Theodolus Presbyter 746.a. Aduerſus conſcientiam ſacrificium offerre audet ibid. In Medijs precibus eliditur ibid.
Theodora Herculij Impera. priuigna 182.a. Conſtãtij vxor ibid. Ex quo ſex liberos progenuit ibid.
Theodoricus Gothorũ rex 780.d. Arelatem Galliæ oppidum obſidet 205.a. 780.d. Imminente Aetio ab oppugnatione abſcedit ibid.
Theodorus Philoſophus Atheus agnitus 128.b. 129.a. Inter eos, qui Deos eſſe negarunt, numeratus 444.c
Theodorus artis Metoricæ præceptor 148.b
Theodoſius Imperatoris Theodoſij pater 195.b. Multorum per orbem bellorum victorijs nobilis 748. a. In Africa occiditur 195.b. 747.d. 748.a
Theodoſius fil. à Gratiano in conſortiũ imperij aſſumptus 198.a. Eius geſta ibid. Cathecumenus Concilijs priuilegio Epiſcoporum interfuit 704.c. Theſſalonicæ ægrotat 198.b. Sub finem vitæ à Baſilio baptiſatur 198.b. 704. c. Pacem cum Vandalis facit 206.b. Africæ portionem ad habitandum dedit ibid. Ioãnis Bapt. caput Conſtantinopolim deportat 200. a. Baſilicam in eius honorem ædificat ibid. Cum Arcadio & Honorio filijs regnat ibid. In Eugenium tyrannum bellum mouet ibid. Ioãnem Anachoretam de euentu belli conſulit ibid. Eugeniũ vincit, & perimit 200.b. Mediolani moritur 200.b
Theodoſius Arcadij Imper. fil. 201. b. Cum Honorio Roma. Impera. ibid. Eius geſta 204.b. 209. a
Theodotion diuinæ ſcripturæ interpres 1.a. Diuerſũ pene opus in eodem opere prodidit ibid.
Theognus, vide Theognis.
Theognis Poëta 116. a. Quando naſcitur 384. d. Cum Phocylide vixit 384.d
Theogonia Heſiodi quid 379.d
Thoenas Alexandrię Epiſc. 181.b
Theophilus Athenienſ. Archon 419. a
Theophilus Antiochię Epiſc. 172. a. Plurima ingenij opera ſcripſit ibid. Circa annum Chriſti 160. vixit 308.d
Theophilus Cæſarienſis Epiſcop. 174. b
Theophilus Alexandriæ Epiſcop. 201.a. Ioãnem Chryſoſtomum Conſtantinopolis Epiſcopum opprimit ibid. Pontum in exilium pergere cogit ibid.
Theophraſtus Philoſophus 128.a. A diuinitate loquendi nomen accipit ibid.
Thera iuxta inſulam Hieræ apparuit 134.b
Theram inter & Theraſiam inſula orta 158.a
Theraſia inſula Vulcano ſacra 462. b. Nunc Hiera dicta ibid.
Therei Cyrenen condunt 98.a
Thermæ Neronianæ 160.b. Quæ poſteà Alexãdrinæ 176.b. 671. c. Traianæ & Titianæ 164. b. Cõmodianæ 173.b. Apud Antiochiam Seuerianę 175.b. Romæ Antoninæ 175. b. Maximianæ Carthagine, Diocletianæ Romæ conſtructæ 183. a. A Conſtantio & Galerio Maximiano dedicatæ 669. d. Poſt annos ſeptem perfectæ 669.d
Thermopylis bellum geſtũ 120.a
Therſippus Atheni. rex 81.b
Theſeus ad raptũ vxoris Orci cum Piritoo profectus 55.b. In mortis periculo à Cerbero cane

Digitized by Google

conſtitutus ibid. Quid geſſit 63.b.65.b.67.a.293.a
Therſippus Athenienſ.rex 81.b
Theſſalus Græci fil. Theſſaliæ rex 30.b
Thia inſula inter Theram & Theraſiam inſulas exorta 158. a. 564.d. Ab Hiera cui erat proxima,enata ibid.
Thimolus,vide Tmolus.
Thineus Aſſyrior. rex 72.a
Thiras Iaphet fil. 9.a
Thobel Lamech fil. 8.a. In omni fabrili arte metallorum mirabilis malleator ibid. & 227. a. Vulcanus nuncupatus ibid.
Thocos fil. Regmæ 10.a
Thogorma fil. Gomer 9.b
Thola Hebræo. iudex 64.a
Tholoſenſis differt à Tholoſanus 569.c
Thomiris Maſſagetarum regina Cyrum interfecit 116.b. Varie pingitur 384.b
Thraces mare tertio obtinẽt 80.a. 82. b. A Strimone tranſeuntes Bebriciam ſeu Bithyniam occupãt 82.a. A Romanis vincũtur 141.b.Sed quo duce,doceant docti 483. d. Templum apud Delphos incẽdunt 142. b
Thracia à Lyſimacho obtenta 128. a. In Romanorum prouinciam redacta 158. b. 163. a. 566.a. Quouſque regnata ibid. 158.b. Ab Hunnis vaſtata 209.b
Throchilus Callytiæ ſacerdotis fil. 265.d. Primus quadrigam iunxit 45.a.265.d
Thucydides Peloponneſiaci belli dux, ſpectator & deſcriptor 416.c.Agnoſcitur 123.a.Conflagrationis templi apud Argos meminit 338. b. Vnde ſuam hiſtoriam auſpicatus 417.b
Thuoris Aegyptior. rex 69.a. Ab Homero Polybus dictus 5.a. 69.b.Alchandræ maritus ibid.
Thurimachus Sicyonior.rex 26.b. Quam varie pingatur 250.c
Thuthemoſis Aegypti regnat 41. b. Quî ſcribatur 261.
Thyana vrbs in Capadocia Apollonij Thyanei Philoſophi patria 595.a
Thyeſtes Mycenarum rex 61.a. Cum Atreo regnat ibid.b.Cum quo poſt Pelopem Pelopõnenſe imperium diuidit 61.a
Thyrea Phocidis vrbs 359. b. In qua bellum inter Lacedęmonios & Argiuos geſtum 103.a
Tiberias ab Herode condita 154.b
Tiberianus præfectus Prætorij 187.b. Vir diſertus Gallias rexit ibid.
Tiberinus Syluius Latinor.rex 87. a. Capeti fil. ibid.
Tiberis flu. Prius Albula,à Tiberino rege dictus 87.a
Tiberius Romano.Impera.153.b. Vaſtata Germania Imperator appellatus 151.b. Armeniã occupauit 150. a. Vindelicos & Thracas Romanorum prouincias fecit 151. a. Pannonios rebellantes mortuo Agrippa vicit 526.d. Ei triumphum à Senatu decretum ducere Auguſtus non permiſit 526. d. Sed eius loco triũphalibus honoribus ornauit 526.d. Quæ geſſit 151.a.153. 154.155.156. In Campania in Lucullana villa moritur 156.b
Tiberij collegæ in Conſulatu omnes morte violenta oppreſſi 546.c
Tiberius Gracchus tribunus plebis 477.a. Propter legẽ agrariam, frumentariam, & iudiciariam cæſus 477.a
Tibullus naſcitur 506.b
Tima, vide Imæ ſic enim ſcribendum.
Timaſius Conſul 199.b
[illegible]
Timoethes Athenienſ. rex 73. a. Erechtheidarum vltimus ibid. Ad pugnam à Xantho Boëtio prouocatur 73.b. Recuſat ibid. Regno à Melantho Pylienſi priuatur ibid.
Timolus, vide Thmolus 543.d
Timor Dei hominum timorem expellit 2.b
Timothei Apoſtoli reliquiæ Conſtantinopolim delatæ 191. a. 726. b
Tiria,vide Thyrea 359.b
Tiſamenus Oreſtis fil. Mycænarũ rex 61.a.71.b. Victoris filius dictus 297.a
Tithius mons in Peloponneſo 220.d
Titianus vir eloquens 188.b.Præfecturam prætorij in Gallijs adminiſtrat ibid.
Titianus ager in quo M. Cælius prætor, & Annius Milo res nouas molientes oppreſſi 145. a. Quæ germanior illius lectio 500. c
Titus Lucretius Poëta naſcitur 142. a. Amatorio poculo in furorem vertitur ibid. Per interualla inſaniæ aliquot libros cõſcripſit ibid.A Cicerone emendatos ibid. Propria ſe manu interfecit ibid.
Titus Quintilius Atta Togatarum ſcriptor 143.a. Romæ moritur ibid. Via Præneſtina ſepelitur ibid.
Titus Liuius Patauinus hiſtoricus naſcitur 144.a. Patauij moritur 153. b
Titus Annius Milo à Caio Annio materno auo adoptatus 500. c. Exilio dãnatus ib. Res nouas in Tibiano,Brixianoque agro molitus 145.a. Oppreſſus ibid.
Titus Romanorum Imper. 163.a. Veſpaſiani fil. ibid. Dux belli Iudæorum à patre relictus 162. Quæ geſſit 162.a.& ſeq.Ad viſendam Cãpaniæ calamitatem proficiſcitur 585. d. Morbo in ea villa qua pater, perijt 163.b. Decreto Senatus inter Deos refertur 163.b
Titus Diaconus vir ſanctus 205.a. Romæ pauperibus pecunias diſtribuens ibid. Impulſu Felicis magiſtri militum interfectus ibid.
Tityus conuixit Tantalo 57.b. & 4.a.Cuius tempore Latona mater Apollinis fuit ibid. 57. b. 4.a.221.a
Tmolus vrbs terræ motu concuſſa 154.a
Tmolus mons in Lydia iuxta Sardis 543.d. Timolus anteà vocatus 544.a. Idem nomen monti & vrbi ibid.
Tmolus & Timolus fluuius 544.a. Vnde petitur Lapis Lydius dictus ibid.
Tobias Hieroſoly.Eccleſ.Epiſcop. 166.b
Tomi à Marco Lucullo capti 143. a
Tomos oppidum ſepultura Ouidij celebre 153.b
Tonos-Concoleros Aſſyriorũ rex 90.b. Vide Sardanapalus.
Tonſtatus Abulenſis Epiſ. 763.b
Tragædi à Trago, id eſt, hirco dicti 113.a.A Nerone certamine ſuperati 161.a
Tragus in agone certantibus olim dari ſolitus 113.a
Traianus Cõſul 589.a. Agrippinæ in Gallijs Imperator creatus 165. b. Romam anno imperij ſecundo ſe contulit 598. d. Quid geſſit 165.b. 166. Adiabenem regionem ſubegit 599. d. Apud Seleuciam Iſauriæ extinguitur 167. a. Oſſa in vrnam conferuntur ibid. In foro ſub columna ponuntur ibid.

Digitized by Google

Solus omnium intra vrbem ſepelitur 167.a. In Deos à Senatu refertur 167.b
Trallis vrbs terræ-motu collapſa 149.b.518.d
Tranſitorium forum à Domitiano conſtructum 164.b. Neruæ dictum 593.b
Tranſlatio ex vna lingua in alteram quam difficilis 1.a
Treueris ſeu Treuiris 711.a.728.c
Tribuni plebis Romæ creantur 121.b.399.a.413.d
Tribuni militares pro Coſs. habentur 125.a. Quo anno creantur 412.c.413.d.428.c
Tribunitia poteſtas collata Auguſto 521.b
Triennalia 187.b
Trieris prima nauigatio in Corintho 95.a. Item Athenis 96.b
Trieris inuentio primum Corinthi. 341.b
Trigetius pacem cum Vandalis facit 206.b. Portionem Africę ad habitandum tradit 206.b
Triopas Argiuorum rex 45.b. Variè legitur 266.a
Triphon Ionathan Pontificem interfecit 139.a. Antiochum Alexandri fil. occidit ibid. Syriæ regnum inuadit 139.a. A Sidere Antiocho necatur 139.a 475.d
Triptolemus longa naui Eleuſin appulit 55.a. Ibi frumenta diſtribuit ibid. A Cerere agriculturam didicit 288.b. A ſerpentibus vehi creditus 288.d. Tempore Celei fuit 55.a
Tritonidis Lacus conſpectu Mineruę ibi primũ viſæ, nobilis 31.b
Triumphus Papirij 441.a. Metelli 457.c. Pompei 481.c. Triumphi Domitiani 589.a. Tiberij 526.d. 528.b. M. Luculli 491.a. Craſſi 143.b. 491.c. Ventidij 498.a. Auguſti 511.d. 516.a. Aſinij 536.d. Germanici de Parthis 542.a. Lucij Cæſaris 511
Triumphus differt ab ouatione D 620.d
Troia bello decẽnali oppreſſa 69.a. Quo tempore capta ibid. Ab Abraham quoto anno 219.c
Troiæ ardentis ſimilitudo in Romæ incendio à Nerone expreſſa 260.b
Troiani à Troë rege dicti 57.b
Tros Dardaniæ rex 57.b. & 4.a. Ganymedis pater ibid. Bellum contra Tantalum mouet 57.b
Troyphas vid Triopas.
Tuba cœleſtis Chriſtus 550.c. Trigeſimo anno remiſſionem peccatorũ prædicare, & quod prædixerat, perficere cœpit ibid.
Tucca Virgilij & Horatij contubernalis 150.b. Aeneidum libros emendauit ibid. Poëta illuſtris ibid.
Tullius Decula Conſul 488.c
Tullus Hoſtilius Roma. rex 105.b. Primus Romanor. regum purpura & faſcibus vſus ibid. Quid geſſit 107.a. Cum ſua domo fulmine conflagrauit 107.a
Tullus Conſul 791.b
Turnebus vir erudititiſſimus 402.a
Turonum ciuitas D. Martini Epiſcopatu nobilis 198.b
Turpilius Comicus poëta 141.a. Senex admodum Sinueſſæ moritur ibid.
Turris ferrata Sirmij 181.b. Probi Impera. cæde celebris ibid.
Tymæus Antiochiæ Epiſ. 180.a
Tynius Rufus Palæſtinæ pręfectus 169.a
Typographica ars quando cœperit pag. 30. in Appar.
Tyranni Athenis oppreſſi 124.a
Tyrij ſecũdum annum Probi Imperat. quotum numerant 181.a
Tyrimas Macedoniæ rex 96.b
Tyrannus Antiochiæ Epiſc. 183.b
Tyro Ciceronis libertus [illegible] b. Primum Notas commentus eſt ibid. Vſque ad centeſimum annum conſeneſcit ibid. In prædio Puteolano moritur ibid.
Tyrrheni à Roma. ſuperantur 130.a
Tyrus cõdita 62.a. 298.c. A Phœnice & Cadmo gubernata 51.b. Ab Alexandro capta 127.a. 437.b. Terræ-motu concuſſa 183.a

V

Vagoſes dux Ochi Perſarum regis 432.b. Tributa Iudęis impoſuit ibid.
Valens Hieroſolymorum Epiſc. 173.b
Valens Roma. Impera. 193.a. Cũ Valentiniano regnat ibid. Gratiani patruus 761.d. 195.b. Ab Eudoxio Arianorum Epiſcopo baptiſatur 193.b. Quæ geſſit 194.a. 195. 741.b. A Barbaris cũ domo incenditur 196.a. Sepultura priuatur ibid.
Valentinianus Scrutanorum tribunus 193.a. E Pannonia Cibalenſi oriundus ibid. Apud Niceam Auguſtus appellatus ibid. Eius geſta ibid. Gratianũ filium Ambianis Imperatorem facit 194.a. Subita ſanguinis eruptione moritur 195.b
Valentinianus à fratre Gratiano in imperium aſſumptus cum fratre & Valente patruo regnat 195.b. 198.a. Item cum Theodoſio 199.a. Quid geſſit 199.b. Viennæ laqueo perijt 200.a. Spontaneáne morte, aut iuſſu Arbogaſtis illata incertũ 769.b
Valentinianus Conſtantij & Placidiæ fil. 203.b. Naſcitur ibid. Cum matre ab Honorio expellitur 204.b. Quid geſſerit ibid. Octauũm Conſul à Genſerico occiditur 789.c. 790.c
Valentinus hæreſiarcha Romam profectus 170.a. Vſque ad Anicetum permanſit 170.a
Valentinus in Britannia tyrannidem inuadere molitur 194.b. Opprimitur ibid.
Valeria Diocletiani Imper. filia 181.a. Galerij Cæſaris vxor ibid.
Valerianus Roma. Imper. 179.a. Ab exercitu Auguſtus appellatur ibid. Chriſtianos proſequitur ibid. Quid geſſit ibid. Apud Perſas captiuus ſeruitute miſerabili conſenuit 179.a
Valerius Conſul 206.a
Valerius Bruti Conſulis collega 119.a. Pauperrimus mortuus ibid. Publico ſumptu ſepultus ibid. Tempus mortis 397.c
Vallum in Britannia ſeu Anglia per Seuerum Imper. à mari ad mare deductum 175.b
Vandali à Langobardis ſuperati 198.a. Rhenum traijciunt 201.b. Gallias ingrediuntur ib. Hiſpanias occupant 202.a. Ab Hiſpaniis in Africam tranſeunt 205.b. Pax cum eis firmatur 206.b. Portio Africæ ad habitandum datur 206.b. Carthaginem capiunt 208.b
Vaphres Aegyptior. rex 111.b. Ad quem Iudæi capta Hieroſolyma ab Aſſyriis confugerunt 113.a. Eius Hieremias meminit ibid.
Varietas lectionis & ſitus ſola notantur 505.d
Variana clades 539.a
Varro Conſul 774.d
Varronianus Cos. 746.b
Varrus vide Varius 524.d
Varus Virgilij contubernalis 150.b. Poëta illuſtris ibid. Aeneides emendauit ibid.
Vaſconum mos in mutandis literis b. & u. 355.a
Veſtiliani horti 628.d

Veientes

Veientes à Romulo ſuperati 101.a. A Tullo Hoſtilio victi 107.a. Trecentos nobiles Fabiæ familiæ occidunt 119.b
Velleius à quo anno Olymp. computet annos Vrbis 455.b
Ventidius Baſſus à Cneo Pompeio Strabone cum matre in triumpho captiuus ductus 498.a. Primus Romanorum Parthos ſuperauit 144.b. Eo ipſo die, quo miſera Craſſi clades obtigit 498.a
Veneris templum ab Hadriano Romæ conſtructum 169.a. Ab eodem Hieroſolymis ad venerationem abolendam præſæpis Chriſti ædificatum 611.b. Edicto Conſtantini ſubuerſum 701.b
Ver ſacrum à Lacedæmonijs deſtinatum 123.a. A Sabinis, ſi res communis melioribus locis cõſtitiſſet, factum 420.b. Ab Italis magno in diſcrimine poſitis voueri ſolitum 420.a. Sic dictũ vt religioſum ibid.b
Vermiculum à Phœnice repertum 53.a
M. Verrius Flaccus Grammaticus 153.a
Verus Conſul 606.b
Veſpaſianus Magiſter militiæ 161.b. A Nerone in Iudæos mittitur 161.b. Multas Iudæorum vrbes capit ibid. Duobus prælijs Iudęos vincit & ad muros cõpellit 162.a. Ab exercitu in Iudæa Roma. Imperator appellatur 162.a. Romã proficiſcitur ibid. Ipſo die cædis Galbę imperium ſumit 578.a. Philoſophos præter Muſonium Roma expellit 586.c. Capitolium ędificare orditur 162.b. Achaiam, Lyciam, Rhodum, Bizantium, Samum, Thraciam, Ciliciam, Comagenẽ, antea liberas, Romanorum prouincias facit 163.a. Coloſſum 107. pedum altitudine erigit 163.a. Colonias deducit ibid. Poſt firmiſſimum imperij ſtatum Paci templum ædificare decreuit 590.d. Ab Alexandrinis odio habetur 581.b. Profluuio ventris in villa propria moritur 163.a
Veſpaſiani horrea piperataria à Domitiano ſtructa 164.a
Veſtalis virgo in ſtupro detecta laqueo vitam finit 131.b. Altera à ſeruo corrupta ſemet occidit 133.a. Aliæ ob ſtuprum terra obrutæ 134.a. Harum corruptio prodigij inſtar 455.b
Veſtæ ædes Romæ incenſæ 174.a
Veſtiliani domus in qua Commodus ſtrangulatur 174.a
Veſuuius mons in Campania 586.a. Quam variam recipiat ſcriptionẽ 585.d. Neapoli ad quartum ferè lapidem diſtans ibid. Regiones vicinas, & vrbes cum hominibus exuſſit 163.b
Vetranio Roma. Impera. Murſæ creatur 189.b. 718.b. Ei apud Naiſum à Conſtantio regium inſigne detrahitur 190.a
Veturius magiſter militiæ 183.a. Chriſtianos perſequitur ibid.
Veturia Martij Coriolani mater 119.b. Eius interuentu filius ab oppugnatione vrbis remouit exercitum ibid.
Via Appia ab Apio Cæco ſtrata 128.a
Vibius Maximus Quæſtor Romæ deſignatus 146.b. A domino ſuo agnitus & abductus ibid.
Vibullus Conſul 613.b
Vicennalia Conſtantini Nicomediæ acta 185.b. Sequenti anno Romæ edita ibid.
Victimas primus Cecrops immolauit 4.a
Victor Roma. Eccleſ. Epiſc. 174.a. Mediocria de religione volumina conſcripſit ibid.
Victor Tunnunenſis Epiſ. 790.c
Victor Maximi Impera. fil. 199.a. A patre conſors regni factus ibid. Ab Arbogaſte in Gallijs interfectus ibid.
Victoria precibus Chriſtianorum obtenta 625.a
Victorinus Gallias recuperat 179.b
Victorinus natione Afer 189.b. Rhetoricam Romæ docet ibid. 190.b. Statuam in foro Traiani meret ibid.
Vienna vrbs Galliæ, ad quam Archelaus ab Auguſto relegatus 153.b
Viginti quatuor literis quando Athenienſes vſi ſunt 124.b. 414.c
Viminalis mons à Seruio Tullo vrbi additus 113.b
Vincentius Conſul 201.a
Vincula taurea per Tarquinium Superbum excogitata 117.a
Vindelici à Tiberio ſuperati 151.a
Vineta vrbibus & locis habitatis plærunque adiacentia 594.a
Vinicij Conſulatus quando 465.c
Vipſanius Conſul 569.c
Virgilius Maro in pago Andes natus 143.b. An per e in prima pingi debeat 492.a. Vnde dictus 492.a. Cremonæ ſtudijs eruditus 144.a. Sumpta togã Mediolanum, poſt Romam profectus 144.b. Brunduſij mortuus 150.b. Oſſa Neapolim tranſlata, & ſepulta ibid.
Virgilij Epitaphium 150.b
Virgines Veſtales ob ſtuprum defoſſæ, vide Veſtalis.
Virginij militis filia ab Appio Claudio vendicata 121.b. A patre interempta 412.a
Vitalis Antiochiæ Epiſcop. 186.b
Vitellius Conſul 565.c
Vitellius in Germania imperium accipit 161.a. A Veſpaſiani militibus occiditur 162.a. In Tiberim proijcitur ibid.
Vites à Domitiano in vrbibus ſeri prohibitæ 164.b. Quid cauſam dedit edicto 594.a
Vitricus Reipub. Chriſtianorum fidelis 208.b. Documentis bellicis clarus ibid.
Vl filius Aram 228.d
Vlpianus Iuriſconſ. Alexãdri Imp. aſſeſſor 176.b
Vlpius Conſul 641.b
Vmbri à Romanis ſuperati 129.a
Vna virginum Romanarum in corruptione deprehenſa, percuſſa 131.a
Volcatius Conſul 512.b
Vologeſus Parthor. rex 171.a. Vicinas prouincias depopulatur ibid.
Volſci à Tarquinio Superbo vincuntur 117.a. Coriolos perdunt 119.b. Illa vox quàm varie pingatur 388.c
Volſcor. Conſul 465.b
Volumnia Coriolani mater 119.b. Eius precibus filius ab oppugnatione vrbis deſtitit ibid.
Voluſianus Roma. Imper. 178.b. Galli Imper. fil. ibid. Cum patre regnat ibid. Aduerſus Aemilianum in Mœſia res nouas molientem proficiſcitur 179.a. Cum patre Interamnæ interficitur ibid.
Votienus Montanus Narbonenſis orator 154.b. A Tiberio in Baleares inſulas relegatus ibid. Ibique mortuus 154.b
Vox repentina ex adyto templi Hieruſalem audita 155.b
Vphir Iectan fil. 9.a
Vrbanus Roma. Eccl. Epiſ. 176.b
Vrbanus Prætor Melanię fil. 195.a
Vrbica Priſcilliani diſcipula 199.b. In errore pertinax ibid. Per ſeditionem vulgi Burdigalæ la-

Digitized by Google

pidibus obruta. ibid.
Vrbes dicuntur conditæ, quando ſunt inſtauratę 294.c. Fluuij non denominantur ab vrbibus 708. c
Vrbinia Veſtalis 404.b
Vrbis anni, vide Anni.
Vrſacius Priſcilliani accuſator 199. b. Eccleſiæ communione priuatus ibid.
Vrſinus Eccl. Ro. Epiſ. ſchiſmaticus 193.b. Eodem tempore cũ Damaſo electus 766.b. Cum illo ſupra humanum modum ad rapiendam Epiſcopalem ſedem aſperrimè conflictatus ibid. Sicininũ cum ſuis inuadit 193. b. Crudeliſſimas cædes perpetrauit ibid.
Vs fil. Aram 9.a.228.d
Vſo vrbs Galliæ in Ducatu Burgundiæ 744. b. Cæde Saxonum à Romanis facta nobilis 194.b
Vuallia Gothorum regnum inuadit 203.a. Pacem Honorij expetit 203.a. Placidiam ſororem reddit ibid. Cum Conſtantio pacem firmat 203.b. Cum Romanis fœdus init 775.c. Aquitaniam ſecundam ad habitandum accipit 204.a
Vulſoni Conſuli ſuffectus eſt Regulus 794.d
Vultacilius Plotus Latinus Rhetor. 142.b. Cnei Pompei libertus ibid. Doctor ſcholam Romæ aperuit ibid.

X

XAnthicus mẽſis vltimus apud Hebræos 446.a
Xanthus Triopa Lesbon condidit 45. a
Xanthus Boëtius ad pugnam Timoëten Athenienſium regem prouocat 73.b. A Melãtho Pylienſi ſingulari certamine vincitur ibid.
Xenocratres Phloſoph. 126. Pſeuſippo in Academia ſucceſſit ibid.
Xenophanes Colophonius 115.b
Xenophanes Phyſicus Tragœdiarum ſcriptor 116. a
Xenophon Grylli fil. 124.b. 125. b. Eius Oeconomicum à Cicerone verſum 1.a
Xerxes qui & Balaneus Aſſyrior. rex 26.b
Xerxes Darij fil. Perſarũ rex 119. b. Aegyptum capit 120.a. Pontem in Helleſponto conſtruit ibid. Athenas incendit ibid.
Xerxes nomine tertius, Perſarum rex 123.a
Xerxes quartus nomine, Perſarum rex 176.b. Ab Alexandro Imperatore Romano vincitur ib.
Xiſtus Pythagoricus Philoſophus 152. a. An per S, ſcribi debeat 534. d
Xiſtus Roma. Eccleſ. Epiſc. 179.a. An per S, pingi debeat 651. b. 535. a
Xorus Carthaginis cõditor 305.b. An à Z, inchoari debeat 305. a

Y

Y Litera Pythagoræ tributa 424. c

Z

ZAbdas Hieroſolym. Epiſcop. 183. a
Zacharias Ioiadę Põtificis fil. 335. c. Ab Euangeliſta Barachiæ fil. dictus ibid. Propter annorum patris prolixitatem, & vitæ ſanctitatem ſic appellatus ibid. Pro veritate regi reſiſtit ibid. Inter templum & altare, à rege Ioas interficitur ibid. & 90.a
Zacharias Hebræis Iſraël regnat 94. a
Zacharias nouiſſimus Propheta 116. b. 118. a
Zachæus Hieroſoly. Epiſc. 166.b
Zaleucus Legum-lator apud Locros 107.a. 364.a
Zambram Cethuræ fil. 10.a
Zameis, qui & Ninias Nini & Semiramidis fil. 20.b. Aſſyrijs regnat ibid.
Zarus Tyrius Carthaginem condidit 67.a
Zebenus 639.b
Zebennus Antiochiæ Epiſc. 177.a
Zeleucus, vide Zaleucus.
Zeno Philoſophus inſignis 121. a. 122.b. Vita functus 131.b. 455. b. Varij anni eius vitæ 455.b
Zenobia Odenati vxor 80.b. Occiſo marito Orientis imperium tenet ibid. Aduerſum Romanos pugnat ibid. Vincitur ibid. Aureliani triumphantis currum præcedit ibid. Poſtea Romæ ſummo in honore conſeneſcit ibid. A qua Zenobiæ familia nuncupata ibid.
Zephirinus Roma. Eccleſ. Epiſc. 175. a
Zethus primus Aegyptior. Imperator 57.a
Zetus in Muſica arte clarus 53.b
Zetus Thebis expulſo Cadmo cũ Amphione regnauit 57.a
Zeuſipp⁹ Sicyonio. rex vltim⁹ 70.a
Zeuxes duo huius nominis; pictor vnus, alter ſtatuarius 406.a
Zeuxis pictor Romę agnitus 120. b. 406.a. Fecit Byzantinorum Lauacrum ibid.
Zonaras æmulus Dionis 546.c
Zoroaſtres Magus Bactrianorum rex 18. a. An per r in quarta pingi debeat 240. a. Aduerſus Ninum dimicat ibid. Sæpe fugatus & ſubactus eſt 240. b. Magicarũ artium inuentor creditus 240.c. Erus Pamphilius à Platone nuncupatus 240.b
Zorobabel fil. Salatiel regij generis 114. b. Princeps gentis Iudæorum 116.b. Templum Hieroſoly. conſtruit 118.a
Zoſimus Roma. Eccleſ. Epiſcop. 203. b.

FINIS.

Extraict du Priuilege du Roy.

IL eſt permis à Arnauld le Pontac, Eueſque de Bazas, conſeiller de ſa Majeſté en ſes conſeils priué & d'Eſtat, de choiſir & commettre tels Libraires ou Imprimeurs, que bon luy ſemblera, pour imprimer les Chroniques de trois illuſtres aucteurs, ſçauoir d'Euſebe Pamphile, de S. Hieroſme, & de S Proſper. Et ſont faictes deſenſes tres expreſſes par ſa Majeſté à tous Imprimeurs, Libraires, & autres quelconques d'imprimer, vendre, ny expoſer en vente les ſuſdites Chroniques, ſinon celles, qui auront eſté imprimées par la permiſſion & conſentement dudict Eueſque de Bazas, & ce iuſques au terme de dix ans finis, & accomplis a commencer du iour qu'ils auront eſté parachevez d'imprimer, à peine de trois mil liures d'amende & de tous deſpens, dommages, & intereſts, pourueu qu'au commencement ou à la fin desdictes Chroniques, on mette la copie des lettres patentes de ſa Majeſté, ou vn brief extraict d'icelles ſur ce données à Paris le 11. iour de Septembre 1604.

Par le Roy en Conſeil Signé le Bossv.

Et ſeellées du grand ſceau en cire iaune.

Permiſsion dudit Seigneur RR. Eueſque.

LEdict Sieur RR. Eueſque de Bazas à permis à Simon Millanges imprimeur du Roy à Bourdeaus d'imprimer ledit liure: & pour ce faire luy a faict transport de ſon priuilege, pour le temps & eſpace de trois ans, à compter du iour que ledict liure ſeroit imprimé, comme il apoert par ſon eſcrit faict à Bazas le 15. du mois d'Octobre 1604.

Acheué d'imprimer le 25. d'Octobre 1604.

ERRATA.

Quoniam liber abſente auctore excuſus eſt, erratum fuit in multis, quorum nonnulla quæ ſunt in Chronicis, fuerunt poſtea emendata in Notis: ſed non omnia ac multo minus errata quæ irrepſerũt in ipſas Notas. Quæ ne te in legendo fallant & turbent, corrige omnium primò numeros falſos paginarum; deinde errata: quæ nos hic tibi indicamus; ne, vt ait Hieronymus in præfatione, quod plerunque accidit, negligentiam librariorum ad auctorem referas.

PAgina 2. Epiſtolæ, *peuus*, lege penu: *recenſentur*, recenſetur. Pag.4. Præfat. *de media*, de dimidia. P.6. *explodetitur* penè exploder. Pag.6. ibid *factum eſt*, actum eſt. Pag.10. *germinum fratrem* germanum fratrem. Pag.14. Appar. *præſerant*, præferunt. Pag.16. ibid. *Chronicos componerent*, Chronicos canonos componerent. Pag.17 ibid. *præcipuè illis quæ*, præcipuè quæ. Pag.18. ibid. *Porro duo* vſque *in manus*, dele pag.20 ibid. *dicens*. dices. Pag.21. ibid. *cui reſpondet annus primus ab vrbe*, dele. Pag.22. ibid. *Chriſti* 550 Chriſti 5;0. P.23. ibid *ſcribit u*, ſcribit in. P.25. ibid. *Galliæ fuerit*, Galliæ) fuerit. P.26. ibid. *Regieſem de Regio*, Regenſem à Regio: P.28. ibid *cum agemus*, cũ egimus, P.29. ibid. *Petri Petauij*, Pauli Petauij. P.31. ibid. *habeant non minorem*, habent non minorem. *ſcriptoribus*, *ſupradictis*, ſcriptoribus caſtigatis, ſupradicti. P.32. ibid. *Fabritium*, Fabritianum.

Pagina Euſebij 4.b.(numero correcto) habes *Titij*, lege Tityi. Pag.5.b. hab. *cccxxix*. leg cclxxv. Pag.7.b. *Mathuſalem*, Mathuſalà. P.8.b. *xvii. die*, xvii. die. P.9.a. *i Dclvi*. ii D C L V i. b. *lxxxix*. L X X I X. P.10. *annis ccl*. annis ccv. P.10.a. *Thabec* Thabee: *Roma* Regma, *Maſina* Maſma, *Sephar* Gephar. P.12.a. *Aegyſtus* Aegiſtus. P.22.a. *Telaſion* Thelaſion. P.23.a. *infirmata* infirmat. P.,2.b. *agens* 16. agens 17. P.45.b. *Acengees* Acengeres. P.47.b. *Hellene* Hellene. P.49.a. *Eriſikthone* Eriſichthone. b. *Eritheus* Erechtheus. p.51.a. *Erithei* Erechthei. b. *Lybia* Libya. p.59.a. *Phryxo* Phrixo, *Hyppodamiam* Hippodamiam. b. *Lybia* Libya. P.61.a. *Perſeus Stenelus Euriſteus* Perſeus Euriſtheus. P.67.a. *Atreus Argis regnat* Atreus Argis regnat ſolus. P.72.b. *anno Saulis* anno Saulis prophetabat Samuel. P.74.b. *Cymmeriorum* Cimmeriorum. P.75.a. *Archilocus* Archilochus. P.88.a. *Zacharias* Azarias. P.92.b. *Tharſum* Tarſum. P.93 a. *Agemnon* Agemon. P.96.b. *Theglaphaſſar* Thegladphalaſſar. P.98. a. *Arctinus* Arctinus, *Achas annis* 15. Achas annis 16. P.99.a. *Alcamenon* Alcmeon. P.101.a. *Catina* Catina. P.104.b. *Nichepſos* Nichepſos. P.106.b. *an*.22. an.12. P.107.a. *Archilocus* Archilochus. b. *Bizantium* Byzantium. P.109 a. *Boriſtenes* Boriſthenes, *Athenienſium* Athenienſis. b. *Synope* Sinope, *Sadyates* Sadyattes, *Peruſias* Pruſias. P.110.b. *Cyaxares ſubuertit* Cyaxares Medus ſubuertit. P.112.a. *captiuitatis extermini* captiuitatis & exterminij. b. In vltimo laterculo pone hæc *Mortuo Nabuchodonoſor Baby.* P.115.a. *Anamaſis* Amaſis. b. *Sardis capitur* Sardis capit. P.116.a. *Pherecides* Pherecides, *Hibicus* Hybicus. b. *Hypparcus* Hypparchus. p.117.a. *carceres exilia*, carceres compedes catenas exilia metalla. b. dele 4:. in col. Aegyptiorum. P.118.b. *Hipparcum* Hypparchum. P.119.a. *Heraclytus* Heraclitus. P.120. b. Adde ad an.1. Olymp.77. *Principium* 71. *Iubilei ſecundum Hebræos*, *Eurypides* Euripides. P.123. a. *ſciſſo Atlante* ſciſſa Atalante. b. *Amarteus* Amartheus. P.124.a. *Aſuerus* Aſſuerus, *Mindeſiorum* Mendeſiorum. P.127. b. *omnia anno* omnia annis, *fugit in Aſiam* fugit in Atticam. p.129.b. *Babylonem* Babyloniam. P.130.a. *Perdica* Perdicca. b. *Sicilia* Cilicia. P.134.b. *ſollicitus* ſolitus. P.136.b. *impugnat: primum* impugnat: ac primum. P.139 a & b. *Sedetes* Sidetes. P.142.a. *ætatis* 43. ætatis 44 P.143 a. *cæteris vrbibus* cæteris vicinis vrbibus. P.146.b. *Curtius Thalaſſius* Curtius Salaſſus. P.147.b. *accepit finem.* accepit finem. *an.484. an.48?. qui vnctione* qui per vnctionem. P.150.b. *Varus* Varius. P.151.b. *Sylo* Silo. P.152.a. *Iudææ* Iudæ: *trecentena* tercentena. P.155.a. *viam & miracula* viam miracula. b. *quaſi ex vno* quaſi vno, *mortem* Martem. P.159.a. *Hieroſopolim* Hieropolim. P.162.b. *ob qua* ob quæ, *anni* 239. anni 238. *anni* 591. anni 590. *anni* 1103. anni 1102. P.164. *Veſpaſiani templum Mineruæ* Veſpaſiani templum, Mineruæ. P.165.a. *teſtata eſt* teſtata ſit. P.166.a. *tenuit in mari rubro claſſem & inſtituit* tenuit, in mari rubro claſſem inſtituit, *Mirrhina* Myrrhina, *Oritorum* Oritorum. b. *ad conferendam diſciplinam* ad confœderandam diſciplinam: *perijt, dum inuiſit Veſuuium*, dele. P.167.b. *Cheroneus* Cheronæus. P.169.a. *commemoratur* commoratur. b. *an*.23. an.22. P.173.b. *Septimum* Septembrem. P.174.a. *teſtatus eſt* teſtatus. P.175.a. *Romam* Romæ, *noſter* noſtræ. P.177.a. *Heracleas* Heraclas. P.179.a. *Xyſtus* Xiſtus. b. *Palmirenus* Palmyrenus. P.181.a. *Tharſum* Tarſum 89.589. P.183.a. *Carthagine* Carthagini. b. *Tyrrannus* Tyrãnus. P.184.a. *Melciades* Miltiades, *xxx*. xxxiiii. b *Maximianus* Maximinus, *Tharſum* Tarſum, *Macharius* Macarius. P.186.b. *Euzoicus* Euzoius. P.187.a. *Conſtantinus* Conſtans, *Callocerus* Calocerus. b. *Prætor* Præfectus. P.188.b. *à Conſtantio* à Conſtantino. P.189.a. *Macharium* Macarium, *Euſebius Emiſenus* Euſebius Epiſcopus Emiſenus. b. *in Heraclium* Heraclium, *anno* 13. anno 15. P.190.b. *Syluanus* Siluanus, *Rhodianus* Rhodanius. P.191.a. *Romanorum* Romanus. b. *Aryminum* Ariminum. P.192. a. *ab idolorum cultu* ad idolorum cultum. b. *Chriſtianos* Chriſtianus. P.193.a. *milite* equite, *factus* factus eſt. P.149.a. *Nicea* Nicæa. P.195.a. *vaſtauerunt* vaſtauerãt. b. *inductum* Iudaicum. P.196.b. *CIↃDCCCXXXIIII*. CIↃDCCCCXXXIIII. P.198.b. *Galicia* Galæcia, *à Baſilio* ab Aſcholio. P.199.a. *præfuit* præfuit an.16. *annis* 7. annis 8. *Victor ab* Victor eodem anno ab. P.200.a. *columba* columna. P.201.a. *Fabricio* Frauita *Coss. Aduerſus Goth. Veh. Vtr. Pollentiæ partis* Coſs. Pollentiæ adu. Goth. veh. vtriuſque partis. P.203.a. *Conſtantinum*, Conſtantium. P.204.b. *putatur* putabatur. b. *mittit vt* mittit &. P.206. a. *dirigat* dirigit, *orbis* Vrbis, b. *ibique cum* ibique eum. P.210.b. *& Nonio* & Nomo.

Chronologica ob tranſpoſitionem verſiculorum ſeu numerorum.

Pag.63.a. *Pandion &c.* vſque *inſidias*, tranſpone ad an.1. Aegei. Pag.97.b. *Remus & Romulus* vſque *Ilia* tranſp. ad an.1. Amulij. P.101.b. *Tarpeia &c* vſque *capitolium* tra. ad an.21. Romuli. *Romulus &c.* vſque *extruxit* tra. ad an.25. Romuli. Pag.103. *Romulus apud &c.* vſque *conſecratus eſt.* ad an.38. Romuli. *Mortuo Romulo* &c vſque *appellatum eſt.* ad an.38. Romuli. Pag.115.b. *Templum* &c. vſque *immenſum.* ad an.15. Crœſi. *Cyrus Sardis capit.* ad an.15. Cræſi. Pag.117.b. *Aegypti* 27. *Dynaſtia* &c. vſque *Xerxis annis* CXI. ad an.42. Amaſis. Pag.121 b. *Clades* &c. vſque *Sicilia.* ad an.1. Amarthei. Pag.124.a. *Poſt quem Achoris* &c. vſque *Mendeſiorum.* ad an.1. Amyntæ. P.130. b. *Seleucus in* vſque *imperauit.* ad an.28. Seleuci. P.161.b. *Rom. Eccl.* &c. vſque *Cletus an.*12. ad an.2. Titi. P.170. b. *Celadion VIII.* vſque *præfuit. an.*14 ad an.16. Antonini Pij. P.177.b. *Gordianus* &c. vſque *Romam reuectus.* ad an.6. Gordiani. P.198.b. *Synodus* vſque *negantem.* ad an.3. Gratiani.

In Notis.

Pag.211.a. *Nolim te* &c vſque *velis*, dele. P.214.c. *habes* habeo. P.216.b. *priore* prior. P.221. a. *tempore tpe familiare eſt tpe.* familiare eſt r, P.223.c. *repetitur* adde *& aliorum ad calcem Hieronymi.* P.224.b. *olim quas ex ſingularum* olim quas ex ſingularium. P.227.c. *Λάμια* Λάμια. P.229.b. *interpret.* ἰωνλὰ ἰωλὰ c. Chald. *Heuila* Hauila *Μαρὶα Μαρὶα* D, *Iarach Antuerpie.* Iarach Hodorra Antuerp. P.230.b. *olim à Meſſa* olim à Meſſe, *Propoſitio* præpo-

ſitio c. Σαβάτακα Σαβάθακα D. Ogis Ogix. P.232.a. Maſaraim Meſaraim C. Αγκαλιαι Αγαλιαι Aruceerum Arucetum D. Eliſa & Tarſis Cliſa & Tarſis. P.234.a. verſ.vulg.hebr. dele verſ.vulg. b. Mebaiot Nebaiot, quam in quam vt in. P.236.d. Ptolemeis adde an.300. P.238.d. nullus nulla. P.241.c. conſtat conſtant. P.245.a. ecumenis œcumenicis. P.251.a. pratermittendos præmittendos. P.257.a. in Fa.ad 78.in Fa.ad 87.b. ad an.58.ad an.85. P.258.d. Joſeph Aegyptiorum Ioſeph Hebræorum. P.260.a. Manichus Mamichus, Πλαμναῖος Πλημναῖος d. Peta. Miſpharmatoſis Peta. Miſpharmuthoſis Mar, Miſpharmittoſis Mar Miſpharmitthoſis. P.264.b. Fux.Sparrhetus Fux.Sparretus d ex A. M. Peta. ex A.Al. Peta. tribuit Erichthonia tribuit Erichthonio, Lo.M.ſic Lo Al.ſic. P.266. b. emendat. cap.7. emendat. cap.9. regis principatum regni principatum. P.271.c. ad an.2. Solomonis ad an. 4. Solom. ſint ad an. 4. ſint ad an. 2. d. [illegible] P.273.d. poſt ex Joue Epaphum deſiderantur Epaphum verò vxorem habuiſſe Memphim Nili filiam, de cuius nomine Memphim vrbem nominauit: Poterat tamen videri lectio illa, filius Jo, ſiue ex Iouis, magis germana Euſebio, quia prius dixerit Epaphum genitum. P.279.b. P.S.Vati. P.quinque Vati. P.286.C. Va.P. Va Pi.d. Hermonias Hermonia. P.287.d. Pamphilyæ Pamphyliæ. P.290.d. ſub Eomolpho Fa. Ven. ſub Eomolpho Vi. O. ſub Eumolpho Fa. Ven. P.291.b. Maones Mæones. P.298.a. Apollodoro lib.8. Apollodoro lib.3.b. pag.787. pag.797. d. Sed docuerunt ſed ſine dubio ita legendum docuerunt. P.299.c. cap.5.Plin. cap.2.Plin. Flori lib.1. Flori lib. 3. d. Spinga Sphinga. P.300.b. quorundam quarundam d. Pi. Mitres Pi.Mitraeus Mithreus Lo. Mithreus Lo. P. 301. c. Tamyris Thamyris d. habent magiſtrum habent magiſtratum. P. 305. d. annum 1. Abraha annum Abrahæ. P. 306. c. fecerim fecerit. P.309.b. Calabon Calabon, C. Thuoris Thuorix. P. 314. c. filius Aſcanius filius Aeneæ creauit Aſcanius. P. 316. d. Chardiemus Charidemus. P.322.c.10. Codri 19.Codri. P.331.c. Hieu legitur Ozias Hieu Ozias legitur. P.3 2. b. in A.L.A. in A.L.Au. P.338.b. A.L.Pi. A.Lo.Pi. conſtituit conſtituit. P.339.b. Mar.Theſpieus Mar.Theſpicus. P. 46 c. Ardiſus in A. Ardyſus in A. P.357.c.35.36. P.359.A Mar.ad an.3 Mar.ad an.2. P.360.a. eadem eandem. P 367. a. an.18.an.16. P.368.d. illud illum. P.371.a. in Fa. conuenerunt in Fa conuenerint. P.372.c. an.8.60. an 8.Mar.an.9. Lo. P.373.a. Aloman in Vi. Aloman in V. P.374.d. emendauit emundauit. P.377. b. Amphictyonis Amphictyones. P.379.b. Lut.ab agris Lut.ab aris d. Cyreneus Telegoniam Cyrenæus qui Telegoniam P 382.d. Max. Mar. P.385.c. dictum ſit. meminerunt dictum ſit.Illius Poëtæ meminerunt, ſæpe extant ſæpe:cuius quædam carmina extant. P.387. d. Lautumias Lautumias. P.388.a. Lautumna. Minus rectè, minus rectè Lautumna.ibid.b. nomen Lautumia. nomen Lautumiæ. P.389. Perſarum 111. duo Perſarum duo. P.403.b. ὀλίγους ὀλίγοις τὸν χρόνον δ' εἶν τὰς. τῶν χρόνων δ' εἶνεις. P.404. c. annum 46. Abrahæ annum Abrahæ. P.407.b. Mar in Aegis fluuio M. lectio Fux.Fre. germanior Mar.in Aegis fluuio M. quæ lectio germanior. c. ποταμοῦς ποταμοῖς. P.410.a. Euſebius lib.18. Euſebius lib 8. mutarent nutarent. P.411.a. 5. vt apud Mar. 4. vt apud Mar. b. ad an.11. qui ad an.11. eiuſdem ex Fa & impreſsis qui. P. 412. c. auctor auctorem. P.413.c. Capitolinus Lamprides Capitolini lapides. P.414 c. vendicat venditat. P.417.a. Sed non ſequaris quem intereſt ſed quem ſequaris, non intereſt, an.4.Olymp. an.3.Olymp. b. Thucydidis eum Teucydidem. P. 418. a. λίγοντι λίγοντι. prouluuium proluuium c. Vaticani quam Vaticani & alij quam. P 420.a. contra ſæpe contra ſæpe diximus. P. 26.a. ἰατῶν Κεφίδος, Κιλτῶν ἱερὸν. P.429.d qui quo P.430 b. appictum appictum a, ae diphttongo æ diphttongo.d. Dionyſium Halicarn. obijſſe Dionyſium obijſſe. P.433.d. λέγειν λέγεσθαι. P.434.a. & paſsim nam, dele(& paſsim) [illegible] poſt quam P.435.c. O.Vi.Pi. Sed O.Vi.Pi. e Corintho expulſus Mar.Sed. P.436.a. Arſes vel Arſames Arſes vel Arſames. P.444. a. ἔγωνε ἔγωνε. P.447.b. Caſsinum Caſsinum, Primus regnauit primus rex c. ſiue locorum ſcilicet locorum, & cum diuerſa litera. P.450.c. coëgit me coëgit nos. P.452.d. Sed quem Sed de 2.quem. P. 459. c. opponit opponunt d. vulgatis vulgati, Vrbis 558. confirmant vrb.528.& illi tres auctores confirmant, videntur videtur. P.471.d.124.324. P.474.a. ſeu anno 35. Philometoris Pi.O.Vi. cum anno 6. Alexandri Pi.O.Vi. cum an.6. Alexandri ſeu anno 35. Philometoris. P. 478.d. efferre Cæſar, efferre per r in primâ, dum de ipſa regione, Auernia, loquuntur, Cæſar. P.480.c.646. 647. P. 497.c. feruntur texuntur. P.507.c.Lod. Viuum Viuum. P.520.c. bracchatum brachatam. P.523.d. M.S. Vatic. M. quinque Vatic. P.530.d. Chriſti 5199. Chriſti eſt 5199. P.543.a. & 1.Vat. & in V. P.558.a. Vincen.an.3. Vincen.an.4. annus 5. annos 5. eſt eſſet. P.565.b. LXXXVI. LXXXVII. P.568.c. αὐτοῦς αὐτοῖς. P.570. c. vixiſſe annis vixiſſe poſt Saluatoris aſſumptionem annis. P.583.d. an.15. imperij an.5.imperij. P. 600. c. pitana è Cyma pitana Ecymæ. P. 610.b. contractus an.3. contractus an.13. P.624.a. Appianus Oppianus. P.625.b. cap.hiſtor. cap.1.hiſtor. P.626.d. Alij vero ad an.17. Alij verò ad an.19. P.628.b. VII. VIII. P.635.c. Fux.Peta. Fux.Peta.an.6. P.636.c. lib.12. lib.2. P.641.d. Balbianum Albinum. P.642.b. Albertus lib.7. Albertus Oroſius lib.7. P.646.c. παράλληλοι παραλλήλοι. P. 649.c. lib.6.cap.21. lib.6.cap.41. P.650.a. menſibus 3. menſibus 5. b. adde quod illa &c. dele. P.653.b. hæc in Vi.O.Pi. ad an.9. Gallieni hæc ad an.8.Gallieni: in V.O.Pi.ad an.9. d. Romæ 26. Romæ 24. P.659. a. explicare exſiccare. P. 660.a. 215.315. P.664.a. Βαυκίδας Βαυκίδας Σογχαρωδίτας Σογχαρωδίτας. P.670.c. 304. nam 304.nec. P.673.b. inter an.10. inter an.20. P.677.b. Conſtantius 16. Conſtantinus 16. P.678.b. Carnuntí Fa. Carnuti Fa. P.680.b. illum illuſt. P.684.c. tertio Conſtantium tertio Conſtantem. P.688.c. Græcorum eſſet die 14. Græcorum die 14. P. 639.a. ſcilicet Conſtantium ſcilicet Conſtantinum. P.696.a. Polemaicum Polemoniacum. P.697.c. iudicium, probauit, iudicium contra filium & vxorem probauit. P.700.c.41.dele d. Eunrutius Euurtius. P.707.c. Nezibicus Lo. Nizibicus Lo. Nezibenus Nizibinus. P.728.d. impreſſi impreſſos. P.741.c. Αθαναρχος Αθανάριχος, præerat quique, præerat Athanis quique. P.747.c. Fux.Fa. Fux.ad eam verò quæ anno 12.opponitur Fa. P. 749. b. apud Argentarium apud Argentariam. P.754.d. currente incipiente. P.756.d. habetur habentur, ſupradictorum ſupradictum. P.767.b. Maximino ſed Maximino V.ſed. P.771.d. cum hoc Conſulatum cum hoc Conſulatu. P. 779. a. conſignanti annum obitus, conſignanti annum natiuitatis: narranti annum natiuitatis, narranti annum obitus & ætatis. ibid. d. & Beda, dele. P.785.c. DCCCXLV. DCCCCLXV. d. DCCCXLII. DCCCCXLII. P.786.d. Diconi Diaconi. P.787.a. Hlenenſis Helenenſis. P.794.a. Apiogeo Apiogeco.

Alia errata in iis, quæ ex Græcis citata ſunt.

Pagina 214 d. lege τὰ ἀπίνητα καὶ κίνητα pag.219.a lege ἐπὶ τοὺς ὑπερορίους χρόνους p.226 lege ψυχὴν p 231.d. [illegible] ἀρχαίων παραμερῶν p.270.b. ἱππικῆς p.271 d. μισθωτῶν p.275 b. θῦσαι λαοῦ p 291 a. πυθῶνος p 293. c. δαμάζων p 294. a. παλαιῶν p.305.b. Καρχηδὼν μεγαλόπολις λίβυης p.305 d. τὸ ἔτυμον p. 309 d. δάμαρ p.313.d [illegible] p.316.b [illegible] p 341. d πρῶτον p.343.b. [illegible] p 344 b. [illegible] p 346.b χαλκιδέων p.381.a. [illegible] p.403.b. ὀλίγοις [illegible] θεῖν τῶν χρόνων δ' εἶν τις ἂν p 407.c. πολεμοῖς p.407.c πολέμοις p 407 c. πολλῶν p.418 b. [illegible] p 418 b. [illegible] p 418.b. [illegible] p.418 b. ἀθάνατοι [illegible] p.420 a ὁ κελτῶν ἱερὸν p.426.a. [illegible] p.426.d. τοὺς φοίνικας [illegible] πόλεμος [illegible] p.429.c [illegible] p 433 d λέγεσθαι p.435.b περὶ ἀδολεσχίας p 453 b. [illegible] p.469 c [illegible] p 510.c. [illegible] p. 541 a. δύο p 570 b. [illegible] p.574 b. [illegible] p.581.d. [illegible] p.591 a [illegible] p 591 b. τοὺς p.592 b. [illegible] p.592 d τοὺς p 655 b. βιβλιοθήκην p.664. A. [illegible] p. 666 B. αὕτη ibid.C. [illegible] p.683.D. [illegible] p.736.c. τῶν περὶ τὸν Μελίτωνα [illegible] p.746.c. [illegible]

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google